

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII – PRACOWNIA BIBLIOGRAFII BIEŻĄCEJ

BIBLIOGRAFIA HISTORII POLSKIEJ ZA ROK 2019

OPRACOWALI
STEFAN GAŚSIOROWSKI, PAWEŁ GOŁDYN,
ANNA GRUCA, STANISŁAW JĘDRYKA,
JACEK ANDRZEJ KABATA
PRZY WSPÓLPRACY
PAULINY KUS I KATARZYNY MAZUR

BIBLIOGRAFIA
HISTORII POLSKIEJ
ZA ROK 2019

Redaktor naukowy:
dr hab. Anna Gruca, prof. IH PAN

Pracownia Bibliografii Bieżącej IH PAN
31-016 Kraków, ul. Sławkowska 17
e-mail: gruca@ih.pan.krakow.pl
www.bibliografia.ipn.gov.pl

Praca naukowa finansowana w ramach programu
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki”
w latach 2018-2023

NARODOWY PROGRAM
ROZWOJU HUMANISTYKI

Korekty:
Wojciech Frazik

© Copyright by Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk,
Warszawa 2022

ISSN 0067-6721
ISBN 978-83-66911-21-5

Wydanie I
Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa
tel. 22 8310261-62, wew. 44
www.ihpan.edu.pl
wydawnictwo@ihpan.edu.pl

SPIS RZECZY

Przedmowa	IX
Wykaz skrótów	XI

Układ bibliografii

A. Ogólne

I

1. Bibliografie	1
a) Zagadnienia ogólne. Historia bibliografii	1
b) Bibliografia historii	1
c) Bibliografia regionalna i lokalna	1
d) Bibliografia dziedzin i dyscyplin pokrewnych	2
e) Bibliografie osobowe	3
Zbiorowe	3
Poszczególne	3
f) Bibliografia czasopism i kalendarzy	4
g) Bibliografie czasopism i kalendarzy	4
Ogólne	4
Poszczególne tytuły	4
2. Encyklopedie. Informatory. Słowniki	5
3. Czasopisma i wydawnictwa ciągłe	6
4. Organizacja nauk historycznych	18
a) Organizacja i prace PAU	18
b) Organizacja i prace PAN	18
c) Komitety i instytuty naukowe PAN	19
d) Fundacje naukowe	19
e) Towarzystwa i instytuty naukowe	19
f) Polskie Towarzystwo Historyczne	21
g) Towarzystwa specjalistyczne	21
h) Towarzystwa regionalne	22
i) Zagraniczne instytucje naukowe	24
j) Konferencje naukowe międzynarodowe i krajowe	24
Konferencje międzynarodowe	24
Konferencje krajowe	30
k) Jubileusze, nagrody naukowe	36

II

1. Metodologia i metodyka badań historycznych	38
2. Historia historiografii, organizacja i stan badań historycznych	40
3. Dydaktyka i popularyzacja historii	50
a) Opracowania dydaktyczne	50
b) Programy, podręczniki szkolne i uniwersyteckie	52
c) Studencki ruch naukowy	53
d) Popularyzacja historii	54

B. Nauki pomocnicze historii

1. Archiwa. Archiwistyka	57
a) Archiwa ogólne	57
b) Poszczególne archiwa krajowe i zagraniczne	63
Archiwa krajowe	63
Archiwa zagraniczne	68
2. Biblioteki	70
a) Ogólne	70
b) Poszczególne biblioteki krajowe i zagraniczne	71
Biblioteki krajowe	71
Biblioteki zagraniczne	76
3. Muzea i wystawy historyczne. Kolekcjonerstwo	76
a) Ogólne	76
b) Poszczególne muzea krajowe i zagraniczne	80
Muzea krajowe	80
Muzea zagraniczne	90
Kolekcjonerstwo	91
c) Poszczególne wystawy historyczne krajowe i zagraniczne	92
Wystawy krajowe	92
Wystawy zagraniczne	108
4. Materiały ikonograficzne	108
Albumy, fotografie	108
Opracowania ikonograficzne	108
5. Pomniki i symbole narodowe	116
6. Pamięć i polityka historyczna	118
7. Ochrona i konserwacja zabytków	121
8. Poszczególne nauki pomocnicze	132
a) Ogólne	132
b) Źródłoznawstwo	132
c) Paleografia	134
d) Epigrafika	134
e) Dyplomatyka	135
f) Genealogia	135
g) Heraldyka	138
h) Sfragistyka	139
i) Falerystyka i medalierstwo	139
j) Weksylologia	141
k) Numizmatyka	142
l) Chronologia i metrologia	145
m) Geografia historyczna	146
n) Kartografia	147
o) Onomastyka i toponomastyka	148
p) Archeologia prawna	151

9. Archeologia	151
10. Nauki o społeczeństwie	157
a) Socjologia	157
b) Etnografia	160
c) Demografia i statystyka	165

C. Historia powszechna

I. Ogólne

1. Źródła	167
2. Opracowania	168

II. Biografie

a) Ogólne	182
b) Poszczególne	182

III. Poszczególne okresy

1. Okres do 476	184
2. Okres 476–1492	190
3. Okres 1492–1918	194
4. Okres 1918–2019	201

D. Historia Polski

I. Ogólne

1. Źródła	215
2. Opracowania	216
a) Historia Polski	216
b) Historia mniejszości narodowych i etnicznych	225
c) Historia Polonii i emigracji	230
d) Historia nauki	235
e) Historia oświaty i wychowania	241
f) Historia języka	260
g) Historia literatury	264
h) Historia książki	277
i) Historia prasy, radia i telewizji	282
j) Historia sztuki	285
k) Historia architektury i urbanistyki	299
l) Historia teatru i filmu	311
m) Historia muzyki	318
n) Historia sportu i turystyki	323

3. Poszczególne zagadnienia	328
a) Zagadnienia kultury materialnej	328
b) Zagadnienia społeczno-gospodarcze	331
c) Zagadnienia prawno-ustrojowe	352
d) Zagadnienia polityczne	357
e) Zagadnienia historii wojskowej	372
f) Zagadnienia historii kościołów i religioznawstwa	382
g) Zagadnienia historii kultury	405
h) Zagadnienia historii mentalności	412
4. Biografie	414
a) Ogólne	414
b) Poszczególne	438
5. Poszczególne regiony i miejscowości	484

II. Poszczególne okresy

1. Okres do połowy I tysiąclecia n.e.	511
2. Okres od VI wieku do 1505	515
a) Źródła	515
b) Opracowania	516
3. Okres 1506–1795	532
a) Źródła	532
b) Opracowania	539
4. Okres 1795–1918	570
a) Źródła	570
b) Opracowania	580
5. Okres 1918–2019	621
a) 1918–1939	621
Źródła	621
Opracowania	629
b) 1939–1945	663
Źródła	663
Opracowania	676
c) 1945–1989	698
Źródła	698
Opracowania	708
d) 1989–2019	750
Źródła	750
Opracowania	763
Skorowidz	763

PRZEDMOWA

Siedemdziesiąty szósty tom *Bibliografii historii polskiej*, który trafia do użytkowników, jest już kolejnym udostępnianym w postaci pliku pdf. Liczy 11359 pozycji. Tak jak w ubiegłych latach zarejestrowano w nim książki oraz artykuły z czasopism i prac zbiorowych dotyczące historii Polski w jej historycznych granicach, opublikowane w kraju i za granicą, przede wszystkim w 2019 roku oraz takie, które ukazały się wcześniej, lecz z różnych względów nie znalazły się w poprzednich rocznikach *Bibliografii*. W ramach realizowanego grantu ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki zakres *Bibliografii* został poszerzony o prace polskich historyków dotyczące historii powszechnej. Wpłynęło to również na układ *Bibliografii*. Tworzą go obecnie cztery zasadnicze części.

W części A – ogólnej zamieszczono bibliografie, encyklopedie i słowniki, sprawozdania z konferencji krajowych i międzynarodowych, opracowania dotyczące organizacji nauki, publikacje z zakresu metodologii historii i historii historiografii, opracowania dydaktyczne i podręczniki do historii dla różnych stopni kształcenia oraz popularyzujące historię.

Część B zawiera prace z zakresu nauk pomocniczych historii, omawiające zbiory archiwów, bibliotek i muzeów, sprawozdania i katalogi wystaw historycznych, a ponadto prace dotyczące konserwacji zabytków oraz pomników i symboli narodowych. Zwracamy też uwagę na dwa działy dodane w tej części od tomu za rok 2017: Archeologia oraz Polityka i pamięć historyczna. Uznaliśmy za zasadne ich utworzenie z powodu obserwowanego od pewnego czasu wzrostu liczby publikacji z tego zakresu, które wcześniej zamieszczane były w różnych działach *Bibliografii*. Mamy nadzieję, że utworzenie wspomnianych działów pozwoli użytkownikom zainteresowanym tymi zagadnieniami na łatwiejsze dotarcie do informacji o nowych publikacjach.

W części C zebrano prace polskich historyków dotyczące historii powszechnej, uporządkowane w działach chronologicznych. Ze względu na niewielką liczbę edycji źródłowych działy te nie zostały podzielone na źródła i opracowania (tak jak przyjęte jest to w części obejmującej polską historię). Wszystkie wydania źródłowe zostały zgrupowane w dziale Ogólne, w którym wyróżnione zostały: Źródła i Opracowania. W części tej w osobnych działach zostały umieszczone biografie: ogólne i poszczególne.

Część D obejmuje obecnie prace z zakresu historii Polski, w układzie chronologicznym, według powszechnie obowiązującej periodyzacji, w podziale na źródła i opracowania. Na początku tej części umieszczono działy obejmujące

poszczególne zagadnienia. Zostały tu zarejestrowane te pozycje, które dotyczą więcej niż jednego okresu historycznego, wyróżnionego w części chronologicznej. W tej części mieszczą się ponadto działy grupujące ogólne i poszczególne biografie oraz opracowania dotyczące regionów i miejscowości.

W większości działów i poddziałów pozycje zostały ułożone alfabetycznie, według haseł autorskich lub tytułowych. Tylko w niektórych zastosowano układ według innych zasad, bardziej odpowiedni do znajdujących się w nich pozycji: chronologiczny (konferencje krajowe i międzynarodowe), według nazw państw, miejscowości lub regionów (działy obejmujące opracowania dotyczące archiwów, bibliotek, muzeów, katalogi i sprawozdania z wystaw historycznych oraz historię regionów i miejscowości), według nazwisk osób (bibliografie osobowe oraz biografie). W razie potrzeby opisy uzupełniono adnotacjami objaśniającymi tytuł lub odnoszącymi się do treści publikacji. Bardziej rozbudowane są adnotacje przy opisach pamiętników i wspomnień, jeśli tytuł nie wskazywał jednoznacznie na ich zawartość. W ich przypadku staraliśmy się podać informacje dotyczące autora, określić skrótowo treść oraz zasięg chronologiczny. Z kolei opisy prac zbiorowych zostały uzupełnione wykazem artykułów składających się na ich zawartość.

Bibliografię uzupełnia indeks krzyżowy, obejmujący w układzie alfabetycznym nazwiska autorów i współpracowników, nazwiska osób występujących w tytułach bądź adnotacjach, nazwy geograficzne oraz nazwy zgromadzeń zakonnych. Zwracamy uwagę, iż numery przy poszczególnych hasłach są aktywne, co znacznie ułatwia dotarcie do poszczególnych pozycji.

Mamy nadzieję, że *Bibliografia historii polskiej* w poszerzonym zakresie i w zmienionym nieco układzie będzie lepiej służyła użytkownikom. Wdzięczni bylibyśmy za wszelkie uwagi, które mogłyby ją udoskonalić. Można je nadsyłać na adres gruca@ih.pan.krakow.pl. Zachęcamy również do odwiedzenia kont *Bibliografii* na Facebooku i Instagramie.

Pragniemy przypomnieć, że materiały zgromadzone w rocznikach *Bibliografii historii polskiej* za lata 1980–2015 dostępne są także w formie bazy danych pod adresem www.bibliografia.ipn.gov.pl.

Niniejszy rocznik został opracowany przez stały zespół Pracowni Bibliografii Bieżącej Instytutu Historii PAN w składzie: dr hab. Stefan Gąsiorowski, dr Paweł Gołdyn, prof. nadzw. dr hab. Anna Gruca (redaktor naukowy), mgr Stanisław Jędryka, mgr Jacek A. Kabata. W opracowaniu *Bibliografii* uczestniczyły także mgr Paulina Kus oraz mgr Katarzyna Mazur, zatrudnione w ramach grantu NPRH. Trudu wykonania recenzji wydawniczej podjął się prof. nadzw. dr hab. Karol Sanojca, któremu za cenne uwagi składamy serdeczne podziękowania.

Anna Gruca

Kraków, 30 VII 2021 r.

WYKAZ NAJCZĘŚCIEJ UŻYWANYCH SKRÓTÓW

a. – année	cz. – część
AAN – Archiwum Akt Nowych	czes. – czeski
abp – arcybiskup	częśc. – częściowy
abstr. – abstrakt	demogr. – demograficzny
acad. – academie, académie, academy	diec. – diecezja, diecezjalny
adm. – admirał	dod. – dodatek
admin. – administracja	dodr. – dodruk
AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych	dot. – dotyczy
AK – Armia Krajowa	dr. – druk
akad. – akademia	dypl. – dyplomowany
ang. – angielski	dyw. – dywizja
antropol. – antropologiczny	ed. – edition, edycja
AP – Archiwum Państwowe	éd. – édition
AON – Akademia Obrony Narodowej	egz. – egzemplarz
archeol. – archeologiczny	Einf. – Einführung
archidiec. – archidiecezja, archidiecezjalny	ekonom. – ekonomiczny
archiw. – archiwalny	erw. – erweitert
argm. – argumentum	etnogr. – etnograficzny
Aufl. – Auflage	f. – für
aut. – autor	F. – Folge
B. – Buch	fasc. – fasciculus
b.m. – brak miejsca	filol. – filologiczny
b.r. – brak roku	filoz. – filozoficzny
b.w. – brak wydawcy	fot. – fotografie
Bd. – Band	found. – foundation
Bearb. – Bearbeitung, bearbeitet	fr. – francuski
Beih. – Beiheft	fragm. – fragment
białorus. – białoruski	fund. – fundacja
bibl. – biblioteka, bibliotheca	gen. – generał
bibliogr. – bibliografia, bibliograficzny	geneal. – genealogiczny
bibliol. – bibliologiczny	gł. – główny
BJ – Biblioteka Jagiellońska	gm. – gmina, gminny
bl. – błogosławiony	gosp. – gospodarczy
BN – Biblioteka Narodowa	graf. – graficzny
bp – biskup	grec. – grecki
bryg. – brygada	H. – Heft
bull. – bulletin	hebr. – hebrajski
č. – číslo	hist. – historyczny
čas. – časopis	hiszp. – hiszpański
CAW – Centralne Archiwum Wojskowe	hrsg. – herausgegeben
centr. – centralny	Hrsg. – Herausgeber
chor. – chorąży	humanist. – humanistyczny

- IAiE PAN – Instytut Archeologii i Etnologii PAN
 IBL PAN – Instytut Badań Literackich PAN
 IFiS PAN – Instytut Filozofii i Socjologii PAN
 IH PAN – Instytut Historii PAN
 IHN PAN – Instytut Historii Nauki PAN
 il. – ilustracje
 inform. – informacyjny
 inst. – instytut
 IJP PAN – Instytut Języka Polskiego PAN
 IPN – Instytut Pamięci Narodowej
 ISP PAN – Instytut Studiów Politycznych PAN
 J. – Jahr
 Jb. – Jahrbuch
 jęz. – język
 Jg. – Jahrgang
 Jh. – Jahrhundert
 k. – karta; koło
 kan. – kanonik
 kard. – kardynał
 katol. – katolicki
 KŚZpNP – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko
 Narodowi Polskiemu
 kl. – klasa
 kol. red. – kolegium redakcyjne
 kom. – komitet
 kom. red. – komitet redakcyjny
 kpt. – kapitan
 kraj. – krajowy
 krajozn. – krajoznawczy
 krypt. – kryptonim
 ks. – ksiądz
 księg. – księgarnia
 KUL – Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana
 Pawła II
 kult. – kulturalny
 kw. – kwartalnik
 l. – lata
 lek. med. – lekarz medycyny
 Lfg. – Lieferung
 lit. – litewski
 liter. – literacki
 LO – Liceum Ogólnokształcące
 lud. – ludowy
 łac. – łacina. łaciński
 m. – miasto
 m. st. – miasto stołeczne
 MBP – Miejska Biblioteka Publiczna
 MHPRL – Muzeum Historii Polskiego Ruchu
 Ludowego
 miej. – miejski
 międzyznar. – międzynarodowy
 miłośn. – miłośników
 min. – ministerstwo
 Mitarb. – Mitarbeiter
 MON – Ministerstwo Obrony Narodowej
 n. F. – neue Folge
 n. R. – neue Reihe
 nacz. – naczelny
 nakł. – nakład
 nar. – narodowy
 nauk. – naukowy
 nazw. – nazwisko
 NDAP – Naczelna Dyrekcja Archiwów Pań-
 stwowych
 niem. – niemiecki
 niepubl. – niepublikowany
 niereg. – nieregularny
 nlb. – nieliczbowany
 nr – numer
 Nr. – Nummer
 nt. – na temat
 numizmat. – numizmatyczny
 o. – ojciec
 odb. – odbitka
 oddz. – oddział
 og. – ogólny
 og. zb. – ogólnego zbioru
 ok. – około
 okręg. – okręgowy
 omów. – omówienie
 oo. – ojców
 oprac. – opracował, opracowanie
 orm. – ormiański
 oryg. – oryginał, oryginalny
 ośr. – ośrodek
 p.n.e. – przed naszą erą
 p.w. (pw.) – pod wezwaniem
 PAN – Polska Akademia Nauk
 państ. – państwowy
 PAU – Polska Akademia Umiejętności
 pedagog. – pedagogiczny,
 pl. – plan
 płk – pułkownik
 pocz. – początek
 podst. – podstawa
 podtyt. – podtytuł
 pol. – polski
 polem. – polemika
 polit. – polityczny
 politech. – politechnika
 politol. – politologiczny
 poł. – połowa
 pomn. – pomnożony
 popr. – poprawiony
 por. – porucznik
 port. – portugalski
 posł. – posłowie
 poszerz. – poszerzony
 pow. – powiat, powiatowy
 powiększ. – powiększony
 poz. – pozycja
 pr. – prace

- pr. zbior. – praca zbiorowa
 przedm. – przedmowa
 przedr. – przedruk
 przeds. – przedsiębiorstwo
 przejrz. – przejrzany
 przekł. – przekład
 przeł. – przełożył
 przewodn. – przewodniczący
 przygot. – przygotował
 przyj. – przyjął
 pseud. – pseudonim
 PTH – Polskie Towarzystwo Historyczne
 PTL – Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
 PTPN – Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół
     Nauk
 PTTK – Polskie Towarzystwo Turystyczno-Kra-
     joznawcze
 publ. – publiczny
 r. – rok
 R. – rocznik
 rec. – recenzja
 red. – redakcja, redaktor, redakcyjny
 red. nacz. – redaktor naczelny
 red. nauk. – redaktor naukowy
 region. – regionalny
 rel. – religijny
 repl. – replika
 Rh. – Reihe
 ros. – rosyjski
 rozdz. – rozdział
 rozm. przepr. – rozmowę przeprowadził
 rozsz. – rozszerzony
 równol. – równoległy
 rum. – rumuński
 RP – Rzeczpospolita Polska
 sb. – sborník
 SB – Służba Bezpieczeństwa
 ser. – seria
 SGGW – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiej-
     skiego
 SGH – Szkoła Główna Handlowa
 słow. – słowacki
 socjol. – socjologiczny
 społ. – społeczny
 sprost. – sprostowanie
 stan. – stanowisko
 statyst. – statystyczny
 stow. – stowarzyszenie
 streszcz. – streszczenie
 szp. – szpalta
 św. – święty
 ŚZŻAK – Światowy Związek Żołnierzy AK
 t. – tom
 tab. – tabela
 tabl. – tablica
 techn. – techniczny
 teol. – teologiczny
 Tl. – Teil
 tłum. – tłumaczenie, tłumaczył
 tow. – towarzystwo
 transl. – translation
 tyt. równol. – tytuł równoległy
 uaktual. – uaktualniony
 UAM – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
 UB – Urząd Bezpieczeństwa
 Übers. – Übersetzung
 UJ – Uniwersytet Jagielloński
 UJK – Uniwersytet Jana Kochanowskiego
 ukr. – ukraiński
 UL – Uniwersytet Łódzki
 UMCS – Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej
 UMK – Uniwersytet Mikołaja Kopernika
 Univ. – university, Universität
 uniw. – uniwersytet
 UŚ – Uniwersytet Śląski
 UW – Uniwersytet Warszawski
 uzup. – uzupełnienie, uzupełniony
 vol. – volume, volumen
 vyp. – vypusk
 WBP – Wojewódzka Biblioteka Publiczna
 węg. – węgierski
 wł. – włoski
 właśc. – właściwy, właściwie
 woj. – województwo, wojewódzki
 wojsk. – wojskowy
 wprov. – wprowadzenie
 WSiP – Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne
 współaut. – współautor
 współpr. – współpraca
 współprac. – współpracownik
 współudz. – współudział
 współwyd. – współwydanie
 wyd. – wydanie, wydał
 wydaw. – wydawnictwo
 wydz. – wydział
 z. – zeszyt
 zakł. – zakład
 zał. – założony
 zbior. – zbiorowy
 zdj. – zdjęcia
 ZHP – Związek Harcerstwa Polskiego
 ZKRPIBWP – Związek Kombatantów Rzeszy-
     pospolitej Polskiej i Byłych Więźniów
     Politycznych
 zlec. – zlecenie
 zm. – zmieniony
 ZNP – Związek Nauczycielstwa Polskiego
 ZNiO – Zakład Narodowy im. Ossolińskich
 zob. – zobacz
 zw. – związek; zwany
 ŻIH – Żydowski Instytut Historyczny
 żyd. – żydowski

A. OGÓLNE

I

1. BIBLIOGRAFIE

a) Zagadnienia ogólne. Historia bibliografii

1. BIESIADA Jacek, Latosińska Beata: Polska Bibliografia Literacka – od wydań tradycyjnych do internetowej bazy danych. *Nauka*. [R. 25]: 2018 nr 4 s. 115–130, streszcz. ang.

Od 1948 r.

2. KĘDZIORA Tomasz: Bibliografia pedagogiczna w Polsce do końca XIX wieku. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. i Edukacyjne Stow. Bibliotekarzy Pol. 8° ss. 382, nrb. 2. (Seria Historyczna; 2).

Od XVII w.

3. TOMANEK Anita: Baza Bibliografia Regionalna Biblioteki Śląskiej przykładem tradycyjnego i elektronicznego źródła informacji. *Fides*. [R. 25]: 2019 nr 1 s. 165–188, streszcz. ang.

Bibliografia Śląska w l. 1933–2018.

b) Bibliografia historii

4. GRUCA Anna: Bibliografia historii wychowania, szkolnictwa i myśli pedagogicznej za rok 2018 (z uzupełnieniami za lata poprzednie). *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 41: 2019 s. 179–248.

5. KOLEKCJA sybiracka Archiwum Naukowego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego we Wrocławiu. Bibliografia komentowana. Wstęp i oprac. Małgorzata Ruchniewicz. Wrocław 2019 PTL dane tekstowe (Plik tekstowy PDF: 2,4 MB), streszcz. ang. (Biblioteka Ześląca. Świadectwa XX Wieku; t. 1).

6. KOŚCIAŃSKI Zdzisław: Nowe wydawnictwa. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 20: 2014 s. 48–58.

Toż. *Tamże*. Nr 21: 2015 s. 57–64.

Toż. *Tamże*. Nr 22: 2016 s. 75–84.

Toż. *Tamże*. Nr 23: 2017 s. 75–88.

Dot. Powstania Wielkopolskiego.

7. KOTECKI Andrzej: Bibliografia „Wrzesień 1939 na Mazowszu” (wybór). *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 429–456.

8. MATERIAŁY do bibliografii Zrzeszenia WiN. Oprac. Wojciech Frazik. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 375–388.

c) Bibliografia regionalna i lokalna

Zob. poz. 7171, 10289.

9. BIBLIOGRAFIA historii regionu [chojeńskiego] za lata 2017–2018 (wybór). Zestawiła Grażyna Kostkiewicz-Górska. *Rocznik Chojeński*. T. 10: 2018 s. 273–294.

Toż za lata 2018–2019 (wybór). Zestawiła Grażyna Kostkiewicz-Górska. *Tamże*. T. 11: 2019 s. 197–217.

10. STAŃCZYK Zbigniew: Bibliografia dziejów Częstochowy i regionu częstochowskiego – suplement. *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 227–282, streszcz. ang.

Do bibliografii zawartej w: T. 44: 2018.

11. STAŃCZYK Zbigniew: Nowe publikacje na temat Częstochowy i okolic (2018 r.). *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 221–225, streszcz. ang.

12. MATERIAŁY do bibliografii Galicji za rok 2014 (wraz z uzupełnieniami za lata 2010–2013). *Galicja*. T. 5: 2019 s. 373–407.

13. KUSZCZAK Piotr: Materiały do bibliografii regionu Gieczy za lata 2014–2017. *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 399–406.

14. MATERIAŁY do bibliografii historii regionu [gorzowskiego] za rok 2018. Oprac. Grażyna Kostkiewicz-Górska. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 545–595.

15. KAMIŃSKA Krystyna: Książki z 2018 r. o regionie gorzowskim i o jego mieszkańcach. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 531–541.

16. FURMAŃSKA Katarzyna: Bibliografia miasta Grudziądza i regionu za lata 2017–2018. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 353–412.

17. KUSZCZAK Piotr: Materiały do bibliografii Grzybowa za lata 2014–2017. *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 407–409.

18. WAŻNIEJSZE druki zwarte dotyczące regionu leszczyńskiego opublikowane w 2018 roku. Oprac. Ewa Bartkowiak-Nabzdjak. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 325–328.

19. ROKICKA Alicja: Bibliografia regionu lubartowskiego – w wyborze cd. (2013–2015). *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 321–328.

20. BIBLIOGRAFIA regionalna ziemi mińskiej za okres 2014–2015 i uzupełnienia. Oprac. Magdalena Mól. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 4: 2016 s. 157–165.

21. SZCZĘSNA Bożena: Bibliografia regionalna ziemi mińskiej za lata 2015–2017 i uzupełnienia. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 5: 2017 s. 153–157.

22. KUSZCZAK Piotr: Materiały do bibliografii regionu Ostrowa Lednickiego za lata 2014–2017. *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 385–398.

23. NOWAK Tomasz Andrzej: Bibliografia powiatu radomszczańskiego za lata 2016–2018. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 16: 2019 s. 327–341.

24. KUSZCZAK Piotr: Materiały do bibliografii regionu Radzimia za lata 2014, 2016, 2017. *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 411.

25. MATERIAŁY do bibliografii Sandomierszczyzny za lata 1993–2018. (Cz. 44). Oprac. Krzysztof Burek. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 102–103.

Toż. Cz. 45. Oprac. K. Burek. *Tamże* nr 48 s. 95–96.
Cz. 1. *Tamże*. [R.] 1: 1994 nr 1.

26. BIBLIOGRAFIA historii Śląska. *Bibliographie zur Geschichte Schlesiens. Bibliografie dějin Slezska 2014*. Oprac. Peter Garbers [i in.]; red. P. Garbers, Karol Sanojca. Wrocław–Opava 2019. Wydaw. Uniw. Wrocławskiego; Sleszke zemské muzeum 8° ss. XXXVI, nlb. 2, 406, nlb. 3. (Acta Universitatis Wratislaviensis; nr 3876).

27. MROZOWICZ Wojciech: Najnowsze wydawnictwa z zakresu historii Śląska. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 1 s. 179–185.

Toż. *Tamże* nr 2 s. 175–180.
Toż. *Tamże* nr 3 s. 199–204.
Toż. *Tamże* nr 4 s. 225–230.
Toż. *Tamże*. R. 74: 2019 nr 1 s. 163–169.
Toż. *Tamże* nr 2 s. 193–198.
Toż. *Tamże* nr 3 s. 197–203.
Toż. *Tamże* nr 4 s. 197–202.

28. PUBLIKACJE za rok 2003. Oprac. Tomasz Ratajczak, Marcin Witkowski. *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 167–177.

Toż za rok 2019. Oprac. M. Witkowski. *Tamże* s. 178–188.
Dot. Wadowice.

29. KSIĄŻKI o Wielkopolsce wydane w 2018 roku. (Wybór). Poznań 2019 WBP i Centrum Animacji Kultury 8° ss. 84. WBP i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu.

30. JASIEWICZ Zbigniew, Kabat Irena: Problematyka Ziemi Zachodnich i Północnych w pracach Katedry Etnografii/Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 4 s. 149–218.

Bibliografia za l. 1958–2018.

d) Bibliografia dziedzin i dyscyplin pokrewnych

Zob. poz. 846, 5066, 5327.

31. BIBLIOGRAFIA druków sulechowskiej oficyny Frommannów z lat 1726–1798 w zbiorach bibliotek polskich. Pod red. nauk. Bogumiły Burdy, Małgorzaty Konopnickiej, Ewy Elżbiety Majcherek. Zielona Góra 2019. Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 121, nlb. 2, il.

32. DUTKA Elżbieta: Antologie o tematyce górskiej. Prolegomena. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr:] 2019 s. 123–134, streszcz. ang., niem.

Bibliografia za l. 1913–2014.

33. KOTECKI Andrzej: Publikacje kresowe Muzeum Niepodległości w Warszawie. Przegląd wydawnictw (1994–2017). *Rocznik Kresowy*. R. 3: 2017 nr 3 s. 195–224.

34. KOZIK Tomasz: Spis wielkopolskich historyków harcerstwa. Bibliografia historyczna harcerstwa wielkopolskiego w piśmiennictwie nieperiodycznym. Wyszaków 2019 Altmedia 8° ss. 540, il.

35. POLSKA Bibliografia Bibliologiczna 2011. Oprac. Grażyna Jaroszewicz, Katarzyna Sijka, Maciej Szablewski. Warszawa 2019 BN 8° ss. 382.

36. STANNY Monika, Górczyńska Beata, Gelo-Kluczyńska Małgorzata: Sto lat rozwoju polskiej wsi. Przegląd bibliograficzny. Warszawa 2019 IRWIR PAN; Scholar 8° ss. 343, nlb. 1.

37. SUKIENNIK Edgar: Bibliografia Sanktuarium Matki Jedności Chrześcijan w Świętej Lipce za lata 1618–2018. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 363–395, streszcz. ang.

38. TOMANEK Anita: „Z marzeń i popiołów”. Materiały do bibliografii o Muzeum Śląskim z lat 1940–2015. Katowice 2019 Bibl. Śląska; Muzeum Śląskie 8° ss. 289, il.

39. ŻMUDA Ryszard: Katalog rozpraw doktorskich i habilitacyjnych oraz prac licencjackich i magisterskich o bibliotekach kościelnych w Polsce za lata 1946–2015. Łódź 2016.

Rec.: Znajomski Artur: Historia bibliotekarstwa kościelnego w katalogu utrwalona. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 479–486.

e) Bibliografie osobowe

Zbiorowe

40. FIRLEJ Waldemar: Bibliografia piśmiennictwa profesorów Seminarium Duchownego w Sandomierzu. (Ks. Jan Krupiński [1814–1874], ks. Wawrzyniec Kukliński [1848–1915]). *Studia Sandomierskie*. T. 25: 2018 s. 293–301, streszcz. ang.

41. GUZEWICZ Wojciech: Bibliografia piśmiennictwa duchowieństwa diecezji ełckiej w latach 1992–2017. *Studia Elckie*. T. 21: 2019 nr 4 s. 597–616, streszcz. ang.

Poszczególne

Zob. poz. 653, 856, 975, 2333, 2342, 2379, 4173, 4466, 4495, 5059, 5129, 5149, 5173, 5187, 5278, 5542, 6194, 6248, 6276, 6363, 6416, 6489, 6582, 6686, 6839, 6880, 6906.

42. BIBLIOGRAFIA prac Profesora dr hab. Bogdana Balcera. Bibliography of Professor Bogdan Balcer. Oprac. Hanna Kowalewska-Marszałek. *Archeologia Polski*. T. 64: 2019 s. 29–38.

43. TOMASSUCCI Giovanna: Kazimierz Brandys [1916–2000] we Włoszech – bibliografia. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 148–151.

44. ŻABOKLICKA-WĄSOWICZ Anna: Bibliografia prac profesora Krzysztofa Dunin-Wąsowicza za lata 1944–2012. Warszawa 2019 Lampa i Iskra Boża 8° ss. 78, il.

45. BIBLIOGRAFIA map opublikowanych przez prof. Henryka Gapskiego. [W:] Historia, ludzie i miejsca. Księga pamiątkowa Profesora Henryka Gapskiego. Lublin 2019 s. 59–90.

46. BIBLIOGRAFIA prac prof. Henryka Gapskiego. [W:] Historia, ludzie i miejsca. Księga pamiątkowa Profesora Henryka Gapskiego. Lublin 2019 s. 45–58.

47. GUZEWICZ Wojciech: Wykaz publikacji ks. prof. dra hab. Wojciecha Guzewicza za lata 2013–2017. *Studia Elckie*. T. 21: 2019 nr 1 s. 119–132, streszcz. ang.

48. [LEWICKA Ewa, Knajder-Sowa Anna]: Gustaw Herling-Grudziński. Bibliografia przedmiotowa w wyborze za lata 1991–2018. Wybór i oprac. Ewa Lewicka, Anna Knajder-Sowa. Kielce 2019 Pedagog. Bibl. Woj. 8° ss. 75.

49. DOMBEK Ewa: Leszek Kołakowski [1927–2009]. Bibliografia 1945–2014. Supplement. Oprac. Ewa Dombek; przy współpr. Doroty Fortuny. Warszawa 2019 Inst. Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską 8° ss. X, nlb. 1, 95, tabl. 12, nlb. 1 k. tabl.

50. ŚWIĘS Wojciech: Bibliografia prac Mariusza Makowskiego. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 23: 2019 s. 169–190.

Za l. 1982–2019.

51. BIBLIOGRAFIA publikacji profesora dr hab. Eugeniusza Niebelskiego z lat 1977–2019. Oprac. Ewa M. Ziółtek. [W:] Przypominać zapomniane, odkrywać nieznanne. Polskie losy. Kościół, Syberia, Rosja (XIX–XX w.). Studia ofiarowane profesorowi Eugeniuszowi Niebelskiemu w 70. rocznicę urodzin. Lublin 2019 s. 23–26.

52. BIBLIOGRAFIA prac naukowych Profesora Edwarda Olszewskiego (z pominięciem około 40 artykułów czasopiśmienniczych). [W:] *W kręgu historii, politologii i emigracji*. Toruń 2018 s. 23–42.

53. BIBLIOGRAFIA prac Henryka Paszkiewicza za lata 1924–2014 i literatury o nim. Oprac. Michał Kozłowski. [W:] *Henryk Paszkiewicz wydobyty z zapomnienia*. Łódź–Warszawa 2019 s. 190–200.

54. EUGENIUSZ Pryczkowski. Bibliografia. Banino–Wejherowo 2019 ZKP Banino; Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej 8° ss. 158, nlb. 2, tabl. 16, il.

55. KLIMASZEWSKA Alicja: Bibliografia dzieł Samuela Przypkowskiego (1592–1670). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 2 s. 355–372, streszcz. ang., niem.

56. BIBLIOGRAPHY of Maciej Salamon (up to 2018). Ed. by Bartosz Jan Kołoczek. [W:] *Byzantina et Slavica. Studies in honour of professor Maciej Salamon*. Kraków 2012 s. 13–24.

57. WYKAZ publikacji profesora zw. dr. hab. Andrzeja Stroynowskiego. [Oprac.] Małgorzata Durbas. [W:] *Najjaśniejsza Rzeczpospolita. Studia ofiarowane Profesorowi Andrzejowi Stroynowskiemu*. Częstochowa 2019 s. 21–33.

58. LIS Artur: *Wincenty Kadłubek*. Bibliografia. Sandomierz 2019 Wydaw. Armoryka 8° ss. 264, il.

Tekst równol. pol., ang., fr.

59. WYROZUMSKA Bożena, Starzyński Marcin: Bibliografia prac profesora Jerzego Wyrozumskiego za lata 1995–2018. *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 219–238.

60. BIBLIOGRAFIA prac Prof. zw. dr. hab. Władysława Zajewskiego za lata 1956–2019. Zestawiła Teresa Zajewska. Gdańsk 2019 [b.w.] 8° ss. 96.

f) Bibliografia czasopism i kalendarzy

Ogólne

61. BIESIADA Jacek: Bibliografia powieści w odcinkach w prasie poznańskiej w latach 1919–1939. Poznań 2019 Bibl. Uniw. w Poznaniu 8° ss. 80. UAM w Poznaniu. (Prace Naukowe Biblioteki Uniwersyteckiej; nr 35).

62. INDEKS nazwisk do Roczników Towarzystwa Heraldycznego i Miesięczników Heraldycznych. Oprac. Marek Woliński. Warszawa 2019 Wydaw. Kastor 8° ss. 472.

63. MISZCZUK Marian: Bibliografia prasy, gazetek ściennych i jednodniówek Związku Harcerstwa Polskiego 1945–1950. Warszawa 2019 Fund. Jakobstaf! 8° ss. 176, nlb. 7, il.

64. OD „INDEKSU” do „Hutnika”. Bibliografia druków ciągłych drugiego obiegu wydawniczego w Krakowie i Małopolsce 1976–1990. Wstęp i oprac. Adam Roliński, Andrzej Dróżdź, Wojciech Marchewczyk; przedm. Tomasz Gąsowski. Kraków 2019 Fund. Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego 8° ss. XLIX, nlb. 1, 890, il., streszcz. ang. (Biblioteka Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego; t. 47).

Rec.: Korczyńska-Derkacz Małgorzata, *Roczniki Biblioteczne*. R. 63: 2019 s. 278–282.

Poszczególne tytuły

65. BALIŃSKI Aleksander: Bibliografia zawartości „d’Oriana. Awiza Biblioteczne” 1–5 (1994–2000). *Libri Gedanenses*. T. 36: 2019 s. 131–134.

66. GIESZCZYŃSKI Witold: „Echa Przeszłości” – bibliografia zawartości za lata 2015–2019. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 489–499.

67. OLCZAK-KARDAS Monika: „Przegląd Księgarski” 1918–1939. Adnotowana bibliografia zawartości. T. 3: 1929–1932. Kielce 2019 Wydaw. UJK 8° ss. 428, nlb. 2.

T. 1. 2016.

68. SIENKOWSKI Marcin: Bibliografia czasopisma naukowego diecezji ełckiej „Studia Ełckie” 1999–2018: artykuły naukowe. *Studia Ełckie*. T. 21: 2019 nr 1 s. 133–163, streszcz. ang.

69. SIENKOWSKI Marcin: Bibliografia czasopisma naukowego diecezji ełckiej „Studia Ełckie” 1999–2018: materiały, recenzje, sprawozdania, Od Redakcji, miscellanea. *Studia Ełckie*. T. 21: 2019 nr 1 s. 165–183, streszcz. ang.

70. STUDIA Niemcoznawcze. Studien zur Deutschkunde Uniwersytet Warszawski/Universität, Institut Germanistyki/Germanistisches Institut. Spis treści tomów 1–59/Inhaltsverzeichnisse der Bände 1–59. *Studia Niemcoznawcze*. T. 60: 2017 s. 107–282.

71. KOŚCIELNIAK Karol: Dziewiętnaście tomów „Studiów z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej” 1975–2018. *Studia z Dziejów*

Polskiej Historiografii Wojskowej. T. 20: 2019 s. 13–30, streszcz. ang.

Bibliografia.

2. ENCYKLOPEDIA. INFORMATORY. SŁOWNIKI

Zob. poz. 5649, 5651, 5654, 5675, 5678, 5702, 5705, 5706, 5713, 5714, 5717, 5719, 5720, 5723, 5728, 5741, 5742, 5743, 5745, 5750, 5752, 5755, 5758, 5759, 5764, 5772, 5774, 5775, 5779, 5780, 5786, 5796, 5797, 5800, 5804, 5810, 5811, 5813, 5819, 5822, 5824, 5828, 5844, 5859, 5863, 5868, 5870, 5871, 5893, 5898, 5903, 5904, 5905, 5916, 5922, 5924, 5929, 5937, 5942, 5943, 5954, 5957, 5959, 5962, 5967, 5968, 5972, 5977, 5981, 6000, 10905.

72. [CYWIŃSKI Piotr M. A., Lachendro Jacek, Setkiewicz Piotr]: Auschwitz de A à Z. Une histoire illustrée du camp. Auteurs des entrées Piotr M. A. Cywiński, Jacek Lachendro, Piotr Setkiewicz. Oświęcim 2019 Musée d'État d'Auschwitz-Birkenau 4° ss. 207, il.

Tyt. oryg.: Auschwitz od A do Z. Ilustrowana historia obozu. Oświęcim 2013.

73. ENCYKLOPEDIA Chełma. T. 2: Miejsca. Cz. 2: L–Z. Zespół red. Zygmunta Gardziński [i in.]. Chełm 2019 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa; Chełmskie Tow. Nauk. 4° ss. 396, nlb. 1, il.

T. 2. Cz. 1. Chełm 2017.

T. 1. Cz. 1. Chełm–Lublin 2011.

74. ENCYKLOPEDIA ekumenizmu w Polsce (1964–2014). Red. Józef Budniak, Zygfryd Glaeser, Tadeusz Kałużny, Zdzisław J. Kojas. Kraków 2016.

Rec.: Skrzybski Aleksander, *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. [T.] 52: 2019 z. 1 s. 221–223.

75. ENCYKLOPEDIA „Solidarności”. T. 3: Opozycja w PRL 1976–1989. Red. nauk. Grzegorz Waligóra. Warszawa–Katowice 2019 IPN; Stow. Pokolenie 4° ss. 718, nlb. 2, il.

T. 1. 2010.

76. ENCYKLOPEDIA Szczecina. Suplement do wydania jubileuszowego z 2015 roku. Red. nacz. Tadeusz Białecki. Szczecin 2019 Szczecińskie Tow. Kultury 4° ss. VIII, 409, il.

77. GDAŃSKA encyklopedia Günтера Grasa. Red. nauk. Marek Jaroszewski, Mirosław Ossowski. [Gdańsk] 2017.

Rec.: Dziegwa Roman, *Studia Germanica Gedanensia*. Nr 41: 2019 s. 362–365; Sput Piotr, *Studia Niemcoznawcze*. T. 60: 2017 s. 946–951.

78. LEKSYKON Krajny. Pod red. Sławomira Łanieckiego. Bydgoszcz 2018 ReKpol 8° ss. 224, tabl. 32, il.

Rec.: Kokowski Andrzej, Zdrenka Joachim: „Leksykon Krajny” – czyli półprawdy historii regionu. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 3 s. 205–214.

79. PRAWDY i herezje. Encyklopedia wierzeń wszystkich ludów i czasów. Religie, wyznania, dogmaty, obrzędy, kościoły, sekty. Zebrał, oprac. i ułożył Stanisław Piekarski. Sandomierz 2019 Armoryka 8° ss. 439, nlb. 3, errata.

Reprint wyd. z 1930 r.

80. SŁOWNIK gwar śląskich. Godomy po naszymu, czyli po śląsku. [Oprac.] Barbara i Adam Podgórcy. Wyd. 2. Katowice 2019 Kos 8° ss. 355, nlb. 5.

Wyd. 1. Opole 2000.

81. SŁOWNIK historii doktryn politycznych. T. 1–6. Red. nauk. Krystyna Chojnicka, Michał Jaskólski. Warszawa 1997–2015.

Rec.: Czarnota Adam: „Słownik Jaskólskiego”, czyli o historii myśli politycznej holistycznie. Refleksje nad... *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 9: 2016 z. 2 s. 243–249, streszcz. ang.

82. SŁOWNIK języka mieszkańców okolic Czerniejewa. Praca na roli i w gospodarstwie. Pod red. Justyny Kobus i Magdaleny Stępień. Poznań 2018 Wydaw. „Poznańskie Studia Polonistyczne” 8° ss. 179, nlb. 3, il. (Biblioteczka Poznańskich Studiów Polonistycznych Serii Językoznawczej; nr 49) (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza) (Wielkopolskie Słowniki Regionalne).

83. SŁOWNIK języka mieszkańców ziemi łukowskiej. Praca na roli i w gospodarstwie. Pod red. Jerzego Sierociuka. Poznań 2019 Wydaw. „Poznańskie Studia Polonistyczne” 8° ss. 282, nlb. 4, il. (Biblioteczka Poznańskich Studiów Polonistycznych Serii Językoznawczej; nr 50) (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza) (Wielkopolskie Słowniki Regionalne).

84. SŁOWNIK powstań śląskich. T. 1: I powstanie śląskie sierpień 1919. Red. Maciej Fic, Ryszard Kaczmarek. Katowice 2019 Bibl. Śląska; Inst. Badań Region. Bibl. Śląskiej 8° ss. 513, nlb. 2, il., mapy.

85. SŁOWNIK stereotypów i symboli ludowych. T. 2: Rośliny. [Cz.] 2: Warzywa,

przyprawy, rośliny przemysłowe. Koncepcja całości i red. Jerzy Bartmiński. Lublin 2018 Wydaw. UMCS 8° ss. 531, il. UMCS. Inst. Filologii Pol., PAN. Inst. Sławistyki.

Toż. [Cz.] 3: Kwiaty. Lublin 2019 ss. 295, il.

Toż. [Cz. 4]: Ziola. Lublin 2019 ss. 494, il.

T. 2. [Cz.] 1. 2017.

T. 1. 1996.

3. CZASOPISMA I WYDAWNICTWA CIĄGŁE

86. ACTA Cassubiana. Przewodn. kom. red. Józef Borzyszkowski. T. 18. Gdańsk 2016 Inst. Kaszubski 8° ss. 494, il., streszcz. ang. Inst. Kaszubski w Gdańsku.

Toż. T. 19. Gdańsk 2017 ss. 627, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

Toż. T. 20. Gdańsk 2018 ss. 485, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

Toż. T. 21. Gdańsk 2019 ss. 487, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

87. ACTA Medicorum Polonorum. Red. nac. Anita Magowska. R. 8. Poznań 2018 Wielkopolska Izba Lekarska; Wielkopolska Okręg. Izba Lekarska 8° z. 1–2 ss. 112, il., streszcz. ang., pol.; 139, il., streszcz. ang., pol.

Toż. R. 9. Poznań 2019 z. 1–2 ss. 172, il., streszcz. ang., pol.

88. ACTA Poloniae Historica. Ed. Maciej Górny. [T.] 117. Warszawa 2017 IH PAN; Semper 8° ss. 401, nlb. 2, il. PAN. Kom. Nauk Hist., IH.

Toż. [T.] 118. Warszawa 2018 ss. 452, nlb. 2, il.

Toż. [T.] 119. Warszawa 2019 ss. 437, nlb. 3, il.

Toż. [T.] 120. Ed. Joanna Nalewajko-Kulikow. Warszawa 2019 ss. 296, nlb. 2, il.

89. ACTA Pomerania. Red. Janusz Gierszewski, Wiesław Śmigiel, Bogdan Kuffel. Nr 6: Chojnickie Gimnazjum – historia, wartości i wychowankowie. Chojnice 2015 Certus s.c. Janusz Szczepański, Rafał Wełninski; na zlec. Powszechnej Wyższej Szkoły Humanist. Pomerania 8° ss. 220, il., streszcz. ang.

90. ACTA Universitatis Lodziensis. Folia Historica. Pod red. Witolda Jarno i Jarosława Kity. [Vol.] 103: Oblicza wojny od średniowiecza do współczesności. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 194, streszcz. ang.

Toż. [Vol.] 104: Oblicza wojny. Ludzie wojny – rycerze i żołnierze. Pod red. Tadeusza Grabarczyka i Magdaleny Pogońskiej-Pol. Łódź 2019 ss. 233, streszcz. ang.

Toż. [Vol.] 105: Oblicza wojny. Ludzie wojny – dowódcy i podkomendni. Pod red. Witolda Jarno i Jarosława Kity. Łódź 2019 ss. 230, streszcz. ang.

91. AKADEMICKIE Zeszyty Naukowe Piast. Red. Mateusz Ratyński, Eryk Maria Skolarski. T. 1. Warszawa 2017 Zarząd Samorządu Studentów Archeologii UW; Zarząd Samorządu IH UW ss. 351, nlb. 2, il.

Toż. T. 2. Warszawa 2019 ss. 173, il., streszcz. ang.

92. ALMANACH Częstochowy. Red. Maciej Batorek, Juliusz Sętowski. [T.] 32. Czę-

stochowa 2019 Tow. Przyj. Częstochowy 8° ss. 296, il.

93. ALMANACH Historyczny. Przewodn. kol. red. Jacek Legieć; red. Anna Małgorzata Kurska. T. 21. Kielce 2019 Wydaw. UJK 8° ss. 392, il., streszcz. ang.

94. ALMANACH Łącki. Półrocznik pod patronatem Towarzystwa Miłośników Ziemi Łąckiej. Wydawnictwo historyczno-kulturalno-społeczne. Red. Jadwiga Jastrzębska. Nr 30–31. Łącko 2019 Tow. Miłośn. Ziemi Łąckiej 8° ss. 192, il.; 216, il.

95. AMOR Patriae Nostra Lex. Zeszyty Muzeum Romantyzmu. Red. Roman F. Kochanowicz, Aldona Łyszkowska, Wojciech Jerzy Górczyk. Z. 3. Opinogóra 2016 Muzeum Romantyzmu 8° ss. 109, il.

Toż. Z. 4. Opinogóra 2017 ss. 63, il.

Toż. Z. 5. Opinogóra 2018 ss. 63, il.

Toż. Z. 6. Opinogóra 2019 ss. 63, il.

96. ANNALES Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Red. nac. Piotr Borek. Fol. 263: Studia Historicolitteraria. [T.] 18. Kraków 2018 Wydaw. Nauk. UP 8° ss. 227, nlb. 3, streszcz. ang.

Toż. Fol. 284: Studia Historicolitteraria. [T.] 19. Kraków 2019 ss. 360, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol.

97. APARAT Represji w Polsce Ludowej 1944–1989. Red. nac. Dariusz Iwaneczko. [T.] 16. Rzeszów 2018 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° [nr] 1 ss. 508, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 17. Rzeszów 2019 [nr] 1 ss. 372, il., streszcz. ang.

98. ARCHEION. Red. nac. Władysław Stępnik, Wojciech Woźniak. T. 119. Warszawa 2018 NDAP 8° ss. 694, il., streszcz. ang., fr., ros. NDAP.

Tom poświęcony Andrzejowi Biernatowi z okazji 70-lecia urodzin.

Toż. T. 120. Red. nac. Paweł Pietrzyk. Warszawa 2019 ss. 472, streszcz. ang.

99. ARCHEOLOGIA Polski. Red. Maria Dekówna. T. 63. Warszawa 2018 IAiE PAN 8° ss. 236, il., streszcz. ang.

Toż. T. 64. Warszawa 2019 ss. 386, il., streszcz. ang.

100. ARCHIVA Ecclesiastica. Rocznik Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych. Red.

Robert Romuald Kufel. Nr 10. Zielona Góra 2018.

Rec.: Guzman Daniel, *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 77–81.

101. ARCHIWA, Biblioteki i Muzea Kościelne. Organ Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Półrocznik. Red. Artur Hamryszczak. T. 111. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 499, nlb. 10, il., streszcz. ang. KUL Jana Pawła II.

Toż. T. 112. Lublin 2019 ss. 559, nlb. 10, il., streszcz. ang.

102. ARCHIWISTA Polski. Red. nac. Eugeniusz Borodij. R. 24. Bydgoszcz 2019 Stow. Archiwistów Pol. 8° nr 1–3/4 ss. 129, streszcz. ang.; 122, streszcz. ang.; 144, streszcz. ang.

103. ARCHIWUM Emigracji. Red. nac. Mirosław A. Supruniuk. T. 20/21. Toruń 2014 Bibl. UMK 8° ss. 401, il., streszcz. ang., ros.

Toż. T. 22/23. Toruń 2015 ss. 293, il., streszcz. ang.

Toż. T. 24/25. Toruń 2017 ss. 296, nlb. 3, il., streszcz. ang., fr., pol.

104. ARGUMENTA Historica. Czasopismo naukowo-dydaktyczne. Red. nauk. Anna Paner. Nr 5. Gdańsk 2018 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 281, streszcz. ang.

105. BAROK. Historia – Literatura – Sztuka. Półrocznik. Red. nac. Juliusz A. Chrościcki. [T.] 25. Warszawa 2018 [dr.:] 2019 Neriton 8° [nr] 1/2 ss. 258, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol. Inst. Literat. Pol. Uniw. Warszawskiego.

Numer poświęcony zagadnieniom z historii medycyny.

106. BIAŁORUSKIE Zeszyty Historyczne. Red. Eugeniusz Mironowicz. Nr 51. Białystok 2019 Białoruskie Tow. Hist. ss. 270, il., streszcz. ang., białorus., pol. Białoruskie Tow. Hist.

Toż. Nr 52. Białystok 2019 ss. 284, il., streszcz. ang., białorus., pol.

107. BIAŁOSTOCKIE Teki Historyczne. Red. nac. Halina Parafianowicz. T. 16. Białystok 2018 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 289, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol. Uniw. w Białymstoku. Inst. Historii i Nauk Polit.

108. BIEŻUŃSKIE Zeszyty Historyczne. Przewodn. kol. red. Wiktor Mieszkowski. Nr 32. Bieżeń 2018 sfinansowana ze środków Woj. Mazowieckiego 8° ss. 279, il. Muzeum Małego Miasta w Bieżeńcu Oddz. Muzeum Mazowieckiego w Sierpcu.

Toż. Nr 32. Bieżeń 2019 ss. 310, il.

109. BIULETYN Historii Pogranicza. Red. Wojciech Śleszyński. Nr 19. Białystok 2019

PTH 8° ss. 76, il., streszcz. ang., lit., pol., ros. PTH. Oddz. w Białymstoku.

110. BIULETYN Historii Sztuki. Red. nac. Stanisław Mossakowski. R. 81. Warszawa 2019 Inst. Sztuki PAN; Stow. Hist. Sztuki 8° nr 1–4 ss. 172, il., streszcz. ang.; 173–346, il., streszcz. ang.; nlb. 3, 349–554, il., streszcz. ang.; 555–674, il., streszcz. ang.

111. BIULETYN Historii Wychowania. Red. Wiesław Jamrozek. [Nr] 40. Poznań 2019 Wydaw. PTPN 8° ss. 226, streszcz. ang.

Toż. [Nr] 41. Poznań 2019 ss. 255, streszcz. ang.

112. BIULETYN Historyczny. Red. prow. Adam Jarski. T. 34. Gdynia 2019 Muzeum Marynarki Wojennej 8° ss. 231, il.

113. BIULETYN Konserwatorski Województwa Podlaskiego. Red. nac. Małgorzata Dajnowicz. Z. 25. Białystok 2019 Woj. Urząd Ochrony Zabytków w Białymstoku 8° ss. 233, nlb. 1, il., streszcz. ang.

114. BIULETYN Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku. Red. Tomasz Andrzej Nowak. Nr 1. Radomsko 2019 Muzeum Region. im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku 8° ss. 192.

Rec.: Włodarczyk Zdzisław, *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 201–203.

115. BIULETYN Numizmatyczny. Kwartalnik Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Red. nac. Jerzy Piniński. Warszawa 2017 Pol. Tow. Numizmat. Zarząd Gł. 8° nr 1–4 ss. 320, il., streszcz. ang.

Toż. Nr 1–4. Warszawa 2018 ss. 320, il., streszcz. ang.

116. BIULETYN Polskiej Misji Historycznej. Bulletin der Polnischen Historischen Mission. Red. nac. Renata Skowrońska. Nr 14. Toruń 2019 UMK 8° ss. 453, il., mapy, streszcz. ang., niem., pol. Pol. Misja Hist. przy Uniw. Juliusza Maksymiliana w Würzburgu.

117. BIULETYN Szadkowski. Red. nac. Tadeusz Marszał. T. 19. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 188, streszcz. ang.

118. CIECHANOWIECKI Rocznik Muzealny. Red. Norbert Dariusz Tomaszewski. T. 15. Ciechanowiec 2019 Muzeum Rolnictwa im. Krzysztofa Kluka 8° z. 1–2 ss. 357, nlb. 2, il.; 316, nlb. 2, il. Muzeum Rolnictwa im. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu.

119. COLLOQUIUM Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych. Kwartalnik. Red. Jerzy Kojkoł. Gdynia 2015 Wydaw. Akademickie

AMW 8° nr 1–4 ss. 120, streszcz. ang.; 205, streszcz. ang.; 267, streszcz. ang.; 260, streszcz. ang. Akad. Marynarki Wojennej. Wyd. Nauk Humanist. i Społ.

Toż. Gdynia 2016 nr 1–4 ss. 127, streszcz. ang.; 144, streszcz. ang.; 145, streszcz. ang.; 131, streszcz. ang.

Toż. Gdynia 2017 nr 1–4 ss. 129, streszcz. ang.; 141, streszcz. ang.; 179, streszcz. ang.; 150, streszcz. ang.

Toż. Gdynia 2018 nr 1–4 ss. 172, streszcz. ang.; 164, streszcz. ang.; 150, streszcz. ang.; 169, streszcz. ang.; Od nr 2 jako: Colloquium. Edukacja – Polityka – Historia.

Toż. Gdynia 2019 nr 1, 3–4 ss. 158, streszcz. ang.; 164, streszcz. ang.; 144, streszcz. ang.

Od nr 3 pt.: Colloquium. Pedagogika – Nauki o polityce i administracji.

120. CZASOPISMO Prawno-Historeczne. Red. nac. Małgorzata Materniak-Pawłowska. T. 71. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM w Poznaniu 8° z. 1–2 ss. 419, streszcz. ang., fr.; 384, streszcz. ang., fr. IH PAN, Wyd. Prawa i Admin. UAM.

121. CZASOPISMO Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich. Red. nac. Adolf Juzwenko. Z. 29. Wrocław 2018 ZNiO 8° ss. 263, il., streszcz. ang.

Toż. Z. 30. Wrocław 2019 ss. 200, tabl. 40, il.

122. CZASYPIŚMIO. O historii Górnego Śląska. Red. nac. Adam Dziurok. Nr 2(14). Katowice 2018 Oddz. IPN–KŚZpNP 4° ss. 208, il.

Toż. Nr 1/2(15/16). Katowice 2019 ss. 256, il.

123. DAGEROTYP. Studia z historii i teorii fotografii. Red. nac. Małgorzata Maria Grąbczewska. Nr 1(25). Warszawa–Kraków 2018 Stow. Historyków Fot.; Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Muzeum Fot. 8° ss. 259, il., streszcz. ang.

124. DARŁOWSKIE Zeszyty Muzealne. Zespół red. Konstanty Kontowski, Ewelina Trzeciak, Karol Matusiak, Renata Potomska. Z. 2. Darłowo 2019 Zamek Książąt Pomorskich – Muzeum w Darłowie 8° ss. 100, il. Zamek Książąt Pomorskich – Muzeum w Darłowie.

125. DARŁOWSKIE Zeszyty Naukowe. Pod red. Leszka Walkiewicza. Nr 13. Darłowo 2019 Tow. Przyj. Ziemi Darłowskiej 8° ss. 168, il. Tow. Przyj. Ziemi Darłowskiej.

126. DZIEDZICTWO Kulturowe Regionu Pogranicza. Red. nauk. Elżbieta Skorupska-Raczyńska, Joanna Rutkowska. T. 6. Gorzów Wielkopolski 2015 Wydaw. Państ. Wyższej Szkoły Zawodowej 8° ss. 217, streszcz. ang. Państ. Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkopolskim.

Toż. T. 7. Pod red. Elżbiety Skorupskiej-Raczyńskiej i Haliny Uchto. Gorzów Wielkopolski 2018 ss. 250, streszcz. ang., ros. Akad. im. Jakuba z Paradyża.

127. DZIEJE Najnowsze. Kwartalnik poświęcony historii XX wieku. Red. nac. Tadeusz Wol-sza. R. 51. Warszawa 2019 IH PAN 8° [nr] 1–4 ss. 275, streszcz. ang.; 357, streszcz. ang.; 447, streszcz. ang.; 298, streszcz. ang. PAN. IH.

128. DZIKOVIANA. Rocznik Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzega. Red. nac. Tadeusz Zych. T. 5. Tarnobrzeg 2019 Muzeum Hist. M. Tarnobrzega 8° ss. 227, il.

129. ECHA Przeszłości. Red. Norbert Kasperek. [T.] 20. Olsztyn 2018 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° [nr] 1–2 ss. 530, streszcz. ang.; 499, streszcz. ang.

130. EŁCKI Przegląd Historyczny. Rocznik Muzeum Historycznego w Ełku. Red. nac. Kazimierz Bogusz. Nr 1. Ełk 2015 Muzeum Hist. 8° ss. 220, nlb. 4, il.

131. EUROPA Orientalis. Studia z Dziejów Europy Wschodniej i Państw Bałtyckich. Red. nac. Waldemar Rezmer. [T.] 9. Toruń 2018 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 354, il., streszcz. ang., pol.

Toż. [T.] 10. Toruń 2019 ss. 286, il., streszcz. ang., pol.

132. FASCICULI Musei Regionalis Brzozoviensis. Red. Mariusz Kazanowski. Nr 5. Brzozów 2011 Wydaw. Muzeum Region. im. Adama Fastnachta w Brzozowie 8° ss. 500.

133. GALICJA. Studia i Materiały. Red. nac. Szczepan Kozak. T. 5. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 407, streszcz. ang., pol.

Filozofia w Galicji.

134. GDAŃSKIE Studia Muzealne. Seria Nova. Red. nac. Tomasz Chinciński. Nr 1(11). Gdańsk 2019 Muzeum Nar. 4° ss. 252, nlb. 4, il., streszcz. ang. Muzeum Nar. w Gdańsku.

135. GENS. Rocznik Towarzystwa Genealogiczno-Heraldycznego. Red. Piotr Maciej Dziembowski. [T.] 17. Poznań 2019 Tow. Geneal.-Heraldyczne 8° ss. 154, nlb. 3, streszcz. ang.

136. GŁOGOWSKIE Zeszyty Naukowe. Przewodn. zespołu red. Leszek Lenarczyk. Z. 9. Głogów 2018 Muzeum Archeol.-Hist. w Głogowie; Wrocławskie Wydaw. Nauk. Atla2 8° ss. 165, nlb. 1, il.

Toż. Z. 10. Głogów 2019 ss. 215, il.

137. GRONIE. Historia, kultura, sztuka. Wydawnictwo poświęcone Żywiecczyźnie i Beskidom. Red. nac. Mirosław Miodoński. Nr 19. Żywiec 2019 Tow. Miłośn. Ziemi Żywieckiej 8° ss. 336, il.

138. HISTORIA – Archiwa – Gdańsk. Red. nac. Andrzej Regliński. T. 1. Gdańsk 2018.

Rec.: Guzman Daniel, *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 2 s. 109–116.

139. HISTORIA Slavorum Occidentis. Czasopismo historyczne. Historický Časopis. Red. nac. Józef Dobosz. [R. 8]. Toruń 2018 Adam Marszałek 8° nr 3–4 ss. 153, streszcz. ang.; 161, streszcz. ang. Inst. Historii UAM, Akademia Věd ČR.

Toż. [R. 9]. Toruń 2019 nr 1–4 ss. 177, streszcz. ang.; 167, mapy, streszcz. ang.; 186, streszcz. ang.; 164, streszcz. ang.

140. HISTORYKA. Studia metodologiczne. Red. Krzysztof Zamorski. T. 49. Kraków 2019 PAN – Oddz. w Krakowie; Inst. Historii UJ 8° ss. 494, nlb. 8. PAN. Oddz. w Krakowie. Komisja Hist., Inst. Historii UJ.

141. ILCUSIANA. Red. Jacek Sypień. Nr 20. Olkusz 2019 Pow. i Miej. Bibl. Publ. 8° ss. 127, il.

Toż. Nr 21. Olkusz 2019 ss. 85, il.

142. IN GREMIUM. Studia nad historią, kulturą i polityką. Red. nac. Andrzej Gillmeister. Nr 13. Zielona Góra 2019 Uniw. Zielonogórski 8° ss. 311, il., streszcz. ang.

143. KALENDARZ Miłośników Skoczowa. Red. nac. Angelika Ogrocka. [R.] 20. Skoczów 2019 Tow. Miłośn. Skoczowa 8° ss. 237, il.

144. KARTUSKIE Zeszyty Muzealne. Pod red. Barbary Kąkol. Nr 1. Kartuzy 2016 Muzeum Kaszubskie im. F. Franciszka Tredera; Tow. Przyj. Muzeum Kaszubskiego im. F. Brzezińskiego 8° ss. 103.

Toż. Nr 2. Kartuzy 2017 ss. 182.

Toż. Nr 3. Kartuzy 2018 ss. 136, nlb. 14.

145. KLIO. Czasopismo poświęcone dziejom Polski i powszechnym. Red. nac. Krzysztof Mikulski. T. 48. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° nr 1 ss. 173, nlb. 1, streszcz. ang. Inst. Historii i Archiwistyki UMK.

Toż. T. 49. Toruń 2019 nr 2 ss. 217, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. T. 50. Toruń 2019 nr 3 ss. 191, nlb. 1, streszcz. ang.

Toż. T. 51. Toruń 2019 nr 4 ss. 248, nlb. 1, streszcz. ang.

146. KOŁO Historii. Red. nac. Rafał Borowiec. Nr 22. Lublin 2017 Koło Nauk. Historyków Studentów UMCS 8° ss. 245, nlb. 1, il., streszcz. ang., ros., niem., ukr., pol.

Toż. Nr 23. Lublin 2018 ss. 339, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem., ros.

147. KOMUNIKATY Mazursko-Warmińskie. Czasopismo poświęcone przeszłości ziem Polski północno-wschodniej. Red. Wojciech

Wrzesiński. [T. 60]. Olsztyn 2016 Littera 8° nr 1–4 s. 1–182, nlb. 4, il., streszcz. ang., niem.; 187–414, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem.; 417–629, nlb. 5, il., streszcz. ang., niem.; 635–808, il., streszcz. ang., niem. Tow. Nauk. i Ośr. Badań Nauk. im. Wojciecha Kętrzyńskiego.

Toż. [T. 61]. Olsztyn 2017 AP w Olsztynie, Tow. Nauk. i Ośr. Badań Nauk. im. W. Kętrzyńskiego nr 1–4 s. 1–167, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.; 169–373, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem.; 377–541, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem.; 545–760, il., streszcz. ang., niem.

Toż. [T. 62]. Red. Ryszard Tomkiewicz. Olsztyn 2018 nr 1–4 s. 1–208, il., streszcz. ang., niem.; 209–407, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.; 409–624, il., streszcz. pol., niem.; 625–800, il., streszcz. ang., niem.

Toż. [T. 63]. Olsztyn 2019 AP w Olsztynie, Tow. Nauk. i Inst. Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego nr 1–4 s. 1–182, il., streszcz. ang., niem.; 183–436, nlb. 4, il., streszcz. ang., niem.; 441–668, nlb. 4, il., streszcz. ang., niem.; 673–848, il., streszcz. pol., niem.

148. KOMUNIZM. System, Ludzie, Dokumentacja. Rocznik naukowy. Red. nac. Marcin Kruszyński. Nr 6. Lublin 2017 IPN Oddz.; Tow. Nauki i Kultury „Libre” 8° ss. 327, il., streszcz. ang.

Toż. Nr 7. Lublin 2018 ss. 474, il., streszcz. ang.

Toż. Nr 8. Lublin 2019 ss. 301, il., streszcz. ang.

149. KOŚCIERSKIE Zeszyty Muzealne. Red. Krzysztof Jażdżewski. [Z.] 13. Kościerzyna 2019 Muzeum Ziemi Kościerskiej 8° ss. 159, il.

150. KOŚCIÓŁ w Polsce. Red. Jan Walkusz. [T.] 18. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 337, streszcz. ang.

151. KRAKOWSKI Rocznik Archiwalny. Red. nac. Kamila Follprecht. T. 24. Kraków 2018 [dr.:] 2019 Archiwum Nar. w Krakowie 8° ss. 374, nlb. 4, tabl., il., streszcz. ang.

152. KRAKOWSKI Rocznik Historii Harcerstwa. Red. nac. Wojciech Hausner. T. 15. Kraków 2019 Zarząd Okręgu Małopolskiego ZHR 8° ss. 280, il.

153. KRAKOWSKIE Studia z Historii Państwa i Prawa. Red. nac. Waław Uruszcak. T. 7. Kraków 2014 Wydaw. UJ 8° cz. A (z. 1/2)–z. 3–4 s. I–XIII, nlb. 1, 1–200, tabl. 2, il., streszcz. ang.; 201–403, nlb. 1, il., streszcz. ang.; I–VI, nlb. 2, 405–550, nlb. 2, streszcz. ang., pol.; I–VI, nlb. 2, 551–692, nlb. 2, streszcz. pol., ang.

Toż. T. 8. Kraków 2015 z. 1–4 s. nlb. 8, 1–106, nlb. 2, streszcz. ang.; nlb. 8, 107–214, nlb. 2, streszcz. ang.; I–VI, nlb. 2, 215–341, nlb. 1, streszcz. ang.; I–VIII, 343–476, nlb. 2, streszcz. ang.

Toż. T. 9. Kraków 2016 z. 1–4 s. nlb. 8, 1–155, nlb. 1, streszcz. ang.; nlb. 6, 157–270, nlb. 2, streszcz. ang.; I–VIII, 271–451, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol.; I–VI, nlb. 2, 453–605, nlb. 3, streszcz. ang.

Toż. T. 10. Kraków 2017 z. 1–4 s. I–VI, nlb. 2, 1–211, nlb. 3, il., streszcz. pol., ang.; I–VIII, 213–392, nlb. 2, streszcz. ang.;

I–VIII, 393–565, nlb. 1, streszcz. ang.; I–VI, nlb. 2, 567–670, nlb. 2, streszcz. pol.

Toż. T. 11. Kraków 2018 z. 1–4 s. I–VI, nlb. 2, 1–176, streszcz. pol., ang.; I–VI, nlb. 2, 177–306, nlb. 2, il., streszcz. ang.; nlb. 6, 307–424, nlb. 2, streszcz. ang., pol.; I–VIII, nlb. 2, 425–603, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol.

Toż. T. 12. Kraków 2019 z. 1–4 s. nlb. 8, 1–119, nlb. 1, streszcz. ang.; nlb. 8, 121–291, nlb. 1, streszcz. ang.; nlb. 8, 293–479, nlb. 1, il., streszcz. ang.; nlb. 8, 481–658, nlb. 2, streszcz. ang.

154. KRONIKA Bydgoska. Przewodn. kol. red. Włodzimierz Jastrzębski. T. 39. Bydgoszcz 2018 Tow. Miłośn. M. Bydgoszczy 8° ss. 234, streszcz. ang., niem.

Toż. T. 40. Bydgoszcz 2019 ss. 522, streszcz. ang., niem.

155. KRONIKA Warszawy. Red. nac. Ryszard Wojtkowski. Warszawa 2018 AP w Warszawie; Dom Spotkań z Historią 8° nr 1–2 ss. 180, il., streszcz. ang.; 193, il., streszcz. ang. AP w Warszawie, Dom Spotkań z Historią.

Toż. Warszawa 2019 nr 1–2 ss. 174, il., streszcz. ang.; 199, il., streszcz. ang.

156. KRONIKA Zamkowa. Roczniki. Seria nowa. The Castle Chronicles. Annals. New series. Red. Wojciech Fałkowski. [Nr] 5(71). Warszawa 2018 [dr.:] 2019 Arx Regia. Ośr. Wydawniczy Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum 8° ss. 290, il., streszcz. ang. Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum.

157. KUTNOWSKIE Zeszyty Regionalne. Red. nac. Karol Koszoda. T. 22. Kutno 2018 Tow. Przyj. Ziemi Kutnowskiej 8° ss. 428, il.

Toż. T. 23. Zespół red. Grażyna Baranowska, Bożena Gajewska, Aleksandra Szafrkańska-Dolewska. Kutno 2019 ss. 578, il.

158. KWARTALNIK Bellona. Pismo naukowe wydawane przez Ministerstwo Obrony Narodowej. Red. nac. Piotr Grochmalski. R. 13. Warszawa 2019 Wojsk. Inst. Wydaw. 8° nr 1–4 ss. 112; 158; 176; 115.

159. KWARTALNIK Historii Kultury Materialnej. Red. Elżbieta Mazur. R. 67. Warszawa 2019 IAiE PAN 8° nr 1–4 ss. 133, nlb. 3, il., mapy, streszcz. ang., pol.; nlb. 3, 140–292, il., mapy, streszcz. ang.; nlb. 3, 300–394, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol.; nlb. 3, 400–537, nlb. 3, il., mapy, streszcz. ang., pol. IAiE PAN dawniej Inst. Historii Kultury Mater. PAN.

160. KWARTALNIK Historyczny. Założony przez Xawerego Liskego w 1887 roku. Red. Roman Michałowski. Vol. 124. Warszawa 2017 Semper 8° English-Language Edition No. 1 ss. 181, nlb. 1. PAN IH, PTH.

Toż. Special Issue ss. 207, nlb. 1.

Toż. Vol. 125. Warszawa 2018 English-Language Edition No. 2 ss. 199, nlb. 1.

Toż. R. 126. Warszawa 2019 nr 1–4 ss. 207, nlb. 1, streszcz. ang.; nlb. 3, 212–419, nlb. 1, il., streszcz. ang.; nlb. 3, 424–651, nlb. 1, streszcz. ang.; nlb. 3, 656–883, nlb. 1, streszcz. ang.

Toż. English-Language Edition No. 3 ss. 203, nlb. 1.

161. LATOPISY Akademii Supraskiej. Red. nac. Jarosław Józwik. Vol. 6. Białystok 2015 Fund. „Oikonomos” 8° ss. 166, streszcz. pol., ang., ros.

Toż. Vol. 7. Białystok 2016 ss. 260, streszcz. pol., ang., ros.

Toż. Vol. 8. Białystok 2017 ss. 265, streszcz. pol., ang., ros.

Toż. Vol. 9. Białystok 2018 ss. 157, streszcz. pol., ang., ros.

162. LEHAHAYER. Czasopismo poświęcone dziejom Ormian polskich. Tom pod red. Andrzeja A. Zięby i Krzysztofa Stopki. T. 4. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 298, il., streszcz. ang., orm. UJ.

Toż. T. 5. Pod red. Andrzeja A. Zięby. Kraków 2018 ss. 308, il., streszcz. ang., orm.

Toż. T. 6. Pod red. Andrzeja A. Zięby. Kraków 2019 ss. 371, il., streszcz. ang., orm.

163. LIBRI Gedanenses. Red. Aleksander Baliński. T. 36. Gdańsk 2019 PAN. Bibl. Gdańska 8° ss. 137, il., streszcz. ang., niem.

164. LUBARTÓW i Ziemia Lubartowska. Red. Wiesław Śladkowski, Barbara Gąsior, Maria Koziół. [T. 19]. Lubartów 2016 Lubartowskie Tow. Region. 8° ss. 328, tabl. 18, il.

165. ŁAMBINOWICKI Rocznik Muzealny. Jeńcy wojenni w latach II wojny światowej. Red. nac. Violetta Rezler-Wasielewska. T. 41. Opole 2018 Centr. Muzeum Jeńców Wojennych 8° ss. 232, il., streszcz. ang., niem.

166. MAGAZYN Numizmatyczny. Przewodn. zespołu red. Wiesław Kaczanowicz. Nr 41. Częstochowa 2015 Pol. Tow. Numizmatyczne 8° ss. 133, nlb. 7, il.

Toż. Nr 42. Częstochowa 2016 ss. 124, nlb. 9, il.

Toż. Nr 43. Częstochowa 2017 ss. 97, nlb. 11, il.

Toż. Nr 44. Częstochowa 2018 ss. 127, nlb. 6, il.

Toż. Nr 45. Częstochowa 2019 ss. 136, nlb. 5, il., streszcz. ang.

167. MAŁOPOLSKA. Regiony – regionalizmy – małe ojczyzny. Red. nac. Zdzisław Noga. [T.] 20. Kraków 2018 Małopolski Zw. Region. Tow. Kultury; WBP 8° ss. 418, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 21. Kraków 2019 ss. 353, il., streszcz. ang.

168. MASOVIA. Pismo poświęcone dziejom Mazur. Red. Robert Klimek. T. 15. Giżycko–Olsztyn 2018 Robert Klimek 8° ss. 156, il. Archiwum Mazurskie, Tow. Miłośn. Twierdzy Boyen w Giżycku.

Toż. T. 16. Olsztyn 2019 Robert Klimek we współpr. z Tow. Nauk. Pruthenia; Stow. Wspólnota Mazurska ss. 239, il.

169. MEDYCYNĄ Nowożytna. Studia nad kulturą medyczną. Modern Medicine. Studying the culture of medicine. Red. Bożena Urbanek. T. 24. Warszawa 2018 Wydaw. IHN PAN 8° z. 1–2 ss. 155, streszcz. ang.; 231, streszcz. ang. IHN PAN.

Toż z. 3 (suplement) ss. 207, il., mapa, streszcz. ang.

Toż. T. 25. Warszawa 2019 z. 1–2 ss. 213, streszcz. ang.; 191, il., streszcz. ang.

170. MELUZYNIA. Dawna literatura i kultura. Red. nac. Witold Wojtowicz. [R.] 2. Szczecin 2015 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° nr 1–2 ss. 83, streszcz. ang.; 105, streszcz. ang.

Toż. R. 3. Szczecin 2016 nr 1–2 ss. 111, streszcz. ang.; 129, streszcz. ang.

Toż. R. 4. Szczecin 2017 nr 1–2 ss. 117, streszcz. ang.; 106, streszcz. ang.

Toż. R. 5. Szczecin 2018 nr 1–2 ss. 88, streszcz. ang.; 95, streszcz. ang.

Toż. R. 6. Szczecin 2019 nr 1–2 ss. 125, streszcz. ang.; 131, streszcz. ang.

171. MERITUM. Rocznik Koła Naukowego Doktorantów-Historyków Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Red. nac. Ewelina Gołębiowska. T. 10. Olsztyn 2018 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 286, il., streszcz. ang.

172. MERKURIUSZ Łęczyński. Rocznik Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej. Red. nac. Eugeniusz Misiewicz. Nr 32. Łęczna 2019 Tow. Przyj. Ziemi Łęczyńskiej 4° ss. 86, il.

173. MIEJSCE. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wieku. Red. nac. Lidia Klein. R. 1. Warszawa 2015 Akad. Sztuk Pięknych; Fund. Kultura Miejsca 8° ss. 168.

Toż. R. 2. Warszawa 2016 ss. 296.

Toż. R. 3. Warszawa 2017 ss. 424.

Toż. R. 4. Warszawa 2018 ss. 220.

174. MIŃSKIE Zeszyty Muzealne. Red. nac. Leszek Celej. Z. 4. Mińsk Mazowiecki 2016 Muzeum Ziemi Mińskiej 8° ss. 195, il.

Toż. Z. 5. Mińsk Mazowiecki 2017 ss. 175, il.

Toż. Z. 6. Mińsk Mazowiecki 2019 ss. 224.

175. MISCELLANEA Historico-Archivistica. Red. nac. i nauk. Jacek Krochmal. T. 23. Warszawa 2016.

Toż. T. 26. Warszawa 2019 DiG ss. 249, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Rec. [T. 23]: Szybkowski Sobiesław, *Archeion*. T. 119: 2018 s. 484–491, streszcz. ang., fr., ros.

176. MISCELLANEA Historico-Iuridica. Red. nac. Piotr Fiedorczyk. T. 18. Białystok 2019 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° z. 1–2 ss. 196, streszcz. ang.; 288, nlb. 8, streszcz. ang.

Uniw. w Białymstoku. Wydz. Prawa. Katedra Nauk Hist.-Prawnych, Teorii i Filozofii Prawa oraz Komparatystyki Prawniczej.

Z. 1 pt.: Ład wersalski po 100 latach.

Z. 2 pt.: Varia.

177. MODUS. Prace z historii sztuki. Red. nac. Andrzej Betlej. [T.] 16. Kraków 2016 Societas Vistulana 4° ss. 143, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 17. Kraków 2017 ss. 127, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 18. Kraków 2018 ss. 194, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 19. Kraków 2019 ss. 266, il., streszcz. ang.

178. MUSEION Poloniae Maioris. Rocznik Naukowy Fundacji Muzeów Wielkopolskich. Red. nac. Andrzej M. Wyrwa. T. 1. Poznań 2014 Wydaw. Poznańskiego Tow. Przyj. Nauk 4° ss. 184, nlb. 1, il., streszcz. ang. Fund. Muzeów Wielkopolskich.

Toż. T. 2. Poznań 2015 ss. 158, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. T. 3. Poznań 2016 ss. 187, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. T. 4. Poznań 2017 ss. 302, nlb. 2, il., streszcz. ang.

179. MUZEALNICTWO. Red. nac. Piotr Majewski. R. 60. Warszawa 2019 Index Copernicus International 4° ss. 308, il., streszcz. ang.

180. MUZEALNICTWO Wojskowe. Red. nac. Mariusz Skotnicki. T. 10. Warszawa 2017 Muzeum Wojska Pol. 8° ss. 367, nlb. 9, il.

181. NADWARCIAŃSKI Rocznik Historyczno-Archivalny. Red. nac. Dariusz A[leksander] Rymar. Nr 26. Gorzów Wielkopolski 2019 AP w Gorzowie Wielkopolskim 8° ss. 602, il., streszcz. ang., niem.

182. NASZA Przeszołość. Studia z dziejów Kościoła i kultury katolickiej w Polsce. Red. nac. Waław Umiński. T. 131. Kraków 2019 Inst. Wydawniczy Księży Misjonarzy „Nasza Przeszołość” 8° ss. 297, nlb. 9, il., tabl. 18, streszcz. ang.

Toż. T. 132. Kraków 2019 ss. 425, nlb. 9, il., tabl. 8, streszcz. ang.

183. NASZE Korzenie. Półrocznik popularnonaukowy Muzeum Mazowieckiego w Płocku poświęcony przyrodzie, historii i kulturze północno-zachodniego Mazowsza. Red. nac. Tomasz Kordala. Nr 16. Płock 2019 Muzeum Mazowieckie 4° ss. 100, nlb. 2, il.

Toż. Nr 17. Płock 2019 ss. 90, il.

184. NASZE Pomorze. Rocznik Muzeum Zachodniopomorskiego w Bytowie. Red. nac. Tomasz Siemiński. Nr 20. Bytów 2019 Muzeum Zachodniopomorskie 4° ss. 227, il.

185. NAUTOLOGIA. Red. nac. Bolesław Hajduk. R. 53. Gdynia 2018 Pol. Tow.

Nautologiczne 4° ss. 96, il., streszcz. ang. Pol. Tow. Nautologiczne.

Toż. R. 54. Gdynia 2019 ss. 114, nlb. 2, il., streszcz. ang.

186. NIEPODLEGŁOŚĆ i Pamięć. Czasopismo humanistyczne. Red. nac. Tadeusz Skoczek. R. 26. Warszawa 2019 Muzeum Niepodległości 8° nr 1–4 ss. 437, nlb. 3, il., mapy, streszcz. ang., niem., ros.; 342, nlb. 4, il., streszcz. ang., niem., ros.; 464, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem., ros.; 458, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem., ros.

187. NOTAE Numismatae. Zapiski Numizmatyczne. Red. Jarosław Bodzek. T. 14. Kraków 2019 Muzeum Nar.; Sekcja Numizmatyczna Komisji Archeol. PAN. Oddz. 8° ss. 387, nlb. 3, il., mapy, streszcz. pol.

Pamięci prof. Stefana Skowronka (1928–2019).

188. NOTATKI Płockie. Kwartalnik Towarzystwa Naukowego Płockiego. Red. nac. Wiesław Koński. [R. 59]. Płock 2014 Tow. Nauk. Płockie 4° nr 1–4 ss. 72, il., streszcz. ang.; 72, il., streszcz. ang.; 72, il., streszcz. ang.; 72, il., streszcz. ang.

Toż. [R. 60]. Płock 2015 nr 1–4, ss. 72, il., streszcz. ang.; 72, il., streszcz. ang.; 72, il., streszcz. ang.; 72, il., streszcz. ang.

189. NOTATNIK Rawski. Pod red. Marcina Broniarczyka. Nr 20. Rawa Mazowiecka 2019 Tow. Przyj. Ziemi Rawskiej 8° ss. 107, nlb. 1, il.

190. NOWA Kronika Wałbrzyska. Pod red. Agnieszki Mroczek-Czetwertyńskiej. T. 7. Wałbrzych 2019 Fund. Museion 8° ss. 306, streszcz. ang.

191. ODRODZENIE i Reformacja w Polsce. Red. nac. Wojciech Kriegseisen. T. 63. Warszawa 2019 Semper 8° ss. 317, nlb. 12, il., streszcz. ang. PAN. IH.

192. OFFICINA Historiae. Czasopismo naukowe Studenckiego Koła Naukowego Historyków Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach. Red. Anna Kłoś. T. 2. Siedlce 2019 Studenckie Koło Historyków Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° nr 1 ss. 139, streszcz. ang.

193. OLSZTYŃSKI Rocznik Konserwatorski. Zespół red. Anna Bobko, Urszula Ulatowska. T. 4: Dziedzictwo przemysłu i techniki. Olsztyn 2018/2019 [dr.] 2019 Urząd M. Olsztyna 8° ss. 102, nlb. 1, il.

194. OPUSCULA Musealia. Red. nac. Krzysztof Stopka. Z. 26. Kraków 2019 Wydaw.

UJ 8° ss. 198, nlb. 6, il., streszcz. ang. (Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego).

195. OSTRÓDZKI Przegląd Historyczny. Red. nauk. Ryszard Sajkowski. T. 2. Olsztyn 2016.

Rec.: Tomkiewicz Ryszard, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2015 nr 1 s. 179–182.

196. PAMIĘĆ i Sprawiedliwość. Pismo naukowe poświęcone historii najnowszej. Red. nac. Mirosław Szumiło. [T.] 31. Warszawa 2018 IPN–KŚZpNP 8° ss. 592, il., streszcz. ang., pol.

Toż. [T.] 32. Warszawa 2018 ss. 632, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 33. Warszawa 2019 ss. 613, nlb. 9, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 34. Warszawa 2019 ss. 609, nlb. 7, il., streszcz. ang., pol.

197. PAMIĘTNIK Biblioteki Kórnickiej. Red. nac. Barbara Wysocka. Z. 36. Kórnik 2019 PAN. Bibl. Kórnicka 8° ss. 226, il., streszcz. ang. PAN. Bibl. Kórnicka.

198. PAMIĘTNIK Cieszyński. Red. nac. Michael Morys-Twarowski. T. 21. Cieszyn 2016 Fund. Volens; PTH. Oddz. 8° ss. 160, streszcz. ang. PTH. Oddz. w Cieszynie.

Toż. T. 22. Cieszyn 2017 PTH. Oddz. ss. 234, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ang., niem.

Pamięci Profesora Mečislava Boráka (1945–2017).

Toż. T. 23. Cieszyn 2019 ss. 190, il., mapa, streszcz. ang.

Pamięci Mariusza Makowskiego (1958–2019) Prezesa Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Cieszynie w latach 2003–2005 oraz 2012–2015.

199. PAMIĘTNIK Teatralny. Kwartalnik poświęcony historii i krytyce teatru, założony przez Leona Schillera. Red. nac. Jarosław Komorowski. R. 68. Warszawa 2019 Inst. Sztuki PAN 8° z. 1–3/4 ss. 153, il., streszcz. ang.; 188, il., streszcz. ang.; 268, il., streszcz. ang.

Z. 3/4: Teatr Jana Dormana.

200. PIOSENKA. Red. nac. Jan Poprawa. Nr 6 (specjalny). Opole 2018 Muzeum Pol. Piosenki 8° ss. 413, il.

201. PIOTRKOWSKIE Zeszyty Historyczne. Red. nac. Janusz R. Budziński. T. 17. Piotrków Trybunalski 2016 Inst. Historii i Stosunków Międzynarodowych UJK w Kielcach. Filia 8° [z.] 1–2 ss. 312, il., streszcz. ang.; 174, il., streszcz. ang. Inst. Historii i Stosunków Międzynarodowych UJK w Kielcach. Filia w Piotrkowie Trybunalskim.

Toż. T. 18. Piotrków Trybunalski 2017 z. 1–2 ss. 215, il., mapy, streszcz. ang.; 191, streszcz. ang.

Toż. T. 19. Piotrków Trybunalski 2018 z. 1–2 ss. 195, il., mapy, streszcz. ang.; 158, streszcz. ang., pol.

Toż. T. 20. Piotrków Trybunalski 2019 Wydaw. IHiSM; Piotrkowskie Bractwo Akademickie im. Zygmunta I Starego

z. 1–2 ss. 185, streszcz. ang., pol.; 194, il., streszcz. ang. Filia w Piotrkowie Trybunalskim. UJK w Kielcach.

202. PŁAJ. Almanach Karpacki. Półrocznik Towarzystwa Karpackiego. Red. Paweł Luboński, Andrzej Wielocha. [T.] 57. Warszawa 2019 Oficyna Wydawnicza „Rewasz” 8° ss. 200, tabl. VIII, il.

203. PŁOCKI Rocznik Historyczno-Archiwalny. Red. nac. Tomasz Piekarski. T. 11. Płock 2019 AP 8° ss. 162, il., streszcz. ang.

204. POLISH Biographical Studies. Red. nac. Adam Wątor. Nr 6. Toruń 2018 Wydaw. Nauk. GRADO 8° ss. 258, streszcz. ang. Ośr. Badań Biogr. Uniw. Szczecińskiego.

205. POLONIA Maior Orientalis. Studia z dziejów Wielkopolski Wschodniej. Pod red. Piotra Gołdyna. T. 6. Kalisz 2019 Kaliskie Tow. Przej. Nauk 8° ss. 264, il., streszcz. ang.

206. POLSKA 1944/45–1989. Studia i materiały. Red. nac. Tomasz Szarota. [T.] 17. Warszawa 2019 IH PAN 8° ss. 359, nlb. 1, il., streszcz. ang.

207. POMORANIA Antiqua. Red. Tadeusz Grabarczyk. T. 28. Gdańsk 2019 Muzeum Archeol. 8° ss. 269, nlb. 1, il., streszcz. ang.

208. PRACE Historyczne. Kraków 2017. [T.] 144 z. 2: Kształty galicyjskich tożsamości. Red. z. Adam Świątek.

Toż. [T.] 145. Red. nac. Zdzisław Zblewski. Kraków 2018 Wydaw. UJ 8° z. 1–4 s. 1–213, streszcz. ang.; VII–X, 215–395, streszcz. ang.; VII, IX–XI, 397–664, streszcz. ang.; VII–IX, 665–840, streszcz. ang.

Z. 2 pt.: W kręgu historii nauki i oświaty.

Z. 4 pt.: Między murami miasta i ścianami koszar – garnizony i historia miejska na przestrzeni dziejów.

Toż. [T.] 146. Kraków 2019 z. 1–4 s. 1–306, streszcz. ang.; VII–X, 307–516, streszcz. ang.; VII–VIII, 517–672, streszcz. ang.; 673–889, streszcz. ang.

Z. 2 pt.: Studia o Janie III Sobieskim i jego polityce. Prace poświęcone pamięci profesora Zbigniewa Wójcika.

Z. 3 pt.: Migrations, Migrants and Refugees in 19th–21st Centuries in the Interdisciplinary Approach. Selected Topics.

Rec. [T. 144 z. 2]: Wąsacz-Krztoń Jolanta, *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 1 s. 295–301.

209. PRACE Historyczno-Archiwalne. Red. nac. Jan Basta; red. nauk. Grzegorz Zamojski. T. 29. Rzeszów 2017 AP; NDAP 8° ss. 229, nlb. 3. AP w Rzeszowie, PTH. Oddz. w Rzeszowie.

Toż. T. 30. Rzeszów 2018 ss. 229, nlb. 3.

Toż. T. 31. Red. nac. i nauk. Jan Basta. Rzeszów 2019 ss. 232.

T. 31 poświęcony Janowi Baście (1957–2019).

210. PRO Lusatia. Opolskie studia lużycoznawcze. Red. Leszek Kuberski. T. 17. Opole

2018 TP-S 8° ss. 138. Opolski Oddz. Tow. Pol.-Serbołużyckiego.

Toż. T. 18. Opole 2019 ss. 140.

211. PRZEGLĄD Archiwalno-Historyczny. Red. nac. Krzysztof Strykowski. T. 6. Poznań 2019 Wyd. Historii UAM 8° ss. 273, streszcz. ang.

212. PRZEGLĄD Historyczno-Oświatowy. Red. nac. Witold Chmielewski. R. 62. Kielce 2019 Wydaw. Pedagog. 8° nr 1/2–3/4 ss. 312, nlb. 1, streszcz. ang.; 173, nlb. 1, streszcz. ang.

213. PRZEGLĄD Historyczno-Wojskowy. Red. nac. Jacek Jędrysiak. R. 20. Warszawa 2019 Wojsk. Biuro Hist. im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego 8° nr 1–4 ss. 231, streszcz. ang., ros.; 223, nlb. 9, streszcz. ang., ros.; 216, streszcz. ang., ros.; 203, streszcz. ang., ros.

214. PRZEGLĄD Nauk Historycznych. Red. nauk. t. Zbigniew Anusik. R. 18. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° nr 1–2 ss. 320, il., streszcz. ang., pol.; 299, il., streszcz. ang., pol.

215. PRZEGLĄD Środkowo-Wschodni. Red. nac. Joanna Getka. [T.] 4. Warszawa 2019 Wydaw. Katedry Studiów Interkulturowych Europy Środkowo-Wschodniej Uniw. Warszawskiego 8° ss. 556, il., streszcz. ang., pol.

216. PRZEGLĄD Zachodniopomorski. Red. nauk. Radosław Skrycki. R. 34. Szczecin 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° z. 1–4 ss. 154, il., streszcz. ang.; 156, il., streszcz. ang.; 136, il., streszcz. ang.; 283, nlb. 1, il., streszcz. pol. Uniw. Szczeciński.

217. PRZEMYSKIE Zapiski Historyczne. Studia i materiały poświęcone historii Polski Południowo-Wschodniej. Red. nac. Janusz Polaczek. T. 22. Przemysł 2018 PTH. Oddz. w Przemysłu; AP w Przemysłu; Przemyskie Centrum Kultury i Nauki ZAMEK 8° ss. 313, il.; 154, il. PTH. Oddz. w Przemysłu.

Część t. wydana w serii: Biblioteka Przemyskich Zapisków Historycznych; t. 3 (dodatek – po 313 stronie).

218. PRZESZŁOŚĆ Demograficzna Polski. Materiały i Studia. Poland’s Demographic Past. Materials and Studies. Red. nac. Dariusz K. Chojecki. [T.] 41. Szczecin 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 254, il., streszcz. pol.

219. RADZANOWSKI Zeszyt Historyczny. Red. nac. Walerian Piotrkowski. Nr 1. Radzanów 2017 Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 123, il.

Toż. Nr 2. Radzanów 2018 ss. 120, il.

Toż. Nr 3. Radzanów 2019 ss. 120, il.

220. RADZYŃSKI Rocznik Humanistyczny. Red. nac. Dariusz Magier. T. 17. Radzyń Podlaski 2019 Tow. Nauki i Kultury LIBRA 8° ss. 416, streszcz. ang.

Rec.: Bosko Maciej, *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 205–210.

221. RES Gestae. Czasopismo historyczne. Red. nac. Mariusz Wołos. [T.] 7. Kraków 2018 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 173, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 8. Kraków 2019 ss. 129, nlb. 1, streszcz. ang.

Toż. [T.] 9. Kraków 2019 ss. 146, il., streszcz. ang., pol.

222. RES Historica. Czasopismo Instytutu Historii UMCS. Red. nac. Krzysztof Latawiec. Nr 47. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 359, il., streszcz. ang., pol. Inst. Historii UMCS.

Toż. Nr 48. Lublin 2019 ss. 361, il., streszcz. ang., pol.

223. ROCZNIK Augustowsko-Suwalski. Red. nac. Andrzej Matusiewicz. T. 17. Suwałki 2017 Muzeum Okręg.; AP 8° ss. 260, nlb. 2, il., streszcz. ang. Augustowsko-Suwalskie Tow. Nauk.

224. ROCZNIK Babiogórski. Red. nac. Katarzyna Fujak. T. 19. Sucha Beskidzka–Zawoja 2018 Stow. Gmin Babiogórskich; Babiogórski Park Nar. 8° ss. 167, il., streszcz. ang.

Toż. T. 20. Sucha Beskidzka–Zawoja 2019 ss. 192, il., streszcz. ang.

225. ROCZNIK Białskopodlaski. Red. t. Paweł Borek. T. 26. Biała Podlaska 2018 MBP 8° ss. 339, nlb. 1, il., streszcz. ang. MBP w Białej Podlaskiej.

226. ROCZNIK Bolesławiecki. Zespół red. Edmund Maliński [i in.]. R. 1–9. Bolesławiec 2008–2017.

Toż. T. 11. Bolesławiec 2018 [dr.:] 2019 Muzeum Ceramiki w Bolesławcu 8° ss. 264, il.

Rec. [T. 1–9]: Strauchold Grzegorz: Fenomen Rocznika Bolesławieckiego. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2017 nr 1 s. 175–178.

227. ROCZNIK Chełmski. Red. nac. Emil Horoch. T. 23. Chełm 2019 Stow. Rocznik Chełmski [i in.] 8° ss. 551, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ros., ang. Stow. Rocznik Chełmski, Chełmska Bibl. Publ. im. M. P. Orsetti w Chełmie, Państ. Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie, Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie.

228. ROCZNIK Chojeński. Pismo historyczno-społeczne. Red. nac. Michał Gierke. T. 10. Chojna 2018 Stow. Hist.-Kult. „Terra Incognita” 8° ss. 315, nlb. 1, il., streszcz. niem. Stow. Hist.-Kult. „Terra Incognita”.

Toż. T. 11. Chojna 2019 ss. 241, nlb. 3, il., mapa.

229. ROCZNIK Gostyński. Oprac. red. Robert Czub, Maciej Kretekowski, Maria Walkowiak. Nr 6. Gostyń 2019 Muzeum w Gostyniu 8° ss. 294, il.

230. ROCZNIK Grudziądzki. Red. nac. Wiesław Sieradzan. [T.] 27. Grudziądz 2019 Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi; Inst. Historii i Archiwistyki UMK; PTH – Oddz. 8° ss. 412, il., streszcz. ang. Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu, Inst. Historii i Archiwistyki UMK w Toruniu, PTH – Oddz. w Grudziądzu.

231. ROCZNIK Historyczny Lubonia. Pod red. Piotra Pawła Ruszkowskiego. T. 5. Luboń 2015 Forum Lubońskie 8° ss. 344, il.

232. ROCZNIK Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego. Przewodn. kol. red. Janusz Gmitruk. Nr 35. Warszawa 2019 MHPRL 8° ss. 276, tabl. 6, il.

233. ROCZNIK Historyczny Pojezierza Iławskiego. Red. Ryszard Sajkowski. Nr 7. Rudzienice 2017 Tow. Ziemi Rudzienickiej 8° ss. 166, il.

Toż. Nr 8. Pod red. Jana Dąbrowskiego. Rudzienice 2018 ss. 166, il.

Toż. Nr 9. Rudzienice 2019 ss. 215, il.

234. ROCZNIK Kolbuszowski. Red. nac. Sławomir Zych. Nr 19. Kolbuszowa 2019 Region. Tow. Kultury im. J. M. Gosłara; przy wsparciu Miej. i Pow. Bibl. Publ. 8° ss. 420, streszcz. ang. Region. Tow. Kultury im. J. M. Gosłara w Kolbuszowej.

235. ROCZNIK Koniński. Red. Piotr Rybczyński. T. 19. Konin 2015 Państ. Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie; Starostwo Pow.; Urząd M. w Koninie 8° ss. 252.

Toż. T. 20. Konin 2018 ss. 204.

236. ROCZNIK Krakowski. Red. Jacek Purchla. T. 85. Kraków 2019 Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa 4° ss. 312, il., streszcz. ang. Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa.

237. ROCZNIK Kresowy. Red. nac. Tadeusz Skoczek. R. 1. Warszawa 2015 Muzeum Niepodległości 8° nr 1 ss. 195, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. R. 2. Warszawa 2016 nr 2 ss. 267, il., streszcz. ang.

Toż. R. 3. Warszawa 2017 nr 3 ss. 227, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. R. 4. Warszawa 2017 nr 4 ss. 195, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Toż. R. 5. Warszawa 2019 nr 5 z. 1–2 ss. 177, nlb. 2, il., streszcz. ang.; 290, nlb. 3, il., streszcz. ang.

238. ROCZNIK Legionowski. Red. nac. Aleksander Łuczak. T. 12. Legionowo 2019

Tow. Przyj. Legionowa; Muzeum Hist. w Legionowie 8° ss. 283, il.

239. ROCZNIK Leszczyński. Red. merytoryczna Stanisław Sierpowski. T. 19. Leszno 2019 Leszczyńskie Tow. Przyj. Nauk. ze środków przyznanych przez Urząd M. Leszna, wsparcia finansowego Starostwa Pow. oraz NDAP 8° ss. 352, il. AP w Lesznie.

240. ROCZNIK Liwski. Red. nac. Mirosław Roguski. T. 8. Liw–Siedlce 2015 Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie; Stow. Zamek Liw. Stow. Kult. Ziemi Liwskiej; Fund. Rozwoju Badań Region. „Sigillum” 8° ss. 300, il. Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie, Fund. Rozwoju Badań Region. „Sigillum”, Zamek Liw. Stow. Kult. Ziemi Liwskiej.

Toż. T. 9. Liw 2016/2017 [dr.] 2017 ss. 208, il.

241. ROCZNIK Lwowski. Red. nac. Janusz Wasylkowski. Warszawa 2018 Inst. Lwowski 8° ss. 269, nlb. 1, il.

242. ROCZNIK Łódzki. Wydawnictwo poświęcone dziejom Łodzi i ziem województwa łódzkiego. Red. nac. Jarosław Kita. T. 69. Łódź 2019 Druk Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 233, il., streszcz. ang. PTH. Oddz. w Łodzi, AP w Łodzi.

243. ROCZNIK Mazurski. Red. nauk. Zbigniew Kudrycki. T. 23. Szczytno 2019 Starostwo Pow. 8° ss. 309, nlb. 1, il. Starostwo Pow. w Szczytnie.

244. ROCZNIK Mielecki. Red. nac. Jerzy Skrzypczak. T. 20/21. Mielec 2017/2018 [dr.] 2019 Muzeum Region. w Mielcu 8° ss. 341, il.

245. ROCZNIK Muzeum Częstochowskiego. Red. nauk. Ewa Kaczmarzyk. T. 18. Częstochowa 2018 [dr.] 2019 Muzeum Częstochowskie 8° ss. 308, il., streszcz. ang.

246. ROCZNIK Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie. Red. nac. Agnieszka Przybyła-Dumin. [R.] 7. Chorzów 2019 Muzeum Górnośląski Park Etnogr. w Chorzowie 8° ss. 151, il., streszcz. ang.

247. ROCZNIK Muzeum Papiernictwa. Red. nac. Maciej Szymczyk. T. 13. Duszynki-Zdrój 2019 Muzeum Papiernictwa 8° ss. 221, nlb. 1, il.

248. ROCZNIK Muzeum Regionalnego w Dębicy. Red. nac. Jacek Dymitrowski. T. 4. Dębica 2019 Muzeum Region. w Dębicy 8° ss. 205, nlb. 2, il.

249. ROCZNIK Przemyski. Red. nac. Tomasz Pudłocki. T. 55. Przemysł 2019 Wydaw. Nauk. Tow. Przyj. Nauk 8°. Tow. Przyj. Nauk w Przemysłu.

Z. 1: Historia. Red. nac. Tomasz Pudłocki ss. 324, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Z. 2: Literatura i język. Red. nac. Piotr Borek ss. 246, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Issue 3: “For Your Freedom and Ours”: Polonia and the struggle for Polish independence. Ed. by Tomasz Pudłocki and Andrew Kier Wise ss. 229, nlb. 4, il.

250. ROCZNIK Sanocki. Pod red. Roberta Lipelta. T. 12. Sanok 2017 Tow. Przyj. Sanoka i Ziemi Sanockiej; PTH. Oddz.; MBP im. Grzegorza z Sanoka 8° ss. 278, nlb. 2, il. Tow. Przyj. Sanoka i Ziemi Sanockiej, PTH. Oddz. w Sanoku, MBP im. Grzegorza z Sanoka w Sanoku.

251. ROCZNIK Sądcki. Red. nac. Jarosław Jakubowski. T. 47. Nowy Sącz 2019 PTH. Oddz. w Nowym Sączu 8° ss. 327, il., streszcz. ang.

252. ROCZNIK Skrzatuski. Red. nac. Tadeusz Ceynowa. T. 6. Koszalin–Radom 2018 Bibl. Wyższego Seminarium Duchownego; Inst. Technologii Eksploatacji – PIB 8° ss. 278, nlb. 4, il., streszcz. ang.

Toż. T. 7. Kalisz–Radom 2019 ss. 266, nlb. 4, il., streszcz. ang., pol.

253. ROCZNIK Świdnicki. Kom. red. Mariusz Barcicki [i in.]; oprac. red. Stanisław Bielawski. T. 46. Świdnica 2018 [dr.] 2019 Tow. Region. Ziemi Świdnickiej 8° ss. 315, nlb. 1, il. Tow. Region. Ziemi Świdnickiej.

254. ROCZNIK Świętokrzyski. Red. t. Alicja Gałczyńska. T. 35. Kielce 2019 Kieleckie Tow. Nauk. 8° ss. 160, il., streszcz. ang.

255. ROCZNIK Tarnowski. Red. nac. Mieczysław Czosnyka. [T.] 24. Tarnów 2019 S-CAN Wydaw. 4° ss. 258, nlb. 1, il., streszcz. ang. Tarnowskie Tow. Kult.

256. ROCZNIK Tomaszowski. Red. nac. Marek Sioma. [T.] 6. Tomaszów Lubelski 2017 Tomaszowski Tow. Region. im. doktora Janusza Petera 8° ss. 312, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 7. Tomaszów Lubelski 2018 ss. 344, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 8. Tomaszów Lubelski 2019 ss. 400, il., streszcz. ang.

257. ROCZNIK Towarzystwa Naukowego Płockiego. Red. nac. Maciej Słodki. [T.] 10. Płock 2018 Wydaw. Nauk. Mazowieckiej Uczelni Publ. 8° ss. 452, streszcz. ang., pol. Tow. Nauk. Płockie.

Toż. [T.] 11. Płock 2019 ss. 111, streszcz. ang., pol.

258. ROCZNIK Warmińsko-Mazurski. Pod red. Barbary Zalewskiej. T. 3. Olsztyn 2010

Woj. Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie 8° ss. 239, il.

Wybrane zamki Warmii i Mazur. Budowa, przebudowa i prace konserwatorskie.

259. ROCZNIK Wieluński. Red. nac. Lubomira Tyszler. T. 19. Wieluń 2019 Wieluńskie Tow. Nauk. 8° ss. 180, il., streszcz. ang.

260. ROCZNIK Wołomiński. Red. Rafał Pazio. T. 14. Wołomin 2018 MBP im. Zofii Nałkowskiej 8° ss. 600, il.

Toż. T. 15. Wołomin 2019 ss. 540, il.

261. ROCZNIK Ziemi Sarnackiej. Red. nac. Rafał Dydycz. T. 1. Sarnaki 2018 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 151, il.

Toż. T. 2. Sarnaki 2019 ss. 225, il.

262. ROCZNIKI Dziejów Społecznych i Gospodarczych. Red. Dariusz Jarosz. T. 80. Poznań–Warszawa 2019 PTPN; IH PAN 8° ss. 442, il., sum. PTPN. Wydz. Historii i Nauk Społ.; IH PAN.

263. ROCZNIKI Historyczne. Założone przez Kazimierza Tymienieckiego. Red. Tomasz Jurek. R. 85. Poznań–Warszawa 2019 Wydaw. PTPN; IH PAN 8° ss. 285, nlb. 3, il., streszcz. ang. PTPN. Wydz. Historii i Nauk Społ., IH PAN.

264. ROCZNIKI Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego. Oddział w Krakowie im. Włodzimierza Tetmajera. Red. nac. Bartłomiej Gótek. Nr 16/17. Kraków 2018 Zarząd Gł. Lud. Tow. Nauk.-Kult. 8° ss. 260, il.

265. ROCZNIKI Sztuki Śląskiej. Red. nac. Bożena Guldan-Klamecka. T. 26. Wrocław 2017 Muzeum Nar. we Wrocławiu 8° ss. 193, il., streszcz. niem., ang., fr.

Toż. T. 27. Wrocław 2018 ss. 326, il., streszcz. niem., ang., fr.

266. ROZPRAWY Muzeum Narodowego w Krakowie. Red. nac. Katarzyna Płonka-Bałus. T. 12. Kraków 2019 Muzeum Nar. w Krakowie 8° ss. 191, il., streszcz. ang.

267. SLAVIA Antiqua. Rocznik poświęcony starożytnościom słowiańskim. Red. Andrzej Michałowski. T. 59. Poznań 2018 PTPN 8° ss. 319, il., streszcz. ang. Wydz. Historii i Nauk Społ. PTPN, Inst. Prahistorii UAM.

Toż. T. 60. Poznań 2019 ss. 416, il., streszcz. ang.

268. STARGARDIA. Rocznik Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie poświęcony przeszłości i kulturze Pomorza oraz innych ziem nadbałtyckich. Red. nac. Marcin Majewski. [T.] 13. Stargard 2018 [dr:] 2019

Muzeum Archeol.-Hist. w Stargardzie 8° ss. 463, il., streszcz. niem.

269. STRZYŻÓWSKI Rocznik Muzealny. Red. nac. Monika Bober. T. 5. Strzyżów 2019 Muzeum Samorządowe Ziemi Strzyżowskiej 8° ss. 283, il., streszcz. ang. Muzeum Samorządowe Ziemi Strzyżowskiej im. Zygmunta Lesiaka.

270. STUDIA Archiwalne. Red. Piotr Dymmel. T. 6. Lublin 2019 AP 8° ss. 277, streszcz. ang.

271. STUDIA Claromontana. Red. nac. Janusz Zbudniewek. [T.] 33. Warszawa–Częstochowa 2017/2018 [dr:] 2018 Paulinianum 8° ss. 760, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 34. Warszawa–Częstochowa 2019 ss. 774, il., streszcz. ang.

272. STUDIA Historyczno-Wojskowe. Przewodn. kom. wyd. Violetta Machnicka. T. 6. Siedlce 2015 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach 8° ss. 240, il.

273. STUDIA i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej. Rocznik naukowy pod red. Przemysława Bartosika. Nr 10. Wałcz 2019 Muzeum Ziemi Wałeckiej 8° ss. 232, il., streszcz. ang. Region. Tow. Hist. Ziemi Wałeckiej.

274. STUDIA i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce. Studies and Materials for the History of the Saltworks in Poland. Red. nac. Jan Godłowski. T. 33. Wieliczka 2019 Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka 8° ss. 338, il. Min. Kultury i Dziedzictwa Nar. Departament Dziedzictwa Kulturowego.

Tekst równol. pol., ang.

275. STUDIA Judaica. Półrocznik. Red. nac. Stefan Gąsiorowski; red. gościnni Katarzyna Liszka i Marcos Silber. Vol. 22. Kraków 2019 Wydaw. UJ 8° nr 1(43) ss. 190, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. Nr 2(44). Red. Stefan Gąsiorowski. Kraków 2019 ss. 191–370, nlb. 1, streszcz. ang.

276. STUDIA Lednickie. Red. nac. Andrzej M. Wyrwa. T. 17. Dziekanowice 2018 Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy 8° ss. 263, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol.

Toż. T. 18. Dziekanowice 2019 ss. 411, il., streszcz. ang., pol.

277. STUDIA Maritima. Red. nac. Adam Makowski. Vol. 31. Szczecin 2018 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 311, streszcz. pol. Kom. Nauk Humanist. PAN, Uniw. Szczeciński.

Tom poświęcony Prof. Eugeniuszowi Stanisławowi Krużewskiemu.

Toż. Vol. 32. Szczecin 2019 ss. 274, streszcz. ang.
Tom poświęcony Prof. Bolesławowi Hajdukowi w 75. rocznicę urodzin.

278. **STUDIA Migracyjne – Przegląd Polonijny.** Red. nac. Hieronim Kubiak. R. 45. Wrocław 2019 ZNiO; PAN. Kom. Badań Problemów Polonii 8° nr 1–3 ss. 260, streszcz. ang.; 350, streszcz. ang.; 140, streszcz. ang.

279. **STUDIA Muzealno-Historyczne.** Red. nac. Jan Głównka. T. 11. Kielce 2019 Muzeum Historii Kielc 8° ss. 322, il., streszcz. ang.

280. **STUDIA Polonijne.** Red. nac. Sławomir Zych. T. 39. Lublin 2018 Tow. Nauk. KUL Jana Pawła II 8° ss. 407, streszcz. ang.
Toż. T. 40. Lublin 2019 ss. 423, streszcz. ang.

281. **STUDIA Środkowoeuropejskie i Bałkanistyczne.** Red. Maciej Kawka, Irena Stawowy-Kawka. T. 28. Kraków 2019 PAU 8° ss. 165, streszcz. ang.

282. **STUDIA z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej.** Red. nac. Andrzej Nowak. Vol. 54. Warszawa 2019 IH PAN 8° no 1–3 ss. 237, nlb. 1, streszcz. ang., ros.; 258, il., streszcz. ang., ros.; 264, il., streszcz. pol. PAN. IH.

283. **STUDIA Zamkowe.** Red. nac. Janusz Trupinda. T. 6. Malbork 2019 Muzeum Zamkowe 4° ss. 140, tabl. 2 karty złożone, il., streszcz. ang.

284. **STUDIA Zielonogórskie.** Pod red. Andrzeja Toczewskiego. T. 23. Zielona Góra 2018 Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze 8° ss. 261, il.

Toż. T. 24. Zielona Góra 2019 ss. 245, il.

285. **STUDIA Źródłoznawcze.** Commentationes. Red. Maria Koczerska, Andrzej Rachuba. T. 57. Warszawa 2019 IH PAN 4° ss. 296, il., streszcz. ang. PAN. IH.

286. **SZCZECIŃSKIE** Studia Archiwalno-Historyczne. Red. nac. Krzysztof Kowalczyk. T. 2. Szczecin 2018 AP w Szczecinie 8° ss. 222, il., streszcz. ang.

Toż. T. 3. Szczecin 2019 ss. 282, il., streszcz. ang.

287. **SZKICE** Archiwalno-Historyczne. Red. nac. Piotr Greiner. Nr 16. Katowice 2019 AP 8° ss. 235, streszcz. niem., ang. AP w Katowicach.

288. **ŚLĄSKI** Kwartalnik Historyczny Sobótka. Red. nac. Tomasz Przerwa. R. 73. Wrocław 2018 Inst. Hist. Uniw. Wrocławskiego 8° nr 1–4 ss. 188, streszcz. ang.; 182, streszcz. ang.; 206, streszcz. ang.; 232, streszcz. ang.

Toż. R. 74. Wrocław 2019 nr 1–4 ss. 169, nlb. 1, streszcz. ang.; 200, streszcz. ang.; 206, streszcz. ang.; 204, streszcz. ang.

289. **ŚREDNIOWIECZE** Polskie i Powszechne. Red. nac. Jerzy Sperka, Bożena Czwojdrak. T. 11(15). Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 337, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem., pol.

290. **ŚWIĘTOKRZYSKIE** Studia Archiwalno-Historyczne. Red. nac. Wiesława Rutkowska. T. 8. Kielce 2019 NDAP; AP; KTN 8° ss. 379, nlb. 1, tabl. 40, il., streszcz. ang. AP w Kielcach, Kieleckie Tow. Nauk.

Tyt. równol.: Świętokrzyskie Archival and Historical Studies.

291. **TARNOBRZESKIE** Zeszyty Historyczne. Red. nac. Tadeusz Zych. Nr 50. Tarnobrzeg 2019 Tarnobrzeskie Tow. Hist. Oddz. PTH 8° ss. 147.

292. **WADOVIANA.** Przegląd historyczno-kulturalny. Pismo Wadovickiego Centrum Kultury. Red. nac. Piotr Wyrobiec. Nr 22. Wadowice 2019 Wadovickie Centrum Kultury im. Marcina Wadowity 8° ss. 192, il., mapa, streszcz. ang. (Biblioteka Zbiorów Historycznych im. M. Wadowity; t. 50).

293. **WARSZAWSKI** Pamiętnik Numizmatyczny. Rocznik Oddziału im. Karola Beyera w Warszawie Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Red. Zbigniew Galus. Nr 7. Warszawa 2019 Oddz. PTN im. K. Beyera w Warszawie 8° ss. 165, il., streszcz. ang. PTN. Oddz. im. K. Beyera w Warszawie.

294. **WIADOMOŚCI** Konserwatorskie Województwa Lubelskiego. Zespół red. Dariusz Kopcowski, Anna Frąckiewicz, Barbara Stolarz. T. 21. Lublin 2019 Woj. Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie 8° ss. 366, il., streszcz. ang.

295. **WIADOMOŚCI** Konserwatorskie Województwa Śląskiego. Pod red. Ireny Kontny. [T.] 11. Katowice 2019 Śląski Woj. Konserwator Zabytków w Katowicach 8° ss. 481, il.

296. **WIEKI** Stare i Nowe. Red. nac. Agata A. Kluczek. T. 14(19). Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 310, nlb. 2, streszcz. ang.

297. **WIELKOPOLSKI** Powstaniec. Rocznik oświatowo-historyczny. Przewodn. zespołu red. Stefan Barłóg. Nr 20: Jubileuszowy Zarządu Głównego Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918–1919. Poznań 2014 Tow. Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/19 8° ss. 180, il.

Toż. Nr 21. Poznań 2015 ss. 164, il.

Toż. Nr 22. Poznań 2016 ss. 180, il.

Toż. Nr 23. Poznań 2017 ss. 208, il.

Rec. [Nr 23]: Sierpowski Stanisław, *Rocznik Leszczyński*. T. 18: 2018 s. 282–289.

298. WIEŚ Radomska. Red. nac. Zbigniew Skuza. T. 11. Radom 2018 Muzeum Wsi Radomskiej 8° ss. 308, il., streszcz. ang.

299. WROCLAWSKI Rocznik Historii Mówionej. Red. nac. Wojciech Kucharski. R. 9. Wrocław 2019 Ośr. „Pamięć i Przyszłość” 8° ss. 283, nlb. 1, streszcz. ang.

300. Z BADAŃ nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi. Red. nac. Jacek Puchalski. T. 13. Warszawa 2019 Grupa Cogito 8° ss. 393, il., streszcz. ang.

301. ZAGŁADA Żydów. Studia i materiały. Pismo Centrum Badań nad Zagładą Żydów IFiS PAN. Red. nac. Dariusz Libionka. Nr 15. Warszawa 2019 Stow. Centrum Badań nad Zagładą Żydów 8° ss. 829, nlb. 2, il., streszcz. ang. Centrum Badań nad Zagładą Żydów, IFiS PAN.

302. ZAPISKI Historyczne. Poświęcone historii Pomorza i krajów bałtyckich. Ukazują się od 1908 roku (do roku 1955 jako „Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu”). Red. Piotr Z. Oliński. T. 84. Toruń 2019 TNT 8° z. 1–4 ss. 190, nlb. 4, il., streszcz. ang., niem.; 279, nlb. 5, il., mapy, streszcz. ang., niem.; 222, nlb. 4, il., mapy, streszcz. ang., niem., pol.; 261, nlb. 5, il., mapa, streszcz. ang., niem., pol. Tow. Nauk. w Toruniu, Wyd. Nauk Hist. UMK w Toruniu.

Z. 4 częściowo poświęcony 450. rocznicy Unii Lubelskiej.

303. ZAPISKI Kazimierzowskie. Przewodn. kol. red. Zdzisław Jan Zasada. Nr 22. Kowal 2019 Stow. Króla Kazimierza Wielkiego 8° ss. 132, il. Stow. Króla Kazimierza Wielkiego.

304. ZESZYTY Chorzowskie. Red. Jacek Kurek. T. 19. Chorzów 2019 Muzeum 8° ss. 189, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem. Muzeum w Chorzowie.

305. ZESZYTY Historyczne. Red. nac. Maciej Trąbski. T. 18. Częstochowa 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Humanist.-Przyrodniczego im. J. Długosza 8° ss. 247, streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie).

306. ZESZYTY Historyczne WiN-u. Red. nac. Wojciech Frazik. R. 27. Kraków 2018 Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” 8° nr 48 ss. 270, il., streszcz. ang.

Toż. R. 28. Kraków 2019 nr 49/50 ss. 400, il., streszcz. ang.

307. ZESZYTY Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Pod red. Bogumiły Celer. Nr 19: Literatki, społeczniczki, regionalistki. Kalisz 2019 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 273, nlb. 2, il., streszcz. ang.

308. ZESZYTY Myszkowskie. Red. nauk. Jarosław Durka i Kazimierz Miroszewski. Nr 5: Drogi ziemi myszkowskiej do niepodległości. Myszków 2018 Urząd M. Myszkowa. Referat Promocji, Kultury i Sportu 8° ss. 149, streszcz. ang.

309. ZESZYTY Radomszczańskie. Prace z dziejów Radomska i powiatu radomszczańskiego. Red. t. Tomasz Andrzej Nowak. T. 16. Radomsko 2019 PTH. Oddz. 8° ss. 357, il. PTH. Oddz. w Radomsku.

310. ZESZYTY Sandomierskie. Biuletyn Towarzystwa Naukowego Sandomierskiego. Red. Krzysztof Burek. R. 25. Sandomierz 2019 Tow. Nauk. Sandomierskie 4° nr 47–48 ss. 104, il., mapa; 96, il.

311. ZIEMIA Częstochowska. Pod red. Cezarego Gębickiego i Beaty Urbanowicz. T. 45. Częstochowa 2019 Częstochowskie Tow. Nauk., Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza 8° ss. 411, il., streszcz. ang. Częstochowskie Tow. Nauk.

Pamięci Doktora Andrzeja Skalskiego (1938–1996).

4. ORGANIZACJA NAUK HISTORYCZNYCH

a) Organizacja i prace PAU

312. KOKOWSKI Michał: Sprawozdanie Komisji Historii Nauki PAU w roku 2018/2019. *Studia Historiae Scientiarum*. Vol. 18: 2019 s. 567–570.

Toż: The report on the activities of the PAU Commission on the History of Science. *Tamże*. Vol. 18: 2019 s. 563–566.

313. ZIĘBA Andrzej A[leksander]: Inauguracja prac Ośrodka Badań nad Kulturą Ormiańską

w Polsce przy Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie. *Lehahayer*. T. 6: 2019 s. 355–363.

b) Organizacje i prace PAN

314. BODZEK Jarosław: Kronika Sekcji Numizmatycznej Komisji Archeologicznej Polskiej Akademii Nauk Oddział w Krakowie (2018). The Chronicle of the Numismatic Section of

the Commission on Archaeology of the Polish Academy of Sciences (Krakow Branch of the Polish Academy of Sciences) (2018). *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 14: 2019 s. 363–366.

Tekst równol. pol., ang.

315. POZNAŃSKI Karol: Od profesorów Łukasza Kurdybachi i Józefa Miąso do Kaliny Bartnickiej, czyli o półwiecznej tradycji zespołowych badań w PAN nad historią wychowania. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 7–27, streszcz. ang.

Projekty i publikacje.

316. WRONA Grażyna: Sprawozdanie z działalności Komisji Prasoznawczej Oddziału PAN w Krakowie w okresie od 11.03.2015 r. do 12.03.2019 r. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 2 s. 141–143.

317. ZAJĄC Renata M.: Z prac Komisji Prasoznawczej Oddziału PAN w Krakowie. Kalendarium – część XXIII (październik 2018 – czerwiec 2019). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 3 s. 105–108.

c) Komitety i instytuty naukowe PAN

Instytut Biologii Doświadczalnej

318. SZEWCZYK Adam, Fabczak Hanna, Kuźnicki Leszek: 100-lecie Instytutu Biologii Doświadczalnej im. Marcelego Nenckiego PAN. *Nauka*. [R. 25]: 2018 nr 2 s. 129–149, streszcz. ang.

Lata 1918–2018.

Instytut Genetyki Człowieka

319. SŁOMSKI Ryszard: Od Zakładu do Instytutu Genetyki Człowieka PAN. Poznań 2019 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego w Poznaniu; Inst. Genetyki Człowieka PAN 4° ss. 313, nlb. 3, il.

Lata 1974–2011.

Instytut Historii Nauki

320. SPRAWOZDANIE z działalności IHN PAN w 2018 roku. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 3 s. 149–197.

Treść: Schiller-Walicka Joanna: Działalność badawcza Zakładu Historii Nauk Społecznych, Oświaty i Organizacji Nauki w 2018 roku s. 149–162; Lichocka Halina: Działalność badawcza Zakładu Historii Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Techniki w 2018 roku s. 163–174; Suderland Daniel: Publikacje pracowników Instytutu Historii Nauki PAN w 2018 roku s. 175–185; Suderland Daniel: Referaty pracowników Instytutu Historii Nauki PAN wygłoszone

w 2018 roku na konferencjach polskich i zagranicznych oraz na zaproszenie instytucji naukowych s. 186–197; Suderland Daniel: Monografie wydane przez IHN PAN w 2018 roku s. 198–199.

Komitet Historii Nauki i Techniki

321. SUPADY Jerzy, Kosińska Bożena: Sprawozdanie z działalności Komisji Badań nad Historią Nauk Medycznych Komitetu Historii Nauki i Techniki Polskiej Akademii Nauk za 2018 r. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 185–186.

Komitet Nauk Demograficznych

322. SPRAWOZDANIE z posiedzeń Zespołu Demografii Historycznej Komitetu Nauk Demograficznych PAN w 2017 roku. Oprac. Piotr Guzowski, Piotr Rachwał. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 41: 2019 s. 249–254.

d) Fundacje naukowe

323. MINCZYKOWSKA-TARGOWSKA Katarzyna: Z księgi pamiątkowej Profesora Andrzeja Tomczaka [1922–2017]. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 30: 2018 nr 68 s. 9–17.

Historia Fundacji gen. Elżbiety Zawackiej od założenia w 1990 r. do czasów współczesnych.

e) Towarzystwa i instytuty naukowe

Białystok

324. ŁYSKO Marcin: Kronika Katedry Filozofii i Historii Prawa (rok 2018). *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 1 s. 181–185.

Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku.

325. NIEPODLEGŁA de novo. Katalog działalności oddziału IPN w Białymstoku i delegatury w Olsztynie. Red. nacz. Paweł Piotr Warot. Białystok 2019 IPN–KSZpNP. Oddz. w Białymstoku 4° ss. 79, nlb. 1, il.

Częstochowa

326. GĘBICKI Cezary: Sprawozdanie merytoryczne z działalności Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego w okresie od marca 2018 r. do lutego 2019 r. *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 405–411.

327. GŁOWACKI Marian: Współpraca Towarzystwa Popierania Kultury Regionalnej (od 1979 Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego)

z Muzeum Częstochowskim i Polskim Towarzystwem Krajoznawczym w zarysie historycznym. *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 171–181, streszcz. ang.

Współpraca od powstania TPKR w 1932 r.

Gdańsk

328. BORZYSZKOWSKA-SZEWCZYK Miłoslawa: Mistrz Nauki – prof. Hubert Orłowski [ur. 1937] Członkiem Honorowym Instytutu Kaszubskiego. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 381–383.

Rok 2019.

329. BORZYSZKOWSKI Józef: Mistrz nauki – Członek Honorowy Instytutu Kaszubskiego – Profesor Janusz Jasiński [ur. 1928]. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 383–385.

W 2015 r.

330. BORZYSZKOWSKI Józef: Mistrz Nauki – prof. Anna Wolf[!]-Powęska [ur. 1941] Członkiem Honorowym Instytutu Kaszubskiego. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 384–385.

Rok 2019.

331. BORZYSZKOWSKI Józef: Mistrz Nauki – profesor Janusz Małek [ur. 1937] Członkiem Honorowym Instytutu Kaszubskiego. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 403–404.

Rok 2018.

332. BORZYSZKOWSKI Józef: Profesor Stanisław Salmonowicz [ur. 1931] z Torunia Członkiem Honorowym Instytutu Kaszubskiego. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 527–528.

Rok 2017.

333. OBRACHT-PRONDZYŃSKI Cezary: O profesorze Eugeniuszu Stanisławie Kruszewskim [ur. 1929] – Mistrzu Nauki oraz Członku Honorowym Instytutu Kaszubskiego. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 386–389.

W 2015 r.

334. REMBALSKI Tomasz: Sprawozdanie z działalności Instytutu Kaszubskiego w 2016 roku. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 403–419.

Toż w 2017 roku. *Tamże*. T. 19: 2017 s. 542–556.

Toż w 2018 roku. *Tamże*. T. 20: 2018 s. 412–422.

Toż w 2019 roku. *Tamże*. T. 21: 2019 s. 397–407.

Kielce

335. KORNACKI Artur: Sprawozdanie z realizacji nagrań do projektu Kieleckiego Towarzystwa Naukowego pod tytułem „By nie zapomnieć... Ludzie nauki, kultury i sztuki w Kielcach” w 2018 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 317–322.

336. KORNACKI Artur: Sprawozdanie z realizacji serii wykładów Kieleckiego Towarzystwa Naukowego pt. „Wiedza: Otwarte!” w 2018 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 313–316.

W Muzeum Dialogu Kultur – oddziale Muzeum Narodowego w Kielcach.

Kraków

337. FOKT Krzysztof: The chronicle of research and scholarly events in legal and constitutional history at the Faculty of Law and Administration of the Jagiellonian University in 2013. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 4 s. 663–668.

Toż in 2014. *Tamże*. T. 8: 2015 z. 3 s. 327–332.

Toż in 2015. *Tamże*. T. 9: 2016 z. 1 s. 127–134.

Toż in 2016. *Tamże*. T. 10: 2017 z. 1 s. 189–196.

Toż in 2017. *Tamże*. T. 11: 2018 z. 3 s. 413–419.

Toż in 2018. *Tamże*. T. 12: 2019 z. 3 s. 441–449.

338. KRONIKA Instytutu Historii Sztuki UJ za rok 2015. Oprac. Andrzej Betlej. *Modus*. [T.] 16: 2016 s. 131–138.

Toż za rok 2016. Oprac. Andrzej Betlej. *Tamże*. [T.] 17: 2017 s. 119–126.

Toż za rok 2017. Oprac. Andrzej Betlej. *Tamże*. [T.] 18: 2018 s. 181–192.

Toż za rok 2018. Oprac. Andrzej Betlej. *Tamże*. [T.] 19: 2019 s. 257–264.

339. WALANUS Wojciech: Zbiory Fototeki Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Dagerotyp*. Nr 1(25): 2018 s. 189–193.

Lublin

340. WALKUSZ Jan: Sekcja Historii Kościoła w Polsce 1964–2014. Pelplin 2016.

Rec.: Sakowicz Eugeniusz, *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 203–206.

Olsztyn

341. MAKARCZYK Irena: Wykaz osób, które w latach 2001–2019 uzyskały na Wydziale Humanistycznym UWM w Olsztynie stopień doktora w dyscyplinie historia. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 469–480.

Opole

342. KSIĄŻEK Katarzyna: Sprawozdanie z działalności Opolskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (1 stycznia 2015 r. – 31 grudnia 2015 r.). *Kwartalnik Opolski*. R. 61: 2015 nr 4 s. 117–123.

Toż. (1 stycznia 2016 r. – 31 grudnia 2016 r.). *Tamże*. R. 62: 2016 nr 4 s. 117–120.

Toż. (1 stycznia 2017 r. – 31 grudnia 2017 r.). *Tamże*. R. 63: 2017 nr 4 s. 126–128.

Toż. (1 stycznia 2018 r. – 31 grudnia 2018 r.). *Tamże*. R. 64: 2018 nr 4 s. 145–148.

Poznań

343. PIHAN-KIJASOWA Alicja, Gucia Dobrosława: Muzealne zbiory artystyczne Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. *Museion Poloniae Maioris*. T. 1: 2014 s. 46–64, streszcz. ang.

Szczecin

344. OKOŃ Danuta: Zakład Historii Starożytnej (2015–2019). *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 3 s. 127–136, streszcz. ang.

Uniwersytet Szczeciński.

Toruń

345. SPRAWOZDANIA Towarzystwa Naukowego w Toruniu. Nr 71: 1 I 2017 – 31 XII 2017. Red. nac. Grażyna Halkiewicz-Sojak; oprac. red. Bożena Sołtys. Toruń 2018 TNT 8° ss. 67, nlb. 4.

Toż. Nr 72: 1 I 2018 – 31 XII 2018. Toruń 2019 ss. 39, nlb. 4.

Warszawa

346. BRENDA Waldemar: „Na północ od Warszawy. Warmia i Mazury w XX w.”. Cykl spotkań w centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki w Warszawie. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2019 s. 300–302.

347. INSTYTUT Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu. Informacja o działalności 1 stycznia 2018 r. – 31 grudnia 2018 r. Warszawa 2019 IPN 4° ss. 578, tabl. 41.

348. INSTYTUT Pileckiego 2018/19. Pilecki Institute 2018/19. Oprac. tekstów Magdalena Gołębiowska, Agata Krysińska, Magdalena Sieradzka; tł. Maciej Zakrzewski. Warszawa 2019 Inst. Pileckiego 8° ss. 183, nlb. 1, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

349. ‘ŁUCJA Charewiczowa’ Seminar in History of Women and Gender, Affiliated to Warsaw Scientific Society and Institute of History, Polish Academy of Sciences. Aut. Iwona Dadej, Natalia Jarska, Anna Nowakowska-Wierchoś, Katarzyna Sierakowska. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 383–386.

f) Polskie Towarzystwo Historyczne

350. CZEKAŁSKA Adrianna, Kita Jarosław: Sprawozdanie z XX Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich, Lublin, 18–20 września

2019 r. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 207–213.

351. KRUCZEK Maria: Działalność Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego w Nowym Sączu w latach 2016–2018. *Rocznik Sąddecki*. T. 47: 2019 s. 281–290.

352. NOWAK Tomasz Andrzej: Sprawozdanie z działalności Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego w Radomsku za okres 20 marca 2016 – 23 marca 2019 r. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 16: 2019 s. 343–355.

353. POMORSKI Jan: About the Need for Community Self-Reflection. The New Formula and the Program of the XX General Assembly of Polish Historians. *Res Historica*. Nr 47: 2019 s. 11–28, streszcz. pol.

XX Powszechny Zjazd Historyków Polskich, Lublin, 18–20 IX 2019 r.

354. WALCZAK Wojciech: XX Powszechny Zjazd Historyków Polskich. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 113–114.

Lublin, 18–20 IX 2019 r.

g) Towarzystwa specjalistyczne

355. ZARZYŃSKI Paweł: Polskie Towarzystwo Leśne 1882–2019. Kronika. [Warszawa–Dawidy Bankowe] 2019 Pol. Tow. Leśne; Pro Creo Piotr Łuczka 8° ss. 912, tabl. XLVIII, il.

356. BOCHENSKI Tadeusz: 50-lecie oddziału PTN w Rzeszowie. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 4 s. 318.

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne.

357. CZAPLICKI Zdzisław: Z działalności PTN w Olsztynie w latach 2006–2015. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 1 s. 75–77.

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne.

358. FRĄCZEK Dariusz: Z życia oddziału. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 41: 2015 s. 124–133.

Toż. *Tamże*. Nr 42: 2016 s. 118–124.

Toż. *Tamże*. Nr 43: 2017 s. 90–97.

Toż. *Tamże*. Nr 44: 2018 s. 121–127.

Toż. *Tamże*. Nr 45: 2019 s. 130–136.

Oddział Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego w Częstochowie.

359. FRĄCZEK Jadwiga, Frączek Dariusz: 55-lecie oddziału częstochowskiego PTN. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 3 s. 233–235.

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne.

360. FRĄCZEK Jadwiga, Frączek Dariusz: 55-lecie powstania Oddziału Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego im. dr Władysława Terleckiego w Częstochowie. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 43: 2017 s. 79–86.

361. GRZYMKOWSKI Andrzej: Czterdziestolecie oddziału PTN im prof. Stanisława Grzepskiego w Mławie. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 1 s. 70–71.

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne.

362. ŁONAK Wojciech A.: Jubileusz oleskich numizmatyków. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 1 s. 73–75.

30 lat istnienia Koła Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego.

363. PASZTA Andrzej: XIII Walny Zjazd Delegatów Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego Bełchatów 26–28 V 2017 roku. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 43: 2017 s. 87–89.

364. PINIŃSKI Jerzy: XIII Walny Zjazd Delegatów Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 3 s. 229–232.

365. PINIŃSKI Jerzy: XIV nadzwyczajny walny zjazd delegatów Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 3 s. 238–239.

366. SUCHAN Marek: Oddział im. Leszka Czarnego w Radomsku skończył 30 lat. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 1 s. 71–72.

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne.

367. WIĘCEK Bogusław: 40-lecie oddziału PTN w Lubinie. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 4 s. 319–320.

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne.

368. RUTKOWIAK Joanna: Towarzystwo naukowe w czasach trudnych. Esej na 35-lecie Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. *Ars Educandi*. T. 14: 2017 s. 11–37, streszcz. ang.

h) Towarzystwa regionalne

Chojna

369. MIGDAŁSKI Paweł: Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia Historyczno-Kulturalnego „Terra Incognita” za rok 2017. *Rocznik Chojęński*. T. 10: 2018 s. 265–272.

Toż za rok 2018. *Tamże*. T. 11: 2019 s. 193–196.

Ciechanowiec

370. TOMASZEWSKI Norbert Dariusz: Dziesięciolecie powstania Towarzystwa Naukowego Societas Scientiarum Klukoviana et Jablonovianae w Ciechanowcu. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 1 s. 353–357.

Lata 2009–2019.

Częstochowa

371. BATOREK Maciej: Z kroniki Towarzystwa Przyjaciół Częstochowy. *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019 s. 289–294.

Rok 2019.

Darłowo

372. [WALKIEWICZ Leszek]: Kronika Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Darłowskiej (wrzesień 2017 – lipiec 2019). *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 13: 2019 s. 151–168.

Grudziądz

373. HINZ Janusz, Rauchfleisz Tadeusz: Sprawozdanie Koła Miłośników Dziejów Grudziądza za 2. połowę roku 2017 oraz 2018 rok. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 317–325.

Jasło

374. FILIPEK Łucja: Zostawić coś po sobie... Z kart kroniki Stowarzyszenia Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego. *Rocznik Jasielski*. T. 8: 2017 s. 135–146.

Od 1965 r.

Kraków

375. CZŁONKOWIE Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, marzec 2018. Oprac. Konrad Kołodziejczyk. *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 293–295.

376. FISCHER Andrzej: Sprawozdanie z działalności Komitetu Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego w 2018 roku. *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 277–279, streszcz. ang.

Przy Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa.

377. FOLLPRECHT Kamila: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa w okresie od kwietnia 2018 do marca 2019 roku. *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 269–276, streszcz. ang.

378. ROKOSZ Mieczysław: Z czynności Komitetu Kopca Kościuszki w Krakowie za okres od 24 kwietnia 2018 do 26 marca 2019 roku.

Rocznik Krakowski. T. 85: 2019 s. 239–247, streszcz. ang.

Przy Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa.

Kutno

379. KOSZADA Karol, Świątkowska Elżbieta: Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej – czterdziestolecie działalności wydawniczej. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 13–22.

380. KRONIKA Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej za 2017 rok. [Oprac.] Barbara Łuczak. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 421–426.

Toż za 2018 rok. [Oprac.] Elżbieta Żółtowska. *Tamże*. T. 23: 2019 s. 569–578.

Legionowo

381. STASIAK Tamara: Obchody 40. rocznicy utworzenia Towarzystwa Przyjaciół Legionowa. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 259–262.

Lata 1979–2019.

382. ZAŁĘCZNY Jolanta: Monografia 40 lat Towarzystwa Przyjaciół Legionowa 1979–2019. Legionowo 2019 Tow. Przyj. Legionowa 8° ss. 157, il.

Rec.: Ziulkowska-Karnicka Katarzyna, *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 272–275.

Lubartów

383. KOZIOŁ Maria: Działalność Lubartowskiego Towarzystwa Regionalnego w okresie 60-lecia (1955–2015). Próba bilansu. *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 11–22.

384. SZCZYGIEŁ Ryszard: Osiągnięcia Lubartowskiego Towarzystwa Regionalnego w sześćdziesięcioleciu jego działalności. *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 23–30.

Łęczna

385. BRODZISZ Paweł: Z działalności Towarzystwa. *Merkuriusz Łęczyński*. Nr 32: 2019 s. 76–77.

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej w 2019 r.

Międzyrzec Podlaski

386. KALINOWSKI Szczepan: Sprawozdanie z działań w roku 100-lecia Niepodległości Sz. Kalinowskiego – wiceprezesa Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Międzyrzeczu Podl. *Rocznik Białkospodlaski*. T. 26: 2018 s. 313–324.

Opatów

387. 50 LAT Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Opatowskiej. Zespół red. Wiesław Baka [i in.]. Opatów 2019 Wydaw. Diec. i Druk. w Sandomierzu 4° ss. 109, nlb. 1, il.

Treść: Kowalik Stefan: Wstęp s. 5–6; Śliwa Agnieszka: Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Opatowskiej w latach 1969–2019 s. 7–16; Kotarski Stefan: Zjazd organizacyjny Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Opatowskiej w Opatowie w dniach 4–5 października 1969 roku s. 17–18; Sprawozdanie Zarządu Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Opatowskiej za okres 12.09.2015 r. do 25.05.2019 r. s. 19–20; Życiorysy zmarłych prezesów TPZO. Oprac. Maria Borzęcka s. 21; Bibliografia s. 22–23; Dokumenty s. 25–50; Zdjęcia s. 51–72; Mogiły s. 73–77; Artykuły [dot. TPZO – fotokopie] s. 79–96; Zaproszenia [fotokopie] s. 97–108.

Płock

388. GRZYBOWSKI Michał Marian: Duchowni katolicki w pracach Towarzystwa Naukowego Płockiego 1820–2020. Płock 2019 P.P.-H. „Drukarnia” Sp. z o.o. Sierpiec 8° ss. 104.

Rec.: Kućko Wojciech, *Studia Teologiczne*. [T.] 37: 2019 s. 267–270.

389. KRUSZEWSKI Zbigniew: Początek i teraźniejszość Towarzystwa Naukowego Płockiego. Refleksje na jubileusz. *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 4 s. 41–46.

Jubileusz 195-lecia, towarzystwo założone w 1820 r.

Puławy

390. CZARNOTA Tomasz, Müller Maria: 60 lat działalności Towarzystwa Przyjaciół Puław 1959–2019. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 210, il. Tow. Przyj. Puław.

Sandomierz

391. [BUREK Krzysztof] kb: Kwietniowe Sandomierskie Spotkania Naukowe. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 88–89.

Organizowane przez Towarzystwo Naukowe Sandomierskie i Urząd Miasta Sandomierza w dniach 25 i 26 IV 2019 r. – spotkanie z matematykiem prof. Andrzejem Schinzelem i historykiem Markiem Jończykiem.

392. [BUREK Krzysztof] kb: W przededniu wojny. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 81.

Spotkanie z historykiem Tadeuszem Banaszkiem w ramach Sandomierskich Spotkań Naukowych, 26 IX 2019 r.

393. FRANĆCZAK-PROCHOWSKI Tadeusz: Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa Naukowego Sandomierskiego, Sandomierz, 23 marca 2019 r. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 77–79.

Uzup.: Gil Damian: Laudacja ku czci ks. infułata prof. dr. hab. Józefa Krasieńskiego z racji nadania tytułu Członka Honorowego Towarzystwa Naukowego Sandomierskiego. *Tamże*. R. 25: 2019 nr 47 s. 79–80.

394. KAPKA Marcin: Archiwalia Instytutu Pamięci Narodowej. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 87.

Spotkanie z historykiem Robertem Piwko w ramach Sandomierskich Spotkań Naukowych, 24 X 2019 r.

395. SYLWETKI członków TNS [Towarzystwa Naukowego Sandomierskiego]. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 76–77.

Marek Cybulski, Andrzej Konrad Piasecki, Dominik Kacper Piłaza.

Toż. *Tamże* nr 48 s. 80.

Tadeusz Jurkowlaniec i Jerzy Zarański.

Sopot

396. PREIBISZ-DERA Maria: Towarzystwo Przyjaciół Sopotu przywołuje pamięć o Eugeniuszu Kwiatkowskim [1888–1974]. *Rocznik Sopocki*. R. 29: 2018 s. 109–118.

Tarnów

397. BARTOSZ Adam, Czosnyka Mieczysław: Sprawozdanie z działalności Tarnowskiego Towarzystwa Kulturalnego. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 223–224.

Wieluń

398. WŁODARCZYK Zdzisław: Sprawozdanie z działalności Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego za rok 2018. *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 169–180.

i) Zagraniczne instytucje naukowe

Niemcy

399. SKWROŃSKA Renata: Die Polnische Historische Mission in Würzburg in den Jahren 2009–2019. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 14: 2019 s. 27–42, streszcz. ang., pol.

Stany Zjednoczone Ameryki

400. NOWOŻYCKI Bartosz: Kolekcje osobiste w Instytucie Józefa Piłsudskiego w Ameryce oraz Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce. Stan zachowania, metody opracowania. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 245–261, streszcz. ang., fr., ros.

Wielka Brytania

401. KNITTER Michał, Kozłowski Łukasz: Sprawozdanie z prac w Studium Polski Podziemnej (Polish Underground Movement Study Trust). *Szczezińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 3: 2019 s. 203–205.

402. PYŁAT Joanna [Krystyna]: O współpracy pracowników bibliotek polskich poza granicami kraju z Polskim Uniwersytem na Obczyźnie w latach 1952–1989. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 1 s. 103–122, streszcz. ang.

j) Konferencje naukowe międzynarodowe i krajowe

Konferencje międzynarodowe

403. KILIAS Jarosław: Historia socjologii na międzynarodowym zjeździe socjologicznym w Jokohamie (13–19 lipca 2014 r.). *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 4: 2014 s. 81–84.

404. GÓRSKI Kacper: The 9th International Legal History Conference “History of Labour Law and Social Policy”. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 9: 2016 z. 1 s. 141.

Kraków, 24–25 I 2015 r.

405. GÓRSKI Kacper: Dwudzieste pierwsze Forum Młodych Historyków Prawa: „Law in Transition”. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 9: 2016 z. 1 s. 139–140, streszcz. ang.

Tel Awiw-Jafa, 1–3 III 2015 r.

406. STANKEVIČ Adam: Tarptautinė mokslinė konferencija „1655 m. Kėdainių su-tartis. Abiejų Tautų Respublika tvano metu”. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 1 s. 155–162.

Częstochowa, 3–5 XII 2015 r.

407. LEMAŃCZYK Magdalena: Sprawozdanie z seminarium pt. „Pommern – Pomorze. Eine Region neu erzählen – Opowiedzieć region na nowo”. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 395–402.

Sankelmark k. Flensburga (Niemcy), 22–24 IV 2016 r.

408. OŻÓG Michał: Sprawozdanie z międzynarodowego sympozjum historycznoprawnego „Religia w przestrzeni publicznej państwa prawa XIX–XX wieku”, Kraków, 28–29 kwietnia 2016 r. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 9: 2016 z. 1 s. 147–155, streszcz. ang.

409. POKOJ Jakub: Dwudzieste drugie Forum Młodych Historyków Prawa „Zmieniająca się struktura prawa”. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 1 s. 197–199, streszcz. ang.

Belgrad, 6–8 V 2016 r.

410. MIKUŁA Maciej: Konferencja "Constitutional History 2000–2015: New Research, New Ideas, New Perspectives. In Memoriam: Professor Stanisław Piąza (1927–2006)", 19–20 września 2016 r. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 1 s. 201–202, streszcz. ang.

Kraków.

411. RACZYŃSKI Rafał: Polacy i Polonia w Ameryce Łacińskiej: przeszłość i teraźniejszość. Sprawozdanie z pierwszej międzynarodowej konferencji naukowej Muzeum Emigracji w Gdyni. *Polish Migration Review*. 2017 nr 1 s. 77–81.

27–28 X 2016 r.

412. STECZKO Iwona, Dźwigoł Renata: Interdyscyplinarna konferencja naukowa Dawna i współczesna kultura funeralna z cyklu Dialog z tradycją IV, Kraków 5–7 grudnia 2016. *Orientalia Christiana Cracoviensia*. T. 9: 2017 s. 149–155, streszcz. ang.

413. KOŁODZIEJ Robert: Konferencja naukowa „W trzechsetną rocznicę Sejmu Niemego. 1717–2017” w Warszawie. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 2 s. 171–174.

Warszawa, 1 II 2017 r.

414. SŁOWIAK Jarema: Konferencja naukowa 1967. The Search for Peace. Vietnam Center and Archive & Institute for Peace and Conflict, Lubbock, Teksas, 27–29 kwietnia 2017 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. 651–653.

415. STRZAŁA Marek: Międzynarodowe Sympozjum „Rozdział i współpraca państwo-Kościół w Europie. Kазus prawa polskiego i hiszpańskiego”, Warszawa, 17 maja 2017 roku. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 3 s. 553–556, streszcz. ang.

416. WÓJCIK Bartosz: Die neue fremde Heimat. Deutsche und Polen 1945 und danach. *Studia Niemcoznawcze*. T. 61a: 2018 s. 1187–1190.

Sankelmark (Niemcy), 9–11 VI 2017 r.

417. BORZYSZKOWSKA-SZEWCZYK Miłoslawa: Interdyscyplinarna konferencja „Szlachta na pograniczu / Adel im Grenzraum”. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 537–538.

Konferencja międzynarodowa „Szlachta na pograniczu. Transkulturowe powiązania w Prusach (XVIII–XX w.) / Adel im Grenzraum. Transkulturelle Verflechtungen im Preussenland vom 18. bis zum 20. Jahrhundert”, Gdańsk-Waplewo Wielkie, 22–24 VI 2017 r.

418. BĄCZEK Konrad: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Reformacja w Prusach”. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 2 s. 388–394.

Olsztyn, 19–20 IX 2017 r.

419. RACZYŃSKI Rafał: Polacy i diaspora polska w Ameryce Północnej. Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej Muzeum Emigracji w Gdyni. *Polish Migration Review*. 2017 nr 2 s. 92–97.

21–22 IX 2017 r.

420. FOKT Krzysztof: „Unie międzypaństwowe w dziejach dawnej Rzeczypospolitej” oraz „Parlamentaryzm dawnej Rzeczypospolitej”. Panele dyskusyjne na III Kongresie Zagranicznych Badaczy Dziejów Polski. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 3 s. 421–424, streszcz. ang.

Kraków, 11–14 X 2017 r.

421. SOKAL Joanna Katarzyna: Konferencja naukowa „Reminiscencje Reformacji. Prusy – Mazury 1517–2017” (Olsztyn 12–13 października 2017 roku). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 4 s. 737–740.

422. OŻÓG Michał: Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Kodeks Pio-Benedyktyński między tradycją a rozwojem. W 100. Rocznicę promulgacji Kodeksu prawa kanonicznego z 1917 roku”, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, dnia 9 listopada 2017 r. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 4 s. 581–585, streszcz. ang.

423. BUŁHAK Władysław, Szyc Sylwia: Relacja z międzynarodowej konferencji naukowej „Need to Know VII: The Hidden Hand of Intelligence”, Budapeszt (Węgry), 9–10 listopada 2017 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 580–585.

424. STRZAŁA Marek: Sympozjum naukowe „Granice prawa do sakramentów. Między Kodeksem Prawa Kanonicznego z 1917 roku a Kodeksem z 1983 roku”, Kraków, 16 listopada 2017 r. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 4 s. 587–589, streszcz. ang.

425. KUCZYŃSKI Krzysztof A[ntoni]: „Posłannictwo ksiązek. Życie i dzieło Karla Dedeciusa”. Konferencja upamiętniająca prof. dra h.c. mult. Karla Dedeciusa, Słubice, 16–18 listopada 2017 r. *Studia Niemcoznawcze*. T. 61a: 2018 s. 1149–1155.

426. KAŃKOWSKI Michał: I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Miasta Galicji w dobie przemian polityczno-ustrojowych w latach 1772–1867. Przestrzeń – społeczeństwo – władza”, Kraków, 23 listopada 2017 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. 655–656.

427. FIKTUS Paweł: Zrośnięcie urzędnika. Formowanie identity, moc, vzdělání a sociabilita osvícenské byrokracie, Praha 24–25 listopada 2017 r. – sprawozdanie z konferencji. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 1 s. 193–195.

428. SROŚLAK Kamila: Międzynarodowa konferencja naukowa „Imigranci polscy w kulturze literackiej krajów języka niemieckiego”. *Studia Niemcoznawcze*. T. 61a: 2018 s. 1183–1186.

Wrocław, 5–7 XII 2017 r.

429. PLESKOT Patryk: Debata o stanie wojennym w Nairobi, 13 grudnia 2017 roku. Czy warto mówić o najnowszej historii Polski w Kenii? *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 624–627.

430. PEKACKA-FALKOWSKA Katarzyna: Międzynarodowa konferencja „Philosophy and medicine – the history of their relations” w Toruniu. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 8: 2018 z. 1 s. 107–108.

Toruń, 20–22 III 2018 r.

431. ACKERMANN Felix: “100 Years without the State, 100 Years on behalf of the State”. Conference held at the German Historical Institute Warsaw, 26–27 March 2018. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 118: 2018 s. 451–452.

432. ZAWILSKI Piotr: Sprawozdanie z wyjazdu na konferencję “The First World War and its effects on prisoners of war and civilians”, Moskwa, Rosja 10–11 kwietnia 2018 r. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 571–577.

433. LASZUK Anna: Konferencja „Archiver le Temps Présent”, Louvain-la-Neuve, 26–27 kwietnia 2018 r. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 578–587.

434. MIKUŁA Maciej: Sesja naukowa „Sejm I Rzeczypospolitej – Parlament Wielu Narodów a europejskie reprezentacje stanowe”, Warszawa 27 kwietnia 2018 r. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 4 s. 591–593, streszcz. ang.

435. MARESZ Teresa, Grysińska-Jarmuła Katarzyna: „Dobre i złe sąsiedztwa. Doświad-

czenie międzykulturowej komunikacji”, Oriechowo-Zujewo, 11–12 maja 2018 r. *Europa Orientalis*. [T.] 9: 2018 s. 335–348.

436. KAWALEC Agnieszka: „Rok 1918. Koniec starego świata, początek nowego”. Międzynarodowa konferencja naukowa, Poznań, 16–17 maja 2018 r. *Galicja*. T. 5: 2019 s. 267–268.

437. ŁUCZKIEWICZ Piotr, Michałowski Andrzej, Schuster Jan: Międzynarodowa Konferencja Archeologia Styków – Przestrzeń i czas / Schnittstellen Archäologie – Raum und Zeit, Puszczykowo 16–18 maja 2018 roku. *Slavia Antiqua*. T. 59: 2018 s. 317–319.

438. MAGOWSKA Anita: Konferencja Naukowa „Gruźlica – dawne doświadczenia, obecne osiągnięcia i zagrożenia” w Obrze k/Wolsztyna, 19 maja 2018 r. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 8: 2018 z. 1 s. 108–109.

439. KOBIERECKI Michał: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. Niemieckie i sowieckie ustawodawstwo wobec Polaków i obywateli polskich 1939–1945, Łódź, 21–22 maja 2018. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 2 s. 283–287.

440. KUTA Cecylia: Międzynarodowa konferencja naukowa „»Za waszą i naszą wolność«. 30. rocznica powstania Autonomicznego Wydziału Wschodniego Solidarności Walczącej”, Kraków, 23–24 maja 2018 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 603–611.

441. SKALSKI Piotr: Sprawozdanie z XXVII Sympozjum Historii Farmacji „Aptekarze na drogach do Niepodległej”, Hotel Mały Młyn, Stargard, 25–26 maja 2018 r. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 8: 2018 z. 1 s. 110–112.

442. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Piast and Přemislavci Meeting”, Poznań, 29–30 V 2018 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 8:] 2018 nr 3 s. 139–142.

443. KOTKOWICZ Eryk: International Scientific Conference. Eastern European Nations’ Pathways to Independence 1914–1921. Ciechanowiec, 2018. *Studia Białorusinistyczne*. Vol. 13: 2019 s. 417–422.

6–7 VI 2018 r.

444. KOZYRSKA Antonia: Międzynarodowa konferencja naukowa „Drogi do niepodległości narodów Europy Środkowo-Wschodniej 1914–1921”, Ciechanowiec, 6–7 czerwca 2018 r. *Europa Orientalis*. [T.] 9: 2018 s. 329–334.

445. GAUL Jerzy: „Rok 1918” i konferencje naukowe w Rzymie i w Wiedniu. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 211–213.

11–12 VI 2018 r. oraz 9 XI 2018 r.

446. KROCHMAL Anna: Międzynarodowa konferencja Eurasica w Warszawie. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 569–571.

12–14 VI 2018 r.

447. POKOJ Jakub: Dwudzieste Czwarte Forum Młodych Historyków Prawa “Norms and Legal Practice. There and Back Again”. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 3 s. 473–475, streszcz. ang.

Warszawa, 14–17 VI 2018 r.

448. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Liturgia i polityka w wiekach średnich. Interdyscyplinarna analiza pozornie sprzecznych fenomenów”, Poznań, 21–23 VI 2018 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 8]: 2018 nr 4 s. 147–150.

449. CZERWIŃSKI Daniel, Kubicki Mateusz: Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Dąbrowszczacy w trzech odsłonach: wojna domowa, II wojna światowa, PRL”, Gdańsk, 26–28 czerwca 2018 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 614–623.

450. WĘGLIŃSKA Wirginia: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Dąbrowszczacy w trzech odsłonach: wojna domowa, II wojna światowa, PRL”, Gdańsk, 26–28 czerwca 2018 r. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 469–474, streszcz. ang.

451. LEWANDOWSKA Dorota: Sympozjum AGAD i Geshet Galicja „Archiwa a żydowska Galicja” (Joint AGAD-Geshet Galicja Symposium “Archives and Jewish Galicja”), Warszawa, 7 VIII 2018 r. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 215–217.

452. SAWICKI Ryszard: Sprawozdanie z międzynarodowego sympozjum naukowego pt. „Diecezja sejneńska (augustowska)”, Sejny, 1–2 września 2018 r. *Studia Elckie*. T. 20: 2018 nr 3 s. 405–408, streszcz. ang.

453. FOKT Krzysztof, Mikuła Maciej: II Seminarium projektu badawczego Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki „Fontes Iuris Lusatae Superioris Vetustissimi” w Zgorzelcu, 5–6 września 2018 r. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 4 s. 595–597, streszcz. ang.

454. ŁOSOWSKI Janusz: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej „Archiwa w państwach totalitarnych w Europie Środkowej i Wschodniej” w Lublinie i Sandomierzu, 5–7 września 2018 r. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 587–600.

455. ROMANOWSKA Anna: Archiwa w państwach totalitarnych Europy Środkowej i Wschodniej. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 95–103.

Lublin, 5–7 IX 2018 r.

456. MIKUŁA Maciej, Fokt Krzysztof: Konferencja „Internationale Tagung zur mittelalterlichen Schriftlichkeit. Stadtbücher – Die Erforschung kommunalen Handelns im Spiegel administrativer Schriftlichkeit”, Zgorzelec/Görlitz 6–8 września 2018 r. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 4 s. 599–603, streszcz. ang.

457. ROSIK Stanisław: Sprawozdanie z VI Kongresu Mediewistów Polskich Media actas – historia viva / Średniowiecze – historia żywa (Wrocław, 20–22 IX 2018 r.). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 1 s. 141–149.

458. BALCEREK Mariusz: IV Międzynarodowy Kongres Naukowy „Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej”, Rzeszów–Jarosław, 3–5 X 2018. *Klio*. T. 48: 2019 nr 1 s. 159–165.

459. OLEJNIK Marek: XXI Międzynarodowa i Ogólnopolska Konferencja Onomastyczna, Kazimierz Dolny 4–6 października 2018 r. *Onomastica*. R. 63: 2019 s. 357–360.

460. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Brno i Poznań jako regionalne centra polityczne, gospodarcze i kulturalne od początków państwowości do przemian po 1918 r.”, Poznań, 16–17 X 2018 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 1 s. 163–165.

461. KROCHMAL Anna: Międzynarodowa konferencja naukowa „Pomoc Żydom w czasie drugiej wojny światowej w świetle źródeł archiwalnych polskich i zagranicznych”. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 601–602.

Przemysł, 17–19 X 2018 r.

462. KOMOROWSKI Antoni [Franciszek], Sokół Marika: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej w Kłajpedzie. *Nautologia*. R. 54: 2019 s. 101–102.

25 X 2018 r.; nt.: The Lithuanian Navy. Protecting national interests and surviving the historical turns.

463. CIEŚLA Maria: "Jewish Regions in the Early Modern Central and Eastern Europe". Conference held at the German Historical Institute and University of Warsaw, Warsaw, 6–7 November 2018. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 429–431.

464. BIAŁOŃCZYK Tomasz, Jedynek Zdzisław: XXII Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu Kultura Europy Środkowej pt. „Miasta górnicze i górnictwo w Europie Środkowej” (Zabrze, 15–16 XI 2018). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 2 s. 165–169.

465. KRZYWICKA Katarzyna: La III Conferencia Internacional Latinoamericanista en la Facultad de Ciencias Políticas de la Universidad Maria Curie-Skłodowska, 21–22 de noviembre de 2018, Lublin, Polonia. *Anuario Latinoamericano*. Ciencias políticas y relaciones internacionales. T. 7: 2019 s. 357–359.

Lublin, 21–22 XI 2018 r.

466. SYLBURSKA Aleksandra: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej pt. Zaczęło się w Wiedniu. Otto Forst de Battaglia, Oskar Halecki i idea Europy Środkowej, Łódź, 22–23 listopada 2018. *Przeгляд Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 1 s. 311–316.

467. BIEŚ Andrzej Paweł: Międzynarodowa konferencja „Najjaśniejsza gwiazda na wileńskim firmamencie – książdź rektor Marcin Poczobut-Odlanicki”, Uniwersytet Wileński, 5–6 grudnia 2018 roku. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 3 s. 213–215.

468. GRABOWSKI Antoni: „Zapożyczenie, cytaty, reinterpretacja”. Conference held at Tadeusz Manteuffel Institute of History, Polish Academy of Science, Warsaw, 7–8 December 2018. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 433–434.

469. KOSMYNKA Stanisław, Stelmach Michał: El II Congreso Latinoamericano Ignacio Domeyko en la Facultad de Estudios Internacionales y de Ciencias Políticas de la Universidad de Łódź, 15–16 diciembre de 2018, Łódź, Polonia. *Anuario Latinoamericano*. Ciencias políticas y relaciones internacionales. T. 6: 2018 s. 361–363.

470. ŠKVRŇÁK Jan: Zpráva z konference “Teššinsko a střední Evropa po Velké válce 1918–1920”, Ostrava, 25. I. 2019. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 2 s. 155–156.

471. PLESKOT Patryk: W Wandei o Jesieni Ludów. Międzynarodowa konferencja naukowa „Solidarnosc et l’effondrement du communisme européen (1980–1989)”, La Roche-sur-Yon, 28–30 stycznia 2019 r. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 601–606.

472. JAKÓBCZAK Zofia: Sprawozdanie z udziału w „Stage technique international d’archives” we Francji, 25 III – 26 IV 2019 r., Paryż, Lyon. *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 225–234.

473. SZAJDA Marek: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej „Oral History in Action”, Kraków 28–30 marca 2019 r. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 9: 2019 s. 295–298.

474. BARAŃSKA Magdalena, Brenk Mikołaj, Mańkowska Anna, Nowak-Kluczyński Konrad: Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej Polonia i Polacy za granicą – kulturowe i edukacyjne obszary badań i doświadczeń. Poznań, 4–5 kwietnia 2019 roku. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 41: 2019 s. 249–252.

475. PALACZ Dariusz: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Europejskie struktury policyjne na przestrzeni 100 lat”, Kielce, 24–25 kwietnia 2019 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 329–332.

476. BADANIA archeologiczne w Polsce środkowowschodniej, zachodniej Białorusi i Ukrainie w roku 2018. Streszczenia referatów XXXV konferencji. Pod red. Anny Zakościelnej. Lublin 2019 Inst. Archeologii UMCS; Muzeum Lubelskie 4° ss. 53.

Lublin, 25–26 IV 2019 r.

477. SOSZYŃSKI Jacek: Międzynarodowa konferencja „Nauki pomocnicze historii w badaniach nad historią Wielkiego Księstwa Litewskiego”, Wilno, 25–26 kwietnia 2019. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 2 s. 216–217.

478. HASSELBUSCH Robert: O „Medycynie za drutami” – relacja z konferencji naukowej w Krakowie. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 307–312.

7–8 V 2019 r.

479. KRASNODĘBSKI Jarosław: Sprawozdanie z Międzynarodowej Letniej Szkoły „Rosyjsko-polskie punkty styczne i paralele historyczne”. *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 237–241.

Moskwa, 15–17 V 2019 r.

480. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Zrodzone z niepodległości. Nowe uniwersytety w Europie Środkowej 1915–1939”, Poznań, 20 V 2019 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 4 s. 147–148.

481. GAWEŁ Hanna: II Międzynarodowa Konferencja Naukowa Wokół Paula Ladewiga i jego „Katechizmu biblioteki”. *Folia Torunien-sia*. Vol. 19: 2019 s. 255–264.

Bydgoszcz, 3–4 VI 2019 r.

482. CIESIELSKA Danuta: Sprawozdanie z międzynarodowej interdyscyplinarnej konferencji w stulecie habilitacji Emmy Noether na Uniwersytecie w Getyndze. „Noetherkonferenz 2019”, Berlin, 3–5 czerwca 2019 r. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 207–210.

483. KOTKOWICZ Eryk: Konferencja „Chłopi na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej do czasów uwłaszczenia”, Ciechanowiec, 6–7 czerwca 2019 r. *Europa Orientalis*. [T.] 10: 2019 s. 229–244.

483a. FALKOWSKI Piotr: Sprawozdanie z VIII Międzynarodowego Sympozjum Dziejów Biurokracji. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 2 s. 118–119.

Sandomierz, 7–9 VI 2019 r.

484. URBANEK Bożena: Podróż naukowa do Istambułu (Turcja) i udział w konferencji pt. „Woda a zdrowie w perspektywie historyczno-kulturowej”. (Refleksje). *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 211–214.

10 VI 2019 r.

485. KROCHMAL Anna: Konferencja polsko-ukraińska „Archiwa polskie i ukraińskie wobec wyzwań współczesności – podobieństwa i specyfika”, Warszawa 13–14 czerwca 2019 r. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 431–432.

486. FABIAŃSKA Agnieszka: II Międzynarodowa Konferencja Proweniencyjna „Kolekcje prywatne w zbiorach książki dawnej”, Wrocław, 18–19 czerwca 2019. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 215–218.

487. SIDOROWICZ-MULAK Dorota: „Kolekcje prywatne w zbiorach książki dawnej” – sprawozdanie z II Międzynarodowej Konferencji Proweniencyjnej (ZNiO, Wrocław, 18–19 czerwca 2019). *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 30: 2019 s. 185–189.

488. WIŚNIEWSKA Dorota: Spotkanie z „Public History Summer School”, Wrocław 1–5 lipca 2019 r. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 9: 2019 s. 299–302.

W ramach międzynarodowej konferencji „Studying Public History – Methods, Difficulties, Perspectives”.

489. KOŚCIELNIAK Karol: Sprawozdanie z X Międzynarodowej Sesji Naukowej Dziejów Ludów Morza Bałtyckiego, Wolin 2–4 sierpnia 2019 roku. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 20: 2019 s. 197–199.

490. CHOLEWIŃSKI Łukasz: Międzynarodowa konferencja „Twierdze osiemnastowiecznej Europy. Spotkanie III”, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie, 13–14 września 2019 r. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 227–229.

491. CZERNIECKA-HABERKO Anna: Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. Twierdze osiemnastowiecznej Europy. Spotkanie 3: Rola fortyfikacji w systemach obronnych państw, Częstochowa, 13–14 września 2019 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 2 s. 295–299.

492. JANKOWSKA Jagoda: VII Międzynarodowe Forum Sfragistyczne: „Falszerstwa pieczęci – przestępstwa i element kultury”, Ciążen 13–15 września 2019 roku. *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 233–236.

493. SPODARYK Mikołaj: Sprawozdanie z konferencji „Uniwersytet i komunikacja. Kształcenie wyższe na ziemiach niemieckich i polskich jako fenomen transgraniczny (do 1939 roku)”, Würzburg, 16–17 września 2019. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 291: Studia de Cultura. [T.] 11: 2019 [nr] 4 s. 150–152.

494. ZAWADA Michał: Międzynarodowa konferencja „Archival and Source Studies – Trends and Challenges”, Tbilisi, 26–28 IX 2019 r. *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 249–260.

495. BĄCZEK Konrad: Sprawozdanie z konferencji Budowa Niepodległej. Granice Rzeczypospolitej w latach 1918–1921. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 3 s. 666–668.

Olsztyn, 10–11 X 2019 r.

496. CHOROŚ Monika: Wielojęzyczność w przestrzeni publicznej. Śląsk i Łużyce na tle europejskim. Opole 16 października 2019.

Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej. *Pro Lusatia*. T. 18: 2019 s. 131–138.

497. KONTAKTY artystyczne między blokami politycznymi po drugiej wojnie światowej w Europie Środkowej. Sztuki wizualne, władza, propaganda kulturowa. Konferencja międzynarodowa 18–19 października 2019. Przewodnik konferencyjny. Artistic contacts between political blocks after World War II in Central Europe. Visual arts, power, cultural propaganda. International conference 18th–19th October 2019. Conference guide. Conference Kalisz 2019. Red. Makary Górczyński, Sylwia Pierucka, Anna Tabaka. Kalisz 2019 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 4° ss. 71, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

498. PEŁOWSKA Katarzyna: Konferencja Międzynarodowej Rady Archiwów „Designing the Archive 2019”, Adelajda 21–25 października 2019 r. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 438–442.

499. HAJDRYCH Łukasz: Gender, Violence, and Anti-Semitism in Interwar Poland. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 120: 2019 s. 277–281.

Seminarium im. Łucji Charewiczowej, Warszawa, 30 X 2019 r.

500. ŁOSOWSKI Janusz: Międzynarodowa konferencja archiwalna „Domena dilettante?”, Praga 7–8 listopada 2019 r. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 443–449.

501. SZLAGOWSKA Aleksandra: III Konferencja Naukowa „Problemy zdrowia reprodukcyjnego kobiet”, Wrocław, 8 listopada 2019 roku. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 2 s. 165–168.

502. KOREDCZUK Bożena: Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Wojna i książka. Księgozbiory, biblioteki, wydawnictwa i twórcy podczas konfliktów zbrojnych i politycznych. Stan badań i perspektywy badawcze”. Poznań, 13–15 listopada 2019 roku. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracovien-sis*. Fol. 298: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 17: 2019 s. 434–439.

503. KROCHMAL Anna: „Król pianistów w świecie polityki”. Międzynarodowe obchody poświęcone życiu i działalności Ignacego Jana Paderewskiego, Warszawa 18–20 listopada 2019 r. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 450–454.

504. AUTUCHIEWICZ Jerzy: Konferencja naukowa „Opór, przystosowanie czy współpraca? Obywatele II Rzeczypospolitej wobec okupacji sowieckiej ziem polskich w latach

1939–1941”. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 115–116.

Augustów, 24–25 XII 2019 r.

Konferencje krajowe

505. KRZYSZTOFEK Katarzyna: Sprawozdanie z XXV Ogólnopolskiego Zjazdu Historyków Prawa pt. Nauka i nauczanie prawa w przeszłości i współcześnie, Kraków 22–25 września 2014 r. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 3 s. 333–341, streszcz. ang.

506. WOŹNICA Kamila: Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej „Wiktuały, kuchnia, kultura jedzenia w przestrzeni historycznej”. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 211–214.

Kraków, 9–10 IV 2015 r.

507. BĄKAŁA Krzysztof: Konferencja naukowa „Kresy – wczoraj, dzisiaj, jutro”. *Rocznik Kresowy*. R. 1: 2015 nr 1 s. 193–195.

Warszawa, 10 VII 2015 r.

508. KIZIKIEWICZ Julianna, Sztul-Smyk Dagmara: Konferencja naukowa „Książka i technologie w przeszłości”. Warszawa 15–16 marca 2016 roku. *Bibliotekarz Zachodniopomorski*. R. 57: 2016 nr 2 s. 45–50.

509. GRAŻAWSKI Kazimierz: Druga Konferencja Naukowa „Zjawiska magiczno-demoniczne na terenie dawnych ziem pruskich na tle porównawczym” (Olsztyn 14–15 kwietnia 2016 roku). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 4 s. 733–736.

510. MAŁKUS Marta, Wojtkowiak Adam: II Lubuska Sesja Numizmatyczna. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 1 s. 78–79.

Wschowa, 24 IX 2016 r.

511. ROGUT Dariusz: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „W 100-lecie bitwy pod Kostiuchnówką. Marszałek Józef Piłsudski – Droga do Niepodległej”, Bełchatów 27–28 października 2016. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 297–302.

512. SŁOWIAK Jarema: Sprawozdanie z III konferencji naukowej „Wojny i konflikty zbrojne po 1945 roku”. Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy, 8–9 listopada 2016 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 1 s. 211–213.

513. ROJEK Barbara: Cichociemni. Historie bohaterów. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 29: 2017 nr 67 s. 113–117.

Toruń, 9 XI 2016 r.

514. MURAWSKA Maja: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Rozpoznać przeszłość w terażniejszości – dziedzictwo w obliczu transformacji” (Kraków, 21–22 kwietnia 2017 r.). *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 273–274.

515. GOŁEK Bartłomiej: Sprawozdanie z konferencji „Początki drogi do niepodległości Polski – Kraków, 28 maja 1917 r.” zorganizowanej w Krakowie 22 maja 2017 roku. *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 174–177.

516. ŁATKA Rafał, Sztama Paweł: Ogólnopolska konferencja naukowa: „Polskie wizje i oceny komunizmu po 1939 roku”, Warszawa, 5–7 czerwca 2017 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 552–567.

517. ZIĘBA Andrzej A[leksander]: Konferencja „Ormianie polscy: siedem wieków istnienia”, Warszawa, 19 września 2017 roku. *Lehahayer*. T. 5: 2018 s. 267–271, streszcz. ang., orm.

518. BALBUZA Katarzyna: Ogólnopolska konferencja naukowa pod tytułem „Meminiści? Pamięć i niepamięć w świecie starożytnym, świat starożytny w pamięci i niepamięci”. *Messenger*. R. 73: 2018 s. 183–194.

Poznań, 20–22 IX 2017 r.

519. SADŁOWSKI Michał P[atryk]: Sprawozdanie z IV Sympozjum Historyków Państwa i Prawa Polskiego. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 3 s. 557–558, streszcz. ang.

Warszawa, 22 IX 2017 r.

520. DUDEK Justyna: „Inteligencja w Polsce w latach 1914–1989. Ewolucja struktury, roli i postaw” – konferencja naukowa, Lublin, 26–28 września 2017 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 568–574.

521. DĄBROWSKA Eliza: Sprawozdanie z Konferencji Dni Dygitalizatora. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 608–612.

Warszawa, 27–28 IX 2017 r.

522. KĘCIŃSKA-KACZMAREK Jowita: Sprawozdanie z XX jubileuszowej Buczkowskiej Konferencji Naukowej z 7 października 2017 roku. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 539.

523. CZERWIŃSKI Daniel: Sprawozdanie z konferencji „Ruch komunistyczny w II Rzeczy-

pospolitej. Stan badań, perspektywy badawcze”. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 6: 2017 s. 323–327.

Kraków, 7–8 XI 2017 r.

524. BORZYSZKOWSKA-SZEWCZYK Miłoslawa: Sympozjum Gedania Cassubia, 17 listopada 2017. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 540–541.

Gdańsk.

525. ŚRAMA Marcin: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „Monarchia – historia i perspektywy”, Kraków 25 listopada 2017 r. *Kolo Historii*. Nr 22: 2017 s. 237–239.

526. KRAWIEC-ZŁOTKOWSKA Krystyna: Sympozjum naukowe Święty Otton. Apostoł Pomorza (Ślupsk, 4 grudnia 2017 r.). *Studia Koszalińsko-Kołobrzeszkie*. Nr 25: 2018 s. 295–298.

527. GOCHNA Michał: Sprawozdanie z konferencji „Słownik liwski i co dalej? Perspektywy dalszych badań nad dziejami ziemi liwskiej i ich zastosowania” – Liw, 5 grudnia 2017 r. *Rocznik Liwski*. T. 9: 2016/2017 [dr.] 2017 s. 173–180.

528. WÓJCIK Marek L.: Sprawozdanie z interdyscyplinarnej konferencji naukowej „Rycerstwo – szlachta: zmiana ze stanu rycerskiego na stan szlachecki. Wybrane zagadnienia – wstęp do badań”, Wrocław, 2–3 II 2018 r. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 3 s. 191–197.

529. STANUCH Zbigniew: Biskupi w rzeczywistości politycznej Polski pod rządami komunistów. Relacja z konferencji ogólnopolskiej (14–15 lutego 2018 roku). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 575–579.

Warszawa.

530. LASZUK Anna: Konferencja „Źródła – Źródłoznawstwo – Nauki Pomocnicze Historii” część I, Warszawa, 9 marca 2018 r. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 603–607.

531. KOŁODZIEJSKA Julia: Konferencja naukowa „Marzec 1968 r. – etap w drodze do wolności”, Toruń, 21–22 marca 2018 r. *Europa Orientalis*. [T.] 9: 2018 s. 349–354.

532. BIELECKI Tomasz Eugeniusz: Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji „Polska gminna i powiatowa – regiony na przestrzeni dziejów”. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 277–278.

Gdańsk, 6–7 IV 2018 r.

533. WOJTYCZA Janusz: „Szare Szeregi w Krakowie” – sesja naukowa w 75. rocznicę

objęcia funkcji przez komendanta Krakowskiej Chorągwi Sz. Sz. hm. Edwarda Heila – Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” – 8 kwietnia 2018 r. [W:] *Konspiracja harcerska w Krakowie 1939–1945*. Kraków–Gliwice 2019 s. 205–206.

534. GRYSIŃSKA-JARUŁA Katarzyna, Kłaput-Wisniewska Aleksandra: „Muzyka pogranicza – historyczne, kulturowe i artystyczne konteksty regionalnej twórczości muzycznej”, 25–26 kwietnia 2018, Bydgoszcz. Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 403–406.

535. WUWER Arkadiusz: Sprawozdanie z konferencji „Myśląc Ojczyzna...”. Obywatelskość i patriotyzm w setną rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę, zorganizowanej w ramach cyklu „Polonia Restituta. Dekalog dla Polski w 100-lecie odzyskania niepodległości” (Katowice, 14 maja 2018). *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. [T.] 51: 2018 z. 2 s. 486–490.

536. BOROWIEC Rafał: Sprawozdanie z konferencji naukowej „IV Lubelska Wiosna Historyczna”, Lublin 25 maja 2018 r. *Koło Historii*. Nr 22: 2017 s. 239–241.

537. FIGASZEWSKA Karolina Kinga: „Textus et pictura II. Studia nad skryptorium i spuścizną rękopiśmienną doby średniowiecza (do początku XVI wieku)” (Toruń, 7 i 8 VI 2018). *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 283–284.

538. CZERNER Anna: Sesja edukacyjna pt. „Jeśli nie pamięć, to co? Edukacja w miejscach pamięci narodowej”, Opole, 8 czerwca 2018 r. *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 41: 2018 s. 175–183, streszcz. ang., niem.

539. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Polonia coepit habere episcopum. Początki biskupstwa poznańskiego (968–2018)”, Poznań, 19–20 VI 2018 r. *Historia Sclavorum Occidentis*. [R. 8]: 2018 nr 4 s. 145–146.

540. WYSOCKA Agnieszka: VI Ogólnopolska konferencja naukowa z cyklu Architektura Miast – Miejsca pamięci w przestrzeni miasta XIX i XX wieku. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 407–410.

Bydgoszcz, 13–15 IX 2018 r.

541. KOMANIECKA-ŁYP Monika: „Obsługa w służbie SB” – ogólnopolska konferencja naukowa IPN, Kraków, 18 września

2018 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 593–596.

542. NOWAKOWSKI Sebastian: Sprawozdanie z konferencji edukacyjnej pt. Korpus Ochrony Pogranicza 1924–1939, Lublin 20 września 2018 r. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 279–281.

543. WYKA Ewa: Jędrzej Śniadecki i jego dziedzictwo. *Opuscula Musealia*. Z. 26: 2019 s. 45–49, streszcz. ang.

Kraków, 20 IX 2018 r.

544. SZCZEPANIAK Damian: Obchody jubileuszu polskiego sejmu dwuizbowego w Piotrkowie Trybunalskim (5–6 X 2018). Konferencja naukowa „Od Piotrkowa do Warszawy. 550-lecie Parlamentaryzmu Rzeczypospolitej”. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 4 s. 655–658, streszcz. ang.

545. GÓRSKI Jan: Sprawozdanie z sympozjum „Stefan Łysik SVD (1908–1978). Etnolog i lingwista w służbie Słowa Bożego” (Katowice–Boraszowice, 13 października 2018). *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. [T.] 51: 2018 z. 2 s. 517–518.

546. GORLOFF Elżbieta: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej zorganizowanej z okazji sześćdziesięciolecia pedagogiki gdańskiej (1958–2018). *Ars Educandi*. T. 15: 2018 s. 149–153.

Gdańsk, 15–16 X 2018 r.

547. KINDZIUK Milena, Łatka Rafał: Ogólnopolska konferencja naukowa „Wiara i patriotyzm. Msze za Ojczyznę bł. ks. Jerzego Popiełuszki. W 100-lecie odzyskania niepodległości”, Warszawa, 18 października 2018 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 598–602.

548. GZELLA Jacek: Tematyka prasowa podczas obrad V Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Niewygodne dla władzy: Ograniczanie wolności słowa” (Toruń, 18–19 października 2018). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 1 s. 115–118.

548a. SZYMAŃSKA Kamila: Konferencja naukowa „Drogi do niepodległości. Ziemia wschowska i pogranicze wielkopolsko-śląskie 1918–1920. Polityka – życie społeczne – sztuka”, Wschowa–Leszno, 18–19 października 2018. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 329–333.

549. JÓZEFIAK Piotr: Metodyka i standardy opracowania archiwalnego. *Rzeczywistość*

i potrzeby, Poznań, 19–20 października 2018 r. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 251–257.

550. RADOMSKI Mateusz: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „Oblicza Niepodległej. Państwo i Społeczeństwo. W 100-lecie odrodzenia Rzeczypospolitej”, Kraków 25–26 października 2018 r. *Koło Historii*. Nr 23: 2018 s. 325–328.

551. BORKOWSKI Andrzej: O interdyscyplinarnej konferencji naukowej „Zioła i ziołolecznictwo w literaturze, kulturze, języku, medycynie...”. *Inskrypcje*. R. 6: 2018 z. 2 s. 207–208, streszcz. ang.

Siedlce, 8–9 XI 2018 r.

552. TRUSEWICZ Jan Zygmunt: Konferencja Naukowa – Trzecie Spotkanie Medyków z Historią „Udział lekarzy w walce o Niepodległą” (Olsztyn 9–10 listopada 2018 roku). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 2 s. 432–436.

553. WALICKI Bartosz: Konferencja naukowa „Sokołów w drodze do Niepodległej”. Sokołów Małopolski, 10 listopada 2018 r. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 379–381.

554. MODRZYŃSKI Paweł Mateusz: Konferencja naukowa „Interpretacje przyrody w przeszłości. Rozumienie, znaczenia, symbole”, Toruń 15–16 listopada 2018. *Klio*. T. 49: 2019 nr 2 s. 209–214.

555. MIKULSKA Anna: „Polskie zmagania o niepodległość w XX wieku”. XXVIII Konferencja Naukowa Fundacji. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 30: 2018 nr 68 s. 51–53.

Toruń, 16 XI 2018 r.

556. NOWOTKA Dawid: Sprawozdanie z konferencji naukowej w Myszyńcu. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2019 s. 291–295.

Nt.: „Dzieje pogranicza. Wielowiekowe relacje kurpiowsko-mazurskie”, 21–22 XI 2018 r.

557. KLIMCZAK Ewelina [Wioletta]: Sprawozdanie z seminarium naukowego pt. „Polacy w obcych mundurach w obozach jenieckich w czasie I wojny światowej”, Opole, 23 listopada 2018 r. *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 41: 2018 s. 189–190, streszcz. ang., niem.

558. GULDON Łukasz, Majcher-Ociesa Edyta: Sprawozdanie z sesji pt. „Odzyskanie Niepodległości w źródle archiwalnym. Od cha-

osu po stabilizację w służbach mundurowych” w ramach „Spotkań ze źródłem archiwalnym”, Kielce, 28 listopada 2018 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 323–328.

559. KNAPOWSKI Stanisław, Patrzałek Magdalena, Gęsiarz Michał: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Polskość jedna czy trzy? Echa zaborów u progu odzyskania niepodległości oraz współczesnie”, Poznań, 29–30 XI 2018 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 3 s. 170–175.

560. GOŁĘBIEWSKA Joanna: Sprawozdanie z IV Ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „Polska niepodległość – droga do wolności”, Lublin 30 listopada 2018 r. *Koło Historii*. Nr 23: 2018 s. 328–331.

561. BOROWY Paweł: Konferencja „Błędy w dawnej medycynie i historiografii lecznictwa”, Wrocław, 1 grudnia 2018 r. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 187–188.

562. ŚWIERKOT Olga: Sprawozdanie z konferencji „Błędy w dawnej medycynie i historiografii lecznictwa”, Wrocław, 1 XII 2018. *Klio*. T. 48: 2019 nr 1 s. 165–169.

563. KÖNIG Barbara: Sprawozdanie z sympozjum „200 lat Gabinetu Rycin – z historią w przyszłość”. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. T. 12: 2019 s. 171–176.

Warszawa, 5 XII 2018 r.

564. HÜBNER Mateusz: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Zanim zbudowano Gdynię. Wpływ odrodzenia państwa w 1918 roku na procesy modernizacyjne ziem polskich”, Toruń, 6–7 XII 2018 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 1 s. 263–266.

565. JEZIORNY Dariusz: Sprawozdanie z konferencji pt. Przeszłość i perspektywy Instytutu Historii Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 6–7 grudnia 2018 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 1 s. 317–320.

566. PINIŃSKI Jerzy: Konferencja „Utracone kolekcje numizmatyczne”. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 4 s. 317–320.

Warszawa, 6–7 XII 2018 r.

567. DOLECKI Marcin: Konferencja „70. Rocznica wyprodukowania pierwszej penicyliny w Polsce”, Warszawa, 10 grudnia 2018 r. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 189.

568. SKOTNICKA-PALKA Małgorzata: „Ossolińskie świadectwa niepodległej kultury polskiej”. Sprawozdanie z sesji poświęconej Arcybiskupiemu Komitetowi Charytatywnemu (Wrocław, 13 grudnia 2018). *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 30: 2019 s. 181–184.

569. KRAWIEC-ZŁOTKOWSKA Krystyna: Sympozjum naukowe Patroni Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i Pomorza w 100-lecie Odzyskania Niepodległości, Słupsk, 15 stycznia 2019 r. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeszkie*. Nr 26: 2019 s. 387–390.

570. GOŁĘBIEWSKA Joanna: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Fundamenty Niepodległej. Sejm Ustawodawczy 1919–1922”, Warszawa, 8 lutego 2019 roku. *Klio*. T. 50: 2019 nr 3 s. 183–188.

571. ŁUKASZEWSKA Anna: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Fundamenty Niepodległej. Sejm Ustawodawczy (1919–1922)”, Warszawa, 8 II 2019 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 345–350.

572. ZAJKO-CZOCHAŃSKA Justyna: Sprawozdanie z sympozjum „Pomniki Niepodległości” zorganizowanego przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w dniu 18 lutego 2019 r. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 25: 2019 s. 223–224, streszcz. ang.

Białystok.

573. WĄS Paweł: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „Młodzieżowy opór antykomunistyczny w Polsce i krajach nadbałtyckich po drugiej wojnie światowej”, Łódź, 5–6 III 2019 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 351–356.

574. WŁOCH Anna, Wojniak Justyna: Sprawozdanie z konferencji naukowej w stulecie Sejmu Nauczycielskiego (1919–2019): „Przemiany szkoły polskiej XVIII–XXI wiek”, Kraków, 1–2 kwietnia 2019 roku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 306–312.

575. REJMAN Sabina: Konferencja naukowa „W drodze ku Niepodległej. Przemiany modernizacyjne na ziemiach polskich w II połowie XIX i na początku XX wieku”, Bóbrka, 4–5 kwietnia 2019 r. *Galicja*. T. 5: 2019 s. 369–371.

576. ĆWIEK Ewelina: Ogólnopolska konferencja naukowa „Obiektywy nad obozami. Fotografie lotnicze z II wojny światowej w badaniach naukowych na temat niemieckich obozów

koncentracyjnych i zagłady”, Lublin 9 IV 2019. *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 235–241.

577. GRABARCZYK Tadeusz: Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Przekaz informacji o wojnie i na wojnie”, Lublin, 11–12 kwietnia 2019 r. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 258–261.

578. STANUCH Zbigniew: „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989) cz. II”. Relacja z ogólnopolskiej konferencji. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 607–610.

Warszawa, 16–17 IV 2019 r.

579. CIEŚLAK Stanisław: Spotkanie księży profesorów i wykładowców historii Kościoła. Opactwo Benedyktynów w Tyńcu – 23–25 IV 2019 r. *Nasza Przyszłość*. T. 131: 2019 s. 283–294.

580. TESKA Milena: Obchody 100-lecia istnienia archeologii poznańskiej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza. *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 412–416.

Poznań, 8 V 2019 r.

581. KURZYŃSKA Marta: VII Sympozjum „Ludzie i książki Pomorza Zachodniego”, Książnica Pomorska w Szczecinie, 9 maja 2019. *Bibliotekarz Zachodniopomorski*. R. 60: 2019 nr 3/4 s. 115–118.

582. CHMIELEWSKA Małgorzata: Sprawozdanie z obchodów 75. rocznicy likwidacji Stalagu 319 w Chełmie. Chełm, 15 maja 2019 roku. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 179–181.

M.in. sesja krajowa.

583. SZULC Dawid G.: II Ogólnopolska konferencja naukowa „Stosunki polsko-krzyżackie w średniowieczu – ujęcie historyczno-prawne”, Poznań, 15 maja 2019 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 418–419.

584. SZCZEPAŃSKA Barbara: Sprawozdanie z konferencji pt. „Wies na Ziemiach Zachodnich i Północnych po 1945 roku – ciągłość czy zmiana?”, Centrum Historii Zajezdnia, Wrocław, 16–17 V 2019 r. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 3 s. 165–168.

585. LIS Tomasz: Konferencja naukowa o Katedrze Sandomierskiej. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 89–90.

Sandomierz, 22 V 2019 r.

586. GOŁA Beata, Pauluk Dorota: V Seminarium Polskiej Myśli Pedagogicznej: „Ekstermi-

nacja i cierpienie polskich dzieci pod okupacją niemiecką (1939–1945)”, Kraków 31 maja 2019 roku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 168–170.

587. CZERWIŃSKI Daniel, Kubicki Mateusz: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Transformacja ustrojowa: geneza, mechanizmy i skutki”. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 289–296.

Gdynia, 4–5 VI 2019 r.

588. CZEKALSKA Adrianna: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. Oblicza wojny – armia kontra natura, Łódź, 6–7 czerwca 2019 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 2 s. 288–294.

589. POGOŃSKA-POL Magdalena: Sprawozdanie z IV Ogólnopolskiej konferencji naukowej z cyklu „Oblicza Wojny. Armia kontra natura”, Łódź, 6–7 czerwca 2019 r. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 205–207.

590. MIKOŁAJCZYK Paulina: Sesja: Skarby Biblioteki Kórnickiej. Od prywatnego księgozbioru do platformy cyfrowej (13 czerwca 2019 roku, Pałac Działyńskich). *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 36: 2019 s. 212–214.

591. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Skarby Biblioteki Kórnickiej. Od prywatnego księgozbioru do platformy cyfrowej”, Poznań, 13 VI 2019 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 3 s. 167–169.

592. FATYGA Ewelina: IV Ogólnopolska Konferencja Archiwistów i Historyków „»Educare necesse est...« – dziedzictwo pamięci”, Warszawa, 13–14 VI 2019 r. *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 242–248.

593. KOKOWSKI Michał: Sesja robocza „Polskie czasopisma naukowe z dyscyplin: »historia i filozofia nauki« oraz »naukoznawstwo« – aktualne wyzwania” (Kraków, 25 czerwca 2019 r.). *Studia Historiae Scientiarum*. Vol. 18: 2019 s. 557–561.

594. GRYLEWSKI Piotr: Konferencja: „Brzeziny i region – przeszłość w narracji interdyscyplinarnej. Archeologia – historia – architektura – sztuka”, Brzeziny, 27–28 czerwca 2019 r. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 270–273.

595. KÖHLER Piotr: Historia botaniki podczas 58. Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego w Krakowie (1–7 lipca 2019 r.).

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 219–221.

596. KOZŁOWSKI Damian, Świątkowski Tomasz: Sprawozdanie z konferencji popularnonaukowej „Społeczność żydowska w Małopolsce”, Kielce, 3 lipca 2019 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 333–339.

597. CIESIELSKA Danuta: Sprawozdanie z „Jubileuszowego Zjazdu Matematyków Polskich w stulecie PTM”, Kraków 3–7 września 2019 r. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 222–226.

598. MAKACEWICZ Igor: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji archiwistów uczelnianych w Białymstoku pt. Przyszłość a zabezpieczenie przeszłości. Skąd przyszedliśmy, gdzie jesteśmy, dokąd idziemy? *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 3/4 s. 134–139.

11–13 IX 2019 r.

599. KRAJOBRAZ przyrodniczy i kulturowy w neolicie i wczesnej epoce brązu w świetle badań interdyscyplinarnych. Red. Agnieszka Przybył. Wrocław 2019 Uniw. Wrocławski. Inst. Archeologii 8° ss. 73, nlb. 3, il. Inst. Archeologii Uniw. Wrocławskiego, Stow. Archeologii Środowiskowej.

Księga abstraktów z konferencji, Wrocław, 18–20 IX 2019 r.

600. CZEKALSKA Adrianna: Sprawozdanie z konferencji „Władza i polityka w czasach nowożytnych – dyplomacja i sprawy wewnętrzne”, Łódź, 10–11 października 2019 r. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 219–221.

601. KĘDZIERSKA Marzanna, Krzykała Marek: Targi „Dziedzictwo: zabezpieczenie dziedzictwa dla przyszłych pokoleń”, Kraków 10–11 X 2019 r. *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 261–272, streszcz. ang.

602. KLEMBIA Urszula: Sprawozdanie z VII Ogólnopolskiej Sesji Naukowej pt. Życie prywatne Polaków w XIX wieku „Kariera w optyce prywatności”, Olsztyn, 10–11 października 2019 r. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 214–219, streszcz. ang.

603. GRIN-PISZCZEK Ewa: III Konferencja Archiwistów Państwowych i Kościelnych „Archiwa kościelne w niepodległej Polsce”, Łódź 14–16 października 2019 r. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 433–437.

604. HAMRYSZCZAK Artur: Ogólnopolska konferencja naukowa „Archiwa kościelne

w niepodległej Polsce”. Łódź, 14–16 października 2019 roku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 533–540.

605. FILINOWICZ Natalia: Sympozjum naukowe „Wrzesień 1939. Historiografia – pamięć – mity”, Białystok 16–18 października 2019 r. *Europa Orientalis*. [T.] 10: 2019 s. 283–286.

606. PISZCZATOWSKA Marta: IV Konferencja Naukowa „Dziedzictwo akademickie. Formy i kierunki partycypacji muzeów uczelni wyższych”, Gdańsk, 23–25 października 2019 roku. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 2 s. 161–164.

607. MIKOŁAJCZYK Marcin: Szkoła Kaliska i jej budynek. Kalisz, 24 października 2019 r. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 219–222.

608. KITA Jarosław: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „Losy Polaków na Wschodzie XIX–XXI w. Spotkanie drugie: Przesiedlenia, przemieszczenia, przyjazdy, powroty i ucieczki”, Łódź, 14–15 listopada 2019 r. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 222–225.

609. KŁOS-SKRZYPCZAK Aleksandra: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji „Obraz powstań śląskich i plebiscytu w edukacji, historiografii, kulturze i przestrzeni publicznej” (Katowice, 18 listopada 2019). *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. [T.] 52: 2019 z. 2 s. 465–467.

610. KAROLEWSKA Henryka: Kobiety Polsce, Polska kobietom 1918–2019. Warszawa, 18–19 listopada 2019 r. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 223–228.

611. ŁUBOCKI Jakub Maciej: Sprawozdanie z Sympozjum „Szary Kruk”, Gdańsk 18–19 listopada 2019. *Roczniki Biblioteczne*. R. 63: 2019 s. 287–298.

612. ŁUBOCKI Jakub Maciej: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji „Obrazki z nut. Druki muzyczne w kulturze XIX i XX wieku”, Wrocław 22 listopada 2019. *Roczniki Biblioteczne*. R. 63: 2019 s. 299–304.

613. NOWAKOWSKA-WIERZCHOŚ Anna: Seminarium „Teorie i praktyki archiwalne a perspektywa płci”, Warszawa 22 listopada 2019 r. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 455–459.

614. SZCZERBIK Zbigniew: V Sympozjum Regionalistów – Praszka 2019. *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 165–168.

30 XI 2019 r.

615. HAMRYSZCZAK Artur: Ogólnopolska konferencja naukowa „Ojciec Henryk Damian Wojtyska 1933–2009. Historyk Kościoła i dydaktyk w dziesiątą rocznicę śmierci”. Lublin, 9 XII 2019 roku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 541–544.

616. V OGÓLNOPOLSKA Konferencja Naukowa „Codziennosc w antycznej i sredniowiecznej Europie”. Abstrakty. Red. Ewelina Chodźko, Joanna Jędrzejewska. Lublin 2019 Fund. na rzecz Promocji Nauki i Rozwoju Tygiel 8° ss. 28.

Lublin, 13 XII 2019 r.

k) Jubileusze i nagrody naukowe

617. BIENIAS Barbara: Rozstrzygnięcie siódmej edycji Nagrody im. Jana Jędrzejowicza. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 230–231.

Za najlepszą książkę z historii nauki i techniki za rok 2018; laureat: Marek Górlikowski za książkę „Noblista z Nowolipek. Józefa Rotblata wojna o pokój”.

618. BORZYSZKOWSKI Józef: Słowo z okazji Jubileuszu 70-lecia. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 214–218.

Refleksje historyka (ur. 1946) – z okazji jego jubileuszu.

619. CHORAŻYCZEWSKI Waldemar: Profesorowi Bohdanowi Ryszewskiemu w 85. rocznicę urodzin. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 10(12): 2019 s. 9–10.

620. CIEŚLAK Anna: Doktoraty honoris causa Uniwersytetu Ekonomii i Prawa „KROK” w Kijowie oraz Narodowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. G.S. Skoworody w Charkowie dla Rektora Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego profesora Jerzego Malca. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 2 s. 305–306.

2 III i 24 IV 2018 r.

621. GARBACZEWSKI Witold: Lednicki „Orzeł Piastowski” dla Profesora Stanisława Suchodolskiego. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 3 s. 220–221.

622. GRABARCZYK Tadeusz: Uroczystość dedykowana profesorowi Tadeuszowi Nowakowi – Łódź, 5 listopada 2019 r. *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 161–164.

Wręczenie książki pamiątkowej.

623. GUT Paweł: Pierwsza edycja Nagrody Naukowej Stowarzyszenia Archiwistów

Polskich im. Zbigniewa Pustuły. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 3/4 s. 131–133.

Za pracę doktorską z historii gospodarczej, opartą na materiałach archiwalnych.

624. JASTRZĘBSKA Jadwiga: Nagroda im. ks. Bolesława Kumora. *Almanach Łącki*. Nr 30: 2019 s. 110–114.

VII edycja za 2018 r. – nagroda wręczona 23 II 2019 r. Jerzemu Gizie w kategorii: Sąddecki Autor oraz Marcinowi S. Przybyłe w kategorii: Książka o Sądceczyźnie.

625. JASTRZĘBSKA Jadwiga: XII edycja honorowej Nagrody „Sądceczyzna” im. Szczęsnego Morawskiego. *Almanach Łącki*. Nr 31: 2019 s. 118–120.

Wręczona w Nowym Sączu 5 VII 2019 r. za najlepszą książkę dotyczącą dziejów i kultury Sądceczyzny – w kategorii prac indywidualnych dla Marcina S. Przybyły oraz w kategorii prac zbiorowych dla Piotra i Tadeusza Łopatkiewiczów.

626. KOWALSKI Jerzy S.: Trzy odstony V Międzynarodowej Nagrody im. Łobodowskiego. *Rocznik Kresowy*. R. 5: 2017 nr 5 z. 1 s. 160–170.

Przynawana corocznie od 2005 r.

627. KRAWIARZ Kazimierz: Jubileusz 90-lecia profesora Józefa Konstantego Stasińskiego. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 1 s. 67–68.

Rzeźbiarz i medalier; ur. 1927.

628. MATYSIAK Jarosław: II Gala wręczenia Nagród im. Stanisława Nawrockiego, Poznań, 12 czerwca 2019 r. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 264–269.

Dla archiwistów, ustanowiona w 2017 r.

629. MICHAŁ Śliwa. Doktor honoris causa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Red. Teresa Dunin. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 89.

Laudacja.

630. NAGRODA „Studiów Źródłoznawczych” im. Stefana Krzysztofa Kuczyńskiego – regulamin. *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 9.

631. OBRACHT-PRONDZYŃSKI Cezary: O dostojnym Jubilecie – profesorze Józefie Borzyszkowskim [ur. 1946]. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 205–209.

632. PINIŃSKI Jerzy: Jubileusz Stanisława Suchodolskiego. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 3 s. 222–227, streszcz. ang.

80 urodziny; ur. 1937.

633. SPRAWOZDANIE z uroczystości wręczenia Panu Prof. dr. hab. Waławowi Uruszcza-kowi ORDO SANCTI SILVESTRI PAPAE (Orderu Świętego Sylwestra Papieża) podczas sympozjum „Kościoł wobec małżeńskich sytuacji nieregularnych w świetle posynodalnej adhortacji apostolskiej Amoris Laetitia Papieża Franciszka”, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Kraków, dnia 17 listopada 2016 r. [Aut.] Katarzyna Krzysztofek [i in.]. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 1 s. 203–211, streszcz. ang.

634. SPRAWOZDANIE z wręczenia Nagrody im. W. Felczaka i H. Wereszyckiego (17. edycja). *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. IX–XI.

Kraków, 14 X 2017 r.

635. STĘPNIAK Władysław: Jubileusz 70-lecia urodzin dr. Andrzeja Biernata. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 2 s. 7–11.

636. ŚWIATŁOWSKA-PRĘDOTA Irena: Prof. dr hab. Norbert Honsza. Jubileusz: 85 lat. *Studia Niemcoznawcze*. T. 61: 2018 s. 13–14.

637. TAŁASIEWICZ Marek: Na jubileusz profesora Józefa Borzyszkowskiego [ur. 1946]. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 210–213.

638. UROCZYSTOŚĆ odnowienia doktoratu Uniwersytetu Warszawskiego profesora Jana Kieniewicza, Warszawa, 5 grudnia 2018 roku. Warszawa 2019 Biuro Promocji UW 8° ss. 88, il. Uniw. Warszawski.

639. WYDERKA Bogusław: W dziewięćdziesiątą rocznicę urodzin Profesora Feliksa Pluty. *Kwartalnik Opolski*. R. 64: 2018 nr 4 s. 137–144, streszcz. ang.

640. WYRWA Andrzej M[arek]: Profesor Tomasz Jasiński laureatem 10. edycji Nagrody Lednickiego Orła Piastowskiego. *Studia Lednickie*. T. 17: 2018 s. 251–254, streszcz. ang.

Wręczona 30 V 2018 r.

641. ZBIGNIEW Jerzy Antkowiak. Doktorat honoris causa. Red. katalogu Karolina Kozera, Małgorzata Czudak. Łódź–Warszawa 2019 ASP im. Władysława Strzeмиńskiego w Łodzi; MKiDN 4° ss. 55, nlb. 1, il.

Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi.

II

1. METODOLOGIA I METODYKA BADAŃ HISTORYCZNYCH

Zob. poz. 796, 996, 3028, 11154.

642. BARCIAK Antoni: Europa Środkowa – pojęcie, uwarunkowania historyczne, znaczenie. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 4 s. 11–20, streszcz. ang.

643. BARWICKA-TYLEK Iwona, Malczewski Jacek: O kompleksach historyków i nowej, absolutnej niewiedzy: po co i jak uczyć prawników historii? *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 3 s. 319–325, streszcz. ang.

644. ENGELBERG Meinrad von: Fluss – Stadt – Lage – Kontext. Versuch einer Konstellationsanalyse. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 14: 2019 s. 45–71, streszcz. ang., pol.

645. GACZOŁ Klaudia: Narratywizm historyczny Haydena White’a w badaniach nad historią prawa. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 7: 2018 no. 2 s. 87–110, streszcz. ang.

646. GAJEWSKI Krzysztof: Historiografia jako praktyka dyskursywna. *Nauka*. [R. 25]: 2018 nr 2 s. 43–59, streszcz. ang.

647. GAŁKOWSKI Paweł: Poznawanie dziejów czy wytwarzanie historii? Jerzego Topolskiego przemiany poglądów na uprawianie historii. Poznań 2019 Fund. Inst. im. Jerzego Kmity 16° ss. 427.

648. GIERULA Justyna: Uwarunkowania losów zawodowych nauczycieli szkoły podstawowej w ujęciu pamiętnikarskim – propozycja metodologii badań. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr 4 s. 546–551.

649. GOŁĄB Dawid: Databases in historical research – an analysis of application possibilities and potential. Example of the application of “Diplomata Belgica” in a prosopographical study of Flemish Crusaders. *Res Gestae*. [T.] 9: 2019 s. 4–27, streszcz. pol.

650. GÓRECKA Magdalena: Nieodparta pokusa spekulacji, czyli o fenomenie historiografii kontrafaktycznej. *Kultura i Historia*. Nr 25: 2014 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

651. GÓRSKI Piotr: Historia i zarządzanie. Typologia podejść badawczych. *Nauka*. [R. 25]: 2018 nr 3 s. 107–124, streszcz. ang.

652. GZELLA Grażyna: Słownik „Dziennikarze i redaktorzy odpowiedzialni prasy polskiej Pomorza Nadwiślańskiego w okresie zaboru pruskiego” – problemy metodologiczno-źródłowe. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 3 s. 5–18, streszcz. ang.

653. HAYDEN White w Polsce. Fakty, krytyka, recepcja. Red. Ewa Domańska, Edward Skibiński, Paweł Stróżyk. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 364, tabl. 2, il.

Dostępne także jako e-book.

Treść: Domańska Ewa, Skibiński Edward, Stróżyk Paweł: Wprowadzenie s. 7–19; White Hayden: Wyrzutki, potwory i symulakra historii. Refleksje na temat związków historii z literaturą s. 21–31; Domańska Ewa: Hayden White w Polsce s. 35–66; Pomorski Jan: Hayden White a polska metodologia historii i teoria historiografii s. 67–102; Peshkov Ivan: Niewczesna obecność. Hayden White w Rosji s. 105–125; Kałużny Jerzy: Hayden White – perspektywa niemiecka s. 127–144; Bugajewski Maciej: Francuska recepcja narratywizmu Haydena White’a. Przypadek Paula Ricoeura s. 145–158; Skibiński Edward: Hayden White w mediewistyce. Wstępne rozpoznanie problematyki s. 161–182; Sikorski Dariusz Andrzej: Dlaczego Hayden White nie zrewolucjonizował historiografii? s. 183–202; Minta-Tworzowska Danuta: Hayden White a refleksja archeologiczna s. 203–222; Muchowski Jakub: Hayden White i autonomia historia s. 223–236; Wiśniewski Tomasz: Hayden White i postsekularna krytyka wyobraźni historycznej s. 237–262; Markiewicz Henryk: Historia i literatura s. 265–282; Wilczyński Marek: Hayden White jako literaturoznawca s. 283–291; Krupa Bartłomiej: Hayden White i literatura świadectwa s. 293–315; Rösen Jörn: Punkt zwrotny w teorii historii: miejsce Haydena White’a w historii metahistorii s. 319–335; Bibliografia artykułów Haydena White’a opublikowanych w Polsce s. 343–348.

654. ILNICKI Rafał: Historiografia cyberkultury – od badania przeszłości do algorytmicznej analityki czasu rzeczywistego. *Kultura i Historia*. Nr 25: 2014 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

655. KANIA Rafał: Przedmiot historii doktryn polityczno-prawnych w świetle analizy prakseologicznej. Propozycja narzędzia badawczego. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 3 s. 371–391, streszcz. ang.

656. KAZANOWSKI Mariusz: Wokół problemu zdefiniowania pojęcia „region brzozowski”. *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 313–329.

XVIII–XX w.

657. KIENIEWICZ Jan: On the historian’s answerability to the future. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 1 s. 107–115.

658. KLEINBERG Ethan, Wallach Scott Joan, Wilder Gary: Tezy o teorii i historii. *Historyka*. T. 49: 2019 s. 289–299.

659. KULIGOWSKI Piotr: O ważności meta-historii idei. Szkoła Cambridge a „Begriffsgeschichte”: porównania, spory, krytyki. *Historyka*. T. 49: 2019 s. 403–427.

660. LEWANDOWSKA Izabela, Giżejowski Gracjan: Oral history w Rosji i Polsce – próba porównania. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 10: 2019 [nr] 1 s. 115–126, streszcz. ang.

661. MUCHOWSKI Jakub: Polityka piarstwa historycznego. Refleksja teoretyczna Haydena White’a [1928–2018]. Warszawa–Toruń 2015.

Rec.: Bugajewski Maciej: Dialektyka realizmów historyograficznych. Lektura książki... *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 2; Polem.: Muchowski Jakub: Realizm i modernizm, sprawcy i ofiary. Odpowiedź na komentarz Macieja Bugajewskiego. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 8]: 2018 nr 3 s. 111–122; Rec.: Radomski Andrzej, *Kultura i Historia*. Nr 29: 2016 s. 228–230.

662. NOWAK Katarzyna: Metodologia oral history. *Kultura i Historia*. Nr 20: 2011 cz. 2 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

663. OBRACHT-PRONDZYŃSKI Cezary: Historia Kaszubów po 1945 roku – refleksja metodologiczna. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 348–364, streszcz. ang.

664. OSTROWSKI Janusz: Historia i prawo naturalne w filozofii Hegla. O genezie powrotu nowoczesności do praxis Arystotelesa. Red. Stanisław Gromadzki. Warszawa 2019 Uniw. Warszawski. Wydz. Filoz. i Socjol. 8° ss. 260.

Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1770–1831) – Arystoteles (384–322 p.n.e.).

665. PIASEK Wojciech: Notatki z etnografii myśli współczesnej w dziedzinie historii. Informacje etnograficzne, diagnozy i wielkie kwestie. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 208, streszcz. ang.

XX–XXI w.

666. PLESKOT Patryk: Oral history w badaniu najnowszej historii politycznej – garść refleksji (na dwóch przykładach). *Wrocławski*

Rocznik Historii Mówionej. R. 9: 2019 s. 137–157, streszcz. ang.

667. PODSEŃDEK Michał: Empatia jako narzędzie historyka – możliwości i ograniczenia wykorzystywania empatii w badaniu przeszłości. *Historyka*. T. 49: 2019 s. 387–402.

668. RADOMSKI Andrzej: O dwóch sposobach wykorzystania materiałów audiowizualnych w naukach historycznych o kulturze. *Kultura i Historia*. Nr 33: 2018 s. 2–12, streszcz. ang.

669. RYDLEWSKI Michał: Co czyni nas twórczymi? Różne kolektywy myślowe – różne „kręgi obcości”. Ludwika Flecka [1896–1961] refleksja na temat biografii naukowej. *Archiwum Emigracji*. T. 20/21: 2014 s. 218–237, streszcz. ang.

670. SĘKOWSKI Paweł: Analiza podstawowych pojęć z zakresu historii imigracji (na przykładzie francuskim). *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 1 s. 243–259, streszcz. ang.

671. SOLSKA Ewa: Czas kultury naukowej. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 341, streszcz. ang.

Rozważania metodologiczne nad historią i humanistyką.

672. STAŁOŚĆ i zmienność w biografii. Przełomy biograficzne. Red. Elżbieta Dubas, Anna Gutowska. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 207, il., streszcz. ang. (Biografia i Badanie Biografii; t. 6).

Z treści: Dubas Elżbieta, Gutowska Anna: Wstęp s. 7–10; Zalewska-Meler Agnieszka: Życie naznaczone sportem. Stałe i zmienne elementy sportowych biografii s. 13–38; Teichman Aneta: Chopinocentryzm życia Jana Ekiera. Rozważania na podstawie biografii artysty s. 71–79; Sieroń-Galusek Dorota: Biografistyka w humanistyce i naukach społecznych – kilka uwag s. 83–91; Lis Małgorzata: Składniki procesu wychowawczego czy predyktory przełomów biograficznych? – na przykładzie biografii z piętnem Syzyfa (dr Michał Marczak 1886–1945) s. 157–173; Walulik Anna, Kisiel-Dorohinicka Celina: Narracyjne i etyczne rozumienie tożsamości osoby w badaniach biograficznych. Perspektywa Paula Ricoeura s. 193–202; Czerniawska Olga: Dylematy pisania autobiografii s. 203–207.

673. ZIELIŃSKI Jarosław: Teoria cywilizacji według Feliksa Konecznego [1862–1949]. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie*. Nr 26: 2019 s. 289–303.

2. HISTORIA HISTORIOGRAFII, ORGANIZACJA I STAN BADAŃ HISTORYCZNYCH

Zob. poz. 653, 1190, 1329, 1932, 2108, 2656, 2745, 2883, 2899, 3274, 3288, 3302, 4125, 5807, 6405, 7339, 7473, 7913, 8362, 8705, 8727, 9876, 10140, 11075.

674. AGOPSOWICZ Monika: „Pomniki Dziejowe Ormian Polskich” – nowa seria źródlowa dotycząca społeczności ormiańskiej w Polsce. *Lehahayer*. T. 5: 2018 s. 291–296.

675. AMBROZIAK Tomasz: Ivan Ivanovich Lappo's [1869–1944] views on the circumstances of establishing the Union of Lublin in the context of pre-revolutionary Russian historiography. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 4 s. 97–122, streszcz. niem., pol.

676. [ÂSINEC'KA Olena] Yasynetska Olena: Poland–Ukraine: a thousand years of reciprocity. The Kyivan Princess Dobroniega-Maria, wife of Kazimierz the Restorer: a new hypothesis of her pedigree. *Studia Lednickie*. T. 17: 2018 s. 11–25, streszcz. pol.

XI w.

677. BADUCH Roland, Mączka Michał: Konferencje „Dziedzictwo i historia górnictwa oraz wykorzystanie pozostałości dawnych robót górniczych” w latach 2005–2019 z udziałem pracowników Archiwum Państwowego w Katowicach. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 16: 2019 s. 191–196, streszcz. niem., ang.

678. BALZER Oswald: Stolice Polski 963–1138. Sandomierz 2019 Armoryka 8° ss. 74, nlb. 2.

Repr., oryg.: Lwów 1916.

679. BAŃDO Adam: Dzieje polskiego uchodźstwa na Węgrzech 1939–1945 w świetle najnowszych badań. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 298: *Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia*. [T.] 17: 2019 s. 417–423.

Stan badań.

680. BARTOSIK Przemysław: Sprawozdanie z pięciu edycji Regionalnej Konferencji Naukowej w Wałczu pt. Dzieje ziemi wałeckiej na przestrzeni wieków (2013–2017). *Rocznik Skrzatuski*. T. 6: 2018 s. 246–251, streszcz. ang.

681. BECKMANN Sabine: Das literarische Leben Hinterpommerns: bewahrt im Archivum Państwowe w Szczecinie, erschlossen im Osnabrücker Personalschriftumsprojekt. *Szczecińskie*

Studia Archiwalno-Historyczne. T. 2: 2018 s. 135–146, streszcz. ang.

Projekt badawczy.

682. BENYSKIEWICZ Krzysztof: Wyprawa Bolesława Chrobrego i Światopełka na Kijów w ruskiej tradycji historiograficznej (XIV–XVI wiek). *Klio*. T. 48: 2019 nr 1 s. 17–39, streszcz. ang.

683. BIESIADOWSKA-MAGDZIARZ Beata: Przyczynek do obrazu szlachty Inflant Polskich w łotewskich źródłach i opracowaniach historycznych początku XX w. Perspektywa łotewska. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 38: 2014 s. 89–97, streszcz. ang.

684. [BILUŚAK Tatjana M.] Biłuszczak Tatjana M., [Terskijs-Šelomoncevs Svätoslav V.] Terski-Szelomencevs Światosław W.: Źródła i historiografia badań zdolności miasta Lwowa do obrony w XIV–XVIII wieku. *Studia Orientalne*. 2015 nr 1 s. 117–127, streszcz. ang., ukr.

685. BŁACHOWSKA Katarzyna: From Cherven' Towns to Curzon Line. The lands on the Middle Bug during the Middle Ages and the historiographic perspective on the formation of Poland's eastern border the 18th–21th century. Od Grodów Czerwieńskich do linii Curzona. Dzieje środkowego Pobuża w wiekach średnich oraz postrzeganie formowania się wschodniej granicy Polski w historiografii XVIII–XXI wieku. [Vol. 2]. Kraków–Leipzig–Rzeszów 2017 Leibnitz-Inst. f. Geschichte und Kultur des östliches Europa; IAiE PAN; Inst. Archeologii Uniw. Rzeszowskiego 4° ss. 696, il. (U Źródeł Europy Środkowo-Wschodniej; t. 3 cz. 2. Frühzeit Ostmitteleuropas; Bd. 3 T. 2).

Vol 1. pod hasłem tytułowym, Kraków–Leipzig 2017.

686. BODZIOCH Beata: Kilka uwag o stanie badań paleograficzno-semiologicznych w Polsce. *Annales Lublinenses pro Musica Sacra*. T. 10: 2019 s. 43–55, streszcz. ang.

Lata 1956–2000.

687. BOŁDYREW Aleksander: Badania historyczno-wojskowe nad epoką Piastów i Jagiellonów. *Klio*. T. 49: 2019 nr 2 s. 3–18, streszcz. ang.

688. BORATYŃSKI Ludwik: Stefan Batory i plan ligi przeciw Turkom (1576–1584). Ed.

i przygot. tekstu Artur Gajewski. Oświęcim 2019 [Napoleon V] 8° ss. 133.

Reedycja wydania z 1903 r.

689. BORZYSZKOWSKI Józef: Mistrz nauki, Jerzy Lesław Wyrozumski (1930–2018), wybitny badacz dziejów średniowiecza, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, współodnawiciel z prof. Gerardem Labudą Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie, jej wieloletni sekretarz generalny i patron Stacji PAU w Gdańsku. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 449–451.

690. BRONICKI Andrzej: The Globular Amphora Culture in the Writings of Jan Kowalczyk [1918–2007]. *Archaeologia Polona*. Vol. 57: 2019 s. 157–175.

691. BRZEZIŃSKA Anna M.: Spór o średniowiecze. Z rozważań nad tożsamością kulturową Europy. Jacques Le Goff, Jerzy Kłoczowski, Aron Guriewicz. Łódź 2018 Wydaw. UŁ 8° ss. 216.

Rec.: Ligenza Mariusz: Spór o średniowiecze albo żywoty równoległe europejskiej mediewistyki. *Historyka*. T. 49: 2019 s. 457–462.

692. BUCZEK Katarzyna, Kamińska Janina: Działalność naukowo-dydaktyczna profesor Kaliny Bartnickiej. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 7–27, streszcz. ang.

693. CETWIŃSKI Marek: Drogi i bezdroża dziejopisarstwa. Olsztyn 2017.

Rec.: Czerniecka-Haberko Anna, Srogosz Tadeusz: Dekalog historyka, czyli drogi i bezdroża dziejopisarstwa Marka Cetwińskiego. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 1 s. 301–310; Kollinger Karol, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 167–171.

694. CHACHAJ Jacek: The development of the parish network in the archdeaconry of Lublin until the end of the 16th century. The current state of research. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 113–136, streszcz. ang.

Od XII w.

695. CHAREWICZOWA Łucja: The Position of Polish Women in the Historical Outreach and Scientific Work. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 241–257.

XIX–XX w.

696. CHORAŻYCZEWSKI Waldemar, Gut Paweł: Historia w archiwach i archiwa w historii. Udział archiwów państwowych w rozwoju historiografii polskiej. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 50–88, streszcz. ang.

697. CHUDZIK Dominik: Wczesnośredniowieczne grodziska lewobrzeżnej części Polesia

Zachodniego. Wybrane problemy badawcze. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 2: 2017 s. 41–70, streszcz. ang.

Stan badań.

698. CIESIELSKI Tomasz: Stan badań nad wojskowością Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVIII wieku. *Klio*. T. 49: 2019 nr 2 s. 19–52, streszcz. ang.

699. CITKOWSKA-KIMLA Anna: Idee Carla Schmitta w dorobku naukowym Wiesława Kozuba-Ciembrownicza [1944–2015]. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 3 s. 27–35, streszcz. ang.

700. CMENTARZE i pomniki I wojny światowej po stuleciu. Stan badań i ochrony. Red. Małgorzata Karczewska. Białystok 2019 Ośr. Badań Europy Środkowo-Wschodniej 8° ss. 192, il., mapy. (Archeologia Pamięci; t. 8).

Materiały konferencji naukowej „Miejsca pamięci I wojny światowej po stuleciu”, Kętrzyn, 15–16 VI 2019 r.

Treść: Od redakcji s. 5–6; Masłoń Andrzej: Historia cmentarza wojennego przy lazarecie w Rastenburgu/Kętrzynie s. 7–38; Czapliski Jacek, Karczewska Małgorzata: Cmentarze Wielkiej Wojny wokół Uroczyska Karaska w Puszczy Kurpiowskiej. Stan rozpoznania i ochrony s. 39–66; Czarnowicz Marcin, Ochał-Czarnowicz Agnieszka: Cmentarze wojenne w masywie Kamienia nad Jaśliskami s. 67–82; Budnik Michał: Wojenne i jenieckie cmentarze z okresu I wojny światowej w Wielkopolsce s. 83–88; Zalewska Anna I., Cyngot Dorota, Czarnecki Jacek: Nieoczywiste miejsca (w) pamięci w aktualnych granicach gminy Nieborów w świetle danych archiwalnych, teledetekcyjnych i archeologicznych s. 89–120; Karczewska Maciej: Cmentarz forteczny i wojenny (?) twierdzy Osowiec. Materiały inwentaryzacyjne s. 121–159; Cwiek-Rogalska Karolina: Jak badać pomniki ku czci poległych i zaginionych w I wojnie światowej na „Ziemiach Odzyskanych”? s. 161–175; Figiel Rafał: Historia i współczesność upamiętnień poległych miasta Schivelbein [Świdwin] s. 177–192.

701. COUTAU-BÉGARIE Hervé: Pour une histoire de la pensée militaire polonaise. Un point de vue français. *Biblioteka Strategiczna*. T. 1: 2017 s. 79–87, streszcz. pol.

702. CUKRAS-STELĄGOWSKA Joanna: Research on the Jewish Community in Polish Social Sciences: Achievements, Perspectives and Scientific Challenges over the Last Two Decades. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 445: Pedagogika. [Nr] 35/1: 2018 s. 195–220, streszcz. ang., pol.

703. CZAJA Roman: Obraz miasta epoki przedprzemysłowej we współczesnych badaniach historycznych. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 1 s. 67–84, streszcz. ang., niem.

704. CZERMAK Wiktor: Plany wojny tureckiej Władysława IV. Ed. i przygot. tekstu

Artur Grajewski. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 343.

Na podst. wyd.: Kraków 1895.

705. DAVIES Norman: Sam o sobie. Kraków 2019 Znak 8° ss. 783, nlb. 1, tabl. 80, il.

Dostępne także jako e-book.
Autobiografia historyka (ur. 1939).

706. DMOWSKI Rafał: Powstanie listopadowe na pograniczu Mazowsza i Podlasia w historiografii. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 83–98.

707. DUDZIŃSKI Michał: Służba rycerska i mieszczńska oraz jej uzbrojenie na Górnych Łużycach za czasów Luksemburgów. Stan badań. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 2 s. 11–27, streszcz. ang., ros.

708. DUFRAT Joanna, Cichoracki Piotr, Mierzwa Janusz: “Aspects of Social Revolt in the Second Republic of Poland in the Great Crisis Years, 1930–5. Determinants, Scale, and Consequences.” A Research Project. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 395–401.

709. EKDAHL Sven: Slagfältsarkeologi vid Grunwald (Tannenberg/Žalgiris) (1410). Ett polsk-skandinaviskt forskningsprojekt under åren 2014–2017. *Studia Maritima*. Vol. 31: 2018 s. 253–292.

Archeologia pola walki w Grunwaldzie. Polsko-skandynawski projekt badawczy.

710. FAC Lucjan: Julian Stachiewicz i jego „Odsiecz”. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 281–291. FIGASZEWSKA Karolina Kinga: Fragmenty rękopisów średniowiecznych – stan badań i perspektywy badawcze. Średniowieczne fragmenty zachowane w Archiwum Państwowym w Szczecinie. *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 99–112, streszcz. ang.

712. FRANZ Maciej: Stan badań nad dziejami pierwszej wojny światowej na morzu w polskiej historiografii wojskowej i możliwe kierunki ich kontynuowania. *Klio*. T. 49: 2019 nr 2 s. 53–69, streszcz. ang.

713. GARWOLIŃSKI Tomasz: Stan badań nad odręcznymi zapiskami Mikołaja Kopernika w starych drukach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59]: 2015.

Uzup.: Szczepański Seweryn: Antonius de Butrio – wcale nie taki nieznan (na marginesie artykułu ks. Tomasza Garwołińskiego). *Tamże*. [T. 60]: 2016 nr 1 s. 177–178.

714. GAZIŃSKI Radosław: Professor Bolesław Hajduk [ur. 1944]. A scholar, teacher, organiser. *Studia Maritima*. Vol. 32: 2019 s. 5–11.

715. GAŚOWSKI Tomasz, Smołucha Janusz: Krakowskie środowisko historyczne XV–XX w. Ludzie, idee, dzieła. Kraków 2018.

Rec.: Pasisz Piotr, *Kolo Historii*. Nr 23: 2018 s. 307–313.

716. GLISZCZYŃSKI Michał: Hus i husyci. Szkice historyczne. Napisał podług Palackiego i Sommera Michał Głiszczyński. Sandomierz 2019 Armoryka 8° ss. nlb. 4, 278, il.

Repr., oryg.: Warszawa 1859.
Lata 1371–1432.

717. GŁÓD Janusz: Słów kilka o kronice Alphonsa Paula. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 28: 2018 [dr.:] 2019 s. 16–19.

Drukowana w l. 1887–1889 jako załącznik do „Reichenbacher Tageblatt” i przedstawiająca dzieje Dzierżoniowa.
Zawiera też fragmenty kroniki.

718. GORAL Agnieszka: Prof. dr hab. Michał Sajewicz [ur. 1949] – a researcher into the Polish-East Slavonic borderland, a populariser of research on Belarus and Belarusians, and a teacher. Laudatio in Honour of Professor Sajewicz. *Studia Białorusinistyczne*. Vol. 13: 2019 s. 9–19.

719. GÓRNY Maciej: Niemcy w Warszawie po raz pierwszy. Nowsze opracowania na temat niemieckiej okupacji 1915–1918. *Przegląd Humanistyczny*. T. 63: 2019 nr 1 s. 129–140, streszcz. ang.

720. GRABOWSKI Waldemar: Polskie Państwo Podziemne: stan wiedzy – kierunki potrzebnych badań. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 29: 2017 nr 67 s. 3–46, streszcz. ang.

721. GROCHECKI Konrad: Stan badań nad hutnictwem szkła w powiecie lubaczowskim. Warunki naturalne jako determinant hutnictwa szkła. *Kolo Historii*. Nr 23: 2018 s. 59–71, streszcz. ang.

Od XVI w.

722. GROMKO Bartosz: Stan badań nad Włoską Partią Komunistyczną. Wyzwania i postulaty badawcze. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 392–415, streszcz. ang.

723. GUT Paweł, Hlebionek Marcin: Polskie podręczniki i pomoce dydaktyczne do nauczania nauk pomocniczych historii dla XIX i XX wieku. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 2 s. 26–45.

724. GUZOWSKI Piotr: Przyziemne potrzeby w badaniach społeczno-gospodarczych dawnej Polski. *Historyka*. T. 49: 2019 s. 329–359.

725. HAJDUK Bolesław: Professor Eugeniusz Stanisław Kruszewski [ur. 1929], Doctor Habilitated – Historian, Political Emigrant, Diplomat and Social Activist. *Studia Maritima*. Vol. 31: 2018 s. 7–22.

726. HENRYK Paszkiewicz [1897–1979] wydobyty z zapomnienia. Pod red. Małgorzaty Dąbrowskiej. Łódź–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP; UŁ 8° ss. 214, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Dąbrowska Małgorzata: Wstęp s. 7–10; Klementowicz Dariusz: Łódzki rodowód Henryka Paszkiewicza i jego środowisko rodzinne s. 11–30; Rutkowski Tadeusz Paweł: Lata warszawskie Henryka Paszkiewicza (1915–1939) s. 31–39; Draus Jan: Henryk Paszkiewicz na wojnie, w niewoli i na emigracji (1939–1979) s. 40–69; Wolsza Tadeusz: Misja prof. Henryka Paszkiewicza z 1950 r. Uczony na tle politycznej emigracji pojałtańskiej s. 70–82; Kornat Marek: Henryk Paszkiewicz w Instytucie Wschodnim „Reduta”. Wykłady z lat 1949–1963 s. 83–105; Kowalska-Pietrzak Anna: Henryk Paszkiewicz o Kazimierzu Wielkim s. 106–124; Kozłowski Michał: O manowcach myśli historycznej – „Are the Russian Slavs?” s. 125–139; Siewierski Tomasz: Paszkiewicz w historiografii PRL s. 140–150; Gralewski Sebastian: Dyskusja wokół trylogii Paszkiewicza w światowej historiografii s. 151–171; Grala Hieronim: Henryk Paszkiewicz – mediewista kompletny s. 172–189.

727. HOROLETS Anna, Lesińska Magdalena, Okólski Marek: Stan badań nad migracjami w Polsce na przełomie wieków. Próba diagnozy. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 45: 2019 nr 2 s. 7–42.

Lata 1989–2018.

728. HOSZOWSKA Mariola: Maria Ludwika Gonzaga w pracach Wiktora Czermarka [1863–1913]. *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 79–100, streszcz. ang.

729. HOSZOWSKA Mariola: Szkoła Szymona Askenazego – przypadek Janusza Iwaszkiewicza (1879–1944). *Klio*. T. 50: 2019 nr 3 s. 105–130, streszcz. ang.

730. IWAŃCZAK Wojciech: Świadkowie historii? Średniowiecze w dziejopisarstwie Europy Środkowej dawniej i dziś. Kraków 2019 Avalon 8° ss. 325, streszcz. niem.

731. JANECZEK-JABŁOŃSKA Ewa: Staropolskie kobiety władzy w historiografii polskiej doby zaborów. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 365, streszcz. ang.

732. JAROCHOWSKI Kazimierz: Dzieje panowania Augusta II. T. 1: Od śmierci Jana III do chwili wstąpienia Karola XII na ziemię polską. Edycja i przygot. Artur Gajewski. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 219.

Toż. T. 2: Od wstąpienia Karola XII na ziemię polską aż do elekcji Stanisława Leszczyńskiego (1702–1704). Oświęcim 2019 ss. 397.

Reed. wyd. Poznań 1856–1874.

733. JAROSZ Dariusz: W kierunku animal studies. Studia nad stosunkiem do zwierząt w XX w. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 349–352, streszcz. ang.

734. JASIEWICZ Krzysztof: Obława Augustowska – stan badań, ich uwarunkowania i perspektywy. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 53: 2018 no 2.

Polem.: Bojaryn-Kazberuk Barbara: Obława Augustowska. Stan wiedzy i badań. Perspektywy. Odpowiedź na tekst Krzysztofa Jasiewicza... *Tamże*. Vol. 54: 2019 no 1 s. 223–232.

735. JASIŃSKI Janusz: Miscellanea Kętrzyńska. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 53–81, streszcz. ang.

Zawiera: Prusy Wschodnie a przyszła Polska w politycznych koncepcjach Wojciecha Kętrzyńskiego; Stosunek Kętrzyńskiego do ludności żydowskiej w pierwszych dziesięcioleciach jego życia; Pierwsza fotografia Kętrzyńskiego.

736. JĘDROWSKI Łukasz: O wczesnej Cłopie wzmianki u Bartosza Paprockiego. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej*. Nr 10: 2019 s. 79–85, streszcz. ang.

Dot. X w.

737. JURKOWSKI Roman: Współczesne białoruskie, polskie i rosyjskie badania biograficzne dotyczące dziejów Europy Środkowo-Wschodniej w XIX w. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 10: 2019 [nr] 2 s. 51–65, streszcz. ang.

738. KAPUŚCIŃSKI Jacek: Osiągnięcia historiograficzne księży diecezji częstochowskiej na łamach prasy parafialnej w okresie II Rzeczypospolitej. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 93–113, streszcz. ang.

739. KATEDRA historii polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Odniesienia, interpretacje, pamięć. Pod red. Krzysztofa K. Daszyka i Tomasza Kargola. Kraków 2019 Tow. Wydawnicze Historia Iagellonica 8° ss. 412, tabl. 16, il., streszcz. ang.

Treść: Daszyk Krzysztof K., Kargol Tomasz: [Od redakcji] s. 5–7; Stinia Maria: Katedra historii polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim s. 9–35; Słoczyński Henryk Marek: Fundamentalne idee koncepcji dziejów Polski Józefa Szujskiego [1835–1883] s. 37–84; Ożóg Krzysztof: Obraz Polski wieków średnich w twórczości historiograficznej Stanisława Smolki [1854–1924] s. 85–113; Stoliczki Jarosław: Wiktor Czermak [1863–1913] – pionier badań nad XVII wiekiem w Polsce s. 115–143; Piech Zenon: Stanisław Krzyżanowski [1865–1917] – badacz „rzeczy dyplomatycznej w Polsce” czy organizator nauki? s. 145–202; Perłakowski Adam: Obraz Rzeczypospolitej czasów saskich w twórczości historiograficznej Władysława

Konopczyńskiego [1880–1952] s. 203–230; Daszyk Krzysztof Karol: Bar – Maj – Insurekcja. Władysław Konopczyńskiego ocena czasów stanisławowskich s. 231–272; Kargol Tomasz: Józef Szujski, Stanisław Smolka, Wiktor Czernak, Stanisław Krzyżanowski, Władysław Konopczyński – miejsca pamięci s. 273–286; Aneks: Wypowiedzi profesorów i o profesorach na katedrze historii polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wyboru dokonał i przypisami opatrzył Krzysztof Karol Daszyk: Szujski Józef: Wstępna prelekcja otwierająca kurs historii polskiej s. 289–299; Tarnowski Stanisław: Mowa przy złożeniu do grobu zwłok Józefa Szujskiego s. 301–306; Smolka Stanisław: Wstępny wykład przy objęciu katedry historii polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim s. 307–322; Redakcja „Czasu”: †Stanisław Smolka s. 323–326; Czernak Wiktor: Jakim powinien być podręcznik naukowy dziejów polskich, przeznaczony dla szerszych kół czytelników s. 327–333; Halecki Oskar: Śp. prof. dr Wiktor Czernak. Wspomnienie pośmiertne s. 335–338; Krzyżanowski Stanisław: Problem wschodni w historii polskiej s. 339–352; Zachorowski Stanisław: Śp. [Stanisław] Krzyżanowski jako profesor s. 353–357; Konopczyński Władysław: O wartości naszej spuścizny dziejowej s. 359–382; Czapliński Władysław: Władysław Konopczyński, jakim go znałem s. 383–396.

740. KAZIMIERZ Tymieniecki [1887–1968]. W pięćdziesiąt rocznicę śmierci mistrza nauk mediewistycznych. Red. Jarosław Nikodem. Poznań 2019 Inst. Historii UAM 8° ss. 229, il.

Treść: Dobosz Józef: Przedmowa s. 9–11; Nikodem Jarosław: Wstęp s. 13–18; Nikodem Jarosław: Kazimierz Tymieniecki – „historyk i humanista na wskroś” s. 19–34; Delimata-Proch Małgorzata: Śląsk (jako część „macierzy”) w twórczości naukowej Kazimierza Tymienieckiego (1887–1968) s. 35–49; Dorna Maciej: Zakon krzyżacki w badaniach Kazimierza Tymienieckiego s. 51–67; Górczak Zbyszko: Kazimierz Tymieniecki jako badacz dziejów chłopów i stanu kmieckiego w średniowiecznej Polsce s. 69–86; Julkowska Violetta: Twórczość historyczna Kazimierza Tymienieckiego z perspektywy historii historiografii s. 87–108; Kaczmarek Krzysztof: Problematyka pomorska w badaniach Kazimierza Tymienieckiego s. 109–119; Krawiec Adam: Kazimierz Tymieniecki jako badacz dziejów Słowiańszczyzny s. 121–141; Kujawiński Jakub: Historia historiografii w dorobku Kazimierza Tymienieckiego s. 143–176; Pokora Piotr: Księgozbiór Profesora Kazimierza Tymienieckiego s. 177–185; Prostko-Prostyński Jan: Kazimierz Tymieniecki jako badacz starożytności s. 187–206; Skoczniński Michał: Od Australii do Atlantydy. Mazowsze w badaniach Kazimierza Tymienieckiego s. 207–218; Strzelczyk Jerzy: Niemcy i stosunki polsko-niemieckie w życiu i twórczości Kazimierza Tymienieckiego s. 219–229.

741. KEKEZ Hrvoje: Lech’s supposed origins in Croatia. Regarding the identification of the rivers Huy and Krupa in the works of Jan Długosz and Maciej of Miechów. *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 126: 2019 English-Language Edition No. 3 s. 43–60.

Identyfikowane przez autora jako Una i Krušnica.

742. [KĘTRZYŃSKI Wojciech]: Niedostrzeżona publikacja Wojciecha Kętrzyńskiego z 1862 roku o Królewcu. [Oprac.] Janusz Jasiński. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 4 s. 661–666, streszcz. ang., niem.

743. KLASSA Barbara: Szymon Askenazy a Niemcy. *Colloquium*. [T. 7]: 2015 nr 2 s. 47–68, streszcz. ang.

744. KOMOROWSKI Antoni F.: Stan badań nad problematyką bezpieczeństwa żeglugi i ratowania rozbitków na Południowym Bałtyku w XIX i XX wieku. *Nautologia*. R. 54: 2019 s. 51–53.

745. KOMOSA Julita: II Rzeczpospolita we współczesnej historiografii ukraińskiej. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 1 s. 193–222, streszcz. ang., ros.

746. KOSMAN Marcei: Aleksander Gieysztor [1916–2010] and Gerard Labuda [1916–1999]. For the 100th anniversary of two great historians’ birthdays (1916–2016). *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 8: 2016 [nr] 2 s. 50–68.

747. KOSMAN Marcei: Nowsze badania konomiologiczne w Czechach i w Polsce. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 288–292.

748. KOT Stanisław: Rzeczpospolita Polska w literaturze politycznej Zachodu. Wyd. 2. Warszawa 2017.

Rec.: Matelski Dariusz, *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 9: 2018 s. 103–120.

749. KOTŁUBAJ Edward: Życie Janusza Radziwiłła [1612–1655]. Ed. i przygot. tekstu Artur Gajewski. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 350.

Reedycja wyd. z 1859 r.

750. KOWALSKA Barbara: W poszukiwaniu symboliki Długoszowskich Roczników... Częstochowa 2017.

Rec.: Grabowski Janusz, *Archeion*. T. 120: 2019 s. 392–400.

751. KOZIŁ Lúboŭ Antonaŭna, Proharaŭ Andréj Arkadz’evič: Padzei drugoj susvetnaj vajny ŭ belaruskich, pol’skich i rasijskich školnych vydannáh. *Biuletyn Historii Pograncza*. Nr 19: 2019 s. 65–79.

752. KOZŁOWSKI Michał: Historycy wojskowości – uczniowie Stanisława Herbsta [1907–1973]. *Przegląd Historyczno-Wojсковy*. R. 20: 2019 nr 4 s. 108–155, streszcz. ang., ros.

753. KOZUBEL Marek Bogdan: Przegląd ukraińskiej historiografii dotyczącej obrony Lwowa i wojny polsko-ukraińskiej w latach 1918–1919. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 211–223, streszcz. ang.

754. KRASIŃSKA Izabela: Możliwości i perspektywy badań bibliologiczno-prasoznawczych nad historią edukacji, oświaty i wychowania

w Królestwie Polskim na początku XX wieku. *Przegląd Pedagogiczny*. 2019 nr 1 s. 200–217.

755. [KRAŮČEVIČ Aláksandr Kanstancinavič] Krautsevich Aliaksandr: Oceny unii lubelskiej oraz jej skutków w historiografii białoruskiej. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 11–21.

756. KRIEGSEISEN Wojciech: The historical region of East-Central Europe in research into the history of religion in the Early Modern Era. *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 Special Issue s. 7–41.

757. KRUSZNIIEWSKA Jolanta, Łagodzińska-Pietras Anna: Najnowsze studia polskojęzyczne nad prasą żydowską na ziemiach polskich. *Przegląd badań*. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 1(43) s. 143–154.

758. KRZYŻAŃSKI Piotr: Dyskusja nad pochodzeniem i ewolucją husarii w XVI-wiecznej Polsce. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 20: 2019 s. 81–87, streszcz. ang.

759. KRZYŻAŃSKI Piotr: Rola konnicy podczas bitwy pod Orszą w ocenie polskiej historiografii. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 20: 2019 s. 89–99, streszcz. ang.

1514 r.

760. KWIECIEŃ Szymon: Biblioteka – Piotrków 800. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 274–293.

Omówienie serii wydawniczej dot. historii i kultury Piotrkowa Trybunalskiego, zapoczątkowanej w 2005 r.

761. LABUDA-LIS Małgorzata: Sprawozdanie z drugiej edycji projektu „W poszukiwaniu świadka historii – święta i uroczystości podczas II wojny światowej”. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 9: 2019 s. 303–307.

Realizowany przez Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoślążaków do ZSRR w 1945 r.

762. LECHOWICZ Zbigniew: Wokół Rudy. Zaawansowanie badań i postulaty poznawcze. *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 5–40, streszcz. ang.

XII–XIII w.

763. LEWANDOWSKA-MALEC Izabela: Early modern Polish parliamentarism (16th–18th C.): directions of the newest research. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 1 s. 35–45, streszcz. pol.

764. LEWOC Iwona: Granice poznania – rzecz o perspektywach badawczych w mi-

croregionie jeziora Mojtyny, pow. mragowski. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 2: 2017 s. 79–91, streszcz. ang.

765. LIS Michał: Powstania śląskie i plebiscyt ze współczesnej perspektywy. Wyd. 2 uzup. Opole 2019 Inst. Śląski 8° ss. 150, nlb. 2, streszcz. ang., niem. (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku).

Wyd. 1. 2015.

766. LITKA Paulina: Warszawska i krakowska szkoła historyczna wobec mesjanizmu polskiego. *Przegląd stanowisk*. *Kolo Historii*. Nr 23: 2018 s. 73–98, streszcz. ang.

767. MACIEJEWSKI Maciej, Scheffler Tomasz: Rozprawy Wiesława Kozuba-Ciembroniewicza w „Studiach nad Faszyzmem i Zbrodniami Hitlerowskimi”. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 3 s. 7–26, streszcz. ang.

Od 1977 r.

768. MAKARCZYK Irena: Wkład ks. prof. Alojzego Szorca [1935–2010] w historiografię warmińską okresu nowożytnego. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 2 s. 390–411, streszcz. ang., niem.

769. [MANDRININA Lúdmila Andreevna] Mandrinina Ludmila Andreevna, Rykova Valentina Viktorovna: Poles in Siberia. A database on Russian-Polish history. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 11: 2019 [nr] 1 s. 107–111.

770. MAROŃ Jerzy: Konflikt w Wietnamie (1945–1975) w polskim piśmiennictwie historyczno-wojskowym. Kilka refleksji. *Biblioteka Strategiczna*. T. 1: 2017 s. 123–132.

771. MATERNICKI Jerzy: Wanda Moszczeńska (1896–1974) współtwórczyni polskiej historii historiografii. *Rzeszów 2017*.

Rec.: Kolbuszewska Jolanta, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 1 s. 169–175.

772. [MATVEJČYK Dzmityrj Časlavovič] Matveichyk Dzmityrj: Rozwój biografistyki i regionalistyki powstania styczniowego na Białorusi w historiografii polskiej okresu międzywojennego. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 10: 2019 [nr] 1 s. 89–101, streszcz. ang.

773. MEILUS Elmantas: Unia lubelska w historiografii litewskiej XXI w. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 22–41.

774. MIGDALSKI Paweł: Słowiańszczyzna północno-zachodnia w historiografii polskiej,

niemieckiej i duńskiej. Wodzisław Śląski 2019
Templum 8° ss. 424, il., streszcz. ang., niem.

775. MIKOŁAJCZAK Witold: Wpływ auto-
ra Kroniki Konfliktu na relację Jana Długosza
o bitwie pod Grunwaldem. *Kultura i Historia*.
Nr 31: 2017 s. 168–186.

776. MŁYNARCZUK Aldona: Bolesław III
Krzywousty w podręcznikach historii pierwszej
dekady Drugiej Rzeczypospolitej. *Koło Historii*.
Nr 23: 2018 s. 43–58, streszcz. ang.

777. MORAWSKI Szczesny: Arjanie polscy
(z 8-ma rycinami). Sandomierz 2019 Armoryka
8° ss. XXVII, nlb. 5, 564, il.

Repr., oryg.: Lwów 1906 nakł. aut.

778. MUSIAŁ Łukasz: O humanistyce długie-
go trwania: Poznańska Biblioteka Niemiecka. *Na-
uka*. [R. 26]: 2019 nr 2 s. 149–160, streszcz. ang.

Seria wydawnicza, publikowana od 1996 r.

779. NOBIS operique favete. Studia nad Gal-
lem Anonimem. Pod red. Andrzeja Dąbrowski,
Edwarda Skibińskiego i Witolda Wójtowicza.
Warszawa 2017.

Rec.: Rutkowski Rafał, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019
nr 1 s. 130–135.

780. NOWAK Andrzej: O historii nie dla
idiotów. Rozmowy i przypadki. Kraków 2019
Wydaw. Liter. 8° ss. 621, nlb. 1.

781. NOWAK-KLUCZYŃSKI Konrad: Pro-
blematyka naukowo-badawcza i dorobek na-
ukowy pracowników Katedry Pedagogiki i Dy-
daktyki Uniwersytetu Poznańskiego 1919–1939
w stulecie powstania Uniwersytetu im. Adama
Mickiewicza w Poznaniu (1919–2019). *Biuletyn
Historii Wychowania*. [Nr] 41: 2019 s. 145–165,
streszcz. ang.

782. OBRACHT-PRONDZYŃSKI Cezary:
Gerard Labuda jako historyk Kaszub. Inspira-
cje. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 93–105,
streszcz. ang.

783. OBRACHT-PRONDZYŃSKI Cezary:
Grant NPRH „Gniazdo Gryfa”. *Acta Cassubiana*.
T. 18: 2016 s. 392–394.

Omówienie działań w 2016 r.

Toż – rok 2017. *Tamże*. T. 19: 2017 s. 529–536.

784. OBRACHT-PRONDZYŃSKI Cezary:
Grant NPRH „Historia Kaszubów”. *Acta Cas-
subiana*. T. 18: 2016 s. 390–391.

Omówienie działań w l. 2014–2016.

785. OBRACHT-PRONDZYŃSKI Cezary:
Granty NPRH „Historia Kaszubów” oraz

„Gniazdo Gryfa” – rok 2018. *Acta Cassubiana*.
T. 20: 2018 s. 410–411.

Toż – rok 2019. *Tamże*. T. 21: 2019 s. 395–396.

786. OSADCZY Włodzimierz: Unia triplex.
Unia brzeska w tradycji polskiej, rosyjskiej
i ukraińskiej. Radzymin–Warszawa 2019 Wy-
daw. von borowiecky 8° ss. 254, il.

787. OSIŃSKI Zbigniew: Odzyskanie nie-
podległości przez Polskę w roku 1918 w pol-
skich podręcznikach do historii wydawanych
w latach 1944–1989. *Pamięć i Sprawiedliwość*.
[T.] 31: 2018 s. 191–210, streszcz. ang.

788. OŻÓG Krzysztof: Polska historiogra-
fia uniwersytecka w rytmie jubileuszy. Uwagi
o badaniach nad staropolskimi dziejami Uni-
wersytetu Krakowskiego. *Historyka*. T. 49: 2019
s. 361–385.

789. PANFIL Rafał: Dzieje badań nad rap-
portem Wulfstana oraz próby lokalizacji Truso
w latach 1599–1873. *Komunikaty Mazursko-
-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 3 s. 379–408,
streszcz. ang., niem.

Obecnie Janów Pomorski.

790. PASISZ Piotr: Kariera naukowa Celi-
ny Bobińskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim
w latach 1950–1984. *Res Gestae*. [T.] 8: 2019
s. 114–126, streszcz. ang.

791. PASZYŃSKI Wojciech: Sarmaci i ucze-
ni. Spór o pochodzenie Polaków w historiografii
doby staropolskiej. Kraków 2016.

Rec.: Orzel Joanna: „Origo gentis” Polaków na przestrzeni
wieków. Uwagi do pracy... *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019
z. 4 s. 211–244.

792. PAZIK Przemysław: Political catholi-
cism in Poland in 1945–1948. An overview of
political activity of catholics. *Kwartalnik His-
toryczny*. Vol. 125: 2018 English-Language
Edition No. 2 s. 111–142.

793. PEŁNIKOWSKA Anna: Mundurologia
a munduroznawstwo – wokół terminologii spe-
cjalistycznego kierunku badawczego historii woj-
skowej. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii
Wojskowej*. T. 20: 2019 s. 179–188, streszcz. ang.

794. PLESKOT Patryk: Góry i teczki. Opo-
wieść człowieka umiarkowanego. Biografia mó-
wiona Andrzeja Paczkowskiego. Warszawa 2019
IPN-KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 467, nlb. 1, il.

Wywiad rzeka.

Andrzej Paczkowski (ur. 1938).

795. POLSKO-UKRAIŃSKIE spotkania
z Klio. Red. nauk. Igor Krywoszeja, Norbert

Morawiec, Rafał Terszak. Częstochowa 2016 PTH. Oddz. w Częstochowie plik tekstowy PDF (3.93 MB).

796. POMORSKI Jan: Homo metahistoricus. Studium sześciu kultur poznających historię. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 475, il.

Marc Bloch, Zdzisław Cackowski, Andrzej Nowak, Krzysztof Pomian, Timothy Snyder, Jerzy Topolski.

797. POMORSKI Jan: Łódzki ośrodek badań historycznych. Przeszłość i teraźniejszość. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 1 s. 143–167, streszcz. ang.

Od 1945 r.

798. POMORSKI Jan: Porządek czasu – porządek historii, czyli Krzysztofa Pomiana refleksowanie nad zmianą w historiografii. *Kultura i Historia*. Nr 32: 2017 s. 243–262.

799. PRASA w warsztacie badawczym historyka. Pod red. nauk. Kazimierza Karolczaka i Konrada Meusa. Kraków 2017.

Rec.: Sołga Przemysław: Prasa i jej znaczenie w badaniach historycznych. *Historyka*. T. 49: 2019 s. 453–456.

800. PRESIOWSKI Idzi: Krótka wiadomość o sejmach i sejmikach przedsejmowych w dawnej Polsce. Uzup., wstępem opatrzył i wyd. Włodzimierz Kaczorowski. Opole 2019 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 95, nlb. 1, tabl. 2, il.

Czas powstania dzieła: 1829.

801. PRINKE Andrzej: „Giganta opisywać – zuchwałę rzemiosło...”. Jak powstała biografia prof. Józefa Kostrzewskiego (1885–1969), czołowego polskiego polihistoryka i muzeologa. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 97–112, streszcz. ang.

Napisana przez autora artykułu.

802. PRZEPERSKI Michał, Wicenty Daniel: Nie tylko historia polityczna. Postulaty badawcze dotyczące badania transformacji ustrojowej. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 7–14.

803. RECEPCJA twórczości Jana Długosza w historiografii krajów europejskich. Red. nauk. Marcei Antoniewicz, Norbert Morawiec. Częstochowa 2019 UJD 8° ss. 235, il., streszcz. ang. Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie. (Biblioteka Długosza; t. 1).

Materiały z konferencji nauk., Częstochowa, 22–24 X 2015 r.

Treść: Kofránková Václava: Bohemian kings in Jan Długosz's „Annales” and reception of Długosz's opinions in the Czech historiography of the 19th century s. 11–23; Sinkevych Yevhen: Recepcia Ána Dľugoša v ukraíns'kij istoriografii s. 25–29; Gudmantas Kęstutis: Problem recepcji „Roczników” Jana Długosza

w latopisach Wielkiego Księstwa Litewskiego s. 31–44; Sinkevych Nataliia: Kronika Jana Długosza w utworach pisarzy ukraińskich XVII w. s. 45–50; Dubas Małgorzata: „Histoire générale de Pologne” Pierre'a Josepha de Solignaca o Janie Długoszu i jemu współczesnych s. 51–64; Voitovych Leontii: „Podwójna” koronacja Daniela Romanowicza: wymysł Długosza czy fakt historyczny? s. 65–82; Slizh Nataliia: Obraz rycerza w kronikach Jana Długosza i latopisach Wielkiego Księstwa Litewskiego s. 83–111; Cetwiński Marek: Jak Jan Długosz ziemię kłódką do Polski przyłączył s. 113–123; Spya Janusz: Od księcia Cieszymira do Studni Trzech Braci. Jeszcze jeden wątek Długosza twórczo rozwinięty s. 125–135; Morawiec Norbert: Konstrukcja/dekonstrukcja jedności. Jan Długosz w polemice prawosławno-katolickiej (na przykładzie twórczości historycznej Jerzego Koniskiego) s. 137–157; Krainia Olha: Zgadki Sodo istorii Kieva v „Annales Poloniae” Ána Dľugoša s. 159–172; Antoniewicz Marcei: Opowieść Jana Długosza o przybyciu Rzymian na Litwę i założeniu miasta Wilna. Nieco uwag do projekcji historiograficznych s. 173–211; Siemianczuk Albina: Jan Długosz o Grodnie s. 213–220; Lastovskiy Valerii: Rannaá istoriá mista Čerkasy v konteksti istoriopisanná Ána Dľugoša s. 227–235.

804. ROSTKOWSKI Grzegorz: Chazaria i Chazarowie w polskich badaniach (1975–2016). Poznań 2019 Inst. Historii UAM 8° ss. 33, nlb. 2. (Labarum; 15).

805. ROSZKOWSKA Ewa: The contribution of “Folia Turistica” to the development of research and the popularisation of historical knowledge on the topic of tourism. *Folia Turistica*. Vol. 50: 2019 [no.] 1 s. 193–215.

Toż w jęz. pol.: Wkład czasopisma „Folia Turistica” w rozwój badań i popularyzację wiedzy historycznej na temat turystyki. *Tamże*. Vol. 50: 2019 [no.] 2 s. 199–219.

Lata 1990–2018.

806. RUTKOWSKI Karol: Jak opowiedzieć o zwycięstwie nad Cezarem? Próba nowego spojrzenia na przekaz Mistrza Wincentego (I, 17). *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3 s. 453–480, streszcz. ang.

807. RUTKOWSKI Tadeusz Paweł: Historiografia i historycy w PRL. Szkice. Warszawa 2019 IPN 8° ss. 503, nlb. 1. (Dziennikarze, Twórcy, Naukowcy).

808. RUTKOWSKI Tadeusz P[aweł]: Miejsce Instytutu Historii Uniwersytetu Łódzkiego w polskiej nauce historycznej (1945–1989). *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 1 s. 169–194, streszcz. ang.

809. RYBACKI Rafał: Historia jako szczególnie wyzwanie Kościoła w ujęciu Józefa Nowackiego [1893–1964] i Mariana Banaszaka [1926–1997]. *Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 35: 2019 s. 159–168, streszcz. ang.

810. SALMONOWICZ Stanisław: Status prawny Polaka pod okupacją niemiecką (1939–1945). Uwagi o potrzebie badań. *Krakowski*

Studia z Historii Państwa i Prawa. T. 9: 2016 z. 3 s. 345–360, streszcz. ang.

Toż w jęz. ang.: The legal status of Poles under German occupation (1939–1945). Some remarks on the need for research. *Tamże*. T. 10: 2017 z. specjalny s. 95–110.

811. SAMP Mariusz: Bitwa pod Cedynią (24 VI 972) i dowodzenie w niej Mieszka I. Historiografia i stan źródeł. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 20: 2019 s. 47–80, streszcz. ang.

812. SAMP Mariusz: Historycy z poznańskiego ośrodka naukowego (UAM-u) wobec problematyki źródłoznawstwa, dziejów politycznych i wojskowych polskiego średniowiecza – przegląd najnowszych badań. *Colloquium*. [T. 8]: 2016 nr 1 s. 75–100, streszcz. ang.

Lata 2001–2014.

813. SAMP Mariusz: Karol Maleczyński [1897–1968] jako badacz dziejów wojny polsko-niemieckiej 1109 roku. *Colloquium*. [T. 10]: 2018 nr 2 s. 107–138, streszcz. ang.

814. SAMP Mariusz: Wojskowość średniowieczna na łamach „Zapisek Historycznych” (1908–2014). *Colloquium*. [T. 9]: 2017 nr 2 s. 103–122, streszcz. ang.

815. SIEK Bartłomiej, Rybka Ewelina: Korepondencja lekarzy epoki nowożytnej – przegląd piśmiennictwa. *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr:] 2019 [nr] 1/2 s. 59–72, streszcz. ang.

816. SIEMIŃSKI Piotr: Profesora Alfreda Wielopolskiego (1905–1996) wkład w rozwój pisarstwa naukowego. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 2 s. 55–77, streszcz. ang.

817. SIERAKOWSKA Katarzyna: Janusz Żarnowski (1932–2019). *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 443–447.

Działalność naukowa.

818. SIERŻĘGA Paweł: At the Foundations of Narbutt's Vision of Lithuania and the Relations Between Poland and Lithuania. *Res Historica*. Nr 47: 2019 s. 157–179, streszcz. pol.

Teodor Narbutt (1784–1864).

819. SIEWIERSKI Tomasz: Marian Małowist [1909–1988] i krąg jego uczniów. Z dziejów historiografii gospodarczej w Polsce. Warszawa 2016.

Rec.: Wolniewicz Marcin: Marian Małowist w świetle tradycji własnej „szkoły naukowej”. Uwagi na marginesie książki Tomasza Siewierskiego. *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 4 s. 765–780, streszcz. ang.

820. SIKORSKI Dariusz Andrzej: Gerard Labuda jako historyk-mediewista. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 7–18, streszcz. ang.

821. SMOLIŃSKI Aleksander: Stan badań oraz kondycja polskiej historiografii wojskowej dotyczącej dziejów polskich formacji wojskowych oraz Wojska Polskiego z lat 1914–1939. *Klio*. T. 49: 2019 nr 2 s. 71–106, streszcz. ang.

822. SMOLKA Stanisław: Unia Litwy z Koroną. Sandomierz 2019 Armoryka 8° ss. 144.
Repr., oryg.: Kraków 1903 Spółka Wydawnicza Pol.

823. SOŁTAN-LIPSKA Aleksandra: Hanna Szwankowska (1919–2012). W 100-lecie urodzin. *Kronika Warszawy*. 2019 nr 1 s. 5–10.
Działalność naukowa.

824. SOREL Albert: Sprawa wschodnia w XVIII wieku. Pierwszy podział Polski i traktat kainardżyński. Przedm. Szymon Askenazy. Sandomierz 2019 Armoryka 8° ss. nlb. 4, XXXI, nlb. 1, 362, II.

Repr., oryg.: Lwów–Warszawa 1903 nakł. Księg. H. Altenberga; E. Wende i Spółka.

825. ŠTĚPÁNEK Kamil: Media reflexion of contemporary Polish history in Czech history textbooks. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 5: 2013 [nr] 1 s. 70–75.

826. STOBIECKI Rafał: Historia narodowa wobec historii imperialnej. Z dziejów polsko-rosyjskich sporów historiograficznych w XIX i XX wieku. *Kultura i Historia*. Nr 20: 2011 cz. 2 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

827. STOBIECKI Rafał: Jakiej historiografii nam potrzeba? *Kultura i Historia*. Nr 25: 2014 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

828. STOBIECKI Rafał: Środowisko polskich historyków – emigrantów po II wojnie światowej jako wspólnota wartości. *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 7–20, streszcz. ang.

829. STOBIECKI Rafał: Z dziejów historiograficznego dialogu polsko-niemieckiego. *Historyka*. T. 49: 2019 s. 445–451.

830. STOLARSKA Maria, Bugajewski Maciej: Doświadczenie przeszłości. Poznanie historyczne wobec pluralizmu czasu historycznego. Poznań 2018 Inst. Historii UAM 8° ss. 159, nlb. 1.

Toż w jęz. ang.: Experiencing the past. Historical cognition toward pluralism of historical time. Transl. Anna Topolska. Poznań 2019 ss. 160.

831. STRZELCZYK Jerzy: Gerard Labuda jako historyk wczesnej Słowiańszczyzny

i stosunków słowiańsko-niemieckich. *Acta Casubiana*. T. 19: 2017 s. 19–32, streszcz. ang.

832. SUDZIŃSKI Ryszard: Stan badań nad dziejami Grudziądzia i okolic w pierwszym okresie niepodległości. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 123–140, streszcz. ang.

833. SZELĄGOWSKA Grażyna: The history of Scandinavia in the Polish historiography, remarks and reflections. *Studia Maritima*. Vol. 31: 2018 s. 293–311.

834. ŚLIŻEWSKI Paweł: Między badawczą rzetelnością a mitem. Tomasz Kantzow (1505–1542) – wczesny prekursor nowoczesnej historiografii Pomorza Zachodniego? *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 3 s. 5–30, streszcz. ang.

835. [TIETZ Johann Daniel] Tietz vel Titius Johann Daniel: Całkowite poddanie ziem pruskich na rzecz Polski. Die gänzliche Ergebung der Lande Preussen an Polen. Chojnice 2017.

Rec.: Salmonowicz Stanisław, *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 2 s. 278–279.

836. TOMCZAK Marcin: Przedstawianie udziału kobiet w powstaniu wielkopolskim (1918–1919) w polskiej historiografii po roku 1989. Uwagi ogólne. *Koło Historii*. Nr 23: 2018 s. 213–228, streszcz. ang., niem.

837. TYM Juliusz S[tanisław]: Dzieje wojska Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie w historiografii ostatnich trzech dekad. *Klio*. T. 49: 2019 nr 2 s. 107–127, streszcz. ang.

838. TYM Juliusz S[tanisław]: Dzieje wojska Polskich Sił Zbrojnych w latach 1940–1947. Stan badań i perspektywy rozwoju. (Cz. 1). *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 4 s. 80–107, streszcz. ang., ros.

839. VACULÍK Jaroslav: A historian of Czech-Polish relations Zdeněk Hájek (1894–1958). *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 9: 2017 [nr] 1 s. 3–6.

840. VERCAMER Grischa: Boleslavus non solum aurem correctoribus non adhibuit [...] – War Gallus Anonymus dem polnischen Fürsten Boleslaw III. Schiefmund wirklich vorbehaltlos positiv eingestellt? *Studia Maritima*. Vol. 32: 2019 s. 45–88.

841. WACŁAW Tokarz (1873–1937). Z Legionów Polskich na Uniwersytet Warszawski. Pod red. Tadeusza Pawła Rutkowskiego i Tomasza Siewierskiego. Warszawa 2017.

Rec.: Kocój Henryk, *Universitas Gedaniensis*. R. 30: 2018 t. 54 s. 165–170; Kocój Henryk, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 1 s. 164–166.

842. WAGNER Marek: Perspektywy badań historyczno-wojskowych czasów Jana III Sobieskiego. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 2 s. 461–479, streszcz. ang.

843. WĘGLARZ Olga: Twórczość Persjusza [34–62] w „Kronice Polskiej” Mistrza Wincentego. *Meluzyna*. [R.] 2: 2015 nr 2 s. 67–78, streszcz. ang.

Wincenty Kadłubek (1150–1223).

844. WIERZBICKI Andrzej: Jak powstało państwo polskie? Hipoteza podboju w historiografii polskiej XIX i XX wieku. Warszawa 2019 IH PAN 8° ss. 336, streszcz. ang.

845. WIETRZNIOK Marcin: Konstruowanie obrazu Napoleona I Bonaparte w narracjach historycznych Szymona Askenazego [1865–1935]. *Kwartalnik Opolski*. R. 61: 2015 nr 1 s. 47–60, streszcz. ang.

846. WIŚNIEWSKA Monika: Edukacja polonijna po II wojnie światowej – stan badań. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 257–284, streszcz. ang.

Zawiera też bibliografię publikacji.

847. WŁODARKIEWICZ Wojciech: Stan badań nad udziałem Wojska Polskiego w II wojnie światowej i potrzeby badawcze. *Klio*. T. 49: 2019 nr 2 s. 129–159, streszcz. ang.

848. WOKÓŁ nowej syntezy dziejów Drugiej Rzeczypospolitej. Red. nauk. Włodzimierz Mędrzecki. Warszawa 2019 IH PAN 8° ss. 192. (Metamorfozy Społeczne; 22).

Treść: Mędrzecki Włodzimierz: Wstęp s. 7–15; Komat Marek: Polityka zagraniczna s. 17–38; Sioma Marek: Historia polityczna s. 39–49; Olstowski Przemysław: Państwo s. 51–65; Mierzwa Janusz: Polska lokalna s. 67–79; Dufraj Joanna: Kobiety w życiu publicznym s. 81–94; Grata Paweł: Polityka społeczna s. 95–118; Leszczyńska Cecylia: Gospodarka s. 119–134; Mędrzecki Włodzimierz: Społeczeństwo s. 135–142; Sierakowska Katarzyna: Role płci w mikrostrukturach społecznych s. 143–157; Stegner Tadeusz: Religie i wyznania s. 159–172; Wysocki Roman: Zagadnienia narodowościowe s. 173–182.

849. WÓJCIK Zbigniew J[erzy]: Dawne i nowo rozpoznane źródła do biografii księdza Krzysztofa Kluka. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 2 s. 295–305.

Omówienie literatury z l. 1843–1977.

850. WSPÓLNE dziedzictwo. Rzeczpospolita Obojga Narodów w polskiej, litewskiej i ukraińskiej historiografii XIX–XXI wieku. Pod red. Marioli Hoszowskiej, Joanny Pisulińskiej, Pawła

Sierżęgi i Leonida Zaskilniaka. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 283.

Treść: Wstęp s. 7–8; Maternicki Jerzy: Obrazy dziejów jako przedmiot badań historiograficznych s. 9–46; Wierzbicki Andrzej: Hipotezy powstania państwa polskiego drogą podboju „zewnątrzecznego” w historiografii polskiej od końca XVIII do połowy XIX wieku s. 47–65; Zaškil’nik Leonid: Obaz Rečì Pospolitoi v ukrains’kij romantičnij istoriografii XIX stolittá s. 66–77; Stepnik Andrzej: Ukraina i Ukrańcy w koncepcjach „przedmurza”. Preferencje polskich romantyków s. 78–100; Ivangorods’kij Kostántin Vasil’ovič: Lüblins’ka uniá u shidnoslov’ánskij istoriografii drugoi polovini XIX – počatku XX st. s. 101–121; Kolbuszewska Jolanta: Warszawska szkoła historyczna wobec unii polsko-litewskiej s. 122–129; Pisulińska Joanna: Polska XVI wieku w pracach historycznych Wincentego Zakrzewskiego s. 130–140; Sierżęga Paweł: Obraz I Rzeczypospolitej w pracach Ludwika Kubali s. 141–158; Hoszowska Mariola: Dawna Rzeczpospolita we wczesnych pracach Wiktora Czermaka (1882–1887) s. 159–174; Morawiec Norbert: „Pany! ne bihta sia, to vse Moskali roblat – tatarszczyna!”. Agatona Gillera i Franciszka Henryka Duchnińskiego konstruowanie „turańskości Moskali” s. 175–197; Tel’vak Vitalij, Pedič Vasil’: Miž „Inšim” ta „Čužim”. Politika pol’skoj deržavi v ukrains’kih zemláh u doslidžennáh galic’kih učniv Mihaila Gruševs’kogo s. 198–210; Koko Eugeniusz: Stanowisko Rzeczypospolitej wobec Kozaczyzny w piśmiennictwie Franciszka Rawity-Gawrońskiego s. 211–219; Lazurko Lidiá Mikolaivna: Stanislav Kutšeba – Osvaľd Baľcer. Dova diskusii pro ustrij davnoi Pol’si s. 220–229; Mačkowski Tomasz: Prusy Królewskie i ich związek z Koroną w badaniach historyków polskich II Rzeczypospolitej s. 230–241; Pasisz Piotr: Problematyka upadku Rzeczypospolitej w twórczości historycznej Celiny Bobińskiej. Wybrane przykłady s. 242–255; Stobiecki Rafał: Idea jagiellońska w środowisku polskich emigrantów politycznych po 1945 roku s. 257–275; Kiaupienė Jūratė: Pojęcie i interpretacja wspólnego dziedzictwa Rzeczypospolitej Obojga Narodów we współczesnej historiografii litewskiej s. 276–283.

851. WUWER Arkadiusz: Dorobek Piekar-
skich Sympozjów Naukowych w monografiach
konferencyjnych (1992–2016). *Śląskie Studia
Historyczno-Teologiczne*. [T.] 51: 2018 z. 1
s. 192–209.

852. WYROZUMSKI Jerzy Lesław: 55 lat
pracy nad krytyczną reedycją dziejów Polski
Jana Długosza. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 22:
2019 s. 5–23.

853. WYŻGA Mateusz: Historiografia regio-
nalna i lokalna w Polsce. *Małopolska*. [T.] 20:
2018 s. 69–87, streszcz. ang.

XIX–XXI w.

3. DYDAKTYKA I POPULARYZACJA HISTORII

a) Opracowania dydaktyczne

Zob. poz. 1908.

859. CZAJCZYK Anna: Unia lubelska.
Zeszyt edukacyjny. Lublin [2019] Muzeum
Lubelskie 4° ss. 15, nlb. 1.

854. ZAJĄC Barbara, Jellonek Szymon,
Koczwara Paulina: „Pecunia Omnes Vincit”.
International Numismatic and Economic Con-
ferences (2013–2018). *Notae Numismaticae.
Zapiski Numizmatyczne*. T. 14: 2019 s. 367–370.

855. ZAWADZKI Wojciech: Polish biograph-
ical monographs of Warmia and Masuria after
1945. Preliminary analysis attempt. *Komuni-
katy Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 4
s. 764–783, streszcz. pol., ang.

856. ZBIGNIEW Wielgosz (1929–2017).
Historyk mediewista, badacz i popularyzator
historii regionalnej. Red. Violetta Julkowska.
Poznań–Kościan 2019 Inst. Historii UAM; Stow.
Absolwentów Gimnazjum i Liceum w Kościanie
8° ss. 166, nlb. 2, il.

Treść: Julkowska Violetta: Zbigniewa Wielgosza etos historyka – wprowadzenie s. 11–16; Kaczmarek Krzysztof: Zbigniew Wielgosz (1929–2017) – uczony, nauczyciel akademicki, regionalista s. 19–32; Witkowski Rafał: Zbigniewa Wielgosza zainteresowanie opactwem Benedyktynów w Lubniu s. 33–48; Witkowski Zdzisław: Profesor Zbigniew Wielgosz i jego działalność w Towarzystwie Miłośników Ziemi Kościańskiej s. 49–54; Zielonka Jerzy: Dobry i mądry człowiek s. 55–62; Kram Dariusz: Historyk jako ekspert – Profesor Zbigniew Wielgosz w Muzeum Regionalnym im. Henryka Florkowskiego w Kościanie s. 63–66; Hordecki Bartosz, Kościański Rafał: W kręgu Nauczycieli oraz Koleżanek i Kolegów ze szkolnej ławy s. 67–88; Masłowska Teresa: Reporterskie rozmowy z Profesorem s. 89–99; Józefiak Piotr: Bibliografia publikacji Profesora Zbigniewa Wielgosza za lata 1954–2016 s. 101–111; Wielgosz Barbara: Wspomnienia Zbyszka z wczesnych lat życia przekazane rodzinie s. 115–120; Wielgosz-Skorupka Ewa: Wspomnienie o Ojcu s. 121–124; Buxakowski Andrzej: Zbyszek. O Koledze ze szkolnej ławy i Przyjacielu s. 125–142; Zimmiewicz Kazimierz: Moje spotkania ze Zbyszkiem Wielgoszem s. 143–145; Jedliński Edward: Bycie wśród ludzi. O prof. Zbigniewie Wielgoszu, poznańskim historyku i nie tylko s. 147–151; Konopczyński Gerwazy: Krajanie spod lubińskiej wieży s. 153–155.

857. ZIELIŃSKI Sławomir: Joachim Lelewel
wobec reformacji. Syntezy i podreczniki historii
Polski. *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 571–589,
streszcz. ang.

858. ZYGAROWICZ Agnieszka: Rekrutacja
polskich lokalnych elit politycznych po 1989 r.
Stan badań. *Rzeszowskie Studia Socjologiczne*.
Nr 1: 2012 s. 40–57, streszcz. ang.

860. DURYS Ewa: Film jako źródło wiedzy
historycznej. Warszawa 2019 Wydaw. Inst. Nau-
ki o Polityce 8° ss. 125. (Biblioteka Dydak-
tyczna Instytutu Nauki o Polityce).

Praca wydana w ramach projektu: Uniwersytet Warszawski
dla Juniorów i Seniorów.

861. FILM Roberty Grossman „Kto napisze naszą historię”. Materiały dydaktyczne dla nauczyciela. [Aut. scenariuszy] Katarzyna Czubińska, Magdalena Ogieniewska-Małecka, Sonia Ruszkowska, Anna Szyba, Ewelina Wałag; oprac. przez Forum Dialogu. Warszawa 2019 Forum Dialogu 8° ss. 72, nlb. 4, il.

862. [FRĄCZAK Piotr, Pacewicz Alicja]: Młodzi w Akcji – Wiwat niepodległość! Przewodnik po programie. Aut. Piotr Frączak, Alicja Pacewicz. Warszawa 2018 Centrum Edukacji Obywatelskiej 4° ss. 64, il.

Scenariusze zajęć.

863. HEĆKA Daria, Stratyńska Magdalena: Średzkiem szlakiem Powstania Wielkopolskiego. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 20: 2014 s. 65–70.

Scenariusz szkolnej uroczystości z okazji 95. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego w Środzie Wielkopolskiej.

864. JUREK Krzysztof, Kozieł Jacek: Byzantine Themes in Polish High School Liberal Arts Education. *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 251–258.

865. KACZMAREK Katarzyna: Lekcja historii w szkole podstawowej w oparciu o metodykę wychowania ZHP na przykładzie zbiórki zachowawczej. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 190–200, streszcz. ang.

866. MAŁKOWSKI Tomasz: Historia 6. Podręcznik dla klasy szóstej szkoły podstawowej. Wersja dla nauczyciela. Aut. scenariuszy Robert Tocha. Gdańsk 2019 Gdańskie Wydaw. Oświat. 4° ss. 303, nlb. 1, il. (Podróże w Czasie).

867. MYSAKOWSKA Agnieszka: Historia 6. Przewodnik metodyczny dla nauczyciela. Kielce 2019 MAC Edukacja 4° ss. 191, il.

868. OLSZEWSKA Bogumiła, Surdyk-Fertsch Wiesława: Wczoraj i dziś. Książka nauczyciela. Materiały dydaktyczne do historii dla szkoły podstawowej. Red. merytoryczna Anna Hebel. Warszawa 2019 Nowa Era 4° ss. 80, il.

869. PIŁSUDSKI. To nie miało prawa się stać. Materiały dydaktyczne dla nauczycieli. Aut. Agnieszka Brzeska-Pajak [i in.]. Warszawa 2019 Next Film 8° ss. 59, il.

870. POLSKA Ludowa w edukacji historycznej. Pod red. Macieja Fica. Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 216, nlb. 4, streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3844).

Treść: Fic Maciej; Wstęp s. 7–12; Białokur Marek: Anegdota, dowcip, kawał jako źródła edukacji o Polsce Ludowej s. 13–26; Techmańska Barbara, Skotnicka-Palka Małgorzata: Fotografia

„opozycyjna” jako źródło edukacji o Polsce Ludowej s. 27–37; Fic Maciej: Muzyka rockowa jako źródło edukacji o Polsce Ludowej s. 38–52; Ficoń Magdalena: Plakat jako źródło edukacji o Polsce Ludowej s. 53–64; Strzelecka Małgorzata: Prasa jako źródło edukacji o Polsce Ludowej (casus „Tygodnika Powszechnego”) s. 65–83; Maciąg Anna, Lewandowska Izabela: Metoda „oral history” w edukacji i badaniach nad Polską Ludową (casus Archiwum Historii Mówionej Ośrodka Karta i Domu Spotkań z Historią w Warszawie) s. 84–100; Cieśliński Marek Kosma: „Ślady w kadrach”. Film dokumentalny jako źródło edukacji o Polsce Ludowej (casus Polskiej Kroniki Filmowej) s. 101–109; Gołębiowski Dariusz: „Klient w krawacie jest mniej awanturujący się”. Film komediowy jako źródło edukacji o Polsce Ludowej (casus kinematografii Stanisława Barei) s. 110–119; Kazimierzczuk Krystian: Film fabularny jako źródło edukacji o Polsce Ludowej (casus „Śmierci jak kromka chleba” Kazimierza Kutza) s. 120–129; Gołębiowska Anna: Polska Ludowa w edukacji historycznej Anno Domini 2017 s. 130–144; Mozgól Ryszard: Nauczanie o Polsce Ludowej w edukacji pozaszkolnej na przykładzie działalności Instytutu Pamięci Narodowej s. 145–159; Labuda-Lis Małgorzata: Nauczanie o Polsce Ludowej w edukacji pozaszkolnej na przykładzie Centrum Dokumentacji Deportacji Górnolazaków do ZSRR w 1945 roku w Radzionkowie s. 160–166; Ciupa Robert: Nauczanie o Polsce Ludowej w edukacji pozaszkolnej na przykładzie Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności s. 167–175; Lusek Joanna: Nauczanie o Polsce Ludowej w edukacji szkolnej i pozaszkolnej – projekt Archiwum Historii Mówionej „e-historie.pl” s. 176–200; Wykaz wykorzystanych źródeł i literatury s. 201–216.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

871. POZNAĆ przeszłość 1. Materiały dydaktyczne do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Książka nauczyciela. Zakres podstawowy. Aut. scenariuszy Agnieszka Góralczyk, Marcin Kulesza, Agnieszka Pawłowska-Kubik; red. merytoryczna Tomasz Duchnowski. Warszawa 2019 Nowa Era 4° ss. 80, il.

872. SMOLEŃ-SIDYK Marta: „Digistoria” (interdyscyplinarny, interaktywny, polisensoryczny projekt edukacyjny). *Kultura i Historia*. Nr 25: 2014 dane tekstowe (online), streszcz. ang

873. ŠTĚPÁNEK Kamil: The state and the Church. Historical educational themes on Czechoslovak and Polish postage stamps and their didactics potential. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 10: 2018 [nr] 1 s. 98–107.

874. SZLAKAMI Polski Niepodległej 1914–1922. Interaktywny atlas historyczny. Przewodnik metodyczny dla nauczycieli. [Aut.] Karol Kasprowicz, Jan Pomorski, Andrzej Stępnik, Bartłomiej Stolarz. Warszawa 2019 IPN 8° ss. 222, il., mapy.

875. ZROZUMIEĆ przeszłość 1. Materiały dydaktyczne do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Książka nauczyciela. Zakres rozszerzony. Aut. scenariuszy lekcji Marcin Kulesza, Agnieszka Pawłowska-Kubik; red. merytoryczna Tomasz Duchnowski; współpr.

red. Anna Hebel. Warszawa 2019 Nowa Era 4° ss. 80, il.

876. ŻOŁNIERZE wyklęci. Polskie podziemie narodowe 1944–1963. Red. nac. i koordynacja projektu Karol Wołek. Wyd. 2, popr. Lublin 2019 Fund. im. Kazimierza Wielkiego 4° ss. 52, il.

Materiały pomocnicze dla szkół podstawowych i średnich. Wyd. 1. 2015.

b) Programy, podręczniki szkolne i uniwersyteckie

877. CHMAJ Marek, Sokół Wojciech, Wrona Janusz: Historia. Repetytorium dla licealistów i studentów. Wyd. 3. Warszawa 2019 Difin 8° ss. 652.

Wyd. 2. 2012.

878. CIECHANOWSKI Szymon: Historia [kl.] 6. Podręcznik dla klasy szóstej szkoły podstawowej. Kielce 2019 MAC Edukacja 4° ss. 223, il.

879. CIECHANOWSKI Szymon: Historia. Zeszyt ćwiczeń dla klasy szóstej szkoły podstawowej. [Kielce 2019] MAC Edukacja 8° ss. 88, il., mapy.

880. DAWIDZIUK Marek: Historia. Maturalne karty pracy. Szkoły ponadpodstawowe. Zakres rozszerzony. Cz. 1. Gdynia 2019 Operon 4° ss. 88, il.

881. DOLECKI Rafał, Gutowski Krzysztof, Smoleński Jędrzej: Po prostu historia. Szkoły ponadgimnazjalne. Zakres podstawowy. Wyd. 8. Warszawa 2019 WSiP 8° ss. 408, il.

Wyd. 1. 2012.

882. FASZCZA Michał Norbert, Lolo Radosław, Wiśniewski Krzysztof: Historia 1. Liceum i technikum. Podręcznik. Zakres podstawowy. Warszawa 2019 WSiP 4° ss. 343, nlb. 1, il.

883. HISTORIA i wiedza o społeczeństwie. [Aut.] Adam Balicki, Edyta Pustuła, Marek Smuda, Dariusz Judek. Gdynia 2019 Wydaw. Pedagog. Operon 4° ss. 215, il. (Egzamin Gimnazjalny 2019. Testy i Arkusze z Odpowiedziami).

884. JUREK Krzysztof: Poznać przeszłość 1. Karty pracy ucznia do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy. Red. merytoryczna Krzysztof Mrozowski; współpr. red. Joanna Adamczak, Tomasz

Duchnowski. Warszawa 2019 Nowa Era 4° ss. 159, il.

885. KAŃKOLEWSKI Igor, Plumińska-Miełoch Anita: Historia [kl.] 6. Szkoła podstawowa. Podręcznik. Warszawa 2019 WSiP 4° ss. 231, nlb. 1, il.

886. KULESZA Ryszard, Kowalewski Krzysztof: Zrozumieć przeszłość 1. Podręcznik do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony. Koordynacja prac i red. merytoryczna Stefan Horak; współpr. red. Tomasz Bach, Paweł Niewiadomy, Pamela Sierla-Próchnicka. Warszawa 2019 Nowa Era 8° ss. 576, il.

887. MAŁKOWSKI Tomasz: Historia 6. Podręcznik dla klasy szóstej szkoły podstawowej. Gdańsk 2019 Gdańskie Wydaw. Oświat. 4° ss. 247, nlb. 1, il. (Podróże w Czasie).

888. MAŁKOWSKI Tomasz: Historia 6. Zeszyt ćwiczeń dla klasy szóstej szkoły podstawowej. Red. merytoryczna i oprac. merytoryczne map Robert Tocha. Gdańsk 2019 Gdańskie Wydaw. Oświat. 8° ss. 111, nlb. 1, il. (Podróże w Czasie).

889. MARKOWICZ Marcin, Pytlińska Olga, Wyroda Agata: Historia i społeczeństwo. Europa i świat. Podręcznik do liceum i technikum. Wyd. 6. Warszawa 2019 WSiP 8° ss. 104, il.

Wyd. 1. 2013.

890. MARKOWICZ Marcin, Pytlińska Olga, Wyroda Agata: Historia i społeczeństwo. Ojczysty Panteon i ojczyste spory. Podręcznik do liceum i technikum. Wyd. 7. Warszawa 2019 WSiP 8° ss. 256, il.

Wyd. 1. 2013.

891. MARKOWICZ Marcin, Pytlińska Olga, Wyroda Agata: Historia i społeczeństwo. Rządzący i rządzeni. Podręcznik do liceum i technikum. Wyd. 6. Warszawa 2019 WSiP 8° ss. 104, il.

Wyd. 1. 2013.

892. OLSZEWSKA Bogumiła, Surdyk-Fertsch Wiesława: Wczoraj i dziś. Zeszyt ćwiczeń do historii dla klasy szóstej szkoły podstawowej. Red. merytoryczna Anna Hebel, Paweł Niewiadomy. Warszawa 2019 Nowa Era 4° ss. 112, il.

893. OLSZEWSKA Bogumiła, Surdyk-Fertsch Wiesława, Wojciechowski Grzegorz: Wczoraj i dziś 6. Podręcznik do historii dla klasy szóstej szkoły podstawowej. Red. merytoryczna

Grzegorz Grzywiński, Paweł Niewiadomy. Warszawa 2019 Nowa Era 4° ss. 224, il.

894. PAWLAK Marcin, Szweda Adam: *Poznać przeszłość* [kl.] 1. Podręcznik do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy. Red. merytoryczna Tomasz Bach [i in.]. Warszawa 2019 Nowa Era 4° ss. 343, nlb. 1, il., mapy.

895. PLUMIŃSKA-MIELOCH Anita: *Historia* [kl.] 5. Zeszyt ćwiczeń. Warszawa 2018 WSiP 8° ss. 95, nlb. 1, il.

896. PLUMIŃSKA-MIELOCH Anita: *Historia* [kl.] 6. Zeszyt ćwiczeń. Szkoła podstawowa. Warszawa 2019 WSiP 8° ss. 87, nlb. 1, il.

897. PRZYBYŁEK Łukasz: *Matura na medal. Powtórzenie do matury z historii*. Warszawa 2019 Wydaw. Inst. Nauki o Polityce 8° ss. 162, nlb. 1, il. (Biblioteka Dydaktyczna Instytutu Nauki o Polityce).

898. [ROSŁONIEC Mariola, Szydłowska Beata]: *Historyczne wędrówki po Polsce. Spotkania z legendą*. Kl. 1. Jeleniec 2019 Olimp 8° ss. 72, tabl. 12, il.
Ćwiczenia.

899. [ROSŁONIEC Mariola, Szydłowska Beata]: *Historyczne wędrówki po Polsce. Spotkania z legendą*. Kl. 2. Jeleniec 2019 Olimp 8° ss. 72, tabl. 12, il.
Ćwiczenia.

900. [ROSŁONIEC Mariola, Szydłowska Beata]: *Historyczne wędrówki po Polsce. Spotkania z legendą*. Kl. 3. Jeleniec 2019 Olimp 8° ss. 88, tabl. 12, il.
Ćwiczenia.

901. ŚNIEGOCKI Robert: *Zrozumieć przeszłość* [kl.] 1. Maturalne karty pracy ze wskazówkami do rozwiązywania zadań: do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony. Koordynacja prac i red. merytoryczna Tomasz Bach; red. merytoryczna Tomasz Horak. Warszawa 2019 Nowa Era 4° ss. 112, il.

902. TULIN Cezary, Kubicka Beata, Smuda Marek: *Historia*. Zakres rozszerzony. Gdynia 2019 Operon 4° ss. 302, il. (Matura 2020. Testy i Arkusze z Odpowiedziami) (Matura z Operonem).

903. TULIN Cezary, Kubicka Beata, Smuda Marek: *Matura 2021. Testy i arkusze z odpowiedziami*. Historia. Zakres rozszerzony. Gdynia 2019 Operon 4° ss. 340, il.

Arkusze egzaminacyjne.

904. USTRZYCKI Janusz, Ustrzycki Mirosław: *Historia* [kl.] 1. Podręcznik dla szkół ponadpodstawowych. Zakres podstawowy. Cz. 1: *Starożytność*. Gdynia 2019 Wydaw. Pedagog. Operon 8° ss. 184, il.

905. USTRZYCKI Janusz, Ustrzycki Mirosław: *Historia* [kl.] 1. Podręcznik dla szkół ponadpodstawowych. Zakres podstawowy. Cz. 2: *Sredniowiecze*. Gdynia 2019 Wydaw. Pedagog. Operon 8° ss. 295, il.

c) Studencki ruch naukowy

906. KOSMA Jacek: *Koło Naukowe Badaczy Białych Plam – „O tym się nie mówi...” Sprawozdanie z wykładu „Wachmani z Trawnik. Jeńcy sowieccy w służbie SS”*. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 295–298.

10 VI 2019 r. na Wydziale Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

907. KUMOR Katarzyna, Zarosa Wojciech: *III Ogólnopolska Studencko-Doktorancka Konferencja Naukowa „Niepokorni Wszystkich Czasów”*, Kielce, 2 czerwca 2018 roku. *Almanach Historyczny*. T. 21: 2019 s. 387–392.

908. LITKA Paulina, Szajowski Jan: *Sprawozdanie z Jubileuszu dziesięciolecia Koła Metodologicznego Historyków Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie*, Lublin 14 grudnia 2018 r. *Koło Historii*. Nr 23: 2018 s. 331–334.

909. ŁUBOCKI Jakub Maciej: *Sprawozdanie z I. Ogólnopolskiej Studencko-Doktoranckiej Konferencji Bibliologicznej* (Poznań, 3–4.04.2019). *Biblioteka*. Nr 23(32): 2019 s. 221–233.

910. NASTROŻNY Paweł: *Sprawozdanie z XV Ogólnopolskiej Konferencji Studentów Historyków Wojskowości* (Białystok, 16–18 listopada 2017 r.). *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 275–276.

911. PILARSKI Paweł: *XV Ogólnopolska konferencja studentów historyków wojskowości*. *Europa Orientalis*. [T.] 9: 2018 s. 321–328.

Białystok, 16–18 XI 2017 r.

912. POWRÓT do przyszłości – kształtujemy wspólną pamięć. Polsko-ukraiński projekt studencki. Oprac. Kinga Anna Gajda, Natalia Tkachenko. Oświęcim 2019 Fund. na Rzecz MDSM 8° ss. 72, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang., ukr.
Zbrodnia wołyńska, lata 1943–1947.

913. PRZYBYLSKA Joanna, Janicki Marcin, Nitecki Jakub: Sprawozdanie z realizacji pierwszej części projektu pt. „Miejsca i motywacje tożsamości. Polacy na Kresach Wschodnich”, Lwów, 11–17 V 2019 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 4 s. 149–153.

Studentów Wydziału Historii UAM.

914. SIEBIESZUK Damian: Sprawozdanie z XII Ogólnopolskiej Konferencji Studentów Historyków Wojskowości. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 215–217.

Białystok, 27–29 XI 2014 r.

915. SMOCZYŃSKI Marcin: XXI Ogólnopolski Zjazd Studentów Archiwistyki, Kraków 24–26 IV 2019 r. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 10(12): 2019 s. 201–206.

c) Popularyzacja historii

916. 40 KROKÓW. Przewodnik po miejscach związanych z działalnością opozycji antykomunistycznej w PRL na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim. Wybór i oprac. Karol Chwastek, Michał Dzióbek, Marek Lyszczyzna, Sebastian Reńca. Katowice 2019 Śląskie Centrum Wolności i Solidarności 8° ss. 95, nlb. 1, il.

917. BALCERZAK Jan, Sadkowski Andrzej: Młodzieżowy Klub Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego przy Gimnazjum nr 4 im. Ignacego Paderewskiego w Pile. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 23: 2017 s. 103–106.

Od 2009 r.

918. BARŁÓG-MITMAŃSKA Anna: VIII Ogólnopolski Zlot Szkół noszących imiona bohaterów Powstania Wielkopolskiego 1918–1919 r. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 20: 2014 s. 77–83.

Poznań, 7 VI 2014 r.

919. BARZYK Katarzyna: Koła Małych i Młodych Regionalistów. *Rocznik Jasielski*. T. 8: 2017 s. 147–156.

W Jaśle, od 1995 r.

920. BODURKA Marzena: Rola turystyki kulturowej w poznaniu dziedzictwa społeczności żydowskiej w Krakowie. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 288: *Studia Geographica*. [T.] 13: 2019 s. 111–129, streszcz. ang.

921. BOGACKI Michał, Filipowiak Wojciech: Wolin miasto Słowian i Wikingów.

Historia wolińskich festiwali i nie tylko. Wolin 2019 Gm. Wolin 4° ss. 193, nlb. 3, il.

Lata 1972–2018.

922. BRAMBOR Sławomir, Podbielska Anna: Młodzieżowy Klub Pamięci Powstania Wielkopolskiego przy Liceum Ogólnokształcącym im. Powstańców Wielkopolskich w Środzie Wielkopolskiej. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 22: 2016 s. 91–92.

Od 2012 r.

923. BUGAJSKA Zofia: Izba Regionalna przy Szkole Podstawowej nr 5 w Zawoi-Gołyni. *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 161–164.

Powstała w 1999 r.

924. CZAJKA Łukasz: Wielka Wojna jako temat gier wideo. Wyzwania dla edurozrywki w „Valiant Hearts” i „Battlefield 1”. *Biblioteka Strategiczna*. T. 1: 2017 s. 35–53, streszcz. ang.

925. DZIEWOŃSKI Ludwik: Sztafeta Zwycięstwa Szlakami Walk Partyzantów AK i BCH Wiśniowa – Dobczyce 1983–2017. *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 216–220.

926. FILIPEK Łucja: Z dziejów Turnieju Wiedzy o Jaśle i Turnieju Wiedzy o Regionie Jasielskim. *Rocznik Jasielski*. T. 9: 2018 s. 127–136.

Od 1992 r.

927. FRANECKI Antoni: IX Wojewódzki Konkurs Historyczny „Życie, działalność i twórczość Henryka Michała Kamińskiego” w Rudzie-Hucie. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 523–527.

Dla szkół.

928. HUDYMA Piotr: Jasielskie Marsze Wolności. Pamięć i współodpowiedzialność. *Rocznik Jasielski*. T. 8: 2017 s. 55–70.

Od 2013 r.

929. KRZYŻANIAK Michał: O formach prezentacji i aranżacji opowieści i historii w kontekście działań stowarzyszenia grupy rekonstrukcji historycznej „3 Bastion Grolman”. *Museion Poloniae Maioris*. T. 4: 2017 s. 209–217, streszcz. ang.

Działalność od 2006 r.

930. MOŚCICKI Jerzy: Rudzienickie spotkania. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 8: 2017 s. 123–129.

Coroczna Biesiada Historyczna w Rudzienicach.

931. NAWROCKI Wojciech: Działalność statutowa władz Stowarzyszenia. XIII Walne Zebranie Sprawozdawcze Członków SKKW w Kruszwicy. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 22: 2019 s. 62–70.

Stowarzyszenie Króla Kazimierza Wielkiego, 24 VI 2019 r.

932. OLCZYK Monika, Mizerski Marcin: „Njardarheim” – rekonstrukcja historyczna po norwesku, czyli zabawa, hobby, edukacja i biznes w jednym. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 2 s. 191–194, streszcz. ang.

Uczestnictwo w projekcie „Viking Valley. The Viking Experience” w Gudvangen w okresie maj–wrzesień 2019 r.

933. OSIEWAŁA Renata: Sprawozdanie Komitetu Okręgowego w Łodzi z przebiegu Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów za lata 2016–2019. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 228–233.

934. [OTTA Mateusz, Rybka Lechosław]: Łańcuch Wolności. Podsumowanie projektu edukacyjnego Stowarzyszenia Przyjaciół XX Liceum w Poznaniu dla uczczenia 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Oprac. Mateusz Otta, Lechosław Rybka. Poznań 2018 Stow. Przyj. XX Liceum 8° ss. 16, tabl. 8, il.

935. PANOWEK Dorota: Mazowieckie Wydarzenie Muzealne „Wierzba”. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 335–336.

XIII konkurs organizowany przez Samorząd Województwa Mazowieckiego oraz Mazowieckie Zdarzenie Muzealne – Wierzba, zakończony wręczeniem nagród w Radomiu 30 IX 2019 r.

936. PANTAK Jerzy: Historycy w stodole. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 7: 2017 s. 101–105.

Biesiada Historyczna, Rudzience, 28 VIII 2017 r.

937. RADOMSKA Małgorzata: Sprawozdanie z konkursu historycznego „Drogi do Niepodległej – w 100-lecie roku 1918”. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 2 s. 155–158.

Zorganizowany przez Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach – Filię w Piotrkowie Trybunalskim dla uczniów, poprzedzony wykładami pracowników uczelni w szkołach.

938. REKONSTRUKCJE historyczne jako produkt turystyczny. Red. nauk. Robert Andrzej-

czyk, Andrzej Bonusiak. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 138, nlb. 2, il.

Treść: Andrzejczyk Robert, Bonusiak Andrzej: Wstęp s. 7–11; Korzeniowski Paweł: Najważniejsze obszary zainteresowań polskich grup rekonstrukcji historycznej s. 13–30; Lachowska Dorota: Motywy wydarzeń historycznych jako element rozwoju produktów turystyki kulturowej na przykładzie wybranych rekonstrukcji historycznych realizowanych w województwie lubelskim s. 31–44; Andrzejczyk Robert, Janowski Jacek, Liwanowski Dariusz: Rekonstrukcje historyczne jako produkt turystyczny. Wybrane aspekty s. 45–65; Mroczkowski Krzysztof: Rekonstrukcje historyczne – fantasmagoria w służbie komercjalizacji wiedzy historycznej s. 66–81; Bartecki Bartłomiej: Nie tylko Wioska Gotów. Archeologiczne dziedzictwo ziemi hrubieszowskiej – od nauki do promocji s. 82–107; Urbański Andrzej: Promocja miasta historycznego poprzez organizację konferencji naukowych, wystaw, rekonstrukcji historycznych i publikacji s. 108–122; Bonusiak Andrzej: Elementy rekonstrukcji historycznej w działalności kulturalnej środowisk polonijnych s. 123–139.

939. SZYMALA Jacek: Bitwa pod Połtawą (1709). Ogląd wybranych współczesnych wizualizacji. *Kultura i Historia*. Nr 36: 2019 s. 85–105, streszcz. ang.

Muzeum, wystawa, film, gra komputerowa.

940. ŚWIĄTKOWSKI Tomasz: Sprawozdanie z siódmej edycji konkursu „Nasi sąsiedzi – Żydzi” (2019). *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 353–355.

Konkurs organizowany przez Gminę Chmielnik przy współpracy UJK i Kuratorium Oświaty w Kielcach.

941. WDOVIK Agata: Patriotyzm popkulturowy. Malarskie motywy doby oświecenia we współczesnej przestrzeni wirtualnej oraz publicznej (1995–2015). *Kultura i Historia*. Nr 29: 2016 s. 162–193, streszcz. ang.

942. WERNER Wiktor, Gralik Dawid, Trzoss Adrian: Media społecznościowe a funkcjonowanie wiedzy historycznej w Polsce. Raport z badań. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 211–235, streszcz. ang.

943. WYRWA Andrzej M[arek]: Drogami początków państwa polskiego. Szlak Piastowski – jego idea i przesłanie. *Museion Poloniae Maioris*. T. 3: 2016 s. 87–104, streszcz. ang.

Trasa turystyczna przebiegająca przez woj. wielkopolskie i kujawsko-pomorskie.

B. NAUKI POMOCNICZE HISTORII

1. ARCHIWA. ARCHIWISTYKA

a) Archiwa ogólne

Zob. poz. 1126, 1127, 1191, 7734, 7894, 10289.

944. ARCHIWA bez granic. Pamiętnik VII Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich. Kielce, 20–21 września 2017 r. Red. Waldemar Chorążyczewski i Krzysztof Strykowski. Warszawa 2019 Stow. Archiwistów Pol. Zarząd Gł. 8° ss. 680, il. Stow. Archiwistów Pol.

Treść: Pietrzyk Paweł: Od Przemysła do Kielc – 30 lat powszechnych zjazdów archiwistów polskich s. 11–19; Stępiak Władysław: UNESCO wobec dziedzictwa kulturowego w tym dziedzictwa archiwalnego s. 21–30; Woźniak Wojciech: Archiwistyka w Polsce – mapa współczesnych wyzwań s. 31–43; Grot Dariusz: Kto będzie ciekaw archiwów jutra – wyzwania legislacyjne s. 45–62; Mamczak-Gadkowska Irena: Drogi do zawodu archiwisty kadry archiwalnej okresu międzywojennego s. 63–74; Kulecka Alicja: Doświadczenie i edukacja: dydaktyka kształcenia akademickiego s. 123–140; Herudaj-Kielczewska Magdalena: Kształcenie archiwistów we Francji s. 141–150; Hlebionek Marcin: Jakich nauk pomocniczych potrzebuje archiwistyka? s. 151–164; Krawczuk Wojciech: Tradycyjne nauki pomocnicze historii w pracy archiwisty s. 165–169; Gut Paweł: Nauki pomocnicze historii XIX i XX w. w warsztacie archiwisty s. 171–180; Bolom-Kotari Martina, Zahradnik Zdeněk: Nauki pomocnicze historii w kształceniu czeskich archiwistów s. 181–187; Barszcz Anna: Rola praktyki i doświadczenia w warsztacie zawodowym archiwisty s. 189–196; Matuszak Tomasz: Archiwista na współczesnym rynku pracy s. 197–212; Pudłowski Leszek: Praca w organizacji międzynarodowej. Czy i jak aplikować do ONZ? s. 213–228; Domalanus Anna: Erasmus – spotkania archiwalne (z doświadczeń archiwum UAM) s. 229–234; Czajka Anna, Wojtkowski Ryszard: Zachowanie zasobu zaczyna się od budynków s. 235–249; Radziejewski Paweł: Uniwersyteckie archiwa medyczne i ich rola w kształtowaniu zasobu historycznego w Polsce s. 251–258; Prejs Roland: Akta grupy A i B. Niektóre zagadnienia klasyfikacyjne w archiwistyce kościelnej s. 259–265; Kufel Robert Romuald: Gromadzenie archiwaliów kościelnych a współpraca z twórcami materiałów archiwalnych proveniencji

kościelnej na przykładzie Archiwum Diecezjalnego w Zielonej Górze s. 267–276; Wrede Maria: Projekt Inwentarz Archiwum Instytutu Literackiego Kultura Maisons-Laffitte 2009–2015. Inwentarz zbiorów ILK jako przykład rozwiązania wobec zbioru mieszanego s. 277–290; Bednarek Jerzy: Problemy sensytywności zasobu archiwalnego Instytutu Pamięci Narodowej s. 291–304; Perzyna Paweł: Dostęp do zasobu Archiwum IPN w kontekście ochrony danych osobowych s. 305–322; Wlazło Zbigniew: Udoświecanie dokumentacji w archiwach i składnicach akt Policji s. 323–336; Szczepaniak Andrzej: Transgraniczne udostępnianie archiwaliów w Muzeum Narodowym w Warszawie s. 337–342; Żmudziński Mateusz: Użytkownicy w archiwach kościelnych – możliwości i ograniczenia płynące ze współpracy z użytkownikami na przykładzie Archiwum Akt Dawnych Diecezji Toruńskiej s. 343–350; Wiercińska Magdalena: Działalność na „przedpolu archiwalnym” – czego można oczekiwać od instytucji przekazujących akta w świetle profilaktyki konserwatorskiej s. 351–360; Sianko Jarosław: Z doświadczeń konserwatora archiwalnego w procesie inwestycyjnym na przykładzie Archiwum Państwowego w Gdańsku s. 361–372; Bochenek Małgorzata: Przygotowanie zasobu archiwalnego do przeniesienia do nowej siedziby – współpraca konserwatora i archiwisty, czyli trudna sztuka kompromisów s. 373–378; Kwaśniewicz Katarzyna: Introligatorskie interwencje w archiwalia s. 379–386; Seweryn Anna: Problematyka zabezpieczania materiałów audiowizualnych s. 387–390; Giermasińska Agnieszka: Przygotowanie ksiąg metrykalnych do przekazania do archiwum państwowego s. 391–398; Jabłońska Marlena: Bilans zysków i strat wizerunkowej funkcji „public relations” w archiwach s. 399–408; Konieczka-Śliwińska Danuta: Edukacja w archiwach – kluczowe pojęcia i problemy s. 409–428; Losowska Anna: Archiwum uniwersyteckie w procesie kształtowania wiedzy o przeszłości uczelni i jej profesorach s. 429–438; Kowalik-Bylicka Joanna: Formy oddziaływania archiwum terenowego na rozwój kultury lokalnej na przykładzie działalności Archiwum Państwowego w Lublinie Oddział w Radzynie Podlaskim s. 439–446; Husar Bożena: Kulturotwórcza, popularyzatorska i integracyjna rola archiwum jako łącznika przeszłości ze współczesnością na przykładzie różnorodnych przedsięwzięć Archiwum Państwowego w Katowicach s. 447–457; Rodziejewicz Tomasz: Kulturotwórczy aspekt wystaw organizowanych w Archiwum Państwowym w Lublinie w latach 1951–1989 s. 459–472; Rutkowska Wiesława: Archiwum Państwowe w Kielcach w służbie nauki i edukacji historycznej. Wybrane przykłady z lat 2007–2017 s. 473–496; Agopowicz Monika: „Archiwum, którego miało nie być”. Archiwum rodzinne i jego zabezpieczenie w domowych warunkach s. 497–504; Sobieszczęńska Elżbieta: Budowanie archiwum rodzinnego na przykładzie Ruperta Kwiryńa Piorun-

-Sobieszkańskiego (1838–1913) s. 505–509; Konstankiewicz Agnieszka: Archiwa rodzinne i oddziaływanie na nie instytucji archiwalnych na przykładzie Archiwum Państwowego w Lublinie s. 511–519; Łosowski Janusz, Misiewicz Eugeniusz: Przydatność prywatnych zbiorów dokumentacji do badań historii lokalnej oraz kulturywanania tradycji rodzinnych (na przykładzie Łęcznej) s. 521–540; Ciechanowski Hadrian: Udogotnianie materiałów archiwalnych on-line jako narzędzie budowania archiwów rodzinnych – wybrane przykłady s. 541–549; Massalski Adam: Tradycje Kielce jako ośrodka archiwalno-historycznego s. 551–565; Pogorzelska Iwona: Akta organizacji społecznych przechowywane w zasobie Archiwum Państwowego w Kielcach oraz Oddziale w Sandomierzu i ich znaczenie dla historii regionu (wybrane przykłady) s. 567–580; Gryz Ryszard: Autorytety z przeszłości. Wspomnienia w zbiorach Archiwum Diecezjalnego w Kielcach s. 581–597; Perłakowska Ewa: Prowadzenie i kompletność akt spraw we współczesnej kancelarii s. 599–610; Orszulak Jarosław: Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją – wybrane metadane dokumentów i spraw elektronicznych s. 611–621; Nowożycki Bartosz: Postrzeganie zasady proveniencji w świecie anglosaskim oraz o problemie zasady proveniencji w erze cyfrowej s. 623–632; Kok-Majewska Ella: „The American dream” polskiej dziewczyny w holenderskim archiwum s. 633–639; Pudłowski Leszek: Od stajni Augiasza do pierwszej ligi światowej. Rzut oka na rozwój australijskiej archiwistyki s. 641–663; Laba Oksana, Sheremetieva Victoria: Viktoristanná informacijnih tehnologii u sferi arhivnoí ukrainaiki s. 665–671; Czerniatyńska Julia: Komplektuvanná arhivnih ustanov Ukraïni dokumantami v elektronnij formi s. 673–680.

Rec.: Konopa Bartłomiej, *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 3/4 s. 127–130.

945. ARCHIWA w Niepodległej 1919–2019. Stulecie Archiwów Państwowych. Red. nauk. Ewa Rosowska. Warszawa 2019 NDAP 4° ss. 207, nlb. 1, il.

Treść: Mameczak-Gadkowska Irena: Powstanie i rozwój sieci archiwów państwowych i naczelnych organów archiwalnych w niepodległej Polsce s. 13–35; Chorążyczewski Waldemar: Polska myśl archiwalna okresu międzywojennego w powszechnym dyskursie archiwistycznym s. 37–58; Stępień Władysław: Archiwa polskie w latach 1918–1939 we współpracy międzynarodowej – problemy rewindykacji i nie tylko s. 59–78; Konstankiewicz Marek: Prawo archiwalne II Rzeczypospolitej s. 79–92; Archiwiści, archiwa, archiwalia [ilustracje] s. 93–201; Bibliografia s. 203–207.

Rec.: Laszuk Anna, *Kronika Warszawy*. 2019 nr 2 s. 139–148; Pruszczyńska Dominika, *Archeion*. T. 120: 2019 s. 429–430.

946. ARCHIWA, źródła, historia. Prace ofiarowane w siedemdziesiąte urodziny profesora Władysława Stępińskiego [ur. 1948]. Pod red. nauk. Ewy Rosowskiej i Huberta Wajsa. Warszawa 2018.

Rec.: Bielak Ewa, *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 85–88.

947. ARCHIWALIA do dziejów polskiej emigracji politycznej z lat 1939–1990. Pod red. Sławomira Łukasiewicza i Mariusza Olczaka. Warszawa 2018.

Rec.: Kiper Daniel, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 513–518.

948. CHMIELEWSKI Zdzisław: Z archiwistyką po Europie XX wieku. Szczecin 2017.

Rec.: Gaziński Radosław, *Archeion*. T. 119: 2018 s. 443–449, streszcz. ang., fr., ros.

949. CHOJECKA Joanna: Archiwa otwarte. O obecności archiwów państwowych w przestrzeni publicznej w kontekście założeń, realizacji i efektów strategii archiwów państwowych na lata 2010–2020. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 122–135, streszcz. ang.

950. CIECHANOWSKI Hadrian: Czy zmierzamy w stronę McArchiwum? Archiwa a makdonaldyzacja. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 10(12): 2019 s. 99–110, streszcz. ang.

951. CIECHANOWSKI Hadrian: Działalność naukowa archiwów państwowych w koncepcjach Naczelnych Dyrektorów Archiwów Państwowych w XXI w. (Artykuł dyskusyjny). *Archeion*. T. 119: 2018 s. 317–329, streszcz. ang., fr., ros.

Darii Nałęcz (1996–2006), Sławomira Radonia (2006–2011), Władysława Stępińskiego (2011–2016) i Wojciecha Woźniaka (2016–2018).

952. COŁBECKA Monika, Żmudziński Mateusz: Potrzeby informacyjne użytkowników archiwów kościelnych oraz możliwości ich badania. *Folia Toruniensia*. Vol. 19: 2019 s. 129–153, streszcz. ang.

953. ĆWIEK Ewelina: Zbiory fotografii Archiwów Komitetów Wojewódzkich Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej – aspekty historyczne i metodyczne. *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 45–76, streszcz. ang.

954. DERESZYŃSKA-ROMANIUK Melania: W 100-lecie dekretu o archiwach. Archiwum Państwowe w Bydgoszczy – dzieje i zasób. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 357–366, streszcz. ang., niem.

Od 1881 r. do współczesności.

955. DRZEWIECKI Bartosz, Pieczka Anna: Wzmocnienie roli nauk o informacji w dydaktyce archiwistyki – próba oceny funkcjonowania kierunku studiów infobrokerstwo, zarządzanie dokumentacją i archiwistyka na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 323–336, streszcz. ang.

Kierunek wprowadzony w 2014 r. przez Instytut Historii i Archiwistyki UP.

956. GUT Paweł: Krajowe sympozja archiwalne 1998–2020. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 3/4 s. 29–33.

957. INWENTARZ archiwalnych materiałów harcerskich. Archiwum Harcerskie.pl. Inwentarz przygot. przez zespół Marian Miszczuk [i in.]. Warszawa 2019 Jakobstaf!, ZHP 8° ss. 231, nlb. 135.

Lata 1910–2019.

958. IZDEBSKA Karolina, Kowalewski Maciej: Artysta i badacz w archiwum. Czy digitalizacja danych zawsze oznacza ich upublicznienie? *Kultura i Historia*. Nr 21: 2012 dane tekstowe (online), streszcz. ang

959. JABŁOŃSKA Marlena: Archiwa w przestrzeni. Ludzie, miejsca, działania. Wprowadzenie do problematyki obecności archiwów w przestrzeni publicznej. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 136–148, sum.

960. JANUSZKO-SZAKIEL Aneta: Archiwistyka cyfrowa. Długoterminowa ochrona dziedzictwa nauki i kultury. Warszawa 2017.

Rec.: Biernat Kamila, *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 71–77.

961. JAŚKOWSKA-JÓZEFIK Zuzanna: Archiwa uniwersytetów w Hiszpanii. Organizacja, zasób i działalność. Poznań 2019 Inst. Historii UAM 8° ss. 197, il. UAM w Poznaniu. (Publikacje Instytutu Historii; 169).

XX–XXI w.

962. JUBILEUSZ Jana Macholaka. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 7–18.

Treść: Szultka Zygmunt: Ku pamięci s. 7–8; Frankel Maria, Kozłowski Kazimierz: Doktor Jan Macholak – archiwista, humanista, regionalista s. 8–12; Gut Paweł: Działalność dr. Jana Macholaka w Stowarzyszeniu Archiwistów Polskich s. 12–14; Stępiak Władysław: Podziękowanie środowiska zawodowego, miasta i regionu za trud czterdziestu pięciu lat pracy archiwisty s. 14–18.

963. KAPAŁA Marcin: Problemy ogólne i regionalne związane z kształtowaniem zasobu archiwalnego. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 137–149.

964. KONOPA Bartłomiej: Reborn digital i black box – wpływ procesu archiwizacji na zasób archiwów Webu. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 10(12): 2019 s. 147–168, streszcz. ang.

965. KONSTANKIEWICZ Marek: Kształtowanie podstaw prawnych działalności archiwalnej w Polsce na przełomie XX i XXI w. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 337–366, streszcz. ang.

966. KOZŁOWSKI Kazimierz: Refleksyjne wspomnienia archiwisty regionalnego na siedemdziesięciolecie urodzin dr. Andrzeja Biernata. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 2 s. 45–52.

967. KROCHMAL Anna: Spotkanie Europejskiej Rady Archiwistów Narodowych w Sofii. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 640–642.

4–5 VI 2018 r.

968. KROCHMAL Anna: Wizyta delegacji archiwów irackich w Warszawie. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 642–644.

M.in. spotkanie w NDAP 19 III 2018 r.

969. KROCHMAL Anna: Wizyta delegacji archiwów litewskich w Warszawie i podpisanie aneksu do porozumienia o współpracy. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 648–650.

22 III 2018 r.

970. KROCHMAL Anna: Wizyta delegacji archiwów ukraińskich w Warszawie. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 645–648.

22–23 III 2018 r.

971. KUBICA Grażyna, Doboszevska Alina: Archiwum Historii Mówionej Śląska Cieszyńskiego – społeczny projekt otwarty. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 1 s. 143–151, streszcz. ang.

Idea badawcza oraz opis realizowanych projektów od 2010 r.

972. KWAŚNIEWICZ Katarzyna: Doświadczenia konserwatorskiej międzyarchiwalnej współpracy archiwów państwowych w latach 2011–2018. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 16: 2019 s. 209–211, streszcz. niem., ang.

Szkolenie w maju 2018 r. w Archiwum Państwowym w Katowicach.

973. KWIATKOWSKA Wiesława: Dorobek polskiej archiwistyki w zakresie metodyki opracowania zasobu archiwalnego. Warszawa 2014.

Rec.: Dudala Halina: Dojrzałość metodyki opracowania zasobu archiwalnego – i co dalej? Recenzja monografii... *Archeion*. T. 120: 2019 s. 367–377, streszcz. ang.

974. LASZUK Anna: Standardy de iure. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 2 s. 12–20.

975. LASZUK Anna, Stępiak Władysław, Urbaniak Violetta: Dr Andrzej Biernat – historyk i archiwista, działacz społeczny. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 11–25.

Zawiera też wybór z bibliografii prac A. Biernata z l. 1973–2018.

976. LEŚKIEWICZ Rafał: Archiwa i kolekcje prywatne w zasobie Instytutu Pamięci Narodowej. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 201–216, streszcz. ang., fr., ros.

977. LOUCHIN Jolanta: Wielka reforma emerytalna z 1998 r. i jej wpływ na przechowywanie i udostępnianie akt pracowniczych. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 559–568.

978. ŁYSAKOWSKA-TRZOSS Agata: „Ani jedna taśma nie może ulec zniszczeniu”. Osiemdziesiąt lat działalności Międzynarodowej

Federacji Archiwów Filmowych. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 113–124, streszcz. ang.

979. MAGIER Dariusz: Klątwa Bogdana Krolla. Pracownicy naukowcy i działalność naukowa w polskich archiwach państwowych w świetle literatury archiwalnej z XX i XXI w. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 89–107, streszcz. ang.

Zjawisko odchodzenia od działalności naukowej w archiwach państwowych w Polsce w 2. poł. XX i na pocz. XXI w. i zastępowania pracowników naukowych tzw. pomocniczymi pracownikami archiwalnymi.

980. MAGIER Dariusz: Pracownicy archiwów państwowych w 100-lecie ich istnienia. Próba portretu zbiorowego. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 10(12): 2019 s. 111–122, streszcz. ang.

981. MAGIER Eryk: Wspólny związek czy samodzielne działanie, czyli o dyskusji na temat jednoczenia się polskich bibliotekarzy i archiwistów w pierwszej połowie XX wieku. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 3/4 s. 57–67, streszcz. ang.

982. MAJKA Roman: Archiwa i procesy archiwotwórcze wybranych zgromadzeń zakonnych założonych na ziemiach polskich w XIX i XX wieku. Marki 2019 Michalina 8° ss. 366, il., mapy, streszcz. ang., niem.

983. METODYKA i standardy opracowania archiwalnego. Rzeczywistość i potrzeby. Pod red. Ireny Mamczak-Gadkowskiej i Krzysztofa Strykowski. Poznań 2019 Inst. Historii UAM 8° ss. 189, il., mapy. (Publikacje Instytutu Historii; 181).

Treść: Wstęp s. 7–8; Kwiatkowska Wiesława: Opracowanie archiwalne w dobie standaryzacji opisu archiwalnego. Zmiana metodyki czy narzędzi pracy? s. 11–19; Laszuk Anna: Zagadnienia teoretyczne i praktyczne a rekomendacje Centralnej Komisji Metodycznej kadencji 2013–2016 s. 21–30; Filipowicz Sławomir: Prace Centralnej Komisji Metodycznej na tle dylematów metodycznych archiwów państwowych s. 31–40; Jabłońska Marlena, Degen Robert: Wytyczne metodyczne do opracowania dokumentacji nieaktywnej. Potrzeba czy zbitek? s. 41–49; Roman Wanda K.: Opracowanie archiwaliów w Archiwum Emigracji w Toruniu, czyli dylematy metodyczne archiwów społecznych s. 51–64; Syta Krzysztof: Stan opracowania archiwów rodzinno-majątkowych w archiwach państwowych i co z tego wynika s. 65–82; Reczek Rafał: Metodyka i standardy opracowania zasobu archiwalnego Instytutu Pamięci Narodowej s. 83–96; Wójtowicz Artur: Opracowanie korespondencji w archiwach rodzinno-majątkowych na przykładzie Archiwum Zamojskich w Archiwum Głównym Akt Dawnych s. 97–105; Koszel-Pleskaczuk Bożena: Problemy opracowania zasobu archiwalnego uczelni wyższej na przykładzie Politechniki Białostockiej s. 107–114; Sak Monika: Metodyka opracowania dokumentacji przebiegu studiów na przykładzie Archiwum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu s. 115–125; Jaśkowska-Józefiak Zuzanna: Metodyka opracowania dokumentacji w Hiszpanii na przykładzie Portalu Archiwów Hiszpańskich (Portal de Archivos Españoles) s. 127–135; Matuszak Tomasz: Rozmieszczenie

zasobu archiwalnego a jego opracowanie – studium przypadku s. 137–148; Levchenko Larysa: Development of methodological basis and regulatory control on appraisal in Ukraine s. 149–169; Biernat Kamila: Jak opracowywać materiały archiwalne? Nowe rozwiązania metodyczne a nowoczesna technologia s. 171–178; Niedzwiedzka Magdalena: Metody kształcenia studentów wykorzystywane w trakcie zajęć z metodyki opracowania zasobu archiwalnego (lata 1985–2015) s. 179–189.

984. NOWOŻYCKI Bartosz: “Records in context”. Omówienie nowego standardu opisu archiwalnego. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 297–316, streszcz. ang., fr., ros.

985. OBLICZA archiwów i współczesne wyzwanie archiwistyki. *Studia archiwistyczne*. Red. nauk. Piotr A. Czyż, Dariusz Magier. Siedlce 2019 Wydaw. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach; Wydaw. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 354, il., streszcz. ang.

Treść: Czyż Piotr A., Magier Dariusz: Wstęp s. 7–8; Magier Dariusz: Skąd przychodzi i dokąd zmierza siedlecka archiwistyka? s. 9–19; Chorążyczewski Waldemar: O zbliżeniu bibliotek i archiwów w związku z pełnieniem przez nie funkcji naukowej s. 21–42; Czyż Piotr A.: Archiwistyka w muzealnictwie s. 43–68; Drzewiecki Bartosz: Realizacja funkcji archiwalnych w połowie XX wieku w świetle korespondencji zachowanej w spuściznach Włodzimierza Budki [1894–1977] i Adama Kamińskiego [1905–1981] s. 69–79; Dudala Halina: Współpraca archiwum państwowego i kościelnego w zakresie nadzoru nad wzrastającym zasobem archiwalnym s. 81–91; Sitkiewicz Damian: Czy (i komu) potrzebne są wstępy do inwentarzy archiwalnych s. 93–103; Falkowski Piotr: Brakowanie akt w okresie międzywojennym w Archiwum Państwowym w Poznaniu Oddział w Bydgoszczy s. 105–125; Obrębski Maciej: Podstawy prawne i procedura rewindykacji archiwów utraconych po 1945 roku s. 127–144; Łosowska Anna: Relacja świadków jako źródło do badań biografii duchowieństwa diecezji lubelskiej w XX wieku. Problem ich wartości informacyjnej i wiarygodności s. 145–158; Frąs Marcin: „Archiwa miejskie” miast prywatnych Wielkopolski w strukturze narodowego zasobu archiwalnego s. 159–174; Openkowski Rafał: Archiwum Związku Harcerstwa Polskiego s. 175–184; Romanowski Piotr: Geneza, budowa i zastosowanie wykazów akt centrali MSZ w latach 1933–1939 s. 185–216; Czarnota Tomasz: Tak zwane akta obce w zespołach PZPR jako zagadnienie archiwoznawcze i problem metodyczny s. 217–245; Dąbrowski Adam Grzegorz: Źródła do badań regionalnych w zasobie Archiwum Akt Nowych w Warszawie s. 247–275; Wysocki Jacek: Materiały dotyczące mniejszości ukraińskiej w zasobie archiwalnym Instytutu Pamięci Narodowej w Lublinie s. 277–300; Wróbel Andrzej: Włodzimierz Rudz [1925–2002] – propagator archiwistyki w wymiarze regionalnym s. 301–324; Bosko Maciej: Charakterystyka potrzeb użytkowników zasobu archiwalnego dawniej i dziś na przykładzie Archiwum Państwowego w Lublinie Oddział w Radzynie Podlaskim s. 325–335.

986. OLENDER Elżbieta: Powstanie sieci archiwów państwowych na terenie Wielkopolski. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 105–122.

Po II wojnie światowej.

987. PIELECKI Marcin: Hybrydyzacja archiwalna. *Kultura i Historia*. Nr 33: 2018 s. 34–37. Narodowe Archiwum Cyfrowe.

988. PIETRZYK Paweł: Współczesne uwarunkowania i perspektywy działalności naukowej

archiwów państwowych – próba diagnozy. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 19–34.

Toż w jęz. ang.: Contemporary conditions and prospects for scientific activity of state archives – an attempt at diagnosis. *Tamże* s. 35–49.

989. PIĘTKA-HADAŁA Dorota Zofia: IX i X Warszawski Piknik Archiwalny, Warszawa 9–10 VI 2018 r. i 8 VI 2019 r. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 10(12): 2019 s. 215–218.

990. POGRANICZA archiwistyki. Toruńskie Konfrontacje Archiwalne. Pod red. Waldemara Chorążyczewskiego i Agnieszki Rosy. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 249.

Treść: Chorążyczewski Waldemar: Wprowadzenie s. 7–10; Kwiatkowska Wiesława: Pogranicza archiwistyki a jej istota s. 11–16; Bewicz Piotr: Pogranicza archiwistyki, czyli gdzie? Dwa i pół eseju o archiwum s. 17–24; Piasek Wojciech: Archiwistyka – jedna czy wiele dyscyplin naukowych? Uwagi z perspektywy „nowej archiwistyki” s. 25–31; Bialiański Aliaksandr: Deconstruction as a way to expand the boundaries of archival science s. 33–45; Hiarnovich Tatsiana: Archiwa i rewolucje. Kryzys społeczno-kulturowy jako czynnik rozwoju prawa archiwalnego s. 47–66; Roman Wanda K.: Kulturowe oblicza archiwistyki s. 67–84; Rosa Agnieszka, Siuda Kamila: Analiza egodokumentalna pamiętników archiwistów jako przyczynek do poznania mentalności określonej grupy zawodowej s. 85–99; Wiśniewska-Drewniak Magdalena: Terenowe badanie archiwów społecznych – refleksje z podróży po pograniczach s. 101–117; Falkowski Piotr: Dokumentacja masowa a współczesny użytkownik archiwum s. 119–142; Smoczyński Marcin: Amerykańskie i polskie początki zarządzania dokumentacją s. 143–152; Laszuk Anna: Informatyczna dyplomatyka – wokół dokumentu elektronicznego s. 153–170; Biernat Kamila: Wyzwania polskich archiwistów państwowych w dobie cyfryzacji s. 171–181; Perłowska Katarzyna: Co o archiwach cyfrowych wiedzą studenci archiwistyki i zarządzania dokumentacją? s. 183–203; Konopa Bartłomiej: Archiwa Internetu – nowy przedmiot zainteresowania archiwistyki? s. 205–213; Trzoss Adrian, Wemer Wiktor: Problemy i wyzwania związane z badaniem i archiwizacją aktywności instytucji publicznych w mediach społecznościowych s. 215–228; Hlebionek Marcin: O opracowaniu materiałów sfragistycznych w archiwach państwowych s. 229–249.

991. PROBLEMY archiwalnych systemów informatycznych. Pod red. Jerzego Bednarka i Pawła Perzyny. Warszawa–Łódź 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 164, tabl. 4, il., streszcz. ang. (Symposia Archivistica; t. 5).

Treść: Bednarek Jerzy, Perzyna Paweł: Wstęp s. 9–15; Ryszewski Bohdan: Wprowadzenie do sympozjum s. 17–19; Chorążyczewski Waldemar: Klasyfikacja drogi informatyzacji w archiwach s. 21–28; Bednarek Jerzy: Archiwalny system informacyjny i archiwalny system informatyczny. Wzajemne zależności s. 29–39; Leśkiewicz Rafał: Model architektury archiwalnego systemu informatycznego s. 41–56; Perzyna Paweł: Próby stworzenia archiwalnych systemów informatycznych w polskich archiwach s. 57–77; Cołbecka Monika, Rosa Agnieszka: Metody badań potrzeb użytkowników archiwalnych systemów informatycznych s. 79–89; Żeglińska Anna: Wyszukiwanie on-line w zasobach Archiwum Służby Bezpieczeństwa byłej NRD – Stasi Unterlagen Archiv s. 91–104; Nowosad Wiesław: Standard FOPAR – przeszłość i przyszłość s. 105–111; Kwaśniak Mariusz: Archiwum IPN na drodze do informatyzacji. Bilans i perspektywy s. 113–121; Klubiński Andrzej: Drogi do

informatyzacji w instytucjach naukowych Polskiej Akademii Nauk s. 123–128; Majka Roman: Projekt modelu systemu informatycznego w archiwach zakonnych s. 129–136; Perzyna Paweł: Podsumowanie sympozjum s. 139–144.

992. RACHWAŁ Piotr: Zasób ksiąg metrykalnych w archiwach parafii rzymskokatolickich Lubelszczyzny. Cz. 3. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 259–280, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. T. 109: 2018.

993. ROSA Agnieszka: O społecznych rolach archiwów we współczesnym dyskursie archiwalnym w Polsce na marginesie dyskusji panelowej „Archiwa w przestrzeni publicznej”. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 149–167, streszcz. ang.

994. ROZPROSZONE archiwa NSZZ „Solidarność”. Materiały z konferencji, Gdańsk, 21 listopada 2013 r. Pod red. Marzeny Kruk i Łukasza Grochowskiego. Gdańsk–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 213, il.

Treść: Zydorek Ewa: Przedmowa s. 7–8; Grochowski Łukasz: Wstęp s. 9–11; Flis Iwona: Referat Stanisława Flisa „Akta struktur NSZZ »Solidarność« w Gdańsku” (omówienie) s. 15–23; Grochowski Łukasz: Charakterystyka zasobu Archiwum Historycznego Komisji Krajowej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” s. 25–48; Lewandowska Joanna: Druki ciągłe w zbiorach Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” (zarys problemu) s. 49–60; Karasiński Eugeniusz: Akta struktur NSZZ „Solidarność” w zasobach Archiwum Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność” w Katowicach (komunikat) s. 61–64; Fedosyeyeva Agnieszka: Dokumentacja aktowa i fotograficzna Archiwum Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ „Solidarność” w Lublinie (komunikat) s. 65–72; Flis Marzena: Archiwum Cyfrowe Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” w Gdańsku (komunikat) s. 73–81; Szymkowska Beata: Materiały NSZZ „Solidarność”, NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność” i innych organizacji opozycji antykomunistycznej w Archiwum Państwowym w Gdańsku oraz ich losy s. 85–106; Glatz Joanna: Materiały NSZZ „Solidarność” w Archiwum Państwowym w Szczecinie s. 107–122; Tytko Marek, Mariusz: Archiwalna NSZZ „Solidarność” (1980–1989) w zasobie Fundacji Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego w Krakowie. Problemy metodologiczne opracowania „solidarnościowych” zbiorów drugiego obiegu s. 125–136; Kołodziej Andrzej: Zbiory akt NSZZ „Solidarność” w Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna w Gdyni s. 137–140; Krzencessa-Ropiak Monika: Zbiory Europejskiego Centrum Solidarności s. 141–153; Płuciennik Monika: Wydawnictwa podziemne i archiwalia dotyczące NSZZ „Solidarność” w zbiorach Fundacji Archiwum Helweto-Polonium w Szwajcarii s. 155–163; Aneks: Stenogram dyskusji na temat potrzeby opracowania przewodnika po rozproszonych zbiorach archiwalnych NSZZ „Solidarność”. Oprac. Łukasz Grochowski, Kamil Kaliszuk s. 167–182; Stanisław Flis (1964–2014). Oprac. Łukasz Grochowski s. 183–188; Bibliografia s. 193–207.

995. RÓŻAŃSKI Mieczysław: Archiwum dekanalne – podstawy prawne. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 337–347, streszcz. ang.

996. RYSZEWSKI Bohdan S.: O metodologii archiwistyki i teorii archiwalnej. Przegląd

ogólny pięćdziesięcioletnich badań. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 10(12): 2019 s. 13–24, streszcz. ang.

997. SKUPIEŃSKI Krzysztof: Polska nauka o archiwach wobec nauki o dokumencie oraz rozwoju inter-, multi- i transdyscyplinarności. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 108–121, streszcz. ang.

997a. SPUŚCIZNY – co po nas zostaje? Zagadnienia metodologiczne. Materiały konferencji naukowych organizowanych przez Archiwum Nauki PAN i PAU i Polską Akademię Umiejętności. Red. nauk. Adam Górski. Kraków 2018 Archiwum Nauki PAN i PAU 8° ss. 234, nlb. 2, il. Archiwum Nauki PAN i PAU.

Materiały z konferencji: „Ocalone od niepamięci... Co kryją archiwa osobiste uczonych i twórców?“, Kraków, 22 VI 2012 r.; „Czas zatrzymany... Fotografie w spuściznach uczonych i twórców“, Kraków, 19–20 VI 2013 r.; „Ocean wszechrzeczy... W spuściznach ludzi nauki i kultury“, Kraków, 13 VI 2014 r.

Treść: Górski Adam: Wstęp s. 5–7; Ocalone od niepamięci... Co kryją archiwa osobiste uczonych i twórców?: Majkowska Rita: Bogactwo, różnorodność, rozproszenie... Archiwum osobiste (spuścizna) okiem archiwisty s. 11–16; Daszkiewicz Piotr: Spuścizny krakowskich uczonych w zbiorach Narodowego Muzeum Historii Naturalnej w Paryżu s. 17–23; Durčanský Marek: Spuścizny w Archiwum Uniwersytetu Karola w Pradze: gromadzenie – opracowywanie – pracowniana s. 24–31; Malicka Ewa: Archiwum domowe Pawlikowskich w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej – o jego dziejach, scalaniu i opracowaniu s. 32–44; Woźny Marzena: Między Polską Akademią Umiejętności a jej dawnym Muzeum. Podzielona spuścizna profesora Włodzimierza Demetrykiewicza [1859–1937] s. 45–52; Tarkowski Radosław: Okiem badacza. W poszukiwaniu spuścizny po Konstantym Jelskim [1837–1896] s. 53–61; Sanetra Krystyna: Opracowanie materiałów rękopiśmiennych w formacie MARC-21 w Komputerowym Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ s. 62–76; Czas zatrzymany... Fotografie w spuściznach uczonych i twórców: Piech Zenon: „Trwanie osobne i wieczne”. Fotografia jako źródło w kręgu nauk pomocniczych historii i archiwistyki s. 79–110; Bochenek Małgorzata, Seweryn Anna: Postępowanie ze zbiorem fotografii – wymagania konserwatorskie a rzeczywistość s. 111–119; Kozielec Tomasz: Przegląd XIX-wiecznych technik fotograficznych oraz zniszczeń na przykładzie zbioru Biblioteki PAN w Kórniku s. 120–130; Kalisz Katarzyna: Spuścizny fotograficzne w zbiorach Narodowego Archiwum Cyfrowego s. 131–136; Urban Jacek: Fotografie w spuściznie kardynała Karola Wojtyły i poza nią przechowywane w Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie s. 137–141; Stremski Piotr: Fotografie z zasobu Archiwum Państwowego w Łodzi jako źródło do badań biograficznych s. 142–152; Skrejko Magdalena: „PRO ARTE” Floriańska 15, czyli dokumentacja fotograficzna zakładu Mieczysława Rysia [1896–1967] z czasów II wojny światowej s. 153–157; Walanus Wojciech: Fotografie ze zbiorów polskich uczonych w Fototece Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zarys problematyki s. 158–180; Lesiak-Przybył Bożena: Fotografie w „Dzienniku” Aleksandry Czechówny [1839–1923] s. 181–196; „Ocean wszechrzeczy... W spuściznach ludzi nauki i kultury”: Wrede Maria: Różnorodność niełatwa s. 199–208; Durčanský Marek: Dokumentacja pozaaktowa w czeskich archiwach specjalistycznych na przykładzie Archiwum Uniwersytetu Karola s. 209–214; Dyrdoń Zbigniew: Kartografia i dokumentacja techniczna w Archiwum Narodowym na wybranych przykładach s. 215–222; Godzik Barbara, Czerna Renata: Zielenki wybitnych uczonych polskich w zbiorach Instytutu Botaniki im. Władysława Szafera Polskiej Akademii Nauk s. 223–234.

Rec.: Berska Barbara, *Archeion*. T. 120: 2019 s. 401–405; Grin[–Piszczek] Ewa, *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 3/4 s. 116–121.

998. TANDECKI Janusz: Archiwa w Polsce w latach 1944–1989. Zarys dziejów. Toruń 2017.

Rec.: Laszuk Anna, *Archeion*. T. 119: 2018 s. 462–469, streszcz. ang., fr., ros.

999. W DRODZE do niepodległości. Ślady działań w archiwach, dokumentach i publicystyce państwowej, lokalnej i polonijnej w krajach zamieszkiwanych przez Polaków. Materiały sesji naukowej XL Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie (Paryż, 28 VIII – 1 IX 2018). Pod red. Andrzeja Biernata. Paryż–[Warszawa] 2019 Tow. Hist.-Liter. w Paryżu; Bibl. Polska; Nar. Inst. Dziedzictwa Kulturowego za Granicą Polonika 8° ss. 205, il.

Treść: Janiszewska-Jakubiak Dorota: Wstęp s. 7–8; Zaleski Pierre: Przedmowa s. 9–12; Balázs István: Reakcja na odrodzenie Polski w prasie węgierskiej s. 13–18; Cieślak Aleksandra, Pietrzyk Zdzisław: Spuścizna rękopiśmienna Eugeniusza Romera jako źródło wiedzy do kształtowania granic Polski w latach 1918–1920 s. 19–29; Czarnowski Robert: Duszpasterstwo polskie we Francji i jego rola w podtrzymaniu tożsamości narodowej w latach 1918–1939 s. 31–49; Derwiński Zdzisław A.: Zaangażowanie Polaków w Australii na rzecz Polski w czasie I wojny światowej s. 51–57; Dobrzyński Andrzej: Nauczanie Jana Pawła II o duchowej wolności człowieka jako tworzywie niepodległej Polski s. 59–69; Jaworska Krystyna: Turyński Komitet Pro Polonia we Włoszech s. 71–92; Konopka Jan A.: Kościuszko i Paderewski. Drogowskazy Niepodległości s. 93–104; Drag Korga Iwona: Legiony i ich historia w zbiorach Instytutu Pilsudskiego w Ameryce s. 105–111; Kowalska Jadwiga: Drogi do niepodległości. Polskie źródła kościelne w Londynie s. 113–123; Lachowicz Teofil: Jan Sierociński [1891–1955], ochotnik z Ameryki do Błękitnej Armii przywrócony pamięci s. 125–141; Misterka Halina: Wkład Polonii amerykańskiej w dzieło odzyskania niepodległości na podstawie dokumentów Archiwum Muzeum Polskiego w Ameryce s. 143–171; Zaleski Pierre: Polskie Towarzystwo Historyczno-Literackie i Biblioteka Polska w Paryżu s. 173–193; Aneks: Ramowy program XL Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie (Paryż, 28 VIII – 1 IX 2018) s. 197–201; Lista uczestników XL Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie (Paryż, 28 VIII – 1 IX 2018) s. 203–205.

1000. WALESZCZUK Sonia: Sprawozdanie z VII Toruńskich Konfrontacji Archiwalnych. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 3/4 s. 139–142. 5–6 XII 2019 r.

1001. WIŚNIEWSKA-DREWNIAK Magdalena: Inaczej to zniknie. Archiwa społeczne w Polsce – wielokrotne studium przypadku. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 614, nlb. 1, il.

Lata 2015–2018.

1002. WOŹNIAK Wojciech: Archiwizacja Internetu – próba podsumowania dotychczasowych prac i ustaleń. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 10(12): 2019 s. 75–98, streszcz. ang.

1003. WOŹNIAK Wojciech: Dokument elektroniczny – definiowanie na gruncie archiwalnym. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 2 s. 53–69, streszcz. ang.

1004. WREDE Maria: Zbiory nośników pamięci w instytucjach prywatnych i społecznych – uwagi na temat form współpracy i metod działania. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 177–186, streszcz. ang., fr., ros.

1005. ZASADA zespołowości w praktyce Archiwów Państwowych. *Studia i materiały*. Pod red. nauk. Ewy Rosowskiej. Warszawa 2017.

Rec.: Galik Elżbieta: Zasada proveniencji – zasada uniwersalna czy relikw przeszłości? Recenzja opracowania... *Archeion*. T. 120: 2019 s. 378–391, streszcz. ang.

1006. ZAWADA Michał: Interdisciplinary approach in preservation, digitization and sharing of archival materials. *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 89–96, streszcz. ang.

1007. ZIĘTAŁ Katarzyna: Archiwa społeczne w Polsce – ogólna sytuacja i perspektywy. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 287–296, streszcz. ang., fr., ros.

b) Poszczególne archiwa krajowe i zagraniczne

Zob. poz. 1095, 9490.

Białystok

1008. ARCHIWUM Państwowe w Białymstoku 1953–2018. Ludzie, historia, archiwalia. Red. Marek Kietliński. Białystok 2018.

Rec.: Laszuk Anna, *Archeion*. T. 120: 2019 s. 413–419.

Bydgoszcz

1009. BORODIJ Eugeniusz: Janusz Kutta – dyrektor Archiwum Państwowego w Bydgoszczy w latach 1982–2004. Okiem młodszego kolegi. *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych*. T. 8: 2018 z. 1 s. 19–24.

1010. FALKOWSKI Piotr: Zasób Archiwum Miejskiego w Bydgoszczy w latach 1909–1920. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 343–355, streszcz. ang., niem.

1011. SUPERCZYŃSKI Mateusz: Akta gruntowe i hipoteczne Archiwum Ksiąg Wieczystych w Bydgoszczy – doświadczenia z prac nad porządkiem dopływu. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 3/4 s. 35–44, streszcz. ang.

Chełmno

1012. ZIELIŃSKI Marek Grzegorz: Archiwum Fary Chełmińskiej. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 487, nlb. 1, il.

Inwentarz.

Rec.: Jankowska Jagoda, *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 3/4 s. 122–126.

Frombork

1013. KOPICZKO Andrzej: Losy Archiwum Archidiecezji Warmińskiej uwarunkowane dwoma totalitaryzmami. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 263–281, streszcz. ang.

We Fromborku.

Kalisz

1014. BESTIAN-ZAJĄC Anna: VII sezonów Marcowego Maratonu Archiwalnego za nami. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 103–112.

Impreza promocyjna Archiwum Państwowego w Kaliszu.

Katowice

1015. GŁOWANIA Katarzyna, Kurdyk Barbara: Wdrożenie systemu EZD PUW w Archiwum Państwowym w Katowicach. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 16: 2019 s. 187–190, streszcz. niem., ang.

1016. GREINER Piotr: Sprawozdanie Dyrektora Archiwum Państwowego w Katowicach za 2018 rok. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 16: 2019 s. 213–228, streszcz. niem., ang.

1017. SŁYSZ-SZCZUCKA Katarzyna: Po dziesięciu latach doświadczeń z konstruowaniem wystaw mobilnych w Archiwum Państwowym w Katowicach. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 16: 2019 s. 197–201, streszcz. niem., ang.

Kielce

1018. FRĄCZEK Lech: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Przyjaciół Archiwum Diecezjalnego im. bł. Wincentego Kadłubka w Kielcach za rok 2018. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 307–312.

1019. KWAŚNIEWSKI Andrzej: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Przyjaciół Archiwum Diecezjalnego im. bł. Wincentego Kadłubka w Kielcach za rok 2018. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 549–553.

1020. POSZAŁSKA Monika, Wołczyk Łukasz: Sprawozdanie z realizacji cyklu „Spotkania ze źródłem archiwalnym” w 2018 roku.

Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne. T. 8: 2019 s. 301–305.

W Archiwum Państwowym w Kielcach.

1021. RUTKOWSKA Wiesława: Działalność Archiwum Państwowego w Kielcach w 2018 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 285–300.

Koszalin

1022. CEYNOWA Tadeusz: Księgi metrykalne parafii rzymskokatolickiej w Grzymalowie przechowywane w Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 93–111, streszcz. ang.

Z XVIII–XIX w.

1023. CEYNOWA Tadeusz: Materiały Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej w Koszalinie dotyczące kościelnych dziejów Piły. *Studia Koszalińsko-Kołobrzesckie*. Nr 26: 2019 s. 249–266.

Z XVIII–XX w.

Kraków

1024. BERSKA Barbara: Polska jest prawdą! Kraków jest polski! Źródła do badań kwestii odzyskania niepodległości przez Kraków przechowywane w Archiwum Narodowym w Krakowie. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 169–184, streszcz. ang.

1025. KRZYWDA Paulina: W trosce o zachowanie pamięci... Działalność popularyzatorska Archiwum Nauki PAN i PAU w latach 2016–2018. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 24: 2018 [dr.:] 2019 s. 334–342.

Wystawy, konferencje, pokazy, publikacje.

1026. MAJKOWSKA Rita: Rola i znaczenie archiwaliów rodzinnych w badaniach naukowych. Kilka kart z archiwum rodzinnego Kotkowskich. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 64: 2019 s. 257–275, streszcz. ang., ros.

W zbiorach Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie.

1027. RAPORT z działalności Archiwum Narodowego w Krakowie 2014–2015. Red. Kamila Follprecht, Liliana Pochwalska. Kraków 2016 Archiwum Nar. 8° ss. 29, nlb. 3, il.

Toż 2016. Red. Liliana Pochwalska. Kraków 2016 ss. 16.

Toż 2017. Report on the activities of the National Archives in Kraków 2017. Red. Liliana Pochwalska; tl. Ian Corkill. Kraków 2017 ss. 36.

1028. SANAK Marcin: „Skarbiec przemożny drogich pamiątek”. Zarys dziejów Archiwum

Polskiej Prowincji Dominikanów w Krakowie. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 281–329, streszcz. ang.

Krzeszów

1029. INWENTARZ archiwum opactwa benedyktynek w Krzeszowie na Śląsku. Archiwalia z okresu niemieckiego. Inventar des Archivs der Benediktinerinnenabtei in Grüssau in Schlesien. Die Archivalien aus der deutschen Zeit. Oprac. Urszula Ososko, Rainer Sachs. Wrocław 2016 Wrocławskie Tow. Miłośn. Historii – Oddz. PTH 8° ss. 242, nlb. 1. (Dziedzictwo Kulturowe po Skasowanych Klasztorach; t. 7).

Rec.: Łaborewicz Ivo, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 2 s. 159–164.

Kutno

1030. LEŚNIEWSKA Jolanta: Archiwum Państwowego w Płocku Oddział w Kutnie – historia i zasób. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 11: 2019 s. 101–114, streszcz. ang.

Leszno

1031. RATAJEWSKA Barbara: Materiały archiwalne dotyczące wyborów czerwcowych 1989 roku w zasobie Archiwum Państwowego w Lesznie. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 151–157.

Lublin

1032. CZARNOTA Tomasz: Access to Archival Holdings in the Archives of the Communist Party on the Example of the Archive of the Voivodeship Committee of the PZPR in Lublin. *Res Historica*. Nr 47: 2019 s. 275–309, streszcz. pol.

1033. DEREWENDA Robert: Archiwum Główne Ruchu Światło-Życie – historia, zasób, jego opracowanie i udostępnianie. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 217–232, streszcz. ang., fr., ros.

W Lublinie od 2001 r., formalnie od 2004 r.

1034. KUS Józef: Szkice na stulecie Archiwum Państwowego w Lublinie. Lublin 2019 AP 8° ss. 129, il., mapy.

Lata 1918–2019.

1035. PRÓCHNIAK Paweł: Brama jako archiwum. Działania archiwistyczne Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN” w Lublinie. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 1 s. 113–123, streszcz. ang.

Od 1997 r.

Łęczycza

1036. GÓRSKA-SIERADZKA Jolanta, Markiewicz Ewelina: Archiwum Państwowe w Płocku Oddział w Łęczycy – historia i zasób. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 11: 2019 s. 115–125, streszcz. ang.

Łódź

1037. DRZEWIECKA Anna: „Łódzka” część zbioru Tadeusza Regera [1872–1938]. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 361–375, streszcz. ang., fr., ros.

Zakupiona pierwotnie przez Muzeum J. Piłsudskiego w Łodzi, następnie przekazana do Archiwum Miejskiego (obecnie AP) w Łodzi.

1038. JANIK Maciej: Od papierowego inwentarza do archiwalnego systemu informatycznego, czyli o procesie retrokonwersji w Archiwum Państwowym w Łodzi słów kilka. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 102–108, streszcz. ang., fr., ros.

1039. SOLARZ Jędrzej: Sumariusz archiwalny spuścizny na przykładzie dokumentów lwowskiego bankowca Maurycego Bergnera. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 3/4 s. 69–94.

W Łodzi, w prywatnym posiadaniu.

Olsztyn

1040. MACIEJKO Karol: Od Państwowych Nieruchomości Ziemskich do Państwowych Gospodarstw Rolnych (1946–1982). Charakterystyka źródeł do dziejów rolnictwa upaństwowionego w zasobie Archiwum Państwowego w Olsztynie. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 3 s. 457–497, streszcz. ang., niem.

1041. MAKSYMOWICZ Sławomir Jan: Źródła do dziejów I wojny światowej w zasobie Archiwum Państwowego w Olsztynie. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 3 s. 445–455, streszcz. ang., niem.

1042. PIOTRKIEWICZ Romualda: Uwagi o retrokonwersji Archiwum Państwowego w Olsztynie. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 97–101, streszcz. ang., fr., ros.

1043. ZBRZEŹNIAK Maria: Podsumowanie działalności Archiwum Państwowego w Olsztynie w 2018 roku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 1 s. 165–172.

Piotrków Trybunalski

1044. MATUSZAK Tomasz: Źródła do dziejów piotrkowskiego kupiectwa w zasobie Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim.

Piotrkowskie Zeszyty Historyczne. T. 18: 2017 z. 2 s. 107–127, streszcz. ang.

1045. MATUSZAK Tomasz, Hubka Maciej: Sprawozdanie z obchodów jubileuszowych 100-lecia działalności Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim, 5 grudnia 2019 r. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 225–227.

Płock

1046. BAŃKA Krystyna: Działalność Archiwum Państwowego w Płocku w roku 2018. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 11: 2019 s. 139–147.

1047. BAŃKA Krystyna: Zasób Archiwum Państwowego w Płocku – jego gromadzenie i opracowanie (1919–2018). *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 11: 2019 s. 51–81, streszcz. ang.

1048. HORODYSKA-GIZIŃSKA Ewa: Stefan Welamin Rutki [1855–1932] – pierwszy kierownik i dyrektor Archiwum Państwowego w Płocku w latach 1919–1932. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 11: 2019 s. 28–50, streszcz. ang.

1049. PIEKARSKI Tomasz, Stogowska Anna Maria: Zmiany organizacyjne i kierownictwo Archiwum Państwowego w Płocku w latach 1919–2019. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 11: 2019 s. 9–27, streszcz. ang.

1050. WOJCIECHOWSKA Agnieszka: Popularyzacja w Archiwum Państwowym w Płocku (1919–2019). *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 11: 2019 s. 83–100, streszcz. ang.

Poznań

1051. MATYSIAK Jarosław: Materiały do dziejów Archiwum Państwowego w Poznaniu w świetle spuścizny z zasobu PAN Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 199–209, streszcz. ang.

1052. REZLER Marek: Związek Weteranów Powstań Narodowych RP 1914–1921 i Związek Powstańców Wielkopolskich 1918–1919 w świetle materiałów Archiwum Państwowego w Poznaniu. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 177–185, streszcz. ang.

1053. SAK Monika: Archiwum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Organizacja, działalność, zasób. Poznań 2019 Inst. Historii UAM 8° ss. 269, il. Inst. Historii UAM. (Publikacje Instytutu Historii; 182).

Lata 1919–2017.

Przemysł

1054. KROCHMAL Anna: Archiwum historyczne eparchii przemyskiej. Warszawa–Przemysł 2016.

Rec.: Golaszewski Łukasz, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 1 s. 111–115, streszcz. ang.

1055. KROCHMAL Anna: Promocja publikacji „Unia brzeska i jej konsekwencje. W 420. rocznicę synodu unijnego”. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 634–636.

Pod red. Anny Krochmal i Anny Nowak.
W Archiwum Państwowym w Przemysłu, 10 XI 2017 r.

1056. URBANIAK Violetta: Promocja publikacji „Archiwum historyczne eparchii przemyskiej”. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 637–640.

Autorstwa Anny Krochmal.
W Archiwum Państwowym w Przemysłu, 31 III 2017 r.

Radziszewo-Sobiechowo

1057. KRYŃSKI Stanisław, Tomaszewski Norbert Dariusz: Małe archiwum domowe ze wsi Radziszewo-Sobiechowo. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 1 s. 211–231.

Omówienie dokumentów z l. 1851–1945 z archiwum rodziny Kryńskich.

Radom

1058. KUPISZ Dariusz: Staropolski zasób archiwalny parafii św. Jana Chrzciciela w Radomiu. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 185–201, streszcz. ang.

XVI–XVIII w.

Sanok

1059. DOBROWOLSKI Stanisław: Karty z wyborów samorządowych w dniu 16 listopada 2014 roku w zasobie Oddziału w Sanoku Archiwum Państwowego w Rzeszowie. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 31: 2019 s. 197–210, streszcz. ang.

Szczecin

1060. BAŃKOWSKA Iga: Echa wspomnień archiwalnych lat Profesor Lucyny Turek-Kwiatkowskiej (1925–2017). *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 2: 2018 s. 175–187.

Dyrektor Archiwum Państwowego w Szczecinie w l. 1969–1975.

1061. BAŃKOWSKA Iga: Kalendarium wydarzeń w Archiwum Państwowym w Szczecinie w roku 2017. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 2: 2018 s. 191–222.

Toż w roku 2018. *Tamże*. T. 3: 2019 s. 253–282.

1062. FRĄCKOWIAK Piotr: Skontrum zasobu archiwalnego uczelni wyższej na przykładzie Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 49–57, streszcz. ang.

1063. GAZIŃSKI Radosław: Główne kierunki działalności Archiwum Państwowego w Szczecinie w latach 2007–2017. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 58–77, streszcz. ang., fr., ros.

1064. GLATZ Joanna: Z doświadczeń retrokonwersji Archiwum Państwowego w Szczecinie. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 140–147, streszcz. ang., fr., ros.

1065. KANDYBOWICZ Anna: Druki szkolne w zasobach archiwalnych. Dzienniki lekcyjne z lat 1946–1967. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 2: 2018 s. 65–81, streszcz. ang.

Archiwum Państwowe w Szczecinie.

1066. PAWLIK Radosław: Materiały źródłowe do dziejów Kaszubów i ich kultury w zespole Sąd Nadworny Księstwa Szczecińskiego w Stargardzie. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 221–250.

W zasobie Archiwum Państwowego w Szczecinie.

1067. SITARZ Bartosz: Materiały archiwalne do wydarzeń Grudnia 1970 roku w Szczecinie w zasobie Archiwum Państwowego w Szczecinie. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 2: 2018 s. 101–132, streszcz. ang.

1068. SZUKAŁA Maciej: Archiwum Państwowe w Szczecinie w latach 1914–1945. Ludzie i działalność. Szczecin–Warszawa 2019 AP w Szczecinie; NDAP 8° ss. 269, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

Tarnów

1069. BIELASZKA-PODGÓRNY Barbara: Proces aktotwórczy w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnowie na przykładzie Wydziału do Spraw Wyznań (1975–1989). *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 10(12): 2019 s. 123–146, streszcz. ang.

1070. DUDEK Maciej: Tarnowski Oddział Archiwum Narodowego. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 229–231.

Od 1950 r.

1071. GLUGŁA Paweł: Akta lokalne, księgi metrykalne i inne dokumenty diecezji rzeszowskiej w zasobie Archiwum Diecezjalnego im. Arcybiskupa Jerzego Ablewicza w Tarnowie.

Resovia Sacra. R. 24: 2017 s. 83–113, streszcz. ang.

1072. GLUGLA Paweł: Archiwalia dekanatu baranowskiego diecezji sandomierskiej w zasobach Archiwum Diecezjalnego im. Arcybiskupa Jerzego Ablewicza w Tarnowie. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 24: 2018 [dr.:] 2019 s. 249–269, streszcz. ang.

Dokumenty przypisane diecezji sandomierskiej od 1992 r. (reorganizacja granic) pochodzące z XIX–XX w.

1073. GLUGLA Paweł: Dokumentacja fotograficzna diecezji rzeszowskiej w zasobach Archiwum Diecezjalnego im. Arcybiskupa Jerzego Ablewicza w Tarnowie. *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 115–138, streszcz. ang.

Toruń

1074. KRAJNIAK Weronika: Jerzy Serczyk [1927–2006] i jego materiały w zasobie Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 331–348, streszcz. ang., fr., ros.

1075. WÓJTOWICZ Artur: Sprawozdanie z obchodów 70-lecia Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 614–619.

18–19 X 2018 r.

Warszawa

1076. CHODKOWSKA Anita: “A Path by the Road”. Woman-Made Material in Men’s Archives in the Archive of the Polish Academy of Science in Warsaw. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 386–395.

1077. DRĄG Kaja: Przewodnik po zbiorach „Zespół 1911–1939” oraz „Zespół wspomnień i historii lokalnych” z zasobu archiwum Muzeum Harcerstwa w Warszawie. [T. 1]. Współpr. Julia Tazbir, Katarzyna K. Traczyk, Rafał Tozcek. Warszawa 2016.

Rec.: Rutkowska Wiesława, Pogorzelska Iwona, *Archeion*. T. 119: 2018 s. 470–479, streszcz. ang., fr., ros.

1078. JANKOWSKI Rafał: Materiały do herbarza Emiliana Szeligi Żernickiego [1826–1910] w Archiwum Głównym Akt Dawnych. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 145–152, streszcz. ang.

1079. KRAWCZUK Wojciech: Metryka Konna Władysława IV Wazy – nowy rozdział sumaryzacji. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 35–38, streszcz. ang.

Prace nad nią i stan opracowania w AGAD.

1080. KROCHMAL Jacek: Akt unii lubelskiej na liście światowego dziedzictwa UNESCO. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 624–629.

Obecnie w zbiorach AGAD w Warszawie, wpisana 30 X 2017 r.

1081. KROCHMAL Jacek: Jubileusz 500-lecia reformacji w Archiwum Głównym Akt Dawnych. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 612–614.

28 X i 15 XI 2017 r.

1082. KROCHMAL Jacek: Kronika Archiwum Głównego Akt Dawnych za rok 2018. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 225–232.

1083. KWIATEK Filip: Specyfika archiwum Filmoteki Narodowej – Instytutu Audiowizualnego. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 2 s. 91–100, streszcz. ang.

1084. LEWANDOWSKA Dorota: Inwentarze zespołów i zbiorów archiwalnych zatwierdzone przez Komisję Metodyczną AGAD w roku 2018. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 219–223.

1085. ŁUBA Joanna: Wydobywanie człowieka z historii. Archiwum Ośrodka KARTA. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 1 s. 105–112, streszcz. ang.

Od 1987 r.

1086. MASŁOWSKA Magdalena: Doktor Jan Roch Raum [1854–1918] w świetle dokumentów z zasobu Archiwum Państwowego w Warszawie. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 2 s. 129–145, streszcz. ang.

1087. NOWOŻYCKI Bartosz: Analiza ilościowa zasobu Archiwum Akt Nowych. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 2 s. 71–89, streszcz. ang.

1088. PRAŁAT Emilian: Archiwa Chłapowskich. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 292–301.

Narodowy Zespół Archiwalny w Warszawie; archiwum prywatne, nieudostępniane.

1089. SADZA Magdalena: Realizacja programu retrokonwersji pomocy archiwalnych w Archiwum Państwowym w Warszawie w roku 2017. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 109–120, streszcz. ang., fr., ros.

1090. SŁODKOWSKA Inka: Archiwum Partii Politycznych ISP PAN w naukowej i społecznej przestrzeni komunikacyjnej. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 1 s. 153–164, streszcz. ang.

Istnieje od 1993 r.

1091. SZCZEPAŃSKA Anna, Szczepaniak Andrzej: Archiwa osobiste w Archiwum Muzeum Narodowego w Warszawie. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 187–200, streszcz. ang., fr., ros.

1092. URBANIAK Violetta: Źródła do dziejów polskiej emigracji w zasobie Archiwum Państwowego w Warszawie. *Kronika Warszawy*. 2018 nr 1 s. 113–124, streszcz. ang.

1093. WAJS Anna: Materiały do dziejów warszawskiego szkolnictwa XIX i XX w. w zasobie Archiwum Państwowego w Warszawie. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 411–425, streszcz. ang., fr., ros.

Włocławek

1094. CELER Bogumiła: Inwentaryzacja i digitalizacja spuścizny Adama Chodyńskiego [1832–1902] ze zbiorów Archiwum Diecezjalnego we Włocławku. Sprawozdanie z realizacji projektu. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 229–234.

Wolbrom

1095. KOŁODZIEJCZYK Konrad: Zasób archiwum oraz biblioteki parafii św. Katarzyny w Wolbromiu. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 24: 2018 [dr.:] 2019 s. 235–248, streszcz. ang. Lata 1566–1949.

Wrocław

1096. GALIK Elżbieta: O retrokonwersji w Archiwum Państwowym we Wrocławiu słów kilka – okiem „szeregowego przepisywacza”. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 121–139, streszcz. ang., fr., ros.

1097. GOŁASZEWSKI Janusz: Współpraca Archiwum Państwowego we Wrocławiu z archiwami z Czech i Niemiec oraz innych państw Europy w okresie 1980–2016. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 27–57, streszcz. ang., fr., ros.

Zielona Góra

1098. RÓŻYŃSKI Szymon, Znamierowska Martyna: Doświadczenia Archiwum Państwowego w Zielonej Górze w realizacji programu retrokonwersji pomocy archiwalnych. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 78–96, streszcz. ang., fr., ros.

Archiwa zagraniczne

Austria

1099. GAUL Jerzy: Polonika w oddziale kwatermistrzowskim c. i k. Naczelnej

Komendy Armii w Archiwum Wojny w Wiedniu (luty–marzec 1918). *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 169–186, streszcz. ang.

1100. KRZYŻAN Justyna: Źródło do dziejów Zgromadzenia Córek Bożej Miłości w Generalnym Archiwum Zgromadzenia Córek Bożej Miłości w Wiedniu. *Nasza Przeszłość*. T. 131: 2019 s. 241–256, streszcz. ang.

Informacja o zasobie, XIX–XX w.

1101. MIŁAWICKI Marek: Źródła do dziejów Kościoła ormiańskokatolickiego w Galicji w zbiorach wiedeńskich. *Lehahayer*. T. 6: 2019 s. 125–147, streszcz. ang., orm.

Gł. w Austriackim Archiwum Państwowym.

Białoruś

1102. GARDZIENKA Natallâ Sârgeeŭna: Dakumenty Ūryâ Turonka [1929–2019] ũ Belaruskim dzâržaŭnym arhivie-muzei literatury i mastactva. *Przegład Środkowo-Wschodni*. [T.] 4: 2019 s. 431–448, streszcz. ang., pol.

Korespondencja z l. 90. XX w.

Francja

1103. PRZEWODNIK po zasobie Archiwum Instytutu Literackiego Kultura. Oprac. Maria Wrede. Warszawa 2018.

Rec.: Laszuk Anna, *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 2 s. 101–105.

1104. ZYCH Sławomir: „Duszpasterstwo Polskie we Francji” w zbiorach Archiwum Polskiej Misji Katolickiej w Paryżu. *Studia Polonijne*. T. 39: 2018 s. 245–263, streszcz. ang.

Schematyzmy z l. 1939–1992.

Kanada

1105. PUDEŁOCKI Tomasz: Nieznane polonika kanadyjskie – William John Rose [1885–1968] i jego archiwalna spuścizna. *Studia Historiae Scientiarum*. Vol. 18: 2019 s. 315–326, streszcz. ang.

Spuścizna kanadyjskiego slawisty, historyka i socjologa, przechowywana w Archiwum Uniwersytetu Kolumbii Brytyjskiej i jej przydatność do badań nad historią nauki.

Litwa

1106. VASILIAUSKAS Ernestas, Trimonienė Rita Regina: Gruzdžių Švenčiausio Trejybės bažnyčios parapijos archyvas. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 1 s. 91–110.

Archiwum parafii kościoła Św. Trójcy w miejscowości Gruzdzie na Litwie, XVII–XX w.

Niemcy

1107. FALKOWSKI Piotr: Bydgoskie archiwalia w zasobie Geheimes Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz w Berlinie-Dahlem. *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 445–454, streszcz. ang., niem.

Z l. 1816–1921.

1108. SCHRAMM Maria: Auf dem Weg zum elektronischen Landesarchiv Mecklenburg-Vorpommern. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 2: 2018 s. 147–166, streszcz. ang.

Rosja

1109. MOROZOVA Alla: Materials about prisons in the Polish territories in the Fund of the Main Prison Administration of the Russian Empire. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 118: 2018 s. 409–449.

Istniała w l. 1879–1917; obecnie w zbiorach Archiwum Państwowego Federacji Rosyjskiej w Moskwie.

1110. POLONIKA iz sobranij Sankt-Petersburgskogo instituta istorii Rossijskoj akademii nauk v Sankt-Peterburge. Zapadnoevropejskaâ sekciâ arhiva. Fond 11 („Dokumenty knâzej Ostrožskich”). Kartony 477, 487, 488, Fond 12 („Dokumenty famil’nogo arhiva Malahovskih”). Karton 478, Kolekciâ 32 („Materialy po istorii Reči Pospolitoj XV–XIX vv. Kodeksy”). Kartony 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 688, 689, 694. Vstuplenie i naučnaâ red. Vojceh Val’čak. Białystok 2019 PTH 8° ss. 840, nlb. 1. (Polonika; t. 6).

Inwentarz archiwalny rodów Małachowskich i Ostrogskich z l. 1552–1834.

1111. POLONIKA iz sobranij Sankt-Petersburgskogo instituta istorii Rossijskoj akademii nauk v Sankt Peterburge. Zapadnoevropejskaâ sekciâ arhiva. Kolekciâ 32 („Materialy po istorii Reči Pospolitoj XV–XIX vv. Kodeksy”). Kartony 659 no 1–8, 696 no 3, 3a, 4a, 699, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, Rossijskaâ sekciâ. Kolekciâ 115 (kolekciâ rukopisej). Vstuplenie i naučnaâ red. Vojceh Val’čak. Białystok 2019 PTH 8° ss. 721, nlb. 1. (Polonika; t. 7).

1112. POLONIKA ze zbiorów Petersburskiego Instytutu Historii Rosyjskiej Akademii Nauk w Sankt Petersburgu. Sekcja Zachodnioeuropejska. Kolekcja 32 (Materialy dotyczące historii Polski XV–XIX w. Kodeksy): kartony 661, 662, 663, 664 opis 1–3, 688, 689, 694, 695 nr 1. Oprac. Wojciech Walczak [i in.]. Białystok 2019 PTH 8° ss. 393, nlb. 1. (Polonika; t. 3).

1113. POLONIKA ze zbiorów Petersburskiego Instytutu Historii Rosyjskiej Akademii

Nauk w Sankt Petersburgu. Sekcja Zachodnioeuropejska. Kolekcja 32 (Materialy dotyczące historii Polski XV–XIX w. Kodeksy): kartony 800, 801, 802, 803. Sekcja Rosyjska: kolekcja 114 (Kolekcja Komisji Archeologicznej), Kolekcja 115 (kolekcja rękopisów), Kolekcja 124 (Kolekcja S. W. Sołowjewa). Oprac. Wojciech Walczak [i in.]. Białystok 2019 PTH 8° ss. 624, nlb. 1. (Polonika; t. 5).

1114. POLONIKA ze zbiorów Petersburskiego Instytutu Historii Rosyjskiej Akademii Nauk w Sankt Petersburgu. Sekcja Zachodnioeuropejska. Kolekcja 32 (Materialy dotyczące historii Polski XV–XIX w. Kodeksy): kartony 695 nr 2–8, 696 nr 3, 3a, 4a, 699, 797, 798, 799. Oprac. Wojciech Walczak [i in.]. Białystok 2019 PTH 8° ss. 465. (Polonika; t. 4).

1115. POLONIKA ze zbiorów Petersburskiego Instytutu Historii Rosyjskiej Akademii Nauk w Sankt Petersburgu. Sekcja Zachodnioeuropejska. Zespół 11 (Dokumenty książąt Ostrogskich): kartony 477, 487, 488. Zespół 12 (Dokumenty archiwum rodowego Małachowskich): karton 478. Kolekcja 32 (Materialy dotyczące historii Polski XV–XIX w. Kodeksy): karton 657, 658, 659 nr 1–4, 660 opis 2,3. [Oprac.] Wojciech Walczak. Białystok 2019 PTH 8° ss. 526, nlb. 1. (Polonika; t. 2).

Słowacja

1116. WYBRANE sandecjana w zbiorach Archiwum Państwowego w Lewoczy. Opracowanie ze wstępem naukowym. Red. nauk. Ewa Danowska, Józef Marecki. Nowy Sącz 2017.

Rec.: Wróblewski Sławomir: Podróż w czasie na dawne sądeckie pogranicze. *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 260–262.

Ukraina

1117. NOWACKI Roman: The National Archive of Town and Land Records in Lvov in years 1879–1933. *Kultura i Historia*. Nr 20: 2011 cz. 2 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

Archiwum Krajowe Akt Grodzkich i Ziemskich we Lwowie.

1118. WRONA Grzegorz: Materialy źródłowe do dziejów ekonomii samborskiej w zasobie Centralnego Państwowego Archiwum Historycznego Ukrainy we Lwowie. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 254–282, streszcz. ang.

Włochy

1119. KATALOG Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego w Fundacji „Biblioteca Benedetto Croce”. Oprac. Joanna Borysiak. Warszawa 2019 BN 8° ss. 471, nlb. 1, k. tabl. nlb. 9, il.

2. BIBLIOTEKI

a) Ogólne

Zob. poz. 981.

1120. BIAŁY Agnieszka, Pokorzyńska Elżbieta, Szłapińska Danuta: Problemy archiwizacji i dokumentacji druków bibliofilskich na przykładzie prac Włodzimierza Rudnickiego. *Folia Toruniensia*. Vol. 19: 2019 s. 105–128, streszcz. ang.

1121. BIBLIOTEKI Podlasia i Polski północno-wschodniej. Przeszłość, terażniejszość, przyszłość. Materiały z konferencji jubileuszowej z okazji 50-lecia Biblioteki Uniwersyteckiej im. Jerzego Giedroycia, Białystok, 15–16 listopada 2018 r. Praca zbior. pod red. Piotra Chomika, Hanny Kościuch i Jolanty Żochowskiej. Białystok 2019 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 222, streszcz. ang.

Z treści: Żochowska Jolanta, Kościuch Hanna: Wstęp s. 7–10; Chomik Piotr: Historia i współczesność Biblioteki Uniwersyteckiej im. Jerzego Giedroycia s. 13–19; Witkowska Ewa, Wróbel Wiesław: Nowy budynek Biblioteki Uniwersyteckiej im. Jerzego Giedroycia – od założeń do projektu s. 21–58; Krawczuk Anna: Biblioteka Pedagogiczna w Białymstoku – historia i współczesność s. 61–67; Dobroński Adam Czesław: Biblioteka Miejska w Ostrowi Mazowieckiej. Uwarunkowania powstania i działalności do początku lat 30. XX w. s. 69–82; Perzyńska Violetta: Biblioteki i bibliotekarze w świetle zmian prawnych s. 83–92; Starek Anna, Piech Magdalena: Biblioteka – centrum edukacyjne czy miejsce spotkań. Hybryda przestrzeni w bibliotekach akademickich s. 105–120; Suchodolski Patryk: Digitalizacja w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego s. 139–146; Sztop-Rutkowska Katarzyna: Projektowanie otwartości – wyzwanie nie tylko dla nauki s. 165–182; Gruszevska Ewa: Otwarta nauka. Realność czy fikcja s. 183–198; Szafranski Leszek: Rola repozytoriów instytucjonalnych w zmieniającym się środowisku komunikacji naukowej i działalności bibliotek akademickich s. 199–212.

1122. CATALOGUE of extant manuscripts from the former Załuski Library. The first Polish National Library. Ed. by Krzysztof Kossarzecki, Tomasz Szwaciński, Olga N. Bleskina, Natalia A. Elagina; with the cooperation of Sławomir Szyller. Warszawa 2019 BN 4° ss. 956.

Tyt. równol.: Katalog zachowanych rękopisów z dawnej Biblioteki Załuskich. Pierwszej polskiej biblioteki narodowej. Katalog sohranivšihša rukopisej iz byvszej Biblioteki Załuskich. Pierwej pol'skoj nacional'noj biblioteki.

Tekst równol. w jęz. ang., pol. i ros.

Zachowane w rosyjskich i polskich bibliotekach.

1123. DYLEMATY czasu i przestrzeni w bibliotekach. Wybrane zagadnienia. Monografia. Red. nauk. Dagmara Bubel. Częstochowa 2019 Wydaw. Politech. Częstochowskiej 8° ss. 197. Politech. Częstochowska.

Z treści: Badora Marlena, Jakubowski Michał, Ziemkowski Piotr: Wzrost znaczenia open access dla artykułów w czasopiśmie od roku 2013 na przykładzie publikacji pracowników Politechniki Częstochowskiej s. 11–20; Chwastyk-Kowalczyk Jolanta: Fenomen Biblioteki Polskiej w Londynie – działalność naukowa i publiczna s. 41–50; Frączek Renata: Biblioteki wyższych uczelni wobec nowych wyzwań – wybrane aspekty s. 51–59; Gołda Agnieszka: Kultura edytorska i recenzencka na przykładzie „Teorii bibliografii w zarysie” Stefana Vrtela-Wierczyńskiego s. 60–75; Kacprzak Marta M.: Biblioteki szkół wyższych w XIX wieku. XIX-wieczna refleksja bibliotekoznawcza i casus Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego s. 76–92; Paruzel Alicja, Wrześniewska Małgorzata: Działalność wypożyczalni międzybibliotecznej Biblioteki Głównej Politechniki Częstochowskiej – organizacja i rozwój wypożyczeń międzybibliotecznych do 1989 roku s. 121–134; Pietruch-Reises Diana: Informacja w nauce. Wymiar europejskiej przestrzeni badawczej s. 153–163.

1124. HERUDAY-KIEŁCZEWSKA Magdalena: Materiały dotyczące Powszechnej Wystawy Krajowej w 1929 r. w zbiorach Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 187–198, streszcz. ang.

1125. KRONIKA Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich 2013–2017. Suplement. Oprac. Anna Grzegcznowska, Marzena Przybysz. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. i Edukacyjne 8° ss. 139, nlb. 1, il.

1126. LIBRI ordinarii. Przewodnik po rękopisach. Oprac. Andrzej Suski; wprow. Jan Miazek. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. Grado; Adam Marszałek 4° ss. 565, il. (Fontes Scrutari; 5).

Przechowywane w różnych bibliotekach i archiwach.

1127. MYSZOR Jerzy: Druki ulotne w śląskich zbiorach kościelnych. *Fides*. [R. 25]: 2019 nr 1 s. 79–92, streszcz. ang.

1128. NASTULCZYK Tomasz: What did remain on the worn out editions? The collection of the local and foreign libraries as the base for research of the Polish popular books of the second half of the 19th century (a case of selected religious and didactic publications). *Z Badań nad Książką i Księgozbiórami Historycznymi*. T. 13: 2019 s. 163–176.

1129. SZYMAŃSKI Konrad K.: Materiały do stanu zbiorów starych druków w Polsce. *Roczniki Biblioteczne*. R. 63: 2019 s. 141–223, streszcz. ang.

Zawiera wykaz instytucji ze zbiorami starych druków.

b) Poszczególne biblioteki krajowe i zagraniczne

Biblioteki krajowe

Zob. poz. 1095, 9490.

Bielawa

1130. UBYCH Urszula: Kalendarium Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bielawie 2018. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 10]: 2018 [dr.:] 2019 s. 219–252.

Bolesławiec

1131. CZUŁAJEWSKA Marzena: Otwarcie nowej siedziby Miejskiej Biblioteki Publicznej – Centrum Wiedzy w Bolesławcu. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 18–23. 15 X 2018 r.

Bydgoszcz

1132. MATYASIK Joanna: Skarby Książnicy Bydgoskiej. Zabytkowe zbiory Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy. *Bydgoszcz 2018 Woj. i MPB im. dr. Witolda Bełzy 8°* ss. 123, il.

Rec.: Chlewicka-Mączyńska Aldona, *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 399–402.

Gdańsk

1133. JACKOWSKA Krystyna: Koralowce i bursztyny w dawnych zbiorach Biblioteki Rady Miasta Gdańska. *Libri Gedanenses*. T. 36: 2019 s. 7–23, streszcz. ang., niem.

XVII–XVIII w.

1134. MADEJA-GRZYB Magdalena: Ślady Johanna Georga Adama Forstera [1754–1794] w zbiorach Biblioteki Gdańskiej. *Libri Gedanenses*. T. 36: 2019 s. 69–83, streszcz. ang., niem.

Rękopisy, jego własne dzieła oraz publikacje o nim.

1135. PELCZAR Maria: Rada Naukowa Biblioteki Gdańskiej Polskiej Akademii Nauk. *Libri Gedanenses*. T. 36: 2019 s. 121–130, streszcz. ang., niem.

Skład w l. 1955–2014.

1136. SZOMBARA Justyna: Music by Andrea [1533–1585] and Giovanni [1577–1612] Gabrieli in the Library of the Polish Academy of Science in Gdańsk. *Musica Iagellonica*. Vol. 8: 2017 s. 117–137, streszcz. ang.

1137. ŚWIERKOSZ Krystyna: Archiwalia Oddziału Gdańskiego Związku Literatów Polskich w zbiorach Biblioteki Gdańskiej. *Libri*

Gedanenses. T. 36: 2019 s. 85–119, streszcz. ang., niem.

Z l. 1946–2000.

Inowrocław

1138. WIŚNIEWSKI Bartosz: Kurlandzki skarb inowrocławskiej biblioteki. The Courlandic treasure of Inowrocław library. *Inowrocław 2019 Pozkał 4°* ss. nlb. 2, 65, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Jaworzno

1139. LEŚ-RUDNICKA Maria, Latusek Ryszard: Dzieje jaworznickiego bibliotekarstwa powszechnego: 70 lat działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jaworznie. *Jaworzno 2019 MBP w Jaworznie 4°* ss. 192, il.

Zał. w 1949 r.

Katowice

1140. KOŁODZIEJ Barbara: Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w pięćdziesięciolecie istnienia. Relacja z uroczystości obchodów jubileuszu (Katowice, 30 października 2018 roku). *Fides*. [R. 25]: 2019 nr 1 s. 229–232.

1141. LASOTA Marcin M.: Biblioteka klasztorna w kontekście historii Biblioteki Zakonu Braci Mniejszych Prowincji Wniebowzięcia NMP w Katowicach-Panewnikach. *Fides*. [R. 25]: 2019 nr 2 s. 177–192, streszcz. ang.

Założona w 1983 r.

1142. MARESZ Barbara, Musialik Anna, Solarz Lucyna: Biblioteka Teatru Lwowskiego: inwentarz kolekcji egzemplarzy teatralnych (rękopisów, maszynopisów i druków) ze zbiorów Biblioteki Śląskiej w Katowicach. Cz. 3, Sygnatury BTLw 3201 – BTLw 5987. T. 1, (Sygn. 3201–4800). Katowice 2019 *Bibl. Śląska 8°* ss. XLI, nlb. 1, 397. (*Folia Scientia Bibliothecae Silesianae*; vol. 18).

T. 1, cz. 1. 2004.

Kobylnica

1143. KAWAŁKO Arkadiusz: Siedem dekad bibliotekarstwa w Kobylnicy. *Kobylnica 2019 Gm. Kobylnica; Gm. Bibl. Publ. 8°* ss. 50, nlb. 1.

Lata 1949–2019.

Konin

1144. JANASEK Henryk, Wojtyniak Paulina: Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej w Koninie w zakresie gromadzenia kopii cyfrowych i digitalizacji materiałów źródłowych do

dziejów Wielkopolski. *Rocznik Koniński*. T. 19: 2015 s. 209–215.

Kórnik

1145. BINIAŚ-SZKOPEK Magdalena: Projekt „Cyfrowe udostępnianie zasobów Polskiej Akademii Nauk – Biblioteki Kórnickiej” – realizowany w latach 2016–2019. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 36: 2019 s. 209–211.

1146. POTOCKI Mikołaj: Dział Muzealny Biblioteki Kórnickiej – dzieje instytucji za czasów Fundacji „Zakłady Kórnickie” (1924–1953) i Polskiej Akademii Nauk (1953–). *Museion Poloniae Maioris*. T. 1: 2014 s. 65–78, streszcz. ang.

Kraków

1147. BEDKOWSKI Stanisław: Katalog polskich druków muzycznych 1801–1875 w zbiorach bibliotek krakowskich. Przedm. Andrzej Spóz. Kraków 2019 *Musica Jagellonica* 8° ss. 277, nlb. 3. (Katalog Polskich Druków Muzycznych 1801–1975 w Bibliotekach Polskich; 3).

1148. KATALOG rękopisów Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie. Sygnatury 7781–8180. Oprac. Ewa Danowska, Elżbieta Knapiek, Bożena Korniak, Maria Radziszewska. Kraków 2019 PAU – Wydaw. 8° ss. VII, 451, nlb. 3. PAU. Bibl. Nauk. PAU i PAN w Krakowie.

1149. KOŻŁUK Magdalena: Reading and Annotating Galen between 1515–1531: on some Latin Galen Editions in the Library of the Carmelites in Cracow. *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 279–300.

Dot. łacińskich wydań z l. 1515–1531 przechowywanych w Bibliotece Karmelitów w Krakowie.

Claudius Galenus (129–ok. 216).

1150. PODNIESIŃSKA Katarzyna: Bookplate design by Stanisław Wyspiański for Lucjan Rydel, kept at the Jagiellonian Library. *Res Gestae*. [T.] 9: 2019 s. 123–138, streszcz. pol.

1151. SOLARZ Franciszek: Historia Biblioteki Prowincjonalnej Franciszkanów w Krakowie. *Fides*. [R. 25]: 2019 nr 1 s. 27–50, streszcz. ang.

Lata 1596–2018.

1152. SOSNOWSKI Roman: Manoscritti italiani della Biblioteca Jagellonica di Cracovia dalle origini al XVIII secolo. Cracoviae 2019 Jagiellonian Univ. Press 8° ss. 215, nlb. 1. (Fibula; 11).

Katalog zbiorów.

1153. SPRAWOZDANIE z działalności Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie za okres od 1 I do 31 XII 2018 r. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 64: 2019 s. 277–301.

1154. TYLUS Piotr: Les manuscrits français de la Bibliothèque Jagiellonne de Cracovie, des origines jusqu’au XVIIIe siècle. Cracoviae 2019 Jagiellonian Univ. Press 8° ss. 305, nlb. 1. (Fibula; 10).

Katalog zbiorów.

1155. ULJASZ Adrian: Dokumenty życia społecznego z kolekcji księgarza Mariana Krzyżanowskiego jako źródło do badań nad życiem muzycznym oraz teatralnym Krakowa i Warszawy w XIX i XX wieku. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 64: 2019 s. 115–129, streszcz. ang., ros.

Ze zbiorów Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie.

Kumów Majoracki

1156. BIELAK Włodzimierz: Starodruki w księgozbiorze parafii rzymsko-katolickiej w Kumowie. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 5–15, streszcz. ang.

XVI–XVIII w.

Leszno

1157. HALEC Janina Małgorzata: Pulsująca obecność. Biblioteki publiczne w dziejach Leszna 1920–2014. Leszno 2018.

Rec.: Tumolska Halina, *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 322–325.

Lubaczów

1158. KUBRAK Zygmunt: Miejska Biblioteka Publiczna im. Władysława Broniewskiego w Lubaczowie w latach 1948–2018. Wyd. 2, popr. i poszerz. Rzeszów–Lubaczów 2019 Edytoria; na zlec. MBP im. Wł. Broniewskiego 8° ss. 232, il.

Wyd. 1. Lubaczów 2008.

Lublin

1159. EX THESAURO: skarby Biblioteki Uniwersyteckiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Zespół merytoryczny i aut. hasel Arkadiusz Adamczuk [i in.]. Lublin 2019 Wydaw. KUL 4° ss. 291, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang., ros.

Łańcut

1160. STEPIEŃ Bogdan: Archiwum Edwar-da Pelca (1905–1988) w zbiorach specjalnych

i regionalnych Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łańcucie zawierające materiały pochodzące z lat 1369–1988. Jego rola i znaczenie dla poznania dziejów miasta Łańcuta i regionu łańcuckiego. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 349–360, streszcz. ang., fr., ros.

Płock

1161. ZBIORY specjalne Towarzystwa Naukowego Płockiego. Najstarsze manuskrypty (IX–XVIII w.) i inkunabuły. T. 1. Oprac. Daniel Brzeziński i Grażyna Szumlicka-Rychlik. Płock 2019 Tow. Nauk. Płockie 8° ss. 289, il.

Biblioteka im. Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego.

Poznań

1162. GRAŻYŃSKA Juliana: Utwory pisane prozą i wierszem, do użytku Towarzystwa Wolnomularzy z Lorient. *Biblioteka*. Nr 23(32): 2019 s. 209–220, streszcz. ang.

W zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu.

1163. JAZDON Artur: Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu 1919–2018. Zasoby, działania, ludzie. Poznań 2019 BU 8° ss. 771, streszcz. ang., niem.

1164. POLONICA XVI wieku w zbiorach Biblioteki Raczyńskich. Katalog. Oprac. Dorota Gołębiewska. Poznań 2019 Bibl. Raczyńskich 8° ss. 258, nlb. 6, tabl. 28, il.

Rec.: Bartoszak Michał, *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 269–273.

Radzanów

1165. JURKIEWICZ Urszula: 70-lecie Biblioteki Publicznej w Radzanowie. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 3: 2019 s. 113–115.

Ropczyce

1166. 70 LAT Biblioteki w Ropczycach 1949–2019. Red. Maria Kozińska, Agnieszka Szela, Grażyna Woźny. Ropczyce 2019 Miej. i Pow. Bibl. w Ropczycach 4° ss. 23, il.

Rzeszów

1167. PRZYWARA Agnieszka: Jedenastojęzyczny słownik [Ambrosiusa] Calepinusa z roku 1598 przechowywany w Bibliotece Instytutu Teologiczno-Pastoralnego i Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie. *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 399–414, streszcz. ang.

Sandomierz

1168. REJMAN Dorota: Przesyłam serdeczne pozdrowienia z... Korespondencja na kartkach

pocztowych ze zbiorów Biblioteki Diecezjalnej w Sandomierzu. *Fides*. [R. 25]: 2019 nr 2 s. 111–130, streszcz. ang.

Zbiór ok. 3 tys. kart sprzed 1945 r.

1169. TYLEC Piotr: Biblioteka Diecezjalna w Sandomierzu – historia i współczesność. *Fides*. [R. 25]: 2019 nr 2 s. 131–156, streszcz. ang. Lata 2007–2017.

Sokołów Małopolski

1170. WALICKI Bartosz: Wkład Biblioteki Publicznej w Sokołowie Małopolskim w regionalne obchody stulecia odzyskania niepodległości przez Polskę w 2018 roku. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 383–394.

Stare Babice

1171. 70 LAT Biblioteki Publicznej Gminy Stare Babice. 1949–2019. Red. Urszula Hoczyk. Zielonki Parcela 2019 Bibl. Publ. Gm. Stare Babice 8° ss. 36, il.

Suwałki

1172. BIBLIOTEKA dla Niepodległej i na 300-lecie Suwałk. Biblioteki szkolne w Suwałkach. Ciekawe pomysły, inspiracje, działania. Red. Janina Steczkowska. Suwałki 2019 Suwałski Ośr. Doskonalenia Nauczycieli 4° ss. 23.

Szadek

1173. STULCZEWSKI Jarosław: Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Szadku 1949–2019. Szadek 2019 MiGBP 8° ss. 176, il.

Szczecin

1174. SKIBA Aleksandra: Korespondencja rodzinna Marii Dąbrowskiej w zbiorach Książnicy Pomorskiej. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 3 s. 49–68, streszcz. ang.

1175. STARE druki XVIII wieku w zbiorach Biblioteki Archiwum Państwowego w Szczecinie. Katalog. Oprac. Janina Kosman. Warszawa–Szczecin 2019 AGAD; AP w Szczecinie 8° ss. 272, nlb. 1, streszcz. ang. AGAD; AP w Szczecinie.

Tarnów

1176. POJEDYNIĘC Jan: Rozwój Biblioteki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie w latach 1998–2015. *Tarnowskie Colloquia Naukowe*. 2017 nr 1(2) s. 213–233, streszcz. ang.

1177. STAŃCZYK Ewa: Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie

w roku jubileuszowym 2018. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 227–229.

Od 1908 r.

Toruń

1178. BANASZAK Marta, Supruniuk Mirosław A[dam]: Rozproszone dziedzictwo Radia Wolna Europa. Spuścizny ludzi kultury, nauki i sztuki, związanych z Radiem Wolna Europa w zasobie Archiwum Emigracji Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 95–108, streszcz. ang.

1179. KATALOG rękopisów średniowiecznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. Oprac. Marta Czyżak; przy współpr. Moniki Jakubek-Raczkowskiej i Arkadiusza Wagnera. Toruń 2016.

Rec.: Knapek Elżbieta, *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 249–250.

1180. MYCIO Andrzej: Opracowania archiwów prywatnych w Sekcji Rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 233–244, streszcz. ang., fr., ros.

1181. SUPERCZYŃSKI Mateusz: Nieznane starodruki ulotne w Bibliotece Archiwum Państwowego w Toruniu. *Folia Toruniensia*. Vol. 19: 2019 s. 183–199, streszcz. ang.

Trzcianka

1182. KLESSA Edwin: Biblioteka Parafialna w Trzciance w latach 1983–2018. *Rocznik Skrzatuski*. T. 6: 2018 s. 221–234, streszcz. ang.

Tyczyn

1183. KUSTRA Alicja: 70 lat Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Tyczynie (1948–2018). Rzeszów–Tyczyn 2018 Edytorial 8° ss. 58, il.

Rec.: Fudali Agnieszka, *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 30: 2018 s. 227–229.

Warszawa

1184. BIŁOZÓR-SALWA Małgorzata: Ryunki dawnych mistrzów. Wiek XV do lat 20. XIX wieku. Szkoła polska. S. Warszawa 2019 Bibl. Uniwersytecka; UW 4° ss. 536, il. (Katalog Zbiorów) (Gabinet Rycin Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie).

Toż w jęz. ang.: Old master drawings from the 15th century to the 1920s. Polish school. S. Transl. into English by Maciej Piątek. Warsaw 2019 ss. 534, il.

1185. BYLINOWA Elżbieta: Stare druki po wielkopolskich cystersach w zbiorach Biblioteki

Uniwersyteckiej w Warszawie. *Fides*. [R. 25]: 2019 nr 2 s. 57–96, streszcz. ang.

XVI–XVIII w.

1186. KATALOG rękopisów Biblioteki Narodowej. T. 26: Archiwum Jerzego Ficowskiego. Sygnatury 14422–14644. Oprac. Maria Gandyk-Kłuźniak. Warszawa 2019 BN 8° ss. 354, nlb. 2, il.

T. 1. 1929.

1187. ŁAZICKA Małgorzata: Grafika dawna. Wiek XV do lat 20. XIX wieku. Szkoła niemiecka. Barthel Beham [1502–1540] i Sebald Beham [1500–1550]. Warszawa 2019 Bibl. Uniwersytecka; Uniw. Warszawski 4° ss. 381, il. (Katalog Zbiorów) (Gabinet Rycin Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie).

Toż w jęz. ang.: Old master prints from the 15th century to the 1820s. German school: Barthel Beham and Sebald Beham. Transl. into English by Anna Szoc. Warsaw 2019.

1188. MICHALSKA Maria M[ałgorzata]: Udostępnianie rękopisów i starodruków w Bibliotece Narodowej. *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 50: 2019 s. 107–119, streszcz. ang.

1189. MURAWSKA Halina: Judaika. Wydawnictwa zwarte w zbiorach Biblioteki Muzeum Niepodległości. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 331–348.

1190. PIERWSZE/NAJSTARSZE w zbiorach Biblioteki Narodowej. Red. nauk. Miłosz Sosnowski. Warszawa 2019 BN 8° ss. 318, nlb. 2, il.

Treść: Sosnowski Miłosz: Pierwsze/najstarsze s. 6–7; „Rocznik Świętokrzyski dawny”: Łanuszka Magdalena: „Rocznik Świętokrzyski dawny” – opowieść o pracy średniowiecznych skrybów s. 10–25; „Sakramentarz tynecki”: Pac Grzegorz: Kobiety i książki we wczesnośredniowiecznej Polsce i Europie s. 28–47; „Roczniki czyli Kroniki sławnego Królestwa Polskiego” Jana Długosza: Węcowski Piotr: Jan Długosz – życie i twórczość s. 50–75; „Kazania świętokrzyskie”: Winiarska-Górska Izabela: „Kazania świętokrzyskie” okiem historyka języka s. 78–103; „Katalog biskupów gnieźnieńskich”: Wyszynska Anna: Kilka uwag na temat miniatur w „Catalogus archiepiscoporum Gnesnensium. Vitae episcoporum Cracoviensium” s. 106–136; „Rozmyślenia przemyskie”: Winiarska-Górska Izabela: Przemyskie rozmyślenia o żywocie Jezusa i Maryi s. 140–145; Starowieyski Marek: „Rozmyślenia przemyskie” na tle apokryfów Nowego Testamentu s. 146–169; „Psałterz floriański”: Kuźmicki Marcin: „Psałterz floriański” – historia mniej znana s. 172–201; „Statuty Kazimierza Wielkiego”: Kowalski Grzegorz M.: Król Kazimierz III Wielki jako prawodawca s. 204–221; „Kronika polska” Wincentego Kadłubka: Skibiński Edward: Jak czytać kronikę Mistrza Wincentego zwanego Kadłubkiem? s. 224–249; „Mszał” Erazma Ciółka: Łanuszka Magdalena: Rękopis na przełomie gotyku i renesansu, czyli niezwykły „Mszał” Erazma Ciółka s. 250–272; „Bogurodzica”: Gancarczyk Paweł: Spory wokół melodii „Bogurodzicy” s. 276–293; „Kronika polska” Galla Anonima: Żmudzki Paweł: Historia interpretowania „Kroniki polskiej” Galla Anonima s. 296–316.

Toż w jęz. ang.: The first/the oldest in the collections of the National Library of Poland. Transl. by Alicja Rosé. Warszawa 2019 ss. 318, nlb. 2, il.

1191. ROMAN Wanda Krystyna: *Aby pa-mięć nie zginęła? Polskie Archiwum Wojenne (1915–1921) i jego zbiory. Archeion. T. 120: 2019 s. 185–202, streszcz. ang.*

Przechowywane w Centralnej Bibliotece Wojskowej splonęło wskutek bombardowań Warszawy we wrześniu 1939 r.

1192. STO lat na Wiejskiej. Biblioteka Sejmowa 1919–2019. Pod red. Wiesława Staśkiewicza. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 4° ss. 255, nlb. 1, il.

Treść: Kulisiewicz Wojciech: 100 lat Biblioteki Sejmowej s. 9–11; Wasilewska Katarzyna: Zbiory główne Biblioteki Sejmowej s. 13–56; Pieróg Elżbieta: Zbiory Historii Społecznej s. 62–72; Barcikowski Michał: Zbiory Archiwum Sejmu s. 73–79; Popławski Błażej: Muzealia sejmowe s. 80–92; Wąsowicz Regina: Ośrodek Informacji i Dokumentacji Europejskiej (2002–2018) s. 93–109; Sadoch Anna: Automatyżacja Biblioteki Sejmowej s. 111–131; Chmielewska-Gorczyca Ewa, Górka Maria: System tezaurusów Biblioteki Sejmowej – STEBIS s. 133–146; Guzek Agnieszka: Biblioteka w sieci s. 149–151; Jakimowicz Iwona, Szmajser Piotr: Nagrania wideofoniczne posiedzeń Sejmu s. 153–154; Górka Maria: Gromadzenie i udostępnianie informacji o Unii Europejskiej s. 155–157; Bronisz Iwona, Gołębiowska Małgorzata, Matuszewska-Sitowicz Małgorzata: Konserwacja, ochrona i archiwizowanie zbiorów s. 159–165; Staśkiewicz Wiesław: Działalność wydawnicza s. 167–173; Kalendarium wydarzeń. Oprac. Marek Gawryś s. 174–186; Kalendarium wystaw. Oprac. Błażej Popławski s. 187–193; Dyrektorzy Biblioteki Sejmowej. Oprac. Agnieszka Biskupik s. 195–211; Spis nazwisk pracowników Biblioteki Sejmowej. Oprac. Jarosław Choński, Katarzyna Seredyńska s. 213–219; Struktury organizacyjne Biblioteki Sejmowej. Oprac. Andrzej Nadolski s. 220–230; Bibliografia źródeł do dziejów Biblioteki Sejmowej. Oprac. Zenon Mikos s. 231–255.

1193. STRADOMSKI Jan: *Rękopiśmienne kopie antyłańciskich druków z okresu unii brzeskiej w zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie. Latopisy Akademii Supraskiej. Vol. 7: 2016 s. 159–176, streszcz. ang.*

1194. TALBIERSKA Jolanta: *Rysunki dawnych mistrzów. Wiek XV do lat 20. XIX wieku. Szkoła niderlandzka, flamandzka i holenderska. Warszawa 2019 Bibl. Uniwersytecka; Uniw. Warszawski 4° ss. 531, il. (Katalog Zbiorów) (Gabinet Rycin Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie).*

Toż w jęz. ang.: Old master drawings from 15th century to the 1820s. Netherlands. Flemish and Dutch schools. Transl. into English by Anna Szoc. Warsaw 2019, ss. 535, il. (Catalogue of the Collection) (The Pint Room of the University of Warsaw Library).

1195. WĄTROBA Przemysław: *Rysunki architektoniczne i dekoracyjne. Tylman van Gameren [ok. 1629–1706]. T. 1–2. Warszawa 2019 Bibl. Uniw.; UW 4° s. 503, il.; nlb. 7, 506–1013, il. Gabinet Rycin Bibl. UW. (Katalog*

Zbiorów) (Gabinet Rycin Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie).

Toż w jęz. ang.: Architectural and decorative drawings. Tilman van Gameren. Vol. 1–2. Transl into English by Michał Szczerowski. Warsaw 2019 ss. 503, il.; nlb. 7, 506–1015, il. (Catalogue of the Collection) (The Pint Room of the University of Warsaw Library).

Wiśniew

1196. KSIĄŻEK Magdalena: *Dzieje Gminnej Biblioteki Publicznej w Wiśniewie 1949–2019. Wiśniew 2019 Gm. Bibl. Publ.; Urząd Gm. Wiśniew 8° ss. 145, il.*

Wrocław

1197. 30/80. OSSOLIŃSKA historia Adolfa Juzwenki [ur. 1939]. Wrocław 2019 ZNiO 8° ss. nlb. 63, il.

Dyrektor Ossolineum, lata 1990–2019.

1198. BEDNAREK Bogusław: *W świetle drukowanych poloników szesnastowiecznych Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich. T. 29: 2018 s. 91–125, streszcz. ang.*

Na marginesie „Katalogu druków XVI wieku z historycznej kolekcji Ossolineum”. Pod red. Doroty Sidorowicz-Mulak. Wrocław 2017.

1199. BIBLIOTEKA Główna Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. 70 lat działalności. Red. merytoryczna Ewa Zyszek-Nockowska. Wrocław 2019 Wydaw. Akademii Wychowania Fizycznego 8° ss. 31, nlb. 1, il. Akad. Wychowania Fizycznego we Wrocławiu.

1200. GLUZIŃSKI Krzysztof: *Zwrócone – zatrzymane. Fragment opisu. Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich. T. 29: 2018 s. 171–181, streszcz. ang.*

Losy Ossolineum po II wojnie światowej.

1201. JOŃSKA-AMANOWICZ Dorota: *Druki muzyczne z kolekcji przeworskiej w zbiorach Ossolineum. Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich. T. 30: 2019 s. 129–146, streszcz. ang.*

Zawiera też katalog.

1202. KENZ Katarzyna, Krocak Katarzyna: *Projekt „Badania technologiczne szesnastowiecznych rysunków obcych ze zbiorów Muzeum Książąt Lubomirskich w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu” – komunikat. Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich. T. 30: 2019 s. 191–196.*

1203. KUMOR-GOMUŁKA Bożena: Jedno archiwum – niejeden ślad: tropem proveniencji historycznego księgozbioru biblioteki Archiwum Państwowego we Wrocławiu. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 3: 2019 s. 181–200, streszcz. ang.

1204. MINKOWSKA Małgorzata: Nowe i nowo odkryte inkunabuły w zbiorach Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich: uzupełnienie katalogów Alodii Kaweckiej-Gryczowej i Eugenii Triller. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 29: 2018 s. 183–201, streszcz. ang.

Zawiera też katalog.

1205. OSTROMĘCKA Elżbieta: Dolnośląski Festiwal Nauki w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich w latach 1998–2016. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 29: 2018 s. 229–244, streszcz. ang.

1206. PIDŁYPCZAK-MAJEROWICZ Maria: Stare druki proveniencji zakonnej w Bibliotece Ossolineum. Wrocław 2019 Ossolineum 8° ss. 269, nlb. 3, 56. (Osso Wczoraj i Dziś).

Rec.: Bartoszek Michał, *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 281–285.

1207. SIDOROWICZ-MULAK Dorota: Księgozbiór Piotra Krausneckera (1763?–1842) w Bibliotece Ossolineum. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 81: 2018 s. 68–84, streszcz. ang.

1208. SPRAWOZDANIE z obchodów Jubileuszu 200-lecia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 30: 2019 s. 9–16.

Biblioteki zagraniczne

Francja

1209. OKARMA Joanna: Towarzystwo Historyczno-Literackie i Biblioteka Polska w Paryżu:

doświadczenie wymiany międzybibliotecznej w roku 2008/2009. *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 301–352, streszcz. ang.

Ukraina

1210. ZABOLOTNA Nataliâ: Kirilličeskie izdaniâ tipografii Suprasl'skogo Błagovešenskogo Monastyrâ XVIII veka, predstavlennye v Nacional'noj biblioteke Ukrainy V. I. Vernad'skogo. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 7: 2016 s. 201–208, streszcz. ang.

Wielka Brytania

1211. KLAS Wojciech: Zbiory dotyczące Wałbrzycha w Bibliotece Polskiej POSK w Londynie. Wydawnictwa drugoobiegowe z lat 1980–1989. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 7: 2019 s. 221–228, streszcz. ang.

Włochy

1212. BIBLIOTEKA Gustawa Herlinga-Grudzińskiego [1919–2000]. Inwentarz. La biblioteca di Gustaw Herling. Inventario. Przygot. i oprac. Dorota Fortuna. Warszawa 2019 Inst. Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską 8° ss. 595, nlb. 4, il.

1213. DYBAŁA Jolanta: Biblioteki Università di Pisa – sprawozdanie z wyjazdu szkoleniowego w ramach programu ERASMUS+ (SIT). *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 1 s. 189–192.

15–19 V 2017 r.

1214. KATALOG poloników w Biblioteca dell'Accademia Nazionale dei Lincei e Corsiniana. Oprac. Krzysztof Soliński. Warszawa 2019 BN 8° ss. XXXIII, nlb. 1, 382, nlb. 2, k. tabl. nlb. 12, il. BN, Fund. Rzymska im. margrabiny J. Z. Umiaszowskiej, Papieski Inst. Studiów Kościelnych. (Polonica XVI–XVIII Wieku w Bibliotekach Rzymskich. Polonica from the 16–18th Centuries in the Roman Libraries; 6).

3. MUZEA I WYSTAWY HISTORYCZNE

a) Ogólne

1215. AFTER the Great War. A New Europe 1918–1923. Exhibition catalogue. Ed. Bartosz Dziewanowski-Sfefańczyk; in cooperation with Ewelina Szpak, Antoni Zakrzewski, Marek Dąbkowski. Warsaw 2019 Institute of European

Network Remembrance and Solidarity 8° ss. 228, il., mapy.

Katalog wystawy zorganizowanej przez Fund. Europejska Sieć „Pamięć i Solidarność”, prezentowanej w różnych miastach europejskich od 2018 do 2023 r.

1216. AMBROSEWICZ-JACOBS Jolanta: Remembrance and education about the Holocaust and Gulag crimes at selected museums and

memorial sites in the context of learning from the past and human rights education. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 40: 2018 nr 3 s. 65–86, streszcz. ang.

1217. ANEKSY kultury. Dziedzictwo, współczesność, wirtualność. Cultural annexes. Heritage, modernity, virtuality. Red. Jacek Siwczyński, Patrycja Ochman-Tarka. Kraków 2018 Wydz. Architektury Wnętrz 8° ss. 194, nlb. 5, il., streszcz. ang. Akad. Sztuk Pięknych im. Jana Matejki. Wydż. Architektury Wnętrz. Katedra Projektowania Przestrzeni Ekspozycyjnych i Multimedialnych.

Materiały z konferencji nauk., Kraków, 15–16 XI 2018 r.

Tręść: Baniowska Karolina: Muzeum jako instytucja narracyjna s. 6–19; Gorzelany-Nowak Dorota, Nowak Tadeusz: Architekt versus kurator. Kilka uwag o projektowaniu przestrzeni ekspozycyjnej w muzeach s. 20–31; Hanysz Anna: Nowe technologie w ekspozycji ubioru s. 32–43; Pakuła Kwak Elżbieta, Łapińska Jolanta: Otwarte/zamknięte – warsztaty. Aneks s. 44–63; Lorenc Magdalena: Parkur versus galeria. Widma [Michela] Foucaulta w muzealnych korytarzach s. 64–79; Ochman-Tarka Patrycja: Miasto – muzeum doświadczania przestrzeni s. 80–95; Orlewicz Adam: Miejsce projektanta wystawy w procesie tworzenia współczesnej ekspozycji muzealnej s. 96–111; Pietrzkievicz Tadeusz: Dziedzictwo/podobieństwo/przekleństwo architektonicznego myślenia s. 112–127; Piszczkiewicz Katarzyna: Muzeum nie musi być w muzeum. Zapis doświadczeń s. 128–141; Pleskaczyńska Konstancja: Miejsca pamięci jako przestrzenie ekspozycyjne s. 142–155; Świtła Maciej: Muzeum emocji czy muzeum treści s. 156–167; Tempczyk Lech: Problematyka realizacji wystaw w obiektach zabytkowych s. 168–179; Walendzik-Stefańska Joanna: Elementy ekspozycji w procesie rewitalizacji wnętrz pokamedulskich zespołów klasztornych w Polsce i na Litwie s. 180–197.

Od 1882 r.

1218. CZOP Janusz: Centralny Magazyn Zbiorów Muzealnych – nowe zadanie Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zabytków. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 149–159, streszcz. ang.

1219. DZIEDZICTWO i pamięć Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej. II Muzealne Spotkanie z Kresami. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2017.

Rec.: Załączny Jolanta: O Kresach, zbiorach i kolekcjach kresowych w muzeach. *Rocznik Kresowy*. R. 3: 2017 nr 3 s. 159–168.

1220. FIJAŁKOWSKI Marek: Pamiętki powstania wielkopolskiego 1918–1919 w muzeach i izbach muzealnych północnej Wielkopolski. *Museion Poloniae Maioris*. T. 4: 2017 s. 184–200, streszcz. ang.

1221. GOLAT Rafał: Przegląd zmian z 2018 r. ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz ustawy o muzeach. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 44–49, streszcz. ang.

1222. GWOŹDZIEWICZ-MATAN Paulina: Wystawa muzealna a prawo autorskie. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 60–67, streszcz. ang.

1223. HISTORIA w muzeum. [T.] 2. Red. nauk. Michał F. Woźniak. Bydgoszcz–Warszawa 2019 Muzeum Okręg. im. Leona Wyczółkowskiego; Nar. Inst. Muzealnictwa i Ochrony Zabytków 4° ss. 240, nlb. 3, il., streszcz. ang. (Muzeum, Formy i Środki Prezentacji; 4).

Materiały z konferencji, Bydgoszcz, 25–27 IX 2017 r.

Tręść: Majewski Piotr: Słowo wstępne do IV Konferencji Naukowej z cyklu „Muzeum – formy i środki prezentacji” s. 7–10; Święch Jan: Muzealne „kłopoty” z nauką s. 11–15; Kostro Robert: Muzeum Historii Polski – osiągnięcia i wyzwania s. 17–24; Tyniec Anna: Siedziba z przeszłością. O prezentacji historii gmachu Muzeum Archeologicznego w Krakowie s. 25–31; Tołysz Aldona: Przeszłość muzeum – niematerialne dziedzictwo s. 33–43; Ojdana Joanna: Pamięć o sacrum w Górze św. Anny – miejscu pamięci s. 45–55; Wądołowski Marcin: Historia w muzeum jako element dziejów instytucji muzealnej – czas Muzeum Śląskiego w Katowicach s. 57–68; Kowalska Ewa: Muzeum Katyńskie jako miejsce pamięci s. 69–82; Bielawska-Puchalska Anna, Sleszyński Wojciech: Muzeum Pamięci Sybiru w zrewitalizowanych przestrzeniach przedwojennego magazynu wojskowego przy ul. Węglowej w Białymstoku s. 83–90; Salwiński Jacek: KL Płaszów – pomiędzy muzeum zagłady a miejską trasą pamięci s. 91–101; Kubiak Rafał: Tworzenie kolekcji Muzeum Solca im. Księcia Przemysła w Solcu Kujawskim s. 103–109; Abramowicz Agata: Gdynia – dzieło otwarte. Jak budowaliśmy nową wystawę stałą w Muzeum Miasta Gdyni s. 111–123; Andrysiak Joanna: Przedstawić fakty czy przybliżyć doświadczenie? Strategie przedstawienia zbrodni wojennych i cierpienia na wystawach historycznych s. 125–132; Kutrzeba Justyna: Wrzucenie w rwący nurt historii, albo przeżyć to sam – zajęcia dla młodzieży w Podziemiach Rynku s. 133–140; Olczak Elżbieta: Podróż w czasie. Historia pewnej rodziny (1939–1945) – wystawa dla dzieci w Muzeum II Wojny Światowej dla samodzielnego eksplorowania oraz budowania wiedzy o II wojnie światowej zgodnie z założeniami konstruktywizmu społecznego s. 141–150; Koszarska-Szulc Justyna: Wielogłos w wystawach historyczno-narracyjnych. Wystawa Obcy w domu. Wokół Marca '68 s. 151–159; Nadolska Anna: Projekt wystawienniczo-edukacyjny Świat dziecka w PRLu pomysł – praktyka – perspektywy s. 161–169; Kępski Michał: Między interpretacją a symbolem. Wizualne aspekty podstawowych nośników informacji s. 171–178; Leśniewski Dariusz: Gry miejskie jako forma muzealnej edukacji historycznej Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy s. 179–188; Sierocińska-Dec Gabriela: Zagrajmy w historię – o grach w edukacji muzealnej na przykładzie działalności Muzeum Historii Polski s. 189–194; Kurek Jacek: Czy można w muzeum pokazać bluesa? s. 195–203; Szulist-Płuciniaczek Paulina, Zwierzchowski Piotr: Czy można posmakować historii? Historyczna rekonstrukcja kulinarna i przyrodnicza jako forma doświadczania przeszłości s. 205–215; Nadolski Łukasz Mamert: Wojna na niby. Blaski i cienie inscenizacji historycznych w działalności edukacyjno-promocyjnej Muzeum Wojsk Łądowych w Bydgoszczy s. 217–226; Stempin Agnieszka: „Nie takie zwykłe muzeum” – czyli jakie? Refleksje z najnowszej działalności Rezerwatu Archeologicznego Genius loci s. 227–236; Woźniak Michał F.: Podsumowanie Konferencji s. 237–240. T. 1. 2013.

1224. JASKANIS Agnieszka: Ewidencja zabytków archeologicznych w muzeach po wprowadzenia ustawy o muzeach w 1996 roku. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 50–59, streszcz. ang.

1225. JÓZEF Brandt 1841–1915. T. 1–3. Red. nauk. Ewa Micke-Broniarek. Warszawa 2018.

Rec.: Kotecki Andrzej: Józef Brandt (1841–1915) – ostatni co tak pedzłem wodził. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 409–415.

1226. KAMIŃSKA Lidia Małgorzata: Polska Centralna Zbiornica Muzealna na Województwo Gdańskie. Cz. 2. W Sopocie i w Oliwie. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 280–288, streszcz. ang. Cz. 1. *Tamże*. Nr 59: 2018.

1227. KORDUBA Piotr: Wystawy przedmiotów. Rozważania wokół niedawno otwartych ekspozycji rzemiosła artystycznego i wzornictwa w polskich muzeach. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 43: 2018 s. 185–194, streszcz. ang.

Lata 2016–2018.

1228. KUŁAK Piotr: Wydział Muzeów i Pomników Martyrologii Polskiej w latach 1945–1954 oraz kontynuacja jego zadań do czasów współczesnych. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 78–91, streszcz. ang.

1229. ŁĘCKI Tomasz: Inscenizacja historyczna – szansa czy zagrożenie dla muzeum? *Museion Poloniae Maioris*. T. 3: 2016 s. 34–42, streszcz. ang.

1230. MURAWSKA Agnieszka: Zawód muzealnika. Spojrzenie okiem historyka. *Museion Poloniae Maioris*. T. 2: 2015 s. 67–77, streszcz. ang.

1231. MUZEA kościelne wobec nowych wyzwań. Materiały konferencji zorganizowanej w dniach 18–20 października 2017 r. przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, Radę ds. Kultury i Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Konferencji Episkopatu Polski przy wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Pod red. nauk. Natanaeli Wiesławy Błażejczyk, Piotra Majewskiego. Warszawa 2019 Nar. Inst. Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów 8° ss. 567, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol. (Biblioteka Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów; 12).

Z treści: Sellin Jarosław: [Wstęp] s. 13–14; Toż w jęz. ang. s. 15–16; Janocha Michał: [Wstęp] s. 17–19; Toż w jęz. ang. s. 20–22; Valačkaitė Birutė: The Church Heritage Museum in Vilnius s. 97–104; Szebla Krzysztof: Dzieje Muzeum Archidiecezji Lwowskiej i jego „dzisiaj” s. 105–111; Maniurka Piotr Paweł: Prawna ochrona zabytków kościelnych. Problemy dóbr kultury w świetle norm kościelnych s. 115–128; Stec Piotr: Muzea kościelne z perspektywy prawa państwowego s. 129–131; Skrzydlewska Beata: Problemy i wyzwania muzealnictwa kościelnego w Polsce. Historia i współczesność s. 133–146; Grzonkowska Joanna: Status muzeów „prywatnych” w świetle obowiązującej ustawy o muzeach s. 147–156; Niezabitowski Michał: Muzeum. Między misją a rynkiem s. 157–164; Błażejczyk Natanaela Wiesława, Grabowski Tomasz: Muzealnictwo

i kolekcjonerstwo Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce. Przegląd zbiorów s. 167–214; Pietruszka Jacek: Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach – Dom Świętego s. 215–225; Stepien Urszula: Muzeum Diecezjalne w Sandomierzu – muzeum „muzealne” s. 227–246; Pasek Piotr: Muzeum Parafialne w Grybowie na tle muzealnictwa kościelnego diecezji tarnowskiej s. 247–288; Pudelska Aleksandra: Sytuacja muzealników kościelnych na przykładzie Muzeum Archidiecezjalnego w Poznaniu s. 289–300; Zawałek Eugeniusz: Prezentacja zbiorów cerkiewnych greckokatolickiej archidiecezji przemysko-warszawskiej s. 301–310; Macyszyn Jacek: Muzeum Ordynariatu Polowego. Historia i tradycja polskiego duszpasterstwa wojakowego s. 311–336; Korpysz Ewa: Muzeum Archidiecezji Warszawskiej, historia i współczesność. Dwa lata działalności w nowej siedzibie (2015–2017) s. 337–353; Piotrowska Barbara: Historia i działalność Muzeum Diecezjalnego w Płocku s. 355–374; Umiński Waclaw: Zbiory misyjne w Muzeum Historyczno-Misyjnym Zgromadzenia Księży Misjonarzy w Krakowie s. 375–391; Rudziński Jan Stanisław: Korony Matki Bożej w zbiorach sztuki klasztoru jasnogórskiego. 300-lecie Królowania Maryi w Narodzie Polskim s. 393–405; Hryszko Helena, Żmudziński Jerzy: O potrzebie utworzenia muzeum tekstylnych paramentów liturgicznych w klasztorze oo. Paulinów na Jasnej Górze s. 407–429; Wojnarowski Marek: Tekstylna w zbiorach kościelnych – przechowywanie, inwentaryzacja, konserwacja i ekspozycja s. 431–443; Grabowski Tomasz: Historia powstania Muzeum Diecezjalnego w Łomży s. 445–454; Maniurka Piotr Paweł: Muzeum Diecezjalne w Opolu z perspektywy minionych 30 lat s. 455–458; Pytlak Wincenty: Historia i działalność Muzeum Diecezjalnego w Pelplinie s. 459–464; Janiszewska-Jakubiak Dorota: Ochrona zabytków sakralnych za granicą. Działalność Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego s. 467–490; Czuba Mariusz: Zabytki sakralne na liście Pomników Historii s. 491–499; Czaputowicz Maria, Kowalski Jan Edmund: Miejsce instytucji muzealnych w Programie „Niepodległa” s. 501–510; Rosset Alicja de: Digitalizacja zbiorów muzeów kościelnych s. 511–514; Jamski Piotr Jacek: Projekt naukowy Corpus Campanarum Poloniae s. 515–528; Jakubowski Olgierd: Instrumenty wspierające bezpieczeństwo zbiorów kościelnych. Krajowy wykaz zabytków skradzionych – przykłady zastosowania s. 529–541; Grajewski Adam: Problematyka zagrożeń i zwalczania przestępczości przeciwko zabytkom sakralnym w Polsce s. 543–548; Błażejczyk Natanaela Wiesława: Diagnostyka stanu polskiego muzealnictwa kościelnego s. 549–556; Rusak Andrzej: W trosce o muzea i skarbiec kościelne s. 557–560; Błażejczyk Natanaela Wiesława: Muzealnictwo Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce. Konkluzje i perspektywy s. 561–567.

1232. NIEZABITOWSKI Michał: Muzealniki a wspólnota pamięci. Próba zdefiniowania pojęć na użytek zmian legislacyjnych. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 24–36, streszcz. ang.

1233. NOWAKOWSKA Urszula: Muzea rolnicze w Polsce w kontekście europejskim i transatlantyckim. *Museion Poloniae Maioris*. T. 1: 2014 s. 125–139, streszcz. ang.

1234. NOWY początek. (Od)budowa kolekcji muzealnych po II wojnie światowej. Pod red. Janusza Trupindy i Aleksandry Siuciak. Malbork 2019 Muzeum Zamkowe 8° ss. 441, nlb. 6, il., streszcz. ang. Muzeum Zamkowe w Malborku.

Treść: Trupinda Janusz: Badania strat wojennych w Malborku i Kwidzynie – budowanie tożsamości miejsca s. 8–21; Siuciak Aleksandra: Strata i rozproszenie. Struktura i charakter strat wojennych zamku w Malborku w świetle dotychczasowych rezultatów projektu s. 22–33; Sierzpuchowski Bartłomiej: Status

prawny zbiorów zamku w Malborku po II wojnie światowej. Studium prawnomiędzynarodowe s. 34–57; Czarnowska Joanna: Numizmaty z przedwojennej kolekcji malborskiej w zbiorach zamkowych po 1961 roku s. 58–67; Polejowski Karol: Malborskie militaria po 1945 roku – ścieżki rozproszenia s. 68–89; Polom-Jakubowicz Wiesława: Gromadzenie zbioru grafiki portretowej i próba odtworzenia jego spisu s. 90–103; Lijka Justyna: Okruchy z historii utraconego obrazu Matki Bożej Pokornej z kościoła Najświętszej Marii Panny na Zamku Wysokim w Malborku s. 104–133; Pospieszna Barbara: Magazyn Lapidarium nr 13 w Muzeum Zamkowym w Malborku s. 134–149; Jezierska Joanna: Tkaniny i dzianiny w przedwojennych zbiorach Muzeum w Kwidzynie s. 150–165; Juźwiak Adam: Muzealnictwo przyrodnicze na terenie historycznych Prus od XVIII wieku do współczesności s. 166–195; Martyka Kacper: Zabytki archeologiczne z dawnych kolekcji malborskich w zbiorach Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie s. 196–233; Białonowska Magdalena: Kolekcja Zamku Królewskiego w Warszawie – na drodze do restytucji zbiorów królewskich. Obiekty odzyskane, dary, zakupy s. 234–255; Krypczyk-de Barra Aleksandra: Powrót „Zimy”. Losy dzieł Maksymiliana Gierymskiego (1846–1874) utraconych w czasie II wojny światowej s. 256–287; Kaszubowska Anna, Leśniak-Skocka Monika: Ocalić od zapomnienia. Odbudowa kolekcji dzieł Leona Wyczółkowskiego i Maksymiliana A. Piotrowskiego. Tradycja a nowe możliwości s. 288–339; Zinkiewicz Jacek: Budowa kolekcji militariów w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa po II wojnie światowej s. 340–359; Kenc Katarzyna: Rozdarte i rozproszone – zbiory artystyczne Muzeum Lubomirskich po 1939 roku s. 360–385; Woźniak-Wieczorek Agnieszka: Kolekcja dzieł sztuki książek Czarotyskich z Weinhau, przechowywana w pałacu w Pelkniach, w kontekście problematyki badania historii polskich rozproszonych kolekcji dzieł sztuki i strat wojennych s. 386–399; Krajewska Marta: Powojenne dzieje zbiorów ceramiki i szkła Muzeum Narodowego w Gdańsku – odbudowa kolekcji s. 400–421; Baranowska-Fietkiewicz Anna, Łopuski Lech: Kolekcja zegarów w Muzeum Narodowym w Gdańsku s. 422–441.

1235. OTMIANOWSKA Marianna: Społeczna odpowiedzialność edukacji muzealnej na przykładzie obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 227–252, streszcz. ang., niem., ros.

1236. PATER Renata: Edukacja muzealna – muzea dla dzieci i młodzieży. Kraków 2016.

Rec.: Palka Stanisław, *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 251–253.

1237. PELCZYK Antoni: Polskie muzealnictwo skansenowe w Europie. *Museion Poloniae Maioris*. T. 1: 2014 s. 106–124, streszcz. ang.

XIX–XXI w.

1238. PRABUCKI Bartosz: Zabawy, gry i sporty tradycyjne. Potencjał i możliwość ich wykorzystania w działalności muzealnej. *Studia Lednickie*. T. 17: 2018 s. 63–86, streszcz. ang.

1239. SACHA Magdalena Izabella: Los niewidoczny? Kresy i kresowanie jako temat ekspozycji muzealnych po 1989 roku. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 115–129, streszcz. ang.

1240. SKÓRZYŃSKA Izabela: Inscenizacje muzeum. *Museion Poloniae Maioris*. T. 3: 2016 s. 10–22, streszcz. ang.

Historyczne kształtowanie się związków muzeum z życiem społecznym.

1241. SKRZYDLEWSKA Beata: Muzeum wyznaniowe. Funkcja – cele – zadania. *Archiva, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 349–362, streszcz. ang.

1242. TEXT in the museum. Papers from the international conference, October 26–27, 2016, National Museum in Kraków. Ed. by Dorota Jędruch, Kinga Migalska; in collaboration with Agnieszka Gryśka. Kraków 2019 Muzeum Nar. 8° ss. 167, nlb. 9, il. National Museum in Kraków. (Studies and Research Materials).

Materiały konferencyjne.

Treść: Jędruch Dorota, Migalska Kinga: Text in the museum – a second plan super-hero s. 7–14; Szelaż Marcin: Text-related issues in the art museum s. 17–26; Fiedler Isabell, Harrer Olivia: The communicative museum – a theory of Consensus-Oriented Museum Communication s. 27–45; Merten Sarah: On representation and legitimation: the political dimensions of exhibition texts s. 47–56; Malodobry Agata: Between aesthetic consequence and a legible message. The presence of text in museum exhibition spaces in the light of contemporary art criticism s. 57–67; Korwin-Piotrowska Dorota: Text at the museum – perspectives forms, styles s. 71–84; Eggert Barbara Margarethe: The invisible codification – audio guides and the role of the implied listener s. 85–96; Otwinowska Dorota: The role of museum text in forming knowledge and aesthetic experience of a recipient s. 97–106; Protas Nathaniel: Against texts: dialogical teaching and the case against wall texts s. 107–117; Jonasova Marketa: The current art of labels. Labelling strategies deployed by contemporary art museums in the Netherlands s. 119–128; Dénes Mirjam: In search of Prince Genji – Japan in words and images. Curatorial reflections on an exhibition of visual arts based upon The Tale of Genji s. 131–142; Zmo Vondru Hana: Types of aesthetic perception (by Władysław Tatarkiewicz) applied to the positive and active expression of exhibited text s. 143–148; Gallo Francesca: Written texts at the exhibition “Les Immatériaux”: how was writing transformed by the digital turn? s. 151–158; Gil Anna, Jabłońska Agata, Policht Piotr, Zalutskaya Vera, Starakiewicz Maja: Curatorial exercises. Around the exhibition of the specialized seminar of students of the History of Art of the Jagiellonian University s. 159–167.

1243. WIELKOPOLSKIE instytucje muzealne. Oprac. Paweł Sankiewicz. *Museion Poloniae Maioris*. T. 1: 2014 s. 153–182, streszcz. ang.

Historia, zbiory, działalność.

1244. ZAGŁĘBIE powstań śląskich. Zagłębie Dąbrowskie wobec I powstania śląskiego. Oprac. merytoryczne Dariusz Nawrot. Sosnowiec [2019] Pałac Schoena Muzeum w Sosnowcu; Inst. Zagłębia Dąbrowskiego 8° ss. 55, nlb. 5, il., mapy.

Katalog wystawy prezentowanej od sierpnia do października 2019 r. w wybranych miastach Zagłębia Dąbrowskiego oraz w Katowicach i Świętochłowicach.

b) Poszczególne muzea krajowe i zagraniczne

Muzea krajowe

Zob. poz. 2146, 3608, 10050, 10131.

Białystok

1245. MUZEUM Pamięci Sybiru. Białystok 2019 Muzeum Pamięci Sybiru 8° ss. 72, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang., ros.

Bolesławiec

1246. MAŚLICKA Danuta: O Izbie Pamięci poświęconej kobietom czasów II wojny światowej w Zespole Szkół Zawodowych im. H. Sucharskiego w Bolesławcu. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 89–93.

Otwarta w kwietniu 1975 r.

Bóbrka

1247. [OLEJARZ Barbara]: Naftowe dziedzictwo Bóbrki. Das Erdölerbe von Bóbrka. Bóbrka – oil heritage. Tekst i red. Barbara Olejarz. Bóbrka–Krosno 2019 Fund. Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. Ignacego Łukasiewicza; Ruthenus Rafał Barski 4° ss. 79, nlb. 1, il.

Tekst równol. w jęz. pol., niem., ang.

Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. Ignacego Łukasiewicza w Bóbrce.

Bystra

1248. DUDEK-BUJAREK Teresa: Fałatówka. Wielowątkowa opowieść. A tale of many strands. Przekł. na jęz. ang i red. Bogumiła Zdzitowiecka, Vincent Zdzitowiecki. Bielsko-Biała 2019 [Muzeum Hist. w Bielsku Białej] 4° ss. 111, nlb. 1, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

Willa Juliana Fałata (1853–1929) w Bystrej, Oddział Muzeum Historycznego w Bielsku-Białej.

Bytów

1249. SIEMIŃSKI Tomasz: Sprawozdanie z działalności Muzeum Zachodniopomorskiego w Bytowie za rok 2018. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2019 s. 203–219.

Chełm

1250. OBRAZY Zenona Waśniewskiego [1891–1945] w kolekcji Muzeum w Chełmie. Oprac. tekstu i projekt graficzny informatora Ewa Horodejuk. Chełm 2019 Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie 4° ss. 62, nlb. 2, il.

Katalog.

Chorzów

1251. BIAŁAS Irena: Sprawozdanie z działalności Muzeum w Chorzowie w roku 2017. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 19: 2019 s. 173–179.

1252. BULLA Krzysztof, Sikora Małgorzata: Chałupa ze Strzemieszyc Wielkich. Chorzów 2019 Muzeum „Górnośląski Park Etnogr. w Chorzowie” 16° ss. 128, il., mapy, tabl. geneal., streszcz. ang. Muzeum „Górnośląski Park Etnogr. w Chorzowie”. (Historia, Ludzie i Miejsca. Zeszyty budownictwa drewnianego; nr 20).

Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny”.

Chroberz

1253. MYŚLIŃSKA Anna: Pałac-muzeum Aleksandra Wielopolskiego w Chrobrzu przykładem „kultury magnackiej”. *Rocznik Świętokrzyski*. T. 35: 2019 s. 95–108, streszcz. ang.

Z l. 1857–1860.

Ciechanowiec

1254. SPRAWOZDANIE merytoryczne z działalności Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu za 2018 rok. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 1 s. 299–352.

1255. WIŚNIEWSKI Marek: Powiększone kolekcje techniczne w ciechanowieckim muzeum. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 1 s. 277–290.

Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka; Osiem urządzeń (głównie ciągniki) z l. 1930–1984.

1256. WIŚNIEWSKI Marek: Silniki stacjonarne w zbiorach Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu. *Ciechanowiec 2019 Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka 8° ss. nlb. 2, 176, il.*

Katalog zbiorów, od 1860 r.

Czeladź

1257. 10 LAT Muzeum Saturn. Jest takie miejsce w Czeladzi. Red. Iwona Szaleniec. Czeladź 2019 Wydaw. Muzeum Saturn 8° ss. 47, nlb. 1, il.

Kalendarium za l. 2009–2019.

Częstochowa

1258. CIUK-KOĆWIN Agnieszka: Historia konkursów sztuki ludowej w Muzeum Częstochowskim. *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr.:] 2019 s. 111–125, streszcz. ang.

12 konkursów od l. 60. XX w.

1259. MIRY Agnieszka: Nabytki Działu Sztuki w 2018 roku. *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr.:] 2019 s. 288–306, streszcz. ang.

Muzeum Częstochowskiego.

1260. PABICH Łukasz: 50 lat zawiłych losów Muzeum Górnicztwa Rud Żelaza w Częstochowie (1968–2018). *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr.:] 2019 s. 177–199, streszcz. ang.

1261. SAWICKI Antoni: Centrum Edukacji Nauk Ścisłych i Technicznych w Częstochowie – cel działań Społecznego Komitetu Muzeum Techniki, Przemysłu i Rzemiosła. *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019 s. 202–212.

XXI w.

1262. SZCZĘSNA Małgorzata, Pabich Łukasz: Nabytki Działu Historii w 2018 roku. *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr.:] 2019 s. 258–287, streszcz. ang.

Muzeum Częstochowskiego.

1263. ŚWIERCZEWSKA Monika, Jezierska Katarzyna: Wystawy i wydarzenia w Muzeum Częstochowskim w 2018 roku. *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr.:] 2019 s. 221–240, streszcz. ang.

1264. TYBOROWSKI Daniel: Szczątki jurańskich pliozaurów w zbiorach Muzeum Częstochowskiego. *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr.:] 2019 s. 73–76, streszcz. ang.

Darłowo

1265. KALENDARIUM wydarzeń muzealnych w 2018 roku. *Darłowskie Zeszyty Muzealne*. Z. 2: 2019 s. 87–100.

Muzeum Książąt Pomorskich – Muzeum w Darłowie.

Dąbrówka

1266. GÓRSKI Piotr: Narodziny Muzeum Techniki Wojskowej na pomorskiej ziemi. *Biuletyn Historyczny*. T. 34: 2019 s. 213–229.

Muzeum Techniki Wojskowej „Gryf”, powstało w 2013 r. w Dąbrówce.

Drozdowo

1267. MUZEUM Przyrody Dwór Lutosławskich w Drozdowie. Tekst i oprac. Marcin Rydzewski, Tomasz Szymański. Drozdowo 2019 Muzeum Przyrody – Dwór Lutosławskich 8° ss. 31, il.

Duszniki-Zdrój

1268. BAŁCHAN Jan: Historia pewnej kolekcji. Banknoty Banku Polskiego na emigracji

w zbiorach Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 13: 2019 s. 71–86, streszcz. ang., niem., czes., fr.

1269. KRONIKA Muzeum Papiernictwa. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 13: 2019 s. 147–222.

Treść: Kronika 2018. Oprac. Dagmara Kasperowska s. 147–196; Kasperowska Dagmara: Wystawy czasowe w Muzeum Papiernictwa w 2018 roku s. 197–219; Wykaz pracowników Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju zatrudnionych w 2017 roku s. 221–222.

Działdowo

1270. MUZEUM Pogranicza w Działdowie. Przewodnik historyczny. Działdowo 2019 Muzeum Pogranicza 8° ss. 71, nlb. 1, il.

Treść: Kozłowski Patryk: Wstęp s. 7–8; Historia działdowskiego zamku: Siemianowski Krzysztof: Okres krzyżacki s. 9–19; Wiśniewski Radosław: Od sekularyzacji po czasy współczesne s. 20–28; Muzea i placówki muzealne w Działdowie w latach 1920–2013: Siemianowski Krzysztof: Muzeum Mazurskie s. 29–31; Siemianowski Krzysztof: Izby Regionalne s. 31–33; Muzeum Pogranicza w Działdowie: Wiśniewski Radosław: Ratusz w historii Działdowa s. 35–39; Wiśniewski Radosław: Wystawa stała: „Interaktywna wystawa państwa Zakonu Krzyżackiego” s. 39–43; Kluczek Grzegorz: Wystawa stała: „Działdowo – miasto i ludzie dawnego pogranicza” s. 43–70; Bibliografia s. 71–72.

Dziekanowice

1271. ROMANOW-KUJAWA Marta: Kościół z Wartkowic 1719–2019. Dziekanowice 2019 Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy 8° ss. 32, il. Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy; Wielkopolski Park Etnogr. w Dziekanowicach.

Wielkopolski Park Etnograficzny w Dziekanowicach.

1272. ROMANOW-KUJAWA Marta: Z nowych nabytków Wielkopolskiego Parku Etnograficznego w Dziekanowicach: kolekcja Stanisława Pasiciela [1941–2017]. *Studia Lednickie*. T. 17: 2018 s. 233–248, streszcz. ang.

Ełk

1273. ANDRUKIEWICZ Tomasz, Bogusz Kazimierz: Muzeum Historyczne w Ełku. *Ełcki Przegląd Historyczny*. Nr 1: 2014/2015 [dr.:] 2015 s. 13–21, streszcz. ang.

1274. KRONIKA Muzeum Historycznego w Ełku 2012–2014. *Ełcki Przegląd Historyczny*. Nr 1: 2014/2015 [dr.:] 2015 s. 205–217.

Gdańsk

1275. DANILUK Jan: Uwagi o muzeach i kolekcjach prywatnych międzywojennego Gdańska. *Gdańskie Studia Muzealne*. Seria Nova. Nr 1(11): 2019 s. 32–49, streszcz. ang.

1276. GROCHOWSKA Weronika: „Der Denkmalpfleger für Werke der Bildenden Kunst in Danzig. Dienstbuch für die Inventarisierung”. Notatnik Willego Drosta jako jedno ze źródeł do badań nad przedwojenną dokumentacją fotograficzną zachowaną w Muzeum Narodowym w Gdańsku. *Gdańskie Studia Muzealne*. Seria Nova. Nr 1(11): 2019 s. 106–113, streszcz. ang.

Notatnik z l. 1934–1939 należący do konserwatora miejskiego Willego Drosta, ostatniego dyrektora Stadtmuseum, obecnie w zbiorach Instytutu Herdera w Marburgu.

1277. JANIKOWSKI Paweł: 1958. Będzie muzeum! Założyciele Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku. Cz. 2. Gdańsk 2018.

Rec.: Machaliński Zbigniew, *Nautologia*. R. 54: 2019 s. 111.

1278. KOWALSKA Helena: Gdańskie za-
bytki ciągle poszukiwane. *Gdańskie Studia Muzealne*. Seria Nova. Nr 1(11): 2019 s. 50–65, streszcz. ang.

Straty wojenne z Muzeum Miejskiego (Stadtmuseum) w Gdańsku na podstawie źródeł ikonograficznych.

1279. MACHCEWICZ Paweł: Muzeum. Kraków 2017.

Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku.
Rec.: Stach Stephan, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 118: 2018 s. 349–352.

1280. MARKOWSKA Barbara: Herosi czy ofiary? Kapitał moralny Polaków w narracji Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 2 s. 163–190, streszcz. ang.

1281. PODGÓRZAK Magdalena: Badanie strat wojennych w Muzeum Narodowym w Gdańsku – komunikat. *Gdańskie Studia Muzealne*. Seria Nova. Nr 1(11): 2019 s. 114–119, streszcz. ang.

Od 1945 r. do czasów współczesnych.

Głogów

1282. SUŁKOWSKA Małgorzata: Sprawozdanie ze szkolenia z zakresu podstawowych zadań inwentaryzatora muzealnego, które odbyło się 26.10.2018 r. w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Głogowie. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 10: 2019 s. 193–198.

1283. WAWRYSZEWICZ Anna: Inuit – kolekcja sztuki w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Głogowie. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 10: 2019 s. 199–201.

Grudziądz

1284. BRILLOWSKI Wojciech, Sakowicz Dorota: Two ancient lamps in the Władysław

Łęga Museum in Grudziądz. *Archeologia*. [T.] 66: 2015 [dr.] 2017 s. 35–46.

Lampy rzymskie z połowy I w. p.n.e. i I. połowy I w. n.e.

1285. NASTROŻNY Paweł: Papierowy pieniądz zastępczy z Pomorza i Kujaw (1914–1924) w zbiorach grudziądzkiego Gabinetu Numizmatycznego. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 215–244, streszcz. ang.

Muzeum w Grudziądzu.

1286. PACUSZKA Wioletta: Sprawozdanie z działalności Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu w roku 2018. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 327–350.

Grzybowo

1287. WRZESIŃSKI Jacek: Olgierd Wojciech Brzeski [1921–2000] – muzeum w Grzybowie – spełnienie marzeń? *Museion Poloniae Maioris*. T. 2: 2015 s. 91–93, streszcz. ang.

Założyciel Fundacji Brzeskich w 1989 r.

Gubin

1288. MAGDA-NAWROCKA Marlena: Znaleźiska przypadkowe w zbiorach Izby Muzealnej w Gubinie. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 9: 2018 s. 81–88.

Hel

1289. LITWIN Jerzy: Muzeum Rybołówstwa w Helu. Przewodnik po wystawie. Gdańsk 2019 Nar. Muzeum Morskie 8° ss. 118, il., mapy. Nar. Muzeum Morskie w Gdańsku. (Informatory, Katalogi i Przewodniki).

Jasło

1290. [CZAJKA Barbara, Świątek Mariusz]: 50 lat Muzeum Regionalnego w Jasle. Tekst Barbara Czajka, Mariusz Świątek. Jasło 2019 Muzeum Region. 8° ss. 36, il.

Kartuzy

1291. KĄKOL Barbara: Muzeum Kaszubskie w Kartuzach od 70 lat skarbnicą kaszubskich pamiątek. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 1: 2016 s. 11–26.

1292. KĄKOL Barbara: Relacja z Jubileuszu 70-lecia Muzeum Kaszubskiego im. Franciszka Tredera w Kartuzach. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 2: 2017 s. 121–124.

2 VI 2017 r.

1293. KĄKOL Barbara: Sprawozdanie merytoryczne Muzeum Kaszubskiego im. Franciszka

Tredera za 2015 rok. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 1: 2016 s. 89–94.

Toż za 2016 rok. *Tamże*. Nr 1: 2016 s. 95–102.
Toż za 2017 rok. *Tamże*. Nr 2: 2017 s. 125–133.
Toż za 2018 rok. *Tamże*. Nr 3: 2018 s. 125–134.

1294. TREDER Franciszek: Dzieje i działalność kulturalno-oświatowa Muzeum Kaszubskiego i Zrzeszenia. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 1: 2016 s. 83–88.

Od 1947 r.

1295. WANKE Maria: Sprawozdanie merytoryczne Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Kaszubskiego im. Franciszka Brzezińskiego w Kartuzach za lata 2015–2017 r. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 2: 2017 s. 135–137.

Toż za 2018 r. *Tamże*. Nr 3: 2018 s. 135–136.

Kielce

1296. GALERIA Malarstwa Polskiego i Europejskiej Sztuki Zdobniczej. Red. nauk. Robert Kotowski; oprac. tekstu Joanna Kaczmarczyk, Iwona Rajkowska, Magdalena Śniegulska-Gomuła. Kielce 2019 Muzeum Nar. 4° ss. 325, il. Muzeum Nar. w Kielcach.

Katalog zbiorów.

1297. GRABARCZYK Iwona: Edukacja międzykulturowa w świetle projektów edukacyjnych Muzeum Historii Kielc w latach 2009–2018. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 273–281.

1298. KOLASA Marcin: Nabytki Muzeum Historii Kielc 2018. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 285–296.

1299. KRÓL Lila: Sprawozdanie z rocznej działalności Muzeum Samochodu Papieskiego JP2 w Kielcach. *Świątokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 341–345.

Otwarte 21 IX 2018 r.

1300. WYSTAWY przygotowane przez Muzeum Historii Kielc w 2017 i 2018 roku. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 297–305.

Konin

1301. SZUMAN-GORCZYCA Małgorzata: Katalog zbioru biżuterii Muzeum Okręgowego w Koninie. Konin 2019 Muzeum Okręg. w Koninie 4° ss. 173, il.

XVI–XX w.

Kotuń

1302. TODORSKI Zbigniew: Muzeum Pożarnictwa w Kotuniu. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 6: 2019 s. 23–64.

Kraków

1303. BIEDROŃSKA-SŁOTA Beata: Osmański namiot z kolekcji Książąt Czartoryskich w świetle najnowszych badań. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. T. 12: 2019 s. 149–155, streszcz. ang.

Z pocz. XIX w.

1304. BIEDROŃSKA-SŁOTA Beata: Ottoman tent from Prince Czartoryski's collection – a new look at an old tradition. *Art of the Orient*. Vol. 6: 2017 s. 156–165.

1305. BŁOŃSKA Diana: Muzeum Narodowe w Krakowie w okresie odzyskania niepodległości. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 43: 2018 s. 29–38, streszcz. ang.

1918 r.

1306. GODYŃ Danuta: Kolekcja miniatur Henryka Fraenkla [1871–1937] – krakowskiego przemysłowca i miłośnika sztuki – w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. T. 12: 2019 s. 65–99, streszcz. ang.

72 miniatury.

1307. IKONY XIV–XVI wieku w Muzeum Narodowym w Krakowie. Icons from 14th–16th centuries in the National Museum in Krakow. T. 1: Katalog. Catalogue. Aut. tekstów Mirosław Piotr Kruk, Wanda Stępnia-Minczewska; red. Marta Kołpanowicz, Marcin Grabski. Kraków 2019 Muzeum Nar. 4° ss. 759, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

Toż. T. 2: Badania technologiczne. Technological tests. Red. Mirosław Piotr Kruk ss. 343, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

Toż. T. 3: Ilustracje. Illustrations. Red. Mirosław Piotr Kruk ss. 611, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

1308. KARSKI Kamil: KL Plaszow. Archeologia miejsca pamięci. The archaeology of the memorial site. Kraków 2019 Muzeum Krakowa 8° ss. 218, nlb. 2, il.

Tekst równol. w jęz. pol. i przekł. ang.

Projekt realizowany przez Muzeum Krakowa na terenie byłego obozu koncentracyjnego.

1309. KARSKI Kamil, Różycki Sebastian, Schwarz Aleksander: Memories of recent past. Objectives and results of non-invasive archaeological research project at KL Plaszow memorial site. *Analecta Archaeologica Ressoviensia*. Vol. 12: 2017 s. 221–246.

Rok 2016.

1310. KOZIENIŃ Monika: Sztuka współczesna w zbiorach Muzeum Fotografii w Krakowie. *Dagerotyp*. Nr 1(25): 2018 s. 169–187.

1311. LEBET-MINAKOWSKA Anna: Szymon Rabinowicz [1895–1942] – odnaleziony. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 24: 2018 [dr.:] 2019 s. 79–97, streszcz. ang.

Dot. kolekcji judaików w Muzeum Narodowym w Krakowie pochodzącej z l. 1935–1939.

1312. LUBERA Agnieszka: Kalendarze z kolekcji Ignacego Wolskiego w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 13: 2019 s. 225–255, streszcz. ang.

Wydane w XVIII–XIX w.
Zawiera też katalog.

1313. MRÓZ Sławomir A.: Kolekcja medali, monet i banknotów w Muzeum Narodowym w Krakowie do 1900 roku. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 273–286.

Gromadzona od 1883 r.

1314. MUZEUM Książąt Czartoryskich. Pod red. Katarzyny Płonki-Bałus, Natalii Kozyry. Kraków 2019 Muzeum Nar. w Krakowie 4° ss. 246, nlb. 2, il. Muzeum Nar. w Krakowie.

Tręś: Betlej Andrzej: Kolekcja Czartoryskich w Puławach. Wokół genezy – między tradycją a przyszłością s. 7–11; Górka Paulina: Muzeum Książąt Czartoryskich: historia, ludzie, zbiory s. 13–37; Płonka-Bałus Katarzyna: Muzeum Czartoryskich dzisiaj s. 39–44; Koziara Natalia: Opisanie Muzeum. Spis eksponatów oprac. Mateusz Chramiec s. 47–231; König Barbara: Ekspozycja Gabinetu Rycin i Rysunków s. 233–234; Wierzbicki Paweł: O Bibliotece Książąt Czartoryskich s. 237–240; Wybrana bibliografia s. 245.

1315. PAŚ Monika: „Vivat Arconia!”. Pamiętki po Pawle Jarnuszkiewicz (1857–1934) w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie. *Res Gestae*. [T.] 9: 2019 s. 111–122, streszcz. ang.

1316. SKOWRON Filip: Retro-konstrukcje. Widmo muzeum w krakowskich Sukiennicach. *Prace Etnograficzne*. T. 44: 2016 nr 2 s. 163–177, streszcz. ang.

1317. SŁAWIŃSKA Joanna: Paschalis (Arutium) Jakubowicz i trzy pasy kontuszowe w zbiorach Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Lehahayer*. T. 4: 2017 s. 81–97, streszcz. ang., orm.

XVIII w.

1318. SŁAWIŃSKA Joanna, Osiecki Jakub: Velum ormiańskie ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Lehahayer*. T. 5: 2018 s. 195–243, streszcz. ang., orm.

Tkanina, XIX–XX w.

1319. WOŹNIAK Mateusz: Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego

w Krakowie (2018). The Chronicle of the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow (2018). *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 14: 2019 s. 347–362.

Tekst równol. pol., ang.

1320. WYKA Ewa: Krakowskie pamiątki po Jędrzeju Śniadeckim. *Opuscula Musealia*. Z. 26: 2019 s. 51–57, streszcz. ang.

W Muzeum UJ.

1321. ZAPOMNIANA kolekcja. Matryce graficzne Joachima Lelewela w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie. Cz. 2. [Aut.] Anna Bogusz, Katarzyna Król-Goździk, Katarzyna Podnieśńska, Małgorzata Skwarczyńska, Janina Wilkosz. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 1 s. 353–376.

Cz. 1. *Tamże*. R. 25: 2018 nr 1.

1322. ZAUCHA Tomasz: „Walhalla polska”, czyli o roli portretów w początkach Muzeum Narodowego w Krakowie. *Gdańskie Studia Muzealne*. Seria Nova. Nr 1(11): 2019 s. 212–231, streszcz. ang.

Od 1879 r.

Krosno

1323. GIERLACH Krzysztof: Lampy nafetowe Muzeum Podkarpackiego w Krośnie. Paraffin lamps of the Subcarpathian Museum in Krosno. Krosno 2019 Muzeum Podkarpackie 4° ss. 400, il.

Tekst równol. pol., ang.
Katalog zbiorów.

Kutno

1324. RZYMKOWSKA Grażyna: Utworzenie i działalność Muzeum Bitwy nad Bzurą w Kutnie Oddziału Muzeum w Oporowie w latach 1969–1986. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 209–240.

Bitwa nad Bzurą (także bitwa pod Kutnem) – 9–22 IX 1939 r.

1325. SZAFRAŃSKA-DOLEWSKA Aleksandra: Gazety i czasopisma w zbiorach Muzeum Regionalnego w Kutnie. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 147–208.

Katalog.

Legionowo

1326. ORLIŃSKI Wawrzyniec, Wońska Magdalena: De profundis... Archeologia ziem powiatu legionowskiego. Katalog wystawy. The archaeology of the Legionowo district area. Exhibition catalogue. Tł. Edyta Szczepanik. Legionowo 2019 Muzeum Hist. 4° ss. 140, il.

Tekst równol. pol., ang.
Katalog wystawy stałej w Muzeum Historycznym w Legionowie.

Limanowa

1327. POLSKO-SŁOWACKIE braterstwo broni. Bitwa limanowska 1914. Katalog wystawy. Oprac. Anna Kulpa, Arkadiusz Urbaniec; red. Magdalena Urbaniec. Limanowa 2019 Muzeum Region. Ziemi Limanowskiej 4° ss. 31, il., mapy.

Tekst równol. pol., słow.
Katalog wystawy stałej w Muzeum Regionalnym Ziemi Limanowskiej.

Lublin

1328. KRZYSIAK Łukasz, Michniowski Marcin, Oratowska Barbara: Z perspektywy lat. Ludzie i wydarzenia. 40. rocznica Muzeum Martyrologii „Pod Zegarem”. Lublin 2019 Muzeum Martyrologii „Pod Zegarem”. Oddz. Muzeum Lubelskiego 8° ss. 119, nlb. 1, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang.

Mielec

1329. HAPTAŚ Krzysztof: Pierwsze 50 tomów „Biblioteki Muzeum Regionalnego w Mielcu” (2004–2018). *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 321–325.

Mińsk Mazowiecki

1330. BRZESKA Anna: Rok 100-lecia Niepodległości w Muzeum Ziemi Mińskiej. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 6: 2019 s. 169–224.

1331. KULIGOWSKI Janusz: Dwie wille – główne siedziby Muzeum Ziemi Mińskiej. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 6: 2019 s. 15–22.
Od 2005 r.

1332. PLEWNICKA Paulina: Sfragistyka w zbiorach Muzeum Ziemi Mińskiej. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 6: 2019 s. 65–108.

Katalog.

Nowy Sącz

1333. GMACH Główny. Przewodnik. Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu. Koncepcja, red. i korekta przewodnika Maria Marcinowska. Nowy Sącz 2018 Muzeum Okręg. 8° ss. 71, nlb. 1, il.

1334. UBIORY mieszczańskie ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu. Aut. tekstów Mariola Molenda, Edyta Ross-Pazdyk; oprac. not katalogowych Barbara Szafran. Nowy Sącz 2018 Muzeum Okręg. 8° ss. 147, nlb. 1, il.

Katalog zbiorów.

Olsztynek

1335. FRĄCZKIEWICZ Marta: Muzeum Budownictwa Ludowego – Park Etnograficzny w Olsztyнку jako przykład niewygodnego dziedzictwa kulturowego. *Prace Etnograficzne*. T. 43: 2015 nr 2 s. 93–107, streszcz. ang.

Opatówek

1336. [KŁYSZ Ewa, Dolat Jarosław]: Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku. Industrial History Museum in Opatówek. Tekst Ewa Kłysz, Jarosław Dolat; tł. Małgorzata Zarzycka. Opatówek 2019 Muzeum Historii Przemysłu 8° ss. 28, il.

Tekst równol. pol., ang.

Opinogóra Górna

1337. ARCHIWUM polonijne Muzeum Romantyzmu w Opinogórze. Informator o zasobie. Oprac. Krzysztof Smolana, Robert Gębicki, Agnieszka Wichowska. Opinogóra [po 2018] Muzeum Romantyzmu 8° ss. 16, nlb. 4, il.

1338. BRAL Magdalena: Wystawy stałe Muzeum Romantyzmu w Opinogórze. *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 3: 2016 s. 7–18.

Eksponaty z XVIII w.; ekspozycja od 2010 r.

1339. ŁYSZKOWSKA Aldona: Działalność wydawnicza. *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 3: 2016 s. 57–61.

Muzeum Romantyzmu w Opinogórze, od 1961 r.

1340. NOWALIŃSKI Leszek: Wystawa działu sztuki wyróżniona w konkursie Wierzbą. *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 3: 2016 s. 25–49.

Wystawa stała „Napoleon a Polska”, Muzeum Romantyzmu w Opinogórze, od 2008 r.

1341. WICHOWSKA Agnieszka: Zabezpieczenie i upowszechnianie zbiorów przechowywanych w Muzeum Romantyzmu w Opinogórze. *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 3: 2016 s. 75–92.

Od 2009 r.

1342. WODZYŃSKA Alicja, Woźniak Beata, Wróblewski Rafał: Przyjaciele Muzeum. *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 3: 2016 s. 93–107.

Muzeum Romantyzmu w Opinogórze.

Ostrów Lednicki

1343. KOWALCZYK Andrzej: Współpraca Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy z Narodowym Rezerwatem „Sofia Kijowska”. *Studia Lednickie*. T. 17: 2018 s. 257–259, streszcz. ang.

1344. OLEJNICZAK Mariola: Zobaczyć niewidzialne. Program dla osób z dysfunkcją wzroku realizowany na Ostrowie Lednickim. *Studia Lednickie*. T. 17: 2018 s. 87–99, streszcz. ang.

1345. SANKIEWICZ Paweł: Średniowieczna broń drzewcowa i uzbrojenie ochronne ze zbiorów Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 353–355.

1346. SANKIEWICZ Paweł: Współpraca Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy z Międzynarodowym Centrum Archeologii Podwodnej w Zadarze. *Studia Lednickie*. T. 17: 2018 s. 261–262, streszcz. ang.

1347. TABAKA Arkadiusz: Historical cultural spaces – adaptation and functioning. The case of the Museum of the First Piasts at Lednica. *Analecta Archaeologica Ressorviensia*. Vol. 13: 2018 s. 287–308.

1348. WYRWA Andrzej M[arek]: Ad futuram rei memoriam on the fiftieth anniversary of the Museum of the First Piasts at Lednica foundation The Historic Monument of the Nation's Culture. *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 13–78, streszcz. ang., pol.

Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, od 1969 r.

Płock

1349. ZAREMBA Szymon: Logo Muzeum Mazowieckiego w Płocku. *Nasze Korzenie*. Nr 17: 2019 s. 81–82.

Powstanie i jego ewolucja w l. 1966–1999.

Poznań

1350. MUZEUM Bambrów Poznańskich. The Poznań Bamberger Museum. Red. Karolina Hamling; transl. into English Krzysztof Kotkowski. Poznań 2019 Wydaw. Miejskie. Poznań 8° ss. 14, il.

Tekst równol. pol., ang.

Przasnysz

1351. KRZYŻEWSKI Waldemar: Narzędzia weterynaryjne stosowane do zabiegów upustu krwi, założenia zawłoki i przyżegania w zbiorach Muzeum Weterynarii w Przasnyszu. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 33: 2019 s. 59–70.

Przemysł

1352. PŁAKAT muzealny ze zbiorów Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemysłu. Dwadzieścia sześć edycji Ogólnopolskiego Przeglądu Plakatu Muzealnego i Ochrony

Zabytków 1969–2010. Tekst, oprac. Iwona Bobko; tł. Alicja Kaczmarska. Przemysł 2019 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 4° ss. 167, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Tekst równol. pol., ang.

Radom

1353. DZIKOWSKI Tomasz: Wybrane prace konserwatorskie w Muzeum Wsi Radomskiej w latach 2016–2018. Fotorelacja. *Wieś Radomska*. T. 11: 2018 s. 275–308, streszcz. ang.

1354. NAKONIECZNA Ewa, Łasisz Magdalena: Kronika Muzeum Wsi Radomskiej za lata 1997–2017. *Wieś Radomska*. T. 11: 2018 s. 213–274, streszcz. ang.

Sanok

1355. JARA Renata Kinga: Judaika ze zbiorów Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Kulturowe rzemiosło artystyczne. Katalog. Sanok 2019 Muzeum Budownictwa Lud. 4° ss. 164, nlb. 4, il.

Katalog zbiorów.

Siedlce

1356. GRABOWSKI Piotr: 50 lat Muzeum Regionalnego w Siedlcach. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 3 s. 227–228.

Sulejówkę

1357. NESSEL-ŁUKASIK Beata: Teoria a praktyka. Badania jako narzędzie rozwoju publiczności w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 141–148, streszcz. ang.

Supraśl

1358. ZALEWSKA Ewa, Michalczyk Zbigniew: Odnalezione przez ekipę KZSP ikony z supraskiego ikonostasu cerkwi pw. Zwiastowania NMP zakupione przez Muzeum Ikon w Supraślu. Otwarcie nowej ekspozycji. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 2 s. 343–346.

Otwarcie 6 XII 2019 r.

KZSP – Katalog Zabytków Sztuki w Polsce.

Szczecin

1359. MIASTO sprzeciwu – miasto protestu. Koncepcja i red. Agnieszka Kuchcińska-Kurcz. Wyd. 2 popr., rozsz. Szczecin 2019 Muzeum Nar.; Ośr. „Pamięć i Przyszłość” 8° ss. 219, nlb. 9, il. Centrum Dialogu Przełomy, Muzeum Nar. w Szczecinie.

Muzeum Narodowe w Szczecinie.

Wyd. 1. 2015.

Szeniawa

1360. MIELEWCZYK Wojciech: Badania niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi w ramach projektu „Atlas niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi wielkopolskiej” realizowanego w Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie w latach 2012–2015. *Museion Poloniae Maioris*. T. 3: 2016 s. 43–51, streszcz. ang.

Sztutowo

1361. DRYWA Danuta: Stutthof. Ślady pamięci. Sztutowo 2019 Muzeum Stutthof. Niem. nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1939–1945) 4° ss. 267, nlb. 3, il.

Katalog zbiorów.

1362. GRABOWSKA-CHAŁKA Janina: Stutthof. Informator historyczny. Przewodnik. Wyd. 4. Gdańsk–Sztutowo 2019 Muzeum Stutthof w Sztutowie 8° ss. 153, nlb. 1, tabl. 70, il.

Lata 1939–1945.
Wyd. 1. 2004.

Szydłowiec

1363. INSTRUMENTY... Zobaczyć i usłyszeć tradycję. Red. Aneta Oborny. Szydłowiec 2019 Muzeum Lud. Instrumentów Muzycznych w Szydłowcu 8° ss. nlb. 20, il.

Przewodnik po wystawie.

1364. MAGIA instrumentów. Osobliwości inwencja trzygłosowa. Wstęp i założenia Aneta Oborny; opis Karolina A. Pawłowska. Szydłowiec 2019 Muzeum Lud. Instrumentów Muzycznych 16° ss. 36, il.

Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych w Szydłowcu.

Tarnobrzeg

1365. KOTASIK-WÓJCIK Beata: Pocztywki legionowe w zbiorach Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzega. *Dzikoviana*. T. 5: 2019 s. 127–158.

1366. WÓJCIK-ŁUŻYCKI Adam: Muzeum Historyczne Miasta Tarnobrzega. Przewodnik. Tarnobrzeg 2019 Muzeum Hist. M. Tarnobrzega 8° ss. 40, il., streszcz. ang.

1367. ZYCH Tadeusz, Gorczyca Krzysztof: Informacje o działalności Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzega w 2018 roku – kalendarium. *Dzikoviana*. T. 5: 2019 s. 204–224.

Toruń

1368. KOLEKCJA archeologiczna Muzeum Towarzystwa Naukowego w zbiorach Muzeum

Okręgowego w Toruniu. Katalog. Red. katalogu Piotr Gużyński. Toruń 2019 Muzeum Okręg. 4° ss. 439, nlb. 1, il.

1369. NICOLAUS Copernicus House. Ed. Michał Kłosiński, Alicja Marika Lubowicka; transl. by Beata Berthold-Nastula; photographs by Andrzej Skowroński, Krzysztof Deczyński. Toruń 2019 District Museum 4° ss. 108, il. District Museum in Toruń.

Toż w jęz. niem.: Nikolaus Kopernikus Haus. Übers. Katarzyna Wąsowicz. Toruń 2019.
W Toruniu.

1370. STRATY wojenne Muzeum Okręgowego w Toruniu w świetle dokumentacji ikonograficznej i archiwalnej. War losses of the District Museum in Toruń in light of iconographic and documentation. Red. nauk. Piotr Birecki, Iwona Markowska. Toruń 2019 Muzeum Okręg. 4° ss. 220, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang.
Katalog.

Wadowice

1371. PYTLOWSKA-BAJAK Joanna: „Dusza moja czuje się tutaj jak w domu”. Poszukiwania badawcze prowadzone przez Muzeum Miejskie w Wadowicach. *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 142–145.

Projekty z l. 2017–2019.

1372. WITKOWSKI Marcin: „Przedwojenne tradycje pułkowe Wadowic”, czyli nie samą służbą wojsko żyje. *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 146–152.

Projekt realizowany przez Muzeum Miejskie w Wadowicach.

1373. WYROBIEC Piotr: Wybrane wystawy Muzeum Miejskiego w Wadowicach w 2019 r. *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 153–156.

Wałbrzych

1374. STARA Kopalnia w Wałbrzychu. Wyjątkowy zabytek w nowej odsłonie. Red. Agata Augustyn. Wałbrzych 2019 Park Wielokulturowy Stara Kopalnia w Wałbrzychu 8° ss. 80, il. XVIII–XXI w.

Warszawa

1375. ARCHIWUM ważniejsze niż życie. Losy Żydów polskich w czasie II wojny światowej w dokumentach konspiracyjnej grupy Oneg Szabat. Oprac. tekstów Agnieszka Kajczyk, Olga Szymańska, Bartosz Borys; red. i korekta Marta Wojas. Warszawa 2019 ŻIH 8° ss. 91, nlb. 3, il.

Publikacja towarzysząca wystawie stałej: „Czego nie mogliśmy wykrzyknąć światu” i jest częścią programu „Oneg Szabat”.

1376. CRÉME de la crème. Katalog za-
bytków nie wszystkich Zamku Królewskiego
w Warszawie – Muzeum 2018–2019. Red.
prowadzący Monika Baranowska. Warszawa 2019
Arx Regia 8° ss. 95, nlb. 1, il.

1377. DZWONEK Aleksandra: Rosyjskie
plakaty propagandowe z wojny z Japonią
w zbiorach Muzeum Wojska Polskiego. *Mu-
zealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 230–249.

1378. GRABOWSKI Janusz: Zbiory Toma-
sza Niewodniczańskiego. Kolekcja rękopisów.
Archeion. T. 119: 2018 s. 262–286, streszcz.
ang., fr., ros.

W zbiorach Zamku Królewskiego w Warszawie.

1379. GUTOWSKA-DUDEK Krystyna:
Zbiór pasteli w kolekcji pałacu w Wilanowie.
Warszawa 2019 Muzeum Pałacu Króla Jana III
w Wilanowie 8° ss. 160, nlb. 4, il. (200 Lat
Muzeum Wilanowskiego).

Z l. 1647–1877.

1380. JAKUBOWSKA Alicja: „Parada przed
królem”, czyli miniaturowa wersja „Wjazdu Lu-
dwika XIV do Vincennes” van der Meulena.
Kronika Zamkowa. [Nr] 5(71): 2018 [dr.:] 2019
s. 259–267.

Zakupiona przez Zamek Królewski w Warszawie w 2018 r.

1381. KRONIKA wydarzeń. *Kronika Zam-
kowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr.:] 2019 s. 287–290.

W Zamku Królewskim w Warszawie – Muzeum w 2018 r.

1382. KWIATKOWSKA Emilia: Nowe
nabytki. *Rocznik Historyczny Muzeum Histo-
rii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 35: 2019
s. 271–276.

Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego.

1383. LEGIONY. Materiały edukacyjne
przygotowane przez Muzeum Historii Polski.
Warszawa 2019 Kino Świat 4° ss. 23, il.

1384. MACKIEWICZ Michał: Trofea wojny
polsko-bolszewickiej w zbiorach Muzeum Woj-
ska Polskiego. *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10:
2017 s. 6–27.

1385. PASIAK-WĄSIK Dorota: Sprawozda-
nie z obchodów 35-lecia Muzeum Historii Pol-
skiego Ruchu Ludowego. *Rocznik Historyczny
Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*.
Nr 35: 2019 s. 265–269.

5 VII 2018 r.

1386. POŁUJAN Katarzyna: Pasy kontu-
szowe. Opis technologiczny pasów kontuszow-
wych: Maria Cybulska. Warszawa 2019 Zamek

Królewski w Warszawie – Muzeum 4° ss. 220,
il. Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum;
Fund. Zbiorów im. Ciechanowieckich; Fund.
Teresy Sahakian.

Tyt. równol.: Kontusz sashes. Collection catalogue.
Teksty równol. pol., ang.

1387. POPLAWSKI Błażej: Muzeum Parla-
mentarne – konteksty historyczne i kulturowe
oraz polityczne uwikłania. *Muzealnictwo*. R. 60:
2019 s. 96–100, streszcz. ang.

Od l. 70. XX w.

1388. PROKOPCZUK-RUNOWSKA Iza-
bela: Najcenniejsze. Muzeum Wojska Polskie-
go. T. 2: Ordery i odznaczenia polskie. Wiek
XVIII–XIX. Warszawa 2019 Muzeum Wojska
Pol. 4° ss. 175, nlb. 1, il.

Toż w jez. ang.: Treasures of the Polish Army Museum.
Vol. 2: Polish orders and decorations. Transl. by Anastazja
Pindor. Warsaw 2019.

T. I. 2018.

1389. RADZIO Bożena: Zniszczenie i od-
budowa Zamku Królewskiego w Warszawie.
Warszawa 2019 Zamek Królewski w Warszawie
16° ss. 109, nlb. 2, il.

Wystawa stała w Zamku Królewskim w Warszawie.

1390. TYSZKIEWICZ Adam: Zarządza-
nie kolekcjami Warszawskiego Uniwersytetu
Medycznego na tle doświadczeń Uniwersytetu
Humboldtów i Uniwersytetu Wiedeńskiego. *Mu-
zealnictwo*. R. 60: 2019 s. 130–140, streszcz.
ang.

1391. WESOŁOWSKA Karolina: Muzeum
Katyńskie – strażnica pamięci historycznej. *Mu-
zealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 62–75.

Oddz. Muzeum Wojska Polskiego, od 2015 r.

1392. WESOŁOWSKI Janusz: Przekazanie
zbiorów Muzeum Polskich Sił Zbrojnych do
Polski. *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017
s. 40–61.

W l. 1957–1960 z Londynu do Muzeum Wojska Polskiego.

1393. WIÓRKIEWICZ Helena: II Muzealne
Spotkania z Kresami. Z prac nad organizacją
konferencji i przygotowania publikacji. *Rocznik
Kresowy*. R. 3: 2017 nr 3 s. 145–157.

Muzeum Niepodległości, Warszawa, 23–24 V 2011 r.

1394. WIŚNICKA Anna: Dydaktyka uniwer-
sytecka w przestrzeni muzeum religijnego. Za-
jęcia praktyczne Dokumentacja obiektów i Rze-
miosło artystyczne dla studentów Muzeologii
UKSW w Muzeum Archidiecezji Warszawskiej.
Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne. T. 112:
2019 s. 439–452, streszcz. ang.

1395. WOLSKA-LIPIEC Krystyna: Muzeum Historii Pielęgniarstwa Polskiego. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 2 s. 169–177.

Powstałe w Warszawie w 2019 r.

1396. WRZESIEN 1939. Wojsko Polskie 1935–1939 r. Zbiory Muzeum Wojska Polskiego. Red. merytoryczna Sławomir Frączzak [i in.]; współpr. Aleksandra Bukowska [i in.]. Wyd. 1 w tej ed., popr. i nieznacznie rozsz. Warszawa–Czerwonak 2019 Muzeum Wojska Pol.; *Vesper* 4° ss. 287, il.

Katalog zbiorów.

1397. ZACHER Juliusz W., Śnieżko Grzegorz, Zawadzki Michał: Medale polskie i z Polską związane z okresu Pierwszej Rzeczypospolitej. Katalog zbiorów. T. 1–2. Przy współpr. Marty Męclewskiej. Warszawa 2019 Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum 4° ss. 241, il.; 259, il. Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum i Fund. Zbiorów im. Ciecchanowieckich.

Katalog zbiorów.

1398. ZAPOLSKA Katarzyna: Chinese embroidered textiles from the period between the 18th and the 20th centuries in the collection of the National Museum in Warsaw. *Art of the Orient*. Vol. 4: 2015 s. 122–140.

1399. ZDAŃKOWSKA Marta: Wyjątkowy nabytek. „Projekt dekoracji plafonu do Zamku Królewskiego w Warszawie” pędzla Victora Louisa. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr:] 2019 s. 277–279.

Zakupiony przez Zamek Królewski w Warszawie w 2018 r.

1400. ŻELEWSKI Filip: Piłsudczana w zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie. T. 1. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2018.

Rec.: Majkowski Grzegorz: Dla wychowania patriotycznego dzieci i młodzieży oraz wspólnej pamięci Polaków. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 331–336.

1401. ŻYWEK Łukasz: Judaika w zbiorach Muzeum Niepodległości. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 349–362.

Sztuka, fotografie, pocztówki, druki ulotne, pamiątki historyczne.

1402. ŻYWEK Łukasz: Vilniana w zbiorach Muzeum Niepodległości. *Rocznik Kresowy*. R. 1: 2015 nr 1 s. 183–192.

Gł. z czasów II Rzeczypospolitej.

1403. ŻYWEK Łukasz: Vilniana w zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2017.

Rec.: Załączny Jolanta: Wszystko, co z Wilnem związane w zbiorach Muzeum Niepodległości. *Rocznik Kresowy*. R. 3: 2017 nr 3 s. 177–180.

Wdzydze Kiszewskie

1404. DOMBROWSKA Kamila: Katalog „wdzydzkiego haftu kolorowego”. Wdzydze 2019 Muzeum – Kaszubski Park Etnogr. im. Teodory i Izydora Gulgowskich we Wdzydzach Kiszewskich 4° ss. 151, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Muzeum – Kaszubski Park Etnograficzny.

Wejherowo

1405. FOPKE Tomasz: Spuścizna Gerarda Labudy w muzeum wejherowskim. Budowa księżnicy i obchody Roku Gerarda Labudy – kalendarium dokonań. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 106–126, streszcz. ang.

Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie, Książnica profesora Gerarda Labudy w Wejherowie, od 2011 r.

1406. RUCHLEWSKI Przemysław: To muzeum. 50 lat działalności Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie (1968–2018). Wejherowo–Gdańsk 2019 Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej; *Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie* 8° ss. 328, il.

Wieliczka

1407. KRONIKA Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka za rok 2018. Chronicle of the Cracow Saltworks Museum in Wieliczka for the year 2018. Oprac. Urszula Mróz. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 33: 2019 s. 286–325.

Tekst równol. pol., ang.

Włocławek

1408. NOWAKOWSKI Piotr: Fantastyczna ceramika użytkowa. Włocławskie fajanse z lat 1956–1965 w kolekcji Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku. Wyd. 2 uzup. Włocławek 2019 Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej 8° ss. 143, il.

Wyd. 1. 2008.

Wolsztyn

1409. ADAMCZAK Marcin: Muzealia dotyczące gruźlicy w zbiorach Muzeum Dr. Roberta Kocha [1843–1910] w Wolsztynie. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 8: 2018 z. 1 s. 78–93, il., streszcz. ang.

Wrocław

1410. ALBUM pamiątek. Zbiory Ośrodka „Pamięć i Przyszłość”. Red. nauk. Wojciech Kucharski, Katarzyna Bock-Matuszyk, Dariusz

Misiejuk; aut. tekstów i wyboru ikonografii Olga Kolany [i in.]. Wrocław 2019 Ośr. „Pamięć i Przyszłość” 8° ss. 299, il.

Treść: Archiwa osobiste i kolekcje s. 10–69; Zbiory archiwalne s. 71–85; Relacje historii mówionej s. 86–101; Dokumenty życia społecznego s. 103–171; Zbiory fotograficzne s. 172–221; Zbiory audiowizualne s. 223–225; Muzealia s. 228–273; Zbiory specjalne s. 276–298.

1411. ETNOGRAFICZNE didaskalia. Muzeum Etnograficzne we Wrocławiu i kultura dolnośląska. Red. Klaudia Dróżdz. Wrocław 2019 Muzeum Narodowe 4° ss. 231, nlb. 1.

Treść: Oszczański Piotr: Przedmowa s. 6–7; Berendt Elżbieta: Wprowadzenie s. 8–14; Muzeum i kultura dolnośląska: Berendt Elżbieta: Historia 1945–2004 s. 16–59; Berendt Elżbieta: Historia 2004–2018 s. 62–105; Derejczyk Marta: Muzealnicy w terenie s. 108–113; Jasnowska Dorota: Muzealia i ich darczyńcy s. 116–133; Suhecka Paulina: Panie nie tylko od kredek. Działalność edukacyjno-popularyzatorska Muzeum Etnograficznego s. 134–147; Kultura dolnośląska i Muzeum: Ruchniewicz Małgorzata: Od „poniemieckości” do „małej ojczyzny” s. 150–154; Dahlig Piotr: Sondaż dolnośląski – między całością a częściami tradycji muzycznych s. 155–156; Maliszewski Karol: Tożsamość w toku s. 157–159; Kłosek Eugeniusz: Kilka myśli w poszukiwaniu specyfiki Śląskóws. s. 160–162; Kłodnicki Zygmunt: Kłopoty z tożsamością i dziedzictwem kulturowym s. 163–166; Ługowska Jolanta: Podania i legendy dawnego Wrocławia – współczesne modele lektury s. 167–169; Bednarek Stefan: Kultura robotnicza – zapominany temat współczesnej humanistyki s. 170–173; Waniek Henryk: Opisanie świata na przykładzie Szalejowa Górnego s. 174–183; Suhecka Paulina: Wystawy s. 186–203; Suhecka Paulina: Wydarzenia [kalendariusz] s. 204–225; Berendt Elżbieta: Zakończenie s. 226–227; Bibliografia s. 228–231.

1412. HRYNIEWICZ Artur: Wrocławska kolekcja zabytkowych tłoków pieczętnych, historia jej powstania i rozwoju oraz straty wojenne. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 27: 2018 s. 221–253, streszcz. niem., ang., fr.

W Muzeum Narodowym we Wrocławiu; od 1858 r., obecnie liczy ok. 1100 obiektów.

1413. PIOTROWSKA Maria: Druki protestanckie z lat 1546–1800 w zbiorach Muzeum Narodowego we Wrocławiu. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 26: 2017 s. 149–166, streszcz. niem., ang., fr.

1414. SMOLAK Marzena: Wrocław Paula Rosego [1894–1980]. Katalog zbiorów. Paul Rose und sein Breslau. Katalog der Sammlungen. Tł. Janusz Murczkiewicz. Wrocław 2019 Muzeum Miejskie 4° ss. 229, nlb. 3, il. (Wrocławscy Artyści i Kolekcjonerzy w Muzeum Miejskim Wrocławia; nr 45).

Tekst równol. pol., niem.
Muzeum Miejskie we Wrocławiu.

Wschowa

1415. CZWOJDRAK Dariusz, Tietz Bartosz: Jubileusz Muzeum Ziemi Wschowskiej. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 334–339.

Wygieźłów

1416. LATKO-SERAFIŃSKA Anna: Kolekcja szopek krakowskich w zbiorach Muzeum – Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygieźlowie i Zamek Lipowiec. *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 9: 2018 s. 89–82.

Wyszogród

1417. LESZCZYŃSKI Zdzisław: Ciekawy nabytek muzeum w Wyszogrodzie. *Nasze Koźlenie*. Nr 16: 2019 s. 92–94.

Puchar z okresu II RP, przekazany w 2019 r. do Muzeum Wisły Środkowej i Ziemi Wyszogrodzkiej.

Wągrowiec

1418. MOEGLICH Marcin: Powstanie Wielkopolskie w projektach społecznych realizowanych przy wsparciu Muzeum Regionalnego w Wągrowcu. *Museion Poloniae Maioris*. T. 4: 2017 s. 201–208, streszcz. ang.

Zakopane

1419. MOŹDZIERZ Zbigniew: Muzeum Tatrzańskie. Autobiografia. Zakopane 2019 Tow. Muzeum Tatrzańskiego. Muzeum Tatrzańskie 8° ss. 303, nlb. 1, tabl. 32, il. Tow. Muzeum Tatrzańskiego. Muzeum Tatrzańskie im. Dra T. Chałubińskiego w Zakopanem. (Materiały Towarzystwa Muzeum Tatrzańskiego im. dra Tytuta Chałubińskiego w Zakopanem / Proceedings of the Tatra Museum Society in Zakopane; vol. 16).

Tyt. równol.: Tatra Museum. Autobiography.
Lata 1856–2019.

1420. SCHMIDT Dagmara: Fajka dla Towarzystwa Tatrzańskiego. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr.:] 2019 s. 197–200.

Stanisław Konstanty Drohojowski (1855–1925) i jego opatentowana fajka z wymiennymi patronami w zbiorach Muzeum Tatrzańskiego.

Zielona Góra

1421. CINCIO Arkadiusz: Zielonogórskie muzealnictwo winiarskie w latach 1922–2017. *In Gremium*. T. 13: 2019 s. 153–166, streszcz. ang.

Muzea zagraniczne

Białoruś

1422. KRZEŚNIAK Leszek Marek: Piętnaście lat działalności Muzeum w Mereczowszczyźnie. *Rocznik Kresowy*. R. 5: 2019 nr 5 z. 2 s. 265–274.

Czechy

1423. GRUDZIEN Sylwia: Izby regionalne na Zaolziu. Przyczynek do badań pamięci zbiorowej polskiej mniejszości w Republice Czeskiej. *Prace Etnograficzne*. T. 43: 2015 nr 1 s. 53–65, streszcz. ang.

Omówienie zbiorów kilku izb.

Stany Zjednoczone Ameryki

1424. GUIDE to the Polish Museum of America archives collections. Ed. by Edyta Targońska; transl. and updated by Teresa Sromek. Warsaw–Chicago 2019 The Head Office of State Archives; The Polish Museum of America 8° ss. 380, il.

XX–XXI w.

Szwajcaria

1425. GASS Izabela, Krajewska Hanna: Rapperswiliana. Muzeum Polskie w Rapperswilu. Warszawa 2019 PAN. Archiwum; Tow. Rapperswilskie 8° ss. 40, il.

1426. RAPPERSWILIANA. Darczyńcy Muzeum Polskiego w Rapperswilu. Warszawa 2019 PAN. Archiwum w Warszawie; Tow. Rapperswilskie 8° ss. 51, nlb. 1, il.

Treść: Czubaszek Halina: Henryk Bukowski (1839–1900) – mecenas nauki i kultury s. 3–16; Florkowska-Frančić Halina: Agaton Giller (1831–1887) i Muzeum Narodowe w Rapperswilu s. 17–20; Gass Izabela: Krasław – kolebka rodu Broel-Platerów s. 21–25; Konopka Jan A.: Działalność Jana Godlewskiego [1903–1985] na rzecz polskiej kultury w Szwajcarii s. 26–34; Pawłowski Radosław: Kustosze Zdzisław Pręgoski [1912–1998] i początki Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Polskiego w Rapperswilu s. 35–42; Wolski Jan: Skrawek Polski na szwajcarskiej ziemi. Władysław Broel-Plater [1808–1889] jako mecenas Muzeum Polskiego w Rapperswilu s. 43–51.

1427. RAPPERSWILSKIE silva rerum. Szkice. Red. Jan Wolski. Rzeszów 2017 Bibl. „Frazy” 8° ss. 159.

Treść: Wolski Jan: Muzeum Polskie w szwajcarskim Rapperswilu s. 5–7; Florkowska-Frančić Halina: „Pierwszy Rapperswil” 1868–1927 s. 11–42; Czubaszek Halina: Henryk Bukowski (1839–1900) – mecenas nauki i kultury s. 45–59; Krajewska Hanna: Peregrynacje serca Tadeusza Kościuszki s. 63–68; Świętek Władysław Tadeusz: Warszawscy Szwajcarzy s. 71–92; Wolski Jan: Rapperswil poetów i pisarzy (kilka przykładów) s. 95–118; Gass Izabela: Spuścizna ks. Aleksandra Sapiehy [1888–1976] w zbiorach Muzeum Polskiego w Rapperswilu s. 119–126; Jastrzębowska Elżbieta: Paul Styger [1887–1939]. Ze Schwyz przez Rzym i Warszawę do Schwyz s. 129–137; Wolski Jan: Subtelne linie chwili (Paulina Kopestyńska) s. 141–149.

Rec.: Matyaszewski Paweł, *Studia Polonijne*. T. 39: 2018 s. 393–395.

Turcja

1428. ADIGÜZEL Hatice: In search of diplomatic gifts – on a group of the 18th century

Polish porcelain in the Topkapi Palace collection. *Art of the Orient*. Vol. 6: 2017 s. 166–179. W Stambule.

Wielka Brytania

1429. PISZCZATOWSKA Marta: Museums of Pioneers of Medicine and Nursing in London. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 1 s. 99–110.

1430. RESZKA Katarzyna Anna: Staż muzealny w Muzeum Archeologiczno-Antropologicznym Uniwersytetu Cambridge (Cambridge University Museum of Archaeology and Anthropology MAA). *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 9: 2018 s. 111–120.

Kolekcjonerstwo

Zob. poz. 2219, 3505, 8020.

1431. V SYMPOZJUM Filatelistyczne. 740 lat Świebodzie, poczta szybowcowa. Pensjonat Sportowy, Świebodzice, ul. Rekreacyjna 1, 08 czerwca 2019 r. Informator. Red. Tadeusz Gawlicki. [Świebodzice 2019 Pol. Zw. Filatelistów. Koło nr 1 w Świebodzicach im. Pionierów Świebodzickiej Filatelistyki] 8° ss. 28, il. Pol. Zw. Filatelistów. Koło nr 1 w Świebodzicach im. Pionierów Świebodzickiej Filatelistyki.

1432. BRYŁA Jan, Gonciarzyk Józef: Historia znaczkami pisana. Oświęcim 2019 Oświęcimskie Centrum Kultury 8° ss. 64, il.

Klub Filatelistów i Numizmatyków w Oświęcimiu w l. 1954–2019.

1433. JAROSŁAWSKI Janusz: Säbel der Polnischen Armee 1918–1939. Übers. Tadeusz M. Kłupczyński. Warszawa 2019 Madex Janusz Jarosławski 4° ss. 136, il.

Toż w jęz. ang.: Swords of the Polish Army 1918–1939. Transl. Tadeusz M. Kłupczyński. Warszawa 2019.

1434. JAROSŁAWSKI Janusz: Szable Wojska Polskiego 1918–1939. Warszawa 2019 Madex Janusz Jarosławski 4° ss. 405, il.

1435. KACALAK Sylwia: Tadeusz Kacalak i jego kolekcja sztuki ludowej i nieprofesjonalnej. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 443–458.

1436. KAZIMIERCZAK Mariola: Michał Tyszkiewicz (1828–1897) – sylwetka wybitnego kolekcjonera antyku. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 101–114, streszcz. ang.

1437. KOLEKCJONERZY i artyści z dworów i pałaców. Pod red. Stanisława Borowiaka.

Dobrzyca 2019 Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy Zespół Pałacowo-Parkowy 8° ss. 223, nlb. 2, il. (Studia i Materiały Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy; t. 6).

Materiały z konferencji, Dobrzyca, 7 IX 2018 r.

Treść: Borowiak Stanisław: Wprowadzenie s. 3–4; Epsztajn Tadeusz: Jak poszukiwać, oceniać i opisywać kolekcje w domach ziemiańskich? s. 5–18; Łuczak Agnieszka: Kolekcje i zbiory sztuki polskiego ziemiaństwa w świetle źródeł historycznych s. 19–30; Kita Jarosław: Amatorska twórczość artystyczna pań z dworów ziemiańskich w XIX wieku (wybrane przykłady) s. 31–46; Paczuski Adam: Czesław Moniuszko (1790–1870) – rysownik, kolekcjoner i weteran kampanii 1812 r. s. 47–62; Siejkowska-Askutja Ewa: Seweryn Mielżyński (1804–1872) jako artysta malarz s. 63–74; Małkowski Jacek: Stanisław Szembek (1849–1891) i jego twórczość s. 75–122; Salamon-Radecka Agnieszka: „Artysta z urodzenia” – rozważania wokół biografii i twórczości Jana Kazimierza Mycielskiego (1864–1913) s. 123–150; Mulczyński Jarosław: Wokół sztuki Dory Mukułowskiej (1880–1846) – malarstwo, grafika, wystawy, nauczanie s. 151–170; Pruszk Adam: Maria Immaculata („Imola”) Łoś (1895–1985) i jej twórczość s. 171–184; Balcer Kazimierz: Zainteresowania kolekcjonerskie i artystyczne właścicieli Dobrzycy s. 185–214; Dyskusja s. 215–217.

1438. KONIECZKA Edmund: Kronika Koła PZF „Dąblin” w Gniewkowie 1984–1998. Gniewkowo 2019 [b.w.] 8° ss. 179, il.

Polski Związek Filatelistów.

1439. KUROWSKI Apolinary: Koktajl kolekcjonerski. Jelenia Góra 2019 Wydaw. Poligrafia Ad Rem 4° ss. 269, il.

Zbiory filatelistyczne i numizmatyczne.

1440. NOTES kolekcjonera. Cz. 2: Meble vintage, 1. Warszawa 2019 Vintage Kolektyw 16° ss. 182, nlb. 21, il.

Lata 1952–1985.

1441. NOTES kolekcjonera. Cz. 3: Meble vintage, 2. Warszawa 2019 Vintage Kolektyw 16° ss. 161, nlb. 22, il.

Lata 1952–1976.

1442. NOTES kolekcjonera. Cz. 4: Zegary. Warszawa 2019 Vintage Kolektyw 16° ss. 85, nlb. 10, il.

Lata 1950–1999.

1443. PAWELEC Mariusz: Aleksander Mardkiewicz [1875–1944] jako kolekcjoner i popularyzator folkloru karaïmskiego. *Almanach Karaïmski*. [T.] 8: 2018 s. 157–174, streszcz. ang.

1444. ŚLIWA Anna: Medale z kolekcji Józefa Roszmana. Gdynia–Puck 2019 Wydaw. Region Jarosław Ellwart; na zlec. Starostwa Pow. 4° ss. 119, nlb. 1, il.

Zbiory prywatne z l. 1930–1996.

1445. WOJTECZEK Karolina: O znaczeniu pierścieni w dawnych wiekach na przykładzie

kolekcji JZ. Boża Wola 2019 Karolina Wojteczek 8° ss. 136, nlb. 2, il.

Z kolekcji Jacka Zięty.

c) Poszczególne wystawy krajowe i zagraniczne

Wystawy krajowe

Zob. poz. 5093, 5286, 10131.

Białystok

1446. DO ZOBACZENIA po rewolucji! Wystawa na 100-lecie Bauhausu. Przewodnik po wystawie. Koncepcja i teksty Adam Przywara, Ewa Tatar, Karolina Matysiak. Białystok 2019 Galeria Arsenal 4° ss. 60, nlb. 2, il.

Galeria Arsenal, Białystok, 18 XI – 18 XII 2019 r.

1447. KIETLIŃSKI Marek: Początki białostockiej niepodległości 1918–1920. Katalog wystawy. Białystok 2019 Prymat Mariusz Śliwowski 8° ss. 145, il.

Wystawa otwarta 21 II 2019 r. w Archiwum Państwowym w Białymstoku.

1448. KOZIŃSKI Marcin: Spektrum. Muzeum opowiedziane. [Vol. 1]–2. Białystok [2018] Muzeum Wojska 16° ss. 26, nlb. 2, il.; nlb. 2, 19.

Wystawa plenerowa, Białystok, 17 V – 30 VI 2019 r.

1449. KOZIŃSKI Marcin: Wokół jednego eksponatu. Kurtka mundurowa wz. 19. Białystok 2019 Muzeum Wojska w Białymstoku. Miej. Inst. Kultury 16° ss. nlb. 60, il.

Katalog wystawy, Muzeum Wojska Polskiego w Białymstoku, od 15 IX 2019 r.

1450. TYSZUK Waldemar: Agresja sowiecka 17 IX 1939 r. Polska południowo-wschodnia. Katalog wystawy. Białystok–Warszawa 2019 IPN 8° ss. 89, il., mapy. IPN. Oddz. w Białymstoku.

Białystok, 17 IX 2019 r.

1451. WILCZEWSKA Beata: „Księgi pożyteczne...”. Druki oficyny supraskiej. Białystok 2019 Muzeum Podlaskie. Inst. Kultury Woj. Podlaskiego 8° ss. 33, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Muzeum Podlaskie, grudzień 2019 – luty 2020 r.

1452. WIZERUNEK orła na monetach polskich... czyli Co i ile kiedyś kosztowało. Katalog wystawy edukacyjnej. Oprac. tekstów

Jacek Forfa. Białystok 2019 Młodzieżowy Dom Kultury 4° ss. 64, il.

Wystawa otwarta 29 III 2019 r. w Młodzieżowym Domu Kultury w Białymstoku.

Bielsko-Biała

1453. [KENIG Piotr, Madej Grzegorz]: Pod znakiem róży nad Białą. Teksty, oprac. i wybór materiału: Piotr Kenig, Grzegorz Madej; red. Iwona Purzycka. Bielsko-Biała 2017 Muzeum Hist. 4° ss. 41, nlb. 7, il.

Katalog wystawy z okazji 500-lecia Reformacji, Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej, 17 VI – 30 X 2017 r.

Rec.: Polak Jerzy, *Pamiętnik Cieszyński*. T. 22: 2017 s. 225–229.

Bochnia

1454. OLGA Leopoldyna Stawecka – siostra Maria Eligia (1896–1933). Legionistka i zakonnica. Red. informatora wystawy Tadeusz Skoczek. Bochnia–Warszawa 2019 Wydaw. Muzeum Niepodległości 8° ss. 71, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Dom Bochniaków w Bochni, otwarta 8 XI 2018 r.

Bodzentyn

1455. STASZEWSKA Justyna: Sprawozdanie z otwarcia wystawy „Kupić, nie kupić, potargować można – jarmark chłopski w Bodzentynie na fotografiach Janusza Buczkowskiego” w Zagrodzie Czernikiewiczów w Bodzentynie, Bodzentyn, 16 września 2019 roku. *Świątokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 351–352.

Bydgoszcz

1456. CHOJNACKA Barbara: Stanisław Brzeczowski 1897–1955. Monografia, katalog zbiorów. Bydgoszcz 2017 Muzeum Okręg. im. Leona Wyczółkowskiego 4° ss. 520, il.

Katalog wystawy, Bydgoszcz, 15 III – 22 IV 2018 r.

Rec.: Borzyszkowski Józef, *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 362–365.

1457. PADEREWSKI superstar. Paderewski the superstar. Tł. Marcin Wilczek. Bydgoszcz 2019 Dom Wydaw. Margrafen 4° ss. 94, nlb. 2, il.

Katalog wystawy, Biblioteka Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, 8 XI – 31 XII 2019 r.

Ignacy Jan Paderewski (1860–1941).

1458. POWROTY. Szwajcarska kolekcja Zbigniewa Mikulskiego [1925–2017]. Katalog wystawy. Red. Natalia Pichlacz, Monika Skowrońska, Agnieszka Kielczyńska, Marta Kardas. Bydgoszcz 2019 Fund. Take Care 4° ss. 125, nlb. 3, il.

Bydgoskie Centrum Sztuki, 24 V – 31 VI 2019 r.

Bytom

1459. LEGENDARNE Sutuhali? Archeologia wzgórz św. Małgorzaty. Oprac. Beata Badura. Bytom 2019 Muzeum Górnośląskie w Bytomiu 8° ss. 71, nlb. 1, il., mapy.

Publikacja towarzysząca wystawie, Muzeum Górnośląskie w Bytomiu, 17 X 2019 – 16 II 2020 r.

1460. NA ROZDROŻU... Życie codzienne Górnoślązaków w okresie powstań śląskich i plebiscytu. Am Scheideweg. Das Alltagsleben der Oberschlesier in der Zeit der schlesischen Aufstände und der Volksabstimmung. Bytom 2019 Muzeum Górnośląskie 4° ss. 71, 1, il.

Tekst równol. pol., niem.

Katalog wystawy, Bytom, 14 VIII – 31 X 2019 r.

1461. NA ROZDROŻU... Życie codzienne Górnoślązaków w okresie powstań śląskich i plebiscytu. Bytom 2019 Muzeum Górnośląskie 4° ss. 15, 1, il.

Publikacja towarzysząca wystawie, Bytom, 14 VIII – 31 X 2019 r.

1462. Z MIŁOŚCI do... Sztuka nieprofesjonalna ze zbiorów Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu. Autorka tekstów Urszula Batko. Bytom 2019 Muzeum Górnośląskie 8° ss. 53, nlb. 2, il.

Wystawa, Bytom, 22 V – 28 VII 2019 r.

Chełm

1463. PODLEWSKA-BEM Małgorzata, Sawicka Ilona: Chełmskie pisanki. Chełm 2019 Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza 8° ss. 20, il.

Wystawa, Chełm, 29 III – 30 IV 2019 r.

Cieszyn

1464. MAKOWSKI Mariusz: „Hej, hej, ułani, malowane dzieci...”. Malarstwo Feliksa Francica (1871–1937). Cieszyn 2018 Muzeum Śląska Cieszyńskiego 4° ss. nlb. 28, il.

Katalog wystawy, Cieszyn, 9 III – 30 IV 2018 r.

Częstochowa

1465. PASZTA Andrzej, Paszta Piotr: Wystawa Orzeł Biały w drodze ku Niepodległej. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 44: 2018 s. 95–108.

W Muzeum Monet i Medali Jana Pawła II w Częstochowie, luty–marzec 2018 r.

Gdańsk

1466. GALOPEM przez wieki. 4000 lat wspólnej historii człowieka i konia. Katalog skrócony. Red. Ewa Trawicka. Gdańsk 2019

Muzeum Archeol. w Gdańsku 8° ss. 72, il.
Muzeum Archeol. w Gdańsku.

Wystawa, Muzeum Archeologiczne w Gdańsku, 30 XII 2018 – 30 VI 2019 r.

1467. SZTUKA w 20-leciu międzywojennym. W stronę tradycji. Red. Małgorzata Ruszkowska-Macur. Gdańsk 2019 Muzeum Nar. 8° ss. 85, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Muzeum Narodowe w Gdańsku, Oddział Zielona Brama, 14 XII 2019 – 15 III 2020 r.

1468. WĄSOWICZ Jarosław: „Milion zza Oceanu”. Amerykanie polskiego pochodzenia w Armii USA w czasie drugiej wojny światowej. “A Million Overseas”. Americans of Polish descent in the US Army during World War II. Wystawa czasowa w Muzeum II Wojny Światowej, Gdańsk, 6 lipca – 31 października 2018. *Studia Polonijne*. T. 39: 2018 s. 385–388.

1469. WESTERPLATTE w 7 odsłonach. Prezentacja zabytków pierwszego etapu badań archeologicznych na Westerplatte. Seven looks at Westerplatte. Presentation of the findings of the first stage of archeological research on Westerplatte. Oprac. katalogu Filip Kuczma, Wojciech Samól, Karol Szejko; przekład na jęz. ang. Karol Szejko. Gdańsk 2017 Muzeum II Wojny Światowej 8° ss. 125, nlb. 3, il.

Toż. Wyd. 2 popr. Gdańsk 2019.

Muzeum II Wojny Światowej, Gdańsk, 1 IX 2017 – 15 III 2018 r.

1470. ZAŚLUBINY – i co dalej? Katalog wystawy „Puck 10 lutego 1920 oczami świadków”. Red. nauk. Monika Jankiewicz-Brzostowska. Gdańsk 2019 Nar. Muzeum 4° ss. 389, nlb. 1, il., streszcz. ang. Nar. Muzeum Morskie w Gdańsku. (Informatory, katalogi, przewodniki).

Wystawa, Muzeum Narodowe w Gdańsku, 10 II – 31 XII 2020 r.

Treść: Stegner Tadeusz: Polskie spojrzenie na morze przed i po 1920 r. s. 17–27; Westphal Marcin: Rówieśnicy II Rzeczypospolitej. Statki spod biało-czerwonej bandery (listopad 1918 – luty 1920) s. 29–38; Kuklik Mirosław: Zaślubiny Polski z morzem w Pucku s. 39–48; Maksymowicz Maciej: Puck 10 lutego 1920 w dokumentach pisanych s. 49–65; Wróblewska Elżbieta: Barwy narodowe w początkach II Rzeczypospolitej na przykładzie wybranej ikonografii najstarszej bandery handlowej ze zbiorów Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku s. 67–79; Friedrich Jacek: Wyobrazić Polskę Morską. O wizualnych aspektach propagandy morskiej w II Rzeczypospolitej s. 81–106; Gieldon Liliana: „...bo bez morza zginiemy”. O działalności Ligi Morskiej i Rzeczej (Kolonialnej) w II Rzeczypospolitej s. 107–128; Jankiewicz-Brzostowska Monika: Polskie malarstwo marynistyczne do końca II wojny światowej – zarys problematyki s. 129–146; Kłossowska Marzena: Konserwacja obrazu Juliana Fałata „Zaślubiny Polski z morzem” s. 147–162; Katalog: Jankiewicz-Brzostowska Monika: Od redakcji s. 165–166; Noty katalogowe s. 167–375; Bibliografia s. 377–386.

Gdynia

1471. BARBARA Hoff. Polskie projekty, polscy projektanci. Red. Jacek Friedrich, Weronika Szerle. Gdynia 2019 Muzeum M. Gdyni 8° ss. 222, nlb. 14, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Muzeum Miasta Gdyni, 6 VII – 20 X 2019 r.

Treść: Friedrich Jacek: Wstęp. Introduction s. 8–11; Zawistowski Andrzej: Gra w kolory, czyli Polak, gospodarka i PRL. A game of colors: Poles, economy, and the Polish People's Republic s. 12–29; Jaworska Justyna: Raczej przekroje niż wykroje. Hoff w „Przekroju”. Cross-sections rather than cutout patterns. Hoff in “Przekrój” s. 30–43; Szerle Weronika: Projekt Hoff. The Hoff project s. 44–65; Demska Anna: Nosząc Hoffland. Wearing Hoffland s. 66–75; Gajos Hanna: Misja i dyktatura lub... odwrotnie. A mission and a dictatorship or the other way around s. 76–91; Hoff Barbara: Nie ruszać? No touching? s. 92–93; Barbara Hoff i bio s. 94–95; Archiwum. Archival photos s. 96–193.

1472. FRIEDRICH Jacek: Wesołych Świąt! O pocztówkach o Bożym Narodzeniu i (nieco) o Polsce Ludowej. Gdynia 2019 Muzeum M. Gdyni 4° ss. 399, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Muzeum Miasta Gdyni, 7 XII 2018 – 17 II 2019 r.

1473. HIPOLIT Śmierczalski [1925–2012]. Hipofoto. Red. merytor. Adam Mazur ; tł. i korekta Monika Bokiniec. Gdynia 2019 Muzeum Emigracji 4° ss. 155, nlb. 9, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa, Muzeum Emigracji w Gdyni, 2 V – 1 IX 2019 r.

Gliwice

1474. [SMOLORZ Dawid]: Glywitz, Gleiwitz, Gliwice. Wszystkie oblicza miasta. Die vielen Gesichter einer Stadt. A city of many faces. Tekst Dawid Smolorz; tł. David Skrabanja, Zbigniew Pyż. [Gliwice 2019 Dom Współpr. Pol.-Niem.] 8° ss. 59, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., ang., niem.

Wystawa, Hala dworca PKP w Gliwicach, 21 IV – 21 VI 2017 r.

Gostyń

1475. WIERZEJEWSKI Wawrzyniec: Wystawa w Muzeum w Gostyniu. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 23: 2017 s. 112–118.

Dot. powstania wielkopolskiego, 12 I – 28 II 2017 r.

Katowice

1476. KACZMAREK Ryszard: Śląsk był polski – będzie polski! Katalog wystawy. Katowice 2019 AP w Katowicach 8° ss. 59, il., mapa, streszcz. niem., ang. AP w Katowicach.

1477. PAMIĘTAMY 1919–1920–1921. Wystawa plakatów upamiętniających I, II i III Powstanie Śląskie, wykonanych przez studen-

tów Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach w latach 2014–2016. [Katowice 2019 Region. Inst. Kultury] 4° ss. 70, il.

Katalog wystawy, Biblioteka Śląska, 12 XI – 7 XII 2019 r.

1478. PROMENADA na południe. Historia ulicy Kościuszki w Katowicach. Red. Magdalena Chmiel. Katowice 2019 Katowice M. Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek 4° ss. 287, nlb. 1, il., mapy.

Publikacja towarzysząca wystawie, Katowice, 21 IX – 31 X 2018 r.

Treść: Chmiel Magdalena: Wstęp s. 8–9; Mapy s. 11–25; Kozina Irma: Ulica Kościuszki w Katowicach s. 27–47; Piwowarczyk Przemysław: Przegląd stosunków własnościowych wzdłuż obecnej ulicy Kościuszki do 1939 r. s. 49–77; Wójcik Marek: Style w architekturze przełomu XIX i XX w. na przykładzie zabudowy ulicy Kościuszki w Katowicach s. 79–107; Maniecki Jacek: Znaczenie rodu Zimmermannów dla ulicy Kościuszki s. 109–123; Wójcik Marek: Zagospodarowanie terenów wystawowych przy Parku Kościuszki i Targi Katowickie w latach 1930–1939 s. 125–139; Nakonieczny Ryszard: Wypoczynek, sport i kultura w otoczeniu ogrodów Katowic po obu stronach ulicy Kościuszki s. 141–191; Szewczyk Krzysztof: Fotoesej – ulica Kościuszki s. 193–287.

1479. U ŻRÓDEŁ ery industrialnej Śląska. (W 250-lecie wydania Prawa Górniczego dla Śląska i Hrabstwa Kłodzkiego oraz utworzenia Wyższego Urzędu Górniczego dla Śląska). Katalog wystawy. Oprac. Roland Banduch, Piotr Greiner. Katowice 2019 AP w Katowicach 8° ss. 51, il., mapy, streszcz. niem., ang. AP w Katowicach.

Archiwum Państwowe w Katowicach, grudzień 2019 r.

Kępno

1480. [DUFFEK-BARTOSZEWSKA Maria, Wiatrak Marcin]: Kto tych aktorów ubierał? Wystawa kostiumów z kulturalnych polskich filmów i seriali. Stroje z kolekcji CeTA. Red. Karolina Różewska, Martyna Wycisk; tekst Maria Duffek-Bartoszevska, Marcin Wiatrak. Kępno 2019 Muzeum Ziemi Kępińskiej im. T. P. Potworowskiego 8° ss. 71, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Muzeum Ziemi Kępińskiej im. T. P. Potworowskiego w Kępnie, 11 IV – 30 VI 2019 r.

Kielce

1481. BOSZCZYK Marta, Garbuzik Katarzyna, Kwiecień Łukasz: Gustaw Herling-Grudziński 1919–2000. Katalog wystawy. Kielce 2019 Pedagog. Bibl. Woj. 8° ss. 94, il.

Kielce, marzec–sierpień 2019 r.

1482. KARBOWNIK Krzysztof: Otwarcie wystawy „Dwór straszny, dwór piękny, dwór narodowy” w Archiwum Państwowym w Kielcach, Kielce, 30 stycznia 2019 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 341–345.

1483. SZKONTER Grażyna: Otwarcie wystawy w 100-lecie powstania Policji Państwowej, Kielce, 3 czerwca 2019 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 349.

Na dziedzińcu Ośrodka Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej w Kielcach.

1484. ŚREDNIOWIECZNE skarby Kielc. Rękopiśmienne księgi dawnej Biblioteki kolegiaty kieleckiej. Kielce 2019 UJK 8° ss. 75, il.

Katalog wystawy, Muzeum Historii Kielc, 4 IX – 6 X 2019 r. Rec.: Kardys Piotr, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 509–511.

Kłodzko

1485. JAKUBOWICZ Joanna: Andreas Ernst (1861–1929). Kłodzki architekt. Kłodzko–Goerlitz 2019 Muzeum Ziemi Kłodzkiej; Schlesisches Museum zu Goerlitz 4° ss. 147, nlb. 1, il.

Tyt. równol.: Andreas Ernst (1861–1929). Ein Glatzer Architekt.

Tekst równol. pol., niem.

Publikacja towarzysząca wystawie, Muzeum Ziemi Kłodzkiej, 18 V 2019 – 26 I 2020 r.

Kotuń

1486. TODORSKI Zbigniew: Oddział Polskiej Organizacji Wojskowej i Straż Ogniowa Ochotnicza w Kotuniu w latach 1915–1918. Wystawa. Informator. Kotuń–Siedlce 2019 Muzeum Region. 8° ss. 31, il.

Muzeum Pożarnictwa w Kotuniu, 11 XI 2018 – 11 XI 2019 r.

Kraków

1487. 650 LAT herbu Krakowa. Wystawa dedykowana Profesorowi Marianowi Friedbergowi w pięćdziesiątą rocznicę śmierci. Katalog wystawy. Oprac. merytoryczne Bożena Lesiak-Przybył, Zenon Piech, Aldona Warzecha; red. Zofia Wyzłińska. Kraków 2019 Archiwum Nar. 8° ss. 191, il., streszcz. ang.

Wystawa prezentowana w dn. 8–29 X 2019 r. oraz 29 X – 2 XII 2019 r. na pl. Szczepańskim oraz w Archiwum Narodowym w Krakowie.

1488. AJNOWIE, górale i Bronisław Piłsudski [1866–1918]. The Ainu, the Górale and Bronisław Piłsudski. Red. Anna Król; tł. Jerzy Juruś, Anna Śmiałek. Kraków 2018 Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha 4° ss. 239, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, 18 X 2018 – 20 I 2019 r.

Z treści: Król Anna: Ajnowie, górale i Bronisław Piłsudski. The Ainu, the Górale and Bronisław Piłsudski s. 7–10; Majewicz Alfred F.: „Za serdeczny uśmiech rozbawionych dzieci, za łzy wzruszenia – za ten balsam...” – istota i waga naukowego

dzielectwa Bronisława Piłsudskiego. "For the hearty laughter of amused children, for the tears of emotion in the eyes of kind women, for that balm..." – the essence and importance of Bronisław Piłsudski's scholarly legacy s. 11–46; Inoue Kólchi: Piłsudskiana japońska 2018. Upamiętnienie stulecia śmierci Bronisława Piłsudskiego. Piłsudskiana japońska in 2018. Commemorating the centennial of Bronisław Piłsudski's decease s. 47–54; Sawada Kazuhiko: Bronisław Piłsudski w Japonii. Bronisław Piłsudski in Japan s. 55–61; Król Anna: Bronisław Piłsudski – kalendarium. Bronisław Piłsudski: a chronology s. 63–104; Sieroszewski Wacław: Wśród kosmatych ludzi (fragmenty). Among hairy people (fragments) s. 129–131; Dall Lesław: Bronisław Piłsudski, jeden z ojców założycieli Muzeum Tatrzńskiego w Zakopanem. Bronisław Piłsudski: a founding father of the Tatra Museum in Zakopane s. 159–174; Kozak Anna: Zakopiańska kolekcja Bronisława Piłsudskiego. The Zakopane collection of Bronisław Piłsudski s. 175–228.

1489. ANDRZEJ Wajda. Japoński notes z kolekcji Muzeum Manggha. Japanese notebook from the Manggha Museum Collection. Red. Anna Król, Wioletta Laskowska-Smoczyńska. Kraków 2019 Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha 4° ss. 367, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, 21 XI 2019 – 11 X 2020 r.

Tręść: Król Anna: Japoński notes. The Japanese notebook s. 9–19; Laskowska-Smoczyńska Wioletta: Andrzej Wajda i Japonia. Andrzej Wajda and Japan s. 21–43; Laskowska-Smoczyńska Wioletta: Andrzej Wajda i Japonia: kalendarium. Andrzej Wajda and Japan: a timeline s. 45–66; Japoński notes. Japanese notebook s. 69–356.

1490. BEATA Stankiewicz. Dziesięcioro Żydów, którzy rozslawili Polskę. Ten Jews who made Poland famous. Red. Martyna Sobczyk. Kraków 2019 Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK 8° ss. 133, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK, Kraków, 28 VI – 22 IX 2019 r.

1491. BUBIEŃ Walery: Zwierzyniec zaprasza. Garbary. Kraków 2019 Muzeum Krakowa 8° ss. 79, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Dom Zwierzyniecki, 20 IX 2019 – 17 V 2020 r.

1492. CZARNO na białym. 200 lat rysunku w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Red. Małgorzata Płazowska. Kraków 2019 Wydaw. ASP im. Jana Matejki; Wydaw. MN 8° ss. 283, nlb. 4, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa, Kraków, 26 IV – 29 IX 2019 r.

Tręść: Betlej Andrzej: Od Dyrektora Muzeum Narodowego w Krakowie s. 8–9; Tobiasz Stanisław: Słowo od Rektora Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie s. 12–13; Jankowska-Marzec Agnieszka: Czarno na białym. 200 lat rysunku w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych s. 16–22; Artyści o rysunku s. 28–69; Rysunek jako studium akademickie – aktu, draperii, odlewów gipsowych s. 70–95; Rysunek jako studium przygotowawcze do większej kompozycji – malarskiej i rzeźbiarskiej s. 96–125; Rysunek inwentaryzacyjny i projektowy

s. 126–139; Rysunek jako forma samodzielnej wypowiedzi twórczej s. 140–237; Szkicowniki artystów s. 238–253; Fotorelacja z wystawy s. 254–271; Biogramy [artystów] s. 272–283.

1493. CZAS przełomu. Sztuka awangardy w Europie Środkowej 1908–1928. Years of disarray. Art of the avant-garde in Central Europe 1908–1928. Red. Karel Srp, Lenka Bydžovská; teksty Karel Srp, Lenka Bydžovská, Agata Wąsowska-Pawlik, Monika Rydiger, Barbora Kundračikova; tł. Nicholas Hodge, Andrzej Jagodziński, Ladislav Nagy, Pavel Peč. Kraków–[Praga] 2019 Międzynar. Centrum Kultury; Arbor Vitae Societas 16° ss. 214, nlb. 2, il.

Wystawa, Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków, 8 III – 9 VI 2019 r.

1494. DYMITER Marcin, Swoboda Tomasz, Widzicka Monika: Tramwaj widmo. Tł. Klara Ludańska. Kraków 2019 Muzeum Inżynierii Miejskiej 16° ss. 72, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa, Kraków, 17 V – 30 XI 2019 r.

1495. FILIP Tomasz, Włodek Marzena: Zostawić po sobie ślad. Wojciech Narębski [ur. 1925] żołnierz i uczony. 75 rocznica bitwy pod Monte Casino. Kraków 2019 Archiwum Nauki PAN i PAU 8° ss. 56, il., mapa. Archiwum Nauki PAN i PAU.

Katalog wystawy, Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie, 7 VI – 5 IX 2019 r.

1496. FOTOBLOK. Europa Środkowa w książkach fotograficznych. Red. nauk. Łukasz Gorczyca, Adam Mazur; tł. Zofia Bałdyga [i in.]. Kraków 2019 Międzynar. Centrum Kultury 4° ss. 345, nlb. 7, il.

Toż w jęz. ang.: Photobloc. Central Europe in photobooks. Transl. by Aleksandra Kamińska. Kraków 2019 ss. 345, nlb. 7, il.

Publikacja towarzysząca wystawie, Galeria Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie, 21 XI 2019 – 1 III 2020 r.

1497. JANKOWSKA-MARZEC Agnieszka: „Na wysokiej połoninie”. Sztuka Huculszczyzny – Huculszczyzna w sztuce. W 40. rocznicę śmierci Stanisława Vincenza. Wystawa w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Krakowie, 18 marca – 29 maja 2011. *Modus*. [T.] 12/13: 2013.

Rec.: Kruk Mirosław Piotr: Dlaczego na wystawie zawisł obraz. Uwagi na temat recenzji wystawy... *Modus*. [T.] 16: 2016 s. 123–130.

1498. JAREMIANKA. [Aut.] Ania Batko, Agnieszka Dauksza, Ada Grzelewska, Agata Małodobry; tł. Joanna Figiel. Kraków–Katowice 2019 Ośr. Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka; Muzeum Śląskie 4° ss. 172, nlb. 4, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa, Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka, Kraków, 22 IX 2018 – 17 II 2019 r.
Maria Jarema (1908–1958).

1499. JOANNA Helander. *Baby patrzą. Fotografie. Ladies looking. Photographs. 1976–2020.* Teksty Iwona Kurz, Ewelina Lasota, Niclas Östlind; tł. John Beauchamp, Zbigniew Kruszyński, Ruth Urbom. Katowice 2019 Fund. Kultura Obrazu 4° ss. nlb. 197, il.

Tekst równol. pol., ang.
Wystawa, Muzeum Etnograficzne, Kraków, 24 V – 23 VI 2019 r.

1500. LULEWICZ Dominik: *Krakowskie drogi żelazne.* Kraków 2019 Muzeum Krakowa 8° ss. 94, nlb. 2, il.

Katalog wystawy, Muzeum Podgórze w Krakowie, 16 X 2019 – 15 III 2020 r.

1501. MATEMATYKA na znaczkach pocztowych. Wystawa towarzysząca Jubileuszowemu Zjazdowi Matematyków Polskich w stulecie Polskiego Towarzystwa Matematycznego: Kraków, 4 września – 4 października 2019 roku. Katalog wystawy. Tekst w katalogu Danuta Ciesielska, Krzysztof Ciesielski. Kraków 2019 Wyd. Matematyki i Informatyki UJ 8° ss. 30, nlb. 2, il. BJ, Wyd. Matematyki i Informatyki UJ.

1502. MÓJ drugi dom? Huta im. Lenina. Red. Jacek Salwiński. Kraków 2019 Muzeum Krakowa 4° ss. 119, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Muzeum Nowej Huty, 7 XI 2019 – 5 IV 2020 r.

Treść: Niezabitowski Michał: Przedmowa s. 7–9; Kapusta Piotr, Żłobek Karolina: O wystawie „Mój drugi dom? Huta im. Lenina” s. 11–17; Zawistowski Andrzej: Huta w cieniu Nowej Huty s. 19–37; Paduchowski Wojciech: „Kronika” kombinatu 1949–2019 s. 39–59; Golonka-Czajkowska Monika: Mity wokół Huty im. Lenina w PRL widziane oczami jej pracowników. Antropologiczne ujęcie problemu s. 61–85; Szpak Ewelina: Kłopotliwa dzielnica? Znaczenie Nowej Huty w społecznym postrzeganiu skali zagrożeń przemysłowych w Krakowie s. 87–99; Spis eksponatów s. 101–111; Bibliografia s. 112–119.

1503. ORIENTALNE skarby Biblioteki Jagiellońskiej. Wystawa z okazji stulecia orientalistyki krakowskiej 1919–2019. *Oriental treasures of the Jagiellonian Library. Exhibition on the occasion of the hundredth anniversary of oriental studies in Krakow.* Merytoryczne oprac. wystawy i katalog: Andrzej Bartzczak, Marzenna Czerniak-Drożdżowicz, Agnieszka Heuchert, Renata Rusek-Kowalska, Katarzyna Sarek, Ewa Siemieniec-Gołaś; tł. Barbara Rudzińska. Kraków 2019 UJ. BJ 8° ss. 70, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.
Kraków, 10 X – 8 XI 2019 r.

1504. ROZWAŻNY i romantyczny. W 200 rocznicę śmierci Tadeusza Kościuszki. Red.

Agnieszka Kutylak-Hapanowicz. Kraków 2017.

Rec.: Kocój Henryk, *Universitas Gedaniensis.* R. 30: 2018 t. 54 s. 151–164; Kocój Henryk: Najnowsza książka opublikowana w 200-lecie śmierci Tadeusza Kościuszki. *Niepodległość i Pamięć.* R. 26: 2019 nr 1 s. 403–417.

1505. RZOŃCA Bartosz: „Z wielkim łękiem wszyscy przed nią drżą – w stulecie Czarnej Trzynastki Krakowskiej, drużyny harcerek im. Zawiszy Czarnego” – wystawa czasowa w Bibliotece Jagiellońskiej 9 IV – 18 V 2018 r. [W:] *Konspiracja harcerska w Krakowie 1939–1945.* Kraków–Gliwice 2019 s. 207–211.

1506. STANISŁAW Senisson. *Pionierzy Nowej Huty.* Fotografie z 1949 roku. Kraków 2019 Nowohuckie Centrum Kultury 8° ss. nlb. 16, il.

Stanisław Senisson (1917–1996).
Katalog wystawy, Kraków, 1–31 VIII 2019 r.

1507. ŚLĘZAK Janusz: *Wernisaż wystawy „Otwórzmy drzwi do wolności. Janusz Kurtyka 1960–2010”.* *Zeszyty Historyczne WiN-u.* R. 27: 2018 nr 48 s. 247–250.

Kraków, 9 XI 2018 r.

1508. W KLASZTORNYM skryptorium. Katalog wystawy. Red. Michał T. Gronowski. Kraków 2018.

Rec.: Kardys Piotr, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne.* T. 111: 2019 s. 447–449.

1509. WAJDA. Red. Rafał Syska. Kraków 2019 Muzeum Nar. 4° ss. 223, il.

Tekst równol. pol., ang.
Katalog wystawy, Muzeum Narodowe w Krakowie, 6 IV – 15 IX 2019 r.

1510. WÓJCIC Zbigniew J[erzy]: Jan Małachowski [1886–1917] – zapomniany fotograf Tatr. Wystawa w Muzeum Ziemi PAN. *Wierchy.* R. 82: 2016 [dr.:] 2019 s. 235–236.

Kraków, 9 XI – 30 XII 2016 r.

1511. WYSPIAŃSKI. Katalog wystawy dzieł ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie. Catalogue of the exhibition of works from the collection of the National Museum in Krakow. Red. Danuta Godyń, Magdalena Laskowska; teksty Danuta Godyń [i in.]; tł. Marta Herudzińska-Oświecimka, Dominika Pietrzykowska, Julio M. del Hoyo-Meléndez. Wyd. 2 uzup. Kraków 2018 Muzeum Nar. 4° ss. 453, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.
Muzeum Narodowe w Krakowie, 28 XI 2017 – 20 I 2019 r.
Toż. Wyd. 3 uzup. Kraków 2019 ss. 453, il.

Treść: Betlej Andrzej: Na wystawę czekaliśmy... s. 9–12; Słowo od kuratorów wystawy s. 13–16; Skowron Filip, Mru-gała Katarzyna: Kalendarium życia i twórczości Stanisława Wyspiańskiego [1869–1907] s. 18–29; Godyń Danuta, Laskowska

Magdalena: Katalog s. 33–424; Sobczyk Joanna, Hoyo-Meléndez Julio M. del, Świt Paweł: Światło a projekty witraży. Jak chronić dzieła Stanisława Wyspiańskiego w kontekście wyników badań fizycznych s. 425–438; Haduch Bartosz: Dialog sztuki i przestrzeni s. 439–441; Bibliografia s. 442–449.

Wyd. 1. 2017.

1512. XAWERY Puśłowski. Krakowski – polski – światowy. Red. Róża Książek-Czerwińska. Kraków 2019 Muzeum UJ; Musica Jagellonica 4° ss. 115, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Pałac Puśłowskich w Krakowie, 15 XII 2018 – 31 I 2019 r.

Legnica

1513. DROGĄ S3 w przeszłość. Odkrycia archeologiczne z lat 2015–2017. Kuratorzy wystawy i aut. katalog Tomasz Stolarczyk, Przemysław Paruzel. Legnica 2019 Muzeum Miedzi 4° ss. 66, il., mapy. Muzeum Miedzi w Legnicy.

Muzeum Miedzi, Legnica, 8 III – 2 VI 2019 r.

Licheń Stary

1514. NIC dodać nie ująć. Rubens, Rembrandt. Grafiki ze zbiorów Muzeum im. ks. J. Jarzębowskiego w Licheniu Starym. Tł. Robert Adamczyk. Licheń 2019 Centrum Formacji Maryjnej „Salvatoris Mater” 8° ss. 35, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Muzeum im. ks. J. Jarzębowskiego w Licheniu Starym, 26 IV – 31 XII 2019 r.

Lublin

1515. ATLAS map pamięci. Red. Piotr Nazaruk. Lublin 2019 Ośr. „Brama Grodzka – Teatr NN” 8° ss. 197, nlb. 1.

Katalog wystawy, Galeria Teatru NN, Lublin, 30 V – 30 VI 2019 r.

1516. DOKUMENTY Niepodległej z zasobu Archiwum Państwowego w Lublinie. Katalog wystawy z okazji XX Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Lublinie 18–20 września 2019. Teksty do il. Zofia Jakóbczak [i in.]. [Lublin 2019 AP] 8° ss. nlb. 1, 31, il.

1517. GÓRNIAK Marek R[obert]: „Wypłyn na głębię. Świętemu Janowi Pawłowi II w 40. rocznicę wyboru na Stolicę Piotrową”. Wystawa w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL, Lublin, 15 X – 5 XI 2018 roku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 487–489.

1518. KASIURA Iwona: „Intrologatoria z 70-letnią tradycją” – wystawa prac Oddziału Konserwacji i Zabezpieczenia Zbiorów w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 491–493.

Otwarta 4 IX 2018 r.

1519. KUBISZYN Marta: Making use of oral history in the process of narrating the Polish-Jewish past: exhibitions of the Grodzka Gate – NN Theatre Centre in Lublin. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 9: 2019 s. 27–44.

Wystawa w 2011 r.

1520. ORZEŁ i Pogoń na monetach czyli Unia monetarna Polski i Litwy. Red. Zbigniew Nestorowicz. Lublin 2019 Bibl. im. H. Łopacińskiego 8° ss. 48, il.

Katalog wystawy w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. H. Łopacińskiego, 27 VI – 19 VII 2019 r.

1521. PAMIĘĆ Polski. Dokumenty Niepodległej. Wystawa III edycji Polskiej Listy Krajowej Programu UNESCO Pamięć Świata. Oprac. Ewelina Kowalik, Tomasz Mrozek, Katarzyna Szewczyk-Rodzic. Warszawa 2019 NDAP 8° ss. 47, nlb. 1, il., mapa.

Wydanie specjalne z okazji XX Zjazdu Historyków Polskich w Lublinie, 18–20 IX 2019 r.

1522. UNIA lubelska. Historia i dziedzictwo. Katalog wystawy. Wybór materiałów Piotr Dymmel, Ewelina Fatyga, Robert Jop. Lublin 2019 AP 8° ss. 62, il., mapa.

Lublin, 18–22 IX 2019 r.

Łańcut

1523. CHOLEWIANKA-KRUSZYŃSKA Aldona: Łańcuciana ze zbiorów Fundacji Trzy Trąby i Fundacji im. Feliksa hr. Sobańskiego. Łańcut 2019 Muzeum-Zamek w Łańcucie 4° ss. 79, nlb. 1, il. (Biblioteka Dawnej Ordynacji Łańcuckiej; nr 5(7)).

Katalog wystawy, Muzeum-Zamek w Łańcucie, 4 XII 2019 – 30 IV 2020 r.

Łowicz

1524. ROMANOWICZ Tomasz, Wojtylak Marek: „Jeszcze słycać śpiew i rżenie koni...”. Wrzesień 1939 roku w Łowiczu. Wystawa ze zbiorów Muzeum w Łowiczu, Łowickiego Wehikułu Czasu. Łowicz 2019 Muzeum w Łowiczu 8° ss. 16, il., mapy.

Łowicz, 1 IX – 13 X 2019 r.

Łódź

1525. JESTEŚMY drzewami wiecznymi. Teksty i red. Joanna Podolska, Adam Sitarek; tł. Agnieszka Chojnacka. Łódź 2019 Centrum Dialogu im. Marka Edelmana 8° ss. 150, nlb. 2, il. (Park Ocalafych).

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa, Łódź, sierpień 2019 r.

1526. MAREK Edelman [1922–2009]. Człowiek. Red. Joanna Podolska. Łódź 2019 Centrum Dialogu im. Marka Edelmiana 16° ss. nlb. 160, il., mapy.

Toż w jęz. ang.: Marek Edelman. The man. Transl. Dorota Dekiert. Łódź 2019.

Wystawa, Centrum Dialogu im. Marka Edelmiana w Łodzi, otwarta 17 IV 2019 r.

Malbork

1527. SAPIENTIA aedificavit sibi domum. Mądrość zbudowała sobie dom... Wisdom has built her house... [T. 1]. Red. nauk. Janusz Trupinda. Malbork 2019 Muzeum Zamkowe 4° ss. 407, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang.

Treść: Trupinda Janusz: Wstęp. Introduction s. 10–21; Fudzińska Ewa, Fudziński Piotr: W czasach przed przybyciem Krzyżaków – historyczny rys osadnictwa i kultury południowo-wschodniej strefy nadbałtyckiej s. 22–45; Fudzińska Ewa, Fudziński Piotr: Before the Teutonic knights arrived – a historical overview of settlement and culture in the south-eastern Baltic area s. 46–60; Kwiatkowski Krzysztof: Zakon niemiecki jako korporacja religijna i władca krajowy w Prusach s. 62–89; Kwiatkowski Krzysztof: The Teutonic Order as a religious corporation and territorial ruler in Prussia s. 90–116; Gougouenheim Sylvain: Państwo zakonu krzyżackiego w Prusach – charakterystyka s. 118–147; Gougouenheim Sylvain: State of the Teutonic Order in Prussia – a description s. 148–174; Jakubek-Raczkowska Monika, Raczkowski Juliusz: Sztuka państwa zakonu krzyżackiego w Prusach: próba definicji s. 230–200; Jakubek-Raczkowska Monika, Raczkowski Juliusz: The art of the state of the Teutonic Order in Prussia: a definition attempt s. 202–218; Biskup Radosław: Zakon krzyżacki a biskupstwa i kapituły katedralne w Prusach (XIII–XVI w.) s. 220–228; Biskup Radosław: The Teutonic Order in the context of bishoprics and cathedral chapters in Prussia (13th–16th century) s. 230–238; Bogdanowicz Tomasz: Liturgia w zakonie krzyżackim i wyposażenie kaplic s. 240–252; Bogdanowicz Tomasz: Liturgy in the Teutonic Order and chapel furnishings s. 254–266; Czarnowska Joanna: System monetarny w państwie zakonnym w Prusach s. 268–276; Czarnowska Joanna: Monetary system in the state of the Teutonic Order in Prussia s. 278–286; Józwiak Sławomir: Organizacja życia na zamku krzyżackim w późnym średniowieczu na przykładzie stołecznej warowni malborskiej s. 288–298; Józwiak Sławomir: Life of the castles of the Teutonic Order in the late middle ages based on the case study of the capital stronghold of Malbork s. 300–310; Polejowski Karol: Wojny zakonu krzyżackiego z Polską (XIV–XVI w.) s. 312–329; Polejowski Karol: Wars of the Teutonic Order against Poland (14th–16th century) s. 330–343; Szweda Adam: Dyplomacja i życie dworskie na malborskim zamku s. 344–352; Szweda Adam: Diplomacy and courtly life at the Malbork castle s. 354–362; Wasik Bogusz: Budownictwo i architektura zamków krzyżackich w Prusach s. 364–374; Wasik Bogusz: Development and architecture of castles of the Teutonic Order in Prussia s. 376–383; Bibliografia. Bibliography s. 384–407.

1528. SAPIENTIA aedificavit sibi domum. Mądrość zbudowała sobie dom... Katalog wystawy w Muzeum Zamkowym w Malborku 14 września – 17 listopada 2019. [T. 2]. Red. nauk. Monika Czapska. Malbork 2019 Muzeum Zamkowe w Malborku 4° ss. 510, il.

Treść: Przed przybyciem do Prus s. 10–19; Misje pruskie w okresie przedkrzyżackim s. 20–39; Zakon krzyżacki s. 40–51; Państwo zakonu krzyżackiego w Prusach s. 52–119; Dwór wielkiego mistrza w Malborku s. 120–131; Wojna s. 132–157; Ideologia wojenna s. 158–173; Pobożność i duchowość s. 174–217; Nowe formy pobożności s. 218–257; Zakon i jego poddani – od pokoju do wojny s. 258–309; Liturgiczne dziedzictwo s. 310–361; Białkowska Elżbieta: Dom gości swojego domownika s. 362–453; Bibliografia s. 454–510.

1529. W PRZEDEDNIU wielkiej odbudowy. Zamek malborski na kartach berlińskiego albumu Johanna Friedricha Fricka z przełomu XVIII i XIX wieku. Katalog wystawy czasowej w Muzeum Zamkowym w Malborku 28 maja – 31 sierpnia 2019 roku. Pod red. Justyny Lijki. Malbork 2019 Muzeum Zamkowe 4° ss. 123, nlb. 1, il.

Treść: Trupinda Janusz: Słowo wstępne s. 9–10; Lijka Justyna: Przeszłość zapisana w obrazach. O rysunkach Friedricha Davida Gilly'ego z roku 1794 i berlińskim albumie Johanna Friedricha Fricka z widokami zamku z przełomu XVIII i XIX wieku s. 13–48; Katalog s. 51–116; Bibliografia s. 118–123.

Mińsk Mazowiecki

1530. EKIEL-JEŻEWSKA Maria: Jak żyli nauczyciele w II Rzeczypospolitej? *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 5: 2017 s. 171–175.

Wystawa, Muzeum Ziemi Mińskiej, Mińsk Mazowiecki, 11 XII 2016 r.

Nysa

1531. MONETY i medale biskupów wrocławskich – książąt nyskich. Katalog wystawy zorganizowanej przez Muzeum Powiatowe w Nysie w współpracy z Muzeum Narodowym w Warszawie, maj–wrzesień 2019. Zespół red. pod kier. Edwarda Hałajko: Mariusz Krawczyk, Krzysztof Dobrzański. Nysa 2019 Muzeum Pow. 8° ss. 140, il.

Olsztyn

1532. BĄCZEK Konrad: Wystawa „W służbie niepodległości. Telegramy Patriotyczne 1895–1939”. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 1 s. 162–164.

Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, 18 X – 30 XI 2018 r.

Opinogóra

1533. ARMIA polska we Francji. Wystawa ze zbiorów Muzeum Romantyzmu w Opinogórze i Archiwum Akt Nowych. Oprac. red. Krzysztof Smolana, Robert Gębicki, Agnieszka Wichowska. Opinogóra [2017] Muzeum Romantyzmu w Opinogórze 8° ss. nlb. 20, il.

Muzeum Romantyzmu, Opinogóra, styczeń 2017 r.

1534. WRÓBLEWSKA Izabela: Wystawa „Kossakowie – trzy pokolenia malarzy”. *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 3: 2016 s. 19–23.

Muzeum Romantyzmu, Opinogóra, 22 VIII 2010 – 30 IV 2011 r.

Ostrołęka

1535. KALINOWSKA Barbara: Poczłtówki z Ostrołki 1902–1989. Katalog wystawy. Ostrołka 2019 Muzeum Kultury Kurpiowskiej 8° ss. 486, nlb. 2, il.

Ostrołka, 29 XII 2018 – 20 V 2019 r.

Ostrów Lednicki

1536. GÓRECKI Janusz: U źródeł chrześcijaństwa w Polsce. Baseny chrzcielne z Ostrowa Lednickiego. Katalog wystawy. Lednica-Dzieskanowice 2019 Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy 4° ss. 95, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, otwarta 26 IV 2019 r.

Płock

1537. CHABOWSKI Grzegorz: Bo nie wszystko ma kres. Fotografie Żydów płockich. Płock 2019 Muzeum Mazowieckie 4° ss. 18, nlb. 2, il.

Katalog wystawy, Muzeum Żydów Mazowieckich w Płocku, 3 IX – 17 XI 2019 r.

1538. ŻYDOWSKI Płock – architektoniczne wizje i realizacje. Katalog wystawy. Oprac. merit. Gabriela Nowak, Agnieszka Wojciechowska. Płock 2014.

Rec.: Grochowska-Iwańska Krystyna, *Notatki Plockie*. [R. 60]: 2015 nr 1 s. 48–50.

Podkowa Leśna

1539. MIŁE złogo poczłtłki. Katalog wystawy. Z kolekcji Józefa Kolinka, przyjaciela z pogranicza polsko-czeskiego, Zygmunta Gontarza oraz Warszawskiej Galerii Ekslibrisu. Miejska Biblioteka Publiczna im. Poli Gojawicyńskiej, Podkowa Leśna, lipiec 2019. Oprac. red. Dorota Skotnicka, Ryszard Bandosz, Zygmunt Gontarz. Podkowa Leśna 2019 MBP im. Poli Gojawicyńskiej 16° ss. 44, il.

Ekslibrisy z l. 1921–1996.

Poznań

1540. KOŚCIAŃSKI Zdzisław: Wystawa wydawnictw o powstaniu wielkopolskim (spotkanie historyków i regionalistów w Bibliotece Raczyńskich w Poznaniu). *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 20: 2014 s. 40–43.

12 XII 2013 r.

1541. KRAWIARZ Kazimierz: Wystawa poświęcona Romanowi Dmowskiemu. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 1 s. 75–79.

„Roman Dmowski (1864–1939). Polak, wybitny młł stanu, pisarz i publicysta”, Narodowy Bank Polski Oddział w Poznaniu, od 8 XI 2017 r.

1542. KRZYŚKA Sławomir: Z mojej kolekcji bibliofilskiej z XIX i XX w. Poznań–Gniezno 2019 nakł. aut.; Gaudentinum 8° ss. 20, il.

Katalog wystawy, Poznań, 13–18 IX 2019 r.

1543. POZA miastem! Sowiniec jako nieoficjalne centrum czechosłowackiej kultury 1974–1989. Kolekcja prof. Jindřicha Štreita. Centrum Kultury Zamek w Poznaniu, kwiecień–maj 2019. Oprac. katalogu Magdalena Tomczewska; tł. Szymon Nowak. Poznań 2019 Centrum Kultury Zamek 8° ss. 1119, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Centrum Kultury Zamek w Poznaniu, 4 IV – 19 V 2019 r.

Przasnysz

1544. NA POSTERUNKU. Policja Państwowa w powiecie przasnyskim 1919–1939. Scenariusz wystawy, oprac. katalogu Hubert Dęby, Bartosz Drejerski. Przasnysz 2019 Muzeum Hist. 8° ss. 238, il.

Katalog wystawy, Przasnysz, 19 XI – 31 XII 2019 r.

Z treści: Kmoch Maria Weronika: Policja Państwowa w powiecie przasnyskim (1919–1939) s. 7–86; Przedwojenna Policja Państwowa powiatu przasnyskiego w prasie s. 87–109; Policjanci z powiatu przasnyskiego pomordowani na wschodzie przez komunistów w 1940 roku s. 111–136.

Przemysł

1545. FAC Lucjan: Garnizon idzie na wojnę. Przemysł – wrzesień 1939. Losy garnizonu przemyskiego w kampanii wrześniowej. Oprac. graf. Marek Mikrut. Przemysł 2019 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 4° ss. 85, il., mapy.

Katalog wystawy w Muzeum Narodowym Ziemi Przemyskiej, otwartej 5 IX 2019 r.

1546. ZAHEL Dorota: „...szumił knieje...”. Z tradycji myśliwskich wczoraj i dzisiaj. Informator wystawy. Przemysł 2019 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 8° ss. nlb. 58, il.

Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej, lipiec–wrzesień 2019 r.

Radom

1547. GÓRSKA-STREICHER Justyna: Od artysty ludowego do wytwórcy sztuki. Wystawa z kolekcji Muzeum Wsi Radomskiej. Radom 2019 Muzeum Wsi Radomskiej 8° ss. 64, il.

Katalog wystawy, Muzeum Wsi Radomskiej, kwiecień–listopad 2019 r.

Sejny

1548. POWSTANIE Sejneńskie 1919. Katalog wystawy. Tekst i wybór fot. Karolina Dobek; współpr. merytoryczna Jarosław Wasilewski. Białystok 2019 IPN. Oddz. w Białymstoku 8° ss. 139, nlb. 3, il.

Ośrodek Kultury w Sejnach, 24 VIII – 10 IX 2019 r.

Sopot

1549. WĘDZIK Andrzej: Był sobie łowca. Opowieść o ludziach epoki lodowcowej. Gdańsk 2019 Muzeum Archeol. 4° ss. 101, nlb. 4, il.

Publikacja towarzysząca wystawie, Skansen Archeologiczny – Grodzisko w Sopocie, 7 XII 2019 – 31 X 2020 r.

Sosnowiec

1550. DROGA do Niepodległej. Listopad 1918 w Zagłębiu Dąbrowskim. Oprac. Dariusz Nawrot. [Sosnowiec–Katowice 2019 Pałac Schoena Muzeum w Sosnowcu; Inst. Zagłębia Dąbrowskiego; Region. Inst. Kultury w Katowicach] 8° ss. 55, nlb. 1, il.

Katalog wystawy plenerowej, listopad–grudzień 2018 r.

1551. [SOBOTA-LIWOCH Katarzyna]: Pan Samochodzik i... skarby muzeów. Fot. Paweł Węclawek, Witalis Szoltys. Sosnowiec 2019 Pałac Schoena Muzeum 8° ss. nlb. 46, il. Pałac Schoena Muzeum w Sosnowcu.

Katalog wystawy artefaktów archeologicznych oraz przedmiotów związanych z serią literacką i filmami, Sosnowiec, 21 XI 2019 – 12 I 2020 r.

Strzyżewice

1552. KATALOG wystawy medali i odznak gminy Strzyżewice. Red. Ferdynand Rymarz. Lublin 2019 Strzyżewickie Tow. Region.; Polihymnia 8° ss. 47, il.

Szamotuły

1553. [WISZNIEWSKA Anna, Król Anna, Kruszona Michał]: Chwała Pacykowie. Katalog wystawy wyrobów Polskiej Fabryki Fajansów „Pacyków” w Pacykowie. Teksty Anna Wiszniewska, Anna Król, Michał Kruszona. Szamotuły 2019 Muzeum-Zamek Górków 4° ss. 159, nlb. 1, il., mapa.

Muzeum-Zamek Górków w Szamotułach, 7 XI 2019 – 31 III 2020 r.

Szczecinek

1554. DYMNA Anna: Biały atrament. Sto lat praw wyborczych Polek. Szczecinek 2019 Muzeum Region. 8° ss. 380, il.

Katalog wystawy, Szczecinek, 12 VII – 13 IX 2018 r.

Sztutowo

1555. TARTAKOWSKA Bogusława: Każdy przybył z jakiegoś miejsca. Katalog wystawy „Gdynianie w obozie Stutthof 1939–1945”. Everyone came from somewhere. Catalogue of the exhibition “Inhabitants of Gdynia at the Stutthof camp 1939–1945”. Sztutowo–Warszawa 2019 Muzeum Stutthof; Czwarta Fala spółka z o.o. 4° ss. 119, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, otwartej w Muzeum Stutthof 2 IX 2019 r.

Tarnowskie Góry

1556. [BROL Bogusława, Proszowska Adrianna]: W tasi się nie mieści. Torebki damskie od XIX wieku do współczesności. Aut. tekstów Bogusława Broł, Adrianna Proszowska. Tarnowskie Góry 2019 Muzeum 8° ss. nlb. 40, il.

Publikacja towarzysząca wystawie, Tarnowskie Góry, 4 IX 2019 – 5 I 2020 r.

1557. WRÓŃSKI Marek: Generał Władysław Anders – honorowy ułan śląski. Wyd. 2. Tarnowskie Góry 2019 Wydaw. Inst. Tarnogórskiego i Muzeum Inst. Tarnogórskiego 4° ss. 51, nlb. 1, il. (Studia nad Darnym Wojskiem, Bronią i Barwą; nr 23(31)).

Toż. Wyd. 3. 2019.

Publikacja towarzysząca wystawie czasowej „Autografy gen. broni Władysława Andersa w zbiorach Muzeum Instytutu Tarnogórskiego”.

Wyd. 1. 2007.

Tczew

1558. GILLMEISTER Kamila: Chłopskie requiem. Zwyczaje pogrzebowe na polskiej wsi. Tczew 2019 Fabryka Sztuk 8° ss. 41, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Fabryka Sztuk w Tczewie, 26 IX – 31 XII 2019 r.

Toruń

1559. ANATOMIA Muzeum. 60 lat Muzeum Etnograficznego w Toruniu. Red. nauk. Hubert Czachowski, Justyna Słomska-Nowak. Toruń 2019 Muzeum Etnogr. im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej 8° ss. 287, il., streszcz. ang.

Publikacja towarzysząca wystawie, Toruń, 13 XII 2019 – 31 V 2020 r.

Treść: Czachowski Hubert: 60 lat historii..., a nawet dłużej s. 9–28; Kalendarium s. 29–32; Początki s. 35–37; Wystawy stałe s. 42–49; Łopatyńska Hanna M., Szelągowska Grażyna: Wystawy czasowe s. 51–65; Skanseny s. 67–93; Trapszyc Artur: Badania terenowe s. 95–109; Olszewska Bożena: Konkursy s. 111–117; Administracja i promocja s. 119–127; Czajkowska-Kordylewska Katarzyna: Komisja zakupów i inwentaryzacja s. 129–137; Jarysz Aleksandra: Fotografia s. 139–141; Martin-Sobecka Ewa: Konserwacja i renowacja zbiorów s. 143–147; Magazyny i kolekcje s. 151–211; Jakubowska Jolanta: Archiwum s. 212–219; Słomska-Nowak Justyna: Wydawnictwa s. 212–219; Kantak Wojciech:

Biblioteka s. 229–231; Kwiatkowska Olga, Pokrzywnicka Maria: Edukacja s. 233–243; Pawlikowski Jarosław: Muzeum w liczbach s. 245–247; Aneks s. 249–286.

1560. KASPRZYK Damian: Tylko rzeka wciąż płynie... Wystawa czasowa „Dla żeglowania bezpiecznego. Święci patroni i sanktuaria wodniaków wiślanych”, Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu. *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 9: 2018 s. 93–98.

Czerwiec–październik 2017 r.

1561. KRÓLOWIE polscy a wolność w Toruniu! Oprac. Katarzyna Pietrucka; teksty i wprowadzenie not do katalogu Alicja Sumowska. Toruń 2019 Muzeum Okręg. w Toruniu 4° ss. 40, il.

Katalog wystawy, Muzeum Okręgowe w Toruniu, 14 VI – 6 X 2019 r.

1562. SUPRUNIUK Anna, Supruniuk Mirosław A.: Dostojeństwo akademickie Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie 1919–1939. W 100-lecie Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Wilno–Toruń–Warszawa 2019 Muzeum Uniwersyteckie w Toruniu; Tow. Przyj. Archiwum Emigracji; Stow. Muzeów Uczelnianych 8° ss. nlb. 28, il.

Wystawa w Muzeum Uniwersyteckim w Toruniu, 15 X – 26 XI 2019 r.

1563. SZKŁO uranowe z kolekcji Jego Eksceleencji Ambasadora Peru w Polsce Alberto Salas Barahona. Toruń 2019 Muzeum Okręg. w Toruniu 4° ss. 92, nlb. 12, il.

Z l. 1840–1900.

Katalog wystawy, Ratusz Staromiejski w Toruniu, 22 VI – 15 IX 2019 r.

1564. TAJEMNICE codzienności. Kultura ludowa i jej pogranicza od Kujaw do Bałtyku (1850–1950). Pod red. Huberta Czachowskiego, Hanny M. Łopatyńskiej. Wyd. 2 popr. Toruń 2019 Muzeum Etnogr. im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej 8° ss. 231, il., mapy, streszcz. ang., niem.

Wystawa, Toruń, 1 XI – 31 XII 2020 r.

Treść: Czachowski Hubert: Przedmowa s. 7; Czachowski Hubert, Łopatyńska Hanna M.: Wstęp s. 9–10; Natura i historia s. 11–49; Bliskie ciało s. 51–77; Rytm życia s. 79–91; Praca s. 93–125; Jak świętowano i w co wierzono s. 127–151; W wolnym czasie s. 153–163; Nowe horyzonty s. 165–173; Poszukiwanie piękna s. 175–199; Literatura s. 201–221; Informacje o wystawie s. 222–227.

Wyd. 1. 2010.

1565. TRAPSZYC Artur: Polesie w fotografii z lat 20. i 30. XX wieku. Kontrasty, głębie, powiększenia. Toruń 2019 Muzeum Etnogr. im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej 8° ss. 167, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

Wystawa, Toruń, Muzeum Etnograficzne, 28 VI – 31 X 2019 r.

1566. [TURSKA-SKOWRONEK Kinga, Rochowiak Jerzy]: Zespół Rękodzieła Artystycznego Klub Supełek 1979–2019. Teksty w katalogu: Kinga Turska-Skowronek, Jerzy Rochowiak. Toruń 2019 Woj. Ośr. Animacji Kultury 8° ss. nlb. 72, il.

Katalog wystawy, Toruń, 12 XI – 31 XII 2019 r.

1567. WOLSKA Ewelina: Recenzja ekspozycji „Świat toruńskiego piernika” prezentowanej w Muzeum Toruńskiego Piernika będącego Oddziałem Muzeum Okręgowego w Toruniu, 2019 r. *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 10: 2019 s. 117–120.

1568. ZALEŚKIEWICZ Bartłomiej: Gniewne czy dumne miasto? O konfliktach w dawnym Toruniu w muzeum (rec. wystawy „Gniewne miasto. O konfliktach w dawnym Toruniu”, Muzeum Historii Torunia, 2019). *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 10: 2019 s. 99–105.

Otwarta 25 stycznia.

Tychy

1569. OCZKO Patryk: Tychy. Sacrum w mieście socjalistycznym. Tychy 2019 Muzeum Miej. 8° ss. 127, il.

Wystawa, Tychy, 8 XII 2018 – 18 V 2019 r.

Uzarszewo

1570. ŁOWIECTWO w wielu obszarach kultury i dziedzinach sztuki od XIX w. do czasów współczesnych. Wystawa zorganizowana przez Zarząd Okręgowy PZL w Poznaniu oraz Ryszarda Wagnera, Krzysztofa Kadleca i Leszka Szewczyka. Red. publ. Ryszard Wagner. Uzarszewo–Poznań 2019 BAGA; Zarząd Okręg. PZL 4° ss. 70, il.

Uzarszewo, 20 X – 31 XII 2019 r.

Warka

1571. DLA Niepodległej. Pamiątki patriotyczne z kolekcji Artura Sawy. Wystawa z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego w Warce, 30 listopada 2018 – 19 maca 2019. Oprac. not. katalogowych Iwona Stefaniak. Warka 2019 Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego 4° ss. 67, nlb. 1, il. Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego.

Katalog wystawy.

Pamiątki z l. 1914–1939.

Warszawa

1572. BYŁ taki wrzesień. Informator wystawy. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2019 Muzeum Niepodległości 8° ss. 76, nlb. 4, il.

Wystawa plenerowa w Warszawie, od 11 IX 2019 r.

1573. CHWALBA Andrzej: Dobro Rzeczypospolitej najwyższym prawem. Wystawa z okazji 100. rocznicy rozpoczęcia obrad Sejmu Ustawodawczego przygotowana przez Bibliotekę Sejmową. Warszawa 2019 Kancelaria Sejmu. Bibl. Sejmowa; Wydaw. Sejmowe 8° ss. 32, nlb. 6, il.

Katalog wystawy, luty 2019 r.

1574. DROZDOWSKI Marian Marek: „Przez trud i cierpienie do wolnej Ojczyzny”. Bogu i Ojczyźnie. Kościół w okresie odzyskania przez Polskę Niepodległości. Na marginesie wystawy w Muzeum Archidiecezji Warszawskiej (10 grudnia 2018 – 10 marca 2019). *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 293–300.

1575. DYPLOMY sportowe Drugiej Rzeczypospolitej. Sto dyplomów na stulecie odzyskania niepodległości. Sports certificates of the Second Polish Republic. One hundred certificates for the centenary of regaining independence. Katalog wystawy. Pod red. Tomasza Skoczka. Warszawa 2018.

Rec.: Kotecki Andrzej: Piękno dyplomów sportowych II RP. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 325–330.

1576. DZIEŁA utracone. Z przeszłości w przyszłość poprzez teraźniejszość. Katalog wystawy. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2019 Muzeum Niepodległości 8° ss. 61, nlb. 3, il.

Galeria Brama Bielańska w Warszawie, 21 II – 31 III 2019 r.

1577. FEMINA et medicina. Portret Hygiei w tradycji akademickiej Warszawy. Tł. Anne-Marie Fabianowska. Warszawa 2019 Muzeum Historii Medycyny Warszawskiego Uniw. Medycznego 8° ss. 40, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa, Warszawa, marzec 2019 r.

1578. [GUTOWSKA Katarzyna]: Citius, altius, fortius. Polska sztuka olimpijska. Aut. katalog Katarzyna Gutowska. Warszawa 2019 Muzeum Sportu i Turystyki 8° ss. 119, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa, Muzeum Sportu i Turystyki w Centrum Olimpijskim w Warszawie, 16 X 2019 – 5 I 2020 r.

1579. JERMAKOWICZ Grażyna, Klimowska Monika, Małkowska Agata: Józef Polikarp Brudziński [1874–1917]. Salus aegroti suprema lex esto. Publication accompanying an exhibition at the Museum of the History of Medicine at the Medical University of Warsaw, January 2019. Compiled by Grażyna Jermakowicz, Monika Klimowska, Agata Małkowska. Warszawa 2019 Museum of the History of Medicine at the Medical Univ. of Warsaw; Dział Redakcji

i Wydawnictw Warszawskiego Uniw. Medycznego 4° ss. 35, il.

1580. KALÒS kagathós. Rzeźba i medale Jerzego Nowakowskiego. Wystawa dedykowana Polskiemu Komitetowi Olimpijskiemu z okazji jubileuszu 100-lecia działalności. Warszawa 2019 Muzeum Sportu i Turystyki 8° ss. 20, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa otwarta 16 X 2019 r. w Centrum Olimpijskim.

1581. KOSSOWSKA Irena, Kossowski Łukasz: „Znaki wolności...”. Wystawa w Zamku Królewskim w Warszawie. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr.:] 2019 s. 281–285.

9 XI 2018 – 31 III 2019 r.

1582. KOZŁOWSKI Tomasz Kuba, Kapa-Cichocka Monika: Ku nowoczesności. Kresy Niepodległe 1919–1939. Warszawa 2019 Dom Spotkań z Historią 8° ss. 63, nlb. 1, il., mapy.

Katalog wystawy plenerowej w Warszawie, 16 X – 6 XI 2019 r.

1583. KROCHMAL Jacek: Wystawa w Archiwum Głównym Akt Dawnych z okazji 650-lecia obecności Ormian w Polsce. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 619–624.

Przygotowana w związku z konferencją naukową „Ormianie polscy. Siedem wieków istnienia” zorganizowaną w dniach 19–20 IX 2017 r.

1584. LALKI. Teatr, film, polityka. Pod red. Joanny Kordjak i Kamila Kopani. Warszawa 2019 Zachęta – Nar. Galeria Sztuki 4° ss. nlb. 1, 190, nlb. 4, il.

Toż w jęz. ang.: Puppets. Theatre, film, politics. Transl. by Marcin Wawrzyńczyk. Warszawa 2019 ss. nlb. 1, 190, nlb. 4, il.

Publikacja towarzysząca wystawie w Zachęcie – Narodowej Galerii Sztuki, 19 III – 23 VI 2019 r.

Treść: Kordjak Joanna: „Kolaż rzeczy, historyjek, przedmiotów i ludzi” s. 7–22; Kopania Kamil: Lalki mogą więcej, lalki żyją dłużej s. 23–42; Suszczyński Karol: Teatr lalek dla dorosłych w powojennej Polsce s. 43–57; Kosiński Dariusz: Polityczność lalkowa s. 59–72; Bartnikowski Marcin: Obecność – ciało lalkarza s. 73–86; Hordziej Karol: Teatr lalek w Rabce s. 87–100; Dorman Jan, Lipko-Koniczna Justyna: Zabawa i awangarda s. 101–114; Kuryłek Dominik: Teatr Transgeneracyjny Leokadii Serafinowicz [1915–2007] s. 115–126; Prodeus Adriana: Potencjalnie niebezpieczna. Polska powojenna animacja lalkowa s. 127–146; Topolski Jan: Światy niby-dźwiękowe. O muzyce współczesnej w polskim filmie i teatrze lalkowym s. 147–156.

1585. LEONARDIANA w kolekcjach polskich. Co jest czym. Oryginał, replika, kopia. Red. nauk. Agnieszka Woźniak-Wieczorek, Dorota Folga-Januszewska, Joanna Paprocka-Gajek. Warszawa 2019 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 4° ss. 238, nlb. 2, il. (Katalog Kolekcji Wilanowskiej; t. 2).

Katalog wystawy, Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Warszawa, 3 XII 2019 – 15 X 2020 r.

Treść: Folga-Januszewska Dorota: Słowo wstępu s. 7–8; Kwiatkowska Anna: Archiwum „leonardianów” w zbiorach wilanowskich s. 11–19; Kwiatkowska Anna: Kwerenda archiwalna dotycząca „leonardianów” s. 20–31; Folga-Januszewska Dorota: „Leonardiana” i fascynacje kolekcjonerskie Stanisława Kostki Potockiego s. 33–55; Modzelewska Elżbieta: „Salvator Mundi” w świetle ostatnich badań s. 57–68; Szmelter Iwona: Bliżej prawdy o „bottedze” artystycznej Leonarda da Vinci – uwagi w związku z obrazem „Salvator Mundi” z wilanowskiej kolekcji Stanisława Kostki Potockiego s. 69–88; Woźniak-Wieczorek Agnieszka: „Leonardiana” w kolekcjach dzieł sztuki polskich rodzin w XIX wieku s. 89–113; Literatura uzupełniająca s. 114–122; Katalog s. 125–222; Bibliografia s. 224–225.

1586. MACKIEWICZ Michał: Bratanków dzieje wspólne. Unikaty ze zbiorów budapesztańskich. Magyar-lengyel két jó barát – közös történelmünk. Ritka kincsek budapesti közigyűjteménzekből. Red. nauk. Wojciech Kalwat. Warszawa 2019 Muzeum Łazienki Królewskie 4° ss. 123, nbl. 1, il.

Tekst równol. pol., węg.
Wystawa, Muzeum Łazienki Królewskie, Podchorążówka, 7 V – 6 VIII 2019 r.

1587. MAREK Marta: Historia polskiej lekcyjki atletyki w stu artefaktach. Warszawa 2019 Muzeum Sportu i Turystyki 8° ss. 128, il.

Katalog wystawy, Centrum Olimpijskie w Warszawie, 5–24 IV 2019 r.

1588. MIKOĆKA Barbara: Olimpizm na pocztówkach ze zbiorów Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie. Katalog wystawy. Warszawa 2019 Muzeum Sportu i Turystyki 8° ss. 128, il., streszcz. ang.

Centrum Olimpijskie w Warszawie, 18 VII – 30 VIII 2019 r.

1589. MILEWSKA Marzena: Wystawy z okazji stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości – wizyty studyjne pracowników Muzeum Niepodległości w Warszawie. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 301–305.

1590. MOŚCICKA Izabela, Stanisławski Krzysztof: Bronisław Wojciech Linke [1906–1962]. Sprzeciw i zaangażowanie. Informator wystawy. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2019 Wydaw. Muzeum Niepodległości 8° ss. 58, nbl. 6, il.

Galeria Brama Białńska Cytadeli Warszawskiej, 3 IV – 5 V 2019 r.

1591. „NIEBA i ziemi nie widać”. Warsawiacy o wrześniu 1939. Koncepcja i red. Anna Wrońska; red. i ed. tekstów źródłowych Urszula Drabińska. Warszawa 2019 Muzeum Warszawy 8° ss. nbl. 32, il.

Katalog wystawy, Warszawa, 13 IX 2019 – 5 I 2020 r.

1592. NIGDY więcej. Sztuka przeciw wojnie i faszyzmowi w XX i XXI wieku. Pod red.

Joanny Mytkowskiej i Katarzyny Szotkowskiej-Beylin; przekł. z jęz. ang. Krystyna Mazur, Jan Popowski. Warszawa 2019 Muzeum Sztuki Współczesnej 8° ss. 199, nbl. 7, il.

Publikacja towarzysząca wystawie, Muzeum Sztuki Współczesnej w Warszawie, 30 VIII – 17 XI 2019 r.

Treść: Wprowadzenie s. 7–9; Siła i słabość historycznych analogii. Jakie tradycje są do wykorzystania? Z Dorotą Sajewską i Krzysztofem Pomianem rozmawiają Joanna Mytkowska i Katarzyna Szotkowska-Beylin s. 10–31; Clark Timothy James: Picasso i prawda. Mural s. 34–59; Frascina Francis: Picasso, surrealizm i polityka w 1937 roku s. 60–81; Crowley David: „Guernica”: Warszawa, Londyn, Monachium, Nowy Jork s. 82–99; Jarecka Dorota: „Krajobraz jeden”. Grupa Krakowska i problem antyfaszyzmu s. 102–123; Słodkowski Piotr: Widzieć Arsenal! „Napiętnowani” [Marka Oberländera] jako świadectwo pozagładowej egzystencji Żydów polskich s. 124–135; Ronduda Łukasz: Kiedy postawy stały się formą. O redefinicjach humanizmu jako działaniu krytycznym w malarstwie i filmie okresu odwilży s. 136–143; Kozłowski Michał: Propaganda faszystowska. O nieuchwytnych istocie faszyzmu historycznego s. 146–155; Stefańska Bogna, Depczyński Jakub, Wójtowicz Aleksy: Robotnice sztuki przeciw faszyzmowi. Kalendarium antyfaszystowskich i antywojennych działań artystek i artystów w XX i XXI wieku s. 156–199.

1593. O NIEPODLEGŁOŚĆ. Wystawa pocztówek patriotycznych ze zbiorów Mariana Sołobodowskiego. Wstęp i red. Paweł Bezak, Tadeusz Skoczek. Warszawa 2019 Wydaw. Muzeum Niepodległości 8° ss. 146, nbl. 2, il.

Muzeum Więzienia Pawiak w Warszawie, 10 XI 2018 – 9 I 2019 r.

Pocztówki z l. 1890–2014.

1594. OD WOJNY do wojny, czyli Obraz Warszawy w czasach przełomu. Warszawa 2019 AP w Warszawie 8° ss. 84, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy prezentowanej w Warszawie na murach obronnych Starego Miasta przy Barbakanie od 4 IX 2019 r., oraz na parkanie siedziby Oddz. w Otwocku Archiwum Państwowego w Warszawie od 14 X 2019 r.

1595. ODKŁAMYWANIE mitów? Plakaty kubańskie lat 60. i 70. XX wieku na tle twórczości plakatowej w Polsce i Czechosłowacji. Breaking with false myths? Cuban posters from the 60s and 70s of the 20th century as seen through perspective of the poster production in Poland and Czechoslovakia of the same period. Red. Jacek Szelegejd, Michał Warda. Warszawa 2019 Muzeum Plakatu w Wilanowie 8° ss. 215, nbl. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Galeria Format B1, Muzeum Plakatu w Wilanowie, Warszawa, 9 VIII – 20 X 2019 r.

Treść: Knorowski Mariusz: Wstęp. Introduction s. 5–9; Odkłamywanie mitów? Plakaty kubańskie lat 60. i 70. XX wieku na tle twórczości plakatowej w Polsce i Czechosłowacji. Breaking with false myths? Cuban posters from the 60s and 70s of the 20th century as seen through perspective of the poster production in Poland and Czechoslovakia of the same period s. 11–73; Biogramy. Biograms s. 75–95; Plakaty. Posters s. 97–199; Katalog

prac. Catalogue of the works s. 201–209; Wernisaż. Opening. 08/08/2019 s. 211–215.

1596. PISANIE ikon. Katalog wystawy. Pod red. Danuty Stępień. Warszawa 2019 Akad. Sztuk Pięknych 4° ss. 80, il.

Muzeum Archidiecezji Warszawskiej, 2 IV – 19 V 2019 r.

1597. POCZĄTEK przyszłości. Fotografia w miesięczniku „Polska” w latach 1954–1968. Pod red. Marty Przybyło i Karoliny Puchały-Rojek. Warszawa 2019 Zachęta – Nar. Galeria Sztuki 4° ss. 347, nlb. 4, il.

Katalog wystawy „Polska” na eksport, Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa 30 III – 23 VI 2019 r.

1598. POLSKIE „dzieci Syberii” w hacjendzie Santa Rosa, Meksyk 1943–1947. Katalog wystawy. Koncepcja nauk. Hanna Krajewska; scenariusz Joanna Arvaniti; współpr. Jadwiga Szpakowska. Warszawa 2019 PAN. Archiwum 8° ss. 23, nlb. 1, il., mapa.

Toż w jęz. hiszp.: Los niños polacos de Siberia en la Hacienda Santa Rosa, México, 1943–1947. Catálogo de la exposición. Concepto científico Hanna Krajewska; guión Joanna Arvaniti; colab. Jadwiga Szpakowska; trad. Marcin Żurek. Warszawa 2019 ss. 31, nlb. 1, il., mapa.

W Archiwum PAN w Warszawie.

1599. POTOCKI Jan-Roman, Reed Vivian H.: Amerykanie w Polsce. Americans in Poland. 1919–1947. Konsultacja hist. Włodzimierz Borodziej, Sylwia Kuźma-Markowska; tł. Joanna Dąbrowska-Resiak. Warszawa 2019 Dom Spotkań z Historią 8° ss. 120, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa, Dom Spotkań z Historią w Warszawie, 18 VI – 15 IX 2019 r.

1600. POWSTANIE warszawskie w obiektywie Jana Pillicha „Marka” [1905–1955]. Wystawa ze zbiorów Biblioteki zorganizowana w 75 rocznicę Powstania Warszawskiego. Red. meryt., wstęp, biogram Wojciech Gordon, Joanna Jaszek-Bielecka, Grażyna Małgorzata Lewandowska; przy współpr. Elżbiety Tomczak; red. Roman Nowoszewski. Warszawa 2019 Bibl. Publ. m.st. Warszawy Bibl. Gł. Woj. Mazowieckiego 8° ss. 136, il., mapy.

Katalog wystawy, Hotel Metropol, 8 VIII – 15 IX 2019 r.; Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy, 16–30 IX 2019 r.

1601. ROZKAZ nr 00485. Antypolska operacja NKWD na sowieckiej Ukrainie 1937–1938. Nakaz No 00485. Antipol's'ka operaciâ NKVS v Radâns'kij Ukraini 1937–1938. Aut. wystawy Sergiusz Kazimierzczuk, Mariusz Kwaśniak, Paweł Zielony, Mariusz Żuławnik. Warszawa 2018 Archiwum IPN–KŚZpNP 8° ss. 62, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ukr.

Katalog wystawy plenerowej, Warszawa, 26 XI – 15 XII 2018 r.

1602. ROZPROSZONY kontakt. Fotografie z Archiwum Ringelbluma na nowo odczytane. Red. Anna Duńczyk-Szulc; tł. Maria Braunstein, Michał Krasicki. Warszawa 2019 ŻIH 8° ss. 159, il.

Publikacja towarzysząca wystawie: Światło negatywu/ obrazy z Archiwum Ringelbluma i archiwum Jerzego Lewczyńskiego/ na nowo odczytane, Żydowski Instytut Historyczny, 26 IV – 25 VIII 2019 r.

Treść: Didi-Huberman Georges: Papiery-fotografie s. 8–41; Epsztajn Tadeusz: Fotografie w Archiwum Ringelbluma s. 42–47; Duńczyk-Szulc Anna: Odczytywane na nowo s. 48–59; Fotografie s. 60–153.

Toż w jęz. ang.: Dispersed contact. Photographs from the Ringelblum Archive. Reinterpreted. Transl. by Marcin Wawrzyńczak. Warszawa 2019 ss. 159, il.

1603. ŚWIAT polskich Wazów. Eseje. Red. nauk. Jacek Żukowski, Zbigniew Hundert. Warszawa 2019 Zamek Królewski 8° ss. 359, nlb. 1, il.

Publikacja towarzysząca wystawie „Świat polskich Wazów. Przestrzeń – ludzie – sztuka”, Warszawa, 5 XI 2019 – 14 I 2020 r.

1604. TOMASZ Sarnecki [1966–2018]. W przededniu wolności. Katalog. Pod red. Tadeusza Skoczka; aut. tekstów Waldemar Parzyszek, Monika Sarnecka. Warszawa 2019 Muzeum Niepodległości 8° ss. 60, nlb. 4, il.

Wystawa, Galeria Brama Bielańska w Warszawie, 11 VII – 25 VIII 2019 r.

1605. TOŻSAMOŚĆ polska. Polish national identity. Koncepcja, red. i teksty Mariusz Knorowski. Warszawa 2019 Muzeum Plakatu w Wilanowie 8° ss. 238, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Muzeum Plakatu w Wilanowie, 15 XI 2019 – 1 III 2020 r.

Treść: Prolog. Prologue s. 6–11; Pejzaż polski – krajobraz oczysty. The Polish landscape – the native scenery s. 13–33; Godło, flaga, barwy, rekwizyty. The national emblem, flag, colours, fixtures s. 34–57; Żołnierz polski. The Polish soldier s. 58–73; Polonia s. 74–91; Marka polska. Polish brands s. 92–107; Imponderabilia. Imponderables s. 108–125; Panteon wielkich Polaków. Pantheon of great Poles s. 126–151; Silva rerum s. 152–177; Imaginarium s. 178–197; Appendix s. 198–211; Katalog prac. Catalogue of works s. 212–238.

1606. TYSZKIEWICZ Adam: „Femina et medicina. Portret Hygiei w tradycji akademickiej Warszawy” – wystawa na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym. *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr.:] 2019 [nr] 1/2 s. 255–256.

Marzec 2019 – luty 2020 r.

1607. WELECJA i polskie bałtyckie korporacje akademickie w odbudowie niepodległej Rzeczypospolitej. Katalog wystawy. Pod red. Zofii M. Pawłowskiej. Warszawa 2019 Korporacja Akademicka Welecja 8° ss. 145, nlb. 3, il.

Tyt. równol.: “Welecja” and the Polish Baltic academic fraternities during the Polish Commonwealth’s reconstruction. Exhibition catalogue.

Tekst równol. pol., ang.
Warszawa, 4–14 X 2019 r.

Treść: Czulowski Maciej: Wstęp. Preface s. 7–12; Haczkowski Stanisław: Historia Konwentu Polonia. The outline of the history of „Konwent Polonia” s. 15–41; Kuchniarz Bartłomiej: Zarys historii Arkonii. The outline of the history of „Arkonian” s. 43–71; Janicki Arkadiusz: Zarys dziejów Korporacji Akademickiej Welecja w latach 1883–2019. The „Welecja” Academic Fraternity from 1883 to 2019 s. 73–97; Pawłowski Tymoteusz: Niepodległość – odbudowa – korporacje akademickie. Independence – reconstruction – academic fraternities s. 99–128; Peisert Arkadiusz: Józef Szanajca [1902–1939] – Mozart polskiego modernizmu. Józef Szanajca – the Mozart of Polish modernism s. 131–144.

1608. ZARAZ po wojnie. Pod red. Joanny Kordjak i Agnieszki Szewczyk. Warszawa 2015.

Rec.: Juszkiewicz Piotr: Czy i jak sięgać po puszkę? O wystawie „Zaraz po wojnie”. *Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wieku*. R. 2: 2016 s. 274–294.

Wiązowna

1609. JAK dawniej o schludność dbano. Galeria „Więzy” 19 X – 10 XI 2019. Red. i oprac. graf. Piotr Sztuczyński. Wiązowna 2019 Stow. Więzy 8° ss. 36, tabl. VIII, il.

Katalog wystawy.

1610. KSIĄŻĘ Józef Poniatowski. Kampania 1809 roku. Red. i oprac. graf. Piotr Sztuczyński [!]. Wiązowna 2019 Stow. Więzy 8° ss. 48, tabl. 8, il., mapa. Galeria „Więzy”.

Wystawa, Wiązowna, 12 V – 16 VI 2019 r.

Wieliczka

1611. MRÓZ Urszula: Światło i sztuka. Lamy z XIX i XX wieku. Wieliczka 2019 Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka 8° ss. 68, il.

Katalog wystawy, Zamek Żupny w Wieliczce, 12 XII 2019 – 17 III 2020 r.

Włocławek

1612. KWIATKOWSKI Michał: W kuźni Andrzeja Schmidta. Katalog wystawy ze zbiorów Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej, zbiorów prywatnych. Włocławek 2019 Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej 8° ss. 47, nlb. 1, il.

Wystawa, Muzeum Etnograficzne, Oddział Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, kwiecień – wrzesień 2019 r.

Wrocław

1613. ADOLF Rading [1888–1957]. Nieznane oblicze wrocławskiej awangardy. Pod red. Jerzego Ilkosza i Beate Störckuhl. Wrocław 2019 Muzeum Architektury; Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej 4° ss. 433, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Muzeum Architektury, Wrocław, 9 XI 2018 – 3 III 2019 r.

Treść: Grehl Adam: Słowo wstępne s. 7–8; Ilkosz Jerzy, Störckuhl Beate: WuWag płynię do Ameryki s. 9–18;

Hillebrand Rudolf: O Błękitną Wstęgę Oceanu s. 21–28; Störckuhl Beate: Adolf Rading – kariera architekta w Republice Weimarskiej s. 31–85; Ilkosz Jerzy: Koncepcje urbanistyczne Adolfa Radinga w związku z konkursem na rozbudowę Wrocławia w latach 1921–1922 s. 87–107; Ślápeta Vladimir: Adolf Rading i Oskar Schlemmer: willa doktora Rabego – człowiek i przestrzeń s. 109–135; Ślápeta Vladimir: Adolf Rading – nauczyciel i jego uczniowie s. 137–164; Göckede Regina: Adolf Rading na emigracji (1933–1957). Architektura przemiany i przekraczania granic s. 167–182; Hrynczewicz-Lamber Grażyna, Urbanik Jadwiga: Trudne dziedzictwo – ochrona budynków zaprojektowanych przez Adolfa Radinga we Wrocławiu s. 185–246; Aneks: Teksty źródłowe [Adolfa Radinga] z komentarzami Beate Störckuhl s. 249–350; Katalog – zestawienie prac Adolfa Radinga powstałych w czasie pobytu architekta we Wrocławiu s. 353–392; Materiały źródłowe i wybrana bibliografia s. 395–421.

1614. DZIEŁA mistrzów renesansu w grafice od XVI do XVIII wieku ze zbiorów Muzeum Architektury we Wrocławiu. Wrocław 2019 Muzeum Architektury 8° ss. 112, il.

Katalog wystawy, Muzeum Architektury, Wrocław, 21 III – 26 V 2019 r.

Treść: Fekacz-Tomaszewska Beata: Wprowadzenie s. 6–7; Czerner Olgierd: Początki i rozkwit renesansu w Rzymie s. 9–25; Fekacz-Tomaszewska Beata: Katalog s. 27–75; Fekacz-Tomaszewska Beata: Słownik biograficzny architektów s. 77–102; Fekacz-Tomaszewska Beata: Słownik rysowników, rytowników, drukarzy i wydawców s. 104–107; Wybrana literatura s. 108–110.

1615. INSTRUMENTARIUM tradycyjne. Wystawa ze zbiorów Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych w Szydłowcu. Red. Dorota Szechińska. Wrocław 2019 Muzeum Nar. 8° ss. 39, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Muzeum Etnograficzne, Oddział Muzeum Narodowego we Wrocławiu, 27 IV – 1 IX 2019 r.

1616. JĘDRZEJEWSCY. Jadwiga Przeradzka-Jędrzejewska, Aleksander Jędrzejewski, Michał Jędrzejewski, Barbara Barczewska-Jędrzejewska, Piotr Jędrzejewski, Renata Bonter-Jędrzejewska, Aleksandra Jędrzejewska. Red. Michał Jędrzejewski i Małgorzata Bruder; współpr. red. Katarzyna Ślipko-Jastrzębska. Wrocław 2019 Muzeum Miej. Wrocławia; Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego 4° ss. 303, nlb. 1, il. Muzeum Miej. Wrocławia, Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego.

Wystawa, Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego we Wrocławiu, marzec–czerwiec 2019 r.

Treść: Łągiewski Maciej: Wstęp s. 6–7; Bruder Małgorzata: Parę słów wprowadzenia s. 9–11; Kostolowski Andrzej: Obrazy przede wszystkim – uwagi o malarstwie Aleksandra Jędrzejewskiego i Jadwigi Jędrzejewskiej s. 12–21; O scenografii Jadwigi i Aleksandra Jędrzejewskich – rozmowa Wojciecha Jankowiaka z Michałem Jędrzejewskim s. 22–25; Jędrzejewski Michał: Aleksander Jędrzejewski [1903–1974] s. 26–44; Jędrzejewski Michał: Jadwiga Przeradzka-Jędrzejewska [1903–1983] s. 45–51; Katalog obrazów s. 53–224; Wybór projektów scenograficznych s. 225–266; Spis realizacji scenograficznych s. 267–289; Rodzina Jędrzejewskich, ciąg dalszy...: Michał Jędrzejewski [ur. 1934]; Barbara Barczewska-Jędrzejewska [1936–2018]; Piotr

Jędrzejewski [ur. 1964]; Renata Bonter-Jędrzejewska [ur. 1967]; Aleksandra Jędrzejewska [ur. 1991] s. 291–298; Bibliografia s. 301–303.

1617. KARNICKA Magdalena: Współczesność i historia. Medale, plakietki i żetony z lat 1880–1889. Katalog zbiorów. T. 1–2. Wrocław 2019 Muzeum Nar. we Wrocławiu 4° ss. 383, il.; 386, nlb. 4, il.

Wystawa, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, 18 XI 2019 – 26 I 2020 r.

1618. LACHOWICZ Krzysztof: Tadeusz Kościuszko w falerystyce. Ikonografia kościuszkowska. Wrocław 2019 Muzeum Nar. 8° ss. 119, nlb. 1, streszcz. ang.

Katalog wystawy, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, 19 III 2019 – 30 VII 2020 r.

1619. MIGRATIONS. Late gothic art in Silesia. Authors of catalogue notes Jan Gromadzki [i in.]; science ed. Agnieszka Patała; transl. Małgorzata Możdżyńska-Nawotka. Wrocław 2019 Muzeum Nar. we Wrocławiu 4° ss. 299, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, 9 X 2018 – 3 II 2019 r.

Treść: Oszczanowski Piotr: Director's foreword s. 7–8; Patała Agnieszka: Introduction s. 9; Myśliwski Grzegorz: A promised land or just a stop? Silesia as a final and temporary destination in the migration of merchants and entrepreneurs in the Middle Ages (12th–15th c.) s. 13–17; Manikowska Halina: Pilgrims (not) encountering art s. 19–33; Patała Agnieszka: Foreign and elusive. The activity of the workshops of Wilhelm Kalteysen von Oche, Master of the years 1486–1487, and Master of the Gościszowice Polyptych s. 35–55; Kaczmarek Romuald: Jacob Beinhart: an immigrant's career. On the genesis of the master's style and his early works s. 57–69; Gromadzki Jan: Silesian book illumination from ca. 1440 to the end of the late Gothic period s. 71–81; Patała Agnieszka: Hans Pleydenwurff and Wrocław contexts s. 83–93; Knüvener Peter: The presence and impact of Silesian art in Lusatia and Brandenburg in the late Middle Ages s. 95–103; Chmielewski Krzysztof: Technique and technology of Silesian Panel Painting in the late Gothic period. Select issues s. 105–119; Catalogue s. 122–281; Literature s. 285–295.

1620. OTFINOWSKA Barbara: „Przybyli żeby zobaczyć poetę...” Postscriptum do wystawy „Różewicz w zbiorach Gabinetu Kultury Współczesnej Wrocławia i Działu Dokumentów Życia Społecznego ZNiO”. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 29: 2018 s. 245–260.

Wystawa plenerowa we Wrocławiu, 29 IV – listopad 2016 r.

1621. TABAKIERKI. We Wrocławiu w Domku Miedziorytnika na ulicy Świętego Mikołaja 1 w kwietniu 2019 roku. Red. Marek Stanielewicz. Kielczów–Wrocław 2019 Domek Miedziorytnika 16° ss. 119, nlb. 1, il.

Katalog wystawy.

1622. TRZY początki 1918/1945/1989. Three beginnings 1918/1945/1989. Red. i teksty Michał Duda, Małgorzata Devosges-Cuber; tł. Anna Molik, Grzegorz Piątkowski. Wrocław 2018 MA 4° ss. 176, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Muzeum Architektury, Wrocław, 14 XII 2018 – 24 II 2019 r.

1623. UCHOWICZ Katarzyna: Awers/rewers. Architekt Bohdan Lachert [1900–1987]. Wrocław 2018 Muzeum Architektury 8° ss. 311, nlb. 7, il.

Katalog wystawy, Muzeum Architektury, Wrocław, 23 XI 2017 – 2 IV 2018 r.

1624. WITECKI Jacek: Dwa ołtarze. Srebrne arcydzieła z wrocławskiej katedry. Wrocław 2019 Muzeum Nar. 8° ss. 35, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Wystawa, Wrocław, 30 IV – 25 VIII 2019 r.

Zgierz

1625. OD GALLA Anonima do współczesności – Polska piórem pisana. Współczesne pióra wieczne z kolekcji dra n. med. Andrzeja Papiewskiego. Katalog wystawy. Red. Robert Starzyński; aut. tekstów Magdalena Grabia-Krawczyk; noty katalogowe Andrzej Papiewski. Zgierz 2019 Muzeum M. Zgierza 8° ss. 44, il. Muzeum M. Zgierza.

Muzeum Miasta Zgierza, 2019 r.

Zielona Góra

1626. GRUSZKA Bartłomiej: Dawne zielonogórskie atelier fotograficzne 1858–1945. Termin wystawy 11 września – 20 października 2019. Zielona Góra 2019 Muzeum Ziemi Lubuskiej 8° ss. nlb. 28, il.

Katalog wystawy.

1627. MAKSYMOWICZ Anitta: W drodze do niepodległości. Kanadyjski przystanek. Obóz Kościuszko w Niagara-on-the-Lake (1917–1919). Zielona Góra 2017.

Katalog wystawy, Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra, 10 XI 2017 – 18 II 2018 r.

Rec.: Wise Andrew Kier, *Rocznik Przemyski*. Vol. 55: 2019 Issue 3 s. 207–209.

Zwoleń

1628. 120 LAT Ochotniczej Straży Pożarnej w Zwoleniu. Album towarzyszący wystawie. Oprac. Katarzyna Madejska, Kinga Mazur. Zwoleń 2019 Muzeum Region. 8° ss. 71, il.

Muzeum Regionalne, Zwoleń, 9 VI – 31 VII 2019 r.

Wystawy zagraniczne

Bośnia i Hercegowina

1629. KROCHMAL Anna: Wystawa o zbrodni katyńskiej prezentowana w Sarajewie. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 629–633.

Otwarta 13 IV 2018 r.

Litwa

1630. LIUBLINAS – Lietuvos ir Lenkijos unijos miestas. Tarptautinė parodos katalogas. 2019 m. liepos 6–lapkričio 24 d. Lublin – city of the Union of Lithuania and Poland. International exhibition catalogue. 6 July–24 November 2019. Lublin – miasto unii Litwy i Polski. Katalog międzynarodowej wystawy. 6 lipca–24 listopada. Sudarytojai Andrzej Frejlich, Anna Hałata ir Bożena Kasperowicz; vertėjai Gintarė Džiaugytė, Edita Gudišauskaitė, Marcin Michniowski, Živilė Mikailienė, Beata Piasecka, Albina Strunga. Vilnius–Lublin 2019 Muzeum Lubelskie 4° ss. 209, nlb. 3, il. (Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmų parodų katalogai. Exhibition catalogues of the Palace of the Grand Dukes of Lithuania. Katalogi wystaw Pałacu Wielkich Książąt Litewskich; t. 21).

Tekst równol. w jęz. lit., ang., pol.
Katalog wystawy.

1631. ORZEŁ Małgorzata: „Lietuva, Tėvyne mano... Adomas Mickievičius ir jo poema »Ponas Tadas«, „Litwo, Ojczyzno moja... Adam Mickiewicz i jego poemat »Pan Tadeusz«”; „Lithuania, my Homeland... Adam Mickiewicz and his poem »Pan Tadeusz«”. Międzynarodowa wystawa w Pałacu Wielkich Książąt Litewskich w Wilnie (27 listopada 2018 – 24 lutego 2019). *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 30: 2019 s. 173–180.

Węgry

1632. POWSTANIE warszawskie. Red. Jan Bortkiewicz; współpr. red. Robert Wróbel. Wrocław 2019 Anex 8° ss. 68, il.

Tekst równol. pol., ang., węg.
Wystawa, Budapeszt, I VIII – 27 IX 2019 r.

Wielka Brytania

1633. [DARDZIŃSKA Joanna]: Dzieje 2 Korpusu... inaczej! Karykatury autorstwa Mieczysława Kuczyńskiego. Historia na wesóło. Tekst Joanna Dardzińska. Wrocław [2019] IPN. Oddz. 8° ss. 35, nlb. 1, il., mapa. IPN.

Dostępne także w formie elektronicznej.
Wystawa zrealizowana przez Oddział IPN we Wrocławiu, prezentowana w Polskim Ośrodku Społeczno-Kulturalnym w Londynie, listopad 2019 r.

4. MATERIAŁY IKONOGRAFICZNE

Albumy i fotografie

Zob. poz. 1602, 5966, 6348, 7041, 7891, 9549.

1634. 100 ZDJĘĆ dawnego Włocławka, które musisz znać! Włocławek–[Kraków] 2019 [Ridero IT Publishing] 8° ss. nlb. 99, il.

1635. 1920–2020. Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu. The Ignacy Jan Paderewski Academy of Music in Poznań. Koncepcja i projekt graficzny Hanna Kostrzewska, Iwona Fokt; tekst Małgorzata Pawłowska; tł. Beata Brodniewicz. Poznań 2019 Wydaw. Akad. Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu 4° ss. 147, nlb. 1, tabl. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

1636. AMALIA Krieger [1846–1928]. Wybór fot. i oprac. Ewa Gaczol i Joanna Gellner. Kraków 2019 Muzeum Krakowa 8° ss. 147, nlb. 1, il.

Toż w jęz. ang.: Kraków 2019.

1637. ANGERMAN Karol: Piaszczyste drogi Karpatczyków. Fotografie kpt. Karola Angermana

z lat 1940–1944. Along the sandy trails with the Carpathian riflemen. Photographs by capt. Karol Angerman, 1940–1944. Red. Tomasz Stempowski. Warszawa 2019 IPN–KSZpNP 8° ss. 226, nlb. 5, il.

Tekst równol. pol., ang.

1638. ARTYŚCI Andersa. Mała Polska nad Tamizą. Anders artists. Little Poland on the Thames. Oprac. Jarosław Koźmiński. Londyn–Warszawa 2019 Fund. „Tow. Projektów Edukacyjnych” 4° ss. 203, il. + 1 DVD.

Lata 1939–1970.

1639. ATRAKCJE turystyczne ziemi kłodzkiej na dawnej karcie pocztowej ze zbiorów Muzeum Ziemi Kłodzkiej. Touristische Attraktionen des Glatzer Landes auf alten Postkarten aus den Sammlungen des Museums des Glatzer Landes. Koncepcja, wybór materiałów i teksty Krystyna Oniszczyk-Awizeń; tłum. na jęz. niem. Urszula Ososko. Kłodzko 2019 Muzeum Ziemi Kłodzkiej 4° ss. 100, il., mapy.

Tekst równol. pol., niem.

1640. BARSKI Ireneusz: Lata 60... lata 70... Sport w Ursusie na fotografiach Ireneusza Barskiego. Wstęp, wpraw., dobór il., oprac. red. Jacek Wiśniewski. Warszawa 2019 Urząd Dzielnicy Ursus m.st. Warszawy 4° ss. 114, nlb. 2, il.

1641. BASIU, zatańczymy... Barbara Bittnerówna [1924–2018], Witold Gruca [1927–2009]. Red. Paulina Święcańska, Piotr Janowczyk. Warszawa 2019 Fund. Artystyczna Perform 4° ss. 95, nlb. 1, il. + pendrive.

Pendrive zawiera film dokumentalny w reżyserii Piotra Janowczyka.

Tancerze baletowi.

1642. BIERNACKI Zbigniew Stanisław: Region częstochowski jako województwo na dawnej pocztówce (fotografii, drukach, dokumentach, mapach). Częstochowa region as voivodeship on the old postcards (photographs, prints, documents, maps). Częstochowa–Pelplin 2018 nakł. aut.; Wydaw. Tadeusz Serocki 4° ss. 207, il., mapy.

Lata 1901–1972.

1643. BIERTOWICE. Wczoraj i dziś. Oprac. Monika Widlarz. Biertowice–Bielsko-Biała 2019 Wydaw. Prasa Beskidzka 4° ss. 79, il.

Lata 1901–2019.

1644. BOCHNIA ta sama, ale nie taka sama na pocztówkach i fotografiach ze zbiorów Elżbiety i Piotra Lekkich oraz Bogdana Haby. Red. Anna Kocot-Maciuszek. Bochnia 2019 Miej. Dom Kultury 8° ss. 177, il. (Biblioteka Kroniki Bocheńskiej; t. 2).

1645. BOKOTA-TOMAŁA Barbara, Gocz Bohdan, Ossadnik Hubert: Świat, który przeminął... Życie codzienne łemkowskiej rodziny na fotografiach Zdzisława Postępskiego [1916–1991] i Romana Reinfussa [1910–1998]. Rzeszów 2019 Galeria Fotografii Miasta Rzeszowa 8° ss. 23, nlb. 1, il.

Lata 1929–1943.

1646. [BUKOWSKI Tadeusz]: Tadeusz Bukowski. Fotografie warszawskie 1935–1955. Wybór fot. oraz teksty Joanna Lang, Ryszard Mączewski. Warszawa 2019 Muzeum Powstania Warszawskiego 8° ss. 223, nlb. 1, il. (Fotografie Powstańcze z Kolekcji Muzeum Powstania Warszawskiego).

Tadeusz Bukowski (1909–1980).

1647. BUSSE Krzysztof: Między zawiezeniem a dezintegracją. Koronacja obrazu Matki Bożej Pocieszenia w Starej Błotnicy 21. VIII 1977 r. Lublin–Radom 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 4° ss. 176, il.

1648. BYCHAWA dawna. Przeszłość miasta zamknięta w fotografii. Opieka red. i korekta Teresa Tracz; współpr. Barbara Cywińska; grafiki Edyta Pietrzak. Bychawa 2019 Bychawskie Tow. Region. 8° ss. 200, il.

1649. BYŚ Konrad, Żak Marek: Zarys dziejów kolei w Legnicy. Legnica 2019 Muzeum Miedzi 8° ss. 208, k. tabl. 2, il.

Karty pocztowe, od 1844 r.

1650. CZAJA Dariusz Andrzej: Głogów na widokówce z okresu PRL. Głogów 2019 Fund. Lokalnych Inicjatyw Społ. 16° ss. 111, nlb. 1, il.

Lata 1952–1989.

1651. CZAPLIŃSKI Konrad Kazimierz: Opactwo cystersów w Lubiążu. Na dolnośląskim szlaku cystersów. Die Zisterzienserabtei Leubus. Auf der Zisterzienseroute in Niederschlesien. Tł. Edward Borowski. Dzierżonów 2019 Edytor Drukarnia-Wydaw. 4° ss. 135, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., niem.

1652. CZAS zatrzymany [Cz.] 3. Nie tylko o szkole. Wybór tekstów oraz fotografie z terenów Nowej Huty i okolic. T. 1. Red. Adam Gryczyński. Kraków 2019 Nowohuckie Centrum Kultury 4° ss. 445, nlb. 2, il., mapy.

Toż. [Cz.] 3. T. 2. Kraków 2019 ss. 397, nlb. 2, il.

Lata 1801–2019.

[Cz.] 1. 2008.

1653. CZAS zatrzymany [Cz.] 4. Z kart historii Pleszowa. Wybór tekstów oraz fotografie z terenów Nowej Huty i okolic. Red. Adam Gryczyński. Kraków 2019 Nowohuckie Centrum Kultury 4° ss. 257, nlb. 2, il.

[Cz.] 1. 2008.

1654. DAWNE Zawiercie. Album fotograficzny. Cz. 2. Przygot. zespół Janusz Bieńkowski [i in.]. Zawiercie 2019 Ewerro sp. z o.o. 4° ss. 160, il.

Tekst równol. pol., ang.

Lata 1906–1990.

Cz. 1. 2018.

1655. DRANKA Zbigniew: Stare jasielskie pocztówki. *Rocznik Jasielski*. T. 9: 2018 s. 107–112.

XIX–XX w.

1656. DUBRAWSKI Andrzej, Świdorski Andrzej: Pieńsk na dawnych pocztówkach ze zbiorów Tadeusza i Marcina Dubrawskich. Pieńsk 2019 Euroregionalne Centrum Kultury i Komunikacji w Pieńsku 8° ss. 158, il.

Lata 1901–1944.

1657. DUDAŁA Halina, Węcki Mirosław: Kronika czasu przełomu. Górny Śląsk w latach 1919–1926 na fotografiach Stefana Pierzchalskiego. Katowice–Warszawa 2019 Archiwum Archidiec.; IPN–KSZpNP 4° ss. 238, il. IPN–KSZpNP, Archiwum Archidiec. w Katowicach. (Oddziałowy Projekt Badawczy IPN Powstania Śląskie 1919–1921).

1658. DZIUBEK Wiesław, Kominiak Wojciech: Bielsko-Biała i okolice na dawniej początkowe i fotografii w czasach II wojny światowej. Bielsko-Biała 2019 beskidia 8° ss. 305, nlb. 14, il.

1659. FOTOGRAFIA chłopów pomorskich. Fotografie pommerscher Bauern. Koncepcja i red. Danuta M. Sroka; współpr., wpraw. do rozdz. Dawid Gonciarz; tł. Robert Kupisiński. Słupsk 2012.

Rec.: Kalinowski Daniel: Czarno-biali Pomorzanie. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 317–320.

1660. GMINA Bledzew na dawnych pocztówkach. Oprac. Andrzej Chmielewski. Bledzew 2019 Literat Andrzej Chmielewski 16° ss. 63, nlb. 1, il.

Lata 1899–1945.

1661. GMINA Bolesław 1279–2019. Koncepcja albumu Tomasz Sawicki. Bolesław 2019 Centrum Kultury im. Marii Płonowskiej 4° ss. nlb. 102, il., mapy.

1662. GMINA Korzenna dla Niepodległej. Wydarzenia dotyczące obchodów 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Oprac. tekstów Gm. Bibl. Publ. w Korzennej. Korzenna–[Nowy Sącz] 2019 Gm. Bibl. Publ.; Wydaw. i Drukarnia Nova Sandec s.c. 4° ss. 100, nlb. 4, il.

1663. GMINA Szerzyny na starej fotografii. Szerzyny–[Tarnów] 2019 Ochotnicza Straż Pożarna; Wydaw. M-Studio M. Dryla 4° ss. 152, il.

1664. GMINA Wejherowo dawniej i dziś oczami mieszkańców. Oprac. graf. Joanna Müller. Wejherowo–Gościcino–Kwidzyn 2019 Urząd Gm. Wejherowo; Bibl. i Centrum Kultury Gm. Wejherowo; VEGA Studio, Tomasz Müller 4° ss. 96, il.

1665. GOLICKI Józef: Album tczewski. Fotografie po 1945 roku. [Cz.] 5. [Tczew] 2019 Gazeta Reklamowa, Agencja Impresaryjna „Pop&Art” 8° ss. 144, il.

[Cz.] 1. 2013.

1666. GÓRNY Śląsk z powietrza. Przed stulaty. Oberschlesien aus der Luft. Vor 100 Jahren.

Horní Slezsko ze vzduchu. Před sto lety. Opieka nauk. Claudia Kaft, Dietmar Popp; red. nauk. Łukasz Galusek, Dariusz Gierczak; tł. Dariusz Gierczak. Katowice–Marburg 2019 Muzeum Śląskie; Herder-Institut f. Historische Ostmitteleuropaforschung 8° ss. 223, il. (Materialien zu Kunst, Kultur und Geschichte Ostmitteleuropas; Bd. 5).

Tekst równol. w jęz. pol., niem., czes.
Lata 1920–1939.

1667. GÓRZYŃSKI Makary: Album historyczny pałacu Kreutzów w Kościelcu. Kościelc–Koło 2019 Stow. na rzecz Państw. Liceum Sztuk Plastycznych w Kościelcu „W Koło Sztuki”; Presilo Studio Robert i Patryk Andre s.c. 4° ss. 259, il., mapy, streszcz. ang.

1668. HALMER Damian, Kucharczyk Dariusz, Mazur Maciej: Miasto i gmina Toszek na dawniej pocztówce. Toszek–Siemianowice Śląskie 2019 na zlec. Gm. Toszek; Fidelis Agnieszka Keller 8° ss. 176, il.

1669. HARASYM Zenon: Tadeusz Rożek [1897–1940] – oficer i fotograf. Fotografia wojenna z okresu I wojny światowej. Wrocław–Warszawa 2019 IPN–KSZpNP 8° ss. 175, il.

1670. HENRYK Siemiradzki [1843–1902]. Wpraw. i red. Piotr Skoczek. Proszówki 2019 Prowincjonalna Oficyna Wydawnicza 4° ss. 255, nlb. 1, tabl. 12, il.

Rec.: Skoczek Tadeusz: Kresowianin. *Rocznik Kresowy*. R. 5: 2019 nr 5 s. 153–162.

1671. HERMANN Róbert, Majchrzak-Węgrzynek Alicja, Szpunar Andrzej: Panorama siedmiogrodzka. Erdélyi csatakörkép. Kraków 2019 Biały Kruk 4° ss. 119, nlb. 1, il. (Seria Węgierska).

Tekst równol. pol., węg.

1672. HISTORIA Radzymina ukryta w starej fotografii. Projekt Anna Orlińska; wybór fot. i teksty Piotr Rembański. Radzymin–Pułtusk 2019 Stow. Radzymskie Forum; Wydaw. Aleksander 4° ss. 51, nlb. 1, il.

1673. HISTORIE pisane nocą. Cz. 1–2. Tekst Katarzyna Owoc-Kochańska, Rafał Stówesand. Wschowa 2019 Stow. Czas A.R.T. 8° ss. 108, il.; 108, il. Stow. Czas A.R.T. Fraustadt-Wschowa.

Album fotografii.

1674. IGNACY Krieger [1820–1889]. Wybór fot. i oprac. Ewa Gaczoł i Teresa Kwiatkowska. Wyd. 2. Kraków 2019 Muzeum Krakowa 8° ss. 123, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2017.

1675. JADWISZCZOK Marian: Siemianowice Śląskie. Podróż sentymentalna. Siemianowice Śląskie 2019 Urząd M. Siemianowice Śląskie 4° ss. 131, nlb. 1, il.

1676. JAN Marcin Szancer [1902–1973]. Ambasador wyobraźni. Oprac. zespół red. pod kierownictwem Henryka Gościańskiego i Karola Prętnickiego; red., podpisy do il. i wybór fragm. książek Błażej Kuszelski. Poznań 2019 Oficyna Wydawnicza G&P Gościński Prętnicki 4° ss. 317, nlb. 3, il.

1677. JAWISZOWICE na starej fotografii. Jawiszowice 2019 Dec. Bielsko-Żywiecka 4° ss. 167, nlb. 1.

1678. JODLIŃSKI Leszek: Gliwiczanie w fotografii odświętnej. Portret mieszkańców Gleiwitz. Kraków 2019 Wydaw. Azory 4° ss. 149, nlb. 3, il.

1679. [KACZOROWSKI Jarosław, Woźniak Paweł]: Od PRL do III RP. Szczecińskie lata przełomu w obiektywie Jarosława Kaczorowskiego i Pawła Woźniaka. [Oprac.] Michał Siedziako, Iga Bańkowska, Krzysztof Kowalczyk. Szczecin 2019 AP 8° ss. 268, il.

1680. KALWARIA Zebrzydowska w starej fotografii. Red. Stanisław Chyczyński, Krystyna Duda. Kalwaria Zebrzydowska 2019 Tow. Przyj. Kalwarii Zebrzydowskiej 8° ss. 65, il.

1681. KARNAS Grzegorz: Twierdza Przemysł. Tekst Dariusz Hop. Przemysł 2019 Urząd Miej. w Przemysłu 8° ss. nlb. 100, il., mapa.

Tekst równol. pol., ang. i niem.

1682. KLUCZWAJD Katarzyna: Podgórz koło Torunia. Pocztkówki z kolekcji Pawła Żuchowskiego. Konsultacja Jan Kotłowski. Gdynia 2019 Wydaw. Region Jarosław Ellwart 4° ss. 152, nlb. 8, il.

1683. KŁODZKO na dawnej karcie pocztowej. Ze zbiorów Muzeum Ziemi Kłodzkiej. Glatz in alten Postkarten. Aus den Beständen des Museums des Glatzer Landes. Wybór materiałów i tekst Krystyna Oniszczuk-Awiżeń, tł. Małgorzata Ziemacka. Wyd. 2, popr., uzup. Kłodzko 2019 Muzeum Ziemi Kłodzkiej 4° ss. 73, nlb. 2.

Tekst równol. pol., niem.
Wyd. 1. 2010.

1684. KOLBAIA David: Pod skrzydłami Rzeczypospolitej. Emigracja gruzińska w Polsce 1921–1939. Rechp'osp'olit'as prtebkvesh. Kartuli emigratsia P'olonetshi 1921–1939.

Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 4° ss. 247, il., mapa.

Tekst równol. pol., gruz.

1685. KRAJEWSKI Artur: Być jak Czesław Niemen. Fotograficzny pomnik budowany migawką aparatu Artura Krajewskiego. Red. Marta Ewa Olbryś. Warszawa 2019 Akad. Sztuk Pięknych; Fund. Kultury i Sztuki artHolding 4° ss. 87, il.

1686. KRZYWY obraz wojny. Armia Czerwona w Gdańsku i Prusach w 1945 r. [Oprac.] Tomasz Gliniecki, Dmitriy Panto. Gdańsk 2019 Muzeum II Wojny Światowej 4° ss. 209, nlb. 32, il.

1687. KRZYŻANOWSKA-WITKOWSKA Małgorzata, Wyszomirski Łukasz: Kościoły Diecezji Tarnowskiej. Nasze dziedzictwo. T. 2. Red. Piotr Drewniak; tekst P. Drewniak [i in.]. Bydgoszcz 2019 Ikona 4° ss. 185, nlb. 3, il.

Katalog zabytków, XIV–XXI w.

1688. KUBIAK Rafał, Wojtecki Łukasz: Pozdrowienia z Solca... Solec Kujawski na starych pocztówkach. Bydgoszcz 2019 Pejzaż Wydaw., Stadnicki 8° ss. 127, nlb. 1, il., mapa.

Lata 1869–1948.

1689. KUTNO – miejsca i ludzie. Obrazy zachowane w pamięci mieszkańców. Kom. red. Karol Koszada, Elżbieta Świątkowska, Bożena Gajewska; red. nac. Karol Koszada. Kutno 2017.

Rec.: Stempowski Tomasz, *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 345–350.

1690. KUZA Jakub, Tyczkowska Paulina: Kobiety. Krótka historia jednego zdjęcia. Kraków 2019 Znak 8° ss. 283, nlb. 5, il.

Książka dostępna także jako e-book.

1691. LADA Wojciech: Leśny wehikuł czasu. Nieprzemijający urok starych fotografii z okresu II Rzeczypospolitej. Warszawa 2019 Centrum Inform. Lasów Państw.; na zlec. Dyrekcji Generalnej Lasów Państw. 4° ss. 215, nlb. 1, il.

Lata 1919–1939.

1692. LIPSKI Tadeusz: Gmina Karsin. Opowieści dawnych fotografii. Gdynia–Karsin 2018 Wydaw. Region Jarosław Ellwart; na zlec. Urzędu Gm. 4° ss. 110, nlb. 2, il.

Rec.: Borzyszkowski Józef, *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 366–369.

1693. LUDOWY Klub Sportowy „Viktoria” w Szadku. Zebrał i oprac. Jarosław Stulczewski. *Biuletyn Szadkowski*. T. 19: 2019 s. 175–188.

1694. ŁĘCZNA i łącznienie. Czas wojny i okupacji. *Merkuriusz Łęczyński*. Nr 32: 2019 s. 31–52.

1695. ŁOZIŃSKA Maja, Łoziński Jan: Ignacy Jan Paderewski [1860–1941]. Olszanica 2019 Bosz Szymanik i wspólnicy 4° ss. 126, nlb. 2, il. (II RP).

1696. ŁOZIŃSKI Jan: Ignacy Mościcki [1867–1946]. Olszanica 2019 Bosz Szymanik i wspólnicy 4° ss. 126, nlb. 2, il. (II RP).

Tekst równol. pol., ang.

1697. ŁYSEJKO Apoloniusz: Polskie latarnie morskie na pocztówkach... Album latarni morskich polskiego wybrzeża od Krynicy Morskiej do Świnoujścia wydawanych w latach 1887–2017. Gdańsk 2019 Tow. Przyj. Nar. Muzeum Morskiego; Fund. Promocji Przemysłu Okręg. Gospodarki Morskiej 4° ss. 192, il., mapy + 1 CD ROM.

1698. MAJ Maciej: Żużel w Lublinie 70 lat. Fotokronika lubelskiego sportu żużlowego 1947–2017. Lublin 2019 Drukarnia Standruk 8° ss. 511, nlb. 3, il., mapa.

1699. MAKSYMILIAN Gierymski (1846–1874). Katalog dzieł zebranych. Aut. Aleksandra Krypczyk-De Barra, Elżbieta Zygier, Anna Kliśńska-Kopacz, Piotr Frączek; koncepcja merytoryczna i red. nauk. katalogu A. Krypczyk-De Barra; konsultacja merytoryczna Wojciech Bałus. Kraków 2019 Muzeum Nar. 4° ss. 511, il.

1700. MALATYŃSKI Jerzy: Miechów na dawnych pocztówkach. Wyd. 2 poszerz. Kraków 2018 Lettra-Graphic 8° ss. 134, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2010.

1701. MAŁA architektura sakralna ziemi miechowskiej. Miechów 2019 Studio Reklamy S.C. Włodzimierz i Zbigniew Barczyńscy 4° ss. 124, nlb. 4, il., mapa.

Treść: Gmina Charsznica s. 7–24; Gmina Gołęza s. 25–44; Gmina Książ Wielki s. 45–58; Gmina Kozłów s. 59–64; Gmina Miechów s. 65–102; Gmina Raclawice s. 103–110; Gmina Słobosów s. 111–122; Gmina Stomniki s. 123–125; Usytuowanie opisanych obiektów sakralnych ziemi miechowskiej [mapa] s. 126–127; Bibliografia s. 128.

XVI–XVIII w.

1702. MARCINKOWSKI Zdzisław: Niepodległa Warszawa w obiektywie Zdzisława Marcinkowskiego. Red. Anna Mieczkowska; koncepcja albumu i selekcja zdjęć. Rafał Bielski, Anna Mieczkowska; tekst Violetta Urbaniak, Marta Jaszczyńska, Karolina Głowacka. Warszawa 2018 Skarpa Warszawska; AP w Warszawie 4° ss. 191, nlb. 1, il.

1703. MAZIEJUK Jan: 50 lat minęło. Zdj. Jan Maziejuk. Gdynia–Miastko 2019 Wydaw. Region Jarosław Ellwart; Urząd Miej. 4° ss. 134, nlb. 1, il.

Zdjęcia Miastka z l. 1956–1972.

1704. [MAZUR Lesław]: Oława w latach 60. i 70. ubiegłego wieku na fotografiach Lesława Mazura. Oława–Wrocław 2019 Wydaw. beta-dr. 4° ss. 136, nlb. 1, il.

1705. MIAŁKOWSKI Andrzej: 100 lat historii Krobi w fotografii 1919–2019. Krobica 2019 Gmina Krobica 8° ss. 56, il.

1706. [MIGACZ Wojciech]: Sądecczyzna sto lat temu w fotografii Wojciecha Migacza. Tekst Anna Bomba; tł. Małgorzata Walczak. Wyd. 2, rozsz. Nowy Sącz 2019 Muzeum Okręg. 8° ss. 174, nlb. 2, il.

Migacz Wojciech (1874–1944).

Wyd. 1. 2012.

1707. MIŃSK Mazowiecki na starej fotografii z czasów wojny. Oprac. Bogdan Kuć. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 4: 2016 s. 143–156.

I i II wojna światowa.

1708. NÁČRTNÍK z Auschwitz. Zpracowała Agnieszka Sieradzka; překlad Maja Šrajero-wa-Bocheńska. Osvětim 2019 Státní muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 69, nlb. 2, il.

1709. NASIŁOWSKI Tomasz: Mosty ku niepodległości. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 1: 2018 s. 119–126, il.

Mosty na rzece Bug.

Pocztówki z okresu I wojny światowej.

1710. NASZ BTL. Scena dla dorosłych. Białostocki Teatr Lalek. Tł. Katarzyna Siergiej. Białystok 2019 Białostocki Teatr Lalek 8° ss. 67, nlb. 1, 36, il.

Tekst równol. pol., ang.

1711. NIEPODLEGŁA Polska. 100. rocznica odzyskania niepodległości 1918–2018. Pomorskie. Tekst historyczny Tomasz Kawski. Bydgoszcz 2019 Negatyw 4° ss. 180, il.

Tekst równol. pol., ang.

1712. NIEPODLEGŁA Polska. 100. rocznica odzyskania niepodległości 1918–2018. Świętokrzyskie. Album. Tekst historyczny Tomasz Kawski. Bydgoszcz 2019 Negatyw 4° ss. 124, il.

Tekst równol. pol., ang.

1713. NIEPODLEGŁA Polska wyśniona w Monachium. Unabhängiges Polen erträumt in München. Koncepcja i red. Robert Czyżewski,

Andrzej Osiak, Anna Śmigielska; teksty Robert Czyżewski; tł. Andrzej A. Osiak. Warszawa–Monachium 2018 Fund. Wolność i Demokracja; Konsulat Generalny RP 8° ss. 92, il., mapa.

1714. NOWA SÓL na dawnej kartce pocztowej. Katalog zbiorów Muzeum Miejskiego w Nowej Soli. T. 1: Motywy odrzańskie. Tekst Tomasz Andrzejewski. Nowa Sól 2017 Muzeum Miej. 4° ss. 80, il.

Toż. T. 2: Obraz miasta. Tekst Tomasz Andrzejewski; red. t. Tomasz Andrzejewski, Jarosław Parahus. Nowa Sól 2018 Muzeum Miej. 4° ss. 80, il.

Toż. T. 3: Ulice miast. Cz. 1. Tekst Tomasz Andrzejewski. Nowa Sól 2019 Muzeum Miej. 4° ss. 72, il. XIX–XX w.

1715. NOWELLI Kamil: Obchody Świąta Niepodległości w II Rzeczypospolitej. *Kronika Warszawy*. 2018 nr 2 s. 139–148, streszcz. ang.

1716. OBRAZ jaśniejący i umiłowany. Peregrynacja obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej w Archidiecezji Poznańskiej w latach 1976–1978 w zasobach Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu. Koncepcja Roman Dworacki, Jan Maria Musielak, Rafał Rybacki, Tomasz Pałuszynski. Poznań 2019 Archiwum Archidiec. w Poznaniu; Rys 8° ss. 151, nlb. 1, il.

1717. OCHAŁ Andrzej: Poczłtówka z Riesenburga. Prabuty na przedwojennych widokówkach. Prabuty 2019 Agencja Wydawnicza Ignis 8° ss. 64, il.

Z l. 1899–1939.

1718. [OGIŃSKI Janusz, Starzomski Adrian]: Nisko dawniej i dziś. Teksty Janusz Ogiński, Adrian Starzomski. Wyd. 2. Stalowa Wola–Nisko 2019 Sztafeta; na zlec. Gm. i M. 8° ss. 100, il. Wyd. 1. 2017.

1719. OLEJNICZAK Sławomir: Tramwajowe pocłtówki z Poznania. 1898–1945. Poznań 2018 Kolpress 4° ss. 160, il.

1720. PARAFIE i kościoły polskie w Chicago. Red. Anna Góraska; fot. Norbert Piwo-warczyk. Warszawa 2019 Nar. Inst. Pol. Dziedzictwa Kulturowego za Granicą Polonika 4° ss. 287, nlb. 4, il.

Tekst równol. pol., ang.

1721. PEJZAŻE. Warszawskie Nowe Bródno 1938. Aut. tekstów Zygmunt Kupniewski, Beata Michalec; aut. rys. Zygmunt Kupniewski. Warszawa 2019 Urząd Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy; partner Muzeum Niepodległości 8° ss. 119, nlb. 1, il.

Lata 1938–1966.

1722. PIETRUCKA Katarzyna: Gruss aus Thorn. Pozdrowienia z Torunia. Poczłtówki widokowe ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu. T. 1: (koniec XIX w. – 1919 r.). Toruń 2019 Muzeum Okręg. 4° ss. 407, il. Muzeum Okręg. w Toruniu.

1723. PIŁSUDSKI na winiecie. Wizerunek Marszałka Józefa Piłsudskiego w prasie podziemnej w latach 1979–1989. Oprac. Adam Stefan Lewandowski. Warszawa 2019 Adam Stefan Lewandowski 4° ss. 79, il.

1724. PINKAS Jarosław, Giermaziak Wojciech: 100-lecie służb sanitarnych w Polsce. Antologia plakatu prozdrowotnego ze zbiorów Biblioteki Lekarskiej im. Stanisława Konopki. Wydanie jubileuszowe. Warszawa 2019 Gł. Bibl. Lekarska im. Stanisława Konopki 4° ss. 397, nlb. 19, il. Gł. Inspektorat Sanitarny; Gł. Bibl. Lekarska im. Stanisława Konopki.

Zawiera także: Składkowski Stanisław, Pogadanki o zdrowiu żołnierza.

Tyt. równol.: 100-th anniversary of sanitary services in Poland. Anthology of health-related poster for collections of Stanisław Konopka Central Medical Library. Jubilee edition.

1725. [PIWOWARCZYK Mirosława]: Puszcza Białowieska i pierwsi Hajnowianie. Sąsiedztwo wieczyste. Tekst i wybór fot. Mirosława Piwowarczyk. Hajnówka 2019 MBP im. dr Tadeusza Rakowieckiego; Stow. Potomków Pierwszych Hajnowian 8° ss. 431, nlb. 1, il.

1726. POLONIA Restituta 1919–1921. Album. Pod red. Tadeusza Skoczka; koncepcja albumu, wybór, oprac. il. i podpisy Jan Engellgard, Tadeusz Skoczek. Warszawa–Proszówki 2018.

Rec.: Drozdowski Marian Marek: W służbie Rzeczypospolitej. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 415–418.

1727. POLSKĘ widzieli... Album fotografii z okresu powstań i plebiscytu na Górnym Śląsku ze zbiorów Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu. Oprac. Maciej Droń, Przemysław Jagieła, Joanna Lusek. Bytom 2019 Muzeum Górnośląskie 4° ss. 241, nlb. 1, il.

1728. POMNIK historii. Zespół pałacowo-parkowy w Dobrzycy. Koncepcja, red. Kinga Jaroszevska, Sylwia Kuźnicka, Joanna Pankowiak. Dobrzyca 2019 Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy 4° ss. 135, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

Od 1717 r.

1729. POPOWICZ Igor, Dudra Stefan: Parafia prawosławna św. Archaniola Michała w Przemkowie 1949–2019. Przemków 2019

Parafia Prawosławna św. Archaniola Michała 8° ss. 185, nlb. 2, il.

Wyd. z okazji 70-lecia parafii i 40-lecia probostwa ks. mitrata Igora Popowicza.

1730. POWIETRZE pełne „ptaków”. 100 lat Lotnictwa Polskiego 1918–2018. Red., tekst i zdj. Edward Janusz Jaremczuk. Elbląg–Gdynia 2019 Uniw. Morski w Gdyni 8° ss. 492, il.

1731. POWSTANIE listopadowe. The November uprising. Red. Piotr Skoczek. Proszówki 2011.

Rec.: Żurawski Jacek A.: „Hej! Kto Polak na bagnety...”. Ikonoografia powstania listopadowego. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 1 s. 403–417.

1732. PRZYBYŁO Jerzy, Mikrut Sławomir: Kraków przez uchylone drzwi. Stereoskopowy obraz miasta na zdjęciach z XIX i XX wieku. Kraków 2019 Universitas; Muzeum Fotografii w Krakowie 8° ss. 257, nlb. 2, il., streszcz. ang. + okulary 3D.

Rok 1860 i 1958.

1733. PRZYDROŻNE figury i kapliczki w sercu Ponidzia. Teksty Małgorzata Dymek. Pińczów–Kielce 2018 Drukarnia Panzet 8° ss. 106, nlb. 2, il.

Lata 1568–2018.

1734. PSZKIT Monika: Mińsk Mazowiecki czasu wojny na niemieckich fotografiach. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 4: 2016 s. 182–195.

II wojna światowa.

1735. PUDO Zbigniew, Mertyna Sławomir: Skalbmierz. Prawie z tego samego miejsca. Album fotografii. Cz. 1. Skalbmierz 2019 Zbigniew Pudo 4° ss. 393, nlb. 4, il. Stow. dla Skalbmierza.

XX–XXI w.

1736. RABSZTYN Zdzisław: Strzyżowice w dokumentach dawnej i współczesnej fotografii. Strzyżowice–Będzin 2019 Stow. Aut. Pol. Oddz. Będziński 8° ss. 381, il., mapy.

1737. ROSNER Andrzej, Śpiewak Ruta, Kozdroń Edyta: Patrząc na wieś. Sto lat rozwoju polskiej wsi. Glimpses of the countryside. One hundred years of Polish countryside. Warszawa 2018.

Rec.: Bartuszek Joanna, *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 1 s. 235–238.

1738. RZESZOWIANIE – portret własny. Fotografie z kolekcji Edwarda Janusza w zbiorach Muzeum Okręgowego w Rzeszowie. Inhabitants of Rzeszów – personal portrait.

Photographs from collection of Edward Janusz in a collection of Regional Museum in Rzeszów. Aut. not katalogowych Marzena Lorens, Ewelina Zatorska-Kocoł, Rafał Kocoł. Rzeszów 2019 Muzeum Okręg. 4° ss. 398, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang.

Janusz Edward (1850–1914).

1739. SIBORA Tomasz: Inowrocław w czasie II wojny światowej 1939–1945. Album fotografii. Inowrocław 2019 ATS Marketing Tomasz Sibora 16° ss. 224, il., mapy.

1740. SIBORA Tomasz: Powstanie Wielkopolskie w Inowrocławiu i na Kujawach Zachodnich 1918–1919. Album fotografii. Inowrocław 2019 ATS Marketing Tomasz Sibora 8° ss. 193, nlb. 5, il.

1741. SOWIŃSKI Zdzisław: Spełniła się wola Pani Jasnogórskiej. I pielgrzymka Ojca Świętego do Polski, Jasna Góra, Częstochowa, 2–6 VI 1979. Zdj. Zdzisław Sowiński; wybór tekstów Żaneta Biłska. Częstochowa 2019 Wydaw. Paulinianum 8° ss. 166, nlb. 1, il.

1742. SPOŁECZNE Archiwum Warszawy. Red. merytoryczna Patrycja Jastrzębska. Warszawa 2019 Tu było, tu stało; Stow. Miłośn. Ziemi Mazowieckiej „Masław” 8° ss. 99, nlb. 1, il.

Lata 1938–2006.

1743. STANISŁAW Moniuszko [1819–1872]. Album. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa–Proszówki 2019 Muzeum Niepodległości; Prowincjonalna Oficyna Wydaw. 4° ss. 206, nlb. 2, il. (Wielcy Polacy).

1744. STANKOWIAK Edward: Album filatelistyki Ziemi Kępińskiej. Kępno 2019 Pow. Bibl. Publ. w Kępnie 4° ss. 224, il.

Lata 1948–2018.

1745. STO lat śmiałych decyzji PKO Banku Polskiego. 100 1919/2019. Warszawa 2019 Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. 4° ss. 185, nlb. 5, il. + znaczek pocztowy.

1746. STULECIE administracji rządowej w województwie lubelskim. Koncepcja albumu – dr hab. Mirosław Szumiło, Agnieszka Strzępka. Lublin 2019 [Lubelski Urząd Woj. w Lublinie] 8° ss. 104, nlb. 3, il., mapy.

1747. SUCHEDNIÓW. Zmienne – stałe. Variables – constants. Fot. Marian Musiał, Jan Anderman; koncepcja albumu i projekt graf. Jan Anderman; tekst Piotr Berliński [i in.]. Suchedniów 2019 Gm. Suchedniów 4° ss. nlb. 96, il.

Lata 1945–2018.

1748. TADEUSZ Rolke. Fotografie warszawskie. Warsaw photographs. Koncepcja i wybór zdj. Anna Brzezińska, Małgorzata Purzyńska. Warszawa 2019 Dom Spotkań z Historią 4° ss. 197, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang.
Lata 1943–1983.

1749. TADYSZAK Grzegorz: Solidarność. Kalendarze Solidarność 1980–1991. Poznań 2018 Grzegorz Tadzysak 1 dysk optyczny (CD-ROM); plik tekstowy PDF (93,4 MB).

1750. TYLZA-JANOSZ Marta, Velička Drahomír: Dziedzictwo historyczne Kęty i Turzovki. Historical heritage of Kęty and Turzovka. Historické dedičstvo Kęty a Turzovky. Kęty 2019 Grafikon; na zlec. Gm. Kęty 4° ss. 250, il.

Tekst równol. pol., ang., słow.

1751. W GODZINIE próby. Żołnierze podziemia niepodległościowego w Białostockiem po 1944 roku i ich losy. Wybór, wstęp i oprac. Anna Chmielewska, Jolanta Drozdowska, Justyna Gogolewska. Wyd. 2, popr. Białystok 2018 IPN–KŚZpNP 8° ss. 303, il., mapy.

Do 1957 r.
Wyd. 1. 2010.

1752. WAINGERTNER Przemysław: Polska i Polacy w latach II wojny światowej. Tł. Katarzyna Bartuzi. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 301, nlb. 1, il., mapa.

Tekst równol. pol., ang.

1753. WAŁBRZYSKA Galeria Sztuki Biuro Wystaw Artystycznych 1966–2016. Wałbrzych 2019 Wałbrzyska Galeria Sztuki Biuro Wystaw Artystycznych 4° ss. 153, il.

1754. WĄS Paweł: Konspiracyjne Wojsko Polskie. Album fotograficzny. Do Polski wolnej, suwerennej, sprawiedliwej prowadzi droga przez walkę ze znikczemniem, zakłamaniem i zdradą. Łódź–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 4° ss. 464, il., mapy. (Biblioteka Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi; t. 51) (Centralny Projekt Badawczy IPN Podziemie Niepodległościowe w Polsce 1944–1956).

Lata 1945–1956.

1755. WIECZOREK Andrzej: W hołdzie powstańcom wielkopolskim 1918–1919 roku powiatu Wągrowieckiego. Ocalić od zapomnienia. Wągrowiec 2019 Starostwo Pow.; Pejzaż, Stadnicki 4° ss. 230, nlb. 2, il., mapy.

1756. WIERZYŃSKI Krzysztof: Opole Lubelskie. W świetle dawnych i współczesnych fotografii oraz dokumentów. Wyd. 3. Lublin

2019 [Drukarnia Akapit] 4° ss. 308, nlb. 4 k. luzem, il., mapy.

Wyd. 1. 2010.

1757. WIŚNIEWSKI Filip: Ku pożytku dobra wspólnego. Historia pieniądza, finansów i bankowości spółdzielczej. Bydgoszcz 2019 Quixi Media sp. z o.o. 4° ss. nlb. 8, 136, il. Bank Spółdzielczy w Piotrkowie Kujawskim.

X–XXI w.

1758. WOLAŃSKI Andrzej, Wieczorek Sławomir, Chojnacka Karolina: Stanisław Moniuszko w Operze Wrocławskiej. Red. Andrzej Wolański; współpr. red. Adam Banaszek, Karolina Chojnacka. Wrocław 2019 Opera Wroclawska 4° ss. 89, nlb. 2, il.

Lata 1945–2018.

1759. WOLNY ptak. Der Frajer Fojgl. Humor z prasy żydowskiej w Polsce niepodległej. The free bird. Der Frayer Foygl. Humor in the Jewish press in independent Poland. Red., słowo wstępne, tł. Agnieszka Żółkiewska; tł. Jolanta Scicińska. Warszawa 2019 ŻIH 8° ss. 414, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

1760. WRÓŃSKI Marek: 1. Dywizja Pancerna w rysunkach porucznika Bohdana Samulskiego [1920–2010]. Tarnowskie Góry 2019 Wydaw. Inst. Tarnogórskiego i Muzeum Inst. Tarnogórskiego 4° ss. 59, nlb. 15, il. (Studia nad Dawnym Wojskiem, Bronią i Barwą; nr 22(30)).

1761. WSPÓLNA pasja od wieku. 100 lat Uniwersytetu Poznańskiego. Red. Magdalena Kalawska, Ewa Sumelka, Anna Zielińska-Krybus, Lidia Majdecka. Poznań 2019 UAM; Wydaw. Miejskie. Posenania 4° ss. 335, nlb. 1, il.

1762. [WYSPIAŃSKI Stanisław]: Szkicownik Stanisława Wyspiańskiego z naukowo-artystycznej wycieczki w Sądeckie, Gorlickie i Grybowskie z roku 1889. Oprac. Piotr Łopatkiewicz, Tadeusz Łopatkiewicz. Kraków 2018.

Rec.: Ross-Pazdyk Edyta: O książce [...] ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 265–267.

1763. Z DOMOWEGO archiwum. [Wyd.] Jadwiga Jastrzębska. *Almanach Łącki*. Nr 30: 2019 s. 125–130.

Fotografie dokumentów związanych z Józefem Skutem (1930–1993) z l. 1941–1981.

Toż. *Tamże*. Nr 31: 2019 s. 177–179.

Fotografie z wizyty biskupa Jerzego Ablewicza na Zarzeczcu (bez daty).

1764. ZAGOŹDŹON-PIONKI na starej fotografii. Pionki 2019 Miej. Bibl. Publ. 8° ss. 275, il.

Lata 1920–1945.

1765. ZAGÓRZ i zagórzanie w starej fotografii. Red. Joanna Kułakowska-Lis. Zagórz 2019 Miej. Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 176, il.

Lata 1901–1981.

1766. ZAJCHOWSKI Zbigniew: Guziki herbowe, zamki i pałace czyli Guziki liberyjne z herbami szlacheckimi oraz zamki, pałace, dwory na dawnych ilustracjach. [T. 1]. Elbląg 2008 [b.w.] 8° ss. 138, il.

Toż. Cz. 2 [T. 2]. Elbląg 2013 [b.w.] ss. 199, nlb. 1, il.

Toż. T. 3: Sygnatury na guzikach. Elbląg 2019 Wydaw. Uran Marzenna Bracka-Kondracka ss. 272, il.

1767. ZAMEK. Zobacz to! Najpiękniejsze widoki Zamku Królewskiego w Warszawie. The Castle. See it! The most remarkable views of the Royal Castle in Warsaw. Red. prowadzący Tatiana Hardej; aut. fot. Tatiana Hardej & Sławomir Krajewski, Andrzej Ring, Lech Sandzewicz. [Warszawa] 2019 Arx Regia – Wydaw. Zamku Królewskiego w Warszawie-Muzeum 16° ss. nlb. 92, il.

1768. ZATRZYMANE w kadrze. *Almanach Łącki*. Nr 30: 2019 s. 115–119.

Toż. *Tamże*. Nr 31: 2019 s. 173–176.

Stare fotografie ze zbiorów Towarzystwa Miłośników Ziemi Łąckiej.

1769. ZATRZYMANE w kadrze. Ziemia sztumska w latach 1945–1989. Red. Krystian Zdziennicki; wywiady z mieszkańcami Helena Biskup. Górki–Sztum–Gdynia 2019 Powiślańska Grupa Działania; Tow. Miłośn. Ziemi Sztumskiej; Wydaw. Region Jarosław Ellwart 8° ss. 46, nlb. 2, il.

1770. ZDAWAĆ się może, że są tu od zawsze... Małe obiekty sakralne Nowego Tomyśla i okolic. [Aut.] Barbara i Krzysztof Jandy, Jan Bąbelek, Aneta Wiśniewska; zdj. Paweł R. Schreyner. Nowy Tomyśl 2019 Miej. i Pow. Bibl. Publ. 4° ss. 339, nlb. 4, il., mapy.

XIX–XXI w.

1771. ZDROJEWSKI Lech J.: Kalwaria Wielewska. Gdzie pamięć i wiara są największą wartością. Fot. Kinga Keenys Geldon-Czech, Krzysztof Frydel, Tomasz Graban. Wiele–Zblewo 2019 Fund. Oko-Lice Kultury 4° ss. 167, nlb. 1, il.

Lata 1915–2019.

1772. ZIELIŃSKI Jarosław: Stacje kolejowe. Świat, Europa i Królestwo Polskie 1830–1915.

Architektura i budownictwo. Łódź 2019 Księży Młyn Dom Wydawniczy 4° ss. 289, nlb. 1, il.

1773. ZIELIŃSKI Jarosław: Stacje kolejowe. Warszawa 1845–1915. Architektura i budownictwo. Łódź 2019 Księży Młyn Dom Wydawniczy 4° ss. 363, nlb. 1, il.

1774. ZNANE i nieznanie fotografie rzeszowskiego dziennikarza i fotoreportera Józefa Gajdy (1933–2014). Teksty Ryszard Bereś, Roman Małek, Stanisław Rusznica, Tadeusz Samborski. Rzeszów 2019 Galeria Fot. M. Rzeszowa 8° ss. 23, nlb. 1.

1775. ZUBKOWICZ Rafał: Historia zakłęta w fotografii – Borsuki w Wołkowyjach. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 2: 2019 s. 183–188, il.

Zawiera zdjęcia przesiedleńców ze wsi Borsuki po II wojnie światowej.

1776. ZWIERZYNIECKA kronika mieszkańców. Red. Teresa Marcinkowska. Wyd. 2. Zwierzyniec 2019 Centrum Kultury i Bibl. Publ.; Stow. Et Cetera 4° ss. 164, il.

Lata 1920–1988.

Brak wyd. 1.

Opracowania ikonograficzne

Zob. poz. 873, 953, 1365, 7059.

1777. ADAMSKI Jakub: An allusion to a cathedral in a rural foundation? On the iconography of the architecture of the sixteenth-century parish church in Brochów. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 44: 2019 s. 7–26, streszcz. pol.

1778. BEDNAREK Anna: „Mała pamiąteczka”, czyli o fotografiach obrazów Saturnina Świerzyńskiego ofiarowanych Józefowi Łepkowskiemu. *Modus*. [T.] 16: 2016 s. 75–98, streszcz. ang.

Saturnin Świerzyński (1820–1885), Józef Łepkowski (1926–1984).

Zawiera 4 fotografie wraz z ich omówieniem.

1779. BERNATOWICZ Aleksandra: Oferta dla króla. Album z rycinami Josepha Wahla. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 2 s. 221–251, streszcz. ang.

Joseph Wahl vel Józef Wall (1754–1798).

Album z 1778 r. dedykowany Stanisławowi Augustowi Poniatowskiemu.

1780. BOGUS-SPYRA Marzena: Najstarsze wizerunki Jana Długosza. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 17–42, streszcz. ang.

XV–XIX w.

1781. CZYŻEWSKI Bartłomiej: Łódzka pocztówka numizmatyczna z okresu I wojny światowej. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 4 s. 314–317, streszcz. ang.

1782. DAWIDEJT-DROBEK Ewa: Podnoszenie miasta z ruin (zestaw fotografii centrum Nysy z lat 40. i 50. XX w.). Krytyczne opracowanie materiału ikonograficznego. Wprowadzenie i część pierwsza (Ocalałe wśród ruin i zgliszcz). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 3 s. 91–136, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. (Odbudowa, rozbiórka i nowa zabudowa). *Tamże* nr 4 s. 91–127.

1783. DIDI-HUBERMAN Georges: Papiery-fotografie. Tł. Maria Braunstein, Michał Krasicki. Warszawa 2019 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma 16° ss. 47, nlb. 1, il.

Toż w jęz. ang.: Photo-papers. Transl. from the Polish Marcin Wawrzyńczyk. Warsaw 2019 ss. 46, nlb. 2.

1784. GONTAREK Alicja: Żydzi radzyńscy na fotografiach – błędy w opisach katalogu YIVO. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 17: 2019 s. 113–119, streszcz. ang.

Żydowski Instytut Naukowy w Nowym Jorku.

1785. IKONOGRAFIA ulic Św. Jana, Floriańskiej i Pijarskiej oraz środkowych odcinków ulic Św. Tomasza i Św. Marka w Krakowie. [Aut.] Iwona Kęder [i in.]; red. Anna Biedrzycka. Kraków 2019 Muzeum Nar. 4° ss. 499, nlb. 2, il., streszcz. ang. + pendrive. Muzeum Nar. w Krakowie. Pracownia Ikonografii Krakowa. (Katalog Widoków Krakowa; t. 7).

1786. KOŁODYŃSKI Dawid: Ikonografia ruin zespołu zamkowego w Liwie. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 215–234.

1787. KOMOROWSKI Waldemar: Widoki portretowe Krakowa czasów staropolskich w badaniach historii miasta. Obraz, znak, symbol, tekst. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 1 s. 135–167, streszcz. ang., niem.

1788. KONTNY Irena: Nagrobek Myszkowskich w Bestwinie – zagadnienia historyczno-ikonograficzne. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 391–417.

XVI w.

1789. KORCZYŃSKI Adam: Dokumentacja fotograficzna kościoła świętej Katarzyny w Krakowie w zbiorze fotografii Karola Lanczorońskiego. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 64: 2019 s. 103–114, streszcz. ang., ros.

1790. KRAJNIAK Weronika: Toruń in the photographic legacy of Jerzy Serczyk. *Folia Toruniensia*. Vol. 19: 2019 s. 201–207.

1791. KUBISZYN Marta: Historyczne i artystyczne wartości fotografii: lubelskie zdjęcia Stefana Kielszni. *Historyka*. T. 49: 2019 s. 173–199.

Dzielnica żydowska w Lublinie w l. 20.–30. XX w.

1792. KUZA Jakub: Krótka historia jednego zdjęcia. Kraków 2019 Znak 8° ss. 281, nlb. 7, il. Portretowa fotografia dokumentalna w l. 1826–2017.

1793. KWIATKOWSKA Aneta: Die Danziger Werbemarken (“Cinderella stamps”) aus den Jahren 1900–1939. *Studia Germanica Gedanensia*. Nr 41: 2019 s. 264–277.

1794. LECHOWICZ Lech: Fotografia w kręgu awangardy lat 1909–1939. Konstruktywizm. Photography in the avant-garde circle of 1909–1939. Constructivism. *Dagerotyp*. Nr 1(25): 2018 s. 74–137.

Tekst równol. pol., ang.

1795. LESZCZYŃSKA-PIENIAK Eliza: Czarodzieje wyobraźni. Portrety polskich ilustratorów. Lublin 2019 Ośr. Brama Grodzka Teatr NN.pl 4° ss. 303, nlb. 1, il.

1796. MASŁOWSKA Anna: „Naprawdę wielka” – Warszawa w fotografii tygodnika „Świat” (1951–1969). *Kronika Warszawy*. 2018 nr 1 s. 88–112, streszcz. ang.

1797. MIERZWIŃSKI Mariusz: Katalog rysunków architektonicznych dawnego Zarządu Odbudowy Zamku w Malborku (1817–1945). Malbork 2019 Muzeum Zamkowe 4° ss. 464, il., streszcz. ang. Muzeum Zamkowe w Malborku.

1798. MIRECKI Zdzisław: Losy pewnych starych fotografii Bolesławca. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 131–135. Z l. 1893–1919.

1799. NAWROT-BOROWSKA Monika: Dziecko i dzieciństwo w materiałach ikonograficznych z drugiej połowy XIX i początku XX wieku – wybrane problemy. *Ars Educandi*. T. 15: 2018 s. 89–109, streszcz. ang.

1800. PASIETA Aleksandra: Stary Rynek w Bydgoszczy w świetle źródeł ikonograficznych i kartograficznych (XVII–trzecia ćwierć XIX wieku). *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 1 s. 73–92, streszcz. ang.

1801. PAWŁOWSKA Agnieszka: Ikonografia godeł cechowych na Pomorzu brandenbursko-

-pruskim. Szczecin 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 382, nlb. 1, il., streszcz. niem. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1172)1098).

Lata 1648–1805.

1802. POZA kadrem. Fotografia w Lublinie w latach 1839–1939. Pomysłodawca Tomasz Pietrasiewicz. Lublin 2019 Ośr. „Brama Grodzka – Teatr NN” 8° ss. 515, nlb. 3, il. (Scriptores; nr 48).

Rec.: Ćwiek Ewelina, *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 217–219.

1803. RYBICKI Andrzej: Adam Karaś [1896–1986], fotoreporter krakowskiej niepodległości. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 28: 2019 s. 155–165, streszcz. ang.

Opis fotografii z l. 1916–1919.

1804. SMITH Ian Haydn: Krótka historia fotografii. Kieszonkowy przewodnik po kierunkach, dziełach, tematach i technikach. Tł. Jerzy Malinowski. [Warszawa 2019] Alma-press 8° ss. 224, il.

1805. ŠTĚPÁNEK Kamil: A century of occupations, political experiments and renewed statehood in Central Europe as reflected in postage stamps (and history teaching). *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 11: 2019 [nr] 2 s. 57–68.

Dot. m.in. Polski.

1806. STĘPIEŃ Urszula: Feretron z wizerunkiem Niepokalanie Poczętej. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 50–53.

Opracowanie ikonograficzne na podstawie fotografii ukazującej procesję Bożego Ciała w Sandomierzu 22 VI 1905 r.

1807. SZKURŁAT Anna: Ceramiczne wizerunki króla Stanisława Augusta jako wyraz gustu epoki. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr.:] 2019 s. 171–190, streszcz. ang.

1808. ŚWIERZEWSKA Olga: „...krocząc wśród pocisków i ognia”. Lwów 1918–1919 w obrazkach Tadeusza Pobóg-Rossowskiego. *Rocznik Kresowy*. R. 4: 2018 nr 4 s. 93–160, streszcz. ang., niem., ros.

Przedruk art. z: *Niepodległość i Pamięć*. R. 5: 1998 nr 4.

1809. TOPOLSKA Anna: Warszawa w oczach niemieckich fotografów 1916–1918. *Kronika Warszawy*. 2018 nr 1 s. 125–133, streszcz. ang.

1810. WÓJCIK Adam: Okolicznościowe stemple pocztowe związane z górnictwem siarkowym w zbiorach Muzeum Polskiego Przemysłu Siarkowego. *Dzikoviana*. T. 5: 2019 s. 175–188.

Oddział Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzega.

1811. ZBIÓR fotografii Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – Instytutu Pamięci Narodowej. Przegląd zawartości. Red. nauk. Tomasz Stempowski, Konrad Wiesław Ślusarski. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 1109, nlb. 3, tabl. 40, il. IPN–KŚZpNP.

Toż. Indeksy. Indeks nazwisk i pseudonimów Małgorzata Bielak, Łukasz Rybak; indeks nazw geograficznych Paweł Tomasik, Cyprian Wilanowski. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP ss. 286, nlb. 2.

5. POMNIKI I SYMBOLE NARODOWE

Zob. poz. 3285, 9865.

1812. ADAMCZEWSKI Marek: Kilka uwag o kolejności barw na polskiej fładze państwowej i narodowej u progu 2. Niepodległości. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 9–38, streszcz. ang.

Przed I wojną światową.

1813. ADAMCZEWSKI Marek: O orle białym z 1926 r. w stylizacji kazimierzowsko-jagiellońskiej na „Pomniku dla synów ziemi słupeckiej poległych w walce o wolność Polski w latach 1914–1918–1920”. *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 123–146, streszcz. ang.

1814. ARCHEOLOGIA w miejscach pamięci. Prace archeologiczne a nielegalne poszukiwania. Przystępność wobec dziedzictwa

archeologicznego oraz martyrologicznego. Red. Katarzyna Krawczyk. Sztutowo 2019 Muzeum Stutthof 8° ss. 194, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Materiały konferencji, Sztutowo, 8 XI 2018 r.

Treść: Tarnowski Piotr: Wstęp s. 7–8; Krawczyk Katarzyna: Słowo od redaktora s. 9–13; Kwapiński Aleksander, Piskorski Mirosław, Molski Wojciech: Poszukiwania zabytków pod nadzorem archeologicznym na terenie dawnego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Stutthof s. 17–28; Molski Wojciech: KL Stutthof, system obrony Mierzei Wiślanej w latach 1943–1945, w relacjach mieszkańców w korelacji z obserwacją terenu oraz wynikami prac poszukiwawczych pod nadzorem archeologicznym prowadzonymi na terenie dawnego KL Stutthof s. 29–40; Koper Ewa: Badania archeologiczne na terenie byłego niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady w Bełżcu s. 41–53; Śmietana Marta, Karski Kamil: Uwagi i refleksje na marginesie badań archeologicznych na terenie obozu pracy przymusowej i koncentracyjnego Plaszw w Krakowie s. 55–69; Złot Wiesława: Muzealia pozyskane z terenu byłego obozu zagłady

w Sobiborze – ochrona zabytków archeologicznych s. 71–83; Kowalska Agnieszka: Prawna ochrona stanowisk archeologicznych w świetle przepisów Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami s. 87–98; Trzcziński Maciej: Ochrona prawna dziedzictwa martyrologicznego – między teorią a rzeczywistością s. 99–119; Grajewski Adam: Zagrożenia przestępczością na terenie miejsc pamięci ujęte w świetle prawa s. 121–129; Jakubowski Olgierd: Przestępstwa i inne zjawiska zagrażające dziedzictwu martyrologicznemu związanemu z Holocaustem s. 131–143; Sabaciński Marcin: Nielegalne poszukiwania zabytków jako zagrożenie dla dziedzictwa miejsc pamięci s. 145–157; Ziółkowska Anna: Etyczne i organizacyjne aspekty badań archeologicznych prowadzonych na terenie byłego niemieckiego obozu zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem s. 161–175; Tarnowski Piotr: Archeologiczne prace poszukiwawcze w miejscu pamięci. Etyka, potrzeba, zagrożenia s. 177–183; Cajzer Elżbieta: Archeologia Miejsc Pamięci s. 185–194.

1815. BŁOŃSKA Diana: Wóz Michała Drzymały. Historia narodowej pamiątki. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 2 s. 275–285, streszcz. ang.

Dar Jarogniewa Drwęskiego dla Muzeum Narodowego w Krakowie w 1910 r., sprzedany w 1922 r.

1816. BOGACKA Katarzyna: Orzeł polski na pastorałach biskupich z 1919 roku – tradycja i dziedzictwo. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 253–272.

1817. BOGUNIA-PACZYŃSKI Andrzej: Kompozytor powstańczego hymnu. *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 222–232.

Tadeusz Władysław Saloni (1890–1961).

1818. BONUSIAK Andrzej: Polscy bohaterowie narodowi w symbolice polonijnej. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 195–218.

Na przestrzeni dziejów.

1819. DUCHNOWSKI Tomasz Marcin: Bohaterowie z Reszla i okolic. Tablica honorowa żołnierzy z parafii reszelskiej poległych w latach 1813–1815. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 3 s. 476–496, streszcz. ang., niem.

1820. DUDA Daniel: Ku pamięci absolwentów tczewskiej Szkoły Morskiej. *Nautologia*. R. 54: 2019 s. 71–72.

Tablice pamiątkowe.

1821. GAJOWNICZEK Zygmunt Tomasz: Mała architektura sakralna i wybrane miejsca pamięci w Regionie Łatowickim. Łatowicz 2019 Zespół Szkół w Łatowiczu 8° ss. 78, il., mapy.

1822. GARBACZ Dionizy: Przechodniu, pochyl czoła. Wyd. 2, uzup. Stalowa Wola 2017 Wydaw. Sztafeta Sp. z o.o. 8° ss. 489, nlb. 3, il.

Miejsca pamięci 1939–1945 w Nisku i Stalowej Woli. Wyd. 1. 2005.

1823. GETKA-KENIG Mikołaj: Pomniki publiczne i dyskurs zasługi w dobie „wskrzęszonej” Polski lat 1807–1830. Kraków 2017.

Rec.: Karsten Holste, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 315–318.

1824. GNAT-WIETESKA Zbigniew: „Żywią i bronią”. Tablica pamiątkowa na kolegiacie garwolińskiej i jej znaczenie. Garwolin 2019 Społ. Kom. wykonania tablicy upamiętniającej Ruch Lud., Żołnierzy Czynu Chłopskiego 1920 oraz Batalionów Chłopskich 4° ss. 72, il.

1825. GORYLEWSKA Zofia: Historia powstania pomnika upamiętniającego ofiary bombardowania mieszkańców Tarnobrzega w dniu 2 września 1939 r. *Dzikoviana*. T. 5: 2019 s. 166–174.

Odsłonięty 1 IX 1989 r.

1826. IŻYCKI Maciej: W Głogowie stanął pomnik Józefa Wybickiego. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 10: 2019 s. 177–182.

Dot. I. 2016–2018.

1827. KALINOWSKI Szczepan: Żywe pomniki oraz pamięć wykuta w kamieniu. Nowe pomniki w powiecie bialskim na 100-lecie Niepodległości. *Rocznik Białskopodlaski*. T. 26: 2018 s. 301–312.

1828. KANABUS Krzysztof: Wilanowskie miejsca pamięci. Warszawa 2019 Centrum Kultury Wilanów 8° ss. 176, il., mapa.

1829. KARCZEWSKA Małgorzata, Karczewski Maciej: Miejsca pamięci czynu niepodległościowego na północno-wschodnim Mazowszu. Białystok 2019 Ośr. Badań Europy Środkowo-Wschodniej 8° ss. 263, il., mapy. (Archeologia Pamięci; t. 7).

Lata 1918–2019.

1830. KOBEL Ewa, Jasińska Kamila: Wrocław szlakiem pamięci zesłańców Sybiru. Przewodnik historyczny. Wrocław 2019 Ośr. „Pamięć i Przyszłość” 8° ss. 144, il., mapy.

1831. KOWALCZYK Marta: Celebration of 11 November in the Republic of Poland. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 379–388.

1832. KUBICKI Mateusz, Pliszka Piotr: Szpęgawsk. Miejsce niemieckich zbrodni na Pomorzu w 1939 roku. Przewodnik. Wstęp i konsultacja hist. Grzegorz Berendt. Sztutowo–Wejherowo 2019 Muzeum Stutthof. Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny

i zagłady (1939–1945); Oddz. – Muzeum Piasnickie w Wejherowie 8° ss. 86, il.

1833. LEŚNIEWSKA J[ózefa] Ewa: Marszałek Józef Piłsudski znow w Ciechankach. *Merkuriusz Łęczyński*. Nr 32: 2019 s. 9–12.

Dzieje pomnika Marszałka postawionego z inicjatywy Zygmunta Lacherta w 1934 r. i zburzonego przez komunistów w 1963 r.; nowy odsłonięto 29 XII 2018 r.

1834. ŁADA Marcin: Palmiry. Miejsce pamięci narodowej. Historia i upamiętnienie. Książka wydana z okazji 100. rocznicy niepodległości Polski i 25. rocznicy uroczystości religijno-patriotycznych w Palmirach. Błonie 2018 Parafia Narodzenia Pańskiego 8° ss. 151, nlb. 1, il.

Lata 1939–2018.

1835. MAZANOWSKA Izabela: Mniszek. Miejsce niemieckich zbrodni na Pomorzu w 1939 roku. Przewodnik. Wstęp Tomasz Chiniński. Sztutowo–Wejherowo 2019 Muzeum Stutthof w Sztutowie. Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1939–1945); Oddz. – Muzeum Piasnickie w Wejherowie 8° ss. 63, il.

1836. MIEJSCA (nie)pamięci. Red. Dorota Strojnowska. Kraków 2019 Muzeum Hist. Miasta Krakowa 8° ss. 215, il.

Z treści: Malicki Krzysztof: „Historia jest związana z miejscem”. Miejsca pamięci jako źródło wiedzy historycznej oraz czynnik kształtowania postaw wobec przeszłości s. 12–23; Werner Wiktor: Polityczność i etnocentryzm świadomości historycznej i pamięci kulturowej w świetle badań trendów internetowych s. 24–46; Tenderowicz Jowita, Wiecheć Karolina: Wirtualne miejsca pamięci na przykładzie strony historycznej znajdującej się na jednym z portali społecznościowych. Ujęcie tematyczne z dwóch perspektyw: administratora i odbiorcy s. 47–56; Ostrowska Joanna: Miejsce-dokument, miejsce-pamięć, miejsce-performans. O rozmaitych sposobach tworzenia miejsc upamiętniania s. 57–71; Baster Janusz: Pamięć-niepamięć. Wokół pomnika AK w Krakowie s. 74–85; Owoc Tomasz: Zapomniane obozy w Krakowie. Przeszłość, teraźniejszość, przyszłość s. 98–105; Tunia Krzysztof: Krakowski Glinik – zapomniane przez lata i przywrócone zbiorowej pamięci miejsce egzekucji z II wojny światowej. Wstępne wyniki badań archeologiczno-ekshumacyjnych s. 107–117; Sachnowska Kamila: Kwatera Ł – miejsce odzyskane s. 118–129; Sikora Zbigniew: Zakopane, Pałace: katownia Podhala – miejsce (nie)Pamięci s. 132–137; Kaszyński Hubert, Maciejewska Olga: Krzywda. Odpowiedzialność. Przebudzenie. Wokół pamięci krakowskiego getta i KL Płaszow s. 164–177; Golik Dawid: Rajdy – szlaki – badania terenowe. Odkrywanie miejsc pamięci na Podhalu i w Beskidach s. 180–195; Janus Aleksandra, Reece Steven D.: Wspólnota (trudnego) dziedzictwa? Efekty interwencji w krajobrazie poprzez oznakowanie trzydziestu nieupamiętnionych mogił żydowskich ofiar Zagłady w Małopolsce i na Lubelszczyźnie s. 196–215.

1837. MIEJSCA pamięci powiatu wieruszowskiego 1939–1945. Oprac., red. Katarzyna Idzikowska. Wieruszów 2019 Pow. Bibl. Publ. 8° ss. nlb. 4, 104, il., mapy.

1838. MIEJSCA pamięci w przestrzeni miasta XIX i XX wieku. Red. Agnieszka Wysocka, Lech Łbik, Krystian Strauss. Bydgoszcz 2019 Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy 4° ss. 285, il., streszcz. ang. Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy, Tow. Miłośn. Miasta Bydgoszczy. (Architektura Miast. Zbiór studiów; 6).

Treść: Woźny Jacek: Miejsca pamięci w przestrzeni kulturowej s. 7–9; Grysińska-Jarmuła Katarzyna: Cesarze niemieccy i królowie pruscy w Bydgoszczy s. 11–28; Czechowska Kamila: Plac Wolności w Szubinie. Od wojny francusko-pruskiej po czasy współczesne s. 31–42; Kędzierski Maciej: Różne losy pomników w przestrzeni miejskiej Gniewa s. 45–53; Kotowicz Anna: Pomniki i miejsca pamięci przedwojennego Lwowa s. 55–63; Chojnacka Barbara: Niepodległej – rzeźbiarze bydgoscy s. 65–85; Wysocka Agnieszka: Dwie epoki, dwa style – pomniki Henryka Sienkiewicza w Bydgoszczy s. 87–100; Krasnodębski Jarosław: Dzieje Cmentarza Miejskiego w Stanisławowie. Od jego założenia do likwidacji (1782–1982) – wybrane aspekty s. 103–117; Ruczyńska Marta: Zapomniane czy spolonizowane? Pruskie miejsca pamięci na terenie obecnej Polski s. 119–125; Kubiak Rafał, Wojtecki Łukasz: Miejsca pamięci z terenu Solca Kujawskiego s. 127–139; Jastrzębska-Puzowska Iwona: Cmentarz Bohaterów Bydgoszczy na Wzgórzu Wolności jako „domena symboliczna” s. 141–150; Pawełczyk Dominika: Tradycyjne formuły reprezentacji i nowe sposoby mówienia o zbrodni na przykładzie łódzkich miejsc pamięci i współczesnych działań artystycznych s. 153–168; Modzelewska-Stalmach Anna: Zarządzanie pamięcią o dziedzictwie i działalności opozycyjnej NSZZ „Solidarność” na przykładzie Nowohuckiego Szlaku Solidarności s. 171–184; Wołyńska Marta: Gdańskie tradycje żeglarskie – pamięć pozbawiona kontekstu miejsca s. 187–207; Kluczajd Katarzyna: Godło państwowe w stylu Art Déco w przestrzeni miasta: przypadek toruński i rocznicowe refleksje s. 209–229; Zdybel Jacek, Szumny Marcin: „Niebo polskie” wróciło na swoje miejsce. Historia odtworzenia wyjątkowego malowidła z dawnego Gimnazjum Polskiego w Gdańsku s. 231–242; Matyasik Joanna: Rola Biblioteki Miejskiej w repolonizacji Bydgoszczy w dwudziestoleciu międzywojennym s. 245–258; Maciszyn Joanna, Klecha-Zygadło Joanna: Zielona Góra w obiektywie. Miasto w XX-wiecznych albumach fotograficznych s. 261–270; Zagrajek Agnieszka: Kraków Jana Matejki. Pamięć historii w przestrzeni miasta s. 273–285.

1839. OLECHOWSKI Piotr: Kult Orłąt Lwowskich wczoraj i dziś – wybrane aspekty. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 231–260.

1840. POLACZEK Janusz: Pomnik Orłąt Przemyskich – historia, wymiar symboliczny i artystyczny. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 9–42.

XX–XXI w.

1841. POLACZEK Janusz: Portret podwojny. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 115–138.

Wyobrażenia Tadeusza Kościuszki i księcia Józefa Poniatowskiego jako bohaterów narodowych.

1842. PORZECKI Józef: Miejsca polskiej pamięci narodowej na Grodzieńszczyźnie – ofiary

terroru komunistycznego i nazistowskiego wśród ludności wiejskiej. Warszawa 2019 Centr. Bibl. Rolnicza im. Michała Oczapowskiego 8° ss. 54, nlb. 2, il. Centr. Bibl. Rolnicza im. Michała Oczapowskiego.

1843. POSTEK Roman: Pomnik-mauzoleum powstańców styczniowych poległych w bitwie pod Węgrowem 3 lutego 1863 r. *Rocznik Liwski*. T. 9: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 73–108.

1844. PRZYBECKI Jerzy: Lubuskie miejsce pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918–1919. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 22: 2016 s. 54–59.

Tablice, obeliski i pomniki.

1845. PUTON Paweł: Miejsce i Krzyż Straceń Powstańców Styczniowych w Radomiu. Radom 2019 Społ. Kom. Renowacji „Krzyża Straceń 1863”; II LO im. Marii Konopnickiej; Wydaw. Nauk. Inst. Technologii Eksploatacji – PIB 8° ss. 182, il., streszcz. ang.

1846. SKOCZEK Anna: Niepodległa w pieśni. Rola pieśni legionowych w polskiej kulturze i tradycji. *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 36–45.

1847. SOLA-SALAMACHA Nadia: Moda patriotyczna w Polsce. Od konfederacji barskiej do powstania warszawskiego. Lublin–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie 4° ss. 240, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie.

Lata 1768–1945.

1848. STRÓŻYK Leszek: Bielawskie miejsce pamięci po 1945 r. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 10]: 2018 [dr.:] 2019 s. 455–458.

1849. SZKLAREK Sławomir: Monte Casino – budowa pomnika na wzgórzu „575”. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 92–104.

W 1944 r.

1850. TAYLOR Jacek: Sopocki ślad Władysława Bartoszewskiego. *Rocznik Sopocki*. R. 29: 2018 s. 174–177.

Tablica upamiętniająca pobyt Bartoszewskiego w Sopocie; odsłonięta w 2017 r.

1851. WNIOSEK o nadanie tytułu „Zasłużony Człowiek Morza” komandorowi por. Tadeuszowi Gorazdowskiemu (1907–1968) oraz kapitanowi ż.w. Stefanowi Gorazdowskiemu (1911–1961). [Oprac.] Daniel Duda. *Nautologia*. R. 54: 2019 s. 85–88.

Tablica pamiątkowa z 2019 r.

1852. WYRWA Andrzej M[arek]: Pomniki Historii – pomne miejsca naszej przeszłości. *Museion Poloniae Maioris*. T. 1: 2014 s. 79–105, streszcz. ang.

1853. ZIELIŃSKI Jerzy: Pomnik 100-lecia Odzyskania Niepodległości. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 8–12.

W Bolesławcu.

1854. ZNAKI pamięci (1989–2019). Red. nauk. Czesław Osękowski. Zielona Góra 2019 [Stow. na rzecz Pomocy Zesłańcom Sybiru] 8° ss. nlb. 4, 9–72, il.

1855. ŻYWEK Łukasz: Lwowianin w Syrenim Grodzie. Uroczystość odsłonięcia pomnika Jerzego Janickiego (1928–2007). *Rocznik Kresowy*. R. 5: 2019 nr 5 z. 2 s. 281–286.

Polski pisarz, dramaturg, dziennikarz, scenarzysta radiowy i filmowy.

6. PAMIĘĆ I POLITYKA HISTORYCZNA

Zob. poz. 2656, 3239, 3285, 8319, 9193, 9390, 9740, 9963, 10050, 10273, 10408, 11208, 11295, 11318, 11321.

1856. ANATOMIA polityki historycznej. Pamięć, kultura, historia. T. 1. Red. Beata Morzyńska-Wrzosek, Monika Opiola-Cegiełka, Iwona Benenowska. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 148, streszcz. ang.

Treść: Morzyńska-Wrzosek Beata: Wstęp s. 7–9; Strzelecki Ryszard: Antropologiczne wymiary pamięci s. 11–26; Posturzyńska-Bosko Małgorzata: Odtwarzać, by tworzyć. O pamięci w tekstach politycznych Christine de Pizan s. 27–36; Zwolińska Barbara: Pamięć historii i tożsamość Innego. Rosjanie oczyma węgierskiego patrycjusza, Sándora Máraia s. 37–54; Setlak Wiesław: Pamięć historyczna w wariacie węgierskim. Wnioski

z lektury powieści „Pamięć” Pétera Nádasza s. 55–71; Zambrzycka Marta: Pamięć i tożsamość w powieści Oksany Zabużko „Muzeum porzuconych sekretów” s. 73–86; Opiola-Cegiełka Monika: „Przeszłość, która nie przechodzi”. Pamięć i zapomnienie czasów Okupacji (Occupation) w twórczości Patricka Modiano s. 87–104; Pomiankowska-Gabara Anna: Jugosłowiańska nostalgia: jak pamiętają pokolenia s. 105–119; Szczepkowska Ewa: Pamięć dwudziestolecia międzywojennego w polskim kryminale retro s. 121–135; Nowak Marta: Wątki historyczne i polityczne w poznańskich kryminałach retro s. 137–148.

1857. BARTECKI Bartłomiej: The Goth’s return to the Hrubieszów Basin. The social use of archaeological heritage for building a local identity. *Analecta Archaeologica Ressoiviensia*. Vol. 13: 2018 s. 333–355.

1858. BEYOND the Roma Holocaust. From resistance to mobilisation. Ed. by Thomas M. Buchsbaum, Sławomir Kaprański. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 286, il.

Materiały z międzynarodowego sympozjum, Kraków, 21–22 X 2016 r.

Z treści: Buchsbaum Thomas M.: Preface s.7–9; Kaprański Sławomir: Preface s. 11–17; Bodnar Adam: Holocaust of Roma people: Tragedy Still to Remember s. 19–31; Rose Romani: The Civil Rights Movement of German Sinti and Roma and the Struggle for Recognition s. 33–39; Baumgartner Gerhard: Identifying the Roma and Sinti victims forcefully deported in autumn 1941 to the “Zigeunerlager Litzmannstadt” s. 41–58; Mengersen Olivier von: The impact of the Holocaust on the Sinti communities in post-war Germany s. 59–71; Sorys Stanisław: The role of the regional government in the process of commemoration of Roma extermination in Poland s. 117–129; Acton Thomas: The European Forgettery: The deconstruction of forgetfulness: The historian’s contribution to breaking the cycles of history s. 151–183; Gebert Konstanty: Shoah and Porrajmos: closely connected, yet best kept separate s. 185–198.

1859. BRONOWICKI Michał, Szuba Janusz: Dzieje polskiego osadnictwa wojskowego na Kresach Wschodnich II RP w świadomości potomnych. *Rocznik Kresowy*. R. 5: 2019 nr 5 z. 2 s. 205–222.

Od 1920 r.

1860. BUKO Maria: Female Memories of the Experience of Totalitarian Places of Isolation. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 118: 2018 s. 183–206, streszcz. ang.

1861. BURDA-FISCHER Dorota: Post-Holocaust subjective memories of the Eastern Carpathians ethnic diversity. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 1(43) s. 81–106.

W pracach Stanisława Vincenza i Aharona Appelfelda.

1862. CHINCIŃSKI Tomasz: Pamięć II wojny światowej w Polsce i w Niemczech. Debaty, muzea i wystawy. *Colloquium*. [T. 7]: 2015 nr 1 s. 23–44, streszcz. ang.

1863. CHWASTEK Karol: Niebezpieczna pamięć. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 173–178.

Upamiętnianie w l. 80. XX w. górników zabitych w KWK „Wujek” w Katowicach w dn. 16 XII 1981 r.

1864. ĆWIEK-ROGALSKA Karolina: Pamięć w słowach – o nieadekwatności pojęć (przypadek czesko-polsko-niemiecki). *Acta Bal-tico-Slavica*. Vol. 42: 2018 s. 8–24, streszcz. ang.

Pojęcia „Sudety” i „pohraničí” w kontekście wysiedleń ludności niemieckojęzycznej z Polski i Czech po 1945 r.

1865. DUDZIK Iwona: Sobiborskie Miejsce Pamięci po byłym Niemieckim Obozie Zagłady w Sobiborze – „wczoraj i dzisiaj”. *Kultura i Historia*. Nr 20: 2011 dane tekstowe (online), streszcz. ang. cz. 2.

1866. FABISZAK Małgorzata, Brzezińska Anna Weronika: Cmentarz, park, podwórko. Pознаńskie przestrzenie pamięci. Warszawa 2018.

Rec.: Wójcicka Marta: Cmentarz – miejsce (nie)pamięci czy nie-miejsce? Interdyscyplinarne badanie poznańskich miejsc (nie)pamięci. *Kultura i Historia*. Nr 34: 2018 s. 224–230.

1867. FORECKI Piotr: Po Jedwabnem. Anatomia pamięci funkcjonalnej. [Warszawa] 2018.

Rec.: Haska Agnieszka, *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 777–780.

1868. GANCARSON Jacek, Zaitceva Natalia: Is the name „Polish death camps” a misnomer? *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 11: 2019 [nr] 2 s. 95–107.

1869. GREŃ Paweł: Pamięć a media. Obchody wyzwolenia KL Auschwitz-Birkenau w dyskursie prasowym. Kraków 2017.

Rec.: Trojański Piotr: Medializacja a Auschwitz. Kilka uwag na podstawie książki Pawła Grenia... *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 1 s. 99–106.

1870. GRZYBOWSKI Przemysław Paweł: Śmiech życia i śmierci. Od osobistych historii po edukację do pamięci o okupacji, gettach i obozach koncentracyjnych. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 290, il.

Lata 1939–1945.

1871. HALEMBA Adam: Deutschordensstaat in Preussen und sein Kulturerbe im Bewusstsein der Jugend der Region Ermland-Masuren – Analyse von Fragebogenuntersuchungen. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 409–424, streszcz. ang.

Świadomość historyczna młodzieży licealnej, na podst. badania w l. 2016–2017.

1872. HEINEMANN Monika: Krieg und Kriegserinnerung im Museum. Der Zweite Weltkrieg in polnischen historischen Ausstellungen seit den 1980-er Jahren. Göttingen 2017 Vanderhoeck & Ruprecht 8° ss. 550.

Rec.: Wójcicka Zofia, *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 781–787.

1873. HISTORIA – pamięć – tożsamość w edukacji humanistycznej. T. 5: Człowiek jako świadek historii. Studia historyczne. Red. Bożena Popiołek, Agnieszka Chłosta-Sikor-ska, Agnieszka Słaby. Kraków 2019 Libron – Filip Lohner 8° ss. 319, il., streszcz. ang. (Prace Naukowe Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie).

Z treści: Słaby Agnieszka: Wstęp s. 9–16; Popiołek Bożena: Kobięcym okiem. Kobiety świadkowie wydarzeń w okresie późnego baroku s. 17–28; Pluta-Saladra Edyta: Pomiędzy Bożą opatrnością a historią. Dzieje klasztoru w Staniątkach w świetle

kroniki siostry Anny Rozalii Kiernickiej s. 29–36; Penkała Anna: Problem świadectwa źródeł w badaniu spraw procesowych. Spór o małżeństwo Salomei z Szembeków i Józefa Dembińskiego na podstawie akt oblatowanych w krakowskich księgach grodzkich s. 37–48; Ročko Agata: Autobiograficzne i poetyckie przekomarzenia Franciszka Karpińskiego: „Do Justyny” („Drzewa, wyście małe były...”) s. 49–58; Manyś Bernadetta: Testamenty wileńskich rzemieślników z I połowy XVIII wieku świadectwem historii jednostki i wspólnoty s. 59–75; Bursiewicz Natalia: Przyglądając się hiszpańskim miastom. Hiszpania oczami osiemnastowiecznych podróżników s. 77–90; Andrzej-Mrozek Monika: Napoleońskie potyczki Józefa Żaluskiego z historią s. 91–100; Głowania Katarzyna: Wydarzenia w Krakowie w 1846 roku w listach Alfonsa von Boddiena s. 101–111; Miszał Mariusz: Prywatne królewskie archiwa w Windsorze a historie intymne i „rewelacje” na przykładzie królowej Wiktorii i jej rodziny s. 113–128; Gabrys-Klus Natalia: Zaolziacy? Tożsamość, pamięć i postpamięć społeczności (XIX–XXI wiek). Zarys problemu s. 129–137; Chudzio Hubert, Śmigiełka Alicja: Kanadyjska przystań. Losy polskich dzieci z sierocińca w Tengeru – w świetle relacji świadków historii s. 139–154; Hejczyk Anna: Polska emigracja wojenna do Wielkiej Brytanii na przykładzie losów świadków historii z Coventry s. 155–174; Solarz Mariusz: Opieka duchowieństwa nad polską ludnością cywilną w Valivade, w polskim osiedlu uchodźczym w Indiach w latach 1942–1948 w świetle dokumentów i relacji źródłowych s. 175–185; Kus Paulina, Zemła Monika: Polska ludność w rumuńskiej Kaczyce. Świadomość narodowa mieszkańców – dawniej i dziś s. 187–197; Hać Danuta Maria: Ludzka pamięć jako źródło historyczne – wspomnienia z Oficerskiej Szkoły Lotniczej w Dęblinie s. 191–209; Trojański Piotr: Międzynarodowy Komitet Oświęcimski jako instytucjonalny świadek pamięci. Historia powstania i jego rozwój w latach 1952–1970 s. 211–225; Fischer Iwona: Akta byłej PZPR – trudne źródła historii najnowszej. Rozważania o kreacji historii, kształtowaniu tożsamości, historycznych rewelacjach, kłamliwych przekazach, propagandzie i czytaniu między wierszami s. 227–241; Żyrek-Horodyska Edyta: Historia opowiedziana, historia zapamiętana. Reportaż polifoniczny jako archiwum pamięci s. 255–265; Bartuś Alicja: Obraz Auschwitz w świadomości małopolskich uczniów. Wnioski z badań (2016/2017) s. 267–276; Mieszczyńska Joanna: Ludzka pamięć jako źródło historyczne, selektywność ludzkiej pamięci. Historia dwóch dziewczynek. Refleksje nauczycielki w pracy ze świadkiem historii w projektach uczniowskich s. 277–293; Kudła Lucyna: Człowiek jako świadek historii w szkolnej edukacji historycznej s. 295–301.
T. 1. 2013.

1874. HISTORIA, prawda, terazniejszość. Jak prowadzić stosunki międzynarodowe w kontekście przeszłości? Diagnozy, recepty, zapis debat. Red. Damian Bębnowski. Warszawa 2019 Fund. im. Janusza Kurtyki 4° ss. 273.

Dostępne online.
XIX–XXI w.

1875. HRYNICKI Wojciech M.: Ochrona byłych nazistowskich obozów zagłady w aspekcie zagadnienia bezpieczeństwa kulturowego. *Acta Pomerania*. Nr 5: 2014 s. 130–145, streszcz. ang.

1876. JARZĄBEK Marcin: Legioniści i inni. Pamięć zbiorowa weteranów I wojny światowej w Polsce i Czechosłowacji okresu międzywojennego. Kraków 2017.

Rec.: Górnay Maciej, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 292–297.

1877. JASIŃSKA Anita: Nieporadne jeszcze dźwięki. O materialności dziennika Rutki Laskier. *Narracje o Zagładzie*. Nr 3: 2017 s. 311–334, streszcz. ang.

Żydówka z Będzina, która zmarła w KL Auschwitz w 1943 r.

1878. KACZMARSKI Krzysztof: Obchody rocznicy odzyskania niepodległości oraz innych rocznic historycznych przez Stronnictwo Narodowe w Wielkiej Brytanii. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 105–117, streszcz. ang.

1879. KOLA Adam F.: Socjalistyczny postkolonializm. Rekonsolidacja pamięci. Toruń 2018.

Rec.: Sosnowska Anna, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 344–349.

1880. KOŚCIAŃSKI Zdzisław: Tradycja Powstania Wielkopolskiego 1918–1919. *Museion Poloniae Maioris*. T. 4: 2017 s. 161–183, streszcz. ang.

1881. KOVALIV Vitold-Yosif vel Kowalów Witold Józef: O rzezi wołyńskiej i pojednaniu. Dienne rozmowy rodaków. Biały Dunajec–Ostróg 2019 „Wołanie z Wołynia” 8° ss. 105, il. Inst. Badań Kościelnych w Łucku. Instytut Cerkovnih Doslidzeń u Luc’ku. (Biblioteka „Wołania z Wołynia”; t. 140).

1882. KUBISZYN Marta: Niepamięć, postpamięć, współpamięć. Zagłada lubelskich Żydów jako przedmiot kultury pamięci. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 240, il.

Lata 1943–2019.

1883. LISZKA Katarzyna, Silber Marcos: A present past: representations of Polish-Jewish coexistence in word and image. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 1(43) s. 1–8.

1884. [LITVIN Mikola Romanovič] Łytwyn Mykoła, [Hahula Ljubomir] Chachuła Lubomyr: Wojna polsko-ukraińska 1918–1919 jako przedmiot i podmiot polityki historycznej. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 478–501, streszcz. ang.

1885. LUBASZEWSKI Zbigniew: Miejsca pamięci związane z powstaniem styczniowym na terenie Chełma i powiatu chełmskiego. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 59–85, streszcz. ros., ang.

1886. ŁACH Halina: Przywracanie i utrwalanie pamięci w społeczeństwie polskim o żołnierzach formacji granicznych II Rzeczypospolitej poległych w walkach obronnych z niemieckimi i sowieckimi wojskami we wrześniu 1939 r.

Piotrkowskie Zeszyty Historyczne. T. 20: 2019 z. 2 s. 151–175, streszcz. ang.

1887. ŁACH Halina: Przywracanie i utrwalanie pamięci w społeczeństwie polskim o żołnierzach formacji granicznych Drugiej Rzeczypospolitej poległych w walkach obronnych z niemieckimi i sowieckimi wojskami we wrześniu 1939 roku. *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Historica*. [Vol.] 105: 2019 s. 175–194, streszcz. ang.

1888. MAČIULIS Dangiras: Obraz unii między Wielkim Księstwem Litewskim a Królestwem Polskim w litewskiej pamięci zbiorowej (koniec XIX w. – 1940 r.). *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 41: 2017 s. 156–174, streszcz. ang.

1889. MARSZ pamięci. 22 lipca 2019. Warszawa 2019 ŻIH 8° ss. 31, nlb. 1, il.

Upamiętnienie gehenny Żydów w getcie warszawskim. Zawiera m.in. wiersze Władysława Szlengla (1914–1943).

1890. MARZEC Wiktor, Zysiak Agata: Polityczne oblicza przeciwhistorii – między partykularyzmem a uniwersalizmem. *Kultura i Historia*. Nr 21: 2012 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

1891. MICHNA Ewa: Pomędzy odzyskaniem pamięci a „odpominaniem”. II wojna światowa i Tragedia Górnosląska w narracjach dążących do emancypacji liderów śląskich. *Prace Etnograficzne*. T. 43: 2015 nr 1 s. 1–12, streszcz. ang.

1892. MOĆKUN Sławomir: Znaczenie munduru polskiego żołnierza w kultywowaniu tradycji i patriotyzmu wśród Polonii kanadyjskiej. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 187–210, streszcz. ang.

XX w.

1893. NASI sąsiedzi Żydzi. Z dziejów relacji polsko-żydowskich na Kiełcczyźnie w XX wieku. Red. nauk. Agnieszka Dziarmaga, Dorota Koczwańska-Kalita, Edyta Majcher-Ociesa. Warszawa 2018.

Rec.: Urbanowicz Beata, *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 399–402.

1894. NIKIEL Dariusz: Figura Świadka Historii a praktyki upamiętniania „Żołnierzy Wyklętych”. *Prace Etnograficzne*. T. 44: 2016 nr 4 s. 293–306, streszcz. ang.

1895. NIKŽENTAITIS Alvydas: Abiejų Tautų Respublikos ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės praeitis lietuvių, baltarusių ir ukrainiečių atminties kultūroje po 1990 metų.

Lietuvos Istorijos Metraštis. 2016 [nr] 1 s. 49–70, streszcz. ang.

Przeszłość Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Wielkiego Księstwa Litewskiego w pamięci kulturowej Litwinów, Polaków, Białorusinów i Ukraińców po 1990 r.

1896. NISIOBĘCKA Aneta: Rola pamięci i tożsamości w środowisku emigrantów i re-emigrantów na przykładzie Polski i Francji. *Polish Migration Review*. 2018 nr 1 s. 36–49, streszcz. ang.

1897. NOWAK Witold: Uwagi o pojęciu bohaterów w historii. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 85–94.

Na kanwie 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

1898. ORŁOWSKA Beata A., Wasilewski Krzysztof: Kresy Wschodnie II RP we współczesnej pamięci zbiorowej mieszkańców ziemi lubuskiej. Gorzów Wielkopolski 2019 Wydaw. Nauk. Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 193, il.

1899. OSIŃSKA Anna Maria: Miejsce i pamięć. Spotkania bohaterów Stefana Żeromskiego z pamiętkami przeszłości. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 117–132, streszcz. ang., niem., ros.

1900. OSYPIUK Dorota: Pamięć zbiorowa mieszkańców Kodnia o Kościele unickim. *Kultura i Historia*. Nr 20: 2011 dane tekstowe (online), streszcz. ang. cz. 2.

1901. OŚWIECENIOWE zapisywanie pamięci. Red. Małgorzata Chachaj, Artur Timofiejew. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 312, streszcz. ang.

XVIII–XIX w.

1902. PAŁOSZ Jerzy: Pomnik wojenny jako przedmiot dyskursu politycznego i kulturowego na przykładzie niemieckich pomników na obecnym terenie Polski. [W:] *Oblicza świata w dyskursach kultury*. Księga pamiątkowa dedykowana Ignacemu S. Fiutowi. Kraków 2019 s. 239–256.

1903. PAMIĘĆ – historia – tożsamość. Edukacja i polityka historyczna w procesie konstruowania narracji naszej wspólnoty. Red. nauk. Mirosława Nowak-Dziemianowicz, Adam Konopnicki. Kraków 2019 Impuls 8° ss. 310, nlb. 1, il.

Z treści: Nowak-Dziemianowicz Mirosława, Konopnicki Adam: Wokół pytań o pamięć, historię, tożsamość s. 7–16; Konik Jacek: Archeologia – pamięć – tożsamość s. 31–38; Konopnicka Iwona: Ponadczasowy potencjał edukacyjny miejsc pamięci s. 39–48; Nowakowska Agnieszka: Nauczyciel historii jako twórca pamięci. Strategie przekazywania narracji historycznej

nauczycieli na przykładzie analizy lekcji „Unia lubelska” s. 49–61; Potracki Michał: Nośniki pamięci w kształtowaniu lokalnej świadomości historycznej wśród mieszkańców Raciborza – wybrane przykłady s. 63–75; Komosa Julita: Posttraumatyczna pamięć narodów Europy Środkowo-Wschodniej a polityka historyczna s. 77–89; Letko Paweł: Powstanie i działalność Rosyjsko-Lotewskiej Komisji Historyków (2011–2017) jako element realizacji polityki pamięci s. 91–104; Drażewski Mateusz: Ofensywa Armii Czerwonej z 1945 roku na ziemi opolskiej jako przykład znaczenia pamięci o podobnych wydarzeniach s. 105–117; Wietrzniok Marcin: Konstruowanie obrazu księcia Józefa Poniatowskiego jako bohatera narodowego w narracjach podręczników szkolnych do nauczania historii okresu II Rzeczypospolitej s. 119–139; Pogorzelska Marzanna: Sakralizacja Ireny Senderowej w przestrzeni edukacyjnej s. 141–153; Drochomirecki Bolesław: Film historyczny w edukacji filmowej s. 155–167; Kawiński Artur: Gdańsk po 1945 roku jako kreacja mitu żywego s. 169–182; Mendel Maria: Polskie pamięciomiejsca ostatnich lat s. 183–199; Cwierzniawicz Grzegorz: Teatr, którego sceną była miasto. O lokalności w Teatrze im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy s. 201–209; Nycz Edward: Na obcej ziemi – z obcymi i innymi. Badania wspólnoty polskiej w Niemczech s. 211–230; Kurek Dominik: Tożsamość grup pogranicza i jej internetowe implikacje – studium powiększenia miasta Opola s. 231–240.

1904. PAMIĘĆ Kresów – Kresy w pamięci. Pod red. Bogusława Tracza. Katowice–Gliwice–Warszawa 2019 Oddz. IPN–KSZpNP; Muzeum w Gliwicach; IPN 8° ss. 390, streszcz. ang.

Treść: Tracz Bogusław: Wstęp s. 7–9; Karwińska Anna: Małe ojczyzny – między pamięcią a mitem. Przykład Kresów s. 11–25; Nakoneczny Tomasz: Kresy na tle polskiego dyskursu postkolonialnego s. 27–42; Tracz Bogusław: Pamięć Kresów w powojennej Polsce. Przypadek górnośląski s. 43–66; Stravinskienė Vitalija: Między ojcowizną a ojczyzną. Przymusowa migracja Polaków z Wilna do Polski w latach 1944–1947 s. 67–85; Sawczuk Oleg: Wypędzenie Polaków z Wołynia w latach 1944–1946 s. 87–96; Bugaj Tomasz: „Mielismy wszystko [...], wszystko, co było potrzebne”. Kresy w pamięci Świadków Jehowy deportowanych na Syberię s. 97–115; Sobieraj Iwona: Rekonstrukcja pamięci prywatnej potomków Kresowian s. 117–127; Kaczorowski Andrzej W.: Bałakiem w PRL-owską cenzurę. Z działalności Witolda Szoligini w obronie pamięci o polskim Lwowie s. 129–138; Januszewska-Jurkiewicz Joanna: Związek Handcerstwa Polskiego w latach 1956–1989 wobec lwowskich tradycji handcerskich s. 139–160; Pelczyński Grzegorz: Literatura emigracyjna na straży pamięci o Kresach Wschodnich. Na przykładzie twórczości Michała Krzypina Pawlikowskiego s. 161–172; Strutyński Maciej: Polska i jej ziemie wschodnie w powojennej publicystyce Jędrzeja Giertycha s. 173–186; Kardas Mariusz: Kresy Wschodnie II Rzeczypospolitej w świetle prasy Wybrzeża Gdańskiego w latach 1945–1956 s. 187–210; Roguski Rafał: Pamiętniki i wspomnienia z wojny polsko-rosyjskiej 1919–1921 dotyczące Kresów, wydane po 1945 roku s. 211–225; Trzaskowska Grażyna: Wrocław na ratunek „Panoramie Raclawickiej”. Działania Społecznego Komitetu Panoramy Raclawickiej z lat 1980–1985 s. 227–247; Trembecka Marzena: Tożsamość i (nie)pamięć dawnych Kresów Wschodnich w polskiej literaturze najnowszej s. 249–266; Głowska-Grajper Małgorzata: Kresowa „turystyka sentymentalna” jako element kreowania pamięci o utraconych terytoriach. Spojrzenie socjologiczne s. 267–284; Kubit Bożena: Pamięć o Kresach w przestrzeni publicznej Gliwic s. 285–299; Chudziński Hubert, Śmigiełska Alicja: Kresy II RP w pamięci Sybiraków zamieszkałych w Wielkiej Brytanii s. 301–316; Wilgusiewicz Antoni: Stan świadomości Kresowian u progu istnienia III RP s. 317–332; Namolek Przemysław: W służbie wnilianom. Powstanie Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej w 1988 roku i pierwsze lata działalności s. 333–346; Sawicz Agnieszka: Między dyplomacją a konfliktami na styku

dwu konfesji. Relacje pomiędzy Kościołem rzymskokatolickim i Cerkwią unicką na pograniczu polsko-ukraińskim w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku s. 347–366.

1905. PIOTROWSKI Jacek: Prezydenci RP na uchodźstwie wobec obchodów świąt narodowych. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 5–20, streszcz. ang.

1906. PODBIELSKA Alicja: Święta rodzina z Markowej: kult Ulmów i polityka historyczna. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 575–606, streszcz. ang.

1907. RACZYŃSKA-KRUK Marta: Biskupin and myths of the beginning. A story of the Polish archaeology as starting point for a reflection on collective memory. *Kultura i Historia*. Nr 31: 2017 s. 287–298, streszcz. pol.

1908. ROCZNICE wielu znaczeń 1919/1939/1989. Czy odrobione lekcje historii? Zbiór studiów pod red. Marka Białokura i Anny Gołębiowskiej. Opole–[Bielsko-Biala] 2019 Wydaw. Uniw. Opolskiego; Wydaw. Cum Laude 8° ss. 345, il.

Treść: Białokur Marek, Gołębiowska Anna: Wstęp s. 7–8; Kaczmarek Ryszard: 1919/1939/1989 – rocznice wielu znaczeń z perspektywy śląskiej s. 9–18; Drzewiecki Andrzej: Od ORP „Pomorzanin” do ORP „Ślązak”. O polskiej flocie wojennej w rytmie uderzeń „bałtyckiego zegara dziejowego” 1919–1939–1989–2019 s. 19–32; Milewska Marta: Rocznicze wielu znaczeń – 1919/1939/1989 – w edukacji szkolnej s. 33–43; Gołębiowski Dariusz: Co każdy uczeń wiedzieć powinien, czyli trzy rocznice – 1919/1939/1989 na kartach gimnazjalnych i maturalnych arkuszy egzaminacyjnych s. 45–55; Pietrzak Michał: Współczesna tożsamość narodowa Polski, na tle wydarzeń 1919/1939/1989 s. 57–79; Białokur Marek: Trzy „dziewiątki” XX wieku. Między świętowaniem a pamiętaniem, czyli komu potrzebne są rocznice i dlaczego budzą emocje? s. 81–110; Kubis Barbara: „Odzykaliśmy niepodległość, ale wojna się jeszcze nie skończyła”. Pierwsze miesiące polskiej wolności 1919 roku w literaturze dokumentu osobistego s. 111–134; Załęczyński Jolanta: Traktat wersalski z 28 czerwca 1919 roku w świadomości historycznej w II RP, czyli wokół dyskursu na temat symbolicznej daty odrodzenia Polski s. 135–147; Skrzypek Miłosz: Kwestia cieszyńska na forum konferencji paryskiej w 1919 roku s. 149–158; Gołębiowska Anna: Odbudowa państwa polskiego w podręcznikach do propedeutycznego nauczania historii we współczesnej szkole podstawowej s. 159–172; Gruszczyk Marcela: Cyfrowi tubylerzy i papier. Konferencja pokojowa w Paryżu w świetle podręcznikowej narracji historycznej w szkole średniej s. 173–189; Misiurska Agnieszka: Dyskusja o Polsce 1919 roku w świetle francuskich i angielskich nagłówków prasowych s. 191–203; Mercik Joanna: „Public history” w obchodach rocznicowych na przykładzie projektu „W spadku po dziadku” s. 205–217; Wyleżek Maria: Powstania śląskie i plebiscyt w edukacji regionalnej. Jak przygotować młodego odbiorcę do recepcji treści historycznych? s. 219–229; Piotrowski Jacek: Niech przemówi źródło historyczne i wywoła emocje odbiorcy! Wrzesień 1939 roku w świetle relacji autobiograficznej, czyli propozycja pewnej prezentacji s. 231–248; Technańska Barbara: Akademia szkolna w rocznicę wybuchu II wojny światowej – sztampa czy emocjonalne przeżycie? s. 249–257; Puls Ewa: Sposoby realizacji międzyszkolnego, interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego pt. „Gdzie są dzieci z tamtych lat” – młodzi pytają. 80. rocznica

wybuchu II wojny światowej s. 259–284; Krzyżanowski Lech: Rok 1989 oraz rocznice pochodne, czy warte upamiętnienia? s. 285–297; Stinia Maria, Sanojca Karol: Wokół roku 1989, czyli jak czerwiec rozbija się o mur. Internet a budowanie rocznicowej świadomości s. 299–311; Skotnicka-Palka Małgorzata: „Nasz Cel – Wolna Polska”. Wybory 1989 roku s. 313–325; Kazimierz Krystian: Rok 1989 w relacjach świadków śląskiej opozycji. Projekt Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności w Katowicach – „Historia mówiona – poznaj historię najnowszą” s. 327–337.

1909. ROK 1945 (nie-)powroty. Inne opowieści o historii Polski. Teka refleksji. Red. Robert Traba. Gdańsk 2017.

Rec.: Tomkiewicz Ryszard, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 2 s. 399–401.

1910. RUTKOWSKA Krystyna: Językowo-kulturowa wizja dworu na Litwie. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 42: 2018 s. 151–172, streszcz. ang.

Współczesna pamięć najstarszych mieszkańców polskich wsi na Litwie o przedwojennych dworach.

1911. SACHARCZUK Joanna, Szwarz Alina: Politics of Memory and the State of Education Before and After Poland Regains Independence Using the Example of the City of Białystok – Contexts of Regional. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 445: Pedagogika. [Nr] 35/1: 2018 s. 35–53, streszcz. pol.

1912. SEMKÓW Piotr: „Non omnis moriar”. Kresowe nekropolie strażnikami pamięci o polskości. *Rocznik Kresowy*. R. 3: 2017 nr 3 s. 37–58, streszcz. ang., niem., ros.

XX–XXI w.

1913. SKRZYPEK Jacek: „Pamięć” relacji polsko-niemieckich. Przykład wsi Czermin. *Prace Etnograficzne*. T. 44: 2016 nr 2 s. 107–121, streszcz. ang.

1914. SOBCZYK Dominik: Arnoszt z Parubic [1297–1364] w pamięci lokalnej Kłodzka. *Meluzyna*. R. 3: 2016 nr 2 s. 49–59, streszcz. ang.

Arcybiskup praski.

1915. STACHOWIAK Andrzej: Niemieckie cmentarze na Ziemiach Zachodnich jako miejsce niepamięci. *Prace Etnograficzne*. T. 43: 2015 nr 2 s. 123–140, streszcz. ang.

1916. STRASZYŃSKA Anna: Teoria wyzwolenia. Warszawska Praga. Warszawa 2019 nakł. aut. 8° ss. 159, il.

1917. STRYJEK Tomasz: Modele polskiej polityki pamięci. Obrazy wojny o Lwów w listopadzie 1918 roku w polskich periodykach polityczno-społecznych w miesiącu stulecia

niepodległości Polski. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 2 s. 99–131, streszcz. ang.

1918. SZAJDA Marek: Żydowska pamięć o Polsce lat 1967–1968. Analiza doświadczeń i emocji na podstawie wybranych wspomnień. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 1 s. 44–79, streszcz. ang.

1919. SZCZYPKOWSKI Łukasz: Dawna fotografia jako źródło do badań pamięci historycznej mieszkańców małej społeczności na przykładzie Książenic w południowej Wielkopolsce. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 5–27, streszcz. ang.

1920. SZOPA Grzegorz: Orleża Przemyskie. Narodziny legendy we wspomnieniach świadków. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 261–280.

1921. SZYMALA Jacek: Hadziacz 1658–2018. Szkic historyczno-wizualny. *Kultura i Historia*. Nr 34: 2018 s. 197–209, streszcz. ang.

1922. ŚLESZYŃSKI Wojciech: Historia w służbie polityki. Zmiany polityczne a konstruowanie przekazu historycznego na ziemiach białoruskich w XX i XXI wieku. Białystok 2018.

Rec.: Radzik Ryszard, *Studia Białorusko-historyczne*. Vol. 13: 2019 s. 406–408.

1923. ŚWIADEK. Jak się staje, czym jest? Pod red. Agnieszki Daukszy, Karoliny Koprowskiej. Warszawa 2019 IBL PAN 8° ss. 395, nlb. 1. (NH Nowa Humanistyka; t. 51).

Treść: Dauksza Agnieszka: Świadek: jak się staje, czym jest? s. 7–12; Tokarska-Bakir Joanna: „Bracia miesiac”: świadectwo sprawców (komunikat konferencyjny) s. 15–31; Janicka Elżbieta: Obserwatorzy uczestniczący i inne kategorie. O nowy paradygmat opisu polskiego kontekstu Zagłady s. 32–60; Sedyka Roma: Od świadków do postronnych. Kategoria „bystander” i analiza podmiotów uwikłanych s. 61–82; Koprowska Karolina: Okolica: wymiary postronności na wsi s. 83–98; Sugiera Małgorzata: Badacz jako świadek: między wiedzą uniwersalną a lokalną s. 99–118; Heydel Magda: „Wszystkich przesłuchano, tylko nas nie”. Tłumacz ustny jako świadek s. 119–133; Nycz Ryszard: My, świadkowie s. 137–150; Niziołek Grzegorz: Władza świadectwa. Między polityką a etyką s. 151–163; Dauksza Agnieszka: Ustanawianie świadka s. 164–197; Haska Agnieszka: „Dowody i zeznania”. Świadectwa o Zagładzie w pierwszych latach powojennych s. 198–211; Grzybowska Katarzyna: Świadek wobec triady: prawda – sprawiedliwość – wyrok. Refleksje na kanwie procesu Amona Götha s. 212–227; Leociak Jacek: Redefinicja kategorii świadka i świadectwa. Wokół rzeczy wykopanych na terenie miejsca-po-gecie w Warszawie s. 231–244; Borowski Mateusz: Świadek w medialnych asambłach s. 245–263; Malczyński Jacek: Jak drzewa świadczą? W stronę nie-ludzkich figuracji świadka s. 264–277; Smykowski Mikołaj: Ekologiczne świadectwo Zagłady. Repatriacja mirabelki na Muranów s. 278–291; Kowalcze-Pawlik Anna: „Uczyliś mnie teraz sprawozdawcą twego końca”: świadectwo w „The Tragedy of Mariam” Elizabeth Cary s. 295–315; Tomczok Marta: Mydło – mięso – opał. Granice fantazji polskich świadków Zagłady s. 316–328; Bojarska

Katarzyna: Świadection artystyczne – przypadek Ottona Dova Kulki s. 329–349; Szczepan Aleksandra: O wystawianiu historii. Świadek Zagłady na scenie zbrodni s. 350–366; Kobielska Maria: Świadek na wystawie. Świadectiona w nowych muzeach historycznych s. 367–382.

1924. TOKARZ Tomasz: Koncepcja „polityki historycznej” w myśli konserwatystów polskich. *Kultura i Historia*. Nr 19: 2011 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

1925. TRUDZIK Artur Mariusz: Aktywność Polskiego Ruchu Wolnościowego „Niepodległość i Demokracja” (PRW „NiD”) oraz publicystyka na łamach „Trybuny” w aspekcie upamiętniania wydarzeń historycznych i pielęgnowania polskości na obczyźnie. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 211–218, streszcz. ang.

Lata 1945–1956.

1926. WACHUŁA Michał: Refleksja o statusie miejsca-po-obozie na przykładzie krakowskiej Fabryki Kabli w perspektywie relacji Joanny Ringel. *Narracje o Zagładzie*. Nr 3: 2017 s. 345–360, streszcz. ang.

Od 1942 r.

1927. WIERZEJEWSKI Wawrzyniec: Skwer imienia Wincentego i Jana Wierzejewskich. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 22: 2016 s. 130–139.

W Poznaniu, od 21 III 2016 r.

1928. WOLFF-POWĘSKA Anna: Gdańsk a sprawa polska. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 181–204.

Od 1989 r.

1929. WOLSZA Tadeusz: Święto Niepodległości 11 listopada i inne święta narodowe w działalności propagandowej i edukacyjnej rządu RP na obczyźnie (lata czterdzieste i pięćdziesiąte XX w.). *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 21–44, streszcz. ang.

1930. WORK in progress. Konfrontacje trzeciego pokolenia po Zagładzie. Red. Jagoda Budzik. Kraków–Nowy Sącz 2018 Pasaże 8° ss. 110, nlb. 2, il.

Rec.: Krupa Bartłomiej: Praca wre. *Narracje o Zagładzie*. Nr 4: 2018 s. 481–486.

1931. WÓYCICKI Kazimierz: Krótka historia UPA dla Polaków. Czy historycy nas pogodzą. Warszawa–Zalesie Górne 2019 Pracownia Wydawnicza 8° ss. 214, nlb. 2.

1932. WRZESIEN 1939. Historiografia – pamięć – mity. Praca zbiorowa. Pod red. Natalii Filinowicz, Łukasza Radulskiego, Tomasza Wesołowskiego. Białystok 2019 Ośr. Badań Historii

Wojsk. Muzeum Wojska 8° ss. 270, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Włodarkiewicz Wojciech: Kampania polska 1939 roku – stan badań, uproszczenia i mity s. 7–23; Rezmer Waldemar: Straty osobowe Armii Czerwonej w kampanii polskiej 1939 roku – próba zbilansowania s. 25–40; Tym Juliusz S[tanislaw]: Stan badań nad działaniami kawalerii polskiej w kampanii 1939 roku s. 41–64; Szkudliński Jan: Główne kwestie sporne dotyczące obrony Westerplatte w historiografii polskiej ostatniego dwudziestolecia s. 65–72; Filinowicz Natalia: Pomnik Obrońców Białegostoku – próba kreowania pamięci zbiorowej przez władze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej s. 73–113; Zych Tadeusz: Marszałek Śmigły-Rydz – personifikacja klęski s. 115–124; Wesołowski Tomasz: Porucznik Witold Kiewlicz (1909–1977): studium przypadku autoheroizacji kombatanckiej i mechanizmów działania polityki odznaczeniowej władz PRL s. 125–205; Strenkowski Jarosław: Jeszcze jeden głos w sprawie bitwy o Zambrów s. 207–270.

1933. WRZESIŃSKA Anna Maria: Kopiec Kościuszki w Żychlinie i nie tylko tam, jako przykład walki Polaków o utrzymanie tożsamości narodowej podczas zaborów. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 87–96.

1934. WYDARZENIA – od traumy do euforii. Red. Ewa Golachowska, Dorota Pazio-Włazłowska. Warszawa 2018 Inst. Sławistyki PAN plik tekstowy PDF (22,8 MB), streszcz. ang. (Kultura na Pograniczach; 13).

Z treści: Drozd Katarzyna Anna: „W szponach GPU” Franciszka Alachnowicza i jego znaczenie dla rozwoju białoruskiej literatury łagrowej. Wybrane aspekty s. 11–23; Sidor Monika: Festyn i chaos. Studium historii subiektywnej w „Marcu siedemnastego” Aleksandra Sołżenicyna s. 25–36; Twardowska-Andrzejuk Marta: „Nie do opisanego, nie do wyobrażenia”. Obrazy wojennej polskości widziane przez pryzmat twórczości Marthy Gellhorn s. 37–44; Rychert Małgorzata: „The Wall”, muzyczna opowieść o historycznych i życiowych barierach s. 81–90; Cyran Grzegorz: Pedagogiczno-religijne reperkusje doświadczenia odnowy charzmatycznej w aspekcie wolności (przykład Polski) s. 93–103; Dołowy-Rybińska Nicole: Pielgrzymka papieża Jana Pawła II jako motywator działań na rzecz języka kaszubskiego. Rola prestiżu języka i postawy użytkowników w procesie zachowania języka mniejszościowego s. 121–130; Krzyżanowski Piotr Jacek: „Zamknięci w klatce”. Trauma Cyganów w powojennej Polsce po przymusowym osiedleniu i zakazie wędrowki w 1964 roku s. 131–148; Urbanowicz Adam Andrzej: Tryumf Słowian nad „germańskim agresorem”. Prasa Pomorza Zachodniego (w latach 1945–1948) o zakończeniu II wojny światowej i „odzyskaniu” Ziemi Zachodnich i Północnych s. 149–162; Smalānčuk Alaksandr: Verasen’ 1939 goda ū gistoryi Belarusi. Nacyānal’ny pospeh ci sacyāl’naā traŭma? s. 163–172.

Dostępne online.

XX–XXI w.

1935. WYSIEDLENIA i wypędzenia. Jakiego pomnika nazistowskich deportacji nam potrzeba? Debata publiczna, 8 grudnia 2017 r. Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu. Pod red. Jacka Kubiaka. Poznań–Warszawa 2019 Wydaw. Miej. Posenania; Fund. Konrada Adenauera w Polsce 8° ss. 64, nlb. 2, 68, nlb. 2.

Współwyd.: Aussiedlungen und Vertreibungen. Was für ein Mahmal gegen die nationalsozialistischen Deportationen

brauchen wir? Öffentliche Debatte, 8. Dezember 2017, Fakultät für Politikwissenschaften und Journalismus der Adam-Mickiewicz-Universität in Poznań.

Oprawne w kierunku przeciwnym.

1936. WYSMULEK Jakub: Dąbrowszczacy: między symbolem antyfaszyzmu a polityką antykomunizmu. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 2 s. 133–161, streszcz. ang.

W polityce historycznej PRL-u i III RP.

1937. ZAWIŁA Małgorzata: Dziedziczenie przedwojennych cmentarzy na terenach postmigracyjnych Polski. Kraków 2019 Wydaw. UJ 8° ss. 267, il. (Jagiellońskie Monografie Religioznawcze).

1938. ZIELIŃSKA Katarzyna: Pamięć o powstańcach – chlubna tradycja czy konieczność i obowiązek? Rozważania na przykładzie okolicy

Zbąszynia. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 23: 2017 s. 107–111.

Powstanie wielkopolskie.

1939. ŻEBROWSKA Anna: Minuüşčyna vačami żyharoŭ belarуска-літоўска-пол’скага пармеžжа (na przykładze vybranyh vēsak Mądzel’skaga i Valožynskaga raėnaŭ). *Studia Białorusiŭstyczne*. Vol. 12: 2018 s. 83–101, streszcz. ang., pol.

Przeszłość oczami mieszkańców białorusko-litewsko-polskiego pogranicza, XX w.

1940. ŻUKOWSKI Tomasz: Wielki retusz. Jak zapomnieliśmy, że Polacy zabijali Żydów. Warszawa 2018.

Rec.: Czaplński Przemysław: Prawda i co dalej. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 653–664; Kaczmarek Olga, *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 795–799.

7. OCHRONA I KONSERWACJA ZABYTKÓW

Zob. poz. 700, 3280, 3980, 4275, 7110, 8454, 8520.

1941. ANDRON Małgorzata: Badania konserwatorskie polichromii stropu kościoła pw. św. Jana Chrzyciciela w Turośli. Problematyka zachowania i aranżacji wartościowych historycznych i artystycznie nawarstwień historycznych. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 25: 2019 s. 173–188, streszcz. ang.

1942. ARTEMIUK Jakub: Geneza pojęcia zabytku archeologicznego w prawie polskim. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 4: 2015 no. 2 s. 105–119, streszcz. ang.

Od 1918 r.

1943. [BABIJ Nadežda] Babij Nadija, Gubal Bogdan: Drzwi i bramy Stanisławowa z XIX i początku XX wieku. Stan zachowania i proces restaurowania zabytków na początku XXI wieku. *Rocznik Kresowy*. R. 4: 2018 nr 4 s. 7–43, streszcz. ang., niem., ros.

1944. BAKUN Elżbieta: Sprawozdanie z prac konserwatorsko-restauratorskich przy sufitach oficyny dworskiej w Wiśniowej w powiecie strzyżowskim. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 5: 2019 s. 27–57, streszcz. ang.

1945. BOREK-FIRLEJCZYK Joanna: Zapomniany nagrobek – renesansowe epitafium Stanisława i Jadwigi Myszkowskich z kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Bestwinie. Odkrycie i konserwacja. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 371–390.

1946. DYMAREK Anna: Konserwacja ksiąg meldunkowych miasta Bydgoszczy. Stan zachowania i plany konserwacji. *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 391–397, streszcz. ang., niem.

Z l. 1822, 1837–1920, 1936.

1947. FIJAŁKOWSKA Izabela: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Konserwatora Zabytków w Grudziądzu w roku 2018. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 305–316.

1948. FILIP Ewa: Działalność Stowarzyszenia Opieki nad Starymi Cmentarzami w Sanoku w latach 2014–2016. *Rocznik Sanocki*. T. 12: 2017 s. 207–211.

1949. FRĄCKIEWICZ Anna: Sprawozdanie Wydziału Rejestru Zabytków i Dokumentacji Zabytków WUOZ w Lublinie z działalności w 2018 roku. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 171–174, streszcz. ang.

1950. FRĄCKIEWICZ Anna: Zabytki nieruchome objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków „A” woj. lubelskiego w 2018 roku. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 272–277.

1951. GODEK Mariusz: Zespół pałacowo-parkowy w Kozach – kompleksowy remont konserwatorski w latach 2011–2015. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 52–75.

1952. GREDKA-LIGARSKA Iwona: Konserwacja muzealiów jako utwór pracowniczy i jako przedmiot świadczenia cywilnoprawnego. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 37–43, streszcz. ang.

1953. JASIK Mateusz, Marszałec Janusz: Dwie koncepcje rewitalizacji Westerplatte. Głos w dyskusji. *Gdańskie Studia Muzealne*. Seria Nova. Nr 1(11): 2019 s. 234–247, streszcz. ang.

1954. KACZMARZYK Jan: Kapliczka Matki Bożej Łaskawej w Konradowie 1917–2017 – krótka historia wraz ze sprawozdaniem z restauracji zabytkowej kapliczki. *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 209–218, streszcz. ang.

Wzniesiona w intencji ocalałych z cholery mieszkańców.

1955. KAZIMIROWICZ Janusz: Historia konserwacji pewnej skrzynki na kosztowności. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [R.] 7: 2019 s. 118–151.

1956. KĘDZIOREK Anna: Konserwacja kurtki mundurowej Jana Leona Hipolita Kozietulskiego. *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 262–271.

Z pocz. XIX w.

1957. KLIMALA-GĄDEK Ewa: Rewitalizacja ruin zamku w Lanckoronie. *Rocznik Babiogórski*. T. 20: 2019 s. 69–79, streszcz. ang.

Z XIV w.

1958. KOBUSZEWSKA-BIESKE Marianna: Konserwacja portretu Leona Karola Marcina barona Konopki h. Nowina. *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 282–291.

Autor nieznan, XIX w.

1959. KONOŃCZUK Wojciech, Markiewicz Lucyna: Renowacja dziewiętnastowiecznych nagrobków na cmentarzu prawosławnym w Szczytach-Dzięciołowie. Z problematyki konserwacji zabytkowych nekropolii wiejskich na Podlasiu. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 25: 2019 s. 79–114, streszcz. ang.

1960. KONSERWACJA zapobiegawcza srodowiska. [T.] 8: Dziedzictwo nasze czy obce? Pod red. Katarzyny Zdeb, Kamila Rabięgi i Rafała Soleckiego. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego; we współpr. z Fund. Res Publica Multiethnica 4° ss. 261, nlb. 2, il., mapy, streszcz. ang. (Archaeologica Hereditas. Prace Instytutu Archeologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; 16).

Materiały konferencji naukowej „Dziedzictwo nasze czy obce. Sto lat dyskusji o niepodległej Polsce”, Warszawa, 2018 r.

Tręś: Solecki Rafał, Zdeb Katarzyna: Wprowadzenie s. 5–7; Kobyliński Zbigniew: To (nie) jest moje dziedzictwo: dziedzictwo kulturowe jako źródło akceptacji odmienności czy źródło wrogości międzygrupowej? s. 9–15; Chabiera Aleksandra: Niechciane dziedzictwo – pożądany rozwój. Przewycięzanie paradoksów s. 17–21; Raczynska-Mąkowska Ewa: Fordon – Jedno Miasto – Trzy Kultury – aktywność społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji miasteczka s. 23–30; Warmińska-Mazurek Katarzyna: Przykład Zespołu Cerkiewnego w Radrużu i problem zagospodarowania dawnych cerkwi grekokatolickich istniejących na terenie powiatu lubaczowskiego s. 31–38; Bergman Eleonora: Henryk Stifelman [1870–1938] i synagogi w stylu dworskowym s. 39–45; Koziarowicz Natalia: Przywracanie pamięci o żydowskim dziedzictwie wybranych miast Mazowsza – próba analizy historycznej świadomości mieszkańców s. 47–54; Zdeb Katarzyna, Adamiec Jacek: Nowe technologie w ochronie nienaruszalności cmentarzy żydowskich s. 55–59; Sulimowicz-Keruth Anna: Krymskokaraïmskie zbiory literatury ludowej w Polsce s. 61–69; Wróblewski Paweł: Zbory braci polskich między Nidą a Nidzią – (ni)czyje dziedzictwo? s. 71–96; Kielbasa Bartosz: Dziedzictwo protestancie i jego ochrona we wschodniej Wielkopolsce na przykładzie gminy Dobra (powiat turecki) s. 97–106; Szostek Konrad: Stan zachowania i problematyka ochrony podwarszawskich cmentarzy ewangelickich s. 107–115; Żurek Magdalena: Dziedzictwo nasze czy obce? PRL wobec dziedzictwa narodowego dawnych Prus Wschodnich s. 117–127; Solecki Rafał: Zanikłe siedliska poniemieckie na obszarze Warmii i Mazur. Przykład kolonii Wilki (Wólken), gm. Dobre Miasto s. 129–134; Sieradzian Wiesław: Zamek malborski w XX w. (do 1960 r.) w niemieckiej i polskiej narracji historycznej. Dziedzictwo nasze czy obce? s. 135–145; Stanaszek Łukasz Maurycy: Wielokulturowość nadwiślańskiego Urzeczka s. 147–156; Bąk Judyta, Labuda-Lis Małgorzata: „Co z tymi familokami?” Przypadek osiedla robotniczego Hugona w Radzionkowie s. 157–164; Zeman-Wisniewska Katarzyna: Filia Domu Sierot Janusza Korczaka „Różyczka” – zachowanie pamięci i formy upamiętnienia s. 165–172; Zdeb Katarzyna: Zanik podworskiego osadnictwa – zubażanie krajobrazu kulturowego s. 173–182; Rabięga Kamil: Cmentarze niekatolickie powiatu tureckiego – stan zachowania i problem ochrony „obcego” dziedzictwa s. 183–224; Wojtkowska Agnieszka: Trudne dziedzictwo niemieckich obozów śmierci na przykładzie hitlerowskiego obozu zagłady Żydów w Bełżcu s. 225–230; Drozd Andrzej: Zabytki kultury Tatarów z Ostroga i Juwkowców na Wołyniu s. 231–253; Kobyliński Zbigniew, Szczepankowski Łukasz: Obraz Słowian w podręcznikach szkolnych używanych na terenie Polski w pierwszej połowie XX wieku jako przykład podtrzymywania i kreowania świadomości etnicznej na podstawie argumentów archeologicznych i historycznych s. 255–261.

T. 1. Warszawa–Zielona Góra 2012.

1961. KRASNOWOLSKI Bogusław: Prace konserwatorskie w Krakowie w 2018 dofinansowane ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa. *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 249–268, streszcz. ang.

1962. KRAWCZYK Bogdan: Rewaloryzacja Pałacu Saskiego w Kutnie. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 551–560.

Z 1749/1750 r.

1963. KRAWCZYK Ryszard: Czy Polakom potrzebne są zabytki? Kilka słów o niszczeniu zabytków nieruchomych w Polsce. *Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2019 s. 153–168, streszcz. ang.

1964. KUDŁA-HERNER Sylwia: Pałac w Wilkowicach. Badania odkrywkowe warstw

malarskich. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 291–299. XVIII–XX w.

1965. KULIG Jacek: O organach historycznych Małopolski. *Małopolska*. [T.] 20: 2018 s. 191–226, streszcz. ang.

Prace konserwatorskie.

1966. LENARCZYK Leszek: Ochrona zabytków archeologicznych z badań ratowniczych wielkopowierzchniowych. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 9: 2018 s. 89–107.

1967. MAJOREK Bartosz: Prace konserwatorskie w Parku Miejskim im. Franciszka Kachla w Bytomiu. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 76–85. XIX w.

1968. MERTA-STASZCZAK Adriana: Czynniki wpływające na stan zachowania obiektów zabytkowych po 1945 roku na Dolnym Śląsku. *Spółeczeństwo i Ekonomia*. [R. 3]: 2016 nr 1 s. 27–46, il., streszcz. ang.

1969. MIKOŚ Tadeusz, Tajduś Antoni, Szumiński Andrzej: Fascynujący świat zabytków podziemnych i naziemnych. Górnicy na ratunek najcenniejszych podziemi i miast. 80 lat badań i doświadczeń w zbiorach archiwalnych 100-letniej Katedry Geomechaniki, Budownictwa i Geotechniki Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. Kraków 2019 Wydaw. AGH 8° ss. 551, nlb. 1, il.

Lata 1919–2019.

1970. NOWALIŃSKA Małgorzata, Sękowska Anna: Ostatnie realizacje konserwatorskie obrazów Matki Boskiej z Dzieciątkiem w typie Hodegetrii Krakowskiej z województwa śląskiego. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 418–434.

1971. OPUS temporis. Aneks. Toruńskiej katedry historia najnowsza. Prace konserwatorskie i restauratorskie w latach 2018–2019. Red. nauk. Katarzyna Kluczajd; konsultacja Piotr Birecki, Elżbieta Pilecka. Toruń 2019 TWD 4° ss. 116, il.

Z treści: Kluczajd Katarzyna: Światło, obraz, muzyka w toruńskim kościele Świętojańskim. Stara przestrzeń w nowym blasku s. 13–28; Opus temporis – aneks: kronika fotograficzna s. 29–80; Łyczak Bartłomiej: Dawny barokowy ołtarz główny w kościele Świętojańskim w Toruniu i jego przekształcenia s. 83–96; Majoch Sławomir: Ostatni nazareńczyk. O Julianie Waldowskim (1854–1912) i jego obrazach w toruńskiej katedrze s. 97–110.

1972. POLASKA Joanna: Konserwacja obrazu „Najświętsza Maria Panna Królowa Rodzin” z kościoła parafialnego pw. Najświętszej Marii Panny Królowej Rodzin w Białymstoku. *Biuletyn*

Konserwatorski Województwa Podlaskiego. Z. 25: 2019 s. 189–200, streszcz. ang. XX–XXI w.

1973. PÓL TORAK Małgorzata: Z działalności Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w latach 2018–2019. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 25: 2019 s. 225–233, streszcz. ang.

1974. PRACE konserwatorskie i remontowe przy zabytkowych obiektach i zespołach architektonicznych w 2018 roku. [Aut.] Kinga Doraczyńska-Dziuba [i in.]. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 127–157, streszcz. ang.

1975. PRACE konserwatorskie na terenach zabytkowych założeń ogrodowych i cmentarzy w 2018 roku. [Aut.] Agata Dąbrowska [i in.]. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 158–170, streszcz. ang.

1976. PRACE konserwatorskie prowadzone przy zabytkach ruchomych w 2018 roku. [Aut.] Dorota Dzięga, Beata Lechocka, Barbara Stolarz, Grażyna Żurawicka. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 87–126, streszcz. ang.

1977. RAJCAKOWSKI Krzysztof: Restauracja pomnika upamiętniającego leśników poległych w czasie II wojny światowej. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.] 2019 s. 136–137.

Odsłonięty w 1919 r. w Bolesławcu; renowacja w 2018 r.

1978. RAJNA Karolina: Warsztat Aleksandra Kobzdeja [1920–1972] w kontekście konserwacji asamblażu „Szczelina między różowym i czerwonym” ze zbiorów Muzeum Narodowego we Wrocławiu. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 27: 2018 s. 291–303, streszcz. niem., ang., fr.

Asamblaż z 1967 r.

1979. RANY pamięci. Ślady zniszczeń z okresu II wojny światowej w topografii miasta. W 80. rocznicę wybuchu II wojny światowej. Warszawska Konferencja Konserwatorska, 26–27 września 2019 r. Red. merytoryczna i koordynacja publikacji Anna Jagiellak, Paulina Świątek. Warszawa 2019 M.St. Warszawa 8° ss. 180, il., streszcz. ang.

Z treści: Świątek Paulina: Materialne ślady pamięci o zniszczeniach II wojny światowej w topografii Warszawy – rozpoznanie, potrzeba zachowania i sposoby eksponowania w przestrzeni miejskiej s. 11–17; Mackiewicz Michał: Ślady zniszczeń z czasów ostatniej wojny w architekturze Warszawy. Przyczynek do dziejów miasta i historii militarnej s. 19–34; Czyński Maciej: Mur arkadowy przed Domem Artysty Plastyka przy ulicy Mazowieckiej w Warszawie s. 35–46; Kordek Piotr: Konserwacja elewacji budynku szkoły przy ul. Czarnieckiego 49 w Warszawie

s. 47–63; Jagiellak Anna: Rany pamięci na Starym Mieście w Warszawie. Ślady działań II wojny światowej w kontekście niemieckich wizji Warszawy s. 65–76; Oleksicki Antoni: Napisy na murach z czasów II wojny światowej we współczesnej przestrzeni publicznej Warszawy s. 77–89; Grabowski Konrad: „Rany pamięci” jako zadanie konserwatorskie s. 91–102; Mącik Hubert: Rana w krajobrazie miasta. Przypadek lubelskiego Podzamcza s. 103–112; Grabowski Klaudiusz: Wyspa ruin. Problemy z zagospodarowaniem gdańskiej Wyspy Spichrzów w latach 1945–1989 – niezrealizowane plany i zbudowane obiekty s. 113–134; Nadolny Rafał: Czy w Poznaniu rok 1945 jest raną w pamięci mieszkańców? Rzecz o zachowanych śladach walk o „Festung Posen” s. 135–148; Marszałec Janusz: Pole Bitwy Westerplatte – ślady wojny i ich współczesne życie s. 149–165; Barański Marek: Zraniony dom, przy zranionej ulicy, w zranionym mieście s. 167–175.

1980. RENOWACJA czy rekonstrukcja. Prace konserwatorskie prowadzone na zamku Rabsztyn. Red. Jacek Sypień, Tomasz Szygulski. Olkusz 2019 Grafpress 8° ss. 48, il. Stow. „Zamek Rabsztyn” w Olkusz.

Materiały z sesji popularnonaukowej, Olkusz, 20 IX 2019 r.

Treść: Janczykowski Jan: Prace rewaloryzacyjne w małopolskich zamkach w kontekście doktryn konserwatorskich s. 5–9; Kadłuczka Andrzej, Przygodzki Dominik: Prace projektowe na zamku w Rabsztynie w kontekście europejskich realizacji i doktryn konserwatorskich s. 11–16; Kaczmarczyk Agnieszka, Sypień Jacek: Prace konserwatorskie i rekonstrukcyjne prowadzone na zamku Rabsztyn w XX i XXI wieku s. 17–23; Gacek Magdalena: Rzeźba architektoniczna zamku w Rabsztynie. Fundator, atrybucja, rekonstrukcja, program ideowy s. 25–30; Szygulski Tomasz: A pod zamkiem był dwór. Historia dworu starościńskiego w Rabsztynie s. 31–36; Sypień Jacek: Na Rabsztyn – zarys historii ruin zamku Rabsztyn, jako destynacji turystycznej w XIX i XX wieku s. 37–48.

1981. SALAMON-MIŁOBOSZEWSKA Monika: Renowacja krypt grobowych w kościele i zabytkowych nagrobków na cmentarzu w Opinogórze – działania podjęte w ramach projektu. *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 6: 2019 s. 7–20.

1982. SPRAWOZDANIE z działalności w zakresie ochrony zabytków archeologicznych na terenie woj. lubelskiego w 2018 roku. [Aut.] Iwona Gołub, Wiesław Koman, Dariusz Włodarczyk, Paweł Zieniuk. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 7–86, streszcz. ang.

1983. STASZEL Marcelina: Konserwacja konsoli w stylu Ludwika XV z 2. poł. XVIII w. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 209–210.

1984. STOLARZ Barbara: Prace konserwatorskie i restauratorskie przy wybranych elementach wyposażenia kościoła klasztoru dominikanów w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 324–335.

1985. STOLARZ Barbara: Realizacje prac konserwatorskich i restauratorskich przy wyposażeniu i wystroju kaplicy Matki Bożej kościoła

parafialnego pw. Wniebowzięcia NMP w Kraśniku. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 310–318.

1986. TARCZA zegarowa z pierwszej połowy XVII wieku z Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie – zagadnienia historyczno-stylistyczne oraz technologiczno-konserwatorskie. [Aut.] Paula K. Śwituszek [i in.]. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 442: Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo. [Nr] 49: 2018 s. 231–260, streszcz. ang.

1987. TUR-MARCISZUK Katarzyna: Zabytki nieruchome objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków „B” woj. lubelskiego w 2018 roku. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 278–293.

1988. WIEJA Tomasz: Ochrona i adaptacja zabytkowych podziemnych wyrobisk. Kraków 2019 Wydawnictwa AGH 8° ss. 348, nlb. 1, streszcz. ang. Akad. Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica. (Rozprawy, Monografie. Dissertationes, Monographs; 358).

Tyt. równol.: Preservation and adaptation of underground mine sites of historical interest.

1989. WILDNER-NUREK Iwona: Karta ewidencyjna ogrodu historycznego – nowa forma katalogowania zabytków ogrodowych. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 217–223.

1990. WIŚNIEWSKA Alicja: Zagadnienia związane z wymianą posadzek podczas rewaloryzacji bazyliki Św. Stanisława w zespole OO. Dominikanów przy ul. Złotej 9 w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 336–341.

1991. WŁODARCZYK Katarzyna: Działalność Przedsiębiorstwa Państwowe Pracowni Konserwacji Zabytków Oddział w Olsztynie w świetle zasobu Archiwum Państwowego w Olsztynie. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 2 s. 379–389, streszcz. ang., niem. Od 1951 r.

1992. WOJCIECHOWSKA-GRYGO Agata: Rola badań architektonicznych w procesie rewitalizacji na przykładzie badań architektonicznych dawnej zajezdni trolejbusowej w Olsztynie. *Olsztyński Rocznik Konserwatorski*. T. 4: 2018/2019 [dr.] 2019 s. 5–21.

Lata 1939–2019.

1993. WRONA Mariusz: Problematyka konserwacji wypraw szlacheckich i terrazzo okresu

dwudziestolecia międzywojennego w Polsce. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 211–216, streszcz. ang.

1994. ZABYTKOWE dokumenty uwierzytelnione pieczęciami. Konserwacja i badania. Pod red. Małgorzaty Grocholskiej i Katarzyny Krocza. Wyd. 1. Wrocław 2019 Ossolineum 8° ss. 174, nlb. 2, il. (Osso Wczoraj i Dziś).

Treść: Krocza Katarzyna: Wstęp s. 7–11; Karwowska-Gorek Monika: „Konserwacja 200 bezcennych dokumentów na 200-lecie Ossolineum” – wybrane zagadnienia konserwatorskie s. 13–32; Machaj Hanna: Pieczęcie, ich zniszczenia i konserwacja w ramach projektu „Konserwacja 200 bezcennych dokumentów na 200-lecie Ossolineum” s. 33–48; Skrocka-Kowalewska Aleksandra: Konserwacja pasmanterii i opraw tekstylnych przy dokumentach pergaminowych s. 49–58; Jabłońska Elżbieta, Koziellec Tomasz, Jabłonskaja Ivona: Badania konserwatorskie dokumentów pergaminowych uwierzytelnionych pieczęciami woskowymi wystawionych przez Bolesława Wstydlivego i Jądwigę, królową polską s. 59–73; Grupa Małgorzata: Tekstylna i ich analiza na przykładzie dwóch dokumentów pergaminowych ze zbioru Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu s. 75–84; Czajka Anna: Dawne metody zabezpieczania pieczęci woskowych. Wstęp do badań s. 87–100; Jabłonskaja Ivona: Problematyka konserwatorska średniowiecznych dokumentów

pergaminowych uwierzytelnionych pieczęciami woskowymi – ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego w Gnieźnie s. 101–117; Grocholska Małgorzata, Drawc Marta: Dyplomata w zbiorach Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Stan zachowania kolekcji s. 119–154; Wykresy obrazujące stan zachowania ossolińskiej kolekcji dokumentów uwierzytelnionych pieczęciami s. 155–159; Katalog obiektów objętych projektem s. 160–170.

Rec.: Dudzikowski Piotr, *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 211–216.

1995. ZAJĄC Izabela: Diagnostyka zabytkowych albumów do przechowywania fotografii. Identyfikacja i badania fotografii pochodzących z XIX i początków XX wieku. Ocena możliwości przeprowadzenia zabiegów dezynfekcji i odkwaszania. Warszawa 2019 Akad. Sztuk Pięknych 8° ss. 431, nlb. 1, il.

1996. ŻMUDZIŃSKA-NOWAK Magdalena: Local architecture heritage in the integrated approach. Research – protection – education. Gliwice 2019 Wydaw. Politech. Śląskiej 8° ss. 182, nlb. 2, il., streszcz. pol.

Od pol. XVIII w.

8. POSZCZEGÓLNE NAUKI POMOCNICZE

a) Ogólne

Zob. poz. 477, 530.

1997. ARCHIWALNE dziedzictwo. Red. Adam Szot. Białystok 2017.

Rec.: Falkowski Piotr, *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 69–71.

1998. BYDGOSKI Herold. Dwaścieścia lat Bydgoskiego Towarzystwa Heraldyczno-Genalogicznego 1993–2013. Red. Paweł Bogdan Gašiorowski. Bydgoszcz 2013 Inst. Wydawniczy „Świadectwo” 8° ss. 56, VIII, il.

Treść: Od redakcji s. 4; Flaga Bydgoszczy s. 5–7; Jasiński Kazimierz: Gryfina, żona Leszka Czarnego s. 9–14; Wiśniewski Janusz: Wprowadzenie do heraldyki szlacheckiej s. 15–22; Wiśniewski Janusz: Źródła ikonograficzne heraldyki szlacheckiej s. 23–24; Mikezyński Roman: Szymon Konarski – genealog i heraldyk (1894–1981) s. 26–28; Sentkowska Natalia: Genealogia z Grabu Grabskich h. Wezele (w skrócie) s. 29–31; Piechocki Kalikst: Genealogia rodu Dziembowskich h. Pomian (w zarysie) s. 32–34; Suligowski Jan Antoni: Bukrabowszczyzna [genealogia rodziny Lewkowiczów] s. 35–38; Tematy spotkań BTHG [Bydgoskiego Towarzystwa Heraldyczno-Genalogicznego] s. 39–50; Wykaz objazdów historyczno-krajoznawczych s. 51–53; Członkowie i sympatycy BTHG s. 54–56.

b) Źródłoznawstwo

Zob. poz. 9994.

1999. BARWICKA-TYLEK Iwona, Malczewski Jacek: The edition and publication

of historical sources in Poland from the perspective of historians of political and legal thought. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 3 s. 517–525, streszcz. pol.

Refleksje na temat obecnego stanu edytorstwa źródeł historycznoprawnych w Polsce.

2000. BIELASZKA-PODGÓRNY Barbara: Wartość badawcza archiwaliów Wydziału do spraw Wyznań Urzędu Wojewódzkiego w Tarnowie jako źródła do dziejów aparatu wyznaniowego PRL. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 438–457, streszcz. ang.

W zasobie Archiwum Narodowego w Krakowie, Oddział w Tarnowie.

2001. BIGOSIŃSKI Adam Konrad: Nowe źródła do dziejów zamku i dóbr gołuchowskich odnalezione w Archiwum Archidiecezjalnym w Gnieźnie. *Studia Gnesnensia*. T. 31: 2017 s. 337–345, streszcz. ang.

Z XVI–XIX w.

2002. BOREK Arkadiusz: Liber beneficiorum Jana Łaskiego – przyczynek do krytyki źródłoznawczej gnieźnieńskiej księgi uposażeń. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 43–72, streszcz. ang.

XVI w.

2003. CHŁAPOWSKI Krzysztof: The summary of *Metrica Regni Poloniae* no. 139 dated to 1595. *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 211–216.

Dot. prac prowadzonych nad edycją *Metryki Koronnej* w formie rejestrów w jęz. pol.

2004. CLAVIS scriptorum et operum Medii Aevi Poloniae. Oprac. Jerzy Kaliszuk, Aneta Pieniądz, Piotr Węcowski, Krzysztof Skwierczyński. Kraków 2019 *Homini* 8° ss. 976, nlb. 2.

Toż. Aneksy, indeksy, skróty bibliograficzne. Kraków 2019 s. 985–1621.

Przewodnik po piśmiennictwie wieków średnich.

2005. EDITIONES sine fine. T. 1. Pod red. Krzysztofa Kopińskiego, Wojciecha Mrozowicza i Janusza Tandackiego. Toruń 2017.

Rec.: Szuba Konrad, *Archeion*. T. 119: 2018 s. 479–484, streszcz. ang., fr., ros.

2006. FURTAK Maria Anna: Księgi jubileuszowe polskich parafii w Stanach Zjednoczonych jako źródło do badań naukowych. *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 195–208, streszcz. ang.

Z l. 1898–2015.

2007. GAŁUSZKA Tomasz: „Mater Polonia”. Z badań nad oficjum brewiarzowym ku czci św. Stanisława ze Szczepanowa „Dies adest celebris” autorstwa Wincentego dominikana. *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 7–25, streszcz. ang.

Studium źródłoznawcze, pol. XIII w.

2008. JANKOWSKI Henryk: Hagada trocokaraimska. *Almanach Karaimski*. [T.] 8: 2018 s. 35–140, streszcz. ang.

Edycja z 1900 r.

Opis i tłumaczenie zabytku na jęz. pol.

2009. JUSUPOVIĆ Adrian: Kronika halicko-wołyńska (kronika Romanowiczów) w latopiarskiej kolekcji historycznej. Kraków–Warszawa 2019 Avalon; IH PAN 8° ss. 203, nlb. 4, il.

Rec.: Leszka Mirosław J., *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 749–750; Leszka Mirosław J., Brzozowska Zofia A., *Slavia Orientalis*. T. 68: 2019 nr 4 s. 789–791.

2010. KARKOCHA Małgorzata: Testament szlachetnie urodzonej Anny Jezierskiej z 1745 roku. Analiza źródłoznawcza. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 1 s. 219–231, streszcz. ang.

Zawiera też tekst testamentu.

2011. KULPA Michał: Wokół czternastowiecznego żywota św. Jacka. Kilka zagadnień źródłoznawczych. *Nasza Przeszłość*. T. 132: 2019 s. 5–51, streszcz. ang.

2012. KUZIEL Grzegorz: Wojskowe listy „odpowiednie” pisane językiem polskim i polsko-czeskim z przełomu XV i XVI wieku. *Koło Historii*. Nr 22: 2017 s. 35–46, streszcz. ang., ros.

2013. ŁATAK Kazimierz, Pęgier Małgorzata: Kronika Stefana Ranatowicza [1617–1694]. Studium historyczno-źródłoznawcze. Łomianki 2017 Wydaw. LTW 8° ss. 256, nlb. 1.

2014. ŁYSAKOWSKA Agata: Analiza Polskiej Kroniki Filmowej jako źródła historycznego na przykładzie wybranych dokumentów z lat 1945–1956. *Koło Historii*. Nr 23: 2018 s. 121–134, streszcz. ang.

2015. MIKUŁA Maciej: Edycje źródeł dziejów prawa miejskiego w Polsce XIV–XVI w. Propozycja elektronicznej metaedycji źródeł normatywnych. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 9: 2016 z. 4 s. 487–508, streszcz. ang.

Toż w jęz. ang.: Source editions of municipal law in Poland (14th–16th century). A proposal for an electronic metaedition of normative source material. *Tamże*. T. 11: 2018 z. specjalny s. 85–110.

2016. MONIUSZKO Adam: „Iura Masoviae Terrestria”. O edycji i perspektywach jej kontynuacji. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 4 s. 481–491, streszcz. ang.

Trzy tomy ukazały się w l. 1972–1974, w artykule zawarto postulat cyfrowej reedycji i kontynuacji.

2017. NOWICKI Tomasz: Źródła do badań prozopograficznych nad duchowieństwem i personelem parafialnym diecezji wrocławskiej w okresie nowożytnym. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 255–275, streszcz. ang.

2018. PROKOP Krzysztof R[afał]: „Codex Myszkovianae Ordinationis diplomaticus” Gerarda Łabudy. Zamysł edycji w stulecie urodzin Uczzonego. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 112–128, streszcz. ang.

Projekt wydania drukiem opracowanego w 1940 r. kodeksu dyplomatycznego Ordynacji Myszkowskich.

2019. PRZYBYŁOWICZ Olga Miriam: Źródła rękopiśmienne klasztoru klarysek gnieźnieńskich w Archiwum Archidiecezjalnym w Gnieźnie. Stan wiedzy, prezentacja spuścizny i możliwości badawcze. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 317–336, streszcz. ang.

2020. SOSNOWSKI Miłosz: Święci Wojciech i Brunon z Kwerfurtu w tzw. „Legendarium

Magdeburgense” – utwory hagiograficzne i kalendarze. *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 11–30, streszcz. ang.

2021. [SRIBŇNĀK Īgor Volodimiroviĉ] Sribnyak Ihor: Historia utrwalaona w dokumentach: Źródłowe znaczenie dokumentów archiwalnych ze zbiorów Ossolineum dla rekonstrukcji działalności rządu Ukrainiejskiej Republiki Ludowej na emigracji (na przykła dzie rękopisu 22/53). *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 29: 2018 s. 155–169, streszcz. ang.

2022. TOMCZYK Ryszard: Cmentarz jako Źródło historyczne. Na przykła dzie Cmentarza Janowskiego we Lwowie. *Historia Savorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 3 s. 63–99, streszcz. ang.

2023. TUCHOLSKI Zbigniew: Fotografia lotnicza jako Źródło historyczne. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 2 s. 167–179, streszcz. ang.

2024. URUSZCZAK Waclaw, Mikula Maciej: Les editions des sources historiques et juridiques en tant que bien culturel national polonais. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 3 s. 405–417, streszcz. ang., pol.

2025. WASYL Franciszek: Nieznana metryka zaślubionych ormiańskokatolickiej parafii w Kutach z lat 1868–1882. Uwagi Źródłoznawcze i edycja. *Lehahayer*. T. 4: 2017 s. 149–233, streszcz. ang., orm.

2026. WIENCIERZ Patrycja: „Kodeks Baltazara Behema” jako kopiarusz. Nowe dyskusje i nowe ustalenia. *Rocznik Krakowski*. T. 84: 2018.

Rec.: Okniński Piotr, *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 264–265.

c) Paleografia

2027. DREJER Joanna, Parowicz Izabela: Kurrenta. Zeszyt ćwiczeń do nauki pisma neogotyckiego. Współpr. Beata Karwalska, Stefan Olejniczak. Słubice [2019] Fundacja Dobro Kultury 4° ss. 144, il.

Rec.: Bis Justyna, *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 89–92.

2028. LECIEJEWSKI Jan: Runy i runiczne pomniki słowiańskie. Sandomierz 2019 Armoryka 8° ss. nlb. 4, V, nlb. 1, 207, nlb. 3, il.

Repr., oryg.: Warszawa–Lwów 1906.

2029. LIZOGUBOV Roman: Suprasl’skaâ Azbuka 1781 goda kak obrazec azbuky dlâ cerckovno-prihodskih učiliš konca XIX veka.

Latopisy Akademii Supraskiej. Vol. 7: 2016 s. 217–223, streszcz. ang.

2030. SÜSS Harald: Dawne pismo niemiec kie. Podręcznik do nauki pisma neogotyckiego. Przekład Joanna Drejer. Słubice 2019 Fund. Dobro Kultury 4° ss. 84, il.

Rec.: Bis Justyna, *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 89–92.

d) Epigrafika

Zob. poz. 3763, 3781.

2031. APPEL Włodzimierz: Epitafium Adama Freytaga [1608–1650] w Kiejdanach (i inne monumenta). *Meander*. R. 74: 2019 s. 77–86, streszcz. ang.

2032. BANASZEK Józef, Gorzkowski Roman, Laengner Andreas: Inskrypcje złotoryjskie z XV–XX wieku. Złotoryja 2019 Tow. Miłośn. Ziemi Złotoryjskiej 4° ss. 46, il. (Biblioteczka Miłośników Ziemi Złotoryjskiej; t. 13).

Tekst równol. pol., niem.

Teksty inskrypcji w jęz. hebr., łac., niem.

2033. BYRSKA Katarzyna: O motywach inskrypcji na kamienicach krakowskich w latach 1880–1914. *Kultura i Historia*. Nr 31: 2017 s. 234–247, streszcz. ang.

2034. GÓRZYŃSKI Sławomir: Uwag kilka dotyczących epigrafiki XIX wieku w nawiązaniu do jubileuszu Andrzeja Biernata. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 2 s. 21–26.

2035. KOTŁOWSKI Grzegorz, Starek Elżbieta: Łacińskie inskrypcje w kościołach Gdańska. Katedra w Oliwie. Zdj. Lucyna Lewandowska. Pelplin 2019 Bernardinum 8° ss. 319, nlb. 1, il.

Tekst inskrypcji równol. łac., pol.

2036. KRUCZKIEWICZ Bronisław: Epigrafika rzymska. Wykłady uniwersyteckie. Do dr. podał, przedśłowiem i przypisami opatrzył Leszek Mroziewicz. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 84, nlb. 11, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Gnieźnieńskie Studia Humanistyczne. Acta Humanistica Gnesnensia; t. 20).

2037. LATKO-SERAFIŃSKA Anna: Inskrypcje w zabytkowych obiektach architektury wiejskiej i małomiasteczkowej przeniesionych do skansenu w Wygiełzowie. *Małopolska*. [T.] 20: 2018 s. 177–189, streszcz. ang.

2038. MAKOWICZ-KMIECIK Aleksandra, Grysztar Błażej: Inskrypcje na cmentarzach

wyznaniowych do 1945 roku w gminie Pszczew. Łódź 2019 ArchaeGraph Wydaw. Nauk. 8° ss. 184, il.

Toż plik tekstowy PDF (12,9 MB).
Lata 1815–1945.

2039. OSTRÓWKA Małgorzata: Napisy nagrobne w Rzeżycy i Krasławiu (Łotwa) jako przykład koegzystencji kultur i języków w Łatgalii. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 38: 2014 s. 40–66, streszcz. ang.

Lata 1907–2010.

2040. POWIAT żagański (do 1815 roku). Zebrał i oprac. Joachim Zdrenka; przy współpr. z Adamem Górskim, Ryszardem Patorskim i Marcelim Tureczkiem. Toruń 2019 Adam Marszałek 4° ss. 870, il. (Corpus Inscriptionum Poloniae. Inskrypcje województwa lubuskiego; z. 13).

Teksty źródłowe równol. łac., niem., pol.

2041. POWIAT żarski (do 1815 roku). Zebrał i oprac. Adam Górski, Paweł Karp. Toruń 2019 Adam Marszałek 4° ss. 331, il. (Corpus Inscriptionum Poloniae. Inskrypcje województwa lubuskiego; z. 12).

Teksty równol. łac., niem., pol.

2042. SYGOWSKI Paweł, Trzciniński Andrzej: Macewa średniowieczna na cmentarzu żydowskim w Chełmie. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 419–431, streszcz. ros., ang.

2043. [VAL'KOV Dmitrij Vadimovič] Valkov Dmitry Vadimovich: Ėpitafiâ Ioganna Ũngšul'ca v cerkvi sv. Marii Byvšego Dominikanskogo monastyra Ėl'blonga. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 2 s. 347–378, streszcz. ang., niem.

Ėpitafium Johanna Jungschultza (1583–1630).

2044. ZIEMIA halicka dawnego województwa ruskiego. Oprac. Agnieszka Biedrzycka. Kraków 2018 Societas Vistulana; IH PAN 8° ss. 455, nlb. 1, tabl. 132, il. IH PAN. (Pomniki epigrafiki i heraldyki dawnej Rzeczypospolitej na Ukrainie; t. 5).

e) Dyplomatyka

Zob. poz. 7340, 9221.

2045. DĄBROWSKI Janusz S.: Kancelaria koronna w świetle ksiąg wpisów za Władysława IV. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 9–16, streszcz. ang.

2046. OGIEWA-SEJNOTA Monika: Wir Friederich von Gottes Gnaden, König in Preussen...

czyli kilka słów o dokumencie wystawionym dla sołtysa z Suchanówka. *Stargardia*. [T.] 13: 2018 [dr.:] 2019 s. 411–418.

Dokument Fryderyka I dla Petera Witchowa z 18 III 1712 r.

2047. PIETKIEWICZ Krzysztof: Dyplomatyka aktów carów moskiewskich z XVII wieku w zbiorach Biblioteki Kórnickiej. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 36: 2019 s. 11–51, streszcz. ang.

2048. ROSSIGNOL Sébastien: Maiestas principum. Herzogsurkunden als Medien der Herrschaftsrepräsentation in Schlesien, Pommern und Pommerellen (1200–1325). Wiesbaden 2019 Harrasowitz 8° ss. XII, 446, il., mapa. (Quellen und Studien des Deutschen Historischen Instituts Warschau; 36).

Rec.: Jurek Tomasz, *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 242–245.

2049. SARBAK Gabor: Formularium maius, czyli wzornik pism kancelaryjnych kurii generalnej zakonu paulinów [do końca XVII w.]. *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr.:] 2018 s. 559–580, streszcz. ang.

Rękopis Walentego Hadnagay.

2050. WŁODARSKI Łukasz: Kilka uwag o formularzu listów Szymona Maciejowicza ze Stawu na przykładzie korespondencji oficjała kamińskiego i pomorskiego z wielkimi mistrzami krzyżackimi w Prusach oraz radą miasta Gdańska. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 453–463, streszcz. ang.

XV w.

2051. WÓLKIEWICZ Ewa: Das Kanzleiwesen der Stadt Neisse bis zum Jahr 1400. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 9: 2016 z. 3 s. 279–293, streszcz. ang.

f) Genealogia

Zob. poz. 1078, 5749.

2052. ANTOSIUK Zbigniew: Krezowie herbu Przeginia – genealogia rodu. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 1 s. 5–40, streszcz. ang.

XIV–XVII w.

2053. BŁASZCZYK Grzegorz: Herbarz szlachty żmudzkiej. T. 1–6. Warszawa 2015–2016.

Rec.: Prokop Krzysztof R[afał], *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 147–153.

2054. BOHLA Jadwiga: Śladami przodków Janiszewskich z Grodzca 1639–2019. Od grodu rycerskiego Wistka pod zamek w Będzinie. Bielsko-Biała 2019 Dla Szkoły 4° ss. 334, il.

2055. BUKOWSKI Rafał: Bukowscy herbu Jastrzębiec z Bukowca Małego. Wyd. 3. Sopot–Gdańsk 2019 Fund. im. Stanisława Flisa „Archiwa Pomorskie” plik tekstowy PDF (10,7 MB).

Od 1375 r.

2056. CZARNECKI Włodzimierz: Szlachta chełmska. Od Bobrowskich do Zamojskich w późnym średniowieczu i wczesnej nowożytności. (Wybrane zagadnienia). Stary Toruń 2018.

Rec.: Staręgowski Bartosz, *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 199–204.

2057. DMOCHOWSKI Piotr Andrzej: Próba ustalenia pochodzenia Pobogów z Turny. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 171–180.

2058. DOBRANOWSKI Hubert: Dzieje rodu Dobranowskich z Dobranowa. Opole 2019 Hubert Dobranowski 8° ss. 325, il., mapy.

Od 1376 r.

2059. DZIEMBOWSKI Piotr Maciej: Materiały do genealogii rodziny Greków – przyczynek do genealogii rodzin bamberskich. *Gens*. [T.] 17: 2019 s. 103–134, streszcz. ang.

2060. [FEDOSOV Dmitrij Gennad’evič]: Ob odnoj vetvi Grinevičej gerba „Przyjacieli”. Rodoslovnij očerok. *Almanach Historycznyj*. T. 21: 2019 s. 55–99, streszcz. ang., pol.

Tomasz Piotr Hryniewicz (1817–1863) i jego ród herbu Przyjacieli, od XV w.

2061. GLIWIŃSKI Jan: Od Ludwika... do Baltazara czyli genealogia Rodu Gliwińskich i rodzin spokrewnionych. Zamość 2019 Jan Gliwiński 4° ss. 113, il.

XVII–XXI w.

2062. GÓRNY Marek: Potoccy herbu Piława w „Traktacie o familiach i koligacjach” Jana Stanisława Jabłonowskiego. Analiza pamięci genealogicznej magnata polskiego. Wrocław 2018 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 644, nlb. 2, il., mapy. (Acta Universitatis Wratislaviensis; nr 3878).

Lata 1601–1731.

2063. GRAJEWSKI Wojciech: Ród Pogórskich z Pogorza, panów na Pogórze i Brennej przełomu XV–XVI w. (próba rekonstrukcji genealogicznej). *Pamiętnik Cieszyński*. T. 21: 2016 s. 7–37, streszcz. ang.

2064. HAŁUSZCZAK Paweł: Niezbędnik genealoga. Współpr. Magdalena Betlej, Dobrosława Guca, Liliana Molenda. Wyd. 2, uzup. Mnichowo 2019 Wielkopolskie Tow. Genealogiczne „Gniazdo” 8° ss. 296, il. (Skarbnica Gniazda; t. 5).

Wyd. 1. Poznań–Mnichowo 2012.

2065. INDEKS nazwisk do herbarza szlachty polskiej „Rodzina” Seweryna Uruskiego. Oprac. Marek Woliński. Warszawa [2017] Wydaw. Kator 8° ss. 485, nlb. 3.

2066. KARCZEWSKA Joanna: Z Wielkopolski do Prus Królewskich. O rodzinie Sołowskiich herbu Pomian na przełomie XV i XVI w. *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 13–21, streszcz. ang.

2067. [KOJAŁOWICZ WIJUK Wojciech] Kojalavičius-Vijūkas Adalbert: Šventasis Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos bei jai priklausančių provincijų giminių ir herbų vardynas. Sacer nomenclator familiarum et stemmatum Magni Ducatus Lituaniae et provinciarum ad eum pertinentium. Tł. z łac. Sigitas Narbutas. Vilnius 2015 Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka 8° ss. LXX, 809, nlb. 1. (Collectanea litterarum Lituaniae; t. 1).

Herbarz.

Rec.: Jurkiewicz Jan: W kręgu prac XVII-wiecznego heraldyka. W związku z nową edycją „Nomenclatora” Wojciecha Wijuka Kojalowicza. *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 234–242.

2068. KOPCZYŃSKA-KŁOS Hanna: Projekty genealogiczne Fundacji Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich. *Lehahayer*. T. 5: 2018 s. 297–305.

2069. KOPICZKO Andrzej: Genealogia Feliksa Nowowiejskiego [1877–1946] na podstawie ksiąg metrykalnych w Archiwum Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 3 s. 511–524, streszcz. ang., niem.

2070. KOŚCIELNA Joanna A.: Catharina Friedrich, nieślubna córka księcia Jana Fryderyka (1542–1600) i jej losy. Przyczynek do genealogii Gryfitów. *Stargardia*. [T.] 13: 2018 [dr.:] 2019 s. 95–119, streszcz. niem.

2071. KOWALKOWSKI Jacek: Kanonicy wrocławscy pochodzenia pomorskiego. Przyczynek do genealogii i heraldyki szlachty Prus Królewskich XVI–XVIII wieku. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 213–252.

Spis wybranych kanoników wrocławskich z wywodami przodków.

2072. KRAJKOWSKI Leszek: Genealogia rodziny Śramów. *Gens.* [T.] 17: 2019 s. 1–7, streszcz. ang.

Od XVIII w.

2073. KRUSZEWSKI Tomasz: Ród Gryfów (Gryfitów), rycerscy potomkowie książąt pomorskich. Studium historycznoprawne. Wrocław 2019 E-Wydaw. Prawnicza i Ekonom. Bibl. Cyfrowa. Wyd. Prawa, Administracji i Ekonomii Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 484, nlb. 3, il. (E-monografie; Nr 158) (Prace Naukowe Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego).

Od XII w.
Online.

2074. KUBLIN Grzegorz: Rycerski ród „de Linavia”. *Kwartalnik Opolski.* R. 61: 2015 nr 4 s. 71–78, streszcz. ang.

2075. MORYS-TWAROWSKI Michael: Czakojuwie z Kocobędza – zarys dziejów chłopskiego rodu ze Śląska Cieszyńskiego od XVII do początku XX wieku. *Pamiętnik Cieszyński.* T. 23: 2019 s. 91–122, streszcz. ang.

2076. MORYS-TWAROWSKI Michael: Genealogia Jastrzębskich (Jastrzębskich), mieszczańskiego rodu z Cieszyna, od końca XVI do początku XX wieku. *Pamiętnik Cieszyński.* T. 22: 2017 s. 143–153, streszcz. ang.

2077. OLESIAK Izabela: Sześć pokoleń wójtów dziedzicznych. Genealogia rodu Peterków z Leskowca koło Frydka. *Pamiętnik Cieszyński.* T. 23: 2019 s. 57–89, streszcz. ang.

2078. OLESIAK Izabela, Grajewski Wojciech: Trzy wieki rodu Wysłychów na Śląsku Cieszyńskim. Szkic genealogiczny. *Pamiętnik Cieszyński.* T. 22: 2017 s. 155–187, streszcz. ang.

2079. PIOTROWSKI Walerian: Właściciele Radzanowa genealogią pisani. *Radzanowski Zeszyt Historyczny.* Nr 1: 2017 s. 22–34.

Od XIII w.

2080. PISOWICZ Andrzej: Pendereccy wywodzą się z Iranu. *Lehahayer.* T. 6: 2019 s. 341–346.

2081. PRAGERT Przemysław: Herbarz szlachty kaszubskiej. T. 1–4. Gdańsk 2005–2015.

Toż. T. 5: Wykazy kaszubsko-pomorskich właścicieli ziemskich XVI–XVIII w. Uzupełnienia i sprostowania t. I–IV. Gdańsk 2018.

Rec. [T. 1–4]: Prokop Krzysztof R[afał], *Acta Cassubiana.* T. 20: 2018 s. 285–299; [T. 5]: Prokop Krzysztof R[afał], *Acta Cassubiana.* T. 21: 2019 s. 289–295.

2082. SKĄPSKI Rafał: Po zjeździe Skąpskich: poszukiwań rodzinnych ciąg dalszy. *Almanach Łącki.* Nr 30: 2019 s. 54–60.

W nawiązaniu do własnego art.: Ziemia łącka w życiu Antoniego Skąpskiego. *Tamże.* Nr 28: 2018.

2083. SPERKA Jerzy: Koligacje rodzinne Przemysłidów opawskich, linii raciborskiej z możnowładztwem Królestwa Polskiego do początku XVI wieku. *Średniowiecze Polskie i Powszechne.* T. 11(15): 2019 s. 183–219, streszcz. ang., niem.

2084. STANASZEK Łukasz Maurycy: Pochodzenie ludności nadwiślańskiego Urzecza, badania genetyczno-genealogiczne. *Rocznik Józefowski.* T. 3: 2017 s. 143–149.

2085. STUDIA genealogiczne. Poświęcone pamięci profesora Włodzimierza Dworzaczka [1906–1988]. T. 3. Pod red. Andrzeja Sikorskiego i Tomasza Sławińskiego. Warszawa 2019 Wydaw. Piomar Maroński; Fund. Lanckorońskich 8° ss. 683, il., streszcz. ang.

Treść: Sikorski Andrzej, Sławiński Tomasz: Wstęp s. 7–9; Wolski Marian: Próchnicy herbu Korczak do połowy XVI w. Dzieje linii na Pruchniku s. 11–80; Mysłakowski Piotr: Mysłakowscy herbu Ogończyk – czterysta lat w rodowym gnieździe s. 81–130; Lubczyński Mariusz: Szlacheckie intercyzy ślubne oblatowane w księgach ziemskich i grodzkich krakowskich XVI–XVIII wieku. *Streszczenia.* Cz. 1: XVI–XVII wiek s. 131–262; Sikorski Andrzej: Małżeństwa polskiej szlachty z członkami dynastii panujących w XVI–XX w. s. 263–305; Tęgowski Jan: Rodowody dwóch linii Brzozowskich na przykładzie rodzin podkomorzego bielskiego Teofila oraz descendentów Mikołaja podkomorzego bielskiego (do końca XVII w.) s. 307–342; Jaszczolt Tomasz: Materiały genealogiczne szlachty parafii Huszlew z lat 1672–1797 s. 343–540; Dmochowski Piotr Andrzej: Protokół ofiary na wojsko z dóbr ziemskich tak świeckich jako i duchownych powiatu tarczyńskiego, w ziemi warszawskiej, roku 1789 s. 541–630; Sławiński Tomasz: Czy Kujawianie opanowali urzędy wielkopolskie w XVI wieku? (Komunikat) s. 631–638. T. 1. 2016.

2086. SZCZUROWSKI Piotr: Pochodzenie Prusów Szczurowskich. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie.* [T. 61]: 2017 nr 2 s. 189–220, streszcz. ang., niem.

Zawiera drzewa genealogiczne przodków Szczurowskich z XII–XV w.

2087. ŚLIWIŃSKI Błażej: Poczest książąt gdańskich. Dynastia Sobiesławiców XII–XIII wieku. Wyd. 3. Gdańsk 2019 Marpress 8° ss. 98, nlb. 1, il.

Toż plik tekstowy MOBI (2,58 MB); plik tekstowy EPUB (1,94 MB); plik tekstowy PDF (4,88 MB).
Wyd. 1. 1997.

2088. VOJTOVIČ Leontij [Viktorovič]: Knāža Doba na Rusi. Portreti eliti. Bila Cerkva 2006 Vidaveč' Oleksandr Pšonkivs'kij 8° ss. 782, nlb. 2. Īnst. Ukraїnoznavstva im. Ī. Krip'akeviča

NAN Ukraini, Lvyvs'kij Nacional'nij Univ. im. Ā. Franka.

Giedymynowicze i Rurykowicze, XII–XVI w.

Rec.: Wojtczak Jakub, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 1 s. 155–159.

2089. ZIĘBA Andrzej A[leksander]: O ormiańskich korzeniach rodu Tyszkiewiczów. *Lehahayer*. T. 5: 2018 s. 107–119, streszcz. ang., orm.

XV w.

2090. ZNANE rody śląskie. IV Śląskie Forum Historyczne, 26–27 października 2018 roku w Nysie. Pod red. Henryka Kałuży. Górna Grupa 2019 Verbinum Wydaw. Ks. Werbistów 8° ss. 220, il., streszcz. ang.

Z treści: Kopic Jan: Słynne rody śląskie. Uwagi wprowadzające s. 11–20; Kałuża Henryk: Ród Oppersdorffów na arenie Śląska – marzenia o królestwie s. 21–37; Kołek Piotr: Tiele-Wincklerowie na ziemi prudnickiej s. 39–51; Kuzio-Podrucki Arkadiusz: Potęga i bogactwo Henckel von Donnersmarcków s. 53–62; Kuzio-Podrucki Arkadiusz: Śląskie dzieje Ballestremów s. 63–68; Fulneczek Leonard: Śląski ród Lichnowskich s. 69–87; Pawelczyk Adela: Dzieje rodu von Schaffgotsch s. 89–100; Bieniusa Helga Maria: Dzieje rodu von Gaschin w zarysie s. 101–126; Drozd Natalia: Odrowążowie na ziemi krapkowickiej s. 127–138; Kałuża Henryk: Prószkowscy na Opolszczyźnie s. 139–149; Kościelny Józef, Kościelny-Herba Julia: Ród Tschetschau-Mettich – krótka historia s. 151–182; Derlik Artur: Von Haslingen Genannt von Schickfuss – ostatni ród na zamku w Zakrzowie, czyli „dej, dej pozór cobyś nie zmaszała tygo ancuga, bo to je od graufa” s. 183–185; Juretko Henryk: Tworzyli również historię Śląska s. 193–202; Radziej Ludwik: Małe ojczyzny – małe sanktuarium s. 203–212; Klich Krystian: Wspomnienia o ojcu Antonim [Klichu (1931–2018)] s. 213–217.

g) Heraldyka

Zob. poz. 1801, 2071, 4001, 5410, 7033, 7166.

2091. ĆWIKŁA Łukasz: Przodkowie prymasa Andrzeja Olszowskiego, czyli o początkach Olszowskich i ich herbie Prus II. *Prace Polonistyczne*. Ser. 73: 2018 s. 41–58.

XIV–XVI w.

2092. GÓRAK Artur: Rosyjski projekt herbu Tomaszowa Lubelskiego. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 57–66, streszcz. ang.

2. poł. XIX w.

2093. GRANDWILEWSKI de Pociecha Waldemar Józef: Herbarz biograficzny średniowiecza i XVI wieku. Oprac. graf. wizerunków herbów Tadeusz Gajl. Wyd. 2 popr. Warszawa 2018 Waldemar J. Grandwilewski 8° ss. 371, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2016.

2094. HERBY, rody i rodziny. Zbiór wykładów popularnonaukowych wygłoszonych

podczas XIV Ogólnopolskiego Festiwalu Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej w Łądzie nad Wartą w dniach 2–3 czerwca 2018 roku. Pod red. Michała Brzostowicza, Macieja Przybyła i Jacka Wrzeńskiego. Łąd–Poznań–Słupca 2019 Muzeum Archeol. w Poznaniu; Starostwo Pow. w Słupcy 8° ss. 115, tabl. 8, il., streszcz. ang.

Lata 501–1819.

2095. INDEKS herbów z opisami do Roczników Towarzystwa Heraldycznego i Miesięczników Heraldycznych. Oprac. Marek Woliński. Warszawa 2019 Wydaw. Kastor 8° ss. 159.

Indeksy.

2096. JASIŪNIENĒ Gabrielē: Žemaitijos bajorų Bilevičių heraldika XVI–XVII a. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 1 s. 5–20, streszcz. ang.

Heraldyka żmudzkiej (samogitańskiej) rodziny szlacheckiej Bilewiczów w XVI–XVII w.

2097. KOWALSKI Ryszard: Herby Ostródy. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 7: 2017 s. 46–53.

2098. MAZURKIEWICZ Krzysztof: Herby biskupów diecezjalnych Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeszkiej w perspektywie heraldyki kościelnej. *Rocznik Skrzatuski*. T. 6: 2018 s. 85–101, streszcz. ang.

2099. MAZURKIEWICZ Krzysztof: Herby biskupów pomocniczych Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeszkiej w perspektywie heraldyki kościelnej. *Rocznik Skrzatuski*. T. 7: 2019 s. 133–144, streszcz. ang.

2100. ODNOROŻENKO Oleg [Anatolijowič]: Gerb rodu paniv Gerburtiv XIII–początku XVII st. *Średniowiecze Polskie i Powszechnie*. T. 11(15): 2019 s. 220–261, streszcz. ang., niem.

2101. PIEKOSIŃSKI Franciszek: Heraldyka polska wieków średnich. Sandomierz 2019 Armoryka 8° ss. nlb. 2, 486, nlb. 1, il.

Repr., oryg.: Kraków 1899 nakł. Akad. Umiejętności.

2102. PIETRZAK Jarosław: Sznur w heraldyce królowej wdowy Marii Kazimiery d'Arquien Sobieskiej [1641–1716]. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 1 s. 41–76, streszcz. ang.

XV–XVII w.

2103. PTAK Jan: Zespoły herbów obecne w wystroju architektonicznym i dekoracjach Bazyliki Katedralnej w Sandomierzu. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 2–6.

2104. WALISZEWSKI Andrzej Szymon: Nie Pstrokoński, lecz Siemieński na portrecie. *Gens.* [T.] 17: 2019 s. 89–96, streszcz. ang.

Ustalenia na podst. herbu zamieszczonego na portrecie z XVII w.

h) Sfragistyka

Zob. poz. 1332, 1412, 1766, 7033.

2105. BAUMAN Szymon: Nieznany wyrób pieczętarski Fryderyka Wilhelma Belowa [1822–1895]. (Komunikat). *Przegląd Archiwalno-Historyczny.* T. 6: 2019 s. 167–176, streszcz. ang.

2106. BAUMAN Szymon, Chrząszcz Paulina: Wytwórcy i sprzedawcy pieczęci ogłaszający się w prasie poznańskiej w latach 1815–1939. *Przegląd Archiwalno-Historyczny.* T. 6: 2019 s. 133–166, streszcz. ang.

2107. GIERSZ Janusz: Pieczęcie – niedoczniana i nie do końca znana działalność Mennicy Warszawskiej. *Biuletyn Numizmatyczny.* 2018 nr 4 s. 263–291, streszcz. ang.

XIX–XX w.

2108. GÓRCZYK Wojciech: Ślady recepcji legend arturiańskich w heraldyce Piastów czereskich i kronikach polskich. *Kultura i Historia.* Nr 17: 2010 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

2109. HLEBIONEK Marcin: Infuła i korona. Kilka uwag o pieczęciach Karola Ferdynanda Wazy. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka.* R. 73: 2018 nr 1 s. 7–34, streszcz. ang.

2110. HLEBIONEK Marcin: Miasto na pieczęci. Wokół wizualności pieczęci miejskich z terenu Prus. *Zapiski Historyczne.* T. 84: 2019 z. 1 s. 85–121, streszcz. ang., niem.

2111. KAŁUSKI Tomasz: Od przedstawień figuralnych do heraldycznych. Opaci lubiąscy i ich pieczęcie od schyłku średniowiecza do sekularyzacji klasztoru w 1810 roku. *Studia Źródłoznawcze.* T. 57: 2019 s. 159–210, streszcz. ang.

2112. MARCISZ-CZAPLA Beata: Aspekty badawcze tłoków pieczętnych z sekularyzowanych klasztorów śląskich w zbiorach Muzeum Narodowego we Wrocławiu. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka.* R. 73: 2018 nr 2 s. 5–29, streszcz. ang.

2113. NABIAŁEK Karol: Pieczęcie starostów księstw oświęcimskiego i zatorskiego do

1563 roku. *Roczniki Historyczne.* R. 85: 2019 s. 111–150, streszcz. ang.

Od 1516 r.

2114. STRÓŻYK Paweł: Studia nad wybranymi pieczęciami z herbem miasta Poznania. *Roczniki Historyczne.* R. 85: 2019 s. 151–181, streszcz. ang.

XV–XIX w.

2115. TITKOW Szymon: Pieczęć królewicza Kazimierza Kazimierzowicza Jagiellończyka z okresu starań o koronę węgierską i jej program polityczny. *Studia Źródłoznawcze.* T. 57: 2019 s. 141–158, streszcz. ang.

Św. Kazimierz Jagiellończyk.

2116. WŁODARSKI Łukasz: Pieczęcie sufragana plockiego Michała z Raciąza (1496–1513). Zarys problematyki. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne.* T. 111: 2019 s. 415–421, streszcz. ang.

2117. ZWIERZ Krzysztof: Powrót warszawskiej Syreny na pieczęć miejską. Wokół konkursu na nowy projekt herbu Warszawy w 1915 r. *Kronika Warszawy.* 2019 nr 2 s. 85–96, streszcz. ang.

i) Falerystyka i medalierstwo

Zob. poz. 1397, 1444, 1812.

2118. BLASK orderów. W 100-lecie odzyskania niepodległości. T. 1: Ordery i odznaczenia dawnej Rzeczypospolitej w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim, XVII–XIX w. (1634–1831). Pod red. Tadeusza Jeziorowskiego i Mariusza Skotnickiego. Warszawa 2019 Muzeum Łazienki Królewskie 4° ss. 161, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Treść: Jeziorowski Tadeusz: Ordery i odznaczenia Rzeczypospolitej do końca XVIII wieku s. 7–64; Prokopczuk-Runowska Izabela: Polskie ordery w XIX wieku. Przywrócenie i likwidacja s. 65–138.

2119. BLASK orderów. W 100-lecie odzyskania niepodległości. T. 2: Ordery i odznaczenia II Rzeczypospolitej, Kraj i Uchodźstwo, 1919–1992. Pod red. Tadeusza Jeziorowskiego i Mariusza Skotnickiego. Warszawa 2019 Muzeum Łazienki Królewskie 4° ss. 198, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Treść: Filipow Krzysztof: Ordery i odznaczenia II Rzeczypospolitej 1919–1939 s. 7–84; Sucheicz Andrzej: Z dziejów Orderu Odrodzenia Polski w okresie drugiej wojny światowej s. 85–116; Filipow Krzysztof: Ordery i odznaczenia Władz polskich na Uchodźstwie (1939–1992) s. 117–178.

2120. BLASK orderów. W 100-lecie odzyskania niepodległości. T. 3: Ordery i odznaczenia Polski Ludowej (PRL) i III Rzeczypospolitej. Pod red. Tadeusza Jeziorowskiego i Mariusza Skotnickiego. Warszawa 2019 Muzeum Łazienki Królewskie 4° ss. 146, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Treść: Jeziorowski Tadeusz: Ordery i odznaczenia tzw. Polski Ludowej (PRL) s. 7–68; Tym Juliusz S[tanisław]: Ordery i odznaczenia w III Rzeczypospolitej s. 69–130.

2121. CZERWIENIEC Hieronim: Medale poświęcone wystawom rolniczym i przemysłowym w Królestwie Polskim i Galicji. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 7: 2019 s. 85–116, streszcz. ang.

2122. CZERWIENIEC Hieronim: Wieś i rolnictwo. Medalierzy – medale. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 2 s. 102–137, streszcz. ang. XIX–XXI w.

2123. DZIENIS Helena: Gdańskie medale ślubne z XVII i XVIII wieku. *Libri Gedanenses*. T. 36: 2019 s. 25–51, streszcz. ang., niem.

2124. GAJDA Zdzisław: Medale medyczne Małgorzaty Kot. Kraków 2018 Krakowskie Tow. Miłośn. *Historii Medycyny* 8° ss. nlb. 4, 157, il. (Wydawnictwa Krakowskiego Towarzystwa Miłośników Historii Medycyny; nr 5).

Rec.: Supady Jerzy, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 2 s. 202–206.

2125. GIERGIELEWICZ Jerzy: Kazimierz Wielki i jego czasy w twórczości artystycznej. Tematyka kazimierzowska w medalierstwie. (Cz. 13). *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 22: 2019 s. 124–127.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 7: 2011 [dr.: 2012].

2126. KIJOWSKI Maciej: Odznaka Honorowa „Zasłużony Pracownik Morza” w aspekcie prawnopolitycznym. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 3 s. 196–215, streszcz. ang.

XX w.

2127. KIKOLSKI Witold: Medale „Biegu Marszałka”. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 4: 2016 s. 126–130.

Zawiera zdjęcia medali z l. 2008–2015.

2128. KOTECKI Andrzej: Bohaterstwo utrwalone w metalu. Medale upamiętniające kampanię wrześniową 1939 roku w Zbiorach Muzeum Niepodległości. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 283–316.

2129. MAIŃSKI Dominik: Medale i monety poświęcone świętemu Janowi Pawłowi II

w kontekście współczesnego polskiego rynku dzieł medalierskich i numizmatycznych. *Archywa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 203–217, streszcz. ang.

2130. MEDAL i medalierstwo na przestrzeni wieków. Red. Agnieszka Smółucha-Sładkowska, Paulina Taradaj, Mateusz Woźniak. Kraków 2019 MN 4° ss. 237, il., streszcz. ang. (Studia nad Medalem i Sztuką Medalierską; t. 1).

Treść: Kluczek Agata A.: Eneasz i obrazy mitycznej przeszłości Rzymu, ich kształty i treści ideowe na medalionach Antoniusa Piusa s. 9–21; Awianowicz Bartosz: Honos et virtus. Recepcja rewersu sesteroc Galby (RIC I 474–478) i Witeliusza (RIC I 113) w medalierstwie XVI–XVIII w. s. 23–35; Maćkowski Tomasz: Technologiczne aspekty wykonawstwa znaków ołowianych (tzw. żetonów) na tle popularnej wytwórczości metaloplastycznej w późnośredniowiecznym i nowożytnym Gdańsku s. 37–44; Smółucha-Sładkowska Agnieszka: Ikonografia rewersu medalu Zygmunta Augusta autorstwa Padovana s. 47–60; Horoszek Genowefa: Medale książąt pomorskich na przykładzie zbiorów w Muzeum Narodowym w Szczecinie s. 63–77; Dutkowski Jarosław: Miasto rzeczywiste i miasto alegoryczne na medalach XVII-wiecznych medalierów s. 79–93; Taradaj Paulina: August II jako sukcesor i kontynuator Jana III Sobieskiego. Propaganda królewska na medalach z lat 1697–1699 s. 95–106; Fulińska Agnieszka: Ikonografia medali związanych z „decennio francese” 1806–1815 w Neapolu s. 109–126; Karnicka Magdalena: Dziewiętnastowieczne serie medalierskie na przykładzie medali ze zbioru Muzeum Narodowego we Wrocławiu s. 129–141; Garbaczewski Witold: Polskie środowisko medalierskie Poznania w latach zaboru pruskiego (ok. 1860–1914) – złotnicy i grawerzy s. 143–160; Parkitny Krystian: Medale upamiętniające krakowskie obchody 200. rocznicy odsieczy wiedeńskiej w zbiorach Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie s. 163–171; Woźniak Mateusz: Działalność medalierska Towarzystwa Numizmatycznego w Krakowie (1888–1946) s. 173–187; Feliks Anna: Kazimierz Chodziński i jego działalność medalierska s. 189–203; Kokociński Lech: Rudolf Męklicki – lwowski twórca medali, plaket i ryngrafów s. 205–215; Rudzka Maria Anna: „Causus” historycznych pracowni medalierskich Stanisława Sikory, Wojciecha Czerwosza i Józefa Gosławskiego s. 217–224; Śliwa Anna: Miasto z morza i marzeń w medalierstwie. Medale związane z Gdynią z kolekcji Bogumiła Filipka w zbiorach Muzeum Miasta Gdyni s. 227–237.

2131. OPYRCHAŁ Leszek, Opyrchał Urszula: Medale ilustrujące historię Kamieńca Podolskiego (Cz. 1). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 4 s. 264–280, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. 2018 nr 1 s. 6–15, streszcz. ang.

2132. PASZTA Andrzej, Paszta Piotr: Gabriel Hajdas [zm. 2003] – twórca pierwszego ceramicznego medalu dokumentującego ruch numizmatyczny w Częstochowie. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 43: 2017 s. 69–72.

Dot. 1969 r.

2133. PASZTA Andrzej, Paszta Piotr: Odznaka Towarzystwa Śpiewaczego im. Stanisława Moniuszki w Radomsku. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 41: 2015 s. 122–123.

Z 1938 r.

2134. ROGUSKA Monika: Katalog okolicznościowych medali wydanych w powiecie mińskim w latach 2014–2016. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 5: 2017 s. 103–110.

2135. ROKITA Jan Gustaw: XVII-wieczne medale oraz numizmaty pamiątkowe poświęcone oblężeniu osmańskiego Wiednia w 1683 roku i jego niektórym aspektom. *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 20: 2019 s. 83–104, streszcz. ang.

2136. ROKITA Jan Gustaw: Medal Johanna Martena Schmelzingera (Smeltzinga) upamiętniający zwycięskie zmagania wojenne pod murami Wiednia (12 września 1683 roku). Próba interpretacji na przykładzie wybranych dzieł sztuki (malarstwa, grafiki, medalierstwa). *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 42: 2016 s. 43–62.

2137. ROKITA Jan Gustaw: Medal upamiętniający królewską koronację Jana III Sobieskiego i Marii Kazimiery w Krakowie pochodzący z 1676 roku. Uwagi ikonograficzne. *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 17: 2018 s. 307–336, il., streszcz. ang.

2138. ROKITA Jan Gustaw: Medal upamiętniający zawarcie związku małżeńskiego między Teresą Kunegundą Sobieską a Maksymilianem Emanuelem Wittelsbachem z 1694 roku, autorstwa Georga Hautscha. Próba interpretacji na przykładzie wybranych dzieł sztuki. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 41: 2015 s. 109–121.

2139. ROKITA Jan Gustaw: Medal upamiętniający zawarcie związku małżeńskiego między Teresą Kunegundą Sobieską a Maksymilianem Emanuelem Wittelsbachem z 1694 roku, autorstwa Georga Hautscha. Próba interpretacji na przykładzie wybranych dzieł sztuki (medalierstwa i grafiki). *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 18: 2018 s. 209–228, streszcz. ang.

XVII w.

2140. ROKITA Jan Gustaw: Medale upamiętniające zwycięstwo odniesione pod Wiedniem na równi z zaćmieniem księżyca, wykonane w 1683 roku. Uwagi ikonograficzne. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 9–37, streszcz. ang.

2141. ROKITA Jan Gustaw: Twórcy medali gloryfikujących osobę Jana III Sobieskiego (Cz. 1). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 3 s. 175–183, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże* nr 4 s. 281–313.

2142. ROKITA Jan [Gustaw]: Uwagi ikonograficzne na temat medalu upamiętniającego

zwycięstwo wiedeńskie autorstwa Hansa Jacoba Wolraba [1633–1690] z 1683 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 2 s. 39–56, streszcz. ang.

2143. STANISŁAWSKI Zbigniew: Fale-rystyka lokalna. Koszalińskie, przedwojenne znaczki metalowe. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 1 s. 46–56, streszcz. ang.

20-lecie międzywojenne.

2144. ŚWISULSKI Dariusz: Polska elektryka w medalierstwie i filatelistyce. Warszawa 2019 Stow. Elektryków Pol. Centralny Ośr. Szkolenia i Wydawnictwo 8° ss. 621, nlb. 1, il.

XVIII–XXI w.

2145. TOMKOWIAK Eligiusz: Odznaka Pamiątkowa Wojsk Wielkopolskich. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 22: 2016 s. 60–65.

2146. WARTALSKA Ewa: O tradycji i pamięci narodowej. Odznaki i znaczki z powstania styczniowego w zbiorach Muzeum Wojska Polskiego. *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 210–227.

2147. WIELKA Księga Kawalerii Polskiej 1918–1939. Odznaki Kawalerii. Red. prow. Krzysztof Mijakowski, Ewa Jodkowska. Warszawa 2019 Edipresse Polska 8° ss. [po] 47, nlb. 1, il. + replika odznaki.

T. 7: Tym Juliusz S[tanislaw]: 8 Pułk Ułanów Księcia Józefa Poniatowskiego.

T. 8: Tym Juliusz S[tanislaw]: 3 Pułk Ułanów Śląskich.

T. 11: 11 Pułk Ułanów Legionowych im. Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego.

T. 12: 1 Pułk Szwoleżerów Józefa Piłsudskiego.

T. 13: Tym Juliusz S[tanislaw]: 1 Pułk Strzelców Konnych.

T. 14: Tym Juliusz S[tanislaw]: 5 Pułk Strzelców Konnych.

T. 17: Tym Juliusz S[tanislaw]: 7 Pułk Ułanów Lubelskich im. gen. Kazimierza Sosnkowskiego.

T. 18: Tym Juliusz S[tanislaw]: 24 Pułk Ułanów.

T. 19: Tym Juliusz S[tanislaw]: 20 Pułk Ułanów im. Króla Jana III Sobieskiego.

T. 20: Tym Juliusz S[tanislaw]: 3 Pułk Szwoleżerów Mazowieckich im. płk. Jana Kozielskiego.

2148. WROŃSKI Marek: Odznaka pamiątkowa 11 Pułku Piechoty (1928–1939). Zarys monograficzny. Tarnowskie Góry 2017 Wydaw. Inst. Tarnogórskiego i Muzeum Inst. Tarnogórskiego 4° ss. 87, nlb. 1, il. (Studia nad Dawnym Wojskiem, Bronią i Barwą; nr 21(29)).

Toż. Wyd. 2. 2019.

j) Weksylologia

2149. DRAĞ Kaja: Harcerskie sztandary i muzealnictwo. *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 167–178.

2150. FRYŚ Andrzej: Sztandar dla 6 Pomorskiej Dywizji Piechoty „ludowego” Wojska Polskiego. Mało znane wydarzenie w powojennym Andrychowcie. *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 7–10, streszcz. ang.

2151. GODLEWSKI Jarosław: Wybrane chorągwie Rzeczypospolitej Obojga Narodów z okresu Wielkiej Wojny Północnej 1700–1721 w zbiorach Armémuseum w Sztokholmie. *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 78–101.

2152. PALUCH Jacek: Sztandary 1. Pułku Strzelców Podhalańskich. *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 223–240, streszcz. ang.

Z l. 1918 i 1927 oraz ich losy we wrześniu 1939 r.

2153. PYCH Jarosław: Sztandary i proporce obozów repatriacyjnych żołnierzy 2. Korpusu Polskiego we Włoszech. *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 102–111.

2154. WÓJCIK Adam: Sztandary górnicze w zbiorach Muzeum Polskiego Przemysłu Siarkowego. *Dzikoviana*. T. 5: 2019 s. 189–203.

k) Numizmatyka

Zob. poz. 1285, 1313, 1781, 2548, 7426, 7489.

2155. ANUSZCZYK Piotr: Tymfy i orty Augusta III Sasa 1752–1756. Rawa Mazowiecka 2019 Piotr Anuszczyk 8° ss. 350, il.

2156. AWIANOWICZ Bartosz B[ogusław]: Gramatyka monet rzymskich okresu Republiki i Cesarstwa. T. 1: Kompendium tytułatur i datowania. Wyd. 2, popr. i poszerz. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 440, il.

Lata 211 p.n.e. – 476.

Wyd. 1. 2017.

2157. BARTNIK Agnieszka: Krokodyle, kury, żółwie... – zoomorficzne „monety” Małejzi. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 41: 2015 s. 5–11.

XV–XVI w.

2158. BARTNIK Agnieszka: Sylfion: „tajemnicza” roślina na monetach starożytnej Cyreny. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 42: 2016 s. 5–12.

2159. BIENIAŚ Juliusz: Przedruki na banknotach Banku Austro-Węgierskiego – czy istniały w wydaniu polskim? *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 7: 2019 s. 117–130, streszcz. ang.

XIX–XX w.

2160. BOGUS Zdzisław: Attyla – bicz boży. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 45: 2019 s. 5–13, streszcz. ang.

Monety, V w.

2161. BOGUS Zdzisław: Kolekcjonowanie monet rzymskich? *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 41: 2015 s. 54–92.

Czy jedynie zbieranie?

2162. BOGUS Zdzisław: Naśladowuje, podrabia, fałszuje? Rzecz o półgroszkach. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 42: 2016 s. 28–39.

XIV–XVI w.

2163. BOGUS Zdzisław: O monecie inaczej. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 43: 2017 s. 5–22.

Moneta jako zabytek.

2164. BOGUS Zdzisław: O wartości rzymskich pieniędzy. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 44: 2018 s. 5–30.

2165. BOGUS Zdzisław: Złotówka restituta. W zbliżające się stulecie reform premiera Grabskiego. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 45: 2019 s. 14–27, streszcz. ang.

X–XX w.

2166. BOHATYREWICZ Tadeusz: Ósmaki i półósmaki. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 2 s. 97–101, streszcz. ang.

XVI w.

2167. BOHATYREWICZ Tadeusz: Prywatne monety Andrzeja Xawerego Chojeckiego, właściciela dóbr Gródek nad Bugiem. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 3 s. 188–195, streszcz. ang.

Z 1883 r.

2168. CHAŁUPSKI Jerzy: Miedziane monety koronne króla Augusta III (Cz. 1). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 1 s. 18–32, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże* nr 2 s. 123–142.

2169. CHECHŁOWSKI Cezary: Półtoraki bydgoskie Zygmunta III z 1625 roku z koronami typowymi dla szelągów. Klucz do chronologii monet z rocznika 1625. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 1 s. 16–40, streszcz. ang.

2170. CIURA Łukasz: Półtoraki Jana Kazimierza z lat 1658–1659 i 1661–1662. Przypisanie do mennic. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 1 s. 41–45, streszcz. ang.

2171. CYBULSKI Wiktor J.: Projektanci polskich monet 1923–1990. Bełchatów 2017

Pol. Tow. Numizmat. Oddz. im. Augusta III Sasa w Bełchatowie; Muzeum Regionalne 8° ss. 95, il.

Rec.: Markowski Marcin, *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 3 s. 215–216.

2172. CZYŻEWSKI Bartłomiej: Marki narzędziowe z widzewskich fabryk. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 145–153, streszcz. ang.

Żetony z l. 1924–1990.

2173. CZYŻEWSKI Bartłomiej: Pieniądz dominialny dóbr Werbkowice. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 4 s. 292–298, streszcz. ang.

W pow. hrubieszowskim; XIX w.

2174. DUTKOWSKI Jarosław: Złoto czasów dynastii Jagiellonów: Aureus Polonicus. Wyd. 2. Gdańsk 2019 Gdańskie Biuro Numizmat. Joanna Wysocka-Dutkowska; Dariusz Kruczeński 4° ss. 672, il.

Tytuł równol.: The Gold of the Jagiellonian dynasty. Gold während der Jagiellonen-Dynastie.

Tekst równol. pol., ang., niem.

Wyd. 1. 2010.

2175. DYGUŚ Kamil: Anatomia kryzysu. „Rok czterech cesarzy” (68–69 r.) i „rok pięciu cesarzy” (193–197) z perspektywy monet. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 41: 2015 s. 35–41.

2176. DYMOWSKI Arkadiusz: The problem of the presence of barbarian imitations of Roman imperial denarii in the lands of present-day Poland. An attempt a balance. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 14: 2019 s. 149–181, streszcz. pol.

I–II w.

2177. DYMOWSKI Arkadiusz, Jellonek Szymon: Mniej lub bardziej interesujące monety rzymskie znalezione niedawno na terenie Polski. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 4 s. 241–257, streszcz. ang.

2178. DYMOWSKI Arkadiusz, Więcek Tomasz: Kolejne znaleziska monet antycznych z terenu Kujaw. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 3 s. 161–187, streszcz. ang.

2179. EJZENHART Dariusz, Miller Ryszard: Atrybucja oraz datowanie haleryzy wrocławskich typu „Rumpel” z orłem dolnośląskim na awersie. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 2 s. 113–119, streszcz. ang.

XV w.

2180. FOLWARNIAK Marek: Monety getta łódzkiego – świadkowie historii, dowody tragedii. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 1 s. 50–60, streszcz. ang.

2181. FRĄCZEK Jadwiga: Święty Eligiusz [zm. 660] – patron numizmatyków. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 42: 2016 s. 102–107.

2182. GÓRECKI Adam: Półtoraki Wazów. Wyd. 2 elektroniczne, popr. Ruda Kozłowska 2019 Adam Górecki plik tekstowy PDF (42,4 MB)

2183. INDYCKA Elżbieta: Monety z cmentarzyska w Gieczu, stanowisko 4, jako źródło do badań obrzędów funeralnych. *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 207–243, streszcz. ang.

XI–XIII w.

2184. JELONEK Szymon: Legendy na rzymskich monetach kolonialnych w okresie panowania Augusta. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 1 s. 1–17, streszcz. ang.

Oktawian August.

2185. KANIEWSKI Jacek: Błędne bicie półtoraka Zygmunta III Wazy z 1620 roku. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 43: 2017 s. 56–65.

2186. KARNICKA Magdalena: Grosze praskie Jana Luksemburskiego z tak zwanego drugiego skarbu średzkiego w zbiorze Muzeum Narodowego we Wrocławiu. Klasyfikacja wstępna. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 2 s. 100–112, streszcz. ang.

2187. KOLLINGER Karol: O znaczeniu archeologicznego kontekstu znalezisk także w badaniach historyków w związku z nowszymi hipotezami na temat atrybucji tzw. brakteatów tamańskich. *Archeologia Polski*. T. 63: 2018 s. 159–173, sum.

Stan badań, krytyka, historia problemów związanych z datowaniem tzw. brakteatów tamańskich.

2188. KOTEK Jacek: Skoczowski greszel z 1612 roku. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 2 s. 120–122, streszcz. ang.

2189. KRAMEK Krzysztof: Monety o tematyce muzycznej 1918–2018. Katalog. Lublin 2019 Pol. Tow. Numizmatyczne. Oddz. 4° ss. 203, il.

2190. KRASZCZUK Robert: Dirhemy arabskie z Lubna. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 10: 2019 s. 9–13, streszcz. ang.

2191. LINETTY Jakub: Średniowieczne brakteaty z daru Albina hrabiego Węsierskiego w zbiorach British Museum w Londynie. *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 245–270, il., streszcz. ang.

Przekazane w 1873 r.

2192. ŁONAK Wojciech A.: Antyczne monety znalezione w Kaczawie. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 3 s. 161–174, streszcz. ang.

W rzecze.

2193. MARKOWSKI Marcin: Banknoty Banku Emisyjnego w Polsce. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 3 s. 184–213, streszcz. ang.

Lata 1939–1941.

2194. MARKOWSKI Marcin: Przygotowania do emisji banknotów serii „Wielcy Polacy” projektu Andrzeja Heidricha. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 3 s. 216–237, streszcz. ang.

2. pol. XX w.

2195. MARKOWSKI Marcin: „Zwiastowanie” – plakietka autorstwa Józefa Gosławskiego [1908–1963]. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 7: 2019 s. 131–140, streszcz. ang.

2196. MILEWSKI Ireneusz: Alexander redi-vivus? Opis solida z wizerunkiem Konstantyna Wielkiego w Vita Constantini. *Klio*. T. 50: 2019 nr 3 s. 3–17, streszcz. ang.

2197. NEUMANN Jacek: Nieopisany żeton stołówki kopalni Friedensgrube. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 2 s. 141–143, streszcz. ang.

Później Kopalnia Węgla Kamiennego „Pokój”, Nowy Bytom w l. 1902–1922.

2198. [ORLIK Vasil’ Mihajlovič] Orłyk Wasyl: Rzadki wariant szeląga zakonu krzyżackiego z teofipolskiego skarbu. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 4 s. 258–263, streszcz. ang.

XV–XVI w.

2199. PARTYKA Jacek: Bony seryjne Bytowa. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 1 s. 57–70, streszcz. ang.

Z okresu międzywojennego.

2200. PASZKIEWICZ Borys: Jeszcze o denarach Aleksandra Jagiellończyka i drugim życiu półgroszy świdnickich. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 7: 2019 s. 61–66, streszcz. ang.

2201. PASZKIEWICZ Borys: Wojna trzydziestoletnia w mennictwie polskim i pruskim. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 1 s. 35–38, streszcz. ang., niem.

2202. PASZTA Andrzej, Paszta Piotr: Złoty żeton nagrodowy drugiego biegu dookoła Polski w 1929 roku. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 43: 2017 s. 66–68.

2203. PECUNIA omnes vincit. Conference proceedings of the fourth international numismatic

and economic conference, Kraków, 12–13 May 2017. Ed. by Barbara Zając, Paulina Koczwara, Szymon Jellonek. Kraków 2019 Groupmedia Agnieszka Pacholska 8° ss. 138, il., mapy.

Z treści: Jellonek Szymon: The Colonial Coinage under Claudius s. 25–40; Zając Barbara: Mysterious Uncertain Bithynian Coins s. 41–56; Koczwara Paulina: Finds of Celtic coins in the Western part of Cisalpine Gaul s. 57–65; Dąbrowska Paulina: Iron production in the Wielbark Culture in Pomerania and northern Great Poland in the Early Roman Period s. 66–85; Rosowska Justyna: Debtors in the Assessors and Council books of the Krakow from the 14th century in socio-economical context. Examples from the St Florian’s Street s. 86–100; Mitev Nevyan: The coins of Sigismund of Luxemburg (1387–1437) and Vladislav Varnenchik (1434–1444) from Northeastern Bulgaria s. 101–113; D.

2204. PODCZASKI Andrzej: Katalog papierowych pieniędzy zastępczych z ziem polskich 1914–1924. T. 2: Dawny zabór rosyjski. Wyd. 2. Warszawa 2019 nakł. aut. 4° ss. 415, il., mapy.

T. 1. Lublin–Warszawa 2004.

2205. ROP Dariusz: Próba mennicza w miedzi czy falsyfikat menniczny szeląga Stefana Batorego? *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 4 s. 259–262, streszcz. ang.

2206. SAROSIEK Jacek: Nowa kopia monety getta łódzkiego. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 1 s. 61.

2207. SAROSIEK Jacek: Nowa odmiana magnezowej dziesięciomarkówki z getta łódzkiego. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 1 s. 71.

2208. SIWIAK Wojciech: Żeton na szklanke wody poznańskiej apteki „Pod Białym Orłem”. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 2 s. 138–140, streszcz. ang.

XIX w.

2209. SMAKULSKI Wojciech: Czy Władysław III Warneńczyk wybijał półgrosze koronne? *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 7: 2019 s. 40–60, streszcz. ang.

2210. STRUK Tomasz: Ulica Mennicza w Krośnie Odrzańskim. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 4 s. 314–316, streszcz. ang.

Mennictwo, od XIII w.

2211. SUCHODOLSKI Stanisław: Bizantyjskie i duńskie wpływy na ikonografię najstarszej monety polskiej. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 7: 2019 s. 9–18, streszcz. ang.

2212. SZCZEPAŃSKI Łukasz: Późnośredniowieczny skarb złotych monet ze Smolnik k. Hawy. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 2 s. 221–231, streszcz. ang., niem.

2213. SZCZUREK Tadeusz: Czy identyczne denary marchijskie z XIII/XIV wieku ze znaleziska w Kunowicach pod Słubicami są efektem renowacji menniczej? *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 71–99, streszcz. ang., niem.

2214. ŚCIGAŁA Judyta: Kapitolińskie przybytki Jowisza w ikonografii monet Flawiuszy. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 43: 2017 s. 23–33.

2215. ŚCIGAŁA Judyta: Rzymska świątynia Westy w ikonografii monet Flawiuszy oraz w opisie M. Waleriusza Marcjalisa. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 41: 2015 s. 42–53.

2216. ŚCISŁO Krzysztof: Saturn na monecie Trajana? *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 42: 2016 s. 63–74, streszcz. ang.

2217. [TEREŠENKO Andrej E.] Tereszchenko Andrej E., [Čuhina Irena G.] Czuchina Irena G., Jarzęcki Krzysztof: Zboża na monetach antycznych. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 2 s. 81–99, streszcz. ang.

2218. URBAŃSKI Marek: „Średni brąz” z Wróblewa koło Sieradza. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 1 s. 1–5, streszcz. ang.

Moneta brązowa Ptolemeusza II z Egiptu.

2219. UTRACONE kolekcje numizmatyczne. Red. wyd. Jerzy Piniński, Krzysztof Jarzęcki. Warszawa 2019 Pol. Tow. Numizmat. 8° ss. 319, il.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 6–7 XII 2018 r.

Z treści: Łonak Wojciech A.: Początki kolekcjonerstwa na Śląsku: losy śląskich kolekcji numizmatycznych do 1945 roku s. 9–42; Baran Elżbieta: Butent-Stefaniak Barbara, Degler Adam: Stała wystawa numizmatyczna w Ossolineum we Lwowie i możliwość jej rekonstrukcji s. 61–86; Wichnera Wojciech: Czy Konstanty Chyliński posiadał kolekcję numizmatyczną? s. 87–106; Kokociński Lech: Utracone lwowskie ryngrafy z 1938 roku s. 107–125; Męclewska Marta: Utracona na zawsze (?) kolekcja numizmatyczna Biblioteki Polskiej w Paryżu s. 127–142; Morka Mieczysław: Kolekcja Potockich – zaginiona i odnaleziona, ale bez „złota” s. 143–161; Strzałkowski Jacek: Utrata przez Polskę większości obiektów numizmatycznych s. 163–168; Horoszko Genowefa: Utracone szczecińskie kolekcje numizmatyczne s. 169–186; Czarnowska Joanna: Przedwojenny Gabinet Numizmatyczny na zamku w Malborku s. 187–197; Kokociński Lech: Tajemnica zaginięcia malborskich zbiorów numizmatycznych s. 199–208; Zrazik Zinaida O.: Kolekcja pol’skih medalej u zbirci Kreminec’kogo Liceu ta ii vtrati u 17–20 ti rr. XX stollitã ta u roki II svitovõj vjini s. 209–224; Sinczuk Iwan: Utracony zespół rzymskich monet cesarskich z Muzeum Poleskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Pińsku s. 237–254; Suchodolski Stanisław: Gdzie jest najstarsza moneta polska ze zbioru Tadeusza Wolańskiego s. 255–267; Jaworski Piotr: Rekonstrukcja procesu dezintegracji i zapomnienia wielkiej kolekcji monet i medali Michała Hieronima Radziwiłła, ostatniego wojewody wileńskiego s. 277–304; Męclewska Marta: Niespełniony testament króla Stanisława Augusta. Rozproszona i zapomniana kolekcja numizmatyczna s. 305–319.

2220. WALCZAK Eliza, Madejski Marcin: Zbiory numizmatyczne Narodowego Banku Polskiego. Cz. 1. Monety i medale. *Warszawski Pamietnik Numizmatyczny*. Nr 7: 2019 s. 141–153, streszcz. ang.

2221. ZAWADZKI Michał: Remarks on changes in the iconography of Jagiellonian crown coins. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 14: 2019 s. 263–279, streszcz. pol.

2222. ZIÓŁKOWSKI Jerzy: Pieniądz zastępczy Krotoszyna i powiatu krotoszyńskiego 1914–1945. Krotoszyn 2019 Jerzy Ziółkowski 8° ss. 215, il.

l) Chronologia i metrologia

Zob. poz. 7258.

2223. BARAŃSKI Andrzej: 100 lat Głównego Urzędu Miar. Warszawa 2019 Gł. Urząd Miar 8° ss. 363, il.

Lata 1919–2019.

2224. BOGUCKI Mateusz: O fragmentaryzacji srebra wczesnośredniowiecznego: na ile wiarygodne są dane metrologiczne? Przypadek skarbu z Mózgowa na Warmii (t.p.q. 1009). *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 221–238, streszcz. ang.

2225. ECHTERHÖLTER Anna: Quantification as conflict. Witold Kula’s political metrology and its reception in the West. *Historyka*. T. 49: 2019 s. 117–141.

2226. KONIECZNY Aleksander: Badania dendrochronologiczne zabytków architektury drewnianej w województwie śląskim w latach 2017–2018. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 224–290.

2227. ZESZYT historyczny Głównego Urzędu Miar. Red. wyd. Paweł Fotowicz. Warszawa 2019 Gł. Urząd Miar 4° ss. 75, nlb. 1, il., mapa.

Z treści: Hickiewicz Jerzy, Sadłowski Przemysław, Rataj Piotr: Działalność naukowo-techniczna Włodzimierza Krukowskiego s. 4–10; Ewertowski Robert: Polska administracja miar w okresie międzywojennym s. 11–16; Pszeniczka-Raatz Sława, Wiśniewska Joanna: Kształtowanie się administracji miar w Wielkopolsce s. 17–26; Strzeja Szymon: 160 lat Urzędu Miar w Rybniku s. 27–30; Jonaszek Danuta: Okręgowy Urząd Miar w Gdańsku wczoraj i dziś s. 31–40; Wójcik Jarosław: Urząd Miar w Warszawie – fakty mało znane i nieznanne s. 41–44; Miśtal Iwona: Odważniki wczoraj i dziś s. 45–52; Poznański Jerzy: Wielka i Mała Waga w Krakowie s. 53–54; Ulaczyk Maria Magdalena: Historia probiernictwa w Warszawie s. 55–62; Motyka Jacek: Znaki imienne wytwórców wyrobów z metali

szlachetnych s. 63–67; Ulaczyk Maria Magdalena, Sakowicz Krystyna: Probiernictwo w Białymstoku – rys wspomnieniowy s. 68–75.

m) Geografia historyczna

Zob. poz. 6969, 7299, 7337, 7345, 7509, 7595, 7686, 9197, 9587, 10283.

2228. [ANIŠČANKA Jaühen Konstantino-vič] Aniszczenko Jewgienij: Demarkaciã granicy pervogo razdela Reči Pospolitoj s Rossijskoj imperiej v 1775 godu. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 52: 2019 s. 7–30, streszcz. ang., pol.

2229. BIAŁUŃSKI Grzegorz: Zarys dziejów osadnictwa na Mazurach. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 335–348, streszcz. ang. Od XIV w. do 1949 r.

2230. BRUST Mieczysław: Nieudane lokacje miejskie, miasta zanikłe oraz skasowane ośrodki miejskie w dorzeczu środkowej Warty i dolnej Wełny do początków XX wieku. *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 81–134, streszcz. ang.

Od średniowiecza.

2231. CEPIL Monika, Figlus Tomasz: Morfogenez a i przemiany układu ruralistycznego wsi Wielenin. *Biuletyn Uniejowski*. T. 8: 2019 s. 21–34, streszcz. ang.

Od średniowiecza do 1945 r.

2232. CHRZANOWSKI Stefan [Marek]: Historyczno-geograficzne położenie wsi Radowo. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 1: 2017 s. 88–91.

Pierwsza wzmianka o wsi z 1494 r.

2233. DANILUK Jan: Oliwa w granicach Sopotu – niezrealizowany pomysł. *Rocznik Sopotki*. R. 29: 2018 s. 119–132.

Dot. I. 1901–1945.

2234. DŁUGOKĘCKI Wiesław: Środowisko geograficzne i topografia gdańskiego zespołu osadniczego we wczesnym średniowieczu (do początku XIV w.). Wybrane problemy. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 7–72, streszcz. ang.

2235. FALUSZCZAK Franciszek [Paweł]: Podstawy geografii i kartografii historycznej. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 207, nlb. 1, il., mapy.

2236. GAŁĄZKA Waldemar: Wisła w geografii kościelnej Sandomierza. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 4–13.

2237. KALINOWSKI Emil: Historia obszaru gminy Kulesze Kościelne. Kulesze Kościelne 2018 Gm. Kulesze Kościelne 8° ss. 226, nlb. 1.

XII–XXI w.

2238. KOPA Dawid: Zasięg geograficzny księstwa świdnicko-jaworskiego około połowy XIV wieku. *Kwartalnik Opolski*. R. 61: 2015 nr 4 s. 79–95, streszcz. ang.

2239. KOSSOWSKA-CEZAK Urszula, Twardosz Robert: Uwarunkowania cyrkulacyjne temperatury powietrza w Warszawie w miesiącach o skrajnych wartościach wskaźnika NAO (1951–2015). *Prace Geograficzne*. Z. 153: 2018 s. 69–87, streszcz. ang.

2240. KRASZCZUK Robert: Wyspy powiatu waleckiego w czasach dawnych. (Cz. 3). *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 10: 2019 s. 59–78, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 8: 2017.

2241. MARSZ Andrzej A., Styszyńska Anna: Przebieg temperatury zim na obszarze Polski w latach 1720–2015. *Prace Geograficzne*. Z. 155: 2018 s. 85–138, streszcz. ang.

2242. MIECZKOWSKI Zbigniew: Łączy nas Drawa. Monografia rzeki. Drawsko Pomorskie–Piła 2019 Przew. Poligraficzno-Reklamowe Tongraf Jan Sip 8° ss. 431, il.

2243. MIRAJ Krzysztof: Przyrodnicze, historyczne i społeczno-ekonomiczne czynniki kształtowania układów gruntowych na Ziemi Podbabiogórskiej – porównanie Zawoi i Chyżnego. *Rocznik Babiogórski*. T. 19: 2018 s. 39–52, streszcz. ang.

Od XIV w.

2244. MOSTOWIK Karolina: Odpiływ rzeczny w Bieszczadach Wysokich w latach 1961–2015. *Prace Geograficzne*. Z. 151: 2017 s. 75–91, streszcz. ang.

2245. ODPIŁYW rzeki Prądnik w Ojcowie w latach 1961–2014. [Aut.] Tomasz Bryndał, Rafał Krocak, Roman Soja, Marta Cieślík. *Prace Geograficzne*. Z. 155: 2018 s. 47–67, streszcz. ang.

2246. PIĘTKOWSKI Piotr: Rzeki pomorskie w świetle źródeł historycznych i archeologicznych do końca XII wieku. Wrocław 2017 Wydaw. Chronicon 8° ss. 155, nlb. 2, il.

Rec.: Samp Mariusz, *Colloquium*. [T. 10]: 2018 nr 4 s. 165–169.

2247. PRACZYK Małgorzata: Gdzie jest las? *Historyka*. T. 49: 2019 s. 469–478.

Człowiek a środowisko na przestrzeni dziejów.

2248. PYTASZ-KOŁODZIEJCZYK Anna: Podlasie w świetle współczesnych badań nad geografią historyczną Wielkiego Księstwa Litewskiego (do 1569 r.). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 1 s. 3–24, streszcz. ang., niem.

2249. SŁOWNIK historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu. Cz. 5 z. 2: Nagnojowice – Niegoszowice. Oprac. Waldemar Bukowski [i in.] przy współpr. Marianna Wolskiego, Michała Wojenki; pod red. Waldemara Bukowskiego. Kraków–Warszawa 2019 Societas Vistulana; IH PAN 4° s. s. 273–464. PAN. IH. (Słownik historyczno-geograficzny ziem polskich w średniowieczu. Małopolska – województwo krakowskie; cz. 5).

Cz. 1. Wrocław 1980.

2250. SŁOWNIK historyczno-geograficzny ziemi liwskiej w średniowieczu. Oprac. Marta Piber-Zbieranowska, Anna Salina; we współpr. Elżbieta Kowalczyk-Heyman; pod red. Tomasza Jurka. Warszawa 2017.

Rec.: Gochna Michał, *Rocznik Liwski*. T. 9: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 181–195.

2251. SOROKA Jakub: Historia obserwacji meteorologicznych w Gorzowie. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 161–185, streszcz. ang., niem.

W l. 1874–1973.

2252. SZUMIGAŁA Paweł Piotr: Diagnoza stanu ochrony historycznych struktur urbanistyczno-krajobrazowych powiatu poznańskiego na podstawie metody Historycznych Kodów Przestrzennych i zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Poznań 2019 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego 4° ss. 387, tabl. 16, il., mapy, streszcz. ang.

2253. TABORSKI Maciej, Kozłowski Przemysław: Las Nadodrzański. *Studia Zielonogórskie*. T. 24: 2019 s. 163–180.

Kompleks leśny koło Zielonej Góry od 1955 r.

2254. USCKA-KOWALKOWSKA Joanna: Bezpośrednie promieniowanie słoneczne w Polsce w latach 1966–2010. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 257, il., mapy, streszcz. ang.

Raport z badań.

2255. VARIABILITY of precipitation and runoff in the entire High Tatra Mountains in the period 1961–2010. [Aut.] Marek Górnik, Ladislav Holko, Joanna Pociask-Karteczka, Svetlana Bičárová. *Prace Geograficzne*. Z. 151: 2017 s. 53–74.

Zmienność opadów.

2256. WERESKI Sylwester, Bartoszek Krzysztof, Bilik Anna: Extreme weather types in Lublin and their circulation conditions in the years 1951–2015. *Prace Geograficzne*. Z. 157: 2019 s. 91–108.

2257. WOŹNY Jacek: Człowiek i środowisko w dziejach dorzecza Brdy. Studium archeologiczno-historyczne. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 224, il., mapy, streszcz. ang.

Lata 8000 p.n.e.–1500.

2258. ZIMNOL Jan, Bielec-Bąkowska Zuzanna: Dni ciepłe i chłodne w Polsce (1966–2017). *Prace Geograficzne*. Z. 159: 2019 s. 67–86, streszcz. ang.

n) Kartografia

Zob. poz. 2235, 2341, 4753, 5286, 6980, 7888.

2259. DOBRY Artur: Dwa osiemnastowieczne plany zamku malborskiego. *Studia Zamkowe*. T. 6: 2019 s. 61–77, streszcz. ang.

2260. DYMMEŁ Piotr: Historyczne plany Lublina w zasobie Archiwum Państwowego w Lublinie. Cz. 1: Obszar całego miasta. *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 135–196, streszcz. ang.

2261. EBERHARDT Piotr: Political borders in Polish territory according to the Soviet atlas of 1940. *Polish Cartographical Review*. Vol. 51: 2019 no 4 s. 207–214.

„Karmannyj atlas mira”.

2262. FALUSZCZAK Franciszek [Paweł]: Mit niepodległej Polski na mapach inspirowanych twórczością Giovanniego Antonio Rizziego-Zannoniego [1736–1814]. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 187–193.

2263. GALICJA na józefińskiej mapie topograficznej 1779–1783. T. 8. Cz. A: Sekcja 160–162, 180–182, 202–205, 226–229, 251–255, 283–286. Wyd. Andrzej Janeczek; przy współpr. Bogusława Dybasia i Łukasza Walczego. Warszawa 2015 IAiE PAN 4° ss. XCI, nlb. 1, 283, nlb. 1, il. PAN. IAiE. Stacja Nauk. w Wiedniu, Uniw. Pedagog. w Krakowie. Inst. Historii, Austriackie Archiwum Państw.

Toż. Cz. B: Faksymilia arkuszy 160–162, 180–182, 202–205, 226–229, 251–255, 283–286. Kraków 2015 teka k. nlb. 29, il.

Rec.: Koper Mariusz, *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 270–275.

2264. GRABOWSKI Piotr: Wśród wspomnień z konferencji historyków kartografii

i w hołdzie ich Twórcom. Kuliszy kartograficznych wyzwania. *Masovia*. T. 15: 2018 s. 27–52.

40-lecie Zespołu Historii Kartografii PAN.

2265. GUT Paweł: Materiały kartograficzne w registraturze pruskiej kancelarii akt spraw w XVIII w. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 377–393, streszcz. ang., fr., ros.

2266. KONOPSKA Beata: Computerization of cartographic publishing activity – an outline of the problem exemplified by the former monopolist in Poland. *Polish Cartographical Review*. Vol. 51: 2019 no 3 s. 143–150.

Po 1989 r.

2267. KONOPSKA Beata, Kowalski Dawid: Cartographic image of “wandering streets and their names” in Lublin (in the 20th and 21st century) – verification of a research method. *Polish Cartographical Review*. Vol. 51: 2019 no 4 s. 195–206.

2268. KUNA Jakub: Between retrogression and progression – a proposal for a new method to recreate the historical building layout of settlement units. *Polish Cartographical Review*. Vol. 51: 2019 no 4 s. 215–229.

2269. ŁOPATECKI Karol: Two maps of the Podlasie-Grodno borderline from 1706. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 4 s. 489–504, streszcz. pol.

Autorstwa Josepha-Gasparda Lamberta de Guerin z 1706 r. ukazujące obszar Kotliny Biebrzańskiej i pogranicza podlasko-grodzińskiego.

2270. MIELNIK Sławomir: Sieć parafialna Kościoła prawosławnego na Lubelszczyźnie w latach 1939–1988 w ujęciu kartograficznym. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 395–408, streszcz. ros., ang.

2271. NIEŚCIORUK Kamil: The 18th century Lublin in the eyes of a military engineer. Fortifications and security measures for the negotiations on the map of Lublin created by C. d'Örken and modern evidence confirming their existence. *Polish Cartographical Review*. Vol. 51: 2019 no 2 s. 95–103.

2272. PARAGRAF 90. Henrykowi Rutkowskiemu w 90. rocznicę urodzin. Warszawa 2019 Tow. Miłośn. Historii. Oddz. PTH; [PTH. Zarząd Gł.] 8° ss. 95, nlb. 1, il. [Tow. Miłośn. Historii].

Księga pamiątkowa.

Z treści: Drewniak Szymon: Pan Henryk Rutkowski wczoraj i dziś s. 11–14; Drodzowski Marian Marek: Henryk Rutkowski w moich wspomnieniach s. 15–20; Gierowska-Kallaun Joanna: Pan Henryk Rutkowski. Opatrznościowi członek Zarządu PTH od

zadań specjalnych s. 21–39; Iwańczak Wojciech: Pryncypialność i pasja czyli glosa do portretu Henryka Rutkowskiego s. 41–44; Izedbski Hubert: Henrykowi Rutkowskiemu w jego święto s. 45–48; Kozłowska Zofia Teresa: O paragrafie, paragrafach i nie tylko s. 49–56; Mędrzecki Włodzimierz: O konstancińskim zakątku gaju akademii s. 57–60; Pacuski Kazimierz: O Panu Henryku s. 61–66; Słoń Marek: Pan Atlas s. 67–71; Szymczak Jan: Gomoliński herbu Jelita z Gomulina koło w Piotrkowa Trybunalskiego w szesnastowiecznej epigrafice Polski centralnej s. 73–96.

2273. SKRYCKI Radosław: Mapa powiatu chojeńskiego Goswiena O. Schultzego z 1778–1779 roku. *Rocznik Chojeński*. T. 11: 2019 s. 157–165, streszcz. niem.

2274. SKRYCKI Radosław: Plan Chojny z 1631 roku i mapa z II połowy XVIII wieku. *Rocznik Chojeński*. T. 10: 2018 s. 157–167, streszcz. niem.

2275. SKRYCKI Radosław: Swedish military cartography of the Thirty Years' War. The example of Pomerania and the New March (Neumark). *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 4 s. 173–188, streszcz. pol.

2276. [SOSSA Rostislav Ivanovič] Sossa Rostyslav: Political and administrative divisions of Ukrainian lands on the 16th century maps. *Polish Cartographical Review*. Vol. 51: 2019 no 1 s. 29–37.

2277. SZCZEPAŃSKI Seweryn, Lasek Piotr: Hława w świetle źródeł kartograficznych XVII–XVIII wieku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 2 s. 333–352, streszcz. ang., niem.

2278. ZAWADZKI Mateusz: Methodology of reconstruction of the Old-Polish road network as exemplified by the historic Lublin Voivodship. *Polish Cartographical Review*. Vol. 51: 2019 no 3 s. 129–141.

XV–XVIII w.

o) Onomastyka i toponomastyka

Zob. poz. 2548, 7006, 7046, 7166, 10464.

2279. ABRAMOWICZ Zofia: Imiona biblijne w historycznej antroponimii Podlasia (XVI–XVII w.). Białystok 2019 Temida 2; przy współpr. Wyd. Filol. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 465, streszcz. ang., ros.

2280. CHLUDZIŃSKI Andrzej: Motywy biblijne w nazewnictwie geograficznym województwa pomorskiego. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 375–396, streszcz. ang.

2281. CZAJKA Wiesław: Wybrane toponimy słowiańskie ziemi chojeńskiej – próba interpretacji. *Rocznik Chojeński*. T. 10: 2018 s. 193–214, streszcz. niem.

2282. CZYŻEWSKI Feliks: Antroponimia pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego w świetle inskrypcji nagrobnych. Cz. 1: Słownik nazwisk. Lublin 2013.

Rec.: Ostrówka Małgorzata, *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 39: 2015 s. 275–284, streszcz. ang.

2283. DUBIEC-STACH Joanna: Polskie i niemieckie nazwy miejscowości w powiecie skwieżńskim. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 7: 2018 s. 27–36, streszcz. ang., ros.

Od 1887 r.

2284. FAMIELEC Monika: The Historical and Cultural Aspect of the Naming of Streets in the Contemporary City of Brest. *Studia Białorusinistyczne*. Vol. 13: 2019 s. 327–341, streszcz. białorus., pol.

Historyczno-kulturowy aspekt nazewnictwa ulic współczesnego m. Brześća.

2285. FAMIELEC Monika: Urbanonimy goroda Bresta XX veka. Bydgoszcz 2018.

Rec.: Sajewicz Michał: Significant Contribution to the Research on the Urbanonymity of the Polish-Eastern Slavic Linguistic and Cultural Borderland. *Studia Białorusinistyczne*. Vol. 13: 2019 s. 389–396.

2286. GÓRNY Halszka: Imię teoforyczne „Józef” w strukturach antroponimicznych i toponimicznych Polski. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 283: *Studia Linguistica*. [T.] 14: 2019 s. 47–57, streszcz. ang.

2287. GRUSKAÂ Ūliâ: Deantroponimiye toponimy belorussko-pol’skogo pogranic’â. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 38: 2014 s. 182–206, streszcz. pol.

Nazwy toponimiczne pochodzące od antroponimów na pograniczu białorusko-polskim, XV–XVII w.

2288. GRYSZPANOWICZ Piotr: Urbanizacja Płocka. Procesy zmian nazewnictwa ulic w latach 1237–2017. Pułtusk 2019 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor 4° ss. 343, il., mapy. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor w Pułtusku.

2289. JEDYNAK Zdzisław: Pochodzenie nazw Koszutki i Welnowca. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 16: 2019 s. 161–166, streszcz. niem., ang.

Dzielnice Katowic.

2290. KARAMAŃSKA Marta, Młynarczyk Ewa: Komponenty eksponujące cechę żeńskości

w nazwach stowarzyszeń II Rzeczypospolitej. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 283: *Studia Linguistica*. [T.] 14: 2019 s. 67–78, streszcz. ang.

2291. KLIMEK Robert: Hydronimy w dorzeczu rzeki Sapiny – kształtowanie się nazewnictwa od średniowiecza po czasy współczesne. *Masovia*. T. 15: 2018 s. 77–83.

2292. KOJDER Marcin: Antroponimia historyczna wiernych chełmskiej diecezji grecko-unickiej (1662–1810). Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 394, streszcz. ang.

2293. KOPER Mariusz: Zagadkowe toponimy powiatu tomaszowskiego: Paary, Pucharki, Szkoci Dół i Ulhówek. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 215–226, streszcz. ang.

Analiza semantyczna i gramatyczna.

2294. KOWALCZYK-HEYMAN Elżbieta: O meandrach identyfikacji średniowiecznych nazw wodnych na północno-wschodnim i wschodnim Mazowszu. *Onomastica*. R. 63: 2019 s. 127–144, streszcz. ang.

2295. LANGE Michał: Nazwiska mieszkańców parafii Pączewo-Czarnylas na Kociewiu od XVII do XIX w. Gdańsk 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 422, il., streszcz. ang.

2296. LASKOWSKI Jerzy: Kanały Elżbiety i Klebarski (Wiktorii). Historia i pochodzenie nazw – analiza źródłoznawcza. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 2 s. 329–347, streszcz. ang., niem.

Kanały na Warmii od XIX w.

2297. MALEC Maria: Onomastyka w dorobku naukowym profesora Józefa Bubaka [1934–1999]. *Onomastica*. R. 63: 2019 s. 343–350.

2298. MŁYNARCZYK Ewa: Tendencje nazwotwórcze w chrematonimii społecznościowej II Rzeczypospolitej (na przykładzie nazw stowarzyszeń). *Onomastica*. R. 63: 2019 s. 209–226, streszcz. ang.

2299. MYTNIK Irena: Imiennictwo ziemi chełmskiej w XVI–XVII wieku. Warszawa 2017.

Rec.: Kosmeda Tetyana, Janczura Danuta, *Onomastica*. R. 63: 2019 s. 323–328.

2300. NYKA Józef: Nazewnictwo nagrobki w Tatrach. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr:] 2019 s. 107–122, streszcz. ang., niem.

Tragiczne zdarzenia w Tatrach w XIX–XX w. i związane z nimi nazwy geograficzne.

2301. OLEJNIK Marek: Antroponimia starostwa grabowieckiego (XVI–XVIII w.). Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 348, il., mapy.

2302. OLEJNIK Marek: Imiennictwo Żydów starostwa grabowieckiego XVII–XVIII wieku. *Slavia Orientalis*. T. 67: 2018 nr 2 s. 279–291, streszcz. ang.

2303. PACHCIAREK Paweł: Zawilości górnoszląskich nazw miejscowych. Piastów 2018 Pracownia Edytorska „Calamus” plik tekstowy PDF (3,01 MB); plik tekstowy EPUB (8,44 MB).

2304. PLUSKOTA Teresa: Słownik nazw miejscowych i ich wariantów od XVI do XVIII wieku: województwo belskie, ruskie, wołyńskie, podolskie, braclawskie. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 577.

2305. PŁUSA Magdalena: „Boł”, „dorożka”, „trehubica” – utrwalone w „Puszczy” Józefa Weysenhoffa nazwy przyrzędów służących do połowu ryb. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 283; *Studia Linguistica*. [T.] 14: 2019 s. 157–169, streszcz. ang.

Powieść z 1913 r.

2306. REMBALSKI Tomasz: Predykaty „nobilis”, „de” i „von” w pisowni kaszubskich nazwisk szlacheckich w kontekście historycznym. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 192–220, streszcz. ang.

2307. RUTKIEWICZ-HANCZEWSKA Małgorzata: Nazewnictwo powroty w kontekście językowych uniwersaliów. Dawne i współczesne nazwy miejscowe o charakterze międzynarodowym. *Onomastica*. R. 63: 2019 s. 31–50, streszcz. ang.

2308. SAGANIAK Agnieszka: Nazwy własne (antroponimy) w polskich przekładach powiastki filozoficznej Voltaire’a *Candide ou l’optimisme*. *Meluzyna*. R. 3: 2016 nr 2 s. 61–75, streszcz. ang.

Utwór z 1759 r.

2309. SAJEWICZ Michał: Formy imienne z sufiksem „-ko” w Kleszczelach na Podlasiu w połowie XVI w. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 39: 2015 s. 45–89, streszcz. ang.

2310. SKOWRONEK Katarzyna: Antropologia feministyczna i historia kobiet a onomastyka – miejsca wspólne (na przykładzie chrześcijańskich imion żeńskich obecnych w nazwach miejscowych). *Annales Universitatis Paedagogicae*

Cracoviensis. Fol. 283; *Studia Linguistica*. [T.] 14: 2019 s. 218–234, streszcz. ang.

Od 1412 r.

2311. [SLŪSAR Oleg F.] Ślusar Oleg: Historyczna antroponimia kresowa (na przykładzie ksiąg metrykalnych parafii rzymskokatolickiej miasta Czerniowce z lat 1777–1869). *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 213–225, streszcz. ros., ang.

2312. SZCZUPAK Mariusz: Nazwy miejscowe powiatu węgrowskiego – zarys problemu. *Rocznik Liwski*. T. 9: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 131–147.

2313. SZEWCZYK Łukasz: Dziedzictwo antyku w współczesnej onomastyce wojskowej. *Koło Historii*. Nr 23: 2018 s. 31–42, streszcz. ang.

2314. TELECKA Małgorzata, Gajek Grzegorz, Harasimiuk Marian: Nazewnictwo geograficzne o polskiej genezie na świecie. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 4° ss. 129, il., mapy.

2315. VINCENZ Andrzej: Toponomastyka polska. *Plaj*. [T.] 57: 2019 s. 181–188.

Przedruk zamieszczonej w „Kulturze” (nr 6/56 z 1952 r.) recenzji dwóch prac: Stieber Zdzisław: Toponomastyka Łemkowszczyzny. Cz. 1–2. Łódź 1948–1949 oraz Hrabec Stefan: Nazwy geograficzne Huculszczyzny. Kraków 1950.

2316. WALCZAK Bogdan: Jeszcze o nazwie „Gniezno” (próba syntezy). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 283; *Studia Linguistica*. [T.] 14: 2019 s. 258–261, streszcz. ang.

2317. WALKOWIAK Justyna Barbara: O rozbieżnych etymologiach nazwisk polskich i litewskich. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 41: 2017 s. 251–265, streszcz. ang.

2318. WARYNIUK Łukasz: Pochodzenie nazw miejscowości gminy Sarnaki położonych w paśmie nadbużańskim. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 2: 2019 s. 7–12.

2319. WÓJCIK Bartosz: Strassenverzeichnis als Geschichtsbuch: Hodonyme Stettins 1871–1945. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 1 s. 29–53, streszcz. ang.

2320. WÓJCIK Urszula: Średniowieczne zasoby onimiczne – niewykorzystane źródło w zasobach historycznojęzykowych? Prolegomena badawcze. *Onomastica*. R. 63: 2019 s. 279–290, streszcz. ang.

2321. WRÓBEL Karolina: Toponimy gminy Żegocina jako przedmiot badań lingwistyki

kulturowej. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 2 s. 19–29, streszcz. ang.

2322. ZŁOTKOWSKI Piotr: Antroponimia historyczna mieszczan i chłopów Brańska i okolic w ujęciu statystycznym i dynamicznym. Lublin 2017.

Rec.: Sajewicz Michał: Antroponimia pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego. Nowe propozycje metodologiczne. *Studia Białorutenistyczne*. Vol. 12: 2018 s. 287–299.

2323. ZŁOTKOWSKI Piotr: Structural and Semantic Types of Historical Female Anthroponyms of Members of the Uniate Church (Based on the Onomastic Data Excerpted from the 18th Century Register Books of the Hodyszewo Parish). *Studia Białorutenistyczne*. Vol. 13: 2019 s. 365–385, streszcz. białorus., pol.

Typy historycznych nazw osobowych kobiet obrządku unickiego w oparciu o XVIII-wieczne księgi metrykalne parafii Hodyszewo.

2324. ZMUDA Ewa: Imiona krakowskich sióstr dominikanek (XVII–XVIII w.). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 283: *Studia Linguistica*. [T.] 14: 2019 s. 268–279, streszcz. ang.

9. ARCHEOLOGIA

Zob. poz. 2502, 4675, 4676, 6968, 6971, 6994, 7021, 7046, 7092, 7142, 7166, 7243, 7258, 7263, 7264, 7267, 7278, 7283, 7326, 7334, 7357, 7363, 7376, 7382, 7410, 7440, 8304, 8359, 8414, 8448, 8605, 8654, 9005, 9368.

2329. AMONS Andrej: Pochówki katyńskie na terytorium obwodów specjalnych NKWD-ZSRR charkowskiego i kijowskiego. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 29: 2017 nr 67 s. 47–62, streszcz. ang.

2330. ARCAB Zofia: Zapytajmy zmarłych, czyli analiza antropologiczna ludzkich szczątków z Bogucina, pow. płoński. *Nasze Korzenie*. Nr 17: 2019 s. 7–10.

2331. ARCHAEOLOGY. Just add water. Underwater research at the University of Warsaw. Eds. of the vol.: Aleksandra Chołuj, Małgorzata Mileszczyk, Magdalena Nowakowska. Warszawa 2019 Inst. Archeol. UW 4^e ss. 278, il. (Światowit. Supplement Series U. Underwater Archaeology; vol. 2).

Z treści: Chołuj Aleksandra, Mileszczyk Małgorzata, Nowakowska Magdalena: Preface s. 35; Kontny Bartosz: Foreword s. 37; Lemke Martin, Bajtler Marta, Trusz Karolina: Naval Supply Lines for the Roman Army in Moesia Inferior – Basic Considerations for the Danube Underwater Heritage Project s. 39–58; Trzeźniowski Przemysław Adrian: Do Not Mess with the Apus: Technical and Safety Aspects of the High Mountain Underwater Archaeology s. 93–113; Krzemień Magdalena, Hermes Bernard,

2325. ZYSNARSKI Jerzy: Gorzów anno 1937. Przyczynek do genezy polskiej nazwy miasta. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 435–437.

p) Archeologia prawna

Zob. poz. 2378, 2630, 10592.

2326. ADAMSKA Dagmara: Kamienne krzyże w powiecie dzierzoniowskim – zabytki średniowiecznego prawa karnego? *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 28: 2018 [dr.] 2019 s. 5–15.

2327. GRZĘDA Mateusz: Portret i figuralna interpretacja historii: portret identyfikacyjny w reprezentacji władzy Jagiellonów. *Gdańskie Studia Muzealne*. Seria Nova. Nr 1(11): 2019 s. 122–141, streszcz. ang.

2328. JEZIORSKI Paweł A.: Prussian registers of the proscribed/outlaws as a source for research on violence in everyday life of a town in the late Middle Ages. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 3 s. 7–29, streszcz. niem., pol.

Maciejewski Jakub, Mileszczyk Małgorzata, Popek Mateusz: Petén Itzá Project – Results of the Underwater Reconnaissance in Lake Petén Itzá (Northern Guatemala) s. 115–132; Kontny Bartosz: Axes from Lake Lubanowo (Pomerania, Poland) and Their Possible Function on the Background of Watery Finds of the Roman Period and Middle Ages s. 153–187; Ossowski Waldemar, Grabowski Michał, Borkowski Wojciech: Shipwreck from Czersk. Excavation of the Large Vistula River Vessel from Medieval Times s. 189–204; Maliński Przemysław, Radaszewski Sławomir, Krajewski Przemysław: Underwater Relic of the Battle of the Oder River – Wrecks of a Frontal Semi-Pontoon from the Soviet N2P Pontoon-Bridge Park s. 205–220; Maliński Piotr: The Lower Oder: ‘Gardens Full of Wrecks’. First Results of Ethnoarchaeological Research s. 221–244; Popek Mateusz, Pydyn Andrzej: The Most Recent Five Years of Underwater Research in the Department of Underwater Archaeology at Nicolaus Copernicus University in Toruń s. 245–258; Mileszczyk Małgorzata, Nowakowska Magdalena: Site Rybno I – Lake Grid Dwelling on Lake Piłakno and Its Micro-Region. Research Proposal s. 259–271; Brzóska Artur, Chołuj Aleksandra, Prejs Piotr, Szerszeń Andrzej: The State and Prospects of Archaeological Underwater Research as a Part of the Project Vistula Underwater Heritage of Warsaw and the Surrounding Area. Recognition of Underwater Archaeological Sites as a Part of AZP Research s. 273–278.

2332. ARCHEOLOGIA dawnego osadnictwa Wielkopolski. Red. Henryk Machajewski. Poznań 2018 Woj. Urząd Ochrony Zabytków; Stow. Nauk. Archeologów Pol. Oddz. Wielkopolski 8° ss. 290, il., mapy.

Materiały z konferencji nauk., Poznań, 26 X 2017 r.

Treść: Hoffmann Zbigniew: Wprowadzenie s. 6; Goszczyńska Jolanta: Wprowadzenie s. 7; Błażejewska Marta, Skrzeczyńska

Anna, Światoń Marta: Wprowadzenie s. 8–9; Rączkowski Włodzimierz: O rzecze i grzędawisku: parę refleksji na temat teorii i praktyki studiów osadniczych s. 11–29; Machajewski Henryk: Ze studiów nad okresem wędrowek ludów w Wielkopolsce s. 31–41; Pawlak Ewa, Pawlak Paweł: Najdawniejsze siedziby Słowian w Wielkopolsce na podstawie wybranych źródeł archeologicznych s. 43–79; Brzostowicz Michał: Archeologiczne przyczyny do studiów nad początkami miast w Wielkopolsce. Przykład Łądka, Pyzdr i Wrześni s. 81–103; Kowalczyk Andrzej: Radzim nad Wartą w świetle badań interdyscyplinarnych s. 105–118; Wrzesiński Jacek: Przemiany osadnicze w „regionie gryzbowskim” – perspektywy badawcze s. 119–134; Machajewski Henryk, Gajda Elżbieta: Od grodziska do miasta średniowiecznego – przykład rejonu osadniczego w okolicy Czarnkowa nad Notecią s. 135–155; Krzepkowski Marcin, Kostyrko Mikołaj, Bartkowiak Romuald, Hlebionek Marcin: Między Czarnkowem, Ujściem i Chodzieżą. O kilku nieznanymi siedzibach rycerskich z północnej Wielkopolski s. 157–172; Szymański Michał: Przemiany przestrzenne centrów miast lokacyjnych starostwa ujskopolskiego na tle osadnictwa w XIV–XVIII wieku s. 173–199; Pietrzak Janusz, Wawrzyński Piotr: O siedzibach pańskich na kopcach kilka uwag ogólnych s. 201–213; Krzyszewska Andrzej: Gołęczewo i Suchy Las. Z problematyki lokacji wsi wielkopolskich s. 215–261; Karwecka Agata, Krawczywska Agnieszka: Zarys stanu badań archeologicznych nad rozpoznaniem założeni urbanistycznych miast powiatu poznańskiego s. 263–287; Wykaz autorów s. 288.

2333. ARCHEOLOGIA jako humanistyczna interpretacja przeszłości. Studia dedykowane Profesorowi Henrykowi Mamzerowi. Red. Aleksander Posern-Zieliński, Joanna Sawicka, Jacek Kabaciński, Michał Kara, Kinga Zamel-ska-Monczak. Poznań 2018 Ośr. Studiów Pradziejowych i Średniowiecznych. IAiE PAN 8° ss. 353, il., mapy. IAiE PAN. Ośrodek Studiów Pradziejowych i Średniowiecznych w Poznaniu.

Treść: Maik Jerzy: Zamiast wstępu s. 7–8; Kobusiewicz Michał, Minta-Tworzowska Danuta: Henryka Mamzera koncepcja archeologii i dyskursu s. 11–16; Bibliografia Jubilat s. 17–24; Pałubińska Anna: Hermeneutyczne i epistemologiczne koncepcje interpretacji s. 27–48; Kowalski Andrzej P.: Znaczniki realiów kulturowych w interpretacji etnologicznej i archeologicznej s. 49–63; Minta-Tworzowska Danuta: „Teoria wspólnot komunikatywnych” Ludwika Zabrockiego w świetle kognitywistyki oraz jej zastosowanie w archeologii s. 65–87; Wrzosek Wojciech: Przyczynki do refleksji o zdarzeniu historycznym s. 89–99; Gediga Bogusław: Dlaczego ludzie mają i tworzą sztukę? s. 103–111; Kwapiński Marian: Kanopy pomorskie – interpretacje nieklasyczne s. 113–136; Bugaj Ewa: O nowych podejściach w badaniach sztuki greckiej na przykładzie wytwórczości rzeźbiarskiej s. 137–159; Markiewicz Małgorzata: Wizualizacja w archeologii na przykładzie analizy halsztackiej ceramiki malowanej z Domasławia s. 161–175; Mamzer Hanna: Czy powrót do przeszłości? Refleksje na marginesie relacji człowieka i jego otoczenia przyrodniczego s. 179–192; Grad Jan: Tradycja jako wzory kulturowe długiego trwania s. 193–206; Kobusiewicz Michał: Rola neolitycznych pasterzy sawanny w kształtowaniu się starożytnego Egiptu s. 207–218; Rączkowski Włodzimierz: Fetyzycyzacja: chwila namysłu nad technologiami i wizualizacjami w archeologii s. 221–237; Mierzwiński Andrzej: Krajobraz z babą s. 239–255; Woźny Jacek: Archeologia jako metafora w dyskursach pozar archeologicznych s. 257–267; Ostojka-Zagórski Janusz: Archeologia a koncepcje badań nad kulturą s. 269–272; Wywiad z Jubilat s. 273–352.

2334. BANASZEK Łukasz: The past amidst the woods. The post-medieval landscape of

Polanów. Poznań 2019 Ad rem 8° ss. 144, il., mapy, streszcz. pol.

XVII–XXI w.

2335. BIS Wojciech, Więckowski Wiesław: Cmentarz żydowski w Węgrowie w świetle sondażowych badań archeologicznych. *Rocznik Liwski*. T. 9: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 109–130.

Zał. w pol. XVIII w.

2336. BOBOWSKI Bogdan: Past Perfect metod cyfrowych w archeologii (1951–1999). *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 13–52, streszcz. ang.

2337. BORKOWSKI Wojciech: Archeologiczne odkrycie na Reducie Ordonu. W poszukiwaniu szanica nr 54. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 99–116.

2338. BUCKA Karolina: Nowo odkryte cmentarzysko popielnicowe w Wapnicy, gm. Suchoń, pow. stargardzki. (Komunikat). *Stargardia*. [T.] 13: 2018 [dr.:] 2019 s. 305–314, streszcz. niem.

Odkryte w 2018 r.

2339. CHMIEL Marta: Archeologia Bagicza. Kulturowe oblicza życia i śmierci. Szczecin 2019 Uniw. Szczeciński 8° ss. 76, il., mapy.

Raport z badań.

2340. CHOWANIEC Roksana: Acraei/Acrae – the Greek colony and Roman town. Preliminary report on the excavations of the University of Warsaw archaeological expedition in 2015. In collab. with Jolanta Młynarczyk [i in.]. *Archeologia*. [T.] 66: 2015 [dr.:] 2017 s. 105–130.

Akraei (miasto rzymskie z 664/663 r. p.n.e.), stanowisko archeologiczne na Sycylii, od 2009 r.

2341. „CIVITAS et urbs”. Szczecin od średniowiecza do współczesności. Kwartał I. T. 1. Pod red. Anny Bogumiły Kowalskiej. Szczecin 2019 Muzeum Nar. 4° ss. 290, il., streszcz. ang. Muzeum Nar. w Szczecinie.

Treść: Kowalska Anna B.: Wstęp s. 13–15; Uciechowska-Gawron Anna, Słowiński Sławomir, Balcerzak Tatiana: Historia badań archeologicznych i architektonicznych s. 17–19; Uciechowska-Gawron Anna: Stratygrafia nawarstwień kulturowych s. 23–65; Dworaczyk Marek: Ceramika średniowieczna s. 67–90; Marcinkowski Mirosław: Ceramika nowożytna s. 91–104; Kamiński Roman: Kafle i forma ceramiczna s. 105–108; Walkiewicz Bogdan: Fajki gliniane jednorodne s. 109–112; Słowiński Sławomir: Drobne przedmioty z gliny s. 113–116; Uciechowska-Gawron Anna: Wczesnośredniowieczna tarcza s. 117–119; Uciechowska-Gawron Anna: Drobne przedmioty z drewna i kory s. 121–129; Bobik Izabela: Gatunki drewna używane do wyrobu przedmiotów codziennego użytku s. 131–133; Kowalówka Agnieszka: Łódź jednopienna i elementy szpuniczne s. 135–140; Kowalska Anna B.: Nowożytne wyroby skórzone s. 141–145; Cywa Katarzyna: Analiza taksonomiczna elementów drewnianych

z obuwia nowożytnego s. 151; Maik Jerzy: Tkaniny s. 153–154; Wilgocka Aleksandra: Przedmioty szklane s. 155–177; Janowski Andrzej: Przedmioty z żelaza i metali kolorowych s. 179–185; Uciechowska-Gawron Anna: Wyroby z surowców skalnych s. 187–189; Słowiński Sławomir: Przedmioty z poroża i kości s. 193–197; Makowiecki Daniel, Zabilska-Kunek Mirosława: Analiza archeozoologiczna s. 199–207; Badura Monika, Hajek Bartłomiej: Średniowieczny materiał botaniczny s. 209–210; Uciechowska-Gawron Anna: Wczesnośredniowieczne umocnienia obronne s. 213–216; Uciechowska-Gawron Anna: Średniowieczna drewniana zabudowa mieszkalno-gospodarcza s. 217–220; Balcerzak Tatiana: Średniowieczna i nowożytna murowana zabudowa mieszkalno-gospodarcza s. 223–229; Gwiazdowska Ewa: Ikonografia i kartografia kwartałów w dzielnicy „Kessin” jako źródło historyczne s. 233–242; Słomiński Maciej: Kwartał I szczyńskiego Podzamcza w źródłach historycznych s. 243–252; Słowiński Sławomir: Infrastruktura miejska (ulice, wodociągi, sanitariaty) s. 255–259; Kowalska Anna B.: Trwałe wyposażenie domów w świetle źródeł archeologicznych i ikonografii s. 261–265; Słowiński Sławomir, Uciechowska-Gawron Anna: Warunki i poziom życia. Podsumowanie s. 267–268; Janowski Andrzej: Handel s. 269–272; Kowalska Anna B.: Wytwórczość i rzemiosła s. 273–276; Kowalska Anna B.: Północno-wschodnia część „suburbium” w dziejach miasta. Próba podsumowania wyników badań nad kwartałem I s. 279–284; Kowalska Anna B.: North-eastern part of the „suburbium” in the history of the town. An attempt to sum up results of the research on quarter I s. 285–290.

Toż. T. 2. 2019, ss. 427, il.

Treść: Ryciny. Figures s. 7–301; Tabele. Tabela s. 303–375; Wykresy. Charts s. 377–399; Bibliografia. Bibliography s. 401–425.

2342. CZŁOWIEK i kamień. Badania geologiczne w perspektywie archeologii. Konferencja naukowo-jubileuszowa z okazji 50-lecia pracy naukowej Prof. dr. hab. Janusza Skoczylasa. Praca zbiorowa. Pod red. Michaliny Dzwoniarek-Konicznej i Marty Węclawskiej. Poznań 2019 Bogucki Wydaw. Nauk. 8° ss. 258, il., mapy.

Z treści: Jaworska Joanna: Słowo wstępne – Człowiek i kamień s. 19–20; Dzwoniarek-Koniczna Michalina, Węclawska Marta: Życiorys naukowy Prof. dr. hab. Janusza Skoczylasa s. 21–28; Dorobek naukowy Prof. dr. hab. Janusza Skoczylasa [Oprac. Michalina Dzwoniarek-Koniczna] s. 29–55; Bąkowska-Czerner Grażyna, Czerner Rafał: Marina el-Alamein – starożytne miasto z wapienia s. 59–73; Biernacki Andrzej B.: Wapienie organodetrytyczne z kamiennolomów w Hotnicy w materiałach archeologicznych z Novae (Mezja Dolna) s. 75–88; Chachlikowski Piotr: Kopalnictwo eratycznych surowców litycznych na Niżu Polskim w neolicie – precedens czy powszechność s. 89–103; Górska-Zabielska Maria: Glazy narzutowe w obiektach zabytkowych zachodniej Polski s. 115–124; Atlas Jerzy: Kamień jako materiał budowlany grobowców kopułowych antycznej Tracji s. 125–133; Kałaska Maciej, Kotowski Jakub, Syczewski Marcin, Giersz Miłosz: Analiza SEM-EDS efektów korozji miedzianych artefaktów z Castillo de Huarmey (Peru) s. 135–149; Kopezyński Kazimierz: Kamień w wymiarze metafizycznym, estetycznym i psychologicznym i jego rola kulturotwórcza s. 151–159; Mikołajczak Aleksander Wojciech: Kamienna kapitała jako forma rzymskiej przemocy symbolicznej s. 161–170; Prinke Andrzej: Na skale malowane (i ryte...): największa prehistoryczna galeria sztuki w badaniach poznańskich archeologów (1980–1981) s. 171–183; Sierpien Paula, Siuda Rafał: Odtwarzanie warunków wytopu miedzi na podstawie badań mineralogicznych żużli z dawnych ośrodków hutniczych Dolnego Śląska s. 195–201; Węclawska Marta, Dzwoniarek-Koniczna Michalina: Archeometria w Zakładzie Geologii Dynamicznej i Regionalnej Uniwersytetu

im. Adama Mickiewicza w Poznaniu s. 203–214; Wójcik Zbigniew [Jerzy]: Czas w opracowaniach geologicznych i historycznych Stanisława Staszica s. 215–218; Wrzeńska Anna, Wrzeński Jacek: Kto w średniowiecznych Dziekanowicach miał kamień na szyi? s. 219–231; Abstrakty s. 233–258.

2343. DISCOVERING Edom. Polish archaeological activity in southern Jordan. Ed. by Piotr Kołodziejczyk. Kraków–Pekowice 2019 Inst. of Archaeology, Jagiellonian Univ.; Euclid Found. for Science Popularization; Wydaw. Profil-Archeo Magdalena Dziegielewska 8° ss. 153, nlb. 1, il., mapy, streszcz. arabskie.

Z treści: Kołodziejczyk Piotr, Radziwiłko Katarzyna: Discovering Edom s. 7–10; Kołodziejczyk Piotr: Polish archaeological contribution to the research and protection of Middle Eastern cultural heritage. Remarks on the last decades s. 11–30; Kołodziejczyk Piotr: HLC Project 2014–2019. Research activity of Jagiellonian University in southern Jordan s. 31–49; Bodzek Jarosław [i in.]: Results of “Archaeological Study of Dajaniya & Tuwaneh” (ArTu: DTu) 2018 survey of Dajaniya (Ma’an-Husseiniyeh), Southern Jordan s. 51–67; Bodzek Jarosław [i in.]: Results of “Archaeological Study of Dajaniya & Tuwaneh” (ArTu: DTu) 2018 survey of Tuwaneh (Tafila-Hesa), Southern Jordan s. 69–85; Nocun Przemysław, Ochal-Czarnewicz Agnieszka: Preliminary report from the excavations at the site of Qasr ed-Deir (At-Tafila) in the season of 2017 s. 87–98; Radziwiłko Katarzyna: Archaeological tourism: a chance or a threat to southern Jordanian community. Case study of HLC Project s. 99–120; Wasilewski Michał: Nature, science and tourism. Polish research on the natural environment of southern Jordan and the tourist potential of the region s. 121–141.

2344. FLORKIEWICZ Iwona, Wołoszyn Marcin: Gone with the wind? Early medieval central places in today’s rural areas. Between research, preservation and re-enactment. An introduction. *Analecta Archaeologica Ressorviensia*. Vol. 13: 2018 s. 11–32.

2345. FRAŚ Jarosław M.: Badania archeologiczne prowadzone przez Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka w roku 2017. Archaeological studies conducted by the Cracow Saltworks Museum in Wieliczka in 2017. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 33: 2019 s. 262–285.

Tekst równol. pol., ang.

2346. GANCARSKI Jan, Madej Paweł: The Carpathian Troy Archaeological Open-Air Museum in Trzcinnica as a proposal of using an archaeological site for tourism and protection of cultural heritage. *Analecta Archaeologica Ressorviensia*. Vol. 13: 2018 s. 377–400.

2347. GĘSTWICKI Janusz: Wraki Zatoki Gdańskiej. Historia odkrycia wraka statku tzw. „Johan” („Szkłany”), UM-644-2012, EPSA – F53.30. *Pomorania Antiqua*. T. 28: 2019 s. 213–231, streszcz. ang.

Odkrycie podczas badań w l. 2012–2013 wraka XVII-wiecznego statku oraz torpedy z II wojny światowej.

2348. GŁOWA Anna: Późnoantyczne jedwabie z Achmim w zbiorach Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. *Opuscula Musealia*. Z. 26: 2019 s. 83–99, streszcz. ang.

Specyfika Achmim jako stanowiska archeologicznego.

2349. GOŁUB Stanisław, Dzieńkowski Tomasz: Badania na Wysokiej Górcie w Chełmie w sezonie 2017–2018. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 369–383, streszcz. ros., ang.

W ramach projektu „Zabudowa północnej części rezydencji królewskiej Daniela Romanowicza w Chełmie” realizowanego przez IAiE PAN.

2350. GRUSZKA Bartłomiej: Badania archeologiczno-architektoniczne reliktyw zabudowy odkrytych podczas rozbudowy budynku Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze przy al. Niepodległości 15. *Studia Zielonogórskie*. T. 24: 2019 s. 181–190.

Z l. 70. XIX w.

2351. GRUSZKA Paweł: Prace poszukiwawczo-ekshumacyjne mogił żołnierzy niemieckich z okresu drugiej wojny światowej na ziemi gostyńskiej. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 23–45.

Prace w l. 1991–2017.

2352. GRZYMKOWSKI Andrzej: Dwa grobowce „książęce” ze Zgliczyna Pobodzeo. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 2: 2018 s. 18–36.

Grobowiec z kręgu wschodniej strefy kultury przeworskiej odkryty w 1945 r.

2353. KARA Michał, Michałowski Andrzej, Rębkowski Marian: Profesora Władysława Łosińskiego [1935–2017] wkład w polską archeologię wczesnego średniowiecza, czyli przyczynek do szkicu o pokoleniu archeologów okresu badań „Milenijnych”. *Slavia Antiqua*. T. 59: 2018 s. 9–19, streszcz. ang.

2354. KARCEWSKI Maciej, Karczewska Małgorzata, Pluskowski Aleksander: Sacred Hill (Święta Góra) in the Masurian Lakeland. An Early medieval hillfort or a military camp from the middle of the 17th century? *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 4 s. 675–694, streszcz. pol., niem.

2355. KOBUSIEWICZ Michał: Moje wspomnienia z archeologią w tle. Poznań 2019 Wyd. PTPN 4° ss. 361, nlb. 1, il. PTPN.

Autor ur. 1939.

2356. KORDALA Tomasz: Badania wykopaliskowe na cmentarzysku wczesnośrednio-

wiecznym przy ul. 1 Maja w Płocku w 2019 roku. *Nasze Korzenie*. Nr 16: 2019 s. 7–13.

Przeprowadzone od 22 VII do 23 IX 2019 r.

2357. KOŚKO Aleksander, Szmyt Marzena: Pottery of Pikutkowo Style and Processes of Eneolithisation of “Megalithic Cultures” in the 4th Millenium BC. *Archaeologia Polona*. Vol. 57: 2019 s. 47–62, streszcz. ang.

2358. LINETTY Jakub: Trudne początki archeologii – odkrycia, interpretacje i nadinterpretacje w dociekaniach archeologicznych Tadeusza Wolańskiego (1785–1865). *Museion Poloniae Maioris*. T. 2: 2015 s. 103–124, streszcz. ang.

2359. MAŁEK Zbigniew: Badania archeologiczne przy kościele parafialnym pw. św. Marii Magdaleny w Koziegłowach w 2018 r. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 300–310.

2360. MATERIALNE pozostałości konfliktów i zbrodni XX wieku w świetle najnowszych badań archeologicznych. Red. merytoryczna Hanna Mik, Wirginia Węglińska. Gdańsk 2019 Muzeum II Wojny Światowej 4° ss. 421, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Gdańsk, 14–15 VI 2018 r.

Z treści: Nawrocki Karol: Przedmowa s. 7–8; Mik Hanna, Węglińska Wirginia: Wstęp s. 9–14; Marciniak Arkadiusz: Archeologia współczesności jako formuła archeologii we współczesności s. 17–31; Wrzosek Jakub: Od archeologii pól bitewnych do archeologii konfliktów s. 32–42; Konczewski Paweł: Problematyka poznawcza materii masakr XX w. s. 43–59; Złatohorski Oleksij: Prace ekshumacyjno-archeologiczne na Ukrainie s. 60–76; Przytarska Edyta: Prawna ochrona zabytków wobec wyzwań archeologii współczesności s. 77–88; Karski Kamil, Śmietana Marta: Badania archeologiczne jako sposób odkrywania autentyzmu Miejsca Pamięci KL Płaszow s. 103–121; Pawlak-Weiss Katarzyna: Historia KL Gross-Rosen w świetle nowych badań s. 122–156; Zalewska Anna Izabella: Materialne pozostałości konfliktów i zbrodni XX w. jako prowokacje do refleksji nad naturą związków przeszłości z teraźniejszością i przyszłością s. 159–182; Orlicki Łukasz, Konczewski Paweł: Pozostałości wojny powietrznej 1939–1945 w badaniach historyczno-archeologicznych s. 183–207; Pomian Iwona: Materialne pozostałości konfliktów i zbrodni XX w. w polskich obszarach morskich – przyczynek do dyskusji s. 208–216; Bednarz Tomasz: Fotogrametryczny model 3D wraka polskiego kontrolerpowca Wicher. Precyzyjna dokumentacja 3D podwodnych stanowisk archeologicznych s. 217–231; Dziewanowski Adam, Kuczma Filip, Samól Wojciech: Badania archeologiczne pola bitwy na Westerplatte. Wyniki prac prowadzonych w latach 2016–2017 s. 235–275; Woźniakowski Arkadiusz: Historia i materialne relikty fortyfikacji Westerplatte sprzed 1920 r. s. 276–303; Tuliszka Jarosław: Mogiły poległych na Westerplatte – aktualny stan badań s. 304–341; Błyskosz Tomasz: Westerplatte – przekształcenia pola bitwy po 1945 r. (do początku XXI w.) s. 342–362; Ditrich Andrzej: Rekonstrukcje komputerowe historycznych budowli na terenie byłej Wojskowej Składnicy Tranzytowej na Westerplatte s. 363–392.

2361. MIERZWIŃSKI Andrzej: Eschatologiczne skutki przędzenia i tkania. Z dziejów

semiotyzacji działań wytwórczych w kontekstach sepulkralnych. Wrocław 2019 IAiE PAN. Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza 4° ss. 240, 1 k. tabl. złożona, il., streszcz. ang.

2362. MŁODKOWSKA-PRZEPIÓROWSKA Iwona, Koj Jacek: Krajobraz archeologiczny doliny Warty w rejonie częstochowskiego Mirowa. *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 301–313, streszcz. ang.

2363. NOGAJ-CHACHAJ Jolanta: The Funnel Beaker Culture in the Lublin Region in the Light of the Excavations and Publications of Jan Kowalczyk [1918–2007]. *Archaeologia Polona*. Vol. 57: 2019 s. 145–156.

2364. PŁAZA Dominik [Kacper], Kurzawska Aldona, Florek Marek: Czego możemy dowiedzieć się z muszli odkrytych w grobie sprzed 4 tysięcy lat? *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 58–59.

W Rzeczycy Suhej.

2365. POCZĄTKI epoki brązu na Warmii i Mazurach w świetle analiz specjalistycznych. The origins of the Bronze age in Warmia and Masuria revealed by scientific analyses. Red. Jarosław Sobieraj. Olsztyn 2019 Muzeum Warmii i Mazur 4° ss. 206, il., mapy.

Treść: Żuchowski Piotr: Od wydawcy. From the Publisher s. 7–9; Sobieraj Jarosław, Hoffmann Mirosław J.: Stan i perspektywy badań. Status and perspectives of research s. 11–31; Blajer Wojciech, Sobieraj Jarosław, Szpunar Andrzej: Typo-chronologia zabytków metalowych. Typo-chronology of metal artefacts s. 33–82; Stos-Gale Zofia: Analizy izotopów ołowiu a pochodzenie znalezisk z brązu. Lead isotopes and the origin of bronze artefacts s. 83–118; Purowski Tomasz, Jokubauskas Petras: Analizy paciorków „fajansowych” z Kosynia. Analyses of „faience” beads from Kosyn s. 119–132; Pospieszny Łukasz, Jakubczak Michał: Datowanie bezwzględne cmentarzyska w Kosyniu. Absolute dating of the cemetery in Kosyn s. 133–142; Krenz-Niedbała Marta: Ludzkie szczątki kostne z Kosynia. Human skeletal remains from Kosyn s. 143–148; Pospieszny Łukasz, Bełka Zdzisław: Wyniki badań izotopowych szczątków ludzkich z Kosynia. The results of isotopic analysis of human remains from Kosyn s. 149–157; Makowiecki Daniel: Zwierzęce szczątki kostne z Kosynia. Animal bone remains from Kosyn s. 159–167; Lachowicz Hubert: Analizy szczątków drewna z Kosynia. Analyses of wood remains from Kosyn s. 169–184; Kowalska Anna B., Maik Jerzy, Słomska Joanna: Pozostałe szczątki organiczne z Kosynia. Other organic remains from Kosyn s. 185–192; Strobin Jarosław: Analiza stanu zachowania i konserwacja zabytków ze stopów miedzi. Analysis of the state of preservation of copper-alloy artefacts and their conservation s. 193–206.

2366. POGORZELSKI Waclaw: Badania archeologiczne w prezbiterium kościoła św. Piotra w Głogowie w 2006 roku. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 9: 2018 s. 45–67.

2367. POGORZELSKI Waclaw: Sprawozdanie z archeologiczno-konserwatorskich

badań ratowniczych przeprowadzonych w 2002 i 2006 roku na stanowisku Biechów nr 2, gm. Głogów. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 9: 2018 s. 9–21.

2368. POLISH-MACEDONIAN excavations at Negotino Gradište. Preliminary report 2009–2015. [Aut.] Wojciech Brillowski, Arkadiusz Koperkiewicz, Goran Sanev, Nicholas Sekunda. *Archeologia*. [T.] 66: 2015 [dr:] 2017 s. 65–104.

2369. PRZEPRAWA mostowa na wyspę Ledniczka. Wstępne wyniki badań. [Aut.] Andrzej Pydyn, Mateusz Popek, Daria Dębicka, Krzysztof Radka. *Studia Lednickie*. T. 17: 2018 s. 181–196, streszcz. ang.

Ostrów Lednicki.

2370. PYDYN Andrzej, Hac Przemysław, Popek Mateusz: Zastosowanie metod akustycznych i magnetycznych w poszukiwaniu obiektów archeologicznych na przykładzie jeziora Lednica. *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 179–193, streszcz. ang.

Wyniki badań z 2017 r.

2371. RYBICKA Małgorzata: Chronology of the Funnel Beaker Culture Settlement in Western Ukraine in the Context of Radiocarbon Dating. *Archaeologia Polona*. Vol. 57: 2019 s. 103–117.

2372. SADŁOWO – birtualne cmentarzysko kultury wielbarskiej na ziemi dobrzyńskiej wraz z materiałami pozostałych kultur archeologicznych. Red. nauk. Jadwiga Lewandowska. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. Grado 4° ss. 416, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Lewandowska Jadwiga: Wstęp s. 11–16; Lewandowska Jadwiga: Stan badań nad okresem rzymskim międzyrzecza Wisły, Drwęcy i Skry oraz dotychczasowe rozpoznanie stanowiska numer 5 w miejscowości Sadłowo s. 17–38; Noryśkiewicz Agnieszka M.: Historia roślinności i osadnictwa północnej części ziemi dobrzyńskiej na przełomie er – studium palinologiczne s. 41–50; Weckwerth Piotr: Charakterystyka geomorfologiczna lokalizacji stanowiska numer 5 w Sadłowie s. 51–63; Kurpiewski Artur, Lewandowska Jadwiga, Mosiejczyk Jakub, Pronobis Maria: Katalog grobów s. 67–117; Kurpiewski Artur, Lewandowska Jadwiga, Mosiejczyk Jakub, Pronobis Maria: Analiza źródeł s. 118–158; Mosiejczyk Jakub: Kontakty ponadregionalne i międzyplemienne – kwestia importów s. 159–184; Lewandowska Jadwiga, Mosiejczyk Jakub: Obrządek pogrzebowy. Próba interpretacji s. 185–214; Kurpiewski Artur: Chronologia zbadanej przestrzeni cmentarzyska s. 215–216; Kurpiewski Artur, Olszewska Monika, Milek Wojciech: Tablice I–XXIII s. 217–239; Osipowicz Grzegorz, Bosiak Mariusz: Materiały ze środkowej epoki kamienia s. 243–263; Orłowska Justyna, Osipowicz Grzegorz: „Siekiera” kamienna odkryta na powierzchni stanowiska s. 264–268; Lewandowska Jadwiga: Obiekt numer 7 jako przyczynek do poznania kopców granicznych s. 269–279; Bogacki Miron: Zdjęcia z powietrza i wykonanie opracowania fotogrametrycznego stanowiska numer 5 s. 283–288; Małkowski

Wiesław: Nieinwazyjne badania magnetyczne stanowiska numer 5 s. 289–299; Iwanek Beata, Piontek Janusz: Analiza antropologiczna szczątków ludzkich z grobów szkieletowych i ciałopalnych zlokalizowanych na cmentarzu kultury wielbarskiej s. 303–336; Makowiecki Daniel: Analiza zwierzęcych szczątków kostnych s. 337–338; Biborski Marcin, Biborski Mateusz: Wyniki badań chemiczno-technologicznych wybranych zabytków z cmentarzyska kultury wielbarskiej s. 339–359; Greiner-Wronowa Elżbieta: Ekspertyza wydzielonych ułamków zabytków szkła z cmentarzyska kultury wielbarskiej s. 360–387; Mosiejczyk Jakub: Cmentarzysko kultury wielbarskiej w Sadłowie jako element krajobrazu kulturowego wsi s. 391–403; Lewandowska Jadwiga: Finis coronat opus s. 407–410; Finis coronat opus (transl. by Marcin Różański) s. 413–416.

2373. SAŁACIŃSKI Sławomir, Sałacińska Barbara, Borkowski Wojciech: Interest of Jan Kowalczyk [1918–2007] in the Mining of Flint Raw Materials. *Archaeologia Polona*. Vol. 57: 2019 s. 185–196.

2374. SKARB z Nowego Kramaska. Analizy, konteksty. Red. Arkadiusz Michałak, Julia Orlicka-Jasnoch. Zielona Góra–Świdnica 2019 Muzeum Archeol. Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z/s w Świdnicy 4° ss. 212, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Michałak Arkadiusz, Orlicka-Jasnoch Julia: Wstęp s. 7–8; Pospieszny Łukasz: Miejsce ukrycia skarbu z Nowego Kramaska w świetle badań geofizycznych s. 9–16; Orlicka-Jasnoch Julia: Skarb ludności kultury łużyckiej z Nowego Kramaska. Aspekt archeologiczny s. 17–138; Kowalski Łukasz, Garbacz-Klempka Aldona: Badania metaloznawcze skarbu z Nowego Kramaska s. 139–178; Nowak Kamil: Analiza traseologiczna przedmiotów brązowych wchodzących w skład skarbu z Nowego Kramaska s. 179–196; Nowak Kamil: Rekonstrukcja produkcji i sposobu użycia „płyty modelowej” z Nowego Kramaska s. 197–204; Bednarz Szymon: Konserwacja zabytków brązowych z Nowego Kramaska s. 205–212.

2375. SKOLARSKI Eryk Maria: Wprowadzenie do badań nad mikroregionem Warmii Północnej. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 1: 2017 s. 309–319.

2376. SMOGORZEWSKA Anna: Tell Arbid. House and household in a changing town. Excavations in Area D. 2 ed. revised. Warsaw 2019 Univ. of Warsaw. Polish Centre of Mediterranean Archaeology; Inst. Archeologii Uniw. Warszawskiego; Univ. of Warsaw Press 4° ss. 473, nlb. 1, il., mapy. (PAM Monograph Series; 9).

2900–2350 p.n.e.

2377. STANISŁAWICE, stan. 9 i 10, pow. bocheński. Osady z okresu wpływów rzymskich i czasów nowożytnych. Red. Justyna Rodak. Kraków 2018 Krakowski Zespół do Badań Autostrad 8° ss. 316, nlb. 1 karta tabl. złoż. luzem, il., mapy, streszcz. ang. + 1 dysk optyczny (CD-ROM). (Via Archaeologia: źródła z badań wykopaliskowych na trasie autostrady A4 w Małopolsce).

Treść: Rodak Justyna, Tabiszewski Wojciech: Stanisławice stan. 9 i 10 gm. Bochnia. Zagadnienia wstępne s. 7–12; Rodak Justyna: Początki osady na stan. 9 w Stanisławicach, gm. Bochnia – ślady osadnictwa z okresu lateńskiego i starszego odcinka okresu wczesnorzymskiego s. 13–21; Rodak Justyna: Osada z młodszego odcinka wczesnego okresu wpływów rzymskich i początków młodszego okresu rzymskiego na stan. 9 i 10 w Stanisławicach, gm. Bochnia s. 22–170; Naglik Ryszard: Ślady produkcji dymarskiej na stan. 9 i 10 w Stanisławicach, gm. Bochnia s. 171–174; Naglik Ryszard, Rodak Justyna: Chronologia i organizacja przestrzenna osad z okresu lateńskiego i wpływów rzymskich na stan. 9 i 10 w Stanisławicach, gm. Bochnia s. 175–186; Bodzek Jarosław: Starożytnie monety rzymskie znalezione w Stanisławicach, stan. 9, gm. Bochnia, woj. małopolskie s. 187–194; Reyman-Walczak Bożena: Grosz praski ze Stanisławic stan. 9, gm. Bochnia s. 195–196; Tabiszewski Wojciech: Osadnictwo średniowieczne i nowożytne na stan. 9 i 10 w Stanisławicach, gm. Bochnia s. 197–296; Lityńska-Zajac Maria, Wasylikowa Krystyna, Cywa Katarzyna, Tomczyńska Zofia: Stanisławice, stan. 9, gm. Bochnia. Wyniki badań archeobotanicznych materiałów zachowanych w obiektach kultury przeworskiej s. 297–311; Krąpiec Marek: Wyniki analizy dendrologicznej i dendrochronologicznej drewna z cembrowin studni z okresu rzymskiego odkrytych na stanowisku 9 w Stanisławicach, gmina Bochnia s. 312–316.

2378. STANOWISKO Biała 26 gm. Trzcianka woj. wielkopolskie. Studium przypadku. Red. Piotr Alagierski. Trzcianka 2019 Muzeum Ziemi Nadnoteckiej im. W. Stachowiaka 4° ss. 230, il., mapy, streszcz. ang.

Z treści: Alagierski Piotr: Zamiast wstępu s. 9–10; Zbigniew Żurawski: Wspomnienie o Czesławie Strzyżewskim s. 11–12; Alagierski Piotr: Położenie geograficzne i środowisko naturalne stanowiska s. 13–17; Sokołowski Maciej: Geologia stanowiska Biała 26 s. 19–21; Alagierski Piotr: Z najdawniejszych dziejów badań na stanowisku Biała 26 s. 23–35; Alagierski Piotr: Weryfikacyjne badania archeologiczne w Białej w roku 1976 s. 37–41; Nowakowska Maria: Cmentarzysko ludności kultury pomorskiej w Białej, woj. wielkopolskie s. 43–61; Kuczara-Alagierska Katarzyna: Biała 26 – ceramika grobowa kultury pomorskiej s. 63–115; Alagierski Piotr: Pozostałe zabytki ruchome – metal, szkło, kamień s. 117–120; Alagierski Piotr: Archiwalna analiza antropologiczna s. 121–125; Spinek Anna: Ekspertyza antropologiczna przepalonych ludzkich szczątków kostnych ze stanowiska Biała 26 (gm. Trzcianka, woj. wielkopolskie) s. 127–131; Wilczyński Jarosław: Wyniki analizy archeozoologicznej szczątków kostnych pochodzących z badań wykopaliskowych prowadzonych w 1977 roku na stanowisku nr 26 w Białej s. 133–135; Alagierski Piotr, Kuczara-Alagierska Katarzyna: Chronologia stanowiska s. 153–155; Bartkowiak Romualda: Ochrona cmentarzyska ludności kultury pomorskiej w Białej (gm. Trzcianka) w świetle obowiązujących przepisów prawnych s. 157–164; Bartkowiak Romualda, Alagierski Piotr: Z najnowszych odkryć grobów skrzynkowych kultury pomorskiej w północnej Wielkopolsce s. 165–173; Kuczara-Alagierska Katarzyna: Symbolika góry w świadomości człowieka s. 175–177; Album s. 179–230.

2379. STORIES told around the fountain. Papers offered to Piotr Bieliński on the occasion of his 70th Birthday. Vol. ed. Agnieszka Pięnkowska, Dariusz Szląg, Iwona Zych. Warszawa 2019 Polish Centre of Mediterranean Archaeology. Univ. of Warsaw; Univ. of Warsaw Press 8° ss. 791, il.

Księga pamiątkowa.

Z treści: Piotr Bieliński: List of publications s. 23–27; Rutkowski Łukasz, Reiche Andrzej: O Piotrze, fontannie i Starożytnym Bliskim Wschodzie. About Piotr, the fountain and the Ancient Near East s. 31–45; Borodziej Włodzimierz: Raport ze śledztwa 19/08/1948, kryptonim „Pan z Krakowskiego Przedmieścia”. Report from the investigation 19/08/1948, codename „The Man from Krakowskie Przedmieście” s. 47–65; Kozłowski Stefan Karol: Piotrusiowy pamiętnik. Piotr’s Diary s. 67–79; Lengauer Włodzimierz: O Piotrze, o sobie i o dawnych czasach (czyli „Rzeczy minione i rozmyślania”). On Piotr, myself and bygone times (or My past and thoughts) s. 81–90; Tygielski Wojciech: Piotr s. 91–94; Białowarczuk Marcin: The first builders of the Northern Levant. Notes on early Neolithic construction materials s. 145–163; Ciałowicz Krzysztof M.: Once more on the first kings of Egypt s. 205–220; Drewnowska Olga: Old Babylonian Nērebum and its main deity s. 221–233; Dyzek Piotr: Legio I Italica – “Orientalis” s. 235–250; Gawlikowska Krystyna, Gawlikowski Michał: A painted diptych from Gerasa s. 251–258; Iskra Mateusz: Archaeological and social contexts of Late Bronze Age cylinder seals from Transcaucasia s. 259–269; Jakubiak Krzysztof, Zakyan Artavazd: Metsamor: topography of an archeological site near Metsamor River s. 271–284; Koliński Rafał: Hipt-nu and Hābruri: an archaeological point of view s. 313–331; Kowalczyk Marek, Olbrys Mirosław: The citadel in North Mesopotamian Erbil (Iraq) challenges for the preservation and adaptation to new function of an Ottoman period house s. 333–354; Ławecka Dorota: Late Chalcolithic pottery from Tell Radfāan (Eski Mosul Dam Project) s. 393–416; Mezza Henryk: A “marmara” plaque from Nea Paphos with Ganymedes abducted by an eagle s. 441–449; Michałowski Piotr: On some early Mesopotamian percussionists s. 451–476; Mierzejewska Marta: Islamic harbour in Kharāib al-Dasht Bay? Some remarks on the pottery collection from the Underwater Survey along the coast of Failaka Island s. 477–492; Momot Marta: Hellenistic tableware with stamped decoration from Tell Arbid (Syria) s. 493–502; Piątkowska-Malecka Joanna, Smogorzewska Anna: “Pigeon broth” and other meat dishes prepared by the people of Tell Arbid in the 3rd millennium BC s. 519–534; Pieńkowska Agnieszka: A 3rd millennium BC stone stamp seal from the omani site of Qumayrah Aun 3 s. 535–545; Reiche Andrzej: Isin-Larsa and Sasanian graves from the site of el-Saadiya in the Hamrin region, Iraq s. 583–597; Rekowa Monika, Nowakowski Wojciech: The power of image or how the art of photography changed early archaeology s. 599–618; Rutkowski Łukasz: Late 3rd millennium BC painted pottery from Tell Arbid s. 619–638; Softysiak Arkadiusz: Women from Tell Arbid s. 639–656; Szląg Dariusz, Wygnańska Zuzanna: Infant burials in the Ninevite 5 mortuary landscape s. 687–712; Ulanowska Agata: Why are some discoid loom weights grooved? Answers from experimental archaeology on the functionality of weaving tools in the Bronze Age Aegean s. 733–758; Zakrzewski Piotr: Geodesy and photogrammetry in archaeology. Advanced documentation methods used by the Kuwaiti-Polish Archaeological Expedition s. 759–775; Zych Iwona: Note on snake ritual at Saruq al-Hadid s. 777–791.

2380. SZCZEPANIK Paweł: Park i wzgórza św. Jerzego w Bytowie w świetle wyników

najnowszych badań archeologicznych. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2019 s. 43–63.

2381. [TATAUROV Sergej Filipovič] Tataurow S. F., [Tihonov Sergej Semenovič] Tichonow S. S.: „Polski ślad” w materiałach z wykopalisk archeologicznych w mieście Tara. *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 9: 2018 s. 57–64, streszcz. ang.

Na Syberii, od końca XVI w. do początku XX w.

2382. TRZECIECKI Maciej: The stronghold on St. Peter’s Hill in Radom (Poland). Archaeology, biography of the place, and practices of memory. *Analecta Archaeologica Ressoviensia*. Vol. 13: 2018 s. 309–331.

2383. UNIQUE pottery kiln construction? The interpretation of massive clay objects from the Trostianchyk [Ukraina] site of the Trypillia culture. [Aut.] Vitalii Rud, Olha Zaitseva, Robert Hofmann, Anna Rauba-Bukowska, Viktor Kosakivskyi. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 11–39.

Wykopaliska (piece wypaleniskowe) z okresu eneolitu (kultura trypolska).

2384. WIECZOREK-SZMAL Magdalena, Kosiński Maciej, Bielińska Greta: Badania archeologiczne w roku 1957 i 1966 na grodzisku „Gąszczyk” w Siedlcu, gm. Mstów, województwo śląskie. *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr.:] 2019 s. 77–102, streszcz. ang.

2385. ZAKOŚCIELNA Anna: Research over the Lublin-Volhynian Culture. *Archaeologia Polona*. Vol. 57: 2019 s. 135–143.

2386. ZIÓŁKOWSKA Gabriela, Ziółkowski Mariusz: Wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych przy kościele p. w. św. Barbary w Sołku, gm. Opoczno, woj. łódzkie. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 1 s. 147–167, streszcz. ang.

2387. ZOCHNIAK Marta: Badania archeologiczne przy dawnej kolegiacie Świętego Michała w Płocku w latach 2012–2014. *Nasze Korzenie*. Nr 16: 2019 s. 14–20.

10. NAUKI O SPOŁECZEŃSTWIE

a) Socjologia

Zob. poz. 5294, 7032, 8964, 9017, 10271, 10393, 11295, 11343.

2388. BARANOWSKA Aneta: Socjologia wojska w Polsce – pytania o przeszłość, teraz-

niejszość i przyszłość subdyscypliny. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 6: 2016 s. 45–66.

2389. BIŃCZYK Ewa: Szczere obawy czy projekcje własnych życzeń? Głos w dyskusji na temat warunków profesjonalizmu historii

socjologii. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 4: 2014 s. 55–71.

2390. BUCHOLC Marta: Dlaczego socjologia prawa Webera nie przyjęła się u nas? *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 5: 2015 s. 41–57. XIX–XX w.

2391. BUCHOLC Marta: Liberalna pedagogika. Jerzy Szacki o polskim liberalizmie dawnym i współczesnym. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 8: 2018 s. 7–24, streszcz. ang.

2392. CIENKI Barbara: Metoda biograficzna w socjologii. Stan wiedzy. *Rzeszowskie Studia Socjologiczne*. Nr 1: 2012 s. 303–334, streszcz. ang.

2393. CO SIĘ dzieje z polskim społeczeństwem? Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Ireneuszowi Krzemińskiemu. Red. nauk. Urszula Kurczewska, Małgorzata Głównia, Wojciech Ogrodnik, Dominik Wasilewski. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 368, il.

Z treści: Łódziński Sławomir: Demokracja lokalna i aktywność polityczna mniejszości narodowych. Przykład wprowadzania dodatkowych nazw miejscowości w językach mniejszości w Polsce s. 49–72; Nowicka Ewa: Wspólnota przez poszukiwanie różnorodności. Festiwale etniczne w Warszawie s. 113–135; Rakusa-Suszczewski Mikołaj: Odkrywanie tożsamości: socjologia ruchów społecznych w Polsce po 1989 roku s. 137–160; Axer Jerzy: Inteligencja po komunizmie. Autokorekta w 20 lat później s. 163–170; Obirek Stanisław: Religia w kontekście postsekularnym s. 171–185; Doktor Jan: Żydy oczami chrześcijan w nowożytnej Europie. Rekonesans badawczy s. 237–252; Sulek Antoni: Ocalenie Lejbusia Goldberga. Kropła historii zagłady s. 253–274; Wiśniewska Jowita: Spory o pamięć zbiorową Polaków. Wokół stosunków polsko-żydowskich w latach 1939–1945 s. 275–296; Krajewski Stanisław: My wszyscy z niej: dezasymlacja polskich Żydów s. 297–309.

Dostępne także jako e-book.

2394. DRZAZGA-LECH Maja: Mitotwórcze narracje moniuszkowskie w górnośląskiej kulturze. Socjologiczna analiza działalności Śląskiego Związku Chórów i Orkiestr oraz Opery Śląskiej w drugiej połowie XX wieku. Katowice 2019 Wydaw. US 8° ss. 210, nlb. 2, il. (Śląski Moniuszko; t. 2) (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3767).

Stanisław Moniuszko (1819–1872).

2395. [DUDA-DZIEWIERZ Krystyna]: Wyimki z dzienniczka badań terenowych małopolskiej wsi Babice, prowadzonego w 1936 r. przez absolwentkę socjologii Uniwersytetu Warszawskiego Krystynę Duda-Dziewierz. Przygot. i komentarzem opatrzył Włodzimierz Winclawski. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 7: 2017 s. 104–109.

2396. FERENC PIOTROWSKA Maria: ‘Two and a half years of war’. Unfinished research

project in Warsaw Ghetto. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 6: 2016 s. 67–79.

2397. KALETA Andrzej: Polska socjologia wsi okresu transformacji ustrojowej. Wyzwania przyszłości. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 4: 2014 s. 27–53.

2398. KILIAS Jarosław: Socjologia zakładowa w Polsce: stosowana nauka społeczna w ekonomii socjalistycznej. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 7: 2017 s. 73–98.

2399. KINAL Artur: Socjologia miasta w Polsce po 1989 roku – meandry i zawrotności. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 7: 2017 s. 21–34.

2400. KOBIETY o kobietach na Górnym Śląsku. Frauen über Frauen in Oberschlesien. Pod red. nauk. Joanna Lusek; tł. Dawid Skrabania. Gliwice–Opole 2018 Dom Współpracy Pol.-Niem.; Zw. Niem. Stow. Społ.-Kult. w Polsce 8° ss. 171, nlb. 1, il. (Archiwum Historii Mówionej. Das Archiv der erzählten Geschichte; t. 6).

Wspomnienia z l. 1901–1989.

2401. KOWALSKI Michał: Jak druga wojna światowa zmieniła nauki społeczne? *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 6: 2016 s. 13–39.

2402. KRAJEWSKI Marek: Archiwum Badań nad Życiem Codziennym. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 1 s. 89–94, streszcz. ang.

Utworzone w 2014 r. w Instytucie Socjologii UAM.

2403. LEONARSKA Dorota, Wielecki Krzysztof: Odkrywanie Margaret S. Archer. Casus polskiej socjologii. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 7: 2017 s. 7–19.

2404. MARCINKIEWICZ Stefan Michał: Od migracji do modernizacji. O przestrzeni społecznej powojennego Ełku. *Elcki Przegląd Historyczny*. Nr 1: 2014/2015 [dr.:] 2015 s. 161–178, streszcz. ang.

Od 1945 r.

2405. MARIAŃSKI Janusz: Kondycja religijna i moralna młodzieży szkół średnich w latach 1988–1998–2005–2017 (raport z ogólnopolskich badań socjologicznych). Toruń 2018. Rec.: Rogowski Cyprian, *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 233–240.

2406. MIELCZAREK Adam: Socjologiczne interpretacje ruchu „Solidarności” lat 1980–1981. Próba usystematyzowania istniejącej literatury. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 59–81, streszcz. ang.

2407. OSSOWSKI Stanisław: *Dzienniki*. T. 1: 1905–1939. Oprac. Róża Sufek. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 285, il. Inst. Socjologii Uniw. Warszawskiego. (W kręgu Stanisława Ossowskiego).

2408. OSSOWSKI Stanisław: *Wojna ludów a odrodzenie*. Oprac. ed. Wiktoria Wojtczak. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 6: 2016 s. 133–143.

2409. PECIAKOWSKI Tomasz: *Listy (nie)pokornych. Intelktualiści w polskiej przestrzeni publicznej*. Lublin 2019 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 496, il. Tow. Nauk. KUL. (Prace Wydziału Nauk Społecznych; 186).

Lata 1918–2019.

2410. PODBERESKI Romuald: *O ruchu społecznym nauk społecznych w ogólności. Dążenie umysłów syntetycznych do utworzenia filozofii społeczności (1851)*. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 5: 2015 s. 101–116.

2411. POSŁUSZNY Łukasz, Kubicki Paweł: *Pamiętniki bezrobotnych w zbiorach Instytutu Gospodarstwa Społecznego: historia, charakterystyka i potencjał badawczy*. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 1 s. 95–104, streszcz. ang.

Z okresu międzywojnia.

2412. SMO CZYŃSKI Rafał, Zarycki Tomasz: *Totem inteligencji. Arystokracja, szlachta i ziemiaństwo w polskiej przestrzeni społecznej*. Warszawa 2017 Scholar 8° ss. 303, nlb. 1, il. IFiS PAN.

Rec.: Epsztajn Tadeusz: *Totem inteligencji, czyli gdzie w społeczeństwie polskim XXI wieku szukać śladów po dawnym ziemiaństwie*. *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 2 s. 351–364.

2413. SZCZEGÓŁA Lech: *Uwagi o roli i ewolucji polskiej refleksji wokół społeczeństwa obywatelskiego*. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 7: 2017 s. 35–55.

2414. SZPYT Magdalena: *Główne kierunki badań socjologicznych nad polską wsią po 1989 r. Podkarpacie na tle kraju*. *Rzeszowskie Studia Socjologiczne*. Nr 1: 2012 s. 171–195, streszcz. ang.

2415. W KRĘGU myśli profesora Jana Szczepańskiego [1913–2004]. T. 1. Pod red. Daniela Kadłubca, Ewy Ogrodzkiej-Mazur, Andrzeja Kasperka. Cieszyn 2015 Oficyna Drukarsko-Wydawnicza Akant 8° ss. 99, nlb. 3, il.

Z treści: Kadłubiec Daniel: *Profesor Jan Szczepański – też trochę osobieście* s. 5–9; Jeziorski Ireneusz: *Wykorzystanie danych wizualnych w metodzie biograficznej* s. 17–29; Dunaeva Victoria: *Jan Szczepański w socjologii rosyjskiej* s. 30–36; Szkaradnik Katarzyna: *Między podejrzliwością a wiarą w historię. O „sprawdzeniu*

sobą” historii i wizjach dziejów w piśmiennictwie Jana Szczepańskiego, Józefa Pilcha i Jana Wantuły

 s. 37–48.

2416. W KRĘGU myśli profesora Jana Szczepańskiego [1913–2004]. T. 2. Pod red. Daniela Kadłubca, Ewy Ogrodzkiej-Mazur, Andrzeja Kasperka. Cieszyn 2016 Oficyna Drukarsko-Wydawnicza Akant 8° ss. 169, il.

Z treści: Budniak Józef: *Ikony cieszyńskiej religijności* s. 8–26; Kadłubiec Daniel: *O kulturze i języku ocalenia narodowego* s. 27–34; Szymczek Józef: *Jan Szczepański i Edmunda Jana Osmańczyka „Sprawy Polaków”* s. 35–42; Świętiewicz Wojciech: *O „elementarnych pojęciach socjologii” czyli poukładanym społeczeństwie* s. 43–48; Desperak Iza: *„Elementarne pojęcia socjologii” Jana Szczepańskiego* s. 49–54.

2417. W KRĘGU myśli profesora Jana Szczepańskiego [1913–2004]. T. 3. Pod red. Daniela Kadłubca, Ewy Ogrodzkiej-Mazur, Andrzeja Kasperka. Cieszyn 2017 ARKA 8° ss. 195, il.

Z treści: Śliwerski Bogusław: *Socjologiczna myśl Jana Szczepańskiego w czasach postprawdy* s. 9–20; Mariański Janusz: *Umieranie i śmierć w ujęciu socjologicznym w nawiązaniu do myśli Jana Szczepańskiego* s. 21–40; Pleskaczyńska Maria: *O bohaterach i męczennikach – filozoficzne intuicje Jana Szczepańskiego w kontekście światowej myśli etycznej* s. 49–58; Soldra-Gwiżdż Teresa: *Socjologiczny ogląd Śląska w ujęciu Jana Szczepańskiego* s. 85–100; Szkaradnik Katarzyna: *Między dusznością ulic a ścianami ksiązek. Semiotyczny pejzaż miast uniwersyteckich Jana Szczepańskiego* s. 119–134.

2418. W KRĘGU myśli profesora Jana Szczepańskiego [1913–2004]. T. 4. Pod red. Daniela Kadłubca, Ewy Ogrodzkiej-Mazur, Andrzeja Kasperka. Cieszyn 2018 ARKA 8° ss. 135, il.

Z treści: Szczepański Marek S., Ślíz Anna: *Ojczyzny prywatne: ludzie – przestrzenie i miejsca – instytucje* s. 8–18; Walczak-Duraj Danuta: *Urynkowanie nauki i kształcenia uniwersyteckiego w Polsce w perspektywie przyszłej reformy* s. 19–40; Górnikowska-Zwolak Elżbieta: *Uczony/uczona – krytyczni intelektualiści, zaangażowani uczestnicy życia publicznego (Śladami mistrzów)* s. 41–54; Majchrzak Iwona: *Jana Szczepańskiego spoglądanie w przyszłość z historią w tle* s. 55–78; Mariański Janusz: *Więzi rodzinne w opinii maturzystów puławskich (1994–2009–2016)* s. 80–96; Budniak Józef: *Doświadczenia ekumeniczne w Polsce* s. 97–109; Kocurek Danuta: *Kulturotwórcza działalność amatorskich zespołów teatralnych na Śląsku Cieszyńskim w drugiej połowie XIX wieku – do 1918 roku* s. 110–122.

2419. W KRĘGU myśli profesora Jana Szczepańskiego [1913–2004]. T. 5. Pod red. Daniela Kadłubca, Ewy Ogrodzkiej-Mazur, Andrzeja Kasperka. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 182, nlb. 1, il.

Z treści: Ogrodzka-Mazur Ewa: *Wprowadzenie* s. 5–7; Bartmiński Jerzy: *Polski etos narodowy: pański, chłopski, mieszczkański...?* s. 8–21; Walczak-Duraj Danuta: *Etos pracy czy kontrideologia pracy?* s. 22–41; Desperak Iza: *Kobiety i kultura Śląska Cieszyńskiego na przykładzie Dory Kłuszyńskiej* s. 66–75; Libiszowska-Zółtkowska Maria: *Jan Szczepański 1913–2004. Wspomnienie pośmiertne* s. 76–88; Szczepańska Barbara: *Rytuały pogrzebowe w pamięci mieszkańców obszarów wiejskich Dolnego Śląska* s. 89–104; Zapis panelu „Kultura regionalna w życiu młodego pokolenia – balast przeszłości czy kapitał na przyszłość?”. Spisała Marta Rosół s. 105–135.

2420. [WALICHNOWSKI Feliks]: Polska na Mazurach. 90-lecie dr. Feliksa Walichnowskiego. Olsztyn 2018 Wydaw. Darczyńcy 8° ss. 110, il.

XX–XXI w.

2421. WINCŁAWSKI Włodzimierz: Od „społeczeństwa” do „socjologii”. Socjolingwistyczny przyczynek do narodzin socjologii w polskiej nauce. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 4: 2014 s. 7–26.

2422. WOLIŃSKA Marta: Ewolucja zachodniego feminizmu i jego wpływ na rozwój tej ideologii oraz ruchu społecznego w Polsce. *Rzeszowskie Studia Socjologiczne*. Nr 1: 2012 s. 261–279, streszcz. ang.

XIX–XXI w.

2423. ŻYCIE codzienne (w) Archiwum. Pod red. Marty Zawodnej-Stephan. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 331. UAM w Poznaniu.

Treść: Zawodna-Stephan Marta: Słowo wstępne s. 7–13; Mateja-Jaworska Bogumiła, Zawodna-Stephan Marta: Zmieniająca się codzienność. Wybrane tradycje badań nad codziennością w Polsce s. 17–63; Drozdowski Rafał: Wokół społecznych badań nad codziennością. Socjologia codzienności jako krytyka socjologiczna s. 65–85; Luczyński Piotr, Schmidt Filip: Archiwum, czyli materiały i ludzie. Jak tworzyliśmy Archiwum Badań nad Życiem Codziennym s. 89–171; Krajewski Marek: Badając codzienność s. 173–208; Brzozowska-Brywczyńska Maja, Małkiewicz-Daszkowska Zofia: Co przyniesie poranek? Autoetnograficzne notatki badacza poszukującego w Archiwum s. 211–229; Nosal Przemysław, Rura Przemysław: Uniwersalia strachu. Strach w pamiętnikach bezrobotnych z 1938 roku i w aktualnych ogólnopolskich sondażach s. 231–250; Kubacka Małgorzata, Kubera Jacek: Pamiętnik jako źródło socjologicznych informacji o emocjach s. 251–276; Stamm Agnieszka: Relacje człowiek – zwierzę jako przedmiot zainteresowania studiów nad życiem codziennym s. 277–304; Kietlińska Bogna, Zalewska-Królak Aleksandra: Tworzenie Archiwum Badań nad Życiem Codziennym i jego wykorzystanie w akademickiej pracy dydaktycznej s. 305–331.

b) Etnografia

Zob. poz. 1443, 2333, 3280, 3360, 3414, 4376, 4554, 4856, 5463, 5564, 5566, 5705, 7043, 7110, 8392, 8474, 8604, 8682, 8809, 11195.

2424. 50 FESTIWALI Folkloru Górali Polskich w Żywcu. Red. Małgorzata Słonka. Bielsko-Biała 2019 Regionalny Ośr. Kultury 8° ss. 155, nlb. 5, il.

2425. ANGUTEK Dorota: Haft krajeński w Więcborku. Historia i kontynuacja. Przedm. Joanna Soja-Tońska. Więcbork 2019 Miej.-Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 87, nlb. 5, il.

XX–XXI w.

2426. BARAN Aleksandra: U progu małżeństwa. Obrzędowość rodzinna w XIX-wiecznej

wsi chełmskiej w świetle dzieła Oskara Kolberga „Lud. Jego zwyczaje, sposób życia, mowa, podania, przysłowia, obrzędy, gusła, zabawy, pieśni, muzyka i tańce”. *Koło Historii*. Nr 24: 2019 s. 69–80, streszcz. ang.

2427. BARAŃSKI Janusz: An essay on memory, identity and aesthetics embodied in traditional material culture of Polish Spisz. *Prace Etnograficzne*. T. 45: 2017 nr 2 s. 229–253.

2428. BAWOLAK Bolesław (Wasył): Łemkowskie wesele w Świątkowej Wielkiej. Wieliczka–[Sierca] 2019 Wiesław Żyznowski 8° ss. 538, nlb. 2, il.

2429. BĄCZEK Konrad: Wiejski krajobraz kulturowy powiatu Nowe Miasto Lubawskie. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 2 s. 288–330, streszcz. ang., niem.

XIX–XX w.

2430. BEŁKOT Andrzej: Przemiany obyczaju w ponowoczesności. Od obyczajowości do gier obyczajowych. Poznań 2019 Wydaw. Nauk Społ. i Humanist. UAM; Wydaw. Fund. Humaniora 8° ss. 561.

2431. BERY i rozmaite pisani. Red. Eryk Holona; il. Kazimiera Drewniak-Woryna. Radlin 2019 Radlińskie Tow. Kult. 8° ss. 114, il. Radlińskie Tow. Kult.

Tekst w dialekcie śląskim.

2432. BISEK-GRĄŻ Monika: Narodziny dziecka – wierzenia, zwyczaje i obrzędy w procesie przemian społeczno-kulturowych subregionu wałbrzyskiego w latach 1945–2015. Wybrane zagadnienia. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 7: 2019 s. 189–220, streszcz. ang.

2433. BRZEZIŃSKA Anna Weronika, Gillmeister Kamila: Kociewie igłą i nitką. Badania i promocja stroju oraz haftu jako dziedzictwa kultury ludowej regionu kociewskiego. Materiały do rekonstrukcji stroju kociewskiego. Kociewie 2019 Lokalna Organizacja Turystyczna Kociewie 4° ss. 58, il., mapy.

Raport z badań.

2434. BRZEZIŃSKA Anna Weronika, Tymochowicz Mariola: Atlas Polskich Strojów Ludowych 1949–2019. Kierunki badań nad strojami ludowymi w Polsce po 1945 roku. *Nauka*. [R. 26]: 2019 nr 1 s. 93–120, streszcz. ang.

Kierunki badań nad strojami ludowymi w Polsce po 1945 r.

2435. CO TRZECI lipiec naszym sercem bije... Światowe Festiwale Polonijnych Zespołów Folklorystycznych w Rzeszowie 1969–

2019. Red. Andrzej Bonusiak. Rzeszów 2019
Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 4° ss. 167, il.,
streszcz. ang.

2436. CZĄSTKA-KŁAPYTA Justyna: Ko-
łędniczy płas z Huculczyzny. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 2 s. 199–221, streszcz. ang.

2437. DAWNA i współczesna kultura funeral-
na. Pod red. nauk. Iwony Steczko i Renaty Dźwi-
goł. Kraków 2018 Collegium Columbinum 8°
ss. 458, il., streszcz. ang. (Dialog z Tradycją; t. 7).

Z treści: Popiołek Bożena: Śmierć w przestrzeni publicznej
w Polsce epoki późnego baroku s. 13–27; Kurek Halina: Prze-
strzeń funeralna i jej funkcje. Tradycja i zmiana s. 29–37; Grzędą
Ewa: Kurbany i mogiły w polskiej tradycji funeralnej s. 41–53;
Kobylińska Józefa: Mszańskie cmentarze, mogiły i miejsca po-
chówków s. 55–70; Rozmus Jacek: Fenomenologia militariów
w sztuce nagrobnej galicyjskich cmentarzy wojennych s. 71–82;
Migdał Jolanta: Słownictwo funeralne w polskiej leksykogra-
fii – nazw miejsc pochowania zmarłych lub ich prochów we
współczesnych słownikach języka polskiego s. 83–92; Dziedzic
Stanisław, Dziedzic Małgorzata: Kapliczki przydrożne. Sakralny
i funeralny wymiar fundacji s. 95–112; Kowalik Krystyna: Kszta-
łowanie wizerunku kapliczki w literaturze niebeletrystycznej
przełomu XX i XXI wieku s. 113–134; Konczewska Katarzy-
na: Kultura funeralna Polaków zachodniej Grodzieńszczyzny.
Wybrane zagadnienia s. 135–148; Polek Krzysztof: Topografia
grobów królewskich jako sposób manifestowania władzy we
wczesnym średniowieczu. Kilka przykładów s. 151–187; Mądry
Wojciech: Śląskie pochówki piastowskie jako wyraz gloryfikacji
dynastii dawniej i dzisiaj s. 189–197; Krokosz Paweł: Na Kremlu
i w Twierdzy – w cieniu carskich nekropolii s. 199–230; Kollinger
Karol: Przez wylom w podłodze czy po rozebraniu pomostu?
Którędy wyniesiono z izby ciało zmarłego Włodzimierza I
Świętosławica? s. 231–238; Waśkowski Krzysztof: Kolokacje
leksemu „śmierć” w języku Jana Kochanowskiego s. 241–253;
Koczur-Lejk Klaudia: „Ars moriendi” w utworze Bartłomieja
Paprockiego „Trinácte tabulí věku lidského” (1601) s. 255–266;
Borek Piotr: Śmierć Jeremiego Wiśniowieckiego w barokowej
epice s. 267–281; Piątek Marcin: „A grób pobitym stawię papie-
rowy, Którego wieki nie gryzą, nie zmieniają”. Groby bohaterów
narodowych w wierszowanej epice staropolskiej (na wybranych
przykładach) s. 283–294; Janoszka Maria: Kultura funeralna
XVIII-wiecznej metropolii na podstawie „Obrazu Paryża”
Louisa-Sébastiena Merciera i „Nocy paryskich” Nicholasa Réficia
de la Bretonne s. 295–312; Szargot Maciej: Epitafia Zygmunta
Kraśnińskiego s. 313–328; Świder-Pióro Aneta: Spotkanie na
cmentarzu. O funeralnych figurach wyobraźni w „Lambrze”
Juliusza Słowackiego s. 329–348.

2438. DĄBROWSKI Grzegorz: Prosta etno-
grafia Wileńszczyzny. Wrocław 2013.

Rec.: Głuszkowski Michał, *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 38:
2014 s. 333–339, streszcz. ang.

2439. DROZDOWSKA Wanda: Zwyczaje
doroczne w powiecie kutnowskim. *Kutnowskie
Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 101–114.

XX–XXI w.

2440. DUBASIEWICZ Małgorzata: Rzeczy
po przejściach. Obrzędy rodzinne na Pomorzu.
Nasze Pomorze. Nr 20: 2019 s. 67–90.

2441. DZIURA Małgorzata: 4 pory roku.
O pracy i świętowaniu na ziemi przemyskiej.

Przemysł 2019 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej
8° ss. 172, nlb. 4, il., streszcz. ang.

2442. ECHAUST Karolina: Tradycja odlewa-
nia świec na kole w Białej k. Płocka. *Rocznik
Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 10:
2019 s. 77–90, streszcz. ang.

2443. FARON Barbara: Strachy naszego
dzieciństwa, czyli demony z wierzeń ludowych.
Cz. 1. *Almanach Łącki*. Nr 31: 2019 s. 99–104.

2444. FIBIC Monika: Za starego piyrwyj,
czyli Ślązaków portret własny. Wodzisław Ślą-
ski–Rybnik 2019 Infopakt Dariusz Stańczyk,
Maciej Padewski 8° ss. 80, il., mapy.

2445. FILIPCZYK Angelika: Obrzędy po-
grzebowe chłopów podkrakowskich na przeło-
mie XIX–XX wieku. *Małopolska*. [T.] 20: 2018
s. 153–176, streszcz. ang.

2446. FOLKLOR dziecięcy. Między tradycją
a współczesnością. Red. nauk. Teresa Smoliń-
ska. Nowy Sącz 2018.

Rec.: Szczecina Grzegorz Kamil, *Rocznik Kolbuszowski*.
Nr 19: 2019 s. 401–404.

2447. GARSTKA Robert: Projekt badaw-
czy „Mapa Obrzędowa Górnego Śląska”. *Rocz-
nik Muzeum Górnos Śląski Park Etnograficzny
w Chorzowie*. [R.] 7: 2019 s. 103–117.

2448. GAWEŁ Artur: Zwyczaje i wierzenia
związane z jesienną orką i siewem zbóż ozi-
mnych na Podlasiu. *Wiś Radomska*. T. 11: 2018
s. 7–20, streszcz. ang.

Święto Matki Bożej Siewnej, od czasów najdawniejszych
do XIX w.

2449. GÓRALE Babiogórcy w badaniach
XIX-wiecznych naukowców i podróżników.
Materiały z IV Babiogórskiej Konferencji Na-
ukowej zorganizowanej przez Babiogórskie
Centrum Kultury im. dr Urszuli Janickiej-
-Krzywdy w Zawoi z okazji 34. Babiogór-
skiej Jesieni 28 września 2018 r. Red. Kata-
rzyna Słabosz-Palacz. Kraków–Zawoja 2018
Babiogórskie Centrum Kultury im. dr Urszuli
Janickiej-Krzywdy 8° ss. 168, il., streszcz. ang.

Treść: Słabosz-Palacz Katarzyna: Słowo wstępne s. 7–11;
Okreglicka Izabela: Babiogórci „spleen” Józefa Augusta Schul-
tesa [1773–1831] s. 13–28; Grochal Anna: Babiogórcie remi-
niscencje na tle życia i pracy naukowo-badawczej Stanisława
Staszica s. 29–52; Rosiek Barbara: „Gorale bieskidowi” w relacji
Ludwika de Laveaux s. 53–64; Sadowski Piotr: Wincenty Pol
i jego „Babiogórcy” s. 65–78; Woźny Marzena: Karpackie podróże
badawcze Józefa Lępkowskiego s. 79–92; Dolnińska Magdale-
na: Maria Steczkowska [1832–1918] – miłośniczka górskich
wędrowek s. 93–116; Ceklarz Katarzyna: Górale Babiogórcy
w pismach i dokumentach Antoniego Schneidera [1825–1880]
s. 117–132; Woźny Anna: Władysław Kosiński [1844–1914],
badacz gwary i ludowych opowieści s. 133–150.

2450. GÓRALE Babiogórscy w badaniach XX-wiecznych naukowców. Materiały z V Babiogórskiej Konferencji Naukowej zorganizowanej przez Babiogórskie Centrum Kultury im. dr Urszuli Janickiej-Krzywdy w Zawoi z okazji 35. Babiogórskiej Jesieni 27 września 2019 r. Red. Katarzyna Słabosz-Palacz. Kraków–Zawoja 2019 Babiogórskie Centrum Kultury im. dr Urszuli Janickiej-Krzywdy 8° ss. 192, il., streszcz. ang.

Treść: Słabosz-Palacz Katarzyna: Słowo wstępne s. 7–10; Ceklarz Katarzyna: Zawoja w badaniach etnograficznych Anny Kutrzeby-Pojnarowej [1913–1993] s. 11–42; Gacek Gabriela: Folklor muzyczny Górali Babiogórskich w badawczej i popularyzatorskiej działalności Franciszka Gazdy s. 43–56; Grochal Anna: Alojzy Cebulski [1896–1947?] – entuzjasta swojszczyzny s. 57–88; Żebrowski Mateusz: Stanisław Pagaczewski [1916–1984] – górskie wędrowki pełne wyobraźni s. 89–104; Wójcik Wiesław A[leksander]: Aleksy Siemionow [1913–1998] i Babiogórszczyzna s. 105–116; Siwek Andrzej: Hanna Pieńkowska [1917–1976] – konserwator zabytków na drogach skalnej ziemi s. 117–134; Rosiek Barbara: Jan Setkowicz [1913–1996] – dokumentalista beskidzkiej tradycji kulturowych s. 135–151; Woźny-Tondyra Anna: Tomasz Nowalnicki [1932–1984] – krajoznawca, redaktor, kustosz. Niedokończona opowieść s. 153–168.

2451. GUCUL'ŠINA slov'anska Atlantida: istoriã, etnokult'ura, personaliã, turizm. Zbirk materialiv mižnarodnoï naukoivo-praktičnoï konferencii na pošanu profesora Petra Siredžuka z nagodi 70-littã, İvano-Frankivs'k – Kosmač 22 listopada 2019 roku. Red. P[etr] S[tepanovič] Siredžuk. İvano-Frankivs'k–Kosmač–Krakiv 2019 Wierchy 8° ss. 615, nlb. 1, streszcz. ang. Īnst. istorii, etnologii i arheologii Karpat, Fakuł'tet istorii, politologii i mižnarodnih vidnosin. DVNZ „Prikarpat's'kij nacional'nij univ. im. Vasilã Stefanika”, Central'nij osередok girs'kogo turizmu PTTK RP.

XVII–XXI w.

2452. HOJSK Wiktorja: „Pryszly zme tu szczeracy...”. O szczerowaniu i szczerówkach na Łemkowszczyźnie. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 2 s. 223–239, streszcz. ang.

2453. JANIKOWSKI Tobiasz: Polsko-niemieckie wcielenia postaci skarbniaka, utopca, diabła i czarownicy w tekstach folklorystycznych oraz literatury i publicyście górnolaskiego pogranicza. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 2 s. 91–109, streszcz. ang.

2454. JANKIEWICZ Bartłomiej: Wzornik rzeszowski. Haft czerwono-niebieski. Rzeszów 2019 Muzeum Okręg. 4° teka 11 kart luzem, 12 kart złoonych luzem, il.

2455. JAROSZ Zygmunt Bernard: Zwyczaj, obrzędy i wierzenia okresu Adwentu i Bożego Narodzenia w miejscowości Susiec. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 227–246.

2456. JASIEWICZ Zbigniew: Oskar Kolberg o Rusinach/Ukraińcach i ich kulturze. *Prace Etnograficzne*. T. 46: 2018 nr 3 s. 1–12, streszcz. ang.

2457. JAWOREK Maria, Opoka Agnieszka: Lipnica dobro wieś. Zespół Regionalny Lipniczanie. Lipnica Wielka–Nowy Sącz 2019 Stow. Lipniczanie; Wydaw. Drukarnia Nova Sandec 4° ss. 120, il.

2458. KAJDER Kaja: Etnografia przestrzeni miejskiej. Znaczenia nadawane „sacrum” i dziedictwu ulicy Grodzkiej w Krakowie. *Prace Etnograficzne*. T. 45: 2017 nr 3 s. 315–331, streszcz. ang.

2459. KAMIENSKI Łucjan: „Szlakiem pieśni kaszubskiej”. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 259–286.

Reportaże z wędrowek po Kaszubach i nagrywania pieśni ludowych, l. 1935–1936.

Uzup.: Borzyszkowski Józef: Profesor Łucjan Kamiński (1885–1964) i jego wędrowki „Szlakiem pieśni kaszubskiej”. *Tamże* s. 253–258.

2460. KARPIŃSKA Grażyna Ewa: Co znajdziemy w Etnograficznym Archiwum im. Bronisławy Kopczyńskiej-Jaworskiej. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 1 s. 125–131, streszcz. ang.

Utworzone w 1946 r. w Instytucie Archeologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Łódzkiego.

2461. KŁAKULAK Elżbieta, Karoń Tomasz: Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Tursko”. Historia i współczesność. Gołuchów–Częstochowa 2019 Precjoza 8° ss. 88, il.

Lata 1971–2019.

2462. KRAJOWA lista niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Red. Katarzyna Sadowska-Mazur; oprac. tekstów Katarzyna Sadowska-Mazur, Amudena Rutkowska, Julia Włodarczyk. Wyd. 4 rozsz. Warszawa 2019 Nar. Inst. Dziedzictwa 8° ss. 86, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2016.

2463. KROKOCKA Beata: Przemiany obzędowości rodzinnej w Księstwie Łowickim na przykladzie wesela. *Kultura i Historia*. Nr 18: 2010 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

XIX–XXI w.

2464. KRYCIŃSKI Stanisław: Łemkowszczyzna nieutracona. [T.] 3. Rzeszów 2018 Libra PL 8° ss. 277, nlb. 3, il., mapy.

Kontynuacja publikacji pt.: Łemkowszczyzna. Po obu stronach Karpat. Rzeszów 2016.

2465. KSIĘGA tradycji mieszkańców Gminy Nowe Miasto Lubawskie. Cz. 2. Mszanowo–[Gdynia] 2019 Informatyczny Expert 8° ss. 99, nlb. 1, il.

XX–XXI w.
Cz. 1. 2018.

2466. KÜBLER Daniel: Za ruską granicą. Z tradycji ludowych w gminie Igołomia-Wawrzeńczyce. *Małopolska*. [T.] 20: 2018 s. 89–114, streszcz. ang.

Zawiera teksty pieśni i nuty.

2467. KULTURA ludowa Pienin i Gorców. Ocalić od zapomnienia. Krościenko nad Dunajcem–Nowy Sącz 2019 Stow. Lokalna Grupa Działania „Gorce-Pieniny”; Wydaw. i Drukarnia Nova Sandec 4° ss. 89, nlb. 7, il.

2468. KULTURA w Lipnicy Wielkiej na przestrzeni dziejów. Red. Karolina Kowalczyk, Danuta Paplaczek. Lipnica Wielka 2018 Grafikon; Gm. Lipnica Wielka 4° ss. 164, il.

Lata 1930–2018.

2469. KWIECIŃSKA Magdalena: Szopkarstwo krakowskie w procesach kształtowania dziedzictwa miasta. *Prace Etnograficzne*. T. 45: 2017 nr 3 s. 333–350, streszcz. ang.

2470. LENSKA Dominika: Ludowe dziecięce zabawy muzyczne. Teoria i praktyka. Katowice 2019 Akad. Muzyczna im. Karola Szymanowskiego 8° ss. 142, il., nuty.

2471. LEWANDOWSKA Bożena: Historical and war threads in urban folklore songs. *Musica Iagellonica*. Vol. 10: 2019 s. 65–81.

XX w.

2472. LEWANDOWSKA Bożena: Muzyka chasydów Lelowskich. *Prace Etnograficzne*. T. 43: 2015 nr 1 s. 67–78, streszcz. ang.

Muzyka i taniec podczas spotkań chasydów w Lelowie w 2005 i 2009 r.

2473. ŁACH Janusz: Kamienne szopy pasterskie jako ginący element krajobrazu Beskidu Małego. *Kultura i Historia*. Nr 19: 2011 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

2474. MAJKOWSKA Aleksandra: Kaszubskie mity, legendy i przesady w literaturze dla dzieci Alojzego Nagła [1930–1998]. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2019 s. 151–158.

2475. MATUS Irena: Lud nadnarwiański. Zwyczaje i obrzędy weselne. Białystok 2018 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 424, nlb. 1, il., mapa.

Dolina Narwi w l. 1850–1960.

2476. MAURER Joanna: Notatka o przeznaczeniach góralskich. *Almanach Łącki*. Nr 30: 2019 s. 131–136.

2477. MAZUR Teresa: Ojców naszych obyczajem... Lublin 2018 Fund. Servire Veritati plik tekstowy PDF (13,69 MB).

Zwyczaże ludowe, XVII–XX w.

2478. NOWAK Gerard: Wiele pieśni niesie wiatr... Refleksja na jubileusz 65 lat Lubuskiego Zespołu Pieśni i Tańca im. Ludwika Figasa. *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 163–187.

Powstał w Nowej Soli w 1953 r.

2479. OBRACHT-PRONDZYŃSKI Cezary: Od tradycji chronionej do tradycji wynalezionej. Gulgowscy i ich dzieło: inspiracje – kreacje – kontynuacja. *Studia z Zakresu Nauk Prawno-ustrojowych*. T. 8: 2018 z. 1 s. 241–248.

Działalność etnograficzna Teodory (1860–1951) i Izydora (1874–1925) Gulgowskich oraz analiza ich prac o kulturze kaszubskiej.

2480. OLESZKIEWICZ Małgorzata: Lalki mistrza [Michała] Ezenekiera. Przyczynek do genezy szopkarstwa krakowskiego. *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 161–185, streszcz. ang.

XX w.

2481. ORZEŁ Tobiasz: Z badań nad budownictwem ludowym Kotliny Rabczańskiej. *Prace Etnograficzne*. T. 45: 2017 nr 1 s. 71–87, streszcz. ang.

2482. PASEWICZ-RYBACKA Anna: Adventsmütterchen – zapomniany elbląski zwyczaj adwentowy. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 161–168, streszcz. ang.

XIX–XX w.

2483. PIETKIEWICZ Iwona, Pietkiewicz Agata: Rola obrzędowości i tradycji morskich w wychowaniu młodzieży w Polsce przed i po 1989 r. *Colloquium*. [T. 7]: 2015 nr 1 s. 83–95, streszcz. ang.

2484. PLANT identification and significance in funeral traditions exemplified by pillow filling from a child crypt burial in Byszewo (18th/19th centuries). [Aut.] Marta Jarosińska, Sebastian Nowak, Agnieszka M. Noryskiewicz, Monika Badura. *Analecta Archaeologica Resoviensia*. Vol. 14: 2019 s. 187–197.

2485. POREBSKA-KUBIK Elżbieta: Sprzedawanie różdżki i inne rytuały weselne w Borzęcinie. *Małopolska*. [T.] 20: 2018 s. 139–152, streszcz. ang.

2486. POŚPIECH Jerzy: Ze spuścizny folklorystycznej Józefa Lompy [1797–1863]. Cz. 1: Wierzenia, obrzędy i zwyczaje ludu śląskiego. (Cz. 1). *Kwartalnik Opolski*. R. 62: 2016 nr 2/3 s. 103–128.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. R. 62: 2016 nr 4 s. 87–109.

Toż. Cz. 3. *Tamże*. R. 63: 2017 nr 4 s. 107–123.

Toż. Cz. 4: Wierzenia i podania wierzeniowe. *Tamże*. R. 64: 2018 nr 1 s. 91–122.

Toż. Cz. 5. *Tamże*. R. 64: 2018 nr 2/3 s. 127–154.

Toż. Cz. 6: Obrzędy i zwyczaje doroczne, rodzinne i społeczne. *Tamże*. R. 65: 2019 nr 1 s. 79–120.

Zawiera też teksty źródłowe.

2487. PROKOPEK Marian: Etnografia. Materialna kultura ludowa Polski na tle porównawczym. Konsultant merytoryczny Wojciech Wróblewski; red. nauk. Katarzyna Waszczyńska. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. PWN SA 4° ss. 615, nlb. 1, tabl. 32, il., mapy.

XVII–XX w.

2488. PRUSINOWSKA Justyna: Gromadkarsze litewscy i mazurscy wobec zabobonów, „bajek” i „rzeczy brzydkich”. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 3 s. 481–508, streszcz. ang., niem.

XIX–XX w.

2489. RONDONAŃSKA Zenona: Pieśni gminne ludu mazurskiego w Prusach Wschodnich ze zbioru Wojciecha Kętrzyńskiego. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 291–310, streszcz. ang.

2490. RYGIELSKA Małgorzata: Monografia Ignacego Lubicz Czerwińskiego [1769–1834] „Okolica Za-dniestrka”. Studium kulturoznawcze. Wrocław 2019 Pol. Tow. Ludoznawcze; Uniw. Wrocławski 8° ss. 325, tabl. 4, mapy. (Archiwum Etnograficzne; t. 61).

2491. SOLARZ Olga: Elementy myślenia magicznego w obrzędowości okresu bożonarodzeniowego u Bojków na podstawie współczesnych materiałów z powiatu turczańskiego na Ukrainie. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 2 s. 185–197, streszcz. ang.

2492. STANISZ Agata: Cyfrowe Archiwum im. Józefa Buszty [1914–1987], czyli otwarta etnografia. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 1 s. 133–141, streszcz. ang.

Platforma internetowa działająca od 2014 r.: cele projektu, zasób.

2493. STOJAK Grażyna: Architektura grup etnicznych a postawy ludności miejscowej Podkarpacia w 2. połowie XX i na początku XXI wieku. Wybrane problemy. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [R.] 7: 2019 s. 79–102, streszcz. ang.

2494. SULIMOWICZ-KERUTH Anna: Rękopis z archiwum Aleksandra Mardkowicza zawierający przysłowia i maksymy w północno-zachodnim dialekcie języka karaimskiego. *Almanach Karaimski*. [T.] 8: 2018 s. 175–201, streszcz. ang.

2495. SZKUTNIK Piotr: Początki tworzenia kompozycji z kwiatów na trasie procesji Bożego Ciała w Spycimierzu. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 331–344, streszcz. ang.

XIII–XX w.

2496. ŚLIWIŃSKI Wojciech: Budownictwo górali sądeckich. *Almanach Łącki*. Nr 30: 2019 s. 25–53.

2497. ŚWIAT naszych przodków. Tradycje letniego cyklu obrzędowego. Oprac. i komentarz Agnieszka Przybyła-Dumin. Czechowice-Dziedzice 2019 Miej. Dom Kultury 8° ss. 304, tabl. 8, il. Koło Badaczy Kultury przy Miej. Domu Kultury w Czechowicach-Dziedzicach.

Lata 1801–2019.

2498. ŚWITAŁA-TRYBEK Dorota, Przy-muszała Lidia: „Dobry żur, kiej w nim szczur”. Dziedzictwo kulinarne Śląska w tekstach kultury. Opole 2018 Uniw. Opolski 8° ss. 303, il. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 558).

Rec.: Szymańska Marcela, *Kwartalnik Opolski*. R. 65: 2019 nr 1 s. 123–128.

2499. TAM na zalasiu, tam na Podlasiu... Studia i materiały do badań nad językiem i folklorem Kąkolewnicy i najbliższych okolic (powiat Radzyń Podlaski). Red. i oprac. Jan Adamowski i Agnieszka Kościuk-Jarosz. Kąkolewnica–Lublin 2019 Gm. Ośr. Kultury w Kąkolewnicy 8° ss. 255, tabl. 32, il.

Treść: Adamowski Jan, Kościuk-Jarosz Agnieszka: Wstęp s. 7–9; Biegajło Elżbieta: Słownictwo wsi Kąkolewnica. Praca magisterska przygotowana pod kierunkiem prof. dra Jana Tokarskiego. Uniwersytet Warszawski. Warszawa 1960 s. 11–204; Adamowski Jan: Pieśni ludowe z Kąkolewnicy i najbliższych okolic s. 205–238; Adamowski Jan, Kościuk-Jarosz Agnieszka: Postłowie. Język, gatunki, wartości s. 239–255.

2500. TARGOSZ Karolina: Rodowód Lajkownika. Pod red. Andrzeja Iwona Szoki. Kraków 2019 Muzeum Krakowa 8° ss. 128, il.

Rec.: Okręglicka Izabela: W poszukiwaniu genezy Konika Zwierzynieckiego. *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 289–291.

2501. TYMOCHOWICZ Mariola: Tradycyjne pożywienie chłopskie na Lubelszczyźnie. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 483, il., streszcz. ang.

XIX–XX w.

Rec.: Dźwiogół Renata, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 283: *Studia Linguistica*. [T.] 14: 2019 s. 292–297.

2502. ZJAWISKA magiczno-demoniczne na terenie dawnych ziem pruskich na tle porównawczym. [T.] 2. Pod red. Kazimierza Grądzawskiego i Jana Gancewskiego. Olsztyn 2019 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. UMW 8° ss. 265, nlb. 2, il. Inst. Historii i Stosunków Międzynar. UMW w Olsztynie; Fund. *Vetustas Præstrzeń Pogranicza w Brodnicy*.

Treść: Grądzawski Kazimierz, Gancewski Jan: Wstęp s. 7–12; Rzeszotarska-Nowakiewicz Aleksandra, Nowakiewicz Tomasz: Czaszkowo nad jeziorem Nidajno – niezwykle miejsce kultowe na Mazurach s. 15–20; Słupecki Leszek: Wilkołaki na północno-wschodnich kresach Rzeczypospolitej. Likantropia w wierzeniach Słowian, Bałtów i Niemców bałtyjskich s. 21–30; Możdżeń Julia: Zjawiska demoniczne w kronice Piotra z Dusburga s. 31–46; Klimek Robert: Pogańskie kamienne ołtarze Prusów s. 47–66; Grądzawski Kazimierz: Kult konia u Prusów. Problematyka fenomenu kulturowego ludu bałtyjskiego s. 67–76; Kawiński Paweł: Wierzenia Prusów – między magią a religią s. 77–84; Szczepański Seweryn: „Nomen (atque) omen”? O wartościowaniu granic i pogranicza w średniowiecznej i nowożytnej przestrzeni osadniczej Pomezanii s. 85–102; Naruszewicz-Duchlińska Alina, Matusiak-Kempa Iza: Świętość w nazewnictwie i krajobrazie Warmii i Mazur s. 103–111; Chojnowski Zbigniew: Mazurzy pruscy przeciw zabobonom s. 113–129; Hochleitner Janusz: Religijność a dawne tradycje magiczne na Warmii s. 131–148; Bogdan Danuta: Sprawa oskarżonej o czary Anny Reiman przed sądem zamkowym w Melzaku (Pieniężnie) w 1664 roku s. 149–157; Łapo Jerzy Marek: Spokojnie jak na cmentarzu. Nowożytny cmentarz w Giżycku i Węgorzewie s. 159–176; Lewandowska Jadwiga: Zagadkowe ślady na murach wybranych kościołów w Polsce północno-wschodniej s. 177–189; Kowalski Andrzej P.: Antropologiczne problemy interpretacji duchowości dawnych Prusów s. 191–199; Duczko Władysław: Chwytlive pokurcze. Smoki i inne demony w świecie Skandynawów epoki Wikingów s. 203–208; Józefów-Czerwińska Bożena: Tradycyjne pojmowanie przestrzeni ze szczególnym uwzględnieniem sfery akwatywnej i jej miejsca w demonologii ludowej s. 209–219; Kajokowski Kamil: Drobną plastyką figuralną wczesnośredniowiecznych Pomorzan – zabawki, obiekty magiczne czy rekwizyty obrzędowe? s. 221–246; Wawrzeniak Joanna: Kamień i cegła w zwyczajach i obrzędach pogrzebowych na tle porównawczym s. 247–260; Kołosowski Przemysław: „Odmienne” pochówki z cmentarzyśka zakonnego w Rurce. Przyczynek do badań nad późnośredniowiecznym obrządkiem pogrzebowym s. 261–265; Moisan-Jabłońska Krystyna: Nieuchronność czyścicowej peregrinacji i jej obraz w sztuce polskiej czasów nowożytnych s. 267–278; Jagła Jowita: Fizyczność okaleczona – fizyczność okaleczająca. Demoniczna stigmatyzacja ciała oprawców Chrystusa, na przykładach malarstwa tablicowego z Torunia, Fromborka, Sątopy i Bartoszcza s. 279–301; Towarek Piotr: Egzorcyzmy Kościoła katolickiego w reformie tydenckiej s. 303–316; Kuczowski Andrzej: Magia – symbolika – demonologia. Prahistoryczne kurhany i megality w kulturze wczesnośredniowiecznego Pomorza s. 317–330.

[T.] 1. 2014.

c) Demografia i statystyka

Zob. poz. 7686, 7878, 7946, 7948, 7999, 8082, 8323, 8416, 8489, 8510, 8560, 8599, 8798, 8835, 8902, 9376, 9544, 9637, 10262, 10485, 10666, 10972.

2503. DACEWICZ Leonarda, Chomko Jolanta, Smakulska Joanna: Księgi metrykalne chrztów Kościoła rzymskokatolickiego dekanatu białostockiego z II połowy XIX wieku. Treść i struktura metryk. Alfabetyczne spisy imienne. T. 2: Rok 1880. Białystok 2019 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 310, streszcz. ang.

T. 1. 2017.

2504. FRĄCZEK Lech: Śluby Żydów w Lełowie w latach 1872–1938. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 13–29, streszcz. ang.

2505. GUCWA Anna: Porównawcza analiza umieralności w parafii Zagórzana (pow. gorlicki) w latach 1880–1914. Początki transformacji demograficznej. *Małopolska*. [T.] 21: 2019 s. 65–87, streszcz. ang.

2506. KIEŁBASA Grzegorz: Mieszkańcy wsi Królowa Polska 1679–1900. Nowy Sącz 2019 PTH. Oddz. w Nowym Sączu 8° ss. 583, il.

2507. KOKOWSKI Michał: The divergent histories of Bose-Einstein statistics and the forgotten achievements of Władysław Natanson (1864–1937). *Studia Historiae Scientiarum*. Vol. 18: 2019 s. 372–464, streszcz. pol.

W aneksie źródła.

2508. KOZAK Szczepan: Aktywność zawodowa ludzi starych w Galicji w początkach XX w. Zarys statystyczny. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 211–238, sum.

W oparciu o spisy z l. 1900 i 1910.

2509. KUKLO Cezary: O historii społecznej z perspektywy demografa historycznego słów parę. *Historyka*. T. 49: 2019 s. 301–328.

2510. LESZCZYŃSKA Cecylia: Polish emigration abroad: regional structure and streams of emigration in the years 1870–1914 and 1918–1939. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 41: 2019 s. 177–207, streszcz. pol.

2511. MAŁŁEK Bartosz: Księgi metrykalne parafii rzymskokatolickiej w Sypniewie k. Więcborka z lat 1730–1874. Stan zachowania i możliwości odtworzenia ruchu naturalnego ludności. *Koło Historii*. Nr 23: 2018 s. 259–273, streszcz. ang.

Zawiera też fotografie wpisów z ksiąg chrztów i zgonów parafii pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Sypniewie.

2512. OLLECH Andrzej: Przemiany ludnościowe na terenie Szvederowa w latach 1874–1914. Analiza demograficzna na podstawie

ksiąg urodzeń. *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 99–118, streszcz. ang., niem.

2513. RACHWAŁ Piotr: Ruch naturalny ludności rzymskokatolickiej w Lubelskiem w świetle rejestracji metrykalnej z lat 1582–1900. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 1272, mapy. KUL. Wydz. Nauk Humanist.

2514. STRUKTURA wyznaniowa diecezji lubelskiej na przełomie XIX i XX wieku na podstawie diecezjalnych wykazów statystycz-

nych. [Oprac.] Joanna Kumor-Mielnik, Sławomir Mielnik. Lublin 2019 Wydaw. KUL 4° ss. 115, tabl. 21, mapy.

Lata 1870–1925.

2515. WYZNANIA religijne w Polsce w latach 2015–2018. Religious denominations in Poland 2015–2018. Pod kierunkiem: Paweł Ciecieląg. Warszawa 2019 GUS 4° ss. 371. GUS. (Analizy Statystyczne. Statistical Analyses. Statistics Poland).

Dostęp online.

C. HISTORIA POWSZECHNA

I. OGÓLNE

1. ŹRÓDŁA

2516. ANGIELSKIE rachunki celne z XIV wieku. Edycja źródłowa. [Wyd.] Karol Ossowski. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. 603–631.

2517. [BURGIN Juliusz]: Sytuacja wojenna w Korei Północnej oraz działalność Ambasady RP w Pjongjangu w raportach ambasadora Juliusza Burgina (1950–1951). [Wyd.] Sylwia Szyca. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 523–551, streszcz. ang.

2518. [CASTIGLIONE Baldassarre] Castiglione Baltazar: Książka o dworzaninie. Przekład, wstęp i oprac. Andrzej Borowski. Kraków 2018.

Rec.: Salwa Piotr, *Rocznik Historii Sztuki*. T. 44: 2019 s. 139–142.

2519. ENGELKING Wojciech: Carla Schmita krytyka liberalizmu w latach 1916–1938. Próba syntezy i interpretacji. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 137–164, streszcz. ang., fr.

2520. HISTORIE Kościoła Jana Diakrino-menosa i Teodora Lektora. Przekł., wstęp i komentarz. Rafał Kosiński, Adrian Szopa i Kamilla Twardowska. Kraków 2019 *Historia Jagellonica* 8° ss. 579.

Bizancjum, l. 451–512.

2521. KAROL IV Luksemburski: Liber de gestis meis. Księga moich czynów. Tł. Magdalena Nowakowska; wstęp, posłowie, przypisy i bibliografia Anna Paner. Gdańsk–Sopot 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 177, nlb. 1.

Część tekstu równol. łac., pol.

2522. KAŃKOLEWSKI Krzysztof: Co u pana słyhać? Red. Barbara Kaczarowska. Wyd. 1

w tej ed. Poznań 2019 Zysk i S-ka 8° ss. 331, nlb. 2, il.

Wywiady z niemieckimi przestępcami wojennymi, przeprowadzone w 1. poł. l. 70. XX w.

2523. KSENOFONT: Sympozjon i inne piśma. Przekł., wstępem i przypisami opatrzył Artur Rapaport. Kęty 2019 Wydaw. Marek Derewiecki 8° ss. 328. (Biblioteka Europejska).

2524. „LATOPIS nowogrodzki pierwszy” starszej redakcji. Unikatowy zabytek piśmiennictwa staroruskiego i jego polski przekład. [Wyd.] Zofia A. Brzozowska, Ivan N. Petrov; współpr. Jan Morawicki. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. XXX, nlb. 2, 401, nlb. 1. (Series Ceranea; t. 5).

Toż plik tekstowy PDF (3,88 MB).

Lata 1015–1353.

2525. O NIEMIECKICH planach ofensywy na Bliskim i Środkowym Wschodzie (1941–1942). [Wyd.] Piotr Mikietyński. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 4 s. 859–878.

Dokumenty.

2526. PRAWA Hammurabiego. Dīnāt mišarim. W przekł. i oprac. Witolda Tyborowskiego. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 175, nlb. 1, il., mapa. UAM w Poznaniu. (Historia; nr 236).

Kodeks Hammurabiego.

2527. THE REBIRTH of Israel. Historical documents. [Wyd.] Gniewomir Pieńkowski. 2nd ed. Łódź 2018 Gniewomir Pieńkowski – Wydaw. Locuples International.

Vol. 1: 1882–1918 plik tekstowy PDF (3,29 MB).

Vol. 2: 1919–1939 plik tekstowy PDF (3,68 MB).

Vol. 3: 1940–1948 plik tekstowy PDF (3,80 MB).

Vol. 4: 1948–1959 plik tekstowy PDF (3,21 MB).

Vol. 5: 1960–1974 plik tekstowy PDF (3,21 MB).

Dostępne online.

Wyd. 1. 2013.

2528. SERBOŁUŻYCKI ruch narodowy w oczach Jugosłowiańskiej Misji Wojskowej przy Sojuszniczej Radzie Kontroli Niemiec. [Wyd.] Piotr Pałys. *Pro Lusatia*. T. 17: 2018 s. 102–111.

Materiały źródłowe z 1946 r.

2529. U ŻRÓDEŁ współczesnego Iranu. Perskie teksty społeczno-polityczne okresu ka-

dżarskiego. [Wyd.] Stanisław Adam Jaśkowski. Warszawa 2019 Wydaw. Akademickie Dialog 8° ss. 140, nlb. 3, nlb. 79.

Lata 1794–1925.

2530. WSPOMNIENIE Serbołużyczan w Moskwie w 1941 r. [Wyd.] Aleksander Woźny. *Pro Lusatia*. T. 18: 2019 s. 121–125.

2. OPRACOWANIA

Zob. poz. 3271, 3273, 3274, 3275, 3281, 3289, 3294, 3296, 3298, 3303, 3497, 4811, 5160, 5252, 5576, 5630.

2531. AFRYKA – pasja życia. Tom jubileuszowy dedykowany dr. hab. Jackowi Łapottowi prof. US w 70. rocznicę urodzin. Red. Ewa Prądyńska, Anna Szczepańska-Dudziak, Lucjan Buchalik. *Zory*–[Szczecin] 2019 Muzeum Miejs.; we współpr. z MN w Szczecinie 8° ss. 404, il., mapy.

Z treści: Buchalik Lucjan: Muzealniki-kolekcjoner czy etnolog-afrykanista? [Jacek Łapott (ur. 1949)] s. 35–56; Findlik Katarzyna: W pogoni za kolekcją etnograficzną. Pozyskiwanie zbiorów dla polskich muzeów przez Jacka Łapotta w latach 1972–2018 s. 57–78; Prądyńska Ewa: Intronizacja dwudziestego pierwszego króla Baleng (Kamerun) s. 201–210; Madys Agnieszka: Obecność Tuaregów w Afryce Zachodniej i Algierii. [XIX–XXI w.] s. 225–236; Gaziński Radosław: Wojenne ścieżki Dolomitów. [Włochy, I wojna światowa] s. 249–256; Ząbek Maciej: Prawo mużulmańskie w świeckiej Republice Mali. [XIX–XXI w.] s. 275–290; Lizak Wiesław: Geneza konfliktu w Mali. [Lata 1958–2013] s. 291–302; Pawłowska Aneta: Jacob Hendrik Pierneef (1886–1957) s. 317–328; Piętek Robert: Nzinga [1582–1663]: „bohaterka narodowa” Angoli s. 329–338; Gwiazdowska Ewa: Zainteresowanie Afryką odzwierciedlone w grafice europejskiej na przykładzie dzieł ze zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie s. 347–366; Szukała Maciej: Akta z XIX i początku XX wieku dotyczące stosunków polityczno-handlowych pruskiej prowincji Pomorze z krajami pozaeuropejskimi w zasobie Archiwum Państwowego w Szczecinie s. 367–376.

2532. AMÉRICA Latina. Dos siglos de Independencia. Fracturas sociales, políticas y culturales. Estudios. Editados por Tomás Fernández García, Agnieszka Flisek, Grażyna Grudzińska, Urszula Ługowska, Ruben Darío Torres Kumbrian; traducción Zuzanna Jakubowska. Varsovia 2019 Instituto de Estudios Ibericos e Iberoamericanos de la Universidad de Varsovia; Museo de Historia del Movimiento Popular Polaco plik tekstowy PDF (3,57 MB). (Biblioteka Iberyjska).

Z treści: Grützmacher Łukasz, Olko Justyna: Retórica legitimadora indígena, española y criolla en las formas de presentar la conquista del Nuevo Mundo s. 29–44; Marzec Zofia: La Iglesia católica en América Latina y las religiones de origen africano:

de negación a aculturación s. 45–54; Mazurek Jerzy: Servicio militar y público. Emigración polaca en la Argentina del siglo XIX s. 105–112; Ługowska Urszula: Venezuela: de Simón Bolívar a la Quinta Internacional en cinco pasos s. 265–276; Grudzińska Grażyna: La novela mexicana del siglo XIX y su papel en la formación de la identidad nacional s. 289–296; Kolankowska Małgorzata: ¿El verdugo o el hombre providencial? Augusto Pinochet en el discurso mediático de Polonia s. 347–356.

2533. ANDRUSIEWICZ Andrzej: Trzeci Rzym. Z dziejów rosyjskiego nacjonalizmu. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 611, nlb. 4, il.

Dostępne także jako e-book.

Lata 1431–1953.

2534. APETYT na jedzenie. Pokarm w społeczeństwie, kulturze, symbolice na przestrzeni dziejów. Pod red. Justyny Żychlińskiej, Anetty Głowackiej-Penczyńskiej. Bydgoszcz 2018 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 4° ss. 515, il., streszcz. ang.

Z treści: Żychlińska Justyna: Wprowadzenie s. 7; Brachmańska Malwina: Mięso jako źródło do badań nad ucztaami, określaniem ich znaczenia i przyjęcia społeczną w Egipcie okresu nagadyjskiego s. 11–21; Żychlińska Justyna: Zwierzęta w kulturze lużyckiej – między konsumpcją realną a konsumpcją symboliczną s. 22–38; Nowaszczuk Jarosław: Pliniusz Młodszy o posiłkach w swoich czasach s. 39–50; Wienciek Maciej: Produkty żywnościowe w późnym antyku na podstawie źródeł monastycznych s. 51–60; Kajokowski Kamil: Pokarm dla bogów? Ofiary z pożywienia w obrzędowości Słowian nadbałtyckich doby wczesnego średniowiecza s. 61–76; Białowas Justyna Ewa: Przyprawy i dodatki do potraw stosowane w polskiej kuchni średniowiecznej s. 77–87; Modrzyński Paweł Mateusz: Regulacje prawne dotyczące „kultury konsumpcji” w miastach pruskich na tle europejskim – zarys problematyki (XIV–XVI w.) s. 88–94; Gierszewska-Barwik Joanna: Kawa – trucizna czy lekarstwo. Dawne uwarunkowania społeczno-kulturowe dotyczące leczniczego stosowania kawy i prób jej fałszowania s. 95–100; Głowacka-Penczyńska Anetta: Piwowarstwo i gorzelnictwo w małych miastach Wielkopolski w XVII wieku s. 101–108; Dzienisiewicz Daniel, Grałiński Filip, Wierchoń Piotr: „Fast food” pod lingwistycznym i historycznym kątem: z historii szybkich posiłków w polszczyźnie pisanej s. 109–120; Chudzikowska-Wołoszyn Małgorzata: Erazm z Rotterdamu o kategoriach humanistycznego biesiadowania. Na podstawie poradnika „De civilitate morum puerilium” s. 121–131; Bywalec Agnieszka: Zalecenia żywieniowe dla chorych i rekonwalescentów od XVI do XVII wieku w polskich poradnikach medycznych s. 132–138; Zielińska Katarzyna: Rzecz o jarskich początkach na przykładzie najstarszych i najbardziej popularnych poradników żywieniowych XIX i XX wieku s. 139–145; Żuchowska Alicja: Zasady

żywienia niemowląt w wybranych XIX-wiecznych poradnikach pedagogicznych s. 146–153; Napierata Anita: Dieta a długowieczność, czyli o makrobiotyce i innych zaleceniach dietetycznych w piśmiennictwie higienicznym XIX wieku s. 154–164; Czerniak Grażyna, Kowalik Jolanta: Popularyzowanie sztuki kulinarnej na podstawie czasopisma „Kobieta w Świecie i w Domu” (w latach 1934–1939) s. 165–172; Głównia Katarzyna: Przepisy kulinarne w czasopiśmie „NS Frauen-Warte” s. 173–183; Żmudzinski Mateusz: Uwagi na temat jedzenia jako źródła informacji o ludziach i ich kulturze na przestrzeni dziejów s. 187–194; Chyła Dariusz: Wyżywienie pensjonariuszy przytułków kujawskich w XVI–XVIII wieku s. 195–207; Stypa Hanna: O chlebie naszym powszednim – motyw chleba w kulturze i języku polskim s. 208–216; Tymochołowicz Mariola: Od obrzędu ku biesiadzie – pożywienie na tradycyjnym i współczesnym weselu (na materiale z woj. lubelskiego) s. 217–226; Prorok Katarzyna: „Dobry bób, kiedy jest głód”? Bób w polskiej tradycji ludowej – próba definicji kognitywnej s. 227–242; Kaczan Anna: „Zjedź trochę mięs i jęczmień!”: Leczenie zastosowania zbóż w polskiej tradycji ludowej s. 243–255; Derkowska-Kostkowska Bogna, Wysocka Agnieszka: Jak na pączki, to tylko do Greya. Gdzie i co jadano w dawnej Bydgoszczy s. 256–271; Milewska Monika: Owoc mango jako symbol myśli Mao Zedonga. Historia pewnego daru s. 272–280; Sawicki Jakub: Trzy biografii, jeden instytut i praktyczna nauka o żywieniu. Instytut Żywności i Żywienia w Warszawie w latach 1963–1975 na tle tendencji w RFN i NRD. [Aleksander Szczygiel, Stanisław Berger, Wiktor Bogdan Szostak] s. 281–298; Studenna-Skrukwa Marta: „Zbiorowo i zdrowo” – kulinaria w radzieckim przekazu propagandowym w latach 1971–1975 s. 299–310; Marcinkiewicz-Kaczmarczyk Anna: Jak zdrowo i ekonomicznie żywić rodzinę w PRL? Wytoczne Ligi Kobiet Polskich dotyczące odżywiania społeczeństwa polskiego w okresie kryzysu gospodarczego lat 80. XX wieku s. 311–319; Kiełbiewska Anna M.: Dobre maniery przy jedzeniu – czy znaczą dziś to samo co dawniej? s. 320–326; Ślownik Olga: Między chorobą a stylem życia. Anoreksja w interpretacjach feministycznych lat 80. i 90. XX wieku s. 383–391; Rosenkranz zu Rotenstein Noah: Koszerność jako znak żydowskiej tożsamości s. 392–402; Staszczak-Ciałowicz Małgorzata: Kod jedzeniowego tabu jako wyraz tożsamości religijnej; studium ideologii postu w erze reformacji s. 403–413; Dźwiniel Dominika: Literacki konflikt kulinarny – między sarmackim stołem a oświeceniową kawiarnią s. 417–424; Gadamska-Serafin Renata: Juliusza Słowackiego autobiografia kulinarna (na podstawie listów do matki) s. 425–440; Chrzyszcz Matylda: Poemat „Obęd” („Obiad”) Władimira Filimonowa – wstęp do analizy s. 441–448; Skulimowska Katarzyna: Osakijska kultura kulinarna w literaturze na przykładzie „Meoto zenzai” Ody Sakunosuke s. 449–456; Pięcińska Anna: Menu żeglarzy – analiza na podstawie tekstów polskich szant s. 457–467; Krasieńska Barbara: „Cukier krzepi” – pokarm w XX-wiecznej reklamie prasowej i plakacie. Wybrane przykłady s. 468–478; Drzał-Sierocka Aleksandra: Co jedzą „ci inni”? Wątki kulinarne stereotypowych przekonań na temat imigrantów we wczesnym kinie amerykańskim s. 479–485; Błaszczak Monika: Nadmiar jadła i napitku – o „obzarstwie” i „opilstwie” w utworach dramatycznych i spektaklach teatralnych s. 486–497; Grenda Magdalena: Motyw jedzenia, konsumpcji i uczestnictwa w działaniach artystycznych poznańskich teatrów niezależnych s. 498–506.

2535. BOCHENSKI Adolf: Niemcy, Rosja i racja stanu. Wybór pism 1926–1939. Oprac. red. Jan Sadkiewicz. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 360, nlb. 4, il. (Historia, Polityka).

Lata 1601–1939.

2536. BOLCZYK Roman: Templariusze. Fenomen, który przetrwał. Katowice 2019 KOS 8° ss. 399, nlb. 1, il.

XII–XXI w.

2537. BYZANTINA et Slavica. Studies in honour of professor Maciej Salamon. Ed. by Stanisław Turlej, Michał Stachura, Bartosz Jan Kołoczek, Adam Izdebski. Kraków 2019 Tow. Wydawnicze Historia Iagellonica 8° ss. 464, tabl. 34, il., mapy, streszcz. ang.

Z treści: Bodzek Jarosław, Hoyo-Meléndez Julio M. del, Woloszyn Marcin: An anonymous Byzantine follis from Gródek upon the Bug river s. 25–42; Böhm Marcin: The role of bishop Conrad of Querfurt in the actions of emperor Henry VI Hohenstaufen in Southern Italy in the shadow of a great European policy (Germany, Sicily, Byzantium) s. 43–53; Bonarek Jacek: Theodora [ok. 946–?], John I Tzimiskes' wife s. 55–65; Bralewski Sławomir: Caeleste signum dei – staurou trópaion 'ek fótis: signe sur les boucliers des soldats de Constantin ou juste une bannière-labrum? Quelques remarques s. 67–79; Dąbrowska Małgorzata: Was a “Union of Rome” signed by John Palaiologos in 1369? Oskar Halecki's research on the subject and the opinion of later scholars s. 81–91; Dudek Jarosław: Kekaumenos as medieval “homo romaeus” s. 93–102; Grotowski Piotr L.: Some consideration on the origin of Theophanes the Greek's style s. 111–128; Ilski Kazimierz, Kotłowska Anna: Jan Sajak (1882–1967): selected issues s. 139–153; Izdebski Adam: The “pine signal” as a symptom of crisis in Byzantine history s. 157–166; Jastrzębowska Elżbieta: Early Byzantine painted face of Jesus Christ from Ptolemais s. 167–176; Kluczek Agata A.: Les héros du mythe romain sur le chemin de peregrination menant de Troie en passant par Rome jusqu'à Constantinople: interpretation numismatique (IVème siècle) s. 177–187; Kochanek Piotr: Four rivers of Eden (Gen 2, 10–14) in Greek and Latin patristic literature: geographical aspect s. 189–204; Kołoczek Bartosz Jan: Solinus redivivus: alcuni commenti sul “Polyhistor” o “Collectanea rerum memorabilium” s. 205–214; Kosiński Rafał: Was the emperor Anastasius' mother a Manichaean? Some comments on Theodore Lector's “Epitome” 448 s. 215–225; Królczyk Krzysztof: Der Versuch der Errichtung eines Lehrstuhls für byzantinische Geschichte an der Universität im Lemberg: ein Beitrag zur Geschichte der Byzantinistik in Polen s. 227–238; Kruk Mirosław P.: Nicolaus Copernicus's signal set: the Slavs and Apollo Kitharoidos s. 239–251; Leszka Mirosław J.: Bulgarian rulers in the works of Liudprand of Cremona (Symeon I the Great, Peter I) s. 253–261; Milewski Ireneusz: “Take her, and pay me three gold pieces a day as her hire”: Palladius of Helenopolis on income from lenocinium s. 273–281; Olszaniec Szymon: The role of Constantinopolitan court in the career of western aristocrats: the example of L. Aradius Valerius Proculus s. 293–303; Piórecka Agnieszka: A few notes on 11th century private religious foundations in Byzantium s. 306–318; Protko-Prostyński Jan: Beowulf, king Hygelac and Hetware s. 319–327; Rostkowski Grzegorz: About new studies on patron saints of the Rurikid dynasty (from Olga's baptism to ca. 1139) s. 337–347; Shepard Johnathan: Bolesław the Brave versus Byzantine soft power: the early Piasts circumscribed? s. 349–366; Stachura Michał: Der persische Krieger bei Prokop: ein Beitrag zur Militär-ethnographie der Spätantike s. 367–381; Suski Robert: Aurelius Victor in Ammianus Marcellinus’ “Res Gestae” (Amm. XXI 10,6) s. 383–393; Turlej Stanisław: The extent of the empire in the northern part of Illyricum Orientale in the 530s and 540s in the account of Procopius of Caesarea s. 395–409; Wolińska Teresa: Al-Hira, the capital of Persian Arabs s. 435–449.

2538. CHMIEŁOWSKA Danuta: Lustrzane odbicie rzeczywistości. Proza literacka a historia polityczna Turcji XX wieku. Warszawa 2018 Dialog plik tekstowy PDF (20,5 MB).

2539. CROWNS, hats, turbans and helmets. The headgear in Iranian history. Vol. 1: Pre-Islamic

period. Ed. by Katarzyna Maksymiuk, Gholamreza Karamian. Siedlce–Tehran 2017 Inst. of History and International Relations. Faculty of Humanities. Siedlce Univ. of Natural Sciences and Humanities 8° ss. 261, il., mapy. Inst. of History and International Relations. Faculty of Humanities. Siedlce Univ., Department of Archaeology and History. Central Tehran Branch, Tehran Azad Univ.

Z treści: Szklarz Joanna: Significance of the helmet in fight between Sohrā and Gordāfarid s. 9–19; Mielczarek Mariusz: Arms and armour on Kušan coins. Royal images s. 53–68; Skupniewicz Patryk, Lichota Marcin: Diadem on the head from Khalchayan a battle scene and possible reconstruction of the composition s. 69–95; Maksymiuk Katarzyna: The Sasanian relief at Salmās s. 97–112; An examination of Parthian and Sasanian military helmets (2nd century BC–7th century CE). [Aut.] Kaveh Farrokh, Gholamreza Karamian, Adam Kubik, Mandana Taheri Oshteriani s. 121–163; Czerwiniak-Iwasyk Marta: Helmet or a crown. A few comments on the margin of the Sasanian coins discovered in the Baltic Sea area s. 183–194; Kubik Adam: Sasanian lamellar helmets s. 195–210; Skupniewicz Patryk: On the helmet on the capital at Tāq-e-Bostān again s. 211–222.

2540. CZAPIŃSKA Marta: Ethos przywódcy politycznego w myśli starożytnej i renesansowej. Platon, Cyceron, [Niccolo] Machiavelli, [Francesco] Guicciardini. Łódź 2019 Wydaw. Uniw. Łódzkiego 8° ss. 252, streszcz. ang.

Lata 399 p.n.e.–1540.

2541. CZAPSKA Katarzyna: Śladami kultur archeologicznych Wietnamu. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 1: 2017 s. 227–247.

VIII w. p.n.e.–XVII w.

2542. CZAS wojny, czas pokoju. Stany Zjednoczone Ameryki od niepodległości do współczesności. T. 4. Pod red. Łukasza Niewińskiego. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 221.

Treść: Pluta Karol: The influence of puritanism on shaping of social attitudes and public opinion in the United States in the historical and contemporary perspective s. 7–18; Stelmasiak Katarzyna: Obraz Massachusetts w przedmiotu wybuchu rewolucji amerykańskiej w relacjach Johna i Abigail Adamsów, 1764–1774 s. 19–35; Brzozowska Marta: Wykraczając poza stereotyp południowej damy: zamożne kobiety Południa w okresie przed wojną secesyjną s. 36–50; Gołębiowski Szymon: Książę Felix Constantin Alexander Johann Nepomuk zu Salm-Salm w wojnie secesyjnej s. 51–58; Stocka Anna: Wizerunek Amerykanów na łamach prasy warszawskiej po wojnie secesyjnej s. 59–69; Bieluk Halina: Historia ostatniego pogranicza. Zasiadanie Wielkich Równin w II połowie XIX wieku s. 70–81; Bogdanowicz Mateusz: 14 Punktów prezydenta Thomasa Woodrow Wilsona: hegemonia tak, wypaczenia nie s. 82–100; Puchacz Mariusz: Stany Zjednoczone wobec kwestii irlandzkiej na konferencji pokojowej w Paryżu w 1919 roku s. 101–117; Brzozowski Jacek: Między propagandą a informacją. Kształtowanie się podstaw dyplomacji publicznej Stanów Zjednoczonych Ameryki w I połowie XX wieku s. 118–135; Chomicz Katarzyna: „(...) have renounced his American citizenship”. Sprawa Minoru Yasui przed Sądem Najwyższym USA s. 136–143; Leszczyńska Patrycja: Działalność UNRRA w Polsce w latach 1945–1947 s. 144–150; Prus Monika: Wybrani projektanci amerykańskiej mody kobiecej lat 60. XX wieku s. 151–161; Bieluk Aleksandra: Deszczowe psy: fenomen

generacji beatników s. 162–170; Maj Ewa: Zbigniew Brzeziński pod lupą propagandy komunistycznej 1977–1980 s. 171–184; Szukowski Mateusz: Obraz wojny secesyjnej w wybranych filmach amerykańskich s. 185–193; Niewiński Łukasz: Mariusz Czerkawski – „the Polish prince” in the National Hockey League (1994–2006) s. 194–206; Jurczenia Michał: Rola Tajwanu w amerykańskiej polityce obronnej względem Chin s. 207–221. T. 1. 2014.

2543. DAVIES Norman: Europa. Między Wschodem a Zachodem. Przeł. Bartłomiej Pietrzyk. Wyd. 2. Kraków 2019 Znak 8° ss. nlb. 4, 351, nlb. 1, tabl. 16, mapa.

Wyd. 1. 2007.

2544. DELIMATA Maria: Tradycje i widowiska pasyjne na Filipinach. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 194, nlb. 1, tabl. 14, il.

XVI–XXI w.

2545. DEMIAŃCZUK Andrzej: Songschi w czasach dynastii Ming i Qing. *Wrocławskie Studia Erazmiańskie*. Z. 12: 2018 s. 131–145, streszcz. ang.

XIV–XIX w.

2546. DERLIŃSKA-PAWLAK Danuta: Ludobójstwo zwane cywilizacją. Saga kalifornijskich Indian. Brzezia Łąka 2019 Poligraf 8° ss. 240, il.

XVI–XXI w.

2547. DOKTÓR Jan: Bracia, obcy czy współobywatele? Debaty chrześcijańskie na temat judaizmu i jego wyznawców w Europie od początków XIX wieku. Warszawa 2019 ŻIH 8° ss. 246, nlb. 1. (Stosunki Polsko-Żydowskie; t. 1).

2548. DONUM cordis. Studia poświęcone pamięci profesora Jerzego Kolendo [1933–2014]. Red. nauk. Krzysztof Jakubiak. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 4° ss. 413, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Jakubiak Krzysztof: Od Redakcji s. 9–10; Andrzejewski Jacek: Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich w Opinochorze s. 11–27; Biborski Marcin, Bodzek Jarosław: Moneta Ptolemeusza III (246–221 przed Chr.) ze zbiorów rodziny Kossaków s. 28–39; Bursche Aleksander, Jagodziński Marek F[ranciszek]: Unikatowy aureus Faustyn II z legendą „mater castrorum” z miejscowości Stygajny na Warmii s. 40–58; Chowaniec Roksana: Barbarzyńcy na Sycylii. O wandalskich i ostrogockich wyprawach na wyspę s. 59–66; Cieśliński Adam: The finds of the Przeworsk and Wielbark cultures in Herbert Jankuhn’s archives s. 67–74; Ciolek Renata: Moneta Gajusza (Kaliguli), wybita dla Marka Agryppy, znaleziona w Radomiu s. 75–81; Czarnicka Katarzyna: Co przechowywano w zamykanej kasce? s. 82–91; Dyczek Piotr, Reclaw Janusz: Tajemniczy labirynt z Rhizon s. 92–102; Dymowski Arkadiusz: Wojny dackie Trajana a napływy denarów rzymskich na tereny położone na północ od Karpat s. 103–110; Gawroński Radosław Andrzej: Tajemniczy greckojęzyczny informator Tacyta? s. 111–115; Jakubiak Krzysztof: The end of the Iron Age period in the Araxes valley (Armenia) from the perspective of Metsamor s. 116–125; Jaworski Piotr: Brązowy

posążek Zeusa Amona znaleziony w Ptolemais s. 126–140; Kaspera Zdzisław J.: Przebieg kampanii „turtanu” Sargona II przeciw Aszodowi. Przyczynak do dziejów Filistei pod koniec VIII wieku p.n.e. s. 141–149; Karasiewicz-Szczypiński Radosław: Z dała od uczęszczanych szlaków? Kilka słów o znaczeniu i miejscu Olbii na peryferiach świata rzymskiego s. 150–167; Kontny Bartosz: O łodziach u Swionów s. 168–185; Lemke Martin: Logistyka w pigułce. „Papyrus Hunta” jako podsumowanie problemu zaopatrzenia armii rzymskiej w Mezji Dolnej s. 186–195; Łajtar Adam: Najstarszy ślad zainteresowań inskrypcjami greckimi w kulturze polskiej? Piotr Ciekliński i Jerzy Dousa w Konstancynie (1597) s. 196–207; Machajewski Henryk: Importy rzymskie na Pomorzu Zachodnim z młodszego i późnego okresu rzymskiego oraz z wczesnej fazy okresu wędrówek ludów s. 208–219; Madyda-Legutko Renata, Przybyła Marzena J.: Paradny pas ze złotymi okuciami z grobu III z Wrocławia-Zakrzowa s. 220–238; Mączyńska Magdalena: Der Goldanhänger von Skiemiewice-Lawki und seine Ritzdarstellungen s. 239–246; Męclewska Marta: Wśród pterofili w Krzemieńcu s. 247–258; Mielczarek Mariusz: „Inwentarze” Pana Antoniego [Kleina] s. 259–270; Modzelewski Szymon: Mechanizm wzrostu w zagłębiu metalurgicznym w Noricum s. 271–278; Nowakowski Wojciech: „Descriptio Suebiae” a realia archeologiczne s. 279–289; Paszkiewicz Borys: Mityrydates i święty Jerzy, czyli echa antyku na kwartniku śląskim s. 290–301; Płóciennik Tomasz: „Vistula”? „Vistla”? Visculus? Nazwa Wisły w „Naturalis historia” Pliniusza Starszego s. 302–313; Rekowska Monika: Julia Alpinula i Lilla Weneda, czyli międzynarodowa kariera pewnej inskrypcji s. 314–327; Rodzińska-Nowak Judyta: Między literackim toposem a rzeczywistością. Dieta mieszkańców Germanii w świetle relacji Tacyty s. 328–334; Samowski Tadeusz: Komendatura rzymskiego legionu w Novae. Od odsłoniętych ruin do pełnowymiarowej wizualizacji w terenie s. 335–345; Strzelczyk Jerzy: Próby nawiązania dialogu pomiędzy królestwem Ottona I a kalifatem Omajadów s. 346–352; Sugalska Magdalena: Ilustracje do „Sztuki u Słowian, szczególnie w Polsce i Litwie przedchrześcijańskiej” Józefa Ignacego Kraszewskiego. Posążek z Wozniesieńska s. 353–362; Szela Andrzej: Weryfikacja znalezisk monetarnych z północnego Mazowsza. Skarb monet z Wiadrowa, pow. żuromiński – prawda czy mit? s. 363–373; Tomas Agnieszka: Klódka z wizerunkiem twarzy znaleziona w Novae s. 374–391; Żelazowski Jerzy: Inskrypcje łacińskie w „Monumenti dei Veliati” s. 392–413.

2549. DROSIK Joanna: Order Imperium Brytyjskiego jako szczególne wyróżnienie w Wielkiej Brytanii. *Koło Historii*. Nr 22: 2017 s. 153–162, streszcz. ang., niem.

Od 1917 r.

2550. DYSKURSY imperiów. Pod red. Macieja Nawrockiego. Kraków 2018 Wiele Kropiek plik tekstowy PDF (2,43 MB), streszcz. ang

Z treści: Nawrocki Maciej: Czym Niemcy z niedźwiedziami walczyli, czyli kulturowa historia przyrodzenia (i nie tylko) feldmarszałka von Hindenburga. [Dot. medalu pamiątkowego z 1914 r.] s. 15–30; Puchalska Joanna Katarzyna: Pół wieku potęgi – japońskie próby budowy imperium kolonialnego. [2. poł. XIX w. – 1. poł. XX w.] s. 31–51; Byrski Łukasz: Inskrypcje monumentalne w kręgu kulturowym pisma klinowego i ich „propagandowe” oddziaływanie. [W starożytnej Mezopotamii] s. 53–71; Ryba Filip: Czy obraz zbyt zimny? Sztambuł w ujęciu Edwarda Raczynskiego – postkolonialne (re)interpretacje. [Rok 1814] s. 73–90; Urbanczyk Agnieszka: „Wznieciemy wielką zarazę idei”. Fantazmat rozszerzania się rewolucji francuskiej na przykładzie twórczości Brunona Jasińskiego s. 91–108; Kołsut Rafał: Kreski w kamase – rysunkowe przemiany wizerunku żołnierzy US Armed Forces. [Od II wojny światowej do końca XX w.] s. 175–195.

2551. EAST ASIAN THEATRES. TRADITIONS, INSPIRATIONS, EUROPEAN/POLISH CONTEXTS. Ed. by MAURZYCY GAWARSKI, BEATA KUBIAK HO-CHI, EWA RYNARZEWSKA. Warszawa–Toruń 2017 Pol. Inst. of World Art Studies; Tako Publ. House 8° ss. 342, nlb. 2, il. (World Art Studies; vol. 17).

Materiały z konferencji nauk., Kraków, 20–22 X 2015 r.

Z treści: Rutkowska Iga: Research on the reception of the theatre of East Asia in Poland: from the example of Zbigniew Osipiński's work s. 15–21; Łakomska Bogna: Performances for the underground spirits. Terracotta figurines from ancient Chinese tombs s. 31–38; Rynarzewska Ewa: From village comedian to celebrity: metamorphosis of the Korean actor in the years of Japanese occupation (1910–1945) s. 55–66; Wesołowska Marta: The role of women in the musical life of early and medieval Japan. From “naikyōbō” performers to “shirabyōshi” dancers s. 79–86; Steiner Marta: The corporeal mode of acting on the “xiqiu” stage s. 87–93; Lis Marianna: Wacinwa. History of the Chinese minority in Indonesia and its Chinese-Japanese shadow puppet theatre s. 123–133; Kubiak Ho-Chi Beata: Tragedy and the tragic in the Japanese puppet theatre. Imported or native categories? s. 135–140; Gawarski Maurycy: Chinese opera theatrical poster in Beijing in the first half of the twentieth century s. 147–160; Kaulbach Barbara: Chinese theatre at the crossroads – Ouyang Yuqian [1889–1962] and the West s. 163–168; Deja Katarzyna: Józef Jankowski's play “Kesa” as an example of transculturality in Polish modernism s. 273–278; Chudzikowska Monika: “A Chinese Play given in the Chinese Manner. The Yellow Jacket” by Joseph Henry Benrimo and George Cochrane Hazelton on the Polish stage s. 279–290; Wodarska-Ogidel Katarzyna: “Recipe for a fairy tale”: a Japanese performance made by Polish P.O.W.'s in 1941 s. 291–298; Rodowicz-Czechowska Jadwiga: Tadeusz Kantor in the theatrical life of Japan, 1979–2015. Introductory remarks s. 313–322; Gawarski Maurycy: Polish research on Chinese theatre since the beginning of the twentieth century to the present day s. 323–331; Gawarski Maurycy: List of Polish publications on Chinese theatre since the beginning of the twentieth century s. 333–342.

2552. EJSMOND Wojciech: Pandżakent – kosmopolityczne miasto na Jedwabnym Szlaku. *Studia i Materiały Archeologiczne*. T. 16: 2019 s. 9–23.

Miasto w Tadżykistanie, V–XVII w.

2553. EUROPA ŚRODKOWA I BAŁKANY. KONTAKTY HISTORYCZNE I POLITOLOGICZNE. NARODY, MNIEJSZOŚCI NARODOWE I RELIGIJNE. Księga jubileuszowa ofiarowana prof. dr hab. Irenie Stawowy-Kawce. Red. Mirella Korzeniewska-Wiszniewska, Agnieszka Kastory, Rafał Woźnica. Kraków 2019 Wydaw. UJ 8° ss. 583, nlb. 1, tabl. 2, il., mapy.

Dostępne także jako e-book.

Z treści: Bankowicz Marek: Konstytucje w cieniu ideologii. Komunistyczne konstytucje w państwach bałkańskich bloku wschodniego s. 45–55; Borowiec Piotr: Odmienne przyszłości? Wizje przyszłości kandydatów w wyborach prezydenckich 2015 roku. [Bronisław Komorowski, Andrzej Duda] s. 57–68; Cetnarowicz Antoni: Słoweńcy i inni Słowianie południowi w opinii Polaków w XIX wieku s. 69–76; Dymarski Mirosław: Król Czarnogóry Mikołaj I Petrović (1841–1921): „między atawizmem a modernizmem” s. 103–112; Gibas-Krzak Danuta: Pakt Bałkański. Wybrane epizody z rozmów sztabowych i wojskowo-politycznych w trakcie powstawania sojuszu Jugosławia-Grecja-Turcja

1951–1953 s. 123–141; Kimla Piotr: „Pamiętniki” kardynała Retza. Podręcznik polityki s. 219–226; Kosowska-Gąstoł Beata: W poszukiwaniu złotego środka. Instytucjonalizacja prawna partii politycznych w państwach jugosłowiańskich s. 233–246; Krzak Andrzej: Mit multietnicznej Armii Bośni i Hercegowiny w latach 1992–1995 w kontekście budowy państwa wielonarodowego s. 261–274; Laptos Józef: Początki sowietyzacji Polski w świetle raportów dyplomatów belgijskich s. 275–286; Mania Andrzej: USA wobec sukcesji władzy w Jugosławii w latach 1978–1980. Studium dokumentalne s. 287–309; Moroz-Grzelak Lilla: Patroni słowiańskich narodów Europy. Cyryl i Metody w tradycji prawosławia i katolicyzmu s. 331–342; Patek Artur: Komisja Badawcza Ministerstwa Sprawiedliwości Rządu RP o zajściach w Tel Awiwie w listopadzie 1942 roku s. 359–367; Stoczewska Barbara: Charakter narodowy Polaków. Refleksje nad jego postrzeganiem w myśli społeczno-politycznej kilku ostatnich dziesięcioleci s. 413–431; Szczesio Sławomir Lucjan: Rola Stanów Zjednoczonych w utworzeniu Federacji Bośni i Hercegowiny s. 433–445; Wojnicki Jacek: Przedterminowe wybory parlamentarne w państwach postjugosłowiańskich. Znaczenie dla konsolidacji systemu politycznego s. 531–545; Znamierowska-Rakk Elżbieta: Z genetyki pierwszego państwa jugosłowiańskiego. Idea narodowa w konfrontacji z koncepcją wspólnotową na Bałkanach s. 546–576.

2554. L'EUROPE et ses intellectuels. Actes du colloque international organisé par l'Université de Varsovie. Varsovie, 30 mai – 2 juin 2016. Textes réunis et présentés par Remigiusz Forycki. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 285, nlb. 1.

Z treści: Chudak Henryk: Comment faire l'Europe selon Julien Benda s. 26–34; Forycki Remigiusz: Metamorfozy Europy w podróży Astolphe de Custine s. 59–67; Żurowska Joanna: Maciej Żurowski (1915–2003), un comparatiste polonais après 1945 s. 68–77; Matyaszewski Paweł: Montesquieu voyageur ou comment peut-on être Européen? s. 81–91; Zbierska-Mościcka Judyta: Maurice Maeterlinck, une pensée belge sur l'Europe s. 104–113; Kulesza Monika: Jean Chapelain et sa “République des Lettres” s. 203–214; Zatorska Izabella: Les réécritures du Livre de la Genèse au Siècle des Lumières en France: vers une théologie littéraire “éclairée”? s. 224–235.

2555. EWERTOWSKI Tomasz: Northeast China as a contact zone in Polish and Serbian travelogues, 1900–1939. *Colloquia Humanistica*. [T.] 6: 2017 s. 23–44, streszcz. pol.

2556. FASZCZA Dariusz, Faszczka Michał Norbert: Dyscyplina w armiach europejskich od antyku do 1914 roku. Oświęcim 2018.

Rec.: Gaśowska Magdalena, Suski Robert, *Białostockie Teki Historyczne*. T. 16: 2018 s. 272–275.

2557. FOOD and drink contexts. Ed. Paweł Hamera, Andrzej K. Kuropatnicki, Artur Piskorz. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 218, nlb. 1, il. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 888).

Z treści: Kuropatnicki Andrzej K.: The symbolism of colour in food: gold. [IX–XVII w.] s. 55–67; Hamera Paweł: “(M)urder a man for a glass of whisky, and call in sport”. Whiskey, Irishness and “The Times” in Pre-Famine Ireland s. 85–105; Mirgos Katarzyna: A kingdom of men? Basque gastronomic societies. [XIX–XXI w.] s. 199–211.

2558. GAWRYCKI Marcin Florian: Historia Małych Antyli. Warszawa 2019 MHPRL; Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich 8° ss. 431. (Biblioteka Iberyjska).

XVI–XXI w.

2559. GAWRYCKI Marcin Florian: Historia Trynidadu i Tobago. Warszawa 2019 MHPRL; Inst. Studiów Iberoamerykańskich Uniw. Warszawskiego 8° ss. 458, mapy. (Biblioteka Iberyjska).

Lata 1498–2019.

2560. GENERAL history of the state and of law. Ed. by Tadeusz Maciejewski; aut. Tadeusz Maciejewski [i in.]. Gdańsk–Warszawa 2019 Gdansk Univ. Press; Wolters Kluwer 8° ss. 295, nlb. 1. (Law. The Basic Concepts).

2561. GIL Dorota: Dylematy identyfikacyjne w obrębie serbsko-czarnogórskiej kulturosfery. Dawne i współczesne modele (auto)refleksji. Kraków 2019 Wydaw. UJ 8° ss. 345, nlb. 1, streszcz. ang., serbskie.

Dostępne także jako e-book.

Lata 1770–2019.

2562. GOĆŁOWSKA-BOLEK Joanna: Ameryka Łacińska w stulecie Reformy Uniwersyteckiej. „Córdoba 1918” jako symbol autonomii i reformy uniwersytetów latynoamerykańskich. *Nauka*. [R. 25]: 2018 nr 3 s. 125–142, streszcz. ang.

Protest studencki w okresie III–X 1918 r. i jego wpływ na późniejsze reformy.

2563. GRINBERG Daniel, Parczewski Adam: Igrzyska lekkoatletów. Olimpijska historia lekkoatletyki 1896–2020. T. 1: Ateny 1896. Warszawa 2019 Fund. na rzecz Historii Pol. Sportu 8° ss. 217, nlb. 1, il.

2564. GRUDZIŃSKA Anna: W poszukiwaniu racjonalnej organizacji społeczeństwa. Tomasz More, Robert Owen a praktyka kibuców. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 2 s. 147–163, streszcz. ang.

XVI–XX w.

2565. HANS Memling i sztuka dewocji osobistej w Niderlandach XV i początku XVI wieku. Materiały z pierwszej konferencji memlingowskiej. Hans Memling and the art of private devotion in the 15th- and early 16th-century Netherlands. Papers from the first international Memling conference. Pod red. nauk. Marcina Kalecińskiego. Gdańsk 2019 Muzeum Nar. 4° ss. 160, nlb. 7, il.

Tekst równol. pol., ang.

Materiały z konferencji, Gdańsk, 1 XII 2017 r.

Z treści: Ziemia Antoni: Pielgrzymka do Ziemi Świętej a malowane panoramy pasyjne XV wieku. Pilgrimage to the Holy Land and the painted Passion Panoramas of the 15th century s. 47–81; Staneek Aleksandra: Flamandzka i hiszpańsko-flamandzka sztuka dewocyjnej osobistej w kolekcji królowej Izabeli Katolickiej. Flemish and Hispano-Flemish personal devotion art in the collection of queen Isabella the Catholic s. 85–105; Sikorska Joanna: Obraz grafiki. Forma i funkcja rycin z perspektywy malarzy niderlandzkich XV i początku XVI wieku. The image of the print. The form and function of graphic art in the eyes of Netherlandish painters from the 15th and early 16th century s. 123–136; Jackson Zofia: „Św. Anna Samotrzeć” – tapiseria ze zbiorów Czartoryskich w Muzeum Narodowym w Krakowie. Ikonografia i kult. The “Virgin and child with St Anne” tapestry from the Czartoryski Collection at the National Museum in Cracow. Iconography and worship s. 139–151; Kalecki Marcin: Figurka Dzieciątka Jezus z kościoła Mariackiego w Gdańsku. The figure of the Infant Jesus from St Mary’s church in Gdańsk s. 155–163.

2566. HANUS Kasper: Archeologia i historia Azji Południowo-Wschodniej. Od czasów prahistorycznych do schyłku średniowiecza. Łódź 2017 Archaeograph 8° ss. 203, il., mapy.

Rec.: Żuchowska Marta, *Archeologia Polski*. T. 63: 2018 s. 183–188.

2567. HEADGEAR in Iranian history. Case study of Parthian and Sasanian (247 BC–651 AD). [Aut.] Gholamreza Karamian, Kaveh Farrok, Mohammad Ala, Anita Smyk. Siedlce 2019 Siedlce Univ. of Natural Sciences and Humanities; Publishing House of Siedlce Univ. of Natural Sciences and Humanities 8° ss. 196, il.

2568. HELMAN-WAŻNY Agnieszka: The Mardzong manuscripts. Preservation, interpretation and dating of an archaeological find in Mustang, Nepal. With contributions by Charles Ramble [i in.]. Toruń 2018 Eikon Publishing 8° ss. 229, il., mapy.

XIII–poł. XVII w.

2569. HIC Piotr: Prawo ustrojowe Izraela w ujęciu historycznym. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 7: 2018 no. 1 s. 83–93, streszcz. ang.

W starożytności i od 1947 r.

2570. HISTORIA higieny wodą pisana. Red. Wojciech Ślusarczyk. Bydgoszcz 2017 Quixi Media 4° ss. 253, nlb. 2, il.

Dostępne online.

Z treści: Ślusarczyk Wojciech: Wstęp s. 2–3; Zemelka Adam: Filozofia czystości s. 5–15; Sokulska Krystyna: Dzieje wodociągów i kanalizacji s. 17–39; Tatariewicz Anna: Higiena osobista w starożytności s. 42–55; Chmielewska Katarzyna: Czystość i brud w średniowieczu s. 56–65; Pękacka-Falkowska Katarzyna: Higiena nowożytna s. 66–75; Chyła Dariusz: Narodziny współczesnej higieny s. 76–83; Popielarczyk-Pałęga Anna: Między czystością a brudem. Polska lat 1918–1939 s. 84–105; Wodzińska Izabela: Dyskretny urok PRL s. 106–123.

Rec.: Grodzka Natalia, *Acta Medicorum Polonorum*. R. 8: 2018 z. 1 s. 100–105.

2571. HISTORIA życia codziennego i obyczajów mieszkańców antycznej i średniowiecznej Europy. Red. Monika Maciąg, Magdalena Śliwa. Lublin 2019 Wydaw. Nauk. Tygiel 8° ss. 114, il.

Z treści: Węgrowski Kamil: O ideach wychowawczych dzieci Rzymian w czasach pryncypatu s. 7–15; Budzeń Anna: Zdrowie i choroba w literaturze starożytnej Grecji okresu archaicznego – Homer, Hezjod s. 16–28; Turowski Artur: Polowania w starożytnych traktatach s. 29–41; Badowska Katarzyna: Tekstyliasta z europejskiego Barbaricum. Stan wiedzy na temat stroju w starożytności i dalsze potrzeby badań s. 42–55; Lojtek Kamila: Długie domy z wybranych zespołów osadniczych kultury przeworskiej w okresie przedrzymskim i rzymskim na tle północno- i środkowoeuropejskiego Barbaricum s. 56–72; Rutkowski Wojciech: Praca kowala w kulturze przeworskiej na podstawie analizy elitarnego rodzaju uzbrojenia s. 73–83; Budziszewski Adam: Minione dzieciństwo – możliwości badawcze nad dziećmi w archeologii i antropologii fizycznej s. 84–95; Zbirański Aleksander: Zdobywanie i przekazywanie wiedzy w średniowieczu w twórczości Umberto Eco s. 96–104; Urbaniak Aleksandra: W krzywym zwierciadle satyry i groteski, czyli Poezja komiczno-realistyczna średniowiecznej Toskanii s. 105–113.

2572. HUBERT Witold: Historia wojen morskich. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 195, mapy.

Reed. wyd. z 1935 r.

Lata 480 p.n.e.–1918.

2573. HULAJ dusza, piekła nie ma. Napitki i inne używki na przestrzeni dziejów. Red. Anna Szczepańska, Anna Kowalczyk-Sadowska. Lublin 2018 Wydaw. Nauk. Tygiel 8° ss. 173, il.

Z treści: Badowicz Maciej: Krzyżackie wino: konsumpcja „Landwein” w państwie zakonu krzyżackiego w Prusach na przełomie XIV i XV w. s. 9–25; Budziszewski Adam: Balché i Pulque. Rytuale libacyjne Majów i Azteków s. 26–43; Jakimowicz Kamil: Rola używek podczas uroczystości w trakcie sesji Trybunału Koronnego w Lublinie w XVIII w. s. 71–80; Kaczmarek Monika: Archeologia a używki. Próba interpretacji zjawiska stosowania środków psychoaktywnych przez społeczności neolityczne na obszarze Europy Środkowej od IV do końca III tysiąclecia przed Chr. s. 81–96; Kołsut Rafał: Odurzone obrazki – używki w amerykańskiej animacji XX wieku s. 109–120; Kowszewicz Anna: Erotyzacja narkotyków w kulturze europejskiej od XIX wieku do wybuchu II wojny światowej s. 121–137; Orzełek Ariel: Antyalkoholowa kampania prasowa Aleksandra Bocheńskiego w latach 1956–1962 s. 138–150; Skolozdra Olena: The culture of the alcoholic beverage consumption in the early 17th century in Lviv in town records and chronicles s. 151–159.

2574. HYPOMNEMATA byzantina. Prace ofiarowane profesorowi Maciejowi Salomonowi. Pod red. Jacka Bonarka i Stanisława Turleja. Piotrków Trybunalski 2017.

Rec.: Cecota Błażej, *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2018 nr1 s. 281–290.

2575. IDZIK Jakub: Ołowiany grad: rozwój i główne uwarunkowania działania artylerii w XX wieku. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 266: Studia de Securitate. [T.] 9: 2019 [nr 1] s. 18–33, streszcz. ang.

2576. IDZIK Jakub: Ołowiany grad: zarys historii rozwoju artylerii do czasów napoleońskich. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 257: Studia de Securitate. [T.] 8: 2018 s. 35–53, streszcz. ang.

2577. IMPERIUM brytyjskie. Rozważania interdyscyplinarne. Pod red. Krystyny Kujawińskiej Courtney i Zbigniewa Bednarka. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 232, nlb. 1, streszcz. ang.

Z treści: Kujawińska Courtney Krystyna: Uwag kilka na temat Brytyjskiego Imperium wczoraj i dziś s. 9–17; Wiszniowska-Majchrzyk Marta: Imperium (wciąż) odpisuje s. 19–37; Miksza Agnieszka: Myśl imperialna i bohaterka Jean Rhys. Pomiedzy Wielką Brytanią a Karaibami s. 39–45; Bednarek Zbigniew: Koncepcje i strategie polityczne Wielkiej Brytanii oraz ich przemiany do 1956 r. s. 47–63; Korporowicz Łukasz Jan: Komitet Sądowy Tajnej Rady (Judicial Committee of the Privy Council) – sądowy relikwium Imperium Brytyjskiego? s. 65–80; Kalinowska Anna: Informacja i propaganda. Wczesne angielskie publikacje prasowe a Pierwsze Imperium Brytyjskie s. 81–96; Zinkiewicz Grzegorz: Brytyjski socjalizm końca XIX wieku a kwestia Imperium: John Ruskin i William Morris s. 97–110; Sosnowska Monika: Definiowanie brytyjskości/inności na przykładzie dziewiętnastowiecznych freak shows s. 111–123; Plesiewicz-Świerczyńska Izabela: Traktat brytyjsko-japoński (Nichi-Ei Dōmei) jako potwierdzenie stref wpływów Imperium Brytyjskiego i Japonii w Azji Południowo-Wschodniej na początku XX wieku s. 125–132; Łukowska Maria: Na podobój Imperium i świata. Brytyjki jako prekursorki kultury podróży i turystyki s. 133–176; Deles Przemysław: Na obrzeżach Imperium barbarzyńców? Brytyjczycy podróżujący po ziemiach Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego w latach 1813–1915 s. 177–192.

Toż plik tekstowy PDF (2,42 MB).

2578. JAGODZIŃSKA Agnieszka: „Duszozbawcy”? Misje i literatura Londyńskiego Towarzystwa Krzewienia Chrześcijaństwa wśród Żydów w latach 1809–1939. Kraków–Budapestz 2017.

Rec.: Rybińska Agata, *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 1(43) s. 165–169.

2579. JASZCZ Adam: Synody diecezjalne w kościele łacińskim. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 151, streszcz. ang.

III–XXI w.

2580. KACZMAREK-LÖW Klara: Świecka architektura publiczna w miastach Korony Czeskiej około 1500 jako przejaw reprezentacji. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 699, il., streszcz. niem. (Studia z Historii Kultury Europy Środkowej; t. 4).

Lata 1458–1564.

2581. KOBIEȚA. Wiedza, nauka, uniwersytety. Europa i świat. Pod red. nauk. Moniki Malinowskiej. Warszawa 2019 Dom Wydawniczy Elipsa 8° ss. 252, il., streszcz. ang.

Treść: Malinowska Monika: Wstęp s. 7–8; Janiak-Jasińska Agnieszka, Szwarc Andrzej: Badania nad historią kobiet na

Uniwersytecie Warszawskim s. 9–25; Melonowska Justyna: Trudna obecność, czyli kobiety w teologii katolickiej i badaniach Kościoła katolickiego s. 26–36; Krzak-Weiss Katarzyna: Św. Anna – pierwowzór kobiety nauczającej? s. 37–46; Kubas Magdalena Maria: Maria Selvaggia Borghini i Accademia degli Stravaganti – kobiety i towarzystwa naukowo-artystyczne Półwyspu Apenińskiego od XVI do XVIII wieku s. 47–61; Walczyna Alicja: Medycyna a czarownictwo w dawnej Francji s. 62–72; Pietrzak Witold Konstanty: „L’Attiffet des damoizelles” Guillaume’a de La Tayssonnière (1575): nieudana próba emancypacji kobiety s. 73–83; Pawłowska Maja: Wykształcenie panien w siedemnastowiecznej Francji a przypadek panny [Madeleine] de Scudéry [1607–1701] s. 84–93; Malinowska Monika: O wykluczeniu kobiet z dostępu do wiedzy – rozważania Gabrielle Suchon z końca XVII wieku s. 94–106; Zatorska Matylda: Elżbieta Heweliusz [1646–1693] – „prawdziwa uczona” czy „żona astronoma”? s. 107–117; Kossakowski Przemysław: Margaret Cavendish [1623–1673] – między dyskursami siedemnastowiecznej filozofii s. 118–128; Mosakowski Marek: Émilie du Châtelet [1706–1749] – pierwsza kobieta naukowca w historii Francji s. 129–138; Brogowska Bogumiła: „Wdziękanie się” kobiet na uniwersytetach. Gabriela Zapska i prawo kobiet do wiedzy s. 139–149; Sacharewicz Edyta: Edukacja francuska oraz jej wpływ na życie Afrykanek w czasach kolonizacji z perspektywy bohaterki powieści Mariama Bâ „Une si longue lettre” s. 150–160; Czekalska Renata, Kuczkiewicz-Fraś Agnieszka: Helena Willman-Grabowska [1870–1957] – wybitna polska orientalistka s. 161–173; Smywińska-Pohl Anna: Kobiety na Uniwersytecie Jagiellońskim ze szczególnym uwzględnieniem filozofek pochodzenia żydowskiego w dwudziestolecium międzywojennym s. 174–183; Kulpińska Katarzyna: Kształcenie kobiet w zakresie grafiki artystycznej w Polsce dwudziestolecia międzywojennego s. 184–196; Górny Justyna: Wykształcenie kobiet jako temat niemieckiej i austriackiej prozy od końca XIX w. do okresu międzywojennego s. 197–209; Żmijewska Jagoda: Sophie Scholl [1921–1943] – działaczka antynazistowska współtworząca dzieje uniwersytetu Ludwiga Maksymiliana w Monachium s. 210–221; NDiyae Iwona Anna: (Nie)kobięca twarz rosyjskiej nauki. Historia i współczesność s. 222–237; Żeromska Estera: Twórczy udział kobiet w rozwoju kultury Japonii s. 238–252.

2582. KOLARZOWA Romana: Jak „żydowskie zacofanie” stało się natchnieniem filozofii. Chasydzkie tropy u Martina Bubera, Franza Rosenzweiga i Emmanuela Lévinasa. *Galicja*. T. 5: 2019 s. 86–98, streszcz. ang.

2583. KOŁODZIEJCZYK Dariusz: The Crimean Khanate and Poland-Lithuania. International diplomacy on the European periphery (15th–18th century). A study of peace treaties followed by annotated documents. Leiden–Boston 2011.

Rec.: Kravets Maryna, *Harvard Ukrainian Studies*. Vol. 36: 2019 nr. 1/2 s. 195–200.

2584. KOMOROWSKI Antoni F., Pietkiewicz Iwona: Danish and Swedish lightships serving to guarantee the safety of the Danish straits area sea routes 1820–1988. *Studia Maritima*. Vol. 32: 2019 s. 163–182.

2585. KONARSKI Wawrzyniec: Partyzanci, doktrynerzy, terroryści. Chronologiczne studium fenomenu Irlandzkiej Armii Republikańskiej. Warszawa 2019 Akad. Finansów i Biznesu Vi-

stula. Grupa Uczelni Vistula 8° ss. 355, nlb. 1, tabl. XVI, il., mapa. Akad. Finansów i Biznesu Vistula. (Monografie).

Lata 1858–2019.

2586. KONIOR Jan: Historia Kościoła w Chinach. Wyzwania, obawy i nadzieje (od nestorianizmu do czasów współczesnych). Jidu tu zai zhonghua lishi ji wenhua zhong de jue se he yi yi (cong jing jiao zhijin). History of the Church in China (from Nestorianism to modern times). Kraków 2019 Wydaw. M 8° ss. 280, streszcz. ang., mandaryńskie.

Lata 86–2018.

2587. KONSTYTUCJE państw nowożytnych. Przegląd prawno-historyczny. Red. nauk. Maciej Serowaniec, Jakub Zemła, Marcin Dorochowicz. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 275, mapa, streszcz. ang.

Z treści: Kucharski Tomasz: Funkcja kontrolna sejm walnego w Rzeczypospolitej Obojga Narodów (1572–1764) w świetle jego własnych uchwał s. 103–129; Lewicki Przemysław: Starożytna konstytucja pomiędzy królem a królestwem. XVII-wieczne spory wokół angielskiej ancient constitution s. 131–150; Majewski Jan: Oazy wśród feudalnej puszczy. Włoskie średniowieczne komuny miejskie. Długie trwanie instytucji obywatelskich a współczesna praktyka ustrojowa Włoch s. 151–166; Węgliński Cezary: Mediator czy obrońca? Ewolucja instytucji ombudsmans w systemie prawno-ustrojowym V Republiki Francuskiej s. 203–220.

2588. KOPROWSKI Kazimierz: Ideały wychowawcze na przestrzeni dziejów. *Tarnowskie Colloquia Naukowe*. 2017 nr 1(2) s. 159–191, streszcz. ang.

2589. KOREAŃSKIE świąty kobiet. Między dziedzictwem konfucjanizmu a wyzwaniem współczesności. Red. nauk. Romuald Huszcza, Justyna Najbar-Miller, Anna Wojakowska-Kurrowska. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 265, nlb. 1, il., streszcz. ang., koreańskie. (Coreana Varsoviensia).

Dostępne także jako e-book.

Z treści: Koziol Kamila: Traktat „Naehun” jako kanon nauk moralnych dla kobiet i jego znaczenie w XV-wiecznej Korei s. 13–45; Piwowska Anna: „Pamiętnik spisany w smutku”. Kategoria han w autobiograficznej narracji damy Hong Hye-gyong [1735–1816] s. 47–72; Smiatacz Agnieszka: Kobieta. Obywatelka, obrończyni kraju. Metamorfozy wizerunku historyograficznego w dobie zimnowojennej mobilizacji w Korei Południowej (1961–1979) s. 141–164.

2590. KOWALIK Teresa, Słowiński Przemysław: Dragi i wojna. Narkotyki w działaniach wojennych. Warszawa 2019 Fronda 8° ss. 559, il.

Toż plik tekstowy PDF (96,1 MB).

Lata 1775–2018.

2591. KRAWIEC Angelika: Traubenmadonna w kulturze winiarskiej nad Mozela w Niem-

czech (wybrane przykłady). *In Gremium*. T. 13: 2019 s. 181–191, streszcz. ang.

Wizerunki Madonny z winnymi atrybutami z Doliny Mozeli z czasów średniowiecza i renesansu.

2592. KRZYWDA Piotr: Prezentacja wsi orawskich wchodzących w skład Zdrudzenia Babia hora – Oravská Jasenica. *Rocznik Babiogórski*. T. 19: 2018 s. 85–96, streszcz. ang.

Od 1576 r.

2593. KUN-BUCZKO Magdalena: Putting the war out of law. The problem of peace in international relations before and after the First World War. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 1 s. 29–41.

2594. KUSIAK Franciszek: Osiemsetlecie spotkania św. Franciszka z sułtanem Al-Kamillem i nawiedzenia najważniejszych dla chrześcijan miejsc świętych na Bliskim Wschodzie na obrazkach religijnych. Pelplin 2019 Bernardinum 8° ss. 208, il., streszcz. ang.

Omówienie działalności św. Franciszka z Asyżu w l. 1201–1226 i ukazanie jej na obrazkach religijnych z XIX i XX w.

2595. LASOTA Jacek: Zasady sztuki wojennej. Warszawa–Kętrzyn 2019 Bookmarked Publishing & Editing 8° ss. 501, nlb. 3, il., mapy.

Lata 1274 p.n.e.–2010.

2596. THE LATEST results of American Studies. Ed. Augusto Belan Franco, Ewa Bewziuk, Józef Szykuliński, Jakub Wanot. Wrocław 2019 Uniw. Wrocławski. Inst. Archeol. 8° ss. 328, il., mapy. (Tambo. Boletín de arqueología; no 4).

Materiały z konferencji nauk., Wrocław, 12–14 IX 2016 r.

Z treści: Karwowski Andrzej: Ceramic styles of the southern lower Beni river region in prehispanic times in the context of investigations in Uaua-uno and Copacabana. [VI–XV w.] s. 121–151; Szykuliński Józef: Genesis and expansion of the Tawantinsuyu empire (Inca). Its character, course and repercussions. [XI–XV w.] s. 219–246; Wanot Jakub: Acari culture pottery – diagnostic features. [VII–XVI w.] s. 285–301.

2597. LEKSYKON idei wędrownych na słowiańskich Bałkanach XVIII–XXI wiek. T. 1: Oświecenie, religia, racjonalizm. Pod red. Grażyny Szwał-Gyłybowej; we współpr. z Dorotą Gil i Lechem Miodyńskim; tł. Ewelina Drzewiecka, Joanna Patuła-Krasteva, Krzysztof Usakiewicz. Warszawa 2018 Inst. Sławistyki PAN plik tekstowy PDF (2,3 MB), streszcz. ang. (Idee Wędrowne na Słowiańskich Bałkanach; 1).

Toż. T. 2: Historia, ewolucja, rewolucja. Warszawa 2018 plik tekstowy PDF (1,92 MB). (Idee Wędrowne na Słowiańskich Bałkanach; 2).

Toż. T. 3: Konserwatyzm, liberalizm, naród. Warszawa 2019 plik tekstowy PDF (1,76 MB). (Idee Wędrowne na Słowiańskich Bałkanach; 3).

Toż. T. 4: Nowoczesność, sekularyzacja, postęp. Warszawa 2019 plik tekstowy PDF (3,00 MB). (Idee Wędrowne na Słowiańskich Balkanach; 4).

Toż. T. 5: Kultura, kształcenie, humanizm. Warszawa 2019 plik tekstowy PDF (4,67 MB). (Idee Wędrowne na Słowiańskich Balkanach; 5).

Toż. T. 6: Oświata, tradycja, uniwersalizm. Warszawa 2019 plik tekstowy PDF (3,54 MB). (Idee Wędrowne na Słowiańskich Balkanach; 6).

2598. LIGEŻA Krzysztof, Miętkiewicz Rafał, Gawrysiak Krzysztof: Działania sił morskich. Taktyka marynarki wojennej – zarys problemu. Gdynia 2018 Akad. Marynarki Wojennej plik tekstowy PDF (5,28 MB).

XX–XXI w.

2599. LIS Radosław: Od Lutra do Goebbelsa – rola mediów w propagandzie na przestrzeni wieków. *Studia Niemcoznawcze*. T. 61: 2018 s. 271–278.

2600. LITYŃSKI Adam: Rozejmy i traktaty Wielkiej Wojny na Wschodzie. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 1 s. 9–28, streszcz. ang.

Lata 1917–1921.

2601. LLANOS-ANTCZAK Anna: Separatyzm baskijski. Historia, współczesność, perspektywy. Warszawa 2019 Dom Wydawniczy Elipsa ss. 129, il., mapa, streszcz. ang., hiszp.

Toż plik tekstowy PDF (6,61 MB).

Lata 100 p.n.e.–2019.

2602. ŁOPATOWSKA-ROMSVIK Dagmara: Początki najstarszych instytucji filharmicznych w miastach Norwegii. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 16: 2018 s. 41–57, streszcz. ang.

XIX–XX w.

2603. ŁUKASIEWICZ Dariusz: Kobieta w Prusach 1871–1933. *Colloquium*. [T. 9]: 2017 nr 2 s. 27–44, streszcz. ang.

2604. MACIEJEWSKI Tadeusz: Ustrój konstytucyjny wolnych miast (państw, terytoriów) Europy w latach 1806–1954. Studium prawnohistoryczno-porównawcze. Warszawa 2018.

Rec.: Naworski Zbigniew, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 387–391.

2605. MALEC Marek: Muzyka w liturgii sakramentu małżeństwa w aspekcie historycznym. *Studia Elckie*. T. 21: 2019 nr 4 s. 489–506, streszcz. ang.

Od starożytności.

2606. MAŁŁEK Janusz: Historia Norwegii (do roku 1814). Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 572, tabl. 2, il.

2607. MANDZIUK Józef: Rosja i Rosjanie w XX stuleciu w świetle objawień fatimskich. Warszawa 2017 Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna Adam 8° ss. 257.

Rec.: Garbarz Andrzej, *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 615–618.

2608. MARUD Wiesław, Zieliński Tadeusz: Lotnictwo w wojnie powietrznej. Koncepcje, historia, terażniejszość. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 345, nlb. 1, il.

Europa i Stany Zjednoczone Ameryki, l. 1914–2019.

2609. MAZUR Adam: Okaleczony świat. Historie fotografii Europy Środkowej 1838–2018. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 403, nlb. 1, il.

2610. MEDICINA antiqua, mediaevalis et moderna. Historia, filozofia, religia. Pod red. Sylwii Konarskiej-Zimnickiej, Lucyny Kostuch, Beaty Wojciechowskiej. Kielce 2019 Wydaw. Uniw. Jana Kochanowskiego 8° ss. 356, il., streszcz. ang., pol.

Z treści: Wprowadzenie s. 7; Wajda Anna Maria: Sposoby zapobiegania chorobom, zabiegi lecznicze i lekarstwa wzmiankowane w Biblii s. 9–24; Witczak Krzysztof Tomasz: Łacińskie nazwy chorób pochodzenia indoeuropejskiego s. 25–38; Kaczyńska Elwira: Najstarsza umowa gwarantująca bezpłatną usługę medyczną. [Z ok. 478–470 r. p.n.e.] s. 39–58; Narecki Krzysztof: Śmierć Heraklita z Efezu w starożytnej legendzie s. 59–76; Kostuch Lucyna: „Elephantus medicus”. Zwierzę w antycznej medycynie s. 77–89; Pająkowska-Bouallegui Anna: Jak cesarz rzymski Julian Apostata dbał o zdrowie? s. 91–102; Jastrzębski Jerzy: Praktyki medyczne i opieka nad chorymi w klasztorach wczesnochrześcijańskich w Górnym Egipcie i Bazyli Kapadockiej s. 103–120; Głusiuk Anna: Cięża, poród i powikłania po porodzie w traktacie „O chorobach kobiet” Metrodory z Bizancjum s. 121–134; Rosa Igor: Od Scytii do Sarmatii. „Castoreum” w tradycji medycznej antyku i średniowiecza s. 135–151; Wojciechowska Beata: Poczucie człowieka w świetle „Speculum naturale” Wincentego z Beauvais (ok. 1194–1264) s. 153–164; Konarska-Zimnicka Sylwia: Jatrofarmatyka w optyce twórczości krakowskich uczonych późnego średniowiecza. Przyczynok do badań s. 165–181; Lewicka Paulina B.: Co robić, gdy nie ma lekarza. Arabski podręcznik medyczny z czternastowiecznego Kairu s. 183–199; Szafarczyk Wioletta: Wino jako płynny lek w świetle herbarzy staropolskich s. 201–209; Kardyś Piotr: Źródła do dziejów szpitala św. Ducha w Wiślicy z Archiwum Bazyliki Mniejszej NMP w Wiślicy (XV–XVIII w.) s. 211–218; Pielas Jacek: Chorzy umysłowo w prawie ziemskim i praktyce funkcjonowania rodzin szlacheckich w Rzeczypospolitej XVI–XVIII wieku. Zarys problematyki i perspektywy badawcze s. 219–231; Justyniarska-Chojak Katarzyna: „Recepta duszna i cielesna przeciw powietrzu morowemu” Hieronima Powodowskiego na tle polskich traktatów medycznych z XVI wieku s. 233–246; Usakiewicz Joanna: Arnold Geulinex (1624–1669) – filozof i medycyna s. 263–274; Wydziałkowska Paula: Cuda dokonane za sprawą Matki Bożej Kodeńskiej jako element historii postrzegania choroby i lecznictwa w Rzeczypospolitej XVII–XVIII w. ze szczególnym uwzględnieniem legendarnego cudownego uzdrowienia Mikołaja Sapięchy Pobożnego s. 291–307; Delimata-Proch Małgorzata: Choroby oraz wypadki dzieci w świetle księgi „Cudów w łask za przyczyną (...) Józefa świętego (...) w Kollegiacie Kaliskiej” Stanisława Józefa Kłosowskiego s. 309–325; Woźniak Krzysztof Paweł: Bulanda i jego karpaccy pobratymcy. Lecznicze praktyki magiczne owczarzy karpaccich w XIX i XX wieku. [Tomasz Chłipała (ok. 1830–1912)] s. 327–342;

Marczewska Marzena: Choroba – obraz utrwalony w tekstach folkloru polskiego s. 343–356.

2611. MIĘDZY Wschodem a Zachodem, między Północą a Południem. [T.] 3. Red. nauk. Natalia Greniewska, Agnieszka Lesiczka. Warszawa 2019 Campidoglio 8° ss. 226, il.

Z treści: Galewski Jacek: Status Palestyńczyków a równowaga demograficzna w Państwie Izrael. Przykład Wschodniej Jerozolimy. [XX–XXI w.] s. 73–80; Rutkowski Piotr: Koncepcja polityczności Carla Schmitta a przemiany społeczno-polityczne lat osiemdziesiątych w Republice Korei s. 131–143; Głasek Michał: Tajwan a kultura europejska, czyli Narodziny chrześcijaństwa na Formosie. [V–XXI w.] s. 185–195; Siciński Ryszard: U źródeł prototaizmu: „Neiye”. [I w. p.n.e.] s. 197–208; Lesiczka Agnieszka: Początki tureckiej prasy humorystycznej i satyrycznej. [XIX w.] s. 219–227.

T. 1, 2017.

2612. MILLAK Konrad: Koń i pojazd konny na szlakach komunikacyjnych ludzkości. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 2 s. 59–88.

Od starożytności do współczesności.

2613. MIRONOWICZ Antoni: Orthodox Church and state in Russia. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 16: 2018 s. 57–85, streszcz. ang.

2614. MIZERSKA-WROTKOWSKA Małgorzata: Polityka zagraniczna Hiszpanii w latach 1788–1986. Od marginalizacji do integracji. Warszawa 2019 Uniw. Warszawski. Wydz. Nauk Polit. i Studiów Międzynar.; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 363, nlb. 1, streszcz. ang., hiszp. Inst. Europeistyki. Wydz. Nauk Polit. i Studiów Międzynar. Uniw. Warszawski.

2615. MOCZULSKI Leszek: Narodziny Międzymorza. Ukształtowanie ojczyzn, powstanie państw. Układy polityczne wschodniej części Europy w późnej starożytności i wczesnym średniowieczu. Warszawa 2019 Zona Zero 8° ss. 826, nlb. 1.

2616. MOSTYŁ Paweł: „Raj na ziemi” – utopijna wizja społeczeństwa. *Drohiczyński Przegląd Naukowy*. Nr 10: 2018 s. 145–157, streszcz. ang.

Od starożytności.

2617. NABOKINA [Anastasiâ Pavlovna] Anastasia: „Ruch muzyczny” jako ucieleśnienie afektu i metoda wychowania człowieka. Taniec i psychoanaliza na początku XX wieku w Rosji. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 279: Studia de Cultura. [T.] 11: 2019 [nr] 2 s. 36–48, streszcz. ang.

Lata 1914–1934.

2618. NAŁOGI. Medyczne i kulturowe aspekty uzależnień na przestrzeni dziejów. Red.

Wojciech Ślusarczyk, Roksana Wilczyńska, Gabriela Frischke. Lublin 2018 Wydaw. UMCS 4° ss. 256, il., mapa.

Z treści: Paczkowski Mieczysław Celestyn: Całkowita prohibicja? Użycie wina i środków odurzających w świetle źródeł monastycznych (IV–VI wiek) s. 11–29; Modrzyński Paweł Mateusz: Pijaństwo i opilstwo jako problem społeczny w ustawodawstwie miast pruskich (XIII–XVI w.). Przegląd problematyki s. 31–45; Białowas Justyna Ewa: Problem opilstwa wśród ludności Polski średniowiecznej s. 47–64; Frischke Gabriela: Komisja Edukacji Narodowej przeciwko pijaństwu wśród młodzieży s. 65–81; Plucińska Maria: Uzależnienia od morfiny wśród niemieckich weteranów wojennych z czasów Bismarcka na podstawie analiz indywidualnych przypadków spisanych przez Edwarda Levinsteina s. 83–91; Oczachowska Marta, Włodarczyk Urszula: Mało znane właściwości psychoaktywne znanych roślin. Dawne i aktualne wykorzystywanie niektórych gatunków. [XX–XXI w.] s. 93–104; Maciąg Paweł: Inklinacje niepożądane? Nałóg w życiu Vincenta van Gogha [1853–1890] s. 171–180; Kowszewicz Anna: Przegrana walka z nałogiem. Historia życia i twórczości Stanisława [1868–1927] i Stanisławy [1901–1935] Przybyszewskich s. 181–192; Renusch Klaudia: Alkohol i inne słabości. O uzależnieniach Sławomira Mrożka [1930–2013] s. 193–209; Karl Stanisław: „Picie zawsze pomagało”, czyli Trwanie w twórczym i alkoholowym ujęciu na przykładzie Charlesa Bukowskiego [1920–1994] s. 211–220.

Rec.: M[agowska Anita], *Acta Medicorum Polonorum*. R. 8: 2018 z. 2 s. 137–138.

2619. NIEPSUJ Łukasz: Próba charakterystyki włoskiej „economia civile” (ekonomii obywatelskiej) w okresie od XV do poł. XVIII w. Idee szkoły franciszkańskiej w ekonomii oraz myśl ekonomiczna Antonia Genovesi’ego. *Częstochowskie Studia Teologiczne*. [T.] 46/47: 2018/2019 [dr.:] 2019 s. 57–76.

2620. NIJAKOWSKI Lech M.: Obóz koncentracyjny jako narzędzie władzy i transformacji społecznej w XX wieku. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 2 s. 9–38, streszcz. ang.

2621. NOWACKI Roman: Turystyka miejska. Opole 2019 Oficyna Wydawnicza Politech. Opolskiej 8° ss. 113, streszcz. ang.

Lata 800 p.n.e.–2019.

2622. NOWAK Leszek: Przemiany kultury pamięci – od kultu bohaterów do hołdu odawanego ofiarom. *Historia i Polityka*. Nr 29: 2019 s. 81–100, streszcz. ang.

Od starożytności.

2623. OFIARA w religiach świata. Praca zbiorowa. Pod red. Waldemara Cisko i Jarosława Różańskiego. Warszawa–Pelplin 2019 Wydaw. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego; Bernardinum 8° ss. 287, streszcz. ang. Inst. Dialogu Kultury i Religii WT UKSW. (Religie Świata; 4).

Tyt. równol.: Sacrifice in the religions of the world.

Z treści: Kuśmirek Anna: System ofiarniczy w starożytnym Izraelu i jego interpretacja w judaizmie rabinicznym s. 7–30;

Bokwa Ignacy: Pojęcie ofiary w protestantyzmie reformowanym (kalwinizmie). [XVI–XVII w.] s. 93–119; Bylińska-Naderi Anna: Pojęcie ofiary w szyzmie. [VIII–XX w.] s. 145–164; Szyszka Tomasz: Wielowiekowa tradycja składania ofiar w świecie andyjskim. [I–XX w.] s. 221–251.

2624. ORZEŁ Joanna: Prestiż, tradycja, władza – mit o trojańskim pochodzeniu we francuskiej historiografii przedoświeceniowej (rekonesans badawczy). *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 4 s. 715–734, streszcz. ang.

XV–XVII w.

2625. OSIAŁ Wojciech: Formuły katechetyczne w katechezie okresu katechumenatu Kościoła (II–VI wiek). *Studia Loviciensia*. Nr 21: 2019 s. 221–232.

2626. OSUCHOWSKA Marta Zuzanna: Rozwój pozycji prawnej Kościoła katolickiego w Argentynie. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 270, streszcz. ang., hiszp.

XIX–XX w.

2627. OZGA Alicja: Kulturowe przemiany w podejściu do śmierci i obrzędów pogrzebowych w Japonii. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 125–137, streszcz. ang.

2628. PIEGZIK Michał A.: U źródeł japońskiego nacjonalizmu i militarizmu – doktryna kokutai w życiu politycznym Cesarstwa Japonii w latach 1867–1945. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 40: 2018 nr 2 s. 27–58, streszcz. ang.

2629. PIETKIEWICZ Iwona: Russian lightships of the Baltic Sea in 19th and 20th century. *Colloquium*. [T. 10]: 2018 nr 1 s. 153–164, streszcz. pol.

2630. POLITICAL functions of urban spaces and town types through the ages. Making use of historic town atlases in Europe. Politische Funktionen städtischer Räume und Städtetypen im zeitlichen Wandel. Nutzung der historischen Städteatlanten in Europa. Ed. Roman Czaja, Zdzisław Noga, Ferdinand Opll, Martin Scheutz. Cracow–Toruń–Vienna 2019 Wyd. Humanist. Uniw. Pedagog.; Tow. Nauk. w Toruniu; Böhlau Verlag 8° ss. 538, il., mapy.

Materiały z konferencji nauk., Kraków, 14–16 IX 2017 r.

Z treści: Purchla Jacek: History, Memory, Identity – the Cracow Experience s. 37–51; Kapral Myron: Places of civic sociability in Lviv, Kraków, Toruń, and Gdańsk in premodern period s. 223–243; Noga Zdzisław: Krakau und Buda als Residenzstädte – ein Vergleich s. 353–369; Eysymontt Rafał: City fortresses in Central Europe – selected examples s. 435–461; Maciakowska Zofia: Europäische Hafenstädte – ein struktureller Vergleich s. 463–485.

2631. POZORSKI Kamil: Włoskie pochodzenie tradycji dekoracyjnych uroczystości „Corpus Domini”. *Biuletyn Uniejowski*. T. 8: 2019 s. 67–75, streszcz. ang.

Gl. od XVIII w.; także recepcja w Polsce w XIX w.

2632. PRACKI Roman: Prawosławni i luteranie w dialogu. Warszawa 2019 Wydaw. Warto 8° ss. 538, nlb. 1.

W Europie i Azji, l. 1517–2014.

2633. PRZEDHITLEROWSKIE korzenie nazizmu, czyli dusza niemiecka w świetle filozofii i religioznawstwa. Red. Bogumił Grott, Olgierd Grott. Warszawa–Radzymin 2018.

Rec.: Dawidowicz Aneta, *Polish Biographical Studies*. Nr 6: 2018 s. 223–226.

2634. ROSZKOWSKI Wojciech: Roztrzaśkane lustro. Upadek cywilizacji zachodniej. Kraków 2019 Biały Kruk plik tekstowy PDF (27,11 MB).

XX–XXI w.

2635. RZEŹNICKA Zofia, Kokoszko Maciej: Wine and myrrh as medicaments or a commentary on some aspects of ancient and Byzantine mediterranean society. *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 615–655, streszcz. ang.

2636. RZYM a Półwysep Iberyjski. Różnorodność relacji od starożytności po współczesność. Roma y la Península Ibérica. Variedad de relaciones desde la Antigüedad hasta la contemporaneidad. Pod red. Adriany Grzelak-Krzyszczanowskiej, Marii Judyty Woźniak. Łódź 2019 Wydaw. Uniw. Łódzkiego 8° ss. 324, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. (Manufactura Hispánica Lodzense; 6).

Toż plik tekstowy PDF (4,35 MB), streszcz. ang.

Materiały z międzynarodowej konferencji nauk., Łódź, 27–28 IV 2017 r.

Z treści: Zieliński Andrzej: Sobre el origen de las fórmulas honoríficas con el sufijo -ísimo s. 57–72; Sobczak Witold: Sobre las causas de la sustitución de „cantare habeo” por „cantaré” s. 73–81; Danek Zbigniew: Pliniusz Starszy o zasobach naturalnych Hiszpanii i ich wykorzystaniu s. 85–99; Zawadzki Robert K.: Wątki iberyjskie w astronomicznym traktacie Jana z Głogowa (1445–1507) s. 117–133; Działak-Szubińska Anna: Dlaczego Venus sprzyjała Portugalczykom? O roli rzymskiego antyku w traktacie „Kwiaty Hiszpanii, wspaniałości Portugalii” (1631) Antónia de Sousa de Maced s. 181–193; Bielicki Krzysztof: Rola Ibizy w kontaktach handlowych w zachodniej części basenu Morza Śródziemnego w VII–III w. p.n.e. s. 197–212; Ładoń Tomasz: Hiszpania jako miejsce schronienia opozycji w okresie pierwszej wojny domowej i dyktatury Lucjusza Korneliusza Sulli (88–79 p.n.e.) s. 213–232; Chołuj Aleksandra: Szkło w rzymskiej Hiszpanii – zarys problematyki. [III w. p.n.e.–V w.] s. 233–244; Zimnowodzka Anna: Topografia rzymskiej Tarragony w świetle źródeł pisanych i archeologicznych. [III w. p.n.e.–VI w.] s. 265–284; Barbarzak Dawid: Kobiety i areny. Status społeczny gladiatorów i toreadorów. [III w. p.n.e.–XXI w.] s. 299–324.

2637. SADOWSKI Piotr: Szkoła prawa w rzymskim i bizantyjskim Bejrucie. Studium prawno-historyczne. Opole 2019 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 306, il., streszcz. ang., fr. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 557).

Lata 238–551.

2638. SAGAŁO Monika: Misja władcy Trzeciego Rzymu w „Posłaniu do wielkiego księcia Wasyla III”. *Orientalia Christiana Cracoviensia*. T. 10: 2018 s. 7–18, streszcz. ang.

Dot. wzrostu potęgi Wielkiego Księstwa Moskiewskiego w XV i XVI w.

2639. SKRZYWANEK-JAWORSKA Dagmara: Darowizna remuneracyjna w rzymskim prawie pandektowym i XIX-wiecznym ustawodawstwie niemieckim. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 292.

2640. SMORCZEWSKI Łukasz: Administracja diecezji Pontu w późnym Cesarstwie Rzymskim. Poznań 2019 Inst. Historii UAM 8° ss. 265, streszcz. ang. (Bibliotheca Classica Byzantina; vol. 2).

Lata 284–610.

2641. SOBCZYK Marek: “Condictio causa data causa non secuta” and development of the contractual system. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 2 s. 177–195.

Bezpodstawne wzbogacenie, od starożytności.

2642. SRODECKI Paul: Antemurale Christianitatis. Zur Genese der Bollwerksrhetorik im östlichen Mitteleuropa an der Schwelle vom Mittelalter zur Frühen Neuzeit. Husum 2015.

Rec.: Królikowska-Jedlińska Natalia, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 Special Issue s. 187–190.

2643. STEFANIAK Piotr: Z dziejów dominikanek klasztoru św. Anny na Starym Mieście w Pradze (1293–1782). *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 38: 2018 nr 1 s. 195–224, streszcz. ang.

2644. STOPKA Krzysztof, Osiecki Jakub, Siekierski Konrad: Ormianie katolicy w Armenii i Gruzji. Historia, pamięć, tożsamość. Kraków 2019 Księg. Akademicka; Uniw. Papieski Jana Pawła II 8° ss. 374, nlb. 1, tabl. 16, il., mapy. (Historia, Hereditas, Ecclesia; t. 1).

Lata 1198–2014.

2645. STUDIA nad odmiennością na przestrzeni dziejów. Pod red. Justyny Żychlińskiej i Anetty Głowackiej-Penczyńskiej. Bydgoszcz 2018 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 159, il., streszcz. ang.

Z treści: Żychlińska Justyna: Wprowadzenie s. 7; Żychliński Daniel: Olbrzymi Inny... ale czy obcy? Atrakcyjna inność – w poszukiwaniu kości. [Dot. grobu wysokiej kobiety z kręgu kultury wielbarskiej, w Przebudowie] s. 9–20; Ruciński Sebastian: Swetoniusz o rzymskiej tożsamości jako symbolu przynależności narodowej i społecznej s. 21–38; Ruciński Sebastian: O przekraczaniu granic społecznych w Cesarstwie Rzymskim na przykładzie kariery M. Oklatyniusza Adwentusa s. 39–56; Żmudziński Mateusz: Uwagi na temat wizerunków osób o odstręczającym wyglądzie w rzeźbie starożytnej s. 57–68; Bloch Agata: Od dzikich barbarzyńców na tropikalnym Zachodzie do „barbarzyńców z południa” na Dalekim Wschodzie. Brazylia i Japonia oczami ich portugalskich odkrywców s. 69–84; Dzikowska-Swiatowiak Aleksandra: Żydzi na Pomorzu w dwudziestolecium międzywojennym s. 85–94.

2646. SUCHY Janusz: Kształtowanie się zasad ochrony praw autorskich na gruncie Konwencji Berneńskiej. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 2 s. 99–109, streszcz. ang.

Od 1887 r.

2647. SZELAĞOWSKA Grażyna, Szelağowska Krystyna: Historia Norwegii w XIX i XX wieku. Warszawa 2019 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 624, tabl. 16, il., mapy.

Dostępne także jako e-book.

Lata 1814–2000.

2648. SZTYMA Tamara: Muzea żydowskie w Europie – geneza i charakterystyka. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 216–224, streszcz. ang.

Lata 1896–2019.

2649. ŚMIECHOWICZ Olga: Arystofanes w walonkach. Cz. 1: Przekłady na język rosyjski. *Meander*. R. 73: 2018 s. 147–160, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

Toż. Cz. 2: Pożar wiśniowego sadu. Komedia Arystofanesa na scenach rosyjskich. *Tamże*. R. 74: 2019 s. 87–103, streszcz. ang.

XIX–XXI w.

2650. TAFIŁOWSKI Piotr: Pomiędzy cywilizacjami. Wojna i praktyki komunikacyjne na pograniczu chrześcijańsko-muzułmańskim na przełomie średniowiecza i ery nowożytnej. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 333, il., mapa.

Lata 1450–1550.

2651. THEN-OBLUSKA Joanna, Wagner Barbara: Glass bead trade in Northeast Africa. The evidence from Meroitic and post-Meroitic Nubia. Warsaw 2019 Univ. of Warsaw. Polish Centre of Mediterranean Archaeology; Univ. of Warsaw Press 4° ss. 315, nlb. 1, il., mapy. (PAM Monograph Series; 10).

Lata 300 p.n.e.–600.

2652. TORBUS Tomasz: Rekonstrukcje, dekonstrukcje, (nad)interpretacje. Studia o losach architektury środkowoeuropejskich miast i rezydencji w aspekcie politycznym (XIX–XX wiek). Tł. Tomasz Torbus, Agnieszka Grzybkowska,

Agnieszka Lindenhayn-Fiedorowicz, Ewa Kochanowska. Gdańsk 2019 słowo/obraz terytoria 8° ss. 252, nlb. 5, tabl. 112, il., streszcz. ang., niem.

Lata 1824–2018.

2653. TURCZYŃSKI Paweł: Europa w stosunkach międzynarodowych. Rys historyczny. Wrocław 2019 Atut 8° ss. 586.

Od starożytności.

2654. URBANŃCZYK Michał: Idea godności człowieka w orzecznictwie Sądu Najwyższego Stanów Zjednoczonych Ameryki. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 389, nlb. 1. UAM w Poznaniu. (Prawo; nr 229).

Lata 1776–2015.

2655. URUSZCZAK Waclaw, Szczepaniak Damian: Wybrane projekty pokoju powszechnego w Europie od XV do XVII wieku jako remedium na problem wojen religijnych. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 2 s. 145–183, streszcz. ang.

2656. W KRĘGU wyobrażeń zbiorowych. Polityka, władza, społeczeństwo. Pod red. Andrzeja Dubickiego, Magdaleny Reksć, Andrzeja Sepkowskiego. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 367, il., streszcz. ang. UŁ. (Politologia).

Z treści: Sepkowski Andrzej: Korzenie utopii s. 49–71; Kmiecinski Jerzy: Podmiotowość istoty ludzkiej w procesie rozwoju i transformacji – refleksja historiozoficzna s. 95–105; Wierzbinski Szymon: Polsko-czeska pamięć historyczna a przełomowe momenty wspólnych dziejów s. 107–128; Domke Radosław: Rys historiograficzny dekady gierkowskiej. Przyczynek do problematyki polskiego piśmiennictwa historycznego na temat lat 70. XX wieku w Polsce s. 129–144; Różycki Bartłomiej: Przemianowywanie ulic w Polsce 1989–2016. Charakterystyka zagadnienia s. 145–172; Broda Marian: Istota jej odmienna zgoła... O Tiutczewowskiej formule-micie rosyjskości i Rosji s. 195–207; Żakowska Magdalena: Pokój z Iwanem. Rosja jako siła opatrzościowa w propagandzie Państw Centralnych doby Wielkiej Wojny s. 235–252; Chmielewska Lucyna: Żydowska Koncepcja Przymierza w ujęciu Maxa Webera s. 339–365.

2657. W POSZUKIWANIU innej historii. Antologia tekstów opublikowanych na łamach periodyków Instytutu Literackiego w Paryżu. Pod red. Rafała Stobieckiego, Sławomira M. Nowinowskiego; przy współpr. Anny Brzezińskiej, Mileny Przybysz. Łódź–Paryż 2015.

Rec.: Kożuchowski Adam, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 302–305.

2658. WASILEWSKA Jolanta: Wachlarz w Kościele Wschodnim i Zachodnim oraz w kulturze świata. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 357–392, streszcz. ang.

2659. WIECIECH Tomasz: System konstytucyjny Zjednoczonego Królestwa Wielkiej

Brytanii i Irlandii Północnej. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe. Kancelaria Sejmu 8° ss. 228, nlb. 3, il., mapa. (Systemy Konstytucyjne Państw Świata).

Lata 1707–2018.

2660. WIELOMSKI Adam: Dialektyka „swój” – „obcy” w prawicowej filozofii politycznej (1789–1945). *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 2 s. 29–54, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. T. 41: 2019 nr 3 s. 45–62, streszcz. ang.

2661. WITKOWSKI Rafał: Anatomia totalitaryzmu. Warszawa 2018–2019 Rafał Witkowski plik tekstowy PDF (9,72 MB).

XIX–XXI w.

2662. WITULSKI Maciej: Współczesne czarnictwo. Dzieje religii wicca od legendarnych sabatów po wirtualne rytuały. Kraków 2018 Pol. Tow. Geopolityczne 4° ss. 365.

XX–XXI w.

2663. WOJCIECHOWSKI Łukasz: Związek architektury modernistycznej i motoryzacji indywidualnej. Wybrane realizacje europejskie z lat 1903–1973. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej 8° ss. 340, il.

2664. WOJCIECHOWSKI Maciej: Flagowy okręt cesarskiej marynarki wojennej Japonii, pancernik Mikasa. *Biuletyn Historyczny*. T. 34: 2019 s. 189–212, streszcz. ang.

Japońska marynarka w l. 1848–2017.

2665. WOJNICKA Joanna: Prorocy, kapłani, rewolucyjniści. Szkice z historii kina rosyjskiego. Red. nauk. Alicja Helman. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 433, nlb. 2. (Horyzonty Kina; 20).

Lata 1907–2012.

2666. WOLNOŚĆ człowieka i jej granice. Antologia pojęcia w doktrynach polityczno-prawnych. [T. 1:] Od Starożytności do Monteskiusza. Pod red. Olgierda Góreckiego. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 448.

Treść: Górecki Olgierd: Wprowadzenie. Stan badań nad kategorią wolności w literaturze przedmiotu s. 9–25; Bizoń Michał: Powstanie i znaczenie pojęcia wolności w Grecji. Platon i eleutheria. Arystoteles i eleutheria s. 27–66; Gajda-Krynicka Janina: Paradoks wolności w filozofii stoickiej s. 67–98; Piekarski Romuald: Mówca – myśliciel – pisarz humanista, czyli Cynceron o wolności s. 99–136; Salij Jacek: Wolność w refleksji św. Augustyna s. 137–147; Andrzejuk Artur: Wolność w doktrynie Tomasza z Akwinu s. 149–170; Skomial Jakub: Wolność w poglądach Williama z Ockhamu s. 171–205; Piekarski Romuald: Główne znaczenia wolności w myśli Niccolò Machiavellego s. 207–237; Nowakowski Dawid: Czy wolność jest do szczęścia potrzebna? Wolność w renesansowych utopiach s. 239–262; Szczech Tomasz:

Wolność w myśli reformacji s. 263–275; Szlachta Bogdan: Wolność w refleksji przedstawicieli szkoły z Salamanki s. 277–298; Pietrzyk-Reeves Dorota: „Civitas libera”. Wolność w koncepcjach republikańskich XVI wieku s. 299–325; Barwicka-Tylek Iwona: Tomasz Hobbes: od wolności do posłuszeństwa – od posłuszeństwa do wolności s. 327–346; Tracz-Tryniecki Marek: Wolność w pismach Andrzeja Maksymiliana Fredry s. 347–367; Malczewski Jacek: W pogoni za wolnością. Przypadki Algernona Sidneya [1623–1683] s. 369–397; Rau Zbigniew: Czy wolność Johna Locke’a jest naszą wolnością? s. 399–414; Sylwestrzak Andrzej: Liberalizm Monsteskiusza i konstytucjonalizm polski s. 415–442.

2667. **WOLNOŚĆ człowieka i jej granice. Antologia pojęcia w doktrynach polityczno-prawnych. [T. 2:] Od „Cato’s Letters” do klasyków anarchizmu.** Pod red. Olgierda Góreckiego. Łódź 2019 Wydaw. Uniwersytetu Łódzkiego 8° ss. 564, nlb. 2.

Treść: Bocheński Tobiasz Adam: „Cato’s Letters” – wolny rząd a wolna jednostka. W poszukiwaniu republikańsko-liberalnego „equilibrium” s. 7–30; Tulejski Tomasz: Dialektyka władzy i wolności w filozofii politycznej Dawida Hume’a s. 31–60; Barwicka-Tylek Iwona, Pietrzyk-Reeves Dorota: Wolność w ujęciu Jana Jakuba Rousseau: pomiędzy Starożytnymi a Nowożytnymi s. 61–88; Godłów-Legiędź Janina: System naturalnej wolności Adama Smitha s. 89–114; Małajny Ryszard M.: Instytucjonalny fundament wolności obywateli w doktrynie „Ojców Konstytucji” USA s. 115–138; Małajny Ryszard M.: Wolność sumienia i wyznania w poglądach „The Founding Fathers” s. 139–158; Tulejski Tomasz: Mądrość i cnota. Wolność rzeczywista w filozofii politycznej Edmunda Burke’a s. 159–184; Wielomski Adam: Idea wolności u Josepha de Maistre’a s. 185–208; Szczepański Jakub: Koncepcja wolności w filozofii politycznej Immanauela Kanta s. 209–228; Szymaniec Piotr: „Bycie-u-siebie w tym, co inne”. Idea wolności w filozofii polityczno-prawnej Georga Wilhelma Friedricha Hegla s. 229–260; Citkowska-Kimla Anna: Oblicza wolności w okresie niemieckiego romantyzmu s. 261–282; Stoczewska Barbara: Idea wolności w doktrynie utopijnego socjalizmu s. 283–306; Kruszyńska Sabina: „L’amie de la liberte”. Benjamin Constanta rozważania o wolności s. 307–330; Kania Rafał: Ewolucja koncepcji wolności w polskiej myśli politycznej na przełomie XVIII i XIX w. s. 331–362; Tracz-Tryniecki Marek: Wolność w ujęciu Alexis de Tocqueville’a s. 363–392; Urbańczyk Michał: Powinności wolności. John Stuart Mill i jego koncepcja wolności społecznej/obywatelskiej s. 393–418; Gogłoza Włodzimierz: Od konstytucyjnego abolicjonizmu do abolicji konstytucji. Lysander Spooner o wolności, niewolnictwie i granicach umowy społecznej s. 419–450; Bartyzel Jacek: Trzy koncepcje wolności Juana Donoso Cortesa s. 451–474; Górecki Olgierd: „Homo Sapiens Liber” – wolność jednostki w doktrynie polityczno-prawnej Herberta Spencera s. 475–496; Rzegocki Arkady: Wolność oparta na sumieniu w myśli lorda Actona s. 497–514; Sydor Paweł: Wolność jako świadoma konieczność. Wolnicjonalizm jednostki ludzkiej w ujęciu Karola Marksa i Fryderyka Engelsa oraz ich następców s. 515–532; Chmieliński Maciej: Między wolnością absolutną a przyrodniczą determinacją. Idea wolności w myśli politycznej klasyków anarchizmu s. 533–556.

2668. **WOLNOŚĆ człowieka i jej granice. Antologia pojęcia w doktrynach polityczno-**

-prawnych. [T. 3:] Od Nietzschego do współczesności. Pod red. Olgierda Góreckiego. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 545, nlb. 3, il.

Z treści: Bosiacki Adam: Antynomie wolności w teorii i praktyce doktryny Władymira Lenina s. 31–48; Sydor Paweł: Świadomość konieczności czy konieczność świadomości. Wolność według Lwa Trockiego s. 49–60; Bartyzel Jacek: Wolności konkretne i wolność chrześcijańska w hiszpańskiej myśli tradycjonalistycznej (karlistowskiej) s. 61–82; Maciejewski Marek: O wolne i wielkie Niemcy. Rewolucyjnych konserwatystów idee Rzeszy Niemieckiej (do 1933 r.) s. 83–105; Zmierczak Maria: Pojmowanie wolności w doktrynie narodowego socjalizmu s. 107–120; Jung Elżbieta: Wolność jako główny postulat feminizmu. [XVII–XXI w.] s. 265–291; Walecka-Rynduch Agnieszka: Pojęcie wolności w Ruchu Nowej Lewicy s. 293–324; Dubel Lech, Niemczyk Marcin: „Upojenie wolnością”. Historia i idee Praskiej Wiosny jako próba wdrożenia socjalizmu z ludzką twarzą s. 325–350.

2669. **WOLNY Miron: Dzieje Hannibala – literatura antyczna a malarskie wyobrażenia. Studia Europaea Gnesnensia.** Nr 20: 2019 s. 27–54, streszcz. ang.

II w. p.n.e.–XX w.

2670. **THE WORLD of Islam in research perspectives of oriental studies and political science. Vol. 1: History and politics. Świat islamu w perspektywie badań orientalistycznych i politologicznych. T. 1: Historia i polityka.** Ed. by Michał Dahl, Paweł Hanczewski, Magdalena Lewicka. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 278, streszcz. ang.

Z treści: Sińczak Tomasz: Ludność arabska w polityce Cesarstwa Rzymskiego i Iranu w okresie walk o Amidę 502–506 s. 215–228; Wierzbowski Mateusz P.: Tatikios (ca 1057–post 1103): uciekinier spod Antiochii czy ofiara propagandy krzyżowców? s. 229–243; Cyran Magdalena: Muhammad Ali Jinnah [1876–1948]: bohater narodowy Pakistanu s. 244–255; Ambroziak Apolonia: Tatarzy w Wojsku Polskim w latach 1918–1939 s. 256–268.

Zob. poz. 3022.

2671. **ZAKRZEWSKI Piotr: The gates of the legionary fortress at Novae (Lower Moesia). Archeologia.** [T.] 66: 2015 [dr.] 2017 s. 7–26.

I–VI w.

2672. **ZWOLSKA Zofia: Postępy w badaniach nad gruźlicą od czasów Roberta Kocha do współczesności. Acta Medicorum Polonorum.** R. 8: 2018 z. 1 s. 3–22, streszcz. ang.

2673. **ŻUKOWSKA Helena: System bankowy w Rosji. Ewolucja do początku XXI wieku.** Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 288, nlb. 1, il.

Od 1860 r.

3. BIOGRAFIE

a) Ogólne

2674. ANDRUSIEWICZ Andrzej: Niepokorne. Silne kobiety imperium Romanowów. Warszawa 2019 Bellona plik tekstowy EPUB (3,20 MB).

Lata 1647–1946.

2675. DOPIERAŁA Kazimierz: Księga papieży. Poznań 2019 Zysk i S-ka 8° ss. 1110, nlb. 1, il.

Słownik biograficzny.

2676. LUDOROWSKA Halina: Adieu, NRD! Biografie pisarzy z perspektywy post-enerdowskiej. Kolegium red. Czesław Karolak, Lech Ludorowski, Leszek A. Ludorowski, Grzegorz Ludorowski, Tomasz Orkiszewski. Wyd. 2, uzup. Lublin 2019 Wydaw. Polihymnia 8° ss. 368, il.

Wyd. 1. Lublin 2009 Wydaw. UMCS.

2677. PODLEJSKI Zygmunt: Od Piotra do Franciszka. Portrety papieży bez retuszu. Kraków 2019 Wydaw. Księży Sercanów Dehon 8° ss. 739, il.

Słownik biograficzny.

2678. POSPIESZNY Tomasz: Pasja i geniusz. Kobiety, które zasłużyły na Nagrodę Nobla. Warszawa 2019 Wydaw. Po Godzinach 8° ss. 435, il.

Biografie noblistek.

b) Poszczególne

2679. OLSZOWSKA Karolina Wanda: Halide Edip Adıvar [1884–1964] – bojowniczką o prawa tureckich kobiet. *Wrocławskie Studia Erazmianskie*. Z. 13: 2019 s. 407–416, streszcz. ang.

2680. MADEJ Michał: Aethelflæda [ok. 870–918] – kobieta, która broniła Anglię przed wikingami. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica*. [Vol.] 105: 2019 s. 13–22, streszcz. ang.

2681. KONIOR Jan: Odkrywca Tybetu. António de Andrade SJ (1580–1634). Misjonarz Indii i Tybetu. Górna Grupa 2019 Verbinum Wydaw. Księży Werbistów 16° ss. 94, il. (Misjonarze, którzy Tworzyli Historię).

2682. MUCHA Danuta: Miguel Ángel Asturias (1899–1974). Pisarz i dzieło. Spisovatel

a dílo. Piotrków Trybunalski 2019 UJK. Filia 8° ss. 266, nlb. 15, il.

Tekst równol. w jęz. pol. i czes.

2683. MAJEWSKI Józef: Bach teolog? *Universitas Gedaniensis*. R. 30: 2018 t. 54 s. 47–66, streszcz. ang.

Johann Sebastian Bach (1685–1750).

2684. ROSSOLIŃSKI-LIEBE Grzegorz: Stepan Bandera [1908–1959]. Faszyzm, ludobójstwo, kult. Życie i mit ukraińskiego nacjonalisty. Przeł. Sebastian Szymański. Warszawa 2018.

Rec.: Iljuszyn Ihor, *Europa Orientalis*. [T.] 10: 2019 s. 255–264.

2685. ORLIŃSKI Wojciech: Człowiek, który wynalazł Internet. Biografia Paula Barana [1926–2011]. Warszawa 2019 Agora 8° ss. 301, nlb. 3, il.

Dostępne także jako e-book.

2686. SPRUTTA Justyna, Kołodziejczyk Dorota: Beda Czci godny [?–735] – życie i twórczość. Zarys historyczny. *Studia Gnesnensia*. T. 33: 2019 s. 191–210, streszcz. ang.

2687. KŁODZIŃSKI Karol: Margarete Bieber (1879–1978) – wybitna badaczka kultury antycznej z Prus Zachodnich. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 2 s. 235–252, streszcz. ang., niem.

2688. TUR Krzysztof: Kronika życia Michała Bułgakowa [1891–1940]. Białystok 2018 Fund. Sąsiedzi 8° ss. 654, nlb. 1, il. (Bibliotheca Rossica).

2689. SZADKOWSKI Paweł: Alonso de Contreras [1582–1645] i jego autobiografia: między autokreacją a izolacją weteranów w XVII-wiecznym społeczeństwie hiszpańskim. *Historyka*. T. 49: 2019 s. 201–237.

2690. CHEŃKA-GOTKOWICZ Anna: A jak Apollo. Biografia Alfreda Cortota [1877–1962]. Warszawa 2019 Nar. Inst. Fryderyka Chopina 8° ss. 278, nlb. 2, il.

2691. GOŁASZEWSKA-RUSINOWSKA Dominika: Joaquín Costa [1846–1911] i regeneracja Hiszpanii. *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 17: 2018 s. 359–373, streszcz. ang.

Życie i twórczość hiszpańskiego polityka, ekonomisty i historyka.

2692. MARKOWSKA Anna: Dlaczego Duchamp nie cesał się z przedziałkiem? Kraków 2019 Universitas 8° ss. 512, tabl. 16, il., streszcz. ang.

Marcel Duchamp (1887–1968).

2693. Z JAWORA do Getyngi. Z Dolnego Śląska do nieśmiertelności. Pamięci Wilhelma Ebsteina (1836–1912). From Jawor to Göttingen. From Lower Silesia to immortality. Commemoration of Wilhelm Ebstein (1836–1912). Publikacja wydana z okazji międzynarodowej konferencji naukowej połączonej z uroczystym odsłonięciem popiersia Wilhelma Ebsteina w Muzeum Regionalnym w Jaworze. Kom. red. Magdalena Mazurek, Arkadiusz Muła, Marian Zembala. Jawor–Wrocław 2019 Wrocławskie Wydaw. Nauk. Atla 8° ss. 83, nlb. 5, il.

2694. ADAMCZYK Arkadiusz: János Esterházy (1901–1957). Polityk, parlamentarzysta, męczennik. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 295, nlb. 1, tabl. 24, il.

2695. ŚLADKOWSKI Wiesław: Ferdinand Foch [1851–1929]. Marszałek trzech narodów Francji, Wielkiej Brytanii, Polski. Lublin 2018.

Rec.: Schramm Tomasz, *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 331–334; Willaume Małgorzata: The forgotten marshal. Ferdinand Foch in the eyes of a Polish historian. *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 355–360.

2696. MAKSYMOWICZ Anitta: Eckehardt Gärtner (1925–2018) – wspomnienie o człowieku dobrym. *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 199–218.

2697. SROKA Jan: Wilhelm Gross [1883–1974] oczami żony Friedy. *Darłowskie Zeszyty Muzealne*. Z. 2: 2019 s. 7–27.

2698. PARAFIANOWICZ Halina: Florence Harriman [1870–1964] i jej praca dyplomatyczna w Norwegii, 1937–1940. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 1 s. 99–119, streszcz. ang.

2699. ZAMACHOWSKA Monika, Grzybowski Andrzej: John Hilton (1805–1878) jego życie i osiągnięcia w zakresie anatomii, chirurgii, neurologii oraz neurochirurgii. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 82: 2019 s. 81–86, streszcz. ang.

2700. STĘPIEŃ Robert: Sir Charles Hilary Jenkins on [1882–1961]. The academic profile of the father of British Archival Science. *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 275–292, streszcz. pol.

2701. MORAWSKI Kazimierz: Julian Apostata [331/332–363]. Sandomierz 2019 Armoryka 8° ss. nlb. 2, 48, il.

Repr., oryg.: Kraków 1901.

2702. KUBIACZYK Filip: Cesarz Karol V [1500–1558]. Klęska polityki, triumf idei. Oświęcim 2017.

Rec.: Urjasz-Raczko Matylda, *Przegląd Historyczny*. T. 109: 2018 z. 3; Polem.: Kubiacyk Filip, *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 1 s. 133–141.

2703. ROWIŃSKA-JANUSZEWSKA Barbara: Angelika Kauffmann [1741–1807] – Kontroversen und Skandale um eine ungewöhnliche Frau. *Studia Niemcoznawcze*. T. 61: 2018 s. 293–306.

2704. GÓRALSKI Adam: Krzysztof Kolumb [1451–1506]. Historia niezwykła. Przekł. Anna Przytomska-La Civita; red. Krzysztof M. Kaźmierczak. Poznań 2019 KaeMKA 8° ss. 450, il.

2705. PUTZLACHER-BUCHTOVA Renata: Karel Kryl [1944–1994] – mały wielki pieśniarz. *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 144–153.

2706. KALISKI Bartosz: Jiří Lederer (1922–1983) – dziennikarz, dysydent, wygnaniec polityczny. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 17: 2019 s. 263–296, streszcz. ang.

2707. TUROS Maria J[oanna]: Dominique Jean Lerroy (1766–1842) chirurg Wielkiej Armii. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 295, il.

Rec.: Urbaneek Bożena, *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 2 s. 209–212.

2708. KUPRJANOWICZ Tomasz: Car Miłkołaj II [1868–1917] – heroizm i męczeństwo. *Elpis*. Nr 21: 2019 s. 21–25, streszcz. ang.

2709. OBNISKA Ewa: Claudio Monteverdi [1567–1643]. Życie i twórczość. Kraków 2019 PWM Ed. 8° ss. 528, il. (Muzyka Dawna).

2710. ZAMOYSKI Adam: Napoleon. Człowiek i mit. Przeł. Michał Ronikier. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 882, nlb. 5, tabl. 16, il.

Napoleon I Bonaparte (1769–1821).

2711. KRAWCZUK Aleksander: Neron [37–68]. Wyd. 6. Warszawa 2019 Czytelnik 8° ss. 374, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 1965.

2712. CHŁĘDOWSKI Kazimierz: Paolo Giordano Orsini [1541–1585]. Postać rzymskiego baroku. Sandomierz 2019 Wydaw. Armoryka 8° ss. 62.

Przedr. z: Rzym: Ludzie baroku. Lwów 1931 Wydaw. ZNiO s. 23–81.

2713. MACIEJOWSKI Maciej: Prominentny przodek pogromcy Spartakusa. Publius Licinius Crassus Dives [zm. 183 p.n.e.], konsul w 205 r. przed Chr. *Polish Biographical Studies*. Nr 7: 2019 s. 7–39, streszcz. ang.

2714. WIELOMSKI Adam: Katolik, Prusak, nazista. Sekularyzacja w biografii ideowej Carla Schmitta [1888–1985]. Warszawa–Radzymin 2019 von boroviecky 8° ss. 602, nlb. 1.

2715. FABER Martin: Gottfried Schramm (11 I 1929 – 26 X 2017). *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 1 s. 169–172.

2716. KOWALSKI Ryszard: Johann Friedrich August Severin (1780–1861). *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 8: 2017 s. 75–85.

2717. KOŚCIÓW Zbigniew: Jan Arnošt Smoler [1816–1884]. Zarys życiorysu. Opole 2019 Stow. Pol.-Serbołużyckie „Pro Lusatia” 8° ss. 62. (Biblioteczka Stowarzyszenia Polsko-Serbołużyckiego „Pro Lusatia”; nr 10).

2718. KOWALSKI Ryszard: Steenke mało znany. Dziedzictwo i młodość. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 9: 2019 s. 107–117.

Georg Jacob Steenke (1801–1884).

2719. STRZELCZYK Jerzy: Gerbert z Aurillac – Sylwester II [ok. 945–1003]. Papież i uczoney z przełomu tysiącleci. Wrocław 2019 *Chronicon* 16° ss. 55, nlb. 5, il. (Forum Kultury Historycznej; nr 2).

2720. MACHNACZ Jerzy: Edyta Stein – św. Teresa Benedykta od Krzyża [1891–

1942]. Wprowadzenie w życie i twórczość. Wyd. zaktualizowane. Wrocław 2019 Tow. im. Edyty Stein 8° ss. 116, il.

Wyd. 1. 2010.

2721. KALITA Małgorzata: Josef V á c h a l [1884–1969] – osobowość twórcza a epoka. [W:] Słowiańskie formuły nowoczesności. Ideale i formuły przemiany. Studia dedykowane profesor Barbarze Czapiak-Lityńskiej. Katowice 2019 s. 93–102.

2722. NIEWIŃSKI Andrzej: Wilhelm Marshal [ok. 1146–1219] – „najlepszy rycerz jaki kiedykolwiek żył”. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Historica. [Vol.] 104: 2019 s. 21–45, streszcz. ang.

2723. DRECKA Janusz: Gdyby nie ten czas choroby... (o Karin Wolff [1947–2018]). *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 26: 2019 s. 489–495.

2724. KRASOŃ Konstancja: Zelia Martin [1831–1877]. Portret kobiety, siostry i matki na podstawie korespondencji rodzinnej z lat 1863–1885. Katowice 2019 Centrum Badań nad Historią Kościoła im. ks. Wincentego Myszora 8° ss. 222, tabl. 6, il., streszcz. fr.

2725. THER Philipp: Klaus Zernack (14 VI 1931 – 2 XI 2017). *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 1 s. 187–189.

II. POSZCZEGÓLNE OKRESY

I. OKRES DO 476 R.

Zob. poz. 2899, 10754.

2726. ADAMIAK Stanisław: Deo laudes. Historia sporu donatystycznego. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. VIII, nlb. 2, 291, streszcz. ang. (Parnassus; 11).

Zawiera też teksty źródłowe.

Schizma donatystyczna w rzymskiej Afryce Północnej, IV w.

2727. APPEL Hanna: Ite in suffragium. O wyborach w republikańskim Rzymie. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 280, nlb. 1, streszcz. ang.

Lata 509–27 p.n.e.

2728. BARTNIK Agnieszka: „Swędzący problem”: rzymscy weterynarze w walce z pasożytami zewnętrznymi. *Wiek Stary i Nowy*. T. 14(19): 2019 s. 37–57, streszcz. ang.

2729. BARWIK Mirosław: Bitwa pod Megiddo (1457 r. p.n.e.). Warszawa 2019 Agade 8° ss. 245, il., mapy.

2730. BAŃK Maria: Lampka z przedstawieniem centaury znaleziona w Ptolemais w Cyrenajce. Ikonografia – datowanie – kontekst archeologiczny. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 1: 2017 s. 191–207.

III w.

2731. BIERMANN Felix: Die Beziehungen der Lutizen im Ostseeraum (10.–12. Jahrhundert). *Studia Maritima*. Vol. 32: 2019 s. 29–43.

2732. BODZEK Jarosław: The satraps of Caria and the Lycians in the Achaemenid period: where in the numismatic evidence? *Notae*

Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne. T. 14: 2019 s. 15–41, streszcz. pol.

V–IV w. p.n.e.

2733. BOGUSZ Dżdzisław: Pieniądz czasów inflacji w starożytnym Rzymie. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 44: 2018 s. 68–87.

2734. BOROWKA Dawid: Egipskie skarabeusz a formowanie pierwszych minojskich elit. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 9–17, streszcz. ang.

2735. BRALEWSKI Sławomir: Siła i bezsilność cesarza Walensa, gorliwego chrześcijanina a zarazem wroga chrześcijan w ujęciu Sokratesa z Konstantynopola. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 2 s. 175–188, streszcz. ang.

2736. BRALEWSKI Sławomir: Symmachia cesarstwa rzymskiego z Bogiem chrześcijan (IV–VI wiek). T. 1: „Niezwykła przemiana” – narodziny nowej epoki. Łódź 2018. Wydaw. UŁ 8° ss. IX, nlb. 1, 312, nlb. 1, il., streszcz. ang. Katedra Historii Bizancjum UŁ. (Byzantina Lodziensia; 27).

Toż plik tekstowy PDF (10,27 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 2: Jedna religia w jednym cesarstwie. Rzymscy imperatorzy sprzymierzeni z Bogiem na straży jedności Kościoła od Konstantyna I do Justyniana I. Łódź 2018 ss. VI, 333, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Byzantina Lodziensia; 32).

Toż plik tekstowy PDF (12,01 MB), streszcz. ang.

Lata 306–565.

2737. BRALEWSKI Sławomir: Was Constantine the Great aware of the Constantinian shift? *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 157–169, streszcz. ang.

Dot. panowania Konstantyna I Wielkiego w l. 306–337.

2738. „CANTATA quae nescierim melius” – magia, czary i wróżbiarstwo w starożytności. „Hortus in Urbe” – roślinna w starożytności. Red. Hanna Rajfura, Filip Taterka. Warszawa 2019. Wydaw. Nauk. Sub Lupa; Koło Starożytne UW 8° ss. 178, il., mapa. (Scholi; 14).

Materiały z dwóch Studenckich Konferencji Starożytniczych.

Treść: XIII Studencka Konferencja Starożytnicza „Cantata quae nescierim melius”. Magia, czary i wróżbiarstwo w starożytności. Kraków 2017: Brachmańska Malwina: Duże zwierzęta kotowate w kręgu magii apotropaicznej – egipskie różdżki s. 9–32; Grzegorz Aleksandra: Magia, medycyna, religia – problemy interpretacyjne na przykładzie brązowych węży z obszaru Kanaanu s. 33–41; Napierała Mateusz: Apotropaiczne różdżki – fenomen Średniego Państwa s. 43–58; Stankiewicz Marcin: London Oriental Manuscript 6172 – „klątwa teściowej” s. 59–67; Szewczyk Ilona: „Pobożność” czarownicy. Między magią a religią w literaturze grecko-rzymskiej na wybranych przykładach s. 69–79; XIV Studencka Konferencja Starożytnicza „Hortus in Urbe”. Roślina w starożytności. Poznań 2018: Brachmańska Malwina: Co zjadało zbiory? O występowaniu i zwalczaniu szkodników w egipskim rolnictwie i w miejscach przechowywania upraw

s. 83–109; Fejer Iwona, Pietruszka Marta: Dieta roślinna starożytnych Rzymian. Badania botaniczne w Modenie (północne Włochy) s. 111–123; Jagiełło Mieszek: Iś piśri – „apotropaion” i „abortivum” s. 125–134; Liwerska Aneta: Rośliny lecznicze w „Świętych mowach” Eluzasa Arystydesa s. 135–143; Namirski Cezary: Rolnictwo w gospodarce kultury nuragicznej na Sardynii w środkowej i późnej epoce brązu s. 145–162; Stankiewicz Marcin: Mirra, kadzidło i por. Roślinne komponenty materialne koptyjskiej magii miłosnej s. 163–178.

2739. CEGLARSKA Anna: Polityka i sprawiedliwość w Grecji przedsokratejskiej. Warszawa 2019. Wolters Kluwer Polska 8° ss. 309. (Monografie).

2740. CEGLARSKA Anna: The role of myth in political thought. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 3 s. 343–355, streszcz. pol.

W starożytności.

2741. CONTACTOS comerciales de la región de Murcia con el mundo mediterráneo en la Antigüedad. Fuentes arqueológicas e históricas. Coords. Iwona Modrzewska-Pianetti, José Antonio Molina Gómez; edición a cargo de Aleksandra Chołuj, Aneta Cedro. Varsovia 2019. Inst. Arqueologii UW 4° ss. 218, il., mapy, streszcz. ang.

Z treści: Modrzewska-Pianetti Iwona: Las ánforas locales e importadas procedentes de Bahía de Mazarrón. [VI w. p.n.e.–VII w.] s. 57–126; Cedro Aneta: Lucernas de la Región de Murcia en el periodo romano. [IV w. p.n.e.–VI w.] s. 127–158; Chołuj Aleksandra: Vidrio de la región de Murcia en el periodo romano. [I–VI w.] s. 159–206.

2742. CZEKAJ-ZASTAWNY Agnieszka, Irish Joel D., Kabaciński Jacek: The Neolithic of Gebel Ramlah. Vol. 1: Cemetery for newborns. Poznań 2019. Inst. of Archaeology and Ethnology. Pol. Acad. of Sciences 4° ss. 141, il., mapy. Inst. of Archaeology and Ethnology. Pol. Acad. of Sciences.

Lata 4700–4330 p.n.e.

2743. DĄBROWSKI Dariusz: On the possibilities of researching the marriage policies of the Rurikids: The case of Mstislav Fyodor Vladimirovich Monomakhovich. *Studia Ceranea*. [T.] 8: 2018 s. 91–110, streszcz. ang.

2744. DĘBEK Bogusław Andrzej: Początki ludów Europejczy, Słowianie. Warszawa 2019. Bellona 8° ss. 294, nlb. 2, il., mapy.

Toż plik tekstowy EPUB (7,69 MB).

W paleolocie i neolicie.

2745. DROŹDZIEL Sławomir Leszek: Zdobycie Nowej Kartaginy przez Scypiona – problem interpretacji źródeł i ustaleń nowożytnej historiografii. *Wiek Stary i Nowy*. T. 14(19): 2019 s. 7–21, streszcz. ang.

W 209 r. p.n.e.

2746. GAWRONSKI Radosław A[ndrzej]: Paramilitary forces at Pompeii and Herculaneum? The problem of defining military assemblages. *Archeologia*. [T.] 66: 2015 [dr.:] 2017 s. 27–33.

2747. GAŚSIOROWSKI Łukasz: Tobiasz wzorem człowieka czyniącego miłosierdzie. Uczynki miłosierdzia w Księdze Tobiasza. *Rocznik Skrzatuski*. T. 7: 2019 s. 27–40, streszcz. ang.

V–II w. p.n.e.

2748. GOMÓŁKA Marcin: Powstanie Spartakusa. Zarys militarny. Łuków–Kraków 2019 Ridero 8° ss. 284, mapy.

2749. [GORONČAROVSKIJ Vladimir Anatol’evič] Goronczarowski Władimir: Armia Królestwa Bosporańskiego w wojnie lat 45–49. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Historica. [Vol.] 104: 2019 s. 9–20, streszcz. ang.

2750. GRYZEWSKA Natalia: Pierwsi Homo sapiens na Dalekim Wschodzie – zarys problematyki. *Studia i Materiały Archeologiczne*. T. 16: 2019 s. 57–72.

2751. GRZEGORSKA Aleksandra: Tatuże w starożytnym Egipcie i Nubii. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 1: 2017 s. 249–264.

2752. HAUKE Jöns, Kowalska Anna B.: Z badań nad obecnością Skandynawów na południowym wybrzeżu Bałtyku w początkach średniowiecza. *Slavia Antiqua*. T. 59: 2018 s. 121–130, streszcz. ang.

VII–VIII w.

2753. HOŁASEK Andrzej R.: Catechumens in the East in the light of pseudo-epigraphic normative church sources from the 4th century. *Studia Ceranea*. [T.] 8: 2018 s. 139–151.

2754. JASZCZYŃSKI Maciej: Indo-European roots of the Helen of Troy. *Studia Ceranea*. [T.] 8: 2018 s. 11–22.

2755. JĘDRASZEK Sławomir: Wykorzystywanie terakot ptolemejskich w badaniach nad religijną polityką Lagidów. Wybrane przykłady. *Almanach Historyczny*. T. 21: 2019 s. 11–41, streszcz. ang.

2756. JĘDRZEJCZAK Zuzanna: Jednostki pływające z chińskich brązów dynastii Shang i Zhou. *Studia i Materiały Archeologiczne*. T. 16: 2019 s. 73–87.

XI–VIII w. p.n.e.

2757. JURKOWSKI Marek: „Concordia” w emisjach monetarnych Gordiana III: inskrypcje – ikonografia – ideologia. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 44: 2018 s. 53–67.

III w.

2758. JURKOWSKI Marek: Personifikacja zgody w rzymskim mennictwie imperialnym 68 i 69 r. n.e. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 45: 2019 s. 28–50, streszcz. ang.

2759. KACPRZAK Bartosz: Kilka uwag dotyczących teorii grobów tarasowych. Wykorzystanie terminu „terrace tombs” w terminologii archeologicznej w badaniach nad grobami elit Xiongnu. *Studia i Materiały Archeologiczne*. T. 16: 2019 s. 88–100.

II–I w. p.n.e.

2760. KACZANOWICZ Marta: Egipt. Ostatnie wieki imperium (747–332 p.n.e.). Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 4° ss. 295, nlb. 1, tabl. 4, il., streszcz. ang. (Seria Historia; nr 235).

2761. KACZOR Idaliana: Characteristics of Roman female deities. *Studia Ceranea*. [T.] 8: 2018 s. 23–41.

2762. KIELING Michał: Ustawodawstwo cesarskie dotyczące herezji eunomian na podstawie XVI Księgi Kodeksu Teodozjusza. *Studia Gne-snensia*. T. 32: 2018 s. 129–140, streszcz. ang.

Lata 393–410.

2763. KLUCZEK Agata Aleksandra: „Rok sześciu cesarzy”. 253 rok po Chr. w świetle źródeł numizmatycznych. Poznań 2019 UAM. Inst. Historii 8° ss. 45, nlb. 1, il. UAM w Poznaniu. Inst. Historii. (Xenia Posnaniensia. Wykłady gościnne w Zakładzie Historii Społeczeństw Antycznych. Series Tertia; wykł. 8).

2764. KLUSKA-JAŚKOWIAK Ewa: „Pater Aeneas, Romanae stripis origo...”. Mit o Eneasz i jego obecność w literaturze epoki Augusta. *In Gremium*. T. 13: 2019 s. 27–39, streszcz. ang.

Lata 27 p.n.e.–14 n.e.

2765. KOCHANEK Piotr: Vignette of Constantinople on the Tabula Peutingeriana. The Column of Constantine or the lighthouse. *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 475–521.

Dot. identyfikacji obiektu na winiecie z 2. poł. IV w.

2766. KOKOSZKO Maciej, Jagusiak Krzysztof: Galen o winie, czyli o śladach pewnej preferencji. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 2 s. 9–29, streszcz. ang.

2767. KOKOSZKO Maciej, Rzeźnicka Zofia: Wino, ciemierzycyca i mirra albo o lekarzach i ich pacjentach. Analiza fragmentu V księgi De materia medica Dioskurydesa. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 2 s. 5–37, streszcz. ang.

I w.

2768. KOŁOCZEK Bartosz Jan: Historia w rzymskiej literaturze erudycyjnej. Od Warrona do Kassjodora. Kraków 2019 Tow. Wydawnicze Historia Iagellonica 8° ss. 372, streszcz. ang.

Lata 116 p.n.e.–583.

2769. KOMAR Paulina: Luksus czy codzienność – importowane wina w starożytnym Rzymie (I w. p.n.e.–III w. n.e.). *Klio*. T. 48: 2019 nr 1 s. 3–16, streszcz. ang.

2770. KOSTUCH Lucyna: Plutarch o greckich i rzymskich żołnierzach. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. 473–487, streszcz. ang.

2771. KOSTUCH Lucyna: Żołnierze a dzieki i obce zwierzęta na linii frontu wojennego w ujęciu autorów antycznych. *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 20: 2019 s. 7–26, streszcz. ang.

2772. KRÓLCZYK Krzysztof: „Hic finis Antoninorum nomini in re publica fuit”. Assassination of emperor Elagabalus and condemnation of his memory. *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 37–54, streszcz. pol.

Rok 222.

2773. KRÓLCZYK Krzysztof: Rzymskie prowincje nad Renem i Dunajem w okresie flawijskim (69–96 r. po Chr.) – „res militares et externae”. Poznań 2019 Inst. Historii UAM 8° ss. 115.

Rec.: Mrozewicz Leszek: Trudna stabilizacja... *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 20: 2019 s. 141–142.

2774. KRYŚKIEWICZ Hadrian Ludwik: Na granicy imperiów – rzymsko-partyjski konsensus polityczny w 20 r. przed Chr.? Implikacje źródłowe. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 1: 2017 s. 53–66.

Rozszerzona wersja referatu z I Ogólnopolskiej Konferencji Studenckiego Ruchu Naukowego Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego, 22 V 2016 r.

2775. KULIK Grzegorz: Wołanie o prawo i sprawiedliwość. Księgi i apokryfy Starego Testamentu, pisma z Qumran. Warszawa–Radzymin 2019 von borowiecky 8° ss. 1208, nlb. 7. (Historia katolickiej myśli społeczno-politycznej; t. 1).

Lata 2690 p.n.e.–200.

2776. LEWANDOWSKA Dominika: Androgyn czy hermafrodyta? Studium nad hermafrodytyzmem w źródłach antycznych. Warszawa–Truskaw 2019 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. XXXIII, nlb. 1, 310, nlb. 1. (Parnassus; 12).

2777. LISZKA Piotr: Oddziaływanie helle-nizmu na judaizm. *Studia Gnesnensia*. T. 32: 2018 s. 41–58, streszcz. ang.

IV w. p.n.e.

2778. ŁADOŃ Tomasz: Wojna sertoriańska (80–71 przed Chr.). Wyd. 2. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 184, il., mapy.

Wyd. 1. 2011.

2779. ŁANUSZKA Magdalena: Late gothic panels from the collection of York Art Gallery: predella-wings from the workshop of Hans Pleydenwurff. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 2 s. 177–196, streszcz. pol.

XV w.

2780. ŁOSIŃSKI Władysław: Rola rzemiosła skandynawskiego w dziejach gospodarczych wczesnośredniowiecznej Europy w świetle badań metaloznawczych noży żelaznych. *Slavia Antiqua*. T. 59: 2018 s. 21–83.

IX–XI w.

2781. ŁUĆ Ireneusz Adam: Boni et mali milites Romani. Relacje między żołnierzami wojsk rzymskich w okresie wczesnego cesarstwa. Wyd. 1, dodr. Kraków 2019 Avalon 8° ss. 452, streszcz. ang.

Lata 27 p.n.e.–235.

Wyd. 1. 2010.

2782. MADEJ Anna: Kampania partyjska Septymianusa Sewera (193–211). *Officina Historiae*. T. 2: 2019 nr 1 s. 29–36, streszcz. ang.

2783. MADEJSKI Paweł: Pomiędzy robur animi a ritus barbarus. Zemsta w życiu społecznym republikańskiego Rzymu. Lublin 2018.

Rec.: Jońca Maciej: Sweet taste of revenge! Marginal notes to the Paweł Madejski's dissertation... *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 319–329.

2784. MIAZGA Tadeusz: Muzyka i śpiew jako wyraz uczuć religijno-moralnych. *Annales Lublinenses pro Musica Sacra*. T. 10: 2019 s. 103–116, streszcz. ang.

Muzyka starożytnego Egiptu, Grecji, Rzymu i Izraela.

2785. MILEWSKI Ireneusz: Ceny niewolników w „Historia Lausiaca” autorstwa Palladiusza z Helenopolis. *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 18: 2018 s. 9–26, streszcz. ang.

Przełom IV/V w.

2786. MILEWSKI Ireneusz: The economic condition of the bishopric of Gaza (Palestine) during the rule of bishop Porphyry (circa 395–420). *Studia Ceranea*. [T.] 8: 2018 s. 193–207.

2787. MILEWSKI Ireneusz: Money in the Apophthegmata Patrum. *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 603–614.

Organizacja ośrodków monastycznych w Egipcie w IV i V w. – w powieściach przypisywanych egipskim mnichom z VI w.

2788. MROZEWICZ Leszek: Conditur urbium. Trajans Urbanisierungspolitik in den Donauprovinzen. *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 18: 2018 s. 179–192, streszcz. ang.

2789. MRÓZ Tomasz: Likejon: szkoła Arystotelesa w Atenach i jej pozostałości. *In Gremium*. T. 12: 2018 s. 7–23, streszcz. ang.

V w. p.n.e.

2790. MUSIAŁ Danuta: The role of memory in the relationship between ancient Romans and the gods. *Res Historica*. Nr 47: 2019 s. 29–40, streszcz. pol.

2791. MUSIK Grzegorz: Zaratusztrianizm jako czynnik inicjujący zmiany ustawodawstwa dotyczącego niewolnictwa w państwie Cyrusa Wielkiego. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 8: 2019 no. 1 s. 9–25, streszcz. ang.

2792. NAWROT Janusz: Dlaczego oni zwyciężają? Teologiczna ocena judejskiej kampanii Antiocha V Eupatora w 1 Mch 6,47–54. *Studia Gnesnensia*. T. 31: 2017 s. 85–104, streszcz. ang.

Rok 162 p.n.e.

2793. NIEMCZYK Marcin: I advise war. I advise peace. Polemological thought in rhetorical speeches of the classical period. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 3 s. 393–411.

W starożytnej Grecji.

2794. OKOŃSKI Mateusz: Images of Central European “externae gentes” in Trajan’s monetary iconography and their role in the propaganda of the imperial era. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 14: 2019 s. 93–122, streszcz. pol.

2795. OLSZANIEC Szymon: From “Portus” to Rome. A few remarks on corn supply of the eternal city and administrators of “Portus” and the banks of the Tiber in late antiquity. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 14: 2019 s. 163–168, streszcz. niem., pol.

2796. OLSZANIEC Szymon: Limitations of the power of praetorian prefects in the late Roman Empire. *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 55–75, streszcz. pol.

Lata 357–390.

2797. PAJĄKOWSKA-BOUALLEGUI Anna: The history of the remains of the Roman Emperor, Julian the Apostate. *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 333–349.

Przeniesienie zwłok do Konstantynopola.

2798. PIEKARSKI Michał: Hydaspes 326 r. p.n.e. Warszawa 2019 Bellona 8° ss. 317, nlb. 3, tabl. 8, il., mapy. (Historyczne Bitwy).

Dostępne także jako e-book.

2799. PIĘTKA Radosław: „Hesperiam suam Libra tenet, qua condita Roma (...)”. Astrologiczne konteksty opowieści o narodzinach i odrodzeniu Rzymu. *Wieki Stare i Nowe*. T. 14(19): 2019 s. 22–36, streszcz. ang.

2800. PIGOŃSKI Łukasz: Berichus and the evidence for Aspar’s political power and aims in the last years of Theodosius II’s reign. *Studia Ceranea*. [T.] 8: 2018 s. 237–251.

Lata 447–450.

2801. PIGOŃSKI Łukasz: Polityka zachodnia cesarza Marcjana (450–457) i Leona I (457–474). Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. VII, nlb. 1, 223, nlb. 1, streszcz. ang. (Byzantina Lodziensia; 39).

Toż plik tekstowy PDF (3,17 MB).

2802. PYZEL Joanna: Kultury pamięci, kultury zapomnienia. Osady pierwszych rolników w percepcji młodszych ugrupowań addunajskich. Studium wybranych przypadków. Gdańsk 2018.

Rec.: Zakościelna Anna, *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 465–471.

2803. RACZYŃSKA-KRUK Marta: Zderzenie dwóch narracji. O południowo-zachodnich wybrzeżach Bałtyku w I w. n.e. w świetle źródeł pisanych i archeologicznych. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 34–46, streszcz. ang.

2804. RAJEWICZ Sebastian: Społeczne i polityczne aspekty hodowli koni w Sparcie epoki klasycznej. *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 21–42, streszcz. ang.

2805. RASZYŃSKI Mateusz: Ideologia pokonania w portrecie Maksymina Traka. Studium wizerunku uzurpatora w dobie kryzysu III wieku w Cesarstwie Rzymskim. *Koło Historii*. Nr 23: 2018 s. 19–30, streszcz. ang.

2806. ROCHALA Paweł: Las Teutoburski 9 rok n.e. Warszawa 2019 Bellona 8° ss. 287, nlb. 1, tabl. 8, il., mapy. (Historyczne Bitwy).

2807. SAKOWICZ Dorota: Ancient lamps from Negotino Gradište in the Republic of North Macedonia. Seasons 2007–2014. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 124, nlb. 2, XXXVIII, tabl. XVIII, il., mapa, streszcz. pol.

Lata 400 p.n.e.–150.

2808. SCHREIBER Łukasz: “Factio Mellii” in the opposition to Caius Marius in 104 B.C. *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 11–36, streszcz. pol.

2809. SIENKIEWICZ-SYLDATK Aleksandra: Aleksandria ośrodkiem nauki i kultury hellenistycznej. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 240–252, streszcz. ang.

2810. SIŃCZAK Tomasz: Wojny Cesarstwa Rzymskiego z Iranem Sasanidów w latach 226–363. Wyd. 2, popr. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 154, il., mapy, streszcz. ang., ros.

Wyd. 1. 2016.

2811. SMYK Anita: Julia Domna w polityce dynastycznej Septymiusza Sewera – wprowadzenie do problematyki. *Officina Historiae*. T. 2: 2019 nr 1 s. 29–36, streszcz. ang.

2812. SORKA Kamil: „Usucapio pro herede” w „Instytucjach” Gaiusa. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 2 s. 213–240, streszcz. ang.

Toż w jęz. ang.: “Usucapio pro herede” in “The Institutes” of Gaius. *Tamże*. T. 11: 2018 z. specjalny s. 1–28.

2813. SORKA Kamil: „Usucapio pro herede” w tytule 41,5 „Digestów” justyniańskich. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 3 s. 393–418, streszcz. ang.

2814. SPIERALSKA-KASPRZYK Beata: Żalony koniec bezbożnika albo historia pewnej legendy. *Meander*. R. 73: 2018 s. 109–119, streszcz. ang.

Cesarz Julian Apostata i okoliczności jego śmierci w 363 r.

2815. SPRUTTA Justyna: Prymat apostoła Piotra w sztuce wczesnochrześcijańskiej. *Studia Gnesnensia*. T. 31: 2017 s. 295–305, streszcz. ang.

III–V w.

2816. STOLARSKI Kamil: „Iusta causa usucapionis” w poglądach Trebacjusza i Fragmentach Watykańskich. *Krakowskie Studia z Historii*

Państwa i Prawa. T. 12: 2019 z. 2 s. 121–144, streszcz. ang.

2817. ŚCISŁO Krzysztof: Czy tylko „victoria gothica”? Wybrane aspekty propagandowe w mennictwie cesarza Klaudiusza II Gockiego (268–270). *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 45: 2019 s. 51–69, streszcz. ang.

2818. ŚRUTWA Jan: Dzieje Kościoła w starożytności. T. 1–2. Lublin 2018.

Rec.: Walewander Edward: Kościół w starożytności. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 529–531.

2819. TUSZYŃSKA Boguchwała: On preserved and lost Ancient Maya books. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 13: 2019 s. 21–39.

2820. WOJCIESZAK Maciej: Kilka uwag o roli przedstawień Providenta i Quies w mennictwie Dioklecjana po abdykacji (lata 305–311). *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 47–52, streszcz. ang.

2821. WOLNY Miron: Działalność urbanizacyjna Pyrrusa w Epirze – cassus Beronikidy i Antigonei. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 53–81, streszcz. ang.

2822. WYPUSTEK Andrzej: Rzymskie grafity seksualne, erotyczne i miłosne z Pompejów i Herkulanum (I wiek n.e.). Warszawa 2019 Wyd. Nauk Hist. i Pedagog. Uniw. Wrocławskiego; Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. 248.

2823. ZAJĄC Barbara: The Roman imperial coinage model for some provincial coins of Bithynia and Pontus struck during the reign of Trajan (98–117). *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 14: 2019 s. 123–148, streszcz. pol.

2824. ZAKRZEWSKI Bartosz: Wizerunek Żydów, religii żydowskiej i powstania żydowskiego w piątej księdze Dziejów Tacyta. *Officina Historiae*. T. 2: 2019 nr 1 s. 9–20, streszcz. ang.

2825. ZAWORA SKABCZEWSKI Paweł: Wielki Szu. Moneta Nerwy jako stawka w grze o złoty wiek Rzymu. Wyd. 2, popr. Kraków 2019 Stow. Absolwentów Wydziałów Medycznych UJ 8° ss. 136, il.

Lata 96–98.

Wyd. 1. 2011.

2826. ŻUREK Antoni: Inicjacja w Kościele starożytnym. Kraków 2019 Uniw. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 8° ss. 329, nlb. 1.

Dostępne także jako e-book.

2. OKRES 476–1492

Zob. poz. 2736, 2741, 2768, 2787, 3299.

2827. ASPECTS of royal power in Medieval Scandinavia. Ed. by Jakub Morawiec, Rafał Boryslawski. Kartowice 2018.

Rec.: Rutkowski Rafał, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 4 s. 812–815.

2828. BABIŃ Paweł: Wojskowość Słowian połabskich. T. 1. Wrocław 2017.

Rec.: Piętkowski Piotr, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 2 s. 143–150.

2829. BARAN-KOZŁOWSKI Wojciech: Język ojczysty na „emigracji” – studium pewnego XI-wiecznego przypadku. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 2 s. 49–71, streszcz. ang.

Dot. dzieła Mariana Szkota „Kronika świata”, napisanego prawdopodobnie w l. 1073–1076.

2830. BIENIAK Magdalena: Faith and reason in Stephen Langton (zm. 1228) and some of his contemporaries. *Przegląd Tomistyczny*. T. 24: 2018 s. 17–44.

2831. BISKUP Marian: Wojny Polski z zakonem krzyżackim 1308–1521. Przygot. i edycja tekstu Rafał Mazur. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 407, il.

2832. BÖHM Marcin: Ingvar the Far-Travelled: between the Byzantium and Caucasus. A maritime approach to discussion. *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 143–155.

Lata 1036–1041.

2833. BÖHM Marcin: Zoe Porphyrogenita and the Varangians. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 1 s. 9–22.

2834. BONAREK Jacek: Chrzest Rusi w ujęciu Jana Skylitzesa. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 2 s. 33–47, streszcz. ang.

Kronika napisana prawdopodobnie w l. 1081–1118.

2835. BONAREK Jacek: Świętosław pod Dorostolonem – wódz pokonany? *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 2 s. 9–20, streszcz. ang.

Bitwa władcy Rusi Kijowskiej z cesarzem bizantyńskim Janem I Tzimiskeseem pod dzisiejszą Siliestrą, IV–VII 971 r.

2836. BRZOZOWSKA Zofia A., Leszka Mirosław J.: Maria Lekapene – empress of the Bulgarians neither a saint nor a malefactor. *Łódź–Kraków 2017*.

Rec.: Cecota Błażej, *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 2 s. 140–145; Kotłowska Anna, *Studia Ceranea*. [T.] 8: 2018 s. 335–336.

2837. BURKIEWICZ Łukasz: Życie codzienne w podróży na przykładzie „Ambasady do Tamerlana” (1403–1406). Z badań nad relacjami międzykulturowymi. Kraków 2019 Ignatianum 8° ss. 524, il., streszcz. ang.

Dyplomacja hiszpańska; autor dzieła Ruy González de Clavijo.

2838. CECOTA Błażej: Jan z Nikiu wobec najazdu Arabów na Egipt. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 2 s. 9–31, streszcz. ang.

Koptyjski historyograf z VII w.

2839. CEMBRZYŃSKI Paweł: The ecology of mining. Human-environmental relations in the Medieval and Early Modern mining in Central Europe. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 1 s. 17–39, streszcz. pol.

2840. DAWCZYK Maciej: The image of Muhammad in Riccoldo da Monte di Croce’s contra legem Sarracenorum. *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 391–405.

2841. DĘBICKI Jacek: Kognitywne i komunikologiczne funkcje sztuki średniowiecznej. [W:] *Oblicza świata w dyskursach kultury*. Księga pamiątkowa dedykowana Ignacemu S. Fiutowi. Kraków 2019 s. 155–181.

2842. DUDA Michalina, Józwiak Sławomir, Wiewióra Marcin: French architects, builders, stone masons and sculptors in latin Europe in the latter thirteenth century. *Res Gestae*. [T.] 8: 2019 s. 22–49.

2843. FIJAŁKOWSKA Aleksandra Zuzanna: Jedność wyobraźni. Podobieństwa w wierzeniach Bałtów i Słowian. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 158–167, streszcz. ang.

2844. GACA Andrzej: Baltic Slavs fighting at sea from the ninth to twelfth century. The phenomenon of over a hundred years of Slavic domination over the Baltic Sea. *Studia Iuridica Toruniensia*. Vol. 24: 2019 s. 51–79, streszcz. pol.

2845. GIEDROJĆ Anna: Początki i rozwój zaawansowanego garncearstwa na terenie centralnej Tajlandii: ceramika Skhothai i Sawankhalok. *Studia i Materiały Archeologiczne*. T. 16: 2019 s. 24–36.

XIV–XVI w.

2846. GINTER Kazimierz: Wizerunek władców bizantyńskich w „Historii kościelnej” Ewagriusza Scholastyka. *Łódź 2018*.

Rec.: Cecota Błażej, *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 1 s. 163–166; Hołasek Andrzej R., *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 743–745.

2847. GŁUSIUK Anna: Choroby kobiet i sposoby ich leczenia na podstawie traktatu Metrodory z Bizancjum. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 1 s. 127–137, streszcz. ang.

Z VI w.

2848. GŁUSIUK Anna: I doveri della moglie secondo gli insegnamenti di alcuni predicatori e scrittori tardomedievali. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 1 s. 31–45, streszcz. ang.

Obowiązki żony według niektórych kaznodziei i pisarzy średniowiecznych.

2849. GŁUSIUK Anna: I vizi e gli eccessivi ornamenti delle donne secondo alcune testimonianze medievali. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 91–106, streszcz. ang.

W miastach włoskich.

2850. GOGŁOZA Włodzimierz: Anarchistyczne wizje bezpaństwowego ładu społeczno-politycznego średniowiecznej Islandii – zarys krytyki. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 2 s. 241–261, streszcz. ang.

Toż w jęz. ang.: Anarchist visions of the medieval Icelandic non-state socio-political order – an outline of a critique. *Tamże*. T. 11: 2018 z. specjalny s. 47–67.

2851. GOGŁOZA Włodzimierz: Islandzka gospodarka w okresie Wolnej Wspólnoty. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 7–41, streszcz. ang.

Lata ok. 930–1264.

2852. GOLIŃSKI Mateusz: Dzieje miast praskich do początku XV wieku. Kraków 2018.

Rec.: Starzyński Marcin, *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 256–259.

2853. GOLIŃSKI Mateusz: On the problem of the size of trading complexes in medieval towns and cities of Central Europe. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 101–117.

2854. GOŁĄB Dawid: Europejczyk odkrywa Wschód. Lewant w latach 1096–1127/28 jako pogranicze trzech cywilizacji i miejsce poszerzania horyzontu geograficznego – analiza źródłoznawcza. *Res Gestae*. [T.] 7: 2018 s. 5–21, streszcz. ang.

2855. GOŁĘBIEWSKA Alicja: Ewolucja rzeźby czamskiej. Przedstawienia bóstwa Szivy. *Studia i Materiały Archeologiczne*. T. 16: 2019 s. 37–56.

IX–XII w.

2856. GRABOWSKI Antoni: Wilhelma z Newburg „Noc żywych trupów”. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 1 s. 1–18, streszcz. ang.

Opowieść o zmarłych powstających z grobów z kroniki „Historia rerum Anglicarum” napisanej w l. 1196–1198.

2857. HILMAN Krzysztof: Pikus w Kronice Aleksandryjskiej i u Malalasa. Narodziny mitu u schyłku antyku. Kraków 2019 Wydaw. UJ 8° ss. 140, nlb. 1, il.

Bóstwo Pikus, koniec V–VI w.

2858. HRYSZKO Rafał: Confiseries et diplomatie dans les colonies de la République de Gènes sur la mer Noire à la fin du Moyen Âge. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. 505–515, streszcz. ang.

2859. IZDEBSKI Adam: Średniowieczni Rzymianie i przyroda. Interdyscyplinarna historia środowiskowa. Kraków 2018.

Rec.: Michalski Maciej: Dwie historie środowiskowe. Recenzja równoległa. *Historyka*. T. 49: 2019 s. 479–494; Pawlak Marcin, *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 223–231.

2860. JAGODZIŃSKI Kajetan: Rola artysty w społeczeństwie Majów późnego okresu klasycznego na podstawie epigraficznej zachowanych sygnatur skrybów i rzeźbiarzy. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 227, il. (Gnieźnieńskie Prace Humanistyczne; 21).

VI–VIII w.

2861. JAKUBCZYK Radosław: „Nie należy do mężczyzny, by wtrącał się do jadła”. Rzecz o ucztowaniu i tabu pokarmowym w średniowiecznej Islandii. *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 18: 2018 s. 193–210, streszcz. ang.

2862. JAKUBOWSKI Filip: The effect of the reconquista of islamic law in Al-Andalus in the light of selected fatwas. *Colloquia Humanistica*. [T.] 6: 2017 s. 9–22, streszcz. pol.

2863. JANIK Paweł Cezary: Wpływy kultur koczowniczych na plemiona pruskie w IX–XII w. n.e. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 1: 2017 s. 265–290.

2864. JAWORSKA-BISKUP Katarzyna: Rozwój prawa średniowiecznej Walii do 1284 roku – perspektywa historyczna. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 2 s. 197–216, streszcz. ang.

2865. KASPERSKI Robert: The Visigothic king Gesalic, Isidore’s “Historia Gothorum” and the Goth’s wars against the Franks and the Burgundians in the years 507–514. *Kwartalnik*

Historyczny. Vol. 124: 2017 English-Language Edition No. 1 s. 7–37.

2866. DIE KIRCHE im mittelalterlichen Livland. Hrsg. von Radosław Biskup, Johannes Götz, Andrzej Radziwiński. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 276. (Ecclesia Clerusque Temporibus Medii Aevi; vol. 5).

Z treści: Radziwiński Andrzej: Die Christianisierung der Bevölkerung und Entwicklung der kirchlichen Strukturen in Livland in der ersten Hälfte des 13. Jahrhunderts s. 109–127; Gąssowska Maja: Die Zisterzienser im mittelalterlichen Livland s. 159–182.

2867. KLONDER Andrzej: Nalewka srebrna z miednicą – atrybut elitarnej kultury stołu we wczesnośredniowiecznej Europie Środkowej. Uwagi wstępne. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 1 s. 41–53, streszcz. ang.

2868. KOSSAKOWSKI Krzysztof: Kto zabił Konrada z Montferratu? Podejrzeni, ich motyw i możliwości. *Res Gestae*. [T.] 8: 2019 s. 4–21, streszcz. ang.

Rok 1192.

2869. KOŚCIUK Jacek: Plac targowy wczesnośredniowiecznej osady w Abuû Mîná. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej 4° ss. 190, il.

2870. KOWALSKI Jacek: Średniowiecze. Obalanie mitów. Podręcznik bojowy. Warszawa 2019 Zona Zero 8° ss. 463, il.

2871. LACHOWICZ Paweł: The family strategy for purple – comparing the methods of Andronikos I and Alexios I Komnenos of constructing imperial power. *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 301–317.

2872. LESZKA Mirosław J.: The Arabs in the Chronicle of Constantine Manasses. *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 593–602.

XII w.

2873. LESZKA Mirosław J.: Car Piotr (927–969) w „Opowieści proroka Izajasza”. Kilka uwag. *In Gremium*. T. 13: 2019 s. 131–139, streszcz. ang.

Anonimowy tekst z ok. poł. XI w.

2874. LEWANDOWICZ Janusz: Klasztor, mnisi, mniszki. Obraz życia monastycznego w „Registrum epistularum” Grzegorza Wielkiego na tle prawa cesarskiego i kościelnego. Kraków 2018 Tyniec Wydaw. Benedyktynów 8° ss. 436, nlb. 3. (Źródła Monastyczne. Monografie; 6).

Rec.: Adamiak Stanisław, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3 s. 551–554.

2875. ŁUSZCZYŃSKA Małgorzata, Łuszczynski Artur: Wojna sprawiedliwa a nie święta. Średniowieczne koncepcje konfliktów zbrojnych. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 4 s. 7–20, streszcz. ang.

2876. MADEJ Michał: Anglosas – Anglonormandczyk – Anglik. Rozważania nad hybridyzacją kulturową i przemianami w średniowiecznej Anglii po 1066 r. *Kultura i Historia*. Nr 33: 2018 s. 38–45, streszcz. ang.

2877. MADEJ-BORYCHOWSKA Joanna: Zakonnice w „Widzeniu o Piotrze Oraczu” Williama Langlanda i „Opowieściach Kanterberyjskich” Geoffreya Chaucera – wyjątek czy norma w klasztorach angielskich w XIV wieku? *Inskrypcje*. R. 6: 2018 z. 2 s. 109–122, streszcz. ang.

2878. MANDERA[-RZEPZYŃSKA] Martina: Kariera Gunnhildy Gormsdóttir – historia sukcesu i upadku norweskiej królowej. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 20: 2019 s. 31–45, streszcz. ang.

XII w.

2879. MARTYNA Grzegorz: Uniwersytet – fenomen chrześcijańskiego średniowiecza. *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanistyczno-Przyrodniczej Studium Generale Sandomiriense*. Nr 2: 2019 s. 55–71.

2880. MENDYK Joanna: Zjawisko convivenции w „Pieśni o Cydzie”. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 1 s. 17–33, streszcz. ang.

Epos rycerski z XII/XIII w., oparty na życiu Rodriga Diaz de Vivar, zw. Cydem Walecznym (zm. 1099 r.).

2881. MICHALSKA Monika: Niecni Słowianie, wyimaginowany fundator, benedyktyni i dzik. Tradycja fundacyjna klasztoru cystersów w Pforcie do końca XV wieku. *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 2 s. 213–252, streszcz. ang.

Od 1132 r.

2882. MORAWIEC Jakub: Illvirklar ok óskirdir. Eiriksdrápa by Markús Skeggjason as an example of using the motif of the Slav-pagan in the Scandinavian medieval literature. *Studia Maritima*. Vol. 31: 2018 s. 23–43.

Dot. poematu z 1105 r. upamiętniającego króla duńskiego Eryka Zawsze Dobrego.

2883. NEUBAUER Łukasz: “(Ne) com Unlaf mid scipum”. A summary of the current state of research with regard to Olaf Tryggvason’s assumed presence at the battle of Maldon.

Średniowiecze Polskie i Powszechne. T. 11(15): 2019 s. 11–24, streszcz. pol., niem.

Starcie zbrojne pomiędzy Anglosasami i Wikingami w 991 r.

2884. PAC Grzegorz: Wokół wczesnego kultu św. Ludmiły. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 1 s. 11–52, streszcz. ang.

Żyjąca w l. ok. 860–921 księżna czeska, babka św. Wacława.

2885. PILAWSKI Paweł: Ikonografia późno-bizantyjska na przykładach Manuela Panselinosa ze Świętej Góry Atos. Prudnik 2019 Okno ku Wieczności 8° ss. 152, nlb. 2, il.

Przełom XIII/XIV w.

2886. POMIERNY-WĄSIŃSKA Anna: Measuring and shaping the Late Medieval city: Mathematical descriptions of city walls in Florence and Milan. *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 126: 2019 English-Language Edition No. 3 s. 5–42.

2887. PROSTKO-PROSTYŃSKI Jan: Utraeque res publicae. The emperor Anastasius I's gothic policy (491–518). Transl. by Przemysław Znaniecki. Wyd. 3. Poznań 2019 Inst. Historii UAM 8° ss. nlb. 2, 224.

Wyd. 1. 1994.

2888. PYSIAK Jerzy: Manifestacja suwerenności Francji w obliczu najazdu Henryka V w 1124 roku. *Biblioteka Strategiczna*. T. 1: 2017 s. 19–28.

2889. REK Stanisław: Myriokefalon 1176. Warszawa 2019 Bellona 8° ss. 237, nlb. 3, tabl. 16, il., mapy. (Historyczne Bitwy).

Dostępne także jako e-book.

2890. ROJEWSKI Oskar J.: "Pour la feste de l'ordre de la Toison d'or de Mondit Seigneur nagaires tenue en sa ville de Bruges". The Assembly of the Order of the Golden Fleece in 1468 and artistic patronage of Charles the Bold. [W:] Court, nobles and festivals. Studies on the Early Modern visual culture. Katowice 2019 s. 87–105.

2891. ROMINKIEWICZ Jarosław: Nowele Justyniana I i Justyniana II przeciw kazirodczym małżeństwom w Mezopotamii, Osroenie i Eufrazycji. Wrocław 2019 E-Wydaw. Prawnicza i Ekonom. Bibl. Cyfrowa. Wyd. Prawa, Admin. i Ekonomii Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 132, streszcz. ang. (e-Monografie; nr 147) (Prace Naukowe Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego).

V–VI w.

2892. RÓŻYCKI Łukasz: The campaign of 586 and the relief of Adrianople in the context

of roman military craft. *Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2019 s. 9–25, streszcz. pol.

2893. RUTKOWSKI Rafał: Norweska kronika mnicha Teodyryka. Północna tradycja historyczna wprowadzona w nurt dziejów powszechnych (koniec XII wieku). Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 360, nlb. 18, streszcz. ang. Fund. na Rzecz Nauki Pol. (Monografie Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej).

Zmodyfikowana wersja rozprawy doktorskiej. Lata 855–1072.

2894. RZYMIANIE i barbarzyńcy. Religia – polityka – kultura. Pod red. Teresy Wolińskiej, Moniki Ożóg, Karola Kollingera. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 210, il., streszcz. ang. (Materiały V Kongresu Mediewistów Polskich; t. 6).

Z treści: Leszka Mirosław J.: Wątek arabski w stosunkach bułgarsko-bizantyjskich w VII–X wieku s. 15–25; Garmczarska Magdalena: Inspiracje artystyczne pomiędzy kulturą bizantyjską a muzułmańską w okresie od X do XIII wieku s. 27–45; Wolińska Teresa: Onagry pustyni, jastrzębie, wilki Arabii. Motywy zwierzęce w opisach Arabów w źródłach rzymskich i bizantyjskich s. 47–72; Turek Przemysław: Al-Hārīt ibn Ġabala, patrikos kai fýlarchos tón Sarakīnō, a bitwa pod Qennešrīn w świetle źródeł średniowiecznych s. 73–95; Paroń Aleksander: Scytowie i Rzymianie. Wizerunek nomady w historiografii bizantyjskiej X–XII wieku jako narzędzie do zrozumienia polityki Konstantynopola wobec mieszkańców stepów czarnomorskich s. 97–114; Brzozowska Zofia A.: Obraz Bizancjum w tekstach hagiograficznych poświęconych księżnej Oldze (XI–XVI wiek) s. 115–132; Böhm Marcin: Tatarzy w „Kronice” Jerzego Akropolity s. 133–142; Wilczyński Marek: Polityka wyznaniowa jako ważny element polityki wewnętrznej i zewnętrznej władców wandaljskich i sweskich. Próba porównania. [V–VI w.] s. 149–167; Ożóg Monika: Rozporządzenia prawne Teodyryka Wielkiego w kwestiach religijnych w „Variae” Kasjodora s. 169–188; Kasprzak Dariusz: Polityka wyznaniowa w katolickim Królestwie Wizygotów w latach 586–711 s. 189–210.

2895. SERED'NOVIČNA Rus'. Problemi terminologii. Za red. Vitaliā Nagirnogo i Mirosłava Vološuka. Krakiv–Īvano-Frankivs'k 2018 Inst. Historii UJ; Centr mediēvističnih studij Deržavnogo višogo naučal'nogo zakladu Prikarpat'skij nacional'nij univ. imeni Vasilā Stefanika 8° ss. 355, il., streszcz. ang. (Colloquia Russica. Series II; vol. 4).

Materiały z konferencji, Iwano-Frankowsk, 25–27 V 2017 r. Z treści: Font Marta: Problemy v oblasti terminologii pri sopostavitel'nom izučenii istorii Rusi i ee zapadnyh sosedej s. 39–50; Dąbrowski Dariusz: O konieczności weryfikacji i ujednolicenia nazewnictwa i terminologii genealogicznej stosowanych w badaniach nad genealogią Rurykowiczów s. 67–78; Mika Norbert: Rus' u silez'kih sereďn'ovičnich dżerelach (do kінca XIII st.) s. 229–250.

Rec.: Ryier Yanina, *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 1 s. 279–284.

2896. SOBIESIAK Joanna: Władca i jego gród w Kronice Kosmasa i w przekazie kontynuatora jego kroniki, Kanonika Wyszehradzkiego.

Historia Slavorum Occidentis. [R. 9]: 2019 nr 2 s. 75–95, streszcz. ang.

2897. SOCHACKI Jarosław: Rywalizacja o prymat między Związkiem Obodryckim a Luwiczkim w X w. *Studia Elckie*. T. 21: 2019 nr 4 s. 545–565, streszcz. ang.

2898. STRZYŻ Piotr: „Ludzie czarni od słońca i osmaleni od wiatru, o spojrzeniu straszliwym i groźnym” – wojownicy husycy w świetle źródeł z epoki. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Historica. [Vol.] 103: 2019 s. 43–57, streszcz. ang.

2899. STUDIES on the christianisation of Europe. Ed. by Józef Dobosz; transl. by Agnieszka Tokarczuk. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 164, il. UAM w Poznaniu. (Historia; no 234).

Z treści: Dzielska Maria: The religious panorama of the Roman Empire s. 9–24; Salamon Maciej: How to win new followers for Christianity? The origins of eastern and western missions in the early medieval “younger Europe” s. 25–45; Prostko-Prostyński Jan: Christianity among the Germanic peoples in the territories of the Roman Empire s. 47–68; Michałowski Roman: The Christianisation of Saxony s. 69–89; Morawiec Jakub: The Christianisation of Scandinavia s. 91–104; Urbańczyk Przemysław: The pace of the early Christianisation of the Piast lands s. 105–117; Dobosz Józef: The baptism of duke Mieszko I in medieval history-writing s. 119–133; Cetwiński Marek: The baptism of Poland in historiography and historical consciousness of the Poles in the nineteenth and twentieth centuries s. 135–145; Dudek Jarosław: The Christianisation of the eastern European steppe peoples s. 147–164.

2900. SZALAJKO Marta: Strategeme der “Weiberlist” in den deutschen Mären des Spätmittelalters. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 232, il., streszcz. ang., pol. KUL Jana Pawła II. Wyd. Nauk Humanist.

XIII–XV w.

2901. SZKLARCZYK Paweł: Recepcja prawa chińskiego i myśli konfucjańskiej w Japonii w okresie między VI a IX wiekiem po Chrystusie. *Wrocławskie Studia Erazmiańskie*. Z. 12: 2018 s. 207–236, streszcz. ang.

2902. TRZCIŃSKA Kinga Joanna: Polityka Jana bez Ziemi a przyczyny wydania „Wielkiej

Karty Swobód”. *Koło Historii*. Nr 22: 2017 s. 25–33, streszcz. ang., niem.

2903. TURLEJ Stanisław: Konflikty o Sirmium w dobie upadku państwa Ostrogotów (526–535). *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. 489–504, streszcz. ang.

2904. TURLEJ Stanisław: Sirmium w polityce Justyniana I. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 2 s. 31–51, streszcz. ang.

2905. WIELOMSKI Adam: Uwagi dotyczące „niemieckości” cesarstwa w średniowieczu. *Polski Przegląd Stosunków Międzynarodowych*. [T.] 8: 2018 [dr.] 2019 s. 9–49, streszcz. ang.

2906. WIERZBIŃSKI Szymon: Prospective gain or actual cost? Arab civilian and military captives in the light of Byzantine narrative sources and military manuals from the 10th century. *Studia Ceranea*. [T.] 8: 2018 s. 253–283.

2907. WIERZBIŃSKI Szymon: U boku bazyliusa. Frankowie i Waregowie w cesarstwie bizantyńskim w XI w. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. nlb. 2, VII, 422, nlb. 2, streszcz. ang. (Byzantina Lodziensia; 37).

Rec.: Cecota Błażej, *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 2 s. 185–188; Leszka Mirosław J., *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 751–752; Lubik Maciej, *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 347–352.

2908. WOLIŃSKA Teresa: Sergius, the Paulician leader, in the account by Peter of Sicily. *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 123–140.

Lata 801–835.

2909. WOLSKI Jan Mikołaj: Kultura monastyczna w późnośredniowiecznej Bułgarii. Łódź 2018 Wydaw. UŁ 8° ss. 225, nlb. 6. (Byzantina Lodziensia; 30).

Toż plik tekstowy PDF (3,25 MB).

Rec.: Cecota Błażej, *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 2 s. 147–151.

2910. WÓJTOWICZ Marian: O imionach pisarzy Ewangeliarza Archangielskiego z 1092 roku. *Slavia Orientalis*. T. 68: 2019 nr 2 s. 357–364, streszcz. ang.

3. OKRES 1492–1918

Zob. poz. 2831, 2839, 2845, 3052, 3068, 3111, 3152, 3157, 3287, 3302, 4530, 7835, 8032, 8415, 10235.

2911. BARKOWSKI Robert F.: Ulm 1805. Warszawa 2019 Wydaw. Bellona 8° ss. 261, nlb. 3, il., mapy. (Historyczne Bitwy).

2912. BEDNARZ Tomasz: „De Jonge Seerp”. Wrak niderlandzkiego statku z końca XVIII wieku. Gdańsk 2019 Nar. Muzeum Morskie 4° ss. 270, il., mapy. (Badania Archeologiczne Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku; t. 3).

2913. BIELECKI Konrad: Etnocentryzm, czy tylko jeden? Krytyczna analiza teorii „renesansów” Jacka Goody’ego. *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3 s. 425–452, streszcz. ang.

2914. BOCHENEK-FRANCZAKOWA Regina: W cieniu gilotyny. Studia o narracjach z czasów rewolucji francuskiej (1789–1800). Kraków 2019 Wydaw. UJ 8° ss. 258, nlb. 2.

2915. BOGUS Zdzisław: Naśladownictwo z Diepholz. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 43: 2017 s. 34–37.

Niemcy, naśladownictwo w biciu monet, XVI w.

2916. BOREK Piotr: Zapis przeszłości w Indiach. Dworska kultura literacka języka brahmi. Kraków 2019 Księg. Akademicka 8° ss. 291, mapa.

XVI–XVIII w.

2917. BORIDCZENKO Stanisław: The concept of power and political thought of the 16th-century tsardom of Russia. A study of the political thought of Ivan Peresvietov, Fyodor Karpov and Andrey Kurbsky. *Res Historica*. Nr 47: 2019 s. 121–137, streszcz. pol.

2918. BORYSOWSKA Agnieszka: Eilhard Lubinus (1565–1621) i muza rzymska. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 3 s. 31–47, streszcz. ang.

Twórczość Lubinusa a antyczna poezja rzymska.

2919. BUDZIŃSKI Janusz R.: Krótki rys archiwaliów do polityki zagranicznej Rosji w latach 1907–1914. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 2 s. 129–138, streszcz. ang.

Zgromadzonych w archiwach w Moskwie.

2920. BUDZIŃSKI Janusz R.: USA wobec konfliktu rosyjsko-japońskiego w świetle doniesień rosyjskiego ambasadora w Waszyngtonie Artura Cassiniego. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 2 s. 53–65, streszcz. ang.

I–IX 1904 r.

2921. BURCZAK Michał: Edukacja dzieci indiańskich w Stanach Zjednoczonych w federalnych szkołach poza granicami rezerwatów w latach 1878–1914. Warszawa 2019 Askon 8° ss. 169, il., mapy.

2922. CHMIEL Piotr: Rethinking the concept of antemurale. Venetian diplomacy in respect of the Ottoman world (1573–1645). Roma 2019 Accademia Polacca delle Scienze. Biblioteca e Centro di Studi a Roma 8° ss. 210. Accademia Polacca delle Scienze. (Conferenze; 142).

2923. CZARNUCH Zbigniew: Jubileuszowe wspomnienie jubileuszu wcześniejszego. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 26: 2019 s. 395–419.

Dot. dzieła Theodora Fontane’a pt. *Wanderungen durch die Mark Brandenburg* (Marchia Brandenburska), wyd. w 1862 r.

2924. CZERWONNAJA Swietłana: Between Kraków and Istanbul: the art and architecture of the Crimean Khanate as the connecting link between Ottoman and European culture. *Art of the Orient*. Vol. 6: 2017 s. 91–107.

2925. CZUBATY Jarosław: „Wojna Iwa z wielorybem”. Pozamilitarne aspekty konfliktu francusko-brytyjskiego w epoce napoleońskiej. *Biblioteka Strategiczna*. T. 1: 2017 s. 199–204.

2926. DEMIAŃCZUK Andrzej: Myśl polityczna i prawna Ogy·Soraia [1666–1728]. *Wrocławskie Studia Erazmiańskie*. Z. 13: 2019 s. 159–171, streszcz. ang.

2927. DEREJSKI Krzysztof: Kasa Dyskontowa (1776–1793) – instytucja finansowa ancien régime’u. *Spoleczeństwo i Ekonomia*. [R. 5]: 2018 nr 1 s. 54–66, streszcz. ang.

2928. DERENGOWSKI Piotr: Polityczne aspekty organizacji, szkolenia i wykorzystania U.S. Colored Troops w czasie wojny secesyjnej. *Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2019 s. 85–101, streszcz. ang.

2929. DINIEJKO Andrzej: Między literaturą a polityką. Benjamin Disraeli [1804–1881] na tle swych czasów. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 282, nlb. 12, il.

Dostępne także jako e-book.

2930. DOBROWOLSKI Paweł T.: Obserwacja i refleksja – dwie relacje „turystów” z Hiszpanii w XVIII wieku. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 2 s. 151–168, streszcz. ang.

Edwarda Clarke’a i Giuseppe Antonio Berettiiego, opublikowane w Londynie w 1763 r. i 1770 r.

2931. DOBROWOLSKI Paweł T.: Popular justice or why were there no “Sans-Culottes” in America? *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 English-Language Edition No. 1 s. 39–77.

Porównanie wydarzeń w Bostonie w III 1770 r. z rewolucją w Paryżu w 1789 r.

2932. DRZEWIECKA Ewelina: „Poeta Lutheranus”? „Casus” Palingeniusa i jego poematu „Zodiacus vitae” (1636). *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 187–211, streszcz. ang.

2933. DZIADZIO Andrzej: Weltliche oder konfessionelle Schule? Der Streit um den Religionsunterricht in der Donaumonarchie nach der Ära des Liberalismus. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 1 s. 31–47, streszcz. ang., pol.

2934. GERLACH Krzysztof: Historia rozwoju fregat żaglowych. Gdańsk–Warszawa 2019 ACAD 8° ss. 183, nlb. 1, il.

W Europie i Stanach Zjednoczonych Ameryki, l. 1501–1850.

2935. GERLACH Krzysztof: Rok 1810 na Oceanie Indyjskim. Zwycięstwo Francuzów w wielkiej bitwie fregat i zdobycie Île de France przez Brytyjczyków. Józefów 2019 ACAD, Mirosław Przywózki 4° ss. 202, il.

2936. GRUSZCZYŃSKI Wojciech: Leibhusaren. Historia Czarnych Huzarów. Żukowo–Gdynia 2019 Gdański Kantor Wydaw.; Wydaw. Region Jarosław Ellwart 8° ss. 351, nlb. 1, tabl. 48, il.

W Prusach, l. 1741–1918.

2937. IDZIKOWSKA Barbara: Norymberski liczman z polskich wykopalisk w Dongoli, Sudan. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 4 s. 241–258, streszcz. ang.

Z XVI w.; wykopaliska w XX w.

2938. JACYNA Jan: Zagłada caratu. Łomianki 2019 LTW 8° ss. 213, nlb. 15, il.

Rosja w l. 1881–1918.

2939. JANOWSKI Maciej: A marriage of convenience. The Roman Catholic Church and modernity in nineteenth-century Europe. *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 Special Issue s. 43–89.

2940. JERUSALIMSKI Konstantin: Cesarz Prus, brat cesarza Augusta, w propagandzie moskiewskiej i antymoskiewskiej drugiej połowy XVI wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 1 s. 63–80, streszcz. ang.

Dot. polemiki Iwana IV Groźnego ze Stefanem Batorym podczas wojny o Inflanty w 1581 r. nt. praw do tych ziem wynikających z rzekomego istnienia cesarza Prusa, legendarnego przodka Rurkowiczów.

2941. JĘDRYSIAK Marcin: O podstawach ideologii XIX-wiecznego miurydyzmu. *Wrocławskie Studia Erazmiańskie*. Z. 13: 2019 s. 325–346, streszcz. ang.

Ideologia związana z wojną kaukaską, l. 1817–1864.

2942. JUSTYŃSKI Janusz, Justyńska Izabela: Judicial Review – historia i współczesność.

Czasopismo Prawno-Historyczne. T. 71: 2019 z. 2 s. 43–57, streszcz. ang., fr.

Sądowa kontrola konstytucyjności aktów prawnych w USA i na świecie, XVIII–XXI w.

2943. KACZKOWSKI Marcin: Problem oceny taktyki i dowodzenia w bitwie jutlandzkiej (1916). *Przegląd Historyczno-Wojkowy*. R. 20: 2019 nr 3 s. 48–81, streszcz. ang., ros.

2944. KAMIENSKI Andrzej: Congress of Westphalia. Participants in the negotiations, main provisions and consequences of decisions taken. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 4 s. 61–82, streszcz. pol.

Rok 1648.

2945. KAMIENSKI Andrzej: Skład, kwalifikacje i liczebność poselstw uczestniczących w kongresie westfalskim. *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 183–205, streszcz. ang.

Lata 1643–1648.

2946. KAŻMIERCZYK Agnieszka: Poznawcze konsekwencje obrazu Boga i Jego wszechmocy w myśli Galileusza i Johannesesa Keplera. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 3 (suplement) s. 67–83, streszcz. ang.

2947. KOPIEC Jan: Papież Pius VII i nowa sytuacja Kościoła po Kongresie Wiedeńskim. *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 17–24, streszcz. ang.

2948. KORDEL Jacek: Z Austrią czy z Prusami? Polityka zagraniczna Saksonii 1774–1778. Kraków 2018.

Rec.: Czeppe Maria, *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 1 s. 191–197.

2949. KORPANTY Katarzyna: Niemiecka nauka kompozycji w XVII i na początku wieku XVIII. Tł. tekstów źródłowych Katarzyna Korpanty, Józef Korpanty. Warszawa 2019 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 272, il.

2950. KORPOROWICZ Łukasz Jan: Prawo rzymskie w Anglii w XVIII wieku. Nauczanie, studia, nauka. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 237, streszcz. ang.

2951. KORTEN Christopher: Half-truths. The Irish College, Rome and a select history of the Catholic Church, 1772–1826. Poznań 2018 Inst. Historii UAM 8° ss. 285, il. (Publikacje Instytutu Historii; 167).

2952. KORYBUT-MARCINIAK Maria: „Biurowy” świat Rosji XIX stulecia w odśrodkach literackich. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 247–273, streszcz. ang.

2953. KORZENIOWSKI Mariusz: Białoruś i jej mieszkańcy w latach I wojny światowej w świetle wspomnień. *Studia Białorutenistyczne*. Vol. 12: 2018 s. 21–33, streszcz. ang., białorus.

2954. KORZENIOWSKI Paweł: „Nieśmiertelna dywizja” na Gallipoli. Walki 29. Dywizji Piechoty na półwyspie Gallipoli w 1915 r. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 246, mapy.

2955. KOŚCIELNA Joanna A.: Uroczystości pogrzebowe księżnej Erdmuty brandenburskiej (1561–1623). *Stargardia*. [T.] 13: 2018 [dr.:] 2019 s. 121–148, streszcz. niem.

2956. KOŚCIOŁEK Anna: Pielgrzymka do Ziemi Świętej jako doświadczenie religijne i temat utworu literackiego (Podróż do Świętych miejsc w 1830 roku Andrzeja Murawjowa). *Slavia Orientalis*. T. 68: 2019 nr 3 s. 457–468, streszcz. ang.

2957. KOWALSKA Agnieszka: Utopia chrześcijańska Thomasa Muntzera w „Kazaniu do książąt”. *Drohiczyński Przegląd Naukowy*. Nr 10: 2018 s. 125–136, streszcz. ang.

Rok 1524.

2958. KOZUBEL Marek Bogdan: Przestępczość w Państwie Ukraińskim w okresie koniec lipca – sierpień 1918 r. – analiza na podstawie wybranych materiałów Centralnego Państwowego Archiwum Wyższych Organów Władzy i Administracji Ukrainy w Kijowie. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 2 s. 109–128, streszcz. ang., ros.

2959. KRĘZEL Piotr: The political ambitions of Serbian patriarch Arsenije IV Jovanović Šakabenta. *Studia Ceranea*. [T.] 9: 2019 s. 575–591.

Koniec I. 30. XVIII w.

2960. KROKOSZ Paweł: Na europejskich frontach wojen Imperium Rosyjskiego w XIX wieku – aspekt militarny w twórczości wybranych rosyjskich malarzy epoki. *Res Gestae*. [T.] 9: 2019 s. 28–76, streszcz. ang.

2961. KRUSZELNICKI Michał: Nowoczesność w lustrze historii: Jacob Burckhardt i Fryderyk Nietzsche wobec kultury dawnej i współczesnej. *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 17: 2018 s. 45–70, streszcz. ang.

2962. KRUZE Piotr: Kolonialne siły wojskowe w Protektoracie Brytyjskiej Afryki Wschodniej na przełomie XIX i XX w. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 1: 2017 s. 37–52.

2963. KUBIAK Krzysztof: Mozambickie zmagania Portugalczyków w czasie I wojny światowej. *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 109–136, streszcz. ang.

2964. LEBIODA Tadeusz: Sprawa „Lusitanii” w świetle doniesień Wolffa Telegraphisches Bureau i „Frankfurter Zeitung”. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 4 s. 5–36, streszcz. ang.

Stopedowanie przez niemiecki okręt podwodny brytyjskiego parowca pasażerskiego „Lusitania”, 7 V 1915 r.

2965. LETKO Paweł: Relacje rosyjsko-etiopskie przed rokiem 1898. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 203–218, streszcz. ang.

2966. LEWANDOWICZ Maria: Jak uczynić niemożliwe możliwym? Refleksje nad unifikacją prawa spadkowego w Szwajcarii w XIX w. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 4 s. 537–553, streszcz. ang.

2967. LEWASZKIEWICZ Tadeusz: Jaroměr Henrich Imiš (1819–1897) i jego „Der Panslawismus, unter den sächsischen Wenden (...)” (1884) (na tle słowianofilstwa XIX w). *Pro Lusatia*. T. 18: 2019 s. 6–23.

2968. ŁANIEWSKI Aleksander: „Giełdy” robotnicze w Imperium Rosyjskim jako fenomen rewolucji 1905 roku. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 1 s. 5–28, streszcz. ang.

2969. ŁAWRYNOWICZ Witold J.: Amiens 1918. Warszawa 2019 Bellona 8° ss. 278, nlb. 2, tabl. 16, il., mapy. (Historyczne Bitwy).

2970. MACKIEWICZ Michał: Karabin Strzelców Cesarskiej Rodziny. Przyczynek do dziejów rosyjskiej broni strzeleckiej XIX w. *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 162–185.

2971. MADEJ Leszek: Organizacja i działalność systemu wymiaru sprawiedliwości w rosyjskiej marynarce wojennej od początków XVIII do połowy XIX w. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 4 s. 481–527, streszcz. ang.

2972. MADEJ Leszek: Ustrój i działalność sądownictwa rosyjskiej floty wojennej w latach 1867–1914. (Cz. 1). *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 3 s. 25–47, streszcz. ang., ros.

2973. MALESZKA Mateusz: Rasa w mieście. Zakorzenione w niemieckim volkizmie rozważania Houstona Stewarta Chamberlaina i Theodora Fritscha. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 3 s. 81–99, streszcz. ang., niem.

Przełom XIX/XX w.

2974. MARCHLEWICZ Krzysztof: U szczytu potęgi. Wielka Brytania w latach 1815–1914. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 325, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Historia; nr 233).

2975. MENCNER Łukasz: Czasopiśmiennictwo medyczne w Wielkiej Brytanii w XIX w. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 1 s. 111–126, streszcz. ang.

2976. MICHALAK Marcin: Kształtowanie się odpowiedzialności za niewłaściwe leczenie na gruncie amerykańskiego systemu prawnego w latach 1794–1860. Studium historyczno-prawne. Warszawa 2019 C.H. Beck 8° ss. XXVII, nlb. 1, 268, streszcz. ang. (Monografie Prawnicze).

2977. MICHALSKA Marta: Problemy społeczne w gotyckiej przestrzeni dziewiętnastowiecznej metropolii w świetle powieści „The Mysteries of London” George’a W. M. Reynoldsa. *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 1 s. 39–71, streszcz. ang.

Powieść wydawana w odcinkach w l. 40. i 50. XIX w.

2978. MILEWSKA Iwona: Europejskie gramatyki sanskrytu XVII–XIX wiek. Kraków 2019 Księg. Akademicka 8° ss. 238, il., streszcz. ang.

2979. NAHAJOWSKI Marek: Od Printza do Forkela. Wizje dziejów muzyki europejskiej w historiografii XVIII wieku. Łódź 2019 Akad. Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów 8° ss. 439, nlb. 6, il., streszcz. ang., esperanto.

2980. NAPIERAŁA Piotr: Fryderyk II Wielki [1712–1786] jako władca liberalny. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 305, nlb. 1, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu.

2981. NOWACKA Maria: Siedemnastowieczne źródła ideologii zdrowia publicznego. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 3 (suplement) s. 85–98, streszcz. ang.

2982. NOWAKOWSKI Dawid: W obronie tradycji. Znaczenie tradycji w filozofii Erazma z Rotterdamu i jej obrona przed krytyką Reformacji. Łódź 2018 Wydaw. UŁ 8° ss. 485.

Toż plik tekstowy PDF (3,68 MB).

2983. NOWOMEJCZENNICZY z Bataku. Novomačenicite ot „Batak”. Oprac. i tł. Jan Maksymilian Bałazy. Warszawa 2019 Fund. Męczennika Nicefora Ośr. Myśli Prawosławnej; Maksymilian Bałazy 8° ss. 48, il., mapa.

Rok 1876.

2984. PAJOR Jan: Chiny w polityce zagranicznej Stanów Zjednoczonych w latach

1911–1918. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 343, il., mapa.

Toż plik tekstowy PDF (3,65 MB).

2985. PAŁOSZ Jerzy: Ten wspaniały strajk ludzkości... Z dziejów żołnierzy frontu wschodniego Wielkiej Wojny. Współpr. Stanisław Baran, Marek Kiełtyka. Kraków 2018 LIBRON – Filip Lohner 8° ss. 281, nlb. 1, il.

Rec.: Śmigiełski Krzysztof, *Res Gestae*. [T.] 7: 2018 s. 130–137.

2986. PIEGZIK Michał A.: Wczesne próby kodyfikacji japońskiego prawa cywilnego ery Meiji i ich kontekst historyczno-polityczny. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 7: 2018 no. 1 s. 137–159, streszcz. ang.

Lata 1868–1890.

2987. PŁONKA-SYROKA Bożena: Doktryna Johna Browna (1736–1788), jej geneza i recepcja w medycynie europejskiej w kontekście kształtowania się standardu klinicznego. Cz. 1. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 1 s. 7–28, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. T. 24: 2018 s. 2 s. 7–35, streszcz. ang.

2988. POPEK Krzysztof: Muslim emigration from the Balkan Peninsula in the 19th century. A historical outline. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 3 s. 517–533.

2989. POPIOŁEK Piotr: „Chrześcijańska krucjata” w Chinach. Tajpingowie w świetle relacji Johna Scartha. *Orientalia Christiana Cracoviensia*. T. 10: 2018 s. 131–147, streszcz. ang.

Rok 1860.

2990. POPOWICZ Kamil: Saint Simon i saint-simonizm. Od rewolucji do kolonizacji. Historia pewnej religii (1803–1870). Warszawa 2018.

Rec.: Grzybek Dariusz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 4 s. 836–841.

2991. PORADA Aleksandra: Rewolucja w haremie Usbeka, czyli Monteskiuszowska koncepcja wolności w „Listach perskich”. *Historyka*. T. 49: 2019 s. 143–171.

XVIII w.

2992. PROPOLA Krystian: Recepcja reformy cerkiewnej Piotra Wielkiego przez środowiska starowiercze w XVIII w. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 31: 2019 s. 73–84, streszcz. ang.

2993. PRZESTĘPCZOŚĆ kryminalna w Europie Środkowej i Wschodniej w XVI–XVIII w. Pod red. Pawła Klinta i Daniela Wojtuckiego. Łódź 2017.

Rec.: Bogucka Maria, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 1 s. 139–142.

2994. PUCHACZ Mariusz: Imigracja na Hawaje z Japonii w latach 1885–1900. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 16: 2018 s. 105–128, streszcz. ang.

2995. RADZYŃSKA Nina: Japończycy w pracach XIX-wiecznych podróżników. *Kultura i Historia*. Nr 31: 2017 s. 299–311, streszcz. ang.

2996. ROHOZIŃSKI Jerzy: Najpiękniejszy klejnot w carskiej koronie. Gruzja pod panowaniem rosyjskim 1801–1917. Warszawa 2018 Dialog plik tekstowy PDF (27,1 MB).

2997. ROMANOWSKI Jonatan: Analiza form i odmian ideału wolności w liberalnej doktrynie polityczno-prawnej za czasów rewolucji przemysłowej. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 8: 2019 no. 2 s. 30–51, streszcz. ang.

2998. RUTKOWSKI Marek: Russia's commerce and navigation treaties with England, the Netherlands and Tuscany in the 1840s. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 3 s. 5–29, streszcz. pol.

2999. RYBAŁT Ewa [Anna]: Jacopo Tintoretto i Vettore Trincavella malarz i lekarz w bractwie św. Rocha w Wenecji. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 3 (suplement) s. 111–124, streszcz. ang.

XVI w.

3000. RZEPKA Marcin: Działalność sióstr z anglikańskiego zgromadzenia Sisters of Bethany w Persji w latach 1890–1898 w kontekście relacji między Kościołem Anglii a Asyryjskim Kościołem Wschodu. *Analecta Cracoviensia*. [T.] 50: 2018 s. 193–212.

3001. SADŁOWSKI Michał Patryk: Analiza wybranych aspektów prawno-organizacyjnego funkcjonowania armii rosyjskiej w 1917 roku. *Almanach Historyczny*. T. 21: 2019 s. 169–184, streszcz. ang.

3002. SIEK Bartłomiej: Siedemnastowieczne komentarze do przysięgi Hipokratesa. *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr.:] 2019 [nr] 1/2 s. 47–58, streszcz. ang.

Johannesa Heumiusa (Lejda 1597), Franciscusa Ranchinusa (Montpellier 1618) i Joannesa Heinricha Maibomiusa (Lejda 1643).

3003. SKRZYPIETZ Aleksandra: „Proszę, by wszystkim moim domownikom wypłacono gaże i pensje...” – odprawa dla służby i spłata długów Armanda de Bourbon, księcia de Conti

po jego śmierci. *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 18: 2018 s. 227–245, streszcz. ang.

Analiza zapisu testamentu z 1664 r. oraz jego wykonanie po śmierci księcia w 1666 r.

3004. SKRZYPIETZ Aleksandra: W żalu za grzechy młodości – testament Armanda de Bourbon, księcia de Conti. *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 17: 2018 s. 337–357, streszcz. ang.

Spisany w 1664 r.

3005. THE SLEEP of reason produces monsters. Misconceptions about Easter Island in the light of 21st century science. Coordinated and ed. by Zuzanna Jakubowska-Vorbrich. Warszawa 2019 Museum of the History of the Polish Popular Movement; Inst. of Iberian and Ibero-American Studies. Univ. of Warsaw plik tekstowy PDF (7,14 MB). (Biblioteka Iberyjska).

Z treści: Vorbrich Krzysztof Konstanty: Western exploration of Rapa Nui seen from two perspectives. [XVIII w.] s. 19–110; Jakubowska-Vorbrich Zuzanna: James Cook's expedition to Easter Island, 1774. Some linguistic reflections on a visit of Rapanui aboard the English ship s. 121–131; Sobczyk Maciej, Pakarati Lázaro: Stories of the underground world of Rapa Nui. Tales of five caves and their inhabitants s. 135–152; Żorska Anna: Between the ocean and the land. Beliefs and socio-political system of Rapa Nui during the liminal period of the island's history, based on reports from the Spanish and British expeditions s. 153–197; Jakubowska-Vorbrich Zuzanna: Chilean report on Easter Island, 1870. From science to politics and prejudice s. 199–228.

3006. SPORYŃ Tomasz: Artyści czy propagatorzy? Twórcy najpopularniejszych pieśni okresu wojny secesyjnej. *Wiek Stare i Nowe*. T. 14(19): 2019 s. 162–182, streszcz. ang.

Stephan Collins Foster, Daniel Decatur Emmet, George Frederick Root i inni.

3007. SZADKOWSKI Kamil: Napoleon – wojenne refleksje ze Świętej Heleny według relacji Emmanuela hrabiego de Las Cases. *Acta Universitatis Lodziensis*. [Vol.] 105: 2019 s. 37–58, streszcz. ang.

3008. SZELAĞOWSKA Krystyna: Historik i społeczeństwo – funkcjonowanie nauki historycznej w osiemnastowiecznej monarchii duńsko-norweskiej. *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 1 s. 5–37, streszcz. ang.

3009. SZLAJFER Henryk: Współtwórcy atlantyckiego świata. Nowi chrześcijanie i Żydzi w gospodarce kolonialnej Ameryki Łacińskiej XVI–XVII wieku. Zarys problematyki. Warszawa 2018.

Rec.: Bilewicz Aleksandra: Żydzi sefardyjscy jako „współtwórcy atlantyckiego świata”. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 2(44) s. 329–336; Kula Marcin: Nowi chrześcijanie zagospodarowują Nowy Świat. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*.

R. 45: 2019 nr 2 s. 335–339; Obirek Stanisław, *Res Historica*. Nr 47: 2019 s. 349–354.

3010. SZMIT-NAUD Elżbieta: Technologia i technika wykonania dziewiętnastowiecznych dekoracji teatralnych na przykładzie obiektów ze zbiorów Fredrikshalds Teater w Halden – przyczynek do badań zbiorów. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 442: Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo. [Nr] 49: 2018 s. 261–288, streszcz. ang.

W Norwegii.

3011. SZPOPER Dariusz: Rosja po wojnie krymskiej w pierwszej dekadzie rządów Aleksandra II (do 1866 roku). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 11–39, streszcz. ang., fr.

3012. SZTUKA włoskiego baroku. Red. nauk. Monika Karwaszewska. Gdańsk 2019 Akad. Muzyczna im. Stanisława Moniuszki 8° ss. 203, il., streszcz. ang.

Z treści: Bartkiewicz Urszula: Z problemów repertuaru klasycznego muzyki włoskiej. Muzyka z przełomu XVI i XVII wieku s. 8–32; Markuszewska Aneta: „O come chiare e belle” (Olinto pastore), HWV 143. Rzymska serenata Georga Friedricha Haendla w służbie europejskiej polityki s. 33–53; Radziejewska Anna: Rekonstrukcje oper barokowych. Blaski, cienie, dylematy. Antonio Vivaldi „Farnace” s. 54–76; Wesołowski Tomasz: Antonio Vivaldi. Koncerty fagotowe. Historyczna praktyka wykonawcza. Narzędzia podstawowe s. 101–107; Woźniak Monika: Historyczne tańce włoskie i ich wykorzystanie w literaturze klawiszowej s. 108–120; Tyrcha Dagmara: Włoskie instrumenty klawiszowe we wczesnym baroku. Historia, ośrodki, charakterystyka s. 121–139; Wyrwa Ireneusz: „...by pomóc organistom”. Fiori musicali Girolama Frescobaldiego s. 140–148; Rupocińska Aleksandra: Włosi we Wrocławiu. Muzyczne skarby Wrocławskiej Biblioteki Uniwersyteckiej s. 149–156; Zbirohowska-Kościa Gabriela: Martwe natury muzyczne w twórczości Evaristo Baschenisa [1617–1677] s. 157–165; Gawliński Filip: Humanizm i stosowność w architekturze baroku na przykładzie traktatu Andrea Palladio „Cztery księgi o architekturze” s. 166–172; Krasnopolska-Wesner Zofia: Rzymski kościół II Gesu Giacomo da Vignoli i jego wpływ na rozwój architektury barokowej s. 173–183; Krasnopolska-Wesner Zofia: Mecenas, kolekcjoner, miłośnik sztuki. Scipione Caffarelli Borghese [1576–1633] s. 184–194; Krasnopolska-Wesner Zofia: Nowatorski dialog z tradycją na podstawie wczesnych portretów Caravaggia s. 195–204.

3013. SZYMAŃSKA Aleksandra, Szymura Mateusz: System prawny Luizjany w okresie francuskiego panowania kolonialnego w latach 1699–1769. *Studia Iuridica Toruniensia*. Vol. 25: 2019 s. 163–190, streszcz. ang.

3014. ŚWIERZYŃSKI Adam: Między spotkaniem a konfliktem. Filozofia przyrody i przyrodoznawstwo w ujęciu przedstawicieli myśli żydowskiej z XVI i XVII wieku. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 3 (suplement) s. 13–32, streszcz. ang.

3015. TAFIŁOWSKI Piotr: Absolutyzm i legitymizacja władzy w Mediolanie pod

rządami Ludovica Sforzy „Il Moro”. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 2 s. 189–207, streszcz. ang.

Lata 1494–1499.

3016. TARKOWSKI Mikołaj: Stan wojenny w prowincjach północno-zachodnich Imperium Rosyjskiego i jego wpływ na status prawny poddanych cesarza Aleksandra II (1855–1881). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 41–55, streszcz. ang., fr.

3017. TUROS Maria Joanna: Napoleon i zdumieni w Jaffie – piękny obraz..., prawda niestety mniej piękna. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 1 s. 53–76, streszcz. ang.

Wizyta w lazarecie 9 albo 11 III 1799 r., utrwalona na obrazie Antoine’a-Jeana Grosa.

3018. TUROS Maria J[onna]: Urazy szczęk i twarzy w doświadczeniu chirurgicznym Dominika Jeana Larreya. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 2 s. 7–24, streszcz. ang.

3019. TUROS Maria J[onna]: Zaburzenia neurologiczne typu afazji w obserwacjach Dominika Jeana Larreya. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 1 s. 31–45, streszcz. ang.

3020. WILKIEL Karol: Historyczne uwarunkowania Soboru Stu Rozdziałów. *Elpis*. Nr 21: 2019 s. 27–33, streszcz. ang.

W Moskwie, gt. l. 1547–1551.

3021. WIŚNIEWSKA Ewa: The perception of queen Victoria in American press of her times. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 1 s. 9–20.

3022. THE WORLD of Islam in research perspectives of oriental studies and political science. Vol. 2: Society. Świat islamu w perspektywie badań orientalistycznych i politologicznych. T. 2: Społeczeństwo. Ed. by Michał Dahl, Paweł Hanczewski, Magdalena Lewicka. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 406, il., streszcz. ang.

Z treści: Lewicka Magdalena, Zastrzeżyńska Joanna: Islamic civilisation in French historian’s accounts in „Aqam al-māsalik fi ma’rifat aḥwāl al-mamālik” by Hayr al-Dīn at-Tūnisi. [Rok 1867] s. 155–180; Rogowska Blanka: Nānā Asmā’ [1793–1864] – XIX-wieczna poetka i uczona w służbie islamu i feminizmu s. 255–268.

Zob. poz. 2670.

3023. WYZWANIE Lewiatana. Wokół filozofii politycznej Thomasa Hobbesa. Red. nauk. Jacek Bartyzel, Łukasz Perlikowski, Adam Wielomski. Płock–[Toruń] 2019 Wydaw. Nauk. Państw. Szkoły Wyższej Zawodowej; we współpr. Fund. Societas et Ius 8° ss. 240, il.

3024. ZAGÓRSKI Bogusław R.: Jean (Jan) Lambert-Rucki's artistic vision of the Ottoman women's world of Selânik. *Art of the Orient*. Vol. 6: 2017 s. 212–232.

Lata 1916–1917.

3025. ZAWADZKA Aleksandra: Lincze w Teksasie pod koniec XIX i na początku XX wieku. *Almanach Historyczny*. T. 21: 2019 s. 101–119, streszcz. ang.

Lata 1893–1916.

3026. ZIMIN Igor, Grzybowski Andrzej: Spectacles in Russia from Moscow Tsardom to Russian Empire. XVII – first half of the XIX century. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 81: 2018 s. 92–99.

3027. ŻUREK Benedykt: Dwutorowy wpływ północno-zachodniego pogranicza Indii Brytyjskich na brytyjską wizję imperium na przełomie XIX i XX wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 4 s. 749–767, streszcz. ang.

4. OKRES 1918–2019

Zob. poz. 2942, 3282, 3283, 3302, 5065, 5091, 5286, 9228, 9540, 10235, 10711, 10754, 10955.

3028. ANTROPOLOGIA polityczna w Afryce. Red. nauk. Maciej Ząbek. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 240, tabl. 8, il., streszcz. ang.

Dostępne także jako e-book.

Z treści: Tymowski Michał: Historyk wobec metod antropologii politycznej s. 21–43; Piętek Robert: Georges Balandier [1920–2016], badacz historii Konga s. 131–148; Kamińska Krystyna Danuta: Pokłosie wojny algierskiej 1954–1962, czyli Skrywana tajemnica legalizacji pobytu Harkis i ich rodzin we Francji s. 205–222; Czerep Jędrzej: Kultura polityczna jako klucz do zrozumienia najnowszej historii Sudanu i Sudanu Południowego s. 223–240.

3029. AUTORZY kina europejskiego. [T.] 7. Pod red. Patrycji Włodek i Kamili Żyto. Łódź 2018 Wydaw. UŁ; PWSFTviT im. Leona Schillera plik tekstowy PDF (3,76 MB). (Filmoznawcy).

Gianni Amelio, Juan Antonio Bardem Muñoz, Luis Garcia Berlanga, Walerian Borowczyk, Leos Carax, Nuri Bilge Ceylan, Jack Clayton, Zeki Demirkubuz, Werner Herzog, Kurt Maetzig, Vilgot Sjöman, Margarethe von Trotta, Bo Widerberg, Joe Wright, Valerio Zurlini.

T. 1. Kraków 2003 Rabid.

3030. BABULEWICZ Katarzyna: Muzyczne wizerunki miasta w dziecięcych filmach animowanych wyprodukowanych w wybranych krajach Europy Środkowo-Wschodniej w latach 1948–1983. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 16: 2018 s. 149–172, streszcz. ang.

3031. BARON Roman, Madecki Roman, Dybalska Renata Rusin: History of Polish studies at Czech universities (current state of research). *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 11: 2019 [nr] 2 s. 3–23.

Od 1923 r.

3032. BARTNICKI Adam R.: Geopolityczne konsekwencje traktatu wersalskiego. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 1 s. 91–107, streszcz. ang.

3033. BATÓG Mateusz: Polityka zagraniczna Stolicy Apostolskiej po I wojnie światowej za pontyfikatu papieża Benedykta XV. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 143–152, streszcz. ang.

3034. BATÓG Włodzimierz: Przestrzeń miejska a uniwersytet jako przykład konfliktu społeczno-politycznego w Nowym Jorku i Berkeley, 1968–1969. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 16: 2018 s. 211–230, streszcz. ang.

3035. BENKEN Przemysław: „Burza nad Pekinem”. Przyczyny, przebieg i konsekwencje kryzysu w Chińskiej Republice Ludowej w 1989 r. w świetle archiwów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 187–228, streszcz. ang.

3036. BENKEN Przemysław: Ideologia dżucze w wybranych dokumentach polskiej dyplomacji z lat osiemdziesiątych z zasobu Archiwum Akt Nowych i Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 6: 2017 s. 275–297, streszcz. ang.

3037. BENKEN Przemysław: O religii w Chińskiej Republice Ludowej. Notatka z rozmowy przeprowadzonej przez radcę ambasady polskiej w Pekinie z zastępcą kierownika Pracowni Badawczej w Urzędzie do spraw Religii przy Radzie Państwa Chińskiej Republiki Ludowej 20 sierpnia 1987 r. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 546–567, streszcz. ang.

Dot. notatki Ksawerego Burskiego; zawiera też tekst notatki.

3038. BŁASIAK Patrycja: New Sanctuary Movement – historia i współczesność. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 45: 2019 nr 2 s. 131–159.

W Stanach Zjednoczonych Ameryki, od l. 80. XX w.

3039. BŁOCH Wiktor: Konwergencja w krajach byłego Związku Radzieckiego w okresie

1991–2010. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 2 s. 219–234, streszcz. ang., ros.

3040. BOGDANOWICZ Mateusz: Reakcja administracji Prezydenta USA Lyndona B. Johnsona na wydarzenia Praskiej Wiosny oraz jej obraz w prasie amerykańskiej: analiza materiałów „New York Times”. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 387–408, streszcz. ang.

3041. BÖHLER Jochen, Gerwarth Robert, Młynarczyk Jacek: Waffen-SS. Przeł. Grzegorz Siwek. Kraków 2019 Znak 8° ss. 586, tabl. 16, il. (Znak Historia).

3042. BORIDCZENKO Stanisław: Polityczno-etniczny aspekt kształtowania się wschodnich granic Republiki Białorusi w latach 1918–1924. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 2 s. 129–149, streszcz. ang., ros.

3043. BOROWIAK Mariusz, Kasperski Tadeusz: U-booty typu IX. Oceaniczna broń podwodna Hitlera. Oświęcim 2018 Napoleon V 4° ss. 542, tabl. 28, il.

Rec.: Westphal Marcin, *Europa Orientalis*. [T.] 9: 2018 s. 281–294.

3044. BRODOWSKI Jan: Gruzja po rewolucji róż. Obraz przemian polityczno-społecznych w latach 2003–2018. Kraków 2019 Księg. Akademicka 8° ss. 273, nlb. 3, il., streszcz. ang. (Rosja Wczoraj, Dziś i Jutro. Polityka, kultura, religia; t. 26).

3045. BRYLSKA Aleksandra: „Największa taka katastrofa...” O niewidocznych obrazach katastrofy Elektrowni Jądrowej w Czarnobylu. *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 17: 2018 s. 375–390, streszcz. ang.

Od 1986 r.

3046. CHOJNACKA Monika, Szydywar-Grabowska Karolina: Forced migration of Ukrainian Kulaks in the inter-war period – state of research. *Colloquium*. [T. 9]: 2017 nr 4 s. 137–146, streszcz. pol.

3047. CIESIELSKI Stanisław: Stalin a historia. Łomianki 2019 LTW 8° ss. 448, nlb. 2.

3048. CODOGNI Paulina: Walka bez przemocy na przykładzie oporu Palestyńczyków z Zachodniego Brzegu Jordanu wobec polityki Izraela. Warszawa 2019 ISP PAN 8° ss. 418, nlb. 13, streszcz. ang.

XX–XXI w.

3049. CZAWAGA Konstanty: Lwowskie Towarzystwa Kulturalne mniejszości narodowych kontra Interfront. *Rocznik Lwowski*. 2018 s. 205–209.

3050. CZIOMER Erhard: Znaczenie handlu dla współpracy polityczno-gospodarczej Niemiec z Rosją w wymiarze historycznym i współczesnym. *Krakowskie Studia Międzynarodowe*. [T.] 16: 2019 nr 2 s. 161–181.

Od 1918 r.

3051. CZWOLEK Arkadiusz: Determinanty współpracy wojskowej Białorusi z Rosją po 2014 roku. *Kwartalnik Bellona*. R. 13: 2019 nr 3 s. 15–36.

Toż w jęz. ang.: Determinants of military cooperation between Belarus and Russia after 2014. *Tamże* s. 37–58.

3052. DANIŁOWSKI Michał: Ewolucja systemu kontroli państwowej w Rosji Radzieckiej i Związku Radzieckim w latach 1917–1953. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 2 s. 91–109, streszcz. ang.

3053. DĄBROWSKA Anna: Dwudziesta rocznica utworzenia Afrykańskiego Trybunału Praw Człowieka i Ludów – przegląd działalności. *Studia Prawnicze*. 2019 nr 1 s. 49–69, streszcz. ang.

Lata 1998–2018.

3054. DEMEL Grzegorz: Matka-Ojczyzna wzywa! Muzeum Historii Ukrainy podczas Drugiej Wojny Światowej – Kompleks Memorialny w Kijowie: ukraińska narracja o wojnie. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 2 s. 191–226, streszcz. ang.

Od 1981 r.

3055. DENKIEWICZ-SZCZEPANIAK Emilia: Establishing diplomatic relations between Poland and Norway in the years 1945–1946. *Studia Maritima*. Vol. 31: 2018 s. 205–241.

3056. DOMACHOWSKA Agata [Beata]: Albanian migration as a post-totalitarian legacy. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 45: 2019 nr 2 s. 87–100.

Lata 1991–2016.

3057. DOMACHOWSKA Agata Beata: Proces budowania narodu czarnogórskiego w latach 1991–2018. Geneza i uwarunkowania. Toruń 2019 Adam Marszałek; UMK. Wydaw. Wydz. Politologii i Studiów Międzynar. 8° ss. 328, il., streszcz. ang.

3058. DRAUS Jan: Roads to freedom. Central Europe in 1989. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe. Kancelaria Sejmu 8° ss. 53, nlb. 1.

3059. DRAUS Jan, Szymanowski Maciej: The aggression of the Warsaw Pact troops on Czechoslovakia from the perspective of half of a century. [W:] *Living torches. Testimonies of protest and solidarity in the face of the invasion of Czechoslovakia in 1968*. Warszawa 2018 s. 7–19.

3060. DUBIŃSKI Krzysztof: Jose Arturo Castellanos, George Mantello i salwadorskie certyfikaty. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 687–713.

Dot. certyfikatów obywatelstwa Republiki Salwador, które uratowały życie 25–30 tys. Żydów europejskich w okresie II wojny światowej.

3061. DULEK Piotr, Kosidło Adam: Przemoc polityczna w Rodezji Południowej w latach 1955–1965. *Colloquium*. [T. 9]: 2017 nr 4 s. 55–85, streszcz. ang.

3062. DUNAJ Katarzyna: „Dyktat wersalski” i jego kontestacja w Republice Weimarskiej. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 1 s. 153–168, streszcz. ang.

3063. DWORACKI Juliusz: “It is all the fault of Lithuanian provocateurs...”. Annexation of Lithuania by USSR in summer 1940 as described in diplomatic documents and propaganda materials. *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 241–273, streszcz. pol.

3064. DZIAK Waldemar J[an]: Anatomia władzy totalnej. Przypadek Korei Północnej. Warszawa 2018.

Rec.: Tuszyńska Daria, *Klio*. T. 48: 2019 nr 1 s. 145–149.

3065. EBERHARDT Piotr: Postulaty terytorialne polityków czeskich w pierwszej połowie XX wieku. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 229–268, streszcz. ang., niem., ros.

3066. ENGELKING Wojciech: Recepcja myśli Carla Schmitta [1888–1985] w USA po 1948 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 187–214, streszcz. ang., fr.

3067. EUROPA na rozdrożu 30 lat później. Wrocław 25 X 2019. Red. Łukasz Kamiński, Katarzyna Uczkiewicz; przekł. Tomasz Grabiński. Wrocław 2019 Ośr. Pamięć i Przyszłość 8° ss. 80, il.

Materiały z seminarium, Wrocław, 25 X 2019 r.

Z treści: Kamiński Łukasz: Wstęp s. 5–6; Błażek Petr: „Dobry večer po dwaceti letech”. Festiwal Czechosłowackiej Kultury Niezależnej we Wrocławiu w listopadzie 1989 roku s. 7–34; Jasiński Mirosław: Europa Środkowa. Kultura na rozdrożu po 30 latach s. 43–48; Uczkiewicz Katarzyna: Pewien bohemista z Krakowa. [Jacek Bałuch] s. 49–50; Debata: Tragedia Europy Środkowej AD 2019. [Udział: Marek Cichocki, Grzegorz Górny, Michael Žantovský, Wolfgang Templin; prowadzenie: Łukasz Kamiński] s. 53–79.

3068. FIKUS Sebastian: Obozy koncentracyjne jako nowoczesna forma zwalczania przestępczości w Republice Federalnej Niemiec? *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 40: 2018 nr 4 s. 59–69, streszcz. ang.

Od 1916 do I. 50. XX w.

3069. FIKUS Sebastian: Radiofonia w III Rzeszy. Studium ideowego zniewolenia. Katowice 2018 Śląsk Sp. z o.o. Wydaw. Nauk. 8° ss. 363, il., streszcz. ang.

3070. FORCZYK Robert: Wojna pancerna na froncie wschodnim. 1941–1942. Schwerpunkt. Przeł. Sławomir Kędziński. Czerwonak 2019 Vesper 8° ss. 554, nlb. 6, tabl. 16, il., mapy.

3071. FRANZ Maciej: Włoska gospodarka wojenna 1940–1943. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 180–194, streszcz. ang.

3072. FRONCZAK[CHRUŚCIEL] Paulina: Życie kobiet żydowskich w III Rzeszy (1941–1945). Świadek Else Rosenfeld [1891–1970], Margot Friedlander [ur. 1921], Marie Simon [1922–1998]. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 183–193, streszcz. ang.

3073. GACA Andrzej: On the 90th anniversary of the signing of the Lateran Pacts. Their genesis, most important provisions and significance. *Studia Iuridica Toruniensia*. Vol. 25: 2019 s. 49–72, streszcz. pol.

3074. GERWARTH Robert: Pokonani. Dla czego pierwsza wojna światowa się nie zakończyła (1917–1923). Poznań 2017.

Rec.: Kazimierzuk Krystian, *Koło Historii*. Nr 22: 2017 s. 220–222.

3075. GĘBCZYŃSKA-JANOWICZ Agnieszka: Architektura na terenach byłych nazistowskich obozów koncentracyjnych. Funkcjonalna zmienność upamiętniania. Warszawa 2019 Neriton 8° ss. 210, nlb. 1, il., mapa.

W Europie, l. 1944–2015.

3076. GIERGIEL Sabina: Transport Kladovo i zagłada Żydów z serbskiego Šabaca. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 514–527, streszcz. ang.

Transport Kladovo to żydowscy emigranci z Europy Środkowej, których stracono w 1941 r. w Šabacu.

3077. GIEROWSKA-KAŁLAUR Joanna: The turn of 1918 and 1919 in Lithuania in the light of unknown documents. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 3 s. 31–63, streszcz. pol.

XII 1918 – I 1919 r.

3078. GLINIECKI Tomasz: Różnice w pamięciach narodowych Niemiec i Rosji na przykładzie katastrofy kolejowej w Zielonce Pasłęckiej w styczniu 1945 roku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 2 s. 253–275, streszcz. ang., niem.

3079. GOLEC Radosław: Lordowie Hitlera. Sojusz brytyjskiej arystokracji z Trzecią Rzeszą. Warszawa 2019 Zona Zero 8° ss. 368, il.

Toż plik tekstowy PDF (16,5 MB).

3080. GOŁEK-SEPETLIEWA Dorota: Dychotomia pamięci w postkomunistycznej Bułgarii. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 42: 2018 s. 25–38, streszcz. ang.

3081. GÓRKA Marek: Istota bezpieczeństwa cybernetycznego w polityce państw Grupy Wyszehradzkiej w latach 2013–2017. Warszawa 2019 Difin 8° ss. 340, streszcz. ang.

3082. GRACZYK Konrad: Sądy specjalne III Rzeszy jako „sądy doraźne frontu wewnętrznego” (1933–1945). *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 2 s. 165–201, streszcz. ang.

3083. GROCHOWINA Sylwia: The tormentor from Toruń's Fort VII, Karl Friedrich Strauss, on the defendant bench. *Historia i Polityka*. Nr 28: 2019 s. 111–123, streszcz. ang.

Proces w 1969 r.

3084. GROMKO Bartosz: Interwencja wojsk Układu Warszawskiego w Czechosłowacji a polityka Włoskiej Partii Komunistycznej. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 1 s. 123–134, streszcz. ang.

3085. GROSS Radosław: Stan rolnictwa i struktura agrarna w Prusach Wschodnich w latach 1918–1945 w świetle niemieckich danych statystycznych. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 4 s. 583–620, streszcz. ang., niem.

3086. GRUSZCZYŃSKI Oskar: Kino centralnie sterowane. Planowanie tematyczne chińskich filmów oraz próby stworzenia gatunków filmowych w latach 1949–1966. *Gdańskie Studia Azji Wschodniej*. Z. 15: 2019 s. 104–118, streszcz. ang.

3087. GRYTA Bartłomiej: Walki na froncie wschodnim podczas II wojny światowej we wspomnieniach żołnierzy Wehrmachtu wydanych w języku polskim. *Koło Historii*. Nr 22: 2017 s. 177–199, streszcz. ang., ros.

3088. GRZYBOWSKA Marzena: Białoruska prasa religijna w Niemczech Zachodnich

w latach 1945–1951. *Przegląd Środkowo-Wschodni*. [T.] 4: 2019 s. 479–505, streszcz. ang.

3089. HANCZEWSKI Paweł: Kursy historii Polski dla brytyjskich delegatów na konferencję pokojową w Paryżu w 1919 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 1 s. 149–170, streszcz. ang.

3090. HELWIG Jarosław: Wehrmacht z Glogau w Polsce. Szlak bojowy 18. dywizji Piechoty XI Korpusu Armijnego we wrześniu 1939 roku. Cz. 1. Głogów 2019 Muzeum Archeol.-Hist. 8° ss. 148, tabl. 5, il.

3091. HITCHENS Peter: Po co nam była ta wojna! Jak Wielka Brytania zdradziła Polskę i straciła imperium. Przekł. z ang. Bartłomiej Zborski; wstęp do wyd. pol. Piotr Zychowicz. Warszawa 2019 Bellona 8° ss. 349, nlb. 3, il.

Lata 1939–1945.

3092. [HOMA Nataliâ Mihajlivna] Khoma Natalia, Kordoński Roman: Społeczeństwo obywatelskie Mołdawii. Ocena funkcjonowania w latach 2016–2018. *Historia i Polityka*. Nr 29: 2019 s. 67–80, streszcz. ang.

3093. HUCZKO Maciej: Uwarunkowania polityki USA wobec konfliktu izraelsko-palestyńskiego w okresie intifad (1987–2005). Warszawa 2019 Difin 8° ss. 359, nlb. 3, il.

3094. INDRASZCZYK Arkadiusz: Historyczne inicjatywy integracji Europy Środkowej pomiędzy trzema morzami: Bałtyckim, Adriatyckim i Czarnym. [W:] Inicjatywa Trójmorza w wymiarze historycznym, geopolitycznym i gospodarczym. Poznań 2019 s. 17–37.

3095. JAKIMOWICZ Robert: Zarys relacji politycznych i gospodarczych między Polską i Wielką Brytanią w latach 1990–2018. *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 23: 2018 s. 108–140.

3096. JAKIMOWSKA Ewa: Gilles Deleuze i Michel Foucault o platońskim „Polityku”. Od pozorów prawdy do krytyki władzy. *In Gremium*. T. 13: 2019 s. 111–130, streszcz. ang.

3097. JANKOWSKA Agata: Ciało zbrodnia. Wizualne reprezentacje procesu i egzekucji Arthura Greisera. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 2 s. 125–146, streszcz. ang.

Rok 1946.

3098. JANOWICZ Krzysztof: Fortece nad kanałem. Pierwsze misje 8. USAAF nad

zachodnią Europą. Oświęcim 2019 Napoleon V 4° ss. 322, il.

Toż. Cz. 2: Misje 8. AF do początku wiosny 1943. Oświęcim 2019 ss. 317, il., mapy.

Kanał La Manche, l. 1942–1943.

3099. JEDLIŃSKA Eleonora: Awangarda w kręgu Jacques'a Maritaina. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 1 s. 265–279.

W okresie dwudziestolecia międzywojennego.

3100. JEDLIŃSKI Marek: Ku przeszłości! René Guénon, Julius Evola i nurty tradycjonalizmu. Studium z filozofii kultury. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 304, nlb. 1, streszcz. ang. UAM. (Seria Filozofia i Logika; nr 130).

3101. JODKOWSKI Marek: Funding of catholic clergy in the Kłajpėda Region between 1923 and 1939. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 4 s. 762–779, streszcz. pol., niem.

3102. JODKOWSKI Marek: Pertraktacje na temat statusu Kościoła katolickiego w Okręgu Kłajpedy w latach 1923–1926. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 51–67, streszcz. ang.

3103. JODKOWSKI Marek: Udzielna prałatura kłajpedzka po wcieleniu Okręgu Kłajpedy do Rzeszy Niemieckiej w 1939 roku. *Wiek Stare i Nowe*. T. 14(19): 2019 s. 261–277, streszcz. ang.

3104. JOŃCA Michał: Doktryna prawna Abdula Ala Maududiego. *Wrocławskie Studia Erazmiańskie*. Z. 12: 2018 s. 423–442, streszcz. ang.

3105. KAŁUŻA Piotr, Witkowski Igor: Kryptonim S-3. Największy projekt Kammlera. Wyd. 2, rozsz. Warszawa 2019 WIS-2 8° ss. 183, nlb. 1, il.

Przemysł zbrojeniowy i Hans Kammler w Ludwikowicach Kłodzkich w okresie II wojny światowej.

Wyd. 1. 2015.

3106. KASTORY Andrzej: Syndrom Jałty. Polityka mocarstw wobec polskich kryzysów w latach 1968–1981. Kraków 2019 PAU 8° ss. 170, nlb. 1, tabl. 16, il., streszcz. ang. PAU. (Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego; og. zb. t. 118).

3107. KIEDRZYŃSKA Wanda: Ravensbrück. Kobiety obóz koncentracyjny. Wyd. 3. Warszawa 2019 Fund. Cultura Memoriae; we współpr. z IPN–KŚZpNP 8° ss. 335, nlb. 1, tabl. 40, il.

Wyd. 1. 1961.

3108. KIEROŃCZYK Przemysław: Zamach stanu na Litwie w 1926 r. i jego konstytucyjno-prawne następstwa. Petryfikacja systemu – konstytucja z 1938 r. *Studia Iuridica Toruniensia*. Vol. 23: 2018 s. 73–90, streszcz. ang.

3109. KLIMECKI Michał, Karpus Zbigniew: Czas samotności. Ukraina w latach 1914–2018. Warszawa 2018.

Rec.: Lytwyn Mykoła, Chachuła Lubomyr, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 546–553.

3110. KLIMIUK Zbigniew: Gospodarczo-militarne problemy i dylematy Związku Radzieckiego w latach 30. XX wieku. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 10: 2019 [nr] 1 s. 163–186, streszcz. ang.

3111. KLIMIUK Zbigniew: Rywalizacja Imperium Brytyjskiego z Imperium Amerykańskim przed i po II wojnie światowej. *Drohiczyński Przegląd Naukowy*. Nr 10: 2018 s. 71–91, streszcz. ang.

Od pocz. XX w. do l. 50.

3112. KLIMIUK Zbigniew: Stany Zjednoczone a integracja polityczna, militarna i gospodarcza Europy Zachodniej w pierwszej połowie l. 50. XX w. Zderzenie wizji i koncepcji politycznych. *Drohiczyński Przegląd Naukowy*. Nr 9: 2017 s. 169–202.

3113. KLIMIUK Zbigniew: Stany Zjednoczone a integracja polityczna, militarna i gospodarcza Europy Zachodniej w pierwszych latach po II wojnie światowej (do 1950 r.). Ameryka nadaje ton i dyktuje warunki. Cz. 1. *Historia i Polityka*. Nr 27: 2019 s. 95–114, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. Nr 29: 2019 s. 27–42, streszcz. ang.

3114. KLUCZEWSKA-WÓJCIK Agnieszka: Chronić dziedzictwo, budzić emocje. Muzea prywatne we Francji. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 225–235, streszcz. ang.

3115. KŁACZYŃSKI Robert: Federacja Rosyjska i Republika Białoruś na przełomie XX i XXI wieku. Studium historyczno-polityczno-gospodarcze. Kraków 2017.

Rec.: Radzik Ryszard, *Studia Białorusinistyczne*. Vol. 12: 2018 s. 303–305.

3116. KOCIEMBA Agnieszka: Tragedia w Srebrenicy – analiza prasowa i historiograficzna. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojennej*. T. 20: 2019 s. 143–158, streszcz. ang.

Rok 1995.

3117. KOŁEK Paweł: Ruch Narodowo-Socjalistyczny (NSB) w Niderlandach i jego

koncepcja polityki zagranicznej w latach 1931–1945. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 40: 2018 nr 4 s. 31–57, streszcz. ang.

3118. KORCZYŃSKI Tomasz Michał: Uwwięzieni. Pisarze a Trzecia Rzesza – perspektywa konstruktywistycznej socjologii literatury. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 242.

3119. KOROLKO Katarzyna: Stanowisko Francji wobec sytuacji w Polsce 1981–1989. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 294.

3120. KOSMAN Janina: „Latvijas Arhīvi” – o lotewskim periodyku poświęconym archiwom i archiwistyce słów kilka. *Szचेcińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 2: 2018 s. 167–171, streszcz. ang.

Lata 1993–2017.

3121. KOŚCIOŁEK Jakub: USA wobec ludobójstwa w Afryce. Rola amerykańskiej kultury politycznej w ewolucji polityki antyludobójczej. Warszawa 2019 Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 345, nlb. 1, il., streszcz. ang. Wydż. Studiów Międzynar. i Polit. UJ, Inst. Studiów Międzykulturowych UJ.

Lata 1970–2019.

3122. [KOVÁKO Irina Ivanovna] Kaviaka Iryna: Analysis of the Oder-Neisse line status in British and American historiography (1945–1990). *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 349–359.

3123. KOWAL Paweł, Orzelska-Strączek Agnieszka: Inicjatywa Trójmorza. Geneza, cele i funkcjonowanie. Warszawa 2019 ISP PAN 8° ss. 158, mapy. (East of the West. Wschód Zachodu; 3).

3124. KRAMER-GALIŃSKA Iwona: Willi Drost – ostatni dyrektor Städtmuseum (Muzeum Miejskiego) w Gdańsku. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 162–174, streszcz. ang.

Lata 1930–1945.

3125. KRYSZEŃ Grzegorz: System rządów zgromadzenia w konstytucji Turcji z 1921 r. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 1 s. 71–90, streszcz. ang.

3126. KRZEMIŃSKI Marcin: Premier w V Republice Francuskiej. Geneza – ramy prawne – praktyka. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 235.

Od 1959 r.

3127. KUBERSKI Hubert: The final of a war criminal's existence: mysteries surrounding

Oskar Dirlwanger's death. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 3 s. 225–256, streszcz. pol.

Śmierć w czerwcu 1945 r., przypuszczalnie z rąk polskich strażników.

3128. KUBERSKI Hubert: SS-Sonderkommando Dirlwanger na okupowanych terenach Białorusi (marzec–grudzień 1942). *Przegląd Środkowo-Wschodni*. [T.] 4: 2019 s. 319–387, streszcz. ang.

3129. KUBIAK Krzysztof: Afrykańskie wojny Portugalczyków 1961–1975. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 316–339, streszcz. ang.

3130. KUBIAK Krzysztof: Konflikty zbrojne 1945–1989. Główne pola starć. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 15–69, streszcz. ang.

3131. KUBIAK Krzysztof: Szwedzka mobilna artyleria nadbrzeżna doby zimnej wojny. *Biuletyn Historyczny*. T. 34: 2019 s. 131–152.

3132. KUBICKI Mateusz: Japońska łączona flota w II bitwie pod Guadalcanal, 14–15 listopada 1942 r. *Gdańskie Studia Azji Wschodniej*. Z. 16: 2019 s. 128–135, streszcz. ang.

3133. KUCZYŃSKA-ZONIK Aleksandra, Wilczewski Dominik: Okupacje, dekomunizacja i walka o niepodległość w polityce historycznej państw bałtyckich. Lublin 2019 Inst. Europy Środkowej 8° ss. 81, il., streszcz. ang., lit. (Prace Instytutu Europy Środkowej; Nr 2/2019).

Lata 1989–2019.

3134. KUCZYŃSKI Krzysztof A[ntoni]: Kultura w cieniu swastyki. Książki Bogusława Drewniaka o teatrze i filmie Trzeciej Rzeszy w świetle niemieckojęzycznych mediów. *Studia Niemcoznawcze*. T. 60: 2017 s. 37–64.

3135. KUNICKI Wojciech: Rewolucja i regres. Radykalizm wczesnej twórczości Ernsta Jünger. Wyd. 2. Kraków 2019 Ośr. Myśli Polit. 8° ss. 325, nlb. 11. (Biblioteka Myśli Politycznej; 128).

Lata 1920–1939.

Wyd. 1. 1995.

3136. KWIECIEŃ Roman: Od „wojny sprawiedliwej” do „wojny z terroryzmem”. Siła zbrojna i reglamentacja jej używania (ius contra bellum) w świetle prawa międzynarodowego. Warszawa 2019 Pol. Inst. Spraw Międzynar. 8° ss. 272, streszcz. ang.

Lata 1945–2017.

3137. LASKOWSKA Katarzyna: Przystępstwa stanowiące przeżytki lokalnych obyczajów w radzieckich kodeksach karnych. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 4 s. 575–590, streszcz. ang.

Gł. I. 1922–1960.

3138. LASOTA Jacek: Wojna partyzancka w poglądach Che Guevary – kontekst sztuki wojennej. *Biblioteka Strategiczna*. T. 1: 2017 s. 101–121.

3139. LATKOWSKA Magdalena: Die DDR-Schriftsteller und die Protestbewegungen in Mitteleuropa. 1956, 1968, 1980/81. Warsaw 2019 Scholar Publishing House 8° ss. 193.

3140. LETKO Paweł: Powstanie i działalność Rosyjsko-Litewskiej Komisji Historyków (2006–2018). *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 10: 2019 [nr] 2 s. 115–121.

3141. LISIECKI Marcin: Komunikacja międzykulturowa w polityce. Relacje między Stanami Zjednoczonymi a Japonią w latach 1932–1952. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 300.

3142. LISIŃSKA Magdalena: Las “fronteras ideológicas” y la última dictadura militar en Argentina (1976–1983): el caso de las operaciones encubiertas en América Central. *Anuario Latinoamericano*. Ciencias políticas y relaciones internacionales. T. 6: 2018 s. 67–84, streszcz. ang.

3143. LISZKA-DRAŹKIEWICZ Agnieszka: Władza w późnej twórczości Piera Paola Pasoliniego (1965–1975). Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 212, nlb. 2. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie. (Meridiana) (Prace Monograficzne; 961).

3144. LUBINA Michał: Komunistyczna Partia Birmy: od niezależności do samozniszczenia. Regionalne studium przypadku komunizmu azjatyckiego. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 79–103, streszcz. ang.

3145. LUBINA Michał: Konflikt buddyjsko-muzułmański w birmańskim Arakanie jako przykład konsekwencji dekolonizacji w Azji Południowo-Wschodniej. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 299–315, streszcz. ang.

3146. LUBIŃSKA Natalia: Krótka historia o kulcie Mao Zedonga – wybrane elementy kreowania politycznej legendy Wielkiego Sternika. *Gdańskie Studia Azji Wschodniej*. Z. 16: 2019 s. 91–109, streszcz. ang.

3147. ŁOPUSKI Lech: Z Monachium do Gdańska. „Głowa Hitlera” i „Matka z dzieckiem” Josefa Thoraka – kilka uwag historycznych. *Gdańskie Studia Muzealne*. Seria Nova. Nr 1(11): 2019 s. 66–85, streszcz. ang.

Zamówione przez namiestnika führera Alberta Forstera; obecnie w zbiorach Muzeum Narodowego w Gdańsku.

3148. MAJEWSKI Piotr M[aciej]: Kiedy wybuchnie wojna? 1938, studium kryzysu. Warszawa 2019 Wydaw. Krytyki Polit. 8° ss. 572, nlb. 4, il. (Seria Historyczna; 36).

3149. MAJKA Roman: Księża michalici w Demokratycznej Republice Konga (1980–1991). *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 323–336, streszcz. ang.

3150. MALUŽINAS Martinas: Działalność Augustinasa Voldemarasa jako kreatora litewskiej polityki zagranicznej wobec Polski, Niemiec i ZSRR w latach 1926–1929. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 2 s. 151–177, streszcz. ang., ros.

3151. MAŁAJNY Ryszard Mariusz: Parlamentaryzm europejski. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 779, nlb. 1, streszcz. ang.

Lata 1918–2017.

3152. MAMCZUR Patryk: Rent parties, old settlers and jitterbugs. The everyday life of African Americans after their exodus to northern cities as preserved in oral histories, 1917–1945. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 3 s. 535–547.

3153. MANIA Andrzej: Department of State i Foreign Service w polityce zagranicznej USA lat gorącej i zimnej wojny 1939–1989. Kraków 2019 Wydaw. UJ 8° ss. 763, nlb. 4, tabl. 13, il., streszcz. ang. (Prace Amerykanistyczne Uniwersytetu Jagiellońskiego).

3154. MARKOWSKI Damian Karol: Anatomia strachu. Sowietyzacja obwodu lwowskiego 1944–1953. Studium zmian polityczno-gospodarczych. Warszawa 2018.

Rec.: Ostanek Adam Adrian: Anatomia strachu według Damiana Markowskiego, czyli rzecz o nowej publikacji dotyczącej historii Lwowa i obwodu lwowskiego w latach 1944–1953. *Rocznik Kresowy*. R. 5: 2019 nr 5 s. 185–195.

3155. MARKOWSKI Marcin: Ikonografia banknotów kanadyjskich emisji z 1935 i 1937 roku. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 1 s. 33–49, streszcz. ang.

3156. MATERSKI Wojciech: Od dyplomacji do konfrontacji. Z genezy sowieckiej agresji

na Finlandię w 1939 roku. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 135–155, streszcz. ang.

3157. MATERSKI Wojciech: Od „eksportu rewolucji” do „finlandyzacji”. Sowiecko-fiński spór terytorialny 1917–1991. Warszawa 2019 ISP PAN 8° ss. 183, nlb. 10, mapy, streszcz. ros., ang. (East of the West. Wschód Zachodu; t. 4).

3158. MATERSKI Wojciech: Pięć kłamstw Lenina. Rosja po przewrocie bolszewickim. Propaganda a rzeczywistość. Warszawa 2019 ISP PAN 8° ss. 286, nlb. 1, streszcz. ang., ros.

3159. MAZURKIEWICZ Anna: Migration crises and interest of a state. American refugee assistance acts during the cold war. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 45: 2019 nr 3 s. 41–58.

3160. MEDELSKA Jolanta, Sobczak Michał: Ideologiczne elementy nazewnictwa w toponimii miejscowości niemieckich w ZSRR w latach 20. i 30. XX wieku. Cz. 1: Rosyjska toponimia porewolucyjna. Urbonimia i urbanonimia Niemców radzieckich. *Slavia Orientalis*. T. 67: 2018 nr 2 s. 293–309, streszcz. ang.

Kontynuacja pt. Ideologiczne elementy nazewnictwa w toponimii miejscowości niemieckich w ZSRR lat 20. i 30. XX wieku. Cz. 2: Ojkonimia radziecka na obszarach wiejskich zamieszkałych przez Niemców. *Slavia Orientalis*. T. 67: 2018 nr 3 s. 505–515, streszcz. ang.

3161. MICHALAK Paweł: The perception of Yugoslav-Bulgarian relations in the daily “Politika” in the context of the pan-Balkan entente concept in the first part of the 1930s. *Colloquia Humanistica*. [T.] 6: 2017 s. 45–58, streszcz. pol.

3162. MIELCAREK Andrzej: Transport we wschodnich prowincjach Niemiec w latach 1919–1945. Szczecin 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 240, mapy, streszcz. ang. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1150) 1076).

3163. MIELIŚMY swój dom, w którym byliśmy szczęśliwi... Konflikty etniczne na terytorium byłej Jugosławii w narracjach migrantów z państw postjugosłowiańskich mieszkających w Austrii. Red. Radosław Zenderowski. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. UKSW 8° ss. 138, il.

Dostępne także w wersji elektronicznej.
Lata 1991–1999.

3164. MIKRUT Jan: Stan badań w Europie nad dziejami stalinizmu. Seria wydawnicza „Storia della Chiesa in Europa centro-orientale”. *Studia Paradyskie*. T. 28: 2018 s. 219–254, streszcz. ang.

Seria zapoczątkowana w 2016 r.

3165. MILEWSKI Wojciech: Dyplomacja Stolicy Apostolskiej w czasie pontyfikatu Jana Pawła II (1978–2005). *Colloquium*. [T. 10]: 2018 nr 1 s. 105–128, streszcz. ang.

3166. MIRONOWICZ Eugeniusz: Dynamika kształtowania się struktury narodowościowej Białorusi po II wojnie światowej. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 41: 2017 s. 175–189, streszcz. ang.
Lata 1959–2009.

3167. MIRONOWICZ Eugeniusz: Mniejszości narodowe w systemie politycznym Białorusi. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 51: 2019 s. 108–125, streszcz. ang., białorus.
Lata 1989–2009.

3168. MODZELEWSKI Karol: 1968 derrière le Rideau de Fer. Du Mars de Varsovie à Mai de Paris. Rok 1968 za żelazną kurtyną. Od warszawskiego Marca do paryskiego Maja. [W:] Rok 1968 w Europie. Badania i pamięć. The year 1968 in Europe. Research and memory. Warszawa 2019 s. 49–59.

3169. MOŁDAWA Tadeusz: Państwo i ustrój. Zagadnienia systemu rządów i instytucji politycznych. Warszawa 2018 Dom Wydawniczy Elipsa 8° ss. 332.
Lata 1939–1997.

3170. MORZYCKA-MARKOWSKA Maria: Antypsychiatria brytyjska 1960–1970. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 2 s. 37–81, streszcz. ang.

3171. NADOLSKI Łukasz Mamert: Gorejące niebo. Działania powietrzne podczas wojen izraelsko-arabskich w latach 1948–1956. Bydgoszcz 2019 Muzeum Wojsk Lądowych 8° ss. 442, nlb. 2, il., mapy.

3172. [NIAKRASAVA Nasta] Niakrasava Anastasiya: Cenzura i „czarne listy” w muzyce popularnej Europy Środkowo-Wschodniej. Studium na podstawie wybranych przykładów. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 15: 2017 s. 113–129, streszcz. ang.

3173. NOWE perspektywy badawcze w transnarodowej historii komunizmu w Europie Środkowo-Wschodniej. Red. nauk. Krzysztof Brzechczyn. Poznań–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 326, nlb. 1, streszcz. ang. (Studia i Materiały Poznańskiego IPN; t. 47) (Oddziałowy Projekt Badawczy IPN Metodologiczne i Teoretyczne Problemy Badania Najnowszej Historii Polski).

Z treści: Brzechczyn Krzysztof: Wstęp. Transnarodowa perspektywa w badaniu komunizmu s. 7–12; Brzechczyn Krzysztof:

Między modernizacją a zniewoleniem. Historiozoficzne implikacje konceptualizacji podziałów społecznych realnego socjalizmu s. 15–28; Boysen Jens: Integracja przez „militaryzm”. Sojusz przywództwa wschodniemieckiego i polskiego w Układzie Warszawskim. Między narodową specyfiką a ponadnarodową spójnością (1944/1945–1989) s. 65–80; Miedema Christie: Czy ruch transnarodowy doprowadził do zakończenia zimnej wojny? Współpraca pomiędzy zachodnim ruchem pokojowym a polską opozycją w latach osiemdziesiątych XX w. s. 179–202; Malczewska-Pawelec Dorota, Pawelec Tomasz: Studium polityki pamięci jako program badawczy dla transnarodowej historii komunizmu w Europie Środkowo-Wschodniej s. 267–277; Zadora Anna: Druga wojna światowa na Białorusi – wydarzenie fundamentalne dla tworzenia się narodu oraz stosunków międzynarodowych s. 279–292.

3174. OD „ZAPISU” do... zapisu historii. Kultura poza cenzurą w Europie Środkowej i Wschodniej w latach 1977–1991. Red. nauk. Bogusław Bakula, Agnieszka Matusiak, Elżbieta Tyszkowska-Kasprzak. Wojnowice–Wrocław 2018 Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego; Uniw. Wrocławski 8° ss. 596, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Olaszek Jan: Historia samizdatu w bloku sowieckim. Próba syntezy s. 43–59; Śreniowski Józef: Publiczność czytająca drugi obieg. Problem skali s. 61–70; Czyżewska-Poncyliusz Weronika: Rebels and citizens. From alternative culture and samizdat to new cultural practices s. 71–86; Kowalska-Paszut Izabela: Radziecka kultura nieoficjalna (1946–1985). Prolegomena s. 89–107; Sidor Monika: Wolność i prawda. Konteksty kategorii niezależności pisarskiej według Aleksandra Sołżenicyna s. 123–137; Polak Andrzej: Poza cenzurą. O pewnym aspekcie twórczości braci Strugackich. [Arkadij N. Strugackij (1925–1991), Boris N. Strugackij (1933–2012)] s. 139–156; Małkiewicz Andrzej, Perekuda Jewhen: Polska i Ukraina w czasach komunizmu – porównanie s. 185–197; Poliszczuk Jarosław: Palimpsest Wasyla Stusa [1938–1985]. Na krawędzi epok i strategii tekstowych. Twórczość i los s. 219–232; Kowalska-Nadolna Urszula: „Następstwa będą nieprzewidziane i dalekosiężne” (Anna Šafaříková). Karta 77 – spojrzenie z dystansu s. 313–324; Golak Julian: Zdzisław Dumański i Jan Mroczkowski – legendami kurierzy Solidarności Polsko-Czechosłowackiej. Szlak Kurierów Solidarności w Górach Złotych s. 375–382; Kandzióra Jerzy: Klasyka w drugim obiegu. Przypadek Stefana Żeromskiego s. 385–399; Tatarowski Konrad W.: Kontestacja i coś więcej. O twórczości Janusza Szpotańskiego. Janusz Szpotański – prekursor „drugiego obiegu” wydawniczego w PRL-u s. 401–419; Brzechczyn Krzysztof: Wobec niepodległości. Próba rekonstrukcji wizji programowej środowiska politycznego „Głosu” w latach 1976–1980 s. 421–436; Dąbrowski Mieczysław: „Zeszyty Literackie” – projekt lektury s. 437–455; Utracka Dorota: Alternatywne światy wartości. Posthistoryzm i postsekularyzm w artystycznej refleksji Mariana Pankowskiego s. 457–478; Bakula Bogusław: Historia i pamięć w polskiej literaturze niezależnej s. 479–573.

3175. OKRASKA Tomasz: Słoń w pogoni za smokiem. Stosunki indyjsko-chińskie w zmieniającym się świecie. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 620, nlb. 1.

Lata 1950–2018.

3176. OLEJNICZAK Andrzej: Wojna w buszu. Rodezyjskie siły bezpieczeństwa w starciu z terroryzmem komunistycznym (1965–1980). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 340–365, streszcz. ang.

3177. OLSZOWSKA Karolina Wanda: The protection provided by International Refugee Organizations in Turkey in the immediate post-war period. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 3 s. 607–619.

3178. OREHOV Aleksandr Mihajlovič: Očerki istorii èkonomičeskikh otnošenij SSSR-PNR 1944–1957 gg. Otvestvennyj red. B. V. Nosov; naučný red. O. S. Kaštanova. Moskva 2017 Indrik 8° ss. 270, nlb. 2, il. Inst. slavánovedeniá RAN.

Rec.: Skrzypek Andrzej. *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 1 s. 180–185.

3179. OSTASZEWSKI Piotr: The Cold War and post-Cold War and armed conflicts – general overview. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 70–94, streszcz. pol.

3180. PABINIAK Daria: Wyścig zbrojeń a wzrost gospodarczy mocarstw na przykładzie zimnej wojny. [W:] Ewolucja wojen. Wielość uwarunkowań. Warszawa 2019 s. 61–76, streszcz. ang.

3181. PAJĄK Sylwia: Droga do Brexitu. Dwa oblicza euroceptyzmu na przykładzie Partii Konserwatywnej oraz Partii Niepodległości Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 1 s. 169–188, streszcz. ang.

3182. PAŁYS Piotr: Czeskie organizacje prołuszyckie w drugiej połowie lat 40-tych dwudziestego wieku. *Pro Lusatia*. T. 18: 2019 s. 37–72.

3183. PAPUCZYŚ Jakub: Montreal 1976 – sportowy sukces czy społeczna porażka? *Kultura i Historia*. Nr 31: 2017 s. 248–261, streszcz. ang.

Igrzyska Olimpijskie.

3184. PARFIANOWICZ-VERTUN Weronika: Europa Środkowa w tekstach i działaniach. Polskie i czeskie dyskusje. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 429, nlb. 1, tabl. 8, il. (Communicare. Historia i kultura).

Wizje Europy Środkowej dyskutowane w l. 70. i 80. XX w. w polskich i czeskich wydawnictwach nielegalnych.

Rec.: Olaszek Jan: Underground publishing, samizdat and Central Europe. *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 126: 2019 English-Language Edition No. 3 s. 119–138.

3185. PARZYMIES Stanisław: Polityka zagraniczna Francji po zimnej wojnie. 25 lat w służbie wielobiegowości. Warszawa 2017 Wydaw. Akademickie Dialog plik tekstowy PDF (5,74 MB).

3186. PASZTOR Maria: A circle of impossibility. The problem of disarmament, détente and

security in Polish-Italian relations (1958–1969). *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 125: 2018 English-Language Edition No. 2 s. 39–67.

3187. PASZTOR Maria: The “Al di là” exhibition as an episode of propaganda Cold War in Italy in 1953. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 3 s. 205–224, streszcz. pol.

Dot. krajów bloku wschodniego.

3188. PAWLINA Agata: Turkizm w muzyce. Związki muzyki i polityki w młodej Republice Tureckiej (1923–1938). *Wrocławskie Studia Erazmiańskie*. Z. 12: 2018 s. 15–33, streszcz. ang.

3189. PIEGZIK Michał A.: The Japanese plan to dominate East Asia – the greater East Asia co-prosperity sphere. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 234–255, streszcz. pol.

Lata 1931–1945.

3190. PIETRZYKOWSKI Szymon: Mont Valérien – epicka pamięć, (nie)pamięć traumy. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 233–261, streszcz. ang.

Pomnik Francji Walczącej z 1960 r. oraz pomnik ku Pamięci Rozstrzelanych z 2003 r. nieopodal Paryża.

3191. PIOTROWSKA Marlena: Ideał niemieckiej kobiety w ideologii i propagandzie nazistowskiej w latach 1933–1945: założenia i konsekwencje. *Studia Niemcoznawcze*. T. 60: 2017 s. 499–513.

3192. PIOTROWSKI Przemysław: Thatcheryści i torysi. Spór wokół rządów Żelaznej Damy oraz ideologicznego oblicza brytyjskiego konserwatyizmu. Olsztyn 2019 Inst. Nauk Pol. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 664, nlb. 2.

3193. PJECH Edmund: Serbołużycanie we wczesnym okresie NRD. *Pro Lusatia*. T. 18: 2019 s. 24–36.

3194. PODLASKI Marek: Die Tournee des Preussischen Staatstheaters mit Lessings “Emilia Galotti” in Ostpreussen und in Oberschlesien (1938). *Studia Niemcoznawcze*. T. 61: 2018 s. 225–232.

3195. PODLEŚNY Artur: Polityka sportowa Związku Radzieckiego i Federacji Rosyjskiej. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 128, il. Wyd. Nauk Pol. i Studiów Międzynar. Uniw. Warszawski.

Lata 1918–2018.

3196. PODSUMOWANIE VIII kadencji Parlamentu Europejskiego. Wyzwania integracji

europiejskiej w latach 2014–2019. Pod red. Agnieszki Nitszke i Janusza Józefa Węca. Kraków 2019 Księg. Akademicka 8° ss. 427, nlb. 6, il. (Societas; 119).

3197. POGOŃSKA-POL Magdalena: Fauzi al-Kawukdzi i Abd al-Kadir al Husajni w wojnie o niepodległość Palestyny. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Historica. [Vol.] 105: 2019 s. 195–211, streszcz. ang.

Rok 1948.

3198. POLAK Marcin: Monumentalna przestrzeń pomnika Pomordowanych Żydów Europy. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 243: Studia de Arte et Educatione. [T.] 12: 2017 s. 102–107, streszcz. ang.

W Berlinie, zbudowany w l. 2003–2005.

3199. POLAK Wojciech, Galij-Skarbińska Sylwia: Zbrodnia i grabież. Jak Niemcy tuszują prawdę o sobie. 1939–2019. Kraków 2019 Biały Kruk 8° ss. 394, nlb. 6, il.

3200. POLIT Jakub: Pokój czy wojna? Bitwa o Szanghaj w 1937 a strategia narodowych Chin w wojnie chińsko-japońskiej 1937–1945. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 95–128, streszcz. ang.

3201. PROPAGANDA, ideology, animation. Twisted dreams of history. Ed. by Olga Bobrowska, Michał Bobrowski, Bogusław Zmudziński. Kraków 2019 Wydaw. AGH; in cooperation with Etiuda&Anima Foundation for the Promotion of Art, Film and Audiovisual Culture 8° ss. 253, nlb. 1.

Z treści: Bobrowski Michał: Ideological hall of mirrors. Reflections of Soviet propaganda in American propaganda of the 1940s and 1950s s. 39–68; Mróz Michał: “Propaganda à la fairy tale” in the Third Reich s. 69–82; Bobrowska Olga: Maoist remoulding of the legend of Monkey King, or Analyzing ideological implications of Wan Laiming’s “Havoc in heaven” s. 83–104; Krzosek-Hołody Magdalena: “City, mass, machine”. Urban dystopia and the nostalgia for nature in Polish animated film of the post-war era s. 106–117; Zmudziński Bogusław: Jan Švankmajer against ideology and propaganda s. 145–152.

3202. PRZYBYŁO Łukasz: Wpływ wojny Jom Kippur na tworzenie amerykańskiej doktryny wojennej w latach 1973–1982. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 411–425, streszcz. ang.

3203. PRZYGOŃ Stanisław: Rock and roll na emeryturze czyli Kto podłożył bombę. Warszawa 2019 Stanisław Przygoń 16° ss. 145, nlb. 3.

Muzyka popularna w Stanach Zjednoczonych Ameryki w l. 1947–1989.

3204. PUCHALSKI Piotr: Polityka narodowościowa i kolonialna Związku Radzieckiego w ujęciu historiografii amerykańskiej. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 10: 2019 [nr] 1 s. 103–114, streszcz. ang.

Lata 1977–2019.

3205. RADOMYSKI Adam: Ewolucja systemu obrony powietrznej państw NATO w latach 1950–2015. *Kwartalnik Bellona*. R. 13: 2019 nr 2 s. 110–126.

3206. RADZIŁOWSKI John: The Communist Party of the United States of America since 1919. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 15–26.

3207. RZEPKA Marcin: Apostołowie nowoczesności. Protestantyzm w Iranie w okresie autorytarnej modernizacji. Kraków 2019 Libron – Filip Lohner 8° ss. 347, nlb. 1, il.

Lata 1921–1941.

3208. SADOWSKI Piotr: Wspólny Europejski System Azylowy. Historia, stan obecny, perspektywy rozwoju. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 231, nlb. 1.

Lata 1946–2019.

3209. SIERPOWSKI Stanisław: Liga Narodów w najlepszym czasie (1926–1929). Poznań 2018.

Rec.: Łaptos Józef, *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 1 s. 254–262.

3210. SIERPOWSKI Stanisław: Rozejm w Trewirze w 1919 roku. *Museion Poloniae Maioris*. T. 4: 2017 s. 117–131, streszcz. ang.

3211. SIKORSKI Tomasz, Kozłowska Urszula: Kooperacja w sporcie wyczynowym w krajach bloku wschodniego na przykładzie kontaktów polsko-rumuńskich (1948–1953). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 4 s. 72–89, streszcz. ang.

3212. SKAŁA Katarzyna: Josip Broz-Tito i jego kobiety w relacjach chorwackich dzienników „Večernji list” i „24 sata”. [W:] Słowianie, my lubim... kobiety. Poznań 2019 s. 71–81.

3213. SŁOWIAK Jarema: The role of the International Commission for Supervision and Control in Vietnam in the population exchange between Vietnamese States during year 1954–1955. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 3 s. 621–635.

3214. SMOLORZ Roman: Polizeisoldaten aus dem Befehlsbereich des Höheren SS- und

Polizeiführers Main in Nürnberg im Krieg 1939/1942–1945. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 16: 2019 s. 123–158, streszcz. ang.

3215. SOBSKI Marek: Betasom. Włoska broń podwodna w bitwie o Atlantyk (1940–1945). Zielona Góra 2019 Marek Sobski 8° ss. 199. (Wojna Mussoliniego; vol. 1).

3216. STANKIEWICZ Jarosław: „Belaruskaja Gazeta” i jej miejsce w polityce propagandowej niemieckich władz okupacyjnych na Białorusi (1941–1944). Białystok 2019 Chyra. pl – Jarosław Chyra 8° ss. 266, nlb. 4, il., mapy, streszcz. ang.

3217. STAWARSKA-RIPPEL Anna: Problem kodyfikacji prawa prywatnego w państwach Europy Środkowo-Wschodniej z perspektywy stulecia. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 1 s. 43–53, streszcz. ang.

3218. STEMPŁOWSKI Ryszard: ¿Socialismo en el Capitalismo? Chile en 1932. Traducido del polaco por Elżbieta Bortkiewicz. Warszawa 2019 MHPRL; Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich UW plik tekstowy PDF (1,25 MB). (Biblioteka Iberyjska).

Na podstawie fragmentów książki: Stemplowski Ryszard: Państwowy socjalizm w realnym kapitalizmie. Chilijska reakcja na światowy kryzys gospodarczy (1932 r.). Warszawa 2013.

3219. STRAPEK František: Comparative analysis of the secondary school history textbooks of the V4 countries – an overview of genocides in the history of the 20th century. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 11: 2019 [nr] 1 s. 120–136.

3220. STROŻEK Przemysław: Modernizm, sport, polityka. Praktyki artystyczne wokół Igrzysk IX Olimpiady w Amsterdamie i Spartakiad 1928 roku. Warszawa 2019 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 269, il., streszcz. ang.

3221. SUŁEK Ewa: Estetyka rewolucyjna czy nowa forma nacjonalizmu? Sztuka ulicy w Kijowie w latach 2013–2016. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 243: Studia de Arte et Educatione. [T.] 12: 2017 s. 68–78, streszcz. ang.

3222. SYNOWIEC Michał: Cuito Cuanavale – największa bitwa na kontynencie afrykańskim od czasów II wojny światowej. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 1: 2017 s. 165–189.

Lata 1987–1988.

3223. SZUMSKI Jan: The USSR’s politics of history toward the Slavic countries of the

Eastern Bloc: formal and institutional frameworks, 1945–1989. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 61–81.

3224. TABORSKA Halina: Sztuka w miejscach śmierci. Europejskie pomniki ofiar hitleryzmu. Współpr. Marian Turski. Kraków–Budapeszt–Syrakuzy 2019 Austeria 8° ss. 381, nlb. 3, il.

3225. TARGALSKI Jerzy: Opposition in Eastern Europe in the totalitarian times; Opposition in Croatia and Serbia during the period of the Second Yugoslavia. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe. Kancelaria Sejmu 8° ss. 38, nlb. 2.

Lata 1942–1991.

3226. TATARENKO Agata: Relikty komunizmu. Polityka historyczna wobec materialnego dziedzictwa sowieckiego w Republice Czeskiej. Lublin 2019 Inst. Europy Środkowej 8° ss. 68, il., streszcz. ang., czes. (Prace Instytutu Europy Środkowej; Nr 1/2019).

Lata 1989–2019.

3227. TECHMAN Ryszard: Czechosłowacka żegluga na Odrze w latach 1947–1957. Cz. 2. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 1 s. 5–27, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. R. 33: 2018 z. 1.

3228. TECHMAN Ryszard: Z dziejów opieki szwedzkiego kościoła luterańskiego nad marynarzami skandynawskimi w Szczecinie po drugiej wojnie światowej. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 3: 2019 s. 155–180, streszcz. ang.

3229. [TENŪTA Andrej] Tieniuta Andrej: Nezavisimaȧ Belarus' v 1991–1996 godah. Osobennosti vnutrennej i vnešnej politiki. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 52: 2019 s. 218–253, streszcz. ang., pol.

3230. TULEJ Andrzej: Drugi Sobór Watykański o Żydach i judaizmie. Historia powstania tekstu Nostra aetate 4. Kraków 2019 Tyniec Wydaw. Benedyktynów 8° ss. 142, nlb. 1.

3231. TYRAŁA Robert: Międzynarodowa Federacja Pueri Cantores w latach 1944–2017. Historia, ludzie, idee. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Papieskiego Jana Pawła II 8° ss. 491, tabl. 41, il., streszcz. ang., wł., fr., hiszp., katalońskie, portugalskie, niem., duńskie.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

Lata 1944–2017.

3232. WASIAK Patryk: Kontakty między artystami wizualnymi z Polski, Węgier, Czecho-

łowacji i NRD w latach 1970–1989. Warszawa 2019 IPN 8° ss. 351, nlb. 1, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Dziennikarze, Twórcy, Naukowcy) (Aparat bezpieczeństwa wobec środowisk twórczych, dziennikarskich i naukowych).

3233. WETOSZKA Adam: Lotnictwo w konfliktach krótkotrwałych i o małej intensywności. Dęblin 2019 Wydaw. Lotniczej Akad. Wojsk. 8° ss. 357, il., mapy. Lotnicza Akad. Wojsk.

Lata 1944–2018.

3234. WICHERT Wojciech: Ustawa o pełnomocnictwach (Ermächtigungsgesetz) z 23 marca 1933 roku jako katalizator budowy państwa wodzowskiego w Niemczech. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 4 s. 21–47, streszcz. ang.

3235. WICHERT Wojciech: Włoska Republika Socjalna jako przykład faszystowskiego bytu polityczno-wojskowego w latach 1943–1945. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 195–233, streszcz. ang.

3236. WIECZORKIEWICZ Paweł: Sprawa Tuchaczewskiego. Wyd. 1 w tej ed. Poznań 2019 Zysk i S-ka Wydaw. 8° ss. 342, nlb. 2.

Mihail Nikolaevič Tuhačevskij, 1937 r.

3237. WITCZAK Patryk: Niezauważone pokolenie emigracji rosyjskiej pierwszej fali (o wspomnieniach Władimira Warszawskiego). *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 24: 2019 [nr] 1 s. 63–74, streszcz. ang.

3238. WITKOWSKI Igor: Nowa prawda o Wunderwaffe. Awangardowa technika Trzeciej Rzeszy. Wyd. 3, popr. i rozsz. Warszawa 2019 WIS-2 4° ss. 351, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2011.

3239. WOJNY i konflikty zbrojne po 1945 roku. Zbiór studiów. T. 5. Pod red. Grzegorza Kotlarza i Łukasza Nadolskiego. Bydgoszcz 2018 Muzeum Wojsk Łądowych 8° ss. 605, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Bilski Jacek: Eskadra lotnicza w grupie operacyjnej „Wisła” (przykłady wykonanych zadań bojowych od kwietnia do lipca 1947 r.) s. 11–23; Mazurek Wojciech: Cieśniny czarnomorskie w planowaniu wojennym po II wojnie światowej s. 25–59; Lizut Janusz, Lizut Małgorzata: Zwierzęcy wojownicy – zwierzęta w armiach świata po 1945 roku s. 61–89; Taras Piotr: K-9. Czworonożni żołnierze USA na wojnie 1945–2015 s. 91–138; Rudowicz Marcin: Wspomnienia mł. chor. rez. Tadeusza Wąsowskiego, kierowcy szefa I zmiany misji polskiej w Komisji Nadzorczej Państw Neutralnych w Korei s. 139–173; Słowiak Jarema: Upadek obozu Sił Specjalnych w Lang Vei 7 lutego 1968 roku s. 175–192; Rybak Robert: Zadania komponentu morskigo w strategiczno-operacyjnym ćwiczeniu Zjednoczonej Floty Bałtyckiej Układu Warszawskiego „Lato 68” s. 193–220; Tym Juliusz S[tanisław]: Charakterystyka wojskowo-geograficzna obszaru

Wzgórz Golan jako teatru działań wojennych Izraela w wojnie Yom Kippur w 1973 roku s. 221–243; Przybyło Łukasz: Bój o Chińską Farmę w dniach 15–17 października 1973 roku i forsowanie Kanału Sueskiego przez armię izraelską s. 245–299; Centek Jarosław: 890 Batalion Spadochronowy w walce o Chińską Farmę s. 301–317; Nadolski Łukasz Mamert: Bitwa powietrzna w rejonie Deversoir – działania lotnicze nad przepławą przez Kanał Sueski (16–22 października 1973 r.) s. 319–349; Benken Przemysław: Doktryna wojenna Chińskiej Republiki Ludowej w wybranych dokumentach polskiej dyplomacji z lat 80. XX wieku s. 351–368; Zielonka Zbigniew: Ochrona wojsk i ludności cywilnej w warunkach użycia broni jądrowej s. 369–405; Pastuszewski Stefan: Pogromy jako ogniwo pelzającej wojny hybrydowej na Bałkanach od 1999 roku. Przypadek Kosowa s. 407–428; Siuda Dariusz: II wojna libańska 2006 – przebieg działań oraz wnioski i doświadczenia z konfliktu s. 429–503; Kubiak Krzysztof: Operacja „Helpen Fren”. Australijska interwencja i działania stabilizacyjne na Wyspach Salomona (2003–2017) s. 505–543; Kryger Zdzisław: Incydenty morskie w Zatoce Perskiej jako czynnik zagrożenia bezpieczeństwa s. 545–567; Gliniecki Tomasz: Wojny pomnikowe – czy polsko-rosyjski spór o pamięć jest elementem niewypowiedzianego konfliktu? s. 569–588; Więcek Wojciech [Robert]: Taktyka wojsk lądowych we współczesnych operacjach militarnych s. 589–605.

T. 1. 2015.

3240. WOJNY I konflikty zbrojne po 1945 roku. Zbiór studiów. T. 6. Pod red. Wojciecha Bartosza i Łukasza Nadolskiego. Bydgoszcz 2019 Muzeum Wojsk Lądowych 8° ss. 510, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Głogowski Aleksander: Wojna indyjsko-pakistańska 1947, 1965 i 1971 roku oraz na początku XXI wieku jako przykład konfliktu asymetrycznego s. 7–28; Arbus Marcin: Francis Gabreski [1919–2002] i wojna w Korei s. 29–43; Rudowicz Marcin, Giers Tomasz: Wspomnienia prof. dr. hab. med. Bronisława A. Zachary – felczera z polskiego szpitala polowego w Korei Północnej w 1953 roku s. 45–74; Kubiak Krzysztof: Portugalska próba uchwycenia inicjatywy w wojnie partyzanckiej. Operacja „Triente” (styczeń–kwiecień 1964 roku) s. 75–103; Benken Przemysław: „Walka o pokój” w Indochinach. Wsparcie dla Demokratycznej Republiki Wietnamu udzielone przez Polską Rzeczpospolitą Ludową w najgorszych latach II wojny indochińskiej s. 105–129; Taras Piotr: Wietnam LRRP [Long Range Reconnaissance Patrol]. Oddział dalekiego rozpoznania Armii USA w wojnie wietnamskiej s. 131–213; Przybyło Łukasz: Walczyć nie umieli, ale bić się chcieli. Armia syryjska podczas wojny Jom Kippur 1973 roku s. 215–244; Centek Jarosław: Zagłada Brygady Barak (6–7 października 1973) s. 245–265; Kubiak Krzysztof: Gerald Vincent Bull [1928–1990] i irackie „superdziało” s. 267–288; Zielonka Zbigniew: Problematyka likwidacji skutków uderzeń jądrowych w polskiej myśli wojskowej s. 289–314; Mazurek Wojciech: Cieśniny czarnomorskie w planowaniu wojennym po II wojnie światowej. Cz. 2: Charakterystyka wojskowo-geograficzna cieśnin, aktywność sił NATO i ZSRR w regionie s. 315–337; Jasiński Grzegorz: Wybrane doświadczenia i wnioski z udziału Polskiego Kontyngentu Wojskowego w operacji stabilizacyjnej w Iraku 2003–2008 s. 339–353; Kryger Zdzisław: Działalność sił morskich na wodach Jemenu jako czynnik zagrożenia bezpieczeństwa s. 355–376; Nadolski Łukasz Mamert: Analiza strat czołgów T-90 i Leopard 2A4 podczas wojny domowej w Syrii w latach 2016–2017 s. 377–400; Siuda Dariusz: Operacja „Serval” – francuska interwencja w Mali w latach 2013–2014 s. 401–475; Gliniecki Tomasz: „Obraz wroga” we współczesnych rosyjskich mediach wojskowych s. 477–510.

T. 1. 2015.

3241. WOŁKONOWSKI Jarosław: Komunistyczna Partia Litwy w latach przełomu

1988–1990. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 211–229, streszcz. ang.

3242. ZANIM upadł mur berliński. Węgry, Czechosłowacja i Polska wobec uchodźców z komunistycznej NRD w 1989 r. Pod red. Jana Drausa i Macieja Szymanowskiego. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 193, nlb. 2, il. (Biblioteka Wyszehradzka; t. 2).

Z treści: Draus Jan, Szymanowski Maciej: Wstęp s. 5–7; Draus Jan: W drodze do wolności. Europa Środkowa w 1989 r. z perspektywy 30-lecia s. 9–66; Terlecki Ryszard: Polski początek. Przełom czy zmarwno okazja? s. 67–84; Galij-Skarbińska Sylwia, Polak Wojciech: Na Zachód przez Warszawę. Uczestki obywateli Niemieckiej Republiki Demokratycznej w 1989 r. na Zachód przez terytorium Polski s. 173–189.

Toż w jez. ang.: Before the Berlin wall fall. Hungary, Czechoslovakia and Poland towards the refugees from the East Germany in 1989. Warszawa 2019 ss. 197, nlb. 2, il.

Z treści: Draus Jan, Szymanowski Maciej: Foreword s. 5–7; Draus Jan: Roads to freedom. Central Europe in 1989 s. 9–67; Terlecki Ryszard: Polish beginnings. A breakthrough or a missed opportunity? s. 69–87; Galij-Skarbińska Sylwia, Polak Wojciech: Westward through Warsaw... East German citizens fleeing to the West via Poland in 1989 s. 177–193.

3243. ZAWODNA-STEPHAN Marta: Ne-crocommunitas. Badanie obozów koncentracyjnych w fazie przejściowej. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 2 s. 39–59, streszcz. ang.

Lata 1944–1945.

3244. ZDANOWICZ Mieczysława: Obywatelstwo w kontekście zmian terytorialnych przyjętych w traktacie wersalskim. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 1 s. 169–179, streszcz. ang.

3245. ZECHENTER Anna: Zmowa 1939. Pakt Stalin-Hitler. Kraków 2019 IPN–KSZpNP 8° ss. 111, il., mapy.

Toż. Wyd. 2. Kraków 2019.

Pakt Ribbentrop-Mołotow.

3246. ZEMSZAŁ Piotr: Počemu ne bylo „čistogo socialističeskogo realizma”? O grázi i čistote v sovetskom ideologičeskom diskurse o kul'ture rannego hruševskogo vremeni. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 295: Studia Russologica. [T.] 12: 2019 s. 49–58, streszcz. ang.

3247. ZESSIN-JUREK Lidia: The ebbs and flows of the Holocaust and the Gulag memory in EU-rope. Memory dynamics in national and transnational contexts. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 40: 2018 nr 3 s. 87–103, streszcz. ang.

3248. ZIELIŃSKA Julita: Ruska (russkaâ) czy rosyjska (rossijskaâ), czyli dylematy rosyjskiej polityki historycznej. *Polski Przegląd*

Stosunków Międzynarodowych. [T.] 7: 2017 s. 89–112, streszcz. ang.

3249. ZMIANA ram. Instytucje po 1989 roku w Europie i na Bałkanach. Pod red. nauk. Magdaleny Bogusławskiej, Anny Kobylińskiej, Sylwii Siedleckiej. Warszawa–Kraków 2019 Inst. Sławistyki Zachodniej i Południowej Uniw. Warszawskiego; Libron 8° ss. 393, il., streszcz. ang.

Z treści: Kobylińska Anna: Trajektorie zmiany instytucjonalnej a ruchome archiwa. Rozpoznania słowackie s. 73–102; Gawarecka Anna: Czeska literatura popularna w labiryncie polityki s. 181–201; Taczyńska Katarzyna: Obóz Goli otok jako miejsce i przedmiot działań komemoratywnych s. 225–243; Siedlecka Sylwia: Laboratorium tożsamości. Bułgarski nurt muzyczny „Czałga” w okresie transformacji s. 299–319; Dobiasz-Krysiak Maja: Freedom, community and esoterism. Waldorf school in Poland s. 323–340; Pająk Patrycjusz: Serbia in pornograficznym lustrze s. 365–384.

3250. ŻELICHOWSKI Ryszard: Modelowa okupacja hitlerowska Wielkiej Brytanii w II wojnie światowej. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 27–50, streszcz. ang.

Wyspy Normandzkie.

3251. ŻUREK Piotr: Słowenia pod rządami Tity (1945–1980). W cieniu Jugosławii. Kraków 2017.

Rec.: Wawryszuk Paweł, *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 339–344.

3252. ŻUREK Piotr: Słowenia w walce o niepodległość (1980–1992). Wyjść z cienia Jugosławii. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 289, tabl. 8, il., mapa, streszcz. ang.

D. HISTORIA POLSKI

I. OGÓLNE

1. ŹRÓDŁA

3253. BOROŃ Piotr: Regesty średniowiecznych i wczesnonowożytnych dokumentów ze zbioru fotokopii Oddziału w Gliwicach Archiwum Państwowego w Katowicach. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 16: 2019 s. 11–31, streszcz. niem., ang.

3254. DRUGI sokołowski przegląd prasy, czyli Co o nas pisano... Oprac. Bartosz Walicki. Sokołów Małopolski 2019 MiGBP 8° ss. 160. (Biblioteka Sokołowska. Seria C, Opracowania; nr 11).

Wycinki prasowe, l. 1861–1939.

Poz. pocz. pt. Sokołowski przegląd prasy, czyli Co o nas pisano... Oprac. Bartosz Walicki. Sokołów Małopolski 2018.

3255. GINALSKI Joachim Nałęcz: Sumariusz praw, przywilejów i potwierżeń od najjaśniejszych książąt mazowieckich i od najjaśniejszych królów polskich, miastu Piasecznu i cechowi szewskiemu nadanych. Do dr. podał i komentarzami opatrzył Włodzimierz Bagieński. Piaseczno 2019 Biuro Promocji i Kultury Gm. 8° ss. 32, il., mapa.

Streszczenia aktów i dokumentów dokonane ok. 1803 r.
Dot. l. 1429–1794.

3256. KAZANIA adwentowe. Wyd. Witold Ostafiński i Kazimierz Panuś. Kraków 2019 Unum 8° ss. 553, nlb. 1. (Kazania w Kulturze Polskiej. Edycja kolekcji tematycznych; 5).

Toż plik tekstowy PDF (5,05 MB).
XIII–XXI w.

3257. KAZANIA bożonarodzeniowe. Wyd. Anna Jungiewicz i Kazimierz Panuś. Kraków 2019 Unum 8° ss. 575, nlb. 1. (Kazania w Kulturze Polskiej. Edycja kolekcji tematycznych; 6).

Toż plik tekstowy PDF (25,07 MB).
XIII–XXI w.

3258. KAZANIA patriotyczne. Wyd. Kazimierz Panuś i Marek Skwara. Kraków 2019

Unum 8° ss. 734, nlb. 1. (Kazania w Kulturze Polskiej. Edycja kolekcji tematycznych; 7).

Toż plik tekstowy PDF (6,96 MB).
Lata 1410–2017.

3259. KAZANIA wielkanocne. Wyd. Janusz S. Gruchała i Kazimierz Panuś. Kraków 2019 Unum 8° ss. 566, nlb. 1. (Kazania w Kulturze Polskiej. Edycja kolekcji tematycznych; 4).

Toż plik tekstowy PDF (5,07 MB).
Lata 1303–2017.

3260. NASZE losy. 30 lat Koła Związku Sybiraków w Gorzowie Wielkopolskim. Red. Katarzyna Sanocka-Tureczek. Gorzów Wielkopolski 2019 WiMBP im. Z. Herberta 8° ss. 268, il.

Antologia wspomnień, l. 1940–2018.

3261. PROTOKOŁY posiedzeń Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Tuchowie (1898–1922). Oprac. Mariusz Lesław Krogulski. Warszawa 2019 nakł. aut. 8° ss. 480. (Materiały do Dziejów Tuchowa; t. 8).

3262. PROTOKOŁY posiedzeń Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Tuchowie (1922–1947). Oprac. Mariusz Lesław Krogulski. Warszawa 2019 nakł. aut. 8° ss. 384. (Materiały do Dziejów Tuchowa; t. 9).

3263. PRZYWILEJE, prawa i dokumenty podkrakowskiej wsi Kamień XIV–XVIII wiek. Oprac., przekł. Kazimierz Łatak. Łomianki 2018 LTW 8° ss. 135, nlb. 1, il. (Seria Wydawnicza Instytutu Studiów nad Dziejami i Kulturą Zakonu Kanoników Regularnych w Polsce).

3264. STO dokumentów na stulecie. Wybór dokumentów archiwalnych z zasobu Archiwum Państwowego w Kaliszu. Pod red. Grażyny

Schlender. Kalisz 2019 AP 4° ss. 251, il. (100 Archiwa Państwowe).

XVI–XXI w.

3265. WYPISY historyczne. [Cz. 1]. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 1: 2017 s. 97–112.

Toż. [Cz. 2]. *Tamże*. Nr 2: 2018 s. 106–107.

Toż. [Cz. 3]. *Tamże*. Nr 3: 2019 s. 91–100.

Zawiera dokumenty i wspomnienia związane z Radzanowem i okolicami, od XV do XX w.

3266. WYPISY ks. Władysława Roguskiego z ksiąg ziemskich i grodzkich liwskich z lat 1445–1795. Oprac. Andrzej Marek Nowik. *Rocznik Liwski*. T. 9: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 157–164.

3267. ZNACZĄCA pomoc zbioru dokumentów księdza Józefa Kwołka dla bardziej wiarygodnego poznania i zrozumienia historii Polskiego Narodowego Katolickiego Kościoła w Polsce. Oprac. i wyboru tekstów dokonał

Edward Warchoń. Sandomierz 2019 Wydaw. Dec. 8° ss. 117.

Materiały źródłowe z l. 1928–1945.

3268. ŹRÓDŁA do dziejów regionu kujawsko-pomorskiego. Cz. 1: Średniowiecze. Oprac. Marcin Hlebionek, Krzysztof Kwiatkowski, Waldemar Rozynkowski, Małgorzata Strzelecka, Michał Targowski. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 238, nlb. 1, il. (Region Kujawsko-Pomorski w Przeszłości; t. 5).

Lata 890–1466.

3269. ŹRÓDŁA do dziejów Wydziału Teologicznego w Poznaniu. [Wyd.] Maciej Szczepaniak; tł. Anna Godzich, Anna Strzelecka. Poznań 2019 UAM. Wydz. Teol. 8° ss. 835, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Tyt. równol.: Sources for the history of the faculty of theology in Poznań.

Lata 1918–2001.

2. OPRACOWANIA

a) Historia Polski

3270. BIESZK Janusz: Starożytne królestwo Lehi. Kolejne dowody. Warszawa 2019 Bellona 8° ss. 486, nlb. 2.

Lata 2078 p.n.e.–1370.

3271. BREAKING empires, making nations? The First World War and the reforging of Europe. Richard Butterwick-Pawlikowski, Quincy Cloet, Alex Dowdall (editors). Warsaw 2017 Natolin European Centre; College of Europe 8° ss. 319, il.

Z treści: Sysyn Frank: The war through the eyes of a Ukrainian cleric and activist. The diary of Mykhailo Zubrytsky. [Dot. m.in. Polski] s. 124–153; Nowak Andrzej: Eastern European geopolitical shifts and the British imperial imagination 1914–1919. From Balfour to Mackinder and back again s. 171–202; Boysen Jens: Post-war in the province. Germany's defeat and revolution and the German-Polish struggle over their strategic borderlands (West Prussia, Greater Poland, Upper Silesia) 1918–1922 s. 235–262.

Rec.: Górny Maciej, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 1 s. 175–179.

3272. CIVIS Colensis. Księga dedykowana Kazimierzowi Kasperkiewiczowi w 90. rocznicę urodzin. Pod red. Piotra Gołdyna. Koło 2019 Urząd Miejski; Presilo Studio R. i P. Andre S.C. 8° ss. 170, il., mapy.

Treść: Gołdyn Piotr: Wstęp s. 8–9; Kowalska Aleksandra: Rys biograficzny i bibliograficzny Kazimierza Kasperkiewicza [ur. 1929] s. 11–23; Sitnik Aleksander Krzysztof: Losy prowincji wielkopolskiej bernardynów pod rządami pruskimi w latach 1772–1841 s. 24–62; Grzanka Małgorzata: „Gawędy

i notatki z podróży” Oskara Flatta – dziewiętnastowieczny zapis podróży na pogranicze Kujaw, Mazowsza i Wielkopolski s. 63–76; Kaszyński Mariusz: Waclaw Kurnatowski [1855–1922] – pierwszy starosta kolski po odzyskaniu niepodległości przez Polskę s. 77–91; Racinowski Dariusz: Życie brdowskiej parafii w latach 1927–1939 w świetle lokalnej prasy s. 92–109; Gołdyn Piotr: Fragment z dziejów szkoły powszechnej w Grzegorzewie w świetle zachowanej księgi protokołów rady pedagogicznej z lat 1928–1933 s. 110–120; Grzanka Bartłomiej: Żydy pochodzący z Dąbia – więźniowie getta ozorkowskiego w 1940 r. s. 121–127; Wąsowicz Piotr: Beatyfikacja sługi bożego Ojca Krzysztofa Olzszewskiego. [Proces wszczęty w 2018 r.] s. 128–134; [Rozenal Fajwisz:] Kolscy Żydy po drugiej wojnie światowej w świetle relacji Fajwisza Rozenala. [Wyd.] Przemysław Nowicki s. 135–142; Gańczyk Barbara: Kłodawscy fotografowie. [XIX–XXI w.] s. 143–161; Kielbasa Bartosz: Odnajdywanie korzeni, upamiętnienie oraz zachowanie wielokulturowej tożsamości w powiecie kolskim. Wizyta rodziny Albrecht w Wielkopolsce wschodniej. [Rok 2018] s. 163–170.

3273. CZŁOWIEK a historia. T. 4. Red. Dominika Juszczak, Janusz R. Budziński. Piotrków Trybunalski 2017 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. UJK. Filia; Studenckie Koło Historyków Klio; Wydaw. UJK w Kielcach. Filia 8° ss. 122, nlb. 1, streszcz. ang.

Materiały z XIV Studencko-Doktoranckiej Konferencji Naukowej.

Z treści: Czacak Karina: Istota paleolitycznej sztuki naskalnej i jej znaczenie w dziejach ludzkości – zarys problematyki s. 7–20; Mrozińska Agnieszka: Pomniki przeszłości. Historia „zapisana” w murach. [Budynki użyteczności publicznej w Piotrkowie Trybunalskim, XVI–XVIII w.] s. 21–28; Juszczak Dominika: Zmierzech caratu – rewolucja lutowa w Rosji s. 29–43; Jedynak Iwona: Pierwsze damy Polski. Wizerunek i rola prezydentowych na przestrzeni lat. [Lata 1922–2017] s. 45–60; Majewska Ludwika: Wojskowa Służba Kobiet na terenie Obwodu Armii

Krajowej „Rajski Ptak” podczas II wojny światowej. [Radzymin] s. 61–70.

T. 1. Piotrków Trybunalski–Zelów 2015.

3274. EUROPA Środkowa i Wschodnia w historii i „historiach” historyków. Red. nauk. Rafał Dymczyk, Igor Krywoszeja, Norbert Morawiec. Humań–Poznań–Częstochowa 2017 PTH Oddz. w Częstochowie plik tekstowy PDF (5,24 MB). (Rozdroża; t. 4).

Dostępne online.

Z treści: Salata Oksana: Informacyjno-propagandists'ka politika radnäs'kogo režimu w Galičini 1939–1941 rr. s. 25–34; Terszak Rafał: Konsekwencje i skutki XX Zjazdu KPZR w zmianach politycznych i społecznych w Polsce. [Rok 1956] s. 35–53; Sliž Natallá Uladzimirauina: Dzejnasc' suda garadzinskaga vojta ũ 1660–1676 gg. s. 77–94; Stroynowski Andrzej: Parlamentarzyści Rzeczypospolitej – przeszkody na drodze ku wspólnocie. [Lata 1569–1795] s. 95–111; Cierpiał Marta: Polska prasa prowincjonalna województwa kieleckiego w latach 1918–1939 s. 113–124; Studnicka-Mariańczyk Karolina: Dzieje powojenne więzienia w Sieradzu. [Lata 1945–2012] s. 125–135; Kopera Łukasz S.: Wychowawca prymasa – ks. haremistrz Antoni Bogdański [1891–1938] z Maluszyna w świetle wspomnień sługi Bożego Stefana kard. Wyszyńskiego s. 175–189; Sinkevych Nataliia: Searching for the truth. Ruthenian land, people, and language in John Herbinus' „Religiosae Kijovienses Cryptae” (Jena 1675) s. 203–215; Stepančuk Ūrij: Obraz Bogdana Hmel'nic'kogo piśła perečslavs'ko-moskovs'kogo dogovoru u súčasnyj ukrnäs'kij ta pol's'kij istoriografii s. 265–276; Morawiec Norbert: Kłobuk i kontusz. Polsko-katolicka „reakcja” wobec zjednoczenia unitów z prawosławiem okresu Katarzyny II w podręcznikach do historii ruskiej/rosyjskiej cerkwi s. 277–301; Morozova Ol'ga: Problema ukrnäs'koj movi v ukrnäs'kij ta pol's'kij istoriografii s. 321–333.

3275. EUROPA Środkowa i Wschodnia w refleksjach humanistów. Red. nauk. Rafał Dymczyk, Igor Krywoszeja, Norbert Morawiec. Humań–Poznań–Częstochowa 2016 PTH Oddz. w Częstochowie plik tekstowy PDF (3,98 MB). (Rozdroża; t. 3).

Dostępne online.

Z treści: Milik Katarzyna: Karol Boscamp-Lasopolski – cudzoziemiec w służbie Stanisława Augusta Poniatowskiego s. 13–25; Tichomirow Andrzej: Pedagogika a polityka. Edukacja i zadania rusyfikacji w „Kraju Zachodnim” (na podstawie listów księcia Władimira Mieszczerskiego 1869 r.) s. 27–39; Ficik Igor: Pol's'ki nacjonal'ni povstannä XIX stolittä v dzerkalli memuariv súčasnikiv na storinokh časopisu „Kievskaa Starina” s. 41–60; Studnicka-Mariańczyk Karolina: Być ziemianinem... Przyczynek do charakterystyki ziemiaństwa polskiego XIX wieku s. 93–105; Morawiec Norbert: Historia a dziedzictwo Zachodniorusów. Bractwa cerkiewne w działalności Michaiła Kojalowicza we współczesnej historiografii Europy Środkowej i Wschodniej s. 107–122; Kopera Łukasz S.: Kanonicy regularni laterańscy na pograniczu polsko-ruskim – od klasztoru do prowincji s. 133–148; Melnyk Marek: Idea patriarchatu na ziemiach ruskich I Rzeczypospolitej. Historia i współczesność s. 149–168; Stecik Ūrij: Formuvannä hristiäns'koj duhovnosti v učnivs'kij spil'noti umans'kogo vasilians'kogo kolegiumu (1765–1816 rr.) s. 185–192; Bezpala Natalia: Zapozičennä z pol's'koj movi v sistemii moral'no-etičnoj lėksiki ukrnäs'koj movi XVI–XVII st. s. 195–202; Zelins'ka Oksana: Vidobražennä ukrnäs'ko-pol's'kih kul'turnih zv'żkiv u pedagogičnij lėksiki ukrnäs'koj movi XVI–XVII st. s. 203–213; Morozova Ol'ga: Ruh za ukrnäs'zaciu osviti na ukrnäs'kih zemläh (kince' XIX – počatok XX st.) u rečepciä ukrnäs'kih i pol's'kih učenin s. 231–251.

3276. FROST Robert [I.]: Oksfordzka historia Unii Polsko-Litewskiej. T. 1: Powstanie i rozwój 1385–1569. Przeł. Tomasz Fiedorek. Poznań 2018.

Rec.: Kempa Tomasz, *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 4 s. 252–261.

3277. GIERGIELEWICZ Jerzy: Zarys dziejów grodów kazimierzowskich. (Cz. 18). *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 22: 2019 s. 82–92.

Wąwolnica, Wieliczka, Wieluń i Wiślica.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 2: 2009.

3278. GNAUCK Gerhard: Polen verstehen. Geschichte, Politik, Gesellschaft. Stuttgart 2018 Glett-Cotta 16° ss. 318, nlb. 2, mapy.

Rec.: Wiśniewska Monika: Dlaczego Polacy wciąż wracają do historii? *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 183–193.

3279. GRANICE i pogranicza. Red. nauk. Piotr Guzowski, Marzena Liedke, Wojciech Walczak. Białystok–Warszawa 2019 PTH 8° ss. 355, nlb. 1, il. PTH. (Studia; 2).

Materiały z konferencji nauk., Białystok, 14–16 VI 2018 r.

Treść: Granice i pogranicza. Historia i współczesność s. 9–10; Sianko Przemysław: Rozgraniczenie mazowiecko-litewskie z 1358 r. – nowe spojrzenie s. 11–46; Grodzki Jakub: Czynniki wpływające na organizację dystryktu podlaskiego Jednoty Litewskiej w pierwszej połowie XVII w. 47–61; Marozava Svätłana: Berascejskaä carkoünaä uniä 1596 g. äk z'äva kul'turna-cywilizacyjnaga pamežža s. 63–77; Buczyło Andrzej: Konwersje wiernych z Kościoła unickiego do Kościoła rzymskokatolickiego na terenie Podlasia i powiatu brzeskolitewskiego w XVIII w. – wybrane przykłady s. 79–95; Rączka-Jeziorska Teresa: Migracje zarobkowe czy intelektualne? Przykład guwernerów na dworach dawnych Inflant Polskich (XVIII–XIX w.) s. 97–110; Kozłowska-Szyce Monika: Przybysze spoza granic miasta na kartach najstarszych białostockich ksiąg miejskich s. 111–123; Danieluk Janusz: Strategie polityki narodowościowej na pograniczu polsko-litewskim. Prawne regulacje związane z obrotem nieruchomości ziemskimi w drugiej połowie XIX w. s. 125–173; Varonič Tat'äna: Ėkonomičeskie prestupleniä v gorodach Belarusi vo vtoroj polovine XIX – načale XX vekov s. 175–196; Łatyszczek Oleg: Wschodnia granica Zachodu s. 197–212; Golak Artur: Przebieg mobilizacji w 1914 r. w oczach społeczeństwa Królestwa Polskiego (na podstawie źródeł memuarystycznych) s. 213–226; Marozau Šarģej: Apošni z Magikan gistarčynaj Litvy s. 227–234; Łopatecki Karol: Kariiera wojskowa Felicjana Pawłaka (1934–1947) s. 235–258; Zygłewski Zbigniew: Polskie znaki graniczne na granicy polsko-radzieckiej z lat 1946–1949 s. 259–294; Stravinskienė Vitalija: Wymiana, której nie było. Migracje między Litwą a Polską w latach 1944–1947 s. 295–307; Kasperavičius Algis: Relacje litewsko-polskie w ostatnich dziesięcioleciach zależności Litwy s. 309–315; Sadowska Joanna: Rzeczywistość polsko-radziecka bezpośrednich kontaktów transgranicznych w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX w. s. 317–339; Goworko-Składanek Beata: Podjownä pamieć – zbrodnia na Wołyniu w świetle ogólnopolskich badań sondażowych przeprowadzonych przez CBOS w latach 2003–2018 s. 341–356.

3280. HERITAGE and society. Ed. by Robert Kusek and Jacek Purchla. Kraków 2019 International Cultural Centre 8° ss. 485, nlb. 3, il. (Heritage Forum of Central Europe; 4).

Z treści: Kusek Robert, Purchla Jacek: Heritage and/or society s. 9–11; Paradowska Aleksandra: The dissonant heritage of Nazi architecture in Poznań. The case of the Imperial Castle in Poland. [Zamek w Poznaniu] s. 63–80; Muchowski Jakub, Szczepan Aleksandra: The afterlife of killing sites. Vernacular practices of memory in Poland s. 81–97; Staniawska Anna: Translating fortified landscape heritage to the public. Dilemmas on rehabilitation, popularisation, and conservation methods s. 189–204; Hoppadietz Ralf, Reichenbach Karin: Nationalist appropriations of open-air museums and prehistory re-enactment in Germany and Poland. Past and current trends of the politicisation of archeological heritage s. 207–232; Lupienko Aleksander: Architectural heritage and nation building in the Kingdom of Poland and Galicia before 1914 s. 233–248; Rawicka Anna: New suggestions of interpretation and activation of post-industrial urban landscape of Łódź. In defence of authenticity s. 317–334; Bichta Ewa: Funeral rituals in village communities as intangible cultural heritage s. 461–473.

3281. HISTORIA, ludzie i miejsca. Księga pamiątkowa Profesora Henryka Gapskiego. Red. Robert Kozyski. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 811, il., mapy. KUL Jana Pawła II.

Z treści: Charzyńska-Wójcik Magdalena: O dwóch (nie)podobnych przekładach psalterza. [Psalterz Dawidów w przekładach Johna Carylla i Davida Nairne'a oraz Walentego Wróbla] s. 123–139; Chomentowska Edyta: Katolicki Uniwersytet Lubelski i jego środowisko na lamach „Kroniki Diecezji Przemyskiej” w latach 1918–1939 s. 141–149; Duch Olech: Przywileje fundacyjne dla żeńskich monasterów eparchii lwowskiej i przemyskiej w okresie nowożytnym s. 163–170; Gach Piotr Paweł: Edukacja dziewcząt na ziemiach polskich pod koniec XVIII i na początku XIX wieku s. 183–202; Gapski Marcin Henryk: Czy historykowi wypada łowić ryby? Kilka wędkarskich uwag na marginesie „Roczników” Jana Długosza s. 225–231; Gapski Ryszard: Programy ikonograficzno-treściowe wnętrz kościołów zakonnych na terenie Zakopanego s. 233–265; Gąsiorowska Patrycja: Trudne sąsiedztwo. Przyczynek do dziejów klarysek i jezuitów w Krakowie w XVII wieku s. 267–275; Gmiterek Henryk: Dystrykt lubelski małopolskiej prowincji Kościoła ewangelickiego za dwu ostatnich Wazów (1632–1668) s. 277–287; Grzebiń Ludwik: Polskie Loreto w Chodlu koło Lublina w XVII i XVIII wieku s. 289–296; Hlaváček Petr: „Gloria Polonorum”. Český vikariát františkánů-observantů a polská otázka s. 297–300; Januszek-Sieradzka Agnieszka: Rozwój sieci parafialnej we wszach królewskich lokowanych w wiodach Wisły i Sanu w drugiej połowie XVI wieku s. 317–328; Kaczmarek Krzysztof: Kilka świadectw święceni duchownych z diecezji poznańskiej z XV i XVI wieku. [Zawiera też świadectwa z l. 1492–1540] s. 329–336; Klebowicz Grzegorz: Klasztory w przestrzeni miejskiej Przemysła od średniowiecza do lat osiemdziesiątych XVIII stulecia s. 343–362; Kochanek Piotr: Rzymśka latarnia morska? w Dover na tzw. mapie Richarda Gougha s. 363–376; Kopiec Jan: Zakony w diecezji wrocławskiej w świetle relacji „ad limina Apostolorum” z 1913 roku s. 377–383; Kozyski Robert: O geografii historycznej Kościoła w KUL s. 385–392; Kublicki Rafał: Skład osobowy konwentu bernardynów w Nowem nad Wisłą w świetle raportów personalnych dla rekcji kwidzyńskiej z lat 1788–1812 s. 393–407; Kuklo Cezary: Kościelne spisy wiernych jako źródło do badań nad modernizacją społeczeństwa polskiego w XIX wieku s. 409–417; Kumor-Mielnik Joanna: Subwencjonowanie przez państwo odbudowy kościołów i budynków parafialnych w diecezji lubelskiej po I wojnie światowej, na przykładzie Lublina i Chelma (na podstawie akt Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Warszawie) s. 419–432; Mazurek Urszula Małgorzata: Fundator – uczyony w polskim malarstwie tablicowym. Zagadnienia wybrane s. 439–466; Mielnik Sławomir: Struktura terytorialna Kościoła ewangelicko-augsburskiego, ewangelicko-metodystycznego

i ewangelicko-reformowanego w Polsce s. 467–484; Miławicki Marek: Prowincjałowie dominikańskiej Prowincji Galicji i Lodomierii św. Jacka. Prolegomena do badań prozopograficznych s. 485–517; Mirek Agata, Nicińska Olga: Zakony i zgromadzenia zakonne żeńskie w archidiecezji i (archi)diecezji lubelskiej w latach 1426–2018 s. 519–535; Mironowicz Antoni: Parafie prawosławne na terenie województwa ruskiego w drugiej połowie XVI wieku s. 537–543; Musiał Jan: Stanisława Orzechowskiego principia ustrojowe sztuczności wysłowione s. 545–551; Nabywaniec Stanisław: Römisch-katholische Kirche in dem österreichischen Teilungsgebiet Polens (1772–1918) s. 553–559; Polaczek Janusz: Dexter a domini percussit inimicum. Wyobrażenia plastyczne Jana III Sobieskiego jako rycerza chrześcijańskiego wobec tradycji heroicznego obrazowania s. 577–611; Popek Leon: Martyrologia duchowieństwa diecezji łuckiej w okresie II wojny światowej 1939–1945 s. 613–623; Pruck Roland: Od delegatury arcybiskupiej do prałatury pińskiej. Struktury kościelne w Niemczech na Pograniczu wielkopolsko-pomorskim w latach 1920–1945 s. 625–635; Puciłowski Józef: Cztery dni prymasa Węgier kardynała Józsefa Mindszentyego s. 637–639; Rolska Irena: Fundacje artystyczne ks. Andrzeja Tarło (ok. 1580–1642), kanonika krakowskiego, dziekana opatowskiego i proboszcza tarnowskiego s. 641–652; Rozyński Waldemar: Błogosławiony Jan z Łobdowa [1215–1264] – życie, kult, patronat s. 653–662; Sieradzan Wiesław: Ericha Keysera (1893–1968) wkład w rozwój wiedzy o historii kartografii miast Prus Wschodnich i Zachodnich s. 663–671; Sitnik Aleksander Krzysztof: Kasata klasztoru bernardynów w Łowiczu s. 673–683; Sroka Stanisław A.: Nieznane związki Andrzeja Stadnickiego, kasztelana sanockiego (†1551) z węgierskimi Drugetami s. 685–690; Stępień Stanisław: Między Wschodem a Zachodem. Likwidacja i odrodzenie Kościoła grekokatolickiego na Słowacji s. 691–706; Surdacki Marian: Handlarze i kupcy w staropolskim Urzędowie s. 707–716; Szeinke Anzelm Janusz: Ojciec Franciszek Ponikowski [1835–1920] OFM i ojciec Roman Jarzeński [1833–1920] OFM – ostatni reformaci klasztoru we Włocławku s. 717–725; Tomczak Salezy Bogumił: Niższe seminaria duchowne w Prowincji Wniebowzięcia NMP Zakonu Braci Mniejszych w Polsce s. 727–738; Walkusz Jan: Pięć lat w Midland (Kanada, Ontario) jako forma integracji Polonii kanadyjskiej s. 739–746; Wąsowicz Henryk: Kilka technik liczenia komputystycznego mistrzów krakowskich s. 755–770; Wrzeszcz Maria: O Matce Bożej od Wypuku Niedwielników. [Obrzez] s. 771–776; Wyrwa Andrzej [Marek]: „Medycyna duchowa” na morowe powietrze s. 777–795; Ziółek Ewa M.: Ignacego Raczynskiego „List o znacności religii Jezusa Chrystusa i o jej szacunku” – jeden czy w trzech częściach s. 797–806; Zombori István: A Czestochowai Szűz Mária tisztelete Szegeden a Ferences templomban s. 807–811.

3282. JUGOSLAWIJA i Poljska. Odnosi u XX wieku. Międzynarodni tematski zbornik radova. Urednici Momčilo Pavlović, Andrej Začmiński, Nebojša Stambolija; prevod Gordana Đurđev-Malkiewicz, Miloš Zečević, Justyna Gluba. Beograd–Biłgość 2019 Inst. ze savremenu istoriju; Inst. Historii i Stosunków Międzynar. UKW 8° ss. 403, nłb. 2, il., streszcz. ang., pol. Inst. ze savremenu istoriju. (Biblioteka Zbornici Radova).

Tyt. równol.: Jugosławia i Polska. Stosunki w XX wieku. Yugoslavia and Poland. Relations in the XX Century. International thematic collection of papers.

Materiały z konferencji nauk., Belgrad, 27–28 IX 2018 r.

Treść: Pavlović Momčilo, Začmiński Andrej, Stambolija Nebojša: Predgovor s. 13–14; Pavlović Momčilo, Začmiński Andrej, Stambolija Nebojša: Przedmowa s. 15–16; Pavlović Momčilo, Začmiński Andrej, Stambolija Nebojša: Preface s. 17–18; Rypel Agnieszka: Slika unutrašnjih političkih odnosa

u Kraljevini SHS (na osnovu "Dnevnika Bidgogskog" 1918–1928) – naučno istraživanje s. 19–30; Teodosić Dragan: Prenos posmrtnih ostataka generala Jozefa Bema/Murat-paše preko teritorije Kraljevine SHS 1929. godine s. 31–40; Simić Bojan: Poljska i Poljanci u izveštajima dopisnika "Politike" Grge Zlatopera (1936–1939) s. 41–52; Kale Slaven: Hrvatski odjeci pripojenja čehoslovačkog dijela Cieszynske Šleske Poljskoj 1938 s. 53–70; Omerović Enes S.: Jan Konopka – posljednji hajduk "Male Evrope" s. 71–84; Miličić Ratimir: Poljski državljani dobitnici jugoslovenskih odlikovanja između dva svjetska rata s. 85–96; Mitić Srdan: Jugoslovensko poslanstvo u Varšavi između dva svjetska rata s. 97–112; Miličević Nataša: Odnos nemačkih okupacionih vlasti prema poljskoj i srpskoj inteligenciji 1941–1944: uporedna analiza s. 113–126; Tebinka Jacek: Desant na Balkanu i učesće Poljaka u operacijama SOE. Najkraći put do oslobođenja Poljske. Stvarnost ili mit? s. 127–136; Wolsza Tadeusz: Slika političkog života u Jugoslaviji – stav poljske političke emigracije u Velikoj Britaniji iz 1945. godine s. 137–146; Wawryszuk Paweł: Jan Karol Vende [1910–1986]. Prvi ambasador Narodne Republike Poljske u Jugoslaviji s. 147–158; Bielićki Paweł: Spoljna politika Jugoslavije u razdoblju 1948–1956. iz ugla poljske političke emigracije u Londonu s. 159–174; Lukanc Maja: Poljski odgovor na početak jugoslovenskog sukoba sa Informbiroom s. 175–186; Cvetković Srdan: Struktura ibeovaca u Jugoslaviji s posebnim osvrtnom na Poljake na Golom otoku s. 187–198; Zaćmiński Andrzej: Operativno i fizičko osiguranje bezbednosti poseta Josipa Broza Tita (1946–1975) s. 199–214; Gašić Ranka: Saradnja jugoslovenske i poljske automobilske industrije tokom 1960-ih i 1970-ih godina s. 215–228; Cvetković Vladimir Lj.: Delegacija PURP na VIII kongresu SKJ 1964. godine. [Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, Związek Komunistów Jugoslavii] s. 229–242; Kosman Michał M.: Politika Nemačke Demokratske Republike prema Jugoslaviji za vreme vladavine Valtera Ulbrichta s. 243–256; Gatalović Miomir: Jugoslovenska percepcija Petog kongresa Poljske Ujedinjene Radničke Partije 1968 s. 257–274; Bogetić Dragan: Pogled iz Beograda na burna zbivanja u Varšavi početkom 70-ih godina prošlog veka s. 275–286; Selinić Slobodan: Odnosi između Saveza pisaca Jugoslavije i Poljske 1955–1980: stručna saradnja i politički nesporazumi s. 287–300; Stambolija Nebojša: Jugoslovensko-poljski odnosi u 1986. godini s. 301–316; Biegański Zdzisław: Jugoslavija i poljsko-jugoslovenski kontakti u Poljskoj filmskoj hronici 1944–1994 s. 317–330; Zielinski Marek [rzegorz]: Sedišta jugoslovenskih diplomatskih i konzularnih predstavništava u Varšavi u XX i na početku XXI veka s. 331–344; Maresz Teresa: Budenje osećanja nacionalnog ponosa putem osobe-uzora u poljskim udžbenicima s. 345–358; Świącicka Małgorzata, Peplińska Monika: Slika Jugoslavije u turističkom diskursu. Semantika i aksiologija s. 359–370; Bondžić Dragomir: Lubomir Durković Jakšić [1907–1997] i Poljska s. 371–388; Szatlach Maria Ewa: Regionalna politika u Jugoslaviji i Poljskoj posle Drugog svetskog rata – sličnosti i razlike s. 389–403.

3283. JUGOSLAVIJA i Poljska u XX veku. Međunarodni tematski zbornik radova sa konferencije Jugoslovensko-poljski odnosi u XX veku. Urednici Momčilo Pavlović, Andrzej Zaćmiński, Paweł Wawryszuk. Beograd–Bidgość 2017 Inst. za savremenu istoriju. Društvo Istoričara Srbije „Stojan Novaković”; Inst. Historii i Stosunków Międzynar. UKW 8° ss. 529, nlb. 6. (Biblioteka Zbornici Radova).

Tyt. równol.: Jugosławia i Polska w XX wieku. Międzynarodowa praca zbiorowa z konferencji Stosunki jugosłowiańsko-polskie w XX wieku; Yugoslavia and Poland in the XX century. International thematic collection of papers from conference Yugoslav-Polish relations in the XX century.

Materiały z konferencji nauk., Belgrad, 29–30 IX 2016 r.

Z treći: Ristanović Rade: Jugoslovenska štampa o majsom puču u Poljskoj 1926. s. 41–52; Gulić Milan: Jugoslovenske kraljevske diplomate u Poljskoj 1919–1939. s. 53–74; Bečić Ivan M.: Trgovinski odnosi Poljske i Kraljevine SHS/Jugoslavije 1919–1939. s. 75–96; Bondžić Dragomir: Prosvetna, naučna i kulturna saradnja Kraljevine SHS/Jugoslavije i Poljske između dva svjetska rata s. 97–114; Lis Tomasz Jacek: Delatnost Lige poljsko-jugoslovenskih društava u međuratnom periodu s. 115–128; Simić Bojan: Poseta pukovnika Jozefa Beka Jugoslaviji maja 1936. s. 129–142; Tebinka Jacek: Poljska i Jugoslavija u strategiji delovanja Uprave za specijalne operacije 1940–1945. Sličnosti i razlike s. 143–158; Żurek Piotr: Poljaci u četničkim odredima Draže Mihailovića s. 159–173; Nikolić Kosta, Nebojša Stambolija: Saradnja srpske i poljske antikomunističke emigracije u Velikoj Britaniji posle Drugog svetskog rata s. 175–186; Selinić Slobodan: Restitucija jugoslovenske imovine iz Poljske posle Drugog svetskog rata s. 187–202; Pavlović Momčilo: Rad Društva poljsko-jugoslovenskog prijateljstva 1946–1948. s. 203–225; Biegański Zdzisław: Društvo poljsko-jugoslovenskog prijateljstva 1946–1949 (1951) s. 227–238; Zaćmiński Andrzej: Politička i propagandna aktivnost jugoslovenske informbirovske emigracije u Poljskoj 1948–1956. s. 239–257; Miličić Ratimir: Pristupanje Jugoslavije i Poljske Savetu Evrope. Sličnosti i različnosti s. 259–281; Bogetić Dragan: Jugoslavija i „Plan Rapacki”. Prilaz Jugoslavije i Poljske pitanju bezbednosti u Evropi s. 283–299; Dimić Ljubodrag: „Plan Gomułka” i stavovi jugoslovenskog državnog i partijskog vrha o pitanju evropske bezbednosti 60-ih godina XX veka s. 301–321; Cvetković Vladimir Lj.: Jugoslovensko-poljski partijski odnosi u svetlu VII kongresa Saveza komunista Jugoslavije s. 323–336; Wawryszuk Paweł: Poljsko-jugoslovenski odnosi 1968. godine s. 337–347; Zacharias Michał Jerzy: Putevi i bespuća revolucionarne misli. Slučaj Jana Vaclava Mahajskog i Milovana Đilasa s. 349–374; Cvetković Srdan: Disidenti i otpor komunističkom režimu u Srbiji (Jugoslaviji) i Poljskoj 1953–1989. s. 375–398; Szczutkowska Joanna: Uticaj događaja iz 1968. u Poljskoj i Čehoslovačkoj na poljsko-jugoslovensku kulturnu saradnju s. 399–411; Szatlach Maria Ewa: Turistička trgovina između građana Poljske i Jugoslavije 70-ih i 80-ih godina XX veka s. 413–428; Kosman Mihal M.: Savezna Republika Nemačka i raspad Jugoslavije s. 429–446; Živković Milutin: Pobratimski gradovi Loznica i Plock 1968–1991 s. 447–464; Rypel Agnieszka: Multikulturalnost kao smisao postojanja? O nacionalnom identitetu jugoslovenskog pisca Ive Andrića s. 465–479; Wolsza Tadeusz: Sa sportom na ratnoj nozi. Odnos komunističkog establišmenta u posleratnoj Poljskoj, Srednjoj i Istočnoj Evropi prema raznoj sporta i fizičke kulture (izabrani primeri) s. 497–511; Bujwid-Kurek Ewa: Bilateralni ugovori u odnosima Republike Poljske i postjugoslovenskih država s. 513–529.

3284. KACZMAREK Hieronim: Polacy i Egipt na przestrzeni wieków. Zapiski, dzienniki, wspomnienia z podróży. Warszawa 2018 Dialog 8° ss. 381, nlb. 1. (Transfer Kultury Arabskiej w Dziejach Polski; t. 7).

Toż plik tekstowy PDF (1,93 MB).

Od XV/XVI w. do 1914 r.

3285. KRESY. Należna prawda i pamięć, nie zemsta. Materiały z konferencji zorganizowanej 7 lipca 2018 roku. Red. Krzysztof Bąkała, Witold Listowski, Tadeusz Skoczek. Warszawa 2019 Muzeum Niepodległości 8° ss. 231, nlb. 5, il.

Z treći: Brożyniak Artur: Napady UPA na Birczę w latach 1944–1946 s. 11–58; Grott Bogumił: Nacjonalizm Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów jako wyraz tendencji nurtujących

mniejszość ukraińską na południowo-wschodnich ziemiach II Rzeczypospolitej. Doktryna i praktyka s. 59–76; Kopociński Krzysztof, Kopociński Zbigniew: Czy Obroncy Lwowa zasługują na godne upamiętnienie w 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości? s. 77–98; Kulińska Lucyna: Pomoc udzielana przez rodaków ofiarom ukraińskiego ludobójstwa na Wołyniu, Polesiu i w Małopolsce Wschodniej w latach 1943–1944 s. 99–130; Osadczy Włodzimierz: Widmo banderyzmu na Ukrainie. Fakty i mity s. 131–145; Partacz Czesław: Banderyzm z perspektywy XXI wieku a warunki przeobrażenia przez Polaków zbrodni OUN–UPA s. 147–160; Samborski Mieczysław: Sprawcy ludobójstwa Polaków na Wołyniu w czasie II wojny światowej (niemieckie związki z nacjonalistami ukraińskimi) s. 161–178; Zapawowski Andrzej: Zwalczanie OUN i UPA na Pogórzcu Przemyskim jako element walki o przynależność ziem po prawej stronie Sanu do Polski s. 179–198; Zych Witold: Monumentalny pomnik Andrzeja Pityńskiego „Rzeź Wołyńska”. Artystyczna wizja zbrodni ludobójstwa ukraińskich nacjonalistów z OUN–UPA na narodzie polskim s. 199–209.

3286. MIĘDZY Śląskiem a Wileńszczyzną. Pod red. Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz, Joanny Januszewskiej-Jurkiewicz, Ewy Żurawskiej. Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 439, nlb. 1, il., streszcz. ang., lit. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3732).

Z treści: Artykuły i materiały: Bujnicki Tadeusz: Śląsk w literaturze i publicystyce międzywojennego Wilna s. 25–33; Tokarska Anna: Książka wileńska na Śląsku. Rekonosans s. 34–46; Tatuć Katarzyna: Wileńszczyzna na łamach prasy śląskiej na początku niepodległości (1918–1922) s. 47–60; Januszewska-Jurkiewicz Joanna: Śląsk i Ślązacy na łamach polskiej prasy w Wilnie w okresie Litwy Środkowej s. 61–76; Linert Andrzej: Górnośląskie fascynacje dyrektora teatru wileńskiego. [Henryk Cepnik (1877–1942)] s. 77–91; Golik-Szarawska Grażyna: Narodziny nowej teatrológii w Wilnie s. 92–96; Januszewska-Jurkiewicz Joanna, Luksa Katarzyna: Wilnianin na Górnym Śląsku. Wizyta Józefa Piłsudskiego w województwie śląskim w 1922 roku s. 97–116; Heska-Kwaśniewicz Krystyna: Cieszyńskiak drużynowym w Wilnie. O związkach harcerstwa śląskiego z wileńskim w dwudziestolecu międzywojennym. [Ludwik Kohutek (1902–1985)] s. 117–129; Ilgiewicz Henryka: Ślązak fascynacje dyrektora teatru wileńskiego. [Henryk Cepnik (1877–1942)] s. 131–143; Nowak Krzysztof: Znad Olzy nad Wilię. Wileńskie lata chirurga Kornela Michejdy [1887–1960] s. 143–154; Pethe Aleksandra: Gustaw Morcinek [1891–1963] na Wileńszczyźnie s. 155–164; Szawerna-Dyrzka Anna: Śląskie tropy Czesława Miłozza s. 165–174; Drzazga-Lech Maja: Mitotwórcze narracje moniuszkowskie s. 175–189; Mroczek Anna: Kult Matki Boskiej istotnym elementem tożsamości krain s. 190–197; Wołkanowski Waldemar: Sportowe kontakty wileńsko-śląskie w dwudziestolecu międzywojennym s. 198–208; Sula Dorota: Przesiedlenia ludności z Wileńszczyzny do Polski po II wojnie światowej s. 209–224; Dudala Halina: Między wyczekiwaniem, nadzieją i lekciem... Losy wileńskiego konwentu sióstr wizytek w latach 1939–1957 s. 224–250; Sadzikowska Lucyna: Uczni o wileńskich korzeniach na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach s. 251–266; Dąrkacz Grażyna: Profesor Leon Markiewicz [ur. 1928]. Wilnianin współtwórcą życia muzycznego na Śląsku s. 267–275; Dobkowski Mieczysław: Śląsk w obiektywie wileńskiego fotografa Jana Bulhaka [1876–1950] s. 276–285; Wspomnienia i refleksje: Piechota Marek: Śląscy poloniści w Wilnie s. 289–307; Zabierowski Stefan: Wileńscy mistrzowie Profesora Zbigniewa Jerzego Nowaka [1919–1993] s. 308–309; Bujnicki Tadeusz: Wspomnienie o przesiedleniu z Wilna. [Wspomnienie aut. ur. w 1933 r.] s. 310; Markiewicz Leon: Nasza podróż „do Polski”. [Wspomnienie aut. ur. w 1928 r. z przesiedlenia] s. 311–313; Kijonka Tadeusz: Spotkania w Katowicach. [Spotkania literackie] s. 314–322; Materiały biograficzne. Kresowianie

i ich trwałe ślady na Śląsku: Rauch Jan, Brożek Krzysztof, Prudel Norbert: Lekarze wileńscy – ich wkład w powstanie i rozwój Śląskiej Akademii Medycznej s. 325–338; Wilgusiewicz Antoni: Inżynierowie z Kresów s. 339–341; Materiały źródłowe: Odezwa biskupa Władysława Bandurskiego do Górnoślążaków z marca 1921 roku s. 345–347; Piotrowski Alfons: Wspomnienia ze śląskiej pielgrzymki do Wilna s. 349–355; Morcinek Gustaw: Po wycieczce Ślążaków w Wilnie. „To my im, faraona, pokazujemy nasze kopalnie i huty za darmo a tu za głupi park 20 groszy chcą!” s. 359–361; Fragmenty sprawozdania z wycieczki pedagogicznej po Polsce w 1935 roku dotyczące funkcjonowania szkolnictwa w Wilnie i wniosków w sprawie wykorzystania obserwacji w województwie śląskim. Wybór i oprac. Krystyna Heska-Kwaśniewicz, Joanna Januszewska-Jurkiewicz, Ewa Żurawska s. 362–375.

3287. MUSLIM east in Slavic literatures and cultures. Ed. by Grzegorz Czerwiński [i in.]. Białystok 2019 PTH 8° ss. 330, streszcz. ros., ang.

Materiały z konferencji nauk., Białystok, 17–18 XI 2017 r.
Z treści: Dziekan Marek M.: Życie i dzieło Abdurrahmana Sirriji (1775–1847) s. 77–96; Czerwiński Grzegorz: Mufti Jakub Szynkiewicz's travel to Yugoslavia in 1930 s. 110–118; Gribova Svetlana: Deatelnost' Mufti Akuba Šinkeviča v gody vtoroj mirovoj vojny (1939–1945) s. 119–136; Hotopp-Riecke Mierte, Theilig Stephan: Yazma miras/written heritage. The image of the Polish-Lithuanian Tatars as a transferred stereotype in German literature. [XIII–XXI w.] s. 137–151; Wrzesińska Katarzyna: Od „dzikiej hordy” do „naszych Tatarów”. Z dziejów popularyzacji wiedzy na temat ras ludzkich w piśmiennictwie polskim przełomu XIX i XX wieku s. 283–293; Nowak Joanna: Wschodnia rasa, kultura i cywilizacja w relacji z podróży do Turcji Zenona Leonarda Fisza. [XIX w.] s. 299–312; Jaskulski Waldemar: Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Ankarze w latach 1939–1945 s. 313–327.

3288. NAJJAŚNIEJSZA Rzeczpospolita. Studia ofiarowane Profesorowi Andrzejowi Stroynowskiemu. Pod red. Małgorzaty Durbas. Częstochowa 2019 UJD 8° ss. 1038, tabl. 2, il.

Z treści: Durbas Małgorzata: Naukowiec i badacz. [Andrzej Stroynowski] s. 17–19; Czerniecka-Haberko Anna: Marszałkowie sejmów stanisławowskich Andrzeja Stroynowskiego s. 37–49; Opaliński Edward: Wota senatorskie na sejmie 1607 s. 51–60; Kempa Tomasz: Prawosławni trybuni szlachecy na sejmach Rzeczypospolitej w końcu XVI i w pierwszej połowie XVII w. s. 61–80; Korytko Andrzej: Sejm 1646 roku jako przykład sprzeciwu wobec polityki królewskiej s. 81–92; Drozdowski Mariusz R.: Kwestia kozacka na sejmie grudniowym 1650 r. s. 93–108; Kołodziej Robert: Odpowiedzialność posłów przed wyborcami. Przykład sejmiku relacyjnego słonimskiego z 1677 r. s. 119–131; Dygdała Jerzy: Rady senatorskie króla Stanisława Leszczyńskiego z lat 1706–1708 s. 133–142; Filipczak Witold: Sejmowa kontrolna Komisja Skarbu Koronnego w 1784 r. s. 143–162; Wołyniec Iwona: Hasła populistyczne w mowach sejmowych i publicystyce Jacka Jezierskiego s. 163–180; Srogosz Tadeusz: Kłopoty z konstytucją szpitalną z 1775 r. s. 227–236; Szczygielski Wojciech: Debata sejmowa z 13 września 1790 r. s. 251–260; Odrzywolska Anna: Fulwiusz Ruggieri na temat preferencji kulinarnych Polaków w poł. XVI w. s. 273–284; Augustiewicz Sławomir: Uwarunkowania polityki Bogusława Radziwiłła wobec polskiego dworu w latach 1661–1662 s. 297–308; Skrzypietz Aleksandra: Dwór królewicza Jakuba Sobieskiego w Oławie s. 309–318; Gonera Marzena: Adam Kazimierz Czartorski – orator Sejmu Wielkiego (w latach 1788–1789) s. 331–341; Rolnik Dariusz: „W życiu Jedyny najukochańszy męzłuku”. O żonach parlamentarzystów czasów stanisławowskich

i ich rolach. Marianna z Orańskich Chmarowa, ostatnia wojewodzina mińska s. 365–377; Kita Jarosław: Aleksander Potocki [1756–1812] – założyciel linii chrząstowskiej Piławitów Potockich s. 379–388; Anusik Zbigniew: Zapomniany potomek sławnego rodu: Kajetan Potocki (zm. 1802), starosta urzędowski, dymirski i korytnicki s. 389–405; Makowski Andrzej: Polityka bałtycka Zygmunta Augusta oraz jej wpływ na postrzeganie spraw morskich w Rzeczypospolitej s. 421–435; Przyczynok do ekspedycji moskiewskiej Zygmunta III Wazy. List Jakuba Zadzika do Wawrzyńca Gembeckiego ze Smoleńska, 8 stycznia 1613 r. [Wyd.] Jerzy Urwanowicz s. 437–446; Constantinov Valentin: Wpływ najazdów tatarskich i kozackich na sytuację Moldawii w czasach pierwszego gospodarstwa Stefana Tomczy II (1613–1614) s. 447–455; Kościelniak Karol: Przyznane i wydatkowane kwoty z tytułu hiberny przez chorągiew husarską królowicza Augusta w latach 1703–1709. Przyczynok do dziejów skarbowości koronnej s. 457–471; Link-Lenczowski Andrzej K.: Hetman Adam Mikołaj Sieniawski [1666–1726] a elity Rzeczypospolitej między konfederacją sandomierską a tarnogrodzką s. 473–485; Trąbski Maciej: „Hajdamacy na Litwie”. Obawy przed buntem ludności prawosławnej na terenie Wielkiego Księstwa Litewskiego w czasie obrad Sejmu Czteroletniego s. 527–549; Smoliński Aleksander: Szwadron wojewódzkie Wojska Polskiego II Rzeczypospolitej (koniec 1918–marzec 1919 r.) oraz ich historyczne pierwowzory s. 551–578; Zawadzka Adrianna: Prof. Kazimierz Michałowski [1901–1981]. Twórca polskiej szkoły archeologii śródziemnomorskiej i pionier polskich badań w Nubii s. 721–732; Karkocha Małgorzata: Ostatnia faza wojny rosyjsko-tureckiej (1790–1792) na łamach „Pamiętnika Historyczno-Polityczno-Ekonomicznego” s. 767–782; Sinkiewicz Evgen: Vizvol'ni zmagannia ukraïns'kogo ta pol'skogo narodiv u 1918–1921 rr. Za dokumentami pol'skikh arhiviv šodo ĭnternovanih Petlurivciv s. 813–819; Cetwinski Marek: Piast w krainie kangurów. Oświeceniowa fantazja o Bolesławie Śmiałym w służbie realnego socjalizmu s. 859–870; Stasiak Arkadiusz M.: Patriotyzm w pismach konfederackich Adama Stanisława Krasieńskiego s. 947–956; Janik Maciej: The Old-Polish calendar as a picture of the life of multi-national Poland s. 971–997; Morawiec Norbert: „Historie” historia w „Historiach” historyków. Dziejopisarstwo Michaiła Kojałowicza we współczesnej refleksji historiograficznej Europy Środkowej i Wschodniej s. 999–1022; Zawadzka Barbara: Patriotyzm w utworach dla dzieci Ludmily Marjańskiej [1923–2005] s. 1023–1038.

3289. NAUKI humanistyczne i społeczne.
Cz. 7: Historia i polityka. Red. nauk. Jędrzej Nyckowiak, Jacek Leśny. Poznań 2019 Młodzi Naukowcy 4° ss. 141, il., mapy. (Badania i Rozwój Młodych Naukowców w Polsce. Monografie 2019).

Dostępne także w wersji elektronicznej.

Z treści: Czerwiakowska Jolanta: Sytuacja zdrowotna słupeczan w 1945 r. na tle trudnych początków organizacji służby zdrowia. Zarys problematyki s. 7–13; Gałaszewski Michał: Dzieje polskiego autostopu na przestrzeni lat s. 14–19; Galuszka Dominik, Poznańska Angelika: Historia i obecna działalność Państwowej Straży Pożarnej s. 20–25; Hamerlak Kajetan: Proces Adolfa Eichmanna jako przyczynek do oceny skali jego rzeczywistego zaangażowania w realizację „ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej”. Proba analizy w oparciu o teksty publikowane na łamach tygodnika „Przekrój” s. 26–31; Jurkun Andrzej: Sytuacja mniejszości białoruskiej w Polsce w okresie międzywojennym s. 32–36; Kopicńska Beata Dagmara: Działalność partyzancka wybranych zgrupowań partyzanckich na Lubelszczyźnie w latach 1944–1947 oczami świadków i uczestników s. 37–42; Mazur Natalia: Oral history w szkolnej edukacji historycznej na temat Holokaustu i jej znaczenie dla ocalałych i ich rodzin s. 64–69; Michalczuk-Ouerghi Katarzyna: Geopolitical and historical determinants of the Russian-Georgian conflict s. 70–75;

Michalczuk-Ouerghi Katarzyna: Political image of the Russian-Georgian conflict of 2008 in Polish electronic media s. 76–81; Ostrowska Halina: Początki osadnictwa polskiego w Brazylii s. 82–89; Pierściński Wojciech: Polskie partie prawicowe i centroprawicowe do 1997 r. – definiowanie i typologia. [Od 1989 r.] s. 90–96; Pierściński Wojciech: Wodzowska czy demokratyczna? Analiza statutów wybranych polskich partii politycznych lat 90. s. 97–103; Rogowska Klaudia: Bom nagle to uczyniła... Obraz zbrodni dzieciobójstwa w XVIII stuleciu na podstawie wybranych ksiąg kryminalnych s. 104–109; Rogowska Klaudia: Rys zbrodni kazirodztwa w XVIII-wiecznym Żywcu na podstawie Księgi złoczynców oraz Dziejopisu żywieckiego s. 110–116; Staśkiewicz Łukasz: The key aspects shaping Polish-Belarusian relations in 1989–1996 s. 117–121; Staśkiewicz Łukasz: Issues of Polish-Belarusian political relations in the years 1996–2019 s. 122–126; Więckowski Paweł: Biblia jest tym piękniejsza, im lepiej się ją rozumie – kim jest faraon „ukryty” w Księdze Wyjścia? s. 127–133; Więckowski Paweł: Niczego nie można zbudować na niewolnictwie, chyba, że buntownicy – atlantycki transport czarnych niewolników do Brazylii w latach 1763–1822 s. 134–141.

Cz. 1. 2017.

3290. NICIEJA Stanisław Sławomir: Kresowa Atlantyda. Historia i mitologia miast kresowych. T. 9: Krzemieniec, Kisielin, Śniatyn, Załucze, Pików, Marynki, Aleksandrówka. Opole 2016.

Toż. T. 13: Grodno, Wołczyn, Stare Wasiliszki, Żołudek, Mosty, Druskienniki. Opole 2019 Wydaw. MS 8° ss. 270, nlb. 2, il., mapy.

Toż. T. 14: Stanisławów, Buczacz, Zabolotów, Iłińce, Trójca i Chlebiczyn. Opole 2019 ss. 310, nlb. 2, il., mapy.

T. 1. 2012.

Rec. [T. 9]: Kosman Marcei, *Krakowskie Studia Malopolskie*. Nr 22: 2017 s. 204–208.

3291. (NIE)ZALEŻNE państwo, społeczeństwo, (nie)zależna kultura i edukacja. Pod red. Barbary Techmańskiej, Małgorzaty Skotnickiej-Palki. Kraków 2019 Avalon 8° ss. 258, streszcz. ang.

Z treści: Nowak Danuta: O niezależności intelektualnej Marii Ossowskiej (16 stycznia 1896 – 13 sierpnia 1974) s. 13–28; Stasiorek Jacek: W warunkach ograniczonej wolności... Działalność polskich towarzystw oświatowych w państwie litewskim (1918–1940) na rzecz podtrzymania tożsamości i kultury narodowej s. 29–39; Wagner Barbara: Bezpośredni przekaz o życiu na kresach w II Rzeczypospolitej s. 41–51; Sanojca Karol: Obce święto? Ukraińskie spojrzenie na rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę w świetle dziennika „Diło”. [Rok 1937] s. 53–62; Białokur Marek: Rysa na niepodległości. Śmierć prezydenta Gabriela Narutowicza na kartach wybranych opracowań historycznych s. 63–82; Pańko Grażyna: Wspieranie dzieci i młodzieży w II Rzeczypospolitej w świetle wybranych źródeł s. 83–88; Kredzińska Milena: Działalność oświatowa i zawodowa małżonek prezydentów i premierów II Rzeczypospolitej pod zaborami i w okresie międzywojennym s. 89–105; Piotrowski Jacek: Generał Józef Haller jako „minister oświaty” w rządzie polskim na uchodźstwie w latach 1940–1943 s. 107–121; Gołębiowska Anna: Nowa stara szkoła, czyli wpływ przełomu 1989 r. na polską oświatę (casus edukacji historycznej) s. 123–138; Kazimierzczuk Krystian: Chorzowski Bieg Niepodległości jako forma edukacji historycznej, obywatelskiej i patriotycznej s. 139–150; Mazur Hubert: Od odczytu, wykładu, prelekcji do lekcji archiwalnej. Zajęcia formy edukacyjne w archiwach państwowych w XX w. s. 151–174; Ruhland Katarzyna: Czy pozostało już tylko przysłówie? Polskie dążenie do niepodległości i odrodzenie państwa

polskiego w świetle niemieckich podręczników i materiałów do nauczania historii na poziomie szkoły średniej (Gymnasium) s. 175–187; Szymala Jacek: Wybrane elementy historii wizualnej według licealistów. Refleksje na podstawie badań z lat 2012 i 2017 s. 189–205; Skotnicka-Palka Małgorzata: Sycylijski teatr marionetek źródłem wiedzy historycznej s. 207–218.

3292. NOWAK Andrzej: Dzieje Polski T. 4: 1468–1572. Trudny złoty wiek. Kraków 2019 Biały Kruk 8° ss. 455, nlb. 1, il., mapy.

T. 1. 2014.

3293. POL + Mashreq Conference. Artykuły i prelekcje o historii i przyszłości polsko-egipskiej współpracy. Articles on the history and future of Polish-Egyptian cooperation. Red. Maciej Maria Jastrzębski, Dominik Szczesny-Kostanecki. Warszawa 2017 Asian Century Radosław Pyffel 8° ss. 412, tabl. 36, il.

Tekst równol. pol., ang., arabski.

Materiały konferencji, Warszawa, 21–22 X 2017 r.

Z treści: Jakobielski Stefan: Życie i dziedzictwo profesora Kazimierza Michałowskiego [1901–1981]. Professor Kazimierz Michałowski's life and heritage. Testimony of a disciple s. 23–52; Myśliwiec Karol: Polska szkoła archeologii śródziemnomorskiej. Dzieło profesora Kazimierza Michałowskiego. The Polish School of Mediterranean Archeology. A work by professor Kazimierz Michałowski s. 53–75; Szczesny-Kostanecki Dominik: My z Napoleonem... w Egipcie. [Józef] Sułkowski, [Józef] Zajączek i inni Polacy nad Nilem w latach 1798–1801. Together with Napoleon... in Egypt. Sułkowski, Zajączek and other Poles upon the Nile in the years 1798–1801 s. 76–136; Kosowski Antoni Przemysław: Spostrzeżenia badacza dotyczące kształtowania się stosunków polsko-egipskich w latach 1927–1945. Reseacher's remarks regarding the shaping of Polish-Egyptian relations in the years 1927–1945 s. 137–162.

3294. POLSKA i sąsiedzi na przestrzeni wieków. Ludzie, przedmioty, interakcje. Pod red. Wojciecha Skóry i Agnieszki Teterycz-Puzio. Słupsk 2019 Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 347, il., streszcz. ang. Akad. Pomorska w Słupsku. (Prace Doktorantów Historii; 3).

Z treści: Częściak Tomasz: Nie tylko Konungahela. Morskie wyprawy Słowian s. 9–17; Samp Mariusz: Czy doszło do bitwy na Psim Polu? s. 19–32; Romankiewicz-Częściak Małgorzata: Napój chłopów, mieszczan, duchownych i władców. Produkcja i rola piwa w okresie piastowskim s. 33–44; Badowicz Maciej: Prezent z procentem. Wino jako podarek w kontaktach dyplomatycznych w Europie Środkowo-Wschodniej na przełomie XIV i XV wieku s. 45–54; Jędrzejewska Patrycja: Bogusław V w polityce pomorskiej Kazimierza Wielkiego. Geneza przymierza polsko-pomorskiego z 1343 roku s. 55–64; Piecyk Arkadiusz: Działania wojsk rosyjskich pod Kołobrzegiem w czasie wojny siedmioletniej w latach 1758–1761 s. 67–80; Engler Maria: Wiosna Ludów – wiosna kobiet? Z historii ruchu kobiet w Hamburgu s. 81–92; Duda Aneta A.: Utrwalone dziedzictwo – Peczarna nad Bohem Potockich z Tulczyha. Obraz rezydencji i życia codziennego ostatnich właścicieli utrwalony we wspomnieniach pań Potockich: Janiny Zofii [1851–1928], Zofii Barbary [1883–1974] i Marii Małgorzaty [1875–1962] s. 93–111; Jaszewska Ewa: Proza życia wychodźstwa polskiego w Niemczech u schyłku XIX w. na łamach „Kurierza Poznańskiego” s. 113–124; Smentek Szymon: Walka z germanizacją na łamach „Gazety Grudziądzkiej” w 1908 roku w związku z ustawą o przymusowym wywłaszczeniu oraz ustawą o zebraniach i stowarzyszeniach s. 125–139;

Gliszczyńska Joanna: Emigracyjna działalność Wincentego Witosa s. 141–152; Borysiewicz Mariusz: Polski stan posiadania w Chinach i Mandżurii w latach 1898–1949 (szkic problemu) s. 153–175; Szuchyta Jakub: Szezewice Ekspozytury nr 4 Oddziału II Sztabu Głównego (Generalnego) Wojska Polskiego w Krakowie w latach 1921–1930 s. 177–200; Banat-Jędrzejewska Zbysława: Wysiedlenia ludności niemieckiej z Polski po II wojnie światowej. Porównanie założeń organizacyjnych z warunkami rzeczywistymi na Pomorzu Zachodnim s. 201–214; Löper Łukasz: Rabunkowa polityka wojsk sowieckich na przykładzie powiatu słupskiego w latach 1945–1947 s. 215–232; Bacic-Saliszewska Alina: Porównanie struktur organizacyjnych OUN i UPA w Polsce w latach 1945–1947 s. 233–250; Konkol Konrad: „Utrata czujności rewolucyjnej”, czyli Deprawacje wybranych funkcjonariuszy aparatu bezpieczeństwa Polski Ludowej w województwie koszalińskim w latach 1950–1975 s. 251–263; Czerwiakowska Jolanta: Krwawy Grudzień '70 na Wybrzeżu s. 265–288; Prusak Marcin: Książki z serii „Żółty Tygrys”. Fenomen popularnej literatury historycznej PRL s. 289–307.

3295. POŻEGNANIE z Galicją. Wkład Małopolski w budowę niepodległej Polski. Pod red. Andrzeja Kastorego. Kraków 2019 PAU 8° ss. 134, wykresy, streszcz. ang. PAU.

Z treści: Zdrada Jerzy: Ku odbudowie państwowości. Idee – programy – polityka (1864–1918) s. 9–53; Baczkowski Michał: Rozstanie żołnierzy galicyjskich z Austro-Węgrami s. 55–67; Kargol Tomasz: Sytuacja gospodarczo-społeczna Galicji w latach 1914–1918 i jej wpływ na budowę polskiej państwowości s. 69–87; Nowak Krzysztof: Małopolska wobec Śląska Cieszyńskiego i granicy polsko-czechosłowackiej (październik 1918 – styczeń 1919) s. 89–108; Karolczak Kazimierz: Wkład arystokracji galicyjskiej w kształtowanie podstaw aparatu dyplomatycznego Polski s. 109–119; Przeniosło Marek: Postawy społeczeństwa Królestwa Polskiego wobec władz i wojsk austro-węgierskich w latach I wojny światowej s. 121–127.

3296. PRO libertate! Niezależność, suwerenność, niepodległość w dziejach. Pod red. Michała Gniadek-Zielińskiego. Truskaw–Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. 236, nlb. 2, streszcz. ang. (Studia Międzyepokowe; 1).

Z treści: Gniadek-Zieliński Michał: Wolność jako fundament konstytuującej wspólnotę we wczesnym średniowieczu s. 37–76; Grzebyk Tomasz: W obronie wiary i tradycji przodków. To historyczne powstania w hrabstwie Yorkshire w 1536 r. (Pilgrimage of grace) w historiografii anglosaskiej. Próba usystematyzowania i wstęp do dalszych badań s. 77–86; Popielarz Aleksander: Plany Władysława IV ustanowienia Orderu Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny jako zagrożenie dla suwerenności Rzeczypospolitej s. 87–114; Bąk Michał: Symbolika rewolucyjna i niepodległościowa w insurekcji kościuszkowskiej s. 115–138; Mydlowski Michał: Wojna secesyjna jako druga rewolucja amerykańska. O kreowaniu wojny przez Południowych polityków i artystów s. 191–202; Lesisz Paweł: Piętnaście lat do Wilna w latach 1905–1914 jako manifestacje niezależności religijnej i narodowej s. 203–214; Stefanek Paweł: Walka Estończyków o niezależność w XIX i XX wieku. Zarys tematu s. 215–226; Magiera Paweł: Boży dar czy ofiary rezultat walki pokoleń? Kilka uwag o genezie odzyskanej przez Polskę niepodległości przedstawianej we wstępach do projektów konstytucji z lat 1919–1921 s. 227–236.

3297. PRZYPOMINACIE zapomniane, odkrywać nieznane. Polskie losy. Kościół, Syberia, Rosja (XIX–XX w.). Studia ofiarowane profesorowi Eugeniuszowi Niebelskiemu w 70. rocznicę

urodzin. Red. nauk. Anna Barańska. Lublin 2019 TN KUL Jana Pawła II 8° ss. 718, nlb. 1, il., streszcz. ang. TN KUL Jana Pawła II. (Prace Wydziału Historyczno-Filologicznego; 195).

Z treści: Barańska Anna: Profesor Eugeniusz Niebelski [ur. 1950] s. 17–21; Uczniowie profesora dr. hab. Eugeniusza Niebelskiego s. 37–44; Ziółek Ewa M.: Kapelani w wojsku Księstwa Warszawskiego s. 47–55; Miławicki Marek: Represje władz rosyjskich wobec dominikanów grodzieńskich za udział w partyzancie „zaliwsczyków” w 1833 roku s. 57–84; Wojciechowski Leszek: Ignacego Hołowińskiego „Pięłgryzka do Ziemi Świętej”. Pątnicza droga opisana przez księdza, literata i erudytę s. 85–106; Poufny list metropolity Ignacego Hołowińskiego do Piusa IX z 1851 roku. [Wyd.] Marian Radwan, Irena Wodzianowska s. 107–150; Antonovič Zinaida: Rimsko-katoličesko duhovenstvo 1860-h gg. w arhivnyh fondah Nacional'nogo istoričeskogo arhiva Belarusi s. 151–164; Śladkowski Wiesław: Manifestacja horodelska 10 października 1861 roku i jej dziejowe znaczenie s. 167–180; Kulik Mariusz: Echa powstania styczniowego na Lotwie w zbiorach Łotewskiego Państwowego Archiwum Historycznego w Rydze s. 181–192; Lewandowski Jan: Styczeń 1916. Pierwsze w Lublinie legalne obchody rocznicy powstania 1863–1864 s. 193–201; Piccin Matteo: Geografie wyobrażone rosyjskiego nacjonalizmu. Gubernie zachodnie Imperium i „Ruś Chelmska” między tradycją a nowoczesnością myśli narodowej s. 205–224; Wiech Stanisław: „Bić po kieszeniach”. Polityka represji ekonomicznych i finansowych wileńskiego general-gubernatora Michaiła Murawjowa (1863–1865) s. 225–240; Kulecka Alicja: Rosyjska polityka honorowania zasługi w destrukcji pamięci powstania styczniowego s. 241–272; Legieć Jacek: Po co Rosji niepodległe państwo polskie? Rozważania Aleksandra Giejnsa u schyłku powstania styczniowego s. 273–288; Trynkowski Jan: Skarga na irkuckich księży bernardynów z 1829 roku s. 291–299; Kasparek Norbert: Z dziejów syberyjskiego zesłania. Listy do Onufrego Pietraszkiewicza s. 301–313; Caban Wiesław: O zesłaniach na osiedlenie uczestników powstania styczniowego do guberni orenburskiej s. 315–328; Mulina Svetlana Anatol'evna: Pol'skie ssyl'nye v strukture naselenia Stepnego Kraja s. 329–337; Wójcik Zbigniew [Jerzy]: Władysława Czaplickiego wielotakowy obraz Syberii z lat 1864–1918 s. 339–350; Brus Anna: Irkuck i okolice. Krótki przewodnik koleją rzeczy, a w nich lat, z dodaniem użytecznych i sprawdzonych wiadomości opowiedzianych przez Z. [Antologia] s. 351–419; Barańska Anna: „Nastawa w porę i nie w porę”. Zabiegi i starania księdza Waleriana Gromadzkiego o utworzenie diecezji syberyjskiej s. 421–456; Prejs Roland: Zesłańcze pamiętniki. Wybrane wspomnienia kapucynów z pobytu w głębi Rosji s. 457–464; Śliwowska Wiktoria: Sybir w spuściznie Władimira Anatoljewicza Djakowa (1919–1995) s. 465–474; Matwiejczyk Witold: Historia jednego donosu. Przyczynek do relacji polsko-niemieckich w Prusach Zachodnich u schyłku XIX wieku s. 477–492; Głębocki Henryk: Bezdany 1913. Czy Józef Piłsudski planował zamach na cara? s. 493–526; Sobieraj Maciej: Książd profesor Mieczysław Żywczyński [1901–1978] w archiwach UB/SB s. 527–542; Filipowicz Mirosław: Czego nie praktykują sokoły w niewoli, czyli O genezie czystek w Konserwatorium Moskiewskim s. 543–550; Orman Elżbieta: Hrabina Laura z Potockich Tarnowska [1788–1868] – zapomniana ultramontanka s. 553–570; Sadurski Ireneusz: Jan Amborski [1838–1905] – poeta, publicysta i uczonec s. 571–580; Noiński Emil: „Jego córka... Córka dyktatora”. Losy Alojzy Trauguttówny [1860–1907] w świetle wspomnień i korespondencji s. 581–591; Chachaj Jacek: Wojenne losy lubelskiego legionisty Zygmunta Hałasa [1895–1969] s. 593–606; Zależny Janolanta: „Między historią a obszarem pamięci”. Losy Ludwika Biesiadowskiej [1911–1976] s. 607–621; Baranowski Marcin: Polski batalion grenadierów Gwardii Napoleona s. 625–635; Pezda Janusz: Współpraca czy rywalizacja? O relacjach między Biblioteką Polską w Paryżu a Muzeum Narodowym Polskim w Rapperswilu s. 637–647.

3298. SILESIA – Polonia – Europa. Studia historyczne dedykowane profesorowi Idziemu Panicowi. Pod. red. Jerzego Sperki. Katowice–Bielsko-Biała 2019 Cum Laude 8° ss. 506, tabl. 2, il., mapy.

Z treści: Ślupecki Leszek P.: Damatio memoriae. Chrząst wiślański władcy i jego apostazja czyli dlaczego tak mało wiemy o cyrylomethodyjskim chrześcijaństwie u Wiślan s. 35–39; Morawiec Jakub: Harald Srogi otwiera grób św. Olafa. Przyczynek na temat potencjalnych inspiracji Snorriego Sturlunasa przy opisywaniu wyprawy króla Norwegii do Anglii w 1066 r. s. 42–54; Śliwiński Błażej: Druga wyprawa księcia Władysława Hermana na Pomorze w 1091 r. s. 55–66; Jasiński Tomasz: Gall Anonim a fałszerze z Reichenau s. 67–97; Grzesik Ryszard: Granica polsko-węgierska w „Kronicie węgiersko-polskiej” s. 99–108; Smoliński Marek: Z dziejów stosunków pomorsko-lubeckich w XII i XIII w. Cz. 1: Geneza sojuszu pomorsko-lubeckiego s. 109–133; Supernak Karolina: Bolesław V Wstydliwy, książę krakowski i sandomierski a Królestwo Węgier s. 135–164; Pobóg-Lenartowicz Anna: Proces implantacji średniowiecznych klasztorów kanoników regulamnych na Śląsku s. 165–178; Iwańczak Wojciech: Polityka Luksemburgów wobec Śląska s. 179–189; Woźny Maciej: Podział Księstwa Niemodlińskiego na okręgi do początku XV wieku s. 191–203; Szybkowski Sobiesław: W sprawie ojca biskupa Piotra Wysza i jego najbliższych agnatów s. 205–221; Rajman Jerzy: Żywiec i Stary Żywiec. Średniowieczna translokacja czy historiograficzna pomyłka? s. 223–237; Wójcik Marek L.: In clippeo zavassam cum cruce et proclamacione Nowina. Przyczynek do życiorysu Piotra Ferkaça alias Frykacza, rycerza w służbie księcia raciborskiego Jana II Żelaznego s. 239–248; Sperka Jerzy: Małżeństwo Mikołaja V księcia opawsko-raciborskiego, pana na Rybniku (zm. 1452) s. 249–261; Sochacka Anna: Bystramowie herbu Tamawa w ziemi lubelskiej w XV w. s. 263–284; Sroka Stanisław A.: System kontroli odbywania zajęć w Uniwersytecie Boloińskim w XV w. s. 285–292; Czwojdrak Bożena: Pod rządami królowej Zofii Holszańskiej. Sądy ziemskie, grodzkie i in curia reginalis w Sankoku, w latach 1434–1461 s. 293–300; Czechowicz Bogusław: Historiograficzne skutki Długoszowego westchnienia. Rzecz o niezrozumieniu politycznej roli Śląska w drugiej połowie XV wieku s. 301–309; Kałuski Tomasz: Funkcjonowanie contrasigillów w klasztorach cysterskich na Śląsku w średniowieczu i czasach nowożytnych s. 311–320; Możejko Beata: O pomarańczach z Gdańska na początku wieku XVI s. 321–330; Niemczyk Katarzyna: Petru Rareș i Ludovicus Gritti. Historia trudnych relacji między hospodarem moldawskim a tureckim szpiegiem na Węgrzech s. 331–348; Nabilek Karol: Problem obsady starostw w Oświęcimiu i Zatorze w latach 1522–1523. Przyczynek do badań nad rolą urzędu starosty w ustroju księstw: oświęcimskiego i zatorskiego s. 349–392; Boroń Piotr: Cieszyńskie armaty w Gliwicach. Karta z dziejów Górnego Śląska w drugiej połowie XVI w. s. 393–404; Skrzypietz Aleksandra: Mikołaj Hieronim Sieniawski podczas przemarszu wojsk polskich przez Księstwo Cieszyńskie i pod Wiedniem w 1683 r. s. 405–413; Kloch Bogdan: Chwałęcice – obraz wsi cysterskiej w czasach nowożytnych (do 1740 r.) s. 415–426; Morys-Twarowski Michael: Hesowie (Hessowie) z Bobruko koło Cieszyzna w XVII w. albo Czy protestantów notowano w najstarszej cieszyńskiej księdze metrykalnej? s. 427–439; Zbudniewek Janusz: Zapomniany rękopis węgierskiego paulina Bonawentury Meressa o polskiej prowincji paulinów z lat 1783–1807 w kontekście zmian ustrojowych Europy s. 441–452; Nawrot Dariusz: Jan Nepomucen Sułkowski z Bielska i jego pierwsze kontakty z Napoleonem Bonaparte s. 453–461; Malczewska-Pawelec Dorota, Pawelec Tomasz: Karol Szajnoch a koncepcja „normandyjskiego początku Polski” s. 463–473; Nowak Krzysztof: Polityka historyczna Rumunii Nicolae Ceaușescu. Dwa dokumenty ambasady PRL w Bukareszcie s. 475–489; Fic Maciej: Wieki średnie obszarem

polityki historycznej? Studium przypadku „Korony królów”. [Serial telewizyjny] s. 491–506.

3299. TRACTU temporis. Ludzie – regiony – fakty. Księga dedykowana profesorowi Tadeuszowi Nowakowi. Pod red. Tadeusza Grabarczyka, Anny Kowalskiej-Pietrzak. Łódź–Wieluń 2018 WTN 8° ss. 448, tabl. 1, il., mapy. (Biblioteka Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego; t. 25).

Z treści: Dąbrowska Małgorzata: Mój cesarz. Jan Kinnamos o Manuelu Komnenie s. 25–36; Voloshesuk Myroslav: W kwestii obecności Rusinów na dworze księżnej Grzymisławy – wdowy (1227–1258) po księciu krakowsko-sandomierskim Leszku Białym s. 37–77; Maciuk Igor: The first professional formations in medieval armies s. 79–87; Kowalska-Pietrzak Anna: „In principio deus creavit caelum et terram”. Przyroda w hagiografii doby Polski piastowskiej s. 89–103; Szymczak Jan: Władysław Garbacz – ostatni książę łączycy (ok. 1327–1349, zm. 1351/1352) s. 105–128; Szymczakowa Alicja: Jelitczycy z Ptaszkowic i Majaczewie w Sieradzkim w XV–XVI wieku s. 129–147; Cwika Łukasz: Ród Prusów w Polsce centralnej w świetle dzieł Jana Długosza s. 149–158; Antoniewicz Marcei: Małopolskie „przyczółki” majątkowe rodziny Długoszków herbu Wieniawa s. 159–173; Pychowicz Michał Witold: O bitwie pod Świecinem po raz kolejny. [Rok 1462] s. 175–189; Wilk-Woś Zofia: Między Poznaniem, Krakowem, Gniezmem, Łęczycą a Łowiczem. Życie i kariera Mikołaja Kotwicza ze Żnina [?–1507] s. 191–199; Zabraniał Sławomir: „Ad maiorem Dei gloriam”. Pobożne fundacje w kościele pw. św. Lamberta w Radomsku (do końca XVIII wieku) s. 201–209; Szybkowski Sobiesław: Kariera Jakuba z Glinek (ok. 1470–1507). Przyczynek do badań nad elitą szlachecką czasów Jana Olbrachta i Aleksandra Jagiellończyka s. 211–228; Żerek-Kleszcz Hanka: Tarnowski herbu Jelita w województwie sieradzkim w XVI wieku s. 229–245; Odrzywolska-Kidawa Anna: O napojach żołnierzy według Antoniego Schneebergera z „Księgi o zachowaniu dobrego zdrowia żołnierzy” z 1564 roku s. 247–258; Grabarczyk Tadeusz: Dwór królowej Katarzyny Habsburżanki w Wieluniu (1566) s. 259–285; Bołdyrew Aleksander: Rota dabraska pana Aleksandra Kosińskiego (1569 rok) s. 287–300; Jabłońska Anna: Opis kościoła pod wezwaniem świętego Wojciecha Męczennika w Trzemesznie w świetle wizytacji Wincentego de Seve s. 301–313; Stolarczyk Tomasz: Biblioteka klasztoru karmelitów trzewickich w Kłodawie i jej księgozbiór w świetle inwentarza z 1681 roku s. 315–324; Filipczak Witold: Miasta i mieszczenie w opiniach sejmików koronnych w latach 1778–1786 s. 325–340; Włodarczyk Zdzisław: Szkoła elementarna w Kurowie w wieku XIX s. 341–355; Olejnik Stanisław Tadeusz: Między zasługą a zapomnieniem. Fryderyk August Goleński [1801–1867]. W służbie Moskali, czy w służbie kraju? s. 357–378; Adamczewski Marek: Herby ziem polskich na pieczęciach gminnych powiatów piotrkowskiego, radomszczańskiego i opoczyńskiego w latach 1915–1918 (1939) s. 379–394; Bober Sabina: Wspomnienia więźniów jako materiał obrazujący życie w obozach koncentracyjnych s. 395–404; Latocha Krzysztof G[rzegorz]: Pokazowy proces sądowy Stanisława Dolewskiego 5–12 stycznia 1948 roku w Łodzi s. 405–414.

3300. UNIA lubelska 1569. Dzieło wspólnoty wielu narodów. Red. nauk. Dariusz Kupisz. Warszawa 2019 Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe 4° ss. 263, nlb. 1, il.

Treść: Kupisz Dariusz: Wstęp s. 6–7; Kras Paweł: Od Krewa do Lublina. Dzieje związku Polski i Litwy przed 1569 rokiem s. 9–81; Rachuba Andrzej: Dzieje unii polsko-litewskiej w XVI–XVIII wieku s. 83–165; Kiaupienė Jūratė: Unia Wielkiego Księstwa Litewskiego z Królestwem Polskim (1386–1569).

Perspektywa litewska s. 167–215; Dorobek ustawodawczy sejmu lubelskiego 1569 roku s. 217–263.

Toż w jęz. ang.: Union of Lublin 1569. An achievement of multinational commonwealth. Warszawa 2019 ss. 222, nlb. 2, il.

Treść: Kupisz Dariusz: Foreword s. 6–7; Kras Paweł: From Kreva to Lublin. The history of relations between Poland and Lithuania before 1569 s. 9–81; Rachuba Andrzej: The history of the Polish Lithuanian union in the 16th–18th centuries s. 83–165; Kiaupienė Jūratė: The union of the [Grand Duchy of Lithuania with the Kingdom of Poland (1386–1569). Lithuanian perspective s. 167–215; The act of the Union of Lublin, 1569 July 1 s. 217–222.

Toż w jęz. lit.: 1569 m. Liubliano unija. Daugelio tautų bendras kūrinys. Warszawa 2019 ss. 223, nlb. 1, il.

Treść: Kupisz Dariusz: Pratrampė s. 6–7; Kras Paweł: Nuo Krėvos iki Liubliano. Lenkijos ir Lietuvos santykiai iki 1569 m. s. 9–81; Rachuba Andrzej: Lenkijos ir Lietuvos unija XVI–XVIII amžiuje s. 83–165; Kiaupienė Jūratė: Lietuvos Didžioios Kunigaikštystės unija su Lenkijos Karalyste (1386–1569). Lietuviškas požiūris s. 167–215; 1569 m. liepos 1 d. Liubliano unijos aktas s. 217–223.

3301. URZĘDNICY Wielkiego Księstwa Litewskiego. Spisy. T. 9: Województwo mściśląskie XVI–XVIII wiek. Pod red. Andrzeja Rachuby; oprac. Henryk Lulewicz [i in.]. Warszawa 2019 IH PAN 8° ss. 262, mapy. IH PAN.

T. 1. 2004.

3302. W KRĘGU historii, politologii i emigracji. Red. nauk. Krystyna Leszczyńska. Toruń 2018 Wydaw. Adam Marszałek 8° ss. 668, il., streszcz. ang.

Księga pamiątkowa poświęcona pamięci prof. Edwarda Olszewskiego.

Z treści: Janusz Grzegorz, Leszczyńska Krystyna: Profesor Edward Olszewski [1942–2016]. Człowiek – Uczony – Nauczyciel – Przyjaciel s. 13–22; Doktorzy wypowiedziani przez Profesora Edwarda Olszewskiego. Przygot. i oprac. Krystyna Leszczyńska s. 43–44; Ronek Grzegorz: Muzułmanie w społeczeństwie wielokulturowym Wielkiej Brytanii po II wojnie światowej s. 165–184; Sielski Jerzy: Mao Zedong – „chłopski komunistyczny cesarz Chin” s. 185–196; Krzywicka Katarzyna: Analiza cyklu wyborczego 2013–2016 w Ameryce Łacińskiej s. 227–237; Sokół Wojciech: Geneza, specyfika i potencjał polityczny partii politycznych nurtu chadeckiego w Europie Środkowej i Wschodniej w latach 1989–2016 s. 239–252; Hofman Iwona: Listy Jerzego Giedroycia i Leopolda Ungera. [z l. 1970–2000] s. 253–266; Trembicka Krystyna: O korzyściach, jakie Polska Zjednoczona Partia Robotnicza miała z opozycji antykomunistycznej s. 283–295; Leszczyńska Krystyna: Senat III RP wobec Polonii i Polaków za granicą s. 325–339; Pastusiak Longin: Trzy wizyty prezydenta Baracka Obamy w Polsce. [Lata 2011, 2014 i 2016] s. 371–386; Janusz Grzegorz: Ochrona mniejszości w umowach dwustronnych państw Europy Południowej w okresie międzywojennym s. 419–433; Juchnowski Jerzy, Sielecin Jan Ryszard: Polska i Czechosłowacja w systemie powojennym w latach 1918–1939. Przejawy konfrontacji i współdziałania s. 435–462; Maj Ewa: Lublin jesienią 1918 roku. Cechy miasta stołecznego s. 463–477; Wójcik Alicja: Granica zachodnia Polski w poglądach ludowców 1918–1921 s. 479–489; Walewander Edward: Kościół katolicki i Polacy w relacjach prasy austriackiej z 1863 i 1864 roku s. 491–509; Astramowicz-Leyk Teresa: Polska prasa kobieca we Lwowie w 100. rocznicę wybuchu Powstania Kościuszkowskiego – na przykładzie dwutygodnika „Przedświt” s. 511–521; Żukowski Arkadiusz: Portrety kobiet polskich w Afryce – Ada Wińca [1915–2007] s. 523–541; Mencil Marian Tadeusz: Zmiana pozyycji Chin w Azji Południowo-

-Wschodniej pod wpływem presji europejskiej w XVI–XVII wieku s. 545–564; Piwnicki Grzegorz: Próby budowy polskiej floty wojennej od XVI do XVIII wieku s. 565–588; Kosman Marcei: Mediewista wobec wyzwań współczesności s. 589–612; Portret z pamięci. [Wspomnienia o Edwardzie Olszewskim]: Siwek Waldemar: Przyjaciel z czasów liceum s. 615–616; Pawłowski Bogusław: Wspomnienia o prof. dr. hab. Edwardzie Olszewskim s. 617–619; Chałupczak Henryk: Cudowne lata, majstersztyk badawczy i piękne wspomnienia s. 620–623; Ulicka Grażyna: Profesor Edward Olszewski – Jego wkład w rozwój polskiej politologii s. 624–626; Zieliński Zygmunt: Przez Danię na politologię UMCS, a prywatnie do ciekawego człowieka s. 627–630; Walewander Edward: Profesor Edward Olszewski – badacz Polonii s. 631–633; Kalbarczyk Janusz: Zastugi Profesora Edwarda Olszewskiego dla społeczności Puławskiej Szkoły Wyższej z siedzibą w Puławach s. 634–637; Goloł Michał: „Abiit non Obiit” – odszedł, ale pamięć nie zaginie s. 638–639; Białobłocki Zbigniew: „Ostatnia praca” s. 640–641; Adamiak Stanisław: Profesor Edward Olszewski – przyjaciel Włodawy i ziemi włodawskiej s. 642–644; Muciek Elżbieta: Umiał słuchać s. 645–646; Dubaj Stanisław: Drogi śp. Panie Profesorze Edwardzie – tu... Dubaj! s. 647–650; Hurska-Kowalczyk Liana: Pan Profesor Edward Olszewski s. 651; Mencil Marian Tadeusz: Wielki Mentor s. 652; Stepien-Kuczyńska Alicja: O Edwardzie tylko serdecznie s. 653–654; Iwanow Romuald: Profesor Edward Olszewski – wspomnienia z podróży s. 655–656; Judycki Zbigniew: Trwały ślad w mej pamięci s. 657.

3303. ZAKON krzyżacki – Dziedzictwo historyczne i kulturowe a terażniejszość. Der Deutsche Orden – Das historische und kulturelle Erbe und die Gegenwart. Pod red. Izabeli Lewandowskiej i Grzegorza Białuńskiego. Olsztyn 2016 Pracownia Wydawnictw Nauk. Hanna Królikowska plik tekstowy PDF (37,2 MB), streszcz. niem., pol.

Treść: Lewandowska Izabela: Dziedzictwo zakonu krzyżackiego. Refleksje wprowadzające s. 9–11; Ziemia Wojciech: Słowo tytułem wprowadzenia do publikacji dotyczącej dziejów Teutońskiego Zakonu Najświętszej Maryi Panny, czyli Zakonu Krzyżackiego. Grusswort zur Einführung in die Veröffentlichung zur Geschichte des Ordens der Brüder vom Deutschen Haus Sankt Mariens in Jerusalem, des Deutschen Ordens s. 12–15; Platter Bruno: Przedmowa do publikacji poświęconej dziejom zakonu krzyżackiego s. 16–21; Laskowski Jerzy: Geneza zaproszenia zakonu krzyżackiego na Warmię i Mazury w 2010 roku s. 23–27; Arnold Udo: Die Bedeutung des Deutschen Ordens für die Entwicklung des Ostseeraumes s. 31–39; Bouresh Bettina: Zur archaischen Überlieferung der Geschichte des Deutschen Ordens s. 41–49; Kopiczko Andrzej: Duchowienstwo katolickie diecezji warmińskiej w świetle „Codex Diplomaticus Warmiensis” (do 1424 roku) s. 51–65; Józwiak Sławomir: Krzyżackie zamki w Prusach w średniowieczu w świetle najnowszych badań s. 67–83; Gancewski Jan: Zmiany w zarządzaniu m.in. gospodarką folwarczną w państwie zakonu krzyżackiego w kontekście prób reform wewnętrznych i sytuacji w Prusach na przełomie wieków XV i XVI s. 85–101; Kała Grzegorz: Wątki krzyżackie w twórczości Feliksa Konecznego s. 105–117; Radziwiłłowicz Dariusz: Legenda grunwaldzka w tradycjach, barwach i symbolice Wojska Polskiego w latach 1914–1945 s. 119–153; Łach Wiesław Bolesław: Grunwald 1410 i Tannenberg 1914 jako mit niemieckiego trwania na Wschodzie s. 155–169; Lewandowska Izabela: Obraz zakonu krzyżackiego w ikonografii podręcznikowej Polski, Niemiec, Litwy i Rosji w XX wieku s. 173–187; Józwiak Iwona: Nie tylko podstawa programowa. Propozycje realizacji tematyki poświęconej relacjom polsko-krzyżackim w nauczaniu historii dzieci i młodzieży na II, III i IV poziomie edukacyjnym s. 189–197; Musiaka Łukasz: Dziedzictwo i współczesne wykorzystanie średniowiecznych zamków państwa zakonu krzyżackiego a świadomość historyczna i regionalna

uczniów wybranych szkół województw warmińsko-mazurskiego i pomorskiego s. 199–215; Grądzki Kazimierz: Prezentacja treści historycznych w Interaktywnym Muzeum Państwa Krzyżackiego w Dziadowie s. 217–223.

b) Historia mniejszości narodowych i etnicznych

Zob. poz. 1858, 3287, 5176, 5949, 6951, 7179, 7206, 9014, 9054, 9104, 9139, 9212, 9225, 9244, 9247, 9290, 9431, 9475, 9510, 9570, 9592, 9645, 9655, 9687, 9710, 10262, 10269, 10289, 10463, 10644, 11063.

3304. BARTOV Omer: Anatomy of a genocide. The life and death of a town called Buczacz. New York 2018 Simon & Schuster 8° ss. XIV, 398, il., mapy.

Toż w jęz. pol.: Anatomia pewnego ludobójstwa. Życie i śmierć Buczacza. Przeł. Adam Musiał. Wołowiec 2019 Czame ss. 358, nlb. 2, il., mapy.

Dostępne także jako e-book.

Lata 1772–1947.

Rec. [Wyd. ang.]: Wylegała Anna, *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 771–776.

3305. BER Jakob: Ormianie polscy w Besabarii. *Lehahayer*. T. 4: 2017 s. 99–147, streszcz. ang., orm.

XIX–XX w.

3306. BIENIASZEWSKA Anna: W poszukiwaniu minionego czasu. Dzieje Gminy Żydowskiej w Brodnicy. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 416, il.

Lata 1773–1942.

3307. CEBULA Sławomir: Tatarzy z Bohonik i Kruszynian. Tożsamość, asymilacja, współczesne wyzwania. *Orientalia Christiana Cracoviensia*. T. 8: 2016 s. 115–126, streszcz. ang.

Na podstawie badań z 2015 r.

3308. CUDNA Anna: Mniejszości wyznaniowe i etniczne w moim regionie na przestrzeni wieków. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 4: 2016 s. 172–181.

W Mińsku Mazowieckim.

3309. CZACHOROWSKI Musa: Niespełnione zamierzenie. *Rocznik Tatarów Polskich*. Ser. 2. T. 5: 2018 (1439/40) s. 91–120.

Związek Kulturalno-Oświatowy Tatarów RP, od 1925 r.

W aneksie statutu z 2009 r.

3310. DUBIEL-DMYTRYSZYN Sebastian: Łemkowszczyzna wczoraj i dziś. Red. Justyna Chabińska. Krosno 2019 Stow. Pod Karpatami; Oficyna Wydawnicza Ruthenicart 8° ss. 210, nlb. 14, il.

XIX–XXI w.

3311. DUDAŁA Rafał, Kasińska-Metryka Agnieszka: Tożsamość narodowa mniejszości białoruskiej w Polsce i czynniki ją kształtujące. *Krakowskie Studia Malopolskie*. Nr 23: 2018 s. 21–35.

XX–XXI w.

3312. DYLEWSKI Adam: Śladami Żydów polskich. Przewodnik, reportaż. Bielsko-Biała 2019 Pascal 8° ss. 463, nlb. 1, il.

3313. DZIEJE Żydów polskich. Red. atlasu Witold Sienkiewicz; aut. tekstów Hanna Zaremska [i in.]; aut. map i wykresów W. Sienkiewicz. Wyd. 2. Warszawa 2019 Demart 4° ss. 463, nlb. 1, il., mapy.

Wyd. 1 pt. Atlas historii Żydów polskich. Warszawa 2010.

3314. FAMULSKA-CIESIELSKA Karolina: Sztetl Lubicz. Toruń 2019 Muzeum Etnogr. im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej 8° ss. 111, il., mapy.

Lata 1765–1942.

3315. GALBRAITH Marysia: Odnajdywanie dziedzictwa żydowskiego w Kutnie. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 313–324.

3316. GUTKOWSKI Edmund: Z historii Żydów radzanowskich. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 3: 2019 s. 49–51.

Od XVIII w.

3317. JARNOT Michał: Żydzi w Brzeszczach i Jawiszowicach w XIX i XX wieku. *Szkie Archiwalno-Historyczne*. Nr 16: 2019 s. 67–95, streszcz. niem., ang.

3318. KSIEGA pamięci gminy żydowskiej w Łomży. Red. Jom-Tow Lewiński. Łomża 2019 PTH. Oddz. w Łomży; Łomżyńskie Tow. Nauk. im. Wągów 4° ss. 534, nlb. 1, il.

XIV–XX w.

3319. KUSTOSZ cygańskiej pamięci. Księga dedykowana Edwardowi Dębickiemu w 85. rocznicę urodzin oraz w 65. rocznicę pracy twórczej i artystycznej. Red. nauk. Piotr J. Krzyżanowski, Beata A. Orłowska, Krzysztof Wasilewski. Gorzów Wielkopolski 2019 Woj. i Miej. Bibl. Publ. im. Zbigniewa Herberta; Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 516, il., streszcz. ang.

Z treści: Krzyżanowski Piotr J., Orłowska Beata A., Wasilewski Krzysztof: Wstęp s. 9–12; Ryman Dariusz A.: Edward Dębicki [ur. 1935] – duma Gorzowa, czyli koni nie żal s. 19–22; Gerlich Marian Grzegorz, Gerlich Miłosz A.: Depozytariusz pamięci, świadek historii, realizator marzeń – o potrzebie rozmów z mistrzem Edwardem s. 23–31; Krzyżanowski Piotr Jacek, Popieliński Paweł: Życie zapisane muzyką, czyli spuścizna taborowej orkiestry Cyganów wołyńskich i jej podtrzymywanie

w rodzinie Edwarda Dębickiego s. 39–60; Mróz Lech: Cygańskie wędrowki po Galicji s. 61–88; Motyl Marian: Cygański tabor nad Szyszyną s. 89–103; Pytlak Grażyna: Przegląd twórczości literackiej i muzycznej Edwarda Dębickiego s. 105–108; Kostkiewicz-Górska Grażyna: Edward Dębicki – teksty rozproszone i opracowania s. 109–126; Dreczka Janusz: Rozpalić cygańskie ognisko pod gołym niebem – o Stowarzyszeniu Twórców i Przyjaciół Kultury Cygańskiej im. Papusza w Gorzowie Wielkopolskim s. 129–148; Bończuk Leszek: „Romane Dyvesa” („Cygańskie Dni”) w Gorzowie Wielkopolskim s. 149–176; Wasilewski Krzysztof: Społeczność romska w polityce etnicznej samorządu – przykład Gorzowa Wielkopolskiego s. 189–213; Łuczak Andrzej: Romowie na Ziemi Lubuskiej – dawne i współczesne konteksty s. 215–243; Machowska Magdalena: Początki dziewiętnastowiecznej fotografii. Techniki, teren, portret chłopów i Cyganów s. 247–274; Kaprański Sławomir: Romowie, nowoczesność, antycyganizm. Od historii Romów do romskiej historii s. 275–301; Semczyszyn Magdalena: Zagłada Cyganów na Wołyniu i w Galicji Wschodniej podczas okupacji niemieckiej (1941–1944) s. 303–322; Sochaj Andrzej: „Jesteście w sercu Kościoła”. Spotkania papieża z osobami pochodzenia romskiego w XX i XXI wieku s. 323–344; Kwiatkowski Roman, Kwiatkowski Władysław, Isztok Marek: 26 lat obchodów – pamięć o romskim Holokauście przez pryzmat obchodów likwidacji obozu romskiego w KL Auschwitz-Birkenau s. 345–364; Caban Agnieszka: Cygańskie historie Lublina w kontekście tworzenia kulturowego dziedzictwa Romów s. 365–382; Nowicka Ewa: Język jako wartość. Postawy romskich elit s. 383–401; Szyszlak Elżbieta, Szyszlak Tomasz: Wyzwania dla bezpieczeństwa kulturowego Romów w Polsce s. 403–426; Witkowski Maciej: Dom dla rodzin romskich w podhalańskiej gminie: studium etnograficzne s. 445–462; Orłowska Beata A.: Dokąd zmierzają Romowie/Cyganie? s. 463–477.

3320. LEMAŃCZYK Magdalena: Relacje kaszubsko-niemieckie na Pomorzu po 1945 r. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 150–168, streszcz. ang.

3321. LESZKOWSKI Ryszard: Pamięci kartuskich Żydów. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 2: 2017 s. 57–75.

XIX–XX w.

3322. ŁEMKOWIE – swoi czy obcy? Red. nauk. Beata A. Orłowska, Karolina Korenda-Gojdz. Gorzów Wielkopolski 2019 Wydaw. Nauk. Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 165, il., streszcz. ang. Akad. im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

Treść: Graban Artur: Słowo wstępne. Jacy jesteśmy – my Łemkowie? s. 7–9; Cz. 1. Łemkowie i ich historia: Orłowska Beata A.: Tożsamość Łemków – kim jesteśmy? Dokąd zmierzamy? s. 13–22; Korenda-Gojdz Karolina: Starzy ludzie pamiętają. Opowieść Łemków z okolic Ługów i Brzozy o starej i nowej ojczyźnie s. 23–53; Halczak Bohdan: Łemkowie na Ziemi Międzyrzeckiej s. 55–67; Turczek Marceli: Ze Wschodu na Zachód... – obiekty sakralne użytkowane przez społeczności łemkowskie i ukraińskie z okolic Międzyrzecza i Strzelec Krajeńskich jako palimpsest s. 69–88; Jełowicki Arkadiusz, Pecuch Mirosław: Kultura materialna Łemków na Ziemi Lubuskiej s. 89–104; Słabig Arkadiusz: „Wiedzieć o wszystkim”. Inwigilacja Łemków na Ziemi Lubuskiej w latach 1947–1989 – wprowadzenie do tematu s. 105–122; Wanatko Grzegorz: Kwestie religijne Łemków na Ziemi Lubuskiej s. 123–144; Drozd Roman: Kwestia akcji „Wista” w pierwszych latach działalności Zjednoczenia Łemków w Polsce (1990–2003) s. 145–158; Cz. 2. Łemkowie – ich

tradycje i kultura: Graban Artur: Projekt „My Łemkowie – swoi czy obcy” s. 161–165.

3323. ŁODZIŃSKI Sławomir: Język mniejszości narodowych w przestrzeni publicznej. Czy zmiana krajobrazu językowego w Polsce? *Nauka*. [R. 26]: 2019 nr 3 s. 125–145, streszcz. ang.

Historia regulacji prawnych wprowadzających język mniejszości narodowych w przestrzeni publicznej, od 1918 r.

3324. [MATWIEJCZUK Bogdan] Matwiejczuk Sergiusz: Łemkowie i prawosławie w XX w. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 8: 2017 s. 49–56, streszcz. ros.

O. ihumen Sergiusz (Bogdan Matwiejczuk).

3325. MAZUR Przemysław: Współczesna idea narodowa Łemków. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 224, nlb. 1. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 887).

XIX–XXI w.

3326. MROWIŃSKI Andrzej: Barlineckie kamienie pamięci. Historia społeczności żydowskiej. Szczecin–Barlinek 2019 Zapol Sobczyk; Gm. Barlinek 8° ss. 98, il.

Lata 1717–1945.

3327. NOWAK-DĄBROWSKA Gabriela: Okno na Kwiatka. Ulica Józefa Kwiatka w Płocku od początku XIX wieku do 1939 roku – ludzie i zabudowa. Płock 2019 Fund. Nobiscum 8° ss. 278, il.

Zamieszkała przez Żydów.

3328. NOWICKI Przemysław: Synagogi, dom modlitwy i mykwa w Kole. *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 69–90, streszcz. ang.

XV–XX w.

3329. PARZYŃSKI Wojciech: Sztetl Wysockie i nie tylko. Księga pamięci. Stetl Wysoke un noch mer. Jizkorbuch. Red. Ewa Ankersztejn. Warszawa 2019 MHPRL 8° ss. 315, nlb. 1, il.

3330. PAWŁAK Janusz: Żydzi kutnowscy od XVI do XX w. na tle źródeł archiwalnych. Toruń 2016.

Rec.: Dziuba Andrzej [franciszek], *Studia Loviciensia*. Nr 20: 2018 s. 240–244.

3331. PERZYŃSKI Jacek: Tatarskie osadnictwo w Mąkolicach. *Rocznik Tatarów Polskich*. Ser. 2. T. 5: 2018 (1439/40) s. 181–241.

Od XIII w.

3332. POGROMY Żydów na ziemiach polskich w XIX i XX wieku. T. 2: Studia przypadków (do 1939 roku). Red. nauk. Kamil Kijek,

Artur Markowski, Konrad Zieliński. Warszawa 2019 IH PAN 8° ss. 470, streszcz. ang.

Treść: Kijek Kamil, Markowski Artur, Zieliński Konrad: Wprowadzenie s. 7–16; Karpińska Małgorzata: Zapomniany pogrom. Warszawa, 16 czerwca 1805 r. s. 17–31; Schulz Michael K.: Rozruchy antyżydowskie w Gdańsku w latach 1819 i 1821: sprawcy oraz podlegacze s. 33–48; Oniszczuk Aleksandra: Narracje o pogromie w Kaliszu (1878) s. 49–65; Markowski Artur: Pogrom warszawski 1881 r. s. 67–85; Staliūnas Darius: Pogromy w Prenach i Balwierzyszkach (1881–1882) s. 87–101; Soboń Marcin: Fryszak jako tragiczny przykład zachowania władz porządkowych w sytuacji pogromowej s. 103–119; Soboń Marcin: „Hurra, chłopcy!” Pogromy Żydów w Nowosądeckiem w 1898 r. s. 121–136; Unowsky Daniel: Antyżydowskie ataki w Wieliczce w 1898 r. s. 137–155; Magdzińska Anna: Chojnice 1900 r. – zajścia antyżydowskie czy pogrom? s. 157–177; Markowski Artur: Śliwki i paradygmaty. Pogrom częstochowski 1902 r. s. 179–195; Rudnicki Szymon: Pogrom siedlecki 1906 r. s. 197–215; Zieliński Konrad: Z fali zajęć antysemitycznych i pogromów w Galicji Zachodniej: Mielec, listopad 1918 r. s. 217–240; Kopcioński Adam: Wydarzenia pogromowe w Lublinie w kwietniu 1919 r. s. 241–261; Paszkowski Wiesław: Pogrom w Częstochowie 27 maja 1919 r. w świetle relacji żydowskich s. 263–283; Trębacz Michał: Masakra robotników i pogrom Żydów w Łodzi. 17 września 1919 r. s. 285–300; Gontarek Alicja: Pogrom w Łukowie podczas wojny 1920 r. – przyczyny, przebieg i skutki s. 301–326; Aleksiuń Natalia: Studenci z pałkami: rozruchy antyżydowskie na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie s. 327–369; Zamoiski Andrei: Pogrom w Grodnie 7 czerwca 1935 r. s. 371–389; Kijek Kamil: Pogrom, którego nie było, tragedia która przyszła w zamian. Zajścia w Odrywole, 20–29 listopada 1935 r. s. 391–408; Trębacz Michał: „Pod murami Jasnej Góry”. Pogrom w Częstochowie 19–21 czerwca 1937 r. s. 409–428; Trębacz Zofia: „Tłum jak oszalały pędził ulicą...”. Pogrom w Bielsku-Białej, wrzesień 1937 r. s. 429–447.

T. 1: Literatura i sztuka. 2018.

3333. POGROMY Żydów na ziemiach polskich w XIX i XX wieku. T. 3: Historiografia, polityka, recepcja społeczna (do 1939 roku). Red. nauk. Kamil Kijek, Artur Markowski, Konrad Zieliński. Warszawa 2019 IH PAN 8° ss. 425, streszcz. ang.

Treść: Kijek Kamil, Markowski Artur, Zieliński Konrad: Wprowadzenie s. 7–14; Grinberg Daniel: Wokół idei pogromów. Definicje, główne szkoły interpretacji, źródła nieporozumień s. 15–23; Winiewski Mikołaj: Model przemocy pogromowej. Analizy przemocy kolektywnej na ziemiach polskich w latach 1805–1946 s. 25–44; Guesnet François: Historiografia przemocy antyżydowskiej w dziewiętnastowiecznej Europie Wschodniej s. 45–61; Silber Marcos: Przemoc antyżydowska w okresie I wojny światowej i rewolucji (1914–1921). Esej bibliograficzny s. 63–91; Aleksiuń Natalia: Nihil novi? Historiografia pogromów z lat 1921–1939 s. 93–110; Schulz Michael K.: Przemoc kolektywna wobec Żydów i nastroje pogromowe w zaborze pruskim w latach 1772/1793–1914 s. 111–126; Alroey Gur: Przemoc seksualna, gwałty i pogromy (1902–1920) s. 127–146; Norkina Jekaterina: Pogromy Żydów w Królestwie Polskim w XIX i na początku XX wieku w prasie Imperium Rosyjskiego s. 147–165; Friedrich Agnieszka: Inteligencja polska wobec pogromu warszawskiego s. 167–184; Wiech Stanisław: Policja carska wobec pogromów Żydów w Królestwie Polskim w XIX wieku s. 185–205; Zaleska Ilona: Kościół katolicki na ziemiach polskich wobec pogromów Żydów na przełomie XIX i XX wieku s. 207–227; Jeziorny Dariusz: Co wiedzieli Brytyjczycy? Relacje o pogromach Żydów w Polsce z lat 1918–1919 nad Tamizą s. 229–255; Mitsel Michail: Pogromy w Polsce przeprowadzone przez regularne oddziały Wojska Polskiego (1918–1919) w świetle materiałów

American Jewish Joint Distribution Committee s. 257–268; Różański Przemysław: Przemoc antyżydowska na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim i w II Rzeczypospolitej oraz jej postrzeganie w Stanach Zjednoczonych Ameryki (1881–1939) s. 269–295; Kichelewski Audrey: Francuska opinia publiczna wobec pogromów Żydów w Polsce międzywojennej s. 297–314; Szugiero Marzena: Żydowska opinia publiczna wobec pogromów w XIX wieku i w międzywojniu s. 315–334; Krzywiec Grzegorz: Narodowa Demokracja wobec pogromów i kolektywnej przemocy antysemitki do 1918 roku s. 335–354; Potkański Waldemar: Lewica wobec pogromów Żydów na ziemiach polskich w obszarze wpływów rosyjskich na przełomie XIX i XX wieku s. 355–374; Krzywiec Grzegorz: Narodowa Demokracja wobec pogromów i zbiorowej przemocy antyżydowskiej od odzyskania niepodległości do 1939 roku s. 375–391; Trębacz Michał: Polska lewica wobec antyżydowskiej przemocy lat 30. XX wieku s. 393–406.

3334. POGROMY Żydów na ziemiach polskich w XIX i XX wieku. T. 4: Holokaust i powojnie (1939–1946). Red. nauk. August Grabski. Warszawa 2019 IH PAN 8° ss. 671, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Grabski August: Wstęp s. 7–21; Buchowski Krzysztof: Pogrom w Wilnie 31 października 1939 r. s. 25–44; Person Katarzyna: Pogrom wielkanocny w Warszawie w 1940 r. w perspektywie żydowskich świadków s. 45–58; Kopstein Jeffrey S.: Pogrom w Szczuczynie 27 czerwca 1941 r. s. 59–71; Bender Sara: Pogrom w Grajewie latem 1941 r. s. 73–86; Persak Krzysztof: Jedwabne i Radziłów – pogromy bliźniacze? s. 87–115; Berendt Grzegorz: Żydzi i ich sąsiedzi na Polesiu w lecie 1941 r. s. 117–136; Struve Kai: Pogrom w Borysławiu 3–4 lipca 1941 r. s. 137–158; Kwiek Julian: Pogrom antyżydowski w Krakowie 11 sierpnia 1945 r. s. 161–181; Cichopec-Gajraj Anna: Pogrom w Krakowie (Polska) i Topolczanach (Słowacja) w 1945 r. – analiza porównawcza s. 183–214; Szaynok Bożena: Nowe ustalenia badawcze dotyczące pogromu w Kielcach 4 lipca 1946 r. s. 215–235; Grabski August: Żydzi a „żołnierze wyklęci” s. 239–255; Kendziorek Piotr: Lewica wobec przemocy pogromowej w Polsce po II wojnie światowej – analiza dyskursu prasowego s. 257–280; Turkowski Romuald: Polskie Stronnictwo Ludowe wobec pogromu kieleckiego s. 281–294; Turkowski Romuald: Środowiska wiejskie i małomiasteczkowe wobec fali przemocy antyżydowskiej w Polsce w latach 1945–1946 s. 295–308; Kichelewski Audrey: Francuska opinia publiczna wobec pogromów Żydów w Polsce w latach 1945–1946 s. 309–324; Cała Alina: Działalność Komisji Specjalnej Centralnego Komitetu Żydów w Polsce w latach 1946–1947 s. 327–344; Wieczorek Paweł: „Jeszcze i tu są Żydy” – o antysemityzmie na Dolnym Śląsku po pogromie kieleckim s. 345–380; Rykała Andrzej: Pogrom w Kielcach w 1946 r. a odbudowa skupisk żydowskich w Polsce – ujęcie geograficzne s. 381–416; Rykała Andrzej: Pogrom kielecki a życie gospodarcze Żydów w Polsce w okresie bezpośrednio powojennym s. 417–432; Wieczorek Paweł: Oblicza zbrodni. Pogrom kielecki w świetle polskojęzycznej prasy żydowskiej s. 433–452; Person Katarzyna: Bezpośrednie reakcje Żydów z Polski w obozach DP w Niemczech na pogrom kielecki s. 453–464; Tokarska-Bakir Joanna: Pogrom jako akt kontroli społecznej. Springfield 1908 – Polska 1945–1946 s. 467–487; Krzyżanowski Łukasz, Zaremba Marcin: „Bić ich za nasze dzieci!” Panika moralna i przemoc zbiorowa wobec Żydów w Polsce w latach 1945–1946 s. 489–510; Szaynok Bożena: Polska historiografia po 1989 r. na temat pogromów i powojennej przemocy wobec Żydów w latach 1944–1947 s. 511–526; Rykała Andrzej, Wosiak Andrzej: Geograficzno-historyczne (polityczne) uwarunkowania genety i przebiegu wybranych pogromów Żydów na ziemiach polskich od XIX w. do 1946 r. s. 527–572; Forecki Piotr: Gromy na pogromy. Retoryka wtórnego antysemityzmu w III RP s. 575–597; Majewski Michał: Pogromy na

Podlasiu w 1941 r. w świetle wybranych monografii lokalnych wydawanych przy wsparciu władz samorządowych po 1989 r. s. 599–615; Pál Adám István: Kiedy rabin mówi „nie”. Pogromy po Holokauście na Węgrzech i w Polsce oraz różnice w ich upamiętnianiu s. 617–645.

3335. POTOCKI Andrzej: Po tak wielu zostało tak niewiele. Żydzi w Podkarpackiem. Rzeszów 2019 Libra PL 4° ss. 363, nlb. 5, il.

3336. ROMOWIE. Pod red. Beaty Machul-Telus. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 248, nlb. 16, il. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Komisja Mniejszości Nar. i Etnicznych. (Mniejszości Narodowe i Etniczne w Polsce).

Treść: Machul-Telus Beata: Wprowadzenie s. 7–10; Cz. 1. Historia i pamięć: Bartosz Adam, Szewczyk Marcin: Cyganie/Romowie w Polsce – początki s. 11–25; Kaprański Sławomir: Pamięć o zagładzie Romów s. 27–50; Kwadrans Łukasz: W cieniu taborów – Cyganie/Romowie w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej s. 51–74; Cz. 2. Tożsamość: Talewicz-Kwiatkowska Joanna: Rom w Polsce, czyli kto? O różnorodności mniejszości romskiej s. 75–89; Nowicka Ewa: Przemiany tożsamości romskiej w Polsce – czynniki i procesy s. 91–110; Kołaczek Małgorzata: Działalność romskich organizacji społecznych po 1989 roku s. 111–131; Machul-Telus Beata: Programy rządowe na rzecz społeczności romskiej w Polsce s. 133–159; Cz. 3. Edukacja i kultura: Weigl Barbara: Edukacja Romów w Polsce – wyzwania i dylematy s. 161–183; Machowska Magdalena: W cieniu Papuszy. O tabuizowaniu języka romskiego. Stereotyp i literatura cygańska s. 185–210; Weychert Monika: Romska historia sztuki jako historia ruchu politycznego Romów s. 211–226; Talewicz-Kwiatkowska Joanna: Romowie w wirtualnym świecie s. 227–243.

3337. RUSSKIE stranicy v istorii Pol’shi. Śladami Rosjan w Polsce. Cz. 8. Varšava 2019 Obšestvo „Russkij Dom” 8° ss. 99, il.

Cz. 1. 2012.

3338. RYBIŃSKA Agata: Księgi pamięci – źródła wciąż niewykorzystane. Przykład Sefer Przytyk. *Kultura i Historia*. Nr 25: 2014 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

3339. SELEROWICZ Andrzej, Pirucka-Paul Ewa: Żydzi z Belchatowa i okolic. Żelów 2018.

Rec.: Warzocha Daniel, *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 1 s. 179–185.

3340. SITARZ Bartosz: Społeczność grecka i macedońska w Policach po drugiej wojnie światowej. *Szczezińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 3: 2019 s. 93–154, streszcz. ang.

Do 2002 r.

3341. SPYCHAŁA Krzysztof: Kirkuty na Śląsku Opolskim. Opole 2019 Nar. Inst. Dziedzictwa. Oddz. Terenowy w Opolu 8° ss. 122, il., mapy. Min. Kultury i Dziedzictwa Nar.

3342. STOPKA Krzysztof: „Milites et nobiles”: Ormianie a stan szlachecki Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego

od XIV do XVI wieku. *Lehahayer*. T. 5: 2018 s. 15–106, streszcz. ang., orm.

3343. ŚLESZYŃSKI Wojciech: Od międzynarodowej do własnej historii – mniejszość białoruska w Polsce. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 41: 2017 s. 190–211, streszcz. ang.

Lata 1945–2017.

3344. TATARZY i Karaimi w 100-lecie odzyskania niepodległości. Red. nauk. Piotr J. Krzyżanowski, Aleksander Miśkiewicz, Beata A. Orłowska. Gorzów Wielkopolski 2019 Wydaw. Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 365, il., streszcz. ang. Akad. im. Jakuba z Paradyża.

Lata 1901–1990.

3345. TŁOMACKI Andrzej: Struktura narodowościowo-wyznaniowa Kodnia w latach 1918–1944. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 17: 2019 s. 119–173, streszcz. ang.

3346. TUTEJSI „obcy”. Rozważania o mniejszościach narodowych, etnicznych i religijnych na północnym Mazowszu i ziemi dobrzyńskiej od początku XIX wieku po czasy współczesne. Pod red. Andrzeja Dwojnych. Warszawa 2019 Semper 8° ss. 174, nlb. 3, il., mapa, streszcz. ang.

Treść: Dwojnych Andrzej: Wstęp s. 7–12; Baraniuk Tadeusz: „Obcy” w ludowych wyobrażeniach i praktykach kulturowych. Na przykładach z ziemi dobrzyńskiej i północnego Mazowsza s. 13–23; Kłodawski Krzysztof: Działalność oświatowa środowisk ewangelickich przed I wojną światową s. 25–61; Marchlewski Wojciech: Mennonici na ziemi gostyńsko-gąbińskiej s. 63–72; Kokotkiewicz Piotr: Przemiany we wspólnocie hermhutów we Lwówku i jej schyłek w 1945 roku s. 73–78; Przedpełski Borys: Z dziejów baptystów, metodystów i adwentystów w Płocku s. 79–92; Leonkiewicz Łukasz: Mniejszość prawosławna na północnym Mazowszu i ziemi dobrzyńskiej w pierwszej połowie XX wieku s. 93–102; Kostecka Dorota: Rys historyczny parafii Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego w Lipnie s. 103–109; Mazur Krzysztof: Mariawityzm – braterstwo, które czasami ciąży... s. 111–128; Sokolnicki Michał: Postawy Żydów płockich wobec odradzającego się państwa polskiego s. 129–148; Dwojnych Andrzej: Polityczne konsekwencje narodowościowego i wyznaniowego zróżnicowania północnego Mazowsza i ziemi dobrzyńskiej na przestrzeni minionego wieku s. 149–169.

3347. WANTUCH Tomasz: Społeczność żydowska miasta Tuchowa do 1939 r. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 85–88, streszcz. ang.

Od XVIII w.

3348. WARMIŃSKA Katarzyna: Polish and Lithuanian Tatars. One history and two stories. *Art of the Orient*. Vol. 6: 2017 s. 121–128.

XVII–XX w.

3349. WĘGIERSKIE ślady w Bydgoszczy. Teksty Tomasz Ozajasz; il. Andrzej Wróblewski. Bydgoszcz 2019 Pejzaż Wydaw. Studnicki 8° ss. 31, nlb. 1, tabl. 1, il.

XIV–XXI w.

3350. WILK Anna: Łemkowie. Między integracją a rozproszeniem (1918–1989). Warszawa 2019 Neriton 8° ss. 422, il., streszcz. ang.

3351. WIŚNIEWSKI Janusz: Pięćdziesiąt lat razem. Romowie w Płocku. *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 1 s. 49–56.

Lata 1964–2014.

3352. WNEK Sławomir: Społeczność żydowska w Strzyżowie od połowy XIX wieku. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 5: 2019 s. 125–150, streszcz. ang.

Zawiera aneksy źródłowe z l. 1894 i 1929.

3353. WOKÓŁ Wielkiej Synagogi w Gdańsku. Z dziejów lokalnej społeczności żydowskiej. Pod red. Ewy Barylewskiej-Szymańskiej. Gdańsk–Warszawa 2019 Muzeum Gdańska; ŻIH 8° ss. 418, nlb. 2, il., mapy, streszcz. ang., niem.

Treść: Ossowski Waldemar: Wstęp s. 9–10; Wojtczak Katarzyna Anna, Starega Magdalena: Nim powstała Wielka Synagoga. Bożnice gdańskich gmin żydowskich s. 15–28; Bielak Jacek: Gdańska Wielka Synagoga w latach 1887–1939. Zagadnienia architektoniczne s. 31–55; Wiloch-Kozłowska Renata: Wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych w grudniu 2009 r. w Gdańsku przy ulicy Bogusławskiego s. 57–62; Kizik Edmund: Żydzi w Gdańsku i na jego przedmieściach w XVI–XVIII w. s. 67–91; Schulz Michael K.: Awans zawodowy i społeczny gdańskich Żydów w XIX w. s. 93–109; Berendt Grzegorz: Instytucje żydowskie w Gdańsku po 1945 r. s. 111–150; Grabowski Klaudiusz: Cmentarze żydowskie w Gdańsku po 1945 r. Zapomniane dziedzictwo, dewastacja i próby ratowania s. 153–178; Jastrzębska-Olkowska Izabela: Lesser Gieldziński (1830–1910). Kolekcjoner s. 183–209; Kubicki Rafał: Theodor Hirsch (1806–1881), historyk i archiwista miasta Gdańska s. 211–231; Grulkowski Marcin: Paul Simson oraz jego działalność społeczna, dydaktyczna i naukowa s. 233–258; Michalak Jerzy Marian: „Śpiwajcie Panu pieśń nową, śpiwajcie Panu, wszystkie krainy!” Żydowskie ślady w życiu muzycznym dziewiętnastowiecznego Gdańska s. 261–274; Abramowicz Mieczysław: Teatr żydowski w Gdańsku i jego aktorzy s. 277–298; Szarszewski Adam: August (Aron) Simon Hirsch (1817–1894) i Izaak Landau (1884–1947) s. 301–311; Brandt Marion: Gdański poeta i dziennikarz Erich Ruschkewitz (1904–1941?) s. 313–335; Konieczna Seweryna: Adolf Wallenberg (1862–1949) i Aniela Gelbard/ Zofia Majewska (1907–1997) – wybitni gdańscy neurologi żydowskiego pochodzenia s. 337–346; Borzyszkowska-Szewczyk Miłoslawa: Franka Meislera tory i meandry życia. Z Danzig do Gdańska s. 349–364.

3354. ZIELIŃSKI Konrad: Oblicza inteligencji żydowskiej w Polsce w XIX i XX wieku (do 1939 r.). *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 27–46, streszcz. ang.

3355. ŻYDZI w Fordonie. Dzieje, kultura, zabytki. Zbiór studiów. Pod red. Tomasza Kawskiego. Wyd. 3, uzup. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 249, il., streszcz. ang., niem.

Treść: Kawski Tomasz, Zygiewski Zbigniew: Żydzi w Fordonie. Zarys dziejów s. 11–131; Siwiak Wojciech: Źródła archeologiczne do dziejów Żydów fordońskich s. 133–159; Romanik Marek: Materiały źródłowe do dziejów społeczności żydowskiej w Fordonie z lat 1772–1939 w zasobie Archiwum Państwowego w Bydgoszczy s. 161–168; Jankowski Aleksander: Synagoga

w Fordonie s. 169–202; Konieczny Aleksander: Badania dendrochronologiczne więzby dachowej synagogi w Bydgoszczy-Fordonie s. 203–208.

Wyd. 1. 2008.

3356. ŻYDZI Wschodniej Polski. Ser. 4: Uczni żydowscy. Red. nauk. Grzegorz Czerwiński, Jarosław Ławski. Białystok 2016.

Rec.: Sznurkowski Przemysław, *Studia Niemcoznawcze*. T. 60: 2017 s. 956–962.

3357. ŻYDZI Wschodniej Polski. Ser. 7: Między Odessą a Wilnem. Wokół idei syjonizmu. Red. nauk. Jarosław Ławski i Ewelina Feldman-Kołodziejuk. Białystok 2019 Termida 2; przy współpr. Wyd. Filologicznego Uniw. w Białymstoku; Wyd. Prymat, Mariusz Śliwowski; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego 8° ss. 389, nlb. 4, il., mapy, streszcz. ang., ros. (*Colloquia Orientalia Bialostocensia*. Literatura, historia; 44).

Materiały 7. Międzynarodowej Konferencji Naukowej, Białystok, 7–8 V 2018 r.

Z treści: Sikorski Dariusz K.: Bohaterowie – legioniści – Żydzi. Wokół pism i postaci Żabotyńskiego s. 19–33; Jeziorkowska-Polakowska Anna: Syjonizm jako źródło żydowskich organizacji młodzieżowych w II Rzeczypospolitej s. 35–58; Wildowicz Joanna: Żydowski Białystok: industrializacja, (e)migracja, filantropia s. 59–74; Frąckiewicz Małgorzata K.: Miłośnicy Syjonu w „Księżde pamięci tomżyńskiej gminy żydowskiej”: sylwetki i idee s. 75–104; Steele Philip Earl: Syjoniści chrześcijańscy w Europie Środkowo-Wschodniej, 1876–1884. Przyczynek do powstania „Hibbat Syjon”, pierwszego ruchu syjonistycznego s. 105–143; Lebet-Minakowska Anna: [Wilhelma] Wachtla artystyczne wypowiedzi językiem idei syjonistycznych – na przykładzie jego prac ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie s. 173–202; Sylwestrak Małgorzata: Marka Girszyna gry z kliszami. „Mały człowiek” – „Obcy” – Żyd s. 203–214; Aleksandrowicz-Pędich Lucyna: Polskie ślady w odeskiej powieści Włodzimierza Żabotyńskiego „Piatero” [Pięcioro] s. 235–244; Kalinowski Daniel: W Polsce czy w Ziemi Świętej? Wilhelm Feldman a syjonizm s. 245–269; Siedlecki Michał: Między komunizmem a syjonizmem. O wspomnieniach Juliana Strykowskiego s. 295–308; Miklas-Frankowski Jan: „To syjonistyczne wychowanie dało mi siłę, by nie stać się owcą potulnie idącą na rzeź”. Opowieść o ocaleniu Awigдора Kochawa w „My Jedwabnego” [!] Anny Bikont s. 325–337. Ser. 1. 2013.

c) Historia Polonii i emigracji

Zob. poz. 1818, 1892, 1905, 1929, 2006, 2435, 2510, 2542, 2685, 3302, 4077, 5066, 5176, 8565, 8742, 8802, 8803, 9037, 9070, 9469, 9551, 9648, 9659, 9967, 10558, 11133, 11180.

3358. BARNAS-BARAN Ewa, Radziszewska Maria: Działalność kulturalno-oświatowa Polonii w Rumunii na przykładzie Czerniowiec i Suczawy. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 115–132, streszcz. ang. XIX–XX w.

3359. BEDNARSKI Damian: Biskup Józef Gawlina jako opiekun Polaków na emigracji.

Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 566, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem., wł. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3829).

Józef Gawlina (1892–1964).

Rec.: Białkowski Michał, *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. [T.] 52: 2019 z. 1 s. 223–227.

3360. BONUSIAK Andrzej, Ślęzak-Gotkowska Jolanta: Materiały do dziejów Świątowych Festiwalu Polonijnych Zespołów Folklorystycznych. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 247, nlb. 1, il.

Lata 1969–2017.

3361. BORYSIEWICZ Mariusz: The Economic Achievements of Polish Diaspora in Manchuria and Inner Mongolia, 1898–1936. *Res Historica*. Nr 47: 2019 s. 197–223, streszcz. pol.

3362. BORYSIEWICZ Mariusz: Polish settlement in Manchuria (1898–1950). A brief historical survey. *Studia Polonijne*. T. 39: 2018 s. 125–166, streszcz. pol.

Polskie osadnictwo w Mandżurii.

3363. BUDYTA-BUDZYŃSKA Małgorzata: Polacy na Islandii. Rekonstrukcja przestrzeni obecności. Warszawa 2016.

Rec.: Hajduk Bolesław, *Nautologia*. R. 53: 2018 s. 92.

3364. CHMIELEWSKI Witold: Profesor Tadeusz Sulimirski, współorganizator szkolnictwa polskiego na uchodźstwie w latach 1941–1947. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 40: 2019 s. 97–127, streszcz. ang.

3365. CHWASTYK-KOWALCZYK Jolanta: Emigracyjne czasopisma literacko-artystyczne i literackie edytowane przez Polaków w Wielkiej Brytanii w XX i XXI wieku. *Zielonogórskie Studia Bibliotekoznawcze*. Z. 10: 2018 s. 119–139, streszcz. ang.

3366. CHWASTYK-KOWALCZYK Jolanta: Londyński „Pamiętnik Literacki” – organ Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie – w latach 1976–2018. Kielce 2019 Wydaw. UJK 8° ss. 299, nlb. 1, il., streszcz. ang.

3367. DEMIRSAR Arli V. Belgin, Kaya Şennur: An evaluation of the architecture, culture and history of the Polonezköy/Adampol settlement in Istanbul. *Art of the Orient*. Vol. 6: 2017 s. 180–200.

XIX–XX w.

3368. DZIEDZICTWO narodowe poza granicami Polski. Francja. Pod red. nauk. Dariusza Kuźminy. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk.

i Edukacyjne SBP 8° ss. 171, nlb. 1, il. (Seria Historyczna; 5).

Trześć: Kuźmina Dariusz: Wprowadzenie s. 7–9; Kłosowicz-Krzywicka Barbara: 180 ans de protection des tombeaux polonais en France s. 11–21; Kamler Anna: Szlacheckie zwyczaje pogrzebowe w Rzeczypospolitej w XVII wieku s. 23–33; Pietrkiewicz Dorota: „Życie zmarłych złożone jest w pamięci żywych”. Działalność Edwarda Aleksandra Pożerskiego na rzecz Towarzystwa Opieki nad Polskimi Zabytkami i Grobami Historycznymi we Francji s. 35–61; Kotowski Robert: Twórcy polskich pomników nagrobnych s. 63–74; Michalska-Bracha Lidia: Ewidencjonowanie przez Agatona Gillera nagrobków polskich emigrantów we Francji w latach sześćdziesiątych XIX stulecia s. 75–87; Seroka Katarzyna: Wielka Emigracja a nabożeństwa wieczyste w kolegiacie w Montmorency s. 89–103; Wrona Grażyna: Na straży grobów polskich. Pamięć i opieka nad miejscami spoczynku Polaków w świetle prasy emigracyjnej s. 105–172.

3369. “FOR Your Freedom and Ours”: Polonia and the struggle for Polish independence. Ed. by Tomasz Pudłocki and Andrew Kier Wise. *Rocznik Przemyski*. Vol. 55: 2019 Issue 3 s. 3–199.

Trześć: Wilczek Piotr: Foreword s. 3–4; Pudłocki Tomasz, Wise Andrew Kier: Introduction s. 5–8; Pula James: The “fourth partition” and the restoration of Polish independence s. 9–29; Messinger Penny: Redefining Americanization in Buffalo during World War I s. 31–52; Garboś Marcel R.: A southeastern “gateway to expansion”: Kyiv’s Polish intellectuals, the politics of peripheral nationalism, and visions of national expansion in Right-Bank Ukraine, 1905–1926 s. 53–80; Bucki Carl L.: Response on the home front: How Buffalo’s Polish community supported the allied cause during World War I s. 81–96; Wise Andrew Kier: Dr Francis Fronczak [1874–1955] and the rhetoric of Polish independence s. 97–116; Hapak Joseph: The Buffalo Polonia and the Polish Army Camp at Niagara-on-the-Lake, Ontario s. 117–124; Sierchula Rafał: Polish-Americans in Haller’s Army. Outline of the problem s. 125–132; Kaczmarek Krzysztof: The Polish National Committee and the Polish Army in France (1917–1919) s. 133–141; Maksymowicz Anitta: Agnes Wisła’s and Polish women’s activity for Polish volunteers and veterans in the U.S.A. and in Europe 1917–1921 s. 143–155; Pudłocki Tomasz: Poland of 1919 in the eyes of Edith Brahmall Cullis-Williams [1875–1955] s. 157–180; Fronczak Francis E.: Poles in America. A speech delivered on 2 April 1918. Introduced and ed. by Wanda Sławinska s. 181–190; The Paderewski milieu. Select correspondence from the Dr. Francis E. Fronczak collection. Archives and Special Collections, E. H. Butler Library, SUNY Buffalo State [siedem listów od 19 IV 1915 do 23 II 1918 r.]. [Ed. by] Tomasz Pudłocki, Andrew Kier Wise s. 191–199.

3370. FORTUNA-SUDOR Maria: W służbie bez granic. O Janie Jaworskim i jego działalności na rzecz Kościoła, Polski i Polonii amerykańskiej. Lublin 2019 Norbertinum 8° ss. 83, nlb. 1, tabl. 24, il.

Ur. 1939.

3371. GIZA Andrzej: Polacy z Mandżurii. Dzieje polskiej kolonii w Harbinie w latach 1895–1966. Kraków 2019 Avalon 8° ss. 246, nlb. 2, il.

3372. GŁOWACKI Albin: Na pomoc zesłańczej edukacji. Działalność wydawnicza Komitetu

do spraw Dzieci Polskich w ZSRR. Wyd. 2. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 507, il.

Lata 1943–1946.

Wyd. 1. 2017.

3373. GÓRKA Magdalena: Czasopisma edukacyjne Polskiej Macierzy Szkolnej w Londynie redagowane przez Aleksandrę Podhorecką w latach 1970–2006. Pruszcz Gdański–Warszawa 2019 Wydaw. Jasne 8° ss. 463, il., wykresy, streszcz. ang. (Prace Naukowe; nr 6).

Aleksandra Podhorecka ur. 1939.

3374. GRASSMANN Magdalena: Dziedzictwo medyczne pierwszego polskiego szpitala w Chicago. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 1 s. 161–174, streszcz. ang.

Powstał w 1894 r.

3375. JAROSZYŃSKA-KIRCHMANN Anna D.: The Polish Hearst: ‘Ameryka-Echo’ and the public role of the immigrant press. Urbana–Chicago 2015.

Rec.: Grondelski John M., *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 413–414.

3376. JASTRZĘBSKA-GOLONKOWA Danuta: Wychowanie patriotyczne w działalności oświatowej polskiej emigracji niepodległościowej na przykładzie Wielkiej Brytanii w latach 1945–1990. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 67–89, streszcz. ang.

3377. KALIS Kazimiera: Dzieje duszpasterstwa polonijnego w Diecezji Würzburg. Marianka Mroczeńska–Bydgoszcz 2019 ks. Tomasz Cyl 8° ss. 100.

3378. KARDELA Piotr: Obchody świąt państwowych i rocznic narodowych w działalności Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Stanach Zjednoczonych. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 169–185, streszcz. ang.

Od 1953 r.

3379. KEMPIŃSKI Łukasz: Szkolnictwo polskie we Francji w XX i na początku XXI wieku. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 446: Pedagogika. [Nr] 36/2: 2018 s. 125–150, streszcz. ang.

3380. KIPER Daniel: Wpływ polskiej emigracji w Europie Zachodniej na życie polityczne Polonii amerykańskiej przełomu lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XIX wieku. *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 145–164, streszcz. ang.

3381. KNOPEK Jacek: Obecność emigrantów polskich w krajach i kulturach arabskich.

Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny. R. 45: 2019 nr 2 s. 185–205, streszcz. ang.

XVIII–XXI w.

3382. KONDRACKI Tadeusz: Obchody świąt państwowych w działalności Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Wielkiej Brytanii w latach 1946–1990. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 91–104, streszcz. ang.

3383. KORCZAK Jarosław: The educational fortunes of the three waves of Polish emigration to Australia in its historical and cultural context. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 445: Pedagogika. [Nr] 35/1: 2018 s. 95–123, streszcz. pol.

Od XIX w. do czasów współczesnych.

3384. KRASOWSKA Helena: From individual to collective identity: the case of autobiographical accounts from the Ukrainian-Russian and Ukrainian-Romanian borderlands. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 41: 2017 s. 287–301, streszcz. pol.

Lata 1939–2017.

3385. KRESOWIANIE za oceanem. Wspomnienia. Oprac. Anna i Krzysztof Alwst; z przedm. Waldemara Handke. Toronto–Leszno 2019 MBP w Lesznie; we współpr. z Inst. im. gen. Stefana „Grota” Roweckiego 8° ss. 272, il., streszcz. ang.

Polacy w Kanadzie, XX w.

3386. KRUPA Barbara: Działalność Roy Publishers w Nowym Jorku w latach 1941–1960 jako kontynuacja przedwojennego Towarzystwa Wydawniczego „Rój”. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 13: 2019 s. 291–309, streszcz. ang.

3387. KULPIŃSKA Joanna: The role and functionality of regional migration networks over the 20th century. The case study of the Strzyżów district. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 45: 2019 nr 3 s. 119–135.

Lata 1873–1924.

3388. KULPIŃSKA Joanna: Transatlantyczne trendy migracyjne na przestrzeni stulecia. Studium przypadku wychodźstwa z powiatu strzyżowskiego. Kraków 2019 Księg. Akad. 8° ss. 311, nlb. 8, il., streszcz. ang. (Societas; 122).

XIX–XXI w.

3389. [KURZAJ Franciszek]: Silesia for Silesian Texas. Prepared by Franciszek Kurzaj. Updated ed. Bandera, Texas–[Opole] 2019 [Wydaw. i Drukarnia św. Krzyża] 4° ss. 136, il., mapy.

3390. KURZEJA-ŚWIĄTEK Maria: Działalność duszpasterska i społeczna księdza Bartłomieja Świnki (Swinko) na terenie diecezji Buffalo NY w latach 1889–1915. *Almanach Łącki*. Nr 31: 2019 s. 47–63.

3391. KWAŚNIAK Franciszek: Detlak – Kalandrovce, Miljevac. Osady polskiej emigracji w Bośni. Bolesławiec 2018.

Rec.: Bojko Iwona, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.]: 2019 s. 254.

3392. LANGOWSKI Krzysztof: Stanowisko Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce wobec obchodzonych przez Polaków na obczyźnie świąt państwowych. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 153–167, streszcz. ang.

3393. LINEC Sergej: Pol’skie graždane na Severo-Zapadnom Kavkaze v 30–40-e gody XX veka. Status, rasselenie, social’noe obespečenie. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 24: 2019 [nr] 4 s. 197–208, streszcz. ang.

3394. LIS Wojciech: The Polish Minority in Armenia. *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 47–62, streszcz. pol.

Franciszkanie w l. 1772–2011.

3395. ŁABUSZEWSKI Tomasz, Obrębska Anna, Ptasieńska Małgorzata: Przez Morze Czerwone. Rzeczpospolita Polska na uchodźstwie 1945–1990. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 4° ss. 655, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Polska Emigracja Niepodległościowa 1945–1990).

3396. MAKSYMOWICZ Anitta: Agnieszka Wisła [1887–1980] and the Blue Army. The efforts of Polish women in America on behalf of the Polish Volunteers and veterans of World War I. Nowy Jork–Zielona Góra 2019 The Polish Army Veterans Association of America; Ligatura 8° ss. 303, nlb. 1, il.

Wyd. oryg.: Agnieszka Wisła i działalność Polek w Ameryce na rzecz ochotników i weteranów Błękitnej Armii. Nowy Jork–Opole 2015.

3397. MALIKOSKI Adriano, Kreutz Lúcio: Polish ethnic schools in Rio Grande do Sul (1875–1938). *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 7: 2015 [nr] 2 s. 50–57.

3398. NIR Roman: The activity of the W.R.S.-N.C.W.C. American Catholic Social and Charity Organization During the war and post-war period. *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 243–272, streszcz. pol.

Do końca l. 40. XX w.

3399. NOSIADEK Patrycja: Archiwum wiary, wspomnień, dumy i aspiracji. Materiały źródłowe do dziejów parafii Górnoślązków w Teksasie. Opole 2019 AP; Inst. Śląski 8° ss. 184, il., mapy. AP w Opolu. (Opera Extraordinaria; t. 11).

Toż plik tekstowy PDF (13,03 MB); MOBI (9,57 MB); EPUB (48,40 MB).
XIX–XXI w.

3400. NYCZ Edward: Polish Emigrants in Düsseldorf. The Migrants' heritage of Identity and Entry into German Society. *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 445: Pedagogika.* [Nr] 35/1: 2018 s. 71–94, streszcz. pol.

Od XIX w.

3401. PEASE Neal: "Boluśmy więc!": Polish Americans and bowling in Milwaukee. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny.* R. 45: 2019 nr 3 s. 59–68.

Lata 1904–1979.

3402. POLACY na Syberii od XIX do XXI wieku. Monografia wieloautorska pod red. nauk. Sergiusza Leończyka. Warszawa 2019 Stow. Wspólnota Polska 8° ss. 137, il., streszcz. ang., ros. Stow. Wspólnota Polska, Stow. Wspólnota Polska. Centrum Wiedzy o Polonii.

Treść: Leończyk Sergiusz: Wstęp s. 7–10; Kondracka Karolina: Polskie badania w Jakucji na przełomie XIX i XX wieku s. 11–15; Zabierek Krzysztof: Powstanie zabajkałskie 1866 roku – walka o godność i wolność s. 17–22; Siemienow Jewgienij W.: Miejsca prac katorżniczych polskich zesłańców politycznych w latach 60. XIX wieku na terenie Zabajkala s. 23–31; Leończyk Sergiusz: Dobrowolne osadnictwo Polaków na Syberii na przełomie XIX–XX wieków. Włóścianie, robotnicy, kolejarze, inteligencja s. 33–39; Kosieradzki Paweł: Oblicza syberyjskich wspomnień – różne formy na utrwalenie zesłania s. 41–47; Lange Rafał: Pochodzenie kresowe Polaków s. 49–54; Chernyshev Artem: Muzyka i folklor polski na Syberii w XIX–XXI wiekach s. 55–62; Wiśniewski Jan [P.]: Liczebność Polaków we Wschodniej Rosji i na Syberii w latach 1914–1918. Zarys problematyki s. 63–74; Dobroński Adam Cz.: Wojsko Polskie na Syberii s. 75–82; Załęczny Jolanta: „Ale wolno mi tylko smutnym wędrowcem być” – trasa syberyjskiej wędrowki we wspomnieniach i wierszach Ludwika z Czaplinskiich Biesiadowskiej-Szklarek s. 83–90; Iwanowa Maria: Promocja polskiej kultury w Buriacji s. 91–98; Goreva Svetlana: Dzieje Szkoły polonijnej w Abakanie 1994–2019 s. 99–102; Zieliński Marek [Grzegorz]: Polityka państwa polskiego wobec Polaków na Syberii s. 103–108; Kabardina Jana: Parafia katolicka w Abakanie na przełomie XX–XXI wieków s. 109–113.

Toż plik tekstowy EPUB (688 KB); plik tekstowy MOBI (674 KB); plik tekstowy PDF (1,76 MB).

3403. POLAK Bogusław: Obchody Święta Niepodległości i rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego w środowisku byłych powstańców w Wielkiej Brytanii 1940–1989. *Dzieje Najnowsze.* R. 51: 2019 [nr] 2 s. 119–134, streszcz. ang.

3404. POLAK Bogusław, Polak Michał: Powstańcy wielkopolscy 1918–1919 po II wojnie światowej w Wielkiej Brytanii. *Wielkopolski Powstaniec.* Nr 22: 2016 s. 34–45.

3405. POLAK Bogusław, Polak Michał: Powstańcy wielkopolscy w Wielkiej Brytanii 1940–1989 cz. 2. *Wielkopolski Powstaniec.* Nr 23: 2017 s. 29–35.

Cz. 1. *Tamże.* Nr 22: 2016.

3406. POLAK Michał: Obchody rocznic narodowych przez polskie uchodźstwo polityczne w Wielkiej Brytanii w świetle wydawnictw okolicznościowych Juliusza Ludwika Englerta. *Dzieje Najnowsze.* R. 51: 2019 [nr] 2 s. 229–246, streszcz. ang.

3407. POLSKA krytyka sztuki w Wielkiej Brytanii i Francji 1940–2000. Przygot. do dr. i wstępem opatrzyli Katarzyna Moskała i Mirosław A. Supruniuk. Toruń 2018 Tow. Przyj. Archiwum Emigracji; Muzeum Uniwersyteckie 8° ss. 453, nlb. 1, tabl. 40, il. (Archiwum Emigracji. Źródła i materiały do dziejów emigracji polskiej po 1939 roku; 61) (Polska Krytyka Sztuki na Emigracji 1940–2000; t. 1).

Antologia.

3408. POLSKI Narodowy Katolicki Kościół w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Przemieszczanie jego wpływów do Polski. Oprac. i wyboru tekstów dokonał Edward Warchoł. Sandomierz 2019 [Wydaw. Diec.] 8° ss. 205.

3409. POTACZAŁA Genowefa: Zorganizowane formy aktywności religijnej i społecznej polskich emigrantów przy parafii pw. Świętej Trójcy w Chicago w latach dwudziestych i trzydziestych XX wieku. *Studia Polonijne.* T. 39: 2018 s. 179–193, streszcz. ang.

3410. RÓŻAŃSKI Jarosław: Polscy oblaci w Kanadzie. Duszpasterze polonijni i misjonarze (1896–2016). Pelplin 2019 Bernardinum 8° ss. 427. (Studia i Materiały Misjologiczne; 47).

3411. SIEGMUND-SCHULTZE Reinhard: Some remarks and documents concerning the emigration of Polish mathematicians during the 1930s and early 1940s. *Studia Historiae Scientiarum.* Vol. 18: 2019 s. 139–162, streszcz. pol.

3412. SIEMASZKO Karol: Organizacja i funkcjonowanie polskiego Sądu Obywatelskiego w Londynie. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa.* T. 7: 2014 z. 2 s. 379–381, streszcz. ang.

Lata 1950–1962.

3413. SIENKIEWICZ Jan Wiktor: Grupa 49. Artyści spod skrzydeł generała Władysława Andersa. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 269–291, streszcz. ang., niem., ros.

Powstała w 1949 r. w Londynie.

3414. [SOKOLOVA Lúdmila] Sokołowa Ludmiła: Polacy i Buriaci. Dialog dwóch kultur. *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 9: 2018 s. 77–86, streszcz. ang.

We wsi Wierszyna w obwodzie irkuckim, XX–XXI w.

3415. SZYMAŃSKI Józef: Opieka duszpasterska nad Polakami w Danii (1892–1939). *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 165–193, streszcz. ang.

3416. SZYPULSKI Marek: Wyrwane kartki. Lailly-en-Val–Warszawa 2015 [b.w.] 8° ss. 407, il.

Pamiętnik działacza polonijnego we Francji, ur. 1946.

3417. ŚWIATOWE harcerstwo. Związek Harcerstwa Polskiego na obczyźnie w latach 1918–2018. Studia, szkice i materiały. Pod red. Marka Wierzbickiego; przy współpr. Teresy Szadkowskiej-Łakomy i Jagody Kaczorowskiej. Lublin–Warszawa 2018 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 336, il., mapy. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie.

Treść: Wierzbicki Marek: Wstęp s. 7–12; Hausner Wojciech: Harcerstwo w II Rzeczypospolitej i poza jej granicami (1918–1939). Zarys problematyki s. 15–31; Piątkowski Sebastian: Rola harcerstwa w życiu Polonii w świetle publicystyki prasowej Rady Organizacyjnej Polaków z Zagranicy i Światowego Związku Polaków z Zagranicy (1930–1939) s. 33–50; Wierzbicki Marek: Związek Harcerstwa Polskiego na Wschodzie (1941–1948) w świetle korespondencji hm. Zygmunta Lechosława Szadkowskiego s. 51–75; Pyłat Joanna: Starsze Harcerstwo na Obczyźnie – rozwój idei, powstanie i działalność w latach 1946–1950 s. 77–102; Szadkowska-Łakomy Teresa, Kaczorowska Jagoda: Związek Harcerstwa Polskiego – Nasze Dziedzictwo – Nieprzerwana Służba – nienaruszalna ciągłość prawno-organizacyjna s. 105–124; Mańkowska Aleksandra: Główna Kwatera Harcererek – rozwój i współczesna działalność s. 125–135; Szablewski Marek: Główna Kwatera Harcerzy – rozwój i współczesna działalność s. 137–146; Maresch Eugenia: Kręgi Starszoharcerskie – ich początek i zmierzch s. 147–159; Szadkowska-Łakomy Teresa, Kaczorowska Jagoda: Związek Harcerstwa Polskiego – Nasze Dziedzictwo – Wydawnictwa s. 161–172; Bnińska-Gębska Anna: Okręg ZHP w Wielkiej Brytanii – historia i zagadnienia s. 173–190; Borucka-Guilhou Magdalena: Opowieść o historii harcerstwa i jego idei we Francji s. 191–199; Mazurkiewicz Anna: Historia harcerstwa polskiego w Kanadzie s. 201–218; Wojno Andrzej J., Zapart Agnieszka, Czajkowska Barbara: Historia harcerstwa polskiego w Argentynie s. 219–231; Pawlikowska Beata: Rozwój i działalność Związku Harcerstwa Polskiego – Okręg Stany Zjednoczone (w zarysie) s. 233–254; Drózd Rafał, Adamski Teresa, Bartlett Anna, Daniels Urszula, Dutkowski Krzysztof, Janus Barbara, Karbanowicz Tomasz, Lew Alicja, Nowak Maria: Związek Harcerstwa Polskiego (ZHP) w Australii. Historia 1949–2017 s. 257–310; Szadkowska-Łakomy Teresa: Harcerstwo na obczyźnie a polska emigracja niepodległościowa – polityczne aspekty działalności s. 311–316.

3418. TAK się wszystko zaczęło... Śladami Polaków w Czarnogórze. Tako hje sve počelo. Tragom Poljaka u Crnoj Gori. Red. Piotr Dyczek. Podgorica 2015 Ambasada RP w Podgoricy; Stow. Polaków w Czarnogórze 8° ss. 155, il.

Z treści: Kosinińska Barbara: Polacy w Czarnogórze. Zarys historyczny i współczesność Polonii czarnogórskiej s. 13–32; Dyczek Piotr: Obrazki z wystawy – ze sztambucha archeologa s. 33–66; [Wspomnienia] s. 67–154.

3419. TALIK Jerzy: Wierszyna – inne oblicze Syberii. W poszukiwaniu żywiołowych śladów wśród polskich osadników na bezkresnej Syberii. *Gronie*. Nr 19: 2019 s. 245–252.

Lata 1910–1990.

3420. TATAROWSKI Konrad [Witold]: Twórcy kultury w programie Rozgłośni Polskiej RWE (w perspektywnym skrócie). *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 9–16, streszcz. ang.

W l. 1952–1994.

3421. WIERZBICKI Marek: Człowiek z Polski. Prezydent RP Kazimierz Aleksander Sabbat (1913–1989) i polska emigracja niepodległościowa. Lublin–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 175, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie.

3422. WIERZBICKI Marek: Rola organizacji społecznych na polu mobilizacji politycznej polskiego wychodźstwa powojennego na przykładzie udziału emigracyjnego Związku Harcerstwa Polskiego w organizacji obchodów rocznic i świąt państwowych. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 135–152, streszcz. ang.

3423. WIERZBICKI Paweł: „Tygodnik Polski” (Harbin 1922–1942) jako źródło do dziejów polskiej emigracji w Chinach. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 64: 2019 s. 161–185, streszcz. ang., ros.

3424. WIĘCH Arkadiusz Stanisław: Polski Nobel. Działalność Erazma Józefa Jerzmanowskiego [1844–1909] i dzieje fundacji jego imienia (do 1938 roku). Kraków 2019 Historia Iagellonica 8° ss. 222, tabl. 16, il., streszcz. ang.

3425. WNUK Magdalena: Kierunek Zachód, przystanek emigracja. Adaptacja polskich emigrantów w Austrii, Szwecji i Włoszech od lat 80. XX w. do współczesności. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 448, streszcz. ang. Fund. na rzecz Nauki Pol. (Monografie Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej).

3426. WYSZOWADZKI Władysław, Tyliczak Krzysztof, Szczodrowski Romuald: Polska Misja Katolicka w Anglii i Walii 1894–2019. Cz. 1: Kalendarium Polskiej Misji Katolickiej

w Anglii i Walii. Pelplin 2019 Bernardinum 8° ss. 966.

Lata 1894–1944.

Toż. Cz. 2: Historie wspólnot parafialnych. Pelplin 2019 ss. 964.

Lata 1946–2019.

Toż. Cz. 3: Sylwetki zmarłych kapłanów. Pelplin 2019 ss. 795.

3427. Z DZIEJÓW polskiej emigracji politycznej po 1939 roku. Ludzie, struktury, idee. Pod red. Patryka Pleskota. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 461, nlb. 1, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Polska Emigracja Niepodległościowa 1945–1990).

Treść: Pleskot Patryk: Wstęp s. 7–10; Żuczkowski Maciej: „Na ręce Wasze przesyłam pocztę nadesłaną z kraju...”. Łączność PPS-WRN z KZ PPS. Przyczynek do badania zagadnienia łączności między okupowanym krajem a rządem RP na uchodźstwie s. 13–39; Tochman Krzysztof A[dam]: Cichociemni na Bałkanach. Zarys działalności polskich spadochroniarzy w Jugosławii w latach 1943–1944 s. 40–77; Wróbel Janusz: Polacy na Dalekim Wschodzie w latach 1918–1957 (rekonosans badawczy) s. 81–132; Sierchuła Rafał: Środowisko Organizacji Polskiej na emigracji w latach 1939–1949 s. 133–163; Wolak Łukasz: Środowisko Zjednoczenia Polskich Uchodźców w RFN. Przyczynek do badań s. 164–218; Kaczmarski Krzysztof: Instytucje imienia Romana Dmowskiego w Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii s. 219–270; Witalec Robert: Historia Polskiego Narodowego Komitetu Demokratycznego. Wyzwania badawcze s. 271–295; Sienkiewicz Jan Wiktor: Polska architektura i plastyka na emigracji inspirowana obchodami Milenium Chrztu Polski w 1966 roku s. 296–318; Wierzbicki Marek: Biografia Jana Prota (1891–1957) jako przykład ścieżki życia postaci spoza elity politycznej emigracji powojennej s. 321–342; Przybysz-Gralewska Milena: Współpraca Jerzego Giedroycia a Antonim Pospieszalskim, londyńskim publicystą działu religijnego „Kultury” s. 343–360; Choma-Jusińska Małgorzata: Drogi książki emigracyjnej do kraju. Na marginesie korespondencji i wspomnień Jerzego Kulczyckiego s. 361–387; Pleskot Patryk: Akcenty solidarnościowe w aktywności kulturalnej polskiej diaspory w Australii w latach 1980–1989 (wybrane przykłady) s. 391–409; Tebinka Jacek: Polityka rządu Margaret Thatcher wobec polskich emigrantów w okresie stanu wojennego s. 410–427.

3428. Z OJCZYŹNY do obczyzny. Doświadczenia uchodźstwa polskiego. Pod red. Rafała Kleśty-Nawrockiego, Marcina Lutomińskiego i Artura Trapszyca. Toruń 2019 PTL. Oddz. w Toruniu; Kategoria Etnologii i Antropologii Kulturowej UMK w Toruniu 8° ss. 348, streszcz. ang.

Z treści: Lehr Urszula: Mentalna kondycja jednostki w rzeczywistości chaosu egzystencjalnego. „Casus” uchodźstwa niepodległościowego (Wielka Brytania) s. 11–32; Janiszewska Joanna: Polska społeczność w Szkocji po drugiej wojnie światowej. Badania w Edynburgu s. 33–54; Nowak Katarzyna: „Z ludzi nie-ludzi jestem”. Przemiany tożsamościowe polskich dipisów w świetle dokumentów osobistych s. 75–91; Czerwonnąją Świetłana: Polacy w Moskwie (XX wiek) s. 93–120; Książek Joanna: Duchowy wymiar polskości – aspekty wiary, wyznania i religijności repatriantów z Kazachstanu s. 121–153; Frączkiewicz Marta: Migracja ludności na Warmię i Mazury pod koniec II wojny światowej oraz w pierwszych latach po jej zakończeniu s. 155–167; Rataj Andrzej: Z ojczyzny do obczyzny i z powrotem. Zamorskie peregrynacje Henryka Sienkiewicza

s. 171–186; Marchlewicz Krzysztof: Kiedy powrót mógł być hańbiący... Uczestnicy Wielkiej Emigracji wobec amnestyjnych powrotów do kraju w latach 1831–1863 s. 187–204; Laddach Agnieszka: Uwagi ks. prof. Janusz St. Pasierba [1929–1993] do relacji polskich duchownych z pracy duszpasterskiej w Ameryce s. 205–223; Matelski Dariusz: Karol Estreicher jr (1906–1984) na uchodźstwie w latach II wojny światowej s. 225–258; Trapszczyk Artur: Znad Niemna nad Wisłą. Dziwny świat ojczyzny utraconej i odzyskanej w świetle życia i twórczości Czesława Niemięna s. 259–272; Moczko Rafał: „Wynarodowienie” czy „asymilacja”? Stosunek drugiej emigracji niepodległościowej do obecności w kulturze i społeczeństwach zachodnich (na przykładzie dyskusji „Kontynentów” „Czy dzieci polskie wynaradawiają się?”) s. 273–290; Kalniuk Tomasz: Dom na obczyźnie. Wspomnienia dzieci polskich z osiedla Balachadi w Indiach s. 291–303; Lutomiński Marcin: Doświadczenia uchodźstwa i emigracji w polskiej literaturze dla dzieci i młodzieży na obczyźnie. Rekonosans s. 305–325; Kowalczyk Paulina: Na marginesie emigracji. Anny Neumanowej „Obrazy z życia na Wschodzie” s. 327–344.

3429. ZAPART Robert: Konstytucja Federacji Środkowo-Europejskiej jako wyraz integracyjnego idealizmu w budowie systemu regionalnego bezpieczeństwa w myśli politycznej polskiego wychodźstwa w XX wieku. *Studia Polonijne*. T. 39: 2018 s. 265–297, streszcz. ang.

W I. 30. i 40. XX w.

3430. ZGROMADZENIE Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej na terenie Niemiec w latach 1910–1992. Służba ponad podziałami. Dostępne materiały źródłowe zebrala i opatrzyła komentarzem s. M. Venerabilis Guzy. Wrocław–Katowice 2019 Zgromadzenie Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny; Drukarnia Archidiec. 8° ss. 456, il.

Treść: Cz. 1. Rozdz. 1. Organizacja Zgromadzenia na terenie Niemiec s. 11–52; Rozdz. 2. Domy Zgromadzeń w Niemczech s. 52–65; Rozdz. 3. Członkinie Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP w Niemczech s. 66–86; Rozdz. 4. Działalność apostołska Zgromadzenia Sióstr Służebniczek w Niemieckiej Republice Demokratycznej i Republice Federalnej Niemiec s. 87–109; Rozdz. 5. Formacja i życie religijne służebniczek s. 110–128; Cz. 2. Rozdz. 1. Wykaz placówek s. 129–288; Rozdz. 2. Alfabetyczny Indeks Sióstr Służebniczek NMP prowincji niemieckiej s. 289–414.

3431. ZYCH BUDKA Phyllis: The Mask Drama Circle: Polish American theater in Schenectady, New York (1933–1942). Sunland 2016 Moonrise Press 8° ss. X, 252.

Rec.: Grondecki John M., *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 410–412.

d) Historia nauki

Zob. poz. 2353, 2363, 2581, 3411, 4051, 4927, 5518, 5596, 5597, 5598, 5599, 5600, 7249, 7679, 7913, 7979, 8401, 8402, 8409, 8420, 8495, 8521, 8528, 8597, 8676, 8692, 8757, 8826, 8924, 9073, 9348, 10023.

3432. 25 LAT Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej. Red. Arkadiusz Jeziorski. Gdańsk 2019 VM Media – VM Group Grupa Via Medica 8° ss. nlb. 8, 213, nlb. 1, il. (Biblioteka Chirurga Onkologa; t. 14).

Zawiera gł. dzieje chirurgii onkologicznej w Polsce, XX–XXI w.

3433. AUDEN William: Śląska szkoła filozofii. Warszawa 2019 Rozpisani.pl 8° ss. 236, nlb. 1.

Lata 1967–2019.

3434. BOCHENEK Krzysztof: Father Konstanty Michalski's [1879–1947] outline of philosophy of history. *Galicja*. T. 5: 2019 s. 243–253.

3435. CZYŻEWSKI Bogdan: Wkład środowiska wielkopolskiego w rozwój patrologii. *Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 35: 2019 s. 121–138, streszcz. ang.

XX–XXI w.

3436. DADEJ Iwona: The Gender Order and the Disassembling She-Protagonists. Polish Academic Culture in the First Half of the Twentieth Century as an Illustrative Example. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 27–50.

3437. DOBOSZ Józef: Profesor Gerard Labuda jako organizator życia naukowego. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 33–45, streszcz. ang.

3438. DOLNICKI Piotr: Tradycje i zakres polskich badań polarnych na przykładzie działalności Polskiej Stacji Polarnej na Spitsbergenie. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 268: *Studia Geographica*. [T.] 12: 2018 s. 104–114, streszcz. ang.

Gł. od 1957 r.

3439. DUDA Gustaw: Historia Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Czesławicach. Lublin 2019 Polihymnia 8° ss. 127, nlb. 2, il., mapy.

Lata 1953–2019.

3440. DZIEDZICTWO Bronisława Ferdynanda Trentowskiego. W 150-lecie śmierci Filozofa. Red. nauk. Sławomir Sztobryn; red. merytoryczna Bogusław Pielat, Sławomir Sztobryn. Łódź 2019 Wydaw. Nauk. Tow. Pedagogiki Filoz. „Chowanna” 8° ss. 346.

Z treści: Sztobryn Sławomir: Przedślowie s. 7–10; Jakubiak Krzysztof: Narodowe i wychowawcze idee polskiego romantyzmu s. 11–17; Winiarz Adam: Bronisława Ferdynanda Trentowskiego [1808–1869] życie i dokonania s. 19–81; Szytka Andrzej: Świętość – Wolność – Umiejętność: znaczące powiązania uniwersalizmu filozoficznego B. F. Trentowskiego z jego wykładnią filozofii narodowej w „Myśli” (1844) s. 83–128; Sajdek

Wiesława: Doskonałość człowieka jako ideał wychowawczy. Na podstawie pism Bronisława Trentowskiego s. 137–154; Wawrzynowicz Andrzej: Wątki historyzoficzne w myśli Bronisława F. Trentowskiego s. 155–167; Jakubowski Marek N.: „Przedburza polityczna” Bronisława Trentowskiego s. 169–177; Kupś Tomasz, Specht Roman: Józef Bychowiec o Bronisławie Trentowskim s. 179–188; Linkner Tadeusz: Trentowski o Naruszewiczu w „Wierze Słowiańskiej...” s. 189–203; Barbaszyński Dariusz: Dyskusje Bronisława Ferdynanda Trentowskiego z Adamem Mickiewiczem na temat przedmiotu i zadań filozofii. Analiza problemu na podstawie zachowanej korespondencji s. 205–219; Gałkowski Stanisław: „Pedagogika mesjanistyczna” czyli o nieoczekiwanej aktualności Trentowskiego (i nie tylko) s. 221–229; Kojkoł Jerzy: Wychowanie – Metafizyka – Filozofia. Recepcja twórczości B. F. Trentowskiego w Polsce na przełomie XIX i XX wieku s. 273–304; Sztobryn Sławomir: Polska recepcja filozofii wychowania Bronisława Trentowskiego w ostatnim półwieczu s. 305–321.

3441. FILOZOFIA indyjska w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Red. Marta Kudelska, Maciej Stanisław Zięba. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 278. KUL JPIL. Wydzw. Filozofii. (Filozofia Klasyczna na KUL-u).

Z treści: Kudelska Marta: Wstęp. Znane i mniej znane pisma Maurycego Straszewskiego, Franciszka Tokarza i Leona Cyborana s. 9–17; Straszewski Maurycy: O znaczeniu badań nad filozofią Wschodu dla rozjaśnienia rozwoju dziejowego w ogólności s. 21–36; Cyboran Leon: Życie i twórczość naukowa ks. doc. Franciszka Tokarza s. 55–57; Teuchmann Romuald: Wspomnienie o doktorze Leonie Cyboranie, najwybitniejszym polskim znawcy filozofii indyjskiej s. 223–228; Cyboran Leon: Filozofia indyjska na wydziałach filozoficznych katolickich uczelni w Polsce s. 267–268.

3442. FREY Ludwik: Imiennik księdza Kluka, czyli jak proboszcz ciechanowiecki oswajał rośliny. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 2 s. 109–133.

Krzysztof Kluk (1739–1796) i nazewnictwo roślin.

3443. GRZANKA Jan: Transformacja fizyki na przełomie XIX i XX wieku. *Universitas Gedanensis*. R. 30: 2018 t. 55 s. 37–72, streszcz. ang.

3444. HOŁYŃSKI Marek: Polska informatyka. Zarys historii. Warszawa 2019 Pol. Tow. Informatyczne 8° ss. 228, nlb. 1 k. tabl. złożona luzem, il., mapa.

Od 1948 r.

3445. JACEK Woroniecki [1878–1949]. Red. nauk. t. Piotr S. Mazur. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8° ss. 213. (Polska Filozofia Chrześcijańska XX Wieku).

Treść: [Cz.] 1. Jacek Woroniecki OP – osoba i dzieło: Życie i działalność naukowa s. 9–17; Charakterystyka epoki s. 19–23; Koncepcja filozofii s. 31–40; Filozofia człowieka s. 41–50; Moralność i etyka s. 51–60; Pedagogika i wychowanie s. 61–70; Filozofia społeczna s. 71–80; Myśl teologiczna s. 81–91; Dyskusje i polemiki s. 93–102; Oddziaływanie na środowisko krajowe i zagraniczne s. 103–112; [Cz.] 2. Jacek Woroniecki OP – teksty wybrane. Wybór i oprac. Piotr S[tanisław] Mazur s. 123–199; Bibliografia s. 201–213.

Toż w jęz. ang.: Jacek Woroniecki. Ed. of the vol. Piotr S[tanisław] Mazur. Kraków 2019 ss. 218. (Polish Christian Philosophy in the 20th Century).

3446. JANECZEK Stanisław: Filozofia, nauka, religia. Studia i szkice z dziejów kultury intelektualnej. Kęty 2018 Marek Derewiecki 8° ss. 421, nlb. 3.

Rec.: Flaga Jerzy: Filozofia, nauka, religia – książka jakiej jeszcze nie było. *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 163–171.

3447. JANOWICZ Adrianna: Dorobek naukowy poznańskiego Wydziału Farmaceutycznego w zakresie badań nad roślinami stosowanymi w dawnej polskiej medycynie ludowej, 1919–2015. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 9: 2019 z. 1–2 s. 83–108, streszcz. ang.

3448. KACZMAREK Hieronim: Manowce polskiej egiptologii i inne szkice. Red. ser. Leszek Mrozewicz. Gniezno 2018 Inst. Kultury Europejskiej; Wydaw. Gaudentinum Kuria Metropolitalna 8° ss. 143. Inst. Kultury Europejskiej UAM. (*Acta Humanistica Gnesnensia*; vol. 18).

W l. 1701–1850.

3449. KAPAŁA Krzysztof: „Obrazy roślinności Królestwa Polskiego” redagowane przez Zygmunta Wóycickiego. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 2 s. 149–166, streszcz. ang.

Wydawane w l. 1912–1939.

3450. KARAS Marcin: Nowy obraz świata. Poglądy filozoficzne Mikołaja Kopernika. Kraków 2018 Wydaw. UJ 8° ss. 220, nlb. 1.

Rec.: Goddu André, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 195–197.

3451. KAŻMIERCZYK Zbigniew: Wierzenia i idee sekciarskie w roszojnawstwie polskim pierwszych dekad wieku XX. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 24: 2019 [nr] 1 s. 131–142, streszcz. ang.

Lata 1905–1933.

3452. KIERZEK Andrzej: Laryngologiczne dokonania Hilarego Schramma (1857–1940), lwowskiego chirurga, pioniera chirurgii dziecięcej. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 81: 2018 s. 27–34, streszcz. ang.

3453. KOLBUSZEWSKA Jolanta: Kobieta uczoną – droga Polek do samodzielności naukowej. *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 20: 2019 s. 123–139, streszcz. ang.

Przełom XIX/XX w. do 1939 r.

3454. KOŁOCZEK Łukasz: Na skraju. Wokół filozofii Cezarego Wodzińskiego [1959–

2016]. Warszawa 2019 Wydaw. IFiS PAN 8° ss. 256, nlb. 1.

3455. KRYNIECKA-PIOTRAK Anna: Indywidualizm w polskiej myśli filozoficznoprawnej XX wieku. Białystok 2019 Kresowa Agencja Wydawnicza 8° ss. 359.

3456. KULINIAK Radosław, Pandura Mariusz: „Jestem filozofem świata” / Kósmou filósófós eimi. Roman Witold Ingarden (1893–1970). Cz. 1: Lata 1893–1938. Kęty 2019 Wydaw. Marek Derewiecki 8° ss. 883, tabl. 24, il., streszcz. niem. (Daimonion) (Fundamenta: studia z historii filozofii; t. 95).

3457. LEON Wachholz [1867–1942]: życie i dzieło. Red. Jan Widacki. Kraków 2019 PAU 8° ss. 157, nlb. 2, tabl. 25, il., mapa.

Materiały z konferencji, Kraków, 15 V 2017 r.

Treść: Widacki Jan: Wstęp s. 7–10; Jabłońska Elżbieta: Życie Leona Wachholza s. 11–23; Brzęk Waclaw: Kraków profesora Leona Wachholza s. 25–34; Konopka Tomasz: Wkład Leona Wachholza w rozwój medycyny sądowej s. 35–39; Widacki Jan, Działek Ewelina: Leon Wachholz jako kryminolog. Od fascynacji antropologią kryminalną do prawa kontrastu s. 41–48; Szuba-Boroń Anna: „Wojna a zbrodnia. Studium kryminologiczne” Leona Wachholza z punktu widzenia teorii kryminologicznych s. 49–68; Widacki Jan: Wykład habilitacyjny Leona Wachholza: „O obłąkaniu moralnym ze stanowiska antropologii kryminalnej”. Wstęp do kryminologii pozytywistycznej s. 69–75; Plebanek Ewa: Leon Wachholz jako reprezentant socjologicznej szkoły prawa karnego. Relacje między prawem karnym a XIX-wieczną moralnością w dziełach Leona Wachholza s. 79–107; Ibek Anna: Dorobek Leona Wachholza w zakresie kryminalistyki s. 109–135; Schmidt-Pospuła Maria Dorota, Wasiewicz Barbara: Leon Wachholz (1867–1942) – historyk medycyny s. 137–141; Rzeźniczak Angelika: Badania Leona Wachholza dla celów historycznych s. 143–149; Rzeźniczak Angelika: Leon Wachholz jako humanista s. 151–158.

3458. LICHOCKA Halina: Chemia Śniadeckiego. *Opuscula Musealia*. Z. 26: 2019 s. 21–34, streszcz. ang.

Działalność badawcza i dydaktyczna Jędrzeja Śniadeckiego (1768–1838).

3459. LICHOCKA Halina: Vestium i Ruthenium na tle historii chemii. *Studia Historiae Scientiarum*. Vol. 18: 2019 s. 295–313, streszcz. ang.

Spór dotyczący odkrytego przez Jędrzeja Śniadeckiego, a nieuznanego przez jemu współczesnych pierwiastka Vestium, być może odpowiednika rutenu.

3460. LISZCZYŃSKA Olga: Humanistic and Christian values in the philosophical concepts Eastern Galician thinkers of the first half of the twentieth century. *Galicja*. T. 5: 2019 s. 69–85, streszcz. pol.

3461. LUBELSKA Szkoła Filozoficzna. Historia – koncepcje – spory. Red. Agnieszka Lekka-Kowalik, Paweł Gondek. Lublin 2019

Wydaw. KUL 8° ss. 331, il. KUL Jana Pawła II. Wydz. Filozofii. (Filozofia Klasyczna na KUL-u).

Z treści: Lekka-Kowalik Agnieszka, Gondek Paweł: Wprowadzenie. Wierność prawdzie – wierność rzeczywistości s. 7–19; Stępień Katarzyna: Unitas in pluribus – z dziejów lubelskiej szkoły filozoficznej s. 21–45; Dłubacz Włodzimierz F.: „Szkoła przetrwania” filozofii s. 47–66; Gondek Paweł: Sapientis est ordinare. O fenomenie metafizycznym i metodologicznym lubelskiej szkoły filozoficznej s. 67–91; Maryniarczyk Andrzej: Filozofia jako metafizyka w lubelskiej szkole filozoficznej s. 93–110; Gudaniec Arkadiusz: Metafizyka osoby. Specyfika personalizmu w lubelskiej szkole filozoficznej s. 111–129; Lekka-Kowalik Agnieszka: Via ad veritatem. O metodach uprawiania filozofii w szkole lubelskiej s. 147–173; Czernecka-Rej Bożena: Logiki nieklasyczne w szkole filozofii klasycznej s. 175–198; Majdański Stanisław: Fenomen polskiej filozofii: „szkoła lubelska” – elementy świadectwa i refleksji s. 237–259.

3462. LUBELSKA szkoła filozoficzna w porównaniach. Red. Jacek Wojtysiak, Zbigniew Wróblewski, Arkadiusz Gut. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 329. KUL. Wydz. Filozofii. (Filozofia Klasyczna na KUL-u).

Z treści: Wojtysiak Jacek: Ingardenowska estetyka Antoniego B. Stępnia s. 155–170; Bronk Andrzej, Majdański Stanisław: Metodologiczno-epistemologiczne inspiracje i aspiracje lubelskiej szkoły filozofii klasycznej s. 173–206; Kublikowski Robert: Stanisława Kamińskiego [1919–1986] koncepcja definicji na tle współczesnych teorii definicji s. 245–263; Wróblewski Zbigniew: Spór o istnienie filozofii przyrody s. 267–287; Roskal Zenon: Stanisława Mazierskiego ujęcie zasady przyczynowości na tle wybranych koncepcji przyczynowości s. 289–306; Wnuk Marian: Między biologią teoretyczną a biofilozofią. Włodzimierz Sedlak [1911–1993] jako kłusownik naukowy s. 307–323.

3463. ŁADYŻYŃSKI Andrzej: Is it a friendship or is it love? An attempt to interpret correspondence between Edith Stein and Roman Ingarden. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 4: 2012 [nr] 1 s. 47–56.

Lata 1917–1938.

3464. [MAHNAČ Aláксеj] Machnac Aliaksiej, [Semânčuk Genadz’ Mikalaievič] Siemianczuk Henadzi: Etnografia Białorusi w opracowaniach badaczy krakowskich. *Prace Etnograficzne*. T. 41: 2013 nr 2 s. 75–89, streszcz. ang.

Lata 1877–1939.

3465. MARCINÓW Mira: Zwrot historyczny w badaniach nad psychopatologią – (nie)nowe perspektywy w historiografii psychiatrycznej. *Kultura i Historia*. Nr 25: 2014 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

3466. MACZYŃSKI Ryszard: Dorobek badawczy Marka Kwiatkowskiego [1930–2016]. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 3 s. 529–542, streszcz. ang.

Historyka sztuki i muzealnika.

3467. MIĘDZY historią, bioetyką i medycyną. Księga jubileuszowa z okazji 70-lecia urodzin Profesora Michała Musielaka [ur. 1949]. Pod red. Krzysztofa Prętkiego, Adama Czabańskiego, Ewy Baum, Katarzyny B. Głódzkiej. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Medycznego im. Karola Marcinkowskiego 8° ss. 561, nlb. 1, il.

Z treści: Barański Jarosław: O wadach lekarzy w polskiej literaturze lekarskiej XIX w. s. 43–57; Baum Ewa, Żok Agnieszka, Wiertelwska-Bielarz Jadwiga: Prawda, piękno i dobro a doświadczenie II wojny światowej s. 59–70; Chachlikowska Aldona: Upowszechnianie biblioterapii w Wielkopolsce s. 79–85; Faryś Janusz, Słowiński Przemysław: U zarania niepodległości. Polityczne i społeczne problemy Polski odrodzonej na przełomie 1918 i 1919 r. s. 115–131; Jeliński Edward: Wątek rewolucji (rosyjskich) w życiu i poglądach historiozoficznych Stanisława Ignacego Witkiewicza s. 145–154; Jeszke Jaromir: Polska historiografia nauk medycznych – wizje i konteksty przemian s. 155–174; Kowalski Ireneusz, Kowalski Adam: Rozwody w II Rzeczypospolitej. Aspekty historyczno-prawne i wyznaniowe s. 205–216; Kotuła Jacek, Kierzek Andrzej: Albin Bandurski (1905–1994) – chirurg, współorganizator opieki zdrowotnej w Zielonej Górze s. 217–227; Krzyżaniak Wojciech: Geniza i początki zimnej wojny s. 229–241; Lisiak Henryk: Front wewnętrzny w Polsce w czasie inwazji bolszewickiej w roku 1920 s. 243–261; Maćkowiak Zenon, Maćkowiak Bartosz: Witold Chodźko (1875–1954) – lekarz higienista i minister zdrowia publicznego w II Rzeczypospolitej s. 263–274; Mazurczak Dorota: Adam Wrzosek [1875–1965] wobec studiów kobiet na medycynie i wykonywania przez kobiety zawodu lekarskiego s. 285–297; Molik Witold: Etos obywatelski dziecięctwem kulturowym Wielkopolski s. 309–321; Moskalewicz Marcin, Opler Lewis A.: Eugeniczne fantazje Franza Josefa Kallimanna [1897–1965] s. 323–332; Nawrot Piotr: Medycyna w Ameryce Hiszpańskiej od XVI do XVIII w. Wybrane zagadnienia s. 333–354; Plonka-Syroka Bożena: Fryderyk Bogumił Hechel [1795–1851] – ojciec polskiej toksykologii. Biografia nieoczywista s. 355–369; Płygawko Danuta: Trudy życia i działalność prof. Stefana Tytusa Dąbrowskiego w czasie wojennej tułaczki w Generalnym Gubernatorstwie (20 grudnia 1939 – 18 marca 1945) s. 371–389; Prętki Krzysztof: Problematyka historii ochrony zdrowia i przeobrażeń polityki zdrowotnej w pracach pracowników Katedry Nauk Społecznych Akademii Medycznej i Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w latach 1971–2018 s. 391–398; Sierpociński Stanisław: Budowa organizacji zdrowia w Lidze Narodów s. 399–415; Srogosz Tadeusz: Ideologiczne uwarunkowania funkcjonowania nurtu marksistowskiego w polskiej filozofii i historii medycyny s. 431–445; Uchto Halina: Wspomnienia Polaka, uczestnika powstania listopadowego. Na podstawie „Pamiętników z Sybiru, spisanych przez Wincentego Migurskiego” s. 459–472; Uchto-Żywica Beata: Lekarz dla lekarzy – o społecznej, medycznej i naukowej działalności Kazimierza Brossa (1894–1939?) s. 473–482; Urbanek Bożena: Rodowody studentów medycyny wileńskiego Uniwersytetu Stefana Batorego w czasach II Rzeczypospolitej s. 483–495; Wiktorowicz Krzysztof, Kaszkowiak Krzysztof, Kaszkowiak Mirosław: Szczepienia profilaktyczne – troska o dobro wspólne czy objaw totalitaryzmu państwowego? s. 507–542; Zamojski Jan: Varia s. 543–552; Skibińska Ewa: Kalendarium działalności naukowej i organizacyjnej prof. dr. hab. Michała Musielaka s. 553–560; Skibińska Ewa: Wykaz prac doktorskich wypromowanych przez prof. dr. hab. Michała Musielaka s. 561–562.

3468. MISZCZYŃSKI Ryszard: Intuicyjny formalizm Stanisława Leśniewskiego [1886–1939]. Częstochowa 2019 Wydaw. Nauk. Uniw.

Humanist.-Przyrodniczego im. Jana Długosza 8° ss. 184, il. Wydaw. Nauk. Uniw. Humanist.-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie.

Lata 1911–1939.

3469. MŚCISŁAWSKI Łukasz: Przyczynek do badań nad myślą Czesława Białobrzeskiego [1878–1953]: wizja relacji między nauką i religią. *Logos i Ethos*. [R. 29]: 2019 [nr] 2 s. 179–198.

3470. NA DROGACH i bezdrożach historii psychologii. T. 7. Pod red. Teresy Rzepy, Cezarego W. Domańskiego. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 282, il.

Z treści: Rybakowski Janusz: Od kwasu moczowego do koncepcji purynergicznej zaburzeń psychicznych s. 11–22; Ziolkowska Anna M.: Jerzy Siuta (1943–2018). Hipnoza, „jak widzi ją behawiorysta” s. 49–63; Dobroczyński Bartomiej, Gruszka Aleksandra: Psychologiczne wątki w naukowym dorobku Władysława Sterlinga (1877–1943) s. 67–82; Domański Cezary W.: Stanisław Mateusz Studencki (1883–1945) – psycholog wart przypomnienia s. 83–99; Rzepa Teresa: Historia życia Charlotte Bühler [1893–1974] jako przykład zrównoważonej struktury życia i dzieła s. 101–120; Kielar-Turska Maria: Stefan Szuman [1886–1972] i jego szkoła badań nad rozwojem s. 121–140; Nosal Czesław S.: Odkrycie przez Hermana Witkina [1916–1979] stylów poznawczych w paradygmacie psychologii „Gestalt” s. 141–154; Stachowski Ryszard: Freud w krainie czarownic s. 175–202; Alechnowicz-Skrzypek Iwona: Co zamiast duszy? Problem zasad konstytuujących psychikę w dziewiętnastowiecznych koncepcjach psychologicznych s. 211–221; Marcinowski Filip, Marcinów Mira: Seks, kłamstwa i psychologia eksperymentalna. W stulecie afery hipnotycznej Wacława Radeckiego s. 223–239; Brożek Anna: Psychologiczne zainteresowania młodego Kazimierza Twardowskiego [1866–1938] s. 241–262; Obrębska Monika: Długa przeszłość i krótka historia psycholingwistycznej refleksji nad językiem s. 263–272.

T. 1. 2011.

3471. OGONOWSKI Zbigniew: Lech Szczucki [1933–2019] – an unconventional historian of philosophy. *Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej*. Vol. 64: 2019 s. 13–32.

3472. OLEKSIUK Adam: Tadeusz Czacki [1765–1813] jako ekonomista z Wołynia. Selektywny przegląd dorobku. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 10: 2019 [nr] 1 s. 187–199, streszcz. ang.

3473. OWECKI Michał [K.]: Histologia tkanki nerwowej według Henryka Hoyerera [1834–1907]. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 9–24, streszcz. ang.

O pracy „Histologia ciała ludzkiego” (Warszawa 1862).

3474. PAŁECKI Krzysztof: Stanisław Estreicher [1869–1939] – zapomniany mistrz Bronisława Malinowskiego. *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 21: 2016 s. 7–27, streszcz. ang.

3475. PARAFINIUK Jan: Obraz gemmologii w dziele księdza Krzysztofa Kluka [1739–1796]

„Rzeczy kopalnych, osobliwie zdalniejszych, szukanie, poznanie i zażycie”. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 2 s. 263–270.

3476. PIEKARSKI Michał: A Post-Doctorate in Musicology. Bronisława Wójcik-Keuprulian [1890–1938] and Her Path to a Scientific Career. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 159–193.

3477. PIONEERS of African Studies in Kraków. In memory of professor Roman Stopa (1895–1995). Ed. by Robert Kłosowicz; transl. Mirosława Stępień. Kraków 2019 Wydaw. Księgarnia Akademicka 8° ss. 187, nlb. 1, il.

Treść: Kłosowicz Robert: Introduction s. 7–12; Part 1. Roman Stopa's African research: Siwiec Paweł: Roman Stopa – pioneer of Polish African studies s. 15–23; Żukowski Arkadiusz: Roman Stopa's research in light of African studies in Poland and worldwide – initial considerations s. 25–69; Brocki Marcin: Hottentots and Bushmen – on the margins of Roman Stopa's ethnological commentary s. 71–87; Kukuczka Jacek: Roman Stopa's unknown photographs s. 89–110; Part 2. African studies in Kraków after World War II: Kłosowicz Robert: Tadeusz Lewicki's academic achievements in the field of African studies s. 113–137; Bar Joanna: African topics in Andrzej Wali-goński's and Leszek Dzięgieł's research s. 139–161; Mormul Joanna: Andrzej Zaborski – researcher of Cushitic and Semitic languages s. 163–174.

3478. PIOTR Lenartowicz [1934–2012]. Red. nauk. t. Józef Bremer. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8° ss. 198, il. (Polska Filozofia Chrześcijańska XX Wieku).

Treść: [Cz.] 1. Piotr Lenartowicz SJ – osoba i dzieło: Biografia s. 9–15; Charakterystyka epoki s. 17–24; Rozumienie filozofii przez Lenartowicza s. 25–33; Szczegółowe problemy teoretyczne s. 35–74; Dyskusje i polemiki s. 75–81; Oddziaływanie na środowisko filozoficzne s. 83–89; [Cz.] 2. Piotr Lenartowicz SJ – teksty wybrane. Wybór i oprac. Jolanta Kosztęcin s. 105–185; Bibliografia s. 187–198.

Toż w jęz. ang.: Piotr Lenartowicz. Ed. of the vol. Józef Bremer. Kraków 2019 ss. 200, il. (Polish Christian Philosophy in the 20th Century).

3479. PIÓRO-JABRUCKA Ewelina: „O ziołach ogrodowych” według Krzysztofa Kluka [1739–1796] – wykaz roślin z ogródków przydomowych. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 2 s. 271–276.

3480. PISKUREWICZ Jan: Maria Skłodowska-Curie i Ernest Rutheford – przyjaźń, współpraca i rywalizacja. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 25–42, streszcz. ang.

Lata 1910–1933.

3481. POLAK Paweł: Rola historii nauki w działalności naukowej, dydaktycznej i filozoficznej Mariana Smoluchowskiego [1872–1917]. *Studia Historiae Scientiarum*. Vol. 18: 2019 s. 27–53, streszcz. ang.

3482. POLSKIE wątki w początkach rozwoju nowoczesnych nauk o życiu. [Aut.] Jakub Barciszewski [i in.]. *Nauka*. [R. 25]: 2018 nr 2 s. 157–174, streszcz. ang.

Zawiera kalendarium i wykaz polskich naukowców, XIX–XX w.

3483. RZĘPA Teresa, Dobroczyński Bartłomiej: Historia polskiej myśli psychologicznej. Wyd. 2. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 494, nlb. 2, il.

Wyd. 1 pt. Historia polskiej myśli psychologicznej. Gałązki z drzewa Psyche. Warszawa 2009.

3484. SKRZYŃSKI Tomasz: Nie tylko we władzach Akademii. Związki Jana Michała Rozwadowskiego z Akademią Umiejętności i Polską Akademią Umiejętności (wybrane zagadnienia). *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 2 s. 375–395, streszcz. ang.

Michał Rozwadowski (1867–1935).

3485. SPOŁECZNY ruch naukowy w Polsce. Historia i przyszłość. [Aut.] Zbigniew Kruszewski, Stanisław Kunikowski, Andrzej Kansy, Tadeusz Majsterkiewicz. Warszawa 2014.

Rec.: Kasprzyk Damian, *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 1 s. 45–48.

3486. STANISŁAW Kamiński [1919–1986]. Red. Kazimierz Marek Wolsza. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8° ss. 232. (Polska Filozofia Chrześcijańska XX Wieku).

Tręść: [Cz.] 1. Stanisław Kamiński – osoba i dzieło: Besler Gabriela: Biogram Stanisława Kamińskiego s. 11–19; Rembierz Marek: Jak (powinno się) rozumieć i uprawiać filozofię? O koncepcji filozofii wypracowanej przez Stanisława Kamińskiego s. 21–59; Besler Gabriela: Stanisław Kamiński. Logik, historyk logiki i filozof logiki s. 41–59; Szubka Tadeusz: Metodologia i filozofia nauki w ujęciu Stanisława Kamińskiego s. 61–81; Rembierz Marek: Zagadnienia metafizyczne i kwestia kształtowania samoświadomości filozofii w dociekaniach Stanisława Kamińskiego s. 83–101; Wolsza Kazimierz Marek: Udział Stanisława Kamińskiego w dyskusjach filozoficznych s. 103–116; Wolsza Kazimierz Marek: Wpływ Stanisława Kamińskiego na środowisko filozoficzne i pozafilozoficzne s. 117–130; [Cz.] 2. Stanisław Kamiński – teksty wybrane. Wybór i oprac. Kazimierz Marek Wolsza s. 143–214; Bibliografia s. 215–232.

Toż w jez. ang.: Stanisław Kamiński. Ed. by Kazimierz Marek Wolsza. Kraków 2019 ss. 236. (Polish Christian Philosophy in the 20th Century).

3487. SWAKOŃ Rafał: Ideał nauki Józefa Kazimierza Plebańskiego (1831–1897). *Historyka*. T. 49: 2019 s. 239–262.

3488. SZCZERBA Adrianna: Dom uczonych. Kamienica przy ul. Uniwersyteckiej 3 w Łodzi w latach 1945–2017. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 286, nlb. 1, il.

3489. SZULCZEWSKI Grzegorz: Spuścizna intelektualna galicyjskich profesorów Uniwersy-

tetu Jagiellońskiego w twórczości Adama Heydla. *Galicja*. T. 5: 2019 s. 290–307, streszcz. ang.

W l. 1893–1941.

3490. ŚLEZIŃSKI Krzysztof: Zawirski – Białobrzęski – Bornstein. Trzy koncepcje filozofii i rzeczywistości. Warszawa 2019 Semper 8° ss. 261, il.

Czesław Białobrzęski (1878–1953), Benedykt Bornstein (1880–1948), Zygmunt Zawirski (1882–1948).

3491. ŚLUSARCZYK Janusz: Karpackie badania Józefa Dziędzielewicz. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 64: 2019 s. 131–159, streszcz. ang.

3492. TADEUSZ Styczeń. Red. nauk. Ryszard Moń. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8° ss. 206. (Polska Filozofia Chrześcijańska XX Wieku).

Tręść: [Cz.] 1. Tadeusz Styczeń [1931–2010] SDS – osoba i dzieło: Biogram s. 9–12; Charakterystyka epoki s. 13–21; Prezentacja filozofii s. 23–30; Szczegółowe zagadnienia teoretyczne s. 31–97; Dyskusje i polemiki s. 99–110; Oddziaływanie na środowisko krajowe i zagraniczne s. 111–115; Słownik pojęć s. 117–123; [Cz.] 2. Tadeusz Styczeń SDS – teksty wybrane. Wybór i oprac. Ryszard Moń s. 125–199; Bibliografia s. 201–206.

Toż w jez. ang.: Tadeusz Styczeń. Ed. of the vol. Ryszard Moń. Kraków 2019 ss. 207. (Polish Christian Philosophy in the 20th Century).

3493. TADEUSZ Ślipko. [Aut.] Ewa Podrez, Andrzej Kobylński, Piotr Duchliński, Karolina Rozmarynowska; red. nauk. tomu Ewa Podrez. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8° ss. 208. (Polska Filozofia Chrześcijańska XX Wieku).

Tręść: [Cz.] 1. Tadeusz Ślipko SJ [1918–2015] – osoba i dzieło: Życie i działalność naukowa s. 9–14; Charakterystyka epoki s. 15–25; Koncepcja filozofii s. 27–36; Etyka chrześcijańska. Próba analizy systemowej s. 37–73; Dyskusje i polemiki prowadzone w środowisku filozofii polskiej s. 75–84; Oddziaływanie na środowisko krajowe i zagraniczne s. 85–91; [Cz.] 2. Tadeusz Ślipko SJ – teksty wybrane. Wybór i oprac. Ewa Podrez s. 109–195; Bibliografia s. 197–208.

3494. TEORIA jestestw organicznych Jędrzeja Śniadeckiego [1768–1838]. Rewolucja w spojrzeniu na życie. [Aut.] Aniela Zubek, Jakub Barciszewski, Agnieszka Belter, Jan Barciszewski. *Nauka*. [R. 25]: 2018 nr 4 s. 165–175, streszcz. ang.

3495. TWARDOWSKI Kazimierz: Lwowskie wykłady akademickie. T. 1: Wykłady o idei uniwersytetu. Wykłady z rękopisów i maszynopisów przeczytali, przepisywali, oprac. oraz słowem wstępnym i wpraw. poprz. Radosław Kuliniak [i in.]. Kęty 2018 Marek Derewiecki plik tekstowy PDF (2,95 MB). (Biblioteka Europejska).

3496. TWARDOWSKI Kazimierz: Lwowskie wykłady akademickie. T. 2: Wykłady z historii filozofii. Cz. 3: Wykłady z filozofii nowożytnej. Wykłady z rękopisów i maszynopisów przeczytali, przepisali, oprac. oraz słowem wstępnym i wpraw. popr. Radosław Kuliniak [i in.]. Kęty 2018 Marek Derewiecki plik tekstowy PDF (2,21 MB). (Biblioteka Europejska). XVII–XIX w.

3497. UCZENI z odległej i nieodległej przeszłości. Rekonstrukcje, interpretacje, refleksje. Red. nauk. Alicja Żywczok, Małgorzata Kitlińska-Król. Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 199, nlb. 1, streszcz. ang. UŚ w Katowicach. (Prace Naukowe; nr 3872).

Z treści: Stawoska-Jundziłł Bożena: Społeczno-kulturowe uwikłania rzymskich naukowców: Orbiliusz [ok. 114 p.n.e.–ok. 14 p.n.e.] s. 17–34; Chmielewska Katarzyna: Uczni w średniowiecznych klasztorach: wykształcenie zakonnic – w relacjach kronikarskich s. 35–46; Kuśnierek Izabela: Jan Niecisław Baudouin de Courtenay [1845–1929]. Uczony, prekursor, działacz społeczny s. 47–54; Tańbó Sebastian: Dokonania czeskiego filozofa i pedagoga Františka Dřtiny [1861–1925] s. 55–67; Golik-Szarawarska Grażyna: Myśl i działalność pedagogiczna Profesora Tadeusza Zielińskiego [1859–1944] s. 69–86; Stepkowska Karina: Górnośląski noblista – Kurt Alder [1902–1958]: znakomity poprzednik wyzwaniem dla współczesnych naukowców s. 87–98; Dąbrowska-Wnuk Marianna: Śladem Jeana Piageta [1896–1980]. W poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie: jak narasta ludzka wiedza o świecie? s. 99–119; Żywczok Alicja: Wybrane problemy rozwoju nauki i uczonych. Interpretacja dziedzictwa epistemologicznego Tadeusza Kotarbińskiego s. 121–140; Niemiec Marta, Stankowska Natalia: Otton Lipkowski [1907–1982] – twórca polskiej ortodydaktyki s. 141–152; Bobik Bogumiła: Wybrane sylwetki powojennych nauczycieli intelektualistów związanych z Górnym Śląskiem s. 153–170.

3498. ULICKI Bogusław: Budownictwo ognioodporne w polskiej literaturze naukowej i technicznej XVII–XIX i początku XX stulecia. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 3 s. 93–145, streszcz. ang.

3499. URBANIK Monika: Związki Jędrzeja Śniadeckiego z farmacją. *Opuscula Musealia*. Z. 26: 2019 s. 35–44, streszcz. ang.

Jędrzej Śniadecki (1768–1838).

3500. WIŚNIEWSKI Witold: Tytuły, stopnie i stanowiska naukowe pracowników Instytutu Lotnictwa. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Sieć Badawcza Łukasiewicz – Inst. Lotnictwa 8° ss. 315, il. (Biblioteka Historyczna Instytutu Lotnictwa; 14).

W Warszawie w l. 1926–2019.

3501. WÓJCIK Zbigniew J[erzy]: Władysław Pawlica (1886–1919). Kartka z dziejów poznania geologicznego Tatr. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr.:] 2019 s. 57–74, streszcz. ang., niem.

3502. WYKA Ewa: Calikowscy – krakowscy wytwórcy przedmiotów naukowych. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 2 s. 79–103, streszcz. ang.

Roman Calikowski (1886–1940) i jego syn Roman (1915–1986) w l. 1904–1963.

3503. ZAMECKI Stefan: Problematyka naukoznawcza na łamach periodyku „Nauka Polska Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój”. Studium historyczno-metodologiczne, lata 1918–1947. Warszawa 2016.

Rec.: Srogosz Tadeusz, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 179–182.

3504. ZAWILSKI Marek: Krakowskie obserwacje Jana Śniadeckiego. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 2 s. 105–126, streszcz. ang.

Observatorium astronomiczne w Krakowie w l. 1792–1803.

3505. ZYCH Henryk: Stanisław Kadyi [1900–1980] – doktor wszech nauk lekarskich i kolekcjoner. *Rocznik Jasielski*. T. 9: 2018 s. 81–84.

3506. ZYGMUNT Gloger [1845–1910] i jego twórczość. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 34: 2017.

Rec.: Wąsik Barbara: Zygmunt Gloger – „tytan pracy z Jezewa”. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 263: Studia Historiolitteraria. [T.] 18: 2018 s. 211–217.

e) Historia oświaty i wychowania

Zob. poz. 1635, 1761, 1820, 2149, 2483, 2581, 3249, 3291, 3299, 3358, 3364, 3372, 3376, 3379, 3397, 3417, 3422, 3440, 5257, 5313, 5518, 5777, 5928, 6966, 6994, 7166, 7215, 7316, 7682, 7689, 7697, 7708, 7724, 7725, 7750, 7754, 7796, 7849, 7856, 7872, 7883, 7897, 7899, 7917, 7922, 7937, 7939, 7940, 7942, 7957, 7960, 7968, 8030, 8033, 8070, 8089, 8094, 8157, 8163, 8272, 8302, 8324, 8343, 8347, 8360, 8361, 8367, 8383, 8389, 8391, 8394, 8417, 8455, 8484, 8485, 8502, 8539, 8545, 8550, 8558, 8593, 8642, 8663, 8670, 8674, 8689, 8692, 8697, 8704, 8707, 8716, 8743, 8744, 8748, 8769, 8770, 8771, 8772, 8781, 8802, 8806, 8811, 8812, 8813, 8834, 8835, 8843, 8854, 8856, 8874, 8887, 8890, 8906, 8907, 8922, 8932, 8939, 8941, 8949, 8956, 8972, 8974, 8975, 8977, 9015, 9135, 9138, 9150, 9164, 9166, 9188, 9193, 9204, 9211, 9212, 9223, 9233, 9245, 9247, 9264, 9272, 9283, 9290, 9295, 9298, 9360, 9398, 9414, 9418, 9430, 9434, 9446, 9461, 9468, 9478, 9484, 9492, 9493, 9516, 9531, 9533, 9534, 9535, 9536, 9566, 9603, 9604, 9610, 9613, 9635, 9648, 9657, 9665, 9676, 9698, 9699, 9701, 9705, 9706, 9707, 9719, 9725, 9744, 9752, 9753, 9777, 9916, 9934, 9973, 9977, 10015, 10019, 10242, 10243, 10272, 10289, 10435, 10490, 10491, 10498, 10552, 10558, 10672, 10687, 10719, 11042, 11055, 11132, 11133, 11155, 11177, 11181, 11182, 11183, 11184, 11185, 11186, 11187, 11188, 11189, 11201, 11226, 11232, 11234, 11243, 11247, 11260, 11261, 11262, 11266, 11279, 11294, 11335, 11354.

3507. 100 LAT Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Grajewie (1919–

2019). Grajewo 2019 Tow. Przyj. 9 PSK w Grajewie; Stow. Przyj. LO im. M. Kopernika 8° ss. 15, nlb. 232, il.

3508. 100-LECIE Publicznej Szkoły Podstawowej nr 18 im. Komisji Edukacji Narodowej w Radomiu 1919–2019. (Zarys monograficzny). Zespół red. Iwona Dąbek [i in.]. Radom 2019 Sieć Badawcza Łukasiewicz – Inst. Technologii Eksploatacji 8° ss. 188, nlb. 1, il.

Tyt. grzbietowy: 100-lecie Publicznej Szkoły Podstawowej nr 18 w Radomiu.

Księga pamiątkowa.

3509. 100-LECIE Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Mniszowie. Oprac. Renata Regnowska [i in.]. Kraków 2019 LoboSoft II 4° ss. 72, il.

Księga pamiątkowa, l. 1918–2018.

3510. 100-LECIE Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Pod red. Ewy Wender-Ożegowskiej i Anity Magowskiej. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu 4° ss. 474, nlb. 1, il.

Lata 1919–2019.

3511. 110 LAT Gimnazjum i Liceum w Brzozowie (1909–2019). Red. Dorota Kamińska [i in.]. Brzozów–Krosno 2019 I LO im. Króla Kazimierza Wielkiego; Krośnieńska Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o. 4° ss. 110, il.

3512. 19 KRAKOWSKA Drużyna Harcerzy i krakowskie szczepy lotnicze im. Żwirki i Wigury w latach 1931–1989. Pod red. Janusza Wojtyczy i Krzysztofa Wojtyczy. Kraków 2019 [Fund. „Wczoraj i dziś”] 8° ss. 350, il.

3513. 1966–2018. Wrocławska szkoła projektowania środków transportu. Wrocław school of means of transport design. Red. merytoryczna Wilhelm Semaniszyn, Jan Kukuła, Beata Ludwiczak; aut. tekstów Agata Danielak-Kujda [i in.]; tł. na jęz. ang. Jacek Słupski. Wrocław 2019 Akad. Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta. Wydż. Architektury Wnętrz i Wzornictwa 4° ss. 232, il.

Tekst równol. pol., ang.

3514. 200-LECIE Szkoły Podstawowej 1819–2019. Zespół red. Dariusz Morawski [i in.]. Wąsewo 2019 Zespół Placówek Oświatowych im. Papieża Jana Pawła II 4° ss. 160, nlb. 16, il. Zespół Placówek Oświatowych im. Papieża Jana Pawła II w Wąsewie.

3515. XXIII LICEUM Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie (1946–

2016). Red. Małgorzata Karpezo, Mariola Bujak. Warszawa 2016 XXIII Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie 8° ss. 99, il.

3516. 31 LAT Stowarzyszenia Absolwentów Łódzkiego Ekonomicznego i Socjologicznego Ośrodka Akademickiego. 1988–2019. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 183, il., + 1 CD-ROM. UŁ; Stow. Absolwentów Łódzkiego Ekonom. i Socjol. Ośr. Akad.

3517. 450 LAT Almae Matris Vladislaviensis. Księga jubileuszowa. Red. Jacek Szymański. Włocławek 2019 Włocławskie Wydaw. Diec. 8° ss. 407, nlb. 1, il.

Z treści: Kaczmarek Tomasz: Męczennicy za wiarę z Seminarium Duchownego we Włocławku s. 15–48; Bagrowicz Jerzy: Powstanie i początki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Wkład włocławskiego środowiska teologicznego (we wspomnieniach organizatora i pierwszego dziekana Wydziału) s. 49–77; Bartzak Jacek: Włocławscy bibliści s. 81–86; Sadowski Michał: Wykładowcy teologii dogmatycznej s. 87–90; Kędziński Jacek: Wykładowcy teologii fundamentalnej s. 91–105; Niemira Artur: Włocławscy teologowie moraliseci s. 106–110; Król Lech: Teologowie duchowości chrześcijańskiej s. 111–118; Gręźlikowski Janusz: Nauczanie prawa kanonicznego s. 123–149; Szymański Jacek: Teologia liturgii we włocławskim seminarium s. 150–152; Zaremski Zbigniew: Teologowie pastoraliseci s. 153–159; Skoczyła Kazimierz: Nauczanie katechetyki i pedagogiki s. 160–166; Karasiński Waldemar: Homiletyka we włocławskim seminarium s. 167–172; Gmurczyk Zbigniew: Wykładowcy historii Kościoła s. 173–177; Sadowski Michał: Wykładowcy katolickiej nauki społecznej s. 178–183; Lewandowski Dariusz: Historia sztuki z elementami konserwacji zabytków we włocławskim seminarium s. 184–189; Nowak Józef: Wykładowcy muzyki i śpiewu (od 1961 r.) s. 190–200; Kaczmarek Tomasz: Język łaciński w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku. Uwagi wykładowcy s. 201–204; Pawlak Zdzisław: Czterdzieści cztery lata nauczania filozofii w naszym seminarium s. 205–221; Ochozny Piotr: Wykładowcy przedmiotów filozoficznych (ks. Tadeusz Przybylski i ks. Jan Nowaczyk) s. 222–238; Kamiński Krzysztof: Biblioteka seminarium na przełomie XX i XXI wieku s. 239–246; Szanujmy wspomnienia... s. 247–375.

3518. 50 LAT Akademii Pomorskiej w Słupsku 1969–2019. Koncepcja Marzena Łukasik; prace przygotowawcze Ewelina Winiewicz. Słupsk 2019 Akad. Pomorska 8° ss. 74, il. Akad. Pomorska w Słupsku.

3519. 50 LAT biologii na Uniwersytecie Śląskim. 1969–2019. Przygot. Małgorzata Nawrot, Mirosław Nakonieczny. Sosnowiec 2019 P.P.U.H. Progress Sp. z o.o. 8° ss. 100, il.

3520. 50 LAT Instytutu Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Wrocławskiego 1969–2019. Księga jubileuszowa. Zespół red. Andrzej Krajna [i in.]. Wrocław 2019 Atut 8° ss. 355, nlb. 3, 1 k. tabl. złożona, il. Uniw. Wrocławski.

3521. 50 LAT kierunku budownictwo w Olsztynie 1969–2019. Oprac. Marek Ciak

[i in.]. Olsztyn 2019 Wydaw. Inst. Budownictwa. Wyzd. Geodezji, Inżynierii Przestrzennej i Budownictwa. Uniw. Warmińsko-Mazurski 8° ss. 168, il.

3522. 50 LAT olsztyńskiej pedagogiki. Księga jubileuszowa. Pod. red. Joanny Ostrouch-Kamińskiej, Urszuli Pulińskiej, Marii Radziszewskiej. Olsztyn 2019 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 4° ss. nlb. 2, 177, nlb. 1, il.

Lata 1966–2019.

3523. 50 LAT Szkoły Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Album jubileuszowy. The Jagiellonian University's 50th Summer Session of Polish Language and Culture. An anniversary album. Pod red. Joanny Mendyk. Kraków 2019 WUJ 4° ss. 141, nlb. 2, il.

Teks równol. pol., ang.
Lata 1969–2018.

3524. 50 LAT Szkoły Podstawowej nr 1 im. 1000-lecia Państwa Polskiego w Bukowni 1966–2016. Red. Mirosław Siudyka. Olkusz–Bukowno 2016 Grafpress Łukasz Kajda; na zlec. Szkoły Podst. nr 1 im. 1000-lecia Państwa Polskiego 8° ss. 103, il.

3525. 50 LAT w tradycji i historii. 50-lecie PSP w Olszance. Aut. oprac. Joanna Sowierszenko; przy współud. Beaty Bajcer [i in.]. Olszanka 2019 Publ. Szkoła Podstawowa wchodząca w skład Publ. Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Bryg. Partyzanckiej „Grunwald” w Olszance 8° ss. 60.

3526. 50 LAT Wydziału Biologii we wspomnieniach. Koncepcja publikacji oraz wybór, red. nauk. i oprac. tekstów autorskich Tomasz Jagielski, Izabela Wyszomirska. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 452, il.

Na Uniwersytecie Warszawskim.

3527. 50 LAT Wydziału Nauk Technicznych. Z dziejów Wydziału Mechanicznego WSR/ART 1969–1999 i Wydziału Nauk Technicznych UWM 1999–2019. Olsztyn 2019 Pracownia Wydawnicza ElSet 8° ss. 312, il. Uniw. Warmińsko-Mazurski w Olsztynie. Wyzd. Nauk Technicznych.

3528. 50 LAT Zespołu Szkół Budowlanych im. Króla Kazimierza Wielkiego w Jaśle. W obiektywie. Red. wyd., wybór, oprac., korekta: Kinga Kasińska-Stal, Rafał Cichoń. Jasło 2019 DWR Dariusz Koś 8° ss. 116, il.

Lata 1969–2019.

3529. 50 SPOTKAŃ na 50-lecie UG. Pod red. Jerzego Piotra Gwizdały. Gdańsk 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 974, nlb. 2, il.

3530. 50-LECIE Wydziału Technologii Chemicznej Politechniki Poznańskiej 1968–2018. Poznań 2018 Politech. Poznańska. Wyzd. Technologii Chemicznej plik tekstowy PDF (33,1 MB).

3531. 60 LAT Katedry Kameralistyki Akademii Muzycznej w Łodzi. Red. merytoryczny Aleksandra Nawe. Łódź 2019 Akad. Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów 8° ss. 348, nlb. 8, il., streszcz. ang.

Lata 1961–2018.

3532. 7 DEKAD Politechniki Białostockiej. The 7 decades of Białystok University of Technology. Red. Katarzyna J. Cichoń. Białystok 2019 Politech. Białostocka 8° ss. 86, il.

Toż plik tekstowy PDF (24,74 MB).

Tekst równol. pol., ang.
Lata 1949–2019.

3533. VII ZJAZD Absolwentów. 25-lecie Stowarzyszenia Wychowanków Liceum Ogólnokształcącego. 75-lecie Liceum Ogólnokształcącego w Józefowie, Józefów, 13 września 2019 roku. Oprac. red. Henryk Paweł Byra. Józefów 2019 Stow. Wychowanków LO 8° ss. 72, il.

Lata 1944–2019.

3534. VII ZJAZD absolwentów. Spotkajmy się, zadbajmy, by wspomnienia zostały z nami na zawsze... Inowrocław 21–22 września 2019. Red. Wincenty Mazurek, Janusz Losik, Irena Grankowska. Inowrocław 2019 Epsilon 8° ss. 130, il. Stow. Absolwentów i Sympatyków Liceum Pedagog. „Belfer” w Inowrocławiu.

Lata 1945–2019.

3535. 70 LAT I Liceum Ogólnokształcącego im. Książąt Polskich w Rumi. Praca zbiorowa. Pod red. Tadeusza Modzelewskiego. Kwidzyn 2019 Vega Studio Adv. Tomasz Müller 8° ss. 160, il.

Lata 1949–2019.

3536. 75-LECIE Wydziału Agrobiotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Księga pamiątkowa. Zebr. i oprac. materiału Barbara Kołodziej, Krzysztof Kowalczyk, Aleksandra Głowacka, Piotr Kraska. Lubin 2019 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego 8° ss. 169, nlb. 2, il.

Lata 1944–2019.

3537. 80 LAT Szkoły Podstawowej im. ks. Stanisława Kołodzieja w Kobyłanach. Wydanie jubileuszowe. Pod red. Katarzyny Dołęgowskiej

i Ewy Gierlach. Kobylany 2019 Szkoła Podstawowa im. Stanisława Kołodzieja 8° ss. 162, nlb. 2, il.

Lata 1938–2019.

3538. 90 LAT Szkoły Podstawowej nr 76 w Warszawie. Pod red. Marii Maciak. Józefów–Warszawa 2019 ACAD Mirosław Przywózki; Szkoła Podstawowa nr 76 im. 13 Dyw. Piechoty Strzelców Kresowych 8° ss. 125, nlb. 2, il.

3539. 90 LAT szkoły polskiej w Starym Targu. Pod red. Adama Langowskiego. Gdynia–Stary Targ 2019 Wydaw. Region Jarosław Ellwart; Zespół Szkół 8° ss. 103, nlb. 9, il.

Lata 1929–2019.

3540. 90 LAT tradycji. Z dziejów Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Choceńcu. Pod red. Michała Raczkowskiego. Włocławek 2019 Exdruk Spółka Cywilna Wojciech Żuchowski Adam Filipiak 8° ss. 174, nlb. 1, il.

Lata 1929–2019.

3541. 90-LECIE Wydziału Elektrycznego Politechniki Poznańskiej. 1929–2019. Poznań 2019 AR Comprint; na zlec. Politech. Poznańska. Wydż. Elektryczny 8° ss. 320, il.

3542. ACHREMZYK Stanisław: Droga do Uniwersytetu w Olsztynie. Od Hosianum i Albertyny do Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Wyd. 2, poszerz. i uzup. Olsztyn 2019 Biuro Mediów i Promocji Uniw. Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 8° ss. 257, il.

Wyd. 1. 2014.
XIV–XXI w.

3543. AETAS avrea. Sto lat filologii klasycznej na Uniwersytecie w Poznaniu 1919–2019. Pod red. Elżbiety Wesołowskiej i Piotra Urbańskiego. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 566, tabl. 10, il.

Z treści: Sto lat filologii klasycznej na Uniwersytecie w Poznaniu. Oprac. Teodozja Wikarjak s. 9–20; Od [Seweryna] Hammera do [Łukasza] Bergera – biogramy pracowników Katedry oraz Instytutu Filologii Klasycznej. Red. Piotr Stepien, Elżbieta Wesołowska, Teodozja Wikarjak s. 21–154.

3544. AMBROŻY Jerzy Tadeusz: 100 lat edukacji zawodowej w Polsce na przykładzie regionu gdańskiego 1918–2018. Gdynia 2019 Region 8° ss. 103, nlb. 1, il.

3545. ANIMACJA w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Pod red. Hanny Margolis; tł. Małgorzata Sady. Warszawa 2018 Akad. Sztuk Pięknych 8° ss. 171, nlb. 25, il., streszcz. ang.

3546. AUSZ Mariusz: The Piarist College in Vitebsk. *Studia Białorusinistyczne*. Vol. 13: 2019 s. 41–54, streszcz. białorus., pol.

Kolegium Pijarów w Witebsku, ok. 1753–1830.

3547. BADANIA regionalne w historii wychowania. Pomorze. Regionalforschung in der Geschichte der Erziehung – Pommern. Red. nauk. Roman Tomaszewski. Toruń–Słupsk 2019 Adam Marszałek; Akademia Pomorska 8° ss. 349, il., streszcz. ang.

Treść: Tomaszewski Roman: Wprowadzenie s. 9–33; Tomaszewski Roman: Einführung s. 34–60; Tomaszewski Roman: Pomorze jako region w badaniach historyków wychowania s. 61–85; Tomaszewski Roman: Pommern als Region in der geschichtlichen-erzieherischen Forschung s. 86–100; Wirski Adam: Średniowieczne ideały wychowawcze i ich realizacja na Pomorzu s. 103–114; Wirski Adam: Mittelalterliche Erziehungsideale und Ihre Verwirklichung in Pommern s. 115–116; Tomaszewski Roman: Pietizm w procesie wychowania poszczególnych grup społecznych na Pomorzu XVIII–XX wieku s. 117–136; Tomaszewski Roman: Pietismus im Erziehungsprozess der einzelnen Gesellschaftsgruppen in Pommern im 18.–20. Jahrhundert s. 137–159; Porożyński Henryk: Polscy nauczyciele języka polskiego w gimnazjum chojnickim w dobie zaboru pruskiego s. 160–168; Porożyński Henryk: Die Polnischlehrer polnischer Abstammung in dem Konitzer Gymnasium in dem Zeitraum der preussischen Annexion s. 169–170; Apanel Danuta: Sanatoria i prewentyoria dla dzieci na Pomorzu Środkowym w latach 1950–1975 s. 173–188; Apanel Danuta: Sanatorien und Kurhäuser für Kinder in Mittelpommern in den Jahren 1950–1975 s. 189–190; Gorloff Elżbieta: Rozwój organizacyjny szkolnictwa ogólnokształcącego w Łęborku w latach 1945–1989 s. 191–218; Gorloff Elżbieta: Organisatorische Entwicklung des allgemeinbildenden schulwesens in Lauenburg in den Jahren 1945–1989 s. 219–224; Butkiewicz Tomasz: Integracja pomorskiej ludności niemieckiej w nowym ładzie powojennym s. 225–240; Butkiewicz Tomasz: Integration der deutschen Bevölkerung in Pommern in der neuen Ordnung nach dem Krieg s. 241–258; Stelmasiak Izabela: Problematyka pomorska w badaniach historyczno-pedagogicznych Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku s. 259–273; Stelmasiak Izabela: Die pommersche Problematik der historisch-pädagogischen Forschung der Pädagogischen Hochschule und der Pommerschen Pädagogischen Akademie s. 274–275; Tomaszewski Roman: Perspektywa badań regionalnych nad dziejami wychowania na Pomorzu. Uwagi końcowe s. 276–282; Tomaszewski Roman: Die Zukunftsperspektive der Regionalforschung in der Geschichte der Erziehung in Pommern – Schlussbemerkungen s. 283–290.

3548. BARTNICKI Roman: Korzenie UKSW. Z dziejów uczelni na warszawskich Bielanych. Warszawa 2017.

Rec.: Zależny Jolanta: O historii Uczelni, o ludziach i miejscu. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 419–423.

3549. BEDNAREK Renata Maria: 55-letnia historia głoźnawstwa w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Toruń 2019 Machina Druku; na zlec. Pol. Tow. Głoźnawczego 8° ss. 94, il.

Lata 1963–2018.

3550. BĘDŹMIROWSKI Jerzy, Słowi Karol: 40 lat Wydziału Dowodzenia i Operacji

Morskich – kuźnia kadr dowódczych i sztabowych polskiej marynarki wojennej. Gdynia 2019 Wydaw. BP 8° ss. 96, il.

Akademia Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni w l. 1979–2019.

3551. BŁASZCZAK Iwona: Działalność oświatowa Feliksa Popławskiego [1899–1989] – współtwórcy polskich uniwersytetów ludowych. Warszawa 2019 Wydaw. SGGW 8° ss. 360, nlb. 1, il.

3552. BŁĘKITNA Czternastka. O drużynach i o historii, o ludziach i o przyjaźniach, o największych przygodach i o wielu innych ważnych wydarzeniach na stulecie. Red. Jakub Isański. Poznań 2019 Jakub Isański 8° ss. 394, il.

14. Szczep Harcerski „Błękitna Czternastka” im. hetmana Stanisława Żółkiewskiego z Poznania.

Z treści: Isański Jakub, Isańska Marianna: Wstęp s. 7–10; Gawędy s. 11–92; Historia s. 93–127; Stulecie s. 129–381; Załączniki s. 385–394.

3553. BOBEL Jarosław: Z przeszłości ku przyszłości. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Krzysztofa Kluka w Rudce 1959–2019. Rudka–Białystok 2019 Buk 8° ss. 207, il.

3554. BOCHENEK Dariusz: 5 lat działalności Instytutu Technologii i Mechatroniki. 60-letnia historia. Katowice 2019 UŚ 8° ss. 153, il.

Na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w l. 1959–2019.

3555. BOLDYREW Aneta: Merited, (Un)Appreciated, (Un)Remembered. Women in Educational and Social Policy Sciences as a Discipline in Poland, 1900–39. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 95–129.

3556. BREZA Bogusław: Szkic dziejów szkoły w Rzeczenicy do 1945 roku. *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych*. T. 8: 2018 z. 1 s. 63–85.

Od XIV w.

3557. BRONISZEWSKI Stanisław: Iść za marzeniem znaczy żeglować. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.] 2019 s. 173–181.

Harcerstwo w Bolesławcu, XX w.

3558. BRYŁA-MAZURKIEWICZ Monika: Monografia Szkoły w Podgórzu. Ostrowiec Świętokrzyski 2018 Monika M. Bryła-Mazurkiewicz 4° ss. 183.

Lata 1923–2018.

3559. BRZUSKA Barbara: Antyk jako źródło wzorów wychowawczych i edukacyjnych

w Polsce czasów rozbiorowych. *In Gremium*. T. 13: 2019 s. 57–82, streszcz. ang.

XVIII–XIX w.

3560. BUCH der Erinnerungen und der Empfindungen. Deutsche und polnische Geschichten aus der Schulzeit in Hirschberg. Jelenia Góra 1937–1952. Hrsg. von Mateusz J. Hartwich, Marek Szajda; Initiatoren Paul Gerhard Eberlein, Sławomir Podolak; Übers. Beate Eberlein, Mateusz J. Hartwich, Małgorzata Krynicka, Dorota Turek. Jelenia Góra 2019 Tow. Przyj. Jeleniej Góry 8° ss. 162, il. (Miscellanea Jeleniogórskie; Bd. 4).

Tyt. oryg.: Pamięć o szkole i mieście. Wspomnienia niemieckich i polskich uczniów jeleniogórskich szkół średnich. Jelenia Góra 2018.

Z treści: Łaborewicz Ivo: Die Entstehung des Schulgebäudes des heutigen I Lyzeum s. 10–13; Eberlein Paul Gerhard: Zur Geschichte des Hirschberger humanistischen Gymnasiums in deutscher Zeit (1524–1945) s. 16–24; Koppe Ursula: Zur Geschichte der Oberschule für Mädchen in Hirschberg im Riesengebirge s. 25–35; Saar Werner: Zur Geschichte der Oberschule für Jungen. Ihre Schüler – ihre Lehrer – ihr Ende s. 36–51; Einzelberichte ehemaliger Schüler (1945–1952) s. 53–86; Podolak Sławomir: Zur Geschichte unserer Schule s. 88–90; Szajda Marek: Einige Vorbemerkungen zu den ersten Nachkriegsjahren im Lyzeum in Jelenia Góra s. 91–93; Einzelberichte ehemaliger Schüler (1945–1952) s. 94–143; Schulchronik 1946–48 s. 144–158.

3561. BUJKIEWICZ Zbigniew: Seminarium dla przedszkolank Anny Borchers w Zielonej Górze 1905–1945. *Łużyckie Zeszyty Naukowe*. [T.] 6/7: 2012/2013 [dr.] 2013 s. 43–50.

3562. BURCZAK Krzysztof: 100 lat prawa kanonicznego na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. *Studia Prawnicze KUL*. 2019 [nr] 1 s. 29–60.

3563. BURDA Bogumiła, Husak Bogumiła: Zur Rolle der Bildungsanstalten in Züllichau bei der Entwicklung des Pietismus als einer Bildungs- und Erziehungsströmung im schlesisch-brandenburgischen Grenzgebiet. *Śląska Republika Uczonych*. Vol. 8: 2018 s. 131–142.

Lata 1719–1945.

3564. CASALINI Christiano: Włodzimierz Ledóchowski's [1866–1942] call cura personalis. Humanist roots and Jesuit distinctiveness in education. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 22: 2019 [z.] 4 s. 123–134.

3565. CHŁOPAKI ze Staszica. Od pięćdziesięciolecia do sześdziesięciolecia matury. Oprac. red. Zofia Kijowska-Wislińska. Lublin 2019 Mała Pracownia Geograficzna 8° ss. 75, il.

Wspomnienia absolwentów I LO im. Stanisława Staszica w Lublinie, od 1955 r.

3566. CHOJNICKIE Gimnazjum – historia, wartości i wychowankowie. Red. Janusz Gierszewski, Wiesław Śmigiel, Bogdan Kuffel. Chojnice 2015 Certus s.c. Janusz Szczepański, Rafał Welninski; na zlec. Powszechnej Wyższej Szkoły Humanist. Pomerania 8° ss. 220, il., streszcz. ang. (Acta Pomerania; nr 6).

Treść: Mynarczyk Paweł Piotr: Od rezydencji do kolegium. Jezuita chojniczy i ich szkoła w latach 1623–1780 s. 13–20; Brunka Mariusz: Tło instytucjonalno-historyczne decyzji o odnowieniu w 1815 r. Królewskiego Katolickiego Gimnazjum w Chojnicach s. 21–45; Ossowski Zdzisław: Relektura korespondencji pastoralnej Jerzego Jeschke (1808–1881), biskupa suffragana chełmińskiego s. 46–60; Luśtoń Karina: Starania o zrównanie startu oświatowego uczniów Gimnazjum i Liceum Chojnickiego w świetle ustawy jędrzejewiczowskiej w latach 1932–1939 s. 70–77; Mechliński Jan: Kolo Filomatów w Chojnicach s. 61–69; Szwankowski Jerzy: Jubileusz szkoły w latach 1865, 1915 i 1965 s. 78–89; Jaruszewski Kazimierz: Lekarze i kandydaci na medycynę – wychowankowie Królewskiego Katolickiego Gimnazjum w Chojnicach (1815–1920) s. 93–110; Pieróg Ireneusz: Żydowscy uczniowie Królewskiego Gimnazjum Katolickiego w Chojnicach w latach 1815–1915 s. 111–146; Nadolny Anastazy: Księża diecezji chełmińskiej absolwenci gimnazjum chojnickiego w latach 1815–1915 (1920) s. 147–173; Jastrzębski Włodzimierz: Państwowe Gimnazjum Klasyczne w Chojnicach. Losy wojenne (1939–1945) nauczycieli, wychowanków, uczniów oraz szkoły s. 174–186; Porożyński Henryk: Realizacja założeń ideologicznych w Liceum Ogólnokształcącym w Chojnicach w latach PRL-u s. 187–202; Wajlonis Paweł: Współtwórcy ruchu młodokaszubskiego – wychowankowie gimnazjum w Chojnicach s. 203–213.

3567. CIEŚLEŃSKA Beata: Kształcenie nauczycieli w Polsce na poziomie średnim i półwyższym do 1973 roku. Pułtusk 2019 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor 8° ss. 125. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor.

3568. CISZ. 70 lat obecności Ceramiki i Szkoła na wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych. Historia. 70 years of presence of Ceramics and Glass at the Wrocław Academy of Art and Design. History. Red. Kazimierz Pawlak; współpr. red. Maciej Kasperski, Krzysztof Rozpondek, Anita Wincencjus-Patyna; aut. tekstów: Krystyna Cybińska [i in.]; tł. Jerzy Chyb. Wrocław 2019 Akad. Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta; Wydż. Ceramiki i Szkoła 4° ss. 277, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

3569. CZARKOWSKI Jakub: Aktualność pedagogii harcerskiej XX-lecia międzywojennego. *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 117–126.

3570. CZARNECKA Gabriela: Historia Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Wołominie. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 41–70, il.

Od 1919 r. do współczesności.

3571. CZARNOTA Wanda: Międzynarodowy wymiar harcerstwa. Rys historyczny. *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 57–83.

3572. CZMOCH Marian: Tak się zaczęło. Powstanie szkoły średniej w Łosicach. Łosice 2019 Marian Czmocho 8° ss. nlb. 2, 30, il.

Lata 1889–1996.

3573. DAR wielkiego serca. Fundacja Potulicka w stuleciu KUL. Red. Marek Chmielewski. Lublin–Wojnowo 2018 Muzeum KUL JP II 8° ss. 168, il.

Treść: Dębiński Antoni: Przedmowa rektora KUL s. 7–8; Pawelec Marek: Dzieło Anieli hr. Potulickiej [1861–1932] s. 13–34; Pawelec Marek: Losy Fundacji w latach 1928–2008 s. 35–77; Chmielewski Marek, Podlewski Jacek, Wiśniewski Damian: Dzieje Fundacji w latach 2008–2018 s. 79–100; Podlewski Jacek, Wiśniewski Damian: Charakterystyka działalności produkcyjnej s. 101–128; Chmielewski Marek: Oddziaływanie społeczno-środowiskowe s. 129–145; Herbert Andrzej: Posłowie – perspektywy na przyszłość s. 147–148; Kalendarium Fundacji Potulickiej s. 149–168.

3574. DĄBROWSKI Kazimierz: Kontynuacja idei i celów Salezjańskiej Szkoły Organizatorskiej w Przemyślu w Salezjańskich Szkołach Muzycznych w Lutomiersku. *Musica Ecclesiastica*. Nr 13: 2018 s. 41–58, streszcz. ang.

Od 1918 r.

3575. DOLAT Krystyna: Szkolnictwo w Kutnie i powiecie kutnowskim w latach 1905–1975. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 399–434.

3576. DORMUS Katarzyna: The beginnings of the institutionalization of pedagogy in Cracow. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 47–59.

Lata 1880–1939.

3577. DZIEDZICTWO idei i pięknięcia międzypokoleniowe w pedagogice polskiej. Wprowadzenie do problemu. Red. nauk. Lech Witkowski. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 275.

Z treści: Witkowski Lech: Relacje międzypokoleniowe jako wyzwanie poznawcze dla historii myśli pedagogicznej w Polsce (zarys problemu) s. 19–41; Michalski Łukasz: Odprawa kohort, czyli granice stosowania pojęcia „pokolenie” (w kontekście analiz dzieł polskiej myśli pedagogicznej i projektu jej archiwum) s. 42–77; Marynowicz-Hetka Ewa: Helena Radlińska i jej pokolenie historyczne: uwspólnianie doświadczeń i wzajemność oddziaływań s. 106–122; Dąbrowski Szymon: Józef Tischner a tradycja tomistyczna (w kontekście edukacji religijnej) s. 187–220; Kamińska-Jatczak Izabela: „Nigdy nie pisałam tak wiele jak w dniach i bezsennych nocach tej epoki”. Analiza działalności pisarskiej Heleny Radlińskiej w okresie okupacji s. 221–233; Witkowski Lech: Bogdan Nawroczyński – „ojciec chrzestny” polskiej pedagogiki (przeciw niespożytkowaniu dorobku) s. 244–265.

3578. DZIEDZICTWO – współczesność. T. 4. Red. Anna Antczak [i in.]. Chełm 2019 Wydaw. TaWa; na zlec. IV LO z Oddziałami Integracyjnymi im. dr Jadwigi Młodowskiej 8°

ss. 186, nlb. 2, il. IV LO z Oddziałami Integracyjnymi im. dr Jadwigi Młodowskiej w Chełmie.

Z treści: Rozdz. 1. Chełm w czasach Jadwigi Młodowskiej – materiały po konferencji, która odbyła się 13.11.2018 r.: Lubaszewski Zbigniew: Dr Jadwiga Młodowska jako działaczka niepodległościowa s. 11–21; Nikołajew Jerzy: Podstawowe regulacje dotyczące prawa oświatowego okresu II Rzeczypospolitej s. 22–34; Kalendarium szkół, które mieściły się i mieszczą przy ul. Św. Mikołaja 4 w Chełmie s. 35–56; Rozdz. 2. Zapisane w pamięci s. 57–119; Rozdz. 3. Z kronik szkolnych s. 121–185. T. 1. 2000.

3579. DZIEJE polskiej szkoły w Cielczy w latach 1918–2019. Dzieje szkoły od 1918 do 2019 roku, opracowane na podstawie kronik szkolnych i innych dokumentów źródłowych, a także wywiadów i innych źródeł niematerialnych. Kom. red. Roman Przybylski, Natalia Bachorz, Beata Furmaniak, Maria Winger, Artur Antczak. Cielcza–Jarocin 2019 GWArt Agencja Reklamowa Grzegorz Wiza 4° ss. 116, il.

Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte.

3580. DZIEJE Uniwersytetu w Poznaniu w latach 1945–2019. Pod red. Stanisława Jankowiaka, Tomasza Schramm. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 601, tabl. 1 karta złożona, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Uniwersytet Poznański (1919–2019)).

Treść: Jankowiak Stanisław, Schramm Tomasz: Wstęp s. 7–9; Jankowiak Stanisław, Schramm Tomasz: Uniwersytet w przestrzeni politycznej w latach 1945–1989 s. 11–142; Menz Mariusz: Uniwersytet w przestrzeni publicznej w latach 1989–2019 s. 143–232; Julkowska Violetta: Zmiany w strukturze wydziałowej Uniwersytetu w Poznaniu po II wojnie światowej s. 233–262; Konieczka-Sliwińska Danuta: Studenci Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w latach 1945–2018. Kształcenie, rekrutacja, liczebność s. 263–309; Skórzyńska Izabela, Budzińska Justyna: Życie studenckie 1945–1989 s. 311–464; Bartkowiak Jacek: Samorząd studencki na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (1980–1988) s. 465–518; Mikołajczyk Marek: Współpraca międzynarodowa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu po roku 1945 s. 519–567.

3581. EDUKACJA niesłyszących. Wczoraj, dziś i jutro. Red. nauk. Elżbieta Woźnicka. Łódź 2017 Wydaw. Akad. Humanist.-Ekonom. 8° ss. 310, il., streszcz. ang.

Lata 1817–2017.

3582. FALKOWSKA Joanna, Walasek Stefania: Szkoły Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego w Wilnie (1896–1921). *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 41: 2019 s. 35–46, streszcz. ang.

3583. FINK Kinga: Pianistki w szkolnictwie muzycznym Lwowa od połowy XIX wieku do 1939 roku. *Musica Galiciana*. T. 16: 2019 s. 55–75.

3584. GAŚSIOROWSKI Aleksander: Politechnika Częstochowska 1949–2019. Siódme

dziesięciolecie. Częstochowa 2019 Wydaw. Politech. Częstochowskiej 8° ss. 435, nlb. 41, il.

3585. [GOLIK Roman Josipovič] Holyk Roman: Ukraińska filologia na uniwersytecie lwowskim w XIX wieku i w pierwszej połowie XX stulecia. Ludzie, idee, recepcje. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 2 s. 355–374, streszcz. ang.

3586. GOŁDYN Piotr: Źródła do dziejów szkolnictwa w Polsce w XX wieku. Sprawozdania szkolne, protokoły rad pedagogicznych, kroniki szkolne. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 179, nlb. 1, il., streszcz. ang. UAM.

3587. GORCZYCA Wojciech: Ocalić od zapomnienia. Szkoła Powszechna i Szkoła Podstawowa w Turaszówce. Bielsko-Biała 2019 Akad. Techn.-Humanist. 8° ss. 32, il.

3588. GRANDA Grażyna: Maturzyści pochodzenia chłopkiego w Gimnazjum i Liceum im. Króla Kazimierza Wielkiego w Bochni w latach 1892–1939. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 1 s. 169–177, streszcz. ang.

3589. GRYGORCEWICZ Monika: „Czwórka” – szkoła z klasą, czyli wszystko, co warto wiedzieć o Szkole Podstawowej nr 4 im. Jana Matejki. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 65–73.

W Bolesławcu od 1958 r.

3590. GRYGORCEWICZ Monika: Diamentowy jubileusz „Czwórki”, czyli 60 lat Szkoły Podstawowej nr 4. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 74–79.

W Bolesławcu.

3591. GULCZYŃSKA Justyna: Real gymnasium and its importance in the context of rebirth of Poland in 1918 – Poznan case. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 11: 2019 [nr] 2 s. 77–94.

3592. HALLE i Sulechów – ośrodki pietyzmu i edukacji. Tło religijno-historyczne, powiązania europejskie. Pod red. Bogumiły Burdy, Anny Chodorowskiej, Bogumiły Husak, Brigitte Klosterberg. Zielona Góra 2019 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 330, il.

Treść: Burda Bogumiła, Chodorowska Anna, Husak Bogumiła, Klosterberg Brigitte: Wstęp s. 7–11; Burda Bogumiła: Idee pietyzmu i ich wpływ na rozwój ośrodka edukacyjnego w Sulechowie w XVIII wieku s. 15–25; Grunewald Thomas: „...[U]nd haben wir bey der hülffe, so [Gott] des Evangeli. Glaubensgenossen in Schlesien zu erweisen angefangen, nur das state et videte in stiller Gelassenheit zu practiciren gehabt”. August Hermann Francke [1663–1727], die pietistischen Grafen und die Konvention von Altranstädt s. 27–54; Paškevicca Beata: “Pietismi” aus Halle in

der Kulturlandschaft Livlands im 18. Jahrhundert. Facetten des Glaubens- und Bildungsprogramms s. 55–66; Bujkiewicz Zbigniew: Materiały archiwalne dotyczące Fundacji [Siegmun]da Steinbarta [1677–1739] w zasobie Archiwum Państwowego w Zielonej Górze s. 161–170; Schulze-Gerlach Christin: Weil „das Wort Gottes in polnischer Sprache rar ist“ – Die Herausgabe der polnischen Bibel in Halle 1726 s. 203–217; Gabrys Marcin: Najstarsze druki z hallejskiej drukarni Augusta Hermanna Franckego w zbiorach Biblioteki Tschammera w Cieszynie s. 219–227; Szymańska Kamila: Książki z Halle i Sulechowa w Lesznie w XVIII i XIX wieku s. 229–238; Husak Bogumiła: „Obieca-dło” von Johann Ignaz Felbiger und „Nauka polskiego pisania i czytania” von Antoni Kiszewski – Versuch einer vergleichenden Analyse s. 239–259; Konopnicka Małgorzata: Związki między wykształceniem a karierą zawodową szlachty śląskiej w drugiej połowie XVIII wieku s. 263–270; Gójniczek Waclaw: Szlachta protestancka wobec przemian religijnych w księstwie cieszyńskim na przełomie XVII–XVIII wieku s. 271–279; Majcherek Ewa Elżbieta: Kapsuła z aktem erekcyjnym budynku Królewskiego Pedagogium s. 303–306; Kasprowicz Joanna: Feliks Bentkowski – seminarzysta w Sulechowie s. 307–316.

3593. HAP Wiesław: Stulecie Związku Harcerstwa Polskiego w Jasielskiem. *Rocznik Jasielski*. T. 9: 2018 s. 27–41.

Od 1918 r.

3594. HARATYK Anna: Regional education in Polish, Czech and Slovakian borderline after 1945. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 5: 2013 [nr] 1 s. 44–52.

3595. HAUSNER Wojciech, Wierzbicki Marek: Sto lat harcerstwa. Warszawa 2015.

Rec.: Kitówna Zenobia. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 15: 2019 s. 225–234.

3596. HISTORIA Katedry Systemów Energetycznych i Urzędzeń Ochrony Środowiska. Red. i oprac. biogr. Krystyna Prync-Skotniczny. Kraków 2019 Faktoria Wyrazu 8° ss. 203, nlb. 1, il. AGH im. Stanisława Staszica w Krakowie. Wyd. Inżynierii Mechanicznej i Robotyki.

Akad. Górnictwo-Hutnictwo im. Stanisława Staszica w Krakowie w l. 1919–2019.

3597. HISTORIA na Uniwersytecie Poznańskim. Od Seminarium Historycznego do Instytutu Historii (1919–2019). Pod red. Katarzyny Balbuzy, Józefa Dobosza, Danuty Konieczki-Sliwińskiej, Karola Kościelniaka, Przemysła-wa Matusika. Poznań 2019 Inst. Historii 8° ss. 431, il.

Treść: Matusik Przemysław: Dzieje Instytutu Historii UAM s. 9–15; Michalski Maciej: Siedziby Seminarium Historycznego Uniwersytetu Poznańskiego i Instytutu Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu s. 17–31; Instytut Historii UAM we wspomnieniach profesorów s. 33–38; Ludzie s. 39–135; Instytucje s. 139–238; Najważniejsze kierunki badań oraz periodyki i serie wydawnicze s. 241–313; Ważne wydarzenia s. 317–419; Instytut Historii dzisiaj – struktura organizacyjna i skład osobowy s. 423–427.

3598. HISTORIA oświaty w Szumsku na tle kroniki miasteczka. Red., oprac. tekstu, wybór

zdjęć Leokadia Żukowska. Szumsk 2019 Grafanet 8° ss. 99, nlb. 1, il.

Na Litwie, XVIII–XXI w.

3599. HISTORIA szkoły pielęgniarskiej w Kielcach. Pod red. Aleksandry Cieślík, Aleksandry Slopeckiej, Ireny Wołowskiej, Doroty Kozieł. Kielce 2019 Wydaw. UJK 8° ss. 402, nlb. 2, il.

Lata 1950–2003.

3600. HISTORIA Szkoły Podstawowej nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Skierniewicach w latach 1918–2018. Oprac. pod kierunkiem Renaty Bornińskiej. Skierniewice 2018 Sigma Sp. J. 8° ss. 139, nlb. 1, il.

3601. HISTORYCZNE i współczesne konteksty badań nad edukacją. Studia teoretyczne i analizy empiryczne z okazji jubileuszu sześćdziesięciolecia pedagogiki gdańskiej (1958–2018). Red. nauk. Justyna Siemionow i Paweł Śpica. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 623, il., streszcz. ang.

Z treści: Grzybowski Romuald: Pedagogika gdańska w perspektywie sześćdziesięciolecia jej istnienia (1958–2018). Wybrane aspekty i konteksty s. 15–74; Żebrowski Jan: Główne kierunki i nowe koncepcje akademickiego kształcenia pedagogów w Uniwersytecie Gdańskim (ze szczególnym uwzględnieniem działalności Zakładu Teorii Wychowania w Instytucie Pedagogiki UG) s. 75–105; Żerko Józef: Profesor Kazimierz Kubik – organizator środowiska naukowego historyków oświaty i wychowania w Gdańsku s. 106–131; Opora Robert: Podstawowe założenia systemu pedagogiki resocjalizacyjnej w ujęciu Profesora Henryka Machela s. 132–143; Pilch Tadeusz: Refleksje i rozterki wokół wizerunku Polaka s. 187–206; Jedrychowska Barbara: Dzieciństwo i młodość urodzonych w niewoli. Trzy pokolenia rodziny kresowej w drodze do niepodległości s. 255–283; Kryńska Elwira [Jolanta]: Tragiczny los matek i dzieci – egzemplifikacja powojennego zniewolenia Polski (1945–1956) s. 284–302; Łapot Mirosław: Kształcenie nauczycieli szkół powszechnych we Lwowie po reformie jędrzejewiczowskiej s. 305–329; Suplicka Agnieszka: Doskonalenie zawodowe nauczycieli realizowane w Białymstoku w okresie międzywojennym s. 330–347; Dormus Katarzyna: Wkład kobiet w powstanie i rozwój żeńskiego ogólnokształcącego szkolnictwa średniego w Polsce w okresie międzywojennym (stan badań, postulaty badawcze) s. 348–363; Zalas Katarzyna: Uroczystości szkolne jako narzędzie realizacji koncepcji wychowawczych w szkołach powszechnych w Częstochowie (1918–1939) s. 364–391; Sosnowska Joanna: Aspekty wychowawcze i edukacyjne w pracy łódzkiej przedszkolki miejskich w okresie międzywojennym s. 392–410; Gulczyńska Justyna: (Nie)zależność szkoły w przełomowych momentach dziejów Polski – przykład reaktywacji szkoły średniej ogólnokształcącej w Poznaniu w odmiennych kontekstach ideowo-politycznych 1918 i 1945 roku s. 413–444; Ślęczka Ryszard: Walka o reformę czy wpływ ideologiczne w szkolnictwie zawodowym w latach 1944–1956 s. 445–461; Wrona-Meryk Izabela: Organizacje ideologiczne i przynależność partyjna nauczycieli szkół zawodowych w Częstochowie w latach powojennych i PRL-u. Zarys problematyki s. 462–488; Gorloff Elżbieta: Szkoły wiodące w województwie gdańskim w latach 60. XX wieku – założenia, organizacja, rola s. 489–503.

3602. HOROWSKI Sławomir: 100 lat Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja

Kopernika w Bielsku-Białej 1919–2019. Spis absolwentów szkoły 1927–2019 Bogusław Głębek. Bielsko-Biała 2019 Stow. Absolwentów i Przyj. LO im. Mikołaja Kopernika 4° ss. 261, nlb. 2, il.

3603. HUCAŁ Mieczysław: 100 lat szkolenia kadr łączności w Zegrzu. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 250–258.

Szkoła Oficerska Wojsk Łączności od 1920 r.

3604. „IDZIEMY w bój życia”. Społeczność wadowickiego Gimnazjum w drodze do Niepodległej. Pamięci Wadowiczanom: nauczycielom, absolwentom i uczniom wadowickiego Gimnazjum Humanistycznego, którzy oddali życie za niepodległość Ojczyzny w latach 1914–1921. Red. nauk. Konrad Meus. Wadowice–Nowy Sącz 2018.

Rec.: Chajko Grzegorz, *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 165–166.

3605. JAKUBIAK Krzysztof, Nawrot-Borowska Monika: Idee i postulaty wychowania rodzinnego oraz edukacji domowej w świetle polskiego piśmiennictwa pedagogicznego od końca XVIII do początku XX wieku. *Kultura, Przemiany, Edukacja*. T. 6: 2018 s. 22–45.

3606. JAKUBIAK Krzysztof, Nawrot-Borowska Monika: Nauczanie domowe na ziemiach polskich doby zaborów – refleksja pedagogiczna i praktyka edukacyjna. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 76–100, streszcz. ang.

3607. JANUSZ Małgorzata, Malec Maciej, Nowakowski Andrzej: Szkoła z Wysokiej koło Wadowic (1894–2019). Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 169, nlb. 1, il.

3608. JAROSIŃSKA Małgorzata: Listy Andrzeja i Olgi Małkowskich w zbiorach Muzeum Harcerstwa. *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 153–166.

W Zakopanem.

3609. JAWORSKI Piotr, Juško Edmund, Niedojadło Andrzej: Ideowa rola wychowania religijnego uczniów szkół ludowych autonomicznej Galicji oraz powszechnych II Rzeczypospolitej w Okręgu Szkolnym Krakowskim. Wybrane zagadnienia z problematyki wychowania religijno-moralnego i patriotyczno-narodowego. The ideological role of religious education of students of folk schools of autonomous Galicia and the universal Second Republic of Poland in the Krakow School District. Selected issues from the issues of religious-moral and patriotic-national education. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 235, nlb. 6, streszcz. ang., niem.

3610. JĘZYKI i cywilizacje. Orientalistyka w Krakowie. Languages and civilisations. Oriental studies in Cracow. Red. Joanna Świt. Kraków–Bielsko-Biała 2019 Wyd. Filol. UJ; Nowa Strona 8° ss. 40, nlb. 1, 40, nlb. 1, il.

Lata 1919–2019.

Tekst równol. pol., ang.

Współwydane w kierunku przeciwnym.

3611. JUBILEUSZ 180-lecia Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Nr 2 w Katowicach 1839–2019 w Roku Powstań Śląskich. Zespół red. Aldona Skubiszewska [i in.]. Rybnik 2019 KLARstudio.pl 4° ss. 102, nlb. 2, il.

3612. JUREK Tomasz, Łuczak Maciej, Wyszowska Izabela: Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu w latach 1950–2019. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 490, nlb. 1, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Uniwersytet Poznański (1919–2019)).

3613. JUSIAK Roman: Uniwersytety ludowe. Tradycja i współczesność. *Mysł Ludowa*. Nr 11: 2019 s. 117–131.

3614. KACPRZAK Władysław: Szkoły w Gminie Kiernozia. Kiernozia 2019 Władysław Kacprzak 4° ss. 252, nlb. 3, il.

Lata 1918–2018.

3615. KAHNIČ Volodimir Stepanovič: Ūridična osvita i nauka u L'vivs'komu universiteti (1661–1939). L'viv 2016 LNU im. Ī. Franka 8° ss. 320.

Rec.: Shandra Roman, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 3 s. 543–547, streszcz. ang.

3616. KALARUS Anna, Konkol Gabriela Karin: Miejsce kreatywności w Krakowskiej Koncepcji Wychowania Muzycznego. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 38: 2019 s. 177–189.

Lata 1975–2019.

3617. KANTOR-KOZDROWICKI Piotr, Materniak-Pawłowska Małgorzata, Przygodzki Jacek: Legal and historical subjects at Polish faculties of law. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 267–301, streszcz. fr.

XX–XXI w.

3618. KAPUSTA Zuzanna, Kapusta Piotr: Zarys historii obecnej Szkoły Podstawowej im. Jana III Sobieskiego w Rącznej pod Krakowem na tle dziejów miejscowości do 1920 roku. *Małopolska*. [T.] 21: 2019 s. 109–134, streszcz. ang.

3619. KASZYŃSKI Mariusz: Warsztaty Zespołu Szkół Technicznych w Kole – siedemdziesiąt

lat działalności. *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 165–191, streszcz. ang.

Od 1877 r.

3620. KATILIUS Algimantas: Wychowanek seminarium duchownego w Sejnach – twórca niepodległej Litwy. *Studia Elckie*. T. 21: 2019 nr 1 s. 39–46, streszcz. ang.

Lata 1818–1920.

3621. KATOLICKI Uniwersytet Lubelski 1918–2018. T. 1: 1918–1944. Red. Grzegorz Bujak. Lublin–Warszawa 2019 Wydaw. KUL; IPN 8° ss. 235, nlb. 2. KUL, IPN–KSZpNP.

Treść: Bujak Grzegorz: Wstęp s. 15–19; Wodzianowska Irena: Deo et Patriae. Rektor ks. Idzi Radziszewski (1918–1922) – uczyony i dzieło s. 21–71; Sieradzki Paweł: Przetrwac kryzys. Uniwersytet Lubelski w latach rektoratu o. Jacka Woronieckiego (1922–1924) oraz bpa Czesława Sokolowskiego (1924–1925) s. 73–114; Kołodziejczyk Krzysztof: Kadencja rektora ks. Józefa Kruszyńskiego (1925–1933) s. 115–144; Derewenda Robert: Uniwersytet za rektora ks. Antoniego Szymańskiego (1933–1939) s. 145–189; Pawelec Marek: Katolicki Uniwersytet Lubelski, jego pracownicy, absolwenci i studenci w latach 1939–1944 s. 191–216.

3622. KATOLICKI Uniwersytet Lubelski 1918–2018. T. 2: 1944–1989. Red. Agata Mirek. Lublin–Warszawa 2019 Wydaw. KUL; IPN 8° ss. 559. KUL, IPN–KSZpNP.

Treść: Mirek Agata: Wstęp s. 9–11; Wrona Janusz: Katolicki Uniwersytet Lubelski w okresie urzędowania rektora ks. Antoniego Słomkowskiego (1944–1951) s. 13–110; Dziurok Adam: Katolicki Uniwersytet Lubelski w okresie urzędowania rektora ks. Józefa Iwanickiego (1951–1956) s. 111–177; Mirek Agata: Katolicki Uniwersytet Lubelski w okresie rektorstwa ks. Mariana Rechowicza (1956–1965) s. 179–305; Białecki Konrad: Katolicki Uniwersytet Lubelski w okresie rządów rektora ks. Wincentego Granata (1965–1970) s. 307–396; Walkusz Jan: Katolicki Uniwersytet Lubelski w okresie rektorstwa o. Mieczysława Alberta Krąpca (1970–1983) s. 397–464; Wierzbicki Marek: Katolicki Uniwersytet Lubelski w latach 1983–1989 s. 465–519.

T. 1. 2019; T. 3. 2019 pod hasłem Rabiński Jarosław zob. poz. 3687.

3623. KLUCIŃSKI Włodzimierz, Binek Marian: Wydział Medycyny Weterynaryjnej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w latach 1965–2017. Warszawa 2019 Wydaw. SGGW 8° ss. 355, il.

3624. KLECZEK-WALICKA Ewa: Szkoła w Zaczerniu w latach 1918–1949 w świetle Kroniki szkolnej. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 13–27, streszcz. ang.

3625. KONOPNICKA Małgorzata: Struktura społeczna i pochodzenie terytorialne uczniów Realschule w Sulechowie w latach 1787–1873 w świetle drugiej części książki „Sprawy szkolne” z Archiwum Państwowego w Zielonej Górze. *UR Journal of Humanities and Social Sciences*. 2019 nr 4 s. 5–22.

3626. KOŚCIAŃSKA Agnieszka: Zobaczyć łośia. Historia polskiej edukacji seksualnej od pierwszej lekcji do internetu. Wołowiec 2017.

Rec.: Zok Michael, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 318–322.

3627. KOŚCIELNIAK Cezary: Przemiany idei uniwersytetu. Warszawa 2019 PWN 8° ss. 224.

Lata 1810–2019.

3628. KOWALSKI Wiesław: Wioski Dziecięce SOS – idea i zamiary. Lublin 2018.

Rec.: Doroszewski Jerzy, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 298–299.

3629. KOZŁOWSKI Władysław Ryszard: Pierwiastek wojskowy w wychowaniu cieleśnym. Przyczynek do sprawy skautingu. Red. wydawnicza Danuta Porębska. Kraków 2019 Oficyna Wydawnicza „Impuls” 16° ss. 68, nlb. 8. (Przywrócić Pamięć).

Podst. ed.: Warszawa 1913.

Władysław Kozłowski (1866–1915).

3630. KRONIKA 1951–2019. Wydział Odlewnictwa, Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie. Oprac. Zygmunt Kulig, Joanna Cholawa. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Akapit 8° ss. 290, il.

Księga pamiątkowa.

3631. KRONIKA 35 lat działalności ZTL „Neptun” AWF i S Gdańsk w 50-lecie gdańskiej Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu. [Aut.] Dorota Dancewicz-Nosko, Zbigniew Szot, Barbara Kulesza, Józef Stachnik. Gdańsk 2019 Wydaw. Uczelniane Akad. Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego 8° ss. 166, il.

Lata 1984–2019.

3632. KRÓLIKOWSKA Magdalena: Łódzkie drogi do ZHR. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 15: 2019 s. 94–101.

Harcerstwo od 1980 r.

3633. KSIĘGA jubileuszowa wydana z okazji 50-lecia Zespołu Szkół Mechanicznych w Głubczycach oraz 25-lecia Teatru Tradycja ZSM. Oprac. i przygot. księgi pamiątkowej Maria Farasiewicz, Grażyna Zaworska. Głubczyce 2019 Pozytyw Agencja Reklamy 8° ss. 120, il.

Lata 1969–2019.

3634. KSIĘGA pamiątkowa Państwowego Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczego obecnie II Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Cieszynie. Wydana z okazji dziewięćdziesiątej rocznicy założenia szkoły.

Red. Barbara Twardzik. Cieszyn 2019 II LO im. M. Kopernika 8° ss. 128, il.

Lata 1929–2019.

3635. KSIĘGA pamiątkowa z okazji 65-lecia Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW. Red. Marek Saj, Henryk Stawniak, Marek Stokłosa. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. UKSW 8° ss. 217.

Z treści: Stawniak Henryk: Słowo wstępne s. 7–13; Rozdz. 1. Biogram dziekana s. 15–18; Rozdz. 2. Pracownicy naukowo-dydaktyczni s. 19–20; Rozdz. 3. Pracownicy administracyjni s. 21; Rozdz. 4. Katedry i zakłady s. 22–25; Rozdz. 5. Prace magisterskie s. 26–44; Rozdz. 6. Nostryfikacje dyplomów licencyjnych s. 45; Rozdz. 7. Prace doktorskie s. 46–48; Rozdz. 8. Nostryfikacje dyplomów doktorskich s. 49–50; Rozdz. 9. Monografie w postępowaniach habilitacyjnych s. 51; Rozdz. 10. Konferencje naukowe s. 52–53; Rozdz. 11. Publikacje pracowników s. 54–142.

3636. KU NIEPODLEGŁOŚCI. Dominowo i okolice w czasach zaboru oraz II Rzeczypospolitej 1834–1939. Zespół red. Aleksander Kubiacyk, Jolanta Ochowiak, Hubert Staniszewski. Dominowo 2018 Szkoła Podst. im. Jana Pawła II 8° ss. 218, il.

Treść: Pauter Krzysztof: Szanowni Państwo! s. 3–4; Kubiacyk Aleksander: Wstęp s. 5–6; Ochowiak Jolanta: Dominowo i okolice w czasach zaboru pruskiego i II Rzeczypospolitej s. 7–37; Kronika Szkoły Ewangelickiej w Dominowie 1900–1929 s. 39–83; Kronika Szkoły Katolickiej w Dominowie 1836–1929 s. 85–152; Kronika Szkoły Powszechnej w Dominowie 1930–1939 s. 153–198; Post Scriptum s. 200–201; Spisy nauczycieli i absolwentów s. 202–216; Bibliografia s. 217.

3637. KULDANEK Anna: 100 lat Gimnazjum i Liceum w Milanówku 1919–2019. Milanówek 2019 Zespół Szkół nr 1 w Milanówku 4° ss. 87, il.

3638. KUNCE Piotr: Szkolna codzienność w relacjach najstarszych mieszkańców Mikulczyc. Lata 20., 30. i 40. XX wieku. *Kronika Miasta Zabrze*. 2018 nr 10 s. 57–84.

3639. KURCZ Jerzy: Wychowawcy i pedagodzy Salezjańskiej Średniej Szkoły Organizatorskiej w Przemyślu. *Musica Ecclesiastica*. Nr 13: 2018 s. 11–17, streszcz. ang.

W l. 1916–1963, zawiera też wykaz pracujących pedagogów.

3640. KUSYK Marcin: Z dziejów Szkoły Podstawowej imienia Bohaterów Monte Cassino w Ostrówku. *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 107–114.

Od 1928 r.

3641. LAMIK Danuta, Makowska Joanna, Wołyniec Iwona: Z dziejów szkolnictwa we Wręczycy Wielkiej 1888–2018. [Wręczycy Wielka 2019 Szkoła Podst. im Adama Mickiewicza] 8° ss. 278, nlb. 9, il.

3642. LEWANDOWSKA Milena: Szkoła, do której warto powracać. Toruń 2019 Druk. Salus Dariusz Rudziński 8° ss. 100, il.

Szkoła Podstawowa nr 9 im. Stanisławy Jaworskiej w Toruniu w l. 1893–2018.

3643. LEWANDOWSKA-MALEC Izabela: Profesor Stanisław Płaza jako dydaktyk. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 4 s. 662–665.

Historyk prawa; żył w l. 1927–2006.

3644. LEWIŃSKA Aneta: O szkole w kronikach szkół wiejskich Pomorza z lat 1920–1989. Dla orientacji kolegów spisałem... Pelplin 2019 Bernardinum 8° ss. 390, streszcz. ang.

3645. LISOWSKA Kinga: Niższe Seminarium Duchowne we Włocławku – założenia instytucjonalne i edukacyjne (1908–1988). *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 40: 2019 s. 25–43, streszcz. ang.

3646. LISOWSKA Kinga: Wychowanie fizyczno-zdrowotne i turystyczne w Gimnazjum im. ks. Jana Długosza we Włocławku w I połowie XX w. *Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa*. R. 11: 2018 nr 4 s. 319–330.

3647. LUSEK Joanna: School strikes in the Bytom commune in 1906 and 1920. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 9: 2017 [nr] 1 s. 55–77.

3648. LUSEK Joanna, Doleżał Horst: Die Studenten jüdischer Konfession aus Schlesien an der medizinischen Fakultät der Universität Wien in den Jahren 1850 bis 1938 nach den Promotions- und Rigorosenprotokollen. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 1 s. 47–79, streszcz. ang.

W aneksach wykazy.

3649. MARSZAŁEK-TRZEBIŃSKA Żaneta: Ochotnicze Hufce Pracy w Kaliszu (1975–2018). *Pedagogika*. T. 28: 2019 s. 357–368.

3650. MARTUSZEWSKA Jolanta: Staropolskie wychowanie patriotyczne. *Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa*. R. 12: 2019 nr 4 s. 251–256.

XIV–XVII w.

3651. MATERIAŁY do historii szkoły w Radzanowie. Cz. 1: Do 1945 roku. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 3: 2019 s. 62–86.

3652. MICHALIK Zofia: Kartki z dziejów I Liceum Ogólnokształcącego w Wołominie –

1944–2019. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 157–172.

3653. MICHALSKI Maciej: Miejsce uniwersytetu. Infrastruktura uniwersytecka w przestrzeni miejskiej Poznania i okolic (1919–2019). Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 364, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Uniwersytet Poznański (1919–2019)).

3654. MICHNA Radosław: Miejska Szkoła Obywatelska (Städtische Bürgerschule) w Bydgoszczy (1860–1920). *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 145–159, streszcz. ang., niem.

3655. MIEJSCE i ludzie. 30 lat działalności KPCEN w Bydgoszczy 1989–2019. Praca zbiorowa. Pod red. Anny Rupińskiej. Bydgoszcz 2019 Magenta 8° ss. 285, il.

Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli.

Z treści: Rys historyczny: Grzybowski Robert: Początek edukacyjnej drogi s. 19–31; Derkowski-Kostkowska Bogna: Z dziejów powstania i działalności budynku przy ul. Jagiellońskiej 9 w Bydgoszczy s. 32–35; Placówki oświatowe w latach 1950–1968: Preus Robert: Szkoły budowlane (1950–1956) s. 39–47; Preus Robert: Technikum Geodezyjne w Bydgoszczy (1951–1968) s. 48–58; Preus Robert: Ze wspomnień absolwentów Technikum Geodezyjnego w Bydgoszczy, czyli... wywiad z rodzicami s. 59–64; Kształcenie i doskonalenie nauczycieli w latach 1968–2019: Preus Robert: Okręgowy Ośrodek Metodyczny w Bydgoszczy (1968–1972) s. 67–69; Zduńczuk Ilona: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Bydgoszczy (1968–1978) s. 70–71; Preus Robert: Instytut Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych im. Władysława Spasowskiego w Bydgoszczy (1972–2019) s. 72–78; Preus Robert: Instytut Kształcenia Nauczycieli im. Władysława Spasowskiego w Warszawie Oddział Doskonalenia Nauczycieli w Bydgoszczy (1981–1989) s. 79–85; Preus Robert: Centrum Doskonalenia Nauczycieli im. Władysława Spasowskiego – Oddział w Bydgoszczy (1989–1991) s. 86–88; Panfil-Smolinska Violetta: Wojewódzki Ośrodek Metodyczny (1989–2000) s. 89–121; Rostankowska Iwona: Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy (2000–...) s. 122–153; Preus Robert: Księgarnia pedagogiczne (1992–2014) s. 154; Rupińska Anna: Czasopisma (1991–2019) s. 155–158; Dyrektorzy z pasją: Preus Robert: Dyrektorzy z pasją s. 161; Grzybowski Robert: Józef Witek [1893–?] s. 162–173; Preus Robert: Tadeusz Tarkowski [1910–1999] s. 174–182; Preus Robert: Kazimierz Konieczny [1914–1986] s. 183–190; Preus Robert: Zbigniew Węgierski [1931–2012] s. 191–196; Preus Robert: Jerzy Zastempowski [1946–2017] s. 197–210; Wspomnień czar s. 211–284.

3656. MIELŻYŃSKI Jan: 85-lecie szkół polskich w Gminie Babimost. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 20: 2014 s. 36–39.

3657. MIĘDZY Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie a Seminarium Duchownym w Białymstoku. Pod red. Andrzeja Proniewskiego. Białystok 2019 Wydaw. Uniw. w Białymstoku; wyd. nakł. Katedry Teologii Katol. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 96, il.

Z treści: Krahel Tadeusz: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie 1919 Wilno – Białystok 1948

s. 11–22; Proniewski Andrzej: Rola i znaczenie Wydziału Teologicznego USB w powstaniu Seminarium w Białymstoku s. 23–35; Szot Adam: Pierwszy rok studiów w białostockim Seminarium Duchownym s. 37–52; Kukło Cezary: Rola Kościoła rzymskokatolickiego w dziejach narodu i państwa polskiego 1918–2018 s. 53–62; Krahel Tadeusz: Błogosławieni Męczennicy Archidiecezji Wileńskiej i Białostockiej s. 63–80; Grygotowicz Józef: Wspomnienia z lat seminaryjnych – w Jubileusz 60-lecia kapłaństwa s. 81–82.

3658. MOJA szkoła we wspomnieniach. Jednodniówka z okazji 100-lecia II Liceum Ogólnokształcącego w Ostrowie Wielkopolskim. Red. Jarosław Biernaczyk, Donata Konieczna, Andrzej Kornaszewski, Karol Marszał. Ostrów Wielkopolski 2019 Stow. Absolwentów i Sympatyków II LO im. Władysława Reymonta w Ostrowie Wielkopolskim 8° ss. 170, nlb. 1.

Lata 1919–2019.

3659. MYŚLAĆ o przyszłości nie zapominamy o przeszłości. Księga jubileuszowa 100 lat Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Kol. red. Roman Budzinowski, Joanna Haberko, Katarzyna Kokocińska, Małgorzata Materniak-Pawłowska, Tomasz Nieborak. Poznań 2019 Wydaw. Miej. Poznania; Wydaw. Nauk. UAM 4° ss. 607, nlb. 1, il. UAM w Poznaniu.

Z treści: Krasowski Krzysztof: Pierwsze lata Wydziału (1919–1920) s. 13–26; Rektorzy z Wydziału: Krzymkowski Marek: Zygmunt Lisowski. Rektor w latach 1923–1924 s. 29–32; Ochmański Jerzy W.: Stanisław Kasznica. Rektor w latach 1929–1931 s. 33–39; Urbańczyk Michał: Antoni Peretiatkiewicz. Rektor w latach 1936–1937 s. 40–43; Gadkowski Tadeusz: Alfons Kłafkowski. Rektor w latach 1956–1962 s. 44–48; Sokolowski Tomasz: Zbigniew Radwański. Rektor w latach 1982–1984 s. 49–52; Dziekani Wydziału s. 53–57; Nasi Mistrzowie s. 59–69; Szwarc Andrzej J.: Droga Wydziału do obecnej siedziby s. 71–85; Katedry, zakłady, pracownie: Olszewski Henryk: Katedra Doktryn Polityczno-Prawnych i Filozofii s. 97–106; Stanulewicz Maksymilian: Katedra Historii Ustroju Państwa s. 113–132; Jantoń-Drozdowska Elżbieta, Stepiński Maciej: Katedra Nauk Ekonomicznych s. 138–147; Skoczyła Andrzej: Katedra Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego s. 158–164; Wiliński Paweł, Karlik Piotr: Katedra Postępowania Karnego. Współpr. Karolina Kiejnich s. 172–178; Pawłowski Sławomir: Katedra Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji s. 187–195; Pyrzyńska Agnieszka, Panowicz-Lipska Janina, Olejniczak Adam: Katedra Prawa Cywilnego, Handlowego i Ubezpieczeniowego s. 207–221; Nowicka Aurelia: Katedra Prawa Europejskiego s. 249–257; Nieborak Tomasz: Katedra Prawa Finansowego s. 265–281; Piskorski Justyn: Katedra Prawa Karnego s. 290–300; Ślebzak Krzysztof: Katedra Prawa Pracy i Prawa Socjalnego s. 311–323; Budzinowski Roman: Katedra Prawa Rolnego s. 332–345; Andrzejewski Jan: Katedra Prawa Rzymskiego i Historii Prawa Sądowego s. 354–365; Popowska Bożena: Katedra Publicznego Prawa Gospodarczego s. 374–390; Zwierzykowski Piotr F.: Katedra Teorii i Filozofii Prawa s. 398–416; Rost Antoni: Zakład Prawa Konstytucyjnego s. 425–433; Gadkowski Tadeusz: Katedra Prawa Międzynarodowego i Organizacji Międzynarodowych s. 443–458; Drozdowicz Krzysztof, Żebrowska Anna: Zakład Postępowania Cywilnego s. 464–472; Owoc Mirosław: Pracownia Kryminalistyki s. 481–486; Kierunki studiów s. 493–531; Czasopisma Wydziałowe s. 533–550; Z działalności Wydziału s. 551–593.

3660. NAUCZYCIEL w refleksjach... i z refleksji... Księga jubileuszowa dedykowana pani profesor Halinie Sowińskiej z okazji 80. urodzin. Pod red. Kingi Kuszak i Renaty Michalak. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 371, tabl. 1, il. UAM w Poznaniu. (Psychologia i Pedagogika; nr 301).

Z treści: Cybal-Michalska Agnieszka: Słowo o Jubilatce s. 9–10; Michalak Renata, Kuszak Kinga: Wprowadzenie s. 11–13; Biogram Profesor Haliny Sowińskiej s. 19–20; Michalak Renata: Z pamiętnika Profesor Haliny Sowińskiej s. 329–338; Profesor Halina Sowińska w narracjach pracowników Zakładu Podstaw Wychowania i Opieki s. 343–362.

3661. NDIAYE Bara: Kształcenie obywateli Senegal w Polsce w kontekście relacji polsko-senegalskich. Zarys problemu. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 355–368, streszcz. ang.

Od I. 50. XX w.

3662. NEWERLA Paweł, Lasak Robert: 200 Jahre Königliches Gymnasium zu Ratibor. *Zeszyty Eichendorffa*. 2019 [nr] 67 s. 4–41.

3663. NOWOCIEŃ Jerzy: Pedagogika sportu. W 90-lecie Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Sport pedagogy. Celebrating the 90th anniversary of the University of Physical Education in Warsaw. Warszawa 2019 Akad. Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego 8° ss. 346, il., streszcz. ang. Akad. Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie.

Dostępne także w formie elektronicznej.

3664. OCALIĆ od zapomnienia. Zespół Szkół Technicznych przy Zakładach Mechanicznych im. Marcelego Nowotki, później: PZL WOLA S.A. Aut. Bożena Brodowska [i in.]. Warszawa 2019 Edward Kołodziejczyk Kolpress 8° ss. 229, il.

W Warszawie.

3665. OD LICEUM Pedagogicznego do II Liceum Ogólnokształcącego im. Janusza Korczaka w Wieluniu 1945–2015. T. 1. Pod red. Stanisława Tadeusza Olejnika. Wieluń 2019 Stow. Absolwentów i Przyj. Szkół przy II LO im Janusza Korczaka 8° ss. 432, il.

Treść: Tataro Renata: Przedmowa s. 3–5; Olejnik Stanisław Tadeusz: Cz. 1. Państwowe Liceum Pedagogiczne 1945–1969 s. 7–268; Wujec Zygmunt, Sola Beata, Karaś Marlena: Cz. 2. Liceum Pedagogiczne Dla Wychowawczyń Przedszkoli (1965–1975), Studium Wychowania Przedszkolnego (1973–1984), Studium Nauczycielskie (1982–1995) s. 269–359; Karaś Marlena, Spychała Zdzisław: Cz. 3. Kolegium Nauczycielskie w Wieluniu s. 361–429.

3666. OLSZOWSKA Karolina Wanda: Orientalistyka lwowska i krakowska – dwa ośrodki naukowe oraz ich wzajemne powiązania.

Prace Historyczne. [T.] 145: 2018 z. 2 s. 303–316, streszcz. ang.

Do 1939 r.

3667. OSUCH Małgorzata, Osuch Wojciech: Zespół Szkół Rolniczych i Ponadgimnazjalnych im. Karola Libelta w Golańcu. 70 lat kształcenia 1945–2015. Wyd. 3 popr. i uzup. Wągrowiec 2015 Zakł. Poligraficzno-Wydawniczy „M-Druk” 8° ss. 297, il.

Wyd. 2. 2006.

3668. PARTYTURA wspomnień na 17 głosów w 50 rocznicę ukończenia szkoły. Wybór Danuta Danielewicz; red. Małgorzata Mokrzyż. Lublin 2019 7colors.pl 8° ss. 202, il.

Antologia wspomnień z Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Karola Lipińskiego w Lublinie, l. 1964–2019.

3669. PASIUT Bogusława, Pasiut Waldemar: 100 lat grybowskiego liceum. Grybów 2019 Tow. Wspierania LO im. Artura Grotgiera 4° ss. 296, il.

Lata 1918–2018.

3670. PAWELEC Lidia: Kształcenie nauczycieli dla szkół elementarnych w Polsce 1775–1973 w kontekście przemian społecznych na przykładzie Kielecczyzny. Kraków 2019 Oficyna Wydawnicza „Impuls” 8° ss. 265, il.

3671. PEJZAŻ edukacyjnej podróży. 60 lat Szkoły Podstawowej nr 4 im. Jana Matejki w Bolesławcu 1958–2018. Red. Monika Grygorcewicz, Edyta Kwiatkowska, Jolanta Rzeżewicka, Alicja Wiaderna. Bolesławiec 2018.

Rec.: Strauchold Grzegorz, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr:] 2019 s. 248–249.

3672. PIERWSZY wiek „Siódemki”. 100-lecie powstania Szkoły Podstawowej nr 7 im. Hugona Kołłątaja w Białymstoku 1919–2019. Teksty Anna Wasiluk, Piotr Białokozowicz, Agnieszka Jurgilewicz, Bogusław Jurgilewicz, Małgorzata Popko. Białystok 2019 Drukarnia cyfrowa druk-24h.com.pl 4° ss. 92, il.

3673. PIETRASZEK Ewa: Pół wieku „Czwórki”. 50 lat Szkoły Podstawowej nr 4 im. ks. bpa Ignacego Krasickiego w Jaśle. *Rocznik Jasielski*. T. 7: 2012 s. 57–71.

Od 1962 r.

3674. PISARSKI Grzegorz: Bielawscy studenci Uniwersytetu Wrocławskiego w latach 1829–1921. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 10]: 2018 [dr:] 2019 s. 35–48.

3675. PIWOWARSKI Rafał: Koncepcje i dorobek Mariana Falskiego [1881–1974]

nał przydatne. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 209–223.

3676. PŁATEK Łukasz: Trójka. 50 lat. Historia – ludzie – inicjatywy. Libiąż 2019 Drukarnia i Wydaw. Grafikon; na zlec. SP nr 3 im. Stanisława Barana „Bolka” w Libiążu 4° ss. 168, il.

Lata 1969–2019.

3677. POJAWA Bożena: W drodze za horyzont. Harcerki ZHR w Suwałkach. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 15: 2019 s. 77–93.

Lata 1988–2002.

3678. POLAK Ryszard: Polscy pedagodzy katoliccy o lekturach dla dzieci i młodzieży w XX wieku i współcześnie w świetle wybranej literatury przedmiotu. *Rozprawy Społeczne*. T. 13: 2019 nr 4 s. 1–12.

3679. POLITECHNIKA Śląska w Gliwicach. 75 lat tradycji. Profesorowie Politechniki Śląskiej 1945–2015. Zebrał i oprac. Edward Kostkowski. Gliwice 2019 Wydaw. Politech. Śląskiej 8° ss. 176, nlb. 16.

3680. POPIŃSKI Krzysztof: System szkolnictwa wyższego w II Rzeczypospolitej i jego wpływ na funkcjonowanie uczelni polskich po 1945 roku. *Społeczeństwo i Ekonomia*. [R. 5]: 2018 nr 1 s. 25–53, streszcz. ang.

3681. PÓŁTURZYCKI Józef: Stulecie rozwoju edukacji dorosłych w Polsce (1918/1919/2019). *Rocznik Andragogiczny*. [T.] 26: 2019 s. 313–332.

3682. PROJEKTOWANIE wszędzie. 40 lat Wydziału Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Red. nauk. Czesława Frejlich [i in.]. Warszawa 2018 ASP plik tekstowy PDF (7,61 MB).

Lata 1954–2018.

3683. PTAK Marian J.: Nauczanie prawa na Państwowym Uniwersytecie we Wrocławiu (1811–1945). *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 1 s. 57–76, streszcz. ang.

3684. PULIŃSKA Urszula, Radziszewska Maria: 50 lat olsztyńskiej pedagogiki. Narodziny – konteksty – wyzwania. Olsztyn 2019 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 4° ss. 196, il.

Lata 1966–2019.

3685. PYĆ Aleksander: Łódź – Nowgorod. Pół wieku razem. Łódź 2019 Politech. Łódzka.

Rektorska Komisja Hist. Politech. Łódzkiej 8° ss. 386, il.

Toż w jęz. ros.: Łódź – Novgorod. Polveka vmeste. Perevod na russkij ęzyk Dar'a Bobovkina i Viktor Karpuškin. Łódź 2019 Łodzinskij tehničeskij universitet. Rektorskaā istoričeskaā komissiā łodzinskogo tehničeskogo universiteta ss. 406, il.

3686. PYLAK Konrad: Wkład Feliksa Kucharzewskiego (1849–1935) w dzieło powstania Politechniki Warszawskiej. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 3 s. 7–34, streszcz. ang.

3687. RABIŃSKI Jarosław: Katolicki Uniwersytet Lubelski 1918–2018. T. 3: 1989–2018. Lublin–Warszawa 2019 Wydaw. KUL; IPN 8° ss. 223. KUL; IPN–KŚZpNP.

T. 1. 2019 pod hasłem Katolicki Uniwersytet Lubelski 1918–2018 zob. poz. 3621.

3688. REJMAN Aneta, Nowakowski Andrzej, Malec Maciej: Zakrzów. Dzieje szkoły i sportu na tle dziejów wsi. Na 135-lecie szkoły w Zakrzowie (1884–2019). Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 203, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

3689. RUCZAJ Zbigniew: O Szkole Powszechniej w Drohiczyźnie i innych szkołach we wspomnieniach i zapisach. *Drohiczyński Przegląd Naukowy*. Nr 9: 2017 s. 395–421, streszcz. ang.

XVI–XXI w.; zawiera także fragmenty wspomnień żydowskich uczniów z 1915 r.

3690. SAJDEK Wiesława: Badania Aleksandra Birkenmajera nad filozofią Witelona jako inspiracja do zmiany oceny średniowiecza w programach edukacji. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 291–311.

3691. SALEZJAŃSKIE szkoły rzemieślnicze w Oświęcimiu 1914–1971. Kronika. Oprac. i wyd. Waldemar Witold Żurek. Lublin 2018.

Rec.: Leśniak Adam, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 475–477.

3692. SIEMIANOWSKA Danuta, Baliński Antoni: 50-lecie „Tysiąclatki” we Wróblewie. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 1: 2017 s. 112–121.

Szkola.

3693. SIĘŃSKI Jacek: Zawisza Czarny. Pierwszy żaglowiec harcerzy. Gdańsk 2019 Marpress 8° ss. 135, il.

Żegluga morską harcerzy w l. 1902–2017.

3694. SIERADZKA-BAZIUR Bożena: Kształtowanie się języka naukowego pedagogiki na przykładzie manifestu pedagogicznego „Jak

kochać dziecko. Dziecko w rodzinie” Janusza Korczaka. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 46–62, streszcz. ang.

Opublikowany w 1920 r. i jego współczesne odniesienia.

3695. SIŁA jedności w różnorodności. 100 lat Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. Red. Piotr Pawłowski. Warszawa 2019 ZG Tow. Przyj. Dzieci 8° ss. 391, il.

Z treści: Kulbaka Jacek: Wstęp s. 5–6; Malanowska Irena: Portret Wiesława Kołaka. Prezes 100-lecia TPD s. 12–16; Romańczuk Henryk: Tworzenie szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych TPD s. 19–27; Tracewski Bohdan: Wspomnienie: Tomasz Arciszewski (1877–1955) s. 33–36; Tracewski Bohdan: Wkład Robotniczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w wielkie dzieło Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na Żoliborzu w II RP s. 37–43; Nowicka Maria: Wspomnienie: Aleksander Landy (1881–1969) s. 44–54; Jagodzińska Monika: Działalność Ośrodka Adopcyjnego TPD w Warszawie s. 55–63; Stojanowski Wojciech, Drzewiecki Zbigniew: Centrum Rehabilitacji, Edukacji i Opieki TPD „Helenów”. Dziewięć dekad opieki, wychowania, rehabilitacji i reedukacji dzieci z potrzebami specjalnymi s. 64–85; Szklarska Jolanta: Wspomnienie: Wojciech Stojanowski (1939–2016) s. 86–87; Tracewski Bohdan: Wspomnienie: Stanisław Tułodziecki (1909–2014) s. 95–97; Romańczuk Henryk: Bohdan Tracewski (1934–2018) s. 113–115; Pawłowski Piotr: 30 lat Krajowego Komitetu Wychowania Resocjalizującego s. 116–120; Młodnicka Krystyna, Borska-Zgudka Barbara: Jelenia Góra: szlak pomocy dzieciom od wojny do wolności s. 133–143; Czekaj Dariusz: Legnica: kolebka TPD na Dolnym Śląsku s. 144–155; Wałbrzych: historia z ukłonem dla przeszłości. Praca zespołowa pod red.: Urszuli Polowy, Danuty Starosty, Ewy Szramel s. 159–184; Hojan Mieczysław: Bydgoszcz: TPD – reprezentant interesów dzieci s. 186–188; Kędzierska Kazimiera, Plawgo Barbara: Dialog i współpraca dla dobra dzieci s. 199–204; Galicka-Załęska Jadwiga, Podlasin-Kubus Aleksandra: Dla dzieci wszystko, co najlepsze s. 205–208; Helpa Janina: Kraków: sto lat troski o wszystkie dzieci s. 210–230; Grądzka Hanna, Prachniak Danuta: Ostrołęka: zyciowość, otwartość, wrażliwość na problemy dzieci s. 236–240; Oleczak Joanna, Skrobosz Judyta: Płock: niestrudzeni w służbie dziecku s. 241–250; Kotowska Ewa: Żyrardów: długa tradycja pomagania dzieciom s. 251–254; Piestrak Grzegorz: Lider w organizacji turnusów rehabilitacyjnych dla dzieci z niepełnosprawnością s. 259–270; Duda Marian, Bliżycki Marek: Krosno: każda okazja jest dobra do pomagania dzieciom s. 271–281; Głowicka Jadwiga: Bielsko-Biała: mile widziana każda forma pomocy dzieciom s. 295–298; Krzemiński Zbigniew: Sosnowiec: pożyteczne spędzanie wolnego czasu s. 303–306; Kirzenkowski Leszek: To, co otrzymujemy, przekazujemy potrzebującym s. 313–319; Chowańska Krystyna, Sławiński Ryszard: Konin: w trosce o dziecko i rodzinę s. 329–334; Raźniewski Leszek, Antczak Zdzisława, Gołata Krzysztof, Wałigóra Jan: Piła: skarbnica pomysłów i bank zrealizowanych przedsięwzięć s. 335–340; Pyszkowski Zygmunt: Robimy wszystko, żeby dzieci wychowywały się w rodzinie naturalnej s. 341–359; Zabrocki Henryk, Pawłowski Piotr: Koszalin: wszystko dla dzieci, bo dzieci są wszystkim s. 360–379.

3696. SITNIK Aleksander Krzysztof: Szkoły bernardyńskie na terenie Rzeczypospolitej Obojga Narodów w latach 1772–1864. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 41: 2019 s. 7–34, streszcz. ang.

3697. SKŁODOWSKI Jan: Zapomniane uczelnie Rzeczypospolitej. Warszawa 2019 Nar.

Inst. Pol. Dziedzictwa Kulturowego za Granicą „Polonika” 8° ss. 439, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., lit., słow., ukr.

Kroże, Krzemieniec, Podoliniec w l. 1642–1939.

3698. SKRZYNIARZ Ryszard: Zygmunt Kukulski, Stefan Kunowski i Teresa Kukołowicz, ich rola w rozwoju pedagogiki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. *Biografistyka Pedagogiczna*. R. 3: 2018 nr 1 s. 239–256.

3699. SŁOWIK Józef: Zarys oświaty w Czarnym Potoku od czasów najdawniejszych po obecne. (Cz. 2: Oświata dorosłych, przedszkole). *Rocznik Sąddecki*. T. 47: 2019 s. 117–126, streszcz. ang.

W l. 1904–2004.

Cz. 1. *Tamże*. T. 46: 2018.

3700. SOBOCZYŃSKI Łukasz: Szkoła w Pasiecznej po II wojnie światowej. *Rocznik Świdnicki*. T. 46: 2018 [dr:] 2019 s. 164–174.

3701. SPOŁECZEŃSTWO, kultura, wychowanie. Publikacja dedykowana profesorowi Janowi Żebrowskiemu z okazji sześćdziesięciolecia pracy twórczej. Pod red. Jana Papieża. Gdańsk 2018 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 349, il. (Ars Educandi. Monografie; t. 6).

Z treści: Papież Jan: Przedmowa s. 9–12; Z biografii oraz osiągnięć twórczych Jana Żebrowskiego s. 13–17; Radziejewicz-Winnicki Andrzej: Akademicki czas społeczny Profesora Jana Żebrowskiego (w kontekście osobistego refleksyjnego zapisu i wspomnień) s. 18–26; Publikacje Profesora Jana Żebrowskiego (lata 2006–2017) s. 27–31; Doktorzy wypromowani przez Profesora Jana Żebrowskiego s. 32–34; Rędziniński Kazimierz: Studenci Lwowa przeciwko nowelizacji ustawy o szkołach akademickich oraz wysokości opłat 1932–1939 s. 104–114; Wojdyło Witold: Rola wychowania narodowego w kreowaniu świadomości społecznej i generowaniu wzorców osobowych w myśli politycznej Narodowej Demokracji w latach 1918–1939 s. 125–138; Dzwonkowski Roman: Polskie dziedzictwo kulturowe a etos współczesnej Polonii i emigracji w świetle przemówień Jana Pawła II s. 139–145.

Rec.: Lewartowska-Zychowicz Małgorzata, *Ars Educandi*. T. 15: 2018 s. 143–148.

3702. STAŃKOWSKI Bogdan: Wychowanie w świetle salezjańskiego systemu prewencyjnego. Aspekt teoretyczny i zaangażowanie praktyczne. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8° ss. 273, nlb. 1, il., streszcz. ang.

3703. STAWIAK-OSOSIŃSKA Małgorzata: Sztuka połącznika dla kobiet. Kształcenie akuserek na ziemach polskich w dobie niewoli narodowej (1773–1914). Warszawa 2019 DiG 8° ss. 551, il.

Rec.: Urbanek Bożena, *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 1 s. 181–186.

3704. STAWIARSKA Joanna: Szkoła, która łączy pokolenia... Jubileusz szkoły

w Baćkowicach 1918–2018. Baćkowiec 2019 Gm. Baćkowiec 4° ss. 112, il.

3705. STEFAN Bolesław: Historia Szkoły Podstawowej im. Antoniego Sewiołka w Czulowie. *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 172–173.

Istnieje od 1875 r.

3706. STINIA Maria: Patroni szkół – ciągłość i zmiana (w polskich szkołach autonomicznej Galicji i niepodległej Rzeczypospolitej). [W:] Aksjologiczny wymiar pracy szkoły i nauczyciela. Tarnów 2018 s. 49–58.

3707. STO lat polskiej oświaty (1918–2018). Pod red. Hanny Markiewiczowej i Iwony Czarnieckiej. Warszawa 2019 Wydaw. Akad. Pedagogiki Specjalnej 8° ss. 366, nlb. 1.

Treść: Szulakiewicz Władysława: Instytucjonalizacja pedagogiki w Uniwersytecie Stefana Batorego. W osiemdziesiąt rocznicę powołania Katedry Pedagogiki s. 9–19; Poznański Karol: Oczekiwania społeczne i założenia ideowe uchwalonej przez Sejm RP „Ustawy o szkołach akademickich” 13 lipca 1920 roku s. 20–47; Winiarz Adam: Druga Rzeczpospolita wobec szkolnictwa i oświaty polonijnej na Dalekim Wschodzie (1918–1941) s. 48–72; Malinowski Ludwik: Istota i znaczenie wychowania państwowego w Drugiej Rzeczypospolitej s. 73–94; Suplicka Agnieszka: Stan szkolnictwa powszechnego w województwie białostockim w II Rzeczypospolitej s. 95–108; Sosnowska Joanna: Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Oddział Łódzki (1923–1939). Przyczynek do historii opieki społecznej międzywojennej Łodzi s. 109–124; Wierzbicki Mirosław Stanisław: Działalność nauczycieli placówek salezjańskich w Polsce w okresie II wojny światowej s. 125–140; Markiewiczowa Hanna: Działalność opiekunów siostr szarytek wobec podopiecznych Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności w czasie powstania warszawskiego i po jego upadku s. 141–150; Sędzicki Mieczysław: Funkcjonowanie domów dziecka w Polsce przed i po transformacji ustrojowej s. 151–165; Bieś Andrzej Paweł: Poza państwowe formy opieki nad dzieckiem w schyłkowym okresie PRL-u na przykładzie ośrodka w Żmijanej s. 166–183; Zagrodzka Alicja: Kobieta wiejska w 20-leciu międzywojennym – studium przypadku s. 184–207; Stawiak-Ososińska Małgorzata, Gołuch Sylwia: Działalność pomocowa franciszkańskiego Stowarzyszenia PADRE – Profilaktyka, Aktywne Działanie, Rozwój i Edukacja w Chęcinach w latach 2006–2015 s. 208–225; Wolter Edyta: Teoretyczne koncepcje oraz praktyczne implikacje wychowania do ochrony przyrody w II Rzeczypospolitej s. 226–238; Kruk Anna Monika: Przesłanie patriotyczno-wychowawcze wybranych inicjatyw opieki społecznej w II Rzeczypospolitej s. 239–256; Falkowska Joanna: Rola czasopisma „Płomyk” w propagowaniu idei wychowania patriotycznego w okresie międzywojennym s. 257–268; Czarniecka Iwona: Nauczanie i wychowanie w okresie międzywojennym w świetle artykułów publikowanych na łamach „Pracy Szkolnej” s. 269–282; Łukawski Krzysztof: „Si vis pacem, para bellum” – szkolenie i wychowanie rezerw Wojska Polskiego w latach 1921–1939 s. 283–295; Zawadzka Edyta: Wychowanie i jego cele w wybranych dokumentach prawa oświatowego powstałych w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i po transformacji ustrojowej s. 296–310; Misiaszek Kazimierz: Wychowanie chrześcijańskie według ks. Franciszka Blachnickiego (1921–1987) s. 311–330; Grabowska-Pieńkosz Dorota: Koncepcja „wychowania publicznego narodu” Jana Kordeckiego (1884–1967) s. 331–344; Dąbrowska Joanna E.: Działalność akademicka Ryszarda Wroczyńskiego s. 345–352; Piwowarski Rafał: Marian Falski – w stulecie niepodległości s. 353–366.

3708. STO lat ZSO. Publikacja jubileuszowa. Zespół red. Agnieszka Glabiszewska [i in.]. Poznań 2019 ZSO im. Wł. Reymonta 4° ss. 127, il.

Zespół Szkół Odzieżowych im. Władysława Reymonta w Poznaniu w l. 1919–2019.

3709. STOPIŃSKA-PAJAŁ Agnieszka: Rola Instytutu Oświaty Dorosłych w rozwoju edukacji dorosłych w Polsce w kontekście dyskursu pamięci o przeszłości andragogicznej. *Edukacja Dorosłych*. 2019 nr 2 s. 111–125.

Lata 1915–1947.

3710. STROJNA-KRZYSTANEK Anna: Kobiety na Politechnice Lwowskiej. *Studia Edukacyjne*. Nr 53: 2019 s. 423–436.

Lata 1863–1939.

3711. STUDIA z teorii i historii wychowania oraz nauk pokrewnych. Tom jubileuszowy poświęcony profesor Wiesławie Korzeniowskiej. Pod red. Urszuli Szuścik. Katowice–Cieszyn 2010.

Rec.: Bogus Marzena, *Pamiętnik Cieszyński*. T. 21: 2016 s. 152–155.

3712. SZCZEPANEK Magdalena: Przemiany polskiego systemu edukacji podstawowej od lat 80. XX wieku. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr 4 s. 524–528.

3713. SZKOŁA w Boronowie w latach 2009–2019. Zarys monograficzny. Oprac. Bożena Ledwoń [i in.]. Wyd. 2 [! Cz. 2]. Boronów [2019] Stow. dla Boronowa 4° ss. 178, il.

[Cz. 1.] Szkoła w Boronowie. Historia i teraźniejszość. Oprac. Damian Gołąbek. Boronów 2009.

3714. SZULAKIEWICZ Władysława: Zrozumieć sens wychowania. Leopold Blaustein [1905–1944] o istocie działalności wychowawczej. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 63–75, streszcz. ang.

Dot. prac opublikowanych w l. 1929–1938.

3715. SZULAKIEWICZ Władysława, Grabowska-Pieńkosz Dorota, Falkowska Joanna: Z myślą o Niepodległej. Polska myśl pedagogiczna przełomu XIX i XX wieku i okresu międzywojennego. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 217, il.

3716. SZWARC Alina: Treści kształcenia jako element programu szkolnego w poglądach wybitnych pedagogów pierwszej połowy XX wieku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 91–99, streszcz. ang.

3717. SZYBER Piotr: Moja Akademia Medyczna (1965–2018). Abecadło Szybera.

Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 347, nlb. 1.

Wrocławiu.

3718. ŚNIEGOCKA Janina, Balińska Bożena: 60-lecie Przedszkola Publicznego w Radzanowie. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 2: 2018 s. 110–112.

3719. ŚWIDRAK Ewelina: Funkcje żłobków polskich od początku XX wieku do wybuchu II wojny światowej. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 41: 2019 s. 131–144, streszcz. ang.

3720. ŚWISTAK Zdzisław: Z kart historii I LO i kaplicy gimnazjalnej. *Rocznik Jasielski*. T. 9: 2018 s. 19–26.

W Jaśle, od 1868 r.

3721. TOMASZEWSKI Roman: Polski i ukraiński wiek XX w perspektywie historii edukacji (wybrane aspekty). Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 223, streszcz. ang., ros., ukr.

3722. TOMASZEWSKI Roman: Recepccja edukacji ustawicznej w Polsce (od lat 60. XX wieku do drugiej dekady XXI wieku). *Krakowskie Studia Malopolskie*. Nr 21: 2016 s. 155–180, streszcz. ang.

3723. TOMASZEWSKI Roman: Uniwersytet jako czynnik konsolidacji społeczeństwa i państwa polskiego (1907–2007). *Krakowskie Studia Malopolskie*. Nr 24: 2019 s. 89–122.

3724. TROJANOWSKI Henryk, Bogusławski Henryk: Gawęda o ciechanowskim harcerstwie. Próba druga. Wyd. 2. Ciechanów 2019 Gm. Miej. Ciechanów; Hufiec Ciechanów; Krąg Starszyny Harcerskiej „Lamus” 8° ss. 103, il.

3725. TULEJA Mieczysław: Działalność wychowanków Salezjańskiej Średniej Szkoły Organistowskiej w Przemyśle. *Musica Ecclesiastica*. Nr 13: 2018 s. 19–40, streszcz. ang. XX w.

3726. TYLKA Maria: Kronika. Nasza szkoła nr 1 w Cichem na przestrzeni 130 lat. Ciche-Nowy Targ 2019 SP im. Bohaterów Westerplatte nr 1; Zakł. Poligr. MK 8° ss. 192, il.

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Bohaterów Westerplatte w l. 1889–2019.

3727. UBERMAN Marta: Nauczanie prac ręcznych dziecka w myśli pedagogicznej i metodycznej pierwszej połowy XX wieku. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr 4 s. 379–384.

3728. UNIWERSYTET Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w latach

1950–2019. Historia i luminarze nauki. Pod red. Michała Musielaka. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 633, nlb. 1, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Uniwersytet Poznański (1919–2019)).

Z treści: Musielak Michał: Wstęp s. 13–20; Musielak Michał: Tradycje akademickich studiów medycznych w Poznaniu s. 21–72; Musielak Michał: Geneza i powstanie Akademii Medycznej w Poznaniu oraz jej rozwój w latach 1950–1956 s. 73–136; Prętki Krzysztof: Akademia Medyczna w Poznaniu w latach 1956–1980 s. 137–218; Kordel Piotr: Akademia Medyczna w Poznaniu w latach 1981–1989 s. 219–266; Lisiak Henryk: Akademia Medyczna im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w dobie wyzwania i zmagania 1989–2006 s. 267–360; Musielak Michał: Utworzenie Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu i rozwój Uczelni w latach 2007–2019 s. 361–408; Luminarze nauki Akademii Medycznej oraz Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w latach 1950–2018 s. 409–580.

3729. UNIWERSYTET Przyrodniczy w Poznaniu. Historia i luminarze nauki. Pod red. Moniki Kozłowskiej. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 389, il., streszcz. ang. (Uniwersytet Poznański (1919–2019)).

Treść: Kozłowska Monika: Wprowadzenie s. 7–12; Strykowski Krzysztof: Zanim powstała Wyższa Szkoła Rolnicza w Poznaniu (1920–1951) s. 13–26; Strykowski Krzysztof, Kozłowska Monika: Wyższa Szkoła Rolnicza (1951–1972) s. 27–86; Strykowski Krzysztof, Kozłowska Monika: Akademia Rolnicza (1972–2008) s. 87–162; Kozłowska Monika, Strykowski Krzysztof: Uniwersytet Przyrodniczy (2008–2018) s. 163–204; Kozłowska Monika, Strykowski Krzysztof: O misji Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu i jego poprzedników s. 205–210; Kozłowska Monika: Luminarze nauki s. 211–348; Kozłowska Monika: Zakończenie s. 349–354.

3730. UNIWERSYTET Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu. 1950–2020. Zespół red. Wojciech Żukowski, Wojciech Bielawski, Aneta Mirosz. Radom 2019 Uniw. Technologiczno-Humanist. im. Kazimierza Pułaskiego 4° ss. 263, il.

Z treści: Doktorzy honoris causa s. 14–15; Oleksiewicz Aneta, Przyborowska Lidia: Kazimierz Pułaski – patron Uczelni s. 16; Mirosz Aneta: Zarys historii uczelni s. 17–48; Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu w roku 2019 s. 49–64; Wydziały i inne jednostki organizacyjne s. 65–247; Studenci s. 249–259.

3731. UNIWERSYTETY ludowe w Polsce – pomiędzy starymi a nowymi wyzwaniami. Red. nauk. Tomasz Maliszewski, Małgorzata Rosalska. Toruń 2016.

Rec.: Palka Stanisław, *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 247–250.

3732. UŚCIŃSKI Krzysztof: „Nauczyciel przedwojenny”. Narodziny i rozkwit mitu. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Atut–Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 440, nlb. 1, il.

Lata 1918–1949.

3733. W TROSCE o polską szkołę. In honorem Jan Telus. Red. nauk. Jolanta M. Góral-

-Półrola, Andrzej Bogaj. Kielce 2019 Staropol. Szkoła Wyższa 8° ss. 232, il.

Z treści: Nowakowska Joanna: Doktor Jan Telus. Życiorys zawodowy i naukowy s. 15–22; Telus Joanna: Krótka opowieść córki o Tacie s. 23–28; Płachecki Jarosław: Szkolnictwo polonijne w Irlandii – skala trudności i potencjału 127–147; Firlej Waldemar: Chlubne tradycje szkolnictwa polskiego epoki oświecenia – powstanie, organizacja i działalność Szkoły Rycerskiej w Warszawie (1765–1794) s. 149–184.

3734. WALEWANDER Edward: Biografistyka pedagogiczna i jej przekaz. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 224–246, streszcz. ang.

3735. WARCHOŁ Paweł: Zapomniana delikatność – fundament Pedagogicum ojca Bernarda Kryszkiewicza [1915–1945]. *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych*. T. 8: 2018 z. 1 s. 381–396.

3736. WARSZAWSKA chemia uniwersytecka. Red. Rafał Siciński, Karolina Dudzińska. Warszawa 2019 Wyd. Chemii Uniw. Warszawskiego 8° ss. 541, il.

Z treści: Boglewska-Hulanicka Zofia: Historia warszawskiej chemii uniwersyteckiej s. 11–21; Hulanicki Adam, Galus Zbigniew: Dzieje Katedry Chemii Nieorganicznej i Zakładu Chemii Nieorganicznej Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1945–1968 s. 22–57; Rozwój badań chemicznych pracowni naukowych, działających w Zakładzie Chemii Nieorganicznej i Analitycznej od początku (w przybliżeniu) XXI wieku aż do roku 2018 s. 58–92; Sobkowski Jerzy: Chemia jądrowa i radiacyjna w Wydziale Chemii UW s. 93–100; Koczorowski Zbigniew, Sadlej Joanna: Sto lat chemii fizycznej w Uniwersytecie Warszawskim. Zarys dziejów s. 101–155; Ruszkowska Jolanta, Misicka Aleksandra, Orłowska Alicja, Witkowska Ewa: Katedra/Zakład Chemii Organicznej. Cz. 1 s. 156–214; Zakład Chemii Organicznej na przełomie wieków i w nowym tysiącleciu. Cz. 2: Jurczak Janusz: Moje 20 lat pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej na Wydziale Chemii Uniwersytetu Warszawskiego s. 215–219; Bauer Tomasz, Siciński Rafał: Pracownia Stereokontrolowanej Syntezy Organicznej – nowy wiek s. 219–225; Czarnocki Zbigniew: Pracownia Chemii Związków Naturalnych s. 225–229; Jankowska-Anyszka Marzena, Temeriusz Andrzej: Historia i przekształcenia Pracowni Węglowodanów do 2007 roku s. 230–232; Kańska Marianna, Jankowska-Anyszka Marzena: Pracownia Chemii Biomolekuł (2008–2015) s. 233–236; Jankowska-Anyszka Marzena: Pracownia Syntezy Nanomateriałów Organicznych i Biomolekuł s. 236–241; Litwinienko Grzegorz, Myśliński Adam, Wilczura Wachnik Hanna, Kaim Andrzej: Katedra i Zakład Technologii Chemicznej – zarys dziejów s. 242–265; Moszyński Robert: Pracownia Chemii Kwantowej s. 266–277; Zakład Dydaktyczny Chemii Teoretycznej i Krystalografii Wydziału Chemii UW s. 278–347; Gadomski Wojciech: Historia Zakładu Fizyki na Wydziale Chemii s. 348–351; Galska-Krajewska Anna, Czerwińska Anna, Siporska Agnieszka: Dydaktyka Chemii w Uniwersytecie Warszawskim s. 352–391; Hulanicki Adam: Refleksje o kadencji władz dziekańskich 1981–1984 s. 392–394; Chajewski Adam: „Solidarność” na Wydziale Chemii UW w latach 1980–1985. Relacja bardzo osobista s. 395–408; Piela Lucjan: Sygnały – emisja i odbiór s. 409–421; Boglewska-Hulanicka Zofia: O niektórych pracownikach niebędących nauczycielami akademickimi s. 422–424; Wybrane osiągnięcia warszawskiej chemii uniwersyteckiej w latach 1816–2016 s. 425–507.

3737. WARSZAWSKI Uniwersytet Medyczny. Wczoraj, dziś, jutro. Red. Marta Wojtach, Kamilla Walczak, Klaudia Wendycz. Warszawa 2019 Dział Red. i Wydaw. WUM 8° ss. 224, il.

Z treści: Historia s. 14–73; Poczet rektorów s. 74–75; Tradycja akademicka s. 76–83; Kliniki i Zakłady s. 84–143; Infrastruktura s. 144–191; Studenci s. 192–213; Rozwój s. 214–224.

3738. WASIAK Andrzej: „Tyle kartek papieru zapisanych...” Kroniki Hufca ZHP Stargard 1956–1989. T. 1. Szczecin 2019 volumina.pl Daniel Krzanowski 8° ss. nlb. 260, il.

3739. WASILEWSKA Agata: Szkoły w gminie Sarnaki u progu niepodległości. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 1: 2018 s. 83–107.

XIX–XX w.

3740. WASILEWSKA Magdalena, Kaplicka Aleksandra, Hurysz Mateusz: Krótka historia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej im. Zbigniewa Tylewicza w Poznaniu. Wyd. jubileuszowe. Poznań 2019 CLiWR Demostenes 8° ss. 40, il.

3741. WAWAK Tadeusz: Ewolucja uwarunkowań jakości zarządzania w szkołach wyższych w Polsce w latach 1918–2018. Kraków 2019 Wydaw. UJ 8° ss. 412, nlb. 2.

Dostępne także jako e-book.

3742. WIERZEJEWSKI Wawrzyniec: Skauting poznański 1912–1919 w przygotowaniach i przebiegu Powstania wielkopolskiego 1918–1919. *Museion Poloniae Maioris*. T. 4: 2017 s. 105–116, streszcz. ang.

3743. WITEK Elżbieta: 125 lat Szkoły Podstawowej nr 1 im. Władysława Szafera w Mielcu (1893–2018). [Borowa]–Mielec 2018 Zakł. Poligr. Zdzisław Gajek; wyd. na zlec. SP nr 1 4° ss. 336, il.

3744. WŁOSOWICZ Dorota: Wspominając Akademię, 1956–2019. Oprac. i red. Jacek Dembosz. Kraków 2019 Wydaw. ASP im. Jana Matejki 8° ss. 799, nlb. 1, il. (Biblioteka 200-lecia; t. 5).

Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie.

3745. WRACAJCIE chwile zaczarowane. 50 lat Korczakowa w naszych wspomnieniach. Red. Michał Kozielnik, Andrzej Sibilski. Szczytina 2019 Esanmedia Andrzej Sibilski 8° ss. 142, il. Stow. Koło Przyj. Korczakowa im. Jerzego Zgodzińskiego.

Obóz harcerski od 1969 r.

3746. WYBRANE obszary wychowania i edukacji dziecka w ujęciu historycznym. Red.

nauk. Beata A. Orłowska, Beata Uchto-Żywica, Krzysztof Prętki. Gorzów Wielkopolski 2019 Wydaw. Nauk. Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 223, il., streszcz. ang. Akad. im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

Z treści: Korzeniec Rafał: Wychowanie następcy tronu w świetle „Roczników” Jana Długosza. Analiza i porównanie na tle polskiego dziejopisarstwa s. 11–23; Wojciechowska Adrianna: Wychowanie słuchowe – 450 lat rozwoju metod s. 25–31; Walak Bogumiła: Źródła koncepcji wychowania przedszkolnego w poglądach pedagogów na przestrzeni dziejów. Ujęcie syntetyczne s. 33–43; Karwacka-Pastor Dorota: Humanistyczny model edukacji w pismach włoskiego Odrodzenia s. 57–70; Stachowiak Izabela: Wychowanie fizyczne dzieci i młodzieży jako podstawa edukacji medycznej w XIX wieku na podstawie rozważań Jędrzeja Śniadeckich i Teodora Teofila Meteckiego s. 71–79; Czabańska-Rosada Małgorzata: Językowe, wyznaniowe i kulturowe determinanty szkolnictwa na polsko-niemieckim pograniczu przed 1939 rokiem. Studium przypadku s. 99–110; Uchto Halina: Noc apuchtynowska. „Czasy szkolne za Apuchtina. Kartka z pamiętnika (1879–1897)” s. 111–127; Deńca Marta: Kształcenie dzieci i młodzieży z wadą słuchu – historia i współczesność s. 129–140; Kulan Bartosz G[rzegorz]: Edukacja jako forma resocjalizacji nieletnich przestępców w II Rzeczypospolitej s. 165–180; Prętki Krzysztof: Ustawa z dnia 16 sierpnia 1923 roku o opiece społecznej jako element ustawodawstwa socjalnego w II Rzeczypospolitej s. 195–204; Żurawska-Chaszczewska Jowita: Językowa kreacja nauczania w powieści „Krewni” Józefa Korzeniowskiego s. 205–223.

3747. WYBRANE zagadnienia z dziejów oświaty i wychowania na ziemi chojnickiej. Red. Włodzimierz Jastrzębski, Filip Sikora, Przemysław Ziółkowski. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uczelniane Wyższej Szkoły Gospodarki 8° ss. 166.

Treść: Sikora Filip: Wstęp s. 7–9; Szwankowski Jerzy: Szkolnictwo prywatne w Chojnicach i powiecie chojnickim w latach 1772–1920 s. 11–35; Jaruszewski Kazimierz: Grono pedagogiczne Królewskiego Katolickiego Gimnazjum w Chojnicach (1815–1919) s. 37–55; Jastrzębski Włodzimierz: Kształtowanie się polskiego systemu oświaty powszechnej w powiecie chojnickim po 1920 roku s. 57–74; Poróżyński Henryk: Gimnazjum i liceum w Chojnicach w latach II Rzeczypospolitej s. 75–90; Węsierski Adam: Szkolnictwo powszechne na ziemi chojnickiej pod lupą PUBP [Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego] w Chojnicach s. 91–119; Ziółkowski Przemysław: Szkolnictwo wyższe w Chojnicach s. 121–147; Zientkowski Przemysław: Sztuka jako metoda edukacji patriotycznej na przykładzie wybranych dramatów Stefana Bieszka s. 149–161.

3748. WYDZIAŁ Inżynierii Materiałowej i Ceramiki AGH w 70-lecie swojej działalności. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Akapit 8° ss. 167, il.

Księga pamiątkowa.

3749. WYDZIAŁ Logistyki. 45-lecie Instytutu Logistyki, 20-lecie Centrum Certyfikacji Jakości, 5-lecie Wydziału Logistyki. Oprac. zespół pod kier. Lecha Kościeleckiego, Roberta Pawlickiego, Adama Świądra. Warszawa 2019 Wojskowa Akad. Techniczna 4° ss. 210, il.

WAT w Warszawie w l. 1974–2019.

3750. WYDZIAŁ Rolnictwa i Biotechnologii Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy. Koncepcja i wybór mater. Jacek Żarski. Bydgoszcz 2019 Wyd. Uczelniane Uniw. Technologiczno-Przyrodniczego 4° ss. 95, nlb. 9, il.

Księga pamiątkowa.

3751. WYTYCZNE starszoharcerskie. Red. wydawnicza Danuta Porębska. Kraków 2019 Oficyna Wydawnicza „Impuls” 16° ss. 82, nlb. 6. ZHP. Organizacja Harcerzy. (Przywrócić Pamięć).

Zawiera m.in.: Komentarz starszoharcerski do Prawa; Ludwik Bar hm.: Jakie znaczenie ma komentarz?; Władysława Olbromska hm.: O niektórych cechach starszego harcerza; Antoni Wasilewski phm.: Kultura starszego harcerza; H. Kempisty phm.: Elementy programu; Tadeusz Kwiatkowski phm.: Podstawa ruchu starszoharcerskiego – skauki.

Podst. ed.: Wyd. 2. Warszawa 1939.

3752. WZORNICTWO na Myśliwieckiej. 40 lat Wydziału Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Red. nauk. Agata Szydłowska. Warszawa 2018 Akad. Sztuk Pięknych 8° ss. 367, nlb. 1, il.

Toż w jęz. ang.: Design at Myśliwiecka street: 40th anniversary of the Faculty of Design, Academy of Fine Arts in Warsaw. Warsaw 2018 ss. 367, nlb. 1, il.

3753. Z DZIEJÓW Wydziału Handlu Zagranicznego i Kolegium Gospodarki Światowej Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Siedemdziesięciolecie 1949–2019. Pod red. nauk. Mieczysława Szostaka. Warszawa 2019 Oficyna Wydawnicza SGH 8° ss. 496, il.

3754. Z LUDŹMI ku ludziom. Uniwersytety ludowe pomiędzy teorią a praktyką. Red. nauk. Angelika Felksa. Mierzyn 2019 Zachodniopomorski Uniw. Lud. – Fund. 8° ss. 154, il.

Z treści: Bednarzak-Libera Mirosława: Uniwersytety ludowe w zbiorach Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego s. 13–39; Błaszczak Iwona: Spod strzech na Gacką Górkę. Feliks Popławski [1899–1989] – świadectwo życia człowieka odważnego s. 40–58; Byczkowski Marek: Uniwersytet ludowy w okresie transformacji ustrojowej – osiągnięcia i zaniechania. Głos na podstawie doświadczeń Kaszubskiego Uniwersytetu Ludowego s. 59–71.

3755. Z PEDAGOGIKI kultury słowa ważne, ciekawe, piękne, serdeczne... Księga pamiątkowa wydana z okazji 70. Rocznicy Urodzin Profesora nadzwyczajnego KSW Adama Wróbla. Pod red. Stanisława Kunikowskiego. Włocławek 2019 Kujawska Szkoła Wyższa 8° ss. 172, nlb. 4.

Z treści: Droga życiowa i naukowa Jubilata [Adama Wróbla (ur. 1949)] s. 11–30; Publikacje naukowe i popularnonaukowe Jubilata s. 33–41; Iwińska Jolanta Zofia: Twórczość poetycka uczniów Seminarium Nauczycielskiego (1919–1936) w Wymyślinie s. 65–70; Kostecka Dorota: O życiu, działalności i twórczości

Leona Karola Lissowskiego s. 71–83; Kubiak Władysław: Wybrane aspekty życia mieszkańców Lubrańca w latach 1830–1866 s. 85–94; Rudzka Anna: Zarys historii Zespołu Szkół Technicznych im. Ziemi Dobrzyńskiej w Lipnie s. 107–113; Sudziński Ryszard: Przestrzeń „życia codziennego” miasteczek we współczesnych badaniach historycznych s. 127–131; Wasilewski Henryk: Teresa Bojarska – pro memoria (szkiełko do portretu pisarki) s. 139–143; Zasada Zdzisław Jan: Życzenia, ukłony i dzieła Pana Doktora Adama Wróbla Sekretarza Generalnego WTN s. 155–159.

3756. ZAKŁAD Salezjański im. Księdza Bosko w Oświęcimiu. Kronika. T. 5: 1940–1943. Oprac. i wyd. Waldemar Witold Żurek. Lublin 2018 Waldemar Witold Żurek 8° ss. 237, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem., wł. (Biblioteka Salezjańskiej Prowincji św. Jacka w Krakowie; nr 12).

T. 6: 1944–1945. Lublin 2019 ss. 238, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem., wł. (Biblioteka Salezjańskiej Prowincji św. Jacka w Krakowie; nr 15).

T. 7: 1946–1947. Lublin 2018 ss. 260, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem., wł. (Biblioteka Salezjańskiej Prowincji św. Jacka w Krakowie; nr 14).

T. 1. Zakład im. Księdza Bosko w Oświęcimiu. Kronika: 1898–1907. Lublin–Kraków 2013.

3757. ZDANEK Maciej: Uniwersytet Krakowski wobec własnej przeszłości w XV–XVI wieku. Kraków 2017.

Rec.: Okniński Piotr, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 2 s. 369–373.

3758. ZESPÓŁ Szkół Ponadpodstawowych im. Orła Białego w Międzybórz. 60 lat 1959–2019. Zarys monograficzny. Pod red. Ewy Śługockiej i Elżbiety Smolis. Międzybórz 2019 Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Orła Białego 8° ss. 124, il.

3759. ZIELIŃSKI Zygmunt: Kaganek oświaty, czy kopący ogarek? Rzecz o reformach oświaty i nauki. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 145. (Biblioteka Pedagogiczna Instytutu Pedagogiki Wydziału Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Seria A, Studia; t. 49).

Rec.: Walewander Edward, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 150–153.

3760. ZIEMBA Ewa: Historia Szkoły Podstawowej w Mogielnicy w dokumentach i wspomnieniach (1932–2019). Boguchwała 2019 Gm. Bibl. Publ. w Boguchwał 8° ss. 208, il.

3761. ZŁOTY jubileusz biologów rocznika 1964–1969. W stulecie Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Koncepcja i red. Anna Rusińska [i in.]. Poznań 2019 Kontekst 4° ss. 87, nlb. 1, il. UAM w Poznaniu.

Księga absolwentów.

3762. ŻUKOWSKI Przemysław Marcin: „Venia legendi” z zakresu filologii na Uniwersytecie Jagiellońskim od drugiej połowy XIX

wieku do 1939 roku oraz dalsze losy wyhabilitowanych docentów. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 2 s. 237–256, streszcz. ang.

f) Historia języka

Zob. poz. 1864, 2008, 2494, 5375, 5644, 7737, 8753.

3763. BEDNARCZUK Leszek: Koldras Lacki na Turbacz. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 283: Studia Linguistica. [T.] 14: 2019 s. 20–23, streszcz. ang.

Próba wyjaśnienia przez Józefę Kobylńską napisu na skale.

3764. BOGACTWO polszczyzny w świetle jej historii. T. 7. Red. nauk. Wioletta Wilczek. Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 191, nlb. 1, streszcz. ang., ros. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3747).

Z treści: Wilczek Wioletta: Wprowadzenie s. 9–12; Broszko Małgorzata: „Z dwóch następny wtóruje pośledniemu” – analiza historycznojęzykowa wybranych leksemów wyrażających w polszczyźnie następstwo s. 28–40; Zajac Maria: Terminologia w tekstach naukowych z zakresu językoznawstwa na przełomie XIX i XX wieku s. 41–53; Kiszka Beata: „Buicki”, „Royce’y” i „Hispany” – o nazwach własnych w twórczości Juliana Tuwima s. 54–68; Bronder Alicja, Wojtyka Magdalena: „Łód mycki po zoki” – zarys pola nazw ubioru w gwarze śląskiej s. 69–82; Siwińska Marta: Od łaciny do polszczyzny. „Passio Christi” Jakuba z Vitry w „Rozmyślanii przemyskim” s. 85–99; Kucab Mateusz: Wybrane zagadnienia języka Jana Andrzeja Morsztyna s. 100–113; Sobota Aleksandra: „Dobrowolne cudzoziemczynie” – o perswazyjnym charakterze uwag na temat (nauczania) języków obcych w felietonistycie Bolesława Prusa s. 114–128; Maciejewski Bartłomiej: Obraz rodziny żydowskiej w piosence „Mein jidische mame” s. 129–143; Wilczek Wioletta: Językowe wyznaczniki kształtowania relacji pracodawca – pracownik w prasie zakładowej (na podstawie czasopisma „Echo Chelmka”) s. 144–159; Mól Aleksandra: Problem skrótowców a przepisy ortograficzne. Reforma pisowni z 1956 roku s. 163–176; Grzonka Małgorzata: Wątpliwości pisowniane Polaków na tle przemian ortograficznych – analiza porad językowych s. 177–191.

T. 1. 2006.

3765. BOROWIEC Karolina: Na styku języków – o kłopotach z nazywaniem pewnej grupy zjawisk. Wokół tekstów powstałych w XV w. na Śląsku. *Ogrody Nauk i Sztuk*. T. 5: 2015 s. 442–448, streszcz. ang.

3766. BORYŚ Wiesław: Moja droga do kaszubszczyzny. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 255–263.

Wspomnienia językoznawcy o działalności badawczej, l. 1956–2015.

3767. BRASŁAWSZCZYŻNA. Pamięć i współczesność. T. 1–2. Red. nauk. Elżbieta Smułkowa. Warszawa 2009–2011.

Uzup.: Smułkowa Elżbieta: Rozliczenie z Brasławszczyzną. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 40: 2016 s. 310–324, streszcz. ang.

3768. BRYŁA Władysława: O świadomości językowej Wincentego Pola (1807–1872). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 283: *Studia Linguistica*. [T.] 14: 2019 s. 24–35, streszcz. ang.

3769. CEGIOŁKA Dorota: A South-Western Karaim Bible translation of the Book of Genesis in manuscript no. JSul.III.01. *Almanach Karaimski*. [T.] 8: 2018 s. 9–33.

Księga Rodzaju w tłumaczeniu Biblii na południowo-zachodni dialekt języka karaimskiego. Rękopis nr JSul.III.01.

3770. CITKO Lilia: Słowniki w Wielkim Księstwie Litewskim – przyczynek do historii (zachodnio)ruskiej leksykografii i leksyki. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 40: 2016 s. 109–125, streszcz. ang.

XVI–XVII w.

3771. CYBULSKI Marek: Jak mówili dawni Sandomierzanie. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 14–22.

3772. DZIEDZICTWO językowe przeszłości – w stulecie odzyskania niepodległości. Red. nauk. Jolanta Klimek-Grądzka, Małgorzata Nowak. Lublin 2019 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 178, il., streszcz. ang. Tow. Nauk. KUL. (Prace Wydziału Historyczno-Filologicznego; 198) (Trwałość i Zmienność w Języku; t. 2).

Z treści: Duda Henryk: Pobjubeuszowo o polszczyźnie stulecia (zamiast wstępu) s. 7–12; Boczek Natalia: Dawne nazwy narzędzi „ukryte” we współczesnych nazwiskach s. 13–25; Duska Joanna: Historia „małej ojczyzny” s. 27–37; Jachymek Katarzyna: Wartości w nazwach własnych jednostek organizacyjnych Chorągwi Lubelskiej ZHP s. 39–55; Klimek-Grądzka Jolanta: Emigracja z przewodnikiem w rękę – „Wskazówki dla wychodźców do Kanady” (1929) s. 57–69; Kotlarska Irmina: Polszczyzna w służbie glottodydaktyki – zmiany we wzorcu tekstowym podręczników do nauki języka angielskiego wydanych po 1918 roku (wstęp do badań) s. 71–85; Pelcowa Halina: Językowa przestrzeń regionalna Lubelszczyzny w latach 1918–2018 s. 87–100; Rudnicka Ewa: Gdy rodziła się Niepodległa, ginął duch języka – szkic o starciu się „ducha języka z normą” i początkach polskiej normatywistyki językowej s. 101–114; Sobolewska Monika: Wybrane nazwy bronii sportowej w perspektywie diachronicznej s. 115–133; Sobstyl Katarzyna: Językowe obrazowanie zwierząt i ich ochrony w polskich rozporządzeniach i ustawach na przestrzeni stulecia s. 135–147; Tyrpa Anna: Ku Niepodległej. Polacy i zaborcy we wspomnieniach z I wojny światowej s. 163–178.

3773. GALILEJ Cecylia: Siedemnastowieczna leksyka gospodarza na przykładzie dzieł Jakuba Kazimierza Haura [1632–1709]. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 596, streszcz. ang.

Lata 1675–1689.

3774. GRACZYKOWSKA Tamara: Uwagi o sowietyzmach w polszczyźnie etnicznej i radzieckiej w dwudziestoleciu międzywojennym (na materiale „Encyklopedycznego słownika

wyrazów obcych. Pochodzenie wyrazów, wymowa, objaśnienia pojęć, skróty, przysłowia, cytaty” Trzaski, Everta, Michalskiego [Red. Stanisław Lam. Warszawa 1939 Księg. i Dom Wydawniczy Trzaska, Evert i Michalski] i moskiewskiej „Trybuny Radzieckiej” z lat 1927–1938). *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 40: 2016 s. 232–262, streszcz. ang.

3775. GREK-PABISOWA Iryda: Polskie wyspy gwarowe z przełomu XIX i XX wieku na Białorusi. Gwary późnego osadnictwa na Polesiu, Witebszczyźnie i Mohylewsczyźnie. Z wykazem słownictwa przedstawionym leksykograficznie. Warszawa 2017 Inst. Sławistyki PAN plik tekstowy PDF (3,42 MB).

Lata 1860–1945.

Rec.: Jankowiak Mirosław, *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 43: 2019 s. 248–256, streszcz. ang.

3776. HORYŃ Ewa: Słownictwo z zakresu górnictwa solnego XVI–XVIII wieku na tle polszczyzny ogólnej. Kraków 2018.

Rec.: Pieczara Jakub, *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 397–402.

3777. IŻYKOWSKA Małgorzata, Starczewska-Wojnar Aleksandra: „Ty bestyja! Ty kameło!” Agresja językowa w polszczyźnie śląskiej (1845–1938). Wypisy źródłowe z akt sądów rozjemczych powiatu strzeleckiego w Archiwum Państwowym w Opolu. Słownik oprac. M. Iżykowska. Opole–Warszawa 2015 AP; NDAP 8° ss. 360 + 1 dysk optyczny (CD-ROM). AP w Opolu. (Opera Extraordinaria; t. 6).

Zawiera ok. 1350 haseł przedstawionych w cytatach z kontekstem.

Rec.: Przymuszała Lidia, *Kwartalnik Opolski*. R. 62: 2016 nr 4 s. 111–115.

3778. JAKUBCZYK Marcin: Leksykografia polsko-francuska XVIII wieku w perspektywie metaleksykograficznej. Kraków 2016.

Rec.: Frączek Agnieszka, *Studia Niemcoznawcze*. T. 60: 2017 s. 1094–1097.

3779. JOACHIMIĄK-PRAŻANOWSKA Joanna: Północnokresowe cechy fleksyjne w polszczyźnie „Kuriera Wileńskiego” w dwudziestoleciu międzywojennym. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 39: 2015 s. 90–114, streszcz. ang.

Lata 1924–1939.

3780. KACZYŃSKA Barbara: Wokabularz trydencki jako przykład leksykografii średniowiecznej. *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 47–97, streszcz. ang.

3781. KONCZEWSKA Katarzyna: Uwagi o polszczyźnie inskrypcji nagrobnych na

Grodzienszczyźnie. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 38: 2014 s. 67–88, streszcz. ang.

XX–XXI w.

3782. KONIUSZ Elżbieta: O niektórych nazwach ubiorów (stroju) w „Słowniku gwary gorczańskiej (zagórzańskiej)” Józefy Kobylńskiej i „Słowniku gwar polskich” Jana Karłowicza. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 283: *Studia Linguistica*. [T.] 14: 2019 s. 86–95, streszcz. ang.

3783. KRÓTKI Zuzanna: Obrzędy weselne i małżeństwo w historii języka polskiego. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 2 s. 3–18, streszcz. ang.

3784. KUCZYŃSKA-KOSCHANY Katarzyna: Erntefest – od etymologii do zastosowania. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 449–464, streszcz. ang.

Rozważania gł. filologiczne na temat nazistowskiego kryptotoni mu akcji „Erntefest” (3–4 XI 1943 r.).

3785. LEŚNIAK Ewa: Nazwy stopni pokrewieństwa w gwarze najstarszych mieszkańców Przyszowej. *Małopolska*. [T.] 20: 2018 s. 307–319.

3786. MEDELSKA Jolanta: Wertując słownik rosyjsko-polski Piotra Dubrowskiego. (Uwagi o XIX-wiecznym warsztacie leksykograficznym i o wizerunku ówczesnej polszczyzny). *Slavia Orientalis*. T. 68: 2019 nr 4 s. 699–719, streszcz. ang.

P. Dubrowski (1812–1882).

3787. MIASTO – przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie. 7. Pod red. Małgorzaty Święcickiej i Moniki Peplińskiej. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 552, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Z treści: Peplińska Monika: Słowo wstępne s. 9–14; Rogowska-Cybulska Ewa: „Jeleśnia nazywana od jeleni lśniących...” Obraz lasu w etymologiach ludowych nazw polskich miast i wsi s. 39–72; Sawianewska-Mochowa Zofia: Magiczne i estetyczne funkcje roślin w tekstach kultury kujawskiej s. 73–92; Skorupska-Raczynska Elżbieta: Językowo-kulturowy obraz kwiatu i chwastu w polszczyźnie dawnej i współczesnej s. 93–110; Sokółska Urszula: Ogrody Branickich w Białymstoku – arcydzieło barokowej architektury parkowej w kontekście „leksyki parkowej” s. 111–129; Wronkowska-Dimitrowa Mirosława: Roslinność w przestrzeni sakralnej s. 130–139; Jurewicz-Nowak Magdalena: Słownictwo przyrodnicze (roślinne) warunkowane prawnie w „Zwierciadle saskim” Pawła Szczerbica z XVI wieku s. 140–151; Kołatka Krzysztof: Wokół krajeńskiej leksyki animalistycznej s. 152–177; Czachorowska Magdalena, Guzek Mariusz: Przyroda w nazewnictwie miejskim Bydgoszczy s. 181–191; Duszyński-Karabasz Henryk: „Komar” w antropimii polskiej, niemieckiej i wschodniosłowiańskiej s. 192–200; Myska Agnieszka: Rola rzeki w onimicznym obrazie miasta (ujęcie diachroniczne) s. 201–214; Sławkowska Ewa: Od „Parku Jordana” do „parku maszyn”: z problemów nazewnictwa parków

miejskich s. 239–248; Żuraszek-Ryś Iwona: Przyrodnicze nazwy zielonogórskich ulic s. 286–297; Greser Ewa: Zielone ścieżki dzieciństwa – przyroda XIX-wiecznego Poznania we wspomnieniach niemieckich autorów s. 369–384; Lewińska Aneta: Przyroda w świetle wiejskich kronik szkolnych z pierwszych lat powojennych s. 399–418; Paluszak-Bronka Anna: O przyrodzie wschodniej wsi kujawskiej z przełomu XIX i XX wieku na podstawie „Kujawskich legend, gawęd i gadek” Antoniego B. Łukaszczyka s. 431–446; Rypel Agnieszka: Bydgoszcz – zielone miasto. O przyrodzie na łamach „Dziennika Bydgoskiego” s. 473–490; Sobolewska Katarzyna: Spacerowicze. Bohaterowie Żeromskiego w ogrodach i parkach Warszawy s. 491–504; Pałucka-Czerwik Iwona: O zmianach funkcjonalnych i znaczeniowych wyrazów występujących w nazwie cechu w protokołach cechowych piwowarów krakowskich z XVIII wieku s. 538–553. T. 1. 2006.

3788. MISIAK Małgorzata: Między Popradem a Oslawą. Tożsamość kulturowo-językowa Łemków w ujęciu etnolingwistycznym. Wrocław 2018 Wydaw. Profil 8° ss. 272.

Rec.: Suleja Włodzimierz: Urok badawczego pogranicza. O pożytkach sięgnięcia do nowego źródła – języka. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 1 s. 235–246.

3789. „MOWA prosta” mieszkańców gminy Dąbrowa Białostocka. Wywiady, opowieści, wspomnienia. Oprac. Jerzy Białomyzy, Elżbieta Wierzbicka-Piotrowska. Warszawa 2019 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 275, il. (Z Prac Towarzystwa Kultury Języka).

3790. MUSIAŁOWICZ Ryszard: Pozostały słowa. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 173–184.

Słownik zwrotów i określeń narzędzi stosowanych przez hutników w XIX–XX w.

3791. MY Z NICH. [T.] 3: Spuścizna językoznawców polskich drugiej połowy XX wieku. Red. nauk. Zbigniew Greń, Krystyna Kleszczowa, Zofia Zaron. Warszawa 2019 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 298.

Treść: Filip Grażyna: Teresa Ampel [1931–2011] – zdyscyplinowanie twórcze połączone z wielką intuicją s. 11–24; Babik Zbigniew: Andrzej Bańkowski [1931–2014] jako onomasta i etymolog s. 25–38; Bubak Grzegorz: Józef Bubak [1934–1999] i Jego ukochane Podhale s. 39–47; Chodurska Halina: Wanda Budziszewska [1925–1995] – prekursorka leksykologii kulturowej s. 49–57; Puzynina Jadwiga: Wkład Marii Chmury-Klektowej [1936–1976] do badań nad rozwojem mowy dzieci s. 59–63; Sawicka Irena: Wacław Cimochoński [1912–1982] – niewykorzystany potencjał s. 65–70; Jaros Irena: Sławomir Gała [1944–2013] jako onomasta i dialektolog, nauczyciel i organizator nauki s. 71–79; Kudra Barbara: Stefan Hrabec [1912–1972] – historyk języka, onomasta i leksykograf s. 81–88; Kowalik Krystyna: Stanisław Jodłowski [1902–1979] – językoznawca i nauczyciel s. 89–99; Dunaj Bogusław: Zenon Klemensiewicz [1891–1969] – uczonec, pedagog, człowiek s. 101–109; Lachur Czesław: Sławistyczny świat Stanisława Kochmana [1935–2010] s. 111–122; Porayski-Pomsta Józef: Halina Świdarska-Koneczna [1899–1961] – uczona, nauczyciel akademicki i organizator życia naukowego s. 123–134; Sobotka Piotr: Pojęcie hierarchii w koncepcji języka Jerzego Kuryłowicza [1895–1978] s. 135–143; Skudrzyk Aldona: Władysław Lubaś [1932–2014] – polonista i sławista s. 145–153; Molencki Rafał: Zasługi Ruty Naguckiej [1930–2009] dla

angielskiego językoznawstwa historycznego s. 155–160; Wróbel Henryk: Teresa Zofia Orłoś [1930–2009] – Profesor krakowskiej slawistyki s. 161–169; Dobrzyńska Teresa: Lucylla Pszczołowska [1924–2010] – badaczka wiersza polskiego i słowiańskiego s. 171–181; Bednarczyk Leszek: Jolanta Rokoszowa [1944–1997] – uczony i człowiek s. 183–190; Wolanin Hubert, Piwowarczyk Dariusz: „Doctissimus quisque modestissimus: exemplum professoris Ioannis Safarewicz” [1904–1992] s. 191–208; Markowski Andrzej: Skromny Profesor. Kilka słów o Stanisławie Skorupce [1906–1988] s. 209–216; Pajdzińska Anna, Wojtak Maria: Teresa Skubalanka [1928–2016] – uczona i mistrzyni s. 217–229; Jakubowicz Mariola: W głąb Słowiańszczyzny – rzecz o drodze naukowej Franciszka Sławskiego [1916–2001] s. 231–238; Reichan Jerzy: Roman Stopa [1895–1995] – pionier krakowskiej afrykanistyki s. 239–251; Paluszak-Bronka Anna: Łucja Maria Szewczyk [1949–2001] w świetle onomastyki s. 253–261; Dróżdź-Luszczyk Katarzyna: Wśród reguł i wyjątków. O pracach Jana Tokarskiego [1909–1982] z zakresu fleksji s. 263–276; Karaś Halina: Józef Trypućko [1910–1983] jako językoznawca polonista s. 277–288; Kamińska-Szmaj Irena: Jerzy Woronczak [1923–2003] – filolog, uczony-humanista s. 289–298.
T. 1. 2017.

3792. OSOWSKI Błażej: Wariantywność leksykalno-semantyczna języka wielkopolskich inwentarzy z drugiej połowy XVIII wieku. Studia z dialektologii historycznej. Poznań 2019 Wydaw. PTPN 8° ss. 240, nlb. 1, il. + dysk optyczny. PTPN. (Gwary Dziś. Monografie; 4).

3793. PACHOWICZ Małgorzata: Językowa forma nagłówka prasowego w dyskursie medialnym odrodzonej Rzeczypospolitej (na przykładzie „Ilustrowanego Dziennika Polskiego” z 1919 r.). *Studia Środkowoeuropejskie i Bałkanistyczne*. T. 28: 2019 s. 29–37, streszcz. ang.

3794. PACZKOWSKI Przemysław: Władysław Witwicki jako tłumacz Platona. *Galicja*. T. 5: 2019 s. 232–242, streszcz. ang.

Lata 1904–1939.

3795. POMIERSKA Justyna: Wiedzą dzieliła się szczerze... Zasługi prof. Ewy Rogowskiej-Cybulskiej (1962–2019) dla kaszubszczyzny. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 459–462.

3796. POWIEDZIANE po krakowsku. Słownik regionalizmów krakowskich. Pod red. Donaty Ochmann i Renaty Przybylskiej. Wyd. 4 popr. Kraków 2019 Księg. Akademicka 8° ss. 360, nlb. 3, il.

Wyd. 1. 2017.

3797. RAK Maciej: Badania dialektologiczne na Polskim Spiszu. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr.:] 2019 s. 135–144, streszcz. ang., niem.

XX–XXI w.

3798. REICHAN Jerzy: Dialektologia w pracach naukowych profesora Józefa Bubaka [1934–1999]. *Onomastica*. R. 63: 2019 s. 351–356, streszcz. ang.

3799. RIEGER Janusz: Słownictwo polszczyzny gwarowej na Braślowszczyźnie. Warszawa 2014.

Rec.: Głuszkowski Michał, *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 40: 2016 s. 360–366, streszcz. ang.

3800. RUTKOVSKA Kristina, Praškevič Eva: „Słownik wyrazów obcego a mniej jasnego pochodzenia...” Jana Karłowicza – wyrazem wiedzy i zamiłowań lituanistycznych autora. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 40: 2016 s. 93–108, streszcz. ang.

Lata 1894–1905.

3801. SAKALAUSKIENĖ Vilija, Sawaniewska-Mochowa Zofia: Filologia a tożsamość. Dwugłos polsko-litewski o ks. Antonim Juszkiewiczzu [1819–1880], twórcy słowników przekładowych. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 38: 2014 s. 108–125, streszcz. ang.

3802. SAWANIEWSKA-MOCHOWA Zofia, Sakalauskienė Vilija: Litewska i polska spuścizna językowa Antoniego Juszkiewicza (Antanasa Juški) z perspektywy XXI wieku. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 43: 2019 s. 23–40, streszcz. ang.

3803. „SŁOWNIK gwary lwowskiej” Kazimierza Roberta Schleyena ze zbiorów Muzeum Niepodległości. [Wyd.] Bąkała Krzysztof. *Rocznik Kresowy*. R. 4: 2018 nr 4 s. 173–187.

Kazimierz Schleyen (1896–1972).

3804. UDALYH G[alina] D[mitrievna]: Połskie „sledy” v sovremennoj russkoj Źykovoj kartine mira. *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 23: 2018 s. 264–273.

XVII–XX w.

3805. WAWRZYŃCZYK Jan: Słownik polszczyzny XIX wieku. Rejestr jednostek, konteksty, lokalizacje (projekt publikacji). Warszawa 2019 Bel Studio 8° ss. 75.

3806. WĘGOROWSKA Katarzyna: Dziezictwo Wielkiego Księstwa Litewskiego i Kresów północno-wschodnich w świetle ustaleń językoznawstwa erudycyjnego. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 38: 2014 s. 244–262, streszcz. ang.

3807. WINIARSKA-GÓRSKA Izabela: Szesnastowieczne przekłady Pisma Świętego na język polski (1551–1599) jako gatunek nowożytnej książki formacyjnej. Warszawa 2017.

Rec.: Meller Katarzyna, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 290–294.

3808. ZACHARA-ZWIĄZEK Urszula: Łacina późnośredniowiecznych ksiąg ławniczych

starej Warszawy. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniwersyteckiego 8° ss. 111, nlb. 1.

Lata 1450–1550.

3809. ZAKHUTSKA Oksana: Słownictwo kulinarne gwary polskiej wsi Dorohań w Żytomierskim. *Slavia Orientalis*. T. 67: 2018 nr 2 s. 325–349, streszcz. ang.

W porównaniu do słownictwa używanego w innych wsiach polskich na Ukrainie, w oparciu o wywiady z l. 2002–2003.

3810. ZBRÓG Piotr: Grupy apozycyjne w staropolszczyźnie. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 262.

XII–XV w.

3811. ZEMBRZYCKA Marta: Stereotypowe wizerunki Cyganów-Romów w kulturze i języku polskim. *Kultura i Historia*. Nr 22: 2012 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

Od XVI w.

3812. ŻMIGRODZKA Bożena: Modlitewnik „Dworskie nabożeństwo” z pojezuickiej oficyny JKM i Rzeczypospolitej w Kaliszu jako książka i tekst językowy. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 283: *Studia Linguistica*. [T.] 14: 2019 s. 280–291, streszcz. ang.

Dworskie nabożeństwo które każdy nabożny człowiek każdego czasu odprawować może. Kalisz 1781.

3813. ŻUREK Sławomir J[acek]: Czy język polski jest językiem żydowskim? O lingwistycznych dylematach poetów polsko-żydowskich dwudziestolecia międzywojennego. *Archiwum Emigracji*. T. 20/21: 2014 s. 23–33, streszcz. ang.

g) Historia literatury

Zob. poz. 1856, 1899, 1930, 2411, 4342, 4562, 4751, 5266, 5327, 5328, 5331, 5344, 5472, 5488, 5565, 5588, 5589, 5602, 5604, 5606, 5612, 5613, 7396, 7646, 7672, 7678, 7685, 7776, 7788, 7836, 7837, 7900, 7902, 7912, 7915, 7930, 8040, 8100, 8116, 8117, 8131, 8300, 8325, 8338, 8364, 8373, 8406, 8437, 8498, 8516, 8546, 8592, 8604, 8646, 8651, 8665, 8666, 8678, 8681, 8701, 8732, 8765, 8821, 8832, 8866, 8882, 8893, 8917, 8979, 9116, 9181, 9217, 9299, 9349, 9359, 9557, 9636, 9720, 10355, 10392, 10729, 10827, 11075.

3814. ADAMCZYK Zdzisław Jerzy: Przed nowym wydaniem dzienników [Stefana] Żeromskiego – losy autografów. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 1 s. 161–189, streszcz. ang.

Wydania z l. 1882–1992.

3815. ANDA Eker. Miłość stracona. Red. Maria Antosik-Piela, Eugenia Prokop-Janiec. Kraków 2017 Wydaw. UJ 8° ss. 309, nlb. 3, il. (*Studia Polsko-Żydowskie*).

Z treści: Antosik-Piela Maria, Prokop-Janiec Eugenia: Wstęp s. 11–12; Antosik-Piela Maria: Zakochana po uszy w wierszach s. 13–29; Ecker Shuki: Anda Eker – to rodzinne i koneksje s. 31–60; Marek Zuzanna: Liryka Andy Eker a poezja kobieca dwudziestolecia międzywojennego s. 61–96; Marek Zuzanna: Odkrywanie tożsamości w podróży: Orient i Europa s. 97–115; Marek Zuzanna: Żyjąc na obcej ziemi rodzinnej s. 117–127; Marek Zuzanna: Dom wybudowany wspomnieniem s. 129–155; [Wiersze] s. 157–303.

Rec.: Jagodzińska Agnieszka, *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 1(43) s. 184–187.

3816. BADOWSKA Katarzyna: Między Polakiem a człowiekiem. [Stanisław] Brzozowski – [Stefan] Żeromski: dwie strategie pisarskie z mitami w tle. *Prace Polonistyczne*. Ser. 74: 2019 s. 147–171.

3817. [BAGDANOVIČ Īryna] Bahdanowicz Īryna: Biblijnâ matyvy i simbaly ŭ pol’skamoŭnaj paëzii Belarusi XIX stagoddâ. *Studia Białorusinistyczne*. Vol. 12: 2018 s. 83–101, streszcz. ang., pol.

3818. BAŃSKA-SZUBA Anna: Ostatni mnich w Orłowej – powieść historyczna ks. Dominika Ścisłały (1887–1945). *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. [T.] 52: 2019 z. 2 s. 393–410, streszcz. ang.

Opublikowana w Cieszynie w 1924 r. przez Wydaw. im. bł. Jana Sarkandra.

3819. BARON-MILIAN Marta: Pół głosem, pół pismem. Wokół nowej edycji „Dziennika bez samogłosek” Aleksandra Wata. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 1 s. 149–160, streszcz. ang.

Utwór z l. 1963–1964 i jego wydania z l. 1986, 1990 i 2001.

3820. BARTOSZ Ewa: Miejsce (w) wyobraźni. *Studia i szkice o poetach z Górnego Śląska*. Katowice 2019 Śląsk 8° ss. 287, nlb. 1, streszcz. ang., niem. (Krytyka Naukowa i Literacka; 1).

Lata 1922–1989.

3821. BIELECKI Marian: Pomiędzy prywatnym a publicznym. Dzienniki André Gide’a [1869–1951] i Witolda Gombrowicza [1904–1969]. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 219–237, streszcz. ang.

3822. BOGUNIA-PACZYŃSKI Andrzej: Adolf Nowaczyński [1876–1944] – satyryk Podgórze. *Małopolska*. [T.] 21: 2019 s. 273–288.

3823. BONIFACY Miązek (1935–2018). Poeta – krytyk – historyk literatury. Red. Justyna Radłowska. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Atut; współpr. wydawnicza Wydż. Filol. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 275, nlb. 1, streszcz. ang.

Z treści: Heck Dorota: Kryteria oceny literatury według ks. Bonifacego Miązka s. 9–25; Gajak-Toczek Małgorzata:

Doświadczenia emigranta. Wiedeńska codzienność w wybranych wierszach Bonifacego Miązka s. 27–51; Kuczyński Krzysztof A.: Koneckie lata Bonifacego Miązka w Państwowym Liceum Pedagogicznym (1950–1954) s. 71–97; Wzorek Anna: O kilku listach Jana Twardowskiego do Bonifacego Miązka s. 99–111; Maj Joanna: Jak starzeje się historia literatury? Historie literatury Bonifacego Miązka jako przyczynek do refleksji nad zmiennością i trwałością wielkich opowieści o przeszłości literackiej s. 147–160; Kuczyński Krzysztof A., Obrączka Piotr: Bibliografia prac Ks. Profesora Bonifacego Miązka s. 161–215; Kuczyński Krzysztof A.: Ostatnie lata ks. infulata profesora Bonifacego Miązka. Breitenfurt k. Wiednia 2012–2018 s. 223–251; Kuczyński Krzysztof A.: Kalendarium życia i twórczości Bonifacego Miązka za lata 2010–2019 s. 253–260.

3824. BUDZIK Jagoda: Topos Polski jako żydowskiego cmentarza w hebrajskiej literaturze trzeciego pokolenia. *Narracje o Zagładzie*. Nr 2: 2016 s. 88–100, streszcz. ang.

3825. BURYŁA Sławomir: Marzec a Zagłada – płaszczyzny spotkania. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 2(44) s. 305–328, streszcz. ang.

Marzec 1968 r.

3826. BURYŁA Sławomir: Wokół Zagłady. Szkice o literaturze Holokaustu. Kraków 2016.

Rec.: Juchniewicz Andrzej: „Próba całosci”. *Narracje o Zagładzie*. Nr 3: 2017 s. 431–444.

3827. BYKOWSKI Igor: Literatura dziecięca w oczach rodziców. Analizy i refleksje. Sosnowiec 2019 *Humanitas* 8° ss. 196, nlb. 3, il.

Lata 1797–2019.

3828. CAŁE życie cwał. Stanisławowi Rogali [ur. 1948] w siedemdziesiąt rocznicę urodzin i pięćdziesięciolecie pracy twórczej. Red. Jerzy Stefan Ossowski. Piekoszów 2018 *Bibl. Centrum Kultury; Gens* 8° ss. 445, il.

Z treści: Okoń Waldemar Zbigniew: Wybitny prozaik poeta Stanisław Rogala s. 13–35; Kuczyński Krzysztof Antoni: Stanisław Rogala jako dokumentalista kultury s. 37–56; Kątny Marek: Obserwator ludzkiego losu s. 57–71; Michalski Waldemar: Słowo o poezji Stanisława Rogali s. 89–98; Paclawski Jan: Teksty popularyzatorskie w dorobku pisarskim Stanisława Rogali s. 111–117; Fronczek Zbigniew Włodzimierz: „Marcowy śnieg” – czyli szkic do portretu konspiratora s. 119–129; Miązek Bonifacy: Mickiewicz w „Kole” Towiańskiego s. 189–217; Ruszkowski Marek: Imię „Stanisław” w polskiej antropologii s. 227–233; Bolińska Marta: O twórczości Doroty Terakowskiej (1983–2004) s. 253–277; Wojsa Witold: Poeta – człowiek dobrych słów s. 279–296; Rak Wawrzyniec Marek: Wspólne gniazdo. Jubileusz 70-lecia urodzin dr. Stanisława Rogali s. 297–310; Zarebski Maciej Andrzej: 70 lat Stanisława Rogali s. 311–320; Piskulak Andrzej: Nogi same poniosły mnie do... MDK s. 321–328; Parandyk Renata: Historia i Kieleccyzna Stanisława Rogali s. 367–380.

3829. „CHCĘ wrócić, jak emigrant, z podróży dalekiej. Z papieru, z martwych liter, żywy, do twych rąk...”. Życie i twórczość Kazimierza Wierzyńskiego (1894–1969). Materiały z Międzynarodowej Konferencji Naukowej w 50. rocznicę śmierci poety: Londyn, 16 lutego 2019.

Pod red. Beaty Dorosz. Warszawa 2019 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 397, il., streszcz. ang., pol. IBL PAN, Pol. Uniw. na Obczyźnie.

Z treści: Dorosz Beata: Zamiast Wstępu s. 7–9; Zieliński Jan: Zegary i czas w twórczości Kazimierza Wierzyńskiego s. 69–87; Gorkowicz Justyna: W stronę geoestetycznej atopii. Dziedzictwo ziemi w wierszach Kazimierza Wierzyńskiego s. 125–150; Niciński Konrad: Poeta na igrzyskach. „Laur olimpijski” Kazimierza Wierzyńskiego s. 175–188; Habielski Rafał: Kazimierz Wierzyński i polityka s. 191–225; Taylor-Terlecka Nina: Wierzyński wśród ludzi – kartografia jego przyjaźni. *Rekonesans* s. 227–256; Dorosz Beata: Kazimierz Wierzyński – (pół)intymnie, czyli tryptyk biograficzny s. 257–297; Wasiak-Taylor Regina: Kazimierz Wierzyński i Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie s. 299–310; Chwastek-Kowalczyk Jolanta: Echa twórczości Kazimierza Wierzyńskiego w londyńskich dziennikach emigracyjnych s. 313–327; Osiński Jakub: O dawnych i przyszłych edycjach utworów Kazimierza Wierzyńskiego s. 329–344; Szleszyński Bartłomiej, Szulińska Agnieszka, Rams Paweł: O specyfice naukowej edycji cyfrowej korespondencji Jana Lechonia i Kazimierza Wierzyńskiego na platformie TELNPLP.PL s. 345–356; Klas Wojciech: O archiwum Kazimierza Wierzyńskiego w Bibliotece Polskiej POSK w Londynie s. 357–383.

3830. CHŁOPSKA (nie)pamięć. Dziedzictwo chłopkości w polskiej literaturze i kulturze. Pod red. Grzegorza Grochowskiego, Doroty Krawczyńskiej i Grzegorza Wołowca. Kraków 2019 *Universitas* 8° ss. 332. (Seria Wydawnicza Centrum Badań Dyskursów Postzależnościowych; t. 7).

Z treści: Grochowski Grzegorz: Kwestia chłopska s. 7–11; Czaplinski Przemysław: Śmierć, śmierć, inne życie. Wieś w literaturze polskiej przełomu XX i XXI wieku s. 15–34; Leder Andrzej: Nienapisana epopeja. Kilka uwag o zapomnianym wyzwoleniu s. 35–46; Mazurek Sławomir: Muzyk i cham. Obraz chłopca w kulturze rosyjskiej i polskiej s. 47–56; Engelking Anna: „Poleszuk” nieoswojony. Wokół funkcji chłopkości w konstruowaniu polskości s. 59–82; Wołowiec Grzegorz: Filologia i nacjonalizm. Stanisław Pigoń jako ideolog kultury ludowo-narodowej s. 95–125; Duć-Fajfer Helena: Czy prostak ma prawo do narodowości? Etniczność a chłopcość w obrębie dyskursu polskich mniejszości etnicznych s. 127–142; Kalin Arkadiusz: Czy na Ziemiach Odzyskanych istniała kultura chłopska? Rozpoznanie okoliczności (przykład lubuski) s. 143–160; Wasiewicz Jan: „Chytrze bydlą z pany kmiecie...” Prolegomena do badań nad obecnością oporu chłopskiego w polskiej pamięci kulturowej s. 163–177; Wierzejska Jagoda: Cena chłopskiej krwi. Motyw rabacji w literaturze międzywojennej a wspólnotowość narodu polskiego II Rzeczypospolitej s. 179–199; Molisak Alina: Żydzi-chłopi s. 213–226; Chmielewska Katarzyna: Chłopi na scenie. Obrazy antysemityzmu podczas Zagłady s. 227–238; Koprowska Karolina: Tożsamościowe rozpoznanie. Doświadczenia Zagłady na wsi s. 239–251; Zieniewicz Andrzej: Czułość i wrogość przemian (migracje, reforma rolna i socrealizm w perspektywie „przenośnej rewolucji”) s. 255–269; Karwowska Bożena: Kultura chłopska w optyce prasy społeczno-kulturalnej lat 1944–1948. „Warszawa” i dyskusje nad modelem kultury powojennej Polski s. 271–280; Gosk Hanna: Proza Polski Ludowej o dylematach społecznych z PKWN-owską reformą rolną w tle s. 281–288; Iwasiów Inga: Przesiedleni chłopi uruchamiają miasto s. 289–298; Tomczok Marta: „To wszystko” s. 299–308; Skrendo Andrzej: „Noćny złodziej jabłek” – Henryk Berza i nurt chłopski w prozie polskiej s. 309–324.

3831. CHOMIUK Aleksandra: Wokół Sienkiewicza. Listy – biografie – ekranizacje. Kraków–

Nowy Wiśnicz 2019 Collegium Columbinum 8° ss. 244, nlb. 1. (Biblioteka Tradycji; nr 161).

Henryk Sienkiewicz (1846–1916).

3832. CHROSTEK Mariusz: Lwowscey filolodzy klasyczni i nowożytni w roli historyków literatury polskiej. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 2 s. 339–345, streszcz. ang.

XIX–XX w.

3833. CZERWIŃSKI Grzegorz: „Jam z rodu nomadów”. Literatura polsko-tatarska po 1918 roku. Białystok 2017.

Rec.: Łapicz Czesław, *Slavia Orientalis*. T. 67: 2018 nr 1 s. 175–178.

3834. CZĘSTOCHOWA nasze miasto. Wydarzenia, wspomnienia, ludzie. Pod red. Agnieszki Czajkowskiej, Joanny Warońskiej, Elżbiety Wróbel. Częstochowa 2018 Muzeum Częstochowskie 8° ss. 446, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Treść: Wstęp s. 7–14; Kisiel Marian: Opinia wydawnicza s. 15–17; Wróbel Elżbieta: Sześćdziesięciolecie działalności Oddziału Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza w Częstochowie (1956–2016) s. 20–40; Kubicka-Czekaj Barbara: Józef Mikołajtis [1898–1991]. Wspomnienie w dwudziestolecie śmierci s. 42–56; Janikowski Zbislaw: O Mikołajtisie odbrązowionym – opowieść nieco chaotyczna. Wspomnienie bardzo osobiste s. 58–75; Dziewońska-Chudy Ewelina: Józef Wójcicki [1912–1994] – nauczyciel i człowiek s. 76–84; Wyporska Maria: Spotkałam dobrych, mądrych ludzi. Okruczy wspomnień s. 86–107; Łukarska Beata: „Ucieczka grzeszników...” anonimowego autora oraz „Posilek zbawienny...” Gaudentego [Jakuba] Wałęckiego [1737–1810]. Dwa osiemnastowieczne przewodniki dla pielgrzymujących na Jasną Górę. Analiza treści i formy przekazów s. 110–123; Szargot Barbara: Od spiskowania do pracy organicznej. O „Pamiętniku częstochowianina – powstańca styczniowego” Jana Szuberta [1843–1937] s. 124–137; Wyporska-Gawrońska Anna: Dramaturgiczne częstochoviana – kariera tematów i utworów w XIX i XX wieku s. 138–151; Warońska Joanna: Antoni Stankiewicz [1896–1944] – redaktor pism częstochowskich i literat s. 152–181; Częstochowa i współczesność: Hurnik Elżbieta: Częstochowa w twórczości Tadeusza Chabrowskiego [1934–2016] s. 184–204; Dziewońska-Chudy Ewelina: Zbigniew Zmigrodzki [ur. 1931] jako poeta s. 206–217; Żywiok Artur: Krzysztofa Koehlera [ur. 1963] obrona Jasnej Góry s. 218–232; Janus Katarzyna: „Stwórca i natura”. O poezji Krzysztofa Seweryna Wrońskiego [ur. 1954] s. 234–251; Frania Arkadiusz: Waldemar M[ichał] Gaiński [1952–2011] – poeta w mieście i w Częstochowie s. 252–265; Ludwicz Konrad: O „Notatkach z czasu” Tadeusza Gierymskiego [1928–2009] s. 266–283; Skrzypczyk-Gałkowska Iwona: Przyjaźnie Ludmiły Marjańskiej [1923–2005] s. 284–296; Regiewicz Adam: Kto nie znosi Jasnej Góry? Wątki „świętej wieży” w częstochowskich powieściach kryminalnych s. 298–313; Ujma Martyna: Antychryst w mieście Archipelagu – przestrzeń Częstochowy w powieści „Krew, pot i tży” Carli Mori [ur. 1975] s. 314–325; Czajkowska Agnieszka: Fałszywe prorocтво. O „Księgach Jakubowych” Olgi Tokarczuk s. 326–347; Ludzie, wydarzenia, instytucje: Pobratyn Agnieszka: Działalność lokalnych instytucji kulturalnych na przykładzie Ośrodka Promocji Kultury „Gaude Mater” i Muzeum Częstochowskiego s. 350–366; Bochaczek-Trąbska Joanna: 500 lat ekslibrisu polskiego. Wybrane kolekcje ekslibrisów w zbiorach Biblioteki Głównej Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie s. 368–394; Olech

Adam: Częstochowa i filozofowanie s. 396–407; Holajda Dorota: Częstochowa moja mała ojczyzna. Regionalizm na lekcjach polskiego s. 408–432.

3835. CZYTANIE Wierzyńskiego. Pod red. Wacława Lewandowskiego i Jakuba Osińskiego. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 337, il., streszcz. ang.

Treść: Lewandowski Wacław, Osiński Jakub: Od redaktorów s. 7–9; Hutnikiewicz Artur: Na Placu Bastylli s. 11–19; Mielhorski Robert: Tryptyk s. 20–50; Rydz Agnieszka: Popkowice s. 51–76; Osiński Jakub: Piłsudski s. 77–99; Duda Artur: Match footballowy s. 101–111; Cieszyński Łukasz: Erminio Spalla s. 113–126; Sporek Paweł: Erminio Spalla s. 127–149; Kucab Mateusz: Dyskobol s. 151–160; Kasperek Anna: Pochwała drzew s. 161–176; Gosk Hanna: Biblia polska s. 177–200; Sucharski Tadeusz: Msza żałobna w katedrze nowojorskiej s. 201–235; Dybiak Krzysztof: Rozmowa z Orfeuszem s. 237–249; Koniuszy Przemysław: Ogrodniczy s. 251–280; Dudek Jolanta: Nowe życie s. 281–292; Marcinów Zdzisław: Czarne Błoto s. 293–307; Święch Jerzy: Słyszę czas s. 309–324.

3836. DAWID Łucja: „Strony Pierwsze”. O twórczości literackiej Jana Łyska [1887–1915]. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 22: 2017 s. 65–87, streszcz. ang.

3837. DĄBROWSKI Mieczysław: Tekst międzykulturowy. O przemianach literatury emigracyjnej. Warszawa 2016 Dom Wydaw. Elipsa 8° ss. 341.

Rec.: Wróblewski Maciej, *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 293–297.

3838. DAMBSKA-PROKOP Urszula: Joseph Malègue (1876–1940). Pisarz nieznan w Polsce? Kraków 2019 BJ 16° ss. 134, nlb. 1.

Dostępne także jako e-book.

Recepcja twórczości, l. 1933–2019.

3839. DELEIXHE Thibault: La construction de la vraisemblance dans l'oeuvre de Kazimierz Brandys [1916–2000], pratiques de la mimésis. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 91–105, streszcz. ang., pol.

3840. DOMAGALSKA Małgorzata: „Wielką jest semicka noc”. Poetyckie strofy w „Roli” Jana Jeleńskiego. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 2(44) s. 213–233, streszcz. ang.

3841. DOMAŃSKA Aleksandra: Bohatyrowicze. Szkic do portretu. Warszawa 2019 Biblioteka „Więzi” 8° ss. 157, nlb. 2. (Biblioteka „Więzi”; t. 352).

Sarmatyzm i konfederacja barska w literaturze.

3842. (DY)FUZJE. Związki literatury i sztuki w Polsce po 1945 roku. Pod red. Magdaleny Lachman, Pawła Polita. Łódź 2019 Muzeum Sztuki; Wydaw. Univ. Łódzkiego plik tekstowy PDF (9,73 MB).

3843. DZIEDZIC Stanisław: *Antynomie ładu i niezgody. Krakowskie studia do portretów. Kraków 2019 Fall, Jarosław Fall 8° ss. 238, nlb. 2, il.*

Życie literackie, l. 1886–2009.

3844. DZIUBIŃSKA Elżbieta: *Wizerunki królów w polskiej tragedii czasów stanisławowskich i późnego oświecenia do roku 1815. Poznań 2019 nakł. aut. 8° ss. 258.*

Od 1760 r.

3845. EPISTOLOGRAFIA w dawnej Rzeczypospolitej. T. 7: *Literatura, historia, język. Red. Piotr Borek, Marceli Olma. Kraków 2017.*

Rec.: Kopa Dawid: *Listy stare i nowe. Rocznik Przemyski. T. 55: 2019 z. 2 s. 241–246; Obremski Krzysztof, Prace Polonistyczne. Ser. 73: 2018 s. 251–260.*

3846. EPISTOLOGRAFIA w dawnej Rzeczypospolitej. T. 8: *Literatura, historia, język. Red. Piotr Borek, Marceli Olma, Marcin Piątek. Kraków–Nowy Wiśnicz 2019 Collegium Columbinum; Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. 8° ss. 405, nlb. 1, XXV, nlb. 1. (Biblioteka Tradycji; nr 164).*

Treść: Catek Anita: *Początki epistolografii w kulturze: od pierwszych artefaktów do teorii listu. Zarys s. 11–50; Kaczor-Scheitler Katarzyna: Epistolarna dedykacja Szymona Wysockiego dla Barbary z Dąbrowicy Firlejówny s. 51–66; Barłowska Maria: „Zbrodnia niesłychana” – o jednym liście Jakuba Sobieskiego s. 67–77; Kuran Michał: Listownik Samuela Obodzińskiego „Promtuarium epistolographicum...” (1667) – układ, tematyka i zastosowanie s. 79–103; Puchalska-Dąbrowska Bernadetta M.: Wzorzec „pani zamężnej” w polskim przekładzie listów św. Franciszka Salezego z 1771 roku s. 105–120; Hombek Danuta: *Listy do redakcji drukowane w oświeceniowej prasie polskiej s. 121–133; Mazurkowa Bożena: Pośrednik do specjalnych poruczeń. O kilku listach Wenantego Tyszkowskiego s. 135–144; Piątek Marcin: Funkcje listu w strukturze eposu historycznego wieków dawnych (na przykładzie „Pamiętnego uprowadzenia wojska z cieśni bukowińskiej...” Stanisława Wincentego Jabłonowskiego) s. 145–154; Rachwał Anna: „Chciałbym, żeby nasza korespondencja nabrała bardziej regularnego rytmu [...]” – listy Jana Potockiego do siostrzenicy Marii (1809–1812) s. 155–163; Wichowa Maria: „Listy z podróży do Ameryki” Henryka Sienkiewicza. Dylematy świadomości genologicznej pisarza. Synkretizm gatunkowy tekstów epistolarnych Litwosa s. 165–180; Gajda Kazimierz: Sienkiewiczka listy ze Szczawnicy do Wandy Ulanowskiej i żony Marii z Babskich s. 181–193; Głombiowska Zofia: Zygmunt i Barbara. O listach nieco zapomnianej pary królewskiej s. 197–233; Pawłowska-Kubik Agnieszka: Epistolografia a historia medycyny: problemy zdrowotne w korespondencji Anny Jagiellonki s. 235–248; Chynczewska-Hennel Teresa: Korespondencja dostojników Rzeczypospolitej z archiwum posła weneckiego Girolama Cavazzy (1650–1652) s. 249–256; Okoń Jan: Korespondencja rodzinna Jana Karola Chodkiewicza jako obraz codziennego życia męża stanu i wodza Rzeczypospolitej s. 257–284; Goszczyński Artur: Zerwany sejmik przedsejmowy województwa krakowskiego z 17 stycznia 1600 roku w świetle korespondencji s. 285–297; Milewski Dariusz: Między prośbą a groźbą – korespondencja oficerów polskich z władzami Prus Książęcych w I. połowie XVII wieku s. 299–312; Franz Maciej: Listy Mikołaja Potockiego z 1651 roku jako świadectwo hetmana u kresu życia s. 313–326; Pietrzak Jarosław: Stanisław Małachowski – żołnierz, polityk, dyplomata i dworzanin w świetle swojej korespondencji s. 327–354; Horyń Ewa, Zmuda Ewa:**

Żęzyk listów Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej, kasztelanowej krakowskiej – do męża z lat 1688–1726. Słownictwo dawne i zapomniane s. 357–377; Olma Marceli: *Deklarowany obraz małżeństwa utrwalony w języku listów rodzinnych Stanisława Chlebowskiego s. 379–389. T. 1. 2011.*

3847. FERRI Sandro: *Brandys we Włoszech. Archiwum Emigracji. T. 24/25: 2017 s. 138–140.*

Kazimierz Brandys (1916–2000).

3848. FITAS Adam: *Patriota pejzażu. Studia i szkice do portretu Józefa Mackiewicza [1902–1985]. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 228, il. KUL JP II. Katedra Teorii i Antropologii Literatury.*

3849. FOFI Goffredo: *Scena i prawda na rondzie Historii. Archiwum Emigracji. T. 24/25: 2017 s. 146–147.*

Kazimierz Brandys (1916–2000).

3850. DAS FREMDE erfahren. Polen–Litauen, Deutschland und Frankreich in der frühneuzeitlichen Reiseliteratur. Hrsg. von Włodzimierz Zientara, Liliana Lewandowska. Toruń 2014.

Rec.: Dampc-Jarosz Renata, *Studia Niemcoznawcze. T. 60: 2017 s. 889–894.*

3851. GADOMSKI Bohdan: *Andrzej z piekła Rodan [ur. 1945]. (Portret pisarza). Łódź 2019 Garamond WNA 8° ss. 149, nlb. 1, il.*

3852. GAJEWSKA Agnieszka: *Zagłada i gwiazdy. Przeszłość w prozie Stanisława Lema [1921–2006]. Poznań 2016.*

Rec.: Mazurkiewicz Adam: *Lem i Holocaust. Literatura i Kultura Popularna. [T.] 23: 2017 s. 253–257.*

3853. GARDIAS Magdalena: *Literackość we wspomnieniach czeskich i polskich byłych więźniów KL Auschwitz. Niepodległość i Pamięć. R. 26: 2019 nr 3 s. 363–374.*

Dot. materiałów archiwalnych przechowywanych w muzeach obozów Auschwitz i Terezyn.

3854. GAWIN Dariusz: *Polska, wieczny romans. O związkach literatury i polityki z XX wieku. Wyd. 3. Warszawa 2019 Teologia Polit. 8° ss. 230, nlb. 10. (Życie Codzienne Idei; t. 12). Wyd. 1. 2005.*

3855. GERHART Hauptmann [1862–1946] i Polacy. 1945–1946. Praca zbiorowa. Pod red. Janusza Skowrońskiego; aut. wywiadów i wspomnień Alicja Chrupczalska [i in.]. Jelenia Góra 2019 Muzeum Miej. „Dom Gerharta Hauptmanna” 8° ss. 80, il. + CD.

Toż. Gerhart Hauptmann [1862–1946] und die Polen 1945–1946. Hrsg. von Janusz Skowroński; Verfasser von Interviews und Erinnerungen Alicja Chrupczalska [i in.]. Jelenia Góra 2019

Städtisches Museum "Gerhart-Hauptmann-Haus" ss. 84, il. + 1 DVD. Städtisches Museum "Gerhart-Hauptmann-Haus".

3856. GIERSON Urszula, Ciosmak Małgorzata Anna: Leon Ulrich 1811–1885. Poeta i patriota. Lublin 2019 Petit SK; na zlec. autorów 8° ss. 298, nlb. 2, 11, nlb. 1, 18, nlb. 6, il.

3857. [GŁOWIŃSKI Michał]: „Pisanie jest ze swej natury niemoralne”. O narracji i Zagładzie z Michałem Głowińskim. Rozm. Marta Tomczok i Paweł Wolski. *Narracje o Zagładzie*. Nr 1: 2015 s. 141–160, streszcz. ang.

3858. GNATŪK Volodimir Mihajlovič: Ukrainś'ko-pol's'ka pravoberežna romantična literatura. Vibrani tvor. Golovnij red. i uporiadnik Rostislav Radiševskij. Kiřv 2009 [?] 8° ss. 636. (Kiřvski Polonistični Studiji; t. 11).

Rec.: Bracka Maria: Odzyskany głos w dyskusji nad romantyzmem polskim. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 z. 2 s. 193–201.

3859. GOŁĘBIEWSKA Joanna: Pamiętnik „Trzy po trzy” Aleksandra Fredry – dzieło literackie czy źródło historyczne? *Kultura i Historia*. Nr 35: 2019 s. 12–24, streszcz. ang.

3860. GOŁUŃSKI Mirosław: Jerozolimskie piaski. Wyprawy krzyżowe w polskiej powieści historycznej. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 332, streszcz. ang. XIX–XXI w.

3861. GRADKOWSKI Henryk: Mój Iwaszkiewicz. W stulecie niepodległości. Jelenia Góra 2019 Karkonoska Państw. Szkoła Wyższa; Karkonoskie Tow. Nauk. 8° ss. 222, nlb. 1, il.

Jarosław Iwaszkiewicz (1894–1980).

3862. GROMADZKA Beata: Themersonowie dzieciom. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 275, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Filologia Polska; nr 209).

Franciszka (1907–1988) i Stefan (1910–1988) Themersonowie w l. 1928–1963.

3863. GRUZIŃSKA Agnieszka: Les pseudonymes de Kazimierz Brandys [1916–2000]. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 47–60, streszcz. ang., pol.

3864. HEJWOWSKI Krzysztof, Moroz Grzegorz: Nowe wspaniałe światy Aldousa Huxleya [1894–1963] i ich recepcja w Polsce. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 182.

3865. HELLICh Artur: Une cryptoautobiographie de Kazimierz Brandys [1916–2000] (sur „Le petit livre”). *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 74–90, streszcz. ang., pol.

3866. HISTORIE i narracje. Od historii lokalnej do opowieści postantropocentrycznej. Pod red. Renaty Makarskiej. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 234, nlb. 1.

Z treści: Makarska Renata: Od historii lokalnej do opowieści postantropocentrycznej: tropy historyczne, kulturoznawcze i literaturoznawcze. Wprowadzenie s. 5–12; Tomczok Marta: Złoto i dzieci. Polski horror ratowniczy s. 15–30; Zduniak-Wiktorowicz Małgorzata: Krajobraz postzależności. Ziemię polskie na ziemiach poniemieckich (oczyma Ziemowita Szczerka) s. 31–50; Kanończuk Elżbieta: Kryminal Krzysztofa Gedroycia „Piwonie, niemo-wa, głosy” w funkcji historii topocentrycznej s. 51–64; Tomczok Paweł: Historie alternatywne Marcina Wolskiego s. 67–101; Kreuder-Sonnen Katharina: Mikroby w podróży. Polscy lekarze i niewidoczne organizmy na początku XX wieku s. 105–126; Turkowska Justyna A.: „Rodacy i rodaczki przybywające po oświecie”. Wystawy higieniczne i unarodowienie przestrzeni publicznej w Prowincji Poznańskiej na początku XX wieku s. 127–147; Durczak Joanna: Ekohistoria w literaturze: trop amerykański i trop polski s. 151–170; Barcz Anna: Zwierzęta jako podmiot narracji wojennych. Literatura i jej wpływ na historię s. 171–187.

3867. HONSZA Norbert, Światłowska-Prędotka Irena: Ścieżki recepcyjne Tomasa Manna w Polsce. *Studia Niemcoznawcze*. T. 60: 2017 s. 531–543.

3868. HUDZIK Agnieszka: Wojna, emigracja i dusza poety. O korespondencji Hermanna Brocha [1886–1976] i Józefa Wittlina [1896–1976]. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 3 s. 161–182, streszcz. ang.

Toż w jez. niem.: Krieg, Exil und die Seele des Dichters Hermann Broch und Józef Wittlin im Briefwechsel. *Przegląd Humanistyczny*. T. 63: 2019 nr 1 s. 97–114.

Doświadczenie I wojny światowej w korespondencji z l. 1945–1951, znajdujące się w archiwach amerykańskich uniwersytetów Yale i Harvard.

3869. JABŁOŃSKI Artur: Funkcje literatury kaszubskiej, jej potencjał edukacyjny i wykorzystanie mediów elektronicznych do jej propagowania. *Ars Educandi*. T. 12: 2015 s. 11–20, streszcz. ang.

3870. JACKIEWICZ Mieczysław: W stronę Litwy. Olsztyn 2019 Inst. Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego 8° ss. 264.

Zbiór artykułów naukowych i popularnonaukowych wybitnego literaturoznawcy, historyka, tłumacza, publicysty i dyplomaty.

3871. JAGIEŁŁO Michał [Andrzej]: Piarzysko. Tatry i Zakopane w reportażach prasowych przełomu XIX i XX wieku. Red. Tadeusz Nowakowski. Warszawa 2019 Iskry 8° ss. 409, nlb. 3, il., mapa.

Lata 1853–1945.

3872. JANICKA Danuta: Literackie wyobrażenia pojedynków oraz sądów honorowych, obywatelskich i polubownych na ziemiach polskich w XIX i na początku XX w. *Krakowskie Studia*

z *Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 4 s. 573–592, streszcz. ang.

Do l. 30. XX w.

3873. JARMUSZKIEWICZ Anna: Tropy Prousta. Problemy recepcji literackiej w literaturze polskiej po 1945 roku. Kraków 2019 *Universitatis* 8° ss. 312, nlb. 4, streszcz. ang. (Modernizm w Polsce. Studia nad nowoczesną polską literaturą, sztuką, kulturą i myślą humanistyczną; 64).

3874. JAROSZ Agnieszka: Szlachta kresowa w komediach obyczajowych Aleksandra Mańkowskiego [1855–1924]. *Kwartalnik Opolski*. R. 65: 2019 nr 2/3 s. 119–134, streszcz. ang.

3875. JERZY Harasymowicz. Poeta Krakowa, Bieszczadów i Sądeckizny. Pod red. Bolesława Farena. Kraków 2014.

Rec.: Miśkowiec Maciej, *Rocznik Sanocki*. T. 12: 2017 s. 271–273.

3876. KAJTOCH Wojciech: Stanisława Baczyńskiego [1890–1939] teoria kryminału. *Literatura i Kultura Popularna*. [T.] 25: 2019 s. 213–236, streszcz. ang.

3877. KALIN Arkadiusz: Mit Ziemi Odzyskanych w literaturze. Postkolonialny przypadek Ziemi Lubuskiej. Gorzów Wielkopolski 2019 Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 628, il.

Lata 1945–2015.

3878. KALINOWSKI Daniel: Gerard Labuda jako recenzent literacki i przyjaciel „po piórze”. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 46–60, streszcz. ang.

3879. KALINOWSKI Szczepan: Mit Józefa Piłsudskiego w polskiej literaturze. Od narodzin do rozkwitu. *Rocznik Białkopodlaski*. T. 26: 2018 s. 241–274, streszcz. ang.

Gł. l. 1918–1939.

3880. KALIŚCIAK Tomasz: Płeć pantofla. Odmienne męskości w polskiej prozie XIX i XX wieku. Katowice–Warszawa 2016.

Rec.: Iwasiów Inga: Męskie projekty lekturowe. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 z. 1 s. 233–238.

3881. KOBIECOŚĆ na przestrzeni wieków. T. 1. Pod red. Olgi Letki-Spychały i Kingi Peruzńskiej. Olsztyn 2017 Uniw. Warmińsko-Mazurski. Wydz. Humanist. Inst. Słowiańszczyzny Wschodniej 8° ss. 159.

Z treści: Błaszczak-Modzelewska Karolina: Emancypacja według Gabrieli Zapolskiej, czyli o projekcie, którego nie było s. 29–40; Cyrych-Bajkowska Anna: Czy Flâneuse istnieje? Zofia Nałkowska jako miejska spacerowiczka s. 41–51; Iwańczuk Katarzyna: Portrety emancypantek w wybranych utworach Marii

Rodziewiczówny s. 63–70; Kasprzak Kinga: Wizerunki kobiet w krótkich formach narracyjnych i dramatach Henryka Sienkiewicza s. 71–79; Krasieńska Aneta: „Pracownica! – wyraz nowy!” Maria Ilnicka [1825–1897] o anglosaskim modelu emancypacji s. 81–91; Nawrot Jolanta: Kobiety w twórczości Włodzimierza Odojewskiego s. 107–118.

3882. KORYCIŃSKI Wojciech: Świdnicke pejzaże literackie. Esej pierwszy. „Rapsodia świdnicka” Władysława Jana Grabskiego jako kronika początku. (Cz. 2 – mitologia historyczna). *Rocznik Świdnicki*. T. 46: 2018 [dr.:] 2019 s. 202–211.

Cz. 1. *Tamże*. T. 45: 2017 [dr.:] 2018.

3883. KOSTKIEWICZOWA Teresa: Piosenka pasterska. Dziedzictwo sielanki w poezji polskiej XX wieku. *Prace Polonistyczne*. Ser. 71: 2016 s. 19–30.

3884. KOŚCIUSZKO Krzysztof: Wokół Witkacego. Olsztyn 2019 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 193.

Stanisław Ignacy Witkiewicz (1885–1939).

3885. KOWALCZYK Agnieszka: Józef Piłsudski pisarz. Red. nauk. Krzysztof Dybciak, Janusz Gruchała. Warszawa 2019 Fund. Rozwoju Systemu Edukacji; IPN 8° ss. 599, nlb. 1, il. (Literatura i Pamięć).

Współwyd. z: Antologia. Józef Piłsudski.

3886. [KOWALCZYK]-DUDAŁA Halina, Gaj Beata: Łacińskie epigramy ks. Gotfryda Karola Eichbergera z Bojszów. Kraków 2017.

Rec.: Mrozowicz Wojciech, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 1 s. 155–159.

3887. KRAWCZYK Alicja: Łódzkie kawiarnie literackie w II połowie XX wieku. *Przegląd Humanistyczny*. T. 63: 2019 nr 4 s. 105–118, streszcz. ang.

3888. KRUPIŃSKI Piotr: „Dlaczego gęsi krzyczały?” Zwierzęta i Zagłada w literaturze polskiej XX i XXI wieku. Warszawa 2016.

Rec.: Barcz Anna: Zwierzęta figuratywne, figuralne czy retoryczne? *Narracje o Zagładzie*. Nr 3: 2017 s. 377–385.

3889. KRUPOWIES Walentyna: Przeszłość zapisana w literaturze. Historia i historyczność w powojennej powieści kresowej. Siedlce 2019 Uniw. Przyrodniczo-Humanistyczny 8° ss. 196, streszcz. ang.

Lata 1942–1999.

3890. KRYŃSKI Stanisław: „Babcia Austria”, „Polonia rediviva” i pułapki losu. Tadeusza Kudlińskiego glosa przewrotna do porzoborowych dziejów – „Saga rodu Grabowskich”.

Historia Slavorum Occidentis. [R. 8]: 2018 nr 3 s. 89–107, streszcz. ang.

Zawarta w: *Opowiadania złośliwe i przewrotne*. Kraków 1980.

3891. KRYTYKA (literacka, teatralna, filmowa...) między 1864 a 1939 rokiem. Pod red. Patrycji Czarnieckiej, Urszuli Kowalczyk, Magdaleny Krzyżanowskiej. Warszawa 2019 Wyzd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 224, streszcz. ang.

Z treści: Sech Dorota Patrycja: Działalność krytyczna Aleksandra Rajchmana [1855–1915] s. 9–24; Muszyńska Katarzyna: Problem krytyki na łamach „Gazety Kieleckiej” w II połowie XIX wieku s. 25–47; Błaszczak-Modzelewska Karolina: Gabriela Zapolska jako krytyczka – rekonansans s. 48–64; Pękalska Dominika: Krytyka literacka Lucjana Rydla w prasie warszawskiej lat 1895–1898 s. 76–90; Czarniecka Patrycja: Marii Komornickiej wypowiedzi o literaturze i sztuce w kontekście prac krytycznych Cezarego Jellenty i Zenona Przesmyckiego s. 91–110; Przybysz Iwona: Recenzent nie płacze po Stefcu Rudeckiej. Literatura popularna w świetle krytyki na przykładzie wczesnej recepcji „Trędowatej” Heleny Mniszkówny s. 130–146; Niewiarowska Joanna: Główne zagadnienia polskiego dyskursu metakrytyczno-literackiego okresu I wojny światowej s. 147–164; Szulik Weronika: „Z brzegu literatury...” – krytyka filmowa Karola Rzykowskiego s. 165–180.

3892. KRYTYKA towarzysząca, krytyka pokoleniowa... Od Młodej Polski po koniec XX wieku. Pod red. Roberta Mielhorskiego; współpr. red. Agnieszka Grzelak. Wydgoszcz 2019 Wyzd. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 295, streszcz. ang. (Oblicza Nowoczesnej i Ponowoczesnej Krytyki Literackiej; t. 2).

Treść: Mielhorski Robert: Od redaktora s. 7–16; Mielhorski Robert: Pokolenie, krytyka pokoleniowa, krytyka towarzysząca... Wokół wstępnych propozycji s. 19–59; Ratuszna Hanna: „Harmonia słowa” Edwarda Leszczyńskiego – u podstaw młodopolskiej krytyki literackiej s. 63–81; Mielhorski Robert: Stefan Napierski i Mieczysław Jastrun: dwie nadwrażliwości s. 82–109; Koszarska-Szulc Justyna: Krytyk jako piewca ambiwalencji. Artur Sandauer i „Poeci czterech pokoleń” s. 110–131; Mazur Elżbieta: O krytyce „wyobraźniowej” – towarzyszącej poetom po 1956 roku s. 132–144; Solski Zbigniew Władysław: Pokoleniowa agorafobia: Tymoteusz Karpowicz i Rafał Wojaczek s. 145–160; Ziemińska Patrycja: Życie (cudzym) snem. Uwagi o świadomości i krytyce pokoleniowej Nowych Roczników s. 161–194; Maliszewski Karol: „Nowy Nurt”: „pokoleniowość” i „towarzystwo” s. 195–214; Rabizo-Birek Magdalena: Korespondencja „krytycznoliteracka”. Uwagi o listach Bogdana Czaykowskiemu i Adama Czerniawskiego s. 217–263; Gołuński Mirosław: Wymknąć się z getta. Strategie krytyczne w miesięczniku „Fantastyka” s. 264–284.

3893. KRZYŚCIN-ZAGÓLSKA Katarzyna: Kraków w felietonach Zygmunta Nowakowskiego (1891–1963). *Małopolska*. [T.] 21: 2019 s. 29–45, streszcz. ang.

3894. KUCZYŃSKA-KOSCHANY Katarzyna: „Moja winnica”...: autobiografia czy auto(tanato)grafia? *Narracje o Zagładzie*. Nr 4: 2018 s. 234–258, streszcz. ang.

Miriam Akavia (1927–2015).

3895. KUDELSKI Zdzisław: Gustaw Herling-Grudziński [1919–2000] i „Kultura” paryska (1947–1996). *Fakty, historia, świadectwa*. Lublin 2013.

Rec.: Labno Kamila: Gustaw Herling-Grudziński i „Kultura”. *Archiwum Emigracji*. T. 20/21: 2014 s. 389–397.

3896. KWAPISZEWSKI Marek: Od marksizmu dogmatycznego do humanistyki rozumiejącej. *Badania nad romantyzmem w Instytucie Badań Literackich PAN (1948–1989)*. Warszawa 2016.

Rec.: Ławski Jarosław: Pierwsza panorama. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 z. 2 s. 201–209.

3897. „LABOR omnia vincit improbus”. *Etos pracy w literaturze i kulturze. Wybrane ujęcia*. Pod red. Michała Kurana; przy współpr. Aleksandry Goszczyńskiej. Łódź 2019 Wyzd. UŁ 8° ss. 216, nlb. 1, il., streszcz. ang. (*Analecta Literackie i Językowe*; t. 10).

Z treści: Kuran Michał: Etos pracy w literaturze i kulturze – wprowadzenie do tomu studiów s. 7–61; Kuran Michał: Praca w literaturze od antyku po koniec XVII wieku – wybrane ujęcia s. 63–97; Goszczyńska Aleksandra: Szesnastowieczne spojrzenie na niewolną pracę chrześcijan w Imperium Osmańskim s. 99–114; Ossowska-Kulińska Katarzyna: O ciężkiej pracy w drodze do celu. Elementy warsztatu reportera Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła Sierotki oraz Ryszarda Kapuścińskiego – „cesarza reportażu” s. 115–125; Poterała Paulina: Praca w kopalni soli na początku XVII wieku według poematu „Muza gór wielickich” Andrzeja Loeaechiusa s. 127–134; Gorowska-Mitrus Magdalena: Józef Morelowski jako dydaktyk, perfekcjonista i literat cyzelator s. 135–149; Klak-Ambrozkiewicz Marta: „Bierzcie więc przykład ze mnie, bierzcie otuchę z mej pracy” s. 151–160; Frankowska Anna: Motyw pracy jako główne źródło przedstawień malarzkich w realizmie społecznym II połowy XIX wieku s. 161–168; Urbańska Monika: Terapia, splendor, sens bytu – praca w życiu Jana Lechonina s. 179–189.

3898. LATA czterdzieste. *Początki polskiej narracji o Zagładzie*. Pod red. Maryli Hopfinger i Tomasza Żukowskiego. Warszawa 2019 IBL PAN. Wyzd. 8° ss. 298, nlb. 1.

Treść: Hopfinger Maryla: Lata czterdzieste. Wprowadzenie s. 7–18; Koźmińska-Frejlak Ewa: „Obok...” Pierwsze głosy o Zagładzie w prasie „gądzinowej” i prasie polskiej konspiracji s. 19–60; Wilczyk Wojciech: Reportaż z likwidacji w propagandowym tonie s. 61–80; Zawadzka Anna: Nie skłamać i prawdy nie powiedzieć. O uniwersalizacji Zagłady w polskiej literaturze i podręcznikach szkolnych z lat czterdziestych s. 81–116; Janicka Elżbieta: Świadkowie własnej sprawy. Polska narracja dominująca wobec Zagłady na przykładzie tekstu Marii Kann „Na oczach świata” (1943) s. 117–214; Chmielewska Katarzyna: „Życie na niby” czyli diagnoza na serio. Polski świadek Zagłady s. 215–250; Datner Helena: Tuż po wojnie napisali już wszystko. Radykalni publicyści i pisarze o antysemityzmie s. 251–288.

Rec.: Sendyka Roma: Niewinni winni. Strategie bezpieczeństwa mnemonicznego w kraju po Zagładzie. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 754–768.

3899. LENART Agnieszka: Człowiek w objęciach systemu. O „Podróży do krainy zeków” Julija Margolina. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 2(44) s. 267–284, streszcz. ang.

3900. LEŚMIAN w Europie i na świecie. Red. nauk. Żaneta Nalewajk, Magdalena Supeł. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 391, nlb. 2, il., streszcz. ang. (PG Poza Granicami. Porównanie, kontekst, metoda).

Z treści: Czabanowska-Wróbel Anna: „Znaczenie pośrednictwa...” Świadomość komparatystyczna Bolesława Leśmiana s. 17–38; Sobol Eugeniusz: Rosyjskie wiersze polskich poetów: Bolesław Leśmian i Jarosław Iwaszkiewicz s. 103–113; Bunjak Petar, Stojanović Branislava: Bolesława Leśmiana serbskie niedowcielenie s. 127–143; Kosieradzka Angelika: Poezja Bolesława Leśmiana w bułgarskojęzycznych antologiach przekładów wydanych w latach 1921–1984 s. 144–156; Wieczorkiewicz Aleksandra: W obcych zaświatach. „Urszula Kochanowska” Bolesława Leśmiana w przekładach na język angielski s. 251–269; Polanowska Patrycja: Bolesław Leśmian we Włoszech: Milo De Angelis i jego niebiańska podróż s. 320–332.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

3901. LITERATURA polska w świecie. [T. 7]: Recepcja i adaptacja, mecenaty i migracje. Prace ofiarowane profesorowi Romuładowi Cudakowi. Pod red. Katarzyny Frukacz. Katowice 2019 UŚ; Gnome – Wydawnictwa Naukowe i Artystyczne 8° ss. 300, tabl. 1, il., streszcz. ang. Katedra Międzynarodowych Studiów Polskich, Katedra Literatury Porównawczej, Szkoła Języka i Kultury. Uniw. Śląski w Katowicach.

Z treści: Frukacz Katarzyna: Romuald Cudak – portret badacza i dydaktyka s. 11–16; Bibliografia wybranych prac profesora Romułalda Cudaka. Oprac. Katarzyna Frukacz s. 17–26; De Carlo Andrea F.: „Lux in tenebris”. O percepcji twórczości Stefana Grabińskiego [1887–1936] we Włoszech s. 31–44; Yinan Li: Adaptacja literatury polskiej w Chinach – najnowsze obserwacje s. 45–54; Nagy László Kálmán: Najnowszy dramat polski na Węgrzech s. 55–67; Dalecka Teresa: Obecność literatury polskiej na litewskiej scenie teatralnej w ostatnich dziesięcioleciach s. 68–77; Sobotkova Marie: Twórczość poetetyka Czesława Miłosza w czeskich przekładach s. 91–118; Barkowska Krystyna: Rekonanses: Czesław Miłosz na Łotwie s. 119–125; Weiting Zhao: Polski Tao Yuanming – o recepcji poezji Czesława Miłosza w Chinach s. 126–136; Frys Irena: Kontakty polsko-ukraińskie na łamach czasopisma „Nazustricz” (1934–1938) s. 141–157; Loiodice Adriana: „Pan Tadeusz” tańczący z „Lampartem” – recepcja motywu tańca w literaturze na polskim i włoskim przykładzie s. 175–188; Delaperrière Maria: Literatura polska i jej propagatorzy na uczelniach francuskich. Perspektywa historyczna s. 211–223; Geambușu Constantin: Polonistyka rumuńska na Uniwersytecie w Bukareszcie s. 224–235; Synoradzka Anna: Kilka wątków z biografii prywatnej Józefa Czapskiego w okresie międzywojennym s. 267–275; Wolski Jan: Skrawek Polski na szwajcarskiej ziemi. Władysław Broel-Plater jako mecenas Muzeum Polskiego w Rapperswilu s. 276–283; Grigorowa Margreta: Polonistyka międzynarodowa w Katowicach – słodkie owoce spotkania s. 287–292.

T. 1. 2006.

3902. LYSZCZYNA Jacek: Wykłady z romantyzmu. Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 138, nlb. 4, streszcz. ang., fr.

Lata 1822–1863.

3903. MAJEWSKA Joanna: Zapomniana trylogia dramatyczna Stefana Grabińskiego. *Nauka*. [R. 26]: 2019 nr 2 s. 107–123, streszcz. ang.

Historia powstania i analiza trylogii dramatycznej „Zaduski”, I. 1920–1932.

3904. MAŃKOWSKI Jerzy: Memoriale praeteritorum. *Studia mediewistyczne i renesansowe*. Warszawa 2019 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 343, nlb. 3. Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego. (*Studia o Literaturze Dawnej*; t. 8).

3905. MATKOWSKA Justyna: Wizerunek kobiety romskiej w twórczości literackiej Karola Parno Gierlińskiego [1938–2015]. *Studia Romologica*. Nr 10: 2017 s. 149–164.

3906. MAZURKOWA Bożena: Z potrzeby chwili i ku pamięci... *Studia o poezji i prozie oświecenia*. Warszawa 2019 IBL. Wydaw. 8° ss. 468, il., streszcz. ang., fr. (Rozprawy Literackie; 92).

Lata 1751–1818.

3907. MICKIEWICZ wieszcz i przewodnik. Red. nauk. Andrzej Fabianowski, Ewa Hoffmann-Piotrowska. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 350, nlb. 2, streszcz. ang.

Z treści: Ziółowicz Agnieszka: Mistrz rozmowy. O wypowiedziach przygodnych Adama Mickiewicza s. 24–49; Samsel Karol: Mickiewicz wśród filomatów. U źródeł genezy roli Mickiewicza przewodnika s. 50–62; Jędrzejewski Tomasz: Zanim został wieszczem s. 63–71; Krysowski Olaf: Mickiewicz – przewodnik w sporze o pochodzenie języka s. 96–109; Ławski Jarosław: Mickiewicz wobec przekładów Biblii na języki narodowe s. 110–127; Seweryn Dariusz: Obraz „barbaricum” w I kursie „Literatury słowiańskiej” i „Pierwszych wiekach historii polskiej” s. 128–149; Kaźmierczyk Zbigniew: Adam Mickiewicz – słowiański improwizator s. 150–160; Saganik Magdalena: Struktura wiedzy ludzkiej według Mickiewicza s. 161–176; Fiećko Jerzy: Czy Mickiewicz był „mystycznym politykiem”? s. 177–195; Nowak Marek: Polska czyli Europa. Rzecz o „Księgach narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego” s. 196–210; Tomkowski Jan: Rozsądek i szaleństwo około 1833 roku s. 211–224; Woźniewska-Działak Magdalena: Zadanie profesora. Dydaktyczny i perswazyjny wymiar I kursu „Literatury słowiańskiej” Adama Mickiewicza s. 225–240; Masłowski Michał: Polska na krzyżu s. 241–256; Halkiewicz-Sojak Grażyna: Cypriana Norwida trudny dialog z mistrzem Adamem s. 257–267; Makaruk Maria: „Mój płaszcz” Antoniego Edwarda Odyńca – głos w sprawie Mickiewicza przewodnika s. 268–283; Kowalczyk Urszula: „Filomat-Konrad”. Komentarze do „Nieznanych pism Adama Mickiewicza” wydanych przez Józefa Kallenbacha s. 284–307; Hoffmann-Piotrowska Ewa: Przybyszewski czyta Mickiewicza s. 308–327.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

3908. MILCZARCZYK Ewa: „Cygan cnotliwy gandzarą prawdy nieład chłoszczący” i inne utwory o Cyganach w literaturze polskiej od połowy XV w. do 1939 r. *Studia Romologica*. Nr 10: 2017 s. 107–126.

3909. MIŁOSZ Czesław: Rozmowy zagraniczne. Cz. 3: 1980–1997. Zebrał i oprac.

Emil Pasierski; przeł. Anna Halbersztat [i in.]. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 509, nlb. 2. (Dzieła zebrane Czesława Miłosa).

Cz. 1. 2013.

3910. MIŁOSZ Czesław: Wgnania i powroty. Publicystyka rozproszona z lat 1951–2004. Cz. 1–2. Zebrali i oprac. pod kierunkiem Aleksandra Fiuta Mateusz Antoniuk [i in.]. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 872, nlb. 5; 1090, nlb. 5. (Dzieła zebrane Czesława Miłosa).

3911. MŁODY wiek XIX? Red. nauk. Anna Rzepniewska; opieka nauk. Olaf Kryowski. Warszawa 2019 Wyzd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 249.

Z treści: Rzepniewska Anna: Dlaczego młody wiek XIX? s. 7–9; Kryowski Olaf: Słowo wstępne s. 11–15; Jędrzejewski Tomasz: Początki młodego XIX wieku s. 17–22; Grzędowska Dominika: Jan Czeczot – folklorystyczna młodość romantyzmu s. 25–41; Szostak Beata: Inna młodość – o „Beniowskim” Juliusza Słowackiego s. 107–130; Krzyżanowska Magdalena: Wychować młodego człowieka. O „Dzieciach” Bolesława Prusa i „Samym wśród ludzi” Stanisława Brzozowskiego s. 149–174; Batorski Przemysław: „Perpetuum mobile” i brakujące ogniwo. Kim naprawdę jest bohater „Fachowca” Wacława Berenta? s. 175–201; Wojda Patrycja: Cyganeria niecygańska – czyli o domniemanym buncie cyganerii warszawskiej s. 205–220.

3912. MOLISAK Alina: Żyd patrzy na chłopa... Wiejskie przestrzenie i chłopscy bohaterowie. Kilka przykładów z literatury jidysz. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 1(43) s. 31–48, streszcz. ang.

3913. MOLISAK Alina: Żydowska Warszawa – żydowski Berlin. Literacki portret miasta w pierwszej połowie XX wieku. Warszawa 2016.

Rec.: Kuczyńska-Koschany Katarzyna: Kiedyś, przed Zagładą. O książce „przywracającej” żydowskie życie Berlina i Warszawy. *Narracje o Zagładzie*. Nr 4: 2018 s. 432–442.

3914. MYTNIK Ewa: „Pomnij dzieła ryckerskie, jakoć smakowały [...]” – edycja krytyczna listów poetycznego Daniela Kozmickiego i Andrzeja Zborowskiego. *Meluzna*. R. 6: 2019 nr 2 s. 77–96, streszcz. ang.

Z XVII w.

3915. NASIŁOWSKA Anna: Historia literatury polskiej. Warszawa 2019 IBL PAN 8° ss. 679, nlb. 1.

3916. (NIE)MĘSKOŚĆ w tekstach kultury XIX–XX wieku. Pod red. Barbara Zwolińskiej i Krystiana Macieja Tomali. Gdańsk–Sopot 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 497, streszcz. ang.

3917. NIEPOKOJE. Twórczość Tadeusza Różewicza wobec Zagłady. Red. nauk. Piotr Krupiński. Warszawa 2014.

Rec.: Browarny Wojciech: Rozmowa z (nie)obecnym. *Narracje o Zagładzie*. Nr 1: 2015 s. 273–278.

3918. O POETACH i poezji. Od antyku po współczesność. Studia i szkice dedykowane pani profesor Zofii Głombiowskiej [ur. 1949]. Pod red. Izabeli Bogumił i Jacka Pokrzywickiego. Gdańsk–Sopot 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 248, il., streszcz. ang.

Z treści: Kotarski Edmund: „Carmina ad Rempublicam spectantia” Klemens Janicjusza s. 81–91; Szostek Teresa: Jaki pożytek mamy z cudzoziemca? Piotr Rojżusz i unia lubelska s. 92–102; Chrobot Agata: O przyjaźni Jerzego Sabinusa z Piotrem Bembem s. 103–114; Witczak Agnieszka: Muza Simona Dachy na ślubie Władysława IV i Cecylii Renaty s. 140–152; Rostropowicz Joanna: Kolejna próba oceny Gotfryda Ernsta Grodka jako filologa klasycznego i jego wpływu na poezję Adama Mickiewicza s. 174–195.

3919. OBSULEWICZ-NIEWIŃSKA Beata: Z literatury polskiej przełomu XIX i XX wieku. Szkice. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 307, streszcz. ang.

3920. OSIŃSKI Dawid Maria: Krasicki pożytywistów i modernistów. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 1 s. 165–200, streszcz. ang., niem.

Ignacy Krasicki (1735–1801).

3921. PAMIĘĆ o Zagładzie w polskojęzycznej i niemieckojęzycznej literaturze autorek i autorów drugiego oraz trzeciego pokolenia post-Szoah. Das Gedächtnis an die Shoah in der polnischen und deutschsprachigen Literatur von Autorinnen und Autoren der zweiten und dritten Post-Shoah-Generation. Red. nauk./Wissenschaftliche Red. Irmela von der Lühe, Sławomir Jacek Żurek. Lublin 2019 TN KUL Jana Pawła II 8° ss. 337. (Studia – Pracownia Literatury Polsko-Żydowskiej KUL; t. 10) (Źródła i Monografie – TN KUL Jana Pawła II; 478).

Z treści: Lühe Irmela von der: Germanistischer Teil. Wprowadzenie do części germanistycznej s. 9–19; Żurek Sławomir Jacek: Wprowadzenie do części polonistycznej. Polonistischer Teil s. 21–28; Żurek Sławomir Jacek: Rekonstrukcja jako literaturoznawcza kategoria badawcza w tekstowym świecie Zagłady (najnowsza literatura polska) s. 43–73; Żurek Sławomir Jacek: Transfiguracja jako literaturoznawcza kategoria badawcza w tekstowym świecie Zagłady (najnowsza literatura polska) s. 127–152; Karczewska Agnieszka: Pamięć i empatia. O dziecięcej literaturze Zagłady s. 265–300.

3922. PANEK Sylwia: Mosty Karola Irzykowskiego [1873–1944]. Poznań 2019 Wydaw. Poznańskiego Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 286.

Krytyka literacka i literatura w l. 1903–1944.

3923. PANKOWSKI Marian: Lekcje mistrzowskie. Artykuły brukselskie o literaturze. Wybór, przekł., oprac. Tomasz Chomiszcak.

Sanok 2014 MBP im. Grzegorza z Sanoka 8° ss. 148.

Rec.: Bielecki Marian: Historia literatury według Mariana Pankowskiego. *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 277–282.

3924. PAŃCZAK Martyna: Nie-ludzkie doświadczenie i jego ślady w kobiecych autobiografiach. Przypadek trzech modernistek. *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 18: 2018 s. 23–45, streszcz. ang.

Relacja między ludźmi i zwierzętami w oparciu o teksty Sidonie-Gabrielle Colette (1873–1954), Virginii Woolf (1882–1941) oraz Zofii Nałkowskiej (1884–1954).

3925. POTEŁ Jean-Yves: Quand Brandys nous imaginait la Pologne. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 133–137.

Kazimierz Brandys (1916–2000).

3926. POTOCKI Christophe: Kazimierz Brandys [1916–2000]: en exil, c'est-a-dire nulle part? *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 126–132.

3927. PRÓCHNICKI Włodzimierz: Wokół wywiadu z Kazimierzem Brandysem [1916–2000]. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 195–197.

Wywiad z 1989 r.

3928. PRZED i po. Witold Gombrowicz [1904–1969]. [T.] 1. Pod red. Józefa Olejniczaka. Kraków 2019 Pasaże 8° ss. 315, nlb. 3, il. (Granice Wyobraźni).

Materiały z konferencji nauk., Zabrze, wrzesień 2018 r.

Z treści: Jarzębski Jerzy: Śmiech Gombrowicza dzisiaj s. 31–44; Fiut Aleksander: „Pokraj”, czyli Gombrowicz plus s. 107–120; Garbal Łukasz: „... wielkim patriotą był”. Gombrowicz wobec Polski s. 121–139; Sazdik Piotr: Czy Witold Gombrowicz był pisarzem żydowskim? s. 141–176; Olejniczak Józef: W rzeczy samej byliśmy spiskowcami... s. 211–232; Millati Piotr: „Dziennik psotnego chłopca” – nie tylko dziecięca lektura Witolda Gombrowicza s. 289–315.

3929. PRZED i po. Witold Gombrowicz [1904–1969]. [T.] 2. Pod red. Józefa Olejniczaka. Kraków 2019 Pasaże 8° s. 322–540, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Granice Wyobraźni).

Materiały z konferencji nauk., Zabrze, wrzesień 2018 r.

Z treści: Bocheński Tomasz: Pan nad improwizacją s. 329–354; Próchniak Paweł: Przeciw poetom (głosy) s. 367–381; Naróg Aleksandra: Wstąpił w „Pamiętniku Stefana Czarnieckiego” Witolda Gombrowicza s. 383–396; Lięgza Wojciech: Fascynacje, polemiki, ekstrawagancje. Muzyka i kultura muzyczna w „Dzienniku” Witolda Gombrowicza s. 493–526.

3930. PRZYMUSZAŁA Beata: Smugi Zagłady. Emocjonalne i konwencjonalne aspekty tekstów ofiar i ich dzieci. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 368, nlb. 1. UAM w Poznaniu. (Filologia Polska; nr 166).

Rec.: Czyżak Agnieszka: Emocje i konwencje – rzecz o narracjach ofiar Zagłady i ich dzieci. *Narracje o Zagładzie*. Nr 3: 2017 s. 404–407.

3931. PUCHAŁSKA Iwona: Przy Mickiewiczu. Kraków 2019 Wydaw. UJ 8° ss. 181, nlb. 1, streszcz. fr.

3932. RATAJCZAK Aleksandra: Między historią a religią. Przełom jako narracyjna figura opowieści formacyjnej w pisarstwie Józefa Czapskiego [1896–1993]. *Archiwum Emigracji*. T. 20/21: 2014 s. 263–301, streszcz. ang.

3933. REGIONALIZM literacki w Polsce. Zarys historyczny i wybór źródeł. Red. Zbigniew Chojnowski, Małgorzata Mikołajczak. Kraków 2016.

Rec.: Darska Bernadetta: Przeszłość i przyszłość regionalizmu. *Literaturoznawstwo. Historia – teoria – metodologia – krytyka*. Nr 10: 2016 s. 165–167.

3934. RUDIĄK Robert: Fenomen Michała Kaziowa [1925–2001]. Monografia. Zielona Góra 2019 Zw. Literatów Pol. Oddz. w Zielonej Górze 8° ss. nlb. 2, 455, nlb. 2, tabl. 162, il., streszcz. ang., fr., niem., ros.

3935. RUSZCZYŃSKA Marta: Polski kryminał i wiek XIX. Zielona Góra 2019 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 340, streszcz. ang.

3936. RZECZPOSPOLITA domów. Karczmy, zajazdy, gospody... [T.] 5. Pod red. Krystyny Krawiec-Złotkowskiej. Słupsk 2019 Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 522, nlb. 4, il., streszcz. ang. Akad. Pomorska w Słupsku.

Materiały z konferencji nauk., Słupsk, 28–29 IV 2014 r.

Z treści: Krawiec-Złotkowska Krystyna: Wstęp s. 5–12; Kotarski Edmund: Regulacje prawne osiemnastowiecznego Gdańska dotyczące gospód i kawiarni s. 15–25; Mielnik Magdalena: Siedlisko grzechu, czyli karczmy w sztuce gdańskiej na tle sztuki europejskiej w XVI i na początku XVII wieku s. 26–34; Krawiec-Złotkowska Krystyna: Karczmy słupskie w złotym wieku lokalnej gastronomii. Rekonesans s. 35–40; Szuta Jarosław: Nazwy karczem na Pomorzu Gdańskim s. 41–49; Zgodzińska Beata: Pocztkówki ze zbiorów Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku z przedstawieniami restauracji i hoteli – motywy, ujęcia, typografia s. 50–56; Sujceka Anna: Restauracje i hotele na pocztówkach ze zbiorów Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, czyli gdzie można było zjeść i przenocować w mieście nad Słupią s. 57–72; Kotarska Jadwiga: „Karczmy dwie krzyżowego gościnnica pilnują”. Społeczne przestrzenie staropolskiej karczmy s. 82–97; Wichowa Maria: Wzorcową karczmą pana Haura (trakat XII „Składu abo skarba”) s. 109–118; Sawicka-Jurek Jolanta: O karczmach w czasach imć pana Jana Chryzostoma Paska s. 119–131; Künstler-Langner Danuta: Miejsca biesiad i przyjemności stołu w literaturze polskiego oświecenia s. 132–141; Kowalewska Danuta: Zajazd jako miejsce straszne w literaturze oświecenia s. 142–152; Dźwiniel Dominika: Zajazd jako element dawnej codzienności s. 183–191; Trościński Grzegorz: Karczma na Pradze – elekcyjną szopą. Okolicznościowe piśmiennictwo polityczne wobec miejsca wyboru Fryderyka Augusta II na króla Polski s. 192–211; Rezmier-Mrówczyńska Natalia: Przystanki i miejsca podróży ludzi epoki oświecenia s. 212–225; Stoch Elżbieta: Artycy i literaci w podróży po porzobiorowej Rzeczypospolitej i ich refleksje na temat otwartych dla wędrowców domów (na wybranych przykładach z piśmiennictwa XIX wieku) s. 226–247; Kowal Jolanta: Wileńskie traktiernie i kawiarnie we

wspomnieniach Józefa Ignacego Kraszewskiego s. 264–277; Dec Dorota: Motyw karczmny flamandzkiej u Cypriana Kamila Norwida w odniesieniu do „Rejtana” Jana Matejki s. 288–297; Olszewska Maria Jolanta: Trudna refleksja nad polską historią, czyli „Karczma nad Bzurą” Jerzego Gieraltowskiego s. 306–324; Rykała Andrzej: Geograficzno-polityczne i społeczne uwarunkowania aktywności gospodarczej Żydów w I Rzeczypospolitej, ze szczególnym uwzględnieniem karczmarstwa s. 347–364; Sobczyński Marek: Karczmy, zajazdy i gospody na ziemi łódzkiej dawniej i obecnie s. 365–387; Szczepankiewicz-Battek Joanna: Z dziejów turystyki w Karkonoszach. Schroniska karkonoskie do połowy XIX wieku w relacjach polskich podróżników s. 388–411; Marek Aneta: Obiekty noclegowo-żywniowe Ziemi Kłodzkiej na przełomie XVIII i XIX wieku na podstawie relacji podróżników s. 412–420; Gniazdowska Małgorzata: W czwartek świnobicie... Leczyszyńskie szynki, restauracje i kawiarnie w świetle ogłoszeń prasowych z lat 1920–1939 s. 421–428.

[T.] 1. 2008.

3937. SAWINA Dominik: Rycerz, wojownik, poeta. Okołołiterackie aspekty kultury rycerskiej na Śląsku i jej czeskie inspiracje. *Meluzyna*. [R.] 2: 2015 nr 1 s. 41–58, streszcz. ang.

XIII–XIV w.

3938. SIATECKI Alfred: Krzysztof Koziołek jako przewodnik po przeszłości. *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 249–261.

Pisarz (ur. 1978), którego powieści rozgrywają się w Zielonej Górze.

3939. SIATKOWSKA-CALLEBAT Kinga: La parodie de la longue durée: l’Histoire vue par Kazimierz Brandys (“Variations postales”, 1972) et Andrzej Bart (“Rien ne va plus”, 1991). *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 106–118, streszcz. ang., pol.

3940. SKOTARCZAK Dorota: Otwierać, milicja! O powieści kryminalnej w PRL. *Szczecin 2019 IPN–KSZpNP* 8° ss. 230, nlb. 1. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze PRL Wobec Środowisk Twórczych, Dziennikarskich i Naukowych) (Dziennikarze, Twórcy, Naukowcy).

3941. SOBIERAJ Tomasz: Artysta, sztuka i społeczeństwo. Spory i polemiki wokół „Confiteor” Stanisława Przybyszewskiego [1868–1927]. Poznań 2019 Wydaw. PTPN 8° ss. 348, nlb. 4. (Polemika Krytycznoliteracka w Polsce; t. 13).

3942. STANISŁAW Tarnowski [1837–1917]. Szkice do portretu. [Oprac.] Aleksandra Kosicka-Pajewska, Tomasz Sobieraj. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 142, il. UAM w Poznaniu. (Filologia Polska; nr 216).

3943. STANISZ Marek: Spory o sonet we wczesnoromantycznej krytyce literackiej. Poznań 2019 Wydaw. PTPN 8° ss. 333, nlb. 2. (Polemika Krytycznoliteracka w Polsce; t. 12).

Lata 1826–1830.

3944. STEFAN Żeromski [1864–1925] – twórca, działacz, obywatel. Materiały ogólnopolskiej konferencji naukowej. Pod red. Roberta Kotowskiego i Sylwii Zacharz. Kielce 2019 Muzeum Nar. 8° ss. 167.

Materiały z konferencji, Kielce, 15 X 2019 r.

Treść: Kotowski Robert, Zacharz Sylwia: Od Redakcji s. 7; Caban Wiesław: Młodzież polska w rosyjskich korpusach kadetów w XIX wieku. Wybrane problemy s. 9–33; Ratajczak Wiesław: Poszukiwanie wzorca wolności. Żeromski o [Josephie] Conradzie [1857–1924] s. 35–48; Dall Lesław: Rzeczpospolita Zakopiańska, czyli jak Zakopane odzyskało niepodległość w 1918 roku s. 49–61; Sobolewska Katarzyna: Zagubiony i odnaleziony XXI tom „Dzienników” Żeromskiego. Osoby, wydarzenia, okoliczności. Raport ze stanu poszukiwań s. 63–77; Kościwicz Katarzyna: „Z tych artykułów też już prof. [Stanisław] Pigoń [1885–1968] rezygnuje”. Wokół problemów z recepcją publicystyki Stefana Żeromskiego w Polsce Ludowej z cenzurą w tle s. 79–93; Utkowska Beata: Między diarystycznym a niediarystycznym – renegecjonowanie granic edytorskich. Przed wydaniem „Dzienników” Żeromskiego w ramach jego „Pism zebranych” s. 95–120; Adamezyk Zdzisław Jerzy: Czy można dobrze wydać „Dziennik” Stefana Żeromskiego? Pierwsze spostrzeżenia oraz niustanne wahania i rozterki wydawcy s. 121–138; Gabryś-Sławińska Monika: Diabelska nieufność – obraz złego/diabła/szatana we wczesnej twórczości Stefana Żeromskiego s. 139–160.

3945. STUSIŃSKA Ewa: Dzieje grzechu. Dyskurs pornograficzny w polskiej prozie XX wieku (na wybranych przykładach). Gdańsk 2018.

Rec.: Targosz Daria, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: *Studia Historicoliteraria*. [T.] 19: 2019 s. 353–357.

3946. SZKOŁA Dawid: Pomiedzy filozofią a stylem życia. Egzystencjalizm w polskiej prozie pokolenia ’56. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Atut 8° ss. 296, nlb. 1.

Stanisław Czycz (1929–1996), Irenusz Iredeński (1939–1985), Eugeniusz Kabat (1930–2020), Stanisław Stanuch (1931–2005).

3947. SZLESZYŃSKI Bartłomiej: Non omnis moriar? Bolesław Prus [1847–1912], wiek XIX i opowieści współczesne. Warszawa 2019 IBL. Wydaw. 8° ss. 312, nlb. 1.

3948. SZYMANIS Eligiusz: Projekt „Dziady”. Pod red. Marii Makaruk. Warszawa 2019 Wyzd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 476.

Eligiusz Szymanis (1955–2009), literaturoznawca.

3949. TADEUSZ Miciński [1873–1918] i ludzie epoki. *Studia*. Red. nauk. Marcin Bajko, Jarosław Ławski, Urszula M. Pilch. Białystok 2019 Temida 2; przy współpr. Wyzd. Filol. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 443, il., streszcz. ang. (Przełomy/Pogranicza. *Studia literackie*; t. 41).

Z treści: Wydrycka Anna: Jak zginął Tadeusz Miciński? O różnych okolicznościach i wersjach śmierci poety s. 27–49; Ratuszna

Hanna: „...i jak motyle w barwnym ogrodzie...” – uwagi o japonizmie w twórczości Tadeusza Micińskiego s. 71–90; Janicka Anna: Ameryka Tadeusza Micińskiego: poetycka mitologia czasów wojny s. 91–114; Ławski Jarosław: „Los Verhaerena” Tadeusza Micińskiego. Manifest z epoki katastrof s. 115–142; Kieźni Anna: Artur Górski i Tadeusz Miciński. O powinowactwach ideowych kilka nowych spostrzeżeń s. 169–186; Szweczenko Irena: Miciński cyrylicą s. 275–287; Żyła Mateusz: Pomiędzy polem literackim a polem muzycznym. Tadeusz Miciński w polskiej muzyce heavymetalowej s. 323–337; Kurkiewicz Marek: Tadeusz Miciński w internecie s. 363–378; Klewinowska Katarzyna: Literackie epitafia poświęcone Tadeuszowi Micińskiemu w dziesiątą i dwudziątą rocznicę śmierci s. 379–390.

3950. TADEUSZ Nowakowski [1917–1996]. Bydgoszczanin, dziennikarz, emigrant. Red. Magdalena Czachorowska, Mariusz Guzek. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 230. (Studia o Literaturze Bydgoskiej; t. 2).

Treść: Czachorowska Magdalena, Guzek Mariusz: Od redaktorów s. 7–8; Tatarowski Konrad [Witold]: O Tadeuszu Nowakowskim i jego twórczości radiowej s. 11–20; Lewandowski Wacław: „Obóz Wszystkich Świętych” Tadeusza Nowakowskiego jako zadanie edytorskie s. 21–27; Rybarczyk Piotr: „Taddy”, czyli bydgoskie lata Tadeusza Nowakowskiego (Szkic do portretu) s. 29–56; Szadkowska Ewelina: „Straciłiśmy ojczyznę i wszystkie meble”. O sąsiedztwie patosu i ironii w prozie Tadeusza Nowakowskiego s. 57–79; Kurkiewicz Marek: „... czyż trzeba wiedzieć, żeby wiedzieć na pewno?”. Różne płaszczyzny percepcji w powieściach Tadeusza Nowakowskiego „Obóz Wszystkich Świętych” s. 81–95; Górecka Ewa: Od bydgoskich sokolów do amerykańskich żołnierzy. O strategiach deskrypcyjnych i ich funkcjach w „Obozie Wszystkich Świętych” s. 97–112; Kowalczyk Marcin: Między śmiechem a strachem – obraz Niemca w „Szopie za jaśminami” Tadeusza Nowakowskiego s. 113–124; Guzek Mariusz: Filmowe i teatralne zmagania Tadeusza Nowakowskiego i z Tadeuszem Nowakowskim s. 125–139; Żukowska-Ciecierska Ewa: Obraz Bydgoszczy w „Urzeczeniu” Tadeusza Nowakowskiego s. 141–154; Guźlak Gerard: Wspomnienie konferencji naukowej „Tadeusz Nowakowski w służbie dialogu narodów i kultur” s. 157–170; Nowakowski Jerzy: Wspomnienie (może nazbyt) osobiste s. 171–180; Dubowik Henryk: Bydgoszcz w twórczości Tadeusza Nowakowskiego s. 181–188; Melkowski Stefan: Budowniczy mostów – podróże apostołskie papieża Jana Pawła II w prozie dokumentarnej Tadeusza Nowakowskiego s. 187–217.

3951. TATARKIEWICZ Emanuela: Dwór polski. Literackie obrazy w prozie polskiej XIX i XX wieku. Warszawa 2019 PWN 8° ss. 364, nlb. 4, il.

3952. TOMASSUCCI Giovanna: Przypadek i gra. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 141–145.

Kazimierz Brandys (1916–2000).

3953. TOMASZEWSKI Marek: Ecriture de soi ou le sujet posé en objet. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 119–125, streszcz. ang., pol.

Kazimierz Brandys (1916–2000).

3954. TOMCZOK Marta: „Opowiadanie jest stałym bytu cieniem”. Kilka uwag o kanonie

Zagłady w literaturze najnowszej. *Narracje o Zagładzie*. Nr 1: 2015 s. 75–95, streszcz. ang.

3955. TOMKOWSKI Jan: Ludwik Bohdan Grzeniewski [1930–2008] – mistrz literackiej miniatury. *Nauka*. [R. 25]: 2018 nr 3 s. 93–105, streszcz. ang.

3956. TRZYDZIEŚCI lat (i więcej) Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Red. Bogdan Baran, Anna Nasiłowska. Warszawa 2019 Stow. Pisarzy Pol. 8° ss. 245, nlb. 1, il.

Z treści: Z naszej historii: Matywiecki Piotr: Myśli o Stowarzyszeniu Pisarzy Polskich – w trzydziątą rocznicę jego powstania s. 25–31; Wojciechowski Piotr: O naszym Stowarzyszeniu s. 33–38; Sterna-Wachowiak Sergiusz: Okiem Aborygena, czyli „tego, kto był tu od początku” (30 i więcej lat SPP). [Wybór archiwalnych zapisków z l. 1981–1989] s. 39–83; Nasiłowska Anna: Lata osiemdziesiąte – Sekcja Krytyki Literackiej TLAM s. 85–90; Strękowski Jan: KAFEL, czyli pisarze w Solidarności. [Kolo Autorów Form Literackich Radia, Estrady, Filmu i Telewizji NSZZ „Solidarność”, 1981 r.] s. 91–94; Nalewajk Żaneta: Twórcy wielogłos. Jubileusz literackie Stowarzyszenia Pisarzy Polskich s. 95–99; Moskwa Jacek: Kontakty Stowarzyszenia Pisarzy Polskich ze Stowarzyszeniem Pisarzy Hebrajskich w Izraelu s. 101–109; Informacje o oddziałach SPP i ich działalności. [W Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Łodzi, Gdańsku, Poznaniu, Katowicach, Bydgoszczy, Lublinie, Olsztynie, l. 1989–2019] s. 111–246.

3957. VANDENBORRE Katia: Brandys et le cinéma: coup de projecteur sur ses années soixante. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 61–73, streszcz. ang., pol.

Kazimierz Brandys (1916–2000).

3958. WACŁAW Borowy [1890–1950] – po latach. Pod red. Jerzego Snopka i Tomasza Chachulskiego. Warszawa 2019 IBL PAN; Wydaw. Fund. Akad. Humanist. 8° ss. 215, nlb. 1, il.

Treść: Snopek Jerzy, Chachulski Tomasz: Wprowadzenie s. 7–10; Kostkiewiczowa Teresa: Uwagi o pisarstwie historyczno-literackim Wacława Borowego: właściwości i funkcje języka krytycznego s. 11–22; Kuczera-Chachulska Bernadetta: Wacław Borowy jako czytelnik (badacz) liryki s. 23–40; Snopek Jerzy: Wacław Borowy jako krytyk przekładu literackiego. Próba wstępnego przybliżenia s. 41–51; Kaliszewski Wojciech: O źródłach i wpływach w literaturze. Komparatystyczne stanowisko Wacława Borowego s. 53–72; Mrowciewicz Krzysztof: Godność poezji – Borowy staropolski s. 73–85; Chachulski Tomasz: Wacława Borowego wiek XVIII s. 87–108; Prussak Maria: Wacław Borowy o sztuce teatru s. 109–124; Szczepan-Wojnarska Anna M.: Weto „neoromantycznym znużeniom”, czyli o Conradianach Wacława Borowego s. 125–152; Kujawska-Lis Ewa: O wpływach i zależnościach... Wacława Borowego wpływ na recepcję i krytykę polskich przekładów Josepha Conrada s. 153–178.

3959. WALIZKA Leśmiana. Losy ocalonych rękopisów. Oprac. i posłowie Dariusz Pachocki; współpr. Paulina Tomczyk. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 215, il. KUL Jana Pawła II. Wydz. Nauk. Humanist.

3960. WEISS Alan: Tak jak księżyc. Poetycki żywot Jerzego Harasymowicza [1933–1999].

Wrocław 2019 Fund. na Rzecz Kultury i Edukacji im. Tymoteusza Karpowicza 8° ss. 574, nlb. 2, il.

3961. WICHOWA Maria: Poradnik. Cechy i rozwój gatunku. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 2 s. 123–136, streszcz. ang.

Od XVI w.

3962. WIDMA „przekłętego”. Pisarki i pisarze w kulturze XX i XXI wieku. Red. Grzegorz Pertek, Beata Przymuszała. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 230, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Filologia Polska; nr 219).

Z treści: Pertek Grzegorz: Wstęp. „Przeklęty nieobecny” s. 7–14; Galant Jan: Marian Ośniński – liryczny outsider s. 39–51; Borowczyk Jerzy, Skibski Krzysztof: Materiał na świetne wiersze. Twórczość Andrzeja Sulimy-Suryna, pisarza i wędrowca s. 53–64; Nowakowski Jacek: Zdzisław Beksiński – portret outsidera zwielokrotniony medialnie s. 65–78; Pachocki Dariusz: Między „ja” literackim a „ja” prywatnym Edwarda Stachury s. 81–91; Pietrych Piotr: Prowokacja i autokreacja we wczesnej poezji Tadeusza Różewicza s. 105–128; Czerna Tatiana: „Ja ślepek”. Jadwiga Stańczakowa jako poetka osobna s. 129–137; Brzostowicz-Klajn Monika: „Życioredagowanie”. Jerzego Giedroycia sztuka dystansu zaangażowanego s. 199–208; Kwiatkowska Agnieszka: Kogo przeklina Julian Przybysz? s. 209–219.

3963. WIERCINŃSKI Adam: Dyskretny erudyta. (O pisarstwie Stanisława Wasylewskiego [1885–1953]). Wyd. 2 rozsz. Opole 2018 WBP im. E. Smółki 8° ss. 92, nlb. 2, tabl. 4, il.

Wyd. 1. 2003.

3964. WOLSKI Paweł: Zawsze fragment. O polskim literaturoznawstwie i jego kanonie (Zagłady). *Narracje o Zagładzie*. Nr 1: 2015 s. 62–74, streszcz. ang.

3965. WOŁK Marcin: Kazimierz Brandys [1916–2000] i prawda pojedyncza. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 11–24, streszcz. ang., fr.

3966. WÓJCIK-DUDEK Małgorzata: Konieczność śladu. Kanony literatury dla dzieci i młodzieży. *Narracje o Zagładzie*. Nr 1: 2015 s. 96–116, streszcz. ang.

O Zagładzie Żydów.

3967. WÓJCIK-DUDEK Małgorzata: W(y)-czytać Zagładę. Praktyki postpamięci w polskiej literaturze XXI wieku dla dzieci i młodzieży. Katowice 2016.

Rec.: Żygowska Joanna: Czytanie i pamięć. *Narracje o Zagładzie*. Nr 4: 2018 s. 455–462.

3968. WYKA Kazimierz: Wybór pism. Wstęp i oprac. Paweł Mackiewicz. Wrocław 2019 Zakł. Nar. im. Ossolińskich 16° ss. CXLVIII, 828, tabl. 1, il. (Biblioteka Narodowa. Ser. 1; nr 333).

3969. WZORCE osobowe w dawnej literaturze i kulturze polskiej. Pod red. Bernadetty M. Puchalskiej-Dąbrowskiej i Elżbiety A. Jurkowskiej. Białystok 2018 Prymat, Mariusz Śliwowski 8° ss. 346, il., streszcz. ang. Uniw. w Białymstoku. Wydz. Filol.

Z treści: Kuran Michał: Staropolskie wizerunki – cechy i klasyfikacja (zarys problematyki) s. 11–34; Borkowski Andrzej: W kręgu wzorów i antywzorów małżeństwa i rodziny w literaturze staropolskiej oraz staronurskiej. „Żywoć człowieka poczciwego” – „Domostroj” (Domostroj) s. 35–51; Kazańczuk Mariusz: Wzorce osobowe w herbarzach Bartosza Paprockiego i Kaspra Niesieckiego s. 53–66; Koczur-Lejk Klaudia: Wzorce osobowe w listach dedykacyjnych Bartłomieja Paprockiego s. 67–84; Puchalska-Dąbrowska Bernadetta M.: Francuski wzorec dla polskiej szlachcianki. Św. Joanna de Chantal w „Żywoć” Henri Cauchon de Maupas’a s. 105–123; Kaczor-Scheitler Katarzyna: Wzorec opata w panegiryku witońskiego duchownego „Pochodni dwańcaście. To jest dwańcaście Błogosławionych Świętych Pańskich Zakonu Norberta Świętego...” (1741) s. 125–151; Gwioździk Jolanta: Wzorce osobowe w środowisku polskich mniszek okresu potrydenckiego (XVII–XVIII wieku) s. 153–194; Szylar Anna: „Wychowanie dobre i z młodości ćwiczone”. Wzorce osobowe uczennic szkół klasztornych w XVII i XVIII wieku s. 195–214; Rowińska-Szczepaniak Maria: „Miles pauperculus” bohaterem zwierciadła Fabiana Birkowskiego s. 215–239; Pieczyński Maciej: „Boś szlachcic” – wzorce i antywzorce szlacheckie w poezji późnego baroku s. 255–267; Maciejewska Iwona: Romansowi kochankowie – wzory cnót czy źródło deprawacji młodych? s. 283–299; Kowalewska Danuta: „(...) należy ich wystawiać za wzór do naśladowania”. Postać aktora w „Dziejach teatru narodowego” Wojciecha Bogusławskiego s. 311–330.

3970. Z PROBLEMATYKI badań literaturoznawczych. Pod red. Małgorzaty Krzysztofik. Kielce 2019 MN plik tekstowy PDF (23,65 MB).

Z treści: Bator Monika: „Nasz ekran i widz”. Recenzja filmowa na łamach czasopisma literacko-kulturalnego z okresu PRL na przykładzie lubelskiej „Kameny” s. 11–33; Biata Alina: O podwójnej perspektywie – plakat artystyczny s. 35–59; Bojko Pelagia: Okiem Zygmunta Krasńskiego – ojczyzniane obyczaje? (na podstawie młodzieńczych listów do ojca) s. 61–75; Detka Janusz: Perypetie pokolenia 1920 w powojennym pięcioleciu (1945–1949) s. 95–110; Jaworski Krzysztof: „Futurobnia” Stanisława Młodożeńca jako najczęściej parodiowany wiersz futurystyczny dwudziestolecia międzywojennego s. 111–126.

Praca dostępna online.

3971. ZABEZPIECZENIE śladów. Wokół życia i twórczości Włodzimierza Odojewskiego [1930–2016]. Pod red. Alicji Przybyszewskiej i Dagmary Nowakowskiej. Poznań 2018 Wydaw. PSP 8° ss. 132. (Biblioteka Literacka „Poznańskich Studiów Polonistycznych”; t. 77) (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza).

Materiały z konferencji, Poznań, 14 III 2017 r.

Treść: Rabizo-Birek Magdalena: W poszukiwaniu Katarzyny. Ostatnie dwa ognia cyklu podolskiego (cz. I) s. 13–24; Czyżak Agnieszka: Smutek „Oksany” – o ostatniej powieści Włodzimierza Odojewskiego s. 25–38; Ratajczak Wiesław: Odojewski i Conrad. Powrót do „Miejsc nawiedzonych” s. 39–46; Nowakowski Jacek: Jan Jakub Kolksi w świecie Włodzimierza Odojewskiego: przypadek „Wenecji” s. 47–54; Skibska Anna Maria: archont pamięci. Na straży kresowego

świata s. 55–70; Nawrot Jolanta: Włodzimierz Odojewski – pisarz i krytyk s. 71–92; Przybyszewska Alicja: Poznańskie lata Odojewskiego. Przyczynek do kalendarium życia i twórczości (i edycji książek zaniechanych) s. 93–104; Wojcieszek Elżbieta: Działania aparatu bezpieczeństwa PRL wobec Włodzimierza Odojewskiego s. 105–128.

3972. ZAGADKOWY Ksawery Pruszyński [1907–1950]. Pod red. Brigitte Gautier i Macieja Urbanowskiego. Kraków 2019 Wydaw. UJ 8° ss. 180, nlb. 1. (Francuski Łącznik).

Z treści: Gautier Brigitte, Urbanowski Maciej: Wstęp s. 7–10; Zych Justyna: „On tą Palestyną po prostu żył”. Geneza i znaczenie książki „Palestyna po raz trzeci” s. 13–19; Bednarczuk Monika: Urzeczywistniona utopia? „Palestyna po raz trzeci” Pruszyńskiego w kontekście innych zapisów podróżniczych z lat trzydziestych XX wieku oraz „Alteuland” Theodora Herzla s. 20–36; Urbanowski Maciej: Dlaczego Ksawery Pruszyński zadedykował „W czerwonej Hiszpanii” Eugeniuszowi Małaczewskiemu? s. 37–49; Pawłowski Łukasz: Reportaż o Hiszpanii Ksawerego Pruszyńskiego w perspektywie końca lat trzydziestych i ślady jego późniejszej recepcji s. 50–64; Biedrzycki Krzysztof: Ksawery Pruszyński, George Orwell i Hiszpania w latach 1936–1937 s. 65–72; Habielski Rafał: Ksawery Pruszyński i polityka s. 75–90; Nowak Andrzej: Pruszyński i Wielopolski, albo sztuka kolaboracji s. 91–106; Wyka Marta: Pisarstwo Ksawerego Pruszyńskiego. Biograficzność, gatunkowość, teorie recepcji s. 109–113; Sosień Barbara: Pruszyński między Wschodem i Zachodem: Francja s. 126–138; Saignes Anna: Ksawery Pruszyński w poszukiwaniu serca Rosji (o „Russian Year”) s. 139–152; Gautier Brigitte: Namiętność życia i pisanie André Malraux i Ksawerego Pruszyńskiego s. 153–163; Kalendarz życia i twórczości Ksawerego Pruszyńskiego. Oprac. Brigitte Gautier s. 165–168; Bibliografia dzieł Ksawerego Pruszyńskiego. Oprac. Brigitte Gautier s. 169–171.

3973. ZAREK Józef: Poeta zadomowiony? O polskiej recepcji Františka Halasa. [W:] Słowiarskie formuły nowoczesności. Idealy i formuły przemiany. Studia dedykowane profesor Barbarze Czapiak-Lityńskiej. Katowice 2019 s. 79–91, streszcz. ang.

3974. ZAWADZKA Maria: Uzurpacja Zbigniewa i rola rytuałów w „Królewskich synach” Józefa Kraszewskiego i „Kronice polskiej” Galla Anonima. *Meluzyna*. R. 4: 2017 nr 1 s. 75–90, streszcz. ang.

3975. ZBĄDZKI Jakub: Jan Kochanowski [1530–1584] jako wzór do naśladowania – wybrane przykłady recepcji tradycji czarnońskiej na przełomie oświecenia i romantyzmu. *Meluzyna*. R. 3: 2016 nr 1 s. 53–66, streszcz. ang.

3976. ZIELIŃSKA Agnieszka: Mickiewicz. Brzezia Łąka 2019 Poligraf 8° ss. 111, il. (Podróże Literackie; 1).

Adam Mickiewicz (1798–1855).

3977. ŻEJMO Bożena: „Piękniej niż w bajce”. Obóz pionierski w Arteku w polskim reportażu lat 30.–50. XX wieku. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 23: 2018 [nr] 4 s. 45–55, streszcz. ang.

Obóz Artek na Krymie.

3978. ŻUKOWSKA Kamila: Źródła poezji Konstancji Benisławskiej [1747–1806]. Barokowa elegia pokutna a „Pieśni sobie śpiewane”. *Meluzyna*. R. 6: 2019 nr 1 s. 39–51, streszcz. ang.

h) Historia książki

Zob. poz. 1150, 1190, 3386, 4187, 4230, 5588, 7471, 7492, 7645, 7650, 7935, 7962, 7980, 7981, 8039, 8064, 8065, 8066, 8068, 8427, 8484, 8492, 8553, 8660, 8684, 8714, 8723, 8825, 8903, 8912, 9073, 10498, 10528, 11253.

3979. ARMA Nostrae Militiae. Kultura książki i pisma Zakonu Kaznodziejskiego na ziemiach polskich. Red. Iwona Pietrkiewicz, Marek Miławicki. Poznań 2019 Wydaw. Pol. Prowincji Dominikanów W drodze 8° ss. 550, il. (Studia i Źródła Dominikańskiego Instytutu Historycznego w Krakowie; t. 20).

Treść: Pietrkiewicz Iwona, Miławicki Marek: Wstęp s. 13–19; Wierzechowski Grzegorz: Feliks z Sieradza i jego rola w rozwoju księgozbioru sieradzkiego dominikanów s. 23–36; Jungiewicz Anna: Pozostałości biblioteki Fabiana Birkowskiego s. 37–47; Płaszczynska-Herman Katarzyna: Oprawy z supereklibrisem donacyjnym Abrahama Bzowskiego OP s. 49–72; Zimnoch Katarzyna: Historyczne księgozbiory dominikańskie w powiecie grodzieskim województwa trockiego w XVII–XIX w. s. 73–89; Pietrkiewicz Iwona: Zbiory dominikanów grodzieskich i ich opiekunowie s. 91–114; Burdy Dominika: Biblioteka dominikańskiego klasztoru św. Jakuba Apostoła w Sandomierzu w świetle katalogu z 1860 r. s. 115–127; Szymborski Wiktor: Ojca Pawła Kielara memoriały w sprawie uporządkowania i zreformowania biblioteki krakowskiej s. 129–171; Habuda Małgorzata, Miławicki Marek: „Wrogie” i „budzące wątpliwości” – książki skonfiskowane z bibliotek dominikańskich przez władze państwowe w 1960 r. s. 173–243; Ledzińska Anna: Zachowana w rękopisie L/XV/11 legenda o świętym Wojciechu i jej miejsce w tradycji s. 247–258; Kilroy Gerard: Echa elżbietańskiej Anglii w księgozbiorze dominikanów krakowskich. Refleksja nad europejską kulturą książki s. 259–280; Calma Clarinda: O „Ecclesiae Militantis Triumph” z Biblioteki OO. Dominikanów w Krakowie s. 281–291; Gwóźdź Jolanta: Kultura rękopiśmienna dominikanek polskich okresu potrydenckiego. Prolegomena do zagadnienia s. 293–311; Kuran Michał: Drukowane oracje na obłóczny i profesje zakonne dominikanek lwowskich w XVIII w. – adresatki, autorzy, walory literackie, funkcje społeczne i kulturowe s. 313–334; Wróblewski Andrzej Jan: Rękopisy dominikanów prowincji litewskiej jako źródło do badań nauczania filozofii w Wielkim Księstwie Litewskim na przełomie XVIII i XIX w. s. 335–349; Pidlypczak-Majerowicz Maria: Znaki proweniencyjne jako źródło do dziejów bibliotek i księgozbiorów zakonu dominikanów w Polsce do końca XVIII w. s. 353–363; Czapiak Marianna: Stare druki proweniencji dominikańskiej w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie s. 365–396; Partyka Jacek: Stare druki z bibliotek dominikańskich w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej s. 397–468; Szule Alicja: Rękopisy dominikańskie w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu. Ich autorzy, właściciele i zawile losy s. 469–484; Wilgosiewicz-Skutecka Renata: Ślady dawnych bibliotek dominikańskich w zbiorach starych druków Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu s. 485–499.

3980. BANGROWSKA Agnieszka: Zastosowanie pochodnych chinoliny do dezynfekcji

druków biblijnych z kolekcji Biblioteki Fundacji Wiktora H. Baworowskiego we Lwowie. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 5–14, streszcz. ang.

Badania mikrobiologiczne nad m.in. Biblią Jakuba Wujka z XVI w.

3981. BARON Arkadiusz: Ponownie na tropach prudnickiej Biblioteki Śląskiej Maxa Pinkusa. *Studia Niemcoznawcze*. T. 61: 2018 s. 147–224.

XIX–XX w.

3982. BĄBIAK Grzegorz P[aweł]: Lucjan Rydel i piękna książka. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 19: 2019 s. 35–57, streszcz. ang.

Szata graficzna jego książek.

3983. BIBLIOTEKA Narodowa 1919–2019. Księga jubileuszowa serii. Pod red. Stanisława Beresia. Wrocław 2019 ZNiO 8° ss. 623, nlb. 1, il.

Z treści: Beres Stanisław: Słowo wstępne s. 9–13; Pękalska Marta: Historia działalności wydawniczej Zakładu Narodowego im. Ossolińskich s. 15–31; Pękalska Marta: Wydawcy serii „Biblioteka Narodowa” s. 33–44; Pękalska Marta: Kalendarium serii „Biblioteka Narodowa” s. 45–52; Beres Stanisław: Historia serii „Biblioteka Narodowa” s. 53–165; Instrukcja dla autorów serii „Biblioteka Narodowa” s. 167–180; „Biblioteka Narodowa” i inne serie klasyków w Europie s. 181–217; Redaktorzy serii „Biblioteka Narodowa” s. 219–292; Rada Naukowa serii „Biblioteka Narodowa” s. 293–302; „Biblioteka Narodowa” w oczach badaczy literatury. Wspomnienia, refleksje s. 303–392; „Biblioteka Narodowa” w oczach pisarzy i tłumaczy s. 393–438; „Biblioteka Narodowa” w oczach redaktorów, nauczycieli, studentów i uczniów s. 439–475; „Biblioteka Narodowa” dzisiaj i jutro s. 477–507; Alfabetyczny katalog serii „Biblioteka Narodowa” za lata 1919–2019 s. 509–602; Spis tomów według kolejności numerów (lata 1919–2019) s. 603–618.

3984. BOGUSZEWSKA Anna: Przyczynek do poszukiwania genezy polskiej książki obrazkowej. *Ars Educandi*. T. 15: 2018 s. 17–30, streszcz. ang.

XX w.

3985. BONDAR Nataliâ: Novye svedeniâ ob izdaniâh i êkzemplârah Suprasl’soj tipografii (po materialam Fonda Nacional’noj biblioteki Ukrainy im. Vladimira I. Vernadskogo). *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 7: 2016 s. 195–200, streszcz. ang.

Lata 1692–1695.

3986. BUJKO Anna, Obrębska Agnieszka: Historia zapisana w książkach. Znaki własnościowe najwcześniejszych zbiorów (cieszyńskich i łódzkich) Biblioteki Uniwersyteckiej w Olsztynie. Olsztyn 2019 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 263.

Lata 1830–1950.

3987. CIBOROWSKA-RYMAROWICZ Irena, Kisilowska Małgorzata: Provenances of early printed books from the library of the Berdychiv monastery of discalced carmelites. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 13: 2019 s. 145–162.

XVII–XIX w.; obecnie w zbiorach Narodowej Biblioteki Ukrainy im. Władymira Wiernadskiego w Kijowie.

3988. CZAPNIK Marianna, [Korolev Sergei] Koroljew Siergiej W.: Księgozbiór Karola Ferdynanda Wazy – przyczynek do rekonstrukcji. *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 50: 2019 s. 127–162, streszcz. ang.

Katalog egzemplarzy zachowanych w różnych bibliotekach.

3989. CZARNIK Oskar Stanisław: Polish books production in exile in the years 1939–1950: statistical and geographical perspectives. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 13: 2019 s. 273–289.

3990. DUDEK Antoni Marian: Nie tylko drukarskim szlakiem. Z rysunkami Zbigniewa Józwicka. Lublin 2019 Wydaw. Olech 8° ss. 123, il.

Autobiografia.

Aut. ur. 1944.

3991. DZIEJE Karczówki w Kielcach w latach 1624–2024. T. 6: Biblioteka bernardynów na Karczówce od 1632 roku do kasaty klasztoru w 1864 roku. Pod red. nauk. Jerzego Michty. Kielce 2019 Muzeum Historii Kielc 8° ss. 415, il., streszcz. ang., niem. Muzeum Historii Kielc.

Treść: Michta Jerzy: Przedmowa s. 9–12; Kardyś Piotr: „Parum Bernardinorum Conventus Sancti Caroli Kielcjs ad Bibliothecam. Biblioteka oo. Bernardynów z Karczówki od założenia konwentu do XIX wieku s. 13–97; Aneksy i katalogi s. 99–352.

3992. FLUDA-KROKOS Agnieszka: Habent sua fata... ekslibris – informacje o ekslibrisach i ich kolekcjach w „Zbiorach polskich” Edwarda Chwalewika. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 13: 2019 s. 258–272, streszcz. ang.

3993. FRANCZYK-CEGŁA Agnieszka: Losy biblioteki benedyktynów z Krzeszowa. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 2 s. 5–59, streszcz. ang.

Od 1919 r.

3994. FRANKOWICZ Krzysztof: Renesansowy księgozbiór krakowskiego lekarza Stanisława Różanki [ok. 1520–1572]. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 24: 2018 [dr.:] 2019 s. 11–77, streszcz. ang.

Zawiera także inwentarze księgozbioru z 1572 i 1583 r.

3995. GMITRUK Janusz: Chłopskie oficyny spółdzielczego i obywatelskiego działania. W jubileuszu siedemdziesięciolecia Ludowej Spółdzielni Wydawniczej. Warszawa 2019 [MHPRL] 8° ss. 151, il.

3996. GÓRNY Rafał: Zdobienie ksiąg Metryki Koronnej za czasów kanclerstwa Jerzego Ossolińskiego. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 27–34, streszcz. ang.

3997. GRACZYK Waldemar: Księgozbiory kolegiatów kanonickich archidiaconatu wojnickiego do 1786 roku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 137–150, streszcz. ang.

Od XV w.

3998. GRAŚ Wojciech: Księgozbiór opata trzemeszeńskiego Aleksandra Mielnińskiego [1527–1584] w zbiorach Archiwum Archidiecezjalnego w Gnieźnie. *Folia Toruniensia*. Vol. 19: 2019 s. 163–182, streszcz. ang.

3999. GULCZYŃSKI Janusz: Żydowska Biblioteka i Czytelnia Społeczna w Koninie. *Rocznik Koninowski*. T. 20: 2018 s. 37–58.

Od 1905 r.

W aneksie statut z 1932 r.

4000. GWIOŹDZIK Jolanta: W służbie biblioteki. Status i obowiązki pracowników Baworowianum we Lwowie i Biblioteki Zakładu Naukowego w Tarnopolu jako instytucji dziedzictwa kulturalnego. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 298: *Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia*. [T.] 17: 2019 s. 22–39, streszcz. ang.

Lata 1857–1936.

4001. HERMAN Magdalena: Odroważ, smok i salamandra. Kreacje wizerunku w herbowych znakach własnościowych ksiąg Jana Ponętowskiego. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 13: 2019 s. 67–94, streszcz. ang.

4002. JANOWI Gurbie w dziewięćdziesiąt urodziny. Aut. Alina Aleksandrowicz [i in.]; do druku przygot. Zbigniew Józwiak. Lublin 2019 Lubelskie Tow. Miłośn. Książki 8° ss. 39, nlb. 1 k. tabl. luzem. Lubelskie Tow. Miłośn. Książki.

Jan Gurba ur. 1929.

4003. JAROSZEWICZ-PIERESŁAWCEW Zoja: Krąg odbiorców druków cyrylicy na podstawie zbiorów polskich. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 7: 2016 s. 225–242, streszcz. ang.

4004. KALETA Tomasz: 200-lecie kieleckiego drukarstwa. Przypis do bibliografii najstarszych druków kieleckich. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 23–33, streszcz. ang.

4005. KARLAK Weronika: Od Elyana do Naumanna. Filigrany w drukach oficyn wrocławskich do końca XVI wieku, zachowane w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 13: 2019 s. 9–34. streszcz. ang., niem., czes., fr.

4006. KOBISCHKE Patryk: Faksymilia jako typ publikacji książkowej – definicja, typologia, edytorstwo i funkcje. *Roczniki Biblioteczne*. R. 63: 2019 s. 93–116, streszcz. ang.

4007. KOSMAN Janina: „Rzeczy chrześcijańskie” w księgozbiorze Towarzystwa Historii i Starożytności Pomorza i niemieckiego Archiwum Państwowego w Szczecinie. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 13: 2019 s. 125–144, streszcz. ang.

Towarzystwo zał. w 1824 r., księgozbiór obecnie w bibliotece Archiwum Państwowego w Szczecinie.

4008. KOZŁOWSKA Maria: Katalog księgozbioru Władysława Kotwicza [1872–1944]. Cz. 3: Numery inwentarzowe 1401–1900. Warszawa 2019 PTO 8° ss. 78. (Collectanea Orientalia. Nowa Seria; nr 5(21)).

Tyt. równol.: Catalogue of the library of Professor Władysław Kotwicz. P. 3: Inventory numbers 1401–1900.

Cz. 1. 2015.

4009. KRAKÓW – Lwów. T. 14: Książki XIX–XX wieku. Pod red. Sabiny Kwiecień, Iwony Pietrzakiewicz, Ewy Wójcik. Kraków 2016.

Rec.: Miśkowiec Maciej, *Rocznik Lwowski*. 2018 s. 237–246.

4010. KRZAK-WEISS Katarzyna, Meller Katarzyna, Wydra Wiesław: Drukowane teksty polskie sprzed 1543 roku. Poznań 2019 Wydaw. „Poznańskie Studia Polonistyczne”; Bibl. Uniwersytecka 8° ss. 151, nlb. 1, il.

Treść: Meller Katarzyna: Polska książka drukowana w kulturze początku XVI wieku s. 5–14; Wydra Wiesław: O książkach w języku polskim wydanych i niewydanych przed 1522 rokiem (oraz o czcionce z literą q w owym czasie, a także o tym, że pierwsza książka polska nie wyszła z tłoczni Floriana Unglera) s. 15–64; Krzak-Weiss Katarzyna: Przyczynek do badań nad krakowskimi ilustracjami książkowymi zdobionymi druki Hieronima Wietora i Floriana Unglera powstałe w drugiej ćwierci XVI stulecia s. 65–152.

4011. ŁUKASZEWSKI Jakub: O Janie Żdżarowskim i jego znaku notarialnym użytym w nietypowej funkcji exlibrisu. *Roczniki Biblioteczne*. R. 63: 2019 s. 29–42, streszcz. ang.

Z l. 1518–1518.

4012. MAKLES Karol: By chronić to, co najcenniejsze. O działaniach prowadzonych na rzecz ochrony księgozbioru Baworovianum – tropy z „Księgi kasowej”. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 298: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 17: 2019 s. 40–56, streszcz. ang.

Lata 1897–1939.

4013. MARSZALSKA Jolanta M[ałgorzata]: Księgozbiór kanoników i wikariuszy kapituły kolegiackiej pw. Narodzenia NMP w Tarnowie (XV–XVIII w.). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 219–235, streszcz. ang.

4014. MATYASIK Joanna: Biblioteka Kalksteinów w Pluskowęsach – charakterystyka ocalałego fragmentu kolekcji. *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 415–433, streszcz. ang., niem.

Historia Pluskowesk i ich właścicieli od XIV w. oraz tamtejszej biblioteki w XVII–XX w.

4015. MAZAN Grzegorz: Z badań nad staropolską biblioteką parafialną w Kolbuszowej. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 353–367.

Zawiera m.in. wykaz zdigitalizowanej części księgozbioru staropolskiej biblioteki Parafii Kolegiackiej Wszystkich Świętych w Kolbuszowej.

4016. [MUCHA Roman, Mucha Marzanna]: Wydanie autorskie ekslibrisów Romana i Marzanny Muchy z okazji 500-lecia polskiego ekslibrisu i 100-lecia Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego im. Bartosza Głowackiego w Tomaszowie Lubelskim. Tomaszów Lubelski 2017.

Rec.: Dziedzic Wojciech, *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 311–314.

4017. MURASZKO Michał: Krakowska oprawa księgi Jana Korzboka Witkowskiego ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego w Gnieźnie. *Biblioteka*. Nr 23(32): 2019 s. 277–287, streszcz. ang.

Z 1527 r.

4018. MURASZKO Michał: Nieznany wolumin z dawnej biblioteki króla Zygmunta II Augusta w prywatnej kolekcji w Poznaniu. *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 50: 2019 s. 121–126, streszcz. ang.

4019. NABIAŁEK Karol: Księgi miejskie Proszowic z XV–XVIII w. Studium kodykologiczne. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 283–322, streszcz. ang.

4020. PARFIANOWICZ-VERTUN Weronika: Pamiątkowy talerz z Koła. Co nam zostało

z Roku Bibliotek i Czytelnictwa? *Kultura i Historia*. Nr 31: 2017 s. 158–167, streszcz. ang. XX–XXI w.

4021. PARTYKA Jacek: Historyczny księgozbiór kamedułów eremitów z krakowskich Biełan. Spojrzenie na kulturę materialno-duchową polskich kamedułów. Kraków 2017.

Rec.: Czerenkiewicz Michał, *In Gremium*. T. 13: 2019 s. 285–288.

4022. PELPLIŃSKI Gradał L13. Dzieło, badania, konserwacja. Pod red. Juliusza Raczkowskiego i Moniki Jakubek-Raczkowskiej. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 302, il., streszcz. ang. (Studia nad Skryptorium i Spuścizną Rękopiśmienną Średniowiecza; 1).

4023. PIETRZKIEWICZ Iwona: Kultura książki w zakonach Wielkiego Księstwa Litewskiego XV–XVIII wieku. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 447, il., streszcz. ang. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 956).

Dostępne także jako e-book.

4024. POLACZEK-BIGAJ Marta: Robotnicza Spółdzielnia Wydawnicza „Prasa-Książka-Ruch”. Studium powstania, działalność i likwidacja. Kraków 2016.

Rec.: Przeperski Michał, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 546–551.

4025. RUSIŃSKA-GIERTYCH Halina: Kultura książki polskiej we Lwowie w okresie oświecenia. Wrocław 2018.

Rec.: Konopka Maria, *Roczniki Biblioteczne*. R. 63: 2019 s. 255–261.

4026. SIESS-KRZYSZKOWSKI Stanisław: „Psałterz Dawidow” w przekładzie Mikołaja Reja. Nowe ustalenia chronologii wydań i impresorów. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 13: 2019 s. 347–350.

Lata 1543–1547.

4027. STOLARCZYK Tomasz: Inwentarze biblioteczne bernardynów, dominikanów, karmelitów i pijarów z XVII i XIX wieku. *Fides*. [R. 25]: 2019 nr 2 s. 97–110, streszcz. ang.

Z terenów środkowej Polski.

4028. STUDIA z dziejów książki, bibliotek i prasy. Przegląd badań za lata 2016–2018. Praca zbior. pod red. Dariusza Spychały; przy współpr. Bernadety Iwańskiej-Cieślak i Katarzyny Domańskiej. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 236, il.

Z treści: Spychała Dariusz: Rola i znaczenie bibliotekarza w antycznych bibliotekach ze szczególnym uwzględnieniem

Biblioteki Aleksandryjskiej i Pergamońskiej s. 7–21; Ruciński Sebastian: M. Antistius Labeo i cesarz August s. 22–33; Spychała Dariusz: Kultura duchowieństwa chrześcijańskiego na Zachodzie we wczesnym średniowieczu – VI–VIII w. s. 34–51; Domżał Zbigniew, Wałkowski Andrzej: Jeszcze jeden opat, który chwycił za pióro. Jan Taczal z Raciborza opat klasztoru cystersów w Mogile s. 52–69; Stolarczyk Tomasz: Biblioteka pijarskiej szkoły wydziałowej w Łowiczu w świetle inwentarza z 1817 r. s. 70–87; Romanow Andrzej: Problemy badawcze oraz stan badań prasy pomorskiej w latach 1848–1920 s. 88–100; Garwoliński Tomasz: Multidyscyplinarne badania zapisków Mikołaja Kopernika w starych drukach biblioteki „Hosianum” w Olsztynie w latach 2014–2016 s. 101–114; Bielawska Sylwia: „Nowa Kronika Wąbrzyska” – formuła wydawnicza, profil i perspektywy rozwoju (2013–2018) s. 115–133; Adamczyk Kazimierz, Zmitrowicz Małgorzata, Weryho Maciej: Działalność naukowo-dydaktyczna i kulturalna Biblioteki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w latach 2015–2017 s. 134–144; Domańska Katarzyna: Publikacje bibliologiczne Wydawnictwa Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy s. 145–159; Bańkowska Małgorzata: Biuletyn informacyjny państwowych wyższych szkół zawodowych. Wstęp do analizy prasoznawczej s. 160–173; Gębołyś Zdzisław: Książka, biblioteka i ruch wydawniczy na Zaolziu. Stan badań (1980–2019) s. 174–193; Matyasik Joanna: Wkład Biblioteki Miejskiej w rozwój kulturalno-naukowy Bydgoszczy w dwudziestolecie międzywojennym s. 194–215.

4029. SUŁECKI Szymon: Księgozbiór klasztoru sulewickiego na Piasku w Krakowie. Kraków 2014.

Rec.: Glugła Paweł, *Fides*. [R. 25]: 2019 nr 1 s. 211–222.

4030. SZYMAŃSKA Kamila: Użytkownicy zbiorów biblioteki i archiwum kościoła św. Jana w Lesznie w świetle dokumentów archiwalnych od XIX wieku do 1939 roku. *Biblioteka*. Nr 23(32): 2019 s. 97–120, streszcz. ang.

4031. TADEUSIEWICZ Hanna: Książka i ludzie książki w „Dziennikach” Marii Dąbrowskiej. Kalisz 2019 Tow. Przyj. Książki w Kaliszu; Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 15, il.

4032. TEXTUS et pictura. Średniowieczny kodeks rękopiśmienny jako nośnik treści, znaczeń i wartości artystycznych. Pod. red. Moniki Jakubek-Raczkowskiej i Marty Czyżak. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 402, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Studia nad Skryptorium i Spuścizną Rękopiśmienną Średniowiecza; 2).

Materiały z konferencji nauk., Toruń, 26–27 I 2017 r. i 7–8 I 2018 r.

Treść: Chachulska Irina: Najstarsze pasje chorałowe w rękopiśmiennych źródłach polskich s. 13–20; Grabiec Dominika: Formularz Mszy o Koronie Cierniowej z fragmentu graduatu 12497 IV ze zbiorów Biblioteki Narodowej w Warszawie s. 21–31; Opalińska Monika: Utracone w edycjach – wokół rękopisów i wydań średniowiecznych angielskich przekładów modlitw liturgicznych s. 33–52; Fabiańska Agnieszka: „Historia Veteris et Novi Testamenti” – charakterystyka dzieła, metoda pracy jej autora i zarys tradycji rękopiśmiennej utworu s. 53–63; Czyżak Marta: „Compendium historiae in genealogia Christi” Piotra z Poitiers (Pictaviensis) w rękopisach Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu s. 67–93; Oliński Piotr: Kilka uwag o kalendarzu i modlitwach we franciszkańskim rękopisie z terenu władztwa zakonu krzyżackiego w Prusach (Rps 77/II

ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu) s. 95–104; Kobylińska Ewa: Rękopis BN, BOZ 146, czyli kolekcja Marcina z Raciąga s. 105–115; Szulc Alicja: XIV-wieczny kodeks Antonio da Rido z Padwy ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu (Rkp. 1736). Analiza treściowa i proveniencyjna s. 117–127; Szyller Sławomir: Jan Burcardi i jego kolekcje kazań s. 129–137; Modrzyński Paweł Mateusz: Pomiędzy pięknem i pragmatyzmem. Kodeksy prawne z terenów Prus Krzyżackich s. 139–149; Marszałkowski Mateusz Franciszek: Dekorator pelplińskiego Graduału L13 i jego „oeuvre” s. 153–171; Łuczynska-Bystrowska Justyna: Znaczenie pisma w dekoracji malarskiej neapolitańskiego brewiarza w Bibliotece XX. Czar-toryskich (sygn. Ms. Czart. 1211 IV) na tle rozwoju literatury humanistycznej w Italii s. 173–194; Łuczynska-Bystrowska Justyna: Dominikański Graduał brata Wiktoryna z lat 1536–1537 – iluminacje i oprawa zdobiona tzw. radełkiem jagiellońskim s. 195–215; Wyszyńska Anna: „Liber genesos illustris familiae Schidloviciae” Stanisława Samostrzelnika. Przyczynek do badań kostiumologicznych nad uzbrojeniem ochronnym s. 217–249; Chlebus Ewa: Jak franciszkanie pruscy utylizowali rękopisy, czyli o znaczeniu badań makulaturowych dla oproważstwa s. 253–302; Kilian-Sztama Joanna, Jabłońska Elżbieta: „Summa Raymundi de Pennaforte” sygn. MS 8 ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego w Gnieźnie – średniowieczny iluminowany rękopis na pergaminie. Problematyka konserwatorsko-restaura-torska s. 303–318; Chlebus Ewa: Pomiędzy drukiem a oprawą. Planowanie papieru jako istotna czynność w produkcji książki w dobie inkunabułów s. 319–336; Soszyński Jacek: Pierwszy rok prac nad „Inwentarzem dziedzictwa narodowego w zakresie rękopisów średniowiecznych” s. 337–351.

4033. TOMASZEWSKI Jacek: Najstarszy zachowany kodeks rękopiśmienny powstały na ziemiach polskich? Ewangelista Płocki z XII wieku w świetle badań paleograficznych rękopisów o cudach z 1148 roku w Biblii Płockiej. *Roczniki Biblioteczne*. R. 63: 2019 s. 3–28, streszcz. ang.

4034. TONDEL Janusz: Okładki książek i czasopism z okresu Młodej Polski oraz międzywojnia od Wyspiańskiego do Strzemińskiego w Bibliotece Uniwersyteckiej w Toruniu. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 446, il.

4035. TYLEC Piotr: Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu 1919–2019. Sandomierz 2019 Wydaw. Diec. i Drukarnia w Sandomierzu 4° ss. 136, il.

4036. WAGNER Arkadiusz: Portrety Albrechta Pruskiego i księżnej Doroty na oprawie ze zbiorów Biblioteki Kórnickiej. Z badań nad ikonografią władców w renesansowym zdobnictwie introigatorskim. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 36: 2019 s. 113–148, streszcz. ang.

4037. WAGNER Arkadiusz: Supereklibris polski. Studium o kulturze bibliofilskiej i sztuce od średniowiecza do połowy XVII wieku. Toruń 2016.

Rec.: Cubrzyńska-Leonarczyk Maria: „Najszlachetniejszy ze wszystkich znaków własnościowych”. Na marginesie lektury książki Arkadiusza Wagnera... *Z badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. 11: 2017; Polem.: Wagner

Arkadiusz: „Częścią dla ozdoby, częścią aby poznano czysia to księga iest”. Refleksje po lekturze artykułu recenzyjnego Marii Cubrzyńskiej-Leonarczyk. *Z Badań nad Książką i Księgozbioremami Historycznymi*. T. 13: 2019 s. 361–380, streszcz. ang.

4038. WAGNER Zuzanna: Dekoracja iluminatorska inkunabułu Inc. I 11 ze zbiorów Biblioteki Raczyńskich. Problem ikonografii i atrybucji. *Biblioteka*. Nr 23(32): 2019 s. 235–261, streszcz. ang.

4039. WAJNERT Aleksandra: Wybrane oprawy ksiąg kanonika gnieźnieńskiego Stanisława Grota (zm. 1624). *Biblioteka*. Nr 23(32): 2019 s. 265–275, streszcz. ang.

4040. WEREDA Dorota: Biblioteka bazylianów w Białej Podlaskiej. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 419–437, streszcz. ang.

XVII–XIX w.

4041. WERSZLER Rafał: Wyposażenie i aranżacja bibliotek na Śląsku (do końca XIX wieku). Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. i Edukacyjne Stow. Bibliotekarzy Pol. 8° ss. 323, nlb. 1, il. (Nauka, Dydaktyka, Praktyka; 192).

Od XIII w.

4042. WINCENCJUSZ-PATYNA Anita: Odpowiedni dać rzeczy obraz. O genezie ilustracji książkowych. Wrocław 2019 Akad. Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta 8° ss. 463, il.

4043. WOKÓŁ „Katechizmu biblioteki” Paula Ladewiga [1858–1940]. Pod red. Zdzisława Gębołyśia. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 280, il., streszcz. ang., pol.

Z treści: Gębołyś Zdzisław: Paul Ladewig – życie długie, zmienne, ale ciekawe s. 15–33; Lewkowicz Piotr: Paul Ladewig i Jan Augustyniak – bibliotekarze „public libraries” s. 34–49; Kosman Janina: Kilka uwag na marginesie „Katechizmu biblioteki” Paula Ladewiga s. 50–56; Pajka Aneta, Dobrowolski Piotr: Odzwierciedlenie poglądów Paula Ladewiga w pierwszych regulaminach i wytycznych bibliotek wojskowych s. 57–76; Gołda Agnieszka: Bibliografia w służbie nauki i czytającej publiczności. Zadania bibliografów w świetle wypowiedzi teoretyków i praktyków okresu II Rzeczypospolitej. Wybrane zagadnienia s. 77–92; Goumissi Ewa: Kobiety – stypendystki, siły pomocnicze, bibliotekarki w Bibliotece Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie w dwudziestolecu międzywojennym s. 93–117; Legowicz Helena: Rola bibliotekarzy w pracy społecznikowskiej na rzecz zachowania tożsamości Polaków na Zaolziu. Polskie oddziały bibliotek publicznych na Zaolziu w Republice Czeskiej s. 118–129; Szłapińska Danuta: Rola i zadania bibliotekarza w bibliotece dla dzieci w świetle „Kroniki bibliotecznej” s. 130–143; Langer Hanna: Idea bibliotek dla dzieci na łamach „Przeglądu Oświatowego” (1910–1939) s. 144–159; Sobańska Alicja: „Wychowanie nie jest zadaniem biblioteki, lecz następstwem jej istnienia” – słowa Paula Ladewiga w obliczu diagnozowanego kryzysu edukacji s. 160–174; Hudzik Krystyna: Wskaźnik efektywności bibliotek – o aktualności zasad statystyki i księgowości Paula Ladewiga s. 204–219.

4044. ZAWADZKI Wojciech: Księgozbiory klasztorów franciszkańskich w Prusach Zachodnich w okresie ich kasaty. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 465–479, streszcz. ang.

2. poł. XVIII – 1. poł. XIX w.

4045. ZIÓŁKOWSKA Olga: Marginalia w „Rozmyślaniach dominikańskich”. Prolegomena. *Ogrody Nauk i Sztuk*. T. 5: 2015 s. 433–441, streszcz. ang.

Dopiski informujące o dziejach kodeksu, zawierające modlitwy, komentarze i odesłania do Pisma Świętego; kodeks będący średniowieczną narracją apokryficzno-biblijną odkryty w 1958 r. przez Karola Górskiego.

i) Historia prasy, radia i telewizji

Zob. poz. 1925, 3365, 3366, 3373, 3420, 3423, 4028, 8411, 8501, 8524, 8551, 8569, 8585, 8636, 8677, 8688, 8808, 8815, 8850, 8948, 9005, 9011, 9116, 9136, 9173, 9178, 9185, 9193, 9205, 9220, 9224, 9267, 9274, 9295, 9301, 9311, 9320, 9341, 9364, 9365, 9366, 9375, 9394, 9403, 9429, 9436, 9437, 9456, 9498, 9507, 9508, 9516, 9528, 9544, 9545, 9554, 9572, 9588, 9606, 9610, 9610, 9612, 9615, 9634, 9636, 9647, 9656, 9665, 9671, 9725, 9730, 9739, 9926, 10184, 10186, 10225, 10298, 10319, 10360, 10458, 10507, 10512, 10513, 10532, 10552, 10641, 10782, 10855, 10940, 10973, 11253, 11300, 11333, 11343.

4046. ANTROPOLOGIA, media, komunikacja. Pod red. Małgorzaty Czapigi, Michała Rydleńskiego. Wrocław 2019 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 184, il. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 3917) (Colloquia Anthropologica et Communicativa; vol. 12).

Z treści: Hajduk-Nijakowska Janina: Sytuacje folklorotwórcze: u źródeł antropologii mediów s. 7–15; Dominiak Łukasz: Rozwój kanałów komunikacyjnych na przykładzie polskiej przestrzeni medialnej s. 93–100; Piotrowski Igor: „Czasem wszystkich oszuka najczęściej niktogo nie zmyli”. Mapy meteorologiczne, polska codzienność, geopolityka (wprowadzenie do tematu) s. 109–118; Klag Marcin: Wygląd litery jako komunikat s. 129–138; Nowak Joanna: Czas(y), zegary i „umierający” zawod... Przyczynki do kulturowej historii dwudziestowiecznego zegarmistrzostwa polskiego s. 139–162.

4047. ASTRAMOWICZ-LEYK Teresa: Oblicze programowe „Gazety Grudziądzkiej” 1894–1939 – wybrane aspekty. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 2 s. 213–226, streszcz. ang., niem.

4048. AUGUSTYNOWICZ Danuta: Lekarz Wojskowy. Stulecie służby Ojczyźnie. Współaut.: Aleksandra Karolak, Halina Rudnicka, Małgorzata Łukaszuk, Dorota Połec. Warszawa 2019 Wojsk. Inst. Medyczny; PZWL Wydaw. Lekarskie 8° ss. 195, nlb. 1, il., wykresy.

Dot. kwartalnika wydawanego od 1920 r.

4049. BAŃDO Adam: The rise and evolution of Polish automotive magazines until 1939. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 4 s. 5–18.

4050. BRAUN Juliusz: Rynek i katedra. Polskie spory o media publiczne. Siedliska 2019 Wydaw. Nieoczywiste 8° ss. X, 284, il.

Lata 1925–2019.

4051. BUJKO Anna: „Przegląd Weterynaryjny” jako forma konsolidacji polskiego środowiska weterynaryjnego we Lwowie. Nie tylko o weterynarii. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 233–247, streszcz. ang.

4052. CHŁOSTA Jan: Gazety polskie na Warmii i Mazurach w latach 1718–1939. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2019 s. 3–103.

4053. CZASOPIŚMIENICTWO. Przeszłość i terażniejszość. T. 1. Pod red. Olgi Dąbrowskiej-Cendrowskiej i Aleksandry Lubczyńskiej. Kielce 2019 Wydaw. UJK 8° ss. 183, il.

Treść: Dąbrowska-Cendrowska Olga, Lubczyńska Aleksandra: Wstęp s. 7–9; Hombek Danuta: Powstanie ośrodka prasowego w Wilnie w XVIII wieku. Pierwsza gazeta i jej dodatki s. 11–31; Krasieńska Izabela: Cenzura wobec polskojęzycznych czasopism abstenenckich w okresie zaborów s. 33–52; Piasecka-Strzelec Renata: „Nowy Czas” (1939–1943) – polskojęzyczne pismo gadzinowe dystryktu radomskiego w świetle nieznanego zbioru prywatnego s. 53–117; Chwastyk-Kowalczyk Jolanta: Czasopisma emigracyjne kroniką dokonań polskich architektów na obczyźnie s. 119–152; Perczak Judyta Ewa: Krótka historia skandalu w reklamie s. 153–179.

4054. DOMKE Radosław: Czasopismo „Kino” jako popularnonaukowe źródło wiedzy o filmie w Polsce. *Zielonogórskie Studia Bibliotekoznawcze*. Z. 10: 2018 s. 97–107, streszcz. ang.

Od 1966 r.

4055. FILAS Ryszard: Początki badań prasoznawczych pod zaborami i w Polsce odrodzonej: tropy galicyjskie i krakowskie. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 28: 2019 s. 17–28, streszcz. ang.

4056. GÓRSKI Janusz, Mróz-Raynoch Łucja: Przekrój przez Mroza. Gdańsk 2019 Słowo/obraz terytoria; Fund. Pracownia 4° ss. 155, nlb. 1, il.

Daniel Mróz (1917–1993) i krakowski tygodnik „Przekrój”.

4057. JASTRZĘBSKI Jerzy: Syndykat Dziennikarzy Krakowskich 1912–1939. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 28: 2019 s. 39–48, streszcz. ang.

4058. KAMISIŃSKA Dorota: Polish popular-science periodicals published until 1939.

Interrelationships between science and the arts. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 2 s. 5–26.

Od 1900 r.

4059. KANSY Andrzej: Na marginesie swobody. „Notatki Płockie” (1956–2011) – historia i polityka. Warszawa 2012.

Rec.: Sokolnicki Michał, *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 3 s. 55–56.

4060. KAWKA Maciej: Tekst prasowy jako przedmiot badań – ewolucja, transgresja, multimodalność. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 28: 2019 s. 9–15, streszcz. ang.

4061. KRAKÓW – Lwów. T. 15: Czasopisma XIX–XX wieku. Pod red. Grażyny Wrony, Adama Bańdo, Grzegorza Niecia. Kraków 2016.

Rec.: Miśkowiec Maciej, *Rocznik Lwowski*. 2018 s. 246–250.

4062. LEWASZKIEWICZ Tadeusz: Sorabica w roczniku *Slavia Occidentalis* (1921–2017). *Pro Lusatia*. T. 17: 2018 s. 6–21.

4063. LIBERA Zbigniew: Art of liberation. Studium prasoznawcze. A press study. 1988–2018. T. 1: 1988–1997. Przekł. Elżbieta Frątczak-Nowotny, Marcin Wawrzyńczak; red. Sylwia Brezcko. Warszawa 2019 Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski 4° ss. 298, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang., duń.

4064. LIS Ryszard: Tak narodziło się „Temi”. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 203–208, streszcz. ang.

Regionalny tygodnik informacyjny, od 1978 r.

4065. ŁASTOWIECKI Janusz: Specyfika odbioru słuchowiska radiowego. Na przykładzie polskich realizacji gatunku. Toruń 2019 Wydaw. Adam Marszałek 8° ss. 294, il., streszcz. ang. (Słuchowiska Polskiego Radia).

4066. MAĆZYŃSKI Andrzej: Materiały archiwalne dotyczące początków „Rocznika Sądeckiego”. *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 129–166, streszcz. ang.

Lata 1939–1949.

4067. MIEDZIŃSKI Paweł: Szczeciński oddział Centralnej Agencji Fotograficznej 1970–1991. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 2 s. 133–156, streszcz. ang.

4068. MROZEK Justyna: Dzieci – ideologia – indoktrynacja. Czasopismo „Płomyczek” w okresie II Rzeczypospolitej, PRL i RP. *Studia Edukacyjne*. Nr 52: 2019 s. 303–315.

4069. PANI Redaktor. W kręgu mediów, kultury i polityki. Księga jubileuszowa dedykowana Alinie Kietrys. Pod red. Małgorzaty Łosiewicz i Beaty Czechowskiej-Derkacz. Gdańsk–Sopot 2019. Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 332, tabl. 7, il.

Z treści: Łosiewicz Małgorzata, Czechowska-Derkacz Beata: Z Panią Redaktor przy wspólnym stole. Kilka słów wstępu s. 9–15; Nota biograficzna [Alina Kietrys] s. 19–22; Pelpliński Wiktor: Wolne słowo i wolne media a demokracja. Kilka refleksji historycznych s. 51–61; Radłowska-Obrusnik Martyna: Czeskie radio a emisje programów dla mniejszości narodowych. Rola audycji polskojęzycznych Czeskiego Radia publicznego w umacnianiu poczucia więzi kulturowej i narodowej Polaków na Zaolziu s. 62–72; Mikołajczyk-Trzcinańska Walentyna: Obcy wśród obcych – cudzy wśród swoich. Zygmunt Krzyżanowski (1887–1950) s. 143–158; Borzyszkowski Józef: Odrodzenie Kaszubów i kaszubszczyzny na początku XX wieku. Friedrich Lorentz oraz Teodora i Izydor Gulgowscy na Kaszubach a Verein für kaschubische Volkskunde s. 210–227; Obracht-Prondzyński Cezary: Media kaszubskie w zróżnicowanej kulturowo społeczności Pomorza – dawniej i dziś s. 239–265; Wittbrodt Edmund: Rola regionów o wyraźnej specyfice kulturowej w Zjednoczonej Europie s. 266–278; Wokół wspomnień s. 279–332.

4070. POLSKOŚĆ w narracjach medialnych z perspektywy Górnego Śląska. Red. nauk. Aleksandra Pethe, Anna Musialik-Chmiel, Rafał Śpiewak. Katowice 2019. Wydaw. Uniw. Ekon. w Katowicach 8° ss. 255, nlb. 3, il. Uniw. Ekon. w Katowicach. (Praca Naukowa).

Treść: Pethe Aleksandra, Musialik-Chmiel Anna, Śpiewak Rafał: Wstęp s. 7–11; Śpiewak Rafał: Górnos Śląskie zapomnienie? Dawne i współczesne narracje o Polsce s. 13–47; Musiol Sebastian: Niepodległe państwo górnos Śląskie na łamach tygodnika „[Der] Bund – Związek” w latach 1920–1921 s. 48–85; Musialik-Chmiel Anna: Budziciele polskości na Górnym Śląsku – Ligoniewie s. 86–110; Skowronek Piotr: Rola „Kocynadra: czasopisma wesołego – górnos Śląskiego, [które] wychodzi kiedy chce i kiedy może” w okresie powstania i plebiscytu na Górnym Śląsku s. 111–159; Horowski Krzysztof: Narracje o polskości na łamach tygodnika „Niedziela” s. 160–192; Cicha Karina: Wizualna opowieść o historycznej decyzji – druki propagandowe na Górnym Śląsku w latach 1918–1921 s. 193–210; Pethe Aleksandra: „Jesteśmy stąd: z tego miejsca, z tych ludzi, z tej historii (...)”. Ojczyzna w narracjach medialnych ks. Jerzego Szymika s. 211–235; Fudala-Barańska Aleksandra: Droga do Niepodległej na antenie Telewizji Katowice s. 236–252.

Toż plik tekstowy PDF (1,51 MB).

4071. PORTNOY Eddy: Bad Rabbi: and other strange but true stories from the yiddish press. Stanford 2017. Stanford Univ. Press 8° ss. 265.

O prasie jidysz w Polsce i USA.

Rec.: Nazaruk Piotr, *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 1(43) s. 179–183.

4072. PRASA parafialna archidiecezji lubelskiej. Materiały z Kongresu Redakcji Pism Parafialnych i Wydawanych przez Parafie z 9 maja 2019 r. w Chełmie. Red. Eugeniusz Wilkowski. Chełm–Biała Podlaska 2019 na zlec. parafii pw. Chrystusa Odkupiciela; Agencja ARTE, Michał Bechta 8° ss. 201.

Lata 1850–2019.

4073. PRASA Żydów polskich. Od przeszłości do teraźniejszości. Red. Agnieszka Karczewska, Sławomir Jacek Żurek. Lublin 2016.

Rec.: Kopciowski Adam, *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 1(43) s. 174–179.

4074. PRYMLEWICZ Karolina: Słowo i obraz w karykaturze obyczajowej w polskiej prasie okresu I wojny światowej i po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 43: 2018 s. 105–121, streszcz. ang.

4075. RACZKOWSKA Agata: Kształtowanie się dziennikarskiej etyki normatywnej w Polsce. Warszawa 2019. C. H. Beck 8° ss. XXVI, 276. (Monografie Prawnicze).

Dostępne także jako e-book.

4076. RUDIAK Robert: Literatura i sztuka na łamach zielonogórskiego miesięcznika „Lubuskie Nadodrze”. *Studia Zielonogórskie*. T. 24: 2019 s. 125–145.

Najpierw w „Nadodrze” w l. 1957–1990, potem w „Lubuskim Nadodrze” w l. 2000–2003.

4077. SMOLANA Krzysztof: Początki czasopiśmiennictwa dotyczącego polskiej emigracji i Polonii, wydawanego na ziemiach polskich. *Polish Migration Review*. 2017 nr 2 s. 45–53, streszcz. ang.

XIX–XX w.

4078. SPUT Renata: Allgemeiner Oberschlesischer Anzeiger (1802–1944). Zarys monograficzny. Racibórz 2019. Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej 8° ss. 356, il., streszcz. niem.

4079. SZCZECIŃSKIE czasopisma w przestrzeni społecznej. Pod red. Danuty Dąbrowskiej, Pauliny Olechowskiej, Ireneusza Sokalskiego. Szczecin 2019. Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica 8° ss. 179, il.

Treść: Dąbrowska Danuta, Olechowska Paulina, Sokalski Ireneusz: Wstęp s. 5–8; Dąbrowska Danuta: Próba przedstawienia stanu badań nad szczecińskim czasopiśmiennictwem s. 11–26; Sokalski Ireneusz: Osobowości w kręgu szczecińskich dziennikarzy s. 27–40; Flasiński Krzysztof: Czasopisma wydawane w Szczecinie od 1989 roku – zasięg, wydawcy, tematyka s. 41–51; Szulc Paweł: Jednodniówki na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1956 s. 52–64; Wejman Grzegorz: Pisma diecezjalne w granicach archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej s. 65–80; Popiel Barbara: Gazeta teatralna „Gabit” Teatru Lalek „Pleciuga” jako czasopismo branżowe instytucji kultury s. 83–98; Kowalewski Maciej: „Roczniki Socjologii Morskiej PAN. Annuals of Marine Sociology” – czasopismo niszowe o globalnym zasięgu s. 99–105; Kamola-Cieślak Małgorzata: Powstanie i rozwój szczecińskiego czasopisma „Obserwator Morski” s. 106–123; Olechowska Paulina: „Dialog. Miesięcznik Pedagogiczny” (studium monograficzne) s. 124–152; Flont Mateusz: „Garaż” (1985–2012) – zarys historii i próba charakterystyki punkowego zina s. 153–174.

Rec.: Wasilewski Krzysztof, *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 1 s. 151–154.

4080. SZOTT Mirosława: Historia i współczesność „Bibliotekarza Lubuskiego” – czasopisma zielonogórskiej Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Cypriana Norwida. *Zielonogórskie Studia Bibliotekoznawcze*. Z. 10: 2018 s. 69–75, streszcz. ang.

Od 1958 r.

4081. WÓJCIK Ewa, Wrona Grażyna, Zając Renata [M.]: Polskie czasopisma popularnonaukowe do 1939 roku: rozwój, ewolucja formy i treści. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 1 s. 6–21, streszcz. ang.

4082. WSPÓŁTWÓRCY „Pielgrzym”. III Konferencja popularnonaukowa „Wielcy ludzie małego Pelplina”. Pod red. Bogdana Wiśniewskiego. Pelplin 2019 Bernardinum 8° ss. 124, il.

Treść: Wiśniewski Bogdan: Słowo wstępne s. 7–10; Romanow Andrzej: Pelpliński „Pielgrzym” oraz jego ludzie w systemie prasy polskiej Pomorza Nadwiślańskiego 1869–1920 s. 11–16; Borzyszkowski Józef: „Pielgrzym” a polityka – na przykładzie ks. Antoniego Wolszlegiera i ks. Jerzego Chudzińskiego s. 17–24; Walkusz Jan: Literacka twórczość duchowieństwa na łamach „Pielgrzyma” s. 25–55; Wękowski Wojciech: Tożsamość Pomorzan na podstawie „Pielgrzyma” z okresu międzywojennego s. 57–67; Szwoch Ryszard: Redaktorzy, drukarze i współpracownicy „Pielgrzyma” (1869–1939) s. 69–86; Aneksy s. 87–107.

4083. ZAJKO-CZOCHAŃSKA Justyna: Monografia „Przyjaciółki” – zarys zagadnienia. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 213–226, streszcz. ang., niem., ros.

Wychodzi od 1948 r.

j) Historia sztuki

Zob. poz. 1470, 1592, 1616, 1760, 1941, 1958, 1964, 1983, 2341, 2565, 3285, 3407, 3413, 3842, 4264, 4292, 4318, 4338, 4363, 4365, 4369, 4377, 4385, 4398, 4410, 5266, 5327, 5331, 5368, 5425, 5447, 5472, 5488, 5494, 5539, 5540, 5570, 5604, 5612, 5613, 7041, 7714, 7752, 7791, 7869, 7898, 7943, 7993, 8042, 8184, 8301, 8348, 8523, 8610, 8747, 8756, 8800, 8828, 8829, 8855, 8959, 8985, 9089, 9116, 9223, 9235, 9314, 9445, 9485, 9636, 10046, 10318, 10498, 10648, 10838, 10963, 10838, 10963, 11075, 11189.

4084. AFTER Piotr Piotrowski [1952–2015]. Art, democracy and friendship. Ed. by Agata Jakubowska and Małgorzata Radomska. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 233, il. UAM w Poznaniu. (Historia Sztuki; no 44).

4085. ANTONI Wiwulski (1877–1919). Zasłużony artysta polski. Red. Romuald Skaliński. Toruń 2019 Publisher’s Ed. 8° ss. 56, nlb. 5, il., streszcz. ang.

4086. ARCYDZIEŁA plastyki XIX i XX wieku w świątyniach, rezydencjach i przestrzeni

publicznej Mazowsza. Pod red. Andrzeja Pieńkosa. Warszawa 2019 Mazowiecki Inst. Kultury 8° ss. 238, il. (Poza Warszawą; 2).

4087. [BAŁUS Wojciech]: Kanon i antykanon myślenia o sztuce XIX-wiecznej jest wymysłem modernistycznym. Z prof. Wojciechem Bałusem rozmawiają Sebastian Rosenbaum i Bogusław Tracz. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 31–44.

4088. BARCZYŃSKA Jagoda: Galeria 72 z pozycji 47 minionych lat jej istnienia. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 449–505, streszcz. ros., ang.

Galeria sztuki najnowszej powstała w Muzeum Ziemi Chełmskiej w 1972 r. z inicjatywy Kajetana Sosnowskiego i Zenona Stachiry.

4089. BAŽENOVA Ol’ga: Neizvestnyj risunok suprasl’skogo hrama. Arhitektura na pogranic’ie kul’tur Vostoka i Zapada. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 8: 2017 s. 151–157, streszcz. ang.

4090. BIK Katarzyna: Najdroższa. Podwójne życie Damy z gronostajem. Kraków 2019 Znak 8° ss. 398, nlb. 2, tabl. 16, il.

Dostępne także jako e-book.

Losy modelki Cecilii Gallerani i obrazu, l. 1490–2017.

4091. BIRECKI Piotr: Wystrój malarski dawnego luterńskiego kościoła w Rodowie jako postulat duchowej jedności lokalnej społeczności ewangelickiej. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 442: Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo. [Nr] 49: 2018 s. 115–135, streszcz. ang.

Od XVI w.

4092. BIŻUTERIA w Polsce. Konteksty, zbioru, ekspozycje. Red. nauk. Katarzyna Kluczwajd. Toruń 2019 Toruński Oddz. Stow. Historyków Sztuki 4° ss. 90, tabl. 74, il., streszcz. ang. (Rzemiosło Artystyczne i Wzornictwo w Polsce; t. 17).

4093. BŁOCH Joanna: Graficzne portrety jeleniogórskich mieszczan doby baroku. *Gdańskie Studia Muzealne*. Seria Nova. Nr 1(11): 2019 s. 142–161, streszcz. ang.

4094. BONCZKOWSKI Janusz Krystian: Friedrich Julius Kleinmichel – Genremaler und Illustrator (1846–1892). *Folia Torunien-sia*. Vol. 19: 2019 s. 209–219, streszcz. ang.

4095. BOOK and Paper Conservation-Restoration. Faculty of Conservation and Restoration of Works of Art. Academy of Fine Arts in Warsaw. Ed. by Marzena Ciechańska, Magdalena Grenda-Kurmanow, Monika Supruniuk; transl. Paul Barford. Warsaw 2019 Acad. of Fine Arts 4° ss. 95, nlb. 1, il.

4096. BORCZ Olga: Romańskie prezbiterium kościoła św. Jakuba Apostoła w Gieble – odkrycie i aranżacja średniowiecznych polichromii. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 341–354.

4097. BORUSZKOWSKA Iwona: Akuszerki awangardy: kobiety a początki nowej sztuki. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 3 s. 5–14, streszcz. ang.

Lata 1900–1920.

4098. BRAL Magdalena: Pomnik nagrobny Zygmunta Krasińskiego [1812–1859]. *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 6: 2019 s. 57–62.

W kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Opinogórze.

4099. BUDZIOCH Dagmara: Zdobione zwoje Estery ze zbiorów Żydowskiego Instytutu Historycznego na tle tradycji dekorowania „megilot Ester” w XVII i XVIII wieku. The decorated Esther Scrolls from the Jewish Historical Institute and the tradition of “Megillot Esther” decoration in the seventeenth and eighteenth centuries. 1: Zarys problematyki. An outline. Warszawa 2019 ŻIH 4° ss. 351, nlb. 1, streszcz. ang.

Toż [Cz.] 2: Reprodukcje. Reproductions. Warszawa 2019 ŻIH 4° ss. nlb. 6, 69.

Tekst równol. pol., ang.

4100. CHMIELEWSKI Filip: Giacomo Ceruti [1698–1767] in the holding of the National Museum in Kraków? Presumable Milanese attribution of the baroque italian “Still life with cheese and knife”. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. T. 12: 2019 s. 9–21, streszcz. pol.

Giacomo Ceruti w Muzeum Narodowym w Krakowie? O barokowej włoskiej „Martwej naturze z serem i nożem” oraz jej domniemanym mediolańskim autorze.

4101. CHMIELOWIEC Piotr, Izdebski Jakub, Tochman Krzysztof A[dam]: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie w rysunkach Antoniego Wasilewskiego [1905–1975]. *Polish Armed Forces in the West in Antoni Wasilewski’s drawings*. Rzeszów 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 143, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

4102. CHODASEWICZ Justyna: Nagrobki i epitafia Schaffgotschów na Śląsku w latach 1500–1635. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 26: 2017 s. 57–70, streszcz. niem., ang., fr.

4103. CHODYŃSKI Antoni Romuald: Antonia Piccinina miecz z głownią „płomienistą”. *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 114–139.

XVI w.

4104. CHOJNACKA Barbara: W poszukiwaniu tożsamości artystycznej – Maksymilian Antoni Piotrowski [1813–1875]. *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 119–144, streszcz. ang., niem.

Recepcja twórczości artysty.

4105. CUD jedności. Architektura i plastyka dwudziestolecia międzywojennego. Red. Katarzyna [Anna] Wojtczak. Gdańsk 2019 Nadbałtyckie Centrum Kultury; Fund. Terytoria Książki 8° ss. 278, tabl. 48, il., mapa, streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Gdańsk, 14–16 XI 2019 r.

Treść: Wojtczak Katarzyna [Anna]: Wstęp s. 9–11; Markowski Marcin: Jednocząca rola ikonografii banknotów polskich z lat 1918–1939 s. 15–29; Straszewska Maria: „Nasz Bałtyk polskim na wieki!” Obraz Gdyni i morza w polskiej propagandzie dwudziestolecia międzywojennego s. 31–46; Konstantynów Dariusz: „O silny, zwarty, gotowy front filmowy”. Dyskusja o filmie polskim w przededniu wojny (styczeń–sierpień 1939) s. 47–62; Kostrzyńska-Miłosz Anna: Mieszkanie polskiego inteligenta w okresie międzywojennym. Nowe potrzeby kształtującej się klasy społecznej s. 63–78; Stefański Krzysztof: „Kościół jako budowla” – rola budownictwa sakralnego w kształtowaniu krajobrazu architektonicznego odrodzonej Rzeczypospolitej s. 81–102; Pszczółkowski Michał: „W duchu polskim pojęte”. Narodowy tradycjonalizm w architekturze województwa pomorskiego na przykładzie Torunia i Gdyni s. 103–123; Baron Olga: „Gdzie piach i wydmę królowały niepodzielnie” – kwestia zabudowy letniskowej wybrzeża morskiego w okresie II Rzeczypospolitej s. 125–146; Syska Anna: W zdrowym ciele polski duch. Wybrane problemy budownictwa sportowego międzywojennej Polski s. 147–165; Kiecko Emilia: Dom żołnierza jako „narzędzia” skalania odrodzonego państwa polskiego s. 167–185; Olenderek Joanna: Łódzki cud jedności w obliczu odzyskania niepodległości s. 187–200; Kozina Irma: Poszukiwanie wyrazu dla stylu polskiego w architekturze województwa śląskiego na tle działań architektów w innych regionach Polski s. 201–221; Sypeczuk Piotr, Lasek Piotr: Centralne Biuro Inwentaryzacji Zabytków Sztuki: rozważania nad znaczeniem instytucji w dziewięćdziesięciolecie jej powstania s. 225–254; Dettloff Paweł: Ochrona i postrzeganie zabytków w województwie pomorskim w kontekście założeń i dokońca konserwatorskich w II Rzeczypospolitej s. 255–278.

4106. CYPRIAN Norwid. Katalog prac plastycznych. Dział 1: Prace zachowane. T. 3: Prace luźne [Cz.] 1. [Oprac.] Edyta Chlebowska. Lublin 2019 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 575, il. Ośr. Badań nad Twórczością Cypriana Norwida KUL.

Toż. T. 4: Prace luźne. [Cz.] 2. Lublin 2019 ss. 511, il., streszcz. ang.

T. 1. 2014.

4107. CZYŻEWSKI Krzysztof [J.], Szymba Marcin, Walczak Marek: „Madonny Jackowe”. Kultowe i artystyczne aspekty alabastrowych figur w Krakowie, Przemyślu i Lwowie. *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 49–106, streszcz. ang.

XV–XVI w.

4108. DETTLOFF Paweł: „Obraz srebrny” z kościoła kanoników regularnych w Mstowie. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 4 s. 559–581, streszcz. ang.

Obraz z 1647 r., srebrna sukienka z 1704 r.

4109. DOBRZYŃIECKI Arkadiusz: Nieznany rysunek, źródło do działalności rzeźbiarskiej klasycystycznego lwowskiego rzeźbiarza Hartmanna Witwera [1774–1825]. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 29: 2018 s. 203–210, streszcz. ang.

4110. DWORNICZAK-LEŚNIAK Kamila: Fotografia a narodziny awangardy w Polsce. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 43: 2018 s. 39–63, streszcz. ang.

XIX/XX w.

4111. DWORZAK Agata: Przeworski snycerz Antoni Rarogiewicz (1858–1925) – zarys twórczości. *Modus*. [T.] 17: 2017 s. 35–50, streszcz. ang.

4112. DZIEDZIC Leszek: Archeologia fotografii kieleckiej. *Rocznik Świętokrzyski*. T. 35: 2019 s. 3–16, streszcz. ang.

Lata 1839–1945.

4113. FARA w mieście od średniowiecza do współczesności. Społeczność – duchowość – architektura – wystrój. *Studia z historii sztuki*. Red. nauk. Rafał Eysymontt, Dariusz Galewski. Warszawa–Wrocław 2019. Stow. Historyków Sztuki; Inst. Historii Sztuki Uniw. Wrocławskiego; Wyd. Nauk Hist. i Pedagog. Uniw. Wrocławskiego 4° ss. 315, il., streszcz. ang.

Treść: Eysymontt Rafał, Galewski Dariusz: Wstęp s. 7–8; Jarzewicz Jarosław: Dlaczego średniowieczne kościoły farne są tak wielkie? s. 9–20; Eysymontt Rafał: „Extra et infra muros”. Świątynia farna a układ funkcjonalno-przestrzenny średniowiecznego miasta śląskiego s. 21–36; Szymba Marcin: Byłe kościoły parafialne jako ośrodki najstarszych klasztorów dominikańskiej prowincji „Polonia” s. 37–54; Kozaczewska-Golasz Hanna, Golasz-Szołomska Hanna: Bazylika i hala – miejskie kościoły parafialne na Śląsku w średniowieczu (XIII – poł. XVI w.) s. 55–69; Mruczek Roland, Kasteł Tomasz A.: Kościoły grodowe, targowe i parafialne wczesnego Wrocławia na tle śląskiej i europejskiej architektury sakralnej s. 71–82; Adamski Jakub: „Ius patronatus – fabrica ecclesiae – verus fundator”. Kto inicjował, finansował i prowadził budowę gotyckich kościołów parafialnych na Śląsku? s. 83–95; Kaczmarek-Lów Klara: Fary w miastach Czech i Moraw ok. 1500 r. Kilka uwag o problemach świeckiej reprezentacji publicznej s. 97–107; Kaczmarek Romuald: Joannicka fara w Kłodzku. Kilka aspektów jej funkcjonowania w późnym średniowieczu s. 109–119; Łobodzińska Patrycja: Przestrzeń liturgiczna kościoła św. Elżbiety we Wrocławiu w późnym średniowieczu s. 121–131; Patała Agnieszka: „Machinae magna”. Późnogotyckie wielkoformatowe nastawy głównych ołtarzy śląskich kościołów farnych s. 133–145; Stasińska Agata: „Mensch, mein Kreuz trug ich für dich...”. Dewocyjny cykl przedstawieniowy kaplicy rodziny Krappów z kościoła pw. św. Elżbiety we Wrocławiu s. 147–162; Krasnowolski Bogusław: Kościół parafialny małego, lokacyjnego miasta małopolskiego na przykładzie fary w Bieczu s. 163–175; Kowalski Jacek: Fara jako nekropolia założyciela miasta, czyli płyta nagrobna protoplastów rodu Czarnkowskich s. 177–187; Tracz Szymon: Bogu na chwałę, ludziom ku pamięci. Żywiecka fara w latach 1457–1711 jako miejsce upamiętniania rodu Komorowskich herbu

Korczak s. 189–201; Baranowski Andrzej Józef: Barokizacja wnętrz far gotyckich na terenach północnych Rzeczypospolitej s. 203–217; Wojtyła Arkadiusz: Fary w kręgu jezuitów – Świdnica, Kłodzko i Otmuchów s. 219–228; Nowak Romuald: Wystrój i wyposażenie kościoła św. Mikołaja w Brzegu jako świątyni ewangelickiej od XVI do XVIII w. s. 229–243; Prasał Andrzej: Organy dawnej fary miejskiej w Kłodzku na przestrzeni dziejów s. 245–254; Piotrowska Joanna: „Prima forma gothica reddita est”. Kościoły parafialne miast warmińskich w 2. poł. XIX i na początku XX w. s. 255–270; Galewski Dariusz, Organisty Adam: Współczesna dekoracja i wystrój dawnych far wrocławskich na tle analogicznych realizacji na tzw. Ziemiach Odzyskanych s. 271–286; Mądry Alina: „Muzyka farska” w kolegiacie pw. św. Marii Magdaleny w Poznaniu s. 287–295.

4114. FAUSEK Marcin, Olszewska-Świetlik Justyna: Rodzaje opracowań w technice mazerunku na wybranych przykładach dziewiętnastowiecznej stolarki kościelnej z terenów Pomorza Zachodniego. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 442: Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo. [Nr] 49: 2018 s. 289–304, streszcz. ang.

Zdobnicza technika malarska.

4115. FLOREK Marek: Miniaturowa metalowa ikona z Ossolina. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 61–62.

Z XVII/1. poł. XVIII w.

4116. FRESKI supraskie. Relikty XVI-wiecznego malarstwa postbizantyjskiego w kolekcji Muzeum Ikon w Supraślu. Red. Adam Ruta; współpr. red. Aneta Jurgielewicz-Stepień [i in.]; tł. Anna Motowicka, Grażyna Sobeca, Anatol Wap. Białystok 2019. Muzeum Podlaskie. Inst. Kultury Woj. Podlaskiego 4° ss. 379, nlb. 5, il.

Lata 1532–2019.

4117. GALERIA Wschodnia. Dokumenty 1984–2017. Documents 1984–2017. Pod red. Daniela Muzyczuka i Tomasza Załuskiego; tł. Katarzyna Gucio, Maciej Świerkocki, Elżbieta Wysakowska-Walters. Łódź 2019. Galeria Wschodnia; Fund. In Search Of...; Muzeum Sztuki 8° ss. 912, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., ang.

4118. GARDECKA Katarzyna: Górnice pasje. Twórczość plastyczna środowisk górniczych na przykładzie rzeźby w węglu i graficie. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 243–251.

Na Górnym Śląsku w XX w.

4119. GERNAT Jacek: Projekty, „bozzetti, modelletti, modelli” i wzorniki – uwagi na temat warsztatowej rzeźbiarskiej rodziny Klahrów w XVIII–XIX w. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 27: 2018 s. 19–62, streszcz. niem., ang., fr.

4120. GIEMZA Jarosław: *Cerkwie i ikony Łemkowszczyzny*. Rzeszów 2017 Libra PL 4° ss. 645, nlb. 10, il., mapa.

Rec.: Miśkowiec Maciej, *Rocznik Sanocki*. T. 12: 2017 s. 275–279.

4121. GŁOWACKI Wojciech M.: *Moderernity and Compromise. The Church of St. Michael the Archangel in Warsaw and its designer Władysław Pieńkowski*. *Ikonotheke*. T. 28: 2018 s. 169–197.

XX w.

4122. GOŁĄBEK Marta: *Kazimierz Chłędowski [1843–1920] i jego pisarstwo o sztuce*. Warszawa 2019 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 431, il., streszcz. ang. (Silva Rerum).

4123. GRALIŃSKA-TOBOREK Agnieszka: *Graffiti i street art. Słowo, obraz, działanie*. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 284, il.

Sztuka ulicy w l. 1945–2018.

4124. HORZELA Dobrosława: *Witraże w kościele Bożego Ciała na Kazimierzu – fundacja jagiellońska? Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 1 s. 29–62, streszcz. ang.

W Krakowie, 54 witraże pochodzące z l. 1380–1480.

4125. HORZELA Dobrosława, Walczak Marek: *Badania nad sztuką średniowieczną w Polsce po roku 1989*. *Średniowiecze Polskie i Powszechne*. T. 11(15): 2019 s. 262–297, streszcz. ang., niem.

4126. HRYNIEWICZ Artur: *Wizja Konstancyna Wielkiego na późnośredniowiecznym tympariuzju franciszkanów obserwantów*. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 26: 2017 s. 129–148, streszcz. niem., ang., fr.

Z końca XV lub początku XVI w., obecnie w zbiorach MN w Wrocławiu.

4127. INTORNO a Marcello Bacciarelli [1713–1818]. *Italiani nella Varsavia dei Lumi*. A cura di Andrzej Pieńkos e Mariusz Smoliński. Warszawa 2019 Inst. Historii Sztuki Uniw. Warszawskiego; Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie 8° ss. 170, nlb. 2, tabl. 79, il., streszcz. ang.

Treść: Pieńkos Andrzej: *Introduzione* s. 7–13; Macchi Alberto: *Oltre agli artisti. Vicende di alcuni personaggi italiani nella Varsavia al tempo di Stanislao Augusto* s. 15–20; Smoliński Mariusz: *Fra tradizione e modernità. Artisti italiani nella Varsavia del Settecento* s. 21–29; Niemira Konrad: *Ritratto del re Stanislao Augusto con la matita in mano* s. 31–44; Zychowicz Izabela: *La Sala di Salomone nel Palazzo sull'Isola nel parco Łazienki e i dipinti di Bacciarelli come espressione propagandistica del potere di Stanislao Augusto* s. 45–56; Juszcak Dorota: *Gli autoritratti di Marcello Bacciarelli. Stato delle ricerche, nuove attribuzioni* s. 57–66; Pieńkos Andrzej: *Vienna 1764–1766*.

Bacciarelli alla corte imperiale, fra Dresda e Varsavia s. 67–77; Sołtys Angela: *Il pittore e il gerarca: sui ritratti di Michał Poniatowski e sull'attività extra-artistica di Marcello Bacciarelli nelle sue relazioni con il fratello del re* s. 79–89; Chiron-Mrozowska Anita: *Lo studio dell'anatomia dal vivo nelle accademie artistiche del XVIII secolo e nella pratica dell'atelier di Marcello Bacciarelli* s. 91–102; *Calendario della vita e della produzione artistica di Marcello Bacciarelli sullo sfondo della storia della Repubblica delle Due Nazioni e delle relazioni italo-polacche nella seconda metà del XVIII secolo*. A cura di Piotr Skowroński s. 103–111; *Appendici documentarie* s. 113–144.

4128. JADWIGA Maziarska [1913–2003]. *Strefa presji*. Red. merytoryczna Barbara Piwo-warska. Poznań 2018 Galeria Piekary; *Verbum* 8° ss. 266, nlb. 4, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

Treść: Piwo-warska Barbara: *Krytyka wobec Maziarskiej 1955–2009*. *Maziarska in the Eyes of Critics 1955–2009* s. 17–114; Markowska Anna: *Późniejsi bogowie. Later Gods* s. 117–151; Smolińska Marta: *Organiczność dotyku. Jadwigi Maziarskiej haptyczny romans z woskiem. The Organicity of Touch*. *Jadwiga Maziarska's Haptic Romance with Wax* s. 153–175; Taszycka Matylda: *Jadwiga Maziarska a międzynarodowa sztuka kobiet*. *Jadwiga Maziarska and International Women's Art* s. 177–207; *Prace*. *Works* s. 209–267.

4129. JARECKA Dorota: *Artysta na ruinach. Sztuka polska lat 40. i surrealistyczne konotacje. Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wieku*. R. 2: 2016 s. 5–28, streszcz. ang.

4130. JEDLIŃSKA Eleonora: *Kształty pa-mięci. Wybrane zagadnienia sztuki współczesnej*. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 348, il., streszcz. ang. (Oblicza Sztuki).

XX–XXI w.

4131. JORDAN Wisława: *W kręgu łódzkiej secesji*. Wyd. 2. Łódź 2019 Literatura 8° ss. 428, nlb. 3, il.

Wyd. 1. 2006.

Lata 1888–1914.

4132. JUDYCKI Zbigniew: *Madonna Zwycięska z Kozielecka*. *Rocznik Kresowy*. R. 4: 2018 nr 4 s. 161–172, streszcz. ang., niem., ros.

Historia płaskorzeźby Madonny Zwycięskiej autorstwa Tadeusza Zielińskiego.

4133. JUSZKIEWICZ Piotr: *Czy sztuka narodowa może być nowoczesna? Uwagi do genezy polskiego modernizmu*. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 43: 2018 s. 11–27, streszcz. ang.

4134. KALINOWSKI Lech, Małkiewiczówna Helena, Horzela Dobrosława: *Die mittelalterlichen Glasmalereien in der Stadtpfarrkirche Maria Himmelfahrt in Krakau. Mit einer kunsthistorischen Einleitung von Marek Walczak*. Kraków 2018.

Rec.: Kurmann-Schwarz Brigitte, *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 1 s. 148–154.

4135. KARKOCHA Małgorzata: Postać Tadeusza Kościuszki na wybranych obrazach malarza krakowskiego Michała Stachowicza. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 105: 2019 s. 23–36, streszcz. ang.

4136. KASA Magdalena: Wśród aniołów i świętych – ewolucja form rzeźbiarskich w pracach Maryli Lednickiej-Szczytt [1893–1947]. *Archiwum Emigracji*. T. 20/21: 2014 s. 351–363, streszcz. ang.

4137. KASPRZAK Agnieszka: Polish artist at the service of Maharajas. *Art of the Orient*. Vol. 3: 2014 s. 109–121.

Indie, XX w.

4138. KAWULOK Michał: Sztuka Jana Wałacha [1884–1979] na tle działalności Jerzego Warchałowskiego [1874–1939]. Lublin 2019 TN KUL 8° ss. 283, il. TN KUL Jana Pawła II. (Źródła i Monografie; 475).

4139. KESLING Katarzyna Anna: Inspiracje sztuką japońską we wczesnych grafikach Jana Rubczaka [1884–1942]. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 4 s. 627–646, streszcz. ang.

W l. 1907–1910.

4140. KŁODA Emilia: Wiedeński portret Tadeusza Solskiego [1884–1966]. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 30: 2019 s. 147–151, streszcz. ang.

Z 1914 r.

4141. KŁYSZ-HOCKBARTH Joanna: Wzory ornamentalne Erazma Kamyna – złotnika poznańskiego z XVI wieku. Warszawa 2015.

Rec.: Ciesielska Tanita, *Modus*. [T.] 16: 2016 s. 109–115.

4142. KOLBIARZ Artur: Michael Klahr Starszy [1693–1742], Paul Stralano i rzeźba barokowa w Świdnicy. Nowe uwagi na temat edukacji artystycznej Klahra. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 27: 2018 s. 121–158, streszcz. niem., ang., fr.

4143. KOLENDO-KORCZAK Katarzyna, Michalczyk Zbigniew, Zgliński Marcin: W sprawie odnalezienia w Topilcu relikwiotów ikonostasu cerkwi Zwiastowania NMP w Supraślu. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 80: 2018 nr 2.

Polem.: Stawecka Krystyna: Uwagi do artykułu: ... *Tamże*. R. 81: 2019 nr 2 s. 331–337; Repl.: Kolendo-Korczak Katarzyna, Michalczyk Zbigniew, Zgliński Marcin: Odpowiedź na uwagi pani dr Krystyny Staweckiej. *Tamże* s. 338; Zalewska Ewa: Oświadczenie. *Tamże* s. 339.

4144. KOWALSKA Helena: Miniatura Hansa Holbeina „Portret kupca gdańskiego Johanna Schwarzwalda”. Zaginiony depozyt ze zbiorów

Muzeum Miejskiego (Stadtmuseum) w Gdańsku. *Gdańskie Studia Muzealne*. Seria Nova. Nr 1(11): 2019 s. 88–95, streszcz. ang.

Namalowany w 1543 r., w zbiorach muzeum jako depozyt od 1904/1905 r., wywieziony przez Rosjan do Moskwy.

4145. KOZIARA Natalia: Autorstwo i przeznaczenie czterech rysunków ze zbioru Gabinetu Rysunku i Grafiki Muzeum Książąt Czartoryskich. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. T. 12: 2019 s. 47–56, streszcz. ang.

Rysunki autorstwa Andrzeja Radwańskiego (1711–1762) z l. 1750–1754.

4146. KOZIEŁ Andrzej: Michael Willmann (1630–1706). Śląski malarz malarstwa barokowego. Wrocław 2019 Via Nova 8° ss. 131, il.

4147. KOZIEŁ Andrzej: Polichromowane drzwi z młyna papierniczego w Dusznikach-Zdroju. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 13: 2019 s. 35–46, streszcz. ang., niem., czes., fr.

Wykonane w l. 70. XVIII w. przez Caspara Rathsmanna (1735–1818).

4148. KOZŁOWSKA Ewa: Theodor Adolf Hillmann von Brockhusen [1882–1919] – mazurecki Vincent van Gogh. *Masovia*. T. 15: 2018 s. 55–58.

4149. KRÓLIKOWSKA-DZIUBECKA Marzena: Jan Chrystian Kamsetzer [1753–1795] – architekt królewski. Przyczynek do badań nad genezą twórczości. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 4 s. 583–599, streszcz. ang.

4150. KRÓLIKOWSKI Janusz: Uchwycić świetlisty blask dobra. „Krajobraz z miłosiernym Samarytaninem” w Muzeum Książąt Czartoryskich w Krakowie na tle innych dzieł Rembrandta [1606–1669]. *Częstochowskie Studia Teologiczne*. [T.] 46/47: 2018/2019 [dr:] 2019 s. 15–34.

4151. KRYTYKA artystyczna kobiet. Sztuka w perspektywie kobiecego doświadczenia XIX–XX wieku. Red. nauk. Beata Łazarz, Joanna M. Sosnowska. Warszawa 2019 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 443, il., streszcz. ang.

4152. KRZYŻYŃSKA Olga: Malarski świat Karolaka. *Rocznik Sopocki*. R. 29: 2018 s. 62–83.

Zygmunt Karolak (1905–1999).

4153. KULPIŃSKA Katarzyna: Wobec wojny, niepodległości i nowej rzeczywistości. Polska grafika artystyczna około 1918 roku. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 43: 2018 s. 89–104, streszcz. ang.

4154. KWADRATOWE obłoki. Konstruktywizm i awangarda. Teoria, retrospektywa, wpływ. Red. Daria Milecka, Andrzej Drohomirecki. Wrocław 2019 ASP 8° ss. 125, nlb. 1. (Mediacja Sztuki. Seria wydawnicza Katedry Mediacji Sztuki).

Z treści: Drohomirecki Andrzej: Wprowadzenie s. 5–9; Milecka Daria: Poezja Unaoczniona s. 10–24; Tyszką Julia: Jedność życia. Projektowanie graficzne w epoce konstruktywizmu s. 25–29; Gan Aleksander: Konstruktywizm (fragment) s. 30–45; Karaskiewicz Katarzyna: Co widzi laik, gdy słyszy słowo „konstruktywizm”? s. 70–83; Kostołowski Andrzej: Taniec sztuki i czasu s. 84–93; Góźdz Szymon: Produkty, meandry, kwadraty i przestrzenie krytyki artystycznej Stanisława Witkiewicza s. 103–111.

4155. KWAŚNY Marek: Malowidła Johanna Jacoba Eybelwiesera [1667–1744] w Gorzanie i galeria portretowa rodziny von Herberstein. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 27: 2018 s. 159–177, streszcz. niem., ang., fr.

4156. LIGOCKA Roksana: Zgubiony-znaleziony czyli o „Polskim tryptyku wojennym” Henryka Gotliba i jego zmiennych losach. *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 221–234, streszcz. ang.

W l. 1939–1966.

4157. LISELING-NILSSON Sylvia: Hanna Czajkowska-Kroczevska [1917–1991] – graficzka, malarka, ilustratorka. Analiza twórczości na przykładzie ilustracji do książek Astrid Lindgren. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 201–205, streszcz. ang.

4158. LIVNAT Aviv: Copper and its Meanings: perspectives on Jewish Metaloplastics in Polish context. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 1(43) s. 49–79.

4159. MALINOWSKI Jerzy: Polish-Chinese art relations in the 19th and 20th century. *Art of the Orient*. Vol. 4: 2015 s. 141–173.

4160. [MALISZEWSKA Alina]: Sybir ołówkiem Aliny Maliszewskiej [ur. 1926]. Białystok 2019 Muzeum Pamięci Sybiru 8° ss. 97, nlb. 10, il.

4161. MAREK Marta: Żółkiewski czy Kazanowski? Portret hetmana w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. T. 12: 2019 s. 25–38, streszcz. ang.

Stanisław Żółkiewski (1547–1620) czy Marcin Kazanowski (1567–1636), portret nieznanego autora z XVII w., od 1944 r. w Muzeum Narodowym w Krakowie.

4162. MATERIAŁY do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej. Cz. 5: Kościoły i klasztory

rzymskokatolickie dawnego województwa brzeskoliteńskiego. T. 4: Kościół katedralny w Pińsku. Red. nauk. serii Jan K. Ostrowski; red. nauk. Anna Oleńska i Dorota Piramidowicz; oprac. Katarzyna Kolendo-Korczak [i in.]. Kraków 2019 Międzynar. Centrum Kultury; Inst. Sztuki PAN 8° ss. 168, nlb. 2, tabl. 257, il., mapy. Międzynar. Centrum Kultury w Krakowie.

Z treści: Oleńska Anna, Piramidowicz Dorota: Wstęp s. 7–13; Kościół katedralny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i dawny klasztor Franciszkanów w Pińsku s. 21–141; Ilustracje s. 169–425.

4163. MAĆZEWSKA Katarzyna: Nie tylko malownicze pamiątki. Dokumentacja wyposażenia rezydencji królewskich w Warszawie z lat 1915 i 1916 w akwarelach artystów z pracowni Archiwum Ikonograficznego. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr:] 2019 s. 209–230, streszcz. ang.

Pracownia powstała w 1914 r.

4164. MAĆZYŃSKI Ryszard: Galeria portretowa zakonników Scholarum Piarum i jej twórca – Karol Wołucki. *Gdańskie Studia Muzealne*. Seria Nova. Nr 1(11): 2019 s. 180–211, streszcz. ang.

Zespół 42 portretów wykonanych w l. 1768–1788 dla prowincjała zakonu w Warszawie; zachowało się 10 w liceum pijarów w Krakowie.

4165. MICHALSKA Anna: Świątynie przyjaźni. Funkcje motywu architektury i rzeźby ogrodowej w sztambuchach z przełomu XVII i XIX wieku na przykładzie zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. *Quart*. Nr 2(48): 2018 s. 22–39, streszcz. ang.

4166. THE MIDDLE Ages. Narratives of art. Ed. by Jarosław Wenta; in cooperation with Claire Orenduff and Magdalena Kopczyńska. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 425, il. (Publikacje Centrum Mediewistycznego Wydziału Nauk Historycznych UMK; nr 7) (Spatia Mediaevalia: studies in the perception on mediaeval culture; t. 3).

Treść: Wenta Jarosław: Narratives of art s. 7–16; Trattner Irma: Methods of art science. New aspects and perspectives of art history s. 17–40; Błażejewska Anna: “Native” figural art of the southern coast of the Baltic Sea at the time of christianization s. 41–76; Hartmann Sieglinde: Beautiful madonnas in the works of Oswald von Wolkenstein [1376/77–1445]. Ekphrasis in the Marian song “Fräu dich, du weltlich creatur” (KI 120) s. 77–92; Tylicki Jacek: Several examples of prolonged duration of medieval forms in modern-era painting in Toruń s. 93–110; Waszak Przemysław: Interpretations and permanence – references to medieval artistic solutions s. 111–142; Dobry Artur: The medieval image of the emperor’s days in the Marienburg castle s. 143–158; Mączyński Ryszard: Gothic revival in Polish classical architecture s. 159–216; Ziółkowska Emilia: Medieval architectural styles in the views of architects in inter-uprising

congress Poland s. 217–252; Lijka Justyna: Ruins. Visions and reconstructions. The Marienburg castle in the creative output of German artists in the period of romantic restoration s. 253–304; Butryn Bartomiej, Hochleitner Janusz: „Tableaux vivants” and theatricalization of the Teutonic order at the turn of the nineteenth and twentieth centuries s. 305–322; Poksińska Maria: Medieval inspirations in the classical palace in Lubostroń s. 323–352; Kossowska Irena: Neo-medievalist idioms in British and Polish interwar art. “Heraldic sign”. The esthetic concepts of Eric Gill s. 353–394; Orenduff Claire: Decadence and decisiveness. The evolution of medieval knightly tropes in Polish modern art before and after 1918 s. 395–415.

4167. MIELNIK Magdalena: Carl Friedrich von Gralath (1741–1818) i jego galeria portretów. *Gdańskie Studia Muzealne*. Seria Nova. Nr 1(11): 2019 s. 10–31, streszcz. ang.

Gdański rezydent i burmistrz w Warszawie.

4168. MIELNIK Magdalena: Tematyka moralistyczna w gdańskiej sztuce świeckiej w XVI i XVII wieku. *Gdańsk 2019 Muzeum Nar.* 4° ss. 265, nlb. 5, il., streszcz. ang.

Lata 1501–1650.

4169. MIGASIEWICZ Paweł: Nagrobek serca króla Jana Kazimierza w kościele Saint-Germain-des-Prés w Paryżu. *Aeternae memoriae Regis Orthodoxi*. Warszawa 2019 Nar. Inst. Pol. Dziedzictwa Kulturowego za Granicą Polonika 8° ss. 168, il., streszcz. ang., fr. (Studia i Materiały).

XVII–XXI w.

4170. MIKOCCA-RACHUBOWA Katarzyna: Rzeźby katedry wileńskiej i ich twórca Tommaso Righi [1727–1802]. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 2 s. 197–220, streszcz. ang.

4171. MOSKAŁA Katarzyna: Między lękiem a sztuką. Kobieta w twórczości Haliny Korn-Żuławskiej [1902–1978]. *Archiwum Emigracji*. T. 20/21: 2014 s. 364–387, streszcz. ang.

Malarka, rzeźbiarka i pisarka.

4172. MZYK-MAKOSZ Milena, Makosz Dariusz: Tempel w Wielowski. Dekoracje malarskie najstarszej murowanej synagogi na Śląsku. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 311–320.

XIX–XX w.

4173. NIC nad oryginał. Księga dedykowana pamięci Barbary Tondos i Jerzego Tura. Pod red. Agnieszki Gronek i Joanny Daranowskiej-Łukaszeńskiej. Kraków–Rzeszów 2019 Stow. Historyków Sztuki 8° ss. 607, il., streszcz. ang.

Tyt. równol.: Original above all. Volume commemorating Barbara Tondos and Jerzy Tur.

Treść: Laskowski Andrzej: Wprowadzenie s. 9–17; Tur-Marciszuk Katarzyna: Słowo wstępne s. 21–32; Bibliografia

prac Barbary Tondos i Jerzego Tura. Oprac. Andrzej Laskowski s. 33–50; Wspomnienia s. 53–100; Ochrona, opieka i dokumentacja zabytków w XIX–XXI wieku – instytucje i społecznicy: Zaucha Tomasz: Początki służby konserwatorskiej w Rzeszowie – „mieście trzeciorzędnym Galicji” s. 103–118; Żurawski Jerzy: Jerzy Tur, mój mistrz i przyjaciel. Wspomnienie o współpracy i przyjaźni – karta z dziejów konserwatorstwa na Rzeszowszczyźnie w latach 1958–1963 s. 119–128; Hennig Władysław: Okrucy wspomnień z Jerzym Turem i Barbarą Tondos w tle. (Pół wieku przyjaźni i twórczej współpracy) s. 129–148; Bartnik Piotr: Kapłan jako opiekun obiektu zabytkowego w Bieszczadach w obliczu zmian zachodzących w Kościele i państwie po roku 1945 s. 149–154; Zawałek Eugeniusz: Projekty konserwatorskie dla drewnianych cerkwi. Teoria i praktyka s. 155–168; Daranowska-Lukaszeńska Joanna: Oddział Krakowski Stowarzyszenia Historyków Sztuki a ochrona zabytków w ostatnim półwieczu s. 169–176; Jucha Zbigniew: Wyburzyć czy zachować. Historyk sztuki i konserwator a sprawa cerkwi w województwie rzeszowskim w latach 1972–1974 s. 177–194; Nowakowska-Wolak Agata: Działalność Barbary Tondos i Jerzego Tura na tle prac Towarzystwa Opieki nad Zabytkami w Zakopanem s. 195–228; Konopka Marek: Idea i rzeczywistość. Wczoraj i dziś Regionalnych Ośrodków Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego (obecnie Oddziałów Terenowych Narodowego Instytutu Dziedzictwa) s. 229–252; Kurek Jan: Ranga inwentaryzacji w nauczaniu architektury s. 253–262; Krajobraz kulturowy – blaski i cienie: Siwek Andrzej: Ochrona historycznego krajobrazu kulturowego – ewolucja systemu s. 265–278; Kołodziejki Stanisław: Zatopiony krajobraz warowny s. 279–290; Godyń Maria: Maniowy. Pejzaż zachowany w pamięci, z protestem w tle s. 291–298; Laskowski Andrzej: Pełnoprawny zabytek czy rekonstrukcja krajobrazu kulturowego? Pytanie o granice rejestru zabytków na przykładzie spalonego kościoła w Libuszy s. 299–320; Stano Bernadeta: Sztuka i konserwacja w cieniu prowincji s. 321–334; Grabski Marek: Muzea na (nie)wolnym powietrzu. O skansenach, które nie powstały s. 335–368; W(około) cerkwi: Sygowski Paweł: Cerkiew w Łopience i dekanat bałogrodzki unickiej diecezji przemyskiej w 2. połowie XVIII i 1. połowie XIX w. s. 371–401; Szanter Zofia: Zmienne losy cerkwi św. Michała Archanioła w Przysłopiu s. 403–411; Żygadło Andrzej: Piąta śmierć cerkwi w Rudce s. 413–442; Tomalska Joanna: Słynące cudami ikony maryjne na Podlasiu s. 443–456; Gronek Agnieszka: Prace kręgu „Mistrza Deesis z Bartnego”. Charakterystyka stylu s. 457–474; Seniuk Bronisław Miron: Dwa ikonostasy s. 475–490; Ośrodki miejskie i ich osobliwości: Tur-Marciszuk Katarzyna: Zakopane – problem konserwatorski s. 493–510; Krasnowolski Bogusław: Urbanistyka i architektura Biecza i Bobowej a badania Barbary Tondos i Jerzego Tura s. 511–524; Janczykowski Jan: Zamek Ligęzów i Lubomirskich w Rzeszowie s. 525–536; Płatowska-Sapetowa Inga: Rzeźba nowożytna w prywatnym mieście rezydencjonalnym. W kręgu fundacji sepulkralnych właścicieli Rzeszowa, cz. 1 s. 537–554; Czapeczyńska-Kleszczyńska Danuta: „Leluja w czerpaku”, czyli witraże zakopiańskiej fary w skrzyni zamknięte s. 555–570; Borowik Aneta: Od stylu zakopiańskiego do awangardy – drewniana architektura Katowic w okresie międzywojennym s. 471–590.

4174. NIEPODLEGŁOŚĆ i nowoczesność. Studia z historii sztuki. Pod red. Lecha Karwowskiego, Dariusza Kacprzaka, Szymona Piotra Kubiaka. Szczecin–Warszawa 2019 Muzeum Nar.; Stow. Historyków Sztuki; Fund. Kultura Miejsca 8° ss. 320, il., streszcz. ang.

Materiały z LXVII Ogólnopolskiej Sesji Naukowej Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Szczecin, 22–23 XI 2018 r.

Treść: Karwowski Lech: Wstęp s. 9–11; Włodarczyk Wojciech: Niepodległość i nowoczesność – miejsce i pojęcie s. 13–29; Juszkiewicz Piotr: Modernizacja, nacjonalizm, niepodległość. Genealogia nowoczesności w polskiej sztuce XX w. s. 31–42; Czyż Anna Sylwia: Motywy niepodległościowe w dekoracji

najstarszych tzw. Polish Cathedrals s. 43–62; Rybalt Ewa Anna: Metropolita Andrzej Szeptycki na zapomnianym portrecie Jacka Malczewskiego s. 63–72; Kamińska Justyna: W stronę nowoczesnej praktyki konserwatorskiej u progu odzyskania niepodległości – renowacja kościoła św. Jakuba w Sandomierzu w latach 1907–1909 s. 73–88; Lewicki Jakub: Koncepcje odbudowy kraju z lat 1914–1925 jako przejaw poszukiwań połączenia tradycji z nowoczesnością s. 89–107; Jankowski Aleksander: Echa stylu narodowego odrodzonego państwa w dekoracjach ściennych zabytkowych świątyni drewnianych Wielkopolski s. 109–122; Korpała Małgorzata: Nowoczesne malarstwo w zabytkach jako manifestacja nowych gustów i przejaw modernizacji s. 123–138; Komeluk Paulina: „Rosyjski kompleks”. Kamienica „Dom Księża” w Częstochowie i jej modernistyczna przebudowa jako wyraz repolonizacji miasta w okresie II Rzeczypospolitej s. 139–153; Desperak Olga: Modernizacja życia sportowego częstochowian – budowa Ogniska Obrony Niepodległości im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Częstochowie jako pomnika 10. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości s. 155–167; Brandys Iwona: Scenograf Wincenty Drabik w dziele tworzenia polskiej sceny narodowej. Przyczynek do badań nad sylwetką artysty i reinterpretacją jego stylu s. 169–184; Pieńkowska-Kmieciak Wioleta: Artyści w Gdańsku między wojnami s. 185–196; Gwiazdowska Małgorzata: Problematyka ochrony i konserwacji zabytków Szczecina s. 197–211; Ochędowska-Grzelał Barbara: Odbudowane-nieodbudowane. Zabytki elementem budowania świadomości na przykładzie powojennych losów Zamku Książąt Pomorskich i Teatru Miejskiego w Szczecinie s. 213–227; Kubiak Szymon Piotr: Jan z Kolna. Marian Tomaszewski i propaganda wizualna Szczecina w latach 1945–1950 s. 229–251; Filipczyk Joanna: Muzealne kolekcje współczesnego malarstwa polskiego jako narzędzie „repolonizacji” Śląska po 1945 r. (wybrane przykłady) s. 253–265; Borowik Aneta: Nowoczesność w architekturze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej s. 267–276; Leśniakowska Marta: Pół wieku. Neoawangardowy architekt w piekle kompromisów s. 277–291; Ryba Grażyna: Rzeczypospolita niepodległa (1918–2018). Interpretacja historii zapisana w obrazach na drzwiach polskich kościołów s. 293–306.

4175. NOWAK Sebastian, Kaźmierczak Adam: Polychrome from the southern crypt of the church of the Holy Trinity in Byszewo in light of archaeological and conservation studies. *Analecta Archaeologica Ressoiviensia*. Vol. 14: 2019 s. 169–186.

XVIII–XIX w.

4176. NOWAKOWSKA Maria: Tyle piękna. O łódzkiej rzeźbie w przestrzeni miejskiej. Łódź–Grodzisk Mazowiecki 2019 Stow. Nowa Kultura i Edukacja. Wydaw. Taurus Edukacja i Kultura 8° ss. 187, nlb. 2, il., mapy.

Lata 1423–2019.

4177. NOWOGÓRSKI Przemysław: Grafika Johanna Gottfrieda Krügnera Starszego według projektu Mateusza Osieckiego – unikatowe źródło do historii reformatów w Polsce. *Nasze Korzenie*. Nr 17: 2019 s. 14–18.

Wykonana w Lipsku w 1718 r., obecnie w Muzeum Mazowieckim w Płocku.

4178. OSTROWSKI Jan K.: Portret w dawnej Polsce. Warszawa 2019 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 4° ss. 494, nlb. 2, il.

XI–XX w.

4179. PAŁUBICKI Janusz: Artyści i rzemieślnicy artystyczni Gdańska, Prus Królewskich oraz Warmii epoki nowożytniej. Skorowidz kwerealny. Artists and artisans of Gdańsk, Royal Prussia and Warmia in the early modern period. Research index. Künstler und Kunsthandwerker Danzigs, Königlichen Preussens und Ermlands in der Neuzeit. Abfrageverzeichnis. Gdańsk 2019 Muzeum Nar. 8° ss. 950, nlb. 1, tabl. 20.

XVI–XIX w.

4180. PASZTA Andrzej: Pamięć zapisana w brązie Jerzy Filip, sztuka, rysunki, reliefy, medale, rzeźby, akwarele (1968–2018). *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 44: 2018 s. 117–120.

4181. PENCAKOWSKI Paweł: Pozostałości dekoracji malarskich w prezbiterium romańskiego kościoła św. Jakuba w miejscowości Giebło. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 355–370.

4182. PIENKOS Andrzej: Cyprien Godebski et sa position inter-nationale à Paris et l'époque de Gautier et de... Bourdelle. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 44: 2019 s. 111–124, streszcz. ang.

XIX–XX w.

4183. PIERSIAK Tadeusz: Rzeźbiarz muzealno-PGR-owski. *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr:] 2019 s. 25–35, streszcz. ang.

Jerzy Kędziora z Częstochowy, od 40 lat związany z Muzeum Częstochowskim.

4184. PIĘKNE przedmioty. Ozdoba ciała i dekoracja wnętrz sakralnych i świeckich. Pod red. Agnieszki Bender, Małgorzaty Wrześniak. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 409, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Bender Agnieszka, Wrześniak Małgorzata: Wstęp s. 7–9; Sieradzka Anna: Kolnierze, kolnierzyki, mankiety, mankieciuki – koronkowe ozdoby ubiorów kobiecych od XVI do początku XX wieku (wybrane przykłady) s. 13–22; Kamińska Izabela: Moda na stroje z łowieckich trofeów w czasach nowożytnych s. 23–34; Felczyńska Agata: Słyszysz, że nadchodzę? O wydających odgłosy elementach stroju i ich znaczeniu s. 35–43; Dettlaff Danuta: Suknia grobowa Anny Elżbiety z Schaffgotschów Wejherowej s. 45–57; Kilijańska Alicja: O nieznanym polskim pasie metalowym z kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie – na marginesie katalogu Buczkowski, Marekowska, 1965 s. 59–68; Nalewajska Lilianna: Guzik – niewielki, ale znaczący s. 69–86; Bender Agnieszka: Spolia w meblarstwie s. 89–102; Jakimińska Grażyna: Wyposażenie wnętrz mieszkalnych w Lublinie w ostatnim ćwierćwieczu XVI i pierwszej połowie XVII wieku s. 103–135; Gołuńska Honorata: Jak dobrze i zdrowo mieszkać? Wystawy mebli w dwudziestoleciu międzywojennym s. 137–150; Siedlarek Marcin Jacek: Luksusowe meble sypialne projektu Juliana Pietrzyka we wnętrzu mieszkalnym polskiej inteligencji s. 151–160; Paś Monika: Wroby „Szkołki

Przemysłowej św. Józefa w Rymanowie” w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie s. 161–171; Świetlicka Ewa Katarzyna: „Belle donne” – renesansowe portrety na majolicie s. 187–204; Załęska Wanda: Grupa „Parnas” w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie. Przyczynek do historii dekoracji stołowych z porcelany w XVIII wieku s. 227–240; Wiszniewska Anna: Nie tylko kwiaty na porcelanie. O cepeliowskiej Spółdzielni Kwiatogal s. 241–249; Janisz Monika: Bielizna ołtarzowa z XV–XVIII wieku w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie s. 251–260; Orlińska-Mianowska Ewa: Piękne skrawki. Osiemnastowieczne wzorzyste jedwabie. Ich zastosowanie w modzie i dekoracji wewnątrz s. 261–271; Siemiński Daniel: Produkcja i wyroby Fabryki Wyrobów Lnianych w Żyrardowie w latach 1833–1939 s. 273–292; Wieruch-Jankowska Ewa: Tematy figuralne na metalowych wyrobach zastawy stołowej w Warszawie XIX wieku. Wybrane przykłady s. 293–310; Białonowska Magdalena: Między kolekcją prywatną a muzeum. Fundacja jako forma zabezpieczenia zbiorów artystycznych w rzeczywistości wolnorynkowej s. 313–326; Wrześniak Małgorzata, Kucharz Adam: Polski medal królewski od XVI do XX wieku – próba zestawienia s. 327–360.

4185. POKLEWSKI Józef: *Studia z historii sztuki i kultury wileńskiej lat 1900–1945 (wybór tekstów)*. Pod red. nauk. Elżbiety Pileckiej, Alicji Saar-Kozłowskiej, Małgorzaty Wawrzak. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 468, il., streszcz. lit., ang., ros.

Z treści: Pilecka Elżbieta, Saar-Kozłowska Alicja, Wawrzak Małgorzata: Ocałić od zapomnienia... s. 17–19; Poklewski Józef: Od autora s. 21; 1. Wilno w uwarunkowaniach politycznych przełomu XIX i XX wieku s. 23–37; 2. Notatki o insygniach i dziejach Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie w latach 1919–1939 s. 39–58; 3. Kształcenie artystyczne na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie w okresie międzywojennym s. 59–82; 4. Życie kulturalne i artystyczne w Wilnie w latach 1899–1919 s. 83–144; 5. Przyczynek do dziejów artystycznego Wilna w dwudziestolecu międzywojennym s. 145–190; 6. Projekty pomnika Adama Mickiewicza w Wilnie w świetle ówczesnych opinii, krytyki i polemik prasowych s. 191–240; 7. Wileńskie wystawy artystyczne w dwudziestolecu międzywojennym s. 241–271; 8. Szkoła wileńska i jej ocena przez międzywojenną krytykę artystyczną s. 273–296; 9. Historia sztuki w Wilnie s. 297–323; 10. Organizacje artystyczne i instytucje opieki nad sztuką w międzywojennym Wilnie s. 325–346; 11. Wileńsko-nowogródzki okręg konserwatorski s. 347–392; 12. Profesor Juliusz Kłos (1881–1933). Architekt – badacz – konserwator – pedagog s. 393–429; Bibliografia prac prof. Józefa Poklewskiego s. 433–439.

4186. POLSKIE art brut 2018 r. Obecność, osobowość, odkrycia. Materiały z II ogólnopolskiego sympozjum naukowego zorganizowanego przez Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku w dniu 5 czerwca 2018 r. Red. nauk. Krystyna Kotuła. Włocławek 2019 Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej 8° ss. 103, il.

Materiały konferencyjne.

Z treści: Kotuła Krystyna: Słowo wstępne s. 5–12; Szaefer Małgorzata: Brut now! czyli nowe oblicze art brut/ outsider art/ strategii kuratorskie i działania Galerii Tak s. 15–28; Łabarzewski Radosław: Kolekcja A.K. [Andrzeja Kwasiborskiego]. Instykt kolekcjonera s. 29–40; Olszewska Bożena: Maria Wnęć – kontekst twórczości, na podstawie archiwaliów i obrazów z „Kolekcji sztuki ludowej i nieprofesjonalnej” Bolesława i Liny Nawrockich z Warszawy s. 41–56; Grzonka Paulina: Świat wypalony w glinie.

Archetypy i symbole w twórczości Stanisława Zagajewskiego s. 57–72; Wolska Katarzyna: Zbigniew Wypijewski. Niepokorny s. 73–78; Chlewiński Zbigniew: Marek Świetlik. Artysta z podziemia s. 79–90.

4187. POLSKIE art déco. Materiały z siódmej sesji naukowej „Polskie art déco – malarstwo i grafika” pod przewodnictwem prof. Anny Sieradzkiej, prof. Andrzejka K. Olszewskiego i dr Anny Kostrzyńskiej-Miłosz w Muzeum Mazowieckim w Płocku 23–24 października 2017 roku. Oprac. red. Zbigniew Chlebiński. Płock 2019 Muzeum Mazowieckie 8° ss. 267, nlb. 1, il.

Z treści: Sieradzka Anna: Czy istniało malarstwo w stylu art déco? s. 7–16; Krawczyk Anna: Malarstwo Antoniego Michalaka w kręgu inspiracji art déco s. 19–27; Kania Joanna: Grafika książkowa Wojciecha Jastrzębowski. Ewolucja s. 28–51; Rudzka Maria Anna: Motywy art déco w grafice studentów warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych w dwudziestolecu międzywojennym s. 52–65; Grzejszczak Łukasz: Łódzkie ekslibrisy Karola Hillera. Między tradycją a nowoczesną formą s. 66–79; Wojciechowska-Kucięba Joanna: Witold Chomicz i jego lublińskiego s. 80–91; Żuber Agnieszka: Ikona grafika Bożka Słowiańskiego Zofii Stryjeńskiej na podstawie notatek artystki s. 92–121; Kulpinska Katarzyna: Art déco w grafice artystycznej Ireny Mińskiej-Golińskiej, Marii Wolskiej-Berezowskiej, Zofii Sznuć-Koskowskiej s. 122–138; Brodzka-Bestry Maria: Zofia Stryjeńska: „Nie wstanę, póki tych sław bogów nie skończę”. Męki twórcze artystki z bogami słowiańskimi i art déco s. 148–176; Nowakowska-Sito Katarzyna: Sztuka i moda: zapomniana twórczość Janiny Dłuskiej s. 177–199; Kasprzak Agnieszka: Stefan Norblin. Działalność ilustratorska warszawskiego portrecyisty s. 200–215; Kułak Piotr: Art déco w ilustracjach prasowych Jerzego Zaruby s. 216–231; Wodarska-Ogidel Katarzyna: „Tekka teatralna” Władysława Dunina-Marcinkiewicza s. 232–241; Staniewicz Karolina: Maria Ritter [1899–1976] i jej dążenie do dekoracyjności s. 242–256; Dłutek Maria: Marian Sigmund. Rysunki – wspomnienia i prezenty s. 257–266.

4188. POPRZĘCKA Maria: *Impas. Opór, utrata, niemożność, sztuka*. Gdańsk 2019 Fund. Terytoria Książki 8° ss. 236, nlb. 4, il. (Monografie).

4189. POSTEK Roman: *Pomnik nagrobny Jana Dobrogosta Krasieńskiego [1639–1717] w kościele poreformackim w Węgrowie*. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 187–214.

4190. POWIAT wolski. [Tekst]. Oprac. autorskie, red. Zbigniew Michalczyk, Dorota Piramidowicz, Katarzyna Uchowicz, Marcin Zgliński; dokumentacja fot. Piotr Jamski. Warszawa 2019 IS PAN 16° ss. nlb. 4, XCVII, nlb. 49, 324, nlb. 12, il. (Katalog zabytków sztuki w Polsce. Seria nowa. Województwo podlaskie (białostockie); z. 4).

Toż. [Ilustracje]. Warszawa 2019 ss. nlb. 724. XV–XXI w.

4191. POWIAT trzebnicki. [Tekst]. Oprac. autorskie Urszula Bończuk-Dawidziuk [i in.]. Warszawa–Wrocław 2018 Inst. Sztuki PAN; Inst. Historii Sztuki Uniw. Wrocławskiego 16°

ss. XXXI, nlb. 1, 736, nlb. 12, mapy. (Katalog zabytków sztuki w Polsce. Seria nowa. Województwo wrocławskie (dolnośląskie); z. 7).

Toż. [Ilustracje]. Warszawa–Wrocław 2018 ss. nlb. 624, il.

4192. PRÓCHNIAK Kinga: Romańska rzeźba Marii z Dzieciątkiem z Goźlic – zarys historyczno-stylistyczny. *Studia Sandomierskie*. T. 25: 2018 s. 155–181, streszcz. ang.

Obecnie w Muzeum Diecezjalnym w Sandomierzu.

4193. PRZECZYTAĆ rzeźbę. Antologia polskiego piśmiennictwa o rzeźbie z lat 1957–1981. Wybór i oprac. tekstów Katarzyna Chrudzimska-Uhera, Anna Maria Leśniewska-Zagrodzka. Warszawa–Kraków 2019 Societas Vistulana 8° ss. 331, nlb. 2.

Z treści: Leśniewska-Zagrodzka Anna Maria: Przedmowa s. 9–14; I. Eksperymenty materii, przestrzeni i światła s. 15–98; II. Postawy s. 99–159; III. Prezentacje s. 161–205; IV. Wielcy ze świata s. 207–245; V. Dyskusje o pomniku s. 247–302; VI. Rozważania teoretyczne s. 303–325.

4194. REZYDENCJE, pałace i dwory epoki nowożytnej na obszarze obecnego województwa śląskiego. *Studia z historii sztuki*. Pod red. Teresy Dudek-Bujarek. Katowice 2019 Stow. Historyków Sztuki. Oddz. Górnośląski w Katowicach 8° ss. 303, il., streszcz. ang.

Treść: Dudek-Bujarek Teresa: Od Wydawcy s. 9–12; Chojecka Ewa: Pałace i dwory regionu województwa śląskiego w dobie nowożytnej: zagubione/odkrywane „lieux de mémoire”? s. 15–22; Hałasik Małgorzata: Pałac Mieroszewskich w Będzinie. Jego dzieje i ocena wartości s. 23–50; Mrowiec Katarzyna: Prace konserwatorskie przy polichromiach w pałacu Mieroszewskich w Będzinie w latach 1958–2000 s. 51–62; Kontny Irena: Dekoracje malarskie w pałacu Mieroszewskich w Będzinie-Gzichowie s. 63–86; Kozina Irma: Nowożytne pałace górnośląskie – dziedzictwo niechciane? Problem zachowania dawnej architektury pałacowej w aspekcie współczesnej doktryny konserwatorskiej s. 87–94; Dąbrowska Marta: „Poświęcona przyjemność”. Bazaantarna wraz z założeniem leśno-parkowym w Porębie koło Pszczyny s. 95–116; Ociepa-Weiss Agnieszka: Pałac myśliwski w Tychach s. 117–130; Pokorska-Ozóg Ewa: Nowe życie w Starych Tarnowicach – rewitalizacja obiektu zabytkowego s. 131–148; Gajda Ilona: Zespół pałacowo-parkowy w Pilicy. Historia założenia s. 149–168; Klęczar-Déodat Joanna: Dzieło architektoniczne a rzeczywistość na przykładzie dworu obronnego w Czańcu s. 169–184; Firlej Dorota: Dzieje zespołu zamkowo-parkowego w Żywcu za czasów panowania rodziny Wielopolskich herbu Starykoń (1678–1838) s. 185–212; Walker Martina: Wczesnoklasycystyczne założenia rezydencjonalne w Szekocinach s. 213–234; Madej Grzegorz: Ogród zamkowy książąt Sułkowskich w Bielsku w XVIII–XX wieku s. 235–258; Makowski Mariusz: Plan miejskiego pałacu hrabiów Saint Genois d’Anneaucourt w Cieszynie z 1840 roku s. 259–272; Małusecki Bogusław: Obraz rezydencji w okolicy Gliwic w świetle archiwaliów i materiałów drukowanych do 1945 roku s. 273–288.

4195. RÓŻYCKA-BRYZEK Anna: Freski bizantyńsko-ruskie fundacji Jagiełły w Kaplicy Zamku Lubelskiego. Wyd. 4 zm. Lublin 2019 Muzeum Lubelskie 4° ss. 178, nlb. 5, il.

Wyd. 1. 2000.

4196. RUDIAK Robert: Historia Międzynarodowego Konkursu na Rysunek Satyryczny (1986–2018). *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 97–110.

W Zielonej Górze.

4197. SAWICKA Ilona: Roman Śledź – twórca osobny. Próba przybliżenia sylwetki artysty. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 433–447, streszcz. ros., ang.

Ur. 1948, rzeźbiarz.

4198. SAWICKI Jerzy, Wróblewski Andrzej Kajetan: Jak Józef Herman Osiański został obdarzony obliczem Lorda Kelvina. Proces pozślakowy. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 2 s. 45–60, streszcz. ang.

Rzekomy portret Osiańskiego w publikacji „Poczet wielkich elektryków” Stefana Weinfeldta (Warszawa 1968) i dalsze jego powielanie.

4199. SCHILLER Konrad: Nowa fala w Zielonej Górze. Biennale Sztuki Nowej 1985–1996. Zarys wydarzeń. *Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wieku*. R. 3: 2017 s. 266–297, streszcz. ang.

Wydarzenia artystyczne w Zielonej Górze od l. 60. XX w.

4200. SEMINARIUM Dłużewskie 2015. Czasowość w polskiej sztuce i historii sztuki po 1945 roku. Zespół red. Waldemar Baranowski, Luiza Nader, Jakub Dąbrowski, Piotr Słodkowski, Wojciech Włodarczyk. Warszawa 2018 Akad. Sztuk Pięknych 8° ss. 150, nlb. 2, il. (Seminarium Dłużewskie; t. 2).

Materiały konferencyjne, Dłużew, 6–8 II 2015 r.

Z treści: Włodarczyk Wojciech: Historia poboczna s. 7–22; Szczerski Andrzej: Sztuka polska i czas s. 23–33; Leśniakowska Marta: Dialektyka znikającej fotografii. Fotografia jako przedmiot s. 34–41; Markowska Anna: Czym jest obraz? Od nowoczesnej szkoły polskiej do przednowoczesnego idola – dylematy Jana Cybisa i jego sobowtóra s. 66–87; Kowalczyk Izabela: Czas kolisty – czas peryferii – fenomen Grupy Działania s. 88–112.

4201. SICIŃSKI Mieczysław: Portret Leona Karola Marcina barona Konopki h. Nowina. *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 272–281.

Autor nieznanym, XIX w.

4202. SIKORSKA Joanna: Św. Jerzy z Wielkopolski. Meandry recepcji miedziorytu Albrechta Dürera. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 1 s. 5–28, streszcz. ang.

Analiza zależności nagrobka Ambrozego Pampowskiego (zm. 1510) z kościoła pw. Wniebowzięcia Panny Marii w Środzie Wielkopolskiej z miedziorytem przedstawiającym św. Jerzego z ok. 1502–1503 r.

4203. SŁODKOWSKI Piotr: Modernizm żydowsko-polski. Henryk Streng/Marek Włodarski [1903–1960] a historia sztuki. Warszawa 2019

Akad. Sztuk Pięknych; IBL PAN 8° ss. 495, nlb. 1, il. (NH Nowa Humanistyka; t. 53).

4204. SMOLAK Marzena: Powstanie Wrocławskiego Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych i jego działalność w 2. połowie XX w. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 26: 2017 s. 109–128, streszcz. niem., ang., fr.

Powstało 10 XII 1957 r.

4205. SOŁTYS Angela: Bacciarelli – powrót po latach. „Portret Michała Jerzego Wandalina Mniszcha z córką Elżbietą i psem Kiopek”. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr.:] 2019 s. 269–275.

Obraz z 1795 r. zakupiony przez Zamek Królewski w Warszawie w 2018 r.

4206. SOŁTYS Angela: Ostatni prymas Rzeczypospolitej. Michał Jerzy Poniatowski w portretach Marcella Bacciarellego. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr.:] 2019 s. 141–169, streszcz. ang.

4207. STANISZEWSKA Maria Kazimiera: Vidi coelum novum et terram novam. Treści ideowe i geneza form Kaplicy Matki Boskiej Karmelitańskiej we Frydmanie. *Modus*. [T.] 17: 2017 s. 5–34, streszcz. ang.

4208. STAROWNIK Agata: „Śmiertelny Król nad wiekami”. Jezus – Bóg w historii w „Albumie Orbis II” Cypriana Norwida. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 44: 2019 s. 89–110, streszcz. ang.

4209. STEFAN Kątski (1898–1978). Historia nieznanego artysty. Red. Robert Antoń, Ewa Kasprzak, Wiesław Banach. Sanok 2019 Muzeum Hist. w Sanoku; we współpr. ze Zw. Rodu Kątskich 8° ss. 119, nlb. 1, il.

Treść: Banach Wiesław: Wstęp s. 5–6; Pióro Tadeusz: Uhoonorowanie pamięci Stefana Antoniego Kątskiego (1898–1978), artysty malarza s. 7–8; Antoń Robert: Stefan Antoni Kątski (1898–1978) – artysta malarz, sanoczanin s. 9–24; Szrodt Katarzyna: Stefan Kątski – kanadyjski portret artysty s. 25–39; Antoń Robert: Na ratunek skarbowi wawelskim w Kanadzie s. 41–67; Antoń Robert: Dekoracje sakralne w kościele Matki Boskiej Częstochowskiej w Montrealu. Dzieło życia artysty Stefana Kątskiego s. 69–104; Liebich Flora: Wspomnienia o Stefanie jego ukochanej „siostrzenicy” – Flory Liebich s. 105–109; Szrodt Katarzyna: Malarstwo Stefana Kątskiego s. 111–119.

4210. STOLARZ Barbara: Cykl obrazów Apostołów w kościele parafialnym pw. św. Anny w Lubartowie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 193–201.

Z XVI w.

4211. STOLARZ Barbara: Wystrój malarski kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Kraśniku.

Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego. T. 21: 2019 s. 294–309.

XVI–XXI w.

4212. STUDIA nad sztuką renesansu i baroku. T. 14: Twórca i dzieło. Red. Irena Rolska. Lublin 2019 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 349, nlb. 2, il., streszcz. ang. Tow. Nauk. KUL. (Prace Wydziału Historyczno-Filologicznego; 194).

Treść: Witko Andrzej: [Bartolome Esteban] Murillo – malarz Niepokalanej s. 7–38; Dzikowska Greta: Pedro de Mena i jego Dolorosa s. 39–54; Szwecka Piotr: Prace braci [Cosmasa Damiana, Egida Quirina] Asamów w cysterskim opactwie w Aldersbach s. 55–91; Mączyński Ryszard: Cóż można rzec o twórcy, skoro nie przetrwało jego dzieło? Casus: Stanisław Zawadzki [1743–1806] s. 93–126; Nawrocki Rafał: Renesansowe nagrobki dziecięce w Polsce: między konwencją a inwencją s. 127–148; Skrodzka Agnieszka: Polonika w kościele Notre-Dame de Bonsecours w Nancy s. 149–174; Barczyk Alina: Program funkcjonalno-ideowy zamku w Laszkach Murowanych w XVIII wieku s. 175–198; Dworzak Agata: Lwowskiemu rodzi artystyczne w świetle XVIII-wiecznych ksiąg metrykalnych s. 199–275; Gombin Krzysztof: Recepcja lubelskiej, staropolskiej sztuki książki na przełomie XIX i XX wieku s. 277–290; Mościcki Michał: Francuski pas kontuszowy w ornamencie z Wewszczyzna s. 291–300; Król Marta: Gdańskie powozy konne w okresie nowożytnym – komunikat s. 301–310; Szlęk Karolina: Karol Kłowski jako twórca zakopiańskiej koronki klockowej s. 311–324.

T. 1. 1989.

4213. SZCZERSKI Andrzej: Historia sztuki II Rzeczypospolitej – perspektywy badawcze. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 43: 2018 s. 5–9, streszcz. ang.

4214. SZTUKA Lublina od średniowiecza do współczesności. Studia i szkice. Red. nauk. Lechosław Lameński, Ewa Letkiewicz, Piotr Majewski, Jerzy Żywicki. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 520, il., streszcz. ang.

Z treści: Lameński Lechosław: Sztuka Lublina w literaturze naukowej. Wybrane problemy z perspektywy XXI wieku s. 13–23; Soćko Adam: Średniowieczna architektura kościoła i klasztoru dominikanów w Lublinie – stan wiedzy – hipotezy i postulaty badawcze s. 27–50; Lewicki Jakub: Klasztor dominikanów w Lublinie. Kształtowanie się zespołu w czasach średniowiecza i w okresie nowożytnym s. 51–77; Kierczuk-Macieszko Małgorzata: Malarze w archidiecezji lubelskiej w świetle źródeł archiwalnych od XV do początków XVII wieku. Uwagi wstępne s. 79–106; Łanuszka Magdalena: Obraz tablicowy św. Brygidy z kościoła brygidek w Lublinie na tle twórczości wybranych malarzy krakowskich trzeciej ćwierci XV wieku s. 107–127; Letkiewicz Ewa: Obraz „Ostatnia wieczerza” z trzynastoma apostołami z kościoła oo. Karmelitów Bosych w Lublinie s. 129–152; Kurzej Michał: Program treściowy wnętrza kościoła pojezuickiego w Lublinie s. 153–170; Sygowski Paweł: Architektura i wyposażenie cerkwi oo. bazylianów. pw. Przemienienia Pańskiego (obecnej katedry prawosławnej) – według opisu wizytacyjnego z 1764 roku. Przyczynek do dziejów sztuki unickiej w Rzeczypospolitej XVIII wieku s. 171–196; Majoch Sławomir: Londyn–Lublin. Ostatnie prace Marka Żuławskiego (1908–1985) do kościoła pw. Miłosierdzia Bożego w Lublinie s. 197–221; Gałecka Marzena: Architektura i rozwój przestrzenny Lublina w niepublikowanych opracowaniach Przedsiębiorstwa Państwowego Pracowni Konserwacji Zabytków. Kontynuacja standardów badań po okresie transformacji systemowej państwa

s. 225–236; Kopicowski Dariusz: Kamienie przy rynku lubelskim. Kilka uwag na temat ich przemian w XVI i na początku XVII wieku s. 237–255; Gombin Krzysztof: Sejm lubelski 1703 roku, ceremonia i ikonografia s. 257–270; Mąciak Hubert: Krajobrazowe i urbanistyczne problemy lokalizacji zespołów klasztornych w osiemnastowiecznym Lublinie s. 271–299; Stankiewicz Grażyna: Lubelskie dzielnice mieszkaniowe lat 50. XX wieku wobec ówczesnej dyskusji na architekturę w Polsce s. 301–314; Kluz Paulina: Lubelskie dzieła Sebastiana Zeisla i jego warsztatu – dotychczasowy stan wiedzy, nowe ustalenia i perspektywy badawcze s. 317–337; Nestorow Rafał: Od Lubnia do Puław. Uwagi na temat genezy i okoliczności powstania puławskiego ośrodka rzeźbiarskiego w XVIII wieku. Preliminarium badawcze s. 339–355; Żywicki Jerzy: Problematyka plastyczna na łamach „Głosu Lubelskiego” – gazety z lat 1913–1939 s. 357–388; Danczowska Halina, Sobieraj Maciej: Ignacy Kędziński architekt i budowniczy Lublina w II Rzeczypospolitej Polskiej s. 389–412; Zętar Joanna: Lustrzanie pamięć. Kolekcja szklanych negatywów z Lublina s. 413–430; Krawczyk Anna: Antoni Michałak w Lublinie – artysta pedagog s. 431–448; Majewski Piotr: Lubelscy krytycy lat 50. XX wieku i konteksty ich działalności na forum ogólnopolskim s. 449–462; Lachowski Marcin: Performatywne zjawiska w lubelskich galeriach s. 463–484; Wiącek Łukasz: Sposób budowania kolekcji muzealnej na przykładzie zbiorów sztuki metaforycznej Muzeum Lubelskiego w Lublinie s. 485–497.

4215. SZTUKA na Mazowszu. Nowe otwarcie. Pod red. Andrzeja Pieńkosa i Michała Wardzyńskiego. Warszawa 2019 Mazowiecki Inst. Kultury 8° ss. 285, il., streszcz. ang. Mazowiecki Inst. Kultury, Inst. Historii Sztuki UW, SKN IHS UW.

Treść: Pieńkos Andrzej, Wardzyński Michał: Słowo wstępne s. 9–17; Pieńkos Andrzej, Wardzyński Michał: Foreword s. 19–27; Twardziak Rita: Kościół kanoników regularnych w Czerwińsku nad Wisłą. Zapomniana problematyka romańska na przykładzie mazowieckim – rysy lokalne, wpływy większych ośrodków zachodnich i analogie architektoniczne s. 29–44; Kamińska Monika: Cztery fragmenty późnogotyckiej płyty nagrobnej z katedry w Łowiczu. Przyczynek do historii łowickiego kościoła pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w późnym średniowieczu s. 45–62; Kowalski Tomasz: Cudowne wizerunki z kościołów diecezji płockiej – przegląd aktualnych dylematów konserwatorskich s. 63–94; Pucula Katarzyna: Figura Marii z Dzieciątkiem z Poręby Średniej na Mazowszu – przyczynek do badań nad początkami kręgu Madonn na lwach około połowy XIV w. s. 95–105; Rejterada Kinga: „Matki Boskie Piekarskie” na Mazowszu s. 107–123; Kołodziejek Emma: Epitafium Stanisława Oczki w kościele św. Jana Chrzciciela w Cegłowie s. 125–139; Perzyński Adam: Obraz świętego Izydora Oracza z kościoła w Zwoli Poduchownej s. 141–158; Pokorná-Paruskiewicz Maria: Nieznany zespół iluzjonistycznych malowideł w dawnym kościele karmelitanek bosych w Warszawie na tle malowideł Sebastiana Ecksteina w kościołach w Węgrowie, Krasnem i Tykocinie. Nowy przyczynek do badań nad malarstwem monumentalnym fazy rokoka na Mazowszu s. 159–178; Bieracka Paulina: Wycinanki kurpiowskie dawniej i współcześnie w analizie źródeł ikonograficznych oraz w relacjach rozmówców z obszarów Kurpiowszczyzny s. 179–198; Dziewiczki Tomasz: Próby mazowieckiego pejzażu nowoczesnego: Chełmoński, Podkowiński, Rapacki s. 199–216; Krahl Ewelina: Robert Bevan w poszukiwaniu czystego koloru. Mazowieckie widoki angielskiego malarza s. 217–240; Lach Wiktor: Świdermajer – drewniana architektura podwarszawskich letnisk s. 241–256; Nowicki Jan: „Wiejskie katedry” – potrzeba nowego otwarcia w badaniach nad sakralną architekturą neogotycką przełomu XIX i XX wieku na Mazowszu s. 257–276.

4216. SZTUKA w Świętokrzyskiem. Studia z historii kultury i sztuki w XIX i XX wieku. Pod red. Jolanty Drażyk, Piotra Rosińskiego, Henryka Suchojada. Kielce 2019 Wydaw. UJK 8° ss. 320, il., streszcz. ang.

Treść: Drażyk Jolanta, Rosiński Piotr, Suchojad Henryk: Wstęp s. 9–10; Karkocha Małgorzata: Kościół parafialny w Rembieszycach jako przykład fundacji szlacheckiej s. 13–21; Szpunar Kamil: Pałac Dembińskich w Rusinowie w świetle inwentarzy z 1777 i 1801 roku jako przykład rezydencji szlacheckiej przełomu XVIII i XIX wieku s. 23–38; Jeżewska Elżbieta: O artystach upamiętnionych na kieleckim honorowym postumencie z 1854 roku fundacji Tomasza Zielińskiego s. 39–62; Niechaj Małgorzata: Neogotyckie wyposażenie gotyckiego kościoła w Szacu s. 63–82; Sabat Bożena: O Ludwice Groppler, bohaterce portretu Rafała Hadziewiczza s. 83–97; Gorzelak Małgorzata: Wojciech Gerson, Władysław Stadnicki: jubileuszowe retablum dla księdza biskupa s. 99–124; Stępień Urszula: Zabytki z XIX i XX wieku pochodzące z kolekcji księdza Jana Wiśniewskiego w Muzeum Diecezjalnym w Sandomierzu s. 125–142; Pszczółkowski Michał: Architektura szkolna lat międzywojennych na terenie województwa kieleckiego. Wartości i problemy ochrony s. 143–157; Korpała Małgorzata: Nowe aranżacje wnętrz sakralnych z pierwszej połowy XX wieku na terenie dawnego województwa kieleckiego s. 159–170; Gombin Krzysztof: Kielecki okres w twórczości Kazimierza Wiszniewskiego s. 171–183; Kostusz Bożena: Wincenty Potacki (1904–2001), nestor emielnowskich projektantów s. 185–195; Dziędziak Leszek: Mozaiki grunwaldzkie w Kielcach s. 197–204; Zacharko-Lagowska Stanisława: Paweł Pierściński [1938–2017] – poeta krajobrazem s. 205–210; Rumin Marian: Na ścieżkach wystawianictwa artystycznego w Kielcach („Pro domo sua” – kieleckie Biuro Wystaw Artystycznych jako miejsce wystaw nieustających) s. 211–224; Bolińska Marta: Listy na strychu. Nagłówek we wspomnieniach Joanny Olczak-Ronikier („Wtedy. O powojennym Krakowie”) s. 225–237.

4217. SZYKUŁA-ŻYGAWSKA Agnieszka: Scena „Anioł Redempcyjny z dwoma niewolnikami” z klasztoru Trynitarzy w Tomaszowie Lubelskim. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 43–55, streszcz. ang.

Rzeźba z XVIII w.

4218. TOPALLI Elvan: Kazimierz Pochwalski's sketchbook of Eastern travels. *Art of the Orient*. Vol. 6: 2017 s. 201–211.

2. poł. XIX w.

4219. TRACZ Szymon: Gotyckie polichromie ścienne w kościele św. Jerzego w Cieszyźnie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 321–340.

XV w.

4220. TRZOS Agnieszka: Sarkofagi metalowe w rodowej krypcie Promnitzów w podziemiach kościoła Wszystkich Świętych w Pszczynie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 435–461.

XVIII w.

4221. TUR-MARCISZUK Katarzyna: Ołtarz główny, obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem i witraże w kościele pw. św. Michała Archanioła

w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 237–255. XX w.

4222. TWÓRCZOŚĆ malarska Szymona Czechowicza [1689–1775] i jej znaczenie dla kultury Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Pod red. Ewy Doleżyńskiej-Sewerniak i Ryszarda Mączyńskiego. Toruń 2019. Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 318, il., streszcz. ang.

Z treści: Mączyński Ryszard: Fenomen Szymona Czechowicza w Rzeczypospolitej XVIII wieku s. 9–24; Zaucha Tomasz: Artysta niezapoznany. Szymon Czechowicz i jego twórczość w XIX stuleciu s. 35–57; Dębowski Michał: Od myśli do obrazu. O roli rysunków w procesie twórczym Szymona Czechowicza s. 61–95; Koziara Natalia: Zapomniane prace Szymona Czechowicza dla kościoła kapucynów w Uściługu (Rozjampolu) s. 105–116; Doleżyńska-Sewerniak Ewa: Twórczość portretowa Szymona Czechowicza w świetle najnowszych badań – wybrane zagadnienia s. 125–150; Tymkiw Switłana: Ekspozowanie dzieł Szymona Czechowicza w muzeach we Lwowie na przełomie XX i XXI wieku s. 167–184; Dmytruk-Sorokhtey Inna, Mokry Roksolana: Konserwacja i restauracja obrazów „Stygmaty św. Franciszka” i „Wizja św. Feliksa” przepisywanych Szymonowi Czechowiczowi ze zbiorów Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. Borysa Woźnickiego s. 189–201; Kaczmarczyk Joanna: Inspiracje Rafała Hadziewicza twórczością sakralną Szymona Czechowicza s. 219–232; Gombin Krzysztof: O kilku korespondencyjnych wskazówkach dla Józefa Orańskiej, w nawiązaniu do jej badań nad twórczością Szymona Czechowicza s. 265–276.

4223. W PRACOWNI. Hasior, Brzozowski, Rząsa. Materiały pokonferencyjne. Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, 2018. Red. Julita Dembowska. Zakopane 2018. Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego 8° ss. 224, nlb. 4, il.

Z treści: Wincenciak Katarzyna: „Kino” Władysława Hasiora [1928–1999] a zwrot performatywny s. 16–31; Chmielarz Anna: TO TU. O pracowniach Tadeusza Brzozowskiego [1918–1987] s. 32–49; Gernat Jacek: „Żywe drzewa w innej postaci” – uwagi o warszacie rzeźbiarskim Antoniego Rząsy [1919–1980] s. 50–75; Wawrzak Małgorzata: „Uwikłani w rzeczy(wistość)”. Wokół przedmiotu w sztuce polskiej 2. poł. lat 50. i lat 60. XX wieku s. 76–99; Michno Cezary: Konserwacja rzeźb betonowych „Wyrwanych z ziemi” z cyklu „NN” z 1968 roku autorstwa Władysława Hasiora z Zakopanego s. 100–121; Batko Anna: Świnia na trufle. Zakopane w pracowni. Pracownia w Zakopanem s. 122–131; Jankowska-Marzec Agnieszka: Pracownie do wglądu: mapa krakowskich „miejsz tworzenia”. Wstępny rekonesans s. 132–141; Baranowa Anna: Dialogi z Hasiosem: Andrzej Słobodziński, Aleksander Pieniek, Bogusław Bachorczyk s. 142–156; Gorczyca Łukasz: Pracownia Władysława Hasiora w „Zapisie socjologicznym” Zofii Rydet. (Komunikat) s. 158–163; Hordziej Karol: Dokumentacja pracowni po śmierci artysty. Studium przypadku: Jan Dziaczkowski s. 164–177; Bachorczyk Bogusław: Archiwum, skala, pudełko, kolekcja, rzecz s. 178–185; Rumiancew Daniel: Założenia i rezultaty wystawy „Z wizytą u artysty” s. 186–201.

4224. WALKOWIAK Marcin: Graeco opere in Władysław Jagiełło’s [?–1434] Royal Power Theatre. Introduction to the Study. *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 77–101, streszcz. pol.

Charakterystyka i analiza zespołu bizantyjskich malowideł ściennych wykonanych na polecenie Władysława Jagiełły.

4225. WATRAC Zofia: Historia sopockiej PGS w trzech odsłonach. *Rocznik Sopocki*. R. 29: 2018 s. 27–46.

Państwowa Galeria Sztuki, od 1952 r.

4226. WIELOWIEJSKI Zygmunt: Historia fotografii w Nysie w latach 1839–1939. Opole 2018.

Rec.: Pawlik Krzysztof, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 3 s. 169–180.

4227. WINCENCIAK Katarzyna: Pomiędzy sztuką ludową, propagandą a surrealizmem. Jak widział przestrzeń publiczną Władysław Hasior. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 243: Studia de Arte et Educatione. [T.] 12: 2017 s. 108–118, streszcz. ang.

4228. WIŚNIEWSKA Alicja, Pałka Iga: „Starożytna” polichromia w sali gimnastycznej w zespole pobrygidzkowskim (obecnie sióstr urszulanek) przy ul. Narutowicza 8–10 w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 319–323.

XIX w.

4229. WIZJA historyczna w służbie narodu. 140 lat historii obrazu Jana Matejki „Bitwa pod Grunwaldem”. Referaty wygłoszone 28 września 2018 r. na konferencji zorganizowanej przez Muzeum Pamiątek po Janie Matejce w Nowym Wiśniczu. Red. Maria Serafińska-Domańska; współpr. Agnieszka Opióła. Nowy Wiśnicz–Tarnów 2019. Muzeum Okręg. w Tarnowie; Tow. Przyj. Muzeum Okręg. w Tarnowie 8° ss. 133, nlb. 1, il.

Z treści: Pilikowski Michał: O początkach krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Pierwsza wystawa obrazu „Bitwa pod Grunwaldem” Jana Matejki s. 15–22; Chramiec Mateusz: Obraz „Bitwa pod Grunwaldem” i jego pochodzenie przez sale wystawowe Europy s. 23–35; Chasjanowa Lejla: Historia ocalenia obrazu „Bitwa pod Grunwaldem” podczas dwóch wojen światowych s. 37–69; Gapski Marcin H.: Losy obrazu Jana Matejki „Bitwa pod Grunwaldem” w okresie II wojny światowej – nowe ustalenia i pytania badawcze s. 70–88; Ignatowicz-Woźniakowska Dorota: Konserwatorskie losy obrazu Jana Matejki „Bitwa pod Grunwaldem” w latach 1921–2012 s. 89–105; Zalewska Karolina: Uszkodzenia obrazu „Bitwa pod Grunwaldem” Jana Matejki. Prawda i mity s. 107–112; Opióła Agnieszka: Popularność obrazu „Bitwa pod Grunwaldem” Jana Matejki s. 113–120; Zakrzewski Witold: Dlaczego namalowałem kopię obrazu Jana Matejki „Bitwa pod Grunwaldem”? Kim dla współczesnego artysty może być Jan Matejko s. 121–125; Nowak Andrzej: Obraz „Bitwa pod Grunwaldem” częścią polskiej tożsamości s. 129–133.

4230. WŁOCHY w Gdańsku. T. 1: Eseje. Pod red. nauk. Marcina Kalecińskiego. Gdańsk 2019. Muzeum Nar. 8° ss. 282, nlb. 5, il.

Z treści: Kaleciński Marcin: Wystawa Włochy w Gdańsku s. 30–38; Kaleciński Marcin: The „Italy in Gdańsk” exhibition s. 39–47; Gryzio Beata: Włoskie inkunabuły z gdańskich księgozbiorów kościelnych w zbiorach Polskiej Akademii Nauk Biblioteki Gdańskiej s. 51–59; Mai Izabela: Gdański rękopis Mar

F. 256 i pierwsza księga „*Invective contra medicum*” Francesca Petrarki Polskiej Akademii Nauk Biblioteki Gdańskiej s. 60–69; Grochowska Weronika: Prusy–Czechy–Italia. Wpływy włoskie w sztuce państwa krzyżackiego s. 70–80; Dettlaff Danuta: Suknia grobowa Anny Elżbiety z Schaffgotschów Wejherowej s. 81–92; Mielnik Magdalena: Wilki w jagnięcej skórze. Ikografia papieża jako Antychrysta na tle protestanckiej propagandy antykatołickiej okresu wczesnej reformacji. Rzym jako Nowy Babilon w sztuce gdańskiej przełomu XVI i XVII wieku s. 97–109; Jaśniewicz Aleksandra: Kamienny model do medalu Hansa Klura z 1546 roku s. 110–115; Gryzio Beata: Bonifacio markiz Orii (1517–1597). Z Neapolu do Gdańska s. 119–128; Gryzio Beata: Poglądy filozoficzne i gust literacki Bonifacia s. 129–138; Jaśniewicz Aleksandra: Portrety Giovanniego Bernardina Bonifacia (1517–1597) s. 139–151; Kościelak Sławomir: Gdańsk a Italia – u genezy kontaktów na przełomie epok – średniowiecznej i nowożytnej s. 155–175; Salamoniak Michał: Włoscy poczmistrzowie w Gdańsku s. 176–186; Mai Zabella: Gasparo Brunoro i gdański receptariusz szklarski s. 191–194; Popinigis Danuta: Utwory kompozytorów włoskich w gdańskich rękopisach muzycznych z okresu od drugiej połowy XVI do pierwszej połowy XIX wieku s. 199–212; Szlagowska Danuta: Wpływy włoskie w muzyce siedemnastowiecznego Gdańska s. 213–224; Kubiak Agnieszka: Kolekcja wydań włoskich dzieł muzycznych Georga Knoffa w PAN Bibliotece Gdańskiej s. 225–230; Grochowska Katarzyna: Z Mediolanu do Gdańska: historia pewnej dedykacji s. 231–237; Andrzejewska-Zajac Alicja, Mociewicz Maja: Ryciny i rysunki włoskie w kolekcji Jakoba Kabruna (1759–1814) s. 241–247; Kacprzak Dariusz: „Portret doży Michele Steno” z kolekcji Friedricha Basnera s. 248–256; Kowalska Helena: Obrazy włoskie na wystawie malarstwa w Stadtmuseum w Gdańsku s. 257–269; Michalska Maria: Italica w zbiorze Heinricha Schwarzwaldta s. 273–283.

Toż. T. 2: Katalog zabytków. Gdańsk 2019 ss. 411, nlb. 3, il. XIV–XIX w.

4231. WOŹNIAK Michał F.: Sztuka złotnicza w Prusach. Próba charakterystyki złotnictwa regionu. *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 442: Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo. [Nr] 49: 2018 s. 7–66, il., streszcz. ang.*

XIV–XVIII w.

4232. WÓJCIK Agata: Edward Trojanowski. The search for style in early 20th-century furniture design in Poland. *Ikonotheke. T. 28: 2018 s. 67–95.*

4233. WÓJCIK Agata: „Myśl artystyczna”, która przeniknęła do „knajp”. Wnętrza restauracyjne w Starym Teatrze w Krakowie projektu artystów związanych z Towarzystwem Polska Sztuka Stosowana. *Modus. [T.] 18: 2018 s. 123–149, streszcz. ang.*

Od 1905 r.

4234. WPŁYW kultury arabskiej na sztukę polską. Rzemiosło artystyczne, architektura i malarstwo. Red. nauk. Tadeusz Majda, Agata S. Nalborczyk. Warszawa 2019 Dialog plik tekstowy PDF (127 MB). (Transfer Kultury Arabskiej w Dziejach Polski; t. 3).

Treść: Redlak Małgorzata: Najcenniejsze zabytki arabskiego rękodziela artystycznego z wieków VII–XVI w zbiorach polskich s. 19–48; Redlak Małgorzata: O wybranych arabskich

średniowiecznych wyrobach użytkowych z VIII–XVI wieku w Kolekcji Sztuki Islamu Muzeum Narodowego w Warszawie s. 49–93; Pinker Magdalena: Zabytki arabskie okresu osmańskiego w kolekcjach polskich muzeów narodowych s. 95–113; Majda Tadeusz: Zbiory rękopisów arabskich w Polsce – dzieje kolekcjonerstwa s. 115–117; Biedrońska-Słotowa Beata: Transfer kultury świata arabskiego do Polski za pośrednictwem perskich, mameluckich, osmańskich i ilchanidzkich tkanin w okresie od średniowiecza do około 1900 s. 119–174; Getka-Kenig Mikołaj: Inspiracje arabskie i pokrewne w architekturze polskiej przełomu XVIII i XIX wieku – egzotyczna forma w elitarnych kontekstach doby wielostylowości s. 175–212; Kozak Anna: Motywy arabskie w malarstwie polskim w XIX i początkach XX wieku s. 213–244; Krzywicka Karolina: Kolekcja biżuterii arabskiej z Bliskiego Wschodu w zbiorach Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie s. 245–270.

4235. WYSMUKŁA wieża. Prace ofiarowane Panu Profesorowi Andrzejowi Grzybkowskiemu w osiemdziesięciopięcioletnie urodzin. Red. nauk. Roman Nieczydorowski. Gdańsk 2019 Wydaw. Akad. Sztuk Pięknych 4° ss. 41, nlb. 3, il. Akad. Sztuk Pięknych w Gdańsku; Zbrojownia Sztuki.

Księga pamiątkowa.

Treść: Chrościcki Juliusz A.: W kręgu tradycji Savonaroli: Triumf Śmierci przygotowany przez Piera di Cosimo, a opisany i zinterpretowany przez G. Vasarięgo s. 4–9; Szymki Ryszard: List królowej Konstancji do Brukseli polecający angielskiego aktora Johna Greena s. 10–11; Purc-Śtepiński Beata: Sztuka zabawy – zabawa sztuką. Cykl obrazów Francisco Goi (1746–1828) z kolekcji Fundacji Fusara w Madrycie jako przykład zmian w obrazowaniu dzieciństwa w malarstwie europejskim XVIII wieku s. 12–25; Jarzewicz Jarosław: O historii sztuki i kaplicy rogalińskiej – jeszcze raz s. 26–31; Nieczydorowski Roman: Stróża, XII-wieczny kościół śwędzich królów. Próba rekonstrukcji s. 32–40. Praca dostępna online.

4236. ZAREBA Anna: Refleksje o rzeźbie i sztuce w niepublikowanych tekstach Barbary Bieniulis-Strynkiewiczowej [1922–1996]. *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 442: Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo. [Nr] 49: 2018 s. 173–193.*

4237. ZAREBSKI Bartosz: Późnogotycka Madonna Apokaliptyczna z ołtarza głównego kościoła Bernardynów w Krakowie – dzieło malarza Franciszka z Węgier. *Biuletyn Historii Sztuki. R. 81: 2019 nr 1 s. 63–77, streszcz. ang.*

Obraz datowany na rok 1491.

4238. ZBROJA Barbara: Projekt Józefa Czajkowskiego [1872–1947] sali posiedzeń krakowskiego magistratu. *Krakowski Rocznik Archiwalny. T. 24: 2018 [dr.:] 2019 s. 273–276. Z 1911 r.*

4239. ZIĘBA Andrzej A[leksander]: Nowe znalezisko z Jass jako źródło do analizy obrazu „Chrzest Armenii” pędzla Teodora Axentowicza [1859–1938]. *Lehahayer. T. 6: 2019 s. 347–354.*

4240. ZŁOTE bramy sztuki. Profesor Teresie Grzybkowskiej w osiemdziesięcioletnie urodzin.

Red. nauk. Roman Nieczyporowski. Gdańsk 2019 Wydaw. ASP 4° ss. 237, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. Akad. Sztuk Pięknych w Gdańsku, Zbrojownia Sztuki.

Z treści: Bibliografia prac prof. Teresy Grzybkowskiej s. 6–13; Grzybkowska Teresa: De Se ispo ad posteritatem s. 14–17; Dziubecki Tomasz: Starożytne budowle w architekturze okresu klasycyzmu w Polsce s. 74–79; Mrozowski Przemysław: Gest modlitewny Świętosława Piotrowica s. 80–83; Szymdyki Ryszard: Sybille w antwepkim retabulum z kaplicy św. Rajnolda w Gdańsku s. 84–88; Tuchołka-Włodarska Barbara: Tematy biblijne na barokowych srebrach Geoga Platza. Królowa Estera, patriarcha Jakub, prorok Eliasz s. 116–121; Betlejewska Czesława: Zagadka barokowej hamburskiej szafy sieniowej s. 122–125; Kunkel Robert: Andrzej Bobola, podkomorzcy króla Zygmunta III, i jego portret w brązie s. 126–131; Jankiewicz-Brzostowska Monika: Domniemana „Bitwa pod Lepanto” w kolekcji malarstwa Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku s. 146–154; Brzostowski Zbigniew Ignacy: Isfahan – portret miasta w świetle XVIII-wiecznego anonimowego rękopisu z Biblioteki Kómińskiej PAN opartego na „Wiadomościach o Rewolucji Perskiej” Tadeusza J. Krusińskiego s. 156–162; Olszewska Magdalena: Między Ogrodem a Obrazem. Symboliczny kontekst parku opakiego w Oliwie jako przykład dziedzictwa kulturowego zapisanego w ideowej korespondencji między malarstwem a sztuką ogrodów s. 164–175; Chodyński Antoni Romuald: Podróże jako element edukacji artysty. Podróże do Włoch Johanna Carla Schultza w latach 1824–1828 i w 1839 roku s. 182–205.

4241. ZYCHOWICZ Karolina: Nadia konstruktorka. Sztuka i komunizm Chodasiewicz-Grabowskiej-Léger. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 279, nlb. 4, tabl. 44, il., streszcz. ang.

Fernand Léger (1881–1955), Nadia Léger (1904–1982).

4242. ŻAK Izabela: Poemat obrazów. „Boska Komedia” w ujęciu Johna Flaxmana [1755–1826] i Tommasa Pirolego [1752–1824]. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 27: 2018 s. 255–303, streszcz. niem., ang., fr.

Album z akwarelami wydany w Rzymie w 1802 r., obecnie w zbiorach Muzeum Narodowego we Wrocławiu.

k) Historia architektury i urbanistyki

Zob. poz. 1478, 1613, 1667, 1668, 1675, 1680, 1681, 1683, 1687, 1697, 1721, 1728, 1733, 1771, 1772, 1773, 1785, 1943, 1944, 1953, 1957, 1962, 1975, 1976, 1980, 1984, 1985, 1992, 1996, 2022, 2103, 2332, 2349, 2350, 2379, 2458, 2473, 3341, 3353, 3367, 4105, 4149, 4166, 4672, 4736, 4921, 4935, 4981, 5331, 5368, 5396, 5480, 5500, 5588, 6956, 6971, 6994, 7046, 7184, 7264, 7410, 7514, 7521, 7658, 7806, 7896, 7928, 7954, 7556, 8044, 8051, 8146, 8152, 8305, 8306, 8327, 8428, 8458, 8463, 8464, 8465, 8467, 8483, 8520, 8650, 9077, 9142, 9146, 9209, 9223, 9517, 9563, 9629, 9641, 9679, 9692, 10016, 10504, 10506, 10597, 10642, 10862, 10890, 11012.

4243. 60 LAT Spółdzielni Mieszkaniowej „Warmia” na tle Lidzbarka Warmińskiego. Spręcwo 2019 Spręcograf s.c. Jacek Wachowski, Maciej Wachowski 4° ss. 79, nlb. 1, il.

Treść: Historia 60 lat Spółdzielni Mieszkaniowej „Warmia” w Lidzbarcu Warmińskim s. 8–47; Działalność gospodarcza

s. 48–53; Telewizja kablowa Spółdzielni Mieszkaniowej „Warmia” s. 54–55; Mała architektura wykonana przez Spółdzielnię i mieszkańców s. 56–61; Zwierzęta... s. 62–65; Zespół pracowniczy s. 66–69; Działalność kulturalno-oświatowa s. 70–80. Lata 1959–2019.

4244. ADAMSKA Monika Ewa: Transformacja rynków średniowiecznych miast Śląska Opolskiego od XVIII wieku do czasów współczesnych. Przerwane tradycje, zachowane dziedzictwo, nowe narracje. Opole 2019 Politech. Opolska 4° ss. 389, il., mapy, streszcz. ang., niem. Politech. Opolska. (Studia i Monografie; z. 509).

4245. ARCHITEKTURA ceglana w Białymstoku. Oprac. aut. Iwona Górka [i in.]. Białystok 2019 Urząd Miej. w Białymstoku 8° ss. 360, il.

Treść: Obiekty sakralne s. 17–41; Obiekty przemysłowe s. 43–123; Obiekty wojskowe i więzienne s. 125–149; Obiekty użyteczności publicznej s. 151–169; Obiekty kolejowe s. 171–193; Budownictwo mieszkaniowe s. 195–353.

XIX–XX w.

4246. ARCHITEKTURA XX wieku, jej badania i popularyzacja w Gdyni i w Europie. Architecture of the 20th century, research and popularisation in Gdynia and Europe. Red. nauk. Maria Jolanta Sołtysik, Robert Hirsch. Gdynia–Gdańsk 2019 Urząd M.; Wydż. Architektury Politech. Gdańskiej 4° ss. 268, il., streszcz. ang. (Modernizm w Europie – Modernizm w Gdyni; 6).

Treść: Modernizm – Europa – świat s. 25–107; Modernizm – Polska s. 109–179; Modernizm – Gdynia s. 181–215; Bibliografia s. 217–228; Fotorelacja z 6. Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Modernizm w Europie – modernizm w Gdyni. Architektura XX wieku – badania i popularyzacja”. Gdynia 24–26 maja 2018 r. s. 235–245; Architektura modernistyczna Gdyni na fotografiach Bartłomieja Ponikowskiego s. 247–265.

4247. BALCERZAK Tatiana, Gnat Krzysztof: Zamek w Szczecinku – historia budowla na południowego skrzydła zwanego skrzydłem Filipa II. *Stargardia*. [T.] 13: 2018 [dr:] 2019 s. 33–63, streszcz. niem.

XIV–XVII w.

4248. BANDURSKA Zofia: Pałac w Szczodrem przed neogotycką przebudową. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 27: 2018 s. 79–99, streszcz. niem., ang., fr.

Pałac z 1692 r., przebudowa w 1867 r.

4249. BARANIEWSKI Waldemar: Rozprawa z modernizmem. Centralny Dom Towarowy w Warszawie. *Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wieku*. R. 3: 2017 s. 5–42, streszcz. ang.

Od 1947 r.

4250. BARCZYK Alina: Pałac „jakoż nigdzie w Polsce nie masz?”. Saskie inspiracje w architekturze warszawskiej rezydencji marszałka wielkiego koronnego Józefa Wandalina Mniszcha. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 3 s. 415–440, streszcz. ang.

Pałac Mniszchów w Warszawie w l. 20. XVIII w.

4251. BARTKO-MALINOWSKA Anna: Kościół pw. Świętego Jana Nepomucena w Suscu – dzieje budowy i konsekracji świątyni. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 187–200, streszcz. ang.

Wybudowany w l. 1862–1868 i jego późniejsze dzieje.

4252. BAŻANOWSKI Rudolf: Kościoły i parafie Diecezji Mazurskiej. Przeszłość i terażniejszość. Historia kościołów i parafii ewangelickich w zarysie ze szczególnym uwzględnieniem ich losów po 1945 r. T. 1: Asuny – Olszewo Węgorzewskie. Olsztyn 2019 MTE Mazurskie Tow. Ewangelickie 8° ss. 416, il.

Toż. T. 2: Olsztyn – Żytkiejmy. Olsztyn 2019 ss. 398, nlb. 1, il. XIII–XXI w.

4253. BENE ordinata et eleganter picta. Kościół św. Jerzego w Gliwicach-Ostropie (1667–1719–2019). The church of St. George in Gliwice-Ostropa (1667–1719–2019). Monografia wydana z okazji 350. rocznicy budowy kościoła oraz 300. rocznicy jego poświęcenia. Red. nauk. Piotr Górecki. Gliwice–Opole 2019 Red. Wydaw. Wydz. Teol. Uniw. Opolskiego; Wydaw. i Drukarnia Św. Krzyża 8° ss. 260, tabl. 80, il., streszcz. ang.

Treść: Górecki Piotr: Wstęp. Zachwycające dziedzictwo przeszłości s. 7–12; Wilner Michał: Wielki remont kościoła św. Jerzego w Gliwicach-Ostropie s. 13–25; Górecki Piotr: Zarys dziejów parafii św. Jerzego w Gliwicach-Ostropie w latach 1335–1927 s. 27–51; Szadkowska Anna: Święty Jerzy – patron dawnego kościoła parafialnego s. 53–70; Konieczny Aleksander: Historia budowy murowano-drewnianego kościoła pw. św. Jerzego w Ostropie w świetle badań dendrochronologicznych s. 71–81; Marchacz Michał: Badania techniczne zabytkowego kościoła pw. św. Jerzego s. 83–124; Gorzelik Jerzy: Główny ołtarz kościoła św. Jerzego w Ostropie i jego wystrój s. 125–141; Żaba Antonina: Wzorce ikonograficzne i interpretacje malowideł w kościele pw. św. Jerzego w Ostropie s. 143–167; Morawiec Marcin: Źródła do dziejów Ostropy (do 1945 r.) s. 169–180; Górecki Piotr: Ostrońska wspólnota i kościół św. Jerzego w sprawozdaniach wizytacyjnych z XVII i XVIII w. s. 181–204; Maniurka Piotr Paweł: Ad maiorem Dei gloriam. Słowo o zabytkach z Ostropy eksponowanych w Muzeum Diecezjalnym w Opolu s. 205–214; Bibliografia s. 215–231.

4254. BĘBNIK Grzegorz, Dziuba Adam: Zrujnowane rezydencje górnośląskich magnatów. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 76–85.

XIX – poł. XX w.

4255. BIELAWSKI Krzysztof: „Nawet umarłym nie dali spokoju”. Destrukcja cmentarzy

żydowskich na terenach obecnej Polski w latach 1933–1945. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 528–554, streszcz. ang.

4256. BIENIASZKIEWICZ Hanna: Architektura secesyjna w Lublinie. Lublin 2019 Tow. Nauk. KUL; na zlec. Urzędu M. Lublin; Petit 8° ss. 199, il., streszcz. ang. Tow. Nauk. KUL. (Źródła i Monografie; 481).

Lata 1904–1914.

4257. BIS Magdalena, Bis Wojciech, Napieralski Mateusz: Ze studiów nad dziejami podwarszawskich rezydencji. Zabudowania w otoczeniu pałacu Brühlów w Młocinach (od połowy XVIII w.). *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 2 s. 169–222, streszcz. ang.

Od 1951 r. osiedle Warszawy.

4258. BISZCZANIK Grzegorz: Nieznane twarze Zielonej Góry. Fotografie współczesne wykonał Władysław Czulak; tł. Joanna Sankowska. Zielona Góra 2019 Stow. Forum Art 8° ss. 255, il.

Detale architektoniczne, od 1880 r.
Tekst równol. w jęz. pol., ang.

4259. BOBROWICZ Adam: Kamienie, które mówią. Cmentarz greckokatolicki w Gorajcu. Konsultacje Grzegorz Ciećka. Pasłek 2019 Adam Bobrowicz 4° ss. 118, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ukr.

Lata 1784–2019.

4260. BOCHENEK Agata Jolanta: Pod Twoją obronę. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 53–68.

Spis kapliczek i krzyży przydrożnych w pow. wołomińskim (najstarszy obiekt pochodzi z 1902 r.).

4261. BRZOSTOWSKI Edwin, Chmielewski Eugeniusz: Zarys dziejów cmentarzy grudiądzkich. Oprac. i uzupełn. Tadeusz Rauchfleisz i Janusz Hinz. Grudiądz 2019 Koło Miłośn. Dziejów Grudiądzkiego Klubu Centrum Spółdzielni Mieszkaniowej 8° ss. 32, mapa. (Biblioteka KMDG; 83).

Lata 1661–2015.

4262. BULSA Michał: Ulice i place Katowic. Kreacja i red. Grzegorz Grzegorek; fot. Piotr Tabaczyński [i in.]; wstęp Henryk Waniek. Wyd. 3, zm., poszerz., popr., zaktualizowane. Katowice 2018 Wydaw. Prasa i Książka Grzegorz Grzegorek 2° ss. 284, nlb. 2, il., mapy.

Wyd. 1. 2013.

4263. CIEPIELA Agnieszka, Kanita Olga, Łabuz Rita: Małe miasta o układach historycznych

w Polsce południowej. Kraków 2019 Wydaw. PK 8° ss. 182, il., streszcz. ang., fr.

XII–XXI w.

4264. **CMENTARZ** na Rossie w Wilnie. Historia, sztuka, przyroda. Pod red. Anny Sylwii Czyż i Bartłomieja Gutowskiego; tł. Greta Deprati, Inesa Szulska. Warszawa–Kraków 2019 Nar. Inst. Pol. Dziedzictwa Kulturowego za Granicą Polonika; Societas Vistulana 8° ss. 606, il.

Treść: Dremaitė Gražina: Rossa – wspólne litewsko-polskie narodowe dziedzictwo s. 8–9; Czyż Anna Sylwia, Gutowski Bartłomiej: Od redakcji naukowej s. 10–16; Gutowski Bartłomiej: Dwudziestowieczne dzieje i sztuka cmentarza Na Rossie s. 17–258; Czyż Anna Sylwia: Cmentarz Na Rossie w XIX w. – jego najstarsze dzieje, kaplice i nagrobki s. 259–332; Girinikienė Vida: Wileńska Rossa. Na styku kultur s. 333–378; Czyż Anna Sylwia: Cmentarz Ewangelicki w Wilnie i nagrobki przeniesione na Rosję s. 379–398; Długozima Anna, Krug Dorota, Winiarska-Lisiecka Edyta: Szata roślinna i kompozycja cmentarza Na Rossie – cmentarz jako ogród s. 399–476; Vyšniauskienė Audronė: Zatrzymany czas. Cmentarz Na Rossie w drugiej połowie XX i na początku XXI w. s. 477–496; Jakubowski Tomasz: Ikonografia cmentarza Na Rossie – grafiki i fotografie do 1939 r. s. 497–522; Symicka Krystyna: Z dziejów wierszowania nagrobnego na Rossie s. 523–558; Tolkačevskij Kšištof: Wybrane aspekty kultury epigraficznej cmentarza Na Rossie s. 559–579; Bibliografia s. 580–588.

4265. **CZAPELSKI** Marek: The memory of opulence and the freedom of a pauper. The construction-material discourse in the Polish construction industry in the period of the Thaw. *Ikonotheka*. T. 28: 2018 s. 139–167.

4266. **CZMOCH** Marian: Kapliczki na Ziemi Łosickiej. Łosice 2019 Tow. Przyj. Ziemi Łosickiej 8° ss. 132, il.

Katalog zabytków, l. 1790–2017.

4267. **CZUŁY** modernizm. Społeczna historia Mistera Warszawy. 50 lat razem. Pod red. Emilii Kiecko i Wiktorii Szczupackiej; z fot. Antoniny Gugąły. Warszawa–Kraków 2019 Inst. Architektury 8° ss. 111, nlb. 1, il.

Mister Warszawy – tytuł nadany budynkowi przy ul. Promyka 5 w Warszawie w 1970 r.

Treść: Kiecko Emilia, Szczupacka Wiktorja: Wstęp s. 7–9; Kiecko Emilia: Mister Warszawy z ulicy Promyka s. 11–33; Knapik Piotr: Zaplecze handlowo-usługowe Mistera Warszawy 1969. Plany i realizacje s. 35–53; Szczupacka Wiktorja: Architektka, sąsiadka, córka. Historia bloku przy ulicy Promyka 5 w Warszawie w trzech ujęciach s. 55–75; Złotkowska-Mikita Małgorzata: Wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej. Całe życie przy Promyka s. 77–83; Gugąła Antonina: Pole twórczych przekształceń s. 85–107.

4268. **DOMAŃSKI** Paweł: Magistrat i stacja PKP w Żabnie. Żabno–Kraków 2019 IDG; na zlec. Stow. Rozwoju Zielony Pierścień 8° ss. 72, il.

Ich architektura w l. 1856–2000.

4269. **DOROZ-TUREK** Małgorzata: W kręgu średniowiecznej architektury wrocławskich kanoników regularnych św. Augustyna. Kielce 2019 [Wydaw. Politech. Świętokrzyskiej] 4° ss. 194, il., streszcz. ang. Politech. Świętokrzyska. Wydz. Budownictwa i Architektury. (Monografia; 12).

4270. **DZIEDZIC** Stanisław: Józef Teodorowicz [1863–1938]. „Katedrę tę dźwigałem”. Ormiański i polski świat starodawnej lwowskiej świątyni. *Rocznik Kresowy*. R. 5: 2017 nr 5 z. 1 s. 55–96, streszcz. ang., niem., ros.

4271. **DZIEDZIC** Stanisław: Między funkcjonalizmem a „nadwiślańską” estetyką. Jan Sas-Zubrzycki [1860–1935]. *Rocznik Kresowy*. R. 3: 2017 nr 3 s. 87–117, streszcz. ang., niem., ros.

Architektura polska czasów galicyjskich i okresu międzywojennego.

4272. **FABIAŃSKI** Marcin: Zamek króla Zygmunta I na Wawelu. Architektura, dekoracja architektoniczna, funkcje. Kraków 2017.

Rec.: Mossakowski Stanisław: Żmudna droga do prawdy. Uwagi na marginesie studiów Marcina Fabiańskiego nad renesansowym zamkiem na Wawelu. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 1 s. 117–132.

4273. **FIDECKA** Urszula: Budynek Sejmiuku Powiatowego w Tomaszowie Lubelskim. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 89–114, streszcz. ang.

Historia budynku, XX w.

4274. **FIGURSKA-DUDEK** Joanna: Dukla. Historia rozwoju przestrzennego do końca XVI wieku. Rzeszów–Dukla 2019 Oficyna Wydawnicza Politech. Rzeszowskiej; Gm. Dukla 8° ss. 192, nlb. 7, il. (Biblioteka Dukielska; t. 13).

Od XIV w.

4275. **FORCZEK-SAJDAK** Anna, Skrzewowska Justyna: Renesansowe kamienice przy Rynku nr 20 i 21 w Tarnowie. Historia i konserwacja. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 63–84, streszcz. ang.

4276. **FRUŻYŃSKI** Adam: Zieleń w górnośląskich osiedlach patronackich. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 5–51.

XVIII–XX w.

4277. **GESSEK** Maria: Ludzie i architektura. Historia toruńskiego Ratusza Staromiejskiego. Toruń 2019 Muzeum Okręg. 16° ss. 128, il.

Lata 1385–1964.

4278. GŁAZEK Dorota: Neogotyckie budownictwo sakralne w śląskim okręgu przemysłowym. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 24–30.

XIX w.

4279. GŁÓWKA Dariusz, Mazur Elżbieta: Dzieje siedziby Jacobsona w Warszawie w drugiej połowie XVIII i na początku XIX w. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 2 s. 223–232, streszcz. ang.

Joachim Fryderyk Jacobson (zm. 1776), nadworny jubiler Stanisława Augusta Poniatowskiego.

4280. GÓRECKA Anna, Winiarski Sławomir: Łęczna pod stopami – zapomniane miasto. *Merkuriusz Łęczyński*. Nr 32: 2019 s. 61–67.

4281. GÓRZYŃSKI Makary: Dziewiętnastowieczny Park Miejski w Kaliszu. Ogród cywilizacji. Kalisz 2019 Kaliske Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 273, il., streszcz. ang., ros.

Lata 1796–2017.

4282. GRABOWSKI Zbigniew: Dawne siedziby ziemiańskie w okolicach Płocka. Cz. 4. *Nasze Korzenie*. Nr 16: 2019 s. 27–34.

W powiecie płockim: Rembielin, gm. Brudzeń Duży; Rokicie, gm. Brudzeń Duży; Unierzyż, gm. Strzegowo; Cieśle, gm. Bodzanów.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 13: 2017.

4283. GRABOWSKI Zbigniew: Dawne siedziby ziemiańskie w okolicach Płocka. Cz. 5. *Nasze Korzenie*. Nr 17: 2019 s. 19–26.

W powiecie płockim: Myśliborzyce, gm. Brudzeń Duży; Krykosy, gm. Bulkowo; Nowa Góra, gm. Staroźreby.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 13: 2017.

4284. GRZESZCZAK-NOWAK Hanna: Arboretum Wojsławice – Ogród Botaniczny Uniwersytetu Wrocławskiego. Reminiscencje z okazji trzydziestolecia uniwersyteckiego Arboretum. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 28: 2018 [dr.:] 2019 s. 23–34.

Historia założenia parkowych od 1517 r.

4285. GUBAŃSKA Renata: Domy dawnej służby folwarcznej i ich znaczenie w kreowaniu wizerunku wsi południowej Wielkopolski. Wrocław 2019 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego 4° ss. 303, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. Uniw. Przyrodniczy we Wrocławiu. (Monografie; 217).

Od 1780 r.

4286. GZELL Sławomir: Place Grunwaldzki i Narutowicza w Warszawie – odmienne realizacje przestrzeni publicznej. Historia i dzień dzisiejszy. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 43: 2018 s. 143–154, streszcz. ang.

XX–XXI w.

4287. HADAMIK Czesław: Rezultaty badań archeologiczno-architektonicznych zamku Olsztyn, pow. częstochowski, prowadzonych w latach 2013–2017 na terenie dolnego zamku. *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 315–347, streszcz. ang.

Do XVI w.

4288. HALICKI Krzysztof: Od upadku do świetności. Dzieje zamku w Gniewie od pożaru w 1921 roku do czasów współczesnych. Gdynia 2019 Region 8° ss. 81, nlb. 1, tabl. 8, il.

4289. HERRMANN Christofer: Der Hochmeisterpalast auf der Marienburg. Konzeption, Bau und Nutzung der modernsten europäischen Fürstenresidenz um 1400. Petersberg 2019 Michael Imhof Verlag 8° ss. 600, tabl. 7, il.

Zamek w Malborku.

Rec.: Jarzewicz Jarosław, *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 1 s. 157–172; Józwiak Sławomir: Uwagi w kontekście najnowszych badań nad malborską siedzibą wielkich mistrzów w średniowieczu. Na marginesie pracy... *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 2 s. 253–274.

4290. IMIOŁEK Małgorzata: Rola budulca kamiennego w kształtowaniu specyfiki budownictwa chłopskiego na wybranych terenach Kielecczyny od połowy XIX wieku do lat 50. XX wieku. *Wiś Radomska*. T. 11: 2018 s. 21–56, streszcz. ang.

4291. IŻYCKI Maciej: Kościół św. Jana Chrzyciela w Grodowcu, tajemnicza perła śląskiego baroku. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 9: 2018 s. 127–128.

XVII–XVIII w.

4292. JAKUBEK-RACZKOWSKA Monika, Raczkowski Juliusz, Oliński Piotr: Księga klasztorów ziemi chełmińskiej w średniowieczu. T. 1: Chełmno. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK; Tow. Nauk. w Toruniu 4° ss. 295, il.

Katalog zabytków z l. 1232–2013.

4293. JAŁOSIŃSKA Felicja: Jasielski ratusz. *Rocznik Jasielski*. T. 9: 2018 s. 113–122.

XVII–XX w.

4294. JAŁOSIŃSKA Felicja, Świstak Zdzisław: Rynek w Kalendarium Felicji Jałosińskiej. *Rocznik Jasielski*. T. 8: 2017 s. 121–134.

W Jaśle z l. 1446–2005.

4295. JANIĄK Michał: Osiedle Sławek – społeczność z sercem. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 367–371.

Osiedle (wcześniej osobna wieś) w Wołominie, XIX–XXI w.

4296. JANICKA Katarzyna: Architektura domów towarowych a geneza wizualnej

promocji na przykładach realizacji niemieckich przed 1939 rokiem. Łódź 2019 Wydaw. Politech. Łódzkiej 8° ss. 321, il., plany, streszcz. ang. (Monografie Politechniki Łódzkiej).

W Łodzi od 1801 r.

4297. JANICKA Katarzyna: Rezydencja Stanisława Górki w Kórniku (ok. 1557–1592). Propozycja rekonstrukcji. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 36: 2019 s. 81–111, streszcz. ang.

4298. JANKOWSKI Aleksander: Lubostrońska Villa Rotunda w XVIII–XIX w. Pałac „mieszkalny, ale do mieszkania niemiły”. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 2 s. 233–258, streszcz. ang.

Pałac zbudowany w l. 1795–1804 przez architekta Stanisława Zawadzkiego na zlecenie Fryderyka i Marianny Skórzewskich.

4299. JASTRZĘBSKA Maria: Architektura i znaczenie ideowe II Domu Akademickiego im. Prezydenta Ignacego Mościckiego w Krakowie. *Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wieku*. R. 3: 2017 s. 75–100, streszcz. ang.

4300. JAWORSKA-MAĆKOWIAK Celina, Maćkowiak Tadeusz: Cmentarze łódzkie. Łódź 2019 Archidiec. Wydaw. Łódzkie 8° ss. 286, nlb. 2, il.

Lata 1350–2019.

4301. KACZMARSKA Karolina: Budynek Cepelii jako przykład architektury modernistycznej. *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr.:] 2019 s. 50–72, streszcz. ang.

W Częstochowie z 1974 r.

4302. KALINA Dariusz: Materiały źródłowe do dziejów zamku w Chęcinach. Wyniki kwerendy źródłowej. *Rocznik Świętokrzyski*. T. 35: 2019 s. 17–66, streszcz. ang.

Na bazie dokumentacji z l. 1275–1946.

4303. KAŁABUN Dominika: Zespół pałacowy w Galinach. Historia i architektura. Elbląg 2019 Region. Pracownia Krajoznawcza. Oddz. PTTK Ziemi Elbląskiej 8° ss. 54, il. Region. Pracownia Krajoznawcza. Oddz. PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu.

Lata 1589–2019.

4304. KAMIŃSKI Rafał, Maruszewski Mięczyński: Zabytkowy park w Opinogórze. *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 3: 2016 s. 63–73.

XVII–XVIII w.

4305. KAMIŃSKI Zygmunt: Osiedle mieszkaniowe budownictwa jednorodzinnego „Szadkowie-Ogrodzim” w gminie Szadek – geneza

powstania i ocena założenia po 50 latach. *Biuletyn Szadkowski*. T. 19: 2019 s. 5–49.

4306. KAPLICZKI i krzyże Ziemi Nozdrzeckiej... Niech pozostaną dalej tu. Pod red. Agaty Dudy, Jacka Cetnarowicza, Krzysztofa Hajduka. Brzozów 2019 Stow. „Tow. Miłośn. Ziemi Dynowsko-Brzozowskiej” 8° ss. 88, il. XIX–XXI w.

4307. KAPRZYK Anna: Dworzec główny PKP w Toruniu w świetle analiz porównawczych. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 3 s. 599–614, streszcz. ang., niem.

Pierwsza wzmianka o dworcu z 1865 r.

4308. KAŚINOWSKA Róża: Zamek w Kórniku. Wyd. 2 popr. i poszerz. Kórnik 2019 Bibl. Kórnicka 4° ss. 462, nlb. 2, il., mapy, tabl. geneal., streszcz. ang.

Lata 1414–1924.

Wyd. 1. 1998.

4309. KIRMIEL Andrzej: Cmentarz żydowski w Zielonej Górze. *Studia Zielonogórskie*. T. 24: 2019 s. 13–30.

XIX–XX w.

4310. KLIMOWICZ Joanna: Polscy architekci i urbaniści w Syrii. Wybrane projekty. Warszawa 2019 Oficyna Wydaw. Politech. Warszawskiej 8° ss. 162, il.

Lata 1960–2011.

4311. KLUCZWAJD Katarzyna: Bydgoskie Przedmieście. Toruńskie przedmieścia sprzed lat. Łódź 2019 Księży Młyn Dom Wydawniczy 4° ss. 227, nlb. 1, il., mapy.

Lata 1872–1989.

4312. KOPCIOWSKI Dariusz: Historyczne pokrycia dachowe w województwie lubelskim. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 202–212.

XVIII–XX w.

4313. KOPCIOWSKI Dariusz: Stary cmentarz żydowski w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 175–180.

Od XIV w.

4314. KORNELUK Paulina: Słowiański rynek i polska attyka. Zamość w myśli Jana Sas-Zubrzyckiego na podstawie artykułów jego autorstwa. *Quart*. Nr 3(53): 2019 s. 42–59, streszcz. ang.

4315. KORZENIEWSKI Bogumił R[oman]: Polskie tężniogrody. Ciechocinek–Polanica-

-Zródł 2019 PressForum 4° ss. 61, nlb. 3, il., mapa.

Architektura i historia tężni, XI–XXI w.

4316. KOTOWICZ Piotr N., Skowroński Paweł, Kołodziej Małgorzata: Kościół pw. Najświętszej Marii Panny w Sanoku w świetle źródeł pisanych i badań archeologicznych. *Rocznik Sanocki*. T. 12: 2017 s. 15–59.

Od XIV w.

4317. KOWAL Maciej: Dawne mosty Lublina nad rzeką Czechówką. Lublin 2019 Wydaw. Politech. Lubelskiej 8° ss. 186, il. streszcz. ang. Politech. Lubelska. Wydż. Budownictwa i Architektury. (Monografie).

Lata 1801–1945.

4318. KOWALSKI Tomasz: Ambona łodziowa w Sierpcu – geneza zjawiska artystycznego i jego sierpeckie echa. *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 1 s. 16–21.

Z końca XIX w.

4319. KOWALSKI Tomasz: Szkoła ewangelicka w Sierpcu – krótki rys historii budowlanej. *Nasze Korzenie*. Nr 16: 2019 s. 42–46.

Lata 1837–1913.

4320. KOZUBEK Tomasz: Plac Wolności we Wrocławiu. Od placu musztry do forum kultury. Wrocław 2019 Muzeum Miejskie. 8° ss. 47, nlb. 1, il.

Lata 1750–2017.

4321. KRAMISZEWSKA Aneta: Aleje Raclawickie 14. Historia gmachu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Lublin 2019 Wydaw. KUL; Tow. Przyj. KUL 4° ss. 153, nlb. 3, il., mapy.

Rec.: Flaga Jerzy, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 501–507.

4322. KRASNOWOLSKI Bogusław: Zajazd Kazimierski. Kamienica przy ul. Krakowskiej 29 i Węglowej 1–1a na tle historii Kazimierza. Kraków 2019 Bibl. Kraków 8° ss. 238, nlb. 2, il. (Bibliotheca Cracovia).

Lata 1335–2019.

4323. KSENIAK Mieczysław: Zapomniana Reduta gen. Tadeusza Kościuszki w Ogrodzie Botanicznym UMCS na Sławinku w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 181–192.

XVIII–XIX w.

4324. KUCHARZEWSKA Joanna: Willa miejska Gustawa Plehwe przy ul. Mickiewicza 81 w Toruniu. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*.

Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 442: Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo. [Nr] 49: 2018 s. 137–172, streszcz. ang.

Wybudowana w l. 1890–1891.

4325. KUFEL Robert Romuald: Cmentarze wyznaniowe do 1945 roku w granicach województwa lubuskiego. T. 9: Powiat wschowski, miasto i gmina Wschowa. Tł. Katarzyna Trychoń-Cieślak. Zielona Góra 2019 Agencja Wydawnicza „PDN” 8° ss. 272, il.

Tyt. równol.: Konfessionelle Friedhöfe bis 1945 in den Grenzen der Wojewodschaft Lubuskie. Bd. 9: Kreis Wschowa – Stadt und Gemeinden Wschowa.

Toż. T. 10: Powiat wschowski, gminy Sława i Szlichtyngowa ss. 212, il.

Tyt. równol.: Toż. Bd. 10: Kreis Wschowa, Gemeidin: Sława und Szlichtyngowa.

Tekst równol. pol., niem.

T. 1. 2012.

4326. KURZEJ Michał: Aranżacja prezbiterium kościoła Klarysek w Starym Sączu. *Modus*. [T.] 16: 2016 s. 15–25, streszcz. ang.

Kościół z 1280 r.

4327. KWIECIŃSKA Maja: Wrocławski budynek sztabu projektu Ottona Rudolfa Salvisberga [1882–1940]. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 27: 2018 s. 179–197, streszcz. niem., ang., fr.

Z l. 20. XX w.

4328. LACH Kornelia: “In hoc signo vinces”. Znaki krzyża na elewacjach domów w powiecie raciborskim. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [R.] 7: 2019 s. 39–44, streszcz. ang.

4329. LEGENDZIEWICZ Andrzej: Architektura bram miejskich Głogówka od XIV do XX wieku. *Kwartalnik Opolski*. R. 64: 2018 nr 4 s. 105–120, streszcz. ang.

4330. LEGENDZIEWICZ Andrzej: Średniowieczny budynek komturii Rycerskiego Zakonu Szpitalników św. Jana z Jerozolimy (Joannitów) w Grobnikach. *Kwartalnik Opolski*. R. 64: 2018 nr 2/3 s. 71–86, streszcz. ang.

4331. LEONCZYK Sergiusz: Cmentarze polskie na Uralu i Syberii. Paris 2018 Apajte Editions Paris 8° ss. 106, il.

Rec.: Czernyszew Artiom: Historia nieznaną – cmentarze polskie na Uralu i Syberii. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 337–340.

4332. LEŚNIAKOWSKA Marta: Pomiedzy. Archeologia badań nad architekturą międzywojenną w Polsce w perspektywie inkluzywnej demokracji spojrzenia. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 43: 2018 s. 65–74, streszcz. ang.

4333. ŁÓDŹ U Like 2018. 10. Ogólnopolskie Seminarium Naukowe Studentów Architektury. Zobaczyć, dotknąć, doświadczyć, przeżyć, opowiedzieć. Monografia. Red. Katarzyna Błaszczuk, Włodzimierz Witkowski. Łódź 2019 Inst. Architektury i Urbanistyki Politech. Łódzkiej; Wydaw. Politech. Łódzkiej 8° ss. 176, il., streszcz. ang.

Z treści: Gawłowski Piotr: Wizyta u Mistrza – [Ludwig] Mies van der Rohe, Farnsworth House, Plano, Illinois, USA. Maj 2018 s. 11–19; Kurek Jan: Doświadczenie architektury a wyjazd studyjny s. 21–29; Nowakowska Maria: Od „Mafii Kwiatowej” do „Łowców Detali” – popularzacja dziedzictwa architektonicznego na przykładzie inicjatywy „Łódzki detal” s. 31–42; Drab Monika: Wczesna chrześcijańska architektura sakralna w Starej Dongoli s. 45–52; Kroc Tomasz: Na historycznym szlaku parków łódzkich [1815–1950] s. 65–71; Kruczek Daria: Tragiczne losy modernistycznych hoteli w Chorwacji. Hotel Marjan w Splicie, hotel Belvedere w Dubrowniku, hotele w kurorcie Kupari s. 73–80; Lis Magdalena, Strzelczyk Magdalena: Raport z XX Wyprawy Naukowej Studentów Architektury Politechniki Łódzkiej w Karpaty Wschodnie – Huculszczyzna 2018 s. 87–95; Mejer Julia, Sowała Adriana: Ulica Włokiennicza – manifest przemian centrum Łodzi s. 97–103; Ostrowska Małgorzata, Strzałka Marta: Przyjaźń polsko-ukraińska – współpraca Łódź–Winnica 2.0 s. 117–130; Rabięga Mateusz: Dziesięć lat dyskusji nad rewitalizacją śródmieścia Kalisza s. 131–138; Stadnicka Bernadetta: Ochrona dziedzictwa kulturowego na przykładzie architektury drewnianej południowej Polski s. 139–149; Stępczyńska-Motył Wiktoria: Zachwyt czy przerażenie, czyli co czuje Europejczyk w chińskim mieście? s. 151–162; Sznajder Magdalena: Miejskie cmentarze zabytkowe w południowo-wschodniej Polsce – problematyka ochrony s. 163–171.

4334. ŁUCZYŃSKI Romuald M[ariusz]: Szlacheckie i arystokratyczne rezydencje w Sudetach polskich. Sudety Wschodnie i Przedgórze Sudeckie. Wrocław 2019 Wydaw. Kartograficzne Eko-Graf 8° ss. 288, il., mapy.

Od 1150 r.

4335. ŁYSZKOWSKA Aldona: I cmentarz ten tutaj także mi pociechą... *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 6: 2019 s. 27–55.

W Opinogórze z 1824 r.

4336. MAJCHRZYK Konrad: Zamek w Chęcinach – kiedyś i dziś. *Kolo Historii*. Nr 22: 2017 s. 153–162, streszcz. ang., niem.

Od XIV w.

4337. MAJEWSKI Piotr: Czas końca, czas początku. Architektura i urbanistyka Warszawy historycznej 1939–1956. Warszawa 2018 Bellona plik tekstowy EPUB (4,52 MB), streszcz. ang., niem.

4338. MAJKUT Stanisław: Ambona w bazylice katedralnej łowickiej – dawnej kolegiacie. *Studia Loviciensia*. Nr 20: 2018 s. 320–321.

Lata 1751–1754 (ambona z 1753/54 r.).

4339. MAKOWICZ-KMIECIK Aleksandra, Grysztar Błażej: Cmentarze ewangelickie

i pomniki poległych I wojny światowej w gminie Żary. Łódź–Żary 2019 ArchaeGraph Wydaw. Nauk. 8° ss. 267, il.

Toż plik tekstowy PDF (31,4 MB).

4340. MARAŚKIEWICZ Janusz: Drewniana architektura sakralna południowego Podlasia (północnej części województwa lubelskiego). Biała Podlaska 2019 nakł. aut. 8° ss. 318, tabl. 5, il., mapa.

Od 1595 r.

4341. MIEJSCA dla kultury i rozrywek. Idee, architektura, ludzie. Red. nauk. Katarzyna Kluczwajd, Michał Pszczołkowski. Toruń 2019 Toruński Oddz. Stow. Historyków Sztuki 8° ss. 216, nlb. 4, il. (Zabytki Toruńskie Młodszego Pokolenia).

Treść: Kluczwajd Katarzyna: Pomnikowo i rozrywkowo s. 5–14; Krzemieński Tomasz: Toruń w dobie przemian cywilizacyjnych XIX i pierwszych dziesięcioleci XX wieku. Życie codzienne mieszkańców i klimat społeczno-kulturowy s. 15–36; Tomkowiak Katarzyna: Siedziby i plany budowy Książnicy Miejskiej im. Mikołaja Kopernika w Toruniu od gmachu przy ul. Wysokiej po bibliotekę przy ul. Słowackiego s. 37–70; Chmielarska-Łoś Barbara: Muzeum Ziemi Pomorskiej – Panteon Pomorza s. 71–96; Kluczwajd Katarzyna: Przedmiejskie restauracje-ogrody w kulturalnym pejzażu dawnego Torunia: Viktoria Park i Tivoli s. 97–132; Kluczwajd Katarzyna: Teatry świetlne i kinematografy w kulturalnym pejzażu dawnego Torunia s. 133–156; Kędziński Olgierd: Lokale rozrywkowo-wypoczynkowe zaplecza dawnego poligonu artyleryjskiego w Toruniu s. 157–189.

4342. MIEJSCA trudne – transdyscyplinarny model badań. O przestrzeni placu Piłsudskiego i placu Defilad. Pod kier. nauk. Aleksandry Wójtowicz. Warszawa 2019 IBL PAN Wydaw. 8° ss. 438, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Treść: Osiński Dawid Maria: Czasoprzestrzeń literacka. Sceny pierwotne s. 29–78; Budzyński Marek: Przestrzeń wspólna. Proces s. 81–104; Mordyński Krzysztof: Punkty zwrotne. Proces s. 109–133; Stelmach Bolesław: Przestrzeń nieokończona. Konkursy s. 139–163; Skalmirowski Andrzej: Fiasko placu. Kontekst s. 167–177; Ilmurzyńska Krystyna: Przestrzeń otwarta. Konkursy s. 181–198; Mączewski Ryszard: Powiązania tematyczne. Plac s. 203–228; Kronenberg Anna: Przestrzeń natury. Polityka przestrzeni s. 229–261; Tucholski Zbigniew: Przestrzeń techniki. Przestrzeń podziemna s. 265–293; Jałowicki Bohdan: Plac, nie place. Przestrzeń społeczna s. 297–308; Piotrowski Igor: Przestrzeń codzienności, pamięci i fantazmatu s. 313–336; Paulinek Jacek: Przestrzenne gry (z) pamięcią s. 341–377; Tomasiak Wojciech: Czasoprzestrzeń literacka. Śmierć Świątyni s. 383–422.

W Warszawie, XVIII–XXI w.

4343. MOTYL Bogdan W., Gosztyła Marek: Architektura, infrastruktura kolejnictwa Przemysła i okolic. Rzeszów 2019 Oficyna Wydawnicza Politech. Rzeszowskiej 8° ss. 194, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

Lata 1859–1948.

4344. MYŚLIŃSKI Krzysztof: Franciszek Ksawery Kowalski [1827–1903] – zarys

działalności architektonicznej. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 189–197.

4345. MZYK-MAKOSZ Milena, Makosz Dariusz: Ogród rajski w wirydarzu dawnego klasztoru w Rudach. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 86–104.

Z XIII w.

4346. NAD brzegami Świdra. Praca zbiorowa. Pod red. Stanisława Zająca. Otwock 2018 Brzegi Andriollego Fund. Wspierania Kultury; współpr. Pro Homini 4° ss. 328, il.

Toż. [Wyd. 2]. Otwock 2019 ss. 331, il.

4347. NADOLNY Adam: Architektura modernistyczna w polskim filmie lat 60. XX wieku. *Modern architecture in Polish feature films of the 1960s*. Tł. na jęz. ang. Barbara Wesołowska-Marszałek[!], Andrew Pietrzak. Wyd. 2. Poznań 2019 Wydaw. Politech. Poznańskiej 4° ss. 175, il.

Na książce błędna nazwa tłumacza, prawidłowa: Barbara Wesołowska-Marszałek.

Tekst równol. pol., ang.
Wyd. 1. 2018.

4348. NEOGOTYCKIE kościoły województwa podlaskiego. Pod red. Grzegorza Ryżewskiego; oprac. autorskie Joanna Kotyńska-Stetkiewicz, Aneta Kułak, Grzegorz Ryżewski, Marta Wróbel. Białystok 2017 Fund. Ochrony Zabytków „Na Rubieży” 8° ss. 304, il. (Nasze Dziedzictwo; t. 1).

Rec.: Wilczewski Waldemar F., *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 24: 2018 s. 235–238.

4349. NESTOROW Dagny: Warszawskie rezydencje Jerzego Ignacego Lubomirskiego [1687–1753], „Pana na Rzeszowie”. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 3 s. 461–480, streszcz. ang.

Trzy rezydencje miejskie.

4350. NESTOROW Rafał: Zamek Czartoryskich w Kłewaniu w świetle źródeł archiwalnych. Kraków 2018 Attyka 8° ss. 94, il. (Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki XVII i XVIII Wieku; t. 7).

Z l. 1700–1791.

4351. NOWICKI Paweł: Struktura funkcjonalna placu rynkowego w Szadku. *Biuletyn Szadkowski*. T. 19: 2019 s. 107–121, streszcz. ang.

Od XV w.

4352. OCHOTA – dzielnica z klasą. Architektura i mieszkańcy. Cz. 2. Warszawa 2019 Fund. Hereditas 8° ss. 323, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Mika Grzegorz, Zieliński Jarosław: Ochota w latach 1939–1989 s. 11–100; Zieliński Jarosław: Rozwój przestrzenny i architektura Ochoty po ustrojowym przełomie 1989 r. s. 101–238; Majewski Jerzy S.: Ochota w czasie drugiej wojny światowej s. 239–276; Rolińska Joanna: Powroty. Mieszkańcy Ochoty po 1945 r. s. 277–306.

Cz. 1. 2018.

4353. OGRODNICY pamięci. Cmentarze żydowskie. Podręcznik dobrych praktyk w ochronie dziedzictwa lokalnego. Red. Monika Tarajko, Andrzej Trzcński. Wyd. 2, popr. Lublin 2018 Stow. „Studnia Pamięci”; Ośr. „Brama Grodzka – Teatr NN”; Zakł. Kultury i Historii Żydów UMCS 8° ss. 213, nlb. 2, il., mapy, streszcz. ang.

Wyd. 1, elektroniczne. Lublin 2017.

4354. OKONIEWSKA Katarzyna: Figury, kapliczki i krzyże przydrożne na terenie Poznania. Łódź–Poznań 2019 ArchaeGraph Wydaw. Nauk. 8° ss. 344, il.

Toż plik tekstowy PDF (17,48 MB).
XVI–XXI w.

4355. OLCZYK Agnieszka: Ogród Kurii Metropolitalnej w Katowicach. Pomnik historii okresu dwudziestolecia międzywojennego na Górnym Śląsku. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 105–124.

4356. OLESZCZUK Ewa: Nagrobki z warsztatu Bolesława Piekarskiego [1880–1955] w rzymskokatolickiej części cmentarza przy ul. Lwowskiej w Chełmie. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 87–131, streszcz. ros., ang.

4357. OLSZEWSKA Barbara Maria: Alternatywny Olsztyn. Kamienica nr 5 przy Placu Konsulatu Polskiego. Olsztyn 2019 Tow. Miłośn. Olsztyna 8° ss. 42, nlb. 2, il.

Od 1907 r.

4358. ONYSZKO Grzegorz: Architekci włoskiego pochodzenia z terenu Zagłębia Dąbrowskiego. Sosnowiec 2017 Forum dla Zagłębia Dąbrowskiego 8° ss. 79, nlb. 1, tabl. 16, il.

4359. OSTRÓWKA Beata: Zespół dworsko-parkowy w Rajcy. Przyczynek do historii Polskiej Prowincji Sióstr Misjonarek Apostolstwa Katolickiego (Pallotycki). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 277–295, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

4360. OTRĘBSKI Piotr: Nieistniejące, nieznane, niezwykle kościoły Warszawy. Warszawa 2019 Skarpa Warszawska 8° ss. 303, nlb. 1, il.

XVII–XXI w.

4361. PAJOR Piotr: Kilka uwag o okolicznościach budowy i formie architektonicznej kościoła Klarysek w Starym Sączu. *Modus*. [T.] 18: 2018 s. 5–35, streszcz. ang.

Kościół z 1280 r.

4362. PASTUSZKA Sławomir: Cmentarz żydowski w Czechowicach-Dziedzicach. Kraków 2019 Wydaw. JAK 8° ss. 114, nlb. 1, il.

Lata 1915–2018.

4363. PENDRASZEWSKI Mariusz: Kościół parafialny pod wezwaniem Wszystkich Świętych w Gozdowie. Historia, architektura, wyposażenie. *Nasze Korzenie*. Nr 16: 2019 s. 47–56.

Akt erekcyjny świątyni pochodzi z 1305 r., kolejną wzniesiono w 1735 r., obecny budynek kościelny pochodzi z ostatniej ćwierci XIX w.

4364. PISARKIEWICZ Mirosław: Nie tylko Powązki. Cz. 4. Kraków 2019 Ridero 8° ss. 182, il.

Toż. Cz. 5. Kraków 2019 ss. 190, il.
Cmentarze woj. łódzkiego, l. 1750–2018.
Cz. 1. 2017.

4365. PLIS Henryk: Skarby rudzienieckiej świątyni. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 8: 2017 s. 141–146.

Kościół pw. Matki Bożej Królowej Polski w Rudzienicach pochodzący z poł. XIX w.

4366. POGODZIŃSKI Paweł Marek: Mazowiecki upcykling. Unikatowa architektura małomiasteczkowa z XIX i XX wieku z wykorzystaniem fragmentów statków wisłanych w Czerwińsku nad Wisłą. *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 10: 2019 s. 65–76, streszcz. ang.

4367. POGORZELSKI Waclaw: Kościoły dawnego Głogowa. Architektura, archeologia. Pod red. Krzysztofa Czapli. Głogów 2019 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa w Głogowie 8° ss. 342, nlb. 1, il., streszcz. niem. (Biblioteka Pracowni Badań Regionalnych; nr 3).

XII–XXI w.

4368. POKORSKA-OŻÓG Ewa: Tajemnice gliwickiego cmentarza-parku przy ul. Kozielskiej 120. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 125–145.

XX w.

4369. PRAŁAT Emilian: Miejsce i sztuka. Wysokość. Poznań 2019 Wydaw. Poznańskiego Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 390, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Od 1366 r.

4370. PRARAT Maciej: Historia przekształceń siedemnastowiecznego kościoła w zespole klasztornym Karczówka (Kielce) w świetle analizy więźb nawy i prezbiterium. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 442: Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo. [Nr] 49: 2018 s. 87–114, streszcz. ang.

XVII–XX w.

4371. PRZESTRZEŃ i czas. I Międzyuczelniana Ogólnopolska Konferencja Naukowa, Dłużew 2015 „Przestrzeń i czas”. Zespół red. Joanna Walendzik-Stefańska, Konrad Styka, Kamil Krasuski. Warszawa 2018 Akad. Sztuk Pięknych 8° ss. 161, nlb. 2, il., streszcz. ang. Akad. Sztuk Pięknych w Warszawie. Wyd. Architektury Wnętrz.

Z treści: Krajewski Przemysław Marek: Refleksja o jano-wieckim pejzażu s. 8–15; Rzepiejewska Monika: Historia cerkwi w Smolniku nad Sanem s. 16–23; Dzierżko-Bukal Iwona: Ruina zamku w Człuchowie jako przestrzeń wystawiennicza s. 24–39; Hunger Bartosz: Restauracja budynku po byłym kinie z przeznaczeniem na dom pracy twórczej na terenie parku zamkowego w Uniejowie s. 40–48; Lamorski Rafał: Przemiana przestrzeni miejskiej na przykładzie przebudowy domu ludowego osiedla robotniczego widzewskiej manufaktury Heinzka-Kunizera s. 49–54.

4372. PYRZYK Aleksander: Willa Klementynka. Dzieje Zespołu Parkowo-Dworskiego w Żywcu. *Gronie*. Nr 19: 2019 s. 11–23.

Lata 1720–2013.

4373. RACON-LEJA Kinga: Miasto i wojna. Wpływ II wojny światowej na przekształcenia struktury przestrzennej i współczesną kondycję urbanistyczną wybranych miast europejskich. Kraków 2019 Wydaw. Politech. Krakowskiej 8° ss. 380, il., streszcz. ang., niem.

Oświęcim, Drezno, Rotterdam – XVI–XXI w.

4374. RĄKOWSKI Grzegorz: Kresowe rezydencje. Zamki, pałace i dwory na dawnych ziemiach wschodnich II RP. T. 1: Województwo wileńskie. Warszawa 2017.

Rec.: Jodezyk Krzysztof, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 129–131.

4375. ROKITA Jan Gustaw: Perły europejskiej architektury i sztuki w Górze Kalwarii – odkryte i opisane na nowo. *Vademecum miasta*. Wyd. 2. Góra Kalwaria–[Nowa Iwiczna] 2019 Urząd M. i Gm.; [Mazowiecka Oficyna Wydawnicza] 8° ss. 307, nlb. 5, il.

4376. ROSENBAUM Sebastian, Tracz Bogusław: „Świadkowie prastarej sztuki ludowej”. Wokół górnośląskich kościołów drewnianych. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 4–23.

XVI–XX w.

4377. RYBUS Jacek: Łowickie nekropolie. Inny wymiar naszej obecności. Łowicz 2019 Łowicki Ośr. Kultury 8° ss. 154, nlb. 1, il., plany.

Od XV w.

4378. RYNEK Główny 25. Dzieje jednego adresu. Red. nauk. Jacek Purchla. Kraków 2019 Międzynar. Centrum Kultury 8° ss. 391, nlb. 1, il.

Treść: Purchla Jacek: Rynek Główny 25 – dzieje jednego adresu s. 6–10; Follprecht Kamila: Właściciele i lokatorzy s. 14–53; Małkiewicz Adam: Jezuicki epizod s. 54–67; Purchla Jacek: W sercu dziewiętnastowiecznego Krakowa s. 68–94; Broński Krzysztof: Stańczycy i ich bank s. 96–111; Komar Zanna: Meta-morfozy s. 112–126; Kurz Andrzej: Habent sua fata... s. 128–137; Maj Bronisław: Orle gniazdo s. 138–142; Purchla Jacek: Węzeł gordyjski s. 144–169; Purchla Jacek: Inwestycje s. 170–179; Wiśniewski Michał: Eksperyment s. 180–207; Źródła fotografii s. 215–216; Ilustracje s. 220–391.

XVI–XXI w.

4379. SABAT Teresa, Sabat Zdzisław: Żelwne zabytki na cmentarzach kieleckich. „Morituri viventes obligant”. (Zmarli zobowiązują żyjących). Kielce 2019 na zlec. Świętokrzyskiego Woj. Konserwatora Zabytków 8° ss. 304, il.

4380. SARZYŃSKA-JANCAK Renata: Kaplica przy pałacu biskupa w Lublinie na tle materiałów archiwalnych. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 222–236.

XVIII–XIX w.

4381. SCHAAF Ulrich: Die Baugeschichte der Friedenskirche Jauer im Spiegel des bautechnischen Befundes sowie der schriftlichen und bildlichen Quellen. Ein Beitrag zur Entwicklung einer arteigenen Methode der bauhistorischen Erforschung von Fachwerkbauten. Bd. 1: Text. Toruń 2019 Wydaw. UMK 4° ss. 301, il., streszcz. pol., ang.

Toż. Bd. 2: Abbildungen. Toruń 2019 ss. nlb. 51, tabl. 154, tabl. złoż. 55, il., mapy.

Kościół św. Ducha, Jawor na Dolnym Śląsku w l. 1654–2019.

4382. SCHILLER Gerhard: Historia zapisana na dolnośląskich cmentarzach. *Verbogene Geschichte auf Niederschlesische Friedhöfen*. Tł. Sebastian Rosenbaum. Gliwice–Opole 2019 Dom Współpracy Pol.–Niem. 4° ss. 207, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., niem.

XVII–XXI w.

4383. SIKORA Włodzimierz: Przenikanie stylów i wielowatkowość kompozycji ogrodowej na przykładzie założenia dworsko-parkowego w Rzekach Wielkich, gmina Kłomnice. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 146–183.

XVI–XX w.

4384. SKAZIŃSKI Błażej: Willa fabrykanka Hoffmanna w Witnicy, czyli zapomniane dzieło Sławomira Odrzywolskiego. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 26: 2019 s. 135–145, streszcz. ang., niem.

Willa Johanna Friedricha Wilhelma Hoffmanna z l. 1879–1882.

4385. [SKRABACZ Wiesław]: Dziedzictwo kultury religijnej w parafii Żeleźnikowa Wielka. Oprac. Wiesław Skrabacz; [fot.] Kinga Chebda. *Żeleźnikowa Wielka 2019 Parafia Rzymsko-Katol. pw. Św. Michała Archanioła 8° ss. 96, il.*

Pw. św. Michała Archanioła, XIX–XXI w.

4386. SKRZYPCZAK Jerzy: Pałacyk Oborskich w Mielcu. Wyd. 4 zm. Mielec 2019 Muzeum Region. SCK 8° ss. 85, il., mapy, streszcz. ang., fr., niem., wł.

Lata 1457–2018.

Wyd. 2 zm. 2004.

4387. SOBISZ Zbigniew, Truchan Mariola, Osadowski Zbigniew: Zabytkowe parki dworskie i folwarczne Dorzecza Parsęty. Słupsk 2019 Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 299, il.

XIII–XXI w.

4388. SPIELVOGEL Izabela: Przemiany w architekturze europejskich uzdrowisk. Opole 2017.

Rec.: (M), *Acta Medicorum Polonorum*. R. 8: 2018 z. 2 s. 136–137.

4389. STANKIEWICZ Aleksander: Budowle „grupy tarłowskiej” a rzymska architektura sakralna początku XVII wieku. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 44: 2019 s. 27–48, streszcz. ang.

4390. STOTKO Paweł: Śladami naszych matek i ojców. Krzyże i kapliczki, Wójtowa Wieś – Szczepanowice. Opole 2019 Wydaw. i Drukarnia Św. Krzyża 16° ss. 48, il., mapa.

Część tekstu równol. pol., niem.

W Opolu od 1824 r.

4391. [STOŻEK Anna Maria]: Kapliczki gminy Niedźwiedź. Parafie Niedźwiedź, Poręba Wielka, Konina. Tekst i zdj. w terenie Anna Maria Stożek. Niedźwiedź–Limanowa–Kraków 2019 Drukarnia MM; Wydaw. Kartograficzne Compass 4° ss. 96, il., mapa.

Katalog zabytków, l. 1580–2019.

4392. SYSKA Anna: Hale inżyniera Gottfrieda. *Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wieku*. R. 4: 2018 s. 172–203, streszcz. ang.

Jerzy Gottfried (1922–2017).

4393. SZARANIEC Lech: *Moje Katowice* [T.] 4. Katowice 2019 TS 8° ss. 148, il.

XIX–XXI w.
T. 1. 2014.

4394. SZCZEPAŃSKI Jakub: *Architektura zespołu Politechniki Gdańskiej 1904–2018*. Gdańsk 2019 Fund. Terytoria Książki 4° ss. 217, nlb. 4, il.

4395. SZMELTER Alicja: *Początki urbanistyki współczesnej. Doświadczenia zagraniczne a środowisko warszawskich urbanistów przełomu XIX i XX w.* Warszawa 2019 Oficyna Wydawnicza Politech. Warszawskiej 4° ss. 364, il.

Lata 1853–1918.

4396. SZUMLICKA-RYCHLIK Grażyna: *Cmentarze parafii w Radziwiu, Imielnicy, Trzepowie i Płocku-Podolszycach włączone w granice miasta Płocka w XX wieku. Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 2 s. 30–37.

4397. ŚRODULSKA-WIELGUS Jadwiga, Wielgus Krzysztof: *Park Lotników Polskich. Od zieleni fortecznej do lotniska Rakowice-Czyżyny i Lotniczego Parku Kulturowego*. Kraków 2019 Ośr. Kultury im. C. K. Norwida 8° ss. 117, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem. Ośr. Kultury im. C. K. Norwida. (Parki Krakowa; 18).

W Krakowie w l. 1850–2019.

4398. ŚWITEK Agnieszka: *Rzeźba i mała architektura w ogrodach wilanowskich*. Warszawa 2019 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 157, nlb. 3, il. (200 Lat Muzeum Wilanowskiego).

Lata 1680–1858.

4399. TATARENKO Agata: *Badania nad krzyżami i kapliczkami przydrożnymi na podstawie przekazów świadków historii. Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 9: 2019 s. 7–26, streszcz. ang.

Ustalania projektu realizowanego w 2018 r.

4400. TOMASZKIEWICZ Agnieszka: *Wrocławskie wille i osiedla willowe doby historyzmu*. Wrocławskie 2019 Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej 4° ss. 511, il., mapy, streszcz. ang.

XIX w.

4401. TONIAK Ewa: *Budynek warszawskiego Prudentialu jako afektywna heterotopia – rekonosans. Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wieku*. R. 3: 2017 s. 43–74, streszcz. ang.

Historia gmachu od 1931 r.

4402. TOROWSKA Joanna: *Park Strzelecki*. Kraków 2019 Ośr. Kultury im. Cypriana K. Norwida 8° ss. 97, nlb. 3, il., streszcz. ang. i niem. (Seria Parki Krakowa; 17).

W Krakowie, XIX–XXI w.
Cz. 1. 2001.

4403. TORUŃSKIE miejsca do zamieszkania i (za)pamiętania. Domy, pomniki, cmentarze. Red. nauk. Katarzyna Kluczajd, Michał Pszczółkowski. Toruń 2019 Stow. Historyków Sztuki. Oddz. Toruński 8° ss. 200, nlb. 4, il. (Zabytki Toruńskie Młodsze Pokolenia).

Materiały z konferencji nauk., Toruń, 11 V 2019 r.

Treść: Kluczajd Katarzyna: *Obok czy ponad?* s. 5–14; Orłowski Marcin: *„Niech ci ziemia lekka będzie”*, czyli rozważania toruńskie o zalewaniu przeszłości betonem zapomnienia s. 15–58; Pszczółkowski Michał: *B jak Burdecki – T wie Tilk – L vi Leiser*. Inicjały na fasadach jako świadectwo wielokulturowej codzienności Torunia s. 59–88; Kluczajd Katarzyna: *Pomniki i posągi w przestrzeni Podgórze pod Toruniem – świadectwa pamięci / tożsamość wielokulturowego miasta* s. 89–116; Ceglarski Marcin, Polak Jakub: *Idea międzywojennych mieszkań pracowniczych na przykładzie Przedmieścia Mokrego* s. 117–134; Hildebrandt-Fijorek Anna: *Świadomość zamieszkania w przestrzeni i czasie – teren dawnej Rzeźni Miejskiej w kontekście przemian* s. 135–152; Kmieć Anna N.: *Rubinkowo. Doświadczenie a zapamiętywanie* s. 153–168; Sojak-Borodo Aleksandra, Skrobała Katarzyna: *Rubinkowo jako tworzywo działań artystycznych* s. 169–181.

4404. TRACZ Bogusław: *Nieistniejący ha-kenkreuz – szkic z dziejów Wilczego Gardła. CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 78–85.

Koło Gliwic, osiedle mieszkaniowe zbudowane przed 1945 r., w 1975 r. weszło w obręb miasta Gliwice.

4405. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: *Dawny kościół w Piekielniku na Orawie. Nowe odkrycia i przemyslenia. Plaj*. [T.] 57: 2019 s. 108–133.

Nieistniejący kościół, funkcjonujący w l. 1749–1878 i dzieje małej architektury sakralnej w okolicy.

4406. TYLKOWSKA-DROŻDŻ Joanna: *Szczeciński Teatr Miejski. Zarys dziejów (1849–1944)*. Toruń 2018 Adam Marszałek 8° ss. 244, il.

Architekt Carl Ferdinand Langhans (1782–1869).

4407. UBODZY, chorzy, sieroty. Szpitale dawnego Gdańska w okresie średniowiecza i nowożytności. [Aut.] Adam Szarszewski, Aleksander Piwek, Piotr Samól, Janusz Dargacz, Katarzyna Darecka. Gdańsk 2019 Muzeum Gdańska; Okręg. Izba Lekarska 4° ss. 166, il.

Treść: Szpitale Gdańska w okresie średniowiecza i nowożytności – zarys problematyki s. 11–42; O architekturze instytucji dobroczynnych w średniowiecznym i wczesnonowożytnym Gdańsku s. 45–61; Rokokowo-klasycystyczny budynek mieszkalny w zespole szpitala Bożego Ciała s. 63–85; Dom Dobroczynności i Sierot przy ulicy Sieroczej s. 87–113; Architektura budynku bocznego (ul. Sieroca 8) w Zespole Dobroczynności i Sierot s. 115–131; Jak w gdańskich domach budowano, czyli

okna, drzwi i schody w dawnym Domu Dobroczyńności i Sierot s. 133–146; Podsumowanie s. 149–151.

4408. URBANISTYKA i architektura okresu III Rzeszy w Polsce. Red. Karolina Jara, Aleksandra Paradowska. Poznań 2019 Nauka i Innowacje 8° ss. 225, il., streszcz. ang.

Treść: Jara Karolina, Paradowska Aleksandra: „Urbanistyka i architektura okresu III Rzeszy w Polsce”. Wprowadzenie i rekonstrukcja s. 7–22; Gutschow Niels: Uwagi o docieraniu do dokumentów i materialnego dziedzictwa świadczących o germanizacji polskich ziem s. 23–34; Paradowska Aleksandra: Architektura, historia i ich propagandowe obrazy w Kraju Warty s. 35–66; Grzeszczuk-Brendel Hanna: „Na miarę człowieka” – architektura nazistowska w Poznaniu s. 67–89; Jara Karolina: Architektura III Rzeszy na Śląsku a planowanie na „Niemieckim Wschodzie” s. 91–117; Komar Żanna: Architektura okresu okupacji w Krakowie. Zarys problematyki badawczej s. 119–141; Szymański Wojciech: Wernakularyzm, małopolski Heimat i nauki pomocnicze w badaniach nad architekturą dla III Rzeszy s. 143–173; Załęska-Kaczko Jagoda: Architektura publiczna i urbanistyka Gdańska w latach 1933–1945 s. 175–207; Salm Jan: Architektura i urbanistyka lat 1933–1945 w Prusach Wschodnich. Charakterystyka zjawiska, główne potrzeby i wątki badawcze s. 209–225.

4409. URUSZCZAK Michał: Zabytkowe ogrody rezydencjonalne Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Historia, przemiany, ocena stanu. Kraków 2019 Wydaw. Uniw. Rolniczego 8° ss. 328, nlb. 1, tabl. złoż. 1, il., mapa, streszcz. ang.

Lata 1220–2018.

4410. UTZIG Joanna: „Katedralny kostium” fary – forma i dekoracja fasady kościoła św.św. Stanisława i Wacława w Świdnicy. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 26: 2017 s. 39–56, streszcz. niem., ang., fr.

Z XIV w.

4411. WALKER Martyna: Ogrody rezydencji sosnowieckich przemysłowców. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 184–200.

XIX–XX w.

4412. WALKER Martyna: Park pałacowy rezydencji Fanny i Amanda von Gaschin-Rosenbergów w Krowiarkach. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. [T.] 11: 2019 s. 201–216.

XVII–XX w.

4413. WALKOWSKI Zygmunt: Kartusz z orłem z Piwnej 18. *Kronika Warszawy*. 2019 nr 1 s. 63–68, il., streszcz. ang.

W Warszawie, kartusz z wizerunkiem orła od XVIII w. do l. 50 XX w.

4414. WANATKO Grzegorz: Od winiarni Briegera do cerkwi greckokatolickiej. *In Gremium*. T. 13: 2019 s. 167–180, streszcz. ang.

Budynek winiarni Fritza Briegera wybudowany w 1880 r., od 2008 r. cerkiew Parafii Greckokatolickiej pw. Opieki Matki Bożej w Zielonej Górze.

4415. WAŃKOWSKA-SOBIESIAK Joanna: Zamek kapituły warmińskiej w Pieniężnie. *Rocznik Warmińsko-Mazurski*. T. 3: 2010 s. 150–175.

4416. WAŃKOWSKA-SOBIESIAK Joanna: Zamek komtura krzyżackiego w Ostródzie. *Rocznik Warmińsko-Mazurski*. T. 3: 2010 s. 37–58.

4417. WAŃKOWSKA-SOBIESIAK Joanna: Zamek komturewski w Elblągu. *Rocznik Warmińsko-Mazurski*. T. 3: 2010 s. 9–36.

4418. WAŃKOWSKA-SOBIESIAK Joanna: Zamek komturewski w Rynie. *Rocznik Warmińsko-Mazurski*. T. 3: 2010 s. 78–105.

4419. WAŃKOWSKA-SOBIESIAK Joanna: Zamek krzyżacki w Nidzicy. *Rocznik Warmińsko-Mazurski*. T. 3: 2010 s. 128–149.

4420. WAŃKOWSKA-SOBIESIAK Joanna: Zamek na przesmyku w Giżycku. *Rocznik Warmińsko-Mazurski*. T. 3: 2010 s. 106–127.

4421. WAŃKOWSKA-SOBIESIAK Joanna: Zamek prepozytora kapituły pomezkańskiej w Szymbarku. Budowa, zniszczenie i próba odbudowy. *Rocznik Warmińsko-Mazurski*. T. 3: 2010 s. 176–189.

4422. WAŃKOWSKA-SOBIESIAK Joanna: Zamek prokuratora krzyżackiego w Szczytnie. *Rocznik Warmińsko-Mazurski*. T. 3: 2010 s. 59–77.

4423. WAŃKOWSKA-SOBIESIAK Joanna: Zespół zamkowy w Lidzbarku Warmińskim. Zabudowa przedzamcza. *Rocznik Warmińsko-Mazurski*. T. 3: 2010 s. 190–239.

4424. WARMIŃSKA-MAZUREK Katarzyna: Wielowymiarowa wartość zabytku na przykładzie cerkwi prawosławnej pw. Świętego Mikołaja Cudotwórcy w Tomaszowie Lubelskim. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 201–217, streszcz. ang.

XIX–XXI w.

4425. WĘCŁAWOWICZ Tomasz: Strzyżowski kościół parafialny pw. Bożego Ciała w wiekach średnich w świetle źródeł materialnych. Kilka uwag badawczych. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 5: 2019 s. 7–26, streszcz. ang.

Pierwsza wzmianka o parafii z 1340 r.

4426. WIERZBICKA Bożena: Gmachy i wnętrza sejmowe w Polsce. Wyd. 2, popr. i uzupełn. Warszawa 2018.

Rec.: Faryna-Paszkievicz Hanna, *Kronika Warszawy*. 2018 nr 2 s. 149–151.

4427. WIERZBICKA Bożena: O salach dla senatu dawniej i dwóch projektach współczesnych. *Kronika Warszawy*. 2019 nr 1 s. 50–62, streszcz. ang.

W Warszawie, od XVI w.

4428. WIERZBICKA Bożena: Senat – architektura i sztuka. Wnętrza senackie na przestrzeni wieków. Autor wstępu historycznego Marek Kornat. Warszawa 2019 Kancelaria Senatu 4° ss. 171, nlb. 1, il.

XII–XXI w.

4429. WIRASZKA Marta: Kaplice i mauzolea na cmentarzach Warszawy w XIX i pierwszej połowie XX wieku. T. 2: Źródła inspiracji. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 412, nlb. 2, il., streszcz. ang.

T. 1. 2017.

4430. WODECKA-DUDA Marta: Pokutne? Pojednania? Kamienne krzyże i kapliczki na Ziemi Kłodzkiej. Polanica-Zdrój 2019 Press-Forum 8° ss. 62, nlb. 2, il., mapy.

XVI–XX w.

4431. WOWCZAK Jerzy: Jan Sas-Zubrzycki [1860–1935]. Architekt, historyk i teoretyk architektury. Kraków 2017.

Rec.: Miśkowiec Maciej, *Rocznik Lwowski*. 2018 s. 251–254.

4432. WOŹNIAK Barbara, Steczek Lucyna: Losy Zamku Suskiego. *Rocznik Babiogórski*. T. 20: 2019 s. 51–68, streszcz. ang.

W Suchej Beskidzkiej od końca XVI w.

4433. WRÓBEL Wiesław: Świętego Rocha. Historia jednej ulicy. Białystok 2019 Fund. Ochrony Zabytków „Na Rubieży” 8° ss. 495, il., mapy.

W Białymstoku w l. 1825–1939.

4434. ZAWADZKI Marek Świętopelk: Na początku stanął krzyż... Budowa kościoła Zesłania Ducha Świętego w Warszawie. Dokumenty, fotografie, wspomnienia budowniczego. Ożarów Mazowiecki 2019 Przeds. Wydawniczo-Handlowe „Arti” Artur Rogala, Mariusz Rogala Spółka Jawna 8° ss. 544, il.

Lata 1936–2007.

4435. ZIELIŃSKI Jarosław: Plac. Warszawski plac Piłsudskiego jako zwierciadło losów

i duchowej kondycji narodu. Warszawa 2019 Ekbin 8° ss. 490, il. (Biblioteka Stolicy).

XVI–XXI w.

4436. ZYWER Marek: Łażański most. Drugi na świecie całkowicie żelazny. *Rocznik Świdnicki*. T. 46: 2018 [dr.:] 2019 s. 146–163.

XVIII–XX w.

4437. ŻURAWSKA Beata: Dawno temu na Ogrodowej. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 83–100.

Dzieje budynku przy ul. Ogrodowej w Wołominie, lata 1912–2018.

l) Historia teatru i filmu

Zob. poz. 1584, 1641, 1710, 2551, 3431, 3831, 4054, 4233, 4347, 4406, 4572, 5601, 5617, 8354, 8397, 8512, 8525, 8526, 8595, 8630, 8859, 8989, 9223, 9270, 9602, 9617, 9623, 9636, 9672, 9775, 10319, 10507, 10544, 10670, 10854, 10865, 10955, 11120, 11121, 11144, 11146, 11293, 11334, 11338, 11339.

4438. BAGATELA. 100 lat. Praca zbiorowa. Pod red. Teresy Czerniejewskiej-Herzig. Kraków 2019 Teatr Bagatela im. Tadeusza Boya-Żeleńskiego 8° ss. 453, nlb. 1, il.

Treść: Trochę o architekturze: Musialik-Furdyna Magdalena: ...a właściwie z samego Rynku s. 14–25; Trochę o historii Teatru: Koniarz Grzegorz: Pierwsza Bagatela s. 28–45; Dyrektorzy: Henryk Jacek Schoen s. 48–62; Krzysztof Orzechowski s. 62–67; Władysław Winnicki s. 68–71; Nina Repetowska s. 72–77; Bogdan Grzybowski s. 78–83; Tadeusz Kwinta s. 84–91; Kazimierz Wiśniak s. 92–99; Jan Güntner s. 100–103; Mieczysław Górkiewicz s. 104–111; Halina Gryglaszewska s. 112–121; Maria Bilizanka s. 122–129; Moja Bagatela: Krupiński Waclaw: „Mayday” – czyli śmiechoterapia s. 134–137; Krupiński Waclaw: Tajemnica „Tajemniczego ogrodu” s. 138–141; Krupiński Waclaw: Wielkie i szczerze ukochanie młodego widza s. 142–149; Branny Przemysław: Nie wyobrażam sobie, by mogło być inaczej s. 152–159; Budzisz-Krzyżanowska Teresa: Wymyśl coś lepszego... s. 160–165; Butrym Janusz: Rób co lubisz, nie będziesz musiał chodzić do roboty s. 166–171; Delektka-Wicińska Izabella: W tym wieku? s. 172–179; Domalik Andrzej: Ostrzenie noża na kamieniu s. 180–187; Fedorowicz Jerzy: Bagatela w dług Fedora s. 188–193; Grabowska Urszula: Rodzina Bagateli s. 194–205; Kalińska Zofia: Lubię być w podróży, czyli nigdzie s. 206–215; Kałużyński Marek: Nieustanna przygoda s. 216–221; Karkoszka Elżbieta: Tańczę jeszcze raz s. 222–227; Klimczak Kamila: Przeznaczenie dopadło mnie w „Łożu” s. 228–235; Kobielska Alicja: Powrotów i „powtórzeń” miałam w życiu zawodowym sporo... s. 236–243; Kobiński Marcin: Ja naprawdę najbardziej lubię mniejsze role s. 244–251; Kotański Michał: Sztuka pomniędy s. 252–257; Kozak Andrzej: Taaki to aktor... s. 258–263; Leonowicz Wojciech: Słucham reżysera... To mój zawód s. 264–269; Łukaszewicz Olgierd: Warszawy w Kraków nie zamienisz s. 270–275; Polewka Jan: Nie chcę oceniać s. 276–279; Rabczyńska Maria: Było, minęło s. 280–287; Radwan Stanisław: Świat nie jest taki zły s. 288–293; Rokita Anna: Nigdy się nie nudziłam s. 294–301; Różański Piotr: Wciąż tu się coś dzieje s. 302–309; Sanakiewicz Paweł: Sam muszę w sobie znaleźć postać s. 310–315; Sośnierz Sławomir: Spełnia się to, na co zasłużyłem s. 316–321; Starzewski Dariusz: Wszystko

zaczęło się później s. 322–329; Starejki Ewelina: *Komedia to mój żywioł...* s. 330–335; Śmigasiewicz Waldemar: *Bez tytułu* s. 336–345; Trela Jerzy: [Ryszard] Łukowski – osobowość bliska [Konradowi] Swinarskiemu s. 346–351; Walach Magdalena: *Polecieć o pięć centymetrów dalej* s. 352–357; Wiercichowski Marcel: *Trochę tak, jak z grą na wiolonczeli* s. 358–365; Krupiński Wacław: *Sceny zza sceny* s. 368–371; Czarniejewska-Herzig Teresa: *Pamiętam kilka epizodów* s. 372–375; Müller Halina: *To jest moje życie* s. 376–379; Twardziak-Bazyleczuk Teresa: *Trzy pożary i gaz łązwiący* s. 380–385; Wątor Janina: *Jeszcze parę chwil* s. 386–389; Głowacki Paweł: *Wiele miast* s. 392–395; Herzig Wiktor: *Gratuluję dyrektorowi Schoenowi...* s. 396–397; Miklaszewski Krzysztof: *Ja wierzę w to, że spektakl musi trafić w swój czas* s. 398–403; Szulborska-Lukaszewska Joanna: *Taki teatr jest nam niezwykle potrzebny* s. 404–409; Zajączkowski Stanisław: *...chwała Scali i jej ludzior – refleksje* s. 410–413; *Wokół sceny – wydarzenia*. Musialik-Furdyna Magdalena: *Po pierwsze edukacja* s. 416–421; *Na naszych scenach gramy* s. 422–435; *Zespół Teatru – sezon 2018/2019*. Dyrekcja s. 438; *Aktorzy etatowi* s. 439–442; *Aktorzy gościnni* s. 443. Teatr w Krakowie w l. 1919–2019.

4439. BIERNAT Justyna: „O kulawym bogu Hefajstosie”. W antycznej pracowni Jana Dormana [1912–1986]. *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 3/4 s. 181–195, streszcz. ang.

4440. BROWARCZYK Ewa: *Przystanki, teatry, ściany, Szymborska, pokora. Pani Frań i inne przypadki Elżbiety Glinńskiej*. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 146–152.

Aktorka z Bolesławca, dotyczy lat 1978–2016.

4441. CHANIECKI Zbigniew: *Europejskie teatry lat 1750–1815 w relacjach polskich podróżników*. Łódź 2019 Akad. Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów 8° ss. 630, tabl. 12, streszcz. ang.

4442. DĄBORA Rafał: *Jak u Barei, czyli Kto to powiedział*. Warszawa 2019 Wydaw. Krytyki Politycznej 8° ss. 317, nlb. 2, il.

Stanisław Bareja (1929–1987) i film polski w l. 1950–2009.

4443. DANIELEWICZ Michał: *Ford*. Reżyser. Warszawa 2019 Wydaw. Krytyki Politycznej 8° ss. 348, nlb. 3, il.

Aleksander Ford (1908–1980).

4444. DEBSKI Andrzej: *Nowoczesność, rozrywka, propaganda. Historia kina we Wrocławiu w latach 1919–1945*. Cz. 1: *Kina*. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Atut; Centrum Studiów Niem. i Europejskich im. Willy’ego Brandta 8° ss. 412, nlb. 1, k. tabl. 1, il., plany. (Niemcy, Media, Kultura).

Toż. Cz. 2: *W kinach*. Wrocław 2019 ss. 494, nlb. 1.

4445. DRAJEWSKI Stefan: *Zatańczyć. Studia nad polskim baletem i teatrem tańca*. Poznań 2019 Akad. Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu 8° ss. 298, nlb. 2.

XIX–XX w.

4446. DROZDOWSKA Paulina: *Rok 1918 na teatralnej prowincji*. Kielce. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 263: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 18: 2018 s. 86–103, streszcz. ang.

Także przed i po 1918 r.

4447. DZIEWOŃSKI Roman: *Siła komizmu... destrukcyjna? Mietek, Bobek, Dudek, Wiesio, czyli Czechowicz [1930–1991], Kobiela [1931–1969], Dziewoński [1916–2002], Michnikowski [1922–2017]*. Łomianki 2019 LTW 8° ss. 392, il.

4448. FIGZAŁ-JANIKOWSKA Magdalena: *Od rytymizacji do oper i baletów. Wokół muzycznych inscenizacji Jana Dormana [1912–1986]*. *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 3/4 s. 141–160, streszcz. ang.

4449. FILM a historia. *Szkice z dziejów wizualnych*. Pod red. Małgorzaty Ewy Kowalczyk i Jacka Szymali. Kraków 2019 Księg. Akademicka 8° ss. 309. (Historia w Mediach; t. 1).

Treść: Pietruszka Wojciech: *Opowieść o złym władcy – filmowe wizerunki cesarza Commodusa* s. 23–56; Kowalski Wawrzyniec: „Krwawy spektakl bez mitologizacji”? O przedstawieniu historii w dokumentalnej serii *Chorwacy królowie* s. 57–71; Drozd Anna: *Obraz medycyny nowożytnej w filmie Paracelsus (1943)* s. 73–82; Kulczycki Piotr: *Rzeź Chéreau i rzeź Dumasa*. Przedstawienie nocy św. Bartłomieja w filmie *Królowa Margot* i jego literackim pierwowzorze s. 83–100; Szelaż Ewa: *Prawda historyczna wizerunku Iwana IV Groźnego w kinematografii rosyjskiej w filmach Iwan Groźny* Siergieja Eisensteina oraz *Car Pavla Lungina* s. 101–118; Drzewiński Sebastian: *Komic w trójwymiarze. O Potopie Jerzego Hoffmana jako adaptacji powieści historycznej* s. 119–134; Musiał Marcin: *Matka Joanna od Aniołów*. Film a historia s. 135–156; Stawski Mirosław: *Metafizyczny wymiar filmu Rękopis znaleziony w Saragossie* Wojciecha Jerzego Hasa s. 157–169; Rawski Tomasz: *Lekcja tworzenia wspólnoty*. Jugosłowiański film partyzancki a oficjalna polityka pamięci s. 171–186; Skotarczak Dorota: *Filmowe przedstawienia robotnika w kinie PRL* s. 187–207; Vitkovska Viktoria: *Konteksty filmowych portretów Pana Twardowskiego* s. 209–218; Kowalczyk Małgorzata Ewa: *Filmowość biografii podporucznik Joanny Żubrowej (1782–1852)* s. 219–232; Szarański Paweł: *Wybrane premiery czechosłowackich filmów historycznych i wojennych w dzienniku „Rudé právo” w latach 1948–1989* s. 233–240; Fabiszewska-Domke Natalia: *Rozkosz na ekranie. Od erotyzmu do ekstremum*. Analiza wybranych produkcji s. 241–252; Techmańska Barbara: *Wykorzystanie filmu w ekspozycjach muzealnych (na wybranych przykładach)* s. 253–262; Szymała Jacek: *Rozmowa z Janem Nehrebeckim*. Przyczynek do dziejów *Studia Filmów Rysunkowych* w Białku-Białej s. 263–271; Bibliografia s. 273–289; Filmografia s. 291–294.

4450. „GANGLIONY pękają mi od niewyraźnych myśli”. *Prace ofiarowane profesorowi Lechowi Sokołowi [ur. 1942]*. Pod red. Magdaleny Hasiuk i Antoniego Wincha. Warszawa 2019 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 489, il.

Z treści: Winch Antoni: *Istnienie wielokrotnie poszczególnie* s. 11–16; Kocur Mirosław: *Ku performatyce historycznej* –

Shakespeare s. 45–51; Olechnowicz Emilia: „W ich milczeniu była wymowa”. O czym milczą bohaterowie Shakespeare’a? s. 52–62; Degler Janusz: O przyjaźni Witkacego z Tadeuszem Langierem i Bronisławą Włodarską. Szkic do biografii s. 63–75; Gondowicz Jan: „Każdy idiota wie, co to jest forma”. August Zamoyski w Zakopanem (1918–1925) s. 76–88; Makowska Urszula: Rembowski [Jan, 1879–1923] i Witkacy – strony widzące. O ilustracjach w „Xiędzu Fauście” Tadeusza Micińskiego s. 89–106; Winch Antoni: Witkacy i [Hanoch] Levin: dalecy i bliscy s. 107–113; Michalik Jan: Nieznane znane „przemówienie” Tadeusza Pawlikowskiego s. 195–207; Masłowski Michał: Portret z tem. Edmund Ernest-Kosmowski (1900–1985) s. 208–224; Kruczyński Andrzej: Skandynawskie impulsy w badaniach nad teatrem jezuickim w Polsce s. 247–258; Bielawski Ludwik: U źródeł teatru s. 309–315; Hernik Spalińska Jagoda: Trzy Elektry. Poetyka kulturowa teatru greckiego s. 316–326; Solski Władysław: O naturze tragedii. Kilka pytań po lekturze [Tadeusza] Różewicza s. 327–334; Marszałek Rafał: Piotun, czyli kalendarz historyczny Andrzeja Wajdy s. 335–346; Kuchtówna Lidia: Koronacja obrazu Matki Bożej Bolesnej w Sulisławicach s. 461–472.

4451. [GIL Maciej]: Sieć Kin Studyjnych i Lokalnych. 60 lat kin studyjnych (1959–2019). Tekst i wybór il. Maciej Gil. Kraków 2019 Fund. Wspierania Kultury Filmowej Cyrk Edison 8° ss. 22, nlb. 2, il.

Lata 1959–2019.

4452. GWÓŹDŹ Andrzej: Powtórka z Kutza. Tropy, interpretacje, rozmowy. Kraków–Katowice 2019 Fund. Filmowa Kazimierza Kutza 8° ss. 167, nlb. 1, tabl. 8, il.

Kazimierz Kutz (1929–2018).

4453. HENDRYKOWSKI Marek: Short. Małe formy filmowe. Poznań 2019 UAM Wydaw. Nauk. 8° ss. 266, nlb. 2, il. UAM w Poznaniu. (Seria Filmoznawcza; nr 29).

Polski film krótkometrażowy w l. 1937–2011.

4454. JAMIOŁKOWSKI Michał: Polsko-niemieckie transgresje kulturowe. Olgierd Łukaszewicz [ur. 1946] – studium przypadku. Warszawa 2019 Inst. Germanistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 220.

Lata 1968–2018.

4455. JAZGARSKA Anna: Teatralny kraj-obraz Sopotu. *Rocznik Sopotki*. R. 29: 2018 s. 84–100.

XX–XXI w.

4456. KACHEL Krystyna: „Rabcio” – teatr z Rabki. Monografia Teatru Lalek „Rabcio” 1949–2019. Rabka-Zdrój 2019 Stow. Kulturowy Gościniec; Stow. Przyj. „Rabcia” 8° ss. 289, nlb. 1, il., streszcz. ang.

4457. KALITA Liliana: Recepcja twórczości filmowej Grigorija Czuchraja [1921–2001] w Polsce. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 23: 2018 [nr] 4 s. 81–90, streszcz. ang.

Lata 1960–2012.

4458. KASPRZAK Krzysztof: Filmowcy amatorzy w przedwojennej Częstochowie. *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019 s. 235–240.

Lata 1895–1935.

4459. KĘDZIORA Alicja, Orzechowski Emil: Wydawnicze losy dziennika. *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 1 s. 90–97, streszcz. ang.

Heleny Modrzejewskiej (1840–1909).

4460. KINO końca wieku. Red. nauk. Tadeusz Lubelski, Iwona Sowińska, Rafał Syska. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 1374, nlb. 1, il. (Historia Kina; t. 4).

Lata 1980–2000.

Treść: Adamczak Marcin: Planeta Hollywood: początek „kina, jakie znamy” s. 21–48; Lewicki Arkadiusz: Postmodernizm w filmie fabularnym s. 49–80; Syska Rafał: Reganomatografia. Kino amerykańskie lat osiemdziesiątych s. 81–160; Kempna-Pieniążek Magdalena: Między Sundance a Hollywood: kino amerykańskie epoki Clintona s. 161–226; Lubelski Tadeusz: Kino francuskie: odpoczynek wojownika? s. 227–306; Szczepański Tadeusz: Skandynawia s. 307–372; Wojnicka Joanna: Kino sowieckie i rosyjskie s. 373–422; Kosińska Karolina: Kino brytyjskie: realizm społeczny i kino dziedzictwa s. 423–488; Żyto Kamila: Kino hiszpańskie: między protekjonalizmem a komercjalizacją s. 489–526; Miller-Klejsa Anna, Dąbrowska Diana: Kino włoskie: „italianità” na rozdrożu s. 527–568; Biliński Paweł: W poszukiwaniu narodowej tożsamości. Kino Kanady s. 569–604; Raciński Bolesław: Argentyna, Meksyk, Brazylia oraz pozostałe kinematografie latynoamerykańskie s. 605–640; Kucharczyk Michał, Wiącek Elżbieta: Kino irańskie we władzy ajatollahów s. 641–692; Flig Jacek: Chiny, Tajwan, Hongkong: trzy późnione fale s. 693–734; Stachówna Grażyna, Szurlej Tatiana: Kino Indii: masale i filmy autorskie s. 735–760; Stańczyk Marta: Australia i Nowa Zelandia: (re)definiowanie kinematografii narodowych s. 761–800; Murczyńska Jagoda: Kino Azji Południowo-Wschodniej s. 801–834; Loska Krzysztof: Pamięć i trauma: odrodzenie kina japońskiego s. 835–866; Pitrus Andrzej: Film awangardowy i sztuka wideo końca XX wieku s. 867–900; Sitkiewicz Paweł: Film animowany w czasach cyfrowej rewolucji s. 901–934; Gwóźdź Andrzej, Fiuk Ewa: Zanim runął mur i potem: kinematografie niemieckie czasów przelomu s. 935–984; Jagielski Sebastian: Kino polskie w czasach transformacji s. 985–1038; Stelmach Miłosz: Węgry: w trybach historii s. 1039–1062; Sowińska Iwona: Obrazy starego i nowego świata. Kino Czechów i Słowaków s. 1063–1098; Mikonis-Railiené Anna: Kraje bałtyckie s. 1099–1112; Fiuk Ewa: Austria: negocjacje tożsamości s. 1113–1124; Van Heuckelom Kris: Beneluks s. 1125–1136; Aleksandrowicz Joanna: Portugalia s. 1137–1150; Stelmach Miłosz: Kino (post)jugosłowiańskie s. 1151–1160; Topolski Jan: Kino krajów arabskich i Turcji s. 1161–1178; Wydrzyński Jakub: Izrael s. 1179–1188; Syska Rafał: Grecja s. 1189–1204; Stelmach Miłosz: Kino Afryki Subsaharyjskiej s. 1205–1222.

Dostępne także jako e-book.

4461. KLICH Aleksandra: Cały ten Kutz. Biografia niepokorna. Kraków 2019 Znak 8° ss. 413, nlb. 2, tabl. 64, il.

Na okł.: Nowe, uzupełnione wydanie.

Kazimierz Kutz (1929–2018).

Wyd. 1. 2009.

4462. KNAPCZYK Krzysztof, Kaczmarczyk Michał: Gliwicki Teatr Muzyczny w panoramie instytucji kultury regionu. Otoczenie, działalność,

wyzwania w zarządzaniu, dziedzictwo. Sosnowiec 2019 Humanitas 8° ss. 101, nlb. 3, il.

Zawiera: Kultura muzyczna regionu; Teatr w Gliwicach w panoramie instytucji kultury Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego; Działalność artystyczna Gliwickiego Teatru Muzycznego. Lata 1945–2019.

4463. KOMOROWSKI Jarosław: Teatr i widowiska na Podolu do 1863 roku. Warszawa 2019 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 276, il.

Od 1610 r.

4464. KORPOLEWSKI Zbigniew: Hanka Bielicka [1915–2006]. Umarłam ze śmiechu. Wspomnienia, anegdota, niepublikowane monologi. Warszawa 2019 Prószyński i S-ka 8° ss. 206, nlb. 2, tabl. 24, il.

4465. KOWALIK Mariusz: Nizańskie KINO. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Nizańskiej*. [R. 8]: 2019 s. 52–64.

W Nisku, od l. 30. XX w. do współczesności.

4466. KRZYSZTOF Mętrak. Red. Barbara Giza i Piotr Zwierzchowski. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 282, nlb. 1, il. (Polscy Krytycy Filmowi).

Treść: Giza Barbara, Zwierzchowski Piotr: Wstęp s. 7–8; Zaorski Janusz: Pan Krzys s. 9–15; Wyżyński Adam: Krzysztof Mętrak – zarys biografii [1945–1993] s. 16–35; Giza Barbara: Kolekcjoner rzeczywistości. O „Dziennikach” Krzysztofa Mętraka s. 36–66; Koschany Rafał: „Kinowość w stanie czystym”. Kino i film według Krzysztofa Mętraka s. 67–84; Jachymek Karol: Krzysztof Mętrak wobec kina polskiego. Rekonosans s. 85–97; Zwierzchowski Piotr: O krytyce i krytykach s. 98–117; Maron Marcin: Krytyk jako współtwórca kultury, czyli Krzysztof Mętrak w „Kinie”: 1970–1981 s. 118–141; Czubaj Mariusz: Ludzka twarz futbolu: felietony piłkarskie Krzysztofa Mętraka s. 142–152; Mielhorski Robert: „Nicość nie jest najstraszniejsza”. O poezji Krzysztofa Mętraka s. 153–174; Jacygrad Monika, Wyżyński Adam: Bibliografia prac Krzysztofa Mętraka s. 175–257.

4467. KTO to był Erwin Axer? Red. Paweł Płoski, Michał Smolis. Warszawa 2019 Inst. Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego 8° ss. 461, nlb. 3, il.

Z treści: Rogacki Henryk Izidor: Erwin Axer i mit Galicji s. 9–21; Marszałek Agnieszka: Lwów Erwina Axera s. 23–39; Kuraś Marzena: Erwin Axer. PIST. Tymon Terlecki s. 41–63; Węgrzyniak Rafał: Wojna i Zagłada. Odbicie doświadczeń z lat 1939–1945 w przedstawiennictwie i pisarstwie Erwina Axera s. 65–87; Osterloff Barbara: „Teatr to całość”. O scenografii Ewy Starowieyskiej s. 89–107; Baniewicz Elżbieta: „Przyjaźń, dla której warto było się urodzić”. Erwin Axer i Jerzy Kreczmar s. 109–119; Piekutowa Małgorzata: O korespondencji Erwina Axera i Sławomira Mrożka s. 121–131; Raszevska Magdalena: Erwin Axer – poprzednicy u następcy s. 133–145; Gruczalska Beata: Aktorstwo według Axera – wstępne rozpoznanie s. 147–159; Dworakowska Maria: Aktorka w teatrze Axera – Zofia Mrozowska s. 161–175; Napiontkowa Maria: Mentor i wybraniec-buntownik s. 177–193; Smolis Michał: „Wesele” w Nowym Jorku s. 195–207; Radziwon Marek: Pożenić Stanisławskiego z Brechtem albo wycofać się z tej historii s. 209–223; Niedziela Jan: Kwestia przyciętych gałęzi. Ostatnie inscenizacje Axera w Niemczech. Przyczynek do biografii s. 225–247; Wittchen-

-Barekowska Agata: Bernhard Axera s. 249–267; Braun Kazimierz: Wspomnienia asystenta Erwina Axera s. 269–280; Wojtaszek Edward: Nauczyciel w oczach jego ucznia – po latach 283–287; Klossowicz Jan: „Arbiter elegantiarum”. Wspomnienie o Erwinie Axerze s. 289–303; Napiontkowa Maria: Erwin Axera gra z władzą s. 305–321; Smolarska Zofia: Teatr oświecony. Erwin Axera „Listy ze sceny” s. 323–349; Płoski Paweł: Gdyby nie salka na Mokotowskiej. Erwin Axer wobec publiczności s. 351–369; Zielińska Maryla: Biblioteka Erwina Axera s. 371–389; Hemik Spalińska Jagoda: Światopogląd Erwina Axera s. 391–420; Andrzejewski Zenon: Rodzina Axerów. Biogramy s. 422–449.

4468. KULASIK Rozalia: 50 lat w przybytku X Muzy. *Almanach Łącki*. Nr 30: 2019 s. 85–90.

Jan Turek (ur. 1936), kinooperator od 1952 r.

4469. KUTZ Kazimierz: Będzie skandal. Autoportret. Współpr. Robert Siewiorek. Kraków 2019 Znak 8° ss. 409, nlb. 6, il.

Wywiad-rzeka, reżyser żył w l. 1929–2018.

Dostępne także jako e-book.

4470. LEGAN Michał: Wojtyła, Zanussi. „Osoba i czyn” w filmie. Częstochowa 2019 Paulinianum 8° ss. 544, nlb. 1.

Karol Wojtyła (1920–2005) i Krzysztof Zanussi (ur. 1939) w l. 1969–2018.

4471. LESZCZEŁOWSKI Jarosław: Stulecie kina w Złocieniu 1919–2019. Złocieniec 2019 Złocieniecki Ośr. Kultury 4° ss. 79, il.

4472. LISIECKA Katarzyna: Estetyka i doświadczenie. Studia i szkice o operze i sztukach pokrewnych. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 268, nlb. 1, streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Filologia Polska; nr 213).

XIX–XXI w.

4473. ŁUBIENIEWSKA Ewa: Portret „teatra”. Tadeusz Kudliński [1898–1990] – krytyk... *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 263: Studia Historiolitteraria. [T.] 18: 2018 s. 104–112, streszcz. ang.

4474. ŁUBIENIEWSKA Ewa: Praca z aktorem w reżyserskiej sztuce Lidii Zamkow [1918–1982]. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: Studia Historiolitteraria. [T.] 19: 2019 s. 257–274, streszcz. ang.

4475. ŁUKASZEWICZ Agata: „Wypiszę obraz z teatru który mnie się najlepiej podobał”. Badawczy potencjał listów i rysunków młodych widzów w Archiwum Jana Dormana [1912–1986]. *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 3/4 s. 161–180, streszcz. ang.

4476. MAJEWSKI Jerzy S.: Historia warszawskich kin. Warszawa 2019 Agora – Wydaw. Książkowe 8° ss. 343, nlb. 1, il.

Lata 1887–2018.

Dostępne także jako e-book.

4477. MARON Marcin: Romantyzm i kino. Idee i wyobrażenia romantyczne w filmach polskich reżyserów z lat 1947–1990. Lublin 2019. Wydaw. UMCS 8° ss. 565, streszcz. ang.

4478. MASKI wolności w dramacie i teatrze XX i XXI wieku. Pod red. Lidii Mięgoskiej, Pauliny Charko-Klebot, Anny Tyki. Katowice 2019 „Śląsk” Sp. z o.o. Wydaw. Nauk.; Stow. Inicjatyw Wydawniczych 8° ss. 391, streszcz. ang., pol., ros. (Biblioteka Przeglądu Rusycystycznego; nr 31).

Z treści: Duniec Krystyna: Ile mamy wolności? s. 13–26; Tysza Juliusz: Cena wolności w życiu i w sztuce: Teatr Ósmego Dnia w latach 1970–1976 s. 97–111; Wąchocka Ewa: Szyfry wolności – maski nudy s. 113–133; Żarınow Barbara: Wizualizacja wolności i zniewolenia na scenie s. 279–293; Charko-Klebot Paulina: Teatr.doc i dramata dokumentalne – nowe drogi wolności artystycznej (rys historyczny) s. 325–345; Zygmunt Szymon: Początki Sceny Plastycznej KUL i jej metamorfozy w panoramie kultury studenckiej s. 367–380.

4479. MICHALAK Hubert: Transmisje pamięci. *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 3/4 s. 213–233, streszcz. ang.

Teatr Jana Dormana (1912–1986).

4480. MIKLASZEWSKI Krzysztof: Moje życie w teatrze. Kraków 2019 Fund. Urwany Film 8° ss. 596, nlb. 2, il.

Toż plik tekstowy PDF (11,24 MB).

Wspomnienia autora ur. w 1944 r. z l. 1964–2019.

4481. MIŁOŚNICZY Melpomeny. Kartki z dziejów Towarzystwa Kultury Teatralnej w Katowicach. Zebrał, oprac. i przygot. do dr. Ewa Kosowska i Eugeniusz Jaworski. Katowice 2019 Śląsk 8° ss. 416, il.

Treść: Kosowska Ewa, Jaworski Eugeniusz: Wprowadzenie s. 11–15; Kosowska Ewa, Jaworski Eugeniusz: Tradycje Towarzystwa Kultury Teatralnej na Śląsku i w Zagłębiu s. 16–27; Jaworski Eugeniusz: Stan i perspektywy teatru niezawodowego – próba diagnozy s. 28–38; Pyzik Zdzisław: Główne kierunki działania i rozwoju Towarzystwa Kultury Teatralnej w województwie katowickim. Założenia programowe przedkładane do dyskusji Delegatom na Walnym Zjeździe Oddziału Wojewódzkiego TKT w Katowicach 19 września 1987 r. s. 46–57; Jaworski Eugeniusz: Dylematy współczesnego regionalizmu? s. 58–63; Jaworski Eugeniusz, Kosowska Ewa: Gawęda ludowa – tradycje, współczesność, funkcje (na materiale śląskim) s. 64–78; Z archiwum Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Towarzystwa Kultury Teatralnej w Katowicach s. 79–232; Marian Mikuta [1908–1976] i jego teatr. Wspomnienia s. 233–305; Wybór prac Mariana Mikuty s. 307–332; Teatr Studencki Mariana Mikuty s. 333–356; Kosowska Ewa: Towarzystwo Kultury Teatralnej – wczoraj, dziś, jutro s. 359–371; Zdjęcia s. 373–399.

4482. NIEDŹWIECKI Józef: Teatr spłacany życiem. Zawiercie 2018 Miej. Ośr. Kultury „Centrum” im. Adama Mickiewicza 8° ss. 160, il. (Biblioteka Zawierciana. Seria Kultura).

Wspomnienia aktora, reżysera i pedagoga nt. działalności kulturotwórczej oraz pedagogicznej. Zawiera historię kształtowania się kultury teatralnej w Zawierciu.

4483. ORSZULIK Wiesława: Teatrologia Śląska Cieszyńskiego. Bolesław Orszulik [1925–2014] w przestrzeni kultury. Cieszyn 2019 Orszulik Wiesława 8° ss. 176, il.

Lata 1852–2014.

4484. PIEPIÓRKA Michał: Rockefellerowie i Marks nad Warszawą. Polskie filmy fabularne wobec transformacji gospodarczej. Wrocław 2019 Ossolineum 8° ss. 343, nlb. 5, il. (Na Jeden Temat).

Lata 1981–2015.

4485. POLSKI Teatr Tańca 1973–2018. Koordynacja prac nad monografią Anna Koczorowska. Poznań 2018 Pol. Teatr Tańca 8° ss. 556, nlb. 69, il.

Tyt. równol.: Polish Dance Theatre 1973–2018; tekst równol. pol., ang.

W Poznaniu.

Z treści: Koczorowska Anna: Wprowadzenie s. 5–9; Koczorowska Anna: Introduction s. 11–15; Ratajczakowa Dobrochna: Ja – ciało s. 45–55; Lista premier. Lata 1973–76 s. 57–89; Lista premier. Lata 1976–81 s. 137–153; Piontek Dorota: Taniec i polityka – związki nieoczywiste s. 155–167; Lista premier. Lata 1981–86 s. 169–185; Lista premier. Lata 1986–95 s. 201–233; Kozub Zbigniew: Muzyka i taniec s. 235–247; Album s. 249–556.

4486. PRZYGODA kina. Prace dedykowane profesorowi Tadeuszowi Lubelskiemu [ur. 1949]. Pod red. Sebastiana Jagielskiego i Magdaleny Podsiadło. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 493, nlb. 2, il.

Treść: Jagielski Sebastian: „Westerny” Tadeusza Lubelskiego s. 13–20; Portrety rodzinne s. 23–28; Pilch Jerzy: Kompletnie roczniki s. 29–30; Holland Agnieszka: Pokolenie s. 31–32; Zachwatowicz-Wajda Krystyna: Tę książkę chcę mieć dla siebie s. 33–34; Zanussi Krzysztof: Przewaga krytyki s. 35–37; Koszałka Marcin: Jeden z nas s. 39; Werner Andrzej: Dwaj przyjaciele z boiska s. 41–45; Gierat Krzysztof: Laudacje profesora Lubelskiego s. 47–48; Rankingi i inne przyjemności s. 51–60; Szczepańska Anna: Pan Tadeusz. Paryski portret kinomana z Krakowa s. 61–68; Sobolewski Tadeusz: Przyszłość kina s. 69–74; Hučková Jadwiga: Podziemne salony. Profesorowie z Gołębnej i okolic w Alma Radio s. 75–79; Janicka Bożena: Tadeusz Lubelski – i „Ostatni, co tak poloneza wodził” s. 81–88; Redakcja „Kwartalnika Filmowego”: Oczko s. 89–92; Morstin Agnieszka: Znaczenie powrotu. O pokrewieństwie „Salta” Tadeusza Konwickiego i „Pokosia” Władysława Pasikowskiego s. 95–113; Maron Marcin: Przestrzenie i barwy pamięci. Rola obrazu i stylistyka zdjęć w filmie „Jak daleko stąd, jak blisko” s. 115–129; Kaniecki Przemysław: Co jest na Księżycu? „Witaj, Ziemi” – niebyleży nowofalowy film o kosmonautyce s. 131–147; Coates Paul: Wajda i inni s. 151–168; Szczepańska Tadeusz: Portret wyobrażony: hommage Alaina Renais dla Andrzeja Wajdy s. 169–179; Wojnicka Joanna: Wajda/Camus – dwa spojrzenia na Dostojewskiego s. 181–196; Kurz Iwona: „Zależy, jak się patrzy”. Trzy Polski sezonu Solidarności s. 199–210; Gwóźdź Andrzej: O górnośląskiej geografii filmowej s. 211–221; Zwierzchowski Piotr: „Zbyt wiele prawd”. Trać Andrzeja Trzosa-Rastawieckiego s. 223–236; Jagielski Sebastian: Melodramat, trauma i okrutny optymizm w „Jak być kochaną” Wojciecha Jerzego Hasa s. 237–251; Hendrykowski Marek: Filmowe przyjaźnie Munka s. 253–265; Dopartowa Mariola: „Kiedy ostatni raz byłem młody”. Jazz i jazzowanie w kulturze polskiej połowy lat

pięćdziesiątych s. 267–280; Plesnar Łukasz A.: Polskie filmy fabularne w języku jydysz s. 281–306; Stachówna Grażyna: Jan-cio Wodnik – trzy figury chrystusowe i jeden diabelski ogonek s. 309–323; Marecki Piotr: „Dzieciusiu Kochany”: O „Braciszku” Andrzeja Barańskiego s. 325–334; Frąc Waldemar: Trzeci wymiar miłości. „Pociąg” Jerzego Kawalerowicza s. 335–349; Loska Krzysztof: Lem według Bwali Quay s. 351–362; Kolasńska-Pasterezyk Iwona: Magiczny retro horror po polsku. Stefan Grabiński oczami Zygmunta Lecha s. 363–386; Kolankiewicz Leszek: Sous le ciel de Paris s. 389–410; Kornacki Krzysztof: Baza ludzi umarłych. Kolejne podejście s. 411–431; Śmiałowski Piotr: „Trzeba by tego Jana jakoś podkreślić” s. 433–447; Bibliografia prac naukowych profesora Tadeusza Lubelskiego. W oprac. Bartosza Tesarza s. 449–463; Spis rozpraw doktorskich napisanych pod kierunkiem profesora Tadeusza Lubelskiego s. 465–466.

4487. REDUCIE na stulecie. Studia i rozpoznania. Pod red. Dariusza Kosińskiego i Wandy Świątkowskiej. Warszawa 2019 Inst. Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego 8° ss. 483, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Kraków, 18–19 I 2019 r.

Z treści: Kosiński Dariusz: Podarek i zobowiązanie s. 11–17; Kalinowska Maria: Ethos Reduty i jego źródła s. 18–33; Dudzik Wojciech: Reduta – scena narodowa? s. 34–48; Dulna-Rak Ewa: Zainteresowana Juliusza Osterwy językiem polskim s. 65–93; Kornaś Tadeusz: Mieczysław Limanowski. Geologia i sztuka s. 94–110; Świątkowska Wanda: Efekt realności w scenografii Reduty s. 111–139; Wanicka Agnieszka: Kontynuacja czy reforma? Spojrzenie na Redutę z perspektywy badacza sztuki aktorskiej XIX wieku s. 140–153; Flader-Rzeszowska Katarzyna: Aktor odmałpiony. Etos artysty w myśli Edmunda Wiercińskiego s. 154–179; Lebedzińska Ksenia: „Źródło żywe bijące”. Wpływ Wandy Osterwy na kształt Redutowego ideału aktorstwa s. 180–190; Jiřík Jan: Centra nowej kultury. Reduta oraz czeskie teatry międzywojnia i ich dążenie do nowego teatru s. 191–210; Poskuta-Włodek Diana: Adam Dobrodzicki i jego inscenizacja „Ulicy dziwnej” s. 211–237; Duniec Krystyna: „Uciekla mi przepióreczka”, czyli Elity s. 238–260; Kosiński Dariusz: Egzekwucje polskie w roku 1922 s. 261–284; Jarząbek-Wasył Dorota: Reduta na fali s. 285–309; Osterloff Barbara: [Juliusz] Osterwa i [Aleksander] Zelwerowicz. Zerwane przymierze s. 310–332; Jakubowa Natalia: Reduta i ideał teatru Ireny Solskiej s. 333–344; Marszałek Agnieszka: Zła prasa Reduty s. 345–392; Kuligowska-Korzeniewska Anna: [Juliusz] Osterwa zdobywa Łódź s. 393–406; Cymerman Jarosław: Obecność symboliczna. Juliusz Osterwa i Reduta w Lublinie s. 407–427; Buchwald Dorota: Teatr Polska – dziedzictwo Redutowych objazdów s. 428–445.

4488. REPLEWICZ Maciej: Stanisław Barreja [1901–1982] alternatywnie. Poznań 2019 Zysk i S-ka 8° ss. 460, nlb. 4, tabl. 48, il.

4489. REWERENDA Magdalena: „Szczęśliwy książę” Jana Dormana [1912–1986] jako autoarchiwum. *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 3/4 s. 196–212, streszcz. ang.

4490. SIENKIEWICZ i teatr. Red. nauk. Anna Kuligowska-Korzeniewska. Warszawa 2019 Akad. Teatralna im. Aleksandra Zelwerowicza 8° ss. 350.

Treść: Kuligowska-Korzeniewska Anna: Sienkiewicz i teatr. W stulecie odzyskania Niepodległości s. 11–25; Osterloff Barbara: Henryk Sienkiewicz [1846–1916] o aktorach i aktorkach s. 27–38; Zembrzuska-

-Kasprzak Marta: Rycerz Heleny s. 39–44; Lebedzińska Ksenia: Sienkiewicz wobec współczesnych dramatopisarzy polskich (1874–1882) s. 45–54; Berkan Krystyna: „Dwugłowy słowik”, czyli cyrk warszawski w publicystyce Sienkiewicza s. 55–62; Rogacki Henryk Izydor: „Ruja i porubstwo”. Sienkiewicz o dramaturgii modernistycznej s. 63–68; Spichalski Szymon: Henryk Sienkiewicz jako ekspert literacki. („Zapolska Superstar, czyli jak przegrywać, żeby wygrać” Jana Czaplińskiego, 2015) s. 69–75; Piekut Marek: Na jedną kartę (1879) s. 77–113; Grubek Paulina Aleksandra: Czyja wina? (1880) s. 114–119; Gołęcka Justyna: Muszę wypocząć (1897) s. 120–122; Spichalski Szymon: Zagłoba swatem (1900) s. 123–127; Gustowska Zofia: Autorki (1912) s. 128–131; Kasprzak Jakub: Przed Sienkiewiczowskim „Potopem”: „Przeor Paulinów”. Dramat historyczny z XVII wieku Elizy Bośniackiej-Tuszwowskiej (1872) s. 133–137; Berkan Krystyna: Teatralne losy nowel i opowiadań Henryka Sienkiewicza (XIX i XX wiek) s. 138–146; Kolano Dorota: Na prowincjonalnej scenie (na przykładzie Radomia przełomu wieków XIX i XX) s. 147–154; Przepolewska-Stankunowicz Monika: „Ogniem i mieczem”. „Żywe obrazy” Jacka Malczewskiego i Antoniego Piotrowskiego (1884) s. 155–162; Kuligowska-Korzeniewska Anna: Ligia „osnuta na tle powieści Henryka Sienkiewicza” (1898) s. 163–173; Berkan Krystyna: Cyrkowe adaptacje „Quo vadis” (1908) s. 174–177; Rembowska Aleksandra: Eunice – balet na podstawie „Quo vadis” (1908) s. 178–181; Mościcki Tomasz: „Quo vadis” – oratorium Feliksa Nowowiejskiego (1909) s. 182–185; Michalczyk Barbara: Żywe szachy – „Szwedzi pod Zamościem” (1939) s. 186–191; Liszewska-Soloch Zuzanna: „Ta trzecia” w Teatrze Telewizji (1973) s. 192–196; Rzońca Apolinary: „Janko Muzykant” (1992) s. 197–200; Abraham Ryszard: „Quo vadis” w Teatrze Polskiego Radia (2001) s. 201–210; Czaplarska Kinga: Re Trylogia (2009) s. 211–216; Stankiewicz Gabriela: Henryk Sienkiewicz. Greatest Hits (2011) s. 217–221; Tomaszewski Maciej: „W pustyni i w puszczy” z Sienkiewicza i innych (2011) s. 222–237; Miłkowski Tomasz: „Quo vadis” słowami Sienkiewicza, Eliota, Audena i innych (2013) s. 238–245; Raiber Kamila: „Quo vadis”, czyli teatr ubogi z elementami śpiewogry (2014) s. 246–248; Waszkiel Halina: „Krzyżacy” (2016) s. 249–254; Słomiński Sebastian Mariusz: „Latarnik” (2016) s. 255–268; Wojtasik Katarzyna: „Zagłoba swatem” (2016) s. 269–274; Spichalski Szymon: „Sienkiewicz Superstar” Jana Czaplińskiego (2018) s. 275–281; Berkan Krystyna: Artysty na bacie i małpi królowie. Elementy cyrkowe w prozie Sienkiewicza s. 283–291; Komorowski Jarosław: „Przeżegnawszy, nie znika”. Teatralne okrucy „Trylogii” s. 292–299; Abraham Ryszard: Na powodzian (1903–1904) s. 300–310; Kuligowska-Korzeniewska Anna: „Na ojczyzny łono...” (1924) s. 311–319; Kuligowska-Korzeniewska Anna: „Marzenia są ciekawsze!” [„Sienkiewicz w Ameryce”. Według Andrzeja Wajdy] s. 321–335.

4491. SKOTARCZAK Dorota: Historia wizualna. Poznań 2012.

Rec.: Radomski Andrzej: Historiografia w okresie transformacji. Kilka uwag na marginesie monografii: Historia Wizualna. *Kultura i Historia*. Nr 25: 2015 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

4492. [STUHR Maciej]: Stuhmówka. A imię jego czterdzieści i cztery. Maciej Stuhr [ur. 1975] w rozmowie z Beatą Nowicką. Wyd. 2, rozsz. Poznań 2019 Rebis 8° ss. 412, nlb. 4, il.

Wyd. 1 pt.: Stuhmówka czyli Gen wewnętrznej wolności. Kraków 2015.

4493. SZYMALA Jacek: Film, historia, tu-rystyka. Kraków 2016.

Rec.: Litka Paulina, *Kultura i Historia*. Nr 34: 2018 s. 175–180.

4494. ŚLIWONIK Lech: *Teatr niezbędny*. Studia, szkice, felietony. Stalowa Wola 2019 Miejski Dom Kultury 8° ss. 284.

Lata 1945–2018.

4495. ŚWIATŁA na wszystkie strony. Prace ofiarowane profesor Lidii Kuchtównie [ur. 1940]. Pod red. Joanny Stacewicz-Podlipskiej i Ewy Partygi. Warszawa 2019 IS PAN 4° ss. 484, il.

Treść: Kuźnicka Danuta: Lidia Kuchtówna. Pasja i skrupulatność s. 11–16; Stacewicz-Podlipńska Joanna: Światła w labiryncie zwanym teatr. Na naukowych traktach profesor Lidii Kuchtówny s. 17–23; Prussak Maria: Gry z przestrzenią w wybranych dramatach Stanisława Wyspiańskiego s. 27–33; Michalik Jan: Nieznany „Zarys programu...” Józefa Kotarbińskiego s. 34–42; Mich Zbigniew: Przedstawienie z bufetem s. 43–52; Makowska Urszula: „Sen srebrny Salomei” w interpretacji Franciszka Siedleckiego s. 53–66; Jarząbek-Wasył Dorota: Zapiski Szatnego [Ludwik Rozwadowski, 1852–1912] z placu św. Ducha s. 67–82; Partyga Ewa: Florencki „Rosmersholm” [Henrika Ibsena, 1828–1906] Duse i Craig s. 85–94; Bieńka Maria Olga: Molière Karola Frycza (1913–1953) s. 95–108; Chudzikowska Monika: Międzywojenne projekty scenograficzne Andrzeja i Zbigniewa Pronaszaków w zbiorach lwowskich s. 109–130; Wierzbicka Anna: Wystawa polskich dekoracji teatralnych w Paryżu w roku 1931 s. 131–148; Koecher-Hensel Agnieszka: Władysław Daszewski [1902–1971] – twórca warszawskiej szkoły scenografii s. 149–168; Kossakowska Łucja: Z warsztatu scenografa s. 169–176; Jędrzejczyk Anna: O Janie Golce [1918–1973] s. 177–190; Poskuta-Włodek Diana: Drużyna [Karola] Frycza – krakowski mistrzowie rzemiosła teatralnego s. 193–204; Łarionow Dominika: Chochoł, czyli perypetie przedmiotu teatralnego w XXI wieku s. 205–214; Dudzik Wojciech: Powrót maski do teatru. Amleto [1915–1962] i Donato [1939–2016] Sartori s. 215–220; Wodarska-Ogidel Katarzyna: Creatio ex nihilo – teatralne początki Czesława Szpakowicza s. 221–238; Hasiuk Magdalena: O obrazach więzienia w teatrze więziennym s. 239–254; Waszkiewicz Halina: Aktor w roli dostawcy repertuaru (na wybranych przykładach z dorobku Leontyny Żuczukowskiej-Halpertowej) s. 257–266; Orzechowski Emil: Wspomnienia i wrażenia – czy warto było? s. 267–282; Kuraś Marzena: Tola Korian. Niemieckie lata nauki i sceniczne początki 1921–1933 s. 283–295; Dworakowska Maria: Zofia Mrozowska gra Stellę s. 296–306; Chmielewska Grażyna: Michelle Zahorska – szkic do sylwetki artystki s. 307–315; Raszewska Magdalena: Kostiumerki, kostiumołożki, kostiumografki. Po prostu: projektantki kostiumów s. 316–324; Krakowska Joanna: Aktorki, bohaterki, osoby s. 325–329; Ratajczakowa Dobrochna: Krótki tekst o komediowym podróżowaniu s. 333–342; Kuligowska-Korzeniewska Anna: „Ku jutru zrywającej się DUSZY”. „Eros i Psyche” Jerzego Żuławskiego s. 343–360; Udalska Eleonora: Profesor Tutka [Jerzego Szaniawskiego] w trzech odsłonach s. 361–364; Dziewiątkowski Janusz Adam: Profil artystyczny Teatru Polskiego Radia w okresie socrealizmu (1949–1955) s. 365–374; Sokół Lech: Cisza i milczenie na sposób skandydowski. Prolegomena s. 375–387; Kosiński Dariusz: Sześć głów w jednym kapeluszu, czyli Rozmowa z jedną recenzją s. 391–401; Krasinski Edward: Przyjaźnie artystyczne: Zofia Małynicz – Tymon Terlecki s. 402–406; Komorowska Małgorzata: Dedykacje w pieśniach Stanisława Moniuszki jako pamiętnik kompozytora s. 407–416; Taylor-Terlecka Nina: Wspomnienia z powiatów tarnopolskiego i horodeńskiego. Wczesne wrażenia sceniczne dwóch teatromanów [Soma Morgenstern i Alexander Granach] s. 417–424; Marszałek Agnieszka: Dziennik Panny Celiny [Dobrzańskiej] s. 425–458; Bibliografia prac profesor Lidii Kuchtówny z lat 1961–2018 s. 459–466.

4496. TOMASZEWSKA Ewa: Tam i z powrotem. Rzecz o lalkarskich kontaktach polsko-

-czechosłowackich i polsko-czesko-słowackich na Śląsku. Wyd. 2, popr. i uzup. Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 456, nlb. 2, tabl. 48, il., streszcz. czes., słow., ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3801).

Lata 1945–2018.

Wyd. 1. 2014.

4497. TOMASZEWSKA Ewa, Wiśniewska Marzena: Kronika życia i twórczości Jana Dormana (1912–1986). *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 3/4 s. 13–140, streszcz. ang.

4498. WAKAR Jacek: *Przyczajony geniusz*. Opowieści o Januszu Gajosie [ur. 1939]. Warszawa 2019 Czerwone i Czarne 8° ss. 351, il.

Lata 1970–2019.

4499. WEYCHERT-WALUSZKO Monika: „Prawdziwych Cyganów” nie było nigdy! *Studia Romologica*. Nr 10: 2017 s. 15–35.

Kino polskie, XX w.

4500. WĘGRZYŃIAK Rafał: Wojna i zagłada. Odbicie doświadczeń z lat 1939–1945 w przedstawieniach i piśmarstwie Erwina Axera [1917–2012]. *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 2 s. 5–22, streszcz. ang.

4501. WIŚNIEWSKA Marzena: Otwarte archiwum Dormana. *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 3/4 s. 7–12, streszcz. ang.

Jan Dorman (1912–1986).

4502. WIŚNIEWSKA Marzena: W laboratorium Fausta. *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 3/4 s. 234–258, streszcz. ang.

Teatr Jana Dormana (1912–1986).

4503. ZANUSSI Krzysztof: *Uczyni ze swojego życia arcydzieło*. Nowy Sącz 2018 RTCK 8° ss. 136, nlb. 6, tabl. 2, il.

Wspomnienia reżysera ur. w 1939 r. z l. 1949–2018.

4504. ZEBRA. Trzydzieści lat kręcenia. Red. Artur Majer. Warszawa 2019 Studio Filmowe Zebra 4° ss. 381, nlb. 5, il.

Treść: Majer Artur: Wstęp s. 7–13; Sobolewski Tadeusz: Próba normalności. O kinie Zebry i nie tylko s. 14–37; Talarczyk Monika: Dobra karta Zespołu Perspektywa s. 38–61; Filmy Zebry s. 64–245; Seriale Zebry s. 246–253; Spis filmów s. 254–257; Ludzie Zebry. Kierownictwo s. 260–287; Reżyserzy s. 288–321; Producenci i twórcy s. 322–357; Aktorzy Zebry s. 358–369; Kalendarium Zebry s. 370–381.

Zespół filmowy w l. 1989–2019.

4505. ZWIERZCHOWSKI Piotr: *Kino polskie wobec odzyskania niepodległości 1918–2018*. *Nauka*. [R. 25]: 2018 nr 4 s. 63–80, streszcz. ang.

4506. ŻUKOWSKI Tomasz: *Metamorfoza antysemita*. „Ulica graniczna” Aleksandra Forda. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 1(43) s. 107–142, streszcz. ang.

4507. ŻUŁAWSKI Andrzej, Marecki Piotr: *Żułowski*. Wywiad rzeka. Wyd. 2, popr. Warszawa 2019 Wydaw. Krytyki Politycznej 8° ss. 445, nlb. 2, il.

Reżyser i pisarz żyjący w l. 1940–2016.
Wyd. 1. 2008.

m) Historia muzyki

Zob. poz. 1743, 1758, 1817, 1965, 2189, 2394, 2461, 2470, 2471, 2472, 2478, 3476, 3574, 3583, 3616, 4734, 4831, 4884, 5472, 5570, 5946, 6515, 7578, 7660, 7925, 8105, 8434, 8443, 8444, 8664, 8783, 8816, 8852, 8859, 8867, 8869, 8981, 9223, 9519, 10494, 10524, 10754, 10939, 11152, 11181.

4508. BERNARD Ładysz [1922–2020]. Artysta żołnierz. Zebrał i oprac. Adam Buszko. Wyd. 2, uzup. i popr. Warszawa 2017 Caritas Ordynariatu Polowego WP 8° ss. 223, il. + dysk optyczny (CD).

Wyd. 1 pt.: Bernard Ładysz – śpiewam sercem. Warszawa 2013.

4509. BIELIŃSKA-GALAS Ewa: *Psalmodia w graduałach krakowskich i w „Graduale Strigoniense” na tle historycznych związków Krakowa i Ostrzyhomia*. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 16: 2018 s. 17–40, streszcz. ang.

4510. BIELNIAK Nel: *Recepcja twórczości Aleksandra Wertyńskiego w Polsce*. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 24: 2019 [nr] 1 s. 7–17, streszcz. ang.

Lata 1923–2017.

4511. BİLICA Krzysztof: *Melos polski nad Dunajcem. Klauzule sarmackie i kadencja polska w XIX-wiecznej muzyce obszaru niemieckojęzycznego*. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 15: 2017 s. 217–243, streszcz. ang.

4512. CHÓR „Lutnia” z Więcborka. 100-lecie 1919–2019. Sepólno Krajeńskie 2019 Firma Usługowo-Wydawnicza „Daniel” Ewa Wierzbicka 4° ss. 19, nlb. 1, il. Stow. Chór „Lutnia”.

4513. CHYRYK Petro: *Organy na Ukrainie. Województwo wołyńskie*. Lublin 2019 Polihymnia 8° ss. 197, il.

XV–XXI w.

4514. [DANCZOWSKA Kaja]: *Eugenia Umieńska [1910–1980]. Dama wioliny w wspomnieniach Kai Danczowskiej*. Oprac. Katarzyna

Marczak. Kraków 2019 Akad. Muzyczna w Krakowie 8° ss. 182, nlb. 2, il.

4515. DREWNIAK Bogusław: *Muzyka z polityką w tle. Polska – Niemcy 1918–1945*. Studia, szkice, materiały. Gdańsk 2017.

Rec.: Żerko Stanisław, *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 282–283.

4516. DROGI do wolności. *Kultura muzyczna w czasach przełomu*. Studia i szkice. Pod red. Krzysztofa D[ariusza] Szatrawskiego. Olsztyn 2019 Pracownia Wydawnicza „ElSet” 8° ss. 127, nlb. 1, il.

Z treści: Szatrawski Krzysztof D.: Wprowadzenie s. 7–9; Szatrawski Krzysztof D.: Twórcza suwerenność i artystyczna odpowiedzialność a sytuacja polskich kompozytorów w dwudziestolecie międzywojennym s. 11–24; Łowkiel Magdalena: *Utwory patriotyczne Feliksa Nowowiejskiego [1877–1946]* w zbiorach Salonu Muzycznego im. Feliksa Nowowiejskiego w Barczewie s. 41–54; Łowkiel Danuta: *Międzynarodowy Festiwal Muzyki Chóralnej im. Feliksa Nowowiejskiego w Barczewie w liczbach* s. 109–121.

4517. FELIKS Nowowiejski [1877–1946] i jemu współcześni wobec idei muzycznych przełomu XIX i XX wieku. Pod red. Ilony Dulisz i Joanny Schiller-Rydzewskiej. Olsztyn 2019 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 388, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Treść: Dziadek Magdalena: *Utwory słowiańskie Feliksa Nowowiejskiego* s. 11–24; Świdnicka Iwona: *Mariaż antyku i współczesności w „Różach dla Safo” Feliksa Nowowiejskiego* s. 25–39; Kulka Jerzy: *Orkiestra symfoniczna w twórczości Feliksa Nowowiejskiego – ewolucja stylu i warsztatu* s. 40–80; Humięcka-Jakubowska Justyna: *Twórczość Feliksa Nowowiejskiego w świetle „Pism” Karola Szymanowskiego* s. 81–91; Lewandowska Ilona: *Recepcja i rezonans twórczości Feliksa Nowowiejskiego na Pomorzu i Kujawach* s. 92–109; Marucha Agnieszka: *„Legenda” op. 32 i „Wizja” op. 25 Feliksa Nowowiejskiego*. Szkic o utworach z perspektywy wykonawcy – skrzypka s. 110–123; Kijanowska-Kamińska Luba: *Lwowskie konteksty wykonań utworów Feliksa Nowowiejskiego* s. 127–143; Gawiejnowicz Waldemar: *Feliks Nowowiejski w życiu muzycznym Krakowa jako wykonawca i kompozytor muzyki organowej* s. 144–180; Fokt Iwona: *Artystyczne podróże Feliksa Nowowiejskiego*. Paryż 1934 s. 181–192; Ankudowicz-Bieńkowska Maria: *Jedyny koncert Feliksa Nowowiejskiego w Wilnie* s. 193–204; Stachura-Bogusławska Anna: *Wybrane listy Feliksa Nowowiejskiego do Stefana Mariana Stoińskiego oraz obecność kompozytora na łamach śląskiego pisma literacko-muzycznego „Śpiewak”* s. 205–219; Tyrala Robert: *Cecyliński ruch odnowy muzyki kościelnej*. Historia, ludzie, idee s. 223–236; Kłaput-Wisniewska Aleksandra: *Johann Singenberger, Feliks Nowowiejski i Bruno Stein – trzy postawy twórcze wobec cecylianzmu* s. 237–253; Dulisz Ilona: *Feliks Nowowiejski i kardynał August Hlond w życiu muzycznym międzywojennego Poznania* s. 254–271; Bojaruniec Katarzyna: *Zagadnienia wykonawcze „Mszy Polskiej Bogu Rodzica” Feliksa Nowowiejskiego w kontekście zadań artystycznych chóru uniwersyteckiego* s. 272–290; Darlak Grażyna: *Twórczość religijna kompozytorów górnośląskich w okresie międzywojennym* s. 291–315; Subel Joanna: *Rola śpiewu chóralnego na ziemiach niemieckich w XIX i pierwszej połowie XX wieku na przykładzie Wrocławia jako kontekst do działalności artystycznej Feliksa Nowowiejskiego* s. 319–333; Schiller-Rydzewska Joanna: *Kultura muzyczna Polonii*

w przedwojennym Gdańsku. Polskie Towarzystwo Muzyczne s. 334–351; Gołębiowska Julia: Dehn – Kiel – Noskowski. Metody nauczania Zygmunta Noskowskiego w świetle twórczości jego uczniów s. 352–368; Rykowski Mikołaj: Opera „Mataswintha” Franza Xavera Scharwenki w perspektywie przemian niemieckiego teatru operowego końca XIX wieku s. 369–380; Kozel David: Symbolika natury w kompozycjach instrumentalnych Vítězslava Nováka [1870–1949] s. 381–388.

4518. [FRITSCHKE Ryszard]: Najważniejsza była dla mnie muzyka. Rozmowa z Ryszardem Fritschem [ur. 1938] – kapelmistrzem Orkiestry Dętej. [Przeprowadził] Rafał Brzeziński. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 10]: 2018 [dr.:] 2019 s. 307–313.

W Bielawie.

4519. GAJDA Krzysztof: Niepodległość według Jacka Kaczmarskiego [1957–2004]. *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 88–91.

4520. GIDZIELA Włodzimierz: Five O’Clock Orchestra – częstochowski zespół muzyczny z pięćdziesięcioletnią tradycją. *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019 s. 225–234.

Zał. we wrześniu 1969 r.

4521. GMYS Marcin: Rok Stanisława Moniuszki [1819–1872]. Kraków 2019 PWM 8° ss. 61, nlb. 7, il. + dysk optyczny (CD).

4522. GOLIANEK Ryszard Daniel: Polska w muzycznej Europie. Tematyka polska w dziełach kompozytorów zagranicznych XIX wieku. Kraków 2019 PWM 8° ss. 429, nlb. 1, il., streszcz. ang.

4523. GRADOWSKI Mariusz: Historyczne zakresy terminu „big beat” w perspektywie stylistyczno-gatunkowej. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 14: 2016 s. 277–295, streszcz. ang. XX w.

4524. GWIZDALANKA Danuta: 100 lat z dziejów polskiej muzyki. Kraków 2018 PWM Ed. 8° ss. 283, il.

Lata 1918–2018.

4525. HAUPTMAN-FISCHER Ewa: Musical gifts. Dedications in Silesian music manuscripts of monastic provenance. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 14: 2016 s. 59–86, streszcz. ang. XVIII w.

4526. HOGA Konrad: Głos z chóru, czyli Saga chórów „Nowowiejskiego” i „Orszulika”. Brzezia Łąka [2019] Poligraf 4° ss. 336, il. Katoł. Stow. Śpiewacze i Muzyczne im. Ks. Prof. Józefa Orszulika w Gdańsku.

Feliks Nowowiejski (1877–1946) i Józef Orszulik (1896–1974).

4527. HOMAGE to Alexandre Tansman (1897–1986). Academic ed. by Anna Granat-Janki. Wrocław 2019 Karol Lipiński Acad. of Music 8° ss. 301, il.

Tręść: Helman Zofia: Alexandre Tansman’s aesthetic thought s. 11–26; Poniatowska Irena: Alexandre Tansman’s artistic creed and stylistic trends in the 20th-century music s. 27–41; Granat-Janki Anna: Alexandre Tansman’s music in the axiological perspective s. 43–63; Tansman-Martinuzzi Marianne: Alexandre Tansman – between two homelands s. 65–96; Tansman-Zanutini Mireille: The circle of Alexandre Tansman’s friends in the musical world s. 97–125; Trochimczyk Maja: The American years of Alexandre Tansman (1941–1946) s. 127–150; Skupin Renata: Orientalism and orientality in Alexandre Tansman’s music s. 151–174; Lukaszewski Marcin Tadeusz: Six études de virtuosité for piano by Alexandre Tansman s. 175–192; Nowak Anna: Tansman and contemporary composers of piano mazurkas. In search of new forms of artistic expression s. 193–207; Michalak Beata: Piano compositions by Alexandre Tansman for children and youth s. 209–226; Świdnicka Iwona Hanna: Musical epitaph for a great friend – Stèle in memoriam Igor Stravinsky by Alexandre Tansman s. 227–247; Gamrat Małgorzata: Polish music in Alexandre Tansman’s reflection s. 249–267; Wendland Andrzej: Twenty years of the Tansman Festival: Ideas and achievements. About restoring the memory of the composer s. 269–281; Discussion s. 283–301.

4528. JAKUBCZYK-ŚLĘCZKA Sylwia: Reforma żydowskiej muzyki liturgicznej w Galicji na przełomie XIX i XX wieku. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 2(44) s. 235–265, streszcz. ang.

4529. JAZZOWE dzieje Polaków. Biografia wielogłosowa. Do dr. przysposobił, przyp., fotografiami i filmami opatrzył Andrzej Wasylewski; koment. Wojtko Karolaka. Warszawa 2018 IPN-KŚZpNP 2° ss. 333, nlb. 3, il. + 4 dyski optyczne (DVD).

Lata 1958–2015.

4530. KANTATA, oratorium, pasja. Odmiany form literacko-muzycznych w kulturze XVIII i XIX wieku. Pod red. Aliny Borkowskiej-Rychlewskiej i Elżbiety Nowickiej. Poznań 2019 Wydaw. PTPN 8° ss. 188, nlb. 3, il., streszcz. ang. PTPN. Komisja Filol. i Komisja Muzykologiczna, Centrum Badań nad Teatrem Muzycznym.

Z treści: Ryszka-Komarnicka Anna: „(...) te kantaty we Włoszech zowią oratoria”. Rzecz o osiemnastowiecznych kantatach religijnych i oratoriach w świetle rozważań w pismach teoretycznych epoki i współczesnej literaturze przedmiotu s. 11–25; Kociumbas Piotr: Gdański zbiór librett z 1708 roku jako wczesny przejaw twórczości w zakresie mieszanej kantaty madrygałowej na terenie Rzeczypospolitej s. 27–42; Mądry Alina: „Passio ex c-moll” Kotowicza jako przykład XVIII-wiecznej polskiej muzyki pasyjnej s. 43–59; Gamrat Małgorzata: Literackie inspiracje w polskiej muzyce kantatowej pierwszej połowy XIX wieku. Wybrane przykłady adaptacji tekstów literackich na potrzeby libretta kantaty s. 63–85; Puchalska Iwona: Kantata do młodości s. 87–98; Sokalska Małgorzata: „Słońcem nam twoja pieśń zajaśniała”. Kantaty ku czci wielkiej mężów (a zwłaszcza pisarzy) s. 99–121; Samsel Karol: Domniemy pasyjny aspekt

„Fortepianu Szopena” Cypriana Norwida s. 123–132; Kosmecka Agnieszka: Komm, du süsse Todesstunde. Reformacja, śmierć i kantata s. 135–145; Dziadek Magdalena: Zapomniane polonium: „Otčenaš” Leoša Janáčka według obrazów Józefa Krzesza Męciny s. 147–163; Kotlarska Izabela: Folklor i kultura wysoka w XIX wieku. Przykład kantaty s. 165–181.

4531. KATALOG audio- i videozapisu horu „Žuravli” (1980–2015). Uklav i do dr. pidgotuvav Vlodimir Pilipovič. Peremis! 2019 Vidavnictvo „Domi” 8° ss. 100, il.

Ukraiński chór męski „Żurawli”, działa w Polsce od 1972 r.

4532. KIEŁKOWSKI Wojciech: Lutnia. Pasja i tradycja. 100 lat Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia” im. Jana Orszulika w Strumieniu. Strumień 2019 Tow. Śpiewacze „Lutnia” im. Jana Orszulika 8° ss. 548, nlb. 2, il.

Lata 1918–2018.

4533. KIENIK Tomasz M.: Magnificat. Od biblijnego tekstu do polskiej kompozycji muzycznej XX i początku XXI wieku. Wrocław 2019 Akad. Muzyczna im. Karola Lipińskiego 8° ss. 640, nuty. Akad. Muzyczna im. Karola Lipińskiego. Wydz. Kompozycji, Dyrygentury, Teorii Muzyki i Muzykoterapii.

4534. KIWAŁA Kinga: Pokolenie Stalowej Woli. Eugeniusz Knapik [ur. 1951], Andrzej Krzanowski [1951–1990], Aleksander Lasoń [ur. 1951]. Studia estetyczne. Kraków 2019 Akad. Muzyczna 8° ss. 449, nuty, streszcz. ang.

4535. KOŻUCH Magdalena: Organy w kościele pw. Św. Apostoła Piotra i Pawła w Okrzei. *Annales Lublinenses pro Musica Sacra*. T. 10: 2019 s. 89–101, streszcz. ang.

Z XIX w.

4536. KULIG Jacek: Zapomniane organy tynieckie. *Malopolska*. [T.] 21: 2019 s. 289–301.

Lata 1959–1993.

4537. LERSKI Tomasz M.: Piosenka przez stulecie... Stulecie w piosence... *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 23–35.

XX w.

4538. ŁUCZAK Ryszard: Poznański Chór Nauczycieli im. Ignacego Jana Paderewskiego. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 22: 2016 s. 70–72.

Od 1985 r.

4539. ŁYJAK Wiktor Zygmunt: Dzieje organów w Diecezjalnym Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Skrzatuszu. (Cz. 1). *Rocznik Skrzatuski*. T. 6: 2018 s. 65–75, streszcz. ang.

Lata 1866–2004.

4540. ŁYJAK Wiktor Zygmunt: Krótki szkic o muzyce instrumentalnej. *Studia Loviciensia*. Nr 20: 2018 s. 302–319.

Muzyka w kolegiacie łowickiej w l. 1775–1853.

4541. MALECKA Teresa: Fenomen Krakowskiej Szkoły Kompozytorskiej. Czy istnieje? Rekonesans. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 16: 2018 s. 81–100, streszcz. ang.

4542. MURAS Wioleta: Twórczość użytkowa Witolda Lutosławskiego [1913–1994]. W świetle jego biografii i w kontekście przemian audiosfery XX wieku. Wrocław 2019 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 303, nlb. 1, il., nuty, streszcz. ang. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 3895) (Musicologica Wratislaviensis; 13).

4543. MUZIOŁ Ryszard: Historia pieśnią wyśpiewana. 150 lat nieprzerwanej działalności kościelnego chóru mieszanego pw. „Świętej Cecylii” w Chełmży. Chełmża–Toruń 2019 Machina Druku 8° ss. 176, il.

Lata 1869–2019.

4544. MUZYKA kameralna – wartości artystyczne, dydaktyczne i społeczne. Red. nauk. Monika Karwaszewska. Gdańsk 2019 Akad. Muzyczna im. Stanisława Moniuszki 8° ss. 105 + Aneks: 35, nlb. 1, streszcz. ang.

Z treści: Sokolowska Katarzyna Ewa: Polski repertuar fortepianowy na cztery ręce w XIX wieku s. 48–56; Glapiak Dominika: Chęć poznania jako niezbędna cecha kameralisty. Rozważania inspirowane życiem i twórczością kameralną Szymona Laksa [1901–1983] s. 57–64; Dżula-Radkiewicz Monika: Gitara w twórczości kameralnej Mario Castelnuovo-Tedesco (1895–1968) s. 97–105.

Aneks [luzem]: Wykaz dzieł polskiej XIX-wiecznej literatury fortepianowej na cztery ręce.

4545. MUZYKA sakralna w drodze ku Niepodległej. Red. nauk. Monika Karwaszewska. Gdańsk 2019 Akad. Muzyczna im. Stanisława Moniuszki 8° ss. 115, nlb. 1, il., streszcz. ang. Akad. Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku. Wydz. Dyrygentury Chóralnej, Muzyki Kościelnej, Edukacji Artystycznej, Rytmiki i Jazzu. Katedra Muzyki Kościelnej. (Musica Sacra; 14).

Treść: Stankiewicz Danuta: Logos, etos i patos patriotyzmu s. 8–36; Tyrła Robert: Muzyka kościelna w diecezji krakowskiej w drodze ku Niepodległej Ojczyźnie s. 37–47; Majchrzak Marianna: Krzyk o wolność inspiracją dzieła „Missa 1956” Jacka Sykulskiego s. 48–57; Piekarski Michał: Wkład Lwowa w polską muzykę sakralną. Od „Missa Paschalis” Marcina Leopolda po „Stabat Mater” Karola Szymanowskiego s. 58–81; Fedyk-Klimaszewska Monika: W kręgu muzyki sakralnej i oratoryjnej Feliksa Nowowiejskiego – wielkiego Polaka i patrioty s. 82–92; Ziółkowski Piotr: „Zbaw, Boże, Twój lud i pobłogosław Twoje dziedzictwo”. Wybrane aspekty patriotyzmu bizantyńskiego w śpiewach Cerkwi Prawosławnej s. 93–103; Szadajko Andrzej: Nieistniejące organy z nieistniejącego kościoła – historia

instrumentu z kościoła pw. św. Jana Bosko w Gdańsku-Oruni s. 104–115.

4546. NIZIŃSKA Hanna: Wygrał Polskę na fortepianie. Ignacy Jan Paderewski jako pianista i kompozytor. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 15–41.

4547. NOWAK Tomasz: Polskie tańce narodowe – emblemat polskości czy zjawisko pogranicza europejskiego. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 14: 2016 s. 215–235, streszcz. ang.

4548. PANKOWSKA Barbara: Edward Krawczewski [ur. 1942]. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 191–194.

Muzyk.

4549. PASZTA Andrzej, Paszta Piotr: Pamiątki materialne związane z Towarzystwem Śpiewaczym „Lutnia” z Częstochowy. *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 51–59, streszcz. ang.

Zarejestrowane 17 XI 1900 r., pamiątki (m.in. nuty) z l. 1907–1922.

4550. PAWLAK Ireneusz: Kierunki badań nad monodią liturgiczną w Polsce. *Annales Lublinenses pro Musica Sacra*. T. 10: 2019 s. 117–121, streszcz. ang.

Od końca XIX w.

4551. PIEKARSKI Michał: Muzyka we Lwowie od Mozarta do [Tadeusza] Majerskiego [1888–1963]. Kompozytorzy, muzycy, instytucje. Warszawa 2018.

Rec.: Miśkowiec Maciej: Europejski muzyczny Lwów – kiedyś... *Rocznik Lwowski*. 2018 s. 223–236.

4552. PIELECH Marta, Januszkiewicz-Rębowska Iwona: *Musicalia Collegii Glacensis Societatis Jesu*. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. 485, nlb. 3, nuty, streszcz. ang. (Fontes Musicae et Polonia. Seria A; 3).

W Kłodzku w l. 1730–1860.

4553. PŁOSKI Mirosław: Marcello di Capua [Bernardini, ok. 1730–1819] nadworny kompozytor księżnej Izabeli Lubomirskiej. Studium źródłoznawcze. Kraków 2019 *Musica Jagellonica* 8° ss. 409, il.

4554. POLSKA muzyka tradycyjna – dziedzictwo fonograficzne. Stan aktualny – zachowanie – udostępnianie. T. 2. Pod red. Jacka Piotra Jackowskiego. Warszawa 2019 Inst. Sztuki PAN; Stow. Liber Pro Arte 8° ss. 361, il., streszcz. ang.

Treść: Gacek Gabriela: Muzyka tradycyjna Dolnego Śląska lat 50. XX w. w nagraniach Józefa Majchrzaka s. 15–49; Pucia Mariusz: Dźwiękowe przekazy opolskiej muzyki tradycyjnej

w archiwach s. 51–69; Ślusarski Leszek: Kolekcja nagrań archiwalnych muzyki tradycyjnej w Archiwum Radia Kielce: nagrania, muzycy, audycje s. 71–87; Kostrzewa Agnieszka: Nieznane wałki Centralnego Archiwum Fonograficznego w Warszawie. Historia czterech nośników w świetle archiwałów przechowywanych w Muzeum Etnograficznym w Toruniu s. 91–107; Strycharz-Bogacz Kinga: Zbiory foniczne Archiwum Muzycznego Folkloru Religijnego KUL – żywa tradycja jako zachowane dziedzictwo kulturowe oraz perspektywy badawcze s. 109–126; Maksymiuk-Pacek Beata: Archiwizacja materiałów terenowych w Pracowni „Archiwum Etnolingwistyczne” UMCS i ich wykorzystanie do badań naukowych s. 129–141; Wińska Katarzyna: Archiwum Pracowni Badań nad Folklorem Muzeum Zamojskiego. Spuścizna po Marcie Brzuskiej s. 143–160; Walkowiak Anna: Prezentacja i opis zbioru etnomuzycznych nagrań dokumentalnych Radia Olsztyn zachowanych w Zbiorach Fonograficznych ISPAN s. 163–182; Nawrocka-Wysocka Arleta: Charakterystyka etnomuzykologiczna źródeł fonicznych zachowanych w kolekcji nagraniowej Radia Olsztyn s. 185–196; Magier Angelika: Charakterystyka zbioru etnomuzycznych nagrań dokumentalnych z prywatnej kolekcji Zespołu Śpiewaczego z Drelowa s. 199–204; Grygier Ewelina: Nagrania Biesiady Folkloru Ziemi Kaliskiej (1996 r.) jako przykład współczesnej dokumentacji folkloru w kontekście scenicznym s. 207–229; Bill Magdalena: Studium historyczno-problemowe o współpracy Archiwum Fonograficznego z Katedrą Reżyserii Muzycznej PWSM w Warszawie w zakresie rekonstrukcji wybranych nagrań s. 233–255; Rutkowska Anna: Fonografia dla nauki – zarys problematyki s. 257–290; Ghazal Nicholas, Jackowski Jacek Piotr: Polskie dziedzictwo etnofonograficzne w świetle obowiązujących przepisów prawa, czyli Janko Muzycant na wokalndzie s. 293–324; Nawrocka-Wysocka Arleta: Fonograf w etnohistoriologii, czyli o pierwszych nagraniach hymnów luterańskich w krajach nordyckich i bałtyckich s. 329–341; Bibliografia s. 343–361.

T. 1. 2017.

4555. POWRACAJĄCE fale. Muzyka polska lat 1918–2018. Red. Marta Szoka. Łódź 2019 Akad. Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów 8° ss. 298, streszcz. ang.

Treść: Goliańek Ryszard Daniel: Powracające fale w muzyce lat 1918–2018: dziedzictwo poetyki Mieczysława Karłowicza? Uwagi wstępne s. 7–20; Bazelak Miłosz: „Mówić o rzeczach wielkich, mówić o rzeczach ważnych” – o etosie romantycznym w muzyce polskiej po 1918 roku s. 21–43; Draus Agnieszka: Powracające fale nostalgii – o polskiej muzyce programowej minionego stulecia s. 45–61; Kowalska-Zajac Ewa: Poemat symfoniczny – postmodernistyczna reinterpretacja tradycji gatunkowej s. 63–76; Malecka Teresa: Polska muzyka religijna 1918–2018. Twórcy, konteksty, funkcje s. 77–100; Szulakowska Jolanta: Między mitem a utopią – zaśpiewy narodowej dumy – obszary infiltracji ideologii, czyli ogląd postaci folkloru w muzyce polskiej w latach 1918–2018 s. 101–133; Bolesławska-Lewandowska Beata: Konstrukttywizm i konstrukcja w muzyce polskiej XX i XXI wieku s. 135–156; Wójcikowska Anna: Od Szymanowskiego do Stańczyka – aspekt brzmieniowy w muzyce polskiej ostatniego stulecia s. 157–178; Szoka Marta: Refleks antynomii francusko-niemieckich w polskiej muzyce XX i XXI wieku s. 179–194; Tuchowski Andrzej: Pomiedzy wartosciami uniwersalnymi a narodowymi: Witold Lutosławski a tradycje kultury polskiej s. 195–213; Tatarska Janina: Twórczość fortepianowa i pianistyka Witolda Lutosławskiego. Od konwencji do kreacji s. 215–254; Ziółkowski Maciej: Toposy muzyki Chopina i Szymanowskiego w twórczości Kazimierza Serockiego s. 255–277.

4556. RZEPKA Sonia: *Tabulatura organi ex bibliotheca fraustadiensi ad praesepe Christi*. Warszawa 2018 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8°

ss. 145, nlb. 3, nuty. (Fontes Musicae in Polonia. Seria A; 2).

Tekst równol. pol., ang.
Wschowa, katalog XVII w.

4557. SOBCZAK Dariusz: „Łatwa msza polska w stylu choralnym” ks. Brunona Schmidta (1895–1961). *Annales Lublinenses pro Musica Sacra*. T. 10: 2019 s. 137–152, streszcz. ang.

4558. STASZCZYK Muniek: King! Autobiografia. Rozm. przepr. Rafał Księżyk. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 548, nlb. 4, il.

Dostępne także jako e-book.
Wywiad-rzeka z muzykiem (ur. 1963).

4559. STECZEK Łukasz: Organy piszczałkowe w tyskich kościołach. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 16: 2019 s. 33–65, streszcz. niem., ang.

4560. STUDIA Electronica. W 60. rocznicę powstania Studia Eksperymentalnego Polskiego Radia (1957–2004). Red. Ewa Nidecka, Krzysztof Kostrzewa. Rzeszów 2018 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 166, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Rzeszów, 22 II 2017 r.

4561. SZAMBURSKI Rafał: Od big beatu do punka. Opowieść o muzycznej Wrześni sprzed lat. Września 2019 Muzeum Region. im. Dzieci Wrzesińskich 8° ss. 103, il.

4562. SZYMANOWSKI Karol: Pisma. T. 1: Pisma muzyczne. Zebrła i oprac. Kornel Michałowski; wstęp Stefan Kisielewski. Wyd. 2, poszerz., uzup. i popr. Kraków 2018 PWM 8° ss. 561, nlb. 1, tabl. 33, il.

Toż. T. 2: Pisma literackie. Kraków 2018. Zebrła i oprac. Teresa Chylińska; wstęp Jan Błoiński. Wyd. 2, przejrz. i uzup. ss. 455, nlb. 1, tabl. 57, il.
Wyd. 1. 1984–1989.

4563. W KRĘGU pieśni romantycznej. W 200. rocznicę urodzin Stanisława Moniuszki [1819–1872]. Pod red. Krzysztofa D[ariusza] Szatrawskiego. Barczewo 2019 Stow. Inicjatyw Obywatelskich 8° ss. 147, nlb. 5, il.

Z treści: Szatrawski Krzysztof D.: Artystyczne i społeczne konteksty twórczości pieśniarskiej w Polsce okresu międzywojennego s. 11–22; Prišep Elena: Stanislav Monuško i muzyka! „na kul”tura Rossii s. 23–28; Prišcep Elena: Stanislav Monuško i rosyjska kultura muzyczna s. 29–33; Baranovska Tat’ana G.: Ispolnitiel’skaa interpretaciia kamerno-vokal’noj liriki St. Monuško v istoriko-stilevom kontekste s. 35–42; Baranovskaja Tatiana G.: Interakcja wykonawca liryki wokalnoinstrumentalnej Stanisława Moniuszki w kontekście stylistyczno-historycznym s. 43–50; Szlachta-Ignatowicz Justyna: „Hymn Górnolaski” Feliksa Nowowiejskiego jako pieśń romantyczna s. 51–62; Dement’eva Inna: Iz istorii duhovnyh pesnopenij v Vostočnoj Prussii s. 77–88; Diemientiewa Inna: Z istorii pieśni sakralnych w Prusach Wschodnich s. 89–100; Panasiuk Agnieszka: Echa ludowej pieśni islandzkiej w muzyce instrumentalnej na przykładzie

wybranych utworów kameralnych z fortepianem s. 101–114; Stachura Sebastian: „Psalm 136. Ojczyzna” Feliksa Nowowiejskiego w świetle dziewięćdziesiątej rocznicy Wschodniowskiego Zjazdu Śpiewaczego s. 129–138; Łowkiel Magdalena: Pieśni Feliksa Nowowiejskiego w zbiorach Salonu Muzycznego im. Feliksa Nowowiejskiego w Barczewie s. 139–147.

4564. WIDAK Andrzej: Organy w kościołach dekanatu Pysznicza diecezji sandomierskiej (studium historyczno-instrumentoznawcze). *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 121–141, streszcz. ang.

4565. WNĘK Marcin: Pięćdziesiąta rocznica śmierci Tadeusza Moryto – 27.04.2019. *Almanach Łącki*. Nr 31: 2019 s. 151–162.

Kompozytor i organista żyjący w l. 1914–1969.

4566. WODZIENI Edward: Orkiestry dęte – ich rola w życiu miasta Dębicy i regionu. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 4: 2019 s. 106–126.

W l. 1904–2019.

4567. WODZYŃSKA Alicja: Koncerty. *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 3: 2016 s. 51–56.

Niedzielne koncerty w Muzeum Romantyzmu w Opinogórze odbywające się od 1970 r.

4568. WOJAKOWSKA Halina: Historia wołomińskiej orkiestry. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 303–328.

Od l. 20. XX w.

4569. WRÓBEL Anna: Cudowny to instrument wiolonczella! Historie polskich wiolonczelistów XIX i XX wieku. Lublin 2019 Polihymnia 8° ss. 380, il.

4570. WSZYSTKIE dobrodziejstwa. Historia Starosądeckiego Festiwalu Muzyki Dawnej. Pod red. Piotra Matwiejczuka. Stary Sącz 2018 Centrum Kultury i Sztuki im. Ady Sari 8° ss. 272, il.

Lata 1975–2018.

4571. ZAISTNIAŁ sens i dźwięk. Twórczość Stanisława Moryto [1947–2018]. Pod red. Katarzyny Szymańskiej-Stułki. Warszawa 2019 Wydaw. Uniw. Muzycznego Fryderyka Chopina 8° ss. 321, il.

Treść: Lipka Krzysztof: Stanisław Moryto – muzyczna mądrość złotego środka s. 9–14; Lipka Krzysztof: Mein Herz – sans papiers! s. 15–24; Peret-Ziemiańska Zofia: Stanisław Moryto. Pierwszy rektor Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina s. 25–42; Szymonik Kazimierz: Stanisław Moryto, „Te Deum” s. 43–48; Błaszczak Bolesław: „Koncert wiolonczelowy” Stanisława Moryto s. 49–56; Marchewka Marcin: Związki słowno-muzyczne w „Stabat Mater” Stanisława Moryto s. 57–66; Wacholec Maria: Twórczość mszalna Stanisława Moryto s. 67–86; Łukaszewski Marcin Tadeusz: Twórczość choralna a cappella Stanisława Moryto – mały szkic o wielkiej muzyce s. 87–124; Sławewski Michał: Twórczość Stanisława Moryto na organy solo w kontekście środków i technik kompozytorskich oraz języka

muzycznego s. 125–162; Sławewski Michał: Stanisława Moryto portret organowy s. 163–230; Ignatowicz-Glińska Anna: Twórczość perkusyjna Stanisława Moryto s. 231–254; Dudkiewicz Emilia: Akordeon w twórczości Stanisława Moryto s. 255–278; Węgrzyn-Klisowska Walentyna: W kręgu pieśni s. 279–284; Dankowska Jagna: Życie, działalność, myśli Stanisława Moryto w oparciu o „Wybrane wystąpienia” i „Muzykę z mojego życia” s. 285–308; Olender Mieczysław: Moje spotkania ze Stanisławem Moryto s. 309–314; Brokowski Marian: Drogi przyjaźni s. 315–316; Jadacki Jacek: Posłowie s. 317–320.

4572. **ŻYCIE – twórczość – konteksty. Eseje o Stanisławie Moniuszce [1819–1872].** Pod red. Magdaleny Dziadek. Warszawa 2019 Nar. Centrum Kultury 4° ss. 417, nlb. 3, il.

Publikacja wyd. w ramach obchodów Roku Stanisława Moniuszki 2019.

Treść: Golierek Ryszard Daniel: Moniuszko AD 2019: stan badań i problemy moniuzkologii s. 21–32; Krzywoszyński Przemysław: Próba odczytania oper Stanisława Moniuszki w świetle współczesnej ideologii s. 33–48; Nowicka Elżbieta: Stanisław Moniuszko i jego pokolenie. Studium kilku szczegółów s. 49–59; Okulicz-Kozaryn Radosław: Stanisław Moniuszko w szkole litewskiej. Wokół pierwszego „Śpiewnika domowego” s. 61–73; Sułek Małgorzata: Mickiewiczowska twórczość Stanisława Moniuszki w świetle pierwszych recenzji s. 75–96; Borkowska-Rychlewska Alina: „Niezaprzeczony talent tworzenia słów pod muzykę”. Kilka uwag o Janie Chęcińskim s. 97–110; Wypych-Gawrońska Anna: Moniuszko w świecie teatru s. 111–125; Antonezyk Wiktoria: Wiktor Każyński, jego muzyka i związki ze Stanisławem Moniuszką s. 129–142; Bebak Marek: Homo religiosus. Twórczość religijna Stanisława Moniuszki w kontekście jego postawy życiowej i wobec dziewiętnastowiecznego kryzysu muzyki kościelnej s. 143–169; Zieziula Grzegorz: Pierwiastek tancerzy w twórczości operowej Stanisława Moniuszki s. 171–191; Dziadek Magdalena: Recepcja muzyki Moniuszki w „długim” XIX wieku – główne tendencje i ich tło polityczno-społeczne s. 195–212; Bury Grzegorz: Poglądy biografów Stanisława Moniuszki na jego muzykę na tle dyskusji społecznych odzwierciedlonych w wybranych dziełach literackich s. 213–229; Ciesielski Rafał: Propagandowy wymiar muzyki Moniuszki w XX wieku s. 231–248; Godek Andrzej Edward: Moniuszko „pod strzechą” – kształtowanie się użytkowego kanonu dzieł Stanisława Moniuszki w kulturze XIX i XX wieku s. 249–270; Jacyński Michał: Moniuszko w kulturze żydowskiej – historia w trzech odsłonach s. 271–291; Komorowska Małgorzata: Spory o teatr Moniuszki w PRL (1945–1989) s. 293–310; Bogucki Marcin: Moniuszko na miarę naszych możliwości. O dwóch współczesnych inscenizacjach „Halki” s. 311–327; Lindstedt Iwona: „Halka” na ekranie s. 329–352; Fox Dorota: Cokolwiek... Moniuszki w polskim kabarecie. Humor, ironia, dowcip, żart, czasem i... głębsze znaczenie s. 353–371; Matusz Barnaba: Najnowsze jazzowe parafrazy Moniuszki na tle dwudziestowiecznych spotkań muzyki klasycznej i jazzu s. 373–389.

n) Historia sportu i turystyki

Zob. poz. 1640, 1693, 1698, 3401, 3663, 3688, 4756, 5046, 5856, 5857, 6810, 7128, 8457, 8552, 8712, 8742, 8754, 8818, 8961, 8967, 9122, 9193, 9238, 9305, 9344, 9467, 9553, 9714, 9724, 10093, 10346, 10500, 10543, 10602, 10647, 10685, 11059, 11184, 11327, 11342.

4573. **60 LAT Koła PTTK nr 30 „Nauczycielskiego”.** Red. Krzysztof Tęcza. Bukowiec 2019 Zw. Gm. Karkonoskich 8° ss. 72, il.

Region. Pracownia Krajozn. Karkonoszy. (Zeszyty Historyczne; 1(21)/2019).

Treść: Tęcza Krzysztof: Wprowadzenie s. 3; Sobierajska Antonina: Pierwsze pięćdziesiąt lat Koła PTTK nr 30 „Nauczycielskiego” s. 5–9; Goraczewska Maria: Następne dziesięć lat s. 10; Mateusiak Andrzej: Kronika obozów wędrownych i działalności turystycznej Koła PTTK nr 30 przy RZ ZNP Jelenia Góra s. 11–15; Mateusiak Andrzej: Z kart kronik, sprawozdań, komunikatów, dokumentów, notatek, książek i prasy s. 16–25; Goraczewska Maria: Wspomnienia z Tatr s. 26–29; Dobosz Romana: Moja współpraca ze Zdzisławem Gaszem s. 30–35; Dobosz Romana: W poszukiwaniu dobrej rozrywki s. 36–37; Panaś Tadeusz: Ze wspomnień s. 38–39; Gasz Zdzisław: O „Profesorze” wspomnień kilka [Teofil Ligęza w Olzimek] s. 40–43; Sobierajska Mariusz Leszek: Antonina Sobierajska s. 44–48; Gasz Zdzisław: Aleksander Sobierajski – pedagog i przewodnik sudecki s. 49–51; Witczak Antoni: Codziennie patrzę na Karkonosze s. 52–53; Makowska Anna: Szkoła życia z turystyką s. 54; Tumidajski Marian: 50 lat mięgło s. 55–57; Mateusiak Andrzej: Członkowie Koła PTTK nr 30 w okresie 1959–2019 – wg kartotek, list, protokołów s. 58–72.

4574. **BAKOTA Daniel, Płomiński Arkadiusz: Klub sportowy Skra Częstochowa 1926–2018. Częstochowa 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Humanist.-Przyrodn. im. Jana Długosza 8° ss. 279, il., streszcz. ang. Klub Seniora Skry Częstochowa.**

4575. **BARAŃSKI Ziemowit: S/Y „Roztocze”. 50 lat na morzach i oceanach. Słowo o książce Aldona Dziecioł. Lublin 2019 Drukarnia Akapit; na zlec. Lubelskiego Okręg. Zw. Żeglarskiego 4° ss. 280, il.**

Żeglarstwo jachtowe w l. 1945–2018.

4576. **BŁASZCZYK Janusz R.: 70 lat Pogoni Szczecin 1948–2018. Szczecin 2019 Janusz R. Błaszczyk 4° ss. 349, nlb. 1.**

4577. **BŁAŻYŃSKI Leszek: Jaśko ze Lwowa. Historia mistrza. Bytom–Katowice 2019 Fund. im. Jana Palucha 4° ss. 182, nlb. 10, tabl. 4, il.**

Jan Paluch (1931–2002), żużlowiec.

4578. **BOGUCKI Andrzej: Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Bydgoszczy 1886–2016. Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych. T. 8: 2018 z. 1 s. 87–117.**

4579. **BORATYN Marcin: Górnice pięści. Historia jastrzębskiego boks. Jastrzębie-Zdrój 2019 Marcin Boratyn; Bokserski Klub Sportowy Jastrzębie 4° ss. 350, nlb. 1, il.**

Lata 1965–2019.

4580. **CEGLIŃSKI Łukasz: Mundial pod kosem. Historie reprezentacji Polski. Pruszków–[Warszawa] 2019 MC Media Marek Cegliński; na zlec. Pol. Zw. Koszykówki 8° ss. 219, il.**

Koszykówka w l. 1967–2019.

4581. CICHOSZ Ładysław, pseud. Elek: Najlepsi sportowcy Działdowa. Plebiscyty sportowe. Działdowo 2019 Burmistrz M. 8° ss. 72, il.

Plebiscyt na Najlepszego Sportowca i Sportowy Talent w Działdowie w l. 1974–2019.

4582. CZERMIŃSKI Ryszard, Opolski Piotr: Zarys historii lubartowskich szachów. *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 115–126.

XX–XXI w.

4583. DAWIDOWICZ Marcin: W kręgu Ju-jitsu. Warszawa 2019 Biblioteczka Budokanu 8° ss. 181, il.

Japońskie sporty walki w Polsce w l. 1904–2019.

4584. DOBRUSZEK Wiesław: Żużlowy leksykon ligowy. T. 11: (1983–1984). Leszno 2019 Firma Wydawnicza Danuta 8° ss. 197, nlb. 7, il. T. 1. 2012.

4585. DOMAGALSKI Andrzej: Monografia Ogniska Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej w Dobczycach. Dobczyce 2019 Ognisko Tow. Krzewienia Kultury Fizycznej w Dobczycach 8° ss. 154, tabl. 18, il.

Lata 1957–2019.

4586. DUDEK Dobiesław: Polska myśl o kulturze fizycznej od czasów dawnych do roku 1939. Kraków 2018.

Rec.: Małolepszy Eligiusz, *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 341–345.

4587. FRYC Stanisław: Akrobaci z Jasła. *Rocznik Jasielski*. T. 9: 2018 s. 43–51.

Od 1969 r.

4588. FRYC Stanisław: Najlepsze lata jasielskich „Czarnych”. *Rocznik Jasielski*. T. 8: 2017 s. 77–88.

Klub sportowy w l. 1910–2012.

4589. FRYC Stanisław: Z dziejów Klubu Sportowego „Nafta” Jasło. *Rocznik Jasielski*. T. 7: 2012 s. 72–86.

Od 1945 r.

4590. GAWKOWSKI Robert: Akademicki sport XX-wiecznej Warszawy. Poznań 2019 Nauka i Innowacje 8° ss. 569, il.

4591. GAWKOWSKI Robert, Wiśniewski Jacek: Sportowe dzieje Ursusa. Wyd. 1, dodr. Warszawa 2018 Urząd Dzielnicy Ursus m.st. Warszawa 8° ss. 236, il.

Lata 1929–2017.

Wyd. 1. 2017.

4592. GAŚIEWSKI Włodzimierz: Szkic historyczny Towarzystwa Gimnastycznego

„Sokół” w Mielcu 1893–2018. Współpr. Jerzy Kazana, Józef Zaskalski. Mielec 2018 Agencja Wydawnicza Promocja 8° ss. 168, il.

4593. GIESE Arno: Płanie podwodnego świata. Konin 2019 Psychoskok plik tekstowy PDF (6,43 MB); plik tekstowy MOBI (10,22 MB); plik tekstowy EPUD (4,79 MB).

Nurkowie i nurkowanie w l. 1962–2018.

4594. [GREINERT Zenon]: Od Towarzystwa Terminatorów do Klubu Sportowego. Gwiazda Bydgoszcz 1908–1970. Zamość–[Bydgoszcz] 2019 Reklamy24; [Pomorska Oficyna Wydawniczo-Reklamowa] 4° ss. 461, il.

4595. JAROSZEWSKI Julian: Pionierzy aktywności fizycznej w Kaliszu. *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 35–49, streszcz. ang.

Od XII w. do 1918 r.

4596. JOGA w Polsce. Przeszłość, teraźniejszość, przyszłość. Red. nauk. Krystyna Boroń-Krupińska, Magdalena Karciarz, Lesław Kulmatycki. Wrocław 2018 Wydaw. Nauk. Dolnośląskiej Szkoły Wyższej 8° ss. 203, il.

Z treści: Augustyn Aneta: Leon Cyboran [1928–1977]. Pasja jogi. Pasja życia s. 11–24; Suchocki Tadeusz: Wkład Leona Cyborana w rozwój badań nad jogą s. 25–29; Muzyka Zofia: Mój brat Leon Cyboran s. 31–34; Stec Krzysztof, Jurkiewicz Grażyna: Maurycy Frydman (Swami Bharatananda) – organizator, tłumacz, jogin (1901–1976) s. 35–47; Kozłowiec Iwona: Tadeusz Pasek (1925–2011) – prekursor jogi akademickiej w Polsce s. 49–60; Działkiewicz Michał: Kształcenie instruktorów jogi w Polsce s. 65–73.

4597. JUBILEUSZ 70-lecia Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze. Red. Krzysztof Tęcza. Bukowiec 2016 Zw. Gmin Karkonoskich Pałac Bukowiec 8° ss. 72, il. (Zeszyty Historyczne; 7(1)).

4598. KANAR Małgorzata, Pawłowski Andrzej: 50 lat sekcji tenisa stołowego w Lubartowie (1965–2015). *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 127–131.

4599. KIELAR Bronisław: 130 lat sanockiego „Sokoła” 1889–2019. Sanok 2019 Tow. Gimnastyczne Sokół 4° ss. 99, nlb. 1, il.

4600. KIELKOWSKI Jan: Zdobyć Tatr. Historia i kronika taternictwa. T. 2: Lata 1904–1925. Katowice 2019 Stapis 8° ss. 375, nlb. 1, il.

T. 1 pt.: Prehistoria i początki taternictwa do roku 1903. Katowice 2018.

4601. KIJOWSKI Jerzy: Dzieje Ludowych Zespołów Sportowych w gminie Lelis. Lelis–Ostrołęka 2018 Urząd Gm.; Agencja Informedia Rafał Piersa 8° ss. 173, il.

Lata 1946–2018.

4602. KOCIŃSKI Bogdan: Jubileusz 70-lecia działalności Ludowych Zespołów Sportowych na Opolszczyźnie 1946–2016. Opole 2016 Woj. Zrzesz. Lud. Zespoły Sportowe 8° ss. 320, tabl. 16, il.

4603. KORTKO Dariusz, Pietraszewski Marcin: Krzysztof Wielicki [ur. 1950]. Piekło mnie nie chciało. Warszawa 2019 Agora 8° ss. 437, nlb. 3, il.

Himalaista.

4604. KOWALIK Mariusz: Miejski Klub Sportowy Sokół Nisko. Tradycja i współczesność (1919–2019). Nisko 2019 Tow. Ziemi Niżańskiej 8° ss. 224, il.

4605. KOWNACKA Ewelina: Sportowym szlakiem. Historia i współczesność sportu w miejscowości Gać Gmina Oława. Gać 2019 [b.w.] 8° ss. 115, nlb. 1, il.

Lata 1946–2018.

4606. KROKOSZ Paweł: Z działalności sportowej i wojskowej Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Wieliczce w latach 1892–1939 (1948). Cz. 1. *Res Gestae*. [T.] 7: 2018 s. 22–45, streszcz. ang.

4607. KUBAJAK Przemysław, Kubajak Anna: 95-lecie Klubu Sportowego „Świt” Krzeszowice. Krzeszowice 2019 Gm.; Klub Sportowy „Świt” 4° ss. 63, il.

Lata 1923–2018.

4608. KUKUCZKA Jerzy: Królowa. Lhotse '89. Wybór i oprac. Katarzyna Ziolo. Katowice 2019 Fund. Wielki Czwartek 8° ss. 163, il., mapy + 1 CD. (Z Archiwum Jerzego Kukuczki; t. 2).

Dziennik z wyprawy J. Kukuczki (1948–1989).

4609. KUKUCZKA Jerzy: Mój pionowy świat. Red. Cecylia Kukuczka. Wyd. 4, popr. i uzup. Katowice 2019 Remember! 8° ss. 262, tabl. 30, il.

Wspomnienia himalaisty żyjącego w l. 1948–1989. Wyd. 1. Warszawa 1995.

4610. KULESZA Jerzy A.: Wielkie walki Zbigniewa Pietrzykowskiego [1934–2014]. Skierniewice 2019 Sigma 8° ss. 232, il.

Bokser.

4611. LASOCKI Andrzej: 100 lat Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. T. 1–2. Warszawa–[Łomianki] 2019 Sportpress Andrzej Lasocki 4° ss. 729, nlb. 1, tabl. 33, il.; 758, nlb. 2. tabl. 155, il.

Lata 1919–2019.

4612. LEWANDOWSKA Izabela: Kultowy szlak Krutyni – ujęcie historyczno-literackie. *Masovia*. T. 15: 2018 s. 95–107.

Szlak kajakowy, od XIII w.

4613. ŁOPATKA Władysław: O Nowej to Hucie są słowa. Monografia sportu i rekreacji z okazji 70-lecia Nowej Huty. Kraków–Nowy Sącz 2019 Zarząd Woj. Małopolskiego Tow. Krzewienia Kultury Fizycznej; Wydaw. i Drukarnia Nowy Sandec 8° ss. 339, XX, il.

Od 1949 r.

4614. ŁUCZAK Maciej, Jandziś Sławomir, Chmiel Aleksy: Wkład profesora Eugeniusza Piaseckiego [1872–1947] w rozwój wychowania fizycznego w Polsce. *Sport i Turystyka*. T. 2: 2019 nr 1 s. 11–33.

4615. MADEJSKI Eligiusz: Lekcja olimpiizmu i patriotyzmu – historia Igrzysk Sportowych Szkół Podstawowych w Gminie Kocmyrzów-Luborzyca. *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 22–26.

Lata 1988–2014.

4616. MY, REGIONALIŚCI. W stronę auto-wizerunku. Red. Damian Kasprzyk. Wrocław 2018.

Rec.: Kantor Ryszard: Różne drogi do regionalizmu. *Małopolska*. [T.] 20: 2018 s. 377–379.

4617. ODDZIAŁ Sudetów Wschodnich w Prudniku Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Zarys historii oddziału 1954–2019. Monografia. Praca zbiorowa. Pod red. Elżbiety Zagłoba-Zygler. Prudnik 2019 PTTK. Oddz. Sudetów Wschodnich w Prudniku; Findunited.com 8° ss. 172, il., mapy.

Treść: Zarys działalności Oddziału PTTK w układzie wg okresów między Walnymi Zjazdami s. 6–101; Zastąpienie działacze Oddziału PTTK w latach 1954–79 s. 102; Kadra kwalifikowana Oddziału PTTK s. 103–107; Terenowe Referaty Weryfikacyjne Oznak PTTK s. 108–110; Oddział PTTK – stan na rok 2003 s. 111; Oddział PTTK – stan na rok 2019 s. 112; Kadencja władz Oddziału w latach 1954–2019 s. 113; Prezesi Oddziału w latach 1954–2019 s. 114; Wykaz osób wchodzących w skład władz Oddziału wg kadencji s. 115–133; Wykaz pracowników Biura Oddziału PTTK s. 134; Odnaczenia i wyróżnienia Oddziału PTTK s. 135; Odnaczenia Turystycznego Klubu Motorowego Zryw s. 135; Wykaz osób wyróżnionych odnaceniami s. 136–160; Odnaki i szlaki turystyczne O/PTTK s. 161–170.

4618. PACHULSKI Janusz: Historia klubu VIS/START Gidle. Z. 1. Gidle 2019 Janusz Pachulski 4° ss. 52, il.

Lata 1924–2019.

4619. PIĘTA Wiesław: Sport na Śląsku. Tenis stołowy (1929–2019). Gliwice 2019 Przeds.

Usługowe Compus, L. Grochulski, P. Szysz-kowski 8° ss. 267, il.

4620. PIĘTAK Elżbieta, Piętak Dariusz: Lhotse '89. Ostatnia wyprawa Jerzego Kukuczki [1948–1989]. Warszawa 2019 Burda Media Polska Sp. z o.o. 8° ss. 269, nlb. 3, il.

Dostępne także jako e-book.

4621. [PLIS Henryk]: Jeziorak i... Z dziejów łańwowskiej piłki nożnej. Tekst i projekt okładki: Henryk Plis. Łława 2019 Łławskie Tow. Sportowe 4° ss. 321, nlb. 5, il.

Księga pamiątkowa, l. 1944–2019.

4622. PRZERWA Tomasz: Zimowa strategia. Wkład burmistrza Josefa Goebela w formowanie ośrodka sportów zimowych w Dusznikach-Zdroju (1910–1933). *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 13: 2019 s. 99–109, streszcz. ang., niem., czes., fr.

4623. RAUNKE Wojciech: Czas jak rzeka... Ułynęło już 65 lat. Zielona Góra 2019 Pol. Zw. Wędkarski. Okręg 4° ss. 184, il.

Wędkarstwo, lata 1954–2019.

4624. RYS historyczny działalności Klubu Sportowego w Woźnikach. Opracowanie z okazji 90-lecia Klubu Piłki Nożnej w Woźnikach. Oprac. hist. Piotr Kalinowski, Henryk Gorgol. Woźniki–[Kalety] 2019 [Miej. Ludowy Klub Sportowy Woźniki; Wydaw. Piotr Kalinowski] 8° ss. nlb. 68, il.

Księga pamiątkowa, l. 1929–2019.

4625. SIWIŃSKI Tomasz: Pół wieku Ludowego Klubu Sportowego „Borusja” Boruja Kościelna (1969–2019). Poznań 2019 Wydaw. Nauk. WSPiA 8° ss. 142, il.

4626. SIWIŃSKI Tomasz: Sztanga w górze. Trzy dekady sekcji podnoszenia ciężarów na tle działalności LKS „Budowlani-Całus” Nowy Tomyśl w latach 1983–2019. Nowy Tomyśl–Glinno 2019 Drukarnia Beyga 8° ss. 160, il., streszcz. ang.

4627. SKALIK Michał: Rys historyczny sekcji koszykówki MRKS „Skra” Częstochowa w latach 1983–1993. *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019 s. 282–288.

4628. SKARŻYŃSKI Jerzy: W biegu czyli Rozmyślnik maratończyka. Wyd. 2, popr. Szczecin 2019 Mega Sport Jerzy Skarżyński 8° ss. 358, nlb. 2, il.

Wspomnienia maratończyka (ur. 1956) z l. 1969–2017. Wyd. 1. 2018.

4629. [SPRASKI Edward]: Dzięki uprawianiu sportu zwiedziłem niemal cały świat. Rozmowa z Edwardem Spraskim [ur. 1953]. [Rozm. przepr.] Edmund Maliński. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 188–190.

Judo.

4630. STADION Ślaski – kocioł czarownic 1956–2018. [Aut.] Paweł Czado, Jerzy Góra, Henryk Grzonka, Wojciech Krzysztanek, Adam Pawlicki. Katowice 2018 Stadion Ślaski; Stapis 4° ss. 355, nlb. 5, il.

4631. STEFANKO Janusz: Rolnik Biedrzychowice. Historia klubu. Prudnik 2019 Starostwo Pow. 8° ss. 272, il.

Cz. tekstu w jęz. czes.

Piłka nożna w l. 1987–2019.

4632. STEGNER Tadeusz: Historia turystyki. Polska i świat. Gdańsk–Sopot 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 295, il.

Rec.: Przerwa Tomasz, *Ślaski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 2 s. 164–170.

4633. STUDENCI i turystyka. PTTK na KUL 1953–2018. Historia i wspomnienia. Red. Eugeniusz Niebelski, Marek Okoń, Alicja Puszcza, Katarzyna Zagdańska-Dudek. Wyd. 2 popr., uzup. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 488, il. KUL Jana Pawła II.

Treść: Zagdańska-Dudek Katarzyna: Studenckie Koło PTTK nr 1 przy KUL 1953–2018. Wstęp s. 19–24; Lublin i turystyka s. 25–32; Powołanie „Peteteku” na KUL s. 33–66; Tradycyjnie – piechotę, rzadziej inaczej s. 67–90; Od wiosel i żagli po nowe pomysły s. 91–106; W kręgu piosenki, spotkań i „wstrętnej” polityki s. 107–134; Gdy przyszło się pożegnać – poza Uniwersytetem i Kołem s. 135–146; Bibliografia s. 149–153; „Radość wędrowania” – wspomnienia i wspominki. Co się zdarzyło na przełomie lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych s. 155–162; Od Roztocza po góry... i dalej. Środowisko KUL-turystów lat siedemdziesiątych s. 163–232; Jeszcze tradycyjnie, ale i ekstremalnie. Pokolenie lat osiemdziesiątych i młodszy... s. 233–292; Kuratorzy i prezesi ostatnich dekad – czas „uspienia” Koła i jego odrodzenie s. 293–314; Nadal z KUL-em albo już indywidualnie s. 315–353; Zapamiętać, nie zapomnieć – różności s. 355–390; Turystyczne świętowanie Sylwestra i Nowego Roku s. 391–396; Niebelski Eugeniusz: Epilog – to znaczy, jaki tego wszystkiego sens s. 397–398; Jubileusz Koła i Oplątek 2018 s. 403–407; Eskapady i KUL-turyści – album fotograficzny s. 409–476.

Wyd. 1. 2018.

4634. SWÓŁ Jan: Dębicki Sokół. Znana i mniej znana historia. Cz. 1. Dębica 2019 Jan Swół 8° ss. 232, il.

Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w l. 1894–2019.

4635. SZAFRANIEC Tadeusz: Droga na szachowy szczyt. Historia i ludzie z Klubu Szachowego „Hetman” w Katowicach. Katowice 2019 Urząd M. Katowice 8° ss. 751, nlb. 1, il.

Lata 1975–2018.

4636. SZYMAŃSKI Marian: Początki i rozwój sportu w Radomsku do 1939 r. ze szczególnym uwzględnieniem lekkiej atletyki. (Cz. 1). *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 16: 2019 s. 125–174.

4637. ŚWIERK Paulina: 50 lat Regionalnej Pracowni Krajoznawczej PTTK w Gdańsku (1969–2019). Gdańsk 2018 Wydaw. Pomorskie przy PTTK 8° ss. 47, nlb. 1, il. Region. Pracownia Kraj. PTTK w Gdańsku. Oddz. Region. PTTK w Gdańsku.

4638. TERESZCZUK Mirosław Józef: Towarzystwo Gimnastyczne Sokół w Tomaszowie Lubelskim. Dawniej i dziś. Tomaszów Lubelski 2016.

Rec.: Czyż Robert, *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 265–269.

4639. TURYSTYKA w edukacji historycznej i obywatelskiej. Red. nauk. Mariusz Ausz, Joanna Bugajska-Więclawska, Andrzej Stępnik, Dariusz Szewczuk. Lublin 2017.

Rec.: Paszkiewicz Katarzyna, *Res Gestae*. [T.] 7: 2018 s. 167–173.

4640. UMIŃSKI Janusz: Zagospodarowanie turystyczne w regionie kujawsko-pomorskim w aspekcie historycznym. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 289–316, streszcz. ang., niem.

XIX–XX w.

4641. URBAN Renata: Zarys dziejów Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie w latach 1946–2017. Poznań 2019 Nauka i Innowacja 8° ss. 307, tabl. 16, il.

4642. W DOBRYM Towarzystwie. Rozmowy o górach. T. 1. [Rozmawiają] Robert Słonka, Szymon Baron. Bielsko-Biała 2019 PTT. Oddz. w Bielsku-Białej 8° ss. 202, il.

Treść: Popowicz Andrzej: Tatry były i pozostaną dla mnie najpiękniejszymi górami s. 9–15; Baron Szymon: Miłość do gór jest naturalna s. 17–24; Nogaś Jan: Każdy ze szlaków, ścieżek i dróg stają się ulubionymi s. 27–35; Piętko Piotr: Górą z krwi i kości s. 37–52; Skowron Celina: Żyję w górach, górami s. 55–81; Kubik Witold: Pedagog na Trójstyku s. 83–90; Słonka Robert: Humanista na szlaku s. 93–103; Nikiel Sebastian: Góry są wspaniałą kuznią charakterów s. 105–116; Węgrzyn Tomasz: Dla dobra naszej przyrody s. 119–127; Szupina Alojzy: Góry są magią z mocą przyciągającą s. 129–145; Opyrchal Kazimierz: Z Bolka w góry wysokie s. 147–171; Weigel Jan: Eksploracja i poszukiwanie nieznanego s. 173–193.

Lata 1930–2018.

4643. WARSZEWSKA Roma: Dzikowska. Pierwsza biografia legendarnej podróżniczki. Kraków 2019 Znak 8° ss. 621, nlb. 3, tabl. 8, il.

Elżbieta Dzikowska (ur. 1937).

4644. WAWRZCZAK Maciej: Jak do Szczawnic podróżowano. Wybór tekstów

źródłowych z komentarzem. Szczawnica 2019 Pieniński Ośr. Historii i Turystyki Górskiej; nakł. aut. 8° ss. 95, nlb. 1, streszcz. ang. (Seria z Okienkiem; 68).

Lata 1831–1938.

4645. WILCZYŃSKI Ludwik, Sas-Nowosielski Witold: Jak dobrze nam zdobywać góry. Katowice 2019 Stapis 8° ss. 216, il. (Literatura Górka na Świecie).

Wspomnienia alpinisty (ur. 1947) z wypraw w Tatry, Kaukaz i Himalaje w l. 1960–2017.

4646. WOJSKOWY Klub Sportowy „Wawel” 1919–2019. Publikacja jubileuszowa. [Aut.] Grażyna Jabłońska [i in.]. Kraków 2019 Wojsk. Klub Sportowy „Wawel” 4° ss. 239, il.

Treść: Krótka historia sportu – od czasów antycznych po pierwsze kluby sportowe. Najdawniejsze tradycje sportowe s. 18–19; XIX wiek – edukacja i rozrywki dla mas s. 20; Towarzystwa Gimnastyczne, Henryk Jordan i pierwsze kluby sportowe s. 21–22; Zaczęło się na krakowskich Błoniach s. 25–57; Sekcje nieaktywne: bokserska (1928–1953), gier sportowych (1928), kajakowa (1931–1937), gimnastyczna (1951–1975), hokejowa (1928–1953), kolarska (1928–1953), pływakowa (1936–1959), szermierki (1934–1948), motorowa (1966–1973) s. 60–101; Sekcje aktywne: piłki nożnej (1919), lekkiej atletyki (1922), strzelecka (1928), piłki siatkowej (1929), spadochronowa (1967), orientacji sportowej (1980), tenisa ziemnego (1994) s. 103–211; Biogramy olimpijczyków s. 213–230; Bibliografia s. 235–237.

4647. WÓJCİK Zbigniew [Jerzy]: Walery Goetel (1889–1972). By w góry było po co chodzić. O turystyce, parkach narodowych i sozologii. Kraków 2019 Centr. Ośr. Turystyki Górskiej PTTK 8° ss. 399, nlb. 1, il. Centr. Ośr. Turystyki Górskiej PTTK. (Pro Memoria).

4648. WRYK Ryszard: 100 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu 1919–2019. Poznań 2019 Nauka i Innowacja 8° ss. 169, nlb. 1, tabl. 32, il.

4649. Z BAJKI do Sokolni. Jak było. Dokumenty zebrał i wstępem opatrzył Zbigniew Bochenek. Mielec 2019 Zakł. Poligr. Zdzisław Gajek 4° ss. 416, il.

Pol. Tow. Gimnastyczne „Sokół 1893” w Mielcu w l. 1946–2017.

Zawiera przedruk dokumentów w układzie chronologicznym; zarys historyczny i próby odzyskania na drodze prawnej własności (nieruchomości), po likwidacji towarzystwa w 1949 r.

4650. Z DZIEJÓW Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (1873–1950). Red. Wiesław A[leksander] Wójcik, Artur Kurek. Kraków 2016.

Rec.: Sadzikowska Lucyna: Góry i historia. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr.:] 2019 s. 290–293.

4651. [Z DZIEJÓW turystyki w Tarnobrzegu]. *Tarnobrzeżskie Zeszyty Historyczne*. Nr 50: 2019 s. 7–147.

Treść: Zych Tadeusz: Początki polityki turystycznej w powiecie tarnobrzeskim s. 7–15; Zych Tadeusz: Wycieczki szkolne w przedwojennym tarnobrzeskim gimnazjum s. 16–29; Zych Tadeusz: Turystyka w programach wojewódzkich struktur PZPR na przykładzie Tarnobrzega s. 30–39; Zych Tadeusz: Ludzie tarnobrzęskiej turystyki s. 40–43; Zych Tadeusz: Koło Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Tarnobrzegu s. 44–50; Zych Tadeusz: TKKF Siarka Tarnobrzeg 1959–2019 s. 51–55; Zych Tadeusz: Michał Marczak – zapomniany pionier polskiej turystyki s. 56–67; Zych Tadeusz: Wpływ tarnobrzęskiego dziedzictwa kulturowego na zwiększenie turystycznej i rekreacyjnej atrakcyjności Jeziora Tarnobrzęskiego (zarys koncepcji ścieżki historycznej) s. 68–74; Zych Tadeusz: PTTK Tarnobrzeg (1965–2005) s. 75–95; Zych Tadeusz: Tarnobrzęski Szlak Żydowski s. 96–101; Zych Tadeusz: Podkarpacka turystyka przemysłowa – Tarnobrzęski Szlak Siarkowy s. 102–115; Majka Aneta, Majka Witold: Wizerunek prasowy chłopskiego działacza Wojciecha Wiącka s. 116–146.

4652. Z TRADYCJI kultury fizycznej w 150-lecie sportu w Polsce. Red. nauk. Iwona Pezdan-Ślisz, Marta Przydział. Rzeszów 2018. Uniw. Rzeszowski; RS Druk 8° ss. 702, il., streszcz. ang.

Z okazji jubileuszu 70-lecia urodzin i 50-lecia pracy zawodowej prof. Stanisława Zaborniaaka (ur. 1947).

4653. ZABORNIAK Stanisław: Kultura fizyczna ludności ukraińskiej na ziemiach polskich (1868–1939). Rzeszów 2007.

Rec.: Micygała Wojciech, *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 1 s. 303–310.

3. POSZCZEGÓLNE ZAGADNIENIA

a) Zagadnienia kultury materialnej

Zob. poz. 2341, 2365, 2372, 2377, 2378, 2379, 2487, 2548, 6378, 7258, 7264, 7265, 7327, 7421, 8000.

4658. AMROZIŃSKA Patrycja: Kobięcość w pradziejach – ozdoby w kulturze luboszyckiej. *Ogrody Nauk i Sztuk*. T. 5: 2015 s. 231–234, streszcz. ang.

Okres rzymski.

4659. BANIOWSKI Dariusz: Skarby Człopy i Ziemi Człopiańskiej. (Cz. 1). *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 10: 2019 s. 25–58, streszcz. ang.

4660. BĘTKOWSKI Rafał, Rutkowska Katarzyna: Historia jednej z olsztyńskich wind. *Olsztyński Rocznik Konserwatorski*. T. 4: 2018/2019 [dr.:] 2019 s. 95–102.

Winda z l. 1912–1913, z kamienicy przy obecnym pl. Jana Pawła II 2/3, od 2014 r. w Muzeum Nowoczesności w Olsztynie.

4661. BŁOŃSKI Mariusz, Żukowski Robert: Relikty pomostu średniowiecznego młyna w Nasielsku. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 3 s. 381–394, streszcz. ang.

4654. ZAWADZKI Piotr: Jeszcze tylko jeden gol! Tyskie historie hokejowe. Tychy–Warszawa–Poznań 2019 Muzeum Miejs. w Tychach – Instytucja Kultury M. Tychy [i in.] 8° ss. 255, nlb. 1, il.

Lata 1964–2019.

4655. ZIĘTY Paweł: Byliśmy, jesteśmy, będziemy. 100 lat Klubu Sportowego Polonia w Środzie Wielkopolskiej. Środa Wielkopolska 2019 Klub Sportowy Polonia Środa Wielkopolska 8° ss. 299, nlb. 5, il.

Lata 1919–2019.

4656. ŻABIAŁOWICZ Wojciech: O żużlu i wokół żużla. Rozmowy z Wojciechem Żabiałowiczem. Oprac. Patryk Chłopek, Bartłomiej Kuczkowski, Mirosław Strzyżewski. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 182, nlb. 4, tabl. 50, il.

Wspomnienia żużlowca (ur. 1957) z l. 1978–1989.

4657. ŻUCHOWSKI Adam: Tatrzańskie, jaskiniowe lata. Rzeszów 2019 Edytorial 8° ss. 291, il.

Wspomnienia autora (ur. 1934) z l. 1965–1991.

4662. BRYŃCZAK Bożena: Zabytki pozyskane podczas nadzoru archeologicznego w piwnicach zamku w Liwie oraz ze skarp zewnętrznych. *Rocznik Liwski*. T. 9: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 149–156.

4663. BUGAJ Michał, Kajkowski Kamil: Nowe znalezisko miecza z późnej epoki brązu z Bytowa. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2019 s. 43–63.

W zbiorach Muzeum Zachodniopomorskiego w Bytowie.

4664. CHABOWSKI Grzegorz: Starych zegarów czar. Szkic nostalgiczny. *Nasze Korzenie*. Nr 17: 2019 s. 76–80.

Dzieje pamiątki rodzinnej Miąsków z Plocka, zegar ścienny firmy Le roi a Paris oraz zegary firmy Edwarda Gustawa Beckera (1819–1885).

4665. DĄBAL Joanna, Kubus Jarosław, Szczepanowska Karolina: Ceramiczne i szklane słoiki do przechowywania maści z badań archeologicznych w Gdańsku. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 3 (suplement) s. 173–190, streszcz. ang.

4666. DEC Natalia: Trumna i fotel. Fragment szklanki masonskiej z badań archeologicznych

w Stargardzie. *Stargardia*. [T.] 13: 2018 [dr.:] 2019 s. 201–218, streszcz. niem.

Badania z l. 2007–2008, artefakty z poł. XIX w.

4667. DUCZKO Władysław: Znaki na końcówce pasa wojownika z Bodzi. Interpretacja motywu. *Archeologia Polski*. T. 63: 2018 s. 145–157, il., sum.

Znalezisko z wczesnośredniowiecznego cmentarzyska w Bodzi.

4668. FLOREK Marek: Bronze age hoard of axes found in Oficjałów, Opatów commune, Świętokrzyskie voivodeship. *Analecta Archaeologica Ressoiviensia*. Vol. 11: 2016 s. 275–284.

Toż w jęz. pol.: Skarb siekier z epoki brązu z Oficjałowa, gm. Opatów, woj. świętokrzyskie. *Tamże* s. 285–288.

4669. FLOREK Marek: Wczesnośredniowieczny grot strzały ze Staszowa. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 59–60.

4670. GALIŃSKI Tadeusz: Wczesnomesolityczne łuki myśliwskie z Bolkowa na Pomorzu Zachodnim. The early Mesolith bows from Bolków in Western Pomerania. *Archeologia Polski*. T. 64: 2019 s. 73–123, il., sum.

4671. GARDEŁA Leszek, Kajkowski Kamil, Ratajczyk Zdzisława: Ostrogi zoomorficzne z Ciepłego. Zachodniosłowiański model kosmosu? *Pomorania Antiqua*. T. 28: 2019 s. 65–152, streszcz. ang.

4672. GLINIANOWICZ Marcin, Kotowicz Piotr N.: Przyczynek do dziejów rynku i ratusza w Brzozowie na podstawie ostatnich nadzorów archeologicznych. *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 277–303.

Prowadzone w l. 2008–2009, artefakty z XIV–XX w.

4673. GŁÓD Anna, Danielewski Marcin, Wrzesiński Jacek: Sharpening stones, beads, spindle whorls and other stone artefacts from an early-medieval stronghold in Grzybowo. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 2 s. 116–139, streszcz. ang.

Chalcedon – karneol.

4674. GOŁĘBIEWSKA Marta: Zespół medalików z badań archeologicznych z kościoła św. Mikołaja na Starym Mieście w Głogowie – sezon badawczy 2008. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 9: 2018 s. 23–44.

4675. GROBY z biżuterią wczesnośredniowiecznego cmentarzyska w Dziekanowicach. T. 1. Red. Jacek Wrzesiński. *Lednica-Dziekanowice 2019 Muzeum Pierwszych Piastów w Lednicy 4° ss. 557, nlb. 2, tabl. 3, il.* (Biblioteka Studiów Lednickich. Seria B1: Fontes; t. 8).

Tręść: Wyrwa Andrzej Marek: Sacrum i profanum śmierci w perspektywie wczesnośredniowiecznej nekropolii w Dziekanowicach (stan. 22). Przedmowa. Sacrum and profanum of death in the context of the early medieval cemetery in Dziekanowice (site 22). Preface s. 7–12; Wrzesiński Jacek: Biżuteria pochowanych w grobach cmentarzyska w Dziekanowicach. Jewellery of the dead buried in graves at the cemetery in Dziekanowice s. 13–91; Katalog źródeł. Catalogue of Artefacts s. 93–193; Szczepaniak Małgorzata: Zróżnicowanie mineralogiczne i chemiczne paciorków z kamieni półszlachetnych i szkła z obszaru wczesnośredniowiecznej nekropolii w Dziekanowicach. Mineralogical and chemical diversity of beads made of semi-precious stones and glass from the early medieval cemetery in Dziekanowice s. 195–235; Dekówna Maria, Purowski Tomasz: Biżuteria szklana z cmentarzyska w Dziekanowicach. Glass jewellery from the Dziekanowice cemetery s. 237–360; Purowski Tomasz: Katalog biżuterii szklanej. Catalogue of Glass Jewellery s. 361–518; Wrzesiński Jacek: Uwagi końcowe s. 519–527; Wrzesiński Jacek: Final remarks s. 529–532.

4676. GROBY z biżuterią wczesnośredniowiecznego cmentarzyska w Dziekanowicach. T. 2. Red. Jacek Wrzesiński. *Lednica-Dziekanowice 2019 Muzeum Pierwszych Piastów w Lednicy 4° ss. 489, nlb. 3, il., streszcz. ang.* (Biblioteka Studiów Lednickich. Seria B1: Fontes; t. 8).

Tręść: Katalog grobów s. 7–230; Wrzesińska Anna: Opracowanie antropologiczne szczątków ludzkich z grobów z biżuterią cmentarzyska wczesnośredniowiecznego Dziekanowice stanowisko 22. Anthropological analysis of skeletal remains from graves with jewellery from the early medieval cemetery in Dziekanowice, site 22 s. 231–325; Sikorski Andrzej: Wyroby tekstylne z cmentarzyska w Dziekanowicach. Textiles from the Dziekanowice cemetery s. 327–345; Kolyzsko Marek: Zawartość kaptorgi z grobu 28/01 – początki zwyczaju agnusa na terenie domeny piastowskiej? What the kaptorga from grave 28/01 contained, or the possible beginnings of the Agnus custom in the Piast domain s. 347–354; Rennwanz Joanna: Analiza archeobotaniczna zawartości kaptorgi z wczesnośredniowiecznego cmentarzyska w Dziekanowicach, stan. 22. Grób 7/96. Archaeobotanical analysis of the content of the kaptorga from the early medieval cemetery in Dziekanowice, site 22. Grave 7/96 s. 355; Strobin Jarosław: Technologia wybranych ozdób z cmentarzyska w Dziekanowicach. Technology of selected items of adornment from the Dziekanowice cemetery s. 357–389; Hensel Zdzisław, Wrzesińska Anna, Kaliński Waldemar, Pawlicka Elżbieta, Pogorzelska Ewa: Materiałoznawcze badania ozdób ze stanowiska Dziekanowice 22. Material analyses of items of adornment from Dziekanowice, site 22 s. 391–461; Pawlicka Ewa, Wrzesiński Jacek: Omówienie wyników badań prowadzonych w ramach projektu badawczego „Wykonanie analiz laboratoryjnych biżuterii wczesnośredniowiecznej i dokumentacji technicznej dla stanowiska Dziekanowice 22”. Results of research carried out as part of the ‘Laboratory analyses of early medieval items of adornment and technical documentation for Dziekanowice, site 22’ project s. 463–478.

4677. GRUPA Małgorzata, Łukaszewicz Jadwiga W.: Silk band and metal appliques of a child’s bonnet from the northern crypt of the parish church in Gniew. *Analecta Archaeologica Ressoiviensia*. Vol. 14: 2019 s. 137–153.

Jedwabny pasek i metalowe aplikacje dziecięcej czapeczki, XVI–XVII w.

4678. HOARD of long flint blades from the Wodzisław Hummock, Lesser Poland. Aut.

Jerzy Libera, Piotr Mączyński, Beata Polit, Anna Zakościelna. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 197–218.

Narzędzia krzemienne z epoki neolitu.

4679. JAGODZIŃSKI Marek Franciszek: Srebrna zawieszka z Truso – dama w długiej sukni czy kapłanka? *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 255–258, streszcz. ang.

Wizerunek umieszczony na zawieszce z czasów wikingów, znalezionej w Janowie Podlaskim.

4680. JANOWSKI Andrzej: W kwestii kontaktów słowiańsko-skandynawskich we wczesnym średniowieczu. Wolińskie osełki z metalowymi zawieszkami. *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 259–276, streszcz. ang.

IX–XI w.

4681. JANOWSKI Andrzej, Gan Paweł, Zamelska-Monczak Kinga: Sword chape found at Santok: technological, technical, formal and typological aspects. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 387–406.

X–XI w.

4682. JANOWSKI Andrzej, Szczepański Łukasz: Okucie pochwy miecza z Gardzienia koło Hławy. Przyczynek do studiów nad uzbrojeniem na pograniczu bałtycko-słowiańskim. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 3 s. 416–439, streszcz. ang., niem.

Znalezisko z XI/XIII w.

4683. KACZMAREK Maciej, Wawrzyniak Mateusz: Two fibulae from the early iron age found out of context in eastern Wielkopolska. *Analecta Archaeologica Ressorviensia*. Vol. 11: 2016 s. 261–269.

Toż w jęz. pol.: Dwie fibule z wczesnej epoki żelaza odkryte bezkontekstowo we wschodniej Wielkopolsce. *Tamże*. Vol. 11: 2016 s. 270–273.

4684. KARA Michał: Ze studiów nad elitarną kulturą ludności grodów tzw. centralnych państwa pierwszych Piastów, czyli ponownie o wczesnośredniowiecznym grzebienu ze Stroszek pod Gieczem. Ujęcie porównawcze. *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 107–191, streszcz. ang.

Analiza grzebienia IX/X w.

4685. KOKORA Karolina: Szklarstwo wczesnośredniowiecznego Wolina według Jerzego Olczaka i Elżbiety Jasiewiczowej – 55 lat później. Nowe ustalenia dotyczące przedmiotów szklanych ze stanowiska nr 1 w Wolinie. Glass production in early mediaeval Volin after Jerzy Olczak and Elżbieta Jasiewiczowa – 55 years later. New findings regarding glass objects from

site 1 in Wolin. *Archeologia Polski*. T. 64: 2019 s. 283–338, sum.

4686. KRZYSZOWSKI Andrzej: Noże z wczesnośredniowiecznego cmentarzyska w Sowienkach pod Poznaniem – ze studiów nad typologią i technikami kowalskimi. *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 303–348, streszcz. ang.

Analiza noży datowanych od 2. poł. X do pocz. XII w.

4687. KULESZ Aleksandra: Women's shoes from the crypt of the church of the Name of the Holy Virgin Mary in Szczuczyn, Podlaskie Voivodship. *Analecta Archaeologica Ressorviensia*. Vol. 14: 2019 s. 155–168.

XVIII w.

4688. LEBET-MINAKOWSKA Anna: Historia pewnej sukni Zofii z Opalińskich Lubomirskiej, prababki Adama Kazimierza Czartoryskiego. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. T. 12: 2019 s. 119–130, streszcz. ang.

Suknia z 1674/75 r.

4689. LEPIONKA Hubert: Neolithic Flint Axes Made from Cretaceous flint on the Bug and Neman Interfluvium in the Collection of the Museum of Podlasie in Białystok. *Archeologia Polona*. Vol. 56: 2018 s. 141–165, streszcz. ang.

Charakterystyka neolitycznych siekier krzemienianych przechoywanych w Muzeum Podlaskim w Białymstoku.

4690. NOWAK Sebastian: Z fajką w zaświatach? Fajki z krypty południowej kościoła pw. Narodzenia NMP w Piasecznie (woj. pomorskie). *Pomorania Antiqua*. T. 28: 2019 s. 233–244, streszcz. ang.

XVIII w.

4691. OLEJNICZAK Michał: Zegary wieżowe Wolsztyna i okolic. Die Turmuhren in Wollstein und der Umgebung. Wolsztyn 2017 BPMiG Wolsztyn im. Stanisława Platerra 8° ss. 185, nlb. 1, il. (Ocalić od Zapomnienia).

Tekst równol. pol., niem.

Od XVIII w.

4692. PUROWSKI Tomasz: Paciorki bursztynowe i szklane z cmentarzyska ludności kultury łużyckiej w Krakowie-Bieżanowie, stan. 30. *Archeologia Polski*. T. 63: 2018 s. 99–117, il., sum.

1150/1100 – 1000/950 p.n.e.

4693. RAJSKI Adam: „Keine Grenzen”, czyli casus żelaznych zapinek w inwentarzach grobowych kultury wielbarskiej. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 2: 2017 s. 119–168, streszcz. ang.

4694. SAWICKA Joanna: Późnośrednio-wieczne naczynia z Międzyrzecza. Przyczynek do studiów nad pochodzeniem i użytkowaniem wyrobów szklanych. *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 371–392, streszcz. ang.

4695. SAWICKI Jakub: A unique late medieval framed purse from New Market (Nowy Targ) square in Wrocław. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 4 s. 521–530, streszcz. pol.

4696. SAWKA Kamila: Materialne dziedzictwo kulturowe wycynian. *Kwartalnik Opolski*. R. 62: 2016 nr 4 s. 3–17, streszcz. ang.

Kresowy Wyciń (obecnie Smerekivka) na Ukrainie.

4697. SZCZEPANIK Paweł: Nowe znalezisko miniaturowego konika z okolic Tymawy, gm. Gniew. *Pomorania Antiqua*. T. 28: 2019 s. 197–212, streszcz. ang.

Z wczesnego średniowiecza.

4698. SZEREMETA Mateusz: Akcesoria do palenia tytoniu z badań archeologicznych w Stargardzie: lata 2013–2018. *Stargardia*. [T.] 13: 2018 [dr.:] 2019 s. 219–303, streszcz. niem.

XVII–XX w.

4699. SZPONDOWSKI Paweł: Sztabkowe kostki do gier w okresie wpływów rzymskich na terenie ziem polskich. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 1: 2017 s. 321–351.

4700. ŚREDNIOWIECZNA wiersza z rejonu mostu zachodniego na Ostrowie Lednickim. [Aut.] Anna Gręzak, Urszula Iwaszczuk, Andrzej Pydyn, Mateusz Popek, Krzysztof Radka. *Studia Lednickie*. T. 17: 2018 s. 161–179, streszcz. ang.

4701. TRAPSZYC Artur: Łódź pomorska. Ostatnie ogniwo łańcucha typologicznego w sztuknictwie Dolnej Wisły. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 14: 2019 s. 411–429, streszcz. ang., niem.

Łódź pomorska – typ łodzi klepkowej. XIX–XX w.

4702. URBAN Joanna, Mogielnicka-Urban Małgorzata: Problematyka halsztackich tzw. nągoleńników pustych wewnątrz z terenu Polski na przykładzie znaleziska gromadnego z okolic Tykocina, pow. białostocki. An artefact from a deposit discovered in the vicinity of Tykocin, Białystok district, as an example of the so-called hollow Hallstatt anklets from the Polish territory. *Archeologia Polski*. T. 64: 2019 s. 237–281, streszcz. ang.

4703. WERENS Piotr: Średniowieczna sprzączka z lwem. Odkrycie w muzealnej

witrynie. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 56–57.

W Muzeum Okręgowym w Sandomierzu.

4704. WOJCIECHOWSKA Iwona: Amsterdamskie płytki flizowe z badań na kwartale XXVI w Stargardzie. *Stargardia*. [T.] 13: 2018 [dr.:] 2019 s. 419–429.

Z końca XVIII w.

4705. WOJCIECHOWSKA Iwona: Fragmenty nowożytnych, artystycznych naczyń kamionkowych z badań na dawnym kwartale XXVIII w Stargardzie. *Stargardia*. [T.] 13: 2018 [dr.:] 2019 s. 149–199, streszcz. niem.

Badania z l. 2014–2018.

4706. WOJTANEK Piotr: Siekierka kamienna z okolic Omulna. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej*. Nr 10: 2019 s. 15–23, streszcz. ang.

Okres neolitu.

4707. WRZESIŃSKI Jacek: W poszukiwaniu dźwięków przeszłości. Zagadkowy przedmiot z Ostrowa Lednickiego. *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 151–178, streszcz. ang.

Fragment drewnianego przedmiotu datowany na 2–3 ćwierć XI w.

4708. WYSZYŃSKI Łukasz: Kafel z Tomaszowa. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 257–259.

Z XVII w. w Muzeum Regionalnym.

4709. ZNALEZISKO siekier krzemienych z Klementowic (Płaskowyż Nałęczowski) – dylemat z afiliacją kulturową. The find of flint axes from Klementowice (Nałęczów Plateau) – dilemmas with cultural affiliation. [Aut.] Jerzy Libera, Piotr Mączyński, Barbara Sałacińska, Sławomir Sałaciński. *Archeologia Polski*. T. 64: 2019 s. 157–203, sum.

Okres neolitu, odkryte w 1964 r.

b) Zagadnienia społeczno-gospodarcze

Zob. poz. 724, 1502, 1628, 2296, 2412, 2534, 2570, 2618, 3354, 3432, 3625, 3830, 3936, 4118, 4243, 4317, 4343, 4356, 4407, 4644, 4999, 5578, 5599, 5712, 5976, 6981, 7110, 7215, 7267, 7456, 7484, 7905, 7906, 8080, 8155, 8346, 8499, 8518, 8788, 8945, 9102, 9134, 9143, 9144, 9175, 9182, 9184, 9196, 9223, 9242, 9282, 9312, 9346, 9352, 9427, 9438, 9444, 9555, 9594, 9632, 9650, 9669, 9680, 9726, 9963, 10551, 10632, 10680, 10725, 11195, 11308.

4710. 100-LECIE Policji miasta Kielce. Pod red. Dariusza Palacza, Krzysztofa Wątorka,

Piotra Zalewskiego. Kielce 2019 Muzeum Nar.; Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. Edwarda Lipińskiego 8° ss. 518, il., streszcz. ang.

Treść: Palacz Dariusz, Wątołek Krzysztof, Zalewski Piotr: Wstęp s. 9–12; Kotowski Robert: Kielce u progu niepodległości s. 15–23; Buras Dariusz: Organizacja Policji Państwowej w Kielcach w latach 1919–1939 s. 25–42; Buras Dariusz, Złotnicka Ewa: Policja Państwowa a przestępczość kryminalna w Kielcach w okresie międzywojennym s. 43–65; Malinowska Irena: Komendanci Główni Policji Państwowej w II Rzeczypospolitej – hierarchizacja służby s. 67–77; Wątołek Łukasz: Specjalistyczne szkolenia funkcjonariuszy służby śledczej Policji Państwowej s. 79–96; Szkonter Grażyna: Stowarzyszenie Rodzina Policyjna – rys historyczny s. 97–127; Domański Tomasz: Polnische Polizei w Kielcach. Zarys problematyki badawczej s. 131–156; Jończyk Marek: Mój adres gorod Ostaszków... Korespondencja katyńska kieleckich policjantów s. 157–197; Jedynek Marek: Tadeusz Ignacy Ryński „Ostoja”, „Tytus” (1904–1983) – funkcjonariusz Policji Państwowej, żołnierz Armii Krajowej, fotograf i działacz społeczny s. 199–214; Massalski Adam: Jan Piwnik ps. „Ponury”, „Donat” (1912–1944) – wzór do naśladowania s. 215–232; Palacz Dariusz: Milicja Obywatelska w Kielcach s. 235–278; Grosicka Marzena: Przynależność polityczna funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Milicji Obywatelskiej w Kielcach w latach 1945–1946. Rola ludowców w MO s. 279–292; Wątołek Krzysztof: Zadania i zakres działania pionu śledczego Milicji Obywatelskiej w latach 1945–1955 na przykładzie Komendy Powiatowej Milicji Obywatelskiej w Kielcach s. 293–321; Klysz Piotr: Nadzór prokuratorski nad postępowaniem przygotowawczym w latach 1945–1950 s. 323–335; Łabuz Paweł, Michalski Mariusz: Analiza przypadku spraw operacyjnych realizowanych przez kieleckie struktury Milicji Obywatelskiej s. 337–351; Pluszewska Łukasz: Sport „gwardyjski” w Kielcach – Kielecki Klub Sportowy Błękitni s. 353–365; Zalewski Piotr: Policja kielecka po 1989 roku s. 369–389; Cisowski Waldemar: Rys historyczny powstania policyjnych związków zawodowych s. 391–410; Niebala Anna: Służba kobiet w policji na przykładzie kieleckiego garnizonu policji s. 411–425; Olejniczak Wojciech, Malasińska-Nagórny Agata: Lokalizacja siedzib kieleckiej policji w ostatnim stuleciu (1919–2019) s. 427–449; Pawłowski Andrzej: Mundur i wyposażenie polskiego policjanta i milicjanta s. 451–482; Knap Justyna: Prawno-psychologiczna problematyka poczucia bezpieczeństwa mieszkańców powiatu kieleckiego i miasta Kielce s. 483–499.

4711. 110 LAT Ochotniczej Straży Pożarnej w Spiczynie. Oprac. meryt. Wojciech Krzysiak. Spiczyn 2019 Stow. OSP w Spiczynie 8° ss. 115, nlb. 1, il.

Treść: Patroni strażaków s. 6; Z historii pożarnictwa s. 9–19; Straż Ogniowa w Spiczynie – ludzie i historia s. 21–52; Rozpocznymy drugie stulecie. Kalendarium ważniejszych wydarzeń. Druhowie OSP Spiczyn – 2009 r. s. 53–104; Edukacja: ekologia, bezpieczeństwo i profilaktyka s. 105–106; Nasze osiągnięcia s. 107–108; Dzień dzisiejszy OSP Spiczyn s. 109–111; Członkowie OSP Spiczyn w 110-lecie istnienia jednostki s. 112–113; Druhowie, którzy odeszli na wieczną służbę s. 114.

Lata 1909–2019.

4712. 110 LAT zorganizowanego ratownictwa w Karkonoszach. Red. Krzysztof Tęcza. Bukowiec 2018 Zw. Gm. Karkonoskich 8° ss. 66, il. Region. Pracownia Krajozn. Karkonoszy. (Zeszyty Historyczne; 4(20)/2018).

Treść: Tęcza Krzysztof: Seminarium „110 lat zorganizowanego ratownictwa w Karkonoszach” s. 5–8; Piepiora Zbigniew Norbert:

Lawiny w Karkonoszach z lat 1655–2018 w wybranych źródłach danych s. 9–19; Jawor Stanisław Andrzej: Ratownictwo w Karkonoszach w latach 1908–1945 s. 20–27; Frömberg Reiner: List otrzymany 27.08.2008 roku s. 28; Wielki dzień ratownictwa pod Śnieżką. Oprac. S. A. Jawor s. 29–30; Ciężki powrót do domu. Oprac. S. A. Jawor s. 31–32; Polsko-niemiecka akcja w Dolinie Łomnickiej (zima 1947 roku). Oprac. S. A. Jawor s. 33–34; Polskie początki narciarstwa i ratownictwa górskiego od 1945 roku. Oprac. S. A. Jawor s. 35–38; Replika znaczka Kolumny Sanitarnej w Karpaczu. Oprac. S. A. Jawor s. 39–40; Łaborewicz Iwo: Sytuacja polityczna i gospodarcza regionu jeleniogórskiego na przełomie XIX i XX w. s. 41–45; Sajnog Marian: Ratownictwo bez granic s. 46–47; Tęcza Krzysztof: Dzień ratownika 2018 s. 48–49; Łaborewicz Iwo: 10 lat działalności GOPR na terenie Karpacza w aktach urzędowych (1958–1968) s. 50–53; Łaborewicz Iwo: 50-lecie turystycznych „aniołów stróżów” w Sudetach s. 54–56; Tęcza Krzysztof: Sympozjum GOPR na Okraju s. 58; Piepiora Zbigniew Norbert: Udział ratowników GOPR w działaniach ratowniczych w trakcie powodzi w 1997 roku s. 59–60; Piepiora Zbigniew Norbert: Powódzie 1897 i 1997 w historii miasta Kowary – analiza porównawcza s. 61–66.

4713. 50 LAT koła łowieckiego „Słonka” w Sejnach. Oprac. Zbigniew Auron [i in.]. Sejny–Sobolewo–Białystok 2019 Buk 4° ss. 63, nlb. 1, il., mapa.

Treść: Nasze koło s. 4–16; Trochę historii s. 17–18; Gospodarka łowiecka s. 19–33; Polowania dewizowe s. 34–35; Obwody, na których gospodaruje koło s. 36–40; Grunty rolne s. 41; Majątek s. 42–44; Szkody łowieckie s. 45; Kynologia s. 46; Sokolnicy s. 47; Strzelectwo łowieckie s. 48–50; Odnaczenia s. 51–52; Lista odznaczonych kolegów s. 53; Trofea medalowe zdobyte przez kolegów s. 54–55; Trofea medalowe członków koła s. 56–58; Wykaz członków koła s. 59; Wykaz władz statutowych koła s. 60–61; Lista zmarłych kolegów s. 62.

Lata 1969–2019.

4714. 50 LAT Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Przasnyszu. Oprac. Izabela Monika Szypulska, Marta Wiechowska-Pykała, Karolina Orłowska. Przasnysz 2019 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna 8° ss. 104, il.

Księga pamiątkowa.

4715. 80 LAT Koła Łowieckiego Knieja w Stalowej Woli, 1938–2019. Red. Marian Tatar, Jerzy Darski. Stalowa Wola 2018 KAVA Design Studio Projektowo-Reklamowe 8° ss. 67, nlb. 1, il. Koło Łowieckie Knieja w Stalowej Woli.

Z treści: Adamczyk Tomasz: Wstęp s. 3–4; Historia Koła s. 5–8; Gospodarka łowiecka s. 9–15; Stany inwentaryzacyjne i pozyskania zwierzyny s. 16–19; Polowania komercyjne s. 20–21; Polowania hubertowskie s. 22–23; Kult św. Huberta s. 24–25; Sztandar Koła s. 26–27; Strzelectwo s. 28–32; Zarządy i odnaczenia s. 60–61; Lista byłych członków Koła Łowieckiego „Knieja” s. 62–63; Lista obecnych członków Koła Łowieckiego „Knieja” s. 64–65; Trofea medalowe s. 66.

4716. A JEDNAK kolej! Historyczne i współczesne uwarunkowania rozwoju transportu. Red. nauk. Tomasz Przerwa, Dawid Keller, Bartosz Kruk. Lubin 2019 Muzeum Hist. w Lubinie 4° ss. 147, nlb. 1, il., mapy.

Materiały z konferencji, Lubin, 19–20 IX 2018 r.

Tręść: Kruk Bartosz: Linia kolejowa Legnica–Lubin–Rudna Gwizdanów. Historia i stan dzisiejszy s. 9–23; Kletowski Zbigniew: Kolejarze pionierami polskości na Ziemiach Zachodnich – wspomnienia syna dyżurnego ruchu ze stacji Rudna Gwizdanów s. 24–32; Przerwa Tomasz: Refleksje na temat rozwoju kolei na Śląsku. Rola przewozów pasażerskich w pionierskim okresie kolejnictwa s. 33–39; Jerczyński Michał: Pruska ustawa o kolejkach i bocznicach prywatnych jako czynnik rozwoju sieci kolejowej (na przykładzie Dolnego Śląska) s. 40–51; Dominas Przemysław: Tunele kolejowe na Dolnym Śląsku s. 52–69; Kolouszek Stanisław: Punkt przecięcia kolei i rzeki w pruskim systemie obronnym – na przykładach wybranych umocnień wschodnich z początku XX wieku s. 70–80; Jedrysiak Jacek: Pod prąd – armia niemiecka i początki elektryfikacji sieci kolejowej s. 81–89; Mielcarek Andrzej: Koleje a rozwój ruchu turystycznego w miejscowościach nadmorskich prowincji pomorskiej 1919–1939 s. 90–97; Keller Dawid: Relacje między koleją a górnictwem na Górnym Śląsku – przypadek okresu 1945–1947 s. 98–108; Surowiec Michał: Kolej i co dalej? Kwestie transportowe w ramach akcji osadniczej na przykładzie powiatu legnickiego s. 109–112; Bereszyński Zbigniew: Kolej i zjawiska kryzysowe w gospodarce PRL na przykładzie województwa opolskiego w latach 70. XX wieku s. 113–119; Bocheński Tadeusz: Dostęp wybranych miast do kolei na tle rozwoju i regresu sieci kolejowej w Polsce s. 120–131; Bebenow Filip: Rola organizacji pozarządowych w utrzymaniu dziedzictwa kultury technicznej kolejnictwa w Polsce s. 132–140.

4717. ADAMCZEWSKI Leszek: Katastrofy. Zapomniane i przemilczane tragedie w powojennej Polsce. Poznań–[Zakrzewo] 2019 Replika 8° ss. 306, nlb. 3, tabl. 16, il.

Lata 1945–1997.

4718. ADAMIAK Marcin, Lusa Dariusz: Kutnowska Straż Pożarna. To nie tylko służba. Kutno 2019 Społ. Kom. Fund. Sztandaru dla Komendy Pow. PSP; Progres 4° ss. 120, il.

Lata 1879–2019.

4719. ANDRZEJEWSKI Eugeniusz Michał: Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej na ziemi kujawsko-pomorskiej. Z kart historii stuletniego Związku na 100-lecie niepodległości Polski. Toruń 2019 Machina Druku; na zlec. Urząd Marszałkowski Woj. Kujawsko-Pomorskiego 8° ss. 186, nlb. 2, tabl. 12, il.

Lata 1918–2018.

4720. AUGUSTYNIAK Sylwester: Ochotnicza Straż Pożarna w Piątku 1903–2018. Brzezia Łąka 2019 Poligraf 4° ss. 263, nlb. 1, il.

4721. BAFIA Szymon: Konie na skalnym Podhalu. Monografia. Wyd. 2, popr. i uzup. Zakopane 2019 Fund. im. Zofii i Witolda Parryskich 8° ss. 128, il.

Lata 1724–2017.

Wyd. 1. 2018.

4722. BANASZKIEWICZ Aleksandra: Bilans w polskiej perspektywie historycznej – wiek XIX i XX. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 396, nlb. 3, il.

Sprawozdawczość i rachunkowość finansowa.

4723. BARAŃSKI Jarosław: Cnoty lekarza w polskiej lekarskiej myśli filozoficzno-moralnej w XVIII i XIX wieku. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 1 s. 27–49, streszcz. ang.

4724. BARECKI Zbigniew, Piątek Eufrozyna: Kopalnia Concordia i Szyb Maciej w Zabrze. Historia i zachowane dziedzictwo. Zabrze 2019 [Przeds. Górnicze Demex sp. z o.o.; M. Studio] 8° ss. 365, nlb. 11, nlb. 2 k. tabl. złoż., il., mapy.

Lata 1797–2018.

4725. BARON Arkadiusz: Dzieje kolei Kluczbork–Tarnowskie Góry 1884–2016 (przez Olesno–Lubliniec). Siemianowice Śląskie 2019 Fidelis Agnieszka Keller 8° ss. 426, il., mapy.

4726. BĘTKOWSKI Rafał: Zajezdnia trolejbusowa przy ul. Knosały 3/5e w Olsztynie – problem daty powstania obiektu. *Olsztynski Rocznik Konserwatorski*. T. 4: 2018/2019 [dr.:] 2019 s. 23–32.

Lata 1940–1947.

4727. BIK Stanisław: 130 lat ochotniczej straży pożarnej w Roźniatach, 1887–2018. Rożany–Mielec 2018 Zakł. Poligr. Zdzisław Gajek 4° ss. 50, nlb. 1, il.

4728. BŁĄD Marta: Sto lat reform agrarnych w Polsce. Warszawa 2019 PAN. Inst. Rozwoju Wsi i Rolnictwa; Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 281.

Lata 1918–1999.

4729. BOROWSKI Krzysztof: Historia bankowości inwestycyjnej. Zarys. Warszawa 2019 Difin 8° ss. 364, il.

XII–XXI w.

4730. BORUC Łukasz: Pensjonat Duczki, czyli historia na łamach „Kurjera Warszawskiego”. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 345–352.

W l. 1821–1939; zawiera też fragm. artykułów.

4731. BOŻEK Andrzej, Pokropiński Bogdan: Kolej wąskotorowa Przeworsk–Drynów. Poznań 2018 Kolpress 8° ss. 232, il.

„Podgórzanin” w l. 1893–2013.

4732. BRENK Mikołaj, Chaczko Krzysztof, Płasek Rafał: 100 lat systemu pomocy społecznej w Polsce. Warszawa 2018.

Rec.: Nowak-Kluczyński Konrad, *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 40: 2019 s. 215–220.

4733. BRUSIŁO Zygmunt: Kto zbudował nasze miasto – rzecz o Bolesławieckim Przedsiębiorstwie Budowlanym w latach 1963–1992.

Rocznik Bolesławiecki. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 48–55.

4734. BRYLLA Wolfgang Jan: Wyróżnienia, nagrody, tytuły uzyskane przez firmę Schlag & Söhne. W 150. rocznicę założenia firmy. *Rocznik Świdnicki*. T. 46: 2018 [dr.:] 2019 s. 46–81.

Producenci organów w Świdnicy w l. 1834–1923.

4735. CAILLOT Barbara, Karkowska Aleksandra: Marsz, marsz Batory. [Warszawa] 2019 Oficyna Wydawnicza Oryginały – Aleksandra Karkowska i Barbara Caillot Dubus 8° ss. 239, nlb. 1, il.

Ilustrowane wspomnienia z podróży liniowcem oceanicznym, pasażerów i członków załogi w l. 1939–1966.

4736. CELEJEWSKI Michał, Pawlikowski Jakub: Od „Bobolanum” do szpitala NATO. Historia I Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką w Lublinie. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 81: 2018 s. 61–67, streszcz. ang.

Od l. 20. XX w.

4737. CHŁOPI na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej do czasów uwłaszczenia. Pod red. Doroty Michaluk; tł. z jęz. białorus., ros., ukr. Witalis Łuba. Ciechanowiec–Warszawa 2019 Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka Inst. Kultury Woj. Podlaskiego; AGAD; Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego. Departament Kultury i Dziedzictwa Nar. 8° ss. 406. (Podlasie i Pogranicza Europy. Podlasie and the Borderlands of Europe).

Materiały z konferencji nauk., Ciechanowiec, 6–7 VI 2019 r.

Treść: Michaluk Dorota: Wstęp s. 9–10; Mikulski Krzysztof: Folwark pańszczyźniany i gospodarstwo chłopskie w Polsce w XVI wieku – rola popytu eksportowego w rozwoju gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej s. 11–24; Guzowski Piotr, Poniat Radosław: Propozycja indeksu mierzącego zróżnicowanie systemu folwarczno-pańszczyźnianego s. 25–41; Zawadzki Jarosław: Czy na litewskiej wsi nowożytny (do połowy XVII wieku) istniało zjawisko względnego przeludnienia? s. 43–61; Sierba Michał: Powinności kmieci ciągłych we wsiach podlaskich – przykład starostwa tykocińskiego s. 63–83; Buczyło Andrzej: Chłopi we wsiach królewskich guberni tomaskiej w świetle inwentarza z 1789 roku s. 85–104; Michałowski Witalij: Bojarzy-szlachta jako chłopcy i ich poddani w świetle inwentarza starostwa barskiego na początku XVII wieku s. 105–117; Doñnar Aliaksandar: Położenie społeczne bojarów putnych i pancernych województwa polockiego w Wielkim Księstwie Litewskim w świetle źródeł z połowy XVIII wieku s. 119–133; Nowosad Wiesław: Chłopi w dobrach biskupów chełmińskich w XVIII wieku w świetle inwentarzy s. 135–176; Dambrauskaitė Neringa: Życie chłopów w posiadłościach szlacheckich na terenie Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI i w pierwszej połowie XVII wieku s. 177–195; Łosowski Janusz: Chłopi a małe miasta na przykładzie województwa lubelskiego od II połowy XVI do XVIII wieku. Wybrane przykłady s. 197–226; Korczak Lidia: Kmiecie przed sądem ziemskim i grodzkim w średniowieczu s. 227–235; Zujenić Gitana: Wykluczenie ze społeczności chłopskiej w Wielkim Księstwie Litewskim w świetle ustaw dworskich, ksiąg sądowych

i praktyki życia codziennego wsi w XVI–XVIII wieku s. 237–252; Skiepan Anastazja: Religijność chłopów na ziemiach białoruskich Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI–XVII wieku w świetle źródeł pisanych s. 253–271; Sarcevičienė Jolita: Kilka zagadnień o (nie)religijności chłopów litewskich na podstawie piśmiennictwa XVIII wieku s. 273–287; Wiślicz Tomasz: Rebelie chłopskie na ziemiach polskich od statutu toruńskiego do rabacji galicyjskiej: podstawowe zagadnienia badawcze i interpretacyjne s. 289–302; Ślusarek Krzysztof: Zmiany granic państwowych na przełomie XVIII i XIX wieku a społeczno-prawne położenie chłopów (na przykładzie województw krakowskiego i sandomierskiego) s. 303–315; Kuklo Cezary: Wielkość i struktura chłopskiego gospodarstwa domowego w zachodniej części guberni grodzieńskiej w 1843 roku s. 317–340; Tomaszewski Norbert Dariusz: „W chłopcy obrócone popóstwstwo”. Sytuacja poddanych Stefana hr. Ciecierskiego w latach 1850–1855 s. 341–355; Tokć Siarhiej: Czy pańszczyzna była przyczyną chłopskiej biedy? (na przykładzie Grodzieńszczyzny w pierwszej połowie XIX wieku) s. 357–376; Soms Henrihs: Badania historyka Bolesława Bręży [1887–1957] na temat procesów agrarnych w Łatgalii (do 1861 roku) s. 377–383; Kasperek Norbert: Kwestia chłopska w myśli politycznej Wielkiej Emigracji 1831–1848. Wybrane problemy s. 385–397.

4738. CHUDYŃSKA-SZUCHNIK Katarzyna: Zręczni. Historie warszawskich pracowni i warsztatów. Warszawa 2019 Muzeum Warszawy 8° ss. 242, nlb. 2, il.

Rzemiosło w l. 1945–2019.

4739. CIĄGŁOŚĆ i zmiana. Sto lat rozwoju polskiej wsi. T. 1. Red. nauk. Maria Halamska, Monika Stanny, Jerzy Wilkin. Warszawa 2019 Inst. Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN; Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 697, il., mapy.

Treść: Leszczyńska Cecylia: Wieś powulasczeniowa s. 15–45; Czarniecki Adam: Urbanizacja kraju i jej etapy s. 51–76; Frenkel Izasław, Rosner Andrzej, Stanny Monika: Kształtowanie się populacji ludności wiejskiej s. 77–118; Rosner Andrzej, Stanny Monika: Przemiany struktury społeczno-zawodowej ludności wiejskiej s. 119–146; Czapiewski Konrad, Janc Krzysztof: Od analfabetyzmu do wykształcenia wyższego s. 147–168; Kalinowski Sławomir: Wiejska bieda – (nie)obecność na polskiej wsi s. 169–202; Halamska Maria, Zwęglińska-Gałęcka Dominika: Od wsi chłopskiej do robotniczej s. 203–247; Wieruszewska Maria: Społeczności wiejskie w stuleciu przemian s. 251–286; Michalska Sylwia: Rodzina wiejska w genderowej perspektywie, czyli o sytuacji kobiet s. 287–322; Gorlach Krzysztof, Dług Zbigniew: Od gospodarstwa chłopskiego do przedsiębiorstwa rodzinnego s. 323–350; Sadłoń Wojciech: Ciągłość i zmiana wiejskich parafii katolickich s. 351–388; Domalewski Jarosław: Szkoła wiejska jako moderator zmian systemowych s. 389–420; Kamiński Ryszard, Sitek Anna: Wiejskie organizacje społeczne s. 421–454; Burdyka Konrad: Od pastwiska do orlika – proces usportowienia polskiej wsi s. 455–481; Bukraba-Ryśka Izabella: Kultura wsi – kontekst lokalny, narodowy, globalny s. 485–520; Myśliwski Wiesław: Kres kultury chłopskiej s. 521–535; Mencwel Andrzej: Kultura chłopska: kres, koniec, próg? s. 533–548; Obirek Stanisław: Polska wieś wobec katolicyzmu – refleksja antropologiczna s. 549–576; Gelo-Kluczyńska Małgorzata: Amatorski teatr ludowy – miejsce przechowania wiejskich tradycji i obrzędów s. 577–595; Forys Grzegorz: Od ruchów chłopskich do protestów rolniczych s. 599–628; Kozłowski Tomasz, Olszák Jan: Dynamika rozwoju rolniczej „Solidarności” (1980–1989) s. 629–646; Zalewski Fryderyk: Historyczna zmienność partii chłopskich i instytucjonalizacja ruchu ludowego po 1918 roku s. 647–672; Piasecki Andrzej K., Ptak Arkadiusz: Wiejska społeczność w procesie kreowania władz lokalnych s. 673–695.

4740. CIĄGŁOŚĆ i zmiana. Sto lat rozwoju polskiej wsi. T. 2. Red. nauk. Maria Halamska, Monika Stanny, Jerzy Wilkin. Warszawa 2019 Inst. Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN; Wydaw. Nauk. Scholar 8° s. nlb. 4, 703–1255, il., mapy.

Treść: Figlus Tomasz: Przemiany struktur przestrzennych osadnictwa wiejskiego s. 709–740; Bański Jerzy: Miejsce obszarów wiejskich w planowaniu przestrzennym s. 741–760; Komorowski Łukasz, Stanny Monika: (R)ewolucja wyposażenia wsi w wodę, prąd i telefon s. 761–802; Bańkowska Katarzyna: Przyroda jako dobro produkcyjne, dobro publiczne i wartość społeczna s. 803–837; Wilkin Jerzy: Ewolucja znaczenia ziemi rolniczej w rozwoju wiejskiej gospodarki s. 841–878; Zegar Józef Stanisław: Rolnictwo w przestrzeni społeczno-ekonomicznej Polski s. 879–908; Jendzejewski Błażej: Rola lasów i gospodarki leśnej w rozwoju kraju s. 909–946; Heffner Krystian: Pozarolnicza działalność gospodarza na obszarach wiejskich s. 947–976; Krupin Vitaliy: Handel zagraniczny artykułami rolno-spożywczymi s. 977–1009; Błąd Marta: Reformy rolne Polski Odrodzonej s. 1013–1046; Drygas Mirosław, Nurzyńska Iwona: Instytucje wspierające przemiany wsi i rolnictwa w III RP s. 1047–1076; Rosa Anna: Działalność banków spółdzielczych s. 1077–1096; Koczur Wiesław: Geneza i rozwój ubezpieczenia społecznego rolników s. 1097–1124; Jasiński Jakub: Ewolucja systemu doradztwa i wsparcia badawczego rolnictwa s. 1125–1159; Kłodziński Marek: Wieś Przybyszew – zmieniające się formy wielofunkcyjności s. 1163–1215.

4741. CIECHAŁSKI Arkadiusz: Cukrownia w Choceniu. Powstanie, rozwój, upadek. Wyd. 2, rozsz. Włocławek 2019 Expol, P. Rybiński, J. Dąbek, s.j. 8° ss. 194, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ang.

Lata 1916–1945.

4742. CINCIO Arkadiusz: Winnice lubuskie we wspomnieniach pracowników Lubuskiej Wytwórni Win. *Studia Zielonogórskie*. T. 24: 2019 s. 53–67.

Z 2. poł. XX w.

4743. CINCIO Arkadiusz: Winobranie w Zielonej Górze w relacjach byłych pracowników Lubuskiej Wytwórni Win w Zielonej Górze. *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 61–71.

Lata 1846–2017.

4744. CZAJA Stanisław, Relisko-Rybak Justyna, Dybkowska-Stefek Dorota: Kanał Śląski. Spojrzenie w przeszłość. Szczecin 2018 Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście 8° ss. 71, il.

Toż. Wyd. 2. Warszawa [2019]. Min. Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Departament Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej ss. 71, il., mapy.

Od XVIII w., ale bardziej szczegółowo po 1945 r.

4745. ĆWIKŁA Łukasz: Ród Prusów w Łęczycy, Sieradzkim i Sandomierskim do XVI wieku. Rozsiedlenie – majątki – kariery. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 250, il., mapy, streszcz. ang.

Toż plik tekstowy PDF (6,58 MB).

Lata 1380–1550.

4746. DĄBROWSKA Agnieszka: Herse. Warszawski dom mody. Pod red. Julii Odno-us-Pawlińskiej. Warszawa 2019 Muzeum Warszawy 4° ss. 351, nlb. 1, il.

Zawiera również część katalogową: Ubiory Domu Mody Bogusław Herse w zbiorach Muzeum Warszawy. Lata 1801–1936.

4747. DĄBROWSKA-DUDZIŃSKA Alicja: Zakład zegarmistrzowski rodziny Dąbrowskich. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 5: 2017 s. 51–58.

Lata 1932–2014.

4748. DĄBROWSKI Jan: Status materialny i społeczny ludności zamieszkującej komornictwo Łukta w okresie istnienia Prus Krzyżackich i Książęcych. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 8: 2017 s. 49–74.

4749. DELOWICZ Jan: Zarys dziejów lecznictwa w Żorach. Wydanie jubileuszowe z okazji 190. rocznicy utworzenia szpitala miejskiego w Żorach. Żory 2019 Miejskie Muzeum 8° ss. 254, il.

Lata 1448–2019.

4750. DEREWOŃKO-MILEWICZ Joanna: Zachowane olsztyńskie spichlerze. *Olsztyński Rocznik Konserwatorski*. T. 4: 2018/2019 [dr.:] 2019 s. 81–93.

Lata 1803–2015.

4751. DISEASE, death, decay in literatures and cultures. Ed. by Ryszard W. Wolny, Katarzyna Molek-Kozakowska. Opole 2018 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 286, il.

Lata 1722–2016.

4752. DMOWSKI Rafał: Jak kolej dotarła do Sarnak. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 2: 2019 s. 95–126, il.

XIX–XX w.

4753. DOKONANIA małopolskich inżynierów w budowie niepodległej Polski. Pod red. Bonawentury Macieja Pawlickiego; red. nauk. Kazimierz Flaga. Kraków 2019 Wydaw. „Czuwajmy”; Małopolska Okręg. Izba Inżynierów Budownictwa 4° ss. 348, il., streszcz. ang.

Treść: Pawlicki Bonawentura Maciej: Wstęp s. 6–7; Tadeusiewicz Ryszard: Generał Józef Bem – wzór patrioty i Polaka s. 11–14; Pawlicki Bonawentura Maciej: Tradycja nauki i sztuki w Małopolsce i na Wielkiej Emigracji s. 15–78; Majewska Ewa: Inżynier Tadeusz Niedzielski, wytyczanie granic Rzeczypospolitej s. 81–84; Przegon Wojciech: Kartografia Zamościa i Zamojszczyzny – inż. Józef Kolanowski, mierniczy zamojski s. 85–94; Pawlicki Bonawentura Maciej: Krakowskie Towarzystwo Techniczne. 140-lecie ruchu stowarzyszeniowego s. 95–98; Banaś Jerzy: Działalność inżynierów krakowskich w minionym stuleciu Rzeczypospolitej (1918–2018) s. 99–114; Bąkowski Tymoteusz Maciej: Małopolska architektura na przełomie XIX/XX wieku i jej wpływ na późniejsze podejście

do projektowania s. 117–224; Pawlicki Bonawentura Maciej: Inteligencja techniczna Lwowa i Krakowa w XX i XXI wieku s. 225–270; Kaczmarczyk Stanisław: Najnowsza konstrukcja centrum Krakowa – podziemna ekspozycja archeologii i historii Rynku Głównego (2005–2008) s. 271–278; Marek Marlena, Ciesielska Małgorzata Ilona: Centrum transferu technologii Politechniki Krakowskiej s. 279–280; Pawlicki Bonawentura Maciej: Dzień dzisiejszy i perspektywy s. 281–301; Kereković Davorin: Posłowie (résumé) s. 303–304.

4754. DOKTOR Marianna: Czterdzieści lat istnienia Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Bolesławcu. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 119–120.

4755. DOLIWA-KLEPACKI Zbigniew M.: Właściciele dworów i dworków na terenie b. woj. kieleckiego. Życie codzienne i towarzyskie, uroczystości rodzinne i religijne oraz obyczaje z nimi związane (od połowy XVIII w. do końca lat trzydziestych XX w.). T. 4. Ostrowiec Świętokrzyski 2019 Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości 8° ss. 272, nlb. 2, il. T. 1. 2013.

4756. DOLNOŚLĄSKA Akademia Lotnicza. Studia. T. 5. Pod red. Stanisława Januszewskiego. Wrocław 2018 Fund. Otwartego Muzeum Techniki 8° ss. 132, il., streszcz. ang. Fund. Otwartego Muzeum Techniki.

T. 1. 2013.

4757. DOMINAS Przemysław: Mosty kolejowe na Śląsku do 1945 roku. Łódź 2019 Księży Młyn Dom Wydawniczy 4° ss. 345, il., mapa, streszcz. ang., niem.

Od 1842 r.

4758. DRAGAN Jolanta: Znaczenie lnu w tradycyjnej kulturze środkowej Polski. *Więś Radomska*. T. 11: 2018 s. 57–88, streszcz. ang.

Od czasów neolitu przedceramicznego (ok. 8500 r. p.n.e.) do okresu międzywojennego XX w.

4759. DRWAŁ Dawid: Administracja i zarządzanie komunikacją miejską na terenie Tarnowa w okresie autonomii galicyjskiej i dwudziestolecia międzywojennego. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 157–164, streszcz. ang.

4760. DRWAŁ Dawid: Prolegomena do badań nad dziejami komunikacji miejskiej na przykładzie Tarnowa. *Krakowskie Studia Malopolskie*. Nr 24: 2019 s. 257–277.

XIX–XX w.

4761. DRYGAS Aleksander: Dzieje aptekarstwa w Polsce (od czasów piastowskich po XX w.). Gdańsk 2018 nakł. aut. 4° ss. 220, tabl. 1, il.

Od 1455 r.

4762. DUDEK Krzysztof: Monografia mostów województwa kujawsko-pomorskiego: Wisła. Grudziądz–Bydgoszcz 2019 Zw. Mostowców RP. Oddz. Pomorsko-Kujawski 4° ss. 399, nlb. 7, il. (Mosty z Biegiem Rzeki; t. 1).

XIX–XXI w.

4763. DYMITROWSKI Jacek: Jak powstała Fabryka Gum Jezdnych w Dębicy (do 1944 roku). *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 4: 2019 s. 24–27.

W 1937 r.

4764. DZIEDZIC Wojciech: Z dziejów tomaszowskich kolei – w 130. rocznicę istnienia. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 65–99, streszcz. ang.

XIX–XX w.

4765. DZIEJE straży pożarnej w powiecie świdnickim. Świdnik–Lublin 2019 Wydaw. Drukarnia Liber Duo 4° ss. 143, nlb. 1, il., mapy.

Księga pamiątkowa; lata 1910–2019.

4766. DZIEJE Urzędu Radiotelegraficznego Babice-Boernerowo. Praca zbior. pod red. Jerzego Bogdana Raczka. Warszawa 2017.

Rec.: Wiśniewska Maria, *Kronika Warszawy*. 2019 nr 2 s. 132–138.

4767. FRAN CZAK Paweł, Listwan-Franczak Karolina: Dawne młyny, folusze i tartaki wodne w dorzeczu Skawicy. Rekonstrukcja rozmieszczenia tradycyjnych siłowni wodnych w ciągu ostatnich 450 lat. *Rocznik Babiogórski*. T. 19: 2018 s. 53–69, streszcz. ang.

4768. FUJAK Janusz: O planie ochrony dla Babiogórskiego Parku Narodowego. *Rocznik Babiogórski*. T. 20: 2019 s. 103–114, streszcz. ang.

W l. 1954–2019.

4769. FURGAŁA Tymoteusz, Sałek Dariusz: „Księcia Górka”. Bijące serce Oleszyc. Oleszyce–Rzeszów 2019 Miejski-Gm. Bibl. Publ.; Wydaw. Edytorial 8° ss. 64, il.

Lata 1401–1941.

4770. GAŁAJ-DEMPNIAK Renata, Toszek Bartłomiej H.: Polski Czerwony Krzyż w służbie prawa i bezpieczeństwa humanitarnego, sanitarnego i zdrowotnego. Historia PCK na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–2019. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. nlb. 2, 292, nlb. 2.

4771. GAWLIK Jan Stefan: Działalność rodziny Goetzów-Okocimskich w Krakowie, Galicji i w Polsce południowej. *Malopolska*. [T.] 20: 2018 s. 297–306.

XIX–XX w.

4772. GDAŃSK w tramwajach i autobusach. Opowieść o powojennej komunikacji miejskiej. Red. i oprac. Maciej Kosycarz, Dariusz Łazarzski. Wyd. 2, rozsz. Gdańsk 2018 Kosycarz Foto Press KFP 8° ss. 224, il.

Lata 1945–2018.
Wyd. 1. 2015.

4773. GETLER Artur: Tajemnica dębickich opon... Produkcja dębickiej fabryki Stomil w świetle dokumentów. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 4: 2019 s. 28–35.
W l. 1937–1948.

4774. GIBASIEWICZ Włodzimierz A[n-drzej]: Weterynaria na przestrzeni wieku (1919–2019). Warszawa 2019 Witanet 8° ss. 853, il.

4775. GIBASIEWICZ Włodzimierz A[n-drzej]: Wielkopolska weterynaria 1919–2019. Poznań 2019 Wielkopolska Izba Lekarsko-Weterynaryjna w Poznaniu 4° ss. 459, il.

4776. GLINKOWSKA Barbara: Bolesławiecka ceramika w 100 rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.] 2019 s. 24–27.

Lata 1918–2018.

4777. GŁODOWSKI Bogusław: Z historii Policji. Gdańsk 2019 Zarząd Woj. NSZZ Policjantów Woj. Pomorskiego 8° ss. 193, nlb. 2, il.
Woj. pomorskie i gdańskie w l. 1918–2017.

4778. GŁOWACKI Marian: Fotografia zawodowa w Częstochowie po 1939 roku. *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 131–169, streszcz. ang.

4779. GOCHNA Michał, Związek Tomasz: Spatio-temporal aspects of the extraordinary tax collecting system in Great Poland (1492–1613). *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 65–111, sum.

Pobór podatków nadzwyczajnych w Wielkopolsce.

4780. GOŁDYN Piotr: Działalność społecznikowska lekarzy w małych miasteczkach Wielkopolski Wschodniej. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 33: 2019 s. 23–31.

Od 2. poł. XIX w.

4781. GÓRECKI Jerzy: Hutnictwo żelaza w rejonie Dankowa, Lipia i Praszki. *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019 s. 221–224.

Od pocz. XIX do poł. XX w.

4782. GÓRSKI Hubert: Folwark Bujnówek na Pradze – legenda i fakty. *Kronika Warszawy*. 2019 nr 2 s. 27–45, streszcz. ang.

XVIII–XIX w.

4783. GRABOWSKA Lucyna: Biezuńscy lekarze: Antoni Wolski i doktorostwo Ilscy. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 33: 2019 s. 97–132.

Krystyna i Stanisław Ilscy; od końca XIX do l. 50 XX w.

4784. [GRABOWSKI Jan]: Kronika Okręgu Skierniewickiego 1977–2017. Oprac. Jan Grabowski. Skierniewice 2018 Sigma Sp. J. 8° ss. 139, il. Pol. Zw. Wędkarski. Okręg Skierniewice.

Polski Związek Wędkarski.

4785. GRABOWSKI Józef: Ochotnicza Straż Pożarna w Lemierzach. Ludzie i zdarzenia. Ostrowiec Świętokrzyski–Lemierze–[Podgórze] 2019 Stow. Rozwoju Wsi Boria, Lemierze, Podgórze, Wiktoryn, Wycinka, Ulów 8° ss. 126, il.

Od 1969 r.

4786. GRABOWSKI Michał T. W. von: Okoliczności powstania i działalności Szpitala Najświętszej Marii Panny Sióstr Boromeuszek w Gdańsku w latach 1852–1945. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 81: 2018 s. 9–23, streszcz. ang.

4787. GRABOWSKI Michał T. W. von: Powstanie i działalność ewangelickiego Macierzystego Domu i Szpitala Diakonów w Gdańsku w latach 1857–1945. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 82: 2019 s. 9–26, streszcz. ang.

4788. GRATA Paweł: Poland A and Poland B – developmental disproportions on Polish lands in the 19th and 20th c. (prior to 1939). *Analecta Archaeologica Ressoviensia*. Vol. 13: 2018 s. 33–47.

4789. GRETKOWSKI Andrzej: Posługa szpitalna sióstr szarytek w Pułtusk w latach 1727–1980. *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 2 s. 3–7.

4790. GRYSZPANOWICZ Piotr: Administracja drogowa regionu płockiego w roku czterech jubileuszy. Płock 2019 [Tow. Techniczne w Płocku] 4° ss. 279, il., mapy.

Od 1919 r.

4791. GRZESIOWSKA-NOWAK Paulina, Koźlarek Kacper: Polski Czerwony Krzyż – historia i współczesność. *Studia Zielonogórskie*. T. 24: 2019 s. 147–161.

Od 1863 r., w Polsce od 1919 r.

4792. GRZESZCZUK-BRENDEL Hanna, Kostka Alexandre: Posen und Strassburg und ihr Bezug zum Wasser. Ein vergleichender Blick in

einer Langzeitperspektive. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 14: 2019 s. 73–104, streszcz. ang., pol.

XIX–XX w.

4793. GRZYBEK Maria, Ciąder Jarosław, Burdzy Maciej: Historia kaflarni w Zdunach 1858–1945. Lublin 2019 IS; na zlec. Fund. Monumenta Poloniae 8° ss. 47, il.

4794. GRZYBOWSKI Andrzej, Charzewski Kajetan: Ojciec i lekarz Adam Wiśniewski [1913–1987] – jego praca na rzecz trędowatych w Indiach. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 81: 2018 s. 37–46, streszcz. ang.

Od l. 60. XX w.

4795. GRZYBOWSKI Przemysław Paweł, Marszałek Katarzyna, Brzozowska Joanna: Dom na szwederskiej skarpie. Obrazki z historii bydgoskiego sierocińca w czasach od Henryka Dietza [1840–1901] do Leona Stobrawy [1900–1965]. Kraków 2019 Impuls 8° ss. 144, il.

Lata 1901–1978.

4796. GUT Paweł: Szczecińskie wodociągi i kanalizacja od XVI wieku do 2018 roku. Konsultacja nauk. Ryszard Rydzynski. Szczecin 2019 Zakł. Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. 4° ss. 192, il., streszcz. ang., niem. Zakł. Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Szczecinie.

4797. [HAŁADUS Adam Wojciech]: Zawsze wierni tradycji. 160 lat historii pożarnictwa w Malczycach na tle powiatu Środa Śląska i Dolnego Śląska, 1860–2020. Oprac. Adam Wojciech Haładus. [Malczyce] 2019 nakł. aut. 8° ss. 275, il., mapa.

4798. HISTORIA Stoczni Gdańskiej. Pod red. Konrada Knocha [i in.]. Gdańsk 2018 Europejskie Centrum Solidarności 8° ss. 725, nlb. 4, il. Europejskie Centrum Solidarności. (Biblioteka ECS).

Toż plik tekstowy PDF (7,77 MB).
XX–XXI w.

4799. HISTORISCHE Samendarre „Zdzisław Boroński”. Oberforstamt Maskulińskie in Ruciane-Nida. Ruciane-Nida–Olsztyn 2018 Wydaw. QMiKa 8° ss. 55, nlb. 1, mapa. Regionalna Dyrekcja Lasów Państw.

Tyt. oryg.: Zabytkowa wyluszcarnia nasion im. Zdzisława Borońskiego. Nadleśnictwo Maskulińskie w Rucianem-Nidzie. Ruciane-Nida 2018.

Treść: Allgemeine Charakteristik des Oberforstamtes Maskulińskie s. 7–13; Samenbasis im Oberforstamt s. 15–19; Theoretische Grundlagen für die Arbeit einer Samendarre (Samenklänge) s. 21–27; Historische Forstsamendarre „Zdzisław Boroński” in Ruciane-Nida s. 29–47; Forstbildungszentrum s. 49–53.
Lata 1890–2018.

4800. HISTORYCZNE i współczesne konteksty przemian w przemyśle regionu świętokrzyskiego. T. 1. [Oprac.] Anna Dybała [i in.]. Kielce 2019 Wydaw. UJK 8° ss. 151, nlb. 1, streszcz. ang.

Treść: Szczepański Jerzy: Programy rozwoju przemysłu państwowego w regionie świętokrzyskim w XIX–XX wieku (do 1939 roku) s. 15–28; Stabińska Elżbieta: Lokalne uwarunkowania i struktura przemysłu w województwie kieleckim w latach 1918–1939 s. 31–65; Rogowska Beata: Instytucje gospodarcze w województwie kieleckim w okresie Drugiej Rzeczypospolitej s. 67–103; Dybała Anna: Znaczenie i rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim w latach 1999–2015 s. 105–130.

4801. HURAS Bohdan, Kuklik Mirosław, Necel Franciszek: Kutry rybackie z Helu. Gdynia 2019 Region 4° ss. 470, nlb. 18, il.

Lata 1892–2019.

4802. INDUSTRIA. Konteksty nieoczywiste. Materiały pokonferencyjne. Red. nauk. Miłosz Skrzypek, Lech Krzyżanowski. Katowice 2019 Muzeum Śląskie 8° ss. 136, nlb. 4, il., mapy.

Treść: Mitrega Marian: Działalność socjalna w kopalniach węgla kamiennego – między funkcjami rekompensacyjnymi a przywilejami zawodowymi s. 7–20; Trąba Mariusz: Miejsce i znaczenie religii w życiu mieszkańców obszaru industrialnego. Przypadek Zagłębia Dąbrowskiego od końca XIX do końca XX wieku s. 23–50; Luba Iwona: Industria w kulturze i sztuce II Rzeczypospolitej s. 53–72; Banaszek Karina: Przestrzenie nowoczesnego miejsca... Górny Śląsk w kontekstach antropologii i kina s. 75–95; Kopeczyński Michał: Człowiek i miasto: rzecz o plastyczności ludzkiego ciała s. 97–107; Myśliwiec Małgorzata: Industrializacja a rozwój ruchów regionalnych i etnoregionalnych w Europie s. 109–119; Jochemczyk Mariusz: Okiem pisarza. Podróże literackie po Górnym Śląsku w dwudziestolecie międzywojennym s. 121–136.

4803. ISZKOWSKI Waław: Historia Cebitu z polskiej perspektywy, 1986–2018. Warszawa 2019 Pol. Izba Informatyki i Telekomunikacji 8° ss. 112, il.

Cebit – targi technik biurowych i teleinformatycznych w Hanowerze.

4804. JANIĄK Mirosław, Grochowiak Remigiusz: Tramwaje w Szczecinie, 1879–1945. Poznań 2019 Kolpress 4° ss. 472, il.

4805. JASTRZĘBSKI Jakub: Sto lat warszawskiego metra. Od pomysłu do realizacji. Warszawa 2019 Skarpa Warszawska 8° ss. 281, nlb. 3, tabl. 16, il.

Lata 1918–2018.

4806. JASZEWSKA Ewa: Sytuacja społeczna kobiet na Dalekim Wschodzie utrwalona w czasopiśmie i wspomnieniach Polaków na przełomie XIX i XX wieku. *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 123–144, streszcz. ang.

4807. JEDYNAK Mariusz: Polskie aparaty fotograficzne. Historia produkcji. O aparatach

fotograficznych i pewnym zakładzie. Warszawskie Zakłady Foto-Optyczne. Opole 2019 Wydaw. MS 4° ss. 415, nlb. 1, il.

Lata 1951–1996.

4808. THE JEWISH Oil Magnates of Galicia. Montreal–Kingston–London 2015 McGill–Queen’s Univ. Press 8° ss. XXX, 588, il.

Treść: Part one: Schatzker Valerie: The Jewish Oil Magnates: a History, 1853–1945; Part two: The Jewish Oil Magnates: a novel by Julien Hirschhaut, trans. Miriam Dashkin Beckerman, ed. Valerie Schatzker.

Rec.: Sysyn Frank, *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 2(44) s. 362–366.

4809. JĘDRZEJEWSKA-WRONA Beata, Zych Tadeusz: Z dziejów Policji tarnobrzesckiej. W 100. rocznicę powstania (1919–2019). Tarnobrzeg 2019 Neiko Print & Publishing 8° ss. 176, il.

4810. JONKAJTYS Leszek: 90-lecie Polskich Linii Lotniczych LOT. Warszawa 2019 PLL LOT 8° ss. 248, il., mapy + 7 dodatków.

Od 1928 r.

4811. KAC, sytość i głód. Red. nauk. Wojciech Ślusarczyk, Dorota Gawenda-Kempczyńska, Roksana Wilczyńska. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 252, il. UMK, Fund. Nauk. Bydgoska Szkoła Historii Nauk Medycznych. (Pokarm i Napój. Studia nad kulturą i rolą żywienia; t. 1).

Z treści: Modrzyński Paweł Mateusz: Spożywanie i nadużywanie trunków alkoholowych przez marynarzy w świetle przepisów dawnego prawa morskiego (XV–XVII w.). Szkic historyczno-prawny s. 15–23; Białowas Justyna Ewa: Kac na kartach „Efemerosa”, czyli „Dziurysza prywatnego” Bazylego Rudomicza z XVII wieku s. 25–40; Kowalewska Zofia: „Cięży głowa jak ołów, krztuszę się i nudzę...”. Motyw kaca w literaturze XVIII wieku (wybrane przykłady). [W twórczości Franciszka Bohomolca, Ignacego Krasickiego, Franciszka Zablockiego] s. 41–55; Żalnora Aistis: „Polski słownik pijacki” vs „Girtuokliū dainos”. Społeczne, kulturowe i medyczne aspekty (nadużycia alkoholu). [W twórczości Juliana Tuwima i Jūratė Gudaitė] s. 57–64; Rastasański Michał: Kwestia alkoholu i pijaństwa w Armii Skonfederowanych Stanów Ameryki s. 91–99; Piassecki Grzegorz Marek: Prawne aspekty kaca. [XX–XXI w.] s. 101–115; Twarowska-Antczak Emilia: „Parvo fames constat, magno fastidium”. Rzymskie ustawy ograniczające przepychy biesiad w kontekście społeczno-kulturowym s. 119–129; Białowas Justyna Ewa: Post czy biesiada na podstawie wybranych źródeł. Dieta duchownych (w szczególności polskich) w epoce późnego średniowiecza s. 155–170; Nie tylko szczaw i mirabelki... Dziko rosnące gatunki jadalne w Polsce. [Aut.] Marta Holka, Katarzyna Koman, Alicja Bartoszek, Tomasz Załuski s. 199–218.

4812. KACPRZAK Piotr: Lasy i leśnicy radomskiej dyrekcji Lasów Państwowych przez 100 lat niepodległości. Księga walki, pracy i pamięci. T. 1. Wyd. okolicznościowe. Radom–Kielce 2018 Region. Dyrekcja Lasów Państw.; Drukarnia Panzet 4° ss. 430, il.

Toż. T. 2. [Aut.] P. Kacprzak, Krzysztof Busse. Radom–Kielce 2018 ss. 152, il., mapy.

4813. KACPRZAK Piotr: Nadleśnictwo Daleszyce. Daleszyce–Kielce 2019 Drukarnia Panzet; na zlec. Nadleśnictwa Daleszyce 4° ss. 424, il., mapy.

Lata 1918–2018.

4814. KACZYŃSKI Bartłomiej: Dawny młyn wodny „Patorra” w świetle badań wykopaliskowych przeprowadzonych latem 2012, na stanowisku XXI w Szkotowie, pow. nidzicki. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 1 s. 109–156, streszcz. ang., niem.

XVIII–XIX w.

4815. KAŃTOCH Lech, Kańtoch Przemysław: Rodzina Kaczów – z dziejów młynarstwa starszodeckiego. *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 185–198, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

4816. KARP Sławomir: Karpiowie z Rekiowa na Żmudzi w XX wieku. Przyczynek do dziejów ziemiaństwa polskiego na Litwie. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 1 s. 77–93, streszcz. ang., niem.

4817. KASPRZYK Bogdan: Towarzystwo Urzędników Gminy Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa (1872–2017). Kraków 2017.

Rec.: Andrasz-Mrozek Monika, *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 24: 2018 [dr.] 2019 s. 287–290.

4818. KASPRZYK-DULEWICZ Barbara: Fabryka tworzy miasto. Wspólna historia zakładów zbrojeniowych i Skarżyska-Kamiennej. Skarżysko-Kamienna 2019 MESKO; nakł. aut. 8° ss. 361, nlb. 1, tabl. 6, il., mapy, streszcz. ang.

Lata 1922–1955.

4819. KAWALLA-LULEWICZ Iwona: „Nowe” handlowe Sukiennice. *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 139–159, streszcz. ang.

W Krakowie, XIX–XX w.

4820. KENIG Piotr: Dawne atelier fotograficzne Bielska-Białej. Bielsko-Biała 2019 Muzeum Hist. 4° ss. 223, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

Lata 1860–1945.

4821. KIELBASA-SCHOENI Adam, Fołta Stanisław: Taryfy i cenniki opłat Poczty Polskiej 1941–2010. Uzupełnienie 2010–2019. Tł. na jęz. ang. Sven Kielbasa-Schoeni, Robert Ogrodnik, fr. Nico Kielbasa-Schoeni, cz. Jiří Kral, niem. Adam Kielbasa-Schoeni, ros. Stefan Jakucewicz, Emilia Maciejewska. [Basel–Gdańsk 2019] Stanisław Fołta 4° ss. 73, nlb. 1, il.

4822. KIERZEK Andrzej: Uzdrowiska nadniemeńskie dawniej. Współpr. autorska Małgorzata Paprocka-Borowicz, Andrzej Pozowski, Jadwiga Kuciel-Lewandowska. Wrocław 2017.

Rec.: Grylewski Ryszard, *Acta Medicorum Polonorum*. R. 8: 2018 z. 1 s. 95–96.

4823. KIJOWSKI Jerzy: 60 lat Ostrołęckiej Spółdzielni Mieszkaniowej (1959–2019). Ostrołęka 2019 Ostrołęckie Tow. Nauk. im. Adama Chętnika 8° ss. 152, il.

4824. KINE Anna: Ochotnicza Straż Pożarna w Suszcu. Od zarazy, głodu, ognia i wojny, zachowaj nas Panie! Przy współud. Danuty Kocurek. Suszec–Kraków 2018 Wydaw. „Scriptum” 8° ss. 91, nlb. 2, il.

Lata 1912–2017.

4825. KISIEL Dariusz: Historia dworu w Kacicach. Pułtusk 2019 Aleksander 8° ss. 51, nlb. 1, il.

Lata 1577–2019.

4826. KLEŚTA-NAWROCKA Aleksandra: Z serca fabryki 1939–1951. Historia Fabryki Cukierniczej „Kopernik” S.A. w źródłach. Toruń 2019 Muzeum Okręg. 4° ss. 79, nlb. 1, il.

W Toruniu.

4827. KLACZYŃSKI Rafał, Chrzanowski Jan: Radiodyfuzja w Wielkopolsce i Ziemi Lubuskiej 1945–2018. Historia i wspomnienia. Poznań 2019 Stow. Elektryków Pol. Oddz. Poznański im. prof. Józefa Węglarza 8° ss. 209, nlb. 1, il.

4828. KŁOSOWICZ Małgorzata: „Jasło” na morzach świata. *Rocznik Jasielski*. T. 9: 2018 s. 123–126.

Dzieje statku MS „Jasło” od 1967 r.

4829. KLUSEK Mirosław: Centralna Kasa Spółek Rolniczych (1919–1946). *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 20: 2015 s. 39–48, streszcz. ang.

4830. KOBĄ Rafał: Koncepcje zagospodarowania Zalewu Wiślanego – zmieniające się plany rozwojowe na przestrzeni wieków. *Acta Elbingensia*. T. 36: 2018 nr 1: Nauki Ekonomiczne i Polityczne. Z. 8 s. 105–118, streszcz. ang.

Pierwsza wzmianka na temat zalewu z IX w.

4831. KOENIG Franciszek: Budownictwo organowe na Górnym Śląsku od połowy XIX w. do roku 1945. Ewolucja rozwiązań konstrukcyjnych i estetyki brzmieniowej na przykładzie instrumentów w kościołach diecezji gliwickiej.

Opole 2019 Red. Wydaw. Wydz. Teol. Uniw. Opolskiego 8° ss. 908, il., streszcz. ang., niem. (Muzykologia Opolska. Studia i materiały; 4).

4832. KOLEJE polowe na ziemiach polskich w okresie I wojny światowej. Funkcja, znaczenia i późniejsze wykorzystanie. Materiały z konferencji Piaseczno–Nieporęt–Sochaczew 2019. Red. Łukasz Popowski, Tomasz Karolak, Marta Przygoda, Monika Szymańska. Sochaczew 2019 Stacja Muzeum 8° ss. 245, nlb. 2, il., mapy.

Treść: Kazimierska Joanna: Słowo wstępne s. 5–6; Budnik Michał: Koleje polowe z okresu I wojny światowej na ziemiach polskich – koncepcja, budowa, użytkowanie i próba usystematyzowania s. 7–16; Fludziński Michał: Rodzaje trakcji na kolejach polowych s. 17–31; Jankowski Tomasz: Wojskowe koleje wąskotorowe w II RP. Przyczynek do badań s. 33–69; Jankowski Tomasz: Wojskowe koleje wąskotorowe w Polsce po 1945 roku s. 71–98; Ciecchański Ariel: Wojenne koleje polowe a rozwój wybranych kolei cukrowniczych w Polsce w latach 1918–1939 s. 99–117; Popowski Łukasz: Koleje polowe na obszarze dawnej ziemi sochaczewskiej oraz powiatu sochaczewskiego. Przyczynek do badań s. 119–156; Tyburski Łukasz: Wpływ kolei leśnej na Puszcę Kampinoską s. 157–167; Szostek Konrad: Kolej polowa w gminie Nieporęt s. 169–183; Duraj Michał: Kolej grójecka i wilanowska s. 185–195; Aneks: Pokropiński Bogdan: Kolejki wąskotorowe Mazowska s. 197–245.

4833. KOMOROWSKI Antoni F.: Bezpieczeństwo i ratownictwo morskie na południowym Bałtyku. Przełom XIX i XX wieku (od Świnoujścia do Piasków). Sicherheit und Seentretung in der südlichen Ostsee. Wende vom 19. zum 20. Jahrhundert (von Swinemünde bis Neukrug). Gdańsk–Gdynia 2019 Fund. Promocji Przemysłu Okrętowego i Gospodarki Morskiej; Akad. Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte 8° ss. 208, il., streszcz. ang.

Tekst równol. pol., niem.

4834. KONARSKA-PABINIAK Barbara: Z omnibusu do pociągu. Historia budowy kolei na trasie Kutno–Płock. *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 3 s. 27–39.

Lata 1862–1919–1937.

4835. KONTOWSKI Konstanty: Z historii młyna zamkowego w Darłowie. *Darłowskie Zeszyty Muzealne*. Z. 2: 2019 s. 56–63.

Pierwsza wzmianka o młynie z 1312 r.

4836. KORCZ Paweł, Pyssa Ryszard: Atlas kolei wąskotorowych. Poznań 2019 Kolpress 8° ss. 272, il., mapy.

Od 1884 r.

4837. KOSMULSKI Marek: Atlas serów polskich. Producenci i nazewnictwo serów w latach 1948–2019. Lublin 2019 Wydaw. Politech. Lubelskiej 8° ss. 298, il., streszcz. ang. Politech. Lubelska. (Monografie).

4838. KOWALCZYK Maciej: Dzieje ostrowskiej policji, 1919–2019. Ostrow Wielkopolski 2019 Wydaw. Republika Ostrowska 8° ss. 152, il., mapa.

4839. KOZAK Aneta: Rola Kazimierzy Gruszczyńskiej i Sióstr Franciszkanek od Cierpiących w opiece nad bezdomnymi na przełomie XIX i XX w. *Nasza Przeszość*. T. 131: 2019 s. 133–149, streszcz. ang.

Do 1930 r.

4840. KOZIEŁ Andrzej: Do kogo strzelali brzescy mieszczanie? „Kronika Bractwa Kurkowego w Brzegu” i jej ilustracje. *Roczniki Szuki Śląskiej*. T. 26: 2017 s. 71–93, streszcz. niem., ang., fr.

Z l. 1623–1846.

4841. KREMPA Andrzej: Ruiny cegielni i „Wytwórnia mydła, wazeliny i smarowidła” w Mielcu. *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 313–320.

Z pocz. XX w.

4842. KRÓL Paweł, Pabian Grzegorz, Fijałkowska-Mader Anna: Historia przemysłu wydobywczego-przetwórczego w rejonie Sitkówki koło Kielc w pierwszej połowie XX wieku. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 99–138, streszcz. ang.

4843. KRÓLIKOWSKI Lech: Fundacja Jana Lipnickiego. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 25–26.

W Sandomierzu w l. 1646–1885, miała na celu pomoc chłopom w opłacaniu podatków państwowych.

4844. KRZYSZTOFEK Katarzyna: Organizacja Sodalicji Mariańskiej Studentek Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (1906–1939). *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 2 s. 273–286, streszcz. ang.

4845. KRZYŻEK Ewa: Liga Pomocy Przemysłowej i jej niżańska filia. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 6]: 2017 s. 18–33.

Lata 1903–1927.

4846. KRZYŻEK Ewa: Zakłady przemysłowe Rességuierów i [Gerharda] Franckego w Nisku. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 7]: 2018 s. 26–41.

Lata 1892–1970.

4847. „KU NOWYM formom życia społecznego”. Tradycje polskiego kooperatywnego mieszkaniowego. Wybór tekstów. Wybór i oprac. Arkadiusz Peisert. Warszawa 2019 Oficyna Nauk. 8° ss. XXXVI, 530, il. (Kooperatywny).

Tręść: O liczne i tanie mieszkania dla robotników. Rozwój idei robotniczej spółdzielni mieszkaniowej s. 1–100; Klęska mieszkaniowa jako kontekst działania społeczników s. 101–146; Idea mieszkania społecznie najpotrzebniejszego jako postulat architektury zaangażowanej społecznie s. 147–212; Osiedle społeczne jako krok do „przyszłości, która będzie inna”. Od idei do problemów realizacji s. 213–278; „Piękno to organizacja przestrzeni, a nie chaos zbytecznych ozdób”. O nowoczesny i racjonalny styl zamieszkiwania s. 279–324; Problem komornego s. 325–364; Oddziaływanie eksperymentu żoliborsko-rakowieckiego na koncepcje budownictwa masowego s. 365–454; Spółdzielcze budownictwo mieszkaniowe s. 455–486.

Lata 1918–1948.

4848. KUBICKI Mateusz: Planowany proces czy seria niefortunnych decyzji? Analiza przebiegu prywatyzacji Przedsiębiorstwa Połowów i Usług Rybackich „Hoga” w Helu w latach 1986–1992. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 135–159, streszcz. ang.

4849. KUBICKI Rafał: Kontakty zakonów mendykanckich z organizacjami cechowymi w Prusach Krzyżackich i Królewskich w XIV–XVI w. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 3 s. 440–461, streszcz. ang., niem.

4850. KUCZKOWSKI Mirosław Marek: Od Banku Ludowego do Spółdzielczego w Sierakowicach na Kaszubach (1899–2019). *Pelplin 2019 Bernardinum* 8° ss. 183, il.

4851. KUKULAK Józef, Augustowski Karol, Chmielowska Dorota: Skalny zapis historii rejonu Jaślisk (Beskid Niski). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 288: *Studia Geographica*. [T.] 13: 2019 s. 215–228, streszcz. ang.

Kamieniarstwo od XVI w.

4852. KURDYNA Źliâ: Lesnye guty i gorodskie ceha: osobennosti organizacii stekolodeliâ v zapadnyh zemlâh Ukrainy v XV–XVIII vv. *Studia Orientalne*. 2015 nr 1 s. 128–146, streszcz. ang., pol.

Przemysł i rzemiosło szklarskie.

4853. KWIECIEŃ Marcin, Gierycz Dariusz: „Społem”. 150 lat tradycji. Warszawa 2019 Biomał 4° ss. 137, nlb. 10, il.

Lata 1869–2019.

4854. LESZCZYŃSKI Ryszard: Katastrofy i wypadki morskie floty pomocniczej PMH (1926–2016). Gdańsk 2017 Fund. Promocji Przemysłu Okrętowego i Gospodarki Morskiej 8° ss. XXII, 710, il.

Rec.: Hajduk Bolesław, *Nautologia*. R. 53: 2018 s. 93.

4855. LEWANDOWSKA Izabela: Nadleśnictwo Jedwabno. Historia i walory przyrodniczo-

-kulturowe. Olsztyn 2019 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 273, nlb. 1, il., mapy.

Od czasów najdawniejszych po współczesne.

4856. LEWANDOWSKA Izabela: Niematerialne dziedzictwo Warmii i możliwości jego ochrony. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 425–437, streszcz. ang.

Tradycyjne rzemiosło i związaje z nim związane.

4857. LEWANDOWSKA Magdalena: Rzeczpospolita ubezpieczonych. Historia ubezpieczeń społecznych w Polsce 1918–2018. Współpr. Jacek Dziekan, Robert Marczak, Barbara Owsiak, Olaf Rawski, Katarzyna Serdeczna. Warszawa 2018 Zakł. Ubezpieczeń Społ. 8° ss. 98, nlb. 2, il. Zakł. Ubezpieczeń Społ.

Tyt. okł.: 100 lat ubezpieczeń społecznych w Polsce.

4858. LEWANDOWSKI Robert: Droga Żelazna Nadwiślańska. Przystanek Jarosław i jego okolice w wybranych materiałach źródłowych. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 101–113.

Lata 1877–1921.

4859. LEWKO Mariusz: Rodzina de Mezerów i jej wkład w rozwój polskiego przemysłu ceramicznego na przykładzie manufaktur w Korcu, Baranówce i Tomaszowie Lubelskim. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 45–63, streszcz. ang.

XVIII–XIX w.

4860. LIPIŃSKI Stanisław: Dzieje wybranych dóbr Chełmszczyzny z terenów Pobuża w XVIII i XIX wieku. Rejowiec Fabryczny 2019 Stanisław Lipiński 8° ss. 134, il.

4861. LIPIŃSKI Stanisław: Z dziejów dóbr Sielec w XVIII i XIX wieku. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 409–418, streszcz. ros., ang.

W tym okresie własność rodziny Rzewuskich.

4862. LIS Cezary Jan: Świat, który odszedł. Gospodarze ziemi częstochowsko-radomszczańskiej. Rody, rodziny, księża, obywatele, pałace, dwory, parafie, majątki. Na 100-lecie odzyskania niepodległości Polski 1918–2018. Katowice 2019 Drukarnia Archidiec. 16° ss. 149, nlb. 1, il.

XIX w. – 1945 r.

4863. LITWIN Jerzy: Piaskarze na Wiśle i ich łodzie (XIX–XX wiek). *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 14: 2019 s. 225–250, streszcz. ang., niem., pol.

4864. LITWIN Jerzy: The berlinka. A Vistula–Oder ship in the landscape of riverside towns.

Biuletyn Polskiej Misji Historycznej. Nr 14: 2019 s. 209–223, streszcz. niem., pol.

Berlinka – statek wiślano-odrzański w krajobrazie miast nadrzecznych, XVIII–XIX w.

4865. LORENZ Norbert: Wspomnienia społecznego działacza Polskiego Czerwonego Krzyża z lat 1947–2016. Rybnik–Świętochłowice 2017 Agencja Wydawniczo-Reklamowa „Map” 8° ss. 150, il.

4866. ŁĘTOCHA Rafał: Koncepcje społeczno-gospodarcze księdza Antoniego Szymańskiego [1881–1942]. *Polish Biographical Studies*. Nr 6: 2018 s. 71–88, streszcz. ang.

4867. ŁYSIK Marian: Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej w Radziechowicach Drugich (1918–2018). *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 16: 2019 s. 75–104.

Autor żył w l. 1926–2009, po jego śmierci kronikę kontynuowały córki: Joanna, Sława i Sylwia.

4868. MAĆKOWIAK Barbara, Myszkier Andrzej, Safader Bogdan: Polskie komputery rodziły się w ELWRO we Wrocławiu. Rola Wrocławskich Zakładów Elektronicznych ELWRO w rozwoju informatyki w Polsce. Red. nauk. Grażyna Trzaskowska. Wrocław 2017 AP 8° ss. 104, nlb. 1, il. (Dolny Śląsk Wczoraj i Dziś).

Zakłady istniejące w l. 1959–2000, produkowały komputery od l. 80. XX w.

Rec.: Fiktus Paweł, *Archeion*. T. 119: 2018 s. 491–496, streszcz. ang., fr., ros.

4869. MALEŻYNA Dariusz: Historia zapisana na dzwonach. O białskiej odlewni rodziny Schwabe. Oświęcim 2019 Dariusz Małeżyna 8° ss. 196, il.

Lata 1846–1979.

4870. MALIKOWSKI Jacek: Dzieje nowowiejskich chłopów od zarania po czasy najnowsze. Mierzęcice 2019 Spółka dla Zagospodarowania Wspólnoty Gruntowej wsi Nowa Wieś 8° ss. 250, il.

XIII–XXI w.

4871. MALINOWSKI Szymon Jan, Sikora-Malinowska Paula: Zarys 100 lat historii Polskiego Czerwonego Krzyża. Wyd. specjalne – ed. limitowana. Toruń–[Wierchowo-Dworzec]–Kraków 2019 Wydaw. Malinowe Sikorki; [Ridero] 8° ss. 45, nlb. 1 k. luzem, il.

4872. MARCYSIAK Tomasz: Woda naprzód! Szkice z wywiadów autobiograficznych druhów ochotniczych straży pożarnych z gminy wiejskiej Golub-Dobrzyń. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 143, il.

4873. MAREK Anna: Jubileusz 150-lecia Warszawskiego Szpitala dla Dzieci, Warszawa, 25 października 2019 roku. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 2 s. 179–185.

Również dzieje szpitala od 1869 r.

4874. MAROSZ Magdalena: „Czuwać jak najtroskliwsza matka nad dzieckiem”. Działania Matki Kazimierzy Gruszczyńskiej [1848–1927] w kierunku przygotowania Sióstr Franciszkanek od Cierpiących do pracy pielęgniarskiej. *Nasza Przyszłość*. T. 131: 2019 s. 103–131, streszcz. ang.

4875. MAZUR Elżbieta: Codziennosc kuczajusza w uzdrowiskach na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX i początku XX wieku. Warszawa 2016.

Rec.: Kolanowska Karolina, *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 1 s. 197–203.

4876. MAZUR Rafał: Stare ciągniki na polskich polach w latach 1918–1969. Myślęcinek 2019 Agencja Promocji Rolnictwa i Agrobiznesu „APRA” 8° ss. 172, il.

4877. MAZUR Tadeusz: Pod prąd. 40 lat WOPR w Lublińcu. Lubliniec 2019 Wydaw. św. Macieja Ap. 8° ss. 196, il., mapa. (Regionalia Lublinieckie; nr 19).

Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w l. 1977–2018.

4878. MIASTO w procesie przemian od czasów nowożytnych do współczesności. La ville et le processus de transition de l'époque moderne à nos jours. Pod red. Magdaleny Gibiec, Doroty Wiśniewskiej, Leszka Ziątkowskiego. Kraków 2019 Księg. Akademicka 8° ss. 377, nlb. 1, tabl. 28, il., streszcz. ang.

Z treści: Jakubowski Melchior: Kształtowanie wieloreligijnej topografii Seretu w pierwszym półwieczu rządów austriackich (1775–1825) s. 47–72; Hummel Piotr: Asymilacja prowincjonalnej ludności napływowej oraz migracje wewnątrz miasta w Warszawie przełomu XIX i XX wieku s. 73–108; Wądołowski Marcin: Społeczne uwarunkowania kultury granicznej miasta górnośląskiego w okresie międzywojennym na przykładzie Siemianowic Śląskich s. 109–124; Kopczyńska Izabela: Mniejszość niemiecka w Poznaniu w dwudziestolecie międzywojennym s. 125–141; Szpakowska-Loranc Ernestyna: Narracja architektury władzy w miastach idealnych s. 143–162; Jakuboszczak Agnieszka: Pani na Kórniku i Bninie. Teofila z Działęńskich Szoldrska Potulicka (1714–1790) i jej polityka wobec miasteczek i ich mieszkańców s. 185–204; Tracz Vira: Higiena miasta. Kwestia zdrowia publicznego w polityce władz miejskich we Lwowie w końcu XIX i na początku XX wieku s. 205–228; Sitarz Krystyna: Procesy urbanizacyjne na Górnym Śląsku w okresie międzywojennym i ich wpływ na wzrost przepięczości s. 229–240; Burek Jan A.: Od „company town” do miasta socjalistycznego. Konsolidacja władzy komunistycznej w Żyrardowie 1945–1951 s. 241–254; Badowicz Anna: Armia Czerwona/Radziecka w przestrzeni publicznej Wrocławia w latach 1945–1956 s. 255–285; Szymański Tomasz: La Ville des Expiations de Pierre-Simon Ballanche. Une image des

transformations socio-religieuses de l'humanité s. 287–304; Klimek Anna: Kształt miasta zmienia się szybciej, niestety, niż serce śmietnika. Paryż Charles'a Baudelaire'a w okresie transformacji s. 305–324; Stettner Milena: Przemiany gospodarczo-społeczne i przeobrażenia przestrzeni miejskiej wpływające na jakość życia mieszkańców w wybranym małym mieście Dolnego Śląska s. 325–346; Kosieradzka Angelika: Przemiany krajobrazu kulturowego dawnych miasteczek Dolnego Śląska na wybranych przykładach s. 347–362; Smolka-Franke Brygida: Od miasta przemysłowego do miasta metropolitalnego s. 363–375.

4879. MIECZKOWSKI Zbigniew: Z historii łososia w dorzeczu Odry (ujściami: Warty, Noteci, Drawy, Gwdy i Bobru). Półtora wieku zmagania o zachowanie gatunku. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 187–212, streszcz. ang., niem.

Od X w., gl. ostatnie półtora wieku.

4880. MIECZKOWSKI Zbigniew: Żeglowność rzeki Drawy przez wieki. Cz. 1. *Rocznik Chojeński*. T. 10: 2018 s. 215–226, streszcz. niem.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. T. 11: 2019 ss. 167–186. Od XIII w.

4881. MISIURA Andrzej Dawid: Dzieje Szaraka. 70 lat Koła Łowieckiego nr 16 „Szarak” w Krasnymstawie 1948–2018. Opracowanie monograficzne. Krasnystraw–Siennica Różana [2019] Koło Łowieckie nr 16 „Szarak”; Centrum Kultury 8° ss. 111, il., mapy.

Lata 1948–2018.

4882. MŁYN co zboża nie miele. Dzieje papierni w Dusznikach-Zdroju. [Aut.] Maciej Szymczyk, Rafał Eysymontt, Rainer Sachs, Marta Nowicka. Duszniki-Zdrój 2019 Muzeum Papiernictwa 8° ss. 64, il.

Treść: Rozwój rękodzielniczego wyrobu papieru s. 7–9; Właściciele dusznickiej papierni s. 11–21; Architektura papierni s. 23–37; Turystyczne znaczenie papierni s. 39–48; Zbiory Muzeum Papiernictwa s. 51–54; Młyn papierniczy w Dusznikach-Zdroju w drodze do UNESCO [kalendarium za l. 2008–2019] s. 55–57. XVI–XXI w.

4883. MONOGRAFIA młyna papierniczego w Dusznikach-Zdroju. Duszniki-Zdrój 2018.

Rec.: Przerwa Tomasz, *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 261–279, streszcz. ang.

4884. MUSIALIK Janusz: Bydgoska wytwórnia fisharmonii M. Wybrański i S-ka. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 15: 2017 s. 244–264, streszcz. ang.

XIX–XX w.

4885. MYSZOR Oskar: Służba w obcych flotach statków zbudowanych w polskich stoczniach po 1945 r. *Biuletyn Historyczny*. T. 34: 2019 s. 153–174.

Do 2002 r.

4886. NICPOŃ Henryk: Ludzie i mury. 60 lat Spółdzielni Zodiak w Rzeszowie. Rzeszów 2019 Spółdzielnia Zodiak; Edytorial 8° ss. 111, il.

Lata 1959–2019.

4887. NIEZNAŃSKI Zygmunt: Historia Poszukiwań Nafty i Gazu „NAFTGAZ” w Wołominie. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 185–206, il.

Lata 1964–2014.

4888. NOWAKOWSKI Stanisław, Malanowski Andrzej, Sidor Marek: 100 lat na Powiślu. Monografia Powiślańskiego Banku Spółdzielczego. Warszawa 2019 Biomal 4° ss. 125, nlb. 15, il.

W Kwidzynie w l. 1919–2019.

4889. NOWAKOWSKI Szymon, Malanowski Andrzej: Bank Spółdzielczy w Ciechanowcu. 120 lat wśród lokalnej społeczności. Warszawa 2019 Biomal 4° ss. 95, nlb. 9, il.

Lata 1899–2019.

4890. NOWICKI Robert, Undro Marcin: Zarys historii kolejnictwa na ziemi waleckiej od czasów powstania do współczesnych. (Cz. 1). *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 10: 2019 s. 97–145, streszcz. ang.

4891. O SZPITALNICTWIE radomskim. Red. Robert Wiraszka. Radom 2018 Biga-Druk 8° ss. 106, il.

XIX–XXI w.

4892. OBCHODY 100-lecia SHL. Sympozjum. Stulecie Huty Ludwików SHL w Kielcach. Oprac. Andrzej Byczkowski [i in.]. Kielce 2019 Wydaw. Politech. Świętokrzyskiej 8° ss. 97, il. Tow. Przyj. Kielc; Politech. Świętokrzyska; M. Kielce; Muzeum Historii Kielc.

Treść: Główna Jan: Dziedzictwo przemysłowe s. 7–22; Zając Zdzisław, Gorzelak Józef, Górecki Marek: Tłocznictwo – technologia wiodąca (rozwój i osiągnięcia) s. 23–51; Lubczyński Maciej: Motocykle SHL – pamięć i nadzieja s. 52–86; Byczkowski Andrzej: Samochody specjalizowane ze znakiem SHL s. 87–97.

Kieleckie Zakłady Wyrobów Metalowych POLMO-SHL w l. 1919–2019.

4893. OCHOTNICZA Straż Pożarna Miasta Rybnik. Wybór źródeł do dziejów pożarniczych Rybnika do 1939 roku. Red. Henryk Rojek, Bogdan Kloch; oprac. Edward Ostroch, Izabela Salamon; tł. z jęz. niem. Eryk Markiewka. Rybnik 2019 Muzeum 8° ss. 165, il. (Zeszyty Rybnickie; 27).

Treść: Wstęp s. 13–16; Początki śląskich straży pożarnych s. 17–28; Początki rybnickiej straży pożarnej (okres pruski) s. 29–114; Początki pożarnictwa w Drugiej Rzeczypospolitej s. 115–122; Ochotnicza Straż Pożarna Miasta Rybnik i struktury

powiatowe OSP w ramach polskiej państwowości (1922–1939) s. 123–164; Bibliografia s. 165.
Od 1875 r.

4894. OCHOTNICZE Straże Pożarne w powiecie siedleckim. Przeszłość i współczesność. Praca zbiorowa. Pod red. Rafała Dmowskiego. Kotuń 2019 Ochotnicza Straż Pożarna 4° ss. 492, il.

Treść: Dmowski Rafał: Wstęp s. 5–12; Dmowski Rafał: Dzieje ochrony przeciwpożarowej w Siedlcach i powiecie siedleckim do 1944 roku s. 15–118; Celiński Andrzej, Lipińska Daria: Działalność straży pożarnych w powiecie siedleckim w latach 1945–2019 s. 119–187; Todorski Zbigniew: Muzeum Pożarnictwa w Kotuniu s. 199–226; Dmowski Rafał: Stan badań nad historią straży pożarnych powiatu siedleckiego s. 227–237; Woźnica Kamila: Źródła do dziejów straży pożarnej w zbiorach Muzeum Regionalnego w Siedlcach s. 239–253; Welik Grzegorz: Materiały źródłowe do dziejów straży siedleckiej w okresie dwudziestolecia międzywojennego w aktach gmin powiatu siedleckiego s. 255–276; Szczurek Piotr: Źródła do dziejów straży pożarnych działających w powiecie siedleckim w latach 1918–1939 w zbiorach Archiwum Państwowego w Lublinie s. 277–293; Dmowski Rafał: Kilka porad praktycznych jak prowadzić kroniki Ochotniczych Straży Pożarnych s. 295–317; Ochotnicze Straże Pożarne w powiecie siedleckim s. 319–403; Zakończenie s. 405–421; Bibliografia s. 423–443; Aneks. „Alarm” [jednodniówka z 1926 r., fotokopia] s. 445–478.

4895. OD KWESTII robotniczej do nowoczesnej kwestii społecznej. Studia z polskiej polityki społecznej XX i XXI wieku. T. 6. Pod red. nauk. Pawła Graty. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 188, il., streszcz. ang.

Treść: Grata Paweł: Procesy unifikacyjne w polskiej polityce społecznej w latach 1918–1939 s. 11–25; Jarosz-Nojczewska Anna: Ubezpieczenia robotnicze w Polsce w latach 1918–1939 s. 26–40; Rodak Mateusz: Zjawisko bezdomności w Drugiej Rzeczypospolitej (ze szczególnym uwzględnieniem Warszawy) s. 41–60; Prusak Maria: Działalność władz Nowego Sącza na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w latach 1945–1950 s. 61–75; Lobos-Kubiś Magdalena: Ochrona zdrowia i opieka społeczna w Przemysłu w latach 1975–1989 s. 76–90; Popiński Krzysztof: Główne cele i kierunki kształcenia na poziomie wyższym w Polsce w latach 1945–1989, ze szczególnym uwzględnieniem uczelni wrocławskich s. 91–108; Kołymcew Anna: Budowa systemu ekonomii społecznej jako warunek realizacji nowego modelu polityki społecznej s. 109–124; Paganowska Regina: Rodzina w polityce i działaniach samorządu terytorialnego po 1990 roku s. 125–142; Ostrowska Agnieszka: Polityka przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Polsce w latach 1990–2010 s. 143–157; Kotarba Bogusław: Samorządy lokalne jako element systemu oświaty w Polsce s. 158–172; Szegda Bartłomiej: Polityka Rzeczypospolitej Polskiej wobec mniejszości narodowych po 1989 r. s. 173–188; Czop Edyta: Polityka Polski wobec poakcesyjnej migracji zarobkowej do Unii Europejskiej s. 189–204; Malczyńska-Biały Mira: Wybrane problemy społeczne w działalności Rzecznika Praw Obywatelskich w zakresie ochrony praw konsumentów w Polsce s. 205–215; Delong Marek: Episkopat Polski wobec zasadniczych problemów polskiej polityki społecznej okresu transformacji s. 216–228.

T. 1. 2013.

4896. OD PROJEKTU do legendy. Centralny Okręg Przemysłowy po osiemdziesięciu latach (1937–2017). Red. nauk. Paweł Grata, Grzegorz

Ostasz, Bartosz Pasternski. Rzeszów 2018 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 418, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Łapa Małgorzata: Idea koncentracji przemysłu w „trójce bezpieczeństwa” i jej realizacja (1921–1936). Preludium do powstania Centralnego Okręgu Przemysłowego s. 15–33; Leszczyńska Cecylia: Centralny Okręg Przemysłowy a problem dysproporcji cywilizacyjno-gospodarczych między Polską A i B s. 34–60; Rzepkowski Arkadiusz: Przemiany w strukturze społecznej ludności Centralnego Okręgu Przemysłowego w okresie II RP i PRL s. 61–74; Badziak Kazimierz: Dominacja polityki nad gospodarką. Inwestycje ze środków gospodarki publicznej ze szczególnym uwzględnieniem lat 1936–1939 s. 75–92; Morawski Wojciech: Tradycje gospodarcze Drugiej Rzeczypospolitej – dwaj patroni, dwa obrządki s. 93–106; Macyra Roman: Polskie ścieżki industrializacji po 1918 r. Propozycja analizy s. 107–138; Drozdowski Marian M.: Centralny Okręg Przemysłowy wczoraj i dziś. Blaski i cienie budowy s. 139–150; Popiński Krzysztof: Uwarunkowania ekonomiczne rozwoju polskiego przemysłu zbrojeniowego w latach 1936–1939 s. 151–172; Jastrzębski Robert: Zagadnienia prawne powstania Centralnego Okręgu Przemysłowego s. 173–196; Pasternski Bartosz: Przemysł naftowy i gazowniczy w Centralnym Okręgu Przemysłowym w latach 1936–1939 s. 197–214; Jabłonowski Marek: Transport samochodowy w latach 1935–1936 w świetle akt Prezydium Rady Ministrów s. 215–244; Kamosiński Sławomir: Centralny Okręg Przemysłowy jako produkt miesiąca. Analiza strategii kształtowania wizerunku miejsca s. 245–262; Kryński Stanisław: Rzeszowskie początki COP w reporterskim fleszu Melchiora Wańkowicza i Jerzego Ostrowskiego s. 263–275; Kinal Jarosław: Centralny Okręg Przemysłowy jako marka w ujęciu marketingowym s. 276–289; Szymański Marcin J.: Kapitał prywatny w Centralnym Okręgu Przemysłowym na przykładzie inwestycji w Baranowie, realizowanej przez Towarzystwo Akcyjne Pabianickich Fabryk WYROBÓW Bawełnianych „Krusche i Ender” w Pabianicach s. 290–309; Zawada Piotr: Zakłady Chemiczne „Organika Sarzyna” – przykład inicjatywy gospodarczej zrealizowanej w ramach Centralnego Okręgu Przemysłowego. Studium przypadku s. 310–329; Figurska-Dudek Joanna: Pionki i Nowa Dęba jako przykłady miast Centralnego Okręgu Przemysłowego – idea, historia a nowe możliwości rozwoju s. 330–344; Sikora Anna: Atrakcyjność turystyczna „nowych” miast COP – na przykładzie Nowej Dęby s. 345–356; Paprotny Łukasz: Tarnobrzegski Okręg Siarkowy – młody czy stary okręg przemysłowy? s. 357–365; Sęp Magdalena, Sikora Anna: Dynamika przekształceń struktury miejskiej Tarnobrzega s. 366–375; Grata Paweł, Ostasz Grzegorz: Losy dawnych przedsiębiorstw COP w okresie transformacji ustrojowej. Wybrane przykłady s. 376–400; Czechnowski Przemysław, Pacanowska Regina: Ciągłość i zmiana. Przedsiębiorstwa z terenów COP na przełomie XX i XXI wieku s. 401–410.

4897. OKTABIŃSKI Krzysztof: Wiązowna, rezydencja pałacowo-ogrodowa i jej właściciele. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 27–34.

XIII–XVIII w.

4898. OKUPIŃSKI Marek: Ochotnicza straż pożarna w Sobiepanach. Zarys monograficzny 1928–2019. Sobiepany–Sędziejowice 2019 Urząd Gm. 8° ss. 41, il., mapy.

4899. OLBRYŚ Witold: Z historii fotografii w powiecie szczywieńskim (do 1945 r.). *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2019 s. 115–125.

Od 1857 r.

4900. ORGANIZACJE pozarządowe w stuleciu Polski niepodległej. Red. nauk. Martyna Seroka. Olsztyn 2018 Wyd. Prawa i Admin. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 231, il., streszcz. ang.

Treść: Dobkowski Jarosław: Kontrola i nadzór nad Polskim Czerwonym Krzyżem s. 9–17; Łojko Majka: Od opieki do pomocy społecznej w Polsce. Tradycje i zmiany s. 19–31; Leśniak-Moczuk Arkadiusz D.: Historyczne podłoże instytucjonalizacji sportu w kontekście organizacji automobilowych s. 33–45; Leśniak-Moczuk Krystyna: Aktywność kobiet wiejskich w sferze publicznej w stuleciu Polski niepodległej s. 47–59; Pieniążek Agnieszka: Ewolucja prawnych podstaw działania sektora pozarządowego w Polsce w latach 1918–2018 s. 61–72; Bentkowska-Furman Izabela: Udział organizacji pozarządowych w zakresie świadczenia usług nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej s. 75–84; Hejbudzki Michał: Miejsce organizacji pożytku publicznego w normatywnych strukturach przedsiębiorczości społecznej. Nowy kierunek czy ślepy zaułek? s. 85–102; Rabczyńska-Kapcińska Marta: Rola organizacji pozarządowych w ochronie środowiska Morza Bałtyckiego. Wybrane aspekty s. 103–113; Romaniuk Paweł: Prawno-administracyjne warunki współpracy organizacji pozarządowych z jednostkami samorządu terytorialnego s. 115–126; Supera-Markowska Maria: Uwarunkowania prawnopodatkowe i rachunkowe działalności organizacji pozarządowych. Aktualne problemy i wyzwania na przyszłość s. 127–143; Ziniewicz Monika A.: Prawne kwestie współpracy Ministra Obrony Narodowej z organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi s. 145–162; Kaniowska Marta Krystyna: Inicjatywy obywatelskie w województwie mazowieckim w latach 1989–2018 s. 165–173; Kawa Jerzy: Zaangażowanie organizacji trzeciego sektora w realizację artykułu 27. Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych s. 175–192; Makaruk Anna Róża: Innowacja społeczna. Interdyscyplinarny trening twórczego myślenia (ITTM) efektem współpracy uczelni wyższej z organizacją pozarządową s. 193–202; Seroka Martyna: Ochrona wizerunku a monitoring w rodzinnych ogrodach działkowych s. 203–214; Wilk Bartosz: Inicjatywa lokalna. Kontynuacja czynu społecznego czy innowacyjne narzędzie partycypacji społecznej? s. 215–229.

4901. ORŁOWSKI Hubert: „Na początku był las...?”. Wokół nierównoczesności, (post)kolonializmu i modernizacji Prus Wschodnich. *Elcki Przegląd Historyczny*. Nr 1: 2014/2015 [dr.] 2015 s. 59–65, streszcz. ang.

Elk w XIX i 1. poł. XX w., procesy modernizacyjne w społeczeństwie niemieckim oraz przemiana krajobrazu kulturowego.

4902. ORTOPEDYCZNO-REHABILITACYJNY Szpital Kliniczny im. Wiktora Degi Uniwersytetu Medycznego w panoramie historycznej Poznania (1868–2018). Red. Andrzej Nowakowski, Przemysław Daroszewski. Poznań 2019 Wydaw. Miej. Poznań 8° ss. 333, nlb. 3, il.

Treść: Przedmowy s. 9–19; Nowakowski Andrzej: Ortopedyczno-Rehabilitacyjny Szpital Kliniczny im. Wiktora Degi w tradycji Poznania s. 23–81; Kabsch Aleksander: Moje widzenie „Dziela Profesora Wiktora Degi” s. 83–85; Kotwicki Tomasz, Józwiak Marek: Koncepcja Wiktora Degi: geneza, rozkwit i kryzys wieku XX, aktualności w wieku XXI s. 87–101; Almanach specjalistów Ortopedyczno-Rehabilitacyjnego Szpitala Klinicznego im. Wiktora Degi Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu [biogramy] s. 103–167;

Zarząd Szpitala s. 171–187; Jednostki lecznicze s. 189–295; Jednostki administracyjne s. 297–333.

4903. OSTROWSKI Tomasz Jarosław: Zarys dziejów pożarnictwa powiatu ostródzkiego 1949–2019. Ostróda 2019 Komenda Pow. Państw. Straży Pożarnej 4° ss. 183, il., mapy. [Państw. Straż Pożarna].

4904. OTRĘBSKI Tomasz Bartłomiej: Kartki zaopatrzeniowe na ziemiach polskich w latach 1915–1989. *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 97–126.

4905. PAJOR Elżbieta: Kutnowskie Przedsiębiorstwo Budowlane w złotych latach PRL i w okresie transformacji gospodarczej. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 183–216.
Utworzone w 1950 r.

4906. PAŁASIŃSKI Mieczysław: Z historii krakowskiej technologii żywienia. Kraków 2016 Oddz. Małopolski Pol. Tow. Technologów Żywności 8° ss. 35, il.

Toż. Wyd. 2. Kraków 2019 ss. 41, il.
Lata 1651–2016.

4907. PASIERBEK Tomasz: 65 lat Babiogórskiego Parku Narodowego. *Rocznik Babiogórski*. T. 20: 2019 s. 41–50, streszcz. ang.
Lata 1954–2019.

4908. PASZCZYŃSKI Jan, Paszczyńska Irena: Ochotnicza Straż Pożarna we wsi Chorzów w gminie Rozwienica powiat Jarosław. Muzeum – Izba Pamiątek w Chorzowie. Tyniowice 2019 Stow. Tradycji i Kultury Parafii Tyniowice 8° ss. 306, il.

Lata 1906–2019.
Zob. poz. 4947.

4909. PAWŁOWSKI Krzysztof: Historia Nadleśnictwa Tułowice 1945–2016. Opole 2019 Wydaw. i Drukarnia Św. Krzyża 8° ss. 218, nlb. 2, il.

4910. PENC Robert: Karbid Wielkopolski w Smukale pod Bydgoszczą. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 197–216, streszcz. ang., niem.
Fabryka karbidu od pocz. do l. 50 XX w.

4911. PENCARSKI Kacper: Kolej wąskotorowa w powiecie słupeckim w latach 1895–1945 ze szczególnym uwzględnieniem przemian w strukturze organizacyjnej przedsiębiorstw „Stolpetalbahn”, „Stolper Kreisbahn” i „Stolper Kreisbahnen”. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 2: 2018 s. 37–64, streszcz. ang.

4912. PENCARSKI Kacper: Z problemów gospodarczych majątku Rosocha koło Polanowa

w XIX i XX w. (do 1945 r.). *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 3: 2019 s. 11–56, streszcz. ang.

4913. PILŻYS Stanisław: Początki Polskiej Elektroenergetyki na przykładzie elektrowni w Wilnie oraz Białymstoku. *Społeczeństwo i Ekonomia*. [R. 3]: 2016 nr 2 s. 20–33, streszcz. ang.

Od końca XIX w. do 1938 r.

4914. PIOTRKOWSKA straż pożarna 1878–2018. 140 lat w służbie ojczyzny. Komenda Miejs. Państw. Straży Pożarnej w Piotrkowie Trybunalskim. Piotrków Trybunalski 2018 Lamar Serwis 8° ss. 45, nlb. 1, il.

4915. PIOTROWSKI Walerian: Młyn wodny w Radzanowie. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 1: 2017 s. 92–96.

4916. PIZUN Zdzisław, Gawryś Ryszard: Właściciele ziemscy w miasteczku Lubycza Królewska (1787–1939). *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 19–41, streszcz. ang.

Dzieje miasta oraz majątku ziemskiego.

4917. PŁOSKI Adam: Nowa rzeźnia w Olsztynie. Od zakładu miejskiego do przedsiębiorstwa państwowego. *Olsztyński Rocznik Konserwatorski*. T. 4: 2018/2019 [dr.:] 2019 s. 51–80.
Lata 1938–2005.

4918. POTONIEC Bogdan: Brzyna, wiejskie zakłady przemysłowe o napędzie wodnym. *Almanach Łącki*. Nr 31: 2019 s. 183–194.

4919. POŹNIAK Grzegorz: Firma organmistrzowska Berschdorf z Nysy. Działalność na Opolszczyźnie na podstawie zbiorów Archiwum Państwowego w Opolu. Opole 2019 Red. Wydaw. Wydz. Teol. 8° ss. 254, il. (Muzykologia Opolska: studia i materiały; 5).

Lata 1889–1945.

4920. PRZEMIANY rynku pracy w regionie świętokrzyskim od XIX do początku XXI wieku. T. 1. [Oprac.] Anna Dybała [i in.]. Kielce 2019 Wydaw. UJK 8° ss. 169, nlb. 1, streszcz. ang.

Z treści: Szczepański Jerzy: Udział specjalistów zagranicznych w rozwoju Staropolskiego Okręgu Przemysłowego w XIX wieku s. 15–26; Słabińska Elżbieta: Struktura zawodowa ludności województwa kieleckiego w latach 1918–1939 s. 27–75; Lyżwa Edyta: Od społeczeństwa przemysłowego do społeczeństwa wiedzy. Specyfika rynku pracy na ziemiach polskich w latach 1918–2018 jako tło rozważań nad Kieleccyzną s. 147–169.

4921. PRZESMYCKA Natalia: Nałęczów. Kształtowanie i rozwój uzdrowiska. Lublin 2019

Wydaw. Politech. Lubelskiej 4° ss. 253, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Lata 1807–2005.

4922. PSZCZÓŁKA Ireneusz: Funkcjonowanie giełd papierów wartościowych na ziemiach polskich – analiza zmian. *Spoleczeństwo i Ekonomia*. [R. 4]: 2017 nr 1 s. 89–101, streszcz. ang.

Od XIX w. do współczesności.

4923. PUZOWSKI Jerzy: 158 lat rozrachunków finansowych międzynarodowej komunikacji kolejowej w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 205–232, streszcz. ang., niem.

Od 1849 r.

4924. PYŁAT Joanna [Krystyna]: Friends of Poland. A short history 1982–2009. London 2012.

Rec.: Dziuba Andrzej F[ranciszek], *Studia Loviciensia*. Nr 21: 2019 s. 349–354.

4925. RAJMAN Jerzy: Społeczność wiejska Chorzowa i Dębu od XIV do połowy XVIII wieku. Chorzów 2019 Muzeum w Chorzowie; Stow. Miłośn. Chorzowa im. Juliusza Ligonia 8° ss. 360, il., streszcz. ang., czes., niem.

4926. RAJSKI Andrzej: 62 lata Sekcji Operacyjnej Nowy Targ – Grupy Podhalańskiej Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Nowy Targ 2019 Zakł. Poligr. MK 8° ss. 24, il.

Lata 1954–2018.

4927. REJMER Krzysztof: Zapomniana historia nauki. Panny apteckowe, znachorzy, kołtuny. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 417, il.

XV–XXI w.

4928. ROGÓYSKI Andrzej: Mieronice. Historia majątku, jego właścicieli i moje stamtąd wspomnienia. Wyd. 2, popr. i uzup. Gdańsk 2019 O. Witkowski; nakł. aut. 4° ss. 207, nlb. 1, tabl. k. złoż. 1, il.

Lata 1695–1970.

4929. ROGUSKI Mirosław: Wielądkowie i inni. Drobną szlachta ziemi liwskiej na „warszawskim bruku” w XVIII i XIX wieku. *Rocznik Liwski*. T. 9: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 21–42.

4930. SAMBORSKA-KUKUĆ Dorota: Esteta wobec patologii społecznych – ksiądz Włodzimierz Kirchner [1875–1970] jako teoretyk filantropii. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 39–49, streszcz. ang.

4931. [ŠEVČENKO Mariâ] Szewczenko Maria: Doslilžennâ pol’s’koii promislovosti

v naukovij spadšini Kostântina Grigoroviča Voblogo [1876–1947]. Badania przemysłu polskiego w dziedzictwie naukowym Konstantego Voblego. *Koło Historii*. Nr 22: 2017 s. 75–84, streszcz. ang., pol.

4932. SIENELL Stefan: Einige Beobachtungen zur Finanzverwaltung der Stadt Kolberg. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 3: 2019 s. 57–91, streszcz. ang.

Kołobrzeg, XVI–XIX w.

4933. SKRZYPCZAK Jerzy: Koło Łowieckie „Łoś” w Mielcu 1948–2018. Mielec 2018 Koło Łowieckie „Łoś” 8° ss. 232, il.

4934. SŁAWIŃSKI Piotr, Kowal Tomasz: Ochotnicza Straż Pożarna w Sulisławicach 1919–2019. Sulisławice 2019 OSP 8° ss. 232, il.

4935. SŁONIEWSKI Michał, [Čestnyh Svetlana Ūr’evna] Czestnych Swietłana: Pałac i ludzie. Historia rezydencji myśliwskiej w Białowieży w latach 1860–1945. T. 1: Lata 1860–1920. Warszawa [i in.] 2019 Max s.c. Jolanta i Michał Słoniewscy 4° ss. 268, nlb. 4, il.

4936. SŁOWIŃSKI Konrad: Plące personelu urzędniczego radomskiego Magistratu w latach 1915–1939. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 106–124, streszcz. ang.

4937. SMYKAŁA Piotr: Bank Spółdzielczy w Zawadzkiem 1869–2019. Zawadzkie–Opole 2019 Wydaw. i Drukarnia Świętego Krzyża 4° ss. 48, il., mapa.

4938. SOBCZAK Marzena, Lubowiecka Marzena: Ewolucja zadań pielęgniarki w polskiej medycynie szkolnej – rys historyczny. *Acta Elbingensia*. T. 35: 2017 nr 4: Nauki o Zdrowiu. Z. 5 s. 25–36, streszcz. ang.

Od pocz. XX w.

4939. SOKOŁOWSKI Tadeusz: Historia wiatraka na Wygodzie. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 3: 2019 s. 87–90.

Zbudowany przed 1858 r.

4940. SOLARSKI Bolesław: Działalność Łęczyckich Zakładów Górniczych w latach 1955–1992. *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 1 s. 27–33.

4941. SOWINA Urszula: Towary w inwentarzach rzeczy mieszczan krakowskich na przełomie średniowiecza i nowożytności. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 4 s. 435–447, streszcz. ang.

Na podstawie 314 inwentarzy z l. 1476–1525.

4942. SPODAR Dagmara: Życie codzienne mieszkańców majątku Mełgiew-Podzamcze w XX w. *Koło Historii*. Nr 24: 2019 s. 227–233.

Gmina Mełgiew oraz wspomnienia świadków historii majątku Joanny Rulikowskiej-Olier i Emilii Pawłowskiej.

4943. SPÓLDZIELCZOŚĆ mieszkaniowa w Częstochowie. *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019 s. 160–175.

Osiedle mieszkaniowe „Nasza Praca” i inne od 1958 r.

4944. STASZCZAK Bożena: Na co dzień i od święta. Szkice z życia codziennego przedstawicieli polskiej arystokracji w XIX i pierwszej połowie XX wieku. *Dzikoviana*. T. 5: 2019 s. 98–126.

4945. STOKŁOSA Magdalena, Wójcik Aleksandra: Rozpoczęło się w Polsce. Opowieść o ropie naftowej i gazie na stulecie odzyskania niepodległości. Kraków 2019 Fund. Inst. Łukasiewicza; Fund. PGNiG SA im. Ignacego Łukasiewicza 8° ss. 161, il., mapy.

Ignacy Łukasiewicz i Polskie Górnictwo Naftowe i Gazowe w l. 1822–2019.

4946. SUPERCZYŃSKI Mateusz: Przedmieście portowe w Toruniu – przyczynek do badań nad ludnością flisaczą i rybacką od XIII do XVIII w. w świetle zachowanych źródeł z Archiwum Państwowego w Toruniu. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 113–125, streszcz. ang.

4947. SYKAŁA Andrzej: Indeks nazwisk do książki: Jan Paszczyński, Irena Paszczyńska, Ochotnicza Straż Pożarna we wsi Chorzów w gminie Rożwienica powiat Jarosław. Muzeum – Izba Pamiątek w Chorzowie. Tyniowice 2019 Nakł. Stow. Tradycji i Kultury Parafii Tyniowice 8° ss. 31, nlb. 1.

Zob. poz. 4908.

4948. SZAFRAŃSKA-DOLEWSKA Aleksandra: Dwór w podkutnowskim Głogowcu – jego historia i właściciele. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 67–86.

Od XIV w.

4949. SZAFRAŃSKA-DOLEWSKA Aleksandra: W gościnie u Stacha, czyli historia majątku i dworu w podkutnowskich Konarach. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 503–518.

Stanisław August Chelchowski (zm. 1945) i dzieje majątku od XVIII w.

4950. SZATKOWSKI Bartosz: Nigdy nie zgaśnie. Szkic 150 lat straży pożarnej w Chełmży z historią Polski w tle 1868–2018. Toruń–

Chełmża 2019 Machina Druk; na zlec. Tow. Przyj. Chełmży 8° ss. 120, il.

4951. SZELAĞOWSKI Adam: Z dziejów współzawodnictwa Anglii i Niemiec, Rosji i Polski. Szczecin 2019 Klinika Jęz. Lucyna Aninowska-Maciejewska 8° ss. 244. (Biblioteka Historii Gospodarczej Polski).

Handel morski, l. 1496–1660.

4952. SZEWCZYK Maciej: Młyn na Drwęsie. Jednodniówka. Mrowino 2019 Fund. Dobra Strona Prawa 8° ss. 31, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

Lata 1690–1983.

4953. SZKÓŁKI róż Katriela i Arona Eizyków. [Aut.] Jakub Dolatowski, Marlis Buchholz, Jonathan Eizyk, Michael Eizyk. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 9–80.

Aron (1895–1979) i Katriel (1893–1957) Eizyk oraz rozwój polskiego ogrodnictwa w XX w.

4954. SZOŁTYSIK Maciej: Rzecz o nalewkach, miodach, piwach i starce. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 2 s. 141–155, streszcz. ang.

Dzieje alkoholu w Polsce.

4955. ŚLUSARCZYK Wojciech: Z dziejów opieki zdrowotnej. Apteka „Pod Orłem” w Łabieszynie. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 148.

Lata 1247–2019.

4956. ŚMIECHOWSKI Krzysztof: Test z obywatelstwa. Sokilska akcja wykupu gruntów we Lwowie (1911–1939). *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 30: 2018 s. 127–144, streszcz. ang.

4957. ŚWIAT kobiet w Czechach i w Polsce. W średniowieczu i w epoce nowożytnej. Red. Wojciech Iwańczak, Agnieszka Januszek-Sieradzka, Janusz Smołucha. Kraków 2018 Ignatianum 8° ss. 704, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Bielsko-Biała, 10–11 X 2016 r.

Treść: Iwańczak Wojciech: Słowo wstępne s. 7–14; Burkiewicz Łukasz: Jadwiga Jagiellonka (1408–1431) i jej prawie cypryjska korona s. 15–38; Smołucha Janusz: Powikłane losy żon króla Czech i Węgier Władysława II Jagiellończyka s. 39–62; Kozák Petr: Żeny v okolí jagellonského prince Zikmunda I. do jeho sňatku s Barborou Zápolskou s. 63–92; Januszek-Sieradzka Agnieszka: Królowa Barbara Radziwiłłówna na scenie dworskiego „theatrum ceremoniale” s. 93–114; Valový Jiří: Politika matrymonialna Piastów legnicko-brzeskich w XVI wieku (ze szczególnym uwzględnieniem związków z Hohenzollernami) s. 115–136; Vorel Petr: Podwójny ślub księżniczki habsburskich na Sejmie Rzeszy w Ratybonie w 1546 roku. (Córki królewskie jako narzędzie politycznej dyplomacji drugiej ćwierci XVI wieku) s. 137–146; Michalíková Nela: Polská princezna Marie Josefa a její hofmistr hrabě František Karel Vratislav z Mitrovic v letech 1724–1728 s. 147–168; Madej Grzegorz: Panie na bielskim

zamku, czyli kobiety w życiu ksiąząt Sulkowskich drugiej połowy XVIII i pierwszej połowy XIX wieku s. 169–194; Chorąży Bożena, Chorąży Bogusław: Sacrum i profanum – świat kobiety w zabytkach archeologicznych i architektonicznych Bielska-Białej s. 195–226; Czechowicz Bogusław: Uwagi o ikonosferze miast stanowiących wdowie uposażenie królowych czeskich w XV wieku s. 227–240; Knoz Tomáš: Kobieta w kulturze wizualnej morawskich pałaców renesansowych s. 241–282; Wilczek-Karczewska Magdalena: Kobieta w stuleciu kryzysu – manele siedemnastowiecznych szlachcianek na przykładzie inwentarzy „bonorum et rerum” z wielkopolskich ksiąg grodzkich s. 283–304; Nikodem Jarosław: Prawo kobiet do tronu w Czechach. Fragment stosunków polsko-czeskich doby podiebradziej s. 305–328; Grygiel Jerzy: Pozycja społeczna kobiety w tradycji husyckiej i katolickiej – próba porównania s. 329–342; Bylina Stanisław: O krótkim i złudnym szczęściu oraz o tragicznym końcu taboryckich pikartek-adamitek s. 343–354; Kras Paweł: Świat wierzien beginek świdnickich s. 355–384; Barciak Antoni: Kobiety członkami bractw religijnych na Śląsku – przykład Raciborza i Bytomia s. 385–398; Nowakowski Paweł F.: Kobiety symbol apokaliptyczny w reformatorskiej interpretacji – Wielka Nierządnicza i Výklad na Zjevení svatého Jana Jakoubka ze Stribra s. 399–412; Gmiterek Henryk: Miejsce kobiety w polskim środowisku Jednoty Braci Czeskich s. 413–430; Bláhová Marie: Vzdělání žen ve středověku s. 431–454; Hlaváček Ivan: Ženy a kniha v českém středověku (do 1420). (Stručný nástin problematiky) s. 455–480; Sawina Dominik: Świat kobiecej w „Spomínkách klarysek wrocławskich” s. 481–494; Lenderová Milena: Literatura piękna: recepcja, refleksja, twórczość s. 495–516; Lach Jiří: Žena jako téma české historiografie první poloviny 20. století s. 517–524; Pobóg-Lenartowicz Anna: Działalność charytatywna kobiet na Śląsku (w świetle testamentów przekazywanych klasztorom kanoników regularnych w średniowieczu) s. 525–536; Graff Tomasz: Osobowość Jadwigi Andegawerskiej w świetle kontaktów Polski ze Stolicą Apostolską w okresie schizmy zachodniej w latach 1388/9–1399 s. 537–556; Paner Anna: O niewiemności małżeńskiej Luksemburgów s. 557–580; Pánek Jaroslav: Aristokratka między bogactwem, bezsilnością i rozpaczą. (Szlachcianka z Jednoty Braci Czeskich: model historiograficzny a rzeczywista postać) s. 581–596; Wadas Andrzej: Ptak w obcym kraju. Katarzyna Jagiellonka (1526–1583) jako animatorka transferu materialnego, kulturalnego i religijnego. Przyczynek do biografii s. 597–618; Cieślak Stanisław: Świątobliwe życie mniszki krakowskiej Barbary Lang (1567–1621) w świetle biografii ks. Adama Makowskiego SJ s. 619–646.

4958. ŚWISTAK Zdzisław: Z życia gospodarczego Jasła w początkach XX wieku. *Rocznik Jasielski*. T. 8: 2017 s. 71–76.

Od 1906 r.

4959. TABASZ Władysław: Dziejowe uwarunkowania kształtowania społecznej przestrzeni Brzozowa i regionu. *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 305–312.

XIX–XX w.

4960. TALAREK Ewa, Talarek Waldemar: Huta szkła w Barczącej oraz pozostałości innych hut szkła w powiecie mińskim. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 5: 2017 s. 61–84.

XIX–XX w.

4961. TERCZYŃSKI Paweł, Ćwikła Marek: Lokomotywy spalinowe serii SP45, SU46, SP47. Wyd. 2 zm. Poznań 2019 Kolpress 4° ss. 328,

il., mapy, streszcz. ang., niem. (Encyklopedia Taboru).

Zakłady Przemysłu Metalowego H. Cegielski w Poznaniu w l. 1966–2019.

Wyd. 1. 1977.

4962. TRZY odsłony Statutu Ochotniczej Straży Pożarnej w Mostach przy Jabłonkowie. [Wyd.] Anna Czerniecka-Haberko, Karolina Studnicka-Mariańczyk. *Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2019 s. 185–207, streszcz. ang.

Obecnie w czeskiej części Śląska Cieszyńskiego.

4963. TUCHOLSKI Zbigniew: Historia Kolei Nadwiślańskiej. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 77–99.

Od 2. poł. XIX w. do 1936 r.

4964. TURSKA Marta: Danziger Weinpreisliten. Zum Text im urbanen Raum. *Studia Germanica Gedanensia*. Nr 41: 2019 s. 247–263.

Lata 1913–1938.

4965. ULICKI Bogusław: Pożary Zamku Królewskiego w Warszawie. Przegląd źródeł i opracowań. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr.:] 2019 s. 191–207, streszcz. ang.

11 opisów pożarów w l. 1378–1767.

4966. URBANEK Arkadiusz: Social context of accomplishing welfare tasks in Poland in 1980s and nowadays. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 5: 2013 [nr] 2 s. 33–43.

4967. URBANEK Grzegorz: Elektrownia wodna w Bledzewie i elektryfikacja Ziemi Międzyrzeckiej 1906–1990. *Międzyrzecz 2019 Urząd Miejski w Międzyrzeczu* 8° ss. 187.

Rec.: Urbaniak Miron, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 2 s. 185–191.

4968. URBANIAK Miron: Miastotwórcza rola kolei na przykładzie miejscowości Śląska, Wielkopolski i Lubelskiego: Jaworzyn Śląskiej, Krzyża Wielkopolskiego oraz Zbąszczyńska. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 2 s. 69–86, streszcz. ang.

4969. W SŁUŻBIE ludziom i przyrodzie. Działalność patriotyczna oraz społeczno-przyrodnicza leśników i myśliwych. Pod red. nauk. Dariusza J. Gwiazdowicza. Tarnobrzeg 2019 Pol. Zw. Łowiecki. Zarząd Okręg. 8° ss. 320, il., mapy.

Treść: Gwiazdowicz Dariusz J.: Przedmowa, czyli o odpowiedzialności przed tymi, którzy przyjdą s. 7–11; Chałupka Władysław: Józef Rivoli [1838–1926] – przykład drogi leśników do niepodległości poprzez pracę organiczną s. 13–43; Sobalak Tomasz M.: Władysław Janta-Połyński [1854–1946] – myśliwy i patriota s. 45–71; Zych Tadeusz: Wkład leśników i myśliwych

z terenu Puszczy Sandomierskiej w proces budowy Niepodległej s. 73–84; Nowak Marek, Szaban Jarosław: Rola organizacji studenckich w kształtowaniu postaw patriotycznych w dwudziestoleciu międzywojennym s. 85–128; Grzywacz Andrzej; Adam Loret [1884–ok. 1940] – pierwszy naczelny dyrektor Lasów Państwowych s. 129–144; Mielnikiewicz Krzysztof; Józef Władysław Kobylański [1892–1971] i jego marsz ku niepodległości s. 145–191; Gwiazdowicz Dariusz J., Wiśniewski Jerzy; Wiesław Szczerbiński [1900–1972] – żołnierz, leśnik, myśliwy, naukowiec s. 193–214; Kusiak Władysław: Wyróżniający się patriotyczną postawą poznający profesorowie leśnictwa s. 215–242; Marszałek Edward: Ukryci w bieszczadzkiej głuszy s. 243–263; Lewandowska Izabela: Leśnicy obecnego Nadleśnictwa Jedwabno w powojennej służbie w lasach mazurskich (1945–1972) s. 265–305; Gwiazdowicz Dariusz J.: Wystawa „Leśnicy i myśliwi w obronie niepodległości” s. 307–317.

4970. W SŁUŻBIE państwu i społeczeństwu. Z dziejów formacji policyjnych na Podkarpaciu (1919–2019). Rzeszów–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 348, il.

Treść: Skiba Mariusz: Instytucje policyjne na terenie obecnego Podkarpacia przed powstaniem Policji Państwowej s. 19–44; Dziubak Marcin: Policja Państwowa na Podkarpaciu w II Rzeczypospolitej s. 45–64; Dziubak Marcin, Skiba Mariusz: Zwalczanie przestępczości kryminalnej na Podkarpaciu w okresie międzywojennym s. 65–83; Szopa Piotr: Funkcjonariusze Policji Polskiej Generalnego Gubernatorstwa z wschodnich powiatów Dystryktu Kraków w służbie Polskiego Państwa Podziemnego. Wybrane przykłady s. 85–103; Byszuk Dariusz: Kształtowanie się struktur Milicji Obywatelskiej na Rzeszowszczyźnie w latach 1944–1954 s. 105–140; Kujawa Janusz: Zwalczanie przestępczości kryminalnej w powiecie rzeszowskim w latach 1944–1948 s. 141–177; Mikusiński Wiktor J.: Niezależny ruch związkowy w Milicji Obywatelskiej w Polsce południowo-wschodniej w latach 1981–1990 s. 178–198; Czop Edyta: Działalność komend wojewódzkich Policji w Krośnie, Przemysłu, Rzeszowie i Tarnobrzegu (1990–1998) s. 200–228; Grata Paweł: Dwadzieścia lat działalności Policji województwa podkarpackiego (1999–2019) s. 229–255; Furgała Agata: Działalność prewencyjno-profilaktyczna Policji na Podkarpaciu w latach 1990–2018. Wybrane problemy s. 256–278; Kowalski Bartłomiej: Zwalczanie przestępczości na Podkarpaciu w latach 1990–2018 s. 279–301; Aneksy [8 wykazów osobowych] s. 302–323.

4971. WAWRZYNKOWSKI Marcin: La-tarnie morskie Półwyspu Helskiego. Hel–Wejherowo 2019 Stow. Przyj. Helu. Helski Komplex Muzealny; MS 8° ss. 111, il. (Zeszyt Helski; 25).

Od IV w. p.n.e. do współczesności.

4972. WEBER-KRÓL Urszula, Zalewski Ludwik: Dzieje zychlińskiej giserni Orłowskiego. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 263–270.

Od 1860 r.

4973. WEINAR Beata: Zakłady Przemysłu Odzieżowego „Odra” w Szczecinie – dzieje przedsiębiorstwa w świetle materiałów archiwalnych Archiwum Państwowego w Szczecinie. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 2: 2018 s. 83–100, streszcz. ang.

Od 1912 r.

4974. WESTPHAL Bożena: Kawa z praszczurami albo Będzińscy mieszczanie członkowie cechu szewskiego. Będzin 2019 Wydaw. Internetowe E-Bookowo 8° ss. 141, il.

Toż plik tekstowy PDF (4,87 MB); plik tekstowy EPUB (16,06 MB); plik tekstowy MOBI (25,71 MB).
Lata 1406–1976.

4975. WETERYNARIA dolnośląska w 100-lecie Polskiej Służby Weterynaryjnej. Praca zbiorowa pod red. Jana Dorobka. Wrocław 2019 [Dolnośląska Izba Lekarsko-Weterynaryjna] 8° ss. 301, il.

Treść: Dorobek Jan: Wstęp s. 9–10; Służba Weterynaryjna na Dolnym Śląsku s. 11–25; Służba weterynaryjna w powiatach s. 27–180; Prywatne praktyki lekarsko-weterynaryjne na Dolnym Śląsku s. 181–188; Wyższe szkolnictwo weterynaryjne [we Wrocławiu] s. 189–196; Wojskowa Służba Weterynaryjna s. 197–206; Samorząd Zawodowy s. 207–244; Z historii zawodu s. 245–283.
Lata 1945–2018.

4976. WĘGRZYNEK Hanna, Zieliński Konrad: Szpital Bersohnów i Baumanów w Warszawie. Współpr. nauk. Grzegorz Michałak, Adam Wolniewicz. Warszawa 2019 Muzeum Getta Warszawskiego 4° ss. 98, nlb. 1, il.

Toż w jęz. ang.: The Bersohn and Bauman Hospital in Warsaw. Warsaw 2019.

Żydowski szpital dziecięcy w l. 1876–1942.

4977. WIERZBICKI Piotr: Podchmielona historia Warszawy. Warszawskie piwowarstwo od średniowiecza do współczesności. Warszawa 2018 Skarpa Warszawska 8° ss. 255, nlb. 1, il.

Lata 1513–1990.

4978. WINEK Włodzimierz: 50-lecie warszawskiej zajezdni autobusowej „Ostra” 1969–2019. Warszawa 2019 Tiger 8° ss. 146, il.

4979. WINIARSKA i bachiczna tradycja Zielonej Góry. Studia i szkice społeczno-kulturowe. Bydgoszcz 2019 Oficyna Wydawnicza Epigram 8° ss. 472, il., mapa, streszcz. ang.

Treść: Angutek Dorota: Wstęp s. 17–24; Leszkowicz-Baczyński Jerzy: Wyznaczniki winiarstwa lubuskiego XIX i XX stulecia oraz ich współczesna percepcja s. 25–104; Leszkowicz-Baczyński Jerzy: Odradzanie się kultury winiarstwa na ziemi lubuskiej po 1989 r. 105–182; Pokrzyńska Magdalena: Zielonogórskie winiarstwo w XXI wieku – rewitalizacja dziedzictwa s. 183–236; Leszkowicz-Baczyński Jerzy: Fenomen współczesnego winiarstwa w Polsce. Kulturowe, społeczne i ekonomiczno-prawne aspekty winiarstwa s. 237–304; Angutek Dorota: Trop symboliki dionizyjsko-bachicznej w dziejach kultury europejskiej. Formalne przeobrażenia i zmienne funkcje społeczno-kulturowe s. 305–340; Angutek Dorota: Zielonogórska tradycja bachiczna w Polsce Ludowej w świetle koncepcji ideologicznych funkcji święta Victora Turnera s. 341–370; Angutek Dorota, Urbaniak Agnieszka: Domena i patronat świętego Urbana I nad Zieloną Górą jako współczesna adaptacja kulturowa odległego historycznie kultu. Kolejna tradycja wytworzona? s. 371–404; Kinal Artur: Winiarskie i bachiczne dominanty i detale w przestrzeni miejskiej Zielonej Góry s. 405–420; Leszkowicz-Baczyński Jerzy: Zakończenie s. 421–430; Bibliografia s. 431–448.

4980. WOJCIECHOWSKI Grzegorz: Bractwo Kurkowe w Poniecu 1629–2019. Publikacja wydana z okazji 390 rocznicy założenia Bractwa Kurkowego w Poniecu i 10 rocznicy jego reaktywacji. Współpr. Dariusz Kędziora, Jerzy Szwarczyński. Poniec 2019 Bractwo Kurkowe 4° ss. nlb. 1, 106, il.

4981. WOJCIECHOWSKI Jacek: Girlandy. Studia nad wybranymi siedzibami ziemiańskimi i ich dawnymi właścicielami w północno-wschodniej Wielkopolsce. Konin 2019 Mawi 8° ss. 514, nlb. 2, il., mapy.

Reprint wyd. 2, poszerz. i uzup., Konin 2015.
XIX–XX w.

4982. WOJCIECHOWSKI Jacek: Przed kominkiem w Sławsku. Powstanie, zmienność i trwanie dworu. Przy współpr. Andrzeja Wędzkiego. Konin 2019 Jacek Wojciechowski BPB Arkada 8° ss. 335, il.

XIII–XXI w.

4983. WOŹNIAK Erwin: Pszczelarze Czechowic-Dziedzic. Kronika organizacji pszczelarskich z lat 1931–2019. Cz. 1. Czechowice-Dziedzice 2019 Tow. Przyj. Czechowic-Dziedzic; Urząd M. w Czechowicach-Dziedzicach; Koło Pszczelarzy 8° ss. 82, il., mapa.

4984. WÓJCİK Zbigniew, Jaszczur-Nowicki Jarosław: Państwowa Stadnina Koni Liski i jej wkład w rozwój jeździectwa rekreacyjno-sportowego na Warmii i Mazurach. *Komunitaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]; 2016 nr 2 s. 289–302, streszcz. ang., niem.

Od poł. XX w.

4985. WSPOMNIENIA ocalone. Kopalniane reminiscencje. Teksty zebrane w roku 2016. T. 1. [Oprac.] Waław Krok, Jan Ryszard Chojowski. Bolesław–Olkusz–Bukowno 2018 Zakł. Górn.-Hutn. „Bolesław” 8° ss. 424, il.

Zakłady Górniczo-Hutnicze „Bolesław”; Bukowno, Bolesław, Olkusz w l. 1901–2016.

Treść: Słowo wstępne s. 14–18; Wprowadzenie s. 20–30; O ludziach podziemi co nieco s. 33–39; O górnictwie ogólnie s. 41–48; O „bolesławskim” górnictwie s. 51–69; Jak widzieli kopalnię „Bolesław” jej byli pracownicy w latach 50–60-tych ubiegłego wieku s. 71–93; O „pomorzańskim” górnictwie s. 95–125; Modernizacje i nowe rozwiązania s. 127–159; Zaczarowany świat minerałów s. 161–186; Zagrożenia s. 188–193; Chwile grozy, kilka przypadków z lat 1986–1990 s. 195–208; Dramatyczna walka z czasem i żywiołem s. 211–265; Karuzela stanowisk s. 266–301; Kto jest kto – wykaz osób zaangażowanych [biogramy] s. 302–414; Od autorów s. 416–424.

4986. WSPOMNIENIA ocalone. Kopalniane reminiscencje. Teksty zebrane w roku 2016. T. 2. [Oprac.] Waław Krok, Jan Ryszard Chojowski. Bolesław–Olkusz–Bukowno 2018 Zakł. Górn.-Hutn. „Bolesław” 8° ss. 752, il.

Zakłady Górniczo-Hutnicze „Bolesław”; Bukowno, Bolesław, Olkusz w l. 1945–2016.

Treść: Wypowiedzi poważne s. 17–381; Wspomnienia niechaj płyną... s. 383–751.

4987. WYGLĘDOWSKI Mieczysław: Ocalić od zapomnienia. Jubileusz 100-lecia Szpitala Chirurgicznego im. dr. Ludwika Rydygiera w Częstochowie 1913–2013. Częstochowa 2019 Mieczysław Wyględowski 8° ss. 131, nlb. 1, il.

4988. WYRWA Andrzej M[arek]: Dzieło człowieka pod opieką Boga. Wiatrak z Gryzyny: najstarszy zachowany młyn wietrzny w Polsce i jego symboliczne przesłanie. Wprowadzenie do szerszych rozważań. *Studia Lednickie*. T. 17: 2018 s. 27–62, streszcz. ang.

Z końca XVI w.

4989. WYSZYŃSKI Marcin: Przyczynek do badań nad historią Fabryki Obić Papierowych i Papierów Kolorowych „J. Franaszek S.A.” w Warszawie (1829–2000). *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 13: 2019 s. 87–95, streszcz. ang., niem., czes., fr.

4990. ZAŁUSKI Leszek: Historia Koła Łowieckiego nr 12 „Sarna” w Zarzeczcu 1985–2020. Zarzeczce–Lublin 2019 Agencja Reklamowa BAGA 4° ss. 416, il.

4991. ZAMARO Danuta: 30 lat Domu Dniowego Pobytu w Bolesławcu. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr:] 2019 s. 121–123.

W l. 1988–2018.

4992. ZAMEK Królewski w Chęcinach na tle Europy Środkowej. Geneza, funkcje, znaczenie. Pod red. Beaty Wojciechowskiej, Sylwii Konarskiej-Zimnickiej. Kielce–Chęciny 2018.

Rec.: Kardys Piotr, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 4 s. 531–533.

4993. ŻARNOWSKI Janusz: Inteligencja jako warstwa społeczna w Polsce (od 1918 r. do współczesności). *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 15–26, streszcz. ang.

4994. ŻARNOWSKI Janusz: Inteligencja polska jako elita kulturalna i społeczna w ostatnich stu latach (od 1918 r. do współczesności). *Red. nauk. Włodzimierz Mędrzecki*. Warszawa 2019 IH PAN 8° ss. 163, nlb. 2. (Metamorfozy Społeczne; 24).

4995. ŻOR Andrzej: Dom. Historia Przytułku św. Franciszka Salezego. Warszawa 2018.

W Warszawie.

Rec.: Urbanik-Kopec Alicja, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 201–204.

4996. ŻUREK Andrzej: Jedyński taki Cech w Polsce. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 94–97.

Ceramików, od czerwca 1982 r.

c) Zagadnienia prawno-ustrojowe

Zob. poz. 2073, 2328, 3412, 3872, 4900, 5139, 7046, 7059, 7284, 7350, 7358, 7420, 7730, 7766, 7807, 7812, 7813, 7827, 7913, 7914, 8048, 8059, 8060, 8156, 8252, 8384, 8430, 8512, 8613, 8640, 8694, 8725, 8738, 8791, 8823, 8847, 8894, 8937, 8969, 8970, 9048, 9139, 9140, 9141, 9157, 9208, 9284, 9353, 9361, 9362, 9371, 9383, 9431, 9443, 9454, 9460, 9518, 9539, 9555, 9556, 9561, 9649, 9651, 9670, 9673, 9675, 9691, 9695, 10103, 10138, 10260, 10273, 10286, 11010.

4997. 100 LAT resortu spraw wewnętrznych w Polsce (1918–2018). Red. Piotr Majer, Ewelina Zgajewska-Rytelewska. Olsztyn 2018 Wydz. Prawa i Admin. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 371, il., streszcz. ang.

Treść: Majer Piotr: Przesłanki wyodrębnienia resortu spraw wewnętrznych s. 8–15; Potkański Waldemar: Wzorce francuskie w epoce tworzenia na ziemiach Rzeczypospolitej resortu spraw wewnętrznych na przełomie XVIII i XIX w. s. 16–33; Mielnik Marcin: Spory kompetencyjne ministrów spraw wewnętrznych i policji w Księstwie Warszawskim s. 34–45; Wójcik Krzysztof: Rola i zadania wydziału policyjnego w Radomiu w latach 1810–1830 s. 46–56; Cichoń Paweł: Wydział Spraw Wewnętrznych i Policji w Senacie Wolnego Miasta Krakowa s. 57–68; Misiuk Andrzej: Geneza i działalność Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w zaraniu II Rzeczypospolitej s. 70–85; Sprengel Bolesław: Polityka informacyjna Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w okresie międzywojennym s. 86–100; Ura Elżbieta: Organy i struktura organizacyjna policji. Ujęcie historyczne s. 101–122; Feret Elżbieta: Finansowanie działalności policji w latach 1918–2018 s. 123–134; Piwowarski Juliusz: Kultura honoru, jako centralny aspekt kultury bezpieczeństwa polskiej policji s. 135–157; Siemak Zbigniew: Organy spraw wewnętrznych II instancji na Lubelszczyźnie w okresie II RP s. 158–181; Kayzer Bernard: Zarys ewolucji ustrojowej administracji spraw wewnętrznych na Śląsku Górnym w latach 1917–1939 s. 182–189; Wawrzuś Andrzej: Bezpieczeństwo granic II Rzeczypospolitej s. 192–208; Płońska Emilia: Struktura, zasady organizacji i kompetencje Policji Kobiecej, jako specjalnej komórki Policji Państwowej s. 209–226; Kayzer Miłostawa, Kayzer Ziemowit: Kształtowanie polskiej administracji wewnętrznej w byłych Prusach Wschodnich. Grupy operacyjne bezpieczeństwa publicznego w latach 1945–1947 s. 228–256; Kędziński Konrad: Prawno-administracyjne aspekty funkcjonowania Milicji Obywatelskiej w PRL s. 257–265; Bieniecki Ireneusz: Morska Brygada Okrętów Pogranicza w okresie stanu wojennego (1981–1983) s. 266–281; Gierszewski Janusz: Pozycja ustrojowa ministra ds. wewnętrznych w kontekście funkcjonowania systemu antyterrorystycznego s. 284–302; Jaworski Bogdan: Nadzór ministra właściwego ds. wewnętrznych nad służbami mundurowymi s. 303–318; Amrozy Katarzyna: Reakcje MSW na interpelacje poselskie dotyczące Policji w latach 2007–2015 s. 319–328; Solodov Denis: Przyznanie się do winy w procesie kamym. Aspekty procesowe i kryminalistyczne s. 329–340; Zboszczyk Dorota: Zjawisko prostytucji a bezpieczeństwo publiczne s. 341–355; Paczkowska Joanna: Zaangażowanie resortu spraw wewnętrznych w działania z zakresu profilaktyki i prewencji kryminalnej s. 356–369.

4998. 100-LECIE sądownictwa polskiego. Red. Agnieszka Wojciechowska, Marek

Wojciechowski. Płock–Toruń 2019 Stow. Przyj. AP w Płocku; Tow. Nauk. w Toruniu 8° ss. 116, il.

Treść: Wojciechowska Agnieszka, Wojciechowski Marek: Wstęp s. 5–6; Wojciechowska Agnieszka: Sądownictwo w guberni płockiej w latach 1876–1914 s. 7–18; Wojciechowski Marek: Prace Tymczasowej Rady Stanu Królestwa Polskiego nad utworzeniem sądownictwa polskiego s. 19–25; Okniński Witold: Pierwszy skład sędziów Sądu Apelacyjnego w Warszawie w 1917 roku s. 26–30; Jankowski Romuald: Sądownictwo włościańskie w latach 1917–1939 (zarys dziejów) s. 31–48; Cyrwus Andrzej: Początki organizacji polskiego wymiaru sprawiedliwości w byłej dzielnicy pruskiej (1918–1920) s. 49–54; Kopiński Krzysztof: Źródła do dziejów sądownictwa w zasobie Archiwum Państwowego w Toruniu od XIX wieku do roku 1939 s. 55–65; Materniak-Pawlowska Małgorzata: Kilka uwag o początkach polskiego sądownictwa powszechnego: kwestie prawne i ustrojowe (1917–1939) s. 66–77; Krzyżanowski Lech: Kształtowanie ram organizacyjnych sądownictwa na polskim Górnym Śląsku u zarania Drugiej Rzeczypospolitej. Okoliczności powstania apelacji katowickiej s. 78–90; Joński Kamil: Efektywność sądownictwa powszechnego – perspektywa stulecia s. 91–102; Okniński Witold: Siedleccy sędziowie i prokuratorzy – na podstawie fotografii s. 103–107; Drzewiecka Dorota, Peplowska Katarzyna: „Jakie usprawnienia i udogodnienia wprowadziliśmy w mej pracy urzędniczej?”. O oddolnych próbach usprawnienia biurowości w instytucjach wymiaru sprawiedliwości w dwudziestoleciu międzywojennym s. 108–116.

4999. 450 LAT polskiej administracji morskiej. Red. Dariusz Nawrot. Pelplin–Gdynia 2019 Bernardinum 8° ss. 311, streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk. „450 lat polskiej administracji morskiej” w Wyższej Szkole Admin. i Biznesu w Gdyni, 4 IV 2018 r.

Z treści: Piotrkowski Wiesław: Pamiętając o przeszłości, tworzymy przyszłość s. 9–24; Nawrot Dariusz: Administracja morska w czasach I Rzeczypospolitej s. 25–50; Kierończyk Przemysław: Litwa w zmaganiach o „Dominium Maris Baltici”. Od zarania dziejów po rok 1940 s. 51–80; Chinciński Tomasz: Między mocarstwami morskimi a potęgami kontynentalnymi. Geopolityczne uwarunkowania II Rzeczypospolitej s. 81–97; Machaliński Zbigniew: Myśl morska II Rzeczypospolitej s. 98–110; Franz Maciej: Kazimierz Porębski [1872–1933] – organizator administracji morskiej II Rzeczypospolitej s. 111–126; Tuliszką Jarosław: Kierownictwo Marynarki Wojennej w czasie II wojny światowej s. 127–152; Tkaczuk Marek: Organizacja i kompetencje administracji morskiej w Polsce Ludowej – zarys historyczno-prawny s. 153–185; Tomaszewski Janusz: Wybrane problemy finansowania potrzeb Marynarki Wojennej w latach 1945–1989 s. 186–211; Makowski Andrzej: Strategiczna koncepcja bezpieczeństwa morskiego Rzeczypospolitej Polskiej w kontekście działania Komisji Morskiej króla Zygmunta II Augusta s. 279–297.

5000. ACHREM CZYK Stanisław: Sołtys – wiejski król. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 8: 2017 s. 7–19.

Urząd sołtysa od XIV w.

5001. ADWOKATURA. Historia, współczesność, przyszłość. Red. nauk. Tomasz J. Kotliński, Małgorzata Grzesik-Kulesza. Jarosław 2019 Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły Techn.-Ekonom. im. ks. Bronisława Markiewicza 8° ss. 201, il., streszcz. ang.

Z treści: Redzik Adam: Dwa sejmy adwokatów polskich – 1914 i 1981 s. 9–31; Cichoń Paweł: Wpływ organów państwowych na funkcjonowanie adwokatury na ziemiach polskich w XIX wieku s. 33–54; Kotliński Tomasz J.: Zamknięcie wpisu na listy adwokatów i aplikantów adwokackich w okresie dwudziestolecia międzywojennego s. 71–89; Łukańko Bernard: Sprzeciw wobec wpisu na listę adwokatów i aplikantów adwokackich – zarys historii instytucji s. 91–106.

5002. ANTONOWICZ Lech: Status prawnomiędzynarodowy Polski (1918–2018). Lublin 2018 Innovatio Press Wydaw. Nauk. Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji 8° ss. 115. Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie. (Monografie Wydziału Administracji i Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie).

Toż plik tekstowy PDF (5,24 MB).

5003. BEDRĪJ Mar’ān Mironovič: Kopni sudy na ukraińs’kih zemlāh u 14–18 st.: istoryko-pravove doslidžennā. L’viv 2014 Galyc’kyj Drukar 8° ss. 264, il.

Rec.: Shandra Roman, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 4 s. 453–456, streszcz. ang.

5004. BEHR Jolanta: Ewolucja gminy w Rzeczypospolitej Polskiej – zarys problematyki. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 4: 2015 no. 1 s. 285–301, streszcz. ang.

Od 1918 r.

5005. BIGOS Joanna: Prawne aspekty egzekucji administracyjnej na ziemiach polskich – zarys historyczny. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 7: 2018 no. 2 s. 25–38, streszcz. ang.

Od czasów przedpaństwowych.

5006. BILSKI Artur: Geneza i charakter prawny historycznych instytucji powierniczych w prawie polskim, ze szczególnym uwzględnieniem pokładu i ordynacji rodowej. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 29–43, streszcz. ang.

5007. BRÓDKA Adam: Instytucje uchyleńia, zmiany decyzji tworzącej lub nietworzącej prawa dla strony. Analiza historyczno-prawna. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 7: 2018 no. 1 s. 37–60, streszcz. ang.

Lata 1928–2010.

5008. CHECHŁOWSKA Agnieszka: Ludobójstwo, Rafał Lemkin i Konwencja w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa. *Officina Historiae*. T. 2: 2019 nr 1 s. 111–116, streszcz. ang.

Rafał Lemkin (1900–1959) i kształtowanie definicji ludobójstwa.

5009. CIĄGWA Józef: Pol’sko-slovenská administratíva farnosti Spišského Zamaguria (Spišského dekanátu a Nedeckého dištriktu) v rokoch 1939–1948. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 2 s. 349–364, streszcz. ang.

5010. CORAM iudicio. Studia z dziejów kultury prawnej w miastach późnośredniowiecznej Polski. Pod red. Agnieszki Bartoszewicz. Warszawa 2013.

Rec.: Górski Kacper, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 3 s. 545–548, streszcz. ang.

5011. CZECHOWSKA Monika: Historia obowiązywania zasady „vim vi repellere licet” w polskim prawie karnym – ewolucja kontratypu obrony koniecznej. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 8: 2019 no. 1 s. 27–37, streszcz. ang.

Od 1932 r.

5012. CZERWIŃSKA Dorota: Uzasadnienie aksjologiczne i historia obowiązywania zakazu „reformationis in peius” w polskiej procedurze karnej. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 4: 2015 no. 1 s. 219–234, streszcz. ang.

Od 1928 r., pogorszenie sytuacji skazanego.

5013. DANIEL Łukasz: The President of the Republic of Poland in the light of constitutions adopted in Poland between 1918 and 2018 – selected issues. *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 23: 2018 s. 7–20.

5014. DZWOŃCZYK Joanna: Samorząd w niepodległej Polsce – zarys historii i znaczenie. *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 23: 2018 s. 36–50.

Od 1918 r.

5015. FASTYN Arkadiusz: Problem wykładni art. 114 konstytucji marcowej w świetle orzecznictwa kościelnego w sprawach małżeńskich. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 165–187, streszcz. ang., fr.

5016. FIEDORCZYK Piotr [Konrad], Lityński Adam, Stawarska-Rippel Anna: Wojny XX wieku i ich skutki dla ustrojów państwowych i prawa. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 57–100, streszcz. ang., fr.

5017. FIEDORCZYK Piotr Konrad, Niewiński Kamil, Wróbel Wiesław: Z dziejów Sądu Okręgowego w Białymstoku. Białystok 2019 Buk; Sąd Okręg. 8° ss. 128, il.

Lata 1919–1998.

5018. GŁUSZAK Marcin: „Advitalitas simplex” i „advitalitas mutua” w polskim prawie ziemskim. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 2 s. 217–227, streszcz. ang.

Umowy dożycia małżeńskiego.

5019. GÓRSKI Kacper: Systematyka źródeł prawa bartnego przedrozbirowej Rzeczypospolitej. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 3 s. 419–466, streszcz. ang.

Toż w jęz. ang.: A survey of sources of honey hunting law in Poland prior to 1795. *Tamże*. T. 11: 2018 z. specjalny s. 131–178. Od XIII w. do 1795 r.

5020. GÓRSKI Kacper: Źródła poznania prawa bartnego przedrozbirowej Rzeczypospolitej. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 2 s. 229–255, streszcz. ang.

5021. GUDOWSKI Jacek: Kodeks cywilny. Orzecznictwo, piśmiennictwo. Orzecznictwo Sądu Najwyższego z lat 1918–2018 oraz piśmiennictwo z lat 1842–2018, dotyczące Kodeksu cywilnego lub zachowujące ścisły związek z jego przepisami. T. 2: Własność i inne prawa rzeczowe. Warszawa 2019 Wolters Kluwer Polska 8° ss. 619.

Stan prawny na 15 XI 2018 r.
T. 1. Warszawa 2018.

5022. HEBDA Jan: Z sołtysiem i wójtem przez wieki. Opowieść o dziejach urzędu sołtysa i wójta w Polsce. Tarnów–Warszawa 2016.

Rec.: Nowakowski Mieczysław, *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 245–246.

5023. JANOSIEWICZ Waldemar: Samorząd terytorialny w Polsce – zarys historyczny. *Homo Politicus*. Vol. 13: 2018 s. 7–21, streszcz. ang.

Od średniowiecza.

5024. JASTRZĘBSKI Robert: Prawo prywatne międzydzielnicowe. Zarys problematyki. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 3 s. 277–298, streszcz. ang.

Od 1918 r.

5025. KALLAS Marian: Historia ustroju w Polsce. Wyd. 2, rozszerz. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. PWN SA 8° ss. 495, nlb. 1, il., mapy.

Wyd. 1 pt.: Historia ustroju Polski. Warszawa 2005.

5026. KARA kryminalna. Perspektywa historyczna i penologiczna. Red. Tadeusz Maciejewski, Wojciech Zalewski. Gdańsk 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 283.

Treść: Królikowska Jadwiga, Utrat-Milecki Jarosław: In-tegralnokulturowa definicja kary kryminalnej s. 9–46; Sitarz Olga: Kryminalizacja zachowań na przedpolu naruszenia dobra prawnego w ujęciu historycznym s. 47–63; Bieda Justyna, Rydz-Sybilak Katarzyna: Ewolucja celów i warunków wykonywania kar pozbawienia wolności od średniowiecza po czasy współczesne s. 65–80; Maciejewski Tadeusz: Kary prywatne i publiczne w dawnej Polsce (do 1795 roku) s. 81–114; Mikołajczyk Marian: Uгода w systemach prawnych dawnej Polski s. 115–134; Kitowski Piotr: Uгода i mediacja w prawie Prus Królewskich. Na przykładzie praktyki sądowej Nowego nad Wisłą w XVIII wieku s. 135–146; Materniak-Pawłowska Małgorzata: Sądy przysięgłych na ziemiach polskich s. 147–161; Krzymkowski Marek: Niezawisłość sędziowska w Księstwie Warszawskim s. 163–173; Jaworska-Wieloch Anna: Przyczynek do rozważań o publicznym bądź prywatnym charakterze orzeczenia restytucyjnego na tle porozumień dotyczących naprawienia szkody po wydaniu wyroku s. 175–197; Kizik Edmund: Kary za łamanie leges sumptuarie w Gdańsku w drugiej połowie XVI–XVIII wieku s. 199–215; Calkowska Karolina: Penologia u źródeł. Francis Lieber [1800–1872] s. 217–237; Zalewski Wojciech, Kędziński Bartosz: Prywatyzacja więziennictwa – problem stary czy nowy? Perspektywa dla Polski s. 239–256; Długosz Joanna: Lecznicze środki zabezpieczające – czy alternatywa dla odwetu? s. 257–274; Warylewski Jarosław: Dlaczego historia nie jest uznaną nauczycielką penalistów? s. 275–283.

5027. KARABOWICZ Anna: Custom and statute. A brief history of their coexistence in Poland. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 1 s. 111–131.

Prawo zwyczajowe i stanowione, X–XVIII w.

5028. KOŁACZ-CHMIEL Małgorzata: W konflikcie z prawem i obyczajem. Przystępczość kobiet chłopskich w świetle późnośredniowiecznych i wczesnonowożytnych źródeł sądowych z obszaru Małopolski. *Średniowiecze Polskie i Powszechne*. T. 11(15): 2019 s. 146–182, streszcz. ang., niem.

5029. KOŁODZIEJ Robert, Zwierzykowski Michał: Miejsca sejmowania w I Rzeczypospolitej. Warszawa 2018 Kancelaria Sejmu 8° ss. 59, nlb. 1, il., mapa.

Lata 1468–1793.

5030. KORZENIEWSKA-LASOTA Anna: Państwo, właściciele i ich spadkobiercy wobec mienia pozostawionego przez obywateli polskich w województwach wschodnich międzywojennej Rzeczypospolitej. Studium historyczno-prawne. Gdańsk–Sopot 2018.

Rec.: Pomianowski Piotr Z., *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 399–402.

5031. KOSTRZEWA Jarosław: Przewodnicy po labiryncie. Dzieje Instytutu Ekspertyz Sądowych w latach 1929–2019. Kraków 2019 Inst. Ekspertyz Sądowych im. Prof. dra Jana Sehna w Krakowie 8° ss. 373, il.

Warszawa – Kraków.

5032. KOWALSKA-CICHY Magdalena: *Magia i procesy o czary w staropolskim Lublinie*. Lublin 2019 Episteme 4° ss. 167, il.

Toż. Wyd. 2, uzup. i popr. Lublin 2019.

Rec. [Wyd. 2]: Staręgowski Bartosz, *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 219–222.

5033. KOZYRA Waldemar: *Urząd wojewody lubelskiego w latach 1919–2019. Sto lat funkcjonowania w różnych ustrojach politycznych i systemach administracyjnych*. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 408, il., mapy, streszcz. ang.

Tyt. równol.: *The Lublin voivod office in the years 1919–2019. A hundred years of operation under diverse political and administrative systems*.

5034. KRZYSZTOFEK Katarzyna: *The legal foundation of religious associations in Poland in the interwar period and currently and examples of their activities*. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 1 s. 117–133, streszcz. pol.

5035. KWAPISZEWSKA Miła, Moniuszko Łukasz, Raniszewski Jacek: *Aborcja w polskich sporach społeczno-prawnych lat 1919–1997*. Kraków 2018 Avalon 8° ss. 160.

5036. MACIĄG Anna: *Historyczny kontekst referendum lokalnego w Polsce*. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 7: 2018 no. 2 s. 39–52, streszcz. ang.

5037. MAKIŁŁA Dariusz: *Historia prawa w Polsce*. Wyd. 2, rozsz. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 653, nlb. 1, il., mapy. Wyd. 1. 2008.

5038. MALEC Dorota: *Themis clothed in Ermine. Some remarks on the jurisdiction exercised by the rector of Krakow Academy*. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 1 s. 147–157.

Sąd rektorski, od XIV w.

5039. MAMOS Maksymilian: *System rezerwy na ziemiach polskich w XIX i XX wieku*. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 7: 2018 no. 1 s. 9–35, streszcz. ang.

Prawo spadkowe.

5040. MATUSZEWSKI Jacek: *Dlaczego nie uczono prawa polskiego na akademii? Prawo zwyczajowe w kulturze oralnej i w kulturze pisma*. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 3 s. 215–228, streszcz. ang.

XV–XVIII w.

5041. MOSZYŃSKA Anna, Naworski Zbigniew: *Rola nauk historycznoprawnych*

w orzecznictwie współczesnego wymiaru sprawiedliwości. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 1 s. 93–106, streszcz. ang.

5042. MUCHA-KUJAWA Joanna: *Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej jako instytucjonalny zastępca prawno-procesowy skarbu państwa*. Warszawa 2019 Inst. Nauk Prawnych PAN; Wydaw. Inst. Nauk Prawnych PAN 8° ss. 290, streszcz. ang.

XVIII–XXI w.

5043. OLIWA Mieczysław: *The judiciary in the Mogilno Land in the past and today. Sądownictwo ziemi mogileńskiej w przeszłości i współcześnie*. *Studia z Zakresu Nauk Prawno-ustrojowych*. T. 8: 2018 z. 2 s. 138–149.

Od X w.

5044. [PIOTROWSKI Walerian] W. P.: *Przynależność administracyjna Radzanowa*. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 1: 2017 s. 7–15.

Od końca XV w.

5045. POKOJ Jakub: *Instytucja wydawania k.p.k. z 1928 roku*. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 2 s. 205–222, streszcz. ang.

Lata 1928–1970.

5046. PRAWNE aspekty podróży i turystyki – historia i współczesność. *Prace poświęcone pamięci profesora Janusza Sondla*. Pod red. Piotra Cybuli. Kraków 2018 Wydaw. UJ 8° ss. 663, nlb. 1, tabl. 2, il.

Z treści: Zdebski Janusz: Janusz Sondel [1937–2017] – sylwetka człowieka s. 17–20; Sondel-Maciejewska Karolina, Sondel-Cedarnas Joanna: Profesor Janusz Sondel – turysta i krajoznawca we wspomnieniach Rodziny s. 21–24; Sondel Janusz: Dwaj ludzie z wózkiem s. 25–43; Baran Kazimierz: Ewolucja postępowania dowodowego w angielskim procesie karnym. Między średniowieczem a współczesnością s. 103–116; Ćwikła Leszek: Prawne aspekty funkcjonowania stowarzyszeń prowadzących działalność w dziedzinie turystyki na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku s. 163–176; Kamińska Renata: Udział pretora w zarządzaniu i ochronie dróg rzymskich s. 221–230; Kapała Anna: Prawna regulacja agroturystyki między historią a współczesnością s. 247–256; Kapłon Jerzy: Galicyjskie Towarzystwo Tatrzańskie, Towarzystwo Tatrzańskie i Polskie Towarzystwo Tatrzańskie (1873–1950). O miscellaneach statutowych i nie tylko s. 257–270; Kociołek-Pęksa Anna, Pęksa Władysław: „W soczewce historii” – rzecz o burzliwych przemianach prawa cywilnego w Czechach i Polsce, na przykładzie regulacji dotyczących pobytu gościa hotelowego s. 271–278; Kuryłowicz Marek: Rzymscy niewolnicy w Krakowie s. 315–324; Loska Elżbieta: Kilka uwag o zakazie podróży po Imperium Rzymskim s. 325–330; Małecki Marian: Tworzenie sądów powiatowych w Galicji jako źródło poznania walorów krajoznawczych prowincji monarchii habsburskiej s. 331–342; Marzec Łukasz: Wokół locatio conductio. Prawne aspekty przewozu i transportu morskiego w dawnym Rzymie

s. 371–378; Mikula Maciej: Podróż i podróży w Weichbildzie magdebskim s. 379–386; Sondel-Cedarmas Joanna: Organizacja i funkcjonowanie aparatu kultury fizycznej oraz turystyki w faszystowskich Włoszech s. 449–464; Święcicka Paulina: Ateny, Smurna, Rodos... – uwagi o podróżach w celu studiowania artes liberales w ostatnich wiekach rzymskiej republiki i początkach pryncypatu s. 521–534; Tarwacka Anna: Starożytne podróże w świetle zbioru dowcipów Philogelos s. 535–544; Uruszczak Waclaw: Średniowieczne prawo turystyczne – prawo pielgrzymów w Corpus Iuris Canonici s. 545–558; Wyrwińska Karolina: Fide, sed cui, vide... Niektóre aspekty odpowiedzialności ex recepto armatorów, oberżystów i gospodarzy stajen w kontekście ryzyka podróży lądowych i morskich w antycznym Rzymie s. 609–624; Zabłocki Jan: Turystyka naukowa Aulusa Gelliusa w czasie jego studiów w Atenach s. 633–638.

Rec.: Sitek Bronisław, *Folia Turistica*. Vol. 52: 2019 s. 203–207.

5047. SADO Grzegorz: Dzieje samorządu i administracji w Gminie Krasocin 1809–2018. Krasocin 2019 Stow. „Wspólnie dla gminy” 8° ss. 217, nlb. 2, il.

5048. SMOczyński Marcin: Wkład Stefana Stosyka w proces usprawniania polskiej administracji. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 10(12): 2019 s. 169–196, streszcz. ang.

Działania z ramienia Komisji dla Usprawnienia Administracji Publicznej w 1931 r. oraz prace w 1947 r. w komisji opracowującej instrukcję kancelaryjną dla ministerstw.

5049. SOKOŁOWSKI Dariusz: Miasta zdegradowane i potencjalne w województwie warmińsko-mazurskim. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 2 s. 243–260, streszcz. ang., niem.

Miejscowości, na przestrzeni dziejów, które utraciły prawa miejskie w XX w.

5050. SOKOŁOWSKI Dariusz: Miasta zdegradowane w województwie lubuskim. *Rocznik Lubuski*. T. 44: 2018 cz. 2 s. 257–275, streszcz. ang.

Miejscowości, które utraciły prawa miejskie od XIII w.

5051. STAWARSKA-RIPPEL Anna: Elementy prywatne i publiczne w procesie cywilnym w świetle prac kodyfikacyjnych w Polsce (1918–1964). Studium historycznoprawne. Katowice 2015.

Rec.: Malec Dorothea, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 4 s. 635–640, streszcz. ang.

5052. STULECIE samorządu. 20 lat Samorządu Województwa Mazowieckiego. Pod red. nauk. Janusza Mierzwę i Tadeusza Skoczka. Warszawa–Kракów 2019 Muzeum Niepodległości w Warszawie; Fall 8° ss. 268, nlb. 1, il.

Materiały konferencji z cyklu „Samorząd mecenasem kultury”, Warszawa, 9 X 2019 r.

Treść: Wojtacki Maciej: Ewolucja pozycji prawnoustrojowej samorządu terytorialnego w procesie zmian konstytucyjnych w II Rzeczypospolitej w świetle obecnego stanu badań s. 9–30; Indrasczyk Arkadiusz: Samorząd w myśli politycznej ruchu

ludowego. Refleksje na stulecie samorządu w niepodległej Polsce s. 31–40; Cichoracki Piotr: Czynniki polityczne w wyborach samorządowych na Polesiu (1926–1939) s. 41–54; Irach Jakub: Odbicie postulatów obozu narodowego w polityce miejskiej Krakowa (od 1934 r.) s. 55–74; Michniewicz Michał: Wyборы gromadzkie w powiecie sanockim w latach 30. XX wieku s. 75–92; Zależny Jolanta: Funkcjonowanie samorządu lokalnego w II Rzeczypospolitej na przykładzie powiatu warszawskiego s. 93–114; Mierzwa Janusz: Samorząd terytorialny wobec niepokojów społecznych w Polsce niepodległej. Wybrane problemy s. 115–128; Durka Jarosław: Samorząd terytorialny II Rzeczypospolitej wobec rozwoju infrastruktury oświatowej (na przykładzie regionu częstochowskiego) – zarys problemu s. 129–142; Radomski Mateusz: Gospodarka budżetowa samorządu powiatowego II RP na przykładzie powiatu olkuskiego s. 143–176; Kasprzycki Remigiusz: Obrońcy zwierząt w miastach międzywojennej Polski s. 177–198; Ruciński Piotr: Jan Emanuel Rozwadowski jako działacz Galicyjskiego Towarzystwa Gospodarskiego (do 1914 roku) s. 199–220; Białokur Marek: W cieniu wielkiej polityki. Obraz 100 lat samorządu terytorialnego w Polsce na gruncie współczesnej szkolnej edukacji historycznej. Casus podręczników do nauczania historii s. 221–244; Nieć Grzegorz: Rola państwa i społeczności lokalnych w budowie i funkcjonowaniu systemu bibliotecznego Czechosłowacji 1919–1939 s. 245–266.

5053. SZCZEPANIAK Damian: Przepisy karne ustawy o prawie autorskim z 1926 roku. Historia powstania – charakterystyka ogólna – art. 61 i jego znaczenie dla późniejszych regulacji. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 4 s. 541–565, streszcz. ang.

Dot. też ustaw z 1952 i 1994 r.

5054. SZULC Dominik: Nie tylko Piotrków, czyli miejsca polsko-litewskich zjazdów w sprawach unii i granic na tle porównawczym. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 2 s. 59–88, streszcz. ang.

W l. 1496–1569.

5055. ŚRODOWISKO prawnicze Opola i Śląska Opolskiego. Pod red. nauk. Stanisława Leszka Stadniczenko, Hanny Jamry i Piotra Zamelskiego. Opole 2019 WBP im. Emanuela Smółki; Fund. dla Wydz. Prawa i Admin. Uniw. Opolskiego 8° ss. 497, nlb. 9, tabl. 12, il., mapa. WBP im. Emanuela Smółki w Opolu, Fund. dla Wydz. Prawa i Admin. Uniw. Opolskiego.

Treść: Janik Joachim, Senft Stanisław, Zamelski Piotr: Sądownictwo na Śląsku Opolskim 1945–2013 s. 9–98; Kozicka Beata: Z dziejów opolskiej Prokuratury s. 99–133; Szytk Romuald: Powstanie i działalność notariatu na Śląsku Opolskim w latach 1945–2013 s. 134–155; Jagielski Marian: Adwokatura na Śląsku Opolskim s. 156–189; Pawlak Anna: Rządy prawni na Śląsku Opolskim 1945–2013 s. 190–201; Ogurek Artur: Doradcy podatkowi s. 202–212; Zamelski Piotr: Rzeczniczy patentowi s. 213–215; Sadowski Piotr, Szymański Andrzej: Sąd Diecezji Opolskiej s. 216–236; Koreczuk Józef: Początki kształcenia prawników i administratywistów na Śląsku Opolskim s. 238–252; Szymański Andrzej: Zarys historii Instytutu Prawa i Administracji oraz Międzywydziałowego Instytutu Prawa i Administracji UO w latach 1996–2006 s. 253–278; Kozerska Ewa: Powołanie Wydziału Prawa i Administracji w 2006 r. s. 283–302; Sadowski Piotr: Prawnicy-nauczyciele akademicy związani z Opolszczyzną.

Biogramy s. 305–427; Zborowska Maria, Lech Justyna: Ab-solwenci kierunku Prawo na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego s. 431–460; Zamelski Piotr: Środowisko prawnicze Śląska Opolskiego w latach 2013–2019 s. 463–476.

5056. TARKOWSKA Ewelina: Prawne kształtowanie się instytucji rejestracji stanu cywilnego na ziemiach polskich do roku 1986. Białystok 2015 Prymat Mariusz Śliwowski 8° ss. 181.

Od XV w.

Rec.: Szkutnik Piotr, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 519–528.

5057. TOMKIEWICZ Ryszard: Miejsce samorządu lokalnego w systemie administracji terenowej w Polsce po 1945 roku. Zarys. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 1 s. 95–108, streszcz. ang., niem.

5058. URUSZCZAK Waław: Prawo celem polityki w Polsce Jagiellonów. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 1 s. 159–168, streszcz. ang.

Lata 1385–1572.

5059. W POSZUKIWANIU prawdy. Księga jubileuszowa ofiarowana profesorowi Janowi Widackiemu [ur. 1948]. Red. Hieronim E. Kubiak, Marek J. Lubelski. Kraków 2018 Oficyna Wydawnicza AFM 8° ss. 263, nlb. 1, tabl. 1, il.

Treść: Zoll Andrzej: Laudacja odnoszona do dorobku profesora doktora habilitowanego Jana Widackiego z okazji 70. rocznicy urodzin s. 5–13; Widacka Agnieszka: Migdał w miodzie, czyli Tata od podszewki s. 15–18; Wykaz publikacji prof. Jana Widackiego. Oprac. Małgorzata Gubernat s. 19–49; Nycz Kazimierz: Slowo ks. kardynała o profesorze Janie Widackim s. 61–62; Kubiak Hieronim Eugeniusz: Prolegomena do portretu profesora Jana Widackiego w 70. rocznicę urodzin s. 77–86; Amsel Tuvia T.: Does the law circumvent justice from being served? s. 89–93; Augustyniak Monika: Mecenasa Jan Widacki s. 95–96; Balcerowicz Leszek: Sprawiedliwość wymiaru sprawiedliwości s. 97–106; Borkowski Robert: Trąd w gaju Akademosa s. 107–122; Celiński Andrzej: Mus to wyk. Aby w zgodzie z sensem s. 123–129; Fris Pavlo: Kriminał'no-prawowa politika Ukraïni. Stan ta śláhi virišenná problem s. 135–143; Gaižutis Algirdas: Transformations of values and their impact on national identity s. 145–159; Gozdór Grzegorz: Oskarżenie na podstawie zapachu s. 163–185; Kalisz Ryszard: Dojrzałość III Rzeczypospolitej, dobra wspólnego wszystkich obywateli s. 187–194; Moczydłowski Paweł: Przyczynek do „rewolucji jamochłonów” s. 205–207; Okieńczyc Czesław: Człowiek odwagi i prawdy. Jan Widacki – pierwszy ambasador RP na Litwie s. 209–214; Olechowski Andrzej: Lojalni sąsiedzi s. 215–219; Romanowski Andrzej: Litewskie pogranicza literatury staropolskiej s. 223–239; Shurany Tuvia, Gordon Nathan J.: Idiosyncrasies in chart evaluation s. 241–247; Szostak Maciej: „Stała jest tylko zmienność”. O potrzebie zmienności poszukiwań twórczych profesora Jana Widackiego s. 249–252; Woleński Jan: Uwagi o pojęciu domniemania w prawie s. 255–260.

5060. WOJTUCKI Daniel: Kat i jego warsztat pracy na Śląsku, Górnych Łużycach i w hrabstwie kłodzkim od początku XVI do połowy XIX wieku. Warszawa 2014.

Rec.: Małecki Marian, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 3 s. 549–550, streszcz. ang.

5061. ZALEWSKI Wojciech: Double-track system in Polish criminal law. Political and criminal assumptions, history, contemporary references. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 118: 2018 s. 39–59.

Od XIX w.

5062. ZAPOLSKA Karolina: Ewolucja podstaw normatywnych wolności gospodarczej w Polsce w XX wieku. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 2 s. 267–286, streszcz. ang.

Od konstytucji marcowej z 1921 r. do ustawy o swobodzie działalności gospodarczej z lipca 2004 r.

5063. ZARZYCKI Zdzisław: Post-Austrian divorce law in Małopolska from 1918 to 1945. Selected issues. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 3 s. 319–359.

5064. ZARZYCKI Zdzisław: Wielokrotni rozwodnicy na wokandzie Sądu Okręgowego w Krakowie w latach 1918–1945. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 2 s. 287–298, streszcz. ang.

d) Zagadnienia polityczne

Zob. poz. 2666, 3285, 3369, 3701, 5002, 5266, 5449, 5595, 6981, 7045, 7913, 8572, 8913, 8926, 9037, 9052, 9130, 9154, 9158, 9167, 9195, 9201, 9202, 9221, 9223, 9230, 9253, 9254, 9255, 9265, 9267, 9269, 9300, 9310, 9318, 9341, 9345, 9357, 9373, 9374, 9382, 9384, 9439, 9463, 9472, 9511, 9530, 9544, 9550, 9565, 9567, 9570, 9571, 9573, 9585, 9587, 9600, 9618, 9623, 9624, 9643, 9648, 9654, 9658, 9661, 9663, 9681, 9688, 9704, 9708, 9716, 9732, 9735, 9742, 9751, 9759, 9954, 9959, 9975, 10000, 10017, 10088, 10136, 10176, 10184, 10186, 10187, 10191, 10222, 10273, 10285, 10344, 10391, 10433, 10456, 10457, 10509, 10555, 10605, 10725, 10787, 10808, 11003, 11091, 11198, 11209, 11215, 11231, 11246, 11267, 11268.

5065. 100 LAT relacji polsko-bułgarskich. Red. nauk. Mariusz Chrzanowski, Witold Karcewski, Dariusz Brakoniecki. Białystok–Lwów 2019 Lwowski Uniw. Nar. im. Iwana Franki 8° ss. 219, streszcz. pol., ang.

Z treści: Kalendarium [lata 1918–2005] s. 11–17; Koseski Adam: Polska – Bułgaria (1918–2018) s. 18–35; Czernicka Marzena: Polsko-bułgarskie relacje dyplomatyczne, gospodarcze i kulturalne w ujęciu historycznym s. 36–49; Wojnicki Jacek: Ewolucja ustrojowa Bułgarii od 1918 do 2018 roku s. 50–68; Andreeva Natalia: Rozwój polsko-bułgarskich stosunków gospodarczych po wejściu Bułgarii do Unii Europejskiej w 2007 roku s. 129–147.

5066. ANTYKOMUNIZM Polaków w XX wieku. Red. nauk. Piotr Kardela i Karol Sacewicz. Białystok–Olsztyn–Warszawa 2019

IPN. Oddz. w Białymstoku; IPN 8° ss. 862, nlb. 1. (Seria Wydawnicza Oddziału IPN w Białymstoku; t. 44).

Treść: Nowak Andrzej: Antykomunizm w myśli polskiej XIX w. Wprowadzenie do tomu s. 17–36; Szlachta Bogdan: Polaków krytyczne spojrzenia na komunizm s. 37–64; Suleja Włodzimierz: Rewolucja bolszewicka – nadzieje i zagrożenia z polskiej wojennej perspektywy s. 65–74; Kawalec Krzysztof: Komitet Narodowy Polski wobec bolszewików s. 75–88; Litwiński Robert: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych II Rzeczypospolitej wobec komunizmu i komunistów s. 89–114; Sacewicz Karol: Zorganizowane antykomunistyczne inicjatywy społeczne w II Rzeczypospolitej s. 115–138; Paduszek Konrad: Antykomunizm, antybolszewizm, antyrosyjskość? Analogie i antynomie w polskiej propagandzie w wojnie z Rosją Sowiecką s. 139–156; Kruszyński Marcin: Wykonawcy polskiej polityki zagranicznej wobec ZSRS w okresie międzywojennym. Stosunek posłów i ambasadorów RP w Moskwie do komunizmu s. 157–172; Gontarczyk Piotr: Syjoniści-rewizjoniści, przyczynek do żydowskiego antykomunizmu w II Rzeczypospolitej s. 173–198; Kornat Marek: Antykomunizm i antysovietyzm w polskiej myśli politycznej podczas II wojny światowej s. 199–238; Kaczmarek Krzysztof: Adam Doboszyński wobec komunizmu i Związku Sowieckiego s. 239–252; Bukala Marcin: Ruch ludowy w kraju i na emigracji wobec komunizmu i komunistów. Zarys problemu s. 253–272; Bagiński Witold: Antykomunistyczna „dywersja ideologiczna” jako zagrożenie dla PRL s. 273–312; Wolsza Tadeusz: Obraz komunistów polskich w ujęciu emigracji politycznej na Wyspach Brytyjskich po 1945 r. s. 313–336; Kardela Piotr: Antykomunizm Polonii amerykańskiej s. 337–356; Moćkun Piotr: Postawy antykomunistyczne Polonii kanadyjskiej s. 357–392; Lencznarowicz Jan: Polacy w Australii wobec komunizmu po 1945 r. s. 393–418; Tarka Krzysztof: Marsz wolnych Polaków. Protesty środowisk emigracyjnych przeciwko wizycie Bułgania i Chruszczowa w Wielkiej Brytanii w kwietniu 1956 r. s. 419–440; Kania Krzysztof: Walka o służną sprawę. Postawy patriotyzmu i antykomunizmu polskiej emigracji niepodległościowej na przykładzie wybranych aspektów działalności Edwarda Raczyńskiego i Jana Nowaka (1945–1976) s. 441–454; Langowski Krzysztof: Postawy antykomunistyczne pilsudeczyków w Stanach Zjednoczonych s. 455–482; Warot Paweł [iotr]: Komuniści kontra antykomuniści w Okręgu Mazurskim. Przyczynek do rozważań o antykomunizmie „Zolnierzy Wykłętych” s. 483–508; Wykowski Bogumił: Autochtoni na Warmii i Mazurach wobec PPR/PZPR (do 1951 r.). Uwagi nad antykomunizmem ludności zastanej tzw. Ziemi Odzyskanych s. 509–542; Sierchula Rafał: Antoni Goerne – wielkopolski antykomunista s. 543–550; Sychowicz Krzysztof: Polacy i antykomunizm w regionie łomżyńskim w XX w. s. 551–568; Łatka Rafał: Czy Prymas Polski Stefan Wyszyński był antykomunistą? s. 569–592; Krzysztofiński Mariusz: Książd arcybiskup Ignacy Tokarczuk – antykomunista w suttanie s. 593–608; Polak Wojciech: Niezależne Zrzeszenie Studentów wobec komunizmu w latach 1980–1988 s. 609–620; Wołk Grzegorz: Antykomunizm w ideologii Konfederacji Polski Niepodległej s. 621–646; Majchrzak Grzegorz: Czy „Solidarność” była ruchem antykomunistycznym? s. 647–664; Noszczak Bartłomiej: Antykomunizm Federacji Młodzieży Walczącej s. 665–688; Siedziako Michał: Antykomunizm Solidarności Walczącej s. 689–714; Jastrzębska-Golonka Danuta: Ta, która tańczyła nad przepaścią – Dorota Terakowska, dziennikarka niepokorna s. 715–738; Sienkiewicz Jan Wiktor: Antykomunizm w polskiej kulturze i sztuce. Zarys problematyki, stan badań i postulaty badawcze s. 739–748; Bibliografia selektywna s. 755–818.

5067. BEZPIECZEŃSTWO Polski w XX i XXI wieku. Red. nauk. Henryk Cwiąg i Malwina Siewier. Częstochowa 2018 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Uniw. Humanist.-

-Przyrodn. im. Jana Długosza 8° ss. 458, il., mapy, streszcz. ang. Uniw. Humanist.-Przyrodn. im. Jana Długosza.

Z treści: Wstęp s. 9–20; Prochwicz Jerzy: Formacje graniczne w systemie bezpieczeństwa państwa s. 23–52; Dziwoki Julia, Urbanowicz Beata: Problem bezpieczeństwa na łamach czasopisma „Strzelec” w II Rzeczypospolitej s. 53–76; Siewier Malwina: Działalność placówek Oddziału II Sztabu Głównego w zakresie rozpoznania i zwalczania szpiegostwa III Rzeczy (1933–1939) s. 77–94; Dobrowolski Piotr: Wychowanie patriotyczno-obywatelskie na łamach czasopisma „Wiary” w latach 1936–1939 s. 95–106; Gregoreczyk Dariusz: Funkcjonowanie i zakres działań operacyjno-rozpoznawczych funkcjonariuszy Sekcji VII Wydziału II Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Katowicach w latach 1957–1959 s. 107–124; Kozerański Dariusz: Działania pokojowe i stabilizacyjne w polskiej polityce bezpieczeństwa – skutki i perspektywy s. 127–140; Balcercowicz Bolesław: Bezpieczeństwo militarne Polski – zagrożenia i wyzwania (szkie problemu) s. 141–148; Niedźwiecki Ryszard: Między kulturą strategiczną a doktryną bezpieczeństwa narodowego s. 149–160; Drzewiecki Andrzej: Marynarka Wojenna RP w systemie bezpieczeństwa państwa z perspektywy 2017 roku s. 161–188; Rydz Jerzy: Rola Straży Granicznej w kształtowaniu bezpieczeństwa narodowego na przykładzie Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej s. 189–208; Borkowski Robert: Performans zbrodni i strachu (współczesny terroryzm jako fenomen paniki moralnej) s. 211–228; Lakomy Miron: Cyberdżihad: potencjalne czy realne zagrożenie dla bezpieczeństwa Polski? s. 229–246; Lotarski Piotr: Działalność Państwa Islamskiego a zagrożenie bezpieczeństwa Polski s. 247–268; Grzywa Zbigniew: Analiza wybranych obszarów ekstremizmu przerażającego się w terroryzm s. 269–282; Ciupiński Andrzej: Problemy europejskiej integracji wojskowej s. 285–302; Misiuk Andrzej: Modele systemów policyjnych w wybranych krajach Europy s. 303–320; Kubiak Krzysztof: Obrona terytorialna (Straż Krajowa) w systemie obronnym Królestwa Szwecji. Doświadczenia i wnioski dla Polski s. 321–336; Bsoul-Kopowska Magdalena: Udział Polski w operacjach i misjach pokojowych prowadzonych przez Unię Europejską s. 337–354.

5068. BEZPIECZEŃSTWO pozamilitarne w XX–XXI wieku. Zagrożenia, wyzwania, koncepcje. Monografia. Red. nauk. Henryk Kromoński, Katarzyna Kukowska, Agnieszka Kwiatek. Częstochowa 2018 Wydaw. Wyzd. Zarządzania Politech. Częstochowskiej 8° ss. 287, il., streszcz. ang. Politech. Częstochowska. Wyzd. Zarządzania.

Z treści: Ciupiński Andrzej: Przeobrażenia instytucjonalne w europejskiej polityce bezpieczeństwa i obrony s. 15–27; Moczuk Eugeniusz: Bezpieczeństwo historyczne jako „tarcza” i „miecz”. Wprowadzenie do nowej kategorii analizy bezpieczeństwa s. 28–46; Maciejewski Wojciech: Racjonalność działania w obszarze bezpieczeństwa – jakich zagrożeń jesteśmy świadomi w wybranych kategoriach bezpieczeństwa s. 47–58; Krzemińska Beata: Twardy i miękki akt mowy w procesie sekuryzacji granic zewnętrznych Unii Europejskiej s. 59–71; Ludziejewski Zdzisław: Bezpieczeństwo lokalne w obszarze działań grup dyspozycyjnych s. 72–82.

Lata 1952–2018.

5069. BOBER Sabina: Polskość w obliczu zagrożeń. Od rozbiorów do niepodległości. Warszawa 2018.

Rec.: Walewander Edward, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 285–287.

5070. BOJENKO-IZDEBSKA Ewa: 'Expulsion' in German historical policy – consequences for Polish-German relations. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 40: 2018 nr 3 s. 11–22, streszcz. ang.

Po II wojnie światowej do czasów współczesnych.

5071. BÖMELBURG Hans-Jürgen, Kizik Edmund: *Altes Reich und alte Republik. Deutsch-polnische Beziehungen und Verflechtungen 1500–1806*. Darmstadt 2014 WBG 8° ss. 215, nlb. 1, il. (Deutsch-Polnische Geschichte; Bd. 2).

Rec.: Kosińska Urszula, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 English-Language Edition No. 1 s. 147–153.

5072. BORZYSZKOWSKA-SZEWCZYK Miłoslawa: Hans Koschnick (1929–2016) – pionier partnerskiej współpracy pomiędzy Polską a Niemcami. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 472–475.

5073. BRYMORA Mariusz M.: One hundred years of Polish diplomatic presence in the United States, 1919–2019. Olszanica 2019 Bosz Szymanik i Wspólnicy 8° ss. 133, nlb. 3, il.

5074. IL COMMENTO di Konstanty Grzybowski a il Principe di Niccolò Machiavelli. *Saggi e studi*. A cura di Wiesław Kozub-Ciembroniewicz, Stefan Bielański, Małgorzata Kiwior-Filo. Kraków 2015.

Rec.: Klimkiewicz Anna, *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. 633–640.

5075. DAWNE Kresy Południowo-Wschodnie w optyce historycznej i współczesnej. Pod red. Witolda Listowskiego. *Kędzierzyn-Koźle 2019 Stow. Kresowian; Tow. Miłośn. Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich* 8° ss. 292, il., mapa. (Ludobójstwo OUN-UPA na Kresach Południowo-Wschodnich; t. 11).

Materiały konferencji „XVI Wojewódzkie Dni Kultury Kresowej”, Kędzierzyn-Koźle, 2019 r.

Tręść: Ratter Bożena: Wstęp s. 6–11; Jankiewicz Leszek S.: Ludobójstwo obywateli polskich dokonane przez nacjonalistów ukraińskich w byłym województwie lwowskim (1939–1948). Pomoc dla autorów opracowujących to zagadnienie s. 13–63; Kulińska Lucyna: W 75. rocznicę ludobójstwa dokonanego przez Ukraińców na ludności polskiej Małopolski Wschodniej (podstawowe ustalenia) s. 65–88; Partacz Czesław: Święty Andrzej Bobola jako patron pojednania ukraińsko-polskiego s. 89–98; Osadczy Włodzimierz: Ukraina banderowska. Etapy postępu zbrodniczej ideologii s. 99–123; Zapalowski Andrzej: Pomnik w Birczy jako przykład konfliktu prawdy historycznej z polityką historyczną państwa s. 125–144; Wawryniuk Andrzej: Przed ludobójstwem na Wołyniu był wrzesień... Ukraińscy sojusznicy III Rzeszy w wojnie przeciwko II Rzeczypospolitej s. 145–199; Isakowicz-Zaleski Tadeusz: 75. rocznica zagłady polskich wiosek na Tamopolszczyźnie s. 201–210; Brożniak Artur: Próba zagłady Dylagowej przez nacjonalistów ukraińskich 25–26 kwietnia 1944 r. s. 211–224; Kopociński Krzysztof, Kopociński Zbigniew: Wyrzekanie się polskiej tożsamości kresowej na tle narastania

kultu ludobójców na Ukrainie – dalekosiężne skutki i zagrożenia s. 225–245; Fotografie s. 282–290.

5076. [DERDZÂK Lûbov'] Derdziak Lubow: Cele oraz skutki „repatriacji” i wywózek z Galicji Wschodniej. *Studia Paradayskie*. T. 28: 2018 s. 159–194, streszcz. ang.

Lata 40. XX w.

5077. DMOWSKI Roman: Myśli nowoczesnego Polaka. T. 1–4. Warszawa 2019 Altix 4° ss. nlb. 136; nlb. 129; nlb. 99; nlb. 135.

Wyd. alfabetem Braille'a.

5078. DOŚWIADCZENIE dwóch totalitaryzmów. Interpretacje. Red. Paweł Kaczorowski, Marek Kornat, Joanna Lubecka, Piotr Madajczyk. Warszawa 2018.

Rec.: Kozerska Ewa: Polskie interpretacje totalitaryzmu. O niektórych efektach prac prowadzonych w Ośrodku Badań nad Totalitaryzmem im. Witolda Pileckiego. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 40: 2018 nr 4 s. 179–197.

5079. DZIEJE przedstawicielstw Królestwa Danii w Gdańsku i Gdyni. Pod red. Arnolda Klönczyńskiego i Piotra Paluchowskiego. Pelpin 2019 Bernardinum 8° ss. 223, il., mapy.

Tręść: Wołucki Jan: Kontakty Danii z Gdańskiem w średniowieczu s. 12–36; Wołucki Jan: Dzieje i rozwój przedstawicielstwa Królestwa Danii w Gdańsku od schyłku średniowiecza do utworzenia konsulatu w 1731 roku s. 37–107; Wołucki Jan: Duńska służba dyplomatyczna i konsularna w Gdańsku w latach 1731–1793 s. 108–132; Paluchowski Piotr: Gdańscy konsulowie Królestwa Danii w latach 1793–1920 s. 133–164; Daniluk Jan: Konsulat duński w Gdańsku w latach 1920–1945 s. 165–189; Klönczyński Arnold: Konsulat duński w Gdyni w latach 1946–1993 s. 190–204; Skelnik Julian: Mając za sobą kilka wieków tradycji. Wywiad z Julianem Skelnikiem, konsulem honorowym Królestwa Danii w Gdyni, przeprowadzony przez Piotra Paluchowskiego s. 205–214; Lista przedstawicieli dyplomatycznych Królestwa Danii rezydujących w Gdańsku oraz kierowników duńskich placówek dyplomatyczno-konsularnych i konsularnych w Gdańsku i Gdyni [1625–2019] s. 218–219.

5080. FEDEROWICZ Andrzej: Warszawa stolica szpiegów. 150 lat tajnych operacji, walki wywiadów, prowokacji i zamachów w sercu Polski. Warszawa 2019 Zona Zero plik tekstowy PDF (42,81 MB).

Lata 1865–1992.

5081. FIJUTH-DUDEK Agata: Bez złudeń i bez maski. Publicystyka Leopolda Ungera [1922–2011] w paryskiej „Kulturze” w latach 1970–2000. Warszawa–Lublin 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie 8° ss. 240, il.

5082. GMITRUK Janusz: Kobiety w ruchu ludowym. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 211–227, streszcz. ang., niem., ros.

Maria Wysłouchowa (1858–1905), Irena Kosmowska (1879–1945), Maria Hulewiczowa (1913–1978) i Zofia Solarzowa (1902–1988).

5083. GMITRUK Janusz: *Ludowcy w walce o niepodległość*. Warszawa 2019 MHPRL 8° ss. 211, nlb. 1, tabl. 115, il. MHPRL.

Współwyd.: Kołodziejczyk Arkadiusz: *Ludowcy II Rzeczypospolitej wobec Święta Niepodległości*.

Rec.: [Bednarzak-Libera Mirosława], *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 35: 2019 s. 251–253.

5084. GMITRUK Janusz: *Od Stanisława Stojalskiego do świętego Jana Pawła II. Ruch ludowy i Kościół katolicki w panoramie dziejów*. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 35: 2019 s. 11–19.

5085. GROCHOWSKA Magdalena: *W czasach szaleństwa: Hertz, Filosofow, Stempowski, Moltke. Z posłowiem Anny Wolff-Powęskiej*. Warszawa 2019 Agora 8° ss. 686, nlb. 2, il.

Paweł Hertz (1918–2001), Dymitr Filosofow (1872–1940), Jerzy Stempowski (1893–1969), Helmuth James von Moltke (1907–1945) w l. 1901–1969.

5086. GRZESIK Julian: *Wybiórczo o Oszczowie, Łubczu, Chodywańcach oraz Ukrainkiej Powstańczej Armii*. Lublin 2019 Liber Duo 8° ss. 171, il., mapy.

Lata 1943–1947.

5087. HABIELSKI Rafał: *Norma czy uprzedzenie? Stanisław Mackiewicz [1896–1966] o polityce brytyjskiej*. *Biblioteka Strategiczna*. T. 1: 2017 s. 205–208.

5088. HAŃDEREK Marek: *Unia 1940–1948. Dzieje zapomnianego ruchu ideowego*. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 424, il. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Ziemię Polskie pod Okupacją 1939–1945) (Monografie; t. 142).

5089. HEALY Róisín: *Poland in the Irish nationalist imagination, 1772–1922: anti-colonialism within Europe*. Basingstoke 2017.

Rec.: Marchlewicz Krzysztof, *Klio*. T. 50: 2019 nr 3 s. 167–175.

5090. [IVANOV Nikolaj] Iwanow Nikołaj: *Komunizm po polsku. Historia komunikacji Polski widziana z Kremla*. Kraków 2017 Wydaw. Liter. 8° ss. 460, nlb. 4, il.

Rec.: Białokur Marek, *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 361–374.

5091. JAŁTA. *Rzeczywistość, mit i pamięć*. Pod red. Sławomira Łukasiewicza. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 406, nlb. 1. (Centralny Projekt Badawczy IPN Polska Emigracja Niepodległościowa 1945–1990).

Z treści: Kornat Marek: *Jałta. Falszywa wizja pokoju światowego* s. 15–47; Wolsza Tadeusz: *Reakcje i komentarze rządu Rzeczypospolitej Polskiej oraz stronnictw politycznych w „polskim*

Londynie” po ustaleniach konferencji Wielkiej Trójki w Jałcie s. 85–101; Sacewicz Karol: *Centralna prasa Polski Podziemnej wobec konferencji jałtańskiej i jej następstw* s. 102–130; Ziętara Paweł: *„Dzieje pustego fotela”*. Nieobecność Polaków na konferencji w San Francisco s. 131–156; Fiktus Paweł: *Interpretacje prawnohistoryczne postanowień jałtańskich i ich konsekwencje dla Polski do roku 1989* s. 157–188; Gmurczyk-Wrońska Małgorzata: *Francja wobec Jałty* s. 189–206; Majewski Piotr M.: *Jałta z perspektywy czechosłowackiej* s. 207–217; Jaworski Paweł: *Jałta ze szwedzkiej perspektywy*. Dyskusje wokół nowego porządku europejskiego w obliczu kończącej się wojny (jesień 1944 – wiosna 1945) s. 218–227; Lencznarowicz Jan: *Wyobrażenia konferencji jałtańskiej w dyskursie emigracji po II wojnie światowej* s. 231–247; Mazurkiewicz Anna: *Stosunek emigracji środkowoeuropejskich zrzeszonych w Zgromadzeniu Europejskich Narodów Ujarzmionych (ACEN) do konferencji jałtańskiej* s. 249–270; Pleskot Patryk: *„Odrzucić Jałtę”*. Piętnowanie postanowień jałtańskich w działaniach emigracji polskiej na przykładzie Polonii w Australii w latach osiemdziesiątych s. 271–283; Wojdon Joanna: *Polonii amerykańskiej kłopoty z Jałtą* s. 284–298; Knoch Konrad: *Percepcja Jałty w drugim obiegu* s. 299–323; Jacyńska Agnieszka: *Jałta w wybranych podręcznikach szkolnych do historii w PRL i współcześnie* s. 324–343; Znamierowski Alfred: *RSP [Ruch Społeczno-Polityczny] Pomost w walce o odrzucenie Jałty* s. 344–354; *Jałta. Mit i rzeczywistość*. [Dyskusja panelowa z udziałem Pawła Machewicza, Grzegorza Motyki, Łukasza Kamińskiego i Basila Kerskiego poprowadzona przez Antoniego Dudka] s. 357–383.

5092. JÓZEF Piłsudski – idee, tradycje, nawiązania. Pod red. Sebastiana Piłarskiego. Łódź–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. w Łodzi 8° ss. 591, nlb. 1, streszcz. ang. (Biblioteka Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi; T. 50).

Treść: Piłarski Sebastian: *Wstęp* s. 13–18; Nowik Grzegorz: *Myśl polityczna Józefa Piłsudskiego (1918–1922)* s. 19–40; Zaporowski Zbigniew: *Józef Piłsudski i parlamentaryzm. W kręgu mitów i faktów* s. 41–54; Brożniak Artur: *Kwestia ukraińska w polityce piłsudczyków (1918–1939)*. Zarys problematyki s. 55–84; Sawczuk Oleg: *Polityka ukraińska Józefa Piłsudskiego na Wołyniu* s. 85–98; Ablamski Pavel: *Polityka narodowościowa obozu piłsudczyckiego na Polesiu*. Założenia, realizacja, efekty s. 99–114; Okulewicz Piotr: *Między młotem a kowadłem. Walka wielkopolskich senatorów o zdobycie zaufania wyborców (1926–1935)* s. 115–141; Materski Wojciech: *Polityka wschodnia Józefa Piłsudskiego – od konfrontacji do doktryny równowagi* s. 143–156; Piłarski Sebastian: *Przed majem. Czechosłowacja w świetle prasy piłsudczykowskiej (1925–1926)* s. 157–178; Wichert Wojciech: *Polityka Józefa Piłsudskiego wobec Niemiec (1926–1935)* s. 179–204; Jęziomski Dariusz: *Odbiór polityki „równej odległości” Józefa Piłsudskiego (1932–1935) przez sowieckie i niemieckie czynniki rządowe* s. 205–231; Kania Krzysztof, Kłoc Krzysztof: *Piłsudczy i beckowcy na cenzurowanym*. Dypłomaci przedwzręśniowi w raportach i ocenach grupy Stanisława Kota s. 233–254; Ziobroń Ryszard: *Czy obóz był? Refleksje nad postawami wybranych osobowości piłsudczykowskich na emigracji* s. 255–268; Langowski Krzysztof: *Wacław Jędrzejewicz jako twórca Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce* s. 269–294; Tarka Krzysztof: *Liga Niepodległości Polski wobec wydarzeń w kraju (1945–1956)* s. 295–322; Dryblak Łukasz: *Jerzy Niezbrzycki (Ryszard Wraga) jako znawca Rosji i kontynuator myśli Józefa Piłsudskiego* s. 323–362; Gotowiecki Paweł: *Życie, działalność i myśl polityczna Kazimierza Okulicza (1890–1981)* s. 363–387; Marcinkiewicz-Kaczmarczyk Anna: *Postać Józefa Piłsudskiego popularyzowana w oddziałach Ochotniczej Legii Kobiet (1918–1922)* s. 389–398; Januszewska-Jurkiewicz Joanna: *Związek Harcerstwa Polskiego (1918–1939) wobec osoby i kultu Józefa Piłsudskiego* s. 399–424; Zackiewicz Grzegorz: *Wizerunek Józefa*

Piłsudskiego w propagandzie Związku Związków Zawodowych (1931–1939) s. 425–442; Krzyżanowski Lech: Środowisko sędziowskie wobec upamiętniania postaci Józefa Piłsudskiego przez władze państwowe II Rzeczypospolitej (1935–1939) s. 443–458; Kolmasiak Mariusz: „Świątynia Wielkości” – Muzeum Józefa Piłsudskiego w Belwederze (1935–1939) s. 459–470; Bogalecki Tadeusz Zbigniew: Działalność stowarzyszeń byłych legionistów polskich w regionie łódzkim (1918–1939) s. 471–490; Lesiakowski Krzysztof: Pamięć Józefa Piłsudskiego w środowiskach niezależnych w Łodzi u schyłku PRL s. 491–516; Świerkowski Stanisław: Powstanie i działalność Społecznego Komitetu Pamięci Józefa Piłsudskiego w Łodzi s. 517–534; Bibliografia s. 541–572.

5093. JÓZEF Piłsudski – niepodległość, dziedzictwo, pamięć. Red. Tadeusz Skoczek i Jolanta Załęczny. Warszawa 2019 Muzeum Niepodległości 8° ss. 286, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Treść: Skoczek Tadeusz: Wstęp. O Piłsudskim w Muzeum Niepodległości s. 7–17; Odziemkowski Janusz: Józef Piłsudski. Wizje niepodległej Rzeczypospolitej i jej miejsca w Europie s. 21–39; Wysocki Wiesław Jan: Testament Marszałka s. 41–59; Ostanek Adam: Związki Józefa Piłsudskiego ze Lwowem s. 61–72; Chylak Karol: Implikacje myśli politycznej Józefa Piłsudskiego w polityce społecznej i gospodarce II Rzeczypospolitej s. 73–83; Turkowski Romuald: Udział ruchu młodzieżowego w kultywowaniu zasług Marszałka Józefa Piłsudskiego dla Polski przed zamachem majowym s. 85–111; Kępa Irena: Hold, podziw, uznanie dla Marszałka na przykładzie Portugalii oraz innych państw s. 113–121; Załęczny Jolanta: Wizerunek Józefa Piłsudskiego w publikacjach z okresu II RP adresowanych do dzieci s. 123–142; Cieślak Michał: Towarzysz Wiktor w murach Cytadeli s. 145–157; Skoczek Tadeusz: Piłsudczana w zbiorach i wydawnictwach Muzeum Niepodległości w Warszawie s. 159–171; Bezak Paweł: Grafiki legionowe w zbiorach Muzeum Niepodległości s. 173–179; Madej-Janiszek Regina: „Bo w nim jest wszystko...”. Różne spojrzenia na postać Józefa Piłsudskiego i pamięć o nim na podstawie zbioru pocztówek w Muzeum Niepodległości w Warszawie s. 181–192; Żurawski Jacek A.: Józef Piłsudski w bibliofilstwie s. 193–218; Toczek Marek: Koncepcje tworzenia polskich sił zbrojnych w latach 1914–1922 s. 221–248; Nicpoń Henryk: Niemiecka gra kartą Józefa Piłsudskiego s. 249–266; Gmitruk Janusz: Sprawy klasycznej wrocławskiej przed sądem historii s. 267–287.

5094. JURKIEWICZ Jerzy: Ku Niepodległości – w 100-rocznicę – (1918–2018). *Studia Claramontana*. [T.] 34: 2019 s. 5–22, streszcz. ang.

5095. KACZMAREK Katarzyna: O poglądach społeczno-politycznych Stefanii Laudyn-Chrzanowskiej [1872–1942]. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 7: 2018 no. 2 s. 53–73, streszcz. ang.

5096. KARSKI Jan: Wielkie mocarstwa wobec Polski 1919–1945. Od Wersalu do Jałty. Przeł. Elżbieta Morawiec. Poznań 2019 Wydaw. Poznańskie 8° ss. 588, nlb. 2, tabl. 32, il., mapa.

Wyd. oryg.: *The great powers & Poland 1919–1945. From Versailles to Yalta*. Lanham–New York 1985.

5097. KENGOR Paul: Papież i Prezydent. Przekł. Maciej Antosiewicz. Warszawa 2018 Bellona plik tekstowy EPUB (2,21 MB).

Jan Paweł II (1920–2005) i Ronald Reagan (1911–2004).

5098. KIELKOWSKI Wojciech: Między Strumieniem a Wiedniem. Historia Anny i Alexandra von Bernd. Strumień 2019 Wojciech Kielkowski 8° ss. nlb. 1, 58, il.

Lata 1850–1922.

5099. KINDZIUK Milena: Historyczne i polityczne aspekty komunikacji społecznej prymasa Józefa Glempa w okresie przełomu w Polsce w latach 1981–1992. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego; IPN–KŚZpNP 8° ss. 640, il. IPN–KŚZpNP. (Biskupi w Realiach Komunistycznego Państwa) (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989).

5100. KISIELEWSKI Tadeusz A.: Piłsudski, Dmowski i niepodległość. Osobno, ale razem. Poznań 2018.

Rec.: Goclon Jacek, *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 204–210.

5101. KŁOSIŃSKI Jerzy: Macierewicz. Człowiek do zadań niemożliwych. Kraków 2019 Biały Kruk 8° ss. 295, nlb. 1, il.

Antoni Macierewicz (ur. 1948).

5102. KOBIETY aktywne w walce o wolną Polskę i własne prawa (materiały z debaty historycznej). Red. Tadeusz Skoczek i Jolanta Załęczny. Warszawa 2019 Wydaw. Muzeum Niepodległości 8° ss. 51, nlb. 5, il.

Treść: Materiały informujące o debacie s. 7–8; Skoczek Tadeusz: Wstęp s. 9–10; Załęczny Jolanta [wprowadzenie i podsumowanie]: Debata s. 11–35; Fotorelacja z debaty s. 36–39; Monitoring mediów s. 40–50.

Lata 1801–1939.

5103. KOBIETY i władza. Pod red. Karoliny Białas, Katarzyny Józwik, Kaliny Staboszowskiej. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 173, nlb. 1, streszcz. ang.

Częściowo materiały z Ogólnopól. Konferencji Studencko-Doktoranckiej „Kobiety i władza”, Warszawa, 16–17 XI 2018 r.

Treść: Jeż Jan: Władza kobiet w czasach anarchii, czyli rządy regencyjne księżnych wdów w dynastii Piastów mazowieckich na przykładzie Perejasławy, wdowy po Siemowicie I s. 13–20; Włodarczyk Marta: Relacje małżeńskie Henryka Brodatego i Jadwigi Śląskiej w świetle „Legendy świętej Jadwigi” s. 21–31; Staboszowska Kalina: Elżbieta Granowska jako zła królowa. „Epistola taxans matrimonium Vladislai regis cum Elisabeth Granowska contractum” s. 32–43; Makówka Magdalena: Maria, królowa Anglii. O postrzeganiu Marii I Tudor jako monarchy w czasach jej panowania s. 44–53; Domazet Radosław: Kobiety rządzą. Walki na dworze perskim za Artakserksesa II według Plutarcha z Cheronei s. 57–69; Mandra Martina: Przedstawiciele postaci wikingińskich podróżniczek na wybranych przykładach s. 70–80; Lewandowska Magdalena: Taino a kolonizacja hiszpańska Haiti z uwzględnieniem sytuacji kobiet s. 81–90; Michalczyk Barbara: Droga do samodzielności? Dyrektorki teatrów w ziemiach polskich w latach 1765–1939 s. 91–101; Józwik Katarzyna: Kobiety a władza ustawodawcza w II Rzeczypospolitej – wybrane zagadnienia s. 102–113; Gumiela Martin: Krwawe i przebiegłe?

Kobiety władzy w wybranych państwach socjalistycznych s. 114–126; Młodzińska Natalia: „My rządymy światem, a nami kobiety”. Wpływ kobiet na konfederację barską na przykładzie działalności Marii Amelii z Brühlów Mniszchowej s. 129–135; Jemielita Artur: „Mistrzynie i Matka” – autorytet i charyzmat siostry Marii Franciszki Kozłowskiej w kierowaniu zgromadzeniami mariawickimi s. 136–147; Sumara Tomasz; Irena Kosmowska (1879–1945). Sylwetka niestrudzonej działaczki ruchu ludowego s. 148–161; Fronczak-Chruściel Paulina: Margarete Himmler jako żona, matka i zwolenniczka narodowego socjalizmu. Próba biografii s. 162–172.

5104. KOBUS Andrzej: „Solidarność” wobec przeobrażeń politycznych w krajach bloku wschodniego w 1989 r. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 1 s. 153–164, streszcz. ang.

Luty–wrzesień 1989 r.

5105. KOWAL Paweł: Między pielgrzymkami. Jan Paweł II i Stolica Apostolska wobec przemian w Polsce (1987–1991). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 150–180, streszcz. ang.

5106. KTO odpowiada za klęskę wrześniową. Próby rozliczeń 1939–1954. Pod red. Pawła Dybicza; wybór i oprac. Józef Stępień. Warszawa 2019 Fund. Oratio Recta 8° ss. 414, nlb. 2, il. (Biblioteka „Przeglądu”) (Historia bez IPN).

Na okł. podtyt.: II wojna światowa.

Treść: W poszukiwaniu winnych s. 17–113; Komisja badająca wynik kampanii wojennej 1939 r. s. 115–138; Przesłuchania, informacje i wyjaśnienia s. 140–225; Stare władze, nowy rząd s. 227–281; Pieniądze ze Skarbu Państwa s. 283–316; Co zrobić z aroganckim [Józefem] Beckiem? s. 318–333; Oskarżenia w Polsce Ludowej s. 335–404.

5107. KU NIEPODLEGŁOŚCI. Polskie i irlandzkie drogi do suwerenności. Towards independence. Polish and Irish ways to sovereignty. Red. Krzysztof Marchlewicz, Adam Kucharski; tł. tekstów Adam Kucharski. Poznań 2019 Fund. Kultury Irlandzkiej 8° ss. 227.

Z treści: Marchlewicz Krzysztof, Kucharski Adam: Wstęp s. 8–9; O’Connell Emer: Ku niepodległości – polskie i irlandzkie drogi do suwerenności s. 10–13; Matusik Przemysław: Polskie strategie narodowe w XIX wieku s. 16–24; Okulewicz Piotr: Kręte drogi Józefa Piłsudskiego do niepodległości w latach I wojny światowej s. 36–49; Rydz Romuald: Narodziny sił zbrojnych niepodległej Polski jesienią 1918 roku s. 59–83; Łuczak Jarosław: Wojska Wielkopolskie s. 92–97; Marchlewicz Krzysztof: Emigracja polska i irlandzka w procesach niepodległościowych z lat 1914–1921 s. 98–110; Marchlewicz Krzysztof, Kucharski Adam: Foreword s. 112–113; O’Connell Emer: Towards independence – Polish and Irish ways to sovereignty s. 114–117; Matusik Przemysław: The Polish national strategies in the nineteenth century s. 120–128; Okulewicz Piotr: The winding paths Józef Piłsudski to independence during World War I s. 140–153; Rydz Romuald: The formation of the armed forces of independent Poland in the autumn of 1918 s. 163–187; Łuczak Jarosław: The army of Wielkopolska region s. 196–201; Marchlewicz Krzysztof: Polish and Irish emigration in the independence processes between 1914 and 1921 s. 202–214.

Tekst równol. pol., ang.

5108. KU WOLNOŚCI... Praca zbiorowa pod red. Aleksandry Nalewaj. Olsztyn 2018 Aleksandra Nalewaj 8° ss. 105.

Treść: Semerak Andrzej: Naród w perspektywie utraconej wolności. Biblijny Izrael a Polacy w okresie zaborów s. 9–14; Matjasik Kamila: Cudowna interwencja Maryi Królowej Polski w walce o niepodległość i jej implikacje w narodzie polskim s. 15–30; Grankowski Mariusz: Postawa możnowładztwa wobec dążeń konsolidacyjnych ziem polskich na przełomie XIII i XIV wieku s. 31–41; Lipińska Magdalena: Kobiety patriotyzm w okresie walk o suwerenność Polski w latach 1914–1921 s. 43–59; Guzek Krzysztof: Rola bezpieczeństwa energetycznego w utrzymaniu niezależności państwowej s. 61–69; Mróz Milena Maria: Freedom as the highest value in upbringing contemporary youth. Wolność jako najwyższa wartość w wychowaniu współczesnej młodzieży s. 71–79; Roszkiewicz Agata: Różne oblicza wolności. (Tropem prozy Waldemara Łysiaka) s. 81–100; Ozygała Piotr: „Staną na każde Twoje zawołanie, Polsko!”. Laureaci Konkursu Teatralnego Projektu Młodzi dla Historii przy IX Festiwalu Filmowym Niepokorni, Niezłomni, Wyklęci, Gdynia 2017 s. 101–105.

5109. [LEHNÛK Roman Olegovič] Lekhniuk Roman: Ukrainian Christian social movement in Galicia at the end of the XIX – the first quarter of the XX centuries: ideology and political practices. *Izrael Gestae*. [T.] 8: 2019 s. 84–113.

5110. LITYŃSKI Adam: Generał „Iwanow” – ostatni stalinowiec – o Polsce. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 243–266, streszcz. ang., fr.

Iwan Sierow (1905–1990).

5111. MAČIULIS Dangiras, Staliūnas Darius: Lithuanian nationalism and the Vilnius question, 1883–1940. Marburg 2015.

Rec.: Paharely Aláksandr, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 51: 2019 s. 243–251.

5112. MAŁKIEWICZ Andrzej, [Pereguda Ėvgen Viktorovič] Pereguda Jewhen: Przyczyny sukcesu lub niepowodzenia w budowaniu państw po pierwszej wojnie światowej: Polska i Czechosłowacja versus Ukraina. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 4 s. 115–131, streszcz. ang.

5113. MAŁŁEK Janusz: Józef Ostaszewski, Karol Małłek, Adam Chętnik, Witold Witkowski. Kartka z dziejów współpracy mazursko-mazowieckiej i mazursko-kurpiowskiej. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 361–370, streszcz. ang.

W 1. poł. XX w. na rzecz zjednoczenia Prus Wschodnich z Polską.

5114. MANNERHEIM oraz polsko-fińskie relacje wojskowe i polityczne w latach 1917–1946. Red. nauk. Tomasz Siewierski. Warszawa 2018 Muzeum Łazienki Królewskie 8° ss. 170, nlb. 14, il. (Biblioteka Łazienek Królewskich).

Materiały konferencyjne, Warszawa, 16 X 2017 r.

Toż w jęz. ang.: Mannerheim and Polish-Finnish political and military relations 1917–1946. Eng. transl. Anastazja Pindor. Warsaw 2018 ss. 169, il.

5115. MAROŃ Jerzy: Che Guevara [1928–1967] w polskiej perspektywie. *Biblioteka Strategiczna*. T. 1: 2017 s. 89–100.

5116. MATUSZEK Krzysztof: Polskie formacje liberalne (1905–1989). *Historia i Polityka*. Nr 27: 2019 s. 9–21, streszcz. ang.

5117. MATUSZEWSKI Ignacy: Nie ma wolności bez wielkości. Pisma wybrane. T. 1: 1912–1942. Wprow., wybór i oprac. Sławomir Cenckiewicz. Łomianki–Warszawa 2019 LTW; Wojsk. Biuro Hist. im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego; IPN 8° ss. 752.

Toż. T. 2: O Polskę całą, wielką i wolną. Pisma wybrane, 1943–1946. Warszawa 2019 ss. 1116, nlb. 4.

5118. MAZOWSZA północnego drogi do niepodległości. Red. nauk. Adam Koseski, Janusz Szczepański. Pułtusk–Warszawa 2019 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 303. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor.

Treść: Koseski Adam, Szczepański Janusz: Wstęp s. 7–9; Koseski Adam: Rok 1920 – obroniona niepodległość s. 11–22; Szwarz Andrzej: Drogi Polaków do niepodległości s. 23–29; Kociszewski Aleksander: Mazowsze Północne w dobie powstań narodowych 1794–1864 s. 31–67; Szczepański Janusz: Ku niepodległości – w okresie popowstaniowym i I wojny światowej s. 69–94; Turkowski Romuald: Wiśń i ruch ludowy Mazowsza Północnego wobec dążeń niepodległościowych s. 95–118; Lolo Radosław: Kościół płocki wobec dążeń narodowowyzwoleńczych s. 119–134; Piekarski Tomasz: Udział szlachty i ziemiaństwa mazowieckiego w działaniach niepodległościowych s. 135–151; Milewska Marta: Mniejszości wyznaniowe na Mazowszu wobec powstań narodowych s. 153–170; Chudziński Marian: Płock w dobie walk narodowowyzwoleńczych s. 171–199; Kijowski Jerzy: Ostrołęka w okresie walk narodowowyzwoleńczych s. 201–213; Wiśniewski Krzysztof: Działalność Polskiej Organizacji Wojskowej w Pułtusku s. 215–220; Malak Edward: Zajęcie lotniska na Mokotowie jako mazowiecki wkład w niepodległość s. 221–235; Załęczny Jolanta: Tradycje obchodów niepodległościowych na Mazowszu s. 237–252; Bibliografia. Oprac. Krzysztof Łukawski s. 253–277.

5119. MICHALIK Henryk Ryszard: Walki o panowanie nad Wisłą w okolicach Niziny Kwizdyńskiej do końca XVIII wieku. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 7: 2017 s. 54–89.

5120. MICHNIK Adam: W cieniu totalitaryzmu. Warszawa 2019 Agora 8° ss. 622, nlb. 2. XX–XXI w.

5121. MICHNIK Adam: Z dziejów honoru w Polsce i inne szkice. Wyd. 4. [Warszawa 2019] Agora 8° ss. 432.

Wyd. 1. Paryż 1985.

5122. MIESZKAŃCY południowej Bocheńszczyzny w walce o niepodległość Polski w XIX i XX wieku. Pod red. Tadeusza Olszewskiego. Żegocina–Tarnów 2019 Stow. Przyj. Ziemi Żegocińskiej im. Czesława Blajdy; M-Studio Mirosław Dryla agencjamstudio.pl 8° ss. 256, il., mapy.

Treść: Redakcja: Wstęp s. 5; Konfederacja barska na terenie Bochni i Ziemi Bocheńskiej s. 6–9; Powstanie kościuszkowskie s. 10–13; Powstanie listopadowe s. 14–17; Powstanie styczniowe s. 18–32; I wojna światowa s. 33–105; Wojny o granice Polski 1918–1921 s. 106–110; II wojna światowa s. 111–253; Zakończenie s. 254; Bibliografia s. 255–256.

5123. MIRONOWICZ Eugeniusz: Wielka tułaczka (1915–1921). The great wandering (1915–1921). Tł. na ang. Sylwia Szarejko. Białystok 2018.

Rec.: Pyżewska Anna, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 126–127.

5124. [MODZELEWSKI Karol]: Modzelewski. Buntownik. Wywiady z Karolem Modzelewskim przeprowadził, mater. zebrał i wstępem opatrzył Robert Walenciak. Warszawa 2019 Fund. Oratio Recta 8° ss. 443, nlb. 5, il. (Biblioteka „Przeglądu”).

Zawiera: List otwarty do partii oraz Edwarda Gierka, antologię wywiadów K. Modzelewskiego (1937–2019) udzielonych R. Walenciakowi opublikowanych w „Przeglądzie” w l. 2000–2017, zapis przemówień K. Modzelewskiego w Senacie RP w l. 1989–1991, rozmowy z Ewą Modzelewską-Kossowską, Magdaleną Goetz, Andrzejem Friszke.

5125. MRUGALSKA-BANASZAK Magdalena: 300 lat razem. Poznańscy Bambrzy. Poznań [2019] Wydaw. Miejskie. Poznań 8° ss. 184, nlb. 2, il., mapy.

Lata 1719–2019.

5126. NIEŁACNA Jadwiga, Niełacny Krystian: Droga do niepodległej. Kalendarium ważniejszych wydarzeń 1830–1939. Ostrów Wielkopolski 2019 Bibl. Publ. im. Stefana Rowińskiego 8° ss. 83, mapy.

5127. NIEMIECKI „Zły sąsiad” z perspektywy historycznej. Relacje niemiecko-rosyjskie a Polska 1914–1941. [Oprac.] Grzegorz Łukomski. Łomianki 2019 LTW 8° ss. 384, nlb. 2, tabl. 10, il.

Treść: Niemcy i Rosja wobec Polski – w przestrzeni geopolitycznej s. 9–10; Porozbiorowa perspektywa s. 11–35; Niemcy i Rosja 1914–1920 s. 36–86; Wersalska spuścizna polityczna wobec Rapallo i Locarno s. 87–101; Ekonomiczna i wojskowa współpraca niemiecko-sowiecka s. 102–120; Naziści w niemieckim pejzażu politycznym s. 121–130; Rzeczpospolita wobec Locarno. Koncepcja wojny prewencyjnej? s. 131–147; „Niemiecka” polityka Józefa Becka s. 148–174; Epilog. Relacje niemiecko-sowieckie 1939–1941 s. 175–206; Bibliografia s. 207–217; Szymański Antoni: Zły sąsiad. Niemcy 1932–1939 w oświeceniu polskiego attaché wojskowego w Berlinie s. 221–370.

5128. NIEPODLEGŁOŚĆ. Idee, fakty, perspektywy. W 100 rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę. Pod red. nauk. Pawła Krokosza i Sławomira Romańskiego-Cebuli. Kraków 2019 Uniw. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 8° ss. 189, streszcz. ang.

Tręść: Korban Tomasz: Działalność niepodległościowa organizacji studenckich na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1897–1914 s. 15–31; Kofin Mateusz: Szkoła jako podstawowe miejsce kształtowania postaw społeczno-politycznych – gimnazjum na Smolnej 30 w Warszawie w I połowie XX wieku s. 33–49; Kopeczyńska Izabella: Bohdan Hulewicz [1888–1968] i jego działalność niepodległościowa w Wielkopolsce s. 51–67; Kmoch Maria Weronika: Wielka wojna w parafii Jednorzec (woj. mazowieckie) s. 69–100; Kowalski Marcin: Działalność dyplomatyczna narodowców pod kierownictwem Romana Dmowskiego w ostatniej fazie walki o niepodległość s. 101–120; Krzysztoniak Jakub: Roman Dmowski i sprawa Polski na konferencji wersalskiej s. 121–137; Ćwiertnia Mieszko: Wielka wojna na „Małej Ziemi”. Wybór tekstów źródłowych poświęconych działaniom wojennym na terenie parafii Wniebowzięcie NMP w Niegowici w 1914 roku s. 167–189; Flor Adrian: Wojna przewencyjna – polityka marszałka Józefa Piłsudskiego wobec Niemiec w pierwszej połowie lat 30. XX wieku s. 139–163.

Dostępna także jako e-book.

5129. NIEPODLEGŁOŚĆ ma jeden kształt. Antoniemu Macierewiczowi [ur. 1948] w 70. rocznicę urodzin. Kom. red. Sławomir Cenciekiewicz [i in.]. Łomianki 2018 LTW 8° ss. 511, nlb. 1.

Tręść: Wstęp s. 5–9; Naimski Piotr: Słowa klucze s. 11–13; Błażejowska Justyna: Antoni Macierewicz a Trzecia Niepodległość s. 17–30; Bibliografia wybranych publikacji Antoniego Macierewicza s. 31–61; Błażejowska Justyna: Wojna światów... w Komitecie. Ideowy i polityczny wymiar konfliktów w KOR-ze i KSS „KOR” s. 65–100; Falkowski Wojciech: „Czarna Jedynka” i początki pomocy robotnikom w 1976 roku s. 101–108; Grochmalski Piotr: Polska racja stanu a geopolityczna koncepcja Antoniego Macierewicza s. 109–140; Hamburga Stefan: Realpolitik Antoniego Macierewicza w stosunkach polsko-niemieckich s. 141–151; Łączyński Krzysztof: Od niemożności do samodzielności s. 153–158; Naimski Piotr: 1992 – W tym samym gronie... 15 lat później. Oprac. Justyna Błażejowska s. 159–168; Olszewski Jan: Obaj ślubowaliśmy służyć „Bogu i Ojczyźnie”... Oprac. Justyna Błażejowska s. 169–184; Sakiewicz Tomasz: Spotkanie w konspiracji s. 185–188; Ścibut Bogdan: Szczyt NATO w Warszawie 8–9 lipca 2016 s. 189–207; Bączek Piotr: „Afera marszałkowska” – anatomia prowokacji s. 211–237; Cenciekiewicz Sławomir: Uwikłania Wiesława Chrzanoskiego (próba podsumowania) s. 239–274; Chmielecki Adam: Na tropie „olszewików”, czyli inwigilacja prawicy przez Zespół Inspekcjiuno-Operacyjny UOP płk. Jana Lesiańska s. 275–296; Kocun Dariusz: Kilka uwag do 1992 roku s. 297–304; Kowalski Andrzej: Początki SKW s. 305–323; Kozłowski Michał: Filip Kallimach – wenecki szpieg na polskim dworze s. 325–336; Marasek Mariusz: Centrum Eksperymentu NATO jako kreatywne wyzwanie i możliwość wywierania wpływu na kształtowanie polityki bezpieczeństwa s. 337–350; Peterman Radosław: Niszczanie akt GZI i WSW s. 351–362; Piasecki Bolesław: O duchu kontrwywiadu, czyli postać Jamesa Angletona s. 363–384; Piotrowski Paweł: Nowe służby na nowe czasy. Uwagi na temat likwidacji Służby Bezpieczeństwa, weryfikacji i utworzenia Urzędu Ochrony Państwa s. 385–411; Smyrgała Dominik: Czerwona pigułka: Anatolij Golicyn i jego książki s. 413–442; Taracha Adam: Wspomnienie o UOP s. 443–448; Woyciechowski Piotr: Droga Severskiego s. 449–458; Frątczak Sławomir: Ubiór kapelanów wojskowych

w polskich formacjach zbrojnych w latach 1914–1922 s. 461–486; Gugulski Marcin: Wydawnictwo „Głos” i najbliższe okolice s. 487–504; Targalski Jerzy: Czy warto było i co warto teraz? s. 505–510.

5130. NIEPODLEGŁOŚĆ, suwerenność, podmiotowość. Polskie projekty polityczne 1918–2018. Red. nauk. Waldemar Paruch. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 411, nlb. 1, streszcz. ang.

Tręść: Paruch Waldemar: Wprowadzenie s. 7–10; Dobrowolski Marek: Suwerenność narodu – ewolucja pojęcia w polskim prawie konstytucyjnym s. 11–44; Głajcar Rafał: Instytucja prezydenta w Polsce – w poszukiwaniu optymalnego modelu ustrojowego s. 45–117; Myśliwiec Małgorzata: Decentralizacja państwa polskiego – 100 lat doświadczeń s. 119–158; Pastuszko Grzegorz: Władza wykonawcza: projekty w doktrynie, literze i praktyce prawa konstytucyjnego s. 159–198; Prokop Krzysztof: Instytucja stanu nadzwyczajnego w polskim prawie konstytucyjnym s. 199–258; Sobczyk Paweł: Modele relacji państwo–Kościoł w konstytucjach Rzeczypospolitej XX wieku s. 259–296; Wojtasik Waldemar: Mechanizmy generowania reprezentacji politycznej w Polsce w latach 1918–2018 s. 297–340; Zalesny Jacek: Koncepcje odpowiedzialności konstytucyjnej w polskim konstytucjonalizmie s. 341–390.

5131. NIEPODLEGŁOŚĆ w poglądach, działalności i pamięci polskich elit kraju i regionu łomżyńskiego. Materiały z IV Spotkania Pokoleń w Kręgu Kultury Ziemiańskiej, Drozdowo, 14 września 2018 roku. Red. nauk. Maria Bauchrowicz-Tocka. Drozdowo–Jedwabne 2019 Muzeum Przyrody; Fund. Sztuk i Dialogu 8° ss. 170, il. Muzeum Przyrody w Drozdowie, Fund. Sztuk i Dialogu.

Tręść: Bauchrowicz-Tocka Maria: Słowo wstępne s. 7–10; Schirmer Marcin K.: Czyn niepodległościowy polskiego ziemiaństwa s. 11–27; Engelgard Jan: Miejsce działalności konspiracyjnej w taktyce politycznej Romana Dmowskiego s. 23–36; Dajnowicz Małgorzata: Bohdan Winiarski – polityk obozu narodowego s. 37–50; Chwastyk-Kowalczyk Jolanta: Kontynuacja kultu Józefa Piłsudskiego podczas wojennej i powojennej tułaczki Polaków na obczyźnie s. 51–66; Szymański Tomasz: Myśl niepodległościowa przedstawicieli rodziny Lutosławskich. Ku odrodzeniu narodu s. 67–86; Rydzewski Marcin: Drogi do niepodległości łomżyńskich środowisk patriotycznych (wybrane przykłady) s. 87–101; Drozdowska Agnieszka: Inteligentki łomżyńskie i ich działania na rzecz niepodległości. Przegląd problematyki s. 103–115; Bauchrowicz-Tocka Maria: Niepodległość w poglądach i działalności Adama Chętника s. 117–135; Rybicki Czesław: Niepodległościowe dzieło Polskiej Organizacji Wojskowej w obwodzie łomżyńskim s. 137–151; IV Spotkanie Pokoleń w Kręgu Kultury Ziemiańskiej w fotografii s. 157–164.

5132. NIEPRZEMILCZANA historia. O zesłańcach Sybiru z gminy Łomża. Pod red. Wiesławy Kłosińskiej. Podgórze–Łomża 2018 Bibl. Publ. Gminy Łomża z siedzibą w Podgórzu 8° ss. 344, il.

Lata 1918–2018.

5133. NIKITENKO Danuta, Nikitenko Włodzimierz: Pamiętliwe sąsiedztwo. *Kultura i Historia*. Nr 33: 2018 s. 57–81.

Polska i Ukraina, od średniowiecza.

5134. NIKLEWSKA Jolanta: Roman Dmowski wobec Józefa Piłsudskiego – fascynacja, rozczarowanie, odpowiedzialność. *Kronika Warszawy*. 2018 nr 2 s. 46–60, streszcz. ang.

5135. NIKLEWSKA Jolanta: „Szorstka przyjaźń” Romana Dmowskiego i Ignacego Paderewskiego 1909–1939. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 1 s. 191–214, streszcz. ang., niem., ros.

5136. NIKODEM Jarosław: Władca idealny i tyran w myśli politycznej średniowiecza. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 11–42, streszcz. ang., franc.

5137. O BEZPIECZEŃSTWIE i ideach politycznych. Księga dedykowana prof. Tadeuszowi Marczakowi [ur. 1946]. Red. Marcin Sobóń, Grzegorz Tokarz. Poznań–Chomęcice 2019. Wydaw. As Pik 8° ss. 370, il.

Z treści: Borówka Aleksy: Zjawisko „active shooter” w USA w latach 2000–2015 – analiza wybranych aspektów s. 28–43; Browary Tomasz: Potęga państw 2017. Międzynarodowy układ sił w procesie zmian. Raport potęgometryczny – analiza krytyczna s. 44–79; Browary Tomasz: Modernizacja w krajach Europy Środkowej i Wschodniej po II wojnie światowej z perspektywy teorii A. F. K. Organskiego s. 96–135; Browary Tomasz: Stosunki Rosji i Izraela – w kierunku strategicznego partnerstwa s. 136–161; Wieszcak Jakub: Zabezpieczenie przestrzeni miejskiej. Berlin wobec kryzysu migracyjnego s. 183–200; Tokarz Grzegorz: Antoni Lange – jak stworzyć nowy naród: polsko-żydowski, żydowsko-polski? s. 264–282; Rogoża Robert: Muzeum Pana Tadeusza we Wrocławiu s. 283–308; Tokarz Grzegorz: Polskie kino nieme w zachowaniu i kreowaniu tożsamości narodowej. Przegląd filmów s. 335–351; Tokarz Grzegorz: Treści słowiańskie w utworach polskiego ruchu muzycznego pagan metal s. 352–370.

5138. OBARA Stefania: Tryptyk patriotyczny. Od Armii Krajowej do Solidarności w gminie Tyczyn. Rzeszów 2019 Bonus Liber; sumptem własnym aut. 8° ss. 206, il.

Lata 1939–1993.

5139. OD NIEPODLEGŁOŚCI do niepodległości. Polska myśl polityczna i prawna 1918–2018. Pod red. Marka Maciejewskiego, Macieja Marszałka i Mirosława Sądowskiego. Wrocław 2019. Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 445, nlb. 3, streszcz. ang. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 3938).

Treść: Ławniczak Artur: Kiedy Polska odzyskała niepodległość? s. 9–24; Maciejewski Marek: Europa Środkowo-Wschodnia w koncepcjach piłsudczyków po I wojnie światowej s. 25–49; Sylwestrak Andrzej: Władza rządząca, władza opozycji i władza neutralna na tle tradycyjnych teorii podziału władz s. 51–67; Komat Marek: Dyplomacja polska a bezpieczeństwo państwa. Doświadczenie i lekcja II Rzeczypospolitej s. 69–85; Mańka Dariusz: Idea dobra wspólnego w polskiej myśli polityczno-prawnej dwudziestolecia międzywojennego s. 87–110; Koźmiński Krzysztof: Kształtowanie się polskiego języka prawnego w dwudziestoleciu międzywojennym s. 111–119; Koredeczuk Józef: Stanowisko posłów duchownych wobec instytucji senatu i prezydenta w projektach Konstytucji marcowej s. 121–130;

Niemczyk Marcin: „Żadnej niepodległości nie będzie”. Sprawa niepodległości Polski w poglądach Róży Luksemburg s. 131–146; Marszał Maciej: Państwo totalne w polskiej myśli politycznej i prawnej 1918–1939 s. 147–167; Szymaniec Piotr: Petrażycki i Znamierowski. Szkic z dziejów filozofii prawa w dwudziestoleciu międzywojennym s. 169–184; Grudzińska Agata: Z prac Komisji Kodyfikacyjnej II Rzeczypospolitej – prawo karne w myśli Aleksandra Mogilnickiego s. 185–197; Dolata Tomasz: Przygotowanie zawodowe osób sprawujących funkcje ministerialne w II RP na przykładzie ministrów spraw wewnętrznych s. 199–211; Zmierczak Maria: Bohdan Winiarski [1884–1969] o traktacie wersalskim, Lidze Narodów i traktacie z Locarno s. 213–223; Śliwa Michał: Socjaliści i idee socjalistyczne w procesie modernizacji społeczeństwa i państwa polskiego s. 225–236; Barwicka-Tylek Iwona: Myśl polityczna i wzorce kulturowe – od „uspoleconego indywidualizmu” agrarystów do polskiego „humanizmu” s. 237–245; Bartyzel Jacek: „Katolickie imperium apostołskie, zdynamizowane twórczo przez mesjanizm”. Kosmowizja polityczna Jerzego Brauna [1901–1975] s. 247–261; Krychowski Adam: Refleksje o kształcie autonomii śląskiej na łamach „Głosu Prawników Śląskich” s. 263–276; Szymańska Aleksandra: Wpływ śmierci jednej ze stron na wygaśnięcie umowy zlecenia według kodeksu zobowiązań z 1933 roku s. 277–291; Kania Rafał: Prakseologiczne dylematy władzy Zygmunta Ziemińskiego [1920–1996] s. 293–313; Machaj Łukasz: Pojęcie suwerenności państwa a integracja europejska w polskiej debacie publicznej po 1989 roku (z uwzględnieniem stanowiska Trybunału Konstytucyjnego) s. 315–328; Nieć Mateusz: Idea niepodległości w przedmiotu i pierwszych dniach wolności w homiliach Jana Pawła II s. 329–356; Urbańczyk Michał: Zwolniono do druku. Szkic o cenzurze prewencyjnej na przykładzie działalności Głównego Urzędu Kontroli Publikacji i Widowisk s. 357–372; Kowalski Wawrzyniec: Koncepcje ustrojowe izby drugiej parlamentu polskiego po 1989 roku s. 373–389; Kazimierzczuk Marcin: Problem wolności zrzeszania się w związkach zawodowych w myśli politycznej przedsierniowej opozycji demokratycznej s. 391–404; Bosiacki Adam: Postkomunizm i antykonstytucjonalizm polski. Doświadczenia nie tylko lat ostatnich s. 405–416; Bryk Andrzej: Polska narracja historyczna w czas hegemonii liberalnej s. 417–445.

5140. OKIEM stratega i dyplomaty. Stosunki polsko-amerykańskie po 1918 roku. Red. nauk. Robert Kupiecki. Warszawa 2019. Wydaw. Nauk. Scholar; Min. Spraw Zagranicznych 8° ss. 190, nlb. 1.

Treść: Winid Bogusław: Od triumfu niepodległości do katastrofy Jaity. Stosunki polsko-amerykańskie 1917–1945 s. 17–50; Tyszkiewicz Jakub: Polityka Stanów Zjednoczonych wobec Polski 1945–1989 s. 51–86; Kupiecki Robert: Stany Zjednoczone i droga Polski do NATO s. 87–120; Fried Daniel: Konsolidacja wolności. Rok 1989 i jego następstwa s. 121–164; Brymora Mariusz M.: Kalendarium. Sto lat ze stulecia stosunków dyplomatycznych Polski i Stanów Zjednoczonych Ameryki s. 165–180.

5141. ONI walczyli o naszą wolność. Oprac. Grażyna Schlender; współpr. Krzysztof [Grzegorz] Latocha. Kalisz 2019 AP 8° ss. 84, nlb. 1, il.

Treść: Więzienie kaliskie s. 5–12; Powstanie komunistycznych struktur władzy w Kaliszu w 1945 r. s. 13–15; Ekspozycja upamiętniająca straconych bojowników na murach kaliskiego więzienia pt. „Oni walczyli o naszą wolność” s. 16–44; Poszukiwania ukrytych mogił żołnierzy wyklętych w Kaliszu s. 45–46; Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN s. 47–48; Kaliszanie szukają bezimiennych mogił żołnierzy wyklętych s. 49–66; Bibliografia s. 67–72.

5142. PAŁASZ-RUTKOWSKA Ewa, Romer Andrzej T.: Historia stosunków polsko-

-japońskich. T. 1: 1904–1945. Wyd. 3, popr. i uzup. Warszawa 2019 Uniw. Warszawski. Wyd. Orientalistyczny. Katedra Japonistyki 8° ss. 443, il. (Biblioteka Fundacji im. Takashimy) (Japonica).

Wyd. 1. 2009.

5143. PARAFIANOWICZ Halina: Woodrow Wilson and Poland: between myth and reality. Some reflections. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 16: 2018 s. 129–142.

Lata 1917–1924.

5144. PASIERSKI Emil: Czesław Miłosz i Jan Nowak-Jeziorański – protokół rozbieżności. *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 27–39, streszcz. ang.

Lata 1955–2001.

5145. PAWLIKOWSKI Andrzej: Terrorist threats of Polish diplomatic missions in military areas and their protection. *Kwartalnik Bellona*. R. 13: 2019 nr 4 s. 15–25.

Lata 1961–2013.

5146. PIECZEWSKI Andrzej: Economic arguments in the Polish thought on peace. John Bloch's [1836–1902] views against the background of the Polish thought on peace. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 187–209.

Synteza polskich koncepcji pokoju od renesansu do XX w. oraz koncepcja Jana Blocha (1836–1902).

5147. PIETROWSKI Michał: Koźmińskie drogi ku niepodległości. W 100. rocznicę odzyskania niepodległości. W 100. rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Jarocin–Koźmin Wielkopolski 2018 Drukarnia „Projekt” s.c.; na zlec. M. i Gm. Koźmin Wielkopolski 8° ss. 112, il.

XIX–XXI w.

5148. POLITYKA wschodnia Polski. Między fatalizmem geopolitycznym a klątwą niemocy. Red. nauk. Stanisław Bieleń. Pułtusk–Warszawa 2019 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 440, nlb. 1, il. Wydz. Nauk. Polit. i Studiów Międzynar. Uniw. Warszawskiego.

Treść: Łastawski Kazimierz: Polityka wschodnia Polski po odzyskaniu niepodległości s. 13–32; Diec Joachim: Polska myśl polityczna na temat Wschodu – między idealizmem a realizmem s. 33–46; Raś Maciej: Rosja w debacie politycznej w Polsce s. 47–68; Bałuk Walenty: Ukraina w polskiej polityce wschodniej w okresie rozpadu Rosji carskiej i ZSRR s. 69–96; Buchowski Krzysztof: „Karta litewska” w polskiej polityce wschodniej – zderzenie resentymentów i nacjonalizmów s. 97–120; Habowski Mirosław: „Białoruska kresowość” w polskiej polityce wschodniej – między realizmem a złudzeniami s. 121–146; Szymański Piotr: „Związki bałtyckie” – od ekspansji imperialnej po pogmatwane kompromisy s. 147–162; Lortkiphanidze Tamar: Kaukaz „daleki

i bliski” – realia, mity i złudzenia s. 163–180; Wierzbicki Andrzej: Spojrzenie z „dalekiego dystansu” – państwa Azji Środkowej w polskiej polityce wschodniej s. 181–196; Kałuski Stefan: Polska granica wschodnia – zróżnicowanie cech i funkcji s. 197–212; Dobrzański Jarosław: „Pożegnanie z Giedroyciem” – kłopoty z polskim realizmem politycznym s. 213–306; Kosiarski Jacek: Rola czynnika niemieckiego w polskiej polityce wschodniej s. 307–344; Curanović Alicja: Od koncepcji Międzymorza do Trójmorza – mitologia prometeizmu i pretensje do polskiego przywództwa w regionie Europy Wschodniej s. 345–372; Świder Konrad: „Wielcy gracze” na Wschodzie – implikacje dla polskiej polityki wschodniej s. 373–410; Bieleń Stanisław: Polska w grze geopolitycznej Wschodu i Zachodu s. 411–425.

5149. POLSKA. Sąsiedztwo bliższe i dalsze. Różne punkty widzenia. Księga jubileuszowa profesora Wojciecha Materskiego [ur. 1944]. Red. nauk. Ryszard Żelichowski. Warszawa 2019 ISP PAN 8° ss. 616, tabl. 2, il., streszcz. ang., ros.

Treść: Życiorys prof. dr. hab. Wojciecha Materskiego s. 23–25; Dorobek naukowy prof. dr. hab. Wojciecha Materskiego s. 27–99; Staniszkis Jadwiga: Pęknięcie Wschód–Zachód. Próba analizy s. 103–112; Kornat Marek: Polska między Wschodem a Zachodem. Geopolityczne „przedmurze” czy „pomost”? s. 113–129; Świder Konrad: Polska i Europa Środkowa w rosyjskich koncepcjach geopolitycznych XIX i XX wieku s. 130–152; Roszkowski Wojciech: Krótko mówiąc o marksizmie s. 153–162; Jarząbek Wanda: Polityka ZSRR wobec państw bloku wschodniego w latach 1985–1989 i jej percepcja w PRL s. 163–176; Fiszer Józef M.: Stosunki polityczne między Polską i Rosją oraz ich determinanty w latach 1989–2014 s. 177–205; Madajczyk Piotr: Polska a niemiecka polityka wobec Rosji po rozpadzie Związku Sowieckiego s. 206–215; Wyciskiewicz Ernest: Garść uwag o mitach w polskiej polityce gospodarczej wobec Rosji s. 216–224; Rotfeld Adam Daniel: History as an instrument of Russian Foreign Policy s. 227–232; Wnuk Rafał: Wojna na wystawach Muzeum Wielkiej Wojny Ojczyźnianej w Mińsku i Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku s. 233–251; Stryjek Tomasz: Dlaczego Rosja nie ma instytutu pamięci narodowej i czy na tym traci. Uwagi na temat rosyjskiej polityki historycznej dotyczącej II wojny światowej s. 252–285; Kowal Paweł: Kresy kontra pogranicza. Uwagi na temat współczesnego rozumienia pojęcia kresów s. 286–308; Nowik Grzegorz: Irredentyści czy germanofile? s. 309–328; Zajczkowski Mariusz: Przypadek Feliksa Leszczyńskiego: prawda historyczna a propagandowy obraz walk z podziemiem ukraińskim w Polsce w 1947 roku wylaniający się z twórczości Romana Bratnego i Jerzego Passendorfera s. 329–362; Kamiński Antoni Z., Kamiński Bartłomiej: Pakt faustowski: ekonomia polityczna stosunków białorusko-rosyjskich s. 365–396; Kuberski Hubert: Niemiecka polityka okupacyjna w Generalkommissariate Weissruthenien 1941–1944 a kwestia białoruska s. 397–421; Motyka Grzegorz: 59. Dywizja Strzelecka Wojsk NKWD i jej działania na terenie Polski s. 422–433; Paczkowski Andrzej: Sowietnicy w polskiej bezpieczeństwie AD 1949 s. 434–455; Grzybowski Jerzy: Między Konstantynopolem a Moskwą. Kwestia autokafalii Kościoła prawosławnego w Polsce w latach 1939–1948 s. 456–472; Jasiewicz Krzysztof: Sowiecka „Enigma”, czyli tajemnica „godziny papugi”. Hipotetyczna teoria tworzenia „list śmierci” dla obozów specjalnych NKWD (Koziełsk, Ostaszków, Starobielsk) wiosną 1940 roku i wynikające stąd implikacje s. 473–503; Kolbaia David: Gruzińscy prometeiści i Sergo Kuruliszwili „Tajfun” w Polsce międzywojennej s. 504–515; Adamczewski Przemysław: Motywacja Polski w prowadzeniu polityki zakaukaskiej przez pryzmat społecznej teorii stosunków międzynarodowych Alexandra Wendta s. 516–533; Głowacki Albin: Współczesna Polonia w Kirgistanie s. 534–548; Żelichowski Ryszard: Stosunki Królestwa Niderlandów z Rosją w XX i XXI wieku s. 549–580.

5150. POLSKA – Stolica Apostolska. Z dziejów wzajemnej relacji w 100. rocznicę odno-

wienia stosunków dyplomatycznych. Poland and the Holy See. A history of bilateral ties on the 100th anniversary of renewed diplomatic relations. Pod red. Wojciecha Bilińskiego; przy współpr. Piotra Samerka i Huberta Wajsa. Warszawa 2019 Min. Spraw Zagranicznych. Departament Dyplomacji Publ. i Kult. 4° ss. 397, nlb. 1, il., mapy, streszcz. wł. Min. Spraw Zagranicznych RP.

Treść: Czaputowicz Jacek: Słowo wstępne s. 8–11; Wajs Hubert: Polonia et Sedes Apostolica. Relacje polityczne, religijne i dyplomatyczne od X do XV wieku s. 12–55; Kopiec Jan: Nuncjusze apostołscy w państwie polsko-litewskim od XVI do XVIII wieku s. 56–99; Biliński Wojciech: Przedstawiciele państwa polsko-litewskiego przy Stolicy Apostolskiej w XVI–XVIII wieku s. 100–139; Szwarc Andrzej: Stolica Apostolska wobec ziem polskich i polskiej emigracji niepodległościowej w latach 1795–1918 s. 140–185; Wilk Stanisław: Przedstawiciele Stolicy Apostolskiej przy rządzie Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1919–1953 s. 186–225; Biliński Wojciech: Przedstawiciele Polski przy Stolicy Apostolskiej w latach 1919–1939 s. 226–263; Samek Piotr: Dyplomacja rządu II RP na uchodźstwie wobec Stolicy Apostolskiej w latach 1939–1976 s. 264–299; Wójcik Paweł: Państwo – Kościół – Stolica Apostolska w latach 1945–1989 s. 300–327; Pernal Marek: Stosunki dyplomatyczne Polski i Stolicy Apostolskiej po 1989 roku s. 328–360; Aneks s. 361–389; Wybrana literatura s. 390–393.

Tekst równol. pol., ang.

5151. POLSKA – Ukraina. Ciężar przeszłości. Dwa narody w XX wieku na łamach „Karty”. Warszawa 2019 Ośr. Karta 8° ss. 379, nlb. 5, il., mapy.

Treść: Gluza Zbigniew: Przejście przez historię s. 2–3; Przeciw panom: Hud’ Bogdan: Panowie polscy [zawiera też materiały źródłowe] s. 4–13; Ryszczewska Ewa: Egzekucja s. 14–19; Podhorski Bolesław: Pogrom dworu [wspomnienia aut. żyjącego w l. 1896–1979] s. 20–29; Walka o Lwów i Galicję: Odiemkowski Janusz: Granica wschodnia s. 30–33; Maciejewski Jerzy Konrad: Na hajdamaków [wspomnienia aut. żyjącego w l. 1899–1973] s. 34–51; Lata 20: II RP wobec Ukraińców s. 53–54; Introdukcja [materiały źródłowe] s. 55–58; Posłańcy [materiały źródłowe] s. 59–63; Lata 30: Pacyfikowani [materiały źródłowe] s. 64–71; Placówka. Wybrał i podał do dr. Pavel Ablamski s. 72–79; Polonizacja. Wybrała i podała do dr. Anna Richter s. 80–89; Hryciuk Grzegorz: Kontekst s. 90–91; Wołyń 1942–44: Wołyń dla Ukrainy s. 92–93; Karczowani. Wybrał i oprac. Katarzyna Madoń-Mitzner i Zbigniew Gluza s. 94–101; [List brata Cypriana z Krzemienia z 7 VI 1943 r.] s. 102; Huta Stepańska. Wybrał i oprac. Grzegorz Sołtyśki s. 103–116; Sołtyśki Grzegorz: Huta Stepańska s. 117; Motyka Grzegorz: Polski policjant na Wołyniu s. 118–121; Relacja policjanta [anonimowa z III 1944 r.]. Podali do dr. Grzegorz Motyka i Marek Wierzbicki s. 122–131; Motyka Grzegorz: Plan: wykarczować s. 132–139; Lato 1943. Wybór i oprac. Barbara Odnowo s. 140–159; SS „Galizien”: Motyka Grzegorz: Dywizja ukraińska s. 160–163; Mobilizacja Lwowa [tekst z dziennika „Wola Pokuttia” z 25 VII 1943 r.] s. 164–173; Po roku. Oprac. Grzegorz Motyka s. 174–181; Współpraca Niemcy – UPA 1944: Motyka Grzegorz: Ukraińska orientacja s. 182–187; Dokumenty. Wybrał i oprac. Grzegorz Motyka s. 188–203; UPA – AK – NKWD: Sotnia „Wilki”. Wybrał i podał do dr. Mariusz Sawa s. 204–222; Akcja Sahryń 1944. Oprac. Redakcja s. 224–237; Motyka Grzegorz: Kontekst s. 238–239; Kusy Michał: Zasadka [wspomnienia aut. ur. 1947]. Rozmawiał i przygot. do dr. Bartłomiej Binder-Fryc s. 240–245; Ukraińskie tropy. Oprac. do dr. Andrzej Chmielarz s. 246–249; Ukraińskie „powstanie”. Oprac. Grzegorz Motyka s. 250–266;

Misilo Eugeniusz: Polskie „bandy UPA” [zawiera też dokumenty] s. 267–272; Motyka Grzegorz: Kombinacje NKWD – UPA [zawiera też dokumenty] s. 273–283; Lwów 1944–47. Heczko Alma: Pożegnanie Lwowa [wspomnienia aut. ur. 1921] s. 284–287; Gansiniec Ryszard: Na straży miasta [wspomnienia aut. żyjącego w l. 1888–1958] s. 288–305; Oczyszczyć Lwów. Wybrał Piotr Mitzner s. 306–313; Czuruk Stanisław: Grypsy lwowskie [z okresu 14 II 1945 – 17 III 1946]. Relacje współczesną przygot. Małgorzata Strasz s. 314–328; Akcja „Wisła” 1947: Wypędzić, rozproszyć. Wybrała i podała do dr. Maria Buczyło s. 330–353; Próba dialogu. Dyskusja: O akcji „Wisła” s. 354–369; Rozmowa: Najder Zdzisław: Polska – Ukraina. Ze Zdzisławem Najderem rozmawia Hanna Antos s. 370–377; [List Andrzeja Żupańskiego i odpowiedź Zdzisława Najdera] s. 377–379. Zawiera relacje źródłowe i komentarze historyków.

5152. POLSKA w instytucjach międzynarodowych w latach 1918–2018. Pod red. Edwarda Haliżaka, Teresy Łoś-Nowak, Anny Potyrały, Joanny Starzyk-Sulejewskiej. Warszawa 2019 Nar. Centrum Kultury; Pol. Tow. Studiów Międzynar. 8° ss. 949, nlb. 3. (Jubileusz).

Treść: Haliżak Edward, Łoś-Nowak Teresa, Potyrała Anna, Starzyk-Sulejewska Joanna: Wstęp s. 9–22; Haliżak Edward: Pojęcie instytucjonalne w badaniu stosunków międzynarodowych s. 23–40; Karska Elżbieta, Karski Karol: Polska nauka prawa międzynarodowego u progu niepodległości s. 41–56; Haliżak Edward: Udział Polski w pracach Międzynarodowego Instytutu Współpracy Intelaktuanej i Konferencji Wyszczelonych Studiów Międzynarodowych w okresie międzywojennym (1923–1939) s. 57–80; Polska w instytucjach międzynarodowych w latach 1918–1946 s. 81–252; Polska w instytucjach międzynarodowych w latach 1946–1989 s. 253–470; Polska w instytucjach międzynarodowych w latach 1990–2018 s. 471–870; Łoś-Nowak Teresa: Zakończenie s. 887–895; Bibliografia s. 896–943.

5153. POMORSKIE drogi do niepodległej. Pod red. Józefa Borzyszkowskiego i Cezarego Obracht-Prondzyńskiego. Gdańsk 2018.

Rec.: Hajduk Bolesław, *Nautologia*. R. 54: 2019 s. 111.

5154. POMORZE Gdańskie i ziemia chełmińska w drodze do Niepodległości (1914–1920). Red. zbiorowa Zbigniew Girzyński, Igor Hałagida, Jarosław Kłaczek. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 322.

Treść: Centek Jarosław: Wojsko niemieckie na terenie Prus Zachodnich w latach 1918–1920 s. 9–32; Gołaszewska-Rusiniowska Dominika: Kwestia powrotu Pomorza Gdańskiego do Polski w świetle prasy hiszpańskiej s. 33–48; Hübner Mateusz: Rodzina Steinbornów – od „małej ojczyzny” do II Rzeczypospolitej s. 49–82; Krzemieński Tomasz: Polskie mieszczaństwo Prus Zachodnich wobec kwestii powrotu tego obszaru do Polski s. 83–96; Łaskiewicz Tomasz: Udział ziemianstwa Prus Zachodnich w działaniach na rzecz powrotu Pomorza do Polski s. 97–114; Mielewska Małgorzata: Sytuacja polityczna w powiecie świeckim w latach 1918–1920. Zarys problemu s. 115–148; Niewęgłowska Aneta, Krzemieński Tomasz: Trudy życia codziennego i aktywność społeczna kobiet Torunia w czasach przełomu 1914–1920 s. 149–170; Smoliński Aleksander: Przygotowanie wojskowe do przejścia przez Rzeczpospolitą Polską ziem dawnych Prus Królewskich i Prus Książęcych przyznanych jej na mocy traktatu w Wersalu s. 171–250; Stebner Tadeusz: Morze z Polski widziane przed i po 1918 roku s. 251–280; Stempin Arkadiusz: Próba obrony Prus Zachodnich przez Niemcy w latach 1918–1920 – koncepcja Oststaat s. 281–308.

5155. POPEK Benedykt: *Wieczna chwała i pamięć. Udział mieszkańców wsi Mazury w walkach o niepodległość Polski 1914–2018. Mazury–Mielec 2018 Stow. Rozwoju Wsi Mazury; Zakł. Poligr. Zdzisław Gajek 8° ss. 160, il. (Ziemia Mazurska; t. 1).*

5156. PORZECKI Józef: *Grodno. Grodzieńszczyzna w walce o niepodległość. Głogowskie Zeszyty Naukowe. Z. 10: 2019 s. 117–136.*

XVIII–XX w.

5157. PRZEGRANA wojna. Kto odpowiada za klęskę wrześniową? Red. prowadzący Paweł Dybicz. Warszawa 2019 Fund. Oratio Recta; na zlec. FADH PRL 8° ss. 400, il.

Tręść: Dybicz Paweł: Wstęp s. 9–13; W poszukiwaniu winnych s. 16–108; Komisja badająca wynik kampanii wojennej 1939 r. s. 110–135; Przesłuchania, informacje i wyjaśnienia s. 138–223; Stare władze, nowy rząd s. 226–279; Pieniądże ze Skarbu Państwa s. 282–314; Co zrobić z aroganckim [Józefem] Beckiem? s. 316–332; Oskarżenia w Polsce Ludowej s. 334–400.

5158. RATKE-MAJEWSKA Anna: *Stosunki bilateralne Polski z państwami andyjskimi 1918–2018. Poznań 2019 FNCE 8° ss. 454, nlb. 1.*

5159. REMISZ Łukasz: *Mroczna tajemnica „Jasnego Domu”, czyli Wyjątkowa historia wili z podwarszawskich Włoch. Warszawa 2019 Wydaw. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 174, nlb. 2, tabl. 16, il.*

Dostępne także jako e-book.
Lata 1945–2013.

5160. REWOLUCJE, motywy, idee, ideologie. Zbiór studiów. Red. nauk. Joanna Farysej, Grzegorz Kucharczyk, Karol Siemaszko. *Gorzów Wielkopolski 2019 Wydaw. Nauk. Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 151, il., streszcz. ang.*

Z treści: Kucharczyk Grzegorz: Niemcy – kraj rewolucji? Wstęp do rozważań. [XVI–XX w.] s. 13–26; Zaremba Marcin: Wielka Rewolucja Solidarności s. 27–43; Tarnowska Anna: Rewolucja konstytucyjna – konstytucja rewolucyjna? Postrzeżenie Ustawy Rządowej z 3 maja 1791 r. s. 47–60; Lityński Adam: O rewolucyjnym wymiarze sprawiedliwości. Przykład komunistyczny s. 61–82; Siemaszko Karol: Polskie prawo karne w służbie rewolucji. [XX w.] s. 83–92; Pastuszewski Stefan: Rosyjscy starobrzędowcy wobec dwóch rewolucji 1917 roku s. 95–110; Kowszewicz Anna: Narkotyczna rewolucja w leczeniu XIX wieku na przykładzie ziem polskich s. 111–123.

5161. ROLA geografii w utrwalaniu niepodległej Polski i jej rozwoju. Pod red. Antoniego Jackowskiego. *Kraków 2018 Inst. Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ 4° ss. 351, nlb. 1, mapy, streszcz. ang. Inst. Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ; Pol. Tow. Geograficzne, Kom. Nauk PAN.*

Tręść: Drewnik Marek: Wstęp s. 9–10; Eberhardt Piotr: Kształtowanie się koncepcji granic politycznych II Rzeczypospolitej s. 11–42; Jackowski Antoni, Soljan Izabela: Geografia w służbie Niepodległej Polski (1918–1939) s. 43–104; Sobczyński

Marek: Rola geografii i Polskiego Towarzystwa Geograficznego w kształtowaniu postaw patriotycznych s. 106–140; Siwek Tadeusz: Wkład czeskich geografów w powstanie państwa czechosłowackiego s. 142–153; Matlovič René: Początki akademickiej geografii i jej przedstawiciele na Słowacji w 2. połowie XIX i 1. połowie XX w. s. 155–184; Konopska Beata, Ostrowski Jerzy: Rola geografów w tworzeniu i rozwijaniu polskiej kartografii szkolnej w okresie międzywojennym i po II wojnie światowej s. 185–210; Biłska-Wodecka Elżbieta, Jackowski Antoni, Soljan Izabela, Liro Justyna: Rola Studium Turystyki UJ (1936–1939) w rozwoju gospodarki turystycznej w niepodległej Polsce s. 211–239; Cepil Monika: Ujednoczenie nazw miejscowości na terytorium II Rzeczypospolitej Polskiej s. 241–259; Butowski Leszek: Działalność wojskowej służby geograficznej polskiego państwa podziemnego w latach 1939–1945 s. 262–280; Wilczyński Witold: Dylematy geopolityczne Eugeniusza Romera s. 282–305; Lisowski Andrzej: Bogdan Zaborski jako badacz i uczestnik procesu utrwalania państwowości polskiej po 1918 r. s. 308–318; Mróz Franciszek: Wkład Mieczysława Orłowicza w rozwój krajoznawstwa i turystyki w niepodległej Polsce s. 319–338.

5162. ROSENBAUM Sebastian: *Germania. Niemiecka polityczność na Górnym Śląsku 1871–1945. Gliwice 2012.*

Rec.: Wawoczny Grzegorz, *Zeszyty Chorzowskie. T. 19: 2019 s. 138–142.*

5163. ROSZKOWSKI Wojciech: *Mistrzowska gra Józefa Piłsudskiego. Kraków 2018.*

Rec.: Goclon Jacek: O Piłsudskim – bez Piłsudskiego. *Niepodległość i Pamięć. R. 26: 2019 nr 3 s. 417–430.*

5164. RUCH ludowy w Polsce, w Europie i na świecie. Red. nauk. Radosław Kubicki. *Kielce 2019 Wydaw. UJK 8° ss. 358, nlb. 2, il., streszcz. ang.*

Z treści: Piasecka-Strzelec Renata: Idea zjednoczenia ruchu ludowego w publicystyce Andrzeja Walerona [1882–1969] s. 143–153; Gapsy Jerzy: Ziemiaństwo wobec ruchu ludowego na terenie dystryktu radomskiego 1939–1945 s. 203–216; Soroka Paweł: Ruch ludowy wobec problemu przekształceń własnościowych w Polsce w okresie transformacji po 1989 roku s. 271–280; Kubicki Radosław: Polityka historyczna polskiego ruchu ludowego w zakresie propagowania i upamiętniania tradycji wojskowych s. 281–303; Mitrega Adrian: Rola Waldemara Pawlaka i Janusza Piechocińskiego w kształtowaniu bezpieczeństwa energetycznego Polski w okresie rządów koalicji PO-PSL. *Studium porównawcze s. 321–335.*

5165. RUCHNIEWICZ Krzysztof: *Kreisau neu gelesen. Aus dem Polnischen von Sabine Stekel; mit einem Nachwort von Annemarie Franke. Dresden 2018 Neisse Verlag 8° ss. 152, il.*

Tyt. oryg.: Krzyżowa ponownie odczytana.

5166. RZEWUSKI Paweł: *Filozofia [Józefa] Piłsudskiego. Warszawa 2018 Fund. Augusta Hrabiego Cieszkowskiego 8° ss. 235.*

Rec.: Waingertner Przemysław, *Rocznik Łódzki. T. 69: 2019 s. 198–200.*

5167. SADKIEWICZ Jan: *Przeciw bolszewikom, masonom, żydom... Publicystyczne zmagania Aleksandra Bocheńskiego [1904–2001] w okresie „Buntu Młodych” i „Polityki”. *Prace**

Historyczne. [T.] 146: 2019 z. 1 s. 189–207, streszcz. ang.

5168. SAWICZ Agnieszka: *Konsulat bez precedensu. Agencja Konsularna we Lwowie wobec problemów mniejszości niemieckiej*. Poznań 2017 Inst. Historii UAM 8° ss. 546, il. (Publikacje Instytutu Historii UAM; 149).

Polska placówka dyplomatyczna w l. 1987–1993.

Rec.: Olechowski Piotr, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 584–593.

5169. SCHETYNA Grzegorz: *Historia pokolenia. W rozmowie z Cezarym Michalskim*. Warszawa 2019 Poltext 8° ss. 404, tabl. 11, il.

Lata 1963–2019.

5170. [SEMKA Piotr]: *Piątka u Semki. Jan Hlebowicz rozmawia z Piotrem Semką*. Poznań 2019 Zysk i S-ka 8° ss. 388, nlb. 3, il.

Wywiad-rzeka z działaczem nielegalnej opozycji politycznej okresu PRL i późniejszym dziennikarzem [ur. 1965].

5171. SIKORSKI Tomasz, Wątor Adam: *Aktywność narodowo-niepodległościowa Jana Gwalberta Pawlikowskiego [1860–1939] (do 1921 roku)*. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 262–279, streszcz. ang.

5172. SOLARZ Olga: „Te małe Ukraince”. O traumie wysiedlenia, stygmatyzacji i jej konsekwencjach w relacjach potomków Ukraińców wysiedlonych w ramach akcji „Wisła”. *Prace Etnograficzne*. T. 46: 2018 nr 3 s. 29–45, streszcz. ang.

5173. SPOJRZENIA nie tylko na wschód. Od Dolnego Śląska po Syberię. XX wiek w historii, historiografii i naukach politycznych. Księga dedykowana profesorowi Stanisławowi Ciesielskiemu w 65. rocznicę urodzin. Red. nauk. Grzegorz Hryciuk, Małgorzata Ruchniewicz, Aleksander Srebrakowski. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 431, il., mapa.

Treść: Hryciuk Grzegorz, Srebrakowski Aleksander, Ruchniewicz Małgorzata: Profesor Stanisław Ciesielski [1954–2020] s. 13–19; Bibliografia prac Stanisława Ciesielskiego. Zestawiła Małgorzata Ruchniewicz s. 23–45; Żerelik Rościsław: Służąc Bogu, narodowi, nauce, kulturze... Ród Patkanyanów od 2. połowy XVII w. do 1. połowy XX w. s. 47–58; Czellitzer Arthur: „Rewolucja, upadek, powrót do domu” – Warszawa w listopadzie 1918 r. oczami niemieckiego oficera s. 85–108; Cichoracki Piotr, Dufurat Joanna: Zmiany w funkcjonowaniu administracji państwowej II Rzeczypospolitej pod wpływem niepokojów społecznych 1. połowy lat 30. XX w. Diagnozy niedomagania, recepty sanacji, praktyka s. 141–155; Kawalec Krzysztof: Polska Odrodzona – pytania o bilans dwudziestolecia s. 157–169; Hryciuk Grzegorz: „Dość panowania Polaków”. Postawa Białorusinów i Ukraińców w obliczu agresji radzieckiej na Polskę we wrześniu 1939 r. s. 171–193; Tyszkiewicz Jakub: Operacja „Eagle”, czyli współpraca polskich spadochroniarzy z amerykańskim wywiadem OSS-Niemcy 1945 r. s. 227–240; Syrnok Jarosław: Więzy społeczne w obliczu przemocy. Studium

przypadku dotyczące powiatu sanockiego w latach 1944–1947 s. 241–259; Ruchniewicz Małgorzata, Ruchniewicz Krzysztof: „To był wstrząsający widok...” Ewakuacja i wysiedlenie Niemców z północnych obrzeży Dolnego Śląska na przykładzie powiatu milickiego (1945–1947) s. 261–279; Techmańska Barbara: Ziemia Odzyskane oczami dziecka z Kresów s. 313–325; Nowosielska-Sobel Joanna, Strauchold Grzegorz: Nowa granica polsko-niemiecka plakatem pokazana (przyczynek do treści plakatów polskich 1945–1946) s. 327–340; Kamiński Łukasz: List 15 s. 355–364; Maroń Jerzy: Wodzowie i dowódcy na znaczkach pocztowych Polski Ludowej (1944–1990) s. 379–392; Srebrakowski Aleksander: Fundacja na rzecz Ochrony Kultury Polskiej na Wileńszczyźnie im. Adama Mickiewicza i Straż Mogił Polskich na Wschodzie s. 413–431.

5174. STAROŃ Mateusz: *Zdrajcy. Polacy u boku Lenina*. Warszawa 2018 Bellona plik tekstowy EPUB (6,23 MB).

Lata 1917–1938.

5175. STOSUNKI Polski z Litwą, Białorusią i Ukrainą 450 lat po unii lubelskiej. Red. Tomasz Stępniewski, Beata Surmacz. Lublin 2019 Inst. Europy Środkowej 8° ss. 231, nlb. 1.

Treść: Gil Andrzej: Unia lubelska 1569 roku s. 17–35; Tatarenko Agata: Unia lubelska w pamięci kulturowej: spór i dialog s. 37–60; Kuczyńska-Zonik Aleksandra, Wilczewski Dominik: „Polska i Litwa podają sobie dzisłaj dłonie”. Polska perspektywa współpracy bilateralnej s. 61–88; Kazėnas Gediminas, Stankevič Barbara: Miejsce Polski w polityce zagranicznej Litwy s. 89–110; Fedorowicz Krzysztof: Białoruś – zapomniany sąsiad Polski s. 111–139; Snapkouski Uladzimir E.: Białoruś – Polska: jak wyjść z błędnego koła w rozwoju wzajemnych stosunków s. 141–162; Stępniewski Tomasz: Polityka Polski wobec Ukrainy w kontekście wymiaru wschodniego Unii Europejskiej s. 163–196; Hurak Ihor: Rzeczypospolita Polska w polityce zagranicznej Ukrainy w XXI wieku s. 197–220.

5176. STOSUNKI polsko-niemieckie w ćwierćwieczu od podpisania Traktatu o dobrym sąsiedztwie. *Polityka, historia, nauka. Die deutsch-polnischen Beziehungen ein Vierteljahrhundert nach der Unterzeichnung des Vertrags über gute Nachbarschaft. Politik, Geschichte, Wissenschaft. Polish-German relations in a quarter of a century from the signing of the Treaty on good neighborhood. Politics, history, science*. Red. nauk. Krzysztof Gładkowski, Ewa Gładkowska, Tomasz Gajowniczek. Olsztyn 2018 Inst. Nauk Polit. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 8° ss. 240, streszcz. ang., pol. Inst. Nauk Polit. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. (Studia Politologiczne; vol. 5).

Treść: Gładkowski Krzysztof: Relacje polsko-niemieckie w ćwierć wieku po podpisaniu Traktatu o dobrym sąsiedztwie. Wprowadzenie s. 9–18; Wóycicki Kazimierz: Po co nam Niemcy? Kilka uwag o przemianach polskiej geopolityki s. 19–26; Ziemer Klaus: Czy nowe sąsiedztwo polsko-niemieckie? Stosunki między społeczeństwami obywatelskimi 25 lat później s. 27–38; Stolarczyk Mieczysław: Główne obszary rozbieżnych interesów Polski i Niemiec w połowie drugiej dekady XXI wieku s. 39–64; Sasińska-Klas Teresa: Stosunki polsko-niemieckie w świadomości społeczeństwa polskiego s. 65–78; Gaida Bernard: Sytuacja mniejszości niemieckiej 25 lat po podpisaniu polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie s. 79–86; Loew Peter Oliver: Offensichtlich unsichtbar. Polen in Deutschland – Versuch einer

Bilanz s. 87–94; Chodubski Andrzej: Obraz życia polonijnego w Niemczech a pamięć historyczna s. 95–104; Popieliński Paweł: Najważniejsze sukcesy i problemy pierwszego ćwierćwiecza istnienia mniejszości niemieckiej w III Rzeczypospolitej s. 105–118; Rasim Johannes: „Wochenblatt” – retrospekcja z 25 lat s. 119–124; Modzelewski Wojciech Tomasz: Polsko-niemieckie partnerstwa samorządowe s. 125–134; Żukowski Arkadiusz: Zarys współpracy naukowej i edukacyjnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z partnerami z Niemiec s. 135–154; Thüne Wolfgang: Die Klimawandel-Diskussion und ihre gesellschaftspolitischen Implikationen als potentieller bilateraler Forschungsgegenstand s. 155–168; Garbula Joanna Maria: Historia polsko-niemieckich stosunków zapisana w życiorysie Georga Dietricha s. 169–180; Gładkowski Krzysztof: Niewidoczne symbole polsko-niemieckiego pojednania: Jan Paweł II – Benedykt XVI s. 181–198; Kurasz Irena: Pojednanie polsko-niemieckie 1989 roku w świadomości członków Niemieckiego Towarzystwa Kulturalno-Społecznego we Wrocławiu s. 199–210; Trzecielińska-Polus Aleksandra: Postrzeganie obrazu stosunków polsko-niemieckich w pracach profesora Józefa Kokota pół wieku później s. 211–220; Bibliografia s. 222–233.

5177. STRYCHARSKI Krzysztof: *Moja żona tramwajarka. Opowieść o Henryce Krzywonos-Strycharskiej* [ur. 1953]. Warszawa 2019 Agora 8° ss. 345, nlb. 7, il.

5178. STULECIE przywrócenia relacji dyplomatycznych Polska – Stolica Apostolska 1919–2019. Warszawa 2019 Wydaw. Sióstr Loretanek 4° ss. 133, nlb. 3, il.

Treść: Wilk Stanisław: Nuncjusz Achilles Ratti i jego rola w odnowieniu relacji Polski ze Stolicą Apostolską s. 11–40; Skibiński Paweł: Kalendarium stosunków między Polską a Stolicą Apostolską (1921–1989) s. 41–82; Przczyszewski Marcin: Kalendarium stosunków między Polską i Stolicą Apostolską (1989–2018) s. 83–130.

5179. [SYSKA Michał]: *Socjaldemokracja i tworzenie państwa. Polska. Warszawa [2019] Friedrich-Ebert-Stiftung Przedstawicielstwo w Polsce* 8° ss. 84, il.

Od 1892 r.

5180. SZLACHTA Bogdan: *Czyja niepodległość? Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 17–25.

Rozważania nt. przedmiotu i podmiotu niepodległości od XIV w.

5181. THROUGH the eyes of a strategist and diplomat. The Polish-American relations post-1918. Ed. by Robert Kupiecki. Warsaw 2019 Scholar Publ. House; Ministry of Foreign Affairs 8° ss. 190, nlb. 1, il.

Treść: Winid Bogusław: From the triumph of independence to the disaster of Yalta: the Polish-American relations 1917–1945 s. 17–52; Tyszkiewicz Jakub: The policy of the United States towards Poland 1945–1989 s. 53–90; Kupiecki Robert: The indispensable ally: the United States and Poland's road to NATO s. 91–122; Fried Daniel: The consolidation of freedom: the year 1989 and its consequences s. 123–164; Brymora Mariusz M.: Chronology. One hundred dates from one hundred years of the Polish-American diplomatic relations s. 165–180.

5182. TISCHLER János: *Polacy i Węgrzy w przełomowych momentach historycznych,*

1918–1956 – z perspektywy przyjaźni. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 10: 2019 s. 95–107.

5183. TROSKA o niepodległe państwo po 1918 roku. VII Konferencja Świętokrzyska 25–26 maja 2018 roku. Oprac. i zred. Mirosław Lewandowski. Warszawa 2019 Ośr. Myśli Niepodległościowej Inst. Hist. nn im. Andrzeja Ostoja Owsianego 8° ss. 264, il. (Biblioteka Opinii Ośrodka Myśli Niepodległościowej).

Milanowska Wólka, 25–26 V 2018 r.

Treść: Kasprzyk Jan Józef: Patriotyzm dzisiaj s. 9–18; Dyskusja s. 19–58; Lewandowski Mirosław: Koncepcja działania Kazimierza Pluty-Czachowskiego w latach 1957–1978 s. 59–97; Dyskusja s. 98–138; Zakrzewski Maciej: Koncepcje polityczne WiN-u s. 139–152; Dyskusja s. 153–173; Furdyna Marcin: Próba doprowadzenia do trwałszego porozumienia państw Europy Środkowej w latach 30. ub. wieku s. 174–184; Dyskusja s. 185–204; Urbankowski Bohdan: Czy poezja może zastąpić myślenie polityczne. Refleksje w kontekście roli poezji w Polsce po 1989 roku s. 205–256.

5184. U PROGÓ demokracji. Komitety Obywatelskie „Solidarność” Regionu Słupskiego w wyborach 4(18) czerwca 1989 roku. Materiały z konferencji, Słupsk 5 VI 2009 r. Pod red. Macieja Hejgera. Wyd. 2. Słupsk 2019 Starostwo Pow. 8° ss. 102, nlb. 1, il.

Treść: Hejger Maciej: Od kwietnia 1988 do czerwca 1989 – początek transformacji systemowej w Polsce s. 9–14; Bogucka-Skowrońska Anna: Wybory 1989 – Słupiągate s. 15–20; Grządzielski Henryk: Doświadczenia wolności s. 21–24; Król Jan: Ku demokracji – 20 lat temu s. 25–36; Kulaszka Alicja, Lipko Kazimierz, Płończak Krystyna: Klub Inteligencji Katolickiej w Słupsku. Wybory 1989 s. 37–38; Kuzniak Jerzy: Nagle zabrakło prądu, a my wtedy bardzo ucieszyliśmy się s. 39–40; Lisiecki Jerzy: Komitet Obywatelski w Słupsku w wyborach parlamentarnych 4 czerwca 1989 roku s. 41–69; Łączyński Andrzej: Czas rozpocząć wszystko od nowa s. 70–71; Łukowczyk Czesław: Wybory 1989 s. 72–73; Pauszto Witold: Udział Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej w działalności Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Słupsku s. 74–76; Pomorski Waclaw: Fragmenty zapisów z dzienników pt. „Z cienia komunizmu”. (Od Okrągłego Stołu do 1994 r.) s. 77–83; Szukała Stanisław: Lokalne struktury NSZZ „Solidarność” w wyborach do Sejmu i Senatu w 1989 roku s. 84–85; Dokumentacja fotograficzna s. 86–100. Wyd. 1. 2010.

5185. UWARUNKOWANIA wolności. Refleksje w setną rocznicę odzyskania niepodległości. Artykuły opracowane na podstawie referatów wygłoszonych na sesji „Dwugłos Nauki” w Poznaniu 29 listopada 2018 roku. Poznań–Warszawa 2019 PAN 8° ss. 68, il.

Treść: Łączkowski Wojciech: Prawne aspekty odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 r. i jej współczesne odniesienia s. 9–19; Roszkowski Wojciech: Niepodległość jako wolność narodu s. 21–29; Bortkiewicz Paweł: „Obliczem wolności jest przymierze” – refleksja teologiczno-historyczna s. 31–46; Wieczorek Krzysztof: Wolność – przywilej czy powinność? s. 47–61.

5186. W DRODZE do władzy. Struktury komunistyczne realizujące politykę Rosji sowieckiej i ZSRR wobec Polski (1917–1945). Pod

red. Elżbiety Kowalczyk i Konrada Rokickiego. Warszawa 2019 IPN 8° ss. 655, streszcz. ang. IPN-KŚZpNP. Oddz. w Warszawie.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 12–13 X 2017 r.

Treść: Boltunova Ekaterina: Pamięć o wydarzeniach z historii stosunków polsko-rosyjskich. Kształtowanie bieżącej polityki ZSRR w latach dwudziestych XX w. na podstawie materiałów Biura Politycznego KC WKP(b) s. 19–32; Klimecki Michał: Polska radykalna lewica w Rosji i Biuro Polskie przy KC RKP(b) w latach 1918–1923 s. 33–64; Smoliński Aleksander: Polskojęzyczne formacje Robotniczo-Chłopskiej Armii Czerwonej w latach 1917–1920 s. 65–112; Iwanow Mikołaj: Polskie jednostki autonomiczne w ZSRS – Marchlewszczyzna i Dzierżyńszczyzna s. 113–140; Kowalczyk Elżbieta: Zmiany taktyczne w polityce Kominternu wobec sekcji komunistycznych w latach 1923–1925 na przykładzie KPRP/KPP s. 141–162; Lebidiewa Natalia: Komintern i Polska w latach 1919–1943 s. 163–210; Zajcew Ołeksandr: Komunistyczna Partia Zachodniej Ukrainy: od narodowego komunizmu do stalinizmu s. 211–228; Wialiki Anatol: Terror w teorii i w praktyce KPZB s. 229–238; Iwanow Mikołaj: Koncepcja rozwiązania „sprawy polskiej” przez Stalina. Czystka w KPP w latach 1937–1938 i jej skutki s. 239–264; Rokicki Konrad: Polacy i komuniści we Lwowie w latach 1939–1941. Polityka władz sowieckich s. 265–274; Boćkowski Daniel: Sowietkie władze okupacyjne na Białostocczyźnie w latach 1939–1941 – propaganda kontra rzeczywistość s. 275–288; Kanarska Anna: Z historii formowania elit PPR w partyjnej szkole politycznej Komitetu Wykonawczego Kominternu w latach 1939–1943 s. 289–310; Szumilo Mirosław: Komintern wobec polskich komunistów w Związku Sowieckim w latach 1941–1943 s. 311–328; Głowacki Albin: Redakcja polska Wydawnictwa Literatury w Językach Obcych w latach II wojny światowej s. 329–350; Spałek Robert: Centralne Biuro Komunistów Polski jako ekstraordynaryjne kierownictwo partii komunistycznej: walka o władzę – liderzy – kontakty z WKP(b) i PPR – Polski Sztab Partyzancki s. 351–398; Nowak Rafał Kazimierz: Związek Patriotów Polskich w służbie Sowietów s. 399–432; Ladorucka Lilianna: Komitet do spraw Dzieci Polskich w ZSRR w latach 1943–1946 s. 433–454; Karolak Adrian: Działalność informacyjno-propagandowa rozgłośni im. Tadeusza Kościuszki w latach 1941–1944 s. 455–470; Pałka Jarosław: Ludowe Wojsko Polskie na froncie. Czyn zbrojny armii Berlinga i Żymierskiego jako element strategii politycznej Moskwy s. 471–490; Gontarczyk Piotr: PPR jako ekspozytura Kremla s. 491–518; Materski Wojciech: Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego – narzucona władza s. 519–530; Pietrow Nikita: Działalność NKWD w Polsce w latach 1944–1945 s. 531–546; Stakło Vadim: Niektóre aspekty zachodniej (anglojęzycznej) historiografii stosunków między Polską a Związkiem Radzieckim s. 547–565; Panel dyskusyjny s. 567–585.

5187. W SŁUŻBIE dla prawdy. Prace historyczne dedykowane Zbigniewowi Nawrockiemu (1959–2017). Red. nauk. Tomasz Balbus i Jerzy Bednarek. Warszawa 2019 IPN 8° ss. 542, tabl. 16, il. IPN-KŚZpNP.

Treść: Bednarek Jerzy: Zamiast wstępu. Zbigniewa Nawrockiego służba dla prawdy s. 13–21; Draus Jan: Wspomnienie o Zbigniewie Nawrockim s. 23–28; Suleja Włodzimierz: Historyk i przyjaciel s. 29–32; Oleszkowicz Ryszard: Oficer służb specjalnych 33–50; Iwaneczko Dariusz: Dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie s. 51–54; Leśkiewicz Rafał: Sześć archiwum Instytutu Pamięci Narodowej s. 55–62; Majewski Marcin: W polsko-ukraińskiej grupie roboczej s. 63–66; Szapował Jurij: Szczęśliwy człowiek s. 67–68; Wykładowca PWSW w Przemysłu w oczach studentów s. 69–72; Krelowski Krzysztof: Pożegnanie Zbigniewa Nawrockiego s. 73–74; Leniart Ewa: Posłowie s. 75–79; Oleszkowicz Ryszard: Działalność polskiego kontrwywiadu wojskowego na Polesiu w okresie wojny polsko-rosyjskiej (1919–1921) s. 81–106; Skóra Wojciech:

Honor oficera a służba w wywiadzie II Rzeczypospolitej. Próba refleksji o dylematach i statusie „dwojkarzy” w dwudziestolecu międzywojennym s. 107–126; Majewski Marcin: Brat Marszałka na Lubiance. Własnoręczne zeznania ministra Jana Piłsudskiego z grudnia 1939 r. s. 127–174; Dubicki Tadeusz, Suchcitz Andrzej: Obsada Oddziału II Sztabu Głównego Naczelnego Wodza. Stan z 20 maja 1940 r. s. 175–198; Balbus Tomasz: „30 rosyjskich bandytów zostało zastrzelonych”. Majerańce pod Wilnem 1 marca 1944 r. s. 199–220; Tochman Krzysztof A[dam]: Nieudana misja por. Tomasza Kurasiewicza „Romera” w Grecji w 1944 r. s. 221–238; Gmitruk Janusz; Stanisław Koter „Andrzej Poreba”. Główny naczelnik Ludowej Straży Bezpieczeństwa s. 239–270; Motyka Grzegorz: 58. Dywizja Strzelecka wojsk NKWD i „bunt batalionów” w Polsce południowo-wschodniej w maju 1945 r. s. 271–280; Polak Bogusław, Polak Michał: Działalność komunistów włoskich w drugiej połowie 1945 r. w świetle raportu płk. Wincentego Bąkiewicza – szefa Oddziału Informacyjnego II Korpusu s. 281–294; Narvydas Rytas: Jeńcy wojenni z Litwy w krajach zachodnich po II wojnie światowej s. 295–300; Ostasz Grzegorz, Tochman Krzysztof A.: Oddział „Ojca Jana” w świetle raportu kontrwywiadu AK. Różne oblicza legendy s. 301–320; Bednarek Jerzy: „Zachowywał się opornie”. Przemępcze metody śledcze Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Łodzi w sprawie przeciwko Janowi Małolepszemu „Muratowi” – ostatniemu dowódcy Konspiracyjnego Wojska Polskiego s. 321–334; Leśkiewicz Rafał: Prawo w służbie bezprawia. Działania komunistycznych sądownictwa wojskowego wobec żołnierzy podziemia antykomunistycznego s. 335–346; Szwagrzyk Krzysztof: Kadry Straży (Służby) Wewnętrznej na Dolnym Śląsku 1945–1956 s. 347–362; Białek Stefan: Dymitr Ostaszewski. Naczelnik Centralnego Więzienia i Karnego w Strzelcach Opolskich w latach 1950–1951 s. 363–376; Klementowski Robert: Życie „na służbie”. Kazimierz Szczepański ps. „Woźniak” s. 377–390; Kaczmarek Krzysztof: Zygmunt Braude (1903–1976) s. 391–398; Krzysztofiński Mariusz: Przerwana kariera por. Józefa Radzika (1913–1992) s. 399–412; Niwiński Piotr: Zofia Dąb-Biernacka „Jagienka” (1919–1992) s. 413–428; Gregorczyk Dariusz: Grupa VI Wydziału II Służby Bezpieczeństwa Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Katowicach w latach 1957–1972 – funkcjonowanie i zakres działań operacyjno-rozpoznawczych s. 429–448; Perzyna Paweł: Zakres działania i sytuacja kadrowa pionu archiwalnego SB KW MO/WUSW w Łodzi w latach 1956–1990 s. 449–470; Bubnys Arūnas: LGGRTC i IPN. Przegląd dotychczasowej współpracy s. 471–479; Aneks. Wykaz publikacji naukowych dr. Zbigniewa Nawrockiego. Oprac. Ryszard Oleszkowicz s. 481–485.

5188. WCZORAJ i dziś. W 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości, 100-lecie Powstania Wielkopolskiego i 20 lat Kościoła Garnizonowego w Śremie. Red. Grzegorz Bechta; red. nauk. Stanisław Nabywaniec, Tomasz Skupień. Rzeszów 2018 Bonus Liber 8° ss. 264, il., mapy.

Treść: Nabywaniec Stanisław: Rola Kościoła i duchowieństwa wielkopolskiego w dążeniach niepodległościowych Polaków s. 9–16; Jahns Zenon: Droga do Niepodległości s. 17–19; Lewandowski Adam [Stefan]: Odzyskanie niepodległości na terenie Gminy Śrem s. 20–26; Nowak Adam: Tu wszystko się zaczęło – Jarocin w historii powstania wielkopolskiego s. 27–46; Budzyń Krzysztof: Wybrani wikariusze w parafii śremskiej w okresie od pruskiego kulturkampfu do powstania wielkopolskiego i odzyskania niepodległości 1873–1919 s. 47–72; Bartochowski Radosław: Centralny Okręg Przemysłowy jako element koncepcji tworzenia potęgi gospodarczej Polski s. 73–79; Roszak Zbigniew: 6 batalion dowodzenia Sił Powietrznych – wczoraj i dziś s. 83–104; Marek Bogusław: Sformowanie i dzień dzisiejszy 6 batalionu chemicznego Sił Powietrznych s. 105–129; Grzesznik Jarosław: Jarociński batalion – historia i tradycje s. 130–146; Skupień Tomasz: Duszpasterstwo wojskowe w 100-letniej historii s. 151–161; Bechta Grzegorz: Zarys historii Kościoła Garnizonowego pw. św. Jana z Dukli w Śremie i duszpasterstwa wojskowego

s. 162–239; Górski Krzysztof: Wspomnienia pierwszego proboszcza s. 240–244.

5189. WIECZOREK Andrzej: Udział mieszkańców powiatu wągrowieckiego w dążeniu do odzyskania niepodległości i w zwycięskim Powstaniu Wielkopolskim 1918–1919 roku. *Museion Poloniae Maioris*. T. 4: 2017 s. 80–104, streszcz. ang.

5190. WYSOCKI Wiesław Jan: 1918. Księga chwały odrodzonej Rzeczypospolitej. Album niepodległościowe... Bóg – Honor – Ojczyzna. Warszawa 2018 Oficyna Wydaw.-Poligraf. „Adam” 8° ss. 367, il., mapy.

Lata 1914–1920.

5191. WYSOCKI Wiesław Jan: Sejny a niepodległość. *Studia Elckie*. T. 21: 2019 nr 1 s. 101–115, streszcz. ang.

Od XIX w. do okresu międzywojennego.

5192. Z PRAC zespołów senackich. Red. Dorota Wojucka, Piotr Świątecki. Warszawa 2019 Kancelaria Senatu 8° ss. 111. (Zeszyty Zespołów Senackich; nr 40).

Materiały z dwóch konferencji w Warszawie: Narodowe Siły Zbrojne w walce o suwerenność Polski, 15 IX 2016 r. i Służba publiczna – współczesne wyzwania, 17 IV 2018 r.

Z treści: Żaryn Jan: Stowarzyszenie „Ogniwo” czyli ONR na uchodźstwie s. 7–42; Żebrowski Leszek: Narodowe Siły Zbrojne s. 43–55; Borutka Tadeusz: Polityka służbą społeczną, wzorowaną na przykładzie Roberta Schumana [1886–1963] s. 61–85; Dudala Rafał: Polityczna heterogeniczność zasady solidarności. Refleksja na kanwie dzieła Roberta Schumana „Dla Europy” s. 94–103.

5193. ZACHARIAS Michał Jerzy: Inteligencja, socjalizm i rewolucja w myśli politycznej Jana Wacława Machajskiego (1866–1926). *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 69–104, streszcz. ang.

5194. ZECHENTER Anna: Zagłada Polaków w Związku Sowieckim. Od przewrotu bolszewickiego do „operacji polskiej”. Warszawa 2019 IPN–KSZpNP 8° ss. 406, nlb. 1, il. (Biblioteka Biuletynu IPN; t. 5).

Lata 1917–1938.

5195. ZIELIŃSKI Stanisław: Liga Narodowa na Rusi 1890–1920. Fragment historii pracy polskiej na Kresach Południowo-Wschodnich. Wstęp i oprac. Adam Wątor. Szczecin 2016.

Rec.: Bakała Krzysztof: Polska disapora w Kijowie. *Rocznik Kresowy*. R. 3: 2017 nr 3 s. 169–175.

5196. ŻERKO Stanisław: Sprawa niemieckich odszkodowań za II wojnę światową w stosunkach między Polską a RFN do 1991 r. *Colloquium*. [T. 11]: 2019 nr 3 s. 101–126, streszcz. ang.

5197. ŻYTYNIEC Rafał: „Mazurskie objawienie”. Ełk w III Rzeczy. *Ełcki Przegląd Historyczny*. Nr 1: 2014/2015 [dr.:] 2015 s. 110–146, streszcz. ang.

Stworzenie, rozwój i upadek struktur NSDAP w Ełku w l. 1930–1945.

e) Zagadnienia historii wojskowości

Zob. poz. 1760, 1956, 2150, 2313, 2341, 2360, 2388, 3239, 3240, 3550, 3603, 3749, 4048, 4646, 4736, 4832, 5067, 5114, 5266, 6685, 7258, 7380, 7417, 7652, 7662, 7691, 7771, 7777, 7778, 7779, 7780, 7933, 8017, 8030, 8057, 8058, 8130, 8139, 8140, 8304, 8309, 8370, 8423, 8433, 8527, 8566, 8578, 8606, 8628, 8680, 8717, 8885, 8908, 8923, 8930, 9082, 9099, 9131, 9133, 9147, 9187, 9191, 9218, 9219, 9237, 9248, 9303, 9304, 9325, 9333, 9354, 9382, 9410, 9432, 9442, 9448, 9449, 9473, 9481, 9483, 9487, 9495, 9499, 9510, 9532, 9541, 9544, 9577, 9579, 9584, 9586, 9596, 9622, 9627, 9628, 9633, 9650, 9658, 9661, 9674, 9677, 9682, 9689, 9703, 9715, 9731, 9735, 9736, 9738, 9745, 9880, 9890, 9928, 9943, 9949, 9952, 9965, 9966, 9969, 9975, 9979, 9984, 9985, 10002, 10003, 10004, 10013, 10021, 10024, 10030, 10031, 10057, 10064, 10087, 10106, 10124, 10127, 10134, 10143, 10153, 10178, 10186, 10187, 10193, 10202, 10209, 10220, 10229, 10232, 10234, 10244, 10256, 10282, 10286, 10287, 10302, 10333, 10487, 10488, 10489, 10490, 10491, 10699.

5198. I. DYWIZJA Kościuszkowców. Red. nauk. Bogusław Bębenek, Adam Koseski. Pułtusk–Legionowo 2018.

Rec.: Anduła Kamil, *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 217–222.

5199. 100 LAT polskiego lotnictwa wojskowego. Pod red. Marcina Kruszyńskiego, Marcina Palucha, Adama Radomyskiego. Dęblin–Lublin–Wrocław 2018 Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych; IPN. Oddz.; Grafpol Agnieszka Blicharz-Krupińska 8° ss. 335, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Lata 1918–2018.

5200. II WOJNA światowa. Ukrywane strony, strategię przetrwania. Konferencja historyczna, Warszawa 14 września AD 2019. Materiały z konferencji 14.09.2019 wraz z aneksami. Warszawa 2019 Centrum Edukacji i Rozwoju im. Bpa Kajetana Sołtyka 8° ss. 186, nlb. 6, il., mapy. (Jedynie Prawda Jest Ciekawa; t. 4).

Treść: Mossakowski Rafał: Słowo wstępne s. 7–8; Żaryn Jan: Trudny rok 1939 – czy zrobiliśmy wszystko aby nie doszło do wojny? Fenomen Polskiego Państwa Podziemnego s. 9–24; Wyszczelski Lech: Polska w okresie narastającego zagrożenia wojennego (1935–1939) – próby inicjatyw politycznych i militarnych s. 25–45; Ziemkiewicz Rafał: Mitologia II wojny światowej s. 47–55; Wielomski Adam: Kolaboranci i kolaboracyjności. Państwo Vichy wobec II Wojny Światowej s. 57–79; Dawidowski Sławomir: Hiszpania gen. Francesco Franco wobec II wojny światowej s. 81–112; Węgrzyn Tomasz: Przyczyny II wojny światowej – Sutton przemilczany s. 113–124; Pitoń Sebastian: Poszukiwanie prawdziwych przyczyn wybuchu II wojny świa-

towej s. 125–150; Aneks s. 151–185; Mossakowski Rafał: Po-słowie s. 186.

5201. 70 LAT z historii i dorobku Wojsk Łączności i Informatyki Wojska Polskiego. Praca zbiorowa. Pod przew. Eugeniusza Malczewskiego. Warszawa 2019 Światowy Zw. Pol. Żołnierzy Łączności. Oddz. Warszawa; „Dux” Sp. z o.o. 8° ss. 360, nlb. 1, il., mapy. Światowy Zw. Pol. Żołnierzy Łączności. Oddz. Warszawa.

Treść: Lata 1945–1970. Wprowadzenie do terminologii przy-jętej w opracowaniu s. 15–36; Rys historii Wojsk Łączności w okresie 1945–1970 s. 37–46; System łączności międzygar-nizonowej Wojska Polskiego s. 47–74; System łączności Wojsk Obrony Powietrznej Kraju s. 75–76; System łączności Wojska Polskiego na czas osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej s. 77–103; Lata 1971–1990. Wprowadzenie s. 104–108; Wyma-gania operacyjne (szkolenie strategiczno-operacyjne i operacyjne) s. 109–110; Zmiany organizacyjne w jednostkach łączności na szczeblu centralnym s. 110–111; System łączności międzygar-nizonowej Wojska Polskiego s. 111–159; System łączności WP na czas OWSGB s. 160–186; Lata 1991–2015. Ocena systemu łączności WP z końca lat osiemdziesiątych XX wieku s. 187–196; Wymagania na system łączności w latach dziewięćdziesiątych XX wieku s. 197–199; Rozwój systemu łączności w latach dziewięćdziesiątych s. 200–212; Kierunki ewolucji technik i technologii komunikacyjnych na potrzeby kierowania bezpieczeństwem nar-odowym s. 213–215; Szkolnictwo Wojsk Łączności w zarysie s. 216–220; Prace badawczo-wdrożeniowe łączności s. 221–227; Budownictwo łączności s. 228–230; Gotowość techniczna sprzętu łączności s. 231–233.

5202. ALEXANDROWICZ Aleksander Witold: Rozwój historyczny fortyfikacji w za-rysie. Red. techn. Dariusz Marszałek. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. XI, nlb. 1, 126, nlb. 2, tabl. 43, il., mapy.

Przedruk z 1924 r.

5203. BŁĘKITNA Armia gen. Józefa Halle-ra. Zbiór studiów. Red. Mirosław Giętkowski, Łukasz Nadolski. Bydgoszcz 2018 Muzeum Wojsk Lądowych 8° ss. 224, il.

Treść: Radziwiłłowicz Dariusz: Przygotowania i transport Błękitnej Armii do Polski s. 9–28; Lasota Jacek: 1 Pułk Czoł-gów – początki historii i pierwszy bój polskich czołgów pod Bobrujskiem (28 sierpnia 1919 r.) s. 29–54; Kozłowski Roman, Zagożdżon Jacek: Lotnictwo Armii Polskiej we Francji s. 55–69; Łach Wiesław B.: Jednostki Armii gen. dyw. Józefa Hallera w tworzeniu Frontu Mazowieckiego w 1919 roku s. 70–87; Łach Halina: Utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicz-nego na Pomorzu w rozkazach i rozporządzeniach dowódcy Frontu Pomorskiego gen. Józefa Hallera s. 88–110; Bogucki Andrzej: Tradycja i pamięć o gen. Józefie Hallerze i hallerczykach w Bydgoszczy s. 111–189; Pastuszewski Stefan: Chadockość gen. Józefa Hallera. Studium historyczno-politologiczne s. 190–207; Maksymowicz Sławomir: W służbie Marsa i Eskulapa. Życiorysy lekarzy Błękitnej Armii s. 208–220.

5204. BOŁDYREW Aleksander: Przemia-ny uzbrojenia wojska polskiego na przełomie średniowiecza i nowożytności (1454–1572) jako przejaw (r)ewolucji militarnej. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 113–138, streszcz. ang.

5205. BOROWIAK Mariusz: Stalowe dra-pieżniki. Polskie okręty podwodne 1926–1947. Wyd. 3, rozsz. Warszawa [2019] Oficyna Wy-dawnicza Alma-Press 8° ss. 650, nlb. 3, tabl. 80, il., mapy.

Wyd. 1. 2013.

5206. BYDGOSZCZ wojskowa. Szkice z dzie-jów garnizonu bydgoskiego od czasów najdaw-niejszych do współczesności. Red. Albert S. Ko-towski, Sławomir Sadowski. Bydgoszcz 2017.

Rec.: Osiński Krzysztof, *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 395–397.

5207. CENTEK Jarosław, Wichrowski Mar-cin, Narębski Lech: Atlas Twierdzy Toruń. Z. 12: Fort VI – Jarema Wiśniowiecki (Fort IIa – Do-hna), Fort XII – Władysław Jagiełło (Fort Va – Ulrich von Jungingen). Pod red. Janusza Tan-deckiego i Lecha Narębskiego. Toruń 2019 Tow. Nauk. 4° ss. 37, nlb. 35, il., mapy, streszcz. niem. Tow. Nauk. w Toruniu, Tow. Przyj. Fortyfikacji im. Adama Freytaga w Toruniu.

Od 1887 r.

Z. 1. 2005.

5208. CHOWANIEC Czesław: Historia twierdzy stanisławowskiej (1662–1812). Red. nauk. Mirosław Wołoszczuk, Norbert Mika, Zenowij Fedunkiw. Ed. krytyczna. Iwano-Fran-kiwsk 2018 Centrum Kultury Pol. i Dialogu Europejskiego 8° ss. 315, nlb. 1, il.

Rec.: Pilarczyk Zbigniew, *Studia z Dziejów Polskiej Histo-riografii Wojskowej*. T. 20: 2019 s. 189–196.

5209. CHRAMIEC Mateusz: Szable w kon-tekście badań nad bronią dawną – przyczynek do dziejów bronioznawstwa polskiego. *Opuscula Musealia*. Z. 26: 2019 s. 59–81, streszcz. ang.

Od XV w.

5210. CIBICKI Medard: Taktyka jazdy staropolskiej. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 33, il.

Reedycja z 1927 r.

5211. CZŁOWIEK panem życia i śmierci. Pod red. Sławomira Łanieckiego i Gabrieli Frischke. Bydgoszcz 2019 Uniw. Kazimierza Wielkiego; ReMedia 8° ss. 230, streszcz. ang.

Treść: Sienkiewicz-Syldatk Aleksandra: Hellenowie w Alek-sandrii okresu ptolemejskiego – najdźródzy czy reformatorzy? s. 11–26; Kudzin Patrycja: Życie polityczne imperium rzymskiego podczas wojny domowej 68–69 n.e. Zarys problemu s. 29–39; Białowas Justyna: Biskup włocławski Maciej [z Golańczy, 1285–1368] i jego działania w czasie konfliktu polsko-krzyżackiego w latach 1326–1332 s. 41–49; Frischke Gabriela: Jednostka na tle konfliktów: wspomnienia wojenne Józefa Drzewieckiego (1772–1852) z lat 1792–1801 s. 51–61; Marcinkiewicz Alicja: Wołyńscy Niemcy zmarli w 1916 r. w obozie jenieckim w Lidz-barku Warmińskim. Przyczynek do badań s. 63–69; Kuprjanowicz

Tomasz: Rewolucja październikowa. Rosyjskie duchowieństwo 1917 r. s. 71–79; Sass Marek: „Czy wrócimy tu i kto z nas wróci?”. Wrześniewo losy pomorskiej rodziny ziemianskiej we wspomnieniach Teresy Górskiej [1898–1990] s. 81–94; Łaniecki Sławomir: Skrajne postawy pilotów myśliwskich w trakcie pełnienia służby bojowej w okresie II wojny światowej na przykładzie losów Stanisława Skalskiego [1915–2004] s. 97–118; Koshelnyk Andrii: Pol's'ko ukrains'kij konflikt na holms'ini. Antiukraïns'kij front AK s. 121–132; Kuklińska Soraya: Działalność SS-Sonderkommando „Dirlewanger”, Bandenbekämpfung na Białorusi w latach 1942–1943 s. 135–153; Pielka Mateusz: Wspomnienia Wiktorii Foltarz [1886–1976] z obozu koncentracyjnego z lat 1940–1945 s. 155–173; Szymonczek Joanna: Prawo do grobu wojennego: uwarunkowania prawne i społeczne s. 175–183; Kubiak Katharina: Art fashion – über den Menschen als Herrscher über Leben und Tod in Zeiten von Zivilisationskonflikten und deren Herausforderungen s. 185–201.

5212. DRGAS Jakub: Fortyfikacje Wschowy w średniowieczu i czasach nowożytnych. Wschowa 2018.

Rec.: Podręczny Grzegorz, *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 301–303.

5213. DYMEK Przemysław: 68 Pułk Piechoty. Pruszków 2019 Oficyna Wydawnicza „Ajaks” 8° ss. 56, nlb. 4, il., mapy. (Zarys Historii Wojennej Pułków Polskich w Kampanii Wrześniewej; z. 184).

5214. DZIEJE Ułanów Jazłowieckich. Red. nauk. Juliusz S[tanisław] Tym. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 549, nlb. 3, tabl. 121, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN „Wojsko Polskie w Strukturach Państwa w XX Wieku”).

Podst. ed.: Londyn 1988.

Treść: Powstanie i organizacja pułku. Powrót do kraju. Pierwsze działania bojowe 1918–1920 s. 29–115; Pierwsze lata pokoju (1920–1923). Dekoracja sztantaru Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari. Kolomyja. Osada Jazłowiecka. Lwów s. 117–124; Pułk w składzie 16. Brygady Kawalerii 4. Dywizji Kawalerii. Dziesiąta rocznica powstania pułku s. 125–135; Pułk w składzie 6. Samodzielnej Brygady Kawalerii i Podolskiej Brygady Kawalerii. Piętnastolecie pułku – odsłonięcie pomnika ku czci poległych. Dwudziestolecie pułku s. 136–163; Goździk Krzysztof: Koszary 14. Pułku Ułanów Jazłowieckich we Lwowie s. 164–172; Rozdzestwieński Paweł M.: Umundurowanie i uzbrojenie 14. Pułku Ułanów Jazłowieckich s. 173–195; Strzyński Jerzy: Sport konny w 14. Pułku Ułanów Jazłowieckich s. 196–219; Rozdzestwieński Paweł M.: Udział pułku w kampanii 1939 roku s. 221–311; Szwadron marszowy i szwadron zapasowy 14. Pułku Ułanów Jazłowieckich s. 312–319; Oddziały leśne 14. Pułku Ułanów Jazłowieckich Armii Krajowej s. 320–331; Francja 1939–1940. Początki odtwarzania pułku. Ewakuacja do Wielkiej Brytanii s. 333–343; Na Wyspach Brytyjskich. Wizyta naczelnego wodza – powrót do barw pułkowych. Przydział do 1. Brygady Strzelców. Powrót do 10. Brygady Kawalerii Pancerniej gen. Stanisława Maczka. Obrona wybrzeża. Wizyta pary królewskiej. Brytyjcy oficerowie łącznikowi. Skoczowie spadochronowi s. 344–361; 14. Pułk Ułanów w składzie polskiej 1. Dywizji Pancerniej. Reorganizacja dywizji. Skadrowanie pułku. W składzie 16. Samodzielnej Brygady Pancerniej. Polski Korpus Przysposobienia i Rozmieszczenia s. 362–403; Wspomnienia, tradycje i pamiątki s. 404–488; Tym Juliusz S[tanisław]: W III Rzeczypospolitej s. 489–500; Bibliografia s. 502–507.

5215. DZIKOWSKI Arkadiusz: Hełm garnczkowy w zbiorach militariów Muzeum

Zamkowego w Malborku. *Studia Zamkowe*. T. 6: 2019 s. 79–94, streszcz. ang.

5216. FILIPOWICZ Michał: Nowożytnie fortyfikacje połowe Pogorza Wałbrzyskiego z rejonu Świebodzic i Wałbrzyska. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 7: 2019 s. 19–39, streszcz. ang.

XVII–XIX w.

5217. GIZIŃSKI Sławomir: W cieniu dział, radarów i rakiet. Historia garnizonu Wojska Polskiego w Choszcznie w XX wieku. Wrocław 2019 Nortom 8° ss. 250, nlb. 4, il.

Lata 1945–2001.

5218. GŁĄBICKI Krzysztof: Wojska Radiotechniczne Sił Powietrznych w Polsce. *Acta Elbingensia*. T. 37: 2018 nr 2: Prawo, Administracja, Bezpieczeństwo Publiczne. Z. 13 s. 129–142, streszcz. ang.

Od II wojny światowej.

5219. JANDO Hubert: ORP „Orzeł”. Historia i hipotezy jego zatonięcia. Gdynia 2019 Muzeum Marynarki Wojennej 8° ss. 272, il., mapy.

Okręt podwodny w l. 1935–1940.

5220. JANICKI Kazimierz: Dzieje szpitalnictwa wojskowego w Poznaniu. Oświęcim 2016.

Rec.: Ciesielska Maria, *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 1 s. 141–144.

5221. JASTRZĘBSKI Włodzimierz: Działalność na terenie Pomorza Gdańskiego (Nadwiślańskiego) Ochotniczego Pułku Błękitnego Pogotowia Obrony Kraju Związku Hallerczyków (sierpień–wrzesień 1939 r.). *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 217–228, streszcz. ang., niem.

5222. JAWOREK Rafał: Zatarłe ślady przeszłości. Krosno–Wiśniowa 2018.

Rec.: Ruszel Krzysztof, *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 5: 2019 s. 268–270.

5223. KEPA Zbigniew: Ordynariat Polowy Wojska Polskiego. Nasze dziedzictwo. Tekst Zbigniew Kepa; konsultacja Krzysztof Burek, Dariusz Konieczny, Bogdan Radziszewski, Krzysztof Stępkowski. Warszawa 2019 Ordynariat Polowy 8° ss. 66, nlb. 1, il.

Lata 1919–2019.

5224. KIELAR Grzegorz: Duszpasterstwo garnizonu Przemyśl. Przemyśl 2019 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 8° ss. 216, il.

Lata 1914–2017.

5225. KONTRWYWIAD II RP (1914), 1918–1945, (1948). T. 5, cz. 2. Red. merytor. Konrad Paduszek, Marek Świerczek, Aleksan-

der Woźny. Warszawa–Emów 2019 Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Centralny Ośr. Szkolenia im. gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grotą” 8° ss. 224, k. złoż. luzem 1, il., mapy. (Biblioteka „Przeglądu Bezpieczeństwa Wewnętrznego”; 10).

Treść: Kolakowski Piotr: Zwalczenie zagrożenia czechosłowackiego przez polski kontrwywiad na początku lat dwudziestych XX w. s. 5–21; Ochał Artur: Zmagania wywiadu Korpusu Ochrony Pogranicza (1924–1939) z radzieckim radiowywiadem s. 22–44; Nagusowski Dariusz: Działalność dywersyjno-sabotażowa sowieckich służb specjalnych w latach 1922–1926 na Kresach Wschodnich s. 45–58; Sprengel Bolesław: Problemy metodologiczne badań wywiadu i kontrwywiadu II RP – zarys problematyki s. 59–68; Nogaj Adam: Próba oceny poprawności rozpracowania gospodarki II Rzeczypospolitej przez wywiad niemiecki w 1939 roku s. 69–220.

T. 1. 2013.

5226. KONTRWYWIAD II RP (1914), 1918–1945, (1948). T. 6. Pod red. Jacka Biernackiego i Bogusława Kubisza. Warszawa–Emów 2019 Bellona; Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Centralny Ośr. Szkolenia im. gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grotą” 8° ss. 303, il., mapa. (Biblioteka „Przeglądu Bezpieczeństwa Wewnętrznego”; 13).

Materiały z konferencji nauk., Emów, 21–22 XI 2018 r.

Treść: Giermaziak Wojciech: Generał Bolesław Wieniawa-Długoszowski – tajemnica życia i śmierci s. 9–25; Krzak Andrzej: Defensywa II Rzeczypospolitej – powstanie i kształtowanie się kontrwywiadu wojskowego po odzyskaniu niepodległości (1918–1923) s. 26–40; Świerczek Marek: Zdrada POW z 1920 roku. Próba dekonstrukcji mitu politycznego s. 41–50; Chmielarz Andrzej: Organizacja obiegu przechwyconych depesz sowieckich w 1919 r. s. 51–60; Skóra Wojciech: Trudne początki wywiadu płytkiego. Działalność Oddziału II Frontu Mazowieckiego i Ekspozytury nr 1 Frontu Pomorskiego w Warszawie (1919–1920) s. 61–81; Sobczak Antoni Krzysztof: Eryk Mystkowski w służbie wywiadowczej Straży Granicznej w latach 1928–1939 s. 82–95; Sypniewski Tomasz: Metody pracy obserwacji niejawniej prowadzonej przez organy kontrwywiadowcze Policji Państwowej oraz Oddziału II Sztabu Głównego Wojska Polskiego s. 96–110; Ochał Artur: Problemy w zabezpieczeniu kontrwywiadowczym prac fortyfikacyjnych i hydrotechnicznych na odcinku umocnionym Samy. Przyczynek do historii Korpusu Ochrony Pogranicza (1924–1939) s. 111–134; Mąciór-Majka Beata: Rozpoznanie młodzieżowego ruchu komunistycznego przez kontrwywiad cywilny II RP w okręgu krakowskim s. 135–145; Kozłowski Piotr: Zwalczenie ruchu komunistycznego na południowym pograniczu Polski – założenia operacji „Strefa” (1937) s. 146–161; Majzner Robert: Metody pracy niemieckiego wywiadu w świetle raportów kontrwywiadowczych Ekspozytury nr 3 Oddziału II SG WP (1935–1939) s. 162–174; Siewier Malwina: Związki mniejszości niemieckiej z Abwehrą w województwie śląskim w okresie międzywojennym s. 175–188; Leszkiewicz Rafał: Przykłady rozpracowań współpracowników i pracowników SRI nr VII w Poznaniu przez wojewódzkie struktury organów bezpieczeństwa państwa s. 189–202; Woźny Aleksander: Władysław Boczoń – agent niemieckich służb specjalnych (1938–1940) s. 203–221; Dubicki Tadeusz: Placówki szkoleniowe polskiego wywiadu w Wielkiej Brytanii (1941–1947). Organizacja i kadra s. 222–230; Polak Michał: Oddział Wywiadu Obronnego MON w świetle dokumentów organizacyjnych i sprawozdawczych (1942–1945) s. 231–237; Polak Bogusław: II Oficerski Korpus Doskonalenia Administracji Wojskowej w szkole Oficerów Wywiadu w Glasgow na potrzeby Wywiadu Obronnego (1945) s. 238–249;

Ney-Krwawicz Marek: Odbicie kwestii bezpieczeństwa w życiu codziennym i służbie żołnierzy Komendy Głównej Armii Krajowej. Zarys zagadnienia s. 250–258; Marasek Lech: Grupa ewakuacyjno-inwigilacyjna „998-b” Wydziału Bezpieczeństwa i Kontrwywiadu Oddziału II Komendy Głównej Armii Krajowej s. 259–264; Handke Waldemar: Nasłuch audycji radiostacji im. Tadeusza Kościuszki w raportach „Korwety”. Przykład białego wywiadu podziemia niepodległościowego wobec komunistów s. 265–282; Taciak Piotr: Powojenne losy pracownika Oddziału II SG WP Pawła Sowy w świetle materiałów Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Olsztynie. Zarys problematyki s. 283–290.

T. 1. 2013.

5227. KORCZYŃSKI Piotr: Dla ojczyzny ratowania. Szubienica, pal i kula. Dyscyplina w dawnym Wojsku Polskim. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 340, il.

Lata 1240–1945.

5228. KOTŁY i menażki. Żołnierskie smaki dawniej i dziś. Aut. koncepcji, red. prow. Iwona Dwojewska. Warszawa 2019 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 4° ss. 239, nlb. 1, il.

Treść: Tarasiuk Mateusz: Historia grochówki wojskowej s. 6–21; Dwojewska Iwona: Po turecku, pod staropolsku, z bromem, czyli fakty i mity o kawie w wojsku s. 22–35; Lenard Błażej: Na wojnie i w czasie pokoju od X do XVI w. s. 36–49; Tarasiuk Mateusz: Żywnienie żołnierzy w czasach Stefana Batoro, czyli jak jedzono na tertorium wroga s. 50–59; Pastorek Anna: Suszona ryba, piwo i kasza. Co jedli i pili marynarze w czasach bitwy pod Oliwą? s. 60–71; Dąb-Kostrzewska Anna: Francja (nie do końca) elegancja. Kulinarne potyczki Napoleona s. 72–83; Napielski Mateusz: Wielka imprewizacja. Żywnienie powstańców styczniowych 1863–1864 s. 84–93; Pastorek Anna: Aby żołnierz czuł się jak w domu – żywnienie „Błękitnej Armii” gen. Józefa Hallera s. 94–105; Dąb-Kostrzewska Anna: Wielki świat w małym domku. Kasyna wojskowe w dwudziestoleciu międzywojennym s. 106–115; Tarasiuk Mateusz: Czy da się huczniej? O polityczno-wojskowych przyjęciach elit s. 116–129; Leszkowicz Tomasz: „Kuchni nie oddaliśmy”. Żywnienie Wojska Polskiego w okresie przedwojennym i w wrześniu 1939 r. s. 130–147; Matuszak Jacek Zygmunt: Powstańcza kuchnia s. 148–163; Leszkowicz Tomasz: Comed beef i swinaja tuszonka. Żywnienie na froncie wschodnim i zachodnim s. 164–187; Dwojewska Iwona: Folklor nie tylko na talerzu – w dobie ludowego Wojska Polskiego s. 188–205; Matuszak Jacek Zygmunt: Kulinarne smaki misji zagranicznych s. 206–219; Dąb-Kostrzewska Anna: Podwodna pizza, czyli jak nakarmić wilka morskiego s. 220–227; Bębnowicz Aleksandra: Dieta współczesnego żołnierza s. 228–238.

5229. KOWALSKI Hubert: Militaria wydobyte z dna rzeki w ramach interdyscyplinarnych badań Wisły na jej warszawskim odcinku. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 173–179.

Wydobyte w l. 2009–2011 z zatopionego w 1656 r. transportu.

5230. KUKIEL Marian: *Studia historyczne*. Wybór artykułów z lat 1909–1939. Wybór i oprac. Tomasz Siewierski. Warszawa 2019 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 387. (Klasyfikacja Historiografii Wojskowej).

Treść: Siewierski Tomasz: Wstęp s. 5–15; Kukiel Marian: Wyprawa Deniski [Joachim, ok. 1756 – ok. 1812] s. 19–36;

Losy polskich insygniów koronnych s. 37–44; Polityka Austrii względem Polaków w końcu XVIII-go w. s. 45–68; Bitwa pod Raszynem (19 kwietnia 1809 r.). (Z planem bitwy) s. 69–82; Dąbrowski [Jan Henryk, 1755–1818] jako wódz. (Próba charakterystyki) s. 83–88; Baniacja księcia Adama [Jerzego] Czartoryskiego [1770–1861] i katastrofa Puław s. 89–108; Powstanie listopadowe przed sądem historii s. 109–124; Polskość i niemieczyna w cudzoziemskim autoramencie. Polskie regulaminy wojskowe z początku XVIII w. s. 125–147; Sobieski [Jan III, 1629–1696] – wódz s. 148–157; Polski wysiłek zbrojny roku 1683 s. 158–178; Litwa i Białoruś a wojska napoleońskie 1812 roku s. 179–191; Skład narodowy i społeczny Wojsk Koronnych za Sobieskiego s. 192–202; Miejsce historii wojskowej wśród nauk historycznych, jej przedmiot i podział s. 205–218; Nauczanie historii wojskowej. (Zadania i zakres) s. 219–226; O podziale polskiej historii wojskowej na okresy s. 227–244; Szymon Askenazy (24 grudnia 1867 r. – 22 czerwca 1935 r.) s. 245–265; Wacław Tokarz jako historyk wojskowy s. 266–271; Dzieje wojskowe s. 272–286; Miejsce kampanii 1920 r. w historii wojen s. 289–300; Pułkownik Adolf Małyszko: O roku 1920. Z powodu pracy Józefa Piłsudskiego „Rok 1920”. Warszawa 1925 s. 301–303; Pierwsza wytyczna operacji warszawskiej s. 304–326; Dokumenty do historii planu operacji warszawskiej s. 327–357; Rozbiór operacji warszawskiej z punktu widzenia obrony s. 358–387.

5231. LESZCZYŃSKI Krzysztof: Polskie szyfry 1919–1945. Łączność – wywiad wojskowy. Ursus–Mogilany 2019 The Enigma Press 8° ss. 338, il.

5232. LUDZIE lotnictwa i miejsca pamięci. People of aviation and places of remembrance. Red. nauk. Andrzej Olejko, Jerzy Kuck. Krosno 2018 Armagraf 8° ss. nlb. 2, 191, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol., ukr.

Materiały z konferencji nauk., Kraków, 23 X 2018 r.

Z treści: Kuck Jerzy: 100 lat lotnictwa wojskowego w Małopolsce (1918–2018) s. 9–21; Kharuk Andrij: Samoloty transportowe O. Antonowa oraz ich służba w polskim lotnictwie s. 22–29; Franz Maciej: Lotnisko w Stanisławowie – nasze skrzydła musiały gdzieś lądować. Historia mało znanych dokumentów s. 30–36; Marszałkiewicz Jakub: Wpływ teorii Douheta na ewolucję poglądów i użycie lotnictwa w międzywojennej Polsce s. 37–46; Olejko Andrzej: Obrazy lotniczego szkolenia i ucieczki z „ludowej” Rzeczypospolitej w okresie „stalinizacji” kraju i „rokoszyzacji” Wojska Polskiego s. 59–87; Semków Piotr: Ucieczki drogą powietrzną z powojennej Polski. Przyczynek do dalszych badań s. 88–93; Kaźmierczak Danuta: Kobiety w polskiej armii s. 94–102; Niestrawski Mariusz: Kolekcja rolniczych statków powietrznych w Szreniawie – wyzwania i możliwości s. 122–129; Mleczek Piotr: „Pionier polskich myśliwców” Zygmunt Puławski [1901–1931] i międzynarodowa kariera „polskiego płata” s. 130–140; Płaczek Janusz: Z kokpitu na katedrę. Pamięci pułkownika pilota profesora doktora habilitowanego Tadeusza Kamińskiego (1931–2014) s. 141–145; Pawłowski Paweł: Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie na szlaku lotniczej pamięci s. 146–153; Springwald Robert: Lotnicze ślady na turystycznych szlakach Małopolski s. 154–162; Dziwoki Julia: Bohaterscy piloci II wojny światowej w szeregach Stowarzyszenia Seniorów Lotnictwa Wojskowego Oddział w Krakowie s. 163–177; Urbanowicz Beata: Polscy lotnicy w bitwie o Anglię na kartach podręczników III Rzeczypospolitej (1992–2015) s. 178–181; Zapiór Marek: Jak przygotowywano pilotów do lotów s. 182–187; Nowak Wojciech: Jak założyć prywatne muzeum??? To nie takie trudne!!! s. 189–191.

5233. ŁOPATECKI Karol: Organizacja, prawo i dyscyplina w polskim i litewskim po-

spolitym ruszeniu (do połowy XVII wieku). Białystok 2013.

Rec.: Matuszewski Jacek: Refleksje przy poszukiwaniu granic między nauką a jej symulacją, czyli o problemie zaufania. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 9: 2016 z. 3 s. 379–406, streszcz. ang.; Polem.: Łopatecki Karol: Między nauką a recenzją a jej symulacją. *Tamże* s. 407–445, streszcz. ang.; Repl.: Matuszewski Jacek: Jak nie należy uprawiać badań naukowych: braki warsztatowe, niekompetencja, pośpiech, upór, niedostatek kultury przyczynami słabości monografii habilitacyjnej i polemiki? *Tamże* z. 4 s. 587–605, streszcz. ang.

5234. MARSZAŁEK Piotr Krzysztof: Najwyższe władze wojskowe w dawnej Polsce. Zarys dziejów od X do XIX wieku. Warszawa 2019 Wydaw. Akad. Sztuki Wojennej 8° ss. 150. Akad. Sztuki Wojennej.

5235. MATUSZEWSKI Roman: Nowe odkrycia zabytków dawnej artylerii z XV–XIX w. *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 140–161.

5236. MAZUREK Wojciech: Kodeksy etyczne w powojennym Wojsku Polskim. *Colloquium*. [T. 10]: 2018 nr 2 s. 89–106, streszcz. ang.

5237. MILITARIA pomorskie. Zbiór studiów. T. 13. Pod red. Wojciecha Bartoszką, Łukasza Nadolskiego. Bydgoszcz 2019 Muzeum Wojsk Lądowych 8° ss. 240, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Waszak Damian: Powstanie Anicetusa (69 r. n.e.) s. 7–18; Fudalej Krzysztof: Motoryzacja armii niemieckiej podczas I wojny światowej s. 19–36; Drozdowski Krzysztof: Pierwsze miesiące w nowym garnizonie. Przyczynek do dziejów 16 Pułku Ułanów Wielkopolskich im. gen. dyw. Gustawa Orlicz-Dreszera s. 37–52; Żabierek Krzysztof: Oddziały Wojska Polskiego z Pomorza na rzecz plebiscytu na Górnym Śląsku w 1921 roku s. 53–64; Wojciechowski Jerzy S[tanisław]: Polsko-lotewskie braterstwo broni. Przyczynek do dziejów 22 Pułku Ułanów Podkarpackich s. 65–80; Jaskulski Waldemar: Płk dr Adam Tymoteusz Sawczyński (1892–1975). Szkic biograficzny s. 81–122; Wojciechowski Jerzy S.: Zaoziańskie pamiętki gen. Władysława Bortnowskiego s. 123–138; Benken Przemysław: Dokumentacja polskich dezertorów i jeńców spod Lenino w Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej – studia przypadków s. 139–170; Jaroniec Paweł: Szturm centrum Berlina w świetle relacji i wspomnień żołnierzy 1, 2 i 3 Pułku Piechoty I Dywizji im. Tadeusza Kościuszki (30.04.–02.05.1945 r.) s. 171–222; Nadolski Łukasz Mamert: Wojna iracko-kurdyjska w 2017 roku s. 223–235. T. 1. 2011.

5238. MLECZEK Tomasz: Rapier z orłem w koronie. Unikatowy „pappenheimer” z Zamku Królewskiego w Warszawie. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr.:] 2019 s. 61–76, streszcz. ang.

Z 1. poł. XVII w.

5239. MOSZUMAŃSKI Zbigniew: Działania wojenne na ziemi radymniańskiej w XX wieku. Przemyśl 2019 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 8° ss. 232, il., mapy.

Lata 1914–1944.

5240. OBRONA narodowa. Obronność a zarządzanie kryzysowe. Red. nauk. Jan Posobiec, Marek Kubiński, Tomasz Rubaj. Kalisz 2019 Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego 8° ss. 274, il., mapy. (Monografie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu; nr 17).

Z treści: Polak Andrzej: Kierowanie i dowodzenie w Siłach Zbrojnych Królestwa Polskiego s. 57–80; Lewicki Wiesław: Integracja militarna Europy w zarysie s. 235–245; Krztoń Waldemar: Cyberprzestrzeń jako nowy wymiar walki s. 247–259. Lata 1815–2018.

5241. OD CZARNYCH Huzarów do Niebieskich Beretów. Dzieje Garnizonu w Gdańsku Wrzeszczu. Pod red. Krzysztofa Macieja Kowalskiego. Gdańsk 2018 Kosycarz Foto Press 8° ss. 661, nlb. 9, il.

Treść: Kowalski Krzysztof: Wstęp. Historia wrzeszczańskiego Garnizonu jako opracowanie nierozpoznanych dotąd dziejów militarnych Gdańska s. 7–18; Kowalski Krzysztof: Preface. History of the Garrison in Wrzeszcz as a study of previously unrecognized military history of Gdańsk s. 19–30; Maćkowski Tomasz: Dzieje Strzyży i okolic przed powstaniem koszar huzarów s. 31–66; Czerepak Piotr: Dzieje regimentu Czarnych Huzarów w latach 1741–1818 s. 67–142; Nieuważny Andrzej: Czarni Huzary w Gdańsku s. 143–232; Duchnowski Tomasz Marcin: Działania bojowe żołnierzy wrzeszczańskiego garnizonu w kampaniach I wojny światowej s. 233–288; Jahr Günter: Koszary huzarów we Wrzeszczu jako siedziba gdańskiej policji 1920–1939 s. 289–366; Daniluk Jan: Koszary w Strzyży Górnej w latach 1920–1945 s. 367–392; Skrzeczowski Henryk: Koszary w Gdańsku Wrzeszczu pod II wojnę światową w świetle relacji źródłowych i wspomnień autora s. 393–462; Matuszewski Roman: Uzbrojenie żołnierzy wrzeszczańskich koszar s. 463–520; Piwek Aleksander: Urbanistyka i architektura dawnego garnizonu w Gdańsku Strzyży s. 521–616; Wojciechowski Marcin: Garnizon przyszłości – miasto Trójmiasto s. 617–672.

5242. OPYRCHAŁ Leszek: Rękopiśmienne plany i ryciny twierdzy Kamieniec Podolski. Warszawa 2019 Wojsk. Akad. Techn. 8° ss. 282, il., mapy.

Lata 1633–1812.

5243. OŚCIŁOWSKI Jarosław: Miecz wczesnośredniowieczny z okolic Sztumu. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 3 s. 524–545, streszcz. ang., niem.

5244. [PAPAKÏN Artem Georgijovič] Papanik Artem: Polskie formacje wojskowe na Ukrainie 1917–1919. Tł. aut. Lublin 2019 Stow. Pisarzy Pol.; Test 8° ss. 221, il.

5245. PARAFIANOWICZ Ryszard: Operational warfare in War College and War Studies University. *Kwartalnik Bellona*. R. 13: 2019 nr 2 s. 17–29.

Sztuka operacyjna w Wyższej Szkole Wojennej i Akademii Sztuki Wojennej w l. 1918–2018.

5246. PŁACZEK Janusz: Zmiany w mundurze polowym wojsk lądowych Wojska Polskiego w latach 1958–2018. *Przegląd Nauk o Obronności*. [T.] 5: 2018 s. 33–49, il., streszcz. ang., pol.

5247. POLITAŃSKI Łukasz: Krakusi w Wojsku Polskim – rys historyczny. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 1 s. 49–75, streszcz. ang.

Dzieje Przysposobienia Wojskowego Konnego utworzonego w 1927 r., poprzedzone historią formacji kawaleryjskich z l. 1812–1866, do których tradycji nawiązywało.

5248. POLSKIE organizacje paramilitarne i bataliony Obrony Narodowej w latach 1900–1939. Pod red. Jarosława Jastrzębskiego. Kraków 2019 Stow. Terytorialni 4° ss. 178, tabl. 8, il.

Treść: Podhorski Jan: Przedmowa s. 7–9; Zaborniak Stanisław, Bąk Robert, Kuchciak Maciej, Czarny Wojciech: Działania polityczne poprzedzające powołanie Legionów Polskich (1772–1914) s. 11–29; Zaborniak Stanisław, Bąk Robert, Kuchciak Maciej, Czarny Wojciech: Działalność paramilitarna członków Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” (1867–1939) s. 31–40; Zaborniak Stanisław, Bąk Robert, Kuchciak Maciej, Czarny Wojciech: Działalność paramilitarna Drużyn Bartoszewych (1907–1939) s. 41–53; Zaborniak Stanisław, Bąk Robert, Kuchciak Maciej, Czarny Wojciech: Powstanie i programowa działalność paramilitarna w polskim skautingu 1909–1939 s. 55–82; Zaborniak Stanisław, Bąk Robert, Kuchciak Maciej, Romański Arkadiusz: Powstanie i programowa działalność paramilitarna Kolejowego Przysposobienia Wojskowego w Polsce w latach 1927–1939 s. 83–106; Zaborniak Stanisław, Bąk Robert, Kuchciak Maciej, Czarny Wojciech: Paramilitarne działania Przysposobienie Wojskowe Konne (Krakusi) 1929–1939 s. 107–119; Zaborniak Stanisław, Bąk Robert, Kuchciak Maciej: Terytorialne formacje wojskowe Obrony Narodowej w Polsce w latach 1936–1939 s. 121–141; Dziubek Marcin: Stopień wyposażenia i wyszkolenia formacji Obrony Narodowej na przykładzie Batalionu Obrony Narodowej „Oświęcim” s. 143–155; Gogola Marek: Wieluńskie bataliony Obrony Narodowej. Przygotowania do wojny obronnej i szlak bojowy w 1939 roku s. 157–178.

5249. POLSKIE triumfy. 50 chwalebnych bitew Polaków, o których każdy powinien pamiętać. Red. Kamil Janicki, Anna Winkler. Kraków 2018 Znak 4° ss. 557, nlb. 3, il. (Ciekawostki Historyczne.pl).

Treść: Janicki Kamil: Bitwa pod Cedynią 972 s. 9–17; Morys-Twarowski Michael: Bitwa w kraju Dziażdysz 1015 s. 19–27; Szymaniak Marcin: Bitwa nad Bugiem 1018 s. 29–37; Janicki Kamil: Bitwa w Mieclawem 1047 s. 39–47; Czaja Dariusz Andrzej: Podbój Pomorza 1107 s. 49–57; Czaja Dariusz Andrzej: Obrona Głogowa 1109 s. 59–69; Morys-Twarowski Michael: Bitwa pod Zawichostem 1205 s. 71–77; Szymaniak Marcin: Bitwa pod Płowcami 1331 s. 79–89; Dróżdź Piotr: Bitwa pod Grunwaldem 1410 s. 91–101; Szymaniak Marcin: Bitwa pod Świecinem 1462 s. 103–111; Dróżdź Piotr: Bitwa pod Orszą 1514 s. 115–125; Dróżdź Piotr: Oblężenie Połocka 1579 s. 127–137; Szymaniak Marcin: Bitwa pod Kircholmem 1605 s. 139–147; Śledziński Kacper: Bitwa pod Kłuszynem 1610 s. 149–159; Szymaniak Marcin: Bitwa pod Oliwą 1627 s. 161–169; Morys-Twarowski Michael: Bitwa pod Beresteczkiem 1651 s. 171–181; Nagielski Mirosław: Bitwa pod Warką 1656 s. 183–193; Śledziński Kacper: Bitwa pod Chocimiem 1673 s. 195–205; Morys-Twarowski Michael: Bitwa wiedeńska 1683 s. 207–219; Szymaniak Marcin: Bitwa pod Parkanami 1683 s. 221–231; Kowalczyk Rafał: Bitwa

pod Zieleńcami 1792 s. 233–243; Kowalczyk Rafał: Bitwa pod Raclawicami 1794 s. 245–253; Dróżdż Piotr: Szarża pod Samosierrą 1808 s. 257–267; Kowalczyk Rafał: Bitwa pod Iganiami 1831 s. 269–281; Kalwat Wojciech: Bitwa pod Grochowiskami 1863 s. 283–293; Kalwat Wojciech: Bitwa pod Żyrzynem 1863 s. 295–303; Winkler Anna: Manifestacja na placu Grzybowskim s. 305–313; Dróżdż Mateusz: Bitwa pod Kostuchnową 1916 s. 317–327; Borkowski Bartosz: Zdobyć Poznań 1918 s. 329–339; Dróżdż Mateusz: Walki o Lwów 1918 s. 341–351; Zagórski Sławomir: Bitwa pod Komarowem 1920 s. 353–359; Zagórski Sławomir: Wyprawa kijowska 1920 s. 361–371; Dróżdż Mateusz: Bitwa warszawska 1920 s. 373–383; Zagórski Sławomir: Bitwa pod Komarowem 1920 s. 385–391; Szymaniak Marcin: Bitwa nad Niemnem 1920 s. 393–401; Stachnik Paweł: Trzecie Powstanie Śląskie 1921 s. 403–413; Sarjusz-Wolski Marek: Bitwa pod Mokrą 1939 s. 417–425; Sarjusz-Wolski Marek: Bitwa pod Kałuszynem 1939 s. 427–435; Kaliński Dariusz: Bitwa o Narwik 1940 s. 437–445; Dróżdż Mateusz: Bitwa o Anglię 1940 s. 447–455; Sarjusz-Wolski Marek: Obrona Tobruku 1941 s. 457–467; Zaprutko-Janicka Aleksandra: Obrona Przebraża 1943 s. 469–477; Kaliński Dariusz: Bitwa o Monte Cassino 1944 s. 479–487; Kaliński Dariusz: Bitwa pod Falaise 1944 s. 489–497; Sarjusz-Wolski Marek: Bitwa pod Studziankami 1944 s. 499–507; Kaliński Dariusz: Szarża pod Borujskiem 1945 s. 509–515; Stachnik Paweł: Zdobyć Kołobrzeg 1945 s. 517–525; Kaliński Dariusz: Zdobyć Bolonię 1945 s. 527–535; Zagórski Sławomir: Bitwa o Karbalę 2004 s. 539–545; Zagórski Sławomir: Obrona bazy w Ghazni 2013 s. 547–553.

5250. POLSKO-UKRAIŃSKA współpraca wojskowa na przestrzeni dziejów. Red. nauk. wyd. pol. Janusz Odziemkowski; tł. tekstów z jez. ukr. Krzysztof Wasilewski. Oświęcim 2018 Napoleon V 8° ss. 173.

Materiały z konferencji, Kijów, 16 XII 2015 r.

Tręś: Piekło Jan: Przedmowa s. 7–8; Litwin Henryk: Przedmowa s. 9–10; Odziemkowski Janusz: Podsumowanie konferencji s. 11–20; Nagielski Mirosław: Współpraca sił Rzeczypospolitej z Kozacką w I połowie XVII wieku dla obrony granic Rzeczypospolitej s. 22–35; Czerkas Borys: Ukraińskie wojsko kozackie – militarna rezerwa Rzeczypospolitej s. 36–47; Hundert Zbigniew: Przykłady polsko-kozackiej współpracy wojskowej w dobie Jana Sobieskiego (1668–1696) s. 48–64; Sokirko Oleksij: Rzeczpospolita szlachecka i rzeczpospolita kozacka: wojskowo-polityczne paralele od połowy XVII do końca XVIII stulecia s. 65–84; Ałfiorow Oleksandr: Bohater dualistycznej monarchii ukraińskiej krwi: Gabriel Hołubek w wirze wojen drugiej połowy XVI stulecia s. 85–103; Polsko-ukraińska współpraca wojskowa w XX w.: Sribnjak Ihor: Wojskowa współpraca URL i Rzeczpospolitej w latach 1919–1920 r. Aspekt organizacyjno-mobilizacyjny s. 104–120; Pisuliński Jan: Jak negocjowano układ Piłsudski-Petlura s. 121–136; Rukkas Andrij: Polsko-ukraiński sojusz wojskowy 1920 roku s. 137–156; Rezmzer Waldemar: Polsko-ukraiński sojusz wojskowy 1920 r. we współczesnej polskiej historiografii s. 157–170.

5251. PÓŁWYSEP Helski. Historia orężem pisana. Pod red. nauk. Andrzeja Drzewieckiego, Mariusza Kardasa. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 504, nlb. 1, il.

Tręś: Drzewiecki Andrzej: Meandry polskiej polityki bałtyckiej s. 15–170; Wojciechowski Zbigniew: Półwysep Helski – od odzyskania niepodległości do wybuchu II wojny światowej s. 171–218; Nawrot Dariusz: Samotny półwysep w wojnie obronnej Polski 1939 r. s. 219–289; Komorowski Antoni Franciszek, Szulcowski Adam: „Inwazja” na Półwysep Helski w 1939 r. w świetle źródeł niemieckich s. 290–304; Kardas Mariusz: Półwysep Helski w latach okupacji hitlerowskiej s. 305–338; Kardas Mariusz: Półwysep Helski w pierwszym dwudziestoleciu

powojennym (1945–1965) s. 339–374; Olejko Andrzej, Konarski Mariusz: Polskie lotnictwo morskie w Pucku (1920–1950) s. 375–411; Bieniecki Ireneusz: Formacje ochrony granicy morskiej Wybrzeża Gdańskiego w latach 1928–2009 s. 412–468; Durcz Czesław: 9. Flotylla Obrony Wybrzeża – współgospodarz na Półwyspie Helskim i depozytariusz interesów Polski na morzu s. 469–479; Zakończenie s. 480–485.

5252. PRZEKAZ informacji o wojnie i na wojnie. Z dziejów wojskowości polskiej i powszechnej. Pod red. Andrzeja Niewińskiego. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 538, il., mapy, streszcz. ang. (Homo Militans; t. 8).

Z treści: Długoborski Sebastian: Inskrypcja z Bahćecik jako świadectwo południowych podbojów Sarduri II s. 9–27; Wojciechowski Leszek: Przekazy o bitwach i wojnach w łacińskim dziejopisarstwie VI wieku. Zarys problematyki s. 28–52; Niewiński Andrzej: Podstęp i zwodzenie przeciwnika w sztuce wojennej średniowiecza. Teoria i praktyka s. 53–76; Grabarczyk Tadeusz: Zbieranie informacji o przeciwniku przez wojska Królestwa Polskiego od schyłku XIV do początku XVI wieku s. 77–95; Boldyrew Aleksander: Wyprawa chocimska 1538 roku w źródłach narracyjnych i literaturze historyczno-wojskowej s. 96–110; Januszek-Sieradzka Agnieszka: List jako narzędzie komunikacji w warunkach wojennych (na przykładzie korespondencji Zygmunta Augusta z Mikołajami Radziwiłłami Czarnym i Rudym z lat 60. XVI stulecia) s. 111–129; Starogowski Bartosz: Praktyczne znaczenie przekazu wojennego w uniwersałach króla Jana Kazimierza 1648–1668 s. 130–146; Cholewiński Łukasz: Relacje gen. Jana de Witte z pobytów w Turcji w czasie wojny rosyjsko-tureckiej (1768–1774) s. 147–163; Czuby Jarosław: Informacje o działaniach operacyjnych i taktycznych, czyli Kilka pytań o jakość polskiego rozpoznania wojskowego w wojnach 1794–1831 s. 164–176; Trąbski Maciej: „Orły napoleońskie za Pirenejami”. Początek wojny na Półwyspie Iberyjskim w doniesieniach „Gazety Korespondenta Warszawskiego i Zagranicznego” s. 177–197; Faszcza Dariusz: Reakcja społeczności międzynarodowej na zbrodnie tureckie popełnione podczas tłumienia powstania kwietniowego 1876 roku w Bułgarii s. 198–224; Błachnio Jan: Rozpoznanie kawaleryjskie na lewym skrzydle wojsk austro-węgierskich w przededniu ofensywy wyprowadzającej (sierpień 1914 roku) s. 225–246; Ptak Jan: Źródła informacji o działaniach wojennych w dzienniku ks. Józefa Rokosznego z lat 1914–1916 s. 247–267; Szalast Bogusław: Apele o udział ludności chłopskiej w wojnie polsko-bolszewickiej (1919–1921) na łamach tygodnika „Piast” s. 268–294; Mączka Andrzej: Wizerunek Stanisława Bułak-Balachowicza i jego oddziałów wykreowany przez prasę międzywojenną w Polsce s. 295–342; Jarno Witold: Polskie wojska łączności w latach 30. XX wieku i ich przygotowanie do wojny s. 343–372; Kardas Mariusz: Obrona wybrzeża w 1939 roku w propagandzie czasu wojny i powojennej. Uwagi do problematyki s. 373–399; Gliniecki Tomasz: Inszenizowane walki o Tolkmicko. Operatory filmowi 2 Frontu Białoruskiego Armii Czerwonej podczas ofensywy styczniowej 1945 roku s. 400–423; Anuła Kamil: Działania 1. Warszawskiego Batalionu Rozpoznawczego na Pomorzu w 1945 roku (próba oceny) s. 424–439; Pogońska-Pol Magdalena: Izraelsko-arabska wojna z czerwca 1967 roku na łamach „Trybuny Ludu” s. 462–483; Przybylak Michał: Geneza użycia bezałogowych statków latających jako środka rozpoznania wojskowego na przykładzie Izraela s. 484–592; Jazwierska Jadwiga: Mapy satyryczno-propagandowe ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej KUL jako źródło informacji o wojnie s. 503–538.

5253. PRZERWA Tomasz: Twierdza ponad miastem, czyli o wpływie garnizonu na życie Srebrnej Góry w okresie fryderycjańskim (1775–1807). *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 4 s. 775–790, streszcz. ang.

5254. PRZYSIĘGA Wojkowa. Idea i praktyka. Z dziejów wojskowości polskiej i powszechnej. Pod red. Andrzeja Niewińskiego. Oświęcim 2016.

Rec.: Zarosa Wojciech, *Almanach Historyczny*. T. 21: 2019 s. 377–384.

5255. PUŁAWSKI Andrzej: Renesansowe zbroje płytowe z papiernikiem bombiastym w dawnym księstwie pomorskim w świetle wybranych zabytków sztuki. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 4 s. 415–434, streszcz. ang.

5256. RAPIŃSKI Piotr: Komar i kameleon. Lwowskie eskadry towarzyszące w czasie pokoju i wojny. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 264, il.

Lata 1920–1939 (łącznie z kampanią wrześniową).

5257. REFLEKSJA historyczna o służbie zdrowia i kształceniu lekarzy w Wojsku Polskim. Pod. red. Czesława Marmury i Jurka Olszewskiego. Łódź 2019 Jurek Olszewski 8° ss. 298, nlb. 1, il.

Materiały z konferencji nauk., Łódź, 18 XI 2017, 30 III 2019, 17 XI 2019 r.

Z treści: Felchner Andrzej: Kształcenie kadr służby zdrowia Wojska Polskiego 1918–1958 s. 20–41; Marmura Czesław: Poglądy na kształcenie polskich lekarzy wojskowych przed utworzeniem Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi (1918–1957) s. 42–50; Olszewski Jurek: Strategia kształcenia lekarzy wojskowych na Wydziale Wojskowo-Lekarskim Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w latach 2002–2020 s. 51–64; Łęgocka-Bartczak Dorota, Lewandowski Grzegorz: Wymogi współczesnego pola walki do przygotowania merytorycznego lekarza wojskowego s. 65–85; Turowska Maria [Joanna]: U źródeł organizacyjnych polskiej wojskowej służby zdrowia w XVIII i XIX wieku s. 93–116; Felchner Andrzej, Marmura Czesław: Organizacja służby zdrowia Wojska Polskiego w pierwszych latach niepodległości II Rzeczypospolitej s. 117–132; Jarno Witold: Wojskowa Służba Zdrowia w Łodzi w latach II Rzeczypospolitej 1918–1939 s. 133–149; Bojczuk Hanna, Dusińska Halina: Lekarze i studenci medycyny uhonorowani Orderem Virtuti Militari za walkę o niepodległość Ojczyzny w latach 1914–1945 s. 150–163; Paliga Renata: Idea krwiolecznictwa i krwiodawstwa w Wojsku Polskim s. 164–182; Dudkiewicz Zbigniew: Wojskowa służba zdrowia w falerystyce i medalierstwie na przestrzeni 100 lat s. 183–216; Marmura Czesław: Poglądy na kształcenie i wychowanie lekarzy wojskowych warunkujące organizacyjne funkcjonowanie polskich instytucji ich kształtujących w latach 1922–2019 s. 227–234; Pieloch Zbigniew: Charakterystyka systemu kształcenia studentów – podchorążych bylej Wojskowej Akademii Medycznej w latach 1958–2002 s. 235–241; Błaszczak Jan: Specyfika kształcenia lekarzy wojskowych z perspektywy dziekana dwóch wydziałów i dwóch uczelni s. 242–250; Olszewski Jurek: Specyfika kształcenia przyszłych lekarzy wojskowych z perspektywy doświadczeń Dziekana Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi s. 251–261.

5258. REZLER Marek: Wojsko na Placu Wolności w Poznaniu. *Wielkopolski Powstańca*. Nr 22: 2016 s. 46–53.

XIX–XXI w.

5259. RYMAR Edward: Fortyfikacje Gorzowa w świetle zachowanych źródeł średnio-wiecznych i ich nowożytny losy. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 29–40, streszcz. ang., niem.

5260. SALA Bartłomiej Grzegorz: Barbakany w Polsce. Warszawa 2019 CM 8° ss. 45, nlb. 1, tabl. 10, il.

Lata 1410–1681.

5261. SIKORA Radosław: Husaria. Duma polskiego oręza. Kraków 2019 Znak Horyzont 8° ss. 382, nlb. 2, il. mapy.

Lata 1498–1793.

5262. SMOLIŃSKI Aleksander: Twierdza klasztorna w Podkamieniu. Magiczne miejsce – historia i współczesność. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 181–208.

Podkamień na Ukrainie w l. 1464–1991.

5263. SMOLIŃSKI Aleksander: Zachodnia Dywizja Strzelecka Armii Czerwonej. Przyczynki do dziejów polskojęzycznych formacji Robotniczo-Chłopskiej Armii Czerwonej w latach 1917–1919. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 105: 2019 s. 59–84, streszcz. ang.

5264. SMOLIŃSKI Józef: Siły zbrojne w powojennej Polsce w koncepcjach władz wojskowych na uchodźstwie. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 1 s. 257–278, streszcz. ang., niem., ros.

Lata 1944–1947.

5265. SMYRGALA Dominik: Dwa kroki przed przyszłością. Marian Chodacki [1898–1975] jako wzór współczesnego analityka wywiadu. Warszawa 2019 Wojsk. Inst. Wydawniczy; Akad. Sztuki Wojennej 8° ss. 218, nlb. 1, il.

5266. STUDIA z dziejów Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie (1939–1947). Pod red. Piotra Chmielowca, Krzysztofa A[dama] Tochmana. Warszawa–Rzeszów 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 507, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Wojsko Polskie w Strukturach Państwa w XX Wieku) (Seria Wydawnicza IPN Oddział Rzeszów).

Treść: Chmielowiec Piotr, Tochman Krzysztof A[dam]: Wstęp s. 7–24; Koręś Daniel: Gabinet Ministra Spraw Wojskowych (Obrony Narodowej) i Naczelny Wódza (Szefa Sztabu Głównego) PSZ w latach 1939–1945 s. 25–49; Kaczmarek Krzysztof: Nie tylko Rotheras. Oficerskie obozy izolacyjne oraz obóz dyscyplinarny dla żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych w Wielkiej Brytanii (1940–1943) s. 51–115; Janczak Bartosz: Armia Polska na Wschodzie (1942–1943). Powstanie, organizacja, wyszkolenie s. 117–131; Tochman Krzysztof A[dam]: Pierwsza misja por. Stanisława Hołłego „Kuli” na Bałkanach w latach 1943–1944 s. 133–156; Szkudliński Jan: Żołnierze 2. Korpusu Polskiego w raportach brytyjskiej wojskowej cenzury korespondencji (styczeń–grudzień 1944 r.) s. 157–171; Pachowicz Anna: General

Antoni Szymański i Misja Wojskowa ds. Zaciągu i Ewakuacji dla oficerów rozdzielonych na francuskich nadgranicznych punktach kontrolnych s. 173–185; Pasztor Maria: Władza i społeczeństwo włoskie wobec 2. Korpusu Polskiego w latach 1945–1946 s. 187–204; Tarka Krzysztof: Pozbawienie polskiego obywatelstwa gen. Władysława Andersa i oficerów PSZ na Zachodzie, którzy wstąpili do Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia s. 205–216; Wróbel Janusz: Cudzoziemskie żony żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie s. 217–237; Sodeł Ryszard: Proces płk. Franciszka Skibińskiego jako przykład wykluczenia żołnierzy PSZ z kadry dowódczej Ludowego Wojska Polskiego s. 239–255; Wolski Jan: Aktywność literacka żołnierzy 2. Dywizji Strzelców Pieszych internowanych w Szwajcarii s. 257–268; Sienkiewicz Jan Wiktor: Artyści plastycy gen. Władysława Andersa we Włoszech (1943–1946) s. 269–279; Tym Juliusz S[tanisław]: Doświadczenia i wnioski z działań taktycznych grup bojowych na podstawie przykładów z walk 2. Brygady Pancerniej w kampanii włoskiej lat 1944–1945 s. 281–300; Niedziela Rafał: Powstanie i działalność Szkoły Specjalistów MON oraz akcje bojowe jej absolwentów na terenie Niemiec w 1945 r. s. 301–327; Błaszowski Bartłomiej: Kazimierz Józef Dobrzyń-Dobrzęcki (1921–1985), jeden z „trzech muszkietierów XX w.” s. 329–356; Gajownik Tomasz: Podpułkownik dyplomowany Stanisław Kara i jego służba w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie s. 357–370; Kartasiński Kamil: Powojenne losy 2. Korpusu Polskiego w perspektywie narracji biograficznej Jana Szymczyka s. 371–380; Kirszak Jerzy: Polak, który walczył z Sowietami, Niemcami, Włochami i Japończykami. Niezwykłe przypadki Aleksandra Sosnkowskiego s. 381–395; Melnikau Ihar: Białoruscy żołnierze armii Andersa. Biogramy niektórych żołnierzy 2. Korpusu PSZ urodzonych na terenie obecnej Republiki Białorusi s. 397–402; Tomasiak Paweł: Polityk w mundurze. Służba Adama Doboszyńskiego w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie w latach 1939–1943 s. 403–433; Wołak Łukasz: Podpułkownik doktor inżynier Bolesław Zawalicz-Mowiński „Zawalicz”, „Gończ”, „Dyrektor”, „Stef”, „Witold” (1903–1993). Przyczynek do badań biograficznych oficera i działacza społeczno-politycznego s. 435–476.

5267. SUCHOŃ Filip, Olesiak Justyna: Zespół ufortyfikowanych strażnic kolejowych w Kamionce Wielkiej. *Malopolska*. [T.] 21: 2019 s. 89–107, streszcz. ang.

Próba ustalenia pierwotnego wyglądu strażnic, powstałych w XVIII i XIX w.

5268. SYTA Włodzimierz: Pułk 4. Ułanów Zaniemeńskich. Historia pisana wspomnieniami ułanów i ich rodzin. Grajewo 2019 Eko-Dom; przy współpr. Eko-Druk 8° ss. 505, tabl. 256, il.

Lata 1918–2018.

5269. SZCZEPANIAK Piotr: Z ziemi włoskiej do Polski. Byli żołnierze austro-węgierscy z powiatu żywieckiego w szeregach Armii Polskiej we Włoszech 1918–1919. *Gronie*. Nr 19: 2019 s. 59–75.

5270. SZMYD Piotr: „Koci Zamek” – dwór obronny w Jaśle – przedstawienie wyników ratowniczych badań archeologicznych. *Rocznik Jasielski*. T. 7: 2012 s. 87–102.

XV–XX w.

5271. SZYMCZAK Jan: Rycerz w hełmie, w zbroi i z tarczą. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2016.

Rec.: Cichoń Bartłomiej. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 2 s. 169–171.

5272. ŚWIĘTOŚLAWSKI Witold: Miecze średniowieczne z Pomorza Wschodniego. *Pomorania Antiqua*. T. 28: 2019 s. 153–182, streszcz. ang.

5273. TOMASZEWSKI Janusz: Sowietyzacja Wojska Polskiego w latach 1943–1956. Wrocław 2012 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego plik tekstowy PDF (7,43 MB). (*Acta Universitatis Wratislaviensis*; no 3408).

5274. TRUBAS Michał: Administracja wojskowa w Płocku (1917–1999). *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 4 s. 21–34.

5275. TUSZYŃSKI Wiesław J[an]: Sochaczew. Losy wojenne i wojskowe, medyczna wojskowa, wojskowi medycy miasta i garnizonów Sochaczewskich. Lubiejew 2019 Wiesław Jan Tuszyński 8° ss. 275, il., mapy.

Lata 1229–1945.

5276. TYM Juliusz S[tanisław]: Wyższe szkolnictwo wojskowe Rzeczypospolitej a sztuka myślenia strategicznego. *Kwartalnik Bellona*. R. 13: 2019 nr 2 s. 98–109.

Lata 1921–2004.

5277. TYM Juliusz S[tanisław]: Żołnierz na wojnie i po wojnie. Problematyka zachowań ludzkich. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Historica. [Vol.] 104: 2019 s. 215–233, streszcz. ang.

5278. „W HETMAŃSKIM trudzie”. Księga pamiątkowa ku czci profesora Jana Wimmera. Pod red. Zbigniewa Hunderta i Marka Wagnera. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 219, il.

Treść: Wagner Marek: Profesor Jan Wimmer [1926–2016] – historyk i uczony. Szkic do portretu s. 5–21; Wagner Marek: Bibliografia prac naukowych profesora Jana Wimmera s. 22–31; Plewczyński Marek: Kariery społeczno-polityczne rycerzy i żołnierzy warszawskich w XV–XVI w. s. 32–48; Sterniczuk Andrzej: Jeszcze o „wojsku niżowym” JKM Stefana Batorego s. 49–60; Gawron Przemysław: Wojska zaciągu cudzoziemskiego w czasie wojny Rzeczypospolitej z Państwem Moskiewskim w latach 1609–1618 s. 61–96; Nagielski Mirosław: Wkład jednostek gwardyjskich monarchy w wysiłek militarny Rzeczypospolitej z dwóch ostatnich Wazów (1632–1668) s. 97–120; Wagner Katarzyna: Szwedzkie zdobycze w Rzeczypospolitej. Zarys problematyki s. 121–137; Bobiatyński Konrad: Bitwa pod Witebskiem 16 czerwca 1664 r. – zapomniane zwycięstwo litewskie nad wojskami moskiewskimi s. 138–151; Wagner Marek: Jerzy Wołodyjowski (około 1620–1672) rotmistrz piechoty i stolnik przemyski s. 152–165; Hundert Zbigniew: Organizacja husarii koronnej na kampanie wiedeńskiej 1683 roku s. 166–196; Wojtasik Janusz: Geneza powstania styczniowego. Postawa społeczeństwa wobec działań powstańczych (1863–1864) s. 197–216.

5279. W SŁUŻBIE Bogu i Ojczyźnie. Szkice historyczno-duszpasterskie z okazji setnej

rocznicy utworzenia biskupstwa polowego w Polsce. Pod red. Zbigniewa Kępy. Warszawa 2019 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 215, nlb. 1, il.

Treść: Kępa Zbigniew: Organizacja duszpasterstwa wojskowego po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. s. 19–22; Kępa Zbigniew: Arcybiskup Stanisław Gall, pierwszy biskup polowy (1919–1933) s. 23–26; Młynarczyk Robert: Książd mjr Ignacy Skorupka, bohater narodowy wojny polsko-rosyjskiej z 1920 r. s. 27–30; Kępa Zbigniew: Książd mjr Michał Sopoćko, apostoł Bożego miłosierdzia s. 31–34; Radziszewski Bogdan: Jan Paweł II, syn Karola, oficera Wojska Polskiego s. 35–38; Majka Piotr: Arcybiskup Józef Gawlina, biskup polowy Wojska Polskiego s. 41–45; Piontek Paweł: Książd kapelan płk Edward Choma, pierwszy proboszcz parafii wojskowej w Skierniewicach, ofiara mordu katyńskiego s. 46–48; Olech Edward: Błogosławiony o. Michał Czartoryski, kapelan z przypadku s. 49–51; Włodarczyk Władysław: Błogosławiony ks. kpt. Franciszek Dachtera, ofiara pseudomedycznych eksperymentów s. 52–55; Targosz Andrzej: Książd kpt. Stefan Gąsiorek, kapelan o twardym, góralskim karku s. 56–57; Preuss Ryszard: Błogosławiony ks. Marian Górecki, kapelan polskiej załogi na Westerplatte w latach 1934–1936, męczennik s. 58–60; Włodarczyk Władysław: Książd płk Józef Joniec, kapelan spod Monte Cassino s. 61–63; Kociołek Łukasz: Książd płk Jan Merta SDB, kapelan 2 Korpusu 12 Pułku Ułanów Podolskich armii gen. Władysława Andersa s. 64–66; Rećko Zbigniew: Błogosławiony ks. kmrdr ppor. Władysław Miegoń (1892–1942), męczennik Dachau s. 67–71; Piontek Paweł: Polskie duszpasterstwo wojskowe na Bliskim Wschodzie s. 72–75; Kępa Zbigniew: Książd dr Stanisław Pycior, kapelan partyzantów ziemi tarnowskiej s. 76–78; Biruś Ireneusz: Ojciec Tomasz Rostowski, powstaniec warszawski, więzień w okresie stalinowskim s. 79–81; Rećko Zbigniew: Błogosławiony ks. mjr Michał Sopoćko (1888–1975), spowiednik i kierownik duchowy św. siostry Faustyny [Kowalskiej] s. 82–86; Preuss Ryszard: Błogosławiony ks. Józef Stanek, kapelan powstania warszawskiego, świadek wiary, miłości bliźniego i Ojczyzny s. 87–90; Rak Kryspin: Błogosławiony ks. mjr Bolesław Strzelecki, radomski św. Franciszek s. 91–93; Targosz Andrzej: Książd mjr Stanisław Targosz, kapelan 3 Baonu Strzelców Karpackich s. 94–96; Preuss Ryszard: Książd ppłk Jan Leon Ziółkowski, męczennik Katynia s. 97–100; Przymus Urszula: Książd Stefan Wyszyński „Radwan III”, kapelan powstania warszawskiego s. 101–103; Woszczek Błażej: Posługa kapelanów Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie wśród polskich lotników podczas II wojny światowej s. 104–108; Bechta Grzegorz: Błogosławiony ks. Stefan Wincenty Frelichowski, harcerz, kapłan i męczennik s. 109–111; Kępa Zbigniew: Generalny Dziekan Wojska Polskiego – duszpasterstwo wojskowe bez biskupa polowego s. 115–117; Fąfara Kazimierz: Alumni w Wojsku Polskim 1959–1980 s. 118–120; Biruś Ireneusz: Błogosławiony Ks. Jerzy Popiełuszko, kapłan, żołnierz i męczennik – „Zło dobrem zwyciężaj” s. 121–124; Burek Krzysztof: Droga do odnowienia ordynariatu polowego w Polsce s. 125–129; Burek Krzysztof: Sławoj Leszek Głódz, trzeci biskup polowy Wojska Polskiego s. 133–138; Kępa Zbigniew: Pierwsze misje ewangelizacyjne w ordynariacie polowym połączone z nawiedzeniem obrazu Matki Bożej Hetmanki Żołnierza Polskiego (1996–2000) s. 139–143; Kępa Zbigniew: Wielki Jubileusz Roku 2000 w ordynariacie polowym s. 144–147; Kępa Zbigniew: Biskup polowy Tadeusz Płoski (2004–2010), biskup tysiąca kazań s. 148–152; Kępa Zbigniew: Drugie misje święte w ordynariacie polowym połączone z nawiedzeniem obrazu Jezusa Miłosiernego i relikwii św. siostry Faustyny Kowalskiej (2006–2007) s. 153–156; Kępa Zbigniew: Biskup Józef Guzek – po śladach św. Jana Pawła II s. 157–160; Kępa Zbigniew: Trzy wymiary posługi biskupa polowego Józefa Guzka: nauczanie, uświęcanie i rządzenie s. 161–163; Kępa Zbigniew: Nadzwyczajny Rok Święty – Jubileusz Miłosierdzia w ordynariacie polowym (8 XII 2015 – 20 XI 2016) s. 164–169; Kępa Zbigniew: „W drogę z nami wyrusz, Panie!” – o pielgrzymkach żołnierzy na Jasną Górę s. 170–175; Buszko Andrzej: Caritas Ordynariatu Polowego

Wojska Polskiego s. 176–179; Kweciński Marek: Posługa kapelanów w szpitalach i sanatoriach wojskowych s. 180–183; Skupień Tomasz: Święty Jan Paweł II z Wojskiem Polskim s. 184–187; Szmigielska-Jezińska Elżbieta: Katedra polowa pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski, matka wszystkich kościołów wojskowych s. 191–193; Stępkowski Krzysztof: Kaplica pamięci w katedrze polowej Wojska Polskiego s. 194–198; Szmigielska-Jezińska Elżbieta: Kaplica katyńska w katedrze polowej Wojska Polskiego s. 199–202; Gaca Eugeniusz, Surma Zenon: Kościół garnizonowy w Zegrzu – wotum na drugie tysiąclecie chrześcijaństwa w Polsce s. 203–205; Tuszyński Kazimierz: Matka Boża Częstochowska Hetmanka Żołnierza Polskiego patrolująca personelowi i pacjentom Wojskowego Szpitala Uzdrawiskowego w Busku-Zdroju s. 206–208; Macyszyn Jacek: Muzeum Ordynariatu Polowego – Oddział Muzeum Warszawy s. 209–212.

5280. WALENTYNOWICZ Jerzy: Rozwój wozów bojowych. Warszawa 2019 Wojsk. Akad. Techn. 8° ss. 252, il.

Od 1914 r.

5281. WIELKI leksykon uzbrojenia – wrzesień 1939. Warszawa 2019 Edipresse Polska 8° ss. [po ok.] 61, nlb. 3, il.

T. 157: Iwaszkiewicz Roch: Konie w Wojsku Polskim.

T. 158: Nadolny Waldemar: Ciężka artyleria nadbrzeżna. Proby zakupu.

T. 159: Korbal Jędrzej: Improvizowana broń przeciwpancerna.

T. 160: Romanek Jacek: Karabin maszynowy Schwarzlose.

T. 161: Korbal Jędrzej: Moździerz 220 mm wz. 32.

T. 162: Bieliński Piotr: Forty Warszawy.

T. 163: Rogala Cezary, Roskosz Mateusz: Artyleria górską.

T. 164: Jaczun Łukasz: Umundurowanie lotnictwa.

T. 165: Leszczyński Mateusz, Rozumek Gerard: Granatnik wz. 1936.

T. 166: Iwaszkiewicz Roch: Rzędy końskie.

T. 167: Kubacki Łukasz: Lotniska.

T. 168: Leszczyński Mateusz: Moździerz 81 mm wz. 1931.

T. 169: Rybak Mikołaj, Pilarski Paweł: Twierdza i Garnizon Toruń.

T. 170: Janicki Paweł: Oddziały narciarskie. Cz. 1.

T. 171: Jońca Adam: Drewny pancernie.

T. 172: Janicki Paweł, Rozumek Gerard: Oddziały narciarskie. Cz. 2.

T. 173: Iwaszkiewicz Roch, Janicki Paweł: Umundurowanie i wyposażenie polowe kawalerii.

T. 174: Janicki Paweł, Korbal Jędrzej: Broń gazowa i chemiczna.

T. 175: Korbal Jędrzej, Rogala Cezary: Wojskowe transporty kolejowe.

T. 176: Iwaszkiewicz Roch, Janicki Paweł: Wyposażenie oficera jednostek lądowych.

T. 177: Tomaszewski Maciej: Kutry meldunkowe KM 12 – KM 15.

T. 178: Janicki Paweł, Korbal Jędrzej: Strzelcy wyborowi.

T. 179: Sadowski Jerzy: Fortyfikacje Osowa. Cz. 1: Niezdobyta carska twierdza.

T. 180: Leszczyński Mateusz: Psy i gołębie.

T. 181: Tomaszewski Maciej: Kontrtorpedowce typu Huragan. T. 1. 2012.

5282. WIELKIE bitwy Polaków. Red. Aneta Jurgielewicz-Stepień. Warszawa–Ożarów Mazowiecki 2019 „Arti” Artur Rogala, Mariusz Rogala 4° ss. 144, il.

Treść: Bitwa pod Cedynią 972 s. 5–8; Obrona Głogowa 1109 s. 9–10; Bitwa na Psim Polu 1109 s. 11–12; Bitwa pod Legnicą 1241 s. 13–16; Bitwa pod Płowcami 1331 s. 17–20; Bitwa pod Grunwaldem 1410 s. 21–28; Bitwa pod Warną 1444 s. 29–32;

Bitwa pod Chojnicami 1454 s. 33–38; Bitwa pod Kircholmem 1605 s. 39–42; Bitwa pod Kluszyńcem 1610 s. 43–48; Bitwa pod Beresteczkiem 1651 s. 49–56; Obłężenie Jasnej Góry 1655 s. 57–64; Bitwa pod Chocimiem 1673 s. 65–72; Bitwa pod Wiedniem 1683 s. 73–80; Bitwa pod Raclawicami 1794 s. 81–88; Bitwa pod Maciejowicami 1794 s. 89–96; Bitwa pod Somosierrą 1808 s. 97–104; Bitwa pod Ostrołką 1831 s. 105–112; Bitwa Warszawska 1920 s. 113–120; Bitwa pod Monte Cassino 1944 s. 121–128; Powstanie warszawskie 1944 s. 129–139.

5283. WIĘCEK Wojciech Robert: Kształcenie oficerów dyplomowanych. Kilka refleksji na temat taktyki i historii. *Kwartalnik Bellona*. R. 13: 2019 nr 2 s. 72–85.

W XXI w., retrospekcja od 1921 r.

5284. WOJCIECHOWSKI Jerzy S[łani-sław]: 24 Pułk Piechoty. Pruszków 2019 Oficyna Wydawnicza „Ajaks” 8° ss. 50, nlb. 2, il., mapa. (Zarys Historii Wojennej Pułków Polskich w Kampanii Wrześniowej; z. 160).

5285. WOJSKA obrony terytorialnej w systemie obronnym państwa. Red. nauk. Adam Kwiatkowski. Słupsk 2018 Wydaw. Społ.-Prawne 8° ss. 217, il., streszcz. ang. Akad. Pomorska w Słupsku.

Z treści: Bieniecki Ireneusz, Szkurlat Izabela: Formacje ochrony granicy państwowej PRL i ich współdziałanie na wybrzeżu z wojskami obrony terytorialnej kraju w drugiej połowie XX wieku s. 11–30; Czerwiakowska Jolanta: Kobiety w systemie obrony terytorialnej kraju s. 31–43; Kubasik-Rompa Iwona: Wojska obrony terytorialnej – rola, miejsce i zadania w strukturze sił zbrojnych RP s. 45–58; Pszenny Włodzimierz: Rola wojsk obrony terytorialnej w systemie obronnym państwa s. 89–127; Rogowski Krzysztof, Diemientiew Grzegorz: Wojska obrony terytorialnej – polską gwardią narodową? s. 129–142.

Lata 1959–2018.

5286. ZAPOMNIANE bandery. Flotyllę rzeczne II Rzeczypospolitej. Pod red. Stanisława Januszewskiego. Wrocław 2019 Fund. Otwartego Muzeum Techniki 4° ss. 476, il., mapy, streszcz. ang., niem., ros., ukr. Fund. Otwartego Muzeum Techniki.

Z treści: Gróbarczyk Marek: Słowo wstępne s. 9–10; Januszewski Stanisław: Muzeum Odry – muzeum żeglugi śródlądowej s. 11–22; Zagórski Sławomir: Zarys dziejów flotylli rzecznych świata s. 25–41; Kochnowski Roman: Flotylla dunajska – c. i k. marynarki wojennej s. 42–48; Fiedler Herald: Cesarsko-Królewska Flotylla Dunaju w pierwszym roku Wielkiej Wojny (1914) s. 49–57; Wąs Maciej: Między Kotłus a Archangielskiem. O działaniach wojennych na Dniepie w latach 1918–1919 s. 58–67; Mitiurin Dmitrij: „Biała” i „czerwona” flotylla Wołgi w czasie kampanii rzecznej 1918 roku s. 68–80; Kubiak Krzysztof: Działania Marynarki Wojennej Francji na śródlądowych wodach Wietnamu 1945–1956 s. 107–129; Kubiak Krzysztof: Flotylla Rzeczna Wojsk Łódowych Republiki Serbii na tle sił rzecznych Rumunii i Bułgarii s. 130–147; Herma Marek: „Książę Polesia”. Komander Witold Zajaczkowski. Ostatni dowódca Flotylli Rzecznej Marynarki Wojennej s. 151–162; Komorowski Antoni [Franciszek]: Między morzem a śródlądziem. Głos do wspomnień Świadka Historii – Zygmunta Jasińskiego s. 163–168; Bieniecki Ireneusz: Szkolenie niższego personelu specjalistycznego dla pińskiej Flotylli Rzecznej w latach 1919–1939 s. 169–181; Kondracki Tadeusz: Flotyllę rzeczne w biografii wybranych

oficerów Marynarki II RP s. 182–197; Michliński Rafał: Marynarz, pisarz, ofiara Zbrodni Katyńskiej. Karol Taube (1888–1940) s. 198–202; Ostanek Adam, Jędrzejewska Agnieszka: Kresowi marynarze. Blaski i cienie służby we Flotylli Pińskiej (1919–1939) s. 203–211; Januszewski Stanisław: Lotnicze rodowody marynarzy flotylli rzecznych s. 212–219; Borowiak Mariusz: Na tropie mordu w Mokranach w 1939 r. s. 220–240; Januszewski Stanisław: Pamięci Kazimierza Kowalczyka s. 241–242; Bielski Julian: Echa flotylli i Polesia. Marynarz, poeta, kapral s. 243–250; Rokiciński Krzysztof: Klasyfikacja rzecznych okrętów wojennych państw europejskich s. 253–262; Borowiak Mariusz: Monitory typu „B”. Pierwsze okręty zbudowane dla Polskiej Marynarki Wojennej s. 263–279; Semków Piotr: Regres, stagnacja czy ewolucja? Uzbrojenie jednostek pływających Flotylli Pińskiej s. 280–287; Kardas Mariusz: Polskie flotylle rzeczne od 1939 roku w aspekcie problematyki budowy stałej bazy dla Marynarki Wojennej s. 288–302; Marszałkiewicz Jakub: Perspektywy wykorzystania śródlądowej barki z pokładem lotniczym jako środka ochrony infrastruktury logistycznej s. 313–321; Bassara Jakub: Napędy jednostek rzecznych PMW – poszukiwania i alternatywy s. 322–327; Wawrzyński Cezary: Czarnomorsko-bałtyckie kanały Rzeczypospolitej s. 328–341; Drzewiecki Andrzej: Flotylle rzeczne w strukturze i planach obronnych II Rzeczypospolitej s. 345–356; Franz Maciej: Zapomniane zwycięstwo na wodach Prypeci s. 357–367; Włodarkiewicz Wojciech: Województwo poleskie w kampanii polskiej 1939 roku s. 368–383; Makowski Andrzej: Flotylle wiślane 1918–1939 – próba oceny ich wojennego użycia s. 384–393; Neubauer Tomasz: Źródła do dziejów flotylli rzecznych w zasobach Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni s. 394–399; Klim Jadwiga: Wystawa czasowa „Uzbrojone rzeki. Flotylle Niepodległej” (Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku, 1 grudnia 2018 r. – 1 grudnia 2019 r.) s. 400–410; Olejko Andrzej: Lotnicze wsparcie Flotylli „Pińskiej Morza” s. 413–426; Matuszak Tomasz: Współpraca aeronautyki wojskowej z flotyllą rzeczną s. 427–438; Będziński Jerzy: Łączność we flotyllach rzecznych PMW w okresie międzywojennym s. 439–450; Mazurek Wojciech: O sztuce kartografii historyczno-wojskowej s. 451–459; Bieniecki Ireneusz: Formacje rzeczne Wojsk Ochrony Pogranicza w obronie zachodniej granicy PRL, 1945–1951 s. 460–474.

5287. ZBĄSZYŃ. Zapoznana twierdza. Red. Jerzy Stiller. Zbąszyń [2019] Urząd Miejs. 8° ss. 55, il.

Treść: Wstęp s. 7–13; Zamek s. 14–18; Forteca Ciświckiego [Abrahama, ok. 1593–1643] s. 19–35; Pałac Garczyńskich s. 36–47; Własność Biesterfeldów i Klitzingów s. 48–49; W rękach Skórzewskich s. 50; Współczesność s. 51.

Od 1393 r.

f) Zagadnienia historii kościołów i religioznawstwa

Zob. poz. 1647, 1651, 1716, 1729, 2006, 2098, 2099, 2181, 2236, 2270, 2324, 2448, 2495, 2514, 2515, 3281, 3345, 3346, 3359, 3370, 3377, 3390, 3394, 3408, 3409, 3410, 3415, 3426, 3430, 3435, 3446, 3469, 3517, 3546, 3562, 3574, 3620, 3639, 3645, 3657, 3678, 3696, 37707, 3725, 3756, 3812, 3969, 3991, 4013, 4072, 4252, 4253, 4269, 4359, 4539, 4789, 4839, 4849, 4874, 5084, 5099, 5279, 5658, 5937, 5998, 5999, 6010, 6099, 6251, 6475, 6490, 6492, 6687, 6788, 6951, 6980, 7033, 7055, 7145, 7178, 7215, 7221, 7302, 7336, 7340, 7341, 7343, 7346, 7353, 7370, 7376, 7386, 7391, 7397, 7432, 7438, 7450, 7452, 7455, 7461, 7472, 7490, 7491, 7500, 7501, 7524, 7531, 7432, 7535, 7537, 7560, 7655, 7671, 7688, 7697, 7727, 7731, 7747, 7748, 7754, 7755, 7763, 7772, 7782, 7797, 7800, 7804, 7818, 7829, 7839, 7842, 7847, 7853, 7854, 7861, 7897, 7907, 7913, 7921, 7922, 7923, 7936, 7938, 7941, 7944, 7955, 7957,

7964, 7982, 7987, 8008, 8009, 8011, 8021, 8039, 8056, 8062, 8065, 8071, 8083, 8084, 8085, 8094, 8103, 8104, 8114, 8125, 8126, 8134, 8153, 8154, 8311, 8329, 8332, 8339, 8344, 8347, 8400, 8408, 8412, 8440, 8478, 8479, 8511, 8515, 8535, 8541, 8542, 8567, 8576, 8577, 8614, 8634, 8639, 8645, 8649, 8698, 8722, 8723, 8741, 8797, 8810, 8830, 8846, 8860, 8861, 8891, 8892, 8897, 8931, 8932, 8938, 8952, 8953, 8954, 8971, 9039, 9049, 9070, 9111, 9121, 9129, 9169, 9210, 9223, 9257, 9271, 9278, 9285, 9313, 9384, 9396, 9474, 9480, 9544, 9548, 9575, 9627, 9644, 9685, 9709, 9711, 9717, 9739, 9861, 9947, 9992, 10033, 10045, 10091, 10095, 10174, 10215, 10239, 10294, 10295, 10338, 10352, 10399, 10416, 10445, 10482, 10527, 10567, 10666, 10673, 10688, 10745, 10792, 10878, 10896, 10943, 10952, 11178, 11190, 11225, 11241, 11278, 11344, 11346.

5288. 100-LECIE Konferencji Episkopatu Polski. Księga jubileuszowa. Red. Artur G. Miżiński. Kielce 2019 Jedność 4° ss. 300, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Początki i kompetencje KEP. Wilk Stanisław: Początki Konferencji Episkopatu Polski s. 15–50; Stępień Marek: Status prawny i organizacja Konferencji Episkopatu Polski s. 51–91; Kardynałowie: Hlond, Wyszyński, Wojtyła, Glemp w służbie Konferencji Episkopatu Polski. Kozioł Józef Bogusław: Kardynał August Hlond s. 95–138; Czackowska Ewa: Kardynał Stefan Wyszyński s. 139–172; Dyduch Jan M.: Kardynał Karol Wojtyła s. 173–204; Kindziuk Milena: Kardynał Józef Glemp – ostatni taki prymas s. 205–249; Biskupi Kościoła katolickiego w Polsce (od 1918 r.) [11 XI 1918 – 14 II 2019] s. 251–300.

5289. 100-LECIE obecności Pallotynów w Żąbkowicach Śląskich. Materiały z krajowej konferencji naukowej pt. „100 lat obecności Pallotynów w Żąbkowicach Śląskich”, 1 czerwca 2019. Red. nauk. Bożena Szewczul, Anna Chciałowska, Mariusz Marszałek. Kraków 2019 Wydaw. „Scriptum” Tomasz Sekunda 8° ss. 142, nlb. 2, il.

Treść: Galbas Adrian: Wstęp s. 7–9; Szewczul Bożena: Stowarzyszenia życia apostołowskiego jako jedna z kanonicznych form dążenia do doskonałej miłości s. 11–49; Cecot Monika: Święty Wincenty Pallotti – założyciel Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego s. 51–63; Migacz Marcelina: Żąbkowicki konwikt kolebką Ruchu Szersztackiego w Polsce s. 65–89; Pawłowski Kamil: Historia żąbkowickiego domu braci i księży pallotynów w latach 1919–1945 s. 91–110; Urban Augustyn: Placówka Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego w Żąbkowicach Śląskich s. 113–142.

5290. 70 LAT kościoła pw. Matki Boskiej Bolesnej w Brzęczkowicach 1949–2019. Oprac. Joanna Kusz-Drozdowska, Przemysław Ścigal-ski, Jadwiga Warzecha, Grzegorz Wita. Mysłowice-Brzęczkowice–Katowice 2019 Parafia Matki Boskiej Bolesnej; Drukarnia Archidiec. 8° ss. 24, il.

Treść: Pierwszy kościół pw. św. Anny s. 4–5; Historia kościoła w Brzęczkowicach s. 6–7; Sztuka w brzęczkowickiej świątyni s. 8–9; Proboszczowie w Brzęczkowicach s. 10–11; Żywy Kościół w Brzęczkowicach s. 12–13; Idźcie i głoscie... Duchowieństwo rodem z Brzęczkowic s. 14–15; Liturgia wczoraj i dziś s. 16–17; Oratorium podziemia brzęczkowickiej świątyni s. 18–19; Na pątniczym brzęczkowickim szlaku s. 20–21; Ciekawostki z życia parafii [kalendarium 1940–2019] s. 22–23.

5291. ACHREMCZYK Stanisław: Chrześcijańskie dziedzictwo Warmii i Mazur. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 7: 2017 s. 7–19.

Od XIII w.

5292. AUGUST Stahn [1888–1945]. Stulecie ruchu Wolnych Badaczy Pisma Świętego. Białogard 2019 Straż 8° ss. 134, nlb. 2, il.

Treść: Kaleta Daniel: Wstęp s. 5–8; Życiorys (na podstawie artykułu z Wikipedii) s. 9–11; Wyciąg z akt obozu KZ Mittelbau-Dora s. 12; Wyciąg z akt obozu KZ Buchenwald (na podstawie dokumentów z archiwum w Bad Arolsen) s. 12; Fragmenty z historii badaczy Pisma Świętego w Polsce. Oprac. Stanisław Kaleta s. 13–26; Fragmenty artykułu „Krótki rys historyczny badaczy Pisma Świętego w Ciemnoszyjach i okolicach”. Oprac. Bolesław Wyluda (Na Straży 1995/5) s. 27–28; Grudzień Henryk: Z pamiętnika Henryka Grudnia, rozdz. XX – Sylwetka Augusta Stahna s. 29–36; Fragmenty broszury „Doświadczenie duchów”. Oprac. A. Stahn s. 37–40; Przypowieść o dziesięciu pannach (Mat. 25:1–12). Oprac. A. Stahn s. 41–48; Listy i raporty z czasopism „Straż” [z lat 1927–1946] s. 49–120; Adamowicz Przemysław: Piętno fioletowego trójkąta (Na Straży 2006/6) s. 121–129; August Stahn (Kalendarz Chrześcijanina 1988–89, Kraków) s. 130–134.

5293. BAŁOS Stanisław: Matka Boża Makowska. 40-lecie koronacji obrazu 1979–2019. Maków Podhalański 2019 Polihymnia Sp. z o.o. 16° ss. 62, il.

5294. BANIAK Józef: Losy powołań kapłańskich i zakonnych w Kościele rzymskokatolickim w Polsce w latach 1900–2018. Studium socjologiczne. Kraków 2019 Zakł. Wydawniczy Nomos 8° ss. 290, streszcz. ang.

5295. BECELA Paweł: Dzieje parafii pw. Trójcy Świętej w Żmigrodzie. Wyd. 2. Kraków 2019 WITKM 8° ss. 155, nlb. 4, il.

Wyd. 1. Żmigród–Kraków 2013.

5296. BEDNARSKI Tadeusz: Powrót paulinów na wschodnie rubież I Rzeczypospolitej przez cichą ewangelizację i pokorną służbę – wśród wiernych zniewolonych ideologią komunistyczną. *Studia Claromontana*. [T.] 34: 2019 s. 637–754, streszcz. ang.

Lata 1977–2005.

5297. BEHEIM-SCHWARZBACH Max: Tyrolczycy na Śląsku. Najmłodsza kolonia wiary w Prusach. Tł. Zuzanna Kujat; red. Krzysztof Tęcza. Bukowiec 2017 Zw. Gmin Karkonoskich 8° ss. 64, il. (Zeszyty Historyczne; 4(15)).

5298. BERGER Rafał: Imam Mahmud Taha Żuk czyli Alternatywna historia islamu w Polsce w II połowie XX wieku i początku wieku XXI. Warszawa 2019 Stow. Jedności Muzułmańskiej 8° ss. 324, il.

5299. BERNARDYNI bydgoscy 1480–1829. Pod red. Aleksandra Krzysztofa Sitnika. Kalwaria Zebrzydowska 2018.

Rec.: Flaga Jerzy: Rozważania na kanwie historiografii bernardyńskiej. *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 155–161.

5300. BIELAWNY Krzysztof: Dzieje parafii rzymskokatolickiej w Korszach. Olsztyn 2019 K&B 8° ss. 230, nlb. 1, il.

Parafia Podwyższenia Krzyża Świętego i Matki Boskiej Miłosierdzia w l. 1945–2018.

5301. BŁASZCZYK Tomasz: Tak zwana postulatura pallotyńska procesu beatyfikacyjnego s. Faustyny Kowalskiej [1905–1938]. *Nasza Przeszość*. T. 132: 2019 s. 363–395, streszcz. ang.

5302. BŁOŃSKI Bernard: Męczennicy Podlascy. Pamięć i świadectwo. *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 85–100, streszcz. ang.

Wincenty Lewoniuk i 12 Towarzyszy, Męczenników z Pratulina w 1874 r.

5303. BOGUCKI Andrzej: Ksiądz prałat Edmund Sikorski [ur. 1947] budowniczy parafii i kościoła pw. św. Mateusza Apostoła i Ewangelisty w Bydgoszczy, komiliton wspólnej służby wojskowej z bł. ks. Jerzym Popiełuszką. *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 369–388, streszcz. ang., niem.

Dołączony wywiad przeprowadzony w 2019 r. z E. Sikorskim, dot. l. 1965–2010 oraz poznania Jerzego Popiełuszki.

5304. BORKOWSKA Małgorzata: Mniszki. Wyd. 2, popr. Kraków 2019 Tyniec Wydaw. Benedyktynów 8° ss. 362, nlb. 1.

Benedyktynki w l. 1517–1903.
Wyd. 1. 1980.

5305. BRACHACZEK Adam, Szopa Ryszard: Powstanie i rozwój parafii rzymskokatolickich na terenie Chorzowa. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 19: 2019 s. 14–73, streszcz. ang., niem.

XIII–XX w.

5306. BRZEGOWY Joanna: Z Rudomina do Shunhefu. Życie misyjne we wspomnieniach ks. Franciszka Arciszewskiego CM (1910–2006) – przyczynek do dziejów prefektury apostolskiej Zgromadzenia Misji w północnych Chinach. *Nasza Przeszość*. T. 132: 2019 s. 397–420, streszcz. ang.

5307. BUDKIEWICZ Mariusz: Dzieje pielgrzymowania zduńskowolan na Jasną Górę. Przewodnik historyczny. Zduńska Wola 2019 Tow. Przyj. Zduńskiej Woli 8° ss. 129, nlb. 8. Tow. Przyj. Zduńskiej Woli.

Lata 1382–2017.

5308. BYLINA Sławomir: Diecezja (podlaska) siedlecka w obliczu odzyskania przez Polskę niepodległości. *Rocznik Bielskopodlaski*. T. 26: 2018 s. 163–171, streszcz. ang.

Lata 1805–1925, diecezja powstała w 1818 r.

5309. CAMINO Polaco. Teologia, sztuka, historia, terażniejszość. T. 4. Pod red. Piotra Roszaka, Franciszka Mroza i Waldemara Rozynkowskiego. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 375, il.

Treść: González Lopo Domingo L.: Pielgrzymki do Santiago de Compostela (1530–1830). Kryzys, rewitalizacja i upadek s. 15–46; Kucharski Adam: Compostela – Rzym – Loreto. Podróż edukacyjna jako nieustająca pielgrzymka. Przykład Jakuba Sobieskiego (1607–1613) s. 46–62; Hass Waldemar: Historia i religijno-kulturowe znaczenie Zródła świętego Jakuba w Jakobowie s. 63–73; Bielecki Roman: Jakubie gdzie jesteś? s. 75–82; Temperán Villaverde Elisardo: Droga św. Jakuba – nowy „dziedzicznec pogan” s. 83–93; Łapiński Dariusz: Dynamika Camino. O niektórych trendach w pielgrzymowaniu Szlakiem świętego Jakuba wskazywanych przez statystykę s. 95–117; Karpala Barbara: Czy pielgrzymowi potrzebne śpiewanie, czyli o rozkwicie polskich pieśni do św. Jakuba s. 119–131; Mendyk Emil: Camino de Santiago jako element integracji europejskiej s. 133–166; Serczyńska Berenika: Dialog międzykulturowy w kontekście Camino de Santiago s. 167–181; Paślawska Kamila: Indywidualnie ale nie samotnie. Czy pielgrzym katolik ma jakieś obowiązki na Camino? s. 183–191; Laddach Agnieszka: Św. Jakub Większy i Camino de Santiago w świetle wypowiedzi uczniów Collegium Marianum w Pelplinie s. 193–208; Ostrowski Maciej, Wiaternik Anna: Piąta Ewangelia w kontekście Drog Jakubowych s. 209–229; Marszałek Jagoda: Specyficzny kontekst funkcjonowania terminów „pielgrzym” i „pielgrzymujący” we współczesnych tekstach teologicznych oraz kwestia ich czytelności s. 231–251; Rozynkowski Waldemar: Świątobliwy Andrzej – o pielgrzymie, który udał się do grobu św. Jakuba s. 253–266; Mróz Franciszek: 6900 km oznakowanych odcinków Camino de Santiago w Polsce – sukcesy, niepowodzenia i wyzwania s. 267–299; Okoń Marek: Przemiany na Camino w ostatnich czterech dekadach s. 303–317; Pabjanek Piotr, Stefaniak Łukasz, Wasiak Ewa: Polskie aspekty Camino. Pielgrzymka „Z Podlasia do Warszawy” po Drogach św. Jakuba s. 319–334; Zimny Mateusz: Aktualności duchowego i historycznego dziedzictwa Camino de Santiago. Listy pasterskie biskupów hiszpańskich i francuskich diecezji Drogi świętego Jakuba z 2015 i 2017 roku w polskim tłumaczeniu s. 337–375. T. 1. 2014.

5310. CHAJKO Grzegorz: Kościół rzymskokatolicki w Betlejem 1867–1939. Kraków 2019 Księg. Akademicka; Uniw. Papieski Jana Pawła II 8° ss. 534, nlb. 3, tabl. 48, il., mapy. (Historia, Hereditas, Ecclesia; t. 5).

5311. CHLEWICKI Maciej: Osiemnastowieczna idea religii naturalnej i jej współczesne formy. *Colloquium*. [T. 7]: 2015 nr 3 s. 7–17, streszcz. ang.

5312. CHODYNA Stanisław: Zarys pielgrzymowania do św. Rozalii z Lubiewa i Wyszkowa. Bielino 2019 Stanisław Chodyna 16° ss. 214, il., streszcz. ang.

Lata 1624–2019.

5313. CHOTKOWSKI Władysław: *Kasaty klasztorów w Galicji*. Wybór prac. Wstęp i wyd. Anna Gąsior, Janusz Królikowski. Kraków 2019. Uniw. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 8° ss. 580, nlb. 3. (Dziedzictwo Kulturowe po Skasowanych Klasztorach. Galicja; t. 1).

Zbiór przedruków prac autora z l. 1899–1926.

Treść: Gąsior Anna, Królikowski Janusz: *Ksiądz Władysław Longin Chotkowski – badacz kasat klasztornych w Galicji*. Wprowadzenie s. 7–15; Chotkowski Władysław: *Ze studiów w Archiwum Ministerstwa Wyznań i Oświaty w Wiedniu do historii klasztorów w Galicji* s. 17–20; Ostatnie lata benedyktynów w Tylicu. Przyczynek do dziejów Wszechnicy Jagiellońskiej s. 21–88; Powrót i powtórne zniesienie jezuitów w Galicji 1820–1848. Na podstawie archiwaliów rządowych s. 89–219; Streszczenie pracy: „Powrót i zniesienie jezuitów w Galicji 1820–1848” s. 221–222; Historia polityczna dawnych klasztorów panieńskich w Galicji (1773–1848) s. 223–229; Dzieje klasztorów i monasterów galicyjskich w czasach rozbiorowych. Cz. 1: Zakony doszczętnie zniesione s. 231–248; Grabieże kościołów w Galicji s. 249–298; Redukcje monasterów bazylikańskich w Galicji s. 299–373; Streszczenie pracy: „Redukcje monasterów bazylikańskich w Galicji” s. 375–383; Dzieje klasztorów i monasterów galicyjskich (1780–1848) s. 385–394; Księcia prymasa Poniatowskiego spustoszenia kościelne w Krakowie. Przyczynek do dziejów uniwersytetu s. 395–531; Streszczenie pracy: „Księcia Prymasa Poniatowskiego spustoszenia kościelne w Krakowie. Przyczynek do dziejów uniwersytetu” s. 533–542.

5314. CIURKA Stanisław: *W promieniach Frasnolipiego*. 60-lecie duszpasterstwa parafii Brzezna. Cz. 1. Strzyganiec–Mielec 2018. Zakł. Poligr. Zdzisław Gajek 8° ss. 332, il.

Parafia Najśw. Ciała i Krwi Pana Jezusa w l. 1958–2018.

5315. CZOSNYKA Mieczysław: *Dzieje parafii pw. Matki Bożej Różańcowej Łęg Tarnowski-Zamoście w latach 1984–2015*. Z różańcem przez 30 lat... Tarnów–Łęg Tarnowski 2016.

Rec.: Juško Edmund, *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 253.

5316. DĄBAL Krzysztof: *Koronowane na mocy dekretu Stolicy Apostolskiej wizerunki Najświętszej Maryi Panny w sanktuariach diecezji przemyskiej do 1939 roku – rys historyczny*. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 153–177, streszcz. ang.

5317. DĄBEK Jerzy, Łyko Augustyn: *Kościół i klasztor św. Józefa w Sandomierzu*. Wczoraj i dziś. Sandomierz 2015.

Rec.: Burek Krzysztof: *Parafialna „trylogia”*. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 100–102.

5318. DIAKONAT stały w Kościele w Polsce. Historia, teologia, wyzwania. Pod red. Waldemara Rozynkowskiego. Pelplin 2019. *Bernardinum* 8° ss. 304.

Z treści: Adamiak Stanisław: *Diakoni w Kościele późnej starożytności – niektóre zagadnienia* s. 15–24; Białkowski Michał: *Opracowanie księży profesora rektora Mariana Rechowicza o diakonacie stałym z 1961 roku* s. 25–54; Mateja Erwin: *Wprowadzenie posługi diakona stałego w Kościele katolickim*

s. 55–68; Rozynkowski Waldemar: *Diakonat stały w Kościele w Polsce – zarys historyczny* s. 69–83; Sobeczko Helmut Jan: *O teologicznym wykształceniu, tytułaturze i stroju diakona stałego* s. 181–190; Marczewski Marek: *Problem wykształcenia teologicznego diakonów stałych w Polsce* s. 191–208; Runiewicz Adam: *Tożsamość diakona stałego w posłudze Kościoła* s. 209–226; Rozynkowski Waldemar: *Pierwsze doświadczenia i pierwsze wyzwania – o diakonacie stałym w Kościele w Polsce* s. 227–241.

5319. DIECEZJA sejneńska 1818–1925. Studia i szkice z okazji 200-lecia erygowania. Pod red. Tadeusza Kowalewskiego, Józefa Łupińskiego, Magdaleny Niewiadomskiej. Łomża 2018.

Rec.: Sawicki Ryszard, *Studia Elckie*. T. 21: 2019 nr 4 s. 619–622.

5320. DMITRUK Michał: *Dzieje Parafii Prawosławnej Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Wołominie*. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 245–272, il.

Od 1930 r. do dzisiaj.

5321. DOBROWOLSKI Tomasz: *Unici Ziemi Łosickiej i ich walka o jedność Kościoła i polską wieś na Podlasiu*. W 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości oraz 200. rocznicę powstania Diecezji Siedleckiej niezłomnym obrońcom wiary, jedności Kościoła i polskości Podlasia. Łosice–Niemojki 2018. Ochotnicza Straż Pożarna 8° ss. 439, nlb, 1, il.

Rec.: Gryciuk Franciszek, *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 35: 2019 s. 254–262.

5322. DRAUS Jan: *Metropolia Lwowska Obrządku Łacińskiego i jej losy w pojałtańskiej rzeczywistości*. Arcybiskupi i biskupi u progu niepodległości 1918 roku. Rzeszów 2018. *Libra PL* 4° ss. 165, nlb. 3, il., mapy.

5323. DUDRA Stefan: *Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny w obszarze polityki wyznaniowej oraz polityki narodowościowej Polski Ludowej i III Rzeczypospolitej*. Warszawa 2019. Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 958.

5324. DWORZECKA Joanna: *Polska i białoruska tożsamość Kościoła rzymskokatolickiego na Białorusi*. Historia a współczesne dylematy. *Studia Białorusinistyczne*. Vol. 12: 2018 s. 53–65, streszcz. ang., białorus.

5325. DYDYCZ Robert: *Przynależność parafialna wiernych obrządku wschodniego z terenów dzisiejszej gminy Sarnaki*. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 2: 2019 s. 23–37.

XVI–XIX w.

5326. DZIADEK – 60 lat kapłaństwa. Ksiądz prałat Bogdan Nowacki we wspomnieniach. Pod red. Jarosława Kalińskiego. Łódź 2019. *Archi-diec*. Wydaw. Łódzkie 8° ss. 168, il.

Zawiera krótki biogram księdza oraz antologię 38 wspomnień od 1959 r. ze zbiorem fotografii.

5327. DZIEDZICTWO górnośląskiej reformacji. Wpływ protestantyzmu na politykę, społeczeństwo i kulturę w XVI–XX wieku. Red. Joachim Bahlcke, Waclaw Gojniczek, Ryszard Kaczmarek. Katowice–Stuttgart–Cieszyn–Psów 2018. Bibl. Śląska; Inst. Badań Region. Bibl. Śląskiej; Jablonski-Forschungsstelle an der Univ. Stuttgart; PTH. Oddz.; Fidelis 8° ss. 758, nlb. 1, il., mapy, streszcz. niem.

Treść: Bahlcke Joachim: Warunki ramowe oraz cechy szczególne początku reformacyjnego przełomu na Górnym Śląsku: historiografia, struktury przestrzenne, jedność i różnorodność s. 15–54; Spyra Janusz: Sytuacja Kościoła w księstwie cieszyńskim przed wystąpieniem Marcin Lutra s. 55–68; Jeż Radim: Reformacja książęca w księstwie cieszyńskim w XVI wieku. Kilka refleksji o przemianach wyznaniowych rozwoju religii w okresie konfesjonalizacji s. 69–96; Spratek Daniel: Aspekt prawny reformacji w księstwie cieszyńskim s. 97–120; Barański Łukasz: Teologiczne aspekty porządku kościelnego Waclawa Adama z 1568 roku s. 121–142; Pindur David: Zmiany wyznaniowe w księstwie cieszyńskim w XVII wieku s. 143–168; Dudala Halina: Protestanci i katolicy w Pszczyńcu przed wojnami śląskimi s. 169–188; Meyer Dietrich: Pietyzm herrnhucki na Górnym Śląsku w latach 1750 do 1860 s. 189–212; Noller Matthias: Pietyzm na Górnym Śląsku: protagoniści, miejsca, konsekwencje s. 213–231; Gehrke Roland: Unia i rozłam. Konsekwencje pruskiej polityki kościelnej dla kościoła ewangelickiego na Śląsku w pierwszej połowie XIX wieku s. 235–256; Spyra Janusz: Ewangelicy na Śląsku Austriackim. Główne linie rozwojowe s. 257–274; Polak Jerzy: Wolni panowie pszczyńscy wobec protestantyzmu od XVI do XVIII wieku s. 275–300; Stegner Tadeusz: Polskie ewangelickie środowiska opiniotwórcze w Królestwie Polskim wobec Śląska Pruskiego w XIX i na początku XX wieku s. 301–314; Grudniński Jakub: Odrodzenie parafii ewangelickich na pruskim Górnym Śląsku w pierwszej połowie XVIII wieku (do 1756 roku) s. 315–332; Malina Adam: Ewangelicy reformowani i luteranie w Holdunowie. Ewangelicka wyspa na Górnym Śląsku przed 1922 rokiem s. 333–344; Kasprowska-Jarczyk Marta: Spory i konflikty w środowisku ewangelików na Górnym Śląsku w latach 1923–1939 s. 347–364; Król Stefan: Kościół ewangelicko-augsburski w województwie śląskim 1922–1939: organizacja i duchowieństwo s. 365–378; Szymczek Józef: Między konfesją a narodowością. Protestanci na Zaolziu po 1918 roku s. 379–392; Rosenbaum Sebastian: Przejściwość „przemocnym roszczeniem Kościoła katolickiego”. Dyskursy elit ewangelickich wobec katolicyzmu w Prowincji Górnośląskiej w latach 1919–1933 s. 393–412; Szturc Jan: Udział protestantów w życiu społecznym i politycznym na Górnym Śląsku po 1945 roku s. 413–428; Wecki Mirosław: Ewangelicki Kościół Unijny w diecezji katowickiej w latach II wojny światowej. Duchowieństwo i struktura organizacyjna s. 429–448; Nowak Krzysztof: Protestanci na Górnym Śląsku w polityce władz komunistycznych po 1945 roku s. 449–478; Malura Jan, Spratek Daniel: Literatura reformacyjna księstwa cieszyńskiego w XVII wieku s. 481–496; Szewczyńska Grażyna Barbara: Twórczość literacka ewangelików na Górnym Śląsku w XIX–XX wieku s. 497–514; Czyż Renata: Dzieła reformatorów XVI wieku w cieszyńskich księgozbiorach historycznych (Biblioteka Tschammera i Książnica Cieszyńska) s. 515–536; Krzemińska-Szołtysek Sylwia: Treści ideowe sztuki protestanckiej na Śląsku w okresie nowożytnym s. 537–554; Czyż Renata: Wiara, praca, rodzina. Obraz Marcina Lutra w polskiej ewangelickiej literaturze religijnej na Śląsku Cieszyńskim (do 1918 roku) s. 555–570; Gorzelik Jerzy: Konsekwencje wojny trzydziestoletniej dla protestanckiego dziedzictwa artystycznego na Górnym Śląsku s. 571–582; Gojniczek Waclaw: Szkolnictwo a przemiany wyznaniowe w księstwie cieszyńskim w XVI i XVII

wieku s. 583–594; Mojżysz Zenon: Muzyka czasów reformacji w księstwie cieszyńskim s. 595–612; Aneks. Chojcecka Ewa: Obrazowanie pamięci historycznej. Refleksje nad wystawą 500-lecia reformacji w Europie środkowo-wschodniej s. 613–620; Wykaz źródeł i literatury s. 621–704; Protestanckie dokumenty, kościoły, miejsca pamięci na Górnym Śląsku (wybór ilustracji) s. 705–720.

5328. DZIEDZICTWO Wincentego Kadłubka [bl., 1150–1223]. Cystersi, miasto, region. Od średniowiecza do współczesności. Zbiór studiów. Pod red. Krzysztofa Ślusarka. Kraków–Jędrzejów 2018. Historia Jagellonica; na zlec. Jędrzejowskiego Tow. Kult.-Nauk. 8° ss. 261, nlb. 2, il., mapa, streszcz. ang.

Treść: Lubczyński Mariusz: Gospodarka cysterska. Zarys dziejów klucza jędrzejowskiego w XVI wieku (do 1585 roku) s. 7–25; Kargol Tomasz: Cystersi w dobie kasat – przypadek Jędrzejowa i Szczyrzyca. Gospodarka klasztoru w Szczyrzycu w pierwszej połowie XIX wieku s. 27–57; Ślusarek Krzysztof: Cystersi w dobie kasat – przypadek Jędrzejowa i Szczyrzyca. Klasztor cystersów a mieszczenie jędrzejowskie w pierwszej połowie XIX wieku s. 59–83; Zdanek Maciej: Wincenty Kadłubek w klasztorze cystersów w Jędrzejowie s. 85–109; Strumiłowski Jan [Paweł]: Wincenty Kadłubek – teolog s. 111–124; Buszewicz Elwira: Wincenty Kadłubek w dziele „Rosa inter spinas” Andrzeja Kanona [1613–1685] z 1648 roku s. 125–139; Ledzińska Anna: O „Decus armigerum palmigerumque” – nieznaną wiersz ku czci Wincentego Kadłubka zachowany w aktach procesu beatyfikacji (1762–1763) s. 141–157; Wołyniec Bartłomiej M.: Świadczenie procesu beatyfikacyjnego Wincentego Kadłubka z 1680 roku i ich wiedza „super cultu immemorabili” s. 159–181; Czerenkiewicz Michał: Wincenty Kadłubek w łacińskiej literaturze europejskiej XVII wieku s. 183–200; Królikowski Janusz: Proces beatyfikacyjny Wincentego Kadłubka w świetle „Księgi wpisów” Świętej Kongregacji Obrzędów s. 201–224; Lis Artur: Sprawa dawna bł. Wincentego Kadłubka w obowiązującym prawie kanonizacyjnym s. 225–250; Jakubczyk Jolanta: Błogosławiony Wincenty Kadłubek patronem miasta Jędrzejowa s. 251–261.

5329. DZIEJE Diecezji Tarnowskiej. T. 6: Świadczenie wiary. Red. Anna Gąsior, Janusz Królikowski. Tarnów 2018. Biblos 8° ss. 506, il. Wyd. Teol. Sekcja w Tarnowie Uniw. Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Treść: Gąsior Anna, Królikowski Janusz: Otwartość na historię Kościoła. Wprowadzenie s. 9–14; Królikowski Janusz: Kazania wygłoszone na pogrzebach biskupów tarnowskich Józefa Alojzego Pukalskiego i Ignacego Łobosa s. 15–26; Kamiński Krzysztof: Duchowieństwo diecezji tarnowskiej w świetle Schematyzmu z 1880 r. s. 27–76; Pasek Piotr: Ks. Józef Bąba – założyciel Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie s. 77–84; Trojan Katarzyna: Duszpasterz emigrantów, nauczyciel patriotyzmu, męczennik Auschwitz – ks. Józef Paciorek (1903–1942) s. 85–102; Pasek Piotr: Ks. Władysław Smoleń – duszpasterz, muzealnik i uczyony s. 103–126; Talarak Kazimierz: Proboszczowie parafii Tylicz: ks. Władysław Kowalczyk i ks. Józef Dryja s. 127–142; Jakubek Agnieszka: „Kiedy się kocha, nie czuje się ciężaru i nie liczy się ofiar” – działalność ks. Jana Bochenka proboszcza tarnowskiej katedry podczas okupacji hitlerowskiej s. 143–154; Mikos Katarzyna: Jarmuznik miasta Tarnowa – ks. Michał Rec (1873–1958) s. 155–178; Stala Józef: Wyaśniał Słowo w napisanym i wielokrotnie wydawanym katechizmie. Ks. mgr lic. Edward Lazarowicz s. 179–187; Trajdos Tadeusz M[ikolaj]: „Na odsiecz przeszłości”. Dzieło ks. Mieczysława Czekaja (1938–2016) s. 189–200; Kantor Robert: Wykładowca prawa kanonicznego w Wyższym Seminarium Duchownym w Tarnowie s. 201–215; Glugla Paweł: Ksiądz dr Józef Gaworzewski CM i jego wspomnienia z pracy

w Tarnowie w latach 1917–1919 s. 217–226; Talarek Kazimierz: Kary nakładane na kapłanów diecezji tarnowskiej za niezastosowanie się do przepisów państwowych odnośnie nauczania religii w latach 1961–1963 s. 227–244; Talarek Kazimierz: Starania o zezwolenie na budowę kościoła i plebanii w parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Mielcu-Osiedlu s. 245–258; Fałara Kazimierz: Alumni – żołnierze Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie (1963–1980) s. 259–280; Świątek Stanisław: Boże Narodzenie w rodzinie Józefiny i Antoniego Ledóchowskich s. 281–300; Świątek Stanisław: Kult Matki Bożej w rodzinie Józefiny i Antoniego Ledóchowskich s. 301–318; Banach Ryszard: Major Henryk Sucharski jest godny pamięci s. 319–328; Jakubek Agnieszka: „Zginął, bo był Polakiem...” Marian Styliński: legionista, współtwórca tarnowskiej niepodległości, burmistrz Tuchowa, więzień Auschwitz s. 329–348; Trojan Katarzyna: „Aniołem nam była opiekuńczym...” Helena z Reyów księżna Jabłonowska s. 349–368; Królikowski Janusz: Modlitewnik dla młodzieży autorstwa błogosławionego ks. Romana Sitki s. 369–372; Czermak Krzysztof: 25 lat posługi tarnowskich fideiönistów w Peru s. 373–398; Szmulewicz Henryk: Obrona wiary wobec współczesnych zagrożeń. Głos IV Synodu Diecezji Tarnowskiej (1982–1986) s. 399–411; Baczynski Bogusław Andrzej, Nowrotek Maria: Panny Szkotki w tarnowskim klasztorze „Przewiełbnych Panien Zakonnych Pokutujących Trzeciego Zakonu S. O. Franciszka” s. 413–428; Kuchta Jakub: Kult św. Jakuba w diecezji tarnowskiej s. 429–456; Drewniak Piotr: Niezrealizowane projekty kościołów autorstwa Jana Sas-Zubrzyckiego (1860–1935) s. 457–500.

T. 1. 2011.

5330. **DZIEJE Diecezji Tarnowskiej. T. 7: Synody Diecezji Tarnowskiej.** Red. Antoni Żurek, Jacek Soprych. Kraków 2018 Biblos 8° ss. 179, nlb. 1. Wyzd. Teol. Sekcja w Tarnowie Uniw. Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Treść: Labuda Piotr: Sobór Jerozolimski wyrazem troski apostołskiej o wspólnotę Kościoła s. 11–29; Żurek Antoni: Synody wczesnochrześcijańskie s. 31–46; Królikowski Janusz: Sobór Trydencki i jego inspirujące znaczenie s. 47–56; Dudek Andrzej: Liturgiczne wskazania I Synodu Diecezji Tarnowskiej na tle ruchu liturgicznego XX wieku s. 59–74; Soprych Jacek: II Synod Diecezji Tarnowskiej 1938 roku – motywy zwolania i relacja do Synodu Plenarnego ma Jasnej Górze s. 75–92; Rojowski Leszek: Duszpasterstwo i apostołstwo parafialne wobec wyzwań ateizmu, niewiary i oddalenia od Boga i Kościoła w świetle norm Synodów Diecezji Tarnowskiej s. 93–107; Kantor Robert: Zarząd majątkiem kościelnym w świetle ustawodawstwa synodalnego Diecezji Tarnowskiej s. 109–128; Stolarczyk Ireneusz: Czwartý Synod Diecezji Tarnowskiej o uczestnictwie świeckich w zbawczej misji Kościoła s. 129–140; Podgórski Marek: Troška o świadectwo życia kapłańskiego w dokumentach synodów diecezji tarnowskiej s. 141–152; Żurek Antoni: Troška Kościoła tarnowskiego o formację intelektualną duchownych. W świetle synodów diecezji tarnowskiej s. 153–165; Kamiński Krzysztof: Troška o kościelne dobra kultury w świetle uchwał synodów diecezji tarnowskiej s. 167–177.

T. 1. 2011.

5331. **DZIEJE i kultura cystersów w Polsce.** [T.] 2. Pod red. Marcina Starzyńskiego, Dariusza Tabora. Kraków 2018 Uniw. Papieski Jana Pawła II 8° ss. 673, il. Opactwo Ojców Cystersów w Krakowie-Mogile, Uniw. Papieski Jana Pawła II w Krakowie. (Cistercium Mater Nostra. Studia et documenta; 5).

Materiały konferencji, Kraków, 4–5 IV 2017 r.

Treść: Napiórkowski Andrzej: Monastycyzm i jego mariologiczno-maryjne odniesienia s. 9–24; Strumliowski Jan Paweł:

Spójność cysterskiej estetyki i teologii doby średniowiecza s. 25–41; Wyrwa Andrzej Marek: Charakter najstarszej zabudowy opactwa w Łeknie w świetle źródeł pisanych i archeologicznych s. 43–58; Czajkowski Michael: Ecclesiastical timekeeping with special reference to the Mogiła monastery s. 59–70; Nowicki Jan: Angielskie, krzyżackie, lokalne? O splocie inspiracji w architekturze konwentalnego kościoła opactwa Cystersów w Pelpinie s. 71–96; Lużyńska Ewa: Katastrofy budowlane w kościołach klasztorów opactw cysterskich w Paradyżu i Mogile s. 97–114; Woszuk Natalia: Opactwo cysterskie w Cárta na tle architektury zakonnej Siedmiogrodu s. 115–124; Młodawska Magdalena: Udział Władysława Łuszczkiewicza w powstaniu „Monografii opactwa Cystersów we wsi Mogiła” s. 125–136; Frączek Dobrawa: Biblijne wzorce Ogrodu Rajskiego w pocysterskim zespole klasztorno-palacowym w Rudach – znaczenie i symbolika s. 137–148; Milecka Małgorzata: Europejskie dziedzictwo krajobrazowe cystersów s. 149–169; Fałat Julia: Wystrój rzeźbiarski małopolskich cenobitów cysterskich filiacji morimondzkiej. Motywy dekoracji i ich geneza s. 171–178; Tabor Dariusz: Od „lectio divina” do dwóch sensów pisma. Refleksy cysterskiej egzegezy w „Psalterzu trzebnickim” IF 440 s. 179–194; Utzig Joanna: Wstęp do badań nad średniowiecznymi witrażami z klasztoru Cystersów w Kolbaczu – problematyka artystyczna i zagadnienia metodologiczne s. 195–210; Niemiec Dariusz, Oszejca Paulina: Renesansowe sztuce podarowane Erazmowi z Rotterdamu przez opata mogińskiego Erazma Ciołka dziełem augsburskiego mistrza Daniela Hoppera? s. 211–226; Baczynski Roman: Sztuka sepulkralna śląskich cystersów i dobroczyńców ich klasztorów w XVI w. i I. połowie XVII w. s. 227–248; Dzik Janina: Barokowe zespoły malowideł ściennych w kościołach cysterskich Rzeczypospolitej. Uwagi o ikonografii św. Bernarda z Clairvaux s. 249–260; Ponińska Katarzyna: Interpretacja sceny „Obrzezania” z dekoracji nami tabernakulum w kościele św. Bartłomieja w Mogile na podstawie piśmiennictwa religijnego i innych przedstawień plastycznych s. 261–277; Wenta Jarosław: Założenia edycji tekstów dziejopisarskich z cysterskiej Oliwy s. 279–290; Michalska Monika: Średniowieczne oraz nowożytnie „additamenta” w rękopisie „Księgi Henrykowskiej” jako źródło do badań nad tradycją fundacyjną klasztoru Cystersów w Henrykowie s. 291–314; Domżał Zbigniew, Walkowski Andrzej: Komunikat z badań nad skryptym klasztoru Cystersów w Mogile o początku XVI w. s. 315–326; Partyka Jacek: Obraz życia cystersów mogińskich w kronice Sebastiana Kielczewskiego ze zbiorów Biblioteki Książąt Czartoryskich w Krakowie (rkps 3652) s. 327–342; Gerlic Henryk: Obraz cystersa śląskiego w „Diariuszu” klasztoru rudzkiego s. 343–378; Joachimiak Grzegorz: Recepcja muzyki lutniowej w opactwie Cystersów w Krzeszowie na przykładzie rękopiśmiennych tabulatur lutniowych z I. połowy XVIII w. s. 379–393; Kaluski Tomasz: „Imago abbatis” na pieczęciach śląskich cystersów w średniowieczu s. 395–416; Szymoniak Marcin: Nowe ustalenia o pieczęciach opatów mogińskich z XV i XVI w. s. 417–440; Skoczyński Michał: Dobra leśne cysterek owińskich (XIII–XIX w.) – szkice do problemu s. 441–456; Galar Anna: Sprawy opactw cysterskich w Rzeczypospolitej i na Śląsku na Kapitułach Generalnych w Cîteaux w XVII i XVIII w. s. 457–498; Koška Małgorzata: Dokumenty dotyczące cystersów w zasobie Archiwum Głównego Akt Dawnych s. 499–512; Knapke Elżbieta: Starodruki cystersów szczyrzyckich w zbiorach Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie s. 513–522; Bojęś-Białasik Anna, Zdanek Maciej: Badania nad cystersami w Polsce po 1989 r. s. 523–567; Ilustracje s. 569–670.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

T. 1. 2016.

5332. **DZIEJE parafii Brzostek.** Pod red. Bogdana Stanaszka. Brzostek 2019 Parafia Rzymsko-Katol. pw. Podwyższenia Krzyża Świętego 8° ss. 582, nlb. 1, tabl. 32, il.

Treść: Burdzy Dominika: Parafia Brzostek w okresie staropolskim s. 9–100; Stanaszek Bogdan: Obiekty sakralne w parafii

Brzostek w okresie staropolskim s. 101–116; Stanaszek Bogdan: Parafia Brzostek w okresie niewoli narodowej (1772–1918) s. 117–297; Stanaszek Bogdan: Parafia Brzostek w latach 1918–1945 s. 299–406; Stanaszek Bogdan: Parafia Brzostek w latach 1945–1989 s. 407–522; Nawrocki Rafał: Zabytki sakralne parafii Brzostek s. 523–544.

5333. **DZIEJE prymasostwa polskiego.** Red. Łukasz Krucki. Gniezno 2017 Prymasowskie Wydaw. Gaudentinum 8° ss. 494.

Treść: Gręźlikowski Janusz: Status prawny prymasa Polski w dawnym i współczesnym ustawodawstwie kościelnym s. 15–42; Nikodem Jarosław: Mikołaj Trąba [1358–1422], amator patrie, pierwszy prymas Polski s. 43–65; Wilk-Woś Zofia: W służbie Kościoła i Jagiellonów. Prymasostwo polskie w latach 1422–1493 s. 67–99; Prokop Krzysztof R.: Od namiestnika Korony Polskiej do pierwszego interreksa Rzeczypospolitej Obojga Narodów (prymasostwo w latach 1493–1572) s. 101–139; Bruździński Andrzej: Złoty okres prymasostwa polskiego (1572–1688) s. 141–166; Kopic Jan: Prymasostwo w Polsce w okresie saskim s. 167–192; Zajac Paweł: W objęciach Oświecenia. Prymasostwo i prymasi w czasach stanisławowskich s. 193–227; Ziółek Ewa M.: Po upadku Rzeczypospolitej. Prymasostwo polskie w latach 1795–1818 s. 229–243; Zieliński Zygmunt: Prymasostwo w dobie niewoli narodowej s. 245–279; Wilk Stanisław: Prymasostwo polskie w latach 1918–1948 s. 281–314; Bialecki Konrad: Kardynał Stefan Wyszyński – prymas czasu walki o rząd dusz s. 315–332; Pietrzak Jerzy: Prymasostwo za kardynała Józefa Glempa (1981–2009). Apogeuem roli dziejowej, przystosowanie do norm ogólnokościelnych s. 333–361; Muszyński Henryk J.: Powrót prymasostwa do arcybiskupa gnieźnieńskiego. Tytuł prymasa Polski znów związany z arcybiskupem gnieźnieńskim s. 363–459; Krucki Łukasz: Zestawienie chronologiczne s. 461–487.

Rec.: Swędrowski Jerzy, *Studia Loviciensia*. Nr 20: 2018 s. 267–270.

5334. **DZIEWIATOWSKI Mikołaj:** 130 lat cerkwi prawosławnej w Sosnowcu. Wspólnota parafialna jako element historycznego trwania Kościoła powszechnego. Studium przypadku sosnowieckiej wspólnoty parafialnej. Sosnowiec 2019 Progres Wydaw.-Druk-Reklama 8° ss. 323, il.

Lata 1889–2019.

5335. **ETMAŃSKA Maria:** Dzieje parafii pod wezwaniem Świętej Trójcy w Kościerzynie w latach 1914–2018. Pruszcz Gdański–Kościerzyna–Gdańsk 2019 Jasne; Civitas Christiana 8° ss. 199, il.

5336. **EWANGELICY na ziemi pszczyńskiej.** Materiały z XI Tyskiego Sympozjum Historycznego zorganizowanego 6 listopada 2017 roku. Koordynacja Agnieszka Ociepa-Weiss. Tychy 2019 Muzeum Miej. 8° ss. 151, nlb. 1, il. (Tyskie Zeszyty Historyczne; z. 13).

Treść: Uglorz Marek Jerzy: Ewangelicki etos – geneza i skutki s. 9–27; Ociepa-Weiss Agnieszka: Kaplica ewangelicka w Tychach s. 29–43; Sznober Barbara: Parafia ewangelicka w Mikołowie od XVI wieku do 1945 roku s. 45–56; Malina Adam: Ewangelicy w Hołdunowie s. 57–66; Barwicka-Makula Aleksandra: Protestanci na ziemi pszczyńskiej do końca XVIII wieku s. 69–79; Grudniewski Jakub: Synod diecezji pszczyńskiej Kościoła ewangelickiego. Organizacja i stosunek do tzw. kwestii

górnosląskiej w latach 1919–1922 s. 81–91; Matuszek Elżbieta, Matuszek Piotr: Ewangelicy w okresie międzywojennym w świetle akt stanu cywilnego na przykładzie Tychów s. 93–117; Węcki Mirosław: Ewangelicki Kościół Unii Staropruskiej w powiecie pszczyńskim w latach drugiej wojny światowej. Duchowieństwo i struktura organizacyjna s. 121–137.

5337. **FALAROWSKI Roman:** Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Ludwika w Bliżynie. Tł. łac. tekstów źródłowych Andrzej Wąsik. Bliżyn 2019 Rzymskokatol. Parafia pw. św. Ludwika 4° ss. 327, nlb. 1, il., mapy.

Od 1919 r.

5338. **FRANCISZKANIE w Krośnie.** Księga jubileuszowa z okazji 50-lecia powstania parafii Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny. Praca zbiorowa. Pod red. Emila Kumka. Krosno 2019 Graffia – Agencja Wydawniczo-Fotograficzna 8° ss. 222, nlb. 2, il.

Z treści: Synowiec Damian: Pięćdziesiąt lat służby duszpasterskiej we franciszkańskiej parafii Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Krośnie s. 9–67; Świątkowska Eugenia: Siostry św. Józefa w parafii ojców franciszkanów w Krośnie s. 80–91; Kumka Emil: Obraz Matki Bożej Murkowej Obrończyni Wiary – Patronki Miasta w kościele ojców franciszkanów w Krośnie. Historia kultu i czci w latach 1960–2019 s. 156–168.

5339. **FRANIAK Michał:** Dzieje opactwa cystersów w Kołbaczu (1173–1535). Racibórz 2015 Wydaw. i Agencja Informacyjna WAW Grzegorz Wawoczny 8° ss. 278, il. (Biblioteka Katedry Historii Kościoła Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego; t. 14).

Rec.: Borzyszkowski Józef: Trzy książki z roku 2015 o średniowiecznym biskupstwie kamińskim. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 300–312.

5340. **GABROWSKI Marian:** Historia krzeszowskiego obrazu Matki Boskiej Łaskawej. Polkowice 2019 nakł. aut. 8° ss. 340, il.

Lata 1346–2017.

5341. **GAJEWSKI Wojciech:** Parafia Świętej Rodziny w Słupsku w 70. rocznicę powstania 1948–2018. Słupsk–Piła 2018 Rzymskokatol. Parafia pw. św. Rodziny; Tow. Salezjańskie Inspektoriatu pw. św. Wojciecha 8° ss. 248, il., streszcz. ang. (Studia i Materiały Źródłowe pod Patronatem Archiwum Salezjańskiego Inspektoriatu Piłskiej; t. 7).

5342. [GARBACKÌ Andrėj Aláksandravič] Gorbackij Andrej: Antropologičeskoe i istoričeskoe izmerenie religioznoj identičnosti (na primere izbrannyh territorij Velikogo Knāžestva Litovskogo v XV–XVII vv.). *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 8: 2017 s. 39–48, streszcz. ang.

5343. [GARBACKÌ Andrėj Aláksandravič] Gorbackij Andrej: Pravoslavnye monastyrji i cervki na Brestsko-Pinskome Poles'e v dokumentah

XV–XVII vekov. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 7: 2016 s. 97–106, streszcz. ang.

5344. GARNCZARSKI Stanisław: Pieśń „Czego chcesz od nas, Panie” Jana Kochanowskiego w wybranych polskich śpiewnikach katolickich. *Annales Lublinenses pro Musica Sacra*. T. 10: 2019 s. 57–72, streszcz. ang.

Pieśń z l. 1558–1564 w śpiewnikach z XIX–XX w.

5345. GIL Andrzej: Kościoły wschodnie w Inflantach i ich zaplecze w okresie od XIII do początku XIX wieku. Konteksty – uwarunkowania – tradycje. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 303, mapy, streszcz. ros. KUL Jana Pawła II.

5346. GLUGŁA Paweł: Lazaryści ambasadorami tożsamości narodowej Polaków na wschodzie Europy. Przeszłość – teraźniejszość – przyszłość. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 1 s. 126–138, streszcz. ang.

Zgromadzenie Księży Misjonarzy.

5347. GŁODOWSKI Bogusław: 400 lat parafii Św. Trójcy w Sulęczynie (1616–2016). Pelplin 2016.

Rec.: Kowalkowski Jacek, *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 449–452.

5348. GORECKA-KALITA Joanna: Puśtelnik na czworakach. Żywoć świętego Jana Paulusa. Studium legendy. Kraków 2017.

Rec.: Pysiak Jerzy, *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 257–261.

5349. GÓRCZYK Wojciech Jerzy: Kościół farny w Ciechanowie oraz jego związki z Kraśnińskim. *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 4: 2017 s. 9–23.

Pierwsza wzmianka o parafii z 1385 r.; obecny kościół konsekrowany w 1551 r., wyremontowany z pomocą finansową Wincentego Kraśnińskiego (1782–1858).

5350. GÓRCZYK Wojciech Jerzy: Prepozytura kanoników regularnych laterańskich w Krasnem na Mazowszu (1681–1819), fundacji Kraśnińskich herbu Ślepowron. *Nasza Przeszłość*. T. 132: 2019 s. 181–218, streszcz. ang.

5351. GRABOWSKI Bartłomiej [Piotr]: Wieś Sławsk Wielki. Rys historyczny parafii pw. św. Bartłomieja. Kraków 2019 Ridero 8° ss. 51, il.

Lata 1254–2019.

5352. GRUBA Wojciech: Z dziejów parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Wielkim Garcu. Wyd. 2, uzup. Pelplin 2019 Bernardinum 8° ss. 381, nlb. 2, mapy, streszcz. ang., niem.

Wyd. 1. 2002.

5353. GRUSZCZYŃSKA Kazimiera: Historia Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek od Cierpiących. Wstęp i oprac. Lucyna Czermińska, Józef Marecki. Kraków 2019 Avalon 8° ss. 287, il. (Z Dziejów Franciszkanek od Cierpiących; 1).

Lata 1882–1927.

5354. GRZEBIEŃ Ludwik: Misje i rekolacje ludowe jako środek odnowy religijnej na ziemi strzyżowskiej w XIX i XX wieku. (Przyczynok do religijności regionu). *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 5: 2019 s. 59–74, streszcz. ang.

5355. GRZESIAK Krzysztof: Akcja rekonyliacyjna w okolicach Tomaszowa Lubelskiego – w stulecie wydarzeń. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 93–125, streszcz. ang.

Rewindykacja dóbr Kościoła unickiego w l. 1915–1938 oraz historia poszczególnych obiektów sakralnych.

5356. GRZESIAK Krzysztof: Dzieje cerkwi świętego męczennika Nicetasa (Nikity) w Chojeńcu. *Drohiczyński Przegląd Naukowy*. Nr 9: 2017 s. 313–360, streszcz. ang.

Od XVI w. do 1859 r.

5357. GRZESIAK Krzysztof: Dzieje cerkwi unickiej św. Praksedy męczennicy w Milejowie. *Drohiczyński Przegląd Naukowy*. Nr 10: 2018 s. 333–373, streszcz. ang.

Od XVIII w. do 1858 r.

5358. GRZYBEK Grzegorz: Etyka seksualna w ujęciu Józefa Bilczewskiego, metropolity lwowskiego (1900–1923). *Galicja*. T. 5: 2019 s. 205–218, streszcz. ang.

5359. GRZYBOWSKI Michał Marian: Parafia św. Jakuba. Płock–Nowe Gulczewo 2019 Road Group Piotr Gryspanowicz 8° ss. 107, il.

Zawiera m.in.: Spis ludności parafii w Uniecku z 1774 r. Dzieje parafii od 1385 r.

5360. GUZEWICZ Wojciech: Spór o diecezję. *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 25–37, streszcz. ang.

W Sejnach w l. 1818–1925.

5361. GUZEWICZ Wojciech: Świadectwo wiary. Studium administracyjno-historyczne parafii i kościołów dekanatu pw. św. Krzysztofa w Giżycku. Elk 2019 Adalbertinum Wydaw. Diec. 8° ss. 126, il.

XV–XXI w.

5362. HAŁAMUSZKA Iwona: Aktualizacja charyzmatu Zgromadzenia Sióstr Świętej Marii Magdaleny od Pokuty w jego rozwoju

historycznym. Kraków 2019 Salwator 8° ss. 315, nlb. 1.

Lata 1217–2019.

5363. HAMRYSZCZAK Artur, Mącik Hubert: Kościoły i zabudowania parafialne w Kohnopnicy w XVII–XX wieku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 167–198, streszcz. ang.

5364. HANICH Andrzej: Martyrologia duchowieństwa Śląska Opolskiego w latach powstań śląskich i II wojny światowej. Opole 2019 Inst. Śląski 8° ss. 258, nlb. 2, il., streszcz. niem. Inst. Śląski. (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku).

Lata 1919–1946.

5365. HENSCHKE Eleonora: Życie i działalność Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego w Archidiecezji Poznańskiej w latach 1919–1992. Poznań 2016.

Rec.: Pyszna Joanna, *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 207–214.

5366. HOFMAN Marian: Kościół w Żurawicy, jego poświęcenie, wezwanie oraz związany z tym odpust. *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 153–167, streszcz. ang.

Lata 1406–1905.

5367. HOVDA Bjørn Ole: The controversy over the Lord's Supper in Danzig 1361–1567. Presence and practice – theology and confessional policy. Göttingen 2017 [dr. 2018] Vandenhoeck & Ruprecht 8° ss. 317. (Refo 500 Academic Studies; t. 39).

Rec.: Ptaszyński Maciej, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 274–277.

5368. JANK Tomasz: Franciszkański kościół Świętej Trójcy w Gdańsku. W 600 lat od przyjścia pierwszych franciszkanów do Gdańska. Wyd. 2 rozsz. i uaktual. Gdańsk 2019 Klasztor Franciszkanów 4° ss. 207, nlb. 1, il.

Od 1419 r.
Wyd. 1. 2014.

5369. JAROŃ Józef: Etyka katolicka w powojennej Polsce. Marki–Warszawa 2018 Dux sp. z o.o. 8° ss. 239, nlb. 1.

Skrócona wersja monografii: Współczesna etyka katolicka i teologia moralna w Polsce w latach 1945–1992. Toruń 1998.

5370. JUŻ gościł Jezu w sercu mym... Pierwsze Komunie Święte w I poł. XX wieku w Bydgoszczy i okolicy. Red. Paweł Hoppe, Dariusz Zagórski. Bydgoszcz 2018 Wyższe Seminarium Duchowne Diec. Bydgoskiej 8° ss. 128, il. (Duchowe Dziedzictwo Diecezji Bydgoskiej; 4).

5371. KABZIŃSKI Stanisław Witold: 90-lecie parafii w Żeronie. 1929–2019. Piotrków Trybunalski 2019 Stanisław Witold Kabziński 8° ss. 150, nlb. 2, il.

5372. KACZOR Kazimierz: Historia duszpasterstwa Rolników Archidiecezji Przemyskiej w latach 1977–2018. Haczów–Krosno 2019 Graffia Agencja wydawniczo-fotograficzna 8° ss. 233, nlb. 5, il.

5373. KAKAREKO Andrzej: Posługa Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo przy arcybiskupie Romualdzie Jałbrzykowskim w Wilnie i Białymstoku (1940–1955). *Studia Teologiczne*. [T.] 37: 2019 s. 137–149, streszcz. ang.

5374. KAMIŃSKI Andrzej Czesław: Moje 25 lat w parafii Babsk. Współpr. i red. Andrzej Walczak. Babsk 2019 nakł. aut. 8° ss. 130, il.

Kronika parafialna, l. 1411–2019.

5375. KAMUNTAVIČIENĖ Vaida: Problem języka w klasztorze sióstr katarzynek w Krokach w pierwszej połowie XX wieku. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 43: 2019 s. 1–22, streszcz. ang.

Kwestia zastąpienia języka polskiego językiem litewskim w l. 1918–1940.

5376. KARCZEWSKI Pantelejmon: Zarys historii Parafii Prawosławnej Zwiastowania NMP i św. Jana Teologa w Supraślu. *Elpis*. Nr 21: 2019 s. 99–108, streszcz. ang.

Od l. 90. XV w.

5377. KARWOWSKI Piotr: Kult Matki Bożej w parafii w Strabli. *Studia Teologiczne*. [T.] 36: 2018 s. 193–212, streszcz. ang.

XVI–XX w.

5378. KATILIUS Algimantas: Seinų (Augustavo) vyskupijos dvasininkų pastoracinė, socialinė ir kultūrinė veikla XIX a. – XX a. pradžioje. *Studia Teologiczne*. [T.] 36: 2018 s. 351–378, streszcz. pol., ang.

5379. KAUCZ Maria: Ewangelickie varia nowodworskie i... nie tylko. [Vol.] 3. Warszawa 2019 nakł. aut. 8° ss. 187, il., mapy.

[Vol.] 1. 2017.

5380. KAŁOL Barbara: Św. Bruno [ok. 1030–1101] – patron miasta Kartuzy – stolicy Kaszub. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 1: 2016 s. 47–61.

5381. KAŚ Łukasz: Konflikty benedyktynów jeżowskich z opatami lubińskimi w XV i XVI wieku w świetle kroniki klasztornej Bartłomieja

z Krzywina. *Nasza Przeszłość*. T. 132: 2019 s. 53–65, streszcz. ang.

Do 1595 r.

5382. KIEŁBASA Bartosz: Wybrane aspekty dziedzictwa protestanckiego w Wielkopolsce Wschodniej. *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 51–67, streszcz. ang.

XVIII–XXI w.

5383. KIRYLUK Piotr: Cerkiew prawosławna na Podlasiu do końca XVI wieku. *Elpis*. Nr 21: 2019 s. 41–50, streszcz. ang.

Od 1260 r.

5384. KISIEL Dariusz: Z dziejów parafii pw. św. Stanisława BM w Lubielu. Pułtusk–Nowy Lubiel 2019 Dariusz Kisiel; Parafia pw. Św. Stanisława BM 8° ss. 255, il., mapy.

Lata 1547–2019.

5385. KLASZTOR na Świętym Krzyżu. Skarb polskiej kultury i historii. Red. Paweł Zajac. Poznań 2018 UAM. Wyd. Teol. 8° ss. 163, il., streszcz. ang.

Treść: Hadamik Czesław: Święty Krzyż jako pomnik historii s. 9–23; Trajdos Tadeusz M.: Królewski kult relikwii Świętego Krzyża na Łyścu za panowania Władysława II Jagiełły s. 39–60; Bracha Krzysztof: Praktyki pobożne Mikołaja z Wielkiego Koźmina (zm. 1490 r.) mnicha łysogórskiego s. 61–85; Dziadek Justyna: Symbolika krzyża w kazaniach Mikołaja Włoskiego, benedyktyńskiego mnicha ze Świętego Krzyża (I poł. XV w.) s. 87–113; Pielas Jacek: Konstancja Kolumba z Denhoffów Sanguszkowa (1716–1791). Protektorka benedyktynów łysogórskich s. 115–129; Zajac Paweł: Święty Krzyż w dokumentacji XVIII-wiecznych nuncjuszy apostolskich w Warszawie s. 131–147; Malajka Dariusz: Wkład Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej w ożywienie oraz promowanie historii i tradycji religijnej i kulturowej klasztoru na Świętym Krzyżu w latach 1936–2018 s. 149–163.

5386. KLEMENSKI Marcin A.: Augustianie-Eremita w Dzierżonowie do czasów reformacji. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 115–127, streszcz. ang.

Od XIV w. do 1525 r.

5387. KLIMEK Jan [Adam]: Duszpasterstwo w kobierzyńskiej kapelani na przestrzeni wieku. Kraków 2019 nakł. aut. 8° ss. 402, il.

Kraków, XX–XXI w.

5388. KLIMEK Robert: Od pogańskiego miejsca kultu do chrześcijańskiego sanktuarium – Święta Lipka i Gietrzwałd na tle krajobrazu sakralnego Warmii. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 3 s. 525–537, streszcz. ang., niem.

XIII–XX w.

5389. KOBYLŃSKA Edmunda: Siostry Misjonarki św. Rodziny w Ratowie w latach

1925–1975. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 2: 2018 s. 95–105.

5390. KOGUT Mieczysław [Michał]: Z dziejów katolickiej parafii w Pichorowicach po roku 1945. Wrocław 2019 Papieski Wyd. Teol. 8° ss. 311, il.

Współwyd. z: *Geschichtliche Nachrichten über das Dorf und die Pfarrei Peichowitz*. Von P. fr. Kandler. Lata 1945–2018.

5391. KOGUT Mieczysław [Michał]: Zeszyty historyczne Kościoła katolickiego w Kluczborku. Cz. 21. Wrocław 2019 Papieski Wyd. Teol. 8° ss. 295, il.

Treść: Sytuacja Kościoła katolickiego na Śląsku z chwilą przejścia pod władzę króla pruskiego Fryderyka II Wielkiego s. 5–13; Zamiłowanie do pszczelarstwa ks. Jana Dzierżona s. 14–35; Nadzwyczajne formy katolickiego duszpasterstwa w Kluczborku i okolicznych parafiach do roku 1945 s. 36–68; Uroczyste powitanie i oficjalne objęcie urzędu proboszcza w Bogacicy przez ks. Jana Wesolly (Wesołego) w r. 1934 s. 69–73; Pierwszy kapłan – repatriant w Kluczborku ks. Kazimierz Prawdzic-Thullie s. 74–76; Ks. biskup Bernard Bogedain s. 77–93; Der erste christkatholische Gottesdienst in Creutzburg s. 94–98; Creutzburg im März 1846 s. 99–103; Praktyka pochówku zmarłych i ich wspomnienia na terenie katolickiej parafii w Kluczborku s. 104–139; Chronik der Pfarrei St. Peter-Paul in Kreuzburg s. 140–187; Vermischte Aufsätze – Kuratus A[ugustin] Swientek s. 188–198; Kronika parafii Piotra i Pawła – 1935 s. 199–240; Kronika M. B. Wspomożenia Wiernych – 2005 s. 241–251; Z teki pisarskiej ks. Bernarda Jurczyka [zm. 2018] s. 252–280.

Cz. 1. Kluczbork 1996.

5392. KOGUT Mieczysław [Michał]: Zeszyty historyczne Kościoła katolickiego w Kluczborku. Cz. 22. Wrocław 2019 Papieski Wyd. Teol. 8° ss. 280, il.

Treść: Celebracja Paschy i czas przygotowania do Wielkanocy w Kluczborku i sąsiednich parafiach s. 5–37; Przemówienie ks. proboszcza lic. teol. Augustyna Świentka na wiecu w Opolu 16 października 1883 r. s. 38–41; Towarzystwo polsko-katolickie w Kluczborku 1893–1895 s. 42–57; Archiprezbiter i inspektor szkolny ks. Jan Chrzeciel Funke (1838–1879) s. 58–62; Jubileuszowe nawiedzenie Obrazu Jasnogórskiego w Kluczborku 10–11 listopada 1982 r. s. 63–65; Parafialna grupa „Caritas” w parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Kluczborku w l. 1987–2000 s. 66–101; „Tyle w nas Boga, ile w nas dobroci”. Ks. Franciszek Drenda 1951–2016 s. 102–103; Działalność oświatowa na Górnym Śląsku ks. biskupa Bernarda Bogedaina s. 104–145; Der Rosenberg – Creutzburger Telegraphen s. 146–191; Kronika parafii M. B. Wspomożenia Wiernych 2005 ciąg dalszy s. 192–248; Kronika katolickiej parafii w Lubszy [lata 60. XX w.] s. 249–273.

Cz. 1. Kluczbork 1996.

5393. KOŁBUK Witold: Formowanie się sieci cerkiewnej na przestrzeni dziejów w granicach współczesnego województwa podlaskiego. *Studia Białorusińskie*. Vol. 12: 2018 s. 9–20, streszcz. ang., białorus.

Od XV w. do współczesności.

5394. KONWENT Klarysek skalskich a dziedzictwo kulturowe i religijne bł. Salomei

[1211/1212–1268]. Red. Michał Wojenka, Stanisław Langer. Kielce 2019 *Jedność* 8° ss. 239, il., streszcz. ang.

Treść: Gąsiorowska Patrycja: Klaryski na Grodzisku do początku XIX wieku s. 11–28; Laberschek Jacek: Osadnictwo średniowieczne na Jurze Ojcowskiej w świetle źródeł historycznych s. 29–46; Sander Elżbieta: Duchowość bł. Salomei w świetle jej najstarszego żywota s. 47–68; Wojenka Michał, Bojęs-Białasik Anna, Szyma Marcin: Trzynastowieczna zabudowa murowana w Grodzisku koło Skały w świetle wyników najnowszych badań archeologiczno-architektonicznych s. 69–110; Niemiec Dariusz: Czy w starszodekmin klasztorze klarysek zachowały się przedmioty należące do św. Kingi? s. 111–134; Kurzej Michał: Ksiądz profesor Sebastian Piskorski a krakowskie środowisko artystyczne 2. poł. XVII w. s. 135–148; Boliński Paweł: Poszukiwanie wizji ks. Sebastiana Piskorskiego w pracach konserwatorskich na Grodzisku s. 149–172; Dreścik Jan Jakub: Kwiatki Świętej Pustyni – próba rekultywacji. Kilka uwag w związku z „rekonstrukcją” malarzkiej dekoracji grot-kapec w Grodzisku koło Skały s. 173–186; Langner Stanisław: Duszpasterstwo i kult bł. Salomei w Pustelni bł. Salomei w Grodzisku s. 187–205.

5395. KOPICZKO Andrzej: Old catholic Church in East Prussia (1871–1944). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 4 s. 642–676, streszcz. pol., ang.

5396. KORNAŚ Maria, Czermińska Lucyna: Historia kaplicy pod wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy przy ul. Wilczej w Warszawie. *Nasza Przeszłość*. T. 131: 2019 s. 193–216, streszcz. ang.

2. poł. XIX–XX w.

5397. KOSKA Donata: Życie ukryte przed światem. Dzieje klarysek kapucynek z Przasnysza – 150 lat istnienia zakonu. Pelplin 2017.

Toż. Wyd. 2 uzup. Pelplin 2019 *Bernardinum* 8° ss. 494, nlb. 2, tabl. 72, il., streszcz. ang., fr., niem.

Rec. [Wyd. 1]: Szczecina Grzegorz Kamil, *Studia Pelplińskie*. T. 52: 2018 s. 523–526.

5398. KOSSAKOWSKA-JAROSZ Krystyna, Górecki Jan: Prześwietne Bractwo Barbary Świętej na Górach Tarnowskich fundowane 15 Augusta 1747 r. Fotokopie pierwodruku modlitewnika, uwspółcześniona wersja zapisu, komentarz. Dzieje kultu św. Barbary. Opole 2018.

Rec.: Pawłowicz Weronika, *Fides*. [R. 25]: 2019 nr 2 s. 297–300.

5399. KOT Anna: Dom Misyjny Świętego Stanisława Kostki w Chludowie. Górna Grupa 2019 *Verbinum* 8° ss. 50, il.

Lata 1934–2019.

5400. KOTECKI Andrzej: Warszawskie Matki Kresowe. Matka Boska Niepokalana Królowa Różańca Świętego – Żółkiew – Warszawa Służew. *Rocznik Kresowy*. R. 5: 2019 nr 5 z. 2 s. 111–125, streszcz. ang., niem., ros.

Żółkiew oraz zakon oo. dominikanów, XVII–XXI w.

5401. KOTEWICZ Piotr: Błogosławiony czas. 34 lata posługi w Brusach księdza prałata Zdzisława Wirwickiego [ur. 1935]. Pelplin 2019 *Bernardinum* 4° ss. 235, il.

Lata 1979–2013.

5402. KOTOWICZ Anna: Kult NMP Jazłowieckiej w 14 Pułku Ułanów oraz jego związku ze zgromadzeniem ss. Niepokalanek w Jazłowcu. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 137–148, streszcz. ang.

W l. 1919–1943.

5403. KOWALIK Jolanta, Czermińska Lucyna: Działalność Towarzystwa Opieki nad Nieuleczalnie Chorymi w Warszawie (1897–1949). Praca Siostr Franciszkanek od Cierpiących w warszawskiej Królikarni. *Nasza Przeszłość*. T. 131: 2019 s. 217–239, streszcz. ang.

5404. KOZIOŁ Bogusław: Proces beatyfikacyjny sługi Bożego kard. Augusta Hlonda [1881–1948]. *Rocznik Skrzatuski*. T. 6: 2018 s. 157–176, streszcz. ang.

Od l. 60. XX w. do 2018 r.

5405. KOZŁOWSKI Janusz Bogdan: O istocie gromadkarstwa mazurskiego. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 2 s. 218–242, streszcz. ang., niem.

Od XVII w.

5406. KRAWCZYK Michał, Stan Wojciech: 550 lat. Dzieje radomskich bernardynów 1468–2018. Radom 2019 *Klasztor oo. Bernardynów*; Michał Krawczyk 4° ss. 256, nlb. 16, il., streszcz. ang.

5407. KRONIKA ks. Alojzego Koziełka parafii w Atonienhütte (Wirku) z 1942. Oprac. Barbara i Adam Podgórcy. Ruda Śląska 2019 *Pol. Zw. Filatelistów*. Oddz. w Rudzie Śląskiej; Rudzkie Tow. Przyj. Drzew, Organizacja Pożytku Publ. 8° ss. 49, nlb. 2, il. (Biblioteka Kronik Rudzkich; 3).

Kronika parafialna z l. 1801–1893, przepisana przez ks. A. Koziełka (1879–1949). Zawiera również biografię A. Koziełka oraz ks. Joachima Smolka (1930–2013).

5408. KRÓLIKOWSKI Piotr: Rola sanktuariów w uzasadnieniu wiarygodności chrześcijaństwa na przykładzie diecezji rzeszowskiej. *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 203–231, streszcz. ang.

XVII–XXI w., w 2010 r. było 25 sanktuariów na terenie diecezji.

5409. KUKLIK Mirosław: Z dziejów parafii ewangelickiej w Helu. Hel–Wejherowo 2019 *Stow. Przyj. Helu*. Helski Komplex

Muzealny; MS 8° ss. 43, nlb. 1, il., mapy. (Zeszyt Helski; 24).

Lata 1525–1945.

5410. KULT Matki Bożej Ostrobramskiej w historii narodu polskiego. Red. Waldemar Witold Żurek. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 306, il., streszcz. ang., lit., ukr. (Biblioteka Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; nr 47).

Treść: Żurek Waldemar Witold: Przedmowa s. 9–10; Wąsowicz Jarosław: Koronacja Matki Bożej Miłosierdzia w Ostrej Bramie, jako dziękczynienie za odzyskanie przez Polskę niepodległości s. 11–42; Nastalska-Wiśnicka Joanna: Tradycje koronacji cudownych obrazów Matki Bożej na ziemiach polskich s. 43–92; Wasilewska Jolanta: Matka Boża Ostrobramska w ikonografii s. 93–122; Wąsowicz Jarosław: Matka Boża Ostrobramska w heraldyce s. 123–152; Hamryszcak Artur: Obraz Matki Bożej Miłosierdzia z Ostrej Bramy w radiofonii i kinematografii międzywojennej Polski s. 153–188; Karbownik Jerzy: Sanktuarium Matki Bożej Miłosierdzia w Skarżysku-Kamiennej s. 189–208; Krahel Tadeusz: Kult Ostrobramskiej Matki Miłosierdzia w Białymstoku s. 209–218; Perzyna Krzysztof: Sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej w Warszawie-Witolinie s. 219–232; Żurek Waldemar W[itold]: Wotywny Kościół Matki Bożej Ostrobramskiej we Lwowie s. 233–272; Wąsowicz Jarosław: Wybrani czciciele Matki Bożej Ostrobramskiej s. 273–292.

Od 1620 r.

5411. KUREK Jacek: Kronika chóru parafialnego działającego w latach 1974–2009 przy kościele Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Chorzowie Batorym. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 19: 2019 s. 119–134, streszcz. ang., niem.

5412. KURTYCZ Anna, Kurtycz Marian: Kościół parafialny pw. św. Antoniego w Woli Kiepińskiej (Zegrze). *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 4: 2017 s. 41–52.

Pierwsza wzmianka o parafii z 1367 r.

5413. [KUŹNICKI Tomasz]: 100 lat Parafii pw. Najświętszej Marii Panny Wspomożycielki Wiernych w Gomicach 1919–2019. Tekst Tomasz Kuźnicki. Gomunice [2019] Parafia pw. NMP Wspomożycielki Wiernych 8° ss. 44, il.

5414. KUŹNIEWSKA Zofia H.: Norbertanki Płockie. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 10: 2018 s. 31–54, streszcz. ang.

Lata 1160–1819.

5415. KWAŚNIEWICZ Maciej: Protestantyczne ślady w kulturowej przestrzeni Bytowa. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2019 s. 9–30.

Świątynie.

5416. LENDO Józef: Kroniczka jedwabnińska. Historia parafii w Jedwabnem. Wstęp, oprac. i red. Małgorzata Krystyna Frąckiewicz. Łomża 2019 Łomżyńskie Tow. Nauk. im. Wągów;

PTH. Oddz. w Łomży 8° ss. XXX, 82, il. (Edycja Źródł z XIX Wieku).

Lata 1606–1886.

5417. LESZCZYŃSKI Seweryn: Lęk przed Bogiem, śmiercią i Szatanem w dawnej Rzeczpospolitej (XV–XVIII w.). *Kultura i Historia*. Nr 20: 2011 cz. 2 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

5418. LEŚNICZUK Anna: Zarys dziejów parafii św. Stanisława Biskupa Męczennika w Knychówku. *Drohiczyński Przegląd Naukowy*. Nr 9: 2017 s. 361–373, streszcz. ang.

XV–XXI w.

5419. LEUTO Alicja, Naumowicz Teresa Jadwiga: Na większą chwałę Boga. Studia nad dziejami Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny. Red. Adam Szot. Białystok 2019 Wydaw. św. Jerzego 8° ss. 287, il. (Białostockie Studia Historyczno-Kościelne; 21).

Zawiera: Leuto Alicja: Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny w archidiecezji wileńskiej w latach 1927–1946; Naumowicz Teresa Jadwiga: Dzieje Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny w archidiecezji wileńskiej (na terenie Litwy) w latach 1946–2000.

5420. LIEBRECHT Grzegorz: Biskup Augustyn Łosiński [1867–1937]. Ordynariusz diecezji kieleckiej w latach 1910–1937. Kielce 2018.

Rec.: Kawecki Roman, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 451–457.

5421. LINKNER Tadeusz: Słowiańskie bogi i demony. Z rękopisu Bronisława Trentowskiego [1808–1869]. Wyd. 3. Gdańsk 2018 Marpress plik tekstowy MOBI (9,54 MB).

Toż plik tekstowy EPUB (4,44 MB); plik tekstowy PDF (2,38 MB).

Wyd. 1. 1998.

5422. LIPiŃSKI Stanisław: Z dziejów parafii w Kumowie. Kumów–Biała Podlaska 2018.

Rec.: Kiernikowski Paweł, *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 516–518.

5423. LIS Artur: Z dziejów parafii Włostów. Sandomierz 2019 Armoryka 8° ss. 84, il., streszcz. ang.

Parafia Narodzenia św. Jana Chrzciciela w l. 1153–2013.

5424. ŁYSZKOWSKA Aldona: Kościół parafialny w Krasnosielcu – fundacja Krasnińskich. *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 4: 2017 s. 53–61.

Parafia erygowana w 1386 r., ok. 1790 r. wybudowano kościół murowany z fundacji Krasnińskich.

5425. MAJKUT Stanisław: Obraz Matki Bożej w Łowiczu – trzysta lat historii 1719–2019. *Studia Loviciensia*. Nr 21: 2019 s. 418–425.

5426. MAŁECKI Marek: Osadnictwo ewangelickie pogranicza kalisko-sieradzkiego. Kalisz 2019 Marek Małecki 8° ss. nlb. 2, 275, il., mapy.

Lata 1816–1945.

5427. MAŁŻEŃSTWA „mistyczne” zaczątkiem „Królestwa Bożego na ziemi”. Oprac. i wyboru tekstów dokonał Edward Warchoń. Wyd. 2. Sandomierz 2019 [Wydaw. Diec.] 8° ss. 146.

Mariawici w l. 1903–1921.

Wyd. 1. 2014.

5428. MANDZIUK Józef: Biskupi pomocniczy (archi)diecezji wrocławskiej. Wrocław 2019 TUM 8° ss. 285, nlb. 3, tabl. 44, il.

XIII–XXI w.

5429. MANIECKA Ewelina: Parafia pod wezwaniem św. Józefa Robotnika w Kłaju. Kraków 2019 Wydaw. Księży Sercanów Dehon 8° ss. 121, nlb. 2, il.

Lata 1912–2018.

5430. MAŃDOK Ludwik: Ewangelicy w Suszcu – od czasów Reformacji do dziś. Pszczyna 2018 Ewangelik Pszczyński 8° ss. 112, il., mapa.

Lata 1514–2017.

5431. MAROSZEK Józef: Pięć wieków parafii dobrzyniewskiej. Dobrzyniewo Kościelne 2019 Parafia Rzymskokatol. pw. Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny 8° ss. 280, il., mapy.

Lata 1519–2019.

5432. MAROSZEK Piotr: „Muzyka i tryumfy”, rozgardiasz i przemiany duchowe przy odpuście Wniebowzięcia Matki Bożej na Kalwarii Zebrzydowskiej. Słowo o budowaniu pogłębionej pobożności Maryjnej. *Małopolska*. [T.] 21: 2019 s. 9–28, streszcz. ang.

Od pocz. XVII w.

5433. MAZANKA Paweł: Redemptoryści Woli. Kraków 2018 Homo Dei 8° ss. IX, nlb. 1, 356, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Lata 1787–2018.

5434. [MAZIEWSKI Piotr]: Dzieje parafii niedźwiadziańskiej (szkie pracy magisterskiej ks. Piotra Maziewskiego [1911–1991]). Oprac. Tomasz Dudziński. Grajewo 2019 Tow. Przyj. 9 PSK; przy współpr. Eko-Druk Sp. z o.o. 8° ss. 114, nlb. 13, il., mapa. (Powiat Grajewski w Źródłach).

Lata 1426–1936.

5435. MAZURKIEWICZ Sebastian: Kościół Świętego Ducha we Wrześni. Historia –

świętynia – wspólnota. Września 2019 Muzeum Region. im. Dzieci Wrzesińskich 8° ss. 77, il.

Lata 1521–2019.

5436. MIERZWA Edward Alfred: Dzieje parafii Rybitwy i gminy Rybitwy/Józefów n/W[isła]. Lublin 2019 Edward Alfred Mierzwa 8° ss. 614, il., mapy.

Lata 1324–2015.

5437. MILIK Katarzyna: Wpływ Kościoła katolickiego na rozwój szpitalnictwa polskiego w XVI–XIX wieku. *Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2019 s. 69–83, streszcz. ang.

5438. MIŁOSZ Jan: Świadkowie Jehowy w Wielkopolsce – część I (lata 1918–1950). *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 31–51, streszcz. ang.

5439. MIRONOWICZ Antoni: Cerkiew prawosławna na Podlasiu do końca XVI wieku. *Rocznik Białkopodlaski*. T. 26: 2018 s. 9–35, streszcz. ang.

Od XIII w.

5440. MIRONOWICZ Antoni: Swoi czy obcy. Prawosławni w dawnej Rzeczypospolitej. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 8: 2017 s. 207–224, streszcz. ang.

5441. MLECZKO Wojciech: Dorobek naukowy i działalność propagująca duchowość szkoły zmartwychwstańczej ks. prof. Stanisława Urbańskiego [ur. 1947]. *Zeszyty Historyczno-Teologiczne. Rocznik Zmartwychwstańców*. R. 24: 2017/2018 [dr.:] 2018 nr 23/24 s. 141–180.

5442. MODLITWA, zdrowie, komunikacja. Praca i życie sióstr felicjanek. Red. Robert Nęcek, Wojciech Misztal. Kraków 2019 Uniw. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 16° ss. 199, nlb. 1, il. (W Społeczno-Medialnej Sieci; 4).

Z treści: Bukalski Sławomir: Dojrzała religijność drogą do świętości. Regula veritatis testum s. 57–79; Nęcek Robert: Troska o zdrowie w przekazie pism bł. Marii Angeli Truszkowskiej [1825–1899] s. 81–94; Misztal Wojciech: Realizacja misji felicjanek w epoce Internetu s. 125–148; Drohomirecka Magdalena: Zakony, dziennikarze, komunikacja ze światem. Jak przerwać tabu o życiu w klasztorze s. 149–154; Gługła Paweł: Zgromadzenie Sióstr Felicjanek w Tamowie w latach 1869–1992 s. 155–198.

5443. MOROZ-GRZELAK Lilla: Idea wspólnoty słowiańskiej w bułgarskiej misji zmartwychwstańców. *Zeszyty Historyczno-Teologiczne. Rocznik Zmartwychwstańców*. R. 24: 2017/2018 [dr.:] 2018 nr 23/24 s. 123–139.

XIX w.

5444. MUSIAŁ Stanisław: Wyrzut sumienia. Wokół relacji chrześcijańsko-żydowskich

i polsko-żydowskich. Red. i wybór tekstów Janusz Poniewierski. Kraków 2019 Wydaw. WAM 8° ss. 244, nlb. 1.

Rec.: Obirek Stanisław, *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 814–816.

5445. MUSZYŃSKI Henryk Józef: *Posługa Słowu w prymasowskim Gnieźnie*. [Rozm. przepr.] Tomasz Dostatni, Lidia Ciecierska. Pelplin 2018 Bernardinum 8° ss. 389, nlb. 3, il.

Wywiad-rzeka z arcybiskupem (ur. 1933).

Rec.: Obracht-Prondzyński Czary: O Gnieźnie, Kościele i trudnych polskich sprawach. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 326–330.

5446. MUSZYŃSKI Henryk J[ózef]: *Wkład biskupów Polski i Niemiec w proces pojednania nacych narodów i budowania jedności Europy*. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 399–413.

Lata 1965–2017.

5447. „MY Z NIEGO wszyscy”. *Historyczne i religijne dziedzictwo św. Stanisława Kostki*. Red. Wojciech Kućko. Wyd. 2 zm. Płock 2019 Płocki Inst. Wydawniczy 8° ss. 315, nlb. 5, tabl. 32, il. Wyższe Seminarium Duchowne w Płocku.

Treść: Kućko Wojciech: Zapomniany święty Stanisław Kostka [1550–1568], patron Polski, w 100. rocznicę odzyskania niepodległości s. 13–24; Libera Piotr: Rewolucja chrześcijaństwa i św. Stanisław Kostka. Homilia podczas Mszy św. inauguracyjnej 41. Międzynarodowe Sympozjum Koła Naukowego WSD w Płocku s. 25–27; Libera Piotr: Święty z Rostkowa w literaturze staropolskiej s. 28–36; Danieluk Robert: Dokumenty Rzymskiego Archiwum Towarzystwa Jezusowego dotyczące św. Stanisława Kostki s. 37–83; Turek Waldemar: Listy władców Polski pisane do papieży w sprawie kanonizacji bł. Stanisława Kostki s. 84–108; Turek Waldemar: List dekretalny Dum Christi voce papieża Benedykta XIII ogłaszającego świętym bł. Stanisława Kostkę (wstęp, tekst łaciński, tłumaczenie polskie) s. 109–123; Fusco Roberto: Iconografia di san Stanislao Kostka a Roma, con uno sguardo sull' arte italiana post-tridentina s. 124–141; Fusco Roberto: Ikonografia św. Stanisława Kostki w Rzymie w kontekście potydenckiej sztuki włoskiej s. 142–160; Maliszewski Kazimierz: Rola i miejsce jezuitów w kulturze staropolskiej. Próba zarysu problematyki s. 161–182; Cegłowski Janusz: Aureola aktualna na różnych kontynentach. Stanisław Kostka: święty znany na świecie s. 183–194; Lolo Radosław: Kształtowanie się wizerunku Stanisława Kostki jako patrona Królestwa Polskiego w XVI–XVIII wieku s. 195–216; Chomiczewska Karolina: Ikonografia św. Stanisława Kostki w malarstwie i grafice w Polsce s. 217–235; Kwiatkowski Jarosław: Św. Stanisław Kostka, wierny syn św. Ignacego z Loyoli. Kazanie podczas nieszporów ku czci św. Stanisława Kostki s. 236–239; Macchi Alberto: Perché un italiano ha amato San Stanislao Kostka? Introduzione allo spettacolo San Stanislao Kostka s. 240–244; Macchi Alberto: Dlaczego pewien Włoch pokochał św. Stanisława Kostkę? Wprowadzenie do sztuki Św. Stanisław Kostka s. 245–249; Macchi Alberto: Św. Stanisław Kostka. Spektakl-itinerarium oparty na motywach biografii św. Stanisława Kostki s. 250–278; Kućko Wojciech: Relacja z dnia 22 maja 1921 r. na temat stanu relikwii św. Stanisława Kostki s. 279–285; Kućko Wojciech: Z historii płockich sympozjów s. 286–292; Aneks 1 [4 listy pasterskie] s. 301–318; Aneks 2 [spis ilustracji i sympozjum w obiektywie] s. 319–[330].

Wyd. 1. 2018.

5448. NARUSZEWICZ Tomasz: *Społeczno-religijna rola pierwszych parafii na obszarze dzisiejszej Suwalszczyzny*. *Studia Elckie*. T. 21: 2019 nr 3 s. 343–361, streszcz. ang.

XVII–XIX w.

5449. NIE zabijaj. *Nacjonalizm i ludobójstwo na Kresach wobec Kościoła, etyki chrześcijańskiej i zasad humanizmu*. Wstęp i red. nauk. Włodzimierz Osadczy, Adam Kulczycki. Warszawa–Lublin 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 415, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie.

Treść: Nowakowski Jacek: Ustalenia w sprawie śledztwa dotyczącego zbrodni ludobójstwa na Wołyniu s. 13–24; Grott Bogumił: Nacjonalizm ukraiński i jego etyczno-moralne podstawy s. 25–32; Klos Jan: Ludobójstwo – czyli zbrodnia, której nie ma s. 33–54; Partacz Czesław: Wartości europejskie a ideologia i praktyka nazistowskiej OUN s. 55–68; Stępień Maciej B.: Zło pierwszorzędné s. 69–80; Ryba Mieczysław: Kościół, naród, cywilizacja. Garść refleksji na temat stosunków wyznaniowych na Kresach Południowo-Wschodnich II Rzeczypospolitej s. 81–92; Kiś Nazar: Kościół grekokatolicki i ruch nacjonalistyczny w pierwszej połowie XX w. s. 93–100; Kulczycki Adam: Kościół grekokatolicki wobec masowego ludobójstwa Polaków, dokonanego przez OUN-UPA na Wołyniu i w Galicji Wschodniej s. 101–134; Praskiewicz Szczepan T.: Świadkowie wiary w godzinie próby. Sylwetki polskich karmelitów bosych zamordowanych w Wiśniowcu w 1944 r. s. 135–140; Siemaszko Ewa: Przeciwni sacrum. Specyficzne okoliczności ludobójczych akcji Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów – Ukraińskiej Powstańczej Armii s. 141–204; Zajcew Aleksandr: „Kwestia polska” w strategii politycznej OUN w przededniu II wojny światowej s. 205–212; Miławicki Marek: „Byj lacha, de tilky złowysz!” Mord ludności polskiej przez ukraińskich nacjonalistów w Podkaminieniu i okolicy w dniach 11–16 marca 1944 r. s. 213–276; Marecki Józef: Niedokończone msze święte s. 277–288; Popek Leon: Gdzie są groby polskich ofiar Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów – Ukraińskiej Powstańczej Armii na Wołyniu? s. 289–298; Pomarańska Renata: Okrucieństwo przejawem agresji OUN-UPA w świetle prozy kresowej s. 299–312; Kowalów Witold Józef: Wołyńska rzeź – modlitwne wołanie o pojednanie polsko-ukraińskie s. 313–322; Osadczy Włodzimierz: Kościoły Ukrainy wobec kwestii pojednania polsko-ukraińskiego i potępienia zbrodni ludobójstwa s. 323–348; Bar Wiesław Stanisław: Ofiary rzezi czy męczennicy za wiarę? O możliwości prowadzenia procesów beatyfikacyjnych s. 349–362.

5450. NIEDZIELA Maurycy Lucjan: *O Dominiku, Jacku i ich dziedzictwie – inaczej (na 800-lecie Zakonu)*. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 22: 2017 s. 189–211, streszcz. ang.

Dotyczy głównie dziejów dominikanów w Polsce.

5451. NIEMCZAK Kamil: *Między sacrum a profanum, czyli co jedli mnisi*. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 2: 2017 s. 93–101, streszcz. ang.

Historia bazyliki Narodzenia Najsw. Maryi Panny w Chełmie oraz wyniki badań nad szczątkami zwierzęcymi wydobytymi podczas badań wykopaliskowych wewnątrz bazyliki, od XVII w.

5452. NITKIEWICZ Krzysztof: *Tu jest mój dom*. Sandomierz 2019 Wydaw. Dec. i Drukarnia 8° ss. 131.

Wspomnienia bpa sandomierskiego (ur. 1960) ze swojej posługi kapłańskiej z odniesieniami do dziejów diecezji sandomierskiej z l. 1410–2017.

5453. NOWAK Jerzy Marek: Apostolski wymiar ukoronowanych wizerunków Maryi wokół Skarżyska-Kamiennej. *Studia Pelplińskie*. T. 52: 2018 s. 505–517.

Omówienie 5 sanktuariów maryjnych w regionie.

5454. OBIREK Stanisław: Zadziwiająca milczenie polskiego Kościoła katolickiego o Holokaucie. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 114–137, streszcz. ang.

5455. „OD KONFLIKTU do komunii”. Wokół relacji międzywyznaniowych w Polsce. Red. Józef Budniak i Jacek Kempa. Katowice 2019 Księgarnia św. Jacka 8° ss. 174, streszcz. ang.

Z treści: Glaeser Zygfryd: Marcin Luter na nowo odczytywany. Dyskusja w kontekście obchodów 500 lat Reformacji s. 29–55; Hintz Marcin: 50 lat dialogu luterkańsko-katolickiego s. 59–70; Hanc Wojciech: Międzywyznaniowe dialogi doktrynalne istotnym elementem ekumenicznych zmagania s. 111–117; Olszar Henryk: „Colloquium Charitativum” – katolicy, luteranie i kalwini w dążeniu do jedności wiary i pokoju religijnego s. 118–134.

5456. OD MAXIMIS undique pressi do Totus Tuus Poloniae populus. Metropolie mohylewska i wileńska w latach 1798–1992. Red. Jarosław Wasilewski. Białystok–Warszawa 2019 IPN. Oddz. w Białymstoku 8° ss. 237, nlb. 1, mapy. (Seria Wydawnicza Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku; t. 46).

Treść: Kasabula Tadeusz: Stanisław Bohusz Sierstrzeńcewicz – pierwszy arcybiskup metropolita mohylewski s. 17–31; Wróbel Marta: Kształtowanie zasobu Archiwum Archidiecezji Białostockiego (1820–1848) jako przykład losów dokumentów kościelnych w Cesarstwie Rosyjskim s. 32–50; Zianiuk Raisa: Seminarium duchowne rzymskokatolickie w Mohylewie i Mińsku w latach 1788–1869 s. 51–88; Rostkowski Zbigniew: Życie i działalność patriotyczno-duszpasterska ks. Felicjana Jana Szakina (1815–1899), proboszcza narewskiego w latach 1849–1864 s. 89–107; Panto Dmitriy: Utworzenie dekanatu omskiego. Stan moralny jego mieszkańców s. 108–116; Mirek Agata: Trudny wiek XX w dziejach parafii Świr i jej proboszcza ks. Kazimierza Szyłejki (1886–1960) s. 117–134; Szot Adam: Odzyskiwanie majątku kościelnego (po okresie niewoli narodowej) na terenie województwa białostockiego w dwudziestolecium międzywojennym s. 135–159; Kalisz Łukasz: Biskupi wileńscy wobec zgromadzenia salezjańskiego w okresie II Rzeczypospolitej s. 160–173; Zawadzka Alina: Polityka władz sowieckich wobec duchowieństwa katolickiego na Wileńszczyźnie po II wojnie światowej s. 174–187; Mikłaszewicz Irena: Brzemię polskości. Odniesienie do Polski jako czynnika obciążającego katolików i duchowieństwo polskie w litewskiej części archidiecezji wileńskiej w materiałach sowieckich służb represyjnych (1944–1990) s. 188–201; Sychowicz Krzysztof: Przeciwność Milenium – władze komunistyczne w województwie białostockim wobec organizacji i przebiegu uroczystości tysiąclecia chrztu Polski s. 202–228.

5457. OFICJALSKA Elżbieta: Enklawa. Osa- da herrnhutów w Gnadenfeld-Pawłowiczach

na Górnym Śląsku. Opole 2019 Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu 8° ss. 79, nlb. 1, il.

Bracia morawscy, XVIII–XX w.

5458. OFICJALSKA Elżbieta: Obrazy święte i (nie)święte. Oleodruki religijne u katolików i protestantów na Śląsku Opolskim (1860–1945). *Kwartalnik Opolski*. R. 64: 2018 nr 1 s. 57–72, streszcz. ang.

5459. OLSZAR Henryk: Z człowiekiem i w rodzinie... Historie pisane w gminie Gorzyce. Katowice 2019 Księg. św. Jacka 8° ss. 422, il., streszcz. ang., czes., niem.

Dzieje parafii, XIX–XXI w.

5460. [OSTAŚUK Ivan Bogdanovič] Ostaszczuk Iwan: Kult świętych polsko-ukraińskiego pogranicza. Na przykładzie kultu św. Jakuba Strępy [ok. 1340–1409]. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 6: 2015 s. 101–109, streszcz. ang.

5461. PALMOWSKI Władysław, Krawiec Bogusława: VIII wieków wiary, 270 lat świątyni. Morawica 2019 [Staraniem Parafii Rzymskokatol. pw. św. Bartłomieja Apostoła; Bogusława Krawiec] 4° ss. 216, il., mapa.

5462. PAPIERNIK-TYPA Maria: Mały kościół z wielkim sercem. 90. rocznica erygowania Parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Tomaszowie Mazowieckim 1929–2019. Tomaszów Mazowiecki 2019 Proxima 8° ss. 103, il.

5463. PAWLIC-MIŚKIEWICZ Barbara: Niech raj świetlisty będzie. Rytuály przejścia Tatarów polskich. Pogrzeb. Wyd. 2. Białystok 2019 Muzułmański Zw. Religijny w RP. Najwyższe Kolegium Muzułmańskie 8° ss. 191, il., streszcz. ang.

Lata 1956–2015.

Wyd. 1. 2017.

5464. PAWLIC-MIŚKIEWICZ Barbara: Tatarscy pielgrzymi w Mekce. Białystok 2019 Muzułmański Zw. Religijny w RP. Najwyższe Kolegium Muzułmańskie 8° ss. 175, nlb. 1, il.

XVI–XXI w.

5465. PAWLIK Radosław: Kapituła katedralna w Kamieniu Pomorskim na przełomie epok (1498–1549). Warszawa–Szczecin 2019 AGAD; Stow. Archiwistów Pol.; AP 8° ss. 576, streszcz. niem.

5466. PAWLUCZUK Urszula Anna: Wileński monaster Świętego Ducha w dziejach

Kościola prawosławnego. Białystok 2019 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 190, il.

XIV–XX w.

5467. PAŹDZIÓR Irena: Kościół w Sarnakach. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 2: 2019 s. 39–58.

XIX–XX w.

5468. PIESZAK Barbara: Kościół i parafia Bożego Ciała w Helu. Hel–Wejherowo 2019 Stow. Przyj. Helu. Helski Kompleks Muzealny; MS 8° ss. 88, il., mapy. (Zeszyt Helski; 27).

Lata 1930–2018.

5469. PIETRZYKOWSKI Jan: Klasztorzy rewindykowane i nowe zakonów męskich okresu staropolskiego w diecezji łódzkiej. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 297–315, streszcz. ang.

5470. PLIS Henryk: 770-lecie parafii w Rudzienicach 1249–2019. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 9: 2019 s. 163–168.

5471. „POD Twoją obroną...”. Sanktuaria Maryjne na Podolu. Red. Halina Irena Szumił. Sandomierz 2018 Wydaw. Diec. i Drukarnia w Sandomierzu 8° ss. 126, il.

Treść: Szumił Halina Irena: Słowo wstępne s. 7–8; Przywuski Adam: Sanktuaria Maryjne na Podolu ostoja polskości i pielęgnowania języka polskiego s. 9–64; Szumił Halina Irena: Z dziejów kultu Matki Bożej Łatyczowskiej s. 65–85; Wierna Renata: Reikonografia obrazu Matki Bożej Łatyczowskiej s. 87–102; Paszkowski Zenon Leopold: Jak Matka Boża Łatyczowska ocaliła rodzinę w Łucku. Wspomnienia s. 103–124.

Rec.: Hamryszcak Artur: Kult obrazu Matki Bożej Łatyczowskiej – historia i teraźniejszość. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 441–446.

5472. POLSKA kultura religijna. Studia o polskiej religijności na przestrzeni wieków. Red. Łukasz Burkiewicz, Izabela Kaczmarzyk, Justyna Łukaszewska-Haberkowa, Leszek Zinkow. Kraków 2019 Ignatianum 8° ss. 593, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Smółcha Janusz: Chryst Mieszka I i jego znaczenie w dziejach narodu i państwa polskiego s. 29–40; Burkiewicz Łukasz, Ochmanek Małgorzata: Polski ruch pielgrzymkowy do Ziemi Świętej w okresie XII – koniec XVIII wieku: syntetyczne ujęcie s. 41–66; Perzyna Krzysztof: Lewiczyn – lokalny ośrodek kultowy w XVII wieku s. 67–82; Pełczyński Grzegorz: Ugrupowania ewangelikalne na Kresach Wschodnich s. 83–94; Panto Dmitriy: Polska kultura katolicka w Zachodniej Syberii: koniec XIX – początek XX wieku. Funkcjonowanie omskiej parafii katolickiej s. 95–106; Grzonka Dariusz: Nie-rytuały patriotyczne: wątki religijne w obrzędowości polskich organizacji tajnych XIX wieku w świetle teorii antropologicznych s. 107–124; Gapys Jerzy, Kowalczyk Zbigniew: Jednorazowe praktyki sakramentalne w dekanacie radoszyckim 1918–1939 s. 125–148; Mielnik Sławomir: Mapa archidiecezji łwowskiej. 1918–1938/39 s. 149–164; Renz Regina: Życie religijne ludności chłopskiej międzywojennej Kielecczyny s. 165–189; Janus Katarzyna: O średniowieczności hymnu „Pomóż mi, Święty

Dusze, twoją chwałą mnożyć” s. 191–204; Mika Dorota: Leksem „dusza” w okresie staropolskim – ujęcie historycznojęzykowe s. 205–218; Skoczec Anna: Literacki wizerunek Maryi Matki, Chrystusa Syna i Boga Ojca na podstawie wybranych tekstów piśmiennictwa staropolskiego s. 219–232; Szczurowski Rafał: Przedmowy do czytelnika w „Żywotach świętych” Piotra Skargi – zapis zmian religijno-społecznych s. 233–250; Durska Joanna: Środki obrazowania w brokach duchownych Piotra Skargi nawiązujące do Biblii s. 251–266; Łukaszewska-Haberkowa Justyna: Contemplativus in agendo. Kasper Drużbicki SJ (1591–1662) jako autor dzieł o charakterze ascetycznym s. 267–278; Marcinkowska Małgorzata: Modlitwy z doby oświecenia w służbie Bogu i ojczyźnie s. 279–292; Kulesza Monika: Mortualna liryka Juliusza Słowackiego w świetle chrześcijańskiej medytacji s. 293–320; Leszczyńska Bożena: Nie opuszczę tej ziemi. Krzyż zniewolonej ojczyzny w życiu i twórczości ks. Karola Antoniewicza SJ (1807–1852) s. 321–342; Nowak Małgorzata: Psalmi złożone wierszem. Uwagi językowo-stylistyczne na temat psalterza Henryka Adamczyka s. 343–362; Olszewska Maria Jolanta: „...abyście szli i owoc przynosili, i by owoc wasz trwał...”. („Świadkowie” Janiny Hertz) s. 363–381; Lubieniecka Małgorzata: Między paradoksem a rzeczywistością koniecznością. Pieśń religijna w muzycznej twórczości jezuitów s. 383–402; Misiura Grzegorz: Relacje między biskupem Stefanem Wyszyńskim a organistami diecezji lubelskiej s. 403–424; Fabiańska-Jelińska Ewa: Duchowość w twórczości polskich kompozytorów muzyki współczesnej s. 425–441; Starczewska-Wojnar Aleksandra: Symbolika chrześcijańska na pieczęciach gmin wiejskich zachodnich powiatów Rejencji Opolskiej od 1816 do 1933 roku s. 443–476; Kumor-Mielnik Joanna: Dynamika budownictwa kościołów parafialnych (archi)diecezji lubelskiej w XIX i XX wieku s. 477–508; Pauch Seweryn: Graffiti na murach budowli sakralnych w Polsce północnej s. 509–524; Rdzak Marcin Franciszek: Symbolika i znaczenie insygniów oraz atrybutów pontyfikalnych na przykładach krakowskich s. 525–543; Dekert Tomasz: Inicjacja czy dydaktyka? „Msza św. z udziałem dzieci” a funkcja społeczna rytuału s. 545–565.

5473. POŁUCHA Iwona: The symbolic dimension of sacred space around sanctuaries of the Virgin Mary in the landscape of Warmia and Mazury. *Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 35: 2019 s. 227–244, streszcz. pol.

XIV–XX w.

5474. PORADA Stanisław: Zarys dziejów parafii Miękiszy Nowy. W stulecie poświęcenia kościoła pw. Matki Boskiej Śnieżnej. Czeraniawka–Jarosław 2019 Drukarnia Papirus 8° ss. 191, il.

Lata 1919–2019.

5475. PREJS Roland: Errata do erraty, czyli garść uwag do dziejów kościoła i parafii św. Krzyża w Gorzowie. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 255–263, streszcz. ang., niem.

W l. 1856–1945.

5476. PROKOP Krzysztof Rafał: Opuscula historico-ecclesiastica. Ad res gestas Poloniae veteris spectantia. Kraków 2018 nakł. aut. 8° ss. 451, nlb. 1, il.

Lata 1515–2018.

5477. PROKOP Krzysztof Rafał: Sakry biskupie na Jasnej Górze na tle problemów religijno-społecznych. *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr.:] 2018 s. 513–558, streszcz. ang.

XVII–XX w.

5478. PRYCKOWSKI Eugeniusz: Królowa Morza. Dzieje kaszubskiego sanktuarium Matki Boskiej Swarzewskiej. Swarzewo–Banino 2019 ZKP Banino 8° ss. 399, nlb. 1, il., mapa.

Od 1772 r.

5479. PRYCKOWSKI Eugeniusz: Święnowskô nasza Matinkó. Dzieje parafii i sanktuarium oraz cuda Królowej Kaszub. Banino 2016.

Rec.: Lipski Tadeusz, *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 356–361.

5480. PRZESTRZEŃ liturgiczna. Red. Adelajda Sielepin, Jarosław Superson. Kraków 2019 Uniw. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 8° ss. 232. (Ad Dominum; t. 4).

Treść: Sielepin Adelajda: Terminologia i metaforyka przestrzeni w liturgii s. 7–32; Superson Jarosław: Próba wskazania chrześcijańskiej przestrzeni przeznaczonej do sprawowania liturgii w przedkonstantyńskim Rzymie (pierwsze dwa wieki chrześcijańskiej obecności) s. 33–54; Bać Tomasz: Przestrzeń liturgiczna w konstantyńskiej bazylice Bożego Grobu i Zmartwychwstania Pańskiego w Jeruzolimie s. 55–74; Drag Marcin: Rozwój przestrzeni liturgicznej kościołów franciszkańskich od XIII do XVIII wieku s. 75–99; Tabor Dariusz: Średniowieczne drzwi brązowe i ich cykle obrazowe jako wyraz liturgii. Analiza wybranych przykładów s. 101–123; Wronikowski Bartosz: Alegoryczna interpretacja świątyni w pierwszej księdze *Rationale divinorum officiorum* Wilhelma Duranda s. 125–164; Antoszczyk Rafał M.: Zakryta jako przestrzeń przygotowania do liturgii na przykładzie zakrystii bazyliki św. Franciszka z Asyżu w Krakowie s. 165–179; Nowakowski Przemysław: Ikona w liturgii, liturgia na ikonie. O ikonie w przestrzeni sakralnej s. 181–207; Sykuła Łukasz: Troska o dziedzictwo kulturowe Kościoła Rzymskokatolickiego we współpracy ze światem. Struktury kościelne w roli beneficjentów funduszy europejskich s. 209–226.

5481. PRZEZ Maryję do Jezusa. Księga jubileuszowa Sodaliczki Mariańskiej przy Jasnej Górze z okazji 100-lecia istnienia oraz 35-lecia reaktywacji oficjalnej działalności. Red. Marcin Minczyński, Karolina Dróżdż, Bożena Wieczorek-Berdys. Częstochowa 2019 Paulinianum 8° ss. 190, nlb. 5, il.

Z treści: Błaszczak Tomasz: Sodaliczka Mariańska przy Jasnej Górze w latach 1916–1949 – rys historyczny s. 15–32; Zajdler Teresa: Wspomnienia sodalickie s. 33–36; Płaskacz Mirosława: Wspomnienia z pracy sodalicznej s. 37–44; Minczyński Marcin: Sodaliczka Mariańska przy Jasnej Górze dziś – w blasku jubileuszu 100-lecia istnienia i 35-lecia reaktywacji oficjalnej działalności s. 45–53; Chmieliński Piotr: Sodaliczka Mariańska w Federacji Sodaliczki Mariańskich w Polsce s. 54–57; Moderatorzy Sodaliczki Mariańskich przy Jasnej Górze s. 58–60; Historia w fotografii s. 63–90; Odnowione zasady podstawowe Sodaliczki Mariańskich w Polsce s. 171–176; Statut Sodaliczki Mariańskiej przy Jasnej Górze s. 179–190.

5482. PRZYBYŁOWSKA-HANUSZ Irena: Szydłowiecka fara pod wezwaniem św. Zyg-

munta Króla. Szydłowiec–Szydłówek 2019 Parafia pw. św. Zygmunta Króla; Stow. na rzecz Rozwoju Szydłowca; Wydaw. Ikona 8° ss. 113, nlb. 3, il.

Od 1360 r.

5483. PUDŁOCKI Tomasz: Parafia św. Antoniego Zakonu oo. Franciszkanów OFM (Reformatów) w Przemyślu w latach 1977–2018. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 1 s. 189–250, streszcz. ang.

5484. PUZIAK Marcin: Uwagi o składzie osobowym konwentu karmelitów bydgoskich w XVIII i XIX wieku w świetle akt prowincjonalnych. *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 17–53, streszcz. ang., niem.

5485. PYSZNA Joanna: Powołanie zakonne w nauczaniu m. Teresy Kalkstein CR na podstawie listów okólnych do zgromadzenia siostr Zmartwychwstania Pańskiego z lat 1938–1967. *Zeszyty Historyczno-Teologiczne. Rocznik Zmartwychwstańców*. R. 24: 2017/2018 [dr.:] 2018 nr 23/24 s. 109–121.

5486. REFORMACJA i ewangelicyzm nad Bałtykiem. Red. nauk. Józef Borzyszkowski; red. Bronisława Dejna. Gdańsk 2018 Nadbałtyckie Centrum Kultury 8° ss. 480, tabl. 32, il., nuty, streszcz. ang., niem.

Materiały z konferencji nauk. i panelu, Gdańsk, 17–19 X 2017 r.

Z treści: Buske Norbert: Jan Bugenhagen. Doktor Pomeranus 1485–1558. Humanista, organizator Kościoła, doktor teologii s. 15–19; Reimers Stephan: Jan Bugenhagen: realizacja jego idei w dziedzinie edukacji i pomocy społecznej w Hamburgu – dawniej i dziś s. 21–30; Ehricht Christoph: Reformacja na Pomorzu. Spostrzeżenia dotyczące przebiegu, okoliczności poprzedzających i następstw kościelnego procesu odnowy w Księstwie Pomorskim s. 31–38; Małek Janusz: Ludzie nauki i kultury Wielkiego Pomorza: ewangelicy wśród koryfeuszy dziedzictwa Polski i Europy w czasach nowożytnych s. 39–54; Reznik Miłoś: Reformacja. Kształtowanie się tradycji językowo-literackiej: jej znaczenie w budowaniu nowoczesnego narodu. Niedominująca grupa etniczne w Europie Środkowej i Północnej s. 55–82; Kalinowski Daniel: Reformacja i Kaszubi w literaturze polskiej i kaszubskiej s. 83–109; Hintz Marcin: Kościół ewangelicki na Pomorzu na początku XXI wieku s. 111–121; Arszyńska Joanna M.: Wyposażenie kościołów luteranckich. Geneza, wartość artystyczna, funkcja, powojenne losy s. 141–167; Birecki Piotr: Ewangelickie budownictwo kościelne Pomorza Nadwiślańskiego XIX i początku XX wieku s. 169–187; Szczepański Jakub: Przebudowy i zmiany aranżacji kościołów protestanckich nad Bałtykiem po 1945 roku s. 189–214; Stegner Tadeusz: Na styku wyznań, narodów, kultur. Ewangelicy i katolicy na ziemiach polskich w XIX i na początku XX wieku s. 215–232; Kowalik Krzysztof: Matka Pana. Między kultem a tożsamością s. 233–247; Kornacki Krzysztof: Wizerunek protestanta w polskim kinie fabularnym. Rekonesans s. 271–285; Kociumbas Piotr: Gdańscy ewangelicy a muzyka kościelna. O dziedzictwostawie spojrzaniu na dziedzictwo protestantyzmu w świetle lokalnych kancjonałów s. 287–301; Kościelniak Sławomir: Dziedzictwo reformacji w przestrzeni wokół Gdańska. Dzieje ewangelickich

wspólnot od Żuław po kurort w Sopocie s. 353–366; Samól Piotr: Architektura protestantów na Żuławach. Szkic problematyki s. 367–376; Birecki Piotr: Przestrzeń liturgiczna kościołów obszaru wiejskiego Gdańska. Klucz do interpretacji modelu kościoła protestanckiego s. 377–387; Grabowski Kladiusz: Tajemnice gdańskich epitafiów s. 422–438; Kucharczyk Dorota: Najstarsze zabytki gdańskiego szpitalnictwa s. 440–446; Dargacz Janusz: Dom Dobroczyńności i Sierot przy ulicy Sierocej w Gdańsku. Opieka nad ubogimi w Gdańsku do końca XVII wieku s. 447–454; Wojtczak Katarzyna Anna: Rola szpitali wyznaniowych w rozwoju opieki medycznej w Gdańsku s. 455–460.

5487. REFORMACJA protestancka 1517 roku. Spory o dziedzictwo. Red. Cezary Lipiński, Wolfgang Brylla. Wrocław 2018.

Rec.: Pagórski Waclaw: Tagungsband Reformation protestancka 1517 roku. Zum 500. Jubiläum der Reformation. *Kronika Polskiej Mijni Historycznej*. Nr 14: 2019 s. 439–444.

5488. REFORMACJA z perspektywy Bielska i Białej. Pod red. Aleksandry E. Banot, Eweliny Gajewskiej i Tomasza Markiewki. Bielsko-Biała 2018. Wyd. Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego. 8° ss. 232, il.

Treść: Chojecka Ewa: Wprowadzenie s. 7–9; Szarek Jan: Od kontrreformacji do ekumenizmu s. 12–26; Błahut-Kowalczyk Aleksandra: Katarzyna Sydonia [ok. 1550–1594] – księżna cieszyńska. Kobieta czasów reformacji w Księstwie Cieszyńskim s. 27–33; Madej Grzegorz: Księżna Sulkowska a luteranie s. 36–45; Kenig Piotr: Ewangelicy pionierzy industrializacji w włókiennictwie Bielska-Białej w latach 1760–1873 s. 46–64; Kubica Grażyna: O bielskich diakonisch-pielegniarkach ze Śląskiego Ewangelickiego Domu Sióstr – pionierkach profesjonalnej opieki medycznej. Szkic z antropologii historycznej s. 65–102; Banot Aleksandra E.: Działaczki protestanckie na Śląsku Cieszyńskim w dobie emancypacji s. 103–113; Jurzak Bartłomiej: Chłopi-kalwini. Protestancka społeczność wsi Kozy od XVI do XIX wieku s. 114–129; Bernacki Marek: Motywy luteranckie w prozie Jerzego Pilcha (na przykładzie powieści „Inne rozkosze”) s. 132–145; Kawczak Kinga: Od indywidualnego konterfektu do portretu zbiorowego na przykładzie malarstwa niderlandzkiego z kolekcji Muzeum Historycznego w Bielsku-Białej s. 146–162; Dudek-Bujarek Teresa: Wizerunki Najświętszego Serca Jezusa w twórczości Petera Michala Bohuńca (1822–1879) s. 163–185; Madej Grzegorz, Kenig Piotr: Małe pomniki luteranizmu na wystawie „Pod znakiem róży nad Białą”. Nowe odkrycia, ustalenia i interpretacje s. 186–212; Chojecka Ewa: Bielski Syjon – miejsce pamięci – widziany dzisiaj s. 213–218.

Rec.: Pieczara Jakub, *Res Gestae*. [T.] 8: 2019 s. 127–130.

5489. DIE REFORMIERTEN in Schlesien: vom 16. Jahrhundert bis zur Altpreussischen Union von 1817. Hrsg. von Joachim Bahlcke, Irene Dingel. Göttingen 2016. Vandenhoeck & Ruprecht 8° ss. 373. (Veröffentlichungen des Instituts für Europäische Geschichte Mainz, Abteilung für Abendländische Religionsgeschichte; t. 106).

Treść: Dingel Irene: Spuren reformierter Konfessionalität in Leichenpredigten auf Angehörige des schlesischen Adels s. 15–30; Garloff Mona: Verwandtschaft, Konfession und Gelehrsamkeit im 16. Jahrhundert. Die Beziehungen der französischen Familie Hotman nach Schlesien s. 31–52; Ilić Luka: Andreas Dudith [1533–1589] und sein reformiertes Netzwerk in Breslau am Ende des 16. Jahrhunderts s. 53–64; Bömelburg Hans-Jürgen:

Die Kontakte der schlesischen Reformierten zum polnischen und litauischen Adel in der ersten Hälfte des 17. Jahrhunderts s. 65–82; Meyer Dietrich: Die reformierten Hofprediger im Herzogtum Liegnitz-Brieg im 17. Jahrhunderts s. 83–113; Jürgens Henning P.: Innerprotestantische Streitschriften in und über Schlesien von der Mitte des 16. bis ins 17. Jahrhundert s. 115–138; Sarx Tobias: Kontakte der schlesischen Reformierten um 1600 zu westlichen Reichsterritorien s. 139–156; Just Jiří: Die Beziehungen der böhmisch-mährischen und polnischen Brüderunität zu den schlesischen Reformierten in der Frühen Neuzeit s. 157–188; Was Gabriela: Calvinismus und Modernisierung. Eine Fallstudie zur politisch-konfessionellen Entwicklung der schlesischen Fürstentümer Liegnitz und Brieg im 16. und 17. Jahrhundert s. 189–204; Bahlcke Joachim: Turbulatores tranquillitatis publicae? Zur Frage der Religionsfreiheit für die Reformierten in Schlesien im Umfeld der Altpräussischer Konvention von 1707 s. 205–246; Gehrke Roland: Zwischen kirchenrechtlicher Autonomie und konfessioneller Assimilierung. Die Haltung der schlesischen Reformierten zur Altpreussischen Union von 1817 s. 247–267; Garber Klaus: Reformierte Mentalität und literarische Evolution. Aspekte kultureller Disposition der „nobilitas literaria Silesiae” im europäischen Kontext s. 269–302; Adamczyk Aleksandra: Überlegungen Leonard Krenzheims [1532–1598] zu totgeborenen Kindern und ihr Einfluss auf die schlesische Begräbniskultur vom Ende des 16. bis zum Anfang des 17. Jahrhunderts s. 303–326; Harasimowicz Jan: Reformierter Kirchenbau im frühneuzeitlichen Schlesien s. 327–350.

Rec.: Harc Lucyna, *Odrodzenie i Reformatcja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 295–302.

5490. RELIGIJNOŚĆ i codzienność w środowisku ewangelickim na dawnych i współczesnych ziemiach polskich. Red. nauk. Agnieszka Przybyła-Dumin, Krzysztof Bulla, Barbara Papaj. Chorzów 2019. Muzeum „Górnośląski Park Etnogr. w Chorzowie” 8° ss. 175, il., streszcz. ang.

Treść: Foltyn Edelgarda M., Foltyn Eugeniusz: „Chwałę Boga w ukryciu...”. Społeczność ewangelicka wobec kontrreformacji. Miejsca tajnych nabożeństw w południowo-wschodniej części Górnego Śląska i południowo-zachodniej Małopolsce (refleksja archeologiczno-historyczna) s. 9–52; Kuklik Mirosław: Hel – dawna ewangelicka enklawa wśród rybackich osad kaszubskiego wybrzeża s. 53–91; Pieronkiewicz-Pieczko Krystyna: O dorocznym świętowaniu w ewangelickich rodzinach Śląska Cieszyńskiego s. 93–108; Tyczyńska Ewa: Olenдры i menonicy w Polsce. Rekonstrukcja nadwiślańskiej wsi w Olenderskim Parku Etnograficznym w Wielkiej Nieszawce s. 109–118; Pobratyn Agnieszka: Wkład społeczności ewangelickiej w życie kulturalne Częstochowy s. 119–129; Makarska Anna: Rola protestanckich przemysłowców z rodzin Schönów i Dietłów w rozwoju Sosnowca s. 131–153; Gebołył Zdzisław: Działalność wydawnicza ewangelików polskich na Zaolziu w latach 1945–2016 w historycznym, bibliologicznym, demograficznym i politycznym naświetleniu s. 155–175.

5491. RICHAU Martin: Geschichte der Pfarochie Falkowitz Kreis Oppeln/Oberschlesien 1519–2019 (einschliesslich der Anfänge der Gemeinden Zawisz und Dombrowka). Berlin–Opole 2019. Wydaw. i Drukarnia Św. Krzyża 8° ss. VIII, 549, nlb. 3, tabl. XXVI, tabl. 28, il.

5492. ROGOZIŃSKI Tomasz: Krótka historia wiekowego kościoła. 730-lecie parafii i 100-lecie kościoła pw. św. Jadwigi i św. Jakuba Apostoła w Lusowie. Oprac. Dariusz Madejczyk.

Lusowo 2019 Parafia pw. św. Jadwigi i św. Jakuba Apostoła 8° ss. 81, nlb. 2, il., mapa.

Lata 1244–2018.

5493. ROKOSA Marek C.: Parafia Św. Rodziny w Pankach 1919–2019. Współpr. Janina Chyra, Zofia Tarnawa. Częstochowa 2019 Marek C. Rokosa 8° ss. 254, nlb. 2, il.

5494. ROZWÓJ kultu Matki Bożej inspirowany przez figurę Najświętszej Maryi Panny Skępskiej Królowej Mazowsza, Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej. Pod red. Aleksandra Krzysztofa Sitnika. Kalwaria Zebrzydowska 2018 Wydaw. oo. Bernardynów Calvarianum 8° ss. 156, il., streszcz. ang.

Treść: Sitnik Aleksander Krzysztof: Różnorodne formy kultu Matki Bożej Skępskiej s. 7–22; Pawłowska Krystyna: Madonna Skępska w twórczości artystów ludowych Ziemi Dobrzyńskiej i Kujaw s. 25–85; Miłkowski Stanisław: Wpływ koronacji figury Matki Boskiej Skępskiej na rozwój Jej kultu poprzez ludowe wyobrażenia w rzeźbie s. 87–116; Pawłowski Piotr: Medaliki i plakiety z przedstawieniem Matki Boskiej Skępskiej s. 119–136; Janusz Iwo Mirosław: Sanktuarium Matki Bożej Skępskiej dzisiaj – spojrzenie teologiczne. Stan obecny i perspektywy na przyszłość s. 139–156.

Od XV w.

5495. ROZYNKOWSKI Waldemar: Człowiek pokoju. Bł. ks. Stefan Wincenty Frelichowski (1913–1945). Warszawa 2018 Fund. „Dzieło Nowego Tysiąclecia” 16° ss. 55.

5496. RUCH Światło-Życie w służbie Kościołowi. Pamięci księdza prałata Franciszka Chowańca [1931–2015]. Red. Dawid Czaicki. Kraków 2018 Wydaw. „Scriptum” Tomasz Sekunda 8° ss. 158, nlb. 1, streszcz. ang.

Z treści: Ostrowski Maciej: Założenia programowe Ruchu Światło-Życie s. 7–23; Jelonek Tomasz: Owoce współpracy s. 37–49; Pitek Jolanta: Wspomnienia o księdzu prałacie Franciszku Chowańcu s. 137–140.

5497. RUDZIŃSKI Stanisław: Korony Matki Bożej w zbiorach sztuki klasztoru jasno-górskiego. 300. lecie królowania Najświętszej Matki w Narodzie polskim. *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr.] 2018 s. 73–86, streszcz. ang.

Papieża Klemensa XI z 1717 r.

5498. RUSNAK Denis: Losy prawosławnych monasterów Wilna podczas bieżęstwa i po wojnie. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 6: 2015 s. 99–108, streszcz. ang.

Od XIV w.

5499. RYŻEWSKI Grzegorz: Z dziejów cerkwi nowodworskiej w powiecie sokólskim. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 25: 2019 s. 123–151, streszcz. ang.

Nowy Dwór, XVII–XX w.

5500. SADOWSKA-CZAPUTOWICZ Magdalena: Kapliczki warszawsko-praskie. Fenomen religijności. Warszawa 2019 Kontrast 8° ss. 86, tabl. 16, il.

Praga-Północ, dzielnica Warszawy w l. 1943–2004.

5501. SALINA Anna: Struktury administracji kościelnej w ziemi liwskiej do końca XVI wieku. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 149–170.

5502. SANKTUARIUM sianowskie a tożsamość kaszubska. Pod red. Eugeniusza Pryczkowskiego. Sianowo–Banino 2018 ZKP 8° ss. 207, nlb. 1, il., mapy, nuty.

Materiały z konferencji nauk., Staniszewo, 9 VII 2016 r.

Treść: Perszon Jan: Sianowskie pielgrzymowanie w świetle współczesnego nauczania Kościoła s. 10–21; Joskowski Zbigniew: „Góry kosmiczne” czyli „święte góry” na terenie historycznych Kaszub jako wybrane miejsca kultu od prehistorii po współczesność s. 22–28; Groth Andrzej: Sianowo w XVIII stuleciu s. 29–35; Fopke Tomasz: Matka Boska Sianowska w muzyce Pomorza s. 36–50; Jażdżewski Leszek: Duszpasterze sianowscy posługujący na terenie obecnej archidiecezji gdańskiej s. 51–57; Pryczkowski Eugeniusz: Geneza i przebieg koronacji Matki Boskiej Sianowskiej na królową Kaszub s. 58–72; Jędrzysek Janusz: Z ruchu oazowego do pielgrzymkowego s. 73–76; Szmidka Mariusz: Przekazanie repliki MB Sianowskiej Janowi Pawłowi II na gdańskiej Zaspie s. 77–81; Kobiela Danuta: Obecność języka kaszubskiego w życiu parafii sianowskiej s. 82–83; Pryczkowski Mateusz: Z dobrocią uśmiechać się s. 84–86; Pryczkowski Eugeniusz: „Kaszëbskò królewó” fundamentem kościelnej pieśni kaszubskiej s. 87–88; Dyskusja s. 89–92; Galeria/prasa s. 93–96; Kankowska-Filipiak Katarzyna: Sanktuarium w Sianowie a tożsamość religijno-kulturowa młodych Kaszubów s. 98–111; Pryczkowski Eugeniusz: Ruch maryjny na Pomorzu (poza Sianowem) s. 112–144; Fopke Tomasz: Kaszubskich matek boskich kaszubskie pieśni s. 145–147; Joskowski Zbigniew: Ceremoniał feretronów. Geneza, konotacje i percepcja s. 148–152; Pryczkowski Eugeniusz: Książki o sianowskim sanktuarium s. 153–160; Pryczkowski Eugeniusz: Edward Włósniewski – pierwszy poeta sianowski s. 161–163; Aneks [fotografie] s. 164–207.

5503. SANKTUARIUM w Kalwarii Pałuckiej 1668–2018. Red. Zdzisław Gogola. Wrocław 2018 Wydaw. ZET 8° ss. 414.

5504. SAWICKI Doroteusz: Prawosławie w Polsce – dzieje, teologia, perspektywy. *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 5: 2018 s. 31–47.

5505. SZANIECKI Paweł: Święty Benedykt. Wiedza o nim i przejawy jego kultu w dawnej Polsce. Wyd. 2. Kraków 2019 Tyniec Wydaw. Benedyktynów 8° ss. 60, nlb. 1, il.

Benedykt z Nursji (św., ok. 480–547).

Wyd. 1. 2008.

5506. SERAFIN (Amielczenkow) biskup: Polski i rosyjski wymiar duszpasterstwa świętego męczennika Serafina (Ostroumowa) [1880–1937] arcybiskupa smoleńskiego. Przekł. Jan Laska. Warszawa 2019 Warszawska Metropolia Prawosławna 8° ss. 334, nlb. 2, il., streszcz. ang.

5507. SEWERYN Dorota: Nasze korzenie. Wspomnienia i świadectwo. Kraków 2019 Wydaw. Światło-Życie 8° ss. 602, nlb. 2, tabl. 44, il.

Z l. 1921–2015, m.in. Ruch Światło-Życie.

5508. SEKUŁA Krzysztof: Sympozja Bibliotek Polskich (1959–2012) – retrospekcja i bilans. Warszawa 2019 Oficyna Wydawnicza Vocatio 8° ss. 496, nlb. 6. (Rozprawy i Studia Biblijne; 52).

5509. SITNIK Aleksander Krzysztof: Dzieje bernardynów łączyckich po II wojnie światowej 1946–2016. Kalwaria Zebrzydowska 2016.

Rec.: Moskal Tomasz, *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 619–621.

5510. SKOCZYŃSKI Michał: Contrata Masoviae. Dominikanie na Mazowszu od XIII do XVI wieku. Poznań 2019 Wydaw. Pol. Prowincji Dominikanów „W drodze” 8° ss. 493, il., mapa. Dominikański Inst. Hist. w Krakowie. (Studia i Źródła Dominikańskiego Instytutu Historycznego w Krakowie; t. 19).

5511. SKORUPA Andrzej: Lendak i bożogrobcy z Miechowa. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr.:] 2019 s. 145–160, streszcz. ang., niem.

Lendak, wieś w Słowacji w l. 1163–1898.

5512. SKOWROŃSKI Marek: Tadeusz Krawczyński [1749–1830] kapucyn. Kaznodzieja katolicki w epoce zwanej oświeceniem. Włocławek 2019 Teol. Tow. Nauk. Wyższego Seminarium Duchownego 8° ss. 371, il.

Na podst. pracy doktorskiej.

5513. [SMIRNOV Ūrij] Smirnow Jurij: Ormiańskie kościoły Podzamcza. *Rocznik Lwowski*. 2018 s. 137–145.

We Lwowie od XII w.

5514. SMOLEŃ Andrzej: Historia parafii i kościoła zgliczyńskiego. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 1: 2017 s. 60–66.

Zgliczyn Witowy od XV w.

5515. SMOLEŃ Andrzej: Historia parafii Radzanów. Cz. 1. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 1: 2017 s. 43–59.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. Nr 2: 2018 s. 67–94.

X–XX w.

5516. SOBIECH Janusz: Pierwochrześcijaństwo. Zrzeszenie Zwołenników Nauki Pierwotnych Chrześcijan w latach 1912–1947. Warszawa 2019 Janusz Sobiech 8° ss. 474, il., streszcz. ang.

5517. STACHEWICZ Krzysztof: NOVA ET VETERA. Uwagi o poszukiwaniach kształtu

etyki chrześcijańskiej przez polskich myślicieli w 100-lecie odzyskania niepodległości. *Studia Gnesnensia*. T. 33: 2019 s. 41–61, streszcz. ang.

Od 1918 r.

5518. STEFAN Łysik SVD (1908–1978). Etnolog, lingwista w służbie Słowa Bożego. Materiały z konferencji misjologicznej zorganizowanej 13 X 2018 roku przez Uniwersytet Śląski w Katowicach we współpracy z Parafią pw. Matki Bożej Bolesnej w Boruszowicach. Red. Marek Połomski. Górna Grupa 2019 Verbinum Wydaw. Księży Werbistów 8° ss. 85. (Materiały i Studia Księży Werbistów; nr 91).

Treść: Kopic Jan: Studia teologiczne Ślązaków we Wrocławiu w I połowie XX wieku s. 11–24; Pawlik Jacek Jan: Instytut Anthropos platformą naukowych badań misjonarzy s. 25–34; Michałek Adam: Sylwetka naukowa ks. Stefana Łysika SVD (1908–1978) s. 35–50; Olszar Henryk: Badania ks. Stefana Łysika SVD nad początkami przemysłu w Dolinie Małej Panwi s. 51–68; Jeziorski Herbert: Wkład duchowieństwa katolickiego i sióstr zakonnych w rozwój szkolnictwa na ziemi tarnogórskiej w latach 1922–1939 s. 69–74; Górski Jan: Znaczenie nauk pomocniczych w misjologii s. 75–79.

5519. STEFANIAK Piotr: Krzyż i chwała. Błogosławiona Bronisława [ok. 1200–1259] i Konwent Panien Norbertanek na Zwierzyńcu w Krakowie. Katowice 2019 Księg. św. Jacka 4° ss. 503, nlb. 1, il.

Tyt. równol.: The cross and glory: blessed Bronislava and Norbertine Canonesses Convent in Zwierzyniec, Cracow; tekst równol. pol., ang.

Od 1121 r.

5520. STEFANIAK Piotr: Z dziejów wspólnoty tercjanek dominikańskich w Płocku. *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 1 s. 3–15.

Lata 1400–1808.

5521. STULECIE zapisane miłością. Historia Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w Radomiu. Praca zbior. pod red. Michała Krawczyka. Radom 2019 Wydaw. Diec. Radomskiej Ave 8° ss. 77, nlb. 1, tabl. 22, il. (Historia Radomiensis. Seria wydawnicza Wydawnictwa Diecezji Radomskiej Ave; t. 1).

Treść: Krawczyk Michał: Przedmowa s. 5–6; Kowalczyk Petra: Wprowadzenie s. 9–11; Chmura Nulla: „Będzie, co Bóg zechce”. Rys historyczny Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia s. 13–25; Warsob Albert: Biskup Paweł Kubicki – pomysłodawca i założyciel radomskiego „Domu Opieki” przy ul. Kozińskiej s. 27–51; Krawczyk Michał: Historia Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w Radomiu w latach 1917–2017 s. 53–77.

5522. SUDAKIEWICZ Lidia B., Wierchowicka-Rudnik Iwona, Jarząb Wojciech: Wymiary komunikacji społecznej. Katolicy na Pomorzu Zachodnim. Koszalin 2019 Wydaw. Uczelniane Politech. Koszalińskiej 8° ss. 159,

il. Politech. Koszalińska, Wydz. Humanist. Politech. Koszalińska. (Monografia).

Lata 1914–1945.

5523. SWĘDROWSKI Jerzy: Głogowiec – Sanktuarium Maryjne ziemi kutnowskiej. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 275–294.

5524. SZABLICKA-ŻAK Jolanta: The Archbishop's Charitable Committee in Wrocław from 1981 to 2007. An outline of the social and educational activities. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 10: 2018 [nr] 2 s. 48–55.

5525. SZADY Bogumił: Rozwój struktur parafialnych i dekanalnych metropolii mohylewskiej (1783–1918). *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 2 s. 5–42, streszcz. ang., ros.

5526. SZARYTKI z Domu św. Marcina. 250 lat Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Białymstoku 1769–2019. Red. Andrzej Kakareko; przygot. tekstów Andrzej Szczepańczyk, Teresa Margańska. Białystok 2019 Wydaw. św. Józefa w Białymstoku 8° ss. 108, nlb. 4, il.

Treść: Wstęp s. 5–6; Charyzmat i początki Zgromadzenia w Polsce s. 7–13; Dom św. Marcina (1769–1864) s. 15–34; Odrodzona Polska i czasy okupacji (1923–1944) s. 35–58; W komunizmiejskiej Polsce (1944–1989) s. 59–71; Siostry szarytki dziś (1989–2019) s. 73–108.

5527. SZPAK Jacek: Finanse klasztoru paulinów we Włodawie 1698–1864. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 43: 2017 s. 38–55.

5528. SZPAK Jacek: Sytuacja ekonomiczna klasztoru paulinów we Włodawie w latach 1698–1864. *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr.] 2018 s. 685–710, streszcz. ang.

5529. SZPAK Jacek: Sytuacja finansowa klasztoru paulinów w Leśnej Podlaskiej. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 45: 2019 s. 70–88, streszcz. ang.

XVIII–XIX w.

5530. SZPAK Jacek: Sytuacja finansowa klasztoru paulinów w Topolnie w latach 1685–1818. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 45: 2019 s. 89–103, streszcz. ang.

5531. SZPAK Jacek: Zarys sytuacji finansowej klasztoru paulinów pod wezwaniem św. Barbary i Andrzeja Apostoła w Częstochowie. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 42: 2016 s. 92–101, streszcz. ang.

XVII–XIX w.

5532. SZPET Jan: Tradycja katechizmów i podręczników katechetycznych w Wielkopolsce. *Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 33: 2018 s. 177–213, streszcz. ang.

W 1050. rocznicę powstania diecezji poznańskiej.

5533. SZPONDER Robert: Kościół Trójcy Przenajświętszej na Terlikówce. Tarnów 2019 Libre 8° ss. 87, il.

W Tarnowie, od 1562 r.

5534. SZTURC Jan: Działalność Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego 1919–1983–2019. Współpr. Aneta Sokół, Karol Długosz, Karol Karski. Katowice 2019 Pol. Tow. Ewangelickie 8° ss. 408, il., streszcz. ang.

5535. SZYMBORSKI Wiktor: Bracia z ulicy Freta. Studia nad dominikanami warszawskimi w epoce nowożytnej. Kraków 2018.

Rec.: Kicińska Urszula: Zakon w przestrzeni miejskiej i jego wpływ na mentalność ludzi w dawnej Polsce. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 459–470.

5536. TARASIUK Klaudia: Kościół unicki w Polsce w latach 1596–1875. *Officina Historiae*. T. 2: 2019 nr 1 s. 37–54, streszcz. ang.

5537. TEMATYKA religijna górnośląskich druków ulotnych i okolicznościowych XIX i XX wieku. Studia i materiały. Red. nauk. Jerzy Myszor. Katowice 2018 Fund. Centrum Badań nad Historią Kościoła im. ks. Wincentego Myszora 8° ss. 306. Wydz. Teol. UŚ w Katowicach. (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku; 22).

Treść: Myszor Jerzy: Komunikacja wiary czy zagrożenie dla ortodoksji? Druki ulotne w kręgu innych drobnych wydawnictw na Górnym Śląsku w XIX i w pierwszej połowie XX w. s. 13–76; Hołda Renata: Druki religijne z oficyny wydawniczej Nowackich w Mikołowie s. 77–108; Duda-Koza Agata, Pawłowicz Weronika: Druki ulotne z okresu powstań śląskich i plebiscytu w zbiorach Biblioteki Śląskiej s. 109–122; Heska-Kwaśniewicz Krystyna: Treści religijne w drukach ulotnych okresu powstań i plebiscytu na Górnym Śląsku. Rekonesans s. 123–134; Miter-Dąbrowska Elwira: Stereotypowy obraz wroga w drukach ulotnych okresu plebiscytu w zbiorach Biblioteki Śląskiej w Katowicach s. 135–150; Dziwoki Julia: Powstania i plebiscyt w fotografiach Stefana Pierchalskiego s. 151–168; Tańc Katarzyna: Motywy religijne w drugoobiegowych drukach ulotnych s. 169–188; Piecha-van Schagen Beata: Obrazek dewocyjny czy apoteoicjon? Druki ulotne ze św. Barbarą w dialogu z przestrzenią s. 189–206; Gawinek Anna: Obrazki święte w zbiorach Muzeum Archidiecezjalnego w Katowicach jako typ druków ulotnych (dokumentów życia społecznego) s. 207–218; Banaś Kornelia: Nielegalny obrót bezdebitowymi drukami religijnymi w województwie katowickim. Przypadek Jana Marchwickiego s. 219–228; Schäffer Wojciech: Materiały (druki) ulotne w zasobie Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach s. 229–266; Mehlich Małgorzata: Materiały reklamowe Galerii Sztuki Współczesnej Muzeum Diecezjalnego w Katowicach w latach osiemdziesiątych XX wieku s. 267–276; Mroziński Marcin: Symbolika i tematyka religijna w treści druków ulotnych w zasobie Oddziałowego Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach s. 277–284; Grabowska-

-Rogus Anna: Druki ulotne w zbiorach Muzeum w Rybniku s. 285–300.

Rec.: Dylus Daniela, *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. [T.] 51: 2018 z. 1 s. 221–223; Warząchowska Bogumiła, *Fides*. [R. 25]: 2019 nr 1 s. 223–227.

5538. TLUCZEK Ryszard: Kalwaria Paclawska. Zapisana na kartach historii, zapisana na kartach ludzkiej pamięci. Rzeszów 2019 WBX Studio Drukarnia Wydaw. 8° ss. 79, il.

Lata 1743–1989.

5539. TRACZ Szymon: Artystyczna oprawa brackich świąt i uroczystości w diecezji krakowskiej do 1783 roku. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 44: 2019 s. 227–248, streszcz. ang.

5540. [TURČYN Mirosława Bogdanivna] Turczyn Myroslawa: Galicyjskie obrazy maryjne w dialogu polsko-ukraińskim. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 6: 2015 s. 183–192, streszcz. ang.

5541. TURONEK Jerzy: Zmienne barwy Lipska. *Przegląd Środkowo-Wschodni*. [T.] 4: 2019 s. 509–517, streszcz. ang.

Dzieje Unitów w Lipsku, XVI–XX w.

5542. VENI Domine. Księga pamiątkowa. W 50. rocznicę święceń biskupich księdza biskupa prof. dr. hab. Juliana Wojtkowskiego [ur. 1927]. Red. Andrzej Kopiczko. Pelplin 2019 Bernardinum 8° ss. 820, nlb. 4, il., streszcz. ang.

Z treści: Kopiczko Andrzej: Biskup prof. dr. hab. Julian Andrzej Antoni Wojtkowski s. 35–108; Kopiczko Andrzej: Publikacje naukowe [bibliografia podmiotowa] s. 113–151; Kopiczko Andrzej: Ważniejsza bibliografia przedmiotowa s. 153–156; We wspomnieniach i o pracy s. 157–566; Śrutwa Jan: Św. Ambroży – duszpasterz polityków s. 595–604; Kopic Jan: Nuncjusz Giulio Piazza (1706–1708) i diecezja warmińska s. 605–610; Szram Mariusz: Radykalna asceza jako herezja w „Diversarum hereseon liber” Filastriusza z Brescii i innych wczesnochrześcijańskich katalogach ruchów herezycznych s. 647–657; Kunicki Zdzisław: Scholastyzm. Między historią a historyzacją s. 673–687; Ewertowski Stefan: „Powszechna deklaracja praw człowieka” z 1948 roku, a społeczne nauczanie Kościoła s. 689–709; Wojtkowski Jacek Maciej: Świątynie ewangelickie w dialogu katolicko-ewangelickim na Warmii i Mazurach w latach 1972–1992 s. 741–766; Rozen Barbara: Na drogach Kościoła w Polsce – Instytut Katolicki. Wkład w odnowę i rozwój katechezy oraz ducha chrześcijańskiego w narodzie s. 767–784; Jasiński Janusz: Wojciech Kętrzyński wobec Gustawa Gizewiusza s. 785–806.

5543. WEJMAN Grzegorz: Dzieje Zgromadzenia Sióstr Jezusa Mariusz w granicach dzisiejszej metropolii szczecińsko-kamieńskiej. *Studia Koszalińsko-Kolobrzeszkie*. Nr 26: 2019 s. 267–287.

Od l. 30. XX w. do współczesności.

5544. WEJMAN Grzegorz: Peregrynacje maryjne na Pomorzu Zachodnim. *Studia Gnevnensia*. T. 32: 2018 s. 87–108, streszcz. ang.

Po II wojnie światowej do l. 90. XX w.

5545. WERYNIA. Studia i materiały z dziejów parafii i wsi. Red. Sławomir Zych. Kolbuszowa 2018 Miej. i Pow. Bibl. Publ. 8° ss. 254, nlb. 5, tabl. 16. (Biblioteka Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; nr 44).

Treść: Zygo Wojciech: Uwarunkowania geograficzne Weryni s. 9–13; Mroccka Wojciech: Początki wsi Werynia na tle procesów osadniczych na Kolbuszowszczyźnie s. 15–39; Zych Sławomir: Najstarsze wzmianki źródłowe o Kolbuszowej i Weryni s. 41–42; Mroccka Wojciech: Społeczeństwo wsi Werynia do 1800 r. w świetle akt metrykalnych i częściowo innych źródeł s. 43–62; Kleczek-Walicka Ewa, Walicki Bartosz: Placówka Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej w Weryni s. 63–70; Zygo Wojciech: Dzieje parafii Werynia w latach 1978–2000 s. 71–137; Walicki Bartosz: Parafia pw. św. Maksymiliana Marii Kolbe w Weryni na początku XXI w. s. 139–214; Haptaś Krzysztof: Parafia pw. św. Maksymiliana Marii Kolbe w Weryni na lamach „Maksymiliana”, pisma parafialnego wydawanego w latach 2006–2009 s. 215–247; Zywer Grzegorz: 150 lat w służbie Weryni s. 249–255.

Rec.: Flaga Jerzy, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 435–439.

5546. WIARA i niepodległość. Religijne i patriotyczne tradycje terenów diecezji sosnowieckiej (XIX–XX wiek). Pod red. Adama Dziuroka, Mariusza Trąby. Warszawa–Katowice–Sosnowiec 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. w Katowicach; Diec. Sosnowiecka 8° ss. 719, il., streszcz. ang.

Treść: Trąba Mariusz: Dzieje życia religijnego na terenach obecnej diecezji sosnowieckiej w XIX i XX wieku (stan badań i postulaty badawcze) s. 15–45; Nawrot Dariusz: Miłowicki kurhan – mogiła bohaterów dwóch powstań narodowych s. 49–58; Leś-Rudnicka Maria: Ruch sokolski w Jaworznie w okresie galicyjskim s. 61–79; Leś-Rudnicka Maria: Wszystko dla Ojczyzny! Działalność narodowa w Jaworznie w czasie Wielkiej Wojny (1914–1918) s. 81–105; Sypień Jacek: Religijne aspekty życia codziennego mieszkańców Olkusza i ziemi olkuskiej w latach 1914–1919 w pamiętnikach Jana Jarma [1867–1933] s. 107–120; Malikowski Jacek: Działalność patriotyczno-wychowawcza i integracyjna Kościoła rzymskokatolickiego na podzaglebiowskiej wsi w XIX i XX wieku s. 123–144; Januszewski-Jurkiewicz Joanna, Fortoński Tomasz: Harcerze Zagłębia Dąbrowskiego w obronie Rzeczypospolitej w 1920 roku s. 149–168; Fortoński Tomasz: Działalność społeczna i polityczna Bronisława Knothe [1881–1950] w Sosnowcu w latach 1918–1922 s. 171–189; Glimos-Nadgórska Anna, Trąba Mariusz: Wychowanie patriotyczne i religijne w szkołach Zagłębia Dąbrowskiego w okresie międzywojennym s. 191–233; Szczepańczyk Wiktoria Renata: Działalność społeczna Zgromadzenia Sióstr Karmelitanek Dzieciątka Jezus na terenie Zagłębia Dąbrowskiego w okresie międzywojennym s. 235–259; Kostrzewski Paweł: Więź biskupa Teodora Kubiny [1880–1951] z Zagłębiem Dąbrowskim w okresie okupacji niemieckiej 1939–1945 s. 263–298; Szczepańczyk Wiktoria Renata: Życie codzienne i „niecodzienne” sióstr karmelitanek Dzieciątka Jezus w okresie okupacji niemieckiej (na przykładzie działalności klasztorów w Sosnowcu i Wolbromiu oraz placówki w Jaworznie) s. 301–341; Kolwas-Soczyńska Mirosława: Klasztor sióstr karmelitanek Dzieciątka Jezus w Sosnowcu a działalność polskiego ruchu oporu w czasie okupacji niemieckiej (1939–1945) s. 343–375; Dziurok Adam: Władze komunistyczne wobec Kościoła katolickiego w Zagłębiu Dąbrowskim w okresie stalinizmu – zarys problematyki s. 379–397; Pasich Dominika: Proces „zbrodniarzy z Wolbromia” w 1951 roku s. 399–414; Marek Łucja: Parafia polskokatolicka i konflikt

wyznaniowy w Bolesławiu na tle polityki władz PRL s. 417–442; Krzyżanowski Lech: Z Siewierza na służbę Rzeczypospolitej. Doktor Leon Korusiewicz [1908–1987] – dyplomata, historyk, patriota s. 445–463; Stanek Barbara, Trąba Mariusz: Rola osób świeckich w staraniach o powstanie parafii i budowę kościoła pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy na Osiedlu Stałym w Jaworznie w latach 1957–1989 s. 465–513; Hałaburda Marek: Władze komunistyczne wobec tworzenia parafii w Zagłębiu Dąbrowskim. Przypadek osiedla Rudna IV w Sosnowcu (1972–1981) s. 515–553; Duda Marian: Duszpasterstwo ludzi pracy w diecezji częstochowskiej w latach 1980–1992 s. 555–582; Badura Anna: Ośrodki Duszpasterstwa Akademickiego w Zagłębiu Dąbrowskim w świetle dokumentów Służby Bezpieczeństwa s. 585–622; Wykaz wykorzystanych źródeł i opracowań. Zestawił i oprac. Mariusz Trąba s. 623–665.

5547. WIĄCEK Kamil: Religijność mieszkańców Nowej Soli w latach 1945–2005. Nowa Sól 2019 P.P.H. „Rol-Pex” Michał Samotyja 4° ss. 150, nlb. 2.

5548. WIĄCEK Kamil: Rozwój kultu św. Jadwigi Śląskiej [1174/1180–1243] w Wielkopolsce. *Studia Paradyskie*. T. 29: 2019 s. 189–204, streszcz. ang.

Od jej kanonizacji w 1267 r. do l. 50. XX w.

5549. WILK Jan: Consiglio Presbiterale e Colleggio dei Consultori. Due organismi di corresponsabilità pastorale nelle Chiese particolari in Polonia. Sandomierz 2019 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 230.

Lata 1917–2009.

5550. WILK Szymon Maksymilian: Dzieje kultu Świętego Antoniego z Padwy w kościele OO. Bernardynów w Przeworsku. *Nasza Przyszłość*. T. 132: 2019 s. 219–244, streszcz. ang. Od XVII w.

5551. WILK Szymon Maksymilian: Kult świętych a kult bohaterów w kulturze polskiej. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 95–114.

Na przestrzeni wieków.

5552. WODZIŃSKI Marcin: Chasydyzm. Wszystko co najważniejsze. Kraków–Budapeszt–Syrakuzy 2019 Austeria 8° ss. 406, nlb. 2, il., mapy.

Lata 1701–1945.

5553. WPATRZENI w Jej oczy. 100 lat parafii Matki Bożej Częstochowskiej na Powiślu. Oprac. tekstów ks. Włodzimierz Artyszuk, Tomasz Gołąb, Cezary Hellich, Jadwiga Kwaśniak, Cecylia Melnik. Warszawa 2019 Wydaw. Sióstr Loretanek 8° ss. 181, nlb. 2, il.

Treść: Pradzieje Solca s. 7–13; Pierwsza świątynia s. 15–28; Konsekracja świątyni s. 29–39; Górny Czerniaków w czasie II wojny światowej s. 41–49; Na ziemi nasiąkniętej krwią s. 51–61; Rodzina rodzin s. 63–70; Jerozolimskie Wspólnoty Monastyczne s. 71–80; Kościół przy Zagórnej s. 81–100; Konsekracja

świętyni przy Zagórnej s. 101–106; Ks. Józef Stanek, męczennik Powstania Warszawskiego s. 107–118; Sanktuarium Powstania Warszawskiego s. 119–130; Kościół duchowy s. 131–154; Odwołanie duszpasterskie oblicze s. 155–176.

W Warszawie w l. 1919–2019.

5554. WSPOMNIENIE jubileuszu 500-lecia konsekracji Sanktuarium św. Anny w Oleśnie. II. Mateusz Antkowiak, Walter Lenart. Olesno [2019] Parafia Rzymskokatol. Bożego Ciała 4° ss. 163, il.

Treść: Historia sanktuarium s. 5; Inauguracja jubileuszu s. 6–33; Noc muzeów s. 34–35; Bierzmowanie młodzieży dekanatu s. 36–37; Pielgrzymka rolników s. 38; Dzieci pierwszokomunijne s. 39; Koncert dyplomowy s. 40–41; Dzień życia konsekrowanego s. 42–43; Piknik rodzinny s. 44–47; Kalaria Antoni: Archiwalne kazanie ks. radcy A. Kalei [1905–1986] s. 48–51; Przygotowania do odpustu s. 52–53; Jubileuszowy odpust s. 54–115; Koncert zespołu Rondo s. 116–117; Pielgrzymka kobiet s. 118–119; Pisali o jubileuszu s. 120–131; Pomnik historii s. 132–136; Zakończenie roku jubileuszowego s. 137–159; Czaja Andrzej: Fragment listu pasterskiego biskupa polskiego s. 160–161.

Konsekracja sanktuarium w 1518 r.

5555. WYSOCKI Wiesław J[an]: Kościół polski w dziele odbudowy Niepodległej. *Studia Loviciensia*. Nr 20: 2018 s. 29–59.

Lata 1914–1920.

5556. Z PRZESZŁOŚCI miejscowości i parafii Jaworzno k. Wielunia. Materiały z konferencji naukowej nt. jubileuszu stulecia wznowienia parafii. Wstępem opatrzył Kamil Kęsik; red. nauk. Kamil Kęsik. Opole 2019 Red. Wydaw. Wydz. Teol. Uniw. Opolskiego 8° ss. 470, nlb. 4, il., mapa, streszcz. ang. (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku; 103).

Tyt. równol.: The history of the town and the parish in Jaworzno near the town of Wielun. Materials from the scientific session conference of the 100th anniversary of Jaworzno Parish renewal.

Treść: Kęsik Kamil: Wstęp s. 7–13; Związek Jan: Miejscowość i parafia Jaworzno koło Wielunia na pograniczu Wielkopolski i Małopolski ze Śląskiem w minionych wiekach s. 15–53; Zabraniak Sławomir: Z kościelnych dziejów Jaworzna w XVII i XVIII wieku s. 55–70; Kęsik Kamil: Miejscowość i kościół w Jaworznie w latach 1800–1914 s. 71–145; Kęsik Kamil: Parafia Jaworzno w okresie I wojny światowej i II Rzeczypospolitej (1914–1939) s. 147–193; Związek Jan: Walka władz niemieckich w okresie rządów wojskowych z Kościołem katolickim w zachodniej części diecezji częstochowskiej s. 195–204; Kostrzewski Paweł: Dzieje parafii Jaworzno w okresie okupacji niemieckiej 1939–1945 s. 205–234; Widera Michał: Życie parafialne w Jaworznie w latach 1945–1989 s. 235–325; Widera Michał: Dzieje najnowsze parafii Jaworzno (1989–2019) s. 327–357; Kęsik Kamil: Administratorzy i proboszczowie parafii pw. Trójcy Przenajświętszej w Jaworznie w latach 1919–2019 s. 359–379; Jarząbek Zofia, Troczka Damian: Wspomnienia s. 381–412; Związek Jan: Kazanie z okazji jubileuszu 100-lecia wznowienia parafii w Jaworznie i odpustu parafialnego 16 czerwca 2019 r. s. 413–417; Kęsik Kamil: Zakończenie s. 419–422.

5557. ZABRANIAK Sławomir: Kolegia wikariuszy i mansonarzy wieluńskich do

połowy XVIII w. *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 41–53, streszcz. ang.

Od XIV w.

5558. ZAJKO Stanisław: Parafia Hrud. Siedlce 2019 Wydaw. Diec. Siedleckiej Unitas 8° ss. 315, il., mapy.

Parafia Zwiastowania NMP w l. 1921–2018.

5559. ZBUDNIEWEK Janusz: Na jubileusz 300-lecia koronacji cudownego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej. *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr.] 2018 s. 5–17, streszcz. ang.

Koronacja w 1717 r.

5560. ZIELIŃSKI Zygmunt, Bober Sabina: Kościół a odzyskanie niepodległości przez Polskę. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 61–80.

Przed i po 1918 r.

5561. ZIMMER Emanuel: Wambierzyce. Historia miejsca pielgrzymkowego od jego początki aż do lat 20. XX w. Tł. Dominik Petruk. Opole 2019 Wydaw. i Drukarnia Św. Krzyża 8° ss. 609, nlb. 5, il.

Lata 1218–1925.

5562. ŻMUDA Adam: Najstarsze dzieje Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Marcina Biskupa w Kuczkanie do nocy 2/3 sierpnia 1922 roku. (Sanktuarium Matki Bożej z Dzieciątkiem w Kuczkanie). Pleszew 2019 Pleszewskie Tow. Kult. 8° ss. 228, il., tabl. geneal. Pleszewskie Tow. Kult.; Muzeum Region. w Pleszewie.

Od XIV w.

5563. ŻUBRYD Marek: Kościoły ewangelickie w Strzegomiu w latach 1741–1876. (Cz. 2). *Rocznik Świdnicki*. T. 46: 2018 [dr.] 2019 s. 22–45.

Cz. 1. *Tamże*. T. 45: 2017 [dr.] 2018.

g) Zagadnienia kultury

Zob. poz. 1901, 2333, 2394, 2430, 2437, 2467, 2468, 3291, 3467, 3811, 3897, 3969, 4065, 4751, 7128, 7215, 7442, 7913, 8069, 8350, 8415, 8457, 8821, 9478, 9636, 10552, 10865, 11154.

5564. 300 LAT BAMBROW W POZNANIU. Wkład małych wspólnot migracyjnych w dziedzictwo kulturowe Polski. Pod red. Anny Weroniki Brzezińskiej, Agnieszki Szczepaniak-Kroll i Anny Szymoszyn. Poznań 2019 Wydaw. Miej. Posnania; IAIe PAN 8° ss. 233, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Treść: Brzezińska Anna Weronika, Szczepaniak-Kroll Agnieszka, Szymoszyn Anna: Wprowadzenie s. 7–14; Posern-Zieliński

Aleksander: Tożsamość zagrożona i odbudowana. Specyfika małych grup etnokulturowych s. 15–41; Szczepaniak-Kroll Agnieszka: Bambrzy w krajobrazie Poznania, czyli o tożsamości, jej trwaniu i zmianach s. 42–68; Chromik Bartłomiej: Wilamowianie – wspólnota migrująca s. 71–87; Marcysiak Tomasz: Kosznajderia – przetrwana tożsamość s. 88–114; Prarat Maciej, Maślak Anna: Dziedzictwo materialne Olendrow w Dolinie Dolnej Wisły – stan zachowania i ochrona s. 115–137; Minksztym Joanna: Czy Bamberka jest poznanianką? Ubiór ludowy jako wyraz tożsamości grupy s. 141–162; Mrugalska-Banaszak Magdalena: Rzeczy bacherskie w poznańskich muzeach s. 163–188; Brzezińska Anna Weronika: Dziedzictwo kulturowe Bambrów w przestrzeni współczesnego Poznania s. 189–207; Szczepaniak-Kroll Agnieszka, Szymoszyn Anna: Profesor Maria Paradowska – inicjatorka renesansu Bambrów w krajobrazie kulturowym Poznania i propagatorka wiedzy o Bambrach s. 208–224.

Toż plik tekstowy MOBI (5,97 MB); plik tekstowy PRC (5,99 MB); plik tekstowy EPUB (5,80 MB).

XVIII–XXI w.

5565. BEING Poland. A new history of Polish literature and culture since 1918. Ed. by Tamara Trojanowska, Joanna Niżyńska, Przemysław Czapliński; with the assistance of Agnieszka Polakowska. Toronto–Buffalo–London 2018 Univ. of Toronto Press 8° ss. XXIV, 828, il.

Treść: Thompson Ewa: Sarmatism, or the secrets of Polish essentialism s. 3–29; Sowa Jan: Spectres of sarmatism s. 30–47; Bill Stanley: The splintering of a myth. Polish romantic ideology in the twentieth and twenty-first centuries s. 48–67; Skórczewski Dariusz: (Polish) romanticism. From canon to agon s. 68–104; Bolecki Włodzimierz: A concise companion to Polish modernism s. 105–131; Nycz Ryszard: The modernist formation of Polish literature s. 132–150; Shallcross Bożena: Requiem for a canon? The peculiar case of the transatlantic canon s. 153–164; Borkowska Grażyna: Polish modernist literature. Emancipative strategies in prose s. 165–185; Trojanowska Tamara: Delectatio furiosa, or, the modes of cultural transgression s. 186–216; Niżyńska Joanna: Delectatio morosa, or, the modes of affective compensation in Polish memory culture s. 217–242; Moczkodan Rafał: Emigration and its cultural legacy in twentieth-century Polish intellectual history s. 245–257; Holmgren Beth: The Polish-language cabaret song. Its multi-ethnic pedigree and transnational adventures, 1919–1968 s. 258–272; Skwara Marta: Polish literatures and its languages s. 273–289; Bilczewski Tomasz: Translation as comparison s. 290–307; Johnston Bill: Translated from the Polish. The fates, feats, and foibles of Polish literature in English s. 308–326; Jarzębski Jerzy: Interview prose s. 329–346; Underhill Karen: Modern midrash. A poetics of exegesis, empathy, and encounter (Bruno Schulz) s. 347–355; Gasyna George: Iconoclasm and nation building (Witold Gombrowicz) s. 356–361; Phillips Ursula: Politics and ethnics of human relations (Zofia Nałkowska) s. 362–366; Ritz German: Troubled modernism (Jarosław Iwaszkiewicz) s. 367–370; Czapliński Przemysław: Shifting sands. History of Polish prose, 1945–2015 s. 372–406; Buryła Sławomir: Post-traumatic outsider (Leopold Buczkowski) s. 407–411; Foeller-Pituch Elżbieta: Futurological philosophy (Stanisław Lem) s. 412–416; Karwowska Bożena: Mythical subversions (Olga Tokarczuk) s. 417–422; Marszałek Magdalena: Alternative cartographies (Andrzej Stasiuk) s. 423–425; Śliwiński Piotr: Polish twentieth-century poetry s. 428–469; Paloff Benjamin: Matter, spirit, and linguistic metamorphoses (Bolesław Leśmian) s. 470–474; Carpenter Bogdana: Methaphor, vision, and poetic construction (Julian Przyboś) s. 475–478; Skrendo Andrzej: Depth of doubt (Tadeusz Różewicz) s. 479–482; Płaczkiwicz Artur: Against dualities with life-writing (Miron Białoszewski) s. 485–489; Lanoux Andrea: Euphoria of the ordinary (Anna Świerczyńska) s. 490–492; Guderian-Czaplińska Ewa: Drama of the interwar period (1918–1939) s. 495–513;

Gerould Daniel: Apocalyptic fears, aesthetics daring (Stanisław Ignacy Witkiewicz) s. 514–517; Gerould Daniel: Revolution as the psychic condition of the twentieth century (Stanisława Przybyszewska) s. 518–522; Guderian-Czaplińska Ewa: The power of spectacle (Leon Schiller) s. 523–528; Braun Kazimierz: The theatre of truth (Juliusz Osterwa) s. 529–532; Kopciński Jacek: Drama as a manifold portrait. Polish drama after the Second World War s. 535–569; Filipowicz Halina: Border states and boundary crossings (Tadeusz Różewicz) s. 570–573; Grabowski Artur: Poland – local universe (Sławomir Mrożek) s. 574–578; Gluhovich Milija: Revolt of memory (Tadeusz Kantor) s. 579–583; Kuharski Allen J.: The dramaturgy of Jerzy Grotowski s. 584–588; Markowski Michał Paweł: The Polish essay. Between realism and nominalism s. 590–606; Heuckelom Kris van: Trial and error. Between criticism and essayism (Karol Irzykowski) s. 607–610; Zaleski Marek: Metaphysics of experience (Czesław Miłosz) s. 611–614; Michalski Maciej: History of ideas (Leszek Kołakowski) s. 615–621; Szybowicz Eliza: Hermeneutics of marginal (Jolanta Brach-Czajna) s. 622–625; Rodak Paweł: Poland's autobiographical twentieth century s. 627–641; Ziątek Zygmunt: Transformations of Polish reportage s. 642–657; Nowacka Beata: The four elements of reportage (Melchior Wańkowicz) s. 658–662; Kaczorowski Aleksander: New Polish idiom (Mariusz Szczygieł) s. 663–666; Kasztenna Katarzyna: From soul to science and back again. A short stroll through Polish twentieth-century literary theory s. 668–689; Ostrowska Elżbieta: Negotiating the aesthetic. The politics of Polish postwar cinema s. 691–712; Falkowska Janina: History and grand narratives (Andrzej Wajda) s. 713–717; Mazierska Ewa: Neither east, nor west (Jerzy Skolimowski) s. 718–721; Sobolewski Tadeusz: Poetics of chance (Krzysztof Kieślowski) s. 723–728; Taras Katarzyna: Nor quite "alla Polacca" (Wojciech Jerzy Has) s. 729–733; Iłakowicz Krystyna: Poetry of the dis-cared (Dorota Kędzierzawska) s. 734–737; Krajewski Marek: Popular culture in Poland s. 739–761; Stańczyk Ewa: Between personal and collective memory. History and politics in Polish comics s. 762–773; Bendyk Edwin: Media and culture s. 774–790.

Rec.: Trzeciak Katarzyna: Rozwidłone ścieżki polskości. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 z. 3 s. 248–254.

5566. BORZYSZKOWSKI Józef: Gerard Labuda [1916–2010] a ruch kaszubsko-pomorski. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 61–92, streszcz. ang.

5567. BRASSE Rafał: Filozofia Edyty Stein i poezja Tadeusza Różewicza jako wyraz wspólnoty kulturowej wpisanej w dziedzictwo regionu pogranicza. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 6: 2015 s. 9–22, streszcz. ang.

Edyta Stein (1891–1942) i Tadeusz Różewicz (1921–2014).

5568. BYLICA Paulina, Nakonieczna Patrycja: Aktualny stan zielonogórskich pomników przyrody ustanowionych przed 1945 rokiem. *Studia Zielonogórskie*. T. 24: 2019 s. 191–202.

5569. CIERESZKO Magda: Popularna pornografia? O rodzajach pornografii funkcjonujących na ziemiach polskich na początku XX wieku i jej relacji z ówczesną kulturą popularną. *Kultura i Historia*. Nr 29: 2016 s. 1–15, streszcz. ang.

5570. CZARNOŁĘSKI Marek: Podobno mamy takie same gardła. Ale kiedy zaśpiewa

Ochman, okazuje się, że nie jest to już takie pewne... *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019 s. 176–198.

Wiesław Ochman (ur. 1937) i Czesław Rzepiński (1905–1995) we wspomnieniach.

5571. CZAS wolny górników kopalń węgla kamiennego na Górnym Śląsku. „Po pracy coś trzeba było robić”. Pod red. Doroty Świtały-Trybek, Beaty Piechy-van Schagen. *Zabrze 2019 Muzeum Górnictwa Węglowego 8° ss. 495, nlb. 1, il. + pendrive*.

Pendrive zawiera nagrania video wywiadów.

Z treści: Piecha-van Schagen Beata, Rygus Piotr: Górnicy czas pracy s. 15–23; Piecha-van Schagen Beata: Społeczne funkcje czasu wolnego s. 25–34; Świtała-Trybek Dorota: Przegląd badań nad problematyką czasu wolnego w środowisku górniczym s. 39–46; Przybyła-Dumin Agnieszka: Niematerialne dziedzictwo kulturowe górników kopalń węgla kamiennego na Górnym Śląsku z perspektywy Konwencji UNESCO z 2003 roku, w kontekście czasu wolnego. Wybrane aspekty s. 73–85; Rygus Piotr: Z kopalnią lub wbrew niej – zarys problematyki czasu wolnego s. 87–104; Linek Bernard: Aktywność stowarzyszeniowa mieszkańców Zabrze (w tym górników) na przełomie XIX i XX wieku s. 107–126; Rosenbaum Sebastian: Czas wolny w III Rzeczy s. 127–154; Tracz Bogusław: Czas wolny w okresie PRL s. 155–195; Tofilka Joanna: Ogrodnictwo i hodowla w życiu rodzin górniczych na przykładzie Giszowca i Nikiszowca s. 195–208; Steuer Antoni: Aktywność sportowa s. 209–229; Mueller Agnieszka: Amatorski ruch plastyczny s. 231–245; Okoń Jan: Amatorska twórczość literacka w środowisku górniczym s. 247–274; Piecha-van Schagen Beata: Ciekawość świata s. 277–292; Grabińska-Szcześniak Anna: Tradycja współcześnie s. 293–322; Odój Grzegorz: Rodzina i społeczność lokalna wobec realizowanych form czasu wolnego s. 323–339; Rygus Piotr: Górnicy jako strażnicy historii i tradycji przemysłu wydobywczego s. 341–357; Piecha-van Schagen Beata: Wobec przeszłości: pamięć o Polsce Ludowej s. 359–365; Nowak-Maško Klaudia, Mueller Agnieszka: Artyści – wyzwolenie dziedzictwa s. 367–384; Kołakowski Konrad, Piecha-van Schagen Beata: Czas wolny w kulturze współczesnej (po 1989 roku) s. 385–397; Mokwa Paulina: Górnicy-górale s. 399–413; Rajman Wanda: Filmy – walory dokumentacji kultury tradycyjnej wobec zmienności tradycji s. 417–420.

5572. DRANKA Zbigniew: Kulturotwórcza działalność Jasielskiego Domu Kultury. *Rocznik Jasielski*. T. 7: 2012 s. 134–142.

Od 1950 r.

5573. DWOREK Białopądnicki. Historia, ludzie, kultura. Pod red. nauk. Przemysława Jędrzejewskiego i Karoliny Szlęzak. *Kraków 2019 Księg. Akademicka 8° ss. 352, tabl. 52, nlb. 5 k. tabl. złoż. luzem, il., mapy*.

Treść: Jędrzejewski Przemysław, Szlęzak Karolina: Wstęp s. 7–11; Raczyńska-Kruk Marta: Składniki lokalnej tożsamości. Z najdawniejszych dziejów krakowskiego Prądnika Białego i okolic s. 13–33; Szlęzak Karolina: Prądnik Biały od pierwszych źródeł pisanych do połowy wieku XVI s. 35–51; Jędrzejewski Przemysław: Prądnik Biały w okresie wczesnonowojennym (od połowy XVI do końca XVIII wieku) s. 53–103; Sasinowski Adam: Dworek Białopądnicki w czasie rozbiorów s. 105–152; Gierszon Michał: W Drugiej Rzeczypospolitej. Dwór w Prądniku Białym w latach 1918–1941 s. 153–177; Szuster Gabriel: Od dzielnicowego Domu Kultury do Centrum Kultury Dworek Białopądnicki. Perspektywa ostatnich czterdziestu lat (1941)

1975–2015 s. 179–248; Ochocka Magdalena: 40 lat i co dalej? Kreujemy, organizujemy, inspirujemy s. 249–272; Aneksy (I–VII) s. 273–314; Bibliografia s. 315–327.

5574. FILIPOWICZ Michał: Centrum Kultury Chrześcijańskiej przy bazylice św. Anny w Lubartowie. *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 179–186.

XVIII–XXI w.

5575. GAJEWSKI Krzysztof: Reprezentacje komunizmu. PRL z perspektywy badań literackich i kulturowych. Warszawa 2018.

Rec.: Kula Marcin: Przedstawienie rzeczywistości jest jej częścią i odwrotnie. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 3 s. 263–269.

5576. GNUŚNOŚĆ, lenistwo i złe nawyki. Przyjemność czy pazerność w ujęciu historycznym. Red. nauk. Jakub Pieczara, Natalia Ryś, Magdalena Woszczek. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 227, nlb. 1, streszcz. ang. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 932).

Dostępne także jako e-book.

Z treści: Bułak Jan: Qui multum peregrinantur, raro sanctificantur. Zaniedbania i lenistwo kapłanów z obszaru zachodniej Małopolski w świetle wizytacji z 1783 roku s. 27–52; Dolińska Elżbieta: „Macunaima” Mário de Andrade – grzeszne lenistwo i kreatywna gnuśność w kształtowaniu się brazylijskiej tożsamości narodowej s. 53–62; Filipek Sławomir: Z duszą na kanapie. O acedii, czyli lenistwie duchowym w teologii i sztuce s. 63–77; Gomółka Marcin: Kat jako zawód poza nawiasem społeczeństwa s. 79–92; Górska Agnieszka: Nuda i „niespokojna gnuśność” Wertera s. 93–100; Jakubowski Jarosław: Reminiscencje sowiżdrzałskie w prozie Andrzeja Pilipiuka. Problematyka karnawalizacji na tle kulminacyjnych wydarzeń historycznych s. 101–115; Jędrzejczak Andrzej: „Lenistwo pograża w ospałość” (Prz 19,15). Księga Przysłów o zgubnych skutkach lenistwa s. 125–139; Krygier Dorota: Figura anioła a ludzkie słabości w utworach wybranych polskich poetów XX wieku. Próba rekonstrukcji s. 153–161; Niedojadło Mikołaj: Bumelant, brakorób i inne gatunki pasożytów społecznych doby PRL-u na podstawie polskiej sztuki plakatowej okresu realizmu socjalistycznego s. 163–170; Wójcicka Ewa: Chcesz być piękna? Musisz cierpieć! Cierpiętnice z wyboru. Słów parę o modzie kobiecej w XVIII wieku s. 195–203; Zbirański Aleksander: Ewolucja historyczna form rozrywki w twórczości literackiej Umberto Eco s. 205–216.

5577. HASS Waldemar: Niezapomniana „Polska śródziemnomorska” Zygmunta Kubiaka [1929–2004] – spojrzenie nie tylko z muzealnej perspektywy. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 10: 2019 s. 109–115.

5578. HYTREK-HRYCIUK Joanna: Między prywatnym a publicznym. Życie codzienne we Wrocławiu w latach 1938–1944. Wrocław 2019 Via Nova 8° ss. 319, il., mapy.

5579. JAREMEK Maria: Działalność Karola Czejerka [ur. 1939] – księgarza, współorganizatora instytucji i społecznego ruchu kulturalnego

na Pomorzu Zachodnim, germanisty, autora licznych publikacji. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 3 s. 107–125, streszcz. ang.

5580. JURKIEWICZ Urszula, Ziółkowska Anita: 40-lecie Gminnego Ośrodka Kultury. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 2: 2018 s. 113–116.

W Radzanowie.

5581. KACZMARZYK Izabela: Krajobraz, portret, maska. Studia o górnośląskim imaginariu przemysłowym. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8° ss. 310, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

Lata 1780–1990.

5582. KASPRZYK Damian: Wielokulturowość a regionalizm. Rozważania z Płockiem w tle. *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 4 s. 3–9.

XIX–XX w.

5583. KOŚCIŃSKI Mieczysław: Zachować od zapomnienia. Lublin 2019 Polihymnia 8° ss. 195, il.

Krasnobród, miscelanea kulturalne; XVI–XXI w.

5584. KRAJEWSKI Jakub: Społeczno-kulturalna rola Cygańskiego Lasu – miejsca wypoczynku mieszkańców Bielska-Białej w XIX i XX w. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 103–113, streszcz. ang.

5585. KRESY południowo-wschodnie. Szkice o kulturze i historii. Red. Ryszard Zajączkowski. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 192, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Zajączkowski Ryszard: Okres lwowski i „Mój Lwów” Józefa Wittlina s. 9–28; Taylor-Terlecka Nina: Inna Galicja, inny Lwów. Oblicze powiatu z perspektywy wędrownego piekarczyka s. 29–44; Cembik Artur: „Podręcznik geografii serdecznej”, czyli o roli bałaku w twórczości Andrzeja Cheiuka s. 45–56; Lusek Joanna: Ze Lwowa, o Lwowie i do Lwowa. Lwowskie świąty Tadeusza Ceypka s. 57–80; Kucharska Małgorzata: Lekcje poświęcone Kresom południowo-wschodnim. O roli międzywojennego „Plomyka” w nauczaniu i wychowaniu s. 81–108; Koszarska-Szulc Justyna: Tożsamość na pograniczu. Sambor w twórczości autobiograficznej Artura Sandauera s. 109–120; Nimilović Oleksandra: Tvorčist’ Modesta Menčins’kogo i Ljudomira Ružić’kogo w kontekstach rozwoju i vzajemodii ukraïns’koï i pol’skoï muzičnoï kul’turi s. 121–132; Woźniczka Zygmunt: Społeczeństwo i podziemie wobec utraty Kresów wschodnich: 1945–1947 (zarys problemu) s. 133–160; Kowalik Angelika, Zajączkowski Ryszard: Współczesne odkrywanie Kresów. Międzynarodowa konferencja „Kresy południowo-wschodnie – polska kultura współcześnie odkrywana”. Truskawiec, Drohobycz, 30 czerwca – 6 lipca 2017 roku s. 161–178.

5586. LECHWAR-WIERZBICKA Edyta: Przenikanie się kultury i historii Polaków i Belgów w XI–XVII wieku. *Kultura i Historia*. Nr 22: 2012 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

5587. LEWANDOWSKA Ilona: Reklamy lokali gastronomicznych w „Dzienniku Bydgoskim” jako świadectwo lokalnej kultury kulinarnej. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 177–196, il., streszcz. ang., niem.

Bydgoszcz w l. 1907–1939.

5588. LUBLIN w kulturze, kultura w Lublinie. Dziedzictwo kulturowe miasta od średniowiecza do współczesności. Pod red. Piotra Dymmela, Roberta Jopa. Lublin 2018 AP 8° ss. 606, il.

Treść: Kociuba Dagmara: Kształtowanie się krajobrazu kulturowego Lublina na tle uwarunkowań przyrodniczych, rozwoju przestrzennego i urbanistycznego miasta s. 17–40; Jusiak Paweł: Obraz miasta Lublina w kronikach i pamiętnikach z XVI i XVII wieku s. 41–54; Jakimińska Grażyna: Rodzina mieszczańska w Lublinie i jej codzienność w XVI i XVII wieku s. 55–74; Doktor Jan: Lubelskie początki Sejmu Czterech Ziem s. 75–86; Gmiterek Henryk: Dysputy wyznaniowe w Lublinie na przełomie XVI–XVII wieku s. 87–98; Sobieraj Maciej: Fundatorzy i benefaktorzy lubelskich klasztorów w XVII–XVIII wieku s. 99–130; Bondyra Wiesław: Lublin w czasach sądów trybunałskich w XVIII wieku s. 131–140; Końska Małgorzata: Klasztory lubelskie w XIX wieku w świetle źródeł urzędowych przechowywanych w Archiwum Głównym Akt Dawnych s. 141–152; Przemyska Natalia: Przeobrażenia przestrzenne XIX-wiecznego Lublina na tle ówczesnej europejskiej myśli urbanistycznej s. 153–170; Targońska Edyta: Najstarszy ogród w mieście – Ogród Saski w materiałach archiwalnych zgromadzonych w Archiwum Państwowym w Lublinie s. 171–182; Dudek Justyna: Codzienność tużpowsojennego Lublina 1944–1945 s. 183–212; Centek Barbara: Zdzisław Bradel w sferze zainteresowań lubelskiej Służby Bezpieczeństwa s. 213–226; Czaplą Anna, Sosnowska Natalia: Lublin w nowej szacie. O najnowszych zmianach nazw ulic miasta (1985–2017) s. 227–239; Mazurczak Urszula: Grecki i łaciński wariant Piety. Pieta z Konopnicy w Muzeum Narodowym w Poznaniu s. 241–256; Kierczuk-Macieszko Małgorzata: Komisja inwentaryzacyjna kościoła poddominikańskiego w Lublinie z 1888 r. s. 257–268; Sygowski Paweł: Jak cerkiew grecka pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Lublinie stała się w XIX w. cerkwią rosyjską s. 269–284; Przemyska Elżbieta: Architektoniczno-urbanistyczne dziedzictwo Lublina okresu 1918–1939 s. 285–308; Błotnicka-Mazur Elżbieta: Architektura modernizmu w Lublinie. Zabytek czy przeżytek? s. 309–322; Kopciowski Dariusz: Prace konserwatorskie przy wybranych zabytkach sakralnych Lublina w XXI wieku s. 323–337; Bendowska Magdalena: Drukarstwo żydowskie w Lublinie w drugiej połowie XVII wieku s. 339–350; Michalski Wojciech: Wybrane dzieła z biblioteki dawnego klasztoru Benedyktynów w Lublinie jako ślady znaczenia tego ośrodka dla lokalnej kultury s. 351–366; Piwowska Magdalena: Listy i pamiętki po doktorze Karolu Zagórskim w zbiorach Muzeum Historii Miasta Lublina – Oddział Muzeum Lubelskiego s. 367–384; Rybińska Agata: O lubelskich krenzaniach i zasługach rodziny Arct s. 385–400; Zielińska Ewa: Rękopiśmienny przewodnik po Lublinie i guberni lubelskiej z roku 1886 s. 401–422; Adamczuk Arkadiusz: Działalność edytorska bibliofilów lubelskich s. 423–430; Wasilewska Jolanta: Prace konserwatorskie dokumentów królewskich (XIV–XVIII w.) ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej KUL s. 431–444; Kasiura Iwona: Stan zachowania druków z lubelskiej oficyny jezuitów znajdujących się w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL s. 445–455; Mejer Mieczysław: Poeta Sebastian Fabian Kłonowicz zapożyczonym kompozytorem – zbiór pieśni „Hebdomas” (1581 r.) s. 457–468; Jeziorkowska-Polakowska Anna: Malwina Meyer-sonowa – życie i twórczość w służbie społeczeństwu s. 469–480; Gombin Krzysztof: Pokazy curiosów w Lublinie na przełomie

XIX i XX wieku. „Kultura atrakcji” czy popularyzacja wiedzy? s. 481–492; Lewandowski Jan: Warunki życia kulturalnego w Lublinie w latach okupacji austriackiej (1915–1918) s. 493–504; Kościuk-Jarosz Gwieszka: „Frak modnie przykrojony, lakierków para fest” – karnawał w przedwojennym Lublinie w świetle prasy lokalnej s. 505–522; Matyaszewska Elżbieta: Konstancy Kietlicz-Rayski i jego lubelski ślad s. 523–540; Surmacz Małgorzata: Janusz Świeży (1884–1962). Etnograf z zamiłowania s. 541–554; Hamryszczak Artur: Ośrodek Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych – jedyna taka instytucja naukowa w Polsce s. 555–570; Krawczyk Antoni: Działalność kulturalna Lubelskiego Oddziału Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych s. 571–582; Kruszyński Marcin: „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska” – parę słów o najważniejszym czasopiśmie naukowym lubelskiego UMCS/lubelskiego świata nauki w okresie Polski Ludowej i PRL s. 583–594; Prymak-Sawic Agnieszka: Lublin literacki i Lublin w literaturze („wczoraj” i „dziś”) s. 595–605.

5589. (NIE)SMAK w tekstach kultury XIX–XXI wieku. Nie tylko o kulturze jedzenia i picia. Pod red. Barbary Zwolińskiej. Gdańsk–Sopot 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 351, streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Gdańsk, 7–8 IX 2018 r.

Z treści: Zwolińska Barbara: Słowo wstępne s. 9–11; Drzał-Sierocka Aleksandra: Powiedz mi, czego nie jesz, a powiem ci, kim jesteś. Tabu kulinarne: wprowadzenie do zagadnienia s. 47–58; Rogowska-Cybulska Ewa: Warz, Sawo... Warz, Ewa... Motywy kulinarne w etymologiach ludowych nazw polskich miejscowości s. 59–71; Legutko Grażyna: „Smak Jakuci mają mniej wyrobiony”. Spostreżenia i refleksje Wacława Sieroszewskiego s. 72–84; Pigoń Anna: Wegetarianizm w stowarzyszeniu Eleusis. Historia, konteksty, funkcje s. 85–95; Mróz Katarzyna: Wódka a sprawa polska w zwierciadle relacji prasowych Józefa Kujawskiego s. 96–108; Reglińska-Jemioł Anna: Smakoszostwo i łapczywość jako kulturowy fenomen spektaklu codzienności amerykańskiej (z zapisków międzykulturowych spotkań i relacji pamiętnikarskich) s. 109–118; Wójtowicz Magdalena: Współczesna kobieta (nie)idealna s. 119–127; Piotrowiak Dariusz: (Nie tylko) filomackie pochwały miodu – o „walce miodowej” między Janem Czczotem a Tomaszem Zanem s. 129–141; Bizior-Dombrowska Magdalena: Dlaczego romantycy nie byli wege? s. 142–151; Wilkusz-Wyrwa Aleksandra: Książka kucharska Hanny Winsnes – przez żółdę... na dywanik naturalistów s. 152–165; Wąsik Barbara: Niesmak w małżeństwie, czyli o losie bohaterki powieściowych polskich pisarek „minorum gentium” przełomu XIX i XX wieku s. 166–180; Zielińska Agata: Jesć jak Inny. O jedzeniu we włoskiej literaturze migracyjnej s. 181–188.

5590. NOWAK Tomasz: Taniec narodowy w polskim kanonie kultury. Źródła, geneza, przemiany. Warszawa 2019 Bel Studio Sp. z o.o.; na zlec. Inst. Muzykologii Uniw. Warszawskiego plik tekstowy PDF (26,3 MB). (Studia et Dissertationes Instituti Musicologiae Universitatis Varsoviensis. Seria B; t. 22).

XV–XX w.

5591. OLESZCZYK Krzysztof: Z historii płockich rozrywek umysłowych. *Notatki Plockie*. [R. 60]: 2015 nr 3 s. 3–9.

XIV–XIX w.

5592. PAMIĘĆ, dyskurs, tożsamość. Rozważania interdyscyplinarne. Red. nauk. Joanna Godlewicz-Adamiec i Dominika Wyrzykiewicz.

Warszawa 2018 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 266, il., streszcz. ang., niem., pol. (Kultura i Języki Pamięci).

Z treści: Porzych Paweł: Pamięć Mazurów na przykładzie powieści „Dzieci Jerominów” Ernsta Wiecherta s. 129–143; Michalak Katarzyna: Erinnerungs- und Identitätsverlust in Grosse Szena am Fluss (1999) und Othoon (2002) von Tankred Dorst s. 144–159; Jakubów Marek: Wessen Jenseits? Facetten des katholischen Diskurses im deutschsprachigen Roman der Gegenwart s. 160–175; Dampc-Jarosz Renata: Śląsk zapamiętany na scenach teatrów górnośląskich ostatniego dziesięciolecia s. 176–189; Fuhrzy Natalia: Łódź als „multimedialer” und transnationaler Erinnerungsort s. 190–203; Zarychta Paweł: Woran können Archive erinnern? Die Kästen Rosa Maria und David Assings in der Sammlung Varnhagen in den Beständen der Bibliothek Jagiellońska in Krakau s. 205–217; Godlewicz-Adamiec Joanna: (Nie)Pamięć o wiekach średnich w powieści Mai Jurkowskiej „Katedra” s. 218–240; Bednarowska Aleksandra: Zakłęte źródło wspomnień – sztetl jako uniwersalna przestrzeń żydowskiej biografii w poezji Stefana Pomera i malarstwie Adama Muszki s. 263–278; Górajek Anna: Oblicza pamięci – społeczność żydowska w polskiej i niemieckiej świadomości historycznej s. 279–291; Przyklenk Joanna: Zbytki (nie)pamięci? O polskiej kulturze pamięci w glottodydaktycznym wydaniu s. 315–332; Karpeta-Peć Beata: Kształcenie oraz doskonalenie nauczycieli języka niemieckiego w Polsce w latach 1990–2015 (wybrane zagadnienia) s. 333–358.

5593. PATRONAT artystyczny Jagiellonów. Pod red. Marka Walczaka i Piotra Węcowskiego. Kraków 2015.

Rec.: Mickūnaitė Giedrė, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 125: 2018 English-Language Edition No. 2 s. 166–172.

5594. PEsSEL Włodzimierz Karol: Czerwono-biali, biało-czerwoni. Dania, Polska, północ. Problemy sąsiedztwa kulturowego. Warszawa 2019 Wydaw. Akademickie Sedno; Fund. Duży Format 8° ss. 609, nlb. 1, il.

Dostępne także jako e-book.
XIX–XXI w.

5595. POJĘCIE tradycji na przestrzeni dziejów. T. 2. Red. Karol Łukomiak. Łódź 2019 ArchaeGraph Wydaw. Nauk. 8° ss. 228, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Kotowicz Anna: Wybrane przykłady tradycji i odrębności kawalerskich na przykładzie 14. Pułku Ułanów Jazłowieckich s. 7–26; Smaga Daniel: Kobiety w ugrupowaniach terrorystycznych – obecne motywy działania a perspektywy s. 27–42; Świąteczak Krzysztof: Wojna w Osetii Południowej w 2008 roku – geneza, przebieg i skutki konfliktu s. 43–56; Więckowska Ewelina: Archetyp serbskiego bohatera narodowego na przestrzeni wieków s. 57–76; Korolczuk Bartłomiej: O konieczności związania polityki prawem – wybrane zagadnienia z doktryn politycznych i prawnych s. 77–92; Smaga Daniel: Korupcja w sporcie na przykładzie Polskiego Związku Piłki Nożnej s. 93–118; Pierściński Wojciech: Tradycja w polskiej polityce w pierwszych latach III Rzeczypospolitej s. 119–132; Pierściński Wojciech: Lustracja jako rujnujące działanie polityczne? Problem byłych funkcjonariuszy oraz agentów komunistycznych policji politycznej w debacie publicznej w Polsce lat dziewięćdziesiątych XX wieku s. 133–146; Elwart Waldemar: Historia Kaszub i ludności kaszubskiej s. 147–178; Dobosz Marzena: Edukacja regionalna jako jeden z czynników podtrzymujących tradycję i kształtujących tożsamość kulturową młodego pokolenia

s. 179–190; Makro Anna: Ostrobramska. Żywa tradycja kultu Matki Bożej Miłosierdzia s. 191–204; Szewczyk Ilona: Tradycja, czyli przekazanie. Narodziny motywu „traditio legis” i „traditio clavis” s. 205–220; Polaszewska Anna: Rola tradycji w działalności Ochotniczych Straży Pożarnych s. 221–228.

T. 1. 2017.

5596. POLISH esoteric traditions 1890–1939. Selected issues. Ed. by Agata Świerżowska; Engl. transl. Steven Jones. Sopot–Gdańsk 2019 Gdańsk Univ. Press 8° ss. 335, nlb. 11, il. (Światło i Ciemność. Special edition).

Treść: Świerżowska Agata, Trzcicka Izabela: The variety of Polish esotericism 1890–1939 s. 7–33; Mikolejko Anna: Julian Ochowicz [1850–1017] in search of the “Matrix” of life s. 34–52; Świerżowska Anna: Józef Świtkowski. Parapsychology between science and scientia occulta s. 53–70; Mikolejko Anna: Spiritual revolution in the design of Józef Chobot’s brotherhood of national revival s. 71–81; Świerżowska Agata: Mieczysław Geniusz [1853–1920]. His quest for the spirit of the nation and the synthesis of esoteric philosophy s. 82–95; Trzcicka Izabela: The mythology of Agnieszka Pilchowa [1888–1944] s. 96–116; Trzcicka Izabela: Wanda Dynowska [1888–1971] in the testimonies of the other female theosophists s. 117–137; Oboleńska Diana: Rudolf Steiner [1861–1925] and his Polish emissaries. Tadeusz Rychter and other anthroposophists from Poland s. 138–158; Rzezycka Monika, Hess Karolina Maria: Slavic hyperboreans, vegetarianism and occultism. Konstanty Moes Oskragiełło’s theories on the sound state of a man s. 159–175; Rzezycka Monika, Sieradzan Przemysław: Błażej Włodarz. A proponent of reconciliation s. 176–197; Tomaszewicz Jarosław, Sieradzan Przemysław: Włodzimierz Tarło-Maziński. Occultist individualist s. 198–225; Cegielski Tadeusz: Andrzej Strug [1871–1937]. A freemason without illusions s. 226–253; Patocka-Sigłowy Urszula: Polish esoteric press and book publications in the years 1890–1939 s. 254–290.

5597. POLSKIE tradycje ezoteryczne 1890–1939. T. 1: Teozofia i antropozofia. Pod red. Moniki Rzezyckiej i Izabeli Trzcickiej. Gdańsk–Sopot 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 278, nlb. 11, il. (Światło i Ciemność. Edycja specjalna serii).

Treść: Rzezycka Monika, Trzcicka Izabela: Przedmiot i metody badań nad ezoteryzmem w kontekście polskim s. 11–37; Trzcicka Izabela, Świerżowska Agata, Szymczek Józef: Z dziejów polskiej teozofii s. 38–130; Rzezycka Monika, Arciszewska-Tomczak Katarzyna: Z dziejów polskiej antropozofii s. 131–210; Patocka-Sigłowy Urszula: Prasa teozoficzna i wydawnictwa antropozoficzne w II RP s. 211–233.

5598. POLSKIE tradycje ezoteryczne 1890–1939. T. 2: Formacja, ludzie, idee. Pod red. Moniki Rzezyckiej i Izabeli Trzcickiej. Gdańsk–Sopot 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 366, nlb. 11, il. (Światło i Ciemność. Edycja specjalna serii).

Treść: Trzcicka Izabela, Rzezycka Monika: Oblicza polskiego ezoteryzmu 1890–1939 s. 7–36; Mikolejko Anna: Spirytyzm czy mediumizm? O polskich zmaganiach ze zjawiskami prześcymy nauce s. 38–117; Świerżowska Agata: Mieczysław Geniusz [1853–1920]. „Dziejowy duch polski” w ezoterycznych poszukiwaniach Mędrca z Port-Sauidu s. 118–132; Mikolejko Anna: Rewolucja duchowa w projekcie Józefa Choboty s. 133–143; Świerżowska Agata: Wincenty Lutosławski [1863–1954]. Poszukiwania (oraz wątpliwości) ezoteryczne i program odrodzenia

narodowego s. 144–159; Świerżowska Agata: Radża joga Józefa Świtkowskiego. Nowoczesna joga na nowe czasy s. 160–177; Trzcńska Izabela: Agnieszka Pilchowa [1888–1944] i Stefan Ossowiecki [1877–1944]. Między jasnowidzeniem a paradygmatem nowej nauki s. 178–186; Trzcńska Izabela: Franciszek Augustyn Prengel i astrologowie międzywojnia s. 187–196; Trzcńska Izabela: Jana Hadyni nadzieje Nowej Ery s. 197–205; Tomaszewicz Jarosław, Sieradzan Przemysław: Włodzimierz Tarło-Maziński. Ezoteryczny indywidualista s. 206–230; Sieradzan Przemysław, Rzczycka Monika: Błażej Włodarz. Zapomniany Mistrz ze Złotokłosa s. 231–253; Wieczorek Renata: Sejentyzyczno-kabalistyczna wizja rzeczywistości według Lucjana Mariana Freytaga [1883–1067] s. 254–266; Patocka-Sigłowy Urszula: Polska prasa ezoteryczna i wydawnictwa książkowe w latach 1890–1939 s. 267–318.

T. 1. 2019.

5599. POLSKIE tradycje ezoteryczne 1890–1939. T. 3: Masoneria. Pod red. Moniki Rzczyckiej i Tadeusza Cegielskiego. Gdańsk–Sopot 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 208, il. (Światło i Ciemność. Edycja specjalna serii).

Treść: Rzczycka Monika, Cegielski Tadeusz: Polscy ezoterycy i wolnomularze s. 11–34; Cegielski Tadeusz: Wolnomularstwo jako system ezoteryczny s. 35–70; Cegielski Tadeusz: Polish National Lodge no. 534 na Wsch.-. Londynu (1847–1947). Anatomia loży na obczyźnie s. 71–104; Cegielski Tadeusz: Feniks z popiołów. Odrodzenie wolnomularstwa polskiego (1909–1921) s. 105–170; Bibliografia s. 171–184.

T. 1. 2019.

5600. POLSKIE tradycje ezoteryczne 1890–1939. T. 4: Źródła i dokumenty. Pod red. Diany Oboleńskiej. Gdańsk–Sopot 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 436, il. (Światło i Ciemność. Edycja specjalna serii).

Treść: Oboleńska Diana: „Każdy wiek wielki miał prawdy ołtarze” – o źródłach i dokumentach polskich ezoteryków s. 14–25; Trzcńska Izabela: Dzieje polskiej teozofii w dokumentach z lat 1909–1933 s. 27–85; Rzczycka Monika, Arciszewska-Tomczak Katarzyna, Oboleńska Diana: Dzieje polskiej antropozofii w dokumentach z lat 1913–1938 s. 87–161; Mikołajko Anna: Religijne i naukowe interpretacje zjawisk spirytystycznych s. 163–233; Świerżowska Agata: Projekty przemian człowieka, ludzkości, świata s. 235–331; Cegielski Tadeusz: Początki i uznanie Wielkiej Loży Polski Polacy Zjednoczeni s. 333–412.

T. 1. 2019.

5601. PRZESTRZEŃ w kulturze współczesnej. [T. 4:] Podziemia. Konteksty kulturowe, film. Red. Daria Mazur, Beata Morzyńska-Wrzošek. Bydgoszcz 2018 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 212, nlb. 1., streszcz. ang.

Treść: Wójtowicz Aleksandra: Obiekty-idee, propozycja interpretacji procesów kulturowych s. 13–23; Hućkova Jadwiga: Podziemny Kraków lat 80. Polityka i kultura s. 24–38; Bukowiecki Łukasz: Warszawskie podziemia – między atrakcją turystyczną a miejscem pamięci s. 39–53; Kulpa Piotr: Wyściły rowerowe zstępują do podziemia, czyli czego od rywalizacji oczekują współcześni ludzie s. 54–63; Strzelecki Ryszard: Performans a „głębia” człowieka s. 64–79; Kuźniar Melisa: „Podziemia” fizyczności i osobowości aktora – jego przestrzeń i eksploracje w „sztuce aktorskiej” teatru podgrotopowskiego s. 80–89; Demby Lucia: Mistrz w suterenie. Podziemny świat „Mistrza i Małgorzaty” Michaiła Bulhakowa s. 90–103; Urbańska Daria Anna: „Oni mają klasę ale na nikogo nie pozują, potrafią myśleć ale

bez patosu, są intelektualistami jak cholera i wiedzą wszystko (...), choć na nic się nie silą i nie gadają (...) zbyt dużo, i bardzo przypominają Chrystusa”. Obraz podziemnych w powieści Jacka Kerouaca i jej adaptacji filmowej s. 105–117; Copik Ilona: „Święta” i „przeklęta” – symbolika kopalni w nowym „kinie śląskim” s. 118–136; Preizner Joanna: Gdzie był wtedy Człowiek? Rozważania wokół „W ciemności” (In the darkness, 2012) Agnieszki Holland s. 137–155; Włodek Roman: „Bezimienni bohaterowie”, czyli policja kontra przestępcze podziemie s. 156–169; Mazur Daria: Podziemia kryminalne związane z handlem kobietami – o dwóch filmach z okresu międzywojnia s. 170–183; Wróblewski Łukasz: Podziemia w twórczości Davida Finchera s. 184–199; Bator Agnieszka: Przedwojenny inteligent na zapadłych peryferiach. Publicystyka Stefani Heymanowej-Majewskiej na łamach kieleckiego „Słowa Ludu” w latach 50. i 60. XX wieku s. 200–210.

T. 1. 2016.

5602. PRZYBYLSKI i inni. O znaczeniu Krakowa i regionu w kulturze oświecenia. Cz. 1. Pod red. Romana Dąbrowskiego. Kraków 2019 Księg. Akademicka 8° ss. 291, il., streszcz. ang. (Studia Dziewiętnastowieczne. Rozprawy; 16).

Treść: Ślusarska Magdalena: „Bohatyr prawdziwy” w świetle mowy Jacka Idziego Przybylskiego [1756–1819] z okazji rocznicy wiktorii wiedeńskiej s. 9–42; Wójcicki Jacek: Filolog na pokucie. O Siedmiu psalmach... w tłumaczeniu Jacka Idziego Przybylskiego (1793) s. 43–68; Timofiejew Artur: Przybylski, czyli Pope. W kręgu krytycznoliterackich inspiracji tłumacza Iliady z 1814 roku s. 69–80; Kowal Jolanta: Jacka Idziego Przybylskiego poetycka akklamacja na przejazd cara Aleksandra I przez Kraków w roku 1814 s. 81–97; Norkowska Aleksandra: Kraków (sensualny) w literaturze oświecenia. Rekonesans s. 99–116; Dopart Bogusław: Wokół krakowskiego preromantyzmu s. 117–142; Seweryn Agata: Krakowiacy i Górale, Krakowiacy i Cyganie oraz „krakowiak w swojej postaci”: literacko-muzyczne transformacje s. 143–156; Kaliszewska Wojciech: Pegaz i Kamień przed cudownym obrazem Maryi u karmelitów Na Piasku s. 157–164; Chachulski Tomasz: Franciszek Karpiński w Krakowie s. 165–184; Maksimowicz Krystyna: Z Podhorców przez Kraków do Wiednia, czyli wokół Dziennika podróży Seweryna Rzewuskiego z 1778 roku s. 185–202; Dąbrowski Roman: Pawła Lubienieckiego obrona Biblii wobec „filozofów teraźniejszego wieku” s. 203–220; Jończyk Anna: Przeszłość przyszłości, czyli motyw vaticinatio ex eventu w Lechadzie Jana Pawła Woronicza s. 221–242.

5603. SAMSELSKI Marek: Przy stolikach na Francuskiej. Wyd. 2. Będzin 2018 Wydaw. Internetowe e-bookowo plik tekstowy EPUB (2,50 MB); plik tekstowy MOBI (5,20 MB).

Saska Kępa w Warszawie w l. 1970–2012.

5604. STANKOWSKA Agata: Ikona i trauma. Pytania o „obraz prawdziwy” w liryce i sztuce polskiej drugiej połowy XX wieku. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 288, nlb. 7, tabl. 24, tabl. nlb. 7, il., streszcz. ang. (Modernizm w Polsce. Studia nad nowoczesną polską literaturą, sztuką, kulturą i myślą humanistyczną; t. 63).

5605. SZYBKOWSKI Bogusław: Historia fotografii w Brzegu 1843–1944. Opole 2014.

Rec.: Dziedzic Marcin, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 1 s. 154–156.

5606. SZYMBORSKA Karolina: Mors imatura. Dziecko i śmierć w literaturze i kulturze drugiej połowy XIX i w początkach XX wieku (na tle europejskim). Kraków 2019 Universitas 8° ss. 388, nlb. 8, tabl. 18, il., streszcz. ang. (Modernizm w Polsce. Studia nad nowoczesną polską literaturą, sztuką, kulturą i myślą humanistyczną; 66).

5607. ŚMIELAK-SOSNOWSKA Jolanta: Lubię rozmawiać. Kraków 2019 Signo 8° ss. 141, nlb. 2, il.

Wywiady z ludźmi kultury Sochaczewa, l. 1960–2018.

5608. TRADYCJE szlacheckie we współczesnej kulturze polskiej. Przybliżenia i perspektywy badawcze. Pod red. Marcina Lutomińskiego. Toruń 2014.

Rec.: Gołębiowski Grzegorz, *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 2 s. 42–46.

5609. TRZECIAK Ewelina: Od niewoli w kryolinie po bikini. Historia ubioru od XIX do połowy XX wieku. *Darłowskie Zeszyty Muzealne*. Z. 2: 2019 s. 64–70.

5610. URBANEK Aneta: Moda kobieca na przełomie lat 30. i 40. XX wieku z Dębicy w tle. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 4: 2019 s. 85–92.

5611. W KUCHNI. Kulturowe skryby o przetrzeniu. Pod red. Aleksandry Krupy-Ławrynowicz i Katarzyny Orszulak-Dudkowskiej. Łódź 2019 Wydaw. Uniw. Łódzkiego 8° ss. 226, il.

Treść: Krupa-Ławrynowicz Aleksandra, Orszulak-Dudkowska Katarzyna: Wprowadzenie. Kulturowe badania (w) kuchni. Tropy i znaczenia s. 7–18; Orszulak-Dudkowska Katarzyna: Co się dzieje we współczesnej kuchni domowej? O możliwościach antropologii designu s. 19–48; Kowalczyk Paulina: „Z oficyny do centrum domu”. O nowym wymiarze przestrzennym i kulturowym kuchni w współczesnym urządzeniu wnętrz s. 49–62; Latocha Sebastian: Kuchnia otwarta, kuchnia zamknięta. Antropologiczna lektura rzutów architektonicznych (projekty domów jednorodzinnych A.D. 1994) s. 63–78; Krupa-Ławrynowicz Aleksandra: O dwóch znaczących przedmiotach. Kulturowa inwentaryzacja przestrzeni kuchennej s. 79–90; Kuźma Inga B.: Kuchenna bieda. Szkic antropologiczny o jedzeniu i przestrzeni s. 91–106; Czekalski Tadeusz: Idea kuchni nowoczesnej w projektach rozwoju zakładów gastronomicznych w Polsce w latach 50. i 60. XX wieku s. 107–126; Karpńska Grażyna Ewa: Wokół pieca i stołu. Praktyki zamieszkiwania łódzkiej włókienniczy s. 127–148; Tymochowicz Mariola: Przemiany funkcji wiejskiej kuchni od końca XIX do początku XXI wieku (na materiale z terenu Lubelszczyzny) s. 149–174; Dąbrowicz Anna: Fenomen kuchennej makatki s. 175–190; Marciniak-Kajzer Anna: Średniowieczna kuchnia „siemiężna” czy „wymyślna”. Uwagi o kulturze materialnej s. 191–206; Rzeźnicka Zofia: Antyczna przestrzeń kuchenna w świetle literatury gastronomicznej i medycznej s. 207–224.

Źródło plik tekstowy PDF (4,69 MB).

5612. WALECZNE i inspirujące. Oblicza kobiet. Red. Anna Głowa, Marta Gudowska.

Lublin 2019 Katedra Historii Sztuki Kościelnej i Muzealnictwa IHS KUL; Artmagedon 8° ss. 214, il.

Z treści: Krogulec Martyna: Maria Dułębiana [1861–1919] – malarka, która walczyła o prawa wyborcze Polek s. 41–53; Drozdowski Adam: Korze, niszczycielce przeciętności. Luisa, markiza Casati Stampa di Soncino [1881–1957] – muza, kolekcjonerka, artystka s. 55–70; Jabłońska Anna: Fenomen Wandy Rutkiewicz [1943–1992] s. 71–89; Gudowska Marta: Wzywająca zmarłych. Kreacje wróżki z Endor w kręgu europejskiego malarstwa od XVI do XIX wieku s. 93–110; Próchniak Kinga: Kreacje kobiety upadłej w literaturze oświeceniowej i romantyzmu. Zarys problematyki s. 111–123; Piłkul Olga: Różne oblicza kobiet w twórczości Edvarda Muncha i Ferdynanda Khnopffa s. 125–141; Trojanowska Ewelina: Postaci kobiece w dramatach Thomasa Bernharda na przykładzie utworów: Przed odejściem w stan spoczynku, Immanuel Kant, Naprawiacz świata, Prezydent s. 143–156; Sałaga Monika: Miłość w barokowej odsłonie na przykładzie liryki słowackiej i polskiej s. 159–171; Kaczyńska Barbara: Dwie niewiasty i wąż. Cnota kobieca a szczęście w baśni L'Enchanteur Mademoiselle de La Force [Charlotte-Rose de Caumont de La Force, 1654–1724] s. 173–186; Olejniczak Patrycja: Problem tożsamości: powojenne Mazury w Róży Wojciecha Smarzewskiego s. 187–199; Bibliografia s. 201–211.

5613. WARTOŚCI, antropologia, kultura w badaniach humanistycznych. Red. Ryszard Strzelecki, Ewa Górecka. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 363, streszcz. ang.

Z treści: Górecka Ewa: Straty i korzyści. W wojennej odysei Gałczyńskiego s. 15–37; Górecka Ewa: Miejsce odnalezione. Nowy Jork w poezji Anny Frajlich s. 38–51; Skura Agnieszka: Apetyt na ciało – kanibalizm seryjnych morderców. Obrazy kanibalizmu w literaturze non-fiction s. 52–62; Urban Piotr Dariusz: N.N. Stanisława Barańczaka a Pan Cogito Zbigniewa Herberta wobec zastanej rzeczywistości s. 63–105; Michałczuk Joanna: Imię O(o)jca i S(s)yna. Wokół kryzysu tożsamości w polskim dramacie – na wybranych przykładach s. 106–136; Morzyńska-Wrzosek Beata: Miasto w amerykańskiej twórczości Haliny Poświatowskiej. W perspektywie geopolityki s. 137–157; Jaroń Magdalena: Spór o człowieka. Fenomenologia w świecie wartości s. 159–172; Kogut Joanna: Droga do Prawdy, czyli ścieżki duchowego doskonalenia. Śladem św. Teresy z Avila s. 173–192; Wasilewska Magdalena: Etyczny wymiar poezji Wisławy Szymborskiej s. 193–201; Wasilewska Magdalena: Wartość cierpienia w poezji Janusza Stanisława Pasierba s. 202–215; Strzelecki Ryszard: Transformacje chrześcijaństwa w kulturze współczesnej. Zarys problematyki s. 217–244; Jakubowska-Ożóg Alicja, Ożóg Zenon: O gatunkowych „zapożyczeniach” w poezji współczesnej s. 245–263; Kocot-Wierska Agnieszka: Tożsamość Mistrza w „Pannie Ferbelin” Stefana Chwina s. 264–287; Mochalska Anna: Poeta kręci korbę. Haiku Roberta Kani wobec tradycji gatunku s. 288–296; Siemaszko Piotr: Jazda z „wściekłą chęcią”. Pośpiech, postęp i maszyna w dyskursie modernizmu krytycznego s. 297–310; Zawistowska Monika: Działalność Wandy Siemaszkowej w Bydgoszczy w latach 1920–1922 s. 311–323; Jastrzębska-Puzowska Iwona: Architektura Bydgoszczy w latach 1945–1949 s. 324–335.

5614. WRÓBLEWSKI Piotr: Polska i czeska kultura narodowa na pograniczu. Wieś Jaworzynka i Herczawa w Beskidzie Śląskim dawniej i dziś. *Nauka*. [R. 26]: 2019 nr 3 s. 87–103, streszcz. ang.

Od XVII w.

5615. ZALĘCZNY Jolanta: Smakowanie Lwowa. Ludwik [1868–1940] i Władysław [1897–1947] Zalewscy oraz ich cukiernia. *Rocznik Kresowy*. R. 2: 2016 nr 2 s. 103–131, streszcz. ang., niem., ros.

Od 1909 r.

5616. ZIELIŃSKA Teresa: Sławni zapomniani. Opole–Lubiany 2019 Wydaw. i Drukarnia Św. Krzyża; Teresa Ziełińska 8° ss. 219, il. (Tryptyk Opolski; cz. 3).

Wspomnienia o opolskich ludziach kultury, XX–XXI w.

5617. ZJAWISKA migracji i uchodźstwa w kulturze i sztuce w XX i XXI wieku. Red. Łukasz Jureńczyk, Joanna Szczutkowska, Wojciech Trempała, Paulina Wenderlich. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 162, streszcz. ang.

Treść: Głogowska Helena: Doświadczenie bieżęstwa w głębi Rosji w latach 1915–1921 we wspomnieniach i w literaturze – spojrzenie z perspektywy stulecia exodusu s. 11–32; Opióła-Cegielka Monika: Przekaz polityczny filmowców francuskich pochodzenia algierskiego we współczesnym kinie francuskim i jego znaczenie dla francuskiej polityki pamięci – „Indigènes” i „Hors-la-loi” Richida Bouchareba s. 33–58; Kowalska Hanna: Import/Eksport – relacje między Wschodem a Zachodem Europy w perspektywie Ulricha Seidla s. 59–74; Jureńczyk Łukasz: Przyjaźń po drugiej stronie świata w świetle filmu dokumentalnego „Camp Victory, Afghanistan” w reżyserii Carol Dysinger s. 75–86; Sajna Radosław: Kompozytorzy muzyki poważnej jako migranci/uchodźcy a problem promocji państw i narodów s. 87–98; Trempała Wojciech: Globalny kryzys środowiskowy jako źródło inspiracji dla wybranych twórców kultury i sztuki XXI wieku s. 99–124; Okoński Krzysztof: Spór o „kulturę wiodącą” w RFN w świetle wybranych wypowiedzi niemieckich autorów pochodzenia tureckiego s. 125–144; Leppert Roman, Kapsa Izabela, Nowakowska-Kutra Aleksandra, Trempała Wojciech: Bydgoscy maturzyści. Orientacje życiowe i polityczne a postawy wobec uchodźców oraz migrantów – raport z badań z 2018 roku s. 145–160.

h) Zagadnienia mentalności

Zob. poz. 2378, 4696, 10290.

5618. ALABRUDZIŃSKA Elżbieta: Problem tożsamości i poczucia lojalności Żydów pochodzących z zaboru pruskiego na przykładzie Alfreda Cohna (1901–1961). *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 3 s. 101–122, streszcz. ang., niem.

5619. BOROWSKA Sylwia: Sekret. Historie ludzi, którzy odkryli swoje żydowskie pochodzenie. Bielsko-Biała 2019 Pascal 8° ss. 269, nlb. 3.

Antologia pamiętników i wspomnień.

5620. DYMKOWSKI Maciej: Pod presją pamięci o narodowych traumach i urojeniach. *Historyka*. T. 49: 2019 s. 263–287.

XV–XX w.

5621. GEDANIA Cassubia. Kaszubskość Gdańska. Red. Mirosława Borzyszkowska-Szewczyk, Cezary Obracht-Prondzyński. Gdańsk 2018 Inst. Kaszubski 8° ss. 217, il.

Treść: Borzyszkowska-Szewczyk Mirosława, Obracht-Prondzyński Cezary: Kaszubskość Gdańska a tożsamość miasta. Słowem wstępu s. 7–12; Borzyszkowski Józef: Kaszubi w Gdańsku. Gdańsk stolicą Kaszub? Raz jeszcze s. 13–28; Kalinowski Daniel: Kaszubski Gdańsk w świetle wspomnień, pamiętników, relacji z podróży i reportaży s. 29–50; Borzyszkowska-Szewczyk Mirosława: Gdańsk a Kaszuby w twórczości Güntera Grassa s. 51–68; Kwaśniewska Anna: Gdańsk w kulturze tradycyjnej Kaszub s. 69–84; Obracht-Prondzyński Cezary: Znaki i symbole kaszubskiej pamięci w krajobrazie Gdańska s. 85–108; Kuklik Mirosław: Morze, handel, obcość. O obecności rybaków w Gdańsku s. 109–122; Bykowska Sylwia: Gdańszczenie – autochtoni i Kaszubi w latach 1945–1959. Od weryfikacji narodowościowej do emigracji s. 123–145; Lemańczyk Magdalena: Kaszubska obecność we współczesnym Gdańsku: formy aktywności, instytucje, animatorzy s. 147–178; Sacha Magdalena Izabella: Gdańsk – „środek właściwy”. Medialny spór o stolicę Kaszub s. 179–202; Frankowski Jan, Kuczabski Włodzimierz: Przeszczenny rozwój Gdańska a Kaszuby s. 203–215.

5622. GŁOGOWSKA Helena: Konstanty Kalinowski (Kastuś Kalinowski) [1838–1864] w świadomości Białorusinów w Polsce. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 52: 2019 s. 138–190, streszcz. ang., białorus.

Zawiera też fragmenty korespondencji, artykułów prasowych, poematów nt. K. Kalinowskiego.

5623. GOŁONKA-CZAJKOWSKA Monika: Dziedzictwo jako scena rytualna. Przypadek Starego Miasta w Krakowie. *Prace Etnograficzne*. T. 45: 2017 nr 3 s. 299–314, streszcz. ang.

5624. GUMPER Małgorzata: Wstęp do badań nad tożsamością narodu szlacheckiego. Rola zapisków autobiograficznych Michała Kleofasa Ogińskiego [1765–1833] w ponadpokoleniowej transmisji tożsamości. *Koło Historii*. Nr 23: 2018 s. 197–212, streszcz. ang., niem.

5625. JAKIMOWICZ Marcelina: „Stałam się już tylko Polką”. Narracje biograficzne kobiet ocalonych z czystki etnicznej w Galicji Wschodniej w latach 1943–1944. *Prace Etnograficzne*. T. 43: 2015 nr 2 s. 109–121, streszcz. ang.

5626. JASIŃSKI Janusz: Kajka umiera jako Mazur, zarazem Polak. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 177–201, streszcz. ang.

Michał Kajka (1858–1940).

5627. KOBIETY i/a doświadczenie wojny 1914–1945 i później. Pod red. Małgorzaty Grzywacz i Małgorzaty Okupnik. Poznań 2015.

Rec.: Rybińska Agata, *Kultura i Historia*. Nr 31: 2017 s. 341–344.

5628. KOWALSKI Jacek: Sarmacja. Obalanie mitów. Podręcznik bojowy. Warszawa 2016.

Rec.: Srama Marcin: Dzieło potrzebne i pożyteczne, czyli rzecz o „Sarmacji” Jacka Kowalskiego. *Koło Historii*. Nr 24: 2019 s. 237–242.

5629. MIT narodowy w sferze sacrum i profanum. Tom monograficzny pod red. Piotra Małeckiego i Aldony Borkowskiej. Siedlce–Warszawa 2018 Inst. Germanistyki UW 8° ss. 224, streszcz. ang. UW. Inst. Germanistyki. Inst. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach. Inst. Neofilologii i Badań Interdyscyplinarnych.

Z treści: Szklarz Joanna: Szahname jako rezerwat mitów Iranu na podstawie przedstawienia rodu Sistańskiego s. 95–109; Chyra-Rolicz Zofia: Losy mitu sarmackiego w powojennej Polsce. Geneza i rozwój mitu s. 137–150; Tarasiuk Renata: Sacrum, mit i historia jako komponenty bezpieczeństwa tożsamości wspólnych Żydów s. 197–209; Senkevič Vasilij: „Cert demul” ili „bes poputa”. (Étičeskie predposylki i émičeskie osnovania mifologii-demonologii) s. 211–224.

XI–XXI w.

5630. OBLICZA niepokorności. Materiały z II i III edycji ogólnopolskiej konferencji naukowej (Kielce, 2–3 czerwca 2017 i 2 czerwca 2018). Red. Katarzyna Kumor, Wojciech Zarosa. Kielce 2019 Wydaw. UJK 8° ss. 174, il., streszcz. ang.

Z treści: Zawadzka Adrianna: Postawa buntu i szemrania przeciw Bogu oraz żydowskiemu przywódcom na przykładzie starotestamentowej Księgi Wyjścia s. 23–34; Madej Michał: Bunty Anglosasów w pierwszych latach panowania Wilhelma Zdobywcy. Przyczyny, przebieg, skutki s. 35–43; Dulewicz Joanna: Jadwiga Prendowska [1832–1915] – kobieta niepokorna s. 61–71; Śmiechowicz Anna: „Mimo wyklejka przez rodzinę i „śmiechu ulicy” startowałam i biłam rekordy”. Wyczyny kolarskie Karoliny Kocięckiej [1875–1969] s. 73–82; Łochowska Barbara: Tadeusz Boy-Zeleński – propagator idei świadomego macierzyństwa w Polsce s. 83–98; Kumor Katarzyna: Niepokorna lady [Ivy Muriel] Chamberlain i jej wystawa sztuki włoskiej w Londynie w 1930 roku s. 99–110; Rebizant Judyta: Polskie podziemie niepodległościowe kontra ukraińskie podziemie zbrojne na terenie powiatu lubaczowskiego (1944–1945) s. 111–123; Awzan Kacper: Świadek. Niepokorne wątki w biografii księdza Leona Musielaka [1910–1998] s. 125–139; Skąła Katarzyna: „Pies łańcuchowy imperializmu” czy buntownik z wyboru? Jospina Broza-Tity własna droga do komunizmu s. 141–153; Zawada Alina: Sześćdziesiątynicy. Niepokorni Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Sowieckiej s. 163–164; Chońska Dorota: Czy warto pamiętać o zbrodniach podziemia? Pamięć bohaterów i pamięć ofiar polskiego powojennego podziemia zbrojnego na przykładzie Białostoczczyzny s. 165–174.

5631. OLEJNIK Karol: Polak-wojownik. Wzorzec polskiego mężczyzny – mit czy rzeczywistość? *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Historica*. [Vol.] 103: 2019 s. 13–26, streszcz. ang.

Na przestrzeni dziejów.

5632. OPOWIEŚĆ o niewinności. Kategoria świadka Zagłady w kulturze polskiej (1942–

2015). Projekt i red. t. Maryla Hopfinger, Tomasz Żukowski. Warszawa 2018.

Rec.: Sendyka Roma: Niewinni winni. Strategie bezpieczeństwa mnemonicznego w kraju po Zagładzie. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 754–768.

5633. OSTANEK Adam A[drian]: Lwów jako symbol wygnania Polaków z Kresów Wschodnich w literaturze wspomnieniowej okresu PRL i początków III Rzeczypospolitej. *Rocznik Kresowy*. R. 3: 2017 nr 3 s. 59–86, streszcz. ang., niem., ros.

5634. PANAS Natalia: Dyskurs emancypacyjny w perspektywie feministycznej. „Pamiętnik” Teodory Krajewskiej i „Uspomene” Delfy Ivanić. [W:] Słowianie, my lubim... kobiety. Poznań 2019 s. 123–136.

XIX–XX w.

5635. PIJAJ Stanisław: Galicja – spadek po zaborach. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 1 s. 129–148, streszcz. ang.

Postrzeżenie Galicji oczami Polaków w XIX–XX w.

5636. PRA tradycyi Vâlikaga Knâstva Litoŭskaga i Ręčy Paspalitag. „Kresy Wschodnie” i rolę Pol’scy i palâkaŭ u gistoryi belarusaŭ i litoŭsaŭ. [Red.] Alâksandr [Fëdaravič] Smalânčuk. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 41: 2017 s. 302–330, streszcz. ang.

Ankieta: O tradycjach Wielkiego Księstwa Litewskiego i Rzeczypospolitej. „Kresach Wschodnich” oraz roli Polski i Polaków w historii Białorusinów i Litwinów.

5637. PRUSY Wschodnie. Wspólnota wyobrażona. Wybór, wstęp i oprac. Hubert Orłowski, Rafał Żytyniec; przekł. Jerzy Krążny, Rafał Żytyniec. Poznań 2019 Nauka i Innowacje 8° ss. 879, nlb. 4. (Poznańska Biblioteka Niemiecka; 49).

Treść: Orłowski Hubert, Żytyniec Rafał: Wstęp s. 7–126; Prusy Wschodnie, prowincja, krajobraz, mit s. 127–319; Narodziny „wschodniopruskości” – Wielka Wojna i jej skutki s. 321–397; W cieniu swastyki s. 399–427; Królewiec – republika obywateli świata s. 429–483; Inni wśród swoich – Mazurzy, Warmiacy, Litwini, Żydzi s. 485–583; 1945: zmierzch s. 585–611; Bitwa o pamięć. Prusy Wschodnie po 1945 r. s. 613–693; Co dalej z Prusami Wschodnimi? s. 695–810.

Lata 1772–2007.

5638. RABINOVITCH Gérard: Nauki płynące z Zagłady. Przekł. Grażyna Majcher. Warszawa 2019 Wydaw. Akademickie Dialog 8° ss. 189, nlb. 1, mapy.

5639. RADZIK Ryszard: Historical evolution of the categories familiar/other/stranger/enemy in the Belarusian perception of Poles over the last two hundred years. *Studia Białorusinistyczne*. Vol. 13: 2019 s. 129–146, streszcz. białorus., pol.

5640. RATAJEWSKA Barbara: Polscy mieszkańcy powiatu wschowskiego w walce o zachowanie narodowej tożsamości w pierwszej połowie XX w. Leszno–Łódź 2018 AP; Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 4° ss. 136, il.

Rec.: Sierpowski Stanisław, *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 313–316.

5641. SAKSON Andrzej: Tożsamość miejsca na przykładzie Warmii – studium przypadku. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 2 s. 137–152, streszcz. ang.

5642. STAJER Ireneusz: Tożsamość. O ludziach, którzy tworzą Śląsk. Żory 2019 Muzeum Miej. 8° ss. 290, nlb. 2, il.

Lata 1928–2019.

5643. STAŻEWSKI Marek: Realizacja prawa do opcji a zmiany struktury narodowościowej w Grudziądzu i ziemi chełmińskiej. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 91–100, streszcz. ang.

Lata 1910–1931.

5644. SUKIENNICKI Wiktor: Political consequences of a semantic mistake. Polityczne

konsekwencje błędu semantycznego. Kraków 2019 Fund. Fliniszcz 8° ss. 170, nlb. 5, mapa.

Tekst równol. ang., białorus., lit., pol., ros., ukr.

Nazwy państw i krain a świadomość narodowa w l. 966–1966.

5645. TERLECKA Weronika: Po dwóch stronach rzeki. Wzajemne obrazy mieszkańców dawnego pogranicza polsko-niemieckiego w świetle metody oral history. *Koło Historii*. Nr 23: 2018 s. 245–256, streszcz. ang., niem.

Oparte na wspomnieniach mieszkańców dzisiejszego powiatu czarnkowsko-trzecieckiego, dotyczących wydarzeń rozgrywających się przed II wojną światową oraz tuż po niej.

5646. URBAŃCZYK-BEKIESCH Anna: Góry św. Anny między przestrzenią sakralną a sferą polityczno-historyczną. *Kwartalnik Opolski*. R. 64: 2018 nr 1 s. 41–56, streszcz. ang.

5647. WEGNER Tobias: Grossschlesisch? Grossfriesisch? Grossdeutsch! Ethnonationalismus in Schlesien und Friesland 1918–1945. München 2017 De Gruyter Verlag 8° ss. 800, il. (Schriften des Bundesinstituts für Kultur Geschichte der Deutschen im östlichen Europa; Bd. 63).

Rec.: Linek Bernard, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2017 nr 1 s. 171–174.

4. BIOGRAFIE

a) Ogólne

5648. POLSKI słownik biograficzny T. 52/3, [ogólnego zbioru] z. 214, Tarło Stanisław – Tarnowski Jan. Red. nac. Andrzej Romanowski. Warszawa–Kraków 2018 IH PAN; współpr. wydawnicza Tow. Nauk. Societas Vistulana 4° s. 321–480. PAN, PAU.

Toż. T. 52/4, [ogólnego zbioru] z. 215, Tarnowski Jan – Taube Jerzy. Warszawa–Kraków 2019 s. 481–640.

5649. 100 KOBIEŃ na 100-lecie niepodległości. Toruń 2018 Europejskie Zrzeszenie Młodzieży 8° ss. 68, il.

Słownik biograficzny, l. 1862–2018.

5650. 100 WYBITNYCH postaci Warmii i Mazur w stulecie niepodległości Polski. Pod red. Stanisława Achremczyka i Jerzego Kielbika. Olsztyn 2018.

Rec.: Borzyszkowski Józef, *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 313–317.

5651. 1000 WIELKICH Polaków. Tekst Jolanta Bąk [i in.]. [Bielsko-Biała 2019 Wydaw.

Dragon Sp. z o.o.] 8° ss. 445, nlb. 3, il. (Dragon Imagine).

Słownik biograficzny, X–XXI w.

5652. ACHREMZYK Stanisław: Historical biography of Warmia and Masuria. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 4 s. 729–763, streszcz. pol.

XX w.

5653. ACHREMZYK Stanisław: Zawadzcy na Waplewie. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 1 s. 11–56, streszcz. ang., niem.

Od XVI/XVII w.

5654. AKCJA pod Arsenalem. Red. Piotr Sikorski, Stanisław Wyganowski, Remigiusz Stefani. Warszawa 2019 Społ. Kom. Opieki nad Grobami Poległych Żołnierzy Batalionu „Zośka” 8° ss. 76, il., mapy.

Słownik biograficzny, l. 1915–2011.

5655. ALMANACH Rodzin Koziej 2015. Kierownik red. Grzegorz Koziej. [Lublin 2015 nakł. Stow. „Rodzina Koziej”] 8° ss. 193, nlb. 3, il.

Lata 1850–2015.

Spis uczestników oraz opis spotkań Rodzin Koziej z l. 2010–2014 wraz ze wspomnieniami i historią ich Stowarzyszenia.

5656. BAJER Magdalena: Rody uczone. Kreski do szkicu. [T.] 2. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 433, il.

Lata 1850–2019.

T. 1. Warszawa–Toruń 2013.

5657. BALICKA Maria: Szlakiem grobów Wołominian – spacer alejkami Starego Cmentarza w Kobyłce. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 7–20, il.

Opis wybranych kwater oraz życiorysy pochowanych w nich osób, XX w.

5658. BARTMIŃSKI Stanisław: Wspominał z wdzięcznością ludzi, których spotkałem. Przemysł–Krasiechyn 2019 Tadeusz Śliwa 8° ss. 266, il.

5659. BĄCZYK Jarosław: Krzyż dla generała. Generałowie ze stoku poznańskiej Cytadeli (1831–1945). Poznań 2019 Wielkopolskie Muzeum Niepodległości 8° ss. 254, il., streszcz. ang.

5660. BĄK Jolanta: Poczet królów i książąt Polski. Od Mieszka I do Stanisława Augusta Poniatowskiego. Bielsko-Biała 2018 Dragon 4° ss. 111, nlb. 1, il. (Dragon Imagine).

Toż. Wyd. 2. Bielsko-Biała 2019 ss. 111, nlb. 1, il.

5661. BEDNARZ Alina, Kieś-Kokocińska Katarzyna, Rajwa Aleksandra: Patriotki ze Śląska w służbie Polsce. Tychy 2019 Stow. On/Off 8° ss. 136, il.

Lata 1886–1981.

5662. BERNACKA Magdalena z Łukasiewiczów: Poeta, jego biografka i kontekst rodzinny biografii. *Lehahayer*. T. 4: 2017 s. 235–250, streszcz. ang., orm.

Stanisław Barącz (1928–2014) i Maria Łukasiewicz.

5663. BĘDZIŃSKI Andrzej: Słownik pracowników służby zdrowia papierni w Jeziorniej oraz zmarłych w tamtejszym szpitalu. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 426–442, streszcz. ang., fr., ros.

5664. BIELAWSKA Anna, Bielawski Stanisław: Drogami Niepodległej. *Rocznik Świdnicki*. T. 46: 2018 [dr.] 2019 s. 95–133.

Dot. rodziny Bielawskich, XX w.

5665. BIELAWSKA[-DĘBOWSKA] Barbara: Westernalia czyli 10 pokoleń Westerskich. Łódź 2019 wyd. nakł. własnym 8° ss. 281, nlb. 11, il.

Dzieje rodziny, XIX–XXI w.

5666. BOBER Monika: Emigracja zarobkowa ze Strzyżowa do USA w latach 1868–1940. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 5: 2019 s. 237–255.

Zawiera gl. listę emigrantów (nazwisko i imię, datę urodzenia, datę i miejsce wyjazdu oraz przyjazdu).

5667. BOBROW Ryszard: Warszawscy złotnicy, jubilerzy, grawerzy i kupcy wyrobów kruszcowych w XIX wieku. Warszawa 2018.

Rec.: Myśliński Michał: Najnowsze badania nad środowiskiem złotników warszawskich w XIX wieku. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 4 s. 649–653.

5668. BOBROW Ryszard: Złotnicy i jubilerzy prowincji Królestwa Polskiego. Warszawa 2017.

Rec.: Myśliński Michał: Najnowsze badania nad środowiskiem złotników warszawskich w XIX wieku. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 4 s. 649–653.

5669. BOGDAN Danuta, Przeracki Jerzy: Urzędnicy Starego i Nowego Miasta Braniewa do 1772 roku. Olsztyn 2018.

Rec.: Frań Marcin, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 10(12): 2019 s. 225–228.

5670. BOGDANOWICZE. Spadkobiercy „Bożydara”. Red. i korekta wydawnicza Teresa Naumiuk. Lublin 2019 Episteme 8° ss. 145, nlb. 1, nlb. 4 k. tabl. złożone, tabl. geneal.

Treść: Owczarski Tadeusz: Wstęp s. 7–8; Edmund Bogdanowicz (1859–1911) s. 11–12; Kukołowicz Katarzyna: Marian Bogdanowicz (1888–1944) s. 13–15; Kukołowicz Katarzyna: Teresa Maria Kukołowicz z domu Bogdanowicz (1924–2014) s. 17–23; Życiorys naukowy Teresy Marii Kukołowicz. Oprac. Katarzyna Kukołowicz s. 25–27; Widyk Janina, Kowalska Danuta: Ewa Widyk z domu Bogdanowicz (1926–1993) s. 29–30; Anna Bogdanowicz (1935–1948) s. 31–32; Kukołowicz Katarzyna: Stanisław Bogdanowicz (1891–1958) s. 33–35; Owczarska Maria, Owczarski Tadeusz: Jan Bogdanowicz (1894–1967) s. 37–40; Bogdanowicz Jan: Moje wspomnienia s. 41–54; Bogdanowicz Jan: Historia jednego warszawskiego szpitala w okresie powstania 1944 r. i jego dalsze losy s. 55–60; Bogdanowicz Jan: Matki, dzieci i lekarz (ze wspomnień lekarza pediatri) s. 61–81; Bogdanowicz Zofia: Wspomnienia s. 83–98; Owczarska-Osińska Anna: Jan Bogdanowicz – mój dziadek s. 99–103; Bogdanowicz Maria Karolina: Jerzy Bogdanowicz (1924–1971) s. 105–106; Owczarska Maria, Owczarski Tadeusz: Stefan Bogdanowicz (1926–1992) s. 107–110; Owczarska Maria: Wspomnienie o moim Bracie Stefanie Bogdanowiczu s. 115–117; Owczarska Maria: Mój pamiętnik s. 119–130; Bogdanowicz Przemek: Wspomnienie o Lechu Bogdanowiczu (1959–2018) s. 131–133; Kukołowicz Teresa: Saga rodu, czyli o dziedziczeniu społecznym s. 135–140; Fotografie s. 141–145.

5671. BOHUSZ-RUBASZEWSKA Ewa: List z daleka. O migracjach w rodzinie Flejczerskich. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 1 s. 29–58.

XIX–XX w.

5672. BONIECKI Edward: Rodzina Emanuela Kani [1827–1887]. Notatki do biografii

pianisty i kompozytora (komunikat). *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 15: 2017 s. 291–295, streszcz. ang.

XIX–XX w.

5673. BOREJSZA Jerzy Wojciech: Ostaniec czyli Ostatni świadek. Warszawa 2018 Wielka Litera 8° ss. 534, nlb. 1, il.

Historia rodziny J. W. Borejszy.

5674. BORKOWSKA Małgorzata: Od Radekundy do Julianny. Kraków 2013 Spół. Inst. Wydawniczy Znak 8° ss. 197, nlb. 1.

Toż. Wyd. 2 popr. Kraków 2019 Tyniec Wydaw. Benedyktynów ss. 271, nlb. 1.

Lata 536–1393.

5675. BORON Piotr: Burmistrzowie Gliwic (do 1808 roku). Tł. Dawid Smolorz, Małgorzata Sokołowska. Gliwice 2019 Muzeum 8° ss. 278, il., streszcz. ang., niem. Muzeum w Gliwicach. (Seria Monograficzna; nr 25).

Słownik biograficzny, l. 1587–1808.

5676. BORTNIK Krzysztof: „To był chory i człowiek i artysta”. O małżeństwie Stefana Grabińskiego [1887–1936]. Cz. 1: Okres przemyski (1917–1921). *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 2 s. 137–160, streszcz. ang.

Z Kazimierą Korwin Gąsiorowską (1886–1959).

5677. BORUCIŃSKA Krystyna: Kresowianie w Grudziądzu. Korzenie, losy, dziedzictwo. Grudziądz 2019 Studio Grafiki Komputerowej 4° ss. 358, il., mapy.

XX w.

5678. BORUCKI Marek: Wybitne dzieci sławnych Polaków. Warszawa 2019 Sport i Turystyka 8° ss. 541, nlb. 3, il.

Słownik biograficzny, XVIII–XXI w.

5679. BORZYSZKOWSKI Józef: Elżbieta z d. Langer (1926–2019) i Tadeusz Kay-Kwieciński (1927–2019) – ona z Kresów, on Gdańszczanin z urodzenia, oboje powojenni Polonusi w Kanadzie, zaangażowani w pracy na rzecz ochrony dziedzictwa Kaszubów w Ontario. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 428–433.

5680. BURDZY Dominika: Urzędnicy miejscy Sandomierza w XVI–XVIII wieku. Spisy. Warszawa 2019 PTH 8° ss. 325. (Spisy urzędników miejskich z obszaru dawnej Rzeczypospolitej, Śląska i Pomorza Zachodniego. T. 3: Małopolska. Z. 5: Sandomierz).

5681. [CALIŃSKA Beata]: Absolwenci Szkoły Podstawowej nr 1 w Ostrzeszowie. Lata 1934–2016. Tekst Beata Calińska. Ostrzeszów

2018 Oficyna Wydawnicza Kulawiak 8° ss. 63.

5682. CHMIELEWSKI Zbigniew: Ze stadionów na barykadę 1918–1944. Warszawa 2019 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 151, il.

Wojenne losy polskich sportowców, którzy w okresie II Rzeczypospolitej odnosili sukcesy i reprezentowali Polskę w Igrzyskach Olimpijskich w l. 1924–1936.

5683. CHWALIBÓG Krzysztof: Łącki Tryptyk Patriotyczny. *Almanach Łącki*. Nr 31: 2019 s. 56–74.

Lekarz Henryk Marcin Chwalibóg (1867–1918) oraz nauczycielki Józefa Chwalibogowa z Uhmów (1878–1942) i Maria Chwalibóg (1909–1991).

5684. CHYLIŃSKA Teresa: Karol Szymanowski [1882–1937]. Romans, którego nie było? Między Tymosząwką i Wierzbówką. Kraków 2018 PWM 8° ss. 298, nlb. 1, il.

Zawiera także fragmenty korespondencji Karola Szymanowskiego (1882–1937) z Natalią Dawydow (1875–1933).

5685. CIEŚLUKOWSKI Stanisław: Podporucznik Antoni Cieślukowski ps. „Wrona” (1901–1944) i jego synowie. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 17: 2017 s. 179–182, streszcz. ang.

Synowie: Antoni (1924–1945), Józef (1926–1993).

5686. COFAŁKA Jan: Ślącaczki. Od Kopicuska śląskiego do miliarderki z Ustronia. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 370, nlb. 1, il.

Kobiece sylwetki z l. 1842–2019.

5687. CZACZKOWSKA Ewa K.: Mistyczki. Historie kobiet wybranych. Kraków 2019 Znak 8° ss. 397, nlb. 2, il.

Wanda Boniszewska (1907–2003), Maria Franciszka Kozłowska (1862–1921), Alicja Lenczewska (1934–2012), Wanda Malczewska (1822–1896).

5688. CZAPLIŃSKI Kazimierz: Rodzinne obrazy i obrazki z historii Czaplinskiich z Janowic. Wrocław 2019 Lamis 8° ss. 277, nlb. 1, il.

Lata 1915–2019; zawiera także wspomnienia członków rodziny.

5689. CZARNOTA Jerzy: Świadeństwo męczeńskie proboszczów suserskich. *Studia Loviciensia*. Nr 21: 2019 s. 73–82.

Prześladowani przez hitlerowców księża: Józef Chyczewski (1899–1942), Apolinary Kaczyński (1868–1941), Franciszek Żeromski (1909–1978).

5690. CZECH Alojzy: Profesorowie ekonomii politycznej w Katowicach w latach 1937–1969. Wybrane postaci. Przedm. Zdzisław

Dacko-Pikiewicz, Jerzy Podsiadło. Dąbrowa Górnicza–Katowice 2019 Wydaw. Nauk. Akad. WSB; Pol. Tow. Ekonomiczne w Katowicach 8° ss. 127, nlb. 4, il.

5691. CZĘSTOCHOWIANIE w drodze do Niepodległej. Red. Ryszard Stefaniak, Rafał Piotrowski. Częstochowa 2018 Zespół Szkół Technicznych 8° ss. nlb. 2, 146, nlb. 1, il.

Treść: Stefaniak Ryszard, Piotrowski Rafał: Wstęp s. 5–7; Włodarczyk Ewa: Postać Włodzimierza Henryka Zagórskiego (1903–1918) – wyzwolenie Częstochowy w 1918 roku s. 8–10; Burzyńska Agnieszka: Karol Szpringer (Szprynger) [1901–1918] – częstochowski bohater w walce o niepodległość s. 11–19; Kaim Małgorzata: Rudolf Dreszer (1891–1958) s. 20–35; Piotrowski Rafał: Z Częstochowy do Legionów – o gen. Gustawie Orlicz-Dreszerze [1889–1936] s. 36–49; Witkowska Magdalena: Marian Żegota-Januszajtis (1889–1973) s. 50–63; Fiszer Marek: Stanisław Burhardt-Bukacki [1890–1942] s. 64–77; Sętowski Juliusz: Kazimierz Mastalerz [1894–1939] bohater spod Krojant s. 78–80; Gorzałka Przemysław: Kazimierz Karol Busler, ps. „Magoski” (1894–1945) s. 81–91; Basiński Grzegorz: Józef Bohdan Ferencowicz, ps. „Krzesz” (1890–1939) s. 92–101; Piotrowski Rafał: Patriotyczni bracia – Stetkiewiczowie w walce o Niepodległą s. 102–105; Sętowski Juliusz: Basiński Karol Stanisław [1888–1919] s. 106–109; Burzyńska Agnieszka: Podporucznik Artur Wiśniewski [1890–1920] – symbol wolności Jasnej Góry 1918 s. 110–115; Stefaniak Ryszard: Gen. dyw. Janusz Julian Głuchowski [1888–1964] s. 116–129; Bibliografia s. 137–146.

5692. CZYŻ Robert: Dyrektorzy i profesoria Państwowego Gimnazjum Koedukacyjnego im. Bartosza Głowackiego w Tomaszowie Lubelskim w okresie międzywojennym, na podstawie wspomnień i materiałów źródłowych. Cz. 1. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 111–132, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. [T.] 7: 2018 s. 65–88.

Toż. Cz. 3. *Tamże*. [T.] 8: 2019 s. 147–173.

5693. DAMAZYN Michał: Bydgoszczan portret własny. Wyd. 2, popr. i uzup. Bydgoszcz 2019 Poligrafia-Wydaw. Magenta Danuta Bejnarrowicz, Jarosław Splawski 8° ss. 331, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2015.

XX–XXI w.

5694. DĄBROWSKI Jerzy: Mogiła wojenna żołnierzy 71. pp z września 1939 r.: kpt. Władysława Dąbrowskiego II [1906–1939] i strzelca Jana Kudelskiego [1916–1939], odnaleziona po 78. latach. Wyd. 2, rozszerz. Zambrów 2019 Urząd M. 8° ss. 166, il.

Wyd. 1 pt.: Mogiła wojenna kpt. Władysława Dąbrowskiego II z września 1939 odnaleziona po 78. latach. Warszawa 2018 Jerzy Dąbrowski.

5695. DĄBROWSKI Stanisław Jan: Gwiazdy i gwiazdeczki kabaretu Czart. Mały leksykon biograficzny. Lublin 2019 Stanisław Jan Dąbrowski 8° ss. 336, il.

5696. DĘBSKI Jerzy: Oficerowie Wojska Polskiego w obozie koncentracyjnym Auschwitz 1940–1945. Słownik biograficzny. T. 1–6. Oświęcim 2016.

Rec.: Kaczor Liliana. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 24: 2018 [dr:] 2019 s. 279–286.

5697. DĘBSKI Tadeusz: Rody Wilanova i okolic. Warszawa–Wilanów 2019 Dębski Tadeusz 4° ss. 277, nlb. 1, il., mapa.

Od 1301 r.

5698. DŁUGAJCZYK Edward, Parys Paweł: Archiwum Powstań Śląskich. Seria 1: Okres pierwszego powstania 1919 roku. T. 1. Wprow. Edward Długajczyk. Katowice 2019 Muzeum Śląskie 8° ss. 1106. Muzeum Śląskie w Katowicach; Pracownia Historii Powstań Śląskich.

Spis osobowy.

5699. [DOMARADZKA Anna]: Syberyjska saga rodziny Kuleszów – wywiad z Anną Domaradzką. Przeprowadził, opatrzył wstępem i oprac. Mariusz Puchacz. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 16: 2018 s. 233–246.

Lata 1896–1920.

5700. DUDA Daniel: Gwiazda braci Edwarda [1904–1980] i Bronisława [1909–1981] Gubałów w „Ogólnopolskiej Alei Zasłużonych Ludzi Morza im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Rewie”. *Nautologia*. R. 54: 2019 s. 78–84.

5701. DUDEK Agnieszka: „Habsbursko-hybrydowy” sposób na życie: Galicyjsko-śląscy Habsburgowie na pograniczu czy ponad granicami? *Pamiętnik Cieszyński*. T. 22: 2017 s. 213–223, streszcz. niem.

Habsburgowie żywieccy.

5702. DYMEK Mariusz, Szczepański Tomasz: Zadruga. Słownik biograficzny uczestników ruchu zadrużnego w XX wieku. Warszawa 2019 Trygław – Kwartalnik Metapolityczny 8° ss. 180, il. (Książnica Trygława).

5703. DZIEWANOWSKI-STEFANŃCZYK Bartosz: Dziewanowscy i ich dwór w Grodkowie. Zarys biografii. *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 3 s. 10–26.

Dzieje rodziny, XV–XX w.

5704. ELMANOWSKA Barbara: Świdnicki szlak kobiet. Świdnica 2019 MBP im. C. K. Norwida 8° ss. 131, nlb. 1, tabl. 1, il.

XX–XXI w.

5705. ETNOGRAFIOWIE i ludoznawcy polscy. Sylwetki, szkice biograficzne. T. 5. Pod red. Katarzyny Ceklarczy, Anny Spiss i Jana Świącha.

Kraków 2019 PTL. Oddz. 8° ss. 267, nlb. 1. (Archiwum Etnograficzne. Ethnographic Archives; t. 62).

Lata 1784–2017.
T. 1. 2002.

5706. FEDOROWICZ Przemysław: Siódma-cy w kampanii wrześniowej. Obsada 7. Pułku Ułanów Lubelskich im. gen. K. Sosnkowskiego we wrześniu 1939 roku. Mińsk Mazowiecki 2019 Muzeum Ziemi Mińskiej 4° ss. 204, nlb. 4, il., mapy.

Słownik biograficzny, l. 1909–1939.

5707. FENRYCH Zofia: Tadeusz [1882–1942], Stanisław [1883–1955] i Władysław [1891–?] Fenrychowic. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 39, nlb. 1, il. (Bohaterowie Niepodległej).

5708. FICOWSKI Jerzy: Niepamiętnik czyli Podróż do Górczakowa i jeszcze dawniej. Oprac., wiersze wybrał i posł. opatrzył Krzysztof Czyżewski. Sejny 2019 Fund. Pogranicze; Ośr. „Pogranicze – Sztuk, Kultur, Narodów” 16° ss. 273, nlb. 3, il.

Historia rodziny Ficowskich.

5709. FLORCZYK Rafał: Legionowskie losy rodziny Kaczorowskich w latach 1932–1945. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 159–171.

5710. FORMANOWICZ Mariusz: Lemańscy herbu Bukowczyk. Z Buku na salony arystokracji europejskiej. Środa Wlkp. 2019 Mariusz Formanowicz plik tekstowy PDF (8,24 MB).

Lata 1694–1939.

5711. FREDRO-BONIECKA Maria: Za kryształową szybą. Przypadki rodziny Bonieckich. Wołowiec 2019 Czarne 8° ss. 299, nlb. 5, il.

Dostępne także jako e-book.
Lata 1865–1989.

5712. FURGAŁ Zdzisław Stanisław: Opowieści nowohuckie. Kraków 2018 Tow. Słowaków w Polsce 4° ss. 400, il.

Zawiera biogramy osób związanych w budową Nowej Huty.

5713. GAJEWSKI Marek: „Granatowi żołnierze”. Album biograficzno-fotograficzny o funkcjonariuszach Policji Państwowej woj. białostockiego 1919–1939. Białystok 2019 Wydaw. Muzeum Wojska 4° ss. 607, il.

5714. GAŁĘZOWSKI Marek: My idziemy w zórz świtanie... Sylwetki oficerów Legionów Polskich poległych i zmarłych w walce o niepodległość w latach 1914–1916. Warszawa 2019

IPN–KŚZpNP; Wojsk. Biuro Hist. im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego 8° ss. 303, nlb. 1, il.

5715. GARBULA Joanna Maria: Patroni ulic i placów w miasteczku akademickim Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Kortowie. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 40: 2019 s. 181–199, streszcz. ang.

5716. GAZIŃSKI Radosław: Urzędnicy miejscy Kołobrzegu do 1805 roku. Toruń 2018.

Rec.: Szulka Zygmunt, *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 3 s. 220–222.

5717. GEODECI i kartografowie polscy. Słownik biograficzny. Z. 1. Warszawa 2019 Stow. Geodetów Pol. Zarząd Gł. 4° ss. 132.

Toż. Z. 2. Warszawa 2019 ss. 141.
Toż. Z. 3. Warszawa 2019 ss. 138.
Toż. Z. 4. Warszawa 2019 ss. 143.
Toż. Z. 5. Warszawa 2019 ss. 145.

5718. GIBASIEWICZ Włodzimierz [Andrzej]: Historia w odcieniach szarości. Niezwykłe losy lekarzy zwierząt. Kraków 2019 Avalon 8° ss. 387, il. (Historie do Poczytania).

Lata 1872–1980.

5719. GIBASIEWICZ Włodzimierz Andrzej: Lekarze zwierząt w powstaniu wielkopolskim. [Stare Miasto] 2018 Witamet plik tekstowy MOBI (3,60 MB); plik tekstowy EPUB (3,20 MB).

Słownik biograficzny, l. 1801–2000.

5720. GIBASIEWICZ Włodzimierz Andrzej: Niepowtarzalni z Wielkopolski. [Stare Miasto] 2017 Wydaw. Witamet plik tekstowy EPUB (4,90 MB).

Słownik biograficzny weterynarzy.

5721. GLIŃSKI Jan Bohdan: Słownik biograficzny lekarzy i farmaceutów – ofiar drugiej wojny światowej. T. 6. Warszawa–Kobyłka 2018.

Rec.: Urbanek Bożena, *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 2 s. 217–218.

5722. GLUGŁA Paweł: Biogramy misjonarzy Ślązaków, pracujących w Tarnowie w latach 1904–1989. *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. [T.] 51: 2018 z. 1 s. 171–191.

5723. GOCZAŁKOWICKI słownik biograficzny. T. 2. Red. Wiesława Korzeniowska. Goczałkowice-Zdrój 2019 Urząd Gm. Goczałkowice-Zdrój 8° ss. 112, il.

T. 1. 2012.

5724. GOLIK Dawid: Adam Domalik „Kowboj” [1925–1948], Antoni Wąsowicz „Roch”

[1922–1948]. Kraków 2019 IPN. Oddz. 8° ss. 28, il.

5725. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Lista żołnierzy garnizonu płockiego, zmarłych w latach 1918–1920. *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 2 s. 14–20.

5726. GÓRSKI Edward: Saga rodu Górskich. Lublin 2019 Drukarnia Standruk, Adam Król 4° ss. 23, il., mapa.

5727. GRABIK Wiktor: Landsberskie ślady Victora Klemperera [1881–1960] i jego rodziny. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 26: 2019 s. 267–284, streszcz. ang., niem.

5728. GRABOWSKI Adam: O nich należy pamiętać. Biogramy zasłużonych mieszkańców Dąbia. Dąbie 2019 Tow. Przyj. M. Dąbia; Urząd Miej. w Dąbju – Koło; Presilo Studio Robert i Patryk Andre s.c. 8° ss. 218, il.

Lata 1816–2019.

5729. GRACZ-CHMURA Edyta: Rodzina Rydlów i jej związki z ziemią mielecką do czasów II wojny światowej. *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 91–103.

Od końca XVIII w.

5730. GRĄDZKI Stanisław: Łochów. Rody szlacheckie: Łochowscy, Zielińscy, Kuszlowie, Hryniewiczowie, Hornowscy, Downarowiczowie, Zamoyscy, Kurnatowscy, Grochowscy. Łochów 2015.

Rec.: Roguski Mirosław: Łochów i jego właściciele. Szlacheckie rody Stanisława Grądzkiego. *Rocznik Liwski*. T. 7: 2015 s. 279–291.

5731. GROCHOLSKA-ZANUSSI Elżbieta, Zanussi Krzysztof: Życie rodzinne Zanussich. Rozmowy z Elżbietą [ur. 1940] i Krzysztofem [ur. 1939]. Barbara Gruszka-Zych. Czelaź 2019 Działania Wizualne 8° ss. 306, nlb. 1, il.

Lata 1925–2019.

5732. GRODZISKA Karolina: Cmentarz na Pasterniku. Fot. Zbigniew Kos. Kraków 2019 nakł. aut. 8° ss. 119, nlb. 4, il.

Cmentarz Bronowice w Krakowie; l. 1909–2019.

Rec.: Lichończak-Nurek Grażyna: Monografia bronowickiej nekropolii. *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 281–283.

5733. GRZEBIEŃ Ludwik: Związki wychowanków konwiktów jezuickich z ziemią strzyżowską na przełomie XIX i XX wieku. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 5: 2019 s. 75–95, streszcz. ang.

Konwikt tamopolski powstały w 1856 r., przeniesiony do Chyrowa w 1886 r., istniejący do 1939 r.

5734. GUT Andrzej: Żyli wśród nas... Współpr. Maria Gut, Mikołaj Gut. Warka 2019 Gm. Instytucja Kultury 8° ss. 64, il.

Lata 1830–2016.

5735. GUŻNIK Emilia: U źródeł znanego rodu Kossaków. Rychwał–Słupca 2018.

Rec.: Pomiecińska Róża, *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 257–260.

5736. HAŁABURDA Marek: Duchowieństwo diecezji pińskiej (1925–1939). Studium prozopograficzne. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Papieski Jana Pawła II 8° ss. nlb. 6, 613, il., mapy.

5737. HAP Jakub: Ich życiorysy wpisały się w dzieje Jasła. *Rocznik Jasielski*. T. 8: 2017 s. 95–102.

5738. HAP Wiesław: Wybitni ludzie SMJiRJ, których pożegnaliśmy w ostatnich latach. *Rocznik Jasielski*. T. 8: 2017 s. 103–112.

Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego.

5739. HISTORIA w postaciach zapisana. Wspomnienia skorogoskich parafian. Zespół red. Anna Budziłowicz [i in.]. Skorogoszcz–[Warszawa] 2019 Tow. Rozwoju Lokalnego „Zielony Most”; współpr. Publ. Szkoła Podst. im. Kawalerów Orderu Uśmiechu; Nar. Inst. Dziedzictwa 8° ss. 150, il.

Treść: Zięba Dariusz: Wstęp s. 1–3; Biografie s. 4–116; W fotografiach zapisani s. 117–149.

5740. HOLEKSA Elżbieta: Minia, Hela, Frantek i inni czyli Ratujmy wspomnienia. Cieszyn 2019 Elżbieta Holeksa 8° ss. 184, il.

Dzieje rodziny Holeksów i Słoniwskich oraz ich wspomnienia z l. 1902–1975.

5741. HONOROWI obywatele miasta Lipna, zasłużeni dla miasta Lipna. Wybór i oprac. Tadeusz Chojnicki, Adam Wróbel. Lipno 2012 Tow. Miłośn. Ziemi Dobrzyńskiej w Lipnie 8° ss. 159, il. Rada Miej. w Lipnie, Tow. Miłośn. Ziemi Dobrzyńskiej w Lipnie.

XX–XXI w.

5742. JAGŁO Paweł: Korowód Nowohucki. Wybór postaci związanych z terenami Nowej Huty. Il. Róża Kolecka, Anna Gotfryd-Kolecka. Kraków 2019 Ośr. Kultury im. C. K. Norwida 8° ss. 111, il., streszcz. ang.

Lata 1807–2019.

5743. JANKOWSKI Romuald: Sędziowie II Rzeczypospolitej. Kulin–Włocławek 2019 Expol P. Rybiński, J. Dąbek, Sp. j. 4° ss. 330, il. (Sądownictwo włocławskie; t. 2).

Słownik biograficzny, l. 1917–2017.

5744. JANUSZ Andrzej [Władysław]: *Żelewscy w cieniu von dem Bacha*. Kraków 2019 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 246, tabl. 8, il., mapa.

Lata 1635–1987.

5745. JANUSZEWSKI Stanisław: *Polscy pionierzy lotnictwa. T. 2: Polacy w siłach powietrznych Wielkiej Wojny*. Wrocław 2019 Fund. Otwartego Muzeum Techniki 4° ss. 615, il.

Słownik biograficzny.
T. 1. 2017.

5746. JAŃCZYK Kazimierz: *Lubomirscy z Charzewic w legendzie i prawdzie*. Stalowa Wola 2019 Sztafeta 8° ss. 106, il.

Obecnie część miasta Stalowa Wola.
Dzieje rodu w l. 1687–2008.

5747. JASIŃSKI Grzegorz: *Słownik duchownych ewangelickich na Mazurach w XIX wieku (1817–1914)*. Dąbrówno–Olsztyn 2015.

Rec.: Borzyszkowski Józef, *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 305–309.

5748. JAWORSKI Kazimierz, Grajewski Wojciech: *Szlachta w Końskiej. Pamiętnik Cieszyński*. T. 23: 2019 s. 123–144, streszcz. ang.

Biogramy właścicieli majątku w l. 1503–1912.

5749. JÓZEF Krzyżewski [1845–1925] z Przasnysza i jego potomkowie. Oprac. Waldemar Krzyżewski. Przasnysz 2019 Muzeum Weterynarii Wiesławy i Waldemara Krzyżewskich 4° ss. 395, tabl. 1, il.

Treść: Krzyżewski Waldemar: Wstęp s. 9; Herb Grzymala s. 10; Krzyżewscy herbu Grzymala. Szkic do dziejów rodu. Oprac. Adam A. Pszczółkowski s. 11–16; Olzacka Katarzyna: Historia kościoła w Górze Krzyżewskiej s. 17–19; Najstarsze dzieje galezi przasnyskiej Rodu Krzyżewskich. Oprac. Adam A. Pszczółkowski s. 21–22; Stacherski Remigiusz: Joachim Krzyżewski [1838–?] i jego syn ks. Jan Krzyżewski [1865–1917] z Budzyna s. 23–26; Józef Krzyżewski – założyciel galezi przasnyskiej rodu Krzyżewskich s. 31–32; Potomkowie Józefa Krzyżewskiego, który zmarł bezpotomnie s. 33–35; Augustyn Edward: Dolny pokład s. 36–38; Florentyna Sosińska [1874–1953] z Krzyżewskich córka Józefa i jej potomstwo s. 43–44; Wojciech Krzyżewski [1880–1929] syn Józefa i jego potomstwo s. 127–238; Antoni Krzyżewski [1884–1936] syn Józefa s. 239–287; Tadeusz Krzyżewski [1921–1974] syn Antoniego s. 289–371; Źródła s. 373–376.

5750. JUDYCKI Zbigniew Andrzej: *Kardynałowie i biskupi polskiego pochodzenia w świecie*. Słownik biograficzny. Warszawa 2019 Fund. Polonia Semper Fidelis 8° ss. 123, nlb. 5, il.

Lata 1777–2017.

5751. KAMECKA Anna: *Po kądzieli*. Dąbrówno 2019 Oficyna Retman 8° ss. 166, nlb. 2, il. (Moja Biblioteka Mazurska).

Zawiera także fragmenty pamiętnika Krystyny Jaroszewskiej (1923–2007) z czasów II wojny światowej.

Dot. l. 1940–2018.

5752. KARCMARZYK Włodzimierz: *A'51. Absolwenci WA PW rocznik '51*. Warszawa 2019 Oficyna Wydawnicza Politech. Warszawskiej 8° ss. 141, nlb. 1, il.

Słownik biograficzny.

5753. KAROLCZAK Paweł: *Dwaj bracia powstańcy – wspomnienia o Stanisławie [1893–1965] i Kalikście [1898–1979] Majsnerowskich*. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 271–276.

5754. KARP Sławomir: *Rodzina Karpiów Prowotarowiczów Arcimowiczów do połowy XVII wieku. Przyczynke do dziejów drobnej szlachty brasławskiej*. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 51: 2019 s. 7–19, streszcz. ang., białorus.

XIV–XVII w.

5755. KATALOG twórców ludowych i rękodzielników powiatu krasnostawskiego. Oprac. Artur Borzęcki. Krasnystaw 2019 Krasnostawski Dom Kultury 8° ss. 104, il.

Słownik biograficzny, l. 1945–2019.

5756. KIEJDO Tomasz: *Kiejdowie. Losy rodzinne na Ziemi Oszmiańskiej*. Warszawa 2019 Tomasz Kiejdo 8° ss. nlb. 2, 290, il., mapy.

Lata 1777–2000.

5757. KIJAS Zdzisław J[ózef]: *W służbie Chrystusowi. Błogosławieni prezbiterzy i osoby zakonne Archidiecezji Poznańskiej*. *Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 33: 2018 s. 249–266, streszcz. ang.

XIX–XX w.

5758. KIRSCHENSTEIN Lucyna, Poznań Krzysztof: *Pamiętamy. Powstańcy wielkopolscy z gminy Łobżenica*. Łobżenica 2019 Tow. Miłośn. Łobżenicy 4° ss. nlb. 2, 60, il.

Słownik biograficzny, l. 1850–2000.

5759. KLARNER-ŚNIADOWSKA Magdalena, Piotrowska Barbara: *Słownik biograficzny pracowników Głównego Urzędu Miar*. Wyd. 2, popr. i uzup. Warszawa 2019 Gł. Urząd Miar 8° ss. 228.

Lata 1919–2017.

Wyd. 1. 2007.

5760. KLUBA Zbigniew: *Przedwojenni nauczyciele szkoły w Krajkowie*. Krajkowo 2019 Rzymskokatol. Parafia św. Trójcy 8° ss. 200, il.

Adam Bojanowski (1900–1944), Stanisław Chojnacki (1901–1940), Filip Dzik (1905–1973), Józef Pniewski (1902–1983), Franciszka Rybkowska (1904–1980), Albin Rybkowski (1903–1982).

5761. KLUCIŃSKI Włodzimierz, Jakubik Grzegorz: Wspomnienia o lekarzach weterynarii płk. dr. Konradzie Millaku [1886–1969] i płk. prof. dr. hab. Józefie Kulczyckim [1888–1974]. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 2 s. 15–49.

5762. KNYCH Czesława, Knych Dariusz, Knych Aleksandra: Romerowie w Małopolsce i na Podkarpaciu. Zapomniany ród niezwykłych ludzi. Czarne 2016 [b.w.] 8° ss. 368, il.

Rec.: Miśkowiec Maciej, *Rocznik Sanocki*. T. 12: 2017 s. 263–266.

5763. KOCJAN Krzysztof: Zagłada skalskich Żydów. *Ilcusiana*. Nr 20: 2019 s. 49–111.

Rok 1939.

Zawiera także listę osób, które w trakcie wojny przebywały w Skale oraz ich fotografie.

5764. KOLAŃCZUK Aleksander: Ukraińscy emigranci polityczni w życiu naukowym, kulturalnym, społecznym i gospodarczym Drugiej Rzeczypospolitej. Ukraińs'ki poliitični emigranti v naukovomu, kul'turnomu, suspil'nomu i gospodars'komu žitti drugoi Reči Pospolitoi. Przemysł 2017 Południowo-Wschodni Inst. Nauk. 8° ss. 389, nlb. 3, il., streszcz. ukr. Południowo-Wschodni Inst. Nauk. w Przemyślu.

Toż. Wyd. 2. Przemysł 2019 ss. 391, nlb. 3, il., streszcz. ukr. Słownik biograficzny, I. 1918–1939.

5765. KOŁODYŃSKA Aleksandra Helena: Moja matka teściowa. Historia rodzin herbowych Strussów, Petryczynów, Lewartowskich, Rutkowskich, Bleszyńskich, Lekczyńskich, Stamirowskich, Iżyckich-Herman. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Brama 8° ss. 180, tabl. 44, il., mapy. (Genealogia rodzinna).

Mieczysława Kołodyńska (1919–1991). XIX–XXI w.

5766. KONARSKA-PABINIAK Barbara: Saga rodziny Rystoffów z Gostynina. *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 4 s. 3–11.

Lata 1830–1930.

5767. KONWICKA Maria: Byli sobie raz. Kraków 2019 Społ. Inst. Wydawniczy Znak 8° ss. 342, nlb. 7, il.

Dostępne także jako e-book.
Dzieje rodzin Konwickich i Leniców, I. 1945–2015.

5768. KORNILUK Izabela: „Muzealna” rodzina Mannigel. *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 7–17.

Rodzina pochodząca z Zielonej Góry, XIX–XX w.

5769. KORWIN-MIKKE Małgorzata: Osada Michałowka. Przyczynek do dziejów józefowskich

rodzin – Boguckich oraz Płatków. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 153–159.

XX w.

5770. KOŚCIAŃSKI Tomasz: Lista strat na froncie południowo-wschodnim Powstania Wielkopolskiego 1918–1919. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 93–104.

Spisy.

5771. KOWALIK Mariusz: Rodzina Klimaszków. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Nizanieckiej*. [R. 7]: 2018 s. 66–69.

Historia rodziny (od 1928 r.) rozstrzelanej w 1942 r. ze względu na żydowskie pochodzenie.

5772. KOWERKO Krzysztof: Świebodzińscy bohaterowie Niepodległej. Życiorysy wybrane. Świebodzin 2019 Muzeum Region.; na zlec. Starostwa Pow. 8° ss. 70, nlb. 1, il.

XIX–XXI w.

5773. KRONIKA zmarłych. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr.:] 2019 s. 305–311.

Biogramy zmarłych w 2016 r. ludzi gór, w tym: Wójcik Wiesław A[leksander]; Michał Andrzej Jagiełło (1941–2016); Wójcik Wiesław A[leksander]; Krzysztof Radosław Mazurski (1946–2016) oraz 14 innych (bez autorów).

5774. KRÓL Stefan: Kawalerowie Virtuti Militari związani ze Śląskiem Cieszyńskim. T. 1. Cieszyn 2018 PTH. Oddz. 8° ss. 186, il. PTH. Oddz. w Cieszynie, Cieszyński Klub Hobbystów przy ZG Macierzy Ziemi Cieszyńskiej. (Śląsk Cieszyński na Przestrzeni Wieków; t. 3).

Słownik biograficzny, XIX–XX w.

5775. KRÓLIKOWSKI Janusz, Wierzykowski Waldemar: Wielka księga dowódców okrętów polskiej Marynarki Wojennej 1918–2018. Gdynia 2019 Akad. Marynarki Wojennej 4° ss. 455, il.

Słownik biograficzny.

5776. KRUPNIK Janusz: Odeszli na wieczną wartę. Chrzanów 2019 MBP 8° ss. 31, il. ZHP, Hufiec ZHP Chrzanów im. dh. dr. Zdzisława Krawczyńskiego. Komisja Hist. Hufca Chrzanów.

Lata 1893–2017.

5777. KSIĘGA absolwentów Szkoły Podstawowej w Czarkowie 1868–2018. Zebrał i oprac. Jarosław Zawisza. Czarków–Pszczyna 2019 Pszczyńskie Centrum Kultury; Urząd Miejski. 4° ss. 250, il.

Zawiera informację nt. historii szkoły oraz spis i fotografie absolwentów z l. 1869–2018 oraz sylwetki nauczycieli.

5778. KUBIAK Maciej, Mykietów Bogusław, Opaczewska Lidia: *Mieszkańcy Stryjówki koło Zbaraża w świetle Spisu familij i wspomnień*. Zielona Góra 2019 Bogusław Mykietów 4° ss. 190, il., mapy.

Lata 1840–1945.

5779. [KUBIAK Roman]: *My, niezwyčajni*. Zbiór biografii autorstwa i pod red. Romana Kubiaka; współpr. Grażyna Grabowska, Grzegorz Kopacz, Grzegorz Ziarkowski, Renata Kamińska, Andrzej Adamczewski. Pabianice 2019 Agencja Dziennikarzy 8° ss. 360, il.

Lata 1851–2019.

5780. KUBIAK Władysław: *Mieszkańcy Włocławka i powiatu włocławskiego – Ofiary zbrodni katyńskiej 1940*. Włocławek 2019 Wyższa Szkoła Humanist.-Ekonom. 8° ss. 110, nlb. 2.

Słownik biograficzny.

5781. KUBICKI Marek: *Rzecz o Kubickich*. Ryczeń 2019 Marek Kubicki 4° ss. 220, il., mapy.

Lata 1885–2019.

5782. KUCHARCZYK Roman: *Stefan Kucharczyk (1911–1989). Losy wojenne i okupacyjne mojego ojca i jego rodziny*. *Malopolska*. [T.] 21: 2019 s. 267–272.

Rodzina: Stanisław Kucharczyk (1909–1981), Hieronim Wesołowski (1920–1989), Edward Kucharczyk (1923–1994), Edward Jan Zajączek (1901–1942).

5783. KUHN Ewa: *O niezwyklej postaci Waclawa Skuratowicza [1915–1989] i historii jego rodziny*. Ballada zwierzyńiecka. Zwierzyniec 2019 Roztoczański Park Nar. 4° ss. 163, il.

5784. KURJANOWICZ Weronika: *Chcemy o nich pamiętać – Maria Assanowicz (1894–1976) i jej córka Halina Bajraszewska (1917–1984) – Sprawiedliwe wśród Narodów Świata*. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 291–299, streszcz. ang., niem.

5785. KUTNY Michał: *Losy rodziny Kutnych z Zarwanicy pod Złoczowem (1869–1945)*. Zarwanica – Złoczów – Lwów – Kraków – Katowice – Milkel – Kłodzko – Minkowice Oławskie. Oprac. Lidia Opaczewska i Bogusław Mykietów. Zielona Góra 2019 Bogusław Mykietów 8° ss. 231, il., mapy.

5786. LEC Zbigniew, Grzebień Ludwik: *Biogramy jezuitów działających na Śląsku i w hrabstwie kłodzkim w XVI–XVIII wieku*.

T. 1: (A–Ł). Szczecin 2018 Wydaw. „In Plus” 8° ss. 226, nlb. 2. (Biblioteka Katedry Historii Kościoła i Patrologii Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego; 18).

Toż. T. 2: (M–Z). Szczecin 2019 ss. 237, nlb. 2.

5787. LECZKOWSKI Henryk: *Ossa. Moje korzenie*. Pruszków–Warszawa 2019 Marek Ta-deusz Frankowski 4° ss. 211, il., mapy.

XIX–XXI w.

5788. LEKSYKON wybitnych Radzanowian. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 3: 2019 s. 107–112.

Julian Walenty Ankiewicz (1820–1903), Feliks Różycki (1887–1981).

5789. LESIUK Teresa: *Saga(n) rodu Pełchów spod Złoczowa czyli Opowieść rodzinna Jaśkowej Teresy*. Pyrzyany–Zielona Góra 2019 Bogusław Mykietów 8° ss. 178, il.

Tekst w dialekcie kresowym.

Teresa Lesiuk (z domu Pelech), ur. 1949.

5790. LEŚNIEWSKI Lech Bartłomiej: *Wolomińskie rody – Leśniewscy*. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 359–390, il.

Historia rodziny od 1900 r.

5791. LEWKO Mariusz: *Sapiehowie z Siedlisk we wspomnieniach Matyldy z Windisch-Graetzów Sapieżyny – przyczynek do dziejów ziemiaństwa na Roztoczu*. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 43–63, streszcz. ang.

Lata 1892–1939.

5792. LIPIŃSKI Kazimierz: *Dolnośląscy leśnicy w piekle wojny i okupacji*. Wspomnienia w 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości. Wrocław 2019 Atla2 8° ss. 195, nlb. 2, il., mapa.

Biogramy oraz spis osobowy leśników walczących w II wojnie światowej oraz będących więźniami obozów koncentracyjnych.

5793. LISTA Ładosia. *Spis osób, na których nazwiska w okresie II wojny światowej zostały wystawione paszporty latynoamerykańskie przez Poselstwo RP i organizacje żydowskie w Szwajcarii*. Red. Jakub Kumoch; Aut. Jakub Kumoch, Monika Maniewska, Jędrzej Uszyński, Bartłomiej Zygmunt. Warszawa 2019 Inst. Pileckiego 8° ss. 179.

Treść: Wstęp: Grupa Ładosia s. 8–16; Metody opracowania listy Ładosia s. 18–23; Liczba osób objętych działaniami grupy Ładosia s. 24–38; Wyniki kwerendy i dane osób z listy Ładosia s. 40–46; Podsumowanie s. 47–48; Lista Ładosia (stan badań na 24 października 2019 r.) s. 53–152; Bibliografia (selektywna) s. 155–177.

5794. LISTA więźniów zbiegłych z więzienia przy ul. Montelupich w Krakowie. Oprac.

Krzysztof Pięciak. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 27: 2018 nr 48 s. 117–123.

W l. 1946–1950; w aneksie ich krótkie biografy.

5795. LOUVENCOURT Guillaume de: Książę André Poniatowski (1864–1954) i jego potomkowie. Przeł. Jacek Giszczak. Lublin 2019 Petit SK; na zlec. Designnet; dla Stow. Pierwsza Szansa 8° ss. 96, il.

Lata 1864–1954.

5796. LUDZIE TNP. Słownik biograficzny (1820–2020). Red. nauk. Małgorzata Kamińska. Płock 2019 Tow. Nauk. Płockie 8° ss. 242, il. Tow. Nauk. Płockie.

Towarzystwo Naukowe Płockie.

5797. LUMINARZE nauki Uniwersytetu Poznańskiego w latach 1919–2019. Pod red. Zbigniewa Pilarczyka. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 902, nlb. 2, il. UAM w Poznaniu. (Uniwersytet Poznański (1919–2019)).

Słownik biograficzny, l. 1919–2019.

5798. LWOWIANIE w świecie. XVI Międzynarodowe Sympozjum Biografistyki Polonijnej „Lwowianie w świecie”, Warszawa, 17 listopada 2017 r. Referaty sympozjalne. Pod red. Janusza Gmitruka, Zbigniewa Judyckiego i Tadeusza Skoczka. Warszawa 2017.

Rec.: Judycki Zbigniew, *Rocznik Kresowy*. R. 2: 2016 nr 2 s. 233–267; Kruszewski Eugeniusz S., *Rocznik Lwowski*. 2018 s. 254.

5799. ŁASKARZEWSKA Hanna: Wielcy nieobecni. Pierwsze generacje liderów Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. i Edukacyjne Stow. Bibliotekarzy Pol. 8° ss. 367, nlb. 1, il. (Seria Historyczna; 1).

Lata 1917–1969.

5800. MACKIEWICZ Edward: Wichry wojen. Najeżdźcy, zwyciężeni lecz niepokonani. Dywity 2019 [nakł. aut.] 8° ss. 315, nlb. 1, il.

Słownik biograficzny, l. 1914–1939.

5801. MAŁOPOŁSCY bohaterowie Niepodległości 1918. Pod red. Filipa Musiała i Michała Wenklara. Kraków 2019 IPN. Oddz. 8° ss. 84, il.

Treść: Musiał Filip, Wenklar Michał: Wstęp s. 5–6; Gąsiorowski Teodor: Marian Bomba [1897–1960] – krakowski pepeesiak w walkach o niepodległość Ojczyzny s. 7–12; Golik Dawid: Antoni Gryzina-Lasek [1892–1941] – człowiek wierny Ojczyźnie s. 13–18; Gorajczyk Dariusz: Józef Herzog [1901–1983] – niezłomy żołnierz s. 19–26; Zakrzewski Maciej: Władysław Leopold Jaworski [1865–1930] – prawnik, dziś zapomniany ojciec Niepodległości s. 27–30; Musiał Filip: Alojzy Kaczmarczyk [1896–1947] – niepodległości Polski zawsze bronić będą s. 31–34; Czocher Anna: Juliusz Leo [1861–1918] – przez Austrię do Polski s. 35–40; Wenklar Michał: Książd Ferdinand Machay

[1889–1967] – o polski Spisz i Orawę s. 41–48; Kapusta Marcin: Olga Małkowska [1888–1979] – skauting plus niepodległość, czyli jak rozdziło się w Polsce harcerstwo s. 49–54; Pietrzyk-Dąbrowska Elżbieta: Józef Ostafin [1894–1947] – legionista, żołnierz AK, który poświęcił swoje życie dla Polski s. 55–58; Pięciak Krzysztof: Antoni Stawarz [1889–1955] – organizator wyzwolenia Krakowa spod władzy austriackiej w 1918 r. s. 59–64; Pięciak Krzysztof: Henryk Wereszycki [1898–1990] – dla niego droga do walki o niepodległość była prosta s. 65–70; Chorążki Marcin: Zofia Zawiszanka [1889–1971] – legionistka z Gószyc s. 71–75.

5802. MAŃKOWSKI Andrzej Emeryk: Rodzina Antoniego [1837–1899] i Mieczysława [1862–1922] Mańkowskich ze Lwowa i Krakowa. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 29: 2017 s. 59–79, streszcz. ang.

5803. MARCINIAK-KORYBUT Maria: Z Wileńszczyzny do Barczewa. Znani i nieznanzi ekspatrianci z Kresów. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 1 s. 94–114, streszcz. ang., niem.

Biografie osób, które przybyły do Barczewa od 1945 r.

5804. MARCOŃ Witold: Leksykon posłów Sejmu Śląskiego. Tarnowskie Góry 2019 Wydaw. Inst. Tarnogórskiego i Muzeum Inst. Tarnogórskiego 4° ss. 198, il. (*Zeszyty Tarnogórskie*; nr 83).

5805. MAREK Marta: Gdzie Kucharów sześć..., czyli saga najbardziej usportowionego polskiego rodu. *Rocznik Kresowy*. R. 5: 2019 nr 5 z. 2 s. 53–76, streszcz. ang., niem., ros.

XIX–XX w.

5806. MARTINKA Agnieszka: Połowinka. Rowerem na Ural, do miejsca zesłania Ojca. Wspomnienia Ojca, wspomnienia córki. Lublin 2016 Agnieszka Martinka 8° ss. 364, nlb. 3, il., mapy.

Zdzisław Martinka (1927–2007), Agnieszka Martinka (ur. 1961).

Rec.: Dziedzic Wojciech, *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 279–282.

5807. MEDIEWIŚCI. [T.] 7. Red. Jerzy Strzelczyk. Poznań 2019 Wyd. Historii UAM 8° ss. 245.

Treść: Cetwiński Marek: Jan Adamus (1896–1962) s. 9–16; Dorna Maciej: Marian Biskup (1922–2012) s. 17–33; Strzelczyk Jerzy: Dietrich Claude (1933–1999) s. 35–39; Loba Anna: Jean Dufoumet (1933–2012) s. 41–48; Strzelczyk Jerzy: Horst Fuhrmann (1926–2011) s. 49–54; Nikodem Jarosław: Józef Garbacik (1907–1976) s. 55–71; Nikodem Jarosław: Stanisław Gawęda (1914–1994) s. 73–85; Nikodem Jarosław: Roman Heck (1924–1979) s. 87–103; Strzelczyk Jerzy: Philipp Jaffé (1819–1870) s. 105–112; Górczak Zbyszko: Tadeusz Lalik (1928–2000) s. 113–120; Młodawska Magdalena: Władysław Łuszczkiewicz (1828–1900) s. 121–130; Jurkowlaniec Tadeusz: Teresa Mroczko (1923–1990) s. 131–138; Nikodem Jarosław: Henryk Paszkiewicz (1897–1979) s. 139–162; Sikorski Dariusz Andrzej: Henri Pirenne (1862–1935) s. 163–187; Jusupović

Adrian: Andrzej Poppe (1926–2019) s. 189–199; Kaliszuk Jerzy: Edward Potkowski (1934–2017) s. 201–212; Pentek Zdzisław: Jonathan Riley-Smith (1938–2016) s. 213–219; Cetwiński Marek: Aleksander Swieżawski (1924–2013) s. 221–227; Manikowska Halina: Stanisław Trawkowski (1920–2008) s. 229–234; Strzelczyk Jerzy: Jerzy Lesław Wyrozumski (1930–2018) s. 235–245. T. 1. 2011.

5808. MEISSNER Andrzej: Od dylizansu pocztowego do ministerstwa łączności. Dzieje rodu Meissnerów i rodzin spokrewnionych. Rzeszów 2019 Koraw Piotr Kocząb 8° ss. 254, nlb. 1, il.

Lata 1780–2018.

5809. MICHALIK Danuta: Listy do Wołomi-
na. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 21–34.

Historia rodziny Wodziezków, XX w.

5810. MIERZWA Janusz: Słownik biograficzny starostów Drugiej Rzeczypospolitej. T. 1. Łomianki 2018 LTW 8° ss. 527, nlb. 1, il., streszcz. ang.

5811. MIKOŁAJCZYK Piotr, Szczepaniak Daniel: Wybitni krotoszyńianie. Krotoszyn 2019 Muzeum Region. im. Hieronima Ławniczaka 8° ss. 192, il.

Słownik biograficzny, l. 1423–2018.

5812. MŁYNARSKA-AHRENS Barbara, Sosnowski Jerzy: Życie nie tylko snem. Warszawa 2018 Warszawskie Wydaw. Liter. Muza 8° ss. 379, nlb. 5, il.

Dzieje i wspomnienia rodziny Młynarskich z l. 1899–2017.

5813. MOLENDĄ Jarosław: Dziewczyny które nie znały granic. Najświeższe polskie podróźniczki od Świętosławy do Elżbiety Dzikowskiej. Warszawa 2018 Lira Publishing Sp. z o.o. 8° ss. 312, nlb. 8, il.

Słownik biograficzny, l. 970–2018.

5814. MOLENDĄ Jarosław: Gorszycielki. Dziewczyny, które łamały tabu i konwenanse: Zapolska, Rubinstein, Komornicka, Stryjeńska, Łempicka, Dułębiana, Wiślocka i inne. Warszawa 2019 Lira Wydaw. 8° ss. 298, nlb. 6, il.

Gabriela Zapolska (1857–1921), Helena Rubinstein (1870–1965), Maria Komornicka (1876–1949), Zofia Stryjeńska (1891–1976), Tamara Łempicka (1898–1980), Maria Dułębiana (1861–1919), Michalina Wiślocka (1921–2005).

5815. MOLENDĄ Jarosław: Uwikłane w historię. Bohaterki i zdrajczynie. Warszawa 2019 Lira Wydaw. 8° ss. 283, nlb. 5, il.

Zofia Kossak (1889–1968), Krystyna Skarbek (1908–1952), Julia Brystygier (1902–1975), Halina Szymańska (1906–1989), Izabela Horodecka (1908–2010), Irena Conti di Mauro (1923–2009), Wanda Wasilewska (1905–1964), Halina Szware (1923–2002), Irena Sendlerowa (1910–2008), Klementyna Maikowska (1910–2003).

5816. MOLENDĄ Jarosław: Wilczyce znad Wisły. Zabójczo piękne, zdradziecko bezwzględne. Warszawa 2019 Wydaw. Bellona 8° ss. 374, nlb. 1.

Blanka Kaczorowska (1922–2004), Helena Mathea (1922–), Regina Mordas-Zylińska (1924–1970), Zofia O'Bretenny (?–1997), Barbara Rewkiewicz-Sadowska (1921–1991), Helena Wolińska (1919–2008).

Dostępne także jako e-book.

5817. MOMIŁOWSKI Stefan: Wspomnienia pośmiertne o przemyskich kapłanach. Red. Adam Szal. Przemysł 2019 Wydaw. Archidiec. Przemyskiej 8° ss. 347, il. (Duchowieństwo (Archi)diecezji Przemyskiej Obrządku Łacińskiego; t. 2).

Zawiera ok. 70 sylwetek.

5818. MOŚCICKA Izabela: Artyści z Cmentarza Bernardyńskiego w Wilnie. *Rocznik Kresowy*. R. 4: 2018 nr 4 s. 79–92, streszcz. ang., niem., ros.

Józef Czechowicz (1819–1888), Kazimiera Adamska-Roubina (1896–1941), Witold Kajruksztis (1890–1961), Michał Rouba (1893–1941), Józef Slendziński (1803–1878), Wincenty Slendziński (1837–1909).

5819. NASI przodkowie i my. Jubileuszowy album z życiorysami pietrykowan. Zespół red. Ryszard Bachniak [i in.]. Pietrykowice 2019 Stow. Absolwentów i Przyj. Zespołu Szkół im. Jana Pawła II 8° ss. 224, il.

XX–XXI w.

5820. NEKROLOG gorzowski za rok 2018. Oprac. Jerzy Zysnarski. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 499–527.

Zawiera 70 biogramów gorzowian zmarłych w 2018 r.

5821. NEKROLOG Prowincji św. Jadwigi Zakonu Braci Mniejszych. Red. Maksymilian Damian. Wrocław 2018 Franciszkańskie Wydaw. św. Antoniego 8° ss. 332, nlb. 1, il.

Lata 1827–2018.

5822. NEKROPOLIA przygodzicka. [Oprac.] Wiesława Sapieja-Nowicka, Mirosław Nowicki. Wyd. 2, rozsz. Przygodzice 2019 Gm. Ośr. Kultury 4° ss. 402, il.

Słownik biograficzny, l. 1867–2018.

Wyd. 1. 2018.

5823. „NIE ma większej miłości...” W hołdzie bohaterom wojny. Red. Jan Nowak [i in.]. Kraków 2019 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 39, nlb. 1, il.

Treść: Wstęp s. 3; Cud w dziejach naszej Ojczyzny s. 4–8; Środowisko miłości – Kościół katolicki s. 9–12; Żołnierze z Zagórniką polegali na frontach II wojny światowej (1939–1945) s. 13–31; Bracia Herzogowie s. 32–35; Bł. Władysław Bukowiński [1905–1974] s. 36; Zakończenie s. 37.

5824. NOWAK Czesław: Uczestnicy konspiracji niepodległościowej na Podkarpaciu w latach 1939–1956. Prezentacja wybranych osób i wydarzeń. Krosno 2019 Muzeum Podkarpackie w Krośnie; Podkarpackie Tow. Historyczne; Wydaw. Ruthenus 8° ss. 469, nlb. 1, il.

Lata 1884–2005.

5825. NOWAK Maciej J[acek]: Narutowicz, Niewiadomski. Biografie równoległe. Warszawa 2019 Iskry 8° ss. 214, nlb. 2, il.

Gabriel Narutowicz (1865–1922) i Eligiusz Niewiadomski (1869–1923).

5826. NOWROTEK Maria: Tetmajerowie ochotnicy. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 89–106, streszcz. ang.

August (1826–1886) i Stanisław (1828–1894) Tetmajerowie.

5827. OCALIĆ wspomnienia, ocalić ślady... przeora Jasnej Góry O. Mariana Lubelskiego OSPPE, ks. prałata Józefa Kocoła, ks. kanonika Edwarda Kornausa. Red. tekstu Tadeusz Lubelski, Maria Biernacka, Jan Kreczko, Grażyna Plewińska. Kraków 2019 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 170, nlb. 2, il.

Marian Lubelski (1936–2016), Józef Kocół (1946–2018), Edward Kornaus (1929–2010).

5828. OGROCKA Angelika: Malarze polscy. Najwybitniejsi polscy artyści od Matejki do Nikifora. Bielsko-Biała 2019 Dragon 4° ss. 63, nlb. 1, il. (Dragon Edukacja).

Słownik biograficzny, l. 1721–2019.

5829. OPALIŃSKI Edward: Wołucy w służbie Rzeczypospolitej i Kościoła. *Notatnik Rawski*. Nr 20: 2019 s. 17–28.

Lata 1340–1655.

5830. ORACKI Tadeusz: Studenci i profesorowie z Prus Krzyżackich, Książęcych i Warmii na Uniwersytecie Krakowskim od XIV do XVIII wieku. (Diecezje pomezkańska, sambijska i warmińska). Gdańsk 2018.

Rec.: Bogdan Danuta, Przeracki Jerzy: O przydatności ksiąg metrykalnych dla autorów słowników biograficznych (na przykładzie książki Tadeusza Orackiego). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 3 s. 640–663; Prokop Krzysztof R[afał], *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 296–308.

5831. ORACKI Tadeusz: Twórcy, działacze, pracownicy kultury i oświaty oraz uczeni-humaniści na Warmii i Mazurach w latach 1945–1990. Cz. 1: Zestaw nazwisk. Red. Karol Sęk. Gdańsk 2018.

Rec.: Gross Radosław, *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 459–461.

5832. OSTROŁĘKA pełna wspomnień. Z. 4. Red. Jadwiga Nowicka, Maria Rochowicz.

Ostrołęka 2016 Tow. Przyj. Ostrołęki 8° ss. 140, il.

Treść: Nowicka Jadwiga: Od Wydawcy s. 7–8; Parzych Czesław: Nad Narwią głos słyhać po wody błękitcie (wspomnienia o Henryku Ciszewskim [1920–2013]) s. 11–37; Wołosz Krystyna: Historia kina „Jantar” s. 38–44; Sierżputowski Alfred: Ostrołęka z lat mojej pierwszej młodości s. 45–58; Zimnoch Sławomira: Wspomnienia o rodzicach – Jadwidze [1921–2013] i Józefie Zimnoch s. 59–71; Wołosz Anna: Dzieje rodziny Wołoszów założycieli firmy metalurgicznej „Bracia Wołosz-Ostrołęczanka” s. 72–85; Kożera Robert: Historia rodziny Kożerów s. 86–140. Z. 1. 2013.

5833. OSTROŁĘKA pełna wspomnień. Z. 5. Red. Jadwiga Nowicka, Maria Rochowicz. Ostrołęka 2016 Tow. Przyj. Ostrołęki 8° ss. 136, il.

Treść: Nowicka Jadwiga: Od Wydawcy s. 7–9; Niedziałkowska Zofia: Ostrołęka jaką pamiętam. Obraz miasta sprzed pierwszej wojny światowej. Oprac. Barbara Kalinowska s. 13–48; Scheurowie. Ostrołęckie rodowody. Oprac. Czesław Parzych s. 49–62; Choynowscy i Pęscy. Wspomnienie Janusza Pęskiego [1912–2003] o rodzinie i własnym życiu s. 63–82; Parzych Czesław: Ostrołęczanin Stanisław Grodzicki [1905–1946]. Kolejny ślad naszej historii s. 83–97; Mierzejewski Sławomir: Garść wspomnień o ojcu – Janie Mierzejewskim [1903–1943] s. 98–102; Ostaszewski Ryszard: Służba zdrowia Ostrołęki w pierwszych latach po wojnie. Wspomnienie s. 103–114; Parzych Czesław: Serc ludzkich wzajemnej potrzebie. Wspomnienie o Alfredzie Sierżputowskim [1937–2015] s. 104–136. Z. 1. 2013.

5834. OSTROŁĘKA pełna wspomnień. Z. 6. Red. Jadwiga Nowicka, Barbara Kalinowska. Ostrołęka 2016 Tow. Przyj. Ostrołęki 8° ss. 127, nlb. 2, il.

Treść: Nowicka Jadwiga: Od Wydawcy s. 7–8; Ostrołęczanin, żołnierz, patriota [Henryk Wacław Niedziałkowski, 1898–1990]. Oprac. Jadwiga Nowicka, Czesław Parzych s. 11–17; Krauze Henryk: Wspomnienia z drugiej wojny światowej s. 18–30; Rzewnicki Jan, Grzegorzycy Zdzisław, Olszewski Tadeusz; Stanisław Paweł Rzewnicki [1929–2016] s. 31–55; Nowicka Jadwiga: Pani Czesława, droga Czesiu. [Czesława Konopka, zm. 1993] Pamiętam, dziękuję s. 56–78; Wyrębek Marian, Wyrębek Irena: Wspomnienia małżonków z życia s. 79–105; Gawrońska Hanna, Szymański Zbigniew, Mierzejewski Sławomir, Miazga Wojciech, Kapuśniak Maria: Wawrzyniec Jeruzalski (1932–2018) s. 106–127. Z. 1. 2013.

5835. OSTROŁĘKA pełna wspomnień. Z. 7. Red. Jadwiga Nowicka. Ostrołęka 2016 Tow. Przyj. Ostrołęki 8° ss. 135, il.

Treść: Nowicka Jadwiga: Od Wydawcy s. 7–8; Parzych Czesław: Pierwszy na ziemiach polskich Bał Powiatowy Wsi Polskiej w Ostrołęce s. 11–12; Parzych Czesław: Ostrołęccy wspaniali (Józef Sala [1898–1973], jego córka Irena [1920–1983] i Armia Krajowa) s. 13–17; Szwedowski Leopold: Cichy front Leona Brodowskiego [1918–2013] s. 17–21; Wiśniewska-Rutkowska Lucyna: Dziewczyzna z Ostrołęki s. 22–47; Rusinek Aldona: Zmienił moje życie s. 48–67; Bubrzycki Mieczysław: Moje życie z „Tygodnikiem” s. 68–85; Parzych Czesław: Ostrołęczanin w Nowym Jorku (z pobytu „wakacjusza” 5 VII 1986 – 8 V 1987) s. 86–135. Z. 1. 2013.

5836. OSTROMECKA-LEWAKOWA Anna: Śladami Ostromeckich, herbu Pomian. Warszawa

2019 Anna Ostromecka-Lewakowa 8° ss. 224, tabl. 2, il., mapy.

Lata 1480–2016.

5837. PACZYNA Artur: Malokowie z Radzionkowa i okolic. Chorzów 2019 Muzeum „Górnośląski Park Etnogr. w Chorzowie” 8° ss. 132, il., mapa, tabl. geneal., errata, streszcz. ang. Muzeum „Górnośląski Park Etnogr. w Chorzowie”. (Monografie i Materiały; 15).

Lata 1680–1978.

5838. PATEK Artur: Polskie groby żołnierskie na Malcie. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 3 s. 596–608.

Uzup.: Patek Artur: Postscriptum do artykułu o polskich grobach żołnierskich na Malcie. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 nr 3 s. 661–664.

5839. PATRONI honorowi Policji. Bądź odważny, sumienny, ostrożny i nie zawieź nigdy zaufania... Red. merytoryczna Krzysztof Musielak. Warszawa 2019 Komenda Gł. Policji 8° ss. 83, il.

Alojzy Banach (1892–1940), Józef Biniąs (1888–1940), Marian Gorgoniusz Borzęcki (1889–1942), Ludwik Drożański (1890–1944), Heliodor Gruszczyński (1892–1940), Wiktor Zygmunt Hoszowski (1873–1940), Piotr Jesień (1894–1945), Adam Kocur (1894–1965), Marian Stefan Kozielski (1897–1964), Wiktor Ludwikowski (1886–1959), Janusz Zygmunt Jagrym-Maleszewski (1879–1942), Witalis Olszański (1885–1940), Stanisława Filipina Paleolog (1892–1968), Jan Piwnik „Ponury” (1912–1944), Władysław Sobolewski (1890–1937), Tadeusz Starzyński (1903–1970), Roman Prot Sztaba (1888–1944), Tadeusz Florentyn Tomanowski (1883–1970).

5840. PAUL-MATERNA Grażyna: Saga rodziny Paulów. Jaworzno 2019 Muzeum M. Jaworzna 8° ss. 118, il.

Zawiera także: Leś-Rudnicka Maria: Historia rodziny Paulów. Lata 1790–2019.

5841. PAWELEC Hieronim: Zaginienie w naszej pamięci. Mieszkańcy gminy Sieroszewice biorący udział w działaniach zbrojnych. – I wojna światowa – powstanie wielkopolskie – wojna polsko-bolszewicka – II wojna światowa. Sieroszewice–Ostrów Wielkopolski 2019 Wydaw. Perspektywa sp. z o.o. 8° ss. 230, il.

5842. PAWLAK Anna: Odzyskane korzenie. Brzezia Łąka 2019 Wydaw. Poligraf 8° ss. 453, nlb. 1, nlb. 1 k. tabl. złożona luzem, il., tabl. geneal.

Historia rodziny A. Pawlak [ur. 1973] zawierająca wspomnienia autorki i jej rodziny z l. 1801–2018.

5843. PAWLAK Mieczysław: Mój ojciec Kazimierz. Historia rodu Pawlaków. Kraków 2019 Ridero 8° ss. 37, il., mapa.

Kazimierz Pawlak (1929–2000) i rodzina Pawlaków, l. 1795–2000.

5844. PAWLAK Zdzisław: Z dziejów nauczania filozofii w Seminarium Duchownym we Włocławku. Włocławek 2019 Teol. Tow. Nauk. WSD 8° ss. 329, nlb. 3, il.

Słownik biograficzny, l. 1569–2012.

5845. PAZIO Nemejusz Mateusz: Saga rodziny Pazio. Historiografia spekulatywna. Blizne Jasińskiego 2019 nakł. aut. 8° ss. 438, il., mapy, tabl. geneal.

Lata 1632–2018.

5846. PERET-ZIEMLAŃSKA Zofia: Pamiętajmy o nich. Wspomnienia o pedagogach Konserwatorium, Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej i Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Katowice 2019 Muzo 4° ss. 183, nlb. 1, il.

Lata 1903–2019.

5847. PERET-ZIEMLAŃSKA Zofia: Twórcy i dziekani Wydziału Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej, Muzyki Kościelnej, Rytmiki i Tańca (1927–2017). Warszawa 2019 Muzo 4° ss. 83, nlb. 1, il.

Lata 1927–2017.

5848. PIĘCIAK Krzysztof: Mikołaj Mazur „Pasek” [1918–1951], Władysław Nowak „Groźny” [1921–1951]. Kraków 2019 IPN. Oddz. 8° ss. 28, nlb. 3, il.

5849. PILANIE. Pokolenia powojenne. Supplement. Piła 2019 Stow. Przyj. Festiwalu Nauki 8° ss. 111, nlb. 1, il.

Treść: Kulec Marek: Wstęp s. 3–6; Janicki Ryszard: Zachowane w pamięci s. 7–36; Krakowiak Julia: Tu gdzie chcę być s. 37–44; Gabryelów Maria: Moje prokuratorskie życie w Piłie s. 45–52; Młynkiewicz Wojciech: Pilanin spoza Piły s. 53–71; Naska Zbigniew: Moja przygoda z „Tygodnikiem Nowym” s. 73–82; Pinkowska Wiesława: Piła w Pinkowska. Tu mam dwoje drzwi s. 83–90; Ryczek Mateusz: Na walizkach s. 91–97; Ślusarczyk Wojciech: Piła – mój mikrokosmos s. 99–102; Ziółkowski Piotr: Z domieszką gorczycy i pesymizmu s. 103–108; Ruta Rafał: Miłośnicy Piły s. [109]–[112]; Wcześniejsze publikacje s. 110–111.

5850. PIONIERKI. Red. Ewa Dąbrowska. Kraków 2019 EMG 8° ss. 181, nlb. 3, il. (Architektura jest najważniejsza; t. 6).

Treść: Omilanowska Małgorzata: Wstęp s. 7–11; Majczyk Joanna, Tomaszewicz Agnieszka: Anna Ptaszycka [1911–1967]. Harcerka, architektka, urbanistka s. 13–45; Faryna-Paszkiewicz Hanna: Wanda Filipowiczowa [1886–1968]. Jedna postać, trzy nazwiska s. 47–75; Piątek Grzegorz: Wanda Melcer [1896–1972]. „Fantastyczna wielbielka rzeczywistości” pisze do Le Corbusiera [1887–1965] s. 77–102; Leśniakowska Marta: Niewidoczna pomocnica. Przypadek Gizeli Marguliesówny [1905–1936] s. 103–125; Hrynciewicz-Lamber Grażyna: Teresa Chmura-Pełech [1933–2009]. Mozaika głosów s. 127–171; Źródła ilustracji s. 172–175.

5851. [PIOTROWSKI Walerian] W. P.: Książd Walenty Kosmowski [ok. 1770–1843]

i książkę Józef Kosmowski [1803–1866] – zarys biografii. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 1: 2017 s. 67–70.

Zawiera także akt zgonu ks. Józefa Kosmowskiego.

5852. [PIOTROWSKI Walerian] W. P.: Powstańcy 1863 roku na radzanowskim cmentarzu. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 3: 2019 s. 28–33.

Sylwetki powstańców pochowanych na radzanowskim cmentarzu.

5853. POCZET dziekanów Wydziału Polonistyki wraz z kroniką zdarzeń w latach 1915–2018. Red. Dominika Doralska, Andrzej Krzysztof Guzek. Warszawa 2019 Wydaw. Uniw. Warszawskiego 8° ss. 235.

Uniwersytetu Warszawskiego.
Słownik biograficzny.

5854. PODHAJECKA Mirosława: Lektorki języka angielskiego w Wilnie i Krakowie w okresie międzywojennym. Próba biograficzna. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 2 s. 271–301, streszcz. ang.

5855. POLES and their contributions to Asia-Pacific countries. Warsaw 2019 Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Poland. Asia-Pacific Department 8° ss. 71, il.

Treść: Czaputowicz Jacek: Preface s. 6–7; Part I. Known and unknown Poles and their contributions to Asia-Pacific countries: Michał Piotr Boym (1612/1614–1659) s. 10–11; Wanda Dynowska (1888–1971) s. 12–13; Maurycy Frydman (1901–1977) s. 15–16; Bronisław Grąbczewski (1855–1926) s. 16–17; Józef Konrad Korzeniowski (1857–1924) s. 18–19; Władysław Kotwicz (1872–1944) s. 20–21; Józef Szczepan Kowalewski (1801–1878) s. 22–23; Jan Stanisław Kubary (1846–1896) s. 24–25; Kazimierz Kwiatkowski (1944–1997) s. 26–27; Stefan Norblin (1892–1952) s. 28–29; Krystyn Olszewski (1921–2004) s. 30–31; Bronisław Piotr Piłsudski (1866–1918) s. 32–33; Ludwik Witold Rajchman s. 34–35; Waclaw Sieroszewski (1858–1945) s. 36–37; Paweł Edmund Strzelecki (1797–1873) s. 38–39; Waclaw Szumiewicz (1892–1963) s. 40–41; Władysław Turowicz (1908–1980) s. 42–43; Władysław Michał Zaleski (1852–1925) s. 44–45; Jerzy Zubrzycki (1920–2009) s. 46–47; Józef Zwierzycki (1888–1961) s. 48–49; Władysław Zenon Żebrowski (c. 1898–1982) s. 50–51; Marian Żelazek (1918–2006) s. 52–53; Part II. Poles and Asia, Asia and Poles. Interesting stories about Poles in the region: Children from Pahiatua s. 56–59; Polish orphans in India – “the Good Maharaja” s. 60–63; Poles in Harbin s. 64–67; Polish Axiators in Pakistan s. 68–71.

5856. POLSCY jeźdźcy olimpijscy okresu międzywojennego. Cz. 2: Berlin 1936, Wszechstronny Konkurs Konia Wierchowego. [Oprac.] Hanna Łysakowska. Warszawa 2019 Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa. Oddz. Muzeum Łazienki Królewskie 8° ss. 41, nlb. 1, il.

Materiały ze spotkania w Łazienkach Królewskich, Warszawa, 16 XII 2018 r.

Treść: Łysakowska Hanna: Wstęp s. 7; Rtm. Zdzisław Szczepny Gozdawa-Kawecki [1902–1940] – zawodnik s. 10–13;

Rtm. Seweryn Roman Kulesza – zawodnik [1900–1983] s. 14–17; Rtm. Henryk Leliwa-Roycewicz [1898–1990] – zawodnik s. 18–25; Por. Jan Kazimierz Mickunas [1907–1973] – zawodnik s. 26–30; Rtm. w st. spocz. Leon Kon [1888–1964] – trener s. 31–39; Plk Tadeusz Komorowski [1895–1966] s. 40; Mjr Michał Antoniewicz-Woysym [1897–1989] – sędzia s. 41. Cz. 1. 2018.

5857. POLSCY jeźdźcy olimpijscy okresu międzywojennego. Cz. 3: Amsterdam 1928. [Oprac.] Hanna Łysakowska. Warszawa 2019 Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa. Oddz. Muzeum Łazienki Królewskie 8° ss. 48, nlb. 2, il.

Materiały ze spotkania w Łazienkach Królewskich, Warszawa, 30 III 2019 r.

Treść: Łysakowska Hanna: Wstęp s. 6–7; Łysakowska Hanna: Oficerowie, sportowcy, olimpijczycy s. 8–9; Skoki przez przeszkody s. 10–11; Kazimierz Gzowski [1901–1986] s. 12–13; Kazimierz Szosland [1891–1944] s. 14–17; Michał Antoniewicz [1897–1989] s. 18–21; Zdzisław Dziadulski [1896–1940] s. 22–23; Wszechstronny Konkurs Konia Wierchowego s. 24–25; Józef Piotr Trenkwald [1897–1956] s. 26–29; Karol Römmel [1888–1967] s. 30–35; Henryk Dobrzański [1897–1940] s. 36–37; Marcin Kazimierz: O szermierze na igrzyskach w Amsterdamie s. 38–43; Waszczuk Tomasz: Wioślarstwo na IO Amsterdam 1928 s. 44–47. Cz. 1. 2018.

5858. POMIANOWSKA-PILIPIUK Irmina: By ocalić od zapomnienia. Warszawa–Kraków 2019 Fund. Ku Przeszłości 8° ss. 189, il.

Rodzina Piasecznych i Pomianowskich, l. 1760–2019.

5859. POMORSCY ojcowie niepodległości. Historia i pamięć. Pod red. Krzysztofa Drażby. Gdańsk 2019 IPN; Radio Gdańsk 8° ss. 56, il. + pendrive.

Słownik biograficzny, l. 1860–2018.

5860. PORADA Zbigniew: Nasi olimpijczycy z AGH. Kraków 2019 KON Tekst 8° ss. 99, il. XX–XXI w.

5861. PORADOWSKI Edward: Ześląnczy 1940 rok. Historia rodziny Paradowskich. Oprac., il. Aurelia Piekło. Łańcut 2019 Aurelia Piekło 8° ss. nlb. 26, il.

Lata 1940–1953.

5862. PORTRETY kobiet zastużonych dla Pszczyny. Pszczyna 2018 Urząd Miej.; Tow. Miłośn. Ziemi Pszczyńskiej 8° ss. 48, il.

Maria Cieszewska (ur. 1939), Janina Czeczot-Kiedos (ur. 1933), Bronisława Dymara (1932–2013), Helena Korybutówna, księżna raciborska (ok. 1390–1449), Urszula Koszut (ur. 1940), Sylwia Nawrotek-Małek (1910–1998) i Bronisława Spyra (1926–2017).

5863. POSŁOWIE i senatorowie II Rzeczypospolitej – ofiary II wojny światowej. Red. merytoryczna Błażej Popławski. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 257, nlb. 3, il., mapa.

Słownik biograficzny, l. 1857–1972.

5864. **POSTACIE** Polski Niepodległej. Pod red. Pawła Nowogórskiego, Wojciecha Polaka, Waldemara Rozynkowskiego. Górsk–Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 190, il. (Roczniki Księża Jerzego; t. 4).

Treść: Żeglarska Elżbieta: Kościół pw. Błogosławionego Ks. Jerzego Popiełuszki [1947–1984] w Lubiance s. 5–10; Rozynkowski Waldemar: Bl. Maria Karłowska (1865–1935) – „niewiasta dzielna” s. 11–27; Nowogórski Bronisław: Bl. ks. Bronisław Markiewicz (1842–1912) – patriota i wychowawca dzieci i młodzieży s. 29–60; Wąsowicz Jarosław: Bydgoskie ślady ks. Jerzego Popiełuszki s. 61–86; Mielcarek Janusz: Ludwik Rydygier [1850–1920] – lekarz, chirurg i wielki patriota s. 87–100; Polak Wojciech, Galij-Skarbińska Sylwia: Pułkownik dyplomowany Stanisław Bożywoj Rutkowski (1898–1989) – bohater trzech wojen s. 101–118; Damazyń Michał: Wsparcie biskupa [Ignacego] Tokarczuka [1918–2012] udzielane opozycjonście [Antoniemu] Tokarczukowi [ur. 1951]. Relacja świadka s. 119–131; Żbikowska Karolina: Kronika Centrum Edukacji Młodzieży im. ks. Jerzego Popiełuszki w Górsku – rok 2018 s. 133–190.

5865. **POTOCKI** Wojciech: Stanisław Białata [1899–1956] z Kotlin. Bohaterstwo żołnierzy 1. Pułku Piechoty Legionów. Łomianki 2018 Wydaw. LTW 8° ss. 287, nlb. 1, tabl. 18, , il., mapy.

5866. **POWSTAŃCY** wielkopolscy ziemi kwileckiej. Zebrali i oprac. Monika Pestka-Lehmann, Marcin Lehmann; współpr. Justyna Domańska, Katarzyna Piątek, Joanna Szeligowska. Kwilcz–Międzychód 2019 Drukarnia-Międzychód Bożena Wesołowska-Drabik 8° ss. 188, il., mapa.

Treść: Pestka-Lehmann Monika, Lehmann Marcin: Wstęp s. 5; Gminny Komitet Obchodów 100-lecia Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej i Wybuchu Powstania Wielkopolskiego s. 6–7; Ochońscy z Ziemi Kwileckiej w Powstaniu Wielkopolskim 1918/1919 s. 10–19; Biogramy powstańców związanych z Ziemią Kwilecką s. 23–182; Bibliografia s. 183–185.

5867. **PROKOP** Krzysztof R[afał]: Nowożytni archidiaconi i oficjałowie pomorscy na kartach „Katalogu prałatów i kanoników włocławskich” Stanisława Chodyńskiego. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 7–52, streszcz. ang. XVI–XVIII w.

5868. **PRZYBYSZEWSKI** Stanisław M.: Żołnierze września 1939 na ziemi kazimierskiej. Z. 1. Kazimierza Wielka 2019 Wydaw. Nowa Nidzica 8° ss. 151.

Słownik biograficzny, l. 1880–2002.

5869. **PURTAK** Tadeusz: Smak tumlińskiego chleba. Radom 2019 Stow. Grupa Liter. Łuczyno 16° ss. 111.

Historia rodziny Małeckich z elementami wspomnień: Aleksandra Małeckiego (1892–1971), Jana Małeckiego (ur. 1930) oraz Wandy Małeckiej (1899–1972).

5870. **RADOMSZCZAŃSKI** słownik biograficzny. T. 2. Pod red. Grzegorza Mieczynskiego.

Radomsko 2019 PTH. Oddz. 8° ss. 246, nlb. 2, il. PTH. Oddz. w Radomsku. (Radomszczańska Biblioteczka Regionalna; 16).

T. 1. 2017.

5871. **RADZISZEWSKI** Edmund: Powstańcy wielkopolscy z terenu gminy Przygodzice. Losy i pamięć. Przygodzice 2019 Bibl. Publ. Gm. Przygodzice im. Gustawa Bojanowskiego 8° ss. 327, il., mapy, streszcz. ang.

Słownik biograficzny, l. 1859–2018.

5872. **RAGAUSKIENĖ** Raimonda: Mirties nugalėti nepavyko. Biržu ir Dubingių kunigaikščių Radvilų biologinė istorija (XV a. pabaiga – XVII a.). Vilnius 2017 Lietuvos edukologijos univ. leidykla 8° ss. 735, nlb. 1, il., streszcz. ang. Lietuvos edukologijos univ., Lietuvos istorijas inst., Vilniaus univ.

Radziwiłłowie, XV–XVII w.

Rec.: Błaszczuk Grzegorz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3 s. 570–576; Srogoz Tadeusz, *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 2 s. 213–216.

5873. **RAKOCZY** Arkadiusz Stanisław: Parafie i ich proboszczowie na terenie gminy Wołomin. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 241–244.

Od 1902 r.

5874. **RAKOCZY** Arkadiusz [Stanisław]: Poczet burmistrzów Wołomina. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 33–40.

Lata 1917–2014.

5875. **RATHMAN** Tadeusz: Mój świat. Warszawa 2019 Edytor Serwis Tadeusz Rathman 8° ss. 200, tabl. 1 k. złożona, il.

Rathmanowie w l. 1945–2019.

5876. **RATHMAN** Tadeusz: Od dawna. Warszawa 2019 Edytor Serwis Tadeusz Rathman 8° ss. 139, tabl. 1 k. złożona, il.

Laskowscy i Rathmanowie w l. 1918–1945.

5877. **REPRESJE** za pomoc Żydom na okupowanych ziemiach polskich w czasie II wojny światowej. T. 1. Red. Martyna Grądzka-Rejak, Aleksandra Namysło, Katarzyna Sekulska. Warszawa 2019 IPN 8° ss. 463, nlb. 1. IPN–KŚZpNP.

Treść: Grądzka-Rejak Martyna, Namysło Aleksandra: Relacje polsko-żydowskie w okresie II wojny światowej. Kontekst i uwarunkowania s. 7–63; Grądzka-Rejak Martyna, Namysło Aleksandra: „Indeks Polaków zamordowanych i represjonowanych za pomoc Żydom w okresie II wojny światowej”. Stan badań, wyniki pierwszego etapu projektu, perspektywa badawcza s. 64–73; Grądzka-Rejak Martyna, Namysło Aleksandra: Nota redakcyjna s. 75–78; Polacy zamordowani i represjonowani za pomoc Żydom w okresie II wojny światowej s. 79–347; Wykaz osób represjonowanych s. 348–408.

5878. ROSOŁOWSKI Marcin, Bińczyk Arkadiusz: Świat polskiej szlachty. Dzieje ludzi i rodzin. Warszawa 2019 Magam 8° ss. 159, nlb. 1, il.

Lata 1483–2017.

5879. ROZBICKI Jan: Odnalezieni po latach. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 187–210, il.

Historia Piotra Rozbickiego (1900–1940) oraz rodziny Rozbickich do czasów współczesnych.

5880. ROZBICKI Wiesław: Gniazdo Ślepowrona. Białystok 2019 Kresowa Agencja Wydawnicza 8° ss. 132.

Dzieje rodziny Rozbickich, XV–XX w.

5881. ROZTOCKA Mariola: Kacprzakowie – opowieść o zwyczajnej rodzinie. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 213–239, il.

XIX–XXI w.

5882. RYBICKA Hanna: Cieśla Józef Neuman (1869–1949) i jego rodzina. *Wiś Radomska*. T. 11: 2018 s. 121–135, streszcz. ang.

Rodzina wywodząca się z Radomia.

5883. RYBNICZANIE. Red. Anna Grabowska-Rogus, Ewa Kulik. Rybnik 2019 Muzeum w Rybniku 8° ss. 213, il. (Zeszyty Rybnickie. Konferencje).

Materiały z konferencji nauk., Rybnik, 30 IV 2018 r.

Treść: Kloch Bogdan: Wstęp s. 7–8; Kloch Bogdan: Rybniczenie w czasach nowożytnych w świetle wstępnych prac badawczych nad dwoma nieznanymi źródłami z XVII i XVIII wieku s. 9–25; Grabowska-Rogus Anna: Z Rzeszowa na kopalnię „Emma”. Pamiątki po inż. Romanie Androlettim [1906–1940] w zbiorach Muzeum w Rybniku s. 27–39; Olszar Henryk: Franciszek Brudniok (1856–1926) – kapłan kreatywny s. 41–60; Czech Alojzy: Paul Deutsch (1901–1977) – rybniczaniek nauk o przedsiębiorstwie s. 61–68; Grabiec Aleksandra: Rybnicki farmaceuta – Mieczysław Grabiec (1923–2012) s. 69–78; Kamiński Jacek: Józef Ikieleń [1892–?] – szkic biograficzny s. 79–91; Płoszaj Magdalena: „Prawy i uczciwy kupiec” Josef Manneberg [1874–1952] s. 93–100; Walczak Sylwester: Wycinek z działalności. Pamiątki Franciszka Michalika [1914–1999] jako źródło do jego biografii s. 101–118; Kulik Ewa: Müllerowie – trzy pokolenia browarników s. 119–126; Bimler-Mackiewicz Elżbieta: Codziennosc rodziny Tatarczyków w świetle artefaktów w zbiorach Muzeum w Rybniku s. 127–160; Bereszynski Zbigniew: Jan Wyglenda [1894–1973] i Fryderyk Antes [1902–1991], przedwojenni starostowie rybnickie, w świetle materiałów komunistycznego aparatu bezpieczeństwa s. 161–182; Kłistała Jerzy: Osobiste spojrzenie na postaci rybnickiego harcerstwa i ruchu oporu s. 183–199; Bibliografia s. 201–210.

5884. RYTKO Piotr: Na drodze do niepodległości. Nieznani bohaterowie Czerska i Góry Kalwarii z czasów Wielkiej Wojny. Czersk 2018 Tow. Opieki nad Zabytkami Oddz. w Czersku 8° ss. 187, il.

5885. SABATOW Teresa, Sabatow Zdzisław: Cmentarz Partyzancki w Kielcach. „Mortui

viventes obligant” (Zmarli zobowiązują żyjących). Kielce 2018 na zlec. Świętokrzyskiego Woj. Konserwatora Zabytków; Drukarnia PanZet 8° ss. 192, il. („Sabat” dla Cmentarzy).

Lata 1885–2018.

5886. SACHS Rainer, Kandora Berthold: Leksykon artystów plastyków i twórców rzemiosła artystycznego Śląska. T. 5: Powiat zgorzelecki. Wrocław 2019 Wydaw. Via Nova 8° ss. 143, il.

Toż w jęz. niem.: Künstlerlexikon Schlesien. Die bildenden Künstler und Kunsthandwerker Schlesiens. Bd. 5: Kreis Zgorzelec. Breslau 2019 s. 144, il.

XVII–XXI w.

T. 1. 2001.

5887. SADOWSKI Zdzisław: Materiały do biografii, genealogii i historii rodziny Sadowskich i rodzin spokrewnionych (Wielkopolska). Z. nr 1–[2]. [Szczecin 2019 nakł. aut.] 8° ss. nlb. 3, 60; nlb. 3, 62.

Lata 1658–2019.

5888. SAGA rodu Żabińskich. Red. Ryszard Mękański, Jan Bień. Wrocław 2019 Wydaw. Kartograficzne Eko-Graf Sp. z o.o. 8° ss. 191, nlb. 1, tabl. 1, il., mapa.

Treść: Wprowadzenie s. 7; Początki s. 8–19; Gałąź Leona Żabińskiego [1889–1952] s. 20–31; Gałąź Władysława Żabińskiego [1892–1965] s. 32–57; Gałąź Anny Żabińskiej-Jellinek [1891–1946] s. 58–81; Gałąź Stanisława Żabińskiego [1896–1984] s. 82–89; Gałąź Józefa Żabińskiego [1899–1984] s. 90–99; Gałąź Antoniego Żabińskiego [1901–1939] s. 100–107; Gałąź Heleny Żabińskiej-Bosiackiej [1903–1943] s. 108–145; Zjazdy Rodzinne s. 146–170; Tradycje rodowe s. 171–191.

5889. SALAMON-RADECKA Agnieszka: Portret żony artysty. Wanda z Karpieńskich Hulewiczowa (1893–1967) i jej krąg towarzysko-rodzinny. *Gens*. [T.] 17: 2019 s. 9–30, streszcz. ang.

5890. SAPIEHOWIE. Pod red. Tomasza Ciesielskiego i Mariusza Sawickiego. Wyd. 2. Opole 2018 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 446, nlb. 1, streszcz. ang. (Wielkie Rody Dawnej Rzeczypospolitej XVI–XIX Wieku; t. 1).

Toż. Wyd. 3. Opole 2019 Uniw. Opolski ss. 446, nlb. 1, il. Wyd. 1. 2018.

5891. SCHIRMER Marcin K[onrad]: Słynne rody. Wybitni polscy przemysłowcy, artyści, politycy i naukowcy. Warszawa 2019 Muza Sport i Turystyka 8° ss. 478, nlb. 2, il.

XIX–XXI w.

5892. SEWERYNIAK Henryk, Zieliński Łukasz: Nikt nie ma większej miłości... Męczeństwo kapłanów gostyńskich w latach II wojny światowej. Wyd. 2 popr. i uzup. Płock 2019 Płocki Inst. Wydawniczy 8° ss. 150, il.

5893. SIERPOWSKI Stanisław, Malinowski Józef: Sylwetki sławnych i zasłużonych absolwentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 248, il.

Słownik biograficzny, l. 1896–2018.

5894. SITARZ Czesław: Wołomińskie rodziny. Wieś Sławek, rodzina Ząbek. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 101–110, il.

Historia rodziny od XVIII w.

5895. SKARŻYŃSKA Ewa: Poszli, bo tak chcieli. Opowieść o czterech braciach Herzogach, dzielnych polskich legionistach. *Dziękąnow Łeśny 2018 LTW 8° ss. 192, il.*

Franciszek (1894–1940), Stanisław (1897–1914), Stefan (1899–1940) i Józef (1901–1983) Herzogowie.

5896. SKRZYNIARZ Ryszard: Lublin Teachers, lectures and masters of Kazimierz Dąbrowski [1902–1980]. Discovering the biography. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 195–223.

5897. SKRZYPCZAK Jerzy: Żołnierskie drogi mielczan ku niepodległej. Mielec 2018 Muzeum Region. SCK 8° ss. 400, il., mapy.

Lata 1862–2018.

5898. SŁAPEK Dariusz, Powąła-Niedźwiczki Maciej, Markiewicz Paweł: Olimpijczycy Lubelszczyzny. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 4° ss. 320, il.

Słownik biograficzny, l. 1945–2019.

5899. SŁAWIŃSKI Tomasz: Krąg rodzinny prymasa Andrzeja Olszowskiego. *Prace Polonistyczne*. Ser. 73: 2018 s. 25–40.

XVI–XVII w.

5900. SŁAWNI znani i nieznan. Mieszkańcy z terenu powiatu wielickiego. Oprac. pod red. wydawcy i red. nac. Barbary Zapadlińskiej; grafiki Władysław Żołubak. Wieliczka 2019 Wydaw. „Sal-Press” Barbara Zapadlińska 8° ss. 100, il.

Treść: Zapadlińska Barbara: Słowo wstępne s. 5–7; Zapadlińska Barbara: Historia Panoramy Wielickiej i Panoramy Powiatu Wielickiego s. 8–10; Żołubak Władysław: Zbigniew z Brzezia [1360–1425]. Marszałek wielki koronny s. 11–12; Zapadlińska Barbara: Sługa Boża s. Emilia Aurelia Podolska [1845–1889]. Ofiarowała Bogu życie s. 13–16; Żołubak Władysław: Walerian Czuma z Niepołomic [1890–1962] s. 17–19; Żołubak Władysław: Ludwik Solski [1855–1954]. Matejko polskiego teatru s. 20–23; Żołubak Władysław: Antoni Mikołaj Pajdak [1894–1988]. Żołniercz, działacz państwowy, zesłaniec s. 24–26; Kowalewski Ignacy: Błogosławiony o. Narcyz Jan Turchan OFM [1879–1942]. Patron publicznej szkoły podstawowej w Trąbkach s. 27–30; Żołubak Władysław: Artur Grottger [1837–1867]. Śledziejowicki

ślad s. 31–34; Żołubak Władysław: Sługa Boży Ojciec Anzelm Gądek [1884–1969]. Z Marszowic do świętości s. 35–37; Żołubak Władysław: Erazm Niedzielski [1812–1881]. Numizmatyczny kontrakt stulecia s. 38–41; Zapadlińska Barbara: Sługa Boży Alojzy Kosiba [1855–1939]. O wielkim kwatermistrzu i misjonarzu Bożej Miłości s. 42–44; Żołubak Władysław: Karol Wojtyła [1920–2005]. Tu bywał s. 45–48; Żołubak Władysław: Konrad Swinarski [1929–1975]. Lata śląskie i wielkie s. 49–52; Żołubak Władysław: Józef Duda [1929–2013]. Amerykańska przygoda s. 53–60; Panuś Barbara: Błogosławieni Michalicy z Pawlikowic. Błogosławieni Władysław [Błądziński, 1908–1944] i Wojciech [Nierychlewski, 1903–1942]. Oddali życie za ojczyznę i dla podopiecznych s. 61–63; Żołubak Władysław: Bohaterki Wrzesni. Mieszkały w Wieliczce s. 64–67; Zapadlińska Barbara: Jakub Wajda [1900–1940] i syn Andrzej Wajda [1926–2016]. Z Szarowa w świat s. 68–72; Żołubak Władysław: Szczęsny Boczkowski [1804–1855]. Lekarz godny pomnika s. 73–84; Żołubak Władysław: Karol Malinowski [1843–1883]. Powstaniec, sybirak i żołnierz cesarza Maksymiliana [1832–1867] s. 85–90; Żołubak Władysław: Teresa Rudowicz [1928–1994]. Malarstwo s. 91–93; Zapadlińska Barbara: Błogosławiony Krystyn Gondek [1909–1942]. W Wieliczce wzrastał duchowo, oddał swe młode życie za wiarę, gdy Niemcy dokonywali eksterminacji polskich duchownych s. 94–95; Zapadlińska Barbara: Nieznani, spoczywający w Kozich Górkach. Krzyk w puszczy s. 96–98.

5901. SŁOWIŃSKI Przemysław: Patroni Akademii im. Jakuba z Paradyża. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 7: 2018 s. 119–142, streszcz. ang., ros.

W Gorzowie Wielkopolskim.

5902. SŁOWNIK architektów i budowniczych środowiska warszawskiego XV–XVIII wieku. Red. nauk. Paweł Migasiewicz, Hanna Osiecka-Samsonowicz, Jakub Sito. Warszawa 2016.

Rec.: Kuc-Czerep Marta, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 2 s. 373–379.

5903. SŁOWNIK biograficzny Południowego Podlasia i Wschodniego Mazowsza. T. 3. Red. Józef Piłatowicz, Katarzyna Maksymiuk, Hanna Świeszczakowska. Siedlce 2019 Wydaw. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 190, il. Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach.

T. 1. 2009.

5904. SŁOWNIK biograficzny powiatu toruńskiego. T. 4. Pod red. Macieja Krotofilla, Waldemara Rozyńkowskiego. Toruń 2019 Tow. Nauk. Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora” 8° ss. 184, nlb. 1, il. Starostwo Pow. w Toruniu.

T. 1. Lubicz 2010.

5905. SŁOWNIK biograficzny techników polskich. T. 27. Red. nauk. Włodzimierz Gogołek. Warszawa 2019 Nacz. Organizacja Techn. Federacja Stow. Nauk.-Techn. 8° ss. 200, il.

Z. 1. 1989.

5906. SMOTER-GRZESZKIEWICZ Regina: *Kobiety z „Chrząszczowego Grodu”*. Szczepreszyn 2019 Stow. Przyj. Szczepreszyna 8° ss. 39.

Lata 1833–1984.

5907. SMOTER-GRZESZKIEWICZ Regina: *Żydzi szczepreszcy. Kilka biogramów*. Szczepreszyn 2019 [b.w.] 8° ss. 25.

Lata 1550–1991.

5908. SOBCZUK Jadwiga: *Pokolenia ziemi makowskiej*. Maków Podhalański 2018.

Rec.: Pieczara Jakub, *Malopolska*. [T.] 21: 2019 s. 313–315.

5909. SOBECKI Włodzimierz, Morawska Mirosława z d. Sobeca: *Bydgoszczanin, Bromberger z rodu Sobekich z Łopienna. Wybrane fragmenty historii rodziny. Z akcentami niemieckimi i angielskimi*. Bydgoszcz 2019 nakł. aut. 8° ss. 308, il., mapy. (Bydgoszcz Bromberg; cz. 11).

Dzieje rodziny w l. 1767–2018.

5910. SOBICZEWSKI Hubert: *Żeliszaw Aleksander Szafer [1856–1943], pierwszy przyrodnik-leśnik wśród Szaferów i jego rodzina*. *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 43–90.

5911. SOBIESZCZAŃSKA Elżbieta: *Z Sobieszczan do Podlodowa. Historia braci Józefa [1773–1851] i Wojciecha [1776–1850] „Piorun” Sobieszczańskich*. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 7–28, streszcz. ang.

Historia rodziny i majątku, XVIII–XIX w.

5912. [SPERSKI Marek]: *Kronika rodziny Sperskich z Posperza, która nigdy przedtem światła nie widziała. W roku pańskim MMXVIII nad Zatoką Gdańską z udziałem członków rodziny przez Marka Sperskiego sporządzona*. Pelplin–Sopot 2019 Bernardinum; na zlec. Krzysztofa i Marka Sperskich 4° ss. 243, il.

Lata 1520–2017.

5913. SPRENGEL Bolesław: *Generałowie Policji*. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 550, il.

Lata 1919–2019.

5914. SPYRA Janusz: *Biografický slovník rabínů rakouského Slezska*. Ostrava 2015 Univ. Ostravensis 8° ss. 131, nlb. 1.

Do 1918 r.

Rec.: Bogus Marzena, *Pamiętnik Cieszyński*. T. 21: 2016 s. 158–160.

5915. SROKA Stanisław A[ndrzej]: *O dwóch krakowskich prawnikach wypromowanych w Bolonii na początku XVI wieku*. *Prace*

Historyczne. [T.] 146: 2019 z. 4 s. 703–714, streszcz. ang.

Jan Albin (?–ok. 1527) wypromowany w 1504 r. oraz Mikołaj Waltek (?–ok. 1544) z doktoratem w 1508/9 r.

5916. STANASZEK Bogdan, Nowakowski Ryszard, Tylec Piotr: *Słownik biograficzny księży diecezji sandomierskiej XIX–XX w. T. 4: S–Ż*. Sandomierz–Kraków 2019 Wydaw. Diec. i Drukarnia; Uniw. Papieski Jana Pawła II 8° ss. 384, il. (Prace Katedry Historii XIX i XX w. Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie; nr 5).

T. 1. 2014.

5917. STANNY Katarzyna: *Rodzinne wspomnienia z Michalina i linii otwockiej*. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 161–163.

Lata 1916–1938.

5918. STAWISKI Maciej: *Bernardyni bydgoscy w XVIII wieku. Analiza biograficzno-prozopograficzna*. Pelplin 2019 Bernardinum 8° ss. 280.

5919. STEFAŃSKA Dorota: *Sylwetki żołnierzy Polskiej Organizacji Wojskowej w Szadku w okresie I wojny światowej*. *Biuletyn Szadkowski*. T. 19: 2019 s. 123–152, streszcz. ang.

5920. STRATY wojenne z lat 1939–1947 osób związanych z ziemią radzanowską. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 2: 2018 s. 46–66.

Wykaz ok. 120 osób wraz z ich krótkimi biogramami.

5921. STRUKTURY i kadra kierownicza urzędów bezpieczeństwa publicznego w województwie łódzkim w latach 1945–1956. Pod red. Roberta Rabięgi i Joanny Żelazko; oprac. R. Rabięga, J. Żelazko; współpr. Robert Witak. Warszawa–Łódź 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. w Łodzi 8° ss. 496, il. (Biblioteka IPN w Łodzi; t. 49) (Centralny Projekt Badawczy IPN Struktury i Metody Działania Aparatu Bezpieczeństwa w Polsce 1944–1989).

Treść: Wstęp s. 7–12; Rabięga Robert: *Struktury urzędów bezpieczeństwa publicznego w województwie łódzkim w latach 1945–1956* s. 13–108; Rabięga Robert, Żelazko Joanna: *Obsada kierowniczych stanowisk urzędów bezpieczeństwa publicznego w województwie łódzkim (zestawienie tabelaryczne)* s. 109–154; Żelazko Joanna: *Noty biograficzne kadry kierowniczej urzędów bezpieczeństwa publicznego w województwie łódzkim*. Współpr. Robert Witak s. 155–462.

5922. STRZAŁKOWSKI Jacek: *Leksykon fotografów na dawnych ziemiach polskich, Pomorza i Śląska*. Frankfurt am Main 2017 [właśc. 2019] Jacek Strzałkowski 8° ss. 615.

Rec.: Dziedzic Marcin, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 2 s. 176–184.

5923. STYSZYŃSKI Stefan, Styszyński Jan Cyprian: Kronika – saga rodziny Styszyńskich. Nowe, rozsz. i uzupeł., 3 wyd. Jarocin–Szczecin 2019 Volumina.pl Daniel Krzanowski 4° ss. 259, il.

5924. SULEJ Ryszard: Kto jest kim w międzychodzkiej Policji. Międzychód–Sieraków 2019 Muzeum Zamek Opalińskich Pow. Inst. Kultury 8° ss. 384, il.

Lata 1919–2019.

5925. SUPADY Jerzy: Życie i działalność wybitnych polskich lekarzy okresu renesansu. *Tarnowskie Colloquia Naukowe*. 2016 nr 1 s. 105–115, streszcz. ang.

Maciej z Miechowa (1457–1523), Józef Struś (1510–1568), Wojciech Oczko (1537–1599), Sebastian Petrycy (1554–1626).

5926. SURMA Jan: Jan Siek (1936–2018) – z miejsca urodzenia niżanin – i jego artystyczna rodzina. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 8]: 2019 s. 83–89.

5927. SURMANOWA Barbara z Wojewodzców, Wojewodziec Tadeusz: Historie rodzinne. Warszawa 2019 Fund. Wsparcia Ratownictwa RK 8° ss. 143, il.

Dzieje rodziny Wojewodzców w l. 1871–1980.

5928. SYLWETKI profesorów Wydziału Leśnego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Red. merytoryczna Hanna Stępniewska. Kraków 2019 Wydaw. Uniw. Rolniczego 8° ss. 457, nlb. 1, il.

Treść: Pietrzykowski Marcin: Słowo wstępne s. 5–6; Wojciechowski Eugeniusz, Orzeł Stanisław, Stępniewska Hanna, Pietrzykowski Marcin: Historia Wydziału Leśnego Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie s. 7–38; Gądek Kazimierz: Historia działalności dydaktycznej i naukowej Wydziału Leśnego w latach 1945–1954 – wspomnienia Absolwenta s. 39–60; Droga życiowa i naukowa Profesorów Wydziału Leśnego s. 61–302; Biogramy Profesorów Wydziału Leśnego s. 303–374; Profesorowie Wydziału Leśnego, którzy odeszli i pozostają w naszej pamięci s. 375–455.

5929. SYLWETKI Żydów lubelskich. Leksykon. Red. nauk. Adam Kopcowski, Andrzej Trzcziński, Sławomir Jacek Żurek, Monika Adamczyk-Garbowska. Lublin 2019 Tow. Nauk. KUL Jana Pawła II 8° ss. 355, il. Tow. Nauk. KUL Jana Pawła II. (Źródła i Monografie; 480).

Lata 1510–2019.

5930. SYPIEŃ Jacek: Lotnicy ziemi olkuskiej. *Ilcusiana*. Nr 21: 2019 s. 43–55.

Lata 1918–2008.

5931. SYPIEŃ Mieczysław: Historia rodziny Sypień. Zarzecze–Olkusz 2016 Grafpress 8° ss. 168, tabl. 16, il.

Od 1823 r.

5932. SZAFRAŃSKA-DOLEWSKA Aleksandra: Walczyli w Warszawie – spoczęli w Kutnie. Szlakiem grobów Powstańców Warszawskich na ziemi kutnowskiej. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 295–346.

5933. SZAJOWSKI Jan: Zapomniane puławskie nekropolie. *Koło Historii*. Nr 23: 2018 s. 135–142, streszcz. ang.

XIX–XX w.

5934. SZAREJKO Sylwia: Kobiety niepokońnane. Białystok 2019 Muzeum Pamięci Sybiru 8° ss. 108, il. Muzeum Pamięci Sybiru.

Biografie polskich artystek i intelektualistek, które przeżyły zesłanie w głąb Związku Sowieckiego, l. 1890–2009.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

5935. SZARSZEWSKI Adam: Gdańscy lekarze na dworach Europy. *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr.:] 2019 [nr] 1/2 s. 13–33, streszcz. ang.

Od XIV w.

5936. SZCZEPAŃSKA Barbara: Same okruchy. Tyle, co udało się pozbierać. Opowieści o mojej Rodzinie. Gdańsk 2019 Koziorezec 8° ss. 238, nlb. 2, il., mapy.

Rodzina Smosarskich w l. 1770–2019.

5937. SZILING Jan: Męczeństwo – służba – walka. Duchowieństwo diecezji chełmińskiej w latach drugiej wojny światowej (1939–1945). Toruń 2019 TNT 8° ss. 311, nlb. 1.

Słownik biograficzny.

5938. SZMURŁO Kazimierz: Szmurłowie. Jest tak, czy nie? Czyli dzieje mojej rodziny. Katowice–Mikołów 2018 Kazimierz Szmurło; Drukarnia Tolek daw. im. Karola Miarki 8° ss. 359, il.

Lata 1450–2018.

5939. SZNAJDERMAN Monika: Falszerze pieprzu. Historia rodzinna. Wołowiec 2016.

Rec.: Czwardon-Lis Paulina: „Kto jest falszerzem pieprzu?”. *Narracje o Zagładzie*. Nr 4: 2018 s. 472–480.

5940. SZORTYKA Zbigniew: Szortyki. Rodzinne historie, peregrynacje... Dobierzyn–Warszawa 2019 nakł. aut. 8° ss. 142, nlb. 1 k. złożona luzem, il.

Lata 1777–2019.

5941. SZWEDO Bogusław: Kapelani wojskowi na drogach ku niepodległości. Sto biografów na stulecie Biskupstwa Polowego w Polsce. Słowo wstępne Józef Guzdek. Warszawa 2019 Ordynariat Polowy 8° ss. 687, il.

Toż. Wyd. 2. Warszawa–Sandomierz 2019. Wydaw. Diec. i Drukarnia ss. 687, il.

5942. ŚLEDZIANOWSKI Jan: Polscy błogosławieni i święci w walce o wolność i godność narodu. Kielce 2019 Jedność 8° ss. 351.

Słownik biograficzny, l. 1814–2018.

5943. ŚLIWA Joachim: Starożytny Egipt oczami Polaków. Słownik biograficzny egiptologów, archeologów i badaczy pokrewnych dziedzin, podróżników i kolekcjonerów oraz literatów i malarzy zafascynowanych przeszłością i teraźniejszością Egiptu. Kraków 2019 PAU 8° ss. XXIII, nlb. 1, 393, nlb. 1, il.

Lata 1583–2017.

Rec.: Zinkow Leszek, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 298: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 17: 2019 s. 429–433.

5944. ŚMIAŁEK Irena: Katarzyna z Obabia. Wspomnienia Katarzyny Wolskiej z Wojciechowiczów. Koszalin 2019 nakł. aut. 8° ss. 208, nlb. 4, il.

5945. ŚMIAŁEK Irena: O Wolskich z Ziemi Oszmiańskiej. Wyd. 1, dodr. Koszalin 2019 nakł. aut. 8° ss. 337, nlb. 3, il.

Dzieje rodziny w XX w.
Wyd. 1. 2012.

5946. ŚWIĄDER Janusz: Gwiazdy błyszczały wczoraj. T. 2. Lublin 2017 Polihymnia 8° ss. 799, il.

Toż. T. 3. Lublin 2019 ss. 575, il.
Kompozytorzy i piosenkarze polscy, XX–XXI w.
T. 1. 2014.

5947. TABAKA Anna: Wszystko dla pań. Alternatywny przewodnik po Kaliszu. Kalisz 2018 Stow. Promocji Sztuki Łyżka Mleka 8° ss. 117, nlb. 1, il.

Kobiety w historii Kalisza, XIII–XXI w.
Rec.: Bieniecki Ryszard, *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 211–213.

5948. TARGAŃSKA Magdalena, Kwiatkowski Karol: Zapomniani patrioci. Bydgoszcz 2019 Fund. „Będziem Polakami” 8° ss. 84.

Lata 1793–2017.

5949. TATARSKIE biografie. Indywidualne losy – ich wpływ na budowanie i podtrzymanie tożsamości grupy. Red. nauk. Artur Konopacki. Warszawa–Białystok 2019 PTH; Zw. Tatarów RP. Oddz. Białystok 8° ss. 250, il., streszcz. ang. PTH. (Studia; 1).

Materiały z konferencji nauk. w ramach XXI Letniej Akademii Wiedzy o Tatarach Polskich, Wasilków, 23–24 VIII 2019 r. Treść: Konopacki Artur: Przedmowa s. 7–9; Łyszczarz Michał: Biografia Dżennet Dżabagi-Skibniewskiej [1915–1992] w kontekście badań biograficznych polskich Tatarów i muzułmanów s. 11–28; Tortsowa Olga: Projekty meczetu warszawskiego w latach trzydziestych: wczesne modernistyczne podejście do sakralnej architektury islamu s. 29–46; Czerwiński Grzegorz:

Biografia twórcy i tematyka utworów jako podstawowe czynniki kształtujące odrębność mikroliteratury. Ujęcie porównawcze twórczości literackiej polskich Tatarów i kolskich Saamów s. 47–56; Perzyński Jacek: Halina Konopacka [1900–1989] i Magdalena Abakanowicz [1930–2017] – biografie postaci niezwykłych s. 57–70; Abkowicz Mariola, Babadżan Aleksander: Karaimskie kolekcje w Bibliotece Wróblewskich Litewskiej Akademii Nauk jako źródło badań nad biografistyką tatarską s. 71–91; Bassara Krzysztof: Z naukowo-popularnych rozważań wokół lajkonika. Legendarne i historyczne związki Tatarów z dawnymi Krakowem s. 93–129; Sylwestrzak Małgorzata: Biografia i eseistyka Leona Bohdanowicza. Próba rekonstrukcji i interpretacji s. 131–140; Węda Łukasz: Zapomniany ród Okmińskich, czyli wybrane zagadnienia biograficzne przedstawicieli tatarskiego roku wspólnoty tatarskiej w Studziance w XIX wieku s. 141–148; Dumin Stanisław W.: Tatarzy Rudziewiczowie w Rzeczypospolitej, na Krymie i w Cesarstwie Rosyjskim s. 149–180; Hordejuk Sławomir: Mjr inż. Aleksander Tupalski (1900–1980) s. 181–196; Gribova Svetlana: Tatarskie naselenie Belarusi v gody Velikoj Otečestvennoj wojny. Istočniki i istoriografii problemy s. 197–209; Czerwonnaja Swietłana: Olga Lejla Piotrowicz (1919–2009). Pierwsza Tatarka litewska – profesjonalna artystka malarka na tle historii Wileńskiej Akademii Sztuk Pięknych (próba rekonstrukcji biografii) s. 211–250.

5950. TOMASZEWSKI Adam: Nasze korzenie. Dzieje rodu Tomaszewskich. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 344, il.

XIX–XXI w.

5951. TROPIŁO Jan: Lekarze weterynarii w Powstaniu Warszawskim. Wyd. 2. Warszawa 2019 AWiR Akces-Sukces Sport Robert Nowicki 8° ss. 130, nlb. 1.

Wyd. 1. 2015.

5952. TULIŃSKI Arkadiusz: Oficerowie Biura Historycznego i Wojskowego Biura Historycznego w latach 1922–1939. (Cz. 1). *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 4 s. 157–189, streszcz. ang., ros.

5953. TWARZE Śląska. Koncepcja i mater. zebrał Józef Musioł. Wyd. 2, poszerz. i popr. Warszawa 2019 Tow. Przyj. Śląska w Warszawie 8° ss. 190, nlb. 2, il. Tow. Przyj. Śląska w Warszawie.

Sylwetki wszystkich dotychczasowych laureatów dorocznej nagrody Towarzystwa Przyjaciół Śląska, przyznawanej od 1994 r. Wyd. 1. Kraków 2010.

5954. TWÓRCY wizerunku Polonii. Red. Zbigniew Judycki; fot. Grzegorz Gałązka [i in.]. Warszawa 2018 Fund. Sedeka „Zdążyć z Pomocą” 4° ss. 223, nlb. 1, il.

Słownik biograficzny, XX–XXI w.

5955. TYLEC Piotr: Kierownicy Biblioteki Seminarium Duchownego w Sandomierzu w latach 1875–1984. *Fides*. [R. 25]: 2019 nr 2 s. 157–176, streszcz. ang.

5956. UCZESTNICZY Powstania Wielkopolskiego 1918–1919 związani z ziemią swarzędzką.

Praca pod red. Aurelii Bartoszek, Eugeniusza Dobińskiego, Arkadiusza Małyżki, Mariana Pokorskiego. Wyd. 2, poszerz. i uzup. Swarzędz 2019 Urząd M. i Gm. 8° ss. 243, nlb. 1, tabl. 12, il.

Treść: Szuklarek Marian: Szanowni Państwo! s. 4; Od autorów s. 8; Staniszewski Mieczysław: Wprowadzenie s. 9–10; Małyżka Arkadiusz: Swarzędzkie drogi do niepodległości s. 13–28; Skrócone kalendarium wydarzeń z lat 1918–1920. Oprac. Aurelia Bartoszek, Arkadiusz Małyżka s. 30–32; Powstańcy wielkopolscy związani z ziemią swarzędzką s. 33–234; Łuczak Jarosław: Chorągiew Straży Ludowej w Swarzędzu s. 229; Towarzystwa Powstańców Wielkopolskich na przestrzeni lat. Oprac. Aurelia Bartoszek s. 235–236; Publikacje o powstańcach swarzędzkich. Oprac. Aurelia Bartoszek s. 237–240.

Wyd. 1 pt.: Udział mieszkańców Swarzędza i okolic w Powstaniu Wielkopolskim 1918–1919. Praca pod red. Aurelii Bartoszek, Arkadiusza Małyżki i Mariana Pokorskiego. Poznań 2015 Gm. Swarzędz.

5957. URZĘDNICY Królestwa Polskiego (1815–1915). Materiały do biogramów. Wpisy z bazy danych. Red. nauk. Alicja Kulecka. Warszawa 2019 Wydaw. UW plik tekstowy PDF (16,9 MB).

5958. UTKIN Joanna E[wa]: Potomkowie kupca [Franciszka] Wołowskiego – prawnicy, powstańcy w XIX stuleciu. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 2 s. 69–90, streszcz. ang.

Jan Tadeusz (1794–1843) i Hieronim (1806–1848) Wołowscy.

5959. VOGEL Beniamin: Słownik lutników działających na historycznych i obecnych ziemiach polskich oraz lutników polskich działających za granicą do 1950 roku. Wyd. 2, popr., rozsz. [Bydgoszcz 2019 Miejs. Centrum Kultury] 8° ss. 288, il.

Wyd. 1. Szczecin 2007. Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego.

5960. W CIENIU Beskidów. Pod red. Agaty Muszyńskiej, Anny Skiendziel i Aleksandry Skrzypietz. Katowice 2015.

Rec.: Morys-Twarowski Michael, *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 1 s. 297–301.

5961. W DRUGIM szeregu. Bohaterowie walk o niepodległość. Red. nauk. Adam Koseski, Tadeusz Skoczek, Jolanta Załączny. Pułtusk–Warszawa 2019 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor; Muzeum Niepodległości; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 355, nlb. 1. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor, Muzeum Niepodległości.

Treść: Koseski Adam, Skoczek Tadeusz, Załączny Jolanta: Wprowadzenie s. 7–9; Rosen Ewa Małgorzata: Maria Skłodowska-Curie [1867–1934] – symbol nieugiętości polskiego ducha w walce o niepodległość ojczyzny s. 13–24; Szczepański Janusz: Witold Ścibor-Rylski [1871–1926] – działacz polonijny, Naczelnik Związku Sokolstwa Polskiego w Ameryce, legionista s. 25–44; Dobroński Adam Czesław: Edwin Norbert Wagner (1899–1944)

– harcerz, żołnierz, inwalida wojenny s. 45–55; Załączny Jolanta: Mieczysław Mroczek (1889–1939) – zwykły obrońca niezwyklego miasta s. 57–68; Bednarzak-Libera Mirosława: Teofil Kurczak [1877–1962] na rzecz kształtowania świadomości narodowej i społecznej chłopów s. 69–99; Engelgard Jan: Stanisław Kozicki [1876–1958] – najbliższy współpracownik Romana Dmowskiego [1864–1939] s. 101–118; Ratyński Mateusz: Kazimierz Kühn (1875–1957) – starosta powiatu częstochowskiego i teoretyk nauk o samorządzie s. 119–130; Żebrowski Tadeusz: Szkice z życia i działalność dr. Józefa Psarskiego (1868–1953) s. 131–136; Korybut-Marciniak Maria: Kresowa rodzina Łazarowiczów w XIX wieku – obca służba z nadzieją na niepodległą ojczyznę s. 139–154; Szał Grzegorz: Maria [1879–1937] i Paweł [1875–1919] Jankowscy. Drogi do niepodległości s. 155–162; Słojkowska Katarzyna: O tych co kochali i uczyli kochać Ziemię Ojczystą. Polskie Towarzystwo Krajoznawcze 1906–1918 s. 165–173; Surmacz Małgorzata: Wspólny nekrolog. Wychowankowie szkół lubelskich w walce o niepodległość s. 175–192; Borkowski Bartosz: Polscy sportowcy i olimpijczycy w walce o niepodległość Polski s. 193–198; Janik Michał: Polacy Polakom – nieznanne epizody pomocy jeńcom wojennym w Rosji 1914–1918 s. 199–223; Kotecki Andrzej: Marynarze w Wersalu. Konstanty Biergiel [1855–1939], Wacław Kłoczowski [1873–1930], Jerzy Zwierkowski [1873–1932] – doradcy polskiej delegacji w Wersalu do spraw morskich s. 225–243; Grobelna Wiesława, Naskręt Jerzy: Udział śremskich powstańców wielkopolskich w walce o niepodległość Ojczyzny s. 245–254; Malak Edward: Uczestnictwo w walce o niepodległość jako czynnik awansu do elity rządowo administracyjnych w siłach powietrznych II RP do 1926 r. s. 255–271; Fink Kinga: Pieśni, które wiodły do wolności – ich dzieje i twórcy s. 275–292; Tomaszewska Wiesława: W wirach wojny... Narracja historiograficzna jako nagromadzenie i uszczegółowienie faktów Tadeusza Kossaka [1857–1935] „Wspomnienia wojenne 1918–1920” s. 293–311; Bąkała Krzysztof: „Gdziekolwiek będziesz płynął, zawsze płyniesz do Polski” – myśl polska Józefa Conrada Korzeniowskiego [1857–1924] s. 313–337; Bibliografia s. 339–355.

5962. WAGNER Marek: Słownik biograficzny oficerów polskich drugiej połowy XVII wieku. T. 1. [Wyd. 2]. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 345.

Toż. T. 3. Oświęcim 2018.

Rec. [T. 3]: Augustiewicz Sławomir, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 3 s. 187–190.

Wyd. 1. 2013.

5963. WEBER-KRÓL Urszula, Słabik Elżbieta: Potomkowie Marcello Bacciarellego na ziemi kutnowsko-gostyńskiej XIX wieku. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 81–100.

Marcello Bacciarelli (1731–1818).

5964. WENKLAR Michał: Tadeusz Gajda „Tarzan” [1924–1946], Wiesław Budzik „Roland” [1920–1946]. Kraków 2019 IPN. Oddz. 8° ss. 31, nlb. 1, il.

5965. WIATR Marian: Cmentarz Wojenny w Wałczu. Jesteśmy im winni pamięć... Spisana historia cmentarza wojennego w Wałczu. Oprac. Zygmunt Rola. Wałcz 2018.

Rec.: Bartosik Przemysław, *Rocznik Skrzatuski*. T. 7: 2019 s. 229–231.

5966. WIDZIANI oczami pokoleń. Rodziny policyjne II RP. Red. prow. i nauk. Jarosław Olbrychowski. Wyd. 3, rocznicowe. Łódź 2018 Stow. Rodzina Policyjna 1939 r. 4° ss. 110, nlb. 2, il.

Biografie polskich oficerów pochodzących z Łodzi i okolic, zamordowanych w Twerze wraz z ich fotografiami z albumów rodzinnych.

Toż. Wyd. 4, specjalne. Łódź 2019 ss. 111, nlb. 3, il.

5967. WIELCY Polacy. Obrońcy. Autorzy Józefina Korpyś, Ireneusz Korpyś. Częstochowa 2019 Wydaw. Św. Filipa Ap. 8° ss. 93, nlb. 3, il.

Słownik biograficzny, X–XXI w.

5968. WIELCY Polacy. Wizjonerzy. Autorzy Józefina Korpyś, Ireneusz Korpyś. Częstochowa 2019 Wydaw. Św. Filipa Ap. 8° ss. 96, il.

Słownik biograficzny, X–XXI w.

5969. WIELGOSZEWSKI Wojciech: Ocalić od zapomnienia. Duchowni diecezji chełmińskiej. XIII–XX wiek. Toruń 2019 TWD 8° ss. 562, il.

5970. WIELICZKA-SZARKOWA Joanna: Kapłani niepodległości. Kraków 2019 AA 16° ss. 127, nlb. 1, il. (Biblioteka Orła Białego).

5971. WIELICZKA-SZARKOWA Joanna: Polscy męczennicy II wojny światowej. Kraków 2019 AA 16° ss. 144, il.

5972. WIELUŃSKI słownik biograficzny. T. 4. Pod red. Zbigniewa Szczerbika, Krzysztofa Tomasa Witczaka, Zdzisława Włodarczyka. Wieluń 2019 Wieluńskie Tow. Nauk. 8° ss. 175, il. Wieluńskie Tow. Nauk. Societas Scientiarum Wielunensis. (Biblioteka Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego; t. 31).

T. 1. 2012.

5973. WIERNICKA Violetta: Polki, które rządziły Kremlem. Warszawa 2018 Bellona plik tekstowy EPUB (6,14 MB).

5974. WIERZEJEWSKI Wawrzyniec: Wincenty [1889–1972], Jan [1884–1937] i Maria [1883–1952] Wierzejewscy. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 39, nlb. 1, il. (Bohaterowie Niepodległej).

5975. WITKIEWICZ-SCHIELE Elżbieta: Nie tylko Witkiewiczowie. Dwa wieki z rodzinami Prószyńskich, Becków, Rabowskich i Schielów od Syberii po Zakopane. Zakopane 2016 Wydaw. Muzeum Tatrzańskiego 8° ss. 474, il. Tow. Muzeum Tatrzańskiego, Muzeum Tatrzańskie im. dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem.

5976. WIZNER Jerzy: Moje kutnowskie wspomnienia. Cz. 1. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 271–278.

Wspomnienia autora (ur. 1944) dot. ogrodnictwa i historii rodziny.

5977. WŁOCLAWSKI słownik biograficzny. T. 8. Pod red. Stanisława Kunikowskiego. Włocławek 2019 Włocławskie Tow. Nauk. 8° ss. 229, nlb. 2, il.

T. 1. 2004.

5978. WOJCIECHOWSKA Agnieszka, Wojciechowski Marek: Sylwetki notariuszy plockich (1917–1939). Płock 2011.

Rec.: Gołębski Grzegorz, *Notatki Plockie*. [R. 59]: 2014 nr 4 s. 50–52.

5979. WOJEWODOWIE białostoccy 1919–1944. Red. nauk. Krzysztof Sychowicz, Jarosław Wasilewski. Białystok–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 4° ss. 176, il. IPN–KŚZpNP.

Treść: Kardela Piotr, Sychowicz Krzysztof: Słowo wstępne s. 7–8; Wasilewski Jarosław: Wstęp s. 11–25; Kraśnicka-Zajdler Urszula: Stefan Bądziński [1869–1928] wojewoda białostocki w latach 1919–1920 s. 27–33; Kraśnicka-Zajdler Urszula: Stefan Popielawski [1880–1934] wojewoda białostocki w latach 1920–1924 s. 34–42; Kraśnicka-Zajdler Urszula: Marian Rembowski [1878–1961] wojewoda białostocki w latach 1924–1927 s. 43–54; Pyżewska Anna: Karol Henryk Edward Kirst [1885–1953] wojewoda białostocki w latach 1927–1930 s. 55–74; Kraśnicka-Zajdler Urszula: Marian Zyndram-Kościałkowski [1892–1946] wojewoda białostocki w latach 1930–1934 s. 75–96; Wasilewski Jarosław: Stanisław Zygmunt Michalowski [1881–1943] pełniący obowiązki wojewody w 1934 r. s. 97–107; Kraśnicka-Zajdler Urszula: Stefan Wiktor Paślawski [1885–1956] wojewoda białostocki w latach 1934–1936 s. 108–124; Maksimiuk Diana: Stefan Seweryn Kirtiklis [1890–1951] wojewoda białostocki w latach 1936–1937 s. 125–149; Sychowicz Krzysztof: Henryk Kazimierz Ostaszewski [1892–1957] administrator województwa białostockiego w 1937 r., wojewoda białostocki w latach 1938–1939 s. 150–162; Dudziński Tomasz: Józef Przybyszewski [1906–1972] wojewoda białostocki w 1944 r. s. 163–169.

5980. WOJTKOWIAK Jakub: Szkice do biografii prawników wojskowych Wojska Polskiego, byłych radzieckich wojenjuristów 1. Rang. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 356–369, streszcz. ang.

5981. WOJTKOWSKA Anna: Za bramą wiecznego spokoju. Zwykli niezwykli związani z ziemią wołomińską. W stulecie Odrodzonego Państwa Polskiego (1918–2018). W stulecie nadania praw miejskich Wołominowi (1919–2019). T. 1–2. Wołomin 2019 nakł. aut. 8° ss. 512, il.; 496, il.

Słownik biograficzny, XIX–XXI w.

5982. WÓJCIK Andrzej: Wójciki. Kraków 2019 Ridero 8° ss. 630.

Dzieje rodziny Wójcików, XVII–XXI w.

5983. WRONISZEWSKI Aleksander, Wroniszewska Danuta: *Koniec świata Lutosławskich. Jedwabne–Drozdowo 2019 Fund. Sztuk i Dialogu; Muzeum Przyrody – Dwór Lutosławskich 8° ss. 349, nlb. 2, il.*

Lata 1786–1994.

5984. WSPOMNIENIA o księdzu Franciszku Motylewskim [1899–1939] i Jego bliskich. [Wyd.] Franciszek Hirsz. *Kłobuczyno–Wieżycza–Szybark 2019 Kaszubski Uniw. Lud.; Beata i Andrzej Młynscy 8° ss. 68, il.*

Antologia wspomnień, l. 1928–2019.

5985. WYŻGA Mateusz: *Urzednicy miejscy Bochni do 1772 roku. Toruń 2018.*

Rec.: Frąś Marcin, *Klio*. T. 49: 2019 nr 2. s. 183–190.

5986. Z PAMIĘTNIKA Wójcików i Armatów. Aut. opracowania Marianna Kaszubska, Leszek Wójcik. *Elbląg 2019 URAN Marzenna Bracka-Kondracka 4° ss. nlb. 1, 143, tabl. 1 k. złożona luzem, il., mapy.*

Lata 1890–2019.

5987. Z PASTORAŁEM przez kontynenty. XX Międzynarodowe Sympozjum Biografistyki Polonijnej, Kraków 2019 r. Referaty sympozjalne. Pod red. Janusza Gmitruka, Zbigniewa Judyckiego, Tadeusza Skoczka. *Warszawa 2019 Fund. Polonia Semper Fidelis; Oddz. Wychodźstwa im. I. J. Paderewskiego MHPRL; Muzeum Niepodległości 8° ss. 280, nlb. 4.*

Materiały z konferencji, Kraków, 18 X 2019 r.

Treść: Słowo wstępne s. 11; Burghardt Marta: Ksiądz arcybiskup Szczepan Wesoly [1926–2018] s. 13–18; Dobroński Adam Czesław: Pierwszy biskup irucki ks. Jerzy Mazur [ur. 1953] s. 19–24; Draus Jan: Sługa Boży arcybiskup Jan Cieplak [1857–1926] – obrońca wiary, godności człowieka, patriota s. 25–35; Dziedzic Stanisław: Don Stanisław – ks. Stanisław Dziwisz [ur. 1939] s. 37–45; Gałkowski Adam: Włodzimierz Czacki [1834–1888]. Poeta, kardynał, dyplomata i publicysta s. 47–54; Gedłek Andrzej: Ksiądz biskup Alfred Leo Abramowicz [1919–1999] niezwykła polonijna postać s. 55–58; Gigilewicz Edward: Cardinalis varmiensis Stanislaus Hosius Polonus [1504–1579] s. 59–63; Gliński Waldemar: Konrad kardynał Krajewski [ur. 1963] s. 65–68; Gmitruk Janusz: Biskup tulacz – Józef Feliks Gawlina [1892–1964] s. 69–85; Gogola Zdzisław: Biskup o. Augustyn Januszewicz OFMConv [1930–2011] s. 87–91; Grocholewski Zenon: Reprezentant Polski w Kurii Rzymskiej Kardynał Bolesław Jan Filipiak (1901–1978) s. 93–101; Hala-burda Marek: Kazimierz kardynał Świątek [1914–2011] s. 105–115; Janczy Iwona: Biskup Aleksander Kaszkiewicz [ur. 1949] s. 113–115; Judycki Maksymilian: Jan kardynał Król [1910–1996] – nieustraszonego bojownika o godność i prawa człowieka s. 117–120; Judycki Zbigniew: Z Bródkei poznańskich do Watykanu. Ks. Zenon kardynał Grocholewski [1939–2020] s. 121–126; Kalczyńska Maria: Z radością służąc kościołowi. Arcybiskup Mieczysław Józef Mokrzycki [ur. 1961] s. 127–130; Kalinowska-Bouvy Agata: „Moje powołanie zrodziło się w rodzinie”. Arcybiskup Adam Joseph Maida [ur. 1930] s. 131–136; Kruzewski Eugeniusz Stanisław: Potomek polskich imigrantów [Czesław Kozon, ur. 1951] – katolickim biskupem Danii s. 137–142; Krzesiński Leszek Marek: O arcybiskupie Tadeuszu Kondrusiewiczu

[ur. 1946] s. 143–146; Kucharski Mirosław Jacek: Leon (Leo) Scharmach [1896–1964] – biskup sulków i tolaisów s. 147–150; Leszczyńska Krystyna: Andrzej Maria Deskur [1924–2011]. Ksiądz kardynał, który wprowadził Kościół katolicki w świat mediów s. 151–157; Maciejczyk Robert: Jan Kazimierz kardynał Denhoff [1649–1697] s. 159–163; Macyszyn Jacek: Marian kardynał Jaworski [1926–2020] s. 165–170; Małecki Stanisław: Biskup Antoni Małecki (1861–1935) s. 171–174; Mazurek Jerzy: Biskupi polscy i polskiego pochodzenia w Brazylii s. 175–188; Michalewski Błażej: Wspomina ksiądz arcybiskup Jan Paweł Lenga [ur. 1950] s. 189–195; Osadezy Włodzimierz: Biskup Rafał Władysław Kiernicki OFMConv [1912–1995] s. 197–203; Paluch Janusz Marian: Ks. Jan Cieński [1905–1992] – tajemny biskup s. 205–210; Pilarz Stanisław: Nuncjusz Kościół – arcybiskup Janusz Juliusz [ur. 1944] s. 211–216; Piotrowski Bogdan: Arcybiskup Bogoty Emilio de Brigar Ortiz [1880–1986] zawsze podkreślał swoje polskie pochodzenie s. 217–221; Rusinowa Izabella: Biskup Paul Peter Rhode [1871–1945] s. 223–239; Skoczek Tadeusz: Arcybiskup Zygmunt Zimowski [1949–2016] s. 241–244; Słowiński Przemysław: Tradycyjny katolik. Biskup Jan Olszański (1919–2003) s. 245–251; Tyrała Robert: Kardynał Stanisław Ryłko [1945–1995]. „Młodzi, którzy są światłem dla świata, są też przyszłością Kościoła” s. 253–259; Wrzoz Marcin: Apostoł Pigmiejów – ojciec biskup Eugeniusz Juretko OMI [1939–2018] s. 261–263; Zaręba Władysław: Władysław kardynał Rubin [1917–1990]. Wielki Polak z Kresów w służbie Polonii i Stolicy Świętej s. 265–269; Znajdek Jan, Przybyszewska Magdalena: Biskup Stanisław Paderewski [1932–2017]. Misjonarz Kresów wschodnich s. 271–274; Żaliński Henryk W.: Mieczysław kardynał Halka Ledóchowski [1822–1902], dyplomata watykański, prefekt Kongregacji Rozszerzenia Wiary s. 275–280.

5988. ZA OJCZYZNĘ i Naród. Order Orła Białego. Odznaczeni w stulecie odzyskania niepodległości. Wyd. 2 uzup. Warszawa 2019 Kancelaria Prezydenta RP 8° ss. nlb. 76, il.

Słownik biograficzny, l. 1864–2018.

Wyd. 1. 2018.

5989. ZACKIEWICZ Grzegorz: *Znani Polacy na Syberii w XIX wieku. Well-known Poles in Siberia in the 19th century. Tł. Sylwia Szarejko. Białystok 2019 Muzeum Pamięci Sybiru 8° ss. 88, il.*

Tekst równol. pol., ang.

5990. ZAPOMNIANI Wykłęci. Sylwetki żołnierzy powojennej konspiracji antykomunistycznej. Red. Joanna Kwaśniewska-Wróbel, Michał Wołhejko. *Warszawa 2019 Biuro Bezpieczeństwa Nar.; współpr. IPN 8° ss. 455, il.*

Z treści: Bednarek Jerzy: Wstęp s. 11–17; Jasiak Ksawery: Zdzisław Balcerzak „Wiktor” [1929–2013] s. 18–29; Dudek Justyna: Stanisław Bizior „Śmigło”, „Eam” [1918–1952] s. 30–47; Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Witold Borucki „Dąb”, „Babiniec” [1924–1949] s. 48–65; Jasiak Ksawery: Antoni Chowański „Wojciech”, „Kuba” [1919–1950] s. 66–77; Kaczmarek Krzysztof: Kazimierz Człowiekowski „Niemsta” [1909–1954] s. 78–91; Dziuba Adam: Henryk Filipiecki „Tarzan” [1923–1950] s. 92–103; Hanus Wojciech: Jan Gorączka „Lont” [1916–1952] s. 104–118; Toborek Tomasz: Kazimierz Grzybowski „Zapalnik” [1915–2003] s. 120–131; Wenklar Michał: Józef Jachimek „Stalin” [1911–1948] s. 132–145; Wąs Paweł: Stanisław Jaworski „Upiór” [1916–1998] s. 146–155; Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Stanisław Kąkowski „Jastrząb”, „Każmierczuk” [1898–1951] s. 156–163; Paształeniec Łukasz: Józef Kłyś „Rejonowy”, „Woźniak” [1914–1952] s. 164–177;

Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Józef Kozłowski „Las”, „Vis”, „J. Kawecki” [1910–1949] s. 178–193; Niwiński Piotr: Janina Kruk-Szczerba „Lidka”, „Janka”, „Laryssa” [1914–1997] s. 194–205; Bednarek Jerzy: Jan Kwapisz „Jerzy”, „Kula-Lis” [1926–1951] s. 207–215; Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Józef Ludwik Małczuk „Brzask”, „Grzmot” [1915–1950] s. 216–225; Surdej Mirosław: Władysław Matias „Maciś”, „Wirzós”, „Tatar”, „Siwy” [1924–1989] s. 226–245; Poleszak Sławomir: Józef Matusz vel Roman Dawicki „Lont” [1921–1951] s. 246–263; Szopa Piotr: Stanisław Mikulski „Zmija” [1919–1955] s. 264–279; Frazik Wojciech: Stanisław Nowak „Iskra” [1923–1995] s. 280–295; Łapiński Piotr: Gabriel Oszczapiński „Dzieciol” [1914–1951] s. 296–303; Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Kazimierz Parzonko „Wichura”, „Zygmunt” [1920–1953] s. 304–311; Kasprzycki Marcin: Stanisław Perelka „Zdobyczy”, „Dębiński” [1925–1955] s. 312–329; Poleszak Sławomir: Marian Franciszek Pilarski „Grom”, „Bończa”, „Jar”, „Olgiard” [1899–1952] s. 330–353; Dudek Justyna: Mieczysław Pruszkiewicz „Kędziorek” [1922–1951] s. 354–364; Handke Waldemar: Marian Rączka „Kościszko”, „Błysk” [1925–1985] s. 366–378; Handke Waldemar: Ludwik Smiecki „Szary” [1913–?] s. 380–391; Piekarański Daniel: Piotr Smagała „Sroka” [1913–1950] s. 392–403; Senczyzyn Magdalena: Leon Suchocki „Lwiątko” [1922–1948] s. 404–417; Niwiński Piotr: Zygmunt Szymanowski „Bez”, „Jeziernia”, „Korwin”, „Cis” [1910–1950] s. 418–431; Łapiński Piotr: Edward Topczewski „Jaguar”, „Toporek” [1925–1952] s. 432–438; Łapiński Piotr: Władysław Żwański „Butrym”, „Iskra”, „Błękit” [1896–1948] s. 440–448.

5991. ZARĘBA–XIĘSKA Wanda: *Zwykła-niezwykła moja mama-dama i walczący ojciec*. Kraków 2019 Ridero 8° ss. 98, il.

Irena (ur. 1926) i Stanisław Zaręba (1917–1992).

5992. ZAWISTOWSKA Ewa: *Dziadek Władek. O Broniewskim, Ance i rodzinie*. Warszawa 2019 Prószyński i S-ka 8° ss. 477, nlb. 2, il.

Władysław Broniewski (1897–1962), Anna Broniewska (właśc. Joanna Broniewska-Kozicka, 1929–1954).

5993. ZIELEŃ Grażyna: *Saga rodziny Wójcickich*. Poznań 2019 Flos Carmeli 8° ss. 719, nlb. 1, il.

XIX–XXI w.

5994. ZINKIEWICZ Iwona: *Zagubiona perła i dwa światy*. Białystok 2019 Partner Poligrafia, Andrzej Kardasz 4° ss. 104, il.

Historia białostockiej kamienicy przy ul. Parkowej 6 oraz jej lokatorów.

5995. ZJAWIN Jacek: *Świętość dla świeccich. Błogosławieni Archidiecezji Poznańskiej*. *Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 33: 2018 s. 267–286, streszcz. ang.

Edmund Bojanowski (1814–1871), Natalia Tułasiewicz (1906–1945) i tzw. „Piątka Poznańska”: Czesław Józwiak (1919–1942), Franciszek Kęsy (1920–1942), Edward Kaźmierski (1919–1942), Jarogniew Wojciechowski (1922–1942) i Edward Klinik (1919–1942).

5996. ZŁOTE gody 1967–2017. Absolwenci Wydziału Ogólnolekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie, rocznik 1967. Red.

Bohdan Tadeusz Woronowicz. Warszawa 2018 Fund. Okręg. Izby Lekarskiej „Pro Seniore” im. Lekarzy Polskich Poległych i Pomordowanych w Czasie II Wojny Światowej 8° ss. 343, il.

Toż plik tekstowy PDF (38,4 MB).

Zbiór osobistych wspomnień absolwentów wraz z ich biografiami oraz wspomnieniami nt. organizacji i stowarzyszeń działających na terenie Akademii.

5997. ZNAKOMICI Grodnianie przełomu XIX i XX wieku. „Praca organiczna” – ziemiaństwo Grodzieńszczyzny, okoliczna szlachta i pozostały żywioł polski Grodzieńszczyzny w rozwoju ekonomicznym kraju na przełomie XIX i XX wieku. [Cz. 2]. Red. Zdzisław J. Winnicki, Aleksander Smalianczuk. Grodno–[Białystok] 2019 Prymat 8° ss. 222, il., mapy.

Materiały z międzynarod. konferencji popularnonauk., Grodno, 21–22 X 2017 r.

Treść: Winnicki Zdzisław Julian, Smalianczuk Aleksander: Od Redaktorów s. 3–5; Cz. 1. Naukowe artykuły: Winnicki Zdzisław Julian: Powojeniowa koncepcja pracy organicznej jako rezultat odrzucenia doktryny romantycznej utożsamianej z klasą powstania styczniowego i stratami społeczno-ekonomicznymi żywiołu polskiego s. 9–17; Dobroński Adam Czesław: Polacy na Grodzieńszczyźnie według spisu powszechnego 1897 roku s. 19–33; Jurkowski Roman: Polskie ziemiaństwo Grodzieńszczyzny – próba analizy stanu liczbowego w latach 1864–1905 s. 35–49; Slovík Svätlana: Materyál naá kul’tura šláheckaj sádziby ũ XIX st. na Grodzeńšćyne s. 51–64; Konczewska Katarzyna: Dokumenty źródłowe do badań nad stanem ekonomicznym powiatu grodzieńskiego na przełomie XIX i XX w. w zasobach Działu Rządziej Książki Obwodowej Biblioteki Naukowej im. Karskiego w Grodnie s. 65–79; Radził Ales’: Eliza Ažěška i sprobly adkryćčá sel’čkagaspadáčaj školy ũ maentku Gnojnica s. 81–84; Slovík Svätlana: Sacyál na-ėkanamiėnaė žyćć šláheckaj sádziby Radzivilki („Sváck Gurskih”) u kancy XIX – peršaj palove XX st. s. 85–92; Bilutenko Helena: Miėdzy romantyzmem a „organicznikowstwem” – wátki ekonomiczno-społeczne w powieści Elizy Orzeszkowej „Nad Niemcem” s. 93–104; Tokc’ Sárgej: Sáláne Grodzeńšćyne na mážy XIX–XX st. Dėmagrafiá, gspadarka, kul’turnae razvivćć s. 105–116; Cz. 2. Krajoznawstwo: Černyšėva Tat’ána: Portnyje Grodno v konce XIX – naćale XX veka. Iz semejnój hroniki Fėdora Kostúka [1915–1994] s. 119–126; Cz. 3. Publicystyka s. 127–220.

Cz. 1. 2018.

5998. ZNANI i nieznanie ludzie Lasek. T. 1. Wybór i oprac. Maria Krystyna Rottenberg, Lidia Witkowska. Warszawa 2019 Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „Adam” 8° ss. 492, il.

Treść: Rottenberg Maria Krystyna: Wstępn. s. 11–13; Elżbieta Róża Czacka (1876–1961) s. 15–46; Antoni Marylski (1894–1973) s. 49–94; Zofia Morawska (1904–2010) s. 95–121; Michał Żółtowski (1915–2009) s. 123–146; Alicja Gościńska (1908–1991) s. 147–152; Siostry z Lasek s. 153–227; Absolwenci wspominają „swoje Laski” s. 229–279; U korzeni krzyża s. 281–331; Duszpasterze środowiska Lasek s. 333–362; Oddani niewiedomym s. 363–419; Idąc za głosem Pana s. 421–452; W promieniach krzyża s. 453–490; Poślowie s. 491–492.

5999. ZNANI i nieznanie ludzie Lasek. T. 2. Wybór i oprac. Maria Krystyna Rottenberg,

Lidia Witkowska. Warszawa 2019 Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „Adam” 8° ss. 468, il.

Tręść: Rottenberg Maria Krystyna: Wstęp s. 11–15; Ksiądz Władysław Kornilowicz (1884–1946) s. 17–43; Ksiądz prymas Stefan Wyszyński (1901–1981) s. 45–64; Ksiądz Aleksander Fedorowicz (1914–1965), Ksiądz Tadeusz Fedorowicz (1907–2002) s. 65–132; Arcybiskup Józef Życiński (1948–2011) s. 133–139; Stefan Świeżawski (1907–2004) s. 141–187; Ksiądz Jan Zieja (1897–1991) s. 189–212; Tadeusz Mazowiecki (1927–2013) s. 213–235; Stanisław Stomma (1908–2005) s. 237–270; Zbigniew Herbert (1924–1998) s. 271–282; Siostry Franciszkańki służebnice krzyża z Lasek s. 283–380; Instytut Przemienienia Pańskiego s. 381–408; Jacques Maritain (1882–1973). Mali Bracia Jezusa s. 409–450; Ksiądz Władysław Kornilowicz wobec tajemnicy przemienienia s. 451–460; Rottenberg Maria Krystyna: Posłowie s. 463–464.

6000. ZNANI nieznanymi. Polacy świata. Biogramy i korekta red. Joanna Arvaniti. Warszawa 2019 Departament Współpr. z Polonią i Polakami za Granicą. Min. Spraw Zagranicznych 4° ss. 160, il., mapa.

Słownik biograficzny, XVII–XXI w.

6001. ZOSTAWILI swój ślad... Bibliotekarze zmarli w latach 2011–2018. Red. t. Ewa Barteczko, Elżbieta Dudzińska. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. i Edukacyjne Stow. Bibliotekarzy Polskich 8° ss. 183, nlb. 1, il. (Bibliotekarze Polscy we Wspomnieniach Współczesnych; 16).

Tręść: Dudzińska Elżbieta, Barteczko Ewa: Wstęp s. 3–6; Lech-Jabłońska Bożena: Wiesława Baszyńska (1925–2017) s. 7–12; Dudziak-Kowalska Małgorzata, Krawczyk Jerzy: Anna Teresa Boissé-Kegel (1933–2018) s. 13–20; Zychowiczowa Maria: Maciej Dąbrowski (1934–2017) s. 21–30; Judek Cecylia: Maria Hudymowa (1913–2017) s. 31–44; Lech-Jabłońska Bożena: Krystyna Stefania Jarzębowska (1930–2011) s. 45–52; Milewska Ludwika: Wanda Halina Jastrzębska (1927–2016) s. 53–60; Wołosz Jan: Andrzej Jopkiewicz s. 61–68; Bednarz-Soja Katarzyna: Ewa Lis (1951–2014) s. 69–74; Sychta Stefania, Pętlicka Wanda: Zbigniew Nowak (1927–2015) s. 75–85; Wawrykiewicz Zofia: Andrzej Obrębski (1949–2018) s. 86–98; Zezula Barbara, Zmi-grodzki Zbigniew: Andrzej Paluchowski (1933–2017) s. 99–112; Kwiecień Anna: Alfred Puzio (1930–2013) s. 113–117; Barteczko Ewa: Danuta Rymsza-Zalewska (1924–2017) s. 118–131; Miętkiewicz Grażyna, Rybitw Beata, Tylek Barbara: Marian Skomro (1936–2016) s. 132–142; Borzęcki Artur: Witold Zbigniew Sulimierski (1942–2018) s. 143–149; Marcinek Marzena: Szarek Walentyna (1931–2017) s. 150–155; Dobrzyńska-Lankosz Ewa: Maria Świerczyńska-Boissé (1932–2017) s. 156–161; Sadowska Jadwiga: Halina Zaręba (1928–2016) s. 162–167; Kobińska-Maciuszko Ewa: Hanna Zasadowa (1920–2017) s. 168–172.

6002. ZYSNARSKI Jerzy: Kawalerowie Virtuti Militari na gorzkowski cmentarz. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 345–361, streszcz. ang., niem.

24 biogramy.

6003. ŻELICHOWSKI Ryszard: Lindleyowie. Dzieje inżynierskiego rodu. T. 1–3. Wyd. 2, rozszerz. Warszawa 2019 Societas Lindleyana 8° ss. 462; 469; 456, nlb. 3, il., mapy, streszcz. ang. (Biblioteka Societas Lindleyana).

Wyd. I (w jednym woluminie). Warszawa 2002 Rytm.

b) Poszczególne

6004. PIOTROWSKI Walerian: Józef Abczyński [1843–1913] – uczestnik Powstania 1863 r. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 2: 2018 s. 39–45.

6005. [MOROZ Volodimir] Moroz Wołodymyr: Hieronimich Andrzej Abramowicz [1885–1959] – Karaim-studyta w Ukrainiejskiej Cerkwi Greckokatolickiej, wuj dwóch partyzantów. *Almanach Karaimski*. [T.] 8: 2018 s. 141–156, streszcz. ang.

6006. KRAHEL Tadeusz: Ksiądz Adam Abramowicz [1881–1969] – budowniczy bazyliki św. Rocha w Białymstoku (rozszerzony referat, wygłoszony na sympozjum „Pomniki Niepodległości” 18 lutego 2019 r. w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Białymstoku). *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 25: 2019 s. 31–50, streszcz. ang.

6007. KRZYŻYŃSKA Olga: Józef Adamczyk (1942–2017). *Rocznik Sopocki*. R. 29: 2018 s. 172–173.

6008. OBRACHT-PRONDZYŃSKI Cezary: Paweł Adamowicz (1965–2019) – prawnik, samorządowiec, polityk, prorektor Uniwersytetu Gdańskiego, Prezydent Gdańska (1998–2019). *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 463–467.

6009. PAMIĘCI Romana Aftanazego [1914–2004], Kustosza – Ossolińczyka. *Rocznik Lwowski*. 2018 s. 7–18.

6010. BRAT naszego Boga Adam Chmielowski. Red. Cyprian [Janusz] Moryc, Radomil [Andrzej] Wójcikowski. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 250, il. KUL. Wyd. Filozofii.

Św. Albert (Adam) Chmielowski (1845–1916).

Materiały z konferencji nauk., Lublin, 16 XII 2017 r.

Tręść: Moryc Cyprian Janusz, Wójcikowski Radomil Andrzej: Słowo wstępne s. 7–11; Sakowicz Eugeniusz: Pięlmistrzowanie duchowe św. Brata Alberta s. 15–23; Zarzycka Beata: Znaczenie kryzysu w przemianie wewnętrznej Adama Chmielowskiego – Brata Alberta. Ujęcie psychologiczne s. 25–37; Praśkiewicz Szczepan T.: Złączeni w służbie Bogu i Ojczyźnie. Przyjaźń Adama Chmielowskiego – Brata Alberta z Edwardem Wacławem Nowakowskim OFMCap [1829–1903] i Józefem Rafałem Kalinowskim OCD [1835–1907] s. 39–49; Kijas Zdzisław J.: Św. Brat Albert – nadzieja większa niż życie s. 51–59; Wach Albert: Św. Brat Albert – polski św. Franciszek s. 61–75; Sikora Adam R.: Biblia w życiu św. Brata Alberta w świetle jego „Pism” s. 79–89; Kośla Romuald H.: Myśl duchowa wielkich mistyków w pismach św. Brata Alberta s. 91–108; Gorzelewska-Namiota Małgorzata: Czy Adam Chmielowski był impresjonistą? s. 109–135; Moryc Cyprian Janusz: Ecce Homo Adama Chmielowskiego. Ikona „rewolucji” miłosierdzia s. 137–184; Bryła Władysława: Legenda Albertyńska w literaturze s. 187–206; Weber Bożena: Albertyński erem. Piękne i święte miejsce

zakopiańskich Kalatówek s. 207–223; Flis Paweł: Działalność Zgromadzenia Braci Albertynów po drugiej wojnie światowej s. 225–230; Koteja Agnieszka: „Na Prądniku”. Działalność siostr albertynek z perspektywy domu przy ul. Woronicza w Krakowie s. 231–238; Ilustracje s. 246–250.

6011. ANDRZEJ Ananicz (1951–2017). *Obóz*. Nr 50: 2019 s. 6–76.

Antologia wspomnień.

6012. DREZKA Janusz: Pielgrzym Niepodległości, Strażnik Krzyża (o ks. Witoldzie Andrzejewskim [1940–2015] i jego pomniku). *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 439–444.

6013. DĄBEK Jerzy, Łyko Augustyn: Błogosławiony ksiądz Antoni Rewera [1869–1942]. Rewera re quidem vera. Sandomierz 2016.

Rec.: Burek Krzysztof: Parafialna „trylogia”. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 100–102.

6014. LESZCZYŃSKA Bożena: „W Krzyżu – miłości nauka...”. Życie i twórczość ks. Karola Antoniewicza SJ (1807–1852). Kraków 2017.

Rec.: Walkusz Jan: Jezuicki „poeta krzyża”. *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 173–177.

6015. WOŹNY Grażyna: Jan Babicz (1869–1924). Przyczynek do badań biograficznych samorządowca, rektora i posła ludowego (1919–1922). *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 4: 2019 s. 127–143.

6016. FRANCISZEK Bachór (1943–2018). Oprac. Lesław Kasprzycki. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.] 2019 s. 199–200.

6017. KOPIEC Jan: Świadek trudnych czasów. Życie i posługa biskupa Jana Bagińskiego (1932–2019). Opole 2019 nakł. aut.; Red. Wydawnictw Wyd. Teol. Uniw. Opolskiego; Wydaw. i Drukarnia Św. Krzyża 8° ss. 131, nlb. 1, VIII stron tabl., il. Uniw. Opolski. Wyd. Teol. (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku; 100).

6018. CYNGOT Dorota, Kowalewska-Marszałek Hanna: Bogdan Balcer [1936–2018] we wspomnieniach. [Współaut.] Maciej Balcer [i in.]. *Archeologia Polski*. T. 64: 2019 s. 347–386.

6019. KOWALEWSKA-MARZĄLEK Hanna: Professor Bogdan Balcer (1936–2018). *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 479–483.

6020. PŁAZA Dominik Kacper: Archeolog i cyklista. Pożegnanie prof. Bogdana Balcera

(16 grudnia 1936 – 30 grudnia 2018). *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 60–62.

6021. RYGIEL Ryszard: Profesor Bogdan Balcer (1936–2018). Professor Bogdan Balcer (1936–2018). *Archeologia Polski*. T. 64: 2019 s. 9–27, sum.

6022. STEPIEŃ Bogdan: Doktor Władysław Baliński (1907–1983) – twórca kolekcji dokumentów archiwalnych znajdującej się obecnie w zbiorach specjalnych i regionalnych oraz archiwaliach Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łańcucie. Jej rola i znaczenie dla poznania dziejów miasta Łańcuta i regionu łañcuckiego w drugiej połowie XIX i XX wieku. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 31: 2019 s. 107–118, streszcz. ang.

6023. WINTER Tomasz: Jadwiga Bałtakis [1925–2018]. *Rocznik Świdnicki*. T. 46: 2018 [dr.] 2019 s. 226–232.

6024. PRAŚKIEWICZ Szczepan T.: Ponad 30 lat posługi duszpasterskiej w Ameryce. Śp o. Symplicjusz Bałty [1933–2004], karmelita bosy z Woźnik – w piętnastolecie śmierci. *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 111–115.

6025. PUDŁOCKI Tomasz: Professor Andrzej Kazimierz Banach [1944–2019] w moich studenckich oczach. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 1 s. 265–278, streszcz. ang.

6026. STEFAN Banach [1892–1945]. Niezwykłe życie i genialna matematyka. Materiały biograficzne. Pod red. Emilii Jakimowicz i Adama Miranowicza. Wyd. 4. Kraków 2019 Oficyna Wydawnicza „Impuls” 8° ss. 202, nlb. 54, il. Wyd. 1. 2007.

6027. REINHARD-CHLANDA Małgorzata: Kira Banasińska [1899–2002] – seventy years in India. From diplomacy to Kaybee. *Art of the Orient*. Vol. 5: 2016 s. 230–243.

6028. OCHAŁ Artur: Pułkownik Edward Banaszak (1892–1977) – jeniec niemieckich obozów Lamsdorf, Braunschweig, Königstein i Murnau. *Łambinowski Rocznik Muzealny*. T. 41: 2018 s. 21–42, streszcz. ang., niem.

6029. ŁUKASIEWICZ Maria: Stanisław Barącz [1928–2014]. Osobowość twórcza niewidomego poety (fragmenty). *Lehahayer*. T. 4: 2017 s. 251–296, streszcz. ang., orm.

6030. [BARCHAŃSKA-WARDECKA Krystyna]: Miałam syna Emila. Wywiad rzeka z Krystyną Barchańską-Wardecką. [Współpr.] Małgorzata Winkler-Pogoda. Warszawa 2019

IPN-KŚZpNP 8° ss. 311, nlb. 1, il. IPN-KŚZpNP.

Emil Barchański (1965–1982).

6031. SYPIEŃ Jacek: Tadeusz Barczyk (1913–1998) – harcerz niezłomny. *Ilcusiana*. Nr 20: 2019 s. 31–47.

6032. PROFESOR Wojciech Maria Bartel [1923–1992] w służbie Kościołowi i Ojczyźnie. Materiały z sesji wspomnieniowej zorganizowanej 26 września 2017 roku przez Wydział Prawa Kanonicznego UPJPII z okazji 25. rocznicy śmierci prof. Wojciecha Marii Bartla. Red. Andrzej Wójcik. Kraków 2019 Uniw. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 8° ss. 77.

Dostępna także jako e-book.

Treść: Dziwisz Stanisław: Słowo wstępne s. 7–10; Marecki Józef: Działalność prof. Wojciecha M. Bartla w krakowskiej uczelni teologicznej s. 11–38; Uruszcak Waclaw: Profesor Wojciech Maria Bartel (1923–1992) w służbie dla Uniwersytetu Jagiellońskiego s. 39–51; Kopic Jan: Zainteresowanie prof. Wojciecha Marii Bartla historią Kościoła s. 53–61; Dyduch Jan: Statut Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie z 1991 wyrazem jej tradycji i narzędziem rozwoju s. 63–77; Zakończenie s. 76; Bibliografia s. 76–77.

6033. PASZTA Andrzej, Paszta Piotr: Wojciech Barylski [zm. 1999] w dwudziestą rocznicę śmierci jednego z prezesów częstochowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 45: 2019 s. 108–116, streszcz. ang.

6034. BASTA Piotr: Jan Basta (29 listopada 1957 – 21 października 2019). *Archeion*. T. 120: 2019 s. 469–472.

6035. JAN Basta. In memoriam (1957–2019). *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 31: 2019 s. 7–30, streszcz. ang.

Treść: Basta Piotr, Frużyńska Izabella: Życiorys In memoriam Jan Basta (1957–2019) s. 7–20; Dobrowolski Stanisław: Wspomnienie Jana Basty s. 21–25; Rutkowska Wiesława, Surma-Jończyk Elżbieta: Jan Basta In memoriam – Wspomnienie s. 27–30.

6036. WAJSZCZYK Katarzyna: Wspomnienie o Profesor Teresie Baum an (1955–2017). *Ars Educandi*. T. 14: 2017 s. 155–158.

6037. ROSIAK Dariusz: Bauman. Kraków 2019 Mando 8° ss. 253, nlb. 3, il.

Zygmunt Bauman (1925–2017).

6038. BAZIAK Jolanta: Wygnaniec, tułacz, a może Ikar... Bydgoszcz 2019 Tow. Inicjatyw Kult.; Inst. Wydawniczy „Świadectwo” 8° ss. 107, il. (Biblioteka Bydgoskiego Oddziału Stowarzyszenia Pisarzy Polskich).

Bp Eugeniusz Baziak (1890–1962).

6039. BILIŃSKI Piotr: Wiktor Bazielich (1892–1963). *Historyk Starego Sącza*. Stary Sącz–[Nowy Sącz] 2019 Pow. i Miej.-Gm. Bibl. Publ. im. Wiktora Bazielicha; Flexergis 8° ss. 60, il.

6040. CHOCIŁOWSKI Jerzy: Najpierw Polska. Rzecz o Józefie Becku [1894–1944]. Warszawa 2019 Iskry 8° ss. 253, nlb. 3, il.

6041. GOŁASZEWSKI Janusz: Dariusz Bednarek (26 marca 1961 – 8 stycznia 2019). *Archeion*. T. 120: 2019 s. 461–463.

6042. GOŁASZEWSKI Janusz: Wspomnienie pośmiertne Darka Bednarka [1961–2019]. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 113–117.

6043. DZIEDZIC Wojciech: Pamięci dra Waldemara Wojciecha Bednarskiego [1933–2016]. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 287–290.

6044. WELCZ Henryk: Antoni Bednarz [1929–2019] – flecista i skrzypek z Nowej Wsi. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 363–367.

6045. KUBICKI Mateusz: Kapitan ostatni opuszcza swój statek. Józef Władysław Bednarz (1879–1939). Gdańsk–Warszawa 2019 IPN-KŚZpNP 8° ss. 103, nlb. 1, tabl. 16, il. IPN-KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Centralny Projekt Badawczy IPN Ziemie Polskie pod Okupacją 1939–1945) (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 73).

6046. GAWRYŚ Stanisław Kazimierz: Stanisław Bednarz (1938–2016). *Rocznik Towarzystwa Ziemi Nizańskiej*. [R. 6]: 2017 s. 76–77.

6047. GRZYBOWSKI Andrzej, Orlińska Julia Urszula: Kazimierz Bein (1872–1959): współzałożyciel Polskiego Towarzystwa Okulistycznego i aktywny esperantysta. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 82: 2019 s. 106–112, streszcz. ang.

6048. BEMKE Pallotyn, wychowawca, ostatni kapelan Westerplatte. Zespół red. Janina Gwóźdź, Iwona Meger, Grzegorz Radzikowski. [Ząbki–Paris 2019] Apostolicum; [staraniem Regii Miłosierdzia Bożego Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego we Francji] 8° ss. 201, nlb. 2, il. (Victores).

Leon Bemke (1897–1984).

Treść: Pietrzyk Alexandre: Wprowadzenie s. 5–11; Z Kaszub do Galicji s. 13–34; W rodzinnych stronach s. 35–76; Wojenna tułaczka po Kresach s. 77–118; Na służbie w mundurze s. 119–161; Przez świat z powrotem na podwadowicki Kopic s. 163–185; Aneksy s. 187–195.

6049. KRZYŻAK Konrad: Stanisław Bereś (1910–1980) – rys biograficzny. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 6]: 2017 s. 60–72.

6050. PAKUŁA Zbigniew: Poznań maj hej. Historia Barucha Bergmana [1925–2018]. The story of Baruch Bergman. Przekł. Daria Rzeczkowska. Poznań 2019 Stow. Miasteczko Poznań 8° ss. 285, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., ang.

6051. ORŁOWSKI Jan: Jan Bernard [1937–2018] – pro memoria. *Slavia Orientalis*. T. 67: 2018 nr 4 s. 746–749.

6052. GZELLA Grażyna: Edwin Bolesław Betlejewski [1884–1970] – drukarz, redaktor i mieszkaniec Gostynia. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 197–200.

6053. JACKIEWICZ Danuta: 200-lecie urodzin Karola Beyera (1818–1877). *Kronika Warszawy*. 2018 nr 2 s. 165–166.

6054. ACHREMCZYK Stanisław: Słowo o Grzegorz Białuńskim [1967–2018] historyku i prorektorze, życzliwym człowieku. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 483–486.

6055. GRZEGORZ Białuński [1967–2018] w wspomnieniach. Red. Jerzy Marek Łapo, Bogdan Radzicki, Jan Sekta. Olsztyn–Giżycko 2019 Tow. Nauk. Pruthenia; MBP 8° ss. 141, nlb. 2, il.

Zbiór osobistych wspomnień współpracowników i przyjaciół G. Białuńskiego z l. 1967–2018.

6056. KOZERA Marek: Wspomnienie o brygadzie Adamie Bidasie [1966–2019]. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 63–65.

6057. KOSIŃSKI Damian: Senator najbardziej warszawski – marszałek wielki koronny Franciszek Bieliński (ok. 1683–1766). *Kronika Warszawy*. 2019 nr 1 s. 29–49, streszcz. ang.

6058. KRZESIMOWSKA Agnieszka: „Sandomierzanka”. Konstancja z Małachowskich Biernacka (1772–1839). *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 27–44.

6059. ŻUKOWSKI Przemysław Marcin: Tadeusz Antoni Bigo (1894–1975). Droga na katedrę uniwersytecką we Wrocławiu. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 4: 2015 no 1 s. 9–49, streszcz. ang.

6060. WILEWSKA Renata: Pamięci Wandy Bigoszewskiej (1929–2015). *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 362–367.

6061. BILIŃSKA-STECYSZYN Hanna: Pelunia. Lubniewice–Zielona Góra 2019 Zw. Literatów Pol. Oddz. 8° ss. 213, nlb. 2, il.

Pelagia Bilińska (1919–2011).

6062. BOREK Paweł: Generał Ludwik Bitterner „Halka” (1892–1960). Od służby w Legionach Polskich do dowództwa 9 Dywizji Piechoty Armii Krajowej. *Rocznik Białskopodlaski*. T. 26: 2018 s. 67–95, streszcz. ang.

6063. BORZYSZKOWSKI Józef: Erika Blaszczyk z d. Pokriefke (29 VIII 1936 Gdańsk–Nowy Port – 13 V 2019 Dortmund) – autorka wspomnień pt. „Kaschubische Birken” oraz „Im Irrlicht des Westens” oraz innych opowieści ze świata pogranicza kaszubsko-polsko-niemieckiego. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 450–452.

6064. LIPSKI Tadeusz: Powroty Mariana Blizana (1927–2018)... *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 460–470.

6065. STYRNA Natasza: Z prowincji do metropolii – przypadek Saszy Blöndera [1909–1949]. *Modus*. [T.] 18: 2018 s. 151–171, streszcz. ang.

6066. SZOSTEK Konrad: Włodzimierz Bławdziewicz (1926–2018). *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 137–144.

6067. JELONEK Marta, Gadzińska Joanna: Wanda Błęńska [1911–2014]. Spełnione życie. Wyd. 2, poszerz. Poznań 2019 Wydaw. św. Wojciecha 8° ss. 303, nlb. 1, il. + dysk optyczny (DVD).

Wyd. 1. 2011, pod hasłem: Molewska Joanna, Pawełek Marta.

6068. WSPOMNIENIA o Mariannie Bocian. Pod red. Stefana Bednarka i Jana Tomkowskiego. Wrocław 2019 Atut 8° ss. 271, nlb. 1, il.

Zbiór tekstów wspomnieniowych i szkiców biograficzno-krytycznych poświęconych M. Bocian (1942–2003).

6069. BORZYSZKOWSKI Józef: Ks. infułat Stanisław Bogdanowicz (1939–2017) – proboszcz parafii przy konkatedralnej Bazylice Mariackiej w Gdańsku, wikariusz generalny, kapelan „Solidarności”, duszpasterz m.in. nauczycieli, opiekun zabytków, miłośnik muzyki oraz badacz historii Gdańska i Kościoła gdańskiego, Wilniuk zakorzeniony na Kaszubach. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 425–434.

6070. ŚLADAMI bohaterów – Bronisław Boho [1920–1944], pseudonim „Ślaz”. Oprac. Maria Boho. *Kwartalnik Czudecki*. R. 18: 2016 nr 1 s. 18–19.

6071. BORZYSZKOWSKI Józef: Barbara Bojarska (1920–2018) – badaczka „Krwawej Pomorskiej Jesieni” 1939 r., autorka monografii „Piaśnica” i... sagi rodu Przewoskich. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 411–418.

6072. BORZYSZKOWSKI Józef: Urszula Bolduan z d. Szornak (1930–2017) – żona Stolema Tadeusza – Stolemka z Nordy. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 594–603.

6073. SZUCA Wiesław: Książd Feliks Bolt [1864–1940] – duszpasterz, patriota i społecznik. *Studia Pelplińskie*. T. 52: 2018 s. 359–368, streszcz. ang.

6074. MALESSA Maria: Władysław Boldzoł (1950–2015). *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 316–318.

6075. NALEWAJKO-KULIKOV Joanna: Jerzy Wojciech Borejsza (22 August 1935 – 28 July 2019). *Acta Poloniae Historica*. [T.] 120: 2019 s. 283–288.

6076. WOŁOS Mariusz: Profesor Jerzy Wojciech Borejsza (1935–2019). *Res Gestae*. [T.] 9: 2019 s. 146.

6077. WOLAŃSKI Waldemar: Ślepy Maks. Historia prawdziwa. Łódź 2019 Malowany Młyn; współpr. wydawnicza Łódzka Specjalna Strefa Ekonom. 8° ss. 566, tabl. 1, il., mapy.

Menachem Bornsztajn (1890–1960).

6078. CHOJNACKA Barbara: Aurelia Borucka-Nowicka (1926–2019). *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 457–462, streszcz. ang., niem.

6079. WOŁK Marcin: Kazimierz Brandys [1916–2000] – kalendarium. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 152–171.

6080. KOZIOŁ Maria: Związki Haliny Bratkówny Johnson z Lubartowem. *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 147–150.

6081. BACHÓRZ Józef: Edwardowi Brezie (1932–2017) po sąsiedzku. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 604–609.

6082. WALASZEK Adam: Zbigniew Edmund Brodowski – dziennikarz, literat i działacz Polonii amerykańskiej (1852–1901). *Polish Migration Review*. 2017 nr 2 s. 9–16, streszcz. ang.

6083. OKNIŃSKI Witold: Brodziński Bronisław (1866–1919), adwokat, prezes

Siedleckiego Towarzystwa Muzycznego, prezes Rady Miejskiej w Siedlcach. *Historia i Świat*. Nr 8: 2019 s. 187–188.

6084. KASPRZYK Damian: Władysław (Macho) Broniewski [1897–1962]. Szkic do portretu poety i awanturnika. *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 1 s. 29–34.

6085. CZERNIELEWSKI Konrad A.: Adam Brzechwa-Ajdukiewicz [1894–1954] – ostatni dowódca 26 Dywizji Piechoty. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Historica. [Vol.] 105: 2019 s. 103–123, streszcz. ang.

6086. SZAGUN Dorota: Profesor Jerzy Brzeziński (1934–2017). *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 225–235.

6087. WOJDA Jacek: Książd Stanisław Brzóska – obrońca Ojczyzny (1834–1865). *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 39–84, streszcz. ang.

6088. WOJTKOWSKA Anna: Kwiecista sukienka z motylkami. W 90. rocznicę urodzin Haliny Marii Brzuszyńskiej [1928–1944]. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 431–466, il.

6089. JARNO Witold: Major Ernest Buchta (1897–1944) – oficer sztabowy i ofiara nalotu alianckiego na Oflag VI B Dössel. *Lambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 41: 2018 s. 45–63, streszcz. ang., niem.

6090. HORDEJUK Sławomir: Emir Buczacki (1935–1990). Zapomniany aktor teatralny i filmowy. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 17: 2017 s. 183–198, streszcz. ang.

6091. GRODZISKA Karolina: Maria Buczak (Stobierna 22 IX 1927 – Rzeszów 12 II 2019). *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 64: 2019 s. 303–304.

6092. KACZMAREK Łukasz: Józef Budzisz [1893–1943]. Błękitny żołnierz niepodległości i jego przygoda z archeologią. Warszawa 2019 MHPRL 8° ss. 111, nlb. 2, tabl. 48, il., streszcz. ang.

6093. KUŁAN Bartosz [Grzegorz]: Nieznana ofiara Katynia. Zygmunt Bugajski (1887–1940). Prawnik i penitencjarysta. Kraków 2018.

Rec.: Janczak Bartosz, *Lambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 41: 2018 s. 163–166.

6094. HAYKOWSKI Michał: Henryk Bukowski [1839–1900]. Imię żyje nadal. Red. merytoryczna Michał Broj Jr; tł. fragm. z jęz. szwedzkiego Milena Haykowska.

Warszawa 2019 Nar. Inst. Pol. Dziedzictwa Kulturowego za Granicą Polonika 8° ss. 498, nlb. 2, il.

6095. MORYS-TWAROWSKI Michael: Z dziejów cieszyńskiego muzealnictwa. Teodor Bulik (1849–1909) – działacz społeczny i kolekcjoner. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 21: 2016 s. 79–85, streszcz. ang.

Zawiera też: Odpis testamentu Teodora Bulika z 3 XII 1895 r. sporządzony 26 VI 1909 r. przez Antoniego Dybowskiego.

6096. BORZYSZKOWSKI Józef: Marcel Bulla (1958–2017) – rzecznik współpracy naddałyckiej, zwłaszcza Polaków i Niemców z Mekleburgii i Wielkiego Pomorza. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 589–593.

6097. GIEROWSKA-KAŁLAUR Joanna: Stanisław Bułak-Bałachowicz [1883–1940]. Postać, która mogła połączyć narody byłego Wielkiego Księstwa Litewskiego, a jednak ich nie połączyła. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 41: 2017 s. 77–155, streszcz. ang.

6098. BENKEN Przemysław: Artysta i artylerzysta – o służbie wojskowej Adama Bunscha w latach 1915–1945. *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 137–153, streszcz. ang.

Adam Bunsch (1896–1969).

6099. KSIĄDZ prałat Stanisław Burczyk 1921–2007. Proboszcz Parafii Żurawica 1967–1996. Red. Maciej Duda; red. nauk. Irena Kozimala. Żurawica 2019 Gm. Żurawica 8° ss. 85, il.

Treść: Szeleszczuk Tomasz: Wstęp s. 3–4; Duda Maciej: Biografia Księdza Prałata Stanisława Burczyka s. 7–39; Hofman Marian: Życie sakramentalne w Parafii Żurawica w okresie proboszczowania Ks. Prałata Stanisława Burczyka (1967–1996) s. 41–51; Dybek Elżbieta: Ksiądz Prałat Stanisław Burczyk budownicza kościoła w Żurawicy Górnej s. 52–62; Hofman Marian: Księża wikariusze w parafii rzymskokatolickiej pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Żurawicy w okresie proboszczowania Ks. Stanisława Burczyka s. 63–70; Koperski Andrzej: Śp. Ksiądz Prałat Stanisław Burczyk nasz katecheta, opiekun, świadek wiary (wspomnienia wychowanka i ministranta) s. 73–76; Szalęga-Kuźma Anna: Ks. Prałat Stanisław Burczyk – wspomnienie s. 77; Nowak Zofia: Chór żurawicki pod kierownictwem Księdza Prałata Stanisława Burczyka s. 78–79; Semków Józef: Moje wspomnienie o Księdzu Stanisławie Burczyku s. 80–84.

6100. BUDREWICZ Tadeusz: Profesor Stanisław Burkot (1932–2019). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: Studia Historicolitteraria. [T.] 19: 2019 s. 327–329, streszcz. ang.

6101. JÓZEF Burniak (1950–2018) – człowiek wielu pasji. Oprac. Andrzej Żurek. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.] 2019 s. 200–202.

6102. KOZAK Zygmunt, Moszumański Zbigniew, Szczepański Jacek [Emil]: Kapitan Zbigniew Józef Burzyński (1902–1971). Pruszków–Legionowo 2019 Oficyna Wydawnicza „Ajaks”; we współpr. z Muzeum Hist. w Legionowie 8° ss. 235, nlb. 5, tabl. 48, il. (Z dziejów Polskiej Aeronautyki).

Rec.: Sowińska Renata, *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 267–271.

6103. PIASECKA Bożena: Życie i twórczość Jana Filipa Carosiego [1744–1801]. Pod red. nauk. Jerzego Michty. Kielce 2018.

Rec.: Kardyś Piotr, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 4 s. 536–537.

6104. BORZYSZKOWSKI Józef: Kazimierz Cebulak (1927–2015) – najwybitniejszy znawca Żuław, współzałożyciel Zrzeszenia Kaszubskiego. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 430–436.

6105. SZPUNAR Andrzej: Andrzej Cefera (1955–2019). *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 232–234.

6106. MARECKI Józef: Działalność brata Baltazara Cekusa OFMCap [1895–1962] w świetle nieznanych źródeł. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 27: 2018 nr 48 s. 5–30, streszcz. ang.

6107. JAŚCZAK Radosław: Franciszek Cemka [1946–2018]. Przyjaciel i orędownik muzealnictwa. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 292–294, streszcz. ang.

6108. PRZYCZYNKI do biografii Tytusa Chałubińskiego [1820–1889]. Contribution to the biography Tytus Chałubiński. Zespół red. Zbigniew Moździerz, Michał Murzyn, Anna Wende-Surmiak. Zakopane 2019 Tow. Muzeum Tatrzańskie; Muzeum Tatrzańskie 8° ss. 240, tabl. 32, il. Tow. Muzeum Tatrzańskie, Muzeum Tatrzańskie im. dra T. Chałubińskiego w Zakopanem. (Materiały Towarzystwa Muzeum Tatrzańskie im. dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem. Proceedings of the Tatra Museum Society in Zakopane; vol. 17).

Treść: Izdebska Barbara, Izdebski Jan, Moździerz Zbigniew: Od Autorów s. 7–11; Chałubiński Tytus: Wspomnienia z podróży. Oprac. Jadwiga Surzycka s. 12–24; Surzycka Jadwiga: Moje Zakopane s. 26–44; Izdebski Jan, Izdebska Barbara: Z życia osobistego Tytusa Chałubińskiego s. 46–62; Izdebska Barbara, Izdebski Jan: Czy Tytus Chałubiński i Tomasz Surzyckiego [1889–1970] łączyło tylko małżeństwo ich dzieci? s. 66–87; Izdebska Barbara, Izdebski Jan: Grobowiec doktora Tytusa Chałubińskiego s. 90–115; Izdebska Barbara, Izdebski Jan: Katalog korespondencji Jadwigi (z Chałubińskich) Surzyckiej [1858–1941] i Jana Alfonsa Surzyckiego [1850–1915] s. 116–148; Szczęśliwska Maria: Wspomnienia o Tytusie Chałubińskim s. 150–152; Moździerz Zbigniew: Zakopiańskie dzieła Józefa Piusa Dziekońskiego [1844–1927] s. 154–204; Aneks: Moździerz

Zbigniew: Wystrój i wyposażenie wnętrza kościoła pw. Świętej Rodziny w Zakopanem (1895–1935) s. 204–229; Spis i źródła ilustracji s. 237–240.

6109. ŚWIEYKOWSKI Aleksander: Zasiłki na więcej. Tadeusz Chciuk-Celt (1916–2001). *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 141–147.

6110. ŚWIDERSKI Tomasz Adam: Olgierd Białynia Chołodecki [1898–1957]. Głuchy żołnierz, technik dentystryczny i działacz. Warszawa 2019 Inst. Historii Głuchych „Surdus Historicus” 8° ss. 114, il.

6111. [BATA Artur]: Patriarcha Podola ksiądz Antoni Chomiccki [1909–1993]. Tekst Artur Bata. Krosno 2019 Krośnieńska Oficyna Wydawnicza sp. z o.o. 8° ss. 131, il.

6112. ROCHAŁA Paweł: Bolesław Chomicz [1878–1959] i jego czasy. Biografia strażacka. Skierniewice–Warszawa 2019 Komenda Gł. Państw. Straży Pożarnej 8° ss. 522, il.

6113. ANDRZEJEWSKI Mateusz: Rodem warszawianin... Szkic o latach warszawskich Fryderyka Chopina [1810–1849]. Warszawa 2018 Fund. Pol. Niewidomych i Słabowidzących „Trakt” 4° ss. 84, tabl. 2, mapy + dodatek. (Tyflografia Polska; nr 7).

6114. SZCZYPIORSKI Krzysztof: Tadeusz Chróścielewski (1920–2005). Dziesiąta rocznica śmierci. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 4: 2016 s. 101–106.

6115. BORZYSZKOWSKI Józef: Tadeusz Chrzanowski (1932–2016) – architekt, opiekun zabytków i krajobrazu kulturowego Gdańska, Kaszub i Pomorza. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 467–471.

6116. SZYMANOWICZ Maria: Śp. ks. prof. Jan Chwałek [1930–2018], długoletni wykładowca w Instytucie Muzykologii KUL. *Musica Ecclesiastica*. Nr 14: 2019 s. 91–95.

6117. SZYMANOWICZ Maria: Wspomnienie o śp. ks. profesorze Janie Chwałku [1930–2018], długoletnim wykładowcy w Instytucie Muzykologii KUL. *Annales Lublinenses pro Musica Sacra*. T. 10: 2019 s. 195–199.

6118. RACINOWSKI Dariusz: Teresa Ciążkowska (1926–2017) – polonistka, wychowawca, zasłużony społecznik i regionalistka. *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 241–254.

6119. KOWALSKA-CICHY Magdalena: Ludwik Cichy (1887–1941). *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 293–295.

6120. CIECHANOWICZ Zenon: Na beregach Nemena. Na russkom ęzyku. [Będzin] 2017 Wydaw. Internetowe E-bookowe plik tekstowy EPUB (2,20 MB); plik tekstowy PDF (1,98 MB); plik tekstowy MOBI (5,34 MB).

Antoni Ciechanowicz (1891–1987).
Tyt. oryg.: Nad brzegami Niemna 2012.

6121. KOZŁOWSKI Michał: Jan Mieczysław Ciechanowski (1930–2016). *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 257–260.

6122. FRANCISZKA Ciemienga [1867–1935] z Kanusa. Wspomnienie. Oprac. Małgorzata i Piotr Grabolus; słowo wstępne Andrzeja Bartysiewicza. Lubliniec 2019 Wydaw. św. Macieja Apostoła 8° ss. 47, il. (Regionalia Lublinieckie; nr 18).

Treść: Bartysiewicz Andrzej: Słowo wstępu s. 6; Franciszka Ciemienga s. 8–14; Kim była Franciszka s. 15–16; Wspomnienia s. 17–38; Obecnie s. 39; O przysiółku Kanus s. 40–46.

Rec.: Żymierski Mariusz: Współczesne nośniki kultury historycznej na przykładzie dwóch wydawnictw lublinieckich. *Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2019 s. 223–227, streszcz. ang.

6123. DZIUBA Adam: Paweł Cierpiot [1904–1947] – komendant podziemia niepodległościowego na ziemi rybnickiej. *Czasypismo*. 2018 nr 2 s. 96–103.

6124. STASIEWSKI Zbigniew Andrzej: Antoni Ciesielski [1877–1938] – wspomnienie. *Gens*. [T.] 17: 2019 s. 97–102, streszcz. ang.

6125. DZIĘKUJE Ci Boże, że jestem... Jerzy Ciesielski [1929–1970], święty dnia codziennego. Oprac. Maria Władyczanka. [Kraków 2019] Wydaw. WAM 8° ss. 304, tabl. 16, il.

Antologia wspomnień.

6126. TRZYDZIEŚCI lat czasopisma naukowego „Studia Niemcoznawcze–Studien zur Deutschkunde”, tomy I–XXXIX (1979–2008). (Tekst poświęcony Profesorowi Michałowi Cieśli w sto drugą rocznicę urodzin i w dwunastą rocznicę śmierci). *Studia Niemcoznawcze*. T. 60: 2017 s. 90–95.

Michał Cieśla (1907–1997).

6127. KĄDZIELA Piotr: Ks. płk Stanisław Cieśliński [1888–1973] – duszpasterz w służbie ojczyzny i potrzebujących. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 63–79, streszcz. ang.

6128. PRAWDZIC-SZCZAWIŃSKA Małgorzata Stanisława: Stanisław Ciskał – pionier bankowości komercyjnej w Wołominie (1937–2007). *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 419–430.

6129. GŁAŻEWSKA Ewa: Stanisław Ciszewski [1865–1930] – polski badacz kuwady. *Kultura i Historia*. Nr 24: 2013 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

6130. JAŁOSIŃSKA Felicja: Stanisław Cynarski (1923–1996) prof. dr hab., historyk. *Rocznik Jasielski*. T. 7: 2012 s. 103–104.

6131. DYKA Lucjan: Władysław Cyrbes [1851–1917] – zapomniany kompozytor z Zabrowa. *Musica Ecclesiastica*. Nr 14: 2019 s. 11–17, streszcz. ang.

6132. KARPELES Eric: Prawie nic. Józef Czapski [1896–1993]. Biografia malarza. Przeł. Marek Fedyszak. Warszawa 2019 Oficyna Liter. Noir sur Blanc 8° ss. 532, nlb. 12, tabl. 116, il.

6133. SIERADZKI Paweł: Michał Czartoryski (1909–1993) – ziemianin, żołnierz, emigrant. *Studia Polonijne*. T. 39: 2018 s. 167–177, streszcz. ang.

6134. SYPEK Wojciech: Emil Jerzy Czerniawski (1894–1971) – najwierniejszy żołnierz Józefa Piłsudskiego. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 165–184, streszcz. ang.

6135. CZERNIEWICZ-UMER Teresa, Jałoszyński Ryszard: Życie pracą wypełnione. Saturnin Czerniewicz (1890–1961). Kłodawa–Konin 2018.

Rec.: Grzanka Bartłomiej, *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 261–263.

6136. HARUPA Krzysztof: Pamiątki ppor. Tadeusza Czyżyńskiego [1906–1972] w zbiorach Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych jako źródło do poznania jego jeńческих losów. *Łambinowski Rocznik Muzealny*. T. 41: 2018 s. 103–117, streszcz. ang., niem.

6137. TOMASIEWICZ Jarosław: Kazimierz Dagnan [1891–1986]. Polski narodowy socjalista. *Polish Biographical Studies*. Nr 6: 2018 s. 89–111, streszcz. ang.

6138. BORZYSZKOWSKI Józef: Bernard Damaszk (1947–2018) – kaszubski szkólny na Kociewiu, naczelnik gminy i społecznik; w III RP działacz Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego i Stowarzyszenia Kociewskiego w Zblewie. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 435–440.

6139. KUSZCZYŃSKI Paweł: Wspomnienie Ryszarda Daneckiego [1931–2013]. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 20: 2014 s. 44–46.

6140. SZUSTER Gabriel: Wincenty Danek (1907–1976). Biografia nauczyciela. Kraków 2017.

Rec.: Palka Stanisław, *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 254–255.

6141. KRUKOWSKA Aleksandra, Krupiński Piotr: Danuta Dąbrowska (11 marca 1952 – 16 sierpnia 2018). *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 1 s. 233–245.

6142. GROCHOWSKA-IWAŃSKA Krystyna: Ludwika Dąbrowska [1844–1902] – płocka potentatka i dobrodziejka. *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 11: 2019 s. 126–136, streszcz. ang.

6143. GENERAL Jan Henryk Dąbrowski 1755–1818. W 200 rocznicę śmierci. Pod red. Witolda Molika. Poznań 2018.

Rec.: Kita Jarosław, *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 191–194.

6144. MAZIARZ Antoni: O. Klemens Dąbrowski (1875–1953). Pierwszy polski benedyktyn doby pokasacyjnej. Opole 2019 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 555, il., streszcz. ang. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 576).

6145. DEMBNY Jerzy: Żołnierz dwóch armii. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 23: 2017 s. 48–55.

Ignacy Dembny (1896–1981).

6146. RATYŃSKI Mateusz: Jan Dębski (1889–1976). Polityk kompromisu. Warszawa 2019 MHPRL 8° ss. 414, nlb. 1, tabl. 28, il. (Ludowa Biblioteka Niepodległości).

Rec.: Sieląg Patrycja, *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 35: 2019 s. 245–247; Mazurek Jerzy: Biografia wicemarszałka Sejmu II RP Jana Dębskiego. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 424–428.

6147. BRZOZOWSKA Edyta: Profesor Dębski. Lekarz od cudu życia. Bielsko-Biała 2019 Pascal 8° ss. 267, nlb. 5, il.

Romułd Dębski (1956–2018).

6148. LADEK Marcin: Wspomnienie o podpułkowniku Zbigniewie Dębskim [1922–2010] w 75. rocznicę wybuchu powstania warszawskiego. *Gens*. [T.] 17: 2019 s. 31–42, streszcz. ang.

6149. JASIŃSKI Michał Stanisław: Ksiądz profesor Filip Diaczan (1831–1906). Portret warszawskiego moskalofila. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 2 s. 9–44, streszcz. ang.

6150. ROJEWSKA Anna: Maria Dmochowska (1930–2017). *Biuletyn Fundacji*

General Elżbiety Zawackiej. R. 29: 2017 nr 67 s. 106–107.

6151. GIZA Jerzy, Podgórski Tomasz: *General Jerzy Dobrodzicki 1884–1934*. Patron 21 Batalionu Logistycznego. Kraków–Nowy Sącz 2019 Flexergis 4° ss. 101, nlb. 1, il., streszcz. ang.

6152. MIRSKA Hanna, Mirska Bianca Teresa: *Najstarsza harcerka na Mazowszu Tola z Rawskich Dobrowolska* (28 maja 1908 – 4 lipca 2012). *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 4: 2016 s. 39–100.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. Z. 5: 2017 ss. 21–50. Władysława Dobrowolska.

6153. KRUSZEWSKI Zbigniew: *Ostatnie pożegnanie dr. hab. Romualda Dobrzenieckiego* [1949–2015]. *Notatki Plockie*. [R. 60]: 2015 nr 1 s. 55–56.

6154. KAROLEWSKA Henryka: *Helena Dobrzyńska, nauczycielka i sercanka* (1870–1920). *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 95–102, streszcz. ang.

6155. ROTARSKI Wojciech: *Konstanty Dobrzyński* (1908–1939) – łódzki poeta, żołnierz września poległy w Częstochowie. *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 183–208, streszcz. ang.

6156. KS. KAN. Zdzisław Dołata [1945–2017]. *Proboszcz Parafii pw. św. Wojciecha w Chrzypsku Wielkim w latach 1983–2017*. *Życie, zapiski, wspomnienia... Zebrał i oprac. Damian Waškowiak*. Chrzypsko Wielkie–Międzychód 2019 Parafia pw. św. Wojciecha; Drukarnia–Międzychód, Bożena Wesołowska–Drabik 8° ss. 99, il.

Trzęść: Ciesielski Marian: [Wstęp] s. 3; Droga do kapłaństwa s. 5–16; Kapłan s. 17–26; Z życia parafii s. 27–46; Z kolegami s. 47–57; Pożegnanie s. 57–72; Wspomnienia s. 73–92; Zmarłychwstanie! Pierwsza rocznica śmierci s. 93–98.

6157. DUDA Daniel: *Kmdr prof. dr med. Augustyn Kajetan Dołatkowski* (1903–1977), uczestnik obrony wybrzeża w 1939 r., pierwszy powojenny naczelnik Wydziału Zdrowia w Gdyni, twórca Katedry Medycyny Morskiej łódzkiej Wojskowej Akademii Medycznej, współtwórca medycyny morskiej w Polsce. *Nautologia*. R. 53: 2018 s. 76–77, streszcz. ang.

6158. KORYBUT-MARCINIAK Maria: *Światy i międzyświaty Artura Dołęńskiego* [1831–1909]. *Rekonstrukcja biograficzna carskiego urzędnika*. Olsztyn 2019 PTH 8° ss. 355, il.

Rec.: Kita Jarosław: *Czy warto pisać biografie osób nieznanych?* *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 165–171; Kowalewski Jacek, *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 449–453.

6159. KOWALIK Mariusz: *Seweryn Dołęński* [1868–1942] – Honorowy Obywatel Miasta Nisko. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 7]: 2018 s. 58–65.

6160. KUŹNICKI Tomasz: *Ksiądz Grzegorz Domański 1875–1942, niezłomny duszpasterz i społecznik*. *Gomunice 2019 Parafia pw. NMP Wspomożycielki Wiernych w Gomunicach* 8° ss. 136, il., mapy.

6161. KUCZYŃSKI Krzysztof A.: *Pod urokiem historii i kultury współczesnych Niemiec*. *Profesor dr hab. Bogusław Drewniak* (1927–2017). *Wspomnienie*. *Studia Niemcoznawcze*. T. 60: 2017 s. 15–35.

6162. MADEJ Grzegorz: *Bielski fotograf, który zadziwił świat – Jan Drost vel Hans Drost* (1902–1960). *Bielsko-Biała 2019 Muzeum Hist.* 8° ss. 80, il.

6163. CZOSNYKA Mieczysław: *Ks. prof. dr hab. Alojzy Drodź* (1950–2019). *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 234–235.

6164. BRZYKCY Jolanta: *Nadziei Drucekiej* [1898–1986] *droga z Rosji do Polski*. *Studium przypadku akulturacji*. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 24: 2019 [nr] 4 s. 7–20, streszcz. ang.

6165. KONARSKA-PABINIAK Barbara: *Seweryna Duchńska* [1816–1905] – *literatka i patriotka*. *Notatki Plockie*. [R. 60]: 2015 nr 2 s. 11–17.

6166. WOJCIESZAK Bogumił, Kościński Zdzisław: *Odszedł Zygmunt Duda* [1937–2017]... *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 23: 2017 s. 162–163.

6167. ŚLIWERSKI Bogusław: *Pożegnanie wybitnej pedagog – Profesor Marii Dudzikowej* [1938–2018]. *Rocznik Pedagogiczny*. T. 41: 2018 s. 301–306.

6168. BŁASZCZYK Radosław: *Opus Christi et Ecclesiae. Życie i pionierska działalność liturgiczna ks. Adama Duraka SDB* (1949–2005). *Opole 2019 Red. Wydaw. Wydz. Teol. Uniw. Opolskiego* 8° ss. 206, nlb. 9, streszcz. ang., wł. Uniw. Opolski. *Wydz. Teol.*

6169. DEKÓWNA Maria: *Prof. dr hab. Janusz Durko* (23.02.1915–5.09.2017). *Archeologia Polski*. T. 63: 2018 s. 219–225.

6170. GARBULA Joanna Maria: *Historia życia i działalności Benedykta Dybowskiego* [1833–1930] – *wielkiego zoologa, lekarza, antropologa, działacza niepodległościowego,*

zesłańca syberyjskiego. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 10: 2019 [nr] 2 s. 77–88, streszcz. ang.

Zawiera też fragm. wspomnień B. Dybowskiego.

6171. BUJAK Aleksander: Konrad Dybowski (1919–1947) – działacz podziemia niepodległościowego w Krakowie. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 41–78, il., streszcz. ang.

6172. LACHOWSKI Tomasz: Architekt Antoni Dygat 1886–1949. Życie pełne wyzwań. Warszawa 2019 Pol. Wytwórnia Papierów Wartościowych 4° ss. 175, il.

6173. MISIEWICZ Eugeniusz: Wspomnienie o Romualdzie Dylewskim (1924–2019). *Merkuriusz Łęczyński*. Nr 32: 2019 s. 71–72.

6174. RUSINEK Krzysztof: Ksiądz Jan Dzierżon. Życie i pasja 1811–1906. Pokój 2018 Parafia Rzymskokatol. Podwyższenia Krzyża Św. 8° ss. 137, nlb. 1, il.

W aneksie źródłowym prace ks. Jana Dzierżona.

6175. PAŹDZIORA Jan: Moje spotkanie z ppłk. Władysławem Dzióbkiem [1895–1971]. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 182–184.

6176. MATELA Przemysław: „Polskie drogi” sierżanta polskich sił powietrznych Ludwika Dziurki (1900–1972). *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 187–196.

6177. BERESÍ Witold, Burnetko Krzysztof: Edelman. Życie. Do końca. Wyd. 3. Warszawa–Kraków–Limanowa 2019 Fund. Świat ma Sens 8° ss. 767, nlb. 1, il.

Marek Edelman (1922–2009).

Wyd. 1 pt. Marek Edelman. Życie. Po prostu. Warszawa 2008; Wyd. 2 pt. Marek Edelman. Życie, do końca. Warszawa–Kraków 2013.

6178. SPYRA Janusz: Dr Aron Eisenstein [1902–1945], cieszyński rabin, historyk, syjonista. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 22: 2017 s. 31–49, streszcz. ang.

6179. BORZYSZKOWSKI Józef: Jan Ejanowski (1929–2015) – kociewsko-pomorski Stołem, dokumentalista, m.in. promotor kultu Matki Bożej Piaseckiej Królowej Pomorza i twórca tamtejszego Muzeum. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 437–444.

6180. CZARNIAWSKI Marek: Jan Eljasz z uk „Gromlik”. 30.05.1914 – 01.02.1946 żołnierz NSZ-NOW-NZW. Białystok 2019 Marek Czarniawski 8° ss. 304, il. (Prace historyczne).

6181. THE LORD led me. The Servant of God Maria Epstein – sister Magdalena Maria Epstein OP (1875–1947). Collective work. Ed. by Bożena Weber; transl. Ewa Łanoszka. Kraków 2019 The Nuns of the Order of Preachers in Kraków; Poligrafia Salezjańska 8° ss. 175, il.

Stanowi skróconą angielską wersję polskiego wydania pt.: Pan mnie prowadzi. Służebnica Boża Maria Epsteinówna – siostra Magdalena Maria Epstein OP (1875–1947). Kraków 2017.

6182. PIETRZYK Zdzisław: Karol Esreicher [1827–1908] starszy. Między Krakowem, Lwowem i Warszawą. *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 187–194, streszcz. ang.

6183. SZYNDLER Monika: Wspomnienia o moim dziadku. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 20: 2019 s. 69–75.

Leopold Franciszek Faruga (1915–1978).

6184. FUGLEWICZ Piotr: Trzy groby, dwie ojczyzny. Iwan Adrianowicz Feszczenko-Czopowski [1884–1952]. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 168–173.

6185. ZGORZELSKI Rafał, Przybysz Irena, Klimkowski Damian: Janina Fetlińska 1952–2010. Pielęgniarka, społecznik, senator RP. Żyrardów 2019 Stow. Wspólnota Żyrardowa 8° ss. 255, il.

Rec.: Kozłowska Agnieszka, *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 2 s. 152–157.

6186. MATUSZAK Zygmunt, Komenda Waldemar: Pułkownik w st. spocz. doktor Henryk Zdzisław Figura (1943–2015). *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 310–312.

6187. DZIUBALSKA-KOŁACZYK Katarzyna: Jacek Fisiak (1936–2019). *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 36: 2019 s. 217–220.

6188. CEKLARZ Katarzyna: Sebastian Flizak (1881–1972). Ludoznawca i etnograf na tle swojej epoki. Kraków 2019 Centralny Ośr. Turystyki Górskiej PTTK 8° ss. 401, nlb. 1, tabl. 1, il., streszcz. ang., niem., ros. Centralny Ośr. Turystyki Górskiej. (Pro Memoria).

6189. MICHALSKI Dariusz: Poletko pana Fogg’a. Warszawa 2015 [2018!] mg 8° ss. 666, nlb. 6, il.

Mieczysław Fogg (1901–1990).

6190. CZOPEK Adam, Multarzyński Juliusz: Maria Fołtyń [1925–2012]. Życie z Moniuszką. Warszawa 2019 Multart 8° ss. 305, nlb. 2, il.

6191. FORYSTEK Józef: Niepodległościowa działalność Józefa Frankiewicza

[1914–1994] a sprawa jego werbunku przez Jana Wołkowa – brakująca część wspomnień. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 27: 2018 nr 48 s. 57–74, streszcz. ang.

6192. PASZTA Andrzej: Dariusz Frączyk (11.02.1961–15.05.2017). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 1 s. 72–73.

6193. GNAT-WIETESKA Zbigniew: Generał brygady Bolesław Frej [1873–1954]. Garwolin–Pruszków 2018 Oficyna Wydawnicza „Ajaks” 8° ss. 94, nlb. 2, il.

6194. JERZY Gadowski (1934–2015). Oprac. Dobrosława Horzela, Marek Walczak. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 1 s. 157–172.

Zawiera także bibliografię jego prac drukowanych z l. 1957–2018.

6195. SABAT Katarzyna: Tadeusz Gajda „Tarzan” 1924–1946. Lublin 2019 Fund. „Biografie Codziennosci” 4° ss. 287, nlb. 1, il., mapy.

6196. REMISZEWSKI Ryszard [Marian]: Kazimierz Gajos [1944–2012] kurier Słowa Bożego. Szczawnica 2019 Pieniński Ośr. Historii Turystyki Górskiej; nakł. aut. 8° ss. 47, nlb. 1, il.

6197. WÓJTOWICZ-CIĘCIWA Joanna: Książd Wojciech Galant (1953–1930) – publicysta i społecznik. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 29: 2017 s. 189–201, streszcz. ang.

6198. SKRZYPCZAK Jerzy: Galiński Michał (1893–1935). *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 275–277.

6199. GAŁA Radosław: Czesław Gała (1923–1991) – zapomniany malarz z Gostynia. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 185–192.

6200. MACIASZCZYK Bronisław: Danuta Gałkowska (1924–2018). *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 41: 2018 s. 199–202.

6201. SKRZYPCZAK Jerzy: Gardulski Stanisław Jerzy (1905–1939). *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 278.

6202. TATAROWSKI Konrad [Witold]: Z Taśmoteki Rozgłośni Polskiej RWE – dr Józef Garliński (1913–2005). *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 124–130.

6203. CHARLIŃSKA Halina, Kozioł Maria: Leokadia Teresa Gągalska-Grądek (1930–2013). *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 305–308.

6204. CHŁOSTA Jan: Dr Stanisław Gąsowski [1881–1949] z podszczycieńskiego Augustowa. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2019 s. 143–148.

6205. DUTKA Elżbieta: „Biografie składają się również z zapętleń”. Nieopowiedziane życie Ireny Gelblum [1923–2009]. *Narracje o Zagładzie*. Nr 1: 2015 s. 212–224, streszcz. ang.

6206. SZCZEPANIAK Władysław: Stanisław Gensler (1950–2015). *Rocznik Historyczny Lubonia*. T. 5: 2015 s. 233–237.

6207. SILNA Kornelia: Siostra Maria Ostiana Franciszka Geppert – Służebniczka Maryi (1913–2015). *Rocznik Historyczny Lubonia*. T. 5: 2015 s. 238–239.

6208. [IL’IČĚV Ivan Mihajlovič] Ilczew-Wołkanowski Iwan: Anna German [1936–1982]. Sto wspomnień o wielkiej piosenkarce. Przekł. Walentyna Mikołajczyk-Trzcińska. Toruń 2019 Wydaw. Adam Marszałek 8° ss. 542, il.

6209. FRĄCEK Teresa [Antonietta]: Matka Matylda Getter [1870–1968]. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 79, nlb. 1, il. (Bohaterowie Niepodległości).

6210. DĘBICKI Adrian: Sylwetka Adama Giedrysa [1918–1997] – szczecińskiego krawca-astronoma w twórczości Ryszarda Wójcika i Jerzego Domaradzkiego. *Kolo Historii*. Nr 23: 2018 s. 107–120, streszcz. ang., niem.

6211. NEGOWSKI Michał: Wspomnienia o ks. Lucjanie Gierosie [1930–2006] SDB. Rumia-Piła 2019 Parafia pw. NMP Wspomożenia Wiernych w Rumi – Salezjanów; Zakł. Poligraficzny Henryk Górowski 8° ss. 234, il.

6212. SZCZEPAŃSKI Seweryn: Gustaw Gizewiusz (1810–1848). Pastor from east Prussian Osterode (Ostróda), defender of polishness, researcher of folklore and prehistory in the times of romanticism. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 4 s. 627–641, streszcz. pol., ang.

6213. W SŁUŻBIE niepodległej. Henryk Glass (1896–1984). Oprac. Karol Sacewicz. Olsztyn 2019 Oddz. IPN w Białymstoku – Delegatura w Olsztynie 8° ss. 50, nlb. 6, il. + CD-ROM.

Treść: Dom, nauka... harcerska służba s. 5–8; Na wojnie... za Niepodległą s. 10–15; Harcerstwo – służba Ojczyźnie s. 17–22; Na straży polskiej racji stanu – antykomunista s. 24–34; Czas wojny s. 36–44; Poza krajem s. 46–50; Glass Andrzej: O Ojcu... s. 53.

6214. KOTUŁA Jacek: Jan Bohdan Gliński (1915–2019) – zasłużony badacz historii medycyny. *Archivum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 82: 2019 s. 49–54, streszcz. ang.

6215. FERCOWICZ Tadeusz: Doktor Wojciech Gluziński (1922–2017). *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 26: 2017 s. 187–193.

6216. SKERSKA Elżbieta: Alojzy Gładkowski (1927–2018). *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 30: 2018 nr 68 s. 38–39.

6217. BORZYSZKOWSKI Józef: Ks. abp Tadeusz Gocłowski (1931–2016) – Honorowy Członek Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego i Instytutu Kaszubskiego. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 456–466.

6218. LASKOSZ Joanna: Walery Goetel (1889–1972). Urodziłem się jako jeden z tych, którzy mają ciekawość świata... W 130 rocznicę urodzin prof. Walerego Goetla i 100-lecie powstania Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. Kraków 2019 Archiwum Nauki PAN i PAU 4° ss. 242, nlb. 1, il., mapy. Archiwum Nauki PAN i PAU. (Człowiek i Uczony; t. 1).

6219. KOZIOŁ Maria: Antoni Gojdon (1892–1964). *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 300–302.

6220. RATKOWSKA Alina: Śladami Goldberga. Życie i twórczość gdańskiego klawesynisty i kompozytora Johanna Gottlieba Goldberga (1727–1756). Warszawa 2019 Uniw. Muzyczny Fryderyka Chopina 8° ss. 154, il., streszcz. ang.

6221. SROKA Łukasz Tomasz: Człowiek sukcesu w państwie sukcesów. Biografia Marcela Goldmana [ur. 1926] krakowianina w Tel Awiwie. Przedm. Aleksander B. Skotnicki; posłowie Leopold „Poldek” Wasserman. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 482, nlb. 5, il. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; 936).

6222. KRZYŻYŃSKA Olga: Sopocki cieszynianin. Józef Gołec (1935–2017). *Rocznik Sopocki*. R. 29: 2018 s. 158–166.

6223. [ZBUDNIEWEK Janusz]: O. Józef Gołębiowski [1949–2016] nasz redakcyjny informatyk nie żyje. *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr.] 2018 s. 711–714, streszcz. ang.

6224. PRAŻMOWSKA Anita J.: Władysław Gomułka [1905–1982]. Tł. [z ang.] Katarzyna Skawran. Warszawa 2016.

Rec.: Eisler Jerzy: Better not at all than not well. A review of a biography of Władysław Gomułka. *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 Special Issue s. 159–176.

6225. FARON Barbara: Ocalić od zapomnienia. *Almanach Łącki*. Nr 30: 2019 s. 61–68.

Jakub Gorczowski (1899–1975).

6226. IDOWIAK Łukasz: Antoni Gościński [1926–1998] – (nie)zapomniany olimpijczyk. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 47–62.

6227. TOTOŃ Anna: Józef Gościej (1932–2017). *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 245–246.

6228. HADYNA Stanisław: Biskup kamieniecki Wawrzyniec Goślicki [ok. 1530–1607] – życie i działalność. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 35: 2019 s. 195–207.

6229. SZCZEPANIAK Władysław: Krzysztof Goździewski (1957–2015). *Rocznik Historyczny Lubonia*. T. 5: 2015 s. 240–241.

6230. JEŻEWSKA Maria: Bogdan Górecki (1939–2018). *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 27: 2018 s. 319–326.

6231. ŚLIWA Joachim: Marcel Teofil Górkiewicz (1835–1910). Zapomniany współpracownik Heinricha Schliemanna. *Meander*. R. 74: 2019 s. 105–114, streszcz. ang.

6232. KUSZCZYŃSKI Paweł: Życie i twórczość Gerarda Górnickiego [1920–2006]. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 21: 2015 s. 51–56.

6233. KWIECIŃSKA-DRABOT Krystyna: Jan Mieczysław Górzynski [1909–1982] zasłużony nauczyciel muzyki w Liceum Pedagogicznym w Ostrołęce. *Przydroża*. Nr 6: 2019 s. 303–310.

6234. ZE WSPOMNIENIA o Stefanie Grabińskim [1887–1936]. (Cz. 1). Do dr. podała i oprac. Jakub Knap. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 2 s. 161–184, streszcz. ang.

Listy z l. 1949–1952 ze wspomnieniami o S. Grabińskim adresowane do autora monografii o nim Artura Hutnikiewicza.

6235. GROCHOLSKA Róża: Jeremi Jerzy Grochołski (1927–2018). *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 1 s. 293–295.

6236. KUĆ Bogdan: Dwie mogiły ułana. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 5: 2017 s. 147–150.

Kapral Marian Gromadowski (1913–1939).

6237. HAPTAŚ Krzysztof: Gross-Korczyński Feliks Jan Marian (1896–1978). *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.]: 2019 s. 279–284.

6238. CZERMIŃSKA Lucyna: Kobieta niepodległości – Sługa Boża Matka Kazimiera Gruszczyńska, założycielka Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek od Cierpiących (1848–1927). *Nasza Przeszłość*. T. 131: 2019 s. 73–102, streszcz. ang.

6239. BORZYSZKOWSKI Józef: Mistrz Wiesław Gruszkowski z Sopotu, profesor Politechniki Gdańskiej, wybitny architekt i urbanista polski – „Splendor Splendorów Gedanensis” – (1920–2018). *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 446–448.

6240. KALBARCZYK Adam: Ksiądz Zdzisław Grzegorski [1930–2012] – ojciec polskiej homiletyki kontekstualnej. *Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 35: 2019 s. 217–226, streszcz. ang.

6241. WATKOWSKI Adrian: Kontradmiral Gereon Grzenia-Romanowski (1916–1983). Szkic biograficzny. *Polish Biographical Studies*. Nr 6: 2018 s. 113–139, streszcz. ang.

6242. WATKOWSKI Adrian: Rear-Admiral Gereon Grzenia-Romanowski (1916–1983). Biographical sketch. *Studia Maritima*. Vol. 32: 2019 s. 183–206.

6243. KOSIŃSKI Krzysztof: Ireneusz Gulgulski (1935–1989). Nauczyciel (przyczynok do historii inteligencji w PRL). *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 117–166, streszcz. ang.

6244. LEŃ Kazimierz: Władysław Gurgacz [1914–1949], jezuita, kapelan Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowej – męczennik okresu stalinowskiego. *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 397–422.

6245. DUDA Daniel: Ludwik Habaj (1900–1985), wychowawca wielu pokoleń marynarzy marynarki wojennej okresu międzywojennego, bohaterski obrońca polskiego wybrzeża w 1939 r., długoletni zasłużony starszy pilot portu gdańskiego. *Nautologia*. R. 53: 2018 s. 78–80, streszcz. ang.

6246. RUCZAJ Zbigniew: Wspomnienie Zofii Haczyńskiej [1928–2017] z domu Chomko. *Drohiczynski Przegląd Naukowy*. Nr 9: 2017 s. 425–430.

6247. WOŁODKOWICZ Cezary: (Nie)znane karty z życia Jeana George’a Haffnera [1777–1830]. *Rocznik Sopocki*. R. 29: 2018 s. 133–157.

6248. KOZŁOWSKI Michał: Pro memoria – Emanuel Halicz (1921–2015). *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 261–269.

Zawiera także bibliografię jego prac z l. 1954–2005.

6249. KASIARZ Magdalena: Józef Haller [1873–1960] – bohater lokalnej pamięci. *Małopolska*. [T.] 20: 2018 s. 289–296.

6250. MAJ Józef Roman: Ostatni rycerz Polski. Rzecz o osobowości Józefa Hallera [1873–1960]. Warszawa 2019 Bellona plik tekstowy EPUB (1,09 MB).

6251. BŁOGOSŁAWIONA pielęgniarka Hanna Chrzanowska [1902–1973], dama miłosierdzia. Pod red. Kazimierzy Zahradniczek, Helyny Matogi, Tadeusza Wadasa. Kraków 2019 Wydaw. Małopolskiej Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych im. Hanny Chrzanowskiej 4° ss. 304, nlb. 1 k. tabl. złożona luzem, il., streszcz. ang.

Treść: Kózka Maria: Nieoczywista historia życia „Damy Miłosierdzia” s. 4–5; Scaber Andrzej: Dama wielkiego formatu s. 6; Życie Błogosławionej Hanny Chrzanowskiej na podstawie faktów, dokumentów i wspomnień s. 9–65; Hanna Chrzanowska, sumienie środowiska pielęgniarskiego. Wspomnienia rodziny, przyjaciół, uczennic, współpracowników, duchowieństwa s. 67–169; Patronka szkół, zakładów opiekuńczych, ustanawianych nagród i wydawnictwa s. 171–198; Opracowania naukowe dotyczące działalności Hanny Chrzanowskiej s. 199–211; Kalendarium procesu beatyfikacyjnego s. 213–225; Uroczysta Beatyfikacja pielęgniarki Hanny Chrzanowskiej s. 227–268; Kult Błogosławionej Hanny Chrzanowskiej s. 269–284; Źródła ilustracji s. 286–287.

6252. PANAS Paweł: „Zagubiony pośród obcych”. Zygmunt Haupt [1907–1975] – pisarz, wygnaniec, outsider. Bielsko-Biała–Kraków 2019 Wydaw. Nauk. ATH; Inst. Literatury 8° ss. 270, nlb. 18, il., streszcz. ang.

6253. BŁASZKIEWICZ Henryk: Jerzy Henke (1930–2016). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 1 s. 62–63.

6254. GAUTIER Brigitte: La poésie contre le chaos. Une biographie de Zbigniew Herbert [1924–1998]. Paris 2018 Noir sur Blanc 8° ss. 384, streszcz. ang.

Rec.: Wójcik Tomasz: Francuska biografia Zbigniewa Herberta. *Przegląd Humanistyczny*. T. 63: 2019 nr 4 s. 119–121.

6255. SZCZEPAŃSKI Jacek Emil: Apoloniusz Aleksander Herbst (1892–1969). Bohater dwóch wojen. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 163–182, streszcz. ang., niem., ros.

6256. WOLSZA Kazimierz M[arek]: Ks. prof. dr hab. Józef Herbut (1933–2018). *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 38: 2018 nr 1 s. 287–299.

6257. DRAPELLA-HERMANDORFER Alina: Draco. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 27: 2018 s. 311–318.

Mariusz Hermansdorfer (1940–2018).

6258. FOLGA-JANUSZEWSKA Dorota: Mariusz Hermansdorfer [1940–2018]. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 27: 2018 s. 305–310.

6259. MACIEJEWSKI Mirosław: Wspomnienie o ks. prałacie Konradzie Herrmannie (1929–2017). *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 189–197.

6260. SZABŁOWSKA-ZAREMBA Monika: Marta Hirschprung [1903–1942?] – zapomniana redaktorka i literatka z Krakowa. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 1 s. 37–56, streszcz. ang.

6261. CZARNECKA Maria, Kiedio Ewa: Zostały mi słowa miłości. Maria Hiszpańska-Neumann [1917–1980]. *Życie i twórczość*. Warszawa 2019. Tow. „Więź” 8° ss. 355, nlb. 4, il. (Biblioteka „Więzi”; t. 354).

Toż plik tekstowy PDF (11,24 MB).

6262. GLINIECKI Tomasz: Dr hab. Janusz Hochleitner (1966–2018). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 1 s. 173–174.

6263. HOFMAŃSKI Piotr: Wywiadowca Związku Jaszczurzego. Wspomnienie o Bernardzie Hofmańskim [1925–1983]. Z przedm. Leszka Żebrowskiego. Lublin 2019. Fund. im. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 204, il.

6264. BARTOSZEWSKI Gabriel: Przez ojczyznę ziemską do ojczyzny w niebie. Patriotyzm w życiu i pismach bł. Honorata Koźmińskiego [1829–1916]. *Studia Loviciensia*. Nr 20: 2018 s. 9–28.

6265. SZCZEPANIAK Andrzej: Wokół biografii Profesora Maurycego Horna (1917–2000) – badacza dziejów Żydów na ziemiach polskich od XV do XVIII w. *Kwartalnik Opolski*. R. 61: 2015 nr 4 s. 45–70, streszcz. ang.

6266. SZTAMA Paweł: Adama Humera [1917–2001] życie przed bezpieczeństwem. Przyczynek do biografii. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 6: 2017 s. 186–212, streszcz. ang.

6267. IWANICKA Maria: Jestem. Red. Wanda Rodowicz i Maria Rodowicz. Warszawa 2018. Pryzmat Katarzyna i Wojciech Puza sp. j. 8° ss. 52, il., mapa.

Zawiera też wiersze M. Iwanickiej (1916–1943).

6268. JARNO Witold: Generał Wacław Iwaszkiewicz-Rudoszański (1871–1922). *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica*. [Vol.] 104: 2019 s. 125–146, streszcz. ang.

6269. MARCHWIŃSKI Janusz: Zygmunt Jabłoński (1920–1985). *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 137–140.

6270. BORZYSZKOWSKI Józef: Michał Jagiełło (1941–2016) – polonista, poeta i prozaik, przyjaciel i popularyzator piękna – nie tylko Tatr – wielki społecznik, prawdziwy polityk. *Acta Casubiana*. T. 18: 2016 s. 452–455.

6271. CHRZANOWSKI Stefan [Marek]: Ks. Józef Jagodziński [1891–1948] – pasterz i budowniczy kościoła parafialnego. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 1: 2017 s. 71–76.

6272. MARON Marcin: Mieczysław Jaho-da [1924–2009]. Z oprac. biograficznym Anny M. Leśniewskiej-Zagrodzkiej. Łódź 2019. Wydaw. Bibl. Państw. Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera 8° ss. 519, nlb. 1, il., streszcz. ang.

6273. SAMOJEDEN Marian: „Wicek” – Wincenty Jakubowski (1939–2017). *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 8]: 2019 s. 94–96.

6274. CZAJKA Stanisław: Ksiądz Łukasz Janczak (1835–1918), katecheta, pedagog i obrońca wartości narodowych w Seminarium Nauczycielskim. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 3: 2014 s. 11–22.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. Z. 4: 2016 s. 11–32.

6275. JANICKA Aleksandra: Historia Jana Janickiego [1925–1998]. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 10: 2019 s. 220–228.

6276. ROMANIUK Marek: Profesor dr hab. Barbara Janiszewska-Mincer (1930–2019). *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 463–473, streszcz. ang., niem.

Zawiera także bibliografię prac B. Janiszewskiej-Mincer.

6277. BUDZELEWSKI Dariusz: Henryk Janocha (1931–2016). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 2 s. 154–155.

6278. BORZYSZKOWSKI Józef: Zofia Janukowicz-Pobłocka (1928–2019) – wybitna śpiewaczka, ambasadorka polskiej muzyki w świecie, prof. zwyczajny Akademii Muzycznej w Gdańsku, mistrzyni wielu mistrzów. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 434–439.

6279. DAUKSZA Agnieszka: Jaremianka. Gdzie jest Maria? Kraków 2019 Spół. Inst. Wydawniczy Znak 8° ss. 621, nlb. 2, tabl. 32, il.

Maria Jarema (1908–1958).

6280. BIELAWSKA Anna, Bielawski Stanisław: Franciszek Jarzyna [1911–1999] – redaktor „Expressu Pedagogicznego” i „Wrzasku Domowego”. *Rocznik Świdnicki*. T. 46: 2018 [dr.:] 2019 s. 175–201.

6281. WEJNER Alicja: Jastrzębowski. Azymut wspólna Europa. Warszawa 2019 Jąsoga 8° ss. 279, il.

Wojciech Bogumił Jastrzębowski (1799–1882).

6282. SĘDZIMIERZ Ewa: Jan Stanisław Jastrzębski (1892–1940). *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 289–292.

6283. KACZMARZYK Ewa, Sucharkiewicz Katarzyna: Wspomnienie o doktorze Aleksandrze Jaśkiewiczu (1933–2019). *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 377–380.

6284. JANOWSKI Maciej: Jerzy Jedlicki (4 VI 1930 – 31 I 2018). *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 4 s. 851–867.

6285. KULA Marcin: Jerzy Jedlicki [1930–2018], historyk nietypowy. Warszawa 2018.

Rec.: Schiller-Walicka Joanna: Jak być (zostać) dobrym historykiem? *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 159–166.

6286. CZACZKOWSKA Ewa K., Wiścicki Tomasz: Książd Jerzy Popiełuszko. Wiara, nadzieja, miłość. Biografia błogosławionego. Warszawa 2017.

Rec.: Szczecina Grzegorz Kamil, *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 225–231.

6287. RĘDZIOCH Włodzimierz, Górny Grzegorz, Rosikoń Janusz: „Zło dobrem zwyciężył. Święty Jerzy XX wieku”. Warszawa 2017 Rosikon Press 8° ss. 336.

Bł. Jerzy Popiełuszko (1947–1984).

Rec.: Szczecina Grzegorz K., *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 629–634.

6288. ZIMON Damian: Wspomnienia o kardynale Ignacym Jeżu [1914–2007]. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 19: 2019 s. 115–118, streszcz. ang., niem.

6289. JEKIEL Jacek: Józef Gabriel Jęczkowiak [1898–1966] – zapomniany bohater listopada 1918 roku. Zarys biografii. Szczecin 2019 Muzeum Nar. w Szczecinie 8° ss. 117, il.

6290. CIEŚLIŃSKI Marek Kosma: Stanisław Jędryka (1933–2019). *Zeszyty Chorzowskie*. T. 19: 2019 s. 180–183.

6291. SZCZEPANIAK Władysław: Bogdan Jędrzejewski (1944–2015). *Rocznik Historyczny Lubonia*. T. 5: 2015 s. 242–245.

6292. MOSKAL Tomasz: Ks. Franciszek Jop (1897–1976) biskup pomocniczy w Sandomierzu (1946–1956). *Studia Sandomierskie*. T. 25: 2018 s. 67–84, streszcz. ang.

6293. KONIECZNA Seweryna: Professor Józefa Joteyko [1866–1928] – The distinguished Polish scientist at the turn of the 19th and 20th century. *Nauka*. [R. 26]: 2019 nr 1 s. 149–158, streszcz. ang.

6294. BORZYSZKOWSKI Józef: Ks. Mieczysław Józefczyk [1928–2019] – jego miejsce w dziejach Elbląga i nie tylko elbląskiej historiografii. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 375–382.

6295. NOWAKOWSKI Piotr Tomasz: Franciszek Jujka [1906–1944] pedagog na trudne czasy. *Spoleczeństwo i Rodzina*. 2018 nr 4 s. 148–168.

6296. APOSTOŁ Pimejów. Bp Eugeniusz Juretzko OMI [1939–2018]. Red. i wstęp Marcin Wrzos. Poznań 2019 Misyjne Drogi 8° ss. 122, nlb. 3, il.

W Kamerunie.

Zawiera listy, wywiady i wspomnienia o ojcu E. Juretzko.

6297. ZIELIŃSKA Iwona: Życie moje spełnione. Teofil Jurkiewicz (Ludomir Brzuski) (1925–2009). Ma vie accomplie. Teofil Jurkiewicz (Ludomir Brzuski) (1925–2009). Tł. na jęz. fr. Beata Mehl. Wyd. popr. i rozsz. Obory–Rypin–Brodnica 2019 Dobrzyńskie Tow. Nauk.; WEiW Verbum 8° ss. 136, il.

6298. KUJAWSKI Ryszard: W dolinie łez. Profesor Andrzej Jus [1914–1992]. Życie i dorobek naukowy. Przyczynek do historii polskiej i kanadyjskiej psychiatrii drugiej połowy XX wieku. Warszawa 2019 Inst. Psychiatrii i Neurologii 8° ss. 255, nlb. 1, il.

6299. PARUS Waldemar: Zdzisław Juszczałowicz [1908–2001], porucznik obserwator Morskiego Dywizjonu Lotniczego w Pucku,

kapitan portu Darłowo. *Nautologia*. R. 53: 2018 s. 42–50, streszcz. ang.

6300. KSIĄDZ Stanisław Kaczmarczyk (1906–1942). Patron Szkoły Podstawowej w Podborzu. [Oprac.] Stanisław Niemiec, Andrzej Przybyszewski. Zgórsko–Mielec 2018 Zakł. Poligr. Zdzisław Gajek 8° ss. 44, il.

Treść: Niemiec Stanisław: Słowo wstępne s. 3–4; Ośliżło Anna: Słowo wstępne s. 5; Rodzina i kapłaństwo s. 9–22; W radomskiej konspiracji s. 22–40; Szkoła Podstawowa w Podborzu s. 40–42.

6301. SIATKA Krzysztof: W kierunku sztuki ukrytej. Historia Janusza Kaczorowskiego [1941–1987]. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 170, nlb. 1, il. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; 943).

Dostępna także jako e-book.

6302. LIMON Janusz: Roman Kalisz (1945–2019) – b. rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, przewodniczący Rady Naukowej Stacji PAU w Gdańsku. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 468–470.

6303. SAMBORSKA-KUKUĆ Dorota: Julian Gaudenty Kaliszewski [1845–1909] w świetle nowych źródeł. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 2 s. 171–177, streszcz. ang.

6304. WIŚNIEWSKA-RUTKOWSKA Lucyna: Myśli i czyny. Henryk Kamiński [1813–1866] – filozof i polityk. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 205.

6305. KUŹNICKI Tomasz: Antoni Kamocki (1854–1926). Ziemianin i społecznik z Kocierzowów. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 16: 2019 s. 175–198.

Toż. Kuźnicki Tomasz: Antoni Kamocki (1854–1926). Ziemianin i społecznik z Kocierzowów. Gomunice 2019 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 28, il.

6306. SUCHARKIEWICZ Katarzyna: Ożywienie pamięci. Wybrane aspekty życia i twórczości artystycznej Alfonsy Kanigowskiej [1858–1948]. *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr:] 2019 s. 200–218, streszcz. ang.

6307. PONADCZASOWY kapłan. Ksiądz Jan Kapołka [1919–2001] we wspomnieniach mieszkańców Czernicy. Pod red. Patrycji Tomiczek. Czernica 2019 Stow. Działań Lokalnych Spichlerz 8° ss. 42, il.

Zbiór wspomnień z l. 1946–2011.

6308. MONTELATIC Joanna: Glosa do portretu Wandy Marii Karczewskiej [1913–

1995] – nieprzeciętnej kaliszanki. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 195–200, streszcz. ang.

6309. JAŹDŻEWSKI Krzysztof: Benedykt Karczewski (1926–2019). *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 13: 2019 s. 131–136.

6310. KOZIOŁ Maria: Józef Karwat (1904–1983). *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 303–304.

6311. JEDYNAK Marek, Ściślewska-Skrobisz Renata: Major Eugeniusz Gedymin Kaszyński „Nurt”, „Mur”, „Zygmunt” (1909–1979). Warszawa 2019 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 63, nlb. 1, il. Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita.

6312. WIDEL Jerzy: Wacław Kawiorski (1951–2017). *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 250–251.

6313. WOJTKOWIAK Jacek, Wierzbicki Kazimierz: Leon Kąkol [1898–1976]. Jestem Kaszubą, Polska matką moją... Pelplin 2019 Bernardinum 8° ss. 334, nlb. 5, il.

6314. WOJCIESZYK Elżbieta: Zaczęło się od skautingu. Przyczynek do biografii gen. bryg. Jana Kąkolewskiego (1893–1977). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 280–295, streszcz. ang.

6315. KIERNIKOWSKI Paweł: Adam Kędzierawski (1935–2019). *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 507–512.

6316. MATEJA Anna: Poznawanie Kępińskiego. Biografia psychiatry. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 409, nlb. 6, il.

Antoni Kępiński (1918–1972).

Toż plik tekstowy PDF (4,55 MB).

6317. ACHREM CZYK Stanisław: Wojciech Kętrzyński [1838–1918]. Kustoszu narodowej pamięci. Kętrzyn–Olsztyn 2018.

Rec.: Jasiński Janusz: Biografia Wojciecha Kętrzyńskiego w opracowaniu Stanisława Achremczyka. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 313–325.

6318. JASIŃSKI Janusz: Return of Wojciech Kętrzyński [1838–1918] to Polishness. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 4 s. 677–702, streszcz. pol., ang.

6319. WĄSOWICZ Jarosław: Ksiądz Stefan Kiełsiński SDB (1932–2017), pierwszy kustosz sanktuarium diecezji koszalińsko-

-kołobrzeskiej w Skrzatuszu. *Rocznik Skrzatuski*. T. 6: 2018 s. 43–57, streszcz. ang.

6320. KOPOCIŃSKI Zbigniew, Kopociński Krzysztof: Losy ppłk. Adama Kiełbińskiego (1894–1975), ostatniego szefa oddziału chirurgicznego 3. Szpitala Okręgowego w Grodnie, a polska wojskowa służba zdrowia z kresów wschodnich II Rzeczypospolitej. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 8: 2018 z. 1 s. 55–66, streszcz. ang.

6321. SALA Bartłomiej Grzegorz: Żołnierz z Sosnowca. *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 234–239.

Jan Kiepura (1902–1966).

6322. ZIELIŃSKI Jerzy: Mother of Zagłębie. The life of the venerable servant of God Teresa Kierocińska [1885–1946] co-founder of the Congregation of the Carmelite Sisters of the Infant Jesus. Kraków 2019 Wydaw. Karmelitów Bosych 8° ss. 278, tabl. 16, il.

Wyd. oryg.: Matka Zagłębia. Życie Służebnicy Bożej Teresy Kierocińskiej współzałożycielki Zgromadzenia Sióstr Karmelitanek Dzieciątka Jezus. Kraków 2014.

6323. MAKOMASKA Ewa: Kitschmann. Ocalić od zapomnienia. *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 240–251.

Anda Kitschmann (1895–1967).

6324. MUSIAŁOWICZ Ryszard: Artyści w wołomińskiej hucie – Ireneusz Kiziński [1937–2008]. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 345–354, il.

6325. MACHNIAK Jan: Bł. Klara Ludwika Szczęsna [1863–1916]. Kraków 2018 WITKM 16° ss. 197, nlb. 1. (Święci Naszej Wolności).

6326. JĘDRYCHA Joanna: Ku veniam legendi. Szkic o Juliuszu Kleinerze [1886–1957]. *Kolo Historii*. Nr 23: 2018 s. 99–106, streszcz. ang.

6327. [ŻÓŁTOWSKI Andrzej]: Z fal pokoleń Maria. Płock 2019 Daniel Żółtowski 8° ss. 117, nlb. 3, il.

Maria Kleitz-Żółtowska (1948–2011).

6328. ZAWACKA Magdalena: Edward Klemens (1939–2006). Miłośnik ziemi lidzbarskiej. Lidzbarsk 2019 Magdalena Zawacka 8° ss. 89, il., mapy.

6329. KAMIŃSKI Krzysztof: O. Andrzej Czesław Klimuszek [1905–1980] – św. Franciszek z Elbląga. Łomianki–Dziekanów Leśny 2018 LTW 8° ss. 255, nlb. 1, il.

6330. [SEMBRAT Kazimierz]: Nieznana biografia ks. Jana Krzysztofa Kluka [1739–1796] autorstwa Profesora Kazimierza Sembrata. Red. Norbert Dariusz Tomaszewski. Ciechanowiec 2019 Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu. Instytucja Kultury Woj. Podlaskiego 4° ss. 34, nlb. 1, il. Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu. Instytucja Kultury Woj. Podlaskiego, Tow. Nauk. Societas Scientiarum Klukoviana et Jablonovianae w Ciechanowcu.

6331. ŚRUTWA Jan: Bez Boga – ani do proga. Tryptyk doktora Klukowskiego. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 279, nlb. 7, mapa. KUL; Bibl. Pedagog. Inst. Pedagogiki Wyzd. Nauk Społ. KUL. (Seria A, Studia; t. 50).

Zygmunt Klukowski (1885–1959).

6332. PAWLAK Paweł: Henryk Klunder (1957–2018). *Slavia Antiqua*. T. 59: 2018 s. 313–315.

6333. JEUTE Wojciech: Płk Roman Kłoczowski (1894–1952). *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 116–130.

6334. KRAS Paweł: Jerzy Kłoczowski (29 XII 1924 – 2 XII 2017). *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 1 s. 191–197.

6335. FORTOŃSKI Tomasz: Bronisław Knothe (1881–1950). Nauczyciel, społecznik, polityk. *Wiek Stare i Nowe*. T. 14(19): 2019 s. 229–245, streszcz. ang.

6336. SZCZAWIŃSKI Maciej M[ichał]: Zezowate szczęście. Opowieść o Bogumile Kobielei [1931–1969]. Kraków 2019 Mando – Wydaw. WAM 8° ss. 199, nlb. 3, il.

6337. HANUS Wojciech: Jeden z ostatnich. Stefan Kobos „Wrzos” (1900–1976). Przyczynek do dziejów konspiracji niepodległościowej na Narolańszczyźnie. Warszawa–Rzeszów 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 295, nlb. 1, il. (Seria Wydawnicza IPN Oddział w Rzeszowie).

6338. MIELNIKIEWICZ Krzysztof: Kpt. Józef Kobylański [1893–1971]. Prekursor kolekcjonerstwa łowieckiego. Ostrów Mazowiecka 2019 nakł. aut. 8° ss. 145, il.

6339. KORULCZYK Szczepan: Ks. Witold Kobylański (1925–2014). *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 17: 2019 s. 356–357, streszcz. ang.

6340. JANOWSKI Maciej: Jacek Kochanowicz (1946–2014) czyli jak polubiłem historię gospodarczą. *Roczniki Dziejów Społecznych*

i *Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 429–432, sum.

Wspomnienie o J. Kochanowiczu, od 1983 r.

6341. [STRUTYŃSKI Władysław] Strutin-s'kij Vladislav: Anton Kohanov's'kij – niezabutnij burgomistr Černivciv. *Rocznik Chelmski*. T. 23: 2019 s. 275–285, streszcz. ros., ang.

Antoni Kochanowski (1817–1906).

6342. KOKOT vel Kokocińska Maria: Bogdan Kokot vel Kokociński (1955–2019) – drukarz ziemi kłodzkiej. *Rocznik Muzeum Piernictwa*. T. 13: 2019 s. 141–142.

6343. ALEXANDROWICZ Stefan W[itold]: Karol Kolbenheyer [1841–1901] – badacz Beskidów i Tatr, autor przewodników turystycznych. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr.:] 2019 s. 39–56, streszcz. ang., niem.

6344. LEW Irena: Wspomnienie o Barbarze Kołodziejkiej (1932–2018). *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 219–223.

6345. „TU JESTEM tylko przejazdem...”. Ewa Kołogórska [1925–2007]. Pod red. Haliny Lizińczyk, Hanny Niedbał. Szczecin 2018 Książnica Pomorska 8° ss. 288, il.

Zbiór wspomnień przyjaciół i współpracowników. Zawiera również fragmenty recenzji przedstawień oraz opowieści spisane z audycji radiowych i pochodzące z prywatnego archiwum E. Kologórskiej.

6346. BAGIENSKI Witold: Waclaw Komar [1909–1972] – przyczynek do biografii (lata 1909–1945). *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 183–225, streszcz. ang.

6347. GÓRAS Michał Tadeusz: Profesor Waclaw Komarnicki [1891–1954], poseł na Sejm RP, jeniec obozu w Kozielsku, ocalony. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 256–286, streszcz. ang.

Zawiera też wspomnienia W. Komarnickiego z pobytu w obozach jenieckich w Kozielsku i Gromowcu.

6348. LONGIN Komołowski [1948–2016]. Człowiek Solidarności. Pod red. Artura Gałęskiego i Sebastiana Zielonki. Szczecin 2018 Stow. Solidarni Razem 8° ss. 308, nlb. 1, il.

Treść: Jurek Mieczysław: Wstęp s. 6–10; Gałęski Artur, Zielonka Sebastian: Od redakcji s. 12–13; Archiwum wizualne s. 14–177; Dokumenty s. 178–261; Komołowska Zofia: Wspomnienia s. 264–267; Dzikiek Władysław: Wspomnienia s. 268–275; Głowacki Stanisław: Longin Komołowski w polskiej zbrojeniówce s. 276–279; Mordasiewicz Jan: Wywiad s. 280–281; Schwarz Małgorzata: Wspomnienia s. 282–283; Krasowska Renata: Wywiad s. 284–287; Biryłko Izabella: „Solidarność” w Szczecinie. Lata '90 XX w. s. 290–295; Krzywdziński Jan: „Solidarność” Pomorza Zachodniego z perspektywy lat s. 296–299; Życiorys s. 300–303; Zakończenie s. 304.

6349. KOMORNICKI Jan: Pożegnanie Cioci Anny z Wolańskich Komornickiej (27 września 1920 – 17 grudnia 2018). *Meander*. R. 74: 2019 s. 3–8, streszcz. ang.

Anna Maria Komornicka (1920–2018).

6350. SALWIŃSKI Bogusz: Epitafium dla Mariana Koniecznego [1930–2017]. Przemówienie. *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 221–226.

6351. BORZYSZKOWSKI Józef: Edmund Konkolewski (1921–2019) – działacz społeczny i gawędziarz kaszubski z Wiela, popularyzator kultury i krajobrazu Kaszub, szczególnie twórczości Hieronima Derdowskiego. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 419–427.

6352. BILIŃSKI Piotr: Władysław Konopczyński (1880–1952). Człowiek i dzieło. Kraków 2017.

Rec.: Kożuchowski Adam, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 286–292.

6353. KOLAŃCZYK Aneta: Na co się przyda cała mądrość świata? Maria Konopnicka [1842–1910], czyli matka, kobieta, Polka. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 50–62, streszcz. ang.

6354. GRZYBOWSKI Michał Marian: Miłkołaj Kopernik 1473–1543, jego życie i dzieło w 540. rocznicę urodzin i 470. rocznicę śmierci. *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 1 s. 10–13.

6355. STEFAN Korboński [1901–1989] w obrazach słów. [Wyd.] Marcin Pigulak, Piotr Wierchoń. Poznań 2019 Inst. Językoznawstwa UAM; Sorus 4° ss. 151, nlb. 1, il.

Antologia faksymiliów wycinków prasowych dot. S. Korbońskiego i jego działalności.

6356. WOJNOWSKA Bożena: Dłaczego „Janusz Korczak”? Rodowód pseudonimu, tradycja rodzinna. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 2 s. 89–100, streszcz. ang.

6357. SZYMCZYK Dorota: Nowy świt. Dzieje Józefa Korczaka [1891–1920], poety i legionisty. Lublin 2019 Norbertinum 8° ss. 86, nlb. 2, LXXX, nlb. 1, tabl. 17, il.

Zawiera też reprint tomu poezji J. Korczaka, *Przed świtem* (1922) i jego broszury *Wskazania przyszłości* (1921).

6358. KORCZAK Czesław: Maria Korczak – nauczycielka matematyki (1937–2017). *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 7]: 2018 s. 70–84.

6359. MAJ Stanisław: Biskup Michał Korczyński [1784–1839] – zapoznany sługa

Chrystusa. Szkic biograficzny. *Nasza Przeszłość*. T. 132: 2019 s. 245–268, streszcz. ang.

6360. DZIENIS Helena: Jan Krzysztof Kordeł (1947–2019). *Libri Gedanenses*. T. 36: 2019 s. 135–137.

6361. KOWALIK Mariusz: Teresa Korecka-Górecka (1930–2017). *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 7]: 2018 s. 90–91.

6362. KOWALSKA-LASEK Agnieszka: Panna na Obłęgorku i na frankach Nobla. Kielce 2019 Muzeum Nar. 8° ss. 359, nlb. 1, il. Muzeum Nar. w Kielcach. (Monografie Muzeum Narodowego w Kielcach).

Jadwiga Kornilowiczowa (1883–1969).

6363. OSTROMEŃKA Elżbieta: Krystyna Korzon (3 IV 1925 – 7 II 2018). *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 29: 2018 s. 253–260.

Zawiera też bibliografię prac K. Korzon.

6364. ARENT Leszek Andrzej: Tadeusz Waclaw Korzybski [1906–2002] – twórca polskiej penicyliny. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 33: 2019 s. 97–120.

6365. ŻABIEREK Krzysztof: Idzi Kosiński [1900–1981] – lekarz patriota z Sompolna. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 33: 2019 s. 133–138.

6366. DUDA Daniel: Stanisław Kosko (1898–1939), oficer polskiej marynarki handlowej, kapitan żeglugi wielkiej (1935), dyrektor Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni, porucznik Marynarki Wojennej, publicysta, dowódca ORP „Gdynia”. *Nautologia*. R. 53: 2018 s. 74–75, streszcz. ang.

6367. WÓJCIK Wiesław A[leksander]: Radosław Kostuj [1972–2009]. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr.:] 2019 s. 249–252.

6368. KARPIŃSKI Krzysztof: Tylko smutek jest piękny. Opowieść o Mieczysławie Koszu [1944–1973]. [Kraków 2019] Wydaw. Liter. 8° ss. 291, nlb. 5, il., streszcz. ang.

6369. SIATKA Hanna: Zygmunt Koszyca (1920–2015). *Rocznik Historyczny Lubonia*. T. 5: 2015 s. 246–255.

6370. STOROŻYŃSKI Alex: Kościszko. O. Książę chłopów. Przeł. Jarosław Mikos. Wyd. 2. Warszawa 2018.

Tadeusz Kościszko (1746–1817).

Rec.: Ratyński Mateusz, *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 35: 2019 s. 248–250.

6371. RADOMSKA Ilona: Stefan Kośmider [ur. 1918] – sierpecki lekarz i społecznik. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 33: 2019 s. 121–132.

6372. GRZYBOWSKI Andrzej, Kordys Magdalena: Stanisław Lubicz-Kośmiński (1837–1883): pionier okulistyki dziecięcej i wybitny historyk medycyny. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 81: 2018 s. 113–120, streszcz. ang.

6373. MRÓZ-KRYSTA Dominika: Naukowiec, przyjaciel, mąż, członek rodziny – różne oblicza Wujka Janusza. Kontynuacja wspomnień o prof. dr. hab. inż. Januszu Kottlarczyku [1931–2017]. *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 106–110.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 20: 2017.

6374. GOSZYK Edward: Jan Ferdynand Koulhaas [?–1808]. Pionier hutnictwa, wynalazca z Kalet. Kalety 2019 [Stow. Nasze Kalety] 8° ss. 43, 14 tabl., il.

6375. WELCZ Henryk: Aleksander Kowal (16 maja 1922 – 19 lutego 2002). Skrzypek z Majdanu Górnego (Roztocze). *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 269–272.

6376. PAWLIKOWSKI Grzegorz: Stanisław Kowalczewski [1911–1975]. Żołnierz-artysta Samodzielnej Brygady Spadochronowej. *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 250–259.

6377. DOCENT Dr hab. Jan Kowalczyk (1918–2007). [Aut.] Jan Gurba, Hanna Kowalewska-Marszałek, Barbara Sałacińska, Sławomir Sałaciński. *Archaeologia Polona*. Vol. 57: 2019 s. 9–21, il.

6378. KOZŁOWSKI Stefan Karol: Polish Mesolithic Pots. Jasiu Kowalczyk [1918–2007] – in memoriam. *Archaeologia Polona*. Vol. 57: 2019 s. 23–34, il., streszcz. ang.

6379. ŁUŻYŃSKI Wiesław: Książd prałat Alfons Kowalewski [1920–1999]. Proboszcz rumiański 1965–1999. Toruń 2019 Pow. Działowski 8° ss. 111, il.

Zawiera także wybór wierszy A. Kowalewskiego z l. 1944–1946.

6380. GROTT Wojciech: Podpułkownik Jan Kowalewski (1892–1965). Gdańsk 2019 Muzeum II Wojny Światowej 8° ss. 47, il. (Patroni dla Gdańskich Ulic).

6381. LEWANDOWSKI Robert: Życiorys księdza Feliksa Kowalika [1916–1993]. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 181–185.

6382. DOMINIK Katarzyna, Stoszek Marek: Kazimierz Kowalski [1927–2011]. Aktor Ziemi Dobczyckiej. Dobczyce–Zakrzów 2019 Urząd Gm. i M. Dobczyce; Wydaw. Promo 8° ss. 90, il.

Zawiera wywiad z K. Kowalskim z 2010/2011 r.

6383. MATUSIK Marcin, Kalitowski Kamil: Krótka opowieść o druhu „Jaroniu”. Wyd. 2. Komorów 2019 Daniel Wolborski 8° ss. 23, il.

Wyd. 1. 2018.

Stefan Kowalski (1915–1979).

6384. KOPER Mariusz: Z gospodarki w Żurawicach na deski teatru w Warszawie. Władysław Kowalski (1936–2017). *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 293–302.

6385. STANIK Stanisław: Ignacy Kozielewski [1882–1964] – Harcistrz Rzeczypospolitej. Kraków 2019 Oficyna Wydawnicza „Impuls” 8° ss. 89, nlb. 1. (Fundamenty...).

6386. TADEUSIEWICZ Hanna: Krystyna Kozieł-Poklewska (1933–2019) – wspomnienie. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 237–238.

6387. BROŻEK Kazimierz Adam: Maria Antonina Kozłowska (1903–1994), przedstawicielka współczesnej sztuki sakralnej. Rys biograficzny. Warszawa 2019 [b.w.] 8° ss. 60, il.

6388. KRYSZYNA Krahelska [1914–1944] bohaterka Warszawy rodem z Polesia. [Aut.]: Anna Czarnomska, Marzena Grochowska, Regina Jachimczuk, Stanisław Jadczyk. Sosnowica 2014.

Rec.: Kiernikowski Paweł, *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 515–516.

6389. ROJEWSKA Anna: Ewa Krasnowolska (1922–2016). *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 29: 2017 nr 67 s. 107–109.

6390. DERDZIUK Andrzej: Człowiek na maksa. Rzeszów 2019 Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 98, tabl. 6, il.

Jacke Krawczyk (1966–1991).

6391. DERDZIUK Andrzej: Droga zawiezenia Jacka Krawczyka (1966–1991). *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. [T.] 51: 2018 z. 1 s. 157–170, streszcz. ang.

6392. PRYCKOWSKI Eugeniusz: Król Kaszubów. Karol Krefft [1907–1995]. Bagnino 2016 Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie.

Oddz.; Pryczkowscy. Akad. Kaszubska 8° ss. 214, nlb. 2, il.

Rec.: Watkowski Adrian, *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 475–478.

6393. KAMIŃSKA Anna: Halina. Dziś już nie ma takich kobiet. Opowieść o himalaistce Halinie Krüger-Syrokomskiej [1938–1982]. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 467, nlb. 2, il.

6394. BORZYSZKOWSKI Józef: Erwin Kruk (1941–2017) – mazurski poeta i pisarz, dziennikarz – publicysta, legenda i sumienie Mazur, senator RP, od młodości zaprzyjaźniony z Kaszubami... *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 569–580.

6395. FRANÇOIS-KOS Anna: Zbigniew Krukowski [1913–1995] – brukselski pieśniarz Warszawy. *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 252–259.

6396. HALICKA Beata: Życie na pograniczach. Zbigniew Anthony Krukowski [ur. 1928]. Biografia. Warszawa 2019 IHN PAN; Aspra-JR 8° ss. 424, tabl. 5, il., streszcz. ang. IHN PAN, Tow. Nauk. Warszawskie. (Fontes Rerum ad Historiam Scientiae Spectantium. Series Recentior; 9).

6397. WÓDZ Bożena Ewa: Miał w sobie ogromne pokłady wrażliwości. Pożegnanie Tomasza Krzesimowskiego (9 października 1952, Szewna – 8 grudnia 2018, Sandomierz). *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 67–68.

6398. WOŹNIAK Małgorzata: Major Julian Krzewicki ps. Kruk, Filip [1910–1987]. Oficer 20 Pułku Piechoty Ziemi Krakowskiej, Komendant obwodów Gorlice i Limanowa ZWZ-AK. Kielce 2019 Jerzy Krzewicki 8° ss. 260, il.

6399. WASILEWSKA Agata: Ks. Jan Krzewski (1866–1918) – 100. rocznica śmierci. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 2: 2019 s. 59–94, il.

6400. CZOSNYKA Mieczysław: Andrzej Krzysztoforski (1933–2019). *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 235.

6401. WIŚNIEWSKA Aldona, Krzyżanowska-Mierzewska Magda: Olga, córka „Wilka”. [Warszawa 2019 Wydaw. Agora] 8° ss. 286, nlb. 2, il.

Olga Krzyżanowska (1929–2018).

Dostępna także jako ebook.

6402. KOZŁOWSKI Michał: Jerzy Roman Krzyżanowski (1922–2017). *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 285–286.

6403. STEFAŃSKI Marek: Podpułkownik Rudolf Ksieniewicz (1898–1940) – kawaler Orderu Virtuti Militari i ofiara zbrodni katyńskiej. Przyczynek do biografii. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 103: 2019 s. 89–100, streszcz. ang.

6404. CZERNIK Krystyna: Doktor Maria Kujawska (1893–1948) – życie i działalność. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 8: 2018 z. 2 s. 67–77, streszcz. ang.

6405. MARIAN Kukiel (1885–1973) i jego dzieło. Historia, wojsko, polityka. Pod red. nauk. Tomasza Siewierskiego i Zbigniewa Zielonki. Warszawa 2019 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 539, il. (Klasyki Historiografii Wojskowej).

Tręś: Siewierski Tomasz: Wstęp s. 7–9; Zaleski Krystin: Gimnazjalne i uniwersyteckie lata Mariana Kukiela (do 1910) s. 13–26; Kloc Krzysztof: Stach Zawierucha, Piłsudski i drużyna Komendanta. Kilka refleksji s. 27–43; Wołos Mariusz: Józef Piłsudski i Marian Kukiel. Skomplikowane relacje w międzywojennym dwudziestolecu s. 44–66; Wojtasik Janusz: Młodość i początki działalności polityczno-wojskowej Mariana Kukiela s. 67–86; Odziemkowski Janusz: Marian Kukiel jako dowódca frontowy w 1920 r. s. 87–105; Żukowski Przemysław Marcin: Uniwersyteckie kariery Mariana Kukiela w II Rzeczypospolitej s. 106–158; Wierzbicki Paweł: Marian Kukiel – dyrektor Muzeum i Biblioteki Czartoryskich s. 159–171; Pezda Janusz: Relacje Mariana Kukiela z rodziną Czartoryskich s. 172–186; Nowak Janusz S.: Wzajemne relacje Mariana Kukiela z Józefem Czapskim i Marią Czapką na podstawie korespondencji ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie s. 187–205; Biliński Piotr: Relacje Mariana Kukiela z Wacławem Tokarzem w świetle ich korespondencji s. 206–216; Rutkowski Tadeusz Paweł: Marian Kukiel i Stanisław Kot – rozchodzące się drogi s. 217–236; Glowacki Roman: Marian Kukiel a Wincenty Witos s. 237–260; Nowinowski Sławomir M.: Współpraca gen. Mariana Kukiela z Instytutem Literackim w Paryżu s. 261–279; Otwinowska Dorota: Dedykacje rękopiśmienne w księgozbiorze Mariana Kukiela w Bibliotece Czartoryskich s. 280–295; Zuziak Janusz: Działalność Mariana Kukiela w czasie II wojny światowej s. 296–326; Godlewska Ewelina: Publicystyka gen. Mariana Kukiela w latach 1939–1945 s. 327–342; Maroń Jerzy: Nie tylko czyn niepodległościowy. Badania Mariana Kukiela nad średniowieczną i staropolską wojskowością s. 345–369; Stobiecki Rafał: Mariana Kukiela wizja dziejów porzobiorowych na tle historiografii emigracyjnej s. 370–390; Kornat Marek: Marian Kukiel jako historyk dyplomacji s. 391–427; Szadkowski Kamil: Marian Kukiel jako badacz epoki napoleońskiej – wybór i zarys zagadnienia s. 428–456; Filipowicz Mirosław: Mariana Kukiela studia nad [Adamem Jerzym] Czartoryskim s. 457–468; Łukasiewicz Sławomir: Historiografia Mariana Kukiela a polityka w warunkach emigracji s. 469–484; Habielski Rafał: Cena przyjaźni. Marian Kukiel w roli biografa gen. Sikorskiego s. 485–510; Siewierski Tomasz: Refleksje nad recepcją twórczości Mariana Kukiela w historiografii krajowej po 1945 r. s. 511–522; Fotografie s. 531–539.

6406. GOLA-RAKOWSKA Agnieszka: Janusz Kulig [1969–2004]. Niedokończona historia. Warszawa 2019 Burda Książki – Burda Media Polska 8° ss. 381, nlb. 3, il.

6407. TABAKA Anna: Tadeusz Kuliszewicz (1899–1988). Rysownik, grafik, kaliszanin.

Kalisz 2019 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 16° ss. 92, nlb. 2, il. (Kaliszanie; 17).

6408. JARNO Witold: Major Zygmunt Kunisz – Artillery Officer Murdered in Kharkov (1894–1940). *Res Historica*. Nr 47: 2019 s. 245–273, streszcz. pol.

6409. WOJTAŁA Natalia: Bronisław Kurek [1934–2019]. Próba szkicu do portretu. *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 149–159.

6410. PRZENIOSŁO Marek, Arabski Michał: Major Roman Kurkiewicz [1905–1972] – członek grupy „dywersyjno-szpiegowskiej” w polskim lotnictwie wojskowym w latach 1948–1952. *Almanach Historyczny*. T. 21: 2019 s. 235–255, streszcz. ang.

6411. BIKONT Anna, Łuczywo Helena: Jacek. Warszawa–Wołowiec 2018 Agora; Wydaw. Czarne 8° ss. 739, nlb. 5, il.

Jack Kuroń (1934–2004).

6412. SZCZEPŁEK Stefan: Janusz Kusociński [1907–1940]. Olszanica–Warszawa 2019 Bosz Szymanik i wspólnicy; Pol. Kom. Olimpijski 8° ss. 62, nlb. 2, il. (Medaliści. Medalists).

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

6413. ŁOSOWSKA Anna: Jemu dar dobroci i wielkiej kultury duchowej był dany od Boga wraz z życiem – pamięci ks. mgr. Zbigniewa Kutzana (1928–1989). *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 17: 2019 s. 173–192, streszcz. ang.

6414. TYLE dobrego. Wspomnienia o Alicji Kwiatkowskiej [1964–2007]. Red. Karolina Dróżdż, Bożena Wieczorek-Berdy. Częstochowa 2018 Paulinianum 8° ss. 77, nlb. 3, il.

Antologia wspomnień rodziny i przyjaciół A. Kwiatkowskiej.

6415. WILK Marcin: Kwiatkowska. Żarty się skończyły. Kraków 2019 Społ. Inst. Wydawniczy Znak 8° ss. 393, nlb. 4, il.

Irena Kwiatkowska (1912–2011).

6416. MAREK Kwiatkowski (1930–2016). Oprac. Jakub Sito. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 3 s. 545–554.

Zawiera także bibliografię jego publikacji z l. 1956–2015.

6417. BORZYSZKOWSKI Józef: Franciszek Kwidzyński (1935–2019) – kartuski Stolem, Honorowy Obywatel miasta, przez więcej niż pół wieku kierownik Regionalnego Zespołu Pieśni i Tańca „Kaszuby” w Kartuzach,

mającego za sobą ponad 70 lat działalności. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 440–449.

6418. WYSOCKA Barbara: Andrzej Kwilecki (1928–2019). *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 36: 2019 s. 221–226.

6419. KYC Ryszard, Borzęcki Artur: Z dziejów Małochwieja. Jan Kyc (1894–1969) – życie i działalność społeczna. Krasnystaw 2019 MBP 8° ss. 76, il.

6420. SZUMIEC Tadeusz: Moje wspomnienie o Józefie Lachnerze [1907–1990]. *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 142–148.

6421. MĘDRALA-MŁYŃSKA Ewelina: Jan Lamęcki (1895–1971) – rzeźbiarz z Dąbrowy Zielonej. *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr.:] 2019 s. 103–110, streszcz. ang.

6422. LATEK Mariola: Mieczysław Latek (1923–2013). *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 313–315.

6423. KOWALIK Mariusz: Ks. dr Franciszek Jan Ładowicz [1913–1973] – kapelan oddziału NÓW-AK „Ojca Jana” ps. „Kalina”. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 7]: 2018 s. 92–96.

6424. ROZBICKI Jan, Rozbicka Magdalena: Prot Lelewel [1790–1884] – wybitna postać historyczna Ziemi Wołomińskiej. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 415–442, il.

6425. LATOS Andrzej: Henryk Lesiak (1932–2018). *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 337–344.

6426. FORMAL Paweł: Leszczyńska Anna [1924–2018]. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 355–363, il.

6427. SZYSZKOWSKA-FURTAK Zofia: Stanisława Leszczyńska [1896–1974] więźniarka Oświęcimia (Auschwitz-Birkenau). Lublin 2019 Okręg. Izba Pielęgniarek i Położnych 16° ss. 51, il.

6428. KOŁCZ Bogusław: Augustyn Leśniak [1931–2017] – dziejopis sądecki. W służbie miastu i szkole. *Almanach Łącki*. Nr 31: 2019 s. 75–90.

6429. MĘDZEŁOWSKI Tadeusz: Ksiądz Franciszek Leśniak (1846–1915) – poeta, malarz, nauczyciel. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 127–132, streszcz. ang.

6430. KOŁCZ Bogusław: Zakochany w Sączu. Jerzy Leśniak (1957–2017). Nowy Sącz 2018.

Rec.: Ogonowska Agnieszka, *Almanach Łącki*. Nr 31: 2019 s. 91–94.

6431. MUSZYŃSKA Lidia: Ks. Ambroży Wawrzyniec Lewalski (1842–1924) – kaszubski Skarga. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 129–146, streszcz. ang.

6432. LEONHARD Bolesław: Z listów i relacji o roli Pelagii z Sikorskich Lewińskiej-Tepich (1907–2004). *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 15: 2019 s. 152–171.

6433. KOREJWO Mariusz [Tomasz]: Gustaw Leyding [1888–1974]. Mazur nieszczęsny. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2019 s. 206–226.

6434. ŻUKOWSKA Magdalena: Edward Licht (1912–1965) – szkic do portretu pediatry. *Polish Biographical Studies*. Nr 6: 2018 s. 185–195, streszcz. ang.

6435. GAŁĘZOWSKI Marek: Waclaw Lipiński [1896–1949]. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 46, nlb. 1, il. (Bohaterowie Niepodległej).

6436. TARGOSZ Andrzej: Z Gródka Jagiellońskiego przez Okonek do Szczecinka. Pelplin–Szczecinek 2019 Bernardinum; na zlec. Parafii pw. Narodzenia NMP w Szczecinku; na zlec. Katol. Stow. „Civitas Christiana”. Oddz. w Szczecinku 4° ss. 161, il., streszcz. ang., fr., hiszp., niem.

Biografia Jana Lissa (1922–1979).

6437. MAGDOŃ Jacek: Leopold Ljs-Kula [1896–1919]. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 46, nlb. 2, il. (Bohaterowie Niepodległej).

6438. SAWICKI Tomasz: Józef Jan Liska (1930–2019). Życiorys zawodowy i twórczy. Bolesław 2019 Centrum Kultury im. Marii Płonowskiej 8° ss. 170, il.

6439. SAWICKI Tomasz: O Panu Józefie [Janie] Liszce [1930–2019]. *Ilcusiana*. Nr 21: 2019 s. 72–79.

6440. KOWALIK Mariusz: Doktor Alojzy Loewy [1843–1932] – Honorowy Obywatel Miasta Nisko. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 6]: 2017 s. 47–57.

6441. MICHALEC Beata: Retrospekcja wileńska – prof. Stanisław Lorentz [1899–1991]. *Rocznik Kresowy*. R. 5: 2019 nr 5 z. 2 s. 89–110, streszcz. ang., niem., ros.

6442. GOLIK Dawid: Stanisław L udzia „Harnaś” [1923–1950]. Kraków 2019 IPN. Oddz. 8° ss. 27, nlb. 1, il.

6443. JASZCZOŁT Tomasz: Henryk L ulewicz (20 IV 1950 – 21 V 2019). *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 239–245.

6444. ROMANIAK Andrzej: Franciszek L urski (1895–1963). *Rocznik Sanocki*. T. 12: 2017 s. 195–205.

6445. KS. HM. Marian L uzar „Czarny Kruk” 1895–1939. Oprac. Anna Siewiorek. Chrzanów 2019 MBP 4° ss. 21, nlb. 3, il.

6446. GAPIŃSKI Bartłomiej: Misjonarz i poeta Kazimierz Ł abiński [1914–1999] OMI. Poznań 2019 Misyjne Drogi. Polska Prowincja Misjonarzy Oblatów MN 8° ss. 117.

6447. Ł ADOŚ Sebastian: Zanim Bóg odwróci wzrok. [Brzezia Ł aka 2019 Wydaw. Poligraf] 8° ss. 391, il.

Aleksander Ł a do ś (1891–1963).

6448. WAGNER Weronika: Siostra Miłosierdzia Genowefa Ł a guń [1913–2008]. 95 lat dobra i wdzięczności. Red. Andrzej Kakareko. Białystok 2019 Wydaw. św. Jerzego 8° ss. 126, il. (Białostockie Studia Historyczno-Kościelne; 22).

6449. SYPEK Wojciech: Leonard Ł ącki (1938–2019). *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 236.

6450. ANDRYSIAK Ewa, Karolewska Henryka: Felicja Ł ączkowska (1859–1932): nauczycielka i działaczka społeczna. Kalisz 2018.

Rec.: Juda-Mieloch Małgorzata: Tertium Datur. O monografii życia i działalności Felicji Ł ączkowskiej. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 209–210.

6451. CLARIDGE Laura: Tamara Ł empicka [1898–1980]. Sztuka i skandal. Przekł. Ewa Hornowska. Warszawa 2019 Wydaw. Marginesy 8° ss. 501, nlb. 3, 16 tabl., il.

6452. CHMIELEWSKA Gizela: „Zanadto wyrazisty i sztandarowy”. Michał Ł empicki (1856–1930). *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 161–188, streszcz. ang., niem.

6453. BISKUP Zygmunt Ł oziński [1870–1932]. Opowieść o świecie, którego już nie ma. Mater. zebrał Krzysztof Irek. Wyd. 3 popr. i uzup. Sandomierz 2019 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 163, nlb. 1, il.

Toż. Wyd. 4 popr. i uzup. Sandomierz 2019 ss. 191, nlb. 1, il. Wyd. 1. 2018.

6454. MOZGA Jozafat: Brat Tarsycjusz Ł uczyński (1938–1987) niedoceniony bohater paulińskiej wspólnoty na tle problemów inwigilacji jasnogórskiego klasztoru. *Studia Claromontana*. [T.] 34: 2019 s. 325–354, streszcz. ang.

6455. BONUSIAK Włodzimierz: Szejka z Galicji. Ignacy Ł ukasiewicz 1822–1882. Wyd. 2 przejr. i uzup. Rzeszów 2019 Libra PL 8° ss. 179, nlb. 3, il.

6456. STRZYŻEWSKA Małgorzata, Kasperek Norbert, Tomkiewicz Ryszard: Profesor Bohdan Ł ukaszewicz (1945–2017). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 1 s. 4–10.

6457. WENKLAR Michał: Machalski Jan [1904–1974]. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 27: 2018 nr 48 s. 235–241.

6458. DRABIK Sebastian: Władysław Ma chejek [1920–1991] – partyjny literat. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 6: 2017 s. 213–251, streszcz. ang.

6459. STOGOWSKA Anna Maria: W służbie ludzi i ojczyzny. Aleksander Maciesza (1875–1945). Płock 2013 Tow. Nauk. Płockie 8° ss. 308, il.

Rec.: Gołębiowski Grzegorz, *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 2 s. 50–52.

6460. BRZASTOWSKA Joanna: Urszula Macińska (1924–1992) – powstaniec warszawski i prekursorka gorzowskiej radiofonii. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 313–324, streszcz. ang., niem.

6461. PIWKO Robert: Raoul Sergiusz Ma deła „Paproc” (1914–1945). Zarys biografii ostatniego szefa wywiadu Obwodu AK Sandomierz. Sandomierz 2019 Muzeum Okręg. 8° ss. 118, il.

Rec.: Kapka Marcin: Jeden z bohaterów sandomierskich dróg ku Niepodległej. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 98–99.

6462. BRONISZ Henryka, Gołębiowska Małgorzata: Majcher Krystyna (1929–2013). *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 309–312.

6463. SIATKA Hanna: Bogdan Majchrzak (1934–2015). *Rocznik Historyczny Lubonia*. T. 5: 2015 s. 256–264.

6464. PIOTROWSKI Walerian: Edmund Majer [1842–1922] – uczestnik Powstania

1863 r. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 1: 2017 s. 35–42.

Zawiera też akt ślubu Edmunda Majera i Marianny Mieczkowskiej z 1870 r.

6465. FELCZAK Paweł: Franciszek Majewski „Ślony” [1919–1948]. *Nasze Korzenie*. Nr 17: 2019 s. 68–72.

6466. MICHAŁOWSKI Andrzej: Tadeusz Makiewicz (1945–2019). *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 403–406.

6467. PANIC Idzi: Wspomnienie o śp. Mariuszu Makowskim (1958–2019). *Pamiętnik Cieszyński*. T. 23: 2019 s. 163–168.

6468. BUDKIEWICZ Mariusz: Męczennik ze Zduńskiej Woli. Maksymilian M. Kolbe [1894–1941]. Zduńska Wola 2019 Tow. Przyj. Zduńskiej Woli 8° ss. 260, nlb. 1, il.

6469. STANEK Piotr: Maksymilian Maria Kolbe (1894–1941). Opole 2019 Centralne Muzeum Jeńców Wojennych 8° ss. 79, il. Centralne Muzeum Jeńców Wojennych. (Jeńcy Wojenni 1939–1945. Fakty, dokumenty, sylwetki).

6470. WINOWSKA Maria: Szaleniec Niepokalanej. Święty Maksymilian Maria Kolbe. Wyd. 8. Niepokalanów 2019 Wydaw. Ojców Franciszkanów 8° ss. 223, nlb. 1.

Wyd. 1. 1957.

6471. KACZMAREK Maciej: Tadeusz Malinowski (1932–2018). Wspomnienie. *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 407–411.

6472. URBANOWICZ Beata: O Wandzie Malko [1946–2018] biograficznie i wspomnieniowo. *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr.:] 2019 s. 13–22, streszcz. ang.

6473. ZUGAJ Marcin: Major dyplomowany Ryszard Małaskiewicz [1901–1988]. Zarys biografii. Wrocław 2019 Chronicon 8° ss. 130, il. (Wrocławskie Studia z Historii Wojskowości; t. 6).

6474. STASIOWSKA Ancilla: Świadek dobroci i miłosierdzia. Bł. Małgorzata Łucja Szewczyk (1828–1905). Założycielka Zgromadzenia Córek Matki Bożej Bolesnej – Sióstr Serafitek. Sylwetka duchowa, droga do chwały ołtarzy. Kraków 2019 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 248, nlb. 8, tabl. 32, il.

Książka stanowi część Positio, dokumentacji przygotowanej w związku z procesem beatyfikacji Matki Małgorzaty Łucji Szewczyk.

6475. NORMALNY ksiądz. Wspomnienia i świadectwa absolwentów, nauczycieli

i przyjaciół Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego w Szczecinie o księdzu Wojciechu Manelskim w dziesiątą rocznicę śmierci. Red. Magdalena Biskup, Michał Mikołajczyk, Robert Mrozowski. Szczecin 2019 Zapol Sobczyk Sp. j. 8° ss. 136, il.

Wojciech Manelski (1973–2009).

Treść: Biskup Magdalena, Mikołajczak Michał, Mrozowski Robert: Przed wstępem s. 7; Dzięga Andrzej: Wstęp s. 8–10; Lewandowska Urszula: Biogram brata i siostrzane wspomnienie s. 11–13; Absolwenci Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego [wspomnienia] s. 14–40; Nauczyciele Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego [wspomnienia] s. 41–59; Przyjaciele Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego [wspomnienia] s. 60–64; Dzieciństwo i młodość s. 65–69; Droga do kapłaństwa s. 70–85; Kapłaństwo s. 86–93; Przygoda z Katolickim Liceum Ogólnokształcącym s. 94–116; Exodus s. 117; [Ilustracje] s. 118–136.

6476. DUBIS Anna: Docent dr Mieczysław Marczuk [1924–2016]. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 17: 2019 s. 323–329, streszcz. ang.

6477. JABŁOŃSKA-DEPTUŁA Ewa: Siostra Ewa Noiszewska, niepokalanka 1885–1942. Red. s. Benedykta (Magdalena Filipek), Alicja Moszczyńska-Kowalska. Wyd. 2 przejr. i popr. Szymanów–Warszawa 2019 Wydaw. Sióstr Loretanek 16° ss. 159, nlb. 1, il.

Bł. Maria Ewa od Opatrzności.

Wyd. 1. 1994.

6478. ROJEWSKA Anna: Mieczysława Martynowska (1922–2017). *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 29: 2017 nr 67 s. 109–110.

6479. DUTKIEWICZ Marek: Profesor Zygmunt Matuszak (30 października 1950 – 25 maja 2019 r.). *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 1 s. 183–185.

6480. PAŁYS Piotr: Alojzy Stanisław Matyniak (1945–1999) – założyciel i prezes Akademickiego Związku Przyjaciół Łużyc. *Pro Lusatia*. T. 17: 2018 s. 60–91.

6481. WELCZ Henryk: Jan Mazurek [1891–1969] – kapelmistrz i trębacz z Majdanu Górnego. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 261–263.

6482. MALEC-TERECZUK Magdalena: Alina Mazurek-Bilińska [1907–1989] – doktor numer jeden. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 263–267.

6483. PARTEKA Witold, Ronkowski Mieczysław: Bolesław Kazimierz Mazurkiewicz (1931–2017) – prof. dr inż. rektor Politechniki Gdańskiej, wybitny uczony, niestrudzony budowniczy gospodarki morskiej. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 453–458.

6484. ZYCH Henryk: Władysław Mendys (1899–1995) mgr prawa, adwokat, działacz społeczny, samorządowy i polityczny. *Rocznik Jasielski*. T. 7: 2012 s. 107–108.

6485. NIEDZIELA Magdalena: Jan Mertka [1899–1918] z Przygodzic. Powstaniec wielkopolski. Ostrów Wielkopolski 2019 Ostrowskie Tow. Geneal. 8° ss. 51, il.

6486. CZOSNYKA Mieczysław: Józef Gabriel Męciniński h. Poraj (1839–1921) – w 180. rocznicę urodzin. Szkic biograficzny. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 107–126, streszcz. ang.

6487. JANUS Krzysztof: Teodor Mężyk [1895–1940], rybnicka ofiara KL Mauthausen. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 165–167.

6488. DURKA Jarosław: Marian Michałczyk (1924–1991) – żołnierz Armii Krajowej, „Nie”, Delegatury Sił Zbrojnych i przywódca Ligi Walki Patriotów Polskich. *Zeszyty Mysz-kowskie*. Nr 5: 2018 s. 90–131, streszcz. ang.

6489. PROFESOR Stefan Michalik (1935–2018) we wspomnieniach. Pod red. Józefa Parzyki. Kraków 2019 Drukrol 8° ss. 270, il.

Treść: Partyka Józef: Od redakcji s. 7–8; Ziemia Jan, Juchno Mieczysław: Koledzy z lat dziecińczych z Przeworska i okresu studiów na WSR w Krakowie s. 11–14; Michalik Barbara: Wspomnienia żony – razem przez 60 lat od studiów do profesury s. 15–52; Michalik Andrzej: Taki był mój Tata s. 53–56; Ozaist Jan, Ozaist Andrzej: Stefan w kręgu rodziny Ozaistów s. 57–62; Przybylska Krystyna: Przyjazny dom Stefanów s. 63–66; Ciepły Tomasz: Wspomnienie o Prof. Stefanie Michaliku s. 67–70; Medwecka-Kornaś Anna: Wspomnienia związane z badaniami botanicznymi i dawne fotografie s. 71–77; Kosior Andrzej: Moje wieloletnie wspomnienia związane z Przyjacielem Prof. dr Stefanem Michalikiem s. 78–80; Dubiel Eugeniusz: Spotykaliśmy się głównie w terenie s. 81–83; Partyka Józef: Stefan Michalik – Przyjaciel i Nauczyciel s. 84–90; Zemanek Maria: Bułgarskie dziesięciolecie s. 91–103; Głowaciński Zbigniew: Moje krótkie wspomnienia o Stefanie s. 104–112; Witkowski Zbigniew: Prof. dr hab. Stefan Michalik s. 113–117; Łajczak Adam: Prof. dr hab. Stefan Michalik oczami młodszego kolegi s. 118–121; Kotońska Bożena: Profesor Stefan Michalik – konsultant służb ochrony przyrody województwa małopolskiego s. 122–133; Partyka Józef, Bąba Wojciech: Profesor Stefan Michalik – zasłużony badacz ojcowickiej flory s. 134–140; Soja Roman: Prof. dr hab. Stefan Michalik – członek Rady Naukowej Ojcowskiego Parku Narodowego s. 141–144; Tomaszewicz Janusz: Prace Stefana Michalika na rzecz poznania, ochrony i popularyzacji przyrody Gorców i Pienin s. 145–155; Borek Jacek: Mój doktorat pod opieką Profesora s. 156–157; Czaderna Andrzej: Wspomnienie s. 158–159; Przybylska Krystyna: Beskid Niski z Magurskim Parkiem Narodowym s. 160–166; Skiba Stefan: „Dobry człowiek” karpaccich parków narodowych s. 167–168; Szary Adam: Gdy Profesor znaczy Filozof s. 176–180; Koczur Anna: Wspomnienia bieszczadzkie s. 176–180; Winnicki Tomasz: Udział Profesora Stefana Michalika w wieloletnim procesie ochrony przyrody Bieszczadzkiego Parku Narodowego s. 181–206; Skawiński Paweł: Profesor Stefan Michalik jako wysokogórski narciarz s. 207–211; Krynicka Adela, Czerny Marcin: Współpraca Stefana Michalika z biurem projektowym KRAMEKO sp. z o.o. na

rzecz ochrony przyrody s. 212–216; Krynicka Adela, Krynicki Ryszard: Nasza współpraca z Profesorem Stefanem Michalikiem s. 217–219; Kalendarium życia i działalności Profesora Stefana Michalika s. 220–223; Bibliografia Profesora Stefana Michalika s. 224–264.

6490. TAKIEGO go pamiętam. Wspomnienia osób, które w swoim życiu spotkały bł. ks. Michała Sopoćkę [1888–1975]. Red. Andrzej Dębski, Jarosław Jabłoński, Katarzyna Kakowska, Teresa Margańska. Białystok 2019 Wydaw. św. Jerzego 4° ss. 83, nlb. 5, il.

6491. ZABIELSKI Józef: Błogosławiony ksiądz Michał Sopoćko [1888–1975] – apostoł Bożego Miłosierdzia. *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. [T.] 52: 2019 z. 2 s. 312–321, streszcz. ang.

6492. Z ZIEMI pęcickiej. Rzecz o błogosławionym ks. Michale Woźniaku [1875–1942]. Praca zbiorowa. Red. Beata i Paweł Anczarscy, Marcin Kwaśny, Paweł Rajski, Daniel Wolborski. Pęcice 2019 Wadim Plast 4° ss. 119, il.

Treść: Jasiński Grzegorz: Wstęp s. 7; Narojek Zenon: Słowo od wydawcy s. 9; List intencyjny s. 11–13; Kwaśny Marcin: Historia parafii pęcickiej s. 15–29; Czumaj Zenon: Bł. Michał Woźniak i jego ziemia rodzinna s. 31–41; Woźniak Michał: Charakterystyka jednego kapłana na tle pierwszego stulecia Archidiecezji Warszawskiej. Wstęp i przypisy Zenon Czumaj s. 43–57; Wolborski Daniel: Przewodnik na trudne czasy – ksiądz Michał Woźniak s. 59–67; Wolborski Daniel: Dachau – Golgota polskiego duchowieństwa s. 69–71; Mojzesowicz Maria: Na uroczystość upamiętnienia świetlanej Postaci Ks. Michała Woźniaka s. 72–75; Wolborski Daniel: „Ja was nie opuszczę” – ksiądz Paweł Kwiatkowski [1886–1939] s. 77–84; Wolborski Daniel: Jam dwór polski, co walczy mężnie i strzeże wiernie s. 85–87; Rajski Paweł: Antoni Józef Marylski [1894–1973] – teolog z Pęcic s. 89–95; Wolborski Daniel: Pęcice ’44 s. 97–99; Rajski Paweł: Zakończenie s. 101; Aneks: Kalendarium życia Bł. Michała Woźniaka s. 104–105; Powiązania rodzinne Bł. Michała Woźniaka s. 106; Kult Bł. Michała Woźniaka. Oprac. Zenon Czumaj s. 107–108; Parafia w Pęcicach s. 108–111; Inne miejsca pamięci i kultu Bł. Michała Woźniaka s. 111–116; Pieśń do błogosławionego Michała Woźniaka „Boży Kapłanie” t. i m. s. 117; Litania do błogosławionego Michała Woźniaka s. 118–119.

6493. KRAWIARZ Kazimierz: Płk Bernard Michałek (1933–2018) zasłużony numizmatyk i bibliofil. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 2 s. 150–151.

6494. BORZYM Andrzej: Zygmunt Michałow ski [1918–2010], drugi dyrektor Rozgłośni Polskiej RWE. *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 109–116, streszcz. ang.

6495. DUDA Daniel: Ryszard Mielczarek (1942–2019) doktor nauk humanistycznych w zakresie historii, specjalista z zakresu dziejów gospodarki morskiej II Rzeczypospolitej. *Nautologia*. R. 54: 2019 s. 103–104.

6496. MIESZKOWSKA Anna: Jan Mierzanowski (1924–2008). *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 117–123.

6497. NAWROT Dariusz, Dyskant Józef Wiesław: *Amor Patriae Nostra Lex*. Rzecz o komandorze Stanisławie Mieszkowskim [1903–1952]. Gdańsk 2016.

Rec.: Michliński Rafał, *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 1 s. 222–229.

6498. RYMAR Dariusz A[leksander]: Edmund Migoś [1937–2006] – człowiek z Gorzowa. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 473–475.

6499. MILCZYŃSKA Jadwiga: Józef Milczyński lekarz weterynarii (1930–2017). *Rocznik Towarzystwa Ziemi Nizańskiej*. [R. 7]: 2018 s. 85–89.

6500. JANISZEWSKA-JAKUBIAK Dorota: Jacek Miller 1964–2018. *Historyk sztuki, który został urzędnikiem*. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 295–302, streszcz. ang.

6501. EJZENHART Dariusz: Ryszard Miller (1945–2017). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 2 s. 156–157.

6502. KIJOWSKI Maciej: Pamięci Jerzego Młynarczyka [1931–2017]. *Rocznik Sopocki*. R. 29: 2018 s. 167–171.

6503. MIERNIK Małgorzata, Siurek Jacek: Adam Moczulski [ok. 1773–1849] – sędzia pokoju powiatu radzyńskiego, urzędnik i ziemianin. Próba biografii. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 17: 2019 s. 27–51, streszcz. ang.

6504. FRISZKE Andrzej: Karol Modzelewski [1937–2019]. *Nauka*. [R. 26]: 2019 nr 2 s. 7–14, streszcz. ang.

6505. SZCZYPIORSKI Krzysztof: Jan Mołga [1917–2001] i Muzeum 7 Pułku Ułanów. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 6: 2019 s. 113–119.

6506. BEDNAREK Wiesław: *W obronie Moniuszki*. Warszawa 2019 Ryszard Bednarek 8° ss. 295, nuty + 1 CD.

Stanisław Moniuszko (1819–1872).

6507. RITTER Rüdiger: Stanisław Moniuszko [1819–1872] i jego muzyka. Tł. Beata Kornatowska, Izabela Sellmer. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 401, nlb. 1, il.

6508. ETMAŃSKA Maria: *Zakonnica z charyzmą. Życie i służba siostry Floriany Moraw-*

skiej [1925–2003] ze Zgromadzenia Sióstr Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny. Pruszcz Gdański–Kościerzyna 2019 Wydaw. Jasne 8° ss. 140, il. (Zielona Seria Kościerska; nr 2).

6509. WETERAN Zimnej Wojny. Publikacja pamiątkowa w 90. rocznicę urodzin red. Macieja Morawskiego [1929–2021]. Opracowanie zbiorowe. Pod red. Teresy Masłowskiej i Jerzego Zielonki. Leszno–Kościan–Poznań 2019 Inst. im. Gen. Stefana „Grota” Roweckiego 8° ss. 87, nlb. 1, tabl. 32, il. Inst. im. Gen. Stefana „Grota” Roweckiego, Urząd Miejski. Kościana. (Biblioteka „Grota”; nr 64).

Treść: Wstęp s. 7–8; Z dzienników Redaktora s. 9–18; Masłowska Teresa, Zielonka Jerzy: Tajne intrygi bezpieki s. 19–32; Brzeziński Marek: „Szpieg” z Radia Wolna Europa s. 33–37; Handke Waldemar: „Nie dało się go przerobić” s. 38–43; Jakubowska Renia: Wspólna historia rodzinna s. 44–46; Nowina Konopka Krzysztof: Polska „Malta” w Paryżu s. 47–52; Kuźmiński Andrzej: Klucznik historii s. 53–54; Libicki Marcin: Pociąg do pióra s. 55–60; Maszenda Waldemar: Moje spotkania z Redaktorem s. 61–65; Mietkowski Andrzej: Rozmowa starych przyjaciół s. 66–70; Polak Bogusław: Refleksje o zapiskach weterana s. 71–74; Woźny Andrzej: Z Jurkowa mój ród s. 75–80; O Jubileacie. Oprac. Teresa Masłowska s. 81–84; Dolot Janusz, Dolata Michał: Zawsze jesteście tu mile widziani s. 85–86; Ilustracje s. 87–119].

6510. DRECZKA Janusz: *Jednak ludzie z natury rzeczy skłaniają się do zgody – o Zdzisławie Morawskim [1926–1992]*. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 421–426.

6511. NOWAK-WOLNA Krystyna: Morcinek Gustaw [1891–1963]. *Kwartalnik Opolski*. R. 62: 2016 nr 2/3 s. 97–102.

6512. KOWALCZYKOWA Alina: Profesor Marian Morełowski [1884–1963] – uczony niezwykły. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 26: 2017 s. 167–186.

6513. FRANCISZKA Morkisz (1918–2009). *Pedagog i działacz społeczno-kulturowy w Gilowicach i Frydku*. [Oprac.] Danuta Kocurek, Stanisława Nycz. Kraków–Gilowice–Wola 2019 Scriptum Tomasz Sekunda; Gm. Ośr. Kultury w Miedznej z siedzibą w Woli 8° ss. 88, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Słoninka Jan: Słowo od Wydawcy s. 5–6; Kocurek Danuta: Wstęp s. 7–9; Wybrane aspekty kształcenia nauczycieli po II wojnie światowej do 1975 roku s. 11–14; Gilowice – środowiskiem zamieszkania Franciszki Morkisz s. 15–19; Środowisko rodzinne s. 21–25; Pierwsze lata nauki szkolnej s. 27–34; Lata młodzieńcze s. 35–40; Droga do zawodu nauczycielskiego s. 41–42; Praca dydaktyczno-wychowawcza w Szkole Podstawowej we Frydku s. 43–54; Działalność społeczno-kulturalna s. 55–76; Zakończenie s. 77–78; Wspomnienia o Franciszce Morkisz s. 79–85; Bibliografia s. 87–88.

6514. LAKNER Agnieszka: Stanisław Moryto (1947–2018). *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 252–253.

6515. STANISŁAW Moryto [1947–2018] in memoriam. Praca zbiorowa pod red. Marcina Tadeusza Łukaszewskiego i Beaty Moryto. Warszawa 2019 Chopin Univ. Press 8° ss. 170, nlb. 1, tabl. 30, il., nuty.

Antologia wspomnień.

6516. SOBOŃ Tadeusz: Wspomnienie o misjonarzu. *Kwartalnik Czudecki*. R. 18: 2016 nr 3 s. 24–25.

Michał Moskwa (1916–2016).

6517. DARIUSZ Mucha (1960–2018) – twardziel o dobrym sercu. Oprac. Andrzej Żurek. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.] 2019 s. 203–204.

6518. BÉGHIN Laurent: De Varsovie à Bruxelles. Notes sur Anatole Mühlstein (1889–1957) et la Belgique. *Prace Polonistyczne*. Ser. 74: 2019 s. 195–215.

6519. DUDA Marian: Pasterz nieugięty. Biskup Franciszek Musiel 1915–1992. Częstochowa 2019 Częstochowskie Wydaw. Archidiec. Regina Poloniae 16° ss. 16.

6520. GAJEWSKI Sławomir: Z żałobnej karty. Andrzej „Bobola” Muszalski 1942–2018. *Nasze Korzenie*. Nr 16: 2019 s. 88–91.

6521. KONOPKA Witold: Brat Ludwik Muzalewski (1883–1944). Życie, posługa, męczeństwo. Gdańsk–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 93, nlb. 3, tabl. 8, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 71).

6522. SALMONOWICZ Stanisław: Ludwik Muzyczka „Benedykt” (1900–1977). Materiały historyczne do dziejów Komendy Głównej Armii Krajowej. Warszawa 2018.

Rec.: Olstowski Przemysław, *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 430–433; Szczepaniak Damian: Twórca Administracji Zmilitaryzowanej Komendy Głównej ZWZ-AK. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 4 s. 637–647, streszcz. ang.

6523. PRAWDZIC-SZCZAWIŃSKA Małgorzata Stanisława: Doktor Maria Krystyna Nachtmannówna [1924–1992] – w dziewięćdziesiątą piątą rocznicę urodzin. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 391–402.

6524. PTASZYŃSKI Radosław, Żukowska Magdalena: Bolesław Nagay (1926–2014). Szkic do portretu chirurga. *Przegląd Zachodnio-*

pomorski. R. 34: 2019 z. 2 s. 79–98, streszcz. ang.

6525. GRZYBOWSKI Andrzej, Nawrocki Mateusz: Karol Roman Nałęcz-Brudzewski (1868–1935): znaczący polski okulista i utalentowany rzeźbiarz. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 81: 2018 s. 100–112, streszcz. ang.

6526. KITA Jarosław: Profesor Maria Nar-tonowicz-Kot (23 I 1950 – 26 XI 2015). *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 305–309.

6527. RZESOŚ Andrzej: Droga do miłości. Błogosławiona Natalia Tułasiewicz [1906–1945]. Poznań 2019 Pro Christiana 8° ss. 256, nlb. 2.

6528. PATER Walter: Komendant pierwszej polskiej flotyli rzecznej. *Biuletyn Historyczny*. T. 34: 2019 s. 7–22.

Władysław Nawrocki (1892–1942).

6529. SZWEJCEROWA-GRUSZCZYŃSKA Aniela: Marceli Nencki [1847–1901]. Warszawa 2018 Inst. Biologii Doświadczalnej im. Marcelego Nenckiego PAN; WUW plik tekstowy PRD (10,6 MB); plik tekstowy MOBI (3,11 MB); plik tekstowy EPUB (3,67 MB).

Wyd. 1. 1977.

6530. MAKOWSKA Maria: Wspomnienia o doktorze Jakiwie Newestiuku [1868–1937] z Żabia. [Wstęp Halina Kutaszczuk pt.: Jakiw Newestiuk, lekarz Huculów; post. Leszek Ry-marowicz]. *Plaj*. [T.] 57: 2019 s. 72–88.

6531. SMOŁA Marek: Ks. Andrzej Niemiec [1833–1908] – sądecki duchowny i społecznik. *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 167–184, streszcz. ang.

6532. SOŁTAN-LIPSKA Aleksandra: Maria Nietyksza (1936–2017). *Kronika Warszawy*. 2018 nr 1 s. 5–6.

6533. SZWARC Andrzej: Maria Nietyksza (12 sierpnia 1936 – 29 grudnia 2017). *Kronika Warszawy*. 2018 nr 1 s. 148–152.

6534. PUŚLECKI Łukasz: Siostra Waleria Niklewska [1914–2000] – ofiara stalinowskiego procesu pokazowego. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 107–124.

6535. KOSTYRKO Weronika: Tancerka i za-głada. Historia Poli Nireńskiej [1910–1992]. Warszawa 2019 Czerwone i Czarne 8° ss. 424, tabl. 16, il.

6536. PALKA Franciszek: Ksiądz Edward Nitka [1919–1981] – animator rozkwitu kultury ludowej w Paszynie w Beskidzie Sądeckim. *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 137–141.

6537. PAWŁOWSKI Piotr: Kazimierz Nobis 1944–2019. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 118–121.

6538. TARNAWSKI Julian: Biskup Anatol Nowak (1862–1933) – ordynariusz rzymskokatolickiej diecezji przemyskiej. *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 61–95.

6539. SIDŁO Aniela Anna: Gerard Nowak (1941–2019). Wspomnienia, nie tylko moje, o moim dyrektorze. *Studia Zielonogórskie*. T. 24: 2019 s. 233–245.

6540. SĘTOWSKI Juliusz: Doktor Stanisław Nowak (1874–1940). Szkic do biografii działacza społecznego i samorządowego w Częstochowie. *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr.:] 2019 s. 149–157, streszcz. ang.

6541. KURSKI Jarosław: Kurier wolności Jan Nowak-Jeziorański [1913–2005]. Wyd. 2. [Warszawa 2019 Wydaw. Agora] 8° ss. 446, nlb. 2, il.

6542. CHOJNACKI Paweł: Reemigrejtan. Kiedy Zygmunt Nowakowski [1891–1963] wróci wreszcie do Krakowa?! Kraków 2019 nakł. Wydaw. Libron 8° ss. 474, nlb. 6, il., streszcz. ang.

6543. SKERSKA Elżbieta: Hanna Nowicka (1923–2018). *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 30: 2018 nr 68 s. 39–40.

6544. GROCHOWALSKI Andrzej: Stefan Nowina-Bzowski (1875–1951) ziemianin, oficer WP, kawaler orderu Virtuti Militari. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 16: 2019 s. 105–124.

6545. HUSAR Bożena: Inżynier Leon Nowotarski [1878–1957] w Krynicy-Zdroju. Żywczanin na czele „perły polskich uzdrowisk”. *Gronie*. Nr 19: 2019 s. 229–232.

6546. ROGUSKI Mirosław: Marcjanna z Jawornickich Oborska [1784–1878] dziedziczka z Proszewa i jej książka kucharska. *Rocznik Liwski*. T. 9: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 165–172.

6547. WICHOWA Maria: Pożegnanie Andrzeja Obrębskiego (1949–2018). *Prace Polonistyczne*. Ser. 73: 2018 s. 273–276.

6548. CEDRO-ABRAMCZYK Katarzyna: Julian Ochorowicz [1850–1917] –

wynalazca, psycholog, polihistor wiedzy tajemnej. Kraków–Gdynia 2019 Black Antlers 8° ss. 222, nlb. 20, il.

6549. DOMAŃSKI Juliusz: Zbigniew Ogonowski (1924–2018). *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 315–317.

6550. DOMAŃSKI Juliusz: Zbigniew Ogonowski [1924–2018]; kilka wspomnień o przyjaźni i współpracy. *Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej*. Vol. 63: 2018 s. 9–16.

6551. PRZYBECKI Jerzy: Pamięci Stefana Ogrodowicza 15.07.1938 – 3.03.2017. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 23: 2017 s. 161.

6552. RADOMSKI Mateusz: Życie i działalność Zofii Okrajni (1876–1947). *Ilcusiana*. Nr 21: 2019 s. 19–43.

6553. OKULSKI Jakub: Nadkomisarz SG, major WP Edward Okulski [1891–1940] ps. „Wacław”. *Rocznik Jasielski*. T. 9: 2018 s. 103–106.

6554. NOWICKI Tomasz: Stanisław Kazimierz Olczak (4 IV 1936 – 3 IX 2018). *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 233–238.

6555. BIAŁECKI Daniel: Janusz Olszamowski [1887–1920]. Zarys sylwetki. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 5: 2017 s. 161–162.

6556. BIAŁECKI Daniel: Rotmistrz Janusz Olszamowski (1887–1920) – adiutant Naczelnego Wodza Wojska Polskiego Józefa Piłsudskiego. Mińsk Mazowiecki 2019 Muzeum Ziemi Mińskiej 8° ss. 100, il.

6557. ZDZISŁAW Olszewski (1935–2017) – wojewoda elbląski, rzecznik współpracy województw Pomorza Nadwiślańskiego i krajów nadbałtyckich – regionów pogranicza polsko-rosyjskiego. [Aut.] Józef Borzyszkowski, Bożena Janikowska, Mieczysław Józefczyk, Jerzy Sitek. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 581–588.

6558. JĘDRZEJEWSKA Agnieszka: Bez prawa do chwały? Generał brygady Józef Konstanty Olszyna-Wilczyński (1890–1939). Biografia. Łódź 2018.

Rec.: Kuprianis Artur, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 589–594; Waingertner Przemysław: Zabijany na raty – przywracanie pamięci. Na marginesie biografii generała Józefa Olszyna-Wilczyńskiego piona Agnieszki Jędrzejewskiej. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 2 s. 263–271.

6559. BORZYSZKOWSKI Józef: Pamięci Bélnego Drécha Prezesa Anatola Jana Omelaniuka (1932–2017). *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 559–568.

6560. NOWACKI Marcin: Kolskie ślady ks. Serafina Opałki [1911–1986]. *Rocznik Kolski*. Nr 12: 2019 s. 75–84.

6561. MAŁECKI Damian: Szkoła życia. Mieczysław Opatrny (1893–1939). Leszno 2019 Urząd M. 8° ss. 127, nlb. 1, il. (Cives Nostri. Biblioteka miasta Leszna; t. 17).

6562. MIESZKOWSKA Anna: Hanka Ordonówna [1902–1950]. Miłość jej wszystko wybaczy. Warszawa 2019 Prószyński i S-ka – Prószyński Media 8° ss. 327, nlb. 1, il.

6563. OLSTOWSKI Przemysław: Gustaw Orlicz-Dreszer [1889–1936]. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 38, nlb. 2, il. (Bohaterowie Niepodległej).

6564. PATER Kamil: Major Walerian Orłowski (1893–1940) – oficer piechoty, ofiara zbrodni katyńskiej. *Lambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 41: 2018 s. 83–99, streszcz. ang., niem.

6565. KREFT Magdalena: Śmierć białych motyli. Eliza Orzeszkowa [1841–1910]. Biografia, wyobrażenia, idee. Gdańsk 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 223, il.

6566. BLOMBERGOWA Maria Magdalena: Gotfryd Ossowski (1835–1897) – geolog i niestrudzony badacz starożytności. *Museion Poloniae Maioris*. T. 3: 2016 s. 120–136.

6567. JAŹDŻEWSKI Krzysztof: Klemens Ostoja Lniski (1862–1922) – ziemianin, kupiec, działacz społeczny, burmistrz Kościerzyny. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 13: 2019 s. 9–24.

6568. CZYŻNIEWSKI Tomasz: Stanisław Ostrenga (1938–2019). Prezydent Zielonej Góry w latach 1975–1983. *Studia Zielonogórskie*. T. 24: 2019 s. 227–231.

6569. OTREMBA Tomasz: Zofia Otremba (1938–2017). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 2 s. 148

6570. STEGNER Tadeusz: Ks. Leopold Otto (1819–1882). Nowa droga Kościoła ewangelickiego w Polsce. Bielsko-Biała 2019 Augustana 8° ss. 229, streszcz. niem.

6571. ROJEWSKA Anna: Barbara Otwinowska (1924–2018). *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 30: 2018 nr 68 s. 41–44.

6572. FORMAL Paweł, Surdej Mirosław: Wojciech Franciszek Pacanowski (1910–

1978) – szef PUBP w Mielcu i Krośnie. *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.] 2019 s. 309–312.

6573. [PACIOREK Czesław]: Doktor Czesław Paciorek (1925–2019). Rozm. przepr. Jerzy Piotrowski. *Bieżeńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 33: 2019 s. 179–190.

6574. DROZDOWSKI Marian Marek: Paderewski – Anatomia geniuszu. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 1 s. 267–270.

Ignacy Jan Paderewski (1860–1941).

6575. KROCHMAL Anna: Ignacy Jan Paderewski (1860–1941) i jego związki z Warszawą. *Kronika Warszawy*. 2019 nr 2 s. 59–72, streszcz. ang.

6576. SOBCZAK-WALIŚ Monika: Helena Pajzderska [1862–1927]. Literatka pod równikiem. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 74–94, streszcz. ang.

6577. HELMAN Zofia: Roman Palester [1907–1989]. Kompozytor i intelektualista. *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 17–26, streszcz. ang.

6578. MIĘDZY Sanokiem a Brukselą. Wspomnienia o Marianie Pankowskim [1919–2011] w setną rocznicę urodzin. Entre Sanok et Bruxelles. Souvenirs sur Marian Pankowski au centenaire de sa naissance. Red. i tł. Tomasz Chomiszczak, Dorota Walczak-Delanois. Bruksela–Sanok 2019 MBP w Sanoku 8° ss. 167, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., fr.

Treść: Walczak-Delanois Dorota, Chomiszczak Tomasz: Wstęp. Introduction s. 9–17; Chomiszczak Tomasz: Wrażenie. Pod powiekami i w pamięci. L'impression. Sous les paupières et dans la mémoire s. 20–25; Faron Bolesław: Moje spotkania z Marianem Pankowskim. Mes rencontres avec Marian Pankowski s. 26–35; Latawiec Krystyna: Zmysły szeroko otwarte. Les sens grand ouverts s. 36–43; Lewandowska Janina: „Pod niebem stale w łagodnych barankach”. „Sous le ciel dans les moutons doux constamment” s. 44–49; Wspomnienia rodzinne. Souvenirs de famille s. 50–56; Ruta-Rutkowska Krystyna: Moja intelektualna przyroda z Pankowskim. Mon aventure intellectuelle avec Pankowski s. 66–71; Szuber Janusz: Bracia [Marian i Zygmunt] Pankowscy. Notatki o przyjaźni. Les frères Pankowski. Notes sur l'amitié s. 72–95; Beers Paul: Życie literackie Mariana Pankowskiego w Holandii. La vie littéraire de Marian Pankowski en Hollande s. 98–109; Cambreleng Guy: Pankowski zainscenizowany. Pankowski mis en scène s. 110–111; Clément Jacqueline: „Co nowego?”. „Quoi de neuf?” s. 112–125; De Decker Jacques: 71, rue Lefrancq. 71, rue Lefrancq s. 126–130; François-Kos Anna: Des souvenirs pleins d'émotions s. 131–139; Van Crugten Alain: Professor-poeta. Professeur-poète s. 140–149; Walczak-Delanois Dorota: „Moje” Pankopticum. „Mon” Pankopticum s. 150–161.

6579. WCISŁO Stanisław: Kapitan Tadeusz Paolone [1909–1943]. Zapomniany bohater

ziemi tymbarskiej. Kraków 2019 IPN. Oddz. 8° ss. 30, il.

6580. ANDRYSIAK Ewa: Działalność Melanii Parczewskiej [1850–1920] jako wzór aktywności kobiet na polu patriotycznym i społecznym. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 63–73, streszcz. ang.

6581. WOJTYCZA Krzysztof: Jerzy „Ryś” Parzyński (1929–1994). *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 15: 2019 s. 131–147.

6582. ŚWIĘS Wojciech: Edward Pasek (1915–1983). Zaangażowany nauczyciel, regionalista i społecznik. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 22: 2017 s. 125–142, streszcz. ang.

Zawiera też bibliografię prac E. Paska za lata 1945–1983.

6583. WALEWANDER Edward: Siostra Helena Pasieczna (1947–2017) – in memoriam. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 283–292.

6584. LADDACH Agnieszka: Janusz Stanisław Pasierb [1929–1993]. Teolog, historyk sztuki, teoretyk kultury. T. 1: Dzieje życia. Toruń 2019 Wydaw. Adam Marszałek 8° ss. 331, il., streszcz. ang.

6585. SOKOŁOWSKA Dorota: Janina Pasławska (19 października 1926 – 21 stycznia 2019). *Archeion*. T. 120: 2019 s. 464–466.

6586. OBAŁA Ewa: Małgorzata Paszyn (1960–2019). *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 239–240.

6587. GMURCZYK-WROŃSKA Małgorzata: Stanisław Patek [1866–1944] in diplomacy and politics (1914–1939). From the history of Polish diplomacy. Warsaw 2019 Neriton 8° ss. 509.

6588. BIERNAT Stanisław: Śp. Mieczysław Paterek (1945–2019). Pożegnanie Przyjaciela. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 63–64.

6589. GRODZISKI Stanisław: Wspomnienia o Profesorze Michale. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 2 s. 365–368, streszcz. ang.

Michał Patkaniowski (1907–1972).

6590. BUREK Krzysztof: Patron sandomierskiej nagrody. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 50–57.

Aleksander Patkowski (1890–1942).

6591. KONIUSZ Janusz: Życie i twórczość Eugeniusza Paukszy [1916–1979]. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 22: 2016 s. 66–69.

6592. MICEWSKI Bolesław: Postać ojca Stefana Pawlickiego CR [1839–1916]. *Zeszyty Historyczno-Teologiczne. Rocznik Zmartwychwstańców*. R. 24: 2017/2018 [dr:] 2018 nr 23/24 s. 45–71.

6593. REMBALSKI Andrzej, Wójcik Zbigniew [Jerzy]: Jan Pazdur (1909–2001) nauczyciel i uczony. Kielce 2019 Muzeum Historii Kielce 8° ss. 160, il. (Biografie Kieleckie; 6).

6594. ŁABOREWICZ Edyta: Barbara Wanda Pazola (9 sierpnia 1942 – 15 kwietnia 2019). *Archeion*. T. 120: 2019 s. 467–468.

6595. GULCZYŃSKI Janusz: Uwagi o życiu i twórczości Janiny Perathoner-Wenedy (1926–2014). *Rocznik Koniński*. T. 19: 2015 s. 137–155.

6596. ŻUKOWSKI Przemysław M[arcin]: Urszula Perkowska (7 November 1942 – 25 August 2017). *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117 2018 s. 403–409.

6597. CZOSNYKA Mieczysław: Płk dr Jerzy Pertkiewicz (1920–2018). *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 236–237.

6598. KRASIŃSKA Izabela, Sławiński Piotr: „Polka z przekonania i języka”. Aleksandra z Pogodinów Pietrowa (1815–1883), filantropka, patriotka, wydawczyni i redaktorka. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 2 s. 43–64, streszcz. ang., ros.

6599. ZADROŻNY Tomasz Jerzy: Jan Pędich [1890–1951]. Fotograf z pasją. Siedlce 2019 [b.w.] 8° ss. 28, il. Siedlecki Klub Kolekcjonerów.

6600. DMOCHOWSKA Lila: Kwiat paproci. Opowieść o Barbarze Piaseckiej-Johnson [1937–2013]. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 287, nlb. 6, tabl. 41, il.

6601. SICIŃSKI Henryk: O życiu i działalności naukowej Eugenii Piaseckiej-Zeylandowej [1899–1953]. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 8: 2018 z. 1 s. 67–71, streszcz. ang.

6602. DUDA Daniel: Profesor dr hab. inż. Leszek Piaseczny (1947–2014), dziekan Wydziału Mechaniczno-Elektrycznego Akademii Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni, wychowawca wielu pokoleń oficerów Polskiej Marynarki Wojennej. *Nautologia*. R. 53: 2018 s. 71–73, streszcz. ang.

6603. PANASIUK Andrzej Marek: Wojciech Piechowski [1849–1911]. Życie i twórczość.

Wyd. 2 poszerz. Mława 2019 Tow. Miłośn. Twórczości Tekli Bądarzewskiej 8° ss. 47, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2006.

6604. SZCZEPANEK Anita, Jakubowski Jarosław: Syn ziemi sądeckiej Bronisław Pieracki [1895–1934]. Antropologiczna identyfikacja szczątków generała. *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 97–116, streszcz. ang.

6605. SIATKA Hanna: Marian Pietrzyk (1933–2015). *Rocznik Historyczny Lubonia*. T. 5: 2015 s. 264.

6606. SZYPROWSKI Bartłomiej: Marian Piłarski (1899–1952) – twórca i dowódca II Inspektoratu Zamojskiego AK. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 27: 2018 nr 48 s. 31–56, streszcz. ang.

6607. MANDRELA Anna: Duchowość i charakter Witolda Piłckiego [1901–1948]. Sylwetka ochotnika do Auschwitz. Katowice 2019 Anna Mandrela 8° ss. 160, il.

Rec.: Kowalski Maciej, *Polish Biographical Studies*. Nr 7: 2019 s. 247–272.

6608. KIRSZAK Jerzy: Karol Piłat [1900–1975]. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 46, nlb. 2, il. (Bohaterowie Niepodległej).

6609. SCHLENDER Grażyna: Życie, miłość i walka Aleksandry Piłsudskiej [1882–1963] w świetle jej wspomnień. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 124–139, streszcz. ang.

6610. CHWALBA Andrzej, Łoziński Jan: Józef Piłsudski [1867–1935]. Olszanica 2019 Bosz Szymanik i współnicy 4° ss. 126, nlb. 2, il. (II RP).

Tekst równol. pol., ang.

6611. DALL Lesław: Józef Piłsudski w Zakopanem w latach 1901–1922. Wstęp napisał Mieczysław Rokosz. Kraków 2019 Księgarnia Akademicka 8° ss. 170, nlb. 1, il.

Rec.: Kloc Krzysztof, *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 273–281.

6612. DZIEDZIC Wojciech: 100. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości. Tomaszowski wizyty marszałka Piłsudskiego. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 223–228, streszcz. ang.

6613. JÓZEF Piłsudski. Związki z Chełmem i ziemią chełmską. Wybór materiałów. Wybrał, przygot. i poprzedził wstępem Zbigniew Lubaszewski; aut. tekstów Stanisław Błaszczuk [i in.]. Chełm 2017.

Rec.: Kiernikowski Paweł, *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 513–514.

6614. MILUŚKA-STASIAK Jadwiga: Łucja Pinczewska-Gliksman [1913–2002] – kobieta o niezwykłym charakterze i życiorysie. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 185–194, streszcz. ang.

6615. NAWROCKI Jacek: Ignacy Pincas (1888–1935) artysta malarz, uczeń Jacka Malczewskiego. *Rocznik Jasielski*. T. 7: 2012 s. 118–120.

6616. HŁADKIEWICZ Wiesław: Szambelan, czyli Zdzisław Piotrowski (1938–2018). *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 241–243.

6617. BREJZA Krzysztof: Ksiądz Franciszek Piśula 1918–1993. Katowice 2019 Księg. św. Jacka sp. z o.o. 8° ss. 169, nlb. 1, il. Wyd. Teol. UŚ w Katowicach. (Biblioteka Teologiczna; nr 30).

6618. ZYCH Witold: Andrzej Pityński [1947–2020] rzeźbiarz. Ulanów 2019 Urząd Gm. i M. Ulanów 8° ss. 403, il.

6619. KOREŚ Daniel: Konstanty Płisowski [1890–1940]. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 53, nlb. 2, il. (Bohaterowie Niepodległej).

6620. MATYSIAK Magdalena: O życiu, pasji i obrazach Janiny Plucińskiej-Zembrzuckiej (1922–1987). *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr.:] 2019 s. 126–148, streszcz. ang.

6621. OLSZAR Henryk: Wróg Polski Ludowej. Sługa Boży Wilhelm Piłuta [1910–1986]. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 19: 2019 s. 74–88, streszcz. ang., niem.

6622. DYSKUSJA. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 4 s. 666–670.

Wspomnienia o prof. Stanisławie Płazie (1927–2006).

6623. LITYŃSKI Adam: Uczony, nauczyciel, przyjaciel. Stanisław Płaza [1927–2006] zapisany z mojej pamięci. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 4 s. 648–657.

6624. SALMONOWICZ Stanisław: Portret z pamięci. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 4 s. 644–647.

Stanisław Płaza (1927–2006).

6625. URUSZCZAK Waclaw: Wspomnienie o Profesorze Stanisławie Płazie [1927–2006]. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 4 s. 658–661.

6626. CHMIELECKI Adam: „Mała Ojczyzna” Macieja Płażyńskiego (1958–1977). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 1 s. 123–138, streszcz. ang., niem.

Zawiera też wspomnienia rodziny i przyjaciół.

6627. CZOSNYKA Mieczysław: Sebastian Podkościec (1972–2019). *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 237–238.

6628. KUTKOWSKI Arkadiusz: Prokurator ze skazą. Przyczynki do biografii Henryka Podlaskiego [1919–1956]. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 6: 2017 s. 150–185, streszcz. ang.

6629. GUT Paweł: Jerzy Podrański (1929–2001). *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 3: 2019 s. 209–226.

6630. PAKUŁA Mirosław: Kapitan Stefan Pogonowski [1895–1920] – fakty i mity. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 23–37.

6631. ŻAK Stanisław: Karolina Pojawska (1916–1986). *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 255–262.

6632. WOŹNIAK Michał F.: Józef Poklewski-Kozieł (1937–2019). *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 303–308, streszcz. ang.

6633. TEOFIL Polak (1944–2017). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2018 nr 2 s. 149.

6634. LINETTY Jakub: Ksiądz Ignacy Polkowski (1833–1888). *Museion Poloniae Maioris*. T. 2: 2015 s. 94–97, streszcz. ang.

6635. PTAK Marian J.: Franciszek Polomski (1934–2019). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 409–413.

6636. MATUSIEWICZ Aleksander: Aleksander Połujajński (1814–1866) – zapomniany leśnik i krajoznawca. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 17: 2017 s. 5–24, streszcz. ang.

6637. KRUCZEK Maria: Bartłomiej Popiela (1938–2017). *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 247–249.

6638. KOZŁOWSKI Michał: Andrzej Poppe (12 VII 1926 – 31 I 2019). *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 1 s. 233–237.

6639. SOŁYGA Stanisław: Józef Poręba [1891–1945]. *Małopolska*. [T.] 20: 2018 s. 371–374.

6640. WOJTYCZA Janusz, Wojtycza Krzysztof: Stanisław Porębski (1922–1989). Kraków 2018.

Rec.: Kuzka Lena, [W:] *Konspiracja harcerska w Krakowie 1939–1945*. Kraków–Gliwice 2019 s. 199–202.

6641. POROWSKI Krzysztof: Drogi do Niepodległości. Wątek z pewnej zadumy – refleksje. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 8: 2017 s. 147–165.

Wspomnienie autora o swoim dziadku Władysławie Porowskim (1892–1942).

6642. BARTOSZ Adam: Staszek. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 29–34.

Stanisław Potępa (1946–2009).

6643. CZOSNYKA Mieczysław: Niezwykajne curriculum vitae. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 15–28.

Stanisław Potępa (1946–2009).

6644. GRABOWSKI Andrzej S.: Legendy Tarnowa – Staszek Potępa [1946–2009]. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 35–36.

6645. POPIEL Marek: Stanisław Potępa [1946–2009] – mistrz, nauczyciel, przyjaciel. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 39–40.

6646. STOLARZ Małgorzata: Nie był typowym Tata. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 43.

Stanisław Potępa (1946–2009).

6647. SYPEK Antoni: Wspomnienie Staszka. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 44–45.

Stanisław Potępa (1946–2009).

6648. QUIRINI-POPŁAWSKA Danuta: Profesor Edward Potkowski (10 maja 1934 – 31 lipca 2017). *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. 661–664.

6649. ROSSET François, Triare Dominique: Jan Potocki [1761–1815]. Biografia. Przeł. Anna Wasilewska. Warszawa 2011 Wydaw. Nauk. PWN SA 8° ss. 654, nlb. 2. (Kolekcja PWN) (Wielkie Biografie; 13).

6650. DARA Urszula, Słowik Józef: Józef Potoniec (22.05.1914–3.10.1979). *Almanach Łącki*. Nr 31: 2019 s. 134–150.

6651. MALEJ Izabella: Profesor Telesfor Poźniak (1932–2019). *Slavia Orientalis*. T. 68: 2019 nr 3 s. 435–438.

6652. JUDYCKI Zbigniew: Lwowianin w kraju Helwetów. *Rocznik Kresowy*. R. 5: 2019 nr 5 z. 2 s. 275–279.

Zdzisław Pręgoski (1912–1998).

6653. NAWROCKI Jacek: Stanisław Proń (1892–1971) prawnik, farmaceuta, twórca Muzeum Farmacji. *Rocznik Jasielski*. T. 7: 2012 s. 121–122.

6654. ZYCH Henryk: Wspomnienia o jaślaninie Stanisławie Proniu [1892–1971]. *Rocznik Jasielski*. T. 9: 2018 s. 77–79.

6655. KRAWIARZ Kazimierz: Henryk Pruchniewski (1934–2017). Zasużony numizmatyk i bibliofil poznański. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 1 s. 65–66.

6656. PACYNA Andrzej W.: Prawdziwa data urodzenia i miejsce pochówku mjr. Adama Zygmunta Prylińskiego (1881–1939). *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 125–129.

W nawiązaniu do artykułu o jego ojcu: Adamska Bożena; Tomasz Pryliński [1847–1895] – znany i nieznan autor projektu fasady wadowickiej bazyliki. *Tamże*. Nr 11: 2008 s. 186–200.

6657. BOJARSKI Artur: Zygmunt Pryszyński (1925–2019). *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 131–136.

6658. SIATKA Hanna: Antoni Przybylski (1933–2015). *Rocznik Historyczny Lubonia*. T. 5: 2015 s. 265–270.

6659. PRZYBYSZEWSKI Stanisław M.: Generał lejtnant armii rosyjskiej Ignacy Przybyszewski [1754–po 1810]. Kazimierza Wielka 2019 Wydaw. Nowa Nidzica 8° ss. 60.

6660. ZWOLSKI Edmund Zenon: Wspomnienia o Piotrze Przywarze [1865–1955], bohaterze ziemi kraśnickiej. Lublin 2018 Polihymnia 8° ss. 130, il., mapy.

6661. LIEBRECHT Grzegorz: Książd Jacek Pycia [1877–1942] – facecjonista i mimowolny biograf biskupa Łosińskiego. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 31–46, streszcz. ang.

6662. SZYMAŃSKI Wojciech: Dr Jerzy Pyrgała (10.08.1931 – 7.11.2017). *Archeologia Polski*. T. 63: 2018 s. 226–230.

6663. GAJDZIK Halina: Długa droga z Bobrownik do Bobrownik. Książd Ignacy Rabsztyń (1903–1992), więzień Dachau, duszpasterz polonijny. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 174–178.

6664. MENCFEL Michał: Atanazy Raczynski (1788–1874). Biografia. Poznań 2016.

Rec.: Bąbiak Grzegorz P., *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 126: 2019 English-Language Edition No. 3 s. 183–188.

6665. ZANIEWSKA Teresa: Profesor Jan Radomski (1898–1977) pedagog i działacz

oświatowy. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 138–149.

6666. OSTAPIUK Michał: Komendant „Bury”. Biografia kpt. Romualda Adama Rajs a „Burego” 1913–1949. Warszawa–Olsztyn–Białystok 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 359, nlb. 1, tabl. 112, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Podziemie Niepodległościowe w Polsce 1944–1956) (Seria Wydawnicza Oddziału IPN w Białymstoku; t. 42).

6667. REMBISZ Leokadia: Maria Ratajczak (1944–2013). *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 6]: 2017 s. 73–75.

6668. KOCHANOWSKI Marian: Zdzisława Ratajczyk 1954–2018. *Pomorania Antiqua*. T. 28: 2019 s. 261–269.

6669. BOHUSZ-RUBASZEWSKA Ewa: Wojciech Ratajski [ok. 1765–1884], lekarz ks. Krzysztofa Kluka? *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 2 s. 91–107.

6670. JONIEC Jarosław: Rudolf Reder [1881–1968?] – ocalały z obozu zagłady w Bełżcu. Uwagi i postulaty badawcze. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 177–192, streszcz. ang.

6671. ULJASZ Adrian: Józef Redo (1872–1941). Wybitny artysta polskiego teatru i filmu. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 1 s. 99–102, streszcz. ang.

6672. DZIADZIO Andrzej: Józef Reinhold (1884–1928) – „zapomniany” profesor prawa karnego Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 2 s. 263–272, streszcz. ang.

6673. GRZYBOWSKI Andrzej, Nawrocki Mateusz, [Kicelük Volodimir] Kitselyuk Volodymyr: Wiktor Feliks Reiss (1875–1943) profesor okulistyki we Lwowie. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 82: 2019 s. 90–105, streszcz. ang.

6674. KOMARNICKI Michał: Witold Reiss [1892–1972] – pierwszy dziekan Wydziału Prawno-Ekonomicznego UMK w Toruniu – w świetle akt archiwalnych i przekazów rodzinnych. *Studia Iuridica Toruniensia*. Vol. 22: 2018 s. 147–168, streszcz. ang.

6675. DZIEDZIC Tomasz: Archiwum katedry doktora Robla. Przedm. Piotr Franaszek. Kraków 2019 Inst. Ekspertyz Sądowych im. Prof. dra Jana Sehna 8° ss. 342, il.

Jan Zygmunt Robel (1886–1962).

6676. KNITTER Rajmund: Tomasz Rogala (1860–1951). Zarys biograficzny „kaszubskiego króla” z Kościerzyny. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 13: 2019 s. 25–96.

6677. ROGUSKI Mirosław: Profesor Gustaw Roguski (1839–1921), nauczyciel Ignacego Paderewskiego. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 259–277.

6678. HAPANOWICZ Piotr: Karol Rojle (1871–1954). Prezydent Krakowa. Szkic do portretu. Kraków 2019 Tow. „Pro Museo” 8° ss. 235, il.

6679. GORYŃSKI Grzegorz: Komandor Henryk Romanek [1925–2003], zastępca dowódcy Wojsk Ochrony Pogranicza do spraw morskich, dowódca Morskiej Brygady Okrętów Pogranicza, attaché wojskowy, lotnicy i morski ambasady PRL w Socjalistycznej Republice Wietnamu. Model kariery oficera ludowej Marynarki Wojennej. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 17: 2019 [nr] 1 s. 309–331, streszcz. ang.

6680. RADZISZEWSKI Stefan: Ojciec Piotr Rostworowski [1910–1999]. Święty kawalerzysta z Wilna. *Studia Teologiczne*. [T.] 37: 2019 s. 73–83, streszcz. ang.

Piotr Rostworowski (właśc. Wojciech Jan Rostworowski).

6681. SZCZEPANIAK Władysław: Melania Roszyk (1935–2015). *Rocznik Historyczny Lubonia*. T. 5: 2015 s. 271–276.

6682. BILSKA-CIEĆWIERZ Magdalena: Marcelina Rościszewska [1875–1949]. Człowiek o wielkim sercu i niepospolitym umyśle. *Nasze Korzenie*. Nr 17: 2019 s. 32–38.

6683. ROSZAK Joanna: Żuraw z origami. Opowieść o Józefie Rotblacie [1908–2005]. Sejny 2019 Fund. Pogranicze; Ośr. „Pogranicze – Sztuk Kultur, Narodów” 8° ss. 363, nlb. 1, il. (Ornamenty Historii).

6684. GRUPIŃSKA Hanka: Kazik, Simcha Ratajzer, a później Simcha Rotem (10 lutego 1924, Warszawa – 22 grudnia 2018, Jerozolima). *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 19–20.

6685. GENERAŁ Stefan Rowcecki „Grot” tropiony dowódca podziemnej armii. Emów 2019 Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego Centralny Ośr. Szkolenia i Edukacji im. gen. dyw. Stefana Rowceckiego „Grot” 8° ss. 137, il.

Treść: Żukowski Leszek: Wstęp s. 5; Ney-Krwawicz Marek: Struktura Komendy Głównej Armii Krajowej s. 7–14;

Rowecka-Trzebicka Krystyna: Wspomnienia z lat okupacji, gdy współtwórcą i dowódcą polskiej armii podziemnej był mój Stryj Stefan Rowcecki s. 15–27; Ochał Artur: Stefan Rowcecki jako oficer Korpusu Ochrony Pogranicza (1935–1938). Przyczynek do biografii w świetle dokumentów Archiwum Państwowego do biografii w świetle dokumentów Archiwum Państwowego w Szczecinie i ustaleń historyków s. 28–49; Polak Michał: Pułkownik dyplomowany Stefan Rowcecki jako organizator Warszawskiej Brygady Pancerno-Motorowej i uczestnik kampanii wrześniowej 1939 roku s. 50–60; Kosiński Paweł: Niemieckie poszukiwanie generała Stefana Rowceckiego s. 61–73; Szyprowski Bartłomiej: Próba infiltracji Komendy Głównej ZWZ i gen. Stefana Rowceckiego ps. „Kalina” podjęta przez NKWD z wykorzystaniem struktury ZWZ we Lwowie w latach 1940–1941 s. 74–91; Handke Waldemar: Próba konspirowania pobytu Stefana Rowceckiego w Warszawie. Sprawa listu Rowceckiego z Lizbony s. 92–98; Chmielarz Andrzej: Śledztwo kontrwywiadu Oddziału II Komendy Głównej w sprawie aresztowania Dowódcy AK gen. Stefana Rowceckiego ps. „Grot” s. 99–112; Woźny Aleksander: Poszukiwanie dowódcy Armii Krajowej gen. Stefana Rowceckiego i szefów Oddziału II KG AK w latach 1945–1946 s. 113–121; Marasek Lech: Stefan Rowcecki w świetle materiałów organów bezpieczeństwa publicznego i przesłuchań Ludwika Kalksteina s. 122–128; Maciejowski Maciej: Śledztwo Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie w sprawie okoliczności aresztowania i śmierci generała Stefana Rowceckiego ps. „Grot” s. 129–136.

6686. MICHAŁ Rożek (1946–2015). Oprac. Rafał Róg. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 4 s. 657–674.

Zawiera także spis prac M. Rożka z l. 1964–2016.

6687. PASTERZ. Wspomnienia o księdzu Stanisławie Rogu [1950–2015]. Red. Ewa Kamińska i Tomasz Kamiński. Lublin 2019 Polihymnia 8° ss. 317, il.

Zbiór wspomnień rodziny, przyjaciół, współpracujących osób duchownych oraz parafian.

6688. WÓJCİK Zbigniew J[erzy]: Profesor dr inż. Waclaw Różański (1913–1994) – historyk nauki i techniki. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 151–160, streszcz. ang.

6689. KRESOWIANIN w rzymskiej purpurze. Kalendarium życia kardynała Władysława Rubina [1917–1990]. [Oprac.] Zbigniew Judycki. *Rocznik Kresowy*. R. 3: 2017 nr 3 s. 181–194.

6690. JURCEWICZ Leokadia: Wspomnienie o Janinie Rudnickiej-Malusy [1936–2018]. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 28: 2018 [dr:] 2019 s. 179–180.

6691. KAPAŁA Bogumiła: Stefania Rydarowska [1916–2013]. Zasłużona pielęgniarka dla ziemi tarnowskiej. Tarnów 2019 Wydaw. PWSZ 8° ss. 131, il.

6692. KRUCKI Łukasz: Jadwiga Rył (1927–2019). Wspomnienie pośmiertne. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 545–548.

6693. KAROL F. Sabath [1902–1942]. Portret listami pisany. Red. Wojciech Grajewski. Brenna 2017.

Rec.: Morys-Twarowski Michael, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 8]: 2018 nr 4 s. 139–141.

6694. NOWIŃSKI Janusz: „Anioł Opatrzności” w powojennym Skrzatuszu. Helena Sadowska (1910–1995) – in memoriam. *Rocznik Skrzatuski*. T. 6: 2018 s. 59–64, streszcz. ang.

6695. ILSKI Kazimierz, Kotłowska Anna: Jan Sajdak (1882–1967). Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 243, nlb. 1, il. UAM w Poznaniu. (Biografia Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

6696. SZTEINKE Anzelm Janusz: Ojciec Wiktor Sakowicz (1833–1915) – ostatni reformata w Kaliszu. *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 229–237, streszcz. ang.

6697. KALITA Liliana: Profesor Janina Sajańczykowska (1933–2017). *Slavia Orientalis*. T. 67: 2018 nr 4 s. 743–745.

6698. WOŁK Marcin: Artura Sandauera [1913–1989] topografia tożsamości. *Archiwum Emigracji*. T. 20/21: 2014 s. 49–63, streszcz. ang.

6699. PENKAŁA-JASTRZEBSKA Anna: Marianna Sanguszkó née Lubomirska (1693–1729) – Introduction to the Biography of the Overlooked Heiress to the Entail of Ostrog. *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 119–136, streszcz. pol.

6700. SZCZYPIORSKI Krzysztof: Aleksander Sarnowicz (1878–1938). *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 4: 2016 s. 33–38.

6701. OCHAŁ Artur: Celnik z konieczności. Biografia Edwarda Sądag [1895–1965] – ostatniego kierownika Urzędu Celnego w Bakalarzewie. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 17: 2017 s. 199–217, streszcz. ang.

6702. KRZEMIŃSKI Tomasz: Julius Scharlok (24 VI 1809 – 14 VIII 1899) przyrodnik, nauczyciel, społecznik. Honorowy obywatel Grudziądza. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 279–288.

6703. SKERSKA Elżbieta: Edwin Mikołaj Scheller-Czarny „Fordon” [1919–1999] – cichociemny. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 29: 2017 nr 67 s. 92–97, il.

6704. KOLAGO Lech: Prof. dr Wolfgang Schramm (1946–2017). *Studia Niemcoznawcze*. T. 60: 2017 s. 9–10.

6705. FRYMARK Stanisław: Bernard Schultz (1922–2018) – zasłużony dla polskiego muzeum w Winonie, Minnesota, USA. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 458–459.

6706. BORAWSKA Teresa, Rietz Henryk: Z Kaszub do Wiecznego Miasta. Bernard Sculteti (ca 1450–1518) kurialista i przyjaciel Mikołaja Kopernika. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 219, il., mapy, streszcz. niem.

Rec.: Bogucka Maria, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 4 s. 533–535.

6707. GAŃCZAK Filip: Profesor Jan Sehn 1909–1965. Prawnik, sędzia, śledczy, łowca naziistów. Wybór il. i podpisy Piotr Litka. Warszawa–Kraków 2019 IPN; Inst. Ekspertyz Sądowych 4° ss. 200, il. IPN–KŚZpNP; Inst. Ekspertyz Sądowych im. prof. dra Jana Sehna w Krakowie.

6708. WOŁODŹKO-BUTKIEWICZ Alicja: Profesor Antoni Semczuk (1930–2018). *Slavia Orientalis*. T. 68: 2019 nr 2 s. 235–240.

6709. POMIANOWSKA Magdalena: Darek Senator [1972–2018] – pasjonat, rekonstruktor, przyjaciel. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 467–476, il.

6710. BIKONT Anna: Sendlerowa. W ukryciu. Wołowiec 2017.

Irena Sendlerowa (1910–2008).

Rec.: Nowicka Daria: Historia prawdziwa z niuansów. *Naracje o Zagładzie*. Nr 4: 2018 s. 443–454.

6711. MIRONOWICZ Marcin: Nowe źródła do żywota świętego archimandryty Serafina Szachmucia (1901–1946). *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 6: 2015 s. 127–132, streszcz. ang.

6712. SKERSKA Elżbieta: Krescenty Sędzierski (1926–2017). *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 29: 2017 nr 67 s. 111–112.

6713. HAPTAŚ Krzysztof, Przybyszewski Andrzej: Sękowski Janusz (Jan) Władysław Michał Karol Stefan (1895–1982). *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 285–289.

6714. KOZAK Zygmunt, Moszumański Zbigniew, Szczepański Jacek [Emil]: Pułkownik Julian Siewewicz (1892–1940). Pruszków–Legionowo 2019 Oficyna Wydawnicza „Ajaks”; we współpr. z Muzeum Hist. w Legionowie 8° ss. 140, nlb. 8, tabl. 32, il. (Z Dziejów Polskiej Aeronautyki).

Zawiera także fragmenty z artykułów J. Siewewicza oraz inne źródła z nim związane.

6715. LEGUTKO Grażyna: „Wyroslam na Rosjankę...”. Historia Marii – jakuckiej córki Wacława Sieroszewskiego – w świetle jej listów do ojca i innych dokumentów. Wrocław 2019 PTL 8° ss. 260, nlb. 1, tabl. 31, il. (Biblioteka Zesłańca; t. 29).

Maria Sieroszewska (1879–1964).

6716. SKALIMOWSKI Andrzej: Sigalin. Towarzysz odbudowy. Wołowiec 2018.

Józef Sigalin (1909–1983).

Rec.: Czapski Marek, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3 s. 634–639; Stepien-Dąbrowska Aleksandra, *Kronika Warszawy*. 2019 nr 1 s. 137–140.

6717. SIKORSKI Tomasz: Antoni Sikorski [1893–1987]. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 54, nlb. 2, il. (Bohaterowie Niepodległej).

6718. KNYŻEWSKI Jakub: Leon Silicki (1876–1954). Życiorys oficera armii carskiej, formacji wschodnich i Wojska Polskiego. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 65–96, streszcz. ang., niem., ros.

6719. DRAUS Jan: Ryszard Siwiec [1909–1968]. [W:] Living torches. Testimonies of protest and solidarity in the face of the invasion of Czechoslovakia in 1968. Warszawa 2018 s. 33–55.

6720. GŁOWACKI Marian: Działalność dydaktyczna, wychowawcza i popularyzatorska doktora Andrzeja Władysława Skalskiego [1938–1996]. *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 381–386, streszcz. ang.

6721. BUSZYŃSKI Daniel: Stanisław Skalski [1915–2004] w piśmiennictwie historycznym i wspomnieniach (wybrane przykłady). *Koło Historii*. Nr 23: 2018 s. 185–196, streszcz. ang.

6722. WSPOMNIENIE o Wacławie SkaWińskiej (1939–2018) – wieloletniej dyrektor Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bolesławcu. Oprac. Teresa Wolanin, Marzena Czujajewska. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 205–207.

6723. [KLIYMUK Alexander] Klijmuk Aleksander: Dziewczynka z Auschwitz. Historia pani Lidii. Tł. Katarzyna Rawska-Górecka. Warszawa 2019 Fund. Liderzy Przemian 8° ss. 104, nlb. 2, il.

Lidia Skibicka-Maksymowicz (ur. 1939).

6724. ŻYTYNIEC Rafał: „Kiedy jestem na Mazurach, czuję się bardziej jak w domu, niż kiedy jestem w Bonn”. Wspomnienie o Klausie Skibowski (1925–2013). *Elcki*

Przegląd Historyczny. Nr 1: 2014/2015 [dr.:] 2015 s. 181–182.

6725. DYMEK Mirosława: Zbigniew Skiełczyński [1942–2004] – ksiądz i historyk z Łowicza. Skierniewice 2016 Łowickie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 228, nlb. 1, il.

6726. SMALÂNCŮK Aláksandr [Fëdaravič]: Raman Skirmunt (1868–1939). *Žyccâpis gramadzânina Kraû*. Minsk 2018 Zmicer Kolas 8° ss. 692, nlb. 4, XII, il.

Rec.: Jurkowski Roman: „Obywatel Kraju” – życie i działalność Romana Skirmunta. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 2 s. 235–248.

6727. SKŁODOWSKA-SZALAY Helena: Ze wspomnień o Marii Skłodowskiej-Curie [1867–1934]. Pamiątkowe wiersze – złapane chwile. Wyd. 2, zm. Warszawa 2019 Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie 16° ss. 128, nlb. 1, il.

6728. BODZEK Jarosław: Stefan Skowronek (16 stycznia 1928 – 11 czerwca 2019). Stefan Skowronek (January 16, 1928 – June 11, 2019). *Notae Numismatacae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 14: 2019 s. 373–387.

Tekst równol. pol., ang.

6729. DWORACZEK Kamil: Mówiono o mnie, że jestem Robespierrem. Adam Skowroński (1931–2017). Wrocław 2019 Profil 8° ss. 136, il. (Dolnośląska Solidarność: seria wydawnicza).

6730. KOŚCIAŃSKI Zdzisław: Józef Skrzydlewski [1896–1952]. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 35, nlb. 1, il. (Bohaterowie Niepodległej).

6731. ŁUBCZYK Grzegorz: Henryk Sławiak [1894–1944]. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 47, nlb. 1, il. (Bohaterowie Niepodległej).

6732. GRABOWSKI Łukasz: Hipolit Władysław Sławiński [1924–1989] – żołnierz Polskiego Samodzielnego Batalionu Specjalnego, oficer Zarządu Informacji KBW i zastępca szefa Zarządu Zwiadu WOP. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 471–483, streszcz. ang.

6733. WYSZOWSKA Izabela: Aniela Sławska (1918–1997) historyk sztuki, muzealnik, badacz w Wielkopolsce. *Museion Poloniae Maioris*. T. 4: 2017 s. 240–250, streszcz. ang.

6734. BORZYSZKOWSKI Józef: Halina Słojewska-Kołodziejowa (1933–2018) – wybitna aktorka Teatru Wyrbeże, działaczka

opozycji demokratycznej w PRL, żona Mariana Kołodzieja, twórcy ołtarzy papieskich w Gdańsku i Sopocie oraz wielkiego dzieła „Labyrinth – Klisze pamięci” – eksponowanego w Oświęcimiu – Harmężach. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 452–457.

6735. DRECZKA Janusz: Bronek Słomka z Puszczy Barlineckiej. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 427–431.

Bronisław Słomka (1937–2007).

6736. BIEDRZYCKI Wojciech: Wincenty Smolak (1942–2016). *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr.:] 2019 s. 252–254.

6737. PRZELOR Agnieszka: Portret Karoliny Rozalii Tekli Sobańskiej z domu Rzewuskiej [1793?–1885] według powieści Stanisława Wasyłewskiego oraz listów i pamiątek osób z jej otoczenia. *Koło Historii*. Nr 22: 2017 s. 61–73, streszcz. ang., niem.

6738. KOŁODZIEJCZYK Ryszard: Antoni Sobiecki (1878–1953) – dowódca kompanii piaskowskiej w czasie powstania wielkopolskiego 1918/1919. Przyczynek do biografii. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 63–88.

6739. SOBIESZCZAŃSKA Elżbieta: Wspomnienie o Macieju Stanisławie Sobieszczańskim [1935–2017]. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 273–278.

6740. KARDAS Mariusz: Stefan Franciszek Sokół [1890–1956] – człowiek kresów. Wicewojewoda stanisławowski i Komisarz Rządu w Gdyni na służbie Rzeczypospolitej. *Rocznik Kresowy*. R. 1: 2015 nr 1 s. 101–129, streszcz. ang., niem., ros.

6741. SOLDENHOFF Tomasz: Powstaniec i rysownik – Aleksander baron de Soldenhoff [1802–?]. Szkic biograficzny. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 67–82.

6742. NASTROŻNY Paweł: Ksiądz prałat Józef Kazimierz Sołobódowski (1928–2018). *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 289–298.

6743. MARZEC Łukasz: Profesorowi Januszowi Sondłowi (1937–2017) in memoriam. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 3 s. 559–565, streszcz. ang.

6744. LITYŃSKI Adam: Katarzyna Sójka-Zielińska (1931–2019). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 403–409.

6745. FIEDORCZYK Piotr [Konrad]: Katarzyna Sójka-Zielińska 1931–2019. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 1 s. 7–8.

6746. SZCZEPAŃCZYK Joanna: Bronisława Spyra (1926–2017). *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 16: 2019 s. 169–178, streszcz. niem., ang.

6747. WOŹNY Grażyna: Pilot legenda. Bolesław Feliks Stachon (1897–1941). *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 4: 2019 s. 144–164.

6748. SZYMURA Krystyna: Jan Stachon [1922–2003]. *Almanach Łącki*. Nr 30: 2019 s. 81–84.

6749. WYKOWSKI Bogumił: Burmistrz Edmund Staniszewski [1903–?] – jego związki z powiatem Szczytno. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2019 s. 227–232.

6750. ZANIEWSKA Teresa: Pan na zamku Muri. Zygmunt Stankiewicz (1914–2010), Żołnierz – artysta – myśliciel. Warszawa 2018.

Rec.: Borecki Tomasz, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 288–290.

6751. [BĪLOSTOC'KIJ] Biłostockyj Stepan: Kamil Stefko (1875–1966) – profesor prawa i rektor Uniwersytetu Lwowskiego. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 4: 2015 no. 1 s. 51–73, streszcz. ang.

6752. JAGODZIŃSKA Anna: Kustosż pamięci. Książd Leon Stępniak (1913–2013). Więziń Dachau i Mauthausen-Gusen. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. UKSW; IPN 8° ss. 436, tabl. 16, il. (W Służbie Niepodległej).

6753. ŁABĘCKI Wiesław: Stanisław Stolarczyk (1898–1968) – legionista, nauczyciel, artysta. *Rocznik Świdnicki*. T. 46: 2018 [dr.:] 2019 s. 82–94.

6754. STOLTMANN Leon: Franciszek Stoltmann [1901–1982]. Rybak stawowy i budowniczy stawów. Bielefeld–Leśno 2019 Zamek Zaborski 8° ss. 63, nlb. 1, il., mapy.

6755. ANDRZEJ Stoszek [1931–2018]. *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019 s. 249–250.

6756. STOSZEK Andrzej: Autobiografia. *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019 s. 251–268. Andrzej Stoszek (1931–2018).

6757. KĘDZIERSKI Łukasz: Pozwól być Twym narzędziem. Arcybiskup Jerzy Stroba 1919–1999. Poznań 2019 Archidiec. Poznańska 8° ss. 111, nlb. 1, il.

6758. LEGUTKO Justyna: Tadeusz Strumiłło's [1884–1958] writing and scout activities. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 313–326.

6759. PIEKARSKI Ireneusz: In the interstices of languages and cultures. Julian Strykowski [1905–1996] – a Polish writer of Jewish origin. *Colloquia Humanistica*. [T.] 3: 2014 s. 25–36, streszcz. pol.

6760. ČAPALA Mihail: General brigady Stefan Strżemenskij. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 205–239, streszcz. ang.

Stefan Strżemiński (1884–1955).

6761. RADOMSKI Jerzy Adam: Tadeusz Witalis Studziński [1911–2008]. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr.:] 2019 s. 193–196.

6762. GRODZISKA Karolina: Irena Stupnicka (Ostrów Wielkopolski 22 III 1925 – Kraków 7 IV 2019). *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 64: 2019 s. 305–306.

6763. GŁOWIŃSKI Tomasz: Major Jan Styliński [1897–1962] – z Tarnowa przez Lwów do Wrocławia – życiorys irredentysty. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 2 s. 87–118, streszcz. ang.

6764. ALEKSANDER Tadeusz: Działalność Henryka Suchanka [1871–1940] w Nowym Sączu w latach 1906–1920. *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 212–222, streszcz. ang.

6765. KOWALIK Mariusz: Paweł Suchojad [1914–2002] – twórca niżańskich lodów, pośmiertnie wyróżniony odznaką „Za Zasługi dla Gminy i Miasta Nisko”. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 8]: 2019 s. 71–75.

6766. ZALEWSKA-OPASIŃSKA Bogumiła: Podporucznik Wiktor Sumiński – „Kropidło” [1921–2018]. Żołnierz Niezłomny z oddziału Władysława Dubielaka – „Myśliwego”. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 1 s. 215–256, streszcz. ang., niem., ros.

6767. NOWODWORSKI Michał: Ksiądz Karol Surowiecki [1750–1824]. Sandomierz 2019 Armoryka 8° ss. 109, nlb. 1.

6768. WĘSIERSKI Adam: Ks. dr Stanisław Sychowski 1869–1921. Toruń–Śliwice 2019 Machina Druku; na zlec. Parafii 8° ss. 23, il.

6769. EKIEL-JEŻEWSKA Maria: Janina Sylwestrowicz [1895–1961]. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 5: 2017 s. 91–95.

6770. EKIEL-JEŻEWSKA Maria: Józef Sylwestrowicz [1893–1980]. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 5: 2017 s. 85–89.

6771. CHAŁUBIŃSKI Mirosław: Wspomnienie o Profesorze Jerzym Szackim [1929–2016]. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 6: 2016 s. 9–11.

6772. CHMIEŁOWSKA Patrycja: Danuta Szaflarska [1915–2017] – z krainy dzieciństwa do krainy wyobraźni. *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 11–28, streszcz. ang.

6773. SIDORUK Robert: Pożegnanie Bogdana Szafrąńskiego (1942–2018). *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 245–247.

6774. MALCZEWSKA-PAWELEC Dorota, Pawelec Tomasz: Karol Szajnocha [1818–1868]. Codziennosc, kobiety, historiografia. Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 284, il., streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3757).

6775. PERZYŃSKI Jacek: Ksiądz Antoni Szandlerowski [1878–1911] niezwykły poeta „Młodej Polski”, kapłan oddany sztuce i kobiecie. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 325–332.

6776. WOJTYCZA Janusz: Bronisława Szczepańcówna (1903–1996). Nauczycielka i instruktorka harcerska Sądeckizny. *Małopolska*. [T.] 21: 2019 s. 181–191, streszcz. ang.

6777. GRZENKOWICZ-ROPELA Benita: Otylia Szczukowska (1900–1974) – regionalistka, rzeźbiarka, prekursorka etnodesignu kaszubskiego. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2019 s. 81–126.

6778. MALKOWSKI Jacek: Nasz Monachijczyk. Życie i twórczość Stanisława hr. Szembeka 1849–1891. Ostrów Wielkopolski 2019 Muzeum M. Ostrowa Wielkopolskiego 8° ss. 182, il. (Biblioteka Ostrowska).

6779. ROSENBAUM Sebastian, Tracz Bogusław: Szewczyk kontra Szewczyk. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 139–145.

Wilhelm Szewczyk (1916–1991).

6780. BORZYSZKOWSKI Józef: Jerzy Szewc (1925–2016) – nauczyciel akademicki, historyk, badacz dziejów filomatów pomorskich, biografista i bibliofil. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 445–451.

6781. SZKLAREK Sławomir: Powojenne wrastanie – wspomnienia o moim ojcu. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 196–212.

Tadeusz Szklarek (1913–1994).

6782. ŚLIWIŃSKA Krystyna: Wspomnienie o Jacku Szkułdelskim (1974–2019). *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 13: 2019 s. 143–144.

6783. KRZANOWSKI Adam: Józef Szymbid (1907–1963). Muzyk i folklorysta ziemi krośnieńskiej. Krosno 2019 Krośnieńska Oficyna Wydaw. 8° ss. 137, nlb. 1, il., mapa. (Portrety Krośnian).

6784. KOREŚ Daniel: Józef Szostak „Filip” [1897–1984]. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 55, nlb. 1, il. (Bohaterowie Niepodległej).

6785. KAZIMIERZ Tadeusz Szpotański (1887–1966). Pionier polskiego przemysłu elektrotechnicznego, założyciel, współwłaściciel i dyrektor największej w Polsce fabryki aparatury elektrycznej, współtwórca SEP, wieloletni prezes SEP, członek honorowy SEP, działacz społeczny i związkowy. [Aut.] Jacek Szpotański [i in.]. Wyd. 2. Warszawa 2018 Stow. Elektryków Pol. 8° ss. 334, nlb. 1, il.

Księga pamiątkowa.
Wyd. 1. 2012.

6786. MIECZNIKOWSKA Elżbieta: W wiśniewskiej garnkowni Pani Wandy. Warszawa–Płock 2019 Fund. Ave; Muzeum Mazowieckie w Płocku 8° ss. 144, il., mapy.

Wanda Szrajberówna (1886–1962).

6787. KOPOCIŃSKI Krzysztof, Kopociński Zbigniew: Od Port Artur i Cuszimy, poprzez Sewastopol i Grodno, do Istebnej – płk dr Wacław Michał Szreders (1874–1964) jako świadek czterech wojen oraz odrodzenia i upadku Rzeczypospolitej. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 8: 2018 z. 2 s. 53–66, streszcz. ang.

6788. GADZINOWSKA Aleksandra, Kowalska Dorota, Wojtyńska Ewelina: Adam Sztark [1907–1942]. Opowieść o odwadze. Pod red. Izabelli Galuby-Bryi. Kalisz 2019 Stow. Promocji Sztuki Łyżka Mleka 8° ss. 64, il.

6789. RYBCZYŃSKI Piotr: Płk Witold Sztark (1894–1992). *Rocznik Koniński*. T. 20: 2018 s. 195–204.

6790. SAKSON Andrzej: Profesor Anna Szyfer (1931–2018). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 3 s. 411–415.

6791. BARON Roman: Misja życia. Praski polonista Marian Szykowski (1883–1952)

a idea polsko-czeskiego zbliżenia na polu kultury. Warszawa–Praga 2019 IH PAN; Historický ústav AV ČR 8° ss. 369, tabl. 18, il., streszcz. ang., czes. IH im. Tadeusza Manteuffla PAN, Historický ústav Akad. věd České republiky.

6792. SAŁATA Janusz: Wspomnienia o Andrzeju Szymbankiewiczu [1945–2016]. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 23: 2017 s. 157–158.

6793. KANAFOCKA Patrycja, Łukomski Grzegorz: A German admiral and a Polish lady. Halina Szymbańska [1906–1989] sworn to secrecy. Transl. from Polish Barbara Herchenreder. Łomianki 2019 LTW 8° ss. 271, nlb. 1, tabl. 16, il.

6794. KIRSZAK Jerzy: Generał Roman Szymbański [1895–1974]. Żołnierz Pierwszej Kompanii Kadrowej, zdobywca Monte Cassino. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 535, nlb. 1, tabl. 264, il., streszcz. ang.

Rec.: Głowiński Tomasz, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 4 s. 181–186.

6795. PASZTA Andrzej, Paszta Piotr: Włodzimierz Ściegienny artysta medalier (1921–1990). *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 44: 2018 s. 109–116.

6796. GROCHOWALSKI Andrzej: Zapomniani dowódca kpt. Bolesław Ścigaj [1900–1943] – Inspektor Armii Krajowej w Piotrkowie w latach 1942/1943. Żelów [2019] Wydaw. Drukarnia Marland2 Marek Rusak 8° ss. 26, nlb. 4, il.

6797. DEREŃ Bolesław: Życie i dzieło Stanisława Ścigalskiego [1904–1999]. *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 235–237.

6798. PIECZONKA-GIEC Diana: Karol Śliwka (1932–2018) – ikona polskiej grafiki rodem z Harbutowic. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 20: 2019 s. 77–79.

6799. ŚMIŚNIEWICZ Witold: Kapitan inżynier Tadeusz Śmiśniewicz [1893–1943] – bojownik o niepodległość Polski. *Kronika Warszawy*. 2018 nr 2 s. 119–138, streszcz. ang.

6800. JÓZEF Śniezek (1931–2018) – pierwszy bolesławiecki anestezjolog. Oprac. Anna i Krzysztof Koszakowie. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr:] 2019 s. 210–211.

6801. ČAPALA Mihail: „Horošij stroevoj oficer... Horošo znaet pulemëtnoe delo” – Major Vil’gel’m Sventoldyč-Kisel’. *Piotrkowskie*

Zeszyty Historyczne. T. 18: 2017 z. 1 s. 77–129, streszcz. ang.

Wilhelm Świątołdycz-Kisiel (1885–1940).

6802. KULKA Bronisława: Profesor Józef Świątek [zm. 2017] w świetle dokumentów i wspomnień. *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 351–376, streszcz. ang.

6803. BABIK Jan: Homo Dei – rzecz o biskupie Ignacym Świrskim [1885–1968]. *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 117–130, streszcz. ang.

6804. CZYŻ Robert: Wspomnienie o Marku Świtce (1954–2017) – pasjonacie społecznego działania i nauczycielu z powołania. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 279–282.

6805. POLAK Bogusław, Polak Michał: Generał Stanisław Taczak 1874–1960. Poznań–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 4° ss. 350, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP.

6806. ZYCH Tadeusz: Niezwykłe życie Jana Juliusza Tarnowskiego [1900–1966]. *Dziękowiana*. T. 5: 2019 s. 159–165.

6807. BAŚCIK Kazimierz: Włodzimierz Tetmajer [1861–1923] – wybitny współtwórca niepodległości Polski. *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 205–211.

6808. DZIEDZIC Stanisław: Panicz na swojej dziedzinie. Włodzimierz Tetmajer [1861–1923]. *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 181–204.

6809. TISCHNER – podróż. Oprac. Witold Bereś, Artur Więcek, pseud. Baron. Wyd. 2 uzup. Warszawa 2019 Wielka Litera 8° ss. 461, nlb. 1, il.

Zawiera gł. wspomnienia rodziny i przyjaciół ks. Józefa Tischnera (1931–2000) oraz wybór jego tekstów.

Wyd. 1. 2015 pod hasłem: Bereś Witold, Więcek Artur pseud. Baron.

6810. SMOŁKA Stefan: Stanisław Tkocz [1936–2016]. Leszno 2019 Firma Wydawnicza „Danuta” 8° ss. 327, il. (Asy Żużłowych Torów).

6811. MILECKA Katarzyna: Prof. dr hab. Kazimierz Tobolski (1936–2018). Wspomnienie. *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 371–381.

6812. KRZYSZTOFIŃSKI Mariusz: Arcybiskup Ignacy Tokarczuk (1918–2012). Metropolita przemyski obrządku łańciewskiego. Rzeszów–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 4° ss. 517, nlb. 3, il., streszcz. ang., ukr., wł.

6813. NIEZŁOMNY. Pamięci księdza arcybiskupa Ignacego Tokarczuka [1918–2012] w setną rocznicę urodzin. Konferencja historyczna pod honorowym patronatem Marszałka Sejmu Marka Kuchcińskiego, Przemysł, 13 stycznia 2018 roku. Red. nauk. Jan Musiał. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 90, nlb. 2, tabl. 4, il.

Treść: Kuchciński Marek: Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie ustanowienia roku 2008 Rokiem Arcybiskupa Ignacego Tokarczuka s. 7–8; Musiał Jan: Życie i dzieło s. 9–14; Konferencja historyczna pamięci księdza arcybiskupa Ignacego Tokarczuka w setną rocznicę urodzin s. 15–16; Żaryn Jan: Rola biskupa Ignacego Tokarczuka w pracach Rady Głównej Konferencji Episkopatu Polski s. 17–26; Cywiński Bohdan, Krzysztofiński Mariusz: Duchowa i materialna pomoc biskupa Ignacego Tokarczuka opozycjonistom przed i po roku 1981 (dwugłos) s. 27–46; Dyskusja. [Rozmawiają] Józef Wołczański, Mariusz Krzysztofiński, Jan Żaryn, Jan Jarosz s. 47–49; Zamiatala Dominik: Osaczenie ordynariusza. Służba Bezpieczeństwa PRL wobec biskupa Ignacego Tokarczuka s. 50–76; Wołczański Józef: Wybrane wątki problemowe „Dzienników” arcybiskupa Ignacego Tokarczuka s. 77–88; Dyskusja. [Rozmawiają] Dominik Zamiatala, Jan Żaryn, Bohdan Cywiński s. 89–[91].

6814. BILIŃSKI Piotr: Waclaw Tokarz 1873–1937. Historyk walk o niepodległość. Kraków 2018.

Rec.: Kondracki Tadeusz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 4 s. 841–846; Kozłowski Michał, *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 1 s. 217–221.

6815. FIONIŁ Doroteusz: Hodi. Rzecz o Józefie Tokarzewiczu (1841–1919). Bielsk Podlaski 2019 Stow. Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach 8° ss. 93, nlb. 3, il. (Literatura).

6816. MUSIAŁOWICZ Ryszard: Artyści w wołomińskiej hucie – Henryk Albin Tomaszewski [1906–1993]. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 329–344, il.

6817. MIELEWCZYK Jacek: Franciszek Treder [1903–1980] – kaszubski Faust. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 1: 2016 s. 27–46.

6818. LINKNER Tadeusz: O Janie Trepczyku [1907–1989] i jego wierszach. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 13: 2019 s. 109–118.

6819. UGOWSKA Bożena: Jan Trepczyk [1907–1989] – twórca, dydaktyk i edukator. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 13: 2019 s. 119–129.

6820. WASILEWSKA Diana: Mieczysław Treter [1883–1943]. Estetyk, krytyk sztuki oraz „szara eminencja” międzywojennego życia artystycznego w Polsce. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 405, il.

6821. KOBUSZEWSKA-BIESKE Mariana: Urszula Trojan-Zawrzykraj (1957–2015). *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 354–361.

6822. KONSTANKIEWICZ Agnieszka, Nowicki Tomasz: Doktor Maria Trojanowska (1947–2019) – wspomnienie pośmiertne. *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 273–277.

6823. HAP Jakub: Zdzisław Truskolaski [1899–1949] – malarz i Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata. *Rocznik Jasielski*. T. 9: 2018 s. 89–91.

6824. GZELLA Grażyna: Leon Józef Trzebiński [1879–1956] – nieznaną redaktor toruńskich gazet. *Folia Toruniensia*. Vol. 19: 2019 s. 221–232, streszcz. ang.

6825. KOŚCIAŃSKI Zdzisław: Prof. Lech Trzeciakowski [1931–2017] – wspomnienie. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 23: 2017 s. 158–161.

6826. NADOLSKA Anna: Ziemiańska w służbie Bydgoszczy. Kulturalna, społeczna i narodowa działalność Stefani Tuchołkowej [1874–1924] na początku XX wieku. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 85–101, streszcz. ang., niem.

6827. ZAWORSKA Beata: Siostra Adelgund Tumińska [1894–1945] – sens cichego poświęcenia. *Studia Loviciensia*. Nr 21: 2019 s. 339–345.

6828. FRANÇOIS-KOS Anna: „Byłem zawsze wolnym ptakiem!”. O Andrzeju Tyłkoczyńskim [1925–2009]. *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 260–267.

6829. URBANEK Mariusz: Zły Tyrm and. Warszawa 2019 Iskry 8° ss. 285, nlb. 5, il. Leopold Tyrmand (1920–1985).

6830. PRZYBYŁ-SADOWSKA Elżbieta: Siostra Maria Józef Franciszka od Miłości Bożej (Irena z Jezierskich) Tysocka (22 maja 1887 – 23 kwietnia 1964). *Polish Biographical Studies*. Nr 7: 2019 s. 41–67, streszcz. ang.

6831. BOROWIAK Mariusz: Admirał [Józef Michał] Unrug 1884–1973. Wyd. 4 rozsz (3 w tej ed.). Warszawa 2019 Oficyna Wydawnicza Alma-Press 8° ss. 395, nlb. 1, tabl. 96, il., tabl. geneal. (Nieznane Oblicza Historii).

Wyd. 1 pt.: Admirał. Biografia Józefa Unruga. Gdańsk 2004.

6832. KOSMOWSKA Barbara: Na służbie u Kopciuszka. Biografia i twórczość Zofii Urbana

nowskiej [1849–1939]. Ze wstępem krytyczno-literackim Joanny Papuzińskiej. Łódź–Konin 2019 Literatura; Setidava 8° ss. 294, nlb. 2, il.

6833. KICMAN Andrzej: Ligia Urniaż-Grabowska (1937–2017). *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 145–150.

6834. MICHALIK Gabriel: Bibuła i perkoz. Kilka epizodów z życia pewnej opozycjonistki. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 151–158.

Ligia Urniaż-Grabowska (1937–2017).

6835. JERZY Vetulani [1936–2017]. Wybitni uczeni we wspomnieniach. Red. Małgorzata Józefaciuk. Warszawa 2019 Biuro Upowszechniania i Promocji Nauki PAN; PAN 8° ss. 235, nlb. 1, il.

Treść: Biogram prof. Jerzego Vetulaniego s. 7–8; Przewłocki Ryszard, Przegaliński Edmund: Jerzy Vetulani – naukowiec, popularyzator neuronauki, artysta s. 9–17; Nowak Jerzy: Laudacja z okazji nadania prof. J. Vetulanemu tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi s. 18–23; Profesor Jerzy Vetulani, popularyzator neuronauki: Dobra starość to umiejętność wykorzystania doświadczenia. Prof. J. Vetulani w rozmowie z Andrzejem M[ichałem] Kobosem s. 27–63; Vetulani Jerzy: Neurobiologia szczęścia s. 64–70; Vetulani Jerzy: Starość okiem przyrodnika s. 72–95; Vetulani Jerzy: W poszukiwaniu dobrostanu s. 96–100; Vetulani Jerzy: Agresja. Gorąco i chłód s. 101–105; Vetulani Jerzy: Mózg i świadomość s. 106–128; Vetulani Jerzy: Neurobiologiczne podstawy altruizmu i współpracy s. 129–143; Profesor Jerzy Vetulani we wspomnieniach współpracowników, przyjaciół i bliskich: Nalepa Irena: Profesor Jerzy Vetulani – wspomnienie o uczonym, mentorze i przyjacielu s. 147–156; Pyza Elżbieta: Wspomnienie o wspaniałym człowieku, przyjacielu, członku honorowym Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika s. 157–161; Dudek Dominika: Profesor Jerzy Vetulani – uczony, mentor, przyjaciel s. 162–166; Zawilska Jolanta B.: Wirtuoz naukowej narracji s. 167–168; Antkiewicz-Michalak Lucyna: Profesor Jerzy Vetulani – nauczyciel, mentor i przyjaciel s. 169–170; Kreiner Grzegorz: Profesor Jerzy Vetulani – „naukowy dziadek” s. 171–174; Tadeusiewicz Ryszard: Profesor Jerzy Vetulani – przyjaciel i... konkurent s. 175–179; Pilc Andrzej: Indie z profesorem Jerzym Vetulanem – naukowo i turystycznie s. 180–183; Broż Adam: Rzymskie spotkania z Jerzym s. 185–187; Güntner Jan: Krążyliśmy s. 188–197; Mikułowski Pomorski Jerzy: Jurek – pamięci przyjaciele s. 198–201; Bielawski Krzysztof: Ponad akademicką zwyczajność s. 202–205; Vetulani Zygmunt: O Jerzym Vetulanem – migawki ze wspomnień rodzinnych s. 206–213; Vetulani Franciszek: Dziadek s. 214–235.

6836. ADAMCZAK Stanisław: Od katedralnego ministranta do zastępcy prezesa Urzędu Patentowego RP. Pożegnanie Sławomira Wachowicza (28 października 1948, Sandomierz – 8 lutego 2019, Warszawa). *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 69–71.

6837. GRAFF Tomasz: Marcin Campius Wadowita (ok. 1567–1641). Duchowny i profesor Uniwersytetu Krakowskiego. Kraków 2018 Societas Vistulana; Uniw. Papieski Jana Pawła II 8° ss. 605, nlb. 3, tabl. 4, il.

W aneksie teksty źródłowe równol. w jęz. łac., pol.

Rec.: Gałuszka Tomasz, *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 273–276; Szymborski Wiktor: Gdy się narodziłeś Jowisz zwrócił ku Tobie swe oblicze i dobra Kalliope, do Ciebie jako chłopca uśmiechnął się Apollo. *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 157–160.

6838. BIELEŃ Zdzisław: Karol Herman Wagner [1824–?] – życie i działalność w powstaniu styczniowym. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 71–83, streszcz. ang., niem., ros.

6839. DEC Dorota: Biogram Janusza Wałka [1941–2018]. Bibliografia prac Janusza Wałka. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. T. 12: 2019 s. 187–191.

6840. WALTOŚ Jacek: Wspomnienie o Januszu Wałku [1941–2018]. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. T. 12: 2019 s. 179–183.

6841. KOZŁOWSKI Michał: Piotr Stefan Wandycz (1923–2017). *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 287–291.

6842. ZIÓŁKOWSKA-BOEHM Aleksandra: Wokół Wańkowicza. Warszawa 2019 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 696, il.

Melchior Wańkowicz (1892–1974).

Zawiera: Bliisko Wańkowicza; Na tropach Wańkowicza – po latach: wyd. uzup.

Dostępne także jako e-book.

6843. SZCZEGÓŁA Hieronim: Doktor Witold Warias (1935–2017). *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 237–240.

6844. KS. STANISŁAW Warzeszak (1958–2017). Człowiek nauki i duszpasterz. Opracowania, świadectwa, teksty. Pod red. Józefa Warzeszaka i Małgorzaty Malickiej. Warszawa 2019 Papieski Wydz. Teol. Collegium Joanneum; Inicjatywa Praska DIAK DW-P 8° ss. 450, tabl. 13, il.

Życie, działalność oraz wspomnienia dot. Stanisława Warzeszaka. Zawiera także antologię jego tekstów z l. 1986–2017.

6845. FORMAL Paweł: Wasylkowski Leszek Teodor [1917–2003]. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 365–374, il.

6846. PELCZYK Ewa: Ks. Franciszek Wawrzyniak (1884–1941) – społeczny kustosz Ostrowa Lednickiego. *Museion Poloniae Maioris*. T. 3: 2016 s. 137–152.

6847. SZCZEPANIAK Władysław: Ks. infułat Antoni Ważbiński (1935–2015). *Rocznik Historyczny Lubonia*. T. 5: 2015 s. 277–279.

6848. OLSZEWSKA-BORYS Ewa: Stanisława Wątróbska-Frindt 1934–1994. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 45: 2019 s. 104–107, streszcz. ang.

6849. DUDEK Tomasz: Kasper Weigel 1880–1941. Profesor i rektor Politechniki Lwowskiej. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. T. 23: 2019 s. 191–204.

6850. WÓJCIK Ryszard: Kapryśna gwiazda Rudolfa Weigla [1883–1957]. Do dr. przygot. Maria Majdrowicz. Gdańsk 2015.

Rec.: Miśkowiec Maciej, *Rocznik Sanocki*. T. 12: 2017 s. 223–252.

6851. INŻYNIER Tadeusz Wenda [1863–1948]. „Ojciec” portu w Gdyni. Red. Ewa Głowala. Komorów–Pęcice 2018 Daniel Wolborski 8° ss. 19, il.

Treść: Rodzina s. 3; Nauka i pobyt w Rosji s. 4–5; W niepodległej Polsce s. 5–6; Port w Gdyni s. 7–10; „Sumienny i ludzki” s. 11–12; Bibliografia s. 13; [Ilustracje] s. 14–19.

6852. ŻOŁNIERZ niezłomny i wyklepty. Kpt. Eugeniusz Werens [1917–1947]. Oprac. i korekta Janusz B. Roszkowski. [Iwonicz-Zdrój 2019 Barbara Habrat] 8° ss. 10, nlb. 6, il.

6853. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Aleksander Wernik (1890–1954). Legionista, urzędnik, wiceprezydent Płocka. Płock 2019 Książnica Płocka 8° ss. 276, il.

6854. CZOSNYKA Mieczysław: Andrzej Westwalewicz (1949–2019). *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 238–239.

6855. CZOSNYKA Mieczysław: Barbara Wiatr (1932–2018). *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 239–240.

6856. CZOSNYKA Mieczysław: Bronisław Wiatr (1928–2019). *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 240.

6857. WOJTYCZA Krzysztof: Józef Kazimierz Wiatr „Budrys”, „Stary Orzeł” (1928–1989). Wspomnienie. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 15: 2019 s. 125–130.

6858. BUDKIEWICZ Mariusz, Grubecka Iwona, Kostecka Dorota: Ludwik Wicher [1886–1965]. Nauczyciel, dyrektor, publicysta, więzień Dachau. Lipno 2019 [Tow. Miłośników Ziemi Dobrzyńskiej] 8° ss. 47, il. (Lipno, Kartki z Dziejów; t. 6).

6859. DZIUBIŃSKI Marcin: Urszula Wiczorek 1952–2019. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 122–129.

6860. ŚWISTAK Zdzisław: Mieczysław Wieliczko (1935–2009) prof. dr hab. *Rocznik Jasielski*. T. 7: 2012 s. 109–117.

6861. SKAŁKOWSKI Adam Mieczysław: Aleksander Wielopolski [1803–1877] w świetle archiwów rodzinnych. [Cz. 1]: Margrabięgo lata przedhistoryczne 1803–1860. Red. nauk. Mariusz Nowak. Warszawa 2019 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 512.

Toż. [Cz. 2]: Margrabięgo i Polski tragedia 1861–1877. Warszawa 2019 ss. 411.

6862. SIEMIŃSKI Piotr: Młodość Alfreda Wielopolskiego [1905–1996] w świetle korespondencji rodzinnej. *Polish Biographical Studies*. Nr 7: 2019 s. 97–117, streszcz. ang.

6863. KURIATA Zbigniew: Wspomnienie o Józefie Wierzbickim [1932–2018]. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 28: 2018 [dr.:] 2019 s. 181.

6864. ZAREMBA Jacek: Adolf Wietchy [1886–1968]. Obrońca Lwowa. Warszawa 2019 Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna Adam 8° ss. 57, nlb. 2.

6865. CHOJNOWSKI Zbigniew: Pan Tadeusz z Krutyni. *Masovia*. T. 15: 2018 s. 137–143. Wspomnienia autora o Tadeuszu Willanie (1932–2018).

6866. PASZTA Andrzej: Wspomnienia o Romanie Winarku [1924–2003]. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 43: 2017 s. 73–78.

6867. MIKOŁAJCZAK Tomasz: Władysław Wincze [1905–1992]. Tł. Sylwia Helim. Wrocław 2019 Akad. Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta 8° ss. 119, nlb. 5, il. (Wrocławskie Środowisko Artystyczne. Artistic Milieu of Wrocław).

Tekst równol. pol., ang.

6868. WĄSOWICZ Jarosław: Ksiądz Michał Winiarz SDB (1911–1988), proboszcz parafii w Skrzatuszu i kustosz sanktuarium w latach 1965–1972. Życie i twórczość. *Rocznik Skrzatuski*. T. 7: 2019 s. 97–120, streszcz. ang.

6869. WIŚNIEWSKA Ewa: Profesor Edward Wiśniewski (12 III 1953 – 28 IV 2017). *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 1 s. 211–215.

6870. WOLNIEWICZ Paweł: Ludwik Wita (1945–2015). *Rocznik Historyczny Lubonia*. T. 5: 2015 s. 280–282.

6871. JAŁOSIŃSKA Felicja: Stanisław Witowski-Iskrzyniak (1909–2008) nauczyciel, dziennikarz, artysta malarz, fotograf. *Rocznik Jasielski*. T. 7: 2012 s. 105–106.

6872. WIELOCHA Andrzej, Rymarowicz Leszek: Sofron Witwicki (1819–1879).

Zapomniany proboszcz Hucułów. *Plaj*. [T.] 57: 2019 s. 5–40.

Uzup.: Rymarowicz Leszek: W poszukiwaniu Sofrona Witwickiego. *Plaj*. [T.] 57: 2019 s. 63–70.

6873. WSPOMNIENIE o Stanisławie Wizie (1929–2018). Oprac. Stanisław Jan Zabłocki. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 208–209.

6874. DZIEDZIC Stanisław: „Vianney” na bezkresach imperium. Ksiądz Władysław Bukowiński [1905–1974]. *Rocznik Kresowy*. R. 1: 2015 nr 1 s. 55–78, streszcz. ang., niem., ros.

6875. SKERSKA Elżbieta: Czesław Włodarek (1920–2018). *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 30: 2018 nr 68 s. 44–47.

6876. BOŁCUN Grażyna: Profesor dr hab. Zofia Włodek [1925–2018] – biografia. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 7–11, streszcz. ang.

6877. KRUPA Paweł: Profesor Zofia Włodek (1925–2018) – wspomnienie. *Przegląd Tomistyczny*. T. 24: 2018 s. 651–654.

6878. JASIŃSKI Janusz: Kilka uzupełnień do nekrologu docenta Edmunda Wojnowskiego (1932–2018). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 3 s. 635–639.

6879. SIKORSKI Jerzy, Tomkiewicz Ryszard: Doc. dr Edmund Wojnowski (1932–2018). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 1 s. 175–182.

6880. MAGOWSKA Anita: Kresowe terytoria Wandy Wojtkiewicz-Rok [1947–2018]. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 9: 2019 z. 1–2 s. 119–135, streszcz. ang.

Zawiera wykaz publikacji nauk. prof. W. Wojtkiewicz-Rok.

6881. SIWIEC-CIELEBON Michał: Polski żołnierz na ołtarze. Droga życia Karola Wojtyły seniora [1879–1941] i opinie przełożonych o nim w świetle dokumentów wojskowych. *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 42–87, streszcz. ang.

6882. WOLANIN Zbigniew: Jadwiga Wolanin (1924–2017). *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 243–244.

6883. BANAS Konrad: Władysław Wołski [1901–1976]. Meandry kariery komunistycznego działacza. Łódź 2019 Wydaw. Nauk. Archaeograph plik tekstowy PDF (19 MB).

Dostępne także w wersji papierowej.

6884. GASZEK Maciej: Ksiądz Bernard Wolman (1912–1987) – proboszcz w Gulczu i Kunowie. Więzień obozów koncentracyjnych w Gusen i Dachau. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 193–196.

6885. JANCZAK Bartosz: Generał bryg. Jerzy Wołkowicki (1883–1983) – jenieckie losy bohatera bitwy pod Cuszimą. *Łambinowski Rocznik Muzealny*. T. 41: 2018 s. 65–81, streszcz. ang., niem.

6886. MUELLER Wojciech: Bohater wiary. Ksiądz Aleksandra Woźnego [1910–1983] duszpasterski styl. Poznań 2019 Wydaw. Kontekst 8° ss. 515, nlb. 5, il.

6887. DEREŃ Bolesław: Wspomnienie o Józefie Wójciku (1935–2017). *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 238–241.

6888. NOWAK-ARCZEWSKI Andrzej: Pseudonim Tarzan. Ścigany przez gestapo, NKWD, UB, Mossad. Warszawa 2018 Bellona 8° ss. 222, nlb. 2.

Toż plik tekstowy EPUB (5,11 MB).

Tomasz Wójcik, pseud. Tarzan (1908–1951).

Rec.: Jedynek Marek: Jak nie pisać wojennych biografii, nawet w formie reportażu. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 439–452.

6889. LESZCZYŃSKA Dominika: Stanisław Wroński [1840–1898] – artysta, powstaniec, sybirak. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 17: 2019 s. 53–68, streszcz. ang.

6890. WITEK Józef: Antoni Wróbel (1928–2018) – przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej w Mielcu w latach 1960–1970. *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 335–336.

6891. KORDA Krzysztof: Ksiądz Józef Wrycza [1884–1961]. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 37, nlb. 2, il. (Bohaterowie Niepodległej).

6892. KOWALIK Mariusz: Jan Wydra (1914–1997) – narciarz i kurier wojenny. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 8]: 2019 s. 76–82.

6893. DUBAS-URWANOWICZ Ewa: Wspomnienie o Profesorze Andrzeju Wyrobiszu [1931–2018]. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 16: 2018 s. 287–289.

6894. JASIŃSKI Tomasz: Jerzy Wyrzumiński (1930–2018). *Nauka*. [R. 25]: 2018 nr 4 s. 181–185, streszcz. ang.

6895. OŻÓG Krzysztof: Jerzy Lesław Wyrzumiński (7 III 1930 – 2 XI 2018). *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3 s. 641–648.

6896. PURCHLA Jacek: Profesor Jerzy Wyrzumiński (1930–2018). *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 5–14, streszcz. ang.

6897. KOZIOŁ Maria: Stanisław Waclaw Wysocki (1887–1954). *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 296–299.

6898. PASTUSZEWSKI Stefan: Biskup wędrowny na Mazurach. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 2 s. 284–316, streszcz. ang., niem.

Ignacy Wysoczański (1901–1975).

6899. TOMKOWSKI Jan: Stanisław Wypiański [1869–1907] – samotnik i gospodarz. *Nauka*. [R. 26]: 2019 nr 2 s. 89–106, streszcz. ang.

6900. ZYSNARSKI Jerzy: Włodzimierz Wysogota-Zakrzewski [1899–1951], potomek santockich kasztelanów. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 363–375, streszcz. ang., niem.

6901. KINDZIUK Milena: Kardynał Stefan Wyszyński [1901–1981] Prymas Polski. *Kraków 2019 Wydaw. Esprit* 8° ss. 219, nlb. 4, il.

6902. ŁATKA Rafał, Mackiewicz Beata, Zamiatała Dominika: Kardynał Stefan Wyszyński 1901–1981. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP; Inst. Prymasowski Stefana Kardynała Wyszyńskiego; Wydaw. im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego *Soli Deo* 4° ss. 558, il. (Biskupi w Realiach Komunistycznego Państwa) (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989).

6903. KRAWIARZ Kazimierz: Henryk Zacheja (1934–2017). Zasłużony numizmatyk poznański. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 1 s. 63–65.

6904. BORZYSZKOWSKI Józef: Stanisław Zagórski (1933–2015) – dziennikarz i wydawca, „spiritus movens” Stowarzyszenia Prasoznawczego „Stopka” w Łomży oraz Nagrody i Medalu im. Zygmunta Glogera. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 426–429.

6905. DUDA Daniel: Komandor Karol Zagrodzki (1899–1987), pierwszy nominowany hydrograf Marynarki Wojennej, dowódca ORP „Pomorzanin”, szef Biura Hydrograficznego Marynarki Wojennej. *Nautologia*. R. 54: 2019 s. 73–77.

6906. DZIEWCZYNA z Tela. Wspomnienia o profesor Marii Zającz [1955–2018]. Red. Agnieszka Popiela. Kraków 2019 M Wydaw. spółka z o.o.; nakł. Adama Zająca 8° ss. 223, nlb. 1, il.

Księga pamiątkowa zawierająca wspomnienia rodziny, przyjaciół i współpracowników oraz wykaz publikacji M. Zająca.

6907. BIENIECKI Ireneusz: Komandor Witold Zajączkowski – wybitny oficer polskiej Marynarki Wojennej (1892–1977). *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Historica*. [Vol.] 104: 2019 s. 147–165, streszcz. ang.

6908. SZCZYPIORSKI Krzysztof: Janusz Zakrzewski [1936–2010], ja i Towarzystwo Pamięci 7 Pułku Ułanów Lubelskich w Mińsku Mazowieckim. *Mińskie Zeszyty Muzealne. Z. 6*: 2019 s. 121–125.

6909. [PIOTROWSKI Walerian] W. P.: Michał Zalewski [1819–1891] – pierwszy wójt gminy Ratowo z siedzibą w Radzanowie. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 1: 2017 s. 19–21.

6910. PAWŁOWSKI Piotr: Kamila Zaluska [1926–2006] – muzealnik i historyk. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 58–59.

6911. DOBRZYŃSKI Roman: Zamenhof w Warszawie. Zamenhof in Warsaw. Tł. Mariusz Stanisław Roginela. Wyd. 2. Białystok 2019 Białostocki Ośr. Kultury 8° ss. 174, nlb. 2, tabl. 1 złożona, il.

Ludwik Zamenhof (1859–1917).
Tekst równol. pol., ang.
Wyd. 1. 2017.

6912. LITWIŃSKI Robert: Kordian Józef Zamorski [1890–1983]. „Granatowy” generał. Lublin 2018.

Rec.: Jakubowski Jarosław: Służba w dwóch formacjach mundurowych. Uwagi do biografii autorstwa Roberta Litwińskiego. *Res Gestae*. [T.] 7: 2018 s. 122–129; Sztama Paweł: Kilka uwag do książki Roberta Litwińskiego... *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 2 s. 200–207; Toż w jęz. ang.: Some remarks on Robert Litwiński's book... *Tamże* s. 207–214.

6913. ZNAJDEK Jan: Kordian Józef Zamorski [1890–1983]. Lojalny żołnierz, oddany sprawie Komendant Polskiej Policji Państwowej. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 39–54, streszcz. ang., niem., ros.

6914. STAŃCZUK Tomasz: Między domem a tułaczką. Dzieje Róży Zamoyskiej z Różanki (1862–1952). *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 17: 2019 s. 69–91, streszcz. ang.

6915. KONDRACKI Tadeusz: Stefan Adam Zamoyski (1904–1980) ziemianin, żołnierz, działacz emigracyjny. Warszawa 2018.

Rec.: Drozdowski Marian M[arek], *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 335–338.

6916. ZARĘBSKI Maciej Andrzej: Żywoć marzycielki... Julianny Zarębskiej (1918–2002). Zagnańsk 2019 Świętokrzyskie Tow. Region. 8° ss. 184, il. (Biblioteka Świętokrzyska; 369).

6917. MARCINKIEWICZ-KACZMARCZYK Anna: Elżbieta Zawacka (1909–2009) – zasłużony żołnierz i aktywna „feministka”. *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Historica*. [Vol.] 105: 2019 s. 159–173, streszcz. ang.

6918. KŁECZEK-WALICKA Ewa: Ks. Kazimierz Zawałekiewicz (1879–1925). *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 187–201, streszcz. ang.

6919. HARUPA Krzysztof: Adam Zbiegieni (1924–2018). *Lambinowski Rocznik Muzealny*. T. 41: 2018 s. 193–197.

6920. KOŚCIAŃSKI Zdzisław: Kazimierz Zenkteler „Warwas” [1884–1955]. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 35, nlb. 1, il. (Bohaterowie Niepodległej).

6921. MAGOWSKA Anita: Janusz Zeyland [1897–1944] w świetle wspomnień Wiktora Degi [1896–1995]. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 8: 2018 z. 1 s. 72–77, streszcz. ang.

6922. KUDŁA Jacek: Dr n. med. Tadeusz Zgorzalewicz (1922–2018) – lekarz, współtwórca zielonogórskiej „Solidarności” i Okręgowej Izby Lekarskiej w Zielonej Górze. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 81: 2018 s. 47–53, streszcz. ang.

6923. ZNAKI pamięci. Uczniowie i przyjaciele o Profesorze Andrzeju Zgorzelskim [1934–2017]. Pod red. O[lgii] Kubińskiej, W[o]jciecha Kubińskiego, L[udmiły] Blaim, A[r]tura Blaim. Gdańsk 2019 Fund. Terytoria Książki 8° ss. 217, nlb. 5, il.

Zbiór wspomnień obejmujący okres życia zawodowego A. Zgorzelskiego, od szkoły średniej, po okres pracy akademickiej na UMCS w Lublinie i Uniwersytecie Gdańskim.

6924. SHAWVER Katrina: Od Auschwitz do Ameryki. Niezwykła historia polskiego pływaka. Tł. Jarosław Dobrzyński. Poznań [2019] Replika 8° ss. 367, il.

Henryk Zguda (1917–2003).

6925. KIJEWSKA-TREMBECKA Marta: Z Krakowa do Ottawy. Maria Flora Zielińska [1921/1927–2016] – kawałek Polski w Kanadzie. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 45: 2019 nr 2 s. 295–304, streszcz. ang.

6926. SZWEDO Bogusław: Zieliński Jan (1909–1940). *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 290–292.

6927. ŚMIECHOWICZ Olga: Skrzydlaty „homo academicus”. Portret Tadeusza Zielińskiego [1859–1944] w sto sześćdziesiątą rocznicę urodzin. *Meander*. R. 74: 2019 s. 123–135, streszcz. ang.

6928. BULAK Jan: Kapłaństwo, charyzma i jego Zielonki. Książd Adam Zięba (1907–1979). Zielonki 2019 Bibl. Publ. w Zielonkach 8° ss. 150, nlb. 29, il. Gm. Zielonki. (Biblioteka Historyczna; t. 2).

6929. ZADWORNY Adam: Bronisław Ziętał [1924–1951]. Zagadkowy bohater z Krasocina. [Włoszczowa]–Krasocin 2019 Drukarnia Kontur; Urząd Gm. 8° ss. 37, il.

6930. NOWAK Izabela: Wierna legendzie. Marlenie Zimnej [1969–2016] – pamiętamy... Koszalin 2019 Stow. „Nasz Wysocki” im. Marleny Zimnej 8° ss. 159, nlb. 2, il.

Zawiera także wiersze M. Zimnej.

6931. BORZYSZKOWSKI Józef: Brunon Z warra (1919–2018) – „gdański bówka”, uosobienie trwania i losów Kaszubów w Gdańsku w XX wieku, wspaniały dokumentalista i pisarz, zaskakujący krytyk Güntera Grassa... *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 441–445.

6932. MIĄSO Janusz: Książd Jan Z wierz [1903–1995]. Pedagog – społecznik. Ropczyce–Rzeszów 2018 Bonus Liber Sp. z o.o.; Wydaw. i Drukarnia Dec. Rzeszowskiej 8° ss. 196, il.

6933. BOGUSZ Monika: Kpt. Stefan Józef Żabicki [1895–1939] – „oficer bez zarzutu”. *Merkuriusz Łęczyński*. Nr 32: 2019 s. 22–24.

6934. LUBCZYŃSKA-JEZIORNA Elżbieta: Tadeusz Żabski (2 stycznia 1936 – 29 września 2017). *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 1 s. 227–231.

6935. MĘDRZECKI Włodzimierz: Janusz Żarnowski (1932–2019). *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 423–428, sum.

6936. MĘDRZECKI Włodzimierz: Janusz Żarnowski (26 April 1932 – 9 May 2019). *Acta*

Poloniae Historica. [T.] 120: 2019 s. 289–296.

6937. RODAK Mateusz: Janusz Żarnowski (1932–2019). *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 299–301.

6938. SŁAWIŃSKI Piotr: Stefan Żarski 1882–1944. Sandomierz 2019 PTTK. Oddz. im. Aleksandra Patkowskiego 8° ss. 32, il.

6939. CHUDZYŃSKI Marian: Pamięci ks. profesora Tadeusza Żebrowskiego [1925–2014]. *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 4 s. 55–56.

6940. WOJTASZAK Andrzej: Generał Broni Lucjan Żeligowski (1865–1947). Przyczynek do biografii. *Polish Biographical Studies*. Nr 7: 2019 s. 69–96, streszcz. ang.

6941. SALMONOWICZ Stanisław: Ze wspomnień. Tadeusz Żenczykowski (1907–1997). *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 131–136.

6942. TRZESKOWSKA Karolina Natalia: Tadeusz Żenczykowski-Zawadzki (1907–1997). W kraju i na emigracji. Łomianki 2019 LTW 8° ss. 399, nlb. 1, tabl. 16, il., streszcz. ang.

6943. SYZONENKO Iryna: Malarz i czas. Stanisław Żukowski [1873–1944]. Lublin 2019 Gaudium 8° ss. 30, il.

6944. BORZYSZKOWSKI Józef: Anna Żurakowska (1921–2015) – dziennikarka Polskiego Radia w Gdańsku, od lat 60. obywatelka Kanady, współtwórczyni i dobry duch Instytutu Polskiego „Kaszuby” w Ontario. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 423–425.

6945. SKRZYPCZAK Jerzy: Władysław Żurawski (1888–1963). Malarz, grafik, rysownik (między Sokalem, Mielcem i Zamościem). Publikacja wydana z okazji jubileuszu 40-lecia Muzeum Regionalnego w Mielcu. Mielec 2018 Muzeum Region. 8° ss. 180, il. (Biblioteka Muzeum Regionalnego w Mielcu; nr 49).

Rec.: Polaczek Janusz, *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 329–331.

6946. STĘPNIAK Krzysztof: Zapomniany redaktor „Tygodnika Powszechnego”. Pułtusk 2019 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor 8° ss. 202, il. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor.

Tadeusz Żychiewicz (1922–1994).

6947. BOCHACZEK-TRĄBSKA Joanna: Major Jan Henryk Żychoń [1902–1944]. Oficer wywiadu 1902–1944. Wyd. 2. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 137, nlb. 4, il.

Wyd. 1. Częstochowa 2011. PTH. Oddz.

6948. GOŁASZ Zbigniew: Kapitan Maksymilian Żyła [ur. 1889]. Zapomniany dowódca Żandarmerii Górnego Śląska i Grupy „Środek” w III powstaniu śląskim. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 72–77.

5. POSZCZEGÓLNE REGIONY I MIEJSCOWOŚCI

Antolka

6949. BARYŁA Tomasz: Antolka (gmina Niegowa) w dokumentach archiwalnych i wspomnieniach. Kraków 2019 K4MEDIA Katarzyna Kozak-Baryła 8° ss. 279, tabl. 1 k. złożona luzem, il. (Historie Lokalne na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej; t. 4).

Lata 1790–2018.

Banino; Miszewo; Pępowo; Rębiechowo

6950. PRYCKOWSKI Eugeniusz: Banino, Miszewo, Pępowo, Rębiechowo. Dzieje dramatyczne i piękne. Banino–Żukowo 2018 Akad. Kaszubska; ZKP Banino; Rost; Urząd Gm. Żukowo 8° ss. 279, nlb. 1, il.

Lata 800 p.n.e.–2018.

Bełchatów

6951. PRZEDWOJENNY Bełchatów. Miasto trzech kultur. Publikacja pokonferencyjna. Pre-war Belchatow. The town of three cultures. Post-conference publication. Pod red. Ewy Piruckiej-Paul i Dariusza Zalewskiego. Bełchatów 2019 Muzeum Region. 8° ss. 160, il.

Treść: Tokarek Marek: Słowo wstępne. Foreword s. 4–5; Pirucka-Paul Ewa, Zalewski Dariusz: Nota od redakcji. Editorial note s. 6–7; Selerowicz Andrzej: Odkrywanie żydowskiego Bełchatowa. Discovering Jewish Belchatów s. 8–15; Pirucka-Paul Ewa: Żydzi z Bełchatowa i okolic. The Jews of Belchatów and Neighboring Towns s. 16–25; Rosenthal Avi: The Belchatow Twins – Unbreakable Connections. Belchatowscy bliźniacy – nierozzerwalne więzi s. 26–57; Hellwig-Stańczuk Hanna: Rodzina Hellwigów z Bełchatowa. The Hellwig Family from Belchatów s. 58–85; Shell Natalie: Questions I Wished I Had Asked. Pytania, których niestety nie zadałam s. 86–102; Hennig Petra: Meine Familiengeschichte und ‚Der Marsch des Lebens‘. My Family History and the March of Life. Historia mojej rodziny i „Marsz Życia” s. 103–115; Mysakowska Agnieszka: Rola Szlaku w procesie przywracania pamięci. The Role of a Tracing Project Group in the Process of Remembrance s. 116–124; Szychowski Dawid: Znaczenie cmentarzy w judaizmie. The Importance of Cemeteries in Judaism s. 125–132; Zalewski Dariusz: Dlaczego pamięć o przedwojennych mieszkańcach Bełchatowa jest ważna? Refleksje socjologa. Why the Remembrance of Pre-War Citizens of Belchatów is Important? Reflections of a Sociologist s. 133–151; Przedwojenny Bełchatów w fotografii. Photographs of Pre-war Belchatów s. 152–156.

Bełchów

6952. CZUBATKA Jan: Bełchów daleki i bliski w moich wspomnieniach. Łowicz 2019

Zakł. Wielobranżowy Poligrafia, Kacprzak 8° ss. 510, nlb. 2, il., mapy.

Lata 1366–2018.

Białośliwie

6953. COBLEWSKI Wojciech: Białośliwie w czasach pruskich (1772–1918). Białośliwie 2019 Wojciech Coblewski 8° ss. 140, nlb. 1, il.

Białowieża

6954. BAJKO Piotr: Kronika białowieska. T. 3: 2001–2018 r. Białowieża 2019 Hajstra 4° ss. 360, il.

T. 1. 2018.

Bielawa

6955. UBYCH Urszula: Dekadami wstecz. Historia Bielawy przed 2018 r. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 10]: 2018 [dr.:] 2019 s. 261–268.

Od 1948 r.

Błażowa; Czudec; Głogów Małopolski; Sokołów Małopolski

6956. MIASTECZKO galicyjskie. Tożsamość i możliwości rozwoju na przykładzie Błażowej, Czudca, Głogowa Małopolskiego i Sokołowa Małopolskiego. Pod red. Rafała Mazura. Rzeszów 2019 Oficyna Wydawnicza Politech. Rzeszowskiej 8° ss. 175, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Wstęp s. 6; Mazur Rafał, Rybka Adam: Podrzeszowskie miasteczka jako załazek aglomeracji s. 7–16; Mazur Rafał: Poszukiwanie nowej tożsamości miasteczka galicyjskiego s. 17–28; Dudek Joanna: Możliwość rewitalizacji galicyjskich miasteczek na przykładzie Czudca i Błażowej s. 29–46; Kuśmierz Krupa Dominika, Krupa Michał, Malczewska Joanna: Błażowa – wstęp do badań nad historią powstania miasta oraz dziedzictwem kulturowym s. 47–55; Kuśmierz Krupa Dominika, Krupa Michał, Malczewska Joanna: Układ urbanistyczny Czudca na le typologii polskich średniowiecznych układów urbanistycznych. Wstęp do badań s. 57–64; Stojak Grażyna: Dworzec kolejowy na Czudcu jako materialny dokument linii kolejowej Jasło–Rzeszów s. 65–78; Kuśmierz Krupa Dominika, Krupa Michał, Malczewska Joanna: Głogów Małopolski – historia rozwoju przestrzennego oraz współczesne problemy ochrony zasobu dziedzictwa kulturowego. Wybrane zagadnienia s. 79–92; Brudnicka Anna, Rybka Adam: Początki Głogowa Małopolskiego – koncepcja przestrzeni utopijnych s. 93–102; Kuśmierz Krupa Dominika, Krupa Michał, Malczewska Joanna: Sokołów Małopolski – prolegomena do badań nad historią powstania miasta oraz jego dziedzictwem kulturowym s. 103–112; Figurska-Dudek

Joanna: Rynek jako serce układu urbanistycznego galicyjskiego miasteczka s. 113–129; Mazur Rafał: Informacja wizualna jako forma kształtowania charakteru miasteczka galicyjskiego s. 131–140; Pelczyński Janusz: Turystyka, rekreacja, ekologia. Fotowoltaika jako elementy rozwoju małych miejscowości na przykładzie Białej, Czudca, Głogowa Małopolskiego i Sołkowa Małopolskiego s. 141–154; Bibliografia s. 155–162.

Bobolice

6957. MALINOWSKI Bronisław: Pisma wybrane. Bobolice 2019 Muzeum Region. 8° ss. 279, nlb. 1, il.

Przedruk artykułów regionalisty z Bobolic, dot. dziejów miejscowości w l. 1339–2019.

Bodzanów, wieś i region

6958. GRABOWSKI Janusz, Szczepański Janusz, Leszczyński Zdzisław: Dzieje Bodzanowa i okolic. Bodzanów–Warszawa 2019 Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 719, il.

Lata 1194–2018.

Bogatynia, miasto i gmina

6959. SZPOTAŃSKI Adam: Kotlina Turoszowska. Monografia miasta i gminy Bogatynia w okresie 1945–2010. Legnica 2019 Diec. Centrum Edukacyjne 8° ss. 492, il., mapy, streszcz. ang., czes., niem. (Biblioteka Diecezji Legnickiej; 74).

Bońkowo Kościelne

6960. ŁEBKOWSKA Anna, Piotrkowski Walerian: Krótka historia Bońkowa Kościelnego. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 3: 2019 s. 34–41.

Bożydar

6961. MALARZ Stanisław, Tarłowski Zbigniew: Bożydar na przestrzeni wieków. Dwikozy 2019 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 92, il., mapa.

Lata 1191–2018.

Bronowo

6962. SZYMAŃSKI Józef: Bronowo. Powiat Łomża 1939–1953 w pamięci jego mieszkańców. Wyd. 2. Bronowo–Starogard Gdański 2019 nakł. aut. 8° ss. 93, nlb. 2, il.

Brześć, Białoruś

6963. BRZEŚĆ. 1000 lat w Europie. Zebrał Witold Rucki. Warszawa 2019 Wydaw. Drugie 8° ss. 206, nlb. 2.

Treść: Rucki Mirosław: Przedmowa s. 7–8; Gród Brześć przed nadaniem praw miejskich (981–1390) s. 9–28; Brześć jako miasto na prawie magdeburskim (1390–1492) s. 29–36; Brześć w czasach ostatnich Jagiellonów (1492–1569) s. 37–46;

Brześć Litewski po Unii Lubelskiej (1569–1699) s. 47–58; Brześć w okresie upadku Rzeczypospolitej (1699–1795) s. 59–72; Brześć Litewski po przyłączeniu do Rosji (1795–1832) s. 73–86; Brześć Litewski – miasto i twierdza (1832–1874) s. 87–102; Brześć Litewski w epoce modernizmu (1874–1915) s. 103–114; I wojna światowa (1914–1919) s. 115–128; Brześć nad Bugiem w II Rzeczypospolitej (1919–1939) s. 129–150; II wojna światowa (1939–1944) s. 151–164; Brześć w okresie radzieckim (1944–1991) s. 165–192; Świat współczesny (1991–2019) s. 193–207; Źródła s. 208.

Brzezie

6964. SŁUPIANEK Agnieszka: Dzieje miejscowości Brzezie w świetle źródeł. Wyd. 2. Pleszew 2018 Pleszewskie Tow. Kult.; Muzeum Region. w Pleszewie 8° ss. 178, il.

Pow. pleszewski.

Rec.: Mikołajczyk Marcin, *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 214–216.

Wyd. 1. 2014.

Bukowa Wielka, wieś i region

6965. SZYMCZAK Zbysław: Gmina Bukowa w życiu i tradycji. Wczoraj i dzisiaj. Bukowa–Sawin–Czułczyce 2019 Mirosław Marek Dederko 8° ss. 238, il.

Dawna gmina wiejska istniejąca w l. 1867–1954.

Bydgoszcz

6966. 60-LECIE Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego (1959–2019). Oprac. red. Aleksandra Górskiego, Michał Górecki, Daniel Morzyński. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uczelniane Uniw. Technologiczno-Przyrodniczego 8° ss. 277, nlb. 1, il., mapy.

Z treści: Bieliński Marek: Bydgoskie Towarzystwo Naukowe – krótki rys historyczny 2009–2019 s. 23–46; Topoliński Tomasz: W przededniu 70-lecia Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego s. 23–46; Opiola-Cegiłka Monika: Wyższa Szkoła Nauczycielska – Wyższa Szkoła Pedagogiczna – Akademia Bydgoska im. Kazimierza Wielkiego – Uniwersytet Kazimierza Wielkiego. Tradycja czterech szkół zamknięta w jednej historii – 50 lat Uczelni (1969–2019) s. 47–68; Nowak Anna: Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy z perspektywy 40-lecia s. 69–76; Bieliński Marek: Prof. dr hab. Henryk Zbigniew Wrembel [1930–2014] s. 77–79; Zegarski Wojciech: Wspomnienie o Prof. dr hab. Zygmuncie Mackiewicz [1931–2015] s. 80–83; Żarski Jacek: Prof. dr hab. Marek Jerzy [1939–2017] s. 84–86; Ciecialska Jerzy, Kowalewski Benedykt: Patronat Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego nad badaniami środowiskowymi s. 87–89; Rozdz. 2: Bydgoskie Kolokwium Wiedzy o Ziemi: Figas Maciej: Podejmując wyzwania, czyli „Manru” I. J. Paderewskiego w Bydgoszczy [w 2012 r.] s. 149–160; Kamosiński Sławomir: 172 lata dziejów przemysłu w Bydgoszczy s. 166–187; Mendlik Bernard: Wojciech Kilar [1932–2013] kompozytor kompletny – wspomnienie o wielkim mistrzu s. 209–217; Railienė Birutė: A chemistry of life and science: profesor Jędrzej Śniadecki at Vilnius University s. 218–228; Trzeciakowski Wiesław: Selbstschutz Westpreussen na przykładzie Bydgoszczy i powiatu bydgoskiego (1939/1940) s. 249–263; Żarski Jacek, Łaszycza Edward: Zmienność temperatury powietrza w latach 1971–2010 na podstawie pomiarów prowadzonych na stacji Bydgoszcz-Lotnisko s. 264–[278].

6967. SIDORKIEWICZ Roman: Bydgoszcz – mój fyrtel. Cz. 2. Bydgoszcz 2019 Inst. Wydawniczy „Świadectwo” 8° ss. 200, il.

Cz. 1. 2018.

Bytów

6968. KAJKOWSKI Kamil: Bytów w świetle archeologii. Przewodnik dla ciekawskich. Bytów 2019 Muzeum Zachodniokaszubskie 8° ss. 121, il., mapa. Muzeum Zachodniokaszubskie w Bytowie.

Od czasów najdawniejszych po współczesność.

Ceków-Kolonia, gmina

6969. GMINA Ceków-Kolonia a niepodległość. Ceków-Kolonia 2019 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 71, nlb. 1, il., mapy.

Treść: Chojnacki Mariusz: Słowo wstępne s. 3–4; Matczak Karol: Od Potopu Szwedzkiego do Odzyskania Niepodległości s. 5–23; Pilecki Grzegorz: Lata niemieckiej okupacji s. 24–39; Chojnacki Mariusz: Okres powojenny, Odzyskanie Niepodległości s. 40–58; Rekonstrukcje historyczne na terenie Gminy Ceków-Kolonia s. 67–71.

Chełm

6970. [SKIBIŃSKI Stanisław]: Stanisław Skibiński (1919–1980). Wybór publicystyki historycznej. Wybrał, oprac. i poprzędził wstępem Zbigniew Lubaszewski. Chełm 2019 Wydaw. TaWa 8° ss. 71, nlb. 1, il. PTTK.

Treść: Wstęp s. 5–6; Stanisław Skibiński – szkic biograficzny s. 7–10; Artykuły Stanisława Skibińskiego: Z przeszłości Chełmskiej Góry Zamkowej s. 11–14; Chełm sprzed 1000 laty s. 15–18; Góra Zamkowa w Chełmie s. 19–23; Dziewicza Góra (Legends i fakty) s. 24–25; Średniowieczna osada „Zasłupie” s. 26–28; 80-lecie chełmskiego muzealnictwa s. 29–30; Ziemia chełmska dawniej i dziś s. 31–34; Podziemia kredowe w Chełmie s. 35–43; Historie ukryte w uroczyskach ziemi chełmskiej s. 44–47; Archiwalne historie o aktach ziemi chełmskiej s. 48–49; Mozaika pamiątek dziejowych s. 50–69; Stanisław Skibiński – archiwalia s. 70–71.

Chęciny, miasto i gmina

6971. CHĘCINY przez stulecia. Pod red. Lidii Michalskiej-Brachy i Jerzego Szczepańskiego. Chęciny–Warszawa 2019 Zamek Królewski; DiG 4° ss. 239, nlb. 1, tabl. 10, il., mapy.

Treść: Jaworski Robert: Słowo wstępne s. 7–8; Michalska-Bracha Lidia, Szczepański Jerzy: Wstęp s. 9–11; Gliński Waldemar: Badania archeologiczne na terenie miasta i zamku w Chęcinach w kontekście studiów historycznych. Problematyka i stan badań s. 13–36; Okniński Piotr: Miasto, które „na górach ołowianych a miedzianych zasiadło”, czyli wokół XIV-wiecznej lokacji Chęciny s. 37–49; Pielas Jacek: Chęciny jako ośrodek administracyjny do końca XVIII wieku s. 51–65; Kasela Tomasz: Zarys geologii i eksploatacji marmurów checińsko-kieleckich s. 67–76; Wardzyński Michał: Nowożytny ośrodek kamieniarsko-rzeźbiarski w Chęcinach. Zarys historii od 4. ćwierci XVI do końca XVII wieku s. 77–98; Caban Wiesław: Chęciny w latach 1795–1864 s. 99–109; Wiech Stanisław: Chęciny w latach 1864–1914. Studium z dziejów miasta s. 111–128; Jastrzębski Cezary: Chęciny

w opisach krajoznawczych s. 129–138; Gapys Jerzy: Życie religijne katolików w parafii checińskiej w latach 1918–1939 s. 139–155; Domański Tomasz: Z dziejów Chęciny w latach okupacji niemieckiej. Wybrane zagadnienia s. 157–171; Dulewicz Jarosław: Chęciny w PRL. Szkice z historii miasta w latach 1945–1989 s. 173–194; Maciągowski Marek: Czerowickowa historia Żydów w Chęcinach s. 195–208; Myśliński Krzysztof: Sztuka i architektura Chęciny s. 209–224; Gmina i Miasto Chęciny – kierunki rozwoju w latach 2006–2019 s. 225–239; Ilustracje s. [241]–[250].

6972. DOŁĘGOWSKA Zenona: Raj na tej ziemi. Warszawa–Chęciny 2018 Chęciński Uniw. Trzeciego Wieku 8° ss. 245, nlb. 11, tabl. 32.

Wspomnienia i materiały dot. gminy Chęciny.

Chrzanów

6973. PIERZAK Jacek, Rajman Jerzy, Żurek Dorota: Chrzanów. Studia z dziejów miasta. T. 4: Chrzanów w średniowieczu i wczesnej epoce nowożytnej. Chrzanów 2019 Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Marzarakich 8° ss. 160, il.

T. 1. 1998.

Cisiec

6974. CISIEC – zarys historii. T. 1. Red. Zofia Pajestka-Jurasz. Cisiec–Węgierska Górka 2019 Ośr. Promocji Gm. 8° ss. 330, il., mapy.

Lata 1416–2018.

Treść: Tyrlik Piotr: Słowo wstępu s. 7; Pajestka-Jurasz Zofia: Wstęp s. 9–10; Cisiec na kartach historii s. 11–121; Sołectwo Cisiec s. 128–155; Z życia mieszkańców s. 156–186; Z życia wsi s. 187–280; Widoki z Ciśca s. 281–294; Stare dokumenty s. 295–323; Pajestka-Jurasz Zofia: Zakończenie s. 324–325; Bibliografia s. 326–328.

Czarna Woda

6975. GORNOWICZ Krzysztof: Czarna Woda. Miasto nad Wdą. Pełplin 2019 Bernardinum 8° ss. 140, nlb. 3, il.

Lata 1825–1992.

Czechy

6976. STULCZEWSKI Jarosław, Nejman Elżbieta: Czechy. Dzieje miejscowości. Zduńska Wola 2019 Tow. Przyj. Zduńskiej Woli 8° ss. 378, nlb. 1, il., mapy.

Czemierniki

6977. CZEMIERNIKI. Dzieje wsi, miasta, osady. Red. nauk. Grzegorz Figiel, Paweł Jusiak. Czemierniki 2019 Czemiernickie Tow. Region. 8° ss. 320, il., mapy.

Treść: Sławicki Tadeusz: Słowo wstępne s. 7–8; Figiel Grzegorz, Jusiak Paweł: Wstęp s. 9–11; Jusiak Paweł: Czemierniki w późnym średniowieczu s. 13–34; Jusiak Paweł: Czemierniki w posiadaniu Firlejów (do końca XVI wieku) s. 35–63;

Szczygiel Ryszard: Powstanie miasta Czemierniki i jego dzieje w XVI wieku s. 65–89; Kupisz Dariusz: Czemierniki w XVII i XVIII wieku s. 91–130; Figiel Grzegorz: Czemierniki w czasach zaborów 1795–1918 s. 131–203; Kłapeć Janusz: Czemierniki w latach 1918–1956 s. 205–262; Figiel Grzegorz, Mazurek Marian: Czemierniki w latach 1957–1989 – zarys problematyki s. 263–287; Kaczorek Ireneusz, Mazurek Marian, Sobieszek Kazimierz: Czemierniki w latach 1990–2019. Historia, kultura, polityka. Kalendarium s. 289–307; Wykaz źródeł i literatury s. 309–320.

Czermin, wieś i region

6978. WABIŃSKI Dominik: Z dziejów Czermina i okolic (1939–1990). Czermin–Grab 2019 Stow. na Rzecz Edukacji i Rozwoju Wsi Grab „Razem” 8° ss. 241, il., mapa.

Lata 1939–1990.

Czudec

6979. OLEWIŃSKA-WACKO Anna, Wacko Ryszard: Pamięć żyjąca. 300 lat czudeckiej świątyni. Cz. 1. *Kwartalnik Czudecki*. R. 19: 2017 nr 2 s. 18–19.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. R. 19: 2017 nr 3 s. 20–21.

Darłowo

6980. HISTORIA i kultura Ziemi Sławieńskiej. T. 13: Darłowo. Red. Włodzimierz Rączkowski, Jan Sroka. Sławno–Darłowo 2019 Fund. „Dziedzictwo” 8° ss. 327, tabl. 36, il., streszcz. niem.

Materiały z konferencji, Darłowo, 16 XI 2018 r.

Tręść: Sroka Jan, Rączkowski Włodzimierz: Przeszłość jako potencjał – wprowadzenie s. 6–16; Pencarski Kacper: Źródła do dziejów Darłowa w latach 1800–1945 w archiwach polskich i niemieckich. Przegląd zawartości informacyjnej akt s. 17–62; Witkowski Rafał: Kartuzi w Darłowie i ich związki z otoczeniem s. 63–82; Rączkowski Włodzimierz, Małkowski Wiesław, Wróblewska Lidia: Klasztor kartuzów w Darłowie: perspektywa kartograficzno-teledetekcyjna i jej nieoczywistość s. 83–105; Namiel Natalia, Florek Waclaw, Majewski Marek: Zmiany sieci rzecznej w okolicach Darłowa w świetle analiz materiałów kartograficznych s. 107–124; Gwiazdowska Ewa: Rozwój urbanistyczny Darłowa do 1945 roku w świetle dawnych planów miasta s. 125–146; Kontowski Konstanty: Widoki Darłowa do 1945 roku s. 147–178; Kowalczyk-Kontowska Jadwiga: Kościoły Darłowa. Funkcje i znaczenie średniowiecznej architektury sakralnej s. 179–209; Rypniewska Krystyna: Osklenie i witraże w zabytkowych kościołach Darłowa s. 211–226; Lindmajer Józef: Zapiski o ludności Darłowa w dobie nowożytnej ze szczególnym uwzględnieniem drugiej połowy XVIII wieku s. 227–257; Witkowski Rafał: Karl Wilhelm Rosenow [1873–1958] i jego związki z muzeum w Darłowie s. 259–268; Sobisz Zbigniew, Strzałkowski Krzysztof, Szmyt Ewa: Dendroflora terenów zieleni Darłowa s. 269–300; Sroka Jan, Rączkowski Włodzimierz: Zestawienie publikacji w serii Historia i Kultura Ziemi Sławieńskiej s. 301–312.

T. 1. Poznań 2002.

Dąbrowa Górnicza

6981. DĄBROWA Górnicza. Monografia. T. 3: Dzieje miasta. Cz. 2. Red. Kazimierz

Miroszewski, Arkadiusz Rybak, Andrzej J. Wójcik, Zygmunt Woźniczka. Dąbrowa Górnicza 2019 Muzeum Miejskie. Szturgarka 8° ss. 446, nlb. 2, tabl. 34, il. + dysk optyczny (CD).

Tręść: Pasternak Agnieszka, Bazylak Marcin: Przedmowa s. 9; Rybak Arkadiusz: Słowo wstępne s. 11–12; Woźniczka Zygmunt: Wstęp s. 13–20; Starczewski Mieczysław: Okupacja Dąbrowy Górniczej w latach 1939–1945 s. 23–101; Namysło Aleksandra: Zagłada Żydów Dąbrowskich s. 103–126; Frużyński Adam: Przemysł w Dąbrowie Górniczej w latach 1939–1945 s. 127–148; Miroszewski Kazimierz: Życie społeczno-polityczne w Dąbrowie Górniczej w okresie 1945–1956 s. 151–184; Woźniczka Zygmunt: Życie społeczno-polityczne w Dąbrowie Górniczej w latach 1957–1989 s. 185–258; Trąba Mariusz: Życie religijne w Dąbrowie Górniczej w latach 1945–1989 s. 259–286; Frużyński Adam: Przemysł w Dąbrowie Górniczej w latach 1945–1989 s. 287–342; Rutyka Łukasz: Hutnictwo szkła w Dąbrowie Górniczej w latach 1945–1989 s. 343–360; Miroszewski Kazimierz: Życie społeczno-polityczne w Dąbrowie Górniczej w latach 1990–2002 s. 363–389; Woźniczka Zygmunt: Aktywność obywatelska mieszkańców Dąbrowy Górniczej w latach 2002–2004 s. 391–418; Trąba Mariusz: Życie religijne w Dąbrowie Górniczej w latach 1990–2015 s. 419–444.

T. 1. 2016.

Dębska Kuźnia

6982. STASCH Georg: Dębska Kuźnia. Wspomnienia z górnośląskiej wsi. Tł. Beata Wasilewska. Chróścice–Dębska Kuźnia–Suchy Bór 2019 Alia-Media; na zlec. OSP Dębska Kuźnia; na zlec. Stow. Na Rzecz Rozwoju Wsi Suchy Bór 8° ss. 338, nlb. 2, il., mapa.

Współwyd. z wersją niem.: Erinnerungen an das Oberschlesische Dorf Dembiohammer.

Tekst równol. pol., niem.

Lata 1918–2000.

Dobrzyńska ziemia

6983. KRAJEWSKI Mirosław: Klejnoty Ziemi Dobrzyńskiej. Walory, osobliwości, nowinki, ludzie i kalendaria Ziemi Dobrzyńskiej. Rypin 2019 Dobrzyńskie Tow. Nauk. Dobrinensis Societas Scientiarum; Verbum 8° ss. 332, il., mapy.

Lata 1288–2019.

Domanice

6984. SZYMAŃSKA Małgorzata: Z najstarszych dziejów Domanic w świetle literatury. *Officina Historiae*. T. 2: 2019 nr 1 s. 81–88, streszcz. ang.

XV–XIX w., w pow. siedleckim.

Drogomyśl, wieś i region

6985. BOROWSKI Jan Paweł: Zawada – zapomniana wieś przy Drogomyślu. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 22: 2017 s. 19–29, streszcz. ang.

Nieistniejąca wieś w pow. cieszyńskim. Od poł. XVII w. integralna część Drogomyśla.

Drohobycz, Ukraina

6986. DASZKO Maria, Zienkiewicz-Zielińska Alicja: Drohobycz. Fizjonomia losu i życia. Platerów 2017 Nadbużańskie Stow. Oświatowo-Ekologiczne „Mężenin” 8° ss. 50, nlb. 2, il., streszcz. ang., ukr.

Lata 1913–2017.

Działdowo, miasto i region

6987. DZIEJE Działdowa i Działdowszczyzny na przestrzeni wieków. Zbiór studiów. Red. nauk. Marek Radoch. Działdowo 2019 Stow. Genius Loci Działdoviensis; Muzeum Pogranicza 8° ss. 599, il., mapy.

Treść: Radoch Marek: Wstęp s. 5–8; Szczepański Seweryn: Działdowo i okolice w średniowieczu s. 9–104; Kielbik Jerzy: Zarys dziejów Działdowa w latach 1525–1806 s. 105–132; Małek Janusz: Zarys dziejów kościołów chrześcijańskich oraz szkolnictwo i kultura na Działdowszczyźnie w XVI–XVIII wieku s. 133–172; Jodkowski Marek: Dzieje Działdowa w latach 1806–1914 s. 173–284; Centek Jarosław: Działdowszczyzna od wybuchu I wojny światowej do Traktatu Wersalskiego (1914–1919) s. 285–310; Bystrzycki Piotr: Okres międzywojenny w dziejach Działdowszczyzny s. 311–344; Centek Jarosław: Działdowszczyzna w czasie II wojny światowej s. 345–372; Tomkiewicz Ryszard: Działdowo po II wojnie światowej. Wybrane zagadnienia s. 373–433; Radoch Marek: Działdowo w rozmaitych źródłach krzyżackich s. 435–458; Szambora Tadeusz: Bohaterowie działdowskiego pogranicza s. 459–482; Piotrowicz Dariusz: Ruch ludowy na Działdowszczyźnie s. 483–534; Wojcieszek Krzysztof: Jo? Jo! czyli o języku na Działdowszczyźnie s. 535–548; Mogielnicki Zbigniew: Działdowszczyzna w III Rzeczypospolitej – kalendarium s. 549–596; Kubiński Władysław: Dlaczego ta ksiażka i tak pisana musiała powstać? s. 597–599.

Dzianisz

6988. DZIANISZ. 400 lat historii spisanej przez mieszkańców na podstawie pamiętników, dokumentów i opowieści żyjących świadków. Koordynator wyd. Maria Krzeptowska-Jasinek; oprac. red. Katarzyna Wierzba. Dzianisz–Michałowice 2019 Fabryka Grafika Jan Michalski 4° ss. 255, nlb. 1, il., mapy.

Treść: Krupa Roman: Wstęp s. 5; Krzeptowska-Jasinek Maria: Wprowadzenie s. 8–9; Pawlak Wojciech: Zarys historii Dzianisza w latach 1619–1918 s. 15–55; Bąk Piotr, Guzik Marcin: Dzianiskie role i polany przed 200 laty s. 57–73; Krzeptowska-Jasinek Maria: Rody i rodziny występujące w Dzianiszu s. 75–101; Dall Leszek: Dzianiszanie odznaczeni Krzyżem Niepodległości s. 103–108; Urban Jacek: Parafia w Dzianiszu s. 110–137; Topolska Agnieszka, Kunc Józef: Historia szkoły w Dzianiszu s. 139–164; Krzeptowska-Jasinek Maria: Ośrodek Zdrowia w Dzianiszu s. 166–169; Bukowski Jan: Historia powstania Związku Podhalan w Dzianiszu s. 171–177; Kaczmarek Helena: Związek Podhalan Północnej Ameryki – Koło nr 33 Dzianisz s. 179–183; Bukowski Jan: Historia Kółka Rolniczego w Dzianiszu s. 185–187; Piczura Jan, Kukulak Bronisława: Wspólnota Leśna Uprawionych 8 Wsi w Witowie s. 189–199; Kukulak Bronisława: Ochotnicza Straż Pożarna w Dzianiszu Dolnym s. 201–217; Michniak Krzysztof: Historia powstania remizy w Dzianiszu Górnym s. 219–231; Styrzula Andrzej: Sportowcy z Dzianisza s. 233–245; Łowisz Magorzata: Zespół „Mali Dzianiszanie” s. 247–251; Stopka-Faktor Józefa: Ocalić od zapomnienia s. 253–255.

Elbląg, miasto i region

6989. ACHREMCZYK Stanisław: Elbląg – między Gdańskiem a Królewcem. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 9: 2018 s. 7–40.

Historia Elbląga od wczesnego średniowiecza.

6990. ZIEMIA Elbląska wczoraj i dziś. Pod red. Dominiki Kałabun. Elbląg 2018 Oddz. Ziemi Elbląskiej. Region. Pracownia Krajoznawcza PTTK; wydano nakł. Komisji Krajoznawczej ZG PTTK 8° ss. 90, nlb. 1, il. (Mijające Krajoobrazy Polski).

Treść: Kałabun Dominika: Wstęp s. 7–8; Zielińska Jolanta: Krajobraz Ziemi Elbląskiej s. 9–16; Nawrońska Grażyna: Zmieniające się Stare Miasto w Elblągu s. 17–26; Marcinkowski Leszek: Żuławy – „kraj na wodzie” s. 27–38; Kozłowska Justyna: Tam gdzie nie siega Bażantarnia, czyli tajemnicze Lasy Rakowskie s. 39–50; Nowakowski Sebastian: Wybrane aspekty przyrody Ziemi Elbląskiej s. 51–60; Manikowska Karolina: Unikatowy charakter krajoobrazu kulturowego podebląbskich Żuław s. 61–70; Bulak Jolanta, Wyszyński Karol: Krajobraz ludźmi malowany s. 71–88.

Gdańsk

6991. GDAŃSK 1945–1990. Materiały – studia – analizy. T. 2. Pod red. nauk. Edmunda Kizika i Mirosława Golona przy współpr. Sylwii Bykowskiej. Gdańsk–Warszawa 2019 Muzeum Gdańska; IH PAN; IPN 8° ss. 235, il., mapy.

Treść: Kizik Edmund, Golon Mirosław, Bykowska Sylwia: Słowo od redaktorów s. 7–10; Adamowicz Paweł: Moje gdańskie podwórko s. 13–16; Bykowska Sylwia: Kwestia wysiedlenia ludności niemieckiej z Gdańska po zakończeniu II wojny światowej s. 17–41; Berendt Grzegorz: Powrót nad Bałtyk. Gdańsk w przekazach krajowej prasy polskiej w latach 1944–1945 s. 42–59; Daniluk Jan: Zmiany nazw ulic Gdańska w latach 1945–1953 s. 60–82; Friedrich Jacek: Odbudowa historycznego centrum Gdańska po II wojnie światowej s. 83–111; Gawlicki Marcin: Konserwatorska koncepcja odbudowy kościołów Gdańska po zniszczeniach w 1945 r. s. 112–147; Kizik Edmund: Uroczystości pięćsetlecia „powrotu Gdańska i Pomorza do Macierzy” w latach 1954–1955 s. 148–175; Gogol Bogusław: Specyfika działań cenzorskich Wojewódzkiego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk w Gdańsku wobec publikacji odnoszących się do przeszłości Pomorza Gdańskiego w latach 1945–1965 s. 176–205; Loew Peter Oliver: Rozproszony Gdańsk. Niemiecycy gdańszczanie w pierwszych latach po II wojnie światowej. Wstępne ustalenia i problemy badawcze s. 206–220; Nikžentaitis Alvydas: Wilno 1920–2014. Od miejsca walki czterech narodów do miasta nisko latających aniołów s. 221–233.

T. 1. 2017.

6992. GDAŃSK jest kluczem do wszystkiego. W poszukiwaniu genius loci miasta. Pod red. Anny Siekierskiej i Waldemara Borzestowskiego. Kraków 2019 Libron – Filip Lohner 8° ss. 219, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

Materiały konferencji nauk., Gdańsk, 30 XI – 1 XII 2018 r.

Treść: Słowo wstępne s. 7; Anuła Kamil: Z problematyki zastosowania broni pancernej na Pomorzu Gdańskim w marcu 1945 r. s. 9–40; Borzestowski Waldemar: „Żegluga Gdańska” w latach 1946–1949. Rozwój, flota, pracownicy s. 41–73;

Budzyński Piotr: Koło Naukowe Historyków Uniwersytetu Gdańskiego jako uczestnik studenckiego ruchu epigraficznego s. 75–92; Fodor Áron, Lubocki Adam: Pobyt księcia siedmiogrodzkiego Franciszka II Rakoczego w Gdańsku (1711–1712) w kontekście jego biografii s. 93–119; Kubus Radosław: Łamanie kołem i inne kary śmierci na Pomorzu w I połowie XIX w. s. 121–144; Panek Kacper: Kapitał polityczny i materialny Konstytanta Ferbera [1520–1588] na tle jego działań w XVI-wiecznym Gdańsku s. 145–156; Siekierska Anna: Działalność Naukowego Koła Historyków przy Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku w latach 1957–1969 s. 157–175; Skurski Marek: Europejskie źródła myśli Artura Schopenhauera [1788–1860]. Próba nowego spojrzenia s. 177–194; Szuba Mateusz: Stosunki zewnętrzne i upadek księcia gdańskiego Wacławisława II [ok. 1236–1271] s. 195–214.

6993. GLIŃSKI Mirosław, Kukliński Jerzy: Kronika Gdańska. T. 1: 997–1945. Gdańsk 2019 Muzeum Gdańska 4° ss. 655, nlb. 1, il.

Kalendarium.

6994. HISTORIE gdańskich dzielnic. T. 2: Stare Przedmieście. Pod red. Janusza Dargacza i Katarzyny Kurkowskiej. Gdańsk 2019 Muzeum Gdańska 8° ss. 559, nlb. 1, il., mapy.

Treść: Dargacz Janusz, Kurkowska Katarzyna: Słowo od redaktorów s. 9–11; Maciakowska Zofia: Zmiany w przestrzeni Starego Przedmieścia w Gdańsku od późnego średniowiecza do początku XIX wieku s. 13–40; Bukal Grzegorz: Fortyfikacje Starego Przedmieścia s. 41–67; Dąbal Joanna: Porcelana azjatycka z badań archeologicznych przy ulicy Podwałe Przedmiejskie, dz. nr 168/4, w Gdańsku. Uwagi o konsumpcji herbaty w kontekście źródeł materialnych s. 69–91; Szczepanowska Karolina: Szklane pucharki z badań archeologicznych przy ulicy Podwałe Przedmiejskie 26 w Gdańsku. Uwagi o konsumpcji wina w świetle źródeł materialnych s. 93–112; Wiloch-Kozłowska Renata: Wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych w klasztorze i kościele franciszkańskim na Starym Przedmieściu w Gdańsku s. 113–134; Kubicki Rafał: Franciszkanie na Starym Przedmieściu w XV i XVI wieku s. 135–151; Kościelak Sławomir: Gimnazjum Akademickie na Starym Przedmieściu (1558–1817) s. 153–185; Siek Bartłomiej: Rozprawy uczniów Katedry Anatomii i Medycyny Gdańskiego Gimnazjum Akademickiego s. 187–197; Paluchowski Piotr: Drukarze z ulicy Rzeźnickiej. Właściciele drukarni Rady Miejskiej i Gimnazjum Akademickiego na Starym Przedmieściu s. 199–215; Stanisławski Arkadiusz: Architektoniczna historia gotyckiego kościoła św. św. Piotra i Pawła s. 217–241; Skibiński Franciszek: Nowa (tzw. Mała) Zbrojownia na gdańskim Starym Przedmieściu jako dzieło architektury i zabytek s. 243–260; Daniluk Jan: Obiekty wojskowe na Starym Przedmieściu (1814–1945) s. 261–283; Wojtczak Katarzyna Anna: „Ostoją oświaty i ażył dla sztuki” – dziewiętnastowieczna przebudowa klasztoru pofranciszkańskiego w Gdańsku na zespół szkół i Muzeum Miejskie s. 285–306; Darecka Katarzyna: Stolarka okienna, drzwiowa i klatek schodowych w zabudowie placu Wałowego s. 307–327; Baryłewska-Szymańska Ewa, Szymański Wojciech: Staroprzemiejski fragment ulicy Okopowej w latach 1902–1945 s. 329–353; Adamkiewicz Marek: Polska społeczność na Starym Przedmieściu w Gdańsku w latach międzywojennych s. 355–378; Dziemis Helena: Gimnazjum Polskie Macierzy Szkolnej w Wolnym Mieście Gdańsku (1922–1939) s. 379–408; Załęska-Kaczko Jagoda: Architektura Gimnazjum Macierzy Szkolnej w Gdańsku w latach 1922–1939 s. 409–427; Friedrich Jacek: Dekoracja malarska auli Gimnazjum Polskiego Macierzy Szkolnej w Gdańsku s. 429–448; Grot Elżbieta: Victoriaschule w Gdańsku – przejściowy obóz dla jeńców cywilnych, 1–15 września 1939 roku s. 449–467; Gucewicz Daniel: Z trudnych dziejów Kościoła katolickiego na Starym Przedmieściu w okresie komu-

nizmu s. 469–490; Ziemińska-Gumiela Aleksandra: Muzeum Pomorskie w Gdańsku (1950–1972) s. 491–509; Grabowski Klaudiusz: Nowa zabudowa Starego Przedmieścia. Realizacja modernistycznej koncepcji urbanistycznej na średniowiecznej siatce ulic zniszczonej w 1945 roku dzielnicy s. 511–539.

T. 1. 2018.

Gidle

6995. DUDA Elżbieta: Uchyliły się drzwi do wolności. Gidle 2018 Gm. Bibl. Publ. 4° ss. 143, il.

Gidle w l. 1860–1963.

6996. REJMENT Ewa Aleksandra, Duda Elżbieta: A w Gidlach... Nr 5: ...talenty, zamiłowania, pasje. Gidle 2019 Ewa Aleksandra Rejment 4° ss. 86, il.

Toż. Nr 6: ...ementarze, krzyże, kapliczki i pamięć. Gidle 2019 ss. 174, il.

Nr 1. 2017.

Głogów Małopolski

6997. BORKOWSKI Robert: Dzieje Głogowa Małopolskiego. T. 1: Lata 1570–1945. Głogów Małopolski–Rzeszów 2018 „Nasza Drukarnia” Justyna Adamiec 8° ss. 470, il.

6998. KRAWIEC Jan: Niezapomniane wczoraj i dziś w Głogowie Małopolskim. Rzeszów 2019 Łukasz Kleska 8° ss. 160, nlb. 2, il.

Lata 1570–2012.

Głowaczów, gmina

6999. DRELA Anna: Na rubieżach dawnego Mazowsza Brzoza – Głowaczów. Monografia gminy. Kozienice 2019 Stow. Kobiet Ziemi Kozienickiej 8° ss. 302, nlb. 1, tabl. 16, il., mapa.

Gmina Głowaczów, XIV–XXI w.

Godurowo; Drogoszewo

7000. KOŁODZIEJCZAK Ryszard: Godurowskie i drogoszewskie parantele (1400–1945). Gostyń–Piaski 2019 Muzeum; Gm.; Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 377, il., mapy.

Dzieje Godurowa, Drogoszewa, Michałowa i Lafajetowa oraz losy ich mieszkańców w l. 1400–1945.

Gomunice

7001. OLEJNICZAK Paweł: Gomunice wczoraj i dziś. Gomunice 2019 Paweł Olejniczak 4° ss. 96, il.

XX–XXI w.

Gorenice

7002. KWAŚNIEWSKI Lucjan: Gorenice – moje wspomnienia. *Ilcusiana*. Nr 20: 2019 s. 121–127.

Górki Śląskie

7003. POSTAWKA Henryk: Górki Śląskie. Krajobraz przeszłości według źródeł pisanych i przekazów ustnych. Górki Śląskie–Łódź 2019 ArchaeGraph Wydaw. Nauk. 8° ss. 177, il., mapy.

Toż plik tekstowy PDF (25,9 MB).
Lata 1305–1945.

Grójec, miasto i region

7004. ROLA-STEŻYCKI Andrzej Zygmunt: Grójec i okolice. Różanna 2019 Inst. Genealogii 8° ss. 203, il.

X–XXI w.

Gryfice

7005. KARGUL Roman Andrzej: Greifenberg in Pommern/Gryfice. 750 lat historii miasta. Gdynia 2019 Wydaw. Region 8° ss. 230, nlb. 1, il., mapy.

Lata 1264–2010.

Gryfino, powiat

7006. VII NADODRZAŃSKIE Spotkania z Historią 2019. Materiały pod red. Andrzeja Chludzińskiego. Pruszcz Gdański–Mieszkowice 2019 Wydaw. Jasne; Gm. Mieszkowice 8° ss. 249, il., mapy, streszcz. niem., pol.

Materiały konferencyjne, Mieszkowice, 26 IV 2019 r.

Treść: Salwa Andrzej: Szanowni Państwo! s. 7; Chludziński Andrzej: Od redaktora s. 9; Rogalski Bartłomiej: Elementy skandynawskie na Dolnym Nadodrzu w okresie wpływów rzymskich na przykładzie cmentarzyska w Czelinie, gm. Mieszkowice, stan. 23 (AZP45-04/5) s. 11–31; Lam Andrzej: Gottfried Benn [1886–1956] – poeta z nadodrzańskiej okolicy własnymi słowami opisany (z widokiem dawnego Zielina) s. 33–44; Chludziński Andrzej: Nazwy ulic w Mieszkowicach s. 45–103; Kalita-Skwirzyńska Kazimiera: Kościół w Zielinie. Architektura i wyposażenie s. 105–117; Schmoock Reinhard: Der Christus von Stoletzna (Stolzenfelde) und andre merkwürdige Kleindenkmale im ehemaligen neumärkischen Oderland s. 119–142; Gutsche Edda: Maller im Oderthal in der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts, Teil 2 s. 143–156; Kołucki Tadeusz: Powstanie i działalność kapielińska – kurortu w Trzeźniku-Zdroju na dawnych pocztówkach s. 157–174; Maliński Piotr: Śladami wraków z biegiem Odry Wschodniej s. 175–196; Bibliografia s. 197–210; Ilustracje kolorowe s. 211–249.

T. 1. 2013.

Gubławki

7007. SKRODZKI Kazimierz: Gubławki Finckensteinów. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 9: 2019 s. 169–211.

Dzieje Gubławek od XIV w.

Hajnówka

7008. ROZBICKA Jadwiga, Rozbicki Wiesław: Dzieci z Żabiej Górki. Wyd. 2 uzup. Bia-

łystok 2016 Kresowa Agencja Wydawnicza 8° ss. 200, il.

Dzielnica miasta Hajnówka.
Wyd. 1. 2016.

Horodyszcze

7009. TARASIUK Dariusz: Zrozumieć przeszłość. Dzieje Horodyszcza od czasów najdawniejszych do 1944 roku. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 207, il.

Od 1447 r.

Hrebenne

7010. PIZUN Zdzisław, Gawryś Ryszard: Z dziejów wsi Hrebenne do 1918 r. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 67–92, streszcz. ang.

Od XVII w.

Hucisko

7011. LENARTOWICZ Tadeusz, Lenartowicz Marian: Hucisko (gmina Włodowice) we wspomnieniach braci Lenartowiczów. Oprac. Tomasz Baryła; współpr. w sprawie tł. tekstów Daniela Shelest. Kraków 2019 Katarzyna Kozak-Baryła 8° ss. 195, il., mapy. (Historie Lokalne na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej; t. 5).

Część tekstu w jęz. ros.

Hucisko Kwaśniowskie

7012. PACIA Wojciech: Historia Huciska Kwaśniowskiego. *Ilcusiana*. Nr 20: 2019 s. 9–13.

Lata 1700–1930.

Huta Komorowska

7013. BOGACTWO Huty Komorowskiej. Ślady historii i tradycji. Red. Ewa Kopeć, Daniel Koryciński. Huta Komorowska 2019 Tow. Przyj. Huty Komorowskiej 4° ss. 120, il., mapy.

Treść: Kopeć Ewa, Koryciński Daniel: Wprowadzenie s. 5; Paszkowska Barbara: Historia Huty Komorowskiej s. 6–8; Koryciński Daniel: Parafia p.w. Świętej Rodziny w Hucie Komorowskiej s. 9–10; Flis Marek: Rys historyczny parafii Majdan Królewski s. 11–21; Paszkowska Barbara: Historia Publicznej Szkoły Podstawowej im. Ks. Kardynała Adama Kozłowieckiego w Hucie Komorowskiej s. 22–30; Cesarz Katarzyna: Muzeum Kardynała Adama Kozłowieckiego w Hucie Komorowskiej i Fundacja im. Księży Kardynała Adama Kozłowieckiego „Serce bez granic” s. 31–43; Cesarz Katarzyna: Kapliczki w Hucie Komorowskiej s. 44–62; Kopeć Ewa: Towarzystwo Przyjaciół Huty Komorowskiej s. 63–96; Kopeć Ewa, Kopeć Kazimierz: Przyroda Huty Komorowskiej s. 97–107; Wołosz Krystyna: Koło Gospożni Wiejskich w Hucie Komorowskiej „Dworzanki” s. 108–113; Kopeć Ewa, Hałka Andrzej: Ochotnicza Straż Pożarna w Hucie Komorowskiej s. 114–120.

Jakubowice

7014. FREIHERR Theodor: Nasza wieś rodzinna Jakubowice. Tł. Urszula Fijak. Jakubo-

wice 2019 Stow. Rozwoju Obszarów Wiejskich 8° ss. 222, il.

XIII–XX w., pow. głubczycki.

Janów Podlaski

7015. MIROŃCZUK Robert: Janów Biskupi. Miasto rezydencjonalne biskupów łuckich (1465–1796) i podlaskich (1818–1867). Kraków 2018 Tow. Nauk. Societas Vistulana 8° ss. 431, nlb. 1, tabl. 195, il.

Lata 1465–1867.

Jaraczewo

7016. WOJCIECHOWSKI Antoni: Moje wspomnienia o dawnym Jaraczewie. Cz. 2. Jaraczewo–[Jarocin] 2019 GWart Agencja Reklamowa Grzegorz Wiza 8° ss. 44, il.

Jarosław

7017. GOTTFRIED Kazimierz: Jarosław. Dzieje miasta od jego początków do 1939 roku. Oprac. i przygot. od dr. Zdzisław Noga, Konrad Meus. Jarosław 2019 Stow. Miłośn. Jarosławia 8° ss. 470, nlb. 1, il., mapy.

Od 4000 r. p.n.e.

Jasienica

7018. CIESIELSKA Hanna Halina: Jasienica. Portret w ramce historyczno-geograficznej (1414–2019). Jasienica–Warszawa 2019 [b.w.] 8° ss. 83, nlb. 1, il., mapy.

Pow. wołomiński.

Jasło, miasto i region

7019. FOLTA Barbara: Jasło – to będą w przyszłości polskie Ateny! *Rocznik Jasielski*. T. 9: 2018 s. 53–76.

XIX–XX w.

7020. JAŁOSIŃSKA Felicja: Starostwo jasielskie. *Rocznik Jasielski*. T. 8: 2017 s. 45–54.

XIX–XXI w.

7021. JASŁO. Szkice do portretu miasta i regionu. Pod red. Kamila Ruszały. Kraków–Jasło 2019 Tow. Wydawnicze „Historia Iagellonica”; Muzeum Region. 8° ss. 237, tabl. 8, il., mapy. (Acta Civitatis Iaselensis. Studia i materiały do dziejów Jasła i regionu; vol. 1).

Treść: Ruszała Kamil: Jasło – w poszukiwaniu tożsamości miasta s. 9; Machowski Tomasz: Węzeł kolejowy Jasło 1884–1914. Powstanie, funkcjonowanie i rozwój przestrzenny s. 15–68; Pudlocki Tomasz: Dzieje pewnego konfliktu – z historii kierownictwa Kazimierza Miłowicza [1867?–1931] w gimnazjum jasielskim s. 69–100; Ruszała Kamil: Między Austro-Węgrami a Polską. Jasło i region w latach 1918–1919 s. 101–123; Mierzwa Janusz: Starostowie jasielscy Drugiej

Rzeczypospolitej s. 125–142; Misiołek Przemysław: Postawa Kościołów rzymskokatolickiego i prawosławnego wobec konfliktu o cerkiew w Polanach s. 143–160; Kłosowicz Mateusz: Wyniki badań archeologicznych osady z okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza w Warzycach, stanowisko 20, powiat jasielski s. 165–196; Rogóż Joanna, Pilszyk Joanna, Szmyd Piotr: Nieznane emmentarysko z okresu nowożytnego przy kapliczce Matki Bożej w Jasle – przedstawienie wyników badań antropologicznych i archeologicznych s. 197–233.

Jastarnia

7022. STRUCK Ryszard: Jastarnia. Od rybołówstwa do turystyki. Wyd. 2. Gdynia 2019 Region 8° ss. 38, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 2005.

Jastków, wieś i region

7023. SPOŁECZNA, religijna i kulturalna aktywność mieszkańców Jastkowa i okolic. Red. Cezary Taracha. Lublin 2019 Werset 8° ss. 126, il. KUL Jana Pawła II. Inst. Historii. (Z Dziejów Jastkowa i okolic. Studia i materiały; t. 7).

Treść: Taracha Cezary: Wstęp s. 7; Nalewajek Agnieszka: Działalność religijna osób duchownych wywodzących się z okolic Jastkowa w XVI i XVII wieku s. 9–19; Rolska Irena: Polityka kulturalna Firlejów z Dąbrowicy s. 21–32; Przegaliński Andrzej: Z rozważań nad społeczną i kulturalną aktywnością ziemiaństwa z okolic Jastkowa w epoce zaborów s. 33–55; Taracha Cezary: Gazeta parafialna „Echo Dąbrowicy” (1993–2019). Czwierć wieku postęgu dla lokalnej wspólnoty s. 57–86; Zarzeka Magdalena: Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Jastkowskiej – geneza, struktura i formy działalności s. 87–102; Orduowski Jakub: Projekt „Curia Mediaevalis” jako przykład społecznych inicjatyw na terenie Gminy Jastków s. 103–117; Fuente Pablo de la: El asociacionismo a nivel local en municipios pequeños. Reflexiones, comentarios y análisis a partir del caso español s. 119–126.

Jaworzno, woj. śląskie

7024. GUT Grażyna, Gut Jerzy: Historia Jeziołek. Jaworzno 2019 [(at)ka studio] 8° ss. 199, il., mapy.

Dzielnica miasta Jaworzno.

Lata 1280–2019.

Jelenia Góra; Karkonosze

7025. JELENIA GÓRA i region Karkonoszy w XX wieku. Pod red. Ivo Łaborewicza i Marka Szajdy. Wrocław–Jelenia Góra 2019 Ośr. „Pamięć i Przyszłość”; Tow. Przyj. Jeleniej Góry 8° ss. 179, streszcz. ang. Ośr. „Pamięć i Przyszłość”.

Treść: Szajda Marek, Łaborewicz Ivo: Wstęp s. 7; Przerwa Tomasz: Niespełnione nadzieje. Temat kolei linowych w śląskich Karkonoszach (przed 1945 r.) s. 9–20; Machi Karol: Sport samochodowy w Kotlinie Jeleniogórskiej w latach 1918–1929 s. 21–42; Wójcik Jacek: Między polityką a turystyką. Pierwszy Wielkoniemiecki Dzień Wędrórkowy w Jeleniej Górze (14–16 lipca 1939 r.) s. 43–58; Kuśmierk Zbigniew: Rola Milicji Obywatelskiej w utrzymaniu bezpieczeństwa i porządku publicznego w Jeleniej Górze w 1945 r. s. 59–78; Klementowski Robert: „Pionierzy” jeleniogórskiego Urzędu Bezpieczeństwa s. 79–97; Szajda Marek: Szkolnictwo żydowskie w Jeleniej Górze w latach

1946–1950 s. 99–113; Hartwich Mateusz J.: Szlaki przyjaźni? Początki turystyki niemieckiej w Karkonoszach po II wojnie światowej – uwarunkowania, przebieg, konsekwencje s. 115–133; Łaborewicz Ivo: Zima stulecia (1978/1979) w Kotlinie Jeleniogórskiej w relacjach prasowych s. 135–163.

Jeżewo, gmina

7026. DĄBROWSKI Zbigniew: Z dziejów gminy Jeżewo. Jeżewo 2016 Urząd Gm. Jeżewo 4° ss. 204, il.

Jeżów

7027. KAŚ Łukasz: Status miasta klasztornego na przykładzie Jeżowa. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 81–89, streszcz. ang.

Jordanów

7028. BEDNARZ Stanisław: Jordanów wczoraj i dziś. *Rocznik Babiogórski*. T. 19: 2018 s. 97–105, streszcz. ang.

Od 1568 r.

Karpaty, region

7029. HREHOROWICZ-GABER Hanna, Węclawowicz-Bilska Elżbieta, Wójcikowski Wojciech: Karpackie miasta, miasteczka i wsie. Kraków 2019 Wydaw. PK 8° ss. 190, il., streszcz. ang., fr.

XX–XXI w.

Karsin, gmina

7030. BORZYSZKOWSKI Józef: Tam, gdzie Kaszëb początk. Dzieje i współczesność wsi gminy Karsin. Wyd. 3, popr. i uzup. Karsin–Gdańsk 2016.

Rec.: Rembalski Tomasz, *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 293–295.

Katowice

7031. PIEROŃCZYK Ginter: Plecionka. *Kotórz Mały 2019 Silesia Progress* 8° ss. 277, nlb. 8, il.

Historia Ślązaków i Załęża – dzielnicy Katowic od XIX w.

7032. ŻYCIE codzienne na terenach współczesnych Katowic w minionych epokach. 2018. Pod red. Antoniego Barcia. Katowice 2019 Muzeum Historii Katowic 8° ss. 326, il. (Katowice, Historia i Współczesność; t. 4(18)).

Materiały z Katowickiej Konferencji Naukowej, 12–13 IX 2018 r.

Treść: Barciak Antoni: Wstęp s. 7–8; Chojceka Ewa: Wnętra mieszczańskie – ekspozycja w Muzeum Historii Katowic. Przemyslenia zwiedzającego s. 11–22; Piwowarczyk Przemysław: Zabudowa i wyposażenie folwarków ordynacji mysłowickiej w świetle inwentarza z 1769 roku s. 25–42; Bulla Krzysztof: Konstrukcja, wyposażenie i historia tzw. chatupy soltysa z Katowic s. 43–68; Jedynek Zdzisław: Ludność Katowic, Kuźnicy

Boguckiej i Brynowa w XVI do połowy XVIII wieku – struktura zawodowa s. 69–80; Fałęcki Tomasz: Miejscowi i przybysze w międzywojennych Katowicach. Zderzenia mentalności oraz postaw moralnych i politycznych s. 81–104; Borowik Aneta: Na zakupy do Katowic! Katowickie domy handlowe i sklepy w dobie PRL-u s. 105–134; Synowicz Helena: O życiu codziennym w starych osiedlach robotniczych (na podstawie wspomnień mieszkańców) s. 135–150; Jirásek Zdeněk, Jirásek Ondřej: Feštivita v 60.–80. letech na česko-polském pohraničí s. 151–159; Tofilska Joanna: Życie codzienne w cernowanych Katowicach na podstawie publikacji Karla Okonskiego [1880–1974] „Die Belagerung von Kattowitz im dritten Polenaufstand 1921” s. 163–174; Heska-Kwaśniewicz Krystyna: „Śląski Październik” 1956 w Katowicach s. 175–182; Kozina Irma: Pogrzeb pewnego katowickiego notabla z wczesnego okresu istnienia miasta s. 183–192; Drogoń Andrzej: „Zwycięzca po śmierci”. Pożegnanie Wojciecha Korfatego [1873–1939] największą narodową manifestacją patriotyczną w dziejach Katowic na polskim Śląsku s. 193–226; Krzyżyk Danuta: Codziennosc mieszkańców dawnych Katowic (na podstawie śląskich pieśni ludowych) s. 227–242; Bias Hanna: Instytucje kultury muzycznej Katowic w okresie międzywojennym s. 243–256; Witowska Małgorzata: „Lata dwudzieste, lata trzydzieste...” – czego słuchano w Katowicach? Rynek fonograficzny w stolicy Górnego Śląska do 1939 roku s. 257–272; Tałuc Katarzyna: Propozycje gazet śląskich dla czytelników literatury pięknej w Katowicach w okresie międzywojennym s. 273–292; Tomanek Anita: Baza Bibliografia Regionalna Biblioteki Śląskiej jako źródło do badań życia codziennego w Katowicach w okresie międzywojennym s. 293–316; Zapis panelu dyskusyjnego: Miniona rzeczywistość we wspomnieniach, publicystyce, naukowych rozważaniach. [Uczestnicy] Ewa Chojceka, Aneta Borowik, Tomasz Fałęcki, Jadwiga Lipońska-Sajdak, Krystyna Siejna, Marzena Szuba s. 317–326.

Kęty

7033. KĘTY. Blaski i cienie miasta w minionych wiekach. Monografia historyczna. T. 1. Red. nauk. Konrad Meus, Marta Tylza-Janosz, Dorota Żurek. Kęty 2019 Muzeum im. Aleksandra Kłosińskiego 8° ss. 416, k. 1, il., mapy.

Treść: Kłęczar Jan: Szanowni Państwo, Drodzy Czytelnicy s. 5–6; Wstęp s. 11–21; Sadowski Piotr: Środowisko przyrodnicze gminy Kęty s. 22–50; Naglik Ryszard: Źródła archeologiczne do dziejów obszaru miasta i gminy Kęty s. 52–87; Seroka Henryk: Pieczęcie i herb miasta Kęt w XVI–XVIII wieku s. 88–123; Rygula-Jankowska Ewa M.: Pieczęcie wsi przynależnych do gminy Kęty s. 124–135; Żurek Dorota: Kęty w średniowieczu s. 136–229; Jędrzejewski Przemysław: Kęty w okresie wczesnonowoczesnym (od początków XVI wieku do 1772 roku) s. 230–349; Aneks s. 350–387; Bibliografia zbiorcza dla tomu I s. 388–402.

Toż. T. 2. Kęty 2019 ss. 531, il., mapy.

Treść: Meus Konrad: Kęty pod berłem Habsburgów (1772–1918) s. 8–171; Małysa Andrzej: Kęty na szlaku działań militarnych w XIX wieku s. 172–201; Sulecki Szymon: Życie religijne w Kętach w okresie niewoli narodowej s. 202–261; Hudzik Paweł: Czasy II Rzeczypospolitej s. 262–355; Chorążki Marcin: Kęty w okresie okupacji niemieckiej s. 356–421; Skrudlik-Pilch Alicja: Tradycje kultury ludowej w gminie Kęty s. 422–453; Aneks s. 454–497; Bibliografia zbiorcza dla tomu II s. 498–517.

Kłodawa

7034. DOLATOWSKI Dariusz: Z dziejów sołectwa Kłodawa w gminie Trąbki Wielkie od czasów najdawniejszych do 1945 roku. Gdynia–

Żukowo–Trąbki Wielkie 2019 Wydaw. Region Jarosław Ellwart; Gdański Kantor Wydawniczy; we współpr. i na zlec. Gm. Trąbki Wielkie 8° ss. 295, nlb. 1, tabl. XVI, il. (Poznajemy Swoją Małą Ojczyznę).

Od XIV w.

Kobylnica

7035. WIAZOWSKI Eugeniusz: Z Kobylnicą przez wieki. Kobylnica 2019 Gm. Kobylnica 8° ss. 351, il.

XIII–XXI w.

Kobyłka

7036. KOZŁOWSKI Marek: Wołomin – Kobyłka – wspólna granica. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 229–254.

Historia miejscowości Kobyłka oraz parafii od XVIII w.

Kolbudy, gmina

7037. DOLATOWSKI Dariusz: Kolbudy. Zarys dziejów gminy do 1939 roku. Gdynia–Sulmin 2019 Region; GKW 8° ss. 271, nlb. 1, VI, nlb. 2, il.

Lata 1284–1939.

Korytnica

7038. ROGUSKI Mirosław: Korytnica 1419–1795. Od średniowiecznej osady do starostwa korytnickiego. Korytnica 2019 Gm. Korytnica 8° ss. 153, il.

Kowal

7039. JUBILEUSZ 500-lecia relokacji królewskiego miasta Kowala. The 500th relocation anniversary of the royal city of Kowal. Materiały z Konferencji Naukowej zorganizowanej w Kowalu w dniu 30 kwietnia 2019 r. Pod red. Zdzisława Jana Zasady. Włocławek–Kowal 2019 Włocławskie Tow. Nauk.; Urząd M. 8° ss. 191, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Zasada Zdzisław Jan: Szanowna Czytelniczko! Szanowny Czytelniku! s. 5–6; Kunikowski Stanisław: Przedmowa s. 7–8; Prokopiak-Lewandowska Anna: Przyczynek do problematyki lokacji i relokacji Kowala oraz innych miast kujawskich s. 9–21; Kosecki Adam: Samorząd miasta Kowala w XV wieku s. 22–34; Szczepaniak Mariusz: Morfogeneza Kowala – próba lokalizacji grodu wraz z innymi ważnymi obiektami s. 35–49; Zasada Zdzisław Jan: Z przeszłości powiatu kowalskiego od połowy XIII w. do końca istnienia Rzeczypospolitej Obojga Narodów s. 50–86; Osmałek Marek Zbigniew: Polityka Kazimierza Wielkiego i innych władców polskich wobec ludności żydowskiej w okresie średniowiecza s. 87–112; Giergielewicz Jerzy: Geneza, nazewnictwo oraz okoliczności zmian ulic i placów w mieście Kowalu s. 113–123; Gołembiewski Eugeniusz: Pamięć o Kazimierzu Wielkim w jego rodzinnym mieście Kowalu s. 124–148; Ciecchalski Arkadiusz: Praca wychowawcza Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Kowalu wokół

bohatera szkoły Kazimierza Wielkiego s. 149–172; Kurpiński Zbigniew: Kazimierz Wielki i miasto jego urodzenia na walorach filatelistycznych s. 173–190.

Kowalin

7040. WOJTAN Andrzej: Zapach pola. *Kraśnik* 2019 Gm. 8° ss. 72, il.

Zawiera: Dzieje wsi Kowalin; Monografia Zespołu Śpiewaczo-Obrzędowego „Kowalanki”.

Lata 1879–2019.

Kraków

7041. KRAKÓW. Dzieje i sztuka. Red. nauk. Jacek Purchla. Kraków 2019 Międzynar. Centrum Kultury 8° ss. 391, nlb. 1, il.

Z treści: Purchla Jacek: Wstęp s. 7–8; Niezabitowski Michał: Prolog s. 9–13; Stopka Krzysztof: Początek s. 17–28; Stopka Krzysztof, Walczak Marek: Książę i biskup (989–1257) s. 31–64; Grodziska Karolina, Walczak Marek: Miasto (1257–1493) s. 67–93; Noga Zdzisław, Czyżewski Krzysztof J., Walczak Marek: Rozkwit (1493–1655) s. 119–138; Noga Zdzisław, Czyżewski Krzysztof J., Walczak Marek: Upadek (1655–1794) s. 141–173; Łazuga Waldemar, Czyżewski Krzysztof J.: Duchowa stolica (1794–1918) s. 175–220; Chwalba Andrzej, Król Anna: Krótkie stulecie (1918–1989) s. 223–259; Purchla Jacek: Epilog s. 263–273; Wybrana literatura s. 275–279; Ilustracje s. 281–421.

Toż w jęz. ang.: History and art. Kraków 2019 ss. 437, nlb. 3, il.

7042. MAŁECKI Jan M[arian]: Historia Krakowa dla każdego. Il. Ignacy Czwartos; red. Elżbieta Stanowska. Wyd. 2. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 321, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 2007.

Krosno, region

7043. KSIĘGA Rusi Krośnieńskiej. Pod red. Sebastiana Dubiel-Dmytryszyna. Krosno 2019 Stow. Pod Karpatami; Oficyna Wydawnicza RuthenicArt 8° ss. 633.

Toż plik tekstowy PDF (3,20 MB).

Antologia wspomnień, I. 1701–2017.

Treść: Ruś Krośnieńska we wspomnieniach s. 14–166; „Zamieszkańcy” sami o sobie s. 168–317; Ruś Krośnieńska oczami innych s. 320–633.

Krośniewice

7044. KRÓL Jerzy Włodzimierz: Krośniewice widziane oczami mojego pokolenia. Tarnów 2019 Artusgraf 8° ss. 247, nlb. 1, il., mapy.

Lata 1945–2017.

Krotoszyn, miasto i region

7045. KROTOSZYN i okolice. Opracowania i materiały źródłowe. Praca zbiorowa. T. 15. Pod red. Józefa Zdunka. Krotoszyn 2019 Tow. Miłośn. i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej 8° ss. 336, il., mapa.

Treść: Zdunek Józef: Przedmowa s. 7–8; Zdunek Józef: „Krotoszyn i okolice” w latach 2014–2019 (5 tomów) s. 9–18;

Korsak Antoni A.: Delegaci z dawnych powiatów krotoszyńskiego i koźmińskiego oraz Sulmierzyc na Polski Sejm Dzielnicowy (3–5 grudnia 1918 w Poznaniu) s. 19–37; Zduńek Adam: Powstanie Wielkopolskie 1918–1919, przyczyny – przebieg – skutki s. 39–58; Gierszewicz Stanisław: Mieszkańcy Sulmierzyc w Powstaniu Wielkopolskim 1918–1919 s. 59–64; Kroczyński Hieronim: Piotr Zieleziński (9 VII 1873 Sulmierzyce – 31 I 1919 Sulmierzyce), powstaniec wielkopolski, okoliczności śmierci s. 65–70; Kaźmierczak Robert: Pozostali na zawsze na obcej ziemi (1914–1918) s. 71–103; Kędzierski Robert: Księstwo Krotoszyńskie pod rządami rodu Turn und Taxis s. 105–136; Grzywaczewski Jan: Narodowa Demokracja w Krotoszynie w okresie międzywojennym s. 137–180; Banasiak Marek: Trakty pocztowe i poczty w powiecie krotoszyńskim do 1851 r. s. 181–202; Pałasz Sławomir: Agendy parafii Smolice i Starogród. Analiza porównawcza s. 203–213; Szczepaniak Daniel: Pamiętnik-Dziennik Szczęsnego Chełkowskiego z Dzierżanowa [1901–1977] s. 215–221; Tahbazian Saleh Ewa: Nekropolia ewangelicka w Krotoszynie od 1815 do 1945 roku s. 223–234; Mikołajczyk Piotr: Działalność Muzeum Regionalnego im. Hieronima Ławniczaka w Krotoszynie w latach 2014–2018 s. 235–244; Mikołajczyk Piotr: Kalendarium krotoszyńskie 2018 roku s. 245–254; Zduńek Józef: Jan Barczyński (1895–1974), powstaniec wielkopolski s. 255–256; Zduńek Józef: Jan Szydłak (1899–1979), powstaniec wielkopolski s. 257–258; Zduńek Józef: Ignacy Poczta (1902–1958), powstaniec wielkopolski s. 259–260; Szczepaniak Daniel: Władysław Stańczyk (1904–1995) s. 261–263; Sprawozdania sytuacyjne starosty krotoszyńskiego VII–XII 1933 roku. Przekazał do dr. i słowem wstępnym opatrzył Jan Grzywaczewski s. 265–307; Monika Kujajt [1911–1989], moja podróż do Francji 1930 rok. Przekazał do dr. i słowem wstępnym opatrzył Jan Grzywaczewski s. 308–333.
T. 1. 2005.

Krzęcin, gmina

7046. GMINA Krzęcin z różnych stron. Materiały pod red. Andrzeja Chłudzińskiego. Pruszcz Gdański 2019 Jasne 8° ss. 257, il., mapy, streszcz. niem.

Materiały z konferencji, Granowo, 30 VI 2017 r.

Treść: Chłudziński Andrzej: Wstęp s. 7; Rogalski Bartłomiej: Grób szkieletowy z Krzęcina, pow. choszczeński. Problematyka badań nad okresem wpływów rzymskich w regionie s. 11–24; Chłudziński Andrzej: Nazwy miejscowe gminy Krzęcin s. 25–75; Krasnodębska Kinga: Ołtarz z kościoła w Chłopowie – historia i charakterystyka zabytku s. 75–89; Witek Maria, Witek Waldemar: Architektura dworsko-folwarczna gminy Krzęcin s. 91–116; Sobisz Zbigniew: Parki dworskie gminy Krzęcin s. 117–126; Sopiński Gerard, Szutowicz Andrzej: Zapomniana zbrodnia w Bukwicy s. 127–154; Zugał Leszek: Podziały administracyjne obszaru gminy Krzęcin w latach 1945–2017 s. 155–170; Wrzosek Jakub: Archeologiczny potencjał badawczy pola bitwy pod Granowem s. 171–178; Szutowicz Andrzej: Książdz Stefan Jodłowski [1901–1973] – kapłan dwóch obrządków s. 181–197; Kowalczyk Stefania: Ja, Polka z Wołynia, wspomina s. 199–218; Bibliografia s. 219–234; Ilustracje kolorowe s. 235–257.

Ksawerów, wieś i gmina

7047. KUBIAK Roman: Między Nerem a Dobrzyńką. Dzieje Ksawerowa, Widzewa, Woli Zaradzyńskiej, Teklina, Żdżar, Dąbrowy, Nowej Gadki. Ksawerów 2019 Gm. Ksawerów 4° ss. 368, tabl. 1, il.

Gmina Ksawerów (pow. pabianicki), XIX–XXI w.

Kuchary; Macew; Popówek

7048. MAŁYSZKO Stanisław: Kuchary, Macew, Popówek dawniej i dziś. Gołuchów 2019 Gm. Gołuchów; Gołuchowski Centrum Kultury Zamek 8° ss. 368, il., mapy.

XII–XXI w.

Kwidzyn, powiat

7049. BARGANOWSKI Antoni: Powiat kwidzyński dawniej i dziś. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 8: 2017 s. 21–37.

Od XIX w.

Kwietniówka; Nowopol

7050. BOJARSKI Artur: Kwietniówka i Nowopol – zaginione osady powiatu legionowskiego. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 71–84.

W l. 1909–1944.

Legnica

7051. MAKUCH Marcin: Sekrety Legnicy. Cz. 2. Łódź 2019 Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 123, il.

Cz. 1. 2015.

Lekarty

7052. HISTORIE z Lekart. Opowieści o życiu codziennym mieszkańców wsi od czasów wojny do lat osiemdziesiątych XX w. Praca zbiorowa. Pod red. Jana Bazyla Lipszyca. Piastów–Pruszków 2019 Oficyna Wydawnicza „Re-wasz” 8° ss. 132, il., tabl. geneal.

Antologia wspomnień najstarszych mieszkańców Lekart, od 1914 r. do czasów współczesnych. Zawiera także historię wsi, szkoły, Ochotniczej Straży Pożarnej, Koła Rolniczego, Organizacji Gospodyń Wiejskich w Lekartach oraz spis pierwszych nazwisk na Ziemi Lubawskiej od XVII do XX w.

Leszno, miasto i powiat

7053. LUDZIE i czasy. Leszno we wspomnieniach mieszkańców. T. 1. Red. Barbara Głowinkowska. Leszno 2018.

Toż. T. 2. Red. Janina Małgorzata Halec, Barbara Głowinkowska. Leszno 2019 Leszczyńskie Tow. Kult. 8° ss. 260, il.

Antologia wspomnień, l. 1928–2019.

Opowieści spisał: Elżbieta Curyk-Sierszulska, Janina Małgorzata Halec, Anna Maćkowiak, Elżbieta Olender, Halina Sicińska, Kinga Zydorowicz.

Rec. [T. 1]: Biberstajn Ryszard, *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 320–322.

7054. [WAWRZYŃIAK Jarosław]: 130 lat powiatu leszczyńskiego 1887–2017. Wybrał i oprac. Jarosław Wawrzyński. Leszno 2018

Przeds. Trans-Mar Katarzyna Marciniak; na zlec. Starostwa Pow. w Lesznie 4° ss. 72, il.

Rec.: Sierpowski Stanisław, *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 307–309.

Leśno, wieś i region

7055. LEŚNO. Monografia wsi i okolicy. Praca zbiorowa. T. 1. Pod red. Stanisława Frymarka. Leśno 2019 Zamek Zaborski 4° ss. 142, nlb. 2, il.

Treść: Frymark Stanisław: Wstęp s. 5–6; Lica Zenon: Leśno – geneza nazwy wsi s. 7; Stoltmann Leon: Przejście królewskiej wsi Leśno w ręce szlachty s. 11–45; Stoltmann Leon: W poszukiwaniu historycznego źródła nazwy, przezwiska ludowego – Kruban, Krubany s. 46–50; Rembalski Tomasz: Leśno i Kaszuba na mapie Schrötera-Engelhardta z lat 1796–1802 s. 52–55; Rożek Daniel: Kościół pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego w Leśnie – tło historyczne, wyposażenie, opis architektoniczny i artystyczny s. 57–93; Aneks rękopisów wizytacyjnych s. 94–112; Frymark Stanisław: Przejawy hierarchii społecznej na przykładzie parafii Leśno s. 123–133; Kloskówszczy Róbert: Friedrich Lorentz [1870–1937] i jego robota na Zöbörserci Zemi s. 137–139.

Lędziny

7056. KRONIKA Lędzin. Die Chronik von Lendzin. Kronika Kaplicy Maryjnej w Lędzinach. Die Chronik der Marienkapelle zur Lendzin. Red. Agnieszka Misiurska, Krzysztof Warzecha; tł. Krzysztof Warzecha. Suchy Bór 2018 Studio4. Andrzej Nowak 8° ss. 47, nlb. 1, il.

Tekst równol. niem., pol.

Ligota

7057. NOWROTEK Zdzisław: Ligota nieznana. Ligota–[Czechowice-Dziedzice] 2019 [Tow. Przyj. Czechowice-Dziedzic; Urząd Miej. w Czechowicach-Dziedzicach] 8° ss. 320, il., mapy, tabl. geneal.

Lata 1451–1958, pow. bielski, woj. śląskie.

Lipa

7058. ŻELAZNY Waldemar: Lipa. Na tle dziejów południowej Lubelszczyzny. Zaklików 2019 Gm. Zaklików 8° ss. 207, nlb. 1, il., mapy.

Lata 1489–1989, pow. stalowowolski.

Lipno, miasto i region

7059. SPECJALSKI Ryszard: Lipno i okolice. Materiały do monografii. [Cz.] 10. Włocławek–Lipno 2019 Firma Handlowo-Wydawnicza Mała Ojczyzna 8° ss. 312, il.

Treść: Specjalski Ryszard: Wstęp s. 7; Ziemia Dobrzyńska w materiałach ikonograficznych s. 9–52; Echa drugiej wojny światowej s. 53–74; Samorządy terytorialne powiatu lipnowskiego w latach 2014–2018 s. 75–228; Jubileusze s. 229–240; O ludziach którzy odeszli s. 241–270; ... i tych, którzy są wśród nas s. 271–305; Galeria sołtysów s. 306–312.

Cz. 1. Rypin 1997.

Lipsk

7060. NADBIEBRZAŃSKI gród. Dzieje Lipska. Pod red. Adama Czesława Dobrońskiego. Lipsk–Kwidzyn 2019 Tow. Przyj. Lipska; Vega Studio Adv. Tomasz Müller 8° ss. 504, il., mapy.

Treść: Łępicki Lech: Wstęp s. 5; Dobroński Adam Czesław: Z zachętą do lektury s. 6–7; Lipsk w XVI–XVIII w s. 9–26; Lipsk w latach 1795–1914 s. 27–54; Dobroński Adam Czesław: Lipsk w latach I wojny światowej s. 55–71; Matuszewska Franciszka: Dzieci lat wojny i okupacji s. 71–74; Milewski Jan Jerzy: Lipsk w okresie międzywojennym s. 75–101; Wspomnienia wójta Bronisława Jarmakowicza [1895–1975] s. 101–108; Koszyła Zygmunt: Lipsk w planach obronnych 1939 roku s. 111–117; Gnatowski Michał: Okupacja sowiecka regionu. Sowietyzacja i rusyfikacja zajętych ziem s. 117–151; Wap Anatol: Lipsk, lata 1940–1941, 1944 s. 153–181; Gnatowski Michał: Okupacja niemiecka s. 183–198; Dąbrowski Antoni pseud. Zajac: Ruch oporu Armii Krajowej w Lipsku w okresie II wojny światowej s. 199–214; Snopko Jan: Dzieje Lipska w okresie PRL (1944–1989) s. 215–295; Czartoszewski Jacek W.: Z dziejów parafii Matki Bożej Anielskiej w Lipsku po 1918 r. s. 297–319; Guzewicz W[o]jciech: Opis kościoła w Lipsku s. 319–321; Skokowski Konrad Stanisław: Historia poźamictwa gminy Lipsk s. 323–342; Tarasewicz Barbara: Kultura i tradycja s. 343–395; Wróbel Jarosław Paweł: Towarzystwo Przyjaciół Lipska nad Biebrzą s. 397–432; Łępicki Lech, Skokowski Konrad Stanisław: Kalendarium 1989–2019 s. 433–476; Bibliografa s. 477; Boruch Agnieszka, Wróbel Izabela: Gmina Lipsk w obiektywie s. 489–504.

Lubawa, miasto i region

7061. LUBAWA. Dzieje miasta i regionu. Pod red. Kazimierza Grażawskiego. Lubawa 2016.

Rec.: Bączek Konrad, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 1 s. 201–205.

Lublin

7062. STACHYRA Halina: Rodem z podlubelskiego Czechowa. Lublin 2019 Wydaw. Olech 8° ss. 412, il., mapy.

Dzielnica Lublina.
Lata 1926–1975.

Lubycza Królewska, region

7063. ZIEMIA Lubycza. Geografia, historia, język, kultura. The land of Lubycza. Geography, history, language, culture. Red. Mariusz Koper. Lublin–Lubycza Królewska 2017.

Rec.: Dziedzic Wojciech, *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 303–310.

Lwów, Ukraina

7064. BURACZYŃSKI Jan: Dzieje Lwowa. Lublin 2018.

Rec.: Kopycińska-Lehun Maria, *Rocznik Lwowski*. 2018 s. 255–256.

7065. GAJ Jacek: Pradzieje powstania Lwowa. *Rocznik Kresowy*. R. 1: 2015 nr 1 s. 79–100, streszcz. ang., niem., ros.

Od XIV w.

Łągiewniki, gmina

7066. GMINA Łągiewniki. Przewodnik po miejscach obecnych i nieobecnych. [Oprac.] Izabela Beno, Tadeusz Szot, Iwona Wochnik. Łągiewniki 2019 Iwona Wochnik 8° ss. 271, tabl. 1, il.

Tekst równol. pol., niem.
Lata 1253–2019.

Łask

7067. KOLUMNA. Miasto Las Kolumna, osiedle Kolumna Las, dzielnica Łasku. Pod red. Jacka Kuśmierka, Sławomira Tralewskiego. Łask 2019 Tow. Przyj. Ziemi Łaskiej 8° ss. 158, il., mapy.

Treść: Tralewski Sławomir, Kuśmierk Jacek: Słowo wstępne s. 7–8; Poradowski Ryszard: Z dziejów Kolumny s. 11–26; Cieślak Arkadiusz: Zarys historii Kolumny w latach 1939–1973 s. 27–38; Ruszczyńska Wioletta: Dziennik szkoły w Kolumnie s. 39–58; Nowak Janusz, Tralewski Sławomir: Harcerstwo w Kolumnie s. 59–64; Orlewski Rafał: Na harcerskim szlaku s. 65–86; Rosiak Grzegorz: Kulturalna Kolumna w okresie powojennym s. 87–98; Pewniki Adam: Z perspektywy Nadleśnictwa Kolumna s. 101–106; Kuśmierk Jacek: Letniskowe wspomnienia s. 109–151; Plan Kolumny s. 152–153; Wykaz zdjęć s. 154–158.

Łęczycza

7068. ŁĘCZYCA. Szkice o przeszłości. Red. nacz. Hanna Pawłowska. Łęczycza 2019 Muzeum w Łęczycy 8° ss. 156, il.

Treść: Pawłowska Hanna: Wstęp s. 5; Stolarczyk Tomasz: Królewski Zamek w Łęczycy i jego historia s. 7–28; Kubieniec Jakub: Antyfonarz z Muzeum w Łęczycy s. 29–32; Podręczny Grzegorz: Pruska twierdza w Łęczycy. Epizod z dziejów miasta s. 35–52; Fijałkowski Paweł: Żydzi w Łęczycy w okresie staropolskim (do końca XVIII wieku) s. 53–76; Zasadzka Patrycja: Kościół i szpital św. Ducha w świetle nadzoru archeologicznego s. 77–92; Kucharczyk Tomasz: Łęczyckie pocztówki w zbiorach Muzeum w Łęczycy s. 93–112; Dłużewska-Sobczak Anna: Świeczki – świcki – mierniki czyli Tajemnicze ognie na podłęczyczych bagnach s. 113–130; Katalog 133–146.

Łomża

7069. BAUCHROWICZ-TOCKA Maria: Łomżyńskie historie prawdziwe. Ludzie, miejsca, zdarzenia. Łomża 2019 Wydaw. „Kontakty” 8° ss. 311, il.

Lata 1914–1939.

Łopuszno, gmina

7070. TURKOWSKI Romuald: Dzieje gminy Łopuszno w latach 1945–2018. Warszawa 2019 MHPRL 8° ss. 620, nlb. 36, il. MHPRL w Warszawie.

Łowicz

7071. WOJTYŁAK Marek: Szkice łowickie. [Cz.] 2. Łowicz 2019 Łowickie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 191, nlb. 1, il.

XIX–XXI w.

Rec.: Wysocki Piotr, *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 194–198. Cz. 1. 2006.

7072. ŻAK Stanisław: Łowickie ścieżki. Łowicz–[Skierniewice] 2018 PPHU Sigma, J. Banecki, I. Jaśniewski i Wspólnicy 8° ss. 270, nlb. 2, il., mapa.

Łowicz w l. 1136–2018.

Łódzkie województwo

7073. SEKRETY województwa łódzkiego. Red. Anna Skulska. Łódź 2019 Księży Młyn Dom Wydaw. Michał Koliński 8° ss. 422, il.

Treść: Perzyński Jacek, Sznajder Andrzej: Powiat bełchatawski s. 7–11; Perzyński Jacek: Powiat brzeziński s. 21–32; Perzyński Jacek: Powiat kutnowski s. 33–46; Sznajder Andrzej: Powiat łaski s. 47–60; Perzyński Jacek: Powiat łęczycki s. 61–74; Perzyński Jacek: Powiat łowicki s. 75–86; Perzyński Jacek, Kulik Anna: Powiat łódzki wschodni s. 88–98; Perzyński Jacek, Kulik Anna: Łódź s. 99–182; Kobalczyk Andrzej: Powiat opoczyński s. 183–200; Sznajder Andrzej, Perzyński Jacek: Powiat pabianicki s. 201–218; Kopańska Magdalena: Powiat pajęczański s. 219–228; Warchulińska Agnieszka, Kalbarczyk Andrzej: Powiat piotrkowski i Piotrków Trybunalski s. 229–254; Perzyński Jacek: Powiat poddębicki s. 257–266; Perzyński Jacek: Powiat radomszczański s. 267–283; Perzyński Jacek: Powiat rawski s. 285–290; Sznajder Andrzej: Powiat sieradzki s. 291–314; Perzyński Jacek: Powiat skierniewicki i Skierniewice s. 315–328; Kobalczyk Andrzej: Powiat tomaszowski s. 329–350; Kopańska Magdalena: Powiat wieluński s. 351–364; Kopańska Magdalena: Powiat wieruszowski s. 365–376; Sznajder Andrzej: Powiat zduńskowski s. 377–390; Perzyński Jacek: Powiat zgierski s. 391–416; Bibliografia s. 417–422.

Łódź

7074. KULIK Anna, Perzyński Jacek: Sekrety Łodzi. Cz. 3. Łódź 2019 Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 165, nlb. 3, il., mapy.

Cz. 1. 2016.

7075. OSTOJSKA-MAZUR Beata: Chojny. Spacer, na którym nie byłam. Rysunki Jakub Wiejacki. Łódź 2019 Ambos 8° ss. 68, il.

Historia osiedla Łodzi przywoływana z pamięci, rodzinnych opowieści, anegdot i starych fotografii z l. 1901–2000.

7076. STAWISZYŃSKA Aneta: Miasto Ruda Pabianicka we wspomnieniach mieszkańców (1923–1946). *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 109–129, streszcz. ang.

Obecnie część Łodzi.

Łuków, region; Stężyca, region

7077. WIĘCH Kazimierz: Na pograniczu trzech dzielnic. Z dziejów ziemi łukowskiej i stężyckiej. Wyd. 2, popr., uzup. Wola Okrzejska 2019 Muzeum Henryka Sienkiewicza 8° ss. 306, nlb. 2, il., mapy.

XV–XX w.

Wyd. 1. 2017.

Majdan Sopocki Pierwszy

7078. DARDA Krystyna, Chudy Sylwester: Majdan Sopocki. Szkoła i wieś... historia. Majdan Sopocki Pierwszy–Rzeszów 2019 Wydaw. Turystyczne Paweł Wład 8° ss. 124, il.

Lata 1917–2019.

Malerzowice Wielkie

7079. DOLHAŃ Bronisław: Mała historia Wielkich Malerzowic. Dolina duchowego i fizycznego wypoczynku w Malerzowicach Wielkich i mała historia Malerzowic Wielkich. Bielice–Nowa Ruda 2019 Bogdan Kokot vel Kokociński 8° ss. 136, il.

Lata 1284–2018.

Maleszowa

7080. WIEŚ Maleszowa. Dziedzictwo kulturowe. Pod red. Dariusza Kaliny. Kielce–Maleszowa–Szydłówek 2019 Wydaw. Ikona 8° ss. 399, nlb. 1, tabl. 8, il.

Tręść: Szewczyk Maria: Wstęp s. 7–8; Szewczyk Maria: Wieś Maleszowa w XIX–XX wieku s. 9–14; Szewczyk Maria: Zabytki na terenie Maleszowej s. 15–21; Kalina Dariusz: Dzieje wsi Maleszowa do XIX w. s. 23–51; Kalina Dariusz: Kościół parafialny w Lisowie pw. św. Mikołaja s. 53–91; Kalina Dariusz: Kościół i klasztor w Piotrkowicach s. 93–100; Malicki Adam: Laura z Potockich Tarnowska [ok. 1788–1868] – dziedziczka na Tarnoskale s. 101–115; Malicki Adam: Materiały źródłowe do zajęcia komorniczego dóbr Maleszowa Laury hrabiny Tarnowskiej z połowy XIX w. w zasobach Archiwum Państwowego w Kielcach s. 117–320; Malicki Adam: Wybór zapisów z dokumentów hipotecznych dóbr Maleszowa w zasobach Archiwum Państwowego w Kielcach s. 321–336; Maj Konrad: Zdobyć przyczółka na Wiśle. Walki w rejonie wsi Maleszowa podczas drugiej wojny światowej s. 337–355; Sadowski Romuald: Echa Powstania Styczniowego w majątku Maleszowa s. 357–372; Wiatr Grzegorz: Problematyka zewnętrznej ekspozycji zabytków wykonanych z tzw. chęcińskich marmurów na przykładzie konserwacji barokowego epitafium Samuela i Zofii Jawornickich z kościoła pw. św. Mikołaja w Lisowie s. 375–386; Juszczyk Janusz: Historia Ochotniczej Straży Pożarnej w Maleszowej s. 389–393; Bibliografia s. 395–399.

Maszkienice

7081. LEGUTKO Wojciech: Maszkienice. Z przeszłości do współczesności 1336–2018. Maszkienice 2019 Tow. Domu Lud. im. prof. Franciszka Bujaka 4° ss. 51, il., mapa.

Lata 1336–2018.

Mazury

7082. DARSKI Wojciech: Północne kresy mazurskie u zbiegu Węgorapy i Gołdapy. *Mazovia*. T. 16: 2019 s. 85–100.

Historia wsi mazurskich i Kanału Mazurskiego od XVIII w.

Mazury, wieś

7083. POPEK Benedykt: Zarys dziejów wsi Mazury 1569–2019. T. 1: 1569–1772. Mazury–

Mielec 2019 Stow. Rozwoju Wsi Mazury; Zakł. Poligr. Zdzisław Gajek 8° ss. 208, il., mapy. (Ziemia Mazurska; t. 2).

Michałowice, gmina

7084. HOŁDA Renata, Krasnowolski Bogusław: Nad Dłubnią. Monografia gminy Michałowice. Układy przestrzenne, architektura, sztuka i etnografia. T. 3. Michałowice–Zdzieszławice 2019 Fabryka Grafika Jan Michalski; Stow. Inst. Strumiły 4° ss. 317, nlb. 2, il.

Lata 1250–1939.

Miechów

7085. MIECHOVIANA. Szkice historyczne. Red. Włodzimierz Barczyński, Marcin Florek. Miechów 2019 MZM 8° ss. 67, il.

Tręść: Barczyński Włodzimierz: Wstęp s. 5; Popławski Jarosław M.: Duchowość polskich bożogrobców i ich oddziaływanie s. 6–13; Gąsowski Tomasz: Dziedzictwo Powstania Styczniowego s. 15–22; Florek Marcin: Maciej Miechowita [1457–1523] i jego „Chronica Polonorum” w 500. rocznicę pierwszego wydania s. 23–33; Otrębski Tomasz Bartłomiej: Uzbrojenie powstańców styczniowych 1863 r. na tle epoki s. 35–53; Pajda Jacek: Inspiracja jednym eksponatem s. 55–57; Barczyński Włodzimierz: Pistolet podróży – eksponat wystawy w Muzeum Ziemi Miechowskiej s. 59–61; Miechowskie kalendarium wydarzeń kulturalnych 2019 s. 63–67.

Międzyrzec Podlaski

7086. NASZE dzieje. Międzyrzec 1390–2019. Red. Mirosław Maraszek. Międzyrzec Podlaski 2019 Stow. Miłośn. Historii Międzyrzecza Podlaskiego 8° ss. 191, nlb. 1, il.

Tręść: Początki naszego miasta s. 15–19; Kalendarium s. 21–87; Właściciele miasta s. 89–94; Włodarze miasta s. 95–101; Radni miasta, przedstawiciele w powiecie, województwie, Senacie i Sejmie RP s. 103–111; Oświata s. 113–133; Nasze świątynie na przestrzeni dziejów s. 135–154; Cmentarze s. 155–162; Honorowi obywatele miasta i znane osoby s. 163–171; Ciekawostki s. 173–188; Bibliografia s. 191–192.

Miękinia, gmina

7087. PILCH Zbigniew: Gmina Miękinia moja mała ojczyzna. Miękinia–Wojnowice 2019 Kolegium Europy Wschodniej 8° ss. 198, nlb. 2, il.

Lata 990–2018.

Mikołajowice

7088. NOWROTEK Maria: Mikołajowice nad Dunajcem. Dzieje miejscowości i parafii. Mikołajowice–Kraków 2019 na zlec. Stow. Rozwoju Zielony Pierścień 8° ss. 400, il.

XIV–XXI w.

Milanówek, gmina

7089. KULDANEK Anna, KuldaneK Tadeusz: 100 lat Gminy Milanówek 1919–2019.

Milanówek 2019 Kulbud Tadeusz KuldaneK 4° ss. 152, il.

Mońki

7090. **DOMY, które mówią. Obrazy z życia dawnych Moniek.** Red. Przemysław Borowik. Mońki 2018 Bibl. Publ. 8° ss. 104, il.

Treść: Borowik Przemysław: Wstęp s. 5–20; Monieccy Żydzi s. 21–27; Monieckie karczmy przed II wojną światową s. 28–32; Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Mońkach 1920–39 s. 33–37; Kasa Stefczyka w Mońkach 1929–1950 s. 38–41; Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Mońkach (zał. 1937 r.) s. 42–47; Stacja i dworzec kolejowy w Mońkach s. 48–52; Dworzec i kolej we wspomnieniach Janiny Chojnowskiej i Antoniego Borkowskiego s. 53–56; Historia domu – opowiada Irena Rutkowska [ur. 1940] s. 57–59; Historia domu – wspomina Regina Dajnowska s. 60–64; Historia domu – opowiada Antoni Szypcio s. 65–67; Wspomnienia Krystyny Szczęsnej z domu Skrzczkowskiej [ur. 1942] s. 68–71; Relacja Jerzego Iwanickiego s. 72–75; Herbaciarnia u Francuzów we wspomnieniach Mirosława Jabłońskiego s. 76; Wspomnienia Jadwigi Niebrzydowskiej s. 77–78; Dom Dziecka w Mońkach s. 79–82; Budowanie kościoła s. 83–91; Cmentarz parafialny w Mońkach s. 92–94; Maria Janion [1926–2020] – profesor nauk humanistycznych, historyk literatury s. 95–98; Inne domy s. 99–103.

Munina, wieś i region

7091. **CZECH Marian: Munina i okolice.** Zarys monograficzny. Munina–Jarosław 2019 Wydaw. Papirus 8° ss. 634, nlb. 1, il., mapy, errata.

Lata 5000 p.n.e.–2019.

Muszyna, miasto i region; Pławiec, Słowacja, wieś i region

7092. **MUSZYNA – Plaveč – odkrywamy zapomnianą historię i kulturę polsko-słowackiego pogranicza.** Red. Judyta Ginter, Artur Ginter. Muszyna 2019 M. i Gm. Uzdrowiska Muszyna 4° ss. 237, il., mapy.

Treść: Ginter Artur: Słowo wstępne s. 8–9; Pietrzak Janusz: Średniowiecze. Początki s. 11–20; Pietrzak Janusz: Muszyna miastem. Stan badań nad formowaniem się ośrodka miejskiego s. 21–29; Pietrzak Janusz: Sprawiedliwość. Sąd Kryminalny Kresu Muszyńskiego s. 30–38; Ginter Artur: Katyń. Miejsce spoczynku muszyńskich oficerów s. 39–48; Szczepański Tomasz: Niezapomniani. Hugo Jan Katzer [1902–1946] s. 49–57; Ginter Artur, Majorek Magdalena: Zamek i gród. Stan badań archeologicznych s. 69–83; Ginter Artur, Majorek Magdalena: Wał ziemny. Badania archeologiczne w Muszynie s. 84–92; Ginter Artur, Majorek Magdalena: Grodzisko. Badania archeologiczne w Muszynie s. 93–109; Ginter Artur, Majorek Magdalena: (Nie)zwykli świadkowie życia na grodzie. O zabytkach wyjątkowych s. 110–122; Makowiecki Daniel, Wiejacksa Martyna, Wiejacksi Jan: Dieta mieszkańców grodu. Analiza archeozoologiczna szczątków z grodziska w Muszynie s. 123–130; Ginter Artur, Jasiński Maciej, Nowak Marcin: O pieniądzu. Numizmaty z muszyńskiego grodziska s. 131–142; Comisso Mário, Durica Peter: Zamek. Badania archeologiczne w Pławcu s. 143–156; Ludzie i miejsca. Etnoarcheologia wspomnień: Krupa-Ławrynowicz Aleksandra, Ławrynowicz Olgiard: Pamięć i historia w lokalnym krajobrazie. Konteksty s. 161–172; Krupa-Ławrynowicz Aleksandra, Ławrynowicz Olgiard: Razem i osobno. Epizody z życia na pograniczu polsko-słowackim s. 173–182; Kasprzyk Damian:

Postaci. O ludziach zasłużonych, zaangażowanych, zwyczajnych s. 183–194; Kowalczyk Paulina, Krupa-Ławrynowicz Aleksandra, Ławrynowicz Olgiard: Lemkowie. Żydzi, Włosi. Narracje i ślady s. 195–206; Latocha Sebastian, Majewska Anna: Domy. (Nie)zwykłe życie w (nie)zwykłych miejscach s. 207–216; Latocha Sebastian, Majewska Anna: Przydrożne krzyże i kapliczki. Ich formy przestrzenne i legendy etiologiczne s. 217–226; Kowalczyk Paulina, Ławrynowicz Olgiard: W uzdrowisku. Czasoprzestrzenie pracy i wypoczynku s. 227–235.

Toż w jęz. słow.: Muszyna – Plaveč – objavujeme zabudnutú históriu a kultúru pol'sko-slovenského pohraničia. Muszyna 2019.

Mysłowice

7093. **MIEROSZEWSKI Stanisław: Mysłowice dawni właściciele.** Mysłowice 2019 Mysłowickie Tow. Hist. im. Jacoba Lustiga 8° ss. nlb. 4, 41.

Praca opublikowana 1880 r. w Sarajewie; XV–XIX w., Mieroszewscy.

Niedźwiada

7094. **[BOBULSKI Stanisław] Roznisz Andrzej: O rodzinnej Niedźwiadzie.** Kraków 2019 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 109, tabl. 16, il.

Toż. Wyd. 2 poszerz. z ang. tł. książki pt.: „Pochodzę z Niedźwiady”. Kraków ss. 293, k. tabl. 16, il., streszcz. ang., łac.

Współwyd. z wersją ang.: I come from Niedźwiada. About familiarly from Niedźwiada.

Lata 1444–2000.

Nielepice

7095. **RUDZKI Edward: Nielepice 1918–2018.** Nielepice 2019 Wydaw. Kapitalizm.pl Paweł Rudzki 8° ss. 120, il.

Nieporęt, gmina

7096. **GINA Nieporęt w latach 1918–2018.** Setna rocznica odzyskania niepodległości. Red. Wawrzyniec Orliński, Konrad Szostek. Nieporęt 2018.

Rec.: Domański Erazm, *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 275–277.

Nisko

7097. **KRUCZKOWSKI Andrzej: Barce – historia i etnografia.** *Rocznik Towarzystwa Ziemi Nizańskiej*. [R. 6]: 2017 s. 34–46.

Dzielnica Niska.

7098. **KRZYŻEK Ewa: Nisko w dawnej prasie.** *Rocznik Towarzystwa Ziemi Nizańskiej*. [R. 7]: 2018 s. 42–50, il.

Z l. 1903–1936.

7099. **KRZYŻEK Ewa: Nisko w dawnej prasie.** *Rocznik Towarzystwa Ziemi Nizańskiej*. [R. 8]: 2019 s. 41–43.

Z l. 1931–1933.

7100. OGIŃSKI Janusz: Nisko. Historia, ludzie, krajobrazy. Wyd. 2, uzup. Stalowa Wola–Nisko 2019 Sztafeta; na zlec. Gm. i M. 8° ss. 124, il., mapy.

Wyd. 1. 2015.

Nowa Sól

7101. ANDRZEJEWSKI Tomasz: Nowa Sól. Dzieje miasta. Wybór źródeł i materiałów. Współpr. Jarosław Parahus. [Nowa Sól] 2019 Muzeum Miej. w Nowej Soli 4° ss. 192, il., mapa.

Nowe Miasto, gmina

7102. HISTORIA Gminy Nowe Miasto. „Czas mija, pamięć pozostaje”. Oprac. Paweł Ślupski. Nowe Miasto 2018 Urząd. Gm. 4° ss. 534, nlb. 1, il.

XIV–XXI w.

Nowy Korczyn; Szydłów

7103. NOWE miasta na mapie Polski. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 22: 2019 s. 71–81.

Zawiera gł. dzieje Nowego Korczyna i Szydłowa.

Nowy Sącz, miasto i region

7104. KROH Antoni: Powrót na Sądecczyznę. Rysunki Barbara Magierowa; fot. Jarosław Mierzwa; inicjatywa wydawnicza Zygmunt Berdychowski. Nowy Sącz 2019 Fund. Sądecka 8° ss. 359, il., mapy.

XIII–XXI w.

7105. POŁOMSKI Łukasz: Między zacofaniem a nowoczesnością. Społeczeństwo Nowego Sącza w latach 1867–1939. Rzeszów 2018 Libra PL 8° ss. 551, il., mapy.

Zmodyfikowana wersja rozprawy doktorskiej.

Historia Nowego Sącza w okresie zaborów i międzywojnia.

7106. WALĄG Włodzimierz: Dąbrówka Niemiecka – zagadnienia społeczne i administracyjne od końca XVIII wieku. *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 56–74, streszcz. ang.

Od 1923 r. część miasta Nowy Sącz.

Okrajnik

7107. RODAK Władysław: Życie jak w kalejdoskopie. Jak zmieniał się świat widziany oczami mieszkańca Okrajnika. *Gronie*. Nr 19: 2019 s. 139–164.

Lata 1805–1990.

Olszowa

7108. PAKOWSKI Zdzisław: Historia wsi gniazdowej Olszowskich[!] h. Wilczekosy. *Prace Polonistyczne*. Ser. 73: 2018 s. 15–23.

Dot. dziejów wsi Olszowa k. Kępna, XIII–XXI w. i rodu Olszowskich.

Opczno, powiat

7109. POWIAT opoczyński. Historia i współczesność. Praca zbiorowa. Pod red. Jerzego Gapysa. Opczno 2018 Pow. Opczyński 4° ss. 339, il., mapy.

Treść: Róg Józef: Od Starosty s. 7; Słowo wstępne s. 9; Grabowski Adam: Powiat opoczyński w czasach przedhistorycznych s. 13–23; Grabowski Adam: Ziemia Opoczyńska w okresie kasztelanii s. 25–34; Świątek-Nowicka Lidia: Z dziejów powiatu opoczyńskiego w XIV–XVIII wieku s. 35–81; Pietrzyk Wiktor: Powiat opoczyński w okresie niewoli narodowej s. 83–110; Budziński Paweł: I wojna światowa – załaski samorządności s. 111–136; Łuczkowski Marcin: Między dwoma wojnami światowymi. Samorząd w powiecie opoczyńskim w latach 1918–1939 s. 137–164; Gapys Jerzy, Jarno Witold: Powiat opoczyński (Ziemia Opoczyńska) w czasie wojny i okupacji 1939–1945 s. 165–191; Nawrocki Krzysztof: Powiat opoczyński w latach 1945–1975 s. 193–228; Turek Wiesław: Opoczyńska „Solidarność” s. 229–231; Słoniewska Anna, Wielgus Grażyna, Turek Wiesław: Samorządowy Powiat Opoczyński s. 235–264; Turek Wiesław: Współczesne oblicze powiatu opoczyńskiego s. 265–269; Turek Wiesław: Miasta i Gminy powiatu opoczyńskiego s. 271–292; Turek Wiesław: Porozumienie „Ziemia Odrowążów” s. 293–296; Grabowski Adam: Dziedzictwo ceramiczne powiatu opoczyńskiego s. 299–312; Łuczkowski Jan: Kultura ludowa wsi opoczyńskiej. Tradycje i współczesność s. 313–329; Bibliografia 330–339.

Orawa

7110. MIĘDZY dworem a wsią. Na styku kultury szlacheckiej i chłopskiej. Red. merytoryczna Piotra Krzywdy. Zubrzyca Góra 2017 Muzeum – Orawski Park Etnogr. 8° ss. 303, il., streszcz. ang. (Biblioteka Orawska).

Treść: Wachałowicz-Kiersztyn Maria: Wstęp s. 5–7; Hogno-Jachymiak Joanna: Hanna Pieńkowska [1917–1976] – pani na zabytkach s. 11–21; Święch Jan: Zespoły budownictwa dworskiego w muzeach na wolnym powietrzu w Polsce s. 25–34; Trajdos Tadeusz M.: Najdawniejsze dzieje Moniaków, Wilczków i Bukowińskich s. 37–53; Roszkowski Jerzy M.: Geneza i dzieje rodu Divékych z Podwilka s. 55–75; Sikora Kazimierz: O orawskiej (językowej) grzeczności – słów kilka s. 79–90; Kowalczyk Marcin: U Moniaków w Zubrzycu i Divékych w Podwilku. W rytmie życia dawnej wsi i orawskiego dworu s. 91–101; Kowalczyk Karolina: Orawski strój chłopski i szlachecki na przykładzie archiwalnych zdjęć i dawnych dokumentów s. 103–115; Wachałowicz-Kiersztyn Maria Dominika: Dwór Moniaków – szlachecka siedziba czy wiejska chałupa? s. 119–114; Morzyniec Jolanta: Dwór Divékych. Opis, analiza, poszukiwania pierwowzoru s. 145–156; Klepacki Piotr: Co pozostało z dworskich ogrodów na Orawie? s. 157–173; Pilch Jadwiga: Dwór Moniaków w ciągu osiemdziesięciu lat historii (1937–2017) z Orawą, jej badaniami i gośćmi w tle s. 177–193; Karpień-Butecka Jan: Dwór Divékych – drugie życie obiektu s. 195–199; Ciok Roman: Konserwacje we dworze Moniaków w ujęciu historycznym s. 201–210; Ważny Tomasz, Blain Sophie, Busch Ronald, Tumajer Jan: Dendrochronologiczne datowanie dworu Moniaków z Zubrzycy Górnej s. 211–219; Kopeć Karol: Nowoczesne metody konserwacji w odniesieniu do siedziby Moniaków w Zubrzycy Górnej s. 221–227; Uruszczak Michał: Z teki architekta s. 231–239; Kowalczyk Wiktor: Inspiracje – dwór Moniaków okiem dizajnera s. 241–245; Kowalczyk Robert: Teatr regionalny we dworze Moniaków – między sztuką

a rekonstrukcją s. 247–250; Warciak Zofia: Koncepcja nowych ścieżek edukacyjnych w zubrzyckim skansenie s. 253–261; Janiszewski Leszek: Ożywianie przestrzeni muzealnych. Współpraca skansenu z grupami odtwórstwa historycznego – zagrożenia i szanse s. 263–276; Miraj Krzysztof: Dwór Moniaków jako atrakcja antropogeniczna w turystyce filmowej s. 277–288.
Rec.: Remiszewski Ryszard M., *Plaj*. [T.] 57: 2019 s. 189–190.

Orla, wieś i region

7111. MINCEWICZ Michał: Orla. Historie prawdziwe. Cz. 1: Odchodzący świat profesji i pasji mieszkańców Orli i okolic. Orla 2018 staraniem aut.; Gm. Ośr. Kultury 4° ss. 206, il.

Lata 1945–2017.

Osiek Jasielski

7112. LASKOWSKI Andrzej: „Hałas jak w Osieku na jarmarku”. Zapomniana karta z dziejów Osieka Jasielskiego. *Rocznik Jasielski*. T. 7: 2012 s. 7–24.

Od XIV w.

Ostrołęka

7113. NIEDZIAŁKOWSKA Zofia: Zarys historyczny dziejów miasta Ostrołęki do 1945 roku. Ostrołęka 2019 Tow. Przyj. Ostrołęki 8° ss. 59, il., mapy.

Od 1373 r.

Otmuchów

7114. DZIEDZIC Marcin, Dziedzic Gabriela: Zabytki Otmuchowa. Miasto i ludzie. Wrocław 2019 Atut 8° ss. 285, 1. k. tabl., il.

Lata 1347–2013.

Ozorków

7115. NIECH ożyją wspomnienia. Zespół red. Teresa Rogalska, Beata Sobczak-Gieraga, Danuta Trzcińska. Ozorków 2019 MBP im. K. K. Baczyńskiego 8° ss. 48, il.

Zbiór wspomnień mieszkańców Ozorkowa dokumentujących życie miasta oraz rodzinne historie z l. 1904–2018.

Pasłęk, miasto i region

7116. BOBROWICZ Adam: Pasłek. Z przeszłości i teraźniejszości miasta i okolic. Pasłek 2019 nakł. aut. 4° ss. 350, il., mapy.

X–XXI w.

Petrykozy

7117. NASZE Petrykozy, dawniej i dziś. [Aut.] Andrzej Klewin, Magdalena Klewin, Jadwiga Czupryn, Bogusława Piątkowska, Marek Gryśka. Pabianice 2019 Gm. 4° ss. 76, il., mapy.

Treść: Klewin Andrzej, Klewin Magdalena, Czupryn Jadwiga, Piątkowska Bogusława, Gryśka Marek: Wstęp s. 7–8;

Dzieje wsi Petrykozy s. 9–18; Szkoła w Petrykozach s. 19–23; Mroczny czas okupacji s. 25–36; Wspomnienia mieszkańców s. 37–44; Przywracanie pamięci s. 45; Z albumów przodków s. 47–76.

Piechowice

7118. GASZ Zdzisław, Witczak Romuald: Piechowice. Zarys monograficzny. Bukowiec–Piechowice 2018 Zw. Gmin Karkonoskich 8° ss. 232, tabl. 16, il., mapa + 1 dysk optyczny (DVD).

Lata 1241–2017.

7119. PIECHOWICE po 1945 roku. Red. Krzysztof Tęcza. Bukowiec 2017 Zw. Gmin Karkonoskich Pałac Bukowiec 8° ss. 72, il. (Zeszyty Historyczne; 3(14)).

Treść: Tęcza Krzysztof: Wprowadzenie s. 3; Nowak Józef: Początki osadnictwa w Piechowicach w latach 1945–1950 s. 5–40; Kronika XX-lecia PRNO–Piechowice od 1945 roku. Oprac. Krzysztof Tęcza s. 41–51; Kronika miasta Piechowice od 1985 roku. Oprac. Krzysztof Tęcza s. 51–64; Gasz Zdzisław, Witczak Romuald: Kalendarium s. 65–72.

Pińczów

7120. PIŃCZOWSKIE różności. Legendy i tradycje, herby i przysłowia, nazwy miejscowe, ciekawostki. Oprac. Andrzej Dziubiński. Kielce–Pińczów 2018 Drukarnia Panzet; staraniem Muzeum Region. w Pińczowie; Samorządu M. 4° ss. 48, il.

Lata 1428–2018.

Pluskowęsy

7121. STOLKOWSKI Feliks: Pluskowęsy z tamtych lat. Toruń 2019 Muzeum Etnogr. im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej 4° ss. 303, il., mapy.

Lata 1284–2019.

Płock

7122. PŁOCK wspomnieniami malowany – rozmowy wnuków z dziadkami. Red. tekstu Ewa Magierska. Płock 2019 Książnica Płocka im. Władysława Broniewskiego 8° ss. 236, il.

Zbiór wspomnień mieszkańców Płocka z l. 1922–2018.

7123. ZYGNER Leszek: Płock. Eine Stadt an der Weichsel. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 14: 2019 s. 147–162, streszcz. ang., pol.

Pniewo

7124. JABŁOŃSKI Janusz: Pniewskie wspomnienia. Warszawa–Łomża 2017 Janusz Jabłoński; Bibl. Publ. Gm. Łomża z Siedzibą w Podgórzu 8° ss. 119, il.

Dot. majątku rodzinnego w Pniewie.

Podkamień, Ukraina

17125. **DZIEDZIC Stanisław: Podkamień. Lata świetności i zagłada kresowej Częstochowy. Rocznik Kresowy. R. 5: 2019 nr 5 z. 2 s. 7–52, streszcz. ang., niem., ros.**

Historia od XVI w.

Podlasie

17126. **GÓRNY Rafał: Dotknąć historii. Obraz Podlasia w świetle dawnych archiwaliów malowany współczesną fotografią. Warszawa 2019 AGAD 8° ss. 156, il., mapa. AGAD.**

Lata 1559–1792.

Podłęże

17127. **SUŚLIK Adam Stanisław: Opowieść o historii Podłęża, mojej Małej Ojczyzny. Niepołomice 2019 Urząd M. i Gm. 8° ss. 62, il., mapy.**

X–XXI w.

Pokrówka

17128. **PROST Krzysztof: Pokrówka moja młodość. Wspomnienia. Pokrówka–Chełm 2017 Multiprof Krzysztof Kowalczyk 8° ss. 52, il.**

Wspomnienia autora (ur. 1935) związane z rodzinną miejscowością Pokrówka oraz dziejami rodziny Prostów (od 1914 r.), a także wydarzeniami II wojny światowej, rozwoju sportu i kultury w gm. Chełm (po 1946 r.).

Pomorze

17129. **HISTORIA Kaszubów w dziejach Pomorza. Gdańsk 2019 Inst. Kaszubski 8°.**

T. 3: Borzyszkowski Józef: W Królestwie Pruskim i Cesarstwie Niemieckim (1815–1920). Cz. 1: Kaszubi i Pomorze na drodze do kapitalizmu i społeczeństwa obywatelskiego (1815–1870) ss. 759, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., kaszubskie, niem.

Toż. Cz. 2: W Cesarstwie Niemieckim – oraz za Wielką wodą na emigracji (1871–1920) ss. 791, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., kaszubskie, niem.

T. 4: Borzyszkowski Józef: Kaszubi w II RP i w latach II wojny światowej (1920–1945) ss. 1143, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., kaszubskie, niem.

T. 5: Obracht-Prondzyński Cezary: Dzieje najnowsze (po 1945 r.) ss. 1095, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., kaszubskie, niem.

T. 1: Labuda Gerard: Historia Kaszubów w dziejach Pomorza. T. 1: Czasy średniowieczne. Gdańsk 2006.

17130. **WIELKIE Pomorze. Wojna i pokój. Wieloautorska praca monograficzna. Pod red. Daniela Kalinowskiego. Słupsk–Gdańsk 2019 Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej; Inst. Kaszubski 8° ss. 513, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ang., niem. Akad. Pomorska w Słupsku.**

Treść: Kalinowski Daniel: Słowo wstępne s. 5–10; Foltyn Rafał: Ruganie wobec sąsiadów 955–1168 s. 11–35; Nowak Bronisław: Niewypowiedziana wojna. Zmagania pomorsko-krzyżackie do końca XIV wieku s. 37–75; Korda Krzysztof: Między wojną a pokojem. Społeczeństwo polskie Pomorza w latach 1918–1920 na przykładzie wybranych miejscowości s. 77–95;

Drywa Danuta: Trudne wybory. Postawy mieszkańców Pomorza w kontekście wydarzeń politycznych z lat 1914–1939 s. 97–116; Kalinowski Daniel: Ucieczka przed śmiercią. Żydowsko-pomorskie wspomnienia z lat trzydziestych XX wieku s. 117–136; Prusak Marcin: Obraz walk o Wał Pomorski i o Kolobrzeg w 1945 roku w wybranych utworach literackich PRL-u s. 137–156; Flinik Joanna: Na skraju wojny i pokoju. Niemieccy wygnańcy i Polacy przesiedleńcy w literackiej przestrzeni Pomorza s. 157–178; Gawrońska-Peterson Barbara: „Kinderland ist abgebrannt”. Czasy wojenne i powojenne w Słupsku widziane oczyma dziecka – na podstawie wspomnień Klauza Zandera [ur. 1937] s. 179–194; Waleczak Zbigniew: „Dziadek w Wehrmachcie”. Rzecz o losach Polaków i Kaszubów na Pomorzu w czasie II wojny światowej w świetle dokumentów, wspomnień i w literaturze pięknej s. 195–224; Bugajna Elżbieta: Refleksje o II wojnie u wybranych poetów kaszubskich s. 225–243; Majkówszczy Darc: Godnik '70 i 80. lata w reportażach i powieściach Stanisława Janczy s. 245–258; Skrzypiec Krzysztof: Propaganda z okresu I wojny światowej w kontekście zasobu Archiwum Państwowego w Koszalinie Oddział w Słupsku s. 259–272; Kal Elżbieta: Architektura w służbie wojny i pokoju. Obiekty Słupska z lat 30. XX wieku w ideologicznym dyskursie s. 273–322; Stachowiak Andrzej: Kulturowe uwarunkowania dewastacji pomników poległych w Wielkiej Wojnie na Pomorzu po 1945 roku s. 323–349; Sobiecka Anna: Wojna – Pokój – Słupsk. Konteksty teatralne s. 351–373; Frankowska Witosława: „A w Raduni krwawa woda...” Obraz wojny i pokoju w polskich i kaszubskich pieśniach powstałych i wykonywanych na Pomorzu do XIX wieku s. 375–404; Chłudziński Andrzej: Militarne ślady w nazewnictwie geograficznym Pomorza Środkowego s. 405–424; Vogler Hans-Udo: Miteinander ist besser als gegeneinander s. 425–430; Salden Marie-Luise: Die „Strasse des Friedens”. Ein europäisches Kunstprojekt initiiert von Otto Freundlich [1878–1943], Künstler aus Słupsk/Stolp s. 431–436; Kalinowski Daniel: Mój nowy dom [scenariusz spektaklu] s. 437–453; Bibliografia s. 455–494.

Pomorze Gdańskie

17131. **NOCNY Waldemar: Katastrofa. Ujście Wisły w czasach przełomu. Gdańsk 2019 Fund. Meritum 8° ss. 478, il.**

Lata 1840–1959.

Poraj, gmina

17132. **TRZY granice. Spisane historie Gminy Poraj. Aut. Jerzy Maszczyk, Waldemar Duda, Mariusz Słęzański, Wojciech Masłoń, Ewelina Kurzak. Poraj 2019 Stow. Pomocy Dzieciom „Aspera”; Gm. Bibl. Publ. 4° ss. 93, il., mapy.**

Treść: Kaźmierczak Katarzyna: Przedmowa s. 6–7; Maszczyk Jerzy: Trzy Granice s. 8–17; Maszczyk Jerzy: Antoni Rosikoń [1907–2013] s. 18–21; Maszczyk Jerzy: Czesć ich pamięci s. 22–27; Maszczyk Jerzy: E. S. Ciurzyński s. 26; Maszczyk Jerzy: Kalendarz Dziadka Walentego s. 28–41; Słęzański Mariusz, Duda Waldemar: Śladem zapomnianej kolejki wąskotorowej Choroń–Poraj s. 42–48; Słęzański Mariusz, Duda Waldemar: Tajemnicze pagórki w lesie koło Dębowca s. 48–53; Maszczyk Jerzy: Pan Stanisław Polakowski [1880–1943] s. 54–57; Maszczyk Jerzy: W Choroniu jest inaczej s. 58–61; Maszczyk Jerzy: Echa burzy s. 64; Maszczyk Jerzy: Choroń w historycznych księgach hipotecznych, podatkowych i mapach s. 70–77; Maszczyk Jerzy: O Stanisławie Masłoniu [1917–1997] s. 78–83; Masłoń Wojciech: Rodzinne wspomnienie o Stanisławie Masłoniu s. 85; Kurzak Ewelina: Najpierw była Kuźnica Żelazna s. 86–90.

Poznań

7133. OWSIANOWSKA Helena: *Żegrze i jego tradycje*. Poznań 2019 Stow. Paradoks 8° ss. 58, il.

Część miasta Poznań.

Przemyskie Pogórze

7134. KRYCIŃSKI Stanisław: *Pogórze Przemyskie. Tajemnice doliny Wiaru*. [Cz. 1]. Rzeszów 2019 Libra PL 8° ss. 306, nlb. 2, il., mapy.

XI–XX w.

Przybyszew

7135. WRZESIŃSKA Zofia Elżbieta: *Zakorzeniona w Przybyszewie. Zebrane materiały, informacje, zdjęcia, wspomnienia i drzewa genealogiczne*. Radom 2019 nakł. własny 8° ss. 624, il.

Dzieje Przybyszewa, XI–XXI w.

Pyrzyce, miasto i region

7136. CZERWIŃSKI Konrad: *Bez cenzury*. T. 1. Pyrzyce 2015 nakł. aut. 4° ss. 114, il.

Toż. T. 2. Pyrzyce 2017 ss. 201, il., mapy.

Toż. T. 3. Cz. 1–[2]. Pyrzyce 2019 ss. 220, il., mapy.

Współwyd. z: Nitz Willi: *Wieś targowa Osie; Kalden Gerhard: Na przykład Brzeziny. Z historii pewnej miejscowości w powiecie świeckim*.

Raba Wyżna, wieś i region

7137. SAWINA Adam: *Monografia Raby Wyżnej i okolic*. T. 1. Raba Wyżna–[Nowy Targ] 2019 Zakł. Poligr. MK 4° ss. 531, nlb. 1, il., mapy.

XVI–XXI w.

Radzanów, wieś i region

7138. WYPISY historyczne. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 1: 2017 s. 97–109.

Dot. dziejów Radzanowa i okolic.

7139. ZDUNKIEWICZ Anna: *Z historii Radzanowa n/Wkrą*. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 3: 2019 s. 104–106.

Rejowiec

7140. REJOWIEC. Miasto Mikołaja Reja. Opieka red. Waldemar Taurogiński; wybór materiałów Danuta Długosz; oprac. tekstu Danuta Długosz, Danuta Makaruk. Chełm 2018 Wydaw. TAWA Taurogiński Waldemar 8° ss. 240, il.

Treść: Górski Tadeusz: Przedmowa s. 7; Długosz Danuta: Wstęp s. 9; Mikołaj Rej s. 10; Rejowiec i gmina – z kart historii s. 13–40; Zmierzamy ku przyszłości Rejowca s. 41–58; Jubile-

uszowa Karta Miasta Rejowiec s. 59–68; Honorowi Obywatele Rejowca s. 69–74; Zasłużeni dla Miasta Rejowiec s. 75–107; Oświata s. 108–122; Kultura s. 123–162; Sport s. 163–166; Przegląd Sołectw s. 167–204; Atuty miejskie w obiektywie s. 205–236.

Reszel

7141. RESZEL. 680 lat historii miasta. Pod red. Grzegorza Białuńskiego i Roberta Klimka. Reszel 2018.

Rec.: Łukowski Wojciech, *Masovia*. [T.] 16: 2019 s. 237–239.

Rozdrażew

7142. ROZDRAŻEWSCY i Rozdrażew. *Możni panowie i ich gniazdo*. Materiały z konferencji naukowej Rozdrażew 8 września 2018. Red. Alicja Banaszek. Rozdrażew 2019 Gm. Bibl. Publ. w Rozdrażewie 4° ss. 134, nlb. 11, k. tabl. 1, il., mapy.

Treść: Banaszek Alicja: Podziękowania s. 3–4; Dymarski Mariusz: Przedmowa s. 5; Jurek Tomasz: Wstęp s. 7–11; Tomala Janusz: Najstarsze dzieje Rozdrażewa na podstawie badań archeologicznych s. 13–34; Pawlikowski Maciej: Wyniki badań kamiennego Idola z Dąbrowy s. 35–40; Wroniszewski Jan: Późnośredniowieczna szlachta polska s. 41–53; Prinke Rafał T.: Genealogia rodziny Rozdrażewskich s. 54–88; Łojko Jerzy: Gmina Rozdrażew w świetle źródeł pisanych (do 1793 r.). Miejscowości, parafie, właściciele s. 89–100; Tomala Janusz: Zabytki architektury z terenu Rozdrażewa s. 101–119; Krzyżanowski Andrzej: Potomkowie Jana z Rozdrażewa [ok. 1543–1600]. Szkice biograficzne wybranych s. 121–128; Banaszek Alicja: Relacja z konferencji s. 133–134.

Ruda Śląska

7143. PRZEWODNIK historyczny po Rudzie Śląskiej. [Aut.] Damian Belok [i in.]. Ruda Śląska 2019 Muzeum Miej. im. Maksymiliana Chroboka w Rudzie Śląskiej 8° ss. 196, nlb. 3, il.

Treść: Gołąb Krzysztof: Wstęp s. 6–7; Godoj Andrzej: Ruda s. 8–39; Gołąb Krzysztof: Orzegów s. 40–51; Twardoch Irena: Godula s. 51–64; Twardoch Irena: Chebzie s. 64–71; Sobieraj Zdzisław: Nowy Bytom s. 72–91; Godoj Andrzej: Czarny Las s. 92–101; Godoj Andrzej: Bielszowice s. 102–117; Godoj Andrzej: Wirek s. 117–136; Kiteł Mateusz: Bykowina s. 137–149; Noparlik Przemysław: Kochłowice s. 149–168; Kiteł Mateusz: Halemba s. 168–181; Kiteł Mateusz: Kłodnica i Stara Kuźnica s. 182–190; Belok Damian: Szlakiem rudzkich bunkrów s. 190–197.

Rudzienice, wieś i region

7144. CHMIELARCZYK Witor: *Genius Loci pomezzańskich Rudzienic*. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 8: 2017 s. 39–47.

Przykłady od XIII w.

7145. [PLIS Henryk]: *Rudzienice i okolice... Z dziejów wsi i parafii*. Tekst i okładki Henryk Plis. Wyd. 2 poszerzone z okazji 770-lecia

Parafii Rudzienice. [Rudzienice] 2019 Tow. Ziemi Rudzienickiej 4° ss. 331, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2016.

Ruszkowo

7146. GRZEBIENIAK Andrzej: Ruszkowo (niem. Rauschken). Zarys historii wsi, wspomnienia mieszkańców. Ruszkowo–Olsztyn 2019 Andrzej Grzebieniak 8° ss. 304, il.

XIX–XXI w.

Rybnik

7147. MAGIERA Maria: Kronika Orzepowic dzielnicy Rybnika. Rybnik–[Pszów] 2019 Fidelis 8° ss. 486, nlb. 1, il., mapy.

Lata 1508–2019.

Rychliki, wieś i region

7148. SŁODOWNIK Lech: Rychliki (1310–2020). Z dziejów wsi i okolic. Wyd. 2, popr., uzup. Rychliki–Elbląg 2019 Urząd Gm.; Wydaw. Uran 8° ss. 282, nlb. 1 k. tabl. złożona luzem, il.

Wyd. 1. 2010.

Rzeszów

7149. KANIK Józef: Moje rozmowy o Rzeszowie. Cz. 2. Rzeszów 2019 [Wydaw. Tow. Przyj. Rzeszowa] 8° ss. 147, nlb. 3, il., mapa.

Cz. 1. 2012.

Sikórz

7150. SKOWROŃSKI Marcin: Kwietnik w Sikorzu. Szkice z przeszłości wsi. Płock 2019 Książnica im. Wł. Broniewskiego 16° ss. 124, il.

XIII–XX w.

Skarszewy

7151. KOZŁOWSKI Edwin F[ranciszek]: Życie polityczne, sądowe, religijne, gospodarcze i kulturalne w Skarszewach w stolicy województwa pomorskiego w latach 1454–1772 za I Rzeczypospolitej. Z. 13–14. Gdańsk 2019 Wydaw. Pomorskie Region. Pracowni Krajoznawczej PTTK; nakł. aut. 8° ss. 56, il.

Z. 1. 2011.

Skoczów

7152. CZUPRYNA Paweł: Skoczów w „Głosie Ziemi Cieszyńskiej”. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 20: 2019 s. 213–219.

7153. PELAR Jan: Skoczów Śląsk Cieszyński. Monografia opisowa. Oprac. Zofia Jagosz-Zarzycka. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 20: 2019 s. 199–211.

Sławno

7154. SROKA Jan: Historia co tydzień. Szkice o Sławnie XX wieku. Sławno 2019 Fund. „Dziedzictwo” 8° ss. 130, il.

Zawiera szkice publikowane na łamach „Głosu Sławna i Darłowa”, dodatku do „Głosu Koszalińskiego” w l. 2015–2018.

Słońsk

7155. DAWNO temu w Sonnenburgu i na Warciańskich Błotach. Aut. tekstów: Małgorzata Maksymczak-Żyła, Renata Ochwat, Joanna Piskorowska; tł. z jęz. niem. Przemysław Szymoński. Słońsk 2019 Tow. Przyj. Słońska „Unitis Viribus” 8° ss. 221, il., mapy.

Historia Słońska i okolic na podstawie wspomnień dawnych mieszkańców Błot Warciańskich, l. 1701–1945.

Sokole

7156. PACHOLSKA Barbara, Multan Grzegorz: Historia małej wsi. 470 lat Sokola. Sokole 2019 Tow. Przyj. Sokola 8° ss. 60, nlb. 2, il. (Biblioteka Towarzystwa Przyjaciół Sokola).

Lata 1549–2019.

Soleczniki, Litwa, miasto i region

7157. MACHULAK Mieczysław: Nad Solczą i Wiśniwą. Połaniec–Wojkówka 2019 Pracownia Wydawniczo-Fotograficzna Apla Andrzej Skibicki 8° ss. 304, il.

Dzieje rejonu sołeczniczego z uwzględnieniem miasta Soleczniki oraz gminy sołeczniczej i gierwiskiej, XIX–XXI w.

Solina

7158. LENKIEWICZ Katarzyna: Wieś Solina we wspomnieniach jej byłych mieszkańców. *Rzeszowskie Studia Socjologiczne*. Nr 1: 2012 s. 196–212, streszcz. ang.

XX w.

Sosnowiec

7159. ŁĘCZEK Ireneusz: Sosnowiec. Historia. Daty – fakty – ludzie – firmy. Współpr. dokumentacyjna i red. Ewa Łęczek. Sosnowiec 2019 Progres Wydaw.-Druk-Reklama 8° ss. 221, nlb. 2. XII–XXI w.

Stalowa Wola

7160. GARBACZ Dionizy: Stalowa Wola 1974–2000. Stalowa Wola 2019 Wydaw. Sztafeta 4° ss. 266, il.

Lata 1974–2000.

7161. KARBARZ Karol, Wiatrowicz Marek: Z piórem i obiektywem przez dzieje miasta

Rozwadowa. Stalowa Wola 2019 [Muzeum Region.] 8° ss. 152, il., mapa.

Obecnie dzielnica Stalowej Woli.
Lata 1690–1973.

Stary Sącz, miasto i region

7162. DUDA Tadeusz: Kalendarium najważniejszych wydarzeń miasta i gminy Stary Sącz 1945–2016. Stary Sącz 2019 Gm. Stary Sącz 8° ss. 104, il.

Suchedniów, miasto i gmina

7163. SUCHEDNIÓW. Monografia historyczna miasta i gminy. [Aut.] Piotr Kardyś [i in.]. Suchedniów 2019 Gm. Suchedniów 8° ss. 512, il., mapy.

Treść: Kardyś Piotr: Pradzieje, starożytność i średniowiecze s. 17–38; Zemela Krzysztof: Okres staropolski (XVI–XVIII wiek) s. 39–83; Medyński Marcin: Od III rozbioru Polski do końca pierwszej wojny s. 85–211; Wojewoda Tadeusz: Dwudziestolecie międzywojenne s. 213–260; Piątkowski Sebastian: Wojna i okupacja niemiecka (1939–1945) s. 261–298; Miernik Grzegorz, Zawisza Michał: Od zakończenia wojny do 1990 r. s. 299–420; Bibliografia s. 437–470; Ilustracje s. 481–512.

Suchy Las, gmina

7164. CHRUSZCZEWSKI Ryszard: Ilustrowane dzieje gminy Suchy Las. Suchy Las 2019 Gm. Suchy Las 4° ss. 238, il., mapa.

Sulechów

7165. KONOPNICKA Małgorzata: Sulechoviensia. Historyczne zapiski encyklopedyczne od 1945 r. do współczesności. Tł. Marek Biszczyński. Sulechów–Kwidzyn 2019 Gm. Sulechów; Vega Studia Adv. Tomasz Müller 4° ss. 176, il.

Tekst równol. pol., niem.
Lata 1945–2019.

7166. SULECHÓW na przestrzeni wieków. 300 lat Fundacji Rodziny Steinbartów. Uczniowie i nauczyciele szkół sulechowskich i ich powiązania europejskie. Praca zbiorowa. Pod red. nauk. Bogumiły Burdy, Anny Chodorowskiej. Zielona Góra 2019 Uniw. Zielonogórski 8° ss. 417, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Wstęp s. 7–10; Cz. 1: Nie tylko siedem wieków Sulechowa: Maćkowiak Marek Janusz: Geneza i nazwy powstania miasta Sulechowa oraz herbu – od legendy do współczesności s. 13–36; Stachowiak Paweł: Odkrycia i badania archeologiczne na terenie Sulechowa i w jego okolicach s. 37–48; Gruszka Bartłomiej: Starszy okres wczesnego średniowiecza w okolicach Sulechowa w badaniach archeologicznych s. 49–70; Michalak Arkadiusz: Zwierciadło epoki? Realizm wyobrażeń późnośredniowiecznej kultury materialnej na Ottarzu Pasyjnym pochodzącym z kościoła Panny Marii w Sulechowie s. 71–88; Magda-Nawrocka Marlena: Dwa skarby i cztery epizody z dziejów Sulechowa i okolic s. 89–94; Kalicki Tomasz: Wygląd nowożytnych fortyfikacji Sulechowa na podstawie zachowanych relacji pisanych oraz źródeł ikonograficznych s. 95–118; Cz. 2: 300 lat

Fundacji Rodziny Steinbartów i Wydawnictwo Frommannów: Husak Bogumiła: Gotthelf [Gotthilf] Samuel Steinbart (1738–1809) – Erneuerer des Schulwesens, Gründer des Königlichen Pädagogiums zu Züllichau, Theologe, Pädagoge und Philosoph mit pietistischen Wurzeln s. 121–132; Fuchs Anne: Waisenhaus, Pädagogium und Verlagsbuchhandlung im 18. Jahrhundert. Familie Frommann in Züllichau s. 133–150; Bujakiewicz Zbigniew: Organizacja zakładu opiekuńczego Siegmunda Steinbarta [1677–1739] w Sulechowie w świetle reskryptu króla Fryderyka Wilhelma I [1688–1740] z 9 listopada 1726 roku s. 151–155; Häberlein Mark, Schmölz-Häberlein Michaela: Johann Christian Steinbart [1702–1767], Gotthilf August Francke [1696–1769] und der Siebenjährige Krieg s. 157–179; Tureczek Marceli: Płyta nagrobna Johanna Christiana Steinbarta i jego żony Reginy [?–1755] z domu Lankisch. Przyczynek do Katalogu inskrypcji województwa lubuskiego s. 181–188; Adlung Marie-Luise: Die Geschichte der Züllichauer Leichenpredigten im Geheimen Staatsarchiv PK. Von deren Entdeckung bis zur Benutzung s. 189–196; Klosterberg Brigitte: Halle als Vorbild? Das Verlagsprofil der Buchhandlung des Waisenhauses zu Züllichau nach dem Katalog von 1740 s. 197–227; Klosterberg Brigitte: Leser und Empfänger hallischer Bücher in Züllichau und in Schlesien im 18. Jahrhundert s. 229–256; Berger Markus, Zaunstock Holger: Bollwerke im Reich Gottes? Pietistisch beeinflusste Waisenhäuser an den Grenzen zu und in Schlesien im 18. Jahrhundert s. 257–284; Cz. 3: Uczniowie i nauczyciele szkół sulechowskich oraz ich powiązania europejskie: Evers Jan-Hendrik: Schüler und Lehrer aus der Neumark und aus Schlesien an Franckes Schulen, 1695–1806. Eine statistische Auswertung der Matrikelverzeichnisse aus dem Archiv der Franckeschen Stiftungen s. 287–302; Stroynowski Andrzej: O koncepcjach Stanisława Konarskiego [1700–1773] i praktyce Realschule w Sulechowie s. 303–317; Burda Bogumiła, Szymczak Małgorzata: Ubi sunt? Uczniowie Królewskiego Pädagogium w Sulechowie (do 1911 r.). Znaczenie ośrodka sulechowskiego dla rozwoju edukacji na pograniczu na przestrzeni wieków (XVIII/XIX) s. 319–334; Marciniusz Joanna, Klecha-Zygadło Joanna: Sulechów jako ośrodek edukacyjny po 1945 roku s. 335–344; Majcherek Ewa Elżbieta: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sulechowie jako kontynuacja tradycji edukacyjnych miasta s. 345–356; Schnurmann Claudia: „A family congress” voller „toasts and laughing” in Züllichau. Francis Lieber [1800–1872] und seine Züllichauer Familie im atlantischen Austausch, 1827–1844 s. 357–390; Zakończenie s. 391–392; Aneks: Reskrypt króla Fryderyka Wilhelma I z dnia 9 listopada 1726 roku s. 393–410.

Sułkowice, gmina

7167. PTAK Jarosław Piotr: „Stąd też czerpiemy nasze soki żywotne...”. Zapomniana karta z dziejów gminy Sułkowice w latach 1940–1947. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 185–203, il., streszcz. ang.

Swarzędz, miasto i region

7168. KOBZA Antoni: Dzieje wsi okolic Swarzędza. Szkice i materiały do historii powiatu poznańskiego. Swarzędz 2019 Spółdzielnia Mieszkaniowa plik tekstowy PDF (291 MB).

Lata 9500 p.n.e.–2017.

Szamocin

7169. WEŁNIC Mikołaj: Szamocińskie ciekawostki. Szamocin–Poznań 2019 Wydaw. Kontekst 8° ss. 119, nlb. 1, il., mapy.

Szamotuły

7170. WĄSOWSKA-TOMAWSKA Daromiła, Pontus Konrad: *Obrazki z przeszłości. Szamotuły. Pobjedziska 2018 Salon Artystyczny im. Jackowskich 8° ss. 65, il.*

Dzieje Szamotuł w l. 1930–1960.

Szczecin

7171. KRONIKA Szczecina 2018. Miasto w stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości. Red. nauk. Urszula Chęcińska, Tomasz Czapiewski. Szczecin 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 459, il., mapy.

Treść: Wstęp s. 7–9; Krasucki Eryk: Konfuzja i zwrot ku przyszłości. Jubileusz stulecia polskiej niepodległości w Szczecinie s. 13–26; „TworzyMy Niepodległość” – województwo, miasto i dziennikarze wobec setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Reminiscencje medialne. Oprac. Paulina Olechowska s. 27–62; Zalewska Maciej: Odzyskanie przez Polskę niepodległości w listopadzie 1918 roku na łamach liberalnego ponadregionalnego dziennika „Vossische Zeitung” s. 63–82; Semczyszyn Magdalena: Z Wilna do Szczecina. Losy Danuty Szykzman-Ossowskiej [ur. 1925] s. 83–98; Ptaszyńska Magdalena, Ptaszyński Radosław, Aron Wajskoł (1924–2017) – ocalały zbędny s. 99–109; Zalewska Marta: Wyższa Szkoła Morska w Szczecinie w latach 1968–2004 s. 111–127; Siedziako Michał: Strajki sierpniowe w 1988 roku w Szczecinie s. 129–167; Czapiewski Tomasz: Wybory samorządowe w Szczecinie w 2018 roku. Analiza statystyczna i przestrzenna s. 169–189; Podgórska Renata: Zaangażowanie polityczne kobiet w wyborach samorządowych na przykładzie miasta Szczecina s. 191–204; Kowalewska Dorota: Wielokulturowy Szczecin – kolejna odsłona. Aktywność mniejszości ukraińskiej i żydowskiej w 2018 roku s. 205–225; Karwowski Lech: Niepodległość i nowoczesność. LXVII Ogólnopolska Sesja Naukowa Stowarzyszenia Historyków Sztuki s. 229–236; Bańkowska Iga: Z pamięcią o wolnej Ojczyźnie. Obchody stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości w Archiwum Państwowym w Szczecinie s. 237–246; Zaremba Agnieszka: Uroczystość stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości w Książnicy Pomorskiej w Szczecinie s. 247–254; Maciejewska Małgorzata: Nie tylko książki... Wydarzenia kulturalne w Książnicy Pomorskiej s. 255–268; Jagiełło-Kmieciak Magdalena: Światowa prapremiera i inne oryginalne produkcje – Opera na Zamku podsumowuje rok s. 269–288; Kacprzak Dariusz: „Biedermeier” w Muzeum Narodowym w Szczecinie s. 289–294; Wolska Beata Małgorzata: Sztuka szczęśliwych ludzi. Malarstwo na Bomholmie w XIX i XX wieku s. 295–302; Wolska Beata Małgorzata: Dni Kultury Żydowskiej Adlojarda 2012–2018 s. 303–310; Gut Agnieszka: „Opis miasta Szczecina” jako część opisu statystyczno-topograficznego Ludwiga Wilhelma Brüggemanna [1743–1817] s. 313–327; Kociuba Jarosław: Lokalne opowieści i tradycje w książce „Legendy Pomorza” s. 329–345; Rembas Michał: Podziemny Szczecin s. 347–358; Żywicki Janusz: Publikacje Książnicy Pomorskiej w Szczecinie z 2018 roku s. 359–366; Kozłowski Kazimierz: Danuta Dąbrowska (1952–2018) s. 369–370; Twardochleb Bogdan: Danuta Dąbrowska (1952–2018) s. 371–374; Chęcińska Urszula: Joanna Kulmowa (1928–2018) s. 375–384; Drzonek Patrycja, Drzonek Jakub: Seweryn Wiechowski (1935–2018) s. 385–397; Aneks: Bibliografia Szczecina za lata 2017–2018. Wybór. Oprac. Sylwia Wesołowska s. 401–459.

7172. ŁUCZAK Marek: *Żelechowa. Züllchow. Wyd. 2 poszerz. Szczecin 2019 Zapol Spółka Jawna; Pomorskie Tow. Hist. 8° ss. 240, il., mapa.*

Tekst równol. pol., niem.

Część miasta i osiedle administracyjne Szczecina.

Lata 1159–2017.

Szczepanów

7173. ŻERELIK Rościśław: *Szczepanów. Wielkie dzieje dolnośląskiej wsi. Kraków–Wrocław 2018.*

Lata 1307–2018.

Rec.: Piotrowski Jacek, *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 287–293.

Szczucin

7174. [GADZIAŁA Maria] Podoskówna Ula: *Mój czarno-biały Szczucin. Wspomnienia z lat 50., 60. i... Szczucin–Mielec 2018 Tow. Przyj. Ziemi Szczucińskiej; Zakł. Poligr. Zdzisław Gajek 8° ss. 471, il.*

Wspomnienia autorki (ur. 1954) nt. Szczucina; zawiera także archiwalne informacje prasowe oraz publikacje o Szczucinie.

Szczawin Kościelny, gmina

7175. KACPRZAK Władysław: *Gmina Szczawin Kościelny. Skierniewice 2018 PPHU SIGMA, J. Baniecki, I. Jaśniewski i Wspólnicy 8° ss. 85, nlb. 8, il., mapa.*

Lata 1299–2018.

Sztabin, region

7176. ZIEMIA sztabińska. Kraina nad Biebrzą. Praca zbiorowa. Pod red. Małgorzaty Ostrowskiej. Sztabin–Białystok 2019 Tow. Przyj. Ziemi Sztabińskiej im. Karola Brzostowskiego; Elkam, Elżbieta Kaźmierczyk 4° ss. 71, nlb. 8, il.

Treść: Ostrowska Małgorzata: Wstęp s. 5–6; Koszycka Joanna: Z dziejów obszaru gminy Sztabin s. 7–18; Koszycka Joanna: Przyroda. Gospodarka. Turystyka s. 19–30; Ostrowska Małgorzata: Centrum Biblioteczno-Kulturalne w Sztabinie s. 31–48; Ostrowska Małgorzata: Organizacje pozarządowe działające w obszarze kultury s. 49–64; Giedroń Tadeusz: Jarmark Brzostowskiego s. 65–78.

Sztumska Wieś

7177. KLINGENBERG Emil: *Moje wspomnienia. Gdynia–Sztumska Wieś 2019 Wydaw. Region 8° ss. 115, nlb. 5, il.*

Materiały i wspomnienia autora (ur. 1939) związane ze Sztumską Wsią.

Śląsk

7178. KSIĘSTWA śląskie. III Śląskie Forum Historyczne. 27–28 października 2017 roku w Nysie. Pod red. Henryka Kałuży. Górna Grupa 2018 Verbinum Wydaw. Księży Werbistów 8° ss. 151, il., streszcz. ang.

Materiały konferencyjne.

Tręść: Kałuża Henryk: Drodzy Czytelnicy s. 5–8; Kopiec Jan: Wprowadzenie s. 9–11; Dola Kazimierz: Losy dzielnicy śląskiej od ustawy sukcesyjnej Bolesława Krzywoustego do zhołdowania księstw śląskich przez Jana Luksemburczyka s. 13–24; Barciak Antoni: Śląsk i jego dzieje od zhołdowania do wymarcia Piastów śląskich s. 25–43; Kopiec Jan: Nyskie księstwo biskupów wrocławskich s. 45–60; Kałuża Henryk: Zarys dziejów księstwa polsko-raciborskiego s. 61–86; Kałuża Henryk: Opracowania różne s. 87–88; Czech Krystian: Zespół Pieśni Ludowej Silesia s. 89–93; Derlik Artur: Średniowieczne księstwa śląskie – księstwo kozielskie s. 94–105; Kościelny-Herba Julia, Kościelny Józef: Krótka historia parafii pod wezwaniem św. Wawrzyńca w Dąbrowie s. 106–115; Drobna Agnieszka: Jak to z pobożnością parafian bywa? s. 116–123; Drobna Agnieszka: Medytacje nad tożsamością śląską s. 124–129; Drobny Rudolf: Dzieje parafii Zabelków na tle zawiłych losów Śląska s. 130–136; Stojer Bruno: Druga wycieczka do XII-wiecznych Pietrowic s. 137–138.

Materiały z I Forum ukazały się w 2016 r.

1719. ŚLĄSK jako aktualny problem badawczy. Praca zbiorowa. Pod red. Andrzeja Kasperka. Cieszyń – Katowice 2019 PAN. Oddz.; Stow. Rozwoju i Współpr. Region. „Olza”; Studio Noa Ireneusz Olsza 8° ss. 156, mapy, streszcz. czes. Komisja ds. Stosunków Polsko-Czeskich i Polsko-Słowackich. (Transcarpathica. Prace Euroinstytutu Polsko-Czesko-Słowackiego; t. 5).

Tręść: Kasperek Andrzej: Wstęp redaktora s. 7–8; Kasperek Andrzej: Úvod od redaktora s. 9–10; Kasperek Andrzej: Slovo redaktora s. 11–12; Soldra-Gwiżdż Teresa: Jeszcze raz o Śląsku... Socjologiczne oglądy Śląska s. 13–33; Kocurek Danuta: Górny Śląsk w okresie reform agrarnych XIX wieku na przykładzie powiatu pszczyńskiego s. 34–53; Musialik Wanda: Język mniejszości narodowej w duszpasterstwie Kościoła katolickiego w obrębie górnośląskiego terenu plebiscytowego w okresie międzywojennym s. 54–79; Błażut Grzegorz: Gdy świat stanął na głowie – przyczynek do badań nad transformacją ustrojową w pamięci mieszkańców Górnego Śląska s. 80–94; Szkaradnik Katarzyna: Śląsk Cieszyński w orbicie zainteresowań nowego regionalizmu w badaniach literackich s. 95–114; Böhm Hynek: Polské menšina v české části Těšínského Slezska 2017: může akcent na vzdělávání zabránit její asimilaci? s. 115–129; Boháč Artur: Těšínsko: region mnoha hranic konečně bez hranic? s. 130–156.

Śląsk Cieszyński

1718. STUDNICKI Grzegorz: Śląsk Cieszyński – obrazy przeszłości a tożsamość miejsc i ludzi. Katowice 2015.

Rec.: Bogus Marzena: Być „tu, stela...”, czyli o książce... *Pamiętnik Cieszyński*. T. 21: 2016 s. 145–151.

Śliwice, gmina

17181. WĘSIERSKI Adam: Sekrety sołectw gminy Śliwice. Toruń 2019 Machina Druku 8° ss. 233, il.

Od XVIII w.

Świdwin

17182. CZAJKOWSKI Zbigniew: O moim Świdwinie. Schivelbein – Świdwin. Toruń 2019

Adam Marszałek 8° ss. 264, il. (Biblioteczka Świdwina).

XIX–XXI w.

Świebodzice

17183. WIETRZYŃSKI Rafał: Świebodzice. Miasto, ludzie, wydarzenia. Świdnica–Piaseczno 2019 Kubara Lamina S.A. 8° ss. 312, tabl. 48, il., mapa. (Biblioteka Historyczna).

Lata 1221–1945.

Świerzowa Polska

17184. ŚWIERZOWA Polska. Jubileusz 600-lecia. Pod red. Teresy Steligi. Świerzowa Polska–Krosno 2019 Drukarnia Heddom Michna Henryk 8° ss. 275, nlb. 5, il.

Tręść: Tak się zaczęło... s. 7–10; Listy gratulacyjne s. 11–14; Nasze korzenie s. 15–39; Bohaterowie trudnych czasów s. 41–70; Pamiętamy – wspomnienia s. 71–89; Szlakiem przydrożnych kapliczek s. 91–126; Nauka kluczem do wiedzy s. 123–170; Pod znakiem św. Floriana s. 171–181; Rządy Kobiet s. 183–195; Rolnicy s. 197–204; Na ludową nutę s. 205–211; Sportowe zmagania s. 213–222; Ciekawi ludzie, ciekawe wydarzenia s. 223–249; Przygotowania do Jubileuszu s. 255–260; Zatrzymane w kadrze... s. 267–270; Bibliografia s. 271–275.

Świlcza

17185. SZARY Artur: Świlcza. Czasy, ludzie, historia. Świlcza 2019 Tow. Przyj. Świlczy 8° ss. 372, nlb. 2, il., mapy, streszcz. ang., fr., hiszp.

Od XIV w. do 1982 r.

Tomaszów Mazowiecki; Spała

17186. KOBALCZYK Andrzej: Sekrety Tomaszowa i Spały. Łódź 2017 Księży Młyn Dom Wydawniczy, Michał Koliński 8° ss. 174, il.

Rec.: Warzocha Daniel, *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 1 s. 199–201.

Toruń

17187. DULLIN Sylwia: Toruńskie Nowe Miasto i jego mieszkańcy we wspomnieniach (XIX–XXI wiek). Oprac., wstępem i przypisami opatrzyła Sylwia Grochowina. Toruń 2018.

Rec.: Kromp Dorota, *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 30: 2018 nr 68 s. 35–37.

17188. STAŚKIEWICZ Michał E.: Spotkajmy się z... Wspomnienia życiorysty – 1985–2015. Toruń 2018 Adam Marszałek 8° ss. 164. (Biblioteka 800-lecia Torunia).

Trembowla, Ukraina

17189. SEIDEL Barbara: Trembowla. Cz. 3: Zesłańcy Niepokonani. Wrocław 2019 Beta-Druk 8° ss. 367, il.

Lata 1939–1945.

Cz. 1. 2017.

Trzebiatkowa

7190. MALOTKI Peter von: Die Geschichte von Trzebiatkowa und seinen Bewohnern. Übersetzung ins polnische Marek Koźłow. Trzebiatkowa–Gdańsk 2019 BiT Beata Żmuda-Trzebiatowska 8° ss. 155, nlb. 1, 139, nlb. 1, il., mapy.

Współwyd. w kier. przeciwnym z: Zarys dziejów Trzebiatkowej i jej mieszkańców.

X–XXI w.

Trzebień, wieś i okolice

7191. TRZEBIEŃ i okolice. Historia i wspólczesność. Red. Tadeusz Orawiec. Bolesławiec 2018.

Rec.: Strauchold Grzegorz, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 251–252.

Tuchola, miasto i powiat

7192. WĘSIERSKI Adam: Studia z dziejów Tucholi i powiatu. T. 6. Toruń 2019 Machina Druku 8° ss. 122, il.

T. 1. 2013.

Tuczna

7193. KUKAWSKI Jan: Zaścianek szlachecki Tuczna XVI–XX wiek. [Brzezia Łąka 2019] Wydaw. Poligraf 8° ss. 416, il.

Tuligłowy

7194. WOLSKI Marian: Tuligłowy koło Jarosławia. Najdawniejsze dzieje wsi, do połowy XVII wieku. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 1 s. 57–78, streszcz. ang.

Pierwsza wzmianka 21 X 1393 r.

Ubocze

7195. BUCA Janusz: Ubocze 1305–2018. Poznań–Ubocze 2018 Janusz Buca plik tekstowy PDF (15 MB).

Wadowice

7196. NOWAKOWSKI Andrzej: Wizyty wybranych głów państwa polskiego w Wadowicach. *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 21–41, streszcz. ang.

Warmia

7197. ACHREMCZYK Stanisław: Warmia in the Polish Kingdom. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 4 s. 677–707, streszcz. pol., niem.

Od XV w.

Warszawa

7198. DOMŻALSKI Jerzy: Dzieje Ursusa w zarysie. Warszawa 2018 Urząd Dzielnicy Ursus m.st. Warszawy 8° ss. 204, il.

Dzielnica Warszawy.

Lata 1417–2017.

Rec.: Szkurlat Anna, *Kronika Warszawy*. 2018 nr 2 s. 152–155.

7199. ECHA dawnej Warszawy. [Cz. 9:] Żydowska Warszawa. Red. Anna Mieczkowska. Warszawa 2019 Skarpa Warszawska 8° ss. 254, nlb. 2, il.

Treść: Wstęp s. 5; Podlewski Adam: Co pozostało? Krótka historia zaginionej części miasta s. 7–52; Głowacka Karolina: Życie duchowe i synagogi s. 53–104; Wierzbicki Piotr: Rody żydowskie dawnej Warszawy s. 105–139; Gajewski Adrian: Handel i targowiska s. 141–177; Podlewski Adam: Pejsaci gangsterzy, czyli prawda i mity o żydowskiej przestępczości w Warszawie s. 179–187; Mika Grzegorz: Dzielnica Północna s. 189–200; Nalazek Daniel: Komunikacja miejska na północ od Leszna s. 201–220; Żolnierczyk Arkadiusz: Warszawskie kirkuty s. 221–232; Bez śladu. Z Jackiem Leociakiem [ur. 1957] rozmawiała Tatiana Hardej s. 239–244; Nie redukujmy historii Żydów do czasów Zagłady. Z Jackiem Leociakiem rozmawiała Anna Mieczkowska s. 239–244; Olszewski Ryszard: Śladami André Citroëna i jego rodziny po Warszawie s. 245–254.

Cz. 1. 2016.

7200. GŁOWACKA Karolina: Echa dawnej Warszawy. [Cz. 5:] Praga. Warszawa 2016 Agencja Wydawniczo-Reklamowa Skarpa Warszawska 8° ss. 255, nlb. 1, il.

Toż. Wyd. 2 popr. Warszawa 2019 Skarpa Warszawska ss. 255, nlb. 1, il.

Lata 1770–1939.

Cz. 1. 2016.

7201. WARSZAWSKIE oblicza niepodległości. Zbiór esejów. Pod red. Eweliny Wajs-Baryły. Warszawa 2019 PAN. Archiwum 8° ss. 105, nlb. 1, il.

Treść: Krajewska Hanna: Przedmowa s. 5; Wajs-Baryła Ewelina: Słowo wstępu s. 7; Chodakowska Anita: Źródła do historii odzyskania niepodległości Polski w zasobie Archiwum PAN w Warszawie s. 9–22; Milewska Marta: Idea dobroczynności w Warszawie w czasie I wojny światowej na przykładzie wybranych instytucji s. 23–33; Załączny Jolanta: Warszawa świadkiem narodzin niepodległości w świetle „Pamiętnika księżnej Marii Zdzisławowej Lubomirskiej 1914–1918” s. 35–44; Karolewski Łukasz: Inwestycje w Warszawie XX-lecia s. 47–73; Pośpieszny Tomasz: Maria Skłodowska-Curie. Wielka Uczona – Wielka Patriotka s. 74–85; Wajs-Baryła Ewelina: Bronisława Dłuska [1865–1939] – twórczyni Instytutu Radowego w Warszawie s. 86–96; Słojkowska Katarzyna: „Wierność i służba. Uczeń dla niepodległej”. Wystawa w Polskiej Akademii Nauk Archiwum w Warszawie s. 97–99; Bibliografia s. 100–104.

Wąbrzeźno; Niedźwiedź

7202. GROCHOWSKI Zbigniew: Historia Wąbrzeźna i Niedźwiedzia. 655 (615 plus 40) zadań i rozwiązań. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 223, nlb. 3, il.

XII–XXI w.

Wąsosz

7203. KALINA Dariusz: Wąsosz, czyli Wójcystwo. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 11–21, streszcz. ang.

Od XV w. do 1930 r.

Węgrów

7204. SOBISZ Marek: Węgrów Krasińskich – wielokulturowe spotkanie. *Amor Patriae Nostra Lex. Z. 4*: 2017 s. 41–52.

Od XV w.

Wiązów, gmina

7205. DUSZYŃSKI Tomasz, Łukasik-Duszyńska Monika: Dziedzictwo lokalne gminy Wiązów. Z fot. Blanki Duszyńskiej. *Wiązów–Strzelin 2019 Tow. Miłośn. Ziemi Wiązowskiej; Paperback 4° ss. 101, nlb. 2, il., mapy.*

Lata 1250–2019.

Widugierzy

7206. VIDUGIRIAI. Vidugirių kaimo (Punsko vlsč.) monografija. Sudarė Jurgita Batvinskienė (Stankauskaitė). *Punsko 2019 Aušros 8° ss. 319, nlb. 1, il.*

Widugierzy, pow. sejneński.

Treść: Stankauskaitė Jurgita: Pratarė s. 3; Liškauskas Vytautas: Istorija s. 5–30; Stankauskaitė Jurgita: Vidugirių kultūrinė veikla s. 31–48; Kibysienė Gražina: Šventimas s. 49–75; Stankauskaitė Jurgita: Tikėjimas s. 76–85; Stankauskaitė Jurgita: Kryžiai s. 86–97; Stankauskaitė Jurgita: Asmenybės s. 98–123; Stankauskaitė Jurgita: Gyventojai s. 124–300; Kibysienė Gražina: Kūryba s. 301–307; Įdomybės s. 308–317.

Wieliszew

7207. KLIMASZEWSKI Krzysztof: Ocałić od zapomnienia. Historia zatrzymana w kadrze i na dokumencie. *Wieliszew 2019 Gm. 8° ss. 511, nlb. 1, il., mapy.*

Wieliszew w XX w.

Wielka Wieś

7208. WIELKA Wieś wczoraj i dziś. Red. Jonasz Zając. *Wielka Wieś–Olsztyn 2019 Studio Wydawnicze Jografika, Joanna Tumaniec 8° ss. 120, il., mapy.*

Treść: Wstęp s. 5; Krótki rys historyczny s. 7–13; Sołtysi s. 15–17; Parafia Podwyższenia Krzyża Świętego s. 19–28; Ochotnicza Straż Pożarna s. 29–30; Szkolnictwo s. 31–34; LKS „Zryw” s. 35–36; Panińska Góra s. 37–42; Kapliczki s. 43–49; O nich pamiętamy s. 51; Życie i historia Wielkiej Wsi w obiektywie s. 53–119; Bibliografia i źródła s. 120.

Wieluń, miasto i region

7209. BLISKO i daleko. [T.] 3: Sympozjum Regionalistów – Praszka 2017. Pod red. Zbigniewa Szcerbika i Zdzisława Włodarczyka. *Wieluń–Praszka 2018 Wieluńskie Tow. Nauk.; Muzeum 8° ss. 157, il. Wieluńskie Tow. Nauk., Muzeum w Praszce. (Biblioteka Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego; t. 29).*

Materiały symposium, Praszka, 25 XI 2017 r.

Treść: Szcerbik Zbigniew: III Sympozjum regionalistów – Praszka 2017 s. 5–6; Włodarczyk Zdzisław: Po raz trzeci... s. 7–8; Kasprzyk Damian: Regionaliści. Co mówią o nich słowniki biograficzne? s. 9–20; Szydio Waldemar: Średniowieczne rycerstwo ziemi oleśkiej na wybranych przykładach s. 21–35; Pucka Grzegorz, Walacik Bronisław: Działalność Stowarzyszenia „Razem dla Żytniowa” na rzecz odkrywania przeszłości wsi s. 37–50; Kopańska Magdalena: Sekrety Wielunia, Praszki i Wieruszowa s. 51–58; Iżykowska Małgorzata, Starczewska-Wojnar Aleksandra: „Tęgie znaki mu pozostały na zadniej części ciała”. Życie i obyczaje mieszkańców powiatu oleśkiego w archiwalnych aktach sądowych s. 59–71; Witczak Krzysztof Tomasz: Jan Niecislaw Ignacy Baudouin de Courtenay (1845–1929) o konspiracji w Szkole Głównej Warszawskiej w przededniu wybuchu powstania styczniowego s. 73–82; Ustyniak Adam: Wspomnienie. W 105 rocznicę powstania Cukrowni „Wieluń” s. 83–96; Filipczyk Joanna: Spacerownik po moim mieście. Wzory, pomysły, wątpliwości... Na przykładzie spaceru z Karolem Musiołem [1905–1983] po Opolu s. 97–112; Kuroпка Jacek: Antoni Gabriel (1911–1991). „Wzloty i upadki” konstruktora lotniczego z Mníchowic koło Bralinia s. 113–122; Kołacki Jerzy: Cmentarze ewangelickie w Wielkopolsce – projekt baz danych – Ekskurs: Studium przypadku Wieluń s. 123–149; Fototeka s. 151–157.

Rec.: Eichstaedt Dorota. *Przegląd Archiwalno-Historyczny. T. 6*: 2019 s. 237–240.

T. 1. 2016.

7210. BLISKO i daleko. [T.] 4: Sympozjum Regionalistów – Praszka 2018. Pod red. Zbigniewa Szcerbika i Zdzisława Włodarczyka. *Wieluń–Praszka 2019 Wieluńskie Tow. Nauk.; Muzeum 8° ss. 187, nlb. 1, il. Wieluńskie Tow. Nauk., Muzeum w Praszce. (Biblioteka Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego; t. 30).*

Materiały symposium, Praszka, 26 XI 2018 r.

Treść: Szcerbik Zbigniew: IV Sympozjum Regionalistów – Praszka 2018 s. 5–6; Włodarczyk Zdzisław: Jubileusz s. 7–10; Kasprzyk Damian: Regionalizm jako umiłowanie – rozmyślenia etosowe s. 11–18; Stolarczyk Tomasz: Problemy polskich dominikanów z Temidą w XV–XVI w. na podstawie akt kapituł prowincjalnych. Przyczynek s. 19–28; Witczak Krzysztof Tomasz: Łacińskie „Treny” Gabriela z Wielunia na śmierć Barbary z Karśnickich Konopnickiej (1606) s. 29–46; Umińska-Tytoń Elżbieta: Kobiety na kartach ksiąg miejskich i metrykalnych Działoszyna (XVI–XIX w.) s. 47–58; Iżykowska Małgorzata, Starczewska-Wojnar Aleksandra: „Lże go w tutejszej karczmie popyrtol”. Karczmy powiatu oleśkiego w XIX wieku w świetle protokołów sądów rozjemczych s. 59–68; Kęsik Kamil: Straty poniesione podczas I wojny światowej w parafii i wsi Rudniki koło Wielunia s. 69–94; Wojniłowicz Jerzy: Brzustówka w latach wojny i okupacji hitlerowskiej (1939–1945) s. 95–106; Feliks Maria: Z kresowych Tuligów do dolnośląskiej Łoziny – historia Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej s. 107–118; Skrzypczyk Danuta: Papier wszystko zniszczy? Dylematy konserwatora papieru s. 119–130; Stulczewski Jarosław: Współczesna działalność Towarzystwa Przyjaciół Zdunskiej Woli – wyzwania i problemy na wybranych przykładach s. 131–147; Filipczyk Joanna: Plebiscyt „Złota dziesiątka powojennej architektury Opola 1945–2018” s. 149–158; Kotynia Agnieszka: Działania Gminy Lipie w zakresie zachowania i promocji dziedzictwa historyczno-kulturowego w latach 2011–2018 s. 159–178; Fototeka s. 179–187.

T. 1. 2016.

Wisła

7211. SZCZYPKA Danuta, Pylypenko-Czeczor Alicja: *Wisła. Dzieje miejscowości w latach*

1918–1945. Wisła 2017 Galeria „Na Gojach” 8° ss. 320. (Monografia Wisły; t. 4).

Rec.: Polak Jerzy, *Pamiętnik Cieszyński*. T. 23: 2019 s. 157–162.

Władysławowo

7212. PATOK Wioletta, Nowicki Janusz: Nasze Hallerowo. Gdynia–Władysławowo 2019 Tow. Przyj. Hallerowa 8° ss. 205, nlb. 3, tabl. VIII, il.

Dzielnica miasta Władysławowo.
Lata 1920–2019.

Władysławów, gmina

7213. SZEWCZYŃSKI Piotr: Zarys dziejów gminy Władysławów. Stare Miasto 2019 Witanet 8° ss. 279, il. Przyjaciele Ziemi Władysławowskiej.

I w. p.n.e.–XXI w.

Włoszczowa

7214. NOWAK Cezary, Staniaszek Michał: Włoszczowskie różnaitości, czyli *Silva rerum*. Cz. 1. Warszawa–Włoszczowa 2019 Studio Realizacji Myśli Twórczych; Drukarnia Kontur 4° ss. 154, il.

XIV–XXI w.

Wojciechów

7215. WOJCIECHÓW – wieś przy Wieży. Ocalić od zapomnienia. Zespół red. Zofia Joško, Zuzanna Kowalska, Urszula Mirosław, Wiesław Czerniec; oprac. red. Stanisław Wermczuk. Wyd. 2, uzup. Wojciechów 2019 Gm. Ośr. Kultury w Wojciechowie 8° ss. 148, il.

Treść: Czerniec Wiesław: Drogi Czytelniku s. 5–6; Mirosław Urszula: Historia Wojciechowa s. 9–16; Mirosław Urszula: Kościół w Wojciechowie s. 17–20; Kowalska Zuzanna: Wojciechów w XX wieku s. 23–84; Czepiński Jan: Wojciechów w czasie okupacji s. 85–90; Kowalska Zuzanna: Wojciechowskie szkoły s. 93–96; Joško Zofia: Karty z działalności kulturalnej s. 97–141; Ku przyszłości: Czerniec Wiesław: Kowalstwo i agroturystyka s. 143; Gąska Agnieszka: Słowo końcowe s. 145–146.
Wyd. 1. 2004.

Wola Zgłobieńska

7216. DZIEDZIC Bogdan: Wola Zgłobieńska. Zarys dziejów. Boguchwała–Raclawówka 2019 Gm. Bibl. Publ. w Boguchwałce; Stow. Sportowo-Turystyczne „Lubcza” 8° ss. 206, il., mapy.

Lata 1313–2001.

Wolbórz

7217. WYBRANE karty z dziejów Wolbórza. Materiały z konferencji naukowej z okazji 950-lecia miasta (10 X 2015). Pod red. Marii Wichowej. Łódź 2016.

Rec.: Sulejewicz-Nowicka Monika, *Prace Polonistyczne*. Ser. 73: 2018 s. 261–265.

Wołomin

7218. KIELAK Jerzy Franciszek: Rozmyślenia na stulecie. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 119–125.

Historia wsi Lipiny „A”, dziś osiedle Niepodległości w Wołominie – od 1918 r. do l. 60. XX w.

Wołów

7219. WOŁÓW. Historia miasta. Red. Edward Czapiewski, Rafał Nowakowski. Wrocław–Lutynia 2019 Chronicon 8° ss. 564, il., mapy.

Treść: Chmura Dariusz: Przedmowa s. 7–8; Czapiewski Edward: Wstęp s. 9–13; Błażejewski Artur: Pradzieje Wołowa s. 15–58; Rosik Stanisław: Wołów w średniowieczu (do początku XV w.) s. 59–101; Ziątkowski Leszek: Od wojen husyckich do wojen napoleońskich (XV–XVIII w.) s. 103–168; Popiński Krzysztof: Trudna epoka. Gmina w latach 1800–1945 s. 169–235; Eysymontt Rafał: Urbanistyka, architektura, sztuka. Miasto i okolice – zmiany na przestrzeni wieków s. 237–324; Tyszkiewicz Jakub: Wołów w czasach PRL s. 325–393; Małyga Grzegorz: Prasa lokalna w gminie i w powiecie wołowskim po 1989 r. s. 395–414; Nowakowski Rafał: Samorząd gminy i mieszkańcy po 1990 r. s. 415–530; Czapiewski Edward: Zakończenie s. 531–536; Aneks nr 1. Radni Rady Miejskiej w Wołowie s. 537–540; Aneks nr 2. Sołtysi od 2005 r. s. 541–544.

Wyrzysk, powiat

7220. CHWALISZEWSKI Roman: Dzieje powiatu wyrzyskiego w zarysie. Wyrzysk 2019 Tow. Przyj. Wyrzyska 8° ss. 183, nlb. 1, il., mapa. Tow. Przyj. Wyrzyska.

Lata 1818–1975.

Wysoka

7221. WYSOKA k. Łañcuta. Studia, szkice i materiały z dziejów parafii i miejscowości. T. 2. Pod red. Adama Szala i Sławomira Zycha. Wysoka–Przemysł 2019 Wydaw. Archidiec. Przemyskiej 8° ss. 272, il.

Treść: Szal Adam: Słowo wstępne s. 7; Blajer Wojciech: Uwagi o rozplanowaniu Wysokiej i jej rozwoju przestrzennym w XVII i XVIII wieku s. 11–32; Techmański Andrzej: Księga sądowa 1665–1792 i gruntowa 1789–1873 wsi Wysoka k. Łañcuta s. 33–75; Dąbek Paweł: Powinności pańszczyźniane Wysokiej k. Łañcuta w ujęciu porównawczym do Kraczkowej według Inwentarza dóbr wsi Albigowa, Kraczkowa, Wysoka, Markowa, Białoboki z 1729 r. s. 77–83; Borec Andrzej: Udział mieszkańców wsi Wysoka w konspiracji wojskowej ZWZ-AK w latach II wojny światowej s. 85–109; Chmielowiec Piotr: Konspiracja niepodległościowa w Wysokiej w okresie II wojny światowej s. 111–132; Kaplon Marcin: Parafia Wysoka k. Łañcuta w okresie II wojny światowej w świetle „Ankiety” o Władysława Szoldarskiego (CSsR) [1884–1971] s. 133–143; Spaściak Feliks: Parafia Wysoka dzisiaj s. 145–149; Szal Adam: Architekt Stanisław Majerski [1872–1926] – autor projektu kościoła parafialnego w Wysokiej s. 153–157; Magoń Jacek: Stanisław Szumac (1911–1997) s. 159–166; Walicki Bartosz, Zych Sławomir: Biskup Karol Józef Fischer (1847–1931). Szkice sylwetki s. 167–198; Jastrzębski Łukasz: Konsekracja kościoła

pw. św. Małgorzaty w parafii Wysoka Łańcucka – próba rekonstrukcji obrzędów liturgicznych s. 199–206; Żurek Waldemar W[itold]; Cuda i łaski za wystawieniem świętego Walentego w Wysokiej s. 207–215; Borcz Henryk; Kult św. Walentego w kościele parafialnym w Wysokiej k. Łańcuta w świetle Księgi intencji mszalnych z lat 1851–1858 s. 217–231; Lasota Piotr; Dwa obrazy z przełomu XVII i XVIII wieku w parafii Wysoka k. Łańcuta s. 233–239; Wojnarowski Marek; Zabytki przekazane z parafii pw. św. Małgorzaty w Wysokiej k. Łańcuta do zbiorów Muzeum Archidiecezjalnego im. św. Józefa Sebastiana Pelczara Biskupa w Przemysłu s. 241–249; Ilustracje s. 250–272.

T. 1. 2014.

Zabrodzie, wieś i region

7222. [KUĆMIEROWSKI Józef]: Kronika zza Brodu czyli Monografia Zabrodzia i okolic. Oprac. Józef Kućmierowski. Zabrodzie–Pułtusk 2019 Stow. na Rzecz Gm. Zabrodzie „Bractwo Zabrodzkie”; Wydaw. Aleksander 4° ss. 207, nlb. 1, il., mapy.

Od XV w., pow. wyszkowski.

Zagościniec

7223. [KUCHA Jadwiga]: Mój Zenonów. [Współpr.] Karol Boński. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 211–228.

Obecnie część miasta Zagościniec.

Wywiad z J. Kucha (ur. 1931) nt. miejscowości, od 1936 r. do l. 60. XX w.

Zagórzycze Dworskie; Zagórzycze Stare

7224. KOZIOŁ Grażyna, Patalong Izabela: Zagórzycze wieś kwitnących jabłoni. Historia wsi, KGW i OSP. Zagórzycze 2019 Stow. Kół Gospodyń Wiej. Gm. Michałowice „Pod Kwitnącą Jabłonią” 4° ss. 128, il., mapy.

XX–XXI w.

Zakliczyn, miasto i region

7225. GLUGLA Paweł: Zakliczyn i okolice w starych źródłach. Zakliczyn and its surroundings in early sources. Zakliczyn–Nowy Sącz 2019 Gm. Bibl. Publ.; Urząd M. i Gm.; Wydaw. i Drukarnia Nova Sandec 8° ss. 335, nlb. 1, tabl. XVI, il., streszcz. ang.

Lata 1558–1918.

Zamojszczyzna

7226. NOWAK Bogdan: Uciekany. Na wielokulturowej Zamojszczyźnie. [Kraków] 2019 Ridero 8° ss. 447, il.

Zawkrze

7227. KOWALCZYK-HEYMAN Elżbieta: Mazowiecka kraina Zawkrze. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 3: 2019 s. 14–20.

Przedruk z: *Nasze Korzenie*. Nr 11: 2016 s. 4–7.

Zbrza

7228. KĘDZIOR Stanisław Eugeniusz: D/e/-brza – Zbrza. 640-lecie lokacji (1379–2019). Kielce–Słowik–Zagnańsk 2019 Świętokrzyskie Tow. Region. 8° ss. 143, nlb. 1, il., mapy. (Biblioteka Świętokrzyska; 368).

Lata 1379–2019.

Zbytków

7229. KIEŁKOWSKI Wojciech: Dzieje Zbytkowa od czasów najdawniejszych do współczesności. Zbytków 2019 Wojciech Kiełkowski 8° ss. 314, il.

XIV–XXI w.

Zielonka

7230. PIÓREK Marian, Rosół Lucjan: Królewska wieś Zielonka XVI–XX w. Zielonka–Raniżów–Werynia 2019 Urząd Gm.; Marian Piórek 8° ss. 318, il., mapy.

Lata 1569–2018, pow. kolbuszowski.

Zimnodół

7231. ZIMNODÓŁ. 720 lat historii, tradycji i kultury. Praca zbiorowa. Pod red. Kazimierza Tomczyka. Olkusz–Zimnodół 2019 Koło Gospodyń Wiejskich 8° ss. 100, il.

Treść: Tomczyk Kazimierz: Słowo od redaktora s. 3; Słowo od Koła Gospodyń Wiejskich s. 4; Chmst Stanisław: Słowo od sołtysa s. 4; Zimnodół w okresie przedzoborowym s. 5–20; Zimnodół w czasach rozbiorów 1795–1918 s. 21–34; Lata międzywojenne 1918–1939 s. 35–40; Lata okupacji niemieckiej 1939–1945 s. 41–50; Zimnodół w latach 1945–2019 s. 51–66; Dziedzictwo kulturowe wsi s. 67–98; Bibliografia s. 95–98.

Zwierzyniec

7232. ZWIERZYŃECKI Robert [Kazimierz]: Dzieje wsi Zwierzyniec 1800–2018. Kraków 2019 Ridero 8° ss. 224, il., mapy.

Pow. buski.

Żuławy

7233. KASPEREK Andrzej: Mój płaski kraj. Żuławy. Nowy Dwór Gdański 2018 Klub Nowodworski 8° ss. 336, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem., ros.

XVIII–XXI w.

Żywiec

7234. RUDZA. Między mitem a rzeczywistością. Praca zbior. pod red. Doroty Firlej, Przemysława Dyrłagi, Ireneusza Jeziorskiego. Żywiec 2010.

Dzielnica Żywca.

Uzup.: Dzikowski Zdzisław: Zamach na Seroga. Na marginesie książki... *Gronie*. Nr 19: 2019 s. 175–177.

Ignacy Serog (1871–1944).

II. POSZCZEGÓLNE OKRESY

1. OKRES DO POŁOWY I TYSIĄCLECIA N.E.

7235. ADAMIK-PROKSA Joanna: Ekumena ludności kultury trzcinieckiej w Polsce południowo-wschodniej. Studium osadniczo-kulturowe. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 4° ss. 398, nlb. 1, il., mapy + 1 CD-ROM + Suplement (teka), streszcz. ang. Inst. Archeol. Uniw. Rzeszowskiego, Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeol.

Lata 1750 p.n.e.–1250 p.n.e.

7236. BAJKA Monika, Sieradzka Elżbieta: The Złota culture grave from Świącica, site 30, Sandomierz district. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 243–271.

7237. BOROŃ Tomasz, Winiarska-Kabacińska Małgorzata, Sołdoko Anna: Rydno VI/60. Wspecjalizowane obozowisko społeczności mezolitycznej kultury janisławickiej. *Archeologia Polski*. T. 63: 2018 s. 29–46, il., streszcz. ang.

7238. CHMIEŁOWSKA Anna: Regional strategy: settlement structure and economic possibilities of the Przeworsk culture in the Niemcza-Strzelin Hills area. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 89–123.

Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie na Przedgórzu Sudeckim.

7239. DOBRZAŃSKA Halina: Beyond pottery kilns. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 155–166.

7240. DOBRZAŃSKA Halina, Kalicki Tomasz: Osadnictwo ludności kultury przeworskiej na równinach zalewowych w zachodniej części Kotliny Sandomierskiej. *Archeologia Polski*. T. 63: 2018 s. 119–143, sum.

7241. ENVIRONMENTAL Conditions of Settlement of the Danubian Communities in the Northern Foreland of the Sandomierz Upland. [Aut.] Marcin Szeliga [i in.]. *Archaeologia Polona*. Vol. 57: 2019 s. 213–231.

7242. FLOREK Marek: Grób zbiorowy ludności kultury trzcinieckiej ze Słupczy, gmina Dwikozy. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 54–55.

7243. FRAŚ Jarosław M., Kolebuk Ewelina: Ośrodek warzelniczy ludności kultury łużyckiej w Baryczy – nowe spojrzenie na materiały archiwalne. A saltworking centre of the Lusatian culture in Barycz – a new look at the archive material. *Studia i Materiały do*

Dziejów Żup Solnych w Polsce. T. 33: 2019 s. 10–111.

Tekst równol. pol., ang.

7244. GACKOWSKI Jacek: Osiedla nawodne kultury kurhanów zachodniobałtyckich w krajobrazie naturalnym i kontekście kulturowym Północno-Wschodniej Polski. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 1 s. 3–22, streszcz. ang., niem.

7245. GACKOWSKI Jacek: The younger bronze age and the beginning of the iron age in Chełmno land in the light of the evaluation of selected finds of metal products. *Analecta Archaeologica Ressoiviensia*. Vol. 11: 2016 s. 165–190.

Toż w jęz. pol.: Młodsza epoka brązu i początki epoki żelaza na ziemi chełmińskiej w świetle oceny wybranych znalezisk wyrobów metalowych. *Tamże*. Vol. 11: 2016 s. 191–207.

7246. GALIŃSKI Tadeusz: Paleolit i mezolit na Pomorzu. Szczecin 2019 Tadeusz Galiński 8° ss. 403, il., mapy, streszcz. ang.

7247. GEDIGA Bogusław, Józefowska Anna: Cmentarzysko wczesnej epoki żelaza w Domasławiu 10/11/12, powiat wrocławski. T. 1: Katalog. Wrocław 2018 IAiE PAN. Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza 4° ss. 281, il., mapa. Fund. Przyj. IAiE PAN, IAiE PAN.

Toż. T. 2: Tablice. Cz. 1. Rysunki Katarzyna Świątek [i in.]. Wrocław 2018 ss. 506, il.

Toż. T. 3: Tablice. Cz. 2. Wrocław 2018 ss. 561, il.

7248. KABACIŃSKI Jacek: Contribution to Understanding the Distribution of Chocolate Flint on the Polish Lowlands in the Early Neolithic: Kruszyn, Site 13. *Archaeologia Polona*. Vol. 56: 2018 s. 79–87.

7249. KADROW Sławomir: The Process of Neolithisation in South-Eastern Poland – Selected Problems. *Archaeologia Polona*. Vol. 57: 2019 s. 35–45.

Analiza aktualnej koncepcji neolityzacji ziem polskich.

7250. KAMYSZEK Lidia, Żygadło Leszek: Osada ludności kultury lateńskiej i ślady osadnictwa pradziejowego ze stanowiska Mokronos Dolny 7, gm. Kąty Wrocławskie. Wrocław 2019 Wydaw. IAiE PAN. Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza 4° ss. 92, k. tabl. 1, il., mapy, streszcz. ang. IAiE PAN. Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza.

7251. KARMIN – fenomen powtarzalności. Karmin – phenomenon of repetiton. Deposits from Karmin. [Aut.] Justyna Baron [i in.]; tł. Joanna Markiewicz, Beata Miazga. Wrocław 2019 Uniw. Wrocławski. Inst. Archeol. 8° ss. 193, il., mapy.

Lata 950 p.n.e.–750 p.n.e.

7252. KŁOSIŃSKA Elżbieta Małgorzata: A few remarks on the presence of wood in funeral rites of the Lusatian cultural in the Lublin region. *Analecta Archaeologica Ressoiviensia*. Vol. 11: 2016 s. 239–248.

Toż w jęz. pol.: Kilka uwag na temat obecności drewna w praktykach funeralnych ludności kultury lużyckiej na Lubelszczyźnie. *Tamże*. Vol. 11: 2016 s. 249–260.

7253. KONTNY Bartosz, Grabarek Artur, Jaskulska Elżbieta: A unique Sarmatian-type arrowhead from feature 109 from a Przeworsk culture necropolis in Podlesie, Oleśnica district, Świętokrzyskie voivodeship. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 359–385.

7254. KOWALCZYK-MIZERAKOWSKA Iwona: Finds of Roman imports in the areas of the ancient iron-smelting centers in Poland. Catalogue. Scientific ed. Renata Ciołek. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Semper; in cooperation with the Institute of Archaeology of the Univ. of Warsaw 4° ss. 293, il., mapy + 1 CD-ROM.

7255. KOWALEWSKA-MARSZAŁEK Hanna: The Funnel Beaker and Globular Amphora Cultures in the Sandomierz Upland in the Light of Settlement Research. *Archaeologia Polona*. Vol. 57: 2019 s. 119–134.

7256. KOZŁOWSKI Stefan Karol, Nowak Marek: I poszli ludzie zza Gór Wysokich. Ziemia polskie od VI do IV tysiąclecia BC. Rzeszów–Warszawa 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego; Ośr. Badań nad Antykiem Europy Południowo-Wschodniej Uniw. Warszawskiego 4° ss. 308, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. Inst. Archeol. Uniw. Rzeszowskiego, Ośr. Badań nad Antykiem Europy Południowo-Wschodniej Uniw. Warszawskiego. (Collectio Archaeologica Ressoiviensis; t. 39).

7257. KRÓL Dariusz: Is it a long or short-duration phenomenon? Existence of Funnel Beaker culture societies in the Rzeszów Foothills in the context of the current set of radiocarbon dating models. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 41–63.

7258. KULTURA przeworska – procesy przemian i kontakty zewnętrzne. Pod red. Karoliny Kot-Legieć, Andrzeja Michałowskiego,

Marka Ołędzkiego, Magdaleny Piotrowskiej. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 4° ss. 588, il., mapy, streszcz. ang.

Z treści: Od Redakcji s. 9–10; Michałowski Andrzej: Tadeusz Makiewicz (1945–2019) badacz kultury przeworskiej s. 11–17; Michałowski Andrzej, Kot-Legieć Karolina: Historia badań nad kulturą przeworską do roku 1981. History of research on Przeworsk culture until 1981 s. 21–38; Kot-Legieć Karolina, Michałowski Andrzej: Historia badań nad kulturą przeworską po 1981 roku. History of research on Przeworsk culture after 1981 s. 39–51; Byrska-Fudali Małgorzata: Chronologia i typologia najstarszych zapinek z terenu kultury przeworskiej jako przyczynek do datowania jej powstania. The chronology and typology of the oldest fibulae from the Przeworsk culture, a contribution to dating of the beginnings of this culture s. 55–71; Kędziński Adam, Ołędzki Marek, Ziąbka Leszek: Nowe znalezisko monety typu Janków we wsi Jastrzębniki gm. Bliznów, woj. wielkopolskie. New find of the Janków type coin from Jastrzębniki, Blizanów commune, Wielkopolska region s. 73–78; Markiewicz Joanna Ewa: Cultural change in economy, economic change in culture: the case of the younger Pre-Roman Iron Age Oder River area. Przemiany kulturowe w gospodarce, przemiany gospodarcze w kulturze: młodszy okres przedrzymski w dorzeczu Odry s. 79–87; Rutkowski Wojciech: Wesółki i Oblin – próba rekonstrukcji drużyny wojowników kultury przeworskiej. Wesółki and Oblin – an attempt to reconstruct a warrior team from the Przeworsk culture s. 89–100; Bądowska Katarzyna: Moda w środkowo- i północnoeuropejskim „Barbaricum”. Przyczynek do badań nad rekonstrukcją stroju. Fashion in central and north European „Barbaricum”. A contribution to research on the reconstruction of the costume s. 103–122; Łojtek Kamila: Zespoły osadnicze kultury przeworskiej w okresach przedrzymskim i rzymskim. Wiktorów, Wólka Łasiecka, Wólka Domaniowska. Settlement complexes of Przeworsk culture from pre-Roman and Roman periods. Wiktorów, Wólka Łasiecka, Wólka Domaniowska s. 123–131; Ołędzki Marek: Niektóre problemy chronologii relatywnej kultury przeworskiej oraz propozycja wydzielenia na jej gruncie nowej jednostki taksonomicznej skupiającej groby z bronią – podgrupa 4a. Some issues in the relative chronology of the Przeworsk culture and a proposal for the creation of a new taxonomic unit comprising burials with weapons – subgroup 4a s. 133–155; Orzechowski Szymon: Hutnictwo żelaza na ziemiach polskich w starożytności poza obszarem wyspecjalizowanych centrów – ekstensywny nurt produkcji. Iron smelting in the Polish lands in the antiquity outside the area of specialized centers – extensive production trend s. 157–178; Piotrowska Magdalena: Zaczepnąć wody. Sposoby użytkowania studni w pradziejach na przykładzie znalezisk związanych z kulturą przeworską. Drawing water. The uses of water wells in Prehistory on the example of finds related to the Przeworsk culture s. 179–199; Rutkowski Wojciech: Rekonstrukcja wariantu fibuli kapturkowej typu A41 wykonanego z żelaza. Reconstruction of the iron variant of the hood-shaped fibula A41 type s. 201–207; Tyszlér Lubomira: Problematyka chronologii grobów wojowników z ceramiką “terra sigillata” z obszaru dorzecza Bzury. Grupy 4a, 5 i 6 grobów z bronią. The issue of chronology of graves with the “terra sigillata” pottery from the Bzura River basin. The groups 4a, 5 and 6 of graves with weapons s. 209–228; Ciesielski Mirosław: Obec elementy kulturowe z Wielkopolski wschodniej we wczesnych fazach kultury przeworskiej. Fremde Kulturelemente im östlichen Grosspolen in der Frühphase der Przeworsk-Kultur s. 231–250; Kontny Bartosz: Cultural influence or migrations? The Przeworsk culture model of military equipment in the European “Barbaricum” in the Roman Period. Wpływ kulturowy czy migracje? Przeworski model uzbrojenia w „Barbaricum” europejskim okresie wpływów rzymskich s. 327–357; Błażejowski Artur: Groby z okresu rzymskiego ze stan. 29 we Wrocławiu-Zakrzowie. The Graves from Roman Period on the site 29 at Wrocław-Zakrzów s. 493–507; Bohr Marcin: Kultura przeworska

w Kotlinie Sandomierskiej w świetle nowszych badań. Die Przeworsk Kultur in Sandomierz Kessel im Lichte der neueren Forschungen s. 509–531; Schuster Jan: Pierwszy typ długich domów na obszarze kultury przeworskiej – typ Konotopa. Der erste Langhaustyp im Gebiet der Przeworsk-Kultur – der Typ Konotopa s. 533–549; Ołędzki Marek, Tyszler Lubomira: Mieczce typu VII według M. Biborskiego na obszarze kultury przeworskiej. Zagadnienie typologii i chronologii w świetle nowych znalezisk. Swords of type VII according to M. Biborski in the area of the Przeworsk culture. The problems of typology and chronology in the light of new finds s. 551–568; Smółka-Antkowiak Emilia, Ciesielski Łukasz: Uwagi na temat dyspersji ostróg w przestrzeni cmentarzysk kultury przeworskiej. Remarks on the distribution of spurs in Przeworsk culture cemeteries s. 569–588.

7259. KWAPIŃSKI Marian: Pomorskie urny kanopskie. Esej estetyczny. *Pomorania Antiqua*. T. 28: 2019 s. 7–22, streszcz. ang.

7260. LASOTA-KUŚ Anna: Cemeteries at Obraźejowice, Radziemice commune. New sources for research on the Przeworsk culture in the Younger Pre-Roman and Early Roman periods in Western Małopolska. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 341–358.

7261. LATE Palaeolithic and Mesolithic Treatment and Use of Non-flint Stone Raw Materials: Material Collection From Site 17 at Nowogród, Golub-Dobrzyń District, Poland. [Aut.] Grzegorz Osipowicz [i in.]. *Archaeologia Polona*. Vol. 56: 2018 s. 103–125.

7262. LITYŃSKA-ZAJĄC Maria, Makowicz-Poliszot Danuta: Gospodarka rolno-hodowlana ludności kultury trzcinieckiej na podstawie źródeł przyrodniczych ze stanowiska G w Słonowicach, gm. Kazimierza Wielka. Agriculture and animal husbandry economy of the Trzciniec culture population based on natural sources from site G in Słonowice. Kraków 2019 IAI PAN. Ośr. Archeologii Gór i Wyżyn 8° ss. 230, il., mapa + 1 CD-ROM.

7263. MILISAUSKAS Sarunas, Kruk Janusz, Hudson Kathryn: Bronocice Funnel Beaker Vessel with Wagon Motif: Different Narratives. *Archaeologia Polona*. Vol. 57: 2019 s. 233–240, il.

7264. MROWINO, stanowisko 3. Późny neolit nad środkową Wartą. Red. Marzena Szmyt. Poznań 2018 Muzeum Archeol. 8° ss. 568 + CD. (Bibliotheca Fontes Archaeologici Posnanienses; 22).

Treść: Szmyt Marzena: Przedmowa s. 7–8; Tetzlaff Wanda, Szmyt Marzena: Przebieg i rezultaty badań wykopaliskowych s. 9–18; Hildebrandt-Radke Iwona: Środowiskowe uwarunkowania stanowiska s. 19–26; Stróżyk Mateusz, Szmyt Marzena, Żurkiewicz Danuta: Stratygrafia stanowiska i obiekty nieruchome s. 27–116; [Dąbenko Aleksandr Viktorowicz] Diaczenko Aleksandr, Stróżyk Mateusz, Szmyt Marzena, Żurkiewicz Danuta: Architektura osady ludności kultury pucharów lejkowatych.

Materiały budowlane oraz rekonstrukcja budowli s. 117–164; Szmyt Marzena, Żurkiewicz Danuta: Ceramika naczyniowa kultury pucharów lejkowatych s. 165–314; Szmyt Marzena: Ceramika nienaczyniowa kultury pucharów lejkowatych s. 315–326; Szmyt Marzena: Ceramika innych ugrupowań neolitycznych oraz z czasów późniejszych s. 327–330; Rauba-Bukowska Anna: Petrograficzna i mineralogiczna charakterystyka ceramiki kultury pucharów lejkowatych s. 331–344; Kabaciński Jacek, Winiarska-Kabacińska Małgorzata: Wykorzystanie krzemienia s. 345–438; Niebieszczański Jakub: Wykorzystanie kamienia s. 439–452; Sikorski Andrzej: Odciski „tekstylne” na fragmentach ceramiki kultury pucharów lejkowatych s. 453–468; Garbacz-Klempka Aldona: Wykorzystanie metalu s. 469–478; Makowiecki Daniel, Makowiecka Marzena, Szmyt Marzena: Eksploatacja zwierząt s. 479–502; Rennwanz Joanna: Eksploatacja roślin s. 503–524; Szmyt Marzena: Relikty działań obrzędowych s. 525–532; Goslar Tomasz, Szmyt Marzena, Żurkiewicz Danuta: Chronologia absolutna s. 533–548; Szmyt Marzena: Podsumowanie: Późny neolit nad środkową Wartą. Osada na stanowisku 3 w Mrowinie, 3300–3150 p. Chr. s. 549–556; Mrowino, site 3. Late Neolithic on the middle Warta (Summary) s. 557–568.

Rec.: Włodarczyk Piotr, *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 473–477.

7265. NEKROPOLIE ludności kultury ceramiki sznurowej z III tysiąclecia przed Chr. w Mirocinie na Wysoczyźnie Kańczuckiej. Pod red. P[awła] Jarosza, J[ana] Machnika i A[nity] Szczepanek. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 4° ss. 240, nlb. 1, il. Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeol., Inst. Archeologii Uniw. Rzeszowskiego. (Via Archaeologica Ressoiviensia; t. 15).

Z treści: Od redakcji s. 5; Machnik Jan, Jarosz Paweł, Mazurek Mirosław: Groby ludności kultury ceramiki sznurowej w Mirocinie, pow. Przeworsk s. 7–139; Rauba-Bukowska Anna: Badania mikroskopowe fragmentów naczyń kultury ceramiki sznurowej ze stanowisk 24 i 27 w Mirocinie, pow. Przeworsk s. 141–158; Pelisiał Andrzej: Materiały wykonane technikami krzemieniarskimi kultury ceramiki sznurowej z Mirocina, stanowiska 24 i 27, pow. Przeworsk s. 159–182; Makowicz-Poliszot Danuta: Wyroby z kości i szczytki zwierzęce z grobów kultury ceramiki sznurowej w Mirocinie, pow. Przeworsk, stanowisko 24 i 27 s. 183–194; Szczepanek Anita: Analiza antropologiczna szkieletów ludności kultury ceramiki sznurowej z grobów w Mirocinie, stanowiska 24 i 27, pow. Przeworsk s. 213–224.

Rec.: Skrzyńiecki Rafał, *Analecta Archaeologica Ressoiviensia*. Vol. 14: 2019 s. 199–204.

7266. PELISIAK Andrzej: Examining Raw Material of Stone Tools. Siliceous Marl from the Eastern Part of the Polish Carpathians Re-interpreted. *Archaeologia Polona*. Vol. 56: 2018 s. 191–201.

7267. PIERWSI rolnicy i hodowcy na Śląsku. Dialog interdyscyplinarny. Pod red. Mirosława Furmanka. Wrocław 2019 Uniw. Wrocławski. Inst. Archeol. 8° ss. 465, il., mapy.

Treść: Furmanek Mirosław: Wstęp s. 9–14; Furmanek Mirosław, Luczak Anna, Podgórski Adrian: Ogólny obraz osadnictwa pierwszych społeczności rolniczo-hodowlanych na Śląsku s. 15–38; Rapiński Artur: Ostatni łowcy i zbieracze s. 39–51; Furmanek Mirosław, Drezcko Ewa, Mozgała-Swacha Marta, Kopec Marta: Pierwsi rolnicy i hodowcy na Śląsku. Przyczynki historyczne s. 53–165; Furmanek Mirosław, Wroniecki Piotr:

Otwórz oczy i patrz! Efekty systematycznej prospekcji lotniczej na Śląsku s. 167–190; Mackiewicz Maksym, Furmanek Mirosław, Wroniecki Piotr, Myślecki Bartosz: Badania geofizyczne w rozpoznaniu neolitycznych i wczesnobrązowych krajobrazów archeologicznych Śląska s. 191–213; Furmanek Mirosław, Gediga Krzysztof, Piszcz Urszula: Prospekcja geochemiczna w badaniach nad wykorzystaniem przestrzeni przez społeczności pradziejowe s. 215–226; Łuczak Anna: Możliwość wykorzystania danych archiwalnych z zasobów Archeologicznego Zdjęcia Polski w analizach przestrzennych s. 227–255; Hałaszkó Agata: Kondycja biologiczna populacji pierwszych rolników i hodowców na Śląsku s. 257–288; Sady Agata: Badania archeobotaniczne a początki rolnictwa w Polsce południowo-zachodniej s. 289–315; Ablamowicz Renata: Archeozoologia w działaniu. Problem interpretacji depozytów zwierzęcych na przykładzie zespołów z Komic, województwo śląskie s. 317–329; Cendrowska Marzena, Ehlerst Maciej: Wykorzystanie surowców krzemiennych s. 331–356; Diakowski Marcin: Badania technologiczno-funkcjonalne neolitycznych i wczesnobrązowych przedmiotów kościanych s. 357–373; Mozgała-Swacha Marta: Kiedy pojawiły się pierwsze metale s. 375–386; Borowski Michał: Rola petroarcheologii w badaniach nad młodszą epoką kamienia na Śląsku s. 387–422; Grześkowiak Marek: Badania pozostałości organicznych w ceramice s. 423–431; Krupski Mateusz: Historia zapisana w glebie. Jak użytkowane były pradziejowe rowy na stanowiskach w Dzielnicy i Pietrowicach Wielkich? s. 433–453; Krupa-Kurzynowska Joanna: Paleosrodowisko s. 455–461; Furmanek Mirosław: Zakończenie s. 463–464.

7268. PŁAZA Dominik Kacper, Papiernik Piotr: Three Stories about the Exploitation of ‘Chocolate’ Flint During the Stone Age in Central Poland. *Archaeologia Polona*. Vol. 56: 2018 s. 65–78.

7269. THE PRESUMED Early Bronze Age grave from the Radom Plain. [Aut.] Elżbieta Małgorzata Kłosińska, Jerzy Libera, Wojciech Twardowski, Jacek Szczurowski, Krzysztof Szostek. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 273–301.

7270. PŘICHYSTAL Antonin: Artefacts Made from Siliceous Rocks of Polish Origin on Prehistoric Sites in the Czech Republic. *Archaeologia Polona*. Vol. 56: 2018 s. 35–48.

7271. PRZYBYŁA Marcin, Podsiadło Michał, Stefański Damian: Prehistoric defensive structures in the Szreniawa valley. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 303–339.

7272. RELACJE kultury przeworskiej i lateńskiej na Mazowszu. Wnioski z badań cmentarzyska przeworskiego w Legionowie CSP. Red. Wojciech Nowakowski, Wawrzyniec Orliński, Magdalena Wolińska. Warszawa–Legionowo 2017.

Rec.: Jankowiak Mirosław, *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 263–266.

7273. SICKLES of the Funnel Beaker culture in the light of use-wear and residue analysis.

[Aut.] Bernadeta Kufel-Diakowska, Beata Miazga, Jeannette Łucejko, Erika Ribechini, Weiya Li. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 219–242.

7274. SKÓRA Kalina: Liegt da der Hund begraben? An aspect of post-funerary intrusions from the Wielbark culture cemetery in Czarnówko in Pomerania. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 125–153.

7275. SOBKOWIAK-TABAKA Iwona: Materiały z epoki kamienia z Ostrowa Lednickiego i jego najbliższej okolicy. *Studia Lednickie*. T. 17: 2018 s. 103–140, streszcz. ang.

7276. SZELIGA Marcin, Przeździecki Michał, Grabarek Artur: Podlesie, Site 6 – The First Obsidian Inventory of the Linear Pottery Culture Communities from the Połaniec Basin. *Archaeologia Polona*. Vol. 57: 2019 s. 197–211.

7277. SZELIGA Marcin, Zakościelna Anna: Transcarpathian intercultural relationships of the LBK communities from the Sandomierz settlement cluster in the light of new findings. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 167–195.

LBK – kultura ceramiki wstęgowej.

7278. TARAS Halina: Studies on the Beginnings of the Bronze Age in South-Eastern Poland. *Archaeologia Polona*. Vol. 57: 2019 s. 177–183.

W oparciu o badania dr. hab. Jana Kowalczyka (1918–2007) w Hrubieszowskim Gródku.

7279. TOUSSAINT Mark: The dead don't bury themselves: reflections on atypical burial arrangements and gender in Mierzanowice culture cemeteries. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 65–88.

7280. TRYBAŁA-ZAWIŚLAK Katarzyna: Wczesna epoka żelaza na terenie Polski południowo-wschodniej. Dynamika zmian i relacje kulturowe. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniwersytetu Rzeszowskiego 8° ss. 402, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

7281. WIŚNIEWSKI Tadeusz, Niezabitowska-Wiśniewska Barbara: Nowe dane na temat obrządku pogrzebowego kultury amfor kulistych z zachodniej Lubelszczyzny. New data on Globular Amphora culture funeral rites from western Lublin region. *Archeologia Polski*. T. 64: 2019 s. 205–236, sum.

7282. ZAGÓRSKA-TELEGA Joanna: *Obrazek pogrzebowy ludności kultury przeworskiej nadliswarciańskiego regionu osadniczego w młodszym i późnym okresie rzymskim*. Kraków 2019 Tow. Wydaw. *Historia Iagellonica* 4° ss. 282, il., streszcz. ang. UJ. *Inst. Archeologii. (Opera Archaeologiae Iagellonicae; vol. 4)*.

7283. ŻUŁAWKA 13, gm. Wyrzysk – pozostałości wielofazowego osadnictwa z epoki kamienia na terenie Wielkopolski. Pod red. Katarzyny Pyżewicz. Poznań 2019 Wydaw. PTPN 4° ss. 297, il., mapa, streszcz. ang.

Treść: Pyżewicz Katarzyna: Wprowadzenie s. 7; Pyżewicz Katarzyna, Teska Sebastian, Dmochowski Piotr: Lokalizacja stanowiska, historia badań, wstępne rezultaty s. 9–16; Pyżewicz Katarzyna: Problematyka badawcza stanowisk wydmowych z epoki kamienia – przykład Żuławki 13 s. 17–22; Kaczor Maciej: Analiza surowcowa s. 23–29; Kaczor Maciej: Analiza typologiczna

s. 30–48; Kaczor Maciej: Technologia schyłkowopaleolitycznych artefaktów s. 49–78; Dmochowski Piotr: Technologia mezolitycznych artefaktów s. 79–104; Dmochowski Piotr: Mezolityczne metody wiórowe – weryfikacja eksperymentalna s. 105–122; Migal Witold, Gruzdz Witold: Schyłkowopaleolityczne i mezolityczne metody wiórowe – badania eksperymentalne s. 123–137; Teska Sebastian: Analiza morfometryczna s. 138–145; Pyżewicz Katarzyna: Badania traseologiczne s. 146–159; Wielgus Barbara: Badania technologiczne, morfologiczne i stylistyczne s. 160–200; Rennwanz Joanna: Analiza odcisków roślin s. 201–204; Pietrzak Sławomir: Fragmenty naczyń ze śladami materiałów organicznych oraz smolistych substancji zbrylonych s. 205–226; Teska Sebastian: Analizy przestrzenne materiałów krzemieniowych i ceramicznych s. 227–244; Lisowski Mikołaj, Gręzak Anna: Analiza zooarcheologiczna i izotopowa zwierzęcych szczątków kostnych s. 245–262; Stanaszek Maurycy: Analiza antropologiczna materiału kostnego s. 263–267; Sobkowiak-Tabaka Iwona: Schyłkowopaleolityczne i mezolityczne zasiedlenia stanowiska s. 269–273; Pyżewicz Katarzyna: Osadnictwo mezolityczne s. 274–280; Wielgus Barbara, Wierzbicki Jacek: Osadnictwo neolityczne i późniejsze etapy zasiedlenia s. 281–284; Pyżewicz Katarzyna: Zakończenie s. 285.

2. OKRES OD VI WIEKU DO 1505

a) Źródła

Zob. poz. 7340, 7349, 7430, 7473, 7475, 7502, 7529.

7284. CORPUS iuris Polonici medii aeuii. Oswald Marian Balzer (1858–1933). Oprac. red. Artur Lis. Sandomierz 2019 Wydaw. Armoryka 8° ss. 152, il.

Zawiera pracę Balzera na temat średniowiecznych ustaw polskich oraz ich regesty z l. 985–1504.

Wyd. oryg.: Lwów 1891.

7285. CUDA świętego ojca Szymona z Lipnicy (1482–1520). Oprac. Marcin Starzyński, Anna Zajchowska-Bołtomiuk. Kraków 2019 PAU 8° ss. LIX, nlb. 1, 111, nlb. 3, k. tabl. nlb. 1. PAU. (Pomniki Dziejowe Polski. Seria 2. Monumenta Poloniae Historica. Nova Series; t. 17).

Księga cudów Szymona z Lipnicy (ok. 1435–1482) zawierająca relacje osób pielgrzymujących do grobu świętego na Stradomiu.

7286. DWA niedrukowane dokumenty dotyczące raciborskiej dominikanki Agnieszki. [Wyd.] Grzegorz Kublin. *Nasza Przyszłość*. T. 132: 2019 s. 67–77, streszcz. ang.

Z l. 1365–1366.

7287. KOŚCIÓŁ i społeczeństwo w Prusach krzyżackich. Teksty źródłowe do dziejów chrześcijaństwa w Pomezanii i Pogeżanii. [Oprac.] Mieczysław Józefczyk. Elbląg 2017.

Uzup.: Szczepański Seweryn: „Ab humana memoria negotia mundi facilius elebuntur, que nec scripto eternatur...” Uwagi w sprawie geografii historycznej i chronologii Pomezanii i Pogeżanii w średniowieczu. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 3 s. 574–609.

7288. KRONIKA halicko-wołyńska. (Kronika Romanowiczów). Wyd., wstępem i przypisami opatrzyli Dariusz Dąbrowski, Adrian Jusupović; współpr. Irina Ūr’eva, Aleksandr Văčeslavovič Majorov, Tetana Leonidivna Vikul. Kraków–Warszawa 2017.

Rec.: Bartnicki Mariusz, *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 1 s. 168–176; Pietkiewicz Krzysztof, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 126: 2019 English-Language Edition No. 3 s. 152–159.

7289. KRONIKA książąt polskich. Przeł. i oprac. Jerzy Wojtczak-Szyszkowski. Opole 2019 Wydaw. i Drukarnia Świętego Krzyża; Jerzy Wojtczak-Szyszkowski 8° ss. 211.

Od X w. do 1382 r.

7290. KSIĘGA odpustów wrocławskich. Oprac. i wyd. Halina Manikowska. Warszawa 2016 IH PAN 16° ss. CCXII, nlb. 10, 220, nlb. 1, il.

Rec.: Czaja Roman, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 4 s. 821–824; Oliński Piotr, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 291–296.

7291. LIBER vetustissimus gorlicensis. Das älteste Görlitzer Stadtbuch. Najstarsza księga miejska zgorzelecka 1305–1416 (1423). T. 2: (1343–1389). Bearb. von Krzysztof Fokt, Christian Speer, Maciej Mikula und Mitwirkung von Robert Koszellni. Kraków–Görlitz 2018 Societas Vistulana; verlag.oettel.de 8° ss. 839 + 1 DVD. (Fontes Iuris Polonici. Prawo Miejskie; t. 6).

T. 1. 2017.

7292. MOBILIA. Inwentarze mienia ruchomego mieszczan krakowskich do schyłku

XV wieku. Mobilia. Inventare des beweglichen Vermögens der Krakauer Bürger bis zum Ausgang des 15. Jahrhunderts. Wyd./hrsg. von Marcin Starzyński. Kraków 2017 Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa 8° ss. XXX, nlb. 2, 155. (Fontes Cracovienses; 13).

Omów.: Mikula Maciej: Uwagi prawnohistoryczne na marginesie edycji... *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 4 s. 633–635, streszcz. ang.

7293. NAJSTARSZE rachunki przemyskie (1472–1510). Oprac. i wyd. Anna Łosowska i Michał Schmidt. Przemysł 2019 AP w Przemysłu 8° ss. 252, tabl. 5, il.

Tekst źródłowy w jęz. łac.

7294. SCHULDBÜCHER und Rechnungen der Grossschäffer und Lieger des Deutschen Ordens in Preussen. Bd. 4: Liegerbücher der Grossschäfferei Königsberg (Ordensfolianten 150–152 und Zusatzmaterial). Hrsg. und bearb. von Cordula A. Franzke. Berlin 2018 Duncker & Humblot 8° ss. XVI, 745, tabl. k. 1, il. (Veröffentlichungen aus den Archiven Preussischer Kulturbesitz. Quellen; Bd. 62, 4) (Quellen und Darstellungen zur Hansischen Geschichte. Neue Folge; Bd. 59, 4).

Rec.: Whelan Mark, *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 3 s. 215–219.

7295. WILKIERZ rady miasta Wolsztyna z 1471 roku. [Wyd.] Tomasz Jurek. *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 207–218, streszcz. ang.

7296. [WINCENTY Kadłubek, bł.]: Die Chronik der Polen des Magisters Vincentius. Magistri Vincentii Chronica Polonorum. Übersetzt, eingeleitet und hrsg. von Eduard Mühle. Darmstadt 2014.

Rec.: Banaszkiewicz Jacek, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 Special Issue s. 177–187.

b) Opracowania

Zob. poz. 7913.

7297. ADAMCZYK Dariusz: Pommern und das Ende der Wikingerzeit. Bruch oder Kontinuität. *Studia Maritima*. Vol. 32: 2019 s. 13–27.

X–XI w.

7298. ADAMSKA Dagmara: Umowa Mikołaja Queissera z Janem z Głogowa w 1376 r. Przyczynek do dziejów śląskiego szklarstwa i inicjatyw budowlanych w Głogowie. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 1 s. 143–154, streszcz. ang.

7299. ADAMSKA Dagmara: Wieś – miasteczko – miasto. Średniowieczne osadnictwo w dorzeczu górnej i środkowej Oławy. Łomianki 2019 LTW 8° ss. 568.

Rec.: Jurek Tomasz, *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 253–256.

7300. ARSZYŃSKI Marian: Organizacja i technika średniowiecznego budownictwa ceglanego w Prusach w kontekście europejskim. Malbork 2016.

Rec.: Józwiak Sławomir, Trupinda Janusz, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2015 nr 2 s. 365–376.

7301. BAR Přemysl: Diplomacie, právo a propaganda w pozdním středověku. Polsko-litevská unie a Řad německých rytířů na kostnickém koncilu (1414–1418). Brno 2017 Filozofická Fakulta. Masarykova Univ. 8° ss. 328.

Rec.: Szybkowski Sobiesław, *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 265–269.

7302. BARAN-KOZŁOWSKI Wojciech: Misje pruskie w pierwszej połowie XIII wieku. Piotrków Trybunalski 2018 Wydaw. Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Wyd. Filol.-Hist. UJK w Kielcach. Filia 8° ss. 140.

7303. BARAN-KOZŁOWSKI Wojciech: Prastare dzieje Piotrkowa – czyli słów parę o mieście Piotrkowie. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 2 s. 21–37, streszcz. ang. XI–XV w.

7304. BARKOWSKI Robert F.: Historia wojen gdańskich. Średniowiecze. Warszawa 2017.

Rec.: Szuba Mateusz, *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 269–272.

7305. BARKOWSKI Robert F.: Kijów 1018. Warszawa 2019 Bellona plik tekstowy EPUB (2,35 MB). (Historyczne Bitwy).

Wyprawa kijowska Bolesława Chrobrego.

7306. BELLUM iustum versus bellum sacrum. Uniwersalny spór w refleksji średniowiecznej. Konstancja 1414–1418. Red. Zbigniew Rau, Tomasz Tulejski. Toruń 2014.

Rec.: Dziuba Andrzej F., *Studia Loviciensia*. Nr 20: 2018 s. 245–249.

7307. BENYSKIEWICZ Krzysztof: „Puer et ruthena puella”, czyli małżeństwo Mieszka syna Bolesława Szczodrego. Artykuł polemiczny. *In Gremium*. T. 13: 2019 s. 141–152, streszcz. ang. 1089 r.

7308. BIAŁOWAŚ Justyna Ewa: Rządy księżnej kujawskiej Eufozyny na Kujawach po śmierci Kazimierza kujawskiego (1267–1275).

Kronika Bydgoska. [T.] 39: 2018 s. 17–38, streszcz. ang., niem.

7309. BIAŁUŃSKI Grzegorz: Misja prusko-litewska biskupa Brunona z Kwerfurtu. Wyd. 2. Olsztyn 2019 Oficyna Wydawnicza Pruthenia 8° ss. 181, tabl. k. 1, streszcz. niem.

Wyd. 1. 2010.

7310. BIAŁUŃSKI Grzegorz: Na pograniczu świata barbarzyńskiego i feudalnego. Rody staropruskie po podboju krzyżackim. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 1 s. 11–29, streszcz. ang., niem.

7311. BIAŁUŃSKI Grzegorz: Przywilej dla osady pod zamkiem w Piszcu z 1367 roku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 1 s. 23–34, streszcz. ang., niem.

7312. BIAŁUŃSKI Grzegorz: Settlement in the south-eastern state on the Teutonic Order in Prussia after thirteen years' war (1466–1525). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 4 s. 659–675, streszcz. pol., niem.

7313. BIENIAK Janusz: Zarębowie i Nałęczę a królobójstwo w Rogoźnie. Warszawa 2018.

Rec.: Jurek Tomasz, *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 246–250; Tęgowski Jan, *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 4 s. 245–252.

7314. BINIAŚ-SZKOPEK Magdalena: Małżeńska przeszczepa impotencji i oziębłości płciowej w świetle akt poznańskiego konsystorza z XV wieku. *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 2 s. 253–281, streszcz. ang.

7315. BISKUP Marian: Trzynastoletnia wojna z zakonem krzyżackim 1454–1466. Przygot. i edycja tekstu Małgorzata Bury. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 824, tabl. 3, il.

7316. BOBOWSKI Kazimierz: Entstehung und Entwicklung von verschiedenen schlesischen Schulgründungen im Mittelalter. *Prace Naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Wałbrzychu*. T. 46: 2018 s. 29–38, streszcz. pol.

7317. BOGUSZEWICZ Artur: Z Prochowic do Lasu i z powrotem. Z badań nad początkami miasta nad dolną Kaczawą. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 3 s. 5–35, streszcz. ang.

Założone w XIII w., prawa miejskie w 1280 r.

7318. BOROWSKI Jan Paweł: Najstarsza wzmianka o Drogomyślu. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 23: 2019 s. 9–16, streszcz. ang.

Autor przesuwając datę z ogólnie przyjmowanej 1454 na 1436 r.

7319. BORZEMSKI Antoni: Siły zbrojne w wołoskiej wojnie Jana Olbrachta. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 78.

Reedycja z 1928 r.

7320. BRUSZEWSKA-GŁOMBIEWSKA Monika: Działalność księżnej krakowsko-sandomierskiej Kingi (1234–1292) jako przyczynek do dyskusji o roli kobiety w średniowieczu. *Kultura i Historia*. Nr 21: 2012 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

7321. BRZOSTOWICZ Michał: Problematyka zachodniosłowiańskich grodów plemiennych w świetle badań archeologicznych w dorzeczu dolnej Parsęty. *Slavia Antiqua*. T. 59: 2018 s. 97–119, streszcz. ang.

VII w.

7322. BRZUSTOWICZ Grzegorz J[acek]: Krąg świadków w procesie sądowym pomorsko-brandenburskim dotyczącym przynależności państwowej Granowa na Ziemi Choszczeńskiej na przełomie XV/XVI w. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 26: 2019 s. 41–70, streszcz. ang., niem.

7323. BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: Rycerze czy rozbójnicy? Uwienienie księcia geldryjskiego Wilhelma na Pomorzu Zachodnim i w Nowej Marchii w latach 1388–1389. Cz. 3. *Rocznik Chojeński*. T. 10: 2018 s. 63–91, streszcz. niem.

Toż. Cz. 4. *Tamże*. T. 11: 2019 ss. 29–62.

Cz. 1. *Tamże*. T. 8: 2016.

7324. CASTRUM Zvitinense. Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Grążawach nad Drwęcą. Pod red. Kazimierza Grążawskiego. Brodnica–Olsztyn 2017 na zlec. Fund. Vetustas Przestrzeń Pogranicza w Brodnicy; Multi sp.j. B. Grzybowska, T. Siekierski 8° ss. 221, nlb. 2, il.

Treść: Grążawski Kazimierz: Od redaktora s. 3; Grążawski Kazimierz, Lewandowska Jadwiga, Kołosowski Przemysław: Dzieje i wyniki badań zespołu osadniczego w Grążawach nad Drwęcą s. 7–74; Grążawski Kazimierz, Kołosowski Przemysław: W poszukiwaniu „Długiego Mostu” w Grążawach s. 75–79; Grążawski Kazimierz: Przemiany wytwórczości garncarskiej z zespołu osadniczego w Grążawach jako podstawa periodyzacji procesów zasiedlania s. 80–95; Lewandowska Jadwiga: Analiza stylistyczno-chronologiczna wybranych zabytków wydzielonych pochodzących z badań wczesnośredniowiecznego zespołu osadniczego w Grążawach s. 96–112; Grążawski Kazimierz: Kształtowanie się i funkcjonowanie ośrodka kaszelańskiego w Świeciu nad Drwęcą (Grążawach). Uwarunkowania osadnicze i społeczno-polityczne s. 113–125; Noryskiewicz Bożena: Historia roślinności wokół stanowisk archeologicznych w Grążawach i Zwiniarzu na podstawie analizy pyłkowej s. 129–149; Cyzman Wiesław, Kamiński Dariusz: Rzeczywista i potencjalna roślinność grodziska i podgrodzia w Grążawach oraz w ich najbliższym otoczeniu s. 150–169; Badura Monika: Analiza szczątków makroskopowych roślin z wczesnośredniowiecznego grodziska i osady

w Grażawach s. 170–184; Makowiecki Daniel: Wyniki analizy archeozoologicznej zwierzęcych szczątków kostnych z badań wykopaliskowych (gród i osada) s. 185–221.

7325. CELIŃSKA-OLSZEWSKA Urszula: Księstwo Mazowieckie a Korona Królestwa Polskiego za czasów księcia Janusza I Starszego. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 15–25.

7326. CHACHAJ Jacek: Czas podjęcia budowy wieży zamkowej w Lublinie w świetle najnowszych badań archeologicznych. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 3 s. 307–322, streszcz. ang.

Wg autora z końca XIII/początku XIV w.

7327. CHODOWIEC Mariusz: Las i drewno w kulturze materialnej polskiego średniowiecza. *Inskrypcje*. R. 6: 2018 z. 1 s. 219–231, streszcz. ang.

7328. CHRZAN Krystian, Moździoch Sławomir, Rodak Sylwia: Wczesnośredniowieczne grodziska w Polsce. T. 5: Powiat połkowicki: województwo dolnośląskie. Wrocław 2019 IAIe PAN. Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza 4° ss. 166, nlb. 1, il. IAIe PAN.

Zob. też poz. 7329, 7332, 7449, 7517, 7518, 7519.

7329. CHRZAN Krystian, Moździoch Sławomir, Rodak Sylwia: Wczesnośredniowieczne grodziska w Polsce. T. 6: Powiat nowosolski: województwo lubuskie. Wrocław 2019 IAIe PAN. Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza 4° ss. 150, nlb. 1, il. IAIe PAN.

Zob. też poz. 7328, 7332, 7449, 7517, 7518, 7519.

7330. CHRZANOWSKI Marek, Leszek Biały, książę krakowski i sandomierski, Princeps Poloniae (ok. 1184 – 23/24 listopada 1227). Kraków 2013.

Rec.: Samp Mariusz, *Colloquium*. [T. 7]: 2015 nr 1 s. 119–120.

7331. CHUDZIAK Wojciech: Omnes viae Albam ducunt. Z badań nad pograniczem pomorsko-wielkopolskim we wczesnym średniowieczu. *Slavia Antiqua*. T. 59: 2018 s. 197–220, streszcz. ang.

7332. CHUDZIAK Wojciech, Weinkauff Marcin: Wczesnośredniowieczne grodziska w Polsce. T. 7: Powiat toruński, województwo kujawsko-pomorskie. Early medieval strongholds in Poland. Vol. 7: Toruń county kuyavian-pomeranian voivodeship. Toruń 2019 Inst. Archeol. UMK 4° ss. 156, nlb. 1, il. Inst. Archeol. UMK w Toruniu.

Zob. też poz. 7328, 7329, 7449, 7517, 7518, 7519.

7333. CHUDZIK Przemysław: “Vita et mores Gregorii Sanocci” von Callimachus – eine anekdotische Biografie aus der Renaissancezeit. *Folia Toruniensia*. Vol. 19: 2019 s. 9–19, streszcz. ang.

Wyd. w 1476 r.

7334. CIEPŁE – elitarna nekropolia wczesnośredniowieczna na Pomorzu Wschodnim. Pod red. Sławomira Wadyła. Gdańsk 2019 Muzeum Archeol. 4° ss. 605, nlb. 3, nlb. 61, il., mapy, streszcz. ang.

Tom ku pamięci Zdzisławy Ratajczyk.

Treść: Trawicka Ewa: Przedmowa s. 11; Wadył Sławomir: Zamiast wstępu s. 13–14; Ratajczyk Zdzisława, Wadył Sławomir: Historia badań cmentarzyska s. 15–27; Ratajczyk Zdzisława, Wadył Sławomir: Charakterystyka stanowiska s. 29–50; Wadył Sławomir: Obrzędowość pogrzebowa s. 51–90; Wyposażenie grobowe: Wadył Sławomir: Uwagi wstępne s. 93–101; Militaria, oporządzenie jeździeckie i elementy rzędu końskiego: Wadył Sławomir: Miecze s. 105–128; Wadył Sławomir, Kucypera Paweł: Groty włócznie s. 129–138; Gardela Leszek, Kajkowski Kamil, Ratajczyk Zdzisława, Wadył Sławomir: Oporządzenie jeździeckie i elementy rzędu końskiego s. 159–164; Przybory kupieckie: Janowski Andrzej: Waga i odważniki s. 167–180; Wadył Sławomir: Kamienie probiercze s. 181–184; Wadył Sławomir: Narzędzia i przedmioty codziennego użytku s. 185–202; Ozdoby i części stroju: Trawicka Ewa: Ozdoby głowy s. 205–212; Drodz-Wadył Ewelina: Ozdoby dłoni s. 215; Wajda Sylwia: Paciorki szklane s. 216–231; Drodz-Wadył Ewelina: Zawieszki s. 232–234; Krukowska Olga: Pacior bursztynowy s. 235–236; Krukowska Olga: Funkcja i znaczenie paciorków w grobach s. 237–240; Wadył Sławomir: Haftki i okucia pasków do owijaczy s. 241–242; Jabłońska-Dyrda Joanna: Pozostałości tekstylne s. 245–252; Paszkiewicz Borys: Obol zmarłych i problem napływu monet francuskich we wczesnym średniowieczu s. 253–265; Janowski Andrzej: Naczynia s. 267–278; Pozostałe przedmioty: Wajda Sylwia, Krukowska Olga: Szklany pionek do gry s. 281–282; Wadył Sławomir: Srebrne blaszki s. 285–286; Makowiecki Daniel: Szczątki zwierzęce s. 287–291; Badura Monika, Skrzyński Grzegorz: Drewno, węgle drzewne i diaspory z wybranych pochówków s. 293–302; Kucypera Paweł: Żelazne elementy uzbrojenia i oporządzenia jeździeckie w świetle badań metaloznawczych s. 303–340; Gan Paweł: Techniki jubilerskie i ornamentacyjne wybranych zabytków w świetle analiz składu pierwiastkowego s. 341–357; Wadył Sławomir: Chronologia cmentarna s. 359–375; Aneks 1: Goslar Tomasz: Wyniki datowań radiowęglowych prób z cmentarzyska w Ciepłem wykonanych w Poznańskim Laboratorium Radiowęglowym metodą 14C AMS s. 376; Aneks 2: Krąpiec Marek: Wyniki datowań radiowęglowych prób szczątków drewna z cmentarzyska w Ciepłem wykonanych w Laboratorium Datowań Bezwzględnych w Cianowicach k. Krakowa s. 377; Populacja cmentarzyska: Pudło Aleksandra: Charakterystyka paleodemograficzna i morfologiczna s. 381–404; Pudło Aleksandra, Czechłowska-Nabożna Monika, Kalinowska Paulina, Szurowska Edyta: Stan zdrowia i warunki życia s. 405–422; Reitsem Laurie J., Błaszczak Dariusz: Dieta w świetle badań izotopowych węgla i azotu s. 423–435; Bełka Zdzisław, Dopierałska Jolanta, Królowska-Ciągło Sylwia, Ratajczyk Zdzisława, Wadył Sławomir: Pochodzenie w świetle badań składu izotopowego strontu biogenicznych fosforanów s. 437–444; Doan Karolina, Panagiotopoulou Hanna, Molak Martyna, Siekiera Anna, Bogdanowicz Wiesław: Analiza genetyczna szczątków ludzkich s. 445–460; Wadył Sławomir: Cmentarzysko na tle środkowo- i północnoeuropejskim s. 461–491; Wadył Sławomir: Ciepłe – nie tylko elitarna nekropolia. Próba podsumowania s. 493–498; Bibliografia s. 499–544; Summary s. 545–574; Ratajczyk Zdzisława, Wadył Sławomir: Katalog grobów s. 575–605; Tablice s. 607–669.

7335. CZAJA Roman: Quarters in the municipal authority system in Late Medieval Prussian towns. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 175–189, streszcz. ang.

Analiza porównawcza kompleksów handlowych w głównych miastach Prus od XV wieku.

7336. DANIELEWSKI Marcin: Cuiavia Christiana. U progu chrześcijaństwa i Kościoła na Kujawach w X–XII wieku. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 303, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Archeologia; nr 59).

7337. DANIELEWSKI Marcin: Grody i miasta w świetle zachodzących w XII w. zmian osadniczych na ziemiach polskich. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 2 s. 39–58, streszcz. ang.

7338. DĄBROWSKI Dariusz: „Kronika halicko-wołyńska (Kronika Romanowiczów)” o mostach i przeprawach. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 3 s. 299–306, streszcz. ang.

7339. DELIMATA-PROCH Małgorzata: Rycheza. Królowa Polski (ok. 995 – 21 marca 1063). Studium historiograficzne. Kraków 2019 Avalon 8° ss. 366, streszcz. niem.

7340. DOBOSZ Józef: Ecclesia, monasteria, privilegia. Studia z dziejów Kościoła w średniowiecznej Polsce. Red. Marzena Matla, Marcin Danielewski, Magdalena Biniś-Szkopek, Robert Tomczak. Poznań 2019 Inst. Historii UAM 8° ss. 401, il., mapa. (Publikacje Instytutu Historii; 170).

Księga pamiątkowa zawierające przedruki wybranych prac autora z l. 1989–2011.

Treść: Biniś-Szkopek Magdalena, Matla Marzena, Danielewski Marcin, Tomczak Robert: Wstęp s. 7–11; Jasiński Tomasz: Profesor Józef Dobosz – sylwetka Uczzonego s. 13–22; Bibliografia prac Profesora Józefa Dobosza (układ chronologiczny) [z l. 1982–2018] s. 23–41; Dobosz Józef: Piastowie wobec premonstratów i innych form kanonikatu regularnego w XII wieku s. 45–60; Najstarsze świadectwa działalności fundacyjnej Kazimierza Sprawiedliwego s. 61–81; Założenie klasztoru w Łeknie na tle dwunastowiecznych fundacji cysterskich na ziemiach polskich s. 83–101; Proces fundacyjny i pierwotne uposażenie opactwa cystersów w Jędrzejowie s. 103–145; Okoliczności i motywy fundacji klasztoru cystersów w Sulejowie s. 147–156; Wokół fundatora i początków klasztoru cystersów w Wąchocku s. 157–171; Kościół jako element uposażenia klasztorów cysterskich w Polsce w XII i początkach XIII wieku s. 173–181; Fundacja opactwa cysterek w Owieńskach w świetle najstarszych źródeł s. 183–193; Dokument na ziemiach polskich w wiekach średnich s. 197–211; Badania nad dokumentami i skryptoriami polskich cystersów s. 213–235; Falsyfikaty jako przedmiot badań polskiej dyplomatyki średniowiecznej s. 237–249; Legitymizacja falsyfikatów dokumentów w XII–XIII-wiecznej Polsce s. 251–263; Trzynastowieczne falsyfikaty cysterskie z Sulejowa i Jędrzejowa – motywy i okoliczności powstania s. 265–276;

Dokument Mieszka III Starego dla kanoników regularnych w Trzemesznie (28 kwietnia 1145 roku) s. 277–296; Dokument fundacyjny klasztoru cystersów w Łeknie [w aneksie źródło z 1153 r.] s. 297–329; Biskup krakowski Maur s. 333–340; Arcybiskup Janik i jego następcy. Przygotowanie do reformy Henryka Kietlicza s. 341–359; Trzynastowieczni opaci klasztoru cystersów w Wąchocku s. 361–371; Cystersi małopolscy, ich miejsce w gospodarce i kulturze Polski w XIII wieku s. 373–383.

7341. DOMAŃSKI Grzegorz: Ze studiów nad dziejami klasztoru Kanoników Regularnych na górze Słęży. *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 239–254, streszcz. ang.

Kwestia lokalizacji klasztoru, XII–XIII w.

7342. DOMŻAŁ Zbigniew, Wałkowski Andrzej: Imię róży inaczej... W tajemniczym świecie pisarzy i rękopisów cystersów w Mogile do początków XVI wieku. Łódź 2016.

Rec.: Starzyński Marcin, *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016; Polem.: Wałkowski Andrzej: Pięć błędów Marcina Starzyńskiego. Na marginesie dyskusji o średniowiecznym skryptorium klasztoru cystersów w Mogile. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 433–448, streszcz. ang.

7343. DORNA Maciej: U źródeł terytorialnego ustroju krzyżackich Prus – układ w sprawie podziału ziem pruskich pomiędzy biskupem Prus Chrystianem a zakonem krzyżackim w 1232 r. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 4 s. 547–567, streszcz. ang., niem.

7344. FAŁKOWSKI Wojciech: Pierwsze stulecie Jagiellonów. Kraków–Warszawa 2017 Avalon; Muzeum Historii Polski 8° ss. XIII, nlb. 1, 350, il. (Mistrzowie Historiografii).

Zbiór przedruków wybranych artykułów autora z l. 1985–2015.

Treść: Derecki Paweł: Wojciech Fałkowski – szkic do portretu uczonego s. IX–XIII; Fałkowski Wojciech: Jagiellonowie w Europie Środkowej s. 1–17; Idea monarchii w Polsce za pierwszych Jagiellonów s. 19–38; Możliwość polskie wobec króla. Zabiegi i działania polityczne wokół monarchii w XV stuleciu s. 39–59; „Adventus regis”. Powrót Władysława Jagielly do Krakowa po zwycięstwie grunwaldzkim s. 61–93; Monarchia w poszukiwaniu nowego „status quo”. Sytuacja polityczna w Koronie przed unią horodelską 1399–1413 s. 95–126; Pokora i wyrachowanie. Król Władysław Jagiello przemasza biskupa Piotra Wysza s. 127–138; Gest i polityka. Król Władysław Jagiello w ostrym konflikcie z biskupem Zbigniewem Oleśnickim s. 139–152; Seria przywilejów miejskich Władysława Jagielly z 1409 roku s. 153–161; Król i biskup. Spór o rację stanu Królestwa Polskiego w latach 1424–1426 s. 163–187; Monarchia konsensusu politycznego – praworzędne i samowładne rządy Kazimierza Jagiellończyka s. 189–205; Sejmy bez króla (1440–1446) s. 207–230; Pierwszy sejm Kazimierza Jagiellończyka s. 231–241; Polsko-litewskie negocjacje w 1446 roku s. 243–257; Potwierdzenie praw przez Kazimierza Jagiellończyka w 1453 r. s. 259–279; Rok trzech sejmów [1459] s. 281–295; Badania nad elitą władzy w Polsce w późnym średniowieczu i w czasach nowożytnych s. 297–308; Dwa pogrzeby Kazimierza Wielkiego – znaczenie rytuału s. 309–331; Majestat zmarłego króla – pogrzeb Zygmunta Augusta s. 333–350.

Rec.: Szpacyński Przemysław P., *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 4 s. 824–828.

7345. FLOREK Marek: Osadnictwo obco-plemienne i obcoetniczne w okolicach Opatowa i Sandomierza we wcześniejszym średniowieczu w świetle źródeł archeologicznych i toponomastycznych. *Slavia Antiqua*. T. 59: 2018 s. 281–312, streszcz. ang.

IX–XI w.

7346. FLOREK Marek: Recepcja chrześcijaństwa w okolicach Sandomierza w świetle źródeł archeologicznych. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 7–13.

7347. FOKT Krzysztof: Książęta i namiestnicy. Historycznoustrojowa glossa do Janusza Bieniaka wizji ustroju drugiej monarchii piastowskiej. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 9: 2016 z. 4 s. 471–486, streszcz. ang.

Toż w jęz. ang.: Princes and governors. The legal-historical glossa to the Janusz Bieniak's conception of a constitutional order in the second Piast's monarchy. *Tamże*. T. 11: 2018 z. specjalny s. 29–46.

7348. FOKT Krzysztof: "Liber primus". Anmerkungen zum Roten Buch als dem ersten Stadtbuch von Görlitz (1305–1343). *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 4 s. 425–447, streszcz. ang.

7349. FOKT Krzysztof: Materiały z dwóch najstarszych ksiąg miejskich do dziejów garnarczy i Wzgórza Garncarskiego w Zgorzelcu w XIV w. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 1 s. 81–100, streszcz. ang.

W aneksie źródła.

7350. FOKT Krzysztof: Organizacja grodowa a grodowo-kasztelańska na przykładzie Śląska. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 2 s. 96–115, streszcz. ang.

XI–XIII w.

7351. FORMAL Klaudia: Wojny domowe na Litwie po śmierci Olgierda. Zamach Kiejstuta oraz buntu Witolda. *Koło Historii*. Nr 24: 2019 s. 11–25, streszcz. ang.

7352. FRANIAK Michał: Pobożność księżnej Anastazji (przed 1164 – po 1240) w świetle źródeł dokumentowych. *Stargardia*. [T.] 13: 2018 [dr.] 2019 s. 13–32, streszcz. niem.

Córka Mieszka III Starego, żona księcia zachodniopomorskiego Bogusława I.

7353. GACKA Dorota: Przyczynek do średniowiecznej duchowości dominikanów (na podstawie „Żywota ojca Amandusa” z początku XVI wieku). *Fides*. [R. 25]: 2019 nr 2 s. 9–55, streszcz. ang.

Zawiera także biografię Henryka Suzona (w zakonie Amandus, 1295–1366).

7354. GANCEWSKI Jan: Visitationen, Visitatoren, Reformen und Änderungen im Konventsleben des Deutschen Ordens um die Wende zum 16. Jahrhundert, insbesondere in Preussen. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 33–44, streszcz. ang.

7355. GOLIŃSKI Mateusz: Uwężenie Żydów w księstwach świdnickim i jaworskim w 1381 roku. *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 91–109, streszcz. ang.

7356. GOLTZ Piotr: Who, where and why? Foundation myths and dynastic tradition of the Piasts and the Přemyslides in the Chronicles of Gallus Anonymus and Cosmas of Prague. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 8: 2016 [nr] 2 s. 13–43.

7357. GOŁUB Stanisław: Pozostałości nieznannej murowanej budowli z XII–XIII wieku (?) ze źródłem w obrębie zespołu wieżowego w Stołpiu, gm. Chełm. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 21–33, streszcz. ros., ang.

7358. GOMÓŁKA Marcin: Kasztelania łukowska w średniowieczu – powstanie, działalność, likwidacja. *Drohiczynski Przegląd Naukowy*. Nr 10: 2018 s. 283–306, streszcz. ang.

Pol. XIII – I. 30. XV w.

7359. GÓRCZYK Wojciech: Ciechanów – zarys dziejów do XV w. *Kultura i Historia*. Nr 19: 2011 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

7360. GRABOWSKI Janusz: Bolesław V „z pustą kieszenią”. O problemach finansowych księcia warszawskiego (1471–1488). *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 39–47, streszcz. ang.

7361. GRAŻAWSKI Kazimierz: Kościół wobec idei krucjatowych podczas chrystianizacji Prusów. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 3 s. 417–429, streszcz. ang., niem.

7362. GRAŻAWSKI Kazimierz: Research in castles located in the Mazovian-Prussian border zone. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 4 s. 807–824, streszcz. pol., niem.

Średniowieczne budownictwa militarne.

7363. GRODY Lubelszczyzny od XI do XIV wieku. Praca zbior. pod red. Ewy Banasiewicz-Szykuły. Lublin 2019 Woj. Urząd Ochrony Zabytków 8° ss. 353, il., mapy. Lubelski Woj. Konserwator Zabytków. (Skarby z Przeszłości; t. 20).

Treść: Banasiewicz-Szykuła Ewa: Słowo od redakcji s. 3; Reder Jan, Demczuk Piotr: Krajobrazy średniowiecznej Lubelszczyzny s. 5–34; Chachaj Jacek: Grody Lubelszczyzny od XI do początków XIV wieku s. 35–46; Grochecki Konrad: Grody Lubelszczyzny w źródłach pisanych. Zestawienie tabelaryczne s. 47–66; Katalog: Grodziska Lubelszczyzny od XI do XIV w. Mapa s. 68–69; Kaczmarek Marta: Andrzejów, gm. Urszulin, pow. włodawski. Grodzisko (dawniej Andrzejów Nowy) s. 70–81; Dzieńkowski Tomasz: Bończa, gm. Krańciszyn, pow. krasnostawski (w starszej literaturze Kukawka). Grodzisko s. 82–84; Prusicka Ewa: Bronisławka, gm. Grabowiec, pow. zamojski. Grodzisko (dawniej Grabowiec) s. 85–94; Dzieńkowski Tomasz: Busówno, gm. Wierzbica, pow. chełmski. Grodzisko s. 95–99; Mazurek Teresa, Mazurek Wojciech: Chełm – Bielawin. Kamienna wieża s. 100–112; Dzieńkowski Tomasz: Chełm – Wysoka Górka. Zespół grodowy s. 113–123; Dzieńkowski Tomasz, Wołoszyn Marcin: Czermino, gm. Tyszowce, pow. tomaszowski. Zespół grodowy s. 124–137; Bienia Mieczysław: Dobryń-Kolonia (dawniej Dobryń Duży-Kolonia), gm. Zalesie, pow. bialski. Grodzisko s. 138–142; Bienia Mieczysław: Dołhołęka, gm. Międzyrzec Podlaski, pow. bialski. Grodzisko s. 143–146; Bienia Mieczysław: Drelów, gm. Drelów (dawniej Drelów Kolonia), pow. bialski. Grodzisko s. 147–149; Bienia Mieczysław: Gęś, gm. Jabłoń, pow. bialski. Grodzisko s. 150–152; Badzińska Klaudia, Kuśnierz Jerzy: Gródek nad Bugiem, gm. Hrubieszów, pow. hrubieszowski. Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy s. 153–177; Bągińska Jolanta, Taras Halina: Gródek, gm. Jarczów, pow. tomaszowski. Grodzisko s. 178–184; Piotrowski Marcin: Horodło, gm. Horodło, pow. hrubieszowski. Grodzisko s. 185–204; Dzieńkowski Tomasz: Horodysko, gm. Leśniowice, pow. chełmski. Grodzisko s. 205–208; Bienia Mieczysław: Horodyszcz, gm. Wisznice, pow. bialski. Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy s. 209–218; Banasiewicz-Szykuła Ewa: Jurów, gm. Jarczów, pow. tomaszowski. Grodzisko s. 219–232; Niedźwiadek Rafał: Lublin Wzgórze Grodzisko – Kirkut. Stan rozpoznania stanowiska s. 233–257; Florek Marek: Lublin – Wzgórze Zamkowe. Gród kasztelański s. 258–269; Piotrowska Patrycja, Piotrowski Marcin, Wyszynski Łukasz: Machnów Stary, gm. Lubyca Królewska. Grodzisko s. 270–283; Bienia Mieczysław: Ortel Książęcy, gm. Biała Podlaska, pow. bialski. Grodzisko (dawniej Dokudów stan. I) s. 284–287; Kalaga Joanna: Sąsiadka, gm. Sulów, pow. zamojski. Grodzisko s. 288–301; Gołub Stanisław: Stopie, gm. Chełm, pow. chełmski. Zespół wieżowy – wyniki badań i nowe odkrycia s. 303–322; Bienia Mieczysław: Strzyżew, gm. Łuków, pow. łukowski. Grodzisko s. 323–328; Bienia Mieczysław: Turów, gm. Kąkolewnica, pow. radzyński. Grodzisko s. 329–332; Mączka Grzegorz: Domniemane grodziska Lubelszczyzny s. 333–349.

7364. HUDÁČEK Pavol: Štefan I. a Boleslav Chrabrý. Obsadenie časti Uhorska podl'a Galla Anonyma a Uhorsko-pol'skej kroniky (Prvá časť). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 8]: 2018 nr 4 s. 27–75, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. [R. 9]: 2019 nr 1 s. 53–95, streszcz. ang.

7365. IRGANG Winfried: Sancta Adwignis... mulier fortis... e stirpe generosa – Aspekte der Hedwigsverehrung im Mittelalter. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. 453–471, streszcz. ang.

Św. Jadwiga Śląska (1174–1243).

7366. JAHNKE Carsten: Hansische Kaufleute und deren Religiosität ausserhalb ihrer Heimat. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 1 s. 7–41, streszcz. ang.

7367. JANICKI Kamil: Damy polskiego imperium. Kobiety które zbudowały mocarstwo. Kraków 2017.

Rec.: Śrama Marcin: Kilka uwag o książce .... *Koło Historii*. Nr 23: 2018 s. 301–306.

7368. JANICKI Kamil: Damy przekłete. Kobiety, które pogrzebały Polskę. Kraków 2019 Znak Horyzont 8° ss. 347, nlb. 5, il. (Prawdziwe Historie).

Dobroniega Maria, żona Kazimierza I Odnowiciela (po 1010–1087), Judyta Maria Salicka, żona Władysława I Hermana (1047–1092), Salomea z Bergu, żona Bolesława III Krzywoustego (ok. 1099–1144), Zbysława Kijowska, żona Bolesława III Krzywoustego (1085?–1114).

7369. JASIŃSKI Tomasz: Geneza i okoliczności chrztu Mieszka I w 966 roku. *Museion Poloniae Maioris*. T. 2: 2015 s. 25–38, streszcz. ang.

7370. JEZIEŃSKI Wojtek: St Adalbertus domesticus. Patterns of missioning and episcopal power in Poland and Scandinavia, in the eleven to thirteenth Centuries. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 209–260.

Funkcjonowanie środowisk biskupich oraz porównanie świętych biskupów, którzy przybyli do Polski i Szwecji.

7371. JEZIORSKI Paweł A.: Proskrypcja i banicja w miastach późnego średniowiecza. Warszawa 2017.

Rec.: Goliński Mateusz, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 1 s. 151–153.

7372. JUREK Tomasz: Biskupstwo poznańskie w wiekach średnich. Poznań 2018.

Rec.: Skibiński Edward, *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 307–319.

7373. JURKUN Andrzej: Jaćwingowie – przejawy zainteresowania kulturą i poszukiwania korzeni etnicznych na Suwalszczyźnie. *Koło Historii*. Nr 22: 2017 s. 11–24, streszcz. ang., ros.

7374. KACZMAREK Łukasz: Grody centralne w kontekście pierwotnego patrymonium Piastów. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 2 s. 30–41, streszcz. ang.

7375. KACZMAREK Romuald: Warsztaty kamieniarskie i ich mistrzowie między Świdnicą, Strzegomiem i Wrocławiem (około 1370 – około 1470). *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 26: 2017 s. 9–38, streszcz. niem., ang., fr.

7376. KAJKOWSKI Kamil: Obrzędowość religijna Pomorzan we wczesnym średniowieczu. Studium archeologiczne. Wrocław 2019 Chronicon 8° ss. 494, il.

7377. KAJKOWSKI Kamil: Święty Wojciech, „urbs Gyddaanyzc” i problem chrystianizacji Pomorza Wschodniego. Kilka uwag na marginesie rozważań dotyczących kultury duchowej mieszkańców grodu w widłach Wisły i Motławy. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 3 s. 431–455, streszcz. ang., niem.

7378. KAJKOWSKI Kamil: Zagadnienia tzw. grodów kultowych na wczesnośredniowiecznym Pomorzu. *Slavia Antiqua*. T. 59: 2018 s. 131–151, streszcz. ang.

7379. KALETA Przemysław: W obronie cześci biskupa Piotra Wysza? Zamach Mroczka z Lopuchowa na biskupa Wojciecha Jastrzębca. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 8]: 2018 nr 3 s. 27–45, streszcz. ang.

1412 r.

7380. KAŁUŻNY Jędrzej Tomasz: U boku króla. Chorągiew nadworna królów Polski u schyłku XV wieku. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica*. [Vol.] 103: 2019 s. 59–72, streszcz. ang.

7381. KARDYŚ Piotr: Wiślica in the early Middle Ages – history outline. *Rocznik Świątokrzyski*. T. 35: 2019 s. 67–93, streszcz. pol.

XI–XIII w.

7382. KATALOG grodzisk Warmii i Mazur. T. 1–2. Pod red. Zbigniewa Kobylińskiego. Warszawa 2017 Fund. Res Publiką Multiethnica 4° ss. 488, il.; 493, nlb. 1, tabl. 29, il.

7383. KIESELER Andreas: Grösse Anlageformen, Befestigungsarchitektur und Innenflächenbebauung der frühen slawischen Burgen im südlichen Hinterland der Ostsee. *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 35–73, streszcz. ang.

Funkcjonowanie grodów między dolną Łabą i dolną Wisłą – VIII–IX w.

7384. KIRYK Feliks: Beszowa i Mielec. Przyczynki do ich najdawniejszych dziejów. *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 15–41.

Od XIV w.

7385. KLIMEK Robert: Accounts of the catholic church adopting sacred pagan places throughout former Prussia in the middle ages. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 4 s. 639–658, streszcz. pol., niem.

7386. KOCHANOWICZ Bogusław: Początki kultu maryjnego na ziemiach polskich. *Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 33: 2018 s. 7–22, streszcz. ang.

7387. KONARSKA-ZIMNICKA Sylwia: „Wenus panią roku, Mars towarzyszem...”. Astrologia w Krakowie XV i początku XVI wieku. Kielce 2018.

Rec.: Śnieżyńska-Stolet Ewa, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 2 s. 206–209.

7388. KONKEL Henryk [Andrzej]: Zarys dziejów majątku rycerskiego w Golenicach. *Rocznik Chojeński*. T. 11: 2019 s. 63–108, streszcz. niem.

Od XII/XIII w.

7389. KRAFL Pavel [Otmar]: Czechs and Poles in the middle ages. Rivalry, cooperation and alliances. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 5: 2013 [nr] 2 s. 73–80.

7390. KRAFL Pavel Otmar: Polskie provincialni synody 13.–15. století. Praha 2016.

Rec.: Uruszczak Wacław: Najnowsza monografia o polskich synodach prowincjonalnych w średniowieczu. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 9: 2016 z. 3 s. 581–585, streszcz. ang.

7391. KRAJNIAK Radosław: Jeszcze o karierze kościelnej Pawła Legendorfa (ok. 1410 – 23 VII 1467). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 3 s. 443–475, streszcz. ang., niem.

7392. KRAWIEC Adam: Pomerania and the Baltic Sea in the imaginative geography of the Polish Middle Ages from the end of the 10th century to the beginning of the 13th century. *Studia Maritima*. Vol. 31: 2018 s. 109–133.

7393. KRÜGER Joachim: Die dänischen Könige als Lehnsherren der Herzöge von Pommern (1325–1438). *Studia Maritima*. Vol. 31: 2018 s. 45–60.

7394. KUBERA Michał: „Zagroda” wczesnośredniowieczna z Łęcznej-Podzamcza. *Mercuriusz Łęczyński*. Nr 32: 2019 s. 6–9.

7395. KUBICKA Anna: Średniowieczne miasto oczami archeologa – ile prawdy jest w dzisiejszym wyobrażeniu przeszłości? *Ogrody Nauk i Sztuk*. T. 5: 2015 s. 135–140, streszcz. ang.

7396. KUZBORSKA Alina: Literacy incarnations of Herkus Monte. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 2 s. 331–354, streszcz. ang., niem.

Literackie przedstawienie Herkusa Monte (1225–1273), przywódcy Prusów.

7397. KUZMOVÁ Stanislava: Średniowieczny kult św. Stanisława poza granicami Polski (ze szczególnym uwzględnieniem Europy

Środkowej). *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. 429–451, streszcz. ang.

Św. Stanisław ze Szczepanowa (1030–1079).

7398. KWIATKOWSKI Krzysztof: Bezląwki – kilka uzupełnień źródłowych dotyczących późnośredniowiecznego zespołu osadniczego na obrzeżach kraju pruskiego. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 1 s. 31–54, streszcz. ang., niem.

Pierwsza wzmianka o Bezląwkach w 1356 r.

7399. KWIATKOWSKI Krzysztof: Zamek w Bezląwkach rzekomą bazą militarną zakonu niemieckiego podczas letniej wyprawy litewskiej 1402 roku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 2 s. 203–211, streszcz. ang., niem.

7400. LABERSCHEK Jacek: Dzieje średniowiecznego Lelowa. Lelów 2018.

Rec.: Noga Zdzisław: Wzorcowa monografia średniowiecznego Lelowa. *Małopolska*. [T.] 20: 2018 s. 379–381.

7401. LASEK Piotr: Prywatne zamki polskich dowódców z czasów wojny trzynastoletniej. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 2 s. 233–262, streszcz. ang., niem.

7402. LEGITIMATION von Fürstendynastien in Polen und dem Reich. Identitätsbildung im Spiegel schriftlicher Quellen (12.–15. Jh.). Hrsg. von Grischa Vercamer und Ewa Wólkiewicz. Wiesbaden 2016 Harrassowitz Verlag 8° ss. 400, il. Deutsches Hist. Inst. Warschau. (Quellen und Studien; Bd. 31).

Materiały z konferencji, Warszawa, 13–14 XII 2012 r.

Treść: Vercamer Grischa, Wólkiewicz Ewa: Vorwort s. 7; Vercamer Grischa: Einleitung s. 9–18; Rogge Jörg: Identifikation durch Diskurs? Kommunikation über Gleichheit, Brüderlichkeit und Haus s. 21–27; Pauk Marcin R.: Eine Dynastie oder mehrere? Herrschaft und ihre Legitimation in der politischen Kultur Polens (12.–13. Jahrhundert) s. 29–54; Hirschbiegel Jan: Herr, Hof und Herrschaft. Zur Begegnung von Dynastie und Land s. 55–69; Schlinker Steffen: Territorialisierung und Dezentralisierung von königlichen Rechten im Spätmittelalter im Prozess der Territorialstaatsbildung s. 71–94; Vercamer Grischa: Die Welfen in der „Historia Welforum“. Ihre Identifikation mit der süddeutschen Region und ihre Verortung im Reich s. 97–129; Auge Oliver: Der Beitrag der mittelalterlichen Chronistik zur Legitimation der Herzöge von Pommern und Mecklenburg s. 131–157; Schneider Joachim: Legitimation durch Kontinuität: Die Geschichtsschreibung über die Wittelsbacher und das Herzogtum Bayern im Spätmittelalter s. 159–173; Bourrée Catherine: Die Meistererzählung von den „treuen Diensten“: Legitimationsstrategien und Selbstvergewisserung der Hohenzollern während des 15. Jahrhunderts s. 175–194; Thieme André: Die inszenierte Dynastie und ihr Held. Zur fürstlichen Identität der Wettiner im späten Mittelalter s. 195–223; Krieg Heinz: Strategien der Herrschaftslegitimation am unteren Rand des Fürstenstandes: Das Beispiel der Markgrafen von Baden s. 225–245; Mrozowicz Wojciech: Die polnische Chronik (Polnisch-Schlesische Chronik) und die Chronik der Fürsten Polens (Chronica principum Poloniae) als Mittel zur dynastischen Identitätsstiftung der schlesischen Piasten s. 249–262; Rabiej Piotr: Die Legitimierung der Herrschaft

Bolesławs des Schamhaften, Herzog von Krakau und Sandomierz, im Lichte seiner Urkunden s. 263–276; Drelicharz Wojciech: Dux Cracoviae oder künftiger rex Poloniae? Die Legitimation von monarchischer Herrschaft in der Krakauer Geschichtsschreibung des 13.–14. Jahrhunderts s. 277–303; Wólkiewicz Ewa: Ego, qui principis ordine dego. Das Problem der fürstlichen Titulatur der Breslauer Bischöfe im 14.–15. Jahrhundert s. 305–318; Piber-Zbieranowska Marta, Supruniuk Anna: Die Legitimierung der Herrschaft in Masowien im Lichte der Urkunden und Korrespondenz der masowischen Herzogin Anna Radziwiłłówna s. 319–348. Rec.: Sochacki Jarosław, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 125: 2018 English-Language Edition No. 2 s. 162–166.

7403. LIS Artur: Iz issledowanij pravovoj kultury v piastovskoj Polše. Lublin 2019 Izdatelstvo LKU 8° ss. 369, nlb. 1, k. tabl. 1. Lublinskij Katoličeskij Universitet Ioanna Pavla II. Kafedra Istorii Prava.

7404. ŁBIK Lech: Ile zamków i miejskich murów obronnych ufundował król Kazimierz Wielki? *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 22: 2019 s. 58–61.

7405. MACHAJEWSKI Henryk: Ze studiów nad najstarszym osadnictwem wczesnośredniowiecznym na Pomorzu Zachodnim. *Slavia Antiqua*. T. 59: 2018 s. 85–95, streszcz. ang.

7406. MACIASZEK Karolina: Offices and officials in the times of Bolesław V the Chaste [1226–1279], the duke of Kraków and Sandomierz. *Res Historica*. Nr 47: 2019 s. 75–119, streszcz. ang., pol.

7407. MADEJA Karolina: Kim był książę „Pomorza”, którego pokonał węgierski książę Béla? *Średniowiecze Polskie i Powszechnie*. T. 11(15): 2019 s. 67–84, streszcz. ang., niem.

Bela I, król Węgier w l. 1061–1063, przebywający na dworze teścia Mieszka II.

7408. MADELA Kazimierz: Jak Prusowie wytwarzali zimno? *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 8: 2017 s. 85–92.

Pierwsza wzmianka z końca IX w.

7409. MAŁICKI Zbigniew: Anna Świdnicka. *Rocznik Świdnicki*. T. 46: 2018 [dr.] 2019 s. 9–21.

Żyjąca w l. 1339–1362 córka księcia świdnickiego Henryka i Katarzyny, od 1353 r. żona króla Czech i cesarza rzymskiego Karola IV Luksemburskiego.

7410. MALINOWSKI Bernard Edward: Kościoły na Mazowszu na przełomie XI i XII wieku na podstawie badań archeologicznych II połowy XX wieku. Warszawa 2019 Stow. Rodzin Osadników Wojskowych i Cywilnych Kresów Wschodnich 8° ss. 174.

7411. MANSFELD Monika: „Utrum tantum signa sint universalia”. A question from John

of Münsterberg's commentary on the "Metaphysics" (VII, 32). *Przegląd Tomistyczny*. T. 24: 2018 s. 211–225.

Jan z Ziębic (zm. 1416).

7412. MATLA Marzena: Czeskie wpływy w życiu religijnym i piśmiennictwie państwa piastowskiego w X–XI wieku. Poznań 2017.

Rec.: Vaniček Vratislav: Dyskusja o podstawach chrześcijaństwa i kultury piśmienniczej w Polsce. *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 217–220.

7413. MAZIARCZUK Monika: Cmentarz szkieletowy przy zachodniej bramie zespołu katedralnego w Chełmie, ul. Lubelska 2. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 8–20, streszcz. ros., ang.

Prawdopodobnie z XIII–XIV w.

7414. MEDIEVAL urban literacy. [Vol.] 1–2. Ed. Marco Mostert and Anna Adamska. Turnhout 2014.

Rec.: Manikowska Halina: 'Pragmatic literacy' – some remarks on the work... *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 English-Language Edition No. 1 s. 135–146.

7415. MESSAL Sebastian, Rogalski Bartłomiej: Frühe Slawen im Pyritzer Land. Deutsch-polnisches Forschungsprojekt 2010–2013. *Analecta Archaeologica Ressoviensia*. Vol. 12: 2017 s. 133–168.

7416. MEŻYK Andrzej: Król Kazimierz III Wielki w świetle historii Tuchowa. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 22: 2019 s. 24–46.

7417. MICHAŁAK Arkadiusz: Arma confini. Przemiany późnośredniowiecznej broni na rubieżach Śląska, Wielkopolski, Brandenburgii i Łużyc. Transformation of the Late Medieval arms and armour in the frontiers of Silesia, Greater Poland, Brandenburg and Lusatia. Zielona Góra–Świdnica 2019 Muzeum Archeol. Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z/s w Świdnicy 4° ss. 496, il., streszcz. ang.

7418. MIGDAŁSKI Paweł: Die Feldzüge des Bolesław Schiefmund nach Belgard und Kolberg und die Anfänge der symbolischen Inbesitznahme Pommerns durch Polen. *Studia Maritima*. Vol. 31: 2018 s. 87–107.

Wyprawy Bolesława Krzywoustego (1086–1138) na Białogard i Kołobrzeg.

7419. MIKUŁA Maciej: Familiäre Vermögensrechte kontra Veräußerungsfreiheit vor dem Hintergrund der ältesten Stadtbücher von Krakau und Görlitz (Aufzeichnungen aus den Jahren 1300–1343). *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 4 s. 449–466, streszcz. ang., pol.

7420. MIKUŁA Maciej: Prawodawstwo dla miast z wczesnego okresu polskiego parlamentaryzmu (do 1468 roku). *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 1 s. 133–145, streszcz. ang.

7421. MŁODKOWSKA-PRZEPIÓROWSKA Iwona: Zespół materiałów wczesnośredniowiecznych z Częstochowy-Mirowa. *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 285–300, streszcz. ang.

7422. MOŚCICKI Jerzy: Skąd się wziął pod Gorzowem niemiecki szlak konny? *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 9: 2019 s. 145–162.

„Szlak konny” – odtworzona trasa ucieczki Wichmana przed konnicą czeską po starciu z siłami Mieszka I.

7423. MOŚCICKI Jerzy: Ziemne fortyfikacje Prusów. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 7: 2017 s. 90–100.

7424. NABIAŁEK Karol: Kto założył miasto Częstochowę? Przyczynek do urbanizacji Małopolski w XIV wieku. *Średniowiecze Polskie i Powszechne*. T. 11(15): 2019 s. 85–118, streszcz. ang., niem.

Teza o roli Kazimierza Wielkiego.

7425. [NAGIŃNIJ Vitalij] Nagirnyy Vitaliy: „pridoša k' Stopolku ... Lâš'ko”. Polak (?) na służbie wielkiego księcia kijowskiego Świętopelka. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 1 s. 3–15, streszcz. ang.

Wzmiankowany w 1015 r.

7426. NAKIELSKI Witold: Niektóre problemy mennictwa Władysława Hermana. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 7: 2019 s. 19–39, streszcz. ang.

7427. NIEMCZYK Katarzyna: Antemurale Christianitatis? Propaganda antytyrecka a wyprawa Jana Olbrachta z 1497 roku w świetle źródeł. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 1 s. 23–41, streszcz. ang.

7428. NOWAK Marta: Święty cesarz i Słowianie. Znaczenie ideowe wątku polskiego w „Żywocie św. Henryka” oraz „Miracula Sancti Heinrici”. *Średniowiecze Polskie i Powszechne*. T. 11(15): 2019 s. 51–66, streszcz. ang., niem.

7429. NOWAK Tadeusz: Duchowieństwo ziemi wieluńskiej w drugiej połowie XV i początku XVI wieku. Studium prozopograficzne. Wieluń 2017.

Rec.: Jaworski Rafał, *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 2 s. 183–184.

7430. NOWIK Andrzej Marek: Powstanie parafii Kałuszyn. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 4: 2016 s. 133–142.

Zawiera też treść przywileju erekcyjnego z 1472 r. i jego polskie tłumaczenie.

7431. OBARA-PAWŁOWSKA Anna: Stanowisko Jana Długosza wobec cudzoziemskich władców na tronie polskim. *Średniowiecze Polskie i Powszechne*. T. 11(15): 2019 s. 119–145, streszcz. ang., niem.

Wacław II, Ludwik Węgierski i Władysław Jagiełło.

7432. OBCY w mieście, obcy w klasztorze. Ciągłość i zmiana w życiu wspólnot lokalnych na ziemiach polskich w średniowieczu. Pod red. Anny Pobóg-Lenartowicz, Renaty Trawki, Leszka Poniewozika. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 121, nlb. 1, streszcz. ang. (Materiały V Kongresu Mediewistów Polskich; t. 9).

Treść: Pobóg-Lenartowicz Anna: Wprowadzenie s. 7–8; Starawska Maria: Mistrzowie i neofici. Uczniowie św. Romualda i eremici słowiańscy w eremie Pięciu Braci Pustelników s. 11–32; Pobóg-Lenartowicz Anna: Wpływy zewnętrzne na reformy przeprowadzone w klasztorach kanoników regularnych na Śląsku w średniowieczu s. 33–47; Filippek-Misiak Aleksandra: Obey nie (zawsze) znaczy zły – czyli O przybyszach w konwencie „Catalogus abbatum Saganensium” Ludolfa z Żagania s. 49–59; Heluszka Joanna: Związki kanonicek regularnych z kanonikami regularnymi z wrocławskiej wyspy Piasek w średniowieczu s. 61–77; Szawan Katarzyna: Opieka Stolicy Apostolskiej nad klasztorami klarysek w Strzelinie s. 79–91; Heyde Jürgen: Samorząd żydowski a władze nieżydowskie w średniowieczu s. 95–108; Węgrzynek Hanna: Polityka a początki historiografii żydowskiej dotyczącej dziejów Żydów w średniowieczu s. 109–122.

7433. OKNIŃSKI Piotr: Narodziny miasta komunalnego. Struktury ustrojowe, ramy przestrzenne i podstawy gospodarcze Krakowa w XIII wieku. Warszawa 2018.

Rec.: Laberschek Jacek: Kraków w odległej przeszłości. Nowe spojrzenie na początki miasta. *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 284–288.

7434. OLCZAK Hanna, Krasnodębski Dariusz: The cemetery in Szczyty-Dzięciolowo, Bielsk Podlaski district, as an example of grave form diversity in the middle Bug river basin in the 11th–13th centuries. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 71: 2019 s. 407–455.

7435. OLESEN Jens E.: Pommersche Aspekte in der nordischen Unionspolitik des Königs Erich [1381–1459] von Pommern. *Studia Maritima*. Vol. 31: 2018 s. 61–85.

7436. ORIGIN and production of silver in Early Medieval Poland. [Aut.] Ewelina A. Miśta-Jakubowska [i in.]. *Archaeologia Polona*. Vol. 57: 2019 s. 241–255.

7437. OSADNICTWO z okresu wczesnego średniowiecza w Sianowie, stan. 1, pow. koszański. [Aut.] Izabella Dolata-Daszakiewicz, Lidia Kamyszek, Paweł Wiktorowicz, Leszek Żygadło. *Pomorania Antiqua*. T. 28: 2019 s. 23–64, streszcz. ang.

7438. PACUSKI Kazimierz: Plebani ziemi liwskiej w XV wieku. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 119–132.

7439. PANIC Idzi: Uwagi na temat okoliczności powstania najstarszych grodów Śląska Cieszyńskiego w czasach plemiennych. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 22: 2017 s. 9–18, streszcz. ang.

7440. PAWLATA Lech: Początki średniowiecznej osady miejskiej w Brańsku w świetle źródeł archeologicznych. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 25: 2019 s. 153–172, streszcz. ang.

7441. PETERSOHN Jürgen: Die Kamminer Bischöfe des Mittelalters. Amtsbiographien und Bistumsstrukturen vom 12. bis 16. Jahrhundert. Schwerin 2015.

Rec.: Borzyszkowski Józef: Trzy książki z roku 2015 o średniowiecznym biskupstwie kamińskim. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 300–312.

7442. PIERWSZE kontakty polsko-arabskie. Red. nauk. Agata S. Nalborczyk, Mustafa Switlat, Jan Tyszkiewicz. Warszawa 2018 Dialog 8° ss. 275, nlb. 1, il., mapy. (Transfer Kultury Arabskiej w Dziejach Polski; t. 1).

Treść: Adameczek Jacek: Słowianie wschodni i zachodni w oczach wczesnośredniowiecznych pisarzy arabskich (koniec VII–X wiek) s. 15–68; Switlat Mustafa: Podróżnicy arabscy o Polsce. Sylwetka Ibrahima Ibn Jakuba s. 69–93; Wilk Mateusz: Al-Andalus a średniowieczna Polska – próba bilansu s. 95–110; Zagórski Bogusław R.: O wartości średniowiecznych rękopisów arabskich dla badań nad historią i kulturą Polski. Dzieje pewnych kolekcji s. 111–158; Bogucki Mateusz: Najstarsze ślady kontaktów Słowian zachodnich z kulturą arabską s. 159–197; Adameczek Dariusz: Arabowie, wodzowie i Piastowie. Jak napływ i obieg dirhamów wpłynęły na początki Polski? s. 199–224; Nowakiewicz Tomasz: Wczesnośredniowieczne niemonetarne importy ze strefy muzułmańskiej na ziemiach polskich s. 225–244; Grupa Małgorzata: Elementy orientalne w kulturze materialnej we wczesnym średniowieczu na ziemiach polskich s. 245–267. Toż plik tekstowy PDF (34,3 MB).

7443. PIĘTKOWSKI Piotr: Biskupstwo pomorskie jako początek biskupstwa kamińskiego. Wrocław 2015.

Rec.: Borzyszkowski Józef: Trzy książki z roku 2015 o średniowiecznym biskupstwie kamińskim. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 300–312.

7444. [PIOTROWSKI Walerian] W.P.: Zanim Radzanów został miastem. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 2: 2018 s. 14–17.

Pierwsze wzmianki w XIII w.; prawa miejskie w 1400 r.

7445. PLIS Henryk: Pomezanie w Raydez. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 7: 2017 s. 113–134.

Od V w.

Obecnie Rudzienice.

7446. POGRANICZA w polskich badaniach mediewistycznych. Pod red. Andrzeja Janeczka, Michała Parczewskiego, Michała Dzika. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 416, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. (Materiały V Kongresu Mediewistów Polskich; t. 3).

Treść: Janeczek Andrzej, Parczewski Michał: Wprowadzenie s. 7–11; Jędrzejewska Sylwia: Południowo-wschodnia strefa osadnictwa wczesnosłowiańskiego w Polsce. Stan rozpoznania źródeł archeologicznych s. 13–53; Jusupović Adrian: Żaden książę nie wszedł tak daleko w ziemię łacką jak Włodzimierz Wielki. Wydarzenia z końca X wieku i ich recepcja w XIII wieku s. 55–77; Dzik Michał: Cmentarzyska i migracje. Osadnictwo w północnej części pogranicza polsko-ruskiego w XI–XII wieku w świetle materiałów ze stanowisk sepulkralnych s. 79–121; Ginalski Jerzy, Kotowicz Piotr N.: Gród u „wrót węgierskich” – staroruski Sanok i jego najbliższe zaplecze s. 123–148; Janeczek Andrzej: Ruś w Koronie: stara nazwa i nowa tożsamość regionalna (po aneksji w połowie XIV wieku) s. 149–175; Jawor Grzegorz: Ius Valachicum jako narzędzie kolonizacji obszarów peryferyjnych (na przykładzie pogranicza polsko-ruskiego w XIV–XVI wieku) s. 177–191; Trajdos Tadeusz M.: Życie religijne w archidiecezji halickiej/lwowskiej do końca XV wieku s. 193–223; Stopka Krzysztof: Katolicyzm ormiański na Wschodzie i kształtowanie się struktur organizacyjnych Kościoła ormiańskiego w Królestwie Polskim i w Wielkim Księstwie Litewskim (XIV–XV wiek) s. 225–242; Paroń Aleksander: Dłaczego powstały „Dzikie Pola”? Trudne sąsiedztwo społeczności koczowniczych i rolniczych na przykładzie południowo-wschodnich kresów Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego s. 243–263; Trawka Renata: Z badań nad kancelarią arcybiskupów halickich i lwowskich. Formularz dokumentów Jakuba Strepy s. 265–327; Morawiec Jakub: Sigvatr Tordarson – skąd między poezją i polityką s. 331–343; Neubauer Łukasz: Skomplikowane relacje geopolityczne w dziesiątowiecznej Anglii na przykładzie Aescfertha, northumbryjskiego zakładnika wymienionego w anglosaskim poemacie „Bitwa pod Maldon” s. 345–353; Srholec-Skórzewska Joanna: Więzy rodzinne na podstawie analizy ślubów składanych świętym oraz darowizn ex-voto w irlandzkiej tradycji średniowiecznej s. 355–370; Leśniakiewicz-Drzymala Renata: Legenda Sigurda Fáfnisbani na portalach norweskich kościołów słupowych – interpretatio christiana przedchrześcijańskiego mitu? s. 371–392; Kołacz-Chmiel Małgorzata: Związki przedmałżeńskie a moralność wiejska w Polsce XV wieku s. 395–417.

7447. POLAK Jerzy: Konflikt o Bielsko z końca XV wieku. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 23: 2019 s. 17–28, streszcz. ang.

Pomiędzy księciem cieszyńskim Kazimierzem II a oświęcimskim i zatorskim Janem V.

7448. POLEHOV Sergej Vladimirovič: Nasledniki Vitovta. Dinastičeskāā vojna v Velikom knāžectve Litovskom v 30-e gody XV veka. Moskva 2015 Indrik 8° ss. 712.

Rec.: Ryčkov Andrej, *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 1 s. 139–142.

7449. POLESKI Jacek: Wczesnośredniowieczne grodziska w Polsce. T. 3: Powiat

nowosądecki: województwo małopolskie. Wrocław 2019 IAiE PAN. Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza 4° ss. 242, nlb. 1, il. IAiE PAN, Inst. Archeologii UJ w Krakowie.

Zob. też poz. 7328, 7329, 7332, 7517, 7518, 7519.

7450. POLONIA coepit habere episcopum. The origin of the Poznań bishopric in the light of the latest research. Ed. by Józef Dobosz and Tomasz Jurek. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 151, il. Adam Mickiewicz Univ. (Historia; no 237).

Treść: Jurek Tomasz: Introduction s. 7–9; Michałowski Roman: The early church organization in Central Europe s. 11–26; Strzelczyk Jerzy: Poland in Mieszko’s time: the country, the people, the state, the dawn of christianisation s. 27–41; Malta Marzena: The Czech Church and the role of Doubravka of Bohemia in the christianisation of Poland s. 43–58; Kóćka-Krenz Hanna: Poznań of the early Piasts s. 59–71; Jasiński Tomasz: The circumstances of appointing the first bishop of Poland s. 73–83; Sikorski Dariusz A[ndrzej]: The oldest Poznań bishopric in the times of bishops Jordan and Unger (968–1012) s. 85–98; Dobosz Józef: Between source facts and historiographic facts; knowledge about the first bishop of Poland s. 99–109; Bukowska Aneta: The first cathedral in Poznań ca. 1000 s. 111–126; Jurek Tomasz: The successors of Unger – the fall and reconstruction of the Poznań bishopric s. 127–137; Pauk Marcin R.: Did the Piast dynasty have a court bishopric? The Poznań diocese and its bishops during the so-called Piast monarchy (cca. 1070–1140) s. 139–151.

7451. PROCES beginek świdnickich w 1332 roku. *Studia historyczne i edycja łacińsko-polska*. Oprac. Paweł Kras, Tomasz Gałuszka, Adam Poznański. Lublin 2017.

Rec.: Oliński Piotr, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 126: 2019 English-Language Edition No. 3 s. 159–165.

7452. PRZERACKI Jerzy: The Warmian prince-bishop Paul Legendorf (ok. 1410–1467). Between the Teutonic Order and Poland. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 4 s. 727–768, streszcz. pol., niem.

7453. PTAK Jan: “Quidam de gregariis militibus...”. Pospolici ludzie jako bohaterowie piastowskich wojen do połowy XIII wieku. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 103: 2019 s. 27–42, streszcz. ang.

7454. PURGAŁ Sylwia: Suplika sulejowska a odrodzona Korona. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 2 s. 113–125, streszcz. ang.

Skierowana w 1318 r. do papieża Jana XXII w sprawie koronacji Władysława Łokietka.

7455. PYTEL Marcin: Ze studiów nad początkami klasztoru cystersów w Łądzie: dokument pochodzący rzekomo z 1174 r., związany z reformą wywłaszczeniową salin wielickich. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 101–112, streszcz. ang., fr.

7456. PYTLAK Małgorzata: Późnośredniowieczny warsztat garncarski ze Smolnicy. Rekonstrukcja procesu wytwarzania naczyń. Aneks Piotr Gunia. Gorzów Wielkopolski 2019 Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta w Gorzowie Wielkopolskim 8° ss. 335, il., mapy, streszcz. ang., niem.

1250–1400.

7457. RADOCH Marek: Objazd hołdowniczy Ludwika von Erlichshausena w 1450 i 1451 roku. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 13–32, streszcz. ang.

Wielki mistrz zakonu krzyżackiego w l. 1450–1467.

7458. RADZIKOWSKA Monika: Płaskie cmentarzysko w obstawach kamiennych w Czekanowie jako przykład nekropolii polsko-ruskiego pogranicza. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 2: 2017 s. 103–113, streszcz. ang.

XI–XIII w.

7459. RĘBKOWSKI Marian: O znaczeniu Świny we wczesnym średniowieczu. *Slavia Antiqua*. T. 59: 2018 s. 153–164, streszcz. ang.

7460. ROGOWSKI Paweł: Przysięga w średniowiecznym prawie polskim. Lublin 2016.

Rec.: Moniuszko Adam: O problematyce przysięgi w dawnym prawie polskim. *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 2 s. 315–336, streszcz. ang.

7461. ROSIK Stanisław: Kult Trzygława w Szczecinie lat 20. XII stulecia. Między monolatrią a „dwuwiarą”. *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 95–106, streszcz. ang.

7462. ROZMYŚLANIE przemyskie. Świądectwo średniowiecznej kultury religijnej. Pod red. Jerzego Bartmińskiego, Artura Timofiejewa. Przemysł 2016.

Rec.: Wójtowicz Małgorzata, *Prace Polonistyczne*. Ser. 73: 2018 s. 267–272.

7463. RUTKOWSKI Rafał: Dwuwiersz o Mieszku III Starym. Przyczynek do erudycji Mistrza Wincentego Kadłubka (IV, 22,5). *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 31–45, streszcz. ang.

7464. RYMAR Edward: Kim byli Kaszubi, Pomorzanie i Sasi, uczestnicy wojny domowej w Polsce w 1383 r. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 13–28, streszcz. ang., niem.

7465. RYMAR Edward: Udział Polski w wojnie brandenbursko-duńskiej (1315–1317). Wydatki wojenne Chojny. *Rocznik Chojenski*. T. 11: 2019 s. 5–28, streszcz. niem.

7466. DAS SAKRAMENTAR aus Tyniec. Eine Prachthandschrift des 11. Jahrhunderts und die Beziehungen zwischen Köln und Polen in der Zeit Kasimirs des Erneuerers. Klaus Gereon Beuckers, Andreas Bihrer (Hrsg.) unter Mitarbeit von Ursula Prinz. Wien–Köln–Weimar 2018 Böhlau 8° ss. 375, tabl. 80, il. (Forschungen zu Kunst, Geschichte und Literatur des Mittelalters; Bd. 3).

Dostępne także w wersji elektronicznej.

Materiały z konferencji nauk., Kilonia, 29 VI – 2 VII 2017 r.

Treść: Beuckers Klaus Gereon: Das Kölner Sakramentar in Polen. Zur Einleitung s. 13–26; Prinz Ursula: Das Sakramentar aus Tyniec. Eine Forschungschronologie s. 27–50; Szyller Sławomir: Das Sacramentarium Tineense. Zur Geschichte und zu ausgewählten kodikologischen Fragen s. 51–65; Figurski Paweł: Political liturgies, Cologne's manuscript culture, and historical myths. The provenance of the sacramentary of Tyniec s. 66–90; Horst Harald: Das Sakramentar aus St. Vitus in Mönchengladbach (UB Freiburg, Hs. 360a). Die Parallelhandschrift des Tyniec-Sakramentars im Vergleich s. 91–113; Braun-Niehr Beate: Das Abdinghofer Evangeliar im Berliner Kupferstichkabinett. Beobachtungen und Fragen zu seiner Geschichte s. 114–140; O'Driscoll Joshua: Pictorial innovation in Ottonian Cologne. The Morgan gospels (MS M.651) and the moment of the Reich Gruppe s. 141–162; Bihrer Andreas: Die Beziehungen zwischen dem ostfränkisch-deutschen Reich und Polen im 11. Jahrhundert. Forschungsprobleme – Forschungsansätze – Forschungsfragen s. 163–176; Steindorff Ludwig: Die Kiever Rus' und das Reich im 10. und 11. Jahrhundert s. 177–189; Hehl Ernst-Dieter: Das Reich und seine Nachbarn im Osten von Otto III. bis Konrad II. Bistümer als Gestaltungs- und Verstetigungsfaktoren s. 190–205; Lillge Janina: Alte und neue Verwandte? Funktionen der Verwandtschaft in der Historiographie der spätottonisch-salischen Zeit s. 206–227; Pac Grzegorz: Richeza, queen of Poland: profiting from Ottonian descent and royal status s. 228–242; Mühlh Eduard: Kasimir I., Krakau and die Restauration piastischer Herrschaft in den 1040/50er Jahren s. 243–260; Hillen Christian: Zwischen Köln und Krakau, Klosterreform und Erzbistum. Zur Politik Erzbischof Hermanns II. von Köln (amt. 1036–1056) s. 261–277; Schieffer Rudolf: Die Kölner Klosterlandschaft des 11. Jahrhunderts und die kirchliche Entwicklung in Polen s. 278–291; Michałowski Roman: Aaron von Krakau und die Gründung der Abtei Tyniec s. 292–306; Bukowska Aneta, Ristow Sebastian: Piasten und Ottonen. Archäologische Forschungen zum Beginn des Hochmittelalters in Polen s. 307–338; Bukowska Aneta: Die Architektur des Wawels in Krakau unter Kasimir dem Erneuerer und ihre Beziehungen in das Rheinland s. 339–358; Rodzińska-Choraży Teresa: The church of St. John the Baptist in Giecz as evidence of the relations of the Piast court with the Rheinland in the 11th century s. 359–374.

Rec.: Tomaszek Michał, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3 s. 554–561.

7467. SAMP Mariusz: Cel strategiczny króla Henryka V w dobie zmagania z Państwem Polskim. *Colloquium*. [T. 8]: 2018 nr 3 s. 75–114, streszcz. ang.

7468. SAMP Mariusz: Kontakty Mieszka I z opozycją antyottońską Henryka Kłótnika. Zarys problematyki. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 8]: 2018 nr 4 s. 11–26, streszcz. ang.

7469. SAMP Mariusz: Stan obronności polskiej granicy zachodniej przed wybuchem wojny

polsko-niemieckiej 1109 roku. *Kwartalnik Opol-ski*. R. 64: 2018 nr 2/3 s. 87–105, streszcz. ang.

7470. SARNECKI W[itold], Nicolle D[a-vid]: Armie średniowiecznej Polski (966–1500). Il. Gerry Embleton; tł. Konrad Ziółkowski. [Oświęcim 2019] Napoleon V 8° ss. 53, il., mapy.

7471. SĘKOWSKI Roman: Biblia Nyska czeskich bożogrobców. Opowieść o zapomnianym średniowiecznym kodeksie. Opole 2019 Wydaw. Piotr Kalinowski 8° ss. 21, tabl. 15, il.

XIV–XV w.

7472. SIMIŃSKI Rafał: Der Konflikt zwischen den Herzögen von Pommern-Stettin und dem Deutschen Orden in Preussen um die Besetzung des Erzbistums Riga in den Jahren 1394–1403 im Lichte neuester Studien. *Studia Maritima*. Vol. 32: 2019 s. 127–161.

7473. SKIBIŃSKI Edward: Chrzt księcia Mieszka w źródłach historycznych. Mieszko I's baptism as reflected in the sources. *Museion Poloniae Maioris*. T. 2: 2015 s. 10–24, streszcz. ang.

Zawiera też liczne cytaty źródłowe.

7474. SKIENDZIUL-DOBROWOLSKA Sylwia: Księżne litewskie Anna oraz Julianna wobec polityki Witolda Kiejstutowicza z zakonem krzyżackim. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 13–28, streszcz. ang.

7475. SKOCZYŃSKI Michał: Nieznany przywilej odpustowy dla parafii św. Mikołaja i św. Barbary w Radzimiru (AGAD, sygn. Dok. Perg. 7410). *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 135–149, il., streszcz. ang.

Zawiera też treść przywileju z 1499 r.

7476. SKRODZKI Kazimierz: Pitawal za-lewski – czasy krzyżackie. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 7: 2017 s. 148–159.

XIII w.

7477. SŁOŃ Marek: The origins of Kazimierz (outside Cracow) traced in Sandomierz. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 83–99, streszcz. ang.

Od 1335 r.

7478. SMOLIŃSKI Marek: Pommern und Pommerellen in der Zeit Swantopolks von Danzig (bis 1266). *Studia Maritima*. Vol. 32: 2019 s. 89–125.

Pomorze Zachodnie wobec Pomorza Wschodniego w czasach Świętopelka II Wielkiego (zm. 1266).

7479. SMOLIŃSKI Marek: Świętopełk Gdański. Poznań 2016.

Rec.: Szempliński Łukasz, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 2 s. 143–151.

7480. SOBIESIAK Joanna: Przemysłidzi między Henrykiem II a Bolesławem Chrobrym, czyli o okolicznościach, które zapoczątkowały zależność lenną czeskich książąt od władców Rzeszy. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 3 s. 44–62, streszcz. ang.

Bolesław III Rudy i Władysława, księżna czeszy.

7481. SOCHACKA Anna: O tym, jak Kijany trafiły do „Annałów” Jana Długosza. *Merkuriusz Łęczyński*. Nr 32: 2019 s. 2–5.

7482. STANEK Maciej: Puncta ex commentario Nicolai Tempelfeld de Brzeg in “Parva naturalia”: editio critica. *Przegląd Tomistyczny*. T. 24: 2018 s. 289–319, streszcz. ang.

XV w.

7483. STANISŁAWSKI Błażej: Diaspory skandynawskie i transetniczne przestrzenie społeczne Wikingów. *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 19–33, streszcz. ang.

We wczesnym średniowieczu, również na ziemiach polskich.

7484. STARSKI Michał: Puck i Lębork. Dwa warianty kształtowania się wytwórczości garncarskiej w małych miastach Pomorza Gdańskiego w późnym średniowieczu. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 4 s. 399–414, streszcz. ang.

7485. STEFANIAK Piotr: Mulier fortis. Święta Jadwiga Śląska (1178–1243). Ludzie, miejsca, wydarzenia. Katowice 2019 Księgarnia św. Jacka 4° ss. 301, nlb. 2, il., mapy.

7486. STEMPIN Agnieszka: The early Piast settlement on Ostrów Tumski (cathedral island) in Poznań – the popularisation of heritage from the standpoint of the “genius loci” archaeological reserve. *Analecta Archaeologica Ressorvienia*. Vol. 13: 2018 s. 257–286.

7487. STOPKA Krzysztof: Kraków najstarszy: od grodu Wiślan do miasta Polaków (od IX do połowy XIII wieku). *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 15–48, streszcz. ang.

7488. STRZELCZYK Jerzy: Chrzt Polski, niektóre nowe spojrzenia i interpretacje. *Museion Poloniae Maioris*. T. 2: 2015 s. 39–47, streszcz. ang.

7489. SUCHODOLSKI Stanisław: Początki polskiego mennictwa w świetle nowszych

badań. *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 192–219, streszcz. ang.

X–XI w.

7490. SUMOWSKI Marcin: Święcenia duchowieństwa w późnośredniowiecznych Prusach. *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 27–89, streszcz. ang.

Aneks źródłowy.

7491. SZCZEPAŃSKI Seweryn: Chrystian [ok. 1180–ok. 1245] – biskup Prus i jego dzieło w kontekście cysterskiej misji chrystianizacyjnej. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 3 s. 485–497, streszcz. ang., niem.

7492. SZUMLICKA-RYCHLIK Grażyna: Kapituła katedralna w Płocku jako ośrodek kultury piśmienniczej w XIV i XV wieku. *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 1 s. 3–9.

7493. SZYMCZAK Jan: Łęczyccy Piastowie. Książęta, księżne i księżniczki w Łęczycy w XII–XIV wieku. Płock–Łęczycza 2019 Tow. Nauk. Płockie 8° ss. 228, il. Tow. Nauk. Płockie, Tow. Nauk. Płockie. Oddz. w Łęczycy.

7494. ŚLIWIŃSKI Błażej: Kronikarskie niedyskrecje czyli Życie prywatne Piastów. Gdańsk 2019 Marpress plik tekstowy PDF (18,84 MB); plik tekstowy MOBI (11,34 MB); plik tekstowy EPUB (4,07 MB).

Wyd. 1 wersji papierowej. Gdańsk 1994.
Lata 986–1414.

7495. ŚLIWIŃSKI Błażej: Rzeź i zniszczenie Gdańska przez Krzyżaków w 1308 roku. Przyczyny, przebieg i skutki. Wyd. 2. Gdańsk 2019 Marpress 8° ss. 130, nlb. 4.

Wyd. 1. 2006.

7496. TETERYCZ-PUZIO Agnieszka: Konrad I Mazowiecki: książę wielki lacki (1187/89 – 31 sierpnia 1247). Kraków 2019 Avalon 8° ss. 267.

Rec.: Dygo Marian, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 4 s. 816–821.

7497. TETERYCZ-PUZIO Agnieszka: Małgorzata Mazowiecka [ok. 1355–1396], obrończyni brata i matka krzyżowca. Burzliwe losy mazowieckiej księżniczki. *Nasze Korzenie*. Nr 16: 2019 s. 21–26.

Córka Siemowita III, siostra Siemowita IV i Janusza I, księżąt mazowieckich, druga żona Każka IV Słupskiego, potem Henryka VII z Blizną, matka Ludwika II, księcia brzeskiego.

7498. TETERYCZ-PUZIO Agnieszka: Maria Siemowitówna [1408/1419–1454] – pomorskie

losy mazowieckiej księżniczki. *Nasze Korzenie*. Nr 17: 2019 s. 11–13.

Córka księcia mazowieckiego Siemowita IV, żona księcia stargardzkiego i słupskiego Bogusława IX.

7499. TETERYCZ-PUZIO Agnieszka: Zamały na Piastów. Poznań 2019 Wydaw. Poznańskie 8° ss. 334, il.

7500. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: Dwa przyczynki do historii diecezji kijowskiej w XV w. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 107–128, streszcz. ang.

7501. TURECZEK Marcei: Quae Mezerici dicitur. Międzyrzecz w kręgu dyskusji nad eremem Pięciu Braci Męczenników i początkami polskiego chrześcijaństwa. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 142, il., streszcz. ang.

Lata 1001–1006.

7502. TUREK Jakub: „Nos fratres conventus sancti Adalberti”. Dokumenty wystawione przez konwent dominikanów wrocławskich w latach 1390–1424. *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 113–140, streszcz. ang.

Zawiera też aneks źródłowy.

7503. URBAŃCZYK Przemysław: Centralne funkcje grodów w społeczeństwach wczesnośredniowiecznych. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 2 s. 11–29, streszcz. ang.

7504. URBAŃCZYK Przemysław: Mieszko Pierwszy Tajemniczy. Toruń 2012.

Rec.: Pac Grzegorz: Let's write a better book about Mieszko I! *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 Special Issue s. 125–140.

7505. VANÍČEK Vratislav: Wuj Wojtek u kuzyna Bolka? Wokół prozopografii Sławnikowiców, Piastów i Przemyslidów w X wieku (ofiarowane Profesorowi Józefowi Doboszowi z okazji 60. urodzin). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 3 s. 11–43, streszcz. ang.

7506. VERWANDTSCHAFT – Freundschaft – Feindschaft. Politische Bindungen zwischen dem Reich und Ostmitteleuropa in der Zeit Friedrich Barbarossas. Hrsg. von. Knut Görich und Martin Wihoda; unter Mitarbeit von Richard Engl und Stefan Frankl. Wien–Köln–Weimar 2019 Böhlau dokument elektroniczny ss. 350.

Treść: Görich Knut, Wihoda Martin: Einleitung s. 7–14; Kembach Anna: Der Kaiser und sein Abglanz. Die Darstellung Friedrich Barbarossas und Vladislavs II. bei Vinzenz von Prag s. 15–52; Tomaszek Michał: Die Wahrnehmung der Kaisers bei Vinzenz Kadlubek s. 53–68; Dendorfer Jürgen: Vasallen und Lehen unter Friedrich Barbarossa: Politische Bindungen durch das Lehnswesen? s. 69–96; Liber Jan: Die Lehnsbeziehungen der böhmischen Herzöge zu Friedrich Barbarossa s. 97–110; Reitinger Lukáš: Imperator posuit in caput eius

coronam. Barbarossa Könige und Vladislav II. von Böhmen s. 111–148; Dalewski Zbigniew: Polnische Herzöge und das Reich im 12. Jahrhundert s. 149–176; Bagi Dániel: Die Arpaden und Barbarossa s. 177–194; Görlich Knut: Verwandte Gegner: Friedrich Barbarossa und Erzbischof Adalbert III. von Salzburg s. 195–220; Wihoda Martin: In zweierlei Diensten. Die Bischöfe von Prag zwischen Friedrich Barbarossa und den böhmischen Herzögen s. 221–246; Mühle Eduard: Der polnische Episkopat im Alexandrinischen Schisma (1159–1177) s. 247–284; Thieme André; Wettiner, Přemysliden und Ludowinger. Verwandtschaft zwischen Freundschaft und Feindschaft s. 285–320; Kubů František: Die Stadt Eger und die staufische Ministerialität als Gegner im staufischen und nachstaufigen Egerland s. 321–336.

Rec.: Jurek Tomasz, *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 239–241.

7507. VINCŮRKOVÁ Dorota: Cechy przekazu ustnego w czeskich i polskich średniowiecznych pieśniach hagiograficznych. *Meluzyna*. R. 4: 2016 nr 1 s. 5–19, streszcz. ang.

7508. WADYL Sławomir: Naprom, powiat Ostróda (Gross Nappern, Kr. Osterode). Wczesnośredniowieczne cmentarzysko w świetle danych archiwalnych. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 1 s. 3–10, streszcz. ang., niem.

7509. WADYL Sławomir: Studia nad kształtowaniem się pogranicza pomorsko- i mazowiecko-pruskiego we wczesnym średniowieczu. Olsztyn 2019 Oficyna Wydawnicza Pruthenia 4° ss. 364, il., mapy.

VIII–XIII w.

7510. WADYL Sławomir, Martyka Kacper: Nowy element układanki. Wczesnośredniowieczne grodzisko w Bornitach koło Pieniężna. *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 75–93, streszcz. ang.

IX–X w.

7511. WALKIEWICZ Leszek: Filipa żona króla Eryka Pomorskiego i księżna Pomorza. *Darłowskie Zeszyty Muzealne*. Z. 2: 2019 s. 40–55.

Filipa Lancaster (1394–1410), Eryk Pomorski (1382–1459).

7512. WALKIEWICZ Leszek: Sześćsetna rocznica zawarcia porozumień pomiędzy Władysławem Jagiełłą i Erykiem Pomorskim. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 13: 2019 s. 9–41.

7513. WALKOWSKI Grzegorz Kazimierz: Piastowie a Rzesza w latach 937/939–1138. T. 1. Wyd. 2, popr. Warszawa 2019 Euro-omni 8° ss. CXXII, 597, streszcz. ang.

Wyd. 1. 2015.

7514. WASIK Bogusz: Zamek golubski w średniowieczu. Architektura i technika budowy. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 2 s. 191–217, streszcz. ang., niem.

7515. WASIK Bogusz: Zamek w Świeciu. Topografia i technika budowy zamku krzyżackiego. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 2 s. 211–237, streszcz. ang., niem.

7516. WAWRZENIUK Joanna: Magia ochronna Słowian we wczesnym średniowieczu na ziemiach polskich. Warszawa 2016.

Rec.: Dzik Michał: Straying from the path of research into the magic and funerary of early medieval Slavs. *Analecta Archaeologica Ressoviensia*. Vol. 12: 2017 s. 369–392; Toż w jęz. pol.: O bezdrożach badań nad magią i obrzędami pogrzebowymi wczesnośredniowiecznych Słowian. *Tamże*. Vol. 12: 2017 s. 393–414.

7517. WCZESNOŚREDNIOWIECZNE grodziska w Polsce. T. 1: Powiat bydgoski województwo kujawsko-pomorskie. Early medieval strongholds in Poland. Vol. 1: Bydgoszcz county kuyavian-pomeranian voivodeship. Pod red. Wojciecha Chudziaka, Jacka Bojarskiego. Wrocław 2019 IAIe PAN. Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza 4° ss. 237, nlb. 1, il. IAIe PAN.

Zob. też poz. 7328, 7329, 7332, 7449, 7518, 7519.

7518. WCZESNOŚREDNIOWIECZNE grodziska w Polsce. T. 2: Powiat drawski województwo zachodniopomorskie. Early medieval strongholds in Poland. Vol. 2: Drawsko Pomorskie county west pomeranian voivodeship. Pod red. Wojciecha Chudziaka, Ryszarda Kaźmierczaka. Wrocław 2019 IAIe PAN. Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza 4° ss. 236, nlb. 1, il. IAIe PAN.

Zob. też poz. 7328, 7329, 7332, 7449, 7517, 7519.

7519. WCZESNOŚREDNIOWIECZNE grodziska w Polsce. T. 4: Powiaty bocheński, brzeski, gorlicki, myślenicki, olkuski, oświęcimski, tarnowski: województwo małopolskie. Pod red. Jacka Poleskiego. Wrocław 2019 IAIe PAN. Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza 4° ss. 242, nlb. 1, il. IAIe PAN, Inst. Archeologii UJ w Krakowie.

Zob. też poz. 7328, 7329, 7332, 7449, 7517, 7518.

7520. WCZESNOŚREDNIOWIECZNY gród i osada w Przytoku, stan. 1 i 2. Wyniki badań archeologicznych i środowiskowych. Pod red. Bartłomieja Gruszki. Zielona Góra–Świdnica 2019 Muzeum Archeol. Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z/s w Świdnicy 4° ss. 210, k. tabl. 7, il., mapy, streszcz. ang. (Monografia Wczesnośredniowieczne; t. 4).

Treść: Gruszka Bartłomiej: Wprowadzenie s. 5–7; Forsyś Jacek, Twardy Juliusz: Przyrodnicza charakterystyka stanowiska 1 w Przytoku i jego najbliższego otoczenia s. 9–17; Forsyś Jacek, Rudna Marta: Cechy utworów biogenicznych doliny Odry w rejonie Przytoku i ich znaczenie paleogeograficzne s. 19–30; Milecka Krystyna: Antropogeniczne przekształcenia zbiorowisk

roślinnych w otoczeniu stanowiska Jany-Przytok we wczesnym średniowieczu s. 31–43; Rennwanz Joanna: Starorzecze w sąsiedztwie wczesnośredniowiecznego grodziska i osady w Przytoku w świetle analiz makroskopowych szczątków roślinnych s. 45–48; Gruszka Bartłomiej: Grodzisko i osada w Przytoku (stan. 1 i 2) na tle sytuacji osadniczej oraz środowiska naturalnego w VIII–IX wieku s. 49–59; Pospieszny Łukasz: Badania geofizyczne grodziska (stan. 1) i osady (stan. 2) w Przytoku s. 61–68; Kittel Piotr, Tołoczko Wojciech: Wyniki prospekcji zawartości fosforu w gruncie na obszarze grodziska w Przytoku, stan. 1 s. 69–73; Gruszka Bartłomiej: Wyniki badań wykopaliskowych prowadzonych na grodzisku i osadzie w Przytoku w latach 60. XX wieku i w 2016 roku s. 75–90; Krąpiec Marek: Wyniki analizy dendrologicznej i dendrochronologicznej próbek drewna z badań archeologicznych przeprowadzonych na stan. 1 w Przytoku s. 91–92; Stępnik Tomasz, Michalak Arkadiusz, Gruszka Bartłomiej: Analiza dendrologiczno-formalna przedmiotów drewnianych ze stanowiska 1 w Przytoku s. 93–106; Lisowska Ewa: Wyroby kamienne z grodziska i osady w Przytoku s. 107–110; Makowiecka Marzena: Wyniki badań archeozoologicznych z miejscowości Przytok, stan. 1 s. 111–112; Gruszka Bartłomiej: Ceramika z wczesnośredniowiecznego kompleksu osadniczego w Przytoku, stan. 1 i 2. Analiza stylistyki, formy, techniki wykonania i chronologii s. 113–144; Gunia Piotr: Wyniki badań petrograficznych wczesnośredniowiecznych naczyń z zespołu osadniczego w Przytoku s. 145–187; Gunia Piotr: Interpretacja składu chemicznego fragmentów naczyń ze stanowisk archeologicznych w Przytoku s. 189–206.

7521. WIELKIE murowanie. Zamki w Polsce za Kazimierza Wielkiego. Red. nauk. Agnieszka Bocheńska, Przemysław Mrozowski. Warszawa 2019 Arx Regia Ośr. Wydawniczy Zamek Królewskiego 8° ss. 312, il. streszcz. ang. (Colloquia Castrensia; t. 2).

Treść: Gawlas Sławomir: Zamki jako element organizacji królewskiej domeny w czasach Kazimierza Wielkiego s. 11–29; Olszański Tomasz: Itinerarium Kazimierza Wielkiego: perspektywa kastelologiczna s. 31–65; Lasek Piotr: Obronne siedziby rycerskie i możnowładcze w czasach Kazimierza Wielkiego s. 67–86; Chorowska Małgorzata: Krajobraz po „wielkim murowaniu”, czyli Zamki śląskie w połowie XIV w. s. 87–106; Małachowicz Maciej: Zamek w Kruszwicy na tle kazimierzowskich zamków Kujaw i Wielkopolski s. 107–131; Olszański Tomasz: Średniowieczny zamek królewski w Pyzdrach (w dekadę po zakończeniu badań terenowych) s. 133–151; Hadamik Czesław: Nerozwiązany problem: zamek Olsztyn w czasach Kazimierza Wielkiego s. 153–174; Ginter Artur: Domniemany zamek Kazimierza Wielkiego w Muszynie w świetle najnowszych badań archeologiczno-architektonicznych s. 175–200; Lasota Czesław, Małachowicz Maciej: Zamek w Namysłowie, przygranicze Królestwa Polskiego i Czeskiego s. 201–229; Nocun Przemysław: Wieża mieszkalna Henryka I jaworskiego w Siedlęcinie w czasach ostatnich Piastów świdnicko-jaworskich s. 231–251; Legendziewicz Andrzej: Dwie Wieże – zamek książęcy w Koźlu od 2. połowy XIII do początków XX w. s. 253–271.

7522. WIŚNIEWSKI Piotr: Oficjum rymowane o św. Katarzynie w Pontyfikale Płockim z XII wieku. *Annales Lublinenses pro Musica Sacra*. T. 10: 2019 s. 153–168, streszcz. ang.

7523. [WŁADZIŃSKI Jan]: Grunwald, a kościół Panny Maryi w Lublinie. W sześćsetną rocznicę rozpoczęcia budowy królewskiego wotum. Oprac. Jan Władziński; red. i korekta

Maryla Koper. Lublin 2019 Gaudium 8° ss. 90, nlb. 1, il.

Wznowienie wyd. z 1910 r.

7524. WŁODARSKI Łukasz: Posłowie arcybiskupów gnieźnieńskich do Prus w XV wieku. Przyczynek do badań nad otoczeniem prymasów Polski w późniejszym średniowieczu. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 4 s. 689–702, streszcz. ang.

7525. WOJCIECHOWSKA Iwona: Średniowieczne plakietki pielgrzymie i świeckie z badań w Stargardzie. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 2 s. 139–149, streszcz. ang.

7526. WOJTCZAK Hanna: Komentarze Benedykta Hessego [ok. 1389–1456] do „ars vetus” w świetle nowych ustaleń. *Przegląd Tomistyczny*. T. 24: 2018 s. 595–610, streszcz. ang.

7527. WOOD Ian: Martyrdom in early Christian Rus’. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 8]: 2018 nr 3 s. 11–26.

Zawiera tezę o Turowie na Rusi jako miejscu pochowania Brunona z Kwerfurtu (970–1009) i jego towarzyszy.

7528. WOŹNY Maciej: Problem studiów praskich księcia opolskiego Bolka V. *Średniowiecze Polskie i Powszechne*. T. 7(11): 2015.

Polem: Tomczak Robert T., *Średniowiecze Polskie i Powszechne*. T. 11(15): 2019 s. 316–329, streszcz. ang., niem.; Repl.: Woźny Maciej, *Tamże* s. 330–337, streszcz. ang., niem.

7529. WOŹNY Maciej: Zaginiony dokument Alberta, księcia strzeleckiego, dla cystersów jemielnickich z datą 30 V 1328 r. Uzupełnienie do Urkunden des Klosters Himmelwitz. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 4 s. 81–90, streszcz. ang.

W aneksie treść dokumentu.

7530. WÓJCIK-ZEGA Dagmara, Zega Włodzimierz: Bartłomiej z Jasła i „czeska devotio moderna” w Krakowie. Kazanie „Hoc epulum comedas” na Wielki Czwartek. *Przegląd Tomistyczny*. T. 24: 2018 s. 135–191, streszcz. ang.
Z 1393 r.

7531. WÓLKIEWICZ Ewa: The ecclesiastical proletariat? The income of the lesser clergy in the late Middle Ages exemplified with the accounting book of St. Martin’s altar in Nysa. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 1 s. 3–16, streszcz. pol.

7532. WRÓBLEWSKI Sławomir: Początki chrześcijaństwa w ziemi sądeckiej. Najdawniejsza sieć parafialna (do trzeciej ćwierci XIII wieku).

Rocznik Sąddecki. T. 47: 2019 s. 31–55, streszcz. ang.

7533. ZAMELSKA-MONCZAK Kinga: Znaleźiska wczesnośredniowiecznych akcesoriów kupieckich z Santoka na tle porównawczym. *Slavia Antiqua*. T. 60: 2019 s. 277–302, streszcz. ang.

7534. ZAREMSKA Hanna: The Rabbinate of Poznań in the second half of the fifteenth century. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 157–174, streszcz. ang.

7535. ZAWADZKI Wojciech: Udział dominikanów w chrystianizacji Prus do połowy XIII wieku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 3 s. 499–510, streszcz. ang., niem.

7536. ZAWICHOST we wczesnym średniowieczu. Red. Stanisław Tabaczyński, Dariusz Wyczółkowski; współpr. red. Dorota Cyngot. Warszawa 2018.

Rec.: Florek Marek: „Niezamknięty proces badawczy”. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 92–95.

7537. ZAWITKOWSKA Wioletta, Zawitkowska Kamila: Powstanie kościoła i parafii w Krasnem k. Rzeszowa w świetle dokumentu fundacyjnego Małgorzaty Rzeszowskiej i jej córki: Katarzyny i Ofki z 4 marca 1412 r. *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 557–570, streszcz. ang.

7538. ŻABA Eugeniusz: Zarys dziejów wsi klucza jangrockiego w średniowieczu i początkach epoki nowożytnej. *Ilcusiana*. Nr 21: 2019 s. 7–17.

Zob. też. poz. 8160 i 9008.

3. OKRES 1506–1795

a) Źródła

Zob. poz. 3281, 7285, 7293, 7665, 7666, 7668, 7676, 7685, 7688, 7695, 7702, 7709, 7723, 7726, 7743, 7753, 7757, 7795, 7800, 7802, 7841, 7851, 7854, 7896, 7912, 7913, 7927, 7963, 8027, 8049, 8050, 8053, 8077, 8098, 8125, 8150, 8164, 8183.

7539. 450 LAT Unii Lubelskiej. Łącko i ziemia łącka w czasach ostatniego Jagiellona i początkach Rzeczypospolitej Obojga Narodów w świetle zachowanych dokumentów i materiałów z epoki. Cz. 1. [Wyd. i wstęp] Piotr Wierzbicki. *Almanach Łącki*. Nr 30: 2019 s. 141–148.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. Nr 31: 2019 s. 6–14.
Fotografie dokumentów.

7540. „ABY po śmierci jakowa trudność na potem nie zachodziła” – testament marszałkowej Anny z Chodorkowskich Iv. Wiśniowieckiej Dolskiej [ok. 1660–1711]. [Wyd.] Agnieszka Szlaby. *Klio*. T. 50: 2019 nr 3 s. 131–148, streszcz. ang.

7541. AKT chrztu J. U. Niemcewicza. [Wyd.] Jacek Okulus. Warszawa 2019 Ursynoteka – Muzeum – Bibl. Publiczna im. Juliana Ursyna Niemcewicza w Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy 4° ss. 16, il. (Materiały do Dziejów Ursynowa).

Julian Ursyn Niemcewicz (1758–1841).

7542. AKTA sejmiku kowieńskiego z lat 1733–1795. Wyd. Monika Jusupović. Warszawa 2019 IH PAN; Wydaw. Neriton 8° ss. 660, tabl. 8, il.

7543. AKTA wizytacji podkrakowskiej parafii Zielonki z XVIII wieku w zasobie w Archiwum

Kurii Metropolitalnej w Krakowie. [Wyd.] Jan Bulak, Anna Makarczyk. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 15–55, streszcz. ang.

7544. AKTA wizytacyjne parafii Wolsztyn z 1777 roku. [Wyd.] Anzelm Weiss; tł. Agnieszka Stycharczuk. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 189, il., streszcz. niem.

7545. ALTKREIS Oberglogau im Karolinischen Steuerkataster von 1722/26. Historyczny powiat głogówecki w Katastrze Karolińskim z lat 1722/26. Hrsg. Ralph Wrobel. Görlitz 2016 Senfkornverlag 8° ss. 608, mapy. Historische Kommission für den Kreis Neustadt OS. (Landskundliche Schriftenreihe; Bd. 9).

Tekst równol. niem., pol.

Rec.: Obetkon Rafał, *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 29: 2017 s. 217–221.

7546. ARCHIWUM Heidensteinów z Sułęczyna (1571–1753) w zbiorach rodziny Skórzewskich z Czerniejewa. Cz. 1: Dokumenty z czasów „przedheidensteinowskich” 1571–1591. [Wyd. i wstęp] Jacek Kowalkowski. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 267–282.

W zasobie AP w Poznaniu.

7547. BIELSKI Marcin: Kronika, to jest historia świata. T. 1. Oprac. Dariusz Śnieżko, Dorota Kozaryn; przy współud. Eleny Karczewskiej. Szczecin 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 498, il.

Cz. tekstu równol. w jęz. łac. i przekł. pol.

Toż. T. 2. Szczecin 2019 ss. 640, il., mapa.

Toż. T. 3. Szczecin 2019 ss. 586, il.
Edycja krytyczna dzieła powstałego w 1564 r.

7548. CAROSI Johann Philipp von: Podróże po polskich prowincjach, obserwacje mineralogiczne i inne dodatkowe opisy tych ziem. (Wersja polska i niemiecka). T. 1–2. Pod red. nauk. Jerzego Michty. Kielce 2018.

Rec.: Kardyś Piotr, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 4 s. 536–537.

7549. [CICHOCKI Andrzej]: Od Augusta Mocnego do Augusta III. Doniesienia z Warszawy Andrzeja Cichockiego z lat 1732–1734. Wyd. Jerzy Dygdała. Warszawa 2016.

Rec.: Bogucka Maria, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3 s. 588–592.

7550. CZAROWNICA powołana. Oprac. Anna Kochan. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 170, nlb. 9, il. (Bibliotheca Curiosa; 37).

Anonimowa rozprawa z 1639 r. napisana prawdopodobnie przez Wojciecha Regulusa.

7551. CZARTORYSKA Izabela z Flemingów: Podróż po Anglii. Dziennik podróży po Anglii i Szkocji w 1790 roku. Oprac. i wprowadzenie Agnieszka Whelan; tł. Zdzisław Żygulski jun. i Agnieszka Wehlan. Warszawa–Toruń 2015 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Wyd. Tako plik tekstowy PDF (9,01 MB). Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata. (Źródła do Dziejów Sztuki; t. 1 A).

Toż w jęz. ang.: Tour through England. Diary of princess Izabela Czartoryska from travels around England and Scotland in 1790.

Plik tekstowy PDF (7,60 MB).

7552. DELERDT Andrzej Józef: Źródło łask Boskich nieprzebrane. Matka Boska Bolesna ze Skrzatusza i jej historia. Red. wydawnicza Agnieszka Borysowska, Tadeusz Ceynowa. Szczecin 2017.

Rec.: Wąsowicz Jarosław, *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie*. Nr 25: 2018 s. 277–279.

7553. [DŁUŻEWSKI Kazimierz]: Streszczenie diariusza wojennego Kazimierza Dłużewskiego z lat 1683–1696. [Wyd.] Zbigniew Hundert. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 1 s. 279–296.

7554. DOKUMENTY polskie z archiwów dawnego Królestwa Węgier. T. 6: (Dokumenty z lat 1531–1540). Wyd. i oprac. Stanisław A. Sroka. Kraków 2019 PTH; Societas Vistulana 8° ss. LXII, 416, nlb. 1.

Tyt. równol.: Documenta ad res Poloniae pertinentia, quae in archivis veteris Regni Hungariae asservantur. T. 6: (Documenta ex annis 1531–1540).

Toż plik tekstowy PDF (2,79 MB).
T. 1. 1998.

7555. DYPLOMACI sascy wobec Sejmu Wielkiego. [Oprac.] Henryk Kocój. Kraków 2016.

Rec.: Bajer Jakub, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3 s. 616–622.

7556. ENTRETIENS du roi Stanislas-Auguste avec Otto Magnus von Stackelberg (1773–1775). Oprac. i komentarz Dorota Dukwicz, Ewa Zielińska. Warszawa 2018.

Rec.: Kosińska Urszula, *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 270–272.

7557. [ESSEN August Franz von, Stutterheim Hans Heinrich von]: U progu końca Rzeczypospolitej. Korespondencja posła saskiego w Warszawie Augusta Essena z ministrem spraw zagranicznych Saksonii Heinrichem Stutterheimem (1787). [Wstęp i oprac.] Henryk Kocój. Kraków 2019 Arcana 8° ss. 271.

Tekst korespondencji w jęz. fr.

7558. FLEMMING Jakob Heinrich: Mémoires concernant l'élection d'Auguste II pour roi de Pologne et le débuts de la guerre du Nord (1696–1702). Éd. Urszula Kosińska; trad. Krystyna Zaleska et Maria Gołębiowska-Bijak. Warszawa 2017.

Rec.: Kriegseisen Wojciech, *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 267–270.

7559. [FREDRO Andrzej Maksymilian]: Andrae Maximiliani Fredro Gestorum Populi Polomi sub Henrico Valesio, Polonorum postea vero Galliae rege. Andrzeja Maksymiliana Fredry dzieje narodu polskiego za czasów Henryka Walezego, króla Polaków, potem zaś Francji. W tł. Józefa Macjona; wstępem i przyp. opatrzył Marek Tracz-Tryniecki. Warszawa 2019 Nar. Centrum Kultury; Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe 8° ss. 969, nlb. 3, il. (Biblioteka Staropolskiej Myśli Politycznej; t. 4).

Tekst równol. w jęz. łac., pol.
Lata 1572–1576.

7560. GRATIOSA Imago Beatissimae Virginis Mariae, in ecclesia parochiali Tuligłoviensi. Akta komisji powołanej do kanonicznego zbadania łask – 1747 r. [Oprac.] Anna Gąsior, Janusz Królikowski. *Premisla Christiana*. T. 18: 2018/2019 [dr.] 2019 s. 105–150.

Akta w jęz. łac. i pol. dot. kultu Matki Bożej w Tuligłowach oraz świadectw cudów.

7561. [HEIDENSTEIN Reinhold]: Rajnolda Hejdensztejna sekretarza królewskiego, dzieje Polski od śmierci Zygmunta Augusta do roku

1594 ksiąg XII. T. 1 i 2. Przetł. Michał Gliszczynski; życiorysem uzupełnił Włodzimierz Spasowicz. Warszawa 2019 Cymelium Fund. Ratowania Dziedzictwa Nar. 8° ss. nlb. 6, XVIII, 340, nlb. 4, 484, nlb. 4.

Toż plik tekstowy PDF 12,74 MB.
Tyt. oryg.: *Rerum Polonicarum ab excessu Sigismundi Augusti libri XII.*

Repr., oryg.: Petersburg 1857.

7562. INSTRUKCJE i reskrypty do ambasadorów rosyjskich w Rzeczypospolitej w latach 1772–1794. Oprac. Adam Danilczyk, Jacek Kordel, Vadzim Anipiarkou, Sławomir Łuczak; współpr. Zofia Zielińska. Warszawa 2019 IH PAN; Neriton 8° ss. XXXIII, nlb. 3, 366.

7563. INWENTARZ kolskiego kościoła farnego z 1688 r. [Wyd.] Krzysztof Witkowski. *Rocznik Kolski*. Nr 12: 2019 s. 59–67.

7564. INWENTARZ rzeczy po staroście dobrzyńskim Adamie Kazimierzu Noskowskim z 1659 r. [Wyd. i wstęp] Robert Jop. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 99–128, streszcz. ang.

7565. INWENTARZ Starostwa Konińskiego z 1790 r. Do dr. przygotował Zbigniew Górski. *Rocznik Koniński*. T. 20: 2018 s. 111–191.

7566. JAK dawniej dbano o broń – z historii piechoty polskiej czasów saskich. (Cz. 2: Źródła). [Wyd.] Tomasz Karpiński. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 2 s. 144–198, streszcz. ang., ros.

Cz. 1 pod hasłem aut.: Karpiński Tomasz, *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 19: 2018 nr 3/4.

7567. KATALOG testamentów mieszkańców Brześcia i Grodna od XVI do początku XVIII wieku. Oprac. Natallia Sliż. Warszawa 2017.

Rec.: Golaszewski Łukasz, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 335–349.

7568. KATALOG testamentów poznańskich z drugiej połowy XVI i z XVII wieku. Oprac. Andrzej Karpiński. Warszawa 2017.

Rec.: Golaszewski Łukasz, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 335–349.

7569. KATALOG testamentów z krakowskich ksiąg miejskich do 1550 roku. Oprac. Jakub Wysmulek. Warszawa 2017.

Rec.: Golaszewski Łukasz, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 335–349.

7570. KATALOGI testamentów mieszkańców miast z terenów Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego do 1795 roku. Indeks. Indeksy sporządzili Kamil Frejlich [i in.].

Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Semper 8° ss. 299. (Katalogi Testamentów Mieszkańców Miast z Terenów Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego do 1795 Roku; t. 8).

7571. [KITOWICZ Jędrzej]: Korespondencja i gazetki rękopiśmienne Jędrzeja Kitowicza z lat 1771–1776. Oprac. i wyd. Tomasz Ciesielski, Sławomir Górzynski, Filip Wolański. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2017.

Rec.: Chodyła Zbigniew, *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 276–281.

7572. [KMITA Jan Achacy]: „Spitamegeranomachia” Jana Achacego Kmity – edycja księgi pierwszej. [Wyd.] Aleksandra Goszczyńska. *Meluzyna*. R. 4: 2017 nr 1 s. 91–115, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2: „Spitamegeranomachia” Jana Achacego Kmity – edycja księgi drugiej. *Tamże* nr 2 s. 74–105, streszcz. ang.
Wyd. 1. Kraków 1595.

7573. KNIGA ślubiv latins’koï Katedri L’vo va 1554–1591 rr. [Wyd.] Bogdana Petrišak. L’viv 2017 NAN Ukraïni. Inst. ukraïns’koï arheografii ta džereloznavstva im. M. S. Gruševs’kogo. L’vivs’ke viddilennâ; CDiA Ukraïni, m. L’viv 8° ss. 308. (L’vivs’ki istorični praci. Džerela; t. 8).

Rec.: Trawka Renata: Potknięcia na ślubnym kobiercu. Uwagi do edycji najstarszej księgi metrykalnej łacińskiej katedry we Lwowie. *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 221–228.

7574. [KOCHAŃSKI Adam Adamandy, Leibniz Gottfried Wilhelm]: Korespondencja Adama Adamandego Kochańskiego i Gottfrieda Wilhelma Leibniza z lat 1670–1698. Tł. na podstawie przedruku tekstów oryginalnych oraz wstęp i przypisy Dorota Sieńko. Warszawa 2019 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 255, nlb. 1, il.

7575. KORESPONDENCJA Stanisława Rewery Potockiego. Hetman polny koronny 1652, hetman wielki koronny 1654–1667. Oprac. i wyd. Piotr Kroll. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2019 DiG; Ed. La Rama 8° ss. 308. (Listy hetmańskie rodu Potockich; t. 2) (Monumenta Poloniae Epistolaria).

7576. KORESPONDENCJA wojskowa hetmana Janusza Radziwiłła w latach 1646–1655. Cz. 1: Diariusz kancelaryjny 1649–1653. Oprac. Mirosław Nagielski [i in.]. Warszawa 2019 Neriton 8° ss. 890.

Rec.: Augusiewicz Sławomir, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 4 s. 183–187.

7577. KOŚCIÓŁ i dwór biskupi w Litewnikach. [Wyd. i przedm.] Rafał Zubkowicz. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 2: 2019 s. 13–22.

Zawiera treść inwentarza z 1790 r.

7578. KROMER Marcin: *Musicae elementa*. Ed. i przekł. pol. Elżbieta Witkowska-Zaremba; przekł. ang. traktatu Calvin M. Bower; tł. z jęz. pol. wstępu, zasad edytorskich i komentarza Zofia Weaver. Warszawa 2019 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 92, nlb. 1, nuty. (*Monumenta Musicae in Polonia. Seria C, Tractatus de Musica*).

Tekst równol. łac., pol., ang.
Wyd. w Krakowie w 1532 r.

7579. KRONIKA klasztoru norbertanek w Imbramowicach 1741–1758. Oprac. Maria Dębowska. Kraków 2019 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 423, nlb. 6. (Biblioteka Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; nr 47).

7580. KRONIKA klasztoru norbertanek w Imbramowicach 1758–1769. Oprac. Maria Dębowska. Kraków 2019 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 138, nlb. 5. (Biblioteka Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; nr 48).

7581. KSIĘGA wpisów podkanclerzego i następnie kanclerza Tomasza Zamoyskiego MK 181 z Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie 1633–1637. Oprac. Janusz S. Dąbrowski. Warszawa 2019 DiG 8° ss. 257, nlb. 2. Pol. Tow. Heraldyczne. (Sumariusz Metryki Koronnej. Seria Nowa; t. 11).

7582. KSIĘGA wpisów podkanclerzego Jerzego Ossolińskiego MK 184 z Archiwum Głównego Akt Dawnych z lat 1638–1639. Oprac. Janusz S. Dąbrowski. Warszawa 2019 PTH 8° ss. 110, nlb. 1. (Sumariusz Metryki Koronnej. Seria Nowa; t. 14).

7583. KSIĘGA wpisów podkanclerzego Piotra Gembickiego MK 182 z Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie. Oprac. Wojciech Krawczuk; red. t. Janusz S. Dąbrowski. Warszawa 2019 DiG 8° ss. 284, nlb. 1. Pol. Tow. Heraldyczne. (Sumariusz Metryki Koronnej. Seria Nowa; t. 12).

Lata 1635–1638.

7584. KSIĘGA wpisów podkanclerzego Piotra Gembickiego MK 183 z Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie. Oprac. Anna Wąjs; red. t. Janusz S. Dąbrowski. Warszawa 2019 DiG 8° ss. 104, nlb. 1. Pol. Tow. Heraldyczne. (Sumariusz Metryki Koronnej. Seria Nowa; t. 13).

1638 r.

7585. KSIĘGI kryminalne miasta Krakowa z lat 1630–1633, 1679–1690. Oprac. i wyd. Wacław Uruszczak, Maciej Mikula, Krzysztof Fokt. Kraków 2016.

Rec.: Kizik Edmund, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 2 s. 395–399.

7586. KSIĘGI przyjęć do prawa miejskiego w Gdańsku 1536–1814. Ed. Andrzej Groth, Dariusz Kaczor, Ewa Łączyńska-Bartoszek; wstęp i oprac. Dariusz Kaczor. Gdańsk 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8°. (*Catalogus Civium Gedanensium*).

T. 1: Księga obywatelska (główna) z lat 1536–1592 ss. XXVII, nlb. 3, 176, nlb. 1, il.

T. 2: Księga obywatelska (główna) z lat 1577–1732 ss. VIII, nlb. 4, 426, nlb. 1, il.

T. 3: Księga obywatelska (główna) z lat 1732–1792 ss. VII, nlb. 3, 190, il.

T. 4: Księga obywatelska (pomocnicza) z lat 1710–1729 ss. VII, nlb. 3, 68, il.

T. 5: Księga obywatelska (indeksowa) z lat 1574–1637 (1641) ss. IX, nlb. 3, 157, nlb. 1, il.

T. 6: Księga obywatelska (indeksowa) z lat 1637–1709 ss. VIII, nlb. 2, 493, nlb. 2, il.

T. 7: Księga obywatelska (indeksowa) z lat 1710–1767 ss. VIII, nlb. 2, 566, nlb. 1, il.

T. 8: Księga obywatelska (indeksowa) z lat 1768–1794 oraz 1807–1814 ss. VIII, nlb. 2, 332, nlb. 1, il.

7587. LIBER vitae et mortis sive Cathalogus ordinis S. Pauli Primi Eremitae, provinciae: Hungaricae, Poloniae, Rhenanae, Istriacae, Croatiae, Germano-Austriacae (1694–1785). *Studia Claromontana*. [T.] 34: 2019 s. 79–194, streszcz. ang.

7588. LUSTRACJA ceł i myt małopolskich z 1565 roku. Wyd. Bożena Wyrozumska; przy współpr. Marcina Starzyńskiego; indeksy oprac. Patrycja Wiencierz. Kraków 2019 PAU 8° ss. 138, nlb. 1, il. PAU.

7589. LUSTRACJE starostwa konińskiego z 1765 r. Do dr. przygot. Zbigniew Górski. *Rocznik Koniński*. T. 19: 2015 s. 157–187.

7590. ŁASICKI Jan, Sandecki-Malecki Jan: O bogach i wierzeniach dawnych Żmudzinów, Litwinów i Prusów. Przeł. i oprac. Magdalena Wolf. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświat. 8° ss. 72, nlb. 2, il. (*Bibliotheca Curiosa*; 34).

Część tekstu tł. z jęz. łac.
Traktat z 1615 r.

7591. MANDAT księcia Albrechta z 24 listopada 1541 roku. [Wyd.] Grzegorz Białuński, Aleksander Bauknecht. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 4 s. 707–715, streszcz. ang., niem.

7592. [MARIA Kazimiera d'Arquien]: Listy Marii Kazimierzy z Archiwum Sobieskich w Oławie. T. 1: Listy do synów z lat 1696–1704. Listy Maryi Kazimiry z Arhiva Sabeskih u Alave. T. 1: Listy da synoŭ za 1696–1704 gg. Oprac. i red. nauk. Anna Leyk i Jan Jerzy Sowa; sporządzenie odpisów i przekł. Anna Leyk, Monika Malinowska, Anna Zujkiewicz. Warszawa–Mińsk–Fryburg 2019 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie; Nacyŭnal'ny gistoryčny arhiu Belarusi; Fund. Lanckorońskich 8° ss. 402, k. tabl. 1, il., tabl. geneal. (Monumenta Sobiesciana; T. 1).

Tekst równol. w jez. fr. i przekł. pol.

Listy do Jakuba Ludwika Sobieskiego (1667–1737) oraz Aleksandra Benedykta Sobieskiego (1677–1714).

7593. MATERIAŁY źródłowe do dziejów Wielkiego Księstwa Litewskiego. Cz. 7: Z problematyki miejskiej w XVII w. [Wyd.] Jerzy Gordziejew. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 64: 2019 s. 27–51, streszcz. ang., ros.

Cz. 1. *Tamże*. R. 48: 2003.

7594. [MIASKOWSKI Wojciech]: Dwie mowy Wojciecha Miaskowskiego wygłoszone na pogrzebie Wojciecha Gajewskiego – edycja krytyczna. [Wyd.] Artur Oźlański. *Meluzyna*. R. 5: 2018 nr 2 s. 71–79, streszcz. ang.

Z 1609 r.

7595. NA STYKU kultur i narodów. Galicyjskie miasta i miasteczka w józeffińskim katastrze gruntowym. T. 1: Brody. Oprac. Tomasz Kargol. Kraków 2018 Historia łagielonica plik tekstowy PDF (1,13 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 2: Husiatyn i Tamopol. Oprac. Volodymyr Dolinovskyi. Kraków 2018 plik tekstowy PDF (1,2 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 3: Zbaraż. Oprac. Krzysztof Ślusarek. Kraków 2018 plik tekstowy PDF (3,41 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 4: Suchostaw, Tarnoruda i Touste. Oprac. Michał Baczkowski. Kraków 2018 plik tekstowy PDF (3,07 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 5: Gliniany i Janów. Oprac. Ivanna Stadnyk. Kraków 2018 plik tekstowy PDF (3,39 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 6: Mikulińce i Zarudzie. Oprac. Bogdana Petryszak. Kraków 2018 plik tekstowy PDF (525 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 7: Grzymałów i Kopyczyńce. Oprac. Łukasz Jewuła. Kraków 2018 plik tekstowy PDF (561 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 8: Kamionka Strumiłowa i Toporów. Oprac. Krzysztof Ślusarek. Kraków 2018 plik tekstowy PDF (635 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 9: Olesko i Skałat. Oprac. Volodymyr Dolinovskyi. Kraków 2018 plik tekstowy PDF (713 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 10: Markopol i Sasów. Oprac. Michał Baczkowski. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (1,02 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 11: Jagielnica i Jezupol. Oprac. Volodymyr Dolinovskyi. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (1,16 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 12: Biały Kamień i Cholojów. Oprac. Michał Baczkowski. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (1,2 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 13: Chorostków i Trembowlia. Oprac. Rostyslav Melnyk. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (1,46 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 14: Budzanów i Skała. Oprac. Tomasz Kargol. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (1,16 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 15: Obertyn, Tłumacz i Zablótów. Oprac. Krzysztof Ślusarek. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (681 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 16: Śniatyn. Oprac. Michał Baczkowski. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (904 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 17: Jabłonów, Peczeniżyn i Pistryń. Oprac. Kamil Ruszała. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (831 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 18: Buczaczy i Złoty Potok. Oprac. Ivanna Stadnyk. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (1,26 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 19: Barysz, Jazłowiec, Jezierzany i Probużna. Oprac. Tomasz Kargol. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (1,44 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 20: Bohorodczany i Stanisławów. Oprac. Volodymyr Dolinovskyi. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (1,68 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 21: Dobrotwór i Gologóry. Oprac. Łukasz Jewuła. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (1,28 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 22: Łysiec i Ułaszkwce. Oprac. Volodymyr Dolinovskyi. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (1,53 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 23: Brzeżany i Kąkolniki. Oprac. Michał Baczkowski. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (914 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 24: Szczurowice i Witków Nowy. Oprac. Bogdana Petryszak. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (451 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 25: Narajów, Sokołówka i Wybranówka. Oprac. Grzegorz Zamojski. Kraków 2019 plik tekstowy PDF (478 KB), streszcz. ang.

Lata 1787–1789.

7596. NAJSTARSZE pamiętniki Żydów krakowskich. Wprow., tł., oprac. Agata Paluch, Leszek Kwiatkowski. Warszawa 2019 PWN 8° ss. 176, streszcz. ang. (Żydzi, Polska, Autobiografia; t. 3).

Zawiera: Meir ben Jechiel Kadosz: Zwój pana Meira; Jom Tow Lipmann Heller: Zwój nienawiści.

Lata 1609–1648.

7597. NARUSZEWICZ Adam: Dziennik podróży Stanisława Augusta na Ukrainę i do innych Ziem Koronnych. Wyd. Magdalena Bober-Jankowska; przy współpr. Ariadny Małkowskiej-Nowak. Warszawa 2019 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 830, nlb. 2, k. tabl. 1, il., mapa. (Biblioteka Pisarzy Polskiego Oświecenia; 16).

Z 1787 r.

7598. NIEZNANE źródła do dziejów zakonu kanoników regularnych od pokuty – wykazy przełożonych generalnych oraz prepozytowych-infulatów klasztoru w Widzienizkach – edycja źródłowa. [Wyd.] Barbara Bonar, Marcin A. Klemenski. *Nasza Przeszłość*. T. 132: 2019 s. 79–94, streszcz. ang.

Z l. ok. 1699, ok. 1765 i 1897.

7599. „NOWINY Lubelskie” z marca 1569. Źródło do dziejów sejmu unii lubelskiej. Oprac. i wyd. Piotr Dymmel i Henryk Gmiterek. Lublin 2019 AP 4° ss. 102, streszcz. ang.

7600. „OKOŁO unii Xięstwa Litewskiego z Koroną...”, czyli o unii lubelskiej na przestrzeni

wieków – w 450. rocznicę. [Wyd.] Krzysztof Bąkała. *Rocznik Kresowy*. R. 5: 2019 nr 5 z. 2 s. 127–183.

7601. OPISY szpitalnego kościoła Świętego Ducha w Koninie z lat 1790 i 1836 w „Aktach miasta Konina”. Do dr. przygot. Piotr Rybczyński. *Rocznik Koniński*. T. 19: 2015 s. 189–200.

7602. ORMIANIE Mohylova Podolskiego w świetle materiałów V rewizji 1795 roku. [Wstęp i oprac.] Maksym Potapenko. *Lehahayer*. T. 6: 2019 s. 91–124, streszcz. ang., orm.

7603. [ORZELSKI Świętosław]: Mowy i pisma w sprawach publicznych Świętosława Orzelskiego. Oprac. Włodzimierz Spasowicz; uzup., wstępem opatrzył i wyd. Włodzimierz Kaczorowski. Opole 2019 Uniw. Opolski 8° ss. 319.

Lata 1576–1597.

7604. POWINNOŚCI mieszkańców miasta Tykocin według inwentarza z 1772 roku. [Wyd. i wstęp] Michał Sierba. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 2 s. 229–245, streszcz. ang.

7605. PRZY boku króla Stanisława Leszczyńskiego (1706–1709). T. 1: Wyprawy do Saksonii i Litwy w latach 1706–1708. Listy królewskich sekretarzy Samuela Kazimierza Szwykowskiego i Jozafata Michała Karpia oraz fragmenty z gazet pisanych i diariuszy. Wyd. Jerzy Dygdała. Warszawa 2018.

Toż. T. 2: W wędrówkach po Polsce między Gdańskiem a Lwowem w latach 1708–1709. Listy królewskiego sekretarza Jozafata Michała Karpia oraz fragmenty z gazet pisanych i diariuszy. Warszawa 2019 IH PAN 8° ss. 361, nlb. 1.

Rec. [T. 1]: Zwierzykowski Michał: Nowe źródło do badań pierwszego „panowania” Stanisława Leszczyńskiego. *Wiek Stare i Nowe*. T. 14(19): 2019 s. 285–294.

7606. PRZYWILEJ króla Polski Władysława IV Wazy z roku 1645 zezwalający na osiedlenie się franciszkanów iryjskich w mieście Wieluniu. [Wyd.] Elwira Kaczyńska. *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 123–128, streszcz. ang.

13 VII 1645 r.

7607. PRZYWILEJE królewskie dla szlachty osiadłej we wsi Wiski. [Wyd.] Andrzej Czarnocki. *Rocznik Białkopodlaski*. T. 26: 2018 s. 225–239, streszcz. ang.

Dokumenty z l. 1681, 1720 i 1763.

7608. [RADZIWIŁŁ Jerzy]: Dziennik podróży do Włoch Jerzego Radziwiłła w 1575 roku. Tł. i oprac. tekstu łacińskiego Angelika

Modlińska-Piekarz. *Kultura i Historia*. Nr 21: 2012 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

7609. RANNÂÂ gistoryâ Krupak. [Wyd.] Genadz’ Semâncuk. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 51: 2019 s. 226–242, streszcz. ang., pol.

Sumariusz majątku z l. 1508–1551, 1620–1747.

7610. [REJ Mikołaj]: Zeznanie podatkowe Mikołaja Reja. Oprac. Anna Jabłońska. Nagłowie–Warszawa 2013 Windprojekt sp. z o.o. S.K.A. 8° ss. nlb. 2, 7, nlb. 1.

7611. REJESTR jeńców polskich na Krymie z 1649 roku. [Wyd.] Sławomir Augustiewicz. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 1 s. 157–180, streszcz. ang.

7612. „RELACJA z obozu w Kryłowie”. Przyczynek do powstania kozackiego 1638 roku. [Wyd.] Taras Kovalets, Albert Borowiak. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 161–172.

Tzw. powstanie Ostranicy pod przywództwem Jakuba Iskry (Ostrzanina, Ostranicy).

7613. ROLA Leszna w zaopatrzeniu piechoty koronnej w umundurowanie i ekwipunek za czasów Augusta III – wybór źródeł. [Wyd.] Tomasz Karpiński. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 225–269.

7614. [RUBINKOWSKI Jakub Kazimierz]: Listy Jakuba Kazimierza Rubinkowskiego do Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej (1716–1726). Z oryginalnych rękopisów odczytali, wstępem i objaśnieniami opatrzyli Kazimierz Maliszewski i Adam Kucharski. Toruń 2017.

Rec.: Orzeł Joanna, *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 1 s. 295–300.

7615. SCHOPENHAUER Johanna: Gdańskie wspomnienia młodości. Przeł. i objaśnił Tadeusz Kruszyński. Gdańsk 2019 Fund. Teorytorka Książki 8° ss. 394, nlb. 6, il.

Wspomnienia niemieckiej pisarki (1766–1838) opisujące dzieciństwo w Gdańsku w rodzinie kupca Christiana Heinricha Trosienera, edukację, małżeństwo z Heinrichem Florisem Schopenhauerem oraz wielonarodowość i wielokulturowość miasta w czasach Rzeczypospolitej.

7616. SENUJŲ Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kelių aprašymai. Descriptions of the old roads of the Grand Duchy of Lithuania. Parengė Algirdas Antanas Baliulis ir Tomas Čelkis. Vilnius 2018 Vilniaus universiteto leidykla 8° ss. 429, nlb. 3, il.

Lustracja mostów, grobli, komór spławnych i ładowych Wielkiego Księstwa Litewskiego w l. 70.–80. XVIII w.

Rec.: Bulak Jan, *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 273–274.

7617. [SOBIESKI Jakub]: Jakuba Sobieskiego pamiętnik wojny chocimskiej. Przeł., życiorysem aut. i objaśnieniami uzup. Władysław Syrokomla. Warszawa 2019 Książka i Wiedza 8° ss. 177, nlb. 3, il.

Tyt. oryg.: *Commentarium Chotinensis belli libri tres*.

7618. SOBIESKI Jakub: Mowy pogrzebowe. Wyd. Maria Barłowska i Małgorzata Ciszewska. Warszawa 2019 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 608. (Biblioteka Pisarzy Staropolskich; 45).

Lata 1616–1646.

7619. [SOLIKOWSKI Jan Dymitr]: Jana Dymitra Solikowskiego arcybiskupa lwowskiego krótki pamiętnik rzeczy polskich od zgonu Zygmunta Augusta w 1572 r. w miesiacu lipcu, do roku 1590. Przeł. i życiorysem aut. poprzedził Władysław Syrokomla. Warszawa 2019 Książka i Wiedza 8° ss. 176, nlb. 2, il.

Tyt. oryg.: *Ioannis Demetrii Sulikovii archiepiscopii Leopoliensis commentarius brevis rerum Polonicarum a morte Sigismundi Augusti Poloniae Regis anno MDLXXII mense Julio Knisini mortui*.

7620. [STANISŁAW August Poniatowski]: Królewskie diagnozy. Pisma publicystyczne Stanisława Augusta. Red. Piotr Skowroński. Warszawa 2019 Łazienki Królewskie 8° ss. 196, il. (Biblioteka Łazienek Królewskich).

Lata 1755–1795.

7621. [STARZEŃSKI Michał]: Pamiętniki Michała hr. Starzeńskiego. Cz. 3. [Wyd.] Eryk Kotkowicz. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 1 s. 233–274.

Życie prywatne i działalność polityczna starosty brańskiego w l. 1784–1792.

Cz. 1. *Tamże*. T. 13: 2017.

7622. TESTAMENTY chłopów polskich od drugiej połowy XVI do XVIII wieku. Oprac. i wyd. Janusz Łosowski. Lublin 2015.

Rec.: Fokt Krzysztof: Pomnikowa edycja nowożytnych chłopskich rozrządzeń ostatniej woli. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 9: 2016 z. 1 s. 123–126, streszcz. ang.

7623. TESTAMENTY mieszkańców lwowskich z drugiej połowy XVI i XVII wieku. Katalog. Oprac. Oksana Winnyczenko. Warszawa 2017.

Rec.: Golaszewski Łukasz, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 335–349.

7624. TESTAMENTY mieszkańców miast Wołynia od końca XVI – do początku XVIII wieku. Katalog. Oprac. Natalia Biłous. Warszawa 2017.

Rec.: Golaszewski Łukasz, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 335–349.

7625. TESTAMENTY szlachty Prus Królewskich z XVIII wieku. Oprac. i wyd. Wiesław Nowosad i Jacek Kowalkowski. Warszawa 2016.

Rec.: Borzyszkowski Józef, *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 313–316.

7626. TESTAMENTY w księgach miejskich wileńskich z XVI i XVII wieku. Katalog. Oprac. Kamil Frejlich. Warszawa 2017.

Rec.: Golaszewski Łukasz, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 335–349.

7627. TESTAMENTY z ksiąg sądowych małych miast polskich do 1525 roku. Oprac. Agnieszka Bartoszewicz, Krzysztof Mrozowski, Maciej Radomski, Katarzyna Warda; pod red. Agnieszki Bartoszewicz. Warszawa 2017.

Rec.: Golaszewski Łukasz, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 335–349.

7628. UWOLNIC alchemika. Zabiegi Zygmunta III na dworze cesarskim o wypuszczenie z więzienia w Pradze Michała Sędziwoja. Nowe źródła. [Wyd.] Ryszard Skowron. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 1 s. 101–112, streszcz. ang.

7629. UZUPEŁNIENIE do „Nekrologu żukowskiego” (na marginesie odnalezienia nieznanego rękopisu ks. Jana Gotfryda Borka). [Wyd.] Jacek Kowalkowski. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 440–446.

Lata 1655–1742.

7630. VILNIAUS šv. Jonų bažnyčios 1742 m. dienoraščio tyrimai ir teksto ištrauka. [Wyd.] Bernadetta Manys. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 1 s. 111–120.

Wyciąg z kroniki kościoła Św. Jana w Wilnie datowanej na 1742 r.

7631. [VOLTAIRE (właśc. François-Marie Arouet)] Wolter: Pisma przeciw Polsce. Przeł. wstępem i przyp. opatrzył Marian Skrzypek. Warszawa 2017 Fund. Augusta Hrabiego Cieszkowskiego plik tekstowy PDF (1,43 MB). (Biblioteka Kwartalnika „Kronos”).

Teksty z 1767 i 1773 r.

7632. WERESZCZYŃSKI Józef: Publikacja z strony fundowania szkoły rycerskiej. Oprac. Weronika Lachowicz. Warszawa–Truskaw 2019 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 16° ss. 125, nlb. 3. Wýdz. Polonistyki Uniw. Warszawskiego. (Biblioteka Dawnej Literatury Popularnej i Okolicznościowej; t. 40).

Dzieło powstało w 1594 r.

7633. WIŚNIEWIECKI Janusz Antoni: Ilias Polski (1700–1710). Wyd. Przemysław

P. Romaniuk i Jacek Burdowicz-Nowicki. Warszawa 2018.

Rec.: Kosińska Urszula, *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 1 s. 182–191; Kriegseisen Wojciech, *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 267–270; Šapoka Mindaugas, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 2 s. 413–416.

7634. WIZYTACJA kanonicza – Radom 1792. Opis wizytacji kościołów św. Jana Chrzciciela, św. Wacława, Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, św. Piotra. Oprac. mater. źródłowego, wpraw. i wstęp edytorski Grażyna Kuncewicz. Pękowice k. Krakowa 2019 nakł. własnym Grażyną Kuncewicz; Profil-Archeo Magdalena Dziegielewska 8° ss. 378, k. 1, il., mapa, errata.

7635. ZAPISY sądu duchownego Ormian miasta Lwowa za lata 1564–1608 w języku ormiańsko-kipczackim. [Wyd.] Edward Tryjarski. Kraków–Warszawa 2017.

Rec.: Pisowicz Andrzej, *Lehahayer*. T. 5: 2018 s. 283–285; Tyszkiewicz Jan, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 126: 2019 English-Language Edition No. 3 s. 177–183.

7636. „ZE SIĘ diabeł przewierzguie w wilka?”. Tekst źródłowy protokołu z procesu o czary, sporządzony przed kłeczewskim sądem wójtowskim w 1689 r. [Wyd.] Łukasz Hajdrych. *Koło Historii*. Nr 23: 2018 s. 289–297, streszcz. ang.

7637. ZOFIA Jagiellonka, Herzogin von Braunschweig-Wolfenbüttel (1522–1577). Akten zu Heirat, Tod und Erbe. [Wyd.] Almut Bues. Braunschweig 2018 Appelhaus 8° ss. 371, il. (Quellen und Forschungen zur braunschweigischen Landesgeschichte; Bd 53).

Krytyczna publikacja 87 dokumentów z l. 1555–1672.

Rec.: Wajs Hubert, *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 187–188.

7638. [ZYGMENT II August]: Listy ruskie króla Zygmunta II Augusta do Mikołaja Radziwiłła Rudego z lat 1568–1571 ze zbiorów Muzeum Konstantego Świdzińskiego (Biblioteka Ordynacji Krasieńskich). [Wyd.] Rafał Jaworski. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 1 s. 261–278.

7639. ŹRÓDŁA do dziejów życia ostatnich książąt słuckich – Aleksandra [zm. 1591] i Iwana Symeona Olelkowiczów [zm. 1592]. [Wyd.] Anita Klecha. *Rocznik Białkopodlaski*. T. 26: 2018 s. 203–224, streszcz. ang.

Listy adresowane do nich z l. 1588–1591.

7640. ŹRÓDŁA szwedzkie do kampanii feldmarszałka Ottona Gustava Stenbocka w Prusach Książęcych i do bitwy pod Filipowem (22 X 1656 r.). [Oprac.] Sławomir Augustiewicz. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 3 s. 557–573, streszcz. ang., niem.

7641. ŻYDOWSKI samorząd ziemski w Koronie (XVII–XVIII wiek). Źródła. Oprac. Adam Kaźmierczyk, Przemysław Zarubin. Kraków 2019 Księg. Akad. 8° ss. 679.

b) Opracowania

Zob. poz. 7312, 7335, 7354, 8494, 8512, 8771.

7642. ACHREMCZYK Stanisław: Biskupa warmińskiego Jana Stefana Wydźgi zwierzchnia w listach do kanonika warmińskiego Zachariasza Jana Szolca. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 2 s. 279–305, streszcz. ang., niem.

Jan Stefan Wydźga (ok. 1610–1685), Zachariasz Jan Szolc (ok. 1630–1692).

7643. ACHREMCZYK Stanisław: Biskupa Wydźgi troska o warmińskie sprawy. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 2 s. 303–331, streszcz. ang., niem.

Jan Stefan Wydźga (ok. 1610–1685).

7644. AGOPSOWICZ Monika: Ormianie kamieniecy w ostatniej ćwierci XVII wieku – próba rekonstrukcji spisu imiennego. *Lehahayer*. T. 6: 2019 s. 5–69, streszcz. ang., orm.

7645. ALMES Iwan: Księgi cyrylickie w bibliotekach monasterów bazylikańskich eparchii lwowskiej XVIII wieku. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 7: 2016 s. 209–216, streszcz. ang.

7646. ANDREAS Gryphius [1616–1664] na Ziemi Wschowskiej i pograniczu wielkopolsko-śląskim. Inspiracje, związki, konsekwencje. Red. Marta Małkus, Kamila Szymańska. Wschowa–Leszno 2019 Stow. Czas A.R.T.; Muzeum Okręg. 8° ss. 295, nlb. 1, il., streszcz. niem.

Materiały konferencji nauk., Wschowa–Leszno, 20–21 X 2016 r.

Treść: Redakcja: Słowo wstępne s. 7–8; Kiedroń Stefan: Andreas Gryphius i jego lejejskie przyjaźnie 1638–1644 s. 11–30; Pawelec Mariusz: Żydowskie wątki językowe w komedii Andreea Gryphiusa „Horribilicriax” s. 31–44; Biały Lucyna: Wybrane pierwodruki Andreea Gryphiusa w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu (ze szczególnym uwzględnieniem oficyny Wiganda Funcka) s. 45–72; Janeczek Michał: Chronologiczny wykaz dzieł Andreea Gryphiusa drukowanych do końca XVIII wieku s. 73–103; Małkus Marta: Vanitas! vanitatum et omnia vanitas! Pamiątki po przyjaciółach i rodzinie Andreea Gryphiusa (1616–1664) na Staromiejskim Cmentarzu Ewangelickim we Wschowie s. 105–132; Wieczorkowski Andrzej Mariusz: Mikołaj Chwałkowski [1646–1700] ze Wschowy – prawnik, dziejopis i dyplomata z XVII wieku s. 133–155; Czaja Dariusz Andrzej: Joachim Pastorius ab Hirtenberg z Głogowa (1611–1681). Szkic biograficzny s. 157–171; Czwojdrak Dariusz: Abraham Klesel. Szkic biograficzny s. 173–194; Górniak Marek Robert: Zarys dziejów drukarstwa w Głogowie ze szczególnym uwzględnieniem doby baroku s. 195–223; Szymańska Kamila:

Leszczyńskie drukarstwo do końca XVIII wieku i jego związki ze Śląskiem. Rekonasans s. 225–235; Bojanowicz Kinga: Bernard Rosa – mecenas sztuki, restaurator śląskiego baroku s. 237–245; Sobanińska Emilia: Sarkofag Dorothei Kaldenbach 1655–1673] z Lapidarium Rzeźby Nagrobnej we Wschowie – analiza ikonograficzna i porównawcza dzieła s. 247–278.

7647. [ANĪPĀRKOŮ Vadzim Vadzimavič] Anipiarkou Vadzim: Konfederacja targowicka w 1792 r. w świetle korespondencji służbowej rosyjskiego generała Michaiła Kreczetnikowa. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 1 s. 75–97, streszcz. ang., ros.

7648. ANTYTRYNITARYZM w Pierwszej Rzeczypospolitej w kontekście europejskim. Źródła – rozwój – oddziaływanie. Red. Michał Choptiany, Piotr Wilczek. Warszawa 2017.

Rec.: Bogucka Maria, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 2 s. 388–390.

7649. ANUSIK Zbigniew, Karkocha Małgorzata: Zamach na życie króla Szwecji Gustawa III [1746–1792] w świetle polskojęzycznej prasy warszawskiej z 1792 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 2 s. 57–83, streszcz. ang.

7650. ARENDT Ada: Archeologia zatroskana. Staropolskie kalendarze w działaniu. Warszawa 2019 Uniw. Warszawski 8° ss. 344, nlb. 2, il., mapy. (Communicare. Historia i kultura).

XVI–XVIII w.

Dostępne także jako e-book.

7651. AUGUSIEWICZ Sławomir: Komput wojska koronnego z 1 stycznia 1651 roku. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 391–412, streszcz. ang.

7652. AUGUSIEWICZ Sławomir: Rekrutacja kadry oficerskiej obrony krajowej w Prusach Książęcych na początku XVII wieku. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 149–160.

7653. AUGUSIEWICZ Sławomir: Załoga Pisz w latach 1656–1658. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 1 s. 59–78, streszcz. ang., niem.

Zawiera skład kompanii piechoty Dietricha von Lessgewanga w Pisz od lipca do listopada 1656 r.

7654. AWIANOWICZ Bartosz [Bogusław]: Opisy Gdańska i Torunia w relacjach Petera Mundy'ego. Między szczerą ciekawością Anglika a wczesnonowożytną teorią ekfrazy. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 1 s. 123–133, streszcz. ang., niem.

Pobyty w l. 1640 i 1642.

7655. BABIS Maria: Status administratora w parafiach zakonnych opactwa oliwskiego na

przykładzie Matarni. *Libri Gedanenses*. T. 36: 2019 s. 53–67, streszcz. ang., niem.

XVI–XVIII w.

7656. BABULIN Igor' Borisovič: Smoleńskijskij pohod i bitwa pri Šepelevičah 1654 goda. Naučnyj red. A[leksandr] V[it'al]evič Malov. Moskva 2018 Russkie Vitazi 4° ss. 227, tabl. k. 2, il., mapy. (Ratnoe delo).

Rec.: Bobiatyński Konrad, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 2 s. 399–405.

7657. BERNATOWICZ Aleksandra: Malarze w Warszawie czasów Stanisława Augusta. Status, aspiracje, twórczość. Warszawa 2016.

Rec.: Sito Jakub, *Rocznik Historii Sztuki*. T. 44: 2019 s. 143–150.

7658. BERNATOWICZ Tadeusz: Pałac Koniępcowskich-Radziwiłłów. Modernizacje i transformacje programu wewnątrz na przełomie XVII i XVIII wieku. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 3 s. 389–413, streszcz. ang.

Budowa rozpoczęta w 1643 r.

7659. BIELASZ Marcin: Unia lubelska 1569. Przewodnik. Lublin 2019 Ośr. Brama Grodzka – Teatr NN 8° ss. 115, nlb. 2, il., mapy. (Przewodniki Teatru NN).

7660. BIENKOWSKA Irena: Listy muzyków Stanisława Rzewuskiego (1662–1728) do Giovanniego Antonia Ricieriego. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 15: 2017 s. 148–168, streszcz. ang.

7661. BISKUP Marian: „Wojna Pruska” czyli Wojna Polski z zakonem krzyżackim z lat 1519–1521. U źródeł sekularyzacji Prus Krzyżackich. Przygot. i edycja tekstu Rafał Mazur. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 528, il.

7662. BOBIATYŃSKI Konrad: Rachunki wojskowe hetmana polnego litewskiego Michała Kazimierza Radziwiłła. *Klio*. T. 48: 2019 nr 1 s. 41–59, streszcz. ang.

XVII w.

7663. BOBIATYŃSKI Konrad: W walce o hegemonię. Rywalizacja polityczna w Wielkim Księstwie Litewskim w latach 1667–1674. Warszawa 2016.

Rec.: Dybaś Bogusław, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 2 s. 406–413.

7664. BOCCOLINI Alessandro: Un lucchese al servizio della Santa Sede. Francesco Buonvisi, nunzio a Colonia, Varsavia a Vienna. Viterbo 2018 Sette citta 8° ss. 496.

Lata 1670–1689.

Rec.: Pietrzak Jarosław, *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 1 s. 177–181.

7665. BODASZEWSKI Jakub: Wieś Borek k. Jedlicza w latach 1772–1789. Przyczynek do historii miejscowości. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 31: 2019 s. 153–177, streszcz. ang.

Obecnie część miasta.
Zawiera aneksy źródłowe.

7666. BODASZEWSKI Jakub: Wieś Jedlicze w latach 1773–1789. Przyczynek do historii miejscowości. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 30: 2018 s. 59–89, streszcz. ang.

Zawiera aneksy źródłowe.

7667. BOGDAN Danuta: Copernicus as chapter administrator of the Olsztyn district. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 4 s. 769–789, streszcz. pol., niem.

7668. BOGDAN Danuta: Testament Katarzyny Hintzman, córki burmistrza Dobrego Miasta Jerzego Hintzmana, z 20 listopada 1730 roku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 1 s. 139–160.

W aneksie testament.

7669. BOŁDYREW Aleksander: Equus Polonus. Koń w wojsku polskim w XVI wieku. Piotrków Trybunalski–Zelów 2016.

Rec.: Tyluś Gustaw, *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 2 s. 172–174.

7670. BOŁDYREW Aleksander: Przemarsz armii konnej pod Chocim podczas kampanii letniej 1538 roku w świetle dokumentacji skarbowo-wojskowej. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 104: 2019 s. 47–60, streszcz. ang.

7671. BOROZ Henryk: Fundacja szpitala dla wysłużonych i chorych kapłanów w Przemyśle w roku 1760 przez biskupa przemyskiego, nominata arcybiskupa lwowskiego Wacława Hieronima Sierakowskiego. *Premisla Christiana*. T. 18: 2018/2019 [dr.] 2019 s. 163–176.

7672. BOREK Piotr: Jan III Sobieski pod Wiedniem w literackim świadectwie epoki (rekonstr.). *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 2 s. 449–459, streszcz. ang.

7673. BORKOWSKI Andrzej: Uwagi o „Turystyce religijnej” w epoce baroku. W kręgu „Diariusza” Stanisława Samuela Szemiota. *Inskrypcje*. R. 6: 2018 z. 1 s. 233–248, streszcz. ang.

Relacja z pielgrzymki do Kalwarii Zebrzydowskiej, 29 VIII – 30 IX 1680 r.

7674. BORKOWSKI Mikołaj Piotr: „Partyzant, czyli sztuka prowadzenia pomyślnie wojny podjazdowej” jako przyczynek do medycyny

polowej w dobie konfederacji barskiej. *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr.] 2019 [nr] 1/2 s. 165–182, streszcz. ang.

Anonimowy przekład dzieła Mihálya Lajosa Jeneya wyd. w 1770 r.

7675. BORKOWSKI Robert: Konfederacja barska w świetle listów Urszuli Lubomirskiej i Marii Radziwiłłowej. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 30: 2018 s. 27–57, streszcz. ang.

Urszula z Branickich Lubomirska (1697–1776) i jej córka Maria Radziwiłłowa (1730–1795).

7676. BOROWIK Przemysław: Z dziejów patrycjatu grodzińskiego. Testament landwójta Kazimierza Ćwiklicza. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 80–99.

W aneksie tekst testamentu z 1671 r.

7677. BOROWSKI Andrzej: Humanizm i Reformacja. *Tarnowskie Colloquia Naukowe*. 2017 nr 1(2) s. 9–20, streszcz. ang.

7678. BORYSOWSKA Agnieszka: „Hieroglifami” o wielkiej brandenburskiej wiktorii. Na marginesie oblężenia Szczecina w 1677 roku. *Rocznik Chojęński*. T. 11: 2019 s. 133–156, streszcz. niem.

7679. BORYSOWSKA Agnieszka, Gierke Michał: Andreas Müller Greiffenhagen (1630–1694) – konterfekt uczonego orientalisty. *Rocznik Chojęński*. T. 10: 2018 s. 93–132, streszcz. niem.

7680. BORZYMIŃSKA Zofia: Non tolerandis...? Meandry obecności Żydów w Warszawie u schyłku I Rzeczypospolitej. T. 1: 1764–1788. Warszawa 2019 Inst. Pileckiego; Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 408, il.

Toż. T. 2: 1788–1795. Warszawa 2019 ss. 400, il.

7681. BOŻEJEWICZ Arkadiusz: „Wierność i stałość w ogniu wypróbowana...”. Oblężenia Torunia w XVII i XVIII wieku. Il. i plany Marcin Sobiech. Toruń 2019 Tow. Miłośn. Torunia 8° ss. 148, il.

Lata 1629–1703.

7682. BURDA Bogumiła, Husak Bogumiła: Gotthelf (Gotthilf) Samuel Steinbart (1738–1809) propagator nowoczesnej idei nauczania w drugiej połowie XVIII stulecia na pograniczu brandenbursko-śląskim. *Śląska Republika Uczonych*. Vol. 8: 2018 s. 143–156.

7683. BUREK Krzysztof: Pamięć o „grobowisku umarłych”. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 76–78.

Commentar na dzisiejszym Wzgórzu Katedralnym w Sandomierzu (głównie z XVII i XVIII w.).

7684. CHELCU Kätälina: Miron Costin's [1633–1691] pro-Polish policy: diplomatic and military aspect. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 20: 2019 s. 101–124, streszcz. ang.

7685. CHERPEREK Dariusz, Krzywy Roman: Stanisława Morsztyna „Smutne żale po utraconych dzieciach”. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 23–32.

Wyd. w Krakowie w 1698 r.
Zawiera też fragmenty tekstu Morsztyna.

7686. CHODYŁA Zbigniew: Osadnictwo i zaludnienie powiatu konińskiego w latach 1789–1791. *Rocznik Koniński*. T. 19: 2015 s. 7–95.

7687. CHYNCZEWSKA-HENNEL Teresa: One world – many colours. Kraków 2019 Zakład Wydawniczy Nomos 8° ss. 203.

Kozacy zaporoscy.

7688. CHYNCZEWSKA-HENNEL Teresa: Swój czy obcy. O prawosławnych obywatelach Rzeczypospolitej w liście nuncjusza do króla Władysława IV (19 kwietnia 1638 roku). *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 8: 2017 s. 225–232, streszcz. ang.

Zawiera też fragment listu Mario Filonardiego.

7689. CIECHANOWICZ Jarosław: W podróży za edukacją – młodzi Tuczyńscy na studiach w Ingolsztacie w latach 1654–1659. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 10: 2019 s. 87–96, streszcz. ang.

Pobył Jana, Stanisława i Kazimierza Tuczyńskich de Wedel w kolegium jezuickim.

7690. CIESIELSKI Tomasz: Bitwa pod Kowalewem (5 X 1716) – geneza, przebieg, konsekwencje. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 3 s. 31–56, streszcz. ang., niem.

7691. CZAJA Aleksander: Julian Ursyn Niemcewicz a reforma armii na Sejmie Czteroletnim. *Biblioteka Strategiczna*. T. 1: 2017 s. 37–50.

7692. CZAJEWSKI Jerzy: Johann Pleitner (ok. 1604–1664). Inżynier wojskowy i żołnierz w służbie króla Władysława IV. Cz. 2: 1634–1648. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr.:] 2019 s. 77–106, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. [Nr] 4 (70): 2017 [dr.:] 2018.

7693. CZAMAŃSKA Ilona: Jan III Sobieski wobec księstw rumuńskich i powstania węgierskiego. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 2 s. 347–362, streszcz. ang.

7694. CZARNIECKA Anna: Dlaczego propaganda polityczna Jana III Sobieskiego nie mogła być skuteczna? *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 2 s. 417–432, streszcz. ang.

7695. CZARNOCKI Andrzej: Husynne w 1728 roku. Inwentarz majątku. *Rocznik Chelmski*. T. 23: 2019 s. 385–394, streszcz. ros., ang.

W aneksie tekst i fotokopia dokumentu.

7696. CZYŻ Anna Sylwia: Fundacje artystyczne rodziny Paców – Stefana, Krzysztofa Zygmunta i Mikołaja Stefana. „Lilium bonae spei ab antiquitate consecratum”. Warszawa 2016.

Rec.: Rachuba Andrzej, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 1 s. 154–164.

7697. DANIELUK Robert: “In extrema fere Livonia”. The Jesuit College in Tartu in Piotr Skarga's Correspondence. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 22: 2019 [z.] 4 s. 109–121.

7698. DANILCZYK Adam: „Jeśli król przystąpi do konfederacji...”. Rosja wobec Stanisława Augusta w 1792 r. (kwiecień–sierpień 1792 r.). *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 1 s. 99–115, streszcz. ang., ros.

7699. DANILCZYK Adam: Targowica czyli zdrada. Warszawa 2016.

Rec.: Kocój Henryk: Regres czy postęp w badaniach nad Targowicą? *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 391–399.

7700. DANKOWSKI Michał Zbigniew: Liberum veto. Chłuba czy przekleństwo? Zrywanie sejmów w ocenach społeczeństwa drugiej połowy XVII wieku. Toruń 2019 Jagiellońskie Wydaw. Nauk. 8° ss. 480, il. (Monografie Kolegium Jagiellońskiego).

7701. DANKOWSKI Michał Zbigniew: Poglądy ustrojowo-polityczne Krzysztofa Grzymułtowskiego. *Ius et Administratio*. 2014 [nr] 1 s. 3–19, streszcz. ang.

Żyjący w l. ok. 1620–1687 wojewoda poznański.

7702. DĄBEK Jerzy, Łyko Antoni: Teresa Izabela Morsztynówna [1680–1698]. Skarb Parafii św. Józefa w Sandomierzu. Sandomierz 2018.

Współwyd.: Morsztyn Stanisław: Smutne żale po utraconych dzieciach.

Rec.: Burek Krzysztof: Parafialna „trylogia”. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 100–102.

7703. DĄBEK Paweł: Gospodarstwa i ich powinności pańszczyźniane w Kraczkowej (w świetle „Inwentarza dóbr wsi Albigowa,

Kraczkowa, Wysoka, Markowa, Białoboki” z 1729 r.). *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 1 s. 109–132, streszcz. ang.

7704. DĄBROWSKI Jan: Zmiany narodowościowe, religijne i społeczne w parafii i komornictwie Łukta na przełomie XV i XVI wieku w okresie Reformacji. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 7: 2017 s. 36–45.

7705. DELIMATA-PROCH Małgorzata: Ciąży i narodziny dziecka w świetle „Prospektu Wesołego Miłosiernych Oczu, Przenajświętszej Maryi (...) z Gory S. Gostynskiej” (XVI–XVIII w.). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 8]: 2018 nr 4 s. 76–93, streszcz. ang.

7706. DELIMATA-PROCH Małgorzata: Konflikt czy współzawodnictwo? O zakresie, metodach oraz skuteczności działania cyrulików i Niebieskich Uzdrawicieli w świetle polskiego piśmiennictwa mirakularnego (XVII–XVIII w.). *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 3 (suplement) s. 139–152, streszcz. ang.

7707. DIAS-LEWANDOWSKA Dorota: From the cellar to the table. Modesty, moderation and economy of Polish nobles’ drinking culture in the second half of the 18th century (based on inventories of drinks served in noble and aristocratic households). *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 3 s. 350–370, streszcz. pol.

7708. DOLA Kazimierz: Jezuici w Nysie. Kolegium i gimnazjum (zw. Carolinum) 1622–1776. Opole 2019 Red. Wydaw. Wydz. Teol. Uniw. Opolskiego 8° ss. 535, nlb. 1, il., streszcz. niem. (Z *Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku*; 101).

7709. DRZEWIECKI Bartosz, Stańczyk Sebastian: Inwentarz z opisem ratusza Kazimierza pod Krakowem z 1792 r. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 3 s. 337–352, streszcz. ang.

Zawiera także tekst dokumentu.

7710. DUDA Józef: Polskie dzieje. Sarmacki republikanizm wobec europejskiego absolutyzmu i zaborczości sąsiadów. Lublin 2019 Fund. Pomocy Szkołom Pol. na Wschodzie im. T. Goniowicza; nakł. aut. 8° ss. 367, tabl. 2, mapy.

Lata 1697–1795.

7711. DUDA Paweł: Krzyż i karabela. Polityka zagraniczna Rzeczypospolitej Obojga Narodów w ocenie dyplomacji papieskiej w latach 1623–1635. Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 316, il., streszcz. ang., wł. (Prace

Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3808).

7712. DURBAS Małgorzata: Casten Rönnow – szwedzki medyk na francuskiej prowincji w Lunéville w latach 1737–1766. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 2 s. 27–46, streszcz. ang.

Żyjący w l. 1700–1787 lekarz osobisty Stanisława Leszczyńskiego.

7713. DWORAKOWSKA Zuzanna: Wielka wojna północna w świetle listów Andrzeja Teodora Grabowskiego z lat 1700–1709. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 20: 2019 s. 115–124, streszcz. ang.

7714. DWORZAK Agata: Lwowskie środowisko artystyczne w XVIII wieku w świetle ksiąg metrykalnych i sądowych. Kraków 2018 *Attyka* 8° ss. 512, nlb. 1. (Materiały do *Dziejów Kultury i Sztuki XVII i XVIII Wieku*; t. 8).

7715. DYGDAŁA Jerzy: Lwowska wyprawa króla Stanisława Leszczyńskiego w 1709 roku (czy zamierzano iść na pomoc Karolowi XII na Ukrainę?). *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 4 s. 657–687, streszcz. ang.

7716. DYGDAŁA Jerzy: Siła złudzeń – informacje o szwedzkich „zwycięstwach” w Rosji i o bitwie połtawskiej dochodzące do obozu króla Stanisława (sierpień 1708 – wrzesień 1709 roku). *Wiek Stare i Nowe*. T. 14(19): 2019 s. 119–142, streszcz. ang.

7717. DZIEDZICTWO Tridentinum. Religia – kultura – sztuka. Red. Stanisław Nabywaniec, Beata Lorens, Sławomir Zabraniak. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 201, streszcz. ang.

Treść: Gręźlikowski Janusz: Główne regulacje prawne Soboru Trydenckiego s. 9–39; Siwak Waclaw: Implikacje mariologiczne uchwał Soboru Trydenckiego s. 40–62; Bratkowski Tadeusz: „Cantus ecclesiasticus” jako śpiew Kościoła rzymskiego na Soborze Trydenckim (1545–1563) s. 63–81; Zabraniak Sławomir: Potrydencki „model” duchownego, wiernego i duszpasterstwa na ziemiach polskich s. 82–115; Maliszewski Kazimierz: Katolicyzm potrydencki a kultura polska doby baroku. U źródeł fenomenu polskiej religijności s. 116–141; Kucharski Adam: Wizja katolicyzmu potrydenckiego w dziennikach podróży Polaków z XVII i XVIII wieku s. 142–163; Nabywaniec Stanisław: Synodus Zamosciana – „Tridentinum Ruthenorum unitorum”. Latynizacja, okeydentalizacja, polonizacja s. 164–198.

7718. DZIEMBOWSKI Piotr Maciej: Inwentarz rzeczy ruchomych po Magdalenie z Działyńskich Raczyńskiej z 1743 roku. *GenS*. [T.] 17: 2019 s. 147–154, streszcz. ang.

7719. DZIEMIAN Olga: Pisma polemiczne Piotra Skargi jako problem edytorski. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 2 s. 31–44, streszcz. ang.

7720. DZIĘGIELEWSKI Roman: Jak młodość z Prus Królewskich odbywała peregrynacje na studia zagraniczne? *Prowincja*. 2019 nr 3 s. 102–109.

Lata 1580–1700.

7721. DZIĘGIELEWSKI Roman, Szarszewski Adam: Matthiasa Daniela Laurensa traktat „De contractu medici cum aegroto” z 1689 roku. *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr.:] 2019 [nr] 1/2 s. 35–46, streszcz. ang.

Prawnik z Trzebiatowa.

7722. EILHARDA Lubinusa [1565–1621] podróz przez Pomorze. Tł. Barbara Ostrowska, Dominik Petruk. Szczecin 2013.

Rec.: Borzyszkowski Józef, *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 309–312.

7723. FESSER Dominika: Korespondencja Lwa Sapiehy do Radziwiłłów (w latach 1586–1622). Przyczynek do postrzegania na Litwie Stefana Batorego i Zygmunta III Wazy. *Meluzyna*. [R.] 2: 2015 nr 2 s. 57–66, streszcz. ang.

Zawiera też fragmenty korespondencji.

7724. FOKT Krzysztof: Obsada funkcji prepozyta i radców Kolegium Prawniczego Uniwersytetu Krakowskiego w latach 1628–1657 (według rachunków Kolegium z lat 1628–1694). *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 1 s. 181–192, streszcz. ang.

7725. FOKT Krzysztof: Obsada funkcji prepozyta i radców Kolegium Prawniczego Uniwersytetu Krakowskiego w latach 1657–1780 w świetle jego ksiąg rachunkowych. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 2 s. 257–277, streszcz. ang.

7726. FRAŚ Marcin: Taksa wojewodzińska Zbąszczyń w XVIII w. jako źródło badań nad historią miasta szlacheckiego. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 125–131, streszcz. ang.

Zawiera też tekst źródła.

7727. FRYKOWSKI Janusz Adam: Z dziejów parafii unickiej pw. Wniebowstąpienia Najświętszej Marii Panny w Zimnie w świetle ośmiennastowiecznych wizytacji kościelnych. *Krakowskie Studia Malopolskie*. Nr 20: 2015 s. 87–104, streszcz. ang.

7728. GALEWSKI Dariusz: Fundacje artystyczne dla śląskich karmelitów w okresie nowożytnym – wybrane zagadnienia. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 27: 2018 s. 101–120, streszcz. niem., ang., fr.

XVII–XVIII w.

7729. [GALUBOVIČ Vitalij Uladzimiravič] Galubovič Vital': Polackaa šláhta i dynastija Vazaŭ. Minsk 2016 Vydavec A. M. Anuškevič ss. 223, nlb. 1, il.

Rec.: Kolodziej Robert, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 1 s. 157–162.

7730. GAŁUSZKA Justyna: „Akt sławny, wielki i nigdy w Polsce niewidziany...”. Warszawski triumf Stanisława Żółkiewskiego (1611) na tle uroczystości z 1583 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 2 s. 171–203, streszcz. ang., niem.

7731. GAŁUSZKA Justyna: Senatorowie wobec spraw wyznaniowych na sejmie 1597 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 2 s. 209–228, streszcz. ang.

7732. GAWRON Przemysław: Dyscyplina w szeregach armii polsko-litewskiej na terenie Małopolski i Rusi Czerwonej w czasie przygotowań do wyprawy chocimskiej w 1621 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 89–111, streszcz. ang., franc.

7733. GAWRON Przemysław, Moniuszko Adam: Paweł Garwaski a „przygotowanie zawodowe” sędziów niższych sądów szlacheckich u schyłku XVI wieku. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 2 s. 133–157, streszcz. ang.

7734. GAZIŃSKI Radosław: Archiwa książąt Gryfitów od początków XVI do połowy XVII w. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 234–253, streszcz. ang.

Archiwum książąt pomorskich sięgające początkami końca XV w., najpierw w Szczecinie, potem także w Wologoszczy i Koszalinie, przejęte do Szczecina i uporządkowane przez Szwedów w 1642 r. oraz częściowo przekazane Brandenburczykom do Kolobrzegu w 1653 r.

7735. GAZIŃSKI Radosław: “Preparations” of Western Pomerania for the Thirty Years’ War. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 4 s. 153–172, streszcz. pol.

7736. GAŚSIOR Ewa: Sejm konwokacyjny po śmierci Jana III Sobieskiego. Warszawa 2017.

Rec.: Kucharski Tomasz: „Naderwany” sejm konwokacyjny w 1696 r. Uwagi o nieodzowności historii prawa na marginesie pracy Ewy Gaśsiór. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 327–358.

7737. GETKA Joanna: Rola tekstów o charakterze religijnym XVIII wieku w poznaniu żywego języka ruskojęzycznej ludności dawnej Rzeczypospolitej (na materiale tekstu „Bohosłowija nrawouczytelnaja”, Poczajów 1751). *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 24: 2019 [nr] 2 s. 69–86, streszcz. ang.

7738. GIERKE Michał: Życie i dzieło Johanna Pontanusa (1550–1613). Rekonesans badawczy. *Rocznik Chojeński*. T. 11: 2019 s. 109–132, streszcz. niem.

7739. GLINSKIJ Evgenij: „Stat’ šláhtoj”: boäre nesvižsko-słuckogo regiona v XVIII – načale XIX v. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 117–137, streszcz. ang.

Gl. XVIII w.

7740. GLIŃSKI Andrzej: Kobieta w społeczności ormiańskiej w dawnej Polsce (wieki XVII i XVIII). *Lehahayer*. T. 5: 2018 s. 121–137, streszcz. ang., orm.

7741. GLIŃSKI Andrzej: Niedotrzymanie kontraktu zaręczynowego u Ormian polskich (na przykładzie procesu sądowego z 1698 roku w Stanisławowie). *Lehahayer*. T. 4: 2017 s. 71–79, streszcz. ang., orm.

7742. GLIŃSKI Waldemar: Andrzej Olszowski jako fundator kościoła w Ujeździe. *Prace Polonistyczne*. Ser. 73: 2018 s. 87–92.

Pw. św. Wojciecha, wzniesiony w l. 1674–1676.

7743. GŁÓD Janusz: „Świadection moralności” – przyczynek do dziejów cechów dzierzoniowskich. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 28: 2018 [dr.:] 2019 s. 20–22.

Dot. dokumentu z 14 VIII 1754 r. przyjęcia Jana Krzysztofa Dobernica (Johanna Christoph Dobernitza) do związku cechów dzierzoniowskich.

Zawiera też tekst dokumentu.

7744. GŁUSZAK Marcin: Abrenuncjacja od substancji rodzicielskiej w świetle akt grodzkich przemyskich z lat 1651–1657. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 1 s. 23–38, streszcz. ang.

7745. GMITEREK Henryk: Żydzi narolscy w dobie przedrozbirowej. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 30: 2018 s. 15–26, streszcz. ang.

Miasto fundowane jako Florianów w 1592 r.

Żydzi tamże od pocz. XVII w.

7746. GONERA Marzena: Aktywność parlamentarna i oratorska Adama Kazimierza Czartoryskiego na sejmie 1782 roku. *Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2019 s. 47–68, streszcz. ang.

7747. GÓRALSKI Wojciech: Recepcja „Tridentinum” w diecezji plockiej. *Studia Plockie*. T. 45: 2017 s. 53–80, streszcz. ang.

7748. GÓRCZYK Wojciech Jerzy: Kościół i prepozytura Bartolomitów w Węgrowie fundacji Jana Dobrogosta Krasieńskiego. *Rocznik*

Towarzystwa Naukowego Plockiego. [T.] 11: 2019 s. 69–90, streszcz. ang.

Ufundowany w l. 1703–1708.

XVIII w.

7749. GÓRCZYK Wojciech Jerzy: Krasieńscy wobec innowierców. *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 5: 2018 s. 7–17.

M.in. Franciszek Krasieński (1525–1577) – biskup krakowski.

7750. GÓRECKI Piotr: Najstarsze wzmianki o szkolnictwie parafialnym w Zabrze (na przykładzie wizytacji kanonicznych z XVII i XVIII wieku). *Kronika Miasta Zabrze*. 2018 nr 10 s. 85–96.

7751. GÓRSKI Wojciech: Unia lubelska. Twór niedoskonały. Lublin 2019 Polihymnia 8° ss. 93, nlb. 3, il.

XVI–XVIII w.

7752. GRABOWSKA Bożena: Udział cystersów z klasztorów w Paradyżu i Bledzewie w przemianach sztuki XVIII w. na zachodnim pograniczu Wielkopolski. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 7: 2018 s. 37–54, streszcz. ang., ros.

7753. GRABOWSKI Janusz: Dokument konwentu norbertanek plockich z 10 X 1774 r. Przyczynek do dziejów parafii bodzanowskiej w czasach staropolskich. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 129–135, streszcz. ang.

W aneksie tekst źródła oraz: Poczet przeorysz klasztoru św. Marii Magdaleny w Plocku i poczet prepozytów norbertanek plockich.

7754. GRAFF Tomasz: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Krakowskiego w pierwszych latach XVII w. i wkład w jego rewitalizację Bartłomieja z Przemysła OP. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 1 s. 35–55, streszcz. ang.

Zm. w 1611 lub po 1618 r.

7755. GREGOROWICZ Dorota: Primate Mikołaj Prażmowski and the unwelcome papal legation in Poland-Lithuania (1668–69). *Legatio*. Z. 2: 2018 s. 29–63.

Mikołaj Prażmowski (1617–1673).

7756. GRELL Chantal: The correspondence between Johannes Hevelius and Pierre de Noyers, as the mirror of scientific novelties. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 125–137.

Lata 1646–1687.

7757. GROBELNA-MAZUREK Paulina, Manyś Bernadetta: Listy Anny z Mycielskich

Radziwiłłowej oraz diariusz Charles'a de Saint-Pola jako źródło do badań działalności „dyplomatycznej” wojewodiny wileńskiej. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 3 s. 100–116, streszcz. ang.

W aneksie fragment diariusza z 1764 r.

7758. GROSZ Rafał: Karpackie zbójnictwo. *Gronie*. Nr 19: 2019 s. 25–36.

XVII–XVIII w.

7759. GROSZKOWSKI Marek: Stosunek sejmików ziem liwskiej i rożańskiej do sprawy Ordynacji Zamojskiej w latach 1666–1676. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 181–214.

7760. GROTH Andrzej: Kaszubskie dobra wojewody pomorskiego Ignacego Przebendowskiego w świetle katastru fryderycjańskiego z lat 1772–1773. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 107–128, streszcz. ang.

7761. GROTH Andrzej: Wsie rybackie na Półwyspie Helskim w świetle katastru fryderycjańskiego z 1773 roku. *Nautologia*. R. 54: 2019 s. 4–9, streszcz. ang.

7762. GRUSZKA Jan: Książę pomorski Ulryk I w świetle dziennika podróży Filipa Hainhofera z 1617 roku. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 2 s. 37–53, streszcz. ang.

7763. GRZESIAK Krzysztof: Monaster unicki Zamczysko koło Suśca. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 249–256.

Historia cerkwi monasterskiej – 1. poł. XVIII w.

7764. GRZEŚKOWIAK Radosław: Amor curiosus. Studia o osobliwych tematach dawnej poezji erotycznej. Warszawa 2013.

Rec.: Głażewski Jacek: O literackiej sukcesji Vesaliusa i nie tylko. *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr.:] 2019 [nr] 1/2 s. 245–249.

7765. GRZEŚKOWIAK-KRWAWICZ Anna: Dyskurs polityczny Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Toruń 2018.

Rec.: Kożuchowski Adam, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 296–303.

7766. GUT Paweł: Deputacja Kamery Wojenno-Skarbowej w Koszalinie – eksperyment administracji monarchii absolutnej. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 2 s. 57–81, streszcz. ang., niem.

Utworzona na mocy instrukcji Fryderyka II z 22 V 1763; działała w l. 1764–1787.

7767. GUT Paweł: Węgorzyno – szlacheckie miasto prywatne w czasach nowożytnych. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 2 s. 5–35, streszcz. ang.

7768. THE HABSBURG Monarchy, Silesia, and the Polish-Lithuanian Commonwealth in 1526–1763. Politics, culture, and legacy. Ed. by Olga Świerkot and Filip Wolański. Wrocław 2019 Wydaw. Gajt 1991 s.c. 8° ss. 95.

Materiały z konferencji nauk., Wrocław, 21–22 III 2019 r.

Treść: Introduction s. 7–17; Bogus-Spyra Marzena: The reforms of the elementary school system in Austrian Silesian (from Maria Theresa's bills to 1869) s. 7–17; Długosz Katarzyna: Testament of Stanisław Łętowski, chamberlain of Kraków, dated to 1773, as a source on mentality and financial situation of a nobleman from the 2nd half of the 18th century s. 18–35; Hruszowiec Emilia: The Habsburgs and the Jewish minority in Silesia s. 37–47; Spychała Aleksander: The description of Silesia in the XVIII century chronography s. 49–60; Pomian Julia: Types of treatments used in Cieplice until the end of the 18th century s. 61–73; Szykowski Stanisław: Zwischen Wien und Warschau – die Familie Bees Freiherren von Wrchles und Rosenberg im XVII Jahrhundert s. 75–82; Galik Dawid: Polish episode of the second Silesian war: Uhlanregiments in the battle of Hohenfriedeberg (Dobromierz) s. 83–95.

7769. HAPTAŚ Krzysztof: Nieznany kontrakt na prace snycerskie w kościele mieleckim (z 1788 r.). *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 305–308.

7770. HASELOFF Reiner: Z Wittenbergi do Fromborka i z powrotem. Retyk i Kopernik. *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 2 s. 8–10.

Jerzy Joachim Retyk (1514–1574) i Mikołaj Kopernik.

7771. HERMANOWICZ Jakub: Kampanie wojny siedmioletniej na ziemiach polskich. [Brzezia Łąka 2019] Wydaw. Poligraf 8° ss. 216.

7772. HODANA Tomasz: „Sovětovanie o blagočestii” (1621) – zbiór postanowień soboru czy postulaty wiernych? *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 9: 2018 s. 73–80, streszcz. ang.

7773. HODOR Katarzyna: Reformaci w miejscowościach prowincji małopolskiej od XVII do XVIII wieku i ich wpływ na kształtowanie krajobrazów kulturowych. Kraków 2019 Wydaw. PK 8° ss. 202, il., mapy, streszcz. ang., wł.

7774. HORDYŃSKI Piotr: Diplomats, etiquette, ceremonies – the unpublished letters of Łazarz Hordyński from the Ottoman Empire circa 1790. *Art of the Orient*. Vol. 6: 2017 s. 241–244.

7775. HUFLEJT Marian: Bitwa pod Oliwą 1627. Fakty i mity. Olsztyn 2019 Mantis 4° ss. 119, il., mapy.

7776. HULSENBOOM Paul: Diplomats as poets, poets as diplomats. Poetic gifts and literary reflections on the Dutch mediations between Poland-Lithuania and Sweden in the first half seventeenth century. *Legatio*. Z. 3: 2019 s. 63–110.

7777. HUNDERT Zbigniew: Jeszcze o organizacji husarii koronnej na kampanię 1683 roku. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 3 s. 9–24, streszcz. ang., ros.

W nawiązaniu do własnego artykułu: Organizacja husarii koronnej na kampanię wiedeńską 1683 roku [w:] „W hetmańskim trudzie”. Księga Pamiątkowa ku czci Profesora Jana Wimmera. Oświęcim 2017 zob. poz. 5278.

7778. HUNDERT Zbigniew: Organizacja gwardii narodowej Michała Korybuta Wiśniowieckiego w latach 1669–1673. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 2 s. 7–31, streszcz. ang., niem.

7779. HUNDERT Zbigniew: Patronat wojskowy Jana Sobieskiego w latach 1667–1696. Rola, znaczenie, postulaty badawcze. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 2 s. 481–493, streszcz. ang.

7780. HUNDERT Zbigniew: Porucznicy husarii koronnej w kampanii mołdawskiej 1686 roku. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 104: 2019 s. 61–79, streszcz. ang.

7781. HUNDERT Zbigniew: Sejmiki województwa mazowieckiego wobec wojny z imperium osmańskim w 1676 r. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr.:] 2019 s. 123–139, streszcz. ang.

7782. JABŁOŃSKA Anna: Rola Kościoła w społeczeństwie staropolskim na przykładzie XVII-wiecznego archidiaconatu gnieźnieńskiego (wybrane aspekty). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 199–218, streszcz. ang.

7783. JAGODZINSKI Sabine: European and exotic – Jan III Sobieski’s commemorative and representative strategies towards Polish-Ottoman relations. *Art of the Orient*. Vol. 6: 2017 s. 144–155.

7784. JAKIMOWICZ Kamil: Skład osobowy i organizacja pracy Komisji Porządkowej Województwa Lubelskiego doby insurekcji kościuszkowskiej. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 2 s. 119–149, streszcz. ang.

7785. JAKIMOWICZ Kamil: Sprawy mieszczan lubelskich przed urzędem grodzkim w latach 1764–1791. Zarys problemu. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 45–59, streszcz. ang.

7786. JAKULIS Martynas: New challenges, new institutions: hospitals in eighteenth-century Vilnius. *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr.:] 2019 [nr] 1/2 s. 135–148, streszcz. pol.

7787. JANUSZEK-SIERADZKA Agnieszka: Królowa Barbara Radziwiłłówna w dworskim mikroświecie. Lublin 2017.

Rec.: Urwanowicz Jerzy: Miłość i samotność w dworskim anturazhu (w związku z książką...). *Białostockie Teki Historyczne*. T. 16: 2018 s. 253–262.

7788. JARCZYKOWA Mariola: Korespondencja i literatura okolicznościowa w kręgu magnaterii Wielkiego Księstwa Litewskiego. Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 269, nlb. 3, streszcz. ang., ros. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3827).

7789. JAREMENKO Maksym: Ekonomiczne kontakty mieszkańców Rzeczypospolitej i Hetmańszczyzny w pierwszej połowie XVIII wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 1 s. 31–41, streszcz. ang.

7790. JARZĄBEK-WASYL Dorota: Jak kupiec Symonowicz trafił do polskiej komedii. *Lehahayer*. T. 6: 2019 s. 71–89, streszcz. ang., orm.

XVIII w.

7791. JASIŃSKA Anna: Portret trumienny nieznanego Ormianina polskiego. *Lehahayer*. T. 6: 2019 s. 335–340.

XVII w.

7792. JASIŃSKI Maciej: Stanisław Lubieniecki and Johannes Hevelius: (extra)ordinary “men of letters”. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 125–127.

Lata 1664–1673.

7793. JASIŃSKI Maciej: Szyfr Stanisława Lubienieckiego [1623–1675]. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 249–256, streszcz. ang.

Dot. klucza szyfrowego.

7794. JASZCZOŁT Tomasz: Rozgraniczenie dóbr węgrowskich od Jarnic w 1528 r. *Rocznik Liwski*. T. 9: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 9–20.

7795. JAWORSKI Rafał: “Qui de commodo Reipublice consulere voluerunt”. Posłowie ziemscy na sejm walny piotrkowski 1533 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 2 s. 151–170, streszcz. ang., niem.

Zawiera krótkie opracowanie, spis i aneksy źródłowe.

7796. JERZAK Norbert: Zarys dzieła reformy szkolnictwa elementarnego Jana Ignacego Felbigera 1724–1788. Wrocław 2019 Papieski Wydz. Teol. 8° ss. 130.

Reformator edukacji, pedagog i opat augustianów w Żaganii.

7797. JEZIORSKI Paweł A.: Z dziejów luteranizmu w Łatgalii w tzw. czasach polskich (1561–1772). *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 119–154, streszcz. ang.

7798. JUSTYNIARSKA-CHOJAK Katarzyna: Uroczystości funeralne w małopolskich miastach w świetle inwentarzy pośmiertnych (XVI–XVIII wiek). *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 3 s. 323–336, streszcz. ang.

7799. JUSUPOVIĆ Monika: Instrukcje kowieńskie z lat 1733–1795 jako głos szlachty w sprawach powiatowych. *Klio*. T. 50: 2019 nr 3 s. 35–58, streszcz. ang.

7800. KACZMAREK Krzysztof: Duchowni ordynowani w latach 1539–1544 przez biskupów kujawskich: Łukasza Górkę i Mikołaja Dzierżgowskiego. *Studia Gnesnensia*. T. 31: 2017 s. 123–143, streszcz. ang.

W aneksie wykaz wyświęconych duchownych.

7801. KADZIK Dominik: Utrzymanie królewskiej teściowej. Wizyta Marii Bawarskiej podczas wesela Zygmunta III Wazy z Anną Habsburg (23 maja – 16 czerwca 1592 r.). Kraków 2017 Historia Jagellonica 8° ss. 247, il. (Pragmateia; t. 9).

Żyjąca w l. 1551–1608 żona Karola Styryjskiego.

Rec.: Jakubowska Magdalena, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 1 s. 127–129; Stulgis Magdalena, *Białostockie Teki Historyczne*. T. 16: 2018 s. 249–252; Zachara-Związek Urszula, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 1 s. 150–154.

7802. KAJETY Korpusu Kadetów Szkoły Rycerskiej. T. 2: Ludzie – wartości – kultura materialna. Red. nauk. Elżbieta Wichrowska, Agata Wdowik. Warszawa 2019 Wydaw. Uniw. Warszawskiego 8° ss. 657, nlb. 1, il., mapy.

Treść: Wdowik Agata: Wstęp s. 11–32; Wichrowska Elżbieta: Francuzi w Szkole Rycerskiej. Związki cudzoziemców z Warszawą s. 35–75; Wichrowska Elżbieta: Dwugłos o Louise de Lalandie [1731–1811] – wprowadzenie s. 77; Pawlik Weronika: Louis de Lalande – działalność w Szkole Rycerskiej s. 79–88; Łysik Magdalena: Kapitan Louis de Lalande w Polsce s. 89–96; Wichrowska Elżbieta: Dokąd jedziesz, Szkoło Rycerska?, czyli Korpus Kadetów na cenzurowanym s. 97–143; (Dokąd jedziesz, Szkoło Rycerska?) – transliteracja s. 145–150; (Dokąd jedziesz, Szkoło Rycerska?) – przekład s. 151–163; Wichrowska Elżbieta: Portret de Lalande’a. Z Honfleur do Warszawy... statkiem s. 165–173; Gaszewski Łukasz: Głos w sprawie portretu i mundur s. 175–177; [Źródła dot. L. de Lalande’a] s. 178–203; Drewczyńska-Trzaska Klaudia: Tadeusz Kościuszko w Szkole Rycerskiej s. 205–222; Wdowik Agata: Rok 1823 – domknięcie epoki wielkomagazynowego oświeceni. Ostatnia droga Adama Kazimierza Czartoryskiego, komendanta Szkoły Rycerskiej, na tle źródeł funeralnych s. 223–262; Baran Agnieszka: Podręczniki w Szkole Rycerskiej – wprowadzenie s. 265–274; Baran Agnieszka: Jan Wulfers i podręcznik jego autorstwa s. 275–305; Asman Maria: Oświeceniowy podręcznik do historii jako

projekt dydaktyczno-wychowawczy. Józefa Kajetana Skrzetuskiego [1743–1806] „Historia powszechna dla szkół narodowych na klasę III” i wydane do niej „Przypisy” s. 307–328; Ziolkowska-Krzywdka Joanna, Krzywdka Jan: Jednoróżce, przeciwnostpni i góry ogniste – w podręczniku Michała Jana Hubego, ostatniego generalnego dyrektora nauk s. 319–340; Donefer Joanna: Losy biblioteki oraz zbiorów Korpusu Kadetów s. 341–353; Pawlak Gabriela: Dyskurs polityczny Imci Pana Kadeta Szkoły Recerskiej z Imci Panem Konwiktozem ex Collegio Nobilium Scholarum Piarum o maksymach politycznych z interesów snujących się w Rzeczpltej na dowód korzystania nowych funduszy edukacji w Zamku Warszawskim roku 1768 dnia 20 sierpnia – opracowanie historyczno-literackie s. 355–373; Biardzka-Jackiewicz Aleksandra: Dyskurs polityczny [...] – opracowanie edytorskie s. 375–394; [Ilustracje] s. 395–409; Dyskurs polityczny [...] s. 411–453; Jackiewicz Tomasz: Nauka o religii i obyczajności... ks. Gabriela Jakubowskiego. Analiza i interpretacja metodą krytyki retorycznej „cluster criticism” s. 455–467; Krawczyk Magdalena: Mowa Ludwika Fundament-Karśnickiego... – wprowadzenie s. 469–472; Mowa Jaśnie Wielmożnego Imci Pana Ludwika Fundament-Karśnickiego Kasztelana Wieluńskiego, Orderów Orła Białego i św. Stanisława Kawalera, Komisji Wojskowej Obojga Narodów Komisarza, i do teje Komisji do lustracji Korpusu Kadetów delegowanego, przy dokończeniu teje lustracji, do całego korpusu tegoż, na dniu 16 kwietnia 1791 roku miana s. 473–484; Pętkowska-Grabowska Edyta: Kaliski korpus kadecki w latach 1794–1832 s. 485–505; Gastoł Marta: Twórczość poetycka uczniów Szkoły Rycerskiej s. 509–522; Franke Antoni: Teatr Korpusu Kadetów – kilka uwag s. 523–536; Ziolkowska-Krzywdka Joanna: Pałac Kazimierzowski oraz koszarzy Korpusu Kadetów. Historia, projekty i ich realizacja w świetle nowo odkrytych źródeł archiwalnych s. 539–569; Biardzka-Jackiewicz Aleksandra: Fryderyk Moszyński, Ustawa względem ognia dla koszar do Korpusu Kadetów J.K.Mci i Rzpltej należących z wyrażnego rozkazu J.K.Mci publikowana dnia pierwszego miesiąca października Roku Pańskiego 1773 w Drukarni Mitzlerowskiej – wprowadzenie s. 571–578; Ustawa względem ognia [...] s. 579–589; Snoch Joachim: Kulnaria w Korpusie Kadetów. Rekonesans s. 591–598; Wdowik Agata: Woda w panoramie życia codziennego warszawskiej Szkoły Rycerskiej s. 599–635.

T. 1. 2013.

7803. KAMIĘŃSKI Andrzej: Polityka brandenburska Jana III Sobieskiego. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 2 s. 307–318, streszcz. ang.

7804. KAMUNTAVIČIENĖ Vaida: Filia katarzynek z Braniewa na Żmudzi. Klasztor katarzynek w Krokach w XVIII wieku. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 2 s. 33–56, streszcz. ang., niem.

7805. KANIEWSKI Jacek: Sejmik województwa krakowskiego oraz księstw zatorskiego i oświęcimskiego wobec problemów monetarnych za panowania Władysława IV Wazy (1632–1648). *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 44: 2018 s. 31–41.

7806. KANTOROWICZ Klara Franciszka: Ukształtowanie zespołu budowlanego kolegium jezuickiego w Rawie Mazowieckiej na tle jezuickiej architektury doby baroku w Rzeczypospolitej. *Notatnik Rawski*. Nr 20: 2019 s. 39–57.

7807. KARABOWICZ Anna: Beetwen the Jagiellons and the Vasas: Research into late 16th-century Polish parliamentarism. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 4 s. 579–597, streszcz. pol.

7808. KARP Sławomir: Pauperyzacja szlachty grodzieńskiej w I połowie XVIII w. na przykładzie Karpiów z Brzostowicy Małej (Drewnianej). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 52: 2019 s. 31–65, streszcz. ang., białorus.

7809. KARPOWICZ Mariusz: Andrzej Schlüter [1660–1714]. Rzeźbiarz królów. Warszawa 2014.

Rec.: Peschken Goerd, *Ikonotheke*. T. 28: 2018 s. 259–277.

7810. KEMPA Tomasz: The attitude of Ruthenian magnates and nobles toward the Union of Lublin (1569) and the problem of the autonomy of Ukrainian lands within the Polish-Lithuanian Commonwealth. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 4 s. 41–72, streszcz. niem., pol.

7811. KĘDER Wojciech: Nuncjusz w Wiedniu arcybiskup Antonio Eugenio Visconti [1713–1788] a Polska w dobie pierwszego rozbioru. *Studia Sandomierskie*. T. 25: 2018 s. 5–15, streszcz. ang.

7812. KIEŁBIK Jerzy: Administration on the Warmia region in the light of its domestic law. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 4 s. 709–725, streszcz. pol., niem.

Etapy kształtowania się ustroju Warmii od XVI w.

7813. KIEŁBIK Jerzy: Z dziejów obsady stanowisk w magistracie Pizsa (Johannisburga) w XVIII w. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 1 s. 157–164, streszcz. ang., niem.

7814. KIJAS Artur: Polityka Rzeczypospolitej wobec Moskwy w latach 1672–1699. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 2 s. 319–329, streszcz. ang.

7815. KILIÁN Jan: Města a vojáci v oblasti opolska za třicetileté války. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 3 s. 37–72, streszcz. ang.

7816. KIZIK Edmund: Pomoc finansowa protestanckiego Gdańska dla współwyznawców w kraju i zagranicą w XVII i XVIII wieku. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 155–174, streszcz. ang.

7817. KLECHA Anita: Zofia Olelkowiczówna – ostatnia z księżniczek słuckich

(1586–1612). Mity i rzeczywistość. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 350, nlb. 1, tabl. 2, il., streszcz. ang., ros.

7818. KLEJNA Piotr: Zakon jezuitów w Wałczu i jego związki z parafią w Skrzatuszu na podstawie kroniki jezuitów wałeckich. *Rocznik Skrzatuski*. T. 7: 2019 s. 77–96, streszcz. ang.
Lata 1618–1773.

7819. KLONDER Andrzej: Świat materii w testamentach szlachty czeskiej i polskiej z XVII wieku. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 4 s. 449–488, streszcz. ang.

7820. KOBIERECKI Michał: Dzieje i obraz majątności charłupskiej w rękach Walewskich herbu Kolumna w drugiej połowie XVII i XVIII wieku na podstawie inwentarzy dóbr. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 2 s. 85–117, streszcz. ang.

7821. [KOČEGAROV Kirill Aleksandrovič] Koczegarow Kyrył: Pisma dyplomatów rosyjskich do posłów polsko-litewskich z lat 1671–1672 jako forma negocjacji dyplomatycznych (na przykładzie dokumentów ze zbiorów Biblioteki Kórnickiej). *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 36: 2019 s. 53–70, streszcz. ang.

7822. [KOČEGAROV Kirill Aleksandrovič] Koczegarow Kyrył: Rzeczpospolita a Rosja w latach 1680–1686. Zawarcie traktatu o pokoju wieczystym. Red. nauk. Tomasz Szwaciński. Warszawa 2017.

Rec.: Szpaczyński Przemysław: Porównanie Zygmunta III z Janem III Sobieskim. *In Gremium*. T. 13: 2019 s. 253–281.

7823. KOCIUMBAS Piotr: Jak po chrześcijańsku dom dyscyplinować, czyli rzecz o zapomnianym gdańskim poradniku „Christliche Haussucht...” Joachima Löisentina z 1655 roku. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 213–247, streszcz. ang.

7824. KOCÓJ Henryk: Dyplomaci Prus, Austrii i Rosji wobec Konstytucji 3 maja 1791 roku. Kraków 2019 WUJ 8° ss. 223, nlb. 1.

Rec.: Tracki Krzysztof: „...Ginie Polska, padając łupem dwóch mocarstw cheiwości”. O nowej książce Henryka Kocója. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 4 s. 188–193.

7825. KOLUZAIEVA Irina: “Within one’s inner circle”. The identity of Ruthenian “szlachta” (noblemen) of the Grand Duchy of Lithuania at the time of the union of Lublin (the case of Filon Kmita Czarnobyłski). *Colloquia Humanistica*. [T.] 5: 2016 s. 37–53, streszcz. pol.

7826. KOŁODZIEJ Robert: Kilka uwag na temat funkcjonowania sejmiku województw poznańskiego i kaliskiego w Środzie w czasach panowania Władysława IV. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 2 s. 31–48, streszcz. ang.

7827. KOŁODZIEJ Robert: Parlamentaryzm doby Jana III Sobieskiego. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 2 s. 381–397, streszcz. ang.

7828. KOŁODZIEJ Robert: Udział Potoczków w obradach sejmowych w czasach Jana III Sobieskiego. *Wieki Stare i Nowe*. T. 14(19): 2019 s. 98–108, streszcz. ang.

7829. KOMINEK Piotr: Symbolika sakramentu Eucharystii w nauce katolickiej i protestanckiej w XVI wieku. *Almanach Historyczny*. T. 21: 2019 s. 43–54, streszcz. ang.

7830. KOPCZYŃSKI Jakub: Struktura i finanse gminy ormiańskiej we Lwowie w świetle rękopisu „Dzieje Ormian lwowskich od r. 1649 – aż do r. 1713”. *Lehahayer*. T. 4: 2017 s. 5–69, streszcz. ang., orm.

7831. KOPCZYŃSKI Michał, Malinowski Mikołaj: Rzeczpospolita Obojga Narodów jako obszar gospodarczy. 450. rocznica unii lubelskiej. Warszawa 2019 Pol. Inst. Ekonomiczny 8° ss. 30, il., mapy. Pol. Inst. Ekonomiczny.

7832. KORYTKO Andrzej: „Na których opiera się Rzeczpospolita”. Senatorowie koronni za Władysława IV Wazy. Olsztyn 2015.

Rec.: Lewandowska-Malec Izabela: Uwagi po lekturze książki autorstwa Andrzeja Korytki... *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 1 s. 105–109, streszcz. ang.

7833. KORYTKO Andrzej: Sejm pierwszej połowy XVII wieku – bilans sukcesów i porażek. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 77–84, streszcz. ang.

7834. KOSIŃSKA Urszula: U źródeł zjawiska odwoływania się do potencji ościennych w polskich sporach wewnętrznych – „casus” roku 1730. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 1 s. 5–26, streszcz. ang., ros.

7835. KOSIOR Katarzyna: Becoming a queen in early modern Europe. East and West. Cham 2019 Palgrave Macmillan – Springer Nature 8° ss. XII, 256. (Queenship and Power).

Porównanie polskiego i francuskiego ceremoniału dworskiego. Rec.: Nissen Lidewij, *Legatio*. Z. 3: 2019 s. 111–112.

7836. KOSTKIEWICZOWA Teresa: Mne-możynie i córki. Pamięć w literaturze polskiej

drugiej połowy XVIII wieku. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 360, streszcz. ang.

Lata 1758–1794.

7837. KOSTKIEWICZOWA Teresa: Pod znakiem Klio. Pamięć zbiorowa w polskiej poezji drugiej połowy XVIII wieku. Białystok 2019 Prymat Mariusz Śliwowski; Wydż. Filol. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 115, nlb. 3, il., streszcz. ang., franc. (Prelekcje Mistrzów Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku; 7).

7838. KOSYL Izabela: „Phoenix tertiatu redivivus...” Jakuba Suszy jako źródło badań nad religijnością i wrażliwością mirakularną mieszkańców ziemi chełmskiej w XVII wieku. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 35–57, streszcz. ros., ang.

Opublikowany w Zamościu w 1684 r.

7839. KOŚCIELAK Sławomir: Od tez Marcina Lutra do kazań Jacoba Heggego. Kościół w Gdańsku w przededniu pierwszych wystąpień reformacyjnych. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 63–90, streszcz. ang.

Lata 1517–1522.

7840. KOWALCZYK Ernest: Making diplomacy through culture. Mikołaj Sękowski, the Polish envoy to Naples and Madrid in the late sixteenth century. *Legatio*. Z. 3: 2019 s. 39–62.

Polski dyplomata w Hiszpanii w l. 1586–1588, reprezentujący na dworze Filipa II interesy Rzeczypospolitej i królowej Anny Jagiellonki, wcześniej rezydent w Neapolu.

7841. KOWALKOWSKI Jacek: Wypisy ks. Alfonsa Mańkowskiego z zaginionych dzieł ksiąg metrykalnych. [Cz.] 2: Parafia Sulęczy-no 1683–1705. *Studia Pelplińskie*. T. 52: 2018 s. 461–476.

Zawiera też źródła.

Cz. 1. *Tamże*. T. 43: 2010.

7842. KOWALSKI Marcin: Rzymskokatolickie parafie diecezji przemyskiej w dobrach Ordynacji Zamojskiej w połowie XVIII wieku. *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 19–44, streszcz. ang.

7843. KOWALSKI Rafał: Rozbieżności w gronie opozycji przeciwko rządowi króla Augusta II w Koronie w okresie dominacji szwedzkiej w latach 1704–1706. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 195–227, streszcz. ang.

7844. KOZDRACH Mariusz: Radom jako miejsce obrad sejmików i lokalnych zjazdów szlacheckich w drugiej połowie XVIII wieku.

Przegląd Nauk Historycznych. R. 18: 2019 nr 1 s. 75–97, streszcz. ang.

7845. KOZŁOWSKI Marian: Jasielskie w konfederacji barskiej. *Rocznik Jasielski*. T. 8: 2017 s. 35–44.

7846. KRASZEWSKI Józef Ignacy: Polska w czasie trzech rozbiorów 1772–1799. Studia do historii ducha i obyczaj. T. 1–3. Oświęcim 2015.

Rec.: Kocój Henryk: Upadek Polski w świetle relacji dyplomatów saskich. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 401–408.

7847. KROCHMAL Jacek: Prawosławny biskup przemyski Jerzy Hoszowski (1667–1674). *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 49–83, streszcz. ang.

7848. KRÓL Andrzej: Sejmik przedkonwokacyjny w Chełmie podczas „interregnum” po abdykacji Jana Kazimierza Wazy. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 29: 2017 s. 7–17, streszcz. ang.

7849. KRÓLIKOWSKA Anna: Kształcenie nauczycieli dla jezuickich szkół średnich w Polsce od XVI do XVIII wieku. Kraków 2019. Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8° ss. 391, il., mapy, streszcz. ang.

7850. KRÓLIKOWSKA-JEDLIŃSKA Natalia: W poszukiwaniu sojuszników? Rola Chanatu Krymskiego i Persji w polityce Jana III Sobieskiego wobec Imperium Osmańskiego (1674–1696). *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 2 s. 331–345, streszcz. ang.

7851. KRYSAK Anna: Przykładowe listy Pawła Tetery adresowane do Jana Kazimierza, Stefana Czarnieckiego oraz Mikołaja Prażmowskiego jako wzór listów hetmańskich kierowanych do przedstawicieli Rzeczypospolitej. *Colloquium*. [T.] 9: 2017 nr 2 s. 27–44, streszcz. ang.

Zawiera też fragmenty listów z 1662, 1663 i 1665 r.

7852. KRYWALEWICZ Andrzej: Daniel Chodowiecki w drodze do Gdańska przez Nową Marchię i Pomorze (1773). *Rocznik Chojęński*. T. 10: 2018 s. 227–239, streszcz. niem.

7853. KUBICKI Rafał: Mendykanci wobec reformacji w Prusach Królewskich i Zakonnych do 1526 roku. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 91–118, streszcz. ang.

7854. KUBLIN Grzegorz: Wykaz dominikanów i dominikanek śląskiej kongregacji bł. Czesława z 1774 roku. *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 38: 2018 nr 1 s. 225–241, streszcz. ang.

W aneksie spis.

7855. KUCHARCZYK Olga: Wizerunek „utraque civis” jako narzędzie polityki Jana Zamoyskiego, „dobrego obywatela”. *Gdańskie Studia Muzealne*. Seria Nova. Nr 1(11): 2019 s. 162–179, streszcz. ang.

7856. KUCHARSKI Adam: Blaski i cienie peregrynacji w cudzych krajach. Podróż edukacyjna Kazimierza Rzewuskiego (1766–1768). *Klio*. T. 48: 2019 nr 1 s. 61–87, streszcz. ang.

7857. KUCHARSKI Tomasz: Instytucja egzorbitancji w systemie prawnoustrojowym Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Toruń 2014.

Rec.: Górski Kacper, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 4 s. 441–445, streszcz. ang.

7858. KUCHARSKI Tomasz: „Sejm ten bez początku zaczął się, bez końca kończy się”. Sejm pacyfikacyjny z 1698 roku i jego znaczenie w kontekście ewolucji „liberum veto”. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 2 s. 185–203, streszcz. ang.

7859. KUCHARSKI Wojciech: Kampania zbarasko-zborowska 1649. Warszawa 2019. Krzysztof Kucharski 8° ss. 580, nlb. 1, il., mapy.

7860. KUCHARSKI Wojciech: Rokosz Lubomirskiego 1665–1666 czyli Krótka historia wojny polsko... polskiej. Wyd. 2, popr. Warszawa 2019 Wojciech Kucharski 8° ss. 406, nlb. 1, il., mapy.

Wyd. 1. 2018.

7861. KUHN Elmar Ludwig: Officia propria Zakonu Paulinów w XVII i XVIII wieku. *Studia Claromontana*. [T.] 34: 2019 s. 51–78, streszcz. ang.

7862. KULIŃSKI Bohdan A.: Flota wojenna Imperium Osmańskiego w relacji Andrzeja Trzecińskiego z pobytu w Konstantynopolu w 1564 r. *Nautologia*. R. 53: 2018 s. 33–41, streszcz. ang.

7863. KUNYSZ Krystyna: Na niebieskiej niwie czyli Rzec o cmentarzach w gminie Kolonowskie. Red. Lucyna Szylderowicz; tł. Elizabeth Panitz. Staniszcz Małe 2019 Alia-Media 8° ss. 141, nlb. 1, il., mapy. (Stąd Jesteśmy – Rzec o Przeszłości dla Przyszłości). 1750 r.

7864. KUPISZ Dariusz: Tomaszów Lubelski i okolice w dobie wojen XVII wieku. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 7–18, streszcz. ang.

7865. KUROWSKA Hanna: Terminologia położnicza w polskich drukowanych podręcznikach akuszerii i anatomii z II połowy XVIII

wieku. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 3 (suplement) s. 153–170, streszcz. ang.

7866. KURZYŃSKI Patryk: Anglia w dzienniku podróży po Europie Franciszka Ksawerego Bohusza z lat 1777–1778. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 79–101, streszcz. ang.

7867. KURZYŃSKI Patryk: „O drzewie, którego gałązki zaczynają usychać z niedostatku soku” – obraz XVIII-wiecznej Turcji w świetle „Uwag nad teraźniejszym stanem państwa otomańskiego” Tomasa Aleksandrowicza z 1766 r. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 61–78, streszcz. ang.

7868. KWAŚNIEWSKI Andrzej: Druk ulotny na temat objawień Maryjnych w Dzierzgowie w roku 1664. *Orientalia Christiana Cracoviensia*. T. 10: 2018 s. 35–45, streszcz. ang.

7869. KWIATKOWSKA-FREJLICH Lidia: Jerzego Radziwiłła kryteria oceny sztuki. Na podstawie jego dziennika podróży do Rzymu w 1575 r. *Kultura i Historia*. Nr 21: 2012 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

7870. LASEK Piotr: Kasper Sadłocha Niżeński [ok. 1516–1603] herbu Korczak jako inwestor dostaw budowlanych i królewski praefectus fabricae. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 1 s. 79–101, streszcz. ang.

7871. [LĀŮŠUK Uladzimir] Liaushuk Uladzimir: Terra Jesuitica Grodniensia. On the religious houses dependent on the Jesuit College in Grodno. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 22: 2019 [z.] 4 s. 49–72.

Lata 1632–1776.

7872. LENART Mirosław: Dzieje i znaczenie tzw. metryki nacji polskiej w Padwie 1592–1745. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 143–164, streszcz. ang.

7873. LENCZEWSKI Olgierd: Polskie wypisy z najstarszej księgi pielgrzymów jerozolimskich – „*Navis peregrinorum*” (1561–1695). *Nasza Przeszłość*. T. 132: 2019 s. 95–111, streszcz. ang.

7874. [LEP'ĀVKO Sergij Anatolijovič] Lepyavko Serhy: Ku źródłom katastrofy geopolitycznej na wschodzie Europy w połowie XVIII wieku – gramota Borysa Godunowa. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 36: 2019 s. 71–77, streszcz. ang.

7875. LESZCZYŃSKI Seweryn: Procesy o czary w Polsce u schyłku XVI i w XVII w. *Kultura i Historia*. Nr 20: 2011 cz. 2 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

7876. LEŚNODORSKI Bogusław: Mowy Andrzeja Zamoyskiego na Konwokacji 1764 r. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 33: 2019 s. 287–303.

7877. LEWANDOWSKA-MALEC Izabela: Poselstwo króla Anglii na sejmie w 1637 roku w sprawie likwidacji gdańskiego stempla na angielskie sukno. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 1 s. 193–200, streszcz. ang.

7878. LIEDKE Marzena: Death of the magnate: life expectancy of the magnates in the Polish-Lithuanian Commonwealth versus the demography of the Western European elites in the early modern age. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 41: 2019 s. 57–79, streszcz. pol.

7879. [LIL'O Īgor Mikołajovič] Lylo Ihor: Grecka diaspora w Zamościu na przełomie XVI i XVII wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 4 s. 735–747, streszcz. ang.

7880. LISEK Adam: Postulaty polityczne szlachty województwa mazowieckiego na sejmikach poselskich przed konwokacją 1733 roku. *Wiek Stary i Nowy*. T. 14(19): 2019 s. 143–161, streszcz. ang.

7881. LITWIN Henryk: Chwała północy. Rzeczpospolita w polityce Stolicy Apostolskiej 1598–1648. Warszawa 2018.

Rec.: Gawron Przemysław, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 304–310.

7882. LITWIN Henryk: Zjednoczenie narodów cnych: polskiego, litewskiego, ruskiego. Wołyn i Kijowszczyzna w Unii Lubelskiej. Warszawa 2019 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 247, tabl. 24, il., mapy.

Dostępna także jako e-book.

7883. LOLO Radosław: Kolegium jezuickie w Rawie Mazowieckiej w czasach staropolskich. *Notatnik Rawski*. Nr 20: 2019 s. 29–38.

7884. LUDWIKA Maria Gonzaga (1611–1667). Między Paryżem a Warszawą. Red. nauk. Anna Kalinowska, Paweł Tyszk. Warszawa 2019 Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum 8° ss. 306, il., streszcz. ang. Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum. (Studia i Materiały; 9).

Materiały z konferencji, Warszawa, 19 V 2017 r.

Treść: Frost Robert I.: Etiopczyk i słoń? Ludwika Maria Gonzaga i rola królowej w monarchii elekcyjnej (1645–1667) s. 15–50; Nagielski Mirosław: Ludwika Maria Gonzaga i jej walka o przeprowadzenie elekcji vivente rege w Rzeczypospolitej s. 51–81; Kołodziej Robert: Wpływ Ludwiki Marii na funkcjonowanie staropolskiego parlamentaryzmu w 2. połowie XVII w. s. 82–93; Rachuba Andrzej: Królowa Ludwika Maria a Litwa s. 94–123; Skrzypiet Aleksandra: Zapisy testamentowe

Ludwika Marii na rzecz siostrzenicy Anny Henrietty Wittelsbach, diuszesy d'Enghien s. 124–143; Zwiastunki pokoju w świecie męskich wojen? Charakterystyka korespondencji księżnej kurlandzkiej Ludwiki Karoliny do królowej Ludwiki Marii (1664–1665). [Oprac.] Igor Kraszewski s. 144–176; Kalinowska Anna: Ludwika Maria Gonzaga jako bohaterka doniesień w angielskiej i francuskiej prasie periodycznej (1645–1667) s. 178–196; Krzywy Roman: „Tak wielka mężycza” i „matka ojczyzny”. Ludwika Maria w wierszowanych laudacjach Jana Andrzeja Morsztyna i Samuela Leszczyńskiego s. 197–211; Badach Artur: Sztuka w kręgu królowej Ludwiki Marii Gonzagi. O niektórych sposobach kreowania obrazu władcy s. 212–242; Dunin-Wąsowicz Elżbieta: „Wystroiła mi ją tyż cale po francusku”. Zmiany w ubiorach polskich szlachcianek za sprawą Ludwiki Marii Gonzagi s. 243–278.

7885. LUTERANIZM w kulturze Pierwszej Rzeczypospolitej. Red. nauk. Katarzyna Meller. Warszawa 2017.

Rec.: Kościelak Sławomir, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 282–289.

7886. ŁASKI Marek: Zjawisko klientelizmu w siedemnastowiecznej Rzeczypospolitej Obojga Narodów na przykładzie pułkownika Stanisława Karola Łużeckiego. *Ins krypcje*. R. 6: 2018 z. 2 s. 186–193, streszcz. ang.

Zm. 1686 r.

7887. ŁOJEK Jerzy: Wiek XVIII. Cz. 1: Polityka zagraniczna Sejmu Wielkiego. Wybór, wstęp i oprac. Marek Kornat. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 816, nlb. 3. (Pisma Wybrane).

Treść: Kornat Marek: O polskiej polityce zagranicznej 1787–1792. Głosy historiografii s. 9–21; Łojek Jerzy: Geneza i obalenie konstytucji 3 maja. Polityka zagraniczna Rzeczypospolitej 1787–1792 s. 23–612; Misja Debolego w Petersburgu w latach 1797–1792. Z dziejów stosunków polsko-rosyjskich w czasach Sejmu Czteroletniego s. 613–799.

Reedycja dwóch prac autora opartych na wyd.: Lublin 1986 i Wrocław 1962.

7888. ŁOPATECKI Karol: The influence of maps and plans created in the 1620s in the Netherlands on the development of military concepts in the Polish-Lithuanian Commonwealth. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 4 s. 253–283, streszcz. pol.

7889. ŁOPATECKI Karol: Konwokacja litewska 1615 roku. Z badań nad procedurą przyjmowania uchwał konwokacyjnych. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 4 s. 493–522, streszcz. ang.

7890. ŁOPATECKI Karol: O instytucji dożywocia na przykładzie małżeństwa Jana Klemensa i Izabeli Branickich. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 9: 2016 z. 1 s. 39–66, streszcz. ang.

W l. 1748–1771.

7891. ŁOPATECKI Karol: „Szwedzkie napoje” czyli wysadzenie zamku w Sandomierzu.

Z badań nad twórczością Erika Dahlberga. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 14–24.

Szwedzki marszałek, historyk, kartograf oraz architekt i rysownik (1625–1703).

Wydarzenie z 1656 r.

7892. ŁOSOWSKI Janusz: Dokumentacja w życiu chłopów w okresie staropolskim. Studium z dziejów kultury. Lublin 2013.

Rec.: Fokt Krzysztof, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 3 s. 541–544, streszcz. ang.

7893. ŁOSOWSKI Janusz: Pasporty w ostatnich latach dawnej Rzeczypospolitej. Problem genezy, formy i funkcje. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 10(12): 2019 s. 25–52, streszcz. ang.

Od 15 XII 1789 do 1795 r.

7894. ŁOSOWSKI Janusz: Starania sejmików szlacheckich o należyte gromadzenie, zabezpieczanie, opracowanie i przechowywanie akt sądów szlacheckich w XVI–XVIII wieku. Główne problemy. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 1 s. 1–30, streszcz. ang.

7895. ŁOŻYŃSKI Krzysztof: Handel towarami leśnymi w świetle kowieńskiej księgi wójtowskiej (1561–1564). *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 45–55, streszcz. ang.

7896. ŁUGOWSKI Piotr: Carlo i Francesco Ceroniowie w świetle nowych źródeł archiwalnych. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 3 s. 481–497, streszcz. ang.

Carlo Ceroni (1647–1721) włoski architekt działający w Polsce i jego młodszy brat Francesco (1660–1724).

W aneksie: 6 listów Carla Ceroniego do Samuela Pączkowskiego z l. 1715–1717.

7897. ŁUKASZEWSKA-HABERKOWA Justyna: Theologia controversa in the 16th c. Jesuits schools of the Polish-Lithuanian Commonwealth as a tool of the Counter Reformation. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 36–46.

7898. ŁYCZAK Bartłomiej: Artysty grudziądzcy w XVII i XVIII wieku. The Grudziądz artists in the 17th and 18th c. Cz. 1: Złotnicy. Pt. 1: Goldsmiths. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 26: 2018 s. 51–71, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2: Malarze i rzeźbiarze. Pt. 2: Painters and sculptors. *Tamże*. [T.] 27: 2019 ss. 13–20, streszcz. ang.

7899. ŁYSIAK Marian: Postać Georga Seeger [1629–1678], siedemnastowiecznego lekarza, w opinii jego mistrzów i przyjaciół. *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr.] 2019 [nr] 1/2 s. 73–81, streszcz. ang.

Ur. w Norymberdze, uczeń i profesor gimnazjum w Toruniu.

7900. MACIEJEWSKA Anna: Recepcja pism Niccolò Machiavellego w „Rozmowie Plebana z Ziemiianinem” Łukasza Opalińskiego. *Meluzyna*. R. 6: 2019 nr 1 s. 25–37, streszcz. ang.

Łukasz Opaliński młodszy (1612–1662).

7901. MACIOŁ Daniel: Rola Colonnów w rozwoju gospodarczym i kulturalnym Opolszczyzny. *Kwartalnik Opolski*. R. 62: 2016 nr 2/3 s. 53–62, streszcz. ang.

Początki śląskiej linii związane z Casperem Colonną (1594–1666).

7902. MAGOWSKA Anita: Choroby i zawody medyczne w polskiej poezji barokowej. *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr.:] 2019 [nr] 1/2 s. 107–122, streszcz. ang.

7903. MAJEWSKA Gabriela: The Polish-Lithuanian Commonwealth and its inhabitants during the Great Northern War in general Magnus Stenbock's opinion. *Studia Maritima*. Vol. 31: 2018 s. 135–154.

7904. MAJEWSKI Andrzej Adam: Walka Paców z Radziwiłłami o dominację w Wielkim Księstwie Litewskim w latach 1666–1669. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 57–89.

7905. MAJEWSKI Marcin Łukasz: Piwo-warstwo miejskie w Piotrkowie w latach XVI–XVIII wieku. Warszawa–[Piotrków Trybunalski] 2019 [nakł. aut.] 8° ss. 163.

7906. MAJEWSKI Marcin Łukasz: Udział kupców ormiańskich w handlu winem w Piotrkowie w XVII i XVIII wieku. *Lehahayer*. T. 5: 2018 s. 147–158, streszcz. ang., orm.

7907. MAJEWSKI Marcin Łukasz, Zięba Andrzej A[leksander]: Ślady obecności kupców ormiańskich w Łowiczu oraz ormiańskie epizody w historii religijnej tego miasta w XVII i XVIII wieku. *Lehahayer*. T. 5: 2018 s. 139–146, streszcz. ang., orm.

7908. MAKARCZYK Irena: Francuz Klaudiusz Józef Huguein w kapitule warmińskiej i jego oświadczenie ostatniej woli z 1764 r. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 229–245, streszcz. ang.

Zm. 1765 r.

7909. MAKIŁŁA Dariusz: Sprawa pruska w traktacie oliwskim z 3 maja 1660 roku. Cz. 1: Zakończenie działań wojennych i brandenburskie przygotowania do rokowań pokojowych (1657–1659/1660). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 1 s. 57–76, streszcz. ang., niem.

Toż. Cz. 2: Rokowania w Oliwie i zawarcie pokoju. *Tamże* nr 2 s. 238–252.

Toż. Cz. 3: Uznanie a zwyczaj prawnomiędzynarodowy w praktyce politycznej dotyczącej Prus Książęcych w drugiej połowie XVII w. *Tamże* nr 3 s. 462–480.

7910. MAKIŁŁA Dariusz: Ustanowienie lenna pruskiego w 1525 r. Odstępstwo od traktatu toruńskiego czy jego kontynuacja? *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 2 s. 263–277, streszcz. ang., niem.

7911. MALLET Damien: Pierre des Noyers, a scholar and a courtier. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 147–155.

Żyjący w l. 1606–1693 sekretarz królowych Ludwika Marii w l. 1641–1667 oraz Marii Kazimiery od 1680 r.

7912. MAŁEK Eliza: Legenda ob astrologie Mustaeddynie Księżki Dzerżeka v drevneruskom perevode i ee pozdnejsie obrabotki (issledovanie i izdanie teksta). Warszawa 2019 Bel Studio Sp. z o.o. 8° ss. 266, nlb. 1, il. (Biblioteka Przekładów Rosyjskich XVII–XVIII Wieku z Literatury Staropolskiej. Biblioteka Russkich Perevodov XVII–XVIII vv. Drevnepol'skoj Literatury; 9).

Dot. legendy o astrologu Mustaeddynie przepowiadającym upadek Imperium Otomańskiego zawartej w broszurze Krzysztofa Dzierżka (ok. 1550–po 1610) wzywającej posłów sejmu z 1596 r. do zawiązania ligi antytyureckiej i kolejnych jej ros. przekładów.

Zawiera też staropolski tekst legendy, dwóch rękopiśmiennych redakcji przekładu ros. z XVII w., tekst redakcji petersburskiej z 1789 r. oraz jej XIX-wiecznych adaptacji, a także nieznanne odpisy genethiakonu na narodziny Piotra I.

7913. MAŁEK Janusz: Polska w Europie nowożytnej. Studia i szkice. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 495, il. (Opera selecta; vol. 5).

Treść: Roszak Stanisław: Słowo wstępne s. 7–8; Roszak Stanisław: Avant-propos s. 9–11; Małek Janusz: Przedmowa s. 13–15; Cz. 1. Polonica: Miejsce Polski w dziejach Europy s. 21–31; Traktat toruński z roku 1466 w historiografii polskiej i niemieckiej s. 33–43; Samorząd w Prusach Polskich w czasach nowożytnych s. 45–59; „Marzenia o potędze” a rzeczywistość polityczna Rzeczypospolitej w XVII w. s. 61–69; Podróż dyplomatyczna Jana Ocieskiego do Konstantynopola w roku 1531 w świetle jego diariusza. [Wspólnie z Wojciechem Polakiem] s. 71–82; Dyplomaci polscy w Istantule w latach 30. i 40. XVI w. Kartki z dziejów stosunków polsko-tureckich s. 83–97; Drukarnie i druki w służbie polskiego parlamentu w XVI w. s. 101–110; Trzy listy sejmowe z czasów Zygmunta Augusta. [Wspólnie z Wojciechem Polakiem; zawiera też listy] s. 111–119; Polska instrukcja poselska z roku 1562 w archiwum meklemburskim. [Wspólnie z Teresą Borawską] s. 121–129; Źródła do dziejów reprezentacji stanowej w krajach nadbałtyckich od Pomorza Zachodniego po Inflanty s. 131–140; Zaslugi Karola Górskiego we wprowadzeniu problematyki stanowej do historiografii polskiej s. 141–152; Międzynarodowa Komisja do Badania Historii Zgromadzeń Stanowych i Instytucji Parlamentarnych (1936–2008) i udział w niej polskich badaczy s. 153–164; Początki, rozwój i przyczyny załamania się reformacji w Polsce w XVI w. s. 167–180; Periodyzacja dziejów reformacji w Polsce s. 181–188; Zarys dziejów reformacji

w Wielkopolsce s. 189–199; Reformacja w Prusach Królewskich i Koronie w XVI w. Podobieństwa i różnice s. 201–211; O Piotrze Artomiuszu [1552–1609], pastarze kościoła NMP w Toruniu i jego twórczości s. 213–225; Piotr Skarga jako problem dialogu ekumenicznego protestantów i prekursor konfesjonalizacji trydencko-katolickiej w Polsce s. 227–241; Stosunki kulturalne Polski i Litwy, a potem Rzeczypospolitej z państwami skandynawskimi w późnym średniowieczu i czasach nowożytnych (1385/1397–1795) s. 245–287; Kultura katolicka i kultura mniejszości wyznaniowych w Polsce w XVII i XVIII w. s. 289–298; Ludwik Kolankowski a uniwersytety polskie s. 301–312; Cechy toruńskiej szkoły historycznej Karola Górskiego s. 313–321; Karol Górski [1903–1988] – autor biografii Mikołaja Kopernika s. 323–335; Marian Biskup [1922–2012] – historyk Zakonu Krzyżackiego, Pomorza i Prus s. 337–342; Kontakty i przyjaźnie Klauza Zernacka z toruńskimi historykami w latach 70. i 80. XX w. s. 343–354; Andrzej Tomczak [1922–2017] – historyk dziejów Polski epoki nowożytnej s. 355–364; Wielkie Pomorze (Pomorze Zachodnie, Prusy Zachodnie i Wschodnie) w historiografii polskiej po roku 1945 s. 365–371; Nowe przyczynki do historii okularów w Polsce w XVI w. Gdańskie okulary księcia pruskiego Albrechta s. 375–393; Przyczynek do historii chirurgii okulistycznej w Polsce w XV [XVI!] w. Toruńska operacja zaćmy Bartłomieja Płuczki w 1589 r. [Wspólnie z Lechem Bieganowskim] s. 395–404; La naissance du protestantisme dans le duché de Prusse s. 407–420; Tolérance religieuse et confessionnalisme en Pologne et en Suède aux XVIe et XVIIe siècles s. 421–429; Prussiano, polacco o tedesco? Identità a minoranze in Prussia e Polonia del Nord (XVI–XX secolo) s. 431–453; La Prusse Ducale et le Brandebourg dans les années 1525/1535–1701 (état des études et besoins de recherches) s. 455–468.

7914. MAŁŁEK Janusz: The history of the landtag of the Duchy of Prussia in 1566. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 4 s. 695–761, streszcz. pol., niem.

7915. MANDZIUK Józef: Twórczość pisarska o. Kaspra Drużbickiego SJ (1590–1662). *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 263–279, streszcz. ang.

7916. MANYŚ Bernadetta: O problemach zdrowotnych magnackich dzieci w XVIII w. na przykładzie potomstwa Michała Kazimierza Radziwiłła zw. „Rybeńko” i Anny z Mycielskich Radziwiłłowej. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 2 s. 85–102, streszcz. ang.

Hieronim Wincenty, Weronika (Czapska), Maria Wiktoria (Morykoni), Józefa (Massalska, potem Grabowska) oraz zmarłe w dzieciństwie Konstancja Taida i Barbara Jadwiga.

7917. MANYŚ Bernadetta: Uczeń w szeregach rzemieślniczych. System edukacyjny i wychowawczy chłopców w wileńskich cechach w dobie wczesnonowożytnej w świetle statutów cechowych. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 40: 2019 s. 7–23, streszcz. ang.

7918. MANYŚ Bernadetta: Uroczystości rodzinne w Wilnie za Augusta III (1733–1763). Poznań 2014.

Rec.: Mariani Andrea, *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 1 s. 148–154.

7919. MANYŚ Bernadetta, Grobelna-Mazurek Paulina: Uczucia, emocje i postawy życiowe Anny z Mycielskich Radziwiłłowej [1729–1771] w świetle jej listów. Przyczynek do badań nad kobietami z kręgów magnackich Wielkiego Księstwa Litewskiego. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 3 s. 57–79, streszcz. ang., niem.

7920. MARCINKOWSKI Karol: Stefan Czarniecki [1599–1665] w dobie potopu szwedzkiego. Kampania nad Wisłą i Sanem r. 1655/56. Ed. Artur Gajewski. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 275, nlb. 2, il., mapy.

Reedycja wyd. z 1935 r.

7921. MARCZEWSKI Jarosław R.: Kanonik Michał Pisarski (1729–1794) w świetle akt czynności Chełmskiej Kapituły Katedralnej obrządku łacińskiego. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 219–230, streszcz. ang.

7922. MARIANI Andrea: Jesuits' education in the Lithuanian province between tradition and change. A contribution to Jesuit prosopography in the Polish-Lithuanian Commonwealth. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 22: 2019 [z.] 4 s. 19–48.

Lata 1632–1776.

7923. MARIANI Andrea: Wspólnota jezuitów Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Między tradycją a zmianą. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 4 s. 123–177, streszcz. ang., niem.

7924. MARKIEWICZ Anna: Mars Polonus. Wokół paryskich dysput braci Jabłonowskich z 1686 roku. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 44: 2019 s. 151–162, streszcz. ang.

Jan Stanisław (1669–1731) i Aleksander Jan (ok. 1672–1723) Jabłonowscy przybyli pod koniec 1684 r. do Paryża w trakcie podróży po Europie.

7925. MARKIEWICZ Grzegorz: Opera w Polsce w latach 1635–1795. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 219, nlb. 3, il.

Toż plik tekstowy PDF (2,82 MB).

7926. MARKOWICZ Marcin: Daleko od Wiednia – działania militarne na podolsko-mołdawskim teatrze wojennym na przełomie 1683 i 1684 r. *Studia Historiographo-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 91–107.

7927. MARYNOWSKI Marcin: Materiały do historii wojskowości polskiej oraz związków Rzeczypospolitej z Mołdawią. Sześć polskich dokumentów z XVII wieku. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 1 s. 251–263, streszcz. ang.

W aneksie dokumenty.

7928. MAĆZYŃSKI Ryszard: Nowe oblicze oświeceniowej Warszawy – gmachy koszarowe projektowane przez Stanisława Zawadzkiego. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 4 s. 601–626, streszcz. ang.

Z 1788 r.

7929. MIKOŁAJCZYK Marian: Proces kryminalny w miastach Małopolski XVI–XVIII wieku. Katowice 2013.

Rec.: Mikula Maciej, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 4 s. 653–658, streszcz. ang.

7930. MILESZCZYK Robert: Strategie kreowania wizerunku humanisty w „Księdze elegii podróżnych” Jana Rybińskiego. *Meluzyna*. R. 6: 2019 nr 1 s. 5–14, streszcz. ang.

Wyd. w Toruniu w 1592 r.

7931. MILEWSKI Dariusz: Hetman litewski Janusz Radziwiłł [1612–1655] jako przeciwnik Kozaków w pamiętnikach z epoki. *Studia Historyczno-Wojaskowe*. T. 6: 2015 s. 41–55.

7932. MILEWSKI Dariusz: Jan Sobieski w oczach cudzoziemskich pamiętnikarzy. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 2 s. 433–448, streszcz. ang.

7933. MILEWSKI Dariusz: Wydatki hetmanów koronnych na początku lat 50. XVII wieku na podstawie akt skarbowo-wojskowych z AGAD w Warszawie. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 175–194, streszcz. ang.

7934. MINAKOWSKI Marek Jerzy: House of networks: the Polish-Lithuanian Senate (1569–1795) as parliamentary representation of the national social network (of women?). *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 41: 2019 s. 34–56, streszcz. pol.

7935. MIRONOWICZ Antoni: Drukarz Hryń Iwanowicz, malarz, grawer, twórca cyrylickiej kursywy. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 7: 2016 s. 113–135, streszcz. ang.

XVI w.

7936. MIRONOWICZ Antoni: Duchowni i świeccy wobec unii kościelnej na soborach brzeskich w 1596 roku. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 9: 2018 s. 38–50, streszcz. ang.

7937. MIRONOWICZ Marcin: Grecy w Akademii Ostrogskiej i Bractwie Lwowskim na przełomie XVI i XVII wieku. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 8: 2017 s. 233–242, streszcz. ang.

7938. MIRONOWICZ Marcin: Struktura społeczno-zawodowa członków wileńskiego

bractwa Św. Trójcy między XVI–XVII w. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 9: 2018 s. 51–60, streszcz. ang.

7939. MIRONOWICZ Marcin: Szkoła bracka w Pińsku. *Rocznik Białskopodlaski*. T. 26: 2018 s. 37–50, streszcz. ang.

XVI w.

7940. MIRONOWICZ Marcin: Szkoły bractw cerkiewnych na terenie Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI–XVIII wieku. Białystok 2019 Katedra Hist. Europy Środkowo-Wschodniej Uniw. w Białymstoku 8° ss. 557, il., mapy.

Lata 1584–1795.

7941. MISIEJUK Andrzej: Polemika pomiędzy Piotrem Mohyłą a Kasjanem Sakowiczem wokół sprawowania sakramentu spowiedzi w cerkwi ruskiej (i unickiej) na podstawie utworów polemicznych ich autorstwa. *Elpis*. Nr 21: 2019 s. 121–126, streszcz. ang.

XVII w.

7942. MISZCZAK Katarzyna: Problemy i wyzwania edukacyjne w okresie powstawania Komisji Edukacji Narodowej. *Scientific Bulletin of Chełm. Section of Pedagogy*. 2018 nr 2 s. 55–62.

7943. MORAWIEC Adam: Georg Pencz (+1550), norymberski malarz krakowskiego ołtarza, spoczął we Wrocławiu. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 2 s. 127–135, streszcz. ang.

7944. MOZGA Jozafat: Geneza i okoliczności koronacji Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej. *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr.:] 2018 s. 23–72, streszcz. ang.

8 IX 1717 r.

7945. MOŹDŻEŃ Julia: Druk antypapieski z osobistą dedykacją Marcina Lutra dla księcia Albrechta von Brandenburg-Ansbach. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 175–185, streszcz. ang.

7946. MROCZKA Wojciech: Społeczeństwo parafii Cmolas w świetle akt metrykalnych z okresu staropolskiego. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 29–51, streszcz. ang.

XVII–XVIII w.

7947. MROZIEWICZ Karolina: Pamięć o wjeździe Zygmunta III do Krakowa (1587) i problem reprezentacji oprawy artystycznej uroczystości w przekazach drukowanych w XVI i XVII wieku. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 44: 2019 s. 163–177, streszcz. ang.

7948. MROZOWSKI Robert: *Mieszkańcy parafii Radzanów w drugiej połowie XVIII wieku w świetle spisów ludności*. Radom 2019 Wydaw. Diec. Radomskiej Ave 8° ss. 146, nlb. 1, il., mapy.

7949. MYKIETÓW Bogusław: *Cztery kazania żałobne poświęcone księżnej Katarzynie von Brandenburg-Küstrin [1549–1602], córce Jana Kostrzyńskiego wydrukowane w 1603 roku przez Krzysztofa Rungego w Dębnie. Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 483–485.

7950. NAGIELSKI Mirosław: *Emperor's recruitment in the Republic of Poland done by Maciej Arnoldin von Clarstein in 1635. Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 4 s. 83–100, streszcz. pol.

7951. NAGIELSKI Mirosław: *Strategia bezpieczeństwa I Rzeczypospolitej w kontekście wojen prowadzonych w XVII stuleciu. Biblioteka Strategiczna*. T. 1: 2017 s. 29–36.

7952. NAJWYŻSZA Pani swoich praw... *Idee wolności, niepodległości i suwerenności Rzeczypospolitej 1569–1795*. Pod red. Anny Grzeškowiak-Krwawicz. Warszawa 2019 Muzeum Historii Polski; Pol. Tow. Badań nad Wiekiem Osiemnastym; IBL PAN 8° ss. 345, nlb. 1.

Treść: Grzeškowiak-Krwawicz Anna: Wstęp s. 9–14; Grzeškowiak-Krwawicz Anna: *Wolność – suwerenność – niepodległość w dyskursie politycznym Rzeczypospolitej Obojga Narodów*. Próba uporządkowania pojęć s. 15–34; Górska Magdalena: *O symbolicznej niepodległości w ikonografii politycznej I Rzeczypospolitej* s. 35–58; Kąkolowski Igor: *Niebezpieczeństwo tyranii a „polska wolność”: „Rady Kallimacha” i inne odwołania mitologizujące w staropolskiej kulturze politycznej* s. 59–72; Lasocińska Estera: *O suwerenności państwa „rzec w słowa niewielka”*. „Polityka pańska” Justusa Lipsjusza s. 73–86; Zakrzewski Andrzej: *Niepodległość w Rzeczypospolitej, czyli Litwa wobec Korony, wieki XVI–XVIII* s. 87–101; Rachuba Andrzej: *Wolność szlachecka i niezależność państwa w opinii szlachty nowogrodzkiej za rządów Wzawów* s. 103–117; Augustyniak Urszula: *Niezależność od Rzymu jako symbol suwerenności Rzeczypospolitej w publicystyce drugiej połowy XVI i pierwszej połowy XVII wieku* s. 119–136; Hanusiewicz-Lavallee Mirosława: *Polski kryzys tożsamości. Obraz „potopu” w twórczości Wespazjana Kochowskiego* s. 137–152; Zwierzykowski Michał: *„Wolność nasza niewolna i swawolna pod jarzmo wkrótce pójdzie”*. Groźba upadku Rzeczypospolitej w dyskursie politycznym w świetle wielkopolskich akt sejmikowych z lat 1668–1763 s. 153–171; Czarniecka Anna: *Manipulowanie pojęciem wolności w pismach politycznych za rządów Jana III Sobieskiego (1674–1696)* s. 173–195; Koscińska Urszula: *Idea suwerenności i niepodległości Rzeczypospolitej w wystąpieniach sejmowych czasów Augusta II* s. 197–216; Pieczyński Michał: *Wolność Rzeczypospolitej i jej zagrożenia w „Refleksjach duchownych” Karola Mikołaja Juniewicza [1695–1756]* s. 217–235; Niedziela Rafał: *Król wybrany czy król narzucony? Spór o suwerenność Rzeczypospolitej w publicystyce politycznej bezkrólewia po śmierci Augusta II* s. 237–257; Cieński Marcin: *Od czego zależy niezawisłość Rzeczypospolitej? Stanisława Konarskiego „O uszczęśliwieniu własnej ojczyzny”* s. 259–272; Zielińska Zofia: *„Spokojne lata pod protektoratem Rosji” 1775–1786*

s. 273–307; Grzymała Katarzyna: *Teoria umowy społecznej Jana Jakuba Rousseau wobec utraty suwerenności w traktatach reformatorskich Stanisława Staszica* s. 309–327.

7953. NARUSZEWICZ Tomasz: *Łamanie praw mieszkańców na przykładzie miast południowej części województwa trockiego w XVII–XVIII wieku. Rocznik Augustowski-Suwalski*. T. 17: 2017 s. 71–91, streszcz. ang.

Do 1792 r.

7954. NESTOROW Rafał: *„Fabryka” pałacu w Wilanowie za czasów Elżbiety Sieniawskiej. Uwagi na temat organizacji magnackiego placu budowy w XVIII w. Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 3 s. 441–459, streszcz. ang.

7955. NEUMANN Piotr Franciszek: *Diecezja poznańska u schyłku Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 33: 2018 s. 163–175, streszcz. ang.

7956. NIECIECKI Jan: *Historia Ogrodu Dolnego przy pałacu w Białymstoku w czasach Jana Klemensa i Izabeli Branickich. Cz. 1. Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 25: 2019 s. 51–78, streszcz. ang.

XVIII w.

7957. NIEMIEC Lucyna: *Fundacja kolegium jezuitów we Lwowie w XVII wieku. Prace Historyczno-Archivalne*. T. 30: 2018 s. 7–14, streszcz. ang.

Powstałe w 1608 r.

7958. NIENALTOWSKI Marek: *Wirtembergowie. Książęta na Oleśnicy, Bierutowie i Dobroszycach 1648–1792. Zarys. Oleśnica 2019 Bystre; Jerzy Maciński 8° ss. 195, 1 k. tabl. złożona, il.*

7959. NIERZWICKI Krzysztof: *W poszukiwaniu traktatu anatomicznego „De humani corporis fabrica” (Bazylea 1543, 1555) w Gdańsku. Biblioteka*. Nr 23(32): 2019 s. 167–207, streszcz. ang.

XVI w.

7960. NIEZNAŃSKA Joanna: *Georg Kirstenius (1613–1660) i Johann Zander (1624–1695) – profesorowie medycyny w szczecińskim Pedagogium Książęcym / Gimnazjum Karolińskim wobec jatrochemii. Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 3 (suplement) s. 125–138, streszcz. ang.

7961. NOGA Zdzisław: *Italians in the city of Cracow's authorities in the sixteenth to eighteenth centuries. Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 191–207, streszcz. ang.

7962. NOWAK Alicja Zofia: Druki lwowskich wydawców w XVII wieku na rzecz odrodzenia nauczycielskiej posługi kapłana w metropolii kijowskiej. *Orientalia Christiana Cracoviensia*. T. 10: 2018 s. 19–34, streszcz. ang.

7963. NOWAK Alicja Z[ofia]: Laudacje dla biskupów w spuściźnie pisarskiej i działalności Michała Słozki – świeckiego wydawcy. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 9: 2018 s. 61–72, streszcz. ang.

XVII w.

Zawiera też fragmenty laudacji.

7964. NOWAK Alicja Z[ofia]: Na drodze reformy. O kandydatkach do stanu duchownego w metropolii kijowskiej (XVI–XVII w). *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 6: 2015 s. 9–18, streszcz. ang.

7965. NOWAK Daniel: Przemysł w latach 1785–1789 we świetle Metryki Józefińskiej. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 1 s. 133–137, streszcz. ang.

7966. NOWAK Weronika: „Fabryka” kościoła i klasztoru sióstr Norbertanek w Imbramowicach w latach 1711–1740. Nowe ustalenia w sprawie finansowania i organizacji prac budowlanych oraz angażowania artystów. *Modus*. [T.] 19: 2019 s. 69–140, streszcz. ang.

7967. NOWAKOWSKA Natalia: King Sigismund of Poland and Martin Luther. The reformation before confessionalization. Oxford 2018 Oxford Univ. Press 8° ss. X, nlb. 4, 279, il.

Rec.: Małek Janusz, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 126: 2019 English-Language Edition No. 3 s. 170–176.

7968. NOWICKI Michał: Akademia Lubrańskiego – chluba Poznania. W 500. rocznicę fundacji. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 40: 2019 s. 201–213, streszcz. ang.

7969. OCHENDOWSKA-GRZELAK Barbara Maria: Smak artystyczny ks. Kazimierza Jana Wojsznarowicza na podstawie diariusza podróży po Europie z lat 1667–1669 na tle polskiej XVII-wiecznej literatury podróżniczej. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 15–44, streszcz. ang., niem., ros.

Jako towarzysz księcia Aleksandra Janusza Zasławskiego-Ostrogskiego.

7970. OGIEWA-SEJNOTA Monika: A picture of the Duchy of Szczecin during the Thirty Years' War in light of the chronicle by Peter Rudolph between 1627 and 1637. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 4 s. 223–252, streszcz. pol.

7971. OLSZEWSKA Magdalena M.: Dni Galowe i inne rocznice oraz oficjalne podróże Stanisława Augusta Poniatowskiego (1764–1795). *Rocznik Historii Sztuki*. T. 44: 2019 s. 215–226, streszcz. ang.

7972. OPEŃCHOWSKA Magdalena Barbara: Z dziejów Nieświeża i nieświeckiego zamku w czasach Michała Kazimierza Radziwiłła (1635–1680) i Katarzyny z Sobieskich Radziwiłłowej (1634–1694). *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 1 s. 33–48, streszcz. ang.

7973. ORACKI Tadeusz: O pochodzeniu królewieckiego profesora medycyny Andrzeja Jana Orłowiusa (Orłowskiego) [1735–1788]. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 3 s. 499–503, streszcz. ang., niem.

7974. ORZEŁ Joanna: Z gabinetu osobliwości do gabinetu naturalnego, od kultury ciekawości do fascynacji nauką, czyli Józefa Hylzena wkraczanie w świat uczonych. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 79–96, streszcz. ang.

Podróż edukacyjna w l. 1752–1754.

7975. OSIECKA-SAMSONOWICZ Hanna: „Z wielką pompą do nieba” – pogrzebowe „Theatrum” w Rzeczypospolitej w XVIII wieku. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 44: 2019 s. 205–214, streszcz. ang.

7976. OSSOWSKA-KULIŃSKA Katarzyna: Peregrynacja do Ziemi Świętej – rzecz o motywacji Jana Goryńskiego do odbycia pielgrzymki. *Meluzyna*. R. 5: 2018 nr 1 s. 5–15, streszcz. ang.

XVI w.

7977. [PADALIŃSKI Uladzimir Aläkseevič] Padalinski Uladzimir A.: The deputies of Vitebsk district to the Sejm of Lublin in 1569. The social biography of Piotr Kisiel and Tymofiej Hurko. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 4 s. 73–96, streszcz. niem., pol.

7978. PALKIJ Henryk: Troska ojca wysyłającego synów po edukację za granicę w świetle korespondencji Stanisława Rzewuskiego, wojewody podlaskiego, z lat 1720–1727. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 64: 2019 s. 11–26, streszcz. ang., ros.

Seweryn i Stanisław Mateusz Rzewuscy.

7979. PALUCHOWSKI Piotr, Filipiak Janusz, Gulczyński Jacek: O teorii gdańskiego badacza z XVIII wieku Michaela Christoph

Hanowa. *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr.:] 2019 [nr] 1/2 s. 83–91, streszcz. ang.

Żyjący w l. 1695–1773 niemiecki meteorolog, historyk i profesor matematyki, członek Gimnazjum Akademickiego w Gdańsku; teoria o wpływie pogody na zachorowalność.

7980. PALUNČANKA Vol'ga Mikaleŭna: Biblioteki adukacyjnyh ustanou Násviža ŭ apošnâj čvèrci XVIII st. *Acta Albaruthenica*. T. 19: 2018 s. 329–338.

7981. PANASIUK Joanna: Ancient Polish books in the Buryatian Republic near Mongolia. *Colloquia Humanistica*. [T.] 3: 2014 s. 207–210.

Polskie księgi liturgiczne, wydane w l. 1790–1794, odnalezione w Tarbagatai.

7982. PANFIL Rafał: Działalność misyjna jezuitów rezydencji malborskiej w świetle wykazu konwertytów z lat 1662–1679. *Orientalia Christiana Cracoviensia*. T. 10: 2018 s. 47–109, streszcz. ang.

7983. PANFIL Rafał: W sprawie nowożytnych pochówków w kaplicy św. Anny na Zamku Wysokim w Malborku. *Studia Zamkowe*. T. 6: 2019 s. 95–121, streszcz. ang.

7984. [PANFILOV Fedor Mihajlovič] Panfilow Fiodor: Hercules Rossicus. O pochodzeniu europejskiego hełmu ceremonialnego ze zbiorów Orużejnej Pałaty. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr.:] 2019 s. 7–20, streszcz. ang.

W zbiorach Kremla w Moskwie; hipoteza o pochodzeniu z litewskich darów poselskich z l. 1590–1591.

7985. PARTYKA Joanna: Między „scientia curiosa” a encyklopedią. Europejskie konteksty dla staropolskich compendiów wiedzy. Warszawa 2019 IBL. Wydaw. 8° ss. 224.

7986. PASZYN Maciej: Reformy administracji państwa w dobie rządów Józefa II widziane przez polską prasę okresu stanisławowskiego. *Studia Niemcoznawcze*. T. 60: 2017 s. 427–439.

7987. PAWLIK Radosław: Duchowni kapituły kamieńskiej ze wschodniej części Księstwa Pomorskiego wobec reformacji. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 168–193, streszcz. ang.

Lata ok. 1534–1555.

7988. PAWŁOWSKA-KUBIK Agnieszka: Rokosz sandomierski 1606–1609. Rzeczpospolita na politycznym rozdrożu. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 522, streszcz. ang.

7989. PAWŁOWSKI Kamil: Obraz życia chłopstwa śląskiego na przykładzie urbarza wsi Ciepłowodzy z 1788 roku. *Klio*. T. 50: 2019 nr 3 s. 19–34, streszcz. ang.

7990. PENKAŁA-JASTRZĘBSKA Anna: Problematyczne konkury. Nieznane okoliczności starań Michała Kazimierza Radziwiłła (1702–1762) o rękę Marii Zofii Sieniawskiej (1699–1771). *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 85–108, streszcz. ang.

7991. PENKAŁA-JASTRZĘBSKA Anna: Przeciw prawu, tradycji i obyczajowi. Sprawy procesowe szlacheckich małżeństw w księgach sądów grodzkich z terenu województwa krakowskiego w czasach saskich. Kraków 2017.

Rec.: Głuszak Marcin, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 383–387.

7992. PER il quinto centenario dell'arrivo in Polonia di Bona Sforza D'Aragona [1494–1557]. Rome 2019 Accademia Polacca delle Scienze. Biblioteca e Centro di Studi a Roma 8° ss. 85. Accademia Polacca delle Scienze. (Conferenze; 144).

Treść: Tateo Francesco: Segni di classicismo nel ducato barese di Bona Sforza s. 7–16; Valerio Sebastiano: L'educazione di una regina: Bona Sforza e la pedagogia umanistica s. 17–29; Smolucha Janusz: Le circostanze del viaggio di Bona Sforza da Bari a Cracovia s. 31–41; Colelli Andrea: Colantonio carnignano e il suo viaggio della serenissima s. Bona in Polonia s. 43–52; Janicki Marek A.: Una regina e due re – marito e figlio. L'impatto della personalita di Bona Sforza sulle relazioni famigliari e politiche degli ultimi re Jagelloni s. 53–69; Skolimowska Anna: Bona Sforza nel carteggio di Giovanni Dantisco s. 71–85.

7993. PERYT-GIERASIMCZUK Iwona: Rudymenty pamięci – rzecz o roli sztuki w poszukiwaniu kulturowej tożsamości mieszkańców Środkowego Nadodrza w okresie Reformacji. *Łużyckie Zeszyty Naukowe*. [T.] 6/7: 2012/2013 [dr.:] 2013 s. 34–41.

7994. PĘGIER Małgorzata: Problem zarazy i klęsk żywiołowych w relacji „Kroniki” Stefana Ranatowicza CRL (1617–1694). *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 165–174, streszcz. ang.

7995. PĘKACKA-FALKOWSKA Katarzyna: Dżuma w Toruniu w trakcie III wojny północnej. Lublin 2019 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 587, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem. Tow. Nauk. KUL. (Prace z Dziejów Szkolnictwa i Opieki Społecznej w Polsce; t. 20) (Źródła i Monografie; 485).

Lata 1708–1711.

7996. PĘKACKA-FALKOWSKA Katarzyna, Drzewiecki Bartosz: Projekt porządku akuszerskiego Towarzystwa Przyrodniczego w Gdańsku (Naturforschende Gesellschaft) z 1781 r. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 2 s. 47–66, streszcz. ang.

7997. PIBER-ZBIERANOWSKA Marta: Udział szlachty ziemi liwskiej w zarządzie księstwem mazowieckim w latach 1503–1526. Wybrane przykłady. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 133–148.

7998. PICUR Julia: O zbiorze „Statuta y przywileje koronne z łacińskiego języka na polskie przełożone, nowym porządkiem zebrane”, autorstwa Jana Herburta. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 6: 2017 no. 1 s. 167–192, streszcz. ang.

Wydany w 1570 r.

7999. PIECZARA Jakub: Population of Wieliczka in 1788 – household size and structure. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 41: 2019 s. 81–122, streszcz. pol.

8000. PIELAS Jacek: Wyposażenie i wystrój wnętrz siedzib szlachty sandomierskiej w XVII i pierwszej połowie XVIII wieku. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 1 s. 55–72, streszcz. ang.

8001. PIENKOWSKI Maciej A[dam]: Kwestia wojny z Turcją na sejmie warszawskim 1590 roku. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 11–40.

8002. PIETRZAK Jarosław: Zamojski dwór Marii Kazimiery d’Arquien w latach 1658–1665. Uwagi wstępne nad jego organizacją, funkcją i znaczeniem. *Res Gestae*. [T.] 8: 2019 s. 50–83, streszcz. ang.

8003. PODRUCZNY Grzegorz: Fortyfikacje Prus Wschodnich w XVIII wieku. *Elcki Przegląd Historyczny*. Nr 1: 2014/2015 [dr.:] 2015 s. 66–83, streszcz. ang.

8004. PODRUCZNY Grzegorz: Siege activities during the Thirty Years’ War and their impact on the construction of modern fortresses in Pommern, Neumark and Schlesien. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 4 s. 189–222, streszcz. pol.

8005. POLAK Jerzy: „Pierwszy fundator” Kościoła Jezusowego. Erdmann II von Promnitz (1683–1745). *Pamiętnik Cieszyński*. T. 21: 2016 s. 39–66, streszcz. ang.

W Cieszynie.

8006. PORAZINSKI Jarosław: Sejm Niemy z 1717 roku. Kilka uwag i refleksji jubileuszowych. *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych*. T. 8: 2018 z. 1 s. 293–303.

8007. PRINKE Rafał T[adeusz]: Medycyna w działalności i pismach alchemika Michała

Sędziwoja (1566–1636). *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 3 (suplement) s. 33–55, streszcz. ang.

8008. PTASZYŃSKI Maciej: Czy reformacja w Polsce była luteraska? O polemikach antyluteraskich w Polsce w pierwszej połowie XVI wieku. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 5–62, streszcz. ang.

8009. PTASZYŃSKI Maciej: Märtyrer der Reformation? Die ersten Prediger in Polen. *Archiv für Reformationsgeschichte*. Jg. 109: 2018 s. 210–230.

Dot. tumultów na tle religijnym w Gdańsku w 1524 r.

8010. PTASZYŃSKI Maciej: Reformacja w Polsce a dziedzictwo Erazma z Rotterdamu. Warszawa 2018.

Rec.: Gmiterek Henryk, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3 s. 576–584; Louthan Howard: “Polonia mea est”: Erasmus and the writing of the Polish Reformation. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 257–262.

8011. PUZIAK Marcin: Przyczynek do historii karmelitów strictor observantia w Markowicach w XVIII wieku. *Studia Gnesnensia*. T. 33: 2019 s. 163–190, streszcz. ang.

8012. PYTASZ-KOŁODZIEJCZYK Anna: Zasoby wodne w dobrach wielkksiążęcych zachodniej Grodzieńszczyzny w XVI w. Administracja i eksploracja. Olsztyn 2017.

Rec.: Gordziejew Jerzy, *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2018 z. 4 s. 859–878; Kuklo Cezary, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 127–128.

8013. RADZIWIŃKA Rafał: Warszawa i jej mieszkańcy w czasach wielkiej wojny północnej (1700–1721). Warszawa 2019 Neriton 8° ss. 506, mapy, streszcz. ang.

8014. RAŁ-NIEMECZEK Roksana: Rola kobiet w dramacie „Pentesilea” Szymona Szymonowica. *Meluzyna*. R. 6: 2019 nr 2 s. 53–76, streszcz. ang.

Z 1618 r.

8015. RETORYKA, polityka, religia w Pierwszej Rzeczypospolitej. Wybrane zagadnienia. Red. Łukasz Cybulski, Krzysztof Koehler. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. UKSW 8° ss. 153.

Materiały z konferencji nauk. pt.: Pisarze polityczni wieku XVI, Warszawa, 16 V 2016 r.

Treść: Koehler Krzysztof, Cybulski Łukasz: Wstęp s. 7–10; Dziegielewska Jan: Kontekst polityczny debaty dotyczącej naprawy systemu parlamentarnego RP na przełomie XVI i XVII w. s. 11–24; Pięnkowska Anna, Pięnkowski Maciej A.: Dzieło Stanisława Karnkowskiego „Egzorbitancje i naprawa koła poselskiego” z 1596 r. s. 25–38; Makilla Dariusz: O doktrynalnych źródłach konstytucjonalizmu w XVI-wiecznej Polsce s. 39–51;

Bałuk-Ulewiczowa Teresa: „Speculum civile Sarmaticum”, czyli o sarmackim zwierciadle obywatelskim Wacława Kunickiego [1580–1653] s. 53–64; Łukaszewska-Haberkowa Justyna: Nauczanie teologii kontrowersyjnej i działalność literacka Adriana Jungi SJ (1550/1551–1607) s. 65–79; Dawidziak-Kładoczna Małgorzata: Argumentacja oparta na analogii w pismach politycznych Sebastiana Petrycego [1554–1626] s. 81–99; Homa Tomasz: Zagadnienie wojny w myśli Piotra Skargi Societatis Iesu. Studium interdyscyplinarne s. 101–121; Obremski Krzysztof: Ksiądz Piotr Skarga i dialog ekumeniczny: ortografia (PAX versus ChAT) – „Boży podżegacz” – proces beatyfikacyjny s. 123–138; Stuchlik-Surowiak Beata: Andrzej Frycz Modrzewski o poprawie... instytucji małżeństwa s. 139–153.

8016. ROBERT Wojciech Portius [1600–1661] – krośnieński mieszczanin, kupiec i fundator. Studia z dziejów diaspory szkockiej na ziemiach Rzeczypospolitej oraz relacji polsko-węgierskich w dobie nowożytnej. Praca zbior. pod red. Piotra Łopatkiewicza, Grzegorza Przebindy i Władysława Watalisza. Krosno 2019 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Pigionia 8° ss. 164, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. (Biblioteka Pigioniana; t. 2).

Treść: Zespół redakcyjny: Przedmowa s. 9–10; Worthington David: The Scots in Poland in memory and history s. 11–21; Toż w jęz. pol.: Szkoci w Polsce w pamięci i historii s. 22–28; Kowalski Waldemar: Znaczenie szkockiej diaspory w społeczeństwie staropolskim. Zarys problemu s. 29–41; Łopatkiewicz Piotr: Robert Wojciech Portius – szkocki imigrant, krośnieński mieszczanin oraz niezwykły kupiec i fundator s. 43–54; Gruchała Janusz [Janisław]: Pieśń polska Bálinta Balássiego [1554–1594] – historia tekstu i dzieje przyjaźni s. 55–64; Nagy László Kálmán: Wojna z Polakami w czasach Wojciecha Portiusa. Jeden z mało znanych rozdziałów w stosunkach polsko-węgierskich s. 65–75; Kruczek Zygmunt: Szlaki winne na pograniczu polsko-węgierskim w XVI i XVII stuleciu oraz ich współczesna projekcja na terenie Podkarpacia i Małopolski s. 77–90; Łopatkiewicz Tadeusz: Jan II Kazimierz Waza w Krośnie. Dyskurs historyczny versus kultura masowa s. 91–110; Łopatkiewicz Piotr: Czy nastawa ołtarza Bożego Ciała i obraz Adoracja Najświętszego Sakramentu to najwcześniejsze fundacje Portiusa dla kościoła parafialnego w Krośnie? s. 111–128; Lorentz Ewa: Capellae Portianae – kaplice w kościele parafialnym w Krośnie z fundacji Roberta Wojciecha Portiusa s. 129–148; Żmudzinski Jerzy: Dlaczego Portius pomagał wykupić ciało św. Wojciecha z rąk pogan? Malarska fundacja krośnieńskiego kupca do kaplicy jego patrona w kościele farnym i jej konteksty s. 149–165.

8017. ROGOWICZ Marek: Skład sił polskich pod Piławcami. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 1 s. 11–51, streszcz. ang., ros.

8018. ROLNIK Dariusz: Leonarda Marcina Świeykowskiego (1721–1793) ostatniego wojewody podolskiego życie codzienne oraz jego myśli o Rzeczypospolitej. Katowice 2016.

Rec.: Zielińska Zofia, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3 s. 592–600; Sprost.: Zielińska Zofia, *Tamże* nr 4 s. 869.

8019. ROMANIUK Zbigniew: Miasta środkowego Podlasia w dobie stanisławowskiej. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 2 s. 277–288.

W l. 1719–1791.

8020. ROSSET Tomasz F. de: Kolekcje we dworach ziemiańskich na terenach Rzeczypospolitej w dobie rozbiorów. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 3 s. 371–380, streszcz. ang.

8021. ROSTKOWSKI Zbigniew: Relikwie Krzyża Świętego w kościele katolickim w Narwi. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 25: 2019 s. 115–122, streszcz. ang.

XVII w.

8022. ROWIŃSKA-SZCZEPANIAK Maria: „Na podobieństwo zwierciadła”. O sposobie perswazji w parenezie Fabiana Birkowskiego [1566–1636]. *Kwartalnik Opolski*. R. 64: 2018 nr 4 s. 3–28, streszcz. ang.

8023. RUBIK Tadeusz: Cenzura przekładu Nowego Testamentu autorstwa Jakuba Wujka. Próba rekonstrukcji podziału prac między cenzorami. *Ruch Biblijny i Liturgiczny*. Vol. 72: 2019 nr 3 s. 257–281, streszcz. ang.

Dot. wydań z 1593 i 1594 r. oraz „Biblii” z 1599 r.

8024. RUDZIŃSKI Aleksander: Działalność polonijna Stanisława Reszki w Rzymie w świetle listów do Marcina Kromera (1569–1582). *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 63–77, streszcz. ang.

8025. RUDZIŃSKI Aleksander: Uniżeni słudzy i łowcy beneficjów. Zagadnienia awansu społecznego w listach Jerzego z Tyczyna i Stanisława Reszki. *Koło Historii*. Nr 24: 2019 s. 27–41, streszcz. ang.

Do Marcina Kromera (1520–1589).

8026. RULSKA Natalia: Zgon z przyczyn naturalnych czy działanie trucizny? Wokół tajemniczej śmierci prymasa Michała Poniatowskiego (1736–1794). *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr.:] 2019 [nr] 1/2 s. 183–200, streszcz. ang.

8027. RUSNAK Radosław: Lukian z Samosaty * Jan Alan Bardziński „Tragedyja o podażrze”. *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr.:] 2019 [nr] 1/2 s. 213–244.

Zawiera też krytyczne wydanie rękopisu polskiego tłumaczenia dzieła rzymskiego retora i satyryka (ok. 120–ok. 190) piszącego po grecku, dokonanej przez J. A. Bardzińskiego (1657–1708).

8028. RYŚ Anna: Medyczne właściwości drogich kamieni w „Nowych Atenach” Benedykta Chmielowskiego. *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr.:] 2019 [nr] 1/2 s. 149–164, streszcz. ang.

1745 r.

8029. RYŚ Anna: O dyskursie Olszowskiego „De Archiepiscopatu Gnesnensi”. *Prace Polonistyczne*. Ser. 73: 2018 s. 93–103.

Prymas Andrzej Olszowski (1621–1677).

8030. RYŚ Jan: *Żołnierska paideia. Wychowanie i szkolenie wojskowe w Polsce XVI–XVIII wieku*. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8° ss. 752, il., streszcz. ang.

8031. RZĄDZIĆ i olśniewać. Klejnoty i jubilerstwo w Polsce w XVI i XVII wieku. Eseje. Red. nauk. Dariusz Nowacki, Magdalena Piwocka, Danuta Szewczyk-Prokurat. Warszawa 2019 Arx Regia Wydaw. Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum 4° ss. 249, nlb. 2, il.

Treść: Fałkowski Wojciech: Słowo wstępne s. 7–10; Piwocka Magdalena: Klejnoty w Polsce złotego wieku s. 11–40; Stankiewicz Aleksander: Nieznany inwentarz klejnotów króla Zygmunta Augusta z 1576 r. s. 41–64; Saratowicz-Dudyńska Anna: O akcesoriach stroju staropolskiego (XVI–XVII w.) – wybrane zagadnienia s. 65–114; Szewczyk-Prokurat Danuta, Nowacki Dariusz: Jubilerzy i jubilerstwo w epoce Wazów s. 115–150; Kriegseisen Jacek: Biżuteria w nowożytnym Gdańsku s. 151–168; Błaszczyński Michał, Sobczak-Jaskulska Renata: Poznań jako ośrodek produkcji biżuterii do końca XVII w. s. 169–188; Adamska Magdalena: Wyroby jubilerskie we wzornikach graficznych XVI i XVII w. s. 189–224; Bibliografia s. 227–242.

8032. RZECZPOSPOLITA i Rosja w epoce nowożytnej. Relacje, polityka, kultura. Red. Paweł Borowy, Julia Pomian. Łódź–Wrocław 2019 Archaeograph Wydaw. Nauk.; Studenckie Koło Nauk. Nowożytników im. W. Czaplińskiego. Rada Kół Nauk. plik tekstowy PDF (14,7 MB).

Treść: Borowy Paweł: Wstęp s. 6–8; Podlecka Anna: Państwo moskiewskie w świetle Pamiętnika Jana Dymitra Solikowskiego. [XVI w.] s. 9–25; Pomian Julia: Zaślubiny Maryny Mniszkówny z carem Dymitrem Iwanowiczem w świetle „Życia Sapiechów” Kazimierza Kognowickiego s. 26–39; Szymala Jacek: Obraz Wielkiej Smuty w wybranych pamiętnikach, filmach i grze komputerowej. Szkic historyczno-wizualny s. 40–65; Długosz Katarzyna: Agafia z Gruszeckich – szlachcianka polska na tronie carskim w XVII w. s. 66–80; Grabowski Artur: Polityka Katarzyny II wobec kościoła greko-katolickiego diecezji połockiej w kontekście listu z 20 grudnia 1780 r. do papieża Piusa VI s. 81–99; Hruszowiec Emilia: Fenomen gabinetów osobliwości w Rzeczypospolitej i Rosji na przykładzie kolekcji rodzinnej Radziwiłłów oraz Kunstkamery Piotra I w Petersburgu s. 100–114; Cękańska Marta: Uroczystości pogrzebowe ks. Józefa Poniatowskiego w Warszawie (9–10 września 1814) s. 115–132.

8033. SALMONOWICZ Stanisław: *Polnische Preussen oder Westpreussen. Ausgewählte Studien*. Gdańsk–Toruń 2018 Inst. Kaszubski; in der Zusammenarbeit mit Stacja PAU; Pracownia Historii Pomorza i Krajów Bałtyckich IH PAN 8° ss. 159, nlb. 1, il.

Przedruk wybranych prac autora.

Treść: Dygdała Jerzy: Stanisław Salmonowicz – ein Historiker von der Gesellschaftsordnung und der Kultur vom Königlichen Preussen (Polnisch-Preussen) und Herzogtum Preussen (Ostpreussen) s. 7–10; Salmonowicz Stanisław: Königliches Preussen und polnisch-litauischer Staat (1466–1772) s. 11–23; Rechtslehre und

Rechtswissenschaft am Thorer Gymnasium Academicum im 17. Jahrhundert s. 24–36; Königsberg, Thorn und Danzig. Zur Geschichte Königsbergs als Zentrum der Aufklärung s. 37–58; Georg Forster [1754–1794] und sein Polenbild. Kosmopolitismus und nationales Stereotyp s. 59–75; Das protestantische Gymnasium Academicum in Thorn im 17. und 18. Jahrhundert s. 76–92; Die protestantischen akademischen Gymnasien in Thorn, Elbing und Danzig und ihre Bedeutung für die regionale Identität im Königlichen Preussen (16.–18. Jahrhundert) s. 93–119; The culture of Eastern Pomerania at the threshold of the Modern Era s. 120–145; Die Sprachen der Kultur und des Alltagslebens in Thorn im 17.–18. Jh. s. 146–159.

Rec.: Kitowski Piotr, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 4 s. 627–631, streszcz. ang.

8034. ŠAPOKA Mindaugas: Warfare, loyalty and rebellion. The Grand Duchy of Lithuania and the Great Northern War, 1709–1717. London–New York–Abingdon 2018 Routledge Taylor & Francis Group 8° ss. XIII, nlb. 1, 228, il.

Rec.: Kriegseisen Wojciech, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3 s. 584–588.

8035. SAWICKI Mariusz: Sapieżyńska ochrona dóbr Potockich w starostwie owruckim w latach 80. i 90. XVII wieku. Przyczynek do badań nad współpracą rodzin magnackich w czasach panowania Jana III Sobieskiego. *Więki Stare i Nowe*. T. 14(19): 2019 s. 109–118, streszcz. ang.

Przez wojska hetmana wielkiego litewskiego Kazimierza Jana Sapiehy.

8036. SERWAŃSKI Maciej: Rola Marii Kazimierzy w stosunkach polsko-francuskich w czasach panowania Jana III Sobieskiego. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 2 s. 509–516, streszcz. ang.

8037. SĘDZIMIERZ Ewa: *Theatrum funebris księcia Pawła Karola Sanguszki (w 265. rocznicę najbardziej okazałego sarmackiego pochówku w XVIII-wiecznej Rzeczypospolitej)*. *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 33–44.

8038. SIERBA Michał: Pobyt Zygmunta III Wazy w Tykocinie podczas zarazy 1630 r. a plany zwołania tam sejmu w styczniu 1631 r. *Przeгляд Historyczny*. T. 110: 2019 z. 1 s. 117–123.

8039. SIESS-KRZYSZKOWSKI Stanisław: *Ewangelicko-reformowany katechizm krakowski a katechizm wileński Stanisława Sudrowiusza i Jana Zygrowiusza. Reformated protestant Krakow catechism and the Vilnius catechism by Stanisław Sudrowiusz and Jan Zygrowiusz. Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 13: 2019 s. 95–123, streszcz. ang.

Lata 1557–1621.

8040. SIKORA Adam R[yszard]: Teksty biblijne w „Cwiczeniu Katechismowym” Szymona Krofeja – osiemnastowiecznym zabytku piśmiennictwa kaszubskiego. *Studia Gnesnensia*. T. 31: 2017 s. 5–17, streszcz. ang.

8041. SITEK Lidia: Melchior Walbach, jego związki z Warszawą i Karczewem. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 35–41.

XVI w.

8042. SITO Jakub: Warszawscy rzeźbiarze czaszów saskich w roli projektantów. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 3 s. 355–388, streszcz. ang.

8043. SKIBIŃSKI Franciszek: Kościół farny pw. św. Marii Magdaleny w Poznaniu i jego wyposażenie w świetle rachunków z lat 1612–1652. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 442: Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo. [Nr] 49: 2018 s. 67–85, streszcz. ang.

8044. SKIBIŃSKI Franciszek: Moc, wygoda, kształt, piękny pozór. Uwagi o kształtowaniu dzieła architektonicznego według anonimowego autora „Krótkiej nauki budowniczej” z 1659 r. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 1 s. 103–113, streszcz. ang.

8045. SKOWRON Ryszard: Budowanie prestiżu królewskiego rodu. Związki rodzinne Wazów z dynastiami europejskimi. *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 20: 2019 s. 55–82, streszcz. ang.

Od Zygmunta III Wazy, XVI–XVII w.

8046. SKRZYPIETZ Aleksandra: Choroby królewicza Aleksandra Sobieskiego i porady lekarskie z nimi związane. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr.:] 2019 s. 107–121, streszcz. ang.

8047. SKRZYPIETZ Aleksandra: Franciszek Ludwik, książę de Conti – „obrani król Polski”. Saga rodu Konduszów. Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 433, nlb. 7, il., streszcz. ang., fr., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3731).

8048. SLAVICKOVA Pavla: The influence of Bohemian and Moravian land law on the content of the land ordinance of the Duchy of Opole and Racibórz: the example of family law. *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 103–118.

Ordynacja Ziemska księstwa opolsko-raciborskiego zatwierdzona przez cesarza Ferdynanda I 29 IX 1562 r.

8049. [SLIŹ Natallâ Uladzimirauņa] Sliż Natallia: Inventar Staroga zamka ũ Garodni 1675 g.

Białoruskie Zeszyty Historyczne. Nr 51: 2019 s. 20–26, streszcz. ang., pol.

Zawiera też inwentarz.

8050. SŁOMKA Krystian: O cnocie w „Ikonie książąt i królów polskich” Jana Głuchowskiego. *Meluzyna*. R. 6: 2019 nr 2 s. 35–52, streszcz. ang.

Zawiera też fragmenty tekstu z 1605 r.

8051. SŁOMSKI Michał: Natura na planie miasta. Z doświadczeń odtwarzania układu urbanistycznego Dolska z przełomu XVI i XVII wieku. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 3 s. 169–204, streszcz. ang., niem.

8052. SMOŁA Marek: Historia poczty w Tarnowie w okresie staropolskim. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 49–62, streszcz. ang.

8053. SMUTA v Rossii i Potop v Reči Pospolitoj: opyt preodolienâ gosudarstvennogo krizisa v XVII stoletii. Materiały Rossijsko-pol’skoj naučnoj konferencii. Moskwa, 24–26 oktâbrâ 2012 g. Otvestvennoj red. Andrej Viktorovič Ūrasov, red. Aleksandr Vital’evič Malov. Moskva 2016 Drevlehraniliše 8° ss. 425, nlb. 1. Inst. Rossijskoj Istorii Rossijskoj Akademii Nauk, Federalnoe Arhivnoe Agentstvo.

Tyt. równol.: Turbae in Russia et Diluvium in Republica Polona: exempla superationis discriminis politici XVII saeculi. Acta colloquii Russo-Poloni celebrati Moscoviae diebus 24–26 mensis Octobris AD MMXII.

Treść: Predislovie s. 7–8; Gralâ Heronim: Vozroźdenie iz nebytiâ: Smuta i Potop na pereput’âh nacional’nyh mifologij s. 10–18; Florâ Boris Nikolaevič: Russkoe obšestvo v êpohu Smuty s. 49–68; Êskin Ūrij Moiseevič: Knâz’ [Dmitrij Mihajlovič] Požarskij – simbol êpohi s. 69–79; Pavlov Andrej Pavlovič: Gosudarev dvor v pervye gody carstvovanâi Mihaila Romanova: na putâh vyhoda iz političeskogo krizisa Smuty s. 80–90; Kozlâkov Vâceslav Nikolaevič: Velikaâ Smuta – bunt “obyčnyh” lûdej? s. 91–96; Tûmencev Igor’ Olegovič: O “Tušincy”: kollektivnyj portret s. 97–105; Arakčeev Vladimir Anatol’evič: Russkij gorod v graždanskij vojne: Pskov v Smutnoe vremâ s. 106–121; Bulyčev Andrej Alekseevič: Pravoslavnye v Smute: Russkaâ crkov’ vo vremâ “litovskogo” pravoslaviâ s. 122–136; Lisejcev Dmitrij Vladimirovič: Prikaznyj stroj Moskovskogo gosudarstva êpohi Smuty s. 137–142; Nagel’skij Miroslav: Velikaâ Smuta i Potop v kontekste poiska Reč’û Pospolitoj i Moskovskim gosudarstvom vyhoda iz krizisnyh situacij s. 144–163; Skobelkin Oleg Vladimirovič: Služilye “nemcy” v Rossii v êpohu Smuty s. 164–178; Pšepûrka Andžej Gžegoź: Polâki na službe samozvancev s. 179–193; Bohun Tomaš: Pol’sko-litovskij garnizon v Kremle (1610–1612 gg.) s. 194–209; Malov Aleksandr Vital’evič: Vyhody iz Reči Pospolitoj na službe carâ Mihaila Fedoroviča na zaversaušem êtape Smuty 1613–1619 gg. s. 210–244; Maevszkij Andžej Adam: Poslednij pohod na Moskvu: êkspediciâ koroleviča Vladislava v 1617–1618 gg. s. 245–269; Borek Petr: Âkub Sobeskij: relaciâ o Moskovskom pohode koroleviča Vladislava [w aneksie źródloj] s. 270–292; Kurbatov Oleg Aleksandrovič: Neizvestnaâ armiâ carâ Alekseâ Mihajloviča: šlahta Velikogo knâzestva Litovskogo na carskoj službe vo vremâ vojny Rossii s Reč’û Pospolitoj 1654–1667 gg. s. 293–308; Zakčevskij Andžej B.: Kompromiss ili izmena: šlahta Velikogo knâzestva Litovskogo v usloviah švedskoj i moskovskoj

okkupacji 1655–1658 gg. s. 309–324; Nozdrin Oleg Ākovlevič: Šotlancy na službe Rossii – Reči Pospolitoj – Šveccii v seredine XVII v. s. 325–329; Belákov Andrej Vasil'evič: Rossijskie služilye tatory v vojnah s Reč'û Pospolitoj i Švecciej v XVII v. s. 330–340; Kolodziejčuk Darius: Smuta i Potop: vzglád iz Kryma i s beregov Bosfora s. 341–346; Hempterek Darius: Velikaá Smuta v pol'skoj literature načala XVII v.: obraz Moskovskogo gosudarstva i ego žitelj s. 348–366; Laškevič Hubert: Grigorij Karpovič Kotošihin i Vespasian Kohovskij: dva vzgláda na istoriû s. 367–379; Krol' Petr: "Ad maiorum Polonorum gloriam": Kirhgol'm i Klušin v ikonografii XVII v. s. 380–394; Blahovskaá Katažina: Novoe izloženie – novaá interpretaciá. Velikaá Smuta i Potop v pol'skih učebnikah po istorii (XX – načalo XXI vv.) s. 395–414; Filúškin Aleksandr Il'ič: Smuta v rossijskikh škol'nyh učebnikah s. 415–418.

Rec.: Ambroziak Tomasz, *Klio*. T. 50: 2019 nr 3 s. 176–181.

8054. SOBCZYŃSKA-SZCZEPAŃSKA Mirosława: The obsequies of the nobleman Stefan Krzucki [?–1745] and his extraordinary catafalque. [W:] Court, nobles and festivals. Studies on the Early Modern visual culture. Katowice 2019 s. 155–164.

8055. SOWA Jan Jerzy: Najtrudniejsze lata wielkiego wodza? Jan III a wysiłek wojenny Rzeczypospolitej w latach 1690–1696. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 2 s. 495–508, streszcz. ang.

8056. SPIES Peter Dirk: Bogislaus David Cassius (1698–1783), polski kaznodzieja w Niderbetu w Holandii – Z sercem dla Polski. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 3: 2019 s. 245–250.

8057. SPUT Piotr: Problem zakwaterowania żołnierzy pruskich w XVIII wieku i główne zagadnienia z tym związane na przykładzie górnośląskiego Raciborza. *Studia Niemcoznawcze*. T. 60: 2017 s. 411–425.

8058. SPUT Piotr: Z dziejów armii pruskiej na Śląsku. Historia 12 pułku kirasjerów starej armii pruskiej. (Cz. 1). *Studia Niemcoznawcze*. T. 61: 2018 s. 233–255.

8059. STANKEVIČ Adam: Acts of the Tribunal of the Grand Duchy of Lithuania (in the second half of the 18th century). *Studia Białorusnistyczne*. Vol. 13: 2019 s. 23–39, streszcz. białorus., pol.

8060. STAREŃGOWSKI Bartosz: Samorząd szlachecki województw poznańskiego i kaliskiego wobec cudzoziemskich żołnierzy i oficerów w wojsku powiatowym podczas panowania Jana Kazimierza (1648–1668). *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 43–64, streszcz. ang.

8061. STASIEWICZ Krystyna: Obywatelskie dylematy uśmiechniętego biskupa Ignacego Krasickiego. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*.

[T. 62]: 2018 nr 1 s. 130–141, streszcz. ang., niem.

W l. 1766–1795.

8062. STAWECKA Krystyna: Najważniejsze zmiany w wyposażeniu cerkwi Zwiastowania Bogarodzicy w Supraślu po wprowadzeniu unii brzeskiej. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 8: 2017 s. 131–150, streszcz. ang.

8063. STOLARCZYK Tomasz: Działalność polityczna podkanclerzego koronnego Andrzeja Olszowskiego w latach 1669–1670. *Prace Polonistyczne*. Ser. 73: 2018 s. 71–86.

8064. STOLARCZYK Tomasz: Księgozbiór klasztoru Braci Kaznodziejów w Piotrkowie Trybunalskim w XVI–XVIII w. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 2 s. 71–91, streszcz. ang.

8065. STOLARCZYK Tomasz: Siedemnastowieczny bibliotekarz zakonny – zaszczytna funkcja czy niewiedzący strażnik wiedzy? *Fides*. [R. 25]: 2019 nr 1 s. 9–25, streszcz. ang.

W zakonach bernardynów, dominikanów, jezuitów, karmelitów i paulinów na ziemiach polskich.

8066. STOLARCZYK Tomasz: Zbiory kazań i dzieła teologiczne w wieluńskiej bibliotece paulinów w świetle najstarszego zachowanego inwentarza bibliotecznego z roku 1711. *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 69–76, streszcz. ang.

8067. STOLICKI Jarosław: Metody działań Jana III Sobieskiego w polityce wewnętrznej do roku 1679. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 2 s. 363–379, streszcz. ang.

8068. STOPKA Krzysztof: Odnaleziona księga gminy ormiańskiej w Zamościu. *Lehahayer*. T. 5: 2018 s. 287–290.

Z XVII w.

8069. STRUŻYŃSKA Katarzyna: Curiositas jako kategoria kultury barokowej (XVI–XVII wiek). *Meluzyna*. R. 3: 2016 nr 1 s. 35–51, streszcz. ang.

Próba identyfikacji charakterystycznych cech kategorii „curiositas” i umiejscowienia jej w kulturze epoki baroku.

8070. STUDIA o dziejach edukacji w Rzeczypospolitej Obojga Narodów Korony i Litwy. Red. Kazimierz Puchowski i Joanna Orzeł. Warszawa 2019 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 301, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Wstęp s. 9–14; Roszak Stanisław: Wiek XVIII – w poszukiwaniu syntezy historii edukacji s. 17–37; Forycki Maciej, Jakuboszczak Agnieszka: O francuskim spojrzeniu na przemiany edukacyjne w Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVIII wieku s. 39–57; Wolański Filip: Ewolucja rozwiązań

dydaktycznych w staropolskich podręcznikach i kompendiach geograficznych w przededniu powstania Komisji Edukacji Narodowej: wybrane aspekty s. 59–71; Mikulski Krzysztof: Kariera zawodowe osób wykształconych w Toruniu w XVI–XVIII wieku s. 75–93; Tomczak Robert T.: Studia elity społeczno-politycznej Rzeczypospolitej na Uniwersytecie Karola-Ferdynanda w Pradze w latach 1654–1754 s. 95–121; Wróbel Łukasz: Działalność fundacyjna i oświatowa szlachty inflanckiej w XVIII wieku na przykładzie rodziny Borchów, Paterów i Hylzenów s. 123–139; Wieczorek Agnieszka: W „drodże paryskiej”: podróże edukacyjne Seweryna Józefa (ok. 1694–1745) i Wacława (1706–1779) Rzewuskich w latach dwudziestych XVIII wieku s. 143–177; Kucharski Adam: Rodzinne tradycje magnackiego „Grand Tour”: przykład Franciszka i Kazimierza Rzewuskich z lat czterdziestych i sześćdziesiątych XVIII wieku s. 179–205; Orzeł Joanna: Edukacja Stanisława Antoniego Poniatowskiego: śladem zapisek uczniowskich przyszłego monarchy s. 207–225; Puchowski Kazimierz: Stanisław August Poniatowski wobec edukacji: rekonans s. 227–273; Duży Wiesław: Uchwycić nieuchwytnie: o cyfrowym dokumentowaniu prywatnych relacji na temat edukacji z XVIII wieku s. 275–284.

8071. SUKIENNIK Edgar: Parafia św. Marcina w Oporowie w świetle akt metrykalnych z lat 1627–1795. *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr.:] 2018 s. 581–684, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. [T.] 34: 2019 s. 355–636, streszcz. ang. Praca doktorska na UKSW w Warszawie.

8072. SULEWSKA Renata: Warszawskie uroczystości pogrzebowe królów i ich rodzin w XVI i XVII wieku. Ceremoniał, przestrzeń, oprawa plastyczna. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 44: 2019 s. 179–204, streszcz. ang.

8073. SURDACKI Marian: Opieka społeczna u protestantów w Polsce w XVI–XVIII wieku. *Nasza Przyszłość*. T. 132: 2019 s. 127–180, streszcz. ang.

8074. SYSKA Ewa: Najstarsza księga rachunkowa bractwa czeladniczego cechu kuśnierzy we Wschowie. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 10: 2019 s. 151–154.

XVII w.

8075. SYTA Krzysztof: Działalność Jana Bromirskiego komisarza w dobrach ruskich kasztelana krakowskiego Jana Klemensa Branickiego w latach 1752–1770. *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych*. T. 8: 2018 z. 1 s. 341–370.

Zm. 1778 r.

8076. SZAFRAŃSKA Monika: Fakty i opowieść – „Helikon polskiego Apollina” Jerzego Władysława Judyckiego z okazji zaślubin Władysława IV i Ludwiki Marii (z edycją wybranych wierszy). *Meluzyna*. R. 5: 2018 nr 1 s. 61–87, streszcz. ang.

Wyd. w 1646 r.

8077. SZEFER Adam: Kronika Jezuitów Poznańskich tzw. młodsza (1570–1653) a historia

Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 39–44, streszcz. ang., niem.

Zawiera też fragmenty kroniki.

8078. SZELAĞOWSKI Adam: Walka o Bałtyk 1544–1621. Ed. i przygot. tekstu Artur Gajewski. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 228, il.

Reedycja wyd. z 1921 r.

8079. SZKOLNICTWO wojskowe I Rzeczypospolitej. 250. rocznica powołania Szkoły Rycerskiej. Red. nauk. Wojciech Włodarkiewicz. Warszawa 2015.

Rec.: Komorowski Antoni F., *Colloquium*. [T. 9]: 2017 nr 1 s. 127–129.

8080. SZMIDA-PÓŁBRATEK Magdalena: Warsztat złotniczy rodziny Mentzlów. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 27: 2018 s. 63–78, streszcz. niem., ang., fr.

Lata 1668–1787.

8081. SZMYDKI Ryszard: Dostawy mozażńskiego kamienia budowlanego na wschodnie tereny dawnej Rzeczypospolitej w 1. połowie XVII w. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr.:] 2019 s. 45–60, streszcz. ang.

8082. SZOŁTYSEK Mikołaj: Rethinking East-Central Europe. Family systems and co-residence in the Polish-Lithuanian Commonwealth. Pt. 1: Context and analyses. Pt. 2: Data quality assessments, documentation, and bibliography. Bern [i in.] 2015 Peter Lang 8° ss. XXX, 792, il.; nlb. 5, 794–1062. (Population, Family and Society; vol. 21).

Rec.: Augustynowicz Christoph, *The Economic History Review*. Vol. 71: 2018 no 2 s. 686–687; Frost Robert, *Slavic Review*. Vol. 76: 2017 no 2 s. 521–523; Kuklo Cezary, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 125: 2018 English-Language Edition No. 2 s. 172–178; Plakans Andrejs, *Journal of Family History*. Vol. 42: 2017 no 1 s. 96–100; Puschmann Paul, *Continuity and Change*. Vol. 33: 2018 no 1 s. 150–152; Sorescu-Iudean Oana, *Jahrbücher für Geschichte Osteuropas*. Bd. 65: 2017 H. 4 s. 663–664.

8083. SZPAK Jacek: Sytuacja finansowa klasztoru paulinów pod wezwaniem św. Barbary i Andrzeja Apostoła w Częstochowie w latach 1650–1687. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 41: 2015 s. 100–108.

8084. SZPAK Jacek: Zapisy finansowe na rzecz Klasztoru OO. Paulinów na Jasnej Górze w Częstochowie do 1795 roku. *Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2019 s. 27–46, streszcz. ang.

8085. SZULTKA Zygmunt: Inne ujęcie procesu reformacji w Słupsku. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 73–106, streszcz. ang.

8086. SZUMNY Marcin: Opis Gdańska i Prus Królewskich w relacji kupca lewentyńskiego Roberta Bargrave'a. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 239–251, streszcz. ang.

Lata 1652–1653.

8087. SZWACIŃSKI Tomasz: „Refleksje” kanclerza koronnego Jana Małachowskiego (1755–1757). *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 1 s. 27–57, streszcz. ang., ros.

8088. SZYMAŃSKA Kamila: Martin Adelt (1685–1772). Z dziejów parafii luterańskiej w Śmiglu. Śmigiel 2017 Urząd Miejski. Śmigla; Centrum Kultury 8° ss. 62, nlb. 2, il.

Rec.: Janeczek Michał, *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 303–306.

8089. SZYMAŃSKA Kamila: W cieniu gimnazjum. Szkolnictwo luterańskie w Lesznie w XVII wieku. *Studia z Teorii Wychowania*. T. 10: 2019 nr 2 s. 9–25.

8090. ŚLIWA Maciej: Konfederacja barska od Spiszu po Bieszczady. Kraków 2019 Posserwis 8° ss. 204, il.

8091. ŚLIWA Maciej: Szaniec konfederatów barskich w Czeremsze. *Plaj*. [T.] 57: 2019 s. 163–168.

8092. ŚWIDERSKA-WŁODARCZYK Urszula: Homo nobilis. Wzorzec szlachcica w Rzeczypospolitej XVI i XVII wieku. Warszawa 2017.

Rec.: Klonder Andrzej, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 66: 2018 nr 1; Polem.: Świdowska-Włodarczyk Urszula: Odpowiedź na recenzję... *Tamże*. R. 67: 2019 nr 1 s. 131–133; Rec.: Szpaczyński Przemysław P.: Spór o postawę szlachty polskiej wobec króla i państwa. *Almanach Historyczny*. T. 21: 2019 s. 321–354.

8093. ŚWIDERSKA-WŁODARCZYK Urszula: Szlachecki wzorzec żołnierza Rzeczypospolitej XVI i XVII wieku (w świetle nowej definicji pisanej na użytek badań historycznych). *Kultura i Historia*. Nr 29: 2016 s. 138–161, streszcz. ang.

8094. ŚWIĘTY Melchior Grodziecki SJ kapłan i męczennik (1581/2–1619) na tle sytuacji politycznej i religijnej Europy Środkowej. Red. nauk. Idzi Panic. Cieszyn 2019 PTH. Oddz. w Cieszynie 8° ss. 111, il., streszcz. niem.

Treść: Gracz Jacek: Słowo wprowadzające s. 7–9; Panic Idzi: Słowo wstępne s. 11–18; Skrzypietz Aleksandra: Sytuacja polityczna w Europie Środkowo-Wschodniej w pierwszej ćwierci XVII wieku s. 13–31; Panic Idzi: Sytuacja religijna w krajach, w których działał święty Melchior s. 33–69; Gojniczek Waclaw: Św. Melchior Grodziecki z Cieszyna. Uwagi w sprawie jego mieszczańskiego pochodzenia s. 71–79; Morys-Twarowski

Michael: Święty Melchior Grodziecki – droga do męczeństwa (zachęta do napisania monografii poświęconej koszyckiemu męczennikowi) s. 81–86; Studenski Marek: „Ratio atque institutio studiorum Societatis Iesu”. Uwagi na temat idei i zasad wychowania jezuickiego s. 87–96.

8095. TAFIŁOWSKI Piotr: The 16th to the 18th century printed Turcica preserved in Polish collections. *Art of the Orient*. Vol. 6: 2017 s. 233–240.

8096. TAFIŁOWSKI Piotr: The views of Erasmus of Rotterdam and his Polish followers on war against the Turks. *Art of the Orient*. Vol. 6: 2017 s. 129–137.

8097. TOKARZ Wojciech: Pijaństwo w Polsce w czasach saskich i walka z nim duchowieństwa katolickiego. Wrocław 2019 Fund. „Honor, Ojczyzna” im. Majora Władysława Raginisa 8° ss. 149, nlb. 3.

8098. TOMASZEWSKI Mikołaj: Listy Konstancji z Gnińskich Czapskiej do Aleksandra Józefa Sułkowskiego ze spuścizny profesora Włodzimierza Dworzaczka. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 251–260, streszcz. ang.

Zawiera też 4 listy z 1736 r.

8099. TOMASZEWSKI Norbert Dariusz: Między Warszawą a Lublinem. Nieznane dokumenty związane z ks. Krzysztofem Klukiem [1739–1796]. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 2 s. 289–293.

Z Archiwum Akt Nowych w Warszawie i Archiwum Państwowego w Lublinie.

8100. TOMICKA Aleksandra: Motyw „starego winka” w „Śpiewce” Jakuba Jasińskiego. *In Gremium*. T. 13: 2019 s. 193–200, streszcz. ang.

Wiersz z 1786/7 r.

8101. TOMKIEWICZ Władysław: Jeremi Wiśniowiecki (1612–1651). Red. Andrzej Bucholz. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 332, il.

Reedycja wyd. z 1932 r.

8102. TRACZ-TRYNIECKI Marek: Republika versus monarchia. Myśl polityczna i prawna Andrzeja Maksymiliana Fredry [ok. 1620–1679]. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 331, nlb. 2, il., streszcz. ang.

8103. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: Miscellanea klasztorne z XVIII w.: Dominikanie w Mościskach, Jezuici w Samborze. Przyczynek do dziejów dominikanów w Mościskach w połowie XVIII w. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 73–82.

8104. TROŚCIŃSKI Grzegorz: Trzy szubienice. Paszkwile na biskupów: Stanisława

Józefa Hozjusza, Jana Aleksandra Lipskiego oraz Krzysztofa Antoniego Szembeka z okresu przedostatniego bezkrólewia i walki o Koronę Polską (1733–1736). *Prace Polonistyczne*. Ser. 73: 2018 s. 179–205.

8105. TYGIELSKI Wojciech: Dylematy włoskiego emigranta. Giovanni Battista Jacobelli (1603–1679) śpiewak i kapelan nadworny, kanonik warmiński. Warszawa 2019 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 443, nlb. 4, il. Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie. (Silva Rerum).

8106. TYGIELSKI Wojciech: W podróży po Europie. Studia z dziejów kultury nowożytnej. Red. nauk. Anna Kalinowska. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 548.

Zbiór przedruków wybranych prac autora z l. 1985–2014.

Treść: Kalinowska Anna: Przedmowa s. 7–8; Tygielski Wojciech: Stronnicтво, które nie mogło przegrać s. 11–39; W poszukiwaniu patrona s. 40–61; Klientela: więzi społeczne – grupa nacisku s. 62–85; Państwo Kościelne – Papieństwo – Rzeczpospolita: między absolutyzmem elekcyjnym a republiką szlacheckich obywateli s. 86–105; Rzeczpospolita szlachecka: paradoks historii czy europejska norma? s. 106–119; Opinie nuncjuszy apostolskich na temat Polski XVI–XVII wieku s. 123–137; Margrabia Luigi Bevilacqua i jego misja dyplomatyczna w 1609 roku s. 138–163; Marszałka Mikołaja Wolskiego poselstwo do Rzymu (1609–1610) s. 164–177; Źródła informacji papieskich dyplomatów s. 178–197; „Pompa Sarmatia”. Staropolski spektakl dyplomatyczny i jego zewnętrzne inspiracje s. 198–224; Dyplomacja – propaganda – pamięć historyczna. O realnych i o symbolicznych losach kilku warszawskich „miejsce pamięci” w czasach nowożytnych s. 225–242; Turyści zza Alp w siedemnastowiecznym Rzymie. Ze sztabucha Giovanniego Alto s. 245–276; Na cóż te koszta i trudy? W jakim celu w XVII wieku wysyłano młodzież szlachecką na zagraniczne studia? s. 277–295; „Kupca do wekseltów i korespondency listownej zjednawszy”. Usługi bankowe w kontekście organizacji i finansowania nowożytnych podróży po Europie s. 296–317; „Peregrinatio academica” czy „Grand Tour”? Podróże „do szkół” w systemie edukacji staropolskiej s. 318–335; Podróżopisarstwo historyczne s. 336–373; Italia – Rzeczpospolita. Włoskie oddziaływanie cywilizacyjne w XVI–XVII wieku s. 377–406; Razem czy z osobna? Procesy integracji włoskich imigrantów w Rzeczypospolitej szlacheckiej s. 407–442; „Do włoskiego bankietu na czezo nie usiedę”. Dlaczego włoską kuchnię polubiliśmy dopiero w XX wieku? s. 443–461; Zastanawiająca asymetria. Kontakty polsko-włoskie we wczesnej fazie epoki nowożytnej s. 462–493; Włoskie spojrzenie na Rzeczpospolitą i jej mieszkańców s. 494–520.

8107. TYSZKOWSKI Kazimierz: Kozaczyzna w wojnach moskiewskich Zygmunta III (1605–1618). Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 80.

Reedycja wyd. z 1935 r.

8108. URWANOWICZ Jerzy: Bracia Potoccy w działaniach przeciwko Moskwie (1609–1612). Głosa do zagadnienia. *Wiek Stary i Nowy*. T. 14(19): 2019 s. 58–70, streszcz. ang.

Jan, Jakub i Stefan.

8109. USTAUGLU Züleyha: Treaties in historical studies – the 1607 trade treaty between the Ottoman Empire and Poland. *Art of the Orient*. Vol. 6: 2017 s. 138–143.

8110. WAGNER-RUNDELL Benedict: Common wealth, common good. The politics of virtue in early modern Poland-Lithuania. Oxford 2015 Oxford Univ. Press 8° ss. nlb. 12, 189.

Praca doktorska. University of Oxford, 2008.

Rec.: Grześkowiak-Krwawicz Anna, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 English-Language Edition No. 1 s. 153–158; Šapoka Mindaugas, *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 1 s. 144–148.

8111. WAJS Anna: Odbiorcy dokumentów wpisanych do Metryki Koronnej w latach 1638–1641. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 17–25, streszcz. ang.

8112. WAJS Dariusz: Ekspansja habsburska w XVI wieku w świetle dzieł wybranych polskich autorów z pierwszej połowy XVII wieku. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 17: 2019 s. 9–26, streszcz. ang.

8113. WALIŃSKA Marzena: „Żywoty świętych ten Apollo pieje”. Studia nad tradycją mitologiczną w literaturze staropolskiej. Katowice 2018.

Rec.: Rusnak Radosław, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 309–313.

8114. WEREDA Dorota: Jan III Sobieski wobec Cerkwi prawosławnej i unickiej. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 2 s. 399–415, streszcz. ang.

8115. [WESTRIN Theodor]: Artykuł Theodora Westrina O obłożeniu klasztoru częstochowskiego przez wojska Karola X Gustawa w 1655 roku, opublikowany w Szwecji w 1904 roku. Oprac. Filip Mazurkiewicz. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 z. 2 s. 133–154, streszcz. ang.

Autor żył w l. 1850–1928.

8116. WICHA Monika: „Pamięć, która jest trwalsza od prochów...” – rzecz o Annie Wazównie i mowie Martina Opitza jej poświęconej. *Meluzyna*. R. 5: 2018 nr 2 s. 19–35, streszcz. ang.

Z 1646 r.

8117. WICHOWA Maria: Pisarstwo prymasa Andrzeja Olszowskiego (1623–1677). *Prace Polonistyczne*. Ser. 73: 2018 s. 105–132.

8118. WIELOCHA Andrzej: Najstarsze dzieje Olchowca. *Plaj*. [T.] 57: 2019 s. 196–199.

Wzmiankowany w 1527 r.; do XVIII w.

8119. WIERZBICKI Leszek A[ndrzej]: Sejmiki ekspedycyjne. Zgromadzenia szlacheckie w czasie wypraw zspolitego ruszenia (na przykładzie 1672 roku). *Wiek Stary i Nowy*. T. 14(19): 2019 s. 88–97, streszcz. ang.

8120. WIERZBICKI Leszek Andrzej: Senatorowie koronni na sejmach Rzeczypospolitej w XVII wieku. Warszawa 2017.

Rec.: Wroniszewski Łukasz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 2 s. 390–395.

8121. WIĘCH Arkadiusz S[tanisław]: Użytkownicy i właściciele nieruchomości miasteczka Przeclaw pod koniec XVIII wieku w świetle Metryki Józefińskiej. *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 295–303.

8122. WIJACZKA Jacek: Ekscesy katowskiego syna na początku XVIII wieku. Przyczynek do życia codziennego katów w Prusach Książęcych. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 1 s. 125–131.

Wydarzenie w karczmie 4 VI 1707 r. z udziałem jednego z synów królewskiego kata Gottfrieda Growerta (prawdopodobnie Lorenza).

8123. WIJACZKA Jacek: Kościół wobec cesarzy w Rzeczypospolitej w XVI–XVIII wieku (na tle europejskim). Warszawa 2016.

Rec.: Karpiński Andrzej, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 1 s. 142–150.

8124. WIJACZKA Jacek: Procesy o czary w Prusach Książęcych (Brandenburskich) w XVI–XVIII wieku. Wyd. 2, zm. Olsztyn 2019. Oficyna Wydawnicza Pruthenia 8° ss. 398, il., mapa, streszcz. niem.

Wyd. 1. Toruń 2007.

8125. WILK Szymon [Maksymilian]: Pokrywasz Przemyśl, wraz Polską Koronę, przez swą obronę... XVIII-wieczne godzinki ku czci Niepokalanej Poczętej Najświętszej Maryi Panny z kościoła przemyskich franciszkanów. *Premisla Christiana*. T. 18: 2018/2019 [dr.:] 2019 s. 151–162.

Zawiera też tekst godzinek.

8126. WILK-WOŚ Zofia: Działalność kościelna arcybiskupa gnieźnieńskiego Andrzeja Olszowskiego. *Prace Polonistyczne*. Ser. 73: 2018 s. 59–69.

8127. WIMMER Jan: Polska – Szwecja. Konflikty zbrojne w XVI–XVIII wieku. Oświęcim 2013. Napoleon V 8° ss. 250, il.

Toż. Wyd. 2. Oświęcim 2019 ss. 250, k. tabl. 7, il., mapy.

8128. WINIARZ Adam: Edukacja Stanisława Kostki Potockiego na tle edukacji synów

innych rodzin rodu Potockich w XVIII wieku. *Rocznik Świętokrzyski*. T. 35: 2019 s. 109–139, streszcz. ang.

8129. WIŚNIEWSKA Dorota: „Nic w świecie nie jest w stanie przekonać mnie do powrotu” – Franciszek Rzewuski wobec konfederacji barskiej. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 1 s. 35–51, streszcz. ang.

8130. WIŚNIEWSKI Artur T.: Gwardia Królewska w Powstaniu Kościuszkowskim 1794. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 31: 2019 s. 135–151, streszcz. ang.

Toż. *Kultura i Historia*. Nr 35: 2019 s. 60–73, streszcz. ang.

8131. WITCZAK Krzysztof Tomasz: Motyw czapli w Trenach Gabriela z Wielunia. *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 55–68, streszcz. ang.

Opublikowane w 1606 r., poświęcone Barbarze z Krasnickich Konopnickiej (ok. 1576–1606).

8132. WŁODARCZYK Jarosław: “Peripheral” astronomy in the correspondence of Johannes Hevelius: a case study of Maria Cunitia and Elias von Löwen. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 147–155.

8133. WŁODARSKI Adam: Wzrost i stagnacja gospodarki chłopskiej. Przypadek starostwa chmielnickiego w XVIII w. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 139–186, streszcz. ang.

8134. WODZIANOWSKA Irena: Zmierzch Unii. Struktury terytorialne i personalne Cerkwi greckokatolickiej w drugiej połowie XVIII wieku na Braclawszczyźnie. Lublin–Tczew 2018. Irena Wodzianowska; Oficyna Wydawnicza Edytor.org Lidia Ciecierska 8° ss. 503, il.

Rec.: Kiper Daniel: Polskie rozstanie z Unią greckokatolicką na wschodnich rubieżach Rzeczypospolitej. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 471–474; Mironowicz Antoni, *Białostockie Teki Historyczne*. T. 16: 2018 s. 263–271.

8135. WOJCIECHOWSKI Jerzy: Opinie o ceremoniale dyplomatycznym w Rosji na podstawie relacji uczestników poselstw Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVII wieku. *Wiek Stary i Nowy*. T. 14(19): 2019 s. 71–87, streszcz. ang.

8136. WOJTKOWSKA-MAKSYMIAK Marta: Źródła i sposób ujęcia kwestii kobiecej godności w O ślacheckości a zacności płci niewieściej Macieja Wirzbięty. Warszawa 2017.

Rec.: Korczak-Siedlecka Jaśmina, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 63: 2019 s. 303–308.

8137. WOJTUCKI Daniel: Criminal activity in Silesia during the Thirty Years’ War

(1618–1648). Contribution to the research. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 4 s. 125–152, streszcz. pol.

8138. WOJTYNIAK Paulina, Łojko Jerzy: Powiat koniński od XVI do XVIII w. Cz. 1: Konińskie w świetle najstarszego rejestru poborowego, księgi uposażeń Arcybiskupstwa Gnieźnieńskiego oraz wizytacji Archidiacona Wincentego A Sewe. *Rocznik Koniński*. T. 19: 2015 s. 97–113.

Z l. 1507, ok. 1520 i 1608–1609.

8139. WOŁOSZYN Adam: Oficerowie wyznania ewangelickiego ze Śląska w armii szwedzkiej podczas wielkiej wojny północnej (1700–1721). Prolegomena. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 4 s. 179–209, streszcz. ang., niem.

8140. WOŁOSZYN Adam: Rosyjski korpus posiłkowy (auksyliarny) na służbie Augusta II w Rzeczypospolitej i Saksonii. Nowe spojrzenie na sasko-polsko-rosyjską współpracę polityczno-militarną w czasie wielkiej wojny północnej. *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 155–172, streszcz. ang.

8141. WOŹNIAK Hieronim: Zbójnictwo, jego geneza i upadek. *Gronie*. Nr 19: 2019 s. 37–50. XVII–XVIII w.

8142. WÓDZ Bożena Ewa: Sandomiria. Sandomierz w nowożytnym dziele „Civitates orbis terrarum”. Przekł. z jęz. łac. Marek Jan Kozera, Patrycja Kalisiak. Sandomierz 2019 Muzeum Okręg. w Sandomierzu 8° ss. 141, nlb. 3, il., mapa, streszcz. ang., niem.

8143. WÓJCİK Zbigniew J[erzy]: Krzysztof Kluk [1739–1796] i Warszawa. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 2 s. 307–316. W 2. poł. XVIII w.

8144. WREDE Marek: Itinerarium króla Zygmunta III 1587–1632. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Semper 8° ss. 388, il., mapy. Tow. Miłośn. Historii, Wydaw. Nauk. Semper.

8145. WRÓŃSKI Krzysztof: Zamek w Łagowie w świetle najstarszego inwentarza z 1533 roku. *Rocznik Chojeński*. T. 10: 2018 s. 37–61, streszcz. niem.

8146. WYSZOMIRSKA Monika: Architekt Jakub Fontana [1710–1773] w służbie marszałka Franciszka Bielińskiego [1683–1766]. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 3 s. 499–528, streszcz. ang.

8147. ZAGOŹDŻON-ŁYSZCZARZ Joanna: Bóstwa natury i mit złotego wieku w opiniach

Mikołaja Reja i Marcina Bielskiego. *Kwartalnik Opolski*. R. 63: 2017 nr 4 s. 3–21, streszcz. ang.

8148. ZAJĄC Paweł: Warszawska misja nuncjusza Angela Duriniego od jej inauguracji do końca pierwszego roku konfederacji barskiej (lipiec 1767 – luty 1769). *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3 s. 481–529, streszcz. ang.

8149. ZAKRZEWSKI Andrzej [B.]: Between the Union of Lublin and the “Mutual pledge of the two nations”: From the union of two states to the Commonwealth of three provinces. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 4 s. 5–40, streszcz. niem., pol.

Lata 1569–1791.

8150. ZAŁĘCZNY Jolanta: Wątki kresowe w biografii i twórczości Macieja Sarbiewskiego [1595–1640]. *Rocznik Kresowy*. R. 4: 2018 nr 4 s. 55–78, streszcz. ang., niem., ros.

Zawiera też fragmenty twórczości Sarbiewskiego.

8151. ZAWADZKI Stanisław: Kobiety w kontraktach na królewskie dobra stołowe w Koronie i Wielkim Księstwie Litewskim w II poł. XVII w. [W:] *Słowianie, my lubim... kobiety*. Poznań 2019 s. 161–166.

8152. ZAWADZKI Wojciech: Dzieje malborskiej rezydencji Towarzystwa Jezusowego 1618–1780. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 85–98, streszcz. ang.

8153. ZBUDNIEWEK Janusz: Trudna sytuacja Paulinów wobec wyzwań dworów królewskich Węgier i Polski w okresie działalności ojca Jerzego Utięšenowicia-Martinuzziiego w połowie XVI stulecia. *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr.] 2018 s. 165–254, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. [T.] 34: 2019 s. 195–300, streszcz. ang.

8154. ZIELECKA-MIKOŁAJCZYK Wioletta: Między trzema językami. Pismo i pisarze w środowisku biskupów przemyskich obrządku wschodniego w latach 1679–1762. *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 1 s. 93–108, streszcz. ang.

8155. ZIELECKA-MIKOŁAJCZYK Wioletta: Próby integracji prawosławnej społeczności diecezji przemyskiej wokół obrony prawosławia w latach 1596–1610. *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 65–83, streszcz. ang.

8156. ZIELIŃSKA Ewa: Polsko-rosyjskie sądy pograniczne po pierwszym rozbiórce – wybrane problemy funkcjonowania. *Studia*

z *Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 1 s. 59–73, streszcz. ang., ros.

8157. ZIELONKA Rafał: Losy studentów Alumnatu Papieskiego w Braniewie w XVI i XVII wieku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 3 s. 409–444, streszcz. ang., niem.

8158. ZIOBER Aleksandra: Francis Sander-son and Robert Yard reports about an interregnum in the Polish-Lithuanian Commonwealth after the abdication of John Casimir Vasa. *Res Historica*. Nr 47: 2019 s. 139–156, streszcz. pol.

8159. ZYDEK Sylwia: Grzech jako czynnik dezintegrujący życie społeczne tematem kaznodziejskich rozważań Antoniego Węgrzynowicza (1658–1721). *Nasza Przeszłość*. T. 132: 2019 s. 113–125, streszcz. ang.

8160. ŻABA Eugeniusz: Zarys dziejów kłucza jangrockiego czasów nowożytnych. *Małopolska*. [T.] 21: 2019 s. 249–266.

Zob. też. poz. 7538 i 9008.

8161. ŻAGAN Alexandra: Życie polityczne państwa Osmanów w „Przeważnej legacji” Samuela Twardowskiego. *Meluzyna*. R. 3: 2016 nr 1 s. 15–33, streszcz. ang.

Dzieło będące pokłosiem udziału autora w poselstwie Krzysztofa Zbaraskiego do sultana Mustafy I w l. 1622–1623.

8162. ŻOJDŹ Karol: Wszyscy ludzie króla. Zygmunt III Waza i jego stronnicy w Wielkim Księstwie Litewskim w pierwszych dekadach XVII wieku. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 454, streszcz. ang.

Zmodyfikowana wersja pracy doktorskiej.
Lata 1603–1621.

8163. ŻOŁĄDŹ-STRZELCZYK Dorota: Wskazówki z zakresu zdrowia i ochędóstwa w staropolskich instrukcjach wychowawczych. *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr.:] 2019 [nr] 1/2 s. 93–105, streszcz. ang.

8164. ŻUKOWSKI Jacek: Philipp II Holbein [1553–1632] – złotnik i agent artystyczny Zygmunta III w świetle dokumentów z Národní archiv w Pradze. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr.:] 2019 s. 21–43, streszcz. ang.

W aneksie listy z 1607 r.

8165. ŻUREK Dorota: Obraz małych polskich miast w literaturze z XVI i XVII wieku. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 3 s. 153–167, streszcz. ang., niem.

4. OKRES 1795–1918

a) Źródła

Zob. poz. 2486, 3288, 3297, 3369, 3777, 6095, 6974, 7080, 7598, 7601, 8305, 8315, 8340, 8342, 8348, 8400, 8402, 8407, 8411, 8431, 8486, 8493, 9494, 8527, 8557, 9561, 8604, 8605, 8612, 8630, 8633, 8735, 8742, 8786, 8879, 8897, 8898, 8998, 9025, 9165, 9454.

8166. 30-LECIE założenia w Kutnie pierwszej ochronki dla chrześcijan 1904–1934. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 519–540.

Zawiera dokumenty ze zbiorów MiPBP w Kutnie.

8167. ASKENAZY Szymon: Uwagi z powodu listu Polaka do ministra rosyjskiego. Warszawa 2015 Fund. Nowoczesna Polska.

Dokument elektroniczny.

Tekst z 1905 r., dot. listu otwartego Henryka Sienkiewicza w sprawie sytuacji Polaków pod panowaniem rosyjskim (z 1904 r.).

8168. ATANAZY Siekierski, tłumacz Dan-tego, w Archiwum Zgromadzenia Zmartwychwstania Pańskiego w Rzymie. Edycja źródeł. [Wyd.] Anna Pińko-Wadowska. *Zeszyty Histo-*

ryczno-Teologiczne. Rocznik Zmartwychwstańców. R. 24: 2017/2018 [dr.:] 2018 nr 23/24 s. 13–23, streszcz. ang.

Zawiera listy A. Siekierskiego do zmartwychwstańców oraz wzmianki o nim w ich korespondencji.

8169. BANASIŃSKA Kira: Autobiografia. Polskie losy na krańcach świata. Przekł., wstęp i przypisy Małgorzata Reinhard-Chlanda. Warszawa–Toruń 2018 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Wydaw. Tako 8° ss. 214, nlb. 2, il. Polski Inst. Studiów nad Sztuką Świata. Polish Institute of World Art Studies. (Źródła do Dziejów Sztuki. Sources for Art History; 4A).

Toż plik tekstowy PDF (63,07 MB).

Autobiografia działaczki społecznej (1899–2002), malarki, żony polskiego konsula w Bombaju, która w czasie II wojny światowej niosła pomoc polskim uchodźcom w Indiach. Obejmuje lata 1902–1993.

8170. BEŁZA Stanisław: W stolicy paryższacha. Wrażenia z podróży do Konstantynopola. Ilustrował zdjęciami Guillaume Berggren. Warszawa 2019 Książka i Wiedza 8° ss. 337, nlb. 15, il.

Wspomnienia z l. 1870–1898 autorstwa adwokata, pisarza, działacza społecznego i podróżnika żyjącego w l. 1849–1929.

8171. BIAŁYSTOK w łunie światowej pożogi wojennej. „Echo Białostockie” 1934 r. red. Antoni Faranowski. Oprac. Arkadiusz Puchalski. Białystok 2019 Galeria im. Sleńdzińskich 4° ss. 207, nlb. 1, il.

Publikacja zawiera wspomnienia Białostoczan z okresu I wojny światowej spisane i opublikowane przez red. A. Frankowskiego na lamach „Echa Białostockiego” w 20 lat po wydarzeniu.

8172. CAPUTA Antoni: Z Pietrzykowic są dwa wyjścia. Fragmenty wspomnień. *Gronie*. Nr 19: 2019 s. 179–202.

Wspomnienia autora (1907–2005) dotyczące lat 1914–1940, ukazujące dzieciństwo i naukę w rodzinnej miejscowości, życie na wsi i pracę w żywieckiej „Lechii”, służbę wojskową i rozwój pasji narciarskich, wybuch II wojny światowej oraz uwięzienie przez Słowaków i wydanie Niemcom.

8173. CHABIERA Piotr: Ze wspomnień. Cz. 1. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 5: 2017 s. 113–146.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. Z. 6: 2019 s. 135–141.

Wspomnienia autora (1901–1985) z młodości spędzonej w Szczytnikach, edukacji, życia codziennego i rodzinnego; doprowadzone do 1919 r.

8174. CODZIENNOŚĆ w rzeczach śp. Emilii z Friedleinów Majerowej. Inwentarz pośmiertny z 1842 r. [Wyd.] Ewa Danowska. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 64: 2019 s. 53–86, streszcz. ang., ros.

8175. [CZECHÓWNA Aleksandra]: Wielka wojna w „Dzienniku” Aleksandry Czechówny [1839–1923]. Cz. 5: 5 stycznia – 2 listopada 1918 r. [Wyd.] Bożena Lesiak-Przybył. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 24: 2018 [dr.:] 2019 s. 151–198, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. T. 20: 2014 [dr.:] 2015.

8176. [DEMETRYKIEWICZ Włodzimierz, Kostrzewski Józef]: Pan kolega i ja. Korespondencja między prehistorykami Włodzimierzem Demetrykiewiczem i Józefem Kostrzewskim z lat 1913–1933. Oprac. Marzena Woźny. Kraków–Pękowice k. Krakowa 2019 Muzeum Archeol. Profil-Archeo 8° ss. 236, il., streszcz. ang.

8177. [DEVRIENT Therese]: Therese Devrient w Czernicy. Opowieść sprzed 200 lat. Praca zbior. pod red. Jana Krajczoka. [Czernica–Rybnik 2019] Spichlerz Stow. Działań Lokalnych; [Aquarius Group Adrian Grad] 8° ss. 85, nlb. 3, il.

Treść: Tomiczek Patrycja: Podróżowanie s. 7–11; Krajczok Jan: Czernica we wspomnieniach Therese Devrient s. 15–34; Devrient Therese: Wspomnienia z młodości s. 37–85.

Pamiętniki późniejszej gwiazdy opery niemieckiej (1803–1882) ukazujące dom rodzinny w Berlinie, wyjazd po śmierci ojca w 1819 r. na Górny Śląsk i znajomość z właścicielem czernickiego pałacu Friedlichem von Sackiem i jego rodziną. Wyd. oryg. Stuttgart 1905.

8178. DOKUMENT. A.N., Kronika. Płock, 31 grudnia 1875 r. *Nasze Korzenie*. Nr 16: 2019 s. 95.

8179. DOKUMENTY z grodzieńskiego archiwum. Cz. 3. [Wyd.] Stanisław Remiszewski. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 1 s. 233–274.

Dot. Ciechanowca, XIX w.

Cz. 1. *Tamże*. T. 13: 2017.

8180. DRYGAS Ignacy Jan: Wspomnienia chłopca-powstańca. Red. Zbigniew Filipkowski, Daniel Kamiński. Warszawa 2019 Centr. Bibl. Rolnicza im. Michała Oczapowskiego 16° ss. 112, nlb. 4.

Repr., oryg.: Kraków 1913.

Wspomnienia powstańca styczniowego (1841–?) spisane w 1892 r. i opisujące powołanie do wojska pruskiego, ucieczkę do Królestwa Polskiego w celu udziału w powstaniu, więzienie rosyjskie i zesłanie na Sybir, powrót i pobyt za dezercję w więzieniu w Głogowie.

8181. [DUDA Franciszek]: „Nie wojna nas zabija i demokratyzuje...”. Komentarz do powojennych wydarzeń z Polski i zagranicy w „Dzienniczku z czasów wojny 1914–1921” Franciszka Dudy. [Wyd.] Maria Urgacz. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 64: 2019 s. 187–243, streszcz. ang., ros.

8182. DZIEDZIC Jan: Wspomnienia niewoli angielskiej. Wprow. Tomasz Dziedzic. Warszawa–Piastów 2019 Oficyna Wydawnicza Rewasz 8° ss. 107, il., mapa.

Dziennik nauczyciela (1879–1950) rozpoczęty wyjazdem na kursy dokształcające do Wielkiej Brytanii w lipcu 1914 r. i opisujący początek I wojny światowej, internowanie w obozach w Yorku, Lancaster, Knockaloe, zakończony pobytem w Feltham od sierpnia 1917 r.

8183. DZIEDZICTWO klasztoru Augustianów-eremitów z Książa Wielkiego. Dokumenty z lat 1783–1900. Zebrała i oprac. Agnieszka Fluda-Krokos. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 4° ss. 270, nlb. 5, il., streszcz. ang., ros. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 858).

8184. EMANCYPANTKI i modernistki. Teksty kobiet o sztuce 1879–1914. Wstęp Joanna M. Sosnowska; wybór i oprac. Magdalena Kasa, Joanna M. Sosnowska; współpr. Beata Łazarz, Wiktoria Szczupacka. Warszawa 2019 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 816, il., streszcz. ang.

8185. ETAPY niepodległości 1917–1921. Dokumenty z zasobu Archiwum Państwowego w Lublinie – Oddział w Radzynie Podlaskim. Tekst Joanna Kowalik-Bylicka. Lublin 2019 AP 4° ss. 95, nlb. 1, il., streszcz. ang.

8186. [FILAR Kazimierz]: Śmieszne to życie! Ale go żal... Dzienniki Kazimierza Filara. Cz. 1–2. Oprac. Piotr Szlanta; współpr. Leszek Boryczko. Warszawa 2018.

Rec.: Czyżewska Karolina, Przybyłowska Paulina, *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 82–84.

8187. [FREDERICKS Platon Aleksandrovič] P. F.: Pamiętka buntu od 1860 do 1865. Oprac. Jolanta Sikorska-Kulesza; przy udziale Jacka Burdowicza-Nowickiego. Warszawa 2018 Państw. Inst. Wydawniczy 2° ss. XXXI, nlb. 6, 1–98, nlb. 1, XXV–XLIX, nlb. 1, il., mapy.

Tyt. równol.: Album policmajstra warszawskiego.

8188. FUNDACIĀ Galic'koj metropolii u svitli diplomaticznego listuvannā Avstrii ta Svātogo Prestolu 1807–1808 rokov. Zbirk dokumentiv. Uporādkuvannā, vstupna stattā ta komentari Vadima Adadurova. L'viv 2011 Vid. Ukraïns'kogo katolic'kogo univ. 8° ss. LVIII, 190, tabl. 8.

Zbiór 50 dokumentów przechowywanych w Wiedniu.

Rec.: Krochmal Anna, *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 189–192.

8189. [GILLER Agaton]: Podróż więźnia etapami do Syberyi w roku 1854 przez Agatona Gillera. T. 1 i 2. Warszawa 2019 Cymelium Fund. Ratowania Dziedzictwa Nar. 4° ss. 137, nlb. 1, 125, nlb. 1.

Toż plik testowy PDF (1,46 MB).

Podstawa ed.: Lipsk 1866.

Opis ciężkiej podróży i trudnych warunków życia skazańców, przedstawienie tradycji i zwyczajów mijanych ludów oraz sytuacji geograficznej i gospodarczej przemierzanych terenów Rosji, w relacji działacza niepodległościowego, dziennikarza i zesłańca, żyjącego w l. 1831–1887.

8190. GŁABIŃSKI Stanisław: Wspomnienia polityczne. Wstępem opatrzyli i oprac. Tomasz Sikorski, Adam Wątor; współpr. Urszula Kozłowska. Kraków 2017 Ośr. Myśli Polit. plik tekstowy PDF (3,10 MB). (Biblioteka Klasyki Myśli Politycznej; t. 105).

Wspomnienia polityka, ekonomisty i myśliciela ruchu narodo-demokratycznego (żyjącego w l. 1862–1941), przedstawiające zabiegi o sprawę polską w monarchii habsburskiej oraz rozgrywki polityczne z czasów I wojny światowej i II RP.

8191. [GNATOWSKI Jan]: „Obok praw człowieka są jeszcze obowiązki?”. Wybór publicystyki ks. Jana Łady Gnatowskiego z lat 1879–1909. Wybór i oprac. Aleksandra Ewelina Mikinka. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 426.

Toż dokument elektroniczny.

J. Gnatowski (1855–1925).

8192. [GÓRSZCZYK Antoni]: O miłości Ojczyzny nie deklamowaliśmy... wspomnienia Antoniego Sejmeja Górszczyka. Oprac. Sylwester Rękas. Warszawa–Kraków 2019 NDAP. Departament Archiwistyki; Archiwum Nar. 8° ss. 508, nlb. 3, il. (Wielka Wojna – Codzienność Niecodzienności; t. 6).

Wspomnienia nauczyciela, działacza społecznego i etnografa (1892–1980) z dzieciństwa w zamożnej rodzinie chłopskiej i edukacji w Piszczewie, kontynuowanej w Starym Sączu, początków pracy pedagogicznej w Siekierczynie, a potem w rodzinnej wiosce, działalności w Polskich Drużynach Strzeleckich, walk jako legionista w czasie I wojny światowej i pobytu w obozie jenieckim w Stawopolu oraz późniejszej działalności zawodowej (jako kierownik szkoły) i samorządowej (w Radzie Powiatu Limanowskiego).

8193. GREKOWICZ-HAUSNEROWA Michalina: Chleb dziennikarski ma smak rozmaity... Wspomnienia. Wstęp i oprac. Karolina Grodziska. Kraków 2017.

Rec.: Grin-Piszczyk Ewa, *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 309–313; Lichończak-Nurek Grażyna: Przypomniane wspomnienia... *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 24: 2018 [dr.] 2019 s. 291–303.

8194. HALIK Bolesław: Kielce mojej młodości (1902–1913). Poznań 2019 Sorus 8° ss. 146, il.

Wspomnienia z czasów nauki autora (1897–1963), głównie w Szkole Handlowej oraz obraz życia miasta w początkach wieku.

8195. [HERRMANN Carl Adalbert]: Carla Herrmanna zbiór receptur różnych. Edycja źródła ze zbiorów Archiwum Państwowego w Opolu. [Wyd.] Małgorzata Blach-Margos. Opole 2019 Inst. Śląski; AP 16° ss. 95, nlb. 1, il. (Opuscula Extraordinaria; t. 2).

Dzieło malarza dot. farb i podłożu z pocz. XIX w.

8196. HOFFMAN Karol: Wspomnienia z Suwalszczyzny [Cz. 1]. Wyd. Tadeusz Budrewicz. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 17: 2017 s. 115–178, streszcz. ang.

Wspomnienia żyjącego w l. 1855–1937 dziennikarza, pisarza, działacza społecznego i popularyzatora krajoznawstwa z okresu dzieciństwa oraz młodości spędzonych na Suwalszczyźnie.

8197. INWENTARZ parafii Chamsk z roku 1873. [Wyd.] Marek Oryl. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 33: 2019 s. 179–190.

8198. [JANUSZKIEWICZ Eustachy]: Eustachy Januskiewicz. Wyjątki z korespondencji czterdziestoletniej z lat 1831–1871. Cz. 3: Lata 1836–1837. [Wyd.] Olga Gorbaczewa. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 1 s. 377–401.

Cz. 1 pt.: Āustafij Ānuškevič ab pačatkah ěmigracyi. *Tamże*. R. 23: 2016 nr 2.

8199. JAPONICA w archiwaliach po Bronisławie Piłsudskim w Bibliotece Naukowej PAU

i PAN w Krakowie. [Cz.] 8: Korespondencja pani Kimiko Torii do Bronisława Piłsudskiego oraz list pana Misugo Yokoyamy z pokładu s/s Dakota. [Wyd.] Anna Grądzka, Alfred Majewicz. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 64: 2019 s. 145–159, streszcz. ang., ros.

Z 1906 r.

Cz. 1. *Tamże*. R. 44: 1999.

8200. KONARSKA Janina: Dwór na wulkanie. Dziennik ziemianki z przełomu epok 1895–1920. Wybór i oprac. red. Anna Richter; oprac. przypisów Andrzej Chojnowski; [wstęp Teresy z Bzowskich Konarskiej]. Warszawa 2019 Ośr. Karta 8° ss. 404, nlb. 4, tabl. 16, il., mapa. (Świadectwa. Polska XX Wiek).

Dzienniki właścicielki Kluczevska (1880–1948) ukazujące młodość spędzoną w Radomiu, ślub z Maksymilianem Jaxa-Konarskim, gospodarowanie w majątku i ważne wydarzenia historyczne: rewolucję 1905 r., I wojnę światową, początki niepodległości i wojnę z bolszewikami.

8201. [KONARSKI Kazimierz]: „Legiony”. Rozdział wspomnień Kazimierza Konarskiego usunięty przez peerelowską cenzurę. [Wyd.] Janusz Łosowski. *Archeion*. T. 120: 2019 s. 203–233, streszcz. ang.

Fragment opisujący służbę w 5 pp Legionów Polskich w 1917 r. usunięty z pracy archiwisty prof. K. Konarskiego (1886–1972) pt. „Dalekie a bliskie. Wspomnienia szczęśliwego człowieka” (Wrocław 1965).

8202. KONWENT i szpital bonifratrów w Cieszynie w latach I wojny światowej (fragment księgi kapitulnej). Transliteracja, tł. i oprac. Maksymilian Kuśka. Cieszyn 2018 Konwent Zakonu Bonifratrów 8° ss. 170, nlb. 2, il. (Monumenta Historica Fratrorum Misericordiarum Tessinensis; vol. 6).

Tekst równol. pol., niem.

8203. KORFANTY Wojciech: Zapiski Korfantego. Konin 2017 Wydaw. Psychoskok plik tekstowy MOBI (2,70 MB); plik tekstowy PDF (1,08 MB); plik tekstowy EPUB (1,12 MB).

Zawiera: Baczność! Chleb drożeje; Precz z Centrum!; Dobrodziejstwa pruskie w oświetleniu historycznym; Mowa posła Korfantego wygłoszona dnia 19 stycznia 1917 r.; Mowa posła śląskiego, Wojciecha Korfantego, dnia 25 lutego 1919 r.; Kościół a polityka; Odezwa do ludu śląskiego.

8204. KORWIN-MILEWSKI Hipolit: Śmiertelne niebezpieczeństwo rewolucji rosyjskiej. Przeł. Katarzyna Panfil. Wyd. 2. Szczęsne 2019 Klinika Języka Lucyna Aninowska-Maciejewska 8° ss. 157.

Wyd. 1. 2017.

8205. KOSSAK Zofia: Pożoga. Wspomnienia z Wołynia 1917–1919. Przedm. Stanisław Es-

treicher; postłowie Amelia Szafrńska. Wyd. 4. Warszawa 2019 Inst. Wydawniczy PAX 8° ss. 353, nlb. 3, tabl. 12, il.

Tekst oparto na 3 wyd. (Krakowskiej Spółki Wydawniczej) z 1923 r.

8206. KOTIK [Jechezkel] Jechezkiel: Moje wspomnienia. T. 2. Tł. z jęz. jidysz i oprac. Agata Reibach. Warszawa 2019 PWN 8° ss. 222, streszcz. ang. (Żydzi, Polska, Autobiografia; t. 4).

Wspomnienia żydowskiego pisarza i działacza społecznego (1847–1921), obejmujące lata 1868–1881 i opisujące życie w rodzinie chasydzkiej w Kamieńcu Litewskim, liczne przeprowadzki związane z próbami podjęcia pracy nauczyciela, osiedlenie się w Kijowie w 1877 r. i ostateczny przyjazd do Warszawy.

T. 1. 2018.

8207. [KOZŁOWSKA Hortulana Anna]: Powstanie styczińskie i bitwa węgrowa we wspomnieniach s. Hortulany Anny Kozłowskiej. [Oprac.] Artur Ziontek. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 235–256.

Żyła w l. 1839–1931.

8208. KOŹMIAN Stanisław: Rok 1863. Wstępem i przypisami opatrzył Jacek Kloczkowski. Kraków 2017 Ośr. Myśli Polit. plik tekstowy PDF (5,91 MB). (Biblioteka Klasyki Polskiej Myśli Politycznej; t. 100).

8209. KRONIKA gminy Rędziny założona w 1923 roku przez Urząd Gminy Rędziny. Gmina Rędziny w latach 1863–1931 w świetle kroniki i materiałów archiwalnych. [Wyd.] Adam Norbert Jaruga. Częstochowa 2019 Precjoza 8° ss. 72, il.

8210. KS. JÓZEFA Szafranka druki dotyczące budowy i poświęcenia kaplicy św. Józefa w Szombierkach z lat 1862 i 1863. (Reprinty). [Wyd.] Bernard Szczech, Adrian Sobek. Bytom–Nakło Śląskie 2019 Wydaw. Ed-Fel 8° ss. 12, il.

8211. KSIĘGA cechu szewskiego z Włoszczowy z lat 1819–1848. Oprac. Lech Frączek. Włoszczowa 2019 Kontur Drukarnia 8° ss. 135, il., streszcz. ang.

8212. KSIĘGA pamiątkowa uczestników koronacji Cudownego Obrazu Matki Bożej w dniu 22 V 1910 r. *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr:] 2018 s. 719–729.

W Częstochowie.

8213. KU NIEPODLEGŁOŚCI. Przegląd źródeł. Oprac. i red. Lidia Potykanowicz-Suda. Gdańsk 2019 AP 4° ss. 120, il., mapy.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

Lata 1914–1920.

8214. LANGIE Adam: Z letnich wywczasów. *Plaj*. [T.] 57: 2019 s. 146–158.

Obraz Tatr i Podhala we wspomnieniach krakowskiego okulisty (żyjącego w l. 1864–1907) uzupełniony opowiadaniem napisanym gwarą pt. „Jako cholere wygnali z Zakopanego. Gadka góralska” – teksty opublikowane pierwotnie na łamach „Głosu Lekarzy” w l. 1905–1906.

8215. LASOCKI Zygmunt: Polacy w austriackich obozach barakowych dla uchodźców i internowanych. (Wspomnienia z czasów wojny światowej byłego posła do parlamentu austriackiego). Oprac. nauk. Andrzej Aksamitowski i Henryk Walczak. Szczecin 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 460.

Zbiór wspomnień, dokumentów i korespondencji autora (1867–1948), dotyczących losów rodaków zmuszonych do opuszczenia miejsca zamieszkania i przebywających w obozach, szczególnie w Leibnitz w Styrii i Choczeń w Czechach.

8216. LEDNICKI Wacław: Pamiętniki. T. 1–2. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 655; 724.

Na podstawie wyd. z 1963 i 1967 r.

Wspomnienia profesora literatur słowiańskich (1891–1967) opisujące dzieciństwo w podmoskiewskiej wsi Borek i w Moskwie, naukę w gimnazjum tamże, studia filologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim i Moskiewskim; zakończone opuszczeniem Rosji po rewolucji bolszewickiej i uzupełnione zapiskami o rodzinie, szczególnie ojcu Aleksandrze.

Zawiera też artykuł poświęcony A. Lednickiemu (1866–1934) pt.: „Moskiewski adwokat, polski patriota” autorstwa Krzysztofa Pola.

8217. LISTY emigrantów z Brazylii i Stanów Zjednoczonych 1890–1891. Do dr. podali, wstępem opatrzyli Witold Kula, Nina Assorodobraj-Kula, Marcin Kula; tł. Chaim Fajnzylber [i in.]. Wyd. 2 popr. Warszawa 2019 MHPRL; Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich plik tektowy PDF 9,52 MB. (Biblioteka Iberyjska).

Wyd. 1. 1973.

Wyd. 2 popr. 2012 (wersja papierowa).

8218. LISTY i referaty ks. Bronisława Markiewicza. T. 1. Pod red. Marcina A. Różańskiego. Krosno 2018 Ruthenus Rafał Barski 8° ss. nlb. 4, X, 360, 213, nlb. 1. Archiwum Tow. św. Michała Archanioła.

T. 2 pt.: Listy do ks. Bronisława Markiewicza i ważniejsze dokumenty. Krosno 2018 ss. 519, nlb. 1, il.

Przedruk z: Korespondencja i referaty ks. Bronisława Markiewicza. Dokumenty o znaczeniu historycznym, pisma urzędowe i ważniejsze listy do ks. Bronisława Markiewicza. Miejsce Piastowe, po 1939 r.

Bl. B. Markiewicz (1842–1912) – założyciel michalitów.

8219. [LOGA Adam]: Dziennik podróży Adama Logi (1800–1831) z Leszna do Bonn. O marzeniach oraz postrzeganiu świata i Niemców przez młodego Polaka, tragicznego powstańca 1831 roku. [Wyd.] Dariusz Rolnik. *Śląski*

Kwartalnik Historyczny Sobótka. R. 73: 2018 nr 3 s. 123–159, streszcz. ang.

20 IX – 17 XI 1820 r.

8220. [LOMPA Józef]: Nieznany list Józefa Lompy do Karola Libelta z 12 stycznia 1863 roku. Oprac. Bernard Szczech, Adrian Sobek. Lubusza 2019 Szkoła Podstawowa im. Józefa Lompy 8° ss. 16, il.

Tekst częściowo w jęz. niem.

8221. MAŁKOWSKI Andrzej: Korespondencja 1911–1919. Zebrał i przypisami opatrzył Marek Popiel. Zakopane 2018.

Rec.: Czosnyka Mieczysław, *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 251–252.

8222. MARSZAŁEK Marcin: Marzenia o wolności i pokoju. Wojenne losy mieszkańców Ulanicy. Cz. 1: I wojna światowa 1914–1918, wojna o granice i wojna polsko-bolszewicka 1918–1920. Oprac. red. tekstu pamiętników Anna Marszałek-Rochowicz; współpr. Zofia Marszałek. Ulanica–Rzeszów 2019 Na zlec. Lokalnej Grupy Etnogr.; Edytorial 8° ss. 208, il.

Wspomnienia żołnierza wojska austriackiego i armii Hallera, żyjącego w l. 1895–1971, opisujące wymarsz na front rosyjski, walki pod Przemysłem, naukę w szkole podoficerskiej, dalsze boje na Wołyniu, Bukowinie, Litwie i w Rumunii, walki i pobyt w niewoli włoskiej, wstąpienie do Błękitnej Armii i udział w wyprawie kijowskiej; zakończone demobilizacją w 1920 r.

Zawiera też: Marszałek-Rochowicz Anna: Uczestnicy I wojny światowej 1914–1918 oraz wojny o granice i polsko-bolszewickiej 1918–1920, pochodzący z Ulanicy.

8223. MARX Karl: O kwestii polskiej. Wybór i oprac. Holger Politt i Przemysław Wielgosz. Warszawa 2018 Inst. Wydawniczy Książka i Prasa 4° ss. 261, nlb. 1. (Le Monde Diplomatique Poleca).

Lata 1830–1875.

8224. MARYLSKA Wanda: Z Warszawy do Piotrogradu 1914–1917. Tł. z jęz. fr. Elżbieta Marylska-Stanhope. Brwinów 2019 Grafini DTP 16° ss. 86, nlb. 2, il.

Wspomnienia ziemianki z domu Kozakowskiej (1871–1929), opisujące losy i ochotniczą pracę pielęgniarską w Czerwonym Krzyżu, najpierw w Warszawie, a następnie w różnych rejonach Rosji w czasie I wojny światowej.

8225. [MENDELSSOHN Joseph]: Kronika podróży Josepha Mendelssohna do Cieplca w 1812 roku. Tł. Tomasz Pryll; red. Krzysztof Tęcza. Bukowiec–Cieplice 2017 Zw. Gmin Karkonoskich; Pałac Bukowiec 8° ss. 48, il. (Zeszyty Historyczne; 2(13))(2017).

Wspomnienia niemieckiego bankiera pochodzenia żydowskiego, żyjącego w l. 1770–1848.

8226. [MODRZEJEWSKA Helena]: Dziennik Heleny Modrzejewskiej I 1 – 16 II 1893.

Oprac. Dorota Jarząbek-Wasył, Alicja Kędziora, Emil Orzechowski. *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 1 s. 55–89, streszcz. ang.

8227. [MODRZEJEWSKA Helena]: The letters of Helena Modjeska and Sir Henry Irving. [Wyd.] Alicja Kędziora. *Kultura i Historia*. Nr 22: 2012 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

Z l. 1880–1900.

8228. MOJŻYSZEK Stefan: Wspomnienia z lat 1908–1921. *Gronie*. Nr 19: 2019 s. 165–173.

Wspomnienia prokuratora wojskowego (1892–1973) ukazujące początki konspiracji niepodległościowej w szkole realnej w Żywcu (od 1910 r.), służbę w wojsku austriackim, walki na froncie rosyjskim i pobyt w niewoli w l. 1915–1917, dalszy udział w I wojnie światowej, a potem w wojnie z bolszewikami.

8229. MOLNÁR Ferenc: Galicja 1914–1915. Zapiski korespondenta wojennego. Tł. Ákos Engelmayer. Warszawa 2012 Wydaw. Most 8° ss. 296, il.

Toż. Wyd. 2 popr. Warszawa 2015.

Wspomnienia węgierskiego pisarza i dziennikarza z pobytu na pierwszej linii frontu wschodniego.

8230. MORACZEWSKA Zofia [Anna z Gostkowskich]: Listy do siostry 1896–1933. Dziennik 1891–1895 (1950). Wstęp i oprac. Joanna Dufurat, Piotr Cichoracki. Łomianki–Wrocław 2018 LTW; we współpr. z Wydż. Nauk Hist. i Pedagog. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 874, nlb. 6, tabl. 32, il.

Dziennik i listy autorki (1873–1958) – działaczki społecznej, feministki, posłanki PPS i żony pierwszego premiera II RP do Heleny Kozickiej z Gostkowskich (1867–1950).

8231. [MORACZEWSKI Jędrzej]: Jędrzej Moraczewski. Wspomnienia, ludzie, czasy i zdarzenia. Cz. 1: Młodość i praca inżynierska. T. 1: Lata nauki 1870–1896. Oprac., wstęp i komentarz Ilona Florczak. Łódź 2018 Wydaw. UŁ 8° ss. 254, il. (100 Lat Niepodległości).

Toż dokument elektroniczny.

Toż. T. 2: Lata 1895–1900. Łódź 2019 ss. 202, il.

Toż plik tekstowy PDF (2,73 MB).

Pamiętniki późniejszego premiera (1870–1944) ukazujące dzieciństwo w Trzemesznie, edukację w Krakowie, studia w Szkole Politechnicznej we Lwowie (od 1888 r.), początki pracy zawodowej, małżeństwo z Zofią Gostkowską i początki działalności politycznej.

8232. NA PAMIĄTKĘ koronacji Cudownego Obrazu Najświętszej Maryi Panny. Rzemieślnicy. 22 V 1910 r. *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr.:] 2018 s. 731–760.

W Częstochowie.

8233. NIEMCEWICZ Julian Ursyn: Dziennik z lat 1820–1828. Wybór i oprac. Izabella

Rusinowa, Aleksandra Krupa. Warszawa 2012 Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 364, il. (Kolekcja Niemcewiczowska).

8234. NIEMCZYK Franciszek: Wiązanka wspomnień i zdarzeń z czasu jego pobytu w zakładzie oświecimskim (1894, 1900–1904). [Wyd.] Waldemar W. Żurek. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 481–500, streszcz. ang.

Wspomnienia późniejszego zakonnika (1883–1966) – jednego z pierwszych wychowanków zakładu salezjańskiego w Oświęcimiu.

8235. NIEZBĘDNIK Ignacego Daszyńskiego. Oprac. Przemysław Potocki. [Bezrzecze] 2016 Petersen sp. z o.o. 16° ss. 55, nlb. 1.

Zawiera wypisy z pamiętników działacza niepodległościowego i polityka (żyjącego w l. 1866–1936), dotyczące dzieciństwa w Zbarażu, działalności w ruchu socjalistycznym i w życiu politycznym Galicji, tworzenia tzw. rządu lubelskiego oraz listy, artykuły i przemówienia związane z bieżącymi wydarzeniami w II RP i relacja z Józefem Piłsudskim.

8236. NIEZNANE materiały źródłowe dotyczące rodziny Wojtychów, ogrodników na usługach Potockich z Krzeszowic w latach 1831–1927. [Wyd.] Aleksandra Knapik. *Modus*. [T.] 17: 2017 s. 51–73, streszcz. ang.

8237. OMYŁA Karol: Krótki życiorys pewnego żołnierza z wojny europejskiej. Zapiski domowe. Wstęp Andrzej Chwalba; [red. Klemens Górski]. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 276, nlb. 4, il.

Toż plik tekstowy PDF (3,12 MB).

Pamiętnik późniejszego sołtysa Sobłówki (1891–1960), obejmujący lata 1907–1918 i opisujący młodość autora w rodzinnej wsi, regularne wyjazdy zarobkowe do Niemiec, służbę w armii austriackiej od 1912 r. oraz walki na frontach rosyjskim i włoskim w trakcie I wojny światowej.

8238. OSSOWIECKI Stefan: Świat mego ducha i wizje przyszłości. Red. Katarzyna Wasyliuk. Warszawa–Łomianki 2018 Cień Kształtu; LTW 8° ss. 271, nlb. 10, il.

Podst. wyd.: Warszawa 1933 oraz Chicago 1976.

Zapiski inżyniera (1877–1944) zajmującego się zjawiskami paranormalnymi i uważanego za jasnowidza, ukazujące jego poglądy na świat; zawiera też protokoły doświadczeń przeprowadzonych z udziałem autora przez ówczesnych naukowców (m.in. prof. Charlesa Richeta – laureata Nagrody Nobla).

8239. [PADEREWSKA Helena]: Helena Paderewska. Memoirs, 1910–1920. Ed. with an introduction and annotations by Maciej Siekierski; foreword by Norman Davies. Stanford, CA 2015 Hoover Institution Press 8° ss. XXVI, 214, il., mapy.

Rec.: Pudłocki Tomasz, *Rocznik Przemyski*. Vol. 55: 2019 Issue 3 s. 211–213.

8240. PARAFIALNY kościół farny Świętych Joachima i Anny we Włodzimierzu Wołyńskim w 1831 roku. [Wyd.] Waldemar W. Żurek. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 423–433, streszcz. ang.

8241. PASZKOWSKI Józef: Nauka praktyczna kanoniera. Edycja Dariusz Marszałek. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. nlb. 5, IV, 212, nlb. 7, nlb. 2.

Podst. wyd.: Warszawa 1830.

8242. PAWLIKOWSKI Józef: Czy Polacy wybić się mogą na niepodległość? Warszawa 2019 BN 8° ss. 60.

Faksimile broszury wyd. w Paryżu w 1800 r.

Dokument towarzyszący: Myśl niepodległa. Czy Polacy wybić się mogą na niepodległość ss. 13, nlb. 3.

Treść: Nowak Andrzej: Czy Polacy pamiętają o niepodległości? s. 3–8; Drzewucki Janusz: Powstańcy manifest i katechizm narodowy s. 9–14.

8243. PAŹDZIERNIK 1914 roku. Wybrane teksty źródłowe. Zbiór i oprac. Grażyna Adamska i Andrzej Mączkowski. Brwinów 2019 Bibl. Publ. im. Wacława Wernera 8° ss. 238, nlb. 2, il., mapy. (*Zeszyty Historyczne*).

8244. PEŁNOMOCNICTWO Piotra Walewskiego (1861). [Wyd.] Zdzisław Włodarczyk. *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 143–146, streszcz. ang.

Jako występującego w imieniu Towarzystwa Rolniczego, rozwiązanego w 1861 r.

8245. [PEREL'MAN Âkov Isidorovič] Chorosz I.: Podróż po przemysłowej strefie osiedlenia (szkice podróżnicze technika); Polski przemysł włókienniczy. Żydowskie wytwórnie i żydowski robotnicy. Żydowskie wytwórnie i, wstępem i przypisami opatrzyl Artur Markowski. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 210, nlb. 2, mapy. (Źródła do Dziejów Żydów na Ziemiach Polskich w XIX i XX wieku (do 1939 roku); t. 1).

Dostępne także jako e-book.

Reportaże z l. 1901–1902.

8246. PIJAŃSTWO i alkoholizm w piśmiennictwie Królestwa Polskiego w XIX i na początku XX wieku. Aspekty społeczne, pedagogiczne i kulturowe. Wybór źródeł i oprac. Aneta Bołdyrew. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 230, nlb. 5, il.

8247. PIKOR Wojciech: Wspomnienia. Kraków 2018 Ridero 8° ss. 30, il.

Wspomnienia autora (1907–1989) z czasów dzieciństwa, I i II wojny światowej, aresztowania za działalność konspiracyjną w 1945 r., pobytu w łagrze oraz powrotu do domu; doprowadzone do 1979 r.

8248. [PIŁSUDSKI Bronisław]: „Kochany Wujaszku”. Listy Bronisława Piłsudskiego [1866–1918] do Stanisława Witkiewicza [1851–1915]. Oprac. nauk. Antoni Kuczyński. Zakopane–Sulejówkę 2016.

Rec.: Wójcik Wiesław A[leksander]: „Kochany Wujaszku”. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr.:] 2019 s. 293–295.

8250. POMIAN-SRZEDNICKI Stanisław: Moje wspomnienia. T. 1–3. Red. Adam Ruta. Łódź 2018.

Rec.: Stasiak Robert, *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 1 s. 175–179.

8251. POSPIESZALSKI Karol Marian: „To wszystko przeżyłem...”. Wspomnienia. Red. i oprac. Piotr Grzelczak, Bogumił Rudawski, Maria Wagińska-Marzec. Poznań 2019 Inst. Zachodni 8° ss. 368, tabl. 40, il. (Prace Instytutu Zachodniego; nr 96) (*Z Dziejów Instytutu Zachodniego*).

Pamiętniki prawnika i historyka (1909–2007), opisujące dzieciństwo w Berlinie, przeprowadzkę do Poznania w 1919 r., studia na tamtejszym uniwersytecie, kolejne etapy kariery prawniczej, wysiedlenie do Częstochowy w początkach II wojny światowej, działalność konspiracyjną oraz powojenną pracę na Uniwersytecie Poznańskim i w Instytucie Zachodnim.

Zawiera też bibliografię prac autora z l. 1933–2009.

8252. PRACE Komitetu Cywilnego Reformy nad przygotowaniem narodowej kodyfikacji prawa cywilnego i procedury cywilnej w przededniu utworzenia Królestwa Polskiego (1814–1815) – edycja źródłowa. Cz. 1. [Wyd.] Michał Gałędek, Anna Klimaszewska, Piotr Z. Pomianowski. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 2 s. 239–275, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. T. 12: 2019 z. 3 s. 387–419, streszcz. ang.

8253. PRAWO małżeńskie w pracach Komitetu Cywilnego Reformy (1814–1815). Edycja źródłowa. [Wyd.] Michał Gałędek, Anna Klimaszewska, Piotr Z. Pomianowski. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 4 s. 591–607, streszcz. ang.

8254. PROTOKOŁY Rady Miejskiej Przedborza z lat 1917–1920. (Cz. 2). [Wyd.] Paweł Grabalski. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 16: 2019 s. 19–61.

Cz. 1. *Tamże*. T. 15: 2018.

8255. PRZYBOROWSKI Walery: Ostatnie chwile powstania styczniowego. Warszawa 2019 Graf_ika Usługi Wydawnicze Iwona Knechta 8° ss. 656, nlb. 2, il.

Podstawa wyd.: Ostatnie chwile powstania styczniowego na podstawie autentycznych źródeł. T. 1–4. Poznań 1887–1888.

8256. PRZYCZYNKI do historii mariawityzmu. Oprac. i wyboru tekstów dokonał Edward

Warchoł. Sandomierz 2019 [Wydaw. Diec.] 8° ss. 228.

8257. RACZYŃSKI Atanazy: Dziennik. T. 2: Dziennik 1831–1866. Z jęz. fr. i niem. przeł. i oprac. Aleksander Wit Labuda i Michał Mencfel. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 868, nlb. 1, k. tabl. 40, il. UAM.

Kontynuacja dziennika ziemianina, polityka, dyplomaty, historyka sztuki i kolekcjonera żyjącego w l. 1788–1874. T. 1. 2018.

8258. [RACZYŃSKI Atanazy]: Libri veritatis Atanazego Raczyńskiego. Supplement. Von Atanazy Raczyński. Supplement. Oprac. Kamila Kłudkiewicz. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 1127, nlb. 1, il. UAM w Poznaniu.

Tekst równol. pol., niem.

Uzupełnienie do pracy: Libri veritatis Atanazego Raczyńskiego. Von Atanazy Raczyński. T. 1–2. Oprac. Wojciech Suchocki. Poznań 2017.

Zawiera korespondencję autora (1788–1874) dotyczącą gromadzonej przez niego kolekcji.

8259. RĘKOPIS z Czombrowa. Filomacki przekład Koranu – edycja i studium historyczno-filologiczne zabytku. The Manuscript from Czombrow. The Philomath translation of the Qur'an – the edition and historical and philological study of the monument. Red. nauk. i edycja zabytku polskiej kultury Joanna Kulwicka-Kamińska i Czesław Łapisz. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UAM 4° ss. 254, il., streszcz. ang.

Z 1848 r.

8260. ROMANOWSKA Janina: Moje wspomnienia. T. 1: Pod berłem cara. Kozłince–Kochanówka (1880–1902). Wybór i oprac. Jolanta Kamińska-Kwak, Sabina Rejman. Rzeszów 2018 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 187, nlb. 1, il., mapy.

Toż. T. 2: W Galicji pod zaborem austriackim i w latach II Rzeczypospolitej. Kopań–Ruszelczyce (1902–1939). Rzeszów 2018 ss. 217, nlb. 1, il., mapy.

Toż. T. 3: W Ruszelczycach podczas okupacji niemieckiej i w Przemysłu po parcelacji majątku (1939–1968). Rzeszów 2018 ss. 123, nlb. 1, il., mapy.

Wspomnienia autorki (1880–1971), pochodzące ze średniozamożnej rodziny ziemiańskiej Makowieckich, z dzieciństwa i edukacji domowej w rodzinnej Kochanówce, nauki u urszulanek w Krakowie, służbu z prawnikiem Józefem Marianem Romanowskim, gospodarowania w dzierzawionym majątku Kopań, a potem zakupionych Ruszelczycach, przechowywania uciekinierów w czasie II wojny światowej oraz powojennej pracy nauczycielki języka francuskiego.

8261. ROTH baron von Limanowa-Łapanów Josef: Bitwa pod Limanową-Łapanowem grudzień 1914. Die Schlacht von Limanowa-Łapanów Dezember 1914. Oprac., wstępem i komentarzem krytycznym opatrzyli Wacława

Szczepanik, Tomasz Woźny; tł. Kornelia Bochniak. Limanowa 2018 Muzeum Region. Ziemi Limanowskiej 8° ss. 191, nlb. 1, k. tabl. 3, il., mapy. (Zeszyty Muzeum Regionalnego Ziemi Limanowskiej; t. 6).

Wspomnienia austro-węgierskiego generała-pułkownika żyjącego w l. 1859–1927 dowodzącego w tej bitwie.

8262. [RZECZNIOWSKI Leon]: Leona Rzeczniewskiego „Inwentarz ruiny zamku piotrkowskiego z 1869 r.”. [Wyd. i wstęp] Rafał Jaworski. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 2 s. 89–105, streszcz. ang.

8263. SARYUSZ-BIELSKI Tadeusz: Wspomnienia legionisty, kapitana artylerii konnej, uczestnika pięciu wojen. Przedm. i oprac. Andrzej Dróżdź. Kraków 2019 Fund. Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego; Księg. Akademska 8° ss. XX, 348, nlb. 1, il. (Biblioteka Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego; t. 46).

Pamiętniki autora (1897–1973), ukazujące dzieciństwo w rodzinie specjalisty górnictwa naftowego, późniejszego rektora AGH Zygmunta Saryusz-Bielskiego, naukę we Lwowie od 1905 r., walki w Legionach, a potem w armii austriackiej w czasie I wojny światowej, pobyt w szkole oficerskiej i udział w wojnach o granice na Śląsku Cieszyńskim, z Ukraińcami oraz z bolszewikami.

8264. SŁOWACKI Juliusz: Dziennik niektórych dni mego życia. Antologia zapisów dziariuszowych. Pomysł i oprac. Marek Troczyński. Warszawa 2019 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 269, nlb. 3, il.

Zbiór notatek dotyczących życia, twórczości i miejsc pobytu poety (1809–1849) prowadzonych od 1831 r., lecz sięgających wspomnieniami do 1818 r.

8265. SMOLUCHOWSKI Marian: Women in exact sciences. A lecture delivered at the Scientific-Literary Association in Lwów in the year 1912. Preface by Iwona Dadej. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 223–240, streszcz. ang.

Angielskie tłumaczenie artykułu zawarte w: Pisma Mariana Smoluchowskiego, Vol. 3. Kraków 1928.

8266. SOKOLNICKI Michał: Emisariusz Niepodległej. Wspomnienia z lat 1896–1919. Wybór i oprac. Agnieszka Dębska. Warszawa 2019 Ośr. Karta 8° ss. 388, nlb. 4, tabl. 24, il. (Świadectwa. Polska XX Wiek).

Wspomnienia działacza niepodległościowego, historyka i dyplomaty (1880–1967) obejmujące lata 1896–1919 i ukazujące udział w antycarskiej konspiracji PPS, działalność w Frakcji Rewolucyjnej w czasie rewolucji 1905–1907, a potem w Związku Strzeleckim i w Legionach, pracę sekretarza generalnego Naczelnego Komitetu Narodowego oraz sekretarza osobistego Józefa Piłsudskiego, zakończone misją do Paryża w imieniu Naczelnika Państwa.

8267. STATUT Gminy Synagogałnej w Pszczynie 1896. Oprac. Sławomir Pastuszka. Kraków 2019 Jak 8° ss. 86, nlb. 1. (Źródła do Historii i Kultury Żydów w Pszczynie).

8268. STRUCK Martin: Kronika Helu. Ludzie, życie i obyczaje 1874–1890, 1905–1910. Przekł. Agata Ząsepa; przygot. do dr., wstępem i il. opatrzył Mirosław Kuklik. Wyd. 2. Hel–[Gdańsk] 2019 Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie. Oddz. Hel; Stow. „Przyjaciele Helu”; BiT Beata Zmuda-Trzebiatowska 8° ss. 191, nlb. 1, il., mapa.

Wyd. 1. Hel 2008.

8269. SYSTEM Wielopolskiego w opinii polskich konserwatystów w świetle dyskusji publicystycznej (1878–1879). Oprac. Mariusz Nowak. Kielce 2019 Wydaw. UJK 8° ss. LXVIII, 264.

Treść: Nowak Mariusz: System Wielopolskiego w ocenach polskich konserwatystów s. XI–LXIII; „System Wielopolskiego” – wstępne oceny osiągnięć polityczno-społecznych margrabiego i perspektyw utrzymania liberalnego kursu caratu w Królestwie Polskim w latach 1861–1863 (I–VII 1878) s. 1–28; Kontrowersje wokół tez biografii Aleksandra Wielopolskiego pióra Henryka Lisickiego (VII 1878–1879) s. 29–139; Spory o autorstwo koncepcji dla Królestwa Polskiego: Wielopolski, Enoch czy Karnicki? s. 141–206; Dziedzictwo programu Aleksandra Wielopolskiego – perspektywy polsko-rosyjskiej ugody w okresie powojennym w opinii konserwatywnych publicystów (1878–1879) s. 207–230; Bibliografia s. 231–247.

Zawiera wyimki z ówczesnych czasopism.

8270. SYTUACJA materialna kościoła farnego w Gostyniu w latach 1804–1806. [Wyd.] Adam Kajczyk, Elżbieta Skorupska. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 251–270.

8271. SZKLENNIK Aleksander: „Wspomnienia o wydarzeniach w Wilnie i w kraju”. Dziennik. Cz. 2. Wstęp i oprac. Joanna Gierowska-Kałuża. Warszawa 2019 IH PAN 8° ss. 1067. (Metamorfozy Społeczne; 18).

Diariusz aut. (1864–1922) ukazujący zapis życia codziennego miasta pod okupacją niemiecką od rewolucji lutowej w Rosji do przełomu 1917/1918 r.

Cz. 1. 2018.

8272. SZKOŁA rozumu i charakteru. Szkoła Główna Warszawska (1862–1869). Materiały do dziejów. Wstęp, wybór i oprac. Grzegorz P. Bąbiak. Warszawa 2019 Dom Wydawniczy Elipsa 4° ss. 597, il.

8273. SZOSTAK Józef: Moja służba Niepodległej. Wspomnienia. Red. Mirosław Lewandowski. Warszawa–Łódź 2019 Inst. Hist. nn im. Andrzeja Ostoja Owsianego; Muzeum Tradycji Niepodległościowych 8° ss. 426, il. (Kamienie; t. 1).

Pamiętniki pułkownika dyplomowanego (1897–1984), obejmujące dzieciństwo w Józefowie, przeniesienie się w 1908 r. do

Warszawy, a potem do zakupionego przez rodziców majątku Kludno, ochotniczą służbę w Legionach, potem walki o granice z Ukraińcami i w wojnie z bolszewikami, międzywojenną karierę wojskową, udział w kampanii wrześniowej, ukrywanie się do sierpnia 1941 r., działalność konspiracyjną w ZWZ i AK, powstanie warszawskie i pobyt w obozach niemieckich w Lamsdorf i Woldenberg, powojenną inwigilację przez komunistów, uwięzienie w 1950 r.; zakończone uwolnieniem w 1955 r.

8274. [SZOSTAK Józef]: Moja służba Niepodległej. Wspomnienia pułkownika dyplomowanego Józefa Szostaka „Filipa” (1897–1984). Przedm. i oprac. nauk. Daniel Koreś. Wrocław–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz.; IPN 8° ss. 660, nlb. 1, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Wojsko Polskie w Strukturach Państwa w XX Wieku).

Zob. poz. 8273.

8275. TIELE-WINCKLER Waleska von: Tradycje rodzinne. Tł. Michał Musioł. Katowice 2019 Muzeum Historii Katowic 8° ss. 265, nlb. 3, il.

Wspomnienia córki górnika i przedsiębiorcy (żyjącej w l. 1829–1880) opisujące historię Miechowic, losy ojca Franciszka i macochy Marii Domes – dzieciństwo tego majątku, dzieciństwo, małżeństwo z Hubertem von Tiele (w 1854 r.) oraz dzieje rodu magnatów przemysłowych Tiele-Wincklerów na Górnym Śląsku.

8276. TO SZCZĘŚCIE, co my go szukamy, jest nikczemne... Listy emigrantów z Argentyny 1913–1939. Wstęp, wybór i oprac. Katarzyna Porada. Warszawa 2019 MHPRL; Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniw. Warszawskiego plik tekstowy PDF (3,69 MB)

8277. TRETER Mieczysław: Muzea współczesne. Warszawa 2019 Państw. Inst. Wydawniczy; Nar. Inst. Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów 8° ss. 185, nlb. 6. (Pomniki Muzealnictwa Polskiego).

Podst. wyd.: Muzea współczesne. Studium muzeologiczne. Początki, rodzaje, istota i organizacja muzeów. Publiczne zbiory muzealne w Polsce i przyszły ich rozwój. Kijów 1917.

Dostępne także jako e-book.

Rec.: Rosset Tomasz F. de, *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 256–260, streszcz. ang.

8278. [TRĘBICKI Kazimierz]: Rewolucja lutowa w Rosji we wspomnieniach Kazimierza Trębickiego [1896–1981]. [Wyd.] Wanda Krystyna Roman. *Europa Orientalis*. [T.] 9: 2018 s. 185–212.

8279. TRZCIANKA w przeszłości i obecnie. Rękopisy z 1912 r. Oprac. i przetłumaczył Łukasz Nowak. Trzcianka 2019 Bibl. Parafialna; Muzeum Ziemi Nadnoteckiej im. Wiktoria Stachowiaka 8° ss. 346, nlb. 14, il.

Tekst równol. w jęz. niem. i przekł. pol.

Lata 1812–1912.

8280. [TRZESZCZKOWSKA Zofia]: Li-
sty do Zenona Przesmyckiego z lat 1887–1901.
Wstęp i oprac. Aleksandra Błasińska. Warszawa
2019 IBL 8° ss. 449, nlb. 1.

8281. TUŁACZY los rodziny Sakowiczów.
Wstęp, wybór i oprac. Adam Szot. Warszawa–
Białystok 2019 IPN. Oddz. 8° ss. 416, il.

Zawiera wspomnienia Wincentego (1898–1970), Matyldy
(1924–2014) i Olgierda (ur. 1930) Sakowiczów z l. 1898–1970
oraz listy ks. Stanisława Żuka (1902–1983) do Matyldy z Sa-
kowiczów Librowskiej z l. 1944–1982.

8282. UČASTNIKI Ânvarского vossta-
niâ, soslannye v Zapadnuû Sibir', v vospriâtii
rossijskoj administracii i žitelėj Sibiri. Č. 1:
Dokumenty graždanskoj administracii, policii
i žandarmskogo vedomstva. Sostavili Stanislav
Veh, Anna Krih, Svetlana Mulina; red. Stanislav
Veh, Svetlana Mulina. Kielce 2019 Wydaw. UJK
8° ss. 375, nlb. 1. (Polacy – Syberia. XVIII–XIX
wiek. Polaki – Sibir'. XVIII–XIX wieku; t. 4).

Toż. Č. 2: Memuary, pis'ma, publicistika, istoki rossijskich
issledowanij sudeb soslannyh v Sibir' učastnikov ânvarского
vosstaniâ. Sostavili Ácek Legeč, Kšištof Látavec, Tat'ana Mo-
sunova, Veslav Caban; red. Ácek Legeč. Kielce 2019 ss. 516.

Tytuł równoległy: Zesłańcy postyczniowi na Syberii Za-
chodniej w opinii rosyjskiej administracji i ludności syberyj-
skiej. Cz. 1: Dokumenty administracji cywilnej, policji i żandar-
merii; Cz. 2: Pamiętniki, listy, publicystyka, początki rosyjskich
badań nad losami polskich zesłańców postyczniowych na Syberii.

8283. WIELOPOLSKI Alfred: Z herbem po
służbach. Wspomnienia. Do dr. przygot. i ob-
jaśnieniami opatrzył Aleksander Wit Labuda.
Warszawa 2016.

Rec.: Borzyszkowski Józef, *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016
s. 300–304.

8284. WIERUSZ-KOWALSKI Edmund:
Wspomnienia moje z roku 1863 oraz wybór
źródeł do dziejów powstania styczniowego na
terenie powiatu włoszczowskiego w zasobach
Archiwum Państwowego w Kielcach. Oprac.
Adam Malicki. Włoszczowa 2018.

Rec.: Frączek Lech, *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Hi-
storyczne*. T. 8: 2019 s. 273–276.

8285. WOKÓŁ rozłamu mariawitów z Ko-
ściołem Rzymskokatolickim. Oprac. i wyboru
tekstów dokonał Edward Warchoł. Sandomierz
2019 [Wydaw. Dec.] 8° ss. 160.

8286. WYBRANE zagadnienia z zakresu
historii społecznej w polskiej prasie Prus Za-
chodnich w 2. połowie XIX i początkach XX
wieku. Wybór tekstów źródłowych. Oprac. Ane-
ta Niewęglowska, Ilona Zaleska. Toruń 2019
Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 283.

8287. Z DZIEJÓW ucisku narodowego w za-
borze rosyjskim w latach 1861–1917. Studia

i źródła. T. 1. Red. i oprac. Stanisław Wiech.
Kielce 2019 Wydaw. UJK 8° ss. 286, nlb. 2.

Treść: Wiech Stanisław: Wstęp s. 7–11; Wiech Stanisław, Wol-
czyk Łukasz: Sytuacja społeczno-polityczna Kraju Zachodniego
na początku lat 60. XIX wieku w świetle oceny Ministerstwa
Spraw Wewnętrznych s. 13–29; Sporządzony w Ministerstwie
Spraw Wewnętrznych ogólny przegląd spraw dotyczących Kraju
Zachodniego od początku 1861 roku do chwili obecnej. Oprac.
Stanisław Wiech, Łukasz Wolczyk s. 30–50; Toż w jęz. ros.:
Sostavlennyj v Ministerstve Vnutrennih Del očerk obšego hoda
del v Zapadnom krae s načala 1861 goda po nastoášee vremâ
s. 51–98; Wiech Stanisław: Polityka narodowościowa kijowskiego
generała-gubernatora Aleksandra Drentelna w latach 80. XIX
wieku s. 69–83; List K(onstantina) P(iotrowicza) Pobiedonoscewa
do Aleksandra III z dołączoną notatką o działalności generała
Drentelna jako kijowskiego generała-gubernatora. 3 października
1888 r. Oprac. Stanisław Wiech s. 84–117; List Pobiedonosce-
wa do cara Aleksandra III z 1888 r. Oprac. Stanisław Wiech
s. 118–119; Toż w jęz. ros.: Pis'mo Pobedonosceva K(onstantina)
P(etroviča) Aleksandru III s priloženiami zapiski o deâtel'nosti
generala Drentel'na v kačestvie Kiewskogo general-gubernatora.
3 oktâbrâ 1888 g. s. 120–141; Pis'mo Pobedonosceva Alek-
sandru III s 1888 g. s. 142; Wiech Stanisław, Żelazny Beata:
Polityka wyznaniowa władz rosyjskich w Królestwie Polskim na
początku XX wieku w dokumentach Kancelarii Warszawskiego
Generała-Gubernatora s. 143–156; Notatka referenta kancelarii
Warszawskiego Generała-Gubernatora radcy kolegiálnego (Wa-
silija I) Tiażelnikowa (z 20 grudnia 1909/2 stycznia 1910 r.).
Oprac. Stanisław Wiech, Beata Żelazny s. 157–179; Toż w jęz.
ros.: Zapiska Deloprozivoditelâ Kancelarii Varšavskogo General-
-Gubernatora Kolležskogo Sovetnika (Vasilii I.) Tiažel'nikova
(s 20 dekabrá 1909 g.) s. 180–193; Wiech Stanisław, Cedro-
-Abramczyk Katarzyna: Polskie dobra kultury w Rosji w la-
tach I wojny światowej w świetle sprawozdania Moskiewskie-
go Oddziału Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości
s. 195–198; Sprawozdanie z działalności Polskiego Towarzystwa
Opieki nad Zabytkami Przeszłości – Oddział w Moskwie. Oprac.
Stanisław Wiech, Katarzyna Cedro-Abramczyk s. 199–260; Bi-
bliografia s. 261–277.

8288. ZALESKI August: Wspomnienia.
Oprac., wstępem i przyp. opatrzyli Krzysztof
Kania, Krzysztof Kloc, Przemysław Żukowski;
przekł. Elżbieta Gołębiowska. Warszawa 2017.

Rec.: Ruszała Kamil, *Rocznik Przemyski*. Vol. 55: 2019
Issue 3 s. 223–224.

8289. ZAPIS Antoniego Dydyńskiego z 2 lu-
tego 1808 – przyczynek do badań nad Funda-
cją Stypendialną im. Antoniego Dydyńskiego
w Godowej. Oprac. Wojciech Ziobro. *Prace
Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 4 s. 837–857.

8290. ZAPISKI o walce z epidemią cholery
na terenie Galicji w latach 30-tych i 40-tych
XIX wieku w „Księdze rozporządzeń” Parafii
Rzymskokatolickiej w Trzcianie. [Wyd.] Krzysz-
tof Łyko. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 29:
2017 s. 165–171, streszcz. ang.

Prowadzona przez proboszcza Jan Kielbusiewiczą.

8291. ZARZĄDZENIA władz rosyjskich
przeciw dążeniom patriotycznym w powiecie
wieluńskim w przeddzień wybuchu powstania
styczniowego (1861–1863). [Wyd. i wstęp] Jan

Związek. *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 13–49, streszcz. ang.

8292. **ZŁOTA Księga Tarnowskich Gór.** [Oprac.] Marek Wroński. Tarnowskie Góry 2019 Inst. Tarnogórski i Muzeum Inst. Tarnogórskiego 4°.

Cz. 1: Księga gości czyli Ci, którzy zameldowali się w Kopalni Fryderyk w latach 1788–1911 ss. II, 29, il.

Cz. 2: Księga gości czyli Ci, którzy zameldowali się w Kopalni Fryderyk w latach 1788–1911 ss. nlb. 5, 30–67, il.

Cz. 3: Księga gości czyli Ci, którzy zameldowali się w Kopalni Fryderyk w latach 1788–1911 ss. nlb. 5, 68–101, il.

Cz. 4: Księga gości czyli Ci, którzy zameldowali się w Kopalni Fryderyk w latach 1788–1911 ss. nlb. 5, 102–137, il.

Cz. 5: „Pierwsza w ogóle na świecie całym poza Anglią” – prawda czy fałsz o „machinie ogniowej” z Kopalni Fryderyk ss. nlb. 4, 141–156, il.

Cz. 6: „...i znów rozkwitającemu górnictwu przekazać pomnik swej łaskawości” – czyli Rzecz o królewskich, książęcych, baronowskich i hrabiowskich wizytach związanych z górnictwem tarnogórskim ss. nlb. 4, 157–187, il.

Cz. 7: Ludzie z różnych stron świata, uczeni, mężowie, artyści, wojacy, urzędnicy i fachowcy – czyli O tych, których przyciągało górnictwo tarnogórskie od XVIII wieku ss. nlb. 5, 188–248, il.

Toż. [Całość, cz. 1–7]. Wyd. 4. Tarnowskie Góry 2019 ss. II, 248, nlb. 33, il., mapy.

Wyd. 1 (całość). *Zeszyty Tarnogórskie*. Nr 20: 1994.

Wyd. oryg.: Breslau 1915.

8293. **ŹRÓDŁA do badań nad dziejami szpitalnictwa i opieki społecznej w Starej i Nowej Częstochowie (XVI–XIX wiek).** Cz. 1: List przeora jasnogórskiego o Eustachego Hawelskiego do biskupa kujawsko-kaliskiego w sprawie instalowania skarbon szpitalnych na Jasnej Górze z 5 stycznia 1846 roku. [Wyd. i przedm.] Amadeusz Szklarz-Habrowski. *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr.:] 2019 s. 38–49, streszcz. ang.

Do Walentego Macieja Tomaszewskiego.

8294. **ŹRÓDŁA do dziejów parafii Rembieszyce z pierwszej połowy XIX wieku (spis fundusz plebanii i protokół wizytacji dziekańskiej).** [Wyd.] Małgorzata Karkocha. *Almanach Historyczny*. T. 21: 2019 s. 301–318.

8295. **ŹRÓDŁA i dokumenty do dziejów legionistów węgierskich służących w Legionach Polskich w latach 1914–1918.** Wybór i oprac. Endre László Varga; red. Tadeusz Skoczek. Warszawa 2018.

Rec.: Łosowski Janusz, *Archeion*. T. 120: 2019 s. 420–428.

8296. [ŻEROMSKI Stefan, Wasilewski Zygmunt]: Korespondencja wzajemna (1890–1925). Oprac. Zdzisław Jerzy Adamczyk. Kielce 2019 Muzeum Nar. 8° ss. 259, il. (Z korespondencji Stefana Żeromskiego; 1).

b) Opracowania

Zob. poz. 8032, 8242, 8287, 9025, 9056, 9145, 9190, 9228, 9514, 9544, 9727, 9746.

8297. 1917. **PRZEŁOMOWY rok Wielkiej Wojny?** Red. nauk. Jan Snopko, Grzegorz Zackiewicz. Białystok 2019 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 283, il.

Treść: Wstęp s. 7–9; Zackiewicz Grzegorz: Zanim wybuchła rewolucja... Polskie elity polityczne wobec sytuacji w Rosji na początku 1917 r. s. 13–26; Kornat Marek: Polska myśl polityczna wobec rewolucji lutowej w Rosji. Niektóre komentarze i przewidywania przyszłości s. 27–43; Snopko Jan: Wpływ rewolucji lutowej 1917 r. w Rosji na działalność polityczno-wojskową Józefa Piłsudskiego s. 44–52; Nossowska Małgorzata: Rewolucje rosyjskie 1917 r. w popularnej prasie francuskiej. Wizerunek i konteksty s. 53–65; Gmurczyk-Wrońska Małgorzata: Rosja – utracony aliant Francji w 1917 r. Znaczenie, konsekwencje s. 66–76; Olszewski Paweł: Rok 1917 na Kaukazie Południowym – uwarunkowania międzynarodowe i sytuacja wewnętrzna s. 77–96; Szlanta Piotr: Wuj Sam i John Bull – słudzy śmierci. Obrazy Amerykanów i Brytyjczyków w niemieckiej propagandzie wizualnej w 1917 r. s. 97–110; Białokur Marek: „Wuj Sam wchodzi do gry...”. Przystąpienie Stanów Zjednoczonych Ameryki do Wielkiej Wojny w kwietniu 1917 r. we współczesnej szkolnej edukacji historycznej w Polsce. Casus szkolnych podręczników do historii s. 111–130; Cichoracki Piotr: „Zima brukwiowa” (1916/1917) na ziemiach polskich s. 133–149; Krzemiński Tomasz: Nastroje społeczne ludności Pomorza Nadwiślańskiego w 1917 r. Głód – niepewność – rozgoryczenie s. 150–157; Dufirat Joanna: Na przełomie. Aktywizacja środowisk kobiecych Królestwa Polskiego i Galicji w 1917 r. s. 158–169; Krzyżanowski Lech: Rok 1917. Początek sądownictwa polskiego czy epilog zaborowego wymiaru sprawiedliwości? s. 170–180; Kotowski Albert S.: Obraz wojny 1917 r. w listach żołnierzy niemieckich do rodzin s. 183–206; Błachnio Jan: Koniec pewnej epoki w dziejach c.k. armii – dymisja Franza Conrada von Hötzendorfa ze stanowiska szefa austro-węgierskiego Sztabu Generalnego s. 207–220; Czerep Stanisław: Anarchizacja armii i floty rosyjskiej w okresie od lutego 1917 do lutego 1918 r. jako wstęp do wyeliminowania sił zbrojnych rosyjskich z udziału w I wojnie światowej s. 221–234; Miodowski Adam: Związki Wojskowych Polaków i ich ośrodki kierownicze wobec koncepcji wydzielenia z armii rosyjskiej Korpusów Polskich w 1917 r. s. 235–249; Stalończyk Monika: Wpływ wydarzeń rewolucyjnych z 1917 r. w Rosji na postawę jeńców z Państw Centralnych w świetle pamiętników Elsy Brändström [1888–1948] s. 250–258; Marcinkiewicz Alicja: Śmiertelność rumuńskich jeńców wojennych w obozach jenieckich w Czersku, Tucholi i Lidzbarku Warmińskim w 1917 r. s. 259–266; Bibliografia (wybór) s. 267–276.

Rec.: Kietliński Marek, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 133–135.

8298. **ABASSY Małgorzata: Obraz Rosji i Rosjan w krakowskiej prasie 1918 roku. Perspektywa kulturowa: kodowanie – dekodowanie i re-kodowanie.** *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 28: 2019 s. 113–129, streszcz. ang.

8299. **ACKERMANN Felix: Territorialisation and incarceration. The nexus between solitary confinement, religious praxis and imperial rule in nineteenth-century Poland and Lithuania.** *Acta Poloniae Historica*. [T.] 118: 2018 s. 5–37.

8300. ANDRUCZYK Krzysztof: Między Opinogórą a Wilnem. Miejsca autobiograficzne w młodszej twórczości Zygmunta Krasińskiego i Juliusza Słowackiego. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 177, il., streszcz. ang.

Lata 1826–1832.

8301. ANDRUSZKIEWICZ Barbara: Konkursy rzeźbiarskie we Wrocławiu około 1900–1914. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 26: 2017 s. 95–108, streszcz. niem., ang., fr.

8302. ANDRYSIAK Ewa: W kręgu kaliskich nauczycielek XIX i początków XX w. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 38–49, streszcz. ang.

8303. ANTONÓW Radosław: Polskie zmagania z handlem kobietami i dziećmi na przełomie XIX i XX wieku. Wybrane zagadnienia polityczne, prawne i społeczne. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 1 s. 49–81, streszcz. ang.

8304. ARCHEOLOGICZNE przywracanie pamięci o Wielkiej Wojnie w rejonie Rawki i Bzury (1914–1915). Pod red. Anny I. Zalewskiej. Warszawa 2019 IAiE PAN 4° ss. 420, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Zalewska Anna I.: Wstęp s. 7–8; Zalewska Anna I.: Wielka Wojna i archeologia. Kontekst, cele, zadania, zakres i metody archeologicznego przywracania pamięci o Wielkiej Wojnie w rejonie Rawki i Bzury s. 9–24; Zalewska Anna I., Czarnecki Jacek: „Zastój na całej linii. Historia przejścia od wojny manewrowej do pozycyjnej na przyczółku bolimowskim (1914/1915) s. 27–41; Kaliński Stanisław: Od powołania do listy strat. Żołnierze armii niemieckiej i rosyjskiej w bitwie nad Rawką i Bzurą s. 43–80; Kaliński Stanisław: Wojna minowa w bitwie nad Rawką i Bzurą s. 81–97; Zalewska Anna I.: Historia użycia przez armię niemiecką broni masowego rażenia (Massenwirkung) w rejonie Rawki i Bzury w styczniu 1915 roku s. 99–112; Śliwakowski Maciej, Chałas Andrzej: Poszukiwanie śladów użycia substancji drażniących. Analiza próbek z rejonu wałk prowadzonych w czasie I wojny światowej w okolicach Bolimowa s. 113–116; Domagała Szymon: Badanie stanu przemian krajobrazu w rejonie Rawki i Bzury jako element przywracania pamięci o Wielkiej Wojnie s. 117–133; Cyngot Dorota: Rejon wałk nad Rawką i Bzurą: charakterystyka przyrodnicza obszaru badań archeologicznych s. 137–141; Cyngot Dorota: Stan badań archeologicznych przed podjęciem realizacji projektu Archeologiczne Przywracanie Pamięci o Wielkiej Wojnie w rejonie Rawki i Bzury s. 143–154; Kiarszys Grzegorz: Zastosowanie lotniczego skanowania laserowego w projekcie Archeologiczne Przywracanie Pamięci o Wielkiej Wojnie s. 155–170; Kiarszys Grzegorz, Rączkowski Włodzimierz: Analizy fotografii lotniczych: identyfikowanie relikwii I wojny światowej w rejonie Rawki i Bzury s. 171–180; Czarnecki Jacek: Archiwalne zdjęcia zwiadowcze – rozpoznanie lotnicze oraz rola samolotów w czasie bitwy nad Rawką i Bzurą 1914–1915 s. 181–196; Wroniecki Piotr: Badania geofizyczne na wybranych stanowiskach w rejonie Rawki i Bzury s. 197–212; Rostkowski Jarosław: Sylwetka żołnierza armii Imperium Rosyjskiego nad Rawką i Bzurą (1914–1915) z uwzględnieniem zabytków archeologicznych s. 215–238; Kaliński Stanisław: Feldgrau. Umundurowanie i wyposażenie żołnierza niemieckiej piechoty na polu bitwy nad Rawką 1914–

1915 z uwzględnieniem znalezisk archeologicznych s. 239–260; Karasiewicz Krzysztof, Wrzosek Jakub: Amunicja strzelecka z badań archeologicznych pozostałości frontu nad Rawką i Bzurą (1914–1915). Próba analizy s. 261–275; Bednarczyk Damian: Bagnety używane w I wojnie światowej na froncie wschodnim przez żołnierzy armii rosyjskiej i niemieckiej w latach 1914–1915 w rejonie Rawki i Bzury. Uwagi wstępne s. 277–286; Śnieżko Grzegorz: Dewocjonalia z pola bitwy pierwszej wojny światowej nad Rawką i Bzurą s. 287–298; Kaliński Stanisław: „Dziś wieczorem idziemy do okopów”. Niemiecka poczta polowa (Feldpost) w bitwie nad Rawką i Bzurą s. 299–314; Zalewska Anna I., Cyngot Dorota: Problem masowej śmierci i (nie)obecności miejsc spoczynku żołnierzy poległych w rejonie Rawki i Bzury w latach 1914–1915 s. 317–324; Marchewka Justyna, Konopka Tomasz, Szarlip-Myśliwicz Anna, Mucha Natalia: Szczątki kostne poległych nad Rawką i Bzurą. Wyniki analiz antropologicznych i medyczno-sądowych s. 325–341; Marchewka Justyna, Belka Zdzisław, Wardas-Lasoń Marta: Badania składu izotopowego strontu i składu pierwiastkowego szczątków żołnierzy poległych podczas I wojny światowej (1914–1915) nad Rawką i Bzurą s. 343–348; Marchewka Justyna, Strapagiel Dominik, Borówka Paulina: Badania genetyczne (DNA) wybranych prób szczątków żołnierzy poległych w wyniku działań wojennych 1914–1915 nad Rawką i Bzurą s. 349–354; Karczevska Małgorzata: Cmentarze Wielkiej Wojny na terenie pola bitwy nad Rawką i Bzurą na podstawie materiałów niemieckiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge e.V. z lat 1923–1939 s. 355–386; Zalewska Anna I., Kiarszys Grzegorz: Poszukiwanie cmentarzy wojennych w rejonie Rawki i Bzury poprzez korelowanie danych archiwalnych, kartograficznych, teledetekcyjnych i archeologicznych s. 387–402; Zalewska Anna I., Kiarszys Grzegorz: Cmentarze i mogiły wojenne zlokalizowanie w wyniku Archeologicznego Przywracania Pamięci o Wielkiej Wojnie w rejonie Rawki i Bzury w aktualnych granicach gmin Bolimów, Nieborów, Nowa Sucha i Wiskitki s. 403–408; Zalewska Anna I.: Archeologia frontu wschodniego Wielkiej Wojny. Podsumowanie wyników badań z lat 2014–2018 s. 409–420.

8305. ARCHITEKTURA w mieście, architektura dla miasta. Przestrzeń publiczna w miastach ziem polskich w „długim” dziewiętnastym wieku. Red. nauk. Aleksander Łupienko, Agnieszka Zabłocka-Kos. Warszawa 2019 IH PAN 8° ss. 509, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 30 XI – 1 XII 2017 r.

Treść: Łupienko Aleksander, Zabłocka-Kos Agnieszka: Wprowadzenie s. 7–8; Łupienko Aleksander: Miejska przestrzeń publiczna w „długim” XIX wieku. Rozważania wstępne s. 9–25; Makala Rafał: Pomniki narodowe w przestrzeni miejskiej w (średnio) Europie drugiej połowy XIX i początków XX w. s. 27–45; Janowski Maciej: Naród wyobrażony w przestrzeni miejskiej. Przypadek Budapesztu s. 47–68; Falski Maciej: Uniwersalne i lokalne aspekty obiektów reprezentacyjnych w przestrzeni miast habsburskich. Dwa przypadki z Zagrzebia i Osijeku s. 69–87; Vodotyka Tetiana: Przemiany przestrzeni komercyjnej Kijowa w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku s. 89–108; Łupienko Aleksander: Miejskie parki publiczne zaboru rosyjskiego i austriackiego jako przestrzenie publiczne w drugiej połowie XIX wieku s. 109–139; Ackermann Felix: „Grüsse aus Wronke”. Zakład Karny we Wronkach jako miastotwórcza infrastruktura państwa s. 141–161; Lewicki Jakub: Przestrzenie publiczne w krajobrazie Lwowa końca XIX wieku s. 163–187; Kiecko Emilia: Piękno miasta i przestrzenie reprezentacyjne w projektach konkursowych na Wielki Kraków s. 189–218; Szymański Wojciech: Kraków – Troja. Geografia wyobrażona Stanisława Wyspiańskiego s. 219–237; Koziańska-Witt Hanna: Zasypanie Starej Wisły i powstanie Plant Dietlowskich w Krakowie: początek integracji dzielnic o różnym charakterze wyznaniowo-społeczny? s. 239–256; Bursiewicz Natalia: Od średniowiecznego placu

targowego do dziewiętnastowiecznego placu reprezentacyjnego. Refleksje wokół przemian architektoniczno-przestrzennych placu Matejki w Krakowie s. 257–278; Stefański Krzysztof: Łódź – miasto bez centrum? s. 279–293; Śmiechowski Kamil: Podziały społeczne i praktyki przestrzenne w przestrzeni miejskiej Łodzi pod koniec XIX i na początku XX wieku s. 295–313; Babiak Grzegorz P.: Pogrzeby patriotyczne w przestrzeni Warszawy w XIX wieku s. 315–332; Górzniński Makary: Papierowa metropolia? Projekty regulacyjne dla Warszawy na przełomie XIX i XX wieku; rekonstruans badawczy. [W aneksie dokument z 25 II 1870 r.] s. 333–381; Gałęcka Marzena: Ulica Krakowskie Przedmieście w gubernialnym mieście Lublinie s. 383–402; Grzeszczuk-Brendel Hanna: Przerzeźniona publiczna – przerzeźniona obywatelska. Dwugłós dawnego placu i alei Wilhelmowskich w Poznaniu w XIX i XX wieku s. 403–424; Kucharzewska Joanna: Modyfikacje przestrzeni miejskiej na przykładzie placu Teatralnego w Toruniu. Dziedzictwo materialne i treści znaczeniowe s. 425–442; Derkowska-Kostkowska Bogna: Kształtowanie struktury urbanistyczno-architektonicznej Bydgoszczy w czasach zaboru pruskiego i jej strefy reprezentacyjne s. 443–466; Kwiecińska Maja: Rozwój założeń promenadowych w miastach śląskich w „długim XIX w.”: Brzeg, Głogów, Świdnica s. 467–486.

8306. ARCHITEKTURA w mieście. Architektura dla miasta. Społeczne i kulturowe aspekty funkcjonowania architektury na ziemiach polskich lat 1815–1914. Red. nacz. Mikołaj Getka-Kenig, Agnieszka Łupienko. Warszawa 2017 IH PAN 8° ss. 244, il.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 20–21 X 2016 r. Treść: Wstęp s. 7–11; Śmiechowski Kamil: Kwestia mieszkaniowa w dużych miastach Królestwa Polskiego na początku XX wieku jako zagadnienie polityczne s. 13–28; Kiecko Emilia: O kilku problemach u początków nowoczesnej „budowy miast” na ziemiach polskich s. 29–56; Łupienko Aleksander: Wkład ruchu higienicznego w polską myśl urbanistyczną (1850–1914) s. 57–70; Bręczewska-Kulesza Daria: Wykorzystanie architektury jako narzędzia germanizacji i tworzenia nowej tożsamości miasta na przykładzie Bydgoszczy w XIX i na początku XX stulecia s. 71–88; Stefański Krzysztof: Casus Lodzi – architektura jako wyraz tożsamości narodowej i religijnej s. 89–109; Getka-Kenig Mikołaj: Forma architektoniczna i przeciwdziałanie symbolicznemu wykluczeniu w miejskiej przestrzeni publicznej – przypadek kopca Kościuszki s. 111–127; Kulik Mariusz: Rosyjskie koszarzy wojskowe a rozwój miast Królestwa Polskiego w XIX wieku s. 129–146; Hanzl Małgorzata: Aspekty znaczeniowe struktur miejskich. Studium przypadku dzielnic zamieszkałych przez ludność żydowską w Polsce centralnej XIX w. s. 147–163; Twardowska Kamila: Modernizacja i tożsamość miasta. Architektura krakowskich miejskich szkół powszechnych z przełomu XIX i XX wieku s. 165–190; Ziółkowska Emilia: Program funkcjonalny wnętrza rezydencji a model rodziny burżuazji warszawskiej w okresie międzypowstaniowym s. 191–217; Kilanowski Piotr: Rozplanowanie kondygnacji mieszkalnych w śródmiejskich kamienicach warszawskich na przełomie XIX i XX wieku s. 219–244.

Rec.: Bęczkowska Urszula, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 118: 2018 s. 309–316.

8307. ARENT Leszek [Andrzej]: Mława i powiat mławski w dążeniu do Niepodległości. *Bieżeńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 32: 2018 s. 165–189.

8308. BABIŃSKI Aleksander Zygmunt: Policzka miejska w Chrzanowie w dobie autonomii 1867–1918. *Małopolska*. [T.] 21: 2019 s. 47–63, streszcz. ang.

8309. BACZKOWSKI Michał: Wojsko a ludność cywilna na przykładzie garnizonu krakowskiego w dobie napoleońskiej. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 4 s. 791–803, streszcz. ang.

8310. BALIŃSKI Aleksander: Die verlorene Seele einer Stadt. Danzig zwischen der Freien Stadt und den Revolutionen 1848/1849. *Studia Germanica Gedanensia*. Nr 41: 2019 s. 217–226.

8311. BARAN Andrzej: Oddziaływanie kapucynów warszawskich na kobiety w dobie mizyppowstaniowej (1831–1864). *Nasza Przyszłość*. T. 131: 2019 s. 43–72, streszcz. ang.

8312. BARAN Andrzej: Uwarunkowania duchowości zgromadzeń zakonnych życia ukrytego w Królestwie Polskim w XIX wieku. *Nasza Przyszłość*. T. 131: 2019 s. 5–41, streszcz. ang.

8313. BARANOWSKI Marcin: Dwa wywiady z adiutantem księcia Józefa Poniatowskiego. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 1 s. 193–215, streszcz. ang., ros.

Z Józefem Szumlańskim – przeprowadzone korespondencyjnie w 1830 r. przez Stanisława Kostkę Bogusławskiego. Zawiera też tekst wywiadów.

8314. BARAŃSKI Józef: Radzanów w okresie porozbiorowym w aspekcie demograficznym i gospodarczym (do 1864 r.). *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 1: 2017 s. 77–87.

Przedruk artykułu z: *Zapiski Ciechanowskie*. T. 7: 1989.

8315. BARGANOWSKI Antoni: Ślady napoleońskiego pobytu z romanssem w tle. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 7: 2017 s. 20–29.

Zawiera też fragmenty listów Napoleona Bonaparte z Marią z Łączyńskich Walewską z 1807 i 1812 r.

8316. BARNAŚ-BARAN Ewa: Społeczna działalność hrabiego Mieczysława Reya (1836–1919) na rzecz dzieci i młodzieży. *Polish Biographical Studies*. Nr 6: 2018 s. 35–58, streszcz. ang.

8317. BARON Hanna: Wystawa ludoznawcza w Cieszynie w 1903 r. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 22: 2017 s. 51–64, streszcz. ang.

8318. BARON-GRZESIAK Joanna: Leszno i ziemia leszczyńska na łamach „Aus dem Posener Lande” (1906–1915). *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 159–174.

8319. BARTCZAK Anna: Pamięć w kamieniu i drewnie. Upamiętnienia poległych w I wojnie światowej na terenie powiatu

ślawieńskiego. *Darłowskie Zeszyty Muzealne*. Z. 2: 2019 s. 71–82.

8320. BARZYCKA-PAŹDZIÓR Agata: Ojcostwo w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku. Szkice z dziejów rodziny galicyjskiej. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 300, nlb. 3, il. (Historia Życia).

8321. BĄCZYK Jarosław: Armie za drutami. Jeńcy wojenni na terenie prowincji poznańskiej (1914–1918). Poznań 2016.

Rec.: Bączyk Jarosław, *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 1 s. 303–306.

8322. BEDNARZ Piotr: Prasa szwajcarska o Polakach w dobie I wojny światowej. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 122–137, streszcz. ang.

8323. BELZYŃ Leszek C.: Kaszubi w świetle pruskich danych spisowych w latach 1827–1911. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 194–235, streszcz. niem.

8324. BEM Anna: Edukacja kobiet żydowskich w Galicji od końca XIX wieku do 1918 r. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 317–328.

8325. BERKAN-JABŁOŃSKA Maria: Weredyczki, sawantki, marzycielki, damy... W kręgu kobiecego romantyzmu. Studia i szkice z kultury literackiej kobiet okresu międzypowstaniowego. Łódź 2019 Wydaw. UŁ plik tekstowy PDF (2,65 MB), streszcz. ang.

Lata 1830–1865.

8326. BERLIŃSKI Marcin: Organizacja pomocy socjalnej w Płocku w ramach Komitetu Obywatelskiego miasta Płocka (1914–1915). *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 1 s. 14–21.

8327. BETLEJ Andrzej: Pałac w Teofilpolu w świetle inwentarzy XIX-wiecznych. Kraków 2016 *Atyka* 8° ss. 166, nlb. 1, il. (Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki XVII i XVIII Wieku; t. 4).

Pałac Jabłonowski z l. 30. XVIII w. przebudowany w XIX w.

Rec.: Sobczyńska-Szczepańska Mirosława, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 2 s. 287–292.

8328. BĘDKOWSKI Mateusz: Polscy poszukiwacze złota. Poznań 2019 Wydaw. Poznańskie 8° ss. 413, nlb. 1, il., mapy.

W Afryce Południowej, Australii, Nowej Zelandii, Stanach Zjednoczonych i na Syberii, l. 1817–1905.

8329. BIELAWNY Krzysztof: Objawienia maryjne w Gietrzwałdzie na łamach kilku wybranych czasopism polskojęzycznych w 1877 r.

Rocznik Skrzatuski. T. 6: 2018 s. 145–156, streszcz. ang.

8330. BIELICKI Janusz: Sekrety dobrzyńskiego cmentarza. Mogiła Tadeusza Nowcy [1885/1886–1915], czyli zaskakujące świadectwo koligacji legendarnych polskich rodów, a także zbrodni z czasów pierwszej wojny światowej. *Nasze Korzenie*. Nr 16: 2019 s. 36–41.

8331. BIENIECKI Ryszard: Calisia Devastata Calisia Restituta. Kalisz zburzony Kalisz odrodzony. Kalisz 2019 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 193, nlb. 2, il.

Lata 1914–1918.

8332. BİLİK Viktoriâ: Carskie repressii otноситel'no grekokatoličeskoj Cerkvii na ŭgovoštočnoj Reči Pospolitoj v konce XVIII veka. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie*. Nr 26: 2019 s. 233–248.

8333. BINKOWSKI Dominik: Działalność społeczna i edukacyjna rodzin fabrykanckich Krusche i Ender w Pabianicach w XIX i w początkach XX w. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 81–94, streszcz. ang.

8334. BISKUPSKI M[ieczysław] B. B.: The United States and the rebirth of Poland, 1914–1918. Dordrecht 2012.

Rec.: Lauermann Robin, *Rocznik Przemyski*. Vol. 55: 2019 Issue 3 s. 201–206.

8335. BLOBAUM Robert: A minor apocalypse. Warsaw during the First World War. Ithaca–London 2017 Cornell University Press 8° ss. XI, nlb. 3, 303, il.

Rec.: Górny Maciej, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 118: 2018 s. 331–336.

8336. BŁACHNIO Jan: Kraśnik 1914. Warszawa 2018.

Rec.: Haberek Mateusz, *Koło Historii*. Nr 24: 2019 s. 245–247.

8337. BŁAŻEJCZYK-MAJKA Lucyna: Greater Poland crafts in the light of the 1810 census and in the context of multidimensional grouping. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 41: 2019 s. 123–156, streszcz. pol.

8338. BOBROWSKA Barbara: „Kopciuszek” Józefa Ignacego Kraszewskiego – najbardziej warszawska powieść przed „Lalką”. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 2 s. 43–69, streszcz. ang.

Geneza utworu powstałego w 1862 r.

8339. BOBRYK Krzysztof: Prawosławie w strukturze wyznaniowej Siedlec (1837–1915).

Rocznik Białkopodlaski. T. 26: 2018 s. 51–66, streszcz. ang.

8340. BODASZEWSKI Jakub: Gwardia Narodowa w Brzozowie w 1848 roku. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 29: 2017 s. 173–187, streszcz. ang.

W aneksach spisy członków.

8341. BODYLSKA Alicja: Wojenna dola kobiet wielkopolskich w świetle „Dziennika Poznańskiego” z lat 1914–1918. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 175–186.

8342. BOGUNIA-PACZYŃSKI Andrzej: Maria Konopnicka w Suchej. *Malopolska*. [T.] 20: 2018 s. 321–350.

Zawiera też fragmenty korespondencji Konopnickiej z 1890 r.

8342a. BOGUS Marzena: Nauczyciele szkół ludowych Śląska Cieszyńskiego w XIX i na początku XX wieku. Uwarunkowania prawne i zawodowe. Częstochowa 2013.

Rec.: Morys-Twarowski Michael, *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 1 s. 205–209.

8343. BOGUS Marzena, Spyra Janusz: Nauczyciele oraz ich stowarzyszenia na tle dyskursu społecznego w modernizującej się Europie (na przykładzie Śląska Austriackiego). Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 552, streszcz. ang., czes., niem.

Lata 1848–1914.

8344. BOGUS-SPYRA Marzena: Charyzmatycy czy markieranci – obraz pastorów i księży w „Dzienniku” Andrzeja Cienciąły z lat 1848–1853. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 2 s. 49–67, streszcz. ang.

8345. BOHUSZ-RUBASZEWSKA Ewa: Czyżew w metrykaliach XIX wieku. Cz. 2. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 1 s. 87–142.

Cz. 1. *Tamże*. T. 14: 2018 z. 1.

8346. BOŁDYREW Aneta: Społeczne inicjatywy na rzecz organizacji opieki socjalnej nad ludźmi starymi w Królestwie Polskim na przełomie XIX i XX wieku. Zarys problematyki. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 41: 2019 s. 47–61, streszcz. ang.

8347. BOŁDYREW Aneta, Krakowiak Małgorzata: Obszar działalności edukacyjnej i opiekuńczej Kościoła Katolickiego wobec dzieci i młodzieży w Królestwie Polskim i na Kresach zaboru rosyjskiego na początku XX w. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 1 s. 23–55, streszcz. ang.

8348. BONIECKI Edward: Jak Henryk Siemiradzki malował kurtynę dla teatru miejskiego w Krakowie. Listy malarza do Konrada Wentzla. *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 1 s. 113–119, streszcz. ang.

Zawiera też listy z Rzymu z 1892 r.

8349. BONNAL Henri: Manewr wileński. Zarys strategii Napoleona i jego psychologii wojskowej (styczeń 1811 – lipiec 1812). Tł. Jerzy Błeszczyński; do dr. przygot. Dariusz Marszałek. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 118, nlb. 21, mapy.

Przedr. oryg.: Warszawa 1925.

8350. BOŃCZUK-DAWIDZIUK Urszula: Działalność kulturalna hrabiny Friederike von Reden (1774–1854). Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Atut – Wydaw. Oświatowe 8° ss. 682, il., mapy, tabl. geneal. (Studia z Historii Kultury Europy Środkowej; T. 5).

8351. BOROWIŃSKA Ewa: Uchodźstwo polskie na ziemiach białoruskich w świetle publikacji „Dziennika Mińskiego” (1917–1918). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 1 s. 139–151, streszcz. ang.

8352. BORSZYŃSKA Sylwana: Życie kobiet w Łodzi. 1908–1914. Łódź 2019 Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 195, il.

8353. BORUC Łukasz: Historia właścicieli Duczek. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 41–51.

Historia majątku oraz rodziny Mejerskich w l. 1794–1910.

8354. BORYSIAK Włodzimierz: Dramaturgia A. Czechowa na scenach polskich teatrów we Lwowie w czasie I wojny światowej. *Kultura i Historia*. Nr 35: 2019 s. 33–41, streszcz. ang.

8355. BORZESTOWSKI Waldemar: Joseph von Eichendorff wobec inicjatywy odbudowy zamku w Malborku. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 53–68, streszcz. ang.

Lata 1816–1844.

8356. BRODA Michał: „Odkrycie” kodeksu Liwiusza z kościoła św. Piotra i Pawła w Leśnicy na tle tradycji rękopiśmiennej Ab urbe condita i jego echa w prasie brytyjskiej w 1870 r. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 3 s. 5–26, streszcz. ang.

8357. BROŃSKI Krzysztof: Finanse publicznej w Galicji w okresie autonomii (1867–1914). Red. nauk. Wanda Sułkowska. Kraków 2019 Wydaw. Uniw. Ekonomicznego 8° ss. 319.

8358. BRYL Mariusz: Medium i kontekst. O ilustracjach prasowych Artura Grotgera. *Quart.* Nr 4(54): 2019 s. 14–31, streszcz. ang.

8359. BRYŃCZAK Bożena: Pochówki żołnierzy powstania listopadowego odkryte podczas badań archeologicznych w Liwie. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 41–50.

8360. BRZEZIŃSKA Jadwiga: Rola Uniwersytetu w Dorpacie w kształceniu polskich studentów farmacji 1802–1918. Kolobrzeg 2017 [b.w.] 8° ss. 904, il.

Rec.: Błaszczuk Grzegorz: Krok do przodu, dwa kroki w tył. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 2 s. 183–198.

8361. BUCZEK Katarzyna: „Pokaz rybek magnetycznych”. Widowisko popularyzacja wiedzy w Gimnazjum/Liceum Wołyńskim w Krzemieńcu. *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 1 s. 5–21, streszcz. ang.

„Teatr naukowy” czyli widowisko edukacyjne, l. 1805–1824.

8362. BUDREWICZ Tadeusz: Historiograficzne próby Lucjana Rydla. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: *Studia Historico-literaria*. [T.] 19: 2019 s. 3–20, streszcz. ang.

Żył 1870–1918.

8363. BUDREWICZ Tadeusz: Odczyty publiczne Stanisława Tarnowskiego. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 298: *Studia ad Bibliothecarum Scientiam Perinentia*. [T.] 17: 2019 s. 73–85, streszcz. ang.

W Krakowie, Lwowie, Poznaniu i Warszawie, l. 1870–1901.

8364. BUDREWICZ Tadeusz: Pogrzeby pisarzy polskich XIX wieku. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 300, nlb. 1. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; 935).

Dostępne także jako e-book.

8365. BUDZYŃSKI Zdzisław, Kamińska-Kwak Jolanta: An unknown census of the population of Przemysł from mid-1918: a primary source analysis. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 41: 2019 s. 209–231, streszcz. pol.

8366. BUKOWSKI Andrzej: Florian Ceynowa w kręgu ideologii słowianofilskiej i demokratycznej. *Studia we Wrocławiu 1841–1843. (W stulecie śmierci)*. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 127–154, streszcz. ang.

8367. BURZYŃSKA-WENTLAND Lidia: Z dziejów walki o język polski w szkolnictwie pruskim w latach 1906–1907. Strajki szkolne

w byłym powiecie chojnickim w Prusach Zachodnich. *Colloquium*. [T. 10]: 2018 nr 4 s. 37–56, streszcz. ang.

8368. CABAN Wiesław: Oktawian Jeleński [1838–po 1890] – Polak w carskim mundurze. O Rosjanach i relacjach polsko-rosyjskich w XIX wieku. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 1 s. 117–134, streszcz. ang., ros.

8369. CABAN Wiesław, Mulina [Svetlana Anatol’evna] Swietłana A.: Rola donosu w życiu Polaków zesłanych na Syberię po upadku powstania styczniowego. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 2 s. 255–269, streszcz. ang.

8370. CENTEK Jarosław: Korpus gwardii w bitwie pod Gorlicami. Warszawa 2015 Wydaw. Tetragon 8° ss. 164, tabl. 1, il., streszcz. ang. (Monografie).

8371. CEPIL Monika: Geneza i dziedzictwo kulturowe osad fryderycjańskich w współczesnych granicach Łodzi. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 1 s. 49–66, streszcz. ang.

Powstałe w l. 1799–1806.

8372. CEPIL Monika: Zagrody kolonistów fryderycjańskich w Polsce Środkowej. *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 9: 2018 s. 67–76, streszcz. ang.

Z przełomu XVIII/XIX w.

8373. CETERA-WŁODARCZYK Anna, Kosim Alicja: Polskie przekłady Shakespear’a w XIX wieku. Cz. 1: Zasoby, strategie, recepcja. Warszawa 2019 Wydaw. Uniw. Warszawskiego plik tekstowy PDF (3,56 MB).

Toż. Cz. 2. Shakespeare William: Wybór tekstów. [Wyd.] Anna Cetera-Włodarczyk, Alicja Kosim. Plik tekstowy PDF (3,56 MB).

8374. CHMIELECKI Grzegorz: Rozbudowa portu nad Wieprzą w XIX wieku. *Dartłowski Zeszyty Naukowe*. Nr 13: 2019 s. 43–56.

8375. CHODYŃSKI Antoni Romuald: Aleksander von Humboldt w Malborku (1829). *Studia Zamkowe*. T. 6: 2019 s. 13–41, streszcz. ang.

8376. CHRZANOWSKI Stefan Marek: Bitwa o Grobelkę 10–21.01.1915 r. Walki niemiecko-rosyjskie nad Wkrą w okolicy Radzanowa. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 32: 2018 s. 223–229.

8377. CICHOCKA Marta: As publicystyki polskiej przełomu XIX i XX w. Aleksander Świętochowski i jego związki z prasą. *Polish Biographical Studies*. Nr 6: 2018 s. 7–33, streszcz. ang.

8378. CICHON Maciej K.: Kolejowa służba medyczna Królestwa Polskiego na przykładzie kolei dęblińsko-dąbrowskiej w latach 1885–1914. *Almanach Historyczny*. T. 21: 2019 s. 133–168, streszcz. ang.

8379. CICHON Paweł: The Free City of Kraków in the regional security policies of its neighbouring states. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 4 s. 523–535.

8380. CICHON Paweł: Policja nad Zagranicznymi w Wolnem Mieście Krakowie. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 2 s. 237–244, streszcz. ang.

8381. CIESIELSKI Tomasz: Stan techniczny i wykorzystanie zabudowań po klasztorach skasowanych w guberni wołyńskiej w latach 1832–1853 w świetle raportu wołyńskiego gubernatora cywilnego z 1861 roku. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 153–176, streszcz. ang.

8382. CISEK Marek, Miodoński Mirosław, Motyka Władysław: Wiara i wierność. Wkład Żywiecczynny w czyn niepodległościowy 1914–1918. Milówka 2018 Beskidzkie Tow. Oświatowe 8° ss. 311, nlb. 1, il.

Zawiera też 550 biogramów legionistów.

Rec.: Remiszewski Ryszard M., *Plaj*. [T.] 57: 2019 s. 190–192.

8383. ČUTKIJ Andrij: Ostanrij golo-va Pol's'kogo grutka studentiv Kiivs'kogo komercijnogo Īnstitutu Česlav-Dominik Madej [1889–?]. *Europa Orientalis*. [T.] 9: 2018 s. 35–62, streszcz. ang.

Dot. gł. okresu studenckiego (l. 1910–1918) i działalności studenckiej w Kijowskim Instytucie Handlowym.

8384. CWANEK-FLOREK Ewa: Zu Tendenzen der Einwirkungen des Deutschen auf die polnische Verwaltungssprache Galiziens am Beispiel der deutschen Composita und ihrer Entsprechungen im Polnischen im „Allgemeinen Bürgerlichen Gesetzbuch“ (ABGB) (1811)/ Księga Ustaw Cywilnych (1811). *Studia Niemcoznawcze*. T. 61: 2018 s. 851–864.

8385. CYBULSKI Tomasz: Włocławek 1914. Warszawa 2019 Bellona plik tekstowy EPUB (3,90 MB) (Historyczne Bitwy).

8386. CZARNIK Oskar Stanisław: Obraz życia codziennego Galicji w świetle pierwszych lwowskich czasopism. *Rocznik Lwowski*. 2018 s. 19–40.

8387. CZEREP Stanisław: Generałowie i admirałowie polskiego pochodzenia w armii rosyjskiej 1914–1917. Białystok 2014.

Rec.: Latawiec Krzysztof: Garść uwag na temat publikacji o Polakach w rosyjskich siłach zbrojnych. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 523–532.

8388. CZERMAŃSKI Krzysztof: Powstanie i organizacja pruskiego więzienia w Sztumie. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 1 s. 71–89, streszcz. ang., niem.

Początek XX w.

8389. CZERNIECKA-HABERKO Anna, Studnicka-Mariańczyk Karolina: Przepis na wychowanie w świetle korespondencji rodziny Bnińskich. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 40: 2019 s. 151–166, streszcz. ang.

Korespondencja z l. 1876–1890.

8390. CZERNIELEWSKI Konrad A.: Park Amunicyjny Legionów Polskich w Łodzi w latach 1916–1917. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 2 s. 67–80, streszcz. ang.

8391. CZERWIAKOWSKA Jolanta: Sylwetki wybranych aktywnych intelektualnie kobiet jako element wychowania patriotycznego przyszłych pokoleń w czasach zaborów (zarys zagadnienia). *Edukacja w Dyskursie*. Nr 6: 2018 s. 7–22.

8392. CZYŻ Renata: Uczeń i mistrz. Relacje Bogumiła Hoffa i Oskara Kolberga w świetle ich korespondencji. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 21: 2016 s. 67–78, streszcz. ang.

z l. 1867–1881.

8393. CZYŻEWSKI Feliks: Kilka uwag o dwujęzyczności dziewiętnastowiecznych mieszkańców wsi nadbużańskich w twórczości Leona Kunickiego (na przykładzie powieści „Iwanko”). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 283: *Studia Linguistica*. [T.] 14: 2019 s. 36–46, streszcz. ang.

8394. ĆWIKLAK Kornelia: Kondycja wielkopolskiego nauczyciela w przededniu niepodległości. *Rocznik Ostrowskiego Towarzystwa Naukowego*. Nr 9: 2019 s. 153–171.

8395. DAŁEK Elżbieta: „Pismak” „małomiasteczkowym pigularzem”? Wokół bieżuńskiego epizodu w biografii Michała Synoradzkiego (1857–1922) oraz zaangażowania pisarza w podnoszenie jakości życia społeczności lokalnej. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 33: 2019 s. 139–158.

Lata 1881–1885.

8396. DAŁEK Elżbieta: Rola pisarzy minorum gentium w przecieraniu szlaku ku niepodległości. *Casus Michała Synoradzkiego*

(1857–1922) „związanego z Bieżuniem literata”. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 32: 2018 s. 230–244.

Pobyt w l. 1881–1885.

8397. DAMPS Ewelina: Die Danziger Theaterzetteln aus der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts als kulturhistorische Dokumente. *Studia Germanica Gedanensia*. Nr 41: 2019 s. 278–296.

8398. DANIELUK Janusz: Instrukcja z 23 lipca 1865 roku oraz jej zastosowanie na terenie byłego obwodu białostockiego w latach 1867–1878. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 127–166, streszcz. ang., fr.

8399. DANILEWICZ Barbara, Filipecka Dorota: Historia dawnego zespołu rzeźni miejskiej usytuowanej przy dzisiejszej al. Wojska Polskiego w świetle najnowszych badań. *Olsztyński Rocznik Konserwatorski*. T. 4: 2018/2019 [dr.:] 2019 s. 33–50.

W Olsztynie w l. 1880–1904.

8400. DASZKIEWICZ Piotr: Dwa listy polskich misjonarzy w dokumentach Armada Davida w zbiorach archiwum Zgromadzenia Księżych Misjonarzy Lazarystów w Paryżu. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 413–418, streszcz. ang.

Zawiera też teksty listów z 1893 i 1897 r.

8401. DASZKIEWICZ Piotr: Paryskie ślady przyrodniczych badań Kaukazu Ludwika Młokosiewicza (1831–1909). *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 3 s. 75–79, streszcz. ang.

8402. DASZKIEWICZ Piotr: Warszawski Gabinet Zoologiczny w korespondencji Armada Davida (1826–1900) – nieznanne listy Władysława Taczanowskiego (1819–1890), Konstantego Branickiego (1824–1884) i Charlesa Oberthüra (1845–1924). *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 2 s. 129–147, streszcz. ang.

W aneksie listy W. Taczanowskiego do A. Davida z l. 1882–1885.

8403. DĄBROSZ-DREWNOWSKA Paulina: Oczami paryżanina, czyli Księstwo Warszawskie w napoleońskiej propagandzie (1807–1815). Szczecin 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 108. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1161)1087).

8404. DĄBROSZ-DREWNOWSKA Paulina: W dyplomatycznej depeszy i wojskowych wspomnieniach. Obraz Księstwa Warszawskiego

(1807–1815) w źródłach francuskich. Szczecin 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 195. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1166)1092).

8405. DĄBROWSKA Magdalena: Pobyt Adama Mickiewicza w Rosji w świetle „Zapisków” Ksenofonta Polewoja. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 24: 2019 [nr] 4 s. 115–125, streszcz. ang.

Lata 1825–1826.

8406. DĄBROWSKA Magdalena: Samuel Bogumił Linde w dziejach recepcji twórczości Nikołaja Karamzina (wokół polskiego przekładu „Rysu historycznego literatury rosyjskiej” Nikołaja Grecza). *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 24: 2019 [nr] 3 s. 101–111, streszcz. ang.

Rok 1823.

8407. DĄBROWSKI Jan: Stosunek Napoleona Bonaparte do aspiracji niepodległościowych Polaków. Rozważania oparte w dużej części na korespondencji Cesarza i jego oficerów, a także na Biuletynach Wielkiej Armii. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 9: 2019 s. 73–106.

Zawiera liczne cytaty źródłowe.

8408. DĄBROWSKI Kazimierz: Łódzka działalność ks. Henryka Przeździeckiego [1873–1939] późniejszego biskupa podlaskiego. *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 101–115, streszcz. ang.

Proboszcz w l. 1910–1915.

8409. DĄBROWSKI Krzysztof: Krótka historia przetworników elektroakustycznych w XIX wieku. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 3 s. 81–91, streszcz. ang.

M.in. działalności Henryka Machalskiego i Juliana Ochowicza.

8410. DEMPIC Daniel: Straty wojenne wśród ludności powiatu puckiego w latach 1914–1919. Pruszcz Gdański 2019 Wydaw. Jasne 8° ss. 63, il., mapy.

8411. DERKOWSKA-KOSTKOWSKA Bogna: Prasa jako źródło do badań nad kształtowaniem i funkcjonowaniem układu urbanistyczno-architektonicznego Bydgoszczy w czasach zaboru pruskiego na wybranych przykładach. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 319–341.

Zawiera też wycinki prasowe.

8412. DĘBOWSKA Krystyna: Warszawski Zakład Dobroczynny „Przytulisko” miejscem powstania Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek

od Cierpiących. *Nasza Przeszość*. T. 131: 2019 s. 169–191, streszcz. ang.

Zgromadzenie powołane w 1882 r.

8413. DMITRUK Stefan: Likwidacja administracji i majątku guberni suwalskiej w 1918 roku. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 16: 2018 s. 147–163, streszcz. ang.

8414. DMITRUK Stefan: Rola profesora Piotra Pokryszkina (1870–1922) w ochronie dziedzictwa prawosławnego, etnicznego i narodowego w okolicach Chełma na początku XX wieku. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 9: 2018 s. 81–96, streszcz. ang.

8415. DNI, które wstrząsnęły światem? Rewolucje w imperium rosyjskim w 1917 r. *Studia*. Pod red. Piotra Cichorackiego, Roberta Klementowskiego i Małgorzaty Ruchniewicz. Warszawa–Wrocław 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 293, streszcz. ang., pol.

Materiały konferencji nauk., Wrocław, 30 XI – 1 XII 2017 r.
Z treści: Czapiewski Edward: Włodzimierz Lenin i jego interpretacje rewolucji październikowej w Rosji s. 37–46; Jaworski Paweł: Szwecja wobec rewolucji w Rosji w 1917 r. s. 47–57; Kawalec Krzysztof: Rewolucja rosyjska w poglądach Romana Dmowskiego s. 59–74; Zackiewicz Grzegorz: Główni aktorzy wydarzeń rewolucyjnych w Rosji w opiniach polskich polityków i publicystów z lat 1917–1918 s. 75–89; Gierowska-Kałuża Joanna: Nastroje Polaków z Wilna i Warszawy w okresie Ober-Ostu oraz ich rola w realizacji celów polityki niemieckiej na Wschodzie s. 91–111; Korzeniowski Mariusz: O rewolucji październikowej na łamach prasy polskiej w Rosji s. 113–126; Zieliński Konrad: Polskie rewolucyjne formacje zbrojne: Czerwony Pułk Rewolucyjnej Warszawy i Zachodnia Dywizja Strzelców Polskich s. 127–143; Mierzwa Janusz: Rewolucje rosyjskie w życiorysach urzędników II Rzeczypospolitej s. 145–159; Kurz Iwona: Pociąg, postępek, rewolucja. Trudne życie metafory w kulturze polskiej 1917–2017 s. 161–174; Głuszowski Piotr: Literatura rosyjska a rewolucja (na przykładzie twórczości wybranych pisarzy emigracyjnych) s. 175–188; Michaluk Dorota: Białoruski ruch narodowy po rosyjskiej stronie frontu niemiecko-rosyjskiego wobec rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego w 1917 r. s. 189–208; Klementowski Robert: „Duch Czeki”. Prolegomena do dziejów polskiej bezpieki s. 265–278.

8416. DOBRZYŃSKI Jakub: Marriages in the parish of Płonka Kościelna in the years 1826–1864. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 41: 2019 s. 157–176, streszcz. pol.

8417. DOLATA Elżbieta: „W zdrowym ciele zdrowy duch”. Wychowanie zdrowotne w szkołach galicyjskich okresu autonomicznego. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio J: Paedagogia-Psychologia. Vol. 31: 2018 [nr] 2 s. 25–38.

8418. DOMAGALSKA Małgorzata: Zatrute ziarno. Proza antysemicka na łamach „Roli” (1883–1912). Warszawa 2015.

Rec.: Weeks Theodore R.: Antisemitism in the Polish Lands. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 1(43) s. 155–164.

8419. DOMAŃSKI Paweł: Żabno jako sztetl 1895–1905. Żabno–Kraków 2019 IDG; na zlec. Stow. Rozwoju Zielony Pierścień 8° ss. 135, nlb. 1, il.

8420. DOMORADZKI Stanisław, Stawiska Małgorzata: Polish mathematicians and mathematics in World War I. Part I: Galicia (Austro-Hungarian Empire). *Studia Historiae Scientiarum*. Vol. 17: 2018 s. 23–49.

Toż. Part II: Russian Empire. *Tamże*. Vol. 18: 2019 s. 55–92.

8421. DROGI do Niepodległej. Debata belwederskie: 5 XI 2016 – 14 VI 2018. Red. nauk. Włodzimierz Suleja. Warszawa 2018 IPN–KŚZpNP 8° ss. 309, nlb. 1, il.

Zawiera materiały ze spotkań naukowych historyków.

Lata 1914–1918.

Omów.: Kotecki Andrzej: Zapis debaty. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 431–434.

8422. DROŚ Anna: Sokrates w myśli Wojciecha Dzieduszyckiego [1848–1909]. *Galicja*. T. 5: 2019 s. 118–129, streszcz. ang.

8423. DUCHNOWSKI Tomasz Marcin: Struktura organizacyjna XVII i XX Korpusu Armijnego Cesarstwa Niemieckiego z siedzibami dowództw w Gdańsku i Olsztynie (1890–1914). Gdynia 2017 Genez 8° ss. 160, il.

Rec.: Radziwiłłowicz Dariusz, *Echa Przeszości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 517–520.

8424. DUDZIŃSKI Paweł: Szachy wojenne 1914–1918. Drogi do niepodległości. Warszawa 2018.

Rec.: Wolsza Tadeusz, *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 425–429.

8425. DUTKA Wojciech: Podróże kulinarne Stanisława Koźmiana (1836–1922). *Kultura i Historia*. Nr 22: 2012 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

8426. DYDYCZ Rafał: Między Polską a Ukrainą – traktat brzeski na obszarze gminy Sarnaki. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 1: 2018 s. 43–57.

8427. DYMMEŁ Anna: Rola książki historycznej w kształtowaniu tożsamości narodowej w XIX wieku w świetle domowych księgozbiorów inteligencji, ziemiaństwa i duchowieństwa Królestwa Polskiego. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 298: *Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia*. [T.] 17: 2019 s. 57–72, streszcz. ang.

8428. DYWAN Tomasz: Od „szkoły berlińskiej” do secesji. Przyczynek do architektury miejskich zakładów przemysłowych Lwowa

w latach 1858–1914. *Modus*. [T.] 19: 2019 s. 161–247, streszcz. ang.

Ewolucja zabudowy.

8429. DZIADEK Magdalena: O polskich biografiach Chopina w XIX wieku. Warszawa 2019 Nar. Inst. Fryderyka Chopina 8° ss. 171, nlb. 1.

8430. DZIADZIO Andrzej, Mataniak Mateusz: Namiestnictwo galicyjskie (1854–1914). Organizacja i zadania. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 1 s. 137–167, streszcz. ang.

8431. DZIEMBOWSKI Piotr Maciej: Testament Józefa Dziembowskiego z 1830 roku. *Gens*. [T.] 17: 2019 s. 135–146, streszcz. ang.

W aneksie tekst testamentu.

8432. DZIEMBOWSKI Piotr [Maciej]: Testament Karola Bogusława Dziembowskiego z 13 kwietnia 1808 roku. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 26: 2019 s. 101–112, streszcz. ang., niem.

8433. DZIEWIRSKI Jerzy: Ułani Beliny. 1. Pułk Ułanów Legionów Polskich. Ostrołęka 2019 Zw. Kurpiów 8° ss. 337, nlb. 5, il.

Lata 1914–1917.

8434. EIGELDINGER Jean-Jacques: Chopin. Dusza salonów paryskich 1830–1848. Przeł. Zbigniew Skowron. Warszawa 2019 Nar. Inst. Fryderyka Chopina 8° ss. 350, nlb. 1, il.

8435. FABIANOWSKI Andrzej: Towarzystwo Iksów. Warszawa 2019 Nar. Inst. Fryderyka Chopina 8° ss. 214, nlb. 2, il.

Lata 1815–1819.

8436. FAC Lucjan: Fronty i bitwy I wojny światowej – pola śmierci. *Premisla Christiana*. T. 18: 2018/2019 [dr.:] 2019 s. 15–21.

8437. FAŁTYNOWICZ Zbigniew: Walory literackie Wędrówek po guberni augustowskiej... i innych dzieł Aleksandra Połujańskiego. *Rocznik Augustowsko-Stawalski*. T. 17: 2017 s. 55–64, streszcz. ang.

Opublikowane w 1859 r.

8438. FASZCZA Łukasz: Organizacja struktur Rady Głównej Opiekuńczej na terenie Generalnego Gubernatorstwa warszawskiego. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 115–136, streszcz. ang.

W l. 1915–1916.

8439. FASZCZA Łukasz: Straty w drzewostanie lasów skarbowych na ziemiach polskich

powstałe w wyniku działań wojennych oraz eksploatacji w okresie I wojny światowej. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 267–294, sum.

8440. FICON Magdalena, Martynowicz Dariusz: „Ta nęcza leżała nam na sercu”. Apostolska misja Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek od Cierpiących, jako odpowiedź na problemy społeczne przełomu XIX i XX wieku Królestwa Polskiego w kontekście historii dobroczynności. *Nasza Przyszłość*. T. 131: 2019 s. 151–168, streszcz. ang.

Do 1921 r.

8441. FILA Maria: Sokoły, skauci i strzelcy ziemi zatorskiej na drodze do niepodległości. *Małopolska*. [T.] 20: 2018 s. 247–253, streszcz. ang.

Od 1906 r.

8442. FILAR Magdalena: Stereotype von Polen im deutschen Weltbild des 19. Jahrhunderts. Eine ethnolinguistische Studie. *Studia Germanica Gedanensia*. Nr 41: 2019 s. 330–340.

8443. FINK Kinga: Muzyka w życiu i twórczości Kornela Ujejskiego [1823–1897]. Rzeszów 2018.

Rec.: Załączny Jolanta: Poezja i muzyka, dwie siostry nierozłączne... *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 319–324.

8444. FINK Kinga: Pieśń w walce o wolność. *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 10–21.

Lata 1863–1918.

8445. FÖRDÖS Zoltán: Zrozumieć Feliksa. T. 1. Warszawa 2019 WasPos 8° ss. 464, nlb. 2, il.

Feliks Dzierżyński (1877–1926) w l. 1877–1909.

8446. FRAN CZAK Paweł, Listwan-Franczak Karolina: Cmentarz choleryczny na Hyrbie w Skawicy – czas założenia mogiły a przebieg chorób zakaźnych w XIX w. *Rocznik Babiogórski*. T. 19: 2018 s. 71–83, streszcz. ang.

Z 1831 r.

8447. FRANCZYK-CEGŁA Agnieszka: Konsekwencje udostępniania cymeliów w pierwszej ossolińskiej czytelnicy w Lwowie. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 30: 2019 s. 59–125, streszcz. ang.

Zawiera też wykaz druków skradzionych przez Kazimierza Władysława Wójcickiego z Ossolineum w l. 1833–1834.

8448. FRAŚ Jarosław M., Rapała Jakub: Epizod Wielkiej Wojny uchwycony w trakcie badań archeologicznych wielokulturowego stanowiska nr 8 w Zakrzowie, gm. Niepołomice.

An episode of the Great War captured during archaeological survey on multicultural site no. 8 in Zakrzów, township of Niepołomice. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 33: 2019 s. 238–260.

Tekst równol. pol., ang.

8449. FRODYMA Roman: Cmentarze wojenne z I wojny światowej. Gawęda przewodnicząca. Cz. 1: Okręg I – Nowy Żmigród, Okręg II – Jasło. Krosno 2015 Ruthenus Rafał Barski; Podkarpackie Tow. Hist. 8° ss. 367, tabl. 32, il.

Toż. Cz. 2: Okręg III – Gorlice, Okręg IV – Luźna, Okręg V – Pilzno. Krosno 2019 Ruthenus Rafał Barski; Karpacie Tow. Nauk. i Oświatowe ss. 478, nrb. 1, tabl. 24, il., mapy.

8450. FUDALA Krzysztof: Z dziejów kieleckiego więzienia 1867–1915. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 65–77, streszcz. ang.

8451. FURIER Andrzej: Kaukaz w polskich planach walki o niepodległość w XIX wieku. *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 101–122, streszcz. ang.

8452. FURTAK Aleksander: Aktywności społeczno-polityczne Wincentego Pola w Galicji w latach 1832–1848. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 179–251, streszcz. ang.

8453. FURTAK Maria Anna: Obraz Stanów Zjednoczonych Ameryki w latach siedemdziesiątych XIX wieku w „Listach z podróży do Ameryki” Henryka Sienkiewicza. *Studia Polonijne*. T. 39: 2018 s. 75–88, streszcz. ang.

8454. GABRYŚ-SŁAWIŃSKA Monika: „Tygodnik Ilustrowany” wobec ochrony zażytków u progu Niepodległej (sierpień 1914 – grudzień 1919). *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 85–116, streszcz. ang., niem., ros.

8455. GAJAK-TOCZEK Małgorzata: Perspektywa aksjologiczna w „Wypisach polskich” Stanisława Tarnowskiego i Franciszka Próchnickiego. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 298: Studia ad Bibliothecarum Scientiarum Pertinentia. [T.] 17: 2019 s. 142–162, streszcz. ang.

Wypisy polskie dla klas wyższych szkół gimnazjalnych i realnych. Cz. 2. Lwów 1891.

8456. GAJEWSKA Bożena: „Św. Walenty przywracający wzrok niewidomej”. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 459–475.

Pomnik św. Walentego przed kutnowskim szpitalem, postawiony w 1843 r.

8457. GALICYJSKIE drogi i bezdroża. Studium krajoznawcze, form podróżowania i turystyki historycznej. [T.] 3. Praca zbior. pod red.

Sabiny Rejman. Rzeszów 2018 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 4° ss. 226, il., mapy.

Treść: Budziński Zdzisław: Przedmowa s. 7–8; Budziński Zdzisław: Rzeka w krajobrazie wsi podrzeszowskiej. Zmiany koryta Wisłoka w obrębie Drabiniarki w XIX–XX w. s. 9–42; Faluszcak Franciszek: Ośrodki kolonizacji niemieckiej na terenie cyrkulu żółkiewskiego (w świetle kartografii epoki rozbiorowej) s. 43–67; Kamińska-Kwak Jolanta: „Wakacje, ach wakacje!” Turystyka letniskowo-uzdrowska w województwie lwowskim w drugiej połowie lat 30. XX wieku s. 69–106; Rejman Sabina: Galicja z perspektywy. Refleksje na temat Galicji w relacjach Klementyny Arvayowej [1857–1937] z podróży poza jej granice z lat 1901–1912 s. 107–122; Łuczycy Wojciech: Szlakami podróży Wincentego Pola po Galicji s. 123–138; Skulimowska Małgorzata: Zmiany w przestrzeni kulturowej województwa podkarpackiego na przykładzie dawnych zespołów dworskich s. 139–164; Wesół Andrzej: Wykorzystanie dawnych obiektów wojskowej sieci obserwacyjno-meldunkowej do rozwoju infrastruktury turystycznej na terenie Bieszczadów i Beskidu Niskiego s. 165–185; Kaznowski Mariusz: Morale „historyczne” na Podkarpaciu – obiekty sztuki nietrwale jako podlegający przemianom element artystyczny przestrzeni publicznej s. 187–220.

T. 1. 2013.

8458. GAŁECKA Marzena: Zmodernizowana kaplica w Kozłowiec jako przykład nowych trendów w budownictwie przełomu wieków XIX i XX. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 213–221.

8459. GAŁĘDEK Michał: Koncepcja i projekty nowego ustroju administracyjnego dla przyszłego Królestwa Polskiego. Studium z dziejów myśli administracyjnej. Sopot 2017.

Rec.: Malec Jerzy: Uwagi na marginesie książki... *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 1 s. 87–93, streszcz. ang.

8460. GAŁĘDEK Michał, Klimaszewska Anna: Prace Komitetu Cywilnego Reformy nad nową regulacją małżeństw katolickich w 1814 roku. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 3 s. 467–491, streszcz. ang.

Toż w jęz. ang.: The work of the Civil Reform Committee on the new regulation of catholic marriages in 1814. *Tamże*. T. 11: 2018 z. specjalny s. 179–203.

8461. GAWIN Magdalena: Spór o równouprawnienie kobiet (1864–1919). Warszawa 2015.

Rec.: Drozdowska Agnieszka, *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 326–331; Kałwa Dobrochna, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 264–268.

8462. GELLES Katarzyna: Związki Róży Luksemburg z Wrocławiem. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 1 s. 21–41, streszcz. ang.

8463. GETKA-KENIG Mikołaj: Architektura w kręgu zainteresowań Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk, 1800–1832. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 9–37, streszcz. ang.

8464. GETKA-KENIG Mikołaj: Pałac Andrzeja Deskura w Sancygniowie a problem upamiętniania wielkich rodaków na elewacjach rezydencji ziemiańskich w Królestwie Kongresowym. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 44: 2019 s. 49–71, streszcz. ang.

8465. GETKA-KENIG Mikołaj: „Przedmioty budownictwa” na warszawskich wystawach sztuk pięknych z lat 1819–1828 a problem modernizacji kultury architektonicznej w konstytucyjnym Królestwie Polskim. *Quart.* Nr 3(53): 2019 s. 22–41, streszcz. ang.

8466. GETKA-KENIG Mikołaj: Sebastian Sierakowski (1743–1824) i mit Krakowa w okresie napoleońskim i pokongresowym. *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 2 s. 283–314, streszcz. ang.

Rola Sierakowskiego w kreowaniu obrazu Krakowa jako pomnika historycznej wielkości Polski.

8467. GETKA-KENIG Mikołaj: Traktat Sebastiana Sierakowskiego a problem popularyzacji wiedzy architektonicznej w Księstwie Warszawskim. *Modus*. [T.] 18: 2018 s. 63–122, streszcz. ang.

Traktat z 1812 r.

8468. GIEBUŁTOWSKA Magdalena: The role of General Edmund Taczanowski [1822–1879] in creating Poland's National security. *Przegląd Nauk o Obronności*. [T.] 6: 2018 ss. nlb. 10.

Działalność wojskowa, gł. w l. 1848–1863.

8469. GLAISE-HORSTENAU Edmund: Upadek Austro-Węgier. Tł. Katarzyna Mróz-Mazur. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 326, il.

8470. GLINIANOWICZ Katarzyna: Z cienia polskości. Ukraińska proza galicyjska przełomu XIX i XX wieku. Kraków 2015.

Rec.: Poliszczuk Jarosław, *Slavia Orientalis*. T. 67: 2018 nr 4 s. 734–738.

8471. GLUGLA Paweł: Działalność tarnowskiej delegacji Książęco-Biskupiego Komitetu Pomocy w latach 1915–1917. *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 21: 2016 s. 233–254, streszcz. ang.

8472. GLUGLA Paweł: Tarnowianie w drodze do niepodległości 1914–1918. Tarnowians on their way to independence 1914–1918. Tarnów 2018.

Rec.: Sypek Wojciech, *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 249–251.

8473. GŁOWACKI Adam: Choroba – fantazmat w XIX-wiecznej kulturze chłopskiej.

Kultura i Historia. Nr 18: 2010 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

8474. GOŁONKA-CZAJKOWSKA Monika: Między kosmopolityzmem a lokalnością, czyli wybrane zagadnienia z kultury ubioru Starego Sącza i okolic w latach 1860–1918. Ćwiczenia z rekonstrukcji. *Prace Etnograficzne*. T. 43: 2015 nr 4 s. 347–367, streszcz. ang.

8475. GOŁASZ Zbigniew: Kiedy zabrakło rąk do pracy. Jeńcy wojenni w przemyśle zarbrańskim w latach 1915–1918. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 117–127.

8476. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Relacja Jadwigi Lubowidzkiej na temat miejsca pochówku Waleriana Ostrowskiego w Płocku w 1863 roku. *Nasze Korzenie*. Nr 17: 2019 s. 27–31.

Jadwiga z Ostrowskich Lubowidzka (1852–1941).

8477. GORZAŁKA Przemysław: Stan twierdzy częstochowskiej w sierpniu 1807 r. w świetle raportu ppłk. Antoniego Górskiego. *Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2019 s. 171–184, streszcz. ang.

8478. GÓRCZYK Wojciech Jerzy: Kościół w Opinogórze fundacji Wincentego Krasieńskiego. *Amor Patriae Nostra Lex*. Z. 6: 2019 s. 21–26.

Powstał w l. 20. XIX w.

8479. GÓRCZYK Wojciech Jerzy: Kościół w Opinogórze ufundowany przez generała Wincentego Krasieńskiego. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 10: 2018 s. 159–186, streszcz. ang.

Powstał w l. 20. XIX w.

8480. GÓRCZYK Wojciech Jerzy: Opinogóra w czasie I wojny światowej. *Bieżeńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 32: 2018 s. 197–222.

8481. GÓRECKI Piotr: Ks. Johannes Chrząszcza [1857–1928] zapiski o I wojnie światowej. Sylwetka górnośląskiego historyka w 90. rocznicę śmierci. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 77–92, streszcz. ang.

8482. GÓRNY Waldemar: Jędrzej Moraczewski [1802–1855] w Szamotułach. *Museum Poloniae Maioris*. T. 2: 2015 s. 98–102, streszcz. ang.

Założyciel Towarzystwa Zbieraczy Starożytności Krajowych w Szamotułach.

8483. GÓRZYŃSKI Makary: Plany rozwoju urbanistycznego Częstochowy z początku XX wieku: zapomniana karta poszukiwania

wielkowiejskości miasta? *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019 s. 71–138.

8484. GRABOWSKA Teresa Maria; Edward August Landié [1788–1853] author of Polish coursebooks for French language teaching, and Samuel Orgelbrand, his publisher. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. 13: 2019 s. 197–222.

8485. GRABOWSKA-PIEŃKOSZ Dorota; Towarzystwo Pedagogiczne (1868–1906) wobec edukacji kobiet w zaborze austriackim. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 101–114, streszcz. ang.

8486. GRABSKI Maciej; Obraz Warmii i Mazur na łamach petersburskiego „Kraju” (1882–1909). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 3 s. 497–515, streszcz. ang., niem.

Zawiera też fragmenty artykułów z l. 1890–1900.

8487. GRABSKI Maciej; Problematyka literacko-kulturalna podejmowana na łamach „Dziąłu Literackiego” tygodnika „Kraj” w 1906 roku. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 23: 2018 [nr] 4 s. 71–80, streszcz. ang.

8488. GRALA Dariusz; Wojna partyzancka 1863–1864. Organizacja wojskowa i system dowodzenia wojsk powstańczych oraz armii carskiej walczących w Królestwie Polskim. Olsztyn 2019 Wydaw. Cepheus; Eryk Kowalczyk 8° ss. nlb. 2, 163, il., mapy.

Praca magisterska.

8489. GRALICKI Bartosz; Rosyjskojęzyczni mieszkańcy Płocka w świetle pierwszego powszechnego spisu ludności imperium rosyjskiego z 1897 roku. *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 4 s. 10–15.

8490. GROCHOLSKA Barbara; Wizerunek polskiej emancypantki ukazany w wybranych tekstach XIX i XX wieku. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 2 s. 73–86, streszcz. ang.

8491. GROSZ Rafał; Proćpak nie był ostatnim zbójnikiem. Rzecz o Cukrzyku, słowackim harnasiu w początkach XIX wieku. *Gronie*. Nr 19: 2019 s. 51–56.

Zbójnik grasujący na terenie Żywiecczyny i Orawy.

8492. GRUCA Anna; Rola polskiej książki i jej instytucji w utrzymaniu więzi międzyzaborowych w drugiej połowie XIX w. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. 13: 2019 s. 177–195, streszcz. ang.

8493. GRUDNICKI Jan; Proces o naruszenie w posiadaniu miedzy przy cmentarzu Izraelskiej Gminy Wyznaniowej w Strzyżowie. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 5: 2019 s. 257–266.

Toczony przeciwko Marcinowi i Józefowi Patrynom w 1898 r. Zawiera też fotokopie dokumentów.

8494. GRUDNICKI Jan; Zarys historii strzyżowskiego domu mieszczańskiego rodziny Patrynow położonego w północnej pierzei Rynku. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 5: 2019 s. 97–110, streszcz. ang.

Wybudowany w poł. XVIII i wielokrotnie przebudowany. Zawiera też aneks źródłowy z 10 II 1872 r.

8495. GRYGLEWSKI Ryszard W.; Medycyna w ujęciu Jędrzeja Śniadeckiego. *Opuscula Musealia*. Z. 26: 2019 s. 7–19, streszcz. ang.

8496. GRYSIŃSKA-JARMUŁA Katarzyna; Aktywność naukowa mieszkańców Bydgoszczy w II połowie XIX i początku XX wieku w kontekście rozwoju nauki w ówczesnej Europie. *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 79–97, streszcz. ang., niem.

8497. GRZESZCZAK Maciej; Ludność i gospodarka Kleczewa w latach 1815–1878. *Rocznik Koniński*. T. 20: 2018 s. 7–36.

8498. GURBIEL Andrzej; Poeci i uczeni w wierszach okolicznościowych Wincentego Pola. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 263: Studia Historicolitteraria. [T.] 18: 2018 s. 19–32, streszcz. ang.

8499. GUT Paweł; Z dziejów politycznych i ustroju komunalnego Węgorzyna w XIX i początkach XX w. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 1: 2017 s. 53–68, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2 pt.: Z dziejów społecznych Węgorzyna w XIX i początkach XX w. *Tamże*. T. 2: 2018 s. 11–36, streszcz. ang.

8500. GZELLA Grażyna; Obrażające i podburzające pismo „Lech. Gazeta Gnieźnieńska” (1895–1914). Toruń 2015.

Rec.: Romanow Andrzej, *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 287–292.

8501. GZELLA Grażyna; Procesy prasowe redaktorów „Gazety Gdańskiej” z lat 1891–1914. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 1 s. 23–35, streszcz. ang.

8502. HAJKOWSKA Monika; „Był on dla mnie nie tylko nauczycielem, ale jakby starszym bratem i towarzyszem” – o relacjach nauczycieli domowych z pracodawcami i ich dziećmi w Królestwie Polskim w XIX i na początku XX wieku. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2019 nr 1 s. 29–34.

8503. HAŁABURDA Marek: Szpitale diecezji żmudzkiej na początku XIX stulecia. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 2 s. 102–145, streszcz. ang.

8504. HAP Wiesław: Jasło i powiat w latach budzenia się Niepodległej Rzeczypospolitej. *Rocznik Jasielski*. T. 8: 2017 s. 7–34.

Lata 1914–1918.

8505. HAP Wiesław: Jaślanie i mieszkańcy Jasielszczyzny w powstaniu węgierskim i w powstaniu styczniowym. *Rocznik Jasielski*. T. 9: 2018 s. 7–18.

8506. HAPTAŚ Krzysztof: „On to podjął się był pięknego dzieła ułatwienia powrotu wywiezionym na Sybir po r. 1863 poddanym austriackim”. Książd Ludwik Ruczka [1814–1896] i jego działalność na rzecz zesłanych na Sybir powstańców styczniowych z zaboru austriackiego. *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 139–152, streszcz. ang.

8507. HARATYK Anna: Patriotic upbringing of women according to the idea of the blessed Marcelina Darowska as preparation for the fight for the independence of the Republic of Poland. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 11: 2019 [nr] 1 s. 60–69.

8508. HOSZOWSKA Mariola: W trosce o polską wieś. Księżna Izabela Czartoryska i jej dydaktyczna opowieść o mieszkankach Dobromila. Z dziejów Macierzy Polskiej we Lwowie na przełomie XIX i XX wieku. *UR Journal of Humanities and Social Sciences*. 2019 nr 4 s. 23–46.

Pielgrzym w Dobromilu, czyli Nauki wiejskie z dodatkiem powieści. Warszawa 1818.

8509. HUBCZYK Anna: Nowe wyzwania – stare problemy, czyli kwestie społeczne podnoszone przez „Gwiazdkę Cieszyńską” za redakcji Józefa Londzina w latach 1902–1918. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 21: 2016 s. 87–106, streszcz. ang.

8510. HUMMEL Piotr: Kontrola i ewidencja mieszkańców Łodzi. Księgi ludności stałej i niestałej oraz księgi domowe (1864–1914). *Przeгляд Historyczny*. T. 110: 2019 z. 2 s. 301–317, streszcz. ang.

8511. HUŃKO Mateusz: Informacje o dekanacie waleckim w świetle czasopisma „Archiwum Teologiczne”. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 10: 2019 s. 199–200.

Wyd. w l. 1836–1837.

8512. JAK Dąbrowski do Poznania... Rozważania w 210. rocznicę przybycia gen. Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego do stolicy Wielkopolski. Pod red. Andrzeja Gulczyńskiego. Poznań 2017 Wydaw. PTPN 8° ss. 218, il., streszcz. ang. PTPN.

Treść: Gulczyński Andrzej: Słowo wstępne s. 7–16; Dobek Rafał: Francja, Polska i Europa w roku 1806 s. 17–38; Matusik Przemysław: Czy Polacy „godni są być Narodem?”. Napoleon, Poznań i sprawa polska 1806 s. 39–48; Gulczyński Andrzej: Napoleon Prawodawca a Wielkopolska s. 49–80; Krzymkowski Marek: Departament kaliski w czasach Księstwa Warszawskiego – zarys ustrojowy s. 81–94; Jeziorowski Tadeusz: O obrazie „Wjazd gen. Dąbrowskiego do Poznania” [przypisywanym Janowi Krystianowi Gładyszowi] raz jeszcze s. 95–128; Słaby Łukasz: „A generał Dąbrowski wpada do Poznania...”. Poznańsko-napoleońska jesień 1806 w poezji tamtego czasu oraz w literaturze późniejszej s. 129–142; Szafranski Wojciech: Między ambicją a koniecznością. Józef Wybicki jako „nieposeł” doby Sejmu Wielkiego s. 143–160; Ratajczak Waldemar: Józef Wybicki – współtwórca fundamentów geografii polskiej s. 161–171; Rey Przemysław: Serce czy rozum? Spojrzenie na okoliczności powstania „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech” s. 173–180; Sobczak Jerzy: Józef Wybicki w pamięci i tradycji Wielkopola s. 181–192; Łęcki Tomasz: Nowe Muzeum Niepodległości w Poznaniu s. 193–202.

8513. JAKIMOWICZ Anna: Lubelskie restauracje, kawiarnie oraz cukiernie w XIX i na początku XX w. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 149–159, streszcz. ang.

8514. JAKUBCZAK Sławomir: Bohaterowie czasu wojny i pokoju – bracia Chojnacy z Serocka. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 5–22.

Maciej, Józef i Piotr – zmarli w 1840 r.

8515. JAKUBOWICZ Andrzej: Udział Kościoła i parafii Sarnaki w procesie dążenia do niepodległości Polski w 1918 roku. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 1: 2018 s. 108–118.

8516. JANICKA Danuta: Krakowski targ, zadośćuczynienie honorowe, potępienie, czyli polscy literaci XIX wieku o sądach niepaństwowych. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 3 s. 243–256, streszcz. ang.

8517. JANICKA Iwona: Wileńscy studenci a polska sprawa narodowa w pierwszej połowie XIX wieku. Postawy, zachowania, decyzje. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 1 s. 37–70, streszcz. ang., niem., ros.

8518. JANIKOWSKI Zbysław: Częstochowa przemysłowa. *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019 s. 213–220.

Lata 1863–1914.

8519. JANKOWIAK Mirosław: Nieporęty przełomu XIX i XX wieku w dokumentach carskich. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 59–63.

8520. JANKOWSKI Aleksander: Restauracja drewnianej architektury sakralnej w uwarunkowaniach prawnych doby zaborowej. Uwagi na podstawie zapisów źródłowych prowincji wielkopolskiej. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 1 s. 93–112, streszcz. ang.

8521. JANUSZEWSKI Stanisław: Wyszli z Polski. Wynałazy Wielkiej Emigracji 1832–1870. Wrocław 2019 Fund. Otwartego Muzeum Techniki 4° ss. 384, nlb. 1, il. Fund. Otwartego Muzeum Techniki.

8522. JARA Renata Kinga: Dwór ze Świącan czyli Domu szlachecko-ziemiańskiego życie opisane podług urzędzenia i sprzętów w nim się znajdujących. Sanok 2014.

Rec.: Miśkowiec Maciej, *Rocznik Sanocki*. T. 12: 2017 s. 267–270.

8523. JARCZEWSKA-PODEJMA Małgorzata: Związki artystyczne Konstantego Marii Górskiego [1862–1909] z Jackiem Malczewskim [1854–1929]. *Kwartalnik Polski*. R. 65: 2019 nr 2/3 s. 135–150, streszcz. ang.

8524. JAROWIECKI Jerzy: Prasa we Lwowie w okresie autonomii galicyjskiej (1867–1918). Wrocław 2019 Wydaw. WSZ „Edukacja” 8° ss. 352, il. Wyższa Szkoła Zarządzania „Edukacja” we Wrocławiu. (Monografie).

8525. JARZĄBEK-WASYL Dorota: W rytmie kół. Zapiski Heleny Modrzejewskiej z amerykańskiego tournée w 1893. *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 1 s. 98–112, streszcz. ang.

8526. JARZĄBEK-WASYL Dorota, Maresz Barbara: Archiwum teatru XIX wieku. Ludzie, dokumenty, historie. Kraków 2019 Tow. Nauk. Societas Vistulana 8° ss. 576, il.

8527. JASKULSKI Waldemar: Cesarska i Królewska Komenda Grupy Legionów Polskich (luty–październik 1915 roku). Zarys służby. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 77–105, streszcz. ang.

W aneksie dwa dokumenty.

8528. JASTRZĘBSKI Bartosz: Henryk Rzewuski [1791–1866] – on the way to Polish national philosophy. *Logos i Ethos*. [R. 29]: 2019 [nr] special issue s. 155–174.

8529. JASZCZAK Roman: Lasy i leśnictwo w Królestwie Polskim oczyma Aleksandra Połujańskiego. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 17: 2017 s. 25–40, streszcz. ang.

Analiza prac nt. leśnictwa z l. 1854–1861.

8530. JAŚNIEWSKI Maciej Zbigniew: Operacja łódzka i cmentarze z Wielkiej Wojny na terenie powiatu pabianickiego. Pabianice 2019 Tow. Miłośn. Dziejów Pabianic 8° ss. 48, il.

8531. JAWORSKI Rafał: Archiwum Akt Dawnych w Piotrkowie i archiwalia piotrkowskie w świetle korespondencji Erazma R. Goldmana z Romualdem Hubem (1870–1876). *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 2 s. 92–113, streszcz. ang.

8532. JAWORSKI Wojciech: Legalne organizacje społeczne w powiecie konińskim w latach 1873–1914. *Rocznik Koniński*. T. 20: 2018 s. 59–71.

8533. JAWORSKI Wojciech: Legalne organizacje społeczne w powiecie piotrkowskim do 1914 roku. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 49–62, streszcz. ang.

Od lat 90. XIX w.

8534. JAZOWNIK Maria: Obraz Lwowa w korespondencji Wilhelma Feldmana ukazującej się na łamach krakowskiego „Życia”. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 6: 2015 s. 37–61, streszcz. ang.

Z l. 1897–1898.

8535. JĘDRYCHOWSKA Barbara: The Catholic Church in Siberia and its educational activities for the 19th century Polish exiles. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 10: 2018 [nr] 1 s. 34–43.

8536. JĘDRYCHOWSKA Barbara: Cursed with patriotism. The educational potential of enslavement (Polish society in the Russian partition of Poland in the first half of the 19th century). *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 6: 2014 [nr] 1 s. 40–47.

8537. JĘDRYCHOWSKA Barbara: Learning as a way to survive: from the memories of the 19th century exiles to Siberia. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 4: 2012 [nr] 2 s. 39–50.

8538. JĘDRYCHOWSKA Barbara: The phenomenon of a Polish Kresy town on the Lithuanian-Belarusian territory in the 1st half of the 19th century. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 8: 2016 [nr] 1 s. 88–98.

8539. JĘDRYCHOWSKA Barbara: The roads to independence of the female students of private schools in Warsaw. *Czech-Polish*

Historical and Pedagogical Journal. Vol. 11: 2019 [nr] 1 s. 40–49.

Na przełomie XIX/XX w.

8540. JĘDRYCHOWSKA Barbara: A Siberian Biełystok – the Polish small homeland in the Tomsk gubernya (turn of the 19th and the 20th centuries). *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 7: 2015 [nr] 1 s. 46–54.

8541. JODKOWSKI Marek: Bezławki versus Święta Lipka, czyli rzecz o budowie wiejskiego domu dla konfirmantów na pograniczu historycznej Warmii w XIX wieku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 1 s. 79–94, streszcz. ang., niem.

8542. JODKOWSKI Marek: Budowa kościoła ewangelickiego w Barczewie w XIX wieku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 1 s. 55–69, streszcz. ang., niem.

Data zakończenia budowy 1911/1915 r.

8543. JURKOWSKA Hanna: „Buciki Montezumy”. Podbój Meksyku w rękopisie księżnej Izabeli Czartoryskiej. *Kultura i Historia*. Nr 18: 2010 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

8544. JURKOWSKI Roman: „Osoba polskiego pochodzenia”. Terminologiczno-prawny aspekt represji po powstaniu styczniowym na Ziemiach Zabrzanych. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 1 s. 135–146, streszcz. ang., ros.

Lata 1865–1914.

8545. JUŚKO Edmund: Działalność Rady Szkolnej Krajowej na rzecz szkoły ludowej w autonomicznej Galicji. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr spec. 1 s. 28–39.

8546. KACPRZAK Marta M.: Lucjan Rydel jako badacz i wydawca literatury dawnej – dzieje edycji „Jerozolimy wyzwolonej” Torquata Tassa w przekładzie Piotra Kochanowskiego (Kraków 1902–1903). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: Studia Historicolitteraria. [T.] 19: 2019 s. 79–96, streszcz. ang.

8547. KACZMARZYK Izabela: „Giszowiec. Nowa górnośląska wieś górnicza”, czyli o dziedzictwie miejsca „zbyt dobrego”, aby przetrwać... *Czasy Pismo*. 2019 nr 1/2 s. 45–51.

Z pocz. XX w.

8548. [KADIKALO Andrij Mironovič] Kadykalo Andriy, [Karivec' Igor] Kariwec Ihor: Samoświadomość filozoficzna galicyjskich intelektualistów narodowości ruskiej końca XIX

i początku XX wieku: Klemens Hankiewicz [1842–1901] i Wasyl Szczurat [1871–1948]. *Galicja*. T. 5: 2019 s. 40–56, streszcz. ang.

8549. KALETA Petr: Cracow in the life and work of Edvard Jelínek [1855–1897]. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 4 s. 769–785.

Opis i analiza związku czeskiego pisarza z Krakowem w jego książkach i artykułach.

8550. KALINOWSKA-WITEK Barbara: Wychowanie dzieci w wieku przedszkolnym w poglądach pedagogów i publicystów wybranych czasopism Królestwa Polskiego z II połowy XIX wieku i początku XX wieku. *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*. Vol. 14: 2019 nr 3 s. 15–26.

8551. KALISZEWSKI Andrzej: Pierwsze polskie reportaże z frontów Wielkiej Wojny – w „Nowej Reformie” i „Ilustrowanym Tygodniku Polskim” (aspekt genologiczny i historyczny). *Studia Środkowoeuropejskie i Bałkanistyczne*. T. 28: 2019 s. 49–63, streszcz. ang.

8552. KAMIŃSKA Krystyna Danuta: Jan Dybowski (1856–1928) i jego podróże po północnej Afryce. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 219–230, streszcz. ang.

Lata 1889–1896.

8553. KAMIŃSKA-CZUBAŁA Barbara: Zbiory Piotra Moszyńskiego. Biblioteka szlachecka w dobie romantyzmu. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 253, nlb. 3, il. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 923).

Rec.: Langer Beata: Z badań nad dziewiętnastowiecznymi bibliotekami prywatnymi. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 298: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 17: 2019 s. 424–428, streszcz. ang.

8554. KANIA Rafał: Założenia systemu podatkowego w poglądach Rajmunda Rembielińskiego [1775–1841]. *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 2 s. 3–13.

8555. KAPS Klemens: Gospodarka, polityka a tożsamość: Galicja i Monarchia Habsburska w długim XIX wieku na tle debaty historyograficznej o imperium, narodzie i regionie. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 3 s. 127–156, streszcz. ang.

8556. KARBOWSKI Władysław: Bitwa pod Wróblewem i Radzanowem 1863 roku. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 2: 2018 s. 23–27.

8557. KARLINA Oksana: Testament Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego, biskupa łuckiego

i żytomierskiego. *Rocznik Skrzatuski*. T. 7: 2019 s. 161–174, streszcz. ang.

Zawiera też tekst testamentu z 15 VI 1821 r.

8558. KARŁOWICZ Mateusz: Prywatne Wyższe Kursy Żeńskie w Warszawie przy Cesaarskim Uniwersytecie Warszawskim w świetle akt osobowych słuchaczek. *Kronika Warszawy*. 2019 nr 2 s. 46–58, streszcz. ang.

Do 1913 r.

8559. KARYŚ Jerzy Witold: Maksym Tarejwo – kapłan zaangażowany w powstanie styczniowe. *Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2019 s. 103–117, streszcz. ang.

Józef (w zakonie Maksymilian) Tarejwo – zakonnik kapucyński (1832–1864).

8560. KAWA Ewelina: Rozwój demograficzny Tuchowa w latach 1867–1914 w świetle ksiąg metrykalnych. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 29: 2017 s. 19–43, streszcz. ang.

8561. KAWALEC Agnieszka: Z Wielkopolski do Lwowa – w pogoni za realizacją marzeń. Przypadek Ksawerego Liskego w świetle korespondencji. *Galicja*. T. 5: 2019 s. 311–351, streszcz. ang.

Zawiera też listy K. Liskego z l. 1867–1868.

8562. KĄDZIELAWSKI Grzegorz: Wykonywanie prawa propinacji w Tarnowie w latach 1845–1910. *Tarnowskie Colloquia Naukowe*. 2018 nr 1(5) s. 103–111, streszcz. ang.

8563. KĘSIK Kamil: Patriotyzm praktyczny ks. Izydora Kowalskiego [1866–1934] – proboszcza czasu I wojny światowej w Działoszynie. *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 77–90, streszcz. ang.

8564. KINEALY Christine: A Polish count in county Mayo. Paul de Strzelecki and the great famine. [W:] Mayo: history and society. Ed. by Gerard Moran and Nollaig O Muraile. Dublin 2014 8° ss. 944.

Paweł Edmund Strzelecki (1797–1873).

Rec.: Grondelski John M., *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 409–410.

8565. KIPER Daniel: Geneza i kształt Związku Narodowego Polskiego w Ameryce Północnej w pierwszych latach istnienia. *Studia Polonijne*. T. 39: 2018 s. 89–124, streszcz. ang.

Lata 1880–1910.

8566. KITA Jarosław: Wojskowi wykładowcy warszawskiej Szkoły Aplikacyjnej Artylerii i Inżynierii i ich udział w powstaniu listopadowym. *Acta Universitatis Lodzianis*.

Folia Historica. [Vol.] 104: 2019 s. 81–108, streszcz. ang.

8567. KLIMOWSKA Marzena: Bieńkówka – dzieje wsi i parafii w okresie galicyjskim. Wybrane aspekty historyczne i kulturowe. *Malopolska*. [T.] 21: 2019 s. 135–159, streszcz. ang.

8568. KLYČNIKOV Ůrij: Pol'skie plenniki severokavkazskih gorcev v pervoj polovine XIX veka. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 24: 2019 [nr] 4 s. 173–182, streszcz. ang.

8569. KŁUDKIEWICZ Kamila: Ilustracje w czasopiśmie „Przyjaciel Ludu” – od oświeceniowego encyklopedyzmu do wizualnego kanonu narodowego. *Biblioteka*. Nr 23(32): 2019 s. 121–165, streszcz. ang.

Ukazywał się w Lesznie w l. 1834–1849.

8570. KMOCH Maria Weronika: Między ideą a rzeczywistością. Rady Opiekuńcze w czasie I wojny światowej na przykładzie powiatu przasnyskiego. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 32: 2018 s. 64–116.

8571. KMOCH Maria Weronika: Wielka Wojna we współczesnym krajobrazie gminy Jednorozec (pow. przasnyski). *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 1: 2017 s. 11–36.

8572. KOEHLER Krzysztof: Stanisław Tarnowski [1837–1917] jako badacz dziejów myśli politycznej. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 298: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 17: 2019 s. 110–116, streszcz. ang.

8573. KOMOROWSKI Jerzy: Małżeństwo w galicyjskiej rodzinie ziemiańskiej w pierwszej dekadzie XX wieku jako wynik praktyk (społecznych) podtrzymujących lub niwelujących dystans społeczny na przykładzie aranżacji małżeństwa Ludwika Skibniewskiego i Felicji Dębickiej z 1905 roku. *Kultura i Historia*. Nr 18: 2010 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

8574. KONARSKI Marcin: Publiczne posługi transportowe w okresie Księstwa Warszawskiego w świetle postanowień dekretu z dnia 22 maja 1810 roku „względem koni i podwód dostarczonych pod transporty i wojskowych”. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 113–135, streszcz. ang., fr.

8575. KOPERSKI Andrzej: Obchody patriotyczne w galicyjskim Przemyślu (1867–1918) – drogą do Niepodległości. Red. Janusz Polaczek. Przemyśl 2019 PTH. Oddz. w Przemyślu; AP Przemyśl; Przemyskie Centrum Kultury i Nauki

Zamek 8° ss. 154, il. (Biblioteka Przemyskich Zapisków Historycznych; t. 3).

Toż. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018. Dodatek: „Biblioteka Przemyskich Zapisków Historycznych”. T. 3 s. 3–154.

8576. KOPICZKO Andrzej: Parafia i kościół w Ornece w świetle protokołu powizytacyjnego z 1798 r. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 129–145, streszcz. ang.

8577. KOPICZKO Andrzej: Sanktuarium w Świętej Lipce w świetle protokołu powizytacyjnego z 1798 roku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 1 s. 77–100, streszcz. ang., niem.

8578. KOPROWSKI Marek A.: Legiony. Droga do legendy. Tworzyli Wojsko Polskie 1916–1918. Red. Aleksandra Sitkiewicz. Poznań 2019 Replika 8° ss. 405, nlb. 1, tabl. 16, il., mapy.

8579. KORBUT Wiktar: Etnogeneza Białorusinów w świetle ustaleń Wacława Łastowskiego. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 51: 2019 s. 27–38, streszcz. ang., białorus.

Analiza poglądów oraz prac W. Łastowskiego (z 1910 r.), Adama Honorego Kirkora (z 1882 r.) oraz Mitrofa Downar-Zapolskiego (z 1905 r.).

8580. KORDA Krzysztof: Obraz Kaszub i Kaszubów w XIX i początkach XX wieku na przykładzie „Gazety Toruńskiej”. *Acta Casubiana*. T. 19: 2017 s. 236–255, streszcz. ang.

Lata 1867–1921.

8581. KORDACZUK Sławomir: Placówki wschodniej części powiatu siedleckiej księgi peowiaków. Weryfikacja członków Związku Peowiaków. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 1: 2018 s. 18–42.

Lata 1915–1918.

8582. KORYBUT-MARCINIAK Maria: Homeopatia w życiu codziennym urzędnika carskiego – Ignacego Artura Dolińskiego [1831–1909]. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 1 s. 113–124, streszcz. ang.

8583. KORZENIOWSKI Mariusz: Polacy w Kijowie wobec Rządu Tymczasowego (marzec – lipiec 1917 r.). *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 10: 2019 [nr] 2 s. 67–76, streszcz. ang.

8584. KOSTECKI Janusz: Carska cenzura zagraniczna wobec publikacji Stanisława Tarnowskiego (1871–1914). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 298: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 17: 2019 s. 117–132, streszcz. ang.

8585. KOSTRZEWSKA Ewelina Maria: Marginesy pamięci. Uwagi wokół pisma „Prąd” (1909–1914). *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 1 s. 249–263, streszcz. ang.

8586. KOSTUCH Bożena: Wyroby kamionkowe z Ćmielowa na wystawach przemysłowych w XIX wieku. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 2 s. 259–274, streszcz. ang.

8587. KOSZUDA Wiktoria: Kształtowanie się medycyny laboratoryjnej w świetle polskiego piśmiennictwa lekarskiego okresu zaborów. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 9: 2019 z. 1–2 s. 3–71, il., streszcz. ang.

8588. KOŚCIAŃSKI Tomasz: Stosunek Wielkopolan do I wojny światowej. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 22: 2016 s. 3–8.

8589. KOTECKI Andrzej: Przeszłość uzdrowiska Połąga. *Rocznik Kresowy*. R. 2: 2016 nr 2 s. 131–156, streszcz. ang., niem., ros.

XIX w.

8590. KOTOWSKI Albert S.: Działalność polskiego Powiatowego Komitetu Wyborczego w Żninie w świetle sprawozdań policji pruskiej z lat 1905–1910. *Studia z Zakresu Nauk Prawno-ustrojowych*. T. 8: 2018 z. 1 s. 171–194.

8591. KOWAL Jolanta: Tradycja oświecenia stanisławowskiego na łamach „Dziennika Wileńskiego” z lat 1815–1830. *Prace Polonistyczne*. Ser. 71: 2016 s. 101–119.

8592. KOWALCZUK Urszula: Kwestia miary. O pierwszych odczytaniach „Zygmunta Augusta” Lucjana Rydla. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: Studia Historicolitteraria. [T.] 19: 2019 s. 145–165, streszcz. ang.

Odbiór dramatu historycznego przez krytyków literackich, l. 1912–1913.

8593. KOWALIK Sławomir: Katolicki program wychowawczy Augusta Hlonda [1881–1948] – odpowiedź na trudne czasy. *Drohiczyński Przegląd Naukowy*. Nr 9: 2017 s. 203–224.

Analiza programu wychowawczego z 1905 r.

8594. KOWALKOWSKA Agnieszka: Podróż na Wschód. Leon Barciszewski [1849–?] – oficer armii carskiej i fotograf XIX-wiecznej Samarkandy. *Polish Migration Review*. 2018 nr 1 s. 73–81.

8595. KOWALSKA Agnieszka: Lucjan Rydel [1870–1918] i teatr. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: Studia

Historicolitteraria. [T.] 19: 2019 s. 21–34, streszcz. ang.

8596. KOWALSKI Tomasz: W Sierpcu „za cara”. Śladami rosyjskiego garnizonu. Sierpiec 2013.

Rec.: Gołębiwski Grzegorz, *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 1 s. 41–44.

8597. KOZA Irena: Tadeusz Bułharyn i działalność Towarzystwa Szubrawców. [W:] Tradycja i nowoczesność. Z zagadnień języka i literatury Słowian Wschodnich. Kraków 2019 s. 104–115.

8598. KOZAK Bartosz: Pozostałości głównego punktu pomiarowego sieci triangulacyjnej Staropolskiego Okręgu Przemysłowego z 1828 r. na szczycie Łysicy. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 109–114, streszcz. ang.

8599. KOZAK Szczepan: Kierunki aktywizacji zawodowej kobiet w Galicji w końcu XIX i na początku XX wieku w świetle spisów ludności. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 1 s. 101–128, streszcz. ang.

8600. KOZAKOWSKA-ZAUCHA Urszula: Kogóż tam nie było? Karykatury Kazimierza Sichulskiego z restauracji Stanisława Karpowicza w Zakopanem. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 43: 2018 s. 123–141, streszcz. ang.

Lata 1914–1916.

8601. KOZIŃSKA-WITT Hanna: Politycy czy klakierzy? Żydzi w krakowskiej radzie miejskiej w XIX wieku. Kraków 2019 Wydaw. UJ 8° ss. 245, nlb. 3, il., streszcz. ang., hebr. (Studia nad Cywilizacją Żydowską w Polsce. Studies in Jewish Civilization in Poland; vol. 3).

8602. KOZIŃSKA-WITT Hanna: Rekursy do władz miejskich jako źródło wiedzy o gminie żydowskiej. Przypadek Krakowa z roku 1877. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 2 s. 319–331, streszcz. ang.

8603. KOZUBOWSKI Aleksander: Zakończenie pierwszej wojny światowej oraz polska droga do niepodległości w „Pamiętniku kapelana wojskowego 1914–1918” autorstwa księdza Dominika Sciskały. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 35: 2019 s. 21–47.

8604. KRAJ-OBRAZ niepodległości. Życie codzienne u progu wolnej Polski. Pod red. Jadwigi Hoff, Izabeli Wodzińskiej. Kolbuszowa 2019 Muzeum Kultury Lud. 8° ss. 304, il., streszcz. ang.

Treść: Wodzińska Izabela: Wstęp s. 7–9; Dudek-Młynarska Elżbieta: „Jak nie na bandos, to do Ameryki!” – kierunek emigracji zarobkowej Rzeszowiaków i Lasowiaków przełomu XIX/XX wieku. Przyczynek do badań etnograficznych s. 10–21; Brytan Monika, Kołodziejczyk Aneta, Radziszewska Olga: Pierwsze buty – dziecko wiejskie w świetle biedy początku wieku XX. Na przykładzie materiału etnograficzno-językowego zebranego na terenie gminy Kolbuszowa (powiat kolbuszowski) s. 22–34; Zebrowska-Mazur Barbara: „Uleń mi się piszczałeczko, dam ci jutro dwa jajeczka” – o istocie pewnego gatunku folkloru dziecięcego s. 36–48; Kula Maria: Wesele wsi leżajskiej z przełomu XIX/XX wieku s. 50–64; Dragan Jolanta: Motywy patriotyczne w repertuarze pieśniowym Lasowiaków i Rzeszowiaków s. 66–80; Radwański Janusz: Ewolucja języka i obraz wojny w poezji Józefa Mączki [1888–1918] s. 82–93; Rybicki Andrzej: Opowieści z fotopamiętników. Obraz galicyjskiego miasta na początku XX wieku widziany okiem Tadeusza Rzący [1868–1928], Klementyny Zubrzyckiej [1887–1968] i nieznanego fotografa z rodziny Pusłowskich s. 94–115; Owczarska-Ożóg Anna: Próba przybliżenia obrazu życia mieszczańców wsi galicyjskiej w czasach I wojny światowej w oparciu o urzędowe obwieszczenia s. 116–133; Skromak Elżbieta: Chłopska gardia z Majdanu Zbydniowskiego – od idei założycielskiej do czasów niepodległości s. 134–142; Bardan Jacek: Powiatowy Komitet Narodowy w Kolbuszowej s. 144–153; Bober Monika: Społeczność Strzyżowa i powiatu strzyżowskiego w czasie walk o niepodległość i jej utrzymanie w latach 1914–1921 s. 154–176; Haptaś Krzysztof: Stan powiatu mieleckiego po okupacjach rosyjskich z lat 1914–1915 w świetle sprawozdania posła Andrzeja Kędziora [zawiera też aneks źródłowy z 1915 r.] s. 178–203; Ożóg Łukasz: Upamiętnienie uczestników walk o niepodległość i granice II RP na ziemi sokołowskiej (w dawnym powiecie kolbuszowskim) s. 204–217; Lipelt Robert: Żydowska społeczność Sanoka na przełomie XIX i XX wieku s. 218–234; Węch Arkadiusz [Stanisław]: Wystąpienia antyżydowskie na terenie prowincji galicyjskiej u progu odzyskania przez Polskę niepodległości s. 236–253; Wnęk Sławomir: Rzeszowianie jako uchodźcy wojenni na terenie monarchii habsburskiej jesienią 1914 roku. Liczba, rozmieszczenie i struktura społeczna s. 254–278; Bibliografia (wybór) s. 285–304.

8605. KRAJEWSKA Maria: Maria Butrymówna – „zamiłowana w archeologii” badaczka cmentarzysk na Litwie i jej kontakty z Erazmem Majewskim. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 1 s. 25–56, streszcz. ang., niem.

Zawiera też listy M. Butrymówny do E. Majewskiego z l. 1899–1902.

8606. KRAJEWSKI Wojciech: Kule broni palnej powstania listopadowego 1830–1831 r. Analiza pocisków odnalezionych na polu bitwy pod Grochowem, Iganiami, Ostrołęką, na terenie Reduty Ordona i w obozie wojsk polskich pod Kłajpedą. *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 294–351.

8607. KRAKOW Annett: Joachim Lelewel’s „Edda” of 1807. *Folia Scandinavica Posnaniensia*. Vol. 22: 2017 s. 30–47.

8608. KRAKOWIAK Małgorzata: O młodzież polską. Działalność redakcyjna i publicystyczna Stefani Sempołowskiej w czasopiśmie „Z Bliska i z Daleka” (1913–1914). *Przegląd Pedagogiczny*. 2019 nr 1 s. 218–230.

8609. KRASNOWOLSKI Bogusław: Władze i społeczeństwo Wolnego Miasta Krakowa wobec „sprawy narodowej” i „opiekuńczych” dworów. *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 107–137, streszcz. ang.

8610. KRAWCZYK Arkadiusz: Poznać sztukmistrza. Teofil Lenartowicz o procesie rzeźbiarskim w korespondencji z przyjaciółmi. *Quart*. Nr 4(54): 2019 s. 73–81, streszcz. ang.

8611. KROK Tomasz: Przypadek dezercji dowódcy oddziału radiotelegraficznego w I Korpusie Polskim w Rosji Zygmunta Włodzimierza Tarty-Mizińskiego. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 2 s. 121–142, streszcz. ang., ros.
Niesubordynacja wobec rozkazów dowódcy na pocz. 1918 r.

8612. KRÓL Małgorzata: “This intellectual world has to itself, that sometimes it becomes for the soul, what air, food and drinks are for the body” – bibliophile in exile. Literary correspondence of Gustaw Zieliński. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 10: 2018 s. 11–30, streszcz. pol.

Korespondencja gł. z Ignacym Orpiszewskim z l. 1837–1857; zawiera też fragmenty listów.

8613. KRÓLASIK Tomasz: „Potioritas” czy subhastacja? Pomiędzy dawnym prawem polskim a prawem francuskim w egzekucji sądowej w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 1 s. 39–54, streszcz. ang.

8614. KRÓLIKOWSKI Janusz: Kasata konwentu Paulinów w Topolnie w 1810 r. *Częstochowskie Studia Teologiczne*. [T.] 46/47: 2018/2019 [dr.:] 2019 s. 35–43.

8615. KRUSZYŃSKI Marcin: Uchodźcy z Królestwa Polskiego w Rosji po 1915 roku – zmyry codzienności i nie tylko. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 101–112, streszcz. ang.

8616. KRYSZTOPA-CZUPRYŃSKA Barbara: Ignacy Krasicki w dziewiętnastowiecznych encyklopediach i słownikach brytyjskich. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 1 s. 154–164, streszcz. ang., niem.

8617. KRYSZTOPA-CZUPRYŃSKA Barbara: Stanisław Konarski w wybranych dziewiętnastowiecznych publikacjach anglojęzycznych. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 99–116, streszcz. ang.

8618. KRZYWDZIŃSKA Agata: Wizerunek Polski w rosyjskiej prasie w przededniu

odzyskania niepodległości (szkic problematyki na bazie „Izwiadii” i „Prawdy”). *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 28: 2019 s. 107–112, streszcz. ang.

1917 r.

8619. KRZYWIEC Grzegorz: Polska bez Żydów. Studia z dziejów idei, wyobrażeń i praktyk antysemickich na ziemiach polskich początku XX wieku (1905–1914). Warszawa 2017.

Rec.: Weeks Theodore R.: Antisemitism in the Polish Lands. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 1(43) s. 155–164.

8620. KRZYŻEK Ewa: Pierwsza wojna światowa w powiecie niżańskim – zniszczenia i pierwsze lata odbudowy. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 8]: 2019 s. 25–40.

8621. KRZYŻEWSKI Waldemar: Rola arcybiskupa Aleksandra Kakowskiego w procesie odzyskiwania przez Polskę Niepodległości. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 32: 2018 s. 245–261.

8622. KUBALSKI Dariusz: Bitwa na Staszówku. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 45–49.

Zwycięska potyczka powstania styczniowego, 17 II 1863 r.

8623. KUCHARSKI Wojciech: Olszynka Grochowska 1831. Wyd. 3, popr. Warszawa 2019 Wojciech Kucharski 8° ss. 234, nlb. 1, il., mapy.

Wyd. 1. 2015.

8624. KUCIAK Teresa: Alexander Wilhelm Adolf Reckling (1840–1905) – burmistrz miasta Drezdenko (Driesen). *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 26: 2019 s. 285–289, streszcz. ang., niem.

8625. KUCIAK Teresa: Krajowy Dom Ubogich w Gorzowie Wielkopolskim. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 26: 2019 s. 113–133, streszcz. ang., niem.

Lata 1799–1801.

8626. [KULEŠA Nadiâ Mihajlivna] Kulesza Nadija: Koncepcja terytorializmu na łamach kijowskiego „Przeglądu Krajowego” (1909–1910). *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 30: 2018 s. 113–125, streszcz. ang.

8627. KULIGOWSKI Piotr: The pathogenesis of the public sphere in exile: Anarchy and unity in the political thought and mentality of the Great Polish Emigration. *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 126: 2019 English-Language Edition No. 3 s. 61–96.

8628. KULIK Mariusz: Armia rosyjska w Królestwie Polskim w latach 1815–1856. Warszawa 2019 IH PAN 8° ss. 373, il., mapy, streszcz. ang.

Rec.: Kulecka Alicja, *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 197–199.

8629. KUŁACZ Sławomir: Uwagi na temat służby Stanisława Maczka w armii austro-węgierskiej. *Klio*. T. 48: 2019 nr 1 s. 89–103, streszcz. ang.

I wojna światowa.

8630. KUREK Krzysztof: Teatr poznański w podróży (1870–1900). Repertuary występów i źródła do dziejów sceny polskiej w zaborach pruskim i rosyjskim. Poznań 2019 Wydaw. PTPN 8° ss. 434, nlb. 1, il. PTPN.

Zawiera też liczne cytaty źródełowe.

8631. KURPIERS Dorota: Legitymizacja dzieci nieślubnych. Praktyki z parafii Groszowice na Górnym Śląsku, obejmującej tereny wyznaniowo mieszane (1819–1870). Mikroanaliza. *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. [T.] 51: 2018 z. 2 s. 435–463, streszcz. ang.

8632. KURZEJA-ŚWIĄTEK Maria: Emigracja ludności z Galicji do Stanów Zjednoczonych Ameryki przed pierwszą wojną światową. *Almanach Łącki*. Nr 31: 2019 s. 15–46.

8633. KUŚNIERCZYK Andrzej: Testament Daniela Rubacha [1816–1870]. *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr.:] 2019 s. 170–176, streszcz. ang.

Właściciela majątku Brzeziny.

Zawiera też tekst testamentu z 30 X 1868 r.

8634. KUZICKI Jerzy: Duszpasterstwo emigracji polskiej w Rzymie i innych krajach włoskich w latach 1795–1863: okoliczności powstania, postulaty i kierunki badawcze. *Studia Polonijne*. T. 39: 2018 s. 45–73, streszcz. ang.

8635. KWIATKOWSKA Agnieszka: Polemika wokół „Pułtawy” i „Jagiellonidy”, czyli Oświeceniowy spór o kształt eposu. Poznań 2019 Wydaw. Poznańskiego Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 273, nlb. 3. (Polemika Krytycznoliteracka w Polsce; t. 14).

Lata 1803–1819.

8636. KWIECIEŃ Sabina: Czasopisma żydowskie w języku polskim w Galicji na tle rozwoju prasy żydowskiej na ziemiach polskich do 1918 roku. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 2 s. 27–48, streszcz. ang.

8637. LABUDA Grzegorz: Emigracja rodziny Piątkowskich do Brazylii w świetle depozytu pani Ewy Zemanek. *Polish Migration Review*. 2017 nr 1 s. 74–76.

Lata 1890–1895.

8638. LATAWIEC Krzysztof: Donosy w Kancelarii Gubernatora Lubelskiego w ostatnich dekadach XIX w. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 2 s. 285–299, streszcz. ang.

8639. LATAWIEC Krzysztof: Religious activities of clerks of Russian origin employed in the regional branches of Customs Tariff Department in the Kingdom of Poland between 1851 and 1914. *Res Historica*. Nr 47: 2019 s. 181–196, streszcz. pol.

8640. LATAWIEC Krzysztof: Tomaszów Lubelski jako ośrodek władz administracyjnych w latach 1815–1918. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 7–19, streszcz. ang.

8641. LAZARÂN Sergej: Nekotorye policejskie mery so storony vlastej Rossijskoj imperii v otnošenii urożencev Carstva Pol'skogo posle Noábr'skogo 1830 goda i Anvarskogo 1863 goda vosstanij. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 24: 2019 [nr] 4 s. 183–195, streszcz. ang.

8642. LEDNIEWSKI Krzysztof: Powstanie i działalność wychowawcza Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” na przełomie XIX i XX wieku w Galicji. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 291–311.

8643. LEGIEĆ Jacek, Krich Anna A.: Gubernator tobolski Aleksander Despot-Zenowicz w świetle donosów. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 2 s. 271–284, streszcz. ang.

Gubernator w l. 1863–1867.

8644. LEISEROWITZ Ruth: Żydzi we wschodniopruskim miasteczku w XIX w. – czynnik modernizacji. *Elekty Przegląd Historyczny*. Nr 1: 2014/2015 [dr.:] 2015 s. 95–110, streszcz. ang.

Elk w XIX w.

8645. LEŃ Kazimierz: Działalność społeczna Henryka Jackowskiego SJ – rektora starowiejskiego i prowincjoŃala galicyjskiego (1871–1887). *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 47–60.

8646. LESZCZYŃSKA-SKOWRON Klara: Uwagi – literacki testament Krasickiego dla rodaków. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 1 s. 142–153, streszcz. ang., niem.

Z l. 1798–1799.

8647. LEŚNIEWSKA J[ózefa] Ewa: Hrabia Henryk Łubieński i jego próba przemysłowienia dóbr Lubartów. *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 77–106.

Żył w l. 1793–1883.

8648. LEŚNIEWSKI Sławomir: Napoleoński amok Polaków. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 469, nlb. 3, il.

8649. LEWALSKI Krzysztof: Odsłony codzienności. Rzymskokatolickie duchowieństwo parafialne na prowincji Królestwa Polskiego na przełomie XIX i XX wieku. Wybrane zagadnienia. Gdańsk 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 323, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Lata 1852–1915.

8650. LEWANDOWSKI Robert: Zabytkowa stacja kolejowa w Falenicy. Przyczynek do dyskusji. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 115–120.

Rok 1897.

8651. LIBERA Zbigniew: Obcy wśród obcych i obcy wśród swoich. O ludoznawstwie w rękach literatów z dworów i miast w Polsce XIX wieku. *Prace Etnograficzne*. T. 47: 2019 nr 4 s. 207–221, streszcz. ang.

8652. LINEK Bernard: Górnoląska codzienność końca Wielkiej Wojny i początków zawieszenia broni. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 64–71.

8653. LINETTY Jakub: Początki kolekcjonerstwa i muzealnictwa w Wielkopolsce. *Museion Poloniae Maioris*. T. 1: 2014 s. 18–44, streszcz. ang.

Od pocz. XIX w.

8654. LINETTY Jakub, Linetty Joanna: Józef Łepkowski (1826–1894) założyciel polskiej archeologii i prahistoryczne odkrycia w Czeszewie, pow. wągrowiecki. *Museion Poloniae Maioris*. T. 3: 2016 s. 105–118.

8655. LINKNER Tadeusz: O emigracji do Ameryki, Kanady i Brazylii z nieznanych listów i pewnej opowieści. *Polish Migration Review*. 2017 nr 1 s. 50–57.

XIX w.

8656. LIPELT Robert: Początki transportu kolejowego w Karpatach (na przykładzie Pierwszej Węgiersko-Galicyskiej Kolei Żelaznej). *Rocznik Sanocki*. T. 12: 2017 s. 61–75.

8657. LIPIŃSKI Waław: Walka zbrojna o niepodległość Polski 1905–1918. Łomianki 2016.

Rec.: Kraska-Lewalski Andrzej, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 2 s. 151–159.

8658. LISTWAN-FRANCZAK Karolina, Franczak Paweł: Morowe powietrze nad Babią Górą. Epidemie chorób zakaźnych i klęska głodu w Skawicy w XIX w. Zawoja 2019 Babiogórskie Centrum Kultury im. dr U. Janickiej-Krzywdy 8° ss. nlb. 6, 171, il.

8659. LUBASZEWSKA Michalina: Modrzejewska i świat reklamy. *Kultura i Historia*. Nr 25: 2014 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

Helena Modrzejewska (1840–1909).

8660. LUBERA Agnieszka: Ignacy Wolski [ok. 1840–1913] – zapomniany darczyńca Muzeum Narodowego w Krakowie. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. T. 12: 2019 s. 161–167, streszcz. ang.

Bibliofil warszawski, dary przekazywane w l. 1896–1913.

8661. ŁADYŻYŃSKI Andrzej: Family as a place of Ignacy Jan Paderewski's upbringing. One of the creators of Polish independence. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 11: 2019 [nr] 1 s. 70–75.

8662. ŁANIEWSKI Aleksander: Bund w guberni grodzieńskiej podczas rewolucji 1905 roku. Zarys problematyki. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 2 s. 65–107, streszcz. ang., ros.

Żydowska partia lewicowa powstała w 1897 r.

8663. ŁAPOT Mirosław: Religia mojżeszowa w szkolnictwie publicznym we Lwowie w okresie autonomii galicyjskiej (1867–1918). Częstochowa 2019 UJD 8° ss. 287, il., streszcz. ang.

8664. ŁOBOZ Małgorzata: Patent na piosenki. Wincentego Pola śpiew nie tylko z mogiły. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 263: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 18: 2018 s. 3–18, streszcz. ang.

8665. ŁOPUSZAŃSKI Piotr: Noce arabskie Leśmiana. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 3 s. 131–147, streszcz. ang.

Wpływy orientalne na twórczość Bolesława Leśmiana w l. 1911–1913.

8666. ŁOPUSZAŃSKI Piotr: Warszawa literacka przełomu XIX i XX wieku. Warszawa 2019 Prószyński i S-ka 8° ss. 455, nlb. 1, il.

Lata 1864–1914.

8667. ŁUCZAK Teresa, Łukaszewski Jerzy: Trudna droga do wolności. Czersk i ziemia czerska u progu niepodległości. Przedm. Zbigniew Talewski. Bydgoszcz 2019 Oficyna Wydawnicza

Edward Mitek; Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu w Bydgoszczy 8° ss. 118, il., mapa.

Lata 1914–1919.

8668. ŁUKASIEWICZ Dariusz: Głód i nadmiar. Konsumpcja żywności w Prusach w XIX i pocz. XX w. *Colloquium*. [T. 10]: 2018 nr 2 s. 65–88, streszcz. ang.

8669. ŁUKASIEWICZ Dariusz: Sarmatyzm i Prusy na przełomie XVIII i XIX wieku. Warszawa 2015.

Rec.: Poniat Radosław: Jak nie należy chwalić oświeceniowych Prus. Uwagi na marginesie książki Dariusza Łukasiewicza. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 385–396.

8670. ŁUKASZEWSKA-HABERKOWA Justyna: „Życie publiczne, prywatne i umysłowe starożytnych Greków i Rzymian” Franciszka Terlikowskiego. Pierwszy podręcznik kultury antycznej do użytku gimnazjów. *Meander*. R. 74: 2019 s. 115–121, streszcz. ang.

Wyd. 1. Łwów 1889.

8671. ŁUNKIEWICZ Edward: Buntownicy czyli Nie było powstania styczniowego w 1863 roku. Stargard 2019 Edward Łunkiewicz 8° ss. 417.

8672. ŁUPIENKO Aleksander: Rivers, public hygiene and urban feelings. The case of the Pełtew river in Lviv before 1914. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 14: 2019 s. 367–386, streszcz. niem., pol.

Od końca XVIII w.

8673. ŁYJAK Wiktor Zygmunt: Kościół i parafia w Ciechanowcu w świetle akt diecezjalnych oraz archidiecezjalnych mohylewskich. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 2 s. 135–262.

Lata 1802, 1804, 1829; zawiera też fragmenty dokumentów.

8674. ŁYKO Krzysztof: Wkład Fundacji im. Jana Towarnickiego w rozwój oświaty w Rzeszowie w świetle źródeł w zasobie Archiwum Państwowego w Rzeszowie. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 31: 2019 s. 219–228, streszcz. ang.

Działalność fundacji od jej ustanowienia w 1863 r. do 1918 r.

8675. MAGIER Dariusz: Sprawa polska na progu 1918 roku. Hrabiego Bronisława Szlubowskiego, właściciela dóbr ziemskich Radzyń, wizja niepodległości. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 17: 2019 s. 93–112, streszcz. ang.

8676. MAGOWSKA Anita: O rozprawie doktorskiej Macieja Gałęzowskiego, obronionej

w 1812 roku w Wilnie. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 8: 2018 z. 2 s. 79–82, streszcz. ang.

Na temat rozpoznawania, różnicowania i leczenia internistycznego oraz chirurgicznego hemoroidów.

8677. MAJ Elżbieta A.: Pozorność konstytucyjnej wolności prasy w Galicji doby autonomicznej. Studium źródłowe. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 4 s. 129–143, streszcz. ang.

8678. MAJEWSKA Natasza: Korzenie Adama Mickiewicza. Słowo o powiązaniach wieszczą ze światem Żydów. *Universitas Gedanensis*. R. 30: 2018 t. 54 s. 127–149, streszcz. ang.

Zarówno w życiu osobistym, jak i twórczości.

8679. MAJEWSKI Jerzy S.: Głodne życie codzienne odradzającej się stolicy – Warszawa w 1918 r. *Kronika Warszawy*. 2018 nr 2 s. 61–86, streszcz. ang.

8680. MAŁYSA Andrzej: Pobyt Legionów Polskich w Kętach i okolicy w zimie 1915 roku. *Malopolska*. [T.] 20: 2018 s. 11–30, streszcz. ang.

8681. MARCINOWSKA Beata: Książka-ulicznica, czyli początki powieści kryminalnej w Polsce. *Kwartalnik Opolski*. R. 63: 2017 nr 4 s. 45–53, streszcz. ang.

Do I wojny światowej.

8682. MARKIEWICZ Katarzyna: Wspomnienia Konopczanek z Modlnicy o Oskarze Kolbergu [1814–1890]. *Wiś Radomska*. T. 11: 2018 s. 89–120, streszcz. ang.

Mieszkancki dworu w Modlnicy: Antonina Konopczanka (1827–1909) i jej bratanice: Justyna Konopczanka (1862–1957) i Michalina z Konopków Paszkiewiczowa (1860–?).

8683. MARKOWSKI Artur: Przemoc antyżydowska i wyobrażenia społeczne. Pogrom białostocki 1906 roku. Warszawa 2018.

Rec.: Grinberg Daniel, *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 2(44) s. 355–358; Zieliński Konrad, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 318–322.

8684. MARSZAŁSKA Jolanta M[ałgorzata]: Historyczne księgozbiory polskie w latach 1795–1914. Kulturowa i wychowawcza rola książki w dziejach narodu. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 15–35, streszcz. ang., niem., ros.

8685. MARSZAŁ Tadeusz: Szadkowskie ogłoszenie reklamowe z 1837 roku – asumpt do kilku uwag na temat osadnictwa niemieckiego i rozwoju rzemiosła tekstylnego w Szadku na początku XIX wieku. *Biuletyn Szadkowski*. T. 19: 2019 s. 51–75.

8686. MASIJ Galina: Ukraïns'ki pidručniki âk važlivij činnik realizacii ridnovnogo zmistu navčannâ u počatkovih školah Zahidnoï Ukraïni (XIX – poč. XX st.). *Visnik prikarpats'kogo universitetu*. Ser. Pedagogika. Vip. 51: 2014 s. 26–29.

8687. MASŁOWSKA Anna: „O zastosowaniu fotografii do malarstwa” – nowe medium w atelier malarza w XIX w. “On the use of photography for painting” – a new medium in the painter’s arsenal in the nineteenth century. *Dagerotyp*. Nr 1(25): 2018 s. 14–72.

Tekst równol. pol., ang.

8688. MASTÂNICA-STANKEVIČ OI’ga: Vopros dvorânstva v litovskom nacional’nom diskurse: na primere periodičeskogo izdaniâ „Litwa” (1908–1914). *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 41: 2017 s. 58–76, streszcz. pol., ang.

8689. MAŚLAK-MACIEJEWSKA Alicja: Krakowskie Towarzystwo Wsparcia Biednych Chłopców Starozakonnych. Studium z dziejów opieki nad młodzieżą żydowską w autonomicznej Galicji. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. 517–535, streszcz. ang.

8690. MAŚLAK-MACIEJEWSKA Alicja: Modlili się w Templu. Krakowscy Żydzi postępowi w XIX wieku. Studium społeczno-religijne. Kraków 2018.

Rec.: Kizwalter Tomasz, *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 2(44) s. 358–361.

8691. MAŚLAK-MACIEJEWSKA Alicja: „Pamięci Kazimierza Wielkiego Żydzi-Polacy” – o zapomnianym projekcie budowy pomnika królewskiego na krakowskim Kazimierzu. *Modus*. [T.] 16: 2016 s. 61–74, streszcz. ang.
Z 1883 r.

8692. MAŚLANKA Krzysztof, Rodzeń Jacek, Wyka Ewa: Trójwymiarowe modele matematyczne na przykładzie obiektów ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Studia Historiae Scientiarum*. Vol. 18: 2019 s. 257–293, streszcz. ang.

Z XIX w., produkowane na użytek szkół i uczelni.

8693. MATANIAK Mateusz: Akuszerki rządowe Wolnego Miasta Krakowa (1815–1846). Z dziejów publicznej służby zdrowia na ziemiach polskich w XIX wieku. *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 22: 2017 s. 162–181, streszcz. ang.

8694. MATANIAK Mateusz: Rada Administracyjna Miasta Krakowa i jego okręgu (1846–1853). Kraków 2019 Tow. Miłośn. Historii

i Zabytków Krakowa; Księg. Akad. 8° ss. 422, nlb. 1, tabl. 20, il., streszcz. ang. (Biblioteka Krakowska; nr 165).

8695. MATANIAK Mateusz: System emerytalny dla urzędników Wolnego Miasta Krakowa. Cz. 1: Lata 1815–1837. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 2 s. 289–318, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2: Lata 1838–1854. *Tamże*. T. 10: 2017 z. 3 s. 493–519, streszcz. ang.

8696. MATANIAK Mateusz: Zadania c.k. Dyrekcji Policji w Krakowie i ich realizacja w świetle korespondencji urzędowej Namiestnictwa galicyjskiego z okresu rządów konstytucyjnych w Austrii (1867–1914). *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 1 s. 55–85, streszcz. ang.

8697. MATUS Irena: Prekursorskie inicjatywy i działania księży Sosnowskich. Edukacja rolnicza. The pioneering initiatives and activity of the Sosnowski priests. Agricultural education. *Biografistyka Pedagogiczna*. R. 3: 2018 nr 1 s. 203–220.

Grzegorz (?–1893) i jego syn Flor (1842–?) Sosnowscy – duchowni prawosławni i założyciele cerkiewno-nauczycielskiej szkoły męskiej z kursem rzemiosła i rolnictwa w Trześciance (1887), przeniesionej do Stawku.

8698. MATWIEJCZYK Witold: Kult Matki Bożej Częstochowskiej w Nadrenii i Westfalii (1871–1914). *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr.] 2018 s. 255–289, streszcz. ang.

8699. MATYJASIK Krzysztof: Metapher als eins der Sprachmanipulationsmittel bei der Darstellung des Kaiser Franz Josephs in der „Krakauer Zeitung” (November–Dezember 1916). *Studia Niemcoznawcze*. T. 61: 2018 s. 955–969.

8700. MATYSKIEWICZ Wiesław: Apostoł ubogich. Zarys historyczno-społeczny działalności św. brata Alberta na tle epoki. *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 295–305, streszcz. ang.

Adam Chmielowski (1845–1916).

8701. MAZUR Aneta: Twórczość literacka Władysława Bogusławskiego [1838–1909] – „kwestia podrzędna”? *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 2 s. 15–41, streszcz. ang.

8702. MAZUR Mariusz: Everyday life in Lublin in 1918. *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 137–171, streszcz. pol.

8703. MERRITT Richard D.: Training for armageddon. Niagara Camp in the Great War,

1914–1919. Victoria, BC 2015 Friesen Press 4° ss. XII, 307, nlb. 1.

Dot. obozu szkoleniowego dla ochotników do armii Józefa Hallera w Niagara-on-the-Lake w Kanadzie.

Rec.: Wise Andrew Kier, *Rocznik Przemyski*. Vol. 55: 2019 Issue 3 s. 207–209.

8704. MICHALSKA Iwonna: W oczekiwaniu na niepodległość. Stanowisko lubelskiej „Szkoły Polskiej” (1916–1918) wobec edukacji narodowej. *Studia Edukacyjne*. Nr 53: 2019 s. 75–87.

8705. MICHALSKA-BRACHA Lidia: Wojciech Dzieduszycki wobec oceny powstania styczniowego i polskich dziejów porobiorowych. Wokół debaty nad dziełem Stanisława Koźmiana „Rzecz o roku 1863”. *Galicja*. T. 5: 2019 s. 130–150, streszcz. ang.

8706. MICHALSKI Grzegorz: O potrzebie kształcenia technicznego w odbudowie niepodległej Polski w przekazie „Przeglądu Technicznego” z lat 1914–1918. *Studia Edukacyjne*. Nr 53: 2019 s. 41–57.

8707. MICHNA Radosław: Szkolnictwo żeńskie w Bydgoszczy w okresie zaboru pruskiego. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 45–84, streszcz. ang., niem.

8708. MIECZYŃSKI Grzegorz: Powstanie styczniowe w Radomszczańskim w świetle parafialnych ksiąg zejścia. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 16: 2019 s. 5–17.

8709. MIELNIK Magdalena: „Danziger Zeitung” jako źródło do badań nad historią Stadtmuseum Danzig. *Gdańskie Studia Muzealne*. Seria Nova. Nr 1(11): 2019 s. 100–105, streszcz. ang.

Dot. artykułów z okresu grudzień 1872 – marzec 1873 r.

8710. MIEROSŁAWSKI Paweł: Droga Żelazna Nadwiślańska – ludzie i parowozy. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 57–76.

2. poł. XIX w. – 1915 r.

8711. MIGALSKA Kinga: Synagoga w Konicpolu w świetle nieznanymi dokumentów. Historia – forma – wzorce. *Modus*. [T.] 16: 2016 s. 27–45, streszcz. ang.

Nieistniejąca synagoga z drugiej poł. XIX w.

8712. MIGRAŁA Leszek: Początki kolarstwa w Nowym Sączu. *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 199–211, streszcz. ang.

Lata 1867–1914.

8713. MIKABERIDZE Alexander: Bitwa nad Berezyną 1812. Wielka ucieczka Napoleona.

Tł. Grzegorz Smółka. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 302, il., mapa.

8714. MIKOŁAJCZYK Marcin: Wiadomości o księgozbiorach prywatnych kobiet ziem kaliskiej w aktach kancelarii notarialnych Kalisza z lat 1808–1866. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 22–37, streszcz. ang.

8715. MILESZCZYK Małgorzata, Maciejewski Jakub: Rozpoznanie podwodne rzeki Muchawki w rejonie wydarzeń bitwy pod Iganiami z 1831 r. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 1: 2017 s. 291–308.

8716. MILIK Katarzyna: Szkolnictwo elementarne powiatu częstochowskiego w świetle raportów szkolnych (1817–1832). *Pedagogika*. T. 28: 2019 s. 323–339.

8717. MIODOWSKI Adam: The status of prisoners of war before its regulation in international law on the example of Polish prisoners of war of the Grande Armée in Russian captivity (1812–1816). *Białostockie Teki Historyczne*. T. 16: 2018 s. 87–103, streszcz. pol.

8718. MISTEWICZ Marek: Pierwsze w Królestwie Polskim łukowe mosty systemu Moniera zbudowane przez Arnolda Bronikowskiego. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 39–55, streszcz. ang.

8719. MOLIŃ Witold: Polscy studenci na uniwersytetach niemieckich od końca XVIII do początku XX wieku. T. 1. Poznań 2016.

Rec.: Wierzechosławski Szczepan, *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 1 s. 183–185.

8720. MONOLATII Ivan: Powstanie oraz działalność żydowskich partii politycznych i organizacji obywatelskich w Galicji Wschodniej na przełomie XIX i XX w. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Plockiego*. [T.] 10: 2018 s. 333–357, streszcz. ang.

8721. MORAWSKA Joanna: Obowiązki służących wobec chlebobadców na przełomie XIX i XX wieku w świetle wybranych poradników i czasopisma „Przyjaciel Sług”. *Klio*. T. 48: 2019 nr 1 s. 105–127, streszcz. ang.

8722. MOSKAL Tomasz: Bp Stefan Zwierowicz [1842–1908] jako ordynariusz diecezji sandomierskiej. *Studia Sandomierskie*. T. 25: 2018 s. 31–46, streszcz. ang.

W l. 1902–1908.

8723. MOSKAL Tomasz: Sieć klasztorów diecezji sandomierskiej 1818–1819 i ich

księgozbiory. *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 131–143, streszcz. ang.

8724. MOSZYŃSKI Maciej: Antysemityzm w Królestwie Polskim. Narodziny nowoczesnej ideologii antyżydowskiej (1864–1914). Poznań 2017.

Rec.: Weeks Theodore R.: Antisemitism in the Polish Lands. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 1(43) s. 155–164.

8725. MROZIUK Tadeusz: Projekt konstytucji Państwa Polskiego Tymczasowej Rady Stanu z 1917 r. na tle polskiej tradycji ustrojowej. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 35: 2019 s. 49–91.

8726. MRÓZ Sławomir A.: „Wystawa za- bytków z czasów króla Jana III i Jego wieku” – wielkie przedsięwzięcie w ramach krakow- skich uroczystości dwusetnej rocznicy wiktorii wiedeńskiej. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 1 s. 81–99, streszcz. ang.

8727. MÜHLE Eduard: Inventing Slavic unity or the political use of a romantic concept. The case of Mikhail P. Pogodin [1800–1875] and Joachim Lelewel [1786–1861]. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 8]: 2018 nr 4 s. 94–118.

8728. NALEWAJKO-KULIKOV Joanna: Mówić we własnym imieniu. Prasa jidyszowa a tworzenie żydowskiej tożsamości narodowej (do 1918 roku). Warszawa 2016.

Rec.: Kopicowski Adam, *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 1(43) s. 169–174; Krzywiac Grzegorz, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 120: 2019 s. 196–200.

8729. NAPIERAŁA Anita: Higiena prywatna. Koncepcje i porady w polskich publikacjach popularnych i popularnonaukowych w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku. Poznań 2018.

Rec.: Płonka-Syroka Bożena, *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 2 s. 199–208.

8730. NAWROT Dariusz: Drogi ziemi mysz- kowskiej do niepodległej Polski. *Zeszyty Mysz- kowskie*. Nr 5: 2018 s. 29–49, streszcz. ang.

8731. „NIE wierząc nam, że chcieć to móc...”. Legiony i ich wpływ na sprawę polską w latach 1914–1918. Red. nauk. Zbigniew Girzyński, Jarosław Kłaczek. Toruń 2018.

Rec.: Gołębiowska Joanna, *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 211–217.

8732. NIEPODLEGŁOŚĆ z kobietą twarzą. Różne przejawy aktywności kobiet w drodze do niepodległości (od upadku powstania stycz- niowego do 1920 roku). Red. Jolanta Załączny. Warszawa–Wrocław 2019 Wydaw. Muzeum

Niepodległości; Wesus-Nauka Łukasz Więc- kowski 8° ss. 252, nlb. 2, il.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 24 IV 2019 r.

Treść: Załączny Jolanta: Wstęp s. 5–8; Drozdowski Marian Marek: O roli kobiet w narodzinach Niepodległości lat 1918–1922 s. 9–27; Cieślak Michał: „Niezgłębiona jest przebiegłość kobiet”. Wyjątkowe niewiasty w wyjątkowym miejscu – w rosyjskim wię- zieniu śledczym w X Pawilonie Cytadeli Warszawskiej s. 28–37; Olszewska Maria Jolanta: „Polska być musi”, czyli I wojna światowa w lirycznym zapisie polskich poetek (na wybranych przykładach). Szkic do problemu s. 38–61; Lolo Radosław: Zeń- skie zgromadzenia honorackie i ich działalność społeczna oraz edukacyjna do 1918 roku. Zarys problemu s. 62–70; Szczepański Janusz: „Gdy wróg puka już do wrót stolicy...” Kobiety polskie wobec najazdu bolszewików s. 71–90; Załączny Jolanta: Dążenie do odzyskania niepodległości w diarystyce kobiecej końca XIX i pierwszych 20 lat XX wieku s. 91–104; Korybut-Marciniak Maria: Patriotyzm w domowym zaciszu. Sekrety dam kresowych s. 105–122; Kowalik Jolanta: Polskie patriotki w kręgu Polonii petersburskiej (wybrane przykłady) s. 123–133; Michalec Beata: Nowe spojrzenie i nowe perspektywy. Pierwsze radne Miasta Stołecznego Warszawy [1919 r.] s. 134–158; Niklewska Jolanta: Maria z Branickich Lubomirski [1873–1934] – komentator- ka wydarzeń politycznych, która chciała mieć własne zdanie s. 159–177; Milewska Marta: Lekarz w spódnicy, czyli Anny Tomaszewicz-Dobrskiej [1854–1918] walka o równouprawnienie kobiet w zawodzie lekarza s. 178–197; Józefowicz-Czerwińska Bożena: Działalność Zofii Dymaszowej (z domu Kierbedź) [1870–1963] w świetle źródeł biograficznych s. 198–217; Chudecka Marta: W spełnieniu „najświeższego obowiązku narodowego”. Historia działań społecznych Stefanii Wechslerowej [1836–1923] w lwowskich towarzystwach i szkołach s. 218–231; Bibliografia s. 232–252.

8733. NODZYŃSKI Tomasz: Donosy i ze- znanja ujawniające spiski niepodległościowe w Poznańskim (1845–1847). *Przegląd Histo- ryczny*. T. 110: 2019 z. 2 s. 239–253, streszcz. ang.

8734. NODZYŃSKI Tomasz: Sprawa polska na sejmach Prus i Rzeszy Niemieckiej w 1918 r. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 1 s. 53–76, streszcz. ang.

8735. NOWAK Alicja: List Mikołaja Biał- kowskiego do króla Prus Fryderyka Wilhel- ma III w sprawie posady nauczyciela szkoły we wsi Węgra (1802). *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 137–143, streszcz. ang.

W aneksie treść listu z 22 VI.

8736. NOWAK Alicja [Agnieszka]: Kupo- wanie nadziei. Loteria w Królestwie Polskim (1815–1867). Warszawa 2017.

Rec.: Gaca Andrzej, Filipiak Zbigniew, *Klio*. T. 48: 2019 nr 1 s. 150–158.

8737. NOWAK Jacek, Wróblewski Piotr: Co się działo we wsi Chorzów przed plebiscytem? Kościół – przemysł – rolnictwo w perspektywie socjologii wizualnej. *Rocznik Muzeum Górno- śląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [R.] 7: 2019 s. 9–29, streszcz. ang.

Od 1810 r.

8738. NOWAK Mariusz: Rady powiatowe i miejskie jako element systemu koncesji autonomicznych Królestwa Polskiego w latach 1861–1863 (na przykładzie guberni radomskiej). *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 37–63, streszcz. ang., niem., ros.

8739. NOWAK Tomasz Andrzej: Częstochowa na łamach piotrkowskiego „Tygodnia” (1873–1906). *Ziemia Częstochowska*. T. 45: 2019 s. 61–129, streszcz. ang.

8740. NOWAK Tomasz Andrzej: Nekrologi piotrkowskiego „Tygodnia” 1873–1906. Radomsko 2019 PTH. Oddz. 8° ss. 108, il. (Radomszczańska Biblioteczka Regionalna; 15).

8741. NOWICKI Jan: A church for the Polish people. On the contest for the parochial church in the Warsaw district of Praga. *Ikonotheka*. T. 28: 2018 s. 41–65.

XIX w.

8742. „O MĘŻCZYŹNIE (nie)zwyczajnie”. Red. nauk. Jarosław Kita, Maria Korybut-Marciniak. Łódź–Olsztyn 2019 Wydaw. UŁ; Inst. Hist. i Stosunków Międzynar. UWM 8° ss. 381, il., streszcz. ang. (*Życie Prywatne Polaków w XIX Wieku*; t. 8).

Materiały z konferencji nauk., Olsztyn, 4–5 X 2018 r.

Treść: Kita Jarosław, Korybut-Marciniak Maria: O mężczyźnie (nie)zwyczajnie – wprowadzenie s. 7–14; Sikorska-Kowalska Marta: Józef Piłsudski w relacjach pamiętnikarek z okresu pierwszej wojny światowej s. 15–26; Górczyk Wojciech Jerzy: Biskup kamieniecki Adam Stanisław Krasieński (1714–1800) i generał Wincenty hrabia Krasieński (1782–1858). Wzorce mężczyzny w rodzie Krasieńskich s. 27–51; Czekalska Adrianna: „Cygańska” przyjaźń – Józef Ignacy Kraszewski i środowisko warszawskich literatów s. 53–63; Klimus Elżbieta: Męska przyjaźń i jej odcienie w Towarzystwie Filomatów s. 65–75; Ryszewska Katarzyna: Dzieciństwo i edukacja chłopca z rodziny inteligentkiej w drugiej połowie XIX wieku na podstawie „Pamiętników Stanisława Jana Czarnowskiego. Wspomnień z trzech stuleci XVIII, XIX i XX” s. 77–94; Milewska Marta: Aleksander Maciesza [1875–1945] – lekarz (nie)zwyczajny s. 95–109; Korybut-Marciniak Maria: Mężczyzna w Petersburgu. Życie prywatne urzędnika w stolicy carów [Artura Dolińskiego] s. 111–125; Stroński Henryk: Nie tylko nauka. Z życia Polaka-studenta Politechniki w Kijowie na przykładzie XX wieku [Eugeniusza Janiszewskiego] s. 127–139; Kłemba Urszula: Stanisław Walewski herbu Kolumna (1852–1927). Mąż znanej działaczki i pisarki Cecylii Walewskiej s. 141–157; Kita Jarosław: Mężczyzna w XIX-wiecznym kurorcie s. 159–180; Śmiechowicz Anna: Bodaj to cyklisi! – (nie)zwyczajni jeźdźcy wyścigowi z przełomu XIX i XX wieku s. 181–191; Kowalik Jolanta: Petersburg – miasto mężczyzn. Życie towarzyskie w stolicy carów s. 193–203; Śmiechowski Kamil: Mężczyzna w wielkim mieście przełomu XIX i XX wieku na przykładzie Warszawy i Łodzi w świetle wspomnień s. 205–220; Bojarski Piotr: Mińsk przełomu XIX i XX wieku oczami Michała Kryspina Pawlikowskiego s. 221–233; Załączny Jolanta: Polak na zesłaniu, czyli życie w warunkach niezwykłych s. 235–248; Szadkowska-Mańkowska Olga: Miejsce, w którym historia powszechna zamienia się w historię jednostki. Śladami włoskich peregrynacji Kazimierza Chłędowskiego s. 249–264; Marchlewicz Krzysztof: Sport i aktywność fizyczna w życiu emigrantów polistopadowych

w Anglii s. 265–275; Raińska Kinga: O powinnościach względem męża. Miejsce mężczyzny w małżeństwie w świetle XIX-wiecznych poradników dla kobiet s. 277–304; Napierała Anita: „Dlaczego się nie żenią?” O przyczynach starokawalerstwa w humorystycznych narracjach polskich publikacji popularnych od drugiej połowy XIX do początków XX wieku s. 305–322; Fink Kinga: Śpiewaczki i pianistki – muzy polskich poetów epoki romantyzmu s. 323–336; Wizerunek XIX-wiecznego chłopca z Mazur w świetle źródeł i literatury wspomnieniowej. [Wyd.] Izabela Lewandowska s. 337–352; Bibliografia s. 353–381.

8743. OCHENDUSZKO Tadeusz: Gimnazja z niemieckim językiem wykładowym w Galicji w okresie jej autonomii (1869–1918). *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 31: 2019 s. 45–63, streszcz. ang.

8744. OCHENDUSZKO Tadeusz: Szkoły średnie w Kołomyi w latach 1861–1918. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 30: 2018 s. 91–111, streszcz. ang.

8745. OCHMAN Marcin: Sieć rzeczna wschodniego Mazowsza a działania wojenne w okresie styczeń–maj 1831 r. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 33–40.

8746. OGÓREK Bartosz: Niezatarte piętno? Wpływ I wojny światowej na ludność miasta Krakowa. Kraków 2018.

Rec.: Kukło Cezary, *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. R. 80: 2019 s. 403–407.

8747. OKOŃ Waldemar: Henryk Siemiradzki i trzej wieszczowie. *Quart*. Nr 4(54): 2019 s. 73–81, streszcz. ang.

8748. OKRASA Marzena: Szkoła, opieka, wychowanie na łamach prasy guberni lubelskiej w latach 1864–1914. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 504, il.

8749. OLCHOWSKA-SCHMIDT Irena: „Powitanie stepu” Józefa Brandta a „Węgierski pochód konny” Johanna Gualberta Raffalta. Przyczynek do historii plagiatu w malarstwie XIX wieku. *Quart*. Nr 1(51): 2019 s. 3–17, streszcz. ang.

8750. OLEJNICZAK Julia: Polski akcent w niemieckich archiwach – sylwetka Józefa Lekszyckiego [1818–1899] w świetle jego pracy w Królewsko-Pruskim Archiwum Państwowym w Poznaniu. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 35–48.

8751. OLENDER Paweł Stanisław: Postawa niepodległościowa w pracy publicystycznej i wydawniczej Adama Chętnika w latach 1910–1918. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2019 s. 135–143.

8752. OPIEŁOWSKA-NOWAK Zuzanna: Zagadnienie psiego cmentarza w zespole

pałacowo-parkowym w Wiśniowej. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 5: 2019 s. 111–124, streszcz. ang.

Opis płyt nagrobnych z l. 1897 i 1904 poświęconych psom należącym do Cecylii Mycielskiej (1864–1942).

8753. ORACKI Tadeusz: Dyskusje i polemiki wokół „Słownika” Stefana Ramuła w latach 1893–1914. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 81–103, streszcz. ang.

Słownik języka pomorskiego czyli kaszubskiego. Kraków 1893.

8754. ORLEWICZ-MUSIAŁ Małgorzata: Turystyka aktywna Polaków pod zaborem austriackim w dobie autonomii galicyjskiej (1867–1914). Kraków 2019 Akad. Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha 8° ss. 389. Akad. Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha. (Monografie; nr 41).

8755. OSÓBKA Przemysław: Działalność Stanisława Pełczyńskiego, czyli Polska na Kiribati. *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych*. T. 8: 2018 z. 1 s. 285–292.

Podróżnik i marynarz, który na przełomie XIX/XX w. dotarł do Kiribati; na jego cześć nazwano jedną z osad „Poland”, a zatokę „Saint Stanislaus”.

8756. OSTROWSKI Jan K., Wichrowska Elżbieta: Pomiędzy powstaniem a emigracją. Podgórski szkicownik Piotra Michałowskiego z roku 1832. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 4° ss. 161, nlb. 6, il.

8757. OWECKI Michał K.: „O puchlinie kanału kręgowego” – rzecz z początków neurologii w Polsce. Krytyczne omówienie rozprawy doktorskiej Wincentego Herberskiego [1783–1826]. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 1 s. 77–98, streszcz. ang.

Rozprawa obroniona na Uniwersytecie Wileńskim w 1812 r.

8758. PABIS-CISOWSKA Katarzyna: Postęp kontra tradycja. Kwestia małżeństwa, dobroczynności i szkolnictwa w żydowskim Krakowie na przełomie XIX i XX w. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog 8° ss. 390. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. (Prace Monograficzne; 962).

8759. PAŁKA Karolina: Obraz wsi galicyjskiej w zwierciadle dziewiętnastowiecznej prasy na przykładzie wsi parafii Babice. *Małopolska*. [T.] 21: 2019 s. 161–179, streszcz. ang.

8760. PARAIS Sylwia: Historia i plan przebudowy klasztoru Franciszkanów w Gdańsku w kontekście archiwaliów zachowanych w Muzeum Narodowym w Gdańsku. *Gdańskie Studia*

Muzealne. Seria Nova. Nr 1(11): 2019 s. 96–99, streszcz. ang.

Przebudowa obecnej siedziby Muzeum Narodowego w Gdańsku wg projektu Juliusza Augusta Lichta w l. 1867–1872 w świetle dokumentu z 1873 r.

8761. PARTYKA Wiesław: Opieka instytucjonalna na Lubelszczyźnie w XIX wieku. Szpitale i przytułki. Lublin 2017.

Rec.: Szewczuk Dariusz: Medical and social care in the Lublin region in the 19th century. A few comments on Wiesław Partyka's book... *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 307–317.

8762. PASIEKA Paweł: „Niech zginą nałogi mięsno-wódczono-tytuniowo-modne”. Programy i idee polskich wegetarian XIX i początku XX stulecia. *Studia Europaea Gnesnensia*. Nr 18: 2018 s. 45–63, streszcz. ang.

8763. PASTUSZEWSKI Stefan: Piękna Bydgoszczanka w pięknej Bydgoszczy 1840 roku według Juliusza Kossarskiego. Bydgoszcz 2019 Inst. Wydaw. „Świadectwo” 8° ss. 238, tabl. 1, il., mapy. (Biblioteczka Bydgoska; t. 13).

8764. PASZTA Andrzej, Paszta Piotr: Zabawa sportowa w Częstochowie 24 sierpnia 1907 roku. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 42: 2016 s. 40–42.

Dot. żetonów nagrodowych.

8765. PATRO-KUCAB Magdalena: „Krzemieńskie smutki” – poetyckie reakcje na śmierć Alojzego Felińskiego [1771–1820]. *Prace Polonistyczne*. Ser. 71: 2016 s. 81–100.

8766. PATRO-KUCAB Magdalena: W kręgu spraw prywatnych i publicznych. Korespondencja Alojzego Felińskiego z lat 1795–1820. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 339, nlb. 1, il., streszcz. ang.

8767. PAWŁOWSKI Bronisław: Historia wojny polsko-austriackiej 1809 roku. Red. Michał Śwędrowski. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 486, mapy.

Reedycja wyd. z 1935 r.

8768. PAWŁOWSKI Kamil: „I ona bowiem wspierała wielu...”. Ewangelicka diakonia żeńska na Śląsku na przykładzie ewangelickiego Zakładu Diakonijnego w Żąbkowicach Śląskich w latach 1860–1914. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 1 s. 5–19, streszcz. ang.

8769. PELCZAR Roman: Polskie i ruskie (ukraińskie) szkoły gminne w systemie oświaty ludowej w Galicji (do 1875 r.). Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 176. (Galicja i Jej Dziedzictwo; t. 25).

Od 1844 r.

8770. PELCZAR Roman: Szkolnictwo specjalne na ziemiach polskich w XIX i początkach XX w. (ze szczególnym uwzględnieniem zaboru austriackiego). *Kultura, Przemiany, Edukacja*. T. 6: 2018 s. 13–21.

8771. PELCZAR Roman: Szkoły ludowe na terenie dekanatu (okręgu szkolnego) brzozowskiego w latach 1774–1875. *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 133–163.

8772. PELCZAR Roman: Wpływ Rady Szkolnej Krajowej na rozwój sieci szkół elementarnych w Galicji w pierwszym dziesięcioleciu jej działalności (1868–1878). *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr spec. 1 s. 15–27.

8773. PETRONIS Vytautas: Vilnius ir vilniečiai: miasto ir jo bendruomenių kaitos bruožai XIX a. antrosios pusės oficialiojoje spaudoje. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 1 s. 21–48, streszcz. ang.

Wilno i jego mieszkańcy: cechy zmian zachodzących w mieście i jego społecznościach w prasie oficjalnej 2. poł. XIX w.

8774. PIASTA Aleksy: Handel napojami alkoholowymi w Piotrkowie w latach pierwszej wojny światowej. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 1 s. 21–35, streszcz. ang.

8775. PIASTA Aleksy: Piotrkowscy socjaliści wobec wyborów do Rady Miejskiej w grudniu 1916 r. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 2 s. 114–129, streszcz. ang.

8776. PIECHA-VAN SCHAGEN Beata: Robotnicze mikroświaty. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 52–58.

Osady i kolonie robotnicze na Górnym Śląsku, od poł. XIX do pocz. XX w.

8777. PIECZEWSKI Andrzej: Samodzierżawie a rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego w ujęciu Jana Gottlieba Blocha [1836–1902]. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 294, nlb. 2, tabl. 7, il.

8778. PIERWSZA niemiecka okupacja. Królestwo Polskie i kresy wschodnie pod okupacją mocarstw centralnych 1914–1918. Red. nauk. Grzegorz Kucharczyk. Warszawa 2019 IH PAN 8° ss. 872, il.

Treść: Kucharczyk Grzegorz: Wstęp s. 9–13; Kucharczyk Grzegorz: Niemieckie „porządki na Wschodzie” (wizje i próby ich realizacji). Pierwsza i druga niemiecka okupacja na ziemiach Rzeczypospolitej w XX wieku w perspektywie porównawczej s. 15–133; Szymczak Damian: Sojusznicy i rywale, polityka i okupacja. Austro-Węgry i Rzesza Niemiecka w Królestwie Polskim w okresie I wojny światowej s. 135–291; Lysoń Rafał: Niemiecka administracja cywilna w systemie okupacyjnym Królestwa Polskiego w latach 1914(1915)–1918: organizacja, rola i znaczenie s. 293–385; Kucharska Alina: Polacy w niemieckiej

administracji cywilnej Królestwa Polskiego s. 387–468; Zieliński Damian: Nacjonałści i konserwatyści niemieccy wobec kwestii polskiej w okresie I wojny światowej s. 469–559; Gierowska-Kałaur Joanna: Społeczeństwo polskie Ziemi Północno-Wschodniej byłej Rzeczypospolitej Obojga Narodów wobec niemieckiej okupacji Ober Ost s. 561–667; Volkava Volha: Ziemie białoruskie pod niemiecką okupacją w okresie I wojny światowej s. 669–845.

Rec.: Snopko Jan, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 136–137.

8779. PIETRZKIEWICZ Iwona: Activities of committees tasked with division of post-monastery libraries in the north-western governorate of the former Grand Duchy of Lithuania after the November Uprising. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 298: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 17: 2019 s. 3–21, streszcz. pol.

8780. PIGOŃ Anna: Trzy dni w Zakopanem. Z notat emeryta Kazimierza Bartoszewicza. Satyryczne ujęcie Tatr czyli podhalański komizm przed Andrzejem Strugiem. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr.:] 2019 s. 21–38, streszcz. ang., niem.

Dot. pracy wyd. w Krakowie w 1899 r. zawierającej obraz Zakopanego w 1890 r.

8781. PILARCZYK Zbigniew: Społeczno-polityczne przesłanki powstania ruchu skautowego w Wielkopolsce na początku XX wieku. *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 105–115.

8782. PIOTRKIEWICZ Romualda: Charakterystyka dokumentacji pruskiego katastru gruntowego i budynkowego w zasobie Archiwum Państwowego w Olsztynie. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 4 s. 569–581, streszcz. ang., niem.

8783. PIOTROWSKA Magdalena: „Oto znika jednostka, ztraca się i budzi całość, wielkość i potęgą” (O pieśniach polskich Sokołów przed odzyskaniem niepodległości). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 263: Studia Historiolitteraria. [T.] 18: 2018 s. 42–58, streszcz. ang.

8784. [PIOTROWSKI Walerian] W. P.: Feliks Szejwibudzi – burmistrz Radzanowa 1840–1845? *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 2: 2018 s. 37–38.

8785. [PIOTROWSKI Walerian] W. P.: Franciszek Śliwczyński [1868–1956] – wójt Gminy Ratowo w okresie walki o język polski w 1905 roku. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 3: 2019 s. 42–46.

Ratowo, dawna gmina wiejska istniejąca do 1954 r.

8786. [PIOTROWSKI Walerian] W. P.: Ignacy Niemierowski [ok. 1788–1840], burmistrz

Radzanowa w latach 1816–1840. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 3: 2019 s. 21–22.

Zawiera też akt zgonu I. Niemirowskiego z 1840 r.

8787. [PIOTROWSKI Walerian] W. P.: Wojciech Miszewski, burmistrz Radzanowa 1808–1812. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 1: 2017 s. 15–19.

8788. PIZUN Zdzisław, Gawryś Ryszard: Fabryki ceramiki w Lubyczy Królewskiej i Siedliskach Tomaszowskich. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 21–44, streszcz. ang.

Lata 40. XIX w. – 1911 r.

8789. PODLASZEWSKI Łukasz: Miasta i wsie byłej Rzeczypospolitej w okresie po upadku powstania listopadowego widziane oczami Amerykanina – Johna Lloyda Stephensa. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 69–87, streszcz. ang.

8790. POMIANOWSKI Piotr Zbigniew: Początki polskiego czasopiśmiennictwa prawniczego. Seria pierwsza „Themis Polskiej”. Warszawa 2015.

Rec.: Jastrzębski Robert: Uwagi o książce... *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 1 s. 95–104, streszcz. ang.

8791. POMIANOWSKI Piotr Zbigniew: Postulat narodowego charakteru prawa w pracach kodyfikacyjnych doby Królestwa Kongresowego. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 113–125, streszcz. ang., fr.

8792. POMIANOWSKI Piotr Zbigniew: Rozwód w XIX wieku na centralnych ziemiach polskich. Praktyka stosowania Kodeksu Napoleona w latach 1808–1852. Warszawa 2018.

Rec.: Godek Sławomir: Jak Napoleon w swoim Kodeksie rozwoły upoważnia. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 359–381; Zarzycki Zdzisław: Uwagi nad książką... *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 2 s. 277–291, streszcz. ang.

8793. POSPIESZNA Barbara: Artystyczna działalność Carla Kuhnda w Malborku. *Studia Zamkowe*. T. 6: 2019 s. 43–59, streszcz. ang.

Lata 1886–1919.

8794. POŚPIECH Jerzy: Przewrotny felieton Stanisława Wasylewskiego o Józefie Lompie [1797–1863]. *Kwartalnik Opolski*. R. 61: 2015 nr 2/3 s. 155–182.

Dot. art. „Lompa czy lump?” zamieszczonego w „Słowie Polskim” nr 243 z 4 IX 1947 r., ukazującego zdaniem autora fałszywy obraz Lompy, z którym polemizuje.

8795. POTONIEC Bogdan: Ślady Powstania styczniowego na Sądecczyźnie. Nowy Sącz 2016.

Współwyd.: Przejścia i wspomnienia uczestnika powstania polskiego z roku 1863–4. Skreślił Feliks Borkowski.

Rec.: Szczecina Grzegorz Kamil, *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 397–400.

8796. POTUPČIK Margarita: Sociokul'turnaâ deatël'nost' pol'skogo naseleniâ Sibiri v konce XIX–naçale XX vv. *Europa Orientalis*. [T.] 9: 2018 s. 25–34, streszcz. ang.

8797. PREJS Roland: Z dziejów klasztoru franciszkanów w Kaliszu 1864–1902. Stan personalny. *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 23–34, streszcz. ang.

8798. PRUSS Witold: Ludność Królestwa Polskiego 1864–1914. Kom. red. wydania Jerzy Barcisiewicz [i in.]. Warszawa 2019 Semper 8° ss. 293, tabl. 2 złoż. luzem, il., mapy.

8799. PRYMAKA-ONISZK Aneta: Bieżeństwo 1915. Zapomniani uchodźcy. Wołowiec 2016.

Rec.: Mieszkowski Łukasz, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 118: 2018 s. 324–331.

8800. PRZYBYSZEWSKI Wojciech: Od Gersona do Matejki – historia obrazu „Przyjęcie Żydów w Polsce”. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 22: 2019 s. 47–57.

Obraz Wojciecha Gersona „Kazimierz Wielki i Żydzi” z 1874 r. i szkic Jana Matejki z 1888 r.

8801. PUCHTA Wojciech: Powszechna wystawa krajowa we Lwowie w 1894 roku. Wrocław 2016.

Rec.: Łupienko Aleksander, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 1 s. 166–168.

8802. PUGACEWICZ Iwona H.: „Ceremonie żałobne nie robią się tylko dla zmarłego, bo ten już czuć zaprzestał...” – o roli tradycji pogrzebowych i upamiętnianiu zmarłych na emigracji w praktyce dydaktyczno-wychowawczej Szkoły Polskiej na Batignolles. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 45: 2019 nr 2 s. 255–273, streszcz. ang.

W Paryżu w XIX w.

8803. PUGACEWICZ Iwona H.: Francuskie „grandes écoles” i batignioleczycy. O wybranych karierach inżynierjno-technicznych i naukowych drugiego pokolenia Wielkiej Emigracji. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 43–60, streszcz. ang.

Wychowankowie szkoły w Batignolles, istniejącej w l. 1842–1872.

8804. PUŚLECKI Łukasz: Nieznany list Edmunda Bojanowskiego ze zbiorów prywatnych. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 231–257, streszcz. ang.

Z 1866 r.

8805. RADZIWNOWICZ Tadeusz: Suwalszczyzna w czasie I wojny światowej w materiałach archiwalnych Litewskiego Państwowego Archiwum Historycznego w Wilnie. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 17: 2017 s. 109–114, streszcz. ang.

8806. RAUCH Małgorzata: Rada Szkolna Krajowa. Geneza powstania i pierwszy rok działalności. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr spec. 1 s. 9–14.

Powstała w 1867 r. w Galicji.

8807. REJMAN Sabina: Bohaterowie narodowi a kształtowanie tożsamości narodowej i społecznej w Galicji w dobie autonomii na przykładzie wybranych miast. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 139–156.

8808. REJMAN Sabina: Próby ożywienia aktywności społeczno-politycznej mieszkańców miast w dobie autonomii galicyjskiej (na przykładzie „Mieszczanina”). *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 239–266, sum.

Wydawany w Krakowie w l. 1894–1906.

8809. REMBISZEWSKA Dorota Krystyna: XIX-wieczne badania ludoznawcze na obszarze Łotwy w świetle korespondencji Stefanii Ulanowskiej do Jana Karłowicza. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 38: 2014 s. 98–107, streszcz. ang.

Lata 1889–1890.

8810. REMISZEWSKI Ryszard M[arian]: Ks. Várzély Máté, proboszcz z Orawki w latach 1856–1897. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr.] 2019 s. 192–193.

8811. RĘDZIŃSKI Kazimierz: Działalność Towarzystwa Oświaty Ludowej we Lwowie (1881–1914). *Kultura, Przemiany, Edukacja*. T. 6: 2018 s. 46–70.

8812. RĘDZIŃSKI Kazimierz: Studenckie Koło Medyków Uniwersytetu Lwowskiego (1907–1914). *Pedagogika*. T. 28: 2019 s. 273–290.

8813. RĘDZIŃSKI Kazimierz: Towarzystwo Uniwersytetu Ludowego im. A. Mickiewicza we Lwowie (1898–1914). *Kultura, Przemiany, Edukacja*. T. 7: 2019 s. 13–26.

8814. RODAK Paweł: Wielka Wojna, wielkie nadzieje, wielkie wątpliwości. Zmysły, emocje i trudny patriotyzm w dzienniku Zofii Nałkowskiej. *Przegląd Humanistyczny*. T. 63: 2019 nr 1 s. 115–127, streszcz. ang.

8815. ROGOZIŃSKA Katarzyna: Aspekty edukacyjne na łamach czasopisma „Echo Muzyczne, Teatralne i Artystyczne” (1877–1907). Kraków 2018 Libron – Filip Lohner 8° ss. 328, nlb. 1, il.

8816. ROGOZIŃSKA Katarzyna: Szkolnictwo muzyczne w Warszawie na łamach czasopisma „Echo Muzyczne, Teatralne i Artystyczne” w ujęciu Erazma Nowakowskiego. *Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa*. R. 12: 2019 nr 1 s. 455–464. Z l. 1885–1898.

8817. ROGUSKI Mirosław: Śladami napoleońskiej legendy. Oficerowie i żołnierze powstania listopadowego z powiatu węgrowskiego i dawnej ziemi liwskiej. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 51–65.

8818. ROGUSKI Rafał, Czajka Stanisław, Kirchner Anna: Krajoznawcy i turyści w drodze do niepodległej w 1918 roku w ramach obchodów Jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości, Jubileuszu 110-lecia działalności Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego-Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Siedlcach 1908–2018. Materiały z sesji popularno-naukowej 22 kwietnia 2018 r. Siedlce 2019 PTTK Oddz. Podlasie. Region. Pracownia Krajoznawcza 8° ss. 70, il.

8819. ROHDE Martin: Local knowledge and amateur participation. Shevchenko Scientific Society, 1892–1914. *Studia Historiae Scientiarum*. Vol. 18: 2019 s. 165–218, streszcz. pol.

8820. [ROMANENKO Ūliã] Romanenko Yullia: Skład osobowy sądu ziemskiego powiatu czehryńskiego w latach 1805–1831. *Koło Historii*. Nr 22: 2017 s. 47–59, streszcz. ang., ros., ukr.

8821. ROMANTYZM uniwersytecki. Kulturotwórcza rola ośrodków akademickich w pierwszej połowie XIX wieku. Pod red. Elżbiety Dąbrowicz i Marcina Lula. Białystok 2019 Wydaw. Uniw. w Białymostku 8° ss. 344, streszcz. ang.

Treść: Dąbrowicz Elżbieta, Lula Marcin: Słowo wstępne s. 7–13; Junkiert Maciej: Berlin 1807 s. 17–27; Zawadzka Danuta: Uniwersytet jako miejsce pamięci. Wokół Lelewela i ego-historii s. 29–43; Kowalczyk Urszula: Między Uniwersytetem Wileńskim a Szkołą Główną. Eliptyczność dziewiętnastowiecznych narracji o tradycji naukowej s. 45–69; Płonka-Syroka Bożena: Lorenz Oken [1779–1851] – romantyczny filozof natury i jego rola w kształtowaniu standardu niemieckiej nauki akademickiej w pierwszej połowie XIX wieku s. 73–103; Saniewska Diana: Obraz wileńskiej medycyny w pamiętnikach lekarzy – Józefa Franka i Stanisława Makowskiego s. 105–121; Dąbrowska Magdalena: Zawartość „podróźnicza” czasopisma „Wiernik Jewropy”

a zainteresowania historyczne Nikolaja Karamzina [1766–1826] i Michaiła Kaczenowskiego [1775–1842] („Podróż do Klasztoru Wskriesieńskiego, nazywanego obecnie Nową Jerozolimą”) s. 123–136; Gadamska-Serafin Renata: Aleksander Chodźko – romantyk i uczony orientalista s. 137–171; Dąbrowicz Elżbieta: Wyobraźnia prawna romantyka. Przypadek Dominika Magnuszewskiego s. 173–193; Rączka-Jeziorska Teresa: Romantyczne tradycje „państwa burszowskiego” w Dorpacie nad Embachem s. 197–206; Fieduta Aleksander: Franciszek Malewski – praktyk „schilleryzmu” (próba zrozumienia logiki postępowania postaci historycznej) s. 207–218; Makarewicz Jan: Pieśń burszowska u progu powstania listopadowego. Wokół „Guslara Gwardii Honorowej” s. 219–242; Lul Marcin: „Powieść bez tytułu” Józefa Ignacego Kraszewskiego jako „powieść uniwersytecka” s. 243–253; Wajzer Bogusław: „Bildungsromantik”. O wykładzie jako retorycznej formie kształcenia uniwersyteckiego w pierwszej połowie XIX wieku (rekonesans historycznoliteracki) s. 257–280; Kuczowski Bartłomiej: Wartościowanie w „Odczytach o poezji polskiej w pierwszej połowie XIX wieku” Wojciecha Cybulskiego s. 281–296; Dambek-Gialleis Zofia: O tradycjach uniwersyteckich biografistyki naukowej (wokół „Adama Mickiewicza” Karola Estreicherera i „Juliusza Słowackiego” Antoniego Małeckiego) s. 297–316; Bibliografia (wybór) s. 317–330.

8822. ROSENBAUM Sebastian: Między rozmachem a nieudolnością. Zabrzańskie osiedle Helenka. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 110–116.

Ok. poł. XIX w.

8823. ROSNER Anna: „Nauka prawa (...) stała się nieuchronnie potrzebną nie tylko przez swą użyteczność, lecz obowiązki, jakie nas łączą w obywatelskim stanie”. O tradycji i nowoczesności w nauczaniu prawa w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim (1807–1830). *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 3 s. 229–242, streszcz. ang.

8824. ROZMUS Mateusz: Wojenna turystyka Tadeusza Kudlińskiego. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 263: Studia Historicolitteraria. [T.] 18: 2018 s. 163–172, streszcz. ang.

W czasie I wojny światowej.

8825. RUSNAK Denis: Prawosławne wy dawnictwa diecezji litewskiej w drugiej połowie XIX wieku. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 7: 2016 s. 243–252, streszcz. ang.

8826. RUTKOWSKI Tadeusz P[aweł]: Józefa Brudzińskiego [1874–1917], rektora Uniwersytetu Warszawskiego, spojrzenie na tradycję polskiej nauki lekarskiej. *Barok*. [T.] 25: 2018 [dr:] 2019 [nr] 1/2 s. 210–212, streszcz. ang.

8827. RYBIŃSKA Agata: Granice integracji. Religijność Żydów wrocławskich w drugiej połowie XIX wieku (1854–1890). Wrocław 2017.

Rec.: Ziątkowski Leszek, *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 2(44) s. 366–370.

8828. RYPNIEWSKA Krystyna: Witraże koszański katedry w świetle źródeł archiwal-

nych. *Rocznik Skrzatuski*. T. 6: 2018 s. 123–132, streszcz. ang.

Założone w 1914 r.

8829. RYPSOŃ Piotr: Madryt 1918. Sztuka i polska racja stanu. *Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wieku*. R. 3: 2017 s. 133–162, streszcz. ang.

Wystawa zorganizowana przez Józefa Pankiewicza i Tadeusza Peipera w dn. 5–21 IV 1918 r. w Madrycie oraz wydarzenia z nią związane.

8830. RYSZKA Czesław: Jasna Góra przed i krótko po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. *Studia Claromontana*. [T.] 34: 2019 s. 23–50, streszcz. ang.

Lata 1793–1918.

8831. [SABALEŪSKAĀ Vol’ga Aláksandraŭna] Sabaleuskaya Volga: The participation of Jews in the tobacco production of the Grodno province (second half of the 19th to the early 20th centuries). *Studia Białorusnistyczne*. Vol. 13: 2019 s. 55–70, streszcz. białorus., pol.

8832. SADOWSKA-FIDALA Agata: Edmond et Jules de Goncourt en Pologne 1860–1918. Wrocław 2019 Atut; La Faculté des Lettres de l’Université de Wrocław 8° ss. 356, nlb. 7, streszcz. ang., pol.

8833. SADURSKI Ireneusz: Antoni [1813–1895] i Stanisław [1847–1934] Tittenbrunowie – ojciec i syn w powstaniach narodowych 1830 i 1863 roku. *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 189–203, streszcz. ang., niem.

8834. SADURSKI Ireneusz: Duchowni prawosławni nauczycielami Gimnazjum Lubelskiego w latach 1835–1865. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 111–126.

8835. SADURSKI Ireneusz: Struktura demograficzna uczniów Gimnazjum Lubelskiego w latach 1832–1864. *Bibliotekarz Lubelski*. R. 62: 2019 s. 111–141.

8836. SAMBORSKA-KUKUĆ Dorota Karolina: Kilka komentarzy do wspomnień Józefa Zajączkowskiego [1816–1905] (Notatki z czasów powstania w r. 1863 a mianowicie w m. Łodzi i jego okolicach). *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 1 s. 233–247, streszcz. ang.

8837. SAMBORSKA-KUKUĆ Dorota [Karolina]: Plac Antygony. O ludziach powstania styczniowego. Łódź 2017.

Rec.: Wierzechosławski Szczepan, *Zapiski Historyczne*. T. 83: 2018 z. 3; Polem.: Samborska-Kukuć Dorota: Uwagi do recenzji... *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 1 s. 173–176.

8838. SARGSYAN Tatevik E.: Minas Bżysz-
kian i jego relacja o Ormianach Lwowa. *Leha-
hayer*. T. 5: 2018 s. 159–193, streszcz. ang.,
orm.

XIX w.

8839. SARZYŃSKA-JANCZAK Renata:
Pomniki zasłużonego Lublinianina Jana Rein-
bergera. *Wiadomości Konserwatorskie Woje-
wództwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 256–267.

XIX w.

8840. SCHMIDT Walter: Wohlau 1848/1849.
Eine schlesische Kreisstadt in der Revolution.
“Schlesischer Kreisbote”, Wohlauer politischer
Verein und Demokratischer Verein von Guhrau.
Berlin 2018 trafo 8° ss. 184.

Rec.: Przerwa Tomasz, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*.
R. 73: 2018 nr 1 s. 160–165.

8841. SCHRAMM Tomasz: Sprawa polska
w czasie I wojny światowej. *Pamięć i Sprawie-
dliwość*. [T.] 31: 2018 s. 26–38.

8842. SCHULZE Heinrich: Dom imienia
Anny Borchers [1870–1918]. Oprac. Krzysztof
Badach-Rogowski. *Studia Zielonogórskie*. T. 24:
2019 s. 7–12.

W Zielonej Górze w l. 1903–1918.

8843. [SEDLĀR Oleksandr Volodimirovič]
Sedliar Oleksandr: Oświata wśród ludu ruskiego
w Prowincji Galicyjskiej. Pierwsze dziesięć lat
działalności Filii Towarzystwa im. Mychajła
Kaczkowskiego (1876–1886). *Rocznik Kresowy*.
R. 3: 2017 nr 3 s. 7–36.

8844. SEMCZYSZYN Magdalena: Kryzys
ziemiaństwa w Galicji Wschodniej na przeło-
mie XIX i XX wieku (do 1914 roku). *Prace
Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 4 s. 787–808,
streszcz. ang.

8845. SEROCKIE drogi do niepodległości.
Serock i Mazowsze w dobie walk o niepodle-
głość (1795–1918). W setną rocznicę odzyskania
przez Polskę niepodległości. Pod red. Radosława
Lolo. Serock–Pułtusk 2019 Urząd M. i Gm.;
Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztorza 8°
ss. 204, il., mapy.

8846. SĘDERECKA Anna: Kościół katolicki
a powstanie styczniowe na przykładzie regionu
piotrkowskiego. *Piotrkowskie Zeszyty Historycz-
ne*. T. 20: 2019 z. 1 s. 139–160, streszcz. ang.

8847. SIECIŃSKI Wiesław: Samorząd
terytorialny na obszarze Wielkiego Księstwa
Poznańskiego w latach 1815–1848. *Studia Admi-
nistracyjne*. Nr 7: 2015 s. 51–65, streszcz. ang.

8848. SIERAKOWSKA Katarzyna: Konie
i inne zwierzęta na ziemiach polskich w latach
Wielkiej Wojny. *Roczniki Dziejów Społecznych
i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 353–368,
streszcz. ang.

8849. SIKORSKA-KOWALSKA Marta:
Komendantka Oddziału Kuriersko-Wywiadow-
czego I Brygady Legionów. Aleksandra Szczer-
bińska i towarzyszkki broni. *Acta Universitatis
Lodziensis. Folia Historica*. [Vol.] 104: 2019
s. 109–124, streszcz. ang.

Aleksandra Piłsudska ze Szczerbińskich (1882–1963).

8850. SIKORSKI Robert: Wielka Wojna
(1914–1918) w Noworadomsku i okolicach
w relacji „Gońca Częstochowskiego”. *Zeszyty
Radomszczańskie*. T. 16: 2019 s. 63–74.

8851. SILBER Marcos: Poland? But which?
Jewish political attitudes toward the Polish state
in formation during World War I. *Przegląd Hu-
manistyczny*. T. 63: 2019 nr 1 s. 39–64.

8852. SKAŁA Agata: O dwu pieśniach
kryzysu przysięgowego. *Annales Universitatis
Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 263: *Studia
Historicolitteraria*. [T.] 18: 2018 s. 59–74,
streszcz. ang.

8853. SKIBA Dominika: Cyganeria artystycz-
na i cyganowanie w romantycznej Warszawie.
Wrocław 2016. Ossolineum plik tekstowy EPUB
(3,04 MB); plik tekstowy MOBI (7,47 MB).

8854. SKŁODOWSKI Jan: Życie codzienne
dawnego Gimnazjum i Liceum Wołyńskiego.
Próba rekapitulacji. *Dialog Dwóch Kultur*.
R. 12: 2017 s. 343–451.

W Krzemieńcu.

8855. SKOTNICZNA Ewa: Początki pro-
fesjonalizacji rynku sztuki na ziemiach pol-
skich w XIX i na początku XX wieku. *Quart*.
Nr 4(54): 2019 s. 82–93, streszcz. ang.

8856. ŠMIGELSKYTĚ-STUKIENĚ Ra-
munė: Child education in the family of Michał
Kleofas Ogiński (1765–1833). *Przegląd Histo-
ryczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 7–21.

8857. [SMIRNOV Ūrij] Smirnow Jurij:
Mieczysław Potocki [1810–1878] – organizator
Urzędu Konserwatorskiego Galicji Wschodniej.
Rocznik Lwowski. 2018 s. 41–62.

8858. SMOTER Marcin: Towarzystwo „Bur-
sy Jubileuszowej” imienia cesarza Franciszka
Józefa I w Sanoku w latach 1900–1918. *Rocznik
Sanocki*. T. 12: 2017 s. 77–91.

8859. SOKALSKA Małgorzata: O Zdradzie i zdradzie w operowych adaptacjach „Konrada Wallenroda” Adama Mickiewicza. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 14: 2016 s. 315–342, streszcz. ang.

XIX w.

8860. SOKOŁOWSKA Jolanta: Druga koronacja Cudownego Obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej, 22 maja 1910. *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr.:] 2018 s. 87–148, streszcz. ang.

Koronami przekazanymi przez papieża Piusa X.

8861. SOLDAT Robert: Unicy Podlascy i ukaz tolerancyjny 1905 r. jako element walki o tożsamość narodową na terenie powiatu bialskiego i konstantynowskiego. *Rocznik Bialskopodlaski*. T. 26: 2018 s. 147–161, streszcz. ang.

8862. SOSNOWSKA Joanna: Opieka nad dziećmi w Łodzi w latach I wojny światowej. Łódź 2017.

Rec.: Stawiszyńska Aneta, *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 241–245.

8863. SPYRA Janusz: „Die angelehnte Tür”. Die Übernahme deutscher Kultur im 19. Jahrhundert durch aus Galizien eingewanderte Juden am Beispiel des Teschener Schlesiens. [W:] *Identitätsdiskurs im deutsch-jüdischen Dialog*. Frankfurt am Main 2017 s. 209–220.

Rec.: Sput Piotr, *Studia Niemcoznawcze*. T. 60: 2017 s. 939–946.

8864. STACHURA-LUPA Renata: Kremer, Tarnowski, Rydel – związki nie tylko tekstowe. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 19: 2019 s. 66–78, streszcz. ang.

Józef Kremer, Stanisław Tarnowski, Lucjan Rydel.

8865. STACHURA-LUPA Renata: O „Polskiej pieśni niepodległej” Jana Lorentowicza. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 263: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 18: 2018 s. 75–85, streszcz. ang.

Lata 1915–1917.

8866. STACHURA-LUPA Renata: Zagadnienie charakteru narodowego w krytyce literackiej Stanisława Tarnowskiego [1837–1917]. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 298: *Studia ad Bibliothecarum Scientiam Perinentia*. [T.] 17: 2019 s. 133–141, streszcz. ang.

8867. STANOVIĆ Inja: Love me, Love me not (Part I): Chopin’s reception in Great Britain, 1830–1849. *Musica Iagellonica*. Vol. 10: 2019 s. 31–63.

8868. STASZEWSKI Janusz: Walki kawalerskie pod Mirem i Romanowem 1812 r. Oświęcim 2019 [Napoleon V] 8° ss. 90, mapy.

Rozprawa doktorska.

8869. STAWISZYŃSKA Aneta: Mateusz Bensman i jego działalność artystyczna w Łodzi na początku XX wieku. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 63–76, streszcz. ang.

W l. ok. 1910–1916, związana z pobytom kompozytora i pedagoga żyjącego w l. ok. 1877–1922.

8870. STECZEK-CZERNAWSKA Elżbieta: Rola kobiet w działalności społecznej i kulturalnej mieszkańców Kalisza. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 13–21, streszcz. ang.

XIX w.

8871. STEFAŃSKI Łukasz: Życie codzienne kieleckiego więzienia w latach 1826–1918. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 54–63, streszcz. ang.

8872. STEHR Eliza: Źródła dotyczące Pruskiego Królewskiego Gimnazjum im. Komeńskiego w Lesznie w latach 1871–1914. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 269–279.

Opis.

8873. STINIA Maria: Nauczanie liturgiki i bibliistyki na lekcjach religii w gimnazjach galicyjskich. *Ruch Biblijny i Liturgiczny*. Vol. 71: 2018 nr 2 s. 121–138, streszcz. ang.

8874. STINIA Maria: Rozwój katedr i badań filologicznych z zakresu filologii klasycznej oraz germanistyki, romanistyki i anglistyki na uniwersytetach krakowskim i lwowskim w latach 1850–1918. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 2 s. 215–296, streszcz. ang.

8875. STRZELCZYK Agata: „...głos jego był w Europie słuchany” – polityka zagraniczna Austro-Węgier za czasów ministra Agenora Gołuchowskiego młodszego w świetle prasy galicyjskiej. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 1 s. 96–114, streszcz. ang.

Żyjący w l. 1849–1921 prawnik i dyplomata, minister spraw zagranicznych w l. 1895–1906.

8876. STRZELECKI Michał: Idea niepodległości w świadomości społecznej mieszkańców Mazowsza u progu XX wieku. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 32: 2018 s. 51–63.

8877. STRZEŻEK Tomasz: Okoliczności śmierci i pochówku generała Henryka Kamińskiego w bitwie pod Ostrołką 26 maja 1831

roku. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 139–151, streszcz. ang.

8878. STRZEŻEK Tomasz: Walka o Liwskie Mosty w powstaniu listopadowym. *Rocznik Liwski*. T. 8: 2015 s. 9–32.

8879. SULEJA Włodzimierz, Nowak Andrzej, Głębocki Henryk: Józefa Piłsudskiego pojedynek z imperium (1887–1917). (Z nieznanych dokumentów rosyjskiej Ochrony). Wybór mater. Henryk Głębocki; tł. Izabella Słowińska. Kraków 2018 IPN 8° ss. 97, nlb. 1, il., mapa.

8880. SYPEK Antoni: Rodziny tarnowskie w przededniu niepodległości 1918 r. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 133–156, streszcz. ang.

8881. SYRWID Danuta: Piotrkowskie Towarzystwo Dobroczyńności dla Chrześcijan w latach 1885–1914. Piotrków Trybunalski 2019 MBP im. Adama Próchnika 4° ss. 144, il.

8882. SZADKOWSKA-MAŃKOWSKA Olga: Wokół dziewiętnastowiecznej recepcji „Wirginii” Vittoria Alfieriego w przekładzie Aleksandra Chodkiewicza. *Meluzyna*. R. 4: 2017 nr 2 s. 62–73, streszcz. ang.

Analiza relacji między tragediami Alfieriego a twórczością Chodkiewicza.

8883. SZCZEPANIAK Andrzej: Obraz codziennego życia żołnierza I i II Brygady Legionów w poezji i pieśni z czasów pierwszej wojny światowej 1914–1918. *Kwartalnik Opolski*. R. 61: 2015 nr 2/3 s. 3–24, streszcz. ang.

8884. SZCZEPANIAK Andrzej: Zabiegi konserwatystów Królestwa Polskiego o stworzenie systemu informacyjnego na potrzeby bieżącej polityki polskiej przed wybuchem I wojny światowej. *Kwartalnik Opolski*. R. 61: 2015 nr 1 s. 61–70, streszcz. ang.

8885. SZCZEPANIK Wacław: Wzajemne relacje między wojskiem a społeczeństwem w galicyjskim garnizonie przełomu XIX i XX na przykładzie Tarnowa. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 4 s. 805–821, streszcz. ang.

8886. SZCZEPAŃSKI Jerzy: Prezydenci Kielc w XIX wieku – między społeczeństwem a władzą. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 35–43, streszcz. ang.

8887. SZKUDLARSKA Katarzyna: Towarzystwo Gimnastyczne Sokół w przededniu wybuchu Powstania Wielkopolskiego. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 20: 2014 s. 31–35.

8888. SZLANTA Piotr: „Polakożerca” kontra „wrogowie Rzeszy”. Cesarz Wilhelm II i Polacy 1888–1918. Warszawa 2019 Difin 8° ss. 205, il.

8889. SZLANTA Piotr: Rewolucja lat 1905–1907 w Królestwie Polskim w świetle akt niemieckiego konsulatu z Warszawy. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 85–98, streszcz. ang.

8890. SZMYT Andrzej: Dylematy Tadeusza Czackiego. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 45–70, streszcz. ang., niem., ros.

Od 1803 r. wizytator szkół guberni wołyńskiej, podolskiej i kijowskiej.

8891. SZOT Adam: Stefan Aleksander Zwierowicz – biskup wileński (1897–1902). *Studia Sandomierskie*. T. 25: 2018 s. 17–30, streszcz. ang.

8892. SZPAK Jacek: Finanse klasztoru paulinów na Jasnej Górze w Częstochowie w latach 1833–1840. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 44: 2018 s. 42–52.

8893. SZULIM Łukasz M.: Dwa latynoskie przekłady „Konrada Wallenroda” z XIX wieku. *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 50: 2019 s. 163–185, streszcz. ang.

8894. SZURO Stanisław: Samorząd wiejski na terenie Galicji w dobie autonomicznej. *Rocznik Lwowski*. 2018 s. 63–74.

8895. SZYMANOWSKI Dariusz: Bój pod Łączką. Powstanie styczniowe. Współpr. Małgorzata Stankiewicz, Marcin Sochoń. Wołomin 2018 Stow. „Wizna 1939” 8° ss. 80, il.

8896. SZYMCZAK Aleksandra: Powstanie styczniowe w regionie kutnowskim w świetle wybranych tytułów prasy tajnej i warszawskiej. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 23–66.

8897. SZYMCZAK Alicja, Szymczak Jan: Elogia ku czci bł. Bogumiła w kolegiacie NMP w Uniejowie przez księdza Andrzeja Miniszewskiego, doktora obojga praw, niegdyś dziekana i oficjała uniejowskiego, napisana w 1802 r. *Biuletyn Uniejowski*. T. 8: 2019 s. 5–20, streszcz. ang.

Zawiera też elogię.

8898. ŚCIESIŃSKI Kamil: Życie codzienne mieszkańców Bydgoszczy w trakcie pierwszej wojny światowej (1914–1918) w świetle „Dziennika Bydgoskiego”. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 103–121, streszcz. ang., niem.

Zawiera też fragmenty artykułów.

8899. ŚLĄSK w dobie kampanii napoleońskich. Studia pod red. Dariusza Nawrota. Katowice 2014.

Rec.: Polak Jerzy, *Pamiętnik Cieszyński*. T. 21: 2016 s. 155–158.

8900. ŚLEDZIANOWSKI Jan: Północne Mazowsze z zaborczej niewoli ku wolności. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 32: 2018 s. 8–41.

8901. ŚLIWA Joachim: Zygmunt Mineyko (1840–1925) i poszukiwanie starożytnej Dodony. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 64: 2019 s. 87–102, streszcz. ang.

8902. ŚLUSAREK Krzysztof: Mieszkańcy Jędrzejowa Anno Domini 1886. Kraków 2019 *Historia Jagellonica* 8° ss. 195, nlb. 8, il., mapy, streszcz. ang.

8903. ŚMIECHOWSKI Krzysztof: Działalność wydawnicza ukraińskiego towarzystwa „Sokił” we Lwowie w latach 1887–1914. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 29: 2017 s. 45–58, streszcz. ang.

8904. ŚMIECHOWSKI Krzysztof: Podstawy finansowe ukraińskiego towarzystwa „Sokił” we Lwowie w latach 1894–1914. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 31: 2019 s. 119–133, streszcz. ang.

8905. ŚNIECHOWSKI Józef: Zarys rozwoju kolejnictwa polskiego w zaborze rosyjskim. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 43–56.

8906. ŚPICA Paweł: Obszary działalności patriotycznej i edukacyjnej Polek w Prusach Zachodnich w latach 1848–1920. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 22–45, streszcz. ang.

8907. ŚPICA Paweł: Wychowanie moralne w świetle „rozpraw obyczajowych” publikowanych na łamach „Katolika Dyecezyi Chełmińskiej” w latach 1849–1850. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 327–343.

8908. ŚREDNICKA Adriana: Chopin strategii wojskowej – gen. Ignacy Prądzyński [1792–1850]. *Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla bezpieczeństwa*. R. 12: 2019 nr 2 s. 15–25.

8909. ŚWIĄTEK Adam: Gente Rutheni, natione Poloni. The Ruthenians of Polish nationality in Habsburg Galicia. Transl. from the Polish by Guy Russel Torr; preface by Frank E. Sysyn. Edmonton–Toronto–Cracow 2019

Canadian Inst. of Ukrainian Studies Press; Księg. Akad. 8° ss. 633, il. (The Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research Monograph Series; no. 9).

Lata 1821–1919.

8910. ŚWIĘCKOWSKA Teresa: Kochani krwio pijce. Własność literacka i prawo autorskie w XIX-wiecznej Polsce. Kraków 2018.

Rec.: Koredczuk Bożena, *Roczniki Biblioteczne*. R. 63: 2019 s. 261–266.

8911. TABAKA Anna: Siostry: Maria Gałczyńska (1857–1930) i Emilia Bohowiczowa (1860–1954) jako animatorki życia kulturalnego i gospodarczego Kalisza na przełomie XIX i XX stulecia. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 103–123, streszcz. ang.

8912. TARASIUK Alla: Książka polska w Mińsku na przełomie XIX–XX stulecia. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 9]: 2019 nr 1 s. 115–125, streszcz. ang.

8913. TARASIUK Dariusz: Polityka zasad i celów. Polski obóz narodowodemokratyczny w Rosji w latach 1917–1918. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 113–121, streszcz. ang.

8914. TARGOŃSKA Edyta: Lubartów w powstaniu listopadowym w świetle źródeł historycznych. *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 45–76.

8915. TARKOWSKI Mikołaj: Polacy na Litwie i Białorusi pod rządami Aleksandra II (1855–1881). Studium historyczno-prawne. Gdańsk–Sopot 2018.

Rec.: Materniak-Pawłowska Małgorzata, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 391–392.

8916. TARNOWSKA Anna: Weil XY Pole ist. Prusko-niemieckie państwo prawa wobec polskiej mniejszości (1850–1914). Toruń 2019 *Tow. Nauk. Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora”* 8° ss. 415, nlb. 1.

8917. TIMOFIEJEW Artur: Zagadnienie żywotności klasycyzmu w komentarzach Franciszka Morawskiego do „Klasyków i romantyków polskich”. *Prace Polonistyczne*. Ser. 71: 2016 s. 69–79, streszcz. ang.

8918. TIMOŠENKO Oksana: Nacional’ni problemi Rosijs’koï imperii ta stanovleniã pol’s’kogo parlamentarizmu na počatku XX stolittã. *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 357–368.

8919. TOMASZEWSKI Marek: Tarnów. Wielka Wojna 1914–1918. Droga do Niepodległej.

Tarnów 2018 S-Can Wydaw. Katarzyna i Dariusz Kobylański 4° ss. 223, nlb. 2, il.

Rec.: Sypek Wojciech, *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 252–253.

8920. TOMCZAK Robert T.: Bitwa pod Dobroszowem 2 marca 1863. *Rocznik Koniński*. T. 19: 2015 s. 115–136.

8921. TOMCZOK Paweł: Literacki kapitalizm. Obrazy abstrakcji ekonomicznych w literaturze polskiej drugiej połowy XIX wieku. Katowice 2018.

Rec.: Roman-Rawska Katarzyna: Towards social history of literature. *Colloquia Humanistica*. [T.] 8: 2019 s. 366–372, streszcz. pol.

8922. TOPIJ-STEMPIŃSKA Beata: Uczniowie jezuickich instytucji edukacyjnych w Galicji w XIX wieku. Portret zbiorowy. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8° ss. 440, il., streszcz. ang.

8923. TRACZ Marcin: 13 Pułk Piechoty „Krakowskie Dzieci” w bitwie jurajskiej w 1914 r. *Ilcusiana*. Nr 20: 2019 s. 15–29.

8924. TROJANOWSKA Anna: Pracownia chemiczno-analityczna Warszawskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w latach 1897–1914 (w świetle „Wiadomości Farmaceutycznych”). *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 151–169, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. R. 63: 2018 nr 3.

8925. TRYNKOWSKI Jan: Polski Sybir. Zesłańcy i ich życie. Narodziny mitu. Do dr. przygot. Wiktoria Śliwowska; przedm. opatrzyli Wiesław Caban i Wiktoria Śliwowska. Warszawa 2017.

Rec.: Głuszkowski Piotr, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 120: 2019 s. 187–191.

8926. TUROŃ-KOWALSKA Agnieszka: Między ugodą a działaniem. Polska myśl konserwatywna wobec prób odzyskania niepodległości w XIX wieku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 81–100, streszcz. ang.

8927. TUROS Maria J[oaanna]: Dominique Jean Larrey i Polacy. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 3 s. 35–54, streszcz. ang.

Lata 1807–1809.

8928. TUROS Maria J[oaanna]: Warszawa i Mazowsze w pamiętnikach lekarzy armii napoleońskiej. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 1 s. 15–36, streszcz. ang., niem., ros.

Aut. pamiętników: Pierre F. Percy, Jean-Baptiste d’Heralde, Dominique J. Larrey, Pierre-Irénée Jacob i Louis-Vivant Lagneau.

8929. TURZYŃSKI Bartosz, Szymańska Ewa: O jeden most za daleko, czyli kulisy mało znanej operacji pierwszowojennej. *Małopolska*. [T.] 20: 2018 s. 31–51, streszcz. ang.

Galicja, listopad 1914 r.

8930. TUTAJ zaczęła się wolność. Wybrane zagadnienia z dziejów Prokocimia i Podgórza w latach 1914–1919. Praca wydana w ramach obchodów 100-lecia odzyskania niepodległości. Red. nauk. Tomasz Ścieżor. Kraków 2019 Tow. Przyj. Prokocimia im. Erazma i Anny Jerzmanowskich 8° ss. 117, nlb. 2, il.

Treść: Ścieżor Tomasz: Fortyfikacje Prokocimia i ich udział w walkach I wojny światowej s. 11–43; Drożdż Mateusz: Cesarskie krzyże i carskie kokardy nad Krakowem. Najważniejsze wydarzenia z działań lotniczych w rejonie Krakowa od jesieni 1914 r. po wiosnę 1915 s. 45–62; Skrzyński Tomasz: Wojskowe znaczenie portów: grzegórzeckiego, w rejonie zakola Wisły pod Wawelem i piaszowskiego w 1918–1919 r. s. 63–76; Ścieżor Tomasz: Wolność zaczęła się w Prokocimiu. Udział mieszkańców Prokocimia w wyzwoleniu Krakowa w 1918 r. s. 77–98; Głogowski Aleksander: Tworzenie się struktur policyjnych państwa polskiego na Ziemi Krakowskiej s. 99–109.

8931. UJMA Magdalena: Monaster bazylianów w Werchracie w świetle dokumentów sporządzonych przed jego kasatą w 1808 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 2 s. 151–173, streszcz. ang.

8932. UNGEHEUER-GOŁĄB Alicja: O związkach pedagogiki z literaturą dziecięcą w świetle sylwetki Stanisława Jachowicza [1796–1857]. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 255–271.

8933. URBANIAK Miron: Gazownie komunalne Poznania i Lwowa na początku XX w. Próba charakterystyki i porównania rozwoju. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 57–75, streszcz. ang.

8934. URBANIK-KOPEĆ Alicja: Anioł w domu, mrówka w fabryce. Warszawa 2018.

Rec.: Schiller-Walicka Joanna, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 1 s. 173–179.

8935. URBANIK-KOPEĆ Alicja: Instrukcja nadużycia. Służące w XIX-wiecznych polskich domach. Katowice 2019 Post Factum – Wydaw. Sonia Draga 8° ss. 309, nlb. 1, il.

Dostępne także jako e-book.

8936. URBANIK Jarosław: Wicowniczki. Zofia Tułodziecka [1850–1924] i początki radykalnego ruchu kobiecego w Wielkopolsce. Poznań 2018 Bractwo „Trojka” 8° ss. 57, nlb. 1, il. (Biblioteczka A-taku).

8937. URUSZCZAK Wacław: Zasady ustrojowe na ziemiach polskich w okresie zaborów.

Od suwerenności monarchy do suwerenności narodu. Przyczynek do historii administracji w XIX w. *Tarnowskie Colloquia Naukowe*. 2018 nr 1(5) s. 21–40, streszcz. ang.

8938. USURSKI Maciej: Życie religijne w obozie jenieckim w Pile w latach 1914–1919. *Europa Orientalis*. [T.] 10: 2019 s. 37–62, streszcz. ang.

8939. VARANYTSYA Anna: „Jaka szkoła, taki nauczyciel”, czyli narodowościowe konteksty pracy nauczyciela ludowego w Galicji drugiej połowy XIX wieku i początku XX wieku. *Ogrody Nauk i Sztuk*. T. 5: 2015 s. 235–244, streszcz. ang.

8940. VARANYTSYA Anna: Między izolacją a asymilacją. Oświata jako czynnik modernizacji Żydów galicyjskich. Próba określenia schematu. *Rocznik Kresowy*. R. 2: 2016 nr 2 s. 45–85, streszcz. ang., niem., ros.

8941. VARANYTSYA Anna: Polscy ukraińcy – ukraińscy polonofili w Galicji w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku na przykładzie mikrohistorii nauczycieli szkół ludowych. *Rocznik Kresowy*. R. 1: 2015 nr 1 s. 7–54, streszcz. ang., niem., ros.

8942. VERNEY Jean Pierre: Wielka Wojna drogą do niepodległości narodów. *Premislia Christiana*. T. 18: 2018/2019 [dr.] 2019 s. 33–37.

Dot. także kwestii polskiej.

8943. [VIŠLENKOWA Elena Anatol'evna] Vishlenkova Elena, [Zatravkin Sergej Narkizovič] Zatravkin Sergei: Polish medicine in the Russian Empire in the first third of the 19th century. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 2 s. 61–78.

8944. W DRODZE do Niepodległej... Dylematy, działania i programy polityczne Polaków i Czechów w latach 1914–1918. Red. nauk. Zbigniew Girzyński, Jarosław Kłaczek, Aleš Zářický. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 370. (O Niepodległą i Jej Trwanie).

Treść: Wstęp s. 5–9; Czyżniewski Marcin: Kwestia mniejszości niemieckiej w zarania państwa czesko-słowackiego s. 11–27; Golon Mirosław: Stulecie odzyskania niepodległości przez Polskę w działalności edukacyjnej i naukowej Instytutu Pamięci Narodowej. Zarys problemu na wybranych przykładach s. 29–65; Górka Karolina: Komuniści czeszy wobec odzyskania przez Czechosłowację niepodległości w 1918 r. s. 67–84; Horčíčka Václav: Rakousko-Uhersko, bolševické Rusko a polská otázka, 1917–1918 s. 85–100; Klimsza Lucjan: Wartości państwa w filozofii T. G. Masaryka s. 101–113; Krzemiński Tomasz: Kształtowanie się postaw narodowych mieszczactwa polskiego w zaborze pruskim na przełomie XIX i XX wieku s. 115–134; Łaskiewicz Tomasz: Polskie środowiska konserwatywne ziem

zachodnich na drodze do niepodległości s. 135–151; Popelka Petr: Vznik Československa a mocenský transfer v obecních samosprávách moravských měst s. 153–199; Raclavská Jana: Rozpad habsburské monarchie v textech Gwiaźdzki Cieszyńské s. 201–228; Smoliński Aleksander: Polski wysiłek zbrojny w walce o niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1914–1918 – ocena stanu badań i postulaty badawcze s. 229–283; Wojtkowiak Jakub: Czesi w Armii Czerwonej s. 285–304; Zářický Aleš: Svět ztracených iluzí. Zamyšlení nad postavením šlechty po první světové válce v Československu s. 305–336; Županě Jan: Polský problém za první světové války a otázka budoucnosti habsburské monarchie s. 337–353.

8945. W DRODZE ku niepodległości. Przemiany modernizacyjne na ziemiach polskich w II połowie XIX i na początku XX wieku. Pod red. nauk. Pawła Graty. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 442, il., streszcz. ang. (Biblioteka Polskiej Modernizacji; t. 1).

Treść: Grata Paweł: Wstęp s. 7–11; Morawski Wojciech: Modernizacja, industrializacja, eksplozja demograficzna – doświadczenia polskie s. 15–27; Leszczyńska Cecylia: Rozwój gospodarczy ziem polskich w drugiej połowie XIX wieku (1870–1914) i jego regionalne zróżnicowanie s. 28–49; Zalesko Marian: Debata o modernizacji w polskiej literaturze ekonomicznej II połowy XIX i początku XX wieku s. 50–72; Kamosiński Sławomir: Marka „polskość” w epoce państwowego niebytu w XIX wieku s. 73–89; Broński Krzysztof: Uwarunkowania procesów modernizacji gospodarki Galicji w okresie autonomii – zarys problematyki s. 93–118; Franaszek Piotr: Przemysł naftowy jako czynnik modernizacji gospodarki i społeczeństwa galicyjskiego s. 119–140; Kaliński Janusz: Udział kapitału rodzimego w rozwoju kolejnictwa na ziemiach polskich do 1918 roku s. 141–163; Klusek Mirosław: Rola gminnych spichlerzy i gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych w modernizacji rolnictwa na ziemiach zaboru austriackiego i rosyjskiego s. 164–185; Chylak Karol: Ubezpieczenia społeczne jako odpowiedź na procesy modernizacyjne na ziemiach polskich do I wojny światowej s. 186–204; Danowska-Prokop Barbara: Ubezpieczenia pracujące na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim na przełomie XIX i XX wieku s. 205–225; Sierakowska Katarzyna: Nowe trendy w opiece i wychowaniu dzieci w rodzinach na ziemiach polskich na przełomie XIX i XX wieku s. 229–247; Mędrzecki Włodzimierz: Mechanizmy modernizacji wsi polskiej do zakończenia I wojny światowej s. 248–256; Dufnat Joanna: Ruch organizacyjny ziemiaków Królestwa Polskiego wobec wyzwań nowoczesności i problemów życia społecznego (przełom XIX i XX wieku) s. 257–272; Macyra Roman: Modernizacja a zmiana cywilizacyjna: przesłanki wielkopolskiej odmienności na przełomie XIX/XX stulecia s. 275–316; Kowalski Kamil, Matera Rafał: Ekonomiczne aspekty wielokulturowości na przykładzie uprzemysłowienia Łodzi do 1914 roku s. 317–342; Pieczewski Andrzej: Instytucjonalne bariery modernizacji rolnictwa Królestwa Polskiego w dobie przemian społecznych i ekonomicznych w latach 70. i 80. XIX wieku w ujęciu Jana Blocha s. 343–372; Zalesko Elżbieta: Kapitał obcy w procesie industrializacji Białostocznego na przełomie XIX i XX wieku s. 373–390; Urbaniak Miron: Miasta Poznańskiego w drodze ku modernizacji. Budowa nowoczesnej infrastruktury technicznej w okresie zabory pruskiego s. 391–418; Rejman Sabina: Procesy modernizacyjne w miastach Galicji Zachodniej w II połowie XIX i na początku XX wieku s. 419–442.

8946. W GALICJI i nad Soczą. Polacy i Słowacy na frontach I wojny światowej. V Galicji i ob Soči. Poljaki in Slovenci na frontah

1. svetovi vojne. Pod red. Antoniego Cetnarowicza [i in.]. Kraków 2016.

Rec.: Almasy Karin, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 1 s. 181–184.

8947. WACKO Agnieszka: Karol Nitsche [1802–1860] – wynalazca z czudeckich włości. *Kwartalnik Czudecki*. R. 18: 2016 nr 1 s. 20–21.

W oparciu o tekst z „Rozpraw CK Galicyjskiego Tow. Gospodarczego”.

8948. WALASEK Stefania: “Czas” periodical as a source of the lifelong education for Galician society in the 19th century. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 4: 2012 [nr] 2 s. 3–12.

Lata 1848–1867.

8949. WALAT Wojciech, Warzocha Tomasz: Podręczniki szkolne w Galicji w II połowie XIX i na początku XX wieku w świetle prac Komisji Podręczników Szkolnych przy Radzie Szkolnej Krajowej. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr spec. 1 s. 45–62.

8950. WALCZAK Kamil: Kawa na Petersburskiej czyli Spacer po XIX-wiecznym Piotrkowie. Łódź 2018.

Rec.: Warzocha Daniel, *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 1 s. 179–185.

8951. WALICKI Bartosz: Żołnierze I wojny światowej z terenu powiatu kolbuszowskiego (ranni, polegli, zaginieli i pojmani w niewolę) w świetle relacji w tygodniku „Piast” z lat 1914–1918. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 53–89, streszcz. ang.

Wykazy i informacja co o nich pisano.

8952. WALKUSZ Jan: Bulla Piusa VII „Ex imposita nobis” z 30 czerwca 1818 roku i jej skutki dla życia kościelnego w Królestwie Polskim. *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 7–15, streszcz. ang.

8953. WALUŚ Monika K.: Polska droga maryjna. Tradycja mariologiczna i maryjna XIX wieku na ziemiach polskich. Poznań 2019 UAM 8° ss. 373, nlb. 1, streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Studia i Materiały; 199).

Lata 1807–1918.

8954. WARMIŃSKA-MAZUREK Katarzyna: Nieistniejąca cerkiew pw. św. Jerzego Męczennika w Tomaszowie Lubelskim w świetle dziewiętnastowiecznych archiwaliów. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 29–42, streszcz. ang.

Zamknięta w 1890 r. i rozebrana w r. 1906.

8955. WARMIŃSKA-MAZUREK Katarzyna: Wspomnienia austriackiego kapelana czasów I wojny światowej. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 229–234, il.

Dot. wspomnień Karla Gögla.

8956. WĄSACZ-KRZTOŃ Jolanta: Edukacja muzyczna młodzieży gimnazjalnej w Galicji Zachodniej w dobie autonomii. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 307, nlb. 1, il.

8957. WĘGRZYN Iwona: Charon. Stanisław Tarnowski i dziewiętnastowieczna sztuka pamięci. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 298: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 17: 2019 s. 86–109, streszcz. ang.

S. Tarnowski jako autor wspomnień pośmiertnych, l. 1872–1914.

8958. WIDELSKA Magdalena: Kulisy pracy XIX-wiecznych fotografów. Tajemnice pozowania i retuszy w wybranych portretach z kolekcji fotografii Konstantego Zamoyskiego z Koźłówki. *Quart*. Nr 3(49): 2018 s. 20–33, streszcz. ang.

8959. WIECH Stanisław: Donosy. Między normą a patologią relacji społeczeństwa z organami władz policyjnych. Refleksje nie tylko na przykładzie dziewiętnastowiecznych akt policyjnych: żandarmerii i ochrony. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 2 s. 215–237, streszcz. ang.

8960. WIECH Stanisław: U źródeł drugiego Komitetu Zachodniego. Sprawa polska na Ziemach Zabrzanych w latach 1860–1862. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 1 s. 147–173, streszcz. ang., ros.

8961. WIELOCHA Andrzej: Delegat Towarzystwa Tatrzańskiego pod Czarnohorą. *Plaj*. [T.] 57: 2019 s. 41–62.

Książd Sofron Witwicki (1819–1879) – na prośbę wiceprezesa Towarzystwa Tatrzańskiego Maksymiliana Nowickiego, wystosowaną 1 IX 1875 r.

8962. WILCZYŃSKA Elwira: Diabli z czubami. Niemcy oczami polskich chłopów w XIX i na początku XX wieku. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 289, nlb. 1, il.

Rec.: Krasucki Eryk, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 120: 2019 s. 192–195.

8963. WINCENCIUK Piotr: Jarmark w Łowiczu w raportach biura Henryka Mackrotta, urzędnika policji tajnej w Królestwie Polskim

z lat 1821–1830. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 153–168, streszcz. ang.

8964. WINCŁAWSKI Włodzimierz: Postulat nowej nauki o społeczeństwie podany przez Romualda Podbereskiego w 1851 roku. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 5: 2015 s. 97–100.

8965. WIŚNIEWSKA Dorota: Własność prefabrykancka w Łodzi w latach 1820–1866. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 326, nlb. 1, mapy.

8966. WIŚNIEWSKA Ewa: Polish struggle for independence in the eyes of American press of 1914–1918. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 2 s. 87–97, streszcz. pol.

8967. WITASZEK Paweł: Jeszcze o rzekomo pierwszym znakowanym szlaku turystycznym po polskiej stronie Tatr. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr:] 2019 s. 196–197.

Z Jaszczurówki przez Psią Trawkę i Polanę Waksmundzką do Roztoki, ok. 1877 r.; znakowanie szlaków farbą rozpoczęto uchwałą Wydziału PTT w sierpniu 1886 r.

8968. WITCZAK Włodzimierz: W kręgu przyjaciół Fryderyka Chopina – doktor Jan Matuszyński (1808–1842). *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 81: 2018 s. 54–60, streszcz. ang.

8969. WITKOWSKI Wojciech: Początki prawa karnego skarbowego – model pruski i jego przemiany w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim do lat sześćdziesiątych XIX w. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 2 s. 245–262, streszcz. ang.

8970. WITKOWSKI Wojciech: Warszawa jako ośrodek polskiej nauki prawa w dobie zaborów. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 1 s. 41–55, streszcz. ang.

8971. WŁODARCZYK Zdzisław: Książka zapisowa szkoły pijarskiej w Wieluniu z lat 1804–1816. *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 129–142.

Zawiera też spis uczniów z 1804 r.

8972. WŁODARCZYK Zdzisław: Placówki oświatowe na terenie powiatu wieluńskiego w świetle urzędowego zestawienia 1886/1887 roku. *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 147–154.

8973. WŁODARCZYK Zdzisław: Powoływanie landratów w Prusach Południowych (1793–1806). *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 9–29, streszcz. ang.

8974. WŁODARCZYK Zdzisław: Szkoła elementarna w Louisenfeld/Józefów (Urząd

Domen w Wieluniu) 1802–1806. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 51–61, streszcz. ang.

8975. WŁODARCZYK Zdzisław: Wojsko w mieście. Żołnierze Hohenzollernów w Prusach Południowych (1793–1806). *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica*. [Vol.] 103: 2019 s. 73–88, streszcz. ang.

8976. WOCHNA Wojciech M.: Marcin L. Woyniłowicz – leśnik w Łaznowie (1811–1823). *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 95–107, streszcz. ang.

8977. WOJEWODA Anna: Od idei do realizacji. Ogrody dziecięce im. W. E. Raua w Warszawie 1899–1901. *Studia Edukacyjne*. Nr 53: 2019 s. 361–372.

8978. WOJTYŁA Wojciech: Miłość ojczyzny i wychowanie patriotyczne w ujęciu Karola Libelta (1807–1875). *Studia Elckie*. T. 21: 2019 nr 3 s. 429–439, streszcz. ang.

8979. WOLDAN Alois: Andere Stimmen – Protest gegen Krieg und Gewalt in der polnischen und ukrainischen Dichtung über den Ersten Weltkrieg. *Przegląd Humanistyczny*. T. 63: 2019 nr 1 s. 7–25, streszcz. ang.

Dot. poezji z okresu I wojny światowej.

8980. WOLDAN Alois: Lucjan Rydels poetische und journalistische Arbeiten während des Ersten Weltkriegs. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 19: 2019 s. 115–128, streszcz. ang., pol.

8981. WOŻNA-STANKIEWICZ Małgorzata: Muzyczna codzienność w plenerach galicyjskiego Krakowa. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 14: 2016 s. 153–212, streszcz. ang.

8982. WOŹNIAK Beata: Życie towarzyskie na prowincji Królestwa Polskiego w świetle „Korespondenta Płockiego”. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 10: 2018 s. 125–157, streszcz. ang.

Lata 1876–1888.

8983. WOŹNIAKOWSKI Krzysztof: Nad „Naszym plonem. Książką pamiątkową Pięćdziesięciolecia »Przyjaciela dzieci«” (1912). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 2 s. 49–63, streszcz. ang.

8984. WOŹNIAKOWSKI Krzysztof: Warszawski „Przyjaciel Dzieci” pod redakcją Jana Skińskiego (lipiec 1892 – marzec 1911). Cz. 1: Charakterystyka ogólna. Teksty literackie.

Rocznik Historii Prasy Polskiej. T. 22: 2019 z. 4 s. 45–77, streszcz. ang.

8985. WÓJCIK Agata: „Czegoś podobnego dotychczas w Warszawie nie było”. Wystawa Towarzystwa Polska Sztuka Stosowana w Zachęcie w 1908 r. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 2 s. 253–273, streszcz. ang.

8986. WÓJCIK Agata: Mikrokosmos polskiej sztuki stosowanej przełomu XIX i XX wieku. Wystrój wnętrz sanatorium i willi doktorostwa Bronisławy i Kazimierza Dłuskich w Zakopanem. *Quart*. Nr 3(49): 2018 s. 34–65, streszcz. ang.

8987. WÓJCIK Agata: The Society for Polish Applied Art versus the Vienna Workshops – an attempt at comparison. Stylistic analogies in furniture and interior design. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 44: 2019 s. 125–138, streszcz. pol.

Lata 1901–1914.

8988. WÓJS Sławomir: Organizacje ziemiańskie na terenie Galicji (1906–1919). Struktury, cele i zadania. *Res Gestae*. [T.] 9: 2019 s. 77–96, streszcz. ang.

8989. WÓJTOWICZ Agnieszka: Juliusza Osterwy epizody wileńskie. *Kwartalnik Opolski*. R. 62: 2016 nr 1 s. 25–33, streszcz. ang.

Lata 1907–1909.

8990. WROŃSKI Tomasz: Udział mieszkańców Bieżanowa w walce o niepodległość Polski (1914–1920). Kraków 2019 Archiwum Nar. w Krakowie; współpr. wydawnicza Centrum Kultury Podgórze. Dwór Czeczów 4° ss. 79, nlb. 1, il., mapa. Archiwum Nar. w Krakowie. (100 Archiwa Państwowe).

8991. WRÓBLEWSKI Rafał: Polscy medycy Szwoleżerów Gwardii Napoleona I. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 33: 2019 s. 53–59.

8992. WYSOCKA Agnieszka: Bydgoszczanki wychodzą z domów na ulice, którym patronują królowe. Przyczynek do badań nad stowarzyszeniami kobiecymi w mieście w 2 połowie XIX w. do wybuchu I wojny światowej. *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 55–79, streszcz. ang., niem.

8993. WYŻLIC Tomasz: Albert von Tucholka [1836–?] – dostawca broni dla powstańców styczniowych. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 3 s. 591–598, streszcz. ang., niem.

W niektórych opracowaniach niesłusznie spolszczany jako Wojciech Tucholka.

8994. WYŻLIC Tomasz: Sprawa braci Dąbskich. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2019 s. 104–114. Napoleon i Zygmunt, powstańcy styczniowi.

8995. ZABŁOCKA-KOS Agnieszka: The “merchant schism” in Breslau. A Christian-Jewish conflict and the construction of the exchange building in the first half of the nineteenth century. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 120: 2019 s. 79–112.

8996. ZACKIEWICZ Grzegorz: The February Revolution and its consequences in propaganda of leftist independence circles in the Kingdom of Poland in 1917. *Res Historica*. Nr 47: 2019 s. 225–243, streszcz. pol.

8997. ZACKIEWICZ Grzegorz: W krainie zesłań. Losy Polaków na Syberii do 1914 roku. Białystok 2019 Muzeum Pamięci Sybiru 4° ss. 160, il., mapy. Muzeum Pamięci Sybiru. (Seria Wydawnicza Muzeum Pamięci Sybiru: Sybir; t. 1).

8998. ZADARKO Krzysztof: Ze zbioru kazań skrzatuskich – Kazanie na VI niedzielę po Wielkanocy. *Rocznik Skrzatuski*. T. 7: 2019 s. 57–75, streszcz. ang.

Kazanie prawdopodobnie wygłoszone w 1800 r. przez Joanesa Cybortha lub Laurentiusa Fromholza.

Zawiera też tekst kazania w języku niemieckim i jego polskie tłumaczenie.

8999. ZAWADZKI Bolesław: Kampania jezienna w Prusach Wschodnich. Sierpień–wrzesień 1914 roku. Oprac. Artur Jaworski. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 254, k. tabl. 2, mapy.

Czas powstania dzieła: 1924 r.

9000. ZAWOJSKA Teresa: The ethical views of Wojciech Dzieduszycki [1848–1909]. *Galicja*. T. 5: 2019 s. 99–117, streszcz. pol.

9001. ZDRADA Jerzy: „Polska i Moskwa” Apollona Korzeniowskiego [1820–1869]. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 29: 2018 s. 9–73, streszcz. ang.

9002. ZIEJKA Franciszek: Podróże pisarzy. Adam Mickiewicz [1798–1855], Juliusz Słowacki [1809–1849], Henryk Sienkiewicz [1846–1916] i inni. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 723.

9003. ZIELIŃSKA Agnieszka: Przemiany struktur ludności Grudziądza i okolic w 2. połowie XIX i na początku XX wieku. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 21–41, streszcz. ang.

GI. I. 1871–1910.

9004. ZIEMSKI Henryk: Kolej Warszawsko-Petersburska i jej wpływ na urbanizację Wileńszczyzny i Białostocczyzny. *Społeczeństwo i Ekonomia*. [R. 3]: 2016 nr 2 s. 34–51, streszcz. ang.

9005. ZINKOW Leszek: Historia i archeologia starożytnego Bliskiego Wschodu na łamach „Wędrowca”. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 4 s. 19–43, streszcz. ang.

Lata 1863–1906.

9006. ZIONTEK Artur: Wiktor Maksymilian Ossoliński i jego „Wspomnienia z Podlasia”. *Rocznik Liwski*. T. 9: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 43–60.

Wyd. w Warszawie w 1853 r.

9007. ZŁOTKOWSKI Dariusz: Sprawa polska na arenie międzynarodowej w czasie I wojny światowej (zarys zagadnienia). *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 5: 2018 s. 5–28, streszcz. ang.

9008. ŻABA Eugeniusz: Zarys dziejów dóbr jangrockich w okresie gminy dominial-

nej (1809–1867). *Małopolska*. [T.] 20: 2018 s. 265–288, streszcz. ang.

Zob. też. poz. 7538 i 8160.

9009. ŻAGAN Władysław M.: Włoskie migracje zarobkowe w XIX wieku w świetle metryk z przemysłowej części Śląska Cieszyńskiego. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 21: 2016 s. 127–143, streszcz. ang.

Włoscy imigranci na Śląsku Cieszyńskim.

9010. ŻUKIEWICZ Arkadiusz: Helena Radlińska – w walce o Polskę (1914–1918). Opole 2019 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 208, il. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 567).

Żyjąca w l. 1879–1954 twórczyni pedagogiki społecznej w Polsce.

9011. ŻYREK-HORODYSKA Edyta: Gazeccarki. O dziennikarskich karierach kobiet w I połowie XIX wieku. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 3 s. 19–40, streszcz. ang.

5. OKRES 1918–2019

a) 1918–1939

Źródła

Zob. poz. 3286, 8166, 8169, 8171, 8172, 8173, 8176, 8181, 8185, 8190, 8192, 8200, 8203, 8209, 8213, 8212, 8222, 8228, 8230, 8235, 8236, 8239, 8247, 8251, 8254, 8260, 8263, 8266, 8273, 8274, 8276, 8281, 8296, 9155, 9162, 9163, 9165, 9199, 9267, 9306, 9317, 9327, 9395, 9428, 9453, 9457, 9495, 9528, 9546, 9547, 9576, 9629, 9650, 9661, 9768, 9769, 9772, 9774, 9778, 9785, 9791, 9793, 9839, 9850, 9864, 9875, 9896, 9903, 9905.

9012. ADMINISTRACYJNE ograniczenia hodowli gołębi pocztowych na Kresach Drugiej Rzeczypospolitej w świetle dokumentów. [Wyd.] Rafał Roguski. *Rocznik Kresowy*. R. 1: 2015 nr 1 s. 159–182, streszcz. ang., niem., ros.

Z l. 1921–1938.

9013. AFERA Rana. Zatrzymanie przez sowiecki kontrwywiad por. Stefana Kasperskiego w świetle sprawozdania z 12 sierpnia 1936 r. Opatrzyli wstępem i przygotowali do dr. Piotr Kołakowski, Robert Kuśnierz. Kraków 2014 Avalon 8° ss. 232, il.

9014. [AKST Arie]: Wywiad z Arie Akstem [1915–2006]. Cz. 1. [Wywiad przepr. w dn. 27 VII 2003 r.] Ruti Gil; tł. z jęz. hebr. Sara Arm. *Nasze Korzenie*. Nr 16: 2019 s. 57–64.

Wywiad z Żydem pochodzącym z Bodzanowa nt. młodości, relacji polsko-żydowskich, nauki w chederze oraz polskiej szkole, a także wybuchu II wojny światowej.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. Nr 17: 2019 s. 59–67.

9015. ANTKIEWICZ Henryk, Bielawska Teresa: Zakład Wychowawczy imienia Serca Jezusowego dla Bezdomnych Sierot Miasta Zawiercia (1919–1932) we wspomnieniach księdza Henryka Antkiewicza i siostry Teresy Bielawskiej. [Oprac.] Norbert Kepiński. Częstochowa 2019 Harit Krzysztof Bednarek; nakł. aut. 8° ss. 88, il.

9016. ANTYKOMUNIZM socjalistów. Polska Partia Socjalistyczna wobec Komunistycznej Partii Robotniczej Polski/Komunistycznej Partii Polski. Wypisy z prasy i dokumentów (1918–1938). Wstęp, wybór i oprac. Karol Sacewicz. Olsztyn–Białystok–Warszawa 2019 IPN. Oddz. w Białymstoku. Delegatura w Olsztynie 8° ss. 519, nlb. 1.

9017. [BAUMAN Zygmunt]: Bauman. Czyścić swoje życie obcym. Rozmowy Petera Haffnera; z niem. przeł. Katarzyna Leszczyńska. Warszawa 2019 Wielka Litera plik tekstowy EPUB (1,70 MB).

Wywiad rzeka z socjologiem (1925–2017), nt. żydowskiego pochodzenia, dzieciństwa spędzonego w Warszawie, ucieczki

przed nazistami do ZSRR, służby w Korpusie Bezpieczeństwa Wewnętrznego, wydalenia z kraju w 1968 r. oraz pracy naukowej.

9018. **BEZPIECZEŃSTWO** wewnętrzne województwa stanisławowskiego w 1939 roku w sprawozdaniach wojewody. Wybór źródeł, wstęp i oprac. nauk. Rafał Rogulski, Wojciech Włodarkiewicz, Paweł Pulik. Siedlce 2016 Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 259. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach.

Rec.: Ostanek Adam Adrian, *Europa Orientalis*. [T.] 9: 2018 s. 267–274.

9019. **BIELECKA** Krystyna: Wspomnienia mojego dzieciństwa. Kraków 2018 Ridero 8° ss. 230, il.

Wspomnienia autorki z dzieciństwa i domu rodzinnego w Rafałowie, nauki szkolnej w Kroszewie, wybuchu II wojny światowej i realiów okupacyjnych.

9020. **BILIŃSKI** Władysław: Wichry w oczy wieją. Wspomnienia Podolanina. Do dr. przygot. Andrzej Kondratowicz. Konin 2019 Firma Księgarska Mawi 8° ss. 70, il.

Wspomnienia autora (1928–2013) z lat młodości spędzonych na Podolu, życia rodzinnego i nauki szkolnej, doprowadzone do 1939 r. Zawierają także rozważania o kwestii narodowościowej Podola.

9021. [**BORKOWSKI** Stanisław]: Dziennik Stanisława Borkowskiego konserwatywnego ziemianina z jędrzejowskiego Lipna (1919–1921). Oprac. Mariusz Nowak. Kielce 2019 Kieleckie Tow. Nauk.; Wydaw. UJK 8° ss. XXXI, 201.

Żył w l. 1858–1935.

9022. [**BRANDYS** Kazimierz]: „Życie poza swoim krajem”. Rozmawiają Krzysztof Błoński i Włodzimierz Próchnicki; do dr. podała Joanna Krasnodębska. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 198–213.

Wywiad z K. Brandysem (1916–2000) dot. jego życia i twórczości, od czasów międzywojnia do 1989 r.

9023. **BUGAJNY** Witold: Ponidzie – moja ziemia rodzinna. Warszawa 2019 nakł. aut. 8° ss. 102, il.

Wspomnienia mieszkańca wsi Wojsławice (ur. 1929) z lat młodości, wydarzeń II wojny światowej na ziemi pińczowskiej, w tym losów społeczności żydowskiej, życia w PRL-u, podjętych studiów prawniczych oraz studium wojskowego. Zawierają również rozważania nt. historii Ponidzia.

9024. [**CHICZEWSKI** Feliks]: Raport konsula RP Feliksa Chiczewskiego z grudnia 1937 r. [Wyd.] Aleksander Woźny. *Pro Lusatia*. T. 18: 2019 s. 112–119.

9025. [**CIEŚLAK** Stefan]: POW i rozbijanie okupantów na Ziemi Łowickiej. Wspomnienia Stefana Cieślaka [1891–1954]. Pierwsze dni łowickiej niepodległości i biogram Stefana

Cieślaka. W oprac. Zdzisława Kryściaka. Łowicz–[Skierniewice] 2018 PPHU SIGMA, J. Bańnecki, I. Jaśniewski i Wspólnicy 8° ss. 75, il.

9026. **CZARTKOWSKI** Adam: Gdańsk przed burzą. Korespondencje dla „Kurierza Warszawskiego”. Cz. 2: 1935–1939. Konsultacja merytoryczna Peter Oliver Loew. Gdańsk 2019 Fund. Terytoria Książki; we współpr. z PAN Bibl. Gdańską 4° ss. 205, nlb. 3, il.

Cz. 1: 1931–1934. Gdańsk 2016.

Autor żył w l. 1881–1958.

9027. [**CZERWIONKA** Czesław]: Pamiętnik rodzinny Czesława Czerwionki. Oprac. Janusz Czerwionka. Pszczyna 2019 Śląska Oficyna Drukarska 8° ss. 132, nlb. 2, il.

Pamiętnik Cz. Czerwionki (1922–2011) zawierający zapiski z okresu dzieciństwa i pobytu w Szkole Podstawowej w Łące (1922–1934), w Gimnazjum im. Bolesława Chrobrego w Pszczynie (1934–1938) oraz w Państwowym Gimnazjum im. Odrowążów w Chorzowie (1938–1939), a także wspomnienia dot. okresu okupacji (1939–1942), służby w Wehrmachcie i pobytu w niewoli (1942–1945), służby w Polskich Siłach Zbrojnych w Anglii (1945–1946) oraz pobytu w domu rodzinnym i założenia rodziny (1946–1948).

9028. **DEPORTACJE** Polaków i obywateli polskich do Kazachstanu w latach 1936–1941. Dokumenty ze zbiorów Archiwum Prezydenta Republiki Kazachstanu. Wstęp i oprac. Dmitriy Panto; tł. mater. źródłowych Bogdan Żyłko. Gdańsk 2019 Muzeum II Wojny Światowej 8° ss. 247, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

9029. **DUNIKOWSKI** Ryszard: Darowane życie. Gdańsk 2018 Wydaw. Politech. Gdańskiej 8° ss. 61, nlb. 1, il.

Wspomnienia mieszkańca Brześcia (ur. 1932) z dzieciństwa i domu rodzinnego, wybuchu II wojny światowej i niemieckiej okupacji, nauki szkolnej oraz przeprowadzki do Gdańska po zakończeniu wojny.

9030. **DUNIN-WĄSOWICZ** Marek: Dudek z Żoliborza. Rozmowa z 31 lipca 2018 roku z Donatą Rapacką i Pawłem Duninem-Wąsowiczem. Warszawa 2019 Lampa i Iskra Boża 8° ss. 59, il.

Wywiad z więźniem obozu Stutthof (ur. 1926), nt. dzieciństwa i młodości spędzonej w Warszawie, działalności harcerskiej, a od 1940 r. w Szarych Szeregach, doprowadzony do 1944 r.

9031. [**DYBOWSKI** Benedykt]: Korespondencja Benedykta Dybowskiego do Janusza Domaniewskiego w latach 1919–1920. Red. Piotr Daszkiewicz, Dariusz Gwiazdowicz, Dariusz Iwan, Hubert Kowalski, Dominika Mierzwa-Szymkowiak. Warszawa 2019 Muzeum i Inst. Zoologii PAN 8° ss. XI, 172, nlb. 1, il., streszcz. ang., fr. (Memorabilia Zoologica. Nowa Seria; 5/2019).

9032. DZIKOWSKI Władysław: W wojsku i na wojnie. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 207–238.

Dziennik historyka sztuki (1902–1987) z wojny polsko-bolszewickiej, 15 VII – 4 X 1920 r. oraz wspomnienia z walk w szeregach AK.

9033. [FARBAROWICZ Icek Boruch] Urke-Nachalnik: Żywe grobowce. Wyd. 1 w tej ed. Poznań 2019 Replika 8° ss. 315, nlb. 1.

Na okł.: Kontynuacja Życiorysu własnego przestępcy.

Wspomnienia autora (1897–1939) dot. życia codziennego w łomżyńskim i warszawskim więzieniu, doprowadzone do 1923 r.

9034. [GĘBAROWICZ Mieczysław, Lorentz Stanisław]: Rozdzieleni granicą. Listy Mieczysława Gębarowicza i Stanisława Lorentza. Oprac. Alina Kowalczykowa. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 30: 2019 s. 37–57, streszcz. ang.

Z l. 1935–1984.

9035. GIBSON Hugh Simons: Amerykanin w Warszawie. Niepodległa Rzeczpospolita oczami pierwszego ambasadora Stanów Zjednoczonych. Przekł. Andrzej Ehrlich; wybór tekstów i oprac. Vivian Hux Reed, M. B. B. Biskupski, Jochen Böhrer, Jan-Roman Potocki. Kraków 2018.

Rec.: Pudłocki Tomasz, *Rocznik Przemyski*. Vol. 55: 2019 Issue 3 s. 215–217; Sieradzki Paweł, *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 415–417.

9036. GŁADKOWSKI Zygfryd: Z Wileńszczyzny na Warmię i Mazury. Olsztyn 2019 Studio Wydawnicze Edycja 8° ss. 239, il., mapa.

Wspomnienia autora (ur. 1931) z młodości spędzonej w Mejszagole, II wojny światowej i wysiedlenia w 1946 r. do wsi Stawki, życia w realiach PRL-u, edukacji i pracy, m.in. w Inspektoracie PGR w Braniewie i Kombinacie Rolnym „Mazury” w Szczytnie, pełnienia funkcji naczelnika gminy Stawiguda oraz działalności w Towarzystwie Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej.

9037. THE GREAT terror in Soviet Georgia 1937–1938. Repressions against Poles. Ed. by Omar Tushurashvili [i in.]. Tbilisi–Warsaw 2019 IPN 8° ss. 407, nlb. 1, tabl. 16. The Institute of National Remembrance – Commission of the Prosecution of Crimes against the Polish Nation, The Archive of the Ministry of Internal Affairs of Georgia.

Treść: Majewski Marcin: Introduction s. 15–28; Tushurashvili Omar, Luarsabishvili Vladimir: A Brief History of the Great Terror in Georgia s. 29–39; Kuromiya Hiroaki: The Great Terror: Repressions against the Poles s. 41–50; Editorial note s. 51–53; Documents s. 55–378.

9038. HEN Józef: Nowolipie; Najpiękniejsze lata. Wyd. 2. Katowice 2019 Sonia Draga 8° ss. 494, nlb. 1.

Dostępne także jako e-book.

Wspomnienia pisarza pochodzenia żydowskiego (ur. 1923) z przedwojennego dzieciństwa i młodości na warszawskim Nowolipiu, wojny społecznej w ZSRR, służby żołnierskiej w Armii Czerwonej, a następnie w Wojsku Polskim.

Wyd. 1 w dwu tomach: Nowolipie. Warszawa 1991; „Najpiękniejsze lata”. Londyn 1996.

9039. INWENTARZ kościoła parafialnego w Łądzie z 1936 roku. Edycja źródłowa. [Wyd.] Jarosław Wąsowicz. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 393–414, streszcz. ang.

9040. JARNUSZKIEWICZ Czesław: Wspomnienia gen. Czesława Jarnuszkiewicza. Od Sybiru do Łubianki. Wstęp Maciej Sobieraj. Warszawa 1996.

Rec.: Kardas Mariusz, *Colloquium*. [T. 8]: 2016 nr 1 s. 117–127.

9041. KAPŁAN Chaim Aron: Dziennik 1939. Megila życia. Tł., oprac. Blanka Górecka. Warszawa 2019 ŻIH 8° ss. 290, il.

Dziennik żydowskiego pedagoga, publicysty i działacza ruchu na rzecz kultury hebrajskiej (1880–ok. 1942) z okresu czerwiec–grudzień 1939 r.

9042. KEPIŃSKI Wiesław: Upragniony syn Iwaszkiewiczów. Warszawa 2019 Prószyński i S-ka – Prószyński Media 8° ss. 280, nlb. 8, il.

Wspomnienia autora (ur. 1932), który w czasie powstania warszawskiego został sierotą; z dzieciństwa spędzonego na warszawskiej Woli, wybuchu II wojny światowej, egzekucji rodziny, tułaczki, adopcji w 1947 r. przez rodzinę Iwaszkiewiczów, zamieszkania w Stawisku i adaptacji w nowym miejscu, nauki szkolnej, służby wojskowej oraz pracy w Telewizji Polskiej. Doprowadzone do 2005 r.

9043. KLUKOWSKI Zygmunt: Zamojszczyzna 1918–1959. Wyd. 3, popr. i rozsz. Warszawa–[Lublin] 2017.

Rec.: Wierzbicki Marek: Kustosze niełatwej pamięci. Na marginesie publikacji zapisków Zygmunta Klukowskiego. *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3 s. 531–549, streszcz. ang.

9044. [KNOPKIEWICZ Bronisława]: List Bronisławy Knopkiewicz do kartuskiego muzeum w sprawie Elektrowni Rutki. Oprac. Barbara Kąkol. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 3: 2018 s. 101–104.

Wspomnienie o przedwojennych i wojennych losach elektrowni oraz o ojcu Stanisławie Knopkiewiczu (1895–1974), który był w niej pracownikiem administracyjnym.

9045. KONECKI Witold: Moje wspomnienia. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 217–262.

Wspomnienia autora (ur. 1929) nt. domu rodzinnego oraz czasów wojennych.

9046. KORESPONDENCJA Walerego Goetela [1889–1972] z Radimem Kettnerem [1891–1967]. Oprac. Joanna Laskosz, Jan

Chodějovský. Praha–Kraków 2019 Masarykův ústav a Archiv AV ČR; PAU; Archiwum Nauki PAN i PAU 8° ss. 247, nlb. 1, il.

Z l. 1924–1967.

9047. KORNBLUM Izaak: Wspomnienia. Moja wersja. Warszawa 2019 Muzeum Getta Warszawskiego 8° ss. 186, il.

Wspomnienia autora, ur. w 1926 r. w żydowskiej rodzinie, z młodości spędzonej w Warszawie, wybuchu wojny i życia w getcie, ucieczki i pracy na wsi, powrotu do Warszawy, założenia rodziny, wyjazdu w l. 50. do Izraela i powrotu do Polski.

9048. KOROWICZ Marek Stanisław: Górnos Śląska Konwencja Genewska pomiędzy Polską i Niemcami 1922–1937. Wydanie fototypiczne. Wprow. Michał Lis. Opole 2019 Inst. Śląski 8° ss. VIII, 23, nlb. 1. Inst. Śląski. (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku).

Repr., podst. wyd. 1937 r.

9049. KOŚCIÓŁ parafialny w Kokaninie w świetle spisów inwentarzowych z 1921, 1922, 1925, 1928, 1929 roku. [Wyd.] Marcin Mikołajczyk. *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 195–213, streszcz. ang.

9050. [KOZAKIEWICZ Konstanty]: Pamiętnik burmistrza miasta Przedborza Konstantego Kozakiewicza. Wybór, oprac., il. i przygot. do dr. Paweł Grabalski, Wojciech Zawadzki. Przedbórz 2016.

Rec.: Warzocha Daniel, *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 1 s. 203–207.

9051. [KOZICKI Stanisław]: Stanisław Kozicki o Action Francaise, Mussolinim, faszystym i stosunkach polsko-włoskich. Zapiski z rozmowy Michała Gwalberta Pawlikowskiego ze Stanisławem Kozickim [14 VIII 1928 r]. Oprac. Tomasz Sikorski, Adam Wątor. *Polish Biographical Studies*. Nr 6: 2018 s. 197–208.

9052. [KOZICKI Stanisław]: Stanisław Kozicki w Paryżu 1919. Red. Jan Engelgard i Maciej Motas. Warszawa 2019 Wydaw. Myśl Polska Sp. z o.o. 8° ss. 150. (Biblioteczka Myśli Polskiej).

Treść: Engelgard Jan: Wstęp s. 7–8; Engelgard Jan: Stanisław Kozicki (1876–1958) – od Wersalu do Polanicy Zdroju s. 10–45; Motas Maciej: Wersal widziany po latach. Stanisław Kozicki wobec Traktatu Wersalskiego s. 46–65; Teksty źródłowe Stanisława Kozickiego s. 67–146.

9053. KOZIERSKA Wiesława: Mój pierwszy przelot na samolocie. *Nasze Korzenie*. Nr 17: 2019 s. 56–58.

Wspomnienia lotu z 1937 r. na trasie Warszawa–Płock.

9054. LĀHOŪSKI Uladzimir: Memorandum. Belaruskaga zamežnaga nacyanal'naga kamiteta ũ Praze-českaj da general'naga sakratarata Ligi

Nacyj Ędvarda Drumanda ad 2 traũnĀ 1931 goda ũ sprave dyskryminacyi belaruskaga nasel'nictva ũladami Pol'sčy. *Bialoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 52: 2019 s. 254–277, streszcz. ang.

Memorandum Białorus. Kom. Nar. na Uchodźstwie w Pradze do Edwarda Drummonda, Sekretarza General. Ligii Narodów z dn. 2 V 1931 r.

9055. LASMAN Noach: Wspomnienia z trzech światów. Wybór i oprac. Andrzej Niżolek. Poznań 2019 Wydaw. Miej. Posenania plik tekstowy PRC (9,33 MB).

Wspomnienia poznańskiego Żyda (1924–2018) z lat młodości i nauki szkolnej, pierwszych aktów nietolerancji wobec Żydów, wybuchu II wojny światowej i niemieckiej okupacji, ucieczki do Łosic, pracy przymusowej, zamknięcia w getcie, łapanek do obozu pracy w Siedlcach, walk w szeregach II Armii WP, po wojnie założenia rodziny i emigracji do Izraela.

Toż plik tekstowy EPUB (8,63 MB); plik tekstowy MOBI (9,33 MB).

9056. LEWICKI Michał: Jeden niełatwy żywot. Lwów, Kraków, Wrocław. Cz. 1: 1915–1945. Kraków 2018 Ridero 8° ss. 211, il.

Wspomnienia prawnika (ur. 1915) z młodości spędzonej we Lwowie, przeprowadzki do Mielca, działalności harscerskiej, studiów prawniczych na UJ w Krakowie, wybuchu II wojny światowej i życia pod niemiecką okupacją, doprowadzone do 1945 r.

9057. ŁĘCZNA w świetle meldunków policyjnych z roku 1936. Cz. 2(9). [Wyd.] Janusz Łosowski. *Merkuriusz Łęczyński*. Nr 32: 2019 s. 12–18.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 24: 2011.

9058. MAJEWSKA Helena: Ustroję się w miłosierdzie Boże. Życie, pisma, miłosierdzie. Red. nauk., oprac., wpraw. Michał Damazyń; współpr. merytoryczna Alicja Dacewicz, Rita Gvazdaitytė, Albert Volk. Częstochowa 2019 Św. Paweł 8° ss. 325, nlb. 3, tabl. 16, il.

Wspomnienia autorki (1902–1967) ze Zgromadzenia Sióstr od Aniołów, kontynuarki dzieła św. Faustyny, obejmujące dzieciństwo w Sadkowicach w rodzinie nauczycielskiej, pierwsze objawienia, wstąpienie do wspólnoty zakonnej, obrazy z życia sióstr; uzupełnione o dziennik z l. 1940–1943 i 1946 oraz listy; praca zawiera też dokumenty KGB z przesłuchań sióstr anielskich, fragmenty ich pamiętników i korespondencji oraz akta spraw prowadzonych przeciw ks. Michałowi Sopoćce.

9059. MARCINKOWSKA Helena: Bez powrotu. Książka wspomnieniowa. Oprac. Florian Kuriata. Dzierżoniów 2019 „Edytor” Drukarnia – Wydaw. Tomasz Ligięza 8° ss. 112, il.

Wspomnienia męża, Henryka Marcinkowskiego spisane przez żonę Helene, dot. Budek Ujścińskich (historia miejscowości oraz rodziny) w l. 1920–1947. Zawiera także historię rodziny Dariusza Kanaka (związanej z Budkami) oraz wojenne wspomnienia Wołyńiaków: Franciszka Florkiewicza i Florianą Kuriaty.

9060. MELAŃCZUK Stefan: I pod ziemią jest Bóg. Siedlce 2018 Euzebiusz Zieliński 8° ss. 310, il.

Wspomnienia autora (ur. 1932) z młodości spędzonej w Nowej Wsi, życia rodzinnego, wydarzeń II wojny światowej, życia w PRL-u, odbytej służby wojskowej, pracy, m.in. w kopalni oraz spółdzielni transportu samochodowego, a także odbytych pielgrzymek, doprowadzone do 2011 r.

9061. MEMORJAŁ w sprawie Urzędników Niemców w Bibliotece Miejskiej – przyczynek do polonizacji instytucji bydgoskich u progu dwudziestolecia międzywojennego. [Oprac.] Joanna Matyasik. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 367–379, streszcz. ang., niem.

Ogłoszony w 1921 r.

9062. MIĄSO Józef: Zapisane w pamięci. Fragment autobiografii. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 118–137, streszcz. ang.

Wspomnienia historyka oświaty (ur. 1930) z nauki w szkołach w Witkowicach i Ropczycach, doprowadzone do końca II wojny światowej.

9063. MISJE jezuitów na Wołyniu 1928–1939. Oprac. Maria Dębowska, Stanisław Augustynek. Biały Dunajec–Ostróg 2019 „Wołanie z Wołynia” 8° ss. 168, tabl. 19, il. (Biblioteka „Wołania z Wołynia”; t. 139).

Sprawozdania z misji jezuitów.

9064. MUSZYŃSKI Tadeusz: Życie w służbie bliźnim i ojczyźnie. Częstochowa 2019 Muzeum Częstochowskie 8° ss. 162, il.

Wspomnienia weterana walk o niepodległość (ur. 1928) z lat młodości spędzonych w Częstochowie, wydarzeń II wojny światowej w tym rozstrzelania braci przez Niemców, działalności w Szarych Szeregach, po wojnie zdania matury i pracy jako nauczyciel fizyki oraz WF-u. Doprowadzone do 2018 r.

9065. NAPISANE życiem. Siedlce 2019 Fund. AKA 8° ss. 203, nlb. 5, il.

Antologia wspomnień.

9066. OCZYŃSKA Michalina, Oczyński Przemek: Historycznie... przy ciastku i herbacie. Kraków 2019 Ridero 8° ss. 119, il.

Wywiad z M. Oczyńską (1926–2017) nt. młodości spędzonej w Uhercach Zaplatyńskich, wybuchu II wojny światowej, sytuacji ludności żydowskiej, zakończenia wojny i wyjazdu na teren Ziemi Odzyskanych, doprowadzone do 1966 r. Zawiera także wspomnienia dot. Jana Oczyńskiego (1919–2004), męża autorki i jego zesłania na Syberię.

9067. OD „JEDNOŚCI” do niepodległości. Wspomnienia powstańców wielkopolskich z Ziemi Jarocińskiej. Zespół red. Ilona Kaczmarek, Renata Królak, Sebastian Pluta. Wyd. 2. Jarocin 2019 Muzeum Region. 8° ss. 297, il. Muzeum Region. w Jarocinie.

Wyd. 1. 2013.

9068. OFIARY rozruchów i rabunków we Lwowie 22–24 listopada 1918 roku w świetle

ustaleń lwowskiej Dyrekcji Policji. [Wyd.] Zbigniew Zaporowski. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 465–471.

9069. [OLSZEWSKI Jan]: Ta historia wciąż trwa. Wspomnienia Jana Olszewskiego [1930–2019]. Oprac. Justyna Błażejowska. Poznań 2019 Zysk i S-ka Wydaw. 8° ss. 487, tabl. 24, il.

Wspomnienia polityka, prawnika i publicysty, Prezesa Rady Ministrów (w l. 1991–1992) z l. 1935–2002.

9070. OPIEKA duszpasterska wśród Polaków we Francji w świetle protokołu ze Zjazdu Duchowieństwa Polskiego odbytego w Clamart w 1938 roku. [Wyd.] Józef Szymański. *Studia Polonijne*. T. 39: 2018 s. 339–372, streszcz. ang.

Z dn. 25 XI 1938 r.

9071. PAŁKA Jan: Zwyczajne życie. Kraków 2018 Wydaw. Kasper 8° ss. 385, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1931) z młodości spędzonej w Pi-skorowym Stawie, życia rodzinnego, II wojny światowej, sytuacji ludności żydowskiej oraz działalności partyzanckiej, po wojnie nauki szkolnej, ukrywania się ojca przed NKWD, pracy w Hucie Stalowa Wola oraz Niżańskim Zakładzie Przemysłu Maszynowego Leśnictwa, służby wojskowej oraz założenia rodziny. Doprowadzone do 2013 r.

9072. PERZANOWSKI Henryk: Godziny z życia rodziny. Kraków 2018 Ridero 8° ss. 175, il.

Wspomnienia autora (ur. 1928) z lat młodości i życia w Osówcu Kmiecym, wydarzeń II wojny światowej, wyprowadzki z domu rodzinnego w 1947 r. na teren woj. opolskiego, odbytej służby wojskowej, założenia rodziny i pracy jako księgowy. Doprowadzone do 2014 r.

9073. PIETER Józef: Autorskie kłopoty. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. PWN SA 8° ss. 214.

Wspomnienia psychologa, pedagoga i filozofa (1904–1989) nt. współpracy z redaktorami, wydawcami i wydawnictwami m.in. z: ZNiO, Naszą Księgarnią, Państw. Zakł. Wydawnictw Szkolnych, Śląskim Inst. Nauk., Państw. Wydaw. Nauk., a także nt. publikacji pierwszych tekstów, słowników, skryptów uczelnianych.

9074. PLIS Emil: Drogi do Niepodległej I. Wspomnienie wojenne. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 8: 2018 s. 131–139.

Wspomnienia autora (ur. 1923) z młodości spędzonej w Nowej Wsi, po wybuchu wojny wcielonego do 17. Pułku Piechoty, aresztowania przez Ukraińców, ucieczki, działania w AK. Doprowadzone do 1946 r.

9075. „POLSKA Bydgoszcz...” w dokumencie archiwalnym 1918–1920. Oprac. i red. Stanisław Błażejowski, Marek Romaniuk. Bydgoszcz 2019 AP 4° ss. 151, nlb. 1, k. 1, il.

Część tekstu równol. w jęz. pol., niem.

9076. POLSKIE dokumenty dyplomatyczne 1919 czerwiec–grudzień. Red. Sławomir Dębski. Warszawa 2019 Pol. Inst. Spraw Międzynar. 8°

ss. LXXVI, 1020. Pol. Inst. Spraw Międzynar. (Polskie Dokumenty Dyplomatyczne).

9077. PRĘTCZYŃSKI Zenon: *Opowieść kaliska*. Toronto–Kalisz 2019 Dangraf 8° ss. 36, nlb. 1, il.

Wspomnienia architekta (ur. 1925) z lat młodości spędzonych w Kamieniu, życia rodzinnego, nauki szkolnej, II wojny światowej, studiów na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej oraz późniejszej aktywności zawodowej.

9078. PRONASZKO Andrzej: *Wspomnienia. Obrona Lwowa. Wstęp i oprac. Monika Chudzikowska i Mariola Szydłowska. Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 1 s. 120–146, streszcz. ang.

W dn. 1–22 XI 1918 r.

9079. PROTOKOLARZ miasta Woźniki. *Oprac. Piotr Kalinowski. Woźniki 2019 OSP Woźniki 8° ss. 302*. (Biblioteczka Wiedzy o Mieście i Gminie Woźniki).

Księga Protokolarza Rady Miejskiej z l. 1922–1939.

9080. PROTOKOŁY posiedzeń plenarnych Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego (1918–1920). [Cz. 1–2]. Wyd. Edward Długajczyk, Miłosz Skrzypek. Cieszyn 2016.

Rec.: Krutak Jarosław, *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. 641–644.

9081. PROWADZENIE i znakowanie szlaków turystycznych w Karpatach. Wytyczne i instrukcja przyjęte na zjeździe w sprawie gospodarki turystycznej w Karpatach odbytym w Wisle dnia 11 maja 1935 r. na zaproszenie Ministerstwa Komunikacji. *Odbitka z protokołu zjazdu*. *Oprac. i wyd. Piotr Borkowski. Jasło 2019 Piotr Borkowski 8° ss. 16, il.*

9082. REALIA prac komisji poborowych na terenie Małopolski Wschodniej w świetle „Sprawozdania z poboru głównego rocznika 1913 Dowódcy Okręgu Korpusu nr VI Lwów z 1934 roku”. [Wyd.] Adam A. Ostanek. *Rocznik Kresowy*. R. 1: 2015 nr 1 s. 131–158, streszcz. ang., niem., ros.

9083. ROMASZKAN Stanisława: *Powiaстки z długiego życia*. Warszawa 2019 Stanisława Romaszkan 8° ss. 104, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1930) z młodości spędzonej w Belsku Podlaskim, II wojny światowej, edukacji, powojennej pracy w Centralnym Biurze Studiów i Projektów Budownictwa Wodnego „Hydroprojekt” w Warszawie, a także wycieczek krajoznawczych.

9084. RZECZPOSPOLITA niedoskonała. Dokumenty do historii buntu społecznego w latach 1930–1935. *Wstęp i oprac. Piotr Cichoracki, Joanna Dufurat, Janusz Mierzwa,*

Piotr Ruciński. Łomianki–Kraków 2019 LTW; *Historia Iagellonica 8° ss. 390, nlb. 2.*

9085. SAMORZĄDNI z Bukowca. [Wyd.] Stefan Żagiel. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 64–70.

Statut Stowarzyszenia Przyjaciół Bukowca z 1935 r.

9086. SAPIEHA Virgilia: *Amerykańska księżna. Z Nowego Jorku do Siedlisk*. Przeł. Ewa Horodyska. Warszawa 2019 Ośr. Karta 8° ss. 299, nlb. 1, tabl. 12, il. (Świadectwa. Polska XX Wiek).

Wspomnienia Amerykanki (1904–1966), która w 1933 r. poślubiła Pawła Sapięhę i przeprowadziła się do Siedlisk. Obejmują l. 1933–1939.

9087. SĘKOWSKA-PIĘCHOWA Michalina: *Oczyrna dziecka. Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 323–330.

Wspomnienia polonistki i pisarki (ur. 1930) o dzieciństwie (od 1935 r.), kontaktach z żydowską społecznością Kołaczyc i oraz ludobójstwem niemieckim w czasie II wojny światowej.

9088. [SITNIK Jan]: *Obcy na polskiej ziemi. Z ostatniego wywiadu. Wspomnienie o Janie Sitniku*. [Rozmowę przeprowadził] Rafał Brzeziński. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 10]: 2018 [dr.:] 2019 s. 525–533.

Wspomnienia, żyjącego w l. 1929–2018 konstruktora oprządkowania i autora książki o rodzinnym Kosowie Huculskim, ukazujące dzieciństwo, edukację i okupację sowiecką oraz powojenny przyjazd do Jodłówki (obecnie Doboszowice).

9089. SŁAWSKA Aniela: „No i co teraz zrobimy?”. *Pamiętnik z pewnej wycieczki*. *Oprac. ed. Maryna Płuchator. Poznań 2019 Inst. Historii Sztuki UAM 8° ss. 134, nlb. 6, il.*

Fragmenty pamiętnika ówczesnej studentki historii sztuki z okresu maj–lipiec 1939 r. i odbywającego się w tym czasie objazdu zabytkoznawczego po Polsce.

9090. SŁONIMSKI Antoni: *Moja podróż do Rosji. Łomianki–Dziekanów Leśny 2018 LTW 8° ss. 141, nlb. 1.*

Relacja z podróży poety, dramaturga i satyryka (1895–1976) odbytej w 1932 r.

9091. SŁUGOCKI Ryszard: *Chłopak z Iwonicza. Iwonicz-Zdrój 2019 Mons Admirabilis 8° ss. 324, nlb. 26, il.*

Wspomnienia autora (ur. 1928) z pierwszych wakacji, które spędził w Iwonicy w 1939 r., wybuchu wojny i ponownego przyjazdu do miasta, niemieckiej okupacji i pierwszej pracy przy szybie naftowym, działalności partyzanckiej, przeprowadzki do Krosna, po wojnie aresztowania przez NKWD. Doprowadzone do 2007 r.

9092. SOBOLEWSKI Jan Jachaj: *Wspomnienia. Rocznik Tatarów Polskich*. Ser. 2. T. 5: 2018 (1439/40) s. 123–142, streszcz. ang.

Wspomnienie polskiego Tatarza z dzieciństwa spędzonego w małych miasteczkach na Białorusi z l. 1918–1939.

9093. STODULSKI Stanisław: *Przeżycie. Stara Studnica–Piła 2017* Zakł. Poligraficzny H. Górowski 8° ss. 64, il.

Wspomnienia autora (ur. 1924) z młodości spędzonej w Lublinie, II wojny światowej i wywózki na roboty przymusowe do Niemiec, powrotu do Polski, pracy w Wydziałach Politycznych w Złotowie oraz Kaliszu Pomorskim oraz działalności w Stowarzyszeniu Poszkodowanych Polaków w Niemczech.

9094. STUDNICKI Władysław: *O przymierze z Niemcami. Wybór pism 1923–1939*. Oprac. red., przedm. Jan Sadkiewicz. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 322, nlb. 6. (Historia, Polityka).

Rec.: Gzella Jacek. „W obronie naszej całości” – na marginesie pracy... *Europa Orientalis*. [T.] 10: 2019 s. 247–254.

9095. SULATYCKI Kazimierz: *Miłość i służba żołnierza II RP. Wronki 2019* Tow. Miłośn. Ziemi Wronieckiej 8° ss. 285, il.

Wspomnienia żyjącego w l. 1909–2000 zawodowego oficera WP ze służby w 45. Pułku Piechoty Strzelców Kresowych w Równem na Wołyniu, walk we wrześniu 1939 r., przedostania się do Francji i walk z Brygadą Strzelców Podhalańskich, m.in. o Narwik, a także ucieczki do Wielkiej Brytanii. Dot. l. 1920–1940.

9096. [SZCZEPAN Stanisław]: *Niezapomnianki. Wspomnienia „Szarego”*. Red. prowadzący Damian Drąg. Boguchwała 2019 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 196, il.

Wspomnienia żołnierza (1915–2002), dowódcy połowego rzeszowskiego Obwodu ZWZ, a później AK. Obejmują l. 1922–1947.

9097. SZCZUPACZYŃSKI Zbigniew: *Mój wymiar moich czasów. Wspomnienia z lat 1931–1949*. Warszawa 2019 Dom Wydawniczy Elipsa 8° ss. 335, nlb. 1.

Wspomnienia Sybiraka (ur. 1931), po wojnie wysiedlonego z rodzinnego Niżniowa na teren Ziem Odzyskanych.

9098. SZCZURKOWSKI Czesław: *Przez życie*. Kraków 2019 FAM 8° ss. 134, il.

Wspomnienia autora (ur. 1924) z młodości spędzonej w Śniekoczu, wybuchu II wojny światowej, uczestnictwa w kursie podchorążych Batalionów Chłopskich, po wojnie podjętych studiów na Politechnice Wrocławskiej, pracy zawodowej i odbytych delegacji do elektrowni w Chinach i Egipcie.

9099. SZTAFETA Enigmy. *Odnaleziony raport polskich kryptologów*. Red., oprac. i tł. Marek Grajek. Warszawa 2017 ABW. Centralny Ośr. Szkolenia i Edukacji im. gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grota” w Emowie 8° ss. 184, il.

Toż. Wyd. 2, uzup. Warszawa 2019 s. 262.

Zawiera fotokopie raportu, transkrypt oryginału w jęz. niem. oraz tłumaczenie na jęz. pol., fr.

9100. ŚRENIOWSKA Krystyna: *Moje życie*. Oprac., wstęp i komentarz Jolanta Kolbuszowska, Rafał Stobiecki. Łódź 2017.

Rec.: Siewierski Tomasz, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 2 s. 199–201.

9101. ŚWIDA-SZACIŁOWSKA Helena: *Wszystko co pamiętam. Wspomnienia (1928–1960)*. Red., wstęp i oprac. Tomasz Osiński i Agata Fijuth-Dudek. Lublin–Warszawa 2019 IPN 8° ss. 187, il. IPN–KSZpNP. Oddz. w Lublinie.

Wspomnienia artystki, śpiewaczki operowej i filolożki, żyjącej w l. 1928–2016.

9102. TARGI Wschodnie we Lwowie i ich znaczenie polityczne oraz gospodarcze dla miasta, regionu i Polski w świetle „Kwestionariusza w sprawie Targów Wschodnich” z 4 lutego 1928 roku. [Wyd.] Adam A. Ostanek. *Rocznik Kresowy*. R. 3: 2017 nr 3 s. 119–144, streszcz. ang., niem., ros.

9103. [TROSZANKA Zofia]: *Obraz Myszkowa w 1937 roku okiem reporterki tygodnika katolickiego „Niedziela”*. [Wyd. i wstęp] Jacek Kapuściński. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 5: 2018 s. 50–72, streszcz. ang.

9104. TRZY miesiące wolności. *Ukraińska Republika Komaniecka na Łemkowszczyźnie 1918–1919*. Tł., art. wstępny i przypisy Bogdan Huk. Przemyśl 2019 Stow. Ukr. Dziedzictwo 8° ss. 215, nlb. 1, il.

Treść: Od Wydawcy s. 9–10; Huk Bogdan: *Łemkowszczyzna w państwie ukraińskim* s. 11–40; Olszański Tadeusz Andrzej: *Republika Komaniecka – nieznana karta ukraińskiego zrywu niepodległościowego listopad 1918 – styczeń 1919 roku* s. 41–70; Materiały źródłowe: Szpyłka Pantelejmon: *Walki wyzwolenicze Łemkowszczyzny wchodzącej w 1918 roku*. Wspomnienia o Ukraińskiej Powiatowej Radzie Narodowej i Ukraińskim Komisariacie Powiatu Sanockiego w Wisłoku Wielkim w listopadzie–grudniu 1918 roku i styczniu 1919 roku s. 73–114; Podzywiński Wasył: *Łemkowszczyzna pod polskim najazdem*. Opowiadanie uciekiera s. 115–117; Czura Onufrij: *Z notatnika Łemka* s. 118–125; Kokowski Franc: *Prełucka milicja* s. 126–132; Kokowski Franc: *Listopadowe dni w Płonnej* s. 133–135; Kokowski Franc: *Jeden obrazek*. Fragmenty pracy „Ruchy wyzwolenicze na Łemkowszczyźnie” s. 136–141; Mały Petro: *Z księgi mądrości życiowej* s. 142–147; Rad’ Iwan: *Historia dwóch rodzin* s. 148–152; Kokowski Franc: *Grób Nieznanego Bohatera* s. 153–156; *Co będzie z Łemkowszczyzną?* s. 157–163; Opracowania: Kokowski Franc: *Republiki łemkowskie w latach 1918–1919* s. 167–171; Szach Stepan: *Wojskowi i republiki łemkowskie w listopadzie 1918 roku* s. 172–177; Buczacki Wołodmyr: *Łemkowie – górskie plemię Ukraińców* s. 178–189; Szankowski Lew: *Walka o wolność na Łemkowszczyźnie w latach 1918–1919* s. 190–197; Tarnowycz Julijan: *Łemkowie w zrywie narodowym* s. 198–204.

9105. UDZIAŁ formacji zwartych Policji Państwowej w akcji represyjnej w Małopolsce Wschodniej w 1930 roku w świetle „Sprawozdania Komendanta Wojewódzkiego Policji Państwowej we Lwowie z akcji przeciwsabotażowej na terenie powiatu bóbreckiego, brzeżańskiego, podhajeckiego, rohatyńskiego i tarnopolskiego, przeprowadzonej w dniach 21–29 września 1930 roku przez oddziały policji?”. [Wyd.] Adam A[drian] Ostanek. *Rocznik Kresowy*. R. 2: 2016 nr 2 s. 157–185.

9106. USZYŃSKI Aleksander: Z powstańczej Warszawy do Francji. Historia zapamiętana (1927–1957). Przekł. Elżbieta Dydak, Joanna Kiwilszo, Mieczysława Solak-Żewicka; red. nauk. Joanna Kiwilszo. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 145, nlb. 1, il., streszcz. ang., fr.

Dostępne w formie e-booka.

Wspomnienia inżyniera (ur. 1927) w czasie II wojny światowej zaangażowanego w działalność konspiracyjną, żołnierza powstania warszawskiego, więźnia stalagu Lamsdorf, który w 1945 r. uciekł do Francji.

9107. [WALIGÓRSKI Karol]: Relacje polsko-ukraińskie na Wołyniu w dwudziestolecu międzywojennym. „Kilka uwag z powodu naszej klęski wyborczej na Wołyniu” (1922 r.). [Wyd.] Mateusz Pielka. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 341–350, streszcz. ang.

9108. [WANAT Feliks]: Wspomnienia z życia Feliksa Wanata. Opole 2017 Wydaw. i Drukarnia św. Krzyża 8° ss. 115, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1928) z młodości spędzonej w Łączkach Kucharskich, II wojny światowej, wysiedlenia rodziny po wojnie na teren Ziemi Odzyskanych, odbytej służby wojskowej i kursów księgowych, pracy zawodowej i założenia rodziny. Doprowadzone do 2013 r. Zawiera także historię rodziny Wanatów.

9109. WARSZAWA zapamiętana. Dwudziestolecie międzywojenne. Oprac. Magda Szymańska; współpr. Maria Buko, Iwona Makowska, Joanna Rączka. Warszawa 2018.

Rec.: Urbanek Joanna. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 9: 2019 s. 283–286.

9110. WIŚNIARSKI Zygmunt, pseud. Anglik: Wspomnienia z życia człowieka pocziwego. Część I. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 295–319.

Wspomnienia autora (1922–2008) z lat młodości, nauki szkolnej do wybuchu II wojny światowej (1939 r.).

9111. WIZYTACJA dziekańska dekanatu kolbuszowskiego z roku 1924. [Wyd. i wstęp] Krzysztof Haptaś. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 347–352.

Przeprowadzona przez księdza Franciszka Miklasińskiego.

9112. WOZACZYŃSKI Józef: Zimowe zapiski z czasów Polski Odrodzonej. *Gronie*. Nr 19: 2019 s. 203–218.

Wspomnienia autora (1878–1950) dot. okresów świąteczno-noworocznych w l. 1924–1939.

9113. WÓJCIC Eugeniusz: Wspomnienia opoczyńskie 1925–1945. Oprac. Paweł Budziński. Opoczno 2019 Muzeum Region. 8° ss. 111, il.

Wspomnienia autora (1925–2012) dot. młodości spędzonej w Opocznie, wydarzeń II wojny światowej i zagłady tamtejszej

ludności żydowskiej, pracy na rzecz okupanta niemieckiego oraz walk w 1945 r. z oddziałami UPA w obszarze Sanok–Przemysł.

9114. WSPOMNIENIA z czasów wojny 1918–1920. W pamiętnikach rodzeństwa Leonarda i Heleny Jakubowskich. Oprac. Paweł Marek Jakubowski. Warszawa 2019 Paweł Jakubowski 8° ss. 55, il.

Leonard (1897–1988) i Helena (1900–1922) Jakubowscy.

9115. WYBORY do Rady Miejskiej w Szadku – materiał wyborczy z 1939 roku. [Wyd.] Jarosław Stulczewski. *Biuletyn Szadkowski*. T. 19: 2019 s. 153–158, streszcz. ang.

9116. YUNG-IDISH. Jung-Idisz. Yung-Yidish 1919. Koncepcja i red. nauk. Irmina Gadowska, Adam Klimczak, Teresa Śmiechow-ska. Łódź–Warszawa 2019 Muzeum M. Łodzi; Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata 4° ss. 56, nlb. 2, il. + 9 dodatków.

Tekst równol. pol., ang.

Reprint pisma literacko-artystycznego.

9117. Z WIELKOPOLSKI na Wołyń. Dokumenty ze służby policyjnej Stefana Lubańskiego (1901–1940). [Wyd.] Oleh Razyhrayev. *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 215–227, streszcz. ang.

Z 1929 r.

9118. ZJAZD Stahlhelmu we Wrocławiu w dn. 30 i 31 maja 1931 r. w świetle dokumentów Oddziału II Sztabu Głównego WP. [Wyd.] Daniel Koreś, Radosław Szewczyk. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 441–462, streszcz. ang.

9119. ŹRÓDŁA do dziejów Człopy. T. 1. Oprac. Przemysław Bartosik, Aneta Domańska-Lembicz. Człopa–Piła 2019 Dom Kultury; Zakł. Poligraficzny Henryk Górski 8° ss. 23, nlb. 1, il.

Lata 1924–1936.

9120. ŻÓŁKOWSKA-KĄDZIEŁOWA Teresa: Na Wawelskiej, Smolnej i Wilczej. Warszawa 2012 Paweł Kądziała 8° ss. 91, nlb. 2, tabl. 13, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1926) z lat edukacji szkolnej w gimnazjum w Warszawie, wychowania przez babcię, wybuchu II wojny światowej, nauki w warunkach wojennych, działalności konspiracyjnej oraz zdania matury. Obejmują l. 1937–1944.

9121. ŻYCIE kościelne ewangelickich Serbołużyczan w ramach wrocławskiego Konsystorza Ewangelickiego w czasach republiki weimarskiej. [Oprac.] Edmund Pjech. *Pro Lusatia*. T. 18: 2019 s. 77–111.

Zawiera dokumenty z l. 1918–1930.

9122. ŻYWOTKO Stefan: „Nie gadaj o wojnie, gadajmy o piłce nożnej”. Oprac. Szymon Bieniuk. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 9: 2019 s. 161–194, streszcz. ang.

Relacja S. Żywotki (ur. 1920), piłkarza i trenera, o młodości w okresie międzywojennym we Lwowie, II wojnie światowej, pracy w klubach sportowych w Szczecinie, Gdyni i Poznaniu oraz w Algierii.

Opracowania

Zob. poz. 2570, 2645, 2670, 3288, 8410, 8440, 8454, 8580, 8667, 8732, 8737, 8830, 8906, 8930, 8938, 8988, 8990, 9012, 9025, 9037, 9052, 9061, 9070, 9082, 9099, 9104, 9107, 9903, 10118, 10134, 10204, 10272, 11144.

9123. ABRAMOWICZ Małgorzata: Jurata. Kurort z niczego. Gdańsk–Jurata 2019 BiT Beata Żmuda-Trzebiatowska; Tow. Przyj. Juraty 8° ss. 118, nlb. 2, il.

9124. ABRAMOWICZ Małgorzata: Kuźnica. Gdzie morze całuje zatokę. Gdańsk–Jastarnia 2019 BiT Beata Żmuda-Trzebiatowska; Miej. Ośr. Kultury, Sportu i Rekreacji 8° ss. 118, nlb. 2, il.

9125. AKOPÂN Viktor: K istorii sozdaniâ pol'skikh nacional'nyh sekcij pri partijnyh i gosudarstvennyh organah vlasti na Ŭge Rossii (1920-e gody). *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 24: 2019 [nr] 4 s. 155–172, streszcz. ang.

9126. ALIANCI na Górnym Śląsku 1920–1922. [Redakcja]. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 5–10.

9127. ANTONÓW Dobrosława: Unifikacja opłat stemplowych w okresie rządów sanacji – ustawa z dnia 1 lipca 1926 roku o opłatach stemplowych. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 40: 2018 nr 4 s. 131–144, streszcz. ang.

9128. AULEYTNER Julian: Początki Poczty Polskiej w Warszawie 1918–1919. *Kronika Warszawy*. 2018 nr 2 s. 100–118, streszcz. ang.

9129. BAČYŠČA Ŭryj, Unučak Andrëj: Prateŭstanckaa car'ka i belaruskii nacyanal'ny ruh u Zahodnâj Belarusi (1918–1939). *Przeglad Środkowo-Ŭschodni*. [T.] 4: 2019 s. 159–182, streszcz. ang., pol.

9130. BALCERAK Wiesław: Z dziejów polityki wschodniej Drugiej Rzeczypospolitej. Warszawa 2019 IH PAN 8° ss. 165.

9131. BANASZEK Tadeusz: Historia garnizonu Sandomierz w latach 1918–1939. Wyd. 2. Sandomierz 2019 Armoryka 8° ss. 133, il. (Biblioteka Tradycji Sandomierskiej; nr 14).

Wyd. 1. 2012.

9132. BANASZEK Tadeusz: Sandomierz i powiat sandomierski w przygotowaniach do wojny w 1939 roku. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 33–40.

9133. BANASZEK Tadeusz: Ŭycie codzienne oficerów zawodowych w Garnizonie Kielce w okresie międzywojennym. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 79–97, streszcz. ang.

9134. BANAŚ Konrad: Odrodzona Rzeczpospolita na rynkach zamorskich. Handel polsko-arabski w latach 1918–1939. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 399, il. (100 Lat Niepodległości).

9135. BANAŚ-BARAN Barbara: The history of education and upbringing in the “Ruch Pedagogiczny” in the years 1918–1939. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 22: 2019 [z.] 4 s. 137–158.

9136. BAŃDO Adam: Problematyka społeczna na łamach „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” i krakowskiego „Czasu” w pierwszych dniach niepodległej Polski. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 28: 2019 s. 65–75, streszcz. ang.

9137. BAŃSKA-SZUBA Anna: Działalność społeczno-polityczna ks. Dominika Ścisłak [1887–1945] na Śląsku Cieszyńskim w latach 1919–1922. *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. [T.] 52: 2019 z. 1 s. 49–65, streszcz. ang.

9138. BARGANOWSKI Antoni: Gimnazjum Polskie w Kwidzynie (1937–1939) – szkoła spod znaku rodła. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 9: 2019 s. 41–63.

9139. BASZAK Łukasz: Prace legislacyjne nad ustawą o stosunku Państwa do Karaïmskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 4: 2015 no. 1 s. 127–144, streszcz. ang.

9140. BASZAK Łukasz: Regulacje prawne umowy o pracę pracowników umysłowych w latach 1928–1939. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 5: 2016 no. 1 s. 9–23, streszcz. ang.

9141. BASZAK Łukasz: Regulacje prawne umowy o pracę robotników w latach 1928–1939. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 6: 2017 no. 2 s. 9–30, streszcz. ang.

9142. BEDNARSKI Adam: Nowoczesność czy tradycja? Gliwickie zespoły mieszkaniowe z lat 1922–1939. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 59–68.

9143. BEDNARUK Waldemar: Przystępczość ubezpieczeniowa w międzywojennej Polsce. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 346, il., mapy, streszcz. ang.

9144. BEDNARUK Waldemar: Przyczyny zwiększonej palności nieruchomości ubezpieczonych w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych przed II wojną światową. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 4 s. 529–539, streszcz. ang.

9145. BEREZA Arkadiusz: Magistrates of Zamość in 1917–1928. *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 173–192, streszcz. pol.

9146. BIELAWSKA-PAŁCZYŃSKA Joanna, Hałas-Rakowska Hanna: Powszechna Wystawa Krajowa 1929. Architektura i urbanistyka. Łódź 2019 Księży Młyn Dom Wydawniczy 4° ss. 194, nlb. 2, k. 1, il., mapa, streszcz. ang., niem.

9147. BIELICKI Janusz: Dobrzyń nad Wisłą miejscem walk marynarzy Polskiej Marynarki Wojennej. *Nasze Korzenie*. Nr 17: 2019 s. 39–42.

Walki w dn. 17–18 VIII 1920 r.

9148. BIELICKI Janusz: Przyczynek do historii walk z bolszewikami na północnym Mazowszu i ziemi dobrzyńskiej w sierpniu 1920 roku. W setną rocznicę walk. *Nasze Korzenie*. Nr 17: 2019 s. 43–50.

9149. BIELNIAK Nel: „Rossica” w listach Jarosława Iwaszkiewicza do żony z lat 1922–1926. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 24: 2019 [nr] 4 s. 103–114, streszcz. ang.

9150. BITNER Robert, Majcher-Ociesa Edyta, Pałac Dariusz: Periodyczne wydawnictwa „Jednodniówki” z Normalnej Szkoły Fachowej dla Szeregowych Policji Państwowej w Mostach Wielkich jako źródło do historii szkolnictwa policyjnego w Polsce. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 225–254, streszcz. ang.

Z 1934 r.

9151. BŁAŻEJEWSKI Krzysztof: Zderzenie kulturowe. Społeczeństwo pomorskie wobec wojska polskiego w 1920 roku. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 133–142, streszcz. ang., niem.

9152. BŁAŻEJEWSKI Stanisław: Przygotowania do przejęcia władzy w województwie pomorskim przez polską administrację państwową (1919 – styczeń 1920). *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych*. T. 8: 2018 z. 1 s. 25–45.

9153. BŁOŃSKI Jacek: Orleża Przemyskie. Obrońcy polskich kresów. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 39, nlb. 1, il. (Bohaterowie Niepodległej).

9154. BODASZEWSKI Jakub: Działalność Obozu Narodowo-Radykalnego i Ruchu Narodowo-Radykalnego w Krakowie i na terenie województwa krakowskiego w latach 1934–1939. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 24: 2018 [dr.:] 2019 s. 99–148, streszcz. ang.

9155. BOGUSZ Monika: „Czerwony kur” w Łęcznej. *Merkuriusz Łęczyński*. Nr 32: 2019 s. 19–21.

Pożar miasta 22 VI 1939 r.

Zawiera też fotokopię wykazu osób poszkodowanych przez pożar.

9156. BÖHLER Jochen: Wojna domowa. Nowe spojrzenie na odrodzenie Polski. Przekł. Robert Sudół. Kraków 2018.

Rec.: Górny Maciej, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 327–330; Olstowski Przemysław: „Nowe spojrzenie na odrodzenie Polski”. W związku z książką Jochena Böhlera. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 307–325; Weingartner Przemysław: Reinterpretacja czy... nadinterpretacja historii odbudowy państwa polskiego po I wojnie światowej? *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 155–163.

9157. BOJKO Łukasz: Kwestie prawno-ustrojowe w pracach nad konstytucją kwietniową z 1935 roku. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 40: 2018 nr 2 s. 125–144, streszcz. ang.

9158. BORECKI Kamil: Reakcja obozu narodowego na obchody „czerwonego dnia” 1 sierpnia 1929 roku na podstawie prasy. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 169–182, streszcz. ang.

9159. [BOROVSKAĀ Volga] Borowska-Ja Wolha: Pol’ska-saveckae suprac’staanne kastyčnika 1920 g.: ad vajny da miru. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 52: 2019 s. 80–88, streszcz. ang., pol.

9160. BOROŃSKI Jan Paweł: Drogomyski epizod bitwy pod Skoczowem. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 20: 2019 s. 105–115. 28–30 I 1919 r.

9161. BORS Łukasz: Niemiecka działalność szpiegowsko-dywersyjna na ziemi chełmińskiej w latach 1933–1939 oraz jej wpływ na funkcjonowanie grupy operacyjnej „Wschód” w 1939 roku. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 245–276, streszcz. ang.

9162. BORUSZKOWSKA Iwona, Wójtowicz Aleksander: „Kochany (Panie) Janku...” –

listy Jolanty FuchsoŃny [1899–1944] do Jana Brzėkowskiego [1903–1983]. *Pamiėtnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 3 s. 149–160, streszcz. ang.

Zawiera teŹ listy z 1935 r.

9163. BORZYSZKOWSKI Józef: Klub Kaszubski w Gdyni – jego statut i memoriał oraz miejsce w ruchu kaszubskim między wojnami. *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych*. T. 8: 2018 z. 1 s. 47–61.

Zawiera teŹ treść statutu oraz memoriału z 1928 r.

9164. BÖTTCHER Paweł: Państwowe Gimnazjum i Liceum im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Bielsku (1919–1939). Bielsko-Biała 2019 Wyzd. Kultury i Sztuki Urzędu Miej. 8° ss. 200, tabl. 20, il.

9165. BRANC Iwona: Listy Zofii Stryjeńskiej (1891–1976) do Zofii i Zdzisława Jachimeckich w zbiorach Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 64: 2019 s. 245–256, streszcz. ang., ros.

W aneksie listy z l. 1917–1935.

9166. BRENK Mikołaj: Katolicka Szkoła Społeczna w Poznaniu (1927–1939). *Praca Socjalna*. R. 34: 2019 nr 3 s. 137–153.

9167. BROŻYNIAK Artur: Piłsudski–Petlura. Legenda asymetrycznego sojuszu. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 219–229.

9168. BRYLIŃSKI Wit: Budowa gmachu szkoły powszechnej w Tuliszkowie w okresie międzywojennym. *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 105–122, streszcz. ang.

9169. BUJAK Grzegorz: Duchowieństwo katolickie wobec zmian społecznych w okresie międzywojennym. Zarys problematyki badawczej. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 73–92, streszcz. ang.

9170. BUJALSKA-KOWALCZYK Jolanta: Komunalna Kasa Oszczędności Powiatu Kutnowskiego w latach 1928–39. Skarby rodzinnej szuflady. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 333–336.

9171. BUTKUS Zenonas: Soviet instigation of revolution in Germany in 1923 and the Block of Peace if the Baltic Countries and Poland. *Europa Orientalis*. [T.] 10: 2019 s. 85–128, streszcz. pol.

9172. CABAJ Jarosław: Listopad 1918 r. na Podlasiu. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 1: 2018 s. 6–17.

9173. CABAJ Jarosław: Prasa siedlecka z lat trzydziestych XX wieku o Niemczech i stosunkach polsko-niemieckich. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 1 s. 57–78, streszcz. ang.

9174. CELER Bogumiła: Przyczynek do dziejów kaliskiego oddziału Narodowej Organizacji Kobiet. (W świetle materiałów archiwalnych i prasowych oraz pamiątkowego albumu Ireny Horbowskiej-Zarankowej). *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 140–171, streszcz. ang.

Album fotograficzny Antoniego Banaszewicza z 1934 r.

9175. CEPIL Monika, Figlus Tomasz: Procesy parcelacji gruntów i likwidacji serwitutów w okresie międzywojennym na przykładzie wsi Boczki i Rzepiszew. *Biuletyn Szadkowski*. T. 19: 2019 s. 77–92, streszcz. ang.

9176. CERANKA Paweł, Szczepanik Krzysztof: Tradycje polskiej dyplomacji 1918–1939. Tradition of Polish diplomacy 1918–1939. Warszawa 2016.

Rec.: Kruszyński Marcin, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 518–522.

9177. CESARANI David: Ostateczne rozwiązanie. Losy Żydów w latach 1933–1949. Przeł. Katarzyna Bażyńska-Chojnacka, Piotr Chojnacki. Warszawa 2019 Prószyński S-ka – Prószyński Media 8° ss. 1104, tabl. 16, il., mapy.

9178. CEKALSKA Marta: Początki „Przełądu Historyczno-Wojskowego” (1929–1939). *Przełąd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 4 s. 11–43, streszcz. ang., ros.

9179. CHŁOSTA Jan: Polacy spod Szczytna u narodzin II Rzeczypospolitej. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2019 s. 126–134.

Zaangażowani w plebiscyt 11 VII 1920 r. – zawiera teŹ spis nazwisk.

9180. CHŁOSTA Jan: Warmia and Masuria in the face of the rebirth of the Republic of Poland in 1918. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 4 s. 703–728, streszcz. pol.

9181. CHMIELEWSKA Agnieszka: Wyobrażenia polskości. Sztuki plastyczne II Rzeczypospolitej w perspektywie społecznej historii kultury. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 352, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Dostępne teŹ jako e-book.

9182. CHOJECKI Dariusz K.: Zróżnicowanie kierunków odpływu ludności z rolnictwa na Pomorzu Zachodnim w latach 1928–1929.

Zapiski Historyczne. T. 84: 2019 z. 2 s. 83–122, streszcz. ang., niem.

9183. CHWAŁBA Andrzej: 1919. Pierwszy rok wolności. Wołowiec 2019 Wydaw. Czarne 8° ss. 373, nlb. 2.

Dostępne także jako e-book.

9184. CICHORACKI Piotr, Dufurat Joanna, Mierzwa Janusz: Oblicza buntu społecznego w II Rzeczypospolitej doby wielkiego kryzysu (1930–1935). Uwarunkowania, skala, konsekwencje. Kraków 2019 Tow. Wydawnicze Historia Iagellonica; współpr. wydawnicza Wyd. Nauk Hist. i Pedagog. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 618, tabl. 16, il., mapy, streszcz. ang., ros.

9185. CIEŚLIKOWA Agnieszka J.: 98 dni „Wiadomości Krapokskich” (1922–1923). *Studia Środkoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 28: 2019 s. 131–143, streszcz. ang.

9186. CISZEWSKI Piotr: Dąbrowszczacy. Na świecie szanowani, w Polsce poniżani. Warszawa 2018 Fund. Oratio Recta 8° ss. 413, il.

13 Brygada Międzynarodowa im. Jarosława Dąbrowskiego. Rec.: Hamerlak Kajetan, *Koto Historii*. Nr 24: 2019 s. 251–254.

9187. CYBULSKI Marcin: Działania bojowe na odcinku Budzyń–Chodzież podczas powstania wielkopolskiego. Poznań–Budzyń 2019 na zlec. gm. Budzyń 8° ss. 86, nlb. 2, il.

9188. CZAJKA Bartosz: Działalność korporacji akademickich na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w latach 1922–1939. Lublin 2019 Werset 8° ss. 131, il.

9189. CZARNECKI Łukasz: Waclaw Jędrzejewicz jako attaché wojskowy i kierownik polskiego poselstwa w Tokio w latach 1925–1928. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 1 s. 85–101, streszcz. ang.

9190. CZECHOWSKI Janusz: Wokół kolonialno-emigracyjnych problemów II Rzeczypospolitej. Odniesienia do przełomu XIX i XX wieku. Słupsk 2019 Janusz Czechowski 8° ss. 313, nlb. 1, il.

Lata 1854–1939.

9191. CZEKAJ Fryderyk: Działania nocne w doktrynie i praktyce Wojska Polskiego w latach 1921–1939. [Rzeszów 2019] Oficyna Wydawnicza Politech. Rzeszowskiej 8° ss. 328, il., mapy, streszcz. ang.

Zmodyfikowana wersja rozprawy doktorskiej.

9192. CZERNIECKA-HABERKO Anna, Studnicka-Mariańczyk Karolina: Stanisław

Zygmunt Potocki w świetle listów Joanny Potockiej. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 249–262, streszcz. ang.

Z l. 1935–1937.

9193. CZĘSTOCHOWA w czasie XX-lecia międzywojennego. Red. Ryszard Stefaniak, Rafał Piotrowski. Częstochowa 2016 Zespół Szkół Techn. 8° ss. 193, nlb. 1, il.

Z treści: Dębska Magdalena: Wstęp s. 5–6; Kolmasiak Mariusz: Konspiracyjne wizyty Józefa Piłsudskiego w Częstochowie na tle jego działalności w Polskiej Partii Socjalistycznej s. 7–20; Sętowski Juliusz: Szpitalnictwo wojskowe w Częstochowie w latach 1918–1921. Zarys problematyki s. 21–33; Stefaniak Ryszard: Pożegnanie ze służbą w Częstochowie gen. Mieczysława Dąbkowskiego s. 34–49; Piotrowski Rafał: Z Częstochowy do Legionów – o gen. Gustawie Orlicz-Dreszerze w 80 rocznicę śmierci s. 50–62; Fiszer Marek: Częstochowskie pomniki w XX-leciu międzywojennym s. 63–73; Sobkowski Jarosław: Na łamach prasy częstochowskiej w Drugiej Rzeczypospolitej s. 74–82; Łęgowik Renata: „Świat Szkolny” i inne częstochowskie czasopisma szkolne i międzyszkolne w XX-leciu międzywojennym s. 83–102; Zawada Mariusz: Cykliści Częstochowy w okresie międzywojnia s. 103–109; Basiński Grzegorz: Sport robotniczy w Rakowie w okresie międzywojennym 1918–1939 s. 110–123.

9194. CZOREŃSKI Roman, Orzeł Leon: O opiece nad mogiłami żołnierzy II Brygady Legionów w okręgu iwanofrankińskim, jako wyrazie pamięci historycznej narodów polskiego i ukraińskiego, sięgającej I wojny światowej. *Rocznik Kresowy*. R. 5: 2019 nr 5 z. 1 s. 7–52, streszcz. ang., niem., ros.

Proces porządkowania grobów wojskowych w l. 1921–1939.

9195. DAGNAN Kazimierz: Nowe drogi narodowo-społecznego rozwoju. Warszawa 2019 Praca Pol.; Krystian Jachacy 8° ss. 55.

Na podstawie wyd.: Warszawa 1924 Pochodnia.

9196. DALECKI Krzysztof: Pelpliński Sługa Boży Antoni Henryk Szuman [1882–1939] i jego walka ze społecznym problemem alkoholizmu w okresie lat międzywojennych. *Studia Pelplińskie*. T. 52: 2018 s. 95–109, streszcz. ang.

9197. DANEK Adam: Geopolityka w myśli geograficznej i działalności Antoniego Sujkowskiego. *Prace Geograficzne*. Z. 156: 2019 s. 121–138, streszcz. ang.

A. Sujkowski (1867–1941).

9198. DANOWSKA-PROKOP Barbara, Zagóra-Jonszta Urszula: Wybrane problemy ekonomiczno-społeczne i polityczne na Górnym Śląsku w latach 1922–1939. (Źródła regionalizmu). Katowice 2017.

Rec.: Musiałik Wanda, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 3 s. 172–180.

9199. DASZKIEWICZ Piotr: Pojedynek uczonych – konflikt u zarania Narodowego

Muzeum Przyrodniczego w Warszawie w świetle zachowanej korespondencji Jana Sztolcmana (1854–1928) i Benedykta Dybrowskiego (1833–1930). *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 419–429, streszcz. ang.

Zawiera też listy z l. 1920–1924.

9200. DAVIDŮK Ruslana: Diál'nist' specsľuźbi UNR u volins'komu prikordonnı (1926–1935 rr.). *Europa Orientalis*. [T.] 9: 2018 s. 63–80, streszcz. ang.

9201. DAWIDOWICZ Aneta: The nation in the political thought of the National Party (1928–1939). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 282: Studia Politologica. [T.] 21: 2018 s. 95–109.

9202. DAWIDOWICZ Aneta: The nation in the political thought of the National Party (1928–1939). *Historia i Polityka*. Nr 28: 2019 s. 125–141, streszcz. pol.

9203. DEGEN Robert, Syta Krzysztof: Mieczysław Białynia-Rzepecki [1862–1927] i Tadeusz Antoni Esman [1903–1987]. Przyczynek do charakterystyki kadry kierowniczej archiwów państwowych w okresie międzywojennym. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 73–95, streszcz. ang.

9204. DEMIDOWICZ Tomasz: Anna Aldona Nagórska pedagog i animator życia kulturalno-oświatowego Południowego Podlasia 1920–1930. *Podlaski Kwartalnik Kulturalny*. 2019 [nr] 3 s. 45–52.

9205. DERDA Anna: Plebiscyt 11 lipca 1920 r. na Warmii i Mazurach w propagandzie niemieckojęzycznej prasy olsztyńskiej tego okresu. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 169–181, streszcz. ang.

9206. DOBROWOLSKA Joanna: „Młodości mej stolicą”, czyli Kraków literacki i teatralny we wspomnieniach Tadeusza Kudlińskiego. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 263: Studia Historicolitteraria. [T.] 18: 2018 s. 173–191, streszcz. ang.

T. Kudliński (1898–1990).

9207. DOBROWOLSKI Stanisław: Stała Komisja Techniczna przy Jasielskim Okręgowym Urzędzie Górniczym w latach 1925–1932. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 30: 2018 s. 145–160, streszcz. ang.

9208. DOLATA Tomasz: Uwagi o procesie legislacyjnym i obowiązywaniu ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 1926 r. *Folia*

Iuridica Universitatis Wratislaviensis. Vol. 7: 2018 no. 2 s. 9–23, streszcz. ang.

9209. DOLISTOWSKA Małgorzata: Gmachy Niepodległej – architektura użyteczności publicznej Białegostoku i województwa białostockiego w dwudziestolecium międzywojennym. Zarys problematyki. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 25: 2019 s. 7–29, streszcz. ang.

9210. DOMASŁOWSKI Jerzy: Polscy ewangelicy w Grudziądzu w okresie międzywojennym. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 141–163, streszcz. ang.

9211. DORMUS Katarzyna, Rys Jan, Ślęczka Ryszard: Z dziejów szkolnictwa międzywojennego Krakowa. [T.] 1. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 155, nlb. 2, il. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; 911).

9212. DOROSZEWSKI Jerzy: Wykorzystywanie szkoły do polonizacji społeczności ukraińskiej na Lubelszczyźnie w latach 1918–1939. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 153–173, streszcz. ang.

9213. DROZDOWSKI Krzysztof: Bydgoszcz 1920. Wojsko w niepodległym mieście. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 123–131, streszcz. ang., niem.

9214. DROZDOWSKI Marian Marek: Józef Piłsudski. Naczelnik Państwa Polskiego 14 XI 1918 – 14 XII 1922. W kręgu jubileuszu 100-lecia odzyskania Niepodległości. Warszawa 2017.

Rec.: Gooclon Jacek, *In Gremium*. Nr 13: 2019 s. 289–299.

9215. DUDEK Andrzej: Historia poczty w Gostyniu w czasie powstania wielkopolskiego i w okresie przejściowym. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 175–184.

Lata 1918–1919.

9216. DUDEK-KLIMIUK Joanna: Ogrody szkolne w Polsce międzywojennej. Warszawa 2019 Semper Wydaw. Nauk. 8° ss. 414, il., streszcz. ang.

9217. DWUDZIESTOLECIE międzywojenne. Nowe spojrzenia. Pod red. Janusza Pasternskiego. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 303, streszcz. ang.

Treść: Pasternski Janusz: Słowo wstępne s. 7–9; Sobieraj Sławomir: Adam Bederski – meteor awangardy s. 10–33; Majerski Paweł: Miażdż czaszki trybami maszyn. O Bogu i buncie w Psalmie Stanisława Grębińskiego s. 34–64; Pasternska Jolanta: Co się zdarzyło w Kosowie? Śmierć Mariana Dąbrowskiego w zapisach Marii Dąbrowskiej i Wita Tarnawskiego s. 65–87; Necka Agnieszka:

Obłęd elektrycznej wiosny. O Ciała się oddalają Alicji Stern s. 88–99; Kwiatkowska Agnieszka: Julian Przyboś – publicysta dwudziestolecia międzywojennego s. 100–115; Pasternski Janusz: Na progu przełomu. O wierszach Pochwała wsi i Kościół wojujący Jerzego Lieberta s. 116–131; Gielarek-Gorczyca Krystyna: Wokół twórczości prozatorskiej Anieli Gruszeckiej s. 132–152; Dłuski Stanisław: Wyobraźnia tanatologiczna Władysława Sebyły s. 153–165; Anders Zbigniew: O źródłach i rozwoju Czernikowego autentyzmu s. 166–190; Wolski Jan: Kresowa geografia poetyckiej grupy „Wolyń” s. 191–212; Mazur Elżbieta: Mrok podchodzi do okien... Uwagi o juveniliach Zbigniewa Bienkowskiego s. 213–234; Magryś Roman: Skamandryci w esejach Jana Marxa – strategie narracyjne krytyka literackiego s. 235–256; Rabizo-Birek Magdalena: Bruno Schulz poetów ośmielonej wyobraźni (preliminaria) s. 257–288.

9218. DYMEK Przemysław: 22. Dywizja Piechoty Górskiej (2. Dywizja Górską) 1921–1939. T. 1: Meritum. [Poznań 2019 Wydaw. PIU Geoperitus] 8° ss. 329.

Toż. T. 2: Annexis. Poznań 2019 ss. 258, il., mapy.

9219. DYMEK Przemysław: Cekaemiści z Biedruska. 1. Baon Ciężkich Karabinów Maszynowych 1926–1930. Poznań 2019 Wydaw. PIU Geoperitus 8° ss. 152, il., mapa.

9220. DYMITROWSKI Jacek: Prasowa propaganda 1938 roku o dębickich zakładach Centralnego Okręgu Przemysłowego w zbiorach Muzeum Regionalnego w Dębicy. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 4: 2019 s. 5–23.

9221. DYPLOMACJA w służbie Rzeczypospolitej 1918–1939 (artykuły i studia). Publikacja pokonferencyjna z okazji Dnia Służby Zagranicznej. 16 listopada 2018 roku. Warszawa 2019 MSZ 8° ss. 207, il.

Tekst równol. pol., ang.

Treść: Czapotowicz Jacek: Przedmowa s. 9–12; Długołęcki Piotr: Odrodzenie polskiej służby dyplomatycznej s. 13–22; Bruski Jan Jacek: W walce o niepodległość i granice. Aktywność polskiej dyplomacji na arenie międzynarodowej w latach 1918–1921 s. 23–35; Żurawski Przemysław vel Grajewski: „Liga Narodów i bezpieczeństwo zbiorowe” – polskie koncepcje bezpieczeństwa regionalnego w okresie międzywojennym s. 37–52; Gmurczyk-Wrońska Małgorzata: Londyn, Paryż i Bukareszt – sojusze II Rzeczypospolitej s. 53–62; Wołos Mariusz: Polityka wschodnia. Relacje II Rzeczypospolitej ze Związkiem Sowieckim i Krajami Wschodnioeuropejskimi s. 63–78; Lenartowicz Jan: Poza krajem – emigracja oraz polityka emigracyjna i polonijna II Rzeczypospolitej s. 79–89; Kornat Marek: Między Niemcami a Rosją Sowiecką. Realia geopolityki i dylematy dyplomacji s. 91–104; Wykaz skrótów s. 105–106; Czapotowicz Jacek: Foreword s. 113–116; Długołęcki Piotr: The rebirth of the Polish diplomatic service s. 117–126; Bruski Jan Jacek: The struggle for independence and frontiers. The activity of Polish diplomacy on the international scene from 1918 to 1921 s. 127–139; Żurawski Przemysław vel Grajewski: “The League of Nations and collective security”: Polish concepts of regional security in the interwar period s. 141–156; Gmurczyk-Wrońska Małgorzata: London, Paris and Bucharest: The alliances of The Second Polish Republic s. 157–165; Wołos Mariusz: The Eastern policy. Relations between The Second Polish Republic and the Soviet Union and other Eastern European countries s. 167–182; Lencznarowicz

Jan: Away from the homeland: emigration, emigration policy and the policy towards The Polish community abroad during the time of The Second Polish Republic s. 183–193; Kornat Marek: Between Germany and Soviet Russia. The realities of geopolitics and the dilemmas of diplomacy s. 195–207.

9222. DZIEDZIC Wojciech: 100. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości. Tomaszów – pierwsze dni wolności. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 213–221, streszcz. ang.

9223. DZIEDZICTWO II Rzeczypospolitej. Pod red. Wojciecha Kalwata, Michała Kopczyńskiego i Roberta Kostro. Warszawa 2019 Muzeum Hist. Pol. 8° ss. 441, il.

Treść: Sellin Jarosław: Wstęp s. 9–11; Kostro Robert: Przedmowa s. 12–13; Nowak Andrzej: Dziedzictwo II Rzeczypospolitej w polskiej historii s. 16–45; Suleja Włodzimierz: Aktualność tradycji politycznych II Rzeczypospolitej s. 46–63; Skibiński Paweł: Pokolenie II Rzeczypospolitej s. 64–85; Kornat Marek: Dylematy polskiej polityki zagranicznej (1921–1939) s. 86–119; Fiedorczyk Piotr: Dziedzictwo Komisji Kodyfikacyjnej II RP – w stulecie od odzyskania niepodległości s. 120–145; Błachowska Katarzyna: Droga II Rzeczypospolitej ku pełnowartościowej szkole powszechnej s. 146–175; Orłowski Bolesław: Z najśliszszymi brać się za bary. O etosie i dokonaniach twórców techniki w dwudziestoleciu międzywojennym s. 176–195; Roszkowski Wojciech: Rozwój czy stagnacja? Spór o gospodarce osiągnięcia II Rzeczypospolitej s. 196–211; Morawski Wojciech: Gospodarze dokonania II Rzeczypospolitej s. 212–233; Kopczyński Michał, Ogórek Bartosz: Biologiczny standard życia obywateli II Rzeczypospolitej s. 234–249; Żaryn Jan: Kościół rzymskokatolicki w Polsce a niepodległość państwa i narodu s. 250–265; Gawin Dariusz: [Stefan] Żeromski wobec niepodległości s. 266–289; Szczerski Andrzej: Architektura II Rzeczypospolitej i jej dziedzictwo s. 290–317; Nowakowska-Sito Katarzyna: Sztuka II Rzeczypospolitej – trwanie i dziedzictwo dwudziestolecia s. 318–347; Naliwajek Katarzyna: Muzyczna spuścizna II RP – kontynuacje i dyskontynuacje s. 348–373; Habielski Rafał: O II Rzeczypospolitej poza krajem s. 374–391; Werner Mateusz: Druga Rzeczpospolita w kinie PRL s. 392–411; Kwiatkowski Piotr: Druga Rzeczpospolita w pamięci współczesnego społeczeństwa polskiego s. 412–441.

9224. DZIEGIEL Ewa: Przymiotnik „czerwonony” w polskojęzycznej prasie wydawanej na Ukrainie sowieckiej w latach 20. i 30. XX wieku. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 40: 2016 s. 206–231, streszcz. ang.

9225. [DŽUMAŠOVIČ Abdrahmanov Bolotbek] Dżumasowicz Abdrahmanow Bołotbek, [Asekova Saltan Urumowna] Asekowa Sołtan Urumowna: Z historii „operacji narodowościowych” NKWD lat 1937–1938 w Kirgizji. Represje wobec mniejszości etnicznych (na przykładzie narodowości polskiej). *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 1 s. 123–141, streszcz. ang.

9226. ENGELMAYER Ákos: Rok 1918–1920 Polska i Węgry. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 10: 2019 s. 43–52.

9227. ESMAN Janusz: Bracia Matecy – przedwojenni kupcy bydgoscy. *Kronika*

Bydgoska. [T.] 39: 2018 s. 143–158, streszcz. ang., niem.

9228. EUROPA po Wielkiej Wojnie. XXIII Seminarium Śląskie, Kamień Śląski 2018. Red. Bernard Linek; tł. Dawid Skrabania. Gliwice–Opole 2019 Dom Współpr. Pol.-Niem. 8° ss. 109, nlb. 1, il. Dom Współpr. Pol.-Niem.

Materiały konferencyjne.

Z treści: Aleksandrowicz Dariusz: „Samostanowienie narodów” w świetle doktryny Wilsona i Lenina s. 18–23; Janicka Danuta: O ujednoczeniu prawa cywilnego i karnego w odrodzonej Polsce (1918–1939) oraz związanych z nim dylematach prawnych i etycznych s. 35–44; Lempart Matthias: Państwo narodowe czy narodowościowe? Odrodzona w 1918 roku Polska i jej mniejszości narodowe. Zarys tematyki s. 54–61; Trościak Cezary: Góry Śląsk między nacjonalizmem polskim i niemieckim (1918–1922) s. 72–81; Schiller Gerhard: Opole w dobie Republiki Weimarskiej 1922–1933. Zmiana i trwałość w polityce komunalnej s. 82–91; Kaczmarzyk Izabela: „Odwrócone karty”. Rzeczywistość kulturowa Górnego Śląska w świetle szkolnych zapisów kronikarskich z czasów pierwszej wojny światowej oraz plebiscytu s. 92–100.

Toż w jęz. niem.: Europa nach dem Grossen Krieg. 23. Schlesienseminar, Gross Stein 2018. Gleiwitz–Oppeln 2019 ss. 119, nlb. 1, il.

Z treści: Aleksandrowicz Dariusz: „Selbstbestimmung der Nationalen” im Lichte der Wilson- und der Lenin-Doktrin s. 19–25; Janicka Danuta: Über die Vereinheitlichungen des Zivil- und Strafrechts im wiedererstandenen Polen (1918–1939) sowie die damit verbundenen rechtlichen und ethischen Fragen s. 38–48; Lempart Matthias: Nationalstaat oder Nationalitätenstaat? Das 1918 wiedererstandene Polen und seine Minderheiten. Ein Überblick s. 58–65; Trościak Cezary: Oberschlesien zwischen polnischem und deutschem Nationalismus (1918–1922) s. 78–89; Schiller Gerhard: Oppeln in der Weimarer Republik von 1922 bis 1933. Kommunalpolitik zwischen Wandel und Beharrungswillen s. 90–100; Kaczmarzyk Izabela: „Umgeblätterte Seiten”. Die kulturelle Wirklichkeit Oberschlesiens im Lichte schulischer Chroniken aus der Zeit des Ersten Weltkrieges und des Plebiszits s. 101–110.

9229. FARYŚ Janusz: Funkcjonowanie demokracji parlamentarnej w Drugiej Rzeczypospolitej. Konflikty wokół przesilenia rządowego w 1922 roku. Szczecin 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 164, il. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. 1071).

9230. FARYŚ Janusz: Między Moskwą a Berlinem. Wizja polskiej polityki zagranicznej 1918–1939. Warszawa–Szczecin 2019 IPN–KSZpNP. Oddz. 8° ss. 390, il. IPN.

9231. FEDOROWICZ Przemysław: 2 Pułk Ułanów Legionów Polskich w Mińsku Mazowieckim. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 6: 2019 s. 9–14.

9232. FELCHNER Andrzej: Rodzina w II Rzeczypospolitej – jej główne zagrożenia ze strony chorób. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 1 s. 99–124, streszcz. ang.

9233. FELINIAK Aleksandra: Mathematics education published in the “Wychowanie

Przedszkolne” (in English: *Preschool Education*) journal (1925–1939). *Journal of Modern Science*. Vol. 42: 2019 t. 3 s. 83–93.

9234. FIGURA Henryk Zdzisław: Podstawowe pojęcia związane ze świadczeniami oraz z przekazywaniem środków transportowych dla potrzeb obrony państwa w Polsce w latach 1918–1939. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 151–174, streszcz. ang.

9235. FIJAŁKOWSKA Izabela: Ochrona zabytków na terenie Grudziądza w okresie międzywojennym z uwzględnieniem organizacji służb konserwatorskich na Pomorzu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 193–213, streszcz. ang.

9236. FURIER Andrzej: Kaukaz w dokumentach polskiej służby konsularnej z okresu międzywojennego. Szczecin 2019 Uniw. Szczeciński 8° ss. 285, il., streszcz. ang.

9237. GAJOWNIK Tomasz: Działalność informacyjna attachés wojskowych II Rzeczypospolitej w krajach bałtyckich. Siły zbrojne Finlandii, Estonii i Łotwy w okresie międzywojennym. Poznań–Dąbrowka 2019 Rys 8° ss. 314.

9238. GALICKI Jarosław: Wokół projektu statutu Polskiego Komitetu Igrzysk Olimpijskich oraz statutu Związku Polskich Związków Sportowych – Polskiego Komitetu Olimpijskiego w początkach II Rzeczypospolitej. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 1 s. 55–70, streszcz. ang.

9239. GAŁAN-SMÓL Beata: Życie społeczno-polityczne wsi i gminy Krynice w dwudziestoleciu międzywojennym. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 127–145, streszcz. ang.

9240. GARBATOWSKA Adriana: Obrazy z życia powstańców. Lednica 2019 Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy 8° ss. 155, nlb. 1, il., mapy.

Dot. powstania wielkopolskiego.

9241. [GARMATNY Vital’] Harmatny Wital: Organizacyâ palârannâ i ahory žyvël u Paleskim vaâvodstve ũ 1921–1939 gg. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 51: 2019 s. 94–107, streszcz. ang., pol.

9242. GAUL Jerzy: „Upojenie wolnością” i społeczne oraz gospodarcze uwarunkowania odbudowy państwa polskiego w czasie rządów Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego 1918–1922. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 1 s. 29–54, streszcz. ang.

9243. GAŚSIOROWSKI Paweł Bogdan: Listy żołnierza z Sierpca z 1920 roku. *Nasze Korzenie*. Nr 17: 2019 s. 51–55.

Aleksandra Brudzińskiego (1899–1920).

9244. GAŚSIOROWSKI Stefan: Odkrywanie karaimskich pieśni. Karaimska Środa Literacka w Wilnie w 1932 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 4 s. 809–835, streszcz. ang.

9245. GENDERA Adrian: Dzieje szkolnictwa ewangelickiego (niemieckiego) w Osiecznej w latach 1918–1939. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 2 s. 81–99, streszcz. ang.

9246. GIBIEC Magdalena: Senyk's Archive and its significance for studies on the behind-the-scenes picture of the Organisation of Ukrainian Nationalists. New research perspectives in the light of discovered correspondence. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 3 s. 109–126, streszcz. pol.

Dot. materiałów źródłowych m.in. do sprawy zabójstwa Bronisława Pierackiego w 1934 r., pochodzących z tzw. archiwum Senyka, znajdującego się w Centralnym Państwowym Archiwum Historycznym Ukrainy we Lwowie.

9247. GIBIEC Magdalena: Wokół akcji plebiscytowej i antyszkolnej. Spór o język i tożsamość ukraińską na terenie Okręgu Szkolnego Lwowskiego w latach 1932–1935. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 224–246, streszcz. ang.

9248. GIZA Jerzy: Sąddecki garnizon i jego żołnierze w latach 1923–1926. Kraków 2019 Agencja Wydawniczo-Poligraficzna Art-Tekst 8° ss. 903, nlb. 1, il.

9249. GLUGLA Paweł: Krakowskie organizacje Związku Obrońców Ojczyzny w 20-lecie międzywojennym – w 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości (1918–2018). *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 23: 2018 s. 51–90.

9250. GŁÓWKA Jan: Bolesław Markowski wobec zagadnień reformy administracji państwowej w Polsce w latach 1923–1931. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 173–185, streszcz. ang.

9251. GMURCZYK-WROŃSKA Małgorzata: Józef Piłsudski and the Polish-French alliance (1926–1935). *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 3 s. 65–80, streszcz. pol.

9252. GMURCZYK-WROŃSKA Małgorzata: Pozyskać Francję. Zabiegi Józefa Piłsudskiego o wsparcie Francji po I wojnie

światowej. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 247–263.

9253. GOCLON Jacek: I gabinet Józefa Piłsudskiego (2 X 1926 – 27 VI 1928 r.). Rola premiera i osiągnięcia rządu. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 4: 2015 no. 1 s. 75–111, streszcz. ang.

9254. GOCLON Jacek: Rząd Mariana Zyn-drama-Kościąłkowskiego 13 X 1935 – 15 V 1936. Pierwszy gabinet powołany w dobie obowiązywania konstytucji kwietniowej. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 9: 2016 z. 4 s. 547–566, streszcz. ang.

9255. GOFRON Paweł: Wystąpienia sejmowe premiera Władysława Grabskiego i ministrów jego drugiego rządu w debatach nad projektami ustaw. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 1 s. 67–83, streszcz. ang.

9256. GOLONKA-CZAJKOWSKA Monika: Zobaczyć niewidoczne, czyli o tym jak Polska zaślubiła morze. *Prace Etnograficzne*. T. 42: 2014 nr 4 s. 335–348, streszcz. ang.

9257. GOŁDYN Piotr: Efforts to get a Polish priest for the pastoral work in Moravia (1927–1931) in the light of August Hlond's (the primate of Poland) correspondence. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 10: 2018 [nr] 2 s. 56–64.

9258. GOŁDYN Piotr: Józef Smetana [1908–po 1936] Czech and Polish teacher in Volhynia in the twenty-year interwar period. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 9: 2017 [nr] 1 s. 28–35.

9259. GOŁĘBIEWSKA Joanna: Odzyskanie niepodległości w Płocku opisane w pamiętniku działaczki społecznej, publicystki i regionalistki Marii Macieszyny. *Klio*. T. 50: 2019 nr 3 s. 59–81, streszcz. ang.

Rok 1918.

9260. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Policjanci i pocztowcy w obronie Płocka w 1920 r. *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 2 s. 18–25.

9261. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Straty obrońców Płocka w sierpniu 1920 r. *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 3 s. 3–9.

9262. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Więzienie płockie w sierpniu 1920 r. *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 1 s. 22–26.

9263. GOŁĘBIEWSKI Ryszard: Analiza przebiegu Bitwy Warszawskiej 1920 roku

w kontekście cudownej interwencji Matki Bożej. *Studia Loviciensia*. Nr 21: 2019 s. 109–122.

9264. GOŁOTA Janusz: Z dziejów Szkoły Rzemieślniczo-Przemysłowej Polskiej Macierzy Szkolnej w okresie międzywojennym. *Zeszyty Naukowe – Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe*. Z. 33: 2019 s. 115–124.

9265. GORNY Aláksandr: „Belaruská sanacyá” ũ Pol’sŕy (1928–1937): pamiz kanfrantacyáj i laál’nascŭ. *Przegład Srodkowo-Wschodni*. [T.] 4: 2019 s. 91–115, streszcz. ang., pol.

9266. GÓRNY Maciej: Kreślarze ojczyzn. Geografowie i granice międzywojennej Europy. Warszawa 2017.

Rec.: Pudłocki Tomasz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3 s. 623–628.

9267. GÓRNY Śląsk – ređitus. Wokół wydarzeń z lat 1918–1922. Red. nauk. Monika Choroś i Piotr Pałys. Opole 2019 Inst. Śląski 8° ss. 247, streszcz. ang., niem. Inst. Śląski.

Tręść: Pałys Piotr: Wstęp s. 7–9; Długajczyk Edward: Uzupełnienia i poprawki do biografii Alfonsa Zgrzebnika s. 10–89; Fic Maciej: Życie polityczne w województwie śląskim u progu II RP s. 90–101; Linek Bernard: Koniec Wielkiej Wojny – trzy światy s. 102–119; Bereszyński Zbigniew: Z Oleandrów pod Górę św. Anny. Legioniści w walce o Górny Śląsk s. 120–143; Pałys Piotr: Strzelcy Bytomscy nad Gorną Prosną. Bój o Wieruszów 22–23 czerwca 1919 r. s. 144–152; Sidor Piotr: Plebiscyt górnos Śląski w powiecie rybnickim s. 153–170; Drożdż Leokadia: Prasa polska na Śląsku Cieszyńskim w latach 1918–1920 s. 171–193.

9268. GRABOWSKI Bartłomiej Piotr: Powstanie wielkopolskie na ziemi kruszwickiej 1918–1919. Kraków 2019 Ridero 8° ss. 281, il.

9269. GRACZYKOWSKA Tamara: Wybrane cechy języka propagandy politycznej w polszczyźnie radzieckiej okresu międzywojennego (na materiale moskiewskiej „Trybuny Radzieckiej”). *Slavia Orientalis*. T. 67: 2018 nr 4 s. 721–730, streszcz. ang.

9270. GRESZCZUK Danuta: Trudna decyzja Ludwika Czarnowskiego. Sezon 1921–1925. Cz. 2. *Rocznik Lwowski*. 2018 s. 75–135.

Cz. 1. *Tamże*. 2017.

9271. GRETROWSKI Andrzej: Wybrane formy edukacji i aktywizacji plockiego społeczeństwa w ramach Akcji Katolickiej (1929–1938). *Notatki Plockie*. [R. 60]: 2015 nr 4 s. 16–20.

9272. GROCHAL Dorota, Grochal Dariusz: Ekspedycja Harcerzy Polskich Fordem Naokoło Świata 1926–1928. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 15: 2019 s. 12–17.

9273. GRONERT-UBYCH Bożena: O społecznym ruchu artystycznym w „Głosie Koła” z lat 1918–1919. *Rocznik Kolski*. Nr 12: 2019 s. 9–30.

9274. GROTT Wojciech: Działalność polskiego chóru „Harmonja” w Gdańsku-Siedlcach w latach 1920–1935 na podstawie polskojęzycznej prasy Wolnego Miasta Gdańska. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 18–33, streszcz. ang.

9275. GRZELCZAK Piotr: „Dzień historyczny”. Józef Piłsudski w Koninie (10 lipca 1921 r.). *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 91–104, streszcz. ang.

9276. GRZESIAK Anna: Farmaceutyczno-lekarska socjotopografia Poznania w okresie międzywojennym. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 8: 2018 z. 2 s. 3–22.

9277. GRZESIAK Krzysztof: Akcja rewin-dykacyjno-polonizacyjna (1938–1939). Przebieg wydarzeń na terenie powiatu tomaszowskiego. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 125–175, streszcz. ang.

9278. GRZESIAK Krzysztof: Diecezja lubelska wobec Kościoła narodowego w okresie międzywojennym. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 413.

9279. [GUD’ Bogdan Vasil’ovič] Hud’ Bohdan: Polacy i Ukraińcy w walce o niepodległość. Sojusz Piłsudski–Petlura. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 10: 2019 s. 33–41.

9280. [GUMENNIJ Sergij] Humennyi Serhii: „Płonąca granica”. Działalność szpiegowska w kontekście nielegalnych migracji na wschodniej granicy II Rzeczypospolitej (na przykładzie województwa tarnopolskiego). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 327–344, streszcz. ang.

9281. GWÓZDŹ Krzysztof: Narastanie konfliktu. Powiat tarnogórski w pierwszej połowie 1919 roku. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 133–138.

9282. HAJDUK Bolesław: Ekonomiska relationer mellan Fria staden Gdansk och Danmark under åren 1920–1939. *Studia Maritima*. Vol. 31: 2018 s. 187–204.

Relacje gospodarcze Wolnego Miasta Gdańska z Danią w l. 1920–1939.

9283. HAJKOWSKA Monika: Kształcenie wychowawczyń przedszkoli w Prywatnym Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli Marii Papiewskiej w Lublinie (1918–1939). *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*. Vol. 14: 2019 nr 3 s. 63–73.

9284. HALBERDA Jan: Nienależne świadczenie w polskim Kodeksie zobowiązań z 1933 r. na tle porównawczym. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 9: 2016 z. 1 s. 67–95, streszcz. ang.

Toż w jez. ang.: Undue payment in the Polish Code of obligations of 1933 as compared with other regulations of that time. *Tamże*. T. 10: 2017 z. specjalny s. 63–94.

9285. HAŁABURDA Marek: Schematyzm diecezji pińskiej (1926–1939). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 151–166, streszcz. ang.

9286. HARATYK Anna: Extra-curricular educational activity among youth and adults in Hucul Region (Huculszczyzna). Analyzed from the perspective of the Association of Friends of Hucul Region. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 4: 2012 [nr] 2 s. 51–60.

Lata 30. XX w.

9287. HAUSER Przemysław: Niemieckie władze i opinia publiczna w Bydgoszczy wobec polskiej działalności narodowo-wyzwoleńczej w okresie od listopada 1918 roku do kwietnia 1919 roku. *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych*. T. 8: 2018 z. 1 s. 139–154.

9288. HERUDAY-KIELCZEWSKA Magdalena: Śniadanie u prezydenta Ratajskiego, czyli co i gdzie jadano w czasie Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 119–134, streszcz. ang.

W 1926 r.

9289. HUBKA Maciej: Piotrkowska Rada Delegatów Robotniczych 1919–1920. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 2 s. 130–138, streszcz. ang.

9290. HÜBNER Mateusz: „Polskie dziecko w polskiej szkole”. Polityka wojewody Michała Grażyńskiego wobec niemieckich szkół mniejszościowych na polskim Górnym Śląsku w latach 1926–1939. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 1 s. 77–98, streszcz. ang.

9291. ILGIEWICZ Henryka: Instytut Naukowo-Badawczy Europy Wschodniej oraz Szkoła Nauk Politycznych w Wilnie (1930–1939). Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 245, nlb. 1, tabl. 18, il., streszcz. ang., lit.

9292. ILGIEWICZ Henryka: Instytut Naukowo-Badawczy Europy Wschodniej w Wilnie (1930–1939). *Almanach Historyczny*. T. 21: 2019 s. 185–233, streszcz. ang.

9293. ILGIEWICZ Henryka: Wkład społecznych organizacji wileńskich w utrwalenie pamięci o walkach niepodległościowych i ich bohaterach. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 10: 2019 s. 53–66.

9294. IWANOW Mikołaj: Białoruskie „zmienawiechaństwa”. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 51: 2019 s. 71–93, streszcz. ang., białorus.

Dot. współpracy białoruskich nacjonalistów, twórców Białoruskiej Republiki Ludowej z partią komunistyczną.

9295. JAGIELSKA Dominika: Female educational ideas in Polish periodicals of pedagogy in the years 1918–1939. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 225–243.

9296. JAKUBIK Grzegorz: Struktura zawodu weterynaryjnego w województwie stanisławowskim w okresie międzywojennym. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 1 s. 61–83.

9297. JAKUBOSZCZAK Paweł: Udział Śmigielskich Kolei Powiatowych w Powstaniu Wielkopolskim. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 81–91.

Lata 1918–1919.

9298. JAMROŹEK Wiesław: Wychowanie obywatelskie na kongresach i zjazdach pedagogicznych w Drugiej Rzeczypospolitej. *Łużyckie Zeszyty Naukowe*. [T.] 8/9: 2014/2015 [dr.] 2015 s. 19–24.

9299. JANIK Gaweł: Żydowskie (nie)męskości. O przedwojennej twórczości Adolfa Rudnickiego [1912–1990]. Katowice 2019 Wydaw. US 8° ss. 288, nlb. 2, streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3812).

Dot. l. 1930–1939.

9300. JANIK Michał: Poglądy polityczne mieszkańców Wołomina na podstawie wyników wyborów w latach 1918–1938. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 17–32.

9301. JANIKOWSKI Tobiasz: Atak propagandowy w języku wroga. Kilka słów o górnośląskich gadzinówkach po I wojnie światowej. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 150–158.

W l. 1918–1921.

9302. JARNECKI Michał, Kołakowski Piotr: „Ukraiński Piemont”. Ruś Zakarpacka w okresie autonomii 1938–1939. Warszawa 2017.

Rec.: Żerko Stanisław, *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 283–286.

9303. JARNO Witold: Batalion Podchorążych Rezerwy Piechoty nr 4 w latach 1927–1929. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 175–188, streszcz. ang.

W Tomaszowie Mazowieckim.

9304. JARNO Witold: Garnizon Wojska Polskiego w Tomaszowie Mazowieckim w latach 1918–1939. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 243, il. (100 Lat Niepodległości).

9305. JARON Dariusz: Polscy himalaiści. Pierwsza polska wyprawa w Himalaje. Warszawa 2019 Marginesy 8° ss. 317, nlb. 3, il.

W l. 1934–1939.

9306. JASZEWSKA Ewa: Drugie zebranie księży Polskiej Misji Katolickiej we Francji. *Studia Polonijne*. T. 39: 2018 s. 325–338, streszcz. ang.

W Misji Polskiej w Paryżu w dn. 15 XI 1923 r., zawiera m.in. protokół z zebrania znajdujący się obecnie w Archiwum PMK we Francji.

9307. JAŚKO Damian, Szymanowski Dariusz, Sochoń Marcin: Bój pod Paprocią i Pęchratką 4 VIII 1920 r. Wołomin 2018 Stow. „Wizna 1939” 8° ss. 88, il., mapa.

9308. JAZAWITA Simonas: The Change in Attitude of the Lithuanian Political Elite towards Poland in 1934–1939. *Europa Orientalis*. [T.] 9: 2018 s. 81–124.

9309. JELENIEWSKI Marek: Kim są bydgoszczanie? *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 277–288, streszcz. ang., niem.

Struktura społeczna po przyłączeniu miasta do Polski w 1920 r.

9310. JĘDRZEJCZAK Juliusz: Włoska polityka zagraniczna w analizach Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej przy Kwirynale (1933–1938). *Koło Historii*. Nr 24: 2019 s. 127–160, streszcz. ang., wł.

9311. JOACHIMIĄK-PRAŻANOWSKA Joanna: Osobliwe analityzmy słownikowe i frazeologizmy w polskojęzycznej wileńskiej prasie międzywojennej. (Na materiale „Kuriera Wileńskiego”). *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 38: 2014 s. 153–171, streszcz. ang.

Lata 1924–1939.

9312. JURKOWSKI Roman: Próba szacunku strat polskiej większej własności ziemskiej w guberni mohylewskiej, witebskiej i mińskiej po traktacie ryskim. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 1 s. 71–89, streszcz. ang., niem., ros.

9313. KABACIŃSKI Dawid: The attitude of the Catholic Church in Poland to the Spanish

Civil War (1936–1939). *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 English-Language Edition No. 1 s. 79–109.

9314. KACPRZAK Dariusz: Ze studiów na „sztuką zwyrodniałą” dwadzieścia lat po Konferencji Waszyngtońskiej. Przypadek Szczecina (Museum der Stadt Stettin). *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 175–191, streszcz. ang.

Prace usunięte przez komisję weryfikacyjną Izby Sztuk Pięknych Rzeszy w 1937 r.

9315. KACZMAREK Ryszard: Powstania Śląskie 1919–1920–1921. Nieznana wojna polsko-niemiecka. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 620, nlb. 4, il., mapy.

Rec.: Kurek Jacek, *Zeszyty Chorzowskie*. T. 19: 2019 s. 135–137.

9316. KACZOR Liliana: Echa zamachu majowego 1926 roku w krakowskim garnizonie i wśród mieszkańców miasta. Próba bilansu oraz postulaty badawcze. *Res Gestae*. [T.] 7: 2018 s. 46–67, streszcz. ang.

9317. KALISKA Policja i policjanci w okresie II Rzeczypospolitej. Zebrał i oprac. Grzegorz Waliś. Kalisz 2019 AP w Kaliszu 8° ss. 391, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Schlender Grażyna: Przedmowa s. 3–8; Zarys dziejów policji państwowej w Kaliszu i powiecie kaliskim w latach 1918–1939 s. 9–62; Wykaz policjantów i pracowników służby cywilnej policji komunalnej oraz policji państwowej w Kaliszu s. 63–308; Aneks źródłowy s. 309–324; Ilustracje s. 325–368.

9318. KAŁA Grzegorz: Obóz Zjednoczenia Narodowego w wyborach do sejmu i senatu w 1938 roku. *Colloquium*. [T. 7]: 2015 nr 2 s. 7–46, streszcz. ang.

9319. KAŁUSKI Marian: Polskie Wilno 1919–1939. Melbourne–Toruń 2019 Tow. Miłośn. Wilna i Ziemi Wileńskiej. Zarząd Gł.; Oficyna Wydawnicza Kucharski 8° ss. 251, il.

9320. KAŁUŻA Magda: Świat reklamy w „Dzienniku Bydgoskim” w latach 1920–1939. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 159–176, streszcz. ang., niem.

9321. KAMIŃSKA-KWAK Jolanta: Józef Piłsudski – narodziny i rozwój legendy w II Rzeczypospolitej. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 157–186.

9322. KANIA Leszek: Klęska 1 Brygady Piechoty Rezerwy na Wołyniu w czerwcu 1920 r. w materiałach śledztwa prokuratorskiego. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 22–49, streszcz. ang.

9323. KANIA Leszek: Organizacja i ryś działalności sądów polowych Naczelnego Dowództwa WP w przelomowym okresie wojny z Rosją Sowiecką latem 1920 roku. (Cz. 2). *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 1 s. 75–118, streszcz. ang., ros.

Cz. 1. *Tamże*. R. 19: 2018 nr 3/4.

9324. KANIA Leszek: Wojsko Polskie i formacje sojusznicze wobec ludności żydowskiej w czasie wojen o wschodnie granice Rzeczypospolitej 1918–1921. *Europa Orientalis*. [T.] 9: 2018 s. 185–212, streszcz. ang.

9325. KANIA Leszek: Wyroki bez apelacji. Sądy polowe w Wojsku Polskim w czasie wojny z Rosją Sowiecką 1919–1921. Zielona Góra 2019 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 671, nlb. 1, il.

9326. KANIA Marcin: Policja Państwa w powiecie zawierciańskim 1927–1939. Struktury, działalność, wojenne i powojenne losy funkcjonariuszy. Katowice–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 461, il.

9327. KANIA Tadeusz: Kwestia Śląska Cieszyńskiego i wojna polsko-czeska w świetle Pamiętnika Paryskiego Eugeniusza Romera. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 23: 2019 s. 145–156.

Zawiera też liczne cytaty źródeł.

9328. KARDAS Mariusz: Gdyński samorząd a lewica socjalistyczna Wybrzeża w latach 1926–1939. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 189–204, streszcz. ang.

9329. KAROLEWSKA Henryka: Z Kaukazu do Kalisza. Olga Koczerewska [1891–1971], Klara [1900–1942] i Róża [1867–1937] Skolimowskie w międzywojennym Kaliszu. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 172–184, streszcz. ang.

9330. KARWAT Janusz: Gniezno i Ziemia Gnieźnieńska w dobie odzyskania niepodległości 1918–1919. Gniezno–Poznań 2019 Wydaw. Nauk. Contact/ABC 8° ss. 48, il., mapy. UAM w Poznaniu. (Opuscula Gnesnensia. Wykłady uniwersyteckie w Instytucie Kultury Europejskiej (Gniezno); wykład 22).

9331. KASPERKIEWICZ Kazimierz: Jeszcze jeden unikatowy numer Głosu Koła z 1918 roku. *Rocznik Kolski*. Nr 12: 2019 s. 31–33.

Z dn. 30 XI.

9332. KASPRZYCKI Remigiusz: Klusownictwo w Drugiej Rzeczypospolitej. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 1 s. 55–75, streszcz. ang.

9333. KASPRZYCKI Remigiusz: Niepełnione marzenia naiwnych. Losy dezertów z Wojska Polskiego w Niemczech w latach 1921–1939. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 1 s. 139–168, streszcz. ang., niem., ros.

9334. KASPRZYK Artur: Hutsul Highlanders in Military Propaganda for the Purpose of Preparing the Society for War During the Decline of the Second Polish Republic (Selected Research Problems). *Res Historica*. Nr 48: 2019 s. 215–239, streszcz. pol.

W l. 1935–1936.

9335. KELLER Dawid: Kolejarze Polskich Kolei Państwowych – trudna droga do współpracy – przyczynek do dyskusji. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 16: 2019 s. 97–112, streszcz. niem., ang.

9336. KEMPCZYŃSKI Lech: Zatarte ślady. Odrodzenie i unicestwienie II Rzeczypospolitej Polskiej. Wrocław 2019 „Nortom” 8° ss. 499, nlb. 5, il.

9337. KEMPIŃSKI Tomasz: Adam Biało-szyński [1890–1949] i jego kompania – marynarze w służbie powstania wielkopolskiego. *Nautologia*. R. 54: 2019 s. 55–62.

9338. KEPIŃSKI Eugeniusz: W sprawie niektórych bonów Chrzanowa i okolicy. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 2 s. 143–150, streszcz. ang.

Z 1919 r.

9339. KIERSKI Krzysztof Andrzej: Komunści w powiecie ciechanowskim w II Rzeczypospolitej. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 6: 2017 s. 56–111, streszcz. ang.

9340. KITA Jerzy: Koń w obronności Polski. Najślawniejsze konie wojskowe w okresie międzywojennym. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2019 z. 2 s. 5–13.

9341. KLIMCZAK Ewelina Wioletta: Polka Obywatelka. Kobiety w polityce II Rzeczypospolitej w świetle „Bluszcza” (1921–39). *Kultura i Historia*. Nr 27: 2015 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

9342. KLIMECKI Michał: Sowietyzacja Polski w 1920 roku. Tymczasowy Rewolucyjny Komitet Polski oraz jego instytucje latem i jesienią tegoż roku. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 339, streszcz. ang., ros.

Rec.: Goclon Jacek, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 4 s. 621–626, streszcz. ang.

9343. KOBYLARZ Wojciech Stanisław: Policja Państwowa w Białej Podlaskiej 1919–1939. Biała Podlaska 2019 Wojciech St. Kobylarz 8° ss. 40, il.

9344. KOŁODZIEJ Rafał: Polski Związek Bokserski 1923–1939. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 179, il., streszcz. ang.

9345. KONDRAT Aleksander: Udział przedstawicieli obozu narodowego z powiatu sandomierskiego w wyborach parlamentarnych 1919–1938. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 63–93, streszcz. ang.

9346. KONKEL Henryk Andrzej: Informacja o aukcji owiec (29.04.1930) źródłem wiedzy (nie tylko) o majątku rolnym w Kruszwinie. *Rocznik Chojęński*. T. 10: 2018 s. 241–252, streszcz. niem.

9347. KONSTANTYNÓW Dariusz: Władysława Skoczylasa podróż do ZSRR. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 81: 2019 nr 2 s. 275–328, streszcz. ang.

Podróż w okresie 23 XI – 7 XII 1933 r.

9348. KONSTAŃCZAK Stefan: Kazimierza Ajdukiewicza lwowskie wykłady z etyki. *Galicja*. T. 5: 2019 s. 271–289, streszcz. ang.

Rok akademicki 1931/1932.

9349. KOPROWSKI Piotr: Stefan Żeromski i Florian Znaniecki o niebezpieczeństwie oddziaływania ideologii bolszewickiej. *Slavia Orientalis*. T. 68: 2019 nr 3 s. 469–483, streszcz. ang.

Zawarte w dziełach: S. Żeromski, Snobizm i Postęp (1923); F. Znaniecki, Organizacja Obywateli Pracy (1920).

9350. KOPSTEIN Jeffrey S., Wittenberg Jason: Intimate violence. Anti-Jewish pogroms on the eve of the Holocaust. Ithaca–London 2018 Cornell Univ. Press 8° ss. 464.

Rec.: Kijek Kamil: Konieczny kierunek i ślepy zaułek w badaniach nad zagładą Żydów na terenach dawnej Drugiej Rzeczypospolitej. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 735–753.

9351. KORBEL Daniel: Walki o Stonawę 26 stycznia 1919 roku. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 23: 2019 s. 29–56, streszcz. ang.

Pomiędzy wojskami polskimi i czechosłowackimi.

9352. KORDACZUK Sławomir: Przemysł w przedwojennych Siedlcach. Branża metalowa. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 1 s. 113–138, streszcz. ang., niem., ros.

9353. KOREDZUK Józef: Dziedziczenie nieruchomości w świetle orzecznictwa sądów apelacji lwowskiej w okresie międzywojennym. Wrocław 2019 E-Wydaw. Prawnicza i Ekonom.

Bibl. Cyfrowa. Wydż. Prawa, Admin. i Ekonomii Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 289, streszcz. ang., niem.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

Rec.: Zarzycki Zdzisław: Uwagi nad książką Józefa Koredzuka... *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 4 s. 609–619, streszcz. ang.

9354. KOREŚ Daniel: Ku modernizacji kawalerii. Prace teoretyczne i studia Kawaleryjskiej Sekcji Naukowej Towarzystwa Wiedzy Wojskowej. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 4 s. 44–79, streszcz. ang., ros.

Powołana w 1933 r.

9355. KORNAT Marek: Jakiej Polski pragnęli Polacy? Koniunktura międzynarodowa i aspiracje narodu. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 39–60.

9356. KORNAT Marek: Polska sowietologia i niemieckie „Ostforschung”. O Instytucie Naukowo-Badawczym Europy Wschodniej w Wilnie i Instytucie Gospodarki Wschodnioeuropejskiej w Królewcu. *Polski Przegląd Stosunków Międzynarodowych*. [T.] 7: 2017 s. 43–70, streszcz. ang.

W l. 1934–1938.

9357. KORNAT Marek: Roman Dmowski i polska idea „Realpolitik”. O poglądach obozu narodowej demokracji w sprawie programu polskiej polityki zagranicznej (1919–1923). *Polski Przegląd Stosunków Międzynarodowych*. [T.] 1: 2011 s. 78–95.

9358. [KOROTKOVA Dar'â Ūr'evna] Korotkova Daria: Pol'skie rady Belorusskih zemel': iz istorii bor'by za soŭz s Pol'skoj respublikoj (1918–1920). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 8]: 2018 nr 3 s. 74–88, streszcz. ang.

9359. KORYTKO Krystian: [Witold] Gombrowicz w Zakopanem. Kilka uwag o projekcie „powieści złej”. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 1 s. 191–210, streszcz. ang.

Z l. 1928–1929.

9360. KOSTKIEWICZ Janina: Philosophy of values as an inspiration and the basis of the direction in the development of educational science in Poland (1918–1939). *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 71–91.

9361. KOSTRUBIEC Jarosław: Administracja ogólna w myśli prawniczej Drugiej Rzeczypospolitej. Warszawa 2019 Difin 8° ss. 331.

9362. KOSTRUBIEC Jarosław: Z dziejów administracji państwa stanu wyjątkowego. Ustrój

administracji publicznej na terenach byłego zaboru austriackiego u progu II Rzeczypospolitej. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 4 s. 163–181, streszcz. ang.

Od 1918 r.

9363. KOSTRZYŃSKA-MIŁOSZ Anna: Stylistic trends in Polish furniture 1918–1939. Tł. Anna Kowalcz-Pawlik. Warszawa 2019 Inst. Sztuki PAN; Fund. Liber pro Arte 8° ss. 280, il.

9364. KOŚCIAŃSKI Tomasz: XX rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego 1918–1919 w relacji „Kuriera Poznańskiego” i „Dziennika Poznańskiego”. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 23: 2017 s. 41–47.

9365. KOŚCIAŃSKI Tomasz: „Kurier Poznański” o obchodach pierwszej rocznicy Powstania Wielkopolskiego 1918/1919. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 21: 2015 s. 3–9.

9366. KOŚCIAŃSKI Piotr: Bolszewicy Polacy i faszystowska Polska. Obraz Polaków i II Rzeczypospolitej w polskojęzycznej prasie ZSRR w latach 1925–1936. Warszawa 2019 Akad. Finansów i Biznesu Vistula 8° ss. 174, il., mapy. Akad. Finansów i Biznesu Vistula. (Monografie).

9367. KOŚNY Grzegorz: Cyganie – mieszkańcy „na chwilę” w parafii Chełmo. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 16: 2019 s. 271–292.

W l. 1929–1939.

9368. KOTOWICZ Piotr N.: Zabytki archeologiczne w przedwojennym Muzeum Towarzystwa „Łemkowszczyzna” w Sanoku, w świetle zachowanych archiwaliów. *Rocznik Sanocki*. T. 12: 2017 s. 93–127.

9369. KOTRYS Natalia: Działalność władz miasta oraz towarzystw społecznych w walce z gruźlicą we Wrocławiu w latach 1919–1933 (wybrane aspekty). *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 2 s. 149–170, streszcz. ang.

9370. KOTRYS Natalia: Miasto chorych – sytuacja mieszkaniowa wrocławian a zachorowalność na gruźlicę płuc w okresie Republiki Weimarskiej (1919–1933). *Wiek Stary i Nowy*. T. 14(19): 2019 s. 246–260, streszcz. ang.

9371. KOWALSKI Grzegorz M.: The amendment of August 1926 to the first Polish constitution of the Second Republic. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 2 s. 317–322.

9372. KOWALSKI Karol: Przywileje osób duchownych odbywających karę więzienia na podstawie wyroku sędziego śledczego, według postanowień regulaminu więziennego z 1931 r. *Folia Juridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 4: 2015 no. 1 s. 113–125, streszcz. ang.

9373. KOWALSKI Wawrzyniec: Między demokracją a autorytaryzmem – kształtowanie się programu politycznego PPS przed i po maju 1926 roku. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 3 s. 127–154, streszcz. ang.

9374. KOWALSKI Wawrzyniec: Stanowisko Polskiej Partii Socjalistycznej wobec zamachu majowego w 1926 roku. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 40: 2018 nr 2 s. 103–123, streszcz. ang.

9375. KOWNACKA-ROGULSKA Dorota: Wielki okres odchylenia. Obraz życia artystycznego powojennej Polski w świetle artykułów prasowych z lat 1918–1922. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 43: 2018 s. 75–87, streszcz. ang.

9376. KOZDROWSKI Stanisław: Metody i zakres gromadzenia danych do statystyki policyjnej w II Rzeczypospolitej (1919–1934). *Studia nad Bezpieczeństwem*. Nr 2: 2017 s. 77–88, streszcz. ang.

9377. KOZEROD Oleg Vitalijovič: Evreji Ukraini v 1921–1929. Warszawa 2019 European World Publishing – Iris Consulting Group 8° ss. 326, nlb. 2.

9378. KOZŁOWSKA Aneta: 100 lat niepodległej Polski morskiej. *Nautologia*. R. 54: 2019 s. 39–45.

9379. KOZŁOWSKA-RYŚ Anna, Drozdowski Krzysztof: Świat odosobniony. Bydgoska służba penitencyjna w latach 1920–1939. Poznań–Bydgoszcz–Piotrków Trybunalski 2017.

Rec.: Maziarz Jakob, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 1 s. 169–171, streszcz. ang.

9380. KOZŁOWSKI Tomasz: Inspekcja pracy w Polsce w latach 1919–1939. Organizacja i działalność. Warszawa 2019 Państw. Inspekcja Pracy. Gł. Inspektorat Pracy 8° ss. 324, il.

9381. KOZYRA Waldemar: Generał Władysław Sikorski – minister spraw wewnętrznych Rzeczypospolitej Polskiej (16 grudnia 1922 – 28 maja 1923). *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Historica*. [Vol.] 105: 2019 s. 85–102, streszcz. ang.

9382. KOZYRA Waldemar: Polityka administracyjna resortu spraw wewnętrznych Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie spraw wojskowych w latach 1926–1939. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 282–301, streszcz. ang.

9383. KOŹMIŃSKI Krzysztof: Technika prawodawcza II Rzeczypospolitej. Warszawa 2019 Scholar 8° ss. 417.

9384. [KRAMAR Ūrij Viktorovič] Kramar Jurij: Rola Kościoła rzymskokatolickiego w realizacji polityki wyznaniowej władz polskich na Wołyniu w okresie międzywojennym. *Rocznik Skrzatuski*. T. 6: 2018 s. 207–219, streszcz. ang.

9385. KRASIŃSKA Izabela: Wizerunek działacza antyalkoholowego w przekazie „Przyjaciela Trzeźwości” (1927–1939). *Studia Gdańskie*. T. 44: 2019 s. 205–224, streszcz. ang.

9386. [KRAVČENKO Svetlana] Krawczenko Switłana: Józef Łobodowski i jego punkt widzenia stosunków polsko-ukraińskich. *Rocznik Kresowy*. R. 2: 2016 nr 2 s. 87–101, streszcz. ang., niem., ros.

Dot. gł. okresu II RP.

9387. KREDZIŃSKA Milena: Pochodzenie społeczne i poziom wykształcenia małżonek prezydentów i premierów Drugiej Rzeczypospolitej. *Koło Historii*. Nr 22: 2017 s. 87–114, streszcz. ang., niem.

9388. KROCHMAL Anna: Pierwsze tygodnie niepodległości w Warszawie (listopad–grudzień 1918) w świetle źródeł z Archiwum Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce. *Kronika Warszawy*. 2018 nr 2 s. 87–99, streszcz. ang.

9389. KRÜGER Anna: Karnawał w Sopocie w dwudziestoleciu międzywojennym na podstawie „Zoppoter Zeitung”. Przyczynek do dziejów kultury nadbałtyckiego kurortu. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 97–112, streszcz. ang.

9390. KRUPOWIES Walentyna: Rok 1919: pamięć Wilna – pamięć w Wilnie. *Acta Baltico-Slavica*. Vol. 42: 2018 s. 81–98, streszcz. ang.

9391. KRUSZYŃSKI Bartosz: Mieszkańcy Poznania wobec żołnierzy francuskich w roku 1919. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 69–79.

9392. KRYŃSKA Elwira Jolanta: Polski Biały Krzyż i jego udział w walce z analfabetyzmem w wojsku II Rzeczypospolitej. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 134–152, streszcz. ang.

9393. [KRYVA Mariâ] Kryva Maria, [Lešak Teodor Volodimirovič] Leshchak Teodor: Scientific activity in pedagogy and education field of Polish students at John Casimir University in the 1930s. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 11: 2019 [nr] 1 s. 91–97.

9394. KRZEMIŃSKI Tomasz: Nadzieje – entuzjazm – zwątpienie. Publicystyka „Gazety Grudziądzkiej” w pierwszych latach niepodległości. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 53–60, streszcz. ang.

9395. KRZYŻOWSKI Tomasz: Korespondencja arcybiskupa ormiańskokatolickiego Józefa Teodorowicza z prymasem Polski kardynałem Augustem Hlondem z lat 1924–1938. *Lehahayer*. T. 6: 2019 s. 165–296, streszcz. ang., orm.

9396. KRZYŻOWSKI Tomasz: Kulisy nominacji następcy ormiańskokatolickiego arcybiskupa Lwowa Józefa Teodorowicza. *Lehahayer*. T. 5: 2018 s. 249–266, streszcz. ang., orm.
W l. 1935–1938.

9397. KUBACKI Grzegorz: Grodzisk Wielkopolski i jego mieszkańcy w Powstaniu Wielkopolskim. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 20: 2014 s. 10–24.

9398. KUBIT Janusz: Szkoła Podoficerów Lotnictwa dla Małoletnich, Krosno 1938–1939. Krosno 2019 Graffia – Agencja wydawniczo-fotograficzna 8° ss. 526, nlb. 2, il., mapy.

9399. KUCHARCZYK Grzegorz: Wersal 1919. Nowa kultura bezpieczeństwa dla Polski i Europy. Poznań 2019 Inst. Zachodni 8° ss. 209, streszcz. ang. (Studia Europejskie; nr 21).

9400. KUDRNA Jan: Ustavění parlamentu při vyhlášení samostatného Československa a Polska. Dvě různé cesty s týmž cílem. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. Vol. 64: 2018 [nr] 3 s. 115–127, streszcz. ang.
Rok 1918.

9401. KULIGOWSKI Janusz: Mińsk Mazowiecki w okresie międzywojennym. Mińsk Mazowiecki 2019 Muzeum Ziemi Mińskiej 4° ss. 554, il., mapy. Muzeum Ziemi Mińskiej w Mińsku Mazowieckim. (VI wieków Mińska Mazowieckiego; t. 5).

9402. KULIGOWSKI Janusz: Nieruchomości ziemskie o powierzchni powyżej 50 ha w powiecie mińskim w 1936 r. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 5: 2017 s. 97–102.

9403. KULKA Grzegorz: Śledztwo w sprawie finansowania tygodnika „Jutro” przez

gen. Michała Tokarzewskiego-Karaszewicza w 1925 roku. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 105–117, streszcz. ang.

Od 1927 r. Michał Tokarzewski-Karaszewicz.

9404. KULKA Grzegorz: Zatarę honorowy ppłk. Bolesława Wieniawy-Długoszowskiego z dr. Adamem Piskozubem-Brzegiem – 1923–1926. *Res Gestae*. [T.] 9: 2019 s. 97–110, streszcz. ang.

9405. KUŁAN Bartosz [Grzegorz]: Komuniści w więzieniu w Kielcach w świetle raportów Straży Więziennej w latach 1932–1935. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 95–119, streszcz. ang.

W aneksie lista więźniów.

9406. KUPISZ Dariusz, Gruszczyński Zbigniew: Ocalić od zapomnienia. Powstanie i działalność policji na terenie powiatu łączyckiego w II Rzeczypospolitej. Łęczycza 2019 Muzeum w Łęczycy 8° ss. 304, il.

9407. KURCZAB Joanna: Związki generała Józefa Hallera z sanktuarium jasnogórskim. *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr.:] 2018 s. 397–484, streszcz. ang.

W l. 1919–1921.

9408. KUROWSKI Lech, Szymaniec Piotr: Polityka gospodarcza III Rzeszy w ujęciu polskich ekonomistów tamtego czasu. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 2 s. 55–77, streszcz. ang.

9409. KURZYŃSKA Małgorzata: Muzeum Miejskie w Grudziądzu po odzyskaniu niepodległości. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 165–184, streszcz. ang.

9410. KWAŚNIEWICZ Włodzimierz: Uzbrojenie wojsk wielkopolskich w latach 1918–1919. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 10: 2019 s. 83–95.

9411. LACHOWSKI Tomasz: Lot nad Okęciem. Historia lotniska w latach 1918–1939. Warszawa 2019 Urząd Dzielnicy Włochy m.st. Warszawa 8° ss. 147, il.

9412. LASKOSZ Joanna: W boju o pograniczne parki narodowe – z korespondencji Waleriego Goetla i Karela Domina. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr.:] 2019 s. 75–98, streszcz. ang., niem.

Z l. 1925–1938.

9413. LEINWAND Aleksandra Julia: Soviet propaganda and the independent Polish state. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-*

-Wschodniej. Vol. 54: 2019 no 3 s. 81–107, streszcz. pol.

9414. LENIART Ewa: Podstawy prawne organizacji i działania organów nadzoru administracji oświatowej w II Rzeczypospolitej Polskiej. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr spec. 1 s. 40–44.

9415. LENKIEWICZ Antoni: Premierzy II Rzeczypospolitej. Wrocław 2019 Wydaw. – Biuro Tłumaczeń 8° ss. 185, il.

9416. LESZCZYŃSKI Ryszard: Polish American navigation corporation i Polish navigation company. *Biuletyn Historyczny*. T. 34: 2019 s. 23–71.

W l. 1919–1922.

9417. LEWANDOWSKI Robert: Projekty przystani wodnych wokół Józefowa. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 135–141.

Z l. 1934–1938.

9418. LEŻAŃSKA Wiesława: Edukacja obywatelska w szkołach średnich ogólnokształcących w Polsce międzywojennej. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 205–223, streszcz. ang.

9419. LICHOTA Aneta: Policja Państwowa na północnych obrzeżach II Rzeczypospolitej. W setną rocznicę jej powstania. Olsztyn–Szczyt-no 2019 [Komenda Woj. Policji]; Wydaw. Wyższej Szkoły Policji 8° ss. 64, il., mapa.

9420. LIDZBARSKI Ryszard: Zapomniany menadżer międzywojennego Tczewa. Pelplin 2019 Bernardinum 8° ss. 152, il.

Jan Dzierżykraj-Morawski (1886–19??).

9421. LINEK Bernard: W 80. rocznicę Kongresu Polaków w Berlinie – uwagi o pamięci i historiografii. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 195–204.

W dn. 8 III 1938 r.

9422. LINKIEWICZ Olga: Lokalność i nacjonalizm. Społeczności wiejskie w Galicji Wschodniej w dwudziestoleciu międzywojennym. Kraków 2018.

Rec.: Micygała Natalia, *Rocznik Przemyski*. T. 55: 2019 z. 1 s. 311–318; Struve Kai, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 331–336.

9423. LISEK Adam: Górnoślązacy na Kresach w 1920 r. Wspomnienia ppor. Edwarda Hankego [ur. 1895] lekarza pułkowego 167. Bytomskiego Pułku Piechoty. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 159–164.

9424. LISIAK Henryk: Ignacy Jan Paderewski na scenie wielkiej polityki. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 43–54.

9425. LUDWIKOWSKI Rafał: I powstanie śląskie w powiecie tarnogórskim. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 139–143.

9426. LUKAS Katarzyna: Die Hanse als instrumentalisierter Erinnerungsort in touristischen Flugschriften aus der Freien Stadt Danzig (1920–1939). *Studia Germanica Gedanensia*. Nr 41: 2019 s. 227–246.

9427. LUKS Krzysztof: Dostęp do morza warunkiem utrzymania suwerenności gospodarczej II RP. *Acta Elbingensia*. T. 37: 2018 nr 2: Prawo, Administracja, Bezpieczeństwo Publiczne. Z. 13 s. 43–70, streszcz. ang.

9428. ŁABĘDZKA Barbara: Andrzej Reszczyk – funkcjonariusz więzienia na Świętym Krzyżu (1927–1939). *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 121–141, streszcz. ang.

W aneksie źródła.

9429. ŁAPO Jerzy Marek: Elckie muzeum regionalne (Heimattmuseum Lyck) w świetle periodyku „Unser Masuren-Land”. *Elcki Przegląd Historyczny*. Nr 1: 2014/2015 [dr.:] 2015 s. 22–38, streszcz. ang.

W l. 1924–1937.

9430. ŁYSAK Katarzyna: I Męska Drużyna Harcerska im. Kazimierza Pułaskiego w Bieczu w latach 1921–1936. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 15: 2019 s. 173–190.

9431. ŁYSKO Marcin: Ochrona praw mniejszości w II Rzeczypospolitej Polskiej w świetle postanowień tzw. małego traktatu wersalskiego z 1919 r. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 1 s. 109–132, streszcz. ang.

9432. MACHNIAK Arkadiusz: Oddział II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego i Policja Państwowa w latach 1919–1939 wobec ruchu komunistycznego na Rzeszowszczyźnie. Zarys problemu. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 31: 2019 s. 31–43, streszcz. ang.

9433. MADEJ-JANISZEK Regina: Czas próby dla polskich księży katolickich skazanych w latach 1920–1937 na wieloletni pobyt w łagrach sołowieckich. *Rocznik Kresowy*. R. 2: 2016 nr 2 s. 7–44, streszcz. ang., niem., ros.

9434. MAGIERA Elżbieta: Współpraca szkoły powszechnej z domem w Polsce okresu

międzywojennego na łamach „Głosu Nauczycielskiego”. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 174–191, streszcz. ang.

9435. MAGIERA Elżbieta: Zjazdy kół krajoznawczych młodzieży w Polsce w pierwszej dekadzie dwudziestolecia międzywojennego. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 41: 2019 s. 97–112, streszcz. ang.

9436. MAGUŚ Justyna: „Słowo Polskie” w latach 1918–1928. Organ prasowy Narodowej Demokracji. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 410, il.

Wydawane we Lwowie.

9437. MAJ Ewa: Humor polityczny w prasie Narodowej Demokracji: przypadek satyrycznego tygodnika „Szopka” 1922–1925. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 4 s. 91–107, streszcz. ang.

9438. MAJCHER-OCIESA Edyta: Interwencjonizm państwowy w przemyśle Drugiej Rzeczypospolitej w latach 1930–1939. Kielce 2019 Kieleckie Tow. Nauk.; Wydaw. UJK 8° ss. 439, nlb. 5, streszcz. ang.

9439. MAJEWSKI Marcin Ł[ukasz]: W cieniu dominacji socjalistów i endecji. Działalność Obozu Zjednoczenia Narodowego w powiecie piotrkowskim w latach 1937–1939. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 2 s. 121–149, streszcz. ang.

9440. MAJEWSKI Mariusz W.: Prace Instytutu Metalurgii i Metaloznawstwa przy Politechnice Warszawskiej i Jan Czochoński. *Studia Historiae Scientiarum*. Vol. 17: 2018.

Rec.: Tomaszewski Paweł E.: Komentarz do artykułu Mariusza W. Majewskiego. *Tamże*. Vol. 18: 2019 s. 517–529; Polem.: Majewski Mariusz W.: Odpowiedź na pracę dr Pawła E. Tomaszewskiego. *Tamże* s. 531–553.

9441. MAJZNER Robert: Mjr Jan Henryk Żychoń a „afery Sosnowskiego” – drugi kanał inspiracji? *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 1 s. 121–137, streszcz. ang.

Jerzy Sosnowski, 1939 r.

9442. MAJZNER Robert: Podpułkownik Mieczysław hr. Poniński – attaché wojskowy Rzeczypospolitej w Rzymie (1920–1921). *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 103: 2019 s. 101–117, streszcz. ang.

9443. MALEC Dorota: O genezie i praktycznych aspektach funkcjonowania instytucji asesorów sądowych w świetle rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 lutego 1928 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa. T. 8: 2015 z. 4 s. 411–428, streszcz. ang.

9444. MAŁOLEPSZY Eugeniusz, Drozdek-Małolepsza Teresa: Z zagadnień aktywności fizycznej, zdrowia, promocji zdrowia i higieny na wsi w Polsce do 1939 roku. *Rocznik Lubuski*. T. 44: 2018 cz. 2a s. 313–321, streszcz. ang.

9445. MAŁYSA Andrzej: Made in Poznań. Fryderyk Pautsch. 1919–1925. Okres poznański w twórczości Fryderyka Pautscha. Kraków 2019 Muzeum Archidiec. Kardynała Karola Wojtyły 8° ss. 23, nlb. 4, il.

9446. MAŁYSZKO Andrzej: Romneńskie harcerstwo. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 15: 2019 s. 5–11.

Romny (Ukraina), l. 1918–1921.

9447. MAMCZAK-GADKOWSKA Irena: Archiwiści II Rzeczypospolitej w służbie państwa i społeczeństwa. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 97–111, streszcz. ang.

9448. MARCINIUK Andrzej: Doskonalenie polskiego personelu latającego eskadr liniowych w latach 1921–1937. Analiza dokumentów szkolenia. Dęblin 2018 Wydaw. Lotniczej Akad. Wojsk. 8° ss. 138. Lotnicza Akad. Wojsk. (Biblioteka Lotnicza. Dokumenty; t. 2).

9449. MARCINIUK Andrzej: Doskonalenie polskiego personelu lotnictwa myśliwskiego w latach 1921–1935. Dęblin 2019 Wydaw. Lotniczej Akad. Wojsk. 8° ss. 145. Lotnicza Akad. Wojsk. (Biblioteka Lotnicza. Dokumenty; t. 5).

9450. MARCINKIEWICZ Marta: O konstytucji kwietniowej raz jeszcze. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 296–355, streszcz. ang.

9451. MARCYSIAK Małgorzata: Kształtowanie się pielęgniarstwa społecznego jako działu medycyny społecznej na przykładzie województwa lwowskiego w latach 1929–1939. Warszawa 2018.

Rec.: Trzęsiel Katarzyna, *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 1 s. 187–192.

9452. MARKOWSKI Damian K[arol]: Dwa powstania. Bitwa o Lwów 1918. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 475, nlb. 4, il.

Rec.: Kozubel Marek Bogdan: Podwójnie nieudane opracowanie. *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 173–186.

9453. MARSZAŁSKA Jolanta M[ałgorzata]: Rok 1918 i 1920 w Berdyczowie w świetle relacji karmelity bosego o. Bertolda od Najświętszego Serca Jezusa (Jana Kozłowskiego). *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 287–305.

Zawiera także teksty trzech listów: do rodziców z 12 VIII 1918 r. oraz z 4 i 30 VI 1920 r. do prowincjała Anzelma od św. Andrzeja Corsini (Macieja Gądka).

9454. MARSZAŁ Maciej: Spór o model prawnika w Drugiej Rzeczypospolitej. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 2 s. 173–183, streszcz. ang.

9455. MATELSKA Anna, Matelski Włodzimierz: Poczta Polska w Powstaniu Wielkopolskim. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 23: 2017 s. 36–40.

9456. MATUŁA Adrian: Od Anschlusu do Monachium. Polska prasa konserwatywna wobec Niemiec w 1938 roku. *Studia Sandomierskie*. T. 25: 2018 s. 85–101, streszcz. ang.

9457. MATUSZEK Elżbieta: Akt pamiątkowy objęcia Górnego Śląska przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej. Dzieje jednego dokumentu. Wyd. 2 popr. Katowice–Bytom 2019 AP w Katowicach; Frodo sp. j. 4° ss. nlb. 4, 63, il., streszcz. ang., niem.

Wyd. 1. 2018.

9458. [MĄZGA Mikola] Miazha Mikola: Uznikenne pol'ska-saveckaj vajny 1919–1920 gg. i Belarus'. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 51: 2019 s. 51–58, streszcz. ang., pol.

9459. MAZIARZ Jakob: Aplikacja sądowa Adama Vetulaniego: 1924–1934. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 9: 2016 z. 1 s. 111–122, streszcz. ang.

9460. MAZIARZ Jakob: Postępowanie karnoadministracyjne w II Rzeczypospolitej. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 2 s. 299–316, streszcz. ang.

9461. MAZUREK Jerzy: Państwowe Seminarium Nauczycielskie im. T. Kościuszki w Ostrowcu Świętokrzyskim (w setną rocznicę powstania). *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 157–184, streszcz. ang., niem., ros.

Zawiera też biografie nauczycieli: Marii Babskiej (1902–1985) i Bolesława Wojciecha Sadaja (1908–1997).

9462. MELLER Arkadiusz: Budowanie państwowości na Mazowszu. Pierwsze wybory parlamentarne na Mazowszu Północnym 1919 r. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 32: 2018 s. 117–164.

9463. MELLER Arkadiusz: Endecki hungarofil – przypadek Karola Stefana Frycza (1910–1942). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 10: 2018 s. 359–379, streszcz. ang.

9464. MELLER Arkadiusz: Jak w październiku 1918 roku świętowano w Bieżuniu

odzyskanie niepodległości. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 32: 2018 s. 262–264.

9465. MELLER Arkadiusz: Problemy wiejskich i małomiasteczkowych lekarzy Polski międzywojennej. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 33: 2019 s. 31–52.

9466. MĘDRZECKI Włodzimierz: Kresowy kalejdoskop. Wędrowki przez Ziemię Wschodnie Drugiej Rzeczypospolitej 1918–1939. Kraków 2018.

Rec.: Paharely Aliaksandr, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 120: 2019 s. 206–213.

9467. MIATKOWSKI Jerzy, Owsiański Jarosław: 1929. Zielone mistrzostwo. Poznań 2019 Bogucki Wydaw. Nauk. 8° ss. 415, il.

Na okładce podtyt.: Polska Liga Piłki Nożnej.

9468. MICHALCZYK Anna: Rozwój szkolnictwa w gminie Końskie w okresie międzywojennym. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 47–62, streszcz. ang.

9469. MICHALEWICZ Katarzyna: Obraz sytuacji politycznej w Harbinie w latach 1932–1936 w świetle wspomnień Polonii Harbińskiej oraz Listów Harbińskich i Dalekiego Wschodu. *Wrocławskie Studia Erazmiańskie*. Z. 12: 2018 s. 345–364, streszcz. ang.

9470. MICHALIK Henryk: Manifestacja w Janowie 17 sierpnia 1930 roku z okazji 10-lecia przyłączenia do Polski 5-ciu wiosek leżących na prawym brzegu Wisły. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 8: 2017 s. 93–123.

9471. MICHALIK Henryk: Przejęcie Janowa przez władze polskie 16 sierpnia 1920 roku. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 9: 2019 s. 119–145.

9472. MICHALSKI Michał: Uwarunkowania prawno-administracyjne o charakterze reglamentacyjnym w powiecie wieluńskim z racji nadgranicznego położenia (1918–1939). *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 91–108, streszcz. ang.

9473. MICHALSKI Przemysław: Polska amunicja karabinowa o wysokiej prędkości początkowej 1931–1939. Pogórze 2019 DREW-met 8° ss. 216, il.

9474. MICHALUK Kamil: Geneza i funkcjonowanie Ligi Katolickiej w diecezji lubelskiej (1927–1929). *Studia Elckie*. T. 21: 2019 nr 2 s. 243–258, streszcz. ang.

9475. MIELEWSKA Małgorzata: Po drugiej stronie Wisły. Zarys działalności politycznej

mniejszości niemieckiej w powiecie świeckim w latach 1918–1926. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 61–72, streszcz. ang.

9476. MIELHORSKI Robert: Mieczysław Jastrun w Łodzi 1931–1939. *Przegląd Humanistyczny*. T. 63: 2019 nr 4 s. 91–104, streszcz. ang.

9477. MIERZWA Janusz: O umundurowaniu urzędników administracji ogólnej w Polsce międzywojennej. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 9: 2016 z. 4 s. 525–539, streszcz. ang.

9478. MIERZWA Paweł: Aktywność społeczno-kulturalna oraz oświatowa wsi powiatu tarnowskiego i miasta Tarnowa w latach 1918–1939. *Mysł Ludowa*. Nr 11: 2019 s. 33–49.

9479. [MITTER Piotr]: Byśmy pamiętali... Przedwojenni Policjanci powiatu ciechanowskiego 1919–1939. Oprac. Piotr Mitter. Ciechanów 2019 Starostwo Pow. 8° ss. 252, nlb. 3, il.

9480. MOLENDOWSKI Leszek: Działalność zakonów męskich na Kaszubach w okresie dwudziestolecia międzywojennego. *Acta Casubiana*. T. 19: 2017 s. 256–286, streszcz. ang.

9481. MOSZUMAŃSKI Zbigniew: Artyleria lwowska 1918–1919. Red. nauk. Lucjan Fac. Przemysł 2019 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 8° ss. 191, il., mapy. (Biblioteczka Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej).

9482. MOZGOL Ryszard: Gorący górnosłaski maj 1919 roku. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 128–132.

9483. MRÓZ Mariusz: Utworzenie Francuskiej Misji Wojskowej w Polsce. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 3 s. 82–111, streszcz. ang., ros.

25 IV 1919 r.

9484. MRÓZ Mirosław: Pedagogika poświęcona krwią męczennika. Wychowanie do niepodległości w „szkole twórczej” ks. Józefa Roskwitalskiego. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 73–90, streszcz. ang.

9485. MULCZYŃSKI Jarosław: Życie artystyczne w Poznaniu w latach 1919–1939. Instytucje, salony, wystawy. Poznań 2019 Wydaw. Miej. Poznania 4° ss. 349, nlb. 2, il.

9486. MÜNNICH Monika: Przyczyny i cele stosowania zwrotów niedookreślonych w przepisach prawa skarbowego w okresie dwudziestolecia międzywojennego. *Czasopismo*

Prawno-Historyczne. T. 71: 2019 z. 1 s. 167–186, streszcz. ang., fr.

9487. MUSZYŃSKI Wojciech Jerzy: Białe Legiony przeciwko bolszewikom. Polskie formacje wojskowe w Rosji 1918–1920. Warszawa 2019 IPN; Wojsk. Biuro Hist.; Muzeum Wojska Pol. 4° ss. 479, il., mapy. (Dopalenie Kresów).

9488. MYDLARZ Jerzy: Maków Podhalański w odrodzonej Polsce. *Rocznik Babiogórski*. T. 19: 2018 s. 25–37, streszcz. ang.

9489. MYŚLIŃSKI Krzysztof: Stanisław Chróściechowski, konserwator zabytków w Kielcach 1920–1923. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 199–203.

9490. NASTALSKA-WIŚNICKA Joanna: Sprawozdawczość źródłem do badań polityki bibliotecznej w Bibliotece KUL w latach 1918–1939. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 237–254, streszcz. ang.

9491. NICIEJA Stanisław [Sławomir]: Zawdórze – legenda polskich Termopil. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 10: 2019 s. 15–32.

Wojna polsko-bolszewicka, 1920 r.

9492. NIEDOJADŁO Andrzej: Wpływ Rady Szkolnej Krajowej na wdrażanie narodowego modelu wychowawczego w latach 1918–1926 (na przykładzie OSK). *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr spec. 1 s. 82–97.

9493. NIEWĘGŁOWSKI Jan: Salezjańskie harcerstwo w latach 1918–1939. *Seminare*. T. 40: 2019 nr 2 s. 131–144.

9494. NOWAK Andrzej: Pierwsza zdrada Zachodu. 1920 – zapomniany appeasement. Kraków 2015.

Rec.: Goclon Jacek, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 3 s. 421–428, streszcz. ang.; Komnat Marek: “The first treachery of the West”. On the book... *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 Special Issue s. 141–158.

9495. NOWAK Tomasz Andrzej: „Nie szczędźmy ofiar na cele lotnictwa”. Ofiarności mieszkańców Radomska i powiatu na cele wojskowe w okresie międzywojennym. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 16: 2019 s. 199–269.

9496. NOWAK-KLUCZYŃSKI Konrad: Instytucjonalizacja pedagogiki w Drugiej Rzeczypospolitej na przykładzie Katedry Pedagogiki i Dydaktyki Wszechnicy Piastowskiej. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 40: 2019 s. 45–70, streszcz. ang.

9497. NOWAKOWSKI Andrzej: Katastrofa kolejowa w Świnnej Porębie. Ostatnie dni pokoju

na ziemi wadowickiej w 1939 r. *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 116–124.

9498. NOWOSIELSKA-SOBEL Joanna: Periodyki jako źródło historyczne do dziejów kultury na Śląsku w okresie międzywojnia (wybrana problematyka). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 3 s. 73–95, streszcz. ang.

9499. ODZIEMKOWSKI Janusz: Polskie formacje etapowe w Galicji Wschodniej na Wołyniu i Ukrainie w latach 1918–1920. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 203, nlb. 1.

9500. OKULEWICZ Piotr: Miejsce Polski w koncepcjach J. Piłsudskiego oraz jego współpracowników w latach 1918–1921. *Głogowskie Zeszyty Naukowe*. Z. 10: 2019 s. 67–82.

9501. OLBROMSKI Mariusz: Grupa poetycka „Wołyń”. *Rocznik Lwowski*. 2018 s. 157–172. Lata 30. XX w.

9502. OLEJNIK Karol: Polska w okresie międzywojennym (1918–1939). Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 708, tabl. 1, il., mapy, streszcz. ang. (Polska – dzieje narodu, państwa i kultury; t. 4).

9503. OLIWIŃSKA-WACKO Anna: Z kart przeszłości. *Kwartalnik Czudecki*. R. 18: 2016 nr 1 s. 19.

Dot. akademii ku czci Józefa Piłsudskiego w Czudcu, 18 III 1934 r.

9504. OLSTOWSKI Przemysław: Między Poznaniem, Toruniem i Warszawą. Działalność oddziału Związku Legionistów Polskich w Bydgoszczy (1924–1939). *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych*. T. 8: 2018 z. 1 s. 265–284.

9505. OLSZEWSKA Natalia: Prasa brytyjska w polityce informacyjno-propagandowej II RP. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 1 s. 171–188, streszcz. ang.

9506. OSTANEK Adam Adrian: VI Lwowski Okręg Korpusu w dziejach wojskowości polskiej w latach 1921–1939. Warszawa 2013.

Rec.: Roguski Rafał: Miejsce Okręgu Korpusu nr VI w dziejach wojskowości II Rzeczypospolitej. *Rocznik Kresowy*. R. 2: 2016 nr 2 s. 201–220.

9507. PACHOWICZ Anna: Państwo, naród, społeczeństwo w narracji tygodnika „Dzwon Niedzielnny” (w dwudziestolecium międzywojennym). *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 28: 2019 s. 97–106, streszcz. ang.

9508. [PAGARÉLY Aláksandr] Paharely Aliaksandr: Problema dyscypliny času ů dyskursie drukú BHD-BNA miŝvaennaga peryádu. *Przeglád Środkowo-Wschodni*. [T.] 4: 2019 s. 117–158, streszcz. ang., pol.

Dyscyplina czasu w dyskursie prasy międzywojennej Białoruskiej Chrześcijańskiej Demokracji.

9509. PAKUŁA Mirosław: Gen. ppor. Lucjan Źeligowski pod Radzyminem w sierpniu 1920 roku. Czas trudnych decyzji. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 1 s. 91–112, streszcz. ang., niem., ros.

9510. PALMOWSKI Radosław: Kaukascy oficerowie Wojska Polskiego 1918–1939. Bydgoszcz 2019 Radosław Palmowski 8° ss. 154.

9511. PAOLETTI Ciro: The last days of peace from within the Axis: Italian efforts to avoid the German aggression against Poland. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 129–150, streszcz. pol.

9512. PARYS Paweł: Kobiety w powstaniach śląskich i działaniach plebiscytowych na Górnym Śląsku. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 144–149.

W l. 1919–1921.

9513. PASTUSZEWSKI Stefan: Działalność ks. Ignacego Wysoczańskiego (1901–1975) w tygłu wyznaniowym na Wołyniu, Podlasiu, Lubelszczyźnie i Zamojszczyźnie w okresie międzywojennym (studium przypadku). *Rocznik Białkopodlaski*. T. 26: 2018 s. 95–145, streszcz. ang.

9514. PASZKOWSKI Wiesław: Budynek Źydowskiego Gimnazjum w Częstochowie. *Rocznik Muzeum Częstochowskiego*. T. 18: 2018 [dr.] 2019 s. 158–169, streszcz. ang.

Budynek z l. 1935–1937; szkoła od 1917 r.

9515. PATRUŚ Leszek: Pierwsze lata trudnej wolności w II Rzeczypospolitej 1918–1921. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 31: 2019 s. 65–72, streszcz. ang.

9516. PAWLAK Małgorzata, Sanojca Karol: Misja edukacyjna krakowskich i łwowskich filologów klasycznych na łamach prasy specjalistycznej (1918–1939). *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 2 s. 257–270, streszcz. ang.

9517. PIĄTEK Grzegorz: Wystawa Warszawa przyszłości (1936). Między pokazem architektury a „jarmarkiem dydaktycznym”. *Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wieku*. R. 2: 2016 s. 147–173, streszcz. ang.

Warszawa, marzec 1936 r.

9518. PIEGZIK Aleksandra: Przeszkody małżeńskie w ustawodawstwie dzielnicowym II RP. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 5: 2016 no. 1 s. 25–49, streszcz. ang.

9519. PIEKARSKI Michał: Zajęcia z zakresu muzykologii na Uniwersytecie Stefana Batorego. Przyczynek do dziejów uczelni. *Klio*. T. 50: 2019 nr 3 s. 83–104, streszcz. ang.

9520. PIEKARSKI Stanisław, Zagdańska Joanna: Ośrodki zdrowotno-wypoczynkowe urzędników państwowych, policji i studentów w II Rzeczypospolitej. (Budowane i utrzymywane w systemie dobrowolnych opodatkowań). Warszawa 2018 Akad. Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego plik tekstowy PDF (14,1 MB). Akad. Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego. (Studia i Monografie; nr 155).

Lata 1919–1939.

9521. PIETRZAK Jerzy: Powstańcy Ostrów w powstańczej Wielkopolsce 1918–1919. Przedm. Julian Wojtkowski. Ostrów Wielkopolski 2019 Bibl. Publ. im. Stefana Rowińskiego 8° ss. VIII, nlb. 2, 349, tabl. 128, il., mapa, streszcz. niem.

9522. PIETRZKIEWICZ Adam: Policja Państwowa regionu krośnieńskiego okręgu łwowskiego. Krosno 2019 nakł. aut. 8° ss. 424, il., mapy.

9523. PILARCZYK Zbigniew: Powstanie Wielkopolskie 1918/1919 – długa droga do niepodległości. *Museion Poloniae Maioris*. T. 4: 2017 s. 36–79, streszcz. ang.

9524. PIOTROWSKI Paweł: Miejski Komitet Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w Płocku w Drugiej Rzeczypospolitej. *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 4 s. 12–20.

9525. PIOTROWSKI Walerian: Komasaacja w Radzanowie w latach dwudziestych XX w. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 3: 2019 s. 56–60.

9526. PIOTROWSKI Walerian: Rok 1918 w Radzanowie i okolicy. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 2: 2018 s. 6–13.

9527. PIOTROWSKI Walerian: Wójtowie i sekretarze Gminy Ratowo w okresie 1919–1939. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 3: 2019 s. 52–55.

9528. PIÓRKOWSKA Joanna: Początki polskiej państwowości na terenie Płocka w 1918 roku w świetle lokalnej prasy. *Rocznik*

Towarzystwa Naukowego Płockiego. [T.] 11: 2019 s. 91–111, streszcz. ang.

9529. PISKAŁA Kamil: Od Oleandrów do Brześcia. Rekonstrukcja polityki pamięci Polskiej Partii Socjalistycznej w obliczu zaostrogającego się konfliktu z obozem piłsudczywskim. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 97–126, streszcz. ang., niem., ros.

9530. PISKAŁA Kamil: Wyzwolenie pracy czy instytucjonalizacja konfliktu klasowego? Samorządność robotnicza w myśli politycznej polskich socjalistów (1918–1939) – zarys problemu. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 137–150, streszcz. ang.

9531. PIWOWARCZYK Mirosław: Civil education in the theory and practice of Women's Civil Work Association in the Second Polish Republic. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 6: 2014 [nr] 1 s. 30–39.

9532. PIWOWARCZYK Mirosław: Educational activity of Polish Christian women's societies in the south-eastern borderlands in the Second Polish Republic. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 10: 2018 [nr] 1 s. 23–33.

9533. PIWOWARCZYK Mirosław: Educational role of Lithuanian cultural and educational associations in the Wilno region in the Second Republic of Poland. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 7: 2015 [nr] 1 s. 8–18.

9534. PIWOWARCZYK Mirosław: The educational role of the journals of social and educational associations in the Second Republic of Poland as Exemplified by "Citizen Work" of the Women's Citizen Work Association. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 9: 2017 [nr] 1 s. 7–18.

9535. PIWOWARCZYK Mirosław: The educational work of the Slavic Women's Union in Poland (and Czechoslovakia) during the interwar period – ideas, postulates and selected examples. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 8: 2016 [nr] 1 s. 22–35.

9536. PIWOWARCZYK Mirosław: Selected forms of social and educational activities of the Union of civil activities of woman (Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet). *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 4: 2012 [nr] 2 s. 13–28.

Lata 1928–1939.

9537. PIWOWARCZYK Mirosław: Women in the service of independent Poland. *Czech-*

-Polish Historical and Pedagogical Journal. Vol. 11: 2019 [nr] 1 s. 10–22.

9538. PŁONKA-SYROKA Bożena: Popularyzacja wiedzy medycznej w świetle czasopisma „Lekarz Wojskowy” (1920–1939). *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 2 s. 69–102, streszcz. ang.

9539. PŁOŃSKA Emilia: Głośne procesy kobiet w II Rzeczypospolitej – perspektywa kryminologiczna. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 2 s. 141–163, streszcz. ang.

9540. PODEMSKI Piotr: Fiume, Danzig, Vilnius. The myth of mutilated victory and power politics in post-WWI Italy and Poland. [W:] Sponde, confini, trincee. L'Italia nell'Europa post-1918. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2019 s. 217–227.

9541. [PODOSKI Jerzy]: Podręczniki strzeleckie por. Jerzego Podoskiego. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 308, il.

Zawiera: ABC strzelania; Karabinki małokalibrowe i ich użycie; Pistolet w sporcie i samoobronie; Pistolet w walce i sporcie; Strzelanie.

Reedycja wydań z l. 1926, 1928, 1929, 1934 i 1935.

9542. PODSIADŁY Adam: Działalność prof. Stanisława Zwierzchowskiego w amerykańskiej komisji Inquiry przed konferencją pokojową w Paryżu. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 55–67.

9543. POKOJ Jakub: Przeciwdziałanie lichwie wojennej w pierwszych latach II Rzeczypospolitej. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 4 s. 629–645, streszcz. ang.

9544. POLACY w Prusach Wschodnich i Zachodnich w latach 1918–1920. Red. Wojciech Zawadzki. Pelplin 2019 Bernardinum 8° ss. 359, nlb. 1, il.

Treść: Zawadzki Wojciech: Wstęp s. 7–8; Hajduk Bolesław: Aktywność Polaków w Gdańsku na rzecz niepodległości i powrotu Pomorza do Polski w latach 1914–1919 s. 11–30; Obracht-Prondziński Cezary: Kaszuby a pomorskie drogi do Niepodległej s. 31–45; Romanow Andrzej: Gdańsk na łamach ważniejszych tytułów polskiej prasy w Prusach Zachodnich z lat 1918–1920 s. 46–58; Groh Andrzej: Zaślubiny Polski z morzem w świetle „Opisu przyjęcia wojska polskiego w Pucku w dniu 10 lutego 1920 r.” s. 59–67; Odziemkowski Janusz: Wysiłek zbrojny Pomorza w wojnie Polski z Rosją bolszewicką 1919–1920 s. 68–85; Soborska-Zielińska Anna: Żołnierskie mogiły uczestników wojny polsko-bolszewickiej na cmentarzu parafialnym w Chełmnie s. 86–103; Zawadzki Wojciech: Proces wytyczania granicy między Rzeczypospolitą Polską a Wolnym Miastem Gdańskiem w latach 1919–1921 s. 104–131; Kłaczek Jarosław: Powrót ziemi chełmińskiej, lubawskiej i michałowskiej do Polski w latach 1918–1920 s. 132–145; Belzyt Leszek C.: Ludność polska na Powiślu w przededniu uzyskania niepodległości w świetle

pruskich statystyk językowych s. 146–162; Makilla Dariusz: Pruski Oberland. Uwagi prawno-ustrojowe i administracyjne dotyczące obszaru, którego już nie ma s. 163–176; Chojnowski Zbigniew: Mazurzy pruscy wobec odzyskania niepodległości przez Polskę w tekstach wspomnieniowych i literackich s. 177–189; Walkusz Jan: Duchowieństwo katolickie Pomorza Nadwiślańskiego a proces kształtowania się II Rzeczypospolitej s. 190–209; Kopiczko Andrzej: Duchowieństwo katolickie diecezji warmińskiej wobec kwestii polskiej po zakończeniu I wojny światowej (do 1930 r.) s. 210–227; Jasiński Grzegorz: Kościół Unijny w Prusach Wschodnich wobec plebiscytu w 1920 r. s. 228–236; Żaryn Jan: Plebiscyt na Warmii i Mazurach z perspektywy Sejmu Ustawodawczego s. 237–250; Malłek Janusz: Ewangelicy: biskup Bursche, Mazurzy i Cieszyńscy w walce o polskie Mazury. (Plebiscyt na Warmii i Mazurach w roku 1920. „Polski Piemont” Działdowszczyzna) s. 251–261; Bystrzycki Piotr: Polacy na Działdowszczyźnie w latach 1918–1920 s. 262–313; Jodkowski Marek: Prolegomena do badań nad funduszem „Treadank” w Prusach Wschodnich w latach dwudziestych XX w. s. 314–323; Golon Mirosław: Hitlerowska zemsta za plebiscyt. Polscy działacze narodowi w Prusach Wschodnich w latach 1918–1939/1945. Wybrane sylwetki s. 324–360.

9545. POLAK Jerzy: Bielsko i Biała na łąmach „Gwiazdki Cieszyńskiej” w pierwszych latach niepodległej Polski (1918–1922). *Pamiętnik Cieszyński*. T. 22: 2017 s. 89–123, streszcz. ang.

9546. POLAK Michał: Brytyjczycy a Powstanie Wielkopolskie 1918–1919. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 20: 2014 s. 3–7.

Zawiera źródło w aneksie.

9547. POLAK Michał: Brytyjczycy a Powstanie Wielkopolskie 1918/1919. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 21: 2015 s. 44–50.

Zawiera źródło w aneksie.

9548. POLAK Ryszard: Kościół katolicki i neopogaństwo niemieckie w myśli Leona Halbana [1893–1960]. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 3 s. 109–125, streszcz. ang.

Biografia i poglądy naukowe L. Halbana, gł. z okresu międzywojnia.

9549. POLICJA Państwowa 1919–1939. 100. rocznica powołania Policji Państwowej. Tekst Krzysztof Andrzej Kierski. Białystok–Olsztyn 2019 IPN–KSZpNP; Delegatura IPN 8° ss. 150, nlb. 2, il.

9550. POLIŠENSKÁ Milada: Dark future for Czechoslovakia: American and Polish diplomats during the Munich crisis. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 16: 2018 s. 165–183, streszcz. ang.

9551. PORADA Katarzyna: La emigración polaca hacia la Argentina de entreguerras. *Anuario Latinoamericano*. Ciencias políticas y relaciones internacionales. T. 6: 2018 s. 263–279, streszcz. ang., hiszp.

Polska emigracja do Argentyny w okresie międzywojnia.

9552. PORWOŁ Paweł: Pielgrzymki z Górnego Śląska na Jasną Górę podczas akcji plebiscytowej (1919–1921). *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr.:] 2018 s. 291–396, streszcz. ang.

9553. POTRZUSKI Kamil: Wisła jako przestrzeń uprawiania sportów wodnych w Warszawie międzywojennej. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 216–229, streszcz. ang.

9554. POTURAŁA Wioletta: „Prace Polonistyczne” (1937–1939) – pismo i środowisko łódzkich polonistów w latach trzydziestych XX wieku. *Polish Biographical Studies*. Nr 7: 2019 s. 119–133, streszcz. ang.

9555. PRAWO handlowe i gospodarcze II Rzeczypospolitej. Red. nauk. Robert Jastrzębski. Warszawa 2019. Wydawnictwo Kluwer 8° ss. 668.

Treść: Jastrzębski Robert: Wstęp s. 15–19; Jastrzębski Robert: Prawo handlowe i gospodarcze s. 21–52; Górnicki Leonard: Kodeks handlowy s. 53–120; Pietrzykowski Krzysztof: Prawo spółdzielcze s. 121–157; Harla Andrzej Grzegorz: Prawo upadłościowe oraz Prawo o postępowaniu układowym s. 158–194; Górnicki Leonard: Prawo własności przemysłowej s. 195–261; Górnicki Leonard: Zwalczenie nieuczciwej konkurencji s. 262–311; Kwieciń Sebastian: Prawo przemysłowe s. 312–350; Podolska-Meducka Aldona: Prawo kartelowe s. 351–389; Lipiński Aleksander: Prawo górnicze z 29 listopada 1930 r. s. 390–417; Mikosz Ryszard: Prawo naftowe s. 418–448; Leszczyńska Cecylia: Prawo bankowe i prawo giełd pieniężnych s. 449–507; Jastrzębski Robert: Prawo wekslowe i czekowe s. 508–550; Macyra Roman: Prawo giełd towarowych. Uwarunkowania ekonomiczno-prawne s. 551–580; Jastrzębski Robert: Prawo o domach skladowych s. 581–606; Materniak-Pawłowska Małgorzata: Sądownictwo w sprawach handlowych s. 607–630; Dąbrowski Karol, Jurzyk Martyna, Kurkowska Edyta: Samorząd gospodarczy s. 631–668.

9556. PROKOP Krzysztof: Uprawnienia nadzwyczajne Prezydenta Rzeczypospolitej w świetle przepisów konstytucji kwietniowej z 1935 r. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 2 s. 203–225, streszcz. ang.

9557. PROKOP-JANIEC Eugenia: Polish language in the Jewish daily life: the press and popular literature in the 1930s. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 1(43) s. 9–30.

9558. PRZEGIĘTKA Marcin: Kontakty polskich i niemieckich władz bezpieczeństwa w drugiej połowie lat trzydziestych XX wieku (kwestia zagrożenia komunistycznego). *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 4 s. 689–720, streszcz. ang.

9559. PRZYBYSZEWSKI Andrzej: 9. Pułk Ułanów Małopolskich w walce o granice Rzeczypospolitej 1918–1920. *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 105–119.

9560. PRZYBYSZEWSKI Andrzej: Osadnicy – kresowe ślady mielczan. *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr:] 2019 s. 121–132.

Lata 1920–1939.

9561. PRZYGODZKI Jacek: Komisje dla usprawnienia administracji publicznej w II Rzeczypospolitej. Studium historycznoprawne. Wrocław 2019 E-Wydaw. Prawnicza i Ekonom. Bibl. Cyfrowa. Wydz. Prawa, Admin. i Ekonomii Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 393. (e-Monografie; nr 128) (Prace Naukowe Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego).

Rec.: Ziobroń Bartosz, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 4 s. 649–654, streszcz. ang.

9562. PRZYGODZKI Jacek: Kształcenie kandydatów na wyższych urzędników administracji w ankiecie Komisji dla Usprawnienia Administracji Publicznej z 1929 roku. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 2 s. 185–198, streszcz. ang.

9563. PSZCZÓŁKOWSKI Michał: Architektura Włocławka w latach 1918–1939. Włocławek–Łódź 2019 Włocławskie Tow. Nauk.; Księży Młyn Dom Wydawniczy 4° ss. 338, nlb. 1, il.

9564. PUCHALSKI Piotr: The Polish mission to Liberia, 1934–1938. Constructing Poland's colonial identity. *The Historical Journal*. Vol. 60: 2017 Issue 4 s. 1071–1096.

9565. PUCHALSKI Piotr: Polityka kolonialna międzywojennej Polski w świetle źródeł krajowych i zagranicznych: nowe spojrzenie (1918–1945). *Res Gestae*. [T.] 7: 2018 s. 68–121, streszcz. ang.

9566. PUDŁOCKI Tomasz: English and German studies at the Jagiellonian University between the two World Wars. The ideal of a scholar and challenges of reality. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 2 s. 317–338, streszcz. ang.

9567. PYTEL Jan: Socjaliści w pierwszych rządach niepodległej Polski i w wyborach Sejmu Ustawodawczego. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 35: 2019 s. 93–103.

9568. [RACHALEWSKI Stanisław, Ajnenkiel Eugeniusz]: Szlakiem wolności. Odtworzony warsztat pracy konspiracyjnej J. Piłsudskiego w Łodzi. Oprac. reprints i tekst Sebastian Glica. Łódź 2019 Muzeum M. 16° ss. 149, nlb. 3, il.

Reprint na podstawie wyd. z 1939 r.

9569. RADOMSKI Grzegorz: Odbudowa instytucji państwa polskiego na Mazowszu Północnym 1918–1921. *Bieżeńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 32: 2018 s. 42–50.

9570. [RAJKIŃS'KIJ Īgor Āroslovovič] Rajkiwskyj Ihor: Ukraińska socjaldemokracja w II Rzeczypospolitej (1928–1939). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 302–326, streszcz. ang.

9571. RAK Krzysztof: Polska – niespełniony sojusznik Hitlera. Warszawa 2019 Bellona plik tekstowy EPUB (3,41 MB).

Lata 1930–1939.

9572. RAŚ Dariusz, Woźniak Marta: Inspiracje krakowskiej prasy katolickiej w dobie odzyskiwania niepodległości i początkach II Rzeczypospolitej. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 28: 2019 s. 77–95, streszcz. ang.

9573. RATYŃSKI Mateusz: W drodze do II gabinetu Wincentego Witosa. Kuluary utworzenia centroprawicowej koalicji na początku I kadencji Sejmu. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 1: 2017 s. 127–151.

W 1922 r.

9574. [RAZIGRAËV Oleg Volodimirovič] Razyhrayev Oleh: Działalność kapelanów rzymsko- i grekokatolickich w więzieniach Galicji Wschodniej w okresie międzywojennym. *Rocznik Skrzatuski*. T. 7: 2019 s. 211–224, streszcz. ang.

9575. [RAZIGRAËV Oleg Volodimirovič] Razyhrayev Oleh: Policja Państwowa w województwie wotyńskim w okresie międzywojennym. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 454, nlb. 2, tabl. 24, il. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 139).

Poprawiona i uzupełniona wersja rozprawy doktorskiej.

9576. REFLEKSJE nad „Przysięgą i przykazaniem Hipokratesowym” Władysława Szenajcha [1879–1964]. [Aut.] Andrzej Obrębowski, Anna Obrębowska, Zofia Obrębowska, Marek Baliński. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 9: 2019 z. 1–2 s. 109–117, streszcz. ang.

Poglądy W. Szenajcha na kwestię powinności etycznych lekarza, zawarte w pracy „Przysięga i przykazania Hipokratesowe” z 1931 r.

9577. RESZCZYŃSKI Łukasz: Armia jugosłowiańska z lat 1918–1939. Analiza wartości poznawczej akt Oddziału II Sztabu Głównego Wojska Polskiego dotyczących Armii Królestwa SHS/Jugosławii. Toruń–Grajewo 2019

Eko-Druk; Eko-Dom w Grajewie 8° ss. 258, nlb. 5, il., mapy.

9578. RETECKI Piotr: Włączenie Starego-Zdroju do Wałbrzycha w 1919 r. *Nowa Kronika Wielkopolska*. T. 7: 2019 s. 41–61, streszcz. ang.

9579. REZLER Marek: Polskie skrzydła nad Poznaniem – lotnicy w Powstaniu Wielkopolskim. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 22: 2016 s. 26–33.

9580. REZLER Marek: Powstanie wielkopolskie 1918–1919. Po 100 latach. Wyd. 2, rozsz. (dodruk). Poznań 2019 Rebis 8° ss. 371, nlb. 1, tabl. 16, tabl. XIV, il., mapy. (Historia).

Wyd. 1 pt. Powstanie wielkopolskie 1918–1919. Spojrzenie po 90 latach. Poznań 2008.

Wyd. 2, rozsz. 2018.

9581. REZLER Marek: Powstańczy Poznań. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 23: 2017 s. 3–28.

Lata 1918–1919.

9582. REZLER Marek: Realia powstańcze Ignacego Paderewskiego. *Museion Poloniae Maioris*. T. 4: 2017 s. 18–35, streszcz. ang.

Powstanie Wielkopolskie.

9583. RODAK Mateusz: Watchmen or Guards? The Prison Guard in the Second Polish Republic. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 118: 2018 s. 61–91.

9584. RODZIEWICZ Dariusz: Edukacja obronna w procesie kształtowania bezpieczeństwa narodowego Polski w latach 1918–1939. Wybrane problemy. Olsztyn 2019 Inst. Nauk Polit. Uniw. Warmińsko-Mazurski 8° ss. 490, il.

9585. RODZIK Marek: Polska a Wielka Brytania. Od kryzysu sudeckiego do 15 marca 1939 roku. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 175, nlb. 1, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 141).

Lata 1938–1939.

9586. ROGULSKI Rafał: Bezpieczeństwo linii kolejowych na obszarze etapowym Galicji w czasie wojny polsko-ukraińskiej o Galicję Wschodnią w roku 1919. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 135–146.

9587. ROK 1922 na Górnym Śląsku. Granice, administracja, społeczeństwo. Pod red. Sebastiana Rosenbauma i Mirosława Węckiego. Katowice–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 187, il., mapy, streszcz. ang., niem. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Katowicach. (Oddziałowy Projekt Badawczy IPN Powstania Śląskie 1919–1921).

Materiały z konferencji nauk., Katowice, 14 VI 2017 r.

Tręść: Rosenbaum Sebastian, Węcki Mirosław: Wstęp s. 9–10; Krzyżanowski Lech: Polsko-niemiecka konwencja górnośląska, tzw. genevska, i jej obowiązywanie w latach 1922–1937. Wybrane problemy s. 14–27; Drogoń Andrzej: Statut organiczny i autonomia województwa śląskiego w okresie międzywojennym w Polsce s. 28–51; Hojka Zbigniew: Struktura administracyjna województwa śląskiego w pierwszych latach po podziale Górnego Śląska s. 52–75; Fic Maciej: Kształtowanie się sceny politycznej w województwie śląskim przed 1926 rokiem s. 76–92; Myszor Jerzy: Organizacja Kościoła rzymskokatolickiego na Górnym Śląsku po plebiscycie w 1921 roku s. 94–105; Skoczek Renata: Przejęcie Królewskiej Huty (Chorzowa) przez władze polskie. Problemy społeczne i polityczne miasta w latach 1922–1926 s. 108–127; Gołasz Zbigniew: Przejęcie Zabrzeża przez administrację niemiecką w 1922 roku oraz problemy z wytyczeniem granicy państwowej na terenie gminy s. 128–147; Węcki Mirosław: Obchody rocznic powstań śląskich i plebiscytu w Katowicach w pierwszych latach istnienia województwa śląskiego (1923–1926) s. 148–163.

9588. ROMANOW Andrzej: Chronografia ważniejszych komponentów publicystyki pelplińskiego „Pielgrzyma” w latach rządów parlamentarnych 1920–1926. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 82–130, streszcz. ang.

9589. ROSZKOWSKI Wojciech: Orleńskie lwowskie. Kraków 2019 Biały Kruk 4° ss. 191, nlb. 1, il.

9590. ROZYNKOWSKI Waldemar: Pamięć o odzyskaniu niepodległości w świetle kroniki Szkoły Podstawowej nr 6 w Grudziądzu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 185–190, streszcz. ang.

Lata 1921–1926.

9591. RÓG Tomasz: Majątek Lubyca Królewska w okresie międzywojennym. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 115–123, streszcz. ang.

9592. RÓG Tomasz: Zarys dziejów Żydów lubyckich w dwudziestoleciu międzywojennym. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 101–110, streszcz. ang.

9593. RUDNICKI Szymon: Falanga. Ruch Narodowo-Radykalny: Falanga walczy, Falanga czuwa, Falanga nową Polskę wykuwa. Warszawa 2018.

Rec.: Krzywiewiec Grzegorz: O faszyzmie w wersji polskiej i jego nieoczywistych dziejach raz jeszcze (na marginesie książki Szymona Rudnickiego). *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 633–652.

9594. RURA Przemysław: Style życia bezrobotnych w Drugiej Rzeczypospolitej: charakterystyka na podstawie pamiętników nadesłanych na konkurs „Życiorysy bezrobotnych” w 1938 roku. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 1 s. 69–82, streszcz. ang.

9595. RUSZAŁA Kamil: Wspomnienia Floriana Pai – działacza ludowego z okolic Nowego

Żmigrodu w zbiorach Archiwum Zakładu Historii Ruchu Ludowego w Warszawie. *Rocznik Jasielski*. T. 7: 2012 s. 146–160.

Z l. 1924–1937.

9596. RUTAR [Volodimir Evgenovič] Wołodymyr: Szkolenie i dyscyplina w Armii Halickiej (listopad 1918 – listopad 1919). *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 1 s. 52–74, streszcz. ang., ros.

9597. RYMAROWICZ Leszek: O inż. Henryku Mędraku [1902–1953] i Zarządzie Kolei Leśnych w Dorzeczu Czeremoszu. *Plaj*. [T.] 57: 2019 s. 89–107.

Zarząd ustanowiony w 1929 r.

9598. RYMAROWICZ Leszek: O nigdy nie wybudowanym pomniku Marszałka J. Piłsudskiego w Lesku. *Plaj*. [T.] 57: 2019 s. 134–145.

Inicjatywa burmistrza Mieczysława Małka w 1935 r. zablokowana przez starostę leskiego Romana Gąsiorowskiego.

9599. RZEWUSKI Paweł: Grzechy „Paryża Północy”. Mroczne życie przedwojennej Warszawy. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 461, nlb. 3, il.

9600. SACEWICZ Karol: Komintern w świetle polskiej publicystyki przeciwkomunistycznej II Rzeczypospolitej. Przyczynek do badań nad polskim antykomunizmem. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 6: 2017 s. 7–27, streszcz. ang.

9601. SACEWICZ Karol: Taktyka komunistycznego frontu ludowego i antyfaszystowskiego w świetle publicystyki Centralnego Porozumienia Organizacji Współdziałających w Zwalczaniu Komunizmu – przyczynek do rozważań nad zorganizowanymi antykomunistycznymi postawami społecznymi w międzywojennej Polsce. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 311–334, streszcz. ang.

9602. SADLIK Magdalena: „Przemówił dziad do obrazu” – historia pewnej polemiki. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 263: *Studia Historiolitteraria*. [T.] 18: 2018 s. 113–120, streszcz. ang.

Dot. debaty teatralnej po opublikowaniu przez Tadeusza Kuślińskiego tekstu „Teatralne mielizny” z l. 1936–1937.

9603. SAJA Piotr: Przygotowanie wojskowe młodzieży szkolnej i obozy letnie przysposobienia wojskowego ogólnego męskiego na Pomorzu pod koniec lat dwudziestych i w latach trzydziestych XX wieku. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 2 s. 28–54, streszcz. ang., ros.

9604. SALATA-ZASACKA Lidia: Recepcja idei „nowego wychowania” w poglądach instruktorów harcerskich w latach międzywojennych. *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 85–103.

9605. SALMONOWICZ Stanisław: O dziejach Wydziału Prawa UJ w dobie II RP. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 10: 2017 z. 2 s. 335–347, streszcz. ang.

9606. SAPIA-DREWNIAK Eleonora: „Oświata Pozaszkolna” – pierwsze czasopismo andragogiczne w II Rzeczypospolitej (1921–1923). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 192–203, streszcz. ang.

9607. SARNOWSKI Stanisław: Port Morski w Tczewie w okresie II Rzeczypospolitej. Red. Czesław Czyżewski i Marian Sarnowski. Tczew 2017.

Rec.: Tymiański Jan, *Nautologia*. R. 53: 2018 s. 94.

9608. SCHMERBAUCH Maik: Entwicklung des Archivwesens in den Breslauer Pfarrgemeinden in der nationalsozialistischen Zeit 1932–1939. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 394–410, streszcz. ang., fr., ros.

9609. SCHOENWALD Dawid: Wizyty prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Grudziądzu w latach 1924–1925. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 101–121, streszcz. ang.

9610. SEJM Nauczycielski i inicjatywy edukacyjne Drugiej Rzeczypospolitej. Pod red. Anny Włoch, Justyny Wojniak i Ryszarda Ślęczki. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 266, nlb. 3, il., streszcz. ang. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 959).

Treść: Włoch Anna, Wojniak Justyna: Wstęp s. 5–8; Jamrożek Wiesław: Sejm Nauczycielski u progu budowy podstaw systemu edukacji narodowej w Drugiej Rzeczypospolitej s. 11–32; Sapia-Drewniak Eleonora: Sejm Nauczycielski w 1919 roku wobec oświaty dorosłych. Zamierzenia i ich realizacja w okresie międzywojennym s. 33–48; Walasek Stefania: Postanowienia Sejmu Nauczycielskiego (14–17 kwietnia 1919 roku) w kwestii organizacji szkoły powszechnej i ich realizacja w powiecie nowogródzkim i wolożyńskim w Drugiej Rzeczypospolitej s. 49–67; Kryńska Elwira [Jolanta]: Oświata dorosłych w postanowieniu Sejmu Nauczycielskiego i ich realizacja na przykładzie działalności oświatowej Polskiego Białego Krzyża w latach 1918–1939 s. 69–89; Rys Jan: Problematyka Sejmu Nauczycielskiego w wybranych czasopismach pedagogicznych w latach 1918–1919 s. 91–111; Kalinowska-Witek Barbara: Zjazdy nauczycielskie i kongresy pedagogiczne w Drugiej Rzeczypospolitej wyrazem zaangażowania nauczycieli i związków nauczycielskich w sprawy polskiego szkolnictwa s. 113–133; Ślęczka Ryszard: Szkolnictwo zawodowe w koncepcjach Sejmu Nauczycielskiego s. 135–146; Meissner Andrzej: Julian Zubczewski i jego koncepcja systemu oświaty w Polsce z 1918 roku s. 149–164; Sosnowska Joanna:

Publiczne szkolnictwo powszechne w Łodzi w pierwszej dekadzie niepodległości (1919–1929) s. 165–182; Dormus Katarzyna: Profilaktyka zdrowotna w gimnazjach żeńskich okresu międzywojennego s. 183–199; Zalas Katarzyna: Edukacja zdrowotna i opieka higieniczno-lekarska w szkołach powszechnych w Częstochowie w latach 1918–1939 s. 201–218; Magiera Elżbieta: Szkolne koła krajoznawcze w świetle sprawozdań dyrekcji gimnazjów ogólnokształcących w Polsce okresu międzywojennego s. 219–240; Gołdyn Piotr: Gminy szkolne – „laboratoria życia społecznego” – jako element pracy wychowawczej w okresie Drugiej Rzeczypospolitej w świetle sprawozdań szkolnych s. 241–253; Gubała Grzegorz: Szkolnictwo policyjne Drugiej Rzeczypospolitej s. 255–267.

9611. SEROKA Katarzyna: „Nostre Pologne” (1930–1939) jako przykład kształtowania wiedzy o Polsce wśród francuskiej młodzieży. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 41: 2019 s. 113–130, streszcz. ang.

9612. [ŠEVČENKO Kirill] Shevchenko Kirill: Revival of the Poland and Belarus issue as reflected in the Western Belarusian Press, 1920–1921. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 11: 2019 [nr] 1 s. 76–80.

9613. SIECIŃSKI Wiesław: Administracja szkolnictwa powszechnego i średniego w II Rzeczypospolitej. *Studia Administracyjne*. Nr 10: 2018 s. 157–169, streszcz. ang.

9614. SIEMIANOWSKI Jordan: Norwegian Shipowners in the Ports of the Polish Customs Area in the Years 1919–1939 (Main Problems). *Studia Maritima*. Vol. 31: 2018 s. 155–186.

9615. SIKORSKI Dariusz Konrad: Antysemityzm jako „podpora społeczeństwa”. Wypisy z prasy polsko-żydowskiej lat trzydziestych XX wieku. *Universitas Gedaniensis*. R. 30: 2018 t. 55 s. 73–88, streszcz. ang.

9616. SIKORSKI Marcin: Kalendarium Izby Rzemieślniczej w Białymstoku w latach 1929–1939. Białystok 2019 Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości 4° ss. 161, il.

9617. SITKIEWICZ Paweł: Gorączka filmowa. Kinomania w międzywojennej Polsce. Gdańsk 2019 słowo/obraz terytoria 8° ss. 304, nlb. 4, il.

9618. SKIBA Jakub: Reglamentacja dewizowa w Polsce w latach 1936–1939. Podstawa finansowa polskiej polityki zbrojeniowej. Warszawa 2019 Wydaw. Akad. Sztuki Wojennej 8° ss. 594, il.

9619. SKIBA Mariusz: Powstanie i organizacja Powiatowej Komendy Policji Państwowej w Jaśle w latach 1919–1920. *Rocznik Jasielski*. T. 7: 2012 s. 43–56.

9620. SKOCZEK Tadeusz: Do niebieskich pował. *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 46–47.

ZMW „Wici” od 1928 r.

9621. SKOCZEK Tadeusz: Obrona Lwowa. *Rocznik Kresowy*. R. 4: 2018 nr 4 s. 45–53, streszcz. ang., niem., ros.

Lata 1918–1919.

9622. SKÓRA Wojciech: „Brama na świat” i „dwójka”. Działalność placówki polskiego wywiadu i kontrwywiadu wojskowego w Gdyni w latach 1933–1939. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 2 s. 99–131, streszcz. ang.

9623. SKÓRA Wojciech: Czy Ministerstwo Spraw Zagranicznych Drugiej Rzeczypospolitej było zdominowane przez byłych oficerów Wojska Polskiego? *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 440–481, streszcz. ang.

9624. SKÓRA Wojciech: Pierwszy okres istnienia polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych 1918–1921 (konceptje, organizacja, kadry). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 224–261, streszcz. ang.

9625. SKÓRA Wojciech: Polish diaspora and military intelligence of the Second Polish Republic, 1918–1939. *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 209–221, streszcz. pol.

9626. SKWARCZEWSKA Jolanta: Zbiórka na Fundusz Obrony Narodowej na ziemi chełmskiej (1936–1939) na podstawie relacji prasowych „Kroniki Nadbużańskiej”. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 133–159, streszcz. ros., ang.

9627. SMOLIŃSKI Aleksander: Kult Najświętszej Maryi Panny Jazłowieckiej w 14 Pułku Ułanów Jazłowieckich. Przyczynek do problemu religijności katolickiej w Wojsku Polskim II Rzeczypospolitej. *Orientalia Christiana Cracoviensia*. T. 8: 2016 s. 73–96, streszcz. ang.

9628. SMOLIŃSKI Aleksander: Rozważania o odznakach, proporczykach i innych kawaleryjskich oraz konno artyleryjskich imponderabiliach. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 109–134.

W l. 1918–1939.

9629. SOBIERAJ Michał: Projekty przebudowy oraz remonty Zamku Królewskiego w Warszawie w świetle „Protokołu z posiedzenia Państwowego Komitetu do spraw Odnowienia Zamku Królewskiego i Łazienek Królewskich

z 1935 r.”. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 5(71): 2018 [dr.:] 2019 s. 231–258, streszcz. ang.

Zawiera aneksy źródłowe.

9630. SOKOLNICKI Michał: *Gospodarka międzywojennego Płocka*. Płock–Sierpiec 2014.

Rec.: Gołębiowski Grzegorz, *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 4 s. 47–50.

9631. SOKOLNICKI Michał: *Kobiety w międzywojennym Płocku*. Płock–Sierpiec 2012.

Rec.: Gołębiowski Grzegorz, *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 3 s. 48–49.

9632. SOKOLNICKI Michał: Schyłek fortuny rodziny Górnickich z Płocka w latach 1918–1939 jako przykład dekonstrukcji gospodarczej tego okresu (przyczynek historyczny). *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 2 s. 26–29.

9633. SOKÓŁ Marika: O uniwersalności zasad sztuki wojennej według Stanisława Rolli-Arciszewskiego w Sztuce dowodzenia na Zachodzie Europy. *Koło Historii*. Nr 22: 2017 s. 201–212, streszcz. ang.

Dzieło z 1934 r.

9634. SOŁTYSIK Arkadiusz: Żałoba po śmierci Józefa Piłsudskiego w świetle „Chwili”. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 29: 2017 s. 81–96, streszcz. ang.

Wychodziła we Lwowie w l. 1919–1939.

9635. SOSNOWSKA Joanna: Proces przemian w wychowaniu przedszkolnym w Łodzi po 1918 roku w świetle źródeł archiwalnych. *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*. Vol. 14: 2019 nr 3 s. 27–46.

9636. „SPOJRZENIE z ukosa”. Literatura i kultura rosyjska w Polsce międzywojennej. Pod red. Grażyny Pawlak i Anny Sobieskiej. Warszawa 2019 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 355.

Z treści: Sobieska Anna: Wstęp s. 7–12; Moczalowa Wiktoria: Ilja Erenburg i Dmitrij Filosofov: dwa spojrzenia na Polskę okresu międzywojennego s. 13–28; Demidova Ol’ga: Dialog Wařawy i Pary¿a ob aksjologii emigracji: (na materiale pišem D. Filosofova k Z. Gippius i gazety „Za swobodnu!”) s. 29–48; Bielak Agnieszka: Kultura Rosji w katolickim „Verbum” 1934–1939 s. 49–75; Flakowicz-Szczyrba Marta: „Obrazki z Bolszewii” – ZSRR w reportażu prasowym XX-lecia międzywojennego s. 77–97; Pogonowska Ewa: Semiotyka ubioru mieszkańców czerwonej Rosji na podstawie polskich relacji podróżniczych z lat trzydziestych XX wieku s. 99–126; Wasilewska Diana: Spory krytyczne międzywojnia. Wystawa plastyki radzieckiej w Warszawie (1933 r.) – wokół dyskusji o socjalizacji sztuki s. 127–140; Gawryś Anna: Związki towarzyskie i związki literackie. [Aleksander] Wat – [Włodzimierz] Majakowski – [Wiktor] Szklowski s. 141–158; Raczkowska Katarzyna: „Jakaż to gwiazda świeci na Wschodzie!...” – Rosja i Rosjanie w karykaturze „Szczotka” (1918–1926) s. 159–206; Pawlak Grażyna: Rossica teatralne na łamach prasy Polski międzywojennej s. 207–255; Dobrowolska Joanna: „Dzika” Rosja i „nowi barbarzyńcy”.

Problemy kultury, polityki i ideologii w dramacie „Bolszewicy” Wacława Sieroszewskiego s. 257–283; Chodakowska Ewelina: Film radziecki w polskiej prasie s. 285–298; Bugaj Tomasz: „Kokietując Z.S.R.R.” w tonie „wypróbowanych, czerwoných rewolucjonistów”: Badacze Pisma Świętego w dyskursie religijnym Drugiej Rzeczypospolitej – perspektywa kulturoznawcza s. 299–329.

9637. STAŃCZYK Piotr: Wyształcenie ludności II Rzeczypospolitej w świetle badań GUS. *Spoleczeństwo i Ekonomia*. [R. 3]: 2016 nr 1 s. 7–26, streszcz. ang.

W oparciu o spisy ludności z l. 1921 i 1931.

9638. STASZAK Jakub: *Rawicz 1919*. Warszawa 2019 Bellona 8° ss. 202, nlb. 6, tabl. 16, il. (Historyczne Bitwy).

Dostępne także jako e-book.

9639. STAWICKI Tomasz: *Działalność Towarzystwa Powstańców i Wojaków w Ostrowie w latach 1921–1939*. Ostrów Wielkopolski 2019 Ostrowskie Tow. Geneal. 8° ss. 208, nlb. 1, il.

9640. STĘPNIAK Władysław: *Archiwa w procesie odbudowy niepodległości Polski – Dekret z 7 lutego 1919 r.* *Kronika Warszawy*. 2019 nr 2 s. 97–111, streszcz. ang.

9641. STÖRTKUHL Beate: „Nowe międzynarodowe budownictwo” w polu narodowych napięć. Architektura okresu międzywojennego na polsko-niemieckim pograniczu. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 69–75.

Górny Śląsk.

9642. STRAUSS Krystian: *Niepewny czas – Bydgoszcz w latach 1918–1920*. Bydgoszcz 2019 Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury 8° ss. 36, il.

9643. STULECIE Traktatu Wersalskiego 1919–2019. Praca zbiorowa. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2019 Wydaw. Muzeum Niepodległości 8° ss. 72, nlb. 4, il.

Treść: Drozdowski Marian Marek: Blaski i cienie Traktatu Wersalskiego z 28 czerwca 1919 s. 5–16; Engelgard Jan: Setna rocznica podpisania Traktatu Wersalskiego s. 17–26; Skoczek Tadeusz: Ignacy Jan Paderewski i kontekst Konferencji Pokojowej w Paryżu s. 27–31; Skład Delegacji Polskiej na Konferencję Pokojową w Paryżu s. 33–42; Dokumentacja fotograficzna s. 45–72.

9644. STURYŃSKI Maciej: *Myśl społeczno-polityczna Kościoła greckokatolickiego w II RP (1918–1939)*. Kraków 2019 Wydaw. UJ 8° ss. 315, nlb. 1. (Jagiellońskie Monografie Religioznawcze).

9645. SULIMOWICZ Anna: *The Lutsk Karaites and the cultural and educational activities of the Karaites minority in Poland in the interwar Poland*. *Czech-Polish Historical*

and *Pedagogical Journal*. Vol. 10: 2018 [nr] 2 s. 3–16.

9646. SUMARA Tomasz: Wybory parlamentarne w Rzeszowie i powiecie rzeszowskim w 1928 roku. *Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2019 s. 119–152, streszcz. ang.

9647. SUMARA Tomasz: Wypadki majowe w 1926 r. w świetle wybranych tytułów prasy II Rzeczypospolitej. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 2 s. 101–120, streszcz. ang.

9648. SYBERYJSKIE dzieci Cesarzowej Japonii. Pomoc Japonii dzieciom polskim z Syberii w latach 1919–1922. Konferencja. Red. Milena Piechowska, Karolina Zuber. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 136, nlb. 2, tabl. 14, il.

Materiały z konferencji, Warszawa, 1 X 2018 r.

Z treści: Palasz-Rutkowska Ewa: Stosunki polsko-japońskie do lat 20. XX wieku s. 19–35; Theiss Wiesław: Cztery bramy. Droga dzieci polskich z Syberii do ojczyzny (1919–1922) s. 37–49; Matsumoto Teruo: Koszty wyprawy dzieci polskich do ojczyzny s. 51–58; Domaradzka Anna: Dzieci polskie w USA s. 59–61; Puchacz Mariusz: Pomoc Polonii amerykańskiej dla dzieci syberyjskich (1920–1922) s. 63–79; Lisius Gabriela, Kandzora Joanna: Wejherowo. Nowatorska placówka pedagogiczna (1923–1928) s. 81–98; Filipek Stanisław: Wdzięczność Polaków dla Japonii za ocalenie polskich dzieci na Syberii w latach 1920–1923 s. 99–121; Domaradzka Anna: Historia rodziny Kuleszów s. 123–129; Hałaburdzin-Rutkowska Agnieszka: Losy Hałaburdów (Hałaburdzinów) s. 131–137.

9649. SYLWESTRZAK Andrzej: Konstytucjonalizm II Rzeczypospolitej Polskiej (1918–1939). *Acta Elbingensia*. T. 37: 2018 nr 2: Prawo, Administracja, Bezpieczeństwo Publiczne. Z. 13 s. 21–42, streszcz. ang.

9650. SYMPOZJUM z okazji 100-lecia niepodległości Leszna 25 listopada 2019. Historia miasta Leszna i wspomnienia. [Red. Ewa Szymańska, Krystyna Świgoń, Aleksander Świgoń]. Leszno 2019 Stow. Uniw. Trzeciego Wieku w Lesznie 8° ss. 72, il.

Treść: Szymańska Ewa: Wstęp s. 4; Śliwiński Eugeniusz: 100-lecie odzyskania niepodległości przez Leszno s. 6–40; Handke Krzysztof: Garnizon leszczyński w okresie międzywojennym s. 41–51; Moja droga do powstania – fragment rękopisu powstania Franciszka Szulca [oprac. Ewa Szymańska] s. 52–55; Dobrucka Wacława: Losy powstańców wielkopolskich s. 56–58; Lipka Barbara: Kartki z kalendarza s. 59–63; Kiąca Fryczkowska Joanna: Wspomnienia seniorki s. 63–65; Szymańska Ewa: Ludzie pierwszych lat niepodległości Leszna – Wkład rodzin kupieckich i rzemieślniczych z TG Sokół w rozwój życia gospodarczego, sportowego i kulturalnego Leszna s. 66–72.

9651. SYPNIEWSKI Tomasz: Changes in Polish legal regulations concerning road traffic in the 20s and 30s of the 20th century, in the context of an exemplary road collision. Zmiany polskich regulacji prawnych dotyczące ruchu drogowego w latach 20. i 30. XX w.,

w kontekście przykładowej kolizji drogowej. *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych*. T. 8: 2018 z. 2 s. 191–201.

9652. SYPNIEWSKI Tomasz: Działania obserwacyjno-rozpoznawcze powiatowych komend Policji Państwowej na przykładzie sprawy Mikołaja Lubimowa. *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych*. T. 8: 2018 z. 1 s. 317–339. Lata 1925–1927.

9653. SZABLICKA-ŻAK Jolanta: Discussion about education in the parliament of the Second Polish Republic. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 6: 2014 [nr] 1 s. 57–67.

9654. SZABLICKA-ŻAK Jolanta: Legislature on schools in the first parliament after the restoration of independence of the Second Republic of Poland (1919–1922). *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 11: 2019 [nr] 2 s. 141–146.

9655. SZABLICKA-ŻAK Jolanta: The voice of ethnic minorities on issues of education in interpellations of the members of the Parliament of the Second Republic of Poland (1919–1939). *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 7: 2015 [nr] 1 s. 39–45.

9656. SZABŁOWSKA-ZAREMBA Monika: Dziennikarki międzywojennej prasy polsko-żydowskiej (wstępne rozpoznanie). *Archiwum Emigracji*. T. 20/21: 2014 s. 34–48, streszcz. ang.

9657. SZADY Joanna: Publiczna Szkoła Powszechna nr 29 w środowisku szkolnym Lublina w latach 1934–1939. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 143–156.

9658. SZCZEPAŃSKI Janusz: Sprawy obronności w działalności Sejmu Ustawodawczego (1919–1922). *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 127–156, streszcz. ang., niem., ros.

9659. SZCZYRBAK Tadeusz: Kongres Berliński z 6 marca 1938 r. ukoronowaniem XV-letniej działalności Związku Polaków w Niemczech. 80 lat Prawd Polaków spod Znaku Rodła. Wrocław 2019 Stow. Oświaty i Wychowania 8° ss. 96.

9660. SZEWCZYK Andrzej: Żywczanie na Wawelu. Rzecz o tabliczkach „żywieckich” na ceglany murze w miejscu pamięci narodowej w Krakowie. *Gronie*. Nr 19: 2019 s. 77–98.

Lata 1921–1923.

9661. SZKICE i fragmenty z powstania wielkopolskiego 1918/19. (1). Pod red. Zygmunta Wieliczki. Mieścisk 2019 Stow. Pomocy Uczniom im. Jana Pawła II 8° ss. nlb. 8, VII, 200, il., mapy. (Wydawnictwa Towarzystwa dla Badań nad Historią Powstania Wielkopolskiego 1918/19; t. 3).

Reprint wyd. z 1933 r.

Treść: Wieliczka Zygmunt: Słowo wstępne s. V–VII; Fenych Tadeusz: Fragmenty z frontu północnego powstania wielkopolskiego s. 1–36; Kasprzak Feliks: Ze wspomnień emigranta s. 37–56; Mielżyński Ignacy: Tydzień na froncie północnym s. 57–64; Siudowski Kazimierz: Ze wspomnień konspiratora pomorskiego s. 65–70; Słodowy Antoni: Powiat czarnkowski w okresie rewolucji niemieckiej s. 71–102; Śliwiński Bernard: Potyczka pod Osieczną z dnia 11 stycznia 1919 s. 103–110; Wojtkowski Andrzej: Ochotnicza kompania poznańsko-lwowska w walkach o Małopolskę wschodnią s. 111–148; Zieliński Feliks: Z pierwszych dni powstania na Kujawach s. 149–189.

9662. SZKUDLARSKA-NOWACZYK Katarzyna: O kolei i kolejarzach w Powstaniu Wielkopolskim 1918/1919. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 21: 2015 s. 10–15.

9663. SZMIT Krystian: Multilateralizm i bilateralizm w polskiej polityce zagranicznej 1923–1925. *Polski Przegląd Stosunków Międzynarodowych*. [T.] 3: 2013 s. 138–152, streszcz. ang.

9664. SZULAKIEWICZ Władysław: Pedagogika na Uniwersytecie Stefana Batorego. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 215, il. w 1. 1918–1939.

9665. SZULAKIEWICZ Władysław: Program i propagatorki wychowania religijnego w przedszkolu w świetle czasopisma „Wychowanie Przedszkolne” (1925–1939). *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*. Vol. 14: 2019 nr 3 s. 47–62.

9666. SZYMCZAK Damian: Jak strzelcy pobili sokołów w 1927 roku. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 279–288.

We Włoszakowicach.

9667. SZYMCZAK Damian: Kazimierz Wiśniewski ostatni komendant leszczyńskiej policji przed wojną. Leszno 2019 Urząd M. 8° ss. nlb. 58, il. Urząd M. Leszno. (Cives Nostri. Biblioteka miasta Leszno; t. 16).

K. Wiśniewski (1893–1943).

9668. SZYMCZYK Katarzyna: Opieka społeczna nad dzieckiem w Piotrkowie Trybunalskim w okresie Drugiej Rzeczypospolitej (1918–1939). Kontekst ogólnopolski. Piotrków Trybunalski 2017.

Rec.: Marcysiak Małgorzata, *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 1 s. 177–180.

9669. SZYMCZYK Maciej: Zarys dziejów przemysłu papierniczego w województwie wileńskim. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 13: 2019 s. 46–70, streszcz. ang., niem., czes., fr.

9670. SZYMKÓW Krzysztof: Instytucja stałych opiekunów sądowych 1919–1929. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 7: 2018 no. 1 s. 61–82, streszcz. ang.

9671. ŚLEZIAK Marta: “Lesen und weitergeben”. Ephemere Drucke vor der Volksabstimmung in Oberschlesien (1921) als Beispiel einer effektiven Kommunikation. *Studia Germanica Gedanensia*. Nr 41: 2019 s. 297–316.

9672. ŚWIDZIŃSKI Wojciech: Wizerunki Wielkiej Wojny. Filmy wojenne na ekranach polskich kin w pierwszym dziesięcioleciu Drugiej Rzeczypospolitej. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 43: 2018 s. 195–204, streszcz. ang.

9673. ŚWIECKI Jan: Postępowanie doraźne w polskim prawie karnym okresu międzywojennego. *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 2 s. 38–41.

9674. ŚWIERCZEK Marek: „MOCR-Trust”. Polski wywiad wojskowy a sowiecka operacja dezinformacyjna (1921–1927). Radomsko 2019 Taurus 8° ss. 510, nlb. 50, il., streszcz. ang., ros.

9675. TABASZEWSKI Robert: Głośne procesy sądowe w Nowym Sączu w okresie międzywojennym. *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 75–96, streszcz. ang.

9676. TAZBIROWA Julia: Instruktorzy harcerstwa w życiu społecznym Polski międzywojennej. *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 127–133.

9677. TEBINKA Jacek, Zapalec Anna: Początki współpracy brytyjskich instytucji zajmujących się operacjami specjalnymi z polskim wywiadem wojskowym w 1939 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 5–25, streszcz. ang.

9678. TECHMAN Ryszard: Usługi cumownicze w porcie gdyńskim w okresie międzywojennym. *Nautologia*. R. 54: 2019 s. 17–23, streszcz. ang.

9679. TEJSZERSKA Anna: Styl narodowy w architekturze sakralnej Polski Odrodzonej (1918–1939). Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 412, il., streszcz. ang., niem., wł. KUL. Inst. Architektury Krajobrazu.

9680. TKACZUK Marek: Daniny w naturze w skarbowości II Rzeczypospolitej. Studium prawno-historyczne. Toruń 2019 Tow. Nauk.

Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora” 8° ss. 354, nlb. 1.

9681. TOMASIEWICZ Jarosław: W kierunku nacjokracji. Tendencje autorytarne, totalistyczne i profaszystowskie w polskiej myśli politycznej (1933–1939). Narodowcy – narodowi radykałowie – narodowi socjaliści. Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 410, nlb. 2, streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3822).

Dostępne także jako e-book.

9682. TOMASZEWSKI Maciej: Kontrtorpedowce ORP Huragan i ORP Orkan. Niedoszące ukoronowanie rozwoju stoczni polskich w II Rzeczypospolitej. Il. Andrzej Ciszewski; koloryzacja zdj. Mateusz Prociak. Brzeźnia Łąka 2019 Poligraf 8° ss. 191, nlb. 1, k. tabl. 8, il.

9683. TOMASZEWSKI Patryk: Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie w latach 1919–1939. Studium z dziejów organizacji i postaw ideowych studentów. Wilno 2018.

Rec.: Śleszyński Wojciech, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 132–133.

9684. TOMICZEK Patrycja: „Naprzód”. Rozwój organizacyjny górnośląskich towarzystw kobiecych na terenie powiatu rybnickiego – działalność koła Towarzystwa Młodych Polek w Czernicy. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 16: 2019 s. 113–122, streszcz. niem., ang.

9685. TOMKO Andrzej: Działalność biskupa Stanisława Adamskiego [1875–1967] w okresie II Rzeczypospolitej. Państwo – prawo – oświata. Wrocław 2019 TUM Wydaw. i Drukarnia Wrocławskiej Księg. Archidiec. 8° ss. 119, streszcz. wł.

9686. TOMKOWSKI Jan: Paul Valéry w Warszawie. *Nauka*. [R. 25]: 2018 nr 4 s. 101–113, streszcz. ang.

W dn. 28 IX 1936 r.

9687. [TRAFIMČYK Anatol’] Trafimczyk Anatol: Partyzancka barac’ba suprac’ ulady ŭ Krugovickaj gmine ŭ peršaj palove 1920-h gg. (Na staronkah tačasnaŭ prësy Pol’skaŭ Rëspubliki). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 51: 2019 s. 59–70, streszcz. ang., pol.

9688. [TRAFIMČYK Anatol’] Trafimczyk Anatol: Styhijna-bytavyä praäülnni palityčnych nastroäü u zahodnebelaruskaj glybincy: rečaisnasc’ i aficyëz (na prykladze Krugovickau gminy Lunineckaga paveta). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 52: 2019 s. 89–99, streszcz. ang., pol.

9689. TRAJDOS Jacek: „Termity wojny” – broń, którą własne wojska na polu bitwy kłąć będą lub nosić na rękach – czyli słów kilka o znaczeniu „Dzindzinierów” w II RP i ich udziale w przygotowaniach do wojny. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 1 s. 57–79, streszcz. ang.

9690. TRĘBACZ Zofia: Nie tylko Palestyna. Polskie plany emigracyjne wobec Żydów 1935–1939. Warszawa 2018.

Rec.: Landau Anna, *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 408–412.

9691. TRUSZKOWSKI Bartosz K.: Z prac ministerialnych nad ujednoczeniem prawa chowania zmarłych w II Rzeczypospolitej. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 2 s. 111–139, streszcz. ang.

9692. TRYBUŚ Jarosław: Warszawa niezaistniała. Niezrealizowane projekty urbanistyczne i architektoniczne Warszawy dwudziestolecia międzywojennego. Wyd. 2 uzup. Warszawa 2019 Muzeum Powstania Warszawskiego [i in.] 8° ss. 414, il., streszcz. ang.

Wyd. 1. 2012.

9693. TUCHOLSKI Zbigniew: Elektryfikacja linii kolejowej Pruszków–Warszawa–Otwock. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 121–126.

Lata 1936–1939.

9694. TUREK Wojciech: Ewakuacja Polaków z Archangielska i Murmańska w 1919 roku. *Polish Biographical Studies*. Nr 6: 2018 s. 59–70, streszcz. ang.

9695. TUSIŃSKI Piotr A.: Sejm Ustawodawczy Rzeczypospolitej Polskiej 1919–1922. Warszawa 2019 Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe 8° ss. 233, nlb. 3, il.

9696. TYMIŃSKI Jan: Administracja morska w Gdyni w okresie Drugiej Rzeczypospolitej. Organizacja, kadry, działalność. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 351–362.

Autoreferat rozprawy doktorskiej.

9697. TYMIŃSKI Jan: Wroga niemiecka propaganda wobec funkcjonowania i budowy portu gdyńskiego oraz jej przeciwdziałanie w świetle źródeł konsulatu generalnego RP w Berlinie. *Nautologia*. R. 54: 2019 s. 24–29, streszcz. ang.

9698. URBANEK Bożena: Kariery naukowe kobiet na Wydziale Lekarskim USB w Wilnie w okresie międzywojennym (1919–1939).

Medycyna Nowożytna. T. 24: 2018 z. 1 s. 81–96, streszcz. ang.

9699. URBANEK Bożena: Neurologia i psychiatria na wileńskim Uniwersytecie Stefana Batorego – do roku 1934 (czasów reorganizacji). Warunki funkcjonowania i kadra naukowa. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 3 s. 55–71, streszcz. ang.

9700. UWIJAŁA Piotr: Powstanie i działalność Polskiej Wojskowej Misji Zakupów w Paryżu w okresie marzec–kwiecień 1919 roku. Charakterystyka pierwszych tygodni pracy na terenie Francji. *Wiek Stary i Nowy*. T. 14(19): 2019 s. 203–218, streszcz. ang.

9701. VACULÍK Jaroslav: The problems facing Czech teachers in Polish Volhynia in the first half of the 1930s. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 7: 2015 [nr] 1 s. 3–7.

9702. W STULECIE utworzenia rządu Ignacego Jana Paderewskiego. (Materiały z debaty historycznej). Red. Tadeusz Skoczek i Jolanta Załęczny. Warszawa 2019 Wydaw. Muzeum Niepodległości 8° ss. 59, nlb. 5, il.

W debacie udział wzięli: Tadeusz Skoczek, Marian Marek Drozdowski, Jan Engelgard, Jolanta Załęczny, Andrzej Brzoza, Janusz Gmitruk, Krzysztof Bąkała, Mirosław Miroński, Andrzej Kotecki.

9703. WAJLER Anna: Centrum Wyszkolenia Kawalerii w Grudziądzu 1920–1939. Grudziądz 2019 Wydaw. Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi 8° ss. 28, il.

9704. WALASEK Stefania: Actions of the Ministry of Religions and Public Enlightenment aimed at removing educational differences between the former Partitions of Poland in the Second Polish Republic. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 6: 2014 [nr] 1 s. 8–19.

9705. WALASEK Stefania: Participation of the Society for the Support of the Construction of State Schools in the realisation of construction projects in the north-eastern borderlands of the Second Republic of Poland. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 8: 2016 [nr] 1 s. 11–21.

9706. WALASEK Stefania: Polish School Motherland in the northeastern borderlands of the Second Republic of Poland. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 10: 2018 [nr] 1 s. 8–22.

9707. WALCZAK Bogdan, Gawrońska-Garstka Magdalena: Oddziaływanie Uniwer-

sytetu Stefana Batorego na Wilno i Wileńszczyznę w dwudziestolecium międzywojennym. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 6: 2015 s. 199–208, streszcz. ang.

9708. WALCZAK Henryk: Wizyty szefów państw w ramach wzajemnych stosunków Polski i Rumunii w dwudziestolecium międzywojennym. Szczecin 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 340, il., streszcz. ang., rumuńskie. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. 1065).

9709. WALICKI Bartosz: Kościoły dekanatu sokołowskiego w okresie międzywojennym. *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 509–532, streszcz. ang.

9710. WALICKI Bartosz: Sprawa obsadzenia stanowiska kierownika Urzędu Metrykalnego Izraelskiego w Sokołowie w 1929 roku. Obraz z życia społeczności żydowskiej w międzywojennym Sokołowie. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 91–119, streszcz. ang.

9711. WARCHOŁ Edward: Duchowieństwo „narodowe” jako podmiot duszpasterstwa w Polskim Narodowym Kościele Katolickim (1921–1939). Wyd. 2 popr. Sandomierz 2019 [Wydaw. Dec.] 8° ss. 120.

9712. WASILEWSKA Diana: Miłośnicy kontra krytycy i artyści, czyli spory wokół Zachęty w międzywojennej Polsce. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 243: Studia de Arte et Educatione. [T.] 12: 2017 s. 138–154, streszcz. ang.

Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych.

9713. WAWRYNIUK Andrzej: The post-WW1 destiny of Galicia and Bukovina based on selected Polish archive sources. *Europa Orientalis*. [T.] 10: 2019 s. 85–128, streszcz. pol.

9714. WESOŁKIN Wojciech: Zjazd Górski w Sanoku 14–17 sierpnia 1936 r. *Rocznik Sannocki*. T. 12: 2017 s. 129–149.

9715. WIELKA Księga Piechoty Polskiej 1918–1939. Warszawa 2019 Edipresse Polska 8° ss. [po ok.] 93, nlb. 3, il.

T. 35: Janicki Paweł, Leszczyński Mateusz: Szkoła Podchorążych Piechoty w Komorowie.

T. 36: Wesołowski Andrzej, Zawadzki Tadeusz: 60 Dywizja Piechoty „Kobryń”.

T. 37: Rozdzestwieński Paweł Mikołaj: Organizacja piechoty w 1939 roku. Cz. 2: Batalion.

T. 38: Bieliński Piotr: 39 i 41 Dywizja Piechoty.

T. 39: Wesołowski Andrzej: 50 Dywizja Piechoty „Brzoza”.

T. 40: Rozdzestwieński Paweł Mikołaj: Umundurowanie Piechoty w 1939 roku.

T. 41: Sulich Paweł: 1 i 2 Morski Pułk Strzelców.

T. 42: Śliwa Adam: Grupa forteczna Obszaru Warownego „Śląsk”.

T. 43: Rozdźstwieński Paweł Mikołaj: Organizacja piechoty w 1939 roku. Cz. 3: Dywizja Piechoty. Kwatera Główna Dywizji Piechoty.

T. 44: Bieliński Piotr: Kombinowana dywizja generała Wołkowskiego.

T. 1. 2016.

9716. WIERNI Polsce. Gómy Śląsk, powstania, plebiscyt. Pod red. Lidii Pietrowskiej. Gierałtowiec 2019 Wydano nakł. Gm. Ośr. Kultury 4° ss. 118, il.

Treść: Żogała Leszek: Wstęp s. 7; Pietrowska Lidia: Fakty i komentarze s. 8–68; Puchalka Tadeusz: Śląscy bohaterowie s. 69–71; Grzelewska Maria: Gierałtowiec przed II wojną światową s. 72–73; Wiechuła Bronisław Marek: Białe pióra skrzydeł królewskiego orła rozpostarły się nad Górnym Śląskiem s. 74–89; Puchalka Tadeusz: Wichry śląskiej historii s. 90–98; Pietrowska Lidia: Ludzie i miejsca s. 99–109; Duda Stefan: Refleksje nad nauczaniem regionalizmu w kontekście obchodów 100. rocznicy wybuchu Powstań Śląskich s. 110–115.

9717. WIZIMIRSKA Barbara: Rola józefowskiego proboszcza ks. Mieczysława Króla w utworzeniu parafii w Falenicy. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 127–134.

W l. 1919–1934.

9718. WŁODARKIEWICZ Wojciech: Stan bezpieczeństwa wewnętrznego województwa stanisławowskiego od października 1938 do marca 1939 roku. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 133–162, streszcz. ang., niem., ros.

9719. WNEK Jan: Rola i znaczenie Powojennej Wystawy Krajowej w Poznaniu (1929) w popularyzacji pozaszkolnej oświaty rolniczej dorosłych. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 76–90, streszcz. ang.

9720. WODNIAK Katarzyna: Powieść w odciinkach na łamach żnińskiej gazety „Pałuczanie” (1927–1939). *Literatura i Kultura Popularna*. [T.] 24: 2018 s. 369–394, streszcz. ang.

9721. WODZIANOWSKA Irena: Relacja współwzięniów o ostatnich dniach życia Sługi Bożego ks. Konstantego Budkiewicza (1867–1923). *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 379–398, streszcz. ang.

9722. WOJCIECHOWSKI Grzegorz: Gostynianie w walce o niepodległość w latach 1918–1919. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 22: 2016 s. 9–25.

9723. WOJCIECHOWSKI Grzegorz: Odcinek „Poniec” frontu południowo-zachodniego powstania wielkopolskiego 1918/1919. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 125–165.

9724. WOJCIECHOWSKI Jerzy S[tani-sław]: Konkursy o Puchar Narodów (Nagrodę Polski) im. Prezydenta Rzeczypospolitej w latach 1927–1939. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 1 s. 169–190, streszcz. ang., niem., ros.

Międzynarodowe Zawody Konne w Warszawie.

9725. WOLTER Edyta: Edukacja ekologiczna społeczeństwa polskiego. Z badań nad czasopiśmiennictwem przyrodniczym w II Rzeczypospolitej (1918–1939). Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 155, nlb. 1, il.

Toż w jęz. ang.: Ecological education of the Polish society based on research of periodicals devoted to nature in the Second Republic of Poland (1918–1939). Warszawa 2019.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

9726. WOŁKONOWSKI Jarosław: Stan rzemiosła w województwach północno-wschodnich II RP w okresie międzywojennym. *Spoleczeństwo i Ekonomia*. [R. 3]: 2016 nr 2 s. 7–19, streszcz. ang.

9727. WOTOWSKI Stanisław Antoni: Tajemnice masonerii i masonów. Obrzędy, rytuały, wtajemniczenia, loże, kobiety. Masonki, masoneria a Żydzi, kult szatana, istotna treść masonerii i jej rola w życiu współczesnym w Polsce. [Warszawa 2019] Bollinari Publishing House 8° ss. 51, nlb. 2, il.

Reed. wyd. z 1926 r.

9728. WOŹNIAK Norbert: Okupacja bolszewicka w Sierpcu (11–23 sierpnia 1920 roku). *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 32: 2018 s. 264–273.

9729. WRONA Grażyna: Nadzór nad prasą w Krakowie (1918–1939). Kraków 2017.

Rec.: Gzella Jacek, *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 3 s. 97–102.

9730. WRONA Grażyna: Nie tylko białe plamy. Prasa jako źródło do badań historycznych cenzury (na przykładzie czasopism krakowskich z lat 1918–1939). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 4 s. 79–90, streszcz. ang.

9731. WRONA Paweł: Armia Komendanta. Związek Strzelecki na Lubelszczyźnie w Dru-giej Rzeczypospolitej. Warszawa 2019 IPN 8° ss. 462, nlb. 1, tabl. 8, il. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 146).

9732. WRÓBEL Andrzej Stanisław: Tomaszowska organizacja PPS w kampaniach wyborczych do samorządu miejskiego i Parlamentu w latach 1919–1939. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 2 s. 139–150, streszcz. ang.

9733. WRÓBLEWSKI Rafał: Pierwsze dni niepodległości w Ciechanowie. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 32: 2018 s. 190–196.

9734. WYSOCKI Wiesław Jan: Powstanie sejneńskie 1919. Warszawa 2019 Fund. Historia i Kultura; Bellona 4° ss. 100, nlb. 4, il.

9735. WYWIAD i kontrwywiad a bezpieczeństwo Polski odrodzonej po 1918 roku. Red. nauk. Henryk Ćwiąg, Małwina Siewier. Warszawa–Emów 2019 IPN–KSZpNP; Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Centr. Ośr. Szkolenia i Edukacji im. gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grotą” 8° ss. 288, il., streszcz. ang.

Treść: Jabłonowski Marek: O kształt odrodzonej Rzeczypospolitej. Wprowadzenie s. 5–27; Miroszewski Kazimierz: Drogi do niepodległości Polski s. 28–37; Misiuk Andrzej: Społeczno-polityczne uwarunkowania tworzenia systemu bezpieczeństwa wewnętrznego II RP w latach 1918–1922 s. 38–55; Dubicki Tadeusz: Początki działalności polskich służb wywiadowczych (rozpoznanie głównych zagrożeń w latach 1919–1920). Zarys zagadnienia s. 56–66; Polak Bogusław, Polak Michał: Organizacja i działalność wywiadu i kontrwywiadu Dowództwa Głównego Sił Zbrojnych byłego zaboru pruskiego w 1919 roku s. 67–76; Sprengel Bolesław: Zapobieganie szpiegowstwu i sabotażowi oraz ich zwalczanie w Polsce po I wojnie światowej. Wybrane problemy s. 77–88; Grajek Marek: Skautowe korzenie wywiadu powstania wielkopolskiego s. 89–99; Majner Robert: Trudne początki – czyli jak organizowano służbę wojskowo-dyplomatyczną odrodzonej Rzeczypospolitej s. 100–111; Majka Jerzy, Ostasz Grzegorz: Wokół formowania Wojska Polskiego na przykładzie Rzeszowa (1918–1919) s. 112–126; Sobczak Antoni Krzysztof: 9 Pułk Strzelców Granicznych i jego ciechanowski epizod (od 28 października do 1 grudnia 1920 r.) – przyczynek do historii polskich formacji granicznych s. 127–139; Świerczek Marek: Zdrada POW z 1920 roku. Próba dekonstrukcji mitu politycznego s. 140–154; Włodarkiewicz Wojciech: Zagrożenie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej ze strony Rosji Radzieckiej (ZSRR) w ocenach polskiego wywiadu wojskowego w latach 1920–1924 s. 155–172; Woźny Aleksander: Sprawozdanie ppłk. Sztabu Generalnego Tadeusza Parafińskiego z pracy ewidencyjnej Referatu „Zachód” Oddziału II SG z 1924 roku s. 173–191; Kozera Andrzej, Żebrowski Andrzej: Agencura wywiadu i kontrwywiadu II Rzeczypospolitej Polskiej uczestnikiem walki informacyjnej. Wybrane aspekty s. 192–230; Nogaj Adam: Geneza sojuszu, który wstrząsnął światem. Tajne niemiecko-sowieckie relacje wojskowe po zakończeniu I wojny światowej s. 231–278.

9736. WYWIĄŁ Przemysław: Garnizon Wojska Polskiego w Krakowie w latach 1918–1939. Kraków 2019 Księg. Akademicka 8° ss. 555, nlb. 1, tabl. 24, il., streszcz. ang.

9737. Z WIZYTĄ na Śląsku. Przedstawiciele władz RP w międzywojennym województwie śląskim. [Redakcja]. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 11–17.

9738. ZACHUTA Leszek: O „Armie” – Fabryce Broni i Maszyn we Lwowie. *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 186–207.

Lata 1918–1935.

9739. ZAJĄC Jerzy: Czasopiśmiennictwo kościelnej prowincji wileńskiej w II Rzeczypos-

politej. Red. Tadeusz Skoczek. Warszawa 2019 Wydaw. Muzeum Niepodległości 8° ss. 379, nlb. 1, streszcz. ang., lit., niem., ros., wł. (Biblioteka Kwartalnika „Niepodległość i Pamięć”; t. 5).

9740. ZAŁĘCZNY Jolanta: Pamięć o uczestnikach wojny 1920 roku w świadomości społeczeństwa II RP. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 185–209, streszcz. ang., niem., ros.

9741. ZAPOROWSKI Zbigniew: Wokół wydarzeń we Lwowie 22–24 listopada 1918 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 270–281, streszcz. ang.

9742. ZARYCHTA Michał: Rozbiórka byłego soboru Aleksandra Newskiego na placu Saskim w Warszawie. Studium przypadku z dziedziny polityki i administracji władz centralnych i samorządowych odrodzonej Rzeczypospolitej. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 416–439, streszcz. ang.

Rok 1926.

9743. ZECHENTER Anna: Czerwony marsz na Zachód 1918–1919. Kraków 2018 IPN–KSZpNP 8° ss. 55, nlb. 1, il.

9744. ZEMANEK Alicja, Köhler Piotr: Botany at Stefan Batory University in Vilna (Wilno, Vilnius) (1919–1939). *Studia Historiae Scientiarum*. Vol. 18: 2019 s. 93–137, il.

9745. ZEMŁO Mariusz, Wojciechowicz Jarosław: W służbie Ojczyźnie. Korpus Ochrony Pogranicza – 24 Baon „Sejny”. Białystok–Warszawa–Supraśl 2019 IPN; Collegium Suprasliense 4° ss. 224, il., mapy. (Picturae Collegii Suprasliensis; vol. 3).

Lata 1926–1939.

9746. ZUBKOWICZ Rafał: Skąd się wzięły kolonie? Parcelacje majątków podonacyjnych na terenie dzisiejszej gminy Sarnaki. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 1: 2018 s. 58–82.

Dot. repolonizacji XIX-wiecznych rosyjskich majątków ziemskich tzw. majoratów.

9747. ZWIERZKOWSKI Zbigniew: Żnin wyzwalano dwukrotnie. *Wielkopolski Powstańca*. Nr 23: 2017 s. 56–68.

Lata 1918–1919.

9748. ZYSNARSKI Jerzy: Jak pilot Łagoda bił bolszewika i dostał za to Virtuti Militari. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 325–343, streszcz. ang., niem.

Czesław Łagoda (1897–1963) w l. 1919–1920.

9749. ŻEBROWSKI Mariusz: Działania Freikorps Rossbach na przełomie 1918 i 1919 roku w regionie grudziądzkim. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 43–52, streszcz. ang.

9750. ŻELICHOWSKI Ryszard: W setną rocznicę nawiązania stosunków dyplomatycznych między Królestwem Belgii a Rzeczpospolitą Polską (1919–2019). *Kronika Warszawy*. 2019 nr 2 s. 73–84, streszcz. ang.

Dot. 1934 r. i uroczystości na cześć zmarłego Alberta I Koberga, króla Belgii (1875–1934).

9751. ŻUCHOWSKI Adrian: Stosunki polsko-lotewskie w latach trzydziestych XX w. z perspektywy polskich dokumentów dyplomatycznych. *Koło Historii*. Nr 24: 2019 s. 111–126, streszcz. ang.

9752. ŻUKOWSKA Anna Marta: Edukacja plastyczna i wychowanie estetyczne w średnim szkolnictwie ogólnokształcącym na Lubelszczyźnie w okresie międzywojennym. *Biografistyka Pedagogiczna*. R. 3: 2018 nr 1 s. 221–238.

9753. ŻUKOWSKI Przemysław M[arcin]: Profesorowie i wykładowcy prawa administracyjnego i nauki administracji na polskich państwowych uniwersytetach w latach 1918–1939. Katedry i organizacja. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 3 s. 299–317, streszcz. ang.

9754. ŻYREK-HORODYSKA Edyta: „Podróżując po Polsce – po starej ziemi i po nowym państwie”. Niepodległa oczyma Josepha Rotha. *Studia Środkowoeuropejskie i Bałkanistyczne*. T. 28: 2019 s. 145–154, streszcz. ang.

Na podst. „Listów z Polski” J. Rotha.

b) Okres 1939–1945

Źródła

Zob. poz. 8169, 8172, 8216, 8247, 8251, 8260, 8273, 8274, 8281, 9014, 9017, 9019, 9020, 9022, 9023, 9027, 9028, 9029, 9030, 9032, 9034, 9036, 9038, 9041, 9042, 9044, 9045, 9046, 9047, 9055, 9056, 9058, 9059, 9060, 9062, 9064, 9065, 9066, 9069, 9071, 9072, 9073, 9074, 9077, 9083, 9087, 9088, 9091, 9093, 9095, 9096, 9097, 9098, 9099, 9101, 9106, 9108, 9113, 9120, 9122, 9976, 10020, 10022, 10047, 10060, 10070, 10074, 10080, 10098, 10121, 10130, 10131, 10139, 10146, 10151, 10156, 10161, 10166, 10182, 10221, 10230, 10245, 10278, 10284, 10289, 10323, 10402, 10427, 11245.

9755. AGRESJA niemiecka i początki okupacji Polski w relacjach belgijskich obserwatorów. [Wyd.] Józef Łaptos. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 229–253.

Zawiera dokumenty pochodzące z archiwum belgijskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Handlu Zewnętrznego.

9756. ANDRZEJEWSKA Maria, Pawłowicz Aleksander: Do zobaczenia w kraju! Splątane losy pewnej rodziny. Red. i oprac. nauk. Justyna Owłasiuk, Marcin Zawolski. Białystok 2019 Muzeum Pamięci Sybiru 8° ss. 127, il., mapa. Muzeum Pamięci Sybiru. (Wspomnienia i Relacje; t. 3).

Lata 1939–1945.

9757. ARCHIWUM Ringelbluma. Antologia. Wstęp Jacek Leociak; oprac. Marta Janczewska, Jacek Leociak. Wrocław 2019 ZNiO 16° ss. nlb. 2, CXIX, nlb. 1, 936, il. (Biblioteka Narodowa. Seria 1; nr 334).

Wybrane źródła z Archiwum Ringelbluma dot. Holokaustu.

9758. ARMIA Krajowa w dokumentach 1939–1945. T. 2: Czerwiec 1941 – kwiecień 1943. Cz. 1–2. Zespół red. wyd. 2. t. 2 Eugenia Maresch [i in.]; przy współpr. Agnieszki Chrzanowskiej-Pietrzak [i in.]. Wyd. 2, popr. i uzup. Warszawa–Londyn 2019 IPN; Wojsk. Biuro Hist. im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego; SPP 8° ss. 552, mapy; 553–1063, nlb. 1, tabl. 24, il., mapy. Studium Polski Podziemnej w Londynie, IPN–KŚZpNP, Wojsk. Biuro Hist. im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego.

T. 1. Wyd. 2. Warszawa–Londyn 2015.

9759. [ARONSON Stanisław]: Wojna nadziei jutro. Żołnierz legendarnego Kedywu AK ostrzega. [Rozm. przepr.] Emil Marat, Michał Wójcik. Kraków 2019 Znak Litera Nova – Społ. Inst. Wydawniczy Znak 8° ss. 287, nlb. 1, 24 tabl., il.

Wywiad rzeka z żołnierzem AK (ur. 1925) pochodzącym z rodziny żydowskiej, uczestnikiem walk w powstaniu warszawskim, nt. przeżyć wojennych, życia w Tel Awiwie, współczesnego spojrzenia na wydarzenia w Polsce oraz postrzegania AK.

9760. AUGUSTYŃSKI Władysław: Droga żelazna. Red. Andrzej Augustyński. Odporyszów 2019 Fund. Demos 8° ss. 207, nlb. 1, il., mapa.

Wspomnienia autora (1924–2003), mieszkańca Wierzbian, wywiezionego wraz z rodziną w 1940 r. na Syberię nt. życia i pracy w łagrze, powrotu w 1946 r. do Polski, osiedlenia w Kwiatkowicach i życia w realiach PRL-u, doprowadzone do 1993 r.

9761. AUSCHWITZ-BIRKENAU. Los kobiet i dzieci. Koncepcja t. Marcin Panecki. Warszawa 2019 Inst. Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego 8° ss. 311, nlb. 1, il. (Zapisy Terroru; t. 6).

Treść: Od wydawcy s. 15–19; Panecki Marcin: Bez wyjątków. Kobiety i dzieci w Auschwitz-Birkenau s. 20–32; Relacje świadków: Oddział kobiecy – warunki życia s. 36–85; Praca uwięzionych kobiet s. 86–126; Zbrodnie niemieckich nadzorczyń s. 128–166; Doświadczenia nad masową sterylizacją s. 168–208; Kobiety w ciąży s. 210–258; Dzieci w Auschwitz-Birkenau s. 260–301.

Toż w jęz. ang.: Auschwitz-Birkenau. The fate of women and children. Warszawa 2019 ss. 319, nlb. 1, il.

9762. AUSCHWITZ-BIRKENAU. *Życie w fabryce śmierci. Koncepcja t. Marcin Panecki*. Warszawa 2019 Inst. Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego 8° ss. 339, nlb. 1, il. (Zapisy Terroru; t. 5).

Treść: Od wydawcy s. 15–19; Panecki Marcin: Świadcstwa tych, którzy przetrwali s. 20–35; [Relacje świadków]: Rampa, selekcje, kwarantanna s. 38–84; Dzień i warunki życia w obozie s. 86–125; Kary i egzekucje s. 126–167; Panowie życia i śmierci s. 168–210; Kanada – rabunek mienia ofiar s. 212–241; Sonderkommando – świadkowie zbrodni s. 242–283; Ruch oporu i ucieczki s. 284–328.

Toż w jęz. ang.: Auschwitz-Birkenau. Life in the factory of death. Warszawa 2019 ss. 351, nlb. 1, il.

9763. AWDIEJEW Aleksy: Polak z wyboru czyli Szczęśliwy Rosjanin nad Wisłą. Wspomnienia. Kraków 2019 Mando – Wydaw. WAM 8° ss. 250, nlb. 6, il.

Wspomnienia artysty kabaretowego i piosenkarza (ur. 1940) z dzieciństwa spędzonego w Stawropolu, wyjazdu do Moldawii i zamieszkania w Bielcach, życia codziennego i nauki szkolnej, studiów muzycznych w Moskwie, wyjazdu do Polski i studiów polonistycznych na UJ, działalności artystycznej i założenia rodziny. Doprowadzone do 2015 r.

9764. AZYK Szlamek. Ocalony. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 313–321.

Treść: Skoczek Tadeusz: Świadcstwa ludobójstwa s. 313–314; Relacja pierwsza [Witolda Szmaciarza] s. 315–318; Relacja druga [Stefanii Bogumiły Skoczek]. Rozmawiała Anna S. Artin s. 319–321.

Azyk Szlamek (Zygmunt Rożnowski, ur. 1934).

9765. BANDZO Józef: Tak było. Wspomnienia partyzanta 3. i 5. Wileńskiej Brygady Armii Krajowej. Warszawa 2019 IPN–KSZpNP 8° ss. 271, il.

Wspomnienia autora (1923–2016) z l. 1939–1948.

9766. BEDNORZ Zbyszko: Śląsk wierny Ojczyźnie. Wprow. przedrzedł Bartosz Kuświk. Opole 2019 Inst. Śląski 8° ss. VII, nlb. 1, 54, nlb. 2. (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku).

Reprint druku propagandowego z 1943 r.

9767. DIE BERICHTE der Einsatzgruppen aus Polen 1939. Vollständige Edition. Hrsg. von Stephan Lehnstaedt und Jochen Böhrer. Berlin 2013 Metropol Verlag 8° ss. 480, il.

Rec.: Przegiętka Marcin, [w:] Polska pod okupacją 1939–1945. T. 3. Warszawa 2019 s. 339–353.

9768. [BIRENBAUM Halina]: Szukam życia u umarłych. Wywiad z Haliną Birenbaum. Koncepcja wywiadu Barbara Bochenek. Oświęcim 2013 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 198, nlb. 1, tabl. nlb. 6, il.

Rozmowa z ocalałą z Holocaustu (ur. 1929) nt. dzieciństwa spędzonego w Warszawie, życia w getcie, wywozki do obozu Majdanek, a następnie Auschwitz-Birkenau, Ravensbrück i Neustadt-Glewe, powrotu do Warszawy i wyjazdu do Izraela w 1947 r., a także pamięci o Holocaustu.

Toż w jęz. wł.: La forza di vivere. Intervista con Halina Birenbaum. Traduzione dal polacco Serafina Santoliquido. Oświęcim 2019 ss. 208, nlb. 3, tabl. 6, il.

9769. [BIRENBAUM Halina]: To nie deszcz, to ludzie. Halina Birenbaum w rozmowie z Moniką Tutak-Goll. [Warszawa 2019 Wydaw. Agora] 8° ss. 373, nlb. 1, il.

Wywiad rzeka z ocalałą z Holocaustu (ur. 1929) nt. życia z piętnem obozu koncentracyjnego, bycia świadkiem historii i opowiadania o przeżyciach obozowych, młodości spędzonej w Warszawie, życia w getcie, a także w Izraelu.

9770. BLECHARCZYK Kamila: Przeżyłam Syberię. Oprac. Artur Bata. Krosno 2019 Krośnieńska Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o. 8° ss. 47, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1931) z zesłania. Obejmują l. 1940–1946.

9771. BOGACKI Euzebiusz: Notatnik obozowy. [Pruszków] 2019 Książnica Pruszkowska im. Henryka Sienkiewicza 8° ss. 159, il.

Wspomnienia więźnia obozów: Auschwitz-Birkenau i Buchenwald z l. 1943–1945. Autor żył w l. 1911–1991.

9772. BOŁADŹ-GUTSCH Irena: Od Wileńszczyzny do Berlina. Sopot [2019] Muzeum Sopotu 8° ss. 222, il. (Niezwykłe Historie Sopotian).

Wspomnienia autorki (ur. 1933) z dzieciństwa spędzonego na Wileńszczyźnie, II wojny światowej, życia codziennego w PRL-u, studiów medycznych w Gdańsku, pracy jako lekarz, a także założenia rodziny i przeprowadzki do Niemiec.

9773. [BREUSTEDT Zofia]: Najmniej jestem tam gdzie jestem... Listy Zofii z Vorzimmerów Breustedt z Warszawy i getta warszawskiego do córki Marysi w Szwajcarii (1939–1942). Wstęp, oprac. i komentarze Elżbieta Orman; tł. listów niem. Elżbieta Wrońska. Kraków 2016.

Rec.: Szarota Tomasz, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 Special Issue s. 193–197.

9774. BRYLIŃSKA Maria: Autobiografia. Wspomnienia pokoleniowe i z dzieciństwa. 70 lat pracy naukowej. Olsztyn 2019 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 39, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1932) z młodości spędzonej w Strzelnie, wydarzeń II wojny światowej, lat edukacji, założenia rodziny i pracy naukowej oraz dydaktycznej w Akademii Rolniczej oraz Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie.

9775. BUDKIEWICZ Jan [Edward]: Samoustrzeczna w niedorzeczności Wisły. Warszawa–[Józefów] 2019 Jan Budkiewicz; ACAD, Mirosław Przywódzki 8° ss. 367, nlb. 1, il.

Autobiografia filmowca i posła na Sejm (ur. 1934) z dzieciństwa spędzonego w Warszawie, nauki i życia w czasie wojny, przeprowadzki do Elbląga, podjętych studiów dziennikarskich, a także reżyserskich na Wydziale Reżyserii Filmowej PWSTiF w Łodzi, pracy jako scenarzysta, reżyser oraz wykładowca, doprowadzona do 2018 r.

9776. CETYS Teodor: *Z Warszawy do Warszawy. Zapiski cichociemnego*. Wstęp, oprac. i red. nauk. Juliusz S[tanisław] Tym. Warszawa 2015 Tetragon 8° ss. 216, il. (Żołnierze).

Wspomnienia oficera Wojska Polskiego (1908–1993).

9777. CHABIERA Piotr: *Kronika Mrozy. Cz. 1–2. Mińskie Zeszyty Muzealne. Z. 6: 2019 s. 143–150.*

Wspomnienia autora (1905–1985), współorganizatora tajnego nauczania na terenie pow. mińskiego z 1939 r.

9778. CHENCINSKI Rachel Roth: *Tutaj, nie ma dłaczego*. [Kraków] 2019 Ridero 4° ss. 30, il.

Wspomnienia Żydówki (ur. 1925) z wydarzeń II wojny światowej w Warszawie, życia w getcie, wywózki do obozu Majdanek, a następnie KL Auschwitz i Bergen-Belsen, po wyzwoleniu obozu wyjazdu do Francji, a następnie Tel Awiwu.

9779. CIEMNA noc okupacji niemieckiej na ziemi michałowickiej. [Oprac.] Zygmunt Janas. Kraków 2017 Wydaw. „Czuwajmy” 8° ss. 96, il.

Toż. Cz. 2. [Oprac.] Zygmunt Janas, Elżbieta Gołąb. Kraków 2018 ss. 137, nlb. 2, il.

Antologia wspomnień.

9780. CUDZICH Ewa: *Z perspektywy pogranicza. W świecie mikrohistorii beskidzkich góralek*. Istebna 2018 Stow. Kulturalno-Oświatowe „Na Groniach” 8° ss. 151, il.

Antologia wspomnień beskidzkich góralek z czasów II wojny światowej oraz PRL-u.

9781. DANIEL Maria: *Wspomnienia z czasu wojny 1939–1945. Bydgoszcz–Horodło–Grudziądz*. Toruń 2017.

Rec.: Sierdzan Wiesław, *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 27: 2019 s. 301–304.

9782. DANIELI Dawid (Dymitr Danielski): *Zostałem tam cztery lata*. Oprac. Sławomir Pastuszka. Pszczyna 2019 Pszczyńskie Centrum Kultury; przy współpr. Urzędu Miejskiego. 16° ss. 64, nlb. 3, il.

Wspomnienia wojenne opowiedziane z perspektywy żydowskiego chłopca (ur. 1932), nt. utraty rodziców w 1942 r., pomocy udzielonej przez rodzinę Kapićów, po wojnie życia w żydowskim domu dziecka w Zabrze, a także wyjazdu do Izraela w 1948 r.

9783. DAUKSZA Agnieszka: *Klub Auschwitz i inne kluby. Rwane opowieści przeżywców*. Gdańsk 2016.

Rec.: Dauksza Agnieszka: *Tu mówi lager... Przeżywcy mają głos. Narracje o Zagładzie*. Nr 3: 2017 s. 422–430.

9784. [DĄBROWSKA Alina]: „Oni szli do lasu, po prostu do lasu...”. *Zagłada Żydów w KL Auschwitz-Birkenau we wspomnieniach Aliny Dąbrowskiej*. Oprac. Lucyna Sadzikowska. *Narracje o Zagładzie*. Nr 3: 2017 s. 366–373, streszcz. ang.

9785. [DĄBROWSKA Alina]: *Wiem, jak wygląda piekło. Rozm. przepr. Wiktor Krajewski; tł. listów Barbara Jurewicz*. Warszawa 2019 Prószyński i S-ka – Prószyński Media 8° ss. 367, nlb. 1, il.

Wywiad rzeka z więźniarką (ur. 1923) na temat przeżyć w obozach koncentracyjnych: Auschwitz-Birkenau, Ravensbrück, Malchow i Buchenwald.

9786. DOKUMENTY dotyczące prób uwolnienia bł. ks. Józefa Czempieła z nazistowskich obozów koncentracyjnych z zasobu Archiwum Federalnego w Berlinie-Lichterfelde. [Wyd.] Mirosław Węcki. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 19: 2019 s. 89–114, streszcz. ang., niem.

Z l. 1939–1941.

9787. [DYDO-ROŹNIECKI Roman]: *Rozbicie mieleckiego więzienia w relacji Romana Dydo-Roźnieckiego*. [Oprac.] Tadeusz Zych. *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 133–140.

W dn. 29 III 1943 r.

9788. DZIENNIK pacjenta izolatorium gruźliczego podczas okupacji niemieckiej. 48 dni spośród trzech miesięcy. Wprowadzenie, oprac. i wybór fragmentów, na podst. oryginalnego rękopisu Michał Początek. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 82: 2019 s. 35–48, streszcz. ang.

W Obrze k. Wolsztyna, od 1943 r.

9789. DZIENNIK Wydzielonego Oddziału Wojska Polskiego majora Henryka Dobrzańskiego ps. Hubal. Wstęp i oprac. Paweł Skorut, Piotr Wierzbicki. Kraków 2019 a5 Krystyna Krynicka 8° ss. 166, nlb. 2, il., mapa, streszcz. ang.

Dziennik działań bojowych.

9790. DZIĘGIELEWSKA-ŻOŁĄDŹ Kazimiera: *Gorzki smak Sybiru*. Wrocław 2019 Atut 8° ss. 337, nlb. 3, tabl. 20, il., mapa.

Wspomnienia autorki, ur. w l. 30. XX w. pod Tarnopolem, nt. wywózki jej rodziny w 1940 r. na Syberię, życia w łagrach, powrotu do Polski i trudnej adaptacji, podjętej edukacji i pracy oraz wyjazdu do USA.

9791. DZIKOWSKI Józef: *...a potem Pińsk i Sybir. Wspomnienia Sybiraka*. Teresin 2018 Perła 8° ss. 136, il.

Wspomnienia Sybiraka (ur. 1928), nt. młodości i wybuchu II wojny światowej, aresztowania ojca przez NKWD, wywiezienia rodziny do Kazachstanu, warunków życia i pracy na zesłaniu, powrotu do Polski w 1946 r. i zamieszkania w Lipianach, doprowadzone do 1949 r.

9792. EPLER Adam: *Ostatni żołnierz polski kampanii roku 1939*. Ed. Artur Gajewski.

Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 133, nlb. 8, mapy.

Reed. wyd. z 1943 r.

Wspomnienia autora (1891–1965).

9793. FERNÁNDEZ Rozalia: Od Podola i Pokucia wieje wiatr. Oprac. Tadeusz Isakowicz-Zaleski; współpr. Agnieszka Mitka, Grzegorz Popadiak. Radwanowice 2019 Fund. Przyj. Fund. im. Brata Alberta 8° ss. 272, tabl. 16, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1932) z młodości spędzonej w Buczaczu, wojny i okupacji sowieckiej oraz niemieckiej, zagłady Żydów buczackich, wyjazdu w 1944 r. do Alzacji, a następnie Paryża, podjętych studiów i pracy, podróży zagranicznych oraz spotkań z Kresowiakami we Francji. Zawiera także historię Buczacza oraz słownik gwary kresowej.

9794. [FILIPEK Stanisław]: Stanisław Filipek. Dyskryminacja wsi wadowickiej przez okupanta hitlerowskiego w latach 1939–1945. [Wyd. i wstęp] Paweł Gługła. *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 88–105.

Wspomnienia kierownika szkoły w Roczynach, późniejszego więźnia obozów koncentracyjnych, żyjącego w l. 1905–1977.

9795. FOGEL Hersz: Dziennik. Oprac. Adam Sitarek, Ewa Wiatr. Warszawa 2019 ŻIH 8° ss. 127, il.

Dziennik łódzkiego Żyda (1922–2001) obejmujący okres życia w getcie w l. 1942–1944.

9796. [FRANK Hans]: Rok 1939 w dzienniku Hansa Franka. Tł. Wiktor Grotowicz; wstęp i oprac. Paweł Kosiński. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 168.

9797. GAWLINA Józef [Feliks]: In viam pacis. Dziennik biskupa połowego Wojska Polskiego 1939–1945. Wstęp i oprac. Jerzy Myszor. Katowice 2019 Centrum Badań nad Historią Kościoła; Księg. św. Jacka 8° ss. 728. (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku; nr 25).

9798. GAWLINA Józef [Feliks]: Monte Cassino i Warszawa 1944. Dwa listy pasterskie. Koncepcja, wybór i oprac. Krzysztof Burek, Jan Dohnalik, Krzysztof Stępkowski. Warszawa 2019 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 50, nlb. 4.

Zawiera m.in.: List pasterski na zdobycie Monte Cassino; List pasterski po upadku powstania warszawskiego.

Podst. edycji: J. F. Gawlina, Montecassino i Warszawa. Dwa listy pasterskie.

9799. GLEICHGEWICHT Bolesław: Broń nię nieba. Wspomnienia zanotował Andrzej Solecki. Warszawa–Wrocław 2019 PTM; Partner Wydawniczy w ramach Wrocławskiego Programu Wydawniczego; Strefa Kultury Wrocław 8° ss. 263. (Wspomnienia; 2).

Kontynuacja wspomnień Polaka (1919–2019), który w 1939 r. uciekł z okupowanej Warszawy do Lwowa, skąd w 1941 r. wyjechał do ZSRR, gdzie spędził 17 lat, z okresu służby w Armii Czerwonej w l. 1942–1945.

Toż plik tekstowy PDF (0,87 MB).

9800. GLEICHGEWICHT Bolesław: Zapiński szpiona pijanicy. Wspomnienia zanotował Andrzej Solecki. Wyd. 2. Warszawa–Wrocław 2019 PTM; Partner Wydawniczy w ramach Wrocławskiego Programu Wydawniczego; Strefa Kultury Wrocław 8° ss. 333. (Wspomnienia; 1).

Wspomnienia autora (1919–2019), który w listopadzie 1939 r. uciekł z okupowanej Warszawy do Lwowa, skąd w 1941 r. wyjechał do ZSRR i został wcielony do Armii Czerwonej. Obejmują lata 1939–1942.

Toż plik tekstowy PDF (1,09 MB).

9801. GŁOWA Stanisław: Mrok i mgła Auschwitz. Wspomnienia więźnia nr 20017. Red. Joanna Pawłowska. Poznań–[Zakrzewo] 2019 Replika 8° ss. 228, nlb. 1, tabl. 24, il. (Pieńko Obozów).

S. Głowa (1898–1987).

9802. GOLGOTA kobiet. Relacje więźniarek Ravensbrück i innych obozów koncentracyjnych ze zbiorów Polskiego Instytutu Źródłowego w Lund. Wstęp i wybór dokumentów Zbigniew Stanuch. Szczecin 2018.

Rec.: Wichert Wojciech, *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 196–204.

9803. HAJDUK Czesław: To i owo. Syberia-da. Bałachida. Warszawa 2019 Czesław Hajduk-Gopło; Non omnis 8° ss. nlb. 2, 98, nlb. 4, il.

Wspomnienia repatrianta (ur. 1932), który wraz z rodziną zamieszkał na Pomorzu, z lat młodości i aresztowania za antykomunistyczną działalność konspiracyjną, czteroletniego pobytu w więzieniu w Jaworznie, przeznaczonym dla młodzieży buntującej się przeciwko sowietyzacji. Wspomnienia obejmują l. 1947–1955. Zawierają także biografie Jana Jankiewicza oraz gen. Stanisława Bułak-Bałachowicza.

9804. HAUSER Irene: Dziennik z getta łódzkiego. Das Tagebuch aus dem Lodzer Getto. Red. nauk. Ewa Wiatr i Krystyna Radziszewska; przekł. Krystyna Radziszewska. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 142, il. (Judaica Łódzkie).

Tekst równol. pol., niem.

Toż plik tekstowy PDF (1,39 MB).

Dziennik wiedeńskiej Żydówki (1901–1942), deportowanej wraz z mężem i synem do łódzkiego getta.

9805. HERBST Witold A.: Podniebna kawaleria. Poznań 2013.

Rec.: Lech Piotr, *Europa Orientalis*. [T.] 9: 2018 s. 275–280.

9806. HERLING-GRUDZIŃSKI Gustaw: Inny świat. Zapiski sowieckie. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 353, nlb. 6. (Lekcja Literatury z Gustawem Herlingiem-Grudzińskim i Włodzimierzem Boleckim).

9807. HISTORIA ruchu oporu Węzła Kolejowego Kutno ps. „Karol” w walce z okupantem hitlerowskim w latach 1939–1945. [Aut.] Stanisław Gierula, Waław Kuźmiński, Jerzy Krakowiak, Władysław Przybysz. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 347–390.

9808. HISTORIA wysiedleń mieszkańców Pobiedzisk i powiatu Poznań-Wschód do Generalnego Gubernatorstwa w latach 1939–1940. Red. Magdalena Blumczyńska, Karol Górski; współpr. Jakub Mizerny, Ewa Tomaszewska. Pobiedziska 2019 Tow. Miłośn. Pobiedzisk 8° ss. 557, nlb. 2, il.

Antologia wspomnień.

9809. HŁASKO Jerzy, pseud. Wej: Aby Polak był zawsze Polakiem, a Polska zawsze Polską. [Wyd.] Janusz Brodowski. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 235–261.

Wspomnienia autora (1923–2012) gł. z lat II wojny światowej – do 1945 r.

9810. JABŁOŃSKI Eugeniusz: Z piórem, słowem i czynem przez życie. Warszawa 2019 MHPRL 8° ss. 229, il.

Wspomnienia dziennikarza (ur. 1934) z wybuchu II wojny światowej, życia i edukacji w warunkach okupacyjnych, po wojnie współpracy z „Dziennikiem Łódzkim”, studiów na Wydziale Dziennikarskim Uniw. Warszawskiego, związków z prasą ludową, m.in.: „Zielonym Sztandarem” i „Dziennikiem Ludowym”, członkostwa w PSL, a także funkcji konsula RP w Moskwie i Kijowie.

9811. JAKUBOWSKA Anna, pseud. Paulinka, Bukalska Patrycja: Szkło pod powieką. Warszawa 2018.

Rec.: Wiśniewska Maria, *Kronika Warszawy*. 2018 nr 2 s. 156–164.

9812. JANIK Józef: Chciałem być... Wyd. 2. Gdynia 2019 Wydaw. Manufaktura Słów 8° ss. 307, nlb. 7, il.

Wspomnienia nauczyciela (ur. 1935), działacza Solidarności i polityka z domu rodzinnego i młodości spędzonej w Nowym Sączu, studiów na AWF w Warszawie, pracy jako nauczyciel i działalności w strukturach NSZZ Solidarność, po obaleniu komunizmu startu w wyborach parlamentarnych. Doprowadzone do 2007 r.

9813. JANKOWSKI Stanisław pseud. Agaton: Z fałszywym ausweisem w prawdziwej Warszawie. Wspomnienia cichociemnego. Wyd. 5 uzup. Warszawa 2019 Bellona; Nar. Centrum Kultury 8° ss. 743, nlb. 1, il. (Jubileusz).

S. Jankowski (1911–2002).

Wyd. 1. Warszawa 1980.

9814. JAWORSKI Krzysztof: Życie na trójkącie. T. 1: „Na szczyt fali”. Warszawa–[Stare Bosewo] 2019 nakł. aut. 8° ss. 378, il.

Toż. T. 2: „W dolinę fali”. Warszawa–[Stare Bosewo] 2019 ss. 402, il.

Wspomnienia autora (ur. 1933) z młodości spędzonej w Warszawie, II wojny światowej i nauki w realiach okupacji, powstania w getcie oraz powstania warszawskiego, wysiedlenia rodziny z Warszawy, po wojnie życia w Bydgoszczy oraz Szczecinie, studiów w Szkole Inżynierskiej, działalności żeglarskiej, pracy i zagranicznych podróży, wydarzeń grudnia 1970 r. oraz wprowadzenia stanu wojennego. Doprowadzone do 2001 r.

9815. JEFFERY Ron: Potrójny. Historia brytyjskiego agenta w okupowanej Warszawie. Przekł. Roman Antoszewski. Warszawa 2019 Bellona 8° ss. 598, nlb. 1, tabl. 16, il.

Wspomnienia autora (1917–2002) z l. 1939–1945.

Poprzednie wyd. pt.: *Wiśła jak krew czerwona*. Warszawa 2014.

9816. JERZY dowódca batalionu Armii Krajowej „Zośka”. Powrót do ojczyzny Neuquén – Warszawa. Wstęp, wybór tekstów i oprac. Mariusz Olczak. Warszawa 2019 Wojsk. Inst. Wydawniczy; AAN 8° ss. 383, nlb. 1, il.

Zawiera wspomnienia Ryszarda Białousa, pseud. Jerzy (1914–1992) z okresu wojny, które ukazały się w emigracyjnych periodykach francuskich, brytyjskich i argentyńskich, a także listy do podkomendnych i współpracowników z l. 1947–1987.

9817. [KALITA Tadeusz]: Tadeusz Kalita „Spóźniony” melduje. Okupacja niemiecka i rzeczywistość PRL w donosach agenta UB/SB. Wstęp, oprac. nauk., przypisy Jerzy Mazurek. Warszawa 2018.

Toż. Wyd. 2 popr. i uzup. Warszawa 2019 ss. 576, nlb. 2 k. tabl. złożone luzem i il., mapy.

Rec. [Wyd. 1]: Furman Urszula: Donosy „Spóźnionego”. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 97–98; Kaczanowski Longin: *W kleszczach agentów i donosieli. Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 375–411.

9818. KAŻMIERSKA Kaja, Pałka Jarosław: Żołnierze Ludowego Wojska Polskiego. Historie mówione. Łódź 2018.

Rec.: Filipkowski Piotr: A Conditional Plurality of Memory. Oral Histories of the Polish People’s Army Soldiers. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 120: 2019 s. 163–177; Stobiecki Rafał, *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 434–439; Studniarek Michał, *Polska 1944/45–1989*. [T.] 17: 2019 s. 349–353.

9819. KIEDY wybuchła wojna, byliśmy dziećmi... II wojna światowa we wspomnieniach mieszkańców Warmii i Mazur oraz Górnego Śląska. Als der Krieg ausbrach, waren wir noch Kinder... Der Zweite Weltkrieg in den Erinnerungen der Bewohner Ermlands und Masurens sowie Oberschlesiens. Oprac. Joanna Lusek; tł. Dawid Skrabania. Gliwice–Opole 2019 Dom Współpr. Pol.-Niem.; Zw. Niem. Stowarzyszeń Społ.-Kult. w Polsce 8° ss. 196, nlb. 2. (Archiwum Historii Mówionej. Das Archiv der erzählten Geschichte; t. 7).

Tekst równol. pol., niem.

Antologia wspomnień.

9820. KIELECCZYŻNA. Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej. Oprac. Stanisław Krogulec. Kielce–Michniów 2018 Drukarnia Panzet; na zlec. Fund. Pomnik-Mauzoleum w Michniowie 4° ss. 79, nlb. 1, il.

Zawiera relacje świadków nt. II wojny światowej na Kielecczyźnie oraz pacyfikacji Michniowa, a także sprawozdanie z 1968 r. w sprawie wyników śledztwa dot. pacyfikacji.

9821. KILKA dokumentów z dziejów ruchu prometejskiego lat drugiej wojny światowej. [Wyd.] Marcin Kwiecień. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 2 s. 335–347, streszcz. ang.

Rok 1940.

9822. [KISIELEWICZ Stanisław]: „I moja niewola się skończy...”. Jenieckie wspomnienia kpr. Stanisława Kisielewicza [1911–1974] – żołnierza Września 1939. Wspomnienia do dr. przyg., wstępem i przypisami opatrzyły Danuta Kisielewicz i Agnieszka Misiurska. *Łambinowski Rocznik Muzealny*. T. 41: 2018 s. 121–145, streszcz. ang., niem.

9823. KLECZA w latach 1939–1945. Oprac. Krzysztof Opyrchał, Bogdan Szpila. *Ząbki 2019 Apostolicum Wydaw. Księży Pallotyńów Prowincji Chrystusa Króla* 8° ss. 245, nlb. 3, tabl. 16, il.

Antologia wspomnień mieszkańców. Zawiera również kronikę OSP z lat wojny.

9824. KLEIN Gerda Weissmann: Wszystko za życie. Tł. Mateusza Grzywa. Oświęcim 2019 Bez Fikcji 8° ss. 291, nlb. 1.

Wspomnienia Żydówki ocalałej z Holocaustu (ur. 1924) z l. 1939–1945 w Bielsku-Białej.

9825. KLUKOWSKI Zygmunt: Dzienniki 1944–1954. Zamość 2019 SZŻAK. Okręg 8° ss. nlb. 1, 301, nlb. 1, il.

Dziennik lekarza (1885–1959), dyrektora szpitala w Szczepieszynie, zaangażowanego w działalność konspiracyjną.

9826. [KONKOL Aleksander]: Pamiętnik w wojenny czas spisany. Oprac. Ryszard Leszkowski. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 2: 2017 s. 97–120.

Pamiętnik kolejjarza (1899–1986), więźnia obozu Stutthof.

9827. [KOWALCZUK Genowefa]: Eee... tam. Takiego obozu nie było. Wspomnienia Genowefy Kowalczuk byłej więźniarki obozu przy ulicy Przemysłowej w Łodzi. Rozm. przepr. Urszula Sochacka; konsultacja Artur Ossowski. Kraków 2019 Stow. U siebie – At home 8° ss. 303, nlb. 1, il.

Wspomnienia autorki (1929–2011) z czasów II wojny światowej i uwięzienia w Przechowawczym Obozie Policji Bezpieczeństwa dla Polskiej Młodzieży w Łodzi.

9828. KOWALSKI Krzysztof: Krótka historia płockiej rodziny. Na podst. przekazów rodzinnych zebrał i oprac.... *Nasze Korzenie*. Nr 16: 2019 s. 65–74.

Wspomnienia autora (ur. 1931) z l. 1939–1945.

9829. [KOZIK Czesław]: Czas konspiracji – wspomnienia żołnierza AK. *Kwartalnik Czudecki*. R. 19: 2017 nr 2 s. 16–17.

Autor (ur. 1921) był członkiem BCh, a później podporucznikiem AK.

9830. KOZŁOWSKA Ewa: Byłam pokojówką komendanta Koncentrationslager Majdanek. Oprac. Zbigniew Kozłowski. Lublin 2019 Zbigniew Kozłowski 8° ss. 105, nlb. 1, tabl. 37, il.

Wspomnienia autorki (1922–2011) z l. 1943–1945.

9831. KRAWIEC Stefania: Niezapomniani. Miejsce przeznaczenia – Syberia. Koszalin 2019 KryWaj Krystyna Wajda 8° ss. 41, nlb. 1, il.

Historia męża autorki – Tadeusza Krawca (1928–2000) i jego rodziny, która w lutym 1940 r. została wywieziona ze Stryja na Syberię oraz ich powrotu w 1946 r. do Polski, a także wspólnej podróży po latach na miejsce zesłania. Zawiera także opowieści o Syberii Stanisława Wojtasa – ojca autorki.

9832. KRÓLIKOWSKI Łucjan Zbigniew: Pamiętnik sybiraka i tułacza. Kraków 2019 Wydaw. Franciszkanów Bratni Zew spółka z o.o. 8° ss. 314, nlb. 2, tabl. 24.

Wspomnienia franciszkanina (1919–2019).

9833. KRUCZKOWSKI Andrzej: Barce w okresie drugiej wojny światowej – ze wspomnień rodzinnych. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niząńskiej*. [R. 8]: 2019 s. 43–51.

Wydarzenia wojenne w Barcach z perspektywy rodziny Kruczkowskich.

9834. KURNATOWSKI Andrzej: Nie tylko moje wspomnienia. Łódź 2018 Andrzej Kurnatowski 8° ss. 148, il.

Wspomnienia lekarza (ur. 1927) z wydarzeń II wojny światowej, nauki szkolnej i pracy w fabryce słodyczy w Łodzi, aresztowania rodziców i wyjazdu do Piotrkowa Trybunalskiego, po wojnie studiów medycznych, obrony doktoratu, pracy w Akademii Medycznej w Łodzi, doprowadzone do 2017 r. Zawiera także wspomnienia ojca, Henryka z okresu aresztowania (1943 r.), więźniarek, które wraz z matką autora przebywały w areszcie w Łodzi, a później w KL Auschwitz oraz brata Witolda z l. 1943–1944.

9835. KUTRZEBA Tadeusz: Bitwa nad Bzurą (9–22 września 1939 r.). Ed. Artur Gajewski. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 141.

9836. LEWCZYŃSKI Jerzy, pseud. Marian: Akcja „Burza”. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 235–247.

Wspomnienia autora (1924–2014) dot. 1944 r. i działań wojennych na terenie Tomaszowa Lubelskiego i okolic.

9837. LISTY „Cioci Zosi”. Koresponden-
cja prof. Józefa Kostrzewskiego z czasów jego
okupacyjnej tułaczki po Podkarpaciu (III 1941
– IV 1942). [Wyd.] Andrzej Prinke. *Analec-
ta Archaeologica Ressoventia*. Vol. 11: 2016
s. 313–347.

9838. LOSY wojenne polskiego duchowień-
stwa – na przykładzie wspomnień ojców ka-
pucynów związanych z Lubartowem. Oprac.
Małgorzata Sabat. *Lubartów i Ziemia Lubar-
towska*. [T. 19]: 2016 s. 135–145.

9839. LUBIENIECKI Zbigniew: Odwet. Pol-
ski chłopak przeciwko Sowiетom 1939–1946.
Wybór fragmentów do dr., indeksy Jan Sien-
kiewicz. Warszawa 2019 Ośr. Karta 8° ss. 319,
nlb. 1, tabl. 32, il., mapa. (Świadectwa. Polska
XX Wiek).

Wspomnienia autora (ur. 1930), deportowanego z rodziną
w 1940 r. do obwodu archangielskiego.

9840. ŁBIK Maria: Autobiografia. Cz. 1:
„Marysia 1941–1971”. Poznań–[Gruszczyń]
2019 Maria Łbik 8° ss. 104, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1941) obejmujące dzieciństwo spęd-
zone w Niemczech, przeprowadzkę na teren Wielkopolski,
edukację, założenie rodziny i pracę w Zakładzie Automatyki
Przemysłowej.

9841. MACHLARZ Helena: Tak było. Wspo-
mnienia. Majdan Sielec–Kielce 2018 AFR „Pra-
cownia Golem” 8° ss. 64, il.

Wspomnienia poetki (ur. 1938) z dzieciństwa i domu rodzin-
nego w Majdanie, wydarzeń II wojny światowej, wyzwolenia
miejscowości, nauki szkolnej i życia w realiach PRL-u, założenia
rodziny i działalności społecznej, doprowadzone do 2017 r.

9842. MADAJ Lucyna z d. Stępniewska,
Janikowski Zbislaw: Jak przeżyłam II wojnę
światową. *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019
s. 139–159.

W Częstochowie w l. 1939–1945.

9843. MAJZEL Zygmunt: Wspomnienia Zy-
giego. Wyd. 2 rozsz. Warszawa 2018 Wydaw.
A&M 8° ss. 203, il.

Wspomnienia autora (ur. 1935) z dzieciństwa spędzonego
w Błaszku, II wojny światowej, studiów w Szkole Głównej
Planowania i Statystyki w Warszawie, założenia rodziny i pracy
zawodowej m.in. w Głównym Urzędzie Statystycznym, Cukrowni
„Cerekiew” i Zjednoczeniu Leśnej Produkcji Niedrzewnej „Las”
w Warszawie. Doprowadzone do 2017 r.

9844. MARMOROSS Kazimierz: Dal Me-
dio Oriente in Italia con l’Armata Polacca.
Diario di guerra 1942–1946. Trad. dal polacco
di Kamila Nitkiewicz e Krzysztof Bogucki.
Roma–Warszawa 2018 Fond. Romana Marchesa
J. S. Umiastowska; Studio EDO 8° ss. 120, il.
Fond. Romana Marchesa J. S. Umiastowska.

(Memoriae; vol. 1) (Polonica Włoskie. Polonica
in Italia; vol. 16).

Diennik oficera polskiego (1913–1969), uczestnika walk
pod Monte Cassino.

9845. [MARZYŃSKI Marian]: Kino, emi-
gracja i ON. Rozmawia Iwona Dembska. *Polish
Migration Review*. 2017 nr 2 s. 85–91.

Wywiad z M. Marzyńskim (ur. 1937) reżyserem i scenarzystą
dot. pochodzenia żydowskiego, wydarzeń II wojny światowej
oraz czasów PRL-u i emigracji z Polski w 1968 r. do Danii,
a następnie USA.

9846. THE MASS extermination of Jews in
German occupied Poland. Note adressed to the
goverments of United Nations on December
10th, 1942, and other documents. Foreward
Arkady Rzegocki; analysis Michael Fleming.
Warszawa 2019 Min. Spraw Zagranicznych.
Biuro Archiwum i Zarządzania Informacją 8°
ss. 34, il.

9847. [MASTALSKA-CHWIEJCZAK
Teresa]: Wspomnienia Teresy Mastalskiej-
-Chwiejczak dotyczące losów rzeszowskich
Żydów w czasie II wojny światowej. [Wyd.]
Robert Borkowski. *Prace Historyczno-Archi-
walne*. T. 31: 2019 s. 179–195, streszcz. ang.

Wspomnienia ur. w 1926 córki legionisty, przebywającej czę-
sto w dzieciństwie u dziadków w Rzeszowie, opisujące wojenne
losy poznanych wcześniej Żydów.

9848. MEHRING Edmund: Mój czas, moje
życie. Oprac. Bogdan Mehring. Kraków 2017
Ridero 8° ss. 131, il.

Wspomnienia autora (ur. 1932) z wydarzeń II wojny świa-
towej w Wejherowie, odbytej po wojnie służby wojskowej,
pracy w Przedsiębiorstwie Robót Elektrycznych w Gdańsku,
strajków w 1970 i 1980 r., a także założenia rodziny. Dopro-
wadzone do 2006 r.

9849. MĘDLEWSKI Michał: Notatnik
obozowy. Oprac. Benedykta i Piotr Holcowie.
Wyrzyk 2019 Tow. Przyj. Wyrzyka 8° ss. 47,
nlb. 1, il. Tow. Przyj. Wyrzyka.

Wspomnienia jeńca Oflagu Murnau, poety i prozaika (1912–
1997) z l. 1939–1945.

9850. [MĘDRZECKA Marianna]: Kiedy
człowiek był niczym – Auschwitz, Ravensbrück,
Buchenwald. [Wyd.] Agata Jolanta Bochenek.
Rocznik Wołomiński. T. 14: 2018 s. 177–186.

Wspomnienia M. Mędrzeckiej (ur. 1928), więźniarki obozów
w l. 1944–1945, z wojny oraz lat powojennych.

9851. MICHTA Norbert: Z mojej drogi do
BCh. Przygotował Janusz Gmitruk. *Rocznik Hi-
storyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu
Ludowego*. Nr 35: 2019 s. 221–243.

Wspomnienia autora (1923–2016) dot. gł. udziału w walkach
w BCh od marca 1942 r.

9852. MIESZCZAK Zygmunt: *Maryja i różaniec*. [Warszawa 2019 Aleksandra Klimczak-Saługa] 8° ss. 125, nlb. 4, il.

Wspomnienia Kanclerza Orderu „Krzyża Niepodległości” (ur. 1925) z lat II wojny, działalności w Szarych Szeregach, po wojnie studiów na Politechnice Szczecińskiej, aresztowania przez WOP, założenia rodziny oraz działalności w organizacjach kombatanckich.

9853. MIESOWICZ Kazimierz: *Obrona Dylągowej. Wspomnienia z czasów okupacji niemieckiej i mojej służby w Policji Państwowej. Dylągowa–Dynów 2019 Gm. Dynów* 8° ss. 34.

Wspomnienia autora (1892–1980) z 1944 r.

9854. MILCZYŃSKI Andrzej: *Meandrowanie z piętnem Sybiraka 1940–1970*. Wrocław 2018 Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 311, nlb. 1, il.

Wspomnienia geografa (ur. 1941), który urodził się po zesłaniu rodziny na Syberię z okresu wywózki i powrotu w 1946 r. do Polski (które autor oparł o wspomnienia swojej siostry Heleny), życia i nauki w realiach PRL-u, śpiewania w chórze kościelnym, nauki w szkole muzycznej, podróży po Polsce, studiów geograficznych na Uniw. Wrocławskim oraz pracy w Państwowym Przedsiębiorstwie Wydawnictw Kartograficznych w Warszawie.

9855. MILCZYŃSKI Stanisław [pseud. Gryf]: *Dziennik porucznika „Gryfa” 1939–1945*. Jawczyce 2018 Komograf 8° ss. nlb. 18, 410, nlb. 20, tabl. 16, il., mapy.

S. Milczyński pseud. Gryf (1918–2016).

9856. MOJE przeżycia wojenne. Wypracowania dzieci z 1946. My wartime experiences. Children’s compositions from 1946. Koncepcja publikacji Leszek Zaborowski; tł. Aleksandra Arumińska, Julia Niedzielko, Ian Stephenson, Maciej Zakrzewski. Warszawa 2019 Inst. Pileckiego 8° ss. 251, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., ang.

Antologia wspomnień z II wojny światowej.

9857. MORD w lesie katyńskim. Przesłuchania przed amerykańską komisją Maddena w latach 1951–1952. T. 1. Wstęp, wybór i oprac. Witold Wasilewski; przełożył Waclaw Jan Popowski. Warszawa 2017.

Rec.: Bosiacki Adam, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 533–540.

9858. [MOSKAL Stanisław] Podgrobelski Śledź Otrembus: *Niegdysiejsze śniegi, niegdysiejsze mgły*. Kraków 2018 Drukarnia San Set; Śledź Otrembus Podgrobelski 8° ss. nlb. 2, 470, tabl. 20, k. 1, il.

Pamiętniki profesora nauk rolniczych i socjologa wsi (1935–2019) z młodości spędzonej w Krakowie oraz Lanckoronie, II wojny światowej i niemieckiej okupacji, studiów rolniczych i życia studenckiego, pracy jako asystent w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Rolnictwa UJ, prowadzonych badań terenowych, podróży i staży naukowych. Doprowadzone do 2006 r.

9859. MYSTKOWSKI Andrzej, Mystkowska Krystyna: *Niewola i nadzieja. Korespondencja wojenna Andrzeja i Krystyny Mystkowskich*. [Wyd.] Anna Matuchniak-Mystkowska, Jan Mystkowski, Piotr Stanek. Opole 2018.

Rec.: Kisielewicz Danuta, *Łambinowski Rocznik Muzealny*. T. 41: 2018 s. 167–171.

9860. NEUMANN Walter: *Dziennik młodego Niemca. Wspomnienia 1939–1940*. Przekł. i red. nauk. Liliana Lewandowska. Toruń 2018.

Rec.: Dalecki Krzysztof, *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 215–223.

9861. NOWAK Waldemar: *Wyjęte z kalendarza. Garść wspomnień*. Przedm. Wojciech Góralski. Płock 2019 Płocki Inst. Wydawniczy 8° ss. 135, nlb. 1, il.

Wspomnienia księdza (ur. 1937) z dzieciństwa spędzonego w Dobrzyniu nad Wisłą, życia rodzinnego, zakończenia wojny i nauki szkolnej, przyjęcia do Niższego, a następnie Wyższego Seminarium Duchownego w Płocku oraz posługi kapłańskiej.

9862. NOWAK-JEZIORAŃSKI Jan: *Kurier z Warszawy*. Wyd. 2. Kraków 2019 Znak Horyzont 8° ss. 671, il.

Wyd. 1. 1989.

9863. NUMERY obozowe jeńców 15649 i 12658 – korespondencja Mieczysława Krzepińskiego i Romana Tarnawskiego ze Stalagu IIA w Neubrandenburgu. [Wyd.] Marcin Ladek. *Gens*. [T.] 17: 2019 s. 43–57, streszcz. ang.

9864. O TYM nie wolno mówić... Zagłada Żydów w opowieściach wspomnieniowych ze zbiorów Dionizjusza Czubali. Wybór i oprac. Piotr Grochowski. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 236, streszcz. ang. (Paralele. Folklor, literatura, kultura).

Antologia wspomnień świadków zagłady ludności żydowskiej, zebrana w l. 70. i 80. XX w. na terenie woj. świętokrzyskiego oraz Zagłębia Dąbrowskiego.

9865. OBÓZ dla jeńców alianckich Stalag Luft IV w Tychowie (1944–1945). Studia, relacje i upamiętnienia. Praca zbior. pod red. Pawła Michalaka i Michała Polaka. Koszalin 2018 Wydaw. Uczelniane Politech. Koszalińskiej 8° ss. 233, il., mapa. Politech. Koszalińska. Wyzd. Humanist. (Monografia; nr 352).

Treść: Polak Michał, Michalak Paweł: Wstęp s. 7–8; Ślizewski Grzegorz: Polscy lotnicy ze Stalag Luft IV Gross Tychow s. 11–67; Bukowski Krzysztof: Z przestworzy do stalagu s. 69–79; Gut-Czerwonka Anna: Pomniki obozu Stalag Luft IV Gross Tychow w twórczości Zygmunta Wujka s. 81–100; Michalak Paweł: Z kart historii. Jubileuszowe spotkanie s. 101–102; Grobelski Wojciech: Modroleska rocznica s. 103–105; Jurkiewicz Jarosław: Amerykańska wdzięczność za pamięć o jeńcach spod Tychowa s. 107–114; Sokołowski Wojciech: Upamiętnianie jeńców przez Bałtyckie Stowarzyszenie Miłośników Historii „Perun” s. 115–117; Relacje i dokumenty s. 119–214.

Rec.: Knopek Jacek: Losy jeńców alianckich z okresu II wojny światowej w Tychowie. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 435–438.

9866. OCALONE wspomnienia. II wojna światowa w pamięci mieszkańców Szufnarowej. [Oprac.] Danuta Brzoza, Elżbieta Piękoś, Zenon Petka; konsultacja hist. Stanisław Lepak. Szufnarowa–Krosno 2019 Graffia 8° ss. 302, nlb. 2, il.

Antologia wspomnień.

9867. OLSZEWSKI Andrzej Kazimierz: Okupacyjne wakacje w Józefowie. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 165–168.

Wspomnienia autora z II wojny światowej.

9868. [ORENBACH Izrael Aljuhe]: Sen o teatrze. Listy z tomaszowskiego getta – Izrael Aljuhe Orenbach [1920–1942] do Edith Blau [ur. 1921]. Oprac. Justyna Biernat; tł. Agnieszka Haładaj, Anna Pawłowska. Tomaszów Mazowiecki 2018.

Rec.: Wawer Karolina: Wydobyty z popiołów. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 173–177.

9869. ORZECZOWSKI Jan, pseud. Strzała: Ostatnia bitwa 9. psk AK. Grajewo 2019 Tow. Przyj. 9. PSK; przy współpr. z Eko-Druk 8° ss. 31, tabl. 4, il. (Osowe Grzędy 8/9 września 1944 r.; cz. 4).

Wspomnienia autora (1920–2002), żołnierza 9 Pułku Strzelców Konnych AK z 1944 r.

9870. [OSIECKI Stanisław]: Wspomnienia Stanisława Osieckiego o ruchu ludowym w czasie okupacji (1939–1945). [Wyd. i wstęp] Mateusz Ratyński. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 341–365.

Wspomnienia działacza ludowego, senatora i posła w II RP, żyjącego w l. 1875–1967.

9871. PASZKOWSKI Zenon Leopold: Ożyć w pamięci. Wspomnienia wydarzeń z 1944 roku w Łucku na Wołyniu. Red. Halina Irena Szumił. Sandomierz 2019 Halina Irena Szumił 8° ss. 181, nlb. 2, il.

Wspomnienia autora (ur. 1934) z bombardowania Łucka w 1944 r. i uratowania się rodziny, przeprowadzki do Jarosława, śmierci ojca i życia w realiach PRL-u. Zawiera także opis starań autora o upamiętnienie śmierci mieszkańców Łucka oraz wspomnienia innych świadków wydarzeń z 1944 r.

Rec.: Hamryszczak Artur: Kult obrazu Matki Bożej Łatyckowskiej – historia i teraźniejszość. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 441–446.

9872. PATRYN Bogdan: Zapiski z dobrego domu. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 5: 2019 s. 151–236.

Pamiętniki strzyżowianina (ur. 1939) ukazujące losy rodziny Górnickich i Woźniackich oraz osobiste wspomnienia od zastrzelenia ojca Zygmunta przez Niemców (7 V 1944 r.),

przez wkroczenie Sowieców, dzieciństwo i szkołę w PRL – doprowadzone do początków nauki w rzeszowskim technikum mechanicznym w 1953 r.

9873. PELC-PIASTOWSKI Jerzy: Obwód AK Łańcut. T. 3. Katowice 2018 Drukarnia Archidiec. 8° ss. 193, il., mapy.

Kontynuacja wspomnień autora, obejmuje l. 1943–1945.

T. 1 pt.: Z akowskich wspomnień. Obwód Łańcut. Katowice 2016.

9874. [PENC Roman]: „Kronika” ks. Romana Pencza proboszcza w Przeworsku (lata 1939–1944). Wybór i oprac. Szczepan Kozak. Przeworsk–Przemysł 2018 Region. Tow. Nauk.; AP 8° ss. XXI, nlb. 1, 210, il. (Przeworsk – Mała Ojczyzna; t. 3).

Autor żył w l. 1884–1963.

Rec.: Kowal Bogumiła, *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 518–522.

9875. PIENIAŻEK Janina pseud. Jagoda: Wojenny dziennik. Bielsko-Biała 2019 Art-Format Poligrafia; [J. Pieniążek] 8° ss. 187, nlb. 1, il.

Dziennik wojenny ojca – Jana Plaskury (1908–1983), żołnierza 2. pułku lotniczego w Rakowicach. Obejmuje okres od sierpnia 1939 – lipca 1946 r.

Praca stanowi rozbudowaną wersję książki: Czas niezupełnie przeszły. Historia rodziny. Bielsko-Biała 2011.

9876. [PILCH Adolf]: „Góra” „Dolina” – partyzant niepokonany. Wywiad rzeka z cichociemnym Adolfem Pilchem [1914–2000]. [Przeprowadził] Marian Podgóreczny; wprow. Kazimierz Krajewski. Warszawa 2019 Inst. Hist. nn im. Andrzeja Ostoja Owsianego 8° ss. 199, nlb. 1, il., mapy.

Wywiad M. Podgórecznego ze swoim dowódcą A. Pilchem (Zgrupowanie Stołpecko-Nalibockie AK) nt. działalności zgrupowania, relacji AK z sowiecką partyzantką, stosunków polsko-żydowskich na Kresach, a także zakłamań w historiografii nt. zgrupowania.

9877. PILECKI Witold: Le rapport Pilecki: déporté volontaire à Auschwitz 1940–1943. Trad. du pol. par Urszula Hyzy et Patrick Godfard; notes historiques d'Isabelle Davion; postf. d'Annette Wiewiorka. Seyssel 2014 Champ Vallon 8° ss. 324, nlb. 11, tabl. 8, il., mapy. (Époques).

Rec.: Wencel Anna, *Res Gestae*. [T.] 7: 2018 s. 145–153.

9878. [PIÓRO Stefan Józef, pseud. Czapeczka]: Wspomnienia i refleksje o działalności konspiracyjnej Stefana Józefa Pióro ps. Czapeczka. [Wyd.] Robert Czyż. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 321–341.

Wspomnienia żołnierza AK (ur. 1917) z Zamojszczyzny.

9879. [POHOSKI Henryk]: Działania 1 Dywizji Piechoty Legionów we wrześniu 1939 r. w relacji ppłk. dypl. Henryka Pohoskiego.

(Cz. 1). [Wyd.] Piotr Targoński. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 463–490, streszcz. ang.

9880. POLSCY żołnierze w niewoli sowieckiej. Koncepcja t. Bartosz Graliński. Warszawa 2019 Inst. Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego 8° ss. 335, nlb. 1, il. (Zapisy Teroru; t. 8).

Treść: Od wydawcy s. 15–19; Graliński Bartosz: Epilog września – polscy żołnierze w niewoli sowieckiej s. 20–28; [Zeznania świadków:] Jenieckie obozy pracy przymusowej w granicach II RP s. 42–123; Obozy w Krzywym Rogu i Zagłębiu Donieckim s. 124–172; Losy internowanych na Litwie i Łotwie s. 174–250; Na Dalekiej Północy. Jeńcy w Ponoj i obwodzie murmańskim s. 252–316.

9881. POPŁAWSKI Mirosław: Dotarłem nad Bajkał i wróciłem. Wspomnienia z zsyłki na Sybir. Grajewo 2019 Eko-Dom Sp. z o.o.; Eko-Druk Sp. z o.o. 8° ss. 120, il.

Wspomnienia mieszkańca wsi Krasne (ur. 1931) z l. 1939–1946.

9882. PÓŁWYSEP Helski. Wiosna 1945. Wspomnienia wywiezionych. Czarny Młyn–[Gdynia] 2019 Stow. Ziemia Pucka; Region 8° ss. 282, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień Kaszubów wywiezionych do Niemiec oraz Danii.

9883. PREISS Klaus: Wspaniałe życie Klausu P. Oprac. liter. Janusz Malinowski. Lublin 2019 jmp books 8° ss. 304, il.

Wspomnienia Niemca (ur. 1939), który trafił do domu dziecka w Gliwicach, z młodości i przejęcia placówki przez polskie siostry zakonne, trudnej adaptacji i nauki języka polskiego, ukończenia szkoły zawodowej oraz pracy jako introligator, wyjazdu do Niemiec w 1968 r. i poszukiwań biologicznych rodziców, a także działalności w Polskim Stowarzyszeniu Kulturalnym w Dortmundzie.

9884. PREUSS Charlotte: Moje przeżycia między marcem a grudniem 1945 roku. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 13: 2019 s. 129–138.

Wspomnienia Niemki ze Sławna.

9885. PROJEKTY ulotek antykomunistycznych z końca 1941 roku. Do druku podał Wojciech Frazik. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 307–317, il., streszcz. ang.

9886. PRZEŚLADOWCY Żydów przed Wojtkowym Sądem Specjalnym Komendy Głównej AK w 1944 r. [Wyd.] Dariusz Libionka. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 371–408, streszcz. ang.

9887. PRZYBYŁ Eugeniusz: Toruń okupacyjny wrzesień 1939 – styczeń 1945 w dzienniku malarza i bibliofila. Z rękopisu wyd. i oprac. Janusz Tondel, Roman Tondel. Toruń 2019 PTH 8° ss. 562, nlb. 48, il.

9888. [PRZYGODZKI Wincenty]: Wspomnienia ks. Wincentego Przygodzkiego z pobytu w obozie przejściowym na Radogoszczu k. Łodzi (11 listopada 1939 – 17 stycznia 1940). [Wyd.] Paweł Kostrzewski. *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 109–121, streszcz. ang.

9889. PUBLICZNA egzekucja w Kutnie w dniu 9 czerwca 1941 roku. [Wyd.] Grażyna Gajewska. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 279–313.

Zawiera fragm. artykułów z gazet, ilustracje oraz dokumenty.

9890. PUŁK Ułanów Karpackich 1940–1942. [B.m.] 2019 [Stow. „Ułana Karpackiego”; Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej] 4° ss. 47, nlb. 1, il.

Repr., oryg.: Tel Aviv 1943.

9891. PUŁK Ułanów Karpackich 1942–1944. [B.m.] 2019 [Stow. „Ułana Karpackiego”; Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej] 4° ss. 46, nlb. 2, il.

Repr., oryg.: Cairo 1945.

9892. RABIN Josef Lejb Gelernter ze Skępego i jego ślady w Archiwum Ringelbluma. [Wyd.] Maria Ferenc. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 355–370, streszcz. ang.

Dot. wygnania Żydów ze Skępego do Warszawy w 1939 r.

9893. RELACJE o pomocy udzielanej Żydom przez Polaków w latach 1939–1945. T. 1: Dystrykt warszawski Generalnego Gubernatorstwa. Wybór i oprac. Sebastian Piątkowski. Warszawa–Lublin 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 533. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie.

9894. ROK za drutem kolczastym. Oprac. Adam Sitek, Ewa Wiatr. Warszawa 2019 ŻIH im. Emanuela Ringelbuma 8° ss. 575, nlb. 1, il.

Treść: Wstęp. Obwieszczenia jako forma komunikowania się z mieszkańcami getta s. 9–15; Nota edytorska s. 19–22; Rok za drutem kolczastym (na marginesie obwieszczeń pana prezesa Chaima Rumkowskiego [1877–1944]) s. 23–55; Nota edytorska s. 59–63; Obwieszczenia Przełożonego Starszeństwa Żydów z getta łódzkiego (1940–1944) s. 65–567.

9895. ROMER-SARTORIO Wanda: (Na)dzieje 1939–2019. Warszawa 2019 Wydaw. Liter. Białe Pióro 8° ss. 352, nlb. 3, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1932), córki dyplomaty Karola Romera, od momentu wybuchu II wojny światowej, ucieczki do Bukaresztu i mieszkania tam do 1949 r., wyjazdu przez Jugosławię do Turynu, pracy jako tłumaczka, założenia rodziny i życia we Włoszech.

9896. RUDNICKI Jan: Zaslucze. Przerwane dzieciństwo. Poznań 2019 Bonami 8° ss. 199, nlb. 4, il.

Wspomnienia inżyniera (ur. 1935) z dzieciństwa spędzonego w Lewaczach, okupacji sowieckiej i wysiedlenia z rodzinnej

miejscowości, edukacji szkolnej, zdobycia tytułu magistra inżyniera oraz podjęcia pracy. Zawiera również wspomnienia bliskich nt. Wołyńa.

9897. RZECHORZEK [Jerzy] George: *My journey to freedom. Moja droga do wolności. Przygot. do dr. i oprac. tekstów Barbara Ziobro. Przemysł 2017 Drukarnia San Set 8° ss. 189, il.*

Tekst równol. ang., pol.

Wspomnienia żołnierza Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie (ur. 1923) z l. 1939–1948, uzupełnione biografią autora.

9898. [SAWICKI Jerzy]: *Operacja „Neon 4”*. [Wyd.] Elżbieta Skerska. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 29: 2017 nr 67 s. 86–91.

Fragm. wspomnień Jerzego Sawickiego (1920–2002) dot. Operacji „Neon 4” – przyjęcia zrzutów cichociemnych we wrześniu 1943 r. w okolicach Grodziska Mazowieckiego.

9899. SKIERCZYŃSKI Marian: „Most zbawienia”. Relacja o przeprawie Armii „Kraków” przez Wisłę 11 września 1939 r. Do dr. przygot., wstępem i przypisami opatrzył Bernard Porębski. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 48 s. 41–49.

Wspomnienia majora saperów żyjącego w l. 1900–1983.

9900. SKORUPKA Witalis: *Ja Orzeł. Z Kedywu do celi śmierci*. [Współpr.] Beata Sławińska. Warszawa 2018 Bellona 8° ss. 366, nlb. 2, il.

Wywiad rzeka z żołnierzem AK (ur. 1923), zastępcą dowódcy plutonu w akcji „Burza”, aresztowanego w 1945 r. przez UB, skazanego na karę śmierci, którą zamieniono na 10 lat więzienia.

Toż plik tekstowy EPUB (6,89 MB).

9901. SMOLEŃSKI Stanisław: *Zatrzymać czas*. Konin 2019 Psychoskok 8° ss. 97, nlb. 1, il.

Dziecięce wspomnienia autora (ur. 1939) z II wojny światowej, nauki szkolnej i młodości w czasach PRL-u, sportowej kariery w wyciskaniu sztangi, służby wojskowej oraz założenia rodziny. Doprowadzone do 1980 r.

9902. SOBOLEWSKA Maria: *Syberia moja i moich rodziców oraz wspomnienia po powrocie*. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 255–274, il.

W oparciu o własne i rodzinne wspomnienia, opis wywózki na Syberię w 1941 r., pobytu w obozie w Afryce oraz powrotu do Polski – doprowadzone do l. 90.

9903. SOCHA Miłosz: *Wołyń. Świadkowie mówią*. Łódź 2019 Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 134, nlb. 1, il.

Zbiór wywiadów ze świadkami, którzy przeżyli rzeź wołyńską.

9904. SOSNA Urszula: „Gdy w 1945 r. wybuchła u nas wojna...”. *Oprac. Małgorzata Labuda-Lis. Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 9: 2019 s. 235–266, streszcz. ang.

Relacja mieszkanki Bytomia o losach niemieckojęzycznej ludności Śląska po wkroczeniu na te tereny Armii Czerwonej.

9905. SPECJALNA księga gończa dla Polski. *Oprac. Maria Rutkowska, Anna Ziółkowska*. Poznań 2019 Inst. Zachodni 8° ss. 271, nlb. 1, tabl. 8, il., mapy. (Documenta Occupationis; 17).

Wydana przez Urząd Kryminalny Policji Rzeszy w 1939 r., zawiera spis osób mieszkających w Polsce i uznanych za niebezpieczne dla Niemiec.

9906. SPIEGEL Renia: *Dziennik 1939–1942*. Tekst z rękopisu spisał Tomasz Magierski; przypisy, red. i oprac. tekstu Roman Włodek. *Rzeszów 2016 Fund. Reni Spiegel 8° ss. 283, il.*

Dziennik polskiej Żydówki (1924–1942), podczas wojny uwięzionej w przemyskim getcie, zastrzelonej przez Niemców w 1942 r.

9907. STANIK Natalia: *Echo dziecięcych lat Sybir – łagry, tajga, step Uzbekistanu, Dońskie stepy*. Lata 10 II 1940 – 25 II 1946 r. Warszawa 2019 AWIR Akces Sukces-Sport 8° ss. 102, nlb. 1, il., mapy.

9908. [STRÓŻYŃSKI Marian]: *Wspomnienia Bielawki w oczach dziecka (1939–1945)*. Rafał Berger rozmawia z Marianem Stróżyńskim. Maszewo 2019 Stow. Miłośn. Historii Energetyki 8° ss. 124, il.

Autor ur. 1931.

9909. STUDNIA bez dna. *Opowiadania z Kresów II RP*. Cz. 2. Praca zbior. pod red. Edwarda Bienia i Krystyny Patrzykąt; współpr. Anna Kulik. Wyd. 2 popr. Dzierżoniów 2019 „Edytor” Drukarnia – Wydaw. Tomasz Ligieża 8° ss. 198, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień przesiedleńców z Kresów z l. 1939–1946.

Cz. 1. 2010.

9910. [STYRCZ Roman]: *Tuż przed pierwszym dzwonkiem. Z ostatniego wywiadu. Wspomnienie o Romanie Styrzczu*. [Rozmowę przeprowadził] Rafał Brzeziński. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 10]: 2018 [dr.:] 2019 s. 503–524.

Wspomnienia nauczyciela, pisarza i malarza (1931–2018) obejmujące okupację i początki edukacji w Szyszczycach, gimnazjum w Busku-Zdroju, dalszą naukę i studia w szkole plastycznej we Wrocławiu, początki pracy pedagogicznej w Bielawie oraz pasje artystyczne.

9911. [SZPAKOWICZ Wiesław]: *Dzienniki cichociemnego 1939–1942*. Wstęp, oprac. i red. Krzysztof Kaczmarski i Krzysztof Adam Tochman. Wyd. 2 uzup. Warszawa–Rzeszów 2019 IPN KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 408, k. tabl. 1, il., mapy, streszcz. ang., fr. (Seria Wydawnicza IPN Oddział Rzeszów).

W aneksie tekst broszury W. Szpakowicza pt.: *Z rozważań nad narodowym radykalizmem*.

Wyd. 1. 2014.

9912. SZTUKA przetrwania. Deportacje sowieckie z powiatu bielskiego 1940–1941. Relacje zesłańców. Koncepcja, red. i wstęp Wojciech Konończuk. Warszawa 2019 IPN 8° ss. 518, nlb. 1, il., mapy. IPN–KŚZpNP.

Antologia wspomnień.

9913. ŚMIERĆ, zgliszcza, niewola. Gmina Lipie w ogniu wojny. W 80. rocznicę tragicznych wydarzeń. Relacje świadków zarejestrował i oprac. Jarosław Jędrusiak. [Lipie 2019 Gm. Lipie; Gm. Bibl. Publ.] 8° ss. 151, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień.

9914. ŚWIERCZYŃSKI Bernard Konrad: Przemynicy życia. Oprac. i posł. Aleksandra Janiszewska. Warszawa 2018 Ośr. Karta plik tekstowy PDF (2,82 MB).

Wspomnienia autora (1922–2002) opisujące środowisko warszawskich szmuglerów i przemyników podczas II wojny światowej, pomocy Żydom zamkniętym w getcie w dostarczaniu produktów oraz w przechodzeniu na „aryjską stronę” miasta.

9915. TAFFET Gershon: Zagłada Żydów żółkiewskich. Oprac. Natalia Aleksium, Shuki Ecker. Wyd. 2. Warszawa 2019 ŻIH 8° ss. 208, nlb. 1, k. tabl. 1, il. (Wydanie Krytyczne Prac Centralnej Żydowskiej Komisji Historycznej).

Wyd. 1. 1946.

9916. TAJNE nauczanie na Ziemi Łomżyńskiej w latach II wojny światowej. Relacje, wspomnienia i inne materiały. Kom. red. pod kierunkiem Ewy Chludzińskiej. Łomża 2019 Łomżyńskie Tow. Nauk. im. Wągów; ZNP. Oddz. 8° ss. 160. ZNP. Oddz. w Łomży.

Antologia wspomnień.

9917. TATARA Tadeusz: Z sowieckiej tajgi do polskich lasów. Wstęp i oprac. Tadeusz Zych. Tarnobrzeg 2019 Neiko Print&Publishing 8° ss. 133, nlb. 3, il.

Wspomnienia autora (1914–1989) z wybuchu wojny, wywózki całej rodziny do ZSRR w lutym 1940 r. oraz służby w Armii Berlinga. Doprowadzone do 1947 r.

9918. TENDERA Karol: My path to freedom. A memoir of a survivor of Auschwitz. Oświęcim 2019 Auschwitz-Birkenau State Museum 8° ss. 199, il.

Tyt. oryg.: Polacy i Żydzi w KL Auschwitz 1940–1945. Pamiętnik więźnia KL Auschwitz-Birkenau. Kraków 2008.

9919. THEMERSON Franciszka, Themerson Stefan: Niewysłane listy. Listy, dzienniki, rysunki, dokumenty 1940–1942. Koncepcja całości, wstęp i komentarze Jasia Reichardt; oprac. i tł. Joanna Błachnio, Anna Arno. Gdańsk–Warszawa 2019 Fund. Terytoria Książki; ŻIH 4° ss. 405, nlb. 1, il.

9920. TKACZYK Helena, Kasperek Janusz: Zsyłka z Polesia – jedna z wielu. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 13: 2019 s. 107–128.

Wspomnienia z zsyłki na Syberię i powrotu do Polski, l. 1940–1946.

9921. TOMASZOWSKIE za okupacji. Zebrał i oprac. Janusz Peter; red. merytoryczna Jarosław Joniec. Wyd. 2, popr. i uzup. Tomaszów Lubelski 2019 [Tomaszowskie Tow. Region. im. doktora Janusza Petera] 8° ss. 831, il.

Antologia wspomnień.
Wyd. 1. 1991.

9922. TURSKI Marian: Mój najszczęśliwszy dzień. Oświęcim 2019 Fund. Na Rzecz MDSM 8° ss. 31, nlb. 1, il.

Współwyd. z: *My happiest day*. Tł. Anda MacBride.
Wspomnienia autora (ur. 1926) z oswobodzenia obozu Auschwitz-Birkenau w 1945 r.

9923. TYSZKOWSKA Irena: Syberyjskie wspomnienia. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 13: 2019 s. 99–106.

Z zesłania w 1940 r.

9924. UNIWERSYTET woldenberczyków. Dokumenty. Oprac. Tadeusz Batóg. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 276, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu.

Obóz jeniecki Woldenberg.

9925. URATOWAĆ pamięć. (Wspomnienia Polaków zapisane w historii i świadomości – V edycja). Red. Zygmunt Czapla. Koszalin 2019 Dyrekcja Zespołu Szkół Niepublicznych „Czapłówka” 8° ss. 186, il.

Antologia wspomnień.

9926. WALICKI Marek: Z Polski Ludowej do Wolnej Europy. Warszawa 2018 Bellona 8° ss. 326, nlb. 1, il.

Wspomnienia polskiego dziennikarza emigracyjnego (ur. 1931), pracownika Radia Wolna Europa z lat młodości, podczas wojny działalności w Szarych Szeregach, ucieczki za „żelazną kurtynę” do RFN, pracy w RWE, wyjazdu do USA i pracy jako redaktor w nowojorskim oddz. RWE, a następnie w Pol. Sekcji Głosu Ameryki w Waszyngtonie. Zawiera także wspomnienia o przyjaciółach i wybitnych Polakach, m.in.: Janie Nowaku-Jeziorańskim, Zbigniewie Herbercie, Juliuszu Poniatowskim.
Toż plik tekstowy Epub (5,26 MB).

9927. WARSZAWA zapamiętana. W okupowanej stolicy. Oprac. Magda Szymańska; współpr. Aleksandra Domaradzka, Iwona Makowska, Emilia Matuszewska, Joanna Rączka; konsultacja warsawianistyczna Ryszard Mączewski. [Warszawa 2019] Dom Spotkań z Historią 8° ss. 230, nlb. 2, il. (Z Archiwum Historii Mówionej).

Antologia wspomnień.

9928. WEHRMACHT 1939. Szkice z bojów kampanii wrześniowej. Tł. Maciej Tylec. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 128, il.

Antologia wspomnień.

9929. WIDERA Jerzy: In extremis. My memoir from Auschwitz. Transl. by William Brand. Oświęcim 2019 Auschwitz-Birkenau State Museum 8° ss. 229, nlb. 3, il.

Tyt. oryg.: In extremis. Moje wspomnienia z Auschwitz. Oświęcim 2014.

J. Widera (1918–2020).

9930. WINIDOWA Jadwiga: Powrót do przeszłości. Warszawa–[Truskaw] 2019 Global Scientific Platform 8° ss. 243, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1933), z dzieciństwa spędzonego w Warszawie, wojny i powstania warszawskiego, nauki i studiów geograficznych na Uniw. Warszawskim, pracy w Katedrze Geografii Region. UW, ślubu z Bogodarem Winidem (1922–1996), wspólnych wyjazdów naukowych do Afryki, Bangladeszu, Australii, Jemenu aż do śmierci męża w 1996 r. Część wspomnień autorka poświęciła swojemu mężowi, jego rodzinie i pracy naukowej.

9931. [WITEK Wojciech]: Marzyłem, żeby najeść się do syta. [Wyd.] Andrzej Saulewicz. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 335–344, il.

Wspomnienia autora (ur. 1934) dot. wywózki na Syberię, pobytu oraz powrotu do Polski w 1946 r.

9932. WOJNA 1939–1945 we wspomnieniach mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej i okolic. Pod red. Jadwigi Sadowskiej i Aliny Wierzbickiej. Ostrów Mazowiecka 2019 Miej. Bibl. Publ. im. M. Dąbrowskiej 8° ss. 207, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień.

9933. WOŁYŃ za „pierwszych Sowietów”. Losy ludności polskiej i polskiego dziedzictwa kulturowego. Zbiór dokumentów. T. 1: Lata 1939–1941. Pod red. Stanisława Stępnia; przekł. dokumentów Krzysztof Kozłowski, Ludmiła Kozłowska. Przemyśl 2019 Południowo-Wschodni Inst. Nauk. 8° ss. 332, il., mapy. Południowo-Wschodni Inst. Nauk. w Przemyślu.

Tyt. równol.: Volin' za „perših Sovětiv”. Doli pol's'kogo naselennâ i pol's'koi kul'turnoi spadšini. Zbirkim dokumentiv. T. 1: 1939–1941 rr.

9934. [WRÓBLEWSKA Brygida]: Tutejsza od zawsze. Wywiad-rzeka z Brygidą Wróblewską w 80. rocznicę urodzin kargowianki. Pytał i do dr. podał Alfred Siatecki; konsultacja i korekta Danuta Wróblewska. Kargowa 2019 Stow. Lokalna Grupa Działania Regionu Kozła 8° ss. 62, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1939) z dzieciństwa, wkroczenia Armii Czerwonej do Kargowej, nauki szkolnej, zdania matury

i rozpoczęcia pracy jako nauczycielka, studiów, pełnienia funkcji zastępcy dyrektora szkoły oraz założenia rodziny.

9935. [WRÓBLEWSKI Jerzy]: Druga wojna światowa w Tarnowie oczami dziecka. Epizody wojenne we wspomnieniach Jerzego Wróblewskiego. [Wyd.] Paweł Gługa. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 24: 2019 s. 185–192, streszcz. ang.

9936. WRZESIEŃ 1939 roku w Radzanowie nad Wkrą. [Wyd.] Stefan Chrzanowski. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 3: 2019 s. 7–13.

Zawiera relacje Tadeusza Bartkowskiego z 2014 r. oraz fragment z Kroniki parafialnej ze wspomnieniami ks. Józefa Jagodzińskiego.

9937. WSPOMNIENIA i zapisy archiwalne. Kronika Szpitala Maltańskiego 1939–1940. Pod red. Wojciecha Giermaziaka. Warszawa 2019 Gł. Bibl. Lekarska im. Stanisława Konopki 4° ss. 448, il., mapa. Gł. Bibl. Lekarska im. Stanisława Konopki.

9938. WSPOMNIENIA kombatantów ziemi świętokrzyskiej. Red. Marian Kólus. Kielce 2019 Urząd Marszałkowski Woj. Świętokrzyskiego 8° ss. 122, nlb. 1, il. (Kombatanci Ziemi Świętokrzyskiej. Zeszyty historyczne; z. 6).

Antologia wspomnień.

9939. WSPOMNIENIA Marii Szymichowskiej. Oprac. Barbara Kąkol. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 2: 2017 s. 77–96.

Wspomnienia mieszkanki Kartuz, żyjącej w l. 1901–1991 z działalności konspiracyjnej w czasie II wojny światowej.

9940. WSPOMNIENIA o blokadzie. Wspominaniâ o blokadzie. Oprac. red. Ewa Ziółkowska, Jan Mierzwa; przekł. Anatol Niechaj. Warszawa–Sankt Petersburg 2019 Inst. Pol. 8° ss. 149, il. (Polonica Petropolitana. Peterburskaâ Polonika; vol. 16).

Tekst równol. ros., pol.

Reed. wyd. z 2003 r.

Antologia polskich wspomnień z oblężenia Leningradu, l. 1941–1944.

9941. WYMOWA faktów – anonimowa ulotka z czerwca(?) 1945 roku. Do druku podał Wojciech Frazik. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 319–324, il., streszcz. ang.

9942. WYSZYWACZ Maria: Jednak przeżyłam. Pamiętnik z Syberii Marii z Aramowiczów Wyszywacz. Opieka red. Jerzy Wyszywacz, Wiktor Wyszywacz; red. Anna Smolińska, Małgorzata Czapnik. Łódź 2019 [Wiktor Wyszywacz] 8° ss. 91, nlb. 2, il.

Z l. 1941–1946.

9943. WYWIAD i kontrwywiad polskiego podziemia narodowego w latach 1941–1947. Wybór dokumentów. Red. nauk. Leszek Żebrowski. Warszawa 2019 Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego 4° ss. 263.

9944. WYWIAD Narodowego Zjednoczenia Wojskowego Obszar I „Narew”. Wybór źródeł. Wybór i oprac. Michał Ostapiuk; red. Piotr Kardela i Karol Sacewicz. Olsztyn–Białystok–Warszawa 2019 Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego 8° ss. 84, il.

Z l. 1944–1948.

9945. ZBRODNIA pomorska w Sadkach. Dokumenty źródłowe. Oprac. Michał Damazyn. Sądki–Bydgoszcz 2019 Wydaw. „Magenta” s.c. 8° ss. 814, il., mapy.

Egzemplarze przeprowadzone przez Niemców w jesieni 1939 r.

9946. ZEIGER Sieglinde: 80 Jahre und kein bisschen leise! [Kraków] 2019 Ridero 8° ss. 51, il.

Wspomnienia Niemki (ur. 1939) z dzieciństwa spędzonego w Białkowie oraz wysiedlenia rodziny do Niemiec. Doprowadzone do 2007 r.

9947. ŻYCIE religijne więźniów chrześcijańskich w KL Auschwitz. Oprac. Teresa Wontor-Cichy. Oświęcim 2019 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 142, nlb. 3, il. (Głosy Pamięci. Publikacja Międzynarodowego Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście; 14).

Zawiera relacje byłych więźniów obozu Auschwitz-Birkenau.

Opracowania

Zob. poz. 3083, 9161, 9177, 9326, 9336, 9522, 9544, 9565, 9677, 9761, 9779, 9787, 9804, 9808, 9820, 9822, 9849, 9865, 9873, 9880, 9889, 9894, 9903, 9915, 9916, 9921, 9938, 9947, 10733, 10856, 10861, 10905.

9948. II WOJNA światowa rozpoczęła się 80 lat temu w Polsce. Red. nauk. Władysław Kubiak. Włocławek 2019 Wyższa Szkoła Humanist.-Ekonom. 8° ss. 141, nlb. 3, il., mapa. Wyższa Szkoła Humanist.-Ekonom. we Włocławku.

Treść: Kunikowski Stanisław: Przedmowa s. 7; Kubiak Władysław: Wstęp s. 9–10; Gąsiorowski Maciej: Wojna i okupacja w latach 1939–1945 we Włocławku s. 11–15; Jezierska Katarzyna: Wojna i okupacja 1939–1945 na Kujawach i Ziemi Dobrzyńskiej s. 16–23; Wałęwska Klaudia Magdalena: Eksterminacja mieszkańców powiatu rypińskiego w latach 1939–1945 s. 24–30; Betlińska Aleksandra: Wojna i okupacja na Kujawach i Ziemi Dobrzyńskiej w latach 1939–1945 s. 31–36; Jabłońska Monika: Ziemia Dobrzyńska i Kujawska w okresie II wojny światowej. Walka mieszkańców z niemiecką okupacją s. 37–42; Rutecki Marek: Aleksandrów Kujawski i Ziemia Dobrzyńska w okresie wojny obronnej we wrześniu 1939 r. s. 43–47; Dąbrowska Julia: Lubień Kujawski w okresie wojny i okupacji

1939–1945 s. 48–60; Troszyńska Rokšana: Żydzi włocławscy w latach 1939–1945 s. 61–69; Iglewski Marcin: Działalność POZ „Znak” i ZWZ-AK na Ziemi Dobrzyńskiej w latach 1939–1945 s. 70–76; Seweryniak Justyna: Eksterminacja poszczególnych grup ludności na Kujawach i Ziemi Dobrzyńskiej w latach 1939–1945 s. 77–85; Marciniak Paweł: Wojna i okupacja 1939–1945 na Ziemi Dobrzyńskiej s. 86–91; Skowroński Paweł: Wojna i okupacja 1939–1945 – eksterminacja ludności Ziemi Dobrzyńskiej s. 92–101; Gąsiorowska Sylwia: Eksterminacja Żydów na Kujawach i Ziemi Dobrzyńskiej w latach 1939–1945 s. 102–107; Kugler Paweł: Wojna i okupacja w latach 1939–1945 na Kujawach i Ziemi Dobrzyńskiej s. 108–113; Szymański Jakub: Losy mieszkańców Lubienia Kujawskiego w latach 1939–1945 s. 114–123; Drogowski Jakub: Wkroczenie Armii Czerwonej do Włocławka w styczniu 1945 r. s. 124–131; Czerwińska Katarzyna, Michalak Wiktoria: Kujawy i Ziemia Dobrzyńska – śladami wydarzeń II wojny światowej s. 132–142.

9949. 80. ROCZNICA napaści na Polskę dwóch agresorów. Ludobójstwo Polaków realizowane przez Służbę Bezpieczeństwa Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów w symbiozie z UPA. Praca zbior. pod red. Władysława Tkaczewa. Wrocław 2019 Zarząd Okręgu Tow. Wiedzy Obronnej; Zarząd Woj. Zw. Żołnierzy Wojska Pol.; Unia Pol. Ugrupowań Monarchistycznych 8° ss. 97, il., mapa.

Z treści: Tkaczew Władysław: Wstęp s. 4–5; Kotliński Andrzej: Sytuacja polityczno-militarna Polski przed wybuchem II wojny światowej s. 6–21; Dąbrowski Marian: Napaść Niemiec faszystowskich na Polskę w 1939 roku s. 22–32; Podolski Aleksander: Agresja Związku Radzieckiego z 17.09.1939 roku s. 33–45; Tkaczew Władysław: Służba Bezpieczeństwa Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów w symbiozie z Ukraińską Powstańczą Armią realizujące ludobójstwo Polaków s. 46–81.

9950. ADAMCZEWSKI Leszek: Łuny nad jeziorami. Agonia Prus Wschodnich. Wyd. 3 popr. Poznań–[Zakrzewo] 2019 Wydaw. Replika 8° ss. 335, nlb. 1, tabl. 16, il., mapa.

Wyd. 1. 2011.

9951. ALLEN Arthur: Fantastyczne laboratorium doktora Weigla. Lwowscy uczeni, tyfus i walka z Niemcami. Wołowiec 2016.

Rec.: Miśkowiec Maciej, *Rocznik Sanocki*. T. 12: 2017 s. 223–252.

9952. ANDUŁA Kamil: Działania bojowe jednostek Armii Czerwonej w bitwie o Kołobrzeg (4–18 marca 1945 r.). *Meritum*. T. 10: 2018 s. 219–237, streszcz. ang.

9953. BABKA Rafał: Rakszawscy Żydzi w okresie II wojny światowej. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 43–72.

9954. [BARABAŠ Vitalij] Barabasz Vitalij: Belarus’ v sovetsko-pol’skikh otnośeniiah v period Vtorj mirovoj vojny. Monografiâ. Grodno 2017 UrSaprint 8° ss. 397, nlb. 1, mapy, errata.

Rec.: Mironowicz Eugeniusz, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 51: s. 259–263.

9955. [BARAN Volodimir] Baran Wołodymyr, [Tokars'kij Vasil'] Tokarski Wasyl: „Začistka”. Politični represii v zahidnih oblastáh Ukraïni 1939–1941. L'viv 2014.

Rec.: Kalbarczyk Sławomir, [w:] Polska pod okupacją 1939–1945. T. 3. Warszawa 2019 s. 330–338.

9956. BARTOSIK Igor: The Sonderkommando revolt. October 7, 1944. Oświęcim 2019 Auschwitz-Birkenau State Museum 8° ss. 37, nlb. 1, il.

9957. BASIŃSKI Grzegorz: Częstochowski wrzesień 1939 r. *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019 s. 9–62.

9958. BASTER Janusz: Kronika Polskiego Państwa Podziemnego w Krakowie (1939–1945). Kraków 2019 Muzeum Krakowa 8° ss. 73, il., mapy. Muzeum Krakowa.

9959. BEDNARCZYK Michał Jan: „Funkcjonariusze partyjni musieli przeciw z czegoś żyć”. Polityka finansowa i działalność rabunkowa Polskiej Partii Robotniczej w okresie II wojny światowej. *Koło Historii*. Nr 24: 2019 s. 161–176, streszcz. ang.

9960. BIAŁECKI Daniel: Przyczynę do dziejów mińskiego oddziału Związku Legionistów Polskich. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 4: 2016 s. 167–171.

9961. BIELICKI Janusz: Tobruk. Afrika-korps. Samodzielna Brygada Strzelców Karpaczkich i jej dzielny oficer rodem z Dobrzynia nad Wisłą. *Nasze Korzenie*. Nr 16: 2019 s. 74–79.

Emil Roman Sikorski (1905–1942).

9962. BIELIŃSKI Piotr: Historia matki i syna – rzecz o naiwności i przebaczeniu. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 189–195.

Dot. Jerzego Orzeszka podczas II wojny światowej w Falenicy.

9963. BIELSKO i Biała podczas II wojny światowej. Wybrane aspekty. Red. Maciej Bujakowski, Grzegorz Madej. Bielsko-Biała 2019 Wyd. Kultury i Sztuki Urzędu Miej. 8° ss. 187, il.

Treść: Bujakowski Maciej, Madej Grzegorz: Wstęp s. 7–8; Böttcher Paweł: Ostatnie miesiące pokoju. Wybrane aspekty stosunków polsko-niemieckich w Bielsku i Białej w 1939 roku s. 9–26; Hojczyk Rafał: Bielsko-biański wrzesień 1939 roku s. 27–42; Bujakowski Maciej: O polską mowę pod niemiecką okupacją s. 43–54; Proszkyk Jacek: Zagłada Żydów z Bielska i Białej – zarys tematu s. 55–68; Madej Grzegorz: Aleksander Ludwik Sułkowski w obliczu września 1939 s. 69–100; Kachel Jacek: Pamięć buduje świadomość s. 101–116; Horowski Sławomir: Bardzo trefna firma s. 117–122; Matlak Marek: Pamięć o latach okupacji w zbiorach Muzeum Historycznego w Bielsku-Białej s. 123–186.

9964. BOGDANOWICZ Jerzy: Polowy magazyn amunicji w Goli koło Gostynia. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 9–22.

W 1942 r.

9965. BOROWIAK Mariusz: Polskie Okręty Wojenne w Wielkiej Brytanii 1939–1945. Oświęcim 2019 Napoleon V 8°.

T. 18: Krążownik ORP Dragon ss. 75, il.

T. 19: Krążownik ORP Conrad ss. 70, il.

T. 20: Okręty pomocnicze ss. 79, il.

T. 21: Okręty podwodne OORP Ryś, Żbik, Sęp ss. 110, il.

T. 1. 2016.

9966. BORS Łukasz: Grupa Operacyjna „Wschód” w bitwie nad Osą 1–3 września 1939 r. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 1 s. 67–120, streszcz. ang.

9967. BORYSIEWICZ Mariusz: Z Dalekiego Wschodu na Bliski Wschód, do Afryki Północnej i Europy. Polacy z Mandżurii w szeregach Wojska Polskiego w latach 1939–1945. *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 223–241, streszcz. ang.

9968. BOSSAK-HERBST Barbara: Tor Służewiec w Warszawie – losy instytucji i obiektu podczas II wojny światowej. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 1 s. 219–241, streszcz. ang.

9969. BRENDA Waldemar: Pogranicze w ogniu. Działania SGO „Narew” w Prusach Wschodnich w 1939 r. *Masovia*. T. 16: 2019 s. 11–36.

9970. BREWING Daniel: Im Schatten von Auschwitz. Deutsche Massaker an polnischen Zivilisten 1939–1945. Darmstadt 2016 WBG Wissen verbindet 8° ss. 363. (Veröffentlichungen der Forschungsstelle Ludwigsburg der Universität Stuttgart; Bd. 29).

Toż w jęz. pol.: W cieniu Auschwitz. Niemieckie masakry polskiej ludności cywilnej 1939–1945. Poznań 2019 Inst. Zachodni ss. 399. (Przekłady Instytutu Zachodniego; nr 1).

Rec. [Wyd. w jęz. niem.]: Szarota Tomasz, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 125: 2018 English-Language Edition No. 2 s. 178–183.

9971. BRODACKI Rafał: Działalność batalionów „Zośka” i „Parasol” w konspiracji. Szkic historyczny. „Wszystko co nasze Polsce oddamy...”. Warszawa 2019 Społ. Kom. Opieki nad Grobami Poległych Żołnierzy Batalionu „Zośka” 8° ss. 76, il., mapy.

9972. BROŻEK Anna: Losy żydowskiej rodziny Künstlichów z Jadownik Mokrych w latach 1939–1946. Przyczynę do relacji polsko-żydowskich na obszarze przedwojennego powiatu Dąbrowa Tarnowska. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 121–183, il., streszcz. ang.

9973. BRZUSKA Barbara: Nim nastanie PRL. Miejsce łaciny w planach reform edukacyjnych czasów okupacji. *Meander*. R. 74: 2019 s. 137–155.

9974. CADDICK-ADAMS Peter: Monte Cassino. Piekło dziesięciu armii. Przekł. Mirosław Bielewicz. Kraków 2019 Znak Horyzont 8° ss. 473, nlb. 3, il. (Znak Historia).

Lata 1943–1944.

9975. CENA odwagi. Między ocaleniem życia a ocaleniem człowieczeństwa. Red. nauk. Alicja Bartuś, Piotr Trojański. Oświęcim–Kraków 2019 Fund. na Rzecz MDSM; Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. im. KEN 8° ss. 346, nlb. 5, il.

Treść: Bartuś Alicja, Trojański Piotr: Od redakcji s. 7–13; Grynberg Henryk: Odwaga – jej cena i nagroda s. 15–19; Madajczyk Piotr: Rafał Lemkin – źródła determinacji w walce o zapobieganie zbrodni ludobójstwa s. 23–32; Nijakowski Lech M.: Kręgi obcości. O sprzecznych działaniach w czasie ludobójstwa s. 33–43; Chrobaczyński Jacek: Cena odwagi. Pomiędzy czasem normalności a nienormalności s. 45–72; Woleński Jan: Czy Holocaust jest (nie)przedstawialny s. 73–82; Lachendro Jacek: Wybrane przykłady ucieczek z KL Auschwitz s. 85–110; Wójcik Michał: Ofiary Holocaustu a odwaga. Czy powstańcom Treblinki wypada być odważnymi? s. 111–126; Grzybowski Przemysław Paweł: Ludzie śmiechu w obozach koncentracyjnych. Od „Krematoriumboys” po „Wiadomości Häftlingowskie” s. 127–144; Grudzińska Marta: Kiedy ceną za odwagę jest ludzkie życie – lekarze zatrudnieni w szpitalach obozowych Majdanka s. 145–157; Kłys Agnieszka: Sprawiedliwi z Pomieczyna i Luzina. Pomoc więźniom obozu Stutthof s. 159–168; Kamińska-Malandain Anna: Heroizm etyczny Janusza Korczaka w świetle filozofii Emmanuela Lévinasa s. 171–182; Witkowska-Krych Agnieszka: Trzeba mieć odwagę spojrzeć prawdzie w oczy. Praca Janusza Korczaka w Głównym Domu Schronienia s. 183–191; Czocher Anna: Czy dobroczynność wymagała odwagi? O działaczach Polskiego Komitetu Opiekuńczego Kraków-Miasto w okresie okupacji niemieckiej s. 193–207; Ciesielska Maria: Lekarze wykonujący operacje plastyczne i zabiegi likwidujące skutki obrażenia w Warszawie w czasie II wojny światowej s. 209–219; Szuchta Robert: Odwaga małych szmuglerów z warszawskiego getta s. 223–236; Ambrosewicz-Jacobs Jolanta: Odwaga wypływająca z miłości. Wybrane studia przypadków dzieci w czasie Zagłady s. 237–251; Zemła Monika: Ratując polskie dzieci. Działalność Kiry i Eugeniusza Banasińskich na rzecz uchodźców polskich w Indiach w czasie II wojny światowej s. 253–264; Król Eugeniusz Cezary: Odwaga czy intryga? Hans von Herwarth i pakt Ribbentrop–Mołotow s. 267–285; Ceran Tomasz: „Inni Niemcy”. Pozytywne zachowania Niemców w czasie zbrodni pomorskiej w 1939 roku s. 287–299; Chrusielski Piotr: Brak żołnierskiej odwagi? O niemieckich marynarzach z kompanii karnej Kriegsmarine na półwyspie Helskim s. 301–319.

9976. CHŁAP-NOWAKOWA Justyna: Poezja i pamięć. Odzyskanie niepodległości, bohaterowie i święta narodowe w twórczości środowiska poetyckiego 2 Korpusu Polskiego. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 45–66, streszcz. ang.

Zawiera też fragm. utworów patriotycznych poetów-żołnierzy 2 Korpusu Polskiego.

9977. CHMIELEWSKI Witold: Polskie przedszkola na uchodźstwie w okresie II wojny światowej. *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*. Vol. 14: 2019 nr 3 s. 97–110.

9978. CIEMNOŚCI kryją ziemię. Wybrane aspekty badań i nauczania o Holocaustcie. Red. nauk. Martyna Grądzka-Rejak, Piotr Trojański. Kraków–Nowy Sącz 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar.; Fund. Nomina Rosae Ogród Kultury Dawnej 8° ss. 382.

Treść: Zegzda Leszek: Wprowadzenie s. 7–8; Grądzka-Rejak Martyna, Trojański Piotr: Wstęp s. 9–16; Bartuś Alicja: Pamięć odnajdywania. Komparatystyka zbrodni ludobójstwa jako niezbędny element edukacji s. 19–31; Skibińska Alina: Trzecia faza Zagłady, 1942–1944/45. Możliwości i szanse przetrwania Żydów w poszczególnych regionach Polski s. 33–48; Grądzka-Rejak Martyna: „Zdobyczyźnie życia”. Wybrane aspekty codzienności dziewcząt i kobiet żydowskich podczas okupacji niemieckiej (1939–1942) s. 49–83; Bańkowska Aleksandra: „Jeśli nie my sobie, więc ktoś nam pomoże?”. Żydowska Samopomoc Społeczna w Generalnym Gubernatorstwie w latach 1940–1944 s. 85–98; Franczak Artur, Grądzka-Rejak Martyna: „Tylko mur nas dzieli, tylko kilkadziesiąt kroków, a tu życie, tam śmierć”. Mur wokół gett w Warszawie, Krakowie i Nowym Sączu s. 101–129; Janczewska Marta: „Są dwie wojny – wojna głodowa i wojna kul. Wojna głodu jest gorsza...”. Głód w getcie warszawskim jako element eksterminacji pośredniej s. 131–142; Jarkowska-Natkaniec Alicja: Wewnętrzna struktura władzy w getcie krakowskim. Judenrat, policja żydowska, konfidentki i ich wojenny wizerunek s. 143–170; Razowski Zbigniew: Relacje polsko-żydowskie w Chrzanowie i okolicy w latach 1918–1923 jako przyczynek do badań nad Szosa s. 171–187; Ciesielska Maria: „Operacje eksperymentalne były przyczyną mojego smutku i wstrętu...”. Losy Władysława Deringa w świetle zachowanych dokumentów s. 189–212; Franczak Artur: „Za krowę, królika, dwa kwintale ziemniaków, dwanaście osób zginąć musiało”. Studium przypadku ratowania grupy Żydów na obrzeżach Nowego Sącza s. 213–226; Panz Karolina: Zagłada żydowskich mieszkańców Kreis Neumarkt – historia odkrywana s. 227–255; Swałtek-Niewińska Dagmara: Pomoc Żydom w powiecie bocheńskim. Konteksty i interpretacje s. 257–273; Makówka-Kwapieńska Anna: Tematyka żydowska jako narzędzie do kreowania wizerunku historii grupy większościowej s. 275–296; Połomski Łukasz: Szkoła jako „lokalne centrum pamięci” historycznej s. 297–312; Danielska Edyta: Seminarium sokratejskie jako metoda pracy z „tekstami holokaustowymi” na lekcjach języka polskiego s. 313–326; Wencel Anna: Historia Żydów, Holocaust i dziedzictwo żydowskie w lokalnych narracjach. Analiza zawartości oficjalnych stron internetowych miast powiatowych województw małopolskiego i podkarpackiego s. 327–350.

9979. COSBAN-WOYTCHA Stefan, Sobczak Ryszard: Dywersja i sabotaż w Polsce podczas II wojny światowej. Konspiracja, szkolenie, pieniądze. Brzezia Łąka 2019 Wydaw. Poligraf 8° ss. 406, il.

9980. CUBAŁA Agnieszka: Igrzyska życia i śmierci. Sportowcy w Powstaniu Warszawskim. Oświęcim 2018.

Rec.: Kotecki Andrzej: Coś nowego o powstaniu warszawskim. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 412–414.

9981. CUBAŁA Agnieszka: Miłość '44. 44 prawdziwe historie powstańczej miłości.

Warszawa 2019 Prószyński i S-ka – Prószyński Media 8° ss. 461, nlb. 1, il.

9982. CUBAŁA Agnieszka: Piaseczno '44. Miasto i ludzie. Piaseczno 2019 Urząd M. i Gm. Piaseczno. Biuro Promocji i Kultury 8° ss. 240, il.

9983. CZACHOR Marian: Na wojennym szlaku 29 Pułku Piechoty. Reportaż. Biały Bór–Mielec 2019 Zakł. Poligr. Zdzisław Gajek 8° ss. 167, il., mapy.

9984. CZAPLA Tomasz: Kształtowanie się wojskowych struktur podziemnych w powiecie dębickim w latach 1939–1940 – analiza w świetle zachowanych relacji. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 4: 2019 s. 42–84.

9985. CZARNECKA Daria: Przewodnik po Polskim Państwie Podziemnym 1939–1945. Warszawa 2019 Promohistoria (Histmag.org) plik tekstowy PDF (9,78 MB).

Toż plik tekstowy EPUB (5,72 MB); plik tekstowy MOBI (7,71 MB).

9986. CZECHOWSKA Kamila: Losy powstańców wielkopolskich ziemi szubińskiej w latach okupacji hitlerowskiej. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 21: 2015 s. 26–43.

9987. CZUB Robert: Akcja „Tannenberg” w powiecie gostyńskim. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 167–174.

W 1939 r.

9988. CZUBASZEK Krzysztof: Stanisław Żemis [1902–1978] – świadek zagłady Żydów w Łukowie. Warszawa 2019 EMKA Edukacja Media Kultura 8° ss. 87, il.

Tekst równol. pol., ang.

9989. DALEJ jest noc. Losy Żydów w wybranych powiatach okupowanej Polski. T. 1–2. Red. Barbara Engelking, Jan Grabowski. Warszawa 2018.

Rec.: Zaremba Marcin: Efekt Lucyfera w polskim powiecie (na marginesie...). *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 1 s. 157–164. Zob. też poz. 9994.

9990. DANILUK Jan: „Miasta skoszarowane”. Gdańsk i Sopot jako garnizon Wehrmachtu w latach 1939–1945. Wyd. 1, dodr. Gdańsk 2019 Wydaw. Muzeum Gdańska 8° ss. 528, nlb. 4, il., mapy, streszcz. ang.

9991. DEGIEL Rafał: Powstanie warszawskie na terenie I Rejonu Legionowo. Legionowo 2019 Muzeum Hist. 8° ss. 114, il.

9992. DĘBIŃSKI Józef: Duchowieństwo katolickie i zakony we Włocławku i okolicy

pod okupacją niemiecką (1939–1945). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 57–75, streszcz. ang.

9993. DOBROWOLSKA Beata, Pabiś Małgorzata, Kopiejek Anna: Etos zawodowy pielęgniarek w czasie niewoli w obozie koncentracyjnym na Majdanku. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 81: 2018 s. 85–91, streszcz. ang.

9994. DOMAŃSKI Tomasz: Korekta obrazu? Refleksje źródłoznawcze wokół książki „Dalej jest noc: losy Żydów w wybranych powiatach okupowanej Polski, t. 1–2”, red. Barbara Engelking, Jan Grabowski, Warszawa 2018. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 72. [IPN–KŚZpNP]. (Polish-Jewish Studies).

9995. DOMAŃSKI Tomasz: Polnische Polizei jako narzędzie realizacji niemieckiej polityki okupacyjnej w Generalnym Gubernatorstwie. *Premisla Christiana*. T. 18: 2018/2019 [dr.:] 2019 s. 75–97.

9996. DOROSZUK Tadeusz: Gmina Wisznice w latach okupacji hitlerowskiej 1939–1944. *Studia z dziejów*. Wyd. 2 popr. i uzup. Lublin–Wisznice 2019 Drukarnia Tekst Sp.j. Emilia Zonik i Wspólnicy 8° ss. 240, nlb. 1, il., mapa. Wyd. 1. 2018.

9997. DREIFUSS Havi: Matys Gelman – nieznaną przywódca nieznanego ruchu chasydzkiego w czasie Zagłady. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 23–61, streszcz. ang.

9998. DROZDOWSKI Krzysztof Jan, Drozdowska Maria: Zmierzch świata arystokracji. T. 1: 1939–1941 – symetria zbrodni. Gdańsk 2017 Katmar 8° ss. 272, tabl. 20, il.

Rec.: Goclon Jacek, *Klio*. T. 49: 2019 nr 2 s. 191–198.

9999. DRZYCIMSKI Andrzej: Westerplatte. Kulisy niemieckiej wojny propagandowej. Gdańsk 2019 Oficyna Gdańska; Wydaw. Muzeum Gdańska 4° ss. 209, nlb. 1, il.

10000. DUBER Paweł: Problem internowania 2. Dywizji Strzelców Pieszych w polsko-szwajcarskich stosunkach dyplomatycznych w latach 1940–1941. *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. 537–554, streszcz. ang.

10001. DUBICKI Andrzej, Dubicki Tadeusz: Misja ppłk. dypl. Jana Kowalewskiego w Portugalii (1940–1944). *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica*. [Vol.] 105: 2019 s. 125–142, streszcz. ang.

10002. DUDEK Tomasz: *Przebraże 1943*. Warszawa 2019 Bellona 8° ss. 211, nlb. 5, tabl. 8, il. (Historyczne Bitwy).

10003. DZIEDZIC Wojciech: *Warszawska Brygada Pancerno-Motorowa na tle działań Armii „Kraków” i Armii „Lublin” w pierwszej bitwie tomaszowskiej*. W 80. rocznicę wojny. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 191–214, streszcz. ang.

W dn. 18–20 IX 1939 r.

10004. THE EASTERN Europe: *Belarusian auxiliaries, Ukrainian Waffen-SS soldiers and the special case of the Polish ‘Blue Police’*. [Aut.] Jacek Andrzej Młynarczyk, Leonid Rein, Andrii Bolianovskiy and Oleg Romanko. [W:] *Waffen-SS. A European history*. Oxford 2017 s. 165–208.

Rec.: Kuberski Hubert, *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 3 s. 257–264.

10005. FAŁDOWSKI Marek: *Zagłada polskich policjantów więzionych w obozie specjalnym NKWD w Ostaszku (wrzesień 1939 – maj 1940)*. Szczytno 2016.

Rec.: Stachański Damian, *Kolo Historii*. Nr 23: 2018 s. 313–317.

10006. FARBSTEIN Esther: *„A we mnie płonie duchowa świeca”*. Rabin Josef Guzik i jego dziennik. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 320–354, streszcz. ang.

W aneksie fragmenty dziennika z 1943 r.

10007. FEDOROWICZ Agnieszka: *Ludobójstwo ofiar w niemieckich obozach koncentracyjnych. Próba klasyfikacji*. *Kultura i Historia*. Nr 17: 2010 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

10008. FERET Andrzej S.: *Zu Hodonymen in der Stadt Rzeszów (Reichshof) im Zweiten Weltkrieg*. *Studia Niemcoznawcze*. T. 61: 2018 s. 771–783.

10009. FERET Magdalena Zofia: *Zur Strassenumbenennung in Radom im Zweiten Weltkrieg*. *Studia Niemcoznawcze*. T. 60: 2017 s. 825–833.

10010. FIEDLER Radosław: *Iran – śladami polskich uchodźców*. Poznań 2019 Wydaw. FNCE 8° ss. 232, il.

10011. FOGELZANG-ADLER Ewa: *„O Polskę wolną i demokratyczną”*. Ideowo-programowe oblicze Szarych Szeregów w Krakowie. Publicystyka konspiracji harcerek. Kraków–Tarnów 2017 Wydaw. Diec. Tarnowskiej Biblos 8° ss. 330.

Rec.: Miszczuk Marian, [W:] *Konspiracja harcerek w Krakowie 1939–1945*. Kraków–Gliwice 2019 s. 191–193.

10012. FORMAL Paweł: *Dowódcy brzozowskiej konspiracji AK-WiN (1940–1947)*. *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 369–383.

10013. FORTYFIKACJE łuku białostockiego 1940–1941. 68 Grodzieński Rejon Umocniony, 66 Osowiecki Rejon Umocniony, 64 Zambrowski Rejon Umocniony, 62 Brzeski Rejon Umocniony (PL). Grupa Badawcza Kriepost w składzie Anna Świtalska [i in.]. *Grajewo 2019 Eko-Dom; współpr. Eko-Druk 8° ss. 512, il., mapy*.

Fortyfikacje Linii Molotowa.

10014. FORYSTEK Józef: *Bojówki dywersyjne na terenie podbrzeszowskich placówek AK „Świerk” i „Grab” w gminie Świlcza 1943–1947*. Kraków–Rzeszów 2019 Wydaw. Jak; Uniw. Rzeszowski. Wydz. Socjol.-Hist. 8° ss. 658, il., mapy.

10015. FRANZ Maciej, Janicki Tadeusz, Magowska Anita: *Uniwersytet w czasie wojny 1939–1945*. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 340, il., streszcz. ang. (Uniwersytet Poznański (1919–2019)).

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza.

10016. FREJTAG Jakub: *Turning “Polish boxes into German Houses”. On the transformations of architecture in Poland during the Second World War as exemplified by the changing design of the Zajdenschir Tenement in Radom*. *Ikonotheka*. T. 28: 2018 s. 97–120.

10017. GAJDA Mateusz: *Antypolska działalność niemieckiej dyplomacji w Hiszpanii w latach 1939–1943*. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 157–177, streszcz. ang.

10018. GAJEWSKA Bożena: *Niemiecki obóz przejściowy w Kutnie*. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 541–550.

Wrzesień–październik 1939 r.

10019. GALIV Mikola: *Pol’s’ke škil’nictvo na Drogobičini v period nimec’koj okupacii (1941–1944 rr.)*. *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 235–262.

10020. GARBACZ Dionizy: *Stalowa Wola wrzesień 1939*. Stalowa Wola 2019 Sztafeta 8° ss. 80, il.

Zawiera także wspomnienia i relacje świadków wydarzeń z 1939 r.

10021. GAŚIEWSKI Włodzimierz: *Blizna. Od poligonu raketowego do parku historycznego*. Mielec 2019 Agencja Wydawnicza „Promocja” 8° ss. 150, il., mapy.

Kontynuacja publikacji „Blizna fakty i sensacje”. Wyd. popr. i uzup. Mielec 2013.

10022. GAŚOWSKA-DADLEZ Anna R.: Katyń. Dokumenty i refleksje. Poznań 2018 Nauka i Innowacje 8° ss. XII, 104, mapa.

Zawiera również wspomnienia autorki nt. deportacji jej rodziny w 1939 r. do Kazachstanu, ogłoszenia amnestii i przedostania się do Iranu.

10023. GEOGRAFIA polska i geografowie w latach II wojny światowej. [Aut.] Antoni Jackowski, Elżbieta Biłska-Wodecka, Izabela Sołjan, Justyna Liro. Kraków 2019 Inst. Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ 8° ss. 294, tabl. 40, il., streszcz. ang. UJ. Inst. Geografii i Gospodarki Przestrzennej, Pol. Tow. Geograficzne.

10024. GETLER Artur: Ułani księcia Józefa w Dębicy. Epizod 8. Pułku Ułanów w dębickim ośrodku zapasowym Krakowskiej BK we wrześniu 1939 r. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 4: 2019 s. 36–41.

10025. GIESE Arno: Niewolnicy III Rzeszy z literą P. Polacy na robotach przymusowych w latach 1939–1945. Konin 2019 Psychoskok 8° ss. 576, nlb. 5, il.

Toż plik tekstowy PDF (10,06 MB); plik tekstowy EPUD (12,36 MB); plik tekstowy MOBI (28,87 MB).

10026. GLINIECKI Tomasz: Ostatnie dni Lötzen. Zdobycie miasta i okolic w styczniu 1945 roku w dokumentach Armii Czerwonej. *Masovia*. T. 16: 2019 s. 37–53.

10027. GLINIECKI Tomasz: Walki Armii Czerwonej w delcie Wisły styczeń–maj 1945. Współpr. Marcin Owiński. Gdynia–Sztutowo 2019 Wydaw. Region Jarosław Ellwart; Muzeum Stutthof 8° ss. 222, nlb. 1, il., streszcz. ang.

10028. GLINIECKI Tomasz: Zdobycie Działdowa w styczniu 1945 r. w świetle dokumentacji nagrodowej żołnierzy Armii Czerwonej. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 2 s. 307–328, streszcz. ang., niem.

10029. GLINIECKI Tomasz: Zdobywanie miast siłami zgrupowania pancernego podczas Mławsko-Elbląskiej Operacji Ofensywnej Armii Czerwonej w styczniu 1945 roku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 3 s. 543–566, streszcz. ang., niem.

10030. GŁĄB Eugeniusz: Z ziemi chełmskiej na front. Historyczne dzieje I Drezdeńskiego Korpusu Pancernego 1944–1945. Chełm 2019 na zlec. Zarządu Okręg. Zw. Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Chełmie 8° ss. 230, il.

10031. GŁOWIŃSKI Tomasz, Igielski Rafał, Lebel Mieczysław: Bitewnym szlakiem września 1939 roku. Polskie bitwy i boje w obronie Rzeczypospolitej. Mapy i grafiki oprac. Mieczysław Lebel. Warszawa–Wrocław 2019 IPN–KŚZpNP 4° ss. 293, nlb. 2, il., mapy.

10032. GMITRUK Janusz: Polskie Państwo Podziemne. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 55–90, streszcz. ang., niem., ros.

10033. GORDIENKO Váčeslav, Gordienko Galina: Religiozno-cerkovnaâ politika sovet'skogo režima v otnošení Pol'skoj avtokefal'noj pravoslavnoj cerkvi na Volyni v 1939–1941 gg. *Orientalia Christiana Cracoviensia*. T. 8: 2016 s. 97–114, streszcz. ang.

10034. GRABOWSKI Michał T. W. von: Medycyna w Gdańsku w okresie II wojny światowej (1939–1945). *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 147–166, streszcz. niem.

Aneks: Imienny spis gdańskich lekarzy z 1942 r.

10035. GRABOWSKI Waldemar: Depesze radiostacji Okręgowej Delegatury Rządu Kraków. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 325–342, il., streszcz. ang.

10036. GRAJCAK Dagmara: Działalność Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Londynie w latach 1939–1945. Lublin–Warszawa 2019 IPN 8° ss. 247, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie.

10037. GRĄDZKA-REJAK Martyna: Kobieta żydowska w okupowanym Krakowie (1939–1945). Kraków 2016.

Rec.: Bal Barbara, *Res Gestae*. [T.] 7: 2018 s. 138–143; Solga Przemysław, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 297–302.

10038. GRYNIA Marianna: Niemiecki Obóz Koncentracyjny w Konstancyńowie Łódzkim. Warszawa 2019 Marianna Grynia 8° ss. 416, il.

10039. GUZEWICZ Wojciech, Moszczyński Leszek: Aresztowanie ks. Stanisława Maciątką [1889–1940]. *Studia Etckie*. T. 20: 2018 nr 1 s. 41–50, streszcz. ang.

W 1939 r.

10040. HALISZ Janusz, Krempa Andrzej: Mielec 1939–1945. Tajemnice militarne i historii wojenne. Mielec 2019 Muzeum Region. Muzeum Historii Fot. „Jadernówka” 8° ss. 464, k. tabl. 1, il., mapy, streszcz. ang., niem. (Biblioteka Muzeum Regionalnego w Mielcu; nr 53).

10041. HANEJKO Eugeniusz: Szpital Polowy 503 w wojnie obronnej 1939 r. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 175–190, streszcz. ang.

10042. HANEJKO Tomasz: Działalność Rady Głównej Opiekuńczej w Tomaszowie Lubelskim w latach 1940–1944. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 133–154, streszcz. ang.

10043. HANUS Wojciech: Powstanie i działalność kompanii „Narol” Obwodu AK Tomaszów Lubelski w okresie okupacji niemieckiej i sowieckiej. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 29: 2017 s. 97–114, streszcz. ang.

10044. HAP Wiesław: Z dziejów Ośrodka Kedywu Jasło – Krosno kryptonim „Olgiard”. *Rocznik Jasielski*. T. 7: 2012 s. 25–42.

10045. HAZIK Henryk: Patriotyczna postawa duchowieństwa łacińskiego w regionie brzo-zowskim w czasie drugiej wojny światowej. *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 103–114.

10046. HERA Janina: Losy artystów polskich w czasach niewoli 1939–1954. Kraków 2019 Arkana Historii 8° ss. 734, nlb. 2, il. (Arkana Historii).

10047. HOPPE Paweł: Korespondencja obozowa jako „unikatowe” źródło historyczne obrazujące rzeczywistość obozową. *Studia Gne-snensia*. T. 33: 2019 s. 245–256, streszcz. ang.

10048. HOROWSKI Sławomir: Wojna na Śląsku Cieszyńskim 1939–1945. (Wybrane epizody). Cieszyn 2019 Starostwo Pow. w Cieszynie 8° ss. 181, nlb. 2, il., mapy.

10049. HUŁAS Magdalena: Rząd Rzeczypospolitej Polskiej a obywatele Wolnego Miasta Gdańska w Zjednoczonym Królestwie. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 16: 2018 s. 185–209, streszcz. ang.

Lata 1940–1945.

10050. INSPEKTORAT Miechów Związku Walki Zbrojnej – Armii Krajowej w walce. 106 DP „Dom” KBKZmot „Bank”. Symposium historyczne z okazji 110 rocznicy urodzin gen. Bolesława Nieczui-Ostrowskiego „Tysiaca” – 5 X 2017. Red. Stanisław Piwowarski, Andrzej Marciniak. Kraków–Miechów 2019 Zarząd Gł. Stow. Żołnierzy AK; Studio Reklamy S.C. Włodzimierz i Zbigniew Barczyńscy 8° ss. 77, nlb. 11, il., mapa. Zarząd Gł. Stow. Żołnierzy AK oraz Muzeum AK im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie.

Treść: Żelaśkiewicz Józef: Wstęp s. 5–6; Lasota Marek: Przedmowa s. 7; Marciniak Andrzej: Inspektorat ZWZ – AK „Maria”, 106 DPAK i KBKZmot. w walce s. 9–18; Marecki Józef: Generał Bolesław Nieczuja-Ostrowski (1907–2008) w służbie Bogu,

Ojczyźnie i współrodakom s. 19–26; Piwowarski Stanisław: Rzeczypospolita Kazimiersko-Proszowicka i sancygnowski etap walki partyzanckiej (lipiec–listopad 1944) s. 27–44; Żelaśkiewicz Józef: Walka zbrojna i przykłady akcji bojowych w Inspektoracie Miechów AK „Maria” w latach 1943–1944 s. 45–55; Florek Marcin: Represje sowieckie i rodzimej bezpieki oraz sfingowane procesy wobec oficerów i żołnierzy 106 DP „Dom” i KBKZmot. „Bank” AK s. 57–62; Gawlik Mateusz: Spuścizna gen. Bolesława Nieczui-Ostrowskiego „Tysiaca” w zbiorach Muzeum AK im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie s. 63–69; Przybyszewski Stanisław: Upamiętnienie faktów z lat 1939–1945 i postaci podziemia wojskowego w publicystyce oraz z formie obelisków i tablic na przykładzie Obwodu Pińczowskiego AK s. 71–79.

10051. ISAŃSKI Jakub: Zbrodnie, bezprawie i przemoc seksualna wobec ludności cywilnej w czasach II wojny światowej. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 4 s. 49–64, streszcz. ang.

10052. JADCZYK Karol: Sylwetki oprawców więzienia na Radogoszczu w świetle relacji naocznych świadków. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Historica. [Vol.] 103: 2019 s. 133–154, streszcz. ang.

10053. JAKUBOSZCZAK Paweł: Śmigielska kolej w strefie działań wojennych w 1939 roku. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 211–224.

10054. JANICZAKÓWNA-SZYKSZNIAN Danuta: Wilno – krew i łzy. Ponary. Wyd. 2 zm. Szczecin 2019 AP 8° ss. 175, il.

Wyd. 1. 2016.

10055. JANOWSKI Marcin: Pacyfikacja Checheł. Nieznana zbrodnia hitlerowska na Podkarpaciu. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 30: 2018 s. 161–175, streszcz. ang.

Obecnie osiedle Ropczyce, dokonana 19 XI 1943 r.

10056. JARKOWSKA-NATKANIEC Alicja: Wymuszona współpraca czy zdrada? Wokół przypadków kolaboracji Żydów w okupowanym Krakowie. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 433, nlb. 5, il., streszcz. ang.

Rec.: Chrobaczyński Jacek, *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 817–821.

10057. JASIŃSKI Tomasz: Działania Kawalerii Dywizyjnej, 91 kompanii kolarzy i straży granicznej na przedpolu 9 Dywizji Piechoty we wrześniu 1939 roku. *Officina Historiae*. T. 2: 2019 nr 1 s. 55–62, streszcz. ang.

10058. JĘDRZEJEWSKA Agnieszka: Walczyć czy odstąpić? Postawy i dylematy oficerów Obszarów Warownych „Grodno” i „Wilno” we wrześniu 1939 roku. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Historica. [Vol.] 103: 2019 s. 119–132, streszcz. ang.

10059. JONIEC Jarosław: Komendanci obozu zagłady w Bełżcu. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 155–169, streszcz. ang.

Pochodzenie, wykształcenie oraz działalność Christiana Wirtha oraz Gottlieba Heringa.

10060. KACZMAREK Katarzyna: „Do szkoły nie poszedłem, bo wybuchała wojna”. Zapis autobiograficzny mieszkańca Kresów Wschodnich Tadeusza Słobodziana. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 1 s. 121–132, streszcz. ang.

Sytuacja dzieci podczas II wojny światowej na terenie wsi Zniesienie na podstawie relacji dziadka autorki (ur. 1930).

Zawiera liczne cytaty źródeł.

10061. KACZYŃSKI Adam Rafał: Ukraińcy ochotnicy z dywizji Waffen SS „Wiking” w walkach pod Wieliszewem i Serockiem w 1944 r. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 38–59.

10062. KAJCZYK Adam: Działania lotnicze radzieckiego 2. Gwardyjskiego Korpusu Lotnictwa Szturmowego w południowo-zachodniej Wielkopolsce. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 201–206.

W 1945 r.

10063. KALISZUK Jerzy: Codices deperditi. Średniowieczne rękopisy łacińskie Biblioteki Narodowej utracone w czasie II wojny światowej. T. 1: Dzieje i charakterystyka kolekcji. Wrocław 2016.

Toż. T. 2 cz. 1: Katalog rękopisów utraconych. Wrocław 2016.

Toż. T. 2 cz. 2: Katalog rękopisów utraconych. Wrocław 2016.

Rec. [T. 1–2]: Bracha Krzysztof: Utracone dziedzictwo. *Studia Źródłoznawcze*. T. 57: 2019 s. 228–234.

10064. KAMIŃSKI Andrzej Antoni: Oznakowania pojazdów Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Czerwonak 2019 Vesper 4° ss. 390, nlb. 2, il.

Lata 1939–1946.

10065. KANDZORA Ryszard: Poszedł w bój krwawy hufiec harcerzy... *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 15: 2019 s. 19–26.

10066. KANIOWSKI Kacper: Wydarzenia roku 1944 w miejscowości Żerechowa. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 1 s. 131–145, streszcz. ang.

Pacyfikacja wsi przez Niemców, 10 V.

10067. KARPUS Zbigniew: Straty narodu polskiego w wyniku okupacji niemieckiej na Pomorzu na przykładzie powiatu świeckiego w latach 1939–1945. *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych*. T. 8: 2018 z. 1 s. 163–169.

10068. KARYŚ Jerzy Witold: Walki oddziału AK Kazimierza Załęskiego („Bończy”) w inspektoracie piotrkowskim w drugiej połowie 1944 roku. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 19: 2018 z. 1 s. 133–152, streszcz. ang.

10069. KASZTURA Grzegorz: Działania Armii Czerwonej na Śląsku Cieszyńskim wiosną 1945 roku a kwestia powojennej przynależności państwowej Zaolzia. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 21: 2016 s. 107–125, streszcz. ang.

10070. KĄKOL Barbara: Kaszubi w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie w latach 1939–1945. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 2: 2017 s. 11–55.

Zawiera też wspomnienia i krótkie biografie żołnierzy.

10071. KEMPIŃSKI Tomasz: Podróżnik-literat reporterem wojennym. Arkady Fiedler [1894–1985]. *Nautologia*. R. 53: 2018 s. 51–56, streszcz. ang.

10072. KIEŁKOWSKI Wojciech, Kasztura Grzegorz, Sadowski Piotr: Bitwa o Śląsk Cieszyński 1945. Rudnik 2019 Stow. na Rzecz Rozwoju Wsi Rudnik 8° ss. 408, il., mapy.

10073. KIERNIKOWSKI Paweł: Lazarety jenieckie Stalagu 319 w Chełmie. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 195–201, streszcz. ros., ang.

10074. KLIMCZAK Ewelina W[ioletta]: Jak dzieci zapamiętały Sybir? *Drohiczyński Przegląd Naukowy*. Nr 9: 2017 s. 157–167, streszcz. ang.

10075. KNAB Sophie Hodorowicz: Naznaczone literą „P”. Polki jako robotnice przymusowe w III Rzeszy 1939–1945. Przeł. Wojciech Tysza. Warszawa 2018.

Rec.: Węglińska Wirginia. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 29: 2017 nr. 67 s. 98–100.

10076. KOCHANOWSKI Jerzy: Czarny rynek w Generalnym Gubernatorstwie 1939–1945. Scena i aktorzy. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 1 s. 47–71, streszcz. ang.

10077. KOLASA Robert: Walki o Piłę na przełomie stycznia i lutego 1945 r. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 207–217, streszcz. ang.

10078. KOŁBUC Dawid: Prace polsko-radzieckiej komisji mieszanej do spraw formowania Armii Polskiej w ZSRR. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 153–178, streszcz. ang., niem., ros.

10079. KÖNIGSBERG Wojciech: AK 75. Brawurowe akcje Armii Krajowej. Kraków 2017.

Rec.: Kaczor Liliana, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 266: Studia de Securitate. [T.] 9: 2019 [nr] 2 s. 136–142.

10080. KONSPIRACJA harcerska w Krakowie 1939–1945. Red. Janusz Wojtyca. Kraków–Gliwice 2019 Usługi Komputerowe i Poligraficzne, Jan Gębka, Dariusz Gębka 8° ss. 260, il. Komisja Hist. Krakowskiej Chorągwi ZHP.

Treść: Wojtyca Janusz: Wstęp s. 5–7; Wojtyca Janusz: Pogotowie Harcerskie krakowskich w latach 1938–1939 s. 11–20; Miłobędzki Paweł: Krakowska Chorągiew Szarych Szeregów „Ul Smok” 1939–1945 s. 21–46; Szymańska Marta: „Zwykła praca harcerska” krakowskich harcerów w nieludzkich czasach okupacji hitlerowskiej 1939–1945 s. 47–59; Baster Janusz: Szare Szeregi nie tylko szare, czyli wychowanie przez walkę s. 61–69; Fogelzang-Adler Ewa: Prasa krakowskich Szarych Szeregów na tle działalności wydawniczej Szarych Szeregów s. 71–87; Perzanowski Tadeusz: Wykroczenie tradycji Szarych Szeregów w pracy wychowawczej ZHP s. 89–124; Miszcuk Marian: Publikacje poświęcone krakowskiemu Szarym Szeregom w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX w. s. 125–138; Heil Roman: Wspomnienia o ojcu hm. Edwardzie Heilu [1903–1944] s. 141–143; Majewski Andrzej: Wspomnienia okupacyjne s. 144–152; Młynarski Marian: Krakowscy zawiszczy w Zrzeszeniu Wolności i Niezawisłości s. 153–157; Gąsiorowski Teodor: Szare Szeregi wobec aresztowanych harcerzy. Postawy i działania s. 161–165; Wojtyca Janusz: Dorobek Komisji Historycznej ZHP Chorągwi Krakowskiej w zakresie badań nad dziejami Szarych Szeregów s. 167–171; Rzońca Bartosz: Muzealia związane z konspiracją harcerską okresu II wojny światowej w Kolekcji Harcerskiej Muzeum Historycznego Miasta Krakowa s. 173–178; Korski Ryszard: „Botaniczna” jako miejsce pamięci narodowej oraz historia harcerskiej opieki nad nimi s. 179–188; Serafin Brygida, Wojtyca Janusz: Furmańczykowa z d. Bibulska Helena, pseud. „Halina” (1892–1943) s. 215–217; Wojtyca Krzysztof: Goldas Kazimierz, pseud. „Bartosz” s. 217–219; Morawska-Nowak Barbara: Morawska z d. Malinowska Alina (1911–1996) s. 219–223; Wojtyca Krzysztof: Parzyński Jerzy, pseud. „Rys” (1929–1994) s. 223–228; Korski Ryszard: Pauli Stanisław (1922–2005) s. 228–230; Biezanowski Marek, Wojtyca Janusz: Podusowski Stanisław, pseud. „Wiktor” s. 230–233; Wojtyca Janusz: Pogan Zygmunt, pseud. „Zbroja” (1923–2000) s. 233–237; Wojtyca Krzysztof: Sanakiewicz Zbigniew, pseud. „Toporski” (1924–1986) s. 238–239; Wojtyca Janusz: Struś Stanisław, pseud. „Miś” (1919–1984) s. 239–240; Wojtyca Janusz: Szczęśniak Edward Franciszek, pseud. „Zbik”, „Rysio” (1929–2018) s. 241–244; Wojtyca Krzysztof: Śliwa Antoni, pseud. „Pędziwiatr” (1926–2013) s. 245–247; Wojtyca Janusz: Watycha Stanisław Jan, pseud. „Michał” (1906–1941) s. 248–250; Wojtyca Krzysztof: Wiatr Józef Kazimierz, pseud. „Budrys”, „Stary Orzeł” (1928–1989) s. 250–253; Wojtyca Krzysztof: Wierzeński Waclaw (1913–2007) s. 253–255; Kudasiwicz Marek, Wojtyca Janusz: Wnętrzycki Kazimierz, pseud. „Szary”, „Orzech”, „Błękitny” (1921–2009) s. 256–258.

10081. KOPCIOWSKI Adam: „Jedynie bramy łoż nie zamknęły się przed nami”. Bóg i Zagłada w listach lubelskiego rabina Hersza Majlecha Talmuda. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 91–113, streszcz. ang.

10082. KOPER Ewa: Los ludności na terenie powiatu tomaszowskiego w okresie II wojny światowej – próba ujęcia zbiorowego w świetle

dokumentacji powojennej z lat 1944–1950. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 193–211, streszcz. ang.

10083. KOPER Ewa: Skutki II wojny światowej w powiecie Tomaszów Lubelski – zarys problematyki. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 171–186, streszcz. ang.

10084. KOPROWSKA Karolina: Postronni? Zagłada w relacjach chłopskich świadków. Kraków 2018.

Rec.: Krupa Bartłomiej, *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 800–806; Tomczok Marta: Postronny zaangażowany. Wokół koncepcji metodologicznej. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 z. 3 s. 219–224.

10085. KOPROWSKI Marek A.: Kaci Wołynia. Najkrwawszy ludobójca Polaków. Wprow. Piotr Zychowicz. Poznań–[Zakrzewo] 2019 Wydaw. Replika 8° ss. 340, nlb. 1, il., mapa.

10086. KOPROWSKI Marek A.: Łuny na wschodzie. Krwawa wojna z OUN-UPA o Lubelszczyznę. Poznań 2019 Replika 8° ss. 293, nlb. 1, tabl. 24, il., mapy.

10087. KORDACZUK Sławomir: Próby z bombami latającymi V-2 we wschodniej Polsce w 1944 roku. Siedlce 2019 Muzeum Region. 4° ss. 168, il., mapy.

10088. KORNAT Marek: Stolica Apostolska w polskiej polityce zagranicznej na uchodźstwie (wrzesień 1939 – czerwiec 1940). *Polski Przegląd Stosunków Międzynarodowych*. [T.] 5: 2015 [dr:] 2016 s. 45–65, streszcz. ang.

10089. KOSIOREK Piotr, Tworowski Maciej: Pacyfikacja Goworowa 9 września 1939 r. Pułtusk–Goworowo 2019 Aleksander; na zlec. Urzędu Gm. w Goworowie 8° ss. 36, il.

10090. KOWALIK Piotr: Życie religijne na łamach „Gazety Żydowskiej”. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 253–273, streszcz. ang.

10091. KOWALSKA Ewa: Małoletni więźniowie obozów specjalnych NKWD (1939–1940). *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 2 s. 287–306, streszcz. ang.

10092. KOWALSKA-LEDER Justyna: Obozowa przemoc seksualna w relacji Lieby Tiefenbrun o przeżyciach w obozie płaszowskim. *Konteksty Kultury*. [Nr] 14: 2017 z. 4 s. 451–464, streszcz. ang.

10093. KOWOLL Mariusz: Futbol ponad wszystko. Historia piłki kopanej na Górnym Śląsku 1939–1945. Gliwice 2019 futsal-mk 8° ss. 422, il.

10094. KRACZKOWSKA Janina: Wspomnienia z Syberii Jadwigi Radwańskiej [ur. 1932]. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 161–164.

10095. KRAWCOWICZ Barbara: Teodycea w czasie Zagłady. Wojenne kazania rabina Szlomy Zalmana Unsдорfera. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 465–491, streszcz. ang.

10096. KRÓLIKOWSKI Łucjan Zbigniew: Skradzione dzieciństwo. Polskie dzieci na tułaczym szlaku 1939–1950. Kraków 2019 Wydaw. Franciszkanów Bratni Zew spółka z o.o. 8° ss. 348, tabl. 3, mapy.

10097. KRUSZEWSKI Eugeniusz S.: Kaszubi w polskiej organizacji „Felicja” w Danii (1940–1945). *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 169–187, streszcz. ang.

10098. KSIĄŻEK-SZCZEPANIKOWA Aniela: Hultajska Trójka 1941–1944. Łódź 2018 Wydaw. Primum Verbum 8° ss. 279, il.

Opracowanie dokumentalnej, dziecięcej „twórczości publicystycznej” z l. 1941–1944. Zawiera też fragmenty wspomnień mieszkańców Radzyna Podlaskiego z wojny.

10099. KUBAJ Krzysztofa Barbara: Siostry Boromeuszki ze Świebodzina – ofiary rosyjskiego bezprawia. Relacja faktów, kontekst czasowy i stan badań. *Studia Paradayskie*. T. 28: 2018 s. 195–217, streszcz. ang.

Styczeń 1945 r.

10100. KUBICKI Mateusz: Zbrodnia w Lesie Szpegawskim 1939–1940. Gdańsk–Warszawa 2019 IPN 8° ss. 423, nlb. 1, tabl. 32, il., mapy. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Centralny Projekt Badawczy IPN Ziemie Polskie pod Okupacją 1939–1945) (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 75).

10101. KUDELSKI Jarosław Robert: Wilańskie dzieła sztuki w niemieckim katalogu „Sichergestellte Kustwerke im Generalgouvernement”. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 192–201, streszcz. ang.

10102. KUDELSKI J[arosław] Robert: Złoto Wrocławia. Narodziny legendy. Warszawa 2019 Melanż 8° ss. 461, nlb. 3, il.

Lata 1943–1989.

10103. KULESZA Witold: Polacy wpisani na volkslistę a obowiązek służby w Wehrmachcie w świetle wyroków Sądu Specjalnego w Toruniu. *Studia Iuridica Toruniensia*. Vol. 23: 2018 s. 103–134, streszcz. ang.

10104. KUMPF Johann Heinrich, Szubska-Bieroń Elżbieta: Gostynin pod zarządem niemieckim 1939–1945. *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 2 s. 21–32.

10105. LAMPARSKA Joanna: Imperium małych piekieł. Mroczne tajemnice obozu Gross-Rosen. Kraków 2019 Znak Horyzont 8° ss. 332, nlb. 4, il.

10106. LANDMANN Tomasz: Komunizm jako zagrożenie polityczne i społeczno-kulturowe na obszarze Ameryki Północnej i Południowej w ocenach samodzielnej ekspozytury wywiadowczej Estezet w latach 1941–1946. *Colloquium*. [T. 11]: 2019 nr 1 s. 103–126, streszcz. ang.

Estezet – pol. placówka wywiadowcza, działała w czasie II wojny światowej na terenach obu Ameryk.

10107. LANG Hans-Joachim: Kobiety z bloku 10. Eksperymenty medyczne w Auschwitz. Przeł. Eliza Borg. Wyd. 1 w tej ed. Warszawa 2019 Marginesy 8° ss. 363, nlb. 5, il.

10108. LANGE Tadeusz W.: En ensom norsk grav i Poznań. Et postskriptum til “the great escape”. *Folia Scandinavica Posnaniensia*. Vol. 17: 2015 s. 48–55, streszcz. ang.

Haldor Espelid (1920–1944), norweski pilot w służbie RAF, uciekinier z obozu jenieckiego w Żaganii, pochowany w Poznaniu.

10109. LEMAŃSKI Jarosław: Sprawa postrzelenia płk. Stanisława Turkiewicza. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej*. Nr 10: 2019 s. 147–158, streszcz. ang.

23 II 1945 r. przez ppor. Iwana Koleśnika i kpr. Arsenę Moskaluka.

10110. LEMIESZEK Piotr: Do Polski przez Monte Cassino. Wojenne losy Mariana Lemieszka. Szczecin 2018 volumina.pl Daniel Krzanowski 8° ss. 131, il., mapy.

10111. LEOCIĄK Jacek: „...rozmawiałem z Bogiem (uśmiechacie się! tylko z nim mogę jeszcze rozmawiać!)”. Modlitewne lamentacje w pamiętniku Karola Rotgebera z getta warszawskiego. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 274–304, streszcz. ang.

W aneksie tekst pamiętnika.

10112. LESZCZYŃSKA Patrycja: Losy polskich dzieci-tułaczy ewakuowanych z Syberii do obozów przejściowych w Afryce w 1942 roku (na podstawie dokumentów z Domu Polskich Dzieci „Krzyż Południa”). *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 1: 2017 s. 77–99.

10113. LESZCZYŃSKI Edward: Dzieci z Litzmannstadt. Wrocław 2019 Edward Leszczyński 8° ss. 486, il., mapy.

Toż. Wyd. 2 popr. Wrocław 2019 ss. 498, il., mapy.

10114. LISEWSKA Dorota: Wojenna tułaczka rodziny Koszczyńskich. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 277–292.

W l. 1939–1945.

10115. LOSTER Tadeusz: „Kufer pełen zapachu lawendy”. Wspomnienie o śp. por. Tadeuszu Losterze, bitwie pod Przyłęką, żołnierzach 84 Pułku Strzelców Poleskich oraz podharcmi-strzu Tadeuszu Kenclerze, Stanisławie Bednarku i spotkaniach jeżowskich. Gliwice–Tarnowskie Góry 2019 Inst. Tarnogórski i Muzeum Inst. Tarnogórskiego 4° ss. 92, il., mapy. (Studia nad Dawnym Wojskiem, Bronią i Barwą; 24(32)).

10116. LOUCHIN Jolanta: Henryk i Stanisława Witaczkowie – rodzeństwo, które tysiącom warszawiaków udzieliło schronienia i pomocy w powstańczej tułaczce. *Kronika Warszawy*. 2019 nr 2 s. 112–122, streszcz. ang.

10117. LUBASZEWSKI Zbigniew: Jeńcy radzieccy pochodzenia żydowskiego w Stalagu 319 w Chełmie. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 183–193, streszcz. ros., ang.

10118. LUBLIN we wrześniu 1939 roku. W 80. rocznicę obrony miasta. Materiały z konferencji zorganizowanej w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie 9 września 2019 r. Oprac. red. Grzegorz Figiel. Lublin 2019 WBP im. Hieronima Łopacińskiego 8° ss. 79, il.

Treść: Żuk Krzysztof. Słowo wstępne s. 7–8; Sobieszek Tadeusz: Prezydenci miasta Lublina w okresie międzywojennym – działania i osiągnięcia s. 9–20; Hawrylinka Tadeusz: Obrona Lublina we wrześniu 1939 r. s. 21–31; Dąbrowski Stanisław Jan: Harcerze w obronie Lublina we wrześniu 1939 r. s. 33–48; Kalinowski Rafał: Ścierajcie próżność moją. Życie i los Stanisława Kalinowskiego [1888–1954]. Lublinianina ze Lwowa s. 49–79.

10119. LULIŃSKA-CHYLIŃSKA Bogumiła: Moja pamięć z listów wyczytana. *Łambinowski Rocznik Muzealny*. T. 41: 2018 s. 147–159, streszcz. ang., niem.

Na podst. listów, dokumentów i zdjęć po ojcu autorki, ppor. Anzelmie Lulińskim (1912–2005), dot. l. 1939–1947.

10120. ŁACH Wiesław Bolesław: Generał armii Iwan Czerniachowski – bohater czy zbrodniarz? *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 103: 2019 s. 155–171, streszcz. ang.

Dowódca 3 Frontu Białoruskiego; poległ 18 II 1945 r.

10121. ŁAZAREWICZ Cezary: 1939. Wojna? Jaka wojna? Współpr. Ewa Winnicka.

Warszawa 2019 Czerwone i Czarne 8° ss. 308, nlb. 2.

Zawiera także fragm. pamiętników Romany Oszczakiewicz z okresu wojny.

10122. ŁUCYAN Magda: Powstańcy. Ostatni świadkowie walczącej Warszawy. Kraków 2019 Znak Horyzont – Społ. Inst. Wydawniczy Znak 8° ss. 284, nlb. 1, il. (Prawdziwe Historie).

10123. MACIASZEK Karolina: Zbrodnie popełnione na ludności cywilnej w gminie Irządze podczas II wojny światowej przez okupanta niemieckiego w świetle zachowanych materiałów w Instytucie Pamięci Narodowej. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 35: 2019 s. 105–112.

10124. MAJKA Jerzy: Nad Wisłokiem, Sannem i Szklęm. Walki 10 Brygady Kawalerii płk. Maczka we wrześniu 1939 r. Red. nauk. Lucjan Fac. Przemyśl 2019 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 8° ss. 108, il., mapy. (Biblioteczka Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej).

10125. MAKAR [Ūrij İvanovič] Jurij: On bronił Polski. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 227–232, streszcz. ros., ang.

Losy wojenne Jana Makara (zm. 1943).

10126. MALINOWSKA Anna: Brunatna kołysanka. Historie uprowadzonych dzieci. Warszawa 2017.

Rec.: Branicka Alicja, *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. 645–649.

10127. MALIŃSKI Piotr, Radaszewski Sławomir, Krajewski Przemysław: Wrak z Porzecza – relikwalia walk Armii Czerwonej na linii Odry w 1945 roku. *Rocznik Chojęński*. T. 10: 2018 s. 169–192, streszcz. niem.

10128. MALISZEWSKA Izabella: Warszawskie ulice we wrześniu 1939 r. *Kronika Warszawy*. 2019 nr 2 s. 123–131, il.

10129. MANDELBAUM David A.: From Lublin to Shanghai. The Miraculous Exile of Yeshivas Chachmei Lublin. Tł. Malky Heimowitz. New York 2012 Mesorah Publications 8° ss. 316.

Rec.: Kopciowski Adam, *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 807–813.

10130. MARCINIAK Wojciech: Obraz Wołynia w wybranych wspomnieniach polskich mieszkańców regionu deportowanych w głąb ZSRR w latach II wojny światowej. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 283–303, streszcz. ang.

10131. MARTYROLOGIA wsi polskich w latach II wojny światowej. Oprac. Katarzyna Jedynak, Ewa Kołomańska; red. Marek Jedynak. Kielce 2019 Muzeum Wsi Kieleckiej 8° ss. 80, il.

Treść: Jedynak Marek, Kołomańska Ewa: Wstęp s. 7–9; Gapys Jerzy: Chłopi a tradycja narodowa XIX i XX wieku s. 9–15; Kołomańska Ewa: Konsekwencje polityki niemieckiej wobec mieszkańców wsi w latach 1939–1945 s. 16–23; Jedynak Marek: Wieś jako zaplecze oporu wobec Niemców s. 23–29; Domański Tomasz: Zbrodnie niemieckie na wsi we wrześniu 1939 r. s. 29–35; Jedynak Marek: Niemieckie represje na wsi w świetle dokumentów Polskiego Państwa Podziemnego s. 36–40; Jedynak Katarzyna: „Zrozumiałam wówczas, że wszyscy musimy zginąć”. Pacyfikacja Michniowa 12 i 13 lipca 1943 r. w relacjach świadków s. 40–50; Kołomańska Ewa: Losy mieszkańców Michniowa – przymusowych robotników w III Rzeszy s. 50–56; Domański Tomasz: Próba osądzenia sprawców zbrodni na wsi polskiej po II wojnie światowej s. 56–61; Jedynak Katarzyna: Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie s. 62–65; Leśkiewicz Rafał: Internetowe miejsca pamięci – portal tematyczny „Martyrologia wsi polskich” – wspólne dzieło Instytutu Pamięci Narodowej i Muzeum Wsi Kieleckiej s. 67–70; Wystawy s. 71–79.

10132. MATYJA Katarzyna: Nowicjat dominikański w Krakowie i jego działalność w czasie II wojny światowej. *Studia Sandomierskie*. T. 25: 2018 s. 47–66, streszcz. ang.

10133. MICHALSKI Paweł: Drogi uchodźców z Częstochowy i okolic we wrześniu 1939 r. *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019 s. 63–70.

10134. MIĘDZY sąsiadami. Wojna obronna Rzeczypospolitej w 1939 r. Konferencja naukowa w związku z 80. rocznicą wybuchu II wojny światowej, zorganizowana przez Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Głogowie. Zespół red. Leszek Lenarczyk [i in.]. Głogów 2019 Muzeum Archeol.-Hist. 8° ss. 147, il., mapy.

Treść: Lenarczyk Leszek: Wojna obronna wrzesień 1939 r. s. 7–10; Maroń Jerzy: Alternatywne plany kampanii polskiej 1939 roku s. 11–27; Hud Bohdan: Wrzesień 1939 r. w Galicji Wschodniej i na Wołyniu s. 29–35; Miklaszewicz Irena: Rok 1939. Konsekwencje dla Polaków na Litwie s. 37–42; Tischler János: Węgry 1939 s. 43–54; Kowalski Robert: Zapomniany agresor – działania Armii Słowackiej w Polsce we wrześniu 1939 r. s. 55–74; Porzecki Józef: Wrzesień 1939 r. na Grodzieńszczyźnie, jego konsekwencje s. 75–103; Czajka Dariusz Andrzej: „Staliśmy pod Wschową do wieczora, a potem otrzymaliśmy polecenie wycofania się”. Działania zbrojne Wielkopolskiej Brygady Kawalerii na terenie III Rzeszy w dniu 2 września 1939 roku s. 105–124; Makuch Marcin: Album Richarda Rascha. Źródło do dziejów budowy obiektów militarnych 18. Dywizji Piechoty Wehrmachtu w Legnicy s. 125–136; Kowalski Robert: Wojenna rzeczywistość w polskim Spiszu i Orawie pod okupacją słowacką w latach 1939–1944 s. 137–147.

10135. MISIEWICZ Eugeniusz: W 80 rocznicę wybuchu wojny. Wrzesień 1939 roku w Łęcznej. *Merkuriusz Łęczyński*. Nr 32: 2019 s. 25–30.

10136. MISZEWSKI Dariusz: Główne nurty polityczne Polski podziemnej wobec planów

federacyjnych rządu polskiego na uchodźstwie w czasie drugiej wojny światowej (1939–1945). Warszawa 2019 Wydaw. Akad. Sztuki Wojennej 8° ss. 648.

10137. MISZEWSKI Dariusz: Polski rząd wobec sprawy żydowskiej w czasie drugiej wojny światowej. *Kwartalnik Opolski*. R. 62: 2016 nr 2/3 s. 63–86, streszcz. ang.

10138. MITERA Maciej: Zwyczajny fałszyzm. Położenie prawne obywateli II Rzeczypospolitej w Generalnym Gubernatorstwie 1939–1944. Warszawa 2017 Agencja Wydawnicza CB 8° ss. 268, il.

Rec.: Wichert Wojciech, *Klio*. T. 51: 2019 nr 4 s. 187–196.

10139. MOMOT Lucjan: obrońcy rodzinnych strzech. Wojenne losy mieszkańców Gminy Łabunie. Red. Bogdan Szykuła, Piotr Piela, Renata Jastrzębska. Świdnica–Łabunie 2018 Bibl. Publ. Gm. 8° ss. 224, il. (Łabuńska Biblioteczka Regionalisty; 28).

10140. MONTE Cassino. 2. Korpus w bitwie o Monte Cassino – stan badań w 75-lecie bitwy. Pod red. Tomasza Siewierskiego. Warszawa–Koszalin 2019 Muzeum Łazienki Królewskie; Politech. Koszalińska 8° ss. 331, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Monografie Politechniki Koszalińskiej; nr 365).

Treść: Siewierski Tomasz: Wstęp s. 7–8; Patricelli Marco: Sprzymierzeniecy generała Andersa: Brygada Maiella s. 11–22; Zuziak Janusz: 2. Korpus Polski w bitwie o Piedimonte San Germano s. 25–47; Handke Waldemar: Szkic do portretu zbiorowego polskich pancerniaków spod Piedimonte San Germano s. 49–78; Kirszak Jerzy: Bitwa o Monte Cassino oczyma dowódcy 2. Brygady Strzelców Karpackich płk. dypl. Romana Szymańskiego s. 81–105; Polak Michał: Relacje 2. Korpusu z dowództwem alianckim we Włoszech 1944–1946 s. 107–133; Werra Zbigniew: Patriotyczne postawy kapelanów wyznania rzymskokatolickiego w bitwie o Monte Cassino s. 135–155; Tym Juliusz S[tanisław]: Broń pancerna w bitwach o Monte Cassino s. 157–205; Filipow Krzysztof: Krzyż Pamiątkowy Monte Cassino i jego recepcja w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie s. 207–243; Polak Bogusław: Cmentarz na Monte Cassino i pamięć o poległych w tradycji Polskiego Państwa na Uchodźstwie 1945–1990 s. 245–282; Kondracki Tadeusz: Pamięć o bitwie o Monte Cassino w działalności środowiska kombatantów 5. Kresowej Dywizji Piechoty s. 285–299; Wawer Zbigniew: Posłowie s. 301–304.

10141. MOORHOUSE Roger: Polska 1939. Pierwsi przeciwko Hitlerowi. Przekł. Bartłomiej Pietrzyk. Kraków 2019 Znak 8° ss. 461, nlb. 2, tabl. 16, il. (Znak Historia).

10142. MORAJKO Małgorzata, Parzewski Jerzy: Śladami gorczańskiej konspiracji. Brzezia Łąka 2019 Poligraf 8° ss. 310, il.

10143. MROCZKOWSKI Krzysztof: Placówki nasze czynne... Lotnicze wsparcie

oddziałów ZWZ-AK oraz funkcjonowanie terenów odbioru zrzutów Podokręgu AK Rzeszów i Okręgu AK Lwów w okresie II wojny światowej. Przemysł 2019 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 8° ss. 143, il., mapy. Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej. (Biblioteczka Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej).

10144. MURAWSKI Erich: Bój o Pomorze. Ostatnie walki obronne na wschodzie. Tł. Grzegorz Bębnik. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 453, il., mapy. (Best of Napoleon V).

10145. MURKOCIŃSKI Mikołaj: Between War and Peace. A Brief Comparison of Polish Refugees' Administrations in East Africa and Lebanon. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 3 s. 565–583.

10146. MUSIAŁ Bogdan: Kto dopomoże Żydowi... Współpr. Oliver Musiał. Poznań 2019 Zysk i S-ka Wydaw. 8° ss. 409, nlb. 3, il.

W aneksie teksty źródłowe.

10147. MYKIETÓW Bogusław, Opaczewska Lidia: Dawid i Goliat. Obrona wsi Kozaki pod Złoczowem 16 marca 1944 roku. Pyrzyca–Zielona Góra 2019 Bogusław Mykietów 8° ss. 71, il.

10148. NALEŻNIAK Paweł: Tragiczny los funkcjonariuszy Policji Państwowej we Lwowie we wrześniu 1939 roku. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 107–119, il., streszcz. ang.

10149. NASIŁOWSKI Tomasz: Bug Brücke, czyli... cztery mosty na Bugu. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 2: 2019 s. 133–144, il.

Działania wojenne prowadzone w okolicach rzeki Bug w 1941 r.

10150. NĚMEC Richard: Planowanie i przebudowa „Nowego Niemieckiego Wschodu”. Generalne Gubernatorstwo Warszawa (1939–1945). *Rocznik Historii Sztuki*. T. 43: 2018 s. 155–184, streszcz. ang.

10151. NEY-KRWAWICZ Marek: Bezpieczeństwo służby a życie codzienne żołnierza Armii Krajowej na przykładzie Komendy Sił Zbrojnych w Kraju. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 179–209, streszcz. ang.

10152. NIEDZIELA Jan: Piaski w 1939 roku. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 211–228.

10153. NIKOŁAJUK Jan: Mig-i nad Bielskiem. Radziecki 126. Pułk Lotnictwa Myśliwskiego i jego lotniska. *Białoruskie Zeszyty*

Historyczne. Nr 52: 2019 s. 100–118, streszcz. ang., białorus.

W l. 1940–1941.

10154. NIR Roman: Activities of the Polish section “War Relief Services-National Catholic Welfare Conference” in Great Britain from 10.12.1943 to 31.07.1946. *Studia Polonijne*. T. 39: 2018 s. 213–243, streszcz. pol.

10155. NOWAK Edyta: „Żydowski problem”. Żydzi na łamach niemieckich przewodników po Lublinie z czasu drugiej wojny światowej. *Kultura i Historia*. Nr 35: 2019 s. 120–151, streszcz. ang.

10156. OBROCKA Romana: Listy z łagru Issaka Antoniego Donigiewicza. *Lehahayer*. T. 6: 2019 s. 297–329, streszcz. ang., orm.

Z 1941 r.

10157. OCALIŁEM – ocalałem. Red. Michał Wachuła. Tel Awiw–Warszawa 2019 Inst. Polski; MSZ 8° ss. 157, nlb. 3, 123, nlb. 1, tabl. 12, il.

Tekst równol. w jez. pol., hebr. (oprawne przeciwstawnie).

Treść: Hoffman Joanna: Słowo od wydawcy s. 7–8; Cz. 1. Ocalałem: Perspektywa ratujących: Zajączkowska-Drożdż Agnieszka, Wachuła Michał: Wstęp s. 11–14; Sikora Dagmara: Zrobić to, co należy. Historia ocalenia Henryka i Pauliny (Poli) Griffelów przez Helenę Spuś. Rozmowa z jej ciotecznią wnuczką Karoliną Krzyżanowską s. 15–29; Krzyżanowska Karolina, Wachuła Michał: Brakujące ogniwo. Szczepańscy z Radomia. Próba odtworzenia wojennych losów żydowskiego chłopca – Andrew Griffela – ocalonego przez Jana i Aleksandrę Szczepańskich na podstawie rozmowy z ich córką, Heleną Szczepańską s. 31–42; Kusio Maria: Od śmierci silniejszy był gniew. Opowieść o Sprawiedliwej wśród Narodów Świata Marii Bożek i jej przyjaciółce ze szkolnej ławki, ocalonej z Zagłady Helenie Goldstein s. 43–60; Arendarczyk Ewa: Na straży pamięci. Historia Władysławy Piotrkowskiej ratującej w Łosicach Stelę Zylbersztajn-Tzur opowiedziana przez Małgorzatę Bojdyn s. 61–70; Reichel Kamil Robert: Sprawiedliwi wśród Narodów Świata z Doliny Będkowskiej. Historia ocalenia żydowskiego chłopca Pawła Wagnera przez rodzinę Rościszewskich. Rozmowa z prof. Lechem Michałem Rościszewskim s. 71–85; Cz. 2. Ocalałem: Perspektywa ocalałych z Zagłady: Shweky Mira: Wstęp s. 93–95; Reuven Adi: Tak należało postąpić. Rozmowa z Andrew Griffelem o znaczeniu humanitarnego działania wobec innych ludzi, niezależnie od ich rasy, religii czy pochodzenia etnicznego s. 97–115; Peled-Shapiro Noa: Miłość nie ustaje. Rozmowa ze Stelą Zylbersztajn-Tzur, zwolenniczką pokoju, sprawiedliwości i braterstwa, dla której miłość zawsze była światłem przewodnim s. 117–130; Itach-Kedmi Sivan: Każde zło kryje w sobie również dobro. Rozmowa o dobru ukrytym w człowieku z Michałem Burowskim, bratankiem Ocalonej z Zagłady Heleny Goldstein s. 131–146; Kaplan Coral: Historia kilku rozstań. Opowieść o życiu Pawła (Pinchasa) Wagnera, który jako mały chłopiec ocalał z Zagłady dzięki polskiej rodzinie Rościszewskich s. 147–156.

10158. OKONIEWSKA Katarzyna: Dentystyka w obozach koncentracyjnych na przykładzie KL Auschwitz i KL Stutthof. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 1 s. 127–138, streszcz. ang.

10159. OKONIEWSKA Katarzyna: Głód w KL Stutthof. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 2 s. 103–125, streszcz. ang.

10160. ONIŚK Marta: Halina. Młodość w okupowanym Lubartowie podczas II wojny światowej. *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 151–156.

Dot. Haliny Bratkówny Johnson.

10161. ORZELEK Ariel: Polska „wobec Rosji” w 1941 r. Nieznany memoriał Ksawerego Pruszyńskiego jako attaché prasowego ambasady polskiej w Związku Sowieckim. *Polish Biographical Studies*. Nr 7: 2019 s. 213–246.

Zawiera też tekst memoriału.

10162. OSTAPIUK Michał: Historia Kadrowego Plutonu „Czarnej Trzynastki” Dzielnicy „D” Garnizonu Konspiracyjnego Miasta Wilna. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 15: 2019 s. 27–47.

10163. OSTROWSKA Joanna: Przemilczane. Seksualna praca przymusowa w czasie II wojny światowej. Warszawa 2018.

Rec.: Chrobaczyński Jacek: „Weisskarte, Blaukarte, Rotkarte, Gelbkarte”. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 363–385.

10164. OWSIŃSKI Piotr A.: Jüdische Bevölkerung von Busko-Zdrój während des Zweiten Weltkrieges im Lichte der ausgewählten örtlichen NS-Dokumente. *Studia Niemcoznawcze*. T. 61: 2018 s. 351–359.

10165. PAJĄCZKOWSKA Agnieszka: Zdjęcia identyfikacyjne w KL Auschwitz-Birkenau. Rekonstrukcja i interpretacja praktyk. *Kultura i Historia*. Nr 20: 2011 cz. 2 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

10166. PAKUŁA Mirosław: Wrzesień 1939 roku we wspomnieniach mieszkańców. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 172–190.

10167. PAKUZA Joanna: Życie religijne wygnańców polskich w Związku Sowieckim w latach 1939–1945 na podstawie ich wspomnień. Katowice 2018.

Rec.: Walkusz Jan, *Nasza Przeszłość*. T. 131: 2019 s. 275–282.

10168. PANASIUK Dominik: Organizacja Zbrojna (Organizacja Zbrojna Obrońców Polski) 1939–1942. Przyczynek do dziejów polskiego podziemia. *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 161–177, streszcz. ang., ros.

10169. PANECKI Tadeusz: Sprawa polska w II wojnie światowej. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 127–151, streszcz. ang., niem., ros.

10170. PAROL Jakub: Nazistowski zbrodniarz czy ofiara powojennych represji? Biografia domniemanego strażnika więzienia na Radogoszczu i łódzkiego volksdeutscha Alfonsa Mitleinera [ur. 1910]. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 131–143, streszcz. ang.

10171. PAROL Jakub: Wizerunek Waltera Pelzhausena, komendanta więzienia w Radogoszczu w zeznaniach i wspomnieniach więźniów. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 105: 2019 s. 143–158, streszcz. ang.

Lata 1940–1945.

10172. PAWLICKI Ryszard Wojciech: Walki graniczne we wrześniu 1939 roku na pograniczu mazursko-kurpiowskim. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2019 s. 152–183.

10173. PAWLINA Sebastian: Wojna w kanałach. Opowieść o kanałach, ludziach i strachu w Powstaniu Warszawskim. Kraków 2019 Znak Horyzont 8° ss. 446, il.

10174. PAWLUCZUK Urszula [Anna]: Wydawnictwo prawosławnego duszpasterstwa w Afryce w latach 1943–1945. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 7: 2016 s. 253–260, streszcz. ang.

10175. PELC-PIASTOWSKI Jerzy: Wrzesień '39 – pod lupą. Katowice 2019 Drukarnia Archidiec. 8° ss. 250.

10176. PELCZARSKA Joanna: August Załeski w dwóch przesileniach gabinetów gen. Władysława Sikorskiego (lipiec 1940 i 1941 rok). *Studia Polonijne*. T. 39: 2018 s. 195–211, streszcz. ang.

10177. PERZYŃSKI Wacław, Mulsson Rafał: Łączna, 22 lipca 1944 roku. *Merkuriusz Łęczyński*. Nr 32: 2019 s. 56–61.

10178. PIERWSZA w „Burzy”. Wokół dziejów 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej. Red. nauk. Ryszard Parafianowicz, Dariusz Miszewski. Warszawa 2019 Akad. Sztuki Wojennej 8° ss. 261, nlb. 2.

Treść: Wstęp s. 7–9; Parafianowicz Ryszard: „Burza” na Wołyniu. Wokół dziejów 27 Dywizji Piechoty Armii Krajowej s. 11–13; Wnętrzak Grzegorz: Wołyń w latach 1914–1943 s. 15–49; Deszczyński Marek P.: Uwagi o sytuacji wojskowej na obszarze okupowanego Wołynia i jego miejscu w polskich planach powstańczych (jesień 1943 – zima 1944 roku) s. 51–64; Motyka Grzegorz: Wołyń w planach i działalności Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów i Ukraińskiej Powstańczej Armii s. 65–79; Popek Leon: Sytuacja Polaków na Wołyniu w latach 1939–1944 s. 81–90; Faszczka Dariusz: Armia Krajowa w obronie polskiej ludności cywilnej poddanej eksterminacji ze strony ukraińskiego podziemia nacjonalistycznego w 1943 roku na

Wołyniu s. 91–106; Kardas Mariusz: Działania 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej na obszarze Wołynia, Polesia i Lubelszczyzny (luty–lipiec 1944 roku) s. 107–138; Miszewski Dariusz: Polska Podziemna wobec działań Armii Krajowej na Wołyniu w latach 1943–1944 s. 139–189; Krajewski Kazimierz: Losy żołnierzy 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej po lipcu 1944 roku s. 191–214; Mazur Grzegorz: Polityka historyczna współczesnej Ukrainy wobec wydarzeń na Wołyniu w latach 1943–1944 s. 215–261.

10179. PIETROWICZ Aleksandra: Adama Poszwińskiego lata ostatnie (1939–1942). *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 21: 2015 s. 21–25.

10180. PIĘCIAK Krzysztof: Konspiracyjna szkoła podchorążych i oddział partyzancki Narodowych Sił Zbrojnych (NSZ-AK) por. „Czecha”, „Czesława Rudnickiego”. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 79–106, il., streszcz. ang.

10181. PILCH-NOWAKOWSKA Xymena: Reakcja Ignacego Jana Paderewskiego na polski wrzesień 1939 roku i obronę Warszawy. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 15–37, streszcz. ang., niem., ros.

10182. PIPER Franciszek: Akcja dyplomatyczna rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie w celu ratowania przed zagładą więźniów KL Auschwitz w fazie likwidacji obozu w świetle akt brytyjskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 211–232.

Zawiera też fragmenty dokumentów z 1944 r. dot. m.in. KL Auschwitz.

10183. POLAK Bogusław: Więzień Naczelnego Wodza. Wojenne losy mjr. Mieczysława Palucha (1939–1942). *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 20: 2014 s. 25–30.

10184. POLICJA granatowa w Generalnym Gubernatorstwie w latach 1939–1945. Pod red. Tomasza Domańskiego i Edyty Majcher-Ociesz. Kielce–Warszawa 2019 IPN 8° ss. 295, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Dzieje Żydów w Polsce i Relacje Polsko-Żydowskie w latach 1914–1989).

Treść: Domański Tomasz, Majcher-Ociesz Edyta: Wstęp s. 7–13; Korcuć Maciej: Niemiecka Polnische Polizei. Historyczny i państwowo-prawny kontekst funkcjonowania granatowej policji w Generalnym Gubernatorstwie 1939–1945 s. 14–85; Przegięta Marcin: Podpułkownik żandarmerii Hans Köllner, jeden z organizatorów Policji Polskiej, tzw. granatowej, w Generalnym Gubernatorstwie s. 86–104; Wójcicka Ewa, Rogowski Piotr: Wybrane dokumenty do dziejów Polnischer Polizei z zasobu byłej Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce s. 105–119; Domański Tomasz: Policja granatowa w Kielcach i powiecie kieleckim w latach 1939–1945 s. 120–169; Palacz Dariusz: Policja Polska granatowa w Opocznie. Zakres oraz sposoby realizacji zadań s. 170–207; Pączek Tomasz: Polnische Kriminalpolizei (Polska Policja Kryminalna) w dystrykcje

lubelskim. Zarys historii s. 208–236; Piątkowski Sebastian: Dwie narracje. Tematyka policji granatowej na łamach niemieckiej prasy polskojęzycznej i polskiej prasy konspiracyjnej Generalnego Gubernatorstwa s. 237–262; Czerwiński Daniel: Policjanci „granatowi” jako obiekt zainteresowania Urzędu Bezpieczeństwa na przykładzie Gdańska s. 263–272; Sywula Michał: Przebieg służby byłych policjantów w organach Milicji Obywatelskiej na terenie województwa gdańskiego s. 273–284.

10185. POLSKA myśl techniczna w II wojnie światowej. Pod red. nauk. Jana Tarczyńskiego, Tadeusza Szczurka, Bartłomieja Bydonia. Wyd. 2, uzup. Warszawa 2019 Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego; Wojsk. Akad. Techn. im. Jarosława Dąbrowskiego 8° ss. 275, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 13 V 2015 r.

Treść: Tarczyński Jan, Szczurek Tadeusz: Wstęp s. 5–6; Orłowski Bolesław: Zapomniany, polski wkład wynalazczy w zwycięstwo Sprzymierzonych w drugiej wojnie światowej s. 7–17; Kuba Grzegorz, Rzap Damian: Polscy naukowcy w Wielkiej Brytanii w czasie II wojny światowej oraz ich wpływ na rozwój technologiczny uzbrojenia aliantów s. 19–29; Łotysz Sławomir: Historia sporu o prawo do wynalazków dokonanych przez Polaków w Wielkiej Brytanii w okresie II wojny światowej s. 31–56; Gawinecki Jerzy, Kaczynski Kamil: „Enigma”, nauka, kryptologia s. 57–69; Nowik Grzegorz: Najcenniejsze źródło Churchilla – największy polski sukces światowej kryptologii s. 71–73; Gwiżdżowicz Adam: Fundament polskiego sukcesu w dekrypcji niemieckiej maszyny szyfrującej „Enigma” s. 75–77; Przygodzki Jacek Ryszard: Działalność i wynalazki profesora Pawła Jana Nowackiego oraz jego wkład w rozwój brytyjskiej techniki radarowej s. 79–84; Kłossowicz-Krzywicka Barbara: Bracia Konopacy jako twórcy innowacyjnej metody kształtowania sklejk lotniczych, wykorzystanej w II wojnie światowej. Historia fabryki sklejek w Mostach 1926–1939 s. 85–96; Kuliński Wojciech: Przyczepka samolotowa Malinowskiego jako jeden z wojennych pomysłów nie przyjętych do realizacji s. 97–102; Bogdan Leszek, Malej Waclaw, Ruciński Zbigniew: Działalność profesora Józefa Kosackiego oraz jego wynalazek Mine Detector (Polish) Mk.2 s. 103–109; Matejuk Piotr: Peryskop odwracalny czołgowy. Wynalazek Rudolfa Gundlachy s. 111–118; Dąbrowski Krzysztof: W kręgu zakładów AVA s. 119–129; Dąbrowski Krzysztof: Łącze radiowe WS10 s. 131–135; Glass Andrzej: Akcja V-1 i V-2 – wkład Polaków w rozszyfrowanie tajnych broni niemieckich s. 137–152; Tomaszewski Paweł [E.]: Tajemnice Jana Czochrańskiego s. 153–156; Tucholski Zbigniew: Stop kolejowy Bahmmetal (Metal-B) profesora Jana Czochrańskiego i jego militarne zastosowanie s. 157–175; Kowaluk Piotr: Waclaw Struszyński – polski zwycięzca Bitwy o Atlantyk s. 177–186; Włodarkiewicz Wojciech: Polskie osiągnięcia w dziedzinie broni przeciwpancernej, ich weryfikacja w kampanii polskiej 1939 roku i wnioski dla aliantów s. 187–216; Tarczyński Jan: Wojskowy Instytut Techniczny Sił Zbrojnych w Wielkiej Brytanii. Działania na rzecz motoryzacji powojennej Polski – motocykl S-150 s. 217–222; Kunikowski Jerzy: Polska myśl techniczno-wojskowa w czasie II wojny światowej w świetle badań przeprowadzonych w The National Archives w Londynie s. 223–233; Gwara Małgorzata Iwona: Polska myśl techniczno-wojskowa w czasie II wojny światowej w świetle archiwaliów Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie s. 235–263; Malak Edward: Przyczynek do działalności polskich lotników i konstruktorów na Zachodzie podczas II wojny światowej s. 265–271; Mańkiewicz-Cudny Ewa: Przekazanie do kraju wybranej dokumentacji archiwalnej polskiej myśli technicznej w Wielkiej Brytanii przez byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ryszarda Kaczorowskiego s. 273–275.

Wyd. 1. 2015.

10186. POLSKA pod okupacją 1939–1945. T. 3. Kol. red. Marcin Przegietka (przewodn.) [i in.]. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 375, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Łosy Polscy i jej Obywateli w Latach II Wojny Światowej).

Treść: Przegietka Marcin: Wprowadzenie s. 11–12; Piątkowski Sebastian: Zbrodnia katyńska i jej konteksty w publicystyce polskojęzycznych dzienników niemieckich Generalnego Gubernatorstwa z lat 1943–1945 s. 15–43; Sudół Tomasz: Zbrodnia Panzer-Division „Kempf” na żołnierzach Wojska Polskiego – obrońcach odcinka Zakroczym 28 września 1939 r. Legenda i rzeczywistość s. 44–83; Przegietka Marcin: Selbstschutz Südostpreussen – niemiecka Samoobrona w reencji ciechanowskiej w latach 1939–1940 s. 84–116; Czocher Anna: Drobną przestępczość pospolitą w okupowanym Krakowie na podstawie akt więzińców więzienia przy ul. Senackiej (tzw. więzienia św. Michała) z lat 1939–1945 s. 119–137; Kalbarczyk Sławomir: Śledztwo NKWD ZSRS nr 148597. Przyczynek do losów polskich oficerów zaangażowanych w działalność Komisji Kulturalno-Oświatowej w obozie w Starobielsku s. 138–157; Węcki Mirosław: Opinie mieszkańców prowincji górnośląskiej na temat czolowych osobistości III Rzeszy w świetle raportów Służby Bezpieczeństwa Reichsführera SS z lat 1942–1944 s. 158–184; Piwowar Janusz: Niemiecki obóz w Działdowie (Soldau) w świetle zachowanych akt Tajnej Policji Państwowej w Ciechanowie/Płocku s. 185–202; Hałagida Igor: Nieznany dokument dotyczący zamachu Armii Krajowej na siedzibę Ukraińskiego Komitetu Pomocowego w Warszawie 31 marca 1944 r. s. 205–227; Saczewicz Karol: Gwardia Ludowa w świetle opracowania Biura Informacji i Propagandy Komendy Głównej Armii Krajowej pt. „Informacja o działalności agentur Kominternu w Polsce (sierpień–wrzesień 1942 r.)” s. 228–261; Sikora Mirosław, Rosenbaum Sebastian: Sprawozdanie podsumowujące delegatury Służby Bezpieczeństwa Reichsführera SS w Katowicach dla Głównego Urzędu Bezpieczeństwa Rzeszy w Berlinie na temat sytuacji etniczno-językowej w prowincji górnośląskiej za okres od września 1939 do grudnia 1942 r. jako przykład działań analitycznych aparatu bezpieczeństwa III Rzeszy s. 262–283; Wichert Wojciech: System polityczny i administracyjny Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie w latach 1939–1945 w świetle literatury historycznej Republiki Federalnej Niemiec s. 287–327. T. 1. 2015.

10187. POLSKA Walcząca. Historia Polskiego Państwa Podziemnego. Warszawa 2019 Edipresse Kolekcje; Bellona 8° ss. [po ok.] 63, il.

T. 54: Siedziako Michał: Rozwiązanie Armii Krajowej i proces szesnastu.

T. 55: Gruszczyński Michał: Brygada Świętokrzyska NSZ.

T. 56: Nowak Szymon: „Nie” i „Wolność i Niezawisłość”.

T. 57: Pieciak Krzysztof: Konspiracyjne Wojsko Polskie.

T. 58: Nowak Szymon: Narodowe Zjednoczenie Wojskowe.

T. 59: Siedziako Michał: „Wybory” i „amnestie”.

T. 60: Nowak Szymon: Epigoni [żołnierze wyklęci].

T. 61: Oleczak Mariusz: Batalion „Żośka” w powstaniu warszawskim.

T. 62: Oleczak Mariusz: Batalion „Parasol” w powstaniu warszawskim.

T. 63: Roguski Tomasz: Polowania na wyższych dowódców niemieckich.

T. 64: Siedziako Michał: Oddział „993/W”.

T. 65: Zuczkowski Maciej: Nadwywiad Rządu Londyńskiego.

T. 1. 2015.

10188. PRASA krakowskich „Szarych Szezegów” 1939–1945. Pod red. Ewy Fogelzang-

-Adler i Janusza Wojtyczy. Wyd. 2 uzup. Kraków–Tarnów 2017.

Rec.: Nawrocki Jacek J., [W:] Konspiracja harcercska w Krakowie 1939–1945. Kraków–Gliwice 2019 s. 195–198.

10189. PROKOPOWICZ Jan: Zagłada i gehenna ocalenia. Rzeszów 2015.

Rec.: Oliwińska-Wacko Anna: Uratowane życie – rzecz o książce... *Kwartalnik Czudecki*. R. 18: 2016 nr 1 s. 22.

10190. PROLA Dario: Nel mondo della tragedia pura. La Polonia negli scritti di Giorgio Caproni. [W:] Sponde, confini, trincee. L’Italia nell’Europa post-1918. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2019 s. 143–155.

Dot. II wojny światowej.

10191. PRZEGIĘTKA Marcin: Ideologia narodowo-socjalistyczna w szkoleniu niemieckiej Policji Porządkowej w Generalnym Gubernatorstwie ze szczególnym uwzględnieniem wątków antypolskich i antykatolickich. *Premisia Christiana*. T. 18: 2018/2019 [dr.] 2019 s. 55–73.

10192. PUŁAWSKI Adam: Wobec „nie-spotykanego w dziejach mordu”. Rząd RP na uchodźstwie, Delegatura Rządu RP na Kraj, AK a eksterminacja ludności żydowskiej od „wielkiej akcji” do powstania w getcie warszawskim. Chełm 2018.

Rec.: Chrobaczyński Jacek, *Res Gestae*. [T.] 9: 2019 s. 139–145; Rappak Wojciech: Polskie państwo, polscy obywatele, polscy Żydzi. Kilka refleksji o książce Adama Puławskiego. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 609–632.

10193. RAPIŃSKI Piotr: Niegościnnie niebo. 4 Mieszana Dywizja Lotnicza 1944–1945. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 340, il.

10194. RECZKO Mirosław: Relacje polsko-żydowskie w rejonie Ciechanowca w okresie II wojny światowej czyli Jak diabeł powiększał swoje królestwo. Białystok 2019 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 351, streszcz. ang.

10195. REISER Daniel: Pisarstwo w cieniu śmierci: rękopis rabina Szapiry „Kazania z lat szau” w perspektywie psychologicznej i fenomenologicznej. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 62–90, streszcz. ang.

Kalonimus Kalman Szapiro (1889–1943).

10196. REMBALSKI Andrzej: Wojskowa i partyzancka działalność profesora Wacława Różańskiego. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 161–171, streszcz. ang.

10197. ROGOWSKI Piotr, Wójcicka Ewa: Kielce i powiat kielecki pod rządami Eduarda Jedamczika i Huberta Rottera na przełomie 1939 i 1940 roku. *Świętokrzyskie Studia*

Archiwalno-Historyczne. T. 8: 2019 s. 143–162, streszcz. ang.

10198. ROMANEK Jacek: Kolaboracja z Sowietami na terenie województwa lubelskiego we wrześniu i październiku 1939 r. Lublin–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 240, il.

10199. ROSSOLIŃSKI-LIEBE Grzegorz: Bandera, masowa przemoc i odpowiedzialność. Czy Stepan Bandera był odpowiedzialny za zbrodnie popełnione przez OUN i UPA? *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 219–250, streszcz. ang.

10200. RÓŻYCKI Sebastian, Kopówka Edward, Zalewska Natalia: Obóz zagłady Treblinka II. Topografia zbrodni. Treblinka–Warszawa 2019 Wydż. Geodezji i Kartografii Politech. Warszawskiej 8° ss. 116, il., streszcz. ang., niem.

10201. RUDAWSKI Bogumił: Rolf Heinz Höppner [1910–1998] – niemiecki zbrodniarz w Kraju Warty. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 40: 2018 nr 2 s. 59–78, streszcz. ang.

10202. [RUKKAS Andrij Olegovič] Rukkas Andrij: Działania bojowe pułku Korpusu Ochrony Pogranicza „Czortków” 17 września 1939 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 151–179, streszcz. ang.

10203. RUSEK Halina: Koleżanki z Birkenau. Esej o pamiętniku. Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 172, nlb. 6, il., streszcz. ang., niem. UŚ w Katowicach. (Prace Naukowe; nr 3898).

10204. RYBAK Andrzej: Sylwetka ppor. Claudio Sommarugi (1920–2012). *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 203–210, streszcz. ang., ros.

Jeniec stalagu 319 w Chełmie.

10205. RYMAR Edward: Ocalanie od zapomnienia: tragedie wojenne Polaków w Stróżewie i Turzu. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 26: 2019 s. 301–312, streszcz. ang., niem.

W l. 1939–1945.

10206. SACHA Magdalena Izabella: „Gdyście w obóz przybyć już raczyli...” Obraz kultury lagrowej w świadectwach więźniów Buchenwaldu 1937–1945. Bydgoszcz–Gdańsk 2014.

Rec.: Wolski Paweł: Trzy książki w jednym tomie: historia, analiza i antologia życia kulturalnego w Buchenwaldzie. *Narracje o Zagładzie*. Nr 1: 2015 s. 279–283.

10207. SADOWSKI Piotr: Jordanów 1939. Historia i pamięć pierwszej bitwy 10. Brygady

Kawalerii. Pcim 2019 Stow. Rozwoju Kultury, Sportu i Informacji Lokalnej Nedan 8° ss. 352, il., mapy.

10208. SADZIKOWSKA Lucyna: Listy z łagrów i więzień 1939–1945. Wybrane zagadnienia. Katowice 2019 Wydaw. Księg. św. Jacka; UŚ 8° ss. 325, tabl. VIII, il., streszcz. ang.

10209. SAMBORSKI Mieczysław: Ukraińska Narodowa Samoobrona (lipiec 1943 – luty 1944) – poprzedniczka Ukraińskiej Powstańczej Armii–Zachód w Małopolsce Wschodniej. Struktura organizacyjna, obsada kadrowa i jednostki zbrojne. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 237–281, streszcz. ang., niem., ros.

10210. SĘKOWSKA-PIĘCHOWA Michalina: Jeszcze o rotmistrzu Witoldzie Pileckim, ale nie tylko... Dwa rodzaje patriotyzmu. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 367–374.

10211. SIEMENS Daniel: Szturmowcy. Nowa historia nazistowskich oddziałów SA. Przeł. Jarosław Skowroński. Warszawa 2019 Prószyński i S-ka 8° ss. 608, tabl. 8, il.

10212. SIKORA Dariusz: Grabież płodów rolnych przez okupacyjną administrację niemiecką w powiecie bialskim w latach 1939–1944. Żarys problemu. *Rocznik Białskopodlaski*. T. 26: 2018 s. 173–186, streszcz. ang.

10213. SITAREK Adam: „Nie myśl, że to pisze obłąkany”. Listy rabina z Grabowa i jego misja informowania o Zagładzie. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 492–513, streszcz. ang.

Rok 1942.

10214. SKORZYBÓT Izabela: Przywracanie pamięci o zaginionych w latach 1939–1945. Historia Tadeusza Tomaszewskiego [1917–1945]. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 243–250.

10215. SMIRNOV Andrij: Rol’ Mitropolita Varšavs’kogo Dionisiâ Valedins’kogo [1876–1960] v konstituïvanni UAPC formaciji 1942 roku. *Przegląd Środkowo-Wschodni*. [T.] 4: 2019 s. 389–406, streszcz. ang., pol.

10216. SMOLIŃSKI Józef: Wysiłek wojenny Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie (1939–1945). *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 91–125, streszcz. ang., niem., ros.

10217. SMOLIŃSKI Józef: Występy artystów „Lwowskiej Fali” dla żołnierzy polskich internowanych w Rumunii (wrzesień 1939 r. – marzec 1940 r.). *Lambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 41: 2018 s. 5–19, streszcz. ang., niem.

10218. SOFSKY Wolfgang: Ustrój terroru. Obóz koncentracyjny. Przekł. z jęz. niem. Małgorzata Łukasiewicz. Warszawa 2016.

Rec.: Janowska Agata: Kolonie terroru. *Narracje o Zagładzie*. Nr 3: 2017 s. 416–421.

10219. STABIŃSKA Jadwiga: Danina krwi. Z wojennych dziejów klasztoru sióstr sakramentek w Warszawie. Wyd. 2. Kraków–Warszawa 2019 Tyniec Wydaw. Benedyktynów; Inst. Benedyktynek od Nieustającej Adoracji Najświętszego Sakramentu 8° ss. 283, nlb. 1, il. Wyd. 1. Paris 1977.

10220. STAŃCZYK Henryk: 1 Armia Wojska Polskiego w walkach o Warszawę. Warszawa 2011 Fund. „Warszawa Walczy 1939–1945” 8° ss. 185, il. (Warszawskie Termopile 1944–1945).

10221. STOPCZYŃSKI Waldemar: Raport „Alego” z akcji na Kutscherę, czyli czego nie powiedział dowódca batalionu „Parasol”. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 2 s. 55–85, streszcz. ang., ros.

Dot. powojennej narracji na temat wydarzeń z 1 II 1944 r. nieuwzględniających raportu Stanisława Huskowskiego – zastępcy dowódcy akcji „Kutschera”.

Zawiera aneks źródłowy, dokument z 2 II 1944 r.

10222. STRAVINSKIENĖ Vitalija: Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimas Vilniaus krašte (1939–1940 m.). *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 1 s. 71–89, streszcz. ang.

Nadanie obywatelstwa Republiki Litewskiej w regionie wiłńskim (1939–1940).

10223. SULA Dorota: Szkice z historii Koncentrationslager Gross-Rosen. Wałbrzych 2019 Muzeum Gross-Rosen 8° ss. 242, il., streszcz. ang., niem.

Lata 1940–1945.

10224. SYBERYJSKA odyseja Marii Niemczuk [ur. 1936]. Oprac. Zuzanna Mróz. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.] 2019 s. 63–65.

10225. SYNDOMAN Robert: Stosunek Narodowych Sił Zbrojnych do komunizmu w świadectwach wybranej prasy podziemnej. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 271–294, streszcz. ang.

10226. SZATKOWSKI Robert: Oddział Wydzielony Wisła – zapomniana flotylla. Zarys działań. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 229–242, streszcz. ang., niem.

W 1939 r.

Polem.: Drozdowski Krzysztof: W odpowiedzi na odtwórczość, czyli rzecz o artykule R. Szatkowskiego, Oddział Wydzielony ... *Tamże*. [T.] 40: 2019 s. 485–487.

10227. SZCZEPAŃSKI Edmund S.: Lager 122 i 220 w Strzegomiu – historia nieznaną. *Rocznik Świdnicki*. T. 46: 2018 [dr.] 2019 s. 134–145.

Lata 1943–1945.

10228. SZCZEPAŃSKI Jacek Emil: Niemiecka baza Stralo na legionowskim Bukowcu. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 85–91.

Strassentransport Leitung Ost w l. 1941–1944.

10229. SZCZERKOWSKI Robert: Udział 163. Rezerwowego Pułku Piechoty w kampanii polskiej 1939 roku. Wrocław–Warszawa 2019 IPN–KSZpNP. Oddz.; IPN 8° ss. 139, nlb. 2, il., mapy.

10230. SZCZUREK Marek: Obóz koncentracyjny i orkiestra? Wspomnienia Wacława Głouszka (1909–1996), więźnia obozów koncentracyjnych. *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.] 2019 s. 215–248.

10231. SZCZYPIORSKA-MUTOR Magdalena: „Gdyby to był tylko głos nieba i chmur”. O (nie)banalności tła. Z fotograficznego albumu Karla Höckera. *Narracje o Zagładzie*. Nr 2: 2016 s. 202–223, streszcz. ang.

Od maja 1944 r. adiutant komendanta KL Auschwitz Richarda Baera.

10232. SZERKUS Oscar: Die Sondergerichtbarkeit des Polnischen Untergrundstaates. Berlin 2019 Duncker & Humblot 8° ss. 469. (Schriften zur Rechtsgeschichte; Bd. 183).

Rozprawa doktorska.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

Rec.: Kania Leszek: Temida Polskiego Państwa Podziemnego pod lupą niemieckiego badacza. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 3 s. 192–202; Toż w jęz. ang.: The judiciary of the Polish Underground State under the investigation of a German researcher. *Tamże*. R. 20: 2019 nr 3 s. 203–214.

10233. SZLAK Andersa. Kronika niezwykłego marszu przez kontynenty. Warszawa 2019 Edipresse Polska; Rosikon Press 8°.

T. 37: Gaafar Adam: Biało-czerwone maki. O żołnierzach spychanych w niepamięć ss. 88, nlb. 2, il., mapa.

T. 38: Gałęzowski Marek: Na białym koniu. Szkice biograficzne dowódcy 2 Korpusu Polskiego ss. 89, nlb. 1, il.

T. 1. 2016.

10234. SZOŁDRSKA Halszka: Lotnictwo Armii Krajowej. Poznań 1998.

Rec.: Wiśniewska Maria: „Dzieło życia” Halszki Szoldrskiej. Halszka Szoldrska – warszawianka z wyboru. *Kronika Warszawy*. 2018 nr 1 s. 143–147.

10235. SZTUKA przetrwania. Życie codzienne w ekstremalnych warunkach obozowych w XX–XXI wieku. Red. nauk. Zofia Chyra-Rolicz i Maryla Faldowska. Siedlce 2019 Uniw.

Przyrodniczo-Humanist.; Wydaw. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 413, il., streszcz. ang. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach. Wyd. Nauk Humanist. Inst. Historii, Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach. Wyd. Nauk Społ. Inst. Nauk o Bezpieczeństwie.

Z treści: Dyrda Mirosław Jan, Zienkiewicz Joanna: Psychologiczne czynniki przetrwania w warunkach obozowych s. 17–33; Murzyn Marcin: Filozofowanie jako antidotum na trud obozowej rzeczywistości. Życie i myśl Viktora E. Frankla (1905–1997) s. 35–51; Król Eugeniusz Cezary: Obozowe życie codzienne w zwierciadle filmu fabularnego s. 53–80; Cieślak-Klauza Joanna: Granica prawdy. Auschwitz-Birkenau oczami twórców. [Dot. filmu Wandy Jakubowskiej z 1947 r. pt. Ostatni etap] s. 95–117; Hubacz Łukasz Józef: Sztuka okopowa w obozach jako forma walki o pamięć i przetrwanie s. 119–136; Ćwięk Henryk: Sztuka przetrwania w KL Auschwitz na przykładzie Kazimierza Piechowskiego s. 159–174; Karwacka-Pastor Dorota: Człowiek i śmierć. Okrutna rzeczywistość obozowa w „Co się działo w Stutthofie” Alda Coradello s. 197–212; Chyra-Rolicz Zofia: Kobieta w obozach hitlerowskich i łagrach sowieckich – walka o przetrwanie s. 231–253; Siewier Malwina: Walka o przetrwanie kobiet w niemieckich obozach koncentracyjnych s. 255–276; Faldowska Maryla: „Sztuka przetrwania” jeńców wojennych osadzonych w obozie juchnowskim s. 341–361; Bylina Stawomir: Życie obozowe w Camp Maréchal de Lattre de Tassigny w Novo Selo podczas XXXVI zmiany PKW KFOR w Kosowie s. 397–413.

10236. SZYMANOWSKI Dariusz: Tynne. Historia na nowo pisana. Cz. 3. Współpr. Małgorzata Stankiewicz, Marcin Sochoń. Wołomin 2019 Stow. „Wizna 1939” 8° ss. 34, nlb. 2, il., mapy.

Cz. 1. 2015.

10237. SZYPROWSKI Bartłomiej: Sąd Kapturowy przy Komendzie Głównej Związku Walki Zbrojnej w Warszawie (sierpień 1940 r. – listopad 1941 r.). Podziemie w walce ze zdrajcami Rzeczypospolitej. Warszawa 2016.

Rec.: Kulka Grzegorz, *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 2 s. 215–220; Polem.: Szyprowski Bartłomiej, *Tamże*. R. 20: 2019 nr 3 s. 181–191.

10238. ŚLADEWSKI Kamil: Generał Klemens Stanisław Rudnicki [1897–1992]: działalność konspiracyjna IX 1939 – II 1940. *Kwartalnik Opolski*. R. 62: 2016 nr 4 s. 47–74, streszcz. ang.

10239. ŚLEDZIŃSKI Kacper: Potop '39. Szlak bojowy wrześniowych obrońców. Kraków 2019 Znak 8° ss. 410, nlb. 5, il.

10240. ŚLESZYŃSKI Wojciech: Czy we wrześniu 1939 r. mogła powstać komunistyczna republika polska? *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 42–53.

10241. ŚLESZYŃSKI Wojciech, Zwolski Marcin: Przyszli ze Wschodu. Okupacja sowiecka ziem wschodnich II Rzeczypospolitej (1939–1941). Białystok 2019 Muzeum Pamięci

Sybiru 8° ss. 160, il., mapy. (Seria Wydawnicza Muzeum Pamięci Sybiru. Sybir; t. 3 (B)).

Rec.: Niziołek Paweł, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 131–132.

10242. ŚLIWAK Katarzyna: Delegatura Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w Teheranie w latach II wojny światowej – charakterystyka działań edukacyjnych dla polskich uchodźców. *Ogrody Nauk i Sztuk*. T. 5: 2015 s. 261–268, streszcz. ang.

10243. ŚLIWAK Katarzyna: Działalność gen. Józefa Hallera w strukturach resortu edukacji w rządzie na uchodźstwie podczas II wojny światowej. *Ogrody Nauk i Sztuk*. T. 5: 2015 s. 253–260, streszcz. ang.

10244. ŚLIŻEWSKI Grzegorz: Polskie lotnictwo wojskowe a wojna zimowa 1939/1940. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 1 s. 119–155, streszcz. ang., ros.

10245. ŚMIĄLEK Irena: Słowiczku, zaśpiewaj! Wspomnienia z utraconych gniazd na Wileńszczyźnie 1939–1945. Koszalin 2019 Irena Śmiałek 8° ss. 172, nlb. 2, il.

10246. TOKARSKA-BAKIR Joanna: Bełk i inne miejsca. Opowieść o dziesiętnikach-zastawnikach. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 138–167, streszcz. ang.

Dot. obławy chłopów wsi Bełk na ukrywających się w okolicy Żydów w 1943 r.

10247. TREBUNIA-STASZEL Stanisława: War and science. A few thoughts on the research of the Institut für Deutsche Ostarbeit in occupied Poland. A case of Podhale region. *Prace Etnograficzne*. T. 46: 2018 nr 2 s. 49–68.

10248. TREBUNIA-STASZEL Stanisława: Wizja góralszczyzny w świetle niemieckich planów ekspozycyjnych w Muzeum Tatrzańskim. *Prace Etnograficzne*. T. 44: 2016 nr 4 s. 271–291, streszcz. ang.

10249. TREPKA Tomasz, Zawisza Michał: Ocalić od zapomnienia. Kielecczyzna 1939–1945. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 72, tabl. 8, il. IPN–KŚZpNP.

10250. TRYCZYK Mirosław: Miasta śmierci. Sąsiedzkie pogromy Żydów. Warszawa 2015.

Rec.: Kuczyńska-Koschany Katarzyna: Ściegi i fastrygi. *Narracje o Zagładzie*. Nr 3: 2017 s. 408–415.

10251. TRYTEK Józef: Bitwa radłowska. Radłów–Tarnów 2019 Radłowskie Forum Rozwoju; Biblos 4° ss. 206, il., mapy.

Bitwa pod Radłowem, 1939 r.

10252. TRZASKOWSKA Grażyna: Grób wojenny Fryderyka Szulca – żołnierza 15. pułku piechoty „Wilków” i jeńca wojennego we wrześniu 1939 r. oraz jego poszukiwania na wrocławskich cmentarzach. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2017 nr 3 s. 97–122, streszcz. ang.

10253. TYBORSKI Krzysztof, Joachimczyk Karolina, Szutowicz Andrzej: Konarzyni. Cierniście oblicze wojny. Gdynia–Konarzyni 2019 Region; na zlec. Stow. na Rzecz Rozwoju Ziemi Konarzyńskiej „Konar” 8° ss. 493, nlb. 3, il.

Lata 1939–1947.

10254. TYC Jan Henryk, Florczak Robert Piotr, Makowski Jerzy Janusz: Armia „Łódź” w Gminie Stryków i w okolicy we wrześniu 1939 roku. Stryków–Zgierz 2019 Łódzkie Zakł. Graficzne 8° ss. 374, il.

10255. TYLUSIŃSKA-KOWALSKA Anna: La Polonia e la ‚questione polacca’ alle soglie della seconda guerra mondiale nel „Diario” 1939–1943 di Galeazzo Ciano. [W:] Sponde, confini, trincee. L’Italia nell’Europa post-1918. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2019 s. 195–206.

10256. TYMIŃSKI Jan: Kryptonimy operacji morskich z okresu II wojny światowej. *Biuletyn Historyczny*. T. 34: 2019 s. 72–117.

10257. TYRAS Kinga: Drogi do niepodległości mieszkańców Myszkowa oraz Żarek w okresie okupacji hitlerowskiej 1939–1945. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 5: 2018 s. 73–89, streszcz. ang.

10258. TYSZKIEWICZ Jan: Działalność 134. Mazowieckiej Drużyny Harcerskiej i utworzenie Hufca „Wierna Rzeka” w gminie Wawer (1939–1944). *Kronika Warszawy*. 2019 nr 1 s. 69–92, il., streszcz. ang.

10259. TYSZKIEWICZ Jan: Opieka społeczna i gminna Delegatura Rady Głównej Opiekuńczej w Wawrze w latach 1939–1944. Opieka zdrowotna, kuchnie Rady Głównej Opiekuńczej, legitymizacja, przesiedleńcy. *Kronika Warszawy*. 2018 nr 1 s. 53–73, streszcz. ang.

10260. UCZKIEWICZ Dominika: Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o odpowiedzialności karnej za zbrodnie wojenne z dnia 30 marca 1943 roku. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 2 s. 79–123, streszcz. ang.

10261. WACKO Ryszard: Wojenny wrzesień. *Kwartalnik Czudecki*. R. 19: 2017 nr 3 s. 16–17.

Udział żołnierzy z rejonu Czudca (głównie Juliana Wojcieszka, 1915–1939) w walkach września.

Uzup.: Domino Zdzisław: Na tropach historii. *Tamże* nr 4 s. 18–19.

10262. WANATOWICZ Stanisław: Żydzi w Mielcu w świetle spisu sporządzonego przez mielecki Judenrat 15 sierpnia 1940 r. oraz innych dokumentów z lat 1940–1946 – statystyki i losy wybranych osób. *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 141–214.

10263. WARE John, Posner Gerald: Mengele. Przekł. Piotr Nowakowski. Kraków 2019 Znak Horizont 8° ss. 443, nlb. 2, il.

Josef Mengele (1911–1979?).

10264. WAWER Zbigniew: Monte Cassino 1944. Walki 2 Korpusu Polskiego. Red. merytoryczny Mariusz Skotnicki. Wyd. 2 zm. Warszawa 2019 Nar. Centrum Kultury 8° ss. 544, k. tabl. 1, il., mapy. Nar. Centrum Kultury. (Jubileusz).

10265. WAWER Zbigniew, Kondracki Tadeusz, Skotnicki Mariusz: 2 Korpus Polski. 2 Corpo Polacco. Tł. Stefania Milano. Warszawa 2019 Muzeum Łazienki Królewskie; Muzeum Wojska Pol. 4° ss. 384, il.

Tekst równol. pol., wł.

Toż. 2 Korpus Polski. 2nd Polish Corps. Tł. Anastazja Pindor ss. 384, il.

Tekst równol. pol., ang.

10266. WĘCKI Mirosław: [Joseph] Goebbels w Katowicach. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 18–23.

W dn. 1 IX 1940 r.

10267. WĘGLIŃSKA Wirginia: W solidarności i oporze. Działalność konspiracyjna Polek w KL Stutthof. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 29: 2017 nr 67 s. 63–85, streszcz. ang.

W l. 1940–1945.

10268. WIATR Ewa: Wokół jednego listu. Losy wiedeńskich chrześcijan w getcie łódzkim. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 305–319, streszcz. ang.

W aneksie list z 6 II 1942 r.

10269. WICHERT Wojciech: “Exerzierplatz des Nationalsozialismus” – der Reichsgau Wartheland in den Jahren 1939–1945. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 40: 2018 nr 2 s. 79–102, streszcz. ang.

10270. WILLIAMS Martin: Z Warszawy do Rzymu. Szlak bojowy armii generała Andersa. Tł. Marek Chojnacki. Warszawa 2019 Inst. Wydawniczy PAX ss. 8° ss. 324, nlb. 4, tabl. 16, il., mapy.

10271. WINCŁAWSKI Włodzimierz: Socjologia polska okresu drugiej wojny i okupacji. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 6: 2016 s. 145–154.

10272. WITKOWSKA-KRYCH Agnieszka: Mniej strachu. Ostatnie chwile z Januszem Korczakiem. Red. i korekta Jolanta Sheybal. Warszawa 2019 Wydaw. Akademickie Dialog 8° ss. 244, nlb. 2, k. 1, il.

Historia Domu Sierot w l. 1939–1945.

10273. WOLA 1944. Nierozliczona zbrodnia a pojęcie ludobójstwa. An unpunished crime and the notion of genocide. Red. nauk. Eryk Habowski; tł. Aleksandra Arumińska, Julia Niedzielko, Maciej Zakrzewski. Warszawa 2019 Inst. Pileckiego 8° ss. 426, nlb. 4, il.

Treść: Habowski Eryk: Od wydawcy s. 11–14; Madajczyk Piotr: II wojna światowa i Powstanie Warszawskie – szukanie właściwych terminów s. 17–35; Jarząbek Wanda: Rzeź Woli – wydarzenie jednostkowe czy wynikające z „logiki” niemieckiej polityki okupacyjnej w Polsce? s. 37–52; Wosińska Małgorzata: Trauma rzezi Woli. Przestrzenie doświadczenia granicznego s. 53–82; Schabs William: Kwalifikacja prawna rzezi Woli s. 83–93; Heller Kevin: Podstawa prawna indywidualnej odpowiedzialności sprawców rzezi Woli s. 95–105; Grzebyk Patrycja: Nieświadome czy celowe pominięcie rzezi Woli w procesach norymberskich i ponorymberskich s. 107–121; Kuczyńska Hanna: Możliwości wszczęcia postępowania w sprawie rzezi Woli przed instytucjami krajowymi s. 123–156; Krzan Bartłomiej: Materialnoprawne i procesowe możliwości uniknięcia odpowiedzialności wykorzystane przez sprawców rzezi Woli (ze szczególnym uwzględnieniem przypadku Heinza Reinefartha) s. 157–173; Wierczyńska Karolina: Współczesne możliwości pociągnięcia do odpowiedzialności za rzeź Woli przed instytucjami międzynarodowymi s. 175–188; Radziejowska Hanna: Pamięć zbrodni na Woli. Nowe źródła i obszary badań s. 191–196; Habowski Eryk: Editor’s note s. 207–210; Madajczyk Piotr: The Second World War and the Warsaw Uprising – finding the proper terminology s. 213–232; Jarząbek Wanda: The Wola Massacre – a unique event or one following from the “logic” of German occupation policy in Poland? s. 233–248; Wosińska Małgorzata: The trauma of Wola Massacre. The spatial context of a borderline experience s. 249–280; Schabas William: Legal characterization of the Wola Massacre s. 281–289; Heller Kevin: The legal basis of the individual responsibility of the perpetrators of the Wola Massacre s. 291–300; Grzebyk Patrycja: Unintentional or deliberate – the omission of the Wola Massacre in the Nuremberg and post-Nuremberg trials s. 301–315; Kuczyńska Hanna: The possibility of initiating proceedings in the case of the Wola Massacre before national institutions s. 317–352; Krzan Bartłomiej: Substantive and procedural law opportunities of avoiding responsibility utilized by the perpetrators of the Wola Massacre (with particular consideration of the case of Heinz Reinefarth) s. 353–370; Wierczyńska Karolina: Contemporary opportunities of enforcing responsibility for the Wola Massacre before international institutions s. 371–384; Radziejowska Hanna: The memory of the Wola Massacre of 1944. New sources and areas of research s. 387–393; Fotografie z wizji lokalnej Hannsa von Krannhalsa z 1962 roku. Photographs from Hanns von Krannhals’ field research, 1962 s. 405–420.

10274. WOLEŃSKI Jan: Dwa szkice o Holokaucie. Kraków–Budapeszt–Syrakuzy 2019 Austeria 8° ss. 91, nlb. 4.

Zawiera: Kaci, ofiary i biemi widzowie; Todeswelt jako horyzont.

10275. WOLSZA Tadeusz: „To co widziałem przekracza swą grozą najśmielsze fantazje”. Wojenne i powojenne losy Polaków wizytujących Katyń w 1943 roku. Warszawa 2015.

Rec.: Materski Wojciech, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 English-Language Edition No. 1 s. 163–171.

10276. WOMEN and the Holocaust. New perspectives and challenges. Eds. Andrea Peti, Louise Hecht, Karolina Krasuska. Warszawa 2015 IBL PAN Wydaw. 8° ss. 268, il.

Z treści: Karwowska Bożena: Women’s luxury items in Concentration Camps s. 64–76; Ubertowska Aleksandra: “Masculine”/“Feminine” in autobiographical accounts of the Warsaw Ghetto: comparative analysis of the memoirs of Cywia Lubetkin and Iechak Cukierman s. 161–182.

Rec.: Wolski Paweł: Kobiety i Zagłada: nowa stara dyscyplina. *Narracje o Zagładzie*. Nr 1: 2015 s. 294–298.

10277. WOODS Alan James: Z Nowej Zelandii do jenieckich obozów. Wojenne perypetie mojego ojca Normana Woodsa [1915–2007]. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 86–95.

W l. 1941–1945.

10278. WOŚ Kazimierz: „Zanim zaszmiały bory, lasy na Lubelszczyźnie” – wspomnienia. *Merkuriusz Łęczyński*. Nr 32: 2019 s. 53–56.

Dot. wspomnień Antoniego Chmielnickiego (1911–1998) – żołnierza Komendy Obrońców Polski, Organizacji Wojskowej „Wilki” i Armii Krajowej.

10279. WOŹNIAKOWSKI Krzysztof: W kręgu życia kulturalnego polskiego wojennego uchodźstwa na Węgrzech 1939–1945. *Studia i szkice*. Kraków 2018.

Rec.: Mrugała Magdalena: Najciemniej pod latarnią czyli o życiu kulturalnym polskich wojennych uchodźców na Węgrzech w latach 1939–1945. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 2 s. 129–133.

10280. WOŹNY Marzena: Muzeum Archeologiczne Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie w czasie II wojny światowej. *Rocznik Krakowski*. T. 85: 2019 s. 195–218, streszcz. ang.

10281. WÓJCIK Michał: Treblinka ’43. Bunt w fabryce śmierci. Wyd. 2, popr. Kraków 2019 Znak Litera Nova 8° ss. 317, nlb. 1, tabl. 24, il.

Dostępne także jako e-book.
Wyd. 1. 2018.

10282. WRÓŃSKI Marek: Barwa Baterii Śmierci 1. Pułku Artylerii Motorowej w latach II wojny światowej. Zarys monograficzny. Tarnowskie Góry 2019 Wydaw. Inst. Tarnogórskiego i Muzeum Inst. Tarnogórskiego 8° ss. 120, nlb. 2, il. (Studia nad Dawnym Wojskiem, Brońią i Barwą; nr 26(34)).

10283. WRÓBEL-BARDZIK Karolina: Między ruralizacją miasta i „urbanizacją przyrody”. Historia środowiskowa okupowanej Warszawy. *Przegląd Humanistyczny*. T. 63: 2019 nr 4 s. 15–27, streszcz. ang.

10284. WYROBEK Ryszard: Na wschód od Soły. Zwykli bohaterowie. [Myślenice] 2019 nakł. aut. 8° ss. 87, il., mapa.

10285. WYSOCKI Roman: The Stance of the Polish Underground State towards the Polish-Belarusian Talks over the Years 1941–1944. *Studia Białorusinistyczne*. Vol. 13: 2019 s. 115–128, streszcz. białorus., pol.

10286. WYWIADOWCZA i kontrwywiadowcza działalność podziemia narodowego przeciwko Niemcom i komunistom w latach 1940–1945. Pod red. Wojciecha Jerzego Muszyńskiego. Warszawa 2019 ABW 8° ss. 184.

Tręść: Żaryn Jan: Wywiad Polskiego Państwa Podziemnego – przegląd panoramiczny s. 5–16; Żebrowski Leszek: Wywiad Organizacji Wojskowej Związek Jaszczurczy i Narodowych Sił Zbrojnych w latach 1939–1945 s. 17–40; Chrzanowski Bogdan: Ekspozytura „Zachód” Wywiadu Organizacji Wojskowej Związek Jaszczurczy i Narodowych Sił Zbrojnych na Pomorzu w latach 1939–1945 s. 41–61; Sierchula Rafał: Rekonstrukcja działalności wywiadowczej i zbrojnych struktur podziemia narodowego na terenie Wielkopolski (1939–1945) s. 62–73; Bojemski Sebastian: Przechytrzyć „Lisa” – gry wywiadowcze Narodowych Sił Zbrojnych z Niemcami (1942–1944) s. 74–83; Szyproński Bartłomiej: Kontrwywiad i sądownictwo Narodowych Sił Zbrojnych s. 84–110; Bojemski Sebastian: Wywiad antykomunistyczny Organizacji Wojskowej Związek Jaszczurczy i Narodowych Sił Zbrojnych (1940–1944) s. 111–126; Żebrowski Leszek: Działalność wywiadowcza na styku wrogich organizacji. Próby penetracji Narodowych Sił Zbrojnych przez wywiad komunistyczny s. 127–138; Sacewicz Karol: W walce o Wielką Polskę. Centralne Porozumienie Antykomunistyczne „Blok” – sojusznik Narodowych Sił Zbrojnych na przeciwkomunistycznym froncie (1943–1944) s. 139–157; Weker Paweł Władysław: Biuro Fałszerstw NSZ s. 158–169; Olczak Mariusz: Z dziejów kontrwywiadu AK i NSZ. Kwestia tzw. „list proskrypcyjnych” NSZ s. 170–184.

10287. ZASIECZNY Andrzej: Broń Wojska Polskiego 1939–1945. Wojska lądowe. Wyd. 3. Warszawa [2019] Oficyna Wydawnicza Alma-Press 8° ss. 149, nlb. 2, il. (Panorama Techniki Wojskowej).

Wyd. 1. 2010.

10288. ZASIECZNY Andrzej: Sowieckie krety. Jak agenci Stalina przejęli władzę nad Polską 1939–1945. Warszawa 2016.

Rec.: Sienkiel Katarzyna, *Kolo Historii*. Nr 22: 2017 s. 222–225.

10289. ZBRODNIE niemieckie na Ziemi Dobrzyńskiej (byłe powiaty Lipno i Rypin) w latach 1939–1945. Pod red. Andrzeja Szalkowskiego i Piotra Gałkowskiego. Rypin 2019 Muzeum

Ziemi Dobrzyńskiej 8° ss. 1253, k. tabl. 1, il., mapy, streszcz. ang., niem.

Tręść: Gałkowski Piotr, Szalkowski Andrzej: Wstęp s. 11–16; Gałkowski Piotr: Struktura administracyjna i organizacyjna aparatu okupacyjnego na Ziemi Dobrzyńskiej w latach 1939–1945 s. 17–32; Gałkowski Piotr: Zbrodnica działalność Selbstschutzu w Ziemi Dobrzyńskiej jesienią 1939 roku s. 35–66; Gałkowski Piotr, Krajewski Błażej: Zbrodnie popełnione przez Gestapo i żandarmerię niemiecką na terenie Ziemi Dobrzyńskiej w latach 1940–1945 s. 67–120; Gałkowski Piotr, Krajewski Błażej: Zbrodnie popełnione przez Jagdkommando na terenie Ziemi Dobrzyńskiej (jesień 1944 – styczeń 1945) s. 121–153; Kawski Tomasz: Ludność żydowska Ziemi Dobrzyńskiej w latach 1939–1945. Próba bilansu s. 154–491; Krajewski Błażej: Eksterminacja duchowieństwa w powiatach Lipno i Rypin s. 504–518; Gałkowski Piotr: Zbrodnie niemieckie na ziemiach powiatów Lipno i Rypin s. 519–542; Szalkowski Andrzej: Gwałty niemieckie na Polkach w okresie 1939–1945 s. 543–549; Krajewski Błażej: Słownik biograficzny Polaków z Ziemi Dobrzyńskiej zamordowanych przez Niemców w latach 1939–1945 s. 550–744; Gałkowski Piotr, Krajewski Błażej: Miejsca zbrodni niemieckich na Polkach na Ziemi Dobrzyńskiej i poza jej terenem s. 745–841; Gałkowski Piotr: Zbrodniarze niemieccy działający na terenie Ziemi Dobrzyńskiej s. 842–892; Gałkowski Piotr: Fakty i mity zbrodni popełnionych przez Niemców na terenie Ziemi Dobrzyńskiej w latach 1939–1945 s. 893–910; Bogacki Miron [i in.]: Nieinwazyjna inwentaryzacja i weryfikacja grobów masowych z II wojny światowej na podstawie wybranych miejsc z Ziemi Dobrzyńskiej s. 911–942; Szepejenkowski Dariusz: Niemiecka grabież dzieł sztuki w polskich dworach na terenie historycznej Ziemi Dobrzyńskiej w okresie 1939–1945 s. 943–993; Szalkowski Andrzej: Pamięć o ofiarach zbrodni niemieckich s. 994–1052; Protokoły z przesłuchań świadków zbrodni niemieckich przez Okręgową Komisję Badania Zbrodni Hitlerowskich w Bydgoszczy (wyboru dokonał i opracował Piotr Gałkowski) s. 1053–1219; Wykaz źródeł i literatury dotyczących zbrodni niemieckich na Ziemi Dobrzyńskiej w latach 1939–1945 (zebrał Piotr Gałkowski) s. 1220–1250.

10290. ZINKEVIČ Andrej: Āzykovaâ identičnost’ folksdojce v okkupirovannyh Pol’še, Belorussii i na Ukrainie. *Przegląd Środkowo-Wschodni*. [T.] 4: 2019 s. 241–261, streszcz. ang., pol.

10291. ZIÓŁKOWSKI Benedykt, Treła Tadeusz: Batalion Armii Krajowej „Łukasziński”. Wyd. 2 popr. i rozsz. Warszawa 2019 SZŻAK 8° ss. 709, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 1998.

10292. ŽIVŮK Andrij: Kolektivni sudovi procesi nad polákami v Rívnens’kij oblasti u 1939–1941. *Europa Orientalis*. [T.] 9: 2018 s. 125–140, streszcz. ang.

10293. ZUZIAK Janusz: „Więźniowie” Sikorskiego – internowani w Cerizay, Rothesay i Tighnabraich. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 104: 2019 s. 167–192, streszcz. ang.

10294. ZYCH Sławomir: Dzieje dóbr stolarzów łacińskiego biskupstwa przemyskiego

podczas okupacji hitlerowskiej. *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 97–101.

10295. ZYCH Sławomir: Seminarium duchowne diecezji przemyskiej obrządku łacińskiego podczas okupacji niemieckiej. *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 115–129.

10296. ŻABA Eugeniusz: 22 Dywizja Piechoty Górskiej na ziemi olkuskiej i w odwrocie. Dokumenty i pamięć. *Ilcusiana*. Nr 21: 2019 s. 57–65.

Opis wydarzeń, 1–10 IX 1939 r.

10297. ŻMUDA Michał: Druga wojna światowa we wspomnieniach wadowickiego Żyda. *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 130–141.

Losy Jerzego Klugera (1921–2011).

10298. ŻURAWSKI Jacek A.: Obraz życia codziennego Wilna w prasie konspiracyjnej. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 298: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 17: 2019 s. 192–211, streszcz. ang.

c) 1945–1989

Źródła

Zob. poz. 3239, 3240, 3272, 8169, 8216, 8247, 8251, 8260, 8273, 8274, 8281, 9017, 9022, 9023, 9027, 9029, 9034, 9036, 9042, 9046, 9047, 9055, 9059, 9060, 9064, 9065, 9066, 9069, 9071, 9072, 9073, 9074, 9077, 9083, 9088, 9091, 9093, 9096, 9097, 9098, 9101, 9108, 9122, 9759, 9760, 9763, 9765, 9768, 9769, 9770, 9772, 9774, 9775, 9778, 9780, 9782, 9790, 9791, 9793, 9799, 9803, 9810, 9812, 9814, 9816, 9819, 9820, 9825, 9831, 9832, 9834, 9839, 9840, 9841, 9843, 9845, 9848, 9850, 9852, 9854, 9858, 9861, 9871, 9872, 9873, 9875, 9876, 9881, 9883, 9884, 9895, 9896, 9897, 9900, 9901, 9902, 9904, 9907, 9909, 9910, 9917, 9920, 9925, 9926, 9930, 9931, 9934, 9942, 9943, 9944, 9946, 10459, 10546, 10600, 10701, 10703, 10710, 10767, 10768, 10798, 10857, 10870, 10872, 10877, 10878, 10880, 10896, 10901, 10920, 10950, 10967, 11000, 11046, 11053, 11135, 11145, 11160.

10299. [ASKANAS Kazimierz]: Bez śmiechu – nic nie jest nigdy prawdziwe. Korespondencja Kazimierza Askanaśa ze Stefanem Thersonem. Oprac. red. Zbigniew Chlewiński; komentarze, uzupełnienia, dopiski Zofia Łoś. Płock 2019 POKIS Płocki Ośr. Kultury i Sztuki im. Franciszki i Stefana Thersonów 8° ss. 135, nlb. 1, il.

Z l. 1988–1993.

Zawiera również korespondencję K. Askanaśa z Jasią Reichardt.

10300. AUSCHWITZ w okowach polityki. Międzynarodowy Komitet Oświęcimski w latach 1954–1970. Wybór dokumentów. Wstęp,

wprow. i oprac. Piotr Trojański. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 650. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 906).

10301. BALON Józef: „A wszystko dla tegoż ludu ziemi skawickiej”. Kronika parafii Skawica do roku 1986. Oprac. Rafał Szczurowski. Kraków 2019 Uniw. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 8° ss. 172, il.

Parafia Matki Bożej Częstochowskiej, od 1951 r.

10302. [BOGATKO Tadeusz, pseud. Plon]: Znalezione przy „Plonie”. Działalność oddziału PAS KO NZW Białystok w wybranych meldunkach sierż. Tadeusza Bogatki „Plona” (1947–1949). [Wyd.] Michał Ostapiuk. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 552–578, streszcz. ang.

PAS KO NZW – Pogotowie Akcji Specjalnej Komendy Okręgu Narodowego Zjednoczenia Wojskowego.

10303. [BOROWIK Bogdan] Borowik Bohdan: Dotyk syberyjskiej śmierci. Wspomnienia z głębi tajgi. Pyszczyna 2019 Śląska Oficyna Drukarska 16° ss. 157, nlb. 1, il., mapa.

Wspomnienia skazańca z l. 1949–1955.

10304. BORYCKI Andrzej: Trudne lata, dobre dni. Mazańcowice 2019 Joraf-2 Wiesław Cekiera 8° ss. 355, nlb. 1, il.

Wspomnienia dziennikarza i publicysty (ur. 1953) z dzieciństwa spędzonego w Klimontowie, życia rodzinnego, lat edukacji szkolnej. Zawiera także refleksje nt. obyczajów i zwyczajów panujących w Klimontowie, a także jego mieszkańców.

10305. BRANDYS Kazimierz: Listy do pani B. Do dr. podał Przemysław Kaniecki. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 172–194.

Do Janiny Borowiczowej z l. 1970–1992 z archiwum Piotra Borowicza.

10306. [BROWIŃSKI Czesław]: Przemówienie prezydenta Czesława Browińskiego z 5 czerwca 1950 r. podsumowujące działalności Zarządu Miejskiego w Olsztynie. [Wyd.] Ryszard Tomkiewicz. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 2 s. 412–431, streszcz. ang., niem.

10307. BUCHOWSKI Marian: Linijki papierne. Opole 2019 WBP im. Emanuela Smolki 8° ss. 316, il.

Wspomnienia pisarza i publicysty (ur. 1943) nt. działalności w Klubie Związków Twórczych w Opolu, pracy w miesięczniku społeczno-kulturalnym „Opole” oraz „Trybunie Opolskiej”, twórczenia w realiach PRL-u. Doprowadzone do 2018 r.

10308. BURZYŃSKI Jerzy Zygmunt: Opowieść o moim życiu. [Cz. 1]. [Kraków] 2016 Ridero 8° ss. 597, il.

Toż. Cz. 2. [Kraków] 2018 ss. 274.
Wspomnienia autora ur. w 1941 r.

10309. CANIN Mordechaj: Przez ruiny i zgłiszcza. Podróż po stu zgładzonych gminach żydowskich w Polsce. Przeł. z jidysz Monika Adamczyk-Garbowska. Warszawa 2018 Nisza; ŻIH 8° ss. 526, nlb. 2, il.

Relacja z Polski po Zagładzie z l. 1946–1947.

Rec.: Kijek Kamil: Istotność marginesu, czyli wyparte wątki w historiografii Żydów i studiów żydowskich w Polsce. Uwagi wokół polskiego wydania książki Mordechaja Canina „Przez ruiny i zgłiszcza”. *Studia Judaica*. Vol. 22: 2019 nr 2(44) s. 337–353.

10310. CHARAKTERYSTYKA waleckich zakładów pracy w ramach sprawy obiektowej o kryptonimie „Posesja” z 1986 r. [Wyd.] Przemysław Bartosik. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 10: 2019 s. 204–215.

10311. CIĄGLE jestem Żydem. Ciągle jestem Polakiem. Zapis dyskusji. Wstęp i oprac. Aleksandra Namysłó, Jarosław Neja. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 179–194.

Wspomnienia Jerzego Hirschberga, Dawida Krzesiwo, Krystyny Piotrowskiej, Jacka Schatza, Henryka Alberta i Michała Sobelmana, gl. z l. 1967–1969.

10312. CO MOŻNA zabrać w ciągu godziny. Wspomnienia mieszkańców Krynicy i okolic. [Wyd.] Józef Bogacz. Krynica Zdrój 2019 Uniw. Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Leśny Zakł. Doświadczalny 8° ss. 137, nlb. 2, il.

Antologia wspomnień z akcji „Wisła”.

10313. DUCH nasz zastąpi setki. Wybór dokumentów i relacji dotyczących działalności Witolda Boruckiego ps. „Dąb”, „Babinicz”. Wybór i oprac. Agnieszka Michniewicz, Krzysztof Kacprzak; przy współpr. Jacka Karczewskiego. Ostrołęka 2019 Muzeum Żołnierzy Wyklętych 8° ss. 184, il.

Z l. 1945–1949.

10314. DUDA Roman: Chrześcijańskie Studium Społeczne (1986–1990). *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 29: 2018 s. 213–228, streszcz. ang.

Wspomnienia współorganizatora i dokumenty.

10315. DUSZYŃSKA-JANAS Jolanta: Tadeusz Kantor w Cricotece. Zapiski z lat 1983–1985. Kraków 2018 Poligrafia Salezjańska 8° ss. 34, nlb. 2, il.

Wspomnienia z pracy w Ośrodku Teatru Cricot 2.

10316. DYREKTYWY Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dla Służby Bezpieczeństwa z lat 1971–1973. Oprac. Filip Musiał. *Aparat Represji*

w *Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 17: 2019 [nr] 1 s. 261–296, streszcz. ang.

10317. EWIDENCJA operacyjna i archiwum organów bezpieczeństwa PRL w latach 1944–1990. Zbiór normatywów. Red. i oprac. Monika Komaniecka-Lyp. Kraków 2017 Avalon 8° ss. 1339, nlb. 4, il. (Normatywy Aparatu Represji; t. 4).

10318. EYSYMONT Janusz: Dzienniki marlarza. Stan wojenny. Warszawa 2018 Halina Eysymont; [Wydaw. i Druk. Matrix] 8° ss. 403, il.

Toż. [Cz.] 2: 1984–1990. Warszawa 2019 ss. 346, il.

Dziennik członka Związku Polskich Artystów Plastyków (1930–1991), w czasie stanu wojennego członka podziemia, uczestnika ruchu kultury niezależnej.

10319. FEDOROWICZ Jacek: Mistrz offu. Z il. autora. Warszawa 2019 Wielka Litera 8° ss. 284, nlb. 3, il.

Autobiografia satyryka, felietonisty, scenarzysty (ur. 1937) dot. fascynacji kinematografią w młodości, działalności teatralnej, studiów artystycznych na Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Sopocie, pracy w Radiu Gdańsk, a także jako aktor i scenarzysta. Obejmuje lata 1945–1986.

Toż plik tekstowy EPUB (9,90 MB).

10320. GÄRTNER Eckehardt: Wycieczka do Zielonej Góry 3–9 maja 1983 (fragmenty). [Oprac. i tł.] Anitta Maksymowicz. *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 153–161.

Wspomnienia mieszkańca Verden z podróży do Zielonej Góry.

10321. [GIEDROYC Jerzy]: Listy Jerzego Giedroycia do György’a (George’a) Gömöriego (1958–1968). Oprac. Gábor Lagzi. *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 161–196, streszcz. ang.

10322. [GIEDROYC Jerzy]: „Mam na Pana nowy zamach”. Wybór korespondencji Jerzego Giedroycia [1906–2000] z historykami i świadkami historii 1946–2000. T. 1. Wybór i oprac. Sławomir M. Nowinowski i Rafał Stobiecki; przy współpr. Anny Brzezińskiej i Mileny Przybysz-Gralewskiej. Łódź–Paryż 2019 Wydaw. UŁ; Association Institut Littéraire „Kultura” 8° ss. 928.

Toż. T. 2. Łódź–Paryż 2019 ss. 1141.

Toż. T. 3. Łódź–Paryż 2019 ss. 1053.

10323. GIEDROYC Jerzy, Herling-Grudziński Gustaw: Korespondencja. Vol. 1: 1944–1966. Pod red. Włodzimierza Boleckiego; oprac. Sylwia Błażejczyk-Mucha [i in.]. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 900, nlb. 5. (Gustaw Herling-Grudziński, Dzieła zebrane; t. 12).

Toż. Vol. 2: 1967–1975. Kraków 2019 ss. 942, nlb. 5, il. (Gustaw Herling-Grudziński, Dzieła zebrane; t. 13).

10324. GIEDROYC Jerzy, Osadczuk Bohdan: Korespondencja 1950–2000. Oprac. Bogumiła

Berdychowska i Marek Żebrowski. *Wojnowice 2019 Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego* 8° ss. 937.

10325. GLEICHGEWICHT Bolesław: *Nikołajewka, Odessa. Wspomnienia zanotował Andrzej Solecki*. Wyd. 2. Warszawa–Wrocław 2019 PTM; Partner Wydawniczy w ramach Wrocławskiego Programu Wydawniczego; Strefa Kultury Wrocław 8° ss. 354. (Wspomnienia; 3).

Na okładce i stronie przedtyt. podtyt.: 1945–1947, 1947–1949. Kontynuacja wspomnień Polaka (1919–2019), który w 1939 r. uciekł spod okupacji niemieckiej pod sowiecką i służył w Armii Czerwonej, z okresu po demobilizacji i podjęciu pracy na ukraińskiej prowincji, a także studiów matematycznych na Uniw. Odeskim.

Toż plik tekstowy PDF (1,09 MB).

10326. GŁOS niepodległości. *Teksty zebrała i oprac. Justyna Błażejowska*. Kraków 2016.

Rec.: Wołk Grzegorz, *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 393–399.

10327. GOŁEMBSKI Grzegorz: *Przez życie i świat*. Kraków 2019 Wydaw. Proksenia 8° ss. 236, il.

Wspomnienia autora (ur. 1947), pasjonata podróży i naukowca, pracownika Uniw. Ekonom. w Poznaniu, z pierwszych odbytych podróży, studiów w czasach PRL-u, uczestnictwa w rajdach turystycznych i obozach, wydarzeń marca 1968 r., a także wyjazdów do Izraela i Rosji.

10328. [HAUPT Zygmunt, Stempowski Jerzy]: *Korespondencja Zygmunta Haupta [1907–1975] z Jerzym Stempowskim [1893–1969]*. Oprac. Aleksander Madyda. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 1 s. 211–225, streszcz. ang.

10 listów z l. 1963–1966.

10329. HOŁOD Edward: *Moje życie. Wspomnienia i przemyslenia*. Warszawa 2019 Borgis 8° ss. 111, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1941) z życia w małej miejscowości w woj. lubelskim, młodości i nauki szkolnej w realiach PRL-u, studiów na Politech. Warszawskiej, pracy m.in.: w Spółdzielni „Metalrobot” i Generalnej Dyrekcji Budowy Metra, służby wojskowej oraz rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej.

10330. HOMO homini res sacra. *Dokumentacja historyczna spotkań w Centrum Dialogu w Paryżu (1973–1989)*. T. 1: grudzień 1973 – kwiecień 1975. Pod red. Ryszarda Gryza i Mirosława Wójcika. Kielce 2019 Wydaw. UJK 8° ss. 520, il.

10331. INSTRUKCJE Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego z 1947 r. w sprawie pracy aparatu bezpieczeństwa (niewprowadzone w życie). Oprac. Marcin Kasprzycki. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 27: 2018 nr 48 s. 125–233.

Edycja 8 instrukcji.

10332. INSTRUKCJE, wytyczne, pisma Departamentu IV Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z lat 1962–1989. *Wybór dokumentów*. Red. i oprac. Adam Dziurok, Filip Musiał; wybór dokumentów Adam Dziurok [i in.]. Kraków–Katowice 2017 Wydaw. Avalon 8° ss. 932, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Normatywy Aparatu Represji; t. 5).

10333. IWANICKI Donat: *Zielony kamyk nadziei*. Bydgoszcz 2019 Temat Wydaw. Artystów i Pisarzy 8° ss. 349, il. (Biblioteka „Tematu”; nr 152) (Opowieść minionych dni; t. 2).

Wspomnienia absolwenta Wyższej Szkoły Lotniczej w Dęblinie (ur. 1946), tatarnika i żeglarza z lat młodości, repatriacji rodziny do Siedlec, podróży po Polsce i pierwszych lotów samolotem, służby w 3. Pomorskim Pułku Lotnictwa Myśliwsko-Bombowego w Bydgoszczy. Doprowadzone do 2005 r.

10334. [IWANIEC Władysław]: *Rozmowy ppłk. Władysława Iwańca z przewodniczącym NSZZ „Solidarność” Lechem Wałęsą*. [Wyd.] Tomasz Kozłowski, Grzegorz Majchrzak. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 483–517.

Notatki z rozmów z l. 1981–1982.

10335. JAKUBOWSKI Tadeusz Hubert: *Znakiem tego oskarżony*. Wyd. 2 popr. i uzupełn. Pruszków 2019 Książnica Pruszkowska im. H. Sienkiewicza 8° ss. 294, nlb. 1, il.

Wspomnienia więźnia politycznego (ur. 1931) z l. 1945–1955. Wyd. 1. Warszawa 2008.

10336. JASIŃSKI Roman: *Nowe życie. Wspomnienia 1945–1976*. Red. Maria Wolańczyk. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 955, nlb. 5, il.

Wspomnienia pianisty i krytyka muzycznego (1900–1987). Toż plik tekstowy PDF (5,14 MB).

10337. JASTRZĘBSKI Edward: *Z Wołynia na Kaszuby. Bumerang wspomnień*. Gdynia 2019 Region 8° ss. 251, nlb. 1, tabl. 16, il.

Wspomnienia repatrianta (ur. 1950) z dzieciństwa spędzonego w Zielnowie, życia żołnierzem i nauki szkolnej, służby wojskowej oraz zostania żołnierzem zawodowym, przeprowadzki do Gdyni, założenia rodziny, na emeryturze działalności artystycznej. Doprowadzone do 2018 r. Zawiera także wspomnienia rodziców z wysiedlenia z Nowej Huty na Wołyniu w 1945 r.

10338. JELONEK Marek: *Kronika sercem i migawką pisana.... Częstochowa 2019 Częstochowski Wydaw. Archidiec. „Regina Poloniae”* 8° ss. 206, nlb. 1, il.

Autobiografia księdza (ur. 1969) obejmująca dzieciństwo, wstąpienie do Niższego Seminarium Duchownego w Częstochowie, a następnie Wyższego Seminarium w Krakowie, studia i święcenia kapłańskie oraz posługę w kolejnych placówkach duszpasterskich. Doprowadzone do 2018 r.

10339. KAPCZYŃSKI Włodzimierz: *Dziennik 1981–1983*. Warszawa–Katowice 2019

IPN–KŚZpNP; Śląskie Centrum Wolności i Solidarności; Stow. Pokolenie 8° ss. 404, tabl. 12, il.

Wspomnienia działacza Solidarności (1929–2018), przewodniczącego Komisji Zakładowej w Budostalu-4, delegata Regionu Śląsko-Dąbrowskiego, internowanego w Ośrodkach Odosobnienia w Katowicach, Jastrzębiu-Szerokiej i Uhercach.

10340. KIERUNKI działania Służby Bezpieczeństwa w powiecie piskim. Dokumenty z lat 1973–1975. Oprac. Waldemar Brenda. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2019 s. 249–290.

10341. KOCOT Stanisław: Moje lata w Zagłębiu Dąbrowskim. 1986–2019. Sosnowiec-Zagórze 2019 Przeds. Produkcyjno-Usługowo-Handlowe Progress spółka z o.o. 8° ss. 188, il.

S. Kocot, ur. 1944.

10342. KOPCEWICZ Jan: Na ciemnej stronie czasu. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 120, il.

Wspomnienia prof. (ur. 1940), Dyrektora Inst. Biologii i Ochrony Środowiska, Rektora UMK z l. 1981–1984 oraz 2016–2019.

10343. KORBOŃSKI Stefan: Listy amerykańskie 1953–1983. Oprac. i red. nauk. Roman W. Rybicki, Bartosz Nowożycki. Warszawa 2019 IPN 8° ss. 367, il. IPN–KŚZpNP. (Z Archiwum Emigracji; t. 6).

Pisane do amerykańskiej prasy.

10344. KOTOWSKI Edward, Barnaś Rafał: Szpieg. Najstarszy zawód świata. [Kraków] 2019 Ridero 8° ss. 490, il.

Wspomnienia szpiega E. Kotowskiego, pseud. Pietro (ur. 1941), rezydenta wywiadu PRL w Watykanie z okresu służby, aż do przejścia na emeryturę. Dot. 1. 1979–2014.

10345. KRAWIEC Stefania: Życie Steni. W cieniu wleńskich baszty. Koszalin 2019 KryWaj 8° ss. 61, nlb. 15, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1943) z Kresów i spędzonego tam dzieciństwa i młodości, przeprowadzek, nauki szkolnej, założenia rodziny i przeprowadzki do Lubomierza, a następnie Wlenia. Doprowadzone do 2019 r.

10346. KRESEK Zbigniew: Życie w dobrym Towarzystwie. Wspomnienia i refleksje. Kraków 2019 Oficyna Wydawnicza „Wierchy”. Centr. Ośr. Turystyki Górskiej PTTK 8° ss. 262, tabl. XVI, il. (Biblioteka Górską Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie; t. 31).

Wspomnienia członka PTTK (ur. 1934) z początków działalności w turystyce, pracy przy znakowaniu szlaków, odbudowie schronisk oraz funkcjonowania PTTK. Obejmują l. 1950–2005.

10347. KRONIKA internatu Technikum Przemysłu Szklarskiego (1964–1968). [Wyd.]

Ryszard Musiałowicz. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 287–317, il.

10348. KRONIKA Oliwska od 1945 do 1979 roku. Z koment. księdza Zygmunta Iwickiego. Pelplin 2016.

Rec.: Borzyszkowski Józef, *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 310–312.

10349. KRÓL Marian: Zapiski wojewody poznańskiego (1981–1986). Poznań 2019 Tow. im. Hipolita Cegielskiego 8° ss. 719, il.

Dzienniki M. Króla (ur. 1939).

10350. KRÓLAK Walenty, Kwiecień Dariusz: Po prostu Walenty. Autobiografia księdza Walentego Królaka [ur. 1949]. Piaseczno 2019 Mateo 8° ss. 253, nlb. 2, il.

10351. KRYPTONIM „Klan”. Służba Bezpieczeństwa wobec NSZZ „Solidarność” w Gdańsku. T. 2: I Krajowy Zjazd Delegatów. Wstęp, wybór i oprac. Dominik Sokołowski, Radosław Żydonik. Gdańsk–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 1006, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Dokumenty; t. 63).

T. 1. 2010.

10352. KSIĄDZ Władysław Bożek (1908–1982) i jego Kronika Parafii Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Krzeszowie koło Żywca. Red. wyd. Mariusz Makowski. Ustron 2018 Fund. Ustronianka 4° ss. 176, il.

Treść: Bożek Michał: Słowo wstępne s. 3; Matyga Wojciech: Biografia księdza prałata Władysława Bożka s. 4–18; Jania Józefa: Moje osobiste wspomnienia s. 19–20; Ilustracje s. 21–27; Makowski Mariusz: Wstęp do edycji reprintu Kroniki Parafii Krzeszów w latach 1946–1982 autorstwa ks. Władysława Bożka s. 28–29; Bożek Władysław: Kronika Parafii Krzeszów w latach 1946–1982 – Reprint s. 31–175.

10353. KUDLICKI Jerzy: Harcerska operacja Bieszczady – 40. Wspomnienia. Oprac. Jacek Wachnicki. Otwock 2019 Jerzy Kudlicki 8° ss. 170, il., mapa.

Wspomnienia autora (ur. 1937) nt. udziału w operacji harcerzy z Warszawy i Mazowsza w l. 1974–1984.

10354. KULA Marcin: Początek 1989 roku. Zapiski z drugiego rzędu, nieco naiwne, trochę przesiane... ale skomentowane. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 273–286, streszcz. ang.

Wspomnienia autora (ur. 1943) z okresu luty–kwiecień 1989 r.

10355. KULMOWA Joanna, Szymborska Wisława: Tak wygląda prawdziwa poetka, podciągnij się! Listy. Wstęp, oprac. i posł. Urszula Chęcińska. Kraków 2019 Znak 8° ss. 382, nlb. 17, il.

Korespondencja z l. 1954–2011.

10356. KULWICKI Eugeniusz: Życie w cieniu „cieni”. Czas Peerelu – Dziennik 1953–1973. Zagnańsk 2017.

Rec.: Palka Stanisław, *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 242–244.

10357. KWIATKOWSKA Halina: Szkoła, moja miłość. Kraków 2018 Miniatura 16° ss. 108, nlb. 1, il.

Wspomnienia aktorki (1921–2020), pedagog Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Ludwika Solskiego w Krakowie w l. 1963–2003.

10358. KWIATKOWSKI Tadeusz: Ważne, nieważne. Dziennik 1953–1973. Opieka red. Krzysztof Lisowski. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 772, nlb. 4.

Toż plik tekstowy PDF (2,85 MB).
Dziennik pisarza (1920–2007).

10359. LANE Arthur Bliss: Widziałem Polskę zdradzoną. Słowo wstępne do wyd. pol. Marek Kazimierz Kamiński. Warszawa 2019 Fronda 8° ss. 432.

Wspomnienia ambasadora Stanów Zjednoczonych w Polsce, l. 1945–1947.

10360. LEHNERT Marek: Korespondent. Kraków 2019 Znak 8° ss. 376, nlb. 6, tabl. 32, il.

Wspomnienia z pracy dziennikarza Radia Wolna Europa (1950–2020), akredytowanego jako korespondent w Rzymie i Watykanie. Dot. l. 1975–2007.

10361. [LEONTOVIČ-BAŠUK Nataliia Romanivna] Leontowycz-Baszuk Natalija: Na ziemi pogranicza. Wspomnienia z Zakerzonja. Tł. Artur Mielnik; artykuł wstępny i przypisy Bogdan Huk. Przemyśl 2019 Stow. Ukr. Dziezictwo 8° ss. 213, nlb. 2, il.

Wspomnienia Ukrainki (1918–1995) z l. 1945–1947 i wydarzeń w okolicy Lubycy Królewskiej i Werchraty – terenu działalności UPA.

10362. LEWIS Flora: Historia pewnej nadziei. Październik '56 oczami amerykańskiej korespondentki. Tł. Tomasz Fiederek. Warszawa 2019 Wydaw. Akad. Dialog 8° ss. 378, nlb. 2.

Wspomnienia amerykańskiej dziennikarki (1922–2002), korespondentki Washington Post.

10363. LISTY znad zatoki świętego Franciszka. [Wyd.] Eugeniusz S. Kruszewski. *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 235–256.

Korespondencja Hanny Gordziałowskiej (1918–1998) i Henryka Weynerowskiego (1901–1988) do Marii Czagadajew (1922–2007) i Jorgena Lomborg Frtüs Mogensena (1909–2000) z l. 1985–1995.

10364. LUDZIE Sierpnia '80 w Gdyni – kobiety Solidarności. T. 7. [Wyd.] Małgorzata

Zwiercan. Gdynia 2019 Fund. Pomorska Inicjatywa Hist. 4° ss. 432, il.

T. l. 2013.

10365. MART Józef: Byłem przy narodzinach miasta Józefowa. *Rocznik Józefowski*. T. 3: 2017 s. 169–172.

Wspomnienia z 1962 r.

10366. [MARUSIK Michał]: Spowiedź buntownika. Od strajku w rafinerii do Parlamentu Europejskiego. Z Michałem Marusikiem rozmawia Michał Gniadek-Zieliński. Sobótka 2019 Agencja Wydawniczo-Reklamowa Antex 8° ss. 239, nlb. 1, il.

Wywiad rzeka; autor ur. 1951, działacz nielegalnej opozycji politycznej okresu PRL, członek Kongresu Nowej Prawicy.

10367. MENDYS Waław: Szkice z przeszłości (1947–1956). *Rocznik Jasielski*. T. 7: 2012 s. 123–133.

Wspomnienia z Jasła.

10368. MEWA na patyku. [Oprac.] Barbara Caillot, Aleksandra Karkowska. Sopot–Warszawa 2019 Muzeum Sopotu; Oficyna Wydaw. Oryginały 8° ss. 171, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień nt. życia codziennego w Sopocie w l. 1945–1947.

10369. MICHALSKA Jolanta: Opowieści mojej mamy. Czasy PRL-u. Płock–Nowe Miśzewo 2017 Poliver 8° ss. 394, il.

Dot. Kamili Kolczyńskiej.

10370. [MOCZARSKA Zofia, Moczarski Kazimierz]: Zofia Moczarska and Kazimierz Moczarski's Prison Letters 1946–56. A Selection. Selected by Anna Machewicz. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 118: 2018 s. 271–307.

10371. MODZELEWSKI [Karol], Werblan [Andrzej]: Polska Ludowa. Rozmawia Robert Walenciak. Warszawa 2017.

Rec.: Eisler Jerzy, *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 9: 2019 s. 277–282; Mrówka Przemysław, *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 6: 2017 s. 317–319; Przytułski Filip: Realista i romantyk. O „Polisce Ludowej” Andrzeja Werblana, Karola Modzelewskiego i Roberta Walenciaka. *Polish Biographical Studies*. Nr 6: 2018 s. 239–258.

10372. „...MOŻNA powiedzieć, że jest pod psem”. Początki instalowania systemu władzy na Warmii i Mazurach na przykładzie powiatu mrągowskiego. Sprawozdanie z 28 lipca 1945 r. [Wyd.] Dawid Zagził. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 6: 2017 s. 301–307, streszcz. ang.

10373. MY, DZIECI komunistów. Wywiady przeprowadziła Krystyna Naszkowska. Warszawa 2019 Czerwone i Czarne 8° ss. 430.

Wspomnienia z dzieciństwa Piotra Fejgina (syn Anatola Fejgina), Włodzimierza Grudzińskiego (syn Jana Grudzińskiego), Agnieszki Holland (córka Henryka Hollanda i Ireny Rybczyńskiej), Aleksandry Jasińskiej (córka Bolesława Bieruta), Ernesta Skalskiego (syn Jerzego Wilkera-Skalskiego i Zofii Nimen-Skalskiej), Aleksandra Smolara (syn Grzegorza Smolara i Walentyny Najdus) i Andrzeja Titkowa (syn Walentego Titkowa).

10374. NA MARGINESIE „Materiałów...” źródłowych dotyczących dwutygodnika „Kaszëbë”. [Wyd.] Józef Borzyszkowski. *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 251–284.

Materiały źródłowe z l. 1959–1960.

10375. [NAGEL Alojzy]: Listy Alojzego Nagla do Ferdinanda Neureitera. [Wyd.] Adela Kuik-Kalinowska. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2019 s. 129–139.

Z l. 1965–1979.

10376. NIEMCZYNOW-BURCHART Grażyna, Wagner Ryszard: Solidarność Instytutu Geologicznego 1980–1989. Wspomnienia konspiratorów. Warszawa 2019 Ski Team Polska Sp. z o.o. 4° ss. 158, nlb. 2, il. Stow. Emerytowanych Pracowników Państw. Inst. Geologicznego. (Wspomnienia; 10).

Antologia wspomnień.

10377. „NORMALIZACJA” relacji państwo–Kościół w latach siedemdziesiątych XX wieku z perspektywy prymasa Stefana Wyszyńskiego – nieznaną dokument z Sekretariatu Prymasa Polski. [Wyd.] Rafał Łatka. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 530–545, streszcz. ang.

10378. NORMATYWY Wojskowej Służby Wewnętrznej (1957–1990). Wstęp, wybór i oprac. Bartosz Kapuściak. Katowice–Kraków 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 949, il. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Wojsko Polskie w Strukturach Państwa w XX Wieku) (Normatywy Aparatu Represji; t. 6).

10379. [NOWACZYK Wacław]: Sprawozdanie ks. phm. Wacława Nowaczyka SDB z wizytacji wakacyjnych obozów drużyn Hufca Harcerzy Warszawa–Śródmieście w lipcu 1947 r. [Wyd.] Jarosław Wąsowicz. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 15: 2019 s. 191–223.

10380. NOWAK-JEZIORAŃSKI Jan, Raczyński Edward [Bernard]: Korespondencja z lat 1952–1975. Wstęp Rafał Habielski; oprac. Krzysztof Kania, Andrzej Nowak. Wrocław–Warszawa 2019 Ossolineum; Uniw. Warszawski; IPN 8° ss. 777, nlb. 3. (Dokumenty do Dziejów Rozgłośni Polskiej RWE; t. 3) (Świadkowie Historii).

10381. NOWIŃSKI Janusz: Historia budynku katechetycznego przy kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Witkanowie, w dawnej parafii Skrzatusz. *Rocznik Skrzatuski*. T. 6: 2018 s. 77–83.

Wspomnienia wikarego z budowy w l. 1985–1987.

10382. [NUSSBAUM Klemens]: Epilog „Historii złudzeń”. Obraz Polski w latach 1944–1968 we wspomnieniach Klemensa Nussbauma. Wyd. Marek Szajda. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 3 s. 137–163, streszcz. ang.

10383. OLECHOWSKI Józef: Wspomnienia. 75 lat temu w Pilźnie. *Rocznik Pilźnieński*. [R. 15:] 2019 s. 120–124.

Obraz miasta tuż po wyzwoleniu spod okupacji niemieckiej (17 I 1945 r.).

10384. OLESZEK Gabriel Piotr: Kiedy byłem średnim chłopcem. Wspomnienia z Sopotu – stolicy muzyki rozrywkowej lat sześćdziesiątych. Sopot–Pruszcz Gdański 2019 Wydaw. Jasne 8° ss. 238, il.

Toż. Wyd. 2 popr. i uzup. Sopot–Pruszcz Gdański 2019.

Wspomnienia autora (ur. 1948) z okresu nauki szkolnej w Sopotcie. Dot. l. 1958–1965.

10385. OLSTOWSKI Przemysław: „Przyjaciół nikt nie będzie mi wybierał, wrogów poszukam sobie sam!”. NZZ II UMK 1988–1990. Bydgoszcz–Toruń 2018 Janusz Małecki 8° ss. 126, nlb. 2, il.

Wspomnienia autora, który jako student działał w NZZ w UMK.

10386. [OLSZEWICZ Wacław]: Wacława Olszewicza listy do córki. Oprac. nauk., wstęp i przypisy Robert Kotowski. Kielce 2019 Muzeum Nar. 8° ss. 359, nlb. 1, il.

Listy z l. 1945–1974.

10387. OMÓWIENIE źródła – sygnatura archiwalna IPN. Oddział Rzeszów, nr IPN – Rz-00341/8. [Wyd.] Arkadiusz Machniak. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 22: 2018 s. 295–305.

Zarządzenie Czesława Kiszczaka, ministra spraw wewnętrznych z 14 IV 1983 r.

10388. OPERACJA „Zorza”. Wizyta papieża Jana Pawła II w Katowicach w 1983 roku w dokumentach Służby Bezpieczeństwa. Wybór i oprac. Anna Badura, Grzegorz Kołek, Tomasz Marszałek, Agnieszka Przewłoka. Katowice–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 448, il. + DVD.

10389. OPIS miasta Olsztyna z 3 grudnia 1947 roku. Źródło do badań ekonomiczno-

-społecznych warunków funkcjonowania ośrodków miejskich na Warmii i Mazurach po zakończeniu II wojny światowej. [Wyd.] Robert Syrwid. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 1 s. 115–147, streszcz. ang., niem.

10390. OPOLSKIE „przeciwdziałania ofensywie reakcyjnego kleru” w 1958 r. [Wyd.] Andrzej Hanich. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 1 s. 113–139, streszcz. ang.

Protokoły KW PZPR w Opolu.

10391. OPOZYCJA polityczna w świetle danych Biura Studiów Służby Bezpieczeństwa MSW z 1988 roku. [Wyd.] Grzegorz Wołk. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 522–545, streszcz. ang.

10392. ORŁOŚ Kazimierz: Dzieje człowieka piszącego. Red. Wojciech Adamski. [Kraków] 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 587, nlb. 5, il.

Wspomnienia prozaika, scenarzysty i publicysty (ur. 1935) od 1945 r. opisujące życie w powojennych realiach, maturę i pierwsze próby literackie, studia na Wydz. Prawa Uniw. Warszawskiego oraz dalszą działalność literacką. Doprowadzone do 1989 r.

10393. [OSSOWSKI Stanisław]: List przewodni Stanisława Ossowskiego do Józefa Chałasińskiego z dnia 28 listopada 1957 roku z załączonym przesłaniem Niny Assorodobraj w sprawie nauczania historii myśli socjologicznej na kierunku socjologii. Wstęp i oprac. Włodzimierz Winclawski. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 4: 2014 s. 73–80.

10394. „OSTATNI Mohikanie Pomorza”. Ludność rodzima nad jezior Łebsko i Gardno w publicystyce polskiej lat 1945–1989. [Oprac.] Małgorzata Mastalerz-Krystjańczuk. Gdańsk–Słupsk 2019 Inst. Kaszubski; Akad. Pomorska 8° ss. 451, nlb. 1, il.

10395. PAMIĘTNIKI i wspomnienia osadników rejonu gminy Grębocice. Z. 5: Pionierzy i ich następcy. Cz. 3. Wybór i oprac. Marek Robert Górniak. Lublin–Leszno–Grębocice 2019 Agencja Jagart Jarosław Głapiak; na zlec. Urzędu Gm. 8° ss. 495, nlb. 1, il. Urząd Gm. w Grębocicach.

Z. 1. 2006.

10396. [PARNICKI Teodor, Cieślukowska Teresa, Cieślukowski Sławomir]: „Kontakt intelektualny z Państwem objęciem na odległość daje mi [...] wiele radości”. Listy Teodora Parnickiego do Teresy i Sławomira Cieślukowskich z lat 1961–1966. Oprac. Piotr Gorliński-Kucik. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 3 s. 183–217, streszcz. ang.

10397. PIESZCZACHOWICZ Jan: Było, nie minęło... Posł. Stanisław Stabro. Kraków 2019 Bibl. Kraków 8° ss. 255.

Wspomnienia krytyka literackiego (ur. 1940).

10398. PLAN przedsięwzięć operacyjnych do sprawy operacyjnego rozpracowania o kryptoniemie „Diament” z 1982 r. [Wyd.] Przemysław Bartosik. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej*. Nr 10: 2019 s. 201–203.

Sporządzony przez Tadeusza Lorka.

10399. PROTOKOŁY konferencji polskich ojców soborowych. Zbiór dokumentów 1962–1965. Oprac. Michał Białkowski. Lublin–Toruń 2019 Wydaw. Archidiec. Lubelskiej Gaudium; Wydaw. Wydz. Politologii i Studiów Międzynar. UMK 8° ss. 750, il., streszcz. ang., wł.

10400. PRÓBA oceny miesięcznika społeczno-kulturalnego „LITERY”. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 421–439.

Dokument z 14 VIII 1968 r.

Uzup.: Borzyszkowski Józef: Kilka zdań o „Próbie oceny miesięcznika społeczno-kulturalnego »Litery«”. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 417–421.

10401. „PRZEBACZENIE pod lupą”. Służba Bezpieczeństwa wobec listu Episkopatu Polski z 10 lutego 1966 r. Oprac. Radosław Ptaszyński. *Polish Biographical Studies*. Nr 6: 2018 s. 209–221.

10402. REISENTHEL Amalia: „Polska to kraj, w którym rozmawiam bez akcentu”. Oprac. Marek Szajda. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 9: 2019 s. 195–234, streszcz. ang.

Relacja biograficzna Żydówki A. Reisenhel (ur. 1946) o losach rodziny w czasie II wojny światowej, życiu w realiach PRL, stosunkach żydowsko-polskich, wydarzeniach marcowych, emigracji z Polski do Izraela.

10403. RELACJE kościelno-państwowe na przykładzie diecezji częstochowskiej. Dokumenty (1945–1953). T. 1. Wstęp, red. i oprac. Władysław P. Wlazlak. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 373, il.

10404. ROK ostatni. Wydarzenia 1989 roku w teleksach Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Olsztynie. Wybór dokumentów z zasobu Archiwum Państwowego w Olsztynie. Do dr. podali Mariusz [Tomasz] Korejwo i Karol Maciejko; wstępem opatrzył M. Korejwo; współpr. Ewelina Gołębiowska, Dominika Rucińska. Olsztyn 2019 AP 8° ss. 427, nlb. 1. (Prace Historyczno-Archiwalne Archiwum Państwowego w Olsztynie; 4).

10405. ROZPŁOCHOWSKI Andrzej: Jeden z jedenastu. Wspomnienia z internowania

i uwięzienia 1982–1984. Wstęp i oprac. Katarzyna Wilczok. Warszawa 2019 IPN 8° ss. 431, nlb. 1, tabl. 32, il. IPN-KŚZpNP.

Relacja jednego z przywódców NSZZ „Solidarność” na Śląsku, członka Komisji Krajowej (ur. 1950).

10406. [SADOWSKA Wiktoria]: Pamiętnik Wiktorii Sadowskiej z/d Szofer: „Dzieje mojej rodziny”. Cz. 2. Red. Zdzisław Sadowski. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 3: 2019 s. 229–244.

Kontynuacja wspomnień działaczki społecznej (1919–2003) opisująca jej losy od końca 1945 r.: ślub z Tadeuszem Sadowskim, wyjazd z Nowego Tomyśla do Katowic, przeprowadzkę w 1948 r. do Szczecina oraz informacje o wydarzeniach poznajskich 1956 r., docierające do niej; doprowadzone do 1957 r.

Cz. 1: *Przegląd Nowotomyski*. R. 11: 2017 nr 3.

10407. SIWIŃSKA Barbara: Kartki z mojego życia. Śrem–Jarocin 2018 Drukarnia Projekt 8° ss. 264, il.

Wspomnienia lekarki (ur. 1936) z l. 1959–2014, dot. okresu pracy w śremskim szpitalu, działalności w Polskim Towarzystwie Lekarskim, a także znajomości zawartych podczas pracy.

10408. [SKOTNICKI Aleksander B.]: Arka. Opowieść o życiu i przetrwaniu. Aleksander Skotnicki w rozmowie z Katarzyną Kachel i Maciejem Kwaśniewskim. Kraków 2019 Znak 8° ss. 311, nlb. 9, il.

Wywiad rzeka z prof. medycyny, hematologiem (ur. 1948) oraz badaczem losów Żydów uratowanych z Holocaustu, nt. młodości i nauki szkolnej, zostania lekarzem i kontaktów z prof. Julianem Aleksandrowiczem, pracy społecznej i walki o pamięć Ocalałych, a także o historii swojej rodziny i dziedzictwie polsko-żydowskim.

10409. SKWIRA Adam: „Cofając się, bylibyśmy straceni jako koledzy”. Wspomnienie o strajku i pacyfikacji KWK „Wujek” 16 grudnia 1981 roku. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 211–215.

W Katowicach.

10410. SOBOLEWSKI Tadeusz: Dziennik. Jeszcze jedno zdanie. Warszawa 2019 WAB 8° ss. 532, nlb. 4.

Dziennik publicysty i krytyka filmowego (ur. 1947) z l. 1982–2000.

10411. SOBOLSKA Maria: Wrocławski marzec 1968 roku oczami bolesławianki. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 165–172.

10412. [SOBOLSKI Bolesław]: Kamień nie ma ust, lecz wiele mówi. Rozmowa z Bogusławem Sobolskim. Rozm. przepr. Lesław Kasprzycki. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 142–145.

Wspomnienia architekta z pracy w Mongolii i Bolesławcu, od 1966 r. do l. 80. XX w.

10413. SOLIDARNOŚĆ Instytutu Geologicznego 1980–1989. Wspomnienia konspiratorów. Zbiór dokumentów. Oprac. Grażyna Niemczynow-Burchart, Ryszard Wagner. Warszawa 2019 Ski Team Polska Sp. z o.o. 4° ss. 87.

Zawiera wewnętrzne biuletyny Solidarności IG, wydawane przez Tymczasową Komisję Zakładową oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1993 r. w sprawie „Procesu Geologów”.

10414. [SOLSKI Ludwik]: Listy Ludwika Solskiego do córki, Anny Sosnowskiej 1945–1954. Wstęp Wojciech Sztaba; z rękopisów przepisała Krystyna Damar; oprac. i przyp. opatrzył Janusz Degler. *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 2 s. 111–179, streszcz. ang.

10415. SPRAWOZDANIA z działalności Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku w latach 1945–1970. Oprac. Kazimierz Rulka. Włocławek 2019 [b.w.] 8° ss. 171, nlb. 1, il.

10416. STATUT i regulamin Bractwa św. Anny w Warszawie z 1946 r. [Wyd.] Łukasz Krucki. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 147–160, streszcz. ang.

10417. STEPSKA-KOT Elżbieta: Opowiedz mi, Babciu, jak to było dawniej. Kraków–Skrzyszów 2019 IDG; na zlec. Stow. Rozwoju Zielony Pierścień 8° ss. 80, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1937) z życia w Skrzyszowie w okresie PRL.

10418. [STĘPNIAK Ewa]: Z nostalgią, ale i z radością wracam do tamtych chwil. Rozmowa z Ewą Stępniać, uczennicą Szkoły Podstawowej nr 4 w latach 1958–1961. [Rozm. przepr.] Alicja Wiaderna. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 80–83.

W Bolesławcu.

10419. STOPYRA Jan: Od Stanisławowa do Szczecina. Suplement do biografii prezydenta Szczecina w latach 1972–1984. Szczecin 2019 [Szczecińskie Tow. „Pogranicze”; Wydaw. Kadruk] 8° ss. 118, nlb. 2, il., mapa. Szczecińskie Tow. „Pogranicze”.

J. Stopyra (ur. 1934).

10420. SULIKOWSKI Wiktor: Aktorstwo. Z dziennika Wiktora Sulikowskiego. Oprac. Zbigniew Chojnowski. Olsztyn 2019 Stow. Pisarzy Pol. Oddz. 8° ss. 175, nlb. 5. Olsztyński Oddz. Stow. Pisarzy Pol. (Biblioteka Autorów Warmii i Mazur. Seria 5; t. 5).

Dziennik poety, eseisty i prozaika (ur. 1962) z l. 1977–1980.

10421. SZKOŁA wyższa pięciopiętrowa. Ze wspomnień rocznika Architektury PG 1963–1969. Zespół red. Jacek Czapiewski

przy współpr. Urszuli Madei-Kuleckiej, Erazma Wojciecha Felcyna, Stanisława Szymańskiego. Gdańsk–Dywity 2019 Zakład Poligraficzny Spręcograf 4° ss. 121, nlb. 2, il.

Antologia wspomnień.

10422. [SZTEKKER Eryk]: O związkach Kościoła katolickiego z twórcami kultury w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Zapis wykładu Eryka Sztekkera wygłoszonego 24 października 1985 roku na kursie dla dyrektorów wydziałów do spraw wyznań. [Wyd.] Bogusław Tracz. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 494–521, streszcz. ang.

10423. SZYMBORSKA Wisława, Barańczak Stanisław: Inne pozytywne uczucia też wchodzą w grę. Korespondencja 1972–2011. Oprac. ed. Ryszard Krynicki. Kraków 2019 Wydaw. a5 plik tekstowy PDF (774 MB).

10424. ŚWIGOŃ Małgorzata: Szkoła Podstawowa nr 3 w Legionowie. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 213–218.

Wspomnienia z l. 60. XX w.

10425. ŚWIRSZCZYŃSKA Anna: Jeszcze kocham... Zapiski intymne. Spisane z rękopisu i oprac. tekstu, wstęp, zakończenie i przypisy Wioletta Bojda. Warszawa 2019 W.A.B. 8° ss. 155, nlb. 3, errata.

Dziennik A. Świrszczyńskiej (1909–1984) z l. 1969–1979. Książka dostępna także jako e-book.

10426. TAŁASIEWICZ Marek: Ścieżki, drogi i manowce... 75 lat stuknęło... Szczecin 2018 Kadruk 8° ss. 215, nlb. 1, il.

Wspomnienia pracownika naukowego Politech. Szczecińskiej (ur. 1943), działacza opozycji demokratycznej, z dzieciństwa spędzonego w Kielcach, nauki szkolnej i studiów na AGH w Krakowie, w ramach wymiany wyjazdu do Charkowa i kontynuacji nauki, powrotu w 1967 r. i pracy w przemyśle okrętowym, a następnie na Politech. Szczecińskiej, działalności opozycyjnej, po transformacji ustroju pełnienia funkcji wojewody szczecińskiego. Doprowadzone do 2015 r. Zawiera także wspomnienia rodziny oraz przyjaciół nt. autora.

10427. TATARKIEWICZ Władysław: Dzienniki. T. 1: Lata 1944–1960. Z rękopisów odczytali i przepisali, wstępem i biografią filozofa poprzedzili Radosław Kuliniak, Dorota Leszczyna, Mariusz Pandura, Łukasz Ratajczak; red. nauk. Maria Urbańska-Bożek. Kęty 2019 Wydaw. Marek Derewiecki 8° ss. 795. (Biblioteka Europejska).

W. Tatarkiewicz (1886–1980).

10428. [TOKARCZUK Ignacy, Dąbrowski Bronisław]: Dwie wizje roli Kościoła w realiach komunistycznej dyktatury – wymiana korespondencji pomiędzy bp. Ignacym Tokarczukiem

ordynariuszem przemyskim a sekretarzem Episkopatu Polski bp. Bronisławem Dąbrowskim w 1979 r. [Wyd.] Rafał Łatka. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 1 s. 215–234.

10429. [TREDER Franciszek, Brzeska Wanda, Majkowska Franciszka]: Korespondencja Franciszka Tredera z Franciszką Majkowską i dr Wandą Brzeską (1949–1960). Oprac. Barbara Kąkol. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 1: 2016 s. 63–80.

10430. TRUDNE życie na wolności. Korespondencja Karola Buczka z Gerardem Labudą z lat 1954–1956. [Wyd.] Piotr Węcowski. *Roczniki Historyczne*. R. 85: 2019 s. 219–237, streszcz. ang.

10431. UPA i WiN w walce z totalitaryzmem 1945–1947. Dokumenty, wspomnienia. Pod red. Bogdana Huka. Przemysł 2018.

Rec.: Mariusz Zajaczkowski: Wyważanie otwartych drzwi? Dywagacje Bogdana Huka o wspólnej polsko-ukraińskiej walce z reżimem komunistycznym w Polsce Lubelskiej. *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 4 s. 781–800, streszcz. ang.

10432. [VETULANI Adam]: Referat Adama Vetulaniego na posiedzeniu Zespołu wyłonionego przez Komitet Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk dla opracowania planu wydawnictwa historyczno-prawnych. Oprac. i wyd. Wacław Uruszczak, Maciej Miłkuła. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 3 s. 527–540, streszcz. ang.

Referat z 1952 r.

10433. W IMIĘ przyszłości Partii. Procesy o łamanie tzw. praworządności socjalistycznej 1956–1957. Dokumenty. Pod red. Marcina Zaborskiego. Warszawa 2019 IPN 8° ss. 455. IPN–KSZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Podziemie Niepodległościowe w Polsce 1944–1956) (Dokumenty).

10434. WAJDA Zdzisław: Szpital na Łąkowej, czyli Szpital Najświętszej Maryi Panny Państwowy Szpital Kliniczny nr 3 Akademii Medycznej w Gdańsku we wspomnieniach (1949–2003). Przy współudziale Andrzeja Basińskiego [i in.]. Gdańsk 2019 VW Media VM Group 8° ss. nlb. 10, 253, il.

Antologia wspomnień.

10435. WIDZIANE z Warszawy. Sprawy międzynarodowe w działalności ZHP w latach 1956–1958. [Wyd.] Wiesław Kukła, Marian Mischczuk. Warszawa 2019 Marian Mischczuk Wydaw. Tomiko 8° ss. 257. (Dzieje Harcerstwa poza Krajem i na Obczyźnie; t. 3).

Zawiera dokumenty organizacyjne władz ZHP, sprawozdania, relacje i notki prasowe.

10436. WIELKA woda 1979. Czterdzieści lat temu w kwietniu. Red. Karolina Pawleńska, Anna Morawska, Ewa Kowalczyk. Pułtusk 2019 Aga Press Agencja Wydawniczo-Reklamowa – Wydaw. Aleksander 4° ss. 221, nlb. 3, il.

Antologia wspomnień i artykułów prasowych dot. powodzi w Pułtusku.

10437. WILKIEWICZ Zbigniew Ryszard: Cudzoziemiec bez ojczyzny. Zapiski rodzinne. Przeł. Anna Wziątek. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 233, nlb. 1, il. Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniw. Wrocławskiego. (Studia i Materiały do Dziejów Polaków w Niemczech).

Wspomnienia autora (ur. 1953), wychowanego dwujęzycznie, z 35 lat trudnego życia w Niemczech oraz ukrywania swoich polskich korzeni ze względu na społeczną dyskryminację.

10438. WOJCIECH Kóčka w serbołużyckim ruchu narodowym (1945–1948). Wybór dokumentów. [Wyd.] Piotr Pałys. Opole 2019 Inst. Śląski 8° ss. 143. Inst. Śląski.

10439. WOROSZYLSKI Wiktor: Dzienniki. T. 3: 1988–1996. Wybór fragmentów do dr., oprac. red. Agnieszka Dębska; współpr. red. Katarzyna Bizacka; oprac. przypisów Bartosz Kaliski; posłowie Beata Pawletko. Warszawa 2019 Ośr. Karta 8° ss. 842, nlb. 2, tabl. 32, il. (Świadectwa. Polska XX Wiek).

T. 1. 2017.

10440. WSPOMNIENIA absolwentów Liceum Pedagogicznego w Starym Sączu w latach 1951–1954. Red. Leon Leszek Harabasz, Marian Lis, Bronisław Pasznicki, Sławomir Piskorz. Kraków 2011 8° ss. 187.

Rec.: Tabkowski Sławomir [Jerzy], *Rocznik Sądecki*. T. 46: 2018 s. 355–356.

10441. WUJEK '81. Relacje. Wybór i oprac. Robert Ciupa i Sebastian Reńca. Katowice 2018.

Rec.: Kazimierzuk Krystian: „Dziś Golgota na kopalni Wujek, tu iza matki i krew syna splywa, rozpacz ludzka i ziemi cierpienie, a przed bramą Matka Bolesciwa”. *Wiek Stare i Nowe*. T. 14(19): 2019 s. 303–310.

10442. WYCECH Czesław: Dzienniki (1968–1971). Cz. 2. Wprow. Janusz Gmitruk, Stefan Józef Pastuszka, Romuald Turkowski. Warszawa 2019 MHPRL; przy wsparciu Inst. Hist. Uniw. Warszawskiego 8° ss. 478.

Cz. 1. Warszawa–Kielce 2018.

10443. WYNIKI pracy wywiadu naukowo-technicznego MSW PRL 1971–1989. Oprac. i wstępem poprzedził Mirosław Sikora. Katowice–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 351,

il., streszcz. ang., ros. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Katowicach.

10444. „WYRAŹNIE odczuwało się tendencje WRN”. I Wojewódzki Zjazd Polskiej Partii Socjalistycznej w Olsztynie 9–10 czerwca 1946 roku w raporcie aparatu bezpieczeństwa. [Wyd.] Robert Syrwid. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 1 s. 161–175.

10445. WYSZYŃSKI Stefan: Dzieła zebrane. T. 19: Styczeń–lipiec 1967. Kom. red. Iwona Czarcieńska, Beata Mackiewicz, Anna Rastawska. Warszawa 2019 Wydaw. im. Stefana Kard. Wyszyńskiego Soli Deo; IPN–KŚZpNP 8° ss. 420, nlb. 4. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989) (Kościół Katolicki w Dokumentach).

Toż. T. 20: Sierpień–grudzień 1967 ss. 422, nlb. 2, il. T. 1. 1991.

10446. WYSZYŃSKI Stefan: Pro memoria. T. 3: 1953–1956. Red. nauk. t. Iwona Czarcieńska, Andrzej Gałka. Warszawa 2018.

Toż. T. 6: 1959. Red. nauk. t. Grzegorz Leszczyński. Warszawa 2019 XV, nlb. 2, 317, nlb. 2.

Toż. T. 7: 1960. Gniezno–Warszawa 2019 ss. XII, nlb. 2, 310, nlb. 2.

Toż. T. 8: 1961. Red. nauk. t. Monika Wiśniewska. Warszawa 2019 ss. XIV, nlb. 2, 269, nlb. 2, il.

T. 1. 2017.

Rec. [T. 3]: Prejs Roland, *Kościół w Polsce*. [T.] 18: 2019 s. 197–201.

10447. WYTYCZNE do pracy operacyjnej jednostek terenowych SB woj. krakowskiego z marca 1957 r. Oprac. Marcin Kasprzycki. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 343–354.

10448. Z KASZUB do Austrii. Korespondencja literatów kaszubskich do Ferdynanda Neureitera. Materiały przygot., oprac. i wstępem opatrzyła Adela Kuik-Kalinowska. Gdańsk–Słupsk–Wejherowo 2017 Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie; Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej 8° ss. 506, nlb. 2, il.

Z 1. 1960–1991.

Rec.: Lipski Tadeusz, *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 348–355.

10449. Z KORESPONDENCJI Mieczysława Gębarowicza z lat 1970–1984. Wyboru dokonał, wstępem i przypisami opatrzył Edward Różycki. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 29: 2018 s. 129–153, streszcz. ang.

Listy polskiego historyka sztuki i kultury mieszkającego we Lwowie do autora edycji.

10450. Z PAMIĘTNIKA żyrardowskiego robotnika. Wspomnienia pracowników Zakładów

Lniarskich w Żyrardowie. T. 1. Oprac. Anna Wrzesień. Żyrardów 2019 Muzeum Lniarstwa im. Filipa de Girarda 8° ss. 158, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień pracowników Żyrardowskiego Zakładu Przemysłu Lniarskiego im. Rewolucji 1905 r. z l. 1945–1997.

10451. ZADANIA dla Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej w Wałczu w związku ze świętem pracy w 1989 r. [Wyd.] Przemysław Bartosik. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej*. Nr 10: 2019 s. 216–218.

Opracowane przez Lesława Ryżłaka.

10452. ZAGADKI pamięci. Słupsk. Powojenne wspomnienia. Oprac. Zdzisław Machura. Słupsk 2015.

Rec.: Kalinowski Daniel, *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 321–325.

10453. ZAKRZEWSKI Tadeusz: Mazowsze... Kurpie i Podlasie w obiektywie kamery 1966–1981. Warszawa 2019 Książka i Wiedza 8° ss. 363, il.

Na podstawie materiałów reporterskich z okresu prowadzenia programu „Telewizyjny Kurier Mazowiecki”.

10454. ZAPAŁOWSKI Tadeusz: Żołnierska przygoda małolata. [Cz. 2]. Warszawa 2018 nakł. własny 8° kk. 18, streszcz. ang.

Kontynuacja wspomnień autora, obejmująca czas po zakończeniu II wojny światowej i powrotu do Warszawy (1945–1960). Cz. 1. 2014.

10455. ZARĘBA Jadwiga: Listy do Jagódki. Kraków 2019 Ridero 8° ss. 128, il.

Wspomnienia repatriantki z Dorgunia (ur. 1951) z dzieciństwa, wyjazdu do Giżycka, a następnie zamieszkania w Małomicach, edukacji szkolnej, studiów w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu oraz założenia rodziny.

10456. ZDRADA czy konieczność. Jaruzelski i inni przed sądem. T. 1–2. Oprac. Peter Raina. Warszawa 2019 Wydaw. Myśl Polska 8° ss. 559, nlb. 1; nlb. 6, 561–1088, nlb. 1. (Biblioteczka Myśli Polskiej).

Dokumentacja działań zmierzających do pociągnięcia do odpowiedzialności konstytucyjnej i karnej osób związanych z wprowadzeniem stanu wojennego. Obejmuje l. 1981–2015.

10457. ZJEDNOCZENIE ruchu ludowego – uwagi do zjednoczenia ludowców na emigracji politycznej po 1945 r. przedstawione przez SLW w lutym 1956 r. [Wyd.] Arkadiusz Indraszczyk. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 35: 2019 s. 211–220.

SLW – SL „Wolność”.

10458. ŻUŁAWSKI Marek: „Round the galleries” i inne audycje z BBC. Wybór tekstów, oprac. Joanna Krasnodębska, Katarzyna Moskała, Mirosław A. Supruniuk; wstępem opatrzyła

Katarzyna Moskała. Toruń 2018 Tow. Przyj. Archiwum Emigracji; Muzeum Uniwersyteckie 8° ss. 456, nlb. 1, tabl. 30, il. (Archiwum Emigracji. Źródła i materiały do dziejów emigracji polskiej po 1939 roku; 63) (Polska Krytyka Sztuki na Emigracji 1940–2000; t. 3).

Wybór tekstów i skryptów audycji radiowych z l. 1947–1985.

Opracowania

Zob. poz. 2542, 2570, 2573, 3173, 3174, 3201, 3239, 3240, 3956, 5921, 7163, 9177, 9326, 9522, 9972, 10012, 10014, 10046, 10064, 10069, 10080, 10082, 10083, 10086, 10094, 10096, 10102, 10119, 10154, 10157, 10170, 10184, 10187, 10201, 10224, 10253, 10270, 10283, 10331, 10361, 10376, 10401, 10403, 10435, 10456, 11331, 11343.

10459. ABY wszyscy byli jedno. Pod red. Andrzeja Adamczyka. Gdańsk 2019 IPN. Oddz. 8° ss. 159, nlb. 1, il. + CD-ROM.

Bractwo Oblatów św. Brygidy, l. 1984–1989.

Zawiera też wspomnienia oraz biogramy.

10460. ADAMUS Anna Maria: Problemy wsi w Polsce w latach 1956–1980 w świetle listów do władz centralnych. Warszawa 2017.

Rec.: Bukala Marcin, *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 30: 2018 s. 221–226.

10461. AMBROZIEWICZ Piotr: Auta dla nas, auta dla mas. Kto czym jeździł w Polsce Ludowej. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 253, nlb. 1, il.

10462. ANUSZ Andrzej: Nielegalna polityka. Zjawisko drugiego obiegu politycznego w PRL (1976–1989). Warszawa 2019 Wydaw. Pol. Inst. Hist. nn im. Andrzeja Ostoja Owsianego 8° ss. 695, streszcz. ang. (Biblioteka Niepodległości; t. 18).

10463. APARAT bezpieczeństwa wobec mniejszości narodowych w Polsce w latach 1944–1956. Pod red. Jarosława Syrnyka. Warszawa 2019 IPN 8° ss. 279, streszcz. ang. (Centralny Projekt Badawczy IPN Struktury i Metody Działania Aparatu Bezpieczeństwa w Polsce 1944–1989).

Treść: Syrnyk Jarosław: Słowo wstępne s. 7–10; Syrnyk Jarosław: Kwestia narodowościowa w Polsce w latach 1944–1957 s. 11–25; Semczyszyn Magdalena, Szaynok Bożena: Kwestia ludności żydowskiej s. 26–58; Rosenbaum Sebastian: Zagadnienie niemieckie s. 59–79; Słabik Arkadiusz: Zagadnienie ukraińskie s. 80–166; Sychowicz Krzysztof: Zagadnienie białoruskie i litewskie s. 167–195; Krzyżanowski Piotr Jacek: Kwestia cygańska s. 196–209; Sienkiewicz Izabela: Aparat bezpieczeństwa PRL wobec uchodźców politycznych z greckiej wojny domowej s. 210–233; Syrnyk Jarosław: W stronę syntezy s. 234–243.

10464. BABIK Zbigniew: Tzw. akcja UNowska (1945?–1970?) – projekt, przebieg, efekty,

próba oceny. *Onomastica*. R. 63: 2019 s. 291–313, streszcz. ang.

Urzędowe nazwy miejscowości i obiektów fizjograficznych.

10465. BABIŃSKA Małgorzata: Przerwane historie. Ludność Wałbrzycha po II wojnie światowej. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 7: 2019 s. 287–294, streszcz. ang.

10466. BAGIEŃSKI Witold: Kategorie spraw i dokumentacji operacyjnej wywiadu MSW (1956–1990). *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 17: 2019 [nr] 1 s. 171–195, streszcz. ang.

10467. BAGIEŃSKI Witold: Wywiad cywilny Polski Ludowej w latach 1945–1961. T. 1–2. Warszawa 2017.

Rec.: Żegunia Renata Maria, *Klio*. T. 49: 2019 nr 2 s. 198–207.

10468. BANAS Kornelia: Punkty zakryte w obserwacji operacyjnej Kazimierza Świtonia na terenie województwa katowickiego w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX w. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 417–436, streszcz. ang.

10469. BARTOSIK Przemysław: Historia Nadleśnictwa Człopa w latach 1945–1970. Człopa 2018.

Rec.: Gałka Bogusław, *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej*. Nr 10: 2019 s. 230–232.

10470. BARTOSIK Przemysław: Wybrane zjawiska patologii społecznej w byłym województwie piłskim na przykładzie Wałcza w latach 80. XX w. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej*. Nr 10: 2019 s. 183–197, streszcz. ang.

10471. BARTOSIK Przemysław, Lemański Jarosław: Inwigilacja Ryszarda Hrywniaka przez Służbę Bezpieczeństwa w latach 1984–1990. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 17: 2019 [nr] 1 s. 217–231, streszcz. ang.

10472. BASIŃSKI Piotr, Basińska Magdalena: Żelazno 1945–1989. Zarys epoki w dziejach pewnej wsi. Wrocław 2019 Atut 8° ss. 152, nlb. 2, il.

10473. BATÓG Włodzimierz, Glass William A.: Mosty wzajemnego zrozumienia. Wizyta Billy'ego Grahama w Polsce w październiku 1978 roku – przebieg i skutki. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 3 s. 289–339, streszcz. ang.

10474. BEDNARCZYK Ewa: Kierownictwo partyjne wobec wyborów z 4 czerwca 1989 r. w świetle akt Komitetu Wojewódzkiego Polskiej

Zjednoczonej Partii Robotniczej w Lublinie. *Studia Archiwalne*. T. 6: 2019 s. 77–87, streszcz. ang.

10475. BEDNARCZYK Ryszard: W gimnazjalnej czapce i mundurze. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 195–202.

Poakowskie podziemie antykomunistyczne w Tarnogórze w l. 1946–1947.

10476. BENKEN Przemysław: „Nie moja wina, że jeszcze nie znalazłam szpiega” – zawiłe dzieje współpracy Stelli Morawskiej z wywiadem i kontrwywiadem PRL. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 279–295, il., streszcz. ang.

10477. BENKEN Przemysław: Wojciech Jaruzelski „otwiera” Chiny. Wizyta I sekretarza Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Państwie Środka w 1986 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 103–132, streszcz. ang.

10478. BERESZYŃSKI Zbigniew: Komunistyczny aparat bezpieczeństwa i ludność niemiecka na Górnym Śląsku w latach 1945–1990. Gliwice–Opole 2017 Dom Współpracy Pol.-Niem. 8° ss. 198.

Toż. Wyd. 2. Gliwice–Opole 2019 ss. 262, il., streszcz. niem.

10479. BERESZYŃSKI Zbigniew: Odpowiedzialność karna i dyscyplinarna funkcjonariuszy UB, SB i MO w świetle udokumentowanych przykładów ze Śląska Opolskiego. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 243–296, streszcz. ang.

10480. BERESZYŃSKI Zbigniew: Racja stanu czy represje? Służba Bezpieczeństwa na Górnym Śląsku wobec mniejszości niemieckiej w ostatniej dekadzie PRL. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 223–229.

10481. BERESZYŃSKI Zbigniew: Ucieczki za granicę oraz inne formy nielegalnej emigracji w historii Śląska Opolskiego. Cz. 1: Lata 1945–1955. Zarys problematyki w świetle materiałów cywilnego aparatu bezpieczeństwa. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 2 s. 81–126, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2: Lata 1955–1989. *Tamże* nr 3 s. 45–69, streszcz. ang.

10482. BIAŁKOWSKI Michał: Polscy ojcowie Soboru Watykańskiego II. Wstęp do badań nad episkopatem Kościoła katolickiego w PRL w latach sześćdziesiątych XX wieku. *Nasza Przeszołość*. T. 132: 2019 s. 269–315, streszcz. ang.

10483. BIAŁKOWSKI Michał: Prymas Stefan Wyszyński jako ordynariusz wiernych obrządku ormiańskiego. Szkic do dziejów religijnych diaspory Ormian polskich w latach 1957–1981. *Studia Gdańskie*. T. 45: 2019 s. 149–171, streszcz. ang.

10484. BIAŁKOWSKI Michał: Recepcja Soboru Watykańskiego II w Polsce w latach 1972–1978. Pomiędzy bullą „Episcoporum Poloniae coetus” a wyborem kardynała Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową. *Studia Pelplińskie*. T. 52: 2018 s. 29–80, streszcz. ang.

10485. BIAŁUŃSKI Grzegorz: Przemiany ludnościowe na Warmii i Mazurach po 1945 roku. *Masovia*. T. 15: 2018 s. 11–25.

10486. BIELECKA-HOŁDA Małgorzata: 4 czerwca 1989 w Lublinie. Przewodnik. Lublin 2019 Ośr. Brama Grodzka – Teatr NN 8° ss. 141, nlb. 1, il. (Przewodniki Teatru NN).

NSZZ „Solidarność” i wybory parlamentarne.

10487. BIENIECKI Ireneusz: Jednostki pływające wojsk Ochrony Pogranicza i ich wykorzystanie na rzecz bezpieczeństwa granicy morskiej PRL w drugiej połowie XX wieku. *Studia nad Bezpieczeństwem*. Nr 4: 2019 s. 77–93, streszcz. ang.

10488. BIENIECKI Ireneusz: Przystępność żołnierzy ochraniających granice PRL i jej wpływ na dyscyplinę wojskową w latach 1960–1991. Wybrane problemy. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 359–380, streszcz. ang.

10489. BIENIECKI Ireneusz: Szkolenie i wykorzystanie psów służbowych w ochronie polskich granic (1945–1991). *Studia nad Bezpieczeństwem*. Nr 1: 2016 s. 113–128, streszcz. ang.

10490. BIENIECKI Ireneusz: Szkoła Chorażych Wojsk Ochrony Pogranicza w Kętrzynie i jej rola w przygotowaniu kadr dla obronności kraju w latach 1969–1991. *Studia nad Bezpieczeństwem*. Nr 2: 2017 s. 101–118, streszcz. ang.

10491. BIENIECKI Ireneusz: Szkoła Podoficerów Sanitarnych Wojsk Wewnętrznych w Szczecinie i jej znaczenie w szkoleniu niższego personelu medycznego dla potrzeb Wojsk Ochrony Pogranicza i Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego w latach 1958–1966. *Studia nad Bezpieczeństwem*. Nr 3: 2018 s. 95–110, streszcz. ang.

10492. BIRT Marcin: Dekret sierpniowy PKWN z 1944 roku jako instrument legalizacji

władzy komunistycznej w Polsce. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 4 s. 65–85, streszcz. ang.

10493. BITTNER Karolina: „Poznań został poza nami / My w Rawiczu za kratami”. Codziennosc w obozach NKWD i Zakładzie Karnym w Rawiczu w świetle poezji więziennej. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 301–316, streszcz. ang.

Lata 1944–1945.

10494. BITTNER Karolina: W duchu socrealizmu. Muzyka rozrywkowa w latach 40. i 50. *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 48–63.

10495. BOBEK Magdalena: „Los tych biedaków jest nieskończenie bolesny i tragiczny”. Przesiedlenia Polaków z województw wschodnich II Rzeczypospolitej. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 104–108.

Lata 1944–1948.

10496. BOGUNIA-PACZYŃSKI Andrzej: Teatr na Grzegórkach. *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 64–71.

Państwowa Organizacja Imprez Artystycznych „Artos” w l. 1950–1954 oraz Teatr Satyryków „Artos” w Krakowie powstały w 1952 r.

10497. BOGUS Zdzisław: Kolekcjonerskie ślady milenium Polski 50 lat temu. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 42: 2016 s. 13–27.

10498. BOGUSZEWSKA Anna: Sposoby kształcenia w grafice książkowej w wyższym szkolnictwie artystycznym Krakowa i Warszawy w Polsce Ludowej (1945–1952). *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 41: 2019 s. 63–75, streszcz. ang.

10499. BOLESŁAWSKA-LEWANDOWSKA Beata: Zygmunt Mycielski na łamach paryskiej „Kultury”. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 15: 2017 s. 78–98, streszcz. ang.

10500. BORATYN Marcin: Miasto zacięniętych pięści. O fenomenie boksu w Jastrzębiu. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 155–162.

Lata 60.–80. XX w.

10501. BOROWIEC Janusz: Funkcjonariusze rzeszowskiego Urzędu Bezpieczeństwa represjonowani za współpracę z podziemiem poakowskim i narodowym. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 29: 2017 s. 129–147, streszcz. ang.

10502. BOROWIEC Janusz: Przystępność funkcjonariuszy UB województwa rzeszowskiego w latach 1944–1956. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 30: 2018 s. 195–214, streszcz. ang.

10503. BOROWIEC Rafał: Funkcjonowanie wiejskiej gminy Jaszczów w latach 1944–1946 w świetle jej pozostałości aktowej. *Koło Historii*. Nr 24: 2019 s. 177–187, streszcz. ang.

10504. BOROWIK Aneta: Nowe Katowice. Forma i ideologia polskiej architektury powojennej na przykładzie Katowic (1945–1980). Warszawa 2019 Neriton 8° ss. 526, nlb. 2, tabl. 2, il.

10505. BRENK Mikołaj: Opieka społeczna w powiecie tureckim w pierwszych latach po zakończeniu działań wojennych (1945–1949). *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 147–163, streszcz. ang.

10506. BRUSIŁO Zygmunt: Ryszard Jethon o budownictwie, urbanistyce i architekturze w Bolesławcu. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 138–141.

Lata 1967–1977.

10507. BRYŚ Beata: Rozwój dolnośląskiej prasy i kinematografii po II wojnie światowej jako przykład kultury masowej. *Kultura i Historia*. Nr 17: 2010 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

10508. BRZEZIŃSKI Piotr: PZPR w Pruszczu Gdańskim na zakrętach historii PRL (1956, 1970, 1980–1981). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 319–345, streszcz. ang.

10509. BRZEZIŃSKI Piotr: Zwijanie sztandaru. Komitet Wojewódzki PZPR w Gdańsku w latach 1975–1990. Gdańsk–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 470, nlb. 2, tabl. 48, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Centralny Projekt Badawczy IPN Partia Komunistyczna w Systemie Władzy w Polsce 1944–1989) (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 72).

Rec.: Abriszeński Piotr, *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 265–269.

10510. BRZOZOWSKI Franciszek: Z działalności Gminnej Rady Narodowej w Miłomłynie (1950–1954). Przyczynek do dziejów miasta. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 239–248, streszcz. ang.

10511. BRZUSTOWSKI Tomasz: Batalia o życie przed stalinowskim wymiarem sprawiedliwości – śledztwo i proces Aleksandry Tabaczekiewicz. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 240–256, streszcz. ang.

Lata 1948–1949.

10512. BUCK Andrzej: Czasopisma literackie młodych i dla młodych w Polsce (1944–1970).

Cz. 1. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 2 s. 65–89, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże* z. 3 s. 41–73, streszcz. ang.

10513. BUCK Andrzej: Zielonogórskie środowisko prasowe w początkowych latach jego istnienia. *Studia Zielonogórskie*. T. 24: 2019 s. 89–112.

Gł. I. 1950–1952.

10514. BUDNIAK Marek: „Ludzie niezłomni” na Środkowym Nadodrzu. Rekonesans badawczy. *Studia Paradayskie*. T. 28: 2018 s. 119–143, streszcz. ang.

Opozycja antykomunistyczna, I. 1946–1955.

10515. BUDNIAK Marek: Szkolenie ławników Sądu Okręgowego w Zielonej Górze na podstawie protokołu z dnia 16 lipca 1950 roku. *Studia Zielonogórskie*. T. 24: 2019 s. 203–212.

10516. BUJKIEWICZ Zbigniew: Inauguracyjne posiedzenie Powiatowej Rady Narodowej w Zielonej Górze w 1945 roku. *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 19–24.

10517. BUJKIEWICZ Zbigniew: Pierwszy budżet Zielonej Góry 1945–1965. *Studia Zielonogórskie*. T. 24: 2019 s. 31–38.

10518. BUJKIEWICZ Zbigniew: Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum i Liceum dla Dorosłych w Żarach (1946–1950) – przyczynek do historii oświaty dorosłych. *Łużyckie Zeszyty Naukowe*. [T.] 8/9: 2014/2015 [dr.:] 2015 s. 50–56.

10519. BUKAŁA Marcin: Zawiedzione nadzieje. Wybory do Sejmu PRL 20 stycznia 1957 r. w województwie rzeszowskim. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 29: 2017 s. 149–164, streszcz. ang.

10520. BUŁHAK Władysław: Wywiad PRL a Watykan 1962–1978. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 839, nlb. 1, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Struktury i Metody Działania Aparatu Bezpieczeństwa w Polsce 1944–1989).

10521. BURCZYK Dariusz: Organizacja i funkcjonowanie Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Gdańsku (1946–1955). Wybrane zagadnienia. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 17: 2019 [nr] 1 s. 11–29, streszcz. ang.

10522. BURCZYK Dariusz: Orzecznictwo Wojskowego Sądu Rejonowego w Gdańsku w sprawach karnych prowadzonych w latach 1946–1955 przeciwko funkcjonariuszom UBP

i MO. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 297–317, streszcz. ang.

10523. BYKOWSKA Sylwia: Ludzie bez ojczyzny? Kwestia „łączenia rodzin” na tle sytuacji ludności rodzimej w latach pięćdziesiątych XX w. na przykładzie Gdańska. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 1 s. 73–105, streszcz. ang.

10524. BYLANDER Cindy: Interpreting boundaries: the reception of electroacoustic music in Poland 1958–1964. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 16: 2018 s. 192–210.

10525. CABAN Agnieszka: Koniec wędrówki – specyfika okresu osiedlania wędrownych Romów w Polsce po 1952 roku. *Kultura i Historia*. Nr 18: 2010 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

10526. ČAPKA František: Polish ethnic organisations in Brno between the wars and in the years 1945–1952 and their contribution to the development of Czech-Polish cultural and educational relations. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 5: 2013 [nr] 1 s. 21–28.

10527. CHABASIŃSKA Anna, Sikorski Juliusz: Kościoły i związki wyznaniowe na Ziemi Lubuskiej w obliczu polityki wyznaniowej PRL. Gorzów Wielkopolski 2019 Wydaw. Nauk. Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 417. Akad. im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

10528. CHAMERA-NOWAK Agnieszka: Książka a stalinizm. Centralny Urząd Wydawnictw, Przemysłu Graficznego i Księgarstwa i jego rola w kształtowaniu ruchu wydawniczo-księgarskiego 1951–1956. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. i Edukacyjne Stow. Bibliotekarzy Pol. 8° ss. 443, il., streszcz. ang. Stow. Bibliotekarzy Pol. (Nauka, Dydaktyka, Praktyka. Science, Didactics, Practice; 191).

Tyt. równol.: A book and stalinism. The Central Office of Publishing, Graphic Industry and Bookselling, and its role in shaping the publishing and bookselling movement in Poland 1951–1956.

Rec.: Korczyńska-Derkacz Małgorzata, *Roczniki Biblioteczne*. R. 63: 2019 s. 272–278.

10529. CHMIELOWIEC Piotr: Urząd Bezpieczeństwa w Brzozowie jako zbrojne ramię systemu komunistycznego (1944–1956). *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 431–471.

10530. CHOMISZCZAK Tomasz: „Nasz sanocki dialog przyjaciół”. O powojennej kores-

pondencji Mariana Pankowskiego i Kalmana Segala. *Rocznik Sanocki*. T. 12: 2017 s. 173–190. Lata 1960–1971.

10531. CHOROŚ Monika: Zmiany imion i nazwisk w latach 1945–1950 na ziemi nyskiej w świetle materiałów archiwalnych. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 2 s. 61–80, streszcz. ang.

10532. CHOSIŃSKI Sebastian [R.]: Czas na „Relax”. Koluszki 2019 Kurc 8° ss. 282, nlb. 2, il. (Komiksoteka).

Magazyn komiksowy, l. 1976–1981.

10533. CHOSIŃSKI Sebastian [R.]: Teczka personalna. O komiksie „Kapitan Žbik”. Red. i wybór il. Bartosz Kurc. Koluszki 2018 Kurc 8° ss. 258, nlb. 1, il. (Komiksoteka).

Toż. Wyd. 2, uzup. Koluszki 2019 ss. 268, nlb. 4, il.

10534. CHUMIŃSKI Jędrzej: „Nowa inteligencja” w polskich zakładach przemysłowych – analiza społeczno-demograficzna (1945–1956). *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 47–78, streszcz. ang.

10535. CHUMIŃSKI Jędrzej: Wpływ reformy rolnej w Polsce na mobilność ludności wiejskiej w latach 1944–1956. *Spółczesność i Ekonomia*. [R. 5]: 2018 nr 1 s. 7–24, streszcz. ang.

10536. CHWIAŁKOWSKA Agnieszka: Artystyczna przyjaźń w Atelier Madoura – Michel Sima, Pablo Picasso. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 273–283, streszcz. ang.

W Vallauris koło Cannes, l. 1946–1950.

10537. CICHOCKA Marta: Środowisko kapłańskie na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1956. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 2 s. 123–149, streszcz. ang., niem.

10538. CICHOCKA Marta: Udział Kościoła rzymskokatolickiego w propagandzie na rzecz tzw. ziem odzyskanych w latach 1945–1949 ze szczególnym uwzględnieniem Pomorza Zachodniego. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 1 s. 55–81, streszcz. ang.

10539. CIEŚLIKOWA Agnieszka J.: „Wia- domości” – nieistniejący krakowski dziennik z 1974 roku czyli o badaniach selekcji odbiorczej w Ośrodku Badań Prasoznawczych. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 4 s. 109–125, streszcz. ang.

10540. CIUPA Robert, Tracz Bogusław: Wujek '81. Der Streik und seine Niederschlagung.

Übers. aus dem polnischen David Skrabania. Katowice 2019 Schlesisches Zentrum f. Freiheit und Solidarität 4° ss. 219, nlb. 1, il.

10541. CLASSIC and communism in theatre. Graeco-Roman antiquity on the communist stage. Ed. by David Movrin and Elżbieta Olechowska. Warsaw–Ljubljana 2019 DiG; Faculty of “Artes Liberales”. Univ. of Warsaw; Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani 8° ss. 529, nlb. 1, il.

Z treści: Olechowska Elżbieta: Ancient plays on stage in communist Poland s. 121–167; Kalinowska Maria: Images of Sparta in polish post-war theatre s. 169–176; Jerzak Katarzyna: Antigone in Exile. Henryk Grynberg’s literary inception and fate s. 177–189.

10542. CUDZICH Ewa: Kapitalizm znad Olzy – nowe zasady gry. Antropologiczny obraz przemytu na pograniczu polsko-czeskim. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 161–183, streszcz. ang.

W okresie PRL.

10543. CZACZKA Piotr: Sport na wsi opolskiej w latach 1945–1989. Opole 2014 Woj. Zrzeszenie Lud. Zespoły Sportowe 8° ss. 395, il.

10544. CZARNOTA Leszek: Książka o mistrzu. Subiektywna historia teatru pantomimy Henryka Tomaszewskiego (1959–1974). Przedm. i oprac. tekstu Leszek Pułka. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 319, nlb. 1, il.

10545. CZARNOTA Tomasz: Personel kancelaryjny Komitetu Wojewódzkiego PPR/PZPR w Lublinie w latach 1944–1956. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 317–352, streszcz. ang.

10546. CZARNOTA Tomasz: Zabezpieczenie tajemnicy partyjnej i państwowej w pracy aparatu PZPR w świetle przepisów wydanych w 1973 r. przez Komitet Wojewódzki PZPR w Lublinie. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 6: 2017 s. 252–274, streszcz. ang.

W aneksie tekst instrukcji.

10547. CZECH-JEZIERSKA Bożena A.: Powojenne losy nauczania prawa rzymskiego w Polsce Ludowej (1944–1989). *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 1 s. 77–92, streszcz. ang.

10548. CZEKIERDA Franciszek: Zapomniane słowa z PRL-u i nie tylko. Olszanica 2019 Bosz 8° ss. 250, nlb. 2, il.

10549. CZEMPIŃSKI Jan: Między nowym „Kercelakiem” a „polskim Bond Street”. Handel,

rzemiosło, przemysł i usługi na ulicy Marszałkowskiej w 1945 r. *Kronika Warszawy*. 2019 nr 1 s. 93–110, streszcz. ang.

10550. CZERWIEC 1976 na Pomorzu. Pod red. Wojciecha Polaka, Konrada Knocha, Jakuba Kuffla, Przemysława Ruchlewskiego. Gdańsk 2017 Europejskie Centrum Solidarności plik tekstowy PDF (2,27 MB).

Treść: Redakcja: Wstęp s. 7–8; Brzeziński Piotr: Komitet Wojewódzki PZPR w Gdańsku wobec strajków robotniczych z czerwca 1976 roku s. 9–35; Ruchlewski Przemysław: Czerwiec 1976 w Stoczni Gdańskiej im. Lenina s. 37–68; Abryszeński Piotr: Czerwiec 1976 z perspektywy środowiska akademickiego Trójmiasta s. 69–84; Knoch Konrad: Reakcje prasy gdańskiej na wydarzenia Czerwca 1976 s. 85–113; Nawrocki Karol: Przejawy działań opozycyjnych w Elblągu w latach 1976–1980 s. 115–137; Polak Wojciech: Grudziądzki Czerwiec 1976 s. 139–176; Kufel Jakub: Prawa człowieka i wolności obywatelskie. Kształtowanie się myśli programowej opozycji po Czerwcu 1976 s. 177–216; Klimczak Jerzy: Czerwiec 1976 w (nie)pamięci zbiorowej Pomorza s. 217–233.

10551. CZĘSTOCHOWA w PRL-u. Praca zbiorowa. T. 1. Pod red. Janusza Kołodziej-skiego. Częstochowa 2018 Stow. Pokolenia 8° ss. 271, il.

Z treści: Lewandowski Marek: Mój PRL s. 11–25; Stańczyk Mieczysław: Częstochowa stolicą rozwijającego się województwa s. 27–35; Noszczyk Jacek: Huta w latach 1945–1989 oraz jej rola w rozwoju Częstochowy i regionu s. 37–55; Kuśnierczyk Andrzej: Kopalnictwo rud żelaza w regionie częstochowskim w latach 1945–1989 s. 57–81; Mucha Jerzy: Spółdzielnia „Jedność” w okresie Polski Ludowej (1945–1989) s. 83–133; Szymański Cezary: Spółdzielnie budują lepszy świat s. 135–167; Wyględowski Mieczysław: Ochrona zdrowia w Częstochowie i byłym województwie częstochowskim w latach 1945–1989 s. 169–197; Kowalska Karolina: 90 lat zdrowej wody w rejonie częstochowskim s. 199–213; Kapsa Jarosław: Schyłkowa dekada. Życie codzienne w Częstochowie (1975–1985) s. 215–263; Kuśnierczyk Andrzej: Zaginiony Kontynent. Województwo częstochowskie. Kilka uwag o kulturotwórczych aspektach funkcjonowania centrum (sub)regionalnego s. 265–271.

10552. CZĘSTOCHOWA w PRL-u. Praca zbiorowa. T. 2. Pod red. Janusza Kołodziej-skiego. Częstochowa 2018 Stow. Pokolenia 8° ss. 276, il.

Z treści: Kołodziejki Janusz: Kultura w Częstochowie w okresie PRL-u s. 9–74; Gąsiorowski Aleksander: Szkoła Inżynierska w Częstochowie i Politechnika Częstochowska w latach Polski Ludowej (1949–1990) s. 77–136; Makowski Marek: Od Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Częstochowie do Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie, czyli już blisko 50 lat na akademickiej mapie Polski s. 139–150; Mielczarek Tomasz: Pół wieku „Życia Częstochowy” (1947–1997) s. 153–166; Kołodziejki Janusz, Szczepańczyk Andrzej: Organizacja młodzieży robotniczej w Częstochowie w latach 1945–1984 s. 169–189; Pałka Halina, Chudzik Teresa: Częstochowskie harcerstwo w PRL-u s. 193–211; Krakowian Tomasz: Działalność organizacji studenckich w latach 1950–90 na Politechnice Częstochowskiej s. 213–234; Cieślak Aleksander: Moje szkoły. [Dzieje II LO im. Romualda Traugutta i IV LO im. Henryka Sienkiewicza] s. 237–260; Toborek Piotr: Sport – czyli znacznie więcej niż punkty i medale s. 263–269; Jadczyk Janusz: Rezerwat archeologiczny s. 271–276.

10553. DAJNOWICZ Małgorzata: Główne kierunki działalności Ligi Kobiet w Polsce Ludowej do 1975 roku (ze szczególnym uwzględnieniem województwa białostockiego). *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 3 s. 579–601, streszcz. ang.

10554. DAJNOWICZ Małgorzata: Liga Kobiet w okręgu łódzkim w latach 1945–1981. Główne obszary działalności organizacji. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 75–90, streszcz. ang.

10555. DANILECKI Tomasz: Między zaangażowaniem, przystosowaniem i sprzeciwem. Postawy mieszkańców województwa białostockiego wobec wyborów powszechnych w latach 1957–1969. Białystok–Warszawa 2019 IPN. Oddz. 8° ss. 507, nlb. 1, streszcz. ang. (Seria Wydawnicza Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku; t. 43).

Rec.: Świętochowska Emilia, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 120–123.

10556. DĄBROWSKI Adam Grzegorz: Funkcjonowanie kancelarii niejawniej urzędów centralnych na przykładzie kancelarii tajnej Ministerstwa Skarbu w Warszawie w latach 1945–1950. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 10(12): 2019 s. 53–74, streszcz. ang.

10557. DEPCZYŃSKI Rafał P.: Wojna wywiadów. Sprawa Dietricha Wolfa. Gdynia 2019 Koło nr 31 Stow. Kombatanów Misji Pokojowych ONZ 8° ss. 170.

Lata 1945–1950.

10558. DOBRŃSKI Adam Czesław: Londyńskie „Harcerstwo” (1946–1948). *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 135–150.

10559. DONEFNER Piotr: Sekretarz propagandy sukcesu. Jerzy Łukasiewicz – przyczynek do biografii politycznej. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 17: 2019 s. 297–312, streszcz. ang.

Lata 1947–1983.

10560. DROZDOWSKA Agnieszka: Działalność Ligi Kobiet w północno-wschodniej części Polski Ludowej w latach 1975–1989 w świetle „Naszej Pracy”. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 183–211, streszcz. ang., niem., ros.

10561. DRYBLAK Łukasz: Sondowanie przeciwnika czy poszukiwanie sojusznika? Stosunki polsko-rosyjskie na przykładzie Koła Przyjaźni Polsko-Rosyjskiej w Paryżu w latach 1946–1953. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 2 s. 179–218, streszcz. ang., ros.

10562. DRZEWIECKI Andrzej, Kardas Mariusz, Wojciechowski Zbigniew: Marynarka Wojenna PRL w życiu społeczno-politycznym i gospodarczym Pomorza w latach 1945–1989. Gdynia 2018.

Rec.: Tymiński Jan, *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 1 s. 186–190.

10563. DUDZIŃSKI Robert: Agent 007 za żelazną kurtyną. Fenomen Jamesa Bonda w piśmiennictwie kulturalnym Polski Ludowej. *Literatura i Kultura Popularna*. [T.] 24: 2018 s. 289–311, streszcz. ang.

10564. DUDZIŃSKI Robert: Realism and authenticity in Polish detective films and TV series of the 1970s. *Kultura i Historia*. Nr 31: 2017 s. 1–15, streszcz. pol.

10565. DULĘBA Agnieszka: „Przy świetle księżycy, na przelaj”. Relacje z ocalenia Jonasza Sterna w kontekście odbudowy polskiego życia artystycznego w drugiej połowie lat 40. *Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wieku*. R. 2: 2016 s. 29–58, streszcz. ang.

10566. DYDYCZ Rafał: Wysiedlenia ludności ukraińskiej z obszarów gminy Hołowczyce do Związku Radzieckiego. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 2: 2019 s. 167–181.

Rok 1944.

10567. DZIEJE Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim. Praca zbiorowa. T. 4: 1979–1989/1990. Pod red. Michała Siedziako, Zbigniewa Stanucha, Grzegorza Wejmana. Szczecin–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 502, il., streszcz. ang. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989).

Z treści: Zamiatała Dominik: Relacje państwo–Kościoł w Polsce lat osiemdziesiątych XX w. s. 11–45; Łatka Rafał: Episkopat Polski wobec rzeczywistości społeczno-politycznej PRL w latach 1979–1989 s. 47–109; Białkowski Michał: Od wyboru kardynała Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową do rozkładu systemu komunistycznego. Dojrzała faza recepcji Soboru Watykańskiego II w Polsce (1978–1989) s. 111–163; Sikorski Tomasz: Wiarygodność i stagnacja. Stowarzyszenie PAX w latach 1979–1985 s. 165–191; Wejman Grzegorz: Organizacja Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim w latach 1979–1990 s. 193–239; Wejman Grzegorz: Arcybiskup Kazimierz Majdański (1916–2007). Rys biograficzny s. 241–259; Stanuch Zbigniew: Pod ścisłym nadzorem władz. Najważniejsze wydarzenia religijne na Pomorzu Zachodnim w latach 1979–1990 s. 261–281; Marcinkiewicz Marta: Kościoł na Pomorzu Zachodnim wobec internowanych w ośrodkach odosobnienia w byłym województwie koszalińskim s. 283–310; Fenych Zofia: Kuźnia opozycji? Duszpasterstwo akademickie w Szczecinie w latach 1979–1989/1990 s. 311–345; Siedziako Michał: Zarys działalności Szczecińskiego Klubu Katolików im. Michała Plater-Zyberka w latach osiemdziesiątych XX w. s. 347–372; Masalski Robert: Kultura religijna w diecezji szczecińsko-kamięńskiej (1979–1989/1990) s. 373–387; Lemek

Katarzyna: Posługa katechetyczna w diecezji szczecińsko-kamięńskiej w kontekście troski o rodzinę za rządów biskupa Kazimierza Majdańskiego w latach 1979–1990 s. 389–406; Kołodziej Bernard: Towarzystwo Chrystusowe na Pomorzu Zachodnim w latach 1979–1989 s. 407–418; Gierlasiński Janusz: Odbudowa obiektów sakralnych na terenie diecezji szczecińsko-kamięńskiej w latach 1979–1989 s. 419–443; Wojcieszak Elżbieta: Wiejskie duszpasterstwo młodzieży na Pomorzu Zachodnim w latach 1979–1989 na przykładzie parafii pw. Wszystkich Świętych w Białej s. 445–460; Fenych Przemysław: Kapitał społeczny w budowie. Działacze katolicycy współtworzący opozycję demokratyczną. Wspomnienia z lat osiemdziesiątych XX w. s. 461–473.

T. 1. 2016.

10568. DZIERBUNOWICZ Ewa Halina, Rewers Stanisław, Przybylski Grzegorz: Śladami pionierów Barlinka. Red. Ewa Halina Dzierbunowicz. Piła 2019 PPR Tongraf 4° ss. 363, il.

Lata 1945–1955.

10569. DZIUBA Adam: Czy jutro wybuchnie wojna? Władze i społeczeństwo w czasie kryzysów berlińskiego i kubańskiego z lat 1961–1962 (na przykładzie województwa katowickiego). *Polska 1944/45–1989*. [T.] 17: 2019 s. 161–193, streszcz. ang.

10570. DZIUBA Adam: Na tropie sabotażystów i dywersantów. Aparat bezpieczeństwa w zakładach przemysłowych Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego w latach stalinizmu. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 187–194.

10571. DZIUBA Adam: „Zapach węgla droższy jest mi od wszelkiego aromatu”. Nikita Chruszczow na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim w 1959 roku. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 34–43.

10572. DZIUROK Adam: Zamachy na [Edwarda] Gierka, których nie było. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 163–168.

Lata 1959–1980.

10573. DZIUROK Adam: Zbudujemy nowy... kościół? O budownictwie sakralnym na Górnym Śląsku w latach 1945–1956. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 96–101.

10574. EISLER Jerzy: Czterdzieści pięć lat, które wstrząsnęły Polską. Historia polityczna 1944–1989. Warszawa 2018.

Rec.: Sadowska Joanna, *Białostockie Teki Historyczne*. T. 16: 2018 s. 281–284.

10575. EISLER Jerzy: The People's Republic of Poland – a sketch for reflections on the laicization of the state. *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 Special Issue s. 91–124.

10576. EISLER Jerzy: The "Polish months". Communist-ruled Poland crisis. Transl. by Jerzy Giebułtowski. Warsaw 2019 IPN 8° ss. 246,

nlb. 1, il. The Institute of National Remembrance – Commission for the Prosecution of Crimes against the Polish Nation.

10577. FABISZEWSKI Hubert: Miasto między kominami. Janikowo i okolice w latach 1945–1989. Janikowo 2019 Tow. Przyj. Janikowa im. Henryka Czamana w Janikowie 8° ss. 188, nlb. 2, il.

10578. FELCZAK Paweł: Działalność oddziału Franciszka Majewskiego „Słonego” w latach 1947–1949. Płock 2019 Stow. Hist. im. 11 Grupy Operacyjnej NSZ 8° ss. 375, il., mapy.

10579. FELIKS Anna, Kontowski Konstanty, Trzeciak Ewelina: Powojenna translokacja zabytków. Losy cudem ocalonego zbioru ze spalonego w czasie II wojny światowej zamku w Krągu (woj. zachodniopomorskie). *Dartłowskie Zeszyty Muzealne*. Z. 2: 2019 s. 28–39.

10580. FERMUS-BOBOWIEC Anna: Prawne instrumenty polityki mieszkaniowej w Polsce w latach 1944–1956. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 18: 2019 z. 2 s. 241–266, streszcz. ang.

10581. FIC Maciej: Ideologizacja szkolnictwa w okresie stalinowskim na przykładzie dzisiejszego Liceum Ogólnokształcącego nr 3 w Zabrze. *Kronika Miasta Zabrze*. 2018 nr 10 s. 9–22.

10582. FILIP Krzysztof: Przystępczość funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa w województwie gdańskim w latach 1957–1965. Wprowadzenie do problematyki. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 17: 2019 [nr] 1 s. 143–170, streszcz. ang.

10583. FIOLEK Damian: Operacje zbrojne i gry wywiadowcze sokołowskiego PUBP. *Officina Historiae*. T. 2: 2019 nr 1 s. 63–79, streszcz. ang.

Powiaty Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Sokołowie Podlaskim, l. 1944–1951.

10584. FLISAK Katarzyna: Położenie ludności żydowskiej w Polsce po II wojnie światowej w świetle sprawozdania Komisarza Rządu ds. Produktywizacji Ludności Żydowskiej. *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 20: 2015 s. 21–38, streszcz. ang.

10585. FOLGA-JANUSZEWSKA Dorota: Historia powołania i rola Polskiego Komitetu Narodowego ICOM w latach 1947–1958. *Muzealnictwo*. R. 60: 2019 s. 10–23, streszcz. ang.

10586. FORMAL Paweł: Rada WiN Brzozów (1945–1947) – powstanie, działalność, likwidacja.

Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis. Nr 5: 2011 s. 385–396.

10587. FORNAL Paweł: Referat Ochrony przy Rafinerii Nafty Jedlicze (1951–1955). *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 17: 2019 [nr] 1 s. 31–59, streszcz. ang.

10588. FORNAL Paweł: Rozbicie Zarządu Okręgu Rzeszowskiego WiN latem 1947 r. i proces jego ostatniego prezesa Władysława Koby. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 5–40, il., streszcz. ang.

10589. FRIEDL Jiří: Tadeusz Kuncewicz, “Podkowa”, and his attempt to reach the American zone in July 1945. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 356–385, streszcz. pol.

10590. FRIEDRICH Jacek: Modernist architecture in illustrative art of children and teenagers in the People’s Republic of Poland. *Ikonotheka*. T. 28: 2018 s. 199–231.

10591. FUDALA Tomasz: Przestrzenie powojennego humanizmu. Wystawy Czesława Wielhorskiego (1911–1980). *Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wieku*. R. 2: 2016 s. 84–127, streszcz. ang.

Lata 60. XX w.

10592. FUDALI Dariusz Jacek: Miejsca wykonywania wyroków śmierci. Kaci aparatu bezpieczeństwa na terenie województwa rzeszowskiego w latach 1944–1956. Jarosław 2019 Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły Techn.-Ekonom. im. ks. Bronisława Markiewicza 8° ss. 233, il.

10593. FUDALI Dariusz Jacek: Ośrodek Pracy Więźniów Cisna (1955–1957). *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 30: 2018 s. 215–220, streszcz. ang.

10594. FUDALI Dariusz Jacek: Ośrodek Pracy Więźniów Dęba. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 29: 2017 s. 203–216, streszcz. ang.

Lata 1952–1954.

10595. FUDALI Dariusz [Jacek]: Próby indoktrynacji politycznej oraz ograniczenia analfabetyzmu wśród więźniów na przykładzie działań podejmowanych w więzieniach województwa rzeszowskiego w latach 1944–1956 – wybrane aspekty. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 31: 2019 s. 211–217, streszcz. ang.

10596. FUGLEWICZ Piotr: Amerykanin w Katowicach. Harolda Webba odyseja z Florydy do Chin i z powrotem przez Polskę. *Czasypismo*. 2018 nr 2 s. 109–115.

Lata 1950–1988.

10597. GABIŚ Agata: Całe morze budowania. Wrocławska architektura 1956–1970. Wrocław 2018 Muzeum Architektury; Centrum Historii Zajezdnia; Ośr. Pamięć i Przyszłość 8° ss. 477, nlb. 2, il.

10598. GAJOS Bartłomiej: Inconvenient anniversary. October Revolution Day in the Polish People’s Republic, 1957–67. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 120: 2019 s. 137–161.

10599. GANDECKA Kamila: Teachers as social workers: a real challenge in the process of the integration of local communities from 1945 to 1956 as exemplified by towns and villages in Lower Silesia. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 6: 2014 [nr] 1 s. 89–97.

10600. GAŃCZAK Filip: Bezdroża stanu wojennego. Rozmowa Jerzego Urbana z dyplomata wschodnioniemieckim w maju 1982 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 472–482.

Dot. spotkania z Harrim Kirschem; zawiera też notatkę.

10601. GAŃCZAK Filip: Polski nie odzamy. Władze NRD wobec wydarzeń w PRL 1980–1981. Warszawa 2017.

Rec.: Bartkiewicz Paula, *Kolo Historii*. Nr 23: 2018 s. 317–321.

10602. GARDZIŃSKA Adrianna: Rozwój turystyki na Podhalu w latach 1945–1989. Rzeszów 2019 Oficyna Wydawnicza Politech. Rzeszowskiej 8° ss. 508, il., mapy, streszcz. ang.

10603. GARLICKI Przemysław: Biblioteki na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1950 w świetle prasy. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 243–257, streszcz. ang., niem.

10604. GASZTOLD Przemysław: Maoizm nad Wisłą? Działalność Komunistycznej Partii Polski Kazimierza Mijala. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 290–318, streszcz. ang.

10605. GASZTOLD Przemysław: Towarzystwo z betonu. Dogmatyzm w PZPR 1980–1990. Warszawa 2019 IPN–KSZpNP 8° ss. 829, nlb. 1, il., streszcz. ang. IPN–KSZpNP. (Monografie; t. 135).

Rec.: Eisler Jerzy, *Polska 1944/45–1989*. [T.] 17: 2019 s. 354–356.

10606. GAWLITTA Severin: “Aus dem Geist des Konzils! Aus der Sorge der Nachbarn!”. Der Briefwechsel der polnischen und deutschen Bischöfe von 1965 und seine Kontexte. Marburg 2016 Verlag Herder-Inst. 8° ss. IX, 268. (Studien zur Ostmitteleuropaforschung; 37).

Rec.: Madajczyk Piotr, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 125: 2018 English-Language Edition No. 2 s. 184–189.

10607. GEMBARA Jacek: Traktory i kombajny PRL-u. Łódź 2018 Dom Wydawniczy Księży Młyn 4° ss. 94, nlb. 1, il.

Rec.: Michalski Michał: Uwag kilka o traktorach i kombajnach. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 179–189.

10608. GENDERA Adrian: Dzieje zagospodarowania mienia poewangelickiego w Osiecznej po 1945 r. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 67: 2019 nr 4 s. 505–520, streszcz. ang.

10609. GIERULA Barbara Ewa: Naprzeciw wyzwaniom. NSZZ „Solidarność” w społeczności lokalnej Gostynina, region Płock (1980–1990). Płock 2013.

Rec.: Gołębiowski Grzegorz, *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 1 s. 57–58.

10610. GIESZCZYŃSKI Witold: Obchody 70. rocznicy urodzin Józefa Stalina w grudniu 1949 roku (na przykładzie województwa olsztyńskiego). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 3 s. 567–590, streszcz. ang., niem.

10611. GIESZCZYŃSKI Witold: Represje komunistycznego aparatu bezpieczeństwa w powiecie kętrzyńskim (1945–1956). *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 305–321, streszcz. ang.

10612. GLUGŁA Paweł: Kościół olkuski w reprezentatywnym raporcie Służby Bezpieczeństwa z 1960 roku. *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 24: 2019 s. 64–88.

10613. GLUGŁA Paweł: Uroczystości Bożego Ciała na Żywiecczyźnie w meldunku Służby Bezpieczeństwa z 1960 roku. *Gronie*. Nr 19: 2019 s. 99–120.

10614. GŁUCHOWSKI Jan: Na saksy i do Bułgarii. Turystyka handlowa w PRL. Warszawa 2019 Bellona 8° ss. 365, nlb. 3, il.

Toż plik tekstowy EPUB (5,84 MB).

10615. GOCEL Tomasz: Dzieje parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Jasionnie (1949–1989). Kielce–[Oświęcim] 2019 Napoleon V 8° ss. 307, il., mapy.

10616. GOGOL Bogusław: Cenzura a kaszubski separatyzm. Wojewódzki Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk w Gdańsku wobec dwutygodnika „Kaszëbë” 1957–1961. *Colloquium*. [T. 9]: 2017 nr 3 s. 55–80, streszcz. ang.

10617. GOGOL Bogusław: Przełom czy kontynuacja? Cenzura w obliczu polskiego

października 1956. Cz. 1. *Colloquium*. [T. 8]: 2016 nr 4 s. 19–46, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. [T. 9]: 2017 nr 2 s. 5–26, streszcz. ang.

10618. GOLIK Dawid: Wiarusy. Kraków 2019 IPN. Oddz. 8° ss. 30, il., mapy.

Oddział partyzancki, l. 1947–1949.

10619. GOLONKA-CZAJKOWSKA Monika: „Budujemy Socjalizm” na peryferiach. *Prace Etnograficzne*. T. 40: 2012 s. 11–25, streszcz. ang.

Z czasopismo wydawane w Nowej Hucie, l. 1950–1956.

10620. GOŁDYN Piotr: Charakterystyka nauczycieli gorzowskich w świetle ankiet personalnych z roku 1950. *Polish Biographical Studies*. Nr 6: 2018 s. 141–156, streszcz. ang.

10621. GONET Tomasz: „Przyjaźń mocna jak stal”. Wizyta Leonida Breżniewa w województwie katowickim w 1974 roku. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 57–63.

10622. GORYŃSKI Grzegorz: Budowa okrętów patrolowych przez Stocznię Marynarki Wojennej dla Wojsk Ochrony Pogranicza. Cz. 1. *Colloquium*. [T. 10]: 2018 nr 1 s. 67–84, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże* nr 2 s. 5–30, streszcz. ang.

Lata 1954–1966.

10623. GORYŃSKI Grzegorz: Dyscyplina i praktyka dyscyplinarna w Wojskach Ochrony Pogranicza (1945–1965). Zarys problematyki. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 319–357, streszcz. ang.

10624. GORYŃSKI Grzegorz: Podpułkownik Czesław Kaczmarz. Model kariery „zasłużonego w utrwalaniu władzy ludowej” na Dolnym Śląsku oficera zwiadu Sudeckiej Brygady Wojsk Ochrony Pogranicza. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 17: 2019 [nr] 1 s. 333–346, streszcz. ang.

10625. GÓRNIOK Łukasz: Swedish refugee policymaking in transition? Czechoslovaks and Polish Jews in Sweden, 1968–1972. Umeå 2016 Department of Hist., Philosophical and Religious Studies. Umeå Univ. 8° ss. VII, 218, il. (Historiska studier. Skrifter från Umeå universitet; 12).

Praca doktorska, Umeå universitet, 2016.

Rec.: Thor Tureby Malin: Svensk flyktingpolitik, tjeckiska och polsk-judiska flyktingar 1968–1972. *Historisk Tidskrift*. [T.] 137: 2017 [nr] 1 s. 138–144.

10626. GÓŹDŹ Szymon: Działalność, struktura i znaczenie Galerii „Pod Moną Lisą”. Poznań 2019 Uniw. Artystyczny 16° ss. 143, nlb. 1.

We Wrocławiu, l. 1967–1971.

10627. GRABOWSKA Magdalena: Zerwana genealogia. Działalność społeczna i polityczna kobiet po 1945 roku a współczesny polski ruch kobiecy. Warszawa 2018.

Rec.: Chrobaczyńska-Plucińska Edyta, *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 375–381.

10628. GRATA Paweł: Czas przełomu. Polska polityka społeczna w latach 1944–1950. Rzeszów 2018.

Rec.: Żarnowski Janusz, *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. R. 80: 2019 s. 413–421.

10629. GRĄDZKA-REJAK Martyna, Olszszek Jan: Postawy i zachowania Polaków wobec Żydów w czasie okupacji niemieckiej w publikacjach drugiego obiegu w PRL. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 168–218, streszcz. ang.

10630. GRONEK Agnieszka: „Nie mogę się w cerkwi modlić, bo to takie ruskie”. Wkład duchownych rzymskokatolickich w zachowanie zabytków cerkiewnych na południu Polski. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 8: 2017 s. 179–186, streszcz. ros.

Po II wojnie światowej.

10631. GROSS Radosław: Problemy kadrowe w państwowych majątkach ziemskich na Warmii i Mazurach (czerwiec 1945 – luty 1946). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 1 s. 91–121, streszcz. ang., niem.

10632. GROSS Radosław: Przemiany gospodarcze wsi na Warmii i Mazurach w latach 1945–1956. Olsztyn 2019 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 679, mapy, streszcz. ang.

Rec.: Gieszczyński Witold, *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 455–458.

10633. GROSS Radosław: Rok 1989 w lokalnej perspektywie. Przykład Lidzbarka Warmińskiego. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 2 s. 337–354, streszcz. ang.

10634. GRUSZCZYK Marcela: Idea w służbie propagandy. Komitet Słowiański w Polsce 1945–1953 na tle ruchu nowosłowiańskiego. Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 248, streszcz. ang., ros. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3762).

Rec.: Pałys Piotr, *Pro Lusatia*. T. 18: 2019 s. 127–130

10635. GRUŻLEWSKA Anna: Marzec 1968 i jego preludium w Dzierżoniowie i Bielawie w świetle dokumentów i relacji. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 10]: 2018 [dr.:] 2019 s. 11–34.

10636. GRYKO Arkadiusz: Słupski eksperyment gospodarczy z lat osiemdziesiątych

XX w. Między reformą a propagandą. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 91–118, streszcz. ang.

10637. GRZECHNIK Marta: Love of wide open waters. The Polish maritime programme according to the Baltic and Western Institutes in the aftermath of the Second World War (1945–co. 1950). *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 195–222.

10638. GRZYBOWSKI Michał Marian: Wypisy z „Kroniki parafii św. Bartłomieja w Płocku” 1945–1966. *Studia Płockie*. T. 45: 2017 s. 81–107, streszcz. ang.

10639. GRZYBOWSKI Michał Marian: Zapiski ks. infułata dra Wacława Jezuska o kontaktach z mariawitami. *Studia Płockie*. T. 45: 2017 s. 109–144, streszcz. ang.

Lata 1966–1977.

10640. GZOWSKA Alicja: „Fabryki ruchu”. Z problematyki dworców kolejowych w Polsce w latach 60. i 70. XX wieku. *Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wieku*. R. 2: 2016 s. 201–236, streszcz. ang.

10641. HABIELSKI Rafał: Audycje historyczne i kulturalne Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa w latach 1952–1975. Wrocław–Warszawa 2019 Ossolineum; Uniw. Warszawski 8° ss. 394, nlb. 5. (Dokumenty i Materiały do Dziejów Rozgłośni Polskiej RWE; t. 4) (Świadkowie Historii).

10642. HAŁAJKO Edward: Zabytkowe śródmieście Nysy. Zniszczenia i odbudowa w latach 1945–1955. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 86–95.

10643. HANUS Wojciech: Porozumienie i współpraca polskiego podziemia niepodległościowego z OUN-UPA na Narolszczyźnie w latach 1945–1947. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 30: 2018 s. 177–193, streszcz. ang.

10644. HEBZDA-SOŁOGUB Beata: Dzierżoniowscy Żydzi 1945–1968. Tł. z jęz. hebr. i jidysz Maksim Gurfinkel. Dzierżoniów 2019 Forum Dialogu Między Kulturami 4° ss. 110, il.

10645. HEBZDA-SOŁOGUB Beata: Polacy z Kresów Wschodnich na ziemi dzierżoniowskiej. Dzierżoniów 2019 Forum Dialogu Między Kulturami 4° ss. 112, il.

10646. HINC Michał: Przemiany społeczno-ekonomiczne w rolnictwie i na wsi kaszubskiej w latach 1945–1956 (zarys problematyki). *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 287–330, streszcz. ang.

10647. HISTORIA chodu sportowego w Polsce w latach 1945–1970. Race walking in Poland in the years 1945–1970. [Aut.] Krzysztof Kisiel, Jarosław Kisiel, Włodzimierz Szymański, Józef Żerko; red. Joanna Siwek, J. Kisiel. Kalisz 2019. Wydaw. Jarosław Kisiel 8° ss. 404, il. (Świat Chodu Sportowego; t. 4).

10648. HOWORUS-CZAJKA Magdalena: Tropami wielokrotności. Strategie powtórzenia w sztuce polskiej lat 60. i 70. XX wieku. Gdańsk 2019. Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 279, il., streszcz. ang.

10649. HUMMEL Karl-Joseph: Die Bischöfe und die deutsch-polnische Versöhnung nach dem Zweiten Weltkrieg. *Historisches Jahrbuch*. Jb. 132: 2012 s. 124–138.

10650. IHNATOWICZ Mateusz: Jezuici warszawscy wobec Marca 1968 w wybranej dokumentacji Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. *Studia Gdańskie*. T. 44: 2019 s. 123–130, streszcz. ang.

10651. IZBAN Włodzimierz: Tło historyczne początków wielkiej kariery wokalnejskiej Wiesława Ochmana na europejskich scenach operowych. *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 3 s. 16–18.

Lata 60. XX w.

10652. JAKELSKI Lisa: Mobilizing performers, scores, and avant-gardes: The Warsaw Autumn International Festival of contemporary music in the 1960s. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 15: 2017 s. 19–64.

10653. JAKUTOWICZ Joanna: Pomnik Wdzięczności Armii Radzieckiej w Lidzbarku Warmińskim. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 2 s. 353–364, streszcz. ang., niem.

10654. JANKOWIAK Stanisław: Kościelne obchody milenium chrztu Polski. *Museion Poloniae Maioris*. T. 2: 2015 s. 48–58, streszcz. ang.

10655. JANKOWIAK Stanisław: Rekrutacja na studia wyższe w okresie stalinizmu na przykładzie województwa poznańskiego. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 6: 2019 s. 53–71, streszcz. ang.

10656. JARNO Witold: 5 dywizja piechoty w latach 1945–1949. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 20: 2019 z. 1 s. 81–102, streszcz. ang.

10657. JARNO Witold: Gierkowska „prosperita”. Łódź w latach 1971–1980. Łódź 2019

Wydaw. UŁ 8° ss. 288, il. (Łódź w PRL, PRL w Łodzi; t. 4).

Toż plik tekstowy PDF (12,32 MB).

10658. JAROSZ Dariusz: Mięso. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 17: 2019 s. 313–330, streszcz. ang.

Problemy aprowizacyjne w kontekście historii politycznej, kulturowej i społecznej, l. 1945–1989.

10659. JAROSZ Dariusz: Obrazy okrucieństwa: wstęp do badań nad traktowaniem bydła i trzody chlewnej w Polsce Ludowej na przełomie lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX w. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 369–384, streszcz. ang.

10660. JAROSZ Dariusz: Under special supervision. Creation and beginnings of the reading rooms as a problem in the relations of the People's Republic of Poland with Austria, France, and Italy in 1945–1970. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. 13: 2019 s. 311–325.

10661. JAROSZ Dariusz: Wielka masakra psów w Polsce gomułkowskiej. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 17: 2019 s. 103–133, streszcz. ang.

Postępowanie z bezpańskimi zwierzętami na przełomie l. 50. i 60. XX w.

10662. JAROSZEWICZ-PIERESŁAWCEW Zoja: Adaptacja prawosławnej ludności przesiedlonej w ramach Akcji „Wisła” w Olsztynie i okolicznych miejscowościach. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 6: 2015 s. 133–147, streszcz. ang.

Rok 1947.

10663. JARSKA Natalia: A patriarchal marriage? The women's movement and the communist party in Poland (1945–1989). *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 125: 2018 English-Language Edition No. 2 s. 7–37.

10664. JASIAK Ksawery: Sprawa Szymona Zaremby ps. „Jerzy” [1920–2015] vel kpt. Aluna Morgana w świetle materiałów archiwalnych wywiadu brytyjskiego (Special Operations Executive) i komunistycznych służb specjalnych PRL. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 16: 2019 s. 293–325.

10665. JASIAK Ksawery: „Wieszano głową w dół, po zakneblowaniu ust zalewano nos wodą lub octem”. Sprawy byłych funkcjonariuszy PUBP w Wieluniu, oskarżonych i skazanych za zbrodnie komunistyczne popełnione w latach 1945–1953. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 101–152, streszcz. ang.

10666. JASIŃSKI Grzegorz: Sytuacja w Diecezji Mazurskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w świetle danych statystycznych z lat 1956–1959. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 3 s. 579–621, streszcz. ang., niem.

10667. JASIŃSKI Grzegorz: Wyznanie Świadków Jehowy na Warmii i Mazurach po II wojnie światowej (do 1950 roku). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 2 s. 243–283, streszcz. ang., niem.

10668. JASIŃSKI Łukasz: Grudzień '70 w prasie Republiki Federalnej Niemiec. Relacje i analizy polityczne. *Zapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 3 s. 123–151, streszcz. ang., niem.

10669. JAWORSKA Justyna: Brzuchomówca propagandy sukcesu. *Kultura i Historia*. Nr 31: 2017 s. 16–27, streszcz. ang.

Film Jerzego Gruzy i Krzysztofa Teodora Toeplitza „Motylem jestem, czyli romans czterdziestolatka”, 1976 r.

10670. JAWORSKA Justyna: „Piękne widoki, panowie, stąd macie”. O kinie polskiego sockonsumpcjonizmu. Kraków 2019 Universitas 8° ss. 322, nlb. 2, il. (Horyzonty Kina; 19).

Lata 1970–1976.

10671. JEŻOWSKA Katarzyna: Zmagania z ideologią. Pierwsza Polska Wystawa Przemysłu Lekkiego w Moskwie (1949). *Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wieku*. R. 2: 2016 s. 128–146, streszcz. ang.

10672. JĘDRAŚ Stanisław: Państwowe Przedszkole Nr 5 w Lesznie w latach 1958–1990. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 197–209.

10673. JĘDRYCHOWSKA Barbara: The state and the Church in the post-war struggle for the ideological aspect of the Polish academic society (Wrocław 1945–1956). *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 9: 2017 [nr] 1 s. 43–54.

10674. JĘDRYSIAK Jacek: Początki i założenia studiów operacyjnych Zachodniego Teatru Działań Wojennych w Siłach Zbrojnych PRL. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 426–455, streszcz. ang.

10675. JUCHOWSKI Piotr: „Gazeta Krakowska” wobec NSZZ „Solidarność”: wrzesień 1980 – grudzień 1981. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 82–102, streszcz. ang.

10676. JUCHOWSKI Piotr: List Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego z 5 czerwca 1981 roku. Cele Kremla

oraz reakcje działaczy Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 329–345.

10677. JURCZYK-ROMANOWSKA Ewa: The results of the work of the Polish-Czechoslovakian Legal Cooperation Commission pertaining to the legal situation of children – the Polish perspective. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 6: 2014 [nr] 1 s. 77–88.

Lata 1948–1950.

10678. JUSZCZAK Bartłomiej: Teatr jako esej o człowieku. O wczesnej twórczości Rudolfa Zioly w latach 1983–1989. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 19: 2019 s. 275–284, streszcz. ang.

10679. KACA-BŁASIŃSKA Mariola: Cud. W 1949 r. Lublin stał się Częstochową. Lublin 2019 Wydaw. Archidiec. Lubelskiej Gaudium; IPN. Oddz. 8° ss. 529, nlb. 1, tabl. 32, 1 karta złożona luzem, il., mapy, streszcz. ang.

10680. KACPRZYK Ewa Marta: Warunki życia mieszkańców Łodzi 1945–1948. Łódź 2019 Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 417, il.

10681. KACZOROWSKI Andrzej W.: Chłopskie i ludowe środowiska opozycyjne wobec pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 35: 2019 s. 181–192.

10682. KACZOROWSKI Andrzej W.: Krynickie urlopy prymasa Wyszyńskiego. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 458–477, streszcz. ang.

Krynica-Zdrój, l. 1951–1978.

10683. KACZOROWSKI Andrzej W.: Powstanie i rozwój „Solidarności” (1980–1981) w Kałuszynie. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 6: 2019 s. 151–167.

10684. KACZOROWSKI Andrzej W.: „Solidarność” rolnicza na ziemi wołomińskiej w latach 1980–1990 (część trzecia). *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 7–16.

Cz. 1. *Tamże*. T. 12: 2016.

10685. KALENDARIUM polskich wypraw alpinistycznych w Hindukuszu 1960–1983. Oprac. Andrzej Sobolewski. Warszawa 2019 Klub Wysokogórski 8° ss. 192, il., mapy.

10686. KALIŃSKI Janusz: Nierolniczy sektor prywatny gospodarki w polityce ekonomicznej władz komunistycznych po 1980 roku.

Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja. Nr 8: 2019 s. 35–52, streszcz. ang.

10687. KALIŃSKI Witold: Miejskie Koedukacyjne Gimnazjum i Liceum w Muszynie 1945–1950. Nowy Sącz 2019 Wydaw. Goldruk 8° ss. 107, nlb. 1, il.

10688. KAMIENSKI Krzysztof: „Wieki mówią” – przeszłość w służbie ewangelizacji – refleksja o duszpasterstwie abpa Jerzego Ablewicza. *Rocznik Tarnowski.* [T.] 24: 2019 s. 193–201, streszcz. ang.

Lata 1962–1990.

10689. KAMIŃSKI Marek M., Szum Ernest: Janosik podlaski. Józefa Koryckiego prywatna wojna z komunizmem. Warszawa 2019 Oficyna Nauk. 8° ss. 217, nlb. 3, il., mapy.

10690. KANIA Marcin: Mordercy w militarnych mundurach. Zbrodnie funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej na ludności cywilnej w 1945 r. Dwa przypadki z województwa śląskiego. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989.* [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 11–57, streszcz. ang.

10691. KANIA Rafał: Między ideologią i praxis. Organizacja socjalistyczna w PRL w latach 1956–1981. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem.* T. 41: 2019 nr 4 s. 205–231, streszcz. ang.

10692. KAPUŚCIAK Bartosz: Wywiad wojskowy czy polityczny? Zainteresowanie Zarządu II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego „kierunkiem watykańskim”. *Przegląd Historyczno-Wojskowy.* R. 20: 2019 nr 2 s. 86–119, streszcz. ang., ros.

W okresie PRL.

10693. KARTASIŃSKI Kamil: Polish veterans of the Polish Armed Forces in the West, who decided to emigrate to the USA and Canada after World War II – an oral history perspective. *Prace Historyczne.* [T.] 146: 2019 z. 3 s. 549–563.

10694. KARWOWSKI Przemysław: Chronologia powstawania produktów Lubuskiej Wytwórni Win w latach 1945–1965. *Studia Zielonogórskie.* T. 24: 2019 s. 39–51.

10695. KARWOWSKI Przemysław: Jak było naprawdę z produkcją polskiego wina musującego w Państwowej Wytwórni Win Musujących dawnej „Grempler & Co.” w Zielonej Górze? *Studia Zielonogórskie.* T. 23: 2018 s. 47–59.

Lata 1946–1948.

10696. KASPRZAK Waclaw, Pelc Karol I.: Podróż ku tradycjom Lwowa. Z dziejów wrocławskiego środowiska akademickiego. *Nauka.* [R. 25]: 2018 nr 3 s. 143–153, streszcz. ang.

Od 1945 r. do l. 70. XX w.

10697. KASZA Andrzej, Król Paweł: Poszukiwania uranu w okolicach Daleszyc i Łagowa. *Studia Muzealno-Historyczne.* T. 11: 2019 s. 139–150, streszcz. ang.

Lata 50. XX w.

10698. KAŻMIERCZAK Krzysztof M.: Rozstrzelani za uratowanie kobiety. Wojsko polskie kontra armia rosyjska. Czerwonak 2018 Vesper 8° ss. 254, il.

Procesy w Lesznie w l. 1945–1970.

Rec.: Kościuszko Maciej, *Rocznik Leszczyński.* T. 19: 2019 s. 316–319.

10699. KIARSZYS Grzegorz: Atomowi żołnierze wolności. Archeologia magazynów broni jądrowej w Polsce. Szczecin 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 334, il., mapy, streszcz. ang. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1180)1106).

Lata 1945–1989.

10700. KIEŁCZEWSKI Hubert: Charakterystyka duchowieństwa w województwie kieleckim w 1976 roku w świetle materiałów administracji wyznaniowej. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne.* T. 8: 2019 s. 255–270.

10701. KIERSKI Krzysztof Andrzej: Kościół katolicki w PRL wobec 60. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Słowo biskupów na 60-lecie odzyskania niepodległości. *Meritum.* T. 10: 2018 s. 261–273, streszcz. ang.

Rok 1978; zawiera też treść „Słowa biskupów”.

10702. KIJOWSKI Maciej: Incydent na cmentarzu w Żurominie 16 lutego 1958 jako jedna z przesłanek uchwalenia ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych. *Bieżąskie Zeszyty Historyczne.* Nr 33: 2019 s. 191–215.

Protest przeciw pochowaniu Stanisława Gulczyńskiego, wójta gminy Żuromin.

10703. KIJOWSKI Maciej: Prawnofinansowy aspekt państwowego pogrzebu Rafała Taubenschlaga. Kilka uwag w 60. rocznicę. *Rocznik Przemyski.* T. 55: 2019 z. 1 s. 179–188, streszcz. ang.

Rok 1958 r.; zawiera też dokument.

10704. KILIAS Jarosław: Goście ze wschodu. Socjologia polska lat sześćdziesiątych XX wieku a nauka światowa. Kraków 2017.

Rec.: Głuszkowski Michał, *Przegląd Wschodnioeuropejski.* [T.] 10: 2019 [nr] 1 s. 481–484.

10705. KLICH-KLUCZEWSKA Barbara: *Rodzina, tabu i komunizm w Polsce 1956–1989*. Kraków 2015.

Rec.: Jarosz Dariusz, *Almanach Historyczny*. T. 21: 2019 s. 369–376.

10706. KLUSKA Bartłomiej: PESEL w PRL. Informacja czy inwigilacja? Łódź 2019 Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 195, il.

Lata 1968–1989.

10707. KOBUS Andrzej: Podziemie zbrojne na terenie powiatu częstochowskiego w latach 1945–1947. Przyczynek do zagadnienia. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 2 s. 151–159, streszcz. ang.

10708. KOCHANOWSKI Jerzy: *Rewolucja międzypaździernikowa. Polska 1956–1957*. Kraków 2017.

Rec.: Przeperski Michał, *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 355–359; Sasanka Paweł: On the “Inter-October revolution” (1956–1957): The history of radical social change in Poland as viewed by Jerzy Kochanowski. *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 126: 2019 English-Language Edition No. 3 s. 97–117; Weeks Theodore R., *Acta Poloniae Historica*. [T.] 117: 2018 s. 306–308.

10709. KOCHANOWSKI Jerzy: „Wolne miasto” Zakopane 1956–1970. Kraków 2019 Znak Horyzont 8° ss. 332, il.

10710. KOMANIECKA-ŁYP Monika: Podśluchy zgodne z prawem. Przepisy o wykorzystywaniu środków technicznych w pracy operacyjnej jako akty wykonawcze do Ustawy z 14 lipca 1983 r. o Urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 421–457, il., streszcz. ang.

Zawiera też treść ustawy.

10711. KOMUNIZM. Tam i... z powrotem. Pod red. Ewy Pogonowskiej i Rafała Szczerbakiewicza. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 396, streszcz. ang., pol.

Materiały z konferencji pt. Komunizm – odejścia i powroty, Lublin, 16–17 XI 2017 r.

Z treści: Mitzner Piotr: Socjalizm w rodzinie s. 15–21; Grębeczka Zuzanna: Czas wydarzeń i wypadków. Dzieciństwo w ostatniej dekadzie Polski Ludowej s. 35–50; Kornat Marek: Dysydenci od komunizmu a socjologia zachodnia s. 81–98; Sucharski Tadeusz: Polskie emigracyjne świadectwa odejścia od komunizmu (Solski, Wat, Łobodowski, Kowalewski) s. 99–120; Smulski Jerzy: Komunizm – odejścia. Kilka uwag o „Czarnej róży” Juliana Strykowskiego s. 121–128; Kopeć Zbigniew: Komunizm Stanisława Wygodzkiego s. 129–145; Apanowicz Franciszek: Warłam Szalamow wobec rewolucji i stalinizmu s. 147–164; Drozd Aleksandra: „Wielki reformator” czy „obłąkany wampir”? Jak czytano „Lenina” Antoniego Ferdynanda Ossendowskiego s. 165–175; Szaruga Leszek: Konserwatywna (nie)pamięć komuny s. 179–190; Czyżak Agnieszka: Polityka amnezji. Odwieczne zagrożenia i współczesne przestrogi s. 191–202; Niewiadomski

Andrzej: „Czerwony fallusik komunizmu”. Jak ideologia odchodziła (i wracała) w poezji kręgu „bruLionu” s. 203–224; Juszczyk Andrzej: Czy w komunizmie jest miejsce dla utopii? Przypadek Stanisława Lema s. 239–248; Urbanowski Maciej: „Krytyka Polityczna”. Powrót do komunizmu? s. 265–279; Łachacz Magdalena: Pisanie rewolucji. O radykalnym zaangażowaniu politycznym we wczesnych pismach Maurice’a Blanchota s. 317–329; Jeziński Marek: „Śmiało podnieśmy sztandar nasz w górę...”. Socjalizm chóralnie rewitalizowany s. 331–344; Kaliszuk Przemysław: Kapitalizm i reszta. Wolnorynkowa rzeczywistość w „Sponsorze” oraz w „Holdingu i reszcie” Józefa Łozińskiego s. 345–355; Ryszkiewicz Mirosław: Retoryka powieści milicyjnej „à rebours” w kryminałach Ryszarda Ćwirleja s. 357–375; Kłosiński Michał: Powrót proletariatu? Robotnicy w grze „Dishonored”. [Gra komputerowa] s. 377–384.

10712. KONIECZKA Bartosz: Pacyfikacja Wierchowin – „mit wierchowini” czy czarna karta w historii Narodowych Sił Zbrojnych. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 217–241, streszcz. ang., fr.

Mord na ludność ukraińskiej 6 VI 1945 r.

10713. KOPANIA-PRZEBINDOWSKA Lidia: Festiwal Piosenki Interwizji. *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 73–83.

W Sopocie, l. 1977–1980.

10714. KOPICZKO Andrzej: Biskup Józef Drzazga – charakterystyka posługi biskupiej. *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 371–385, streszcz. ang.

W diecezji warmińskiej, l. 1958–1978.

10715. KOPKA Bogusław: Gułag nad Wisłą. Komunistyczne obozy pracy w Polsce 1944–1956. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 316, nlb. 3, il.

Dostępne także jako e-book.

10716. KOPROWSKI Marek A.: Akcja „Wisła”. Ostateczna rozprawa z OUN-UPA. Zakrzewo 2017 Replika 8° ss. 351, tabl. 48, il.

Rec.: Mazur Przemysław, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 266: Studia de Securitate. [T.] 9: 2019 [nr 1] s. 156–160.

10717. KORBAN Tomasz: Sprawa budowy pomnika katyńskiego w Londynie w latach 1971–1979 w świetle polskich i brytyjskich źródeł dyplomatycznych. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 165–186, streszcz. ang.

10718. KORDUBA Piotr: Above standard. Villas designed by Jan Dudek-Kornecki as a contribution to the study of the housing culture of affluent residents of Poznań in the last decades of the People’s Republic of Poland. *Ikonotheka*. T. 28: 2018 s. 233–256.

10719. KOREDZUK Józef: Dzieje Katedry Ekonomii Politycznej na Wydziale Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego w latach 1945–1956. *Prawo*. [Z.] 328: 2019 s. 231–241.

10720. KOREJWO Mariusz [Tomasz]: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza na ziemi mąragowskiej 1948–1989. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 1 s. 101–129, streszcz. ang., niem.

10721. KOREJWO Mariusz Tomasz: Wybory do Sejmu Ustawodawczego 19 stycznia 1947 r. w województwie olsztyńskim. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 2 s. 317–346, streszcz. ang., niem.

10722. KORNAŚ Tadeusz: Jerzy Ronard Bujański – powojenne pół sezonu w Starym Teatrze. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: Studia Historicoliteraria. [T.] 19: 2019 s. 166–177, streszcz. ang.

Dyrektor Starego Teatru w Krakowie, od końca stycznia do sierpnia 1945 r.

10723. KORNILUK Izabela: Zaodrzańskie Zakłady Przemysłu Metalowego Zastal w Zielonej Górze 1945–1991. *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 25–45.

10724. KOSIEK Tomasz: Polacy i Żydzi Bieszczadów i Pogorza Przemyskiego w narracjach biograficznych osób wysiedlonych w Akcji „Wisła”. Raport z badań. *Prace Etnograficzne*. T. 44: 2016 nr 1 s. 39–50, streszcz. ang.

10725. KOSIEWICZ Wojciech: Życie społeczno-polityczne Olsztyna w latach 1945–1948. Olsztyn 2019 Wydaw. Cepheus – Eryk Kowalczyk 8° ss. nlb. 2, 83, il.

Praca magisterska.

10726. KOSSEWSKA Elżbieta: „Kultura” w Izraelu. *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 197–210, streszcz. ang.

Czasopismo, l. 1952–1968.

10727. KOSSEWSKA Elżbieta: Ona jeszcze mówi po polsku, ale śmieje się po hebrajsku. Partyjna prasa polskojęzyczna a integracja kulturowa polskich Żydów w Izraelu (1948–1970). Warszawa 2015.

Rec.: Pustuła Mateusz: Polskojęzyczny romans polityczny z izraelską historią w tle. *Narracje o Zagładzie*. Nr 2: 2016 s. 321–329.

10728. KOŚCIELAK Lech: „Czechoslovakian Evenings” in post-war Poland. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 5: 2013 [nr] 1 s. 64–69.

Wykłady otwarte Instytutu Śląskiego w Katowicach, l. 1947–1948.

10729. KOŚCIEWICZ Katarzyna: Preparowanie dziedzictwa. Pisma Kraszewskiego,

Sienkiewicza, Żeromskiego i innych autorów pod cenzorską nadzorem (1945–1955). Białystok 2019 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 386, streszcz. ang.

10730. KOTELUK Daniel: „Obezwładnić wrogów klasowych”. Przykłady represji władz wojewódzkich Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego w Zielonej Górze w świetle dokumentów stronnictwa z lat 1950–1956. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 35: 2019 s. 113–122.

10731. KOTKIEWICZ Adam Dariusz: Akcja Urzędu Bezpieczeństwa w Gutkowie 26 grudnia 1946 roku. *Nasze Korzenie*. Nr 17: 2019 s. 73–75.

10732. KOTUŁA Jacek: W służbie św. Apolonii. Rozwój lecznictwa stomatologicznego w Zielonej Górze w latach 1945–1989. Zielona Góra 2019 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 204, nlb. 1, il., streszcz. ang.

10733. KOWALSKI Grzegorz M.: Sprawa karna SS-Oberführera Franza Langnera, członka załogi KL Auschwitz, przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie (1949–1952). *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 2 s. 223–237, streszcz. ang.

10734. KOWALSKI Lech: Krótsze ramię Moskwy. Historia kontrwywiadu wojskowego PRL. Warszawa 2017.

Rec.: Kapuściak Bartosz, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 607–613.

10735. KOZŁOWSKI Kazimierz: Dwaj prezydenci polskiego Szczecina i ich czas historyczny. *Acta Cassubiana*. T. 21: 2019 s. 143–158, streszcz. ang.

Piotr Zaremba, Jan Stopyra, l. 1945–1950 i 1972–1984.

10736. KOZŁOWSKI Michał: Jerzy Giedroyc i czasopisma wojskowe PRL. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 4 s. 191–198, streszcz. ang., ros.

Zawiera też 4 listy Giedroyc'a do redakcji „Wojskowego Przeglądu Historycznego” z okresu 24 IX 1996 – 14 I 1997 r.

10737. KOZŁOWSKI Tomasz: Anatomia rewolucji. Narodziny ruchu społecznego „Solidarność” w 1980 roku. Warszawa 2017.

Rec.: Olaszek Jan, *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 126: 2019 English-Language Edition No. 3 s. 189–194; Siedziako Michał: Interdyscyplinarnie o narodzinach „Solidarności”. Uwagi na marginesie książki Tomasza Kozłowskiego. *Almanach Historyczny*. T. 21: 2019 s. 355–368.

10738. KOZŁOWSKI Wojciech: Zielona Góra 1979–1991. Niespisany mit. Lata 80.

w zielonogórskim świecie sztuki. *Studia Zielonogórskie*. T. 24: 2019 s. 113–124.

10739. KRASKA-LEWALSKI Andrzej: „Czarna Pani we Wrocławiu...”. Epidemia ospy prawdziwej w 1963 r. w archiwum i obiektywie Józefa Bakalarskiego, operatora Polskiej Kroniki Filmowej. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 30: 2019 s. 153–170, streszcz. ang.

10740. KRASNODEBSKI Jarosław: Z Wilna nad Wilią do „Wilna nad Wisłą”. Ekspatriacja i osiedlenie się mieszkańców Wileńszczyzny w Toruniu (1944–1948). Toruń 2019 Wydaw. UMK 8° ss. 266, mapa.

10741. KRÓL Joanna: Przejawy kultury organizacyjnej Związku Młodzieży Polskiej (1948–1957) – wybrane aspekty. *Kultura i Historia*. Nr 21: 2012 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

10742. KRÓLIKOWSKI Janusz: Kazanie biskupa tarnowskiego Jerzego Ablewicza z okazji 50-lecia poświęcenia lotniska turystycznego w Mielcu, 30 sierpnia 1981 roku. *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 259–271.

10743. KRYSIAK Dominik: Polska Partia Robotnicza w województwie olsztyńskim w latach 1945–1949. Struktury, kadry, działalność. Olsztyn–Białystok–Warszawa 2017.

Rec.: Gross Radosław, *Echa Przeszłości*. [T.] 20: 2019 [nr] 1 s. 521–524.

10744. KRZYŻANOWSKI Łukasz: „To było między pierwszą a drugą”. Zabójstwo Róży Berger podczas pogromu w Krakowie 11 sierpnia 1945 r. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 409–445, streszcz. ang.

W aneksie wybrane dokumenty.

10745. KSIEŻA dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989). Pod red. Rafała Łatki. Warszawa 2019 IPN 8° ss. 560, il. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989).

Treść: Łatka Rafał: Wstęp s. 7–12; Łatka Rafał: Episkopat Polski wobec współpracy duchowieństwa z opozycją solidarnościową 1980–1989 na tle relacji państwo–Kościół s. 15–57; Bober Sabina: Biskup Ignacy Tokarczuk a opozycja – zarys zagadnienia s. 58–68; Skibiński Paweł: Kardynał Karol Wojtyła a opozycja polityczna (1976–1978) s. 69–80; Kindziuk Milena: Współpraca ks. Jerzego Popiełuszki z opozycją w oczach prymasa Józefa Glempa. Przyczyny konfliktu s. 81–92; Zamiatala Dominik: Współpraca zakonników z opozycją 1976–1989 s. 95–120; Bereszyński Zbigniew: Byli z nami w najtrudniejszym czasie.

Kapłani i środowiska związkowo-opozycyjne w województwie polskim w latach 1980–1989 s. 121–147; Gucewicz Daniel: W cieniu Komitetu Wojewódzkiego. „Wroga” działalność księży pallotynów z kościoła św. Elżbiety w Gdańsku przełomu lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku s. 148–169; Stanuch Zbigniew: Sanktuarium Najświętszego Serca Pana Jezusa w Szczecinie jako miejsce eucharystycznych spotkań duchowieństwa i środowiska opozycyjnych w latach osiemdziesiątych XX wieku s. 170–183; Siedziako Michał: Parafia pw. św. Andrzeja Boboli w Szczecinie – oaza opozycji antykomunistycznej w czasach PRL s. 184–223; Szłapka Mateusz: Działalność ośrodka duszpasterstwa akademickiego oo. dominikanów w Poznaniu w latach 1976–1989 s. 227–257; Zygner Leszek: Ojcowie Honoriusz Kowalczyk [1935–1983] i Tomasz Alexiewicz [1948–2016] – duszpasterze młodzieży akademickiej i kapłani poznańskiej opozycji s. 258–281; Wójcik Bogusław: Główne ośrodki Duszpasterstwa Rolników oraz ich animatorzy w diecezji przemyskiej w latach 1982–1989 s. 282–299; Kozłowski Marek: Ksiądz Stefan Dzierżek TJ (1913–2005) – przyjaciel Solidarności kaliskiej s. 303–332; Wojcieszek Elżbieta: Czesław Białek TJ [1920–1984] – duchowny niezłomny s. 333–353; Tunak Marcin: Ksiądz Antoni Łassa [1928–2015] – kapelan Solidarności konińskiej s. 354–373; Tracz Bogusław: Niepokorny redemptorysta. Ojciec Jan Siemiński CSsR [1933–2004] s. 374–391; Chojnacki Tomasz: Walka organów państwa z „reakcyjną” działalnością ks. Romana Kotlarza [1928–1976] s. 392–400; Osiński Krzysztof: Ksiądz Józef Kutermak [1936–1996] – kapelan bydgoskiej Solidarności s. 401–421; Rzeczkowska Ewa: Władze administracyjne i wyznaniowe w Stalowej Woli i Tarnobrzegu wobec ks. Edwarda Frankowskiego [ur. 1937] w latach 1967–1989 s. 422–449; Reczek Rafał: Ksiądz Eugeniusz Jankiewicz [ur. 1947] – przykład kapłana niepokornego s. 450–473; Marek Lucja: Ksiądz Kazimierz Jancarz [1947–1993] – mistrzejowicki „znak sprzeciwu, wolności, schronienia i umocnienia” s. 474–494; Sychowicz Krzysztof: Ksiądz Jerzy Zawadzki [1950–2007] – kapłan suwalskiej Solidarności s. 495–505; Nabywaniec Stanisław, Rogula Jan: Wyświęcony dla Boga i podkarpackiej Solidarności – ks. Eugeniusz Dryniak [1955–2019] s. 506–531.

10746. KUBRAK Oskar: Pamięć i pozostałości po sierotach północnokoreańskich na ziemiach polskich w latach 50. XX wieku – na przykładzie ośrodków w Płakowicach i Otwocku. *Prace Etnograficzne*. T. 43: 2015 nr 4 s. 387–396, streszcz. ang.

Lata 1953–1959.

10747. KUCHARSKI Wojciech: Jak powstało orędzie biskupów polskich do biskupów niemieckich z 18 listopada 1965 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 502–522, streszcz. ang.

10748. KUCHARSKI Wojciech: Komuniści i Watykan. Polityka komunistycznej Polski wobec Stolicy Apostolskiej 1945–1974. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 527, nlb. 1, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989).

10749. KUHCINŚKA-KURCZ Agnieszka: 1989. Próba dialogu. Szczecin 2019 Muzeum Nar. w Szczecinie 8° ss. 202, nlb. 1, il.

10750. KUDLAK Grzegorz, Zimny Mateusz: Aid organisations and prison ministry in communist Poland and their role in the resocialisation of prisoners after 1980. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 118: 2018 s. 237–270.

10751. KULCZAK Mikołaj: Lokalizacja posterunków Milicji Obywatelskiej na terenie powiatu gostyńskiego w latach 1945–1956. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 89–105.

10752. KULIGOWSKI Janusz: Biuletyny Mińskie wydawnictwa lokalnego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Mińsku Mazowieckim. *Mińskie Zeszyty Muzealne*. Z. 4: 2016 s. 109–125.

10753. KULINIAK Radosław, Pandura Mariusz, Ratajczak Łukasz: Filozofia po ciemnej stronie mocy. Krucjaty marksistów i komunistów polskich przeciwko Lwowskiej Szkole Filozoficznej Kazimierza Twardowskiego. Cz. 1: Lata 1945–1951. Kęty 2018 Wydaw. Marek Derewiecki 8° ss. 379, nlb. 1, il., streszcz. niem. (Daimonion) (Fundamenta: studia z historii filozofii; t. 92).

Toż. Cz. 2: Problem reformy szkolnictwa wyższego w świetle partyjnej ofensywy ideologicznej. Kęty 2019 ss. 289, nlb. 1, streszcz. niem.

10754. KULTURA i rewolta. Inteligencja w starciu z władzą: wymiar środkowoeuropejski. Red. nauk. Joanna Getka, Grzegorz Gąsior. Warszawa 2019 Katedra Studiów Interkulturowych Europy Środkowo-Wschodniej. Uniw. Warszawski 8° ss. 289, il., streszcz. pol., ang. (Interkulturowość Europy Środkowo-Wschodniej. Seria monografii; t. 6).

Z treści: Ceglarska Anna: (R)evolution – the concepts of political transformations in ancient Greece s. 15–29; Zawisza Anita: „Człowiek z marmuru” a „Miś”. Różne formy manifestacji tej samej idei, czyli kino krytyki politycznej s. 101–111; Žvevs'kij Artur: Smert' hudożnika na tli rewolucij: Nikifor Epifanij Drownak (1895–1968) s. 113–132; Gąsior Grzegorz: „Kultúrny život” – czasopismo Związku Literatów Słowackich wobec Praskiej Wiosny 1968 roku s. 135–154; Czajkowska Karolina: „Wszyscy na jednej fali”. Bunt muzyków rockowych przeciwko rzeczywistości lat 80. w Polsce s. 215–224.

10755. KUMMER Paweł: Oczekiwanie Kardynała Karola Wojtyły wobec duszpasterskiego synodu archidiecezji krakowskiej (1972–1979). *Nasza Przeszłość*. T. 132: 2019 s. 337–361, streszcz. ang.

10756. KUMOR-MIELNIK Joanna: Wykaz zniszczeń w obiektach sakralnych diecezji lubelskiej po II wojnie światowej. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 161–184, streszcz. ang.

10757. KUNA Izabela: Inspektoraty ochrony funkcjonariuszy wojewódzkich urzędów spraw wewnętrznych północno-wschodniej Polski (1984–1990). Struktury, kadry, działalność. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 17: 2019 [nr] 1 s. 61–91, streszcz. ang.

10758. KURCZAB Joanna: Milicyjny samosąd nad inż. Julianem Czemakiem (6/7 listopada 1945 r.). *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 59–85, streszcz. ang.

10759. KUREK Jacek: Fantastyczne śpiewanie, czyli o pewnym fenomenie. *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 154–163.

Chorzów, l. 1982–1986.

10760. KUROCZKA Katarzyna: Feminizm socrealistyczny. Iluzja równouprawnienia? *Czasypismo*. 2018 nr 2 s. 124–129.

Lata 50. XX w.

10761. KURPIERZ Tomasz: „Niech żyje Zabrze...”. Zabezpieczenie wizyty Charles'a de Gaulle'a w województwie katowickim w 1967 roku. *Czasypismo*. 2018 nr 2 s. 44–50.

10762. KURZEJA-ŚWIĄTEK Maria: Górale z Łącka i okolicy w Zespole „Wsi Tworzącej” Mieczysława Czycibora-Cholewy. *Almanach Łącki*. Nr 30: 2019 s. 5–24.

Lata 1947–1952.

10763. KUTA Cecylia: Niecenzurowane. Z dziejów drugiego obiegu wydawniczego w Krakowie w latach 1976–1990. Kraków 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 799, nlb. 1, tabl. 56, il. IPN–KŚZpNP.

10764. KUŹNIAR Bogusław: Operacja „Wiśła” w świetle literatury przedmiotu. *Rzeszowskie Studia Socjologiczne*. Nr 1: 2012 s. 72–90, streszcz. ang.

10765. KWAŚNIEWSKA-URBAN Paulina: SocGoldoni. „Il servitore di due padroni” nell'interpretazione di Krystyna Skuszanka. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: Studia Historiocolitteraria. [T.] 19: 2019 s. 194–208, streszcz. ang.

Dot. realizacji scenicznej komedii Carla Goldoniego „Sługa dwóch panów”, wystawionej w Teatrze Ludowym w Nowej Hucie, 1957 r.

10766. LATOSIŃSKA Agnieszka: Stosunki polsko-francuskie w latach 1945–1970. *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 23: 2018 s. 178–195.

10767. LAWINA 1968. 50 lat później. Red. Krzysztof Tęcza. Bukowiec 2018 Zw. Gm.

Karkonoskich 8° ss. 55, nlb. 1, il. Region. Pracownia Krajoznawcza Karkonoszy. (Zeszyty Historyczne; 2(18)/2018).

Dot. katastrofy w Białym Jarze w Karkonoszach; zawiera też wspomnienia.

10768. LAWINA 1968. Zmarłym ku pamięci, żywym ku przestrodze. Red. Krzysztof Tęcza. Bukowiec 2018 Zw. Gm. Karkonoskich 8° ss. 68, il. Region. Pracownia Krajoznawcza Karkonoszy. (Zeszyty Historyczne; 1(17)/2018).

Dot. katastrofy w Białym Jarze w Karkonoszach; zawiera też wspomnienia.

10769. LEBEDEVA Olga: Program telewizyjny „Kawiarnia 13 krzeseł” jako źródło wyobrażeń o Polakach w ZSRR. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 1: 2017 s. 67–76.

Lata 1966–1980.

10770. LENART Jolanta: Kompetencje wychowawcze, moralne i etyczne kadry Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” na przykładzie Rzeszowszczyzny. *Szkola, Zawód, Praca*. 2019 nr 18 s. 77–89.

10771. LESIAKOWSKI Krzysztof: Centralna Szkoła Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego 1945–1947. Łódź 2017.

Rec.: Sztama Paweł, *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 383–391.

10772. LESIAKOWSKI Krzysztof: Gomułkowska rzeczywistość. Łódź w latach 1956–1970. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 278, il. (Łódź w PRL, PRL w Łodzi; t. 3).

Toż plik tekstowy PDF (4,46 MB).

10773. LESIAKOWSKI Krzysztof: Instytut Historii Uniwersytetu Łódzkiego w realiach PRL. Wybrane zagadnienia. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 18: 2019 nr 1 s. 195–218, streszcz. ang.

10774. LESIAKOWSKI Krzysztof: Kierunki działalności kontrolnej NIK wobec przedsiębiorstw polonijno-zagranicznych w latach osiemdziesiątych XX wieku. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 53–74, streszcz. ang.

10775. LESZCZEŁOWSKI Jarosław: Mirosławiec w Peerelu 1945–1980. Stawno–Mirosławiec 2017.

Rec.: Bartosik Przemysław, *Rocznik Skrzatuski*. T. 6: 2018 s. 239–241.

10776. LESZCZYŃSKI Ryszard: Sprawa pułkownika [Stanisława] Flato, czyli próba uwikłania kapitana Jana Ćwiklińskiego w związku ze

służbami specjalnymi PRL. *Nautologia*. R. 54: 2019 s. 89–96.

10777. LEWANDOWICZ-NOSAL Grażyna: Podręczniki do nauki religii dla dzieci i młodzieży w Polsce w latach 1945–1949. *Folia Toruniensia*. Vol. 19: 2019 s. 21–47, streszcz. ang.

10778. LEWANDOWSKI Adam: Kutno i jego mieszkańcy w Polsce Ludowej. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 97–182.

10779. LEWANDOWSKI Mirosław: Ludwik Muzyczka „Benedykt”. Działalność polityczna 1957–1977. Kraków–Warszawa 2017.

Rec.: Salmonowicz Stanisław: Oświadczenie. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 3 s. 477–479.

10780. LEWANDOWSKI Mirosław: Ludwik Muzyczka „Benedykt”. Działalność polityczna od 1956 w świetle zachowanych materiałów SB. Warszawa 2019 Inst. Hist. nn im. Andrzeja Ostoja-Owsianego 8° ss. 620, il. (Kamienie; t. 2).

Rec.: Salmonowicz Stanisław: Oświadczenie. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 12: 2019 z. 3 s. 477–479.

10781. LICHWA Andrzej: Wybrane zagadnienia dotyczące działalności Milicji Obywatelskiej na Dolnym Śląsku w latach 1945–1949. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. Vol. 6: 2017 no. 2 s. 31–48, streszcz. ang.

10782. LIPÍŃSKA Maria: Historia medycyny na łamach „Służby Zdrowia” w latach 1949–1956. *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 2 s. 173–196, streszcz. ang.

10783. LIS Michał: Górny Śląsk w warunkach niedemokratycznego systemu „demokracji ludowej”. Opole 2019 Inst. Śląski 8° ss. 172, nlb. 1. Inst. Śląski.

10784. LISIECKA Lucyna: Nawiedzenie Matki Boskiej w kopii jasnogórskiego obrazu w kościele farnym w Gostyniu w 1977 roku. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 207–210.

10785. [LOHMATOV Aleksej Maksimovič] Lokhmatov Aleksei: The “scientific view” of the intelligentsia: the literary roots of scholarly public debates in post-war Poland (1946–1948). *Historyka*. T. 49: 2019 s. 77–100.

10786. ŁABNO Kamila: Zofia Hertz w świetle korespondencji z ojcem (1945–1958). *Archiwum Emigracji*. T. 20/21: 2014 s. 338–350, streszcz. ang.

10787. ŁACHOWSKI Maciej: Co wydarzyło się w Lublinie na przełomie lipca i sierpnia

1944 roku? Przyczynek do dziejów politycznych Polski. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 51–73, streszcz. ang.

10788. ŁAGOJDA Krzysztof: Polska Partia Robotnicza na ziemi kłodzkiej i jej droga do władzy (1945–1948). *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 227–261, streszcz. ang.

10789. ŁAGOJDA Krzysztof: Pseudonim „Henia”. Od działalności niepodległościowej do roli informatora Urzędu Bezpieczeństwa. Studium przypadku. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 399–416, streszcz. ang.

Maria Kącka.

10790. ŁAGOJDA Krzysztof: „Tu i ówdzie grasują wilkołaki”. Sprawa operacyjnego sprawdzenia kryptonim „Dywersonat” dotycząca niemieckiej szkoły dywersyjno-wywiadowczej w Dusznikach-Zdroju. Studium przypadku (1945–1956). *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 13: 2019 s. 111–138, streszcz. ang., niem., czes., fr.

10791. ŁATKA Rafał: Droga do ustawowego uregulowania osobowości prawnej Kościoła katolickiego w Polsce „Ludowej”. *Colloquium*. [T. 7]: 2015 nr 4 s. 99–126, streszcz. ang.

10792. ŁATKA Rafał: Episkopat Polski wobec stosunków państwo–Kościół i rzeczywistości społeczno-politycznej PRL 1970–1989. Warszawa 2019 IPN–KSZpNP 8° ss. 846, nlb. 1, il. (Biskupi w Realizacji Komunistycznego Państwa) (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989).

10793. ŁATKA Rafał: Kościół katolicki w latach przełomu (1987–1989). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 13–40, streszcz. ang.

10794. ŁATKA Rafał: Prymas Stefan Wyszyński wobec rzeczywistości społeczno-politycznej PRL 1974–1978. *Polish Biographical Studies*. Nr 7: 2019 s. 135–181, streszcz. ang.

10795. ŁATKA Rafał: Przebieg negocjacji związanych z drugą pielgrzymką Jana Pawła II do Ojczyzny – próba syntetycznego spojrzenia. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 6: 2017 s. 112–133, streszcz. ang.

Lata 1982–1983.

10796. ŁATKA Rafał: Stosunek elit partyjnych PZPR do Kościoła katolickiego w okresie transformacji ustrojowej na przykładzie

województwa krakowskiego. *Miscellanea Post-totalitarianiana Wratislaviensia*. [T.] 3: 2015 [dr.:] 2016, s. 79–94, streszcz. ang., ukr.

10797. ŁATKA Rafał: „Zbytnio nie ulegać tej pozornej zmianie atmosfery”. Relacje państwo–Kościół 1979–1980 z perspektywy Episkopatu Polski. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 405–428, streszcz. ang.

10798. ŁAWNICZAK Remigiusz: Rocznice wejścia Armii Czerwonej do Bydgoszczy w styczniu 1945 r. na łamach „Gazety Pomorskiej” (1949–1990). *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 233–246, streszcz. ang., niem.

Zawiera też wypisy z prasy.

10799. ŁUCZYŃSKI Romuald M[ariusz]: Gastronomia ofertowa w Wałbrzychu w latach 1950–1956. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 7: 2019 s. 63–91, streszcz. ang.

10800. ŁUCZYŃSKI Romuald M[ariusz]: Uzdrowiska na ziemi kłodzkiej w latach 1951–1966. Wrocław 2019 Wydaw. Kartograficzne Eko-Graf Sp. z o.o. 8° ss. 336, il., mapa.

10801. ŁUKASZEWSKI Wojciech: Funkcjonariusze Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Przasnyszu w służbie systemu w latach 1945–1956. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 177–196, streszcz. ang.

10802. ŁUKASZEWSKI Wojciech: Nowe jarzmo. Życie społeczno-polityczne na północnym Mazowszu w latach 1945–1956. Kraków 2019 Avalon 8° ss. 648, il., mapy.

10803. ŁUSZCZYNA Marek: Mała zbrodnia. Polskie obozy koncentracyjne. Kraków 2017.

Rec.: Wolska-Pabian Karolina, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 3 s. 181–186.

10804. MACHCEWICZ Anna: Political prisoners in Poland, 1944–56. The sources and strategies of resistance in the authoritarian state’s prison system. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 118: 2018 s. 93–126.

10805. MACHNIAK Arkadiusz: Polskie Powstańcze Siły Zbrojne – geneza powstania i charakterystyka organizacji. *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 20: 2015 s. 5–20, streszcz. ang.
Lata 1949–1952.

10806. MACHNOWSKA Julia: Sprawy synagog i cmentarzy żydowskich tuż po wojnie w dokumentach Ministerstwa Administracji Publicznej. *Zagłada Żydów*. Nr 15: 2019 s. 555–574, streszcz. ang.

10807. MACIAK Dariusz: Pierwszy maja w kosmosie. Rytuały komunistyczne w polskiej fantastyce naukowej lat pięćdziesiątych. *Obóz*. Nr 50: 2019 s. 114–126.

10808. MADEJ Małgorzata: Polska Partia Robotnicza na Dolnym Śląsku w okresie kształtowania systemu politycznego Polski Ludowej. Toruń 2019 Wydaw. Adam Marszałek 8° ss. 245.

10809. MAGIERA Mateusz: Bieszczady – u źródeł buntu. *Prace Etnograficzne*. T. 44: 2016 nr 1 s. 75–92, streszcz. ang.

Ruch hipisowski i punkrockowy w l. 70. i 80. XX w.

10810. MAJCHRZAK Grzegorz: Kryptonim „Tor”. Indywidualne mistrzostwa świata na żużlu w Chorzowie w 1973 roku pod lupą Służby Bezpieczeństwa. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 203–210.

10811. MAJCHRZAK Grzegorz: Rozmowy z „Panem Cogito”. Zbigniew Herbert na celowniku peerelowskiego wywiadu. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 478–493, streszcz. ang.

10812. MAJCHRZAK Grzegorz: Sprawa Huberta Kostki. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 146–154.

Lata 1962–1967.

10813. MAJER Piotr: Przystępczość w Polsce w latach 1944–1956. Próba zestawień sumarycznych na podstawie materiałów własnych aparatu policyjnego. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 59–87, streszcz. ang., fr.

10814. MAJKOWSKI Krzysztof: Organizacja wyjazdów ludności powiatu brzozowskiego na „Ziemie Zachodnie” w latach 1945–1952. *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 473–500.

10815. MAKARUK Maria: „Krakowska prowokacja”? O „Dziadach” Adama Mickiewicza w reżyserii Bohdana Korzeniewskiego. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 19: 2019 s. 224–242, streszcz. ang.

Rok 1963.

10816. MAKARUK Maria: Na drodze do Marca – szczecińskie „Dziady” 1966. *Pamiętnik Teatralny*. R. 68: 2019 z. 1 s. 38–54, streszcz. ang.

W reżyserii Jana Maciejewskiego.

10817. MAKOWSKI Adam: Między iluzją a realiami. Towarzystwo Rozwoju Ziem

Zachodnich w latach 1957–1970. Szczecin 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 372, mapy, streszcz. ang. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. 1068).

10818. MAKOWSKI Adam: Powstanie Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich w Szczecinie w 1957 roku. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 1 s. 83–110, streszcz. ang.

10819. MALESZAK Sylwia: Działalność społeczno-polityczna Ligi Kobiet w województwie lubelskim w latach 1945–1957. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 6: 2017 s. 134–149, streszcz. ang.

10820. MAŁECKI Piotr: 87 tysięcy widzów i 108 tysięcy wypalonych papierosów, czyli jak bawił Polaków Chór Aleksandrowa w 1946 roku. *Kultura i Historia*. Nr 22: 2012 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

10821. MAMCZUR Patryk: „Płacz wietnamskich dzieci”. Kontrkultura lat 60. w polskim big beacie. *Piosenka*. Nr 6 (specjalny): 2018 s. 84–87.

10822. MARDYŁA Przemysław: Skawińska „Młodzież Wyklęta” 1945–1956. Skawina 2019 Muzeum Region. 8° ss. 17, nlb. 1, il.

10823. MARKIEWICZ Marcin: Odwilż na prowincji. Białostoczczyzna 1956–1960. Warszawa–Białystok 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 376, tabl. 24, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Partia Komunistyczna w Systemie Władzy w Polsce 1944–1989) (Seria Wydawnicza Oddziału IPN w Białymstoku; t. 37).

Rec.: Kietliński Marek, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 124–125.

10824. MARUSZAK Marcin: Praca operacyjna w więzienictwie „ludowej” Polski – zarys przemian historycznych. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 27: 2018 nr 48 s. 75–100, streszcz. ang.

10825. MARZEC i po Marcu. Wpływ kryzysu Marca '68 na środowisko naukowe i kulturę Polski Ludowej. Pod red. Przemysława Benkena i Tadeusza Pawła Rutkowskiego. Szczecin–Warszawa 2019 IPN 8° ss. 334. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze PRL Wobec Środowisk Twórczych, Dziennikarskich i Naukowych) (Dziennikarze, Twórcy, Naukowcy).

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 23–24 IV 2018 r. Treść: Benken Przemysław, Rutkowski Tadeusz Paweł: Wstęp s. 7–10; Franaszek Piotr: Uniwersytet Jagielloński po Marcu '68 s. 11–36; Rutkowski Tadeusz Paweł: Od represji do stabilizacji. Uniwersytet Warszawski w polityce władz w pierwszych latach po Marcu '68 s. 37–55; Bereszyński Zbigniew: Od Marca '68 do

sprawy [Ryszarda i Jerzego] Kowalczyków. Służba Bezpieczeństwa i opolskie środowisko akademickie w latach 1968–1974 s. 56–99; Lesiakowski Krzysztof: Straty kadrowe środowiska naukowego i kulturalnego po Marcu 1968 r. s. 100–123; Fic Maciej: Nagroda za Marzec? Pierwsze półtorej dekady istnienia Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach s. 124–150; Benken Przemysław: „Przechowalnia dla ludzi skompromitowanych” – Instytut Planowania Komisji Planowania przy Radzie Ministrów na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych w optyce aparatu bezpieczeństwa s. 151–190; Przystek Daniel: Nie tylko „Dziady”... „Pomarcowe” impresje teatralno-polityczne s. 191–213; Rządzkowska Magdalena: Edytorskie losy powieści Tadeusza Śłupeckiego „Egzamin” jako przykład kształtowania polityki wydawniczej po Marcu ’68. Komunikat z badań s. 214–227; Danilecki Tomasz: Zofia Lewicka [ur. 1946] – od komandoski do streetworkerki s. 228–247; Gaszold Przemysław: Nadgorliwość „marcowego” propagandzisty. Zawile losy Ryszarda Gontarza [1930–2017] s. 248–287; Zapis panelu dyskusyjnego w dniu 23 kwietnia 2018 r. z udziałem prof. Andrzeja Chojnowskiego, prof. Piotra Franaszka i dr. hab. Daniela Przystaka, moderowanego przez dr. hab. Tadeusza Rutkowskiego, poświęconego wpływom Marca ’68 na środowiska literackie, naukowe i twórcze s. 288–308.

10826. MASTALERZ-KRYSTJAŃCZUK Małgorzata: Represje wobec nauczycieli w świetle dokumentów Ministerstwa Oświaty z lat 1945–1947. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 383–388, streszcz. ang.

10827. MAZURKIEWICZ Adam: Modny „pan władza”. O strojach funkcjonariusz MO w polskiej powieści milicyjnej lat 1956–1989. *Literatura i Kultura Popularna*. [T.] 25: 2019 s. 339–356, streszcz. ang.

10828. MAZURKIEWICZ Dariusz: Ingerencje Wydziału do Spraw Wyznań w Zielonej Górze w funkcjonowanie seminariów duchownych Kościoła gorzowskiego w latach 1946–1972. *Studia Paradayskie*. T. 29: 2019 s. 75–100, streszcz. ang.

10829. MERCIK Joanna: Młodzież z terenu województwa katowickiego w brygadach rolnych Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” w latach 1952–1953. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 1 s. 127–142, streszcz. ang.

10830. MERTA-STASZCZAK Adriana: Niechciane dziedzictwo. Nieruchomości zabytkowe na Dolnym Śląsku w latach 1945–1989. Warszawa 2018.

Rec.: Tureczek Marcei, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 3 s. 161–171.

10831. MEYER Krzysztof: The impact of the Cold War on the Polish school composition. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 15: 2017 s. 65–77.

10832. MICHNIK Adam, Tischner Józef, Żakowski Jacek: Między Panem a Plebanem.

Wyd. 2, rozsz. Warszawa 2019 Agora 8° ss. 878, nlb. 2.

Wyd. 1. Kraków 1995 Znak.

10833. MIELCAREK Tomasz: Ocena sprawiedliwości polskiego powojennego wymiaru sprawiedliwości w osądzeniu zbrodni prawa międzynarodowego na przykładzie prac wykonywanych przez Główną Komisję Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce na terenie obozu karno-śledczego w Żabikowie i wykorzystaniu ich w procesie Arthura Greisera. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 1 s. 261–294, streszcz. ang., fr.

10834. MIELCZARSKI Zbigniew: Nazwy ulic w Darłowie. Takie były początki. *Darłowskie Zeszyty Muzealne*. Z. 2: 2019 s. 83–86.

Po II wojnie światowej.

10835. MIELCZARSKI Zbigniew: W 70-tą rocznicę powstania Stowarzyszenia PAX. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 13: 2019 s. 79–96. Przemiany ideowe i organizacyjne, l. 1949–1956.

10836. MIERNIK Grzegorz: „Socjalistyczny zakład pracy” w listach do władz z pierwszej połowy lat siedemdziesiątych. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 17: 2019 s. 195–234, streszcz. ang.

10837. MIESZKOWSKA Anna: „Ludzie wybitni nie bywają łatwi”. Współpraca Mariana Hemara i Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa. *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 77–94, streszcz. ang.

Lata 1952–1968.

10838. MIŁKOWSKA Dorota: Plakat twórców wrocławskich w latach 1955–1981. *Quart*. Nr 1(47): 2018 s. 89–99, streszcz. ang.

10839. MIODOWSKI Adam: Udział dolnośląskiej Ligi Kobiet w kampaniach propagandowych na rzecz aktywizacji zawodowej kobiet ze środowisk patologicznych i społecznych (1949–1955). *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 1 s. 279–304, streszcz. ang., niem., ros.

10840. MIROSZEWSKI Kazimierz: Antykomunistyczna opozycja na ziemi myszkowskiej w okresie Polski Ludowej (do 1980 roku). *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 5: 2018 s. 132–149, streszcz. ang.

10841. MISIEJUK Dariusz: Akcja dekrucyfikacyjna w szkołach województwa opolskiego w 1958 r. Wstęp do zagadnienia. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 3 s. 27–44, streszcz. ang.

10842. MITROVITS Miklós: Polski wpływ na proces kształtowania się opozycyjnych partii politycznych na Węgrzech (1981–1989). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 181–210, streszcz. ang.

10843. MŁYNARCZYK-TOMCZYK Anita: Obchody „Polskiego Tysiąclecia” (1957–1966/67). W kręgu polityki, nauki i popularyzacji. Kielce 2019 Kieleckie Tow. Nauk.; Wydaw. UJK 8° ss. 662, nlb. 2.

10844. MŁYNARCZYK-TOMCZYK Anita: Operacja „Jodła”. Plan zabezpieczenia imprez i uroczystości milenijnych w Kielcach i Wiślicy – Goryslawicach w lipcu 1966 roku oraz wybrane aspekty jego realizacji. *Almanach Historyczny*. T. 21: 2019 s. 257–297, streszcz. ang.

10845. MNICH Grzegorz: Stalinowska codzienność. Łódź w latach 1949–1956. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 236, il. (Łódź w PRL, PRL w Łodzi; t. 2).

Toż plik tekstowy PDF (3,93 MB).

10846. MOCZKODAN Rafał: „Na Antenie” i „Wiadomości”: okoliczności rozpoczęcia i zakończenia współpracy. *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 47–76, streszcz. ang.

Współpraca w RWE Jana Nowaka-Jeziorańskiego z Mieczysławem Grydzewskim w l. 1963–1969.

10847. MODZELEWSKA[-STALMACH] Anna: Struktury NSZZ „Solidarność” w latach 1980–1989. Kraków 2019 Wydaw. UJ 8° ss. 415, nlb. 1, il.

10848. MUDEL Iwona: Uchylenie się od obowiązku służby wojskowej w orzecznictwie Wojskowego Sądu Garnizonowego w Białymstoku w latach 1944–1945 na przykładzie wybranych spraw. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 71: 2019 z. 2 s. 189–216, streszcz. ang., fr.

10849. MURAWSKA Maja: Galeria śródowiskowa. Przyczynek do badań nad sposobami upowszechniania sztuki współczesnej w PRL na przykładzie Galerii Współczesnego Malarstwa Pomorskiego w Grudziądzu. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 230–239, streszcz. ang.

10850. MUSIAŁOWICZ Ryszard: „Błyskawica” w Technikum Przemysłu Szklarskiego. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 329–334, il.

Związek Młodzieży Polskiej, od 1946 r. do l. 60.

10851. MYSZKIEWICZ Igor: Zielonogórskie pomniki i rzeźby plenerowe między 1945

a 1989 rokiem. *Studia Zielonogórskie*. T. 24: 2019 s. 69–87.

10852. MYŚLIK Konrad: Codziennosc i niezwyklosc Krakowa lat 1978–1983 w dziennikach Henryka Majcherka. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 24: 2018 [dr.:] 2019 s. 199–232, streszcz. ang.

10853. NEJA Jarosław: „Czegoś takiego jak Śląsk Śląskiem – jeszcze nie było”. O wizycie premiera [Nikołaja] Bułganina i marszałka [Gieorgija] Żukowa w województwie stalino-grodzkim w 1956 roku. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 24–33.

10854. NICIŃSKI Konrad: „I pamiętaj, że to jest teatr twój, teatr robotniczy”. Teatr na Woli 1976–1981. *Kultura i Historia*. Nr 31: 2017 s. 50–59, streszcz. ang.

10855. NIE tylko „Po Prostu”. Prasa w dobie odwilży 1955–1958. Pod red. Michała Przeperskiego i Pawła Sasanki. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 551. IPN–KŚZpNP.

Treść: Przeperski Michał, Sasanka Paweł: Wstęp s. 7–12; Wojsław Jacek: Centralny aparat partyjny wobec prasy. Próby zmiany strategii propagandowej po II Zjeździe PZPR (marzec 1954 – marzec 1956) s. 15–33; Sasanka Paweł: Władza, prasa i dziennikarze między XX Zjazdem KPZR a październikiem 1956 roku s. 34–97; Przeperski Michał: Środowiska dziennikarskie w 1956 roku. Szkic do portretu s. 98–113; Gogol Bogusław: Cenzura w obliczu Października '56 s. 114–138; Galant Jan: „Wielka nieznajoma”. Reportaże na łamach tygodników literackich w okresie Października s. 139–149; Zawistowski Andrzej: Dwutygodnik „Przedpole” i jego krag s. 153–187; Garbal Łukasz: Relacja Jana Józefa Lipskiego o zamknięciu „Po Prostu” s. 188–201; Kamińska-Chelminiak Kamila: Cenzura państwowa wobec „Tygodnika Powszechnego” w okresie Października '56 s. 202–214; Berendt Grzegorz: „Folks-Sztymy” 1956–1957. Od gazety KC PZPR do organu TSKZ s. 215–227; Suława Adam Radosław: Prasowa działalność wydawnicza mniejszości rosyjskiej w Polsce w dobie odwilży s. 228–247; Gończyński-Jussis Filip: Między „wypadami antyrządzieckimi” a „stanowiskiem dogmatyczno-sekciarskim”. Destalinizacja i odwilż w tygodniku „Przyjaźń” s. 248–269; Kaczorowski Andrzej W.: Nie tylko „Instytut państwowy”. „Słowo Powszechne” – dziennik Stowarzyszenia PAX w latach 1955–1958 s. 272–308; Kapica Bartłomiej: „Nabrznięła sprawa”, „Wybojów”. Powstanie i likwidacja poznańskiego tygodnika „młodej inteligencji” (1956–1957) s. 311–325; Filip Krzysztof: Gdańskie „Kontrasty” jako odzwierciedlenie aktywizacji lokalnego środowiska twórców kultury i działaczy społecznych s. 326–353; Knoch Konrad: Publicystyka pisma „Uwaga” w latach 1957–1958 s. 354–372; Tarka Krzysztof: „W Marszu” – pismo społeczno-kulturalne młodzieży opolskiej (1956–1957) s. 373–395; Mielczarek Tomasz: Prasa częstochowska w okresie odwilży październikowej (1955–1957) s. 396–410; Fic Maciej: Tygodnik „Przemiany” – odwilż październikowa z perspektywy Górnego Śląska s. 411–426; Wenklar Michał: „Czarno na Białym”, „Zebra”. Krakowskie pismo graficzno-literackie s. 427–446; Bukala Marcin: „Nowiny Rzeszowskie” wobec odwilży w województwie rzeszowskim (1955–1957) s. 447–462; Markiewicz Marcin: „Gazeta Białostocka” w okresie odwilży (1956–1957) s. 463–479; Maniewska Katarzyna: „Gazeta Pomorska” – organ prasowy KW PZPR w Bydgoszczy w 1956 roku s. 480–501; Zawadka Katarzyna: Prasa lubelska w okresie odwilży s. 502–516.

10856. NIEWIADOMSKI Igor: Kwestia powstania warszawskiego w polskiej prasie komunistycznej w latach 1956–1989. *Akademickie Zeszyty Naukowe Piast*. T. 1: 2017 s. 101–125.

10857. NIEWIŃSKI Kamil: Odbudowa sądownictwa powszechnego w świetle protokołu z konferencji odbytej 14 września 1944 r. w Białymstoku z udziałem delegacji Resortu Sprawiedliwości PKWN. *Miscellanea Historico-Juridica*. T. 18: 2019 z. 2 s. 227–240, streszcz. ang.

Zawiera też tekst protokołu.

10858. NIKOLUK Małgorzata: Ku „rozwiniętemu społeczeństwu socjalistycznemu” – inauguracyjna sesja Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białej Podlaskiej 30 marca 1976 roku. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 17: 2019 s. 305–322, streszcz. ang.

10859. NIZIOŁEK Paweł: Leśniczówka Gieźdź i jej najbliższe otoczenie jako potencjalne miejsce pochówku ofiar obławy augustowskiej. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 19: 2019 s. 54–64.

Okolice Kalet na Białorusi.

10860. NOSZCZAK Bartłomiej: Antykościelna międzynarodówka. Współpraca polskiego Urzędu do spraw Wyznań z jego odpowiednikami w państwach „demokracji ludowej” (1954–1962). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 406–437, streszcz. ang.

10861. NOWAK Michał Kazimierz: Miejsce pamięci indywidualnej, zbiorowej i zarchiwizowanej w procesie narracji historycznej. Wokół okupacyjnego epizodu z życia Ignacego Machowskiego jako tematu śledztwa prowadzonego w 1952 roku przez Urząd Bezpieczeństwa Publicznego. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 163–221, streszcz. ang.

10862. NOWAK Robert: Powstanie z ruin. Historia odbudowy Warszawy w latach 1945–1956. Zielonka 2019 Faktoria Spółdzielnia Socjalna 8° ss. 180, nlb. 35, il., mapa.

10863. NOWAK Tomasz: Miejsce i rola muzyki tradycyjnej w kulturze PRL w świetle publikacji z lat 1947–1956. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 15: 2017 s. 99–112, streszcz. ang.

10864. NOWAKOWSKI Andrzej: Wadowice w latach 1945–1990. Przyczynek do najnowszej historii miasta. Rzeszów 2018 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiej 8° ss. 363, nlb. 1, il.

Rec.: Koźbial Krzysztof, *Wadoviana*. Nr 22: 2019 s. 161–164.

10865. NOWAKOWSKI Jacek: W poszukiwaniu niezależności w filmie i kulturze okresu

PRL. Szkice. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 208, nlb. 1, streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Filologia Polska; nr 220).

10866. NOWAKOWSKI Mieczysław: Droga do odsłonięcia pomnika Wincentego Witosa w Warszawie. *Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego*. Nr 16/17: 2018 s. 227–234.

Lata 1982–1985.

10867. NOWAKOWSKI Paweł: Stosunek pracowników przedsiębiorstw toruńskich do władz państwowych w latach 1983–1989 w świetle akt Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i niezależnych czasopism. *Żapiski Historyczne*. T. 84: 2019 z. 2 s. 205–234, streszcz. ang., niem.

10868. NOWINOWSKI Sławomir M.: Jerzy Giedroyc w 1946 roku. Gdańsk 2017.

Rec.: Kloc Krzysztof, *Res Gestae*. [T.] 7: 2018 s. 154–159.

10869. NOWOTKA Marek: Funkcjonowanie gromadzkich rad narodowych na terenie obecnej gminy Rozogi z uwzględnieniem powiatu szczycieńskiego. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2019 s. 233–248.

10870. O SOLIDARNOŚCI wielką i małą literą pisanej. Red. nauk. Mariusz Krzysztofiński, Grzegorz Ostasz, Justyna Stecko. Rzeszów 2019 Oficyna Wydawnicza Politech. Rzeszowskiej 8° ss. 246, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Treść: Roszkowski Wojciech: U źródeł „Solidarności” s. 11–25; Gliwa Małgorzata: Budowa struktur niezależnych związków zawodowych w największych zakładach pracy województwa rzeszowskiego w 1980 roku s. 27–46; Polak Wojciech: Błogosławiony ksiądz Jerzy Popiełuszko – kapelan Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarności” i Niezależnego Zrzeszenia Studentów s. 47–66; Krzysztofiński Mariusz: Biskup Ignacy Tokarczuk i duchowieństwo diecezji przemyskiej obrządku łacińskiego wobec „Solidarności” s. 67–89; Gliwa Małgorzata: Działania Służby Bezpieczeństwa wobec Andrzeja Kuźniara – jednego z liderów „Solidarności” WSK „PZL-Rzeszów” s. 91–116; Profesor Bolesław Fleszar – „solidarnościowy” rektor Politechniki Rzeszowskiej w świetle wybranych akt Służby Bezpieczeństwa. [Wyd.] Grzegorz Ostasz, Krzysztof A[dam] Tochman s. 117–144; Staniszkis Jadwiga: Przyczynek do nowej historii „Solidarności” s. 145–148; Stecko Justyna: „Wystarczy zrobić niewiele, by zmieniło się wiele”, czyli Czym jest etyka solidarności s. 149–158; Romaszewska Zofia: Kilka słów o Komisji Interwencji i Praworządności NSZZ „Solidarność”. Relacje zebrał Mariusz Krzysztofiński s. 161–181; Dryniak Eugeniusz: Moja droga do „Solidarności”. Oprac. Mariusz Krzysztofiński. [Wspomnienia rzeszowskiego księdza (1955–2019)] s. 183–199; Nowak Renata: „Człowiek ma iść przez życie z podniesioną głową” s. 201–218; Zdjęcia s. 219–237.

10871. OBCHODY Millenium na uchodźstwie w 50. rocznicę. Pod red. Rafała Łatki, Jana Żaryna. Warszawa 2016.

Rec.: Kindziuk Milena, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 541–545.

10872. OBSZAR Zachodni Zrzeszenia WiN 1945. Pod red. Kazimierza Krajewskiego. Warszawa 2019 IPN 8° ss. 448, il., mapy. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Warszawie. (Centralny Projekt Badawczy IPN Podziemie Niepodległościowe w Polsce 1944–1956).

Tręść: Krajewski Kazimierz: Wstęp s. 7–10; Chrzanowski Bogdan: Między AK a WiN s. 11–27; Łabuszewski Tomasz: Komenda Obszaru Zachodniego AK-DSZ-WiN 1944–1945 s. 29–123; Łuczak Agnieszka: Okręg Poznański Zrzeszenia WiN s. 125–137; Paczoska-Hauke Alicja: Okręg Pomorski (Bydgoski) Zrzeszenia WiN s. 139–158; Szymaniak Marek: Zrzeszenie WiN w województwie gdańskim (1945–1947) s. 159–198; Bechta Mariusz: Polski Związek Wojskowy Obwód „Maria” (Obwód Międzyrzecz WiN) w latach 1945–1946 s. 199–216; Śmietanka-Kruszelnicki Ryszard: Działalność Radomskiego Inspektoratu WiN (krypt. ZZK) na terenach Obszaru Zachodniego WiN s. 217–232; Brenda Waldemar: Struktury DSZ i Zrzeszenia WiN na Warmii i Mazurach podległe Obszarowi Zachodniemu DSZ/WiN s. 233–251; Zblewski Zdzisław: Próba aktywowania Obszaru Zachodniego przez IV Zarząd WiN – misja pplk. Adama Lazarowicza s. 253–259; Krajewski Kazimierz: Pułkownik Jan Szczurek-Cergowski [1897–1986], komendant Obszaru Zachodniego AK-DSZ-WiN s. 261–296; Niwiński Piotr: Kazimierz Leski „Bradł” [1912–2000] s. 297–313; Sierchula Rafał: Misja Józefa Romana „Stosława” na Pomorzu Zachodnim s. 315–323; Chrzanowski Bogdan: Alfons Jan Jarocki [1910–1948] – jeden z twórców Zrzeszenia WiN na Pomorzu s. 325–329; Aneks: Dokumenty podziemia niepodległościowego. Wybór i oprac. Kazimierz Krajewski, Tomasz Łabuszewski s. 331–389.

10873. OLASZEK Jan: Dwie próby rozliczenia się środowiska literackiego ze stalinizmem. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 17: 2019 s. 39–101, streszcz. ang.

Dot. publikacji: Rachunek pamięci. Pod red. Władysława Bieńkowskiego, Heleny Boguszewskiej, Pawła Jasienicy i Jerzego Kornaćkiego. Warszawa 2012; Trznadel Jacek: Hańba domowa. Rozmowy z pisarzami. Paryż 1986.

10874. OLECHOWSKI Piotr: Element niepożądany na swojej ziemi. Radzieckie służby specjalne a polska ludność cywilna we Lwowie (1944–1946). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 143–156, streszcz. ang.

10875. OLECHOWSKI Piotr: Początki działalności Konsulatu Generalnego RP w Kijowie po II wojnie światowej (1947–1949). *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 10: 2019 [nr] 2 s. 179–192, streszcz. ang.

10876. OLIWIŃSKA-WACKO Anna: Spragnieni wolności – rzecz o Demokratycznej Armii Krajowej. *Kwartalnik Czudecki*. R. 18: 2016 nr 2 s. 14–15.

Powstała 1 IX 1949 r. z inicjatywy uczniów szkół średnich Strzyżowa.

10877. OPOZYCJA i opór społeczny w Polsce po 1956 roku. [T. 4]. Pod red. Tomasza Kozłowskiego, Jana Ołaszką i Grzegorza Wołka. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 4° ss. 264. IPN–

KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Opozycja i Opór Społeczny w PRL 1956–1989).

Z treści: Wołk Grzegorz: „Opinia” w perspektywie bezpieczeństwa. Studium przypadku. [Czasopismo] s. 29–51; Benken Przemysław: Życie w cieniu aparatu bezpieczeństwa. Działalność Franciszka Skwierczyńskiego (TW „Kamila”) [ur. 1941] do 1983 roku s. 52–84; Kaczorowski Andrzej W.: Walka i rozmowy Jana Kozłowskiego ze Służbą Bezpieczeństwa (1980–1989) s. 85–105; Wilczok Katarzyna: Budowa pomnika Poległych Stoczniovców w społecznym odbiorze mieszkańców województw gdańskiego i katowickiego (październik–grudzień 1980) s. 109–117; Gonera Wojciech: Komitet Miejski Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Inowrocławiu wobec fenomenu „Solidarności” s. 118–136; Maniewska Katarzyna: Ośrodek odosobnienia w Zakładzie Karnym we Włocławku-Miełcinie (13 grudnia 1981 – 28 grudnia 1982) s. 137–167; [Laskowski Krzysztof:] Wspomnienia Krzysztofa Laskowskiego. [Wyd.] Tadeusz Ruziowski. [Wspomnienia z Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność” s. 171–208; Krzek-Lubowiecki Marcin: Publikacje drugiego obiegu w 1985 roku w analizie Służby Bezpieczeństwa s. 209–250.

T. 1. 2011.

10878. ORGANIZOWANIE polskich struktur Kościoła katolickiego na Ziemiach Zachodnich i Północnych w latach 1945–1951. Pod red. Kazimierza Jaworskiej. Wrocław 2019 Papieski Wydz. Teol. 8° ss. 268, nlb. 2, il., mapa, streszcz. ang. (Integracyjna rola Kościoła katolickiego na Ziemiach Zachodnich i Północnych po II wojnie światowej. Studia i materiały; 1).

Tręść: Jaworska Kazimiera: Wprowadzenie s. 7–9; Kopiec Jan: Relacje między państwem a Kościołem katolickim w Polsce (1945–1951) s. 11–23; Wilk Stanisław: Zaangażowanie kard. Augusta Hlonda w organizowanie życia kościelnego na Ziemiach Zachodnich i Północnych po II wojnie światowej s. 25–38; Kopiczko Andrzej: Ks. dr Teodor Bensch jako administrator apostolski w Olsztynie s. 39–65; Hanich Andrzej: Ustanowienie administracji apostolskiej na Śląsku Opolskim w 1945 r. – tło i okoliczności s. 67–93; Pater Józef: Karol Milik jako administrator apostolski Dolnego Śląska s. 95–106; Wejman Grzegorz: Ks. Edmund Nowicki – organizator życia kościelnego w Administracji Gorzowskiej s. 107–132; Walkusz Jan: Ks. dr Andrzej Wronka jako administrator apostolski na Pomorzu Nadwiślańskim s. 133–146; Mirek Agata: Organizacja żeńskiego życia zakonnego na Ziemiach Odzyskanych w latach 1945–1951 s. 147–164; Zamiatała Dominik: Organizacja męskiego życia zakonnego na Ziemiach Zachodnich w pierwszych latach po II wojnie światowej na przykładzie Administratury Apostolskiej Dolnego Śląska – zarys problemu s. 165–175; Aneksy: Tardini Domenico: Specjalne uprawnienia udzielone kard. Augustowi Hlondowi przez Świętą Kongregację do Nadzwyczajnych Spraw Kościelnych w dniu 8 lipca 1945 r. s. 180–182; Hlond August: Przywileje nadane administratorom apostolskim przez kard. Augusta Hlonda. [Rok 1945] s. 183; Sprawozdanie kard. Augusta Hlonda, Prymasa Polski, dla Watykańskiego Sekretariatu Stanu w sprawie administracji kościelnej na Ziemiach Zachodnich i Północnych (Warszawa, 24 października 1946 r.) s. 184–208; Orędzie kard. Augusta Hlonda, Prymasa Polski do ludności katolickiej Ziemi Odzyskanych (Warszawa, dnia 24 maja 1948 r.) s. 209–212; Hlond Augustus: Dekret mianujący ks. dr. Teodora Benschą administratorem apostolskim. [Rok 1945] s. 214; Bensch Teodor: List pasterski ks. Teodora Benschą do duchowieństwa diecezji warmińskiej wydany w związku z rozpoczęciem posługi administratora apostolskiego (Olsztyn, 24 września 1945 r.) s. 215–218; Bensch Teodor: List pasterski ks. Teodora Benschą do wiernych diecezji warmińskiej wydany w związku z rozpoczęciem posługi administratora apostolskiego

(Olsztyn, 30 listopada 1945 r.) s. 219–223; Hlond Augustus: Dekret mianujący ks. dr. Bolesława Kominka administratorem apostolskim. [Rok 1945] s. 225; Kominek Bolesław: List pasterski ks. Bolesława Kominka do duchowieństwa i wiernych wydany w związku z rozpoczęciem posługi administratora apostolskiego na Śląsku Opolskim (Opole, 14 września 1945 r.) s. 226–229; Hlond Augustus: Dekret mianujący ks. dr. Karola Milika administratorem apostolskim Dolnego Śląska. [Rok 1945] s. 231; Milik Karol: List pasterski ks. Karola Milika do duchowieństwa i wiernych wydany w związku z rozpoczęciem posługi administratora apostolskiego Dolnego Śląska (Wrocław 1 września 1945 r.) s. 232–235; Hlond Augustus: Dekret mianujący ks. dr. Edmunda Nowickiego administratorem apostolskim. [Rok 1945] s. 237; Nowicki Edmund: Orędzie ks. Edmunda Nowickiego do kapłanów wydane w związku z rozpoczęciem posługi administratora apostolskiego (Gorzów, dnia 1 września 1945 r.) s. 238–240; Nowicki Edmund: Orędzie ks. Edmunda Nowickiego do wiernych (Gorzów, dnia 1 września 1945 r.) s. 241–243; Hlond Augustus: Dekret mianujący ks. dr. Andrzeja Wronkę administratorem apostolskim diecezji chełmińskiej. [Rok 1945] s. 245; Hlond Augustus: Dekret mianujący ks. dr. Andrzeja Wronkę administratorem apostolskim diecezji gdańskiej. [Rok 1945] s. 245; Wronka Andrzej: List pasterski ks. Andrzeja Wronki do duchowieństwa diecezji chełmińskiej i gdańskiej w związku z rozpoczęciem posługi administratora apostolskiego (Pelplin, dnia 1 września 1945 r.) s. 246–254; Wronka Andrzej: List pasterski ks. Andrzeja Wronki do wiernych diecezji chełmińskiej i gdańskiej w związku z rozpoczęciem posługi administratora apostolskiego (Pelplin, dnia 1 września 1945 r.) s. 255–265.

10879. ORZEŁEK Ariel: Koncepcja socjalizmu wieloświatopoglądowego Stowarzyszenia „PAX” w ocenie centralnych organów bezpieczeństwa Polski Ludowej w okresie rządów Władysława Gomułki i Edwarda Gierka (1956–1980). *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 145–164, streszcz. ang.

10880. ORZEŁEK Ariel: Nieznana recenzja książki Aleksandra Bocheńskiego „Dzieje głupoty w Polsce. Pamflety dziejopisarskie” autorstwa Jana Stanisława Łosia. Źródło do recepcji publicystyki Aleksandra Bocheńskiego oraz koncepcji realizmu politycznego. *Klio*. T. 48: 2019 nr 1 s. 129–144, streszcz. ang.

Dot. recenzji J. S. Łosia, datowanej na okres 1947–1952; zawiera też recenzję.

10881. ORZEŁEK Ariel: „Rzeczpospolita menadżerów” czy „prymitywny taylorizm”? Koncepcje ekonomiczne Aleksandra Bocheńskiego w latach osiemdziesiątych. *Polish Biographical Studies*. Nr 6: 2018 s. 157–183, streszcz. ang.

10882. ORZEŁEK Ariel: U genezy Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Społecznego. Powstanie i rozpad pierwszego zespołu redakcyjnego tygodnika „Za i Przeciw”. *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 4 s. 721–763, streszcz. ang.

Rok 1957.

10883. OSEKOWSKI Czesław: Nowi „Lubusianie” wobec problemów osadniczych

i politycznych na Ziemi Lubuskiej w latach 1945–1956. Opór, przystosowanie, uległość. *Studia Paradayskie*. T. 28: 2018 s. 255–291, streszcz. ang.

10884. OSIŃSKI Krzysztof: Strajk rolników w siedzibie WK ZSL w Bydgoszczy (16 marca – 17 kwietnia 1981 r.). Toruń 2019 Machina Druku; na zlec. Urząd Marszałkowski Woj. Kujawsko-Pomorskiego 8° ss. 92, il.

Wojewódzki Komitet Zjednoczonego Stronictwa Ludowego w Bydgoszczy.

10885. OSIŃSKI Tomasz: Ziemianie w prasowym rysunku satyrycznym 1944–1956. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 17: 2019 s. 5–38, streszcz. ang.

10886. OTTA Mateusz: „Karany za pomówienie”. Okoliczności postępowania karnego przeciwko funkcjonariuszowi SB Romualdowi Jankowskiemu przed wojskowym wymiarem sprawiedliwości (1982–1984). *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 197–218, streszcz. ang.

10887. PACIOREK Magdalena: Działalność Komisji Historii Nauk Medycznych przy Radzie Naukowej Ministerstwa Zdrowia w latach 1952–1956 w świetle dokumentów Archiwum Akt Nowych. *Medycyna Nowożytna*. T. 25: 2019 z. 1 s. 141–160, streszcz. ang.

10888. PACIOREK Magdalena: Studenci wydziałów lekarskich w Polsce w latach 1944/1945–1948/1949. Kształtowanie i rozwój środowiska. Warszawa 2016.

Rec.: Dworecka Teresa, *Medycyna Nowożytna*. T. 24: 2018 z. 1 s. 148–150.

10889. PADUCHOWSKI Wojciech: Przewodnik pracy, obrońca krzyża – nowohuckie losy Józefa Sawy [1926–1987]. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 297–306, il., streszcz. ang.

10890. PAKUŁA Rafał: Miastoprojekt-Łódź swojemu miastu. Konkursy – projekty – realizacje. Łódź 2019 Książy Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 335, nlb. 1, il.

Biuro Projektowo-Badawcze Budownictwa Ogólnego „Miastoprojekt”.

10891. PAŁKA Jarosław: The Third World War as envisaged by Polish generals at the turn of the 1950s and the 1960s. *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 124: 2017 English-Language Edition No. 1 s. 111–133.

10892. PAŁKA Jarosław: The Vistula Programme. Nuclear weapons for the Polish

People's Army in case of war. *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 125: 2018 English-Language Edition No. 2 s. 69–85.

10893. PAŁYS Piotr: Granica południowa Górnego Śląska w ekspertyzach Ministerstwa Spraw Zagranicznych 1945–1947. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 2 s. 153–164, streszcz. ang.

10894. PAŁYS Piotr: Kwestie kościelne w polsko-czeskich sporach granicznych z lat 1945–1947. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 1 s. 101–125, streszcz. ang.

10895. PAŁYS Piotr: Państwa słowiańskie wobec Łużyc w latach 1945–1948. Opole 2014.

Rec.: Borzyszkowski Józef, *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 296–299.

10896. PAPIESKIE pielgrzymki w PRL. Pod red. Wojciecha Polaka, Jakuba Kufła i Przemysława Ruchlewskiego. Gdańsk 2019 Europejskie Centrum Solidarności 8° ss. 465, nlb. 5, il., streszcz. ang. Europejskie Centrum Solidarności. (Biblioteka).

Toż plik tekstowy PDF (9,78 MB), streszcz. ang.

Treść: Redakcja: Wstęp s. 9–11; Damazyn Michał: Namaszczenie narodu „do męznego wyznawania wiary i postępowania według jej zasad”. Pierwsza pielgrzymka Jana Pawła II do ojczyzny s. 15–31; Grosicka Marzena: Pielgrzymki Jana Pawła II do Polski w materiałach kieleckiej Służby Bezpieczeństwa s. 32–59; Kasprzycki Marcin: Społeczno-polityczne i ekonomiczne aspekty pielgrzymki Jana Pawła II do Nowego Targu w czerwcu 1979 r. s. 60–91; Jakubowska Natalia: Pielgrzymki Jana Pawła II do Polski z lat 1979, 1983, 1987 w audycjach Sekcji Polskiej Radia Watykańskiego z uwzględnieniem korespondencji od słuchaczy s. 92–111; Gańczak Filip: Pierwsza i druga pielgrzymka Jana Pawła II do Polski w dokumentach władz NRD s. 112–127; Polak Wojciech: Trzy pierwsze pielgrzymki Jana Pawła II do Polski – fakty, refleksje i wspomnienia s. 128–156; Wojcieszak Elżbieta: Władze komunistyczne województwa poznańskiego wobec pierwszej pielgrzymki Ojca Świętego do grobu św. Wojciecha w Gnieźnie (3 czerwca 1979 r.) s. 157–180; Kufel Jakub: Opozycja demokratyczna wobec wyboru Jana Pawła II i jego pierwszej pielgrzymki do Polski s. 181–196; Ruchlewski Przemysław: Działania władz państwowych wobec pielgrzymów diecezji chełmińskiej w czasie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski s. 197–213; Pyczel Joanna: Władze państwowe wobec wizyty w 1983 r. Jana Pawła II we Wrocławiu s. 217–228; Łabędź Krzysztof: Opozycja polityczna wobec drugiej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski s. 229–243; Pleskot Patryk: Papież – Zachód – Polska. Pielgrzymki papieskie z 1983 i 1987 r. w optyce postaw politycznych Zachodu wobec PRL i Solidarności s. 244–259; Łatka Rafał: Oceny przebiegu i efektów dwóch pierwszych pielgrzymek Jana Pawła II do ojczyzny dokonane przez prymasów Stefana Wyszyńskiego i Józefa Glempa – próba porównania s. 260–278; Świder Małgorzata: Pielgrzymka Jana Pawła II w 1983 r. i korekta polityki Zachodu wobec PRL s. 279–301; Kopiczko Andrzej: Jan Paweł II w Olsztynie w 1991 r. – przygotowania do papieskiej pielgrzymki, przebieg, przesłanie oraz relacje lokalnych mediów s. 305–334; Baziur Grzegorz: Biała Służba '87 w Szczecinie i na Wybrzeżu podczas trzeciej pielgrzymki papieża Jana Pawła II do

ojczyzny s. 335–346; Majchrzak Grzegorz: Pielgrzymka obaw i nadziei. Solidarność wobec trzeciej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski s. 347–359; Cywińska Marta: Impuls do umacniania polskości i wiary. Polacy z sowieckiej Litwy i Białorusi podczas pielgrzymki Jana Pawła II do Białogostoku 5 czerwca 1991 r. s. 360–370; Machalski Paweł: Święty Jan Paweł II wobec idei jedności i integracji europejskiej. Analiza porównawcza przesłania pielgrzymek do PRL i wolnej Polski s. 371–392; Przystek Daniel, Mrowiński Paweł: Scenografia liturgii. Kontekst społeczno-polityczny ołtarzy papieskich s. 393–418; Formella Sławomir: Przygotowania do wizyty Jana Pawła II w Trójmieście w 1987 r. oraz jej przebieg w świetle akt sprawy obiektowej o kryptonimie „Zorza II” s. 419–448; Mydlarska Anna Maria: Papieskie pielgrzymki w obrazie filmowym s. 449–456.

10897. PARUS Waldemar: Dar-19 – ucieczka w przededniu stanu wojennego. *Dartowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 13: 2019 s. 69–77.

Ucieczka kutrem z PRL.

10898. PARUS Waldemar: Ucieczka DAR-52 z happy end nie dla wszystkich. *Dartowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 13: 2019 s. 57–67.

Ucieczka kutrem z PRL, 1970 r.

10899. PASTUSZEWSKI Stefan: Demokracja związkowa z lat 1980–1981 w pamięci i ocenie członków NSZZ „Solidarność” Regionu Bydgoskiego. *Kronika Bydgoska*. [T.] 39: 2018 s. 259–275, streszcz. ang., niem.

10900. PASTUSZEWSKI Stefan: Osobowe źródła informacji Służby Bezpieczeństwa w bydgoskiej przestrzeni kulturalnej lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku. *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 261–296, streszcz. ang., niem.

10901. PASTUSZEWSKI Stefan: Przemiany świadomości inteligencji w okresie rozpadu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (1975–1989) na przykładzie Dzienników Józefa Banaszaka. *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 297–323, streszcz. ang., niem.

Zawiera też fragmenty wspomnień.

10902. PASTUSZEWSKI Stefan: Rewolucja, odnowa i ożywienie w bydgoskiej kulturze od sierpnia 1980 do grudnia 1981 roku. *Bydgoszcz 2018*.

Rec.: Bogucki Andrzej, *Kronika Bydgoska*. [T.] 40: 2019 s. 477–484.

10903. PASZTOR Maria: Polsko-belgijska „wojna” o Kongo (1960–1963). *Polska 1944/45–1989*. [T.] 17: 2019 s. 135–160, streszcz. ang.

10904. PATELSKI Mariusz: „Czujni strażnicy demokracji” ludowej. Urząd cenzury w województwie opolskim 1950–1990. Opole 2019 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 426,

streszcz. ang. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 572).

10905. PAWLICKI Artur: Procesy osób oskarżonych o popełnienie zbrodni niemieckich w Kraju Warty przed polskimi sądami specjalnymi w latach 1945–1946. T. 1–2. Poznań–Warszawa 2019 IPN 8° ss. 439, mapy; 840, il. IPN–KSZpNP. Oddz. w Poznaniu. (Studia i Materiały Poznańskiego IPN; t. 42).

T. 2 – Słownik biograficzny.

10906. PAWLIKOWSKI Rosław, Trześniowska Mieczysława: Profesorowie Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego w Brzozowie w latach 1944–1964. Brzozów–Krosno 2019 Krośnieńska Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o. 8° ss. 564, il.

10907. PĄCZEK Tomasz: Agentura Milicji Obywatelskiej w świetle instrukcji operacyjnych. *Studia nad Bezpieczeństwem*. Nr 1: 2016 s. 65–84, streszcz. ang.

10908. PĄCZEK Tomasz: Aparat kontroli wewnętrznej zwalczający przestępczość w Milicji Obywatelskiej (1945–1990). *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 219–242, streszcz. ang.

10909. PEŁCZYŃSKI Grzegorz: Losy re-emigrantów z Francji w okresie PRL i III RP. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 45: 2019 nr 2 s. 275–291, streszcz. ang.

Gl. okres PRL.

10910. PERKOWSKI Piotr: Gdańsk – miasto od nowa. Kształtowanie społeczności i warunki bytowe w latach 1945–1970. Gdańsk 2013.

Rec.: Sempołowicz Michał: Na miejscu poprzedników. Uwagi w nawiązaniu do książki Piotra Perkowskiego... *Polish Migration Review*. 2017 nr 1 s. 58–65.

10911. PERLAK Bartłomiej: Internowani na Dolnym Śląsku i Opolszczyźnie. Ośrodki odosobnienia podległe Okręgowemu Zarządowi Zakładów Karnych we Wrocławiu (1981–1982). Warszawa–Wrocław 2017.

Rec.: Perlak Andrzej, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 567–592.

10912. PERSON Katarzyna: Dipisi. Żydzi polscy w amerykańskiej i brytyjskiej strefach okupacyjnych Niemiec, 1945–1948. Warszawa 2019 ŻIH 8° ss. 382, nlb. 1, il.

10913. PIECZONKA-GIEC Diana: 50 lat temu o Skoczowie. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 20: 2019 s. 23–37.

Rok 1969 w Skoczowie na łamach „Głosu Ziemi Cieszyńskiej”.

10914. PIECZONKA-GIEC Diana: Jak się rodził Górny Bór. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 20: 2019 s. 155–161.

Osiedle w Skoczowie, l. 70.–80. XX w.

10915. PIEKARUŚ Daniel: Przepięstwa popełnione przez funkcjonariuszy Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Krasnymstawie. Przyczynek do badań. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 153–176, streszcz. ang.

10916. PIEKARUŚ Daniel: Służba Bezpieczeństwa RUSW w Łęcznej wobec III pielgrzymki Ojca Świętego Jana Pawła II do Polski – Lublin 9 czerwca 1987 r. *Merkuriusz Łęczyński*. Nr 32: 2019 s. 68–70.

RUSW – Rejonowy Urząd Spraw Wewnętrznych.

10917. PIEKARZ Artur: Zbrodnie i przestępstwa popełnione w czasie akcji przeciwpartyzanckich na Polesiu Lubelskim po 1947 r. Zarys problemu. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 17: 2019 [nr] 1 s. 95–116, streszcz. ang.

10918. PIETRASIK Agata: „Radość nowych konstrukcji” w czasach bezdomności. Twórczość Mariana Bogusza w latach czterdziestych. *Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wieku*. R. 1: 2015 s. 24–43, streszcz. ang.

10919. PIETRASZEK Aleksandra: Komisja Badania Zbrodni Niemieckich w Lublinie (1944) 1945–1949. Działalność badawcza i dokumentacyjna. *Koło Historii*. Nr 22: 2017 s. 115–130, streszcz. ang., ros.

10920. PIETRASZEK Aleksandra: Znaczenie ankietyzacji w pracach badawczych Okręgowej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Lublinie. *Koło Historii*. Nr 23: 2018 s. 275–285, streszcz. ang., ros.

Zawiera też formularze ankiet.

10921. PIOTROWSKA Anna G.: „Słowami malowane” czyli obraz muzyków cygańskich w polskiej prasie codziennej okresu komunistycznego. *Studia Romologica*. Nr 10: 2017 s. 165–184.

10922. PIOTROWSKI Jacek: Dowód na polski antysemityzm czy raczej świadectwo przełomowych czasów? (Przyczynek do stosunków polsko-żydowskich). *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 255–271.

Dot. sporządzenia raportu „Obsada Personalna Administracji Warszawskiej” z 1946 r.

10923. PIOTROWSKI Jacek: Zamknięcie małego seminarium w Krakowie prowadzonego przez Księżę Misjonarzy św. Wincentego a Paulo w latach 1945–1962. *Nasza Przeszość*. T. 132: 2019 s. 317–335, streszcz. ang.

10924. PISULIŃSKI Jan: Epilog akcji „Wisła”. Likwidacja zbrojnego podziemia ukraińskiego w Polsce. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 256–276, streszcz. ang.

10925. PIWOWARCZYK Mirosław: Areas of cooperation or competition – rapport or conflict? The Polish-Czechoslovakian relations exemplified by the activity of Polish cultural and educational associations in Czechoslovakia in the years 1947–1958. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 5: 2013 [nr] 1 s. 29–33.

10926. PLESKOT Patryk: Coraz większa dyscyplina? Raport o przestępczości funkcjonariuszy MSW z lutego 1971 r. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 17: 2019 [nr] 1 s. 297–305, streszcz. ang.

10927. PLESKOT Patryk: Kontrwywiadowca ochrona kapitalizmu. Rozpracowanie Oddziału Warszawskiego „Interpolcomu” w latach 1983–1990. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 75–90, streszcz. ang.

10928. PLESKOT Patryk: Oskarżyć i potępić. Przebieg rozprawy przeciw Zygmunтови Augustyńskiemu (i innym) z 1947 r. jako przykład procesu politycznego z okresu początków stalinizmu w Polsce. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 279–300, streszcz. ang.

10929. PŁONKA Mirosław: Dwór w Dąbrówce – przykład zabytku ocalonego wskutek budowy sztucznego zbiornika wodnego. *Malopolska*. [T.] 21: 2019 s. 213–231, streszcz. ang.

Lata 50. XX w.

10930. PŁOTEK Marcin: Funkcjonariusze MO w ocenie prokuratorów apelacji olsztyńskiej. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 2 s. 227–241, streszcz. ang., niem.

10931. POD lupą bezpieki. Aparat represji wobec Niemców na Ziemiach Zachodnich i Północnych w okresie władzy komunistycznej. Praca zbior. pod red. Michała Mathei. Gliwice–Opole 2019 Dom Współpracy Pol.-Niem. 8° ss. 206, streszcz. niem.

Treść: Wstęp s. 7–9; Syrnok Jarosław: Działania organów bezpieczeństwa Polski Ludowej wobec ludności niemieckiej

na Dolnym Śląsku s. 11–38; Słabig Arkadiusz: Problematyka ludności niemieckiej i autochtonicznej w pracy operacyjnej aparatu bezpieczeństwa na Ziemi Lubuskiej s. 39–75; Słabig Arkadiusz: Działalność terenowych struktur aparatu bezpieczeństwa wobec Niemców i polskiej ludności rodzimej na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1957 s. 77–130; Czerwiński Daniel: Aparat bezpieczeństwa a ludność niemiecka w województwie gdańskim w latach 1945–1990 s. 131–170; Strauchold Grzegorz: Inwigilacja i nękanie ludności niemieckiej przez komunistyczny aparat represji na terenie Warmii i Mazur w latach 1945–1956 s. 171–191.

10932. PODKÓWKA Monika: Tropami „przygody” dziennikarskiej Gustawa Herlinga-Grudzińskiego na łamach „Tempo Presente”. Kraków 2018 „Scriptum” Tomasz Sekunda 8° ss. 206.

Lata 1956–1968.

10933. POLNIAK Łukasz: Obraz komunistycznej partyzantki Gwardii i Armii Ludowej w propagandzie filmowej PRL (1960–1989). *Społeczeństwo i Ekonomia*. [R. 4]: 2017 nr 1 s. 118–140, streszcz. ang.

10934. POLNIAK Łukasz: Trzy obrazy Żołnierzy Wyklętych w propagandzie kinowej PRL z lat 1960–1989. *Społeczeństwo i Ekonomia*. [R. 3]: 2016 nr 2 s. 52–73, streszcz. ang.

10935. POPPEK Anna: Rejs na krzywy ryj... czyli Jan Himilbach i jego czasy... Red. Maryla Armata, Marcin Barski. Wyd. 2. Kraków 2019 Vis-à-vis Etiuda 8° ss. 227, nlb. 3, tabl. 32, il.

Wyd. 1. Kraków–Szczodrkowice 2013.

10936. POPRAWA Adam: Krytyka literacka Michała Głowńskiego z lat 1954–1962. *Pamiętnik Literacki*. R. 110: 2019 nr 4 s. 7–18, streszcz. ang.

10937. POPRAWA Jan: Jazz i „Jaszczury” (1960–1980). *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 375–390.

Tekst z 1980 r.

10938. POPRAWA Jan: Kluby jazzowe w latach 1956–1958. Z historii polskiego ruchu jazzowego. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 2 s. 307–317.

Przedr. z „Notesu Jazzowego” z lipca 1983 r.

10939. POSTOLSKI Dariusz: Łódzka scena młodzieżowa. Lata 60. i 70. XX wieku. Łódź 2019 Księżę Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. 323, nlb. 5, il.

10940. POTKAJ Tomasz: Przekrój Eilego. Biografia całego tego zamieszania z uwzględnieniem psa Fafika. Kraków 2019 Mando 8° ss. 381, nlb. 3, il.

Marian Eile i tygodnik „Przekrój”.

10941. PRACZYK Małgorzata: Pamięć środowiskowa we wspomnieniach osadników na „Ziemiach Odzyskanych”. Poznań 2018 Wydaw. Inst. Historii UAM 8° ss. 403, il.

Rec.: Michalski Maciej: Dwie historie środowiskowe. Recenzja równoległa. *Historyka*. T. 49: 2019 s. 479–494.

10942. PROPAGANDA w PRL i NRD. Tematy – instytucje – kampanie. Propaganda in der Volksrepublik Polen und der DDR. Themen – Institutionen – Kampagnen. Red. nauk. Ewa Matkowska, Robert Klementowski, Jarosław Szymyk. Warszawa–Wrocław 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 487, nlb. 1. (Inne Strony Historii).

Materiały z konferencji nauk., Wrocław, 22–23 X 2015 r.

Z treści: Klementowski Robert: Habitus ubeka. Kształtowanie wyobrażenia funkcjonariuszy aparatu bezpieczeństwa o sobie i instytucji, w której pracowali s. 55–64; Klementowski Robert: Der Habitus des Stasi-Mannes. Das Selbstbild der Beamten der polnischen Staatssicherheit und die Image-Bildung ihrer Institution s. 65–74; Tyszkiewicz Jakub: Sojusz między USA a RFN w okresie zimnej wojny w treściach propagandy prasowej polskich komunistów s. 75–86; Tyszkiewicz Jakub: Die Allianz zwischen den USA und der BRD in der Pressepropaganda der polnischen Kommunisten in der Zeit des Kalten Krieges s. 87–96; Leide Henry: Reakcja SED na tzw. pierwszy proces oświęcimski we Frankfurcie nad Menem, rola Ministerstwa Bezpieczeństwa Państwowego i postępowanie wobec sprawców we własnym kraju s. 115–126; Leide Henry: Die Reaktionen der SED auf den 1. Auschwitz-Prozess in Frankfurt am Mein, die Rolle des MfS und der Umgang mit den Tätern im eigenen Land s. 127–136; Dworaczek Kamil: Propaganda wobec studenckich buntów w Polsce Ludowej: 1946–1968–1981. Kontynuacja czy zmiana? s. 159–172; Dworaczek Kamil: Die Propaganda gegenüber den Studentenrevolten in der Volksrepublik Polen: 1946–1968–1981. Kontinuität oder Wandel? s. 173–186; Sowiński Paweł: Propaganda w czasach zimnej wojny. Przypadek Andrzeja Chileckiego s. 187–202; Sowiński Paweł: Propaganda in der Zeit des Kalten Krieges. Der Fall Andrzej Chilecki s. 203–218; Kamińska-Szmaj Irena: Strategie zachowań językowych polskich komunistów w walce o władzę (referendum 1946 r.) s. 219–230; Kamińska-Szmaj Irena: Strategien des sprachlichen Verhaltens der polnischen Kommunisten beim Kampf um die Macht (Volksabstimmung 1946) s. 231–243; Kuczyński Ernest: Autonomiczne pisma przeciw propagandzie. Przypadek Jürgen Fuchsa s. 245–258; Kuczyński Ernest: Autonome Schriften gegen Propaganda. Fallbeispiel Jürgen Fuchs s. 259–269; Jarosz-Sienkiewicz Ewa: Między dwoma niemieckimi państwami z perspektywy Geralda Zschorsch s. 271–280; Jarosz-Sienkiewicz Ewa: Zwischen den zwei deutschen Staaten in der Sicht von Gerald Zschorsch s. 281–288; Matkowska Ewa: Propaganda i literatura: Christy Wolf „Niebo podzielone” (1963) i „Miasto Aniołów albo The Overcoat of Dr. Freud” (2010) s. 289–296; Matkowska Ewa: Propaganda und Literatur: „Der geteilte Himmel” (1963) und „Stadt der Engel oder The Overcoat of Dr. Freud” (2010) von Christa Wolf s. 297–303; Szymyk Jarosław: „Po linii rewizjonizmu”. Próba portretu zbiorowego funkcjonariuszy bezpieki zajmujących się problematyką niemiecką na Dolnym Śląsku s. 305–320; Szymyk Jarosław: „Auf der Linie Revisionismus”. Versuch eines Gruppenporträts der Beamten des Sicherheitsdienstes, die sich in Niedersachsen mit der deutschen Problematik befassten s. 321–333; Dawid Adriana: Propagandowy obraz Niemiec w pierwszych rocznikach „Trybuny Opolskiej” (1952–1956) s. 335–354; Dawid Adriana: Das propagandistische Bild Deutschlands in den ersten Jahrgängen der „Trybuna Opolska” (1952–1956) s. 355–375; Śleziak Marta: Relacje polsko-niemieckie w dolnośląskich drukach ulotnych

z lat 1945–1948 s. 377–386; Śleziak Marta: Deutsch-polnische Beziehungen im Lichte der niederschlesischen Flugblätter aus den Jahren 1945–1948 s. 387–396; Strauchold Grzegorz: Od „zgrabienia” do „znalezienia”. Ziemia zachodnie i północne Polski w komunistycznej propagandzie 1949–1955. Konteksty wrocławskie s. 397–406; Strauchold Grzegorz: Vom „Verlieren” bis zum „Wiedergewinnen”. Die West- und Nordgebiete Polens in der kommunistischen Propaganda 1949–1955. Breslauer Kontexte s. 407–415; Macyra Roman: Polska Gierka była potęgą gospodarczą świata: statystyka na usługach propagandy s. 417–440; Macyra Roman: Polen unter Gierek als Weltwirtschaftsmacht: Die Statistik im Dienste der Propaganda s. 441–465.

10943. PRYMAS Wyszyński a Niepodległa. Naród – patriotyzm – państwo w nauczaniu Prymasa Tysiąclecia. Pod red. Ewy K. Czackowskiej i Rafała Łatki. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP; Wydaw. Nauk. UKSW 8° ss. 318. IPN–KŚZpNP. (Biskupi w Realiach Komunistycznej Władzy) (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989).

Treść: Wstęp s. 7–10; Buczek Jerzy: Kardynał Stefan Wyszyński obrońca prawdy, wolności i sprawiedliwości w okresie zniewolenia komunistycznego s. 11–54; Łatka Rafał: Idea dobra wspólnego i racja stanu w nauczaniu Prymasa Wyszyńskiego s. 55–76; Skibiński Paweł: Do jakiego stopnia PRL była państwem polskim? Ocena prymasa Wyszyńskiego s. 77–88; Czackowska Ewa K.: Wizja historii w nauczaniu prymasa Stefana Wyszyńskiego s. 89–103; Rynio Alina: Wychowanie patriotyczne w nauczaniu Sługi Bożego Kardynała Stefana Wyszyńskiego s. 105–120; Nęcek Robert: Powinności obywatela wobec państwa w przekazie homiletycznym prymasa Stefana Wyszyńskiego s. 121–133; Mackiewicz Beata: Rola kobiet w nauczaniu patriotycznym prymasa Stefana Wyszyńskiego (zarys problemu) s. 135–151; Noszczyk Bartłomiej: My, Naród. Polska i Polacy w milenijnym programie prymasa Stefana Wyszyńskiego (1956–1966/1967) s. 153–189; Krzysztofka Łukasz: Wolność wewnętrzna jako fundament siły i suwerenności narodu w myśli Prymasa Stefana Wyszyńskiego s. 191–203; Marecki Józef: Wizje patriotyzmu w listach Episkopatu Polski w latach 1949–1981 s. 205–226; Kucharski Wojciech: Ziemia Zachodnie i Północne jako polska racja stanu w myśli i działaniach prymasa Stefana Wyszyńskiego w latach 1948–1972 (ze szczególnym uwzględnieniem archidiecezji wrocławskiej) s. 227–250; Zamiatala Dominik: Prymas Wyszyński wobec Ziemi Zachodnich s. 251–271; Stanuch Zbigniew: Troska i działanie. Kardynał Stefan Wyszyński a Pomorze Zachodnie s. 273–291; Grajewski Andrzej: Strażnik wiary na Kresach. Prymas Polski kard. Stefan Wyszyński wobec Kościoła na terenach Związku Sowieckiego. Rekonesans badawczy s. 293–318.

10944. PRZEWŁOKA Agnieszka, Badura Anna: Wizyta Jana Pawła II w Katowicach w 1983 r. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 216–222.

10945. PRZYWARA Adam: Rubble Warsaw, 1945–1946. Urban landscaping and architectural remains. *Ikonotheke*. T. 28: 2018 s. 121–137.

10946. PSYCHOLOGIA Okrągłego Stołu. Red. Mirosław Kofta, Adam Leszczyński. Sopot 2019 Smak Słowa 8° ss. 392, il.

Treść: Kofta Mirosław, Leszczyński Adam: Wstęp s. 7–13; Rozmowa. [Dyskusje z udziałem Andrzeja Friszkego, Janusza

Grzelaka, Mirosława Kofy, Adama Leszczyńskiego, Wiktora Osiatyńskiego, Janusza Reykowskiego]: Zaufanie i nieufność w PRL. Okrągły Stół jako przełamanie bariery s. 17–43; Stan wojenny jako doświadczenie polityczne s. 45–78; Co pechało do rozmów? s. 79–106; W przededniu Okrągłego Stołu s. 107–130; Rozmowy w Magdalence. Zaufanie i nieufność w negocjacjach „S” z władzą s. 131–152; Negocjacje przy Okrągłym Stole s. 153–181; Okrągły Stół a współczesność s. 183–208; Komentarze: Osiatyński Wiktor: Obrady Okrągłego Stołu w Polsce s. 211–277; Reykowski Janusz: Od Okrągłego Stołu do autorytarnej „kontrrewolucji” s. 279–334; Friszke Andrzej: Okrągły Stół bez legend – mówią dokumenty s. 335–378.

10947. PTAK Jarosław Piotr: Sprawa kar na przeciwko Janowi Skubijowi o zabójstwo Władysława Mierzwę i Zdzisława Jarosiewicza (1946–1947). *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 265–278, il., streszcz. ang.

10948. PUDŁOCKI Tomasz: Challenging the reality – James MacCracken as a lecturer at the Jagiellonian University (1946–1948). *Prace Polonistyczne*. Ser. 73: 2018 s. 221–247.

10949. RADZISZEWSKA Maria: Organizacja szkolnictwa w okresie pionierskim w Olsztynie przez Wydział Oświaty przy Urzędzie Pełnomocnika Rządu RP (kwiecień–sierpień 1945). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 1 s. 57–76, streszcz. ang., niem.

10950. RADZISZEWSKA Maria: Studium Nauczycielskie w Olsztynie w latach 1954–1969. Przyczynek do badań szkolnictwa pedagogicznego na Warmii i Mazurach. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 3 s. 517–541, streszcz. ang., niem.

W aneksie: Kronika Studium Nauczycielskiego w Olsztynie 1959 rok.

10951. REBIZANT Judyta: Szkolnictwo powszechne w powiecie lubaczowskim w latach 1944–1948. *Meritum*. T. 10: 2018 s. 195–206, streszcz. ang.

10952. RELACJE Kościół–państwo na Górnym Śląsku w latach 1945–1989. Konflikt ideologiczny. Red. Adam Dziurok. Katowice–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 415, nlb. 1, il.

Z treści: Grajewski Andrzej: Śląska specyfika konfliktu ideologicznego Kościół–państwo w okresie PRL. Głos w dyskusji, którą warto zacząć s. 21–35; Dziurok Adam: Starcie bezpośrednio – kwestie ideologiczne w rozmowach przedstawicieli władz partyjno-państwowych z duchownymi na terenie województwa śląskiego/katowickiego w okresie stalinizmu s. 39–52; Spiewak Rafał: Obraz rzeczywistości politycznej w publicystyce „Gościa Niedzielnego” w roku 1945 s. 55–91; Marek Łucja: Katowicki miesięcznik ateistyczny „Mysł Wolna” (1958–1962) w służbie ideologii komunistycznej s. 95–116; Żurek Jacek: Sprawa regionalizmu w ruchu „księży patriotów” na Górnym Śląsku s. 119–138; Dawid Adriana: Udział duchownych z województwa opolskiego w Narodowym Plebiscycie Pokoju (1951 r.) s. 141–157; Mysior Jerzy: Wychować „księdza patriotę”. Stosunek władz komunistycznych do formacji do kapłaństwa w Śląskim Seminarium Duchownym w Krakowie w latach 1952–1980 s. 161–180;

Bereszyński Zbigniew: Oświata i wychowanie jako obszar konfrontacji ideologicznej państwo–Kościół na przykładzie terenów wchodzących w skład województwa opolskiego s. 183–259; Szymański Andrzej: Do obozu za nauczanie religii. Przypadek siostry Anny Dyllus z Nowej Wsi Królewskiej s. 263–280; Badura Anna: Akcja dekryfikacyjna w szkołach województwa katowickiego w latach 1984–1985 s. 283–306; Wüwer Arkadiusz: Relacje Kościół–państwo na Górnym Śląsku w świetle wystąpień biskupów katowickich podczas stanowych pielgrzymek mężczyzn do Piekar Śląskich (1966–1989) s. 309–332; Banaś Kornelia: „Kościelna propaganda wizualna” w czasie pielgrzymek stanowych w Piekarach Śląskich w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku s. 335–354; Olszar Henryk: „Śląska Fatima”. Kościół katolicki w zderzeniu z totalitaryzmem na przykładzie wiejskiego sanktuarium maryjnego w Turzy Śląskiej s. 357–375.

10953. REMBACKA Katarzyna: Niedobory roku 1945 i zachodniopomorskie pomysły na ich przewyższanie. Sprawa „berlińskich zakupów”. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 34: 2019 z. 3 s. 69–88, streszcz. ang.

10954. REMBACKA Katarzyna: „Osadnictwo literackie” Leonarda Borkowicza czy szczecińska odsłona „repolonizacji kulturalnej Ziemi Odzyskanych” prowadzonej w latach czterdziestych XX w.? *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 1 s. 139–162, streszcz. ang.

10955. ROK 1968. Kultura, sztuka, polityka. Red. Piotr Zwierchowski, Daria Mazur, Joanna Szczytkowska. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 333.

Z treści: Eisler Jerzy: Kto, komu, kiedy, gdzie i dlaczego ukradł Marzec '68? s. 11–24; Kaniecki Przemysław: Bilet Kolejowy z Warszawy do Wiednia. Przypisy do „Zwierzczelekoupiora” Tadeusza Konwickiego s. 27–46; Wolk Marcin: „Rewolucja szmalcowników kierowana przez ministra policji”. Kazimierza Brandysa artystyczna odpowiedź na Marzec '68 s. 47–54; Nowicka Katarzyna: Rok 1968. Epilog socromantyków w studenckich teatrach s. 55–65; Morzyńska-Wrzošek Beata: „Ja osobiście wolę pisać o faktach niż zajmować się metafizyką, przynajmniej w listach”. Emigracyjna mikrohistoria Anny Frajlich s. 66–83; Kocho Sandra: Wizja 1968 roku w reportażu Umberto Eco pt. „Tajemnica Gomulki” s. 84–95; Maras Melisa: „Apocalypsis cum figuris” 1968. [Spektakl Jerzego Grotowskiego] s. 96–105; Jachymek Karol: „Hair” (1971) Marka Piwowskiego jako film pomarcowy. Przyczynek do studium przypadku s. 106–115; Kornaicki Krzysztof: Lojalność to za mało. Marcowe przypadki Czesława Petelskiego s. 131–138; Zajdel Jakub: Krytyka i propaganda o debiutach w kinematografii polskiej w roku 1968 s. 139–153; Grzechowiak Jarosław: „Marcowe” zespoły. Zespoły Filmowe po Marcu 1968 roku s. 154–170; Sowiński Emil: Konsekwencje wydarzeń marcowych w Wytworni Filmów Oświatowych. Przypadek Władysława Orłowskiego, redaktora naczelnego w latach 1962–1968 s. 171–180; Jajko Krzysztof: Mała destabilizacja. Repertuar polskich kin w 1968 roku s. 181–197; Kopczyński Krzysztof: „Nie trzeba kłaniać się okolicznościom”. Norwidowskie przestrzoki i wizja Marca 1968 roku w kilku filmach dokumentalnych s. 201–213; Demby Łucja: „Dziady” jako „MacGuffin”. Spektakl Kazimierza Dejmka z perspektywy aktorów w filmie Marka Drażewskiego „Dziady” s. 214–223; Pietrzak Maciej: Kolejny „polski miesiąc”. O filmowym kreowaniu pamięci Marca 1968 roku w okresie karnawału „Solidarność” s. 224–234; Szczytkowska Joanna: Współpraca kulturalna PRL–SFRJ w 1968 r. [Jugosławia] s. 237–256; Bubak Grzegorz: Ślady Praskiej Wiosny w filmie węgierskim. Sposoby ukazania interwencji s. 257–264; Guzek Mariusz: Praska Wiosna /

Prażské jaro 1968. Doświadczenie czeskie – doświadczenie polskie. Wokół filmu Jacka Głomba „Operacja Dunaj” / „Operace Dunaj” (2009) s. 274–286; Znojek Przemysław: Praska Wiosna w „Nieznosnej lekkości bytu” Milana Kundery i w filmowej adaptacji w reżyserii Philipa Kaufmana s. 287–297; Wieczorek Sławomir: Nieusłyszane nagranie Ryszarda Siwca s. 301–312.

10956. ROMANEK Jacek: Przystępczość wśród kadry kierowniczej Milicji Obywatelskiej województwa lubelskiego w latach 1944–1954. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 17: 2019 [nr] 1 s. 117–129, streszcz. ang.

10957. ROMANIUK Jerzy: Ludzie waleckiej bezpiki – Tadeusz Chumek [1922–1976]. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 10: 2019 s. 159–181, streszcz. ang.

10958. ROMANOW Zenon: Inwigilacja środowiska literatów Pomorza Środkowego przez Służbę Bezpieczeństwa w latach 1960–1979. *Acta Cassubiana*. T. 20: 2018 s. 167–191, streszcz. ang.

10959. ROMANOW Zenon: Trudna koegzystencja Kaszubów z władzą ludową – „banda Kropidłowskich” (1949–1954). *Acta Cassubiana*. T. 18: 2016 s. 129–149, streszcz. ang.

Feliks i Leon Kropidłowsy.

10960. RÓG Paweł: Franciszek Karp. Ostatni „namiestnik” PZPR na województwo rzeszowskie. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 31: 2019 s. 85–105, streszcz. ang.

10961. RUHLAND Katarzyna: Trudny początek. Nowe sąsiedztwo i osadnictwo polskie nad Nysą Łużycką w dokumentach i materiałach z lokalnego archiwum niemieckiego. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 2 s. 119–132, streszcz. ang.

Z Ratsarchiv w Görlitz.

10962. RUS Paulina: Zbiegli funkcjonariusze służb mundurowych z Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na przykładzie pilotów i marynarzy. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 292: Studia de Securitate. [T.] 9: 2019 [nr] 4 s. 140–151, streszcz. ang.

10963. RYBA Grażyna: Dzieła konkursowe i ich losy. O dwa warszawskich konkursach sztuki sakralnej w pierwszej połowie lat 80. XX wieku. *Quart*. Nr 1(51): 2019 s. 78–91, streszcz. ang.

10964. RYMAR Dariusz A[leksander]: Podporucznik Wiktor Jezierski (1915–1945) – pechowy pionier gorzowski. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 87–99, streszcz. ang.

10965. RYMAR Edward: Milicjant Jan Kowalik [1915–1945] z Pырzyc, rzekomo „poległy utrwalacz władzy ludowej” (1945 r.). *Stargardia*. [T.] 13: 2018 [dr.:] 2019 s. 317–334, streszcz. niem.

10966. RYSS Robert: Polscy osadnicy nad Odrą po 1945 roku – historia bez precedensu. *Rocznik Chojeński*. T. 10: 2018 s. 253–263, streszcz. niem.

10967. RZECZKOWSKA Ewa: „Przebrała się bowiem pewna miara nieprawości, lekceważenia woli społeczeństwa i amoralności w działaniu niektórych ogniw władzy państwowej, stawiających się ponad wszelkim prawem”. List otwarty mecenasa Władysława Siła-Nowickiego do gen. Wojciecha Jaruzelskiego z 16 lutego 1984 r. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 403–419, streszcz. ang.

Zawiera też tekst listu.

10968. RZECZKOWSKA Ewa: Sprawa Leonarda Zub-Zdanowicza w dokumentacji 14 Sądu Polowego Dowództwa 2 Korpusu Polskiego i 12 Sądu Polowego Polskiego Korpusu Przystosobienia i Rozmieszczenia w latach 1945–1947. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 1 s. 157–191, streszcz. ang., ros.

10969. SACEWICZ Karol: Sprawa kpt. Leona Stępnia (maj–grudzień 1949 r.). Przyczynek do historii ORMO w województwie olsztyńskim. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 187–204, streszcz. ang.

10970. SACEWICZ Karol: Zanim była Ofensywa Tet. Sytuacja operacyjna wojsk amerykańskich i sojuszniczych w Wietnamie Południowym w 1967 r. i jej wpływ na walki w dolinie Dak To w świetle materiałów Zarządu II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. Krytyka źródła. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 366–410, streszcz. ang.

Dot. zdolności analitycznych polskiego wywiadu.

10971. SADLIK Magdalena: „Teatr musi być komunikatywny” – Waldemar Krygier jako dyrektor i reżyser Teatru Ludowego w Nowej Hucie. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: Studia Historicolitteraria. [T.] 19: 2019 s. 209–223, streszcz. ang.

Lata 1971–1974.

10972. SAKSON Andrzej: Mazurzy na terenie powiatów Ełk, Gołdap i Olecko w latach 1945–1950. *Ełcki Przegląd Historyczny*. Nr 1: 2014/2015 [dr.:] 2015 s. 147–160, streszcz. ang.

Dane demograficzne.

10973. SARNA Paweł: „Odra” (1945–1950). Monografia czasopisma. Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 321, nlb. 3, streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3830).

10974. SCHABIENSKI Jarosław: Laicyzacja w województwie suwalskim w latach 1975–1985. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 17: 2017 s. 93–107, streszcz. ang.

10975. SĘCZYK Waldemar: Struktura i zadania propagandy komunistycznej w Polsce w latach 80. XX w. Wstęp do zagadnienia. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 485.

10976. SĘKOWSKI Paweł: The care and assistance provided for Polish child refugees in Barcelona in the immediate post-WWII period. *Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 3 s. 585–605, streszcz. ang.

Lata 1946–1956.

10977. SIEMASZKO Karol: „W trudnym okresie odbudowy państwa”. Tak zwany mały kodeks karny w świetle orzecznictwa Sądu Okręgowego w Krakowie w latach 1946–1950. Warszawa 2015.

Rec.: Lityński Adam, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 8: 2015 z. 4 s. 447–452, streszcz. ang.

10978. SIEMIŃSKI Daniel: Żyrardów 1945–1953. Życie polityczne, społeczne i gospodarcze. Łódź 2019 Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 119, nlb. 1, il.

10979. SIEROCIŃSKA Magdalena: Odpowiedzialność dyscyplinarno-karna funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa za popełnione przestępstwa i wykroczenia w latach 1945–1956. Zarys problematyki na podstawie wybranych materiałów śledczych OKSŻpNP w Poznaniu. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 17: 2019 [nr] 1 s. 131–142, streszcz. ang.

10980. SIKORA Mirosław: Polska droga do RIAD. Uniformizacja systemów komputerowych w RWPG, 1960–1970. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. [R.] 64: 2019 [nr] 4 s. 115–150, streszcz. ang.

Jednolity System Elektronicznych Maszyn Cyfrowych.

10981. SIKORA Mirosław: Webb. Supplement do biografii. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 116–118.

Okoliczności zamieszkania w Chinach, a następnie w Polsce w Katowicach Harolda Webba, amerykańskiego komunisty, l. 1954–1979.

10982. SIKORA Mirosław: Wsparcie informacyjne wywiadu cywilnego dla przemysłu ciężkiego i energetyki PRL (1970–1990).

Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989. [T.] 17: 2019 [nr] 1 s. 233–257, streszcz. ang.

10983. SIKORSKI Tomasz: Sukcesy w niechcianych zawodach. Udział polskich sportowców w Mistrzostwach Świata Par w żużlu (1971–1981). *Polish Biographical Studies*. Nr 7: 2019 s. 183–211, streszcz. ang.

10984. SIKORSKI Tomasz, Kulesza Marcin: Niezłomni w epoce fałszywych proroków. Środowisko „Tygodnika Warszawskiego” (1945–1948). Warszawa–Radzimin 2013 von borowiecky plik tekstowy PDF (18,04 MB).

10985. SIUDA Piotr: Elita popkulturowego dostępu: Fanowski odbiór popkultury w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jako sprzeciw wobec systemu politycznego – przykład fandomu science-fiction. *Kultura i Historia*. Nr 24: 2013 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

Lata 1982–1989.

10986. SIWEK Władysław: Proces karny biskupa kieleckiego księdza doktora Czesława Kaczmarka. *Drohiczynski Przegląd Naukowy*. Nr 9: 2017 s. 431–444.

Rok 1953.

10987. SKALIMOWSKI Andrzej: Północna MDM. Zabudowa ulicy Nowotki w Warszawie. *Kronika Warszawy*. 2018 nr 1 s. 74–87, streszcz. ang.

Marszałkowska Dzielnica Mieszkaniowa, w okresie PRL.

10988. SKOCZEŃ Marcin: Z ciemnego chodnika do świetlistej przyszłości. Górnicy w polskiej prozie socrealistycznej. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 130–138.

Lata 50. XX w.

10989. SKOTNICKA-PALKA Małgorzata: My jesteśmy krasnoludki, czyli Pomarańczowa Alternatywa. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 29: 2018 s. 75–90, streszcz. ang.

Lata 80. XX w.

10990. SKOTNICKA-PALKA Małgorzata: Wbrew systemowi. Geneza Arcybiskupiego Komitetu Charytatywnego we Wrocławiu oraz jego działalność w okresie stanu wojennego. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 30: 2019 s. 19–35, streszcz. ang.

10991. SKÓRZYŃSKI Jan: KOR and its model of resistance. Study of dissent and opposition in the communist Poland. *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 125: 2018 English-Language Edition No. 2 s. 97–110.

10992. SKÓRZYŃSKI Jan: Okrągły stół. Wynegocjowany koniec PRL. Kraków 2019 Znak 8° ss. 362, nlb. 2, tabl. 16, il.

10993. SŁODKOWSKI Grzegorz: Działania aparatu bezpieczeństwa w Starachowicach wobec Kościoła rzymskokatolickiego w latach 1945–1956. (Duszpasterstwo i laicyzacja życia społecznego). *Studia Sandomierskie*. T. 25: 2018 s. 103–153, streszcz. ang.

10994. SOBCZAK Kornelia: Con amore, czyli o właściwym sposobie życia w Polsce socjalistycznej. Przypadek IX Konkursu Chopinowskiego. *Kultura i Historia*. Nr 31: 2017 s. 28–40, streszcz. ang.

Rok 1975.

10995. SOCHACKA Stanisława: Działalność naukowa Stanisława Rosponda na Śląsku w latach 1945–1950. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 4 s. 51–80, streszcz. ang.

10996. SOJDA Grzegorz, Śliżewski Grzegorz: Polowanie na orły. Wstępny etap rozpracowania lotników byłych Polskich Sił Powietrznych przez Urząd Bezpieczeństwa w ramach operacji „Mewa” (1948–1949). *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 3 s. 113–156, streszcz. ang., ros.

10997. SOKULSKI Mateusz: Proces zjednoczeniowy PPR i PPS w latach 1945–1948 z perspektywy jugosłowiańskiej. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 211–235, streszcz. ang.

10998. SOLSKA Joanna: Osiemdziesiąte. Jak naprawdę żyliśmy w ostatniej dekadzie PRL. Warszawa 2018 Czerwone i Czarne Sp. k. 8° ss. 270, nlb. 2.

10999. SOTWIN Robert: Janczarzy władzy czy stróże prawa? Obraz Milicji Obywatelskiej na łamach ogólnopolskiego „Tygodnika Solidarność” oraz regionalnego „Gońca Małopolskiego” i „Wiadomości Krakowskich” w 1981 roku. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 27: 2018 nr 48 s. 101–115, streszcz. ang.

11000. SPAŁEK Robert: Statut Biura Specjalnego MBP. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 520–529, streszcz. ang.

Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego, 1949 r.; zawiera też statut.

11001. SROKA Kazimierz: Mecz piłki nożnej Ogniwo Nisko – Stal Stalowa Wola. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 8]: 2019 s. 65–66.

19 VII 1953 r.

11002. SROKA Marcin: Finanse Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Opolu w latach 1950–1990. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 17: 2016 [z.] 1 s. 257–270, streszcz. ang.

11003. SROKA Marcin: Komitet Wojewódzki PZPR w Opolu w latach 1950–1990. Struktury, ludzie, mechanizmy władzy. Warszawa–Wrocław 2019 IPN–KSZpNP. Oddz. 8° ss. 414, nlb. 1, il. (Historia Śląska Opolskiego).

11004. STANIK Stanisław: Pożar w Zegrzynku. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 105–115.

Pożar dworku Jerzego Szaniawskiego w 1977 r.

11005. STANO Bernadeta: Artysta w fabryce. Dwa oblicza mecenatu przemysłowego w PRL. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 429, nlb. 4, tabl. 46, il., streszcz. ang. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; 883).

11006. STAŃCZYK Henryk: Konferencja w Poczdamie i jej skutki dla Polski. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 213–236, streszcz. ang., niem., ros.

11007. STEINBORN Bożena: Ponad granicą. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 27: 2018 s. 9–18.

Sytuacja stworzonych po 1945 r. placówek muzealnych na terenach zachodnich Polski Ludowej.

11008. STOCH Elżbieta: Teatr im. Juliusza Osterwy w Lublinie (1949–1956). Źródła – nieznanne fakty – repertuar – recepcja krytyczna. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 827, nlb. 1, il., streszcz. ang. KUL. (Życie Teatralne w Lublinie w XIX i XX Wieku; 3) (Dzieje Lubelskiego Teatru; t. 1).

11009. STRAUCHOLD Grzegorz: Działania aparatu bezpieczeństwa wobec ludności niemieckiej i tzw. autochtonów polskich na Warmii i Mazurach w latach 1945–1956. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 4 s. 637–660, streszcz. ang., niem.

11010. STRUKTURA i działalność Sądu Diecezjalnego w Tarnowie w latach 1945–1983. Red. Robert Kantor. Kraków 2019 Uniw. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 8° ss. 202, nlb. 1.

Z treści: Kantor Robert: Struktura sądów Kościoła rzymskokatolickiego według Kodeksu prawa kanonicznego z 1917 roku s. 9–20; Lewandowski Paweł: Zadania sędziego w procesach pierwszej instancji Sądu Diecezjalnego w Tarnowie w latach 1945–1983 s. 21–47; Wierzchanowski Rafał: Urząd oficjała w świetle norm Kodeksu pio-benedyktyńskiego i prawa partykularnego w diecezji tarnowskiej. Studium historyczno-

-prawne s. 49–72; Czernia Alicja: Notariusz w procesach Sądu Diecezjalnego w Tarnowie w latach 1945–1983 s. 73–89; Czaja Arkadiusz Mirosław: Urząd obrońcy węzła małżeńskiego po II wojnie światowej. Aspekty historyczno-prawne s. 91–103; Bednarz Jerzy: Udział biegłych sądowych w procesach o stwierdzenie nieważności małżeństwa w Sądzie Diecezjalnym w Tarnowie w latach 1945–1983 s. 105–142; Brzegowy Dariusz: Dominujące tytuły w sprawach o stwierdzenie nieważności małżeństwa w Sądzie Diecezjalnym w Tarnowie w latach 1945–1983 s. 143–155; Salamon Grzegorz: Ogólne zestawienie procesów w Sądzie Diecezjalnym w Tarnowie w 1945–1983 s. 157–197.

11011. STULCZEWSKI Jarosław: Działalność Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Prusinowicach (1954–1961). *Biuletyn Szadkowski*. T. 19: 2019 s. 93–106, streszcz. ang.

11012. STYRNA-BARTKOWICZ Krystyna: Trudna awangarda. Polska architektura przełomu 1981–1989. Nowy Targ 2019 Podhalańska Państw. Uczelnia Zawodowa 4° ss. 296, il.

11013. SUCHCITZ Andrzej: Instytut Historyczny im. gen. Sikorskiego w Londynie w darze Krajowi 1947–1963. *Muzealnictwo Wojskowe*. T. 10: 2017 s. 28–39.

11014. SUŁEK Antoni: Między wojną a konsolidacją władzy komunistycznej. Zapomniane badania społeczne w Polsce w II. połowie lat 40. XX w. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 6: 2016 s. 119–126.

11015. SURDEJ Mirosław: Ujawnienie się oddziału partyzanckiego Zrzeszenia WiN Aleksandra Rusina 13 III 1947 r. w Mielcu. *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 249–257.

11016. SYNOWIEC Andrzej: Aparatura w ochronie roślin w polskim przemyśle tytoniowym w połowie XX wieku. *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 23: 2018 s. 244–263.

11017. SZAFRANIEC Tomasz: Organizacja sądownictwa powszechnego na Ziemi Lubuskiej w latach 1945–1975. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 213–253, streszcz. ang., niem.

11018. SZCZECINA Grzegorz Kamil: Cierpienie stanu wojennego. Msza św. za Ojczyznę w kościele św. Stanisława Kostki – 27 czerwca 1982 r. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 19: 2019 s. 303–313, streszcz. ang.

Odprowadzona przez ks. Jerzego Popieluszkę.

11019. SZCZEPANIK Renata, Cieślukowska-Ryczko Angelika: „Don't look back, you thief!”. Violence towards convicted criminals in prisons in the last decade of communist

Poland. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 118: 2018 s. 207–236.

11020. SZCZYPTA-SZCZĘCH Roksana: Struktura organizacyjna i kadra kierownicza pionu zwalczania podziemia niepodległościowego WUBP w Kielcach w latach 1944–1950. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 28: 2019 nr 49/50 s. 205–264, il., streszcz. ang.

11021. SZEWCZYK Radosław: 1 Batalion Szturmowy podczas przygotowań i interwencji w Czechosłowacji w 1968 r. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 20: 2019 nr 3 s. 158–179, streszcz. ang., ros.

11022. SZŁAPKA Mateusz: Działalność biskupa Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego Józefa Padewskiego w świetle dokumentów zgromadzonych w zasobie Archiwum IPN w latach 1946–1951. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 263–278, streszcz. ang.

11023. SZOPA Piotr: Przepięstwa żołnierzy Armii Czerwonej dokonane na terenie powiatu brzozowskiego w latach 1944–1945. *Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis*. Nr 5: 2011 s. 423–429.

11024. SZPAK Ewelina: Nie(wy)godna starość. Los ludzi starych w świetle PRL-owskich skarg i zażaleń w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 17: 2019 s. 235–261, streszcz. ang.

11025. SZUM Ernest: „Crimen” Józefa Koryckiego w świetle bandytyzmu ideowego. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 17: 2019 s. 293–304, streszcz. ang.

Działalność opozycyjna w okresie PRL.

11026. SZUMIŁO Mirosław: Protegowani Jakuba Bermana jako przykład klientelizmu i nepotyzmu w elicie władzy PRL. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 34: 2019 s. 456–477, streszcz. ang.

11027. SZUMIŁO Mirosław: „Żydokomuna” w aparacie władzy „Polski Ludowej”. Mit czy rzeczywistość? *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 27–60, streszcz. ang.

11028. SZUMSKI Jakub: Rozliczenia z ekipą Gierka 1980–1984. Warszawa 2018.

Rec.: Przeperski Michał, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 33: 2019 s. 562–566; Sasanka Paweł, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 4 s. 846–849.

11029. SZYBOWICZ Eliza: Negocjowanie codzienności w „Przygrywce” Ewy Lach

i „Kwiecie kalafiora” Małgorzaty Musierowicz, czyli rok 1976 i odebrana pałeczka. *Kultura i Historia*. Nr 31: 2017 s. 60–71, streszcz. ang.

11030. SZYC Sylwia: „Jesteśmy komunistami i przyjaciółmi”. Kontakty pomiędzy Polską Zjednoczoną Partią Robotniczą a Partią Pracy Korei w latach osiemdziesiątych. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 346–369, streszcz. ang.

11031. SZYCHTA Katarzyna: Historia zapisaana w obrazie. Wydarzenia Grudnia '70 z perspektywy twórców nieoficjalnych znaczków i kartek pocztowych z lat osiemdziesiątych XX w. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 168–189, streszcz. ang.

11032. SZYDŁOWSKA Agata: Paryż domowym sposobem. O kreowaniu stylu życia w czasopiśmie PRL. Warszawa 2019 Sport i Turystyka – Muza 8° ss. 363, nlb. 5, il.

11033. SZYDZISZ Marcin: Społeczność żydowska na Dolnym Śląsku w świetle działalności Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Polsce w latach 1950–1989. Warszawa–Wrocław 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 278, nlb. 1, mapy. (Historia Dolnego Śląska).

11034. SZYMANOWICZ Maciej: Zaburzona epoka. Polska fotografia artystyczna w latach 1945–1955. Poznań 2016.

Rec.: Kanicki Witold, *Dagerotyp*. Nr 1(25): 2018 s. 215–226.

11035. SZYMANOWSKI Adam: Na literę „T”. Represje komunistyczne wobec pewnego małżeństwa we Wrocławiu. Wrocław 2015 Adam Szymanowski 8° ss. 133, il.

Janina Teichert (1930–2001) i Zbigniew Teichert (1929–1958).

11036. SZYMAŃSKI Andrzej: „Ludowa” władza – nieludzki reżim. Opolanie między sprzeciwem a współpracą. (Szkice historyczno-prawne). Opole 2019 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 153. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 563).

Lata 1949–1983.

11037. SZYMAŃSKI Józef: Tworzenie struktur parafialnych i życia religijnego w Słupsku w latach 1945–1948. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 112: 2019 s. 397–417, streszcz. ang.

11038. SZYMAŃSKI Karol: Distribution of Czechoslovak films in Poland in the years 1947–1973. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 54: 2019 no 3 s. 127–203, streszcz. pol.

11039. SZYMCZYNA Arkadiusz: Osadnictwo polskie i życie społeczno-polityczne mieszkańców ziemi głubczyckiej w latach 1945–1950. Głubczyce 2019 Stow. Miłośn. Muzeum i Ziemi Głubczyckiej 8° ss. 92, il., streszcz. ang., niem. (Głubczyckie Zeszyty Muzealne; nr 1/2019).

11040. ŚLIWAK Katarzyna: Organizacja i historia szkolnictwa podstawowego w Żaganii w latach 1945–1956. *Ogrody Nauk i Sztuk*. T. 6: 2016.

Rec.: Siekierska Anna, *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 2 s. 106–109.

11041. ŚLIWERSKI Bogusław: Main development lines of Polish pedagogy from socialist orthodoxy to postmodern heterogeneity. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 17–51.

Lata 1948–1989.

11042. ŚLIWERSKI Bogusław: „Przyrzeczenie wierności sprawie socjalizmu...”, czyli jak ZHP stało się organizacją wychowania socjalistycznego w świetle doktryny pedagogicznej po 1944 roku. Kraków 2019 Impuls 8° ss. 75, nlb. 2, il. (Fundamenty...).

Lata 1944–1964.

11043. ŚMIERZCHAŁSKI-WACHOCZ Dariusz: Wspomnienia Wiktorii Hetmańskiej (1902–1985) jako przykład osobistego przeświadczenia o słuszności ustroju totalitarnego w Polsce 1945–1956. *Studia Paradyskie*. T. 28: 2018 s. 293–301, streszcz. ang.

11044. ŚMIGIELSKI Bogdan: Pierwszy polski przewodnik do wspinaczki skałkowej. O nieznanym wydawnictwie „Pokutników”. *Wierchy*. R. 82: 2016 [dr.] 2019 s. 200–203.

Dobrowolski Adam, Paszucha Kazimierz: Przewodnik wspinaczkowy po Dolince Bolechowickiej. Kraków 1952 (w technice tzw. małej poligrafii, przebitka maszynowa, powielacz spirytusowy).

11045. ŚWIĄTKOWSKA Wanda: Czy Jan Kott stworzył mit? Jeszcze raz o „Hamlecie” '56 Romana Zawistowskiego. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 284: Studia Historicolitteraria. [T.] 19: 2019 s. 178–193, streszcz. ang.

11046. ŚWIGONIAK Jadwiga: Kapłan niezłomny ks. dr Bogumił Kasprzak. *Rocznik Kolski*. Nr 12: 2019 s. 108–111.

Dot. inwigilacji przez Urząd Bezpieczeństwa Publicznego, l. 1951–1953; zawiera też wypisy źródłowe.

11047. TABORSKA Katarzyna: Zur narrativ-bildenden Funktion von Ephemera im

Grenzgebiet des Augenblicks'. *Studia Germanica Gedanensia*. Nr 41: 2019 s. 317–329.

Gorzów Wielkopolski w pierwszych latach po II wojnie światowej.

11048. TARKA Krzysztof: Na celowniku tajnych służb PRL. Sprawa Aleksandra Demideckiego-Demidowicza. *Archiwum Emigracji*. T. 20/21: 2014 s. 319–337, streszcz. ang.

Lata 1946–1967.

11049. TARKA Krzysztof: „Papież, którego Polska dała światu”. Środowiska emigracyjne wobec wyboru kardynała Karola Wojtyły na papieża. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 1 s. 305–328, streszcz. ang., niem., ros.

11050. TARKA Krzysztof: Satyra na Augusta Zaleskiego czyli o sporze Wojciecha Wasiułyńskiego z „Syreną” paryską. *Archiwum Emigracji*. T. 22/23: 2015 s. 211–219, streszcz. ang.

Rok 1949.

11051. TARKOWSKI Paweł: Życie polityczne i wybory do Sejmu Ustawodawczego w 1947 r. w powiecie białskim. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 6: 2017 s. 28–55, streszcz. ang.

11052. TARNAWCZYK Tomasz: Paradoksy polskiego socrealizmu muzycznego. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 16: 2018 s. 177–191, streszcz. ang.

11053. TATAROWSKI Konrad W., Nolbrzak Renata: Liryka i polityka. Jacek Bierozin, Zbigniew Dominiak, Zdzisław Jaskuła, Witold Sułkowski. O twórczości poetów podziemnego pisma PULS. Kraków–Bielsko-Biała 2019 Inst. Literatury; Wydaw. Nauk. Akad. Techn.-Humanist. 8° ss. 178, tabl. 54, il., streszcz. ang.

Gł. 1. 70.–80. XX w.; zawiera także antologię twórczości poetów.

11054. TECHMAN Ryszard: Pierwszy armator na Pomorzu Zachodnim po drugiej wojnie światowej. Z dziejów świnoujskiego statku s/s „Piasz” w latach 1945–1954. *Nautologia*. R. 53: 2018 s. 20–32, streszcz. ang.

11055. TECHMAŃSKA Barbara: Szkolnictwo mniejszości narodowych na Dolnym Śląsku w latach 1945–1989. Łomianki 2019 LTW 8° ss. 379, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Rec.: Białokur Marek, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 154–159.

11056. TECHMAŃSKA Barbara: Żydowskie domy dziecka na Dolnym Śląsku prowadzone przez Centralny Komitet Żydów w Polsce

(CKŻP) – zarys problematyki. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 73: 2018 nr 1 s. 77–99, streszcz. ang.

Lata 1946–1950.

11057. TOKARSKA-BAKIR Joanna: Pod klątwą. Społeczny portret pogromu kieleckiego. Warszawa 2018.

Rec.: Hagen William W., *Acta Poloniae Historica*. [T.] 119: 2019 s. 336–344.

11058. TOKARZ Tomasz: Cisza w służbie propagandy PRL. *Kultura i Historia*. Nr 21: 2012 dane tekstowe (online), streszcz. ang.

Przemilczenia.

11059. TOMIAK Marzena Alicja: Rozwój turystyki w Trójmieście w latach 1945–1989. Gdańsk 2019 Wydaw. Uczelniane Akad. Wychowania Fizycznego i Sportu 8° ss. 357, il.

11060. TOMKIEWICZ Ryszard: Obchody 1000-lecia chrztu Polski na Warmii i Mazurach. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 60]: 2016 nr 3 s. 539–560, streszcz. ang., niem.

11061. TOMKIEWICZ Ryszard: Ułonna samorządność Polski Ludowej. Warmia i Mazury 1945–1990. Olsztyn 2016.

Rec.: Gross Radosław, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 2 s. 395–398.

11062. TOMKOWSKI Zbigniew: Z dziejów Towarzystwa Polsko-Austriackiego (1959–1969). Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 75, nlb. 2.

11063. TOŻSAMOŚĆ po pogromie. Świadectwa i interpretacje Marca '68. Pod red. Aliny Molisak i Przemysława Czaplińskiego. Warszawa 2019 IBL 8° ss. 346, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Forecki Piotr: Marzec '68 jako pogrom. Brakująca kategoria opisu s. 21–55; Czapliński Przemysław: Marzec '68. Od tragedii do melodramatu s. 56–85; Buryła Sławomir: Marzec '68. Punkty spome s. 86–115; Zieniewicz Andrzej: Marzec '68 jako wydarzenie graniczne s. 119–135; Gosk Hanna: Brzydkie słowo na „a”. Przemocowe (tj. wymuszone okolicznościami) aspekty konstruowania tożsamości podmiotu, występujące w relacji obywatel-władza przy staraniach o tzw. dokument podróży wydawany Polakom pochodzenia żydowskiego w 1968 roku s. 136–147; Quercioli Mincer Laura: Oczy czarne – życie mame. Sztuka wizualna i Marzec '68 na podstawie wystawy „Obcy w domu” s. 148–166; Wyrembelski Marcin: „Jakbym w ogóle nie istniał”. Doświadczenie 1968 roku w życiu i twórczości Józefa Hena s. 167–190; Tomczok Marta: „Gęsi już wszystkie po wyroku”. Przemoc symboliczna i fałszywa identyfikacja w narracjach marcowych s. 191–208; Przymuszała Beata: „Ogarnięci szalem”. Diagnostyka społeczna w „Mszy za miasto Arras” Andrzeja Szczypiorskiego s. 209–222; Grudzińska Agnieszka: Jak (nie) mówić dzieciom o żydostwie w komunistycznych domach. Fikcja autobiograficzna Romana Greny, wspomnienia Henryka Daski s. 254–266; Molisak Alina: Zapisana wspólnota. Narracja żydowskich emigrantów Marca '68 s. 267–289; Makarska Renata: „Morbus peregrinorum”. Doświadczenie wygnania w prozie

Michała Moszkowicza s. 290–312; Kuczyńska-Koschany Katarzyna: Wiersze (p)o roku 1968 a konteksty żydowskie w poezji Anny Pogonowskiej s. 313–333.

11064. TRACZ Bogusław: „Mówią, że ja nie powinienem być u was”. Fidel Castro na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim w 1972 roku. *Czasypismo*. 2018 nr 2 s. 51–56.

11065. TRACZ Bogusław: Odbudowa czy przebudowa? Powojenna rekonstrukcja gliwickiej starówki. *Czasypismo*. 2019 nr 1/2 s. 102–109.

Lata 1945–1962.

11066. TRACZ Bogusław: „Osły wykonują swoje normy”. Kontestowanie współzawodnicwa pracy. *Czasypismo*. 2019 nr 1/2 s. 179–186.

Lata 1948–1950.

11067. TRACZYK Zygmunt: Aeroklub Ziemi Lubuskiej (1970–1975). Lotnisko w Przylepie w dokumentach SB pseudonim „Skrzydło”. *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 143–145.

11068. TRACZYK Zygmunt: Górzyn – kombatanka wieś 1. Dywizji Piechoty. *Rocznik Legionowski*. T. 12: 2019 s. 191–195.

Wieś zielonogórska w l. 1945–1988.

11069. TRACZYKOWSKI Tomasz: Wstęp do historii rejonów umocnionych polskiego wybrzeża. *Biuletyn Historyczny*. T. 34: 2019 s. 175–188.

W l. pol. I. 50. XX w.

11070. TRUBAS Michał: Armia Radziecka na ziemiach polskich w strategii ZSRR. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 179–212, streszcz. ang., niem., ros.

11071. TRUDZIK Artur Mariusz: Działalność prasowo wydawnicza Polskiego Stowarzyszenia Jazzowego. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 3 s. 75–94, streszcz. ang.

W okresie PRL.

11072. TULISZKA Jarosław: Służba Bezpieczeństwa województwa koszalińskiego 1945–1975. Powstanie, organizacja, kadry, podstawowe kierunki działalności. Toruń 2015 Adam Marszałek 8° ss. 671, il.

Rec.: Ruzikowski Tadeusz, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 594–606.

11073. TURKOWSKI Romuald: Przejawy propagowania radzieckiego modelu gospodarowania na wsi przez komunistyczny aparat propagandowy w Polsce w latach 1948–1956. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 35: 2019 s. 123–179.

11074. TUTAJ Anna: Polityka oświatowa wobec mniejszości ukraińskiej na Dolnym Śląsku w okresie powojennym. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 7: 2019 s. 241–258, streszcz. ang.

11075. TWÓRCZOŚĆ na zamówienie. Pod red. Sebastiana Ligarskiego i Rafała Łatki. Warszawa 2019 IPN 8° ss. 510, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Aparat bezpieczeństwa wobec środowisk twórczych, dziennikarskich i naukowych) (Dziennikarze, Twórcy, Naukowcy).

Treść: Ligarski Sebastian, Łatka Rafał: Wstęp s. 7–12; Urbanowski Maciej: Czy literatura PRL była literaturą polską? Wokół też Józefa Mackiewiczza s. 13–25; Pastuszewski Stefan: Bydgoscy literaci w relacji z władzami Polski „ludowej” s. 29–81; Łatka Rafał: Marian Strużyński vel Reniak [1922–2004] – wzorcowy resortowy autor s. 82–107; Bereszyński Zbigniew: Łukasz Kuźmierz [ur. 1925]. Dziejopis i publicysta z szeregów UB s. 108–135; Kardela Piotr: Aleksy Kazberuk [ur. 1936] – literat resortowy s. 136–165; Czerwiński Daniel: Twórczość Jana Babceńki jako przykład literatury resortowej s. 166–181; Formella Sławomir: „Ubecka” powieść z kluczem. „Worek judaszów” Zbigniewa Nienackiego a rzeczywistość historyczna s. 182–219; Benken Przemysław: Skomplikowany zyciorys redaktora Zbigniewa Flisowskiego [1924–1995] w latach 1943–1952 s. 220–270; Podolak Michał Mieszko: Andrzej Brycht [1935–1998] – amoralny propagandysta s. 271–288; Beres Stanisław: Zakała. „Rok w trumnie” Romana Bratnego s. 289–333; Franaszek Piotr: „Cichym ścigali go lotem”. „Ucieczka” Macieja Słomczyńskiego przed bezpieką, literatami i literaturą resortową s. 334–357; Kuta Cecylia: Kiedy nauka staje się komunistyczną propagandą. Przypadek Władysława Góry (1918–2009) s. 361–381; Rutkowski Tadeusz Paweł: Historyk z resortu. Wokół działalności publicystycznej i naukowej Tadeusza Walichnowskiego w 1968 r. s. 382–405; Komaniecka-Łyp Monika: Kariera funkcjonariuszy-szkoleniowców pionu obserwacji (Biura „B”) MSW. Przyczynek do portretu zbiorowego s. 409–447; Jastrzǎb Łukasz: Komiks w rzeczywistości Polski „ludowej” s. 448–464; Tunak Marcin: „Antyplastyczne” miasto? Zaangażowanie środowiska poznańskich artystów plastyków w sztukę socrealistyczną i stalinizm w latach 1949–1953 s. 465–485.

11076. TYMIŃSKI Maciej: Zmiany zaangażowania Komitetu Warszawskiego PZPR w sprawy gospodarki i przemysłu w latach 1950–1975. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 80: 2019 s. 315–348, streszcz. ang.

11077. UŚCINOWICZ Jerzy: Typologia konwersji świątyni temkowskich po akcji „Wisła”. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 8: 2017 s. 159–176, streszcz. ang.

11078. WAINGERTNER Przemysław: Czwarta stolica. Kiedy Łódź rządziła Polską (1945–1949). Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 189, il. (Łódź w PRL, PRL w Łodzi; t. 1).

Toż plik tekstowy PDF (5,38 MB).

11079. WALASEK Stefania: Education in Lower Silesia in the first years after the end of the Second World War. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 5: 2013 [nr] 1 s. 10–20.

11080. WAŁDOCH Marcin: Nowa Zelandia i tamtejsza Polonia w dokumentach służb specjalnych PRL. *Acta Pomerania*. Nr 5: 2014 s. 68–85, streszcz. ang.

Gł. I. 1970–1990.

11081. WANATKO Grzegorz: Starania zielonogórskich grekokatolików o własną świątynię. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 111: 2019 s. 345–356, streszcz. ang.

Po 1947 r.

11082. WAŃKOWSKA-SOBIESIAK Joanna: Same cudze dzieci. Einsame fremde Kinder. Tł. na jęz. niem. André Schmeier. Olsztyn 2017 Olsztyńskie Stow. Mniejszości Niem. 8° ss. 487, nlb. 1, il.

Toż. Wyd. 2. Olsztyn 2019.

Tekst równol. pol., niem.

Sieroty wojenne z Mazur i Prus Wschodnich, I. 1945–1949.

11083. WAŃKOWSKA-SOBIESIAK Joanna: Tamte lata, tamci ludzie. Olsztyn 2019 Olsztyńskie Stow. Mniejszości Niem. 8° ss. 280, il.

Tyt. równol.: Diese Jahre, diese Leute; tekst równol. pol. i niem.

Mazurski Uniwersytet Ludowy w Rudziskach Pasymskich i Warmiński Uniwersytet Ludowy w Jurkowym Młynie, I. 1945–1950.

11084. WASILEWSKI Maciej: Niewidzialna ręka. Warszawa 2019 Wielka Litera 8° ss. 267, nlb. 2, il.

Akcja anonimowych dobrych uczynków, propagowana wśród dzieci od 1957 r. przez Macieja Zimińskiego w TV.

11085. WATKOWSKI Adrian: Gereon Grzenia-Romanowski, kierownik Studium Wojskowego na Politechnice Gdańskiej w latach 1949–1956 (przyczynek do dziejów uczelni w okresie stalinowskim). *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 88–96, streszcz. ang.

11086. WAWRYSZUK Paweł: Stosunki polsko-jugosłowiańskie w latach 1945–1971. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 327, nlb. 1, tabl. 7, il. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 145).

11087. WAŻNIEWSKI Włodzimierz: Państwo laickie. Polityka ograniczania bazy materialnej Kościoła katolickiego w Polsce przez władze komunistyczne w latach 1945–1970. Warszawa 2015.

Rec.: Sołga Przemysław, *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 1 s. 173–176, streszcz. ang.

11088. WĘGRZYN Dariusz, Dziuba Adam, Kurpierz Tomasz: Wypatrując Andersa. Konspiracja niepodległościowa w województwie śląskim 1945–1948. Warszawa–Katowice 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 334, nlb. 1, il.

11089. WĘSIERSKI Adam: Toksyczna agentura. Toruń 2019 Machina Druku 8° ss. 228, il.

Współpraca z aparatem bezpieczeństwa w powiecie Tucholskim, I. 1945–1989.

11090. WICENTY Daniel: Zgniłe jabłka, zepsute skrzynki i złe powietrze. Dysfunkcje w Służbie Bezpieczeństwa w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku. Warszawa–Gdańsk 2018.

Rec.: Hlebowski Jan, *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 253–257.

11091. WIERZBICKI Paweł: Orientacja lewicowa w środowiskach opozycji politycznej w PRL (1976–1989). Kraków 2019 Uniw. Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Wydaw. Nauk. 8° ss. 500, nlb. 4.

11092. WILCZOK Katarzyna: Radykałowie „Solidarności”. Kierownictwo MKZ Katowice w sporze o program i taktykę działania NSZZ „Solidarności” w latach 1980–1981. Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP 8° ss. 255, nlb. 1, tabl. 16, il. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 144).

11093. WILCZOK Katarzyna: Udział NSZZ „Solidarności” w opracowaniu nowego projektu ustawy o związkach zawodowych w latach 1980–1981. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 31: 2018 s. 429–464, streszcz. ang.

11094. WILK Hubert: Giędy samochodowe w latach schyłkowego PRL. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 119–133, streszcz. ang.

11095. WILK Hubert: Kontynuacja czy nowy start? Inteligencja techniczna w powojennym przemyśle motoryzacyjnym (1945–1970). *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 79–93, streszcz. ang.

11096. WILK Hubert: Motoryzacja w Polsce (1945–1989). *Polska 1944/45–1989*. [T.] 17: 2019 s. 331–348, streszcz. ang.

11097. WILK Sylwester: Tu przeżyłem czas przełomu – ks. dr Stanisław Marczak: kapłan – duszpasterz, katecheta – kapelan. *Rocznik Jasielski*. T. 9: 2018 s. 93–102.

Jasło, I. 1972–1982.

11098. WINIARCZYK Gabriela: Życie codzienne w gminie Zaleszany po II wojnie światowej na podstawie relacji. *Kolo Historii*. Nr 22: 2017 s. 131–152, streszcz. ang.

11099. WIŚNIEWSKA Monika: Duszpasterstwo polonijne Kościoła rzymskokatolickiego w ostatnim programie rządowym PRL. *Pamięć*

i Sprawiedliwość. [T.] 33: 2019 s. 133–149, streszcz. ang.

11100. WIŚNIEWSKA Monika: Szkolnictwo wyznaniowe i nauczanie religii w świetle osobistych zapisków prymasa Stefana Wyszyńskiego z 1961 roku. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 40: 2019 s. 129–150, streszcz. ang.

11101. WIŚNIEWSKA Monika: Upaństwowienie przedszkoli żydowskich w Polsce „ludowej”. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 40: 2019 s. 71–83, streszcz. ang.

11102. WOJCIECHOWSKI Zbigniew: Koniec wojny i co dalej? – czyli działalność Samopomocy Marynarki Wojennej (1945–1961). *Biuletyn Historyczny*. T. 34: 2019 s. 118–130.

11103. WOJCIESZYK Elżbieta: „Fanatycy” i inni. Opór Wielkopolan wobec komunistów w latach 1956–1970. Wybrane zagadnienia. Poznań–Warszawa 2019 IPN 8° ss. 318, nlb. 1, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Poznaniu. (Monografie; t. 147).

11104. WOJDOWSKI Arkadiusz: Wywózki Knurówian do Związku Radzieckiego wiosną 1945 roku. Warszawa 2019 Think & Make 8° ss. 70, il.

Z Knurowa w pow. gliwickim.

11105. WOJSŁAW Jacek: Polityczne wyzwania pierwszych tygodni „karnawału Solidarności” (wrzesień 1980). Ocena sytuacji przez gdański i centralny aparat partyjny w świetle wybranych dokumentów KC PZPR. *Acta Casubiana*. T. 19: 2017 s. 155–167, streszcz. ang.

11106. WOKÓŁ wyborów czerwcowych 1989 r. w województwie katowickim. Aut. Adam Dziuba, Jarosław Neja, Bogusław Tracz, Sebastian Rosenbaum. *CzasyPismo*. 2019 nr 1/2 s. 230–242.

11107. WOLSKA Agata: Zagrabiony, odzyskany. Historia powrotu ołtarza Wita Stwosza do Krakowa. Kraków 2019 Wydaw. Liter. 8° ss. 402, nlb. 5, il.

11108. WOLSZA Tadeusz: Obraz życia politycznego w Jugosławii w ujęciu polskiej emigracji politycznej w Wielkiej Brytanii – kluczowe zagadnienia (1945–1948). *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 1 s. 163–189, streszcz. ang.

11109. WOŁK Grzegorz: Wykpić system. Historia pisma satyrycznego „Jaruzela” (1982–1989). *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 227–249, streszcz. ang.

11110. WOŹNIAK Mateusz: Przepiętstwo „szeptanej propagandy” w świetle wybranego orzecznictwa Sądu Okręgowego w Krakowie z lat 1946–1950. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 11: 2018 z. 4 s. 567–580, streszcz. ang.

11111. WOŹNIAK Norbert: Z Torunia do Sichelberga. Okres pracy nauczycielskiej Elżbiety Zawackiej w Sierpcu. *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 3 s. 10–15.

Lata 1955–1956.

11112. WOŹNICZKA Zygmunt: Katowice 1945–1950. Pierwsze powojenne lata. Polityka – społeczeństwo – kultura. Wyd. 2, popr. i uzup. Katowice 2019 Śląsk Sp. z o.o. Wydaw. Nauk. 8° ss. 512, streszcz. ang.

Wyd. 1. Katowice 2004 Muzeum Historii Katowic.

11113. WÓJCIK Bartosz: Umgang mit dem öffentlichen Raum im polnisch gewordenen Szczecin nach 1945. *Studia Niemcoznawcze*. T. 61: 2018 s. 379–392.

11114. WÓJCIK Bogusław: Młodzieżowa Organizacja Konspiracyjna (1959–1962). Ideowy bunt w czasie „małej stabilizacji”. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 17: 2019 [nr] 1 s. 197–215, streszcz. ang.

11115. WÓJCIK Bogusław: „Walczyliśmy z honorem i bezinteresownie, poświęcając wszystko dla dobra Ojczyzny i Wiary”. Orleńta z Rudnika nad Sanem i ich etos. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 29: 2017 s. 115–128, streszcz. ang.

Organizacja podziemna działająca w l. 1947–1949.

11116. WÓJCIK Paweł: Echa decyzji podejmowanych przez kardynałów Augusta Hlonda i Stefana Wyszyńskiego w ocenach Stolicy Apostolskiej. *Studia Paradyskie*. T. 28: 2018 s. 303–318, streszcz. ang.

Lata 1945–1956.

11117. WÓJCIK Zbigniew: Początki ruchu turystycznego na Warmii i Mazurach (1945–1951). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 61]: 2017 nr 2 s. 349–370, streszcz. ang., niem.

11118. WÓJCIK Zbigniew: Rekreacja konna w placówkach oświatowych województwa olsztyńskiego (1945–1989). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 62]: 2018 nr 2 s. 276–287, streszcz. ang., niem.

11119. WÓJCIK Zbigniew, Jaroszewski Julian: Sport zapaśniczy w tradycji województwa

olsztyńskiego (1945–1989). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 3 s. 615–634, streszcz. ang., niem.

11120. WÓJTOWICZ Agnieszka: Droga o wielkich horyzontach. Stażyści z Europy Zachodniej w teatrze Jerzego Grotowskiego. *Kwartalnik Opolski*. R. 63: 2017 nr 4 s. 55–64, streszcz. ang.

Lata 1967–1968.

11121. WÓJTOWICZ Agnieszka: Jak towarzysz Gomułka uległ konserwie. *Kwartalnik Opolski*. R. 64: 2018 nr 4 s. 81–90, streszcz. ang.

Okres krakowski Jerzego Grotowskiego, l. 1956–1957.

11122. WRONA Janusz: Rola PZPR w państwie i społeczeństwie polskim. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 61–78, streszcz. ang.

11123. WRONA Janusz: Stronictwo Demokratyczne jako przystań inteligencji. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 95–115, streszcz. ang.

W okresie PRL.

11124. WRONA-MERYK Izabela: Warunki socjalne nauczycieli częstochowskich szkół zawodowych w latach 1945–1989. Zarys problematyki. *Pedagogika*. T. 28: 2019 s. 341–355.

11125. WROTKOWSKI Kamil: Żarty z okazji prima aprilis jako źródło historyczne na przykładzie „Dziennika Bałtyckiego” 1947–1970. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 138–157, streszcz. ang.

11126. WYKŁĘCI. Żołnierze podziemia niepodległościowego w latach 1944–1963. Pod red. Kazimierza Krajewskiego i Tomasza Łabuszewskiego. Warszawa 2017.

Rec.: Fudali Dariusz Jacek, *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 29: 2017 s. 221–223.

11127. WYKŁĘCI na Podlasiu: Bury, Łupaszka, Huzar. Pod red. Pawła Dybicza i Jakuba Woroncowa. Warszawa 2019 Fund. Oratio Recta 8° ss. 353, nlb. 3, il. (Biblioteka „Przeglądu”) (Historia bez IPN) (Wykłęci Nie Święci).

Z treści: Dybicz Paweł: Wstęp s. 6–12; Woroncowa Jakub: Kaci Białostoccyzny s. 13–41; Konieczka Bartosz: Mit Białorusinów w oddziale „Burego” s. 42–57; Woroncowa Jakub: To jest „Potop” na miarę naszych możliwości s. 58–69; Kraśko Nina: Jak powstał kult Romualda Rajsa „Burego” s. 70–95; Woroncowa Jakub: Niewinni jak „Bury”: mit podważenia ustaleń śledztwa IPN s. 96–108; Maksymiuk Jan: Popiół i pamięć (Zanie, 2 II 1946) s. 109–116; Maksymiuk Jan: Trawa zapomnienia (Zaleszany, 29 I 1946) s. 117–124; Woroncowa Jakub: My was wszystkich podusimy, jak przyjdzie czas s. 125–150; Woroncowa Jakub: Przemilczana historia zbrodni „Łupaszk” s. 151–185; Widacki Jan: Ludobójstwo s. 192–196; Stomma Ludwik: Wykłęci, przekłęci, ogłupiali s. 202–205; Aneks: Wykaz zbrodni

sporządzony przez Bazylego Pietruczka s. 208–270; [Olszewski Dariusz:] Stanowisko prokuratora IPN s. 271–339.

11128. WYSOKIŃSKA Beata: The Conspiracy of Silence. The Stalinist Plan for the Transformation of Nature in Poland. [W:] In the name of the great work. Stalin’s plan for the transformation of nature and its impact in Eastern Europe. New York–Oxford 2016 s. 226–289.

Rec.: Jarosz Dariusz: Regarding the reception of the Stalinist plan for the transformation of nature in Hungary, Czechoslovakia and Poland. *Kwartalnik Historyczny*. Vol. 125: 2018 English-Language Edition No. 2 s. 143–155.

11129. WYSZOWADZKI Władysław: Wizyta duszpasterska ks. kard. Józefa Glempa, Prymasa Polski w Anglii, Walii i Szkocji w dniach od 21 lutego do 4 marca 1985 roku oraz Irlandii w dniach od 18 do 23 stycznia 1988 roku. *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 545–555, streszcz. ang.

11130. ZABŁOCKA-KOS Agnieszka: Architektura na „Ziemiach Odzyskanych” w kontekście jej specyficznej roli politycznej w powojennej Polsce – perspektywy badawcze. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. T. 27: 2018 s. 198–220, streszcz. niem., ang., fr.

11131. ZAĆMIŃSKI Andrzej: Emigracja polska w Wielkiej Brytanii wobec wyborów do Sejmu PRL pierwszej kadencji z 26 października 1952 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 123–144, streszcz. ang.

11132. ZAŁOŻENIA i realizacja ustroju szkolnego w Polsce w latach 1945–1989 (wybrane aspekty). Red. nauk. Bogumiła Walak. Gorzów Wielkopolski 2019 Wydaw. Nauk. Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 186, streszcz. ang. Akad. im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

Treść: Słowo wstępne s. 7–10; Cz. 1. Rozważania społeczno-polityczno-educacyjne: Panel Danuta: Rzeczywistość szkolna w pierwszym dziesięcioleciu po II wojnie światowej w świetle czasopisma „Życie Szkoły” s. 13–28; Kahl-Luczyńska Edyta: „Jacy będą ludzie, taki będzie socjalizm”. Funkcje nauk społecznych u progu reformy oświaty 1973 w świetle dokumentów partyjnych s. 29–44; Gorloff Elżbieta: Prawne aspekty kształcenia nauczycieli szkół podstawowych w Polsce Ludowej w świetle reformy z 1961 roku (na podstawie wybranych regulacji resortu oświaty) s. 45–62; Magiera Elżbieta: Podstawy formalno-prawne działalności spółdzielni uczniowskich w Polsce w latach 1945–1989 s. 63–90; Cz. 2. Rozważania regionalne: Król Joanna: W tygłu polityki, gospodarki i kultury. Uwarunkowania organizacji średniego szkolnictwa ogólnokształcącego w Szczecinie w okresie pionierskim (1945–1948) s. 93–108; Koźmian Danuta, Walak Bogumiła: Działalność Liceum Pedagogicznego im. Adama Mickiewicza w Gorzowie Wielkopolskim na tle polityki oświatowej wobec kształcenia nauczycieli i potrzeb edukacyjnych środowiska lokalnego w latach 1950–1970 s. 109–132; Orłowska Beata A.: Polska polityka edukacyjna wobec dzieci pochodzących z mniejszości narodowych i etnicznych w latach 1945–1989 s. 133–145; Walak Bogumiła: Działalność sportowa

uczniów szkół podstawowych w regionie Gorzowskim w latach 1949–1989 s. 147–171.

11133. ZAMECKA-ZALAS Olga: Polskie szkoły przedmiotów ojczyźstych w Wielkiej Brytanii w latach 1948–1989. Piotrków Trybunalski 2019 UJK Kielcach. Filia 8° ss. 356, nlb. 1.

Rec.: Walewander Edward, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 160–162.

11134. ZAMIATAŁA Dominik: Robocze spotkania pionów wyznaniowych PRL i CSRS (zarys problemów). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 32: 2018 s. 259–289, streszcz. ang.

11135. ZANURZENI w historii. Red. Eugeniusz Wilkowski. Hrubieszów–[Biała Podlaska] 2019 [Agencja Arte; Michał Bechta] 8° ss. 206, il.

Dot. gł. działalności opozycyjnej NSZZ „Solidarność” w Hrubieszowie i okolicy, w tym zwłaszcza Janusza Woźnicy; zawiera też wspomnienia.

11136. ZAPART Robert: Emigracyjna polityka ograniczania skutków komunistycznej propagandy. Wybrane zagadnienia. *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 273–299, streszcz. ang.

Lata 1945–1989.

11137. ZAREMBA Marcin: Powojenne paniki wojenne: Polska 1945–1980. *Kultura i Społeczeństwo*. T. 63: 2019 nr 2 s. 61–97, streszcz. ang.

11138. ZAWISTOWSKI Andrzej: Stacja Plac Dzierżyńskiego czyli Metro, którego Warszawa nie zobaczyła. Budowa warszawskiej kolei podziemnej w latach 50. XX w. Warszawa 2019 Trzecia Strona 8° ss. 271, il.

11139. ZAWISZA Michał: Robotnicy przemysłowi w województwie kieleckim 1945–1949. Warszawa 2019 IPN–KSZpNP 8° ss. 309, nlb. 1. IPN–KSZpNP. (Monografie; t. 143).

11140. ZBOROWSKA Agata: Życie rzeczy w powojennej Polsce. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 347, tabl. 21, il. (Communicare. Historia i kultura).

Dostępne także jako e-book.

11141. ZENDEROWSKI Radosław: Pociągi pod (nie)specjalnym nadzorem. *CzasyPismo*. 2018 nr 2 s. 169–172.

Kolejnictwo w l. 70.–80. XX w.

11142. ZGLISZEWSKA Jadwiga: Między opłotkami. Życie podlaskiej wsi na początku II połowy XX wieku. Kraków 2019 Ridero 8° ss. 226, il.

Lata 1957–1981.

11143. ZIELIŃSKI Zygmunt: Przesiedlenia ludności niemieckiej z tzw. Ziemi Odzyskanych: dylematy etniczno-polityczne. Ocena reminiscencyjna. *Studia Paradyskie*. T. 28: 2018 s. 319–331, streszcz. ang.

Lata 1945–1972.

11144. ZIEMIE Zachodnie i Północne w polskiej kinematografii (1944/1945–1989). Zbiór studiów. Pod red. Macieja Kowalskiego i Tomasza Sikorskiego. Szczecin 2019 Uniw. Szczeciński 8° ss. 252, streszcz. ang.

Z treści: Kowalski Maciej: Aspekty morskie w polskich filmach fabularnych lat trzydziestych XX wieku s. 11–37; Plesnar Łukasz A.: Ostatni film Trzeciej Rzeszy – „Kołobrzeg (Kolberg)” Veita Harlana jako obraz historyczny i propagandowy s. 39–64; Leśniewska-Orlicka Inga: Osadnicy, przesiedleńcy, autochtoni... Analiza obrazu mieszkańców Ziemi Zachodnich i Północnych Polski na podstawie wybranych kronik i dokumentów filmowych zrealizowanych w Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie s. 65–93; Sikorski Tomasz: „Byliśmy tu, jesteśmy, będziemy”. Szczecin na tasmach Polskiej Kroniki Filmowej w pierwszych latach powojennych (1945–1947) s. 95–139; Zelechowski Jamie: The palimpsestic „repatriate” in the cinematic reclaimed territories s. 141–168; Sikorski Tomasz, Kozłowska Urszula: Skaza „Agnieszka 46” (1964) jako przykład „niezamierzonej” symplifikacji „mundurowo-kombatancckiego” mitu w polskim filmie fabularnym dekady Władysława Gomułki s. 169–193; Kurpiewski Piotr: Mit Cedyń w polskiej twórczości filmowej lat siedemdziesiątych XX wieku – między utylitarystem a obiektywizmem s. 195–218; Dobrowolska Joanna: Pionierzy i osadnicy w poszukiwaniu domu i azylu. Obraz Ziemi Odzyskanych w „Grzechu Antoniego Grudy” i „Azylu”. [Filmy Jerzego Sztwiertni i Romana Załuskiego] s. 219–250.

11145. ZITEK Adam: Raporty o Polsce. Z materiałów Wydziału Ewidencyjnego Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Czechosłowacji. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 7: 2018 s. 459–466, streszcz. ang.

Zawiera też raporty z l. 1946–1947.

11146. ZWIERZCHOWSKI Piotr, Guzek Mariusz: Sąsiedzi. Film o bydgoskim wrześniu 1939. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 296, il.

Film Aleksandra Ścibora-Ryłskiego z 1969 r.

11147. ZYSNARSKI Jerzy: Początki straży pożarnej, czyli pierwsza w dziejach Gorzowa manipulacja. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 25: 2018.

Polem.: Rymar Dariusz A[leksander]: Na marginesie artykułu Jerzego Zysnarskiego. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 385–386.

11148. ZYSNARSKI Jerzy: Sędziowie i podsądni, czyli spotkanie po latach. Anegdota polityczno-historyczna. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 26: 2019 s. 377–382, streszcz. ang., niem.

Stanisław Miłostan, Władysław Rajca, Teofil Krych, l. 1949–1950.

11149. ŻAK Marek: Narodziny „Małej Moskwy”. O wysiedleniu ludności polskiej w Leśnicy za rzekę Kaczawę w lipcu 1945 roku. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 [nr] 4 s. 91–121, streszcz. ang.

11150. ŻEGUNIA Renata Maria: Brygadowe Koło Młodych „Pogon” w materiałach aparatu bezpieczeństwa PRL. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 253–272, streszcz. ang.

Lata 1949–1985.

11151. ŻURALSKI Jan: 92. Pułk Artylerii Przeciwpancernej w Bolesławcu (1949–1951). *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr:] 2019 s. 31–48.

11152. ŻURAWIECKI Bartosz: Festiwale wykłete. Warszawa 2019 Wydaw. Krytyki Polit. 8° ss. 475, nlb. 4, il. (Nie-Fikcja).

Festiwal Piosenki Radzieckiej w Zielonej Górze i Festiwal Piosenki Żołnierskiej w Kołobrzegu, l. 1965–1989.

11153. ŻUREK Jacek: Nowe gawliniana i francuska Polonia. Na marginesie listów „francuskich” Józefa Gawliny w edycji Michała Kłakusa. *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. [T.] 52: 2019 z. 1 s. 127–173.

Duszpasterstwo polskie we Francji w świetle korespondencji arcybiskupa Józefa Gawliny i księdza Kazimierza Kwaśnego w latach 1949–1963. Ed. dokumentów, wstęp i oprac. Michał Kłakus. Trans en Provence–Katowice 2017.

11154. ŻYCIE codzienne w PRL. Pod red. Małgorzaty Chomy-Jusińskiej, Marcina Krużyńskiego, Tomasza Osińskiego. Lublin–Warszawa 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz.; IPN 8° ss. 527, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Lublin, 12–14 X 2016 r.

Z treści: Pluciński Przemysław: Horyzont socjologii i nauk społecznych w badaniach nad codziennością PRL s. 13–30; Muchowski Jakub: Życie w reżimach komunistycznych. Mapa anglojęzycznego piarstwa o historii codzienności w bloku wschodnim s. 31–41; Pomorski Jan: Codziennosc w pamieci wspolnoty. Kilka uwag z perspektywy metodologa historii s. 43–56; Krużyński Marcin: Ideologia w służbie codzienności. Marksizm-leninizm jako narzędzie objaśniania życia codziennego przez pierwszych sekretarzy PZPR. Preliminarium badawcze s. 57–67; Jarosz Dariusz: „Udomawianie” rewolucji przez praktyki społeczne życia codziennego w PRL s. 69–85; Chumiński Jędrzej: Wskaźniki rozwoju gospodarczego i społecznego państw bloku wschodniego na tle gospodarki światowej s. 87–109; Leszczyńska Cecylia: Kredyty dla ludności i ich znaczenie w finansowaniu konsumpcji gospodarstw domowych s. 111–129; Miernik Grzegorz: Wybrane problemy codzienności sygnalizowane w listach do władz w schyłkowym okresie PRL s. 131–151; Adamus Anna Maria: Obraz wsi w Polsce w latach 1956–1980 w świetle chłopskich skarg s. 153–166; Gajewski Krzysztof: „Do Obywatela Ministra”. Świat przedstawiony w chłopskich listach do peerelowskiej władzy s. 167–187; Rokicki Konrad: Możliwości i ograniczenia służby zdrowia w powojennej Polsce s. 189–204; Wrona Janusz: Praktyki religijne w warunkach PRL s. 205–228; Wołoszyn Jacek: Próba instytucjonalizacji i umasowienia sfery prywatnej w listach

1948–1956 (na przykładzie Lubelszczyzny) s. 229–254; Jarska Natalia: Codzienne konflikty małżeńskie w Polsce w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX wieku s. 255–265; Dudek Justyna: Obrazy codzienności we wspomnieniach funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa s. 299–317; Kula Marcin: Nie taka czarna! Wydział Kultury KC o pewnym przedstawieniu codzienności. [Widowisko „Mnie nie jest wszystko jedno” w teatrze STS w Warszawie, 1964 r.] s. 343–358; Kusto Agata: Uświetnianie codzienności. Lubelskie zespoły śpiewacze w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej s. 359–374; Skotarczak Dorota: „Kapitan Zbik”. Komiks jako źródło do badań życia społecznego w PRL s. 375–388; Spałek Robert: Liryka rockowa lustrem codzienności lat osiemdziesiątych: nośniki i kanały dystrybucji – scena oficjalna i autonomiczna – wentyl bezpieczeństwa i cenzura – teksty i świat przedstawiony s. 389–433; Czarna Dominika: (Nie)realny socjalizm. Cyrk w powojennej fotografii prasowej na przykładzie „Przekroju” (1945–1956) s. 435–451; Grębecka Zuzanna: Głos Berliozą i głos Wolanda. „Niesamowite” w komunistycznej codzienności s. 453–470.

d) 1989–2019

Źródła

Zob. poz. 2333, 2379, 6348, 8169, 9036, 9042, 9060, 9064, 9069, 9071, 9072, 9077, 9083, 9091, 9093, 9108, 9759, 9760, 9763, 9768, 9769, 9774, 9775, 9810, 9812, 9814, 9834, 9841, 9843, 9848, 9852, 9858, 9861, 9871, 9895, 9926, 9930, 9934, 9946, 10299, 10305, 10307, 10314, 10317, 10322, 10324, 10327, 10329, 10333, 10337, 10338, 10341, 10342, 10344, 10345, 10346, 10350, 10355, 10357, 10360, 10363, 10366, 10378, 10385, 10407, 10408, 10413, 10423, 10426, 10434, 10437, 10448, 10450, 10455, 10456, 10736, 11182, 11188, 11247, 11318, 11338, 11354.

11155. 20 LAT minęło. Szkoła Podstawowa nr 49 z Oddziałami Integracyjnymi im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego – Prymasa Tysiąclecia w Białymstoku. Pod kier. Małgorzaty Bagińskiej. Białystok 2019 SP nr 49 z Oddz. Integracyjnymi 8° ss. 255, il.

Zawiera gł. wspomnienia, l. 1999–2019.

11156. BIERNACKI Wojciech: “Folia Turistica” – 49 used opportunities viewed from the perspective of former creators and editors of the journal. *Folia Turistica*. Vol. 50: 2019 [no.] 1 s. 351–369.

Toż w jęz. pol.: „Folia Turistica” – 49 wykorzystanych szans widzianych z perspektywy byłych twórców i redaktorów czasopisma. *Tamże* [no.] 2 s. 355–372.

Wspomnienia Teofili Jarowieckiej, Zygmunta Kruczka, Janusza Zdebskiego, Anny Nowakowskiej, Wiesława Marczyka, Ryszarda Winiarskiego, Andrzeja Matuszyka, Sabiny Owsianowskiej, l. 1990–2018.

11157. BURACZYŃSKI Jan: Uptywający czas. Lublin 2019 Wydaw. Akad. Wyższej Szkoły Społ.-Przyrodniczej im. Wincentego Pola 8° ss. 108, il.

Wspomnienia lwowianina, profesora geografii (ur. 1929) nt. działalności naukowej po przejściu na emeryturę oraz członkostwa w Oddz. Lubelskim Tow. Miłośn. Lwowa i Kresów Wschodnich.

11158. [CHOJNACKI Józef]: Zostałem piękny świat. Dzienniki 1991–2000. Wybór, oprac. i posł. Donat Niewiadomski. Lublin 2018 Wydaw. Drukarnia Liber Duo 8° ss. 207, nlb. 2, tabl. 2, il.

11159. [DORIA-DERNAŁOWICZ Stanisław]: Listy Stanisława Doria-Dernałowicza do Alicji Lutostańskiej z lat 1990–1992. [Wyd.] Damian Sitkiewicz. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 17: 2019 s. 311–348, streszcz. ang.

11160. DUTKIEWICZ Rafał: Prezydent. Rafał Dutkiewicz (nie tylko) o Wrocławiu. Rozmawiał Jacek Antczak. Siedliska 2019 Wydaw. Nieoczywiste – GAB Media 8° ss. 264, il.

Wspomnienia prezydenta Wrocławia (ur. 1959), gł. z okresu sprawowania urzędu w l. 2002–2018.

11161. GAŚSIOROWSKI Marcin: Pokolenie 30+. Moja historia. Kraków 2019 Ridero 8° ss. 377.

Wspomnienia autora ur. w 1983 r. z życia codziennego.

11162. HRABI: duszkiem tak! [Aut.] Jakub Jabłonka [i in.]. Kraków 2019 Znak 8° ss. 399, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień o kabarecie „Hrabi”, l. 2002–2019; autorzy: Jakub Jabłonka (ur. 1974), Paweł Łęczuk (ur. 1978), Joanna Kołaczowska (ur. 1966), Dariusz Kamys (ur. 1963), Tomasz Majer (ur. 1971), Łukasz Pietsch (ur. 1977).

11163. KOMORNICKA Anna M[aria]: Listy do „Meandra”. Do dr. podał i wstęp napisał Jan Kwapisz. *Meander*. R. 74: 2019 s. 179–201, streszcz. ang.

Listy członkini komitetu redakcyjnego, byłej redaktor naczelnej, l. 2007–2013.

11164. KORESPONDENCJA prof. dr hab. Jerzego Ostoi-Sędzimir. Oprac. Barbara Kąkol. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 3: 2018 s. 105–123.

Z l. 1996–2017.

11165. [KURTYKA Janusz]: Obudzić naród do wielkości. Wystąpienia Janusza Kurtyki przed Parlamentem RP 2005–2010. Wybór Cecylia Kuta, Jarosław Tešiorowski; wstęp i oprac. C. Kuta. Warszawa 2019 IPN–KSZpNP 8° ss. 528. IPN–KSZpNP.

11166. MILLER Leszek: Tak to było. Wyd. 2. Warszawa–Szczecin 2019 Zapol Sobczyk 8° ss. 367, il.

Wspomnienia dot. wprowadzenia Polski do Unii Europejskiej, październik 2001 – grudzień 2002 r. Wyd. 1. Warszawa 2009.

11167. „PRZEBACZAMY i prosimy o przebaczenie”. Związek Ukraińców w Polsce

w polsko-ukraińskim dialogu historycznym. Dokumenty z lat 1990–2015. [Wyd.] Roman Drozd. Słupsk 2019 Akad. Pomorska 8° ss. 330, nlb. 1. Akad. Pomorska w Słupsku.

11168. REGULAMIN Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Ujednolicony tekst uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. według stanu prawnego na dzień 10 lipca 2019 r. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 196, nlb. 1.

11169. REGULAMIN Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Ujednolicony tekst uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. według stanu prawnego na dzień 10 lipca 2019 r. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 99, nlb. 1.

11170. REMUSZKO Stanisław: Proces. „Gazeta Wyborcza. Początki i okolice”. (Medialna i sądowa ochrona Agory, „Gazety Wyborczej” i Adama Michnika w latach 2003–2016. Dokumenty). Wyd. 1 i jubileuszowe (17 X 2016 – LXX urodziny Adama Michnika). Warszawa 2019 Oficyna Rękodzieło 8° ss. 110, tabl. 2.

11171. ROTTENBERG Anda: Lista. Dziennik (styczeń–czerwiec 2005). Warszawa 2019 Wydaw. Krytyki Polit. 8° ss. 191, il.

11172. SOLILAK Stanisław: Gozdów moje pierwsze probostwo. Początki parafii rzymskokatolickiej Miłosierdzia Bożego w Gozdowie. Gozdów–Podhorce–Sandomierz 2019 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 285, il.

Wspomnienia duchownego (ur. 1966) z l. 1998–2019.

11173. STANKIEWICZ Krzysztof: To było... w Lublinie. Wydano z okazji 10-lecia „Awangardy Lubelskiej”. Lublin 2019 Polihymnia 8° ss. 138, nlb. 5, tabl. 2, il.

Wspomnienia dziennikarza, założyciela i redaktora naczelnego „Awangardy Lubelskiej”, gł. z l. 2009–2019.

11174. SZCZEPAŃSKI Jan Józef: Dziennik. T. 6: 1990–2001. Opieka red. Krzysztof Lisowski. Kraków 2019 Wydaw. Liter. plik tekstowy PDF (4,67 MB).

T. 1. 2009.

11175. WSPOMNIENIA wykładowców i uczestników. Jubileusz dwudziestolecia Letniej Akademii Kultury i Języka Polskiego przy Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Głogowie. Zespół red. Leszek Lenarczyk, Waldemar Hass, Jarosław Helwig. [Głogów] 2019 Muzeum Archeol.-Hist. 8° ss. 61, il. Muzeum Archeol.-Hist. w Głogowie. (Biblioteczka Popularnonaukowa; nr 6).

11176. ŻUREK Rudolf: Pierwsze Koło Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego – wspomnienia z działalności Koła TPPW nr 1 w Poznaniu. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 23: 2017 s. 141–149.

Od 1995 r.

Opracowania

Zob. poz. 2542, 2553, 2656, 3067, 3174, 3240, 3242, 3956, 7163, 10488, 10489, 10490, 10672, 10688, 10711, 10723, 10738, 10757, 10864, 10870, 10873, 10896, 10909, 11002, 11003.

11177. 125 LAT szkolnictwa zawodowego w Rakszawie. Zarys dziejów Zespołu Szkół Tekstylno-Gospodarczych w Rakszawie w latach 1993–2018. Zespół red. Iwona Barnat [i in.]. Rakszawa–Rzeszów 2018 Bonus Liber Sp. z o.o. Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 158, il.

Na s. tyt.: Opis ostatnich 25 lat (1993–2018) działalności Zespołu – kontynuacja publikacji z 1993 r., przygotowanej z okazji 100-lecia Zespołu Szkół Włókienniczych.

11178. 15 LAT diecezji świdnickiej 2004–2019. Przewodn. kol. red. Adam Bałabuch. Świdnica 2019 Świdnicka Kuria Biskupia 8° ss. 480, nlb. 3, tabl. 77, il.

11179. 15 LAT Polski w Unii Europejskiej. Raport. Pod red. Anny Radwan-Röhrenscheff. Warszawa 2019 Inst. In.Europa 8° ss. 161, il.

Lata 2004–2019.

11180. XV-LECIE Federacji Polonii Francuskiej. Polonia de France magazine éditée par Federation de la Polonica de France 20, rue Legendre 7501777 Paris. Direction de la publication Stanisław Ałoszko; red. Grażyna Ałoszko, Zbigniew Adamek. Paprotnia 2019 Perła 8° ss. 48, il.

Lata 2004–2019.

11181. 15-LECIE Młodzieżowej Orkiestry Dętej w Mieścisku 2003–2018. Pod red. Jana Wojtyszyna; przy współpr. Anny i Jarosława Małeckich. Mieścisko–[Wagrowiec] 2019 Stow. Pomocy Uczniom im. Jana Pawła II; M-Druk, Janusz Muszyński 8° ss. 56, il.

11182. II SŁO im. Toniego Halika. 25-lecie. Aut. Adam Ochenkowski [i in.]. Ostrołęka 2019 II Społ. LO im. Toniego Halika 8° ss. 104, il.

Księga pamiątkowa; zawiera też wspomnienia.

11183. 20 LAT Katolickiego Stowarzyszenia Wychowawców w Tarnowie. Red. Magdalena Urbańska. Tarnów 2016 Biblos 8° ss. 64, nlb. 8, il. Katol. Stow. Wychowawców. Oddz. w Tarnowie.

Toż. Wyd. 2, poszerz. Red. Magdalena Urbańska; współpr. Danuta Ciszek, Danuta Srebro. Tarnów 2019 ss. 72, nlb. 8, il.

11184. 20 LAT Klubu Uczelnianego AZS PWSZ w Elblągu. Elbląg 2019 Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej 8° ss. 88, il.

Lata 1999–2019.

11185. 20 LAT Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. Album jubileuszowy. Biała Podlaska 2019 PSW im. Papieża Jana Pawła II 4° ss. 151, il.

Lata 2000–2019.

11186. 20 LAT Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu 1998–2018. Pod red. Zdzisławy Załony. Nowy Sącz 2018 Wydaw. Nauk. PWSZ 8° ss. 323.

Rec.: Aleksander Tadeusz, *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 268–270.

11187. 2008–2018 czyli 10 z 70 lat dziejów I Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Broniewskiego w Bełchatowie. Bełchatów–Zelów 2019 Stow. Absolwentów i Przyj. I LO im. Władysława Broniewskiego; Wydaw. Drukarnia Marland2 Marek Rusak 8° ss. 177, il.

Księga pamiątkowa.

11188. XXV LAT Wydziału Socjologiczno-Historycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego / Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie (1994–2019). Pod red. Pawła Graty, Jarosława Kinała. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 229, il.

Treść: Grata Paweł, Kinała Jarosław: Wstęp s. 7–8; Grata Paweł, Kaczmarczyk Greta: Powstanie i rozwój Wydziału Socjologiczno-Historycznego s. 9–28; Instytuty Wydziału Socjologiczno-Historycznego: Rozwałka Andrzej: Instytut Archeologii s. 31–51; Balcerak Paweł: Instytut Filozofii s. 53–65; Bonusiak Andrzej: Instytut Historii s. 67–93; Pawłowska Agnieszka, Koziello Tomasz, Kotarba Bogusław: Instytut Nauk o Polityce s. 95–123; Jedynek Witold, Kotarski Hubert, Wielgos-Struck Renata: Instytut Socjologii s. 125–141; Wydział we wspomnieniach dziekanów. [Wspomnienia Włodzimierza Bonusiaka, Alojzego Zieleckiego, Aleksandra Bobki, Sylwestra Czopka, Zdzisława Budzyńskiego, Pawła Graty] s. 143–203; Wąsacz Monika: Pracownicy badawczo-dydaktyczni i dydaktyczni Wydziału Socjologiczno-Historycznego w roku 25-lecia Wydziału s. 205–231.

11189. 25 LAT Wydziału Sztuki Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu. Wydaw. przygot. przez zespół w składzie Andrzej Brzegowy [i in.]. Radom 2019 Wydaw. Uniw. Technologiczno-Humanist. im. Kazimierza Pułaskiego 4° ss. 272, il., streszcz. ang.

Księga pamiątkowa.

11190. XXX LAT Bractwa Świętych Cyryla i Metodego. Tekst i red. Marcin Abijski, Piotr Makal, Sławek Wyspiański; tł. jęz. ros. Julita

Suszcz, Ludmiła Siegień, jęz. ang. Joel Henderson. Białystok 2019 Stow. Bractwo Prawosławne św. św. Cyryla i Metodego 4° ss. 107, nlb. 1, il., mapa.

Tekst równol. pol., ros., ang.
Księga pamiątkowa.

11191. 30 LAT Dolnośląskiej Izby Lekarskiej w obiektywie 1989–2019. Red. Magdalena Janiszewska. Wrocław 2019 Edra Urban & Partner 8° ss. VIII, nlb. 2, 200, nlb. 2, il.

11192. ABRAMOWICZ Mieczysław: Portret trzydziestolecia 1989–2019. Gdańsk 2019 Nadbałtyckie Centrum Kultury 8° ss. 376, il. Kalendarium.

11193. [ADAMOWICZ Krystyna]: 25 Festiwal Kultury Kresowej. Tekst Krystyna Adamowicz. Mrągowo 2019 Burmistrz M.; Tow. Miłośn. Wilna i Ziemi Wileńskiej; Centrum Kultury i Turystyki 4° ss. 111, nlb. 1, il.

Lata 1995–2019.

11194. AGENCJA Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. 25 lat. Warszawa 2019 Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa 4° ss. 96, nlb. 4, il.

Toż w jęz. ang.: Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture. 25 years. Warsaw 2019.

11195. BABUŁA Łukasz: Iłżeckie święto zawodów ginących i rękodziela. Czwierć wieku Jarmarku Sztuki Ludowej 1995–2019. Iłża–Radom 2019 Tow. Ochrony i Promocji Zawodów Ginących; Inerat Małgorzata Zajac 8° ss. 42, il.

11196. BOJKO Iwona: Stowarzyszenie Re-emigrantów z Bośni, ich potomków oraz przyjaciół (2011–2018). *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 116–118.

W Bolesławcu.

11197. BRUDZISZ Marian: Udział redemptorystów polskich w odrodzeniu Kościoła rzymskokatolickiego na Białorusi. Lublin–Kraków 2019 Wydaw. Homo Dei 8° ss. 237, tabl. 8, il. Ośr. Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym KUL. (Biblioteka Polonii. Seria A, Studia; t. 40).

11198. BRZUSZCZAK Przemysław: Prawa człowieka w polityce zagranicznej rządu Tadeusza Mazowieckiego. Toruń 2019 Wydaw. Adam Marszałek 8° ss. 202. Uniw. Warszawski. Wydz. Nauk Polit. i Studiów Międzynar.

11199. BUCZEK Jerzy: Działalność naukowa diecezji rzeszowskiej 1992–2017. *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 25–45, streszcz. ang.

11200. BURZYŃSKA-WENTLAND Lidia: Stosunek władz samorządowych województwa pomorskiego do mniejszości narodowych i etnicznych w okresie transformacji ustrojowej. *Colloquium*. [T. 8]: 2016 nr 1 s. 5–22, streszcz. ang.

11201. BYŁO takie Gimnazjum Prywatne... Gimnazjum Prywatne nr 1 im. Jadwigi Jałowic w Lipnie (1999–2019). Zespół red. Wojciech Drozdowski [i in.]. Brodnica–Lipno 2019 WEiW Verbum; nakł. Szkoły 8° ss. 129, il.

Księga pamiątkowa.

11202. CHOJNOWSKI Szymon: Świdnickie obchody setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. *Rocznik Świdnicki*. T. 46: 2018 [dr.:] 2019 s. 212–222.

Rok 2018.

11203. CHWALISZEWSKI Roman, Kicman Wojciech: Pamięć i hołd. Obchody 100. rocznicy Powstania Wielkopolskiego w powiecie pilskim. Piła 2019 Biuro Wystaw Artystycznych i Usług Plastycznych w Pile 4° ss. 95, nlb. 1, il.

11204. CHWASTYK-KOWALCZYK Jolanta: Krystyna Cywińska – felietonistka z pazurem. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 2 s. 91–108, streszcz. ang.

Dziennikarka londyńskiego „Nowego Czasu” w l. 2007–2017.

11205. CHWASTYK-KOWALCZYK Jolanta: Londyński „Nowy Czas” na początku XXI wieku. Kielce 2019 Wydaw. UJK 8° ss. 270, il., streszcz. ang.

11206. CIECHANOWSKI Hadrian: Organizacja urzędu wojewódzkiego w latach 1990–1998 na przykładzie Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu. *Archiwista Polski*. R. 24: 2019 nr 1 s. 21–34, streszcz. ang.

11207. CZEKAJ Łukasz: Edukacja obywatelska w Polsce po 1989 roku i rola organizacji obywatelskich. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 126, nlb. 1. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; 892).

11208. CZUBAJ-KUŹMIN Sylwia: Rocznicę katyńską w latach 1990–2010. Funkcje rytuału politycznego w polskiej kulturze pamięci. Poznań 2019 UAM. Wydaw. Nauk. Wydz. Nauk Polit. i Dziennikarstwa 8° ss. 240, streszcz. ang., ros.

11209. DEMOKRACJA – Reformy – Polska. Rząd premiera Jerzego Buzka. Próba bilansu. Democracy – Reforms – Poland. The government of the Prime Minister Jerzy Buzek. An

attempt of balance of consequences. Pod red. Arkadiusza Żukowskiego. Wyd. 2. Olsztyn 2018 Inst. Nauk Polit. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 300, il.

Materiały z konferencji nauk. „Demokracja – Reformy – Polska. 20. rocznica powołania rządu premiera Jerzego Buźka – próba bilansu”, Warszawa, 6 XI 2017 r.

Z treści: Rydlewski Grzegorz: Rząd premiera Jerzego Buźka. Ważne ognio procesy zmian demokratycznych i rozwojowych w Polsce po 1989 roku s. 123–133; Sokół Wojciech: Polityka koalicyjna w Polsce po wyborach 1997 roku w świetle teorii i praktyki politycznej s. 134–158; Leszczyńska Krystyna: Geneza i skład rządu Jerzego Buźka s. 159–177; Tomaszewski Waldemar: Reforma administracji publicznej w okresie rządu Jerzego Buźka s. 178–188; Lewandowski Arkadiusz: Klub Parlamentarny Akcji Wyborczej Solidarność jako zaplecze rządu Jerzego Buźka s. 189–206.

Wyd. 1. 2017.

11210. DOLAT Krystyna, Sieradzon Małgorzata, Chodorowska Renata: Kalendarium wybranych wydarzeń z historii Gimnazjum nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Kutnie 1999/2000 – 2017/2018. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 22: 2018 s. 351–420.

11211. DRANKA Zbigniew: Skąd w Jaśle ulica Baczyńskiego? *Rocznik Jasielski*. T. 9: 2018 s. 85–88.

Od 1991 r.

11212. DRELICH Sławomir: Polski projekt liberalny na podstawie expose Jana Krzysztofa Bieleckiego. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 8: 2018 s. 85–101, streszcz. ang.

11213. DRZEWIECKI Bartosz, Kiryk Feliks, Meus Konrad: Trzebinia. Dzieje miasta i regionu 1989–2017. Kraków–Trzebinia 2018.

Rec.: Kopeć Marcin, *Res Gestae*. [T.] 7: 2018 s. 160–166.

11214. DUDA Zygmunt: Patriotyczne działania wychowawcze w Szkole Podstawowej im. Powstańców Ziemi Opalenickiej w Urbanowie. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 21: 2015 s. 74–85.

Lata 1996–2014.

11215. DUDEK Antoni: Od Mazowieckiego do Suchockiej. Pierwsze rządy wolnej Polski. Kraków 2019 *Znak Horyzont* 8° ss. 604, tabl. 16.

Dostępne także jako e-book.

Rec.: Fryc Maciej, *Koło Historii*. Nr 24: 2019 s. 265–268.

11216. DUDEK Antoni: Problem zachodniej granicy Polski oraz zjednoczenia Niemiec w polityce zagranicznej rządu Tadeusza Mazowieckiego (1989–1990). *Prace Historyczne*. [T.] 145: 2018 z. 1 s. 135–156, streszcz. ang.

11217. DUDEK Antoni: Stosunek rządu Tadeusza Mazowieckiego do problemu tzw.

uwłaszczenia nomenklatury i afery alkoholowej. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 17–33, streszcz. ang.

11218. DZIK Marek: Dzieło Biblijne im. św. Jana Pawła II w diecezji rzeszowskiej w latach 2006–2017. *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 47–63, streszcz. ang.

11219. FARON Bolesław: Piętnaście lat „Almanachu Łąckiego”. Kilka refleksji stalego współpracownika. *Almanach Łącki*. Nr 31: 2019 s. 3–5.

Lata 2004–2019.

11220. FIGLEWICZ Paweł: Święto wolności. Dzieje Wieliczki w okresie samorządowym 1990–2018. Wieliczka 2019 Centrum Kultury i Turystyki 4° ss. 439, nlb. 1, il.

11221. FLORCZYK Tomasz: Metal-morfozy. O języku dziennikarstwa metalowego w miesięczniku „Rock’N’Roll” w latach 1990–1991. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 258: *Studia de Cultura*. [T.] 10: 2018 [nr] 3 s. 156–164, streszcz. ang.

11222. GALIJ-SKARBIŃSKA Sylwia: Model zmiany cywilnych służb specjalnych w Polsce w latach 1989–1990. Powstanie Urzędu Ochrony Państwa. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 539, il.

11223. [GAWIN Tadeusz] Gavin Tadėvuš: Pol’skaã men’sas’ u Rėspubliicy Belarus’. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 51: 2019 s. 126–197, streszcz. ang., pol.

Lata 1991–2017.

11224. GŁOGOWSKI Piotr Andrzej: Polsko-japońska współpraca polityczna oraz gospodarcza w latach 2003–2017. *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 23: 2018 s. 91–107.

11225. GODLEWSKI Krzysztof: Formacja religijna rodzin w Ruchu Rodzin Nazaretańskich w diecezji łomżyńskiej w latach 1999–2016. Monografia. Częstochowa 2019 Wydaw. Akad. Polonijnej „Educator” 8° ss. 191.

11226. GORZKOWSKI Jacek: 30 lat liceum na Hawajskiej 1989–2019. Kronika Społecznego Liceum Ogólnokształcącego nr 4 im. Batalionu AK „Parasol”. Warszawa 2019 [Autorskie Tow. Edukacyjne] 4° ss. 118, il.

Lata 1989–2019.

11227. GRACA Witold, Spustek Henryk: Rola byłych funkcjonariuszy komunistycznych służb specjalnych w cywilnym wywiadzie i kontrwywiadzie Polski i Czech w latach

1989–2018. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 41: 2019 nr 1 s. 95–108, streszcz. ang.

11228. GROSS Jan Tomasz: PiS i antysemityzm czyli Pośmiertne zwycięstwo Dmowskiego. Kraków–Budapeszt–Syrakuzy 2019 Austeria 8° ss. 21, nlb. 6.

Lata 1989–2019.

11229. GRZESICZAK Łukasz: Największe problemy polskiej mniejszości na Śląsku Cieszyńskim w oczach polskich mediów na przykładzie gazety „Głos Ludu” i miesięcznika „Zwrot” w latach 2015–2016. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 274: *Studia Politologica*. [T.] 20: 2018 s. 43–56, streszcz. ang.

11230. GUZEWICZ Wojciech: Wkład duchowieństwa diecezji ełckiej w rozwój intelektualny Polski i regionu. (Cz. 1: Dorobek piśmienniczy). *Studia Elckie*. T. 20: 2018 nr 2 s. 205–219, streszcz. ang.

Lata 1992–2017.

Toż. Cz. 2: Stopnie i tytuły oraz periodyki naukowe. *Tamże* nr 3 s. 319–327, streszcz. ang.

11231. HABOWSKI Mirosław: Funkcje kontrolna i kreacyjna Sejmu w kształtowaniu polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1997–2004. Warszawa 2019 WUW Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 435, nlb. 1, streszcz. ang.

Dostępne także jako e-book.

11232. INSTYTUT Techniki Uzbrojenia 1994–2019. Praca zbiorowa. Pod red. Ryszarda Woźniaka. Warszawa 2019 Red. Wydaw. Wojsk. Akad. Techn. 4° ss. 223, il. Wojsk. Akad. Techn. im. Jarosława Dąbrowskiego. Wydz. Mechatroniki i Lotnictwa.

Księga pamiątkowa.

11233. JASKÓLSKA Kalina, Markiewicz Maria, Żyłkowska Beata: Związek Sybiraków w Polsce (po reaktywowaniu) 1988–2018. Kraków–Warszawa 2018.

Rec.: Pełczyński Grzegorz: Syntetycznie o Związku Sybiraków. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 453–455.

11234. JEST taka szkoła... 20-lecie Zespołu Szkół nr 3 im. Janusza Korczaka w Pszczynie. Zespół red. Grzegorz Kuczera [i in.]. Pszczyna 2019 Starostwo Pow. 8° ss. 118, nlb. 2, il. (Biblioteczka Ziemi Pszczyńskiej; 15).

Księga pamiątkowa, l. 1999–2019.

11235. JUNDO-KALISZEWSKA Barbara: Zakładnicy historii. Mniejszość polska

w postradzieckiej Litwie. Łódź 2019 Wydaw. UŁ 8° ss. 431.

11236. JUREK Piotr: Likwidacja przedmiotu „historia państwa i prawa Polski” na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*. T. 7: 2014 z. 4 s. 683–692, streszcz. ang.

Rok 2013.

11237. JUREŃCZYK Łukasz: Stosunki Polski ze Stanami Zjednoczonymi. Aspekty polityczno-wojskowe w okresie prezydentury Baracka Obamy. Bydgoszcz 2019 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 136, streszcz. ang.

11238. JURKIEWICZ Jerzy: Rycerstwo Orderu Jasnogórskiej Bogarodzicy – Ordo Equestris Beatissimae Deiparae Claromontanae. Źródła, tradycje, inspiracje. *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr.] 2018 s. 485–506, streszcz. ang.

Od 1991 r.

11239. KACZMAREK Filip: Okupacja budynku PZPR w Poznaniu. *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 205–226, streszcz. ang.

17 I 1990 r.

11240. KACZOROWSKA Teresa: 15 lat wskrzeszenia z niepamięci ks. jezuita M. K. Sarbiewskiego. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 4 s. 317–333.

Międzynarodowe Dni Macieja Kazimierza Sarbiewskiego oraz Stowarzyszenie Academia Europaea Sarbieviana; zawiera też biografię Macieja Kazimierza Sarbiewskiego (1595–1640).

11241. KARMEŁ w sercu Warmii. 25-lecie klasztoru w Spręcowie. Zespół red. Siostry Karmelitanki Bose ze Spręcowa, Dariusz Sonak. Spręcowo 2019 Drukarnia Spręcograf 4° ss. 125, nlb. 3, il.

11242. KASPRZYCKI Lesław: 26 lat Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Bolesławcu (1993–2018). *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.] 2019 s. 98–104.

11243. KIERNIKOWSKI Paweł: Gimnazjum nr 2 im. ks. Zygryda Berezeckiego w Chełmie (1999–2010). Wyd. 2. Chełm 2019 „A3 drukarnia” Przemysław Litwiniuk; na zlec. Gimnazjum nr 2 im. ks. Zygryda Berezeckiego 8° ss. 204, il.

Wyd. I. 2010.

11244. KLIMOWSKA Małgorzata, Skórzyńska Izabela: Między profesjonalizmem a służbą

społeczną. Dyskusja środowiska dydaktyków historii na temat kształcenia przyszłych nauczycieli historii w Polsce po 1989 roku. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 41: 2019 s. 77–95, streszcz. ang.

11245. KLUK Marlena: Wczoraj i dziś kombatanckich wspomnień. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 391–398.

Dot. Związku Kombatantów RP w l. 1991–2016. Zawiera także fragmenty wojennych wspomnień Stanisława Traczyka.

11246. KOKSANOWICZ Grzegorz: Kluby poselskie w strukturze i pracach Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Toruń 2019 Adam Marszałek 8° ss. 328.

Lata 1989–2019.

11247. KOLEGIUM Zarządzania i Finansów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie 1993–2018. Red. nauk. Ryszard Bartkowiak, Anita Krzymicka, Michał Matuszewicz, Piotr Wachowiak. Warszawa 2018 Oficyna Wydawnicza SGH. Szkoła Gł. Handlowa 8° ss. 362, il.

Z treści: Z kart kolegiальной historii: Utworzenie Kolegium: Strużycki Marian: Wspomnienie Dziekana-założyciela Mariana Strużyckiego s. 13–17; Wspomnienia dziekanów Kolegium: Bauer Romuald: Romuald Bauer, Dziekan w latach 1993–1999. Spisała Elżbieta Marciszewska s. 19–22; Nowakowski Jerzy: Jerzy Nowakowski, Dziekan w latach 1999–2005 s. 23–25; Ostaszewski Janusz: Janusz Ostaszewski, Dziekan w latach 2005–2012 s. 26–33; Bartkowiak Ryszard: Ryszard Bartkowiak, Dziekan od 2012 roku s. 34–39; Budowanie Kolegium: Bartkowiak Ryszard: [Budowanie Kolegium] s. 41–46; Katedry oraz instytuty Kolegium: Nowakowski Jerzy: Katedra Bankowości (1993–2013) s. 51–56; Grzymała Zbigniew: Katedra Ekonomiki i Finansów Samorządu Terytorialnego (od 2001 roku) s. 57–64; Ostaszewski Janusz, Mikołajczyk Olga, Wasilewska Katarzyna: Katedra Finansów (1993–2013) s. 65–75; Ickiewicz Janina, Ozga Alicja: Katedra Finansów Przedsiębiorstwa (1994–2013) s. 77–84; Bartkowiak Ryszard: Katedra Historii Myśli Ekonomicznej (2008–2013) s. 85–89; Marczewski Krzysztof: Katedra Polityki Gospodarczej (1993–2013) s. 91–96; Slaby Teresa: Katedra Poziomu Życia i Konsumpcji (1993–2013) s. 97–103; Gospodarek Jerzy: Katedra Prawa Gospodarczego (1993–2013) s. 105–112; Karmańska Anna: Katedra Rachunkowości (1993–2013) – Instytut Rachunkowości (od 2015 roku) s. 113–127; Taranko Teresa: Katedra Rynku i Marketingu (1993–2013) – Katedra Rynku, Marketingu i Jakości (od 2013 roku) s. 129–133; Bartkowiak Ryszard, Krzymicka Anita: Katedra Spółdzielczości (1993–2000) s. 135–136; Doroszewicz Stefan, Miller Piotr, Zbierchowska Anna: Katedra Technologii i Jakości Produktów (1993–1998) – Katedra Zarządzania Jakością (1998–2013) s. 137–142; Polański Zbigniew: Katedra Teorii Kapitału (1996–1998) – Katedra Polityki Pieniężnej (od 1998 roku) s. 143–148; Pacho Wojciech: Katedra Teorii Systemu Rynkowego (1995–2014) – Katedra Ekonomii Stosowanej (od 2014 roku) s. 149–159; Płoszajski Piotr: Katedra Teorii Zarządzania (od 1993 roku) s. 161–168; Bergel Izabela, Marciszewska Elżbieta: Katedra Transportu (od 1993 roku) s. 169–177; Michalski Tomasz, Słowiński Adam: Katedra Transportu (1996–2013) s. 179–182; Trocki Michał: Katedra Zarządzania Projektami (od 2007 roku) s. 183–189; Skowronek-Mielczarek Anna: Katedra Zarządzania Przedsiębiorstwem (1993–2013) s. 191–196; Romanowska Maria: Katedra Zarządzania w Gospodarce (1993–2013) s. 197–202; Michalski Tomasz, Słowiński Adam: Instytut Bankowości i Ubezpieczeń

Gospodarczych (2013–2017) – Instytut Ryzyka i Rynków Finansowych (od 2017 roku) s. 203–210; Instytut Ekonomii Politycznej, Prawa i Polityki Gospodarczej (od 2013 roku). [Aut.] Janusz Ostaszewski [i in.] s. 211–223; Wachowiak Piotr: Instytut Zarządzania (od 2013 roku) s. 225–233; Matuszewicz Michał: Kolegiálne sympozja naukowe s. 235–239; Bartkowiak Ryszard, Krzymicka Anita, Matuszewicz Michał: Władze Kolegium i pracownicy Kolegium we władzach uczelni s. 241–246; Krzymicka Anita: Biuro Kolegium s. 247–250.

11248. KOŁOMŁOCKA Ewelina: Jubileusz 10-lecia SKKT PTTK w Ostrowach (2008–2018). *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 435–441.

11249. KOPCIOWSKI Dariusz: „Od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej”. Obchody 450-lecia Unii Lubelskiej w Lublinie. Komunikat. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 21: 2019 s. 268–272.

Rok 2019.

11250. KOPICZKO Tomasz, Sieńkowski Marcin: Czasopismo naukowe diecezji ełckiej „Studia Ełckie” w dwudziestoletniej służbie nauce i Kościołowi 1999–2018. *Studia Ełckie*. T. 21: 2019 nr 1 s. 47–64, streszcz. ang.

11251. KOSANOWSKI Piotr: Mennica przekracza granice. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2017 nr 2 s. 151–153, streszcz. ang.

Bicie monet przez Mennicę Polską dla innych państw.

11252. KOTULEWICZ-WISIŃSKA Katarzyna: Stosunki polsko-rumuńskie w latach 2009–2017. Wybrane problemy. *Krakowskie Studia Małopolskie*. Nr 23: 2018 s. 141–157.

11253. KOTUŁA Sebastian Dawid: Programy telewizyjne o książkach na kanałach polskich stacji w latach 2003–2018. Opis i dokumentacja. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 297.

11254. KOWALCZYK Andrzej: Trzydzieści lat Studiów Lednickich. *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 347–351.

Lata 1989–2019.

11255. KOWALEWSKA Halina: Z działalności Koła TPPW w Kleszczewie. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 21: 2015 s. 118–123.

Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919.

11256. KOZINA Katarzyna: W gościnie u przyjaciół... X Złot Szkół i Kół im. Powstańców Wielkopolskich w Pakości. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 20: 2014 s. 84–87.

Rok 2014.

11257. KOZŁOWSKI Tomasz: Koniec imperium MSW. Transformacja organów bezpieczeństwa państwa 1989–1990. Warszawa 2019

IPN–KŚZpNP 8° ss. 327, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Rok 1989–Mechanizmy Transformacji Ustrojowej – Centralny Projekt Badawczy IPN).

Rec.: Przeperski Michał, *Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja*. Nr 8: 2019 s. 259–264.

11258. KRAJNIAK Wiktor: Modernizacja energetyki dolnośląskiej po 1989 r. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 74: 2019 nr 3 s. 71–89, streszcz. ang.

11259. KRAWCEWICZ Arkadiusz: Polityka wschodnia w koncepcjach partii politycznych w III Rzeczypospolitej Polskiej. Wybrane aspekty. Bezpieczeństwo, demokracja, polska mniejszość narodowa i prawa człowieka. Zabrze–Tarnowskie Góry–Połomia 2019 Inforteditions 8° ss. 336, streszcz. ang. (Prace Historyczne; 21).

11260. KRONIKA Jubileuszu 100-lecia KUL. 2016, 2017, 2018. Red. Lidia K. Jaskuła (red. prowadząca), Katarzyna Bojko, Anna Kowalczyk, Lilianna Ycya, Leszek Wójtowicz. Lublin 2019 Tow. Przyj. KUL; Wydaw. KUL 4° ss. 254, nlb. 2, il.

Księga pamiątkowa.

11261. KSIĘGA 20-lecia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu. Red. Małgorzata Babińska i Małgorzata Smigielska. Wałbrzych 2019 Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa 4° ss. 155, il.

Lata 1999–2019.

11262. KSIĘGA jubileuszowa 30-lecia Wydziału Elektroniki i Informatyki 1989–2019. Oprac. zespołu red. w składzie Robert Berezowski [i in.]. Koszalin 2019 Wydaw. Uczelniane Politech. Koszalińskiej 8° ss. 128, il. Politech. Koszalińska. (Monografia Wydziału Elektroniki i Informatyki; nr 359).

Politechnika Koszalińska.

11263. KUBIAK-WÓJCICKA Katarzyna, Pokropski Tomasz: Natężenie ruchu żeglugo-wego na dolnej Wiśle na podstawie analizy śluzowań we Włocławku w latach 1997–2016. *Prace Geograficzne*. Z. 156: 2019 s. 79–99, streszcz. ang.

11264. KÜBLER Andrzej: Trzydzieści lat Katedry i Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu 1989–2018. Wrocław 2019 Wydaw. Uniw. Medycznego 8° ss. 138, il.

11265. KUJAWSKI Jan: Lustracja w III Rzeczypospolitej. Historia sporu. *Koło Historii*. Nr 24: 2019 s. 197–211, streszcz. ang., ros.

11266. KULPIŃSKI Jacek: Dzieje gimnazjum w Zespole Szkół Nr 1 w Choczni 1999–2019. Rzeszów 2019 RS Druk Drukarnia Wydaw. 8° ss. 174, il., streszcz. ang.

11267. KUPIECKI Robert: NATO w polskiej perspektywie 1989–2019. Warszawa 2019 Biuro Archiwum i Zarządzania Informacją. Min. Spraw Zagranicznych; Pol. Inst. Spraw Międzynar. 8° ss. 247.

11268. KUPIECKI Robert: Poland and NATO after the cold war. Warsaw 2019 Pol. Inst. Spraw Międzynar. 8° ss. 235.

Lata 1989–1999.

11269. KURCZ Zbigniew: Mniejszość polska na Wileńszczyźnie. Studium socjologiczne. Wrocław 2005.

Rec.: Płoski Marcin, *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 10: 2019 [nr] 1 s. 477–479.

11270. LEMAŃCZYK Magdalena: Społeczna recepcja wprowadzania i realizowania praw językowych Kaszubów w województwie pomorskim. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 331–347, streszcz. ang.

Po 1989 r.

11271. LENARD Eliza: Elity polityczne w lokalnym systemie społecznym na przykładzie miast na prawach powiatu województwa mazowieckiego. *Notatki Płockie*. [R. 59]: 2014 nr 4 s. 21–30.

Lata 2006–2014.

11272. LEWANDOWSKI Arkadiusz: Wielość liberalizmów. Parlamentarne ugrupowania liberalne w Trzeciej Rzeczypospolitej. Analiza różnic programowych. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 8: 2018 s. 103–118, streszcz. ang.

11273. LEWANDOWSKI Remigiusz: Banknote counterfeiting problem in Poland. *Kwartalnik Bellona*. R. 13: 2019 nr 4 s. 71–89. XXI w.

11274. LIPIŃSKA Magdalena: VI Krajowy Zjazd Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 21: 2015 s. 103–117.

Poznań, 18 IV 2015 r.

11275. LIPSKI Tadeusz: Dossier pierwszej dekady. 10-lecie „Kościerskich Zeszytów Muzealnych”. *Acta Cassubiana*. T. 19: 2017 s. 479–488.

Lata 2007–2017.

11276. LUKOVIĆ Dagmara: Nagroda Nobla dla Olgi Tokarczuk w komentarzach prasy

serbskiej i chorwackiej. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 298: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 17: 2019 s. 328–333.

11277. ŁAPIŃSKI Krzysztof, Antypow Janusz: 10-lecie Orkiestry Dętej Ochotniczej Straży Pożarnej w Hajnówce. Warszawa 2019 Inst. in.europa 8° ss. 100, il.

Lata 2009–2019.

11278. ŁAWRESZUK Marek: Cerkiew Zmartwychwstania. Parafia Prawosławna Zmartwychwstania Pańskiego w Białymstoku – 1989–2019. Białystok 2019 Parafia Prawosławna Zmartwychwstania Pańskiego 8° ss. 64, il.

11279. [MALUŚKIEWICZ Piotr]: 15 lat Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Hipolita Cegielskiego w Gnieźnie. Koncepcja, tekst Piotr Maluśkiewicz; współpr. red. Karol Matysia [i in.]. Gniezno 2019 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Hipolita Cegielskiego 8° ss. 110, nlb. 2, il.

Lata 2004–2019.

11280. MAREK Anna: 30 lat Wojskowej Izby Lekarskiej 1989–2019. Warszawa 2019 Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 279, nlb. 1, tabl. 32, il., streszcz. ang.

11281. MARSZAŁEK Piotr Krzysztof: Ewolucja polskiego systemu kierowania i dowodzenia siłami zbrojnymi w Polsce w latach 1989–2014. *Historia i Polityka*. Nr 27: 2019 s. 71–93, streszcz. ang.

11282. MAZUR Maria: Rocznik Babiogórski na przestrzeni 20 lat. *Rocznik Babiogórski*. T. 20: 2019 s. 15–17.

Lata 1999–2019.

11283. MICHAL Wioleta: Działalność społeczno-kulturalna Łemków w Beskidzie Niskim po 1989 r. Krosno 2019 Oficyna Wydawnicza RuthenicArt 8° ss. 316, nlb. 1. (Zawoje).

11284. MIGAL Marta: Kryształowy – 15. jubileusz Lubartowskiego Towarzystwa Muzycznego i Społecznej Szkoły Muzycznej I i II stopnia imienia Fryderyka Chopina w Lubartowie. *Lubartów i Ziemia Lubartowska*. [T. 19]: 2016 s. 187–192.

Od 1999 r.

11285. MIGASIEWICZ Iwona: Jubileusz 10. lecia działalności Koła TPPW w Skokach. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 22: 2016 s. 117–125.

Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego, od 2005 r.

11286. MIRAJ Krzysztof, Listwan-Franczak Karolina, Franczak Paweł: Przemiany społeczno-ekonomiczne i krajobrazowe w ostatnich 25 latach na obszarze gmin należących do Stowarzyszenia Gmin Babiogórskich. *Rocznik Babiogórski*. T. 20: 2019 s. 19–40, streszcz. ang.

11287. MOMRO Paweł: Prezydentura polska w pierwszych latach III RP. *Radzimin 2019 von borowiecky* 8° ss. 421, nlb. 1.

11288. MOTYKA Andrzej: Diecezja rzeszowska – 25 lat istnienia i misji. *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 321–345, streszcz. ang.

Od 1992 r.

11289. MURAWSKI Czesław: Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Sandomierskiej. 25 lat istnienia i działalności. Sandomierz 2018.

Rec.: Lis Tomasz: Publikacja na srebrny jubileusz. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 25: 2019 nr 47 s. 99–100.

11290. MUSIAŁ Filip: X Festiwal Filmowy Niepokorni, Niezlomni, Wyklęci. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 27: 2018 nr 48 s. 243–246.

Gdynia, 29 IX – 2 X 2018 r.

11291. MYSZKIEWICZ Igor: Stowarzyszenie Forum Art. 10 pierwszych książek. *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 147–152.

Lata 2012–2018.

11292. MYSZKIEWICZ Igor: Zielonogórskie pomniki i rzeźby plenerowe po 1989 roku. *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 73–95.

11293. NA KRAŃCACH świata. Szkice o Teatrze Szwalnia. Lublin–Łódź 2019 Targowa 62 8° ss. nlb. 100, il.

W Łodzi, l. 2009–2019.

11294. NIEZMYŚLONA historia Gimnazjum. Gimnazjum im. Zjednoczonej Europy w Koźminie Wielkopolskim 1999–2019. Kom. red. Arkadiusz Zmyślony, Maria Lewandowicz, Marcin Ziętkiewicz, Robert Idkowiak. Jarocin–Koźmin Wielkopolski 2019 G.Wart Agencja Reklamowa Grzegorz Wiza; na zlec. M. i Gm. Koźmin Wielkopolski 8° ss. 192, il.

Księga pamiątkowa.

11295. O 11 LISTOPADA pewnego roku. Świętowanie stulecia odzyskania niepodległości w ujęciu socjologicznym. [Aut.] Rafał Wiśniewski [i in.]. Warszawa 2019 Nar. Centrum Kultury 8° ss. 255, nlb. 1, il. (Laboratoria Kultury).

Rok 2018.

11296. OLCZYK Jacek: Zespół Folklorystyczny z Popowic. Historia działalności

w latach 1989–2019. Pątnów 2019 Urząd Gm. 4° ss. 47, il.

11297. ONISZCZUK Jakub: Bractwo Młodzieży Prawosławnej w Polsce – misja młodzieży w kryzysie. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 9: 2018 s. 105–114, streszcz. ang.

Od 1991 r.

11298. PAJOR Elżbieta: Młodzieżowy Dom Kultury w Kutnie. Zarys historii. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 477–502.

Od 2000 r.

11299. PANISZEWA Anna: Historia powstania II Brzeskiej Drużyny Harcerskiej im. Ryszarda Snarskiego. Cz. 1: Lata 2009–2016. *Rocznik Kresowy*. R. 5: 2019 nr 5 z. 2 s. 257–264.

Organizacja polonijna w Brześciu na Białorusi.

11300. PARFIANOWICZ Wojciech: Na przełomie medialnych epok. 25 lat „Gościa Koszalińsko-Kołobrzесьkiego”. *Rocznik Skrzatuski*. T. 7: 2019 s. 121–131, streszcz. ang.

Lata 1994–2019.

11301. PAWŁOWSKI Piotr: Ambasadowie dzieci. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci 1989–2019. Warszawa 2019 ZG Tow. Przyj. Dzieci 8° ss. 192, il.

11302. PEŁCZYŃSKI Grzegorz: „Zesłaniec” – kwartalnik Związku Sybiraków. Charakterystyka czasopisma. *Rocznik Kresowy*. R. 5: 2017 nr 5 z. 1 s. 97–110, streszcz. ang., niem., ros.

Wydawany od 1996 r.

11303. PĘDZIŃSKI Waldemar Franciszek: 20 lat Łomżyńskiego Centrum Medycznego. Łomża 2019 Łomżyńskie Centrum Medyczne 8° ss. 183, nlb. 1, il. (Nasze Ślady; 3).

Lata 1999–2019.

11304. PIERZ Agnieszka: Oddziaływanie szkół na środowisko lokalne na przykładzie szkół publicznych gdańskiej dzielnicy Siedlce w latach 2004–2017. *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 201–215, streszcz. ang.

11305. PILARSKI Sebastian: Niszczenie materiałów Służby Bezpieczeństwa w latach 1989–1990 (ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji dotyczącej NSZZ „Solidarność”) w województwie piotrkowskim. Egzemplifikacja przebiegu procedury i próby wyciągnięcia konsekwencji prawnych wobec jego organizatorów oraz wykonawców na szczeblu wojewódzkim i ministerialnym. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 16: 2018 [nr] 1 s. 437–468, streszcz. ang.

11306. PŁUCIENNICZAK Piotr P.: Examining the boundaries of contemporary art: an exploratory study of institutional critique in Poland 1990–2015. *Colloquia Humanistica*. [T.] 8: 2019 s. 187–202, streszcz. pol.

11307. PODEL Waldemar: Powoływanie organów stanowiącej i wykonawczej władzy samorządowej w III RP na przykładzie Płocka. *Notatki Płockie*. [R. 60]: 2015 nr 3 s. 40–47.

11308. POŁOM Marcin: Przemiany funkcjonowania komunikacji trolejbusowej w Polsce w latach 1989–2013. Gdańsk–Pelplin 2019 Bernardinum 8° ss. 283.

11309. POPIELIŃSKI Paweł: Udział Domu Współpracy Polsko-Niemieckiej w pielęgnacji i rozwoju górnośląskiego i niemieckiego dziedzictwa kulturowego w Polsce. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 6: 2015 s. 111–124, streszcz. ang.

Od 1998 r.

11310. RABIZO-BIREK Magdalena: Opowieść o genezie i przemianach kwartalnika literacko-artystycznego „Fraza”. Przypisy do historii czasopism literacko-artystycznych „przełomu”. *Zielonogórskie Studia Bibliotekoznawcze*. Z. 10: 2018 s. 27–48, streszcz. ang.

Od 1991 r.

11311. REZLER Marek: Dwadzieścia lat „Wielkopolskiego Powstańca”. *Wielkopolski Powstańca*. Nr 21: 2015 s. 96–102.

Od 1995 r.

11312. RUDIĄK Robert: Zielonogórskie festiwale literackie (2009–2017). *Studia Zielonogórskie*. T. 23: 2018 s. 111–142.

11313. RUSZKOWSKI Piotr P[aweł]: Historia wyborów samorządowych miasta Luboń w pigułce oraz osoby sprawujące lokalne rządy. *Rocznik Historyczny Lubonia*. T. 5: 2015 s. 14–24.

Lata 1990–2015.

11314. RYBA Mieczysław: Rycerstwo Orde-ru Jasnogórskiej Bogarodzicy wobec wyzwań cywilizacyjno-kulturowych w 1050-rocznicę Chrztu Polski. *Studia Claromontana*. [T.] 33: 2017/2018 [dr:] 2018 s. 507–511, streszcz. ang.

Od 1991 r.

11315. RYZLAK Krzysztof: „Stacja Kutno” Ogólnopolski Festiwal Jeremiego Przybory. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 241–274.

Lata 2005–2018.

11316. SADOWSKA Teresa: Chór Miejski Cantus Cordis. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 287–302, il.

Od 1991 r.

11317. SATOŁA Dorota Małgorzata: Podgórskie Stowarzyszenie Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Karola Wojtyły w Krakowie (PSPSW). *Małopolska*. [T.] 21: 2019 s. 235–241.

Od 2003 r.

11318. SĄSIEDZTWO zobowiązuje... 50 tomów Poznańskiej Biblioteki Niemieckiej. Pod red. Huberta Orłowskiego i Ryszarda Wryka. Poznań 2019 Nauka i Innowacje 8° ss. 401, nlb. 1, il. (Poznańska Biblioteka Niemiecka; 50).

Z treści: Cz. 1. Wokół Poznańskiej Biblioteki Niemieckiej. [Seria wydawnicza, I. 1996–2019]: Orłowski Hubert: Poznańska Biblioteka Niemiecka a mierzalność i porównywalność osiągnięć naukowych. Uwagi na obrzeżach Ustawy 2.0 s. 11–28; Markiewicz Tomasz: Animatorka dobrego sąsiedztwa s. 29–42; Traba Robert: Wielogłos pamięci. Polskie i niemieckie wyobrażenia przeszłości s. 43–56; Zybura Marek: Moja przygoda z Poznańską Biblioteką Niemiecką. Wspomnienia i refleksje s. 87–100; Kłańska Maria: „Sąsiedztwo zobowiązuje”. Moje stosunki z Niemcami. [Wspomnienia i refleksje] s. 115–136; Musiał Łukasz: O humanistyce długiego trwania: Poznańska Biblioteka Niemiecka s. 161–177; Cz. 2. Rozprawy i studia: Lipiński Cezary: Do czego właściwie zobowiązuje sąsiedztwo? Głosy na przykładzie motywów z dawnych dziejów Polski w utworach autorów niemieckich. [XVI–XX w.] s. 211–231; Karolak Czesław: „Żołnierz od pióra”. Ubbo-Emmius Struckmann jako dziennikarz „Kraakauer Zeitung” pod koniec II wojny światowej s. 291–306; Dzikowska Elżbieta Katarzyna: Katolicy, unici, protestanci, wolnomularze. Kilka uwag o wspólnocie akademickiej na Uniwersytecie Wileńskim. [XVII–XIX w.] s. 307–326; Cz. 3. Od wydawcy: Wryk Ryszard: Poznańska Biblioteka Niemiecka z perspektywy wydawcy s. 329–359; Aneks 1: Poznańska Biblioteka Niemiecka. Wykaz opublikowanych tomów. Zestawił Ryszard Wryk s. 361–373; Aneks 2: Poznańska Biblioteka Niemiecka. Artykuły przekrojowe, wywiady, recenzje zbiorcze, omówienia, zapiski s. 375–388. Zestawił Ryszard Wryk; Aneks 3: Wybrana korespondencja. [Lata 1997–2017] s. 389–400.

11319. SENDYKA Paweł: Narodziny „mitu smoleńskiego”. *Prace Etnograficzne*. T. 41: 2013 nr 1 s. 43–50, streszcz. ang.

Dot. mitologizacji Lecha Kaczyńskiego i jego śmierci w katastrofie smoleńskiej.

11320. SETNA rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości. Kronika obchodów w Gminie Wadowice Górne. Oprac. Adam Krawiec, Justyna Owczar, Witold Sito, Krystyna Wyzga. Wadowice Górne–Mielec 2018 Tow. Hist.-Region.; Zakł. Poligr. Zdzisław Gajek 8° ss. 79, il.

Rok 2018.

11321. SIEKIERKA Szczepan, Siekierka Michał: Przywracanie pamięci. Stowarzyszenie Upamiętniania Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów w latach 1990–2018. Wrocław

2019 Stow. Upamiętniania Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów 8° ss. 400, il.

We Wrocławiu.

11322. SKORUPSKA Violetta: Środowiskowy Dom Samopomocy w Gostyniu w latach 1998–2018. *Rocznik Gostyński*. Nr 6: 2019 s. 229–242.

11323. SKRZYPCZAK Jerzy: Zamiast wstępu. 20-lecie „Rocznika Mieleckiego”. *Rocznik Mielecki*. T. 20/21: 2017/2018 [dr.:] 2019 s. 9–10.

Od 1998 r.

11324. SKRZYPEK Agnieszka: „Prawie stu-letnie”. Służebniczki dębickie w diecezji rzeszowskiej (1992–2017). *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 415–440, streszcz. ang.

11325. SMÓLCZYŃSKA Marta: Pójdziemy bracia w drogę z wieczora... 20 lat Ogólnopolskich Spotkań Dzieciąt i Młodzieżowych Grup Kołędniczych Pastuszkowych Kołędowania. *Małopolska*. [T.] 20: 2018 s. 115–137, streszcz. ang.

11326. SMULSKI Jerzy: Człowiek to „małpa, która nie przestraszyła się ognia”. Wokół listu Kazimierza Brandysa z 18 maja 1994 roku. *Archiwum Emigracji*. T. 24/25: 2017 s. 214–218.

11327. SOLARSKA Barbara: Kluby i stowarzyszenia sportowe gminy Pszczyna. W XX-lecie Miejskiego Ośrodka Rekreacji i Sportu w Pszczynie. Pszczyna 2019 Miej. Ośr. Rekreacji i Sportu; Pszczyńskie Centrum Kultury 8° ss. 141, nlb. 1.

11328. STALOŃCZYK Lucyna: Ocalić od zapomnienia... Dzieje „Biuletynu Konserwatorskiego Województwa Podlaskiego” w latach 1995–2018. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 25: 2019 s. 217–221, streszcz. ang.

11329. SUPRANOWICZ Radosław: Nie tylko „Familienrepublik”. Próba spojrzenia na (krytyczny) obraz Polski w latach 2005–2007 w tygodniku „Die Zeit”. *Studia Niemcoznawcze*. T. 61: 2018 s. 335–350.

11330. SZAFKOWSKI Zbigniew, Rother Wilhelmina: XXX lat działalności Gorzowskiego Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej. Gorzów Wielkopolski 2019 Lubuska Rada Olimpijska 8° ss. 79, il.

Księga pamiątkowa.

11331. SZLICHTA Andrzej: Częstochowski Oddział Towarzystwa Miłośników Lwowa

i Kresów Południowo-Wschodnich. *Almanach Częstochowy*. [T.] 32: 2019 s. 269–281.

Lata 1988–2018.

11332. SZULIK Adam: 25 lat Parafii Chrystusa Króla w Międzyrzeczu Podlaskim. Międzyrzec Podlaski 2019 TPN 8° ss. 318, il.

Lata 1994–2019.

11333. ŚLIWIŃSKA Milena: Przegląd Artystyczno-Literacki (1992–2002). Monografia pisma. Toruń 2013 Wydaw. Nauk. DTL plik testowy PDF (2,40 MB).

11334. ŚWIERCZYŃSKA Justyna: Teatr Rozmaitości Jarzyna i Warlikowskiego. Warszawa 2019 Wydaw. Drugie 8° ss. 250, nlb. 2, il.

Grzegorz Jarzyna, Krzysztof Warlikowski, l. 1999–2007.

11335. ŚWIĘSZKOWSKA Jolanta: Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży 2004–2019. Łomża 2019 Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości 4° ss. 75, nlb. 5, il.

11336. ŚWITAŁA Krzysztof: „Magazyn Numizmatyczny” początki. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 45: 2019 s. 126–137, streszcz. ang.

Lata 1989–1999.

11337. TACIAK Halina: Działalność wychowawcza z patronem w Szkole Podstawowej im. Gen. Józefa Dowbora Muśnickiego w Lusowie. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 20: 2014 s. 71–76.

Od 1996 r.

11338. TEATR Wybrzeże w latach 1996–2016. Zjawiska, ludzie, przedstawienia. Red. Joanna Puzyna-Chojka, Katarzyna Kręglewska, Barbara Świąder-Puchowska. Gdańsk 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 323, il., streszcz. ang.

W Gdańsku, w okresie dyrekcji Krzysztofa Nazara, Macieja Nowaka i Adama Orzechowskiego; zawiera też wspomnienia.

11339. TEATRALNA kontynuacja. 10 lat Teatru „Kontynuacja” Niżańskiego Centrum Kultury „Sokół”. Praca zbiorowa pod red. Moniki Jagiełło. Nisko 2019 Niżańskie Centrum Kultury „Sokół” 4° ss. 54, il.

Lata 2007–2017.

11340. TOMASZEWSKI Waldemar: Proces przygotowania i uchwalenia Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 roku w aspekcie doświadczeń ustrojowych oraz prac nad nową konstytucją. Olsztyn 2018 Inst. Nauk Polit. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 187, il., mapy.

11341. TYRAŁA Marek: Wpływ populizmu na demokrację liberalną: na przykładzie prawicy

(PiS i Kukiz'15) w wyborach parlamentarnych w Polsce w 2015 roku. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Fol. 274: *Studia Politologica*. [T.] 20: 2018 s. 3–14, streszcz. ang.

11342. WALENSIAK Kamil: Motorowódne Rogoźno 1991–2000. Historia memoriałów im. Bolesława Niklewskiego, Czesława Janusa oraz Mistrzostw Świata i Europy. Rogoźno–[Owczegłowy] 2019 Kamil Walensiak 8° ss. 169, il.

11343. WALICHNOWSKI Feliks: Ta brzydka PRL (rozważania socjologiczne). Olsztyn 2018 Wydaw. Darczyńcy 8° ss. 128, il.

Zawiera wypisy z książek autora z l. 2001–2016 i kronikę 2017 r. – dot. socjotechniki w mediach III RP.

11344. WALKUSZ Jan: Diecezja pelplińska w kontekście reorganizacji struktur Kościoła w Polsce 1992 roku. *Studia Pelplińskie*. T. 52: 2018 s. 397–406, streszcz. ang.

11345. WALKUSZ Jan: Powołanie diecezji rzeszowskiej w kontekście reorganizacji struktur Kościoła w Polsce w 1992 roku. *Resovia Sacra*. R. 24: 2017 s. 533–543, streszcz. ang.

11346. WĄSOWICZ Jarosław: Jubileusz 25-lecia parafii pw. św. Jana Bosko w Gdańsku-Oruni. Piła 2019 Zakł. Poligraficzny H. Górski 8° ss. 31, nlb. 1, il.

11347. WESOŁOWSKA-LOREK Aneta: Działalność Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Niemieckiego Oddział Olsztyn w latach 1997–2010. *Studia Niemcoznawcze*. T. 61a: 2018 s. 1156–1171.

11348. WICKIEWICZ Anna: Ogólnopolski Zjazd Rodzin Jenieckich, Warszawa, 16 listopada 2018 r. *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 41: 2018 s. 185–187, streszcz. ang., niem.

11349. WIELOCH Maria: Sprawozdanie z uroczystości ponarskich na Wileńszczyźnie w dniach 23–26 września 2016. *Rocznik Kresowy*. R. 2: 2016 nr 2 s. 187–200.

11350. WŁODARCZYK Anna: Związek Polaków na Białorusi w polskiej polityce zagranicznej w latach 2008–2010. *Studia Polonijne*. T. 40: 2019 s. 355–378, streszcz. ang.

11351. WOJTCZAK Piotr: 25 lat działalności Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/19. *Wielkopolski Powstaniec*. Nr 20: 2014 s. 88–106.

11352. WOLSKA Eugenia Alina: XV-lecie „Carpe Diem” (2003–2018). *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 124–127.

Stowarzyszenie Społecznego Klubu Nauczycielskiego „Carpe Diem” w Bolesławcu.

11353. [WOLSKA Eugenia Alina]: Carpe Diem. Przeżyjmy to jeszcze raz 2003–2018. 15 lat Stowarzyszenia Społecznego Klubu Nauczycielskiego. Bolesławiec 2018.

Rec.: Strauchold Grzegorz, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 11: 2018 [dr.:] 2019 s. 253–254.

11354. WSPOMNIENIA ze Szkolnej 2a. 20 lat Publicznego Gimnazjum im. Johanna Nuciusa w Jemielnicy. Pod red. Marii Jelito, Grażyny Korczowskiej, Piotra Michalika i Beaty Szafraniec. Jemielnica 2019 Publ. Gimnazjum im. Johanna Nuciusa 8° ss. 147, nlb. 5, il. Publ. Gimnazjum im. Johanna Nuciusa w Jemielnicy.

Księga pamiątkowa, l. 1999–2019; zawiera też wspomnienia.

11355. WSZOLEK Grzegorz: Służba Bezpieczeństwa w Krakowie na tle przemian w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych 1989–1990.

Warszawa 2019 IPN 8° ss. 294, nlb. 1. IPN–KSZpNP.

11356. WYSZYŃSKI Łukasz: Geopolityczne znaczenie marynarki wojennej w polityce bezpieczeństwa Polski w latach 1990–1999. *Colloquium*. [T. 11]: 2019 nr 4 s. 87–112, streszcz. ang.

11357. ZACKIEWICZ Grzegorz: Moskiewskie obchody 60. rocznicy zakończenia II wojny światowej w świetle polskich komentarzy prasowych z 2005 roku. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 22: 2019 z. 1 s. 81–96, streszcz. ang.

11358. ZDANOWICZ Wiesław: XX lat Samorządu Powiatowego w Świebodzinie 1998–2018. Świebodzin–Zielona Góra 2018 Starostwo Pow.; RiO Renata Orłowska-Zdanowicz 8° ss. 108, il.

11359. ZYGAROWICZ Kazimierz: Jubileusz 20-lecia parafii pw. Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny w Pustynach. Pustyny–Krosno 2018 na zlec. Parafii pw. Niepokalanego Serca NMP; Ruthenus 4° ss. 95, nlb. 1, il.

Lata 1998–2018.

SKOROWIDZ

Skorowidz zawiera w układzie alfabetycznym: 1. Nazwiska autorów i współpracowników, autorów przedmów, recenzji, tłumaczy i wydawców; 2. Tytuły wydawnictw źródłowych, dzieł anonimowych i zbiorowych oraz czasopism; 3. Nazwiska osób; 4. Nazwy geograficzne; 5. Nazwy zakonów, narodowości i dynastii, wymienionych w tytułach lub adnotacjach bibliograficznych. Po nazwach miejscowości podana jest nazwa powiatu, a w przypadku miast powiatowych – nazwa województwa. Miasta wojewódzkie nie posiadają żadnego określnika. Osobne hasła stanowią nazwy województw, dawne i obecne, diecezji oraz ziem historycznych. Nazwy przymiotnikowe powiatów przejęto za „Spisem miejscowości w Polsce”. W przypadku miejscowości leżących poza granicami Polski podano nazwę państwa, z wyjątkiem stolic, pozostawionych bez określnika. Liczby następujące po hasłach indeksowych odsyłają do numerów pozycji w tekście „Bibliografii”. Do hasel głównych (nazwiska autorów, tytuły wydawnictw źródłowych, dzieł anonimowych, zbiorowych, czasopism) oraz nazw geograficznych i historycznych odsyłają liczby drukowane pismem tekstowym (antykwa). Liczby drukowane kursywą odsyłają do nazwisk wymienionych w tytułach lub dodatkowych informacjach bibliograficznych oraz do nazw zakonów. Tytuły czasopism podano kursywą, natomiast nazwy geograficzne – drukiem rozstrzelonym (spacja). W skorowidzu użyto następujących skrótów: fotografie – fot.; ilustracje – il.; opracowanie, opracował – oprac.; omówienie i recenzja – rec.; polemika – polem.; redakcja (także kierownictwo w zespołach redakcyjnych, względnie współredaktorstwo) – red.; replika – repl.; przekład, tłumaczenie – tl.; uzupełnienie – uzup.; różne formy współpracy – współpr.; wydawcy zaznaczeni w różny sposób (wydał, podał do druku, wyboru dokonał, zestawiał itp.) – wyd.

1. Dywizja Kościuszkowców 5198
10 lat Muzeum Saturn 1257
100 kobiet na 100-lecie niepodległości 5649
100 lat Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika 3507
100 lat polskiego lotnictwa wojskowego 5199
100 lat relacji polsko-bułgarskich 5065
100 lat resortu spraw wewnętrznych w Polsce 4997
100 wybitnych postaci Warmii i Mazur 5650
100 zdjęć dawnego Włocławka, które musisz znać 1634
100-lecie Konferencji Episkopatu Polski 5288
100-lecie obecności Pallotynów w Zabkownicach Śląskich 5289
100-lecie Policji miasta Kielce 4710
100-lecie Publicznej Szkoły Podstawowej nr 18. 3508
100-lecie sądownictwa polskiego 4998
100-lecie Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Mniszowie 3509
100-lecie Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego 3510
1000 wielkich Polaków 5651
110 lat Gimnazjum i Liceum w Brzozowie 3511
110 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Spiczynie 4711
110 lat zorganizowanego ratownictwa w Karkonoszach 4712
120 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Zwoleniu 1628
125 lat szkolnictwa zawodowego w Rakszawie 11177
15 lat diecezji świdnickiej 11178
15 lat Polski w Unii Europejskiej 11179
XV-lecie Federacji Polonii Francuskiej 11180
15-lecie Młodzieżowej Orkiestry Dętej w Mieścisku 11181
19 Krakowska Drużyna Harcerzy i krakowskie szczypty lotnicze 3512
1917. Przełomowy rok Wielkiej Wojny? 8297
1920–2020. Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego 1635
1966–2018. Wrocławska szkoła projektowania środków transportu 3513
II SLO im. Toniego Halika 11182
II wojna światowa 5200
II wojna światowa rozpoczęła się 80 lat temu 9948
20 lat Katolickiego Stowarzyszenia Wychowawców 11183
20 lat Klubu Uczelnianego AZS PWSZ w Elblągu 11184
20 lat minęło 11155
20 lat Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II 11185
20 lat Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu 11186
200-lecie Szkoły Podstawowej 3514
2008–2018 czyli 10 z 70 lat dziejów 11187
23 Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie 3515
24 sata 3212
25 lat Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej 3432
XXV lat Wydziału Socjologiczno-Historycznego 11188
25 lat Wydziału Sztuki Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego 11189
XXX lat Bractwa Świętych Cyryla i Metodego 11190
30 lat Dolnośląskiej Izby Lekarskiej w obiektywie 11191
30-lecie założenia w Kutnie pierwszej ochronki dla chrześcijan 8166
30/80. Ossolińska historia Adolfa Juzwenki 1197
300 lat Bamberów w Poznaniu 5564
31 lat Stowarzyszenia Absolwentów Łódzkiego Ekonomicznego i Socjologicznego Ośrodka 3516
40 kroków 916
450 lat Almae Matris Vladislavien-sis 3517
450 lat polskiej administracji morskiej 4999
450 lat Unii Lubelskiej 7539
V Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Codziennosc w antycznej i średniowiecznej Europie” 616
V Sympozjum Filatelistyczne 1431

- 50 Festiwalu Folkloru Górali Polskich 2424
- 50 lat Akademii Pomorskiej 3518
- 50 lat biologii na Uniwersytecie Śląskim 3519
- 50 lat Instytutu Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Wrocławskiego 3520
- 50 lat kierunku budownictwo w Olsztynie 3521
- 50 lat koła łowieckiego „Słonka” 4713
- 50 lat olsztyńskiej pedagogiki 3522
- 50 lat Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Przasnyszu 4714
- 50 lat Szkoły Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego 3523
- 50 lat Szkoły Podstawowej nr 1 im. 1000-lecia Państwa Polskiego w Bukownie 3524
- 50 lat Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Opatowskiej 387
- 50 lat w tradycji i historii 3525
- 50 lat Wydziału Biologii we wspomnieniach 3526
- 50 lat Wydziału Nauk Technicznych 3527
- 50 lat Zespołu Szkół Budowlanych 3528
- 50 spotkań na 50-lecie UG 3529
- 50-lecie Wydziału Technologii Chemicznej 3530
- 60 lat Katedry Kameralistyki Akademii Muzycznej 3531
- 60 lat Koła PTTK nr 30 „Nauczycielskiego” 4573
- 60 lat Spółdzielni Mieszkaniowej „Warmia” 4243
- 60-lecie Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego 6966
- 650 lat herbu Krakowa 1487
- 7 dekad Politechniki Białostockiej 3532
- VII Nadodrzańskie Spotkania z Historią 7006
- 7 Zjazd Absolutentów 3533, 3534
- 70 lat Biblioteki Publicznej Gminy Stare Babice 1171
- 70 lat Biblioteki w Ropczycach 1166
- 70 lat I Liceum Ogólnokształcącego 3535
- 70 lat kościoła pw. Matki Boskiej Bolesnej w Brzęczkowicach 5290
- 70 lat z historii i dorobku Wojsk Łączności 5201
- 75-lecie Wydziału Agrobiotechnologii 3536
- 80 lat Koła Łowieckiego Knieja w Stalowej Woli 4715
- 80 lat Szkoły Podstawowej im. ks. Stanisława Kołodziejza w Kobylanach 3537
80. rocznica napaści na Polskę dwóch agresorów 9949
- 90 lat Szkoły Podstawowej nr 76 w Warszawie 3538
- 90 lat szkoły polskiej w Starym Targu 3539
- 90 lat tradycji 3540
- 90-lecie Wydziału Elektrycznego Politechniki Poznańskiej 3541
- A jednak kolej! 4716
- A Sewe Wincenty 8138
- Aaron, biskup krakowski 7466
- A b a k a n, Rosja 3402
- Abakanowicz Magdalena 5949
- Abassy Małgorzata 8298
- Abczyński Józef 6004
- Abijski Marcin 11190; red. 11190
- Abkowicz Mariola 5949
- Ablamski Pavel 5092, 5151
- Ablewicz Jerzy 1763, 10688, 10742
- Ablamowicz Renata 7267
- Abraham Ryszard 4490
- Abrahamowicz Andrzej 6005
- Abramowicz Adam 6006
- Abramowicz Agata 1223
- Abramowicz Alfred Leo 5987
- Abramowicz Małgorzata 9123, 9124
- Abramowicz Mieczysław 3353, 11192
- Abramowicz Zofia 2279
- Abryszeński Piotr 10550; rec. 10509
- Abū Mīnā, Egipt; miasto dawne 2869
- Aby po śmierci jakowa trudność na potem nie zachodziła 7540
- Aby wszyscy byli jedno 10459
- Achemenidzi 2732
- A c h m i m, Egipt 2348
- Achremczyk Stanisław 3542, 5000, 5291, 5652, 5653, 6054, 6317, 6989, 7197, 7642, 7643; red. 5650
- Ackermann Felix 431, 8299, 8305
- Acta Cassubiana* 86
- Acta Medicorum Polonorum* 87
- Acta Poloniae Historica* 88
- Acta Pomerania* 89
- Acta Universitatis Lodzensis* 90
- Acton John 2667
- Acton Thomas 1858
- Adadurov Vadim Valentowicz, przedm. 8188; wyd. 8188
- Adamczak Joanna, współpr. 884
- Adamczak Marcin 1409, 4460
- Adamczak Stanisław 6836
- Adamczewski Andrzej, współpr. 5779
- Adamczewski Leszek 4717, 9950
- Adamczewski Marek 1812, 1813, 3299
- Adamczewski Przemysław 5149
- Adamczuk Arkadiusz 5588; oprac. 1159
- Adamczyk Aleksandra 5489
- Adamczyk Andrzej, red. 10459
- Adamczyk Arkadiusz 2694
- Adamczyk Dariusz 7297, 7442
- Adamczyk Henryk 5472
- Adamczyk Jacek 7442
- Adamczyk Józef 6007
- Adamczyk Kazimierz 4028
- Adamczyk Robert, tł. 1514
- Adamczyk Tomasz, przedm. 4715
- Adamczyk Zdzisław Jerzy 3814, 3944; oprac. 8296
- Adamczyk-Garbowska Monika, red. 5929
- Adamek Zbigniew, red. 11180
- Adamiak Marcin 4718
- Adamiak Stanisław 2726, 3302, 5318; rec. 2874
- Adamec Jacek 1960
- Adamik-Proksa Joanna 7235
- Adamkowicz Marek 6994
- Adamowicz Krystyna 11193
- Adamowicz Paweł 6008, 6991
- Adamowicz Przemysław 5292
- Adamowski Jan 2499; oprac. 2499; przedm. 2499; red. 2499
- A d a m p o l, Turcja 3367
- Adams Abigail 2542
- Adams John 2542
- Adamska Anna, red. 7414
- Adamska Bożena 6656
- Adamska Dagmara 2326, 7298, 7299
- Adamska Grażyna, oprac. 8243
- Adamska Magdalena 8031
- Adamska Monika Ewa 4244
- Adamska-Roubina Kazimiera 5818
- Adamski Jakub 1777, 4113
- Adamski Stanisław 9685
- Adamski Teresa 3417
- Adamski Wojciech, red. 10392
- Adamus Anna Maria 10460, 11154
- Adamus Jan 5807
- A d e l a j d a, Australia 498
- Adelt Martin 8088
- Adigüzel Hatice 1428
- Adlung Marie-Luise 7166
- Administracyjne ograniczenia hodowli gołębi pocztowych 9012
- Adolf Rading. Nieznane oblicze wrocławskiej awangardy 1613
- Adrianopol zob. Edirne
- Adriatyckie Morze; region 3094
- Adwentus Marek Oklatyniusz (właśc. Marcus Oclatinus Adventus) 2645
- Adwokatura 5001
- Adıvar Halide Edip 2679
- Aesferth, Wiking 7446
- Aetas avrea 3543
- Afera Rana 9013
- Afganistan 5617
- Afryka 2355, 2531, 2532, 2581, 3028, 3053, 3121, 3129, 3222, 3302, 3477, 3791, 9190, 9902, 9930, 10112, 10174; Południowa 8328; Północna 2726, 8552, 9967; Północno-Wschodnia 2651; Subsaharyjska 4460;

- Wschodnia 2962, 10145; Zachodnia 2531
- Afryka – pasja życia 2531
- Aftanazy Roman 6009
- After Piotr Piotrowski 4084
- After the Great War 1215
- Agafia z Gruszeckich, carowa rosyjska 8032
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa 11194
- Agnieszka z Nysy, dominikanka 7286
- Agopsowicz Monika 674, 944, 7644
- Agresja niemiecka i początki okupacji Polski 9755
- Ahrens Barbara 5812
- Ajdukiewicz Kazimierz 9348
- Ajnenkiel Eugeniusz 9568
- Ajnowie 1488
- Ajnowie, górale i Bronisław Piłsudski 1488
- Akademickie Zeszyty Naukowe Piast* 91
- Akavia Miriam 3894
- Akcja pod Arsenalem 5654
- Akopán Viktor 9125
- Akra i, miasto rzymskie na Sycylii 2340
- Aksamitowski Andrzej, oprac. 8215
- Akst Arie 9014
- Akt chrztu J. U. Niemcewicza 7541
- Akta sejmiku kowieńskiego z lat 1733–1795. 7542
- Akta wizytacji podkrakowskiej parafii Zielonki 7543
- Akta wizytacyjne parafii Wolsztyn 7544
- Akubova Nataliâ 4487
- Al-Andalus, muzułmańska część Półwyspu Iberyjskiego 7442
- Al-Ĥarīṭ ibn Ġabala, książę għassanidzki 2894
- Al-Ĥira, Irak 2537
- Al-Kamil, sułtan egipski 2594
- Ala Mohammad 2567
- Alabrudzińska Elżbieta 5618
- Alagierski Piotr 2378; przedm. 2378; red. 2378
- Alâhnovič Francišak 1934
- Albania 3056
- Albert, książę strzelecki 7529
- Albert Chmielowski, św. 6010, 8700
- Albert I Koburg, król Belgii 9750
- Albert Henryk 10311
- Albertyni 6010
- Albertynki 6010
- Albigowa, pow. łańcucki 7221, 7703
- Albin Jan 5915
- Albrecht Hohenzollern, książę pruski 4036, 7591, 7913, 7945
- Albrechtowie, rodzina 3272
- Album pamiętek 1410
- Alder Kurt 3497
- Aldersbach, Niemcy 4212
- Alechnowicz-Skrzypek Iwona 3470
- Aleksander I, car rosyjski 5602
- Aleksander II, car rosyjski 3011, 3016, 8915
- Aleksander III, car rosyjski 8287
- Aleksander III Wielki, król macedoński 2798
- Aleksander Jagiellończyk 2200, 3299
- Aleksander Tadeusz 6764; rec. 11186
- Aleksandria, Egipt 2809, 4028, 5211
- Aleksandrowicz Alina 4002
- Aleksandrowicz Dariusz 9228
- Aleksandrowicz Joanna 4460
- Aleksandrowicz Julian 10408
- Aleksandrowicz Tomasz 7867
- Aleksandrowicz-Pędich Lucyna 3357
- Aleksandrów Kujawski, woj. kujawsko-pomorskie 9948
- Aleksandrówka, Ukraina 3290
- Aleksiu Natalia 3332, 3333; oprac. 9915
- Aleksy I Komnen, cesarz bizantyński 2871
- Alençon, Francja 2724
- Alexandrowicz Aleksander Witold 5202
- Alexandrowicz Stefan Witold 6343
- Alexiewicz Tomasz 10745
- Alfieri Vittorio 8882
- Alf'orov Oleksandr Anatolijowicz 5250
- Algeria 2531, 3028, 5617, 9122
- Allen Arthur 9951
- Allgemeiner Oberschlesischer Anzeiger* 4078
- Almanach Częstochowy* 92
- Almanach Historyczny* 93
- Almanach Łącki* 94, 11219
- Almanach Rodzin Koziej 5655
- Almasy Karin, rec. 8946
- Almes Iwan 7645
- Ałozko Grażyna, red. 11180
- Ałozko Stanisław, red. 11180
- Alpy 2548, 8106
- Alroey Gur 3333
- Altkreis Oberglogau im Karolinischen Steuerekataster 7545
- Alto Giovanni 8106
- Alwast Anna, oprac. 3385
- Alwast Krzysztof, oprac. 3385
- Alzacja 9793
- Amalia Krieger 1636
- Amborski Jan Darosław 3297
- Ambrosewicz-Jacobs Jolanta 1216, 9975
- Ambroziak Apolonia 2670
- Ambroziak Tomasz 675; rec. 8053
- Ambroziewicz Piotr 10461
- Ambroży, św. 5542
- Ambroży Jerzy Tadeusz 3544
- Amelio Gianni 3029
- América Latina 2532
- Ameryka 3370, 3380, 3392, 3428, 3866, 3868, 3949, 3950, 5589, 5900, 5961; 9542; Hiszpańska 3467; Łacińska 411, 2532, 2562, 3009, 3302; Południowa 2596, 2623, 9190, 10106; Północna 419, 6988, 9190, 10106; Środkowa 3142
- Ameryka-Echo* 3375
- Amida zob. Diyarbakır
- Amiens, Francja; region 2969
- Ammianus Marcellinus 2537
- Amons Andrej 2329
- Amor Patriae Nostra Lex* 95
- Ampel Teresa 3791
- Amrozińska Patrycja 4658
- Amrozy Katarzyna 4997
- Amsel Tuvya T. 5059
- Amsterdam 3220, 4704, 5857
- Ananicz Andrzej 6011
- Anastazja Mieszkońska, księżna zachodniopomorska 7352
- Anastazjusz I, cesarz bizantyński 2537, 2887
- Anatomia Muzeum 1559
- Anatomia polityki historycznej 1856
- Anczarska Beata, red. 6492
- Anczarski Paweł, red. 6492
- Anda Eker. Miłośność stracona 3815
- Anderman Jan, fot. 1747; oprac. 1747
- Anders Władysław 1557, 1638, 3413, 5266, 10140, 10270, 11088
- Anders Zbigniew 9217
- Andrade António de 2681
- Andrade Mário de 5576
- Andrasz-Mrozek Monika 1873; rec. 4817
- Andreas Gryphius na Ziemi Wschowskiej i pograniczu 7646
- Andreeva Natalia 5065
- Andrić Ivo 3283
- Androletti Roman 5883
- Andron Małgorzata 1941
- Andronik I Komnen, cesarz bizantyński 2871
- Andruczyk Krzysztof 8300
- Andrukiewicz Tomasz 1273
- Andrusiewicz Andrzej 2533, 2674
- Andruszkiewicz Barbara 8301
- Andrychów, pow. wadowicki 2150
- Andrysiak Ewa 6450, 6580, 8302
- Andrysiak Joanna 1223
- Andrzej Ananicz (1951–2017) 6011
- Andrzej Bobola, św. 4240, 5075
- Andrzej Stoszek 6755
- Andrzej Wajda. Japoński notes z kolekcji Muzeum Manggha 1489
- Andrzej z Osnowa 5309
- Andrzejczyk Robert 938; przedm. 938; red. 938
- Andrzejewska Maria 9756
- Andrzejewska-Zajac Alicja 4230
- Andrzejewski Eugeniusz Michał 4719
- Andrzejewski Jacek 2548
- Andrzejewski Jan 3659

- Andrzejewski Mateusz 6113
 Andrzejewski Tomasz 1714, 7101;
 red. 1714
 Andrzejewski Witold 6012
 Andrzejewski Zenon 4467
 Andrzejów, pow. włodawski 7363
 Andrzejuk Artur 2666
 Anduła Kamil 5252, 6992, 9952;
 rec. 5198
 Andy 2623, 5158
 Aneksy kultury 1217
 Angerman Karol 1637
 Angielskie rachunki celne z XIV w.
 2516
 Angleton James Jesus 5129
 Anglia 2516, 2587, 2680, 2856,
 2876, 2877, 2902, 2950, 2998,
 3000, 3005, 3296, 3298, 3426,
 3979, 4235, 4951, 5046, 5232,
 5249, 6793, 7446, 7551, 7654,
 7866, 7877, 8182, 8292, 8617,
 8742, 9027, 9233, 11129
 Anglosasi 2883, 5630
 Angola 2531
 Angutek Dorota 2425, 4979; przedm.
 4979
 Anicetus, pirat 5237
 Animacja w Akademii Sztuk Pięk-
 nych w Warszawie 3545
 Anipárkoŭ Vadzim Vadzimavič 7647;
 wyd. 7562
 Aniścanka Jaühen Konstantinovič
 2228
 Ankará 3287
 Ankiersztejn Ewa, red. 3329
 Ankiewicz Julian Walenty 5788
 Ankudowicz-Bieńkowska Maria
 4517
 Anna, św. 2565, 2581
 Anna Habsburżanka, królowa 7801
 Anna Jagiellonka 3846, 7840
 Anna Światosławowna, księżna li-
 tewska 7474
 Anna Świdnicka, królowa czeska
 i cesarzowa 7409
 Anna Wazówna, królowa szwedz-
 ka 8116
 Anna z Radziwiłłów, księżna mazo-
 wiecka 7402
*Annales Universitatis Paedagogicae
 Cracoviensis* 96
 Anonim zw. Gallem 779, 840, 1190,
 3298, 3974, 7356, 7364
 Antanovič Zinaida Vasil'eüna 3297
 Antczak Anna, red. 3578
 Antczak Artur, red. 3579
 Antczak Jacek, współpr. 11160
 Antczak Karina 3273
 Antczak Zdzisława 3695
 Antes Fryderyk 5883
 Antigoneia, dawne miasto w Epi-
 rze 2821
 Antioch V Eupator 2792
 Antiochia, Turcja 2670
 Antipow Janusz 11277
 Antkiewicz Henryk 9015
 Antkiewicz-Michalak Lucyna 6835
 Antkowiak Mateusz, il. 5554
 Antkowiak Zbigniew Jerzy 641
 Antolka, pow. myszkowski 6949
 Antonczyk Wiktoria 4572
 Antoni Rewera, bl. 6013
 Antoni Wiwulski (1877–1919) 4085
 Antoni z Padwy, św. 5550
 Antoniewicz Karol 5472, 6014
 Antoniewicz Marceli 803, 3299;
 red. 803
 Antoniewicz Michał 5857
 Antoniewicz-Woysym Michał 5856
 Antonio da Rido z Padwy 4032
 Antonio de Butrio 713
 Antoniuk Mateusz, wyd. 3910
 Antonius Pius, cesarz rzymski 2130
 Antonov Oleg Konstantinovič 5232
 Antonowicz Lech 5002
 Antonów Dobrosława 9127
 Antonów Radosław 8303
 Antoń Robert 4209; red. 4209
 Antos Hanna, współpr. 5151
 Antosiewicz Maciej, tl. 5097
 Antosik-Piela Maria 3815; przedm.
 3815; red. 3815
 Antosiuk Zbigniew 2052
 Antoszczuk Rafał M. 5480
 Antoszewski Roman, tl. 9815
 Antropologia, media, komunikacja
 4046
 Antropologia polityczna w Afryce
 3028
 Antykomunizm Polaków w XX w.
 5066
 Antykomunizm socjalistów 9016
 Antytrynitaryzm w Pierwszej Rze-
 czypospolitej 7648
 Anusik Zbigniew 3288, 7649; red. 214
 Anusz Andrzej 10462
 Anuszczyk Piotr 2155
 Anzelm od św. Andrzeja Corsini zob.
 Gądek Maciej
 Apanel Danuta 3547, 11132
 Apanowicz Franciszek 10711
 Aparat bezpieczeństwa wobec
 mniejszości narodowych w Pol-
 sce 10463
*Aparat Represji w Polsce Ludowej
 1944–1989* 97
 Apeniński Półwysep 2581
 Apetyt na jedzenie 2534
 Apostoł Pigejów 6296
 Appel Hanna 2727
 Appel Włodzimierz 2031
 Appelfeld Aharon 1861
 Apuhtin Aleksandr L'vovič 3746
 Apulejusz 3497
 Arabia, Arabowie 9190, 2537,
 2610, 2838, 2872, 2894, 2906,
 3381, 4234, 4460, 7442, 5252,
 9134
 Arabski Michał 6410
 Arakan 3145
 Arak'eev Vladimir Anatol'evič 8053
 Araks, prawy dopływ rzeki Kura
 2548
 Arbus Marcin 3240
 Arab Zofia 2330
 Archaeology. Just add water 2331
 Archangielsk, Rosja 2910, 5286,
 9694; obwód 9839
Archeion 98
 Archeologia dawnego osadnictwa
 Wielkopolski 2332
 Archeologia jako humanistyczna in-
 terpretacja przeszłości 2333
Archeologia Polski 99
 Archeologia w miejscach pamięci
 1814
 Archeologiczne przywracanie pamię-
 ci o Wielkiej Wojnie 8304
 Archer Margaret S. 2403
 Architektura ceglana w Białymsto-
 ku 4245
 Architektura XX w. 4246
 Architektura w mieście, architektura
 dla miasta 8305, 8306
Archiva Ecclesiastica 100
 Archiwa bez granic 944
*Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościel-
 ne* 101
 Archiwa w Niepodległej 945
 Archiwa, źródła, historia 946
 Archiwalia do dziejów polskiej emi-
 gracji politycznej 947
 Archiwalne dziedzictwo 1997
Archiwista Polski 102
Archiwum Emigracji 103
 Archiwum Heidensteinów z Sulę-
 czyna 7546
 Archiwum Państwowe w Białym-
 stoku 1008
 Archiwum polonijne Muzeum Ro-
 mantyzmu w Opinogórze 1337
 Archiwum Ringelbluma 9757
Archiwum Teologiczne 8511
 Archiwum ważniejsze niż życie 1375
 Arcimowiczowie, rodzina 5754
 Arciszewska-Tomczak Katarzyna
 5597, 5600
 Arciszewski Franciszek 5306
 Arciszewski Stanisław Rola 9633
 Arciszewski Tomasz 3695
 Arctowie, rodzina 5588
 Arcydzieła plastyki XIX i XX w.
 4086
 Arendarczyk Ewa 10157
 Arendt Ada 7650
 Arent Leszek Andrzej 6364, 8307
 Aresin Maria zob. Winckler Maria
 z Domesów
 Argentyna 2532, 2626, 3142,
 3417, 4460, 8276, 9551, 9816
Argumenta Historica 104
 Arm Sara, tl. 9014
 Arma Nostrae Militiae 3979
 Armata Maryla, red. 10935
 Armatowie, rodzina 5986

- Armenia 2644, 3394
 Armia Krajowa w dokumentach 9758
 Armia polska we Francji 1533
 Arno Anna, oprac. 9919; tł. 9919
 Arnold Udo 3303
 Arnoszt z Pardubic 1914
 Aronson Stanisław 9759
 Arseniusz IV, patriarcha Serbii 2959
 Arszyńska Joanna M. 5486
 Arszyński Marian 7300
 Artakserkses I Długoręki, król per-
 ski 5103
 Artemiuk Jakub 1942
 Artin Anna S., współpr. 9764
 Artomius Piotr 7913
 Artyszuk Włodzimierz, oprac. 5553
 Artyści Andersa 1638
 Arumińska Aleksandra, tł. 9856,
 10273
 Arvaniti Joanna, oprac. 1598; red.
 6000
 Arvayowa Klementyna z Schottów
 8457
 Arystofanes 2649
 Arystoteles 664, 2666, 2789
 Asam Cosmas Damina 4212
 Asam Egid Quirin 4212
 Asekova Saltanat Urumovna 9225
 Asinec'ka Olena 676
 Askanas Kazimierz 10299
 Askenazy Szymon 729, 743, 845,
 5230; przedm. 824
 Asman Maria 7802
 Asmā'u Nānā 3022
 Aspar (właśc. Flavius Ardaburius
 Aspar) 2800
 Aspects of royal power in Medieval
 Scandinavia 2827
 Assanowicz Maria 5784
 Assing David 5592
 Assing Rosa Maria 5592
 Assorodobraj-Kula Nina 10393;
 wyd. 8217
 Astramowicz-Leyk Teresa 3302,
 4047
 Asturias Miguel Ángel 2682
 Asuny, pow. kętrzyński 4252
 Aszdod, Izrael 2548
 At-Tafila, Jordania 2343
 Atanazy Siekierski, tłumacz Dan-
 tego 8168
 Ateny 2563, 2789, 5046
 Athos, góra w Grecji 2885
 Atlantycki Ocean 3043, 3215,
 3289, 10185
 Atlas map pamięci 1515
 Atrakcje turystyczne ziemi kłodz-
 kiej 1639
 Attyla 2160
 Auden William 3433
 Auden Wystan Hugh 4490
 Auge Oliver 7402
 Augustiewicz Sławomir 3288, 7651,
 7652, 7653; rec. 5962, 7576; wyd.
 7611, 7640
 August II Mocny 732, 2130, 7549,
 7558, 7843, 7952, 8140
 August III Sas 2155, 2168, 3288,
 3936, 7549, 7613, 7918
 August Stahn. Stulecie ruchu Wol-
 nych Badaczy Pisma Świętego
 5292
 Augustianie 5386, 7796, 8183; ere-
 mici 7853
 Augustowo, pow. szczycieński
 6204
 Augustowski Karol 4851
 Augustów, woj. podlaskie 223,
 504; gubernia 8437; region 734,
 10859
 Augustyn, św. 2666
 Augustyn Agata, red. 1374
 Augustyn Aneta 4596
 Augustyn Edward 5749
 Augustyniak Jan 4043
 Augustyniak Monika 5059
 Augustyniak Sylwester 4720
 Augustyniak Urszula 7952
 Augustynowicz Christoph, rec. 8082
 Augustynowicz Danuta 4048
 Augustyński Andrzej, red. 9760
 Augustyński Władysław 9760
 Augustyński Zygmunt 10928
 Auleytner Julian 9128
 Aulus Gellius, rzymski pisarz i gra-
 matyk 5046
 Auron Zbigniew, oprac. 4713
Aus dem Posener Lande 8318
 Auschwitz w okowach polityki
 10300
 Auschwitz-Birkenau zob.
 Oświęcim
 Auschwitz-Birkenau. Los kobiet
 i dzieci 9761
 Auschwitz-Birkenau. Życie w fabryce
 śmierci 9762
 Aussiedlungen und Vertreibungen
 1935
 Australia 944, 999, 3239, 3383,
 3417, 3427, 4460, 5066, 5091,
 8328, 9190, 9930
 Austria 1610, 2581, 2911, 2948,
 3163, 3302, 3425, 3890, 4460,
 4878, 5063, 5230, 5297, 5588,
 5801, 7587, 7768, 7824, 8188,
 8215, 8222, 8228, 8237, 8260,
 8263, 8754, 8767, 8955, 10448,
 10660, 11062; Austro-Węgry
 1099, 2159, 2933, 3295, 5252
 7021, 8261, 8297, 8469, 8629,
 8778, 8875, 8944; zabór 3281,
 8305, 8430, 8485, 8506, 8696,
 8945, 9362
 Ausz Mariusz 3546; red. 4639
 Autorzy kina europejskiego 3029
 Autuchiewicz Jerzy 504
Awangarda Lubelska 11173
 Awdiejew Aleksy 9763
 Awianowicz Bartosz Bogusław 2130,
 2156, 7654
 Awzan Kacper 5630
 Axentowicz Teodor 4239
 Axer Erwin 4467, 4500
 Axer Jerzy 2393
 Axerowie, rodzina 4467
 Azerbejdżan 6003
 Azja 2551, 2611, 2632, 3144, 4234,
 5855, 6994, 9190, 10265; Połu-
 dniowo-Wschodnia 2566,
 2577, 3145, 3302, 4460; Środ-
 kowa 5148; Wschodnia 3189
 Aztekowie 2573
 Azyk Szlamek. Ocalony 9764
 Bâ Mariama 2581
 Babadżan Aleksander 5949
 Babczenko Jan 11075
 Babia Góra 8658; region 2449,
 2450, 11286
 Babice, pow. chrzanowski 2385,
 8759; parafia 8759
 Babice, pow. warszawski zachodni
 4766
 Babicz Jan 6015
 Babij Nadeżda 1943
 Babij Paweł 2828
 Babik Jan 6803
 Babik Zbigniew 3791, 10464
 Babimost, pow. zielonogórski;
 gmina 3656
 Babińska Małgorzata 10465; red.
 11261
 Babiński Aleksander Zygmunt 8308
 Babiogórski Park Narodowy
 4768, 4907
 Babis Maria 7655
 Babka Rafał 9953
 Babsk, pow. rawski 5374
 Babska Maria 9461
 Babula Łukasz 11195
 Babulewicz Katarzyna 3030
 Babulin Igor' Borisowič 7656
 Bacciarelli Marcello 4127, 4205,
 4206, 5963
 Bach Johann Sebastian 2683
 Bach Tomasz, red. 894, 901; współpr.
 886
 Bach-Zelewski Erich von dem 5744
 Bachniak Ryszard, red. 5819
 Bachorczyk Bogusław 4223, 4223
 Bachorz Natalia, red. 3579
 Bachór Franciszek 6016
 Bachórz Józef 6081
 Bacie-Saliszewska Alina 3294
 Bačyšča Ūryj 9129
 Baczkowski Michał 3295, 8309;
 wyd. 7595
 Baczyński Bogusław Andrzej 5329
 Baczyński Roman 5331
 Baczyński Stanisław 3876
 Bać Tomasz 5480
 Baćkowiec, pow. opatowski 3704
 Badach Artur 7884
 Badach-Rogowski Krzysztof, oprac.
 8842

- Badania archeologiczne w Polsce środkowowschodniej 476
- Badania regionalne w historii wychowania 3547
- Badenia 7402
- Badora Marlena 1123
- Badowicz Anna 4878
- Badowicz Maciej 2573, 3294
- Badowska Katarzyna 2571, 3816, 7258
- Baduch Roland 677
- Badura Anna 5546, 10944, 10952; wyd. 10388
- Badura Beata, oprac. 1459
- Badura Monika 2341, 2484, 7324, 7334
- Badziak Kazimierz 4896
- Badzińska Klaudia 7363
- Baer Richard 10231
- Bafia Szymon 4721
- Bagatela. 100 lat 4438
- Bagdanovič Iryna 3817
- Bagi Dániel 7506
- Bagicz, pow. kołobrzeski 2339
- Bagieński Witold 5066, 6346, 10466, 10467
- Bagieński Włodzimierz, red. 3255
- Bagińska Jolanta 7363
- Bagińska Małgorzata, red. 11155
- Bagiński Jan 6017
- Bagrowicz Jerzy 3517
- Bahçecik, Turcja 5252
- Bahlcke Joachim 5327, 5489; red. 5327, 5489
- Bajcer Beata, współpr. 3525
- Bajer Jakub, rec. 7555
- Bajer Magdalena 5656
- Bajka Monika 7236
- Bajkał 9881
- Bajko Marcin, red. 3949
- Bajko Piotr 6954
- Bajraszewska Halina 5784
- Bajtler Marta 2331
- Baka Wiesław, red. 387
- Bakalarski Józef 10739
- Bakałarzewo, pow. suwalski 6701
- Bakota Daniel 4574
- Baku 6003
- Bakuła Bogusław 3174; red. 3174
- Bakun Elżbieta 1944
- Bal Barbara, rec. 10037
- Balachadi, Indie 3428
- Balandier Georges 3028
- Balassi Bálint 8016
- Bălăuși Alăksandr Mihajlovič 990
- Balázs István 999
- Balbus Tomasz 5187; red. 5187
- Balbuza Katarzyna 518; red. 3597
- Balcer Bogdan 42, 6018, 6019, 6020, 6021
- Balcer Kazimierz 1437
- Balcer Maciej, współpr. 6018
- Balcerak Paweł 11188
- Balcerak Wiesław 9130
- Balcerak Mariusz 458
- Balcerowicz Bolesław 5067
- Balcerowicz Leszek 5059
- Balcerzak Jan 917
- Balcerzak Tatiana 2341, 4247
- Balcerzak Zdzisław, pseud. Wiktor 5990
- Baleng, królestwo 2531
- Balfour Arthur 3271
- Balicka Maria 5657
- Balicki Adam 883
- Balicki Władysław 6022
- Baligród, pow. leski; dekanat 4173
- Balińska Bożena 3718
- Baliński Aleksander 65, 8310; red. 163
- Baliński Antoni 3692
- Baliński Marek 9576
- Baliulis Algirdas Antanas, wyd. 7616
- Ballanche Pierre-Simon 4878
- Ballestremowie, ród 2090
- Balon Józef 10301
- Baluch Jacek 3067
- Baluk Walenty 5148
- Balwierzyszki, Litwa 3332
- Balzer Oswald 678, 850; wyd. 7284
- Balabuch Adam, red. 11178
- Balata Stanisław 5865
- Balazy Jan Maksymilian, oprac. 2983; tl. 2983
- Balchan Jan 1268
- Bałdyga Zofia, tl. 1496
- Bałkany 2553, 2597, 2988, 3161, 3239, 3249, 3282, 3427, 5266
- Bałkański Półwysep 2537, 2988
- Bałos Stanisław 5293
- Baltakis Jadwiga 6023
- Baltowie 2502, 2843
- Bałtyckie Morze 744, 1564, 1697, 2584, 2629, 4105, 4166, 4900, 4999, 5148, 5251, 5286, 5486, 6991, 7392, 8078, 9256, 9427; kraje 302, 573, 1607; region 489, 2534, 2539, 2731, 2752, 2803, 2844, 3094, 3288, 3303, 6096, 6557, 7913, 9171, 9237
- Baluk-Ulewiczowa Teresa 8015
- Bałus Wojciech 4087; współpr. 1699
- Bałys Ireneusz (Symplicjusz od św. Teresy od Dzieciątka Jezus) 6024
- Bambrzy 2059
- Banach Alojzy 5839
- Banach Andrzej Kazimierz 6025
- Banach Ryszard 5329
- Banach Stefan 6026
- Banach Wiesław, przedm. 4209; red. 4209
- Banasiak Marek 7045
- Banasiewicz-Szykuła Ewa 7363; przedm. 7363; red. 7363
- Banasińska Kira 6027, 8169, 9975
- Banasiński Eugeniusz 9975
- Banaszak Edward 6028
- Banaszak Józef 10901
- Banaszak Marian 809
- Banaszak Marta 1178
- Banaszek Adam, współpr. 1758
- Banaszek Alicja 7142; przedm. 7142; red. 7142
- Banaszek Józef 2032
- Banaszek Łukasz 2334
- Banaszek Tadeusz 392, 9131, 9132, 9133
- Banaszkiewicz Aleksandra 4722
- Banaszkiewicz Antoni 9174
- Banaszkiewicz Jacek, rec. 7296
- Banaszkiewicz Karina 4802
- Banaś Jerzy 4753
- Banaś Konrad 6883, 9134
- Banaś Kornelia 5537, 10468, 10952
- Banaś-Baran Barbara 9135
- Banat-Jędrzejewska Zbysława 3294
- Bandera Stepan Andrijovič 2684, 10199
- Banduch Roland, oprac. 1479
- Bandurska Zofia 4248
- Bandurski Albin 3467
- Bandurski Władysław 3286
- Bandzo Józef 9765
- Bangladesz 9930
- Bangrowska Agnieszka 3980
- Baniak Józef 5294
- Baniewicz Elżbieta 4467
- Banino, pow. kartuski 6950
- Baniowska Karolina 1217
- Baniowski Dariusz 4659
- Bankowicz Marek 2553
- Banot Aleksandra E. 5488; red. 5488
- Bańdo Adam 679, 4049, 9136; red. 4061
- Bańka Krystyna 1046, 1047
- Bańkowska Aleksandra 9978
- Bańkowska Iga 1060, 1061, 7171; oprac. 1679
- Bańkowska Katarzyna 4740
- Bańkowska Małgorzata 4028
- Bańkowski Andrzej 3791
- Bańska-Szuba Anna 3818, 9137
- Bański Jerzy 4740
- Bar, Ukraina; konfederacja 3841, 7674, 7675, 8091, 8129, 8148; starostwo 4737
- Bar Joanna 3477
- Bar Ludwik 3751
- Bar Přemysl 7301
- Bar Wiesław Stanisław 5449
- Barabaš Vitalij 9954
- Baran Agnieszka 7802
- Baran Aleksandra 2426
- Baran Andrzej 8311, 8312
- Baran Bogdan, red. 3956
- Baran Elżbieta 2219
- Baran Kazimierz 5046
- Baran Paul 2685
- Baran Stanisław, współpr. 2985
- Baran Volodimir 9955
- Baran-Kozłowski Wojciech 2829, 7302, 7303
- Baraniak Antoni 3269
- Baraniewski Waldemar 4249; red. 4200

- Baraniuk Tadeusz 3346
 Baranovska Tat'ana G. 4563
 Baranowa Anna 4223
 Baranowska Aneta 2388
 Baranowska Grażyna, red. 157
 Baranowska Monika, red. 1376
 Baranowska-Fietkiewicz Anna 1234
 Baranowski Andrzej Józef 4113
 Baranowski Marcin 3297, 8313
 Baranów, pow. grodziski, woj. ma-
 zowieckie 4896
 Baranówka zob. Rzeszów
 Barańczak Stanisław 5613, 10423
 Barańska Anna 3297; red. 3297
 Barańska Magdalena 474
 Barański Andrzej 2223, 4486
 Barański Janusz 2427
 Barański Jarosław 3467, 4723
 Barański Józef 8314
 Barański Łukasz 5327
 Barański Marek 1979
 Barański Ziemowit 4575
 Barącz Stanisław 5662, 6029
 Barbara, św. 5398
 Barbara Hoff. Polskie projekty, polscy
 projektanci 1471
 Barbara Radziwiłłówna, królowa
 3846, 4957, 7787
 Barbara Ząpolya, królowa 4957
 Barbarzak Dawid 2636
 Barbaszyński Dariusz 3440
 Barce zob. Nisko
 Barcelona, Hiszpania 10976
 Barchańska-Wardęcka Krystyna
 6030
 Barchański Emil 6030
 Barciak Antoni 642, 4957, 7178;
 przedm. 7032; red. 7032
 Barcicki Mariusz, red. 253
 Barcikowski Michał 1192
 Barcisiewicz Jerzy, red. 8798
 Barciszewski Jakub 3482, 3494
 Barciszewski Jan 3494
 Barciszewski Leon 8594
 Barcz Anna 3866; rec. 3888
 Barcząca, pow. miński 4960
 Barczewo, pow. olsztyński 4516,
 4563, 5803, 8542
 Barczewska-Jędrzejewska Barbara
 1616
 Barczyk Alina 4212, 4250
 Barczyk Tadeusz 6031
 Barczyńska Jagoda 4088
 Barczyński Jan 7045
 Barczyński Włodzimierz, przedm.
 7085; red. 7085
 Bardan Jacek 8604
 Bardem Muñoz Juan Antonio 3029
 Bardziński Jan Alan, tl. 8027
 Barecki Zbigniew 4724
 Bareja Stanisław 870, 4442, 4488
 Barford Paul, tl. 4095
 Barganowski Antoni 7049, 8315,
 9138
 Bargrave Robert 8086
 Bari, Włochy 7992
 Barkowska Krystyna 3901
 Barkowski Robert F. 2911, 7304,
 7305
 Barliniek, pow. myśliborski 3326,
 10568; region 6735, 10568
 Barłowska Maria 3846; wyd. 7618
 Barłóg Stefan, red. 297
 Barłóg-Mitmańska Anna 918
 Barnaś Rafał 10344
 Barnaś-Baran Ewa 3358, 8316
 Barnat Iwona, red. 11177
 Barok 105
 Baron Arkadiusz 3981, 4725
 Baron Hanna 8317
 Baron Justyna 7251
 Baron Olga 4105
 Baron Roman 3031, 6791
 Baron Szymon 4642; współpr. 4642
 Baron-Grzesiak Joanna 8318
 Baron-Milian Marta 3819
 Barski Ireneusz 1640
 Barski Marcin, red. 10935
 Barszcz Anna 944
 Bart Andrzej 3939
 Bartzak Andrzej, oprac. 1503
 Bartzak Anna 8319
 Bartzak Jacek 3517
 Bartecki Bartłomiej 938, 1857
 Bartecko Ewa 6001; red. 6001
 Bartel Wojciech Maria 6032
 Bartkiewicz Urszula 3012
 Bartko-Malinowska Anna 4251
 Bartkowiak Jacek 3580
 Bartkowiak Romualda 2332, 2378
 Bartkowiak Ryszard 11247; red.
 11247
 Bartkowiak-Nabzdyjak Ewa, oprac.
 18
 Bartkowicz Paula, rec. 10601
 Bartkowski Tadeusz 9936
 Bartlett Anna 3417
 Bartłomiej z Jasła 7530
 Bartłomiej z Krzywinia 5381
 Bartłomiej z Przemysła 7754
 Bartmiński Jerzy 2419; red. 85, 7462
 Bartmiński Stanisław 5658
 Bartnicka Kalina 315, 692
 Bartnicki Adam R. 3032
 Bartnicki Mariusz, rec. 7288
 Bartnicki Roman 3548
 Bartnik Agnieszka 2157, 2158, 2728
 Bartnik Piotr 4173
 Bartnikowski Marcin 1584
 Bartochowski Radosław 5188
 Bartolomici 7748
 Bartos Ewa 3820
 Bartosik Igor 9956
 Bartosik Przemysław 680, 10469,
 10470, 10471; rec. 5965, 10775;
 red. 273; wyd. 9119, 10310,
 10398, 10451
 Bartosz Adam 397, 3336, 6642
 Bartoszak Michał, rec. 1164, 1206
 Bartoszek Alicja 4811
 Bartoszek Aurelia, oprac. 5956;
 red. 5956
 Bartoszek Krzysztof 2256
 Bartoszek Wojciech, red. 3240, 5237
 Bartoszewicz Agnieszka, oprac.
 7627; red. 5010, 7627
 Bartoszewicz Kazimierz 8780
 Bartoszewski Gabriel 6264
 Bartoszyce, woj. warmińsko-ma-
 zurskie 2502
 Bartow Omer 3304
 Bartsuzek Joanna, rec. 1737
 Bartuś Alicja 1873, 9978; przedm.
 9975; red. 9975
 Bartuzi Katarzyna, tl. 1752
 Bartszewicz Andrzej, przedm. 6122
 Bartyzel Jacek 2667, 2668, 5139;
 red. 3023
 Barwicka-Makula Aleksandra 5336
 Barwicka-Tylek Iwona 643, 1999,
 2666, 2667, 5139
 Barwik Mirosław 2729
 Barycz, pow. konecki 7243
 Barylewska-Szymańska Ewa 6994;
 red. 3353
 Barylski Wojciech 6033
 Baryła Tomasz 6949; oprac. 7011
 Barysz, Ukraina 7595
 Barzycka-Paździor Agata 8320
 Barzyk Katarzyna 919
 Baschenis Evaristo 3012
 Basińska Magdalena 10472
 Basiński Andrzej, współpr. 10434
 Basiński Grzegorz 5691, 9193, 9957
 Basiński Karol Stanisław 5691
 Basiński Piotr 10472
 Basiu, zatańczymy 1641
 Baskowie 2601
 Basner Friedrich 4230
 Bassara Jakub 5286
 Bassara Krzysztof 5949
 Basta Jan 209, 6034, 6035; red. 209
 Basta Piotr 6034, 6035
 Baster Janusz 1836, 9958, 10080
 Baszak Łukasz 9139, 9140, 9141
 Baszyńska Wiesława 6001
 Baścik Kazimierz 6807
 Bata Artur 6111; wyd. 9770
 Batak, Bułgaria 2983
 Batignolles zob. Paryż
 Batko Anna 1498, 4223
 Batko Urszula 1462
 Bator Monika 3970, 5601
 Batorek Maciej 371; red. 92
 Batorski Przemysław 3911
 Batory zob. Chorzów
 Batóg Mateusz 3033
 Batóg Tadeusz, wyd. 9924
 Batóg Włodzimierz 3034, 10473
 Bauchrowicz-Tocka Maria 5131,
 7069; red. 5131; przedm. 5131
 Baudelaire Charles 4878
 Baudouin de Courtenay Jan Nicieślav
 3497, 7209
 Bauer Romuald 11247

- Bauer Tomasz 3736
 Bauknecht Aleksander, wyd. 7591
 Baum Ewa 3467; red. 3467
 Bauman Szymon 2105, 2106
 Bauman Teresa 6036
 Bauman Zygmunt 6037, 9017
 Baumanowie, rodzina 4976
 Baumgartner Gerhard 1858
 Bawaria 7468
 Bawolak Bolesław (Wasył) 2428
 Bazelak Miłosz 4555
 Baženova Ol'ga 4089
 Baziak Eugeniusz 6038
 Baziak Jolanta 6038
 Bazielił Wiktor 6039
 Baziur Grzegorz 10896
 Bazylak Marcin, przedm. 6981
 Bazylea Kapadocka, Turcja 2610
 Bazylanie 3275, 4040, 4214, 5313, 7645
 Bażanowski Rudolf 4252
 Bażyńska-Chojnacka Katarzyna, tł. 9177
 Bąba Józef 5329
 Bąba Wojciech 6489
 Bąbelek Jan 1770
 Bąbiak Grzegorz Paweł 3982, 8305; przedm. 8272; rec. 6664; wyd. 8272
 Bączek Konrad 418, 495, 1532, 2429; rec. 7061
 Bączek Piotr 5129
 Bączyk Jarosław 5659, 8321; rec. 8321
 Bączyński Stefan 5979
 Bąk Jolanta 5651, 5660
 Bąk Judyta 1960
 Bąk Maria 2730
 Bąk Michał 3296
 Bąk Piotr 6988
 Bąk Robert 5248
 Bąkała Krzysztof 507, 5961, 9702; rec. 5195; red. 3285; wyd. 3803, 7600
 Bąkiewicz Wincenty 5187
 Bąkowska-Czerner Grażyna 2342
 Bąkowski Tymoteusz Maciej 4753
 Beata Stankiewicz. Dziesięcioro Żydów, którzy rozslawili Polskę 1490
 Beauchamp John, tł. 1499
 Bebak Marek 4572
 Bebenow Filip 4716
 Becela Paweł 5295
 Bechta Grzegorz 5188, 5279; red. 5188
 Bechta Mariusz 10872
 Becić Ivan M. 3283
 Beck Józef 3283, 5106, 5127, 5157, 6040
 Becker Edward Gustaw 4664
 Beckerman Miriam Dashkin, tł. 4808
 Beckmann Sabine 681
 Beckowie, rodzina 5975
 Beda Czciogodny, św. 2686
 Bederski Adam 9217
 Bednarczuk Leszek 3763, 3791
 Bednarczuk Monika 3972
 Bednarczyk Damian 8304
 Bednarczyk Ewa 10474
 Bednarczyk Michał Jan 9959
 Bednarczyk Ryszard 10475
 Bednarek Anna 1778
 Bednarek Bogusław 1198
 Bednarek Dariusz 6041, 6042
 Bednarek Jerzy 944, 991, 5187, 5990; przedm. 991, 5187, 5990; red. 991, 5187
 Bednarek Renata Maria 3549
 Bednarek Stanisław 10115
 Bednarek Stefan 1411; red. 6068
 Bednarek Wiesław 6506
 Bednarek Zbigniew 2577; red. 2577
 Bednarowska Aleksandra 5592
 Bednarski Adam 9142
 Bednarski Damian 3359
 Bednarski Tadeusz 5296
 Bednarski Waldemar Wojciech 6043
 Bednaruk Waldemar 9143, 9144
 Bednarz Alina 5661
 Bednarz Antoni 6044
 Bednarz Jerzy 11010
 Bednarz Józef Władysław 6045
 Bednarz Piotr 8322
 Bednarz Stanisław 6046, 7028
 Bednarz Szymon 2374
 Bednarz Tomasz 2360, 2912
 Bednarz-Soja Katarzyna 6001
 Bednarzak-Libera Mirosława 3754, 5961; rec. 5083
 Bednorz Zbyszko 9766
 Bedrij Mar'ān Mironovič 5003
 Beers Paul 6578
 Before the Berlin wall fall 3242
 Béghin Laurent 6518
 Beginki 4957
 Beham Barthel 1187
 Beham Hans Sebald 1187
 Beheim-Schwarzbach Max 5297
 Behem Baltazar 2026
 Behr Jolanta 5004
 Beijing zob. Pekin
 Bein Kazimierz 6047
 Being Poland 5565
 Bejrut 2637
 Beksński Zdzisław 3962
 Bela I, król węgierski 7407
 Belákov Andrej Vasil'evič 8053
Belaruskaä Gazëta 3216
 Belgia 649, 2553, 2554, 5586, 6518, 9750, 9755, 10903
 Belgrad 409, 3282
 Belina-Prażmowski Władysław 8433
 Bellum iustum versus bellum sacrum 7306
 Belok Damian 7143
 Below Fryderyk Wilhelm 2105
 Bel'skij Uliān Genrihovič 5286
 Belter Agnieszka 3494
 Belzyt Leszek C. 8323, 9544
 Bełchatów, woj. łódzkie 363, 511, 3339, 6951, 11187; powiat 7073; region 3339, 6951
 Bełchów, pow. łowicki 6952
 Bełk, pow. jedrzejowski 10246
 Bełka Zdzisław 2365, 7334, 8304
 Bełkot Andrzej 2430
 Bełskie województwo 2304
 Bełz, Ukraina 5310
 Bełza Stanisław 8170
 Bełżec, pow. tomaszowski, woj. lubelskie; obóz 1814, 1960, 6670, 10059
 Bem Anna 8324
 Bem Józef 3282, 4753
 Bembo Piotr 3918
 Bemke Leon 6048
 Benke. Pallotyn, wychowawca, ostatni kapelan Westerplatte 6048
 Benda Julien 2554
 Bender Agnieszka 4184; przedm. 4184; red. 4184
 Bender Sara 3334
 Bendowska Magdalena 5588
 Bendyk Edwin 5565
 Bene ordinata et eleganter picta. 4253
 Benedykt XIII, papież 5447
 Benedykt XV, papież 3033
 Benedykt XVI, papież 5176
 Benedykt z Nursji, św. 5505
 Benedyktyni 579, 856, 1508, 2881, 3993, 5313, 5381, 5385, 5588, 6144, 7501
 Benedyktynki 1029, 5304
 Benedyktynki Sakramentki 10219
 Benelüks 4460
 Benenowska Iwona, red. 1856
 Beniowski Maurycy August 3911
 Benisławska Konstancja 3978
 Benken Przemysław 3035, 3036, 3037, 3239, 3240, 5237, 6098, 10476, 10477, 10825, 10877, 11075; przedm. 10825; red. 10825
 Benn Gottfried 7006
 Beno Izabela, oprac. 7066
 Benrimo Joseph Henry 2551
 Bensch Teodor 10878, 10878
 Bensman Mateusz 8869
 Bentkowska-Furman Izabela 4900
 Bentkowski Feliks 3592
 Benskiewicz Krzysztof 682, 7307
 Ber Jakub 3305
 Berdychowska Bogumiła, oprac. 10324
 Berdychowski Zygmunt, wyd. 7104
 Berdyców, Ukraina 3987, 9453
 Berendt Elżbieta 1411
 Berendt Grzegorz 3334, 3353, 6991, 10855; przedm. 1832; współpr. 1832
 Berent Waclaw 3911
 Beresteczko, Ukraina 5249, 5282
 Bereszyński Zbigniew 4716, 5883, 9267, 10478, 10479, 10480, 10481, 10745, 10825, 10952, 11075

- Bereś Ryszard 1774
 Bereś Stanisław 3983, 11075; przedm. 3983; red. 3983
 Bereś Stanisław (1910–1980) 6049
 Bereś Witold 6177; oprac. 6809
 Beretti Giuseppe Antonio 2930
 Bereza Arkadiusz 9145
 Bereza Henryk 3830
 Berezowski Robert, oprac. 11262
 Berezyna, prawy dopływ Dniepru 8713
 Bergel Izabela 11247
 Bergen-Belsen, Niemcy; obóz 9778
 Berger Łukasz 3543
 Berger Markus 7166
 Berger Rafał 5298; współpr. 9908
 Berger Róża 10744
 Berger Stanisław 2534
 Berggren Guillaume, il. 8170
 Bergman Baruch 6050
 Bergman Eleonora 1960
 Bergner Maurycy 1039
 Bergoglio Jorge Mario zob. Franciszek, papież
 Berichte der Einsatzgruppen aus Polen 9767
 Berichus, wysłannik Hunów 2800
 Berkan Krystyna 4490
 Berkan-Jabłońska Maria 8325
 Berkeley, Stany Zjednoczone Ameryki 3034
 Berlin 1390, 3198, 3913, 5127, 5137, 5237, 5856, 8251, 8821, 9230, 9421, 9659, 9697, 9772, 10186, 10569, 10953; Dahlem 1107; Lichterfelde 9786
 Berling Zygmunt 9917
 Berliński Marcin 8326
 Berliński Piotr, współpr. 1747
 Berman Jakub 11026
 Bernacka Magdalena z Łukasiewiczów 5662
 Bernacki Marek 5488
 Bernard Jan 6051
 Bernard Ładysz. Artysta żołnierz 4508
 Bernard z Clairvaux, św. 5331
 Bernardini Marcello 4553
 Bernardyni 3272, 3281, 3297, 3696, 3991, 4027, 4237, 5299, 5406, 5509, 5550, 5818, 5918, 7853, 8065
 Bernardyni bydgoscy 5299
 Bernatowicz Aleksandra 1779, 7657
 Bernatowicz Tadeusz 7658
 Bernd Alexander von 5098
 Bernd Anna von 5098
 Bernhard Thomas 4467, 5612
 Berno 2646
 Beronikida, dawne miasto w Epirze 2821
 Berschdorffowie, rodzina 4919
 Berska Barbara 1024; rec. 997a
 Bersonowie, rodzina 4976
 Berthold-Nastula Beata, tł. 1369
 Bertold od Najświętszego Serca Jezusa zob. Kozłowski Jan
 Bery i rozmańte pisani 2431
 Besarabia 3305
 Beskid, Beskidy 1836, 2450, 5614, 5960, 6343; Mały 2473; Niski 6489, 8457, 11283; Sądecki 6536; Śląski 9780
 Besler Gabriela 3486
 Bestian-Zajac Anna 1014
 Bestwina, pow. bielski, woj. śląskie 1788, 1945
 Beszowa, pow. staszowski 7384
 Betanki 3000
 Betlej Andrzej 1314, 8327; oprac. 338; przedm. 1492; red. 177
 Betlej Magdalena, współpr. 2064
 Betlejewska Czesława 4240
 Betlejewski Edwin Bolesław 6052
 Betlińska Aleksandra 9948
 Beuckers Klaus Gereon 7466; red. 7466
 Bevan Robert 4215
 Bewicz Piotr 990
 Bewilacqua Luigi 8106
 Beyer Karol 6053
 Beyond the Roma Holocaust 1858
 Bezak Paweł 5093; przedm. 1593; red. 1593
 Bezdzany, Litwa 3297
 Bezławki, pow. kętrzyński 7398, 7399, 8541
 Bezpala Natalia 3275
 Bezpieczeństwo Polski w XX i XXI w. 5067
 Bezpieczeństwo pozamilitarne w XX–XXI w. 5068
 Bezpieczeństwo wewnętrzne województwa stanisławowskiego 9018
 Bębenek Bogusław, red. 5198
 Bębnik Grzegorz 4254; tł. 10144
 Bębnowicz Aleksandra 5228
 Bębnowski Damian, red. 1874
 Bęczkowska Urszula, rec. 8306
 Będkowski Mateusz 8328
 Będkowski Stanisław 1147
 Będkówka, lewy dopływ Rudawy; dolina 10157
 Będzin, woj. śląskie 1877, 2054, 4194, 4974
 Będziński Andrzej 5663
 Będziński Jerzy 3550, 5286
 Bętkowski Rafał 4660, 4726
 Biała zob. Bielsko-Biała
 Biała, prawy dopływ Wisły 1453
 Biała, pow. czarnkowsko-trzcianecki 2378; region 10567
 Biała, pow. plocki 2442
 Biała Alina 3970
 Biała Podlaska, woj. lubelskie 225, 4040, 9343, 10858, 11185; powiat 1827, 8861, 10212, 11051
 Białas Irena 1251
 Białas Karolina, red. 5103
 Białecki Daniel 6555, 6556, 9960
 Białecki Konrad 3622, 5333
 Białecki Tadeusz, red. 76
 Białek Czesław 10745
 Białek Stefan 5187
 Białkowska Elżbieta 1528
 Białkowski Michał 5318, 10482, 10483, 10484, 10567; oprac. 10399; rec. 3359
 Białkowski Mikołaj 8735, 8735
 Białków, pow. zarski 9946
 Białobłocki Zbigniew 3302
 Białoboki, pow. przeworski 7221, 7703
 Białobrzegi Czesław 3469, 3490
 Białogard, woj. zachodniopomorskie 7418
 Białokozowicz Piotr 3672
 Białokur Marek 870, 1908, 3291, 5052, 8297; przedm. 1908; rec. 5090, 11055; red. 1908
 Białomyzy Jerzy, red. 3789
 Białonowska Magdalena 1234, 4184
 Białończyk Tomasz 464
 Białoruskie Zeszyty Historyczne 106
 Białoruś 106, 476, 718, 737, 751, 755, 772, 1102, 1895, 1922, 1934, 1939, 2219, 2287, 2953, 3042, 3051, 3088, 3115, 3128, 3166, 3167, 3173, 3216, 3229, 3274, 3289, 3290, 3297, 3311, 3343, 3464, 3775, 3817, 4737, 5148, 5149, 5173, 5175, 5211, 5230, 5266, 5324, 5622, 5636, 5639, 5949, 6097, 8351, 8415, 8538, 8579, 8778, 8915, 9054, 9092, 9265, 9294, 9358, 9458, 9508, 9612, 9954, 10004, 10285, 10290, 10463, 10896, 11127, 11175, 11197, 11223, 11259, 11350; Zachodnia 9129, 9612, 9688
 Białostocka archidiecezja 3657
 Białostockie Teki Historyczne 107
 Białostockie województwo 3707, 5456, 5713, 5979, 9047, 9209, 9726, 10553, 10555
 Białoszewski Miron 5565
 Białoszyński Adam 9337
 Białośliwie, pow. pільski 6953
 Białous Ryszard, pseud. Jerzy 9816
 Białowarczuk Marcin 2379
 Białowas Justyna Ewa 2534, 2618, 4811, 5211, 7308
 Białowieska Puszcza 1725, 6954
 Białowieża, pow. hajnowski 4935, 6954
 Białuński Grzegorz 2229, 6054, 6055, 7309, 7310, 7311, 7312, 10485; red. 3303, 7141; wyd. 7591
 Biały Agnieszka 1120
 Biały Jar, jar w Karkonoszach 10767, 10768

- Biały Kamień, Ukraina 7595
 Biały Lucyna 7646
 Białynia-Rzepecki Mieczysław 9203
 Białystok 107, 324, 325, 572, 605, 911, 983, 1008, 1121, 1223, 1245, 1446, 1447, 1448, 1449, 1450, 1451, 1710, 1911, 1932, 1972, 2227, 3279, 3357, 3532, 3601, 3657, 3672, 3787, 4245, 4433, 4689, 4913, 5017, 5373, 5410, 5526, 5994, 6006, 6448, 6490, 7956, 8171, 8683, 9209, 9616, 10848, 10855, 10857, 10896, 11155, 11278; Białostoczczyzna 1751, 5186, 9004; dekanat 2503; region 5630, 8398, 8945, 10013, 10302, 10823, 11127
 Białystok (Biełystok), Rosja 8540
 Białystok w łunie światowej pożogi wojennej 8171
 Biardzka-Jackiewicz Aleksandra 7802
 Bias Hanna 7032
 Biberstajn Ryszard, rec. 7053
 Bibliografia druków sulechowskiej oficyny Frommannów 31
 Bibliografia historii regionu [chojeńskiego] za l. 2017–2018. 9
 Bibliografia historii Śląska 26
 Bibliografia map opublikowanych przez prof. Henryka Gapskiego 45
 Bibliografia prac Henryka Paszkiewicza 53
 Bibliografia prac naukowych Profesora Edwarda Olszewskiego 52
 Bibliografia prac prof. Henryka Gapskiego 46
 Bibliografia prac Prof. zw. dr hab. Władysława Zajewskiego 60
 Bibliografia prac Profesora dr hab. Bogdana Balcera 42
 Bibliografia publikacji profesora dr. hab. Eugeniusza Niebelskiego 51
 Bibliografia regionalna ziemi mińskiej za okres 2014–2015. 20
 Bibliography of Maciej Salamon 56
 Biblioteka dla Niepodległej i na 300-lecie Suwałk 1172
 Biblioteka Główna Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu 1199
 Biblioteka Gustawa Herlinga-Grudzińskiego 1212
 Biblioteka Narodowa 1919–2019. 3983
 Biblioteka Śląska 1142
Bibliotekarz Lubuski 4080
 Biblioteki Podlasia i Polski północno-wschodniej 1121
 Biblioteki teatralne 1142
 Biborski Marcin 2372, 2548, 7258
 Biborski Mateusz 2372
 Bičárová Svetlana 2255
 Bichta Ewa 3280
 Bidas Adam 6056
 Bieber Margarete 2687
 Biebrza, prawy dopływ Narwi 7060; region 7176
 Biebrzańska Kotlina 2269
 Biechów zob. Głogów
 Biecz, pow. gorlicki 4113, 4173, 9430
 Bieda Justyna 5026
 Biedrońska-Słota Beata 1303, 1304, 4234
 Biedrusko, pow. poznański 9219
 Biedrzychowice, pow. prudnicki 4631
 Biedrzycka Agnieszka, oprac. 2044
 Biedrzycka Anna, red. 1785
 Biedrzycki Krzysztof 3972
 Biedrzycki Wojciech 6736
 Biegajło Elżbieta zob. Główniak Elżbieta
 Bieganowski Lech 7913
 Biegański Zdzisław 3282, 3283
 Bielak Agnieszka 9636
 Bielak Jacek 3353
 Bielak Małgorzata, oprac. 1811
 Bielak Włodzimierz 1156
 Bielany zob. Kraków
 Bielany zob. Warszawa
 Bieleński Stefan, red. 5074
 Bielas Ewa, rec. 946
 Bielasz Marcin 7659
 Bielaszka-Podgórny Barbara 1069, 2000
 Bielawa, pow. dzierzoniowski 1130, 1848, 3674, 4518, 6955, 9088, 9910, 10635
 Bielawin zob. Chełm
 Bielawny Krzysztof 5300, 8329
 Bielawscy, rodzina 5664
 Bielawska Anna 5664, 6280
 Bielawska Sylwia 4028
 Bielawska Teresa 9015
 Bielawska-Palczyńska Joanna 9146
 Bielawska-Puchalska Anna 1223
 Bielawska-Dębowska Barbara 5665
 Bielawski Krzysztof 4255, 6835
 Bielawski Ludwik 4450
 Bielawski Stanisław 5664, 6280; red. 253
 Bielawski Wojciech, red. 3730
 Bielawy, pow. żniński 9908
 Bielce, Mołdawia 9763
 Bielec-Bąkowska Zuzanna 2258
 Bielecka Krystyna 9019
 Bielecka-Hołda Małgorzata 10486
 Bielecki Jan Krzysztof 11212
 Bielecki Konrad 2913
 Bielecki Marian 3821, rec. 3923
 Bielecki Roman 5309
 Bielecki Tomasz Eugeniusz 532
 Bieleń Stanisław 5148; red. 5148
 Bieleń Zdzisław 6838
 Bielewicz Mirosław, tl. 9974
 Bielicka Hanka 4464
 Bielicki Janusz 8330, 9147, 9148, 9961
 Bielicki Krzysztof 2636
 Bielicki Paweł 3282
 Bielińska Greta 2384
 Bielińska-Galas Ewa 4509
 Bieliński Franciszek 6057, 8146
 Bieliński Marek 6966
 Bieliński Piotr 2379, 5281, 9715, 9962
 Bielniak Nel 4510, 9149
 Bielsk Podlaski, woj. podlaskie 9083, 10153; powiat 4190, 9912
 Bielski Marcin 7547, 8147
 Bielski Rafał, współpr. 1702
 Bielsko i Biata podczas II wojny światowej 9963
 Bielsko zob. Bielsko-Biała
 Bielsko-Biała, woj. śląskie 1248, 1453, 1658, 3332, 3602, 3695, 4194, 4449, 4820, 4869, 4957, 5488, 5584, 6162, 7447, 9545, 9824, 9963
 Bielszowice zob. Ruda Śląska
 Bieluk Aleksandra 2542
 Bieluk Halina 2542
 Bienia Mieczysław 7363
 Bienniak Janusz 7313, 7347
 Bienniak Magdalena 2830
 Bienias Barbara 617
 Bieniaszewska Anna 3306
 Bieniaszkiewicz Hanna 4256
 Bieniaś Juliusz 2159
 Bienniecki Ireneusz 4997, 5251, 5285, 5286, 6907, 10487, 10488, 10489, 10490, 10491
 Bienniecki Ryszard 8331; rec. 5947
 Bienuk Szymon, oprac. 9122
 Bienulis-Strynkiewiczowa Barbara 4236
 Bienuś Helga Maria 2090
 Bięń Edward, red. 9909
 Bięń Jan, red. 5888
 Bięńka Maria Olga 4495
 Bięnkowska Irena 7660
 Bięnkowski Janusz, wyd. 1654
 Bięnkowski Władysław 10873
 Bięnkowski Zbigniew 9217
 Bięńkówka, pow. suski 8567; parafia 8567
 Bierezin Jacek 11053
 Biergiel Konstanty 5961
 Biermann Felix 2731
 Biernacka Konstancja z Małachowskich 6058
 Biernacka Maria, red. 5827
 Biernacka Paulina 4215
 Biernacki Andrzej B. 2342
 Biernacki Jacek, red. 5226
 Biernacki Wojciech 11156
 Biernacki Zbigniew Stanisław 1642
 Biernaczyk Jarosław, red. 3658
 Biernat Andrzej 98, 635, 966, 975, 2034; red. 999
 Biernat Justyna 4439; oprac. 9868

- Biernat Kamila 983, 990; rec. 960
 Biernat Stanisław 6588
 Biertowice, pow. myślenicki 1643
 Biertowice. Wczoraj i dziś 1643
 Bierut Bolesław 10373
 Bierutów, pow. oleśnicki 7958
 Biesiada Jacek 1, 61
 Biesiadowska-Magdżiarz Beata 683
 Biesiadowska-Szklarek Ludwika 3297, 3402
 Biesterfeldowie, rodzina 5287
 Bieszczady 3875, 4173, 4969, 6489, 8090, 8457, 10353, 10724, 10809; Wysokie 2244
 Bieszczadzki Park Narodowy 6489
 Bieszk Janusz 3270
 Bieszk Stefan 3747
 Bieś Andrzej Paweł 467, 3707
 Bieźanowski Marek 10080
 Bieźanów zob. Kraków
 Biežuń, pow. żuromiński 108, 4783, 6573, 8395, 8396, 9464
Bieżeńskie Zeszyty Historyczne 108
 Bigo Tadeusz Antoni 6059
 Bigos Joanna 5005
 Bigosiński Adam Konrad 2001
 Bigoszevska Wanda 6060
 Bihrer Andreas 7466; red. 7466
 Bik Katarzyna 4090
 Bik Stanisław 4727
 Bikont Anna 3357, 6411, 6710
 Bilczewski Józef zob. Józef Bilczewski, św.
 Bilczewski Tomasz 5565
 Bilewiczowie, rodzina 2096
 Bilica Krzysztof 4511
 Bilik Anna 2256
 Bilik Viktoriã 8332
 Bilińska Pelagia 6061
 Bilińska-Stecyszyn Hanna 6061
 Biliński Paweł 4460
 Biliński Piotr 6039, 6352, 6405, 6814
 Biliński Władysław 9020
 Biliński Wojciech 5150; red. 5150
 Bilizanka Maria 4438
 Bill Magdalena 4554
 Bill Stanley 5565
 Bilostoc'kij Stepan 6751
 Bilous Natalia, oprac. 7624
 Bilsa Żaneta, oprac. 1741
 Bilska-Ciećwierz Magdalena 6682
 Bilska-Wodecka Elżbieta 5161, 10023
 Bilski Artur 5006
 Bilski Jacek 3239
 Biluśak Taťana M. 684
 Bilutenko Helena 5997
 Biłozór-Salwa Małgorzata 1184
 Bimler-Mackiewicz Elżbieta 5883
 Binek Marian 3623
 Biniãś Józef 5839
 Biniãś-Szkopek Magdalena 1145, 7314; przedm. 7340; red. 7340
 Binkowski Dominik 8333
 Bińczyk Arkadiusz 5878
 Bińczyk Ewa 2389
 Bircza, pow. przemyski 3285, 5075
 Birecki Piotr 4091, 5486; red. 1370; współpr. 1971
 Birenbaum Halina 9768, 9769
 Birkenmajer Aleksander 3690
 Birkowski Fabian 3969, 3979, 8022
 Birma 3144, 3145
 Birt Marcin 10492
 Biruś Ireneusz 5279
 Biryłko Izabella 6348
 Birże, Litwa 5872
 Bis Justyna, rec. 2027, 2030
 Bis Magdalena 4257
 Bis Wojciech 2355, 4257
 Bisek-Grãż Monika 2432
 Biskup Helena, współpr. 1769
 Biskup Magdalena, red. 6475
 Biskup Marian 2831, 5807, 7315, 7661, 7913
 Biskup Radosław 1527; red. 2866
 Biskup Zygmunt Łoziński 6453
 Biskupik Agnieszka, oprac. 1192
 Biskupin, pow. żniński 1907
 Biskupski Mieczysław B. B. 8334; wyd. 9035
 Biszczanik Grzegorz 4258
 Biszczanik Marek, tł. 7165
 Bitner Robert 9150
 Bittner Karolina 10493, 10494
 Bittner Ludwik, pseud. Halka 6062
 Bittnerówna Barbara 1641
 Bitynia 2203, 2823
Biuletyn Historii Pogranicza 109
Biuletyn Historii Sztuki 110
Biuletyn Historii Wychowania 111
Biuletyn Historyczny 112
Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego 113, 11328
Biuletyn Miński 10752
Biuletyn Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku 114
Biuletyn Numizmatyczny 115
Biuletyn Polskiej Misji Historycznej 116
Biuletyn Szadkowski 117
 Bizacka Katarzyna, red. 10439
 Bizancjum 864, 2211, 2520, 2537, 2635, 2640, 2736, 2776, 2800, 2801, 2832, 2833, 2835, 2836, 2846, 2859, 2871, 2887, 2889, 2894, 2906, 2907, 2908, 4195
 Bizior Stanisław, pseud. Śmigło, Eam 5990
 Bizior-Dombrowska Magdalena 5589
 Bizoń Michał 2666
 Bizuteria w Polsce 4092
 Blach-Margos Małgorzata, wyd. 8195
 Blachnicki Franciszek 3707
 Blãhová Marie 4957
 Blaim Artur, red. 6923
 Blaim Ludmiła, red. 6923
 Blain Sophie 7110
 Blajer Wojciech 2365, 7221
 Blanchot Maurice 10711
 Blask orderów 2118, 2119, 2120
 Blaszczyk Erika 6063
 Blau Edith 9868
 Blaustein Leopold 3714
 Błażek Petr 3067
 Blecharczyk Kamila 9770
 Bledzew, pow. międzyszyrecki 4967, 7752; gmina 1660
 Bleskina Olga N. red. 1122
 Bliski Wschód 2355, 2379, 2525, 2594, 2610, 2611, 2774, 2775, 2854, 4234, 5279, 9005, 9832, 9967
 Blisko i daleko 7209, 7210
 Blizan Marian 6064
 Bliźna, pow. ropczycko-sędziszowski 10021, 10087
 Bliżycki Marek 3695
 Bliżyn, pow. skarżyski 5337
 Błobaum Robert 8335
 Bloch Jan Gottlieb 5146, 8777, 8945
 Bloch Marc 796
 Blombergowa Maria Magdalena 6566
 Blondel André 6065
 Blondler Sasza zob. Blondel André
 Blumczyńska Magdalena, red. 9808
Bluszcz 9341
 Błachnio Jan 5252, 8297, 8336
 Błachnio Joanna, oprac. 9919; tł. 9919
 Błachowska Katarzyna 685, 8053, 9223
 Błahut Grzegorz 7179
 Błahut-Kowalczyk Aleksandra 5488
 Błasiak Patrycja 3038
 Błasińska Aleksandra, przedm. 8280; wyd. 8280
 Błaszczak Iwona 3551, 3754
 Błaszczak Monika 2534
 Błaszczak-Modzelewska Karolina 3881, 3891
 Błaszczuk Stanisław 6613
 Błaszczuk Bolesław 4571
 Błaszczuk Dariusz 7334
 Błaszczuk Grzegorz 2053; rec. 5872, 8360
 Błaszczuk Jan 5257
 Błaszczuk Janusz R. 4576
 Błaszczuk Katarzyna, red. 4333
 Błaszczuk Radosław 6168
 Błaszczuk Tomasz 5301, 5481
 Błaszczyski Michał 8031
 Błaszki, pow. sieradzki 9843
 Błaszkwicz Henryk 6253
 Błaszkowski Bartłomiej 5266
 Bławdziewicz Włodzimierz 6066
 Błażejczyk Natanaela Wiesława 1231; red. 1231
 Błażejczyk-Majka Lucyna 8337
 Błażejczyk-Mucha Sylwia, oprac. 10323

- Błażejewska Anna 4166
 Błażejewska Marta, przedm. 2332
 Błażejewski Artur 7219, 7258
 Błażejewski Krzysztof 9151
 Błażejewski Stanisław 9152; oprac. 9075; red. 9075
 Błażejewska Justyna 5129; oprac. 5129, 9069; wyd. 10326
 Błażowa, pow. rzeszowski 6956
 Błażyński Leszek 4577
 Bład Marta 4728, 4740
 Bładziński Władysław zob. Władysław Bładziński, bl.
 Błęska Wanda 6067
 Błeszczynski Jerzy, tl. 8349
 Błeszcyńscy, rodzina 5765
 Błękitna Armia gen. Józefa Hallera 5203
 Błękitna Czternastka 3552
 Błoch Agata 2645
 Błoch Joanna 4093
 Błoch Wiktor 3039
 Błogosławiona pielęgniarka Hanna Chrzanowska 6251
 Błońska Diana 1305, 1815
 Błoński Bernard 5302
 Błoński Jacek 9153
 Błoński Jan, przedm. 4562
 Błoński Krzysztof, współopr. 9022
 Błoński Mariusz 4661
 Błotnicka-Mazur Elżbieta 5588
 Błyskosz Tomasz 2360
 Bnin zob. Kórnik
 Bnińscy, rodzina 8389
 Bnińska-Gębska Anna 3417
 Bobek Magdalena 10495
 Bobel Jarosław 3553
 Bober Monika 5666, 8604; red. 269
 Bober Sabina 3299, 5069, 5560, 10745
 Bober-Jankowska Magdalena, wyd. 7597
 Bobiatyński Konrad 5278, 7662, 7663; rec. 7656
 Bobik Bogumiła 3497
 Bobik Izabela 2341
 Bobińska Celina 790, 850
 Bobko Aleksander 11188
 Bobko Anna, red. 193
 Bobko Iwona 1352; oprac. 1352
 Bobola Andrzej zob. Andrzej Bobola, św.
 Bobolice, pow. koszaliński 6957
 Bobovkina Dar'á, tl. 3685
 Bobkowa, pow. gorlicki 4173
 Bobowski Bogdan 2336
 Bobowski Kazimierz 7316
 Bobrek zob. Cieszyn
 Bobrow Ryszard 5667, 5668
 Bobrowicz Adam 4259, 7116
 Bobrowniki, pow. lipnowski 6663
 Bobrowscy, rodzina 2056
 Bobrowska Barbara 8338
 Bobrowska Olga 3201; red. 3201
 Bobrowski Michał 3201; red. 3201
 Bobrujsk, Białoruś 5203
 Bobryk Krzysztof 8339
 Bobulski Stanisław 7094
 Boccolini Alessandro 7664
 Bochaczek-Trąbska Joanna 3834, 6947
 Bochenek Agata Jolanta 4260; wyd. 9850
 Bochenek Barbara, współopr. 9768
 Bochenek Dariusz 3554
 Bochenek Jan 5329
 Bochenek Krzysztof 3434
 Bochenek Małgorzata 944, 997a
 Bochenek Zbigniew, przedm. 4649; wyd. 4649
 Bochenek-Franczakowa Regina 2914
 Bocheńska Agnieszka, red. 7521
 Bocheński Adolf 2535
 Bocheński Aleksander 2573, 5167, 10880, 10881
 Bocheński Tadeusz 356, 4716
 Bocheński Tobiasz Adam 2667
 Bocheński Tomasz 3929
 Bochnia, woj. małopolskie 1454, 3588, 5122, 5985; powiat 7519, 9978; region 5122
 Bochnia ta sama, ale nie taka sama na pocztówkach 1644
 Bochniak Kornelia, tl. 8261
 Boćian Marianna 6068
 Bock-Matuszyk Katarzyna, red. 1410
 Boczek Natalia 3772
 Boczki, pow. zduńskowolski 9175
 Boczkowski Szczepny 5900
 Boczoń Władysław 5226
 Boćkowski Daniel 5186
 Bodaszewski Jakub 7665, 7666, 8340, 9154
 Boddien Alfons von 1873
 Bodnar Adam 1858
 Bodurka Marzena 920
 Bodylska Alicja 8341
 Bodzanów, pow. płocki 6958, 9014; parafia 7753; region 6958
 Bodzek Jarosław 314, 2343, 2377, 2537, 2548, 2732, 6728; red. 187
 Bodzentyn, pow. kielecki 1455
 Bodzia, pow. włocławski 4667
 Bodzioch Beata 686
 Boernerowo zob. Warszawa
 Bogacica, pow. kluczoborski 5391
 Bogacka Katarzyna 1816
 Bogacki Euzebiusz 9771
 Bogacki Michał 921
 Bogacki Miron 2372, 10289
 Bogactwo Huty Komorowskiej 7013
 Bogactwo polszczyzny w świetle jej historii 3764
 Bogacz Józef, wyd. 10312
 Bogaj Adam, red. 3733
 Bogalecki Tadeusz Zbigniew 5092
 Bogatko Tadeusz, pseud. Plon 10302
 Bogatynia, pow. zgorzelecki 6959; gmina 6959
 Bogdan Danuta 2502, 5669, 7667, 7668; rec. 5830
 Bogdan Leszek 10185
 Bogdanowicz Anna 5670
 Bogdanowicz Edmund 5670
 Bogdanowicz Jan 5670, 5670
 Bogdanowicz Jerzy 9964
 Bogdanowicz Jerzy (1924–1971) 5670
 Bogdanowicz Lech 5670
 Bogdanowicz Maria Karolina 5670
 Bogdanowicz Marian 5670
 Bogdanowicz Mateusz 2542, 3040
 Bogdanowicz Przemek 5670
 Bogdanowicz Stanisław 5670, 6069
 Bogdanowicz Stefan 5670
 Bogdanowicz Tomasz 1527
 Bogdanowicz Wiesław 7334
 Bogdanowicz Zofia 5670, 5670
 Bogdanowicze. Spadkobiercy „Bożydara” 5670
 Bogdanowiczowie, rodzina 5670
 Bogdański Antoni 3274
 Bogedain Bernard 5391, 5392
 Bogetic Dragan 3282, 3283
 Boglewska-Hulanicka Zofia 3736
 Bogota 5987
 Boguccy, rodzina 5769
 Bogucin, pow. płoński 2330
 Bogucka Maria, rec. 2993, 6706, 7549, 7648
 Bogucka-Skowrońska Anna 5184
 Bogucki Andrzej 4578, 5203, 5303; rec. 10902
 Bogucki Krzysztof, tl. 9844
 Bogucki Marcin 4572
 Bogucki Mateusz 2224, 7442
 Bogumił, bl. 8897
 Bogumił Izabela, red. 3918
 Bogunia-Paczyński Andrzej 1817, 3822, 8342, 10496
 Bogus Marzena zob. Bogus-Spyra Marzena
 Bogus Zdzisław 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2733, 2915, 10497
 Bogus-Spyra Marzena 1780, 7768, 8342a, 8343, 8343; rec. 3711, 7180
 Bogusław I, książę zachodniopomorski 7352
 Bogusław V, książę wołogoski i słupski 3294
 Bogusław IX, książę stargardzki i słupski 7498
 Bogusławska Magdalena, red. 3249
 Bogusławski Henryk 3724
 Bogusławski Stanisław Kostka 8313, 8313
 Bogusławski Władysław 8701
 Bogusławski Wojciech 3969
 Bogusz Anna 1321
 Bogusz Kazimierz 1273; red. 130
 Bogusz Marian 10918
 Bogusz Monika 6933, 9155

- Boguszewicz Artur 7317
 Boguszewska Anna 3984, 10498
 Boguszewska Helena 10873
 Boháč Artur 7179
 Bohatyrewicz Tadeusz 2166, 2167
 Bohdanowicz Leon 5949
 Bohla Jadwiga 2054
 Böhler Jochen 3041, 9156; red. 9767; wyd. 9035
 Böhm Hynek 7179
 Böhm Marcin 2537, 2832, 2833, 2894
 Boho Bronisław, pseud. Śláz 6070
 Bohomolec Franciszek 4811
 Bohoniki, pow. sokólski 3307
 Bohorodczany, Ukraina 7595
 Bohowiczowa Emilia 8911
 Bohr Marcin 7258
 Bohún Peter Michal 5488
 Bohun Tomasz 8053
 Bohusz Franciszek Ksawery 7866
 Bohusz-Rubaszewska Ewa 5671, 6669, 8345
 Boissé-Kegel Anna Teresa 6001
 Bojanowicz Kinga 7646
 Bojanowski Adam 5760
 Bojanowski Edmund zob. Edmund Bojanowski, bl.
 Bojarska Barbara 6071
 Bojarska Katarzyna 1923
 Bojarska Teresa 3755
 Bojarski Artur 6657, 7050
 Bojarski Jacek, red. 7517
 Bojarski Piotr 8742
 Bojaruniec Katarzyna 4517
 Bojaryn-Kazberuk Barbara, polem. 734
 Bojczuk Hanna 5257
 Bojda Wioletta, przedm. 10425; wyd. 10425
 Bojemski Sebastian 10286
 Bojenko-Izdebska Ewa 5070
 Bojęs-Białasik Anna 5331, 5394
 Bojko Iwona 11196; rec. 3391
 Bojko Katarzyna, red. 11260
 Bojko Łukasz 9157
 Bojko Pelagia 3970
 Bojko w s z c z y z n a, Bojkowie 2491
 Bokiniec Monika, tl. 1473
 Bokota-Tomala Barbara 1645
 Bokwa Ignacy 2623
 Bolánovs'kij Andrij Valentinovič 10004
 Bolczyk Roman 2536
 Bolduan Tadeusz 6072
 Bolduan Urszula 6072
 Bolechowice, pow. krakowski; region 11044
 Bolechowicka Dolina 11044
 Bolecki Włodzimierz 5565; red. 10323
 Bolesław, pow. olkuski 4985, 4986, 5546; region 1661
 Bolesław III, książę czeski 7480
 Bolesław V, książę warszawski 7360
 Bolesław I Chrobry 682, 2537, 7305, 7364, 7480, 7505
 Bolesław III Krzywousty 776, 840, 7178, 7368, 7418
 Bolesław Strzelecki, bl. 5279
 Bolesław II Śmiały 3288, 7307
 Bolesław (Bolko) V Wołoszek 7528
 Bolesław V Wstydlivy 1994, 3298, 7402, 7406
 Bolesławowiec, woj. dolnośląskie 1131, 1246, 1798, 1853, 1977, 3557, 3589, 3590, 3671, 4440, 4733, 4754, 4776, 4991, 6722, 6800, 10411, 10412, 10418, 10506, 11151, 11196, 11242, 11352
 Bolesławska-Lewandowska Beata 4555, 10499
 Bolimów, pow. skierniewicki; gmina 8304; region 8304
 Bolińska Marta 3828, 4216
 Boliński Paweł 5394
 Bolívar Simón 2532
 Bolkowo, pow. świdwiński 4670
 Bolom-Kotari Martina 944
 B o l o n i a, Włochy 3298, 5249, 5915
 Bolt Feliks 6073
 Boltunova Ekaterina Mihajlovna 5186
 Boładz-Gutsch Irena 9772
 Bołcun Grażyna 6876
 Bołdyn Małgorzata 10157
 Bołdyrew Aleksander 687, 3299, 5204, 5252, 7669, 7670
 Bołdyrew Aneta 3555, 8346, 8347; oprac. 8246; wyd. 8246
 Bomba Anna, współpr. 1706
 Bomba Marian 5801
 Bombaj, Indie 8169
 Bömelburg Hans-Jürgen 5071, 5489
 Bona Sforza, królowa 7992
 Bonar Barbara, wyd. 7598
 Bonarek Jacek 2537, 2834, 2835; red. 2574
 Bonczkowski Janusz Krystian 4094
 Bondar Nataliâ 3985
 Bondyra Wiesław 5588
 Bondzić Dragomir 3282, 3283
 Bonieccy, rodzina 5711
 Boniecki Adam 5711
 Boniecki Edward 5672, 8348
 Bonifacio Giovanni Bernardin 4230
 Bonifacy Miązek (1935–2018) 3823
 Bonifratry 8202
 Boniszewska Wanda 5687
 Bonn, Niemcy 6724, 8219
 Bonnal Henri 8349
 Bonter-Jędrzejewska Renata 1616
 Bonusiak Andrzej 938, 1818, 3360, 11188; przedm. 938; red. 938, 2435
 Bonusiak Włodzimierz 6455, 11188
 Bończa, pow. krasnostawski 7363
 Bończuk Leszek 3319
 Bończuk-Dawidziuk Urszula 8350; oprac. 4191
 Bońkowo Kościelne, pow. mławski 6960
 Boński Karol, współpr. 7223
 Book and Paper Conservation-Restoration 4095
 Borák Mečislav 198
 Boratyn Marcin 4579, 10500
 Boratyński Ludwik 688
 Borawska Teresa 6706, 7913
 Borchers Anna 3561, 8842
 Borchowie, rodzina 8070
 Borcz Andrzej 7221
 Borcz Henryk 7221, 7671
 Borcz Olga 4096
 Bordoź Władysław 6074
 Borecki Kamil 9158
 Borecki Tomasz, rec. 6750
 Borejsza Jerzy Wojciech 5673, 5673, 6075, 6076
 Borejszowie, rodzina 5673
 Borek zob. Jedlicze
 Borek, Rosja 8216
 Borek Arkadiusz 2002
 Borek Jacek 6489
 Borek Paweł 6062; red. 225
 Borek Piotr 2437, 2916, 7672, 8053; red. 96, 249, 3845, 3846
 Borek-Firlejczyk Joanna 1945
 Borg Eliza, tl. 10107
 Borghini Maria Selvaggia 2581
 Boridzenko Stanisław 2917, 3042
 Bork Jan Gotfryd 7629
 Borkowicz Leonard 10954
 Borkowska Aldona, red. 5629
 Borkowska Grażyna 5565
 Borkowska Małgorzata 5304, 5674
 Borkowska-Rychlewska Alina 4572; red. 4530
 Borkowski Andrzej 551, 3969, 7673
 Borkowski Antoni 7090
 Borkowski Bartosz 5249, 5961
 Borkowski Feliks 8795
 Borkowski Mikołaj Piotr 7674
 Borkowski Piotr, oprac. 9081; wyd. 9081
 Borkowski Robert 5059, 5067, 6997, 7675; wyd. 9847
 Borkowski Stanisław 9021
 Borkowski Wojciech 2331, 2337, 2373
 Bornholm, wyspa na Morzu Bałtyckim 7171
 B o r n i t y, pow. braniewski 7510
 Bornstein Benedykt 3490
 Borsztajn Menachem 6077
 Borodij Eugeniusz 1009; red. 102
 Borodziej Włodzimierz 2379; współpr. 1599
 Boromeuszki 4786, 10099
 Borońów, pow. lubliniecki 3713
 Boroń Piotr 3253, 3298, 5675
 Boroń Tomasz 7237
 Boroń-Krupińska Krystyna, red. 4596
 Boroński Zdzisław 4799

- Borowska Volga 9159
 Borowczyk Jerzy 3962
 Borowczyk Walerian 3029
 Borowiak Albert, wyd. 7612
 Borowiak Mariusz 3043, 5205, 5286, 6831, 9965
 Borowiak Stanisław, przedm. 1437; red. 1437
 Borowicz Piotr 10305
 Borowiczowa Janina 10305
 Borowiec Janusz 10501, 10502
 Borowiec Karolina 3765
 Borowiec Piotr 2553
 Borowiec Rafał 536, 10503; red. 146
 Borowik Aneta 4173, 4174, 7032, 10504
 Borowik Bogdan 10303
 Borowik Przemysław 7676; przedm. 7090; red. 7090
 Borowińska Ewa 8351
 Borowka Dawid 2734
 Borowska Sylwia 5619
 Borowski Andrzej 7677; tł. 2518; wyd. 2518
 Borowski Edward, tł. 1651
 Borowski Jan Paweł 6985, 7318, 9160
 Borowski Krzysztof 4729
 Borowski Mateusz 1923
 Borowski Michał 7267
 Borowy Paweł 561; przedm. 8032; red. 8032
 Borowy Waclaw 3958
 Borówka Aleksy 5137
 Borówka Paulina 8304
 Bors Łukasz 9161, 9966
 Borska-Zgudka Barbara 3695
 Borsuki, pow. łosicki 1775
 Borszyńska Sylwina 8352
 Bortkiewicz Elżbieta, tł. 3218
 Bortkiewicz Jan, red. 1632
 Bortkiewicz Paweł 5185
 Bortnik Krzysztof 5676
 Bortnowski Władysław 5237
 Boruc Łukasz 4730, 8353
 Boruch Agnieszka 7060
 Borucińska Krystyna 5677
 Borucka-Guilhou Magdalena 3417
 Borucka-Nowicka Aurelia 6078
 Borucki Marek 5678
 Borucki Witold, pseud. Dąb, Babinicz 5990, 10313
 Boruja Kościelna, pow. nowotomyski 4625
 Borujsko zob. Żeńsko
 Borusiewicz Władysław 9924
 Boruszkowska Iwona 4097, 9162
 Borutka Tadeusz 5192
 Borycki Andrzej 10304
 Boryczko Leszek, współpr. 8186
 Borys Adam, pseud. Pług 10221
 Borys Bartosz, oprac. 1375
 Borys Godunow, car rosyjski 7874
 Borysiak Joanna, oprac. 1119
 Borysiak Włodzimierz 8354
 Borysiewicz Mariusz 3294, 3361, 3362, 9967
 Borysław, Ukraina 3334
 Boryslawski Rafał, red. 2827
 Borysowska Agnieszka 2918, 7678, 7679; red. 7552
 Boryś Wiesław 3766
 Borzemski Antoni 7319
 Borzestowski Waldemar 6992, 8355; red. 6992
 Borzęcin, pow. brzeski, woj. małopolskie 2485
 Borzęcka Maria, oprac. 387
 Borzęcki Artur 6001, 6419; oprac. 5755
 Borzęcki Marian Gorgoniusz 5839
 Borzym Andrzej 6494
 Borzymińska Zofia 7680
 Borzyszkowska-Szewczyk Miłoslawa 328, 417, 524, 3353, 5072, 5621; przedm. 5621; red. 5621
 Borzyszkowski Józef 329, 330, 331, 332, 618, 631, 637, 689, 4069, 4082, 5566, 5621, 5679, 6063, 6069, 6071, 6072, 6096, 6104, 6115, 6138, 6179, 6217, 6239, 6270, 6278, 6294, 6351, 6394, 6417, 6557, 6559, 6734, 6780, 6904, 6931, 6944, 7030, 7129, 9163; rec. 1456, 1692, 5339, 5650, 5747, 7441, 7443, 7625, 7722, 8283, 10348, 10895; red. 86, 5153, 5486; uzup. 2459, 10400; wyd. 10374
 Boscamp-Lasopolski Karol 3275
 Bosfor 8053
 Bosiaci Adam 2668, 5139; rec. 9857
 Bosiak Mariusz 2372
 Bosko Maciej 985; rec. 220
 Bosporańskie Królestwo 2749
 Bossak-Herbst Barbara 9968
 Boston, Stany Zjednoczone Ameryki 2931
 Boszczyk Marta 1481
 Bośnia 3391, 11196
 Bośnia i Hercegowina 1629, 2553, 3163
 Bośniacka-Tuszowska Eliza 4490
 Böttcher Paweł 9164, 9963
 Bouchereb Rachid 5617
 Bourbon-Conti Armand 3003
 Bouresh Bettina 3303
 Bourrée Katrin 7402
 Bower Calvin M., tł. 7578
 Boy-Żeleński Tadeusz zob. Żeleński Tadeusz, pseud. Boy
 Boym Michał Piotr 5855
 Boysen Jens 3173, 3271
 Bożejewicz Arkadiusz 7681
 Bożek Andrzej 4731
 Bożek Maria 10157
 Bożek Michał, przedm. 10352
 Bożek Władysław 10352
 Bożogrobey 5511, 7471
 Bożydar, pow. sandomierski 6961
 Bóbrka, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 1247
 Bóbrka, Ukraina; powiat 9105
 Brach-Czaina Jolanta 5565
 Bracha Krzysztof 5385; rec. 10063
 Brachaczek Adam 5305
 Brachmańska Malwina 2534, 2738
 Bracka Maria, rec. 3858
 Braclaw, Ukraina; Braclaw-szczyzna 8134; region 5944
 Braclawskie województwo 2304
 Bradel Zdzisław 5588
 Brakoniecki Dariusz, red. 5065
 Bral Magdalena 1338, 4098
 Bralewski Sławomir 2537, 2735, 2736, 2737
 Bralin, pow. kępiński 7209
 Brambor Sławomir 922
 Branc Iwona 9165
 Brand William, tł. 9929
 Brandenburgia 1801, 2923, 3563, 7322, 7417, 7465, 7678, 7682, 7734, 7803, 7909, 7913
 Brändström Elsa 8297
 Brandt Józef 1225, 8749
 Brandt Marion 3353
 Brandys Iwona 4174
 Brandys Kazimierz 43, 3839, 3847, 3849, 3863, 3865, 3925, 3926, 3927, 3939, 3952, 3953, 3957, 3965, 6079, 9022, 10305, 10955, 11326
 Branicy, ród 3787
 Branicka Alicja, rec. 10126
 Branicka Izabela z Poniatowskich 7890, 7956
 Branicki Jan Klemens 7890, 7956, 8075
 Branicki Konstanty 8402
 Braniewo, woj. warmińsko-mazurskie 5669, 7804, 8157, 9036
 Branny Przemysław 4438
 Brańsk, pow. bielski, woj. podlaskie 2322, 7440, 7621; region 2322
 Braślawa, Białoruś 5754; Braślawszczyzna 3767, 3799
 Braślawszczyzna. Pamięć i współczesność 3767
 Brasse Rafał 5567
 Brat naszego Boga Adam Chmielowski 6010
 Bratkowski Tadeusz 7717
 Bratkówna Johnson Halina 6080, 10160
 Bratny Roman 5149, 11075
 Braude Zygmunt 5187
 Braun Jerzy 5139
 Braun Juliusz 4050
 Braun Kazimierz 4467, 5565
 Braun-Niehr Beate 7466
 Braunstein Maria, tł. 1602, 1783
 Brazylia 2645, 3289, 3397, 4460, 5576, 5987, 6172, 8217, 8637, 8655

- Brda, lewy dopływ Wisły; region 2257
- Brdów, pow. kolski; region 3272
- Breaking empires, making nations? 3271
- Brecht Bertolt 4467
- Breczko Sylwia, red. 4063
- Breitenfurt bei Wien, Austria 3823
- Breja Krzysztof 6617
- Bremer Józef, red. 3478
- Brenda Waldemar 346, 9969, 10872; wyd. 10340
- Brenk Mikołaj 474, 4732, 9166, 10505
- Brenna, pow. cieszyński 2063
- Breustedt Maria 9773
- Breustedt Zofia 9773
- Brewing Daniel 9970
- Breza Bogusław 3556
- Breza Edward 6081
- Brežnev Leonid Il'ič 10621
- Brežgo Bolesław 4737
- Brezczewska-Kulesza Daria 8306
- Brieger Fritz 4414
- Brigard Ortiz Emilio de 5987
- Brillowski Wojciech 1284, 2368
- Brno, Czechy 460, 10526
- Broch Hermann 3868
- Brochów, pow. sochaczewski 1777
- Brockhusen Theodor Adolf Hillmann von 4148
- Brocki Marcin 3477
- Broda Marian 2656
- Broda Michał 8356
- Brodacki Rafał 9971
- Brodnica, woj. kujawsko-pomorskie 3306
- Brodniewicz Beata, tł. 1635
- Brodowska Bożena 3664
- Brodowski Jan 3044
- Brodowski Janusz, wyd. 9809
- Brodowski Leon 5835
- Brodowski Zbigniew Edmund 6082
- Brody, Ukraina 7595
- Brodziński Bronisław 6083
- Brodzisz Paweł 385
- Brodzka-Bestry Maria 4187
- Broel-Plater Władysław zob. Plater Władysław
- Broel-Platerowie zob. Platerowie
- Brogowska Bogumiła 2581
- Broj Michał, red. 6094
- Brokowski Marian 4571
- Brol Bogusława 1556
- Bromirski Jan 8075
- Bronder Alicja 3764
- Broniarczyk Marcin, red. 189
- Bronicki Andrzej 690
- Broniewska Anna (właśc. Joanna Broniewska-Kozicka) 5992
- Broniewska-Kozicka Joanna zob. Anna Broniewska
- Broniewski Władysław 5992, 6084
- Bronikowski Arnold 8718
- Bronisław Markiewicz, bl. 5864, 8218
- Bronisława, bl. 5519
- Bronisławka, pow. zamojski 7363
- Bronisz Henryka 6462
- Bronisz Iwona 1192
- Broniszewski Stanisław 3557
- Bronk Andrzej 3462
- Bronocice, pow. pińczowski 7263
- Bronowice zob. Kraków
- Bronowicki Michał 1859
- Bronowo, pow. łomżyński 6962
- Broński Krzysztof 4378, 8357, 8945
- Bross Kazimierz 3467
- Broszko Małgorzata 3764
- Browarczyk Ewa 4440
- Browarny Tomasz 5137
- Browarny Wojciech, rec. 3917
- Browiński Czesław 10306
- Brown John 2987
- Broż Adam 6835
- Brożek Anna 3470, 9972
- Brożek Kazimierz Adam 6387
- Brożek Krzysztof 3286
- Brożyniak Artur 3285, 5075, 5092, 9167
- Bródka Adam 5007
- Bródki, pow. nowotomyski 5987
- Bruder Małgorzata, przedm. 1616; red. 1616
- Brudnicka Anna 6956
- Brudniok Franciszek 5883
- Brudziński Aleksander 9243
- Brodziński Józef Polikarp 1579, 8826
- Brudzisz Marian 11197
- Brüggemann Ludwig Wilhelm 7171
- Brühlowie, ród 4257
- Bruksela 3923, 4235, 6395, 6518, 6578
- Brulion 10711
- Brunka Mariusz 3566
- Brunon z Kolonii, św. 5380
- Brunon z Kwerfurtu, św. 2020, 7309, 7527
- Brunoro Gasparo 4230
- Brunszwik, Niemcy 6028
- Brus Anna 3297
- Brusiło Zygmunt 4733, 10506
- Bruski Jan Jacek 9221
- Brust Mieczysław 2230
- Brusy, pow. chojnicki 5401
- Bruszevska-Głombiowska Monika 7320
- Brzdziński Andrzej 5333
- Brycht Andrzej 11075
- Brygidki 4214
- Bryk Andrzej 5139
- Bryl Mariusz 8358
- Brylińska Maria 9774
- Bryliński Wit 9168
- Brylla Wolfgang Damian, red. 5487
- Brylla Wolfgang Jan 4734
- Brylska Aleksandra 3045
- Bryła Jan 1432
- Bryła Władysława 3768, 6010
- Bryła-Mazurkiewicz Monika 3558
- Brymora Mariusz M. 5073, 5140, 5181
- Bryndal Tomasz 2245
- Brynów zob. Katowice
- Bryńczak Bożena 4662, 8359
- Brystygier Julia 5815
- Bryś Beata 10507
- Brytan Monika 8604
- Brytyjska Afryka Wschodnia 2962
- Brzastowska Joanna 6460
- Brzechczyn Krzysztof 3173, 3174; przedm. 3173; red. 3173
- Brzechwa-Ajdukiewicz Adam 6085
- Brzeg, woj. opolskie 4113, 4840, 5489, 5605, 7482, 8305; księstwo 7497
- Brzegowy Andrzej 11189
- Brzegowy Dariusz 11010
- Brzegowy Joanna 5306
- Brzeska Anna 1330
- Brzeska Maria zob. Hulewiczowa Maria z Kaliskich
- Brzeska Wanda 10429
- Brzeska-Pajak Agnieszka 869
- Brzeski Olgierd Wojciech 1287
- Brzesko, woj. małopolskie; powiat 7519
- Brzeskolitewski powiat 3279
- Brzeskolitewskie województwo 4162
- Brzeszcze, pow. oświęcimski 3317
- Brześć, Białoruś 2284, 2285, 6963, 7567, 8426, 9029, 9529, 11299; region 5343, 10013; unia 786, 1055, 1193, 3279, 7936, 8062
- Brześć. 1000 lat w Europie 6963
- Brześć Litewski zob. Brześć
- Brześć nad Bugiem zob. Brześć
- Brzezie, pow. pleszewski 6964
- Brzezie, pow. wielicki 5900
- Brzeziny, pow. świecki 7136
- Brzeziny, woj. łódzkie 594; powiat 7073
- Brzeziny-Kolonia, pow. częstochowski 8633
- Brzezińska Anna, oprac. 1748; współpr. 2657, 10322
- Brzezińska Anna M. 691
- Brzezińska Anna Weronika 1866, 2433, 2434, 5564; przedm. 5564; red. 5564
- Brzezińska Jadwiga 8360
- Brzeziński Daniel, oprac. 1161
- Brzeziński Jerzy 6086
- Brzeziński Marek 6509
- Brzeziński Piotr 10508, 10509, 10550
- Brzeziński Rafał, współpr. 4518, 9088, 9910
- Brzeziński Zbigniew 2542
- Brzezna, pow. nowosądecki 5314

- Brzeżany, Ukraina 7595; powiat 9105
- Brzęczkowice zob. Mysłówice
- Brzęczkowski Stanisław 1456
- Brzęk Waclaw 3457
- Brzękowski Jan 9162
- Brzostek, pow. dębicki; region 5332
- Brzostowica Mała, Białoruś 7808
- Brzostowicz Michał 2332, 7321; red. 2094
- Brzostowski Edwin 4261
- Brzostowski Karol 7176
- Brzostowski Zbigniew Ignacy 4240
- Brzoza Andrzej 9702
- Brzoza Danuta, oprac. 9866
- Brzoza, pow. strzelecko-drezdeński 3322
- Brzozowscy, rodzina 2085
- Brzozowska Edyta 6147
- Brzozowska Joanna 4795
- Brzozowska Marta 2542
- Brzozowska Zofia A. 2836, 2894; rec. 2009; wyd. 2524
- Brzozowska-Brywczyńska Maja 2423
- Brzozowski Franciszek 10510
- Brzozowski Jacek 2542
- Brzozowski Mikołaj 2085
- Brzozowski Stanisław 3816, 3911
- Brzozowski Tadeusz 4223
- Brzozowski Teofil 2085
- Brzozów, woj. podkarpackie 132, 3511, 4672, 4959, 8340, 10012, 10529, 10586, 109006; dekanat 8771; powiat 10814, 11023; region 656, 4959, 10045
- Brzóska Artur 2331
- Brzóska Stanisław 6087
- Brzostowicz-Klajn Monika 3962
- Brzóza, pow. kozienicki 6999
- Brzuska Barbara 3559, 9973
- Brzuskiewicz Ludomir zob. Jurkiewicz Teofil
- Brzuskowska Marta 4554
- Brzustowicz Grzegorz Jacek 7322, 7323
- Brzustowski Tomasz 10511
- Brzustówka zob. Tomaszów Mazowiecki
- Brzuszcak Przemysław 11198
- Brzuszyńscy, rodzina 6088
- Brzuszyńska Halina Maria 6088
- Brzykcy Jolanta 6164
- Brzyna, pow. nowosądecki 4918
- Bsoul-Kopowska Magdalena 5067
- Bubak Grzegorz 3791, 10955
- Bubak Józef 2297, 3791, 3798
- Bubel Dagmara, red. 1123
- Buber Martin 2582
- Bubiń Walery 1491
- Bubnys Arūnas 5187
- Bubrzycki Mieczysław 5835
- Buca Janusz 7195
- Buch der Erinnerungen und der Entdeckungen 3560
- Buchalik Lucjan 2531; red. 2531
- Buchenwald, Niemcy; obóz 9850, 10206
- Buchholz Marlis 4953
- Bucholc Marta 2390, 2391
- Bucholc Andrzej, red. 8101
- Buchowski Krzysztof 3334, 5148
- Buchowski Marian 10307
- Buchsbaum Thomas M. red. 1858; przedm. 1858
- Buchta Ernest 6089
- Buchwald Dorota 4487
- Buck Andrzej 10512, 10513
- Bucka Karolina 2338
- Bucki Carl L. 3369
- Buczacki Emir 6090
- Buczacki Wołodymyr 9104
- Buczacz, Ukraina 3290, 3304, 7595, 9793
- Buczak Maria 6091
- Buczek Jerzy 10943, 11199
- Buczek Karol 10430
- Buczek Katarzyna 692, 8361
- Buczkowski Janusz 1455
- Buczkowski Kazimierz 4184
- Buczowski Leopold 5565
- Buczyło Andrzej 3279, 4737
- Buczyło Maria 5151
- Buda zob. Budapeszt
- Budapeszt 1586, 8305; Buda 2630
- Budka Włodzimierz 985
- Budki Ujściańskie, nieistniejąca wieś na Ukrainie 9059
- Budkiewicz Jan Edward 9775
- Budkiewicz Konstanty 9721
- Budkiewicz Mariusz 5307, 6468, 6858
- Budniak Józef 2416, 2418; red. 74, 5455
- Budniak Marek 10514, 10515
- Budnik Michał 700, 4832
- Budrewicz Tadeusz 6100, 8362, 8363, 8364; wyd. 8196
- Budujemy Socjalizm 10619
- Budya-Budzyńska Małgorzata 3363
- Budzanów, Ukraina 7595
- Budzelewski Dariusz 6277
- Budzeń Anna 2571
- Budzik Jagoda 3824; red. 1930
- Budzik Wiesław, pseud. Roland 5964
- Budziłowicz Anna, red. 5739
- Budzinowski Roman 3659; red. 3659
- Budzińska Justyna 3580
- Budziński Janusz R. 2919, 2920; red. 201, 3273
- Budziński Paweł 7109; oprac. 9113
- Budzioch Dagmara 4099
- Budzisz Józef 6092
- Budzisz-Krzyżanowska Teresa 4438
- Budziszewska Wanda 3791
- Budziszewski Adam 2571, 2573
- Budzyno, pow. makowski 5749
- Budzyń, pow. chodzieski; region 9187
- Budzyń Krzysztof 5188
- Budzyński Marek 4342
- Budzyński Piotr 6992
- Budzyński Zdzisław 8365, 8457, 11188; przedm. 8457
- Bues Almut, wyd. 7637
- Buffalo, Stany Zjednoczone Ameryki 3369; diecezja 3390
- Bug, lewy dopływ Narwi 1709, 4689, 5249, 10149; dorzecze 7434
- Bugaj Ewa 2333
- Bugaj Michał 4663
- Bugaj Tomasz 1904, 9636
- Bugajewski Maciej 653, 830; rec. 661
- Bugajna Elżbieta 7130
- Bugajny Witold 9023
- Bugajska Zofia 923
- Bugajska-Więclawska Joanna, red. 4639
- Bugajski Zygmunt 6093
- Bugenhagen Jan 5486
- Bühler Charlotte 3470
- Bujak Aleksander 6171
- Bujak Grzegorz 9169; przedm. 3621; red. 3621
- Bujak Mariola, red. 3515
- Bujakiewicz Zbigniew 7166
- Bujakowski Maciej 9963; przedm. 9963; red. 9963
- Bujalska-Kowalczyk Jolanta 9170
- Bujański Jerzy Ronard 10722
- Bujkiewicz Zbigniew 3561, 3592, 10516, 10517, 10518
- Bujko Anna 3986, 4051
- Bujnicki Tadeusz 3286
- Bujwid-Kurek Ewa 3283
- Buk, pow. poznański 5710
- Bukal Grzegorz 6994
- Bukalska Patrycja 9811
- Bukalski Sławomir 5442
- Bukała Marcin 5066, 10519, 10855; rec. 10460
- Bukareszt 3298, 3901, 9221, 9895
- Buko Maria 1860; współpr. 9109
- Bukowa Wielka, pow. chełmski; region 6965
- Bukowiec zob. Legionowo
- Bukowiec, pow. jeleniogórski 8350
- Bukowiec Mały, pow. nidzicki 2055
- Bukowiecki Łukasz 5601
- Bukowina 3384, 3846, 8222, 9713
- Bukowiński, rodzina 7110
- Bukowiński Władysław zob. Władysław Bukowiński, bł.
- Bukowno, pow. olkuski 3524, 4985, 4986
- Bukowsky, rodzina 2055
- Bukowska Aleksandra, współpr. 1396

- Bukowska Aneta 7450, 7466
 Bukowski Andrzej 8366
 Bukowski Charles 2618
 Bukowski Henryk 1426, 1427, 6094
 Bukowski Jan 6988
 Bukowski Krzysztof 9865
 Bukowski Rafał 2055
 Bukowski Tadeusz 1646
 Bukowski Waldemar, oprac. 2249; red. 2249
 Bukraba-Rylska Izabella 4739
 Bukrabo wszczyzna, Białoruś 1998
 Bukwica, pow. choszczeński 7046
 Bulak Jan 5576, 6928; rec. 7616; wyd. 7543
 Bulak Jolanta 6990
 Bulgakov Mihail Afanas'evič 2688, 5601
 Bulganin Nikolaj Aleksandrovič 5066, 10853
 Bulgarin Faddej Venediktovič zob. Bułharyn Jan Tadeusz
 Bulik Teodor 6095
 Bull Gerald Vincent 3240
 Bulla Krzysztof 1252, 7032; red. 5490
 Bulla Marcel 6096
 Bulsa Michał 4262
 Bulyčev Andrej Aleksejevič 8053
 Bułak-Bałachowicz Stanisław 5252, 6097, 9803
 Bułgaria 2537, 2671, 2836, 2873, 2894, 2909, 3080, 3161, 3249, 5065, 5252, 5286, 5443, 6489, 10614
 Bułhak Jan 3286
 Bułhak Władysław 423, 10520
 Bułhakow Michał zob. Bułgakow Mihail Afanas'evič
 Bułharyn Jan Tadeusz 8597
 Bund – Związek 4070
 Bunjak Petar 3900
 Bunsch Adam 6098
 Bunt Młodych 5167
 Buonvisi Francesco 7664
 Buraczyński Jan 7064, 11157
 Buras Dariusz 4710
 Burbon-Conti Armand 3004
 Burcardi Jan 4032
 Burckhardt Jacob 2961
 Burczak Krzysztof 3562
 Burczak Michał 2921
 Burczyk Dariusz 10521, 10522
 Burczyk Stanisław 6099
 Burda Bogumiła 3563, 3592, 7166, 7682; przedm. 3592; red. 31, 3592, 7166
 Burda-Fischer Dorota 1861
 Burdowicz-Nowicki Jacek, współpr. 8187; wyd. 7633
 Burdyka Konrad 4739
 Burdzy Dominika 3979, 5332, 5680
 Burdzy Maciej 4793
 Burek Jan A. 4878
 Burek Krzysztof 391, 392, 5279, 6590, 7683; oprac. 25; rec. 5317, 6013, 7702; red. 310; współpr. 5223; wyd. 9798
 Burghardt Marta 5987
 Burgin Juliusz 2517
 Burgundowie 2865
 Burhardt-Buckacki Stanisław Seweryn 5691
 Buriacja 3402, 3414, 7981
 Burke Edmund 2667
 Burkiewicz Łukasz 2837, 4957, 5472; red. 5472
 Burkot Stanisław 6100
 Burnetko Krzysztof 6177
 Burniak Józef 6101
 Burowski Michał 10157
 Bursche Aleksander 2548
 Bursche Juliusz 9544
 Bursiewicz Natalia 1873, 8305
 Burski Ksawery 3037
 Bury Grzegorz 4572
 Bury Małgorzata, wyd. 7315
 Buryła Sławomir 3825, 3826, 5565, 11063
 Burzyńska Agnieszka 5691
 Burzyńska-Wentland Lidia 8367, 11200
 Burzyński Jerzy Zygmunt 10308
 Burzyński Zbigniew Józef 6102
 Busch Ronald 7110
 Buske Norbert 5486
 Busko-Zdrój, woj. świętokrzyskie 5279, 9910, 10164
 Busler Kazimierz Karol, pseud. Karol Magoski 5691
 Busówno, pow. chełmski 7363
 Busse Krzysztof 1647, 4812
 Buszewicz Elwira 5328
 Buszko Adam, oprac. 4508; wyd. 4508
 Buszko Andrzej 5279
 Buszmeni 2531
 Buszta Józef 2492
 Buszyński Daniel 6721
 Butent-Stefaniak Barbara 2219
 Butkiewicz Tomasz 3547
 Butkus Zenonas 9171
 Butowski Leszek 5161
 Butrym Janusz 4438
 Butrymówna Maria 8605
 Butryn Bartłomiej 4166
 Butterwick-Pawlikowski Richard, red. 3271
 Buxakowski Andrzej 856
 Buzek Jerzy 11209
 Bychawa, pow. lubelski 1648
 Bychawa dawna 1648
 Bychowicz Józef 3440
 Byczkowski Andrzej 4892; oprac. 4892
 Byczowski Marek 3754
 Bydgoski Herold 1998
 Bydgoskie Przedmieście zob. Toruń
 Bydgoszcz 154, 512, 534, 540, 954, 985, 1009, 1010, 1011, 1107, 1132, 1223, 1456, 1457, 1458, 1800, 1838, 1946, 1998, 2169, 2534, 3349, 3355, 3654, 3655, 3695, 3750, 3787, 3950, 3956, 4028, 4578, 4594, 4884, 4923, 5203, 5206, 5299, 5303, 5370, 5484, 5587, 5613, 5617, 5693, 5909, 5918, 6826, 6966, 6967, 8077, 8305, 8306, 8411, 8496, 8707, 8763, 8898, 8992, 9061, 9075, 9213, 9227, 9287, 9309, 9379, 9398, 9504, 9642, 9781, 9814, 10289, 10333, 10745, 10798, 10855, 10884, 10900, 10902, 11075, 11146; Fordon 1960, 3355; powiat 7517; region 5370, 10872, 10899; Smukała 4910; Szwederowo 2512, 4795
 Bydgoszcz wojskowa 5206
 Bydoń Bartłomiej, red. 10185
 Bydżowska Lenka 1493; red. 1493
 Bykowińska zob. Ruda Śląska
 Bykowska Sylwia 5621, 6991, 10523; przedm. 6991; współpr. 6991
 Bykowski Igor 3827
 Bylander Cindy 10524
 Bylica Paulina 5568
 Bylina Sławomir 5308, 10235
 Bylina Stanisław 4957
 Bylinowa Elżbieta 1185
 Bylińska-Naderi Anna 2623
 Był taki wrzesień 1572
 Było takie Gimnazjum Prywatne 11201
 Byra Henryk Paweł, red. 3533
 Byrska Katarzyna 2033
 Byrska-Fudali Małgorzata 7258
 Byrski Łukasz 2550
 Bystra, pow. bielski, woj. śląskie 1248
 Bystramowie, rodzina 3298
 Bystrzycki Piotr 6987, 9544
 Byszewo, pow. bydgoski 2484, 4175
 Byszuk Dariusz 4970
 Byś Konrad 1649
 Bytom, woj. śląskie 1459, 1460, 1461, 1462, 1967, 3647, 4957, 9267, 9423, 9904; Miechowiec 8275; Szombierki 8210
 Bytów, woj. pomorskie 184, 1249, 2199, 2380, 4663, 5415, 6968
 Bywalec Agnieszka 2534
 Byzantina et Slavica 2537
 Bzowski Abraham 3979
 Bzura, lewy dopływ Wisły 9835; dorzecze 7258; okolice 8304
 Bżyszkian Minas 8838
 Cabaj Jarosław 9172, 9173
 Caban Agnieszka 3319, 10525

- Caban Wiesław 3297, 3944, 6971, 8368, 8369; przedm. 8925; wyd. 8282
- Cackowski Zdzisław 796
- Caddick-Adams Peter 9974
- Caffarelli-Borghese Scipione 3012
- Caillot Barbara 4735; oprac. 10368
- Cajzer Elżbieta 1814
- Calepinus Ambrosius 1167
- Calikowski Roman (1886–1940) 3502
- Calikowski Roman (1915–1986) 3502
- Calińska Beata 5681
- Calma Clarinda 3979
- Cała Alina 3334
- Całe życie cwał 3828
- Całek Anita 3846
- Całkowska Karolina 5026
- Cambreng Guy 6578
- Cambridge, Stany Zjednoczone Ameryki 3868
- Cambridge, Wielka Brytania 1430
- Camino Polaco 5309
- Camus Albert 4486
- Canin Mordechaj 10309
- Canntata quae nescierim melius 2738
- Čapala Mihail 6760, 6801
- Čapka František 10526
- Caproni Giorgio 10190
- Caputa Antoni 8172
- Caradello Aldo 10235
- Caravaggio Michelangelo Mersi da 3012
- Carax Leos 3029
- Carosi Johann Philipp von 6103, 7548
- Carpenter Bogdana 5565
- Cârța, Rumunia 5331
- Cary Elizabeth 1923
- Caryll John 3281
- Casalini Christiano 3564
- Casati Stampa di Soncino Luisa 5612
- Cassini Arturo 2920
- Cassius Bogislaus David 8056
- Castellanos Jose Arturo 3060
- Castelnuovo-Tedesco Mario 4544
- Castiglione Baldassarre 2518
- Castro Fidel 11064
- Castrum Zvitinense 7324
- Catalogue of extant manuscripts from the former 1122
- Cauchon de Maupas Henri 3969
- Cavazza Girolamo 3846
- Cavendish Margaret 2581
- Ceaușescu Nicolae 3298
- Cebula Sławomir 3307
- Cebulak Kazimierz 6104
- Cebulski Alojzy 2450
- Cecot Monika 5289
- Cecota Błażej 2838; rec. 2574, 2836, 2846, 2907, 2909
- Cecylia Renata Habsburżanka, królowa 3918
- Cedro Aneta 2741; oprac. 2741
- Cedro-Abramczyk Katarzyna 6548, 8287; wyd. 8287
- Cedynia, pow. gryfiński 811, 5249, 5282, 11144
- Cefera Andrzej 6105
- Cegielski Tadeusz 5596, 5599, 5600; red. 5599
- Cegiołka Dorota 3769
- Ceglarska Anna 2739, 2740, 10754
- Ceglarski Marcin 4403
- Cegliński Łukasz 4580
- Cegłowski Janusz 5447
- Cegłów, pow. miński 4215
- Čehov Anton Pavlovič 8354
- Ceklarz Katarzyna 2449, 2450, 6188; red. 5705
- Ceków-Kolonia, pow. kaliski; gmina 6969
- Cekus Baltazar 6106
- Celej Leszek, red. 174
- Celejewski Michał 4736
- Celer Bogumiła 1094, 9174; red. 307
- Celińska-Olszewska Urszula 7325
- Celiński Andrzej 4894, 5059
- Čelkis Tomas, wyd. 7616
- Cembik Artur 5585
- Cembrzyński Paweł 2839
- Cemka Franciszek 6107
- Cena odwagi 9975
- Cenckiewicz Sławomir 5129; przedm. 5117; red. 5129; wyd. 5117
- Cendrowska Marzena 7267
- Centek Barbara 5588
- Centek Jarosław 3239, 3240, 5154, 5207, 6987, 8370
- Cepil Monika 2231, 5161, 8371, 8372, 9175
- Cepnik Henryk 3286
- Ceran Tomasz 9975
- Ceranka Paweł 9176
- Cerizay, Francja 10293
- Čerkaš Boris Volodimirovič 5250
- Černáhovskij Ivan Danilovič 10120
- Černâtins'ka Ůliã Gennadiïvna 944
- Černyšev Artem Borisovič 3402; rec. 4331
- Černyševa Tat'ana 5997
- Ceroni Carlo 7896, 7896
- Ceroni Francesco Giuseppe 7896
- Ceruti Giacomo 4100
- Červonnaâ Svetlana Aleksandrovna zob. Czerwonnaja Swietłana
- Cesarani David 9177
- Cesarz Katarzyna 7013
- Čestnyh Svetlana Ůr'evna 4935
- Cetera-Włodarczyk Anna 8373; wyd. 8373
- Cetnarowicz Antoni 2553; red. 8946
- Cetnarowicz Jacek, red. 4306
- Cetwiński Marek 693, 803, 2899, 3288, 5807
- Cetys Teodor 9776
- Ceylan Nuri Bilge 3029
- Ceynowa Florian 8366
- Ceynowa Tadeusz 1022, 1023; red. 252, 7552
- Ceypek Tadeusz 5585
- Cezar (właśc. Caius Iulius Caesar) 806
- Cękańska Marta 8032, 9178
- Chabasińska Anna 10527
- Chabiera Aleksandra 1960
- Chabiera Piotr 8173, 9777
- Chabińska Justyna, red. 3310
- Chabowski Grzegorz 1537, 4664
- Chabrowski Tadeusz 3834
- Chachaj Jacek 694, 3297, 7326, 7363
- Chachaj Małgorzata, red. 1901
- Chachlikowska Aldona 3467
- Chachlikowski Piotr 2342
- Chachulska Irina 4032
- Chachulski Tomasz 3958, 5602; przedm. 3958; red. 3958
- Chachuła Lubomyr zob. Hahula Lûbomir
- Chaczko Krzysztof 4732
- Chajewski Adam 3736
- Chajko Grzegorz 5310; rec. 3604
- Chalas Andrzej 8304
- Chalasiński Józef 10393
- Chałubiński Mirosław 6771
- Chałubiński Tytus 6108, 6108
- Chałupczak Henryk 3302
- Chałupka Władysław 4969
- Chałupski Jerzy 2168
- Chamberlain Houston Stewart 2973
- Chamberlain Ivy Muriel 5630
- Chamera-Nowak Agnieszka 10528
- Chamsk, pow. żuromiński; parafia 8197
- Chaniecki Zbigniew 4441
- Chapelain Jean 2554
- Charakterystyka walekich zakładów pracy 10310
- Charewiczowa Łucja 349, 695
- Charko-Klekot Paulina 4478; red. 4478
- Charków, Ukraina 620, 6408, 10426; region 2329
- Charlińska Halina 6203
- Charłupia Wielka, pow. sieradzki 7820
- Charzewice zob. Stalowa Wola
- Charzewski Kajetan 4794
- Charzyńska-Wójcik Magdalena 3281
- Chazaria 804
- Chcę wrócić, jak emigrant 3829
- Chciałowska Anna, red. 5289
- Chciuk Andrzej 5585
- Chciuk-Celt Tadeusz 6109
- Che Guevara zob. Guevara Ernesto, pseud. Che
- Chebda Kinga, fot. 4385
- Chebbie zob. Ruda Śląska
- Chechłowska Agnieszka 5008
- Chechłowski Cezary 2169
- Chechły zob. Ropczyce
- Chelcu Kätalina 7684

- Chełchowski Stanisław August 4949
 Chełkowski Szczęsny 7045
 Chełm, woj. lubelskie 73, 227, 582, 1250, 1463, 1885, 2042, 2349, 3281, 3578, 4072, 4088, 4356, 5451, 6613, 6970, 7413, 7848, 7921, 10073, 10117, 10204, 11243; Bielawin 7363; Chełmszczyzna 4860, 5211; gmina 7128; region 1885, 2056, 2426, 3297, 6613, 6970, 7838, 8414, 9626, 10030; Wysoka Górka 7363
 Chełmek, pow. oświęcimski 3764
 Chełmińska diecezja 3566, 5937, 5969, 8907, 10878, 10896
 Chełmińska ziemia 5154, 9544
 Chełmno, woj. kujawsko-pomorskie 1012, 4292, 4737, 9544; region 5643, 7245, 9161; parafia 9367
 Chełmno nad Nerem, pow. kolSKI; obóz Kulmhof 1814
 Chełmoński Józef 4215
 Chełmska diecezja (unicka) 2292
 Chełmska ziemia 2299
 Chełmża, pow. toruński 4543, 4950
 Chempek Dariusz 7685, 8053
 Chencinski Rachel Roth 9778
 Chereau Patrice 4449
 Chęciny, pow. kielecki 3707, 4302, 4336, 4992, 6971, 7080; gmina 6971, 6972; parafia 6971; region 6971
 Chęciny przez stulecia 6971
 Chęcińska Urszula 7171; oprac. 10355; przedm. 10355; red. 7171
 Chęciniński Jan 4572
 Chęcka-Gotkowicz Anna 2690
 Chętnik Adam 5113, 5131, 8751
 Chicago, Stany Zjednoczone Ameryki 1720, 3374, 3409
 Chiczewski Feliks 9024
 Chile 3005, 3218
 Chilecki Andrzej 10942
 Chinciński Tomasz 1862, 4999; przedm. 1835; red. 134
 Chiny 2542, 2545, 2551, 2555, 2586, 2756, 2759, 2901, 2984, 2989, 3035, 3037, 3086, 3146, 3175, 3200, 3201, 3239, 3294, 3302, 3423, 3901, 4159, 4333, 4460, 9098, 10477, 10596, 10981
 Chiron-Mrozowska Anita 4127
 Chlebczyn, Ukraina 3290
 Chlebiński Zbigniew, oprac. 4187
 Chlebowska Edyta, oprac. 4106
 Chlebowski Stanisław 3846
 Chlebus Ewa 4032
 Chlewicka-Maczyńska Aldona, rec. 1132
 Chlewicki Maciej 5311
 Chlewiński Zbigniew 4186; oprac. 10299
 Chlipała Tomasz, pseud. Bulanda 2610
 Chłudowo, pow. poznański 5399
 Chłudzińska Ewa, red. 9916
 Chłudziński Andrzej 2280, 7006, 7046, 7130; przedm. 7046; red. 7006, 7046
 Chłap-Nowakowa Justyna 9976
 Chłapowscy, rodzina 1088
 Chłapowski Krzysztof 2003
 Chłędowski Kazimierz 2712, 4122, 8742
 Chłopaki ze Staszica 3565
 Chłopek Patryk, współpr. 4656
 Chłopi na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej 4737
 Chłopowo, pow. choszczeński 7046
 Chłopska (nie)pamięć 3830
 Chłosta Jan 4052, 6204, 9179, 9180
 Chłosta-Sikorska Agnieszka, red. 1873
 Chmaj Marek 877
 Chmarowa Marianna z Orańskich 3288
 Chmiel Aleksy 4614
 Chmiel Magalena, przedm. 1478; red. 1478
 Chmiel Marta 2339
 Chmiel Piotr 2922
 Chmielarczyk Witor 7144
 Chmielarska-Łoś Barbara 4341
 Chmielarz Andrzej 5151, 5226, 6685
 Chmielarz Anna 4223
 Chmielecki Adam 5129, 6626
 Chmielecki Grzegorz 8374
 Chmielewska Agnieszka 9181
 Chmielewska Gizela 6452
 Chmielewska Grażyna 4495
 Chmielewska Katarzyna 2570, 3497, 3830, 3898
 Chmielewska Lucyna 2656
 Chmielewska Małgorzata 582
 Chmielewska-Gorczyca Ewa 1192
 Chmielewski Andrzej, oprac. 1660
 Chmielewski Eugeniusz 4261
 Chmielewski Filip 4100
 Chmielewski Krzysztof 1619
 Chmielewski Marek 3573; red. 3573
 Chmielewski Witold 3364, 9977; red. 212
 Chmielewski Zbigniew 5682
 Chmielewski Zdzisław 948
 Chmieliński Maciej 2667
 Chmieliński Piotr 5481
 Chmielnicki Antoni 10278
 Chmielnicki Bohdan 3274
 Chmielnik, pow. kielecki 940
 Chmielnik, Ukraina; starostwo 8133
 Chmielowiec Piotr 4101, 7221, 10529; przedm. 5266; red. 5266
 Chmielowska Anna 7238
 Chmielowska Danuta 2538
 Chmielowska Dorota 4851
 Chmielowska Patrycja 6772
 Chmielowski Adam zob. Albert Chmielowski, św.
 Chmielowski Benedykt 8028
 Chmist Stanisław, przedm. 7231
 Chmura Dariusz, przedm. 7219
 Chmura Nulla 5521
 Chmura-Klekotowa Maria 3791
 Chmura-Pelech Teresa 5850
 Chobot Józef 5596, 5598
 Choceń, Czechy 8215
 Choceń, pow. wrocławski 3540, 4741
 Chociebuż, Niemcy 9946
 Chociłowski Jerzy 6040
 Chocim, Ukraina 5249, 5252, 5282, 7617, 7670, 7732
 Chocznia, pow. wadowicki 11266
 Chodacki Marian 5265
 Chodakowska Anita 7201
 Chodakowska Ewelina 9636
 Chodasewicz Justyna 4102
 Chodasiewicz-Grabowska Wanda zob. Léger Nadia
 Chodějovský Jan, oprac. 9046
 Chodel, pow. opolski, woj. lubelskie 3281
 Chodkiewicz Aleksander 8882
 Chodkiewicz Jan Karol 3846
 Chodkiewiczowa Zofia 7817
 Chodkowska Anita 1076
 Chodorowska Anna, przedm. 3592; red. 3592
 Chodorowska Renata 11210
 Chodowiec Mariusz 7327
 Chodowiecki Daniel 7852
 Chodubski Andrzej 5176
 Chodurska Halina 3791
 Chodyła Zbigniew 7686; rec. 7571
 Chodyna Stanisław 5312
 Chodyński Adam 1094
 Chodyński Antoni Romuald 4103, 4240, 8375
 Chodyński Stanisław 5867
 Chodywańce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 5086
 Chodzież, woj. wielkopolskie 2332; region 9187
 Chodziński Kazimierz 2130
 Chodźko Aleksander 8821
 Chodźko Ewelina, red. 616
 Chodźko Witold 3467
 Choińska Dorota 5630
 Choiński Jarosław, oprac. 1192
 Chojecka Ewa 4194, 5327, 5488, 7032; przedm. 5488
 Chojecka Joanna 949
 Chojecki Andrzej Kawery 2167
 Chojecki Dariusz K. 9182; red. 218
 Chojeniec, pow. chełmski 5356
 Chojna, pow. gryfiński 228, 369, 2274, 7465; region 9, 2273, 2274, 2281
 Chojnacka Agnieszka, tł. 1525
 Chojnacka Barbara 1456, 1838, 4104, 6078
 Chojnacka Karolina 1758; współpr. 1758

- Chojnacka Monika 3046
 Chojnacki Józef 8514, 11158
 Chojnacki Maciej 8514; tl. 10270
 Chojnacki Mariusz 6969; przedm. 6969
 Chojnacki Paweł 6542
 Chojnacki Piotr (zm. 1840) 8514
 Chojnacki Piotr, tl. 9177
 Chojnacki Stanisław 5760
 Chojnacki Tomasz 10745
 Chojnice, woj. pomorskie 89, 3332, 3547, 3566, 3747, 5282; powiat 3747, 8367; region 3747
 Chojnicka Krystyna, red. 81
 Chojnicki Tadeusz, oprac. 5741
 Chojnickie Gimnazjum – historia, wartości i wychowankowie 3566
 Chojnowska Janina 7090
 Chojnowski Andrzej 10825; oprac. 8200
 Chojnowski Szymon 11202
 Chojnowski Zbigniew 2502, 6865, 9544; red. 3933; wyd. 10420
 Chojny zob. Łódź
 Chojowski Jan Ryszard, oprac. 4985, 4986
 Cholawa Joanna, oprac. 3630
 Cholewa Mieczysław, pseud. Czci-bor 10762
 Cholewianka-Kruszyńska Aldona 1523
 Cholewiński Łukasz 490, 5252
 Chołodecki Olgierd Białyńa 6110
 Chołojów, Ukraina 7595
 Chołuj Aleksandra 2331, 2636, 2741; oprac. 2741; przedm. 2331; red. 2331
 Choma Edward 5279
 Choma-Jusińska Małgorzata 3427; red. 11154
 Chomentowska Edyta 3281
 Chomicz Antoni 6111
 Chomicz Bolesław 6112
 Chomicz Katarzyna 2542
 Chomicz Witold 4187
 Chomiczewska Karolina 5447
 Chomik Piotr 1121; red. 1121
 Chomiszczał Tomasz 6578, 10530; przedm. 6578; red. 6578; tl. 3923, 6578; wyd. 3923
 Chomiuk Aleksandra 3831
 Chomko Jolanta 2503
 Chopin Fryderyk 672, 4555, 6113, 8429, 8434, 8867, 8968
 Choptiany Michał, red. 7648
 Chorążki Marcin 5801, 7033
 Chorąży Bogusław 4957
 Chorąży Bożena 4957
 Chorążyczewski Waldemar 619, 696, 945, 985, 991; przedm. 990; red. 944, 990
 Choroń, pow. myszkowski 7132
 Chorostków, Ukraina 7595
 Chorosz I. zob. Perel'man Ākov Isidorovič
 Choroś Monika 496, 10531; red. 9267
 Chorowska Małgorzata 7521
 Chorwacja 741, 3212, 3225, 3282, 4333, 4449, 7587, 11276
 Chorzów, pow. jarosławski 4908, 4947
 Chorzów, woj. śląskie 246, 304, 1251, 1252, 3291, 4925, 5305, 8737, 9027, 9587, 10759, 10810; Batory 5411
 Chosiński Sebastian R. 10532, 10533
 Choszczno, woj. zachodniopomorskie 5217; region 7322
 Chotkowski Władysław 5313, 5313
 Chowaniec Czesław 5208
 Chowaniec Franciszek 5496
 Chowaniec Roksana 2340, 2548
 Chowańska Krystyna 3695
 Chowański Antoni, pseud. Wojciech, Kuba 5990
 Choynowscy, rodzina 5833
 Chór „Lutnia” z Więcborka 4512
 Chramiec Mateusz 4229, 5209; oprac. 1314
 Chrobaczyńska-Plucińska Edyta, rec. 10627
 Chrobaczyński Jacek 9975; rec. 10056, 10163, 10192
 Chroberz, pow. pińczowski 1253
 Chrobot Agata 3918
 Chromik Bartłomiej 5564
 Chrostek Mariusz 3832
 Chrościcki Juliusz Antoni 4235; red. 105
 Chrościewiczowski Stanisław 9489
 Chrościewski Tadeusz 6114
 Chrudzimska-Uhera Katarzyna, wyd. 4193
 Chrupczalska Alicja, współpr. 3855
 Chruszczewski Ryszard 7164
 Chruszczow Nikita zob. Hrušev Nikita Sergeevič
 Chruścielski Piotr 9975
 Chrystian z Oliwy, biskup 7302, 7343, 7491
 Chrzan Krystian 7328, 7329
 Chrzanowska Hanna zob. Hanna Chrzanowska, bl.
 Chrzanowska-Pietrzak Agnieszka, współpr. 9758
 Chrzanowski Bogdan 10286, 10872
 Chrzanowski Jan 4827
 Chrzanowski Marek 7330
 Chrzanowski Mariusz, red. 5065
 Chrzanowski Stefan Marek 2232, 6271, 8376; wyd. 9936
 Chrzanowski Tadeusz 6115
 Chrzanowski Wiesław 5129
 Chrzanoń, woj. małopolskie 5776, 6973, 8308, 9338, 9978
 Chrząstów zob. Konięcpol
 Chrząszcz Johannes 8481
 Chrząszcz Matylda 2534
 Chrząszcz Paulina 2106
 Chrzypsko Wielkie, pow. międzychodzki; parafia 6156
 Chudak Henryk 2554
 Chudecka Marta 8732
 Chudy Sylwester 7078
 Chudyńska-Szuchnik Katarzyna 4738
 Chudziak Wojciech 7331, 7332; red. 7517, 7518
 Chudzik Dominik 697
 Chudzik Przemysław 7333
 Chudzik Teresa 10552
 Chudzikowska Monika 2551, 4495; oprac. 9078; przedm. 9078
 Chudzikowska-Wołoszyn Małgorzata 2534
 Chudziński Jerzy 4082
 Chudziński Marian 5118
 Chudzio Hubert 1873, 1904
 Chudzyński Marian 6939
 Chumek Tadeusz 10957
 Chumiński Jędrzej 10534, 10535, 11154
 Churchill Winston 10185
 Chwałba Andrzej 1573, 6610, 7041, 9183; przedm. 8237
 Chwałewik Edward 3992
 Chwałibóg Henryk Marcin 5683
 Chwałibóg Józefa 5683
 Chwałibóg Krzysztof 5683
 Chwałibóg Maria 5683
 Chwałiszewski Roman 7220, 11203
 Chwałek Jan 6116, 6117
 Chwałęcice zob. Rybnik
 Chwałkowski Mikołaj 7646
 Chwastek Karol 1863; wyd. 916
 Chwastyk-Kowalczyk Jolanta 1123, 3365, 3366, 3829, 4053, 5131, 11204, 11205
 Chwiałkowska Agnieszka 10536
 Chwila 9634
 Chwin Stefan 5613
 Chyb Jerzy, tl. 3568
 Chyczewski Józef 5689
 Chyczyński Stanisław, red. 1680
 Chylak Karol 5093, 8945
 Chylińska Teresa 5684; oprac. 4562
 Chyliński Konstanty 2219
 Chyła Dariusz 2534, 2570
 Chynczewska-Hennel Teresa 3846, 7687, 7688
 Chyra Janina, współpr. 5493
 Chyra-Rolicz Zofia 5629, 10235; red. 10235
 Chyrów, Ukraina 5733
 Chyryk Petro 4513
 Chyżne, pow. nowotarski 2243
 Ciak Marek, oprac. 3521
 Ciałowicz Krzysztof M. 2379
 Ciano Galeazzo 10255
 Cianowice, pow. krakowski 7334
 Ciąder Jarosław 4793
 Ciągłe jestem Żydem 10311
 Ciągłość i zmiana 4739, 4740
 Ciągwa Józef 5009

- Ciężęń, pow. słupecki 492
 Ciężkowska Teresa 6118
 Cibicki Medard 5210
 Ciborowska-Rymarowicz Irena 3987
 Cicha Karina 4070
 Ciche, pow. nowotarski 3726
 Ciocka Marta 8377, 10537, 10538
 Ciocki Andrzej 7549
 Ciocki Marek 3067
 Cichoń Bartłomiej, rec. 5271
 Cichoń Katarzyna J., red. 3532
 Cichoń Maciej K. 8378
 Cichoń Paweł 4997, 5001, 8379, 8380
 Cichoń Rafał, oprac. 3528
 Cichopek-Gajraj Anna 3334
 Cichoracki Piotr 708, 5052, 5173, 8297, 9184; przedm. 8230, 9084; red. 8415; wyd. 8230, 9084
 Cichosz Ładysław, pseud. Elek 4581
 Cichy Ludwik 6119
 Ciehalski Arkadiusz 4741, 7039
 Ciehalski Jerzy 6966
 Ciechanki, pow. łączynski 1833
 Ciechanowicz Antoni 6120
 Ciechanowicz Jarosław 7689
 Ciechanowicz Zenon 6120
 Ciechanowicz, pow. wysokomazowiecki 118, 370, 443, 450, 483, 1254, 1255, 1256, 4889, 5671, 8179, 9296; parafia 8673; region 10194
 Ciechanowiecki Rocznik Muzealny 118
 Ciechanowski Hadrian 944, 950, 951, 11206
 Ciechanowski Jan Mieczysław 6121
 Ciechanowski Szymon 878, 879
 Ciechanów, woj. mazowieckie 3724, 5349, 7359, 9733, 9735, 10186; powiat 9339, 9479; re-jencja 10186
 Ciechańska Marzena, red. 4095
 Ciechański Ariel 4832
 Cieciałag Paweł, red. 2515
 Ciecierska Lidia, współpr. 5445
 Ciecierski Stefan 4737
 Cieciszowski Kasper Kazimierz 8557
 Ciecicka Grzegorz, współpr. 4259
 Ciekliński Piotr 2548
 Cielcza, pow. jaroziński 3579
 Ciemięga Franciszka 6122
 Ciemna noc okupacji niemieckiej na ziemi miczałowickiej 9779
 Ciemnoszyje, pow. grajewski 5292; region 5292
 Ciemności kryją ziemię 9978
 Cienciala Andrzej 8344
 Cienki Barbara 2392
 Cieński Marcin 7952
 Ciepela Agnieszka 4263
 Cieplak Jan 5987
 Cieplice Śląskie-Zdrój zob. Jelenia Góra
 Ciepłe, pow. tczewski 4671, 7334
 Ciepłe – elitarna nekropolia wczesnośredniowieczna 7334
 Ciepłowodny, pow. ząbkowski 7989
 Ciepły Tomasz 6489
 Ciereszko Magda 5569
 Cierpień Marta 3274
 Cierpiot Paweł 6123
 Ciesielska Danuta 482, 597, 1501
 Ciesielska Hanna Halina 7018
 Ciesielska Małgorzata Ilona 4753
 Ciesielska Maria 9975, 9978; rec. 5220
 Ciesielska Tanita, rec. 4141
 Ciesielski Antoni 6124
 Ciesielski Jerzy 6125
 Ciesielski Krzysztof 1501
 Ciesielski Łukasz 7258
 Ciesielski Marian, przedm. 6156
 Ciesielski Mirosław 7258
 Ciesielski Rafał 4572
 Ciesielski Stanisław 3047, 5173
 Ciesielski Tomasz 698, 7690, 8381; red. 5890; wyd. 7571
 Cieszewska Maria 5862
 Cieszyn, woj. śląskie 198, 1464, 1908, 2076, 2416, 3286, 3298, 3592, 3634, 3818, 3986, 4194, 5488, 6095, 6178, 6222, 7153, 8005, 8094, 8202, 8317, 9544; Bobrek 3298; księstwo 3298, 3592, 5327, 5488, 9080; region 7179
 Cieszynski Łukasz 3835
 Cieśla Maria 463
 Cieśla Michał 6126
 Cieślak Aleksander 10552
 Cieślak Anna 620
 Cieślak Arkadiusz 7067
 Cieślak Michał 5093, 8732
 Cieślak Stanisław 579, 4957
 Cieślak Stefan 9025
 Cieślak Aleksandra 999
 Cieśle, pow. plocki 4282
 Cieślenska Beata 3567
 Cieślík Aleksandra, red. 3599
 Cieślík Marta 2245
 Cieślík-Klauza Joanna 10235
 Cieślíkowska Agnieszka J. 9185, 10539
 Cieślíkowska Teresa 10396
 Cieślíkowska-Ryczko Angelika 11019
 Cieślíkowski Sławomir 10396
 Cieślński Adam 2548
 Cieślński Marek Kosma 870, 6290
 Cieślński Stanisław 6127
 Cieślukowscy, rodzina 5685
 Cieślukowski Antoni 5685
 Cieślukowski Antoni, pseud. Wrona 5685
 Cieślukowski Józef 5685
 Cieślukowski Stanisław 5685
 Cimochocki Wacław 3791
 Cincio Arkadiusz 1421, 4742, 4743
 Ciok Roman 7110
 Ciołek Erazm 1190, 5331
 Ciołek Renata 2548; red. 7254
 Ciosmak Małgorzata Anna 3856
 Cisek Marek 8382
 Cisiec, pow. żywiecki 6974
 Cisiec – zarys historii 6974
 Cislak Stanisław 6128
 Cisko Waldemar, red. 2623
 Cisna, pow. leski 10593
 Cisowski Waldemar 4710
 CISZ. 70 lat obecności Ceramiki i Szkl na wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych 3568
 Ciszek Danuta, współpr. 11183
 Ciszewska Małgorzata, wyd. 7618
 Ciszewski Andrzej, il. 9682
 Ciszewski Henryk 5832
 Ciszewski Piotr 9186
 Ciszewski Stanisław 6129
 Ciświcki Abraham 5287
 Cîteaux, Francja 5331
 Citko Lilia 3770
 Citekowska-Kimla Anna 699, 2667
 Citroën André 7199
 Ciuk-Koćwin Agnieszka 1258
 Ciupa Robert 870, 10540; wyd. 10441
 Ciupiński Andrzej 5067, 5068
 Ciura Łukasz 2170
 Ciurka Stanisław 5314
 Civis Colensis 3272
 Civitas et urbs 2341
 Clamart, Francja 9070
 Claridge Laura 6451
 Clark Timothy James 1592
 Clarke Edward 2930
 Clarstein Maciej Arnoldin von 7950
 Classic and communism in theatre 10541
 Claude Dietrich 5807
 Claudius Galenus zob. Galen (właśc. Claudius Galenus)
 Clavis scriptorum et operum Medii Aevi Poloniae 2004
 Clayton Jack 3029
 Clément Jacqueline 6578
 Cloet Quincy, red. 3271
 Cmentarz na Rossie w Wilnie 4264
 Cmentarze i pomniki I wojny światowej 700
 Cmolas, pow. kolbuszowski; parafia 7946
 Co można zabrać w ciągu godziny 10312
 Co się dzieje z polskim społeczeństwem? 2393
 Co trzeci lipiec naszym sercem bije 2435
 Coates Paul 4486
 Coblewski Wojciech 6953
 Codogni Paulina 3048
 Codziennosc w rzeczach śp. Emilii z Friedleinów Majerowej 8174
 Cofalka Jan 5686
 Cohn Alfred 5618

- Colelli Andrea 7992
 Colette Sidonie-Gabrielle 3924
 Colloquium Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych 119
 Colonna Casper 7901
 Colonnowie, ród 7901
 Colón Cristóbal zob. Kolumb Krzysztof
 Colbecka Monika 952, 991
 Comisso Mário 7092
 Commento di Konstanty Grzybowski a il Principe di Niccolò Machiavelli 5074
 Conrad Joseph 3746, 3944, 3958, 3971, 5855, 5961
 Conrad von Hötzenhof Franz 8297
 Constant Benjamin 2667
 Constantin Valentin 3288
 Contactos comerciales de la región de Murcia 2741
 Conti Francois Louis de Bourbon 8047
 Conti di Mauro Irena 5815
 Contreras Alonso de 2689
 Cook James 3005
 Copacabana, Boliwia 2596
 Copik Ilona 5601
 Coram iudicio 5010
 Corkill Ian, tł. 1027
 Corpus iuris Polonici medii aevii 7284
 Cortot Alfred 2690
 Cosban-Woytycha Stefan 9979
 Cosimo Piero di 4235
 Costa Joaquin 2691
 Costin Miron 7684
 Coutau-Bégarie Hervé 701
 Coventry, Wielka Brytania 1873
 Craig Edward Gordon 4495
 Crème de la crème 1376
 Crowley David 1592
 Crowns, hats, turbans and helmets 2539
 Cubała Agnieszka 9980, 9981, 9982
 Cubrzyńska-Leonarczyk Maria, rec. 4037
 Cud jedności 4105
 Cuda świętego ojca Szymona z Lipnicy 7285
 Cudak Romuald 3901
 Cudna Anna 3308
 Cudzych Ewa 9780, 10542
 Čuhina Irena G. 2217
 Čuhraj Grigorij Naumovič 4457
 Cuito Cuanavale, Angola 3222
 Cukierman Iechak 10276
 Cukras-Stelągowska Joanna 702
 Cukrzyk, zbójnik 8491
 Cullis-Williams Edith Brahmall 3369
 Cunitia Maria 8132
 Curanović Alicja 5148
 Curyk-Sierszulska Elżbieta 7053
 Custine Astolphe de 2554
 Cuszima, grupa wysp japońskich 6787, 6885
 Ćutkij Andrij 8383
 Cvetković Srđan 3282, 3283
 Cvetković Vladimir Lj. 3282, 3283
 Cwanek-Florek Ewa 8384
 Cybal-Michalska Agnieszka 3660
 Cybińska Krystyna 3568
 Cybis Jan 4200
 Cyboran Leon 3441, 3441, 4596
 Cyborth Joannes 8998
 Cybula Piotr, red. 5046
 Cybulska Maria, współpr. 1386
 Cybulski Łukasz, przedm. 8015; red. 8015
 Cybulski Marcin 9187
 Cybulski Marek 395, 3771
 Cybulski Tomasz 8385
 Cybulski Wiktor J. 2171
 Cybulski Wojciech 8821
 Cycleron (właśc. Marcus Tullius Cicero) 2540, 2666
 Cyganie zob. Romowie
 Cymerman Jarosław 4487
 Cynarski Stanisław 6130
 Cyngot Dorota 700, 6018, 8304; red. 7536
 Cyprian Norwid. Katalog prac plastycznych 4106
 Cyran Grzegorz 1934
 Cyran Magdalena 2670
 Cyrankiewicz Józef 10703
 Cyrbes Władysław 6131
 Cyrena, Libia 2158
 Cyrenajka 2730
 Cyrus II Wielki, król perski 2791
 Cyrwus Andrzej 4998
 Cyrych-Bajkowska Anna 3881
 Cyryl, św. 2553, 3298
 Cysterki 7340
 Cystersi 1185, 1651, 2094, 2866, 2881, 3298, 4028, 5328, 5331, 5339, 7340, 7342, 7455, 7491, 7529, 7655, 7752
 Cywa Katarzyna 2341, 2377
 Cywińska Barbara, współpr. 1648
 Cywińska Krystyna 11204
 Cywińska Marta 10896
 Cywiński Bohdan 6813
 Cywiński Piotr M. A. 72
 Cyzman Wiesław 7324
 Czabanowska-Wróbel Anna 3900
 Czabańska-Rosada Małgorzata 3746
 Czabański Adam, red. 3467
 Czachor Marian 9983
 Czachorowska Magdalena 3787; przedm. 3950; red. 3950
 Czachorowski Musa 3309
 Czachowski Hubert 1559; przedm. 1564; red. 1559, 1564
 Czacka Róża 5998
 Czacki Tadeusz 3472, 8890
 Czacki Włodzimierz 5987
 Czaczka Piotr 10543
 Czackowska Ewa K. 5288, 5687, 6286, 10943; red. 10943
 Czaderna Andrzej 6489
 Czado Paweł 4630
 Czagadajew Maria 10363
 Czaicki Dawid, red. 5496
 Czaja Aleksander 7691
 Czaja Andrzej 5554
 Czaja Arkadiusz Mirosław 11010
 Czaja Dariusz Andrzej 1650, 5249, 7646, 10134
 Czaja Roman 703, 7335; rec. 7290; red. 2630
 Czaja Stanisław 4744
 Czajczyk Anna 859
 Czajewski Jerzy 7692
 Czajka Anna 944, 1994
 Czajka Barbara 1290
 Czajka Bartosz 9188
 Czajka Łukasz 924
 Czajka Stanisław 6274, 8818
 Czajka Wiesław 2281
 Czajkowska Agnieszka 3834; red. 3834
 Czajkowska Barbara 3417
 Czajkowska Karolina 10754
 Czajkowska-Kordylewska Katarzyna 1559
 Czajkowska-Kroczevska Hanna 4157
 Czajkowski Józef 4238
 Czajkowski Michael 5331
 Czajkowski Zbigniew 7182
 Czakojuowie, rodzina 2075
 Czamańska Ilona 7693
 Czampa, dawne królestwo w środkowym Wietnamie 2855
 Czaniec, pow. bielski, woj. śląskie 4194
 Czapczyńska-Kleszczyńska Danuta 4173
 Czapelski Marek 4265; rec. 6716
 Czapiewski Edward 8415; przedm. 7219; red. 7219
 Czapiewski Jacek, red. 10421
 Czapiewski Konrad 4739
 Czapiewski Tomasz 7171; red. 7171
 Czapiga Małgorzata, red. 4046
 Czapik-Lityńska Barbara 2721, 3973
 Czapińska Marta 2540
 Czapla Anna 5588
 Czapla Krzysztof, red. 4367
 Czapla Tomasz 9984
 Czapla Zygmunt, red. 9925
 Czaplarska Kinga 4490
 Czaplicki Jacek 700
 Czaplicki Władysław 3297
 Czaplicki Zdzisław 357
 Czaplińscy, rodzina 5688
 Czapliński Jan 4490
 Czapliński Kazimierz 5688
 Czapliński Konrad Kazimierz 1651
 Czapliński Przemysław 3830, 5565, 11063; rec. 1940; red. 5565, 11063
 Czapliński Władysław 739
 Czapnik Marianna 3979, 3988
 Czapska Katarzyna 2541

- Czapska Konstancja z Gnińskich 8098, 8098
 Czapska Maria 6405
 Czapska Monika, red. 1528
 Czapska Weronika z Radziwiłłów 7916
 Czapski Józef 3901, 3932, 6132, 6405
 Czaputowicz Jacek, przedm. 5150, 5855, 9221
 Czaputowicz Maria 1231
 Czarcińska Iwona, red. 10445, 10446
 Czarkowski Jakub 3569
 Czarków, pow. pszczyński 5777
 Czarna Woda, pow. starogardzki 6975
 Czarne Morze 2858, 3239, 3240, 5286; region 2894, 3094
 Czarnecka Daria 9985
 Czarnecka Dominika 11154
 Czarnecka Gabriela 3570
 Czarnecka Iwona 3707; red. 3707
 Czarnecka Katarzyna 2548
 Czarnecka Maria 6261
 Czarnecka Patrycja 3891; red. 3891
 Czarnecki Adam 4739
 Czarnecki Jacek 700, 8304
 Czarnecki Łukasz 9189
 Czarnecki Włodzimierz 2056
 Czarniawski Marek 6180
 Czarniecka Anna 7694, 7952
 Czarniecki Stefan 3929, 7851, 7920
 Czarniejewska-Herzig Teresa 4438
 Czarnik Oskar Stanisław 3989, 8386
 Czarnkowscy, ród 4113
 Czarnków, woj. wielkopolskie 2332; powiat 9661; region 5645
 Czarno na Białym 10855
 Czarno na białym. 200 lat rysunku 1492
 Czarnobyl, Ukraina 3045, 5249
 Czarnocki Andrzej 7695; wyd. 7607
 Czarnocki Zbigniew 3736
 Czarnogóra 2553, 2561, 3057, 3418
 Czarnohóra, pasmo górskie w Beskidach Połonińskich 861
 Czarnołęski Marek 5570
 Czarnomska Anna 6388
 Czarnota Adam, rec. 81
 Czarnota Jerzy 5689
 Czarnota Leszek 10544
 Czarnota Tomasz 390, 985, 1032, 10545, 10546
 Czarnota Wanda 3571
 Czarnowicz Marcin 700
 Czarnowska Joanna 1234, 1527, 2219
 Czarnowski Ludwik 9270
 Czarnowski Robert 999
 Czarnowski Stanisław Jan 8742
 Czarnówko, pow. łębski 7274
 Czarnuch Zbigniew 2923
 Czarny Las zob. Ruda Śląska
 Czarny Potok, pow. nowosądecki 3699
 Czarny Wojciech 5248
 Czarnylas, pow. starogardzki 2295
 Czarownica powołana 7550
 Czartkowski Adam 9026
 Czartoryscy, ród 1234, 1303, 1304, 1314, 2565, 4090, 4350, 6405
 Czartoryska Izabela z Flemingów 7551, 8508, 8543
 Czartoryska Zofia z Sieniawskich 7990
 Czartoryski Adam Jerzy 5230, 6405
 Czartoryski Adam Kazimierz 3288, 4688, 7746, 7802
 Czartoryski Michał zob. Michał Czartoryski, bl.
 Czartoryski Michał (1909–1993) 6133
 Czartoszewski Jacek W. 7060
 Czarczasty Zygmunt 10636
 Czas 8948, 9136
 Czas przełomu 1493
 Czas wojny, czas pokoju 2542
 Czas wolny górników kopalni węgla kamiennego 5571
 Czas zatrzymany 1652, 1653
 Czasopismo Prawno-Historyczne 120
 Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich 121
 Czasopiśmiennictwo 4053
 Czasypismo 122
 Czaszkowo, pow. mławski 2502
 Czawaga Konstanty 3049
 Czaykowski Bogdan 3892
 Cząstka-Kłapyta Justyna 2436
 Czech Alojzy 5690, 5883
 Czech Krystian 7178
 Czech Marian 7091
 Czech-Jezińska Bożena A. 10547
 Czechakowie, rodzina 7187
 Czechłowska-Nabożna Monika 7334
 Czechnowski Przemysław 4896
 Czechosłowacja 873, 1543, 1595, 1876, 2668, 3031, 3040, 3059, 3065, 3067, 3084, 3174, 3227, 3232, 3242, 3283, 3295, 3302, 3594, 4449, 4496, 5052, 5091, 5092, 5112, 5161, 5225, 6719, 8944, 9327, 9351, 9400, 9535, 9550, 10542, 10625, 10677, 10728, 10893, 10894, 10925, 10955, 11021, 11038, 11128, 11134, 11145
 Czechowice-Dziedzice, pow. bielski, woj. śląskie 2497, 4362, 4983
 Czechowicz Bogusław 3298, 4957
 Czechowicz Józef 5818
 Czechowicz Mieczysław 4447
 Czechowicz Szymon 4222
 Czechowska Kamila 1838, 9986
 Czechowska Monika 5011
 Czechowska-Derkacz Beata, przedm. 4069; red. 4069
 Czechowski Janusz 9190
 Czechów zob. Lublin
 Czechówka, lewy dopływ Bystrzycy 4317
 Czechówna Aleksandra 997a, 8175
 Czechy 716, 747, 803, 825, 839, 944, 1097, 1423, 1539, 1864, 2012, 2521, 2580, 2656, 2884, 2896, 2898, 3031, 3065, 3067, 3081, 3182, 3184, 3219, 3226, 3249, 3281, 3497, 3594, 3853, 3901, 3937, 3973, 4043, 4069, 4113, 4230, 4460, 4487, 4496, 4957, 5046, 5161, 5614, 5675, 6791, 7032, 7179, 7270, 7356, 7389, 7409, 7412, 7422, 7450, 7471, 7480, 7507, 7521, 7819, 8048, 8215, 8944, 9258, 9327, 9701, 10526, 10542, 10894, 10955, 11227
 Czechy, pow. zduńskowski 6976
 Czeczot Jan 3911, 5589
 Czeczot-Kiedos Janina 5862
 Czehrzyń, Ukraina; powiat 8820
 Czejerak Karol 5579
 Czekał Dariusz 3695
 Czekał Fryderyk 9191
 Czekał Łukasz 11207
 Czekał Mieczysław 5329
 Czekał-Zastawny Agnieszka 2742
 Czekańska Adrianna 350, 588, 600, 8742
 Czekańska Renata 2581
 Czekański Tadeusz 5611
 Czekanów, pow. sokołowski 7458
 Czekała Franciszek 10548
 Czelań, pow. będziński 1257
 Czelin, pow. gryfiński 7006
 Czellitzer Arthur 5173
 Czemierniki, pow. radzyński 6977
 Czemierniki. Dzieje wsi, miasta, osady 6977
 Czempiel Józef 9786
 Czempiński Jan 10549
 Czepe Maria, rec. 2948
 Czeremcha, nieistniejąca osada w pow. krośnieńskim, woj. podkarpackie 8091
 Czeremosz, prawy dopływ Prutu; dorzecze 9597
 Czerenkiewicz Michał 5328; rec. 4021
 Czerep Jędrzej 3028
 Czerep Stanisław 8297, 8387
 Czerepak Piotr 5241
 Czerkasy, Ukraina 803
 Czerkawski Mariusz 2542
 Czermak Julian 10758
 Czermak Krzysztof 5329
 Czermak Wiktor 704, 728, 739, 739, 850
 Czermański Krzysztof 8388
 Czermin, pow. mielecki 1913
 Czermin, pow. pleszewski 6978; region 6978
 Czermińska Lucyna 5396, 5403, 6238; oprac. 5353; przedm. 5353

- Czermiński Ryszard 4582
 Czermno, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 7363
 Czernecka-Rej Bożena 3461
 Czerner Anna 538
 Czerner Olgierd 1614
 Czerner Rafał 2342
 Czernia Alicja 11010
 Czerniak Grażyna 2534
 Czerniak-Drożdżowicz Marzenna, oprac. 1503
 Czerniaków zob. Warszawa
 Czerniawska Olga 672
 Czerniawski Adam 3892
 Czerniawski Emil Jerzy 6134
 Czernica, pow. rybnicki 6307, 8177, 9684
 Czernicka Marzenna 5065
 Czerniec Wiesław 7215; przedm. 7215; red. 7215
 Czerniecka-Haberko Anna 491, 3288, 8389, 9192; rec. 693; wyd. 4962
 Czerniejewo, pow. gnieźnieński 7546; region 82
 Czerniejewska-Herzig Teresa, red. 4438
 Czernielewski Konrad A. 6085, 8390
 Czerniewicz Saturnin 6135
 Czerniewicz-Umer Teresa 6135
 Czernik Krystyna 6404
 Czernikiewiczowie, rodzina 1455
 Czerniowce, Ukraina 2311, 6341
 Czerny Marcin 6489
 Czersk, pow. chojnicki 2331, 8297, 8667; region 8667
 Czersk, pow. piaseczyński 5884
 Czerska Renata 997a
 Czerska Tatiana 3962
 Czerwiakowska Jolanta 3289, 3294, 5285, 8391
 Czerwiec 1976 na Pomorzu 10550
 Czerwieńec Hieronim 2121, 2122
 Czerwieńec-Ivasyk Marta 2539
 Czerwińskie Grody 685
 Czerwińsk nad Wisłą, pow. płoński 4215, 4366
 Czerwińska Anna 3736
 Czerwińska Dorota 5012
 Czerwińska Katarzyna 9948
 Czerwiński Daniel 449, 523, 587, 10184, 10931, 11075
 Czerwiński Grzegorz 3287, 3833, 5949; red. 3287, 3356
 Czerwiński Ignacy Lubicz 2490
 Czerwiński Konrad 7136
 Czerwionka Czesław 9027
 Czerwionka Janusz, oprac. 9027
 Czerwionkowie, rodzina 9027
 Czerwonnaja Swietłana 2924, 5949
 Czerzow Wojciech 2130
 Czesław Józwiak, bl. 5995
 Czesławice, pow. puławski 3439
 Czeszewo, pow. wągrowiecki 8654
 Czepiński Jan 7215
 Częstochowa, woj. śląskie 10, 11, 92, 245, 326, 358, 359, 360, 371, 490, 491, 1123, 1258, 1259, 1260, 1261, 1262, 1263, 1264, 1465, 2132, 3332, 3584, 3601, 3834, 4174, 4183, 4301, 4458, 4520, 4549, 4574, 4627, 4778, 4943, 4987, 5490, 5531, 5559, 5691, 6033, 6155, 6540, 7125, 7424, 7944, 8083, 8212, 8232, 8251, 8293, 8483, 8518, 8698, 8739, 8764, 9064, 9193, 9514, 9610, 9842, 9957, 10133, 10338, 10551, 10552, 10679, 10855, 11124, 11331; Jasna Góra 1231, 1741, 3834, 5279, 5282, 5307, 5330, 5477, 5481, 5497, 5691, 6454, 8084, 8115, 8293, 8477, 8830, 8860, 8892, 9407, 9552, 11238, 11314; Mirów 2362, 7421; powiat 5961, 8716, 10707; Raków 9193; region 10, 11, 311, 1642, 4862, 5052, 10133, 10551
 Częstochowa nasze miasto 3834
 Częstochowa w czasie XX-lecia międzywojennego 9193
 Częstochowa w PRL-u 10551, 10552
 Częstochowanie w drodze do Niepodległej 5691
 Częstochowska diecezja 738, 5546, 5556, 6519, 10403
 Częstochowskie województwo 1642, 10551
 Cześcik Tomasz 3294
 Cziomer Erhard 3050
 Członkowie Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa 375
 Człopa, pow. wałecki 736, 4659, 9119; region 4659, 10469
 Człowiek a historia 3273
 Człowiek i kamień 2342
 Człowiek panem życia i śmierci 5211
 Człowiekowski Kazimierz, pseud. Niemsta 5990
 Człuchów, woj. pomorskie 4371
 Czmoch Marian 3572, 4266
 Czocher Anna 5801, 9975, 10186
 Czocharski Jan 9440, 10185
 Czombrów, nieistniejący obecnie majątek na Białorusi 8259
 Czop Edyta 4895, 4970
 Czop Janusz 1218
 Czopek Adam 6190
 Czopek Sylwester 11188
 Czoreński Roman 9194
 Czortków, Ukraina 10202
 Czosnyka Mieczysław 397, 5315, 6163, 6400, 6486, 6597, 6627, 6643, 6854, 6855, 6856; rec. 8221; red. 255
 Czub Robert 9987; red. 229
 Czuba Mariusz 1231
 Czubaj Mariusz 4466
 Czubaj-Kuźmin Sylwia 11208
 Czubala Dionizjusz 9864
 Czubaszek Halina 1426, 1427
 Czubaszek Krzysztof 9988
 Czubatka Jan 6952
 Czubaty Jarosław 2925, 5252
 Czubińska Katarzyna 861
 Czudak Małgorzata, red. 641
 Czudec, pow. strzyżowski 6956, 6979, 8947, 9503, 10261
 Czulak Władysław, fot. 4258
 Czulaewska Marzenna 1131; oprac. 6722
 Czułowski Maciej, przedm. 1607
 Czułów, pow. krakowski 3705
 Czuly modernizm 4267
 Czuma Walerian 5900
 Czumaj Zenon 6492; oprac. 6492
 Czupryń Jadwiga 7117; przedm. 7117
 Czupryna Paweł 7152
 Czura Onufrij 9104
 Czuruk Stanisław 5151
 Czwartos Ignacy, il. 7042
 Czwojdrak Bożena 3298; red. 289
 Czwojdrak Dariusz 1415, 7646
 Czwołek Arkadiusz 3051
 Czwordon-Lis Paulina, rec. 5939
 Czych Stanisław 3946
 Czyński Maciej 1979
 Czytanie Wierzyńskiego 3835
 Czyż Anna Sylwia 4174, 4264, 7696; przedm. 4264; red. 4264
 Czyż Piotr A. 985; przedm. 985; red. 985
 Czyż Renata 5327, 8392
 Czyż Robert 5692, 6804; rec. 4638; wyd. 9878
 Czyżak Agnieszka 3971, 10711; rec. 3930
 Czyżak Marta 4032; oprac. 1179; red. 4032
 Czyżew, pow. wysokomazowiecki 8345
 Czyżewska Karolina, rec. 8186
 Czyżewska-Poncylljusz Weronika 3174
 Czyżewski Bartłomiej 1781, 2172, 2173
 Czyżewski Bogdan 3435
 Czyżewski Czesław, red. 9607
 Czyżewski Feliks 2282, 8393
 Czyżewski Krzysztof, przedm. 5708; wyd. 5708
 Czyżewski Krzysztof J. 4107, 7041
 Czyżewski Robert 1713; red. 1713
 Czyżniewski Marcin 8944
 Czyżniewski Tomasz 6568
 Czyżyński Tadeusz 6136
 Ćmielów, pow. ostrowiecki 8586
 Ćwiek Ewelina 576, 953; rec. 1802
 Ćwiek-Rogalska Karolina 700, 1864
 Ćwiertnia Mieszko 5128
 Ćwiertniewicz Grzegorz 1903

- Ćwięk Henryk 10235; red. 5067, 9735
 Ćwiklak Kornelia 8394
 Ćwiklicz Kazimierz 7676
 Ćwikliński Jan 10776
 Ćwikła Leszek 5046
 Ćwikła Łukasz 2091, 3299, 4745
 Ćwikła Marek 4961
 Ćwirlej Ryszard 10711
 Dăcenco Aleksandr Viktorovič 7264
 Dacewicz Alicja, współpr. 9058
 Dacewicz Leonarda 2503
 Dach Simon 3918
 Dachu, Niemcy; obóz 5279, 6492, 6663, 6752, 6858, 6884, 10047
 Dachtera Franciszek zob. Franciszek Dachtera, bl.
 Dacko-Pikiewicz Zdzisław, przedm. 5690
 Dadej Iwona 349, 3436; przedm. 8265
Dagerotyp 123
 Dagnan Kazimierz 6137, 9195
 Dahl Michał, red. 2670, 3022
 Dahlberg Erik Jönsson 7891
 Dahlem zob. Berlin
 Dahlig Piotr 1411
 Dajbor Rafał 4442
 Dajnowicz Małgorzata 5131, 10553, 10554; red. 113
 Dajnowska Regina 7090
 Dak To, Wietnam 10970
 D'akov Vladimir Anatoł'evič 3297
 Dalbor Edmund 3269
 Dalecka Teresa 3901
 Dalecki Krzysztof 9196; rec. 9860
 Dalej jest noc 9989
 Daleki Wschód 2750, 3427, 3707, 4806, 9469, 9967
 Daleszyce, pow. kielecki 10697; region 4813
 Dalewski Zbigniew 7506
 Dall Lesław 1488, 3944, 6611
 Dall Leszek 6988
 Dalek Elżbieta 8395, 8396
 Damar Krystyna, oprac. 10414
 Damaszk Bernard 6138
 Damazyn Michał 5693, 5864, 10896; oprac. 9058; przedm. 9058; red. 9058; wyd. 9945
 Dambek-Gialleis Zofia 8821
 Dambrauskaitė Neringa 4737
 Damian Maksymilian, red. 5821
 Dampc-Jarosz Renata 5592; rec. 3850
 Damps Ewelina 8397
 Dancewicz-Nosko Dorota 3631
 Danczowska Halina 4214
 Danczowska Kaja 4514
 Danecki Ryszard 6139
 Danek Adam 9197
 Danek Wincenty 6140
 Danek Zbigniew 2636
 Danel Łukasz 5013
 Dania 774, 2211, 2584, 2882, 3008, 3302, 3415, 5079, 5594, 5987, 7393, 7465, 9282, 9845, 9882, 10097
 Daniel I Romanowicz, król Rusi 803, 2349
 Daniel Maria 9781
 Danielak-Kujda Agata 3513
 Danielewicz Danuta, współpr. 3668
 Danielewicz Michał 4443
 Danielewski Marcin 4673, 7336, 7337; przedm. 7340; red. 7340
 Danieli Dawid (Dymitr Danielski) 9782
 Daniels Urszula 3417
 Danielska Edyta 9978
 Danielski Dymitr zob. Danieli Dawid
 Danieluk Janusz 3279, 8398
 Danieluk Robert 5447, 7697
 Danilczyk Adam 7698, 7699; wyd. 7562
 Danilecki Tomasz 10555, 10825
 Danilewicz Barbara 8399
 Daniluk Jan 1275, 2233, 5079, 5241, 6991, 6994, 9990
 Daniłowski Michał 3052
 Dankowska Jagna 4571
 Dankowski Michał Zbigniew 7700, 7701
 Danków, pow. częstochowski 4781
 Danowska Ewa, oprac. 1148; red. 1116; wyd. 8174
 Danowska-Prokop Barbara 8945, 9198
 Dante Alighieri 8168
 Dantyszek Jan 7992
Danziger Zeitung 8709
 Dar wielkiego serca 3573
 Dara Urszula 6650
 Daranowska-Łukaszevska Joanna 4173; red. 4173
 Darda Krystyna 7078
 Dardzińska Joanna 1633
 Darecka Katarzyna 4407, 6994
 Dargacz Janusz 4407, 5486; przedm. 6994; red. 6994
 Dariusz Mucha (1960–2018) – twardeł o dobrym sercu 6517
 Darlak Grażyna 3286, 4517
 Darłowo, pow. sławieński 124, 125, 1265, 4835, 6299, 6980, 10834; region 372, 6980
Darłowskie Zeszyty Muzealne 124
Darłowskie Zeszyty Naukowe 125
 Darszewski Przemysław, red. 4902
 Darska Bernadetta, rec. 3933
 Darski Jerzy, red. 4715
 Darski Wojciech 7082
 Dasko Henryk 11063
 Daszewski Władysław 4495
 Daszkiewicz Piotr 997a, 8400, 8401, 8402, 9199; red. 9031
 Daszko Maria 6986
 Daszyk Krzysztof Karol 739; oprac. 739; przedm. 739; red. 739
 Daszyński Ignacy 8235
 Datner Helena 3898
 Dauksza Agnieszka 1498, 1923, 6279, 9783; przedm. 1923; rec. 9783; red. 1923
 David Armand 8400, 8402
 Davidiuk Ruslana 9200
 Davies Norman 705, 2543; przedm. 8239
 Davion Isabelle, oprac. 9877
 Dawczyk Maciej 2840
 Dawicki Roman (właśc. Józef Matusz), pseud. Lont 5990
 Dawid Adriana 10942, 10952
 Dawid Łucja 3836
 Dawidejt-Drobek Ewa 1782
 Dawidowicz Aneta 9201, 9202; rec. 2633
 Dawidowicz Marcin 4583
 Dawidowski Sławomir 5200
 Dawidziak-Kładoczna Małgorzata 8015
 Dawidziuk Marek 880
 Dawna i współczesna kultura funeralna 2437
 Dawne Kresy Południowo-Wschodnie w optyce historycznej 5075
 Dawne Zawiercie 1654
 Dawno temu w Sonnenburgu 7155
 Dawydow Natalia 5684
 Dąb zob. Katowice
 Dąb-Biernacka Zofia 5187
 Dąb-Kostrzevska Anna 5228
 Dąbal Joanna 4665, 6994
 Dąbal Krzysztof 5316
 Dąbek Iwona, red. 3508
 Dąbek Jerzy 5317, 6013, 7702
 Dąbek Paweł 7221, 7703
 Dąbie, pow. kolski 3272, 5728
 Dąbkowski Marek, współpr. 1215
 Dąbkowski Mieczysław 9193
 Dąbrosz-Drewnowska Paulina 8403, 8404
 Dąbrowa, pow. krotoszyński 7142
 Dąbrowa, pow. pabianicki 7047
 Dąbrowa, pow. wieluński 7178
 Dąbrowa Białostocka, pow. sokólski; gmina 3789
 Dąbrowa Górnicza, woj. śląskie 6981, 8378; region 10339; Strzemieszyce Wielkie 1252
 Dąbrowa Górnica, Monografia 6981
 Dąbrowa Tarnowska, woj. małopolskie; powiat 9972
 Dąbrowa Zielona, pow. częstochowski 6421
 Dąbrowica, pow. lubelski 7023
 Dąbrowicz Anna 5611
 Dąbrowicz Elżbieta 8821; przedm. 8821; red. 8821
 Dąbrowscy, rodzina 4747
 Dąbrowska Agata 1975
 Dąbrowska Agnieszka 4746
 Dąbrowska Alina 9784, 9785
 Dąbrowska Anna 3053

- Dąbrowska Danuta 4079, 6141, 7171; przedm. 4079; red. 4079
 Dąbrowska Diana 4460
 Dąbrowska Eliza 521
 Dąbrowska Ewa, red. 5850
 Dąbrowska Joanna E. 3707
 Dąbrowska Julia 9948
 Dąbrowska Ludwika 6142
 Dąbrowska Magdalena 8405, 8406, 8821
 Dąbrowska Małgorzata 2537, 3299; przedm. 726; red. 726
 Dąbrowska Maria 1174, 4031, 9217
 Dąbrowska Marta 4194
 Dąbrowska Paulina 2203
 Dąbrowska-Cendrowska Olga, przedm. 4053; red. 4053
 Dąbrowska-Dudzińska Alicja 4747
 Dąbrowska-Resiak Joanna, tl. 1599
 Dąbrowska-Wnuk Marianna 3497
 Dąbrowski Adam Grzegorz 985, 10556
 Dąbrowski Antoni pseud. Zając 7060
 Dąbrowski Bronisław 1647, 10428
 Dąbrowski Dariusz 2743, 2895, 7338; przedm. 7288; wyd. 7288
 Dąbrowski Grzegorz 2438
 Dąbrowski Jakub, red. 4200
 Dąbrowski Jan 4748, 7704, 8407; red. 233
 Dąbrowski Jan Henryk 5230, 6143, 8512
 Dąbrowski Janusz S. 2045; red. 7583, 7584; wyd. 7581, 7582
 Dąbrowski Jarosław 448
 Dąbrowski Jerzy 5694
 Dąbrowski Karol 9555
 Dąbrowski Kazimierz 3574, 8408
 Dąbrowski Kazimierz (1902–1980) 5896
 Dąbrowski Klemens 6144
 Dąbrowski Krzysztof 8409, 10185
 Dąbrowski Maciej 6001
 Dąbrowski Marian 9949
 Dąbrowski Marian (1882–1925) 9217
 Dąbrowski Mieczysław 3174, 3837
 Dąbrowski Roman 5602; red. 5602
 Dąbrowski Stanisław Jan 5695, 10118
 Dąbrowski Stefan Tytus 3467
 Dąbrowski Szymon 3577
 Dąbrowski Władysław 5694
 Dąbrowski Zbigniew 7026
 Dąbrowskie Zagłębie 916, 1244, 1550, 4358, 4462, 4481, 4802, 5546, 6322, 8945, 9864, 10341, 10570, 10571, 11064
 Dąbrówka zob. Nowy Sącz
 Dąbrówka, pow. bocheński 10929
 Dąbrówka, pow. wejherowski 1266
 Dąbrówka Andrzej, red. 779
 Dąbwska-Prokop Urszula 3838
 Dąbwski Napoleon 8994
 Dąbwski Zygmunt 8994
 De Angelis Milo 3900
 De Carlo Andrea F. 3901
 De Decker Jacques 6578
 Deboli Augustyn Antoni (właśc. Antoni Augustyn Deboli) 7887
 Dec Dorota 3936, 6839
 Dec Natalia 4666
 Deczyński Krzysztof, fot. 1369
 Dedecius Karl 425
 Dega Wiktor 4902, 6921
 Degen Robert 983, 9203
 Degiel Rafał 9991
 Degler Adam 2219
 Degler Janusz 4450; oprac. 10414
 Dehn Siegfried 4517
 Deja Katarzyna 2551
 Dejmek Kazimierz 10955
 Dejna Bronisława, red. 5486
 Dekert Tomasz 5472
 Dekiert Dorota, tl. 1526
 Dekówna Maria 4675, 6169; red. 99
 Delaperrière Maria 3901
 Deleixhe Thibault 3839
 Deleka-Wicińska Izabella 4438
 Delerd Andrzej Józef 7552
 Deles Przemysław 2577
 Deluze Gilles 3096
 Delimata Maria 2544
 Delimata-Proch Małgorzata 740, 2610, 7339, 7705, 7706
 Delong Marek 4895
 Delowicz Jan 4749
 Dembińscy, rodzina 4216
 Dembińska Salomea z Szembeków 1873
 Dembiński Józef 1873
 Dembny Ignacy 6145
 Dembny Jerzy 6145
 Dembosz Jacek, oprac. 3744; red. 3744
 Dembowska Julita, red. 4223
 Dembska Iwona, współpr. 9845
 Demby Łucja 5601, 10955
 Demczuk Piotr 7363
 Demel Grzegorz 3054
 Dement'eva Inna 4563
 Demetrykiewicz Włodzimierz 997a, 8176
 Demiańczuk Andrzej 2545, 2926
 Demidecki-Demidowicz Aleksander 11048
 Demidova Ol'ga 9636
 Demidowicz Tomasz 9204
 Demirkubuz Zeki 3029
 Demirsar Arli V. Belgin 3367
 Demokracja – Reformy – Polska 11209
 Dempe Daniel 8410
 Demska Anna 1471
 Dendorfer Jürgen 7506
 Dénes Mirjam 1242
 Denhoff Jan Kazimierz 5987
 Denhoffowa Zofia z Sieniawskich zob. Czartoryska Zofia z Sieniawskich
 Denisko Joachim 5230
 Denkiewicz-Szczepaniak Emilia 3055
 Deńca Marta 3746
 Depczyński Jakub 1592
 Depczyński Rafał P. 10557
 Deportacje Polaków i obywateli polskich do Kazachstanu 9028
 Deprati Greta, tl. 4264
 Derda Anna 9205
 Derdowski Hieronim 6351
 Derdzak Lübov' 5076
 Derdziuk Andrzej 6390, 6391
 Derecki Paweł, przedm. 7344
 Derejczyk Marta 1411
 Derejski Krzysztof 2927
 Derengowski Piotr 2928
 Dereń Bolesław 6797, 6887
 Dereszyńska-Romanik Melania 954
 Derewenda Robert 1033, 3621
 Derewońko-Milewicz Joanna 4750
 Dering Władysław 9978
 Derkowska-Kostkowska Bogna 2534, 3655, 8305, 8411
 Derlik Artur 2090, 7178
 Derlińska-Pawlak Danuta 2546
 Derwiński Zdzisław A. 999
 Des Noyers Pierre 7911
 Deskur Andrzej 8464
 Deskur Andrzej Maria 5987
 Desperak Iza 2416, 2419
 Desperak Olga 4174
 Despot-Zenowicz Aleksander 8643
 Deszczyński Marek P. 10178
 Detka Janusz 3970
 Dettlaff Danuta 4184, 4230
 Dettloff Paweł 4105, 4108
 Deutsch Paul 5883
 Deversoir Air Base, Egipt 3239
 Devosges-Cuber Małgorzata 1622; red. 1622
 Devrient Therese 8177
 Dęba zob. Nowa Dęba
 Dębek Bogusław Andrzej 2744
 Dębica, woj. podkarpackie 248, 4566, 4634, 4763, 4773, 5610, 9220, 10024; powiat 9984; region 4566
 Dębicka Daria 2369
 Dębicka Felicja 8573
 Dębicki Adrian 6210
 Dębicki Edward 3319
 Dębicki Jacek 2841
 Dębiński Antoni, przedm. 3573
 Dębiński Józef 9992
 Dęblin, pow. rycki 1873, 5232, 8378, 10333
 Dębno, pow. myśliborski 7949
 Dębowiec, pow. myszkowski 7132
 Dębowska Krystyna 8412
 Dębowska Maria, wyd. 7579, 7580
 Dębowski Michał 4222
 Dębska Agnieszka, wyd. 8266, 10439
 Dębska Kuźnia, pow. opolski, woj. opolskie 6982

- Dębska Magdalena, przedm. 9193
 Dębski Andrzej 4444; red. 6490
 Dębski Jan 6146
 Dębski Jerzy 5696
 Dębski Romuald 6147
 Dębski Sławomir, red. 9076
 Dębski Tadeusz 5697
 Dębski Zbigniew 6148
 Dęby Hubert, oprac. 1544
 Diaczan Filip 6149
 Diakoniat stały w Kościele w Polsce 5318
 Diakowski Marcin 7267
Dialogi 4079
 Dias-Lewandowska Dorota 7707
 Didi-Huberman Georges 1602, 1783
 Diec Joachim 5148
 Diecezja sejmńska 1818–1925. 5319
 Diementiew Grzegorz 5285
 Diepholz, Niemcy 2915
 Dietl Józef 8305
 Dietlowie, rodzina 5490
 Dietrich Georg 5176
 Dietz Henryk 4795
 Đilas Milovan 3283
Dilo 3291
 Dimić Ljubodrag 3283
 Dingel Irene 5489; red. 5489
 Diniejko Andrzej 2929
 Dioklecjan, cesarz rzymski 2820
 Dioskurides 2767
 Dirlwanger Oskar 3127, 3128
 Discovering Edom 2343
 Disease, death, decay in literatures 4751
 Disraeli Benjamin 2929
 Ditrich Andrzej 2360
 Divékové, rodzina 7110
 Diyarbakır, Turcja 2670
 Dla Niepodległej 1571
 Dłubacz Włodzimierz F. 3461
 Dłubnia, lewy dopływ Wisły 7084
 Długajczyk Edward 5698, 9267; przedm. 5698; wyd. 9080
 Długoborski Sebastian 5252
 Długokęcki Wiesław 2234
 Długolecki Piotr 9221
 Długosz Danuta, oprac. 7140; przedm. 7140; red. 7140
 Długosz Jan 741, 750, 775, 803, 852, 1190, 1780, 3281, 3298, 3299, 3746, 7431, 7481
 Długosz Joanna 5026
 Długosz Karol, współpr. 5534
 Długosz Katarzyna 7768, 8032
 Długoszowie, rodzina 3299
 Długoszowski Bolesław Wieniawa-5226, 9404
 Długozima Anna 4264
 Dłuska Bronisława 7201, 8986
 Dłuska Janina 4187
 Dłuski Kazimierz 8986
 Dłuski Stanisław 9217
 Dłutek Maria 4187
 Dłużew, pow. miński 4200, 4371
 Dłużewska-Sobczak Anna 7068
 Dłużewski Kazimierz 7553
 Dmित्रuk Michał 5320
 Dmित्रuk Stefan 8413, 8414
 Dmित्रuk-Sorohtej Inna 4222
 Dmochowska Lila 6600
 Dmochowska Maria 6150
 Dmochowski Piotr 7283
 Dmochowski Piotr Andrzej 2057, 2085
 Dmowski Rafał 706, 4752, 4894; przedm. 4894; red. 4894
 Dmowski Roman 1541, 5077, 5100, 5128, 5131, 5134, 5135, 5961, 8415, 9357, 11228
 Dni, które wstrząsnęły światem? 8415
 Do zobaczenia po rewolucji! 1446
 Doan Karolina 7334
 Do b c z y c e, pow. myślenicki 925, 4585; region 6382
 Dobek Karolina 1548
 Dobek Rafał 8512
 Dobernitz Johann Christoph 7743
 Dobiasz-Krysiak Maja 3249
 Dobiegiew, pow. strzelecko-drezdeński; obóz Woldenberg 8273, 9924
 Dobiński Eugeniusz, red. 5956
 Dobkowski Jarosław 4900
 Dobkowski Mieczysław 3286
 Dobosz Józef 2899, 3437, 7340, 7340, 7349, 7450; przedm. 740; red. 139, 2899, 3597, 7450
 Dobosz Marzena 5595
 Dobosz Romana 4573
 Doboszevska Alina 971
 Doboszowice, pow. ząbkowski 9088
 Doboszyński Adam 5066, 5266
 Dobra, pow. turecki; gmina 1960
 Dobranowscy, rodzina 2058
 Dobranowski Hubert 2058
 Dobrawa (Dąbrówka, Dubrawka), księżna 7450
 Dobrze Miasto, pow. olsztyński 7668
 Dobroczyński Bartłomiej 3470, 3483
 Dobrodzicka Wanda zob. Krahelska Wanda
 Dobrodzicki Adam 4487
 Dobrodzicki Jerzy 6151
 Dobromierz, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 7768
 Dobromil, Ukraina 8508
 Dobroniega Maria, żona Kazimierza I Odnowiciela 676, 7368
 Dobroński Adam Czesław 1121, 3402, 5961, 5987, 5997, 7060, 10558; red. 7060
 Dobroszów, pow. koniński 8920
 Dobroszyce, pow. oleśnicki 7958
 Dobrotwór, Ukraina 7595
 Dobrowolska Beata 9993
 Dobrowolska Joanna 9206, 9636, 11144
 Dobrowolska Władysława 6152
 Dobrowolski Adam 11044
 Dobrowolski Marek 5130
 Dobrowolski Paweł T. 2930, 2931
 Dobrowolski Piotr 4043, 5067
 Dobrowolski Stanisław 1059, 6035, 9207
 Dobrowolski Tomasz 5321
 Dobrucka Wacława 9650
 Dobruszek Wiesław 4584
 Dobry Artur 2259, 4166
 Dobryń-Kolonia, pow. białski 7363
 Dobrzańska Celina 4495
 Dobrzańska Halina 7239, 7240
 Dobrzański Henryk, pseud. Hubal 5857, 9789
 Dobrzański Jarosław 5148
 Dobrzański Krzysztof, red. 1531
 Dobrzeńce Romuald 6153
 Dobrzyca, pow. pleszewski 1437, 1728
 Dobrzyń-Dobrzecki Kazimierz Józef 5266
 Dobrzyński Arkadiusz 4109
 Dobrzyń Duże, pow. białostocki 5431
 Dobrzyńska, lewy dopływ Neru 7047
 Dobrzyń nad Wisłą, pow. lipnowski 8330, 9147, 9861, 9961; starostwo 7564
 Dobrzyńska Helena 6154
 Dobrzyńska Teresa 3791
 Dobrzyńska Ziemia 1612, 2372, 3346, 5494, 6983, 9148, 9948, 10289
 Dobrzyńska-Lankosz Ewa 6001
 Dobrzyński Andrzej 999
 Dobrzyński Jakub 8416
 Dobrzyński Jarosław, tl. 6924
 Dobrzyński Konstanty 6155
 Dobrzyński Roman 6911
 Docent Dr hab. Jan Kowalczyk (1918–2007) 6377
 Do d o n a, Grecja 8901
 Dohnalik Jan, wyd. 9798
 Dokonania małopolskich inżynierów w budowie niepodległej Polski 4753
 Doktor Marianna 4754
 Doktor Jan 2393, 2547, 5588
 D o k u d ó w, pow. białski 7363
 Dokument. A.N., Kronika. Płock, 31 grudnia 1875 r. 8178
 Dokumenty dotyczące prób uwolnienia bł. ks. Józefa Zempiela 9786
 Dokumenty Niepodległej z zasobu Archiwum Państwowego w Lublinie 1516
 Dokumenty polskie z archiwów dawnego Królestwa Węgier 7554

- Dokumenty z grodzieńskiego archiwum 8179
 Dola Kazimierz 7178, 7708
 Dolat Jarosław 1336
 Dolat Krystyna 3575, 11210
 Dolata Elżbieta 8417
 Dolata Tomasz 5139, 9208
 Dolata Zdzisław 6156
 Dolata-Daszakiewicz Izabella 7437
 Dolatkowski Augustyn Kajetan 6157
 Dolatowski Dariusz 7034, 7037
 Dolatowski Jakub 4953
 Dolecki Marcin 567
 Dolecki Rafał 881
 Dolewski Stanisław 3299
 Doleżał Horst 3648
 Doleżyńska-Sewerniak Ewa 4222; red. 4222
 Dolinovs'kij Volodimir Ivanovič, wyd. 7595
 Dolińska Elżbieta 5576
 Dolińska Magdalena 2449
 Doliński Artur 6158, 8742
 Doliński Ignacy Artur 8582
 Dolistowska Małgorzata 9209
 Doliwa-Klepcki Zbigniew M. 4755
 Dolnicki Piotr 3438
 Dolnicki Seweryn 6159
 Dolnośląska Akademia Lotnicza 4756
 Dolnośląskie województwo 7210, 7328
 Dolomity, pasmo górskie we Włoszech 2531
 Dolsk, pow. śremski 8051
 Dolska Anna z Chodorkowskich 7540
 Dołęgowska Katarzyna, red. 3537
 Dołęgowska Zenona 6972
 Dołhań Bronisław 7079
 Dołhołęka, pow. bialski 7363
 Dołowy-Rybińska Nicole 1934
 Dołyńska, Ukraina 7595
 Domachowska Agata Beata 3056, 3057
 Domagalska Małgorzata 3840, 8418
 Domagalski Andrzej 4585
 Domagała Szymon 8304
 Domalanus Anna 944
 Domalewski Jarosław 4739
 Domalik Adam, pseud. Kowboj 5724
 Domalik Andrzej 4438
 Domanice, pow. siedlecki 6984
 Domaniewski Janusz 9031
 Domańska Aleksandra 3841
 Domańska Ewa 653; przedm. 653; red. 653
 Domańska Justyna, współpr. 5866
 Domańska Katarzyna 4028; współpr. 4028
 Domańska-Lembicz Aneta, wyd. 9119
 Domański Cezary W. 3470; red. 3470
 Domański Erazm, rec. 7096
 Domański Grzegorz 6160, 7341
 Domański Juliusz 6549, 6550
 Domański Paweł 4268, 8419
 Domański Tomasz 4710, 6971, 9994, 9995, 10131, 10184; przedm. 10184; red. 10184
 Domaradzka Aleksandra, współpr. 9927
 Domaradzka Anna 5699, 9648
 Domaradzki Jerzy 6210
 Domasław, pow. wrocławski 2333, 7247
 Domasłowski Jerzy 9210
 Domazet Radosław 5103
 Dombek Ewa 49; oprac. 49
 Dombrowska Kamila 1404
 Domes Maria zob. Winckler Maria z Domesów
 Domeyko Ignacy 469
 Dominas Przemysław 4716, 4757
 Dominiak Łukasz 4046
 Dominiak Zbigniew 11053
 Dominik Guzman, św. 5450
 Dominik Katarzyna 6382
 Dominikanie 1027, 1984, 1990, 2007, 2840, 3281, 3297, 3979, 4027, 4032, 4045, 4113, 4214, 5400, 5450, 5510, 5535, 5588, 7210, 7353, 7502, 7535, 7754, 7853, 7854, 8064, 8065, 8103, 10132, 10745
 Dominikanki 2324, 2643, 3979, 5520, 7286, 7854
 Dominikowscy, rodzina 5842
 Domino Karel 9412
 Domino Zdzisław, uzup. 10261
 Dominowo, pow. średzki, woj. wielkopolskie 3636; region 3636
 Domke Radosław 2656, 4054
 Domoradzki Stanisław 8420
 Domy, które mówią 7090
 Domżałski Jerzy 7198
 Domżał Zbigniew 4028, 5331, 7342
 Donbas 3384, 9880
 Dönefner Joanna 7802
 Dönefner Piotr 10559
 Dongola, Sudan 2937
 Donogiewicz Issak Antoni 10156
 Donoso-Cortés Juan 2667
 Donum cordis 2548
 Dopart Bogusław 5602
 Dopartowa Mariola 4486
 Dopieralska Jolanta 7334
 Dopierała Kazimierz 2675
 Doraczyńska-Dziuba Kinga 1974
 Doralska Dominika, red. 5853
 Doruguń, Białoruś 10455
 Doria-Dernałowicz Stanisław 11159
 D'Oriana 65
 Dorman Jan 199, 1584, 4439, 4448, 4475, 4479, 4489, 4497, 4501, 4502
 Dormus Katarzyna 3576, 3601, 9211, 9610
 Dorna Maciej 740, 5807, 7343
 Dorobek Jan, przedm. 4975; red. 4975
 Dorochołowicz Marcin, red. 2587
 Doroħań, Ukraina 3809
 Dorostolon zob. Silistra
 Dorosz Beata 3829; przedm. 3829; red. 3829
 Doroszewicz Stefan 11247
 Doroszewski Jerzy 9212; rec. 3628
 Doroszek Tadeusz 9996
 Dorota Duńska, księżniczka pruska 4036
 Doroz-Turek Małgorzata 4269
 Dorpat zob. Tartu
 Dorst Tankred 5592
 Dortmund, Niemcy 6063, 9883
 Dössel, Niemcy; obóz 6089
 Dostatni Tomasz, współpr. 5445
 Dostoewskij Fedor Mihajlovič 4486
 Doświadczenie dwóch totalitaryzmów 5078
 Douhet Giulio 5232
 Doñnar Aläksandr Barysavič 4737
 Dousa Jerzy 2548
 Dover, Wielka Brytania 3281
 Dowdall Alex, red. 3271
 Downar-Zapolski Mirotrofan 8579
 Downarowiczowie, rodzina 5730
 Drab Monika 4333
 Drabik Sebastian 6458
 Drabik Wincenty 4174
 Drabinianka zob. Rzeszów
 Drabińska Urszula, red. 1591; wyd. 1591
 Dragan Jolanta 4758, 8604
 Drajewski Stefan 4445
 Draliny, pow. lubliniecki; Kanus 6122
 Dranka Zbigniew 1655, 5572, 11211
 Drapella-Hermansdorfer Alina 6257
 Draus Agnieszka 4555
 Draus Jan 726, 3058, 3059, 3242, 5187, 5322, 5987, 6719; przedm. 3242; red. 3242
 Drawa, prawy dopływ Noteci 2242, 4880
 Drawc Marta 1994
 Drawska Puszcza 2242
 Drawsko Pomorskie, woj. zachodniopomorskie; powiat 7518
 Drazba Krzysztof, red. 5859
 Draż Damian, red. 9096
 Draż Kaja 1077, 2149
 Draż Korga Iwona 999
 Draż Marcin 5480
 Draż Zbigniew 4739
 Drażewski Marek 10955
 Drażewski Mateusz 1903
 Drażyk Jolanta, przedm. 4216; red. 4216
 Dreczka Janusz 2723, 3319, 6012, 6510, 6735
 Dreczko Ewa 7267
 Dreifuss Havi 9997
 Drejer Joanna 2027
 Drejer Justyna, tł. 2030

- Drejerski Bartosz, oprac. 1544
 Drela Anna 6999
 Drellich Sławomir 11212
 Drelicharz Wojciech 7402
 Drelów, pow. bialski, woj. lubelskie 4554, 7363
 Dremaité Grażyna 4264
 Drenda Franciszek 5392
 Drentel'n Aleksandr Romanovič 8287
 Dreszer Rudolf 5691
 Dreścik Jan Jakub 5394
 Drewczyńska-Trzaska Klaudia 7802
 Drewniak Bogusław 3134, 4515, 6161
 Drewniak Piotr 1687, 5329; red. 1687
 Drewniak Szymon 2272
 Drewnik Marek, przedm. 5161
 DREWNOK-WORYNA Kazimiera, il. 2431
 DREWNOWSKA Olga 2379
 Drezdenko, pow. strzelecko-drezdenecki 8624
 Drezno, Niemcy 4127, 4373
 Drgas Jakub 5212
 Drobna Agnieszka 7178
 Drobny Rudolf 7178
 Drochomirecki Bolesław 1903
 Droga do Niepodległej. Listopad 1918. 1550
 Droga S3 w przeszłość 1513
 Drogi do Niepodległej 8421
 Drogi do wolności. Kultura muzyczna 4516
 Drogomyśl, pow. cieszyński 7318; region 6985; Zawada 6985
 Drogoń Andrzej 7032, 9587
 Drogoszewo, pow. gostyński 7000
 Drogowski Jakub 9948
 Drohiczyn, pow. siemiatycki 3689, 7748
 Drohobycz, Ukraina 6986, 10019
 Drohojowski Stanisław Konstanty 1420
 Drohomirecka Magdalena 5442
 Drohomirecki Andrzej, przedm. 4154; red. 4154
 Droń Maciej, oprac. 1727
 Drosik Joanna 2549
 Drost Hans zob. Drozd Jan
 Drost Willi 1276, 3124
 Droś Anna 8422
 Drowniak Epifanisz zob. Nikifor Krynicki
 Drozd Aleksandra 10711
 Drozd Andrzej 1960
 Drozd Anna 4449
 Drozd Jan (Hans Drost) 6162
 Drozd Katarzyna Anna 1934
 Drozd Natalia 2090
 Drozd Roman 3322; wyd. 11167
 Drozd-Wadył Ewelina 7334
 Drozdek-Małołepsza Teresa 9444
 Drozdowicz Krzysztof 3659
 Drozdowo, pow. łomżyński 1267, 5983
 Drozdowska Agnieszka 5131, 10560; rec. 8461
 Drozdowska Maria 9998
 Drozdowska Paulina 4446
 Drozdowska Wanda 2439
 Drozdowski Adam 5612
 Drozdowski Krzysztof 5237, 9213, 9379; polem. 10226
 Drozdowski Krzysztof Jan 9998
 Drozdowski Marian Marek 1574, 2272, 4896, 6574, 8732, 9214, 9643, 9702; rec. 1726, 6915
 Drozdowski Mariusz R. 3288
 Drozdowski Rafał 2423
 Drozdowski Wojciech, red. 11201
 Drożdź Sławomir Leszek 2745
 Drożński Ludwik 5839
 Drożdź Alojzy 6163
 Drożdź Leokadia 9267
 Drożdź Mateusz 5249, 8930
 Drożdź Andrzej, oprac. 64, 8263; przedm. 64, 8263
 Drożdź Karolina, red. 5481, 6414
 Drożdź Klaudia, red. 1411
 Drożdź Piotr 5249
 Drożdź Rafał 3417
 Drożdź-Luszczyc Katarzyna 3791
 Drtina František 3497
 Drucka Nadzieja 6164
 Drugetowie, rodzina 3281
 Drugi sokołowski przegląd prasy 3254
 Drummond Edward 9054
 Druskienniki, Litwa 3290, 4822
 Drzubicki Kasper 5472, 7915
 Drwał Dawid 4759, 4760
 Drwęca, prawy dopływ Wisły; międrzyczce 2372
 Drwęsa, pow. poznański 4952
 Drwęski Jarogniew 1815
 Dryblak Łukasz 5092, 10561
 Drygas Aleksander 4761
 Drygas Ignacy Jan 8180
 Drygas Mirosław 4740
 Dryja Józef 5329
 Dryniak Eugeniusz 10745, 10870
 Drywa Danuta 1361, 7130
 Drzał-Sierocka Aleksandra 2534, 5589
 Drzazga Józef 10714
 Drzazga-Lech Maja 2394, 3286
 Drżążna, pow. sieradzki 7820
 Drzewiecka Anna 1037
 Drzewiecka Dorota 4998
 Drzewiecka Ewelina 2932; tł. 2597
 Drzewiecki Andrzej 1908, 5067, 5251, 5286, 10562; red. 5251
 Drzewiecki Bartosz 955, 985, 7709, 7996, 11213
 Drzewiecki Józef 5211
 Drzewiecki Zbigniew 3695
 Drzewiński Sebastian 4449
 Drzewucki Janusz 8242
 Drzonek Jakub 7171
 Drzonek Patrycja 7171
 Drzycimski Andrzej 9999
 Drzymała Michał 1815
 Du Châtelet Gabrielle-Émilie Le Tonnelier de Breteuil 2581
 Dubaj Stanisław 3302
 Dubas Elżbieta, przedm. 672; red. 672
 Dubas Małgorzata 803
 Dubas-Urwanowicz Ewa 6893
 Dubasiewicz Małgorzata 2440
 Dubel Lech 2668
 Duber Paweł 10000
 Dubicki Andrzej 10001; red. 2656
 Dubicki Tadeusz 5187, 5226, 9735, 10001
 Dubiec-Stach Joanna 2283
 Dubiel Eugeniusz 6489
 Dubiel-Dmytryszyn Sebastian 3310; red. 7043
 Dubielak Władysław, pseud. Myśliwy 6766
 Dubinki, Litwa 5872
 Dubiński Krzysztof 3060
 Dubis Anna 6476
 Dubowik Henryk 3950
 Dubrawski Andrzej 1656
 Dubrawski Marcin 1656
 Dubrawski Tadeusz 1656
 Dubrownik, Chorwacja 4333
 Dubrowski Piotr 3786
 Duch nasz zastąpi setki 10313
 Duchamp Marcel 2692
 Duchńska Seweryna 6165
 Duchński Franciszek Henryk 850
 Duchliński Piotr 3493
 Duchnowski Tomasz, red. 871, 875; współpr. 884
 Duchnowski Tomasz Marcin 1819, 5241, 8423
 Duczki, pow. wołomiński 4730, 8353
 Duczko Władysław 2502, 4667
 Duć-Fajfer Helena 3830
 Duda Agata, red. 4306
 Duda Andrzej 2553
 Duda Aneta A. 3294
 Duda Artur 3835
 Duda Daniel 1820, 5700, 6157, 6245, 6366, 6495, 6602, 6905; oprac. 1851
 Duda Elżbieta 6995, 6996
 Duda Franciszek 8181
 Duda Gustaw 3439
 Duda Henryk, przedm. 3772
 Duda Józef (1929–2013) 5900
 Duda Józef (ur. 1942) 7710
 Duda Krystyna, red. 1680
 Duda Maciej 6099; red. 6099
 Duda Marian 3695, 5546, 6519
 Duda Michalina 2842
 Duda Michał 1622; red. 1622
 Duda Paweł 7711
 Duda Roman 10314

- Duda Stefan 9716
 Duda Tadeusz 7162
 Duda Waldemar 7132
 Duda Zygmunt 6166, 11214
 Duda-Dziewierz Krystyna 2395
 Duda-Koza Agata 5537
 Dudała Halina 985, 1657, 3286, 5327; rec. 973
 Dudała Rafał 3311, 5192
 Dudek Agnieszka 5701
 Dudek Andrzej 5330, 9215
 Dudek Antoni 11215, 11216, 11217; współpr. 5091
 Dudek Antoni Marian 3990
 Dudek Dobiesław 4586
 Dudek Dominika 6835
 Dudek Jarosław 2537, 2899
 Dudek Joanna 6956
 Dudek Jolanta 3835
 Dudek Justyna 520, 5588, 5990, 11154
 Dudek Krzysztof 4762
 Dudek Maciej 1070
 Dudek Tomasz 6849, 10002
 Dudek-Bujarek Teresa 1248, 5488; przedm. 4194; red. 4194
 Dudek-Klimiuk Joanna 9216
 Dudek-Kornecki Jan 10718
 Dudek-Młynarska Elżbieta 8604
 Dudith Andreas 5489
 Dudka-Kowalska Agnieszka 1814
 Dudkiewicz Emilia 4571
 Dudkiewicz Zbigniew 5257
 Dudra Stefan 1729, 5323
 Dudziak-Kowalska Małgorzata 6001
 Dudzik Iwona 1865
 Dudzik Wojciech 4487, 4495
 Dudzikowa Maria 6167
 Dudzikowski Piotr, rec. 1994
 Dudzińska Elżbieta, red. 6001
 Dudzińska Karolina, red. 3736
 Dudziński Michał 707
 Dudziński Paweł 8424
 Dudziński Robert 10563, 10564
 Dudziński Tomasz 5979; wyd. 5434
 Duffek-Bartoszewska Maria 1480
 Dufournet Jean 5807
 Duffrat Joanna 708, 848, 5173, 8297, 8945, 9184; przedm. 8230, 9084; wyd. 8230, 9084
 Duh Oleg Zinowijowicz 3281
 Duła, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 4274
 Dukwicz Dorota, wyd. 7556
 Dulek Piotr 3061
 Dulewicz Jarosław 6971
 Dulewicz Joanna 5630
 Dulęba Agnieszka 10565
 Dulębianka Maria 5612, 5814
 Dulisz Ilona 4517; red. 4517
 Dullin Sylwia 7187
 Dulna-Rak Ewa 4487
 Dumas Alexandre 4449
 Dumin Stanisław W. 5949
 Dunaeva Victoria 2415
 Dunaj 2331, 2773, 5286; region 2788
 Dunaj Bogusław 3791
 Dunaj Katarzyna 3062
 Dunajec, prawy dopływ Wisły 4511, 7088
 Duniec Krystyna 4478, 4487
 Dunikowski Ryszard 9029
 Dunin Teresa, red. 629
 Dunin-Borkowski Piotr 6077
 Dunin-Kozicka Helena zob. Kozicka Helena z Gostkowskich
 Dunin-Marcinkiewicz Władysław 4187
 Dunin-Wąsowicz Elżbieta 7884
 Dunin-Wąsowicz Krzysztof 44
 Dunin-Wąsowicz Marek 9030
 Dunin-Wąsowicz Paweł, współpr. 9030
 Duńczyk-Szulc Anna 1602; red. 1602
 Duraj Michał 4832
 Durak Adam 6168
 Durand Wilhelm 5480
 Durbas Małgorzata 3288, 7712; oprac. 57; red. 3288
 Durkański Marek 9974
 Durcz Czesław 5251
 Durczak Joanna 3866
 Ęrdev-Malkiewicz Gordana, tł. 3282
 Dürer Albrecht 4202
 Ęrica Peter 7092
 Durini Angelo Maria 8148
 Durka Jarosław 5052, 6488; red. 308
 Durko Janusz 6169
 Durković-Jakšić Ljubomir 3282
 Durka Joanna 5472
 Durys Ewa 860
 Duse Eleonora 4495
 Dusińska Halina 5257
 Duska Joanna 3772
 Düsseldorf, Niemcy 3400
 Duszniki-Zdrój, pow. kłodzki 1268, 1269, 4147, 4622, 4882, 4883, 4989, 10790
 Duszyńska Blanka, fot. 7205
 Duszyńska-Janus Jolanta 10315
 Duszyński Tomasz 7205
 Duszyński-Karabaszy Henryk 3787
 Dutka Elżbieta 32, 6205
 Dutka Wojciech 8425
 Dutkiewicz Marek 6479
 Dutkiewicz Rafał 11160
 Dutkowski Jarosław 2130, 2174
 Dutkowski Krzysztof 3417
 Duży Wiesław 8070
 Dwa niedrukowane dokumenty dotyczące raciborskiej dominikanki 7286
 Dwina, rzeka w Rosji 5286
 Dwojewska Iwona 5228; red. 5228
 Dwojnych Andrzej 3346; przedm. 3346; red. 3346
 Dworacki Juliusz 3063
 Dworaczek Kamil 6729, 10942
 Dworaczyk Marek 2341
 Dworakowska Maria 4467, 4495
 Dworakowska Zuzanna 7713
 Dworecka Teresa, rec. 10888
 Dworek Białołprądnicki. Historia 5573
 Dworniczak-Leśniak Kamila 4110
 Dworzaczek Włodzimierz 2085, 8098
 Dworzak Agata 4111, 4212, 7714
 Dworzecka Joanna 5324
 Dwudziestolecie międzywojenne 9217
 Dybalska Renata Rusin 3031
 Dybala Anna 4800; oprac. 4800, 4920
 Dybala Jolanta 1213
 Dybaś Bogusław, rec. 7663; współpr. 2263
 Dybiak Krzysztof 3835; red. 3885
 Dybek Elżbieta 6099
 Dybicz Paweł, przedm. 5157, 11127; red. 5106, 5157, 11127
 Dybkowska-Stefek Dorota 4744
 Dybowski Antoni 6095
 Dybowski Benedykt 6170, 9031, 9199
 Dybowski Jan 8552
 Dybowski Konrad 6171
 Dyczek Piotr 2379, 2548, 3418
 Dydak Elżbieta, tł. 9106
 Dydo-Roźniecki Roman 9787
 Dyduch Jan 6032
 Dydycz Rafał 8426, 10566; red. 261
 Dydycz Robert 5325
 Dydziński Antoni 8289
 (Dy)fużje. Związki literatury i sztuki 3842
 Dygat Antoni 6172
 Dygdała Jerzy 3288, 7715, 7716; przedm. 8033; wyd. 7549
 Dygo Marian, rec. 7496
 Dyguś Kamil 2175
 Dyka Lucjan 6131
 Dylałgowa, pow. rzeszowski 5075, 9853
 Dylematy czasu i przestrzeni 1123
 Dylewski Adam 3312
 Dylewski Romuald 6173
 Dyllus Anna 10952
 Dylus Daniela, rec. 5537
 Dymara Bronisława 5862
 Dymarek Anna 1946
 Dymarski Mariusz, przedm. 7142
 Dymarski Mirosław 2553
 Dymczyk Rafał, red. 3274, 3275
 Dymek Mariusz 5702
 Dymek Mirosława 6725
 Dymek Przemysław 5213, 9218, 9219
 Dymek Walenty 3269
 Dymiter Marcin 1494
 Dymitr I Samozwaniec, car rosyjski 8032

- Dymitrowski Jacek 4763, 9220; red. 248
- Dymkowski Maciej 5620
- Dymmel Anna 8427
- Dymmel Piotr 2260; oprac. 7599; red. 270, 5588; wyd. 1522, 7599
- Dymna Anna 1554
- Dymowski Arkadiusz 2176, 2177, 2178, 2548
- Dymoszowa Zofia z Kierbedziów 8732
- Dynowska Wanda 5596, 5855
- Dynowskie Pogórze 7043
- Dynów, pow. rzeszowski 4731
- Dyplomaci sascy wobec Sejmu Wielkiego 7555
- Dyplomacja w służbie Rzeczypospolitej 9221
- Dyplomy sportowe Drugiej Rzeczypospolitej 1575
- Dyrda Mirosław Jan 10235
- Dyrdoń Zbigniew 997a
- Dyrektwy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dla Służby Bezpieczeństwa 10316
- Dyrlaga Przemysław, red. 7234
- Dysinger Carol 5617
- Dyskant Józef Wiesław 6497
- Dyskursy imperii 2550
- Dyskusja 6622
- Dywan Tomasz 8428
- Dziaczkowski Jan 4223
- Dziadek – 60 lat kapłaństwa 5326
- Dziadek Justyna 5385
- Dziadek Magdalena 4517, 4530, 4572, 8429; red. 4572
- Dziadkiewicz Michał 4596
- Dziodoszenie 5249
- Dziadulski Zdzisław 5857
- Dziadzio Andrzej 2933, 6672, 8430
- Dziak Waldemar Jan 3064
- Działak-Szubińska Anna 2636
- Działdowo, woj. warmińsko-mazurskie 1270, 3303, 4581, 6987, 9419, 10028; obóz Soldau 10186; region 6987, 9544
- Działek Ewelina 3457
- Działoszyn, pow. pajęczański 7210, 8563
- Dzianisz, pow. tatrzański 6988; parafia 6988
- Dzianisz. 400 lat historii 6988
- Dziarmaga Agnieszka, red. 1893
- Džiaugytė Gintarė, tl. 1630
- Dziczek Władysław 6348
- Dzieduszycki Wojciech 8422, 8705, 9000
- Dziedzic Bogdan 7216
- Dziedzic Gabriela 7114
- Dziedzic Jan 8182
- Dziedzic Leszek 4112, 4216
- Dziedzic Małgorzata 2437
- Dziedzic Marcin 7114; rec. 5605, 5922
- Dziedzic Stanisław 2437, 3843, 4270, 4271, 5987, 6808, 6874, 7125
- Dziedzic Tomasz 6675; przedm. 8182
- Dziedzic Wojciech 4764, 6043, 6612, 9222, 10003; rec. 4016, 5806, 7063
- Dziedzictwo II Rzeczypospolitej 9223
- Dziedzictwo Bronisława Ferdynanda Trentowskiego 3440
- Dziedzictwo górnośląskiej reformacji 5327
- Dziedzictwo i pamięć Kresów Wschodnich 1219
- Dziedzictwo idei i piękności 3577
- Dziedzictwo językowe przeszłości 3772
- Dziedzictwo klasztoru Augustianów-eremitów 8183
- Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza* 126
- Dziedzictwo narodowe poza granicami Polski 3368
- Dziedzictwo Tridentinum 7717
- Dziedzictwo Wincentego Kadłubka 5328
- Dziedzictwo – współczesność 3578
- Dzieje Diecezji Tarnowskiej 5329, 5330
- Dzieje Działdowa i Działdowszczyzny 6987
- Dzieje i kultura cystersów w Polsce 5331
- Dzieje Karczówki w Kielcach 3991
- Dzieje Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim 10567
- Dzieje Najnowsze* 127
- Dzieje parafii Brzostek 5332
- Dzieje polskiej szkoły w Cielczy 3579
- Dzieje prymasostwa polskiego 5333
- Dzieje przedstawicielstw Królestwa Danii 5079
- Dzieje straży pożarnej w powiecie świdnickim 4765
- Dzieje Ulanów Jazłowieckich 5214
- Dzieje Uniwersytetu w Poznaniu 3580
- Dzieje Urzędu Radiotelegraficznego Babice-Boernerowo 4766
- Dzieje Żydów polskich 3313
- Dziekan Jacek, współpr. 4857
- Dziekan Marek M. 3287
- Dziekanowice, pow. gnieźnieński 1272, 4675, 4676
- Dziekanowice, pow. krakowski 2342
- Dziekanowice, pow. poddębicki 1271
- Dziekański Józef Pius 6108
- Dzielnica, pow. kędzierzyńsko-kozielski 7267
- Dzielska Maria 2899
- Dzieła mistrzów renesansu 1614
- Dzieła utracone 1576
- Dziembowscy, rodzina 1998
- Dziembowski Józef 8431
- Dziembowski Karol Bogusław 8432
- Dziembowski Piotr Maciej 2059, 7718, 8431, 8432; red. 135
- Dziemian Olga 7719
- Dziennis Helena 2123, 6360, 6994
- Dziennisiewicz Daniel 2534
- Dziennik Bałtycki* 11125
- Dziennik Bydgoski* 3282, 3787, 5587, 8898, 9320
- Dziennik Ludowy* 9810
- Dziennik Łódzki* 9810
- Dziennik Miński* 8351
- Dziennik pacjenta izolatorium gruźliczego 9788
- Dziennik Pojezierza* 2645
- Dziennik Poznański* 8341, 9364
- Dziennik Wileński* 8591
- Dziennik Wydzielonego Oddziału Wojska Polskiego 9789
- Dziękowski Tomasz 2349, 7363
- Dzierbunowicz Ewa Halina 10568; red. 10568
- Dziergwa Roman, rec. 77
- Dzierżgonowski Mikołaj 7800
- Dzierżgów, pow. włoszczowski 7868
- Dzierżek Krzysztof 7912
- Dzierżek Stefan 10745
- Dzierżko-Bukal Iwona 4371
- Dzierżon Jan 5391, 6174
- Dzierżonów, woj. dolnośląskie 717, 5386, 7743, 10635, 10644; powiat 2326; region 10645
- Dzierżykraj-Morawski Jan 9420
- Dzierżyński Feliks 8445
- Dzierżyńszczyzna, Polski Region Narodowy w Białoruskiej SRR 5186
- Dziewanowscy, rodzina 5703
- Dziewanowski Adam 2360
- Dziewanowski-Stefańczyk Bartosz 5703; red. 1215
- Dziewczyna z Tela 6906
- Dziewiatkowski Mikołaj 5334
- Dziewiątkowski Janusz Adam 4495
- Dziewicki Tomasz 4215
- Dziewirski Jerzy 8433
- Dziewińska-Chudy Ewelina 3834
- Dziewoński Edward 4447
- Dziewoński Ludwik 925
- Dziewoński Roman 4447
- Dzięcioł Aldon, przedm. 4575
- Dzięzielewicz Józef 3491
- Dzięga Andrzej, przedm. 6475
- Dzięga Dorota 1976
- Dzięgiel Ewa 9224
- Dzięgiel Leszek 3477
- Dzięgielewska-Żołądź Kazimiera 9790
- Dzięgielewski Jan 8015
- Dzięgielewski Roman 7720, 7721

- Dziękuję Ci Boże, że jestem 6125
 Dzik Janina 5331
 Dzik Marek 11218
 Dzik Michał 7446; rec. 7516; red. 7446
 Dzik Filip 5760
Dzikoviana 128
 Dzikowska Elżbieta 4643, 5813
 Dzikowska Elżbieta Katarzyna 11318
 Dzikowska Greta 4212
 Dzikowska-Światowiak Aleksandra 2645
 Dzikowski Arkadiusz 5215
 Dzikowski Józef 9791
 Dzikowski Tomasz 1353
 Dzikowski Władysław 9032
 Dzikowski Zdzisław, uzup. 7234
 Dzików zob. Tarnobrzeg
 Dzióbek Michał, wyd. 916
 Dzióbek Władysław 6175
 Dziuba Adam 4254, 5990, 6123, 10569, 10570, 10571, 11088, 11106
 Dziuba Andrzej Franciszek, rec. 3330, 4924, 7306
 Dziubak Marcin 4970
 Dziubalska-Kończak Katarzyna 6187
 Dziubecki Tomasz 4240
 Dziubek Marcin 5248
 Dziubek Wiesław 1658
 Dziubińska Elżbieta 3844
 Dziubiński Marcin 6859
 Dziura Małgorzata 2441
 Dziurka Ludwik 6176
 Dziurok Adam 3622, 5546, 10572, 10573, 10952; red. 122, 5546, 10952; wyd. 10332
 Dziwiz Stanisław 5987; przedm. 6032
 Dziwoki Julia 5067, 5232, 5537
 Džumašovič Abdrahmanov Bolotbek 9225
Dzwon Niedzielny 9507
 Dzwonek Aleksandra 1377
 Dzwoniarek-Konieczna Michalina 2342; red. 2342
 Dzwonkowski Roman 3701
 Dzwonczyk Joanna 5014
 Dželam, dopływ Canabu 2798
 Dźwiągł Renata 412; rec. 2501; red. 2437
 Dźwina Dominika 2534, 3936
 Dżabagi-Skibniewska Dżennet 5949
 Dżarasz, Jordania 2379
 Dżuła-Radkiewicz Monika 4544
- East Asian theatres 2551
 Eastern Europe 10004
 Eberhardt Piotr 2261, 3065, 5161
 Eberlein Beate, tl. 3560
 Eberlein Paul Gerhard 3560; współpr. 3560
 Ebstein Wilhelm 2693
 Echa dawnej Warszawy 7199
Echa Przeszłości 66, 129
 Echaust Karolina 2442
Echo Białostockie 8171
Echo Chełmka 3764
Echo Dąbrowicy 7023
Echo Muzyczne, Teatralne i Artystyczne 8815, 8816
 Echterhölter Anna 2225
 Ecker Shuki 3815; oprac. 9915
 Eco Umberto 2571, 5576, 10955
 Edelman Marek 1526, 6177
 Edirne, Turcja 2892
 Editiones sine fine 2005
 Edmund Bojanowski, bl. 5995, 8804
 Edukacja niesłyszących 3581
 Edward Kazmierski, bl. 5995
 Edward Klinik, bl. 5995
 Edynburg 3428
 Egerland 7506
 Eggert Barbara Margarethe 1242
 Egipt 2218, 2333, 2379, 2534, 2594, 2729, 2734, 2738, 2751, 2755, 2760, 2775, 2784, 2787, 2838, 3171, 3284, 3289, 3293, 5943, 9098, 10270; Górny 2610
 Ehlert Maciej 7267
 Ehrlich Christoph 5486
 Ehrlich Andrzej, tl. 9035
 Eichberger Gotfryd Karol 3886
 Eichendorff Joseph von 8355
 Eichmann Adolf 3289
 Eichstaedt Dorota, rec. 7209
 Eigeldinger Jean-Jacques 8434
 Eile Marian 10940
 Eilharda Lubinusa podróż przez Północne morze 7722
 Eisenstein Aron 6178
 Eisler Jerzy 10574, 10575, 10576, 10955; rec. 6224, 10371, 10605
 Eizyk Aron 4953
 Eizyk Jonathan 4953
 Eizyk Katriel 4953
 Eizyk Michael 4953
 Ejankowski Jan 6179
 Ejsmond Wojciech 2552
 Ejzenhart Dariusz 2179, 6501
 Ejzenštejn Sergej Mihajłowič 4449
 Ekdahl Sven 709
 Eker Anda 3815
 Ekiel-Jeżewska Maria 1530, 6769, 6770
 Ekier Jan 672
 Elagina Natalia A., red. 1122
 Elbląg, woj. warmińsko-mazurskie 2043, 2482, 4417, 6294, 6329, 6557, 6989, 8033, 9775, 10550, 11184; region 6990, 10029; Stare Miasto 6990
 Elbląski Kanał 2718
 Elias, prorok 4240
 Eligiusz, św. 2181
 Eliot Thomas Stearns 4490
 Elisz Arystydes 2738
 Eljaszuk Jan, pseud. Gromlik 6180
 Elmanowska Barbara 5704
 Elwart Waldemar 5595
- Elżbieta Granowska, królowa 5103
 Elcka diecezja 41, 68, 69, 11230, 11250
Elcki Przegląd Historyczny 130
 Elk, woj. warmińsko-mazurskie 130, 1273, 1274, 2404, 4901, 5197, 8644, 9429, 10972; region 11230
 Emancypantki i modernistki 8184
 Embleton Gerry, il. 7470
 Emmet Daniel Decatur 3006
 Emów, pow. otwocki 5226
 Encyklopedia Chełma 73
 Encyklopedia ekumenizmu w Polsce 74
 Encyklopedia „Solidarności” 75
 Encyklopedia Szczecina 76
 Ender, rodzina 8333
 Engelberg Meinrad von 644
 Engelgard Jan 5131, 5961, 9052, 9643, 9702; oprac. 1726; przedm. 9052; red. 9052
 Engelhardt Friedrich Bernhard 7055
 Engelking Anna 3830
 Engelking Barbara 9994; red. 9989
 Engelking Wojciech 2519, 3066
 Engelmayer Akos 9226; tl. 8229
 Engels Friedrich 2667
 Engler Maria 3294
 Englert Juliusz Ludwik 3406
 Enoch Juliusz 8269
 Entretiens du roi Stanislas-Auguste 7556
 Environmental Conditions of Settlement of the Danubian 7241
 Epir 2821
 Epistolografia w dawnej Rzeczypospolitej 3845, 3846
 Epler Adam 9792
 Epstein Magdalena Maria 6181
 Epsztajn Tadeusz 1437, 1602; rec. 2412
 Erazm z Rotterdamu 2534, 2982, 5331, 8010, 8096
 Erdmuta, księżna pomorska 2955
 Erenburg Ilia 6636
 Ernest-Kosmowski Edmund 4450
 Ernst Andreas 1485
 Eryk Pomorski 7435, 7511, 7512
 Eryk Zawsze Dobry, król duński 2882
 Eskin Ürij Moiseevič 8053
 Esman Janusz 9227
 Esman Tadeusz Antoni 9203
 Espelid Halldor 10108
 Essen August Franz von 7557
 Estera, postać biblijna 4240
 Esterházy János 2694
 Estonia 3133, 3296, 9237
 Estreicher Karol jun. 3428
 Estreicher Karol sen. 6182, 8821
 Estreicher Stanisław 3474; przedm. 8205
 Etapy niepodległości 8185
 Ethelfleda, władczyni Mercji 2680
 Etiopia 2965
 Etmańska Maria 5335, 6508

- Etnograficzne didaskalia 1411
 Etnografowie i ludoznawcy polscy 5705
 Ettersberg, Niemcy; obóz Buchenwald 9771, 9785
 Eufratezja 2891
 Eufrozyna, księżna kujawska 7308
 Eugeniusz Pryczkowski. Bibliografia 54
 Europa 415, 471, 490, 491, 616, 671, 691, 803, 824, 948, 967, 994, 1097, 1190, 1215, 1237, 1296, 1772, 1836, 1980, 2355, 2393, 2531, 2534, 2543, 2547, 2551, 2554, 2556, 2571, 2572, 2573, 2581, 2583, 2604, 2608, 2610, 2611, 2621, 2623, 2630, 2632, 2634, 2648, 2653, 2655, 2660, 2663, 2744, 2780, 2842, 2854, 2870, 2899, 2924, 2934, 2939, 2960, 2978, 2979, 2987, 3012, 3029, 3060, 3075, 3151, 3198, 3208, 3224, 3271, 3280, 3281, 3283, 3296, 3298, 3302, 3369, 3815, 3900, 3907, 3936, 3979, 3983, 4069, 4113, 4229, 4235, 4246, 4388, 4441, 4450, 4522, 4530, 4547, 4802, 4895, 5067, 5068, 5089, 5091, 5093, 5164, 5192, 5240, 5328, 5331, 5446, 5486, 5606, 5612, 5638, 5674, 5710, 5935, 6281, 6706, 6831, 7596, 7710, 7835, 7874, 7913, 7924, 7969, 7985, 8045, 8106, 8123, 8265, 8343, 8496, 8512, 8875, 9190, 9266, 9399, 9540, 9743, 9967, 10265, 10366, 10641, 10651, 10837, 10896, 11240; Południowa 3302; Północna 5486, 7334; Środkowa 454, 455, 463, 464, 466, 480, 642, 730, 1493, 1496, 1805, 2553, 2573, 2609, 2630, 2642, 2652, 2794, 2839, 2853, 2867, 3058, 3076, 3094, 3174, 3184, 3242, 3249, 3274, 3275, 3283, 3288, 3302, 3429, 4992, 5091, 5137, 5149, 5183, 5486, 7334, 7344, 7397, 7450, 8094, 8305; Środkowo-Wschodnia 282, 443, 497, 737, 756, 1903, 1934, 3030, 3067, 3139, 3164, 3172, 3173, 3211, 3217, 3291, 3294, 3357, 5139, 5327, 7368, 7506, 8094, 8578, 9228, 10754; Unia 3181, 3196, 3247, 11166, 11179, 11249; Wschodnia 131, 454, 455, 463, 2615, 2899, 3174, 3187, 3225, 3271, 3274, 3275, 3283, 3288, 3302, 3333, 5137, 5148, 5346, 5617, 7835, 9130, 9221, 9356, 10004, 11128; Zachodnia 1115, 3098, 3112, 3113, 3380, 5617, 7835, 7878, 9633, 10674, 11120
 Europa na rozdrożu 3067
Europa Orientalis 131
 Europa po Wielkiej Wojnie 9228
 Europa Środkowa i Bałkany 2553
 Europa Środkowa i Wschodnia w historii 3274
 Europa Środkowa i Wschodnia w refleksjach humanistów 3275
 Europe et ses intellectuels 2554
 Evers Jan-Hendrik 7166
 Evola Julius 3100
 Ewagriusz Scholastyk 2846
 Ewangeliści na ziemi pszczyńskiej 5336
 Ewertowski Robert 2227
 Ewertowski Stefan 5542
 Ewertowski Tomasz 2555
 Ewidencja operacyjna i archiwum organów bezpieczeństwa PRL 10317
 Ex thesauro 1159
Express Pedagogiczny 6280
 Eybielwesoer Johann Jacob 4155
 Eysymont Janusz 10318
 Eysymont Rafał 2630, 4113, 4882, 7219; przedm. 4113; red. 4113
 Ezenekier Michał 2480
 Fabczak Hanna 318
 Faber Martin 2715
 Fabianowska Anne-Marie, tł. 1577
 Fabianowski Andrzej 8435; red. 3907
 Fabiańska Agnieszka 486, 4032
 Fabiańska-Jelińska Ewa 5472
 Fabiański Marcin 4272
 Fabiszak Małgorzata 1866
 Fabiszewska-Domke Natalia 4449
 Fabiszewski Hubert 10577
 Fac Lucjan 710, 1545, 8436; red. 9481, 10124
 Fadówska Maryla, red. 10235
 Fáfnisbani Sigurd 7446
 Fajlaka, wyspa w Zatoce Perskiej 2379
 Fajnzylber Chaim, tł. 8217
 Falaise, Francja 5249
 Falarowski Roman 5337
 Falenica zob. Warszawa
 Falenica, pow. garwoliński 9717, 9962
 Fałęcki Tomasz 7032
 Falkowska Janina 5565
 Falkowska Joanna 3582, 3707, 3715
 Falkowski Piotr 483a, 985, 990, 1010, 1107; rec. 1097
 Falski Maciej 8305
 Falski Marian 3675, 3707
 Faluszczak Franciszek Paweł 2235, 2262, 8457
 Fałat Julia 5331
 Fałat Julian 1248, 1470
 Faldowska Maryla 10235
 Faldowski Marek 10005
 Fałkowice, pow. namysłowski 5491; region 5491
 Fałkowski Wojciech 5129, 7344; przedm. 8031; red. 156
 Fałtynowicz Zbigniew 8437
 Famielec Monika 2284, 2285
 Famułska-Ciesielska Karolina 3314
Fantastyka 3892
 Fara w mieście od średniowiecza 4113
 Faranowski Antoni 8171
 Farasiewicz Maria, wyd. 3633
 Farbarowicz Icek Boruch 9033
 Farbstein Esther 10006
 Faron Barbara 2443, 6225
 Faron Bolesław 6578, 11219; red. 3875
 Farrokh Kaveh 2539, 2567
 Faruga Leopold Franciszek 6183
 Faryna-Paskiewicz Hanna 5850; rec. 4426
 Farysej Joanna, red. 5160
 Faryś Janusz 3467, 9229, 9230
Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis 132
 Fastyn Arkadiusz 5015
 Faszczka Dariusz 2556, 5252, 10178
 Faszczka Łukasz 8438, 8439
 Faszczka Michał Norbert 882, 2556
 Fatima, Portugalia 2607
 Fatyga Ewelina 592; wyd. 1522
 Fausek Marcin 4114
 Faustyna II, żona cesarza Marka Aureliusza 2548
 Faustyna Kowalska, św. 5279, 5301, 9058
 Fąfara Kazimierz 5279, 5329
 Federowicz Andrzej 5080
 Federowicz Agnieszka 10007
 Federowicz Aleksander 5999
 Federowicz Jacek 10319; il. 10319
 Federowicz Jerzy 4438
 Federowicz Krzysztof 5175
 Federowicz Przemysław 5706, 9231
 Federowicz Tadeusz 5999
 Fedosov Dmitrij Gennad'ewiç 2060
 Fedosyeyeva Agnieszka 994
 Fedunkiv Zenovij, red. 5208
 Fedyk-Klimaszewska Monika 4545
 Fedyszak Marek, tł. 6132
 Feier Iwona 2738
 Fejgin Anatol 10373
 Fejgin Piotr 10373
 Fekacz-Tomaszewska Beata 1614; przedm. 1614
 Felbiger Johann Ignaz von 3592, 7796
 Felchner Andrzej 5257, 9232
 Felcyn Erazm Wojciech, współpr. 10421
 Felczak Paweł 6465, 10578
 Felczyńska Agata 4184
 Feldman Wilhelm 3357, 8534
 Feldman-Kołodziejuk Ewelina, red. 3357
 Felicjanki 5442
 Feliks Anna 2130, 10579

- Feliks Maria 7210
 Feliks Nowowiejski i jemu współ-
 cześni 4517
 Feliniak Aleksandra 9233
 Feliński Alojzy 8765, 8766
 Felska Angelika, red. 3754
 Feltham, Wielka Brytania 8182
 Femina et medicina 1577
 Fenrych Przemysław 10567
 Fenrych Stanisław 5707
 Fenrych Tadeusz 5707, 9661
 Fenrych Władysław 5707
 Fenrych Zofia 5707, 10567
 Ferber Konstanty 6992
 Fercowicz Tadeusz 6215
 Ferdynand I, cesarz 8048
 Ferdynand I, król rumuński 9708
 Ferdynand II, król rumuński 9708
 Ferenc Maria, wyd. 9892
 Ferenc Piotrowska Maria 2396
 Ferencowicz Józef Bohdan, pseud.
 Krzerz 5691
 Feret Andrzej S. 10008
 Feret Elżbieta 4997
 Feret Magdalena Zofia 10009
 Ferkacz Piotr 3298
 Fermus-Bobowicz Anna 10580
 Fernández García Tomás, red. 2532
 Fernández Rozalia 9793
 Ferri Sandro 3847
 Fesser Dominika 7723
 Feszczenko-Czopiwski Iwan 6184
 Fetlińska Janina 6185
 Fibic Monika 2444
 Fic Maciej 870, 3298, 9267, 9587,
 10581, 10825, 10855; przedm.
 870; red. 84, 870
 Ficik Igor 3275
 Ficoń Magdalena 870, 8440
 Ficowscy, rodzina 5708
 Ficowski Jerzy 1186, 5708
 Fidecka Urszula 4273
 Fiecko Jerzy 3907
 Fiedler Arkady 10071
 Fiedler Herald 5286
 Fiedler Isabell 1242
 Fiedler Radosław 10010
 Fiedor Jerzy zob. Proćpak
 Fiedorczyk Piotr Konrad 5016, 5017,
 6745, 9223; red. 176
 Fiedorek Tomasz, tl. 10362
 Fieduta Aleksander 8821
 Figas Maciej 6966
 Figaszewska Karolina Kinga 537,
 711
 Figiel Grzegorz 6977; przedm. 6977;
 red. 6977, 10118
 Figiel Joanna, tl. 1498
 Figiel Rafał 700
 Figlewicz Paweł 11220
 Figlus Tomasz 2231, 4740, 9175
 Figura Henryk Zdzisław 6186, 9234
 Figurska-Dudek Joanna 4274, 4896,
 6956
 Figurski Paweł 7466
 Fijałkowska Magdalena 4448
 Fijak Urszula, tl. 7014
 Fijałkowska Aleksandra Zuzanna
 2843
 Fijałkowska Izabela 1947, 9235
 Fijałkowska-Mader Anna 4842
 Fijałkowski Marek 1220
 Fijałkowski Paweł 7068
 Fijuth-Dudek Agata 5081; oprac.
 9101; przedm. 9101; red. 9101
 Fiktus Paweł 427, 5091; rec. 4868
 Fikus Sebastian 3068, 3069
 Fila Maria 8441
 Filar Kazimierz 8186
 Filar Magdalena 8442
 Filas Ryszard 4055
 Filastriusz z Brescii 5542
 Filimonov Vladimir 2534
 Filinowicz Natalia 605, 1932; red.
 1932
 Filip II, król hiszpański 7840
 Filip Ewa 1948
 Filip Grażyna 3791
 Filip Jerzy 4180
 Filip Krzysztof 10582, 10855
 Filip Tomasz 1495
 Filipa Lancaster 7511
 Filipczak Witold 3288, 3299
 Filipczyk Angelika 2445
 Filipczyk Joanna 4174, 7209, 7210
 Filipecka Dorota 8399
 Filipecki Henryk, pseud. Tarzan 5990
 Filipek Benedykta, red. 6477
 Filipek Bogumił 2130
 Filipek Łucja 374, 926
 Filipek Magdalena zob. Filipek Be-
 nedykta
 Filipek Sławomir 5576
 Filipek Stanisław 9648, 9794
 Filipek-Misiak Aleksandra 7432
 Filipiak Bolesław Jan 5987
 Filipiak Janusz 7979
 Filipiak Zbigniew, rec. 8736
 Filipiny 2544
 Filipkowski Piotr, rec. 9818
 Filipkowski Zbigniew, red. 8180
 Filipow Krzysztof 2119, 10140
 Filipowiak Wojciech 921
 Filipowicz Halina 5565
 Filipowicz Michał 5216, 5574
 Filipowicz Mirosław 3297, 6405
 Filipowicz Sławomir 983
 Filipowiczowa Wanda, pseud. Alina
 zob. Krahełska Wanda
 Filipów, pow. suwalski; region
 7640
 Filistea, obszar kontrolowany przez
 konfederację pięciu miast-państw
 filistyńskich 2548
 Film a historia 4449
 Film Roberty Grossman 861
 Filonardi Mario 7688
 Filosofov Dmitrij Vladimirovič 5085,
 9636
 Filoteusz z Pskowa 2533
 Filozofia indyjska w Katolickim Uni-
 wersytecie Lubelskim 3441
 Filuśkin Aleksandr II'ič 8053
 Fincher David 5601
 Finckenstein, rodzina 7007
 Findlik Katarzyna 2531
 Fink Kinga 3583, 5961, 8443, 8444,
 8742
 Finlandia 3156, 3157, 5114, 9237,
 10244
 Fiołek Damian 10583
 Fionik Doroteusz 6815
 Firlej Dorota 4194; red. 7234
 Firlej Waldemar 40, 3733
 Firlejowie, rodzina 6977, 7023
 Firlejówna Barbara z Dąbrowicy
 3846
 Fischer Andrzej 376
 Fischer Iwona 1873
 Fischer Karol Józef 7221
 Fisiak Jacek 6187
 Fisz Zenon Leonard 3287
 Fiszer Józef M. 5149
 Fiszer Marek 5691, 9193
 Fitas Adam 3848
 Fiuk Ewa 4460
 Fiume zob. Rijeka
 Fiut Aleksander 3928; wyd. 3910
 Fiut Ignacy Stanisław 1902, 2841
 Flader-Rzeszowska Katarzyna 4487
 Flaga Jerzy, rec. 3446, 4321, 5299, 5545
 Flaga Kazimierz, red. 4753
 Flakowicz-Szczyrba Marta 9636
 Flamandia zob. Flandria
 Flandria 649, 1194, 2565, 3936
 Flasiński Krzysztof 4079
 Flato Stanisław 10776
 Flatt Oskar 3272
 Flaxman John 4242
 Fleck Ludwik 669
 Flecerowscy, rodzina 5671
 Fleming Michael, oprac. 9846
 Flemming Jakob Heinrich 7558
 Fleszar Bolesław 10870
 Flig Jacek 4460
 Flinik Joanna 7130
 Flis Iwona 994
 Flis Marek 7013
 Flis Marzena 994
 Flis Paweł 6010
 Flis Stanisław 994
 Flisak Katarzyna 10584
 Flisek Agnieszka, red. 2532
 Flisowski Zbigniew 11075
 Flizak Sebastian 6188
 Flont Mateusz 4079
 Flor Adrian 5128
 Florã Boris Nikolaevič 8053
 Florczak Ilona, przedm. 8231; wyd.
 8231
 Florczak Robert Piotr 10254
 Florczyk Rafał 5709
 Florczyk Tomasz 11221
 Florek Marcin 7085, 10050; red.
 7085

- Florek Marek 2364, 4115, 4668, 4669, 7242, 7345, 7346, 7363; rec. 7536
- Florek Waclaw 6980
- Florencja, Wlochy 2886, 4495
- Florian, św. 7184
- Florianów zob. Narol
- Florkiewicz Franciszek 9059
- Florkiewicz Iwona 2344
- Florkowska-Frančić Halina 1426, 1427
- Floryda 10596
- Fluda-Krokos Agnieszka 3992; wyd. 8183
- Fludziński Michał 4832
- Foch Ferdinand 2695
- Fodor Áron 6992
- Foeller-Pituch Elżbieta 5565
- Fofi Goffredo 3849
- Fogel Hersz 9795
- Fogelzang-Adler Ewa 10011, 10080; red. 10188
- Fogg Mieczysław 6189
- Fokt Iwona 4517; oprac. 1635
- Fokt Krzysztof 337, 420, 453, 456, 7347, 7348, 7349, 7350, 7724, 7725; oprac. 7291; rec. 7622, 7892; wyd. 7585
- Folga-Januszewska Dorota 1585, 6258, 10585; przedm. 1585; red. 1585
- Folia Turistica* 805, 11156
- Folklor dziecięcy 2446
- Follprecht Kamila 377, 4378; red. 151, 1027
- Folta Barbara 7019
- Foltarz Wiktoria 5211
- Foltyn Edelgarda M. 5490
- Foltyn Eugeniusz 5490
- Foltyn Rafał 7130
- Folwarniak Marek 2180
- Folks-Sztyme* 10855
- Folta Stanisław 4821
- Foltyn Maria 6190
- Font Marta 2895
- Fontana Jakub 8146
- Fontane Theodor 2923
- Food and drink contexts 2557
- Fopke Tomasz 1405, 5502
- For Your Freedom and Ours 3369
- Forczek-Sajdak Anna 4275
- Forczyk Robert 3070
- Ford Aleksander 4443
- Fordon zob. Bydgoszcz
- Fördös Zoltán 8445
- Forecki Piotr 1867, 3334, 11063
- Forfa Jacek, oprac. 1452
- Forkel Johann Nikolaus 2979
- Formanowicz Mariusz 5710
- Formella Sławomir 10896, 11075
- Fornal Klaudia 7351
- Fornal Paweł 6426, 6572, 6845, 10012, 10586, 10587, 10588
- Forst-Battaglia Otto 466
- Forster Albert Maria 3147
- Forster Georg 8033
- Forster Johann Georg Adam 1134
- Fortoński Tomasz 5546, 6335
- Fortuna Dorota, oprac. 1212; współpr. 49
- Fortuna-Sudor Maria 3370
- Fortyfikacje łuku białostockiego 10013
- Forycki Maciej 8070
- Forycki Remigiusz 2554; red. 2554
- Forysiak Jacek 7520
- Forystek Józef 6191, 10014
- Foryś Grzegorz 4739
- Foster Stephan Collins 3006
- Fotoblok. Europa Środkowa w książkach fotograficznych 1496
- Fotografia chłopów pomorskich 1659
- Fotowicz Paweł, red. 2227
- Foucault Michel 1217, 3096
- Fox Dorota 4572
- Fraenkel Henryk 1306
- Frajlich Anna 5613, 10955
- Franaszek Jan 4989
- Franaszek Piotr 8945, 10825, 11075; przedm. 6675
- Franciszek, papież 2677
- Franciszek II Rakoczy, książę siedmiogrodzki 6992
- Franciszek Bachór (1943–2018) 6016
- Franciszek Dachtera, bl. 5279
- Franciszek Józef I, cesarz austriacki 8699, 8858
- Franciszek Kęsy, bl. 5995
- Franciszek Salezy, św. 3846
- Franciszek z Asyżu, św. 2594, 6010
- Franciszek z Węgier 4237
- Franciszka Ciemięga z Kanusa. Wspomnienie 6122
- Franciszka Morkisz (1918–2009). Pedagog 6513
- Franciszkanie 1151, 2619, 3281, 3394, 3707, 4032, 4044, 4126, 4162, 5338, 5368, 5480, 5821, 6696, 6994, 7606, 7853, 8125, 8760, 8797, 9832
- Franciszkanie w Krośnie 5338
- Franciszkaniki 5329, 5999, 6238
- Franciszkaniki od Cierpiących 4839, 4874, 5353, 5403, 8412, 8440
- Francja 653, 670, 701, 944, 999, 1103, 1104, 1154, 1533, 1613, 1838, 1896, 2550, 2554, 2581, 2587, 2624, 2690, 2695, 2719, 2724, 2842, 2888, 2911, 2914, 2925, 2927, 2931, 2935, 2964, 3013, 3022, 3028, 3099, 3114, 3119, 3126, 3168, 3190, 3185, 3240, 3333, 3334, 3368, 3369, 3379, 3407, 3416, 3417, 3778, 3838, 3850, 3901, 3972, 4212, 4460, 4555, 4878, 4997, 5091, 5203, 5214, 5228, 5266, 5286, 5617, 5795, 6048, 6172, 6297, 6451, 6509, 6947, 7045, 7334, 7559, 7712, 7802, 7835, 8036, 8047, 8070, 8297, 8403, 8512, 8613, 9051, 9070, 9095, 9106, 9251, 9252, 9306, 9391, 9483, 9611, 9700, 9778, 9793, 9816, 9911, 10660, 10766, 10909, 11153, 11180
- Francke August Hermann 3592
- Francke Gerhard 4846
- Francke Gotthilf August 7166
- Franco Francisco 5200
- François-Kos Anna 6395, 6578, 6828
- Franczak Artur 9978
- Franczak Paweł 4767, 8446, 8658, 11286
- Franczyk-Cegła Agnieszka 3993, 8447
- Francki Antoni 927
- Frania Arkadiusz 3834
- Franiak Michał 5339, 7352
- Franić Feliks 1464
- Frank Hans 9796
- Frank Józef 8821
- Franke Antoni 7802
- Frankel Maria 962
- Frankfurt nad Menem, Niemcy 10942
- Frankfurter Zeitung* 2964
- Frankiewicz Józef 6129
- Frankl Viktor E. 10235
- Frankowicz Krzysztof 3994
- Frankowie 2865, 2907
- Frankowska Anna 3897
- Frankowska Witosława 7130
- Frankowski Edward 10745
- Frankowski Jan 5621
- František Karel Vratislav z Mitrovic 4957
- Franz Maciej 712, 3071, 3846, 4999, 5232, 5286, 10015
- Franzke Cordula A., wyd. 7294
- Frańczak-Prochowski Tadeusz 393
- Frascina Francis 1592
- Fraś Jarosław M. 2345, 7243, 8448
- Fraustadt zob. Wschowa
- Fraza* 11310
- Frazik Wojciech 5990; oprac. 8; red. 306; wyd. 9885, 9941
- Frać Waldemar 4486
- Fraćek Teresa Antonietta 6209
- Fraćkiewicz Anna 1949, 1950; red. 294
- Fraćkiewicz Małgorzata Krystyna 3357; oprac. 5416; przedm. 5416; red. 5416
- Fraćkowiak Piotr 1062
- Fraćzak Piotr 862
- Fraćzek Agnieszka, rec. 3778
- Fraćzek Dariusz 358, 359, 360, 6192
- Fraćzek Dobrawa 5331
- Fraćzek Jadwiga 359, 360, 2181
- Fraćzek Lech 1018, 2504; rec. 8284; wyd. 8211
- Fraćzek Piotr 1699
- Fraćzek Renata 1123

- Frączkiewicz Marta 1335, 3428
 Frąs Marcin 985, 7726; rec. 5669, 5985
 Frączzak Sławomir 5129; red. 1396
 Frątczak-Nowotny Elżbieta, tl. 4063
 Fredericks Platon Aleksandrowicz 8187
 Fredro Aleksander 3859
 Fredro Andrzej Maksymilian 2666, 7559, 8102
 Fredro-Boniecka Maria 5711, 5711
 Fredro-Boniecki Tadeusz 5711
 Freiherr Theodor 7014
 Frej Bolesław 6193
 Frejlich Andrzej, red. 1630
 Frejlich Czesław, red. 3682
 Frejlich Kamil, oprac. 7570, 7626
 Frejtag Jakub 10016
 Frelichowski Stefan Wincenty zob. Stefan Wincenty Frelichowski, bf.
 Fremde erfahren 3850
 Frenkel Izasław 4739
 Frescobaldi Girolamo 3012
 Freski suprasokie 4116
 Freud Zygmunt 3470
 Freundlich Otto 7130
 Frey Ludwik 3442
 Freytag Adam 2031
 Freytag Lucjan Marian 5598
 Frick Johann Friedrich 1529
 Fried Daniel 5140, 5181
 Friedberg Marian 1487
 Friedl Jiří 10589
 Friedlander Margot 3072
 Friedrich Agnieszka 3333
 Friedrich Catharina 2070
 Friedrich Jacek 1470, 1472, 6991, 6994, 10590; przedm. 1471; red. 1471
 Fris Pavlo 5059
 Frischke Gabriela 2618, 5211; red. 2618, 5211
 Friszke Andrzej 6504, 10946; współpr. 5124
 Fritsch Theodor 2973
 Fritsche Ryszard 4518
 Frodyma Roman 8449
 Frömberg Reiner 4712
 Frombork, pow. braniewski 1013, 2502, 7770
 Fromholz Laurentius 8998
 Frommann, rodzina 31, 7166
 Fronczak Francis E. 3369, 3369
 Fronczak-Chruściel Paulina 3072, 5103
 Fronczek Zbigniew Włodzimierz 3828
 Frost Robert I. 3276, 7884; rec. 8082
 Frukacz Katarzyna 3901; red. 3901
 Frużyńska Izabella 6035
 Frużyński Adam 4276, 6981
 Fryc Maciej, rec. 11215
 Fryc Stanisław 4587, 4588, 4589
 Frycz Karol (1913–1953) 4495
 Frycz Karol Stefan (1910–1942) 9463
 Frydek, pow. pszczyński 6513
 Frydel Krzysztof, fot. 1771
 Fryderyk I Barbarossa (Rudobrody), cesarz 7506
 Fryderyk II Wielki, król pruski 2980, 5391, 7760, 7761, 7766, 8371, 8372
 Fryderyk Wilhelm I, król pruski 2046, 7166
 Fryderyk Wilhelm III, król pruski 8735
 Frydman, pow. nowotarski 4207
 Frydman Maurycy 4596, 5855
 Frykowski Janusz Adam 7727
 Frymark Stanisław 6705, 7055; przedm. 7055; red. 7055
 Fryszak, pow. strzyżowski 3332
 Fryś Andrzej 2150
 Fryzja 5647
 Fuchs Anne 7166
 Fuchs Jürgen 10942
 Fuchsońska Jolanta 9162
 Fudala Krzysztof 8450
 Fudala Tomasz 10591
 Fudala-Barańska Aleksandra 4070
 Fudalej Krzysztof 5237
 Fudali Agnieszka, rec. 1183
 Fudali Dariusz Jacek 10592, 10593, 10594, 10595; rec. 11126
 Fudzińska Ewa 1527
 Fudziński Piotr 1527
 Fuente Pablo de la 7023
 Fuglewicz Piotr 6184, 10596
 Fuhrmann Horst 5807
 Fuhry Natalia 5592
 Fujak Janusz 4768
 Fujak Katarzyna, rec. 224
 Fułińska Agnieszka 2130
 Fulman Marian Leon 9278
 Fulneczek Leonard 2090
 Funck Wigand 7646
 Fundaciâ Galic'koï Mitropolii 8188
 Fundament-Karśnicki Ludwik 7802
 Funke Jan Chrzecieli 5392
 Furdyna Marcin 5183
 Furgał Zdzisław Stanisław 5712
 Furgala Agata 4970
 Furgala Tymoteusz 4769
 Furiar Andrzej 8451, 9236
 Furman Urszula, rec. 9817
 Furmanek Mirosław 7267; przedm. 7267; red. 7267
 Furmaniak Beata, red. 3579
 Furmańczykowa Helena 10080
 Furmańska Katarzyna 16
 Fürstenberg/Havel, Niemcy; obóz Ravensbrück 3107, 9768, 9785, 9802, 9850
 Furtak Aleksander 8452
 Furtak Maria Anna 2006, 8453
 Fusco Roberto 5447
 Gaafar Adam 10233
 Gabiś Agata 10597
 Gabit 4079
 Gabreski Francis 3240
 Gabriel Antoni 7209
 Gabriel z Wielunia 7210, 8131
 Gabrieli Andrea 1136
 Gabrieli Giovanni 1136
 Gabrowski Marian 5340
 Gabryelów Maria 5849
 Gabryś Marcin 3592
 Gabryś-Klus Natalia 1873
 Gabryś-Sławińska Monika 3944, 8454
 Gaca Andrzej 2844, 3073; rec. 8736
 Gaca Eugeniusz 5279
 Gacek Gabriela 2450, 4554
 Gacek Magdalena 1980
 Gach Piotr Paweł 3281
 Gacka Dorota 7353
 Gackowski Jacek 7244, 7245
 Gaczoł Ewa, wyd. 1636, 1674
 Gaczoł Klaudia 645
 Gać, pow. olawski 4605
 Gadamska-Serafin Renata 2534, 8821
 Gadkowski Tadeusz 3659
 Gadomski Bohdan 3851
 Gadomski Jerzy 6194
 Gadomski Wojciech 3736
 Gadowska Irmina, red. 9116
 Gadjiała Maria 7174
 Gadjinowska Aleksandra 6788
 Gadjńska Joanna 6067
 Gajda Bernard 5176
 Gaiński Waldemar Michał 3834
 Gaiżutis Algirdas 5059
 Gaj Beata 3886
 Gaj Jacek 7065
 Gajak-Toczek Małgorzata 3823, 8455
 Gajda Elżbieta 2332
 Gajda Ilona 4194
 Gajda Józef 1774
 Gajda Kazimierz 3846
 Gajda Kinga Anna, oprac. 912
 Gajda Krzysztof 4519
 Gajda Mateusz 10017
 Gajda Tadeusz, pseud. Tarzan 5964, 6195
 Gajda Zdzisław 2124
 Gajda-Krynicka Janina 2666
 Gajdzik Halina 6663
 Gajek Grzegorz 2314
 Gajewska Agnieszka 3852
 Gajewska Bożena 8456, 10018; red. 157, 1689
 Gajewska Ewelina, red. 5488
 Gajewska Grażyna, wyd. 9889
 Gajewski Adrian 7199
 Gajewski Artur, oprac. 688, 8078; red. 7920; wyd. 732, 749, 9792, 9835
 Gajewski Krzysztof 646, 5575, 11154
 Gajewski Marek 5713
 Gajewski Sławomir 6520
 Gajewski Wojciech (ur. 1964) 5341

- Gajewski Wojciech (zm. 1609) 7594
 Gajl Tadeusz, oprac. 2093
 Gajos Bartłomiej 10598
 Gajos Hanna 1471
 Gajos Janusz 4498
 Gajos Kazimierz 6196
 Gajowniczek Tomasz, red. 5176
 Gajowniczek Zygmunt Tomasz 1821
 Gajownik Tomasz 5266, 9237
 Gajusz (właśc. Gaius) 2812
 Gajusz Mariusz (właśc. Caius Marius) 2808
 Gala Sławomir 3791
 Galant Jan 3962, 10855
 Galant Wojciech 6197
 Galar Anna 5331
 Galba, cesarz rzymski 2130
 Galbas Adrian, przedm. 5289
 Galbraith Marysia 3315
 Galen (właśc. Claudius Galenus) 1149, 2766
 Galeria Malarstwa Polskiego i Europejskiej Sztuki Zdobniczej 1296
 Galeria Wschodnia 4117
 Galewski Dariusz 4113, 7728; przedm. 4113; red. 4113
 Galewski Jacek 2611
 Galicja 12, 133, 426, 451, 1101, 2121, 2263, 2437, 2508, 3274, 3280, 3281, 3295, 3319, 3489, 3609, 3706, 3890, 4055, 4173, 4271, 4467, 4528, 4737, 4753, 4759, 4771, 5046, 5052, 5109, 5151, 5313, 5540, 5546, 5585, 5635, 5701, 6048, 6455, 6956, 7595, 8188, 8215, 8229, 8231, 8235, 8260, 8320, 8324, 8357, 8384, 8386, 8417, 8430, 8452, 8457, 8470, 8524, 8545, 8548, 8555, 8567, 8573, 8575, 8599, 8604, 8632, 8636, 8642, 8645, 8656, 8658, 8663, 8677, 8689, 8696, 8743, 8754, 8758, 8759, 8769, 8806, 8807, 8808, 8843, 8863, 8873, 8875, 8885, 8894, 8909, 8922, 8929, 8939, 8940, 8941, 8945, 8946, 8947, 8948, 8981, 8988, 9216, 9353, 9713; Wschodnia 3319, 3460, 5076, 5449, 5625, 8720, 8844, 8857, 9422, 9499, 9574, 9586, 10134; Zachodnia 3332, 8945, 8956
 Galicja 133
 Galicja na józefińskiej mapie topograficznej 2263
 Galicka-Zaleśka Jadwiga 3695
 Galicki Jarosław 9238
 Galicyjskie drogi i bezdroża 8457
 Galij-Skarbińska Sylwia 3199, 3242, 5864, 11222
 Galik Elżbieta 1096; rec. 1005
 Galilej Cecylia 3773
 Galileusz (właśc. Galileo Galilei) 2946
 Galiny, pow. bartoszycki 4303
 Galiński Michał 6198
 Galiński Tadeusz 4670, 7246
 Galiv Mikola 10019
 Gall Anonim zob. Anonim zw. Gal-lem
 Gall Stanisław 5279
 Gallerani Cecilia 4090
 Gallipoli, półwysep w Turcji 2954
 Gallo Francesca 1242
 Galopem przez wieki 1466
 Galska-Krajewska Anna 3736
 Galuba-Breja Izabela, red. 6788
 Galubovič Vitalij Uladzimiravič 7729
 Galus Zbigniew 3736; red. 293
 Galusek Lukasz, red. 1666
 Gała Czesław 6199
 Gała Radosław 6199
 Gałaj-Dempniak Renata 4770
 Gałan-Smól Beata 9239
 Gałaszewski Michał 3289
 Gałazka Grzegorz, fot. 5954
 Gałazka Waldemar 2236
 Gałczyńska Alicja, red. 254
 Gałczyńska Maria 8911
 Gałczyński Konstanty Ildefons 5613
 Gałęcka Marzena 4214, 8305, 8458
 Gałędek Michał 8459, 8460; wyd. 8252, 8253
 Gałęski Artur, przedm. 6348; red. 6348
 Gałęzowski Maciej 8676
 Gałęzowski Marek 5714, 6435, 10233
 Gałka Andrzej, red. 10446
 Gałka Bogusław, rec. 10469
 Gałkowa Danuta 6200
 Gałkowski Adam 5987
 Gałkowski Paweł 647
 Gałkowski Piotr 10289; oprac. 10289; przedm. 10289; red. 10289
 Gałkowski Stanisław 3440
 Gałuszka Dominik 3289
 Gałuszka Justyna 7730, 7731
 Gałuszka Tomasz 2007; oprac. 7451; rec. 6837
 Gamdzyk-Kłuźniak Maria, oprac. 1186
 Gamrat Małgorzata 4527, 4530
 Gan Aleksander 4154
 Gan Paweł 4681, 7334
 Gancarczyk Paweł 1190
 Gancarski Jan 2346
 Gancarson Jacek 1868
 Gancewski Jan 3303, 7354; przedm. 2502; red. 2502
 Gandecka Kamila 10599
 Gangliony pękają mi od niewyrażalnych myśli 4450
 Gansiniec Ryszard 5151
 Gańczak Filip 6707, 10600, 10601, 10896
 Gańczyk Barbara 3272
 Gapiński Bartłomiej 6446
 Gapski Henryk 45, 46, 3281
 Gapski Marcin Henryk 3281, 4229
 Gapski Ryszard 3281
 Gapys Jerzy 5164, 5472, 6971, 7109, 10131; red. 7109
 Garaż 4079
 Garbaciak Józef 5807
 Garbacki Andrzej Aláksandravič 5342, 5343
 Garbačova Vol'ga Vasil'eŭna, wyd. 8198
 Garbacz Dionizy 1822, 7160, 10020
 Garbacz-Klempka Aldona 2374, 7264
 Garbaczewski Witold 621, 2130
 Garbal Lukasz 3928, 10855
 Garbarz Andrzej, rec. 2607
 Garbatowska Adriana 9240
 Garber Klaus 5489
 Garbers Peter, oprac. 26; red. 26
 Garboś Marcel R. 3369
 Garbula Joanna Maria 5176, 5715, 6170
 Garbuzik Katarzyna 1481
 García Berlanga Luis 3029
 Garczyńscy, rodzina 5287
 Gardecka Katarzyna 4118
 Gardela Leszek 4671, 7334
 Gardias Magdalena 3853
 Gardno, jezioro w woj. pomorskim 10394
 Gardulski Stanisław Jerzy 6201
 Gardzienka Natallá Sárgeŭna 1102
 Gardzień, pow. itawski 4682
 Gardzińska Adrianna 10602
 Gardziński Zygmunt, red. 73
 Garlicki Przemysław 10603
 Garliński Józef 6202
 Garloff Mona 5489
 Garmatny Vital' 9241
 Garnczarska Magdalena 2894
 Garnczarski Stanisław 5344
 Garstka Robert 2447
 Gärtner Eckehardt 2696, 10320
 Garwaski Paweł 7733
 Garwolin, woj. mazowieckie 1824
 Garwoliński Tomasz 713, 4028
 Gaschin von, ród 2090
 Gaschin-Rosenberg Amand von 4412
 Gaschin-Rosenberg Fanny von 4412
 Gašić Ranka 3282
 Gasparri Pietro 3073, 3269
 Gass Izabela 1425, 1426, 1427
 Gastol Marta 7802
 Gasyna George 5565
 Gasz Zdźisław 4573, 4573, 7118, 7119
 Gaszek Maciej 6884
 Gaszewski Lukasz 7802
 Gasztold Przemysław 10604, 10605, 10825
 Gatalović Miomir 3282
 Gaul Jerzy 445, 1099, 9242
 Gaulle Charles de 10761
 Gautier Brigitte 3972, 6254; przedm. 3972; red. 3972
 Gautier Theophile 4182

- Gawarecka Anna 3249
 Gawarski Maurycy 2551; wyd. 2551
 Gaweł Artur 2448
 Gaweł Hanna 481
 Gawenda-Kempczyńska Dorota, red. 4811
 Gawęda Stanisław 5807
 Gawiejnowicz Waldemar 4517
 Gawin Dariusz 3854, 9223
 Gawin Magdalena 8461
 Gawin Tadeusz 11223
 Gawinecki Jerzy 10185
 Gawinek Anna 5537
 Gawkowski Robert 4590, 4591
 Gawlicki Marcin 6991
 Gawlicki Tadeusz, red. 1431
 Gawlik Jan Stefan 4771
 Gawlik Mateusz 10050
 Gawlikowska Krystyna 2379
 Gawlikowski Michał 2379
 Gawlina Józef Feliks 3359, 5279, 5987, 9797, 9798, 11153
 Gawliński Filip 3012
 Gawlitta Severin 10606
 Gawłowski Piotr 4333
 Gaworzewski Józef 5329
 Gawron Przemysław 5278, 7732, 7733; rec. 7881
 Gawrońska Hanna 5834
 Gawrońska-Garstka Magdalena 9707
 Gawrońska-Petterson Barbara 7130
 Gawroński Franciszek Rawita- 850
 Gawroński Radosław Andrzej 2548, 2746
 Gawrycki Marcin Florian 2558, 2559
 Gawrysiak Krzysztof 2598
 Gawryś Anna 9636
 Gawryś Marek, oprac. 1192
 Gawryś Ryszard 4916, 7010, 8788
 Gawryś Stanisław Kazimierz 6046
 Gaza, Palestyna 2786
 Gazda Franciszek 2450
 Gazeta Białostocka 10855
 Gazeta Gdańska 8501
 Gazeta Grudziądzka 3294, 4047, 9394
 Gazeta Kielecka 3891
 Gazeta Korespondenta Warszawskiego i Zagranicznego 5252
 Gazeta Krakowska 10675
 Gazeta Pomorska 10798, 10855
 Gazeta Rzeszowska 9503
 Gazeta Toruńska 8580
 Gazeta Wyborcza 11170
 Gazeta Żydowska 10090
 Gaziński Radosław 714, 1063, 2531, 5716, 7734, 7735; rec. 948
 Gąbin, pow. płocki; region 3346
 Gądek Anzelm 5900
 Gądek Kazimierz 5928
 Gądek Krystyn zob. Krystyn Gądek, bł.
 Gądek Maciej 9453
 Gągalska-Gądek Leokadia Teresa 6203
 Gąsiewski Włodzimierz 4592, 10021
 Gąsior Anna, oprac. 7560; przedm. 5313, 5329; red. 5313, 5329
 Gąsior Barbara, red. 164
 Gąsior Ewa 7736
 Gąsior Grzegorz 10754; red. 10754
 Gąsiorek Stefan 5279
 Gąsiorowska Patrycja 3281, 5394
 Gąsiorowska Sylwia 9948
 Gąsiorowski Aleksander 3584, 10552
 Gąsiorowski Łukasz 2747
 Gąsiorowski Maciej 9948
 Gąsiorowski Marcin 11161
 Gąsiorowski Paweł Bogdan 9243; red. 1998
 Gąsiorowski Roman 9598
 Gąsiorowski Stefan 9244; red. 275
 Gąsiorowski Teodor 5801, 10080
 Gąska Agnieszka 7215
 Gąsowska Magdalena, rec. 2556
 Gąsowska-Dadlez Anna R. 10022
 Gąsowski Stanisław 6204
 Gąsowski Tomasz 715, 7085; przedm. 64
 Gąssowska Maja 2866
 Gdańsk 77, 134, 138, 163, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 417, 448, 449, 524, 546, 606, 611, 689, 944, 994, 1133, 1134, 1135, 1136, 1137, 1234, 1275, 1276, 1277, 1278, 1279, 1280, 1281, 1466, 1467, 1468, 1470, 1549, 1686, 1793, 1838, 1903, 1928, 2050, 2130, 2227, 2234, 2327, 2565, 2630, 3124, 3147, 3298, 3332, 3353, 3529, 3601, 3631, 3936, 3956, 4144, 4167, 4168, 4174, 4179, 4212, 4230, 4240, 4394, 4407, 4408, 4517, 4530, 4637, 4665, 4772, 4786, 4787, 4798, 4964, 5026, 5079, 5149, 5241, 5251, 5286, 5367, 5368, 5486, 5621, 5679, 5935, 6008, 6069, 6115, 6220, 6239, 6245, 6247, 6278, 6302, 6483, 6734, 6923, 6931, 6944, 6989, 6991, 6992, 6993, 6994, 7304, 7377, 7479, 7495, 7586, 7605, 7615, 7654, 7816, 7823, 7839, 7852, 7877, 7913, 7959, 7979, 7996, 8009, 8031, 8033, 8086, 8310, 8397, 8423, 8709, 8760, 9026, 9029, 9544, 9772, 9848, 9990, 10034, 10184, 10186, 10319, 10351, 10366, 10421, 10434, 10459, 10509, 10521, 10522, 10523, 10550, 10616, 10745, 10855, 10896, 10910, 11059, 11085, 11105, 11338, 11346; Matar-
 nia 7655; Nowy Port 6063; Oliwa 1226, 2035, 2233, 4240, 5228, 5249, 5331, 7655, 7775, 7909, 10348; Orunia 4545, 11346; region 2087, 3544; Sie-
 dlice 9274, 11304; Stare Przed-
 mieście 6994; Strzyża 5241;
 Westerplatte 1469, 1932, 1953, 1979, 2360, 5279, 9999; Wolne
 Miasto 9274, 9282, 9426, 9540, 9544, 10049; Wrzeszcz 5241; Zaspą 5502
 Gdańsk 1945–1990. 6991
 Gdańsk jest kluczem do wszystkie-
 go 6992
 Gdańsk w tramwajach i autobusach 4772
 Gdańska archidiecezja 5502
 Gdańska diecezja 10878
 Gdańska encyklopedia Güntera Gras-
 sa 77
 Gdańska Zatoka 1289, 2347, 5912
 Gdańskie Studia Muzealne 134
 Gdańskie województwo 1226, 3601, 4777, 10184, 10582, 10872, 10877, 10931
 Gdańskie Wybrzeże 1904
 Gdynia, woj. pomorskie 411, 419, 564, 587, 994, 1471, 1472, 1473, 1555, 2130, 3550, 4105, 4246, 5079, 5286, 6157, 6366, 6602, 6740, 6851, 9122, 9163, 9328, 9622, 9678, 9696, 9697, 10337, 10364, 10550, 10896, 11059
 Geambaşu Constantin 3901
 Gebel Ramlah, region w połu-
 dniowym Egipcie 2742
 Gebert Konstanty 1858
 Gedania Cassubia. Kaszubskość
 Gdańska 5621
 Gediga Bogusław 2333, 7247
 Gediga Krzysztof 7267
 Gedroyc Krzysztof 3866
 Gehrke Roland 5327, 5489
 Gejns Aleksandr Konstantinovič 3297
 Gelbard Aniela zob. Majewska Zofia
 Gelblum Irena 6205
 Gelernter Josef Lejb 9892
 Gelles Katarzyna 8462
 Gellgorn Martha 1934
 Gellner Joanna, wyd. 1636
 Gelman Matys 9997
 Gelo-Kluczyńska Małgorzata 36, 4739
 Gembara Jacek 10607
 Gembicki Piotr 7583, 7584
 Gembicki Wawrzyniec 3288
 Gendra Adrian 9245, 10608
 General history of the state 2560
 Generalne Gubernatorstwo 3467, 9796, 9808, 9893, 9978, 9995, 10076, 10101, 10138, 10150, 10184, 10186, 10191
 Generał Jan Henryk Dąbrowski 6143
 Generał Stefan Rowecki „Grot” tro-
 piony 6685
 Geniuz Mieczysław 5596, 5598
 Genovesi Antonio 2619
 Gens 135
 Gensler Stanisław 6206

- Gen u a, Włochy 2858
 Geodeci i kartografowie polscy 5717
 Geografia polska i geografowie 10023
 Geppert Maria Ostiana Franciszka 6207
 Gerbert z Aurillac zob. Sylwester II
 Gerhart Hauptmann i Polacy 3855
 Gerhart Hauptmann und die Polen 3855
 Gerlach Krzysztof 2934, 2935
 Gerlic Henryk 5331
 Gerlich Marian Grzegorz 3319
 Gerlich Miłosz A. 3319
 German Anna 6208
 Germanie 2548, 2806, 2899
 Gernat Jacek 4119, 4223
 Gerould Daniel 5565
 Gerson Wojciech 4216, 8800
 Gerwarth Robert 3041, 3074
 Gesalek, król Wizygotów 2865
 Gessek Maria 4277
 Getka Joanna 7737; red. 215, 10754
 Getka-Kenig Mikołaj 1823, 4234, 8306, 8463, 8464, 8465, 8466, 8467; red. 8306
 Getler Artur 4773, 10024
 Getter Matylda 6209
 G e t y n g a, Niemcy 482, 2693
 Geulincx Arnold 2610
 Gębarowicz Mieczysław 9034, 10449
 Gębczyńska-Janowicz Agnieszka 3075
 Gębicki Cezary 326; red. 311
 Gębicki Robert, oprac. 1337
 Gębołyś Zdzisław 4028, 4043, 5490
 Gędek Andrzej 5987
 Gęsiarz Michał 559
 Gęstwicki Janusz 2347
 Gęś, pow. bialski 7363
 Ghazal Nicholas 4554
 Ghazni, Afganistan 5249
 Gibas-Krzak Danuta 2553
 Gibasiewicz Włodzimierz Andrzej 4774, 4775, 5718, 5719, 5720
 Gibiec Magdalena 9246, 9247; red. 4878
 Gibson Hugh Simons 9035
 Gide André 3821
 Gidle, pow. radomszczański 4618, 6995, 6996
 Gidziela Włodzimierz 4520
 Gieblo, pow. zawierciański 4096, 4181
 Giebułowska Magdalena 8468
 Giebułowski Jerzy, tł. 10576
 Giecz, pow. średzki, woj. wielkopolskie 2183, 4684, 7466; region 13
 Giedrojc Anna 2845
 Giedrojc Tadeusz 7176
 Giedroyc Jerzy 3302, 3427, 3962, 5148, 10321, 10322, 10323, 10324, 10736, 10736, 10868
 Giedrys Adam 6210
 Giedyminiowice 2088
 Gielarek-Gorczyca Krystyna 9217
 Gieldon Liliana 1470
 Gieldziński Lesser 3353
 Giemza Jarosław 4120
 Gierałto wice, pow. gliwicki 9716
 Gierat Krzysztof 4486
 Gierczak Dariusz, red. 1666; tl. 1666
 Gierek Edward 2656, 5124, 10572, 10879, 10942, 11028
 Giergiel Sabina 3076
 Giergielewicz Jerzy 2125, 3277, 7039
 Gierke Michał 7679, 7738
 Gierlach Ewa, red. 3537
 Gierlach Krzysztof 1323
 Gierlański Janusz 10567
 Gierliński Karol Parno 3905
 Giermasińska Agnieszka 944
 Giermaziak Wojciech 1724, 5226; red. 9937
 Gieros Lucjan 6211
 Gierowska-Kałaaur Joanna 2272, 3077, 6097, 8415, 8778; przedm. 8271; wyd. 8271
 Giers Tomasz 3240
 Giersz Janusz 2107
 Giersz Miłosz 2342
 Gierszewicz Stanisław 7045
 Gierszewska-Barwik Joanna 2534
 Gierszewski Janusz 4997; red. 89, 3566
 Gierszon Michał 5573
 Gierszon Urszula 3856
 Giertych Jędrzej 1904
 Gierula Barbara Ewa 10609
 Gierula Justyna 648
 Gierula Stanisław 9807
 Gierwiszki, Litwa; gmina 7157
 Gierycz Dariusz 4853
 Gierymski Maksymilian 1234, 1699
 Gierymski Tadeusz 3834
 Giese Arno 4593, 10025
 Gieszczyński Witold 66, 10610, 10611; rec. 10632
 Gietrzwałd, pow. olsztyński 5388, 8329
 Gięsztor Aleksander 746
 Giętkowski Mirosław, red. 5203
 Gigilewicz Edward 5987
 Gil Andrzej 5175, 5345
 Gil Anna 1242
 Gil Dorota 2561; współpr. 2597
 Gil Maciej 4451
 Gil Ruti, współpr. 9014
 Giller Agaton 850, 1426, 3368, 8189
 Gillmeister Andrzej, red. 142
 Gillmeister Kamila 1558, 2433
 Gilly David 1529
 Gilly Friedrich 1529
 Gilowice, pow. pszczyński 6513
 Ginalski Jerzy 7446
 Ginalski Joachim Nałęcz 3255
 Ginter Artur 7521; przedm. 7092; red. 7092
 Ginter Judyta, red. 7092
 Ginter Kazimierz 2846
 Gippius Zinaida 9636
 Girininkienė Vida 4264
 Girszyn Marek 3357
 Girzyński Zbigniew, red. 5154, 8731, 8944
 Giszczał Jacek, tł. 5795
 Giszowiec zob. Katowice
 Giza Andrzej 3371
 Giza Barbara 4466; przedm. 4466; red. 4466
 Giza Jerzy 624, 6151, 9248
 Gizewicz Gustaw 5542, 6212
 Gizziński Sławomir 5217
 Giżewski Gracjan 660
 Giżycko, woj. warmińsko-mazurskie 2502, 4420, 5361, 10026, 10455
 Glabiszewska Agnieszka, red. 3708
 Glaeser Zygfryd 5455; red. 74
 Glaise-Horstenau Edmund 8469
 Glajcar Rafał 5130
 Glapiak Dominika 4544
 Glas g o w, Wielka Brytania 5226
 Glass Andrzej 6213, 10185
 Glass Henryk 6213
 Glass William A. 10473
 Glatz Joanna 994, 1064
 Gleichgewicht Bolesław 9799, 9800, 10325
 Glempe Józef 5099, 5288, 5333, 10745, 10896, 11129
 Glica Sebastian, wyd. 9568
 Glimos-Nadgórska Anna 5546
 Glinianowicz Katarzyna 8470
 Glinianowicz Marcin 4672
 Gliniani, Ukraina 7595
 Gliniecki Tomasz 3078, 3239, 3240, 5252, 6262, 10026, 10027, 10028, 10029; oprac. 1686
 Glinkowska Barbara 4776
 Glinksiy Evgenij 7739
 Glińska Elżbieta 4440
 Gliński Andrzej 7740, 7741
 Gliński Jan Bohdan 5721, 6214
 Gliński Mirosław 6993
 Gliński Waldemar 5987, 6971, 7742
 Gliszczyńska Joanna 3294
 Gliszczyński Michał 716; tl. 7561
 Gliwa Małgorzata 10870
 Gliwice, woj. śląskie 1474, 1678, 1904, 3253, 3298, 3679, 4194, 4368, 4404, 4462, 5675, 9142, 9883, 11065; Ostropa 4253
 Gliwicka diecezja 4831
 Gliwiński, rodzina 2061
 Gliwiński Baltazar 2061
 Gliwiński Jan 2061
 Gliwiński Ludwik 2061
 Gloger Zygmunt 3506
 Gluba Justyna, tł. 3282
 Gluga Paweł 1071, 1072, 1073, 5329, 5346, 5442, 5722, 7225, 8471, 8472, 9249, 10612, 10613; przedm. 9794; rec. 4029; wyd. 9794, 9935

- Gluhovic Milija 5565
 Gluza Zbigniew 5151; przedm. 5151
 Gluziński Krzysztof 1200
 Gluziński Wojciech 6215
 Gładkowska Ewa, red. 5176
 Gładkowski Krzysztof 5176; red. 5176
 Gładkowski Zygfryd 9036
 Gładkowski Alojzy 6216
 Gładysz Jan Krystian 8512
 Głasek Michał 2611
 Głazek Dorota 4278
 Głazewska Ewa 6129
 Głazewski Jacek, rec. 7764
 Głęb Elżbieta, oprac. 9779
 Głęb Eugeniusz 10030
 Głębek Bogusław, współpr. 3602
 Głębicki Krzysztof 5218
 Głębicki Stanisław 8190
 Głębocki Henryk 3297, 8879; współpr. 8879
 Głodowska Katarzyna B., red. 3467
 Głodowski Bogusław 4777, 5347
 Głogowiec, pow. kutnowski 4948, 5523
 Głogowska Helena 5617, 5622
 Głogowski Aleksander 3240, 8930
 Głogowski Piotr Andrzej 11224
Głogowskie Zeszyty Naukowe 136
 Głogów, woj. dolnośląskie 1282, 1283, 1650, 1826, 2366, 3090, 4367, 4674, 5249, 5282, 7298, 7646, 8180, 8305, 10134, 11175; Biechów 2367
 Głogów Małopolski, pow. rzeszowski 6956, 6997, 6998
 Głogówek, pow. prudnicki 4329; powiat 7545
 Głogówko, pow. gostyński; Świątka Góra 7705
 Głomb Jacek 10955
 Głombiowska Zofia 3846, 3918
Głos 3174
Głos Kola 9273, 9331
Głos Koszaliński 7154
Głos Lekarzy 8214
Głos Lubelski 4214
Głos Ludu 11229
Głos Nauczycielski 9434
 Głos niepodległości 10326
Głos Prawników Śląskich 5139
Głos Sławna i Darłowa 7154
Głos Ziemi Cieszyńskiej 7152, 10913
 Głouszek Waclaw 10230
 Głowa Anna 2348; red. 5612
 Głowa Stanisław 9801
 Głowaciński Zbigniew 6489
 Głowacka Aleksandra, oprac. 3536
 Głowacka Karolina 7199, 7200; współpr. 1702
 Głowacka-Grajper Małgorzata 1904
 Głowacka-Penczyńska Anetta 2534; red. 2534, 2645
 Głowacki Adam 8473
 Głowacki Albin 3372, 5149, 5186
 Głowacki Marian 327, 4778, 6720
 Głowacki Paweł 4438
 Głowacki Roman 6405
 Głowacki Stanisław 6348
 Głowacki Wojciech M. 4121
 Głowaczów, pow. kozieniecki 6999; gmina 6999
 Głowala Ewa, red. 6851
 Głowania Katarzyna 1015, 1873, 2534
 Głowicka Jadwiga 3695
 Głowinkowska Barbara, red. 7053
 Głowiński Michał 3857, 10936
 Głowiński Tomasz 6763, 10031; rec. 6794
 Głownia Małgorzata, red. 2393
 Głowniak Elżbieta 2499
 Głód Anna 4673
 Głód Janusz 717, 7743
 Głódź Sławoj Leszek 5279
 Głowka Dariusz 4279
 Głowka Jan 4892, 9250; red. 279
 Głubczyce, woj. opolskie 3633; region 11039
 Głuchowski Jan 8050
 Głuchowski Jan (ur. 1940) 10614
 Głuchowski Janusz Julian 5691
 Głusiuk Anna 2610, 2847, 2848, 2849
 Głuszak Marcin 5018, 7744; rec. 7991
 Głuszkowski Michał, rec. 2438, 3799, 10704
 Głuszkowski Piotr 8415; rec. 8925
 Gmach Główny. Przewodnik 1333
 Gmina Bledzew na dawnych pocztówkach 1660
 Gmina Bolesław 1279–2019. 1661
 Gmina Ceków-Kolonia a niepodległość 6969
 Gmina Korzenna dla Niepodległej 1662
 Gmina Krzęcin z różnych stron 7046
 Gmina Łagiewniki 7066
 Gmina Nieporęt w latach 1918–2018. 7096
 Gmina Szerzyny na starej fotografii 1663
 Gmina Wejherowo dawniej 1664
 Gmiterek Henryk 3281, 4957, 5588, 7745; oprac. 7599; rec. 8010; wyd. 7599
 Gmitruk Janusz 3995, 5082, 5083, 5084, 5093, 5187, 5987, 9702, 10032; oprac. 9851; przedm. 10442; red. 232, 5798, 5987
 Gmurczyk Zbigniew 3517
 Gmurczyk-Wrońska Małgorzata 5091, 6587, 8297, 9221, 9251, 9252
 Gmys Marcin 4521
 Gnadenfeld zob. Pawłowiczki
 Gnat Krzysztof 4247
 Gnat-Wieteska Zbigniew 1824, 6193
 Gnatowski Jan 8191
 Gnatowski Michał 7060
 Gnatik Volodimir Mihajlovič 3858
 Gnauck Gerhard 3278
 Gniadek-Zieliński Michał 3296; red. 3296; współpr. 10366
 Gniazdowska Małgorzata 3936
 Gniew, pow. tczewski 4288, 4677
 Gniewkowo, pow. inowrocławski 1438
 Gniezno, woj. wielkopolskie 1190, 1838, 1994, 2001, 2002, 2019, 2316, 3299, 3998, 4017, 4032, 4039, 5445, 8126, 9330, 10896, 11279; archidiakoniat 7782; region 9330
 Gnieźnieńska archidiecezja 5333, 7524, 8029, 8138
 Gnieźnieńska diecezja 5445
 Gnuśność, lenistwo i złe nawyki 5576
 Gocel Tomasz 10615
 Gochna Michał 527, 4779; rec. 2250
 Goci 1857, 2865, 2887
 Göckede Regina 1613
 Goclon Jacek 9253, 9254; rec. 5100, 5163, 9214, 9342, 9494, 9998
 Gocłowska-Bolek Joanna 2562
 Gocłowski Tadeusz 6217
 Gocz Bohdan 1645
 Goczałkowice-Zdrój, pow. pszczyński 5723
 Goczałkowicki słownik biograficzny 5723
 Goddu André, rec. 3450
 Godebski Cyprian 4182
 Godek Andrzej Edward 4572
 Godek Mariusz 1951
 Godek Sławomir, rec. 8792
 Godfard Patrick, tl. 9877
 Godfryd-Kolecka Anna, il. 5742
 Godlewicz-Adamiec Joanna 5592; red. 5592
 Godlewska Ewelina 6405
 Godlewski Jan 1426
 Godlewski Jarosław 2151
 Godlewski Krzysztof 11225
 Godłowski Jan, red. 274
 Godłów-Legiędź Janina 2667
 Godoj Andrzej 7143
 Godowa, pow. strzyżowski 8289
 Godula zob. Ruda Śląska
 Godurowo, pow. gostyński 7000
 Godyń Danuta 1306, 1511; red. 1511
 Godyń Maria 4173
 Godzich Anna, tl. 3269
 Godzik Barbara 997a
 Goebels Joseph 2599, 10266
 Goebel Josef 4622
 Goerne Antoni 5066
 Goetel Walery 4647, 6218, 9412
 Goethe Johann Wolfgang von 5576
 Goetz Magdalena, współpr. 5124
 Goetz-Okocimscy, rodzina 4771
 Gofron Paweł 9255
 Gögel Karl 8955

- Gogh Vincent van 2618 2618
 Gogłozza Włodzimierz 2667, 2850, 2851
 Gogol Bogusław 6991, 10616, 10617, 10855
 Gogola Marek 5248
 Gogola Zdzisław 5987; red. 5503
 Gogołek Włodzimierz, red. 5905
 Goia Francisco 4235
 Gojdon Antoni 6219
 Gojniczek Waław 3592, 5327, 8094; red. 5327
 Gola, pow. gostyński 9964
 Gola Beata 586
 Gola-Rakowska Agnieszka 6406
 Golachowska Ewa, red. 1934
 Golak Artur 3279
 Golak Julian 3174
 Golasz-Szołomicka Hanna 4113
 Golat Rafał 1221
 Goldberg Johann Gottlieb 6220
 Goldberg Lejbuś 2393
 Goldman Erazam Ratymund 8531
 Goldman Marcel 6221
 Goldoni Carl 10765
 Goldstein Helena 10157
 Golec Józef 6222
 Golec Radosław 3079
 Golenice, pow. myśliborski 7388
 Goleński Fryderyk August 3299
 Gołęcka Justyna 4490
 Gołeczewo, pow. poznański 2332
 Golgota kobiet 9802
 Goli otok, wyspa chorwacka; obóz 3249, 3282
 Golińsk Ryszard Daniel 4522, 4555, 4572
 Golicki Józef 1665
 Golicyń Anatolij 5129
 Golik Dawid 1836, 5724, 5801, 6442, 10618
 Golik Roman Josipovič 3585
 Golik-Szarawska Grażyna 3286, 3497
 Goliński Mateusz 2852, 2853, 7355; rec. 7371
 Golka Jan 4495
 Golon Mirosław 8944, 9544; przedm. 6991; red. 6991
 Golonka-Czajkowska Monika 1502, 5623, 8474, 9256, 10619
 Goltz Piotr 7356
 Golub-Dobrzyń, woj. kujawsko-pomorskie 7514; gmina 4872
 Golubek Gabriel 5250
 Gołańcz, pow. wągrowiecki 3667
 Gołasz Zbigniew 6948, 8475, 9587
 Golaszewska-Rusinowska Dominika 2691, 5154
 Golaszewski Janusz 1097, 6041, 6042; rec. 1054, 7567, 7568, 7569, 7623
 Gołata Krzysztof 3695
 Gołab Dawid 649, 2854
 Gołab Krzysztof 7143; przedm. 7143
 Gołab Tomasz, oprac. 5553
 Gołabek Damian, oprac. 3713
 Gołabek Marta 4122
 Gołda Agnieszka 1123, 4043
 Gołdap, woj. warmińsko-mazurskie 10972
 Gołdapa, prawy dopływ Węgorapy 7082
 Gołdas Kazimierz 10080
 Gołdyn Piotr 3272, 3586, 4780, 9257, 9258, 9610, 10620; przedm. 3272; red. 205, 3272
 Gołek Bartłomiej 515; red. 264
 Gołek-Septliewa Dorota 3080
 Gołembiewski Eugeniusz 7039
 Gołembski Grzegorz 10327
 Gołębiewska Alicja 2855
 Gołębiewska Dorota, oprac. 1164
 Gołębiewska Joanna 560, 570, 3859, 9259; rec. 8731
 Gołębiewska Marta 4674
 Gołębiewska-Bijak Maria, tl. 7558
 Gołębiewski Grzegorz 5725, 6853, 8476, 9260, 9261, 9262; rec. 5608, 5978, 6459, 8596, 9630, 9631, 10609
 Gołębiewski Szymon 2542
 Gołębiewska Anna 870, 1908, 3291; przedm. 1908; red. 1908
 Gołębiewska Elżbieta, tl. 8288
 Gołębiewska Ewelina, red. 171; współpr. 10404
 Gołębiewska Julia 4517
 Gołębiewska Magdalena, oprac. 348
 Gołębiewska Małgorzata 1192, 6462
 Gołębiewski Dariusz 870, 1908
 Gołębiewski Józef 6223
 Gołębiewski Ryszard 9263
 Gołogóry, Ukraina 7595
 Gołoś Michał 3302
 Gołota Janusz 9264
 Gołub Iwona 1982
 Gołub Stanisław 2349, 7357, 7363
 Gołuch Sylwia 3707
 Gołuchowski Agenor Maria 8875
 Gołuchów, pow. pleszewski 2001
 Gołuńska Honorata 4184
 Gołuński Mirosław 3860, 3892
 Gołynia zob. Zawoja
 Gombin Krzysztof 4212, 4214, 4216, 4222, 5588
 Gombrowicz Witold 3821, 3928, 3929, 5565, 9359
 Gomolińscy, ród 2272
 Gömöri György (George) 10321
 Gomołka Marcin 2748, 5576, 7358
 Gomulin, pow. piotrkowski 2272
 Gomułka Władysław 3283, 6224, 10879, 10955, 11121
 Gomonice, pow. radomszczański 5413, 7001; region 5413
 Gonciarzyk Józef 1432
 Gonciarz Dawid, oprac. 1659
 Goncourt Edmond de 8832
 Goncourt Jules de 8832
 Gondok Paweł 3461; przedm. 3461; red. 3461
 Gondowicz Jan 4450
 Gonera Marzena 3288, 7746
 Gonera Wojciech 10877
 Gonet Tomasz 10621
 Goniec Częstochowski 8850
 Goniec Małopolski 10999
 Gontarczyk Piotr 5066, 5186
 Gontarek Alicja 1784, 3332
 Gontarz Ryszard 10825
 Gontarz Zygmunt 1539
 González Lopo Domingo L. 5309
 González de Clavijo Ruy 2837
 Gończyński-Jussis Filip 10855
 Goody Jack 2913
 Goraczewska Maria 4573
 Gorajczyk Dariusz 5801
 Gorajec, pow. lubaczowski 4259
 Goral Agnieszka 718
 Gorazdowski Stefan 1851
 Gorazdowski Tadeusz 1851
 Gorączka Jan, pseud. Lont 5990
 Gorce 2467, 6489, 10142; region 3782
 Gorczaaków, nieistniejąca miejscowość na Ukrainie 5708
 Gorczowski Jakub 6225
 Gorczyca Krzysztof 1367
 Gorczyca Łukasz 4223; red. 1496
 Gorczyca Wojciech 3587
 Gordian III Pius, cesarz rzymski 2757
 Gordienko Galina 10033
 Gordienko Váceslav 10033
 Gordon Nathan J. 5059
 Gordon Thomas 2667
 Gordziałowska Hanna 10363
 Gordziejew Jerzy, rec. 8012; wyd. 7593
 Gorecka-Kalita Joanna 5348
 Gorenice, pow. olkuski 7002
 Goreva Svetlana 3402
 Gorgol Henryk, oprac. 4624
 Görich Knut 7506; przedm. 7506; red. 7506
 Gorlach Krzysztof 4739
 Gorlice, woj. małopolskie 6398, 8370, 8449; powiat 7519; region 1762
 Gorliński-Kucik Piotr, oprac. 10396
 Görlitz, Niemcy 10961
 Gorloff Elżbieta 546, 3547, 3601, 11132
 Gornowicz Krzysztof 6975
 Gorny Aláksandr 9265
 Gornócarovskij Vladimir Anatol'ewič 2749
 Gorowska-Mitrus Magdalena 3897
 Gorylewska Zofia 1825
 Goryński Grzegorz 6679, 10622, 10623, 10624
 Goryński Jan 7976

- Gorysławice, pow. buski 10844
 Gorzałka Przemysław 5691, 8477
 Gorzanów, pow. kłodzki 4155
 Gorzelak Józef 4892
 Gorzelak Małgorzata 4216
 Gorzelany-Nowak Dorota 1217
 Gorzelewska-Namiota Małgorzata 6010
 Gorzelik Jerzy 4253, 5327
 Gorzkowicz Justyna 3829
 Gorzkowski Jacek 11226
 Gorzkowski Roman 2032
 Gorzów Wielkopolski 15, 2251, 2325, 3260, 3319, 5259, 5475, 5727, 5820, 5901, 6002, 6446, 6498, 7422, 8625, 10620, 10828, 10878, 10964, 11047, 11132, 11147, 11330; region 14, 10878, 11132
 Gorzyce, pow. wodzisławski; gmina 5459
 Gosk Hanna 3830, 3835, 11063
 Goslar Tomasz 7264, 7334
 Gosławski Józef 2130, 2195
 Gospodarek Jerzy 11247
 Gostynin, woj. mazowieckie 5766, 5892, 10104, 10609; region 3346
 Gostyń, woj. wielkopolskie 229, 1475, 6052, 6199, 8270, 9215, 9722, 10784, 11322; powiat 9987, 10751; region 2351, 5963
 Goszczyńska Aleksandra 3897; współpr. 3897; wyd. 7572
 Goszczyńska Jolanta, przedm. 2332
 Goszczyński Artur 3846
 Gosztyła Marek 4343
 Goszyce, pow. krakowski 5801
 Goszyk Edward 6374
 Gościński Antoni 6226
 Gościński Henryk, oprac. 1676
 Gościej Józef 6227
 Gościkowo, pow. świebodziński; Paradyż 7752
 Gościńska Alicja 5998
 Gość Koszalińsko-Kołobrzegi 11300
 Gość Niedzielny 10952
 Goślicki Wawrzyniec 6228
 Göth Amon 1923
 Gotlib Henryk 4156
 Gotowiecki Paweł 5092
 Gottfried Jerzy 4392
 Gottfried Kazimierz 7017
 Götz Johannes, red. 2866
 Gough Richard 3281
 Gouguenheim Sylvain 1527
 Goumissi Ewa 4043
 Goworko-Składanek Beata 3279
 Goworowo, pow. ostrołęcki 10089
 Gozdowo, pow. plocki 4363
 Gozdór Grzegorz 5059
 Gozdów, pow. hrubieszowski 11172
 Goździwski Krzysztof 6229
 Goździk Krzysztof 5214
 Goźlice, pow. sandomierski 4192
 Góra Jerzy 4630
 Góra Kalwaria, pow. piaseczyński 4375, 5884
 Góra Krzyżewska, wzniesienie w pow. makowskim 5749
 Góra św. Anny, pow. strzelecki 1223
 Góra Świętej Anny, wzniesienie na Wyżynie Śląskiej 5646
 Góra Władysław 11075
 Górajek Anna 5592
 Górak Artur 2092
 Góral-Pótroła Jolanta M., red. 3733
 Góralczyk Agnieszka 871
 Górale Babiogórscy w badaniach 2449, 2450
 Góralski Adam 2704
 Góralski Wojciech 7747; przedm. 9861
 Góras Michał Tadeusz 6347
 Górczak Zbyszko 740, 5807
 Górczyk Wojciech 2108, 7359
 Górczyk Wojciech Jerzy 5349, 5350, 7748, 7749, 8478, 8479, 8480, 8742; red. 95
 Górczyńska Beata 36
 Górecka Anna 4280
 Górecka Blanka, oprac. 9041; tł. 9041
 Górecka Ewa 3950, 5613; red. 5613
 Górecka Magdalena 650
 Górecki Adam 2182
 Górecki Bogdan 6230
 Górecki Jan 5398
 Górecki Janusz 1536
 Górecki Jerzy 4781
 Górecki Marek 4892
 Górecki Marian zob. Marian Górecki, bl.
 Górecki Michał, red. 6966
 Górecki Olgierd 2667, 2667; przedm. 2666; red. 2666, 2668
 Górecki Piotr 4253, 7750, 8481; przedm. 4253; red. 4253
 Górka Łukasz 7800
 Górka Magdalena 3373
 Górka Marek 3081
 Górka Stanisław 4297
 Górki Śląskie, pow. raciborski 7003
 Górkiewicz Marcel Teofil 6231
 Górkiewicz Mieczysław 4438
 Górlkowski Marek 617
 Górnica Marek Robert 1517, 7646; wyd. 10395
 Górnicy, rodzina 9632, 9872
 Górnicki Gerard 6232
 Górnicki Leonard 9555
 Górnik Marek 2255
 Górnikowska-Zwolak Elżbieta 2418
 Górniok Łukasz 10625
 Górny Grzegorz 3067, 6287
 Górny Halszka 2286
 Górny Justyna 2581
 Górny Maciej 719, 9266; rec. 1876, 3271, 8335, 9156; red. 88, 228
 Górny Marek 2062
 Górny Rafał 3996, 7126
 Górny Śląsk – reditus 9267
 Górny Śląsk z powietrza 1666
 Górny Waldemar 8482
 Górsy, rodzina 5726
 Górska, pow. toruński 5864
 Górska Agnieszka 5576
 Górska Aleksandra, red. 6966
 Górska Anna, red. 1720
 Górska Iwona, oprac. 4245
 Górska Karolina 8944
 Górska Magdalena 7952
 Górska Maria 1192
 Górska Paulina 1314
 Górska Teresa 5211
 Górska-Sieradzka Jolanta 1036
 Górska-Streicher Justyna 1547
 Górska-Zabielska Maria 2342
 Górski Adam, oprac. 2041; przedm. 997a; red. 997a; współpr. 2040
 Górski Antoni 8477
 Górski Artur 3949
 Górski Edward 5726
 Górski Hubert 4782
 Górski Jan 545, 5518
 Górski Janusz 4056
 Górski Kacper 404, 405, 5019, 5020; rec. 5010, 7857
 Górski Karol (1903–1988) 4045, 7913, 9924
 Górski Karol, red. 9808
 Górski Klemens, red. 8237
 Górski Konstancy Maria 8523
 Górski Krzysztof 5188
 Górski Piotr 651, 1266
 Górski Tadeusz, przedm. 7140
 Górski Wojciech 7751
 Górski Zbigniew, wyd. 7565, 7589
 Górszczyk Antoni 8192
 Góry Złote, pasmo w Sudetach Wschodnich 3174
 Górzyn, pow. żarski 11068
 Górzyński Jan Mieczysław 6233
 Górzyński Makary 1667, 4281, 8305, 8483; red. 497
 Górzyński Sławomir 2034; wyd. 7571
 Gózdź Szymon 4154, 10626
 Grabalski Paweł, wyd. 8254, 9050
 Graban Artur 3322; przedm. 3322
 Graban Tomasz, fot. 1271
 Grabarczyk Iwona 1977
 Grabarczyk Tadeusz 577, 622, 3299, 5252; red. 90, 207, 3299
 Grabarek Artur 7253, 7276
 Grabia-Krawczyk Magdalena 1625
 Grabiec Aleksandra 5883
 Grabiec Dominika 4032
 Grabiec Mieczysław 5883
 Grabik Wiktor 5727
 Grabińska Kazimiera z Korwin Gąsiorowskich 5676
 Grabińska-Szczęśniak Anna 5571
 Grabiński Stefan 3901, 3903, 4486, 5676, 6234

- Grabiński Tomasz, tł. 3067
 Grabolus Małgorzata, oprac. 6122
 Grabolus Piotr, oprac. 6122
 Grabowiec, pow. zamojski 2301;
   starostwo 2302
 Grabowscy, rodzina 3890
 Grabowska Bożena 7752
 Grabowska Grażyna, współpr. 5779
 Grabowska Józefa z Radziwiłłów
   7916
 Grabowska Lucyna 4783
 Grabowska Magdalena 10627
 Grabowska Teresa Maria 8484
 Grabowska Urszula 4438
 Grabowska-Chałka Janina 1362
 Grabowska-Pieńkosz Dorota 3707,
   3715, 8485
 Grabowska-Rogus Anna 5537, 5883;
   red. 5883
 Grabowski Adam 5728, 7109
 Grabowski Andrzej S. 6644
 Grabowski Andrzej Teodor 7713
 Grabowski Antoni 468, 2856
 Grabowski Artur 5565, 8032
 Grabowski Bartłomiej Piotr 5351,
   9268
 Grabowski Jan (historyk) 9994;
   red. 9989
 Grabowski Jan (wędkarstwo) 4784
 Grabowski Janusz 1378, 6958, 7360,
   7753; rec. 750
 Grabowski Józef 4785
 Grabowski Klaudiusz 1979, 3353,
   5486, 6994
 Grabowski Konrad 1979
 Grabowski Lukasz 6732
 Grabowski Michał (archeologia)
   2331
 Grabowski Michał T. W. von 4786,
   4787, 10034
 Grabowski Piotr 1356, 2264
 Grabowski Tomasz 1231
 Grabowski Waldemar 720, 10035
 Grabowski Zbigniew 4282, 4283
 Grabów, pow. łęczycki 10213
 Grabscy, rodzina 1998
 Grabski August 3334; przedm. 3334;
   red. 3334
 Grabski Maciej 8486, 8487
 Grabski Marcin, red. 1307
 Grabski Marek 4173
 Grabski Władysław (1874–1938)
   2165, 9255
 Grabski Władysław Jan (1901–1970)
   3882
 Graca Witold 11227
 Gracz Jacek, przedm. 8094
 Gracz-Chmura Edyta 5729
 Graczyk Konrad 3082
 Graczyk Waldemar 3997
 Graczykowska Tamara 3774, 9269
 Grad Jan 2333
 Gradkowski Henryk 3861
 Gradowski Mariusz 4523
 Graff Tomasz 4957, 6837, 7754
 Graham Billy 10473
 Grajczak Dagmara 10036
 Grajek Marek 9735; tł. 9099; wyd.
   9099
 Grajewo, woj. podlaskie 3334,
   3507
 Grajewski Adam 1231, 1814
 Grajewski Andrzej 10943, 10952
 Grajewski Artur, wyd. 704
 Grajewski Wojciech 2063, 2078,
   5748
 Grala Dariusz 8488
 Grala Hieronim 726, 8053
 Gralath Carl Friedrich von 4167
 Gralewski Sebastian 726
 Gralicki Bartosz 8489, 9880; wyd.
   9880
 Gralik Dawid 942, 7768
 Gralińska-Toborek Agnieszka 4123
 Graliński Filip 2534
 Granach Alexander 4495
 Granat Wincenty 3622
 Granat-Janki Anna 4527; red. 4527
 Granda Grażyna 3588
 Grandwilewski de Pocięcha Walde-
   mar Józef 2093
 Granice i pogranicza 3279
 Grankowska Irena, red. 3534
 Grankowski Mariusz 5108
 Granowo, pow. choszczeński 7046,
   7322
 Grass Günter 77, 5621, 6931
 Grassmann Magdalena 3374
 Graś Wojciech 3998
 Grata Paweł 848, 4788, 4895, 4896,
   4970, 10628; przedm. 8945,
   11188; red. 4895, 4896, 8945,
   11188
 Gratiōsa Imago Beatissimae Virginis
   Mariae, in ecclesia parochiali 7560
 Grażyńska Juliana 1162
 Grażyński Michał 9290
 Grąbczewska Małgorzata Maria,
   red. 123
 Grąbczewski Bronisław 5855
 Grądzka Anna, wyd. 8199
 Grądzka Hanna 3695
 Grądzka-Rejak Martyna 5877, 9978,
   10037, 10629; przedm. 9978; red.
   5877, 9978
 Grądzki Stanisław 5730
 Grążawski Kazimierz 509, 2502,
   3303, 7324, 7361, 7362; przedm.
   2502, 7324; red. 2502, 7061,
   7324
 Grążawy, pow. brodnicki 7324
 Great terror in Soviet Georgia 9037
 Greč Nikolaj Ivanovič 8406
 Grecja 2537, 2553, 2571,
   2666, 2738, 2739, 2770, 2776,
   2784, 2793, 2807, 3340, 4450,
   4460, 5187, 5211, 7879, 7937,
   8027, 8670, 10463, 10541,
   10754
 Gredka-Ligarska Iwona 1952
 Green John 4235
 Gregorczyk Dariusz 5067, 5187
 Gregorowicz Dorota 7755
 Grehl Adam, przedm. 1613
 Greicher Piotr, red. 287
 Greifenberg zob. Gryfice
 Greiner Piotr 1016; oprac. 1479
 Greiner-Wronowa Elżbieta 2372
 Greinert Zenon 4594
 Greiser Arthur 3097, 10833
 Grek-Pabisowa Iryda 3775
 Grekowicz-Hausnerowa Michalina
   8193
 Grekowie, rodzina 2059
 Grell Chantal 7756
 Gren Roman 11063
 Grenda Magdalena 2534
 Grenda-Kurmanow Magdalena, red.
   4095
 Greniewska Natalia, red. 2611
 Greń Paweł 1869
 Greń Zbigniew, red. 3791
 Greser Ewa 3787
 Greszczuk Danuta 9270
 Gretkowski Andrzej 4789, 9271
 Grębecka Zuzanna 10711, 11154
 Grębocice, pow. polkowicki; re-
   gion 10395
 Grędziński Stanisław 9217
 Gręzak Anna 4700, 7283
 Gręzlikowski Janusz 3517, 5333,
   7717
 Griazowiec, Rosja; obóz 6347
 Gribova Svetlana Vladimirovna
   3287, 5949
 Griffel Andrew 10157
 Griffel Henryk 10157
 Griffel Paulina (Pola) 10157
 Grigorowa Margreta 3901
 Grin-Piszczek Ewa 603; rec. 997a,
   8193
 Grinberg Daniel 2563, 3333; rec.
   8683
 Gritti Ludovicus 3298
 Grobelka zob. Radzanów
 Grobelna Wiesława 5961
 Grobelna-Mazurek Paulina 7757,
   7919
 Grobelski Wojciech 9865
 Grobniki, pow. głubczycki 4330
 Groby z biżuterią 4675, 4676
 Grochal Anna 2449, 2450
 Grochal Dariusz 9272
 Grochal Dorota 9272
 Grochecki Konrad 721, 7363
 Grochmalski Piotr 5129; red. 158
 Grocholewski Zenon 5987, 5987
 Grocholska Barbara 8490
 Grocholska Małgorzata 1994; red.
   1994
 Grocholska Róża 6235
 Grocholska-Zanuszi Elżbieta 5731
 Grocholski Jeremi Jerzy 6235
 Grochowalski Andrzej 6544, 6796
 Grochowiak Remigiusz 4804

- Grochovina Sylwia 3083; oprac. 7187; przedm. 7187
 Grochowiska, pow. pińczowski 5249
 Grochowscy, rodzina 5730
 Grochowska Katarzyna 4230
 Grochowska Magdalena 5085
 Grochowska Marzena 6388
 Grochowska Weronika 1276, 4230
 Grochowska-Iwańska Krystyna 6142; rec. 1538
 Grochowski Grzegorz, przedm. 3830; red. 3830
 Grochowski Łukasz 994; oprac. 994; przedm. 994; red. 994
 Grochowski Piotr, wyd. 9864
 Grochowski Zbigniew 7202
 Grochów zob. Warszawa
 Grodek Gotfryd Ernest 3918
 Grodkowo, pow. płocki 5703
 Grodno, Białoruś 3274, 3290, 3297, 3332, 3979, 4428, 5997, 6320, 6565, 6787, 7567, 7676, 7871, 8049, 8179, 10058; Grodzieńszczyzna 1842, 4737, 5156, 5997, 7808, 8012, 8831, 10134; gubernia 4737; powiat 3979; region 2269, 2287, 2437, 3781, 8662, 10013
 Grodowiec, pow. polkowicki 4291
 Grody Lubelszczyzny 7363
 Grodzicki Stanisław (1905–1946) 5833
 Grodziec, pow. bielski, woj. śląskie 2054
 Grodziecki Melchior zob. Melchior Grodziecki, św.
 Grodzisk Mazowiecki, woj. mazowieckie; region 9898
 Grodzisk Wielkopolski, woj. wielkopolskie 9397
 Grodziska Karolina 5732, 6091, 6762, 7041; oprac. 8193; przedm. 8193
 Grodzicki Stanisław 6589
 Grodzisko, pow. krakowski 5394
 Grodzka Natalia, rec. 2570
 Grodzki Jakub 3279
 Gromadowski Marian 6236
 Gromadzka Beata 3862
 Gromadzki Jan 1619; oprac. 1619
 Gromadzki Walerian 3297
 Gromko Bartosz 722, 3084
 Grondelski John M., rec. 3375, 3431, 8564
 Groniek Agnieszka 4173, 10630; red. 4173
 Gronert-Ubych Bożena 9273
 Gronie 137
 Gronowski Michał Tomasz, red. 1508
 Groppler Ludwika 4216
 Gros Antoine-Jean 3017
 Grosicka Marzena 4710, 10896
 Gross Frieda 2697
 Gross Jan Tomasz 11228
 Gross Radosław 3085, 10631, 10632, 10633; rec. 5831, 10743, 11061
 Gross Wilhelm 2697
 Gross-Korczyński Feliks Jan Marian 6237
 Gross-Rosen zob. Rogoźnica
 Grossman Roberta 861
 Grosz Rafał 7758, 8491
 Groszkowski Marek 7759
 Groszowice zob. Opole
 Grot Dariusz 944
 Grot Elżbieta 6994
 Grot Stanisław 4039
 Groth Andrzej 5502, 7760, 7761, 9544; wyd. 7586
 Grotowicz Wiktor, tł. 9796
 Grotowski Jerzy 5565, 10955, 11120, 11121
 Grotowski Piotr Ł. 2537
 Grott Bogumił 3285, 5449; red. 2633
 Grott Olgierd, red. 2633
 Grott Wojciech 6380, 9274
 Grotter Artur 5900, 8358
 Growert Gottfried 8122
 Growert Lorenz 8122
 Gróbarczyk Marek, przedm. 5286
 Gródek, pow. hrubieszowski 7278
 Gródek, pow. sokołowski 2167, 2537
 Gródek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 7363
 Gródek Jagiełoński, Ukraina 6436
 Gródek nad Bugiem, pow. hrubieszowski 7363
 Grójec, woj. mazowieckie 4832, 7004; region 7004
 Gruba Wojciech 5352
 Grubecka Iwona 6858
 Grubek Paulina Aleksandra 4490
 Gruca Anna 4, 8492
 Gruca Witold 1641
 Gruchała Janusz Stanisław 8016; red. 3885; wyd. 3259
 Gruczalska Beata 4467
 Grudnicki Jan 8493, 8494
 Grudniewski Jakub 5327, 5336
 Grudziądz, woj. kujawsko-pomorskie 16, 230, 373, 832, 1284, 1285, 1286, 1947, 4047, 4261, 5643, 5677, 6702, 7898, 9003, 9210, 9235, 9394, 9409, 9590, 9609, 9703, 9781, 10550, 10849; region 832, 9749
 Grudzień Henryk 5292
 Grudzień Sylwia 1423
 Grudzińska Agata 5139
 Grudzińska Agnieszka 3863, 11063
 Grudzińska Anna 2564
 Grudzińska Grażyna 2532; red. 2532
 Grudzińska Marta 9975
 Grudziński Jan 10373
 Grudziński Włodzimierz 10373
 Grulkowski Marcin 3353
 Grunewald Thomas 3592
 Grunwald, pow. ostródzki 709, 775, 3303, 4229, 5249, 5282, 7344, 7523
 Grupa Małgorzata 1994, 4677, 7442
 Grupińska Hanka 6684
 Gruševs'kij Mihajlo Sergijovič 850
 Gruskaä Üliä 2287
 Gruszczyk Marcela 1908, 10634
 Gruszczyńska Kazimiera 4839, 4874, 5353, 6238
 Gruszczyński Heliodor 5839
 Gruszczyński Michał 10187
 Gruszczyński Oskar 3086
 Gruszczyński Wojciech 2936
 Gruszczyński Zbigniew 9406
 Gruszecka Aniela 9217
 Gruszewska Ewa 1121
 Gruszewski Michał zob. Gruševs'kij Mihajlo Sergijovič
 Gruszka Aleksandra 3470
 Gruszka Bartłomiej 1626, 2350, 7166, 7520; przedm. 7520; red. 7520
 Gruszka Jan 7762
 Gruszka Paweł 2351
 Gruszka-Zych Barbara, współpr. 5731
 Gruszkowski Wiesław 6239
 Grützmacher Łukasz 2532
 Gruza Jerzy 10669
 Gruzja 2644, 2996, 3044, 3289, 5149, 9037
 Gruździe, Litwa 1106
 Gruźlewska Anna 10635
 Gruźdź Witold 7283
 Grybów, pow. nowosądecki 1231, 3669; region 1762
 Gryciuk Franciszek, rec. 5321
 Gryczewska Natalia 2750
 Gryczyński Adam, red. 1652, 1653
 Grydzewski Mieczysław 10846
 Gryfice, woj. zachodniopomorskie 5522, 7005
 Gryfici, ród 9463, 2073, 7734
 Gryfina, żona Leszka Czarnego 1998
 Gryfino, woj. zachodniopomorskie 7006
 Gryfowiec zob. Gryfici
 Grygiel Jerzy 4957
 Grygier Ewelina 4554
 Gryglaszewska Halina 4438
 Gryglewski Ryszard W. 8495
 Grygorcewicz Monika 3589, 3590; red. 3671
 Grygotowicz Józef 3657
 Gryko Arkadiusz 10636
 Grylewski Piotr 594
 Grylewski Ryszard, rec. 4822
 Grynberg Henryk 9975, 10541
 Grynia Marianna 10038
 Gryphius Andreas 7646
 Grypińska-Jarmuła Katarzyna 435, 534, 1838, 8496
 Gryska Agnieszka, współpr. 1242
 Gryska Marek 7117; przedm. 7117

- Gryszpanowicz Piotr 2288, 4790
 Grysztar Błażej 2038, 4339
 Gryta Bartłomiej 3087
 Gryz Ryszard 944; red. 10330
 Gryzina-Lasek Antoni 5801
 Gryzio Beata 4230
 Gryżyna, pow. kościański 4988
 Grzanka Bartłomiej 3272; rec. 6135
 Grzanka Jan 3443
 Grzanka Małgorzata 3272
 Grządzielski Henryk 5184
 Grzebieniak Andrzej 7146
 Grzebień Ludwik 3281, 5354, 5733, 5786
 Grzebyk Patrycja 10273
 Grzebyk Tomasz 3296
 Grzechnik Marta 10637
 Grzechowiak Jarosław 10955
 Grzecznowska Anna, oprac. 1125
 Grzegorezyk Zdzisław 5834
 Grzegorek Grzegorz, red. 4262
 Grzegorska Aleksandra 2738, 2751
 Grzegorski Zdzisław 6240
 Grzegorz I Wielki, papież i św. 2874
 Grzegorz Białuński we wspomnieniach 6055
 Grzegorz z Sanoka 7333
 Grzegorzew, pow. kolski 3272
 Grzegórzki zob. Kraków
 Grzejszczak Łukasz 4187
 Grzelak Agnieszka, współpr. 3892
 Grzelak Janusz 10946
 Grzelak-Krzymianowska Adriana, red. 2636
 Grzelczak Piotr 9275; wyd. 8251
 Grzelewska Ada 1498
 Grzelewska Maria 9716
 Grzenia-Romanowski Gereon 6241, 6242, 11085
 Grzeniewski Ludwik Bohdan 3955
 Grzenkowicz-Ropela Benita 6777
 Grzesiak Anna 9276
 Grzesiak Krzysztof 5355, 5356, 5357, 7763, 9277, 9278
 Grzesiczak Łukasz 11229
 Grzesik Julian 5086
 Grzesik Ryszard 3298
 Grzesik-Kulesza Małgorzata, red. 5001
 Grzesiowska-Nowak Paulina 4791
 Grzeszczak Maciej 8497
 Grzeszczak-Nowak Hanna 4284
 Grzeszczuk-Brendel Hanna 4408, 4792, 8305
 Grzesznik Jarosław 5188
 Grześkowiak Marek 7267
 Grześkowiak Radosław 7764
 Grześkowiak-Krwawicz Anna 7765, 7952; przedm. 7952; rec. 8110; red. 7952
 Grzęda Ewa 2437
 Grzęda Mateusz 2327
 Grzędowska Dominika 3911
 Grzonka Dariusz 5472
 Grzonka Henryk 4630
 Grzonka Małgorzata 3764
 Grzonka Paulina 4186
 Grzonkowska Joanna 1231
 Grzybek Dariusz, rec. 2990
 Grzybek Grzegorz 5358
 Grzybek Maria 4793
 Grzybkowska Agnieszka, tl. 2652
 Grzybkowska Teresa 4240, 4240
 Grzybkowski Andrzej 4235
 Grzybowicz Bogdan 4438
 Grzybowo, pow. wrzesiński 17, 1287, 4673; region 2332
 Grzybowska Katarzyna 1923
 Grzybowska Marzena 3088
 Grzybowski Andrzej 2699, 3026, 4794, 6047, 6372, 6525, 6673
 Grzybowski Jerzy 5149
 Grzybowski Kazimierz, pseud. Zapalnik 5990
 Grzybowski Konstanty 5074
 Grzybowski Michał Marian 388, 5359, 6354, 10638, 10639
 Grzybowski Przemysław Paweł 1870, 4795, 9975
 Grzybowski Robert 3655
 Grzybowski Romuald 3601
 Grzymała Katarzyna 7952
 Grzymała Zbigniew 11247
 Grzymalów, pow. opoczyński 1022
 Grzymalów, Ukraina 7595
 Grzymisława, księżna krakowsko-sandomierska 3299
 Grzymkowski Andrzej 361, 2352
 Grzymułtowski Krzysztof 7701
 Grzywa Mateusz, tl. 9824
 Grzywa Zbigniew 5067
 Grzywacz Andrzej 4969
 Grzywacz Małgorzata, red. 5627
 Grzywaczewski Jan 7045; oprac. 7045
 Grzywiński Grzegorz, red. 893
 Guadalcana, archipelag Wysp Salomona 3132
 Gubal Bogdan 1943
 Gubała Bronisław 5700
 Gubała Edward 5700
 Gubała Grzegorz 9610
 Gubańska Renata 4285
 Gubernat Małgorzata, oprac. 5059
 Gubin, pow. krośnieński, woj. lubuskie 1288
 Gubiałki, pow. iławski 7007
 Gucewicz Daniel 6994, 10745
 Gućia Dobrosława 343; współpr. 2064
 Gućio Katarzyna, tl. 4117
 Gućul'sina slov'ńska Atlantida 2451
 Gućwa Anna 2505
 Gud' Bogdan Vasil'ovič 5151, 9279, 10134
 Gudaitė Jūratė 4811
 Gudaniec Arkadiusz 3461
 Guderian-Czaplińska Ewa 5565
 Gudišauskaitė Edita, tl. 1630
 Gudmantas Kęstutis 803
 Gudowska Marta 5612; red. 5612
 Gudowski Jacek 5021
 Gudvangen, Norwegia 932
 Guénon René 3100
 Guérin Joseph-Gaspard Lambert de 2269
 Guernsey, wyspa brytyjska 3250
 Guesnet François 3333
 Guevara Ernesto, pseud. Che 3138, 5115
 Gugała Antonina 4267; fot. 4267
 Gugulski Ireneusz 6243
 Gugulski Marcin 5129
 Guicciardini Francesco 2540
 Guide to the Polish Museum of America archives collections 1424
 Gulbinowicz Henryk 1647
 Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki 6884
 Gulczyńska Justyna 3591, 3601
 Gulczyński Andrzej 8512; przedm. 8512; red. 8512
 Gulczyński Jacek 7979
 Gulczyński Janusz 3999, 6595
 Gulczyński Stanisław 10702
 Gulda-Klamecka Bożena, red. 265
 Guldon Łukasz 558
 Gulowska Teodora 2479, 4069
 Gulgowski Izidor 2479, 4069
 Gulić Milan 3283
 Gumennij Sergij 9280
 Gumieła Martin 5103
 Gumper Małgorzata 5624
 Gundlach Rudolf 10185
 Gunia Piotr 7520; współpr. 7456
 Gunnhilda Gormsdóttir, królowa norweska 2878
 Güntner Jan 4438, 6835
 Gurak Igor Fedorovič 5175
 Gurba Jan 4002, 6377
 Gurbiel Andrzej 8498
 Gurevič Aron Ākovlevič 691
 Gurfinkel Maksim, tl. 10644
 Gurgacz Władysław 6244
 Gusen, Austria; obóz Mauthausen-Gusen 6487, 6752, 6884
 Gustaw III, król szwedzki 7649
 Gustowska Zofia 4490
 Gut Agnieszka 7171
 Gut Andrzej 5734
 Gut Arkadiusz, red. 3462
 Gut Grażyna 7024
 Gut Jerzy 7024
 Gut Maria, współpr. 5734
 Gut Mikołaj, współpr. 5734
 Gut Paweł 623, 696, 723, 944, 956, 962, 2265, 4796, 6629, 7766, 7767, 8499
 Gut-Czerwonka Anna 9865
 Gutkowski Edmund 3316
 Gutków, pow. ciechanowski 10731
 Gutowska Anna, przedm. 672; red. 672
 Gutowska Katarzyna 1578
 Gutowska-Dudek Krystyna 1379

- Gutowski Bartłomiej 4264; przedm. 4264; red. 4264
 Gutowski Krzysztof 881
 Gutsche Edda 7006
 Gutschow Niels 4408
 Guzdek Józef 5279; przedm. 5941
 Guzek Mariusz 10955
 Guzek Agnieszka 1192
 Guzek Andrzej Krzysztof, red. 5853
 Guzek Krzysztof 5108
 Guzek Mariusz 3787, 3950, 11146; przedm. 3950; red. 3950
 Guzewicz Wojciech 41, 47, 47, 5360, 5361, 7060, 10039, 11230
 Guzik Josef 10006
 Guzik Marcin 6988
 Guzman Daniel, rec. 100, 138
 Guzman Dominik zob. Dominik Guzman, św.
 Guzowski Piotr 724, 4737; oprac. 322; red. 3279
 Guzy M. Venerabilis, wyd. 3430
 Guźlak Gerard 3950
 Guźnik Emilia 5735
 Gużyński Piotr, red. 1368
 Gvazdaitytė Rita, współpr. 9058
 Gwara Małgorzata Iwona 10185
Gwiazdka Cieszyńska 8509, 8944, 9545
 Gwiazdowicz Adam 10185
 Gwiazdowicz Dariusz J. 4969; przedm. 4969; red. 4969, 9031
 Gwiazdowska Ewa 2341, 2531, 6980
 Gwiazdowska Małgorzata 4174
 Gwioździk Jolanta 3969, 3979, 4000
 Gwizdalanka Danuta 4524
 Gwizdała Jerzy Piotr, red. 3529
 Gwizdanów, pow. lubiński 4716
 Gwoździewicz-Matan Paulina 1222
 Gwóźdź Andrzej 4452, 4460, 4486
 Gwóźdź Janina, red. 6048
 Gwóźdź Krzysztof 9281
 Gzell Sławomir 4286
 Gzella Grażyna 652, 6052, 6824, 8500, 8501
 Gzella Jacek 548; rec. 9094, 9729
 Gzowska Alicja 10640
 Gzowski Kazimierz 5857
 Haba Bogdan 1644
 Habaj Ludwik 6245
 Haberek Mateusz, rec. 8336
 Haberko Joanna, red. 3659
 Haberlein Mark 7166
 Habielski Rafał 3829, 3972, 5087, 6405, 9223, 10641; przedm. 10380
 Habowski Eryk, przedm. 10273; red. 10273
 Habowski Mirosław 5148, 11231
 Habsburg Monarchy, Silesia 7768
 Habsburgowie 7033, 7768, 8112, 8190, 8305, 8555, 8604, 8944; żywiecy 5701
 Habuda Małgorzata 3979
 Hac Przemysław 2370
 Haczkowski Stanisław 1607
 Haczyńska Zofia 6246
 Hać Danuta Maria 1873
 Hadamik Czesław 4287, 5385, 7521
 Hadnagy Walenty 2049
 Haduch Bartosz 1511
 Hadyna Jan 5598
 Hadyna Stanisław 6228
 Hadziacz, Ukraina 1921
 Hadziewicz Rafał 4216, 4222
 Haffner Jean George 6247
 Haffner Peret, współpr. 9017
 Hagen William W., rec. 11057
 Hahn, rodzina 1138
 Hahula Lúbmír 1884; rec. 3109
 Hainhofer Philipp 7762
 Haiti 5103
 Hajdas Gabriel 2132
 Hajdrych Łukasz 499; wyd. 7636
 Hajduk Bolesław 277, 714, 725, 9282, 9544; rec. 3363, 4854, 5153; red. 185
 Hajduk Czesław 9803
 Hajduk Krzysztof, red. 4306
 Hajduk-Nijakowska Janina 4046
 Hajek Bartłomiej 2341
 Hájek Zdeněk 839
 Hajkowska Monika 8502, 9283
 Hajnówka, woj. podlaskie 1725, 7008, 11277; Żabia Górka 7008
 Halamska Maria 4739; red. 4739, 4740
 Halas František 3973
 Halban Leon 9548
 Halberda Jan 9284
 Halbersztat Anna, tl. 3909
 Halczak Bohdan 3322
 Halden, Norwegia 3010
 Halec Janina Małgorzata 1157, 7053; red. 7053
 Halecki Oskar 466, 739, 2537
 Halemba Adam 1871
 Halemba zob. Ruda Śląska
 Halicka archidiecezja 7446
 Halicka Beata 6396
 Halicki Krzysztof 4288
 Halicz, Ukraina 7288, 7338, 9596; ziemia 2044
 Halicz Emanuel 6248
 Halik Bolesław 8194
 Halisz Janusz 10040
 Haliżak Edward 5152; przedm. 5152; red. 5152
 Halka-Ledóchowski Mieczysław zob. Ledóchowski Mieczysław
 Halkiewicz-Sojak Grażyna 3907; red. 345
 Halle, Niemcy 3592
 Halle i Sulechów – ośrodki pietyzmu i edukacji 3592
 Haller Józef 3291, 3369, 5203, 5228, 6249, 6250, 8222, 8703, 9407, 10243
 Hallerowo zob. Władysławowo
 Halmer Damian 1668
 Hałabardowie, rodzina 9648
 Hałaburda Marek 5546, 5736, 5987, 8503, 9285
 Hałaburdzin-Rutkowska Agnieszka 9648
 Haładus Adam Wojciech 4797
 Haładyj Agnieszka, tl. 9868
 Hałagida Igor 10186; red. 5154
 Hałajko Edward 10642; red. 1531
 Hałamuszka Iwona 5362
 Hałas Zygmunt 3297
 Hałas-Rakowska Hanna 9146
 Hałasik Małgorzata 4194
 Hałata Anna, red. 1630
 Hałuszcak Paweł 2064
 Hałuszek Agata 7267
 Hamburg Stefan 5129
 Hamburg, Niemcy 3294, 4240, 5486
 Hamera Paweł 2557; red. 2557
 Hamerlak Kajetan 3289; rec. 9186
 Hamling Karolina, red. 1350
 Hammer Seweryn 3543
 Hammurabi, król babiloński 2526
 Hamryszcak Artur 604, 615, 5363, 5410, 5588; rec. 5471, 9871; red. 101
 Hanc Wojciech 5455
 Hanczewski Paweł 3089; red. 2670, 3022
 Händel Georg Friedrich 3012
 Handke Krzysztof 9650
 Handke Waldemar 5226, 5990, 6509, 6685, 10140; przedm. 3385
 Hanejko Eugeniusz 10041
 Hanejko Tomasz 10042
 Hanich Andrzej 5364, 10878; wyd. 10390
 Hanke Edward 9423
 Hankiewicz Klemens 8548
 Hanna Chrzanowska, bl. 6251
 Hannibal, wódz kartagiński 2669
 Hanow Michael Christoph 7979
 Hanower, Niemcy 4803
 Hans Memling i sztuka dewocji osobistej 2565
 Hanus Kasper 2566
 Hanus Wojciech 5990, 6337, 10043, 10643
 Hanusiewicz-Lavalée Mirosława 7952
 Hanysz Anna 1217
 Hanzl Małgorzata 8306
 Hańderek Marek 5088
 Hap Jakub 5737, 6823
 Hap Wiesław 3593, 5738, 8504, 8505, 10044
 Hapak Joseph T. 3369
 Hapanowicz Piotr 6678
 Haptaś Krzysztof 1329, 5545, 6237, 6713, 7769, 8506, 8604; przedm. 9111; wyd. 9111
 Harabasz Leon Leszek, red. 10440
 Harald III Srogi, król norweski 3298

- Harasimiuk Marian 2314
 Harasimowicz Jan 5489
 Harasym Zenon 1669
 Harasymowicz Jerzy 3875, 3960
 Haratyk Anna 3594, 8507, 9286
 Harbin, Chiny 3371, 3423, 5855, 9469
 Harbutowice, pow. myślenicki 6798
 Harc Lucyna, rec. 5489
Harcerstwo 10558
 Hardej Tatiana 7199; fot. 1767; red. 1767
 Harla Andrzej Grzegorz 9555
 Harlan Veit 11144
 Harmęże, pow. oświęcimski 6734
 Harrer Olivia 1242
 Harriman Florence 2698
 Hartmann Sieglinde 4166
 Hartwich Mateusz J. 7025; tl. 3560; wyd. 3560
 Harupa Krzysztof 6136, 6919
 Has Wojciech Jerzy 4449, 4486, 5565
 Hasānova Lejla 4229
 Haseloff Reiner 7770
 Hasior Władysław 4223, 4227
 Hasiuk Magdalena 4495; red. 4450
 Haska Agnieszka 1923
 Haslingen Genannt von Schickfuss von, ród 2090
 Hass Waldemar 5309, 5577; wyd. 11175
 Hasselbusch Robert 478
 Hatlas Jerzy 2342
 Hauke Jöns 2752
 Haupt Zygmunt 6252, 10328
 Hauptman-Fischer Ewa 4525
 Hauptmann Gerhart 3855
 Haur Jakub Kazimierz 3773, 3936
 Hauser Irene 9804
 Hauser Przemysław 9287
 Hausner Wojciech 3417, 3595; red. 152
 Hautsch Georg 2138, 2139
 Hawaje 2994
 Hawelski Eustachy 8293
 Hawrylinka Tadeusz 10118
 Hayden White w Polsce 653
 Haykowska Milena, tl. 6094
 Haykowski Michał 6094
 Hayr al-Dīn at-Tūnisī 3022
 Hazelton George Cochrane 2551
 Hazik Henryk 10045
 Headgear w Iranian history 2567
 Healy Róisín 5089
 Hebda Jan 5022
 Hebel Anna, red. 868, 892; współpr. 875
 Hebzda-Sołogub Beata 10644, 10645
 Hechel Fryderyk Bogumił 3467
 Hecht Louise, red. 10276
 Heck Dorota 3823
 Heck Roman 5807
 Heczko Alma 5151
 Heffner Krystian 4740
 Hegel Georg Wilhelm Friedrich 664, 2667
 Hegge Jacob 7839
 Hehl Ernst-Dieter 7466
 Heidenstein Reinhold 7561
 Heidensteinowie, rodzina 7546
 Heidrich Andrzej 2194
 Heil Edward 533, 10080
 Heil Roman 10080
 Heimowitz Malky, tl. 10129
 Heinemann Monika 1872
 Heinrich von Berg zob. Henryk Suzon, bl.
 Heinz Höppner Rolf 10201
 Hejbudzi Michał 4900
 Hejczyk Anna 1873
 Hejger Maciej 5184; red. 5184
 Hejwowski Krzysztof 3864
 Heł, pow. pucki 1289, 4801, 4848, 5409, 5468, 5490, 8268
 Helander Joanna 1499
 Helena Korybutówna, księżna raciborska 5862
 Helena Trojańska 2754
 Helim Sylwia, tl. 6867
 Heliogabal, cesarz rzymski 2772
 Heller Kevin 10273
 Hellich Artur 3865
 Hellich Cezary, oprac. 5553
 Hellwig-Stańczuk Hanna 6951
 Helman Alicja, red. 2665
 Helman Zofia 4527, 6577
 Helman-Ważny Agnieszka 2568
 Helska Mierzeja 5251, 7761, 9882
 Helski Półwysep 4971, 5251, 7761, 9975
 Heluszka Joanna 7432
 Helwig Jarosław 3090; wyd. 11175
 Helpa Janina 3695
 Henaar Marian 10837
 Hen Józef 9038, 11063
 Henckel von Donnersmarckowie, ród 2090
 Henderson Joel, tl. 11190
 Hendrykowski Marek 4453, 4486
 Henke Jerzy 6253
 Hennig Petra 6951
 Hennig Władysław 4173
 Henryk I Brodaty, książę 5103
 Henryk I Jaworski, książę świdnicko-jaworski 7521
 Henryk II, książę świdnicki 7409
 Henryk II Kłótnik, książę bawarski 7468
 Henryk II Święty, cesarz niemiecki 7428, 7480
 Henryk III Walezy 7559
 Henryk V, cesarz rzymsko-niemiecki 2888, 7467
 Henryk VI, cesarz rzymsko-niemiecki 2537
 Henryk VII z Blizną, książę brzeski 7497
 Henryk Kietlicz 7302, 7340
 Henryk Paszkiewicz wydobyty z zapomnienia 726
 Henryk Siemiradzki 1670
 Henryk Suzon, bl. 7353
 Henrykó w, pow. ząbkowski 5331
 Henschke Eleonora 5365
 Hensel Zdzisław 4676
 Hera Janina 10046
 Heraklit z Efezu 2610
 Heralde Jean-Baptiste d' 8928
 Herberski Wincenty 8757
 Herberstein von, rodzina 4155
 Herbert Andrzej, przedm. 3573
 Herbert Zbigniew 5613, 5999, 6254, 9926, 10811
 Herbinusz Jan 3274
 Herbst Apoloniusz Aleksander 6255
 Herbst Stanisław 752
 Herbst Witold A. 9805
 Herbut Jan 7998
 Herbutowie z Felsztyna, ród 2100
 Herbut Józef 6256
 Herby, rody i rodziny 2094
 Herchenreder Barbara, tl. 6793
 Herczawa, Czechy 5614
 Hering Gottlieb 10059
 Heritage and society 3280
 Herkulanum, Włochy 2746, 2822
 Herkules, postać mitologiczna 7984
 Herkus Monte, wódz pruski 7396
 Herling-Grudziński Gustaw 48, 1119, 1212, 1481, 3895, 9806, 9806, 10323, 10932
 Herma Marek 5286
 Herman II, arcybiskup Kolonii 7466
 Herman Magdalena 4001
 Hermann Róbert 1671
 Hermanowicz Jakub 7771
 Hermansdorfer Mariusz 6257, 6258
 Hermes Bernard 2331
 Hermit Spalińska Jagoda 4450, 4467
 Herrmann Carl Adalbert 8195
 Herrmann Christofer 8289
 Herrmann Konrad 6259
 Herse Bogusław 4746
 Hertz Janina 5472
 Hertz Paweł 5085
 Hertz Zofia 10786
 Heruday-Kielczewska Magdalena 944, 1124, 9288
 Herudzińska-Oświecimska Marta, tl. 1511
 Herwarth Hans von 9975
 Herzig Wiktor 4438
 Herzl Theodor 3972
 Herzog Franciszek 5823, 5895
 Herzog Józef 5801, 5823, 5895
 Herzog Stanisław 5823, 5895
 Herzog Stefan 5823, 5895
 Herzog Werner 3029
 Heska-Kwaśniewicz Krystyna 3286, 5537, 7032; wyd. 3286
 Hesowie, rodzina 3298
 Hess Karolina Maria 5596
 Hesse Benedykt 7526

- Hetmańska Wiktoria 11043
 Heuchert Agnieszka, oprac. 1503
 Heuckelom Kris van 5565
 Heurnius Johannes 3002
 Heweliusz Jan 7756, 7792, 8132
 Heweliusz Katarzyna Elżbieta z domu Koopmann 2581
 Heyde Jürgen 7432
 Heydel Adam 3489
 Heydel Magda 1923
 Heymanowa-Majewska Stefania 5601
 Hezjod 2571
 Hęcka Daria 863
 Hiarnovich Tatsiana 990
 Hic Piotr 2569
 Hickiewicz Jerzy 2227
 Hildebrandt-Fijorek Anna 4403
 Hildebrandt-Radke Iwona 7264
 Hillebrand Rudolf 1613
 Hillen Christian 7466
 Hiller Karol 4187
 Hilman Krzysztof 2857
 Hilton John 2699
 Himalaje 4645, 6393, 9305
 Himiltsbach Jan 10935
 Himmler Margarete 5103
 Hinc Michał 10646
 Hindenburg Paul von 2550
 Hindukusz, łańcuch górski w Azji 10685
 Hintz Marcin 5455, 5486
 Hintzman Jerzy 7668
 Hintzman Katarzyna 7668
 Hinz Janusz 373; oprac. 4261; uzup. 4261
 Hipokrates 3002
 Hipolit Śmierczalski. Hipofoto 1473
 Hirsch August (Aron) Simon 3353
 Hirsch Robert, red. 4246
 Hirsch Theodor 3353
 Hirschberg Jerzy 10311
 Hirschbiegel Jan 7402
 Hirschprung Marta 6260
 Hirs Franciszek, wyd. 5984
 Hirschhaut Julien 4808
 Historia – Archiwa – Gdańsk 138
 Historia chodu sportowego w Polsce 10647
 Historia Gminy Nowe Miasto 7102
 Historia higieny wodą pisana 2570
 Historia i kultura Ziemi Sławińskiej 6980
 Historia i wiedza o społeczeństwie 883
 Historia Kaszubów w dziejach Pomorza 7129
 Historia Katedry Systemów Energetycznych 3596
 Historia, ludzie i miejsca 3281
 Historia na Uniwersytecie Poznańskim 3597
 Historia oświaty w Szumsku 3598
 Historia – pamięć – tożsamość w edukacji humanistycznej 1873
 Historia, prawda, terażniejszość 1874
 Historia Radzymina ukryta w starej fotografii 1672
 Historia ruchu oporu Węzła Kolejowego Kutno 9807
 Historia Slavorum Occidentis 139
 Historia Stoczni Gdańskiej 4798
 Historia szkoły pielęgniarskiej w Kielcach 3599
 Historia Szkoły Podstawowej nr 4. 3600
 Historia w muzeum 1223
 Historia w postaciach zapisana 5739
 Historia wysiedleń mieszkańców Pobiedzisk 9808
 Historia życia codziennego i obyczajów 2571
 Historie gdańskich dzielnic 6994
 Historie i narracje 3866
 Historie Kościoła Jana Diakrinomona i Teodora Lektora 2520
 Historie pisane nocą 1673
 Historie z Lekart 7052
 Historische Samendarre „Zdzisław Boroński” 4799
 Historyczne i współczesne konteksty badań nad edukacją 3601
 Historyczne i współczesne konteksty przemian 4800
Historyka 140
 Hiszpania 415, 961, 983, 1873, 2532, 2557, 2565, 2601, 2614, 2636, 2668, 2689, 2691, 2704, 2837, 2862, 2930, 3005, 3972, 4460, 5154, 5200, 7023, 7840, 9313, 10017
 Hiszpańska-Neumann Maria 6261
 Hitchens Peter 3091
 Hitler Adolf 3043, 3079, 3147, 3245, 9571, 10141
 Hlaváček Ivan 4957
 Hlaváček Petr 3281
 Hlebionek Marcin 723, 944, 990, 2109, 2110, 2332; wyd. 3268
 Hlebowicz Jan, rec. 11090; współpr. 5170
 Hlond August 3269, 4517, 5288, 5404, 8593, 9257, 9395, 10878, 10878, 11116
 Hładkiewicz Wiesław 6616
 Hłasko Jerzy, pseud. Wej 9809
 Hmel'nic'kij Bogdan zob. Chmielnicki Bohdan
 Hoard of long flint blades from the Wodzisław Hummock 4678
 Hobbes Thomas 2666, 3023
 Hobein Philipp II 8164
 Hochleitner Janusz 2502, 4166, 6262
 Höcker Karl 10231
 Hoczyk Urszula, red. 1171
 Hodana Tomasz 7772
 Hodge Nicholas, tł. 1493
 Hodor Katarzyna 7773
 Hodorowska Anna, red. 7166
 Hodysewo, pow. wysokomazowiecki; parafia 2323
 Hoff Barbara 1471, 1471
 Hoff Bogumił 8392
 Hoff Jadwiga, red. 8604
 Hoffman Jerzy 4449
 Hoffmann Karol 8196
 Hoffmann Johann Friedrich Wilhelm 4384
 Hoffmann Mirosław J. 2365
 Hoffmann Zbigniew, przedm. 2332
 Hoffmann-Piotrowska Ewa 3907; red. 3907
 Hofman Iwona 3302
 Hofman Joanna, przedm. 10157
 Hofman Marian 5366, 6099
 Hofmann Robert 2383
 Hofmański Bernard 6263
 Hofmański Piotr 6263
 Hoga Konrad 4526
 Hogno-Jachymiak Joanna 7110
 Hohenzollernowie 4957, 7402, 8975
 Hojan Mieczysław 3695
 Hojczyk Rafał 9963
 Hojka Zbigniew 9587
 Hojsak Wiktoria 2452
 Holajda Dorota 3834
 Holandia zob. Niderlandy
 Holbein Hans młodszy 4144
 Holc Benedykta, oprac. 9849
 Holc Piotr, oprac. 9849
 Holeska Elżbieta 5740
 Holeskowie, rodzina 5740
 Holka Marta 4811
 Holko Ladislaw 2255
 Holland Agnieszka 4486, 5601, 10373
 Holland Henryk 10373
 Holmgren Beth 5565
 Holona Eryk, red. 2431
 Holszańska Zofia zob. Zofia (ok. 1405–1461), królowa
 Hołasek Andrzej R. 2753; rec. 2846
 Hołda Renata 5537, 7084
 Hołdunów zob. Łędziny
 Hołły Stanisław, pseud. Kula 5266
 Hołod Edward 10329
 Hołowiński Ignacy 3297, 3297
 Hołyński Marek 3444
 Homa Natalia Mihajilivna 3092
 Homa Tomasz 8015
 Homage to Alexandre Tansman 4527
 Hombek Danuta 3846, 4053
 Homer 2571
 Homo homini res sacra 10330
 Honfleur, Francja 7802
 Hongkong 4460
 Honorat Koźmiński, bł. 6264, 8732
 Honorowi obywatele miasta Lipna 5741
 Honsza Norbert 636, 3867
 Hop Dariusz, współpr. 1681
 Hopfer Daniel 5331
 Hopfinger Maryla 3898; red. 3898, 5632
 Hoppadietz Ralf 3280
 Hoppe Paweł 10047; red. 5370

- Horak Stefan, red. 886
 Horak Tomasz, red. 901
 Horbowska-Zarankowa Irena 9174
 Horčička Václav 8944
 Hordecki Bartosz 856
 Hordejuk Ewa, oprac. 1250
 Hordejuk Sławomir 5949, 6090
 Hordyński Łazarz 7774
 Hordyński Piotr 7774
 Hordziej Karol 1584, 4223
 Horn Maurycy 6265
 Hornowscy, rodzina 5730
 Hornowska Ewa, tł. 6451
 Horoch Emil, red. 227
 Horodecka Izabela 5815
 Horodło, pow. hrubieszowski 3297, 7363, 9781; powiat 4495; unia 7344
 Horodyska Ewa, tł. 9086
 Horodyska-Gizińska Ewa 1048
 Horodysko, pow. chełmski 7363
 Horodyszczce, pow. bialski 7009, 7363
 Horolets Anna 727
 Horoszko Genowefa 2130, 2219
 Horowski Krzysztof 4070
 Horowski Sławomir 3602, 9963, 10048
 Horst Harald 7466
 Horyń Ewa 3776, 3846
 Horzela Dobrosława 4124, 4125, 4134; oprac. 6194
 Hoszowska Mariola 728, 729, 850, 8508; red. 850
 Hoszowski Jerzy 7847
 Hoszowski Wiktor Zygmunt 5839
 Hotman, rodzina 5489
 Hotnica, Bułgaria 2342
 Hotopp-Riecke Mieste 3287
 Hovda Bjørn Ole 5367
 Howorus-Czajka Magdalena 10648
 Hoyer Henryk 3473
 Hoyo-Meléndez Julio M. del 1511, 2537; tł. 1511
 Hozjusz Stanisław Józef 5987, 8104
 Hrabec Stefan 2315, 3791
 Hrabi: duszkiem tak! 11162
 Hrebennie, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 7010
 Hrehorowicz-Gaber Hanna 7029
 Hrubieszowska Kotlina 1857
 Hrubieszów, woj. lubelskie 11135; region 938, 1857, 11135
 Hrud, pow. bialski 5558
 Hrušev Nikita Sergeevič 3246, 5066, 10571
 Hruszewski Michał zob. Gruševs'kij Mihajlo Sergijovič
 Hruszowiec Emilia 7768, 8032
 Hryciuk Grzegorz 5151, 5173; red. 5173
 Hryniewicz-Lamber Grażyna 1613, 5850
 Hrynicki Wojciech M. 1875
 Hryniewicz Artur 1412, 4126
 Hryniewicz Tomasz Piotr 2060
 Hryniewiczowie, ród 2060, 5730
 Hryń Iwanowicz 7935
 Hryszko Helena 1231
 Hryszko Rafał 2858
 Hrywniak Ryszard 10471
 Hubacz Łukasz Józef 10235
 Hubezyk Anna 8509
 Hube Michał Jan 7802
 Hube Romuald 8531
 Hubert Witold 2572
 Hubka Maciej 1045, 9289
 Hübner Mateusz 564, 5154, 9290
 Hucal Mieczysław 3603
 Hucisko, pow. zawierciański 7011
 Hucisko Kwaśniewskie, pow. olkusi 7012
 Hučková Jadwiga 4486, 5601
 Huculszczyzna, Huculi 1497, 2315, 2436, 2451, 4333, 6530, 6872, 9286, 9334
 Huczko Maciej 3093
 Hudáček Pavol 7364
 Hudson Kathryn 7263
 Hudyma Piotr 928
 Hudymowa Maria 6001
 Hudzik Agnieszka 3868
 Hudzik Krystyna 4043
 Hudzik Paweł 7033
 Huffejt Marian 7775
 Huguein Klaudiusz Józef 7908
 Huk Bogdan 9104, 10361; tł. 9104; wyd. 10431
 Hulaj dusza, piekła nie ma 2573
 Hulanicki Adam 3736
 Hulewicz Bohdan 5128
 Hulewicz Jerzy 5889
 Hulewiczowa Maria z Kaliskich 5082
 Hulewiczowa Wanda 5889
 Hulsenboom Paul 7776
 Hułas Magdalena 10049
 Humań, Ukraina 3275
 Humboldt Aleksander von 8375
 Hume David 2667
 Humer Adam 6266
 Humiecka-Jakubowska Justyna 4517
 Hummel Karl-Joseph 10649
 Hummel Piotr 4878, 8510
 Hundert Zbigniew 5250, 5278, 7777, 7778, 7779, 7780, 7781; red. 1603, 5278; wyd. 7553
 Hunger Bartosz 4371
 Hunowie 2800
 Huńko Mateusz 8511
 Huras Bohdan 4801
 Hurko Tymofiej 7977
 Hurnik Elżbieta 3834
 Hurska-Kowalczyk Liana 3302
 Hurysz Mateusz 3740
 Hus Jan 716
 Husak Bogumiła 3563, 3592, 7166, 7682; przedm. 3592; red. 3592
 Husar Bożena 944, 6545
 Husayni Abd al- 3197
 Husiatyn, Ukraina 7595
 Huskowski Stanisław, pseud. Ali 10221
 Husynne, pow. chełmski 7695
 Huszcza Romuald, red. 2589
 Huszlew, pow. łosicki; parafia 2085
 Huta Komorowska, pow. kolbuszowski 7013; parafia 7013
 Huta Stepańska, Ukraina 5151
 Hutnik 64
 Hutnikiewicz Artur 3835, 6234
 Hux Reed Vivian, wyd. 9035
 Huxley Aldous 3864
 Hydaspes zob. Dźhelam
 Hyegyeonggong Hong Ssi 2589
 Hylzen Józef Jerzy 7974
 Hylzenowie, rodzina 8070
 Hypomnemata byzantina 2574
 Hytrek-Hryciuk Joanna 5578
 Hyzy Urszula, tł. 9877
 Ibek Anna 3457
 Iberyjski Półwysep 2636, 2778, 2862, 5252
 Ibiza, wyspa hiszpańska 2636
 Ibrahim ibn Jakub 7442
 Ibsen Henrik 4495
 Ickiewicz Janina 11247
 Idowiak Łukasz 6226
 Idziemy w bój życia 3604
 Idzik Jakub 2575, 2576
 Idzikowska Barbara 2937
 Idzikowska Katarzyna, red. 1837
 Iganie zob. Nowe Iganie
 Igielski Rafał 10031
 Iglewski Marcin 9948
 Ignacy Krieger 1674
 Ignacy Loyola, św. 5447
 Ignatowicz-Glińska Anna 4571
 Ignatowicz-Woźniakowska Dorota 4229
 Igołomia-Wawrzeńczyce, pow. krakowski; gmina 2466
 Ihnatowicz Mateusz 10650
 Ikiełek Józef 5883
 Ikonografia ulic Św. Jana, Floriańskiej i Piąrskiej 1785
 Ikony XIV–XVI w. 1307
 Ilcusiana 141
 Ile-de-France 2935
 Ilgiewicz Henryka 3286, 9291, 9292, 9293
 Il'ičev Ivan Mihajlovič 6208
 Ilić Luka 5489
 Ilińce, Ukraina 3290
 Iliria 2537
 Ilkosz Jerzy 1613; red. 1613
 Ilmurzyńska Krystyna 4342
 Ilnicka Maria 3881
 Ilnicki Rafał 654
 Ilska Krystyna 4783
 Ilski Kazimierz 2537, 6695
 Ilski Stanisław 4783
 Il'ušin Igor I., rec. 2684
 Ilustrowany Dziennik Polski 3793

- Ilustrowany Kurier Codzienny* 9136
Ilustrowany Tygodnik Polski 8551
 Iława, woj. warmińsko-mazurskie 2277, 4621
 Iłhakowicz Krystyna 5565
 Iłża, pow. radomski 11195
 Imbramowice, pow. olkuski 7579, 7580, 7966
 Imiołek Małgorzata 4290
 Imiš Jaroměr Henrich 2967
 Imperium brytyjskie. Rozważania interdyscyplinarne 2577
In Gremium 142
Indeks 64
 Indeks herbów z opisami do Roczników Towarzystwa Heraldycznego 2095
 Indeks nazwisk do herbarza szlachty polskiej „Rodzina” Seweryna Uruskiego 2065
 Indeks nazwisk do Roczników Towarzystwa Heraldycznego 62
 Indie 2681, 2798, 2916, 3027, 3175, 3240, 3441, 4137, 4460, 4794, 6027, 6835, 8169, 9975
 Indochiny 3240
 Indonezja 2551
 Indraszczyk Arkadiusz 3094, 5052; wyd. 10457
 Industria. Konteksty nieoczywiste 4802
 Indycka Elżbieta 2183
 Indyjski Ocean 2935
 Inflanty 2866, 2940, 5345, 7697, 7913, 8070; Polskie 683
 Ingarden Roman Witold 3456, 3463
 Ingolstadt, Niemcy 7689
 Ingvar, Wiking 2832
 Inkowie 2596
 Inoue Kólchi 1488
 Inowrocław, woj. kujawsko-pomorskie 1138, 1739, 1740, 3534, 10877
 Inspektorat Miechów ZWZ-AK 10050
 Instrukcje i reskrypty do ambasad-rów rosyjskich w Rzeczypospolitej 7562
 Instrukcje Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego 10331
 Instrukcje, wytyczne, pisma Departamentu IV MSW 10332
 Instrumentarium tradycyjne 1615
 Instrumenty... Zobaczyć i usłyszeć tradycję 1363
 Instytut Pamięci Narodowej – KŚZpNP 347
 Instytut Pileckiego 348
 Instytut Techniki Uzbrojenia 11232
 Intorno a Marcello Bacciarelli 4127
 Inwentarz archiwalnych materiałów harcerskich 957
 Inwentarz archiwum opactwa benedyktynek w Krzeszowie 1029
 Inwentarz kolskiego kościoła farnego 7563
 Inwentarz kościoła parafialnego w Łądzie 9039
 Inwentarz parafii Chamsk 8197
 Inwentarz rzeczy po staroście do-brzyńskim Adamie Kazimierzu Noskowskim 7564
 Inwentarz Starostwa Konińskiego 7565
 Inżynier Tadeusz Wenda 6851
 Irach Jakub 5052
 Irak 968, 2379, 3171, 3240, 5237, 10270
 Iran 2080, 2529, 2537, 2539, 2567, 2670, 2810, 2991, 3000, 3207, 4234, 4460, 5629, 7850, 10010, 10022, 10270
 Irbil, Irak 2379
 Ireński Ireneusz 3946
 Irek Krzysztof, oprac. 6453
 Irgang Winfried 7365
 Irish Joel D. 2742
 Irkuck, Rosja 3297, 5987
 Irlandia 2542, 2557, 2585, 3733, 5089, 5107, 11129
 Irlandia Północna 2659
 Irving Henry 8227
 Irządze, pow. zawierciański; gmina 10123
 Irzykowska Małgorzata, oprac. 3777
 Irzykowski Karol 3891, 3922, 5565
 Isakowicz-Zaleski Tadeusz 5075; oprac. 9793
 Isańska Marianna, przedm. 3552
 Isański Jakub 10051; przedm. 3552; red. 3552
 Isfahan, Iran 4240
 Iskra (Ostrzanin, Ostranica) Jakub 7612
 Iskra Mateusz 2379
 Islandia 2850, 2851, 2861, 3363, 4563, 7446
 Istambuł zob. Stambuł
 Istebna, pow. cieszyński 6787
 Iszkowski Waclaw 4803
 Isztok Marek 3319
 Itach-Kedmi Sivan 10157
 Italia, kraina historyczna 2748
 Iwngorods’kij Kostantin Vasil’ovič 850
 Iwanič Delfa 5634
 Iwano-Frankivs’k, Ukraina 1838, 5208, 5232, 7595, 7741, 10419; region 9194
 Ivanov Nikołaj 5090, 5186
 Iwan IV Groźny, car 2940, 4449
 Iwan Dariusz, red. 9031
 Iwaneczko Dariusz 5187; red. 97
 Iwanek Beata 2372
 Iwanicka Maria 6267, 6267
 Iwanicki Donat 10333
 Iwanicki Jerzy 7090
 Iwanicki Józef 3622
 Iwaniec Władysław 10334
 Iwanow Mikołaj 9294
 Iwanow Romuald 3302
 Iwańczak Wojciech 730, 2272, 3298; przedm. 4957; red. 4957
 Iwańczuk Katarzyna 3881
 Iwańska-Cieślak Bernadeta, współpr. 4028
 Iwasiów Inga 3830; rec. 3880
 Iwaszczuk Urszula 4700
 Iwaszkiewicz Anna 9149
 Iwaszkiewicz Janusz 729
 Iwaszkiewicz Jarosław 3861, 3900, 5565, 9149
 Iwaszkiewicz Roch 5281
 Iwaszkiewicz-Rudoszański Waclaw 6268
 Iwaszkiewiczowie, rodzina 9042
 Iwicki Zygmunt, współpr. 10348
 Iwińska Jolanta Zofia 3755
 Iwonice-Zdrój, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 9091
 Izabela Katolicka, królowa hiszpańska 2565
 Izban Włodzimierz 10651
 Izdebska Barbara 6108; przedm. 6108
 Izdebska Karolina 958
 Izdebski Adam 2537, 2859; red. 2537
 Izdebski Hubert 2272
 Izdebski Jakub 4101
 Izdebski Jan 6108; przedm. 6108
 Iżevs’kij Artur 10754
 Izmir, Turcja 5046
 Izrael 1613, 2527, 2564, 2569, 2611, 2623, 2775, 2784, 2956, 3048, 3093, 3171, 3239, 3956, 4460, 5108, 5137, 5252, 9047, 9055, 9768, 9769, 9782, 10327, 10402, 10726, 10727
Izvestiä 8618
 Izydor z Sewilli, św. 2865
 Iżycy-Hermanowie, rodzina 5765
 Iżycki Maciej 1826, 4291
 Iżykowska Małgorzata 3777, 7209, 7210
 Jablonskaja Ivona 1994
 Jabłonka Jakub 11162
 Jabłonowscy, ród 8327
 Jabłonowska Helena z Reyów 5329
 Jabłonowski Aleksander Jan 7924
 Jabłonowski Jan Stanisław 2062, 7924
 Jabłonowski Marek 4896, 9735
 Jabłonowski Stanisław Wincenty 3846
 Jabłonów, Ukraina 7595
 Jabłońska Agata 1242
 Jabłońska Anna 3299, 5612, 7782; wyd. 7610
 Jabłońska Elżbieta 1994, 3457, 4032
 Jabłońska Grażyna 4646
 Jabłońska Marlena 944, 959, 983
 Jabłońska Monika 9948

- Jabłońska-Deptuła Ewa 6477
 Jabłońska-Dyrda Joanna 7334
 Jabłoński Artur 3869
 Jabłoński Eugeniusz 9810
 Jabłoński Janusz 7124
 Jabłoński Jarosław, red. 6490
 Jabłoński Mirosław 7090
 Jabłoński Zygmunt 6269
 Jacek Odrowąż, św. 2011, 5450
 Jacek Woroniecki 3445
 Jachimeczuk Regina 6388
 Jachimecka Zofia 9165
 Jachimecki Zdzisław 9165
 Jachimek Józef, pseud. Stalin 5990
 Jachymek Karol 4466, 10955
 Jachymek Katarzyna 3772
 Jackiewicz Danuta 6053
 Jackiewicz Mieczysław 3870
 Jackiewicz Tomasz 7802
 Jackowska Krystyna 1133
 Jackowski Antoni 5161, 10023; red. 5161
 Jackowski Henryk 8645
 Jackowski Jacek Piotr 4554; red. 4554
 Jackson Zofia 2565
 Jacob Pierre-Irenée 8928
 Jacobelli Giovanni Battista 8105
 Jacobson Joachim Fryderyk 4279
 Jacygrad Monika 4466
 Jacyna Jan 2938
 Jaczun Łukasz 5281
 Jaczyńska Agnieszka 5091
 Jaczyński Michał 4572
 Jaćwięgowie 7373
 Jadacki Jacek, przedm. 4571
 Jadażak Stanisław 6388
 Jadczyk Janusz 10552
 Jadczyk Karol 10052
 J ad o w n i k i Mokre, pow. tarnowski 9972
 Jadwiga, królowa i św. zob. Jadwiga Andegaweńska, królowa i św.
 Jadwiga Andegaweńska, królowa i św. 822, 1994, 4957
 Jadwiga Jagiellonka, księżna bawarska 4957
 Jadwiga Maziarska 4128
 Jadwiga Śląska, św. 5103, 5548, 7365, 7485
 J ad w i s z c z o k Marian 1675
 J ad w i z a n k i 7365
 J a f f a zob. Tel Awiw - J a f a
 Jaffé Philipp 5807
 Jagiellak Anna 1979; red. 1979
 Jagiellonowie 687, 850, 2174, 2221, 2327, 5058, 5333, 5593, 6963, 7344, 7807, 7835, 7992
 Jagielnica, Ukraina 7595
 Jagielska Dominika 9295
 Jagielski Marian 5055
 Jagielski Sebastian 4460, 4486; red. 4486
 Jagielski Tomasz, oprac. 3526; red. 3526
 Jagieła Przemysław, oprac. 1727
 Jagiełło Michał Andrzej 3871, 5773, 6270
 Jagiełło Mieszek 2738
 Jagiełło Monika, red. 11339
 Jagiełło-Kmieciak Magdalena 7171
 Jagła Jowita 2502
 Jagło Paweł 5742
 Jagodziński Sabine 7783
 Jagodzińska Agnieszka 2578; rec. 3815
 Jagodzińska Anna 6752
 Jagodzińska Monika 3695
 Jagodziński Andrzej, tł. 1493
 Jagodziński Józef 6271, 9936
 Jagodziński Kajetan 2860
 Jagodziński Marek Franciszek 2548, 4679
 Jagosz-Zarzycka Zofia, oprac. 7153
 Jagrym-Maleszewski Janusz Zygmunt 5839
 Jagusiak Krzysztof 2766
 Jahnke Carsten 7366
 Jahns Zenon 5188
 Jahoda Mieczysław 6272
 Jahr Günter 5241
 Jajko Krzysztof 10955
 Jak dawniej dbano o broń 7566
 Jak dawniej o schludność dbano 1609
 Jak Dąbrowski do Poznania 8512
 Jakelski Lisa 10652
 Jakimińska Grażyna 4184, 5588
 Jakimowicz Anna 8513
 Jakimowicz Emilia, red. 6026
 Jakimowicz Iwona 1192
 Jakimowicz Kamil 2573, 7784, 7785
 Jakimowicz Marcelina 5625
 Jakimowicz Robert 3095
 Jakimowska Ewa 3096
 Jakobielski Stefan 3293
 Jakóbczak Zofia 472, 1516
 Jakub, patriarcha 4240
 Jakub Strepa (Strzemie), bł. 5460, 7446
 Jakub Większy, św. 5309, 5329
 Jakub z Glinek 3299
 Jakub z Vitry 3764
 Jakubczak Michał 2365
 Jakubczak Sławomir 8514
 Jakubczyk Jolanta 5328
 Jakubczyk Marcin 3778
 Jakubczyk Radosław 2861
 Jakubczyk-Słęczka Sylwia 4528
 Jakubek (Jakoubek) ze Stříbra 4957
 Jakubek Agnieszka 5329
 Jakubek-Raczkowska Monika 1527, 4292; rec. 4032; red. 4022; 4292; rec. 4032; red. 4022; 4292; rec. 1179
 Jakubiak Krzysztof 2379, 2548, 3440, 3605, 3606; przedm. 2548; red. 2548
 Jakubik Grzegorz 5761, 9296
 Jakuboszczak Agnieszka 4878, 8070
 Jakuboszczak Paweł 9297, 10053
 Jakubowice, pow. głubczycki 7014
 Jakubowicz Andrzej 8515
 Jakubowicz Joanna 1485
 Jakubowicz Mariola 3791
 Jakubowicz Paschalis (Arutium) 1317
 J a k u b o w o, pow. bydgoski 5309
 Jakubowska Agata, red. 4084
 Jakubowska Alicja 1380
 Jakubowska Anna, pseud. Paulinka 9811
 Jakubowska Helena 9114
 Jakubowska Jolanta 1559
 Jakubowska Magdalena, rec. 7801
 Jakubowska Natalia 10896
 Jakubowska Renia 6509
 Jakubowska Wanda 10235
 Jakubowska Zuzanna, tł. 2532
 Jakubowska-Ozóg Alicja 5613
 Jakubowska-Vorbrich Zuzanna 3005; red. 3005
 Jakubowski Filip 2862
 Jakubowski Gabriel 7802
 Jakubowski Jarosław 5576, 6604; rec. 6912; red. 251
 Jakubowski Leonard 9114
 Jakubowski Marek N. 3440
 Jakubowski Melchior 4878
 Jakubowski Michał 1123
 Jakubowski Olgierd 1231, 1814
 Jakubowski Paweł Marek, oprac. 9114
 Jakubowski Tadeusz Hubert 10335
 Jakubowski Tomasz 4264
 Jakubowski Wincenty 6273
 Jakubów Marek 5592
 Jakucewicz Stefan, tł. 4821
 J a k u c j a 3402, 5589, 6715
 Jakulis Martynas 7786
 Jakutowicz Joanna 10653
 Jałbrzykowski Romuald 5373
 Jałosińska Felicja 4293, 4294, 4294, 6130, 6871, 7020
 Jałoszyński Ryszard 6135
 Jałowiecki Bohdan 4342
 Jałta, Ukraina 5096; konferencja 3106, 5091, 5140, 5181
 Jałta. Rzeczywistość, mit i pamięć 5091
 Jamiołkowski Michał 4454
 J am r a H a n n a, red. 5055
 Jamrozek Wiesław 9298, 9610
 Jamski Piotr Jacek 1231; fot. 4190
 Jan I Luksemburski, król czeski 2186, 7178
 Jan I Olbracht 3299, 7319, 7427
 Jan I Tzimiskes, cesarz bizantyński 2537, 2835
 Jan II Hohenzollern z Kostrzyna, margrabia Nowej Marchii 7949
 Jan II Kazimierz Waza 2170, 5252, 7848, 7851, 8016, 8060, 8158
 Jan II Żelazny, książę raciborski 3298

- Jan III Sobieski 208, 732, 842, 2130, 2135, 2137, 2141, 3281, 5230, 5250, 7672, 7693, 7694, 7736, 7779, 7783, 7803, 7822, 7827, 7828, 7850, 7932, 7952, 8035, 8036, 8055, 8067, 8114, 8726
- Jan V Paleolog, cesarz bizantyński 2537
- Jan V zw. Januszem, książę oświęcimsko-zatorski 7447
- Jan XXII, papież 7454
- Jan Basta. In memoriam 6035
- Jan bez Ziemi, król angielski 2902
- Jan Diakrinomenos 2520
- Jan (Janik) Gryfita 7340
- Jan Kinnam 3299
- Jan Marcin Szancer. Ambasador wyobraźni 1676
- Jan Paulus, legendarny św. 5348
- Jan Paweł II (Karol Wojtyła), papież i św. 997a, 999, 1517, 1741, 1934, 2129, 3165, 3269, 3701, 4470, 5084, 5097, 5105, 5139, 5176, 5279, 5288, 5502, 5900, 5987, 10388, 10484, 10567, 10681, 10745, 10755, 10795, 10896, 10916, 10944, 11049
- Jan Rozdrażewski 7142
- Jan Skylitzes 2834
- Jan z Głogowa 2636, 7298
- Jan z Kolna 4174
- Jan z Łobdowa, bl. 3281
- Jan z Nikiu 2838
- Jan z Ziębic 7411
- Janáček Leoš 4530
- Janas Zygmunt, oprac. 9779
- Janaszek Henryk 1144
- Janc Krzysztof 4739
- Jancarz Kazimierz 10745
- Janczak Bartosz 5266, 6885; rec. 6093
- Janczak Łukasz 6274
- Janczewska Marta 9978; oprac. 9757
- Janczura Danuta, rec. 2299
- Janczy Iwona 5987
- Janczy Stanisław 7130
- Janczykowski Jan 1980, 4173
- Jando Hubert 5219
- Jandy Barbara 1770
- Jandy Krzysztof 1770
- Jandziś Sławomir 4614
- Janeček Andrzej 7446; przedm. 7446; red. 7446; wyd. 2263
- Janeček Michał 7646; rec. 8088
- Janeček Stanisław 3446
- Janeček-Jabłońska Ewa 731
- Jangrot, pow. olkuski; region 7538, 8160, 9008
- Jania Józefa 10352
- Janiak Michał 4295
- Janiak Mirosław 4804
- Janiak-Jasińska Agnieszka 2581
- Janicka Aleksandra 6275
- Janicka Anna 3949
- Janicka Bożena 4486
- Janicka Danuta 3872, 8516, 9228
- Janicka Elżbieta 1923, 3898
- Janicka Iwona 8517
- Janicka Katarzyna 4296, 4297
- Janicki Arkadiusz 1607
- Janicki Jan 6275
- Janicki Jerzy 1855
- Janicki Kamil 5249, 7367, 7368; red. 5249
- Janicki Kazimierz 5220
- Janicki Klemens 3918
- Janicki Marcin 913
- Janicki Marek A. 7992
- Janicki Paweł 5281, 9715
- Janicki Ryszard 5849
- Janicki Tadeusz 10015
- Janiczakówna-Szyksznian Danuta 7171, 10054
- Janik zob. Jan (Janik) Gryfita
- Janik Gawęł 9299
- Janik Joachim 5055
- Janik Józef 9812
- Janik Maciej 1038, 3288
- Janik Michał 5961, 9300
- Janik Paweł Cezary 2863
- Janikowo, pow. inowrocławski 10577; region 10577
- Janikowska Bożena 6557
- Janikowski Paweł 1277
- Janikowski Tobiasz 2453, 9301
- Janikowski Zbislaw 3834, 8518, 9842
- Janion Maria 7090
- Janisz Monika 4184
- Janiszewscy, rodzina 2054
- Janiszewska Aleksandra, oprac. 9914; przedm. 9914
- Janiszewska Joanna 3428
- Janiszewska Magdalena, red. 11191
- Janiszewska-Jakubiak Dorota 1231, 6500; przedm. 999
- Janiszewska-Mincer Barbara 6276
- Janiszewski Eugeniusz 8742
- Janiszewski Leszek 7110
- Jank Tomasz 5368
- Jankiewicz Bartłomiej 2454
- Jankiewicz Eugeniusz 10745
- Jankiewicz Jan 9803
- Jankiewicz Leszek S. 5075
- Jankiewicz-Brzostowska Monika 1470, 4240; red. 1470
- Jankowiak Mirosław 8519; rec. 3775, 7272
- Jankowiak Stanisław 3580, 10654, 10655; przedm. 3580; red. 3580
- Jankowska Agata 3097
- Jankowska Jagoda 492; rec. 1012
- Jankowska Maria 5961
- Jankowska-Anyszka Marżena 3736
- Jankowska-Marzec Agnieszka 1497, 4223; przedm. 1492
- Jankowski Aleksander 3355, 4174, 4298, 8520
- Jankowski Henryk 2008
- Jankowski Józef 2551
- Jankowski Paweł 5961
- Jankowski Rafał 1078
- Jankowski Romuald (ur. 1955) 10886
- Jankowski Romuald (ur. 1964) 4998, 5743
- Jankowski Stanisław, pseud. Agaton 9813
- Jankowski Tomasz 4832
- Jankuhn Herbert 2548
- Janocha Henryk 6277
- Janosiewicz Waldemar 5023
- Janoszka Maria 2437
- Janowczyk Piotr, red. 1641
- Janowi Gurbie w dziewięćdziesiąt urodziny 4002
- Janowice, pow. puławski 5688
- Janowicz Adrianna 3447
- Janowicz Krzysztof 3098
- Janowice, pow. puławski 4371
- Janowo, pow. kwidziński 9470
- Janowo, pow. nidzicki 9471
- Janowska Agata, rec. 10218
- Janowska diecezja 7015
- Janowski Andrzej 2341, 4680, 4681, 4682, 7334
- Janowski Jacek 938
- Janowski Maciej 2939, 6284, 6340, 8305
- Janowski Marcin 10055
- Janów Podlaski, pow. bialski, woj. lubelskie 4679, 7015; powiat konstantynowski 8861
- Janów Pomorski, pow. elbląski 789
- Janów zob. Dołyna
- Janta-Połczyński Władysław 4969
- Jantoń-Drozdowska Elżbieta 3659
- Janukowicz-Pobłocka Zofia 6278
- Janus Aleksandra 1836
- Janus Barbara 3417
- Janus Katarzyna 3834, 5472
- Janus Krzysztof 6487
- Janusz I Starszy, książę mazowiecki 7325, 7497
- Janusz Andrzej Władysław 5744
- Janusz Edward 1738
- Janusz Grzegorz 3302
- Janusz Iwo Mirosław 5494
- Janusz Juliusz 5987
- Janusz Małgorzata 3607
- Januszek-Sieradzka Agnieszka 3281, 4957, 5252, 7787; red. 4957
- Januszewicz Augustyn 5987
- Januszewska-Jurkiewicz Joanna 1904, 3286, 5092, 5546; wyd. 3286
- Januszewski Stanisław 5286, 5745, 8521; red. 4756, 5286
- Januszkiewicz Eustachy 8198
- Januszkiewicz-Rębowska Iwona 4552
- Januszko-Szakiel Aneta 960
- Jańczyk Kazimierz 5746
- Japonia 1242, 1377, 1488, 1489, 2542, 2550, 2551, 2577, 2581,

- 2627, 2628, 2645, 2664, 2901, 2920, 2926, 2986, 2994, 2995, 3132, 3141, 3189, 3200, 3949, 4139, 4460, 4583, 5142, 5266, 8199, 9648, 11224
- Japonica w archiwaliach po Broni-sławie Piłsudskim 8199
- Jara Karolina 4408; red. 4408
- Jara Renata Kinga 1355, 8522
- J a r a c z e w o, pow. jarociński 7016
- Jarczewska-Podejma Małgorzata 8523
- Jarczykowa Mariola 7788
- Jarecka Dorota 1592, 4129
- Jarema Maria 1498, 6279
- Jaremczuk Edward Janusz, fot. 1730; red. 1730
- Jaremek Maria 5579
- Jaremenko Maksym 7789
- Jaremianka 1498
- Jarkowska-Natkaniec Alicja 9978, 10056
- Jarmakowicz Bronisław 7060
- Jarmuskiewicz Anna 3873
- Jarnecki Michał 9302
- Jarnicy, rodzina 7794
- Jarnice, pow. węgrowski 7794
- Jarno Jan 5546
- Jarno Witold 5252, 5257, 6089, 6268, 6408, 7109, 9303, 9304, 10656, 10657; red. 90
- Jarnot Michał 3317
- Jarnuszkiewicz Czesław 9040
- Jarnuskiewicz Paweł 1315
- Jarochocki Kazimierz 732
- J a r o c i n, woj. wielkopolskie 5188; region 9067
- Jarocki Alfons Jan 10872
- Jarogniew Wojciechowski, bł. 5995
- Jaroniec Paweł 5237
- Jaroń Dariusz 9305
- Jaroń Józef 5369
- Jaroń Magdalena 5613
- Jaros Irena 3791
- Jarosiewicz Zdzisław 10947
- Jarosińska Małgorzata 3608
- Jarosińska Marta 2484
- J a r o s ł a w, woj. podkarpackie 458, 4858, 7017, 9871; region 4858
- Jarosławski Janusz 1433, 1434
- Jarosz Agnieszka 3874
- Jarosz Dariusz 733, 10658, 10659, 10660, 10661, 11154; rec. 10705, 11128; red. 262
- Jarosz Jan 6813
- Jarosz Paweł 7265; red. 7265
- Jarosz Zygmunt Bernard 2455
- Jarosz-Nojszewska Anna 4895
- Jarosz-Sienkiewicz Ewa 10942
- Jaroszewicz Grażyna, oprac. 35
- Jaroszewicz-Pieresławcew Zoja 4003, 10662
- Jaroszewska Kinga, red. 1728
- Jaroszewska Krystyna 5751
- Jaroszewski Julian 4595, 11119
- Jaroszewski Marek, red. 77
- Jaroszyńska-Kirchmann Anna D. 3375
- Jarowiecka Teofila 11156
- Jarowiecki Jerzy 8524
- Jarska Natalia 349, 10663, 11154
- Jarski Adam, red. 112
- Jaruga Adam Norbert, wyd. 8209
- Jaruszewski Kazimierz 3566, 3747
- Jaruzela* 11109
- Jaruzelski Wojciech 10456, 10477, 10967
- Jarysz Aleksandra 1559
- Jarząb Wojciech 5522
- Jarząbek Marcin 1876
- Jarząbek Wanda 5149, 10273
- Jarząbek Zofia 5556
- Jarząbek-Wasył Dorota 4487, 4495, 7790, 8525, 8526; wyd. 8226
- Jarzeński Roman 3281
- Jarzewicz Jarosław 4113, 4235; rec. 4289
- Jarzębski Jerzy 3928, 5565
- Jarzęcki Krzysztof 2217; red. 2219
- Jarzyna Franciszek 6280
- Jarzyna Grzegorz 11334
- Jasiak Ksawery 5990, 10664, 10665
- Jasienica Paweł 10873
- J a s i e n i c a, pow. wołomiński 7018; region 7018
- Jasiński Bruno 2550
- Jasiewicz Krzysztof 734, 5149
- Jasiewicz Zbigniew 30, 2456
- Jasiewiczowa Elżbieta 4685
- Jasik Mateusz 1953
- Jasińska Aleksandra 10373
- Jasińska Anita 1877
- Jasińska Anna 7791
- Jasińska Kamila 1830
- Jasiński Grzegorz 3240, 5747, 9544, 10666, 10667; przedm. 6492
- Jasiński Jakub 4740
- Jasiński Jakub (poeta) 8100
- Jasiński Janusz 329, 735, 5542, 5626, 6318, 6878; oprac. 742; rec. 6317
- Jasiński Kazimierz 1998
- Jasiński Łukasz 10668
- Jasiński Maciej 7092, 7792, 7793
- Jasiński Michał Stanisław 6149
- Jasiński Mirosław 3067
- Jasiński Roman 10336
- Jasiński Tomasz 640, 3298, 6894, 7340, 7369, 7450, 10057
- Jasiński Zygmunt 5286
- J a s i o n n a, pow. jędrzejowski; pa-rafia 10615
- Jasiūnienė Gabrielė 2096
- Jaskanis Agnieszka 1224
- Jaskólska Kalina 11233
- Jaskólski Michał, red. 81
- Jaskulska Elżbieta 7253
- Jaskulski Waldemar 3287, 5237, 8527
- Jaskuła Lidia K., red. 11260
- Jaskuła Zdzisław 11053
- Jasło, woj. podkarpackie 374, 919, 926, 928, 1290, 1655, 3528, 3593, 3673, 3720, 4293, 4294, 4587, 4588, 4589, 4828, 4958, 5270, 5572, 5737, 5738, 6654, 6956, 7019, 7021, 8449, 8504, 8505, 9207, 9619, 10044, 10367, 11097, 11211; powiat 7021; region 374, 926, 5738, 5824, 7021, 7845, 8505; starostwo 7020
- Jasło. Szkice do portretu miasta i re-gionu 7021
- Jasna Góra zob. Częstochowa
- Jasnowska Dorota 1411
- Jassy, Rumunia 4239
- Jastarnia, pow. pucki 7022
- Jastkowice, pow. stalowowlowski 9711; parafia 9711
- Jastków, pow. lubelski 7023; gmina 7023; region 7023
- Jastrun Mieczysław 3892, 9476
- Jastrząb Łukasz 11075
- Jastrzębscy (Jastrzębscy), rodzina 2076
- Jastrzębska-Olkowska Izabela 3353
- J a s t r z ę b i e - Z d r ó j, woj. śląskie 4579, 10339, 10500; Szeroka 10339
- Jastrzębniki, pow. kaliski 7258
- Jastrzębska Elżbieta 1427, 2537
- Jastrzębowska Krystyna Stefania 6001
- Jastrzębowski Wojciech (grafik) 4187
- Jastrzębowski Wojciech Bogumił (przyrodnik) 6281
- Jastrzębska Jadwiga 624, 625; red. 94; wyd. 1763
- Jastrzębska Maria 4299
- Jastrzębska Patrycja, red. 1742
- Jastrzębska Renata, red. 10139
- Jastrzębska Wanda Halina 6001
- Jastrzębska-Golonka Danuta 3376, 5066
- Jastrzębska-Golonkowa Danuta zob. Jastrzębska-Golonka Danuta
- Jastrzębska-Puzowska Iwona 1838, 5613
- Jastrzębski Bartosz 8528
- Jastrzębski Cezary 6971
- Jastrzębski Edward 10337
- Jastrzębski Jakub 4805
- Jastrzębski Jan Stanisław 6282
- Jastrzębski Jarosław, red. 5248
- Jastrzębski Jerzy 2610, 4057
- Jastrzębski Łukasz 7221
- Jastrzębski Maciej Maria, red. 3293
- Jastrzębski Robert 4896, 5024, 9555; przedm. 9555; rec. 8790; red. 9555
- Jastrzębski Włodzimierz 3566, 3747, 5221; red. 154, 3747
- Jaszczyk Adam 2579
- Jaszczak Roman 8529
- Jaszczołt Tomasz 2085, 6443, 7794
- J a s z c z ó w, pow. łączyński; gmina 10503

- Jaszczur-Nowicki Jarosław 4984
 Jaszczurówka zob. Zakopane
 Jaszczyńska Marta, współpr. 1702
 Jaszczyński Maciej 2754
 Jaszewska Ewa 3294, 4806, 9306
 Jańczak Radosław 6107
 Jańkiewicz Aleksander 6283
 Jaśko Damian 9307
 Jaśkowska-Józefiak Zuzanna 961, 983
 Jaśkowski Stanisław Adam, wyd. 2529
 Jaśliska, pow. krośnieński, woj. podkarpackie; region 4851
 Jaśniewicz Aleksandra 4230
 Jaśniewicz Maciej Zbigniew 8530
 Jawa, wyspa w Indonezji 2551
 Jawiszowice, pow. oświęcimski 1677, 3317
 Jawiszowice na starej fotografii 1677
 Jawor, woj. dolnośląskie 2693, 4381; księstwo 2238, 7355
 Jawor Grzegorz 7446
 Jawor Stanisław Andrzej 4712; oprac. 4712
 Jaworek Maria 2457
 Jaworek Rafał 5222
 Jawornicka Zofia 7080
 Jawornicki Samuel 7080
 Jaworska Joanna, przedm. 2342
 Jaworska Justyna 1471, 10669, 10670
 Jaworska Kazimiera, przedm. 10878; red. 10878
 Jaworska Krystyna 999
 Jaworska-Biskup Katarzyna 2864
 Jaworska-Mačkowiak Celina 4300
 Jaworska-Wieloch Anna 5026
 Jaworski Artur, oprac. 8999
 Jaworski Bogdan 4997
 Jaworski Eugeniusz 4481; oprac. 4481; przedm. 4481; wyd. 4481
 Jaworski Jan 3370
 Jaworski Kazimierz 5748
 Jaworski Krzysztof 3970, 9814
 Jaworski Marian 5987
 Jaworski Paweł 5091, 8415
 Jaworski Piotr 2219, 2548, 3609
 Jaworski Rafał 7795, 8531; przedm. 8262; rec. 7429; wyd. 7638, 8262
 Jaworski Robert, przedm. 6971
 Jaworski Stanisław, pseud. Upiór 5990
 Jaworski Władysław Leopold 5801
 Jaworski Wojciech 8532, 8533
 Jaworzno, pow. oleski 5556; parafia 5556
 Jaworzno, woj. śląskie 1139, 5546, 9803; Jeziorki 7024
 Jaworzyna Śląska, pow. świdnicki 4968
 Jaworzynka, pow. cieszyński 5614
 Jazawita Simonas 9308
 Jazdon Artur 1163
 Jazgarska Anna 4455
 Jazłowiec, Ukraina 5214, 5402, 5595, 7595
 Jazownik Maria 8534
 Jazzowe dzieje Polaków 4529
 Jaźwierska Jadwiga 5252
 Jażdżewski Krzysztof 6309, 6567; red. 149
 Jażdżewski Leszek 5502
 Jeanneret-Gris Charles-Édouard zob. Le Corbusier
 Jeanroy Charles zob. Saint-Pol Charles de
 Jedamczik Eduard 10197
 Jedlicki Jerzy 6284, 6285
 Jedlicze, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 7666, 10587; Borek 7665
 Jedlińska Eleonora 3099, 4130
 Jedliński Edward 856
 Jedliński Marek 3100
 Jednoróżec, pow. przasnyski 5128; gmina 8571
 Jedwabne, pow. łomżyński 1867, 3334, 3357, 5416
 Jedwabno, pow. szczycieński 4969; nadleśnictwo 4855
 Jedynak Iwona 3273
 Jedynak Katarzyna, oprac. 10131
 Jedynak Marek 4710, 6311, 10131; przedm. 10131; rec. 6888; red. 10131
 Jedynak Mariusz 4807
 Jedynak Witold 11188
 Jedynak Zdzisław 464, 2289, 7032
 Jeffery Ron 9815
 Jekiel Jacek 6289
 Jelenia Góra, woj. dolnośląskie 3560, 3695, 4093, 4573, 4597, 7025; Cieplice Śląskie-Zdrój 7768, 8225; region 3855, 4712
 Jelenia Góra i region Karkonoszy 7025
 Jeleniewski Marek 9309
 Jeleniogórska Kotlina 7025
 Jeleński Jan 3840
 Jeleński Oktawian 8368
 Jelinek Edvard 8549
 Jeliński Edward 3467
 Jelito Maria, red. 11354
 Jellenta Cezary 3891
 Jellonek Szymon 854, 2177, 2184, 2203; red. 2203
 Jelonek Marek 10338
 Jelonek Marta 6067
 Jelonek Tomasz 5496
 Jelski Konstanty 997a
 Jełowicki Arkadiusz 3322
 Jemen 3240, 9930
 Jemielita Artur 5103
 Jemielnica, pow. strzelecki 7529, 11354
 Jendrzewski Błażej 4740
 Jeney Mihály Lajos 7674
 Jenkinson Charles Hilary 2700
 Jerczyński Michał 4716
 Jermakowicz Grażyna 1579
 Jerozolima 2611, 3860, 5480, 7873
 Jersey, wyspa brytyjska 3250
 Jerusalimski Konstantin 2940
 Jeruzalski Wawrzyniec 5834
 Jerzak Katarzyna 10541
 Jerzak Norbert 7796
 Jerzmanowski Erazm 3424
 Jerzy Akropolita 2894
 Jerzy dowódca batalionu AK „Zośka” 9816
 Jerzy Gadomski (1934–2015) 6194
 Jerzy Harasymowicz. Poeta Krakowa 3875
 Jerzy Marek 6966
 Jerzy Popiełuszko, bł. 547, 5279, 5303, 5864, 6286, 6287, 10745, 10870, 11018
 Jerzy Vetulani. Wybitni uczeni 6835
 Jerzy z Tyczyna 8025
 Jeschke Jerzy 3566
 Jesień Piotr 5839
 Jest taka szkoła 11234
 Jesteśmy drzewami wiecznymi 1525
 Jeszke Jaromir 3467
 Jethon Ryszard 10506
 Jeute Wojciech 6333
 Jewish Oil Magnates of Galicia 4808
 Jewuła Łukasz, wyd. 7595
 Jeż Radim 5327
 Jezierska Anna 2010
 Jezierska Joanna 1234
 Jezierska Katarzyna 1263, 9948
 Jezierski Jacek 3288
 Jezierski Wiktor 10964
 Jezierski Wojtek 7370
 Jezierzany, Ukraina 7595
 Jeziński Marek 10711
 Jeziorański Zdzisław zob. Nowak-Jeziorański Jan
 Jeziorki zob. Jaworzno
 Jeziorkowska-Polakowska Anna 3357, 5588
 Jeziorna zob. Konstancin-Jeziorna
 Jeziorny Dariusz 565, 3333, 5092
 Jeziorowski Tadeusz 2118, 2120, 8512; red. 2118, 2119, 2120
 Jeziorski Arkadiusz, red. 3432
 Jeziorski Herbert 5518
 Jeziorski Ireneusz 2415; red. 7234
 Jeziorski Paweł A. 2328, 7371, 7797
 Jezuici 2681, 3281, 3564, 3566, 4113, 4214, 4378, 4450, 4552, 5313, 5447, 5472, 5588, 5733, 5786, 6244, 7689, 7697, 7708, 7806, 7818, 7849, 7850, 7871, 7883, 7897, 7922, 7923, 7957, 7982, 8065, 8077, 8094, 8103, 8152, 8157, 8645, 8922, 9063, 10650, 11240
 Jezupol, Ukraina 7595
 Jezus Chrystus 2537

- Jezusek Waclaw 10639
 Jeż Ignacy 6288
 Jeż Jan 5103
 Jeżewo, pow. świecki; gmina 7026
 Jeżewska Elżbieta 4216
 Jeżewska Maria 6230
 Jeżowska Katarzyna 10671
 Jeżów, pow. brzeziński 5381, 7027
 Jęczkowiak Józef Gabriel 6289
 Jędraszek Sławomir 2755
 Jędraś Stanisław 10672
 Jędrowski Łukasz 736
 Jędruch Dorota, przedm. 1242; red. 1242
 Jędrycha Joanna 6326
 Jędrychowska Barbara 3601, 8535, 8536, 8537, 8538, 8539, 8540, 10673
 Jędryka Stanisław (1933–2019) 6290
 Jędrysiak Jacek 4716, 10674; red. 213
 Jędrysiak Jarosław, wyd. 9913
 Jędrysiak Marcin 2941
 Jędrzysek Janusz 5502
 Jędrzejczak Andrzej 5576
 Jędrzejczak Juliusz 9310
 Jędrzejczak Zuzanna 2756
 Jędrzejczyk Anna 4495
 Jędrzejewicz Wacław 5092, 9189
 Jędrzejewscy 1616
 Jędrzejewscy, rodzina 1616
 Jędrzejewska Agnieszka 5286, 6558, 10058
 Jędrzejewska Aleksandra 1616
 Jędrzejewska Jadwiga zob. Przeradzka-Jędrzejewska Jadwiga
 Jędrzejewska Joanna, red. 616
 Jędrzejewska Patrycja 3294
 Jędrzejewska Sylwia 7446
 Jędrzejewska-Wrona Beata 4809
 Jędrzejewska Aleksander 1616
 Jędrzejewski Bogdan 6291
 Jędrzejewski Michał 1616, 1616; red. 1616
 Jędrzejewski Piotr 1616
 Jędrzejewski Przemysław 5573, 7033; przedm. 5573; red. 5573
 Jędrzejewski Tomasz 3907, 3911
 Jędrzejów, woj. świętokrzyskie 5328, 7340, 8902
 Jezyki i cywilizacje 3610
 Jinnah Mahomed Ali 2670
 Jirásek Ondřej 7032
 Jirásek Zdeněk 7032
 Jiřík Jan 4487
 Joachimczyk Karolina 10253
 Joachimiak Grzegorz 5331
 Joachimiak-Prażanowska Joanna 3779, 9311
 Joanna de Chantal, św. 3969
 Joanna Helander. Baby patrzą 1499
 Joannici 4113, 4330
 Jochemczyk Mariusz 4802
 Jodczyk Krzysztof, rec. 4374
 Jodkowska Ewa, red. 2147
 Jodkowski Marek 3101, 3102, 3103, 6987, 8541, 8542, 9544
 Jodliński Leszek 1678
 Jodłowski Stanisław 3791
 Jodłowski Stefan 7046
 Jodłówka zob. Doboszwowice, pow. ząbkowski
 Joga w Polsce 4596
 Johnson Lyndon B. 3040
 Johnston Bill 5565
 Jokohama, Japonia 403
 Jokubauskas Petras 2365
 Jom Tow Lipmann Heller 7596
 Jonasova Marketa 1242
 Jonaszek Danuta 2227
 Jones Steven, tl. 5596, 5597
 Joniec Jarosław 6670, 10059; red. 9921
 Joniec Józef 5279
 Jonkajtys Leszek 4810
 Jońca Adam 5281
 Jońca Maciej, rec. 2783
 Jońca Michał 3104
 Jończyk Anna 5602
 Jończyk Marek 391, 4710
 Jońska-Amanowicz Dorota 1201
 Joński Kamil 4998
 Jop Franciszek 6292
 Jop Robert, przedm. 7564; red. 5588; wyd. 1522, 7564
 Jopkiewicz Andrzej 6001
 Jordan, biskup 7450
 Jordan Henryk 4646
 Jordan Wisława 4131
 Jordania 2343, 3171
 Jordanoów, pow. suski 7028, 10207
 Joskowski Zbigniew 5502
 Jośko Zofia 7215; red. 7215
 Joteyko Józefa 6293
 Jovanović Šakabenta zob. Arseniusz IV, patriarchy Serbii
 Józef II, cesarz 7595, 7965, 7986, 8121
 Józef Bilczewski, św. 5358
 Józef Brandt 1841–1915. 1225
 Józef Burniak (1950–2018) – człowiek wielu pasji 6101
 Józef Krzyżewski z Przasnysza i jego potomkowie 5749
 Józef Piłsudski. Związki z Chełmem i ziemią chełmską 6613
 Józef Piłsudski – idee, tradycje, nawiązania 5092
 Józef Piłsudski – niepodległość, dziedzictwo, pamięć 5093
 Józef Stanek, bl. 5279, 5553
 Józef Śniezek (1931–2018) 6800
 Józefaciuk Małgorzata, red. 6835
 Józefczyk Mieczysław 6294, 6557; wyd. 7287
 Józefiak Piotr 549, 856
 Józefowska Anna 7247
 Józefów, pow. biłgorajski 3533
 Józefów, pow. otwocki 5917, 9417, 9717, 9867, 10365; Michałowka 5769
 Józefów, pow. warszawski zachodni 8273
 Józefów, pow. wieluński 8974
 Józefów-Czerwińska Bożena 2502, 8732
 Józwiak Czesław zob. Czesław Józwiak, bl.
 Józwiak Iwona 3303
 Józwiak Marek 4902
 Józwiak Sławomir 1527, 2842, 3303; rec. 4289, 7300
 Józwik Jarosław, red. 161
 Józwik Katarzyna 5103; red. 5103
 Józwik Zbigniew, il. 3990; oprac. 4002
 Jubileusz 180-lecia Zespołu Szkół Technicznych 3611
 Jubileusz 500-lecia relokacji królewskiego miasta Kowala 7039
 Jubileusz 70-lecia Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” 4597
 Jubileusz Jana Macholaka 962
 Jucha Zbigniew 4173
 Juchniewicz Andrzej, rec. 3826
 Juchno Mieczysław 6489
 Juchnow, Rosja 10235
 Juchnowski Jerzy 3302
 Juchowski Piotr 10675, 10676
 Juda-Mieloch Małgorzata, rec. 6450
 Judek Cecylia 6001
 Judek Dariusz 883
 Judycki Jerzy Władysław 8076
 Judycki Maksymilian 5987
 Judycki Zbigniew Andrzej 3302, 4132, 5750, 5987, 6652; oprac. 6689; rec. 5798; red. 5798, 5954, 5987
 Judyta Maria Salicka, żona Władysława I Hermana 7368
 Jugosławia i Poljska. Odnosi u XX wieku 3282
 Jugosławia i Poljska u XX wieku 3283
 Jugosławia 1856, 2528, 2553, 3161, 3163, 3225, 3251, 3252, 3282, 3283, 3287, 3427, 4449, 4460, 9577, 9895, 10955, 10997, 11086, 11108
 Jujka Franciszek 6295
 Julia Alpina 2548
 Julia Domna, cesarzowa rzymska 2811
 Julian Apostata, cesarz rzymski 2610, 2701, 2797, 2814
 Julianna Twerska, księżna litewska 7474
 Julianna z Norwich 5674
 Julkowska Violetta 740, 856, 3580; red. 856
 Jundo-Kaliszewska Barbara 11235
 Jung Elżbieta 2668
 Junga Adrian 8015
 Jünger Ernst 3135
 Jungiewicz Anna 3979; wyd. 3257
 Juniewicz Karol Mikołaj 7952
 Junkiert Maciej 8821
 Jurata, pow. pucki 9123

- Jurcewicz Leokadia 6690
 Jurczak Janusz 3736
 Jurczenia Michał 2542
 Jurczyk Bernard 5391
 Jurczyk-Romanowska Ewa 10677
 Jurecki Młyn, pow. ostródzki 11083
 Jurek Krzysztof 864, 884
 Jurek Mieczysław, przedm. 6348
 Jurek Piotr 11236
 Jurek Tomasz (ur. 1958) 3612
 Jurek Tomasz (ur. 1962) 7372, 7450; przedm. 7142, 7450; rec. 2048, 7299, 7313, 7506; red. 263, 2250, 7450; wyd. 7295
 Jureńczyk Łukasz 5617, 11237; red. 5617
 Juretko Henryk 2090
 Juretzko Eugeniusz 5987, 6296
 Jurewicz Barbara, tl. 9785
 Jurewicz-Nowak Magdalena 3787
 Jürgens Henning P. 5489
 Jurgielewicz Bogusław 3672
 Jurgielewicz-Stepień Aneta, red. 5282; współpr. 4116
 Jurgilewicz Agnieszka 3672
 Jurkiewicz Grażyna 4596
 Jurkiewicz Jan, rec. 2067
 Jurkiewicz Jarosław 9865
 Jurkiewicz Jerzy 5094, 11238
 Jurkiewicz Teofil (właśc. Ludomir Brzuskiwicz) 6297
 Jurkiewicz Urszula 1165, 5580
 Jurkowlaniec Tadeusz 5807
 Jurkowska Elżbieta A., red. 3969
 Jurkowska Hanna 8543
 Jurkowska Maja 5592
 Jurkowski Marek 2757, 2758
 Jurkowski Roman 737, 5997, 8544, 9312; rec. 6726
 Jurkowy Młyn zob. Jurecki Młyn
 Jurków, pow. kościański 6509
 Jurkun Andrzej 3289, 7373
 Jurów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 7363
 Juruś Jerzy, tl. 1488
 Jurzak Bartłomiej 5488
 Jurzyk Martyna 9555
 Jus Andrzej 6298
 Jusiak Paweł 5588, 6977; przedm. 6977; red. 6977
 Jusiak Roman 3613
 Juška Antanas zob. Juskiewicz Antoni
 Just Jiří 5489
 Justynian I Wielki, cesarz bizantyński 2736, 2891, 2904
 Justynian II, cesarz bizantyński 2891
 Justyniarska-Chojak Katarzyna 2610, 7798
 Justyńska Izabela 2942
 Justyński Janusz 2942
 Jusupović Adrian 2009, 5807, 7446; przedm. 7288; wyd. 7288
 Jusupović Monika 7799; wyd. 7542
 Juszcak Bartłomiej 10678
 Juszcak Dominika 3273; red. 3273
 Juszcak Dorota 4127
 Juszcakiewicz Zdzisław 6299
 Juszczyk Andrzej 10711
 Juszczyk Janusz 7080
 Juskiewicz Antoni 3801, 3802
 Juskiewicz Piotr 4133, 4174; rec. 1608
 Juško Edmund 3609, 8545; rec. 5315
 Jutlandia zob. Jutlandzki Półwysep
 Jutlandzki Półwysep 2943
 Jutro 9403
 Juwkwocce, Ukraina 1960
 Juzwenko Adolf 1197; red. 121
 Juźwiak Adam 1234
 Juź gościsz Jezu w sercu mym... 5370
 Kabaciński Dawid 9313
 Kabaciński Jacek 2742, 7248, 7264; red. 2333
 Kabardina Jana 3402
 Kabat Irena 30
 Kabac Eugeniusz 3946
 Kabrun Jakob 4230
 Kabsch Aleksander 4902
 Kabziński Stanisław Witold 5371
 Kac, sytość i głód 4811
 Kaca-Błasińska Mariola 10679
 Kacalak Sylwia 1435
 Kacalak Tadeusz 1435
 Kačenovskij Mihail Trofimovič 8821
 Kachel Jacek 9963
 Kachel Katarzyna, współpr. 10408
 Kachel Krystyna 4456
 Kacice, pow. pułtusi 4825
 Kacprzak Bartosz 2759
 Kacprzak Dariusz 4230, 7171, 9314; red. 4174
 Kacprzak Krzysztof, wyd. 10313
 Kacprzak Marta M. 1123, 8546
 Kacprzak Piotr 4812, 4813
 Kacprzak Władysław 3614, 7175
 Kacprzyk Ewa Marta 10680
 Kaczan Anna 2534
 Kaczanowicz Marta 2760
 Kaczanowicz Wiesław, red. 166
 Kaczanowski Longin, rec. 9817
 Kaczarowska Barbara, red. 2522
 Kaczawa, lewy dopływ Odry 2192, 7317, 11149
 Kackowski Marcin 2943
 Kaczmarczyk Agnieszka 1980
 Kaczmarczyk Alojzy 5801
 Kaczmarczyk Greta 11188
 Kaczmarczyk Helena 6988
 Kaczmarczyk Joanna 4222; oprac. 1296
 Kaczmarczyk Michał 4462
 Kaczmarczyk Stanisław 4753
 Kaczmarczyk Stanisław (1906–1942) 6300
 Kaczmarek Czesław 10986
 Kaczmarek Filip 11239
 Kaczmarek Hieronim 3284, 3448
 Kaczmarek Ilona, red. 9067
 Kaczmarek Katarzyna 865, 5095, 10060
 Kaczmarek Krzysztof 740, 856, 3281, 7800
 Kaczmarek Łukasz 6092, 7374
 Kaczmarek Maciej 4683, 6471
 Kaczmarek Marta 7363
 Kaczmarek Monika 2573
 Kaczmarek Olga, rec. 1940
 Kaczmarek Romuald 1619, 4113, 7375
 Kaczmarek Ryszard 1476, 1908, 9315; red. 84, 5327
 Kaczmarek Tomasz 3517
 Kaczmarek Wiesław, przedm. 1728
 Kaczmarek-Lów Klara 2580, 4113
 Kaczmarska Alicja, tl. 1352
 Kaczmarska Karolina 4301
 Kaczmarzski Jacek 4519
 Kaczmarzski Krzysztof 1878, 3369, 3427, 5066, 5187, 5266, 5990; przedm. 9911; wyd. 9911
 Kaczmarzski Czesław 10624
 Kaczmarzyk Ewa 6283; red. 245
 Kaczmarzyk Izabela 5581, 8547, 9228; red. 5472
 Kaczmarzyk Jan 1954
 Kaczor Dariusz, oprac. 7586; przedm. 7586; wyd. 7586
 Kaczor Idaliana 2761
 Kaczor Kazimierz 5372
 Kaczor Liliana 9316; rec. 5696, 10079
 Kaczor Maciej 7283
 Kaczor-Scheitler Katarzyna 3846, 3969
 Kaczorek Ireneusz 6977
 Kaczorowscy, rodzina 5709
 Kaczorowska Blanka 5816
 Kaczorowska Jagoda 3417; współpr. 3417
 Kaczorowska Teresa 11240
 Kaczorowski Aleksander 5565
 Kaczorowski Andrzej W. 1904, 10681, 10682, 10683, 10684, 10855, 10877
 Kaczorowski Janusz 6301
 Kaczorowski Jarosław 1679
 Kaczorowski Paweł, red. 5078
 Kaczorowski Ryszard 10185
 Kaczorowski Włodzimierz, przedm. 800, 7603; uzup. 800, 7603; wyd. 800, 7603
 Kaczowie, rodzina 4815
 Kaczyńska, Rumunia 1873
 Kaczyńska Barbara 3780, 5612
 Kaczyńska Elwira 2610; wyd. 7606
 Kaczyński Adam Rafał 10061
 Kaczyński Apolinary 5689
 Kaczyński Bartłomiej 4814
 Kaczyński Kamil 10185

- Kaczyński Lech *11319*
 Kadikalo Andrij Mironovič *8548*
 Kadlec Krzysztof, oprac. *1570*
 Kadłubiec Daniel *2415, 2416; red. 2415, 2416, 2417, 2418, 2419*
 Kadłuczka Andrzej *1980*
 Kadrow Sławomir *7249*
 Kady Stanisław *3505*
 Kadzik Dominik *7801*
 Kadzharowie *2529*
 Kaft Claudia, współpr. *1666*
 Kahl-Luczynska Edyta *11132*
 Kahníč Volodimir Stepanovič *3615*
 Kaim Andrzej *3736*
 Kaim Małgorzata *5691*
 Kair *2610*
 Kajczyk Adam *10062; wyd. 8270*
 Kajczyk Agnieszka, oprac. *1375*
 Kajder Kaja *2458*
 Kajety Korpusu Kadetów Szkoły Rycerskiej *7802*
 Kajka Michał *5626*
 Kajkowski Kamil *2502, 2534, 4663, 4671, 6968, 7334, 7376, 7377, 7378*
 Kajruksztis Witold *5818*
 Kajtoch Wojciech *3876*
 Kakareko Andrzej *5373; red. 5526, 6448*
 Kakowska Katarzyna, red. *6490*
 Kakowski Aleksander *8621*
 Kakowski Stanisław, pseud. Jastrząb, Kaźmierczuk *5990*
 Kal Elżbieta *7130*
 Kalaga Joanna *7363*
 Kalarus Anna *3616*
 Kalatówki, polana w Tatrach *6010*
 Kalawska Magdalena, red. *1761*
 Kalbarczyk Adam *6240*
 Kalbarczyk Andrzej *7073*
 Kalbarczyk Janusz *3302*
 Kalbarczyk Sławomir *10186; rec. 9955*
 Kalczyńska Maria *5987*
 Kalden Gerhard *7136*
 Kaldenbach Dorothea *7646*
 Kale Slaven *3282*
 Kaleciński Marcin *2565, 4230; red. 2565, 4230*
 Kaleja Antoni *5554*
 Kalebka, rodzina *1252*
 Kalendarium polskich wypraw alpinistycznych w Hindukuszu *10685*
 Kalendarium wydarzeń muzealnych w 2018 r. *1265*
Kalendarz Miłośników Skoczowa 143
 Kaleta Andrzej *2397*
 Kaleta Daniel, przedm. *5292*
 Kaleta Petr *8549*
 Kaleta Przemysław *7379*
 Kaleta Stanisław, oprac. *5292*
 Kaleta Tomasz *4004*
 Kalety, Białoruś; region *10859*
 Kalety, pow. tarnogórski *6374*
 Kalicki Tomasz *7166, 7240*
 Kalifornia *2546*
 Kaligula, cesarz rzymski *2548*
 Kalin Arkadiusz *3830, 3877*
 Kalina Dariusz *4302, 7080, 7203; red. 7080*
 Kaliningrad (Königsberg, Królewiec), Rosja *742, 5637, 6989, 7294, 7973, 8033, 8122*
 Kalinowscy, rodzina *5842*
 Kalinowska Anna *2577, 7884; przedm. 8106; red. 7884, 8106*
 Kalinowska Barbara *1535; oprac. 5833; red. 5834*
 Kalinowska Maria *4487, 10541*
 Kalinowska Paulina *7334*
 Kalinowska-Bouvy Agata *5987*
 Kalinowska-Witek Barbara *8550, 9610*
 Kalinowski Daniel *3357, 3878, 5486, 5621, 7130; przedm. 7130; rec. 1659, 10452; red. 7130*
 Kalinowski Emil *2237*
 Kalinowski Józef zob. Rafał Kalinowski (właśc. Józef Kalinowski), św.
 Kalinowski Konstanty (Kastuś) *5622*
 Kalinowski Lech *4134*
 Kalinowski Piotr, oprac. *4624, 9079*
 Kalinowski Rafał (1835–1907) zob. Rafał Kalinowski (właśc. Józef Kalinowski), św.
 Kalinowski Rafał (ur. 1954) *10118*
 Kalinowski Sławomir *4739*
 Kalinowski Stanisław *10118*
 Kalinowski Szczepan *386, 1827, 3879*
 Kalińska Zofia *4438*
 Kaliński Dariusz *5249*
 Kaliński Janusz *8945, 10686*
 Kaliński Jarosław, red. *5326*
 Kaliński Stanisław *8304*
 Kaliński Waldemar *4676*
 Kaliński Witold *10687*
 Kalis Kazimiera *3377*
 Kalisiak Patrycja, tł. *8142*
 Kaliska Policja i policjanci w okresie II Rzeczypospolitej *9317*
 Kaliski Bartosz *2706; współpr. 10439*
 Kaliskie województwo *7826, 8060*
 Kalisz, woj. wielkopolskie *307, 497, 607, 1014, 3264, 3332, 3649, 3812, 4281, 4333, 4595, 5141, 5947, 6308, 6407, 6696, 7802, 8302, 8331, 8714, 8797, 8870, 8911, 9077, 9174, 9317, 9329, 10745; departament 8512; powiat 9317; region 4554, 5426, 8714*
 Kalisz Katarzyna *997a*
 Kalisz Łukasz *5456*
 Kalisz Pomorski, pow. drawski *9093*
 Kalisz Ryszard *5059*
 Kaliszan Roman *6302*
 Kaliszewski Andrzej *8551*
 Kaliszewski Julian Gaudenty *6303*
 Kaliszewski Wojciech *3958, 5602*
 Kaliszuk Jerzy *5807, 10063; oprac. 2004*
 Kaliszuk Przemysław *10711*
 Kaliściak Tomasz *3880*
 Kalita Liliana *4457, 6697*
 Kalita Małgorzata *2721*
 Kalita Tadeusz *9817*
 Kalita-Skwirzyńska Kazimiera *7006*
 Kalitowski Kamil *6383*
 Kalkstein Ludwik *6685*
 Kalkstein Teresa *5485*
 Kalksteinowie, rodzina *4014*
 Kallas Marian *5025*
 Kallenbach Józef *3907*
 Kallimach Filip Buonaccorsi *5129, 7333*
 Kallmann Franz Josef *3467*
 Kalniuk Tomasz *3428*
 Kalós kagathós *1580*
 Kalteysen von Oche Wilhelm *1619*
 Kalwaria Pacławska, pow. przemyski *5503, 5538, 7134*
 Kalwaria Zebrzydowska, pow. wadowicki *1680, 5432, 7673*
 Kalwaria Zebrzydowska w starej fotografii *1680*
 Kalwat Wojciech *5249; red. 1586, 9223*
 Kała Grzegorz *3303, 9318*
 Kałabun Dominika *4303; przedm. 6990; red. 6990*
 Kałaska Maciej *2342*
 Kałężny Jerzy *653*
 Kałuski Marian *9319*
 Kałuski Stefan *5148*
 Kałuski Tomasz *2111, 3298, 5331*
 Kałuszyn, pow. miński *5249, 7430, 10683*
 Kałuża Henryk *2090, 7178; przedm. 7178; red. 2090, 7178*
 Kałuża Magda *9320*
 Kałuża Piotr *3105*
 Kałużny Jędrzej Tomasz *7380*
 Kałużny Tadeusz, red. *74*
 Kałużnyński Marek *4438*
 Kałwa Dobrochna, rec. *8461*
 Kamecka Anna *5751*
 Kameduli *1217, 4021*
Kamena 3970
 Kamerun *2531, 6296*
 Kamieniec, Białoruś *8206*
 Kamieniec Podolski, Ukraina *2131, 5242, 6228, 7644*
 Kamieniecka diecezja *8742*
 Kamień, pow. kaliski *9077*
 Kamień, pow. krakowski *3263*
 Kamień nad Jaśliskiem, szczyt w Beskidzie Niskim *700*
 Kamień Pomorski, woj. zachodniopomorskie *2050, 5465*
 Kamień Śląski, pow. krapkowicki *9228*

- Kamińska diecezja 5339, 7441, 7443, 7987
 Kamiński Andrzej 2944, 2945, 7803
 Kamiński Henryk Ignacy 8877
 Kamiński Henryk Michał 927, 6304
 Kamiński Kazimierz, pseud. Huzar 11127
 Kamiński Krzysztof 5329, 5330, 10688
 Kamiński Łucjan 2459
 Kamińska Anna 6393
 Kamińska Dorota, red. 3511
 Kamińska Ewa, red. 6687
 Kamińska Izabela 4184
 Kamińska Janina 692
 Kamińska Justyna 4174
 Kamińska Krystyna 15
 Kamińska Krystyna Danuta 3028, 8552
 Kamińska Lidia Małgorzata 1226
 Kamińska Małgorzata, red. 5796
 Kamińska Monika 4215
 Kamińska Renata 5046; współpr. 5779
 Kamińska-Chełmiński Kamila 10855
 Kamińska-Czubała Barbara 8553
 Kamińska-Jatczak Izabela 3577
 Kamińska-Kwak Jolanta 8365, 8457, 9321; oprac. 8260; wyd. 8260
 Kamińska-Malandain Anna 9975
 Kamińska-Szmaj Irena 3791, 10942
 Kamiński Adam 985
 Kamiński Andrzej Antoni 10064
 Kamiński Andrzej Czesław 5374
 Kamiński Antoni Z. 5149
 Kamiński Bartłomiej 5149
 Kamiński Daniel, red. 8180
 Kamiński Dariusz 7324
 Kamiński Jacek 5883
 Kamiński Krzysztof 3517, 6329
 Kamiński Łukasz 5091, 5173; przedm. 3067; red. 3067; współpr. 3067
 Kamiński Marek Kazimierz, przedm. 10359
 Kamiński Marek M. 10689
 Kamiński Rafał 4304
 Kamiński Roman 2341
 Kamiński Ryszard 4739
 Kamiński Stanisław 3462, 3486
 Kamiński Tadeusz 5232
 Kamiński Tomasz, red. 6687
 Kamiński Zygmunt 4305
 Kamionka Bużańska, Ukraina 7595
 Kamionka Strumiłowa zob. Kamionka Bużańska
 Kamionka Wielka, pow. nowosądecki 5267
 Kamińska Dorota 4058
 Kamler Anna 3368
 Kammler Hans 3105
 Kamocki Antoni 6305
 Kamola-Cieślak Małgorzata 4079
 Kamosiński Sławomir 4896, 6966, 8945
 Kampinoska Puszcza 4832
 Kamsetzer Jan Chrystian 4149
 Kamuntavičienė Vaida 5375, 7804
 Kamyn Erazm 4141
 Kamys Dariusz 11162
 Kamyszek Lidia 7250, 7437
 Kanaan 2738
 Kanabus Krzysztof 1828
 Kanada 1105, 1873, 1892, 3155, 3281, 3385, 3410, 3772, 4209, 4460, 4735, 5066, 5679, 6298, 6925, 6944, 8655, 8703, 9832, 10693
 Kanafocka Patrycja 6793
 Kanak, rodzina 9059
 Kanak Dariusz 9059
 Kanar Małgorzata 4598
 Kanarska Anna 5186
 Kanclerz Tadeusz 10115
 Kandora Berthold 5886
 Kandybowicz Anna 1065
 Kandziora Jerzy 3174
 Kandzora Joanna 9648
 Kandzora Ryszard 10065
 Kania Emanuel 5672
 Kania Joanna 4187
 Kania Krzysztof 5066, 5092; oprac. 10380; przedm. 8288; wyd. 8288
 Kania Leszek 9322, 9323, 9324, 9325; rec. 10232
 Kania Marcin 9326, 10690
 Kania Rafał 655, 2667, 5139, 8554, 10691
 Kania Robert 5613
 Kania Tadeusz 9327
 Kanicki Witold, rec. 11034
 Kaniecki Przemysław 4486, 10955; wyd. 10305
 Kaniewski Jacek 2185, 7805
 Kanigowska Alfonsa 6306
 Kanik Józef 7149
 Kaniowska Marta Krystyna 4900
 Kaniowski Kacper 10066
 Kanita Olga 4263
 Kankowska-Filipiak Katarzyna 5502
 Kann Maria 3898
 Kanon Andrzej 5328
 Kanonicy regularni 3275, 3298, 4108, 4269, 4957, 5350, 7340, 7341, 7432
 Kanonicy regulami od pokuty zob. Markowie
 Kanoniczki regularne 7432
 Kanońnik Wyszehradzki 2896
 Kanończuk Elżbieta 3866
 Kansy Andrzej 4059
 Kant Immanuel 2667
 Kantak Wojciech 1559
 Kantata, oratorium, pasja 4530
 Kantor Robert 5329, 5330, 11010; red. 11010
 Kantor Ryszard, rec. 4616
 Kantor Tadeusz 2551, 5565, 10315
 Kantor-Kozdrowicki Piotr 3617
 Kantorowicz Klara Franciszka 7806
 Kantzow Thomas 834
 Kanus zob. Draliny
 Kańkowski Michał 426
 Kańska Marianna 3736
 Kańtoch Lech 4815
 Kańtoch Przemysław 4815
 Kapa-Cichocka Monika 1582
 Kapała Anna 5046
 Kapała Bogumiła 6691
 Kapała Krzysztof 3449
 Kapała Marcin 963
 Kapczyński Włodzimierz 10339
 Kapera Zdzisław Jan 2548
 Kapica Bartłomiej 10855
 Kapicowie, rodzina 9782
 Kapka Marcin 394; rec. 6461
 Kaplan Coral 10157
 Kaplicka Aleksandra 3740
 Kapliczki i krzyże Ziemi Nozdrzeckiej... 4306
 Kapłan Chaim Aron 9041
 Kapłon Jerzy 5046
 Kapłon Marcin 7221
 Kapołka Jan 6307
 Kaprał Miron Mikolajovič 2630
 Kaprański Sławomir 3319, 3336; przedm. 1858; red. 1858
 Kaprzyk Anna 4307
 Kaps Klemens 8555
 Kapsa Izabela 5617
 Kapsa Jarosław 10551
 Kapucyni 3297, 5512, 8311, 9838
 Kapusta Marcin 5801
 Kapusta Piotr 1502, 3618
 Kapusta Zuzanna 3618
 Kapuściak Bartosz 10692; oprac. 10378; przedm. 10378; rec. 10734
 Kapuściński Jacek 738; przedm. 9103; wyd. 9103
 Kapuściński Ryszard 3897
 Kapuśniak Maria 5834
 Kara kryminalna 5026
 Kara Michał 2353, 4684; red. 2333
 Kara Stanisław 5266
 Karabowicz Anna 5027, 7807
 Karaiby 2577
 Karaimi 1443, 1960, 2008, 2494, 3344, 3769, 5949, 6005, 9139, 9244, 9645
 Karamańska Marta 2290
 Karamian Gholamreza 2539, 2567; red. 2539
 Karamzin Nikolaj Mihajlovič 8406, 8821
 Karas Marcin 3450
 Karasiewicz Krzysztof 8304
 Karasiewicz-Szczypiński Radosław 2548
 Karasiński Eugeniusz 994
 Karasiński Waldemar 3517
 Karaskiewicz Katarzyna 4154
 Karaś Adam 1803
 Karaś Halina 3791
 Karaś Marlena 3665
 Karbala, Irak 5249

- Karbanowicz Tomasz 3417
 Karbarz Karol 7161
 Karbownik Jerzy 5410
 Karbownik Krzysztof 1482
 Karbowski Władysław 8556
 Karciarz Magdalena, red. 4596
 Karczew, pow. otwocki 8041
 Karczewska Agnieszka 3921; red. 4073
 Karczewska Elena, współpr. 7547
 Karczewska Joanna 2066
 Karczewska Małgorzata 700, 1829, 2354; red. 700
 Karczewska Wanda Maria 6308
 Karczewski Benedykt 6309
 Karczewski Jacek, współpr. 10313
 Karczewski Maciej 700, 1829, 2354
 Karczewski Pantelejmon 5376
 Karczewski Witold, red. 5065
 Karczmarzyk Włodzimierz 5752
 Karczówka zob. Kielce
 Kardas Mariusz 1904, 5251, 5252, 5286, 6740, 9328, 10178, 10562; rec. 9040; red. 5251
 Kardas Marta, red. 1458
 Kardela Piotr 3378, 5066, 11075; przedm. 5979; red. 5066, 9944
 Kardys Piotr 2610, 3991, 7163, 7381; rec. 1484, 1508, 4992, 6103, 7548
 Kargol Tomasz 739, 3295, 5328; przedm. 739; red. 739; wyd. 7595
 Kargowa, pow. zielonogórski 9934
 Kargul Roman Andrzej 7005
 Karia 2732
 Karivec' Igor 8548
 Karkocha Małgorzata 2010, 3288, 4135, 4216, 7649; wyd. 8294
 Karkonosze 3936, 4573, 4712, 10767, 10768; region 7025
 Karkoszka Elżbieta 4438
 Karkowska Aleksandra 4735; oprac. 10368
 Karl Stanisław 2618
 Karlak Weronika 4005
 Karlik Piotr 3659
 Karlina Oksana 8557
 Karłowicz Jan 3782, 3800, 8809
 Karłowicz Mateusz 8558
 Karłowicz Mieczysław 4555
 Karłowska Maria zob. Maria Karłowska, bł.
 Karmańska Anna 11247
 Karmel w sercu Warmii 11241
 Karmelicy 1149, 3299, 4027, 4029, 5484, 5602, 7728, 7853, 8011, 8065
 Karmelicy bosci 3987, 4214, 4215, 5449, 6024, 9453
 Karmelitanki 5546, 6322, 11241
 Karmin zob. Postolin
 Karmin – fenomen powtarzalności 7251
 Karnas Grzegorz 1681
 Karnicka Magdalena 1617, 2130, 2186
 Karnicki Jan 8269
 Karnkowski Stanisław 8015
 Karol IV Luksemburski, król czeski i cesarz 2521, 2521, 7409
 Karol V Habsburg, cesarz 2702
 Karol VI, cesarz 7545
 Karol X Gustaw, król szwedzki 8115
 Karol XII, król szwedzki 732, 7715
 Karol F. Sabath. Portret listami pisany 6693
 Karol Ferdynand Waza, królewicz 2109, 3988
 Karol Styryjski, arcyksiążę 7801
 Karol Śmiały, książę burgundzki 2890
 Karolak Adrian 5186
 Karolak Aleksandra, współpr. 4048
 Karolak Czesław 11318; red. 2676
 Karolak Tomasz, red. 4832
 Karolak Wojciech (Wojtek), przedm. 4529
 Karolak Zygmunt 4152
 Karolczak Kazimierz 3295; red. 799
 Karolczak Paweł 5753
 Karolewska Henryka 610, 6154, 6450, 9329
 Karolewski Łukasz 7201
 Karoń Tomasz 2461
 Karp Franciszek 10960
 Karp Józef Michał 7605
 Karp Paweł, oprac. 2041
 Karp Sławomir 4816, 5754, 7808
 Karpacki Park Narodowy 6489
 Karpacz, pow. karkonoski 4712
 Karpala Barbara 5309
 Karpaty 202, 2346, 2449, 2464, 2548, 2610, 3491, 7029, 7758, 8656, 9081; Wschodnie 1861, 4333, 7266
 Karpeles Eric 6132
 Karpeta-Peć Beata 5592
 Karpezo Małgorzata, red. 3515
 Karpiel-Bulecka Jan 7110
 Karpiga Maciej zob. Maciej z Miecchowa
 Karpińska Grażyna Ewa 2460, 5611
 Karpińska Małgorzata 3332
 Karpiński Andrzej, oprac. 7568; rec. 8123
 Karpiński Franciszek 1873, 5602
 Karpiński Krzysztof 6368
 Karpiński Tomasz, wyd. 7566, 7613
 Karpiowie, rodzina 4816, 5754, 7808
 Karpov Fedor Ivanovič 2917
 Karpowicz Mariusz 7809
 Karpowicz Stanisław 8600
 Karpowicz Tymoteusz 3892
 Karpus Zbigniew 3109, 10067
 Karpuškin Viktor, tł. 3685
 Karsin, pow. kościerski; gmina 7030; region 1692
 Karska Elżbieta 5152
 Karski Jan 5096
 Karski Kamil 1308, 1309, 1814, 2360
 Karski Karol 5152; współpr. 5534
 Karsten Holste, rec. 1823
 Karta 5151
 Kartagena, Hiszpania 2745
 Kartasiński Kamil 5266, 10693
 Kartuskie Zeszyty Muzealne 144
 Kartuzy, woj. pomorskie 144, 1291, 1292, 1293, 1294, 1295, 3321, 5380, 6417, 9044, 9939; region 9044
 Karwacka-Pastor Dorota 3746, 10235
 Karwalska Beata, współpr. 2027
 Karwaszewska Monika, red. 3012, 4544, 4545
 Karwat Janusz 9330
 Karwat Józef 6310
 Karwecka Agata 2332
 Karwińska Anna 1904
 Karwowska Bożena 3830, 5565, 10276
 Karwowska-Gorek Monika 1994
 Karwowski Andrzej 2596
 Karwowski Lech 7171; przedm. 4174; red. 4174
 Karwowski Piotr 5777
 Karwowski Przemysław 10694, 10695
 Karyś Jerzy Witold 8559, 10068
 Kasa Magdalena 4136; oprac. 8184
 Kasabula Tadeusz 5456
 Kasela Tomasz 6971
 Kasiarz Magdalena 6249
 Kasińska-Metryka Agnieszka 3311
 Kasińska-Stal Kinga, oprac. 3528
 Kasiura Iwona 1518, 5588
 Kasjodor (właśc. Flavius Magnus Aurelius Cassiodorus) 2768, 2894
 Kasparek Anna 3835
 Kasparek Norbert 3297, 4737, 6456; red. 129
 Kasperavičius Algis 3279
 Kasparek Andrzej 7233; przedm. 7179; red. 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 7179
 Kasparek Janusz 9920
 Kasperkiewicz Kazimierz 3272, 9331
 Kasperowicz Bożena, red. 1630
 Kasperowska Dagmara 1269
 Kasperski Maciej, red. 3568
 Kasperski Robert 2865
 Kasperski Stefan 9013
 Kasperski Tadeusz 3043
 Kasprowicz Joanna 3592
 Kasprowska-Jarczyk Marta 5327
 Kasprzak Agnieszka 4137, 4187
 Kasprzak Bogumił 11046
 Kasprzak Dariusz 2894
 Kasprzak Ewa, red. 4209
 Kasprzak Feliks 9661
 Kasprzak Jakub 4490
 Kasprzak Kinga 3881
 Kasprzak Krzysztof 4458
 Kasprzak Waław 10696
 Kasprzakowie, rodzina 5881

- Kasprzycki Lesław 11242; oprac. 6016
- Kasprzycki Marcin 5990, 10896; oprac. 10331, 10447
- Kasprzycki Remigiusz 5052, 9332, 9333
- Kasprzyk Artur 9334
- Kasprzyk Bogdan 4817
- Kasprzyk Damian 1560, 5582, 6084, 7092, 7209, 7210; rec. 3485; red. 4616
- Kasprzyk Jan Józef 5183
- Kasprzyk-Dulewicz Barbara 4818
- Kaŝtanowa Ol'ga Sergeevna, red. 3178
- Kastek Tomasz A. 4113
- Kastory Agnieszka, red. 2553
- Kastory Andrzej 3106; red. 3295
- Kasza Andrzej 10697
- Kaszëbë* 10374, 10616
- Kaszkiewicz Aleksander 5987
- Kaszkwiał Krzysztof 3467
- Kaszkwiał Mirosław 3467
- Kasznicza Stanisław 3659
- Kasztenna Katarzyna 5565
- Kaszture Grzegorz 10069, 10072
- Kaszubowska Anna 1234
- Kaszubska Marianna 5986
- Kaszu by, Kaszubi 54, 86, 328, 329, 330, 331, 332, 334, 524, 663, 782, 784, 785, 1066, 1289, 1295, 2081, 2306, 2459, 2479, 3320, 3566, 3754, 3766, 3795, 3869, 4069, 5380, 5478, 5479, 5486, 5490, 5502, 5566, 5595, 5621, 5679, 5744, 6048, 6063, 6069, 6104, 6115, 6138, 6217, 6313, 6351, 6392, 6394, 6431, 6676, 6706, 6754, 6777, 6931, 7030, 7055, 7129, 7130, 7464, 7760, 8040, 8323, 8580, 8753, 9163, 9480, 9544, 9882, 10070, 10097, 10337, 10448, 10646, 10959, 11270
- Kaszyński Eugeniusz Gedymin, pseud. Nurt, Mur, Zygmunt 6311
- Kaszyński Hubert 1836
- Kaszyński Mariusz 3272, 3619
- Katalog Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego w Fundacji „Biblioteka Benedetto Croce” 1119
- Katalog audio- i videozapisiv horu „Žuravli” (1980–2015) 4531
- Katalog grodzisk Warmii i Mazur 7382
- Katalog poloników w Bibliotece dell'Accademia Nazionale dei Lincei e Corsiniana 1214
- Katalog rękopisów Biblioteki Narodowej 1186
- Katalog rękopisów Biblioteki Naukowej PAU i PAN 1148
- Katalog rękopisów średniowiecznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu 1179
- Katalog testamentów mieszkańców Brzeŝcia i Grodna 7567
- Katalog testamentów poznańskich 7568
- Katalog testamentów z krakowskich ksiąg miejskich 7569
- Katalog twórców ludowych i rękodzielników powiatu krasnostawskiego 5755
- Katalog wystawy medalii i odznak gminy Strzyżewice 1552
- Katalogi testamentów mieszkańców miast z terenów Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego do 1795 r. 7570
- Katarzyna, księżna ŝwidnicka 7409
- Katarzyna II Wielka, caryca 3274, 8032
- Katarzyna Austriaczka (Rakuszanka), królowa 3299
- Katarzyna Hohenzollern von Brandenburg-Küstrin, margrabina brandenburska 7949
- Katarzyna Jagiellonka, królowa szwedzka 4957
- Katarzynki 5375, 7804
- Katedra historii polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim 739
- Katilius Algimantas 3620, 5378
- Katolicki Uniwersytet Lubelski 1918–2018. 3621, 3622
- Katolik Dyecezyi Chełmińskiej* 8907
- Katowice 38, 677, 944, 972, 994, 1015, 1016, 1017, 1140, 1142, 1223, 1476, 1477, 1478, 1479, 1863, 1908, 3253, 3286, 3519, 3554, 3611, 3901, 3956, 4070, 4173, 4262, 4355, 4393, 4481, 4635, 4998, 5067, 5187, 5537, 5661, 5690, 5785, 7032, 9587, 10266, 10339, 10388, 10406, 10409, 10504, 10540, 10596, 10728, 10825, 10944, 10952, 10981, 11092, 11112; Brynów 7032; Dąb 4925; Giszowiec 2289; Nikiŝowiec 5271; Panewniki 1141; Wełnowiec 2289; Załęże 7031
- Katowicka archidiecezja 5537
- Katowicka diecezja 5327
- Katowickie województwo 4481, 5537, 10468, 10569, 10621, 10761, 10829, 10853, 10877, 10952, 11106
- Katyń, Rosja 1629, 2329, 4710, 5279, 5780, 6093, 6403, 6564, 6675, 7092, 9857, 10022, 10275, 10717, 11208
- Katzer Hugo Jan 7092
- Kaucz Maria 5379
- Kauffmann Angelika 2703
- Kaufman Philip 10955
- Kaukaz 2832, 2941, 3393, 4645, 5148, 8401, 8451, 8568, 9236, 9329, 9510; Południowy 8297
- Kaulbach Barbara 2551
- Kawa Ewelina 8560
- Kawa Jerzy 4900
- Kawalec Agnieszka 436, 8561
- Kawalec Krzysztof 5066, 5173, 8415
- Kawalerowicz Jerzy 4486
- Kawalla-Lulewicz Iwona 4819
- Kawałko Arkadiusz 1143
- Kawczak Kinga 5488
- Kawecka-Gryczowa Alodia 1204
- Kawecki Roman, rec. 5420
- Kawecki-Gozdawa Zdzisław Szczęŝny 5856
- Kawiński Artur 1903
- Kawiński Paweł 2502
- Kawiorski Waław 6312
- Kawka Maciej 4060; red. 281
- Kawski Tomasz 1711, 1712, 3355, 10289; red. 3355
- Kawukdzi Fauzi al- 3197
- Kawulok Michał 4138
- Kay-Kwiecińska Elżbieta 5679
- Kay-Kwieciński Tadeusz 5679
- Kaya Ŝennur 3367
- Kayzer Bernard 4997
- Kayzer Miłosława 4997
- Kayzer Ziemowit 4997
- Kazachstan 5, 3428, 9028, 9791, 10022
- Kazana Jerzy, współpr. 4592
- Kazania adwentowe 3256
- Kazania bożonarodzeniowe 3257
- Kazania patriotyczne 3258
- Kazania wielkanocne 3259
- Kazanowski Marcin 4161
- Kazanowski Mariusz 656; red. 132
- Kazańczuk Mariusz 3969
- Kazberuk Aleksy 11075
- Kazėnas Gediminas 5175
- Kazimierzczak Mariola 1436
- Kazimierzczuk Krystian 870, 1908, 3291; rec. 3074, 10441
- Kazimierzczuk Marcin 5139
- Kazimierzczuk Sergiusz 1601
- Kazimiarska Joanna, przedm. 4832
- Kazimierz zob. Kraków
- Kazimierz I, książę kujawski 7308
- Kazimierz I Odnowiciel 676, 7368, 7466
- Kazimierz II, książę cieszyński 7447
- Kazimierz II Sprawiedliwy 7340
- Kazimierz III Wielki 303, 726, 931, 1190, 2125, 3277, 3294, 7039, 7344, 7404, 7416, 7424, 7521, 8691, 8800
- Kazimierz IV Jagiellończyk 7344
- Kazimierz (Kaźko) IV Szlupski 7497
- Kazimierz Jagiellończyk, ŝw. 2115
- Kazimierz Tadeusz Szpotkański (1887–1966) 6785
- Kazimierz Tymieniecki. W pięćdziesiątą rocznicę ŝmierci mistrza nauk mediewistycznych 740

- Kazimierza Wielka, woj. świętokrzyskie; region 5868, 10050
 Kazimirowicz Janusz 1955
 Kaziów Michał 3934
 Kaznowski Mariusz 8457
 Kaźmierczak Adam 4175
 Kaźmierczak Danuta 5232
 Kaźmierczak Katarzyna, przedm. 7132
 Kaźmierczak Krzysztof M. 10698; red. 2704
 Kaźmierczak Robert 7045
 Kaźmierczak Ryszard, red. 7518
 Kaźmierczyk Adam, wyd. 7641
 Kaźmierczyk Agnieszka 2946
 Kaźmierczyk Zbigniew 3451, 3907
 Kaźmierska Kaja 9818
 Kaźmierski Edward zob. Edward Kaźmierski, bl.
 Każyński Wiktor 4572
 Kącka Maria, pseud. Henia 10789
 Kądziała Piotr 6127
 Kądziaławski Grzegorz 8562
 Kąkol Barbara 1291, 1292, 1293, 5380, 10070; red. 144; wyd. 9044, 9939, 10429, 11164
 Kąkol Leon 6313
 Kąkolewnica, pow. radzyński 2499
 Kąkolewski Igor 885, 7952; red. 835
 Kąkolewski Jan 6314
 Kąkolewski Krzysztof 2522
 Kąkolniki, Ukraina 7595
 Kašinowska Róża 4308
 Kaś Łukasz 5381, 7027
 Kątny Marek 3828
 Kątski Stefan Antoni 4209
 Kąty Wrocławskie, pow. wrocławski; gmina 7250
 Keenys Geldon-Czech Kinga, fot. 1771
 Kekaumenos, pisarz bizantyński 2537
 Kekez Hrvoje 741
 Keller Dawid 4716, 9335; red. 4716
 Kelvin William Thomson 4198
 Kempa Jacek, red. 5455
 Kempa Tomasz 3288, 7810; rec. 3276
 Kempczyński Lech 9336
 Kempniński Łukasz 3379
 Kempniński Tomasz 9337, 10071
 Kempisty H. 3751
 Kempna-Pieniążek Magdalena 4460
 Kenc Katarzyna 1234
 Kendziorek Piotr 3334
 Kengor Paul 5097
 Kenia 429
 Kenig Piotr 1453, 4820, 5488
 Kenz Katarzyna 1202
 Kepler Johannes 2946
 Kereković Davorin, przedm. 4753
 Kernbach Anna 7506
 Kerouac Jack 5601
 Kerski Basil 5091
 Kesling Katarzyna Anna 4139
 Kettner Radim 9046
 Keyser Erich 3281
 Keçińska-Kaczmarek Jowita 522
 Kęder Iwona 1785
 Kęder Wojciech 7811
 Kędzierawski Adam 6315
 Kędzierska Kazimiera 3695
 Kędzierska Marzanna 601
 Kędzierski Adam 7258
 Kędzierski Bartosz 5026
 Kędzierski Ignacy 4214
 Kędzierski Jacek 3517
 Kędzierski Konrad 4997
 Kędzierski Łukasz 6757
 Kędzierski Maciej 1838
 Kędzierski Olgierd 4341
 Kędzierski Robert 7045
 Kędzierski Sławomir, tl. 3070
 Kędzierzawska Dorota 5565
 Kędzierzyn-Koźle, woj. opolskie; Koźle 7178, 7521
 Kędzior Andrzej 8604
 Kędzior Stanisław Eugeniusz 7228
 Kędziora Alicja 4459; wyd. 8226, 8227
 Kędziora Dariusz, współpr. 4980
 Kędziora Jerzy 4183
 Kędziora Tomasz 2
 Kędziorek Anna 1956
 Kępa Irena 5093
 Kępa Zbigniew 5223, 5279; red. 5279
 Kępiński Antoni 6316
 Kępiński Eugeniusz 9338
 Kępiński Norbert, wyd. 9015
 Kępiński Wiesław 9042
 Kępno, woj. wielkopolskie 1480, 1744, 7108
 Kępski Michał 1223
 Kęsik Kamil 7210, 8563; przedm. 5556; red. 5556
 Kęsy Franciszek zob. Franciszek Kęsy, bl.
 Kętrzyn, woj. warmińsko-mazurskie 700, 10490; powiat 10611
 Kętrzyński Wojciech 735, 742, 742, 2489, 5542, 6317, 6318
 Kęty, pow. oświęcimski 1750, 7033, 8680; gmina 7033; region 8680
 Kęty. Blaski i cienie miasta w minionych wiekach 7033
 Khalchayan, Uzbekistan 2539
 Kharuk Andrij 5232
 Khnopff Ferdinand 5612
 Khoma Natalia zob. Homa Natalia Mihajlivna
 Kiarzys Grzegorz 8304, 10699
 Kiaupienė Jūratė 850, 3300
 Kiąca Fryczkowska Joanna 9650
 Kibisz Grażyna 7206
 Kibyśienė Grażina zob. Kibisz Grażyna
 Kicelūk Volodimir 6673
 Kichelewski Audrey 3333, 3334
 Kicińska Urszula, rec. 5535
 Kicman Andrzej 6833
 Kicman Wojciech 11203
 Kiecko Emilia 4105, 4267, 8305, 8306; przedm. 4267; red. 4267
 Kiedo Ewa 6261
 Kiedroń Stefan 7646
 Kiedrzyńska Wanda 3107
 Kiedy wybuchła wojna, byliśmy dziećmi... 9819
 Kiejdany, Litwa 406, 2031
 Kiejdo Tomasz 5756
 Kiejdowie, rodzina 5756
 Kiejnich Karolina, współpr. 3659
 Kiejstut, książę trocki 7351
 Kiel Friedrich 4517
 Kielak Jerzy Franciszek 7218
 Kiealar Bronisław 4599
 Kiealar Grzegorz 5224
 Kiealar Paweł 3979
 Kiealar-Turska Maria 3470
 Kielbasa-Schoeni Adam 4821; tl. 4821
 Kielbasa-Schoeni Noci, tl. 4821
 Kielbasa-Schoeni Sven, tl. 4821
 Kielce 279, 335, 336, 937, 944, 1018, 1019, 1020, 1021, 1297, 1298, 1299, 1300, 1481, 1482, 1483, 1484, 3334, 3599, 3991, 4004, 4112, 4216, 4379, 4446, 4554, 4710, 4892, 5601, 5885, 6971, 7080, 8194, 8450, 8871, 8886, 9133, 9250, 9405, 9489, 9938, 10184, 10197, 10426, 10585, 10844, 10896, 10986, 11020, 11057; Karczówka 4370; Kielecczyzna 1893, 3670, 3828, 4290, 4920, 5472, 9820, 10249; powiat 4710, 10184, 10197
 Kielecczyzna. Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej 9820
 Kielecka diecezja 5420
 Kieleckie województwo 3274, 4216, 4755, 4800, 4920, 10700, 11139
 Kieling Michał 2762
 Kiełbusiewicz Stefan 6319
 Kiełbasa Bartosz 1960, 3272, 5382
 Kiełbasa Grzegorz 2506
 Kiełbiewska Anna M. 2534
 Kiełbik Jerzy 6987, 7812, 7813; red. 5650
 Kiełbiński Adam 6320
 Kiełbusiewicz Jan 8290
 Kiełczewski Hubert 10700
 Kiełczewski Sebastian 5331
 Kiełczyńska Agnieszka, red. 1458
 Kiełkowski Jan 4600
 Kiełkowski Wojciech 4532, 5098, 7229, 10072
 Kiełsznia Stefan 1791
 Kiełtyka Marek, współpr. 2985
 Kieniewicz Jan 638, 657
 Kienik Tomasz M. 4533
 Kiepura Jan 6321
 Kierczuk-Macieszko Małgorzata 4214, 5588

- Kiernicka Anna Rozalia 1873
 Kiernicki Rafał Władysław 5987
 Kiernikowski Paweł 6315, 10073, 11243; rec. 5422, 6388, 6613
 Kiernożia, pow. łowicki; region 3614
 Kierocińska Teresa Janina 6322
 Kierończyk Przemysław 3108, 4999
 Kiernski Krzysztof Andrzej 9339, 9549, 10701
 Kierunki działania Służby Bezpieczeństwa w powiecie piskim 10340
 Kierzek Andrzej 3452, 3467, 4822
 Kieseler Andreas 7383
 Kieś-Kokocińska Katarzyna 5661
 Kieślowski Krzysztof 5565
 Kietlicz Henryk zob. Henryk Kietlicz
 Kietlicz-Rayski Konstanty 5588
 Kietlińska Bogna 2423
 Kietliński Marek 1447; rec. 8297, 10823; red. 1008
 Kietrys Alina 4069
Kiewska Starina 3275
 Kiewlicz Witold 1932
 Kiezuń Anna 3949
 Kijanowska-Kamińska Luba 4517
 Kijany, pow. łączyński 7481
 Kijas Artur 7814
 Kijas Zdzisław Józef 5757, 6010
 Kijek Kamil 3332; rec. 9350, 10309; red. 3332, 3333
 Kijewska-Trembecka Marta 6925
 Kijonka Tadeusz 3286
 Kijowska diecezja 7500
 Kijowska metropolia 7962, 7964
 Kijowska-Wislińska Zofia, red. 3565
 Kijowski Jerzy 4601, 4823, 5118
 Kijowski Maciej 2126, 6502, 10702, 10703
 Kijów 620, 676, 682, 1343, 2958, 3054, 3221, 3369, 3987, 5195, 5249, 7305, 7789, 8206, 8222, 8287, 8305, 8383, 8583, 8626, 8742, 9810, 10875; gubernia 8890; region 2329, 7882
 Kikolski Witold 2127
 Kilar Wojciech 6966
 Kilián Jan 7815
 Kilian-Sztama Joanna 4032
 Kilias Jarosław 403, 2398, 10704
 Kilijańska Alicja 4184
 Kilka dokumentów z dziejów ruchu prometejskiego lat drugiej wojny światowej 9821
 Kilonia, Niemcy 7466
 Kilroy Gerard 3979
 Kimla Piotr 2553
 Kinal Artur 2399, 4979
 Kinal Jarosław 4896; przedm. 11188; red. 11188
 Kindziuk Milena 547, 5099, 5288, 6901, 10745; rec. 10871
 Kine Anna 4824
 Kinealy Christine 8564
 Kinga, św. 5394, 7320
Kino 4054, 4466
 Kino końca wieku 4460
 Kiper Daniel 3380, 8565; rec. 947, 8134
 Kirche im mittelalterlichen Livland 2866
 Kirchner Anna 8818
 Kirchner Włodzimierz 4930
 Kircholm zob. Salaspils
 Kirgistan 5149, 9225
 Kirgizja zob. Kirgistan
 Kiribati 8755
 Kirkor Adam Honory 8579
 Kirmiel Andrzej 4309
 Kirsch Harri 10600
 Kirschenstein Lucyna 5758
 Kirst Karol Henryk Edward 5979
 Kirstenius Georg 7960
 Kirszak Jerzy 5266, 6608, 6794, 10140
 Kirtiklis Stefan Seweryn 5979
 Kiryk Feliks 7384, 11213
 Kiryłuk Piotr 5383
 Kirzenkowski Leszek 3695
 Kisiel Dariusz 4825, 5384
 Kisiel Jarosław 10647; red. 10647
 Kisiel Krzysztof 10647
 Kisiel Marian 3834
 Kisiel Piotr 7977
 Kisielewicz Danuta, przedm. 9822; rec. 9859; wyd. 9822
 Kisielewicz Stanisław 9822
 Kisielewski Stefan, przedm. 4562
 Kisielewski Tadeusz A. 5100
 Kisielin, Ukraina 3290
 Kisilowska Małgorzata 3987
 Kiszczak Czesław 10387, 10456
 Kiszewski Antoni 3592
 Kiszka Beata 3764
 Kiś Nazar 5449
 Kita Jarosław 350, 608, 1437, 3288, 6526, 8566, 8742; przedm. 8742; rec. 6143, 6158; red. 90, 242, 8742
 Kita Jerzy 9340
 Kitel Mateusz 7143
 Kitlińska-Król, Małgorzata, red. 3497
 Kitowicz Jędrzej 7571
 Kitowski Piotr 5026; rec. 8033
 Kitówna Zenobia, rec. 3595
 Kitschmann Anda 6323
 Kittel Piotr 7520
 Kiwała Kinga 4534
 Kiwilszo Joanna, red. 9106; tł. 9106
 Kiwior-Filo Małgorzata, red. 5074
 Kizik Edmund 3353, 5026, 5071, 6991, 7816; przedm. 6991; rec. 7585; red. 6991
 Kizikiewicz Julianna 508
 Kiziński Ireneusz 6324
 Kizwalter Tomasz, rec. 8690
 Klafkowski Alfons 3659
 Klag Marcin 4046
 Klahr, rodzina 4119
 Klahr Starszy Michael 4142
 Klar Jiří, tł. 4821
 Klara Ludwika Szczęsna, bł. 6325
 Klarnier-Sniadowska Magdalena 5759
 Klaryski 2019, 3281, 4326, 4361, 4957, 5394, 5397, 7432
 Klas Wojciech 1211, 3829
 Klasa Barbara 743
 Klasztor na Świętym Krzyżu 5385
 Klaudiusz (Tiberius Claudius Caesar Augustus Germanicus), cesarz rzymski 2203
 Klaudiusz II Gocki, cesarz rzymski 2817
 Klebowicz Grzegorz 3281
 Klecha Anita 7817; wyd. 7639
 Klecha-Zygadlo Joanna 1838, 7166
 Klecza Dolna, pow. wadowicki 6048, 9823
 Klecza Górna, pow. wadowicki 9823
 Klecza w latach 1939–1945. 9823
 Kleczew, pow. koniński 7636, 8497
 Klein Antoni 2548
 Klein Gerda Weissmann 9824
 Klein Lidia, red. 173
 Kleinberg Ethan 658
 Kleiner Juliusz 6326
 Kleinmichel Friedrich Julius 4094
 Kleitz-Zółtowska Maria 6327
 Klejna Piotr 7818
 Klemba Urszula 602, 8742
 Klemens XI, papież 5497
 Klemens Edward 6328
 Klemensiewicz Zenon 3791
 Klemenski Marcin A. 5386; wyd. 7598
 Klementowice, pow. puławski 4709
 Klementowicz Dariusz 726
 Klementowski Robert 5187, 7025, 8415, 10942; red. 8415, 10942
 Klemperer Victor 5727
 Klepacki Piotr 7110
 Klesel Abraham 7646
 Klessa Edwin 1182
 Kleszczęle, pow. hajnowski 2309
 Kleszczewo, pow. poznański 11255
 Kleszczowa Krystyna, red. 3791
 Kleśta-Nawrocka Aleksandra 4826
 Kleśta-Nawrocki Rafał, red. 3428
 Kletowski Zbigniew 4716
 Klewań, Ukraina 4350
 Klewin Andrzej 7117; przedm. 7117
 Klewin Magdalena 7117; przedm. 7117
 Klewinowska Katarzyna 3949
 Kleczar Jan, przedm. 7033
 Kleczar-Déodat Joanna 4194
 Klich Aleksandra 4461
 Klich Antoni 2090

- Klich Krystian 2090
 Klich-Kluczewska Barbara 10705
 Klim Jadwiga 5286
 Klimala-Gądek Ewa 1957
 Klimaszewska Alicja 55
 Klimaszewska Anna 8460; wyd. 8252, 8253
 Klimaszewski Krzysztof 7207
 Klimaszowie, rodzina 5771
 Klimczak Adam, red. 9116
 Klimczak Ewelina Wioletta 557, 9341, 10074
 Klimczak Jerzy 10550
 Klimczak Kamila 4438
 Klimecki Michał 3109, 5186, 9342
 Klimek Anna 4878
 Klimek Jan Adam 5387
 Klimek Robert 2291, 2502, 5388, 7385; red. 168, 7141
 Klimek-Grądzka Jolanta 3772; red. 3772
 Klimiuk Zbigniew 3110, 3111, 3112, 3113
 Klimkiewicz Anna, rec. 5074
 Klimkowski Damian 6185
 Klimontów, pow. sandomierski 10304
 Klimowicz Joanna 4310
 Klimowska Małgorzata 11244
 Klimowska Marzena 8567
 Klimowska Monika 1579
 Klimsza Lucjan 8944
 Klimus Elżbieta 8742
 Klimuszko Andrzej Czesław 6329
 Klingenberg, rodzina 7177
 Klingenberg Emil 7177
 Klinik Edward zob. Edward Klinik, bł.
 Klint Paweł, red. 2993
Klio 145
 Klisińska-Kopacz Anna 1699
 Klistała Jerzy 5883
 Klitzingowie, rodzina 5287
 Klimyk Alexander 6723
 Kloc Krzysztof 5092, 6405; przedm. 8288; rec. 6611, 10868; wyd. 8288
 Kloch Bogdan 3298, 5883; przedm. 5883; red. 4893
 Kloczkowski Jacek, oprac. 8208; przedm. 8208
 Klonder Andrzej 2867, 7819; rec. 8092
 Klonowic Sebastian Fabian 5588
 Kloskowski Robert 7055
 Kłoskowszczy Róbert zob. Kloskowski Robert
 Klosterberg Brigitte 7166; przedm. 3592; red. 3592
 Kluba Zbigniew 5760
 Klubiński Andrzej 991
 Kluczyński Włodzimierz 3623, 5761
 Kluczbork, woj. opolskie 4725, 5391, 5392; region 5391, 5392
 Kluczek Agata Aleksandra 2130, 2537, 2763; red. 296
 Kluczek Grzegorz 1270
 Kluczewska-Wójcik Agnieszka 3114
 Kluczewsko, pow. włoszczowski 8200
 Kluczewajd Katarzyna 1682, 1838, 1971, 4311, 4341, 4403; red. 1971, 4092, 4341, 4403
 Kluger Jerzy 10297
 Kluk Jan Krzysztof zob. Kluk Krzysztof
 Kluk Krzysztof 849, 3442, 3475, 3479, 6330, 6669, 8099, 8143
 Kluk Marlena 11245
 Klukowski Zygmunt 6331, 9043, 9825
 Klunder Henryk 6332
 Klupeczyński Tadeusz M., tl. 1433
 Klur Hans 4230
 Kluska Bartłomiej 10706
 Kluska-Jaskowiak Ewa 2764
 Kluz Paulina 4214
 Klyčnikov Ůrij 8568
 Kłaczkow Jarosław 9544; red. 5154, 8731, 8944
 Kłaczyński Rafał 4827
 Kłaczyński Robert 3115
 Kłaj, pow. wielicki 5429
 Kłajpeda, Litwa 462, 3103; region 3101, 3102, 8606
 Kłak-Ambrozkiewicz Marta 3897
 Kłakulak Elżbieta 2461
 Kłakus Michał 11153
 Kłańska Maria 11318
 Kłapeć Janusz 6977
 Kłaput-Wisniewska Aleksandra 534, 4517
 Kleczek-Walicka Ewa 3624, 5545, 6918
 Kloczkowski Roman 6333
 Kloczkowski Waclaw 5961
 Kloczowski Jerzy 691, 6334
 Kłoda Emilia 4140
 Kłoda wa, pow. gdański 7034
 Kłoda wa, pow. kolski 3272, 3299, 6135
 Kłodawski Krzysztof 3346
 Kłodnica zob. Ruda Śląska
 Kłodnicki Zygmunt 1411
 Kłodziński Karol 2687
 Kłodziński Marek 4740
 Kłodzka ziemia 803, 1639, 3936, 6342, 10788, 10800
 Kłodzko, woj. dolnośląskie 1485, 1683, 1914, 4113, 4552, 5785; hrabstwo 5060; region 4430, 5786
 Kłodzko na dawnej karcie pocztowej 1683
 Kłoneczyński Arnold 5079; red. 5079
 Klos Jan 5449
 Kłos Juliusz 4185
 Kłos-Skrzypczak Aleksandra 609
 Kłosek Eugeniusz 1411
 Kłosińska Elżbieta Małgorzata 7252, 7269
 Kłosińska Wiesława, red. 5132
 Kłosiński Jerzy 5101
 Kłosiński Michał 10711; red. 1369
 Kłosowicz Małgorzata 4828
 Kłosowicz Mateusz 7021
 Kłosowicz Robert 3477; przedm. 3477; red. 3477
 Kłosowicz-Krzywicka Barbara 3368, 10185
 Kłossowski Karol 4212
 Kłossowicz Jan 4467
 Kłossowska Marzena 1470
 Kłossowski Stanisław Józef 2610
 Kłóś Anna, red. 192
 Kłudkiewicz Kamila 8569; wyd. 8258
 Kłudno, pow. przysuski 8273
 Kłusek Mirosław 4829, 8945
 Kłuszyno, Rosja 5249, 5282, 8053
 Kłys Agnieszka 9975
 Kłysz Ewa 1336
 Kłysz Piotr 4710
 Kłysz-Hockbarth Joanna 4141
 Kłyś Józef, pseud. Rejonowy, Woźniak 5990
 Kmiecicki Jerzy 2656
 Kmiecik Anna N. 4403
 Kmita Czarnobylski Filon 7825
 Kmita Jan Achacy 7572
 Kmoch Maria Weronika 1544, 5128, 8570, 8571
 Knab Sophie Hodorowicz 10075
 Knajder-Sowa Anna 48
 Knap Jakub, wyd. 6234
 Knap Justyna 4710
 Knapczyk Krzysztof 4462
 Knapek Elżbieta 5331; oprac. 1148; rec. 1179
 Knapik Aleksandra, wyd. 8236
 Knapik Eugeniusz 4534
 Knapik Piotr 4267
 Knapowski Stanisław 559
 Kniha šlůbiv latins'koŮ Katedri L'vo-va 7573
 Knitter Michał 401
 Knitter Rajmund 6676
 Knoch Konrad 5091, 10550, 10855; red. 4798, 10550
 Knochaloe, Wielka Brytania 8182
 Knoff Georg 4230
 Knopek Jacek 3381; rec. 9865
 Knopkiewicz Bronisława 9044, 9044
 Knorowski Mariusz, red. 1605
 Knothe Bronisław 5546, 6335
 Knoz Tomáš 4957
 Knurów, pow. gliwicki 11104
 Knůvener Peter 1619
 Knych Aleksandra 5762
 Knych Czesława 5762
 Knych Dariusz 5762
 Knychówek, pow. siedlecki 5418
 Knyzewski Jakub 6718
 Koalovič Mihail Osipovič 3275, 3288
 Koba Rafał 4830
 Koba Władysław 10588
 Kobalczyk Andrzej 7073, 7186

- Kobel Ewa 1830
 Kobiecość na przestrzeni wieków 3881
 Kobiela Bogumił 4447, 6336
 Kobiela Danuta 5502
 Kobielska Alicja 4438
 Kobielska Maria 1923
 Kobierecki Michał 439, 7820
 Kobierska-Maciuszko Ewa 6001
 Kobierski Marcin 4438
 Kobierzyn zob. Kraków
 Kobieta. Wiedza, nauka, uniwersytety 2581
Kobieta w Świecie i w Domu 2534
 Kobiety aktywne w walce o wolną Polskę i własne prawa 5102
 Kobiety i władza 5103
 Kobiety i/a doświadczenie wojny 1914–1945 i później 5627
 Kobiety o kobietach na Górnym Śląsku 2400
 Kobischke Patryk 4006
 Kobos Andrzej Michał 6835
 Kobos Stefan, pseud. Wrzos 6337
 Kobus Andrzej 5104, 10707
 Kobus Justyna, red. 82
 Kobusiewicz Michał 2333, 2355
 Kobuszewska-Bieske Marianna 1958, 6821
 Kobyłany, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 3537
 Kobyłański Józef Władysław 4969, 6338
 Kobyłarz Wojciech Stanisław 9343
 Kobylińska Anna 3249; red. 3249
 Kobylińska Edmunda 5389
 Kobylińska Ewa 4032
 Kobylińska Józefa 2437, 3763, 3782
 Kobyliński Andrzej 3493
 Kobyliński Witold 6339
 Kobyliński Zbigniew 1960; red. 7382
 Kobylnica, pow. słupski 1143, 7035
 Kobyłka, pow. wołomiński 5657, 7036
 Kobza Antoni 7168
 Kobzdej Aleksander 1978
 Kočegarov Kirill Aleksandrovič 7821, 7822
 Koch Robert 1409, 2672
 Kocha Sandra 10955
 Kochan Anna, wyd. 7550
 Kochanek Piotr 2537, 2765, 3281
 Kochanowicz Bogusław 7386
 Kochanowicz Jacek 6340
 Kochanowicz Roman F., red. 95
 Kochanowska Ewa, tl. 2652
 Kochanowska Urszula 3900
 Kochanowski Antoni 6341
 Kochanowski Jan 2437, 3975, 5344
 Kochanowski Jerzy 10076, 10708, 10709
 Kochanowski Marian 6668
 Kochanowski Piotr 8546
 Kochanówka, Ukraina 8260
 Kochański Adam Adamandy 7574
 Kochaw Awigdor 3357
 Kochłowice zob. Ruda Śląska
 Kochman Stanisław 3791
 Kochnowski Roman 5286
 Kochowski Wespazjan Hieronim 7952, 8053
 Kociemba Agnieszka 3116
 Kocierzowy, pow. radomszczań-ski 6305
 Kociewie 2295, 2433, 6138, 6179
 Kocięcka Karolina 5630
 Kociński Bogdan 4602
 Kociołek Łukasz 5279
 Kociołek-Pęksa Anna 5046
 Kociszewski Aleksander 5118
 Kociuba Dagmara 5588
 Kociuba Jarosław 7171
 Kociumbas Piotr 4530, 5486, 7823
 Kocjan Krzysztof 5763
 Kocmyrzów-Luborzycza, pow. krakowski; gmina 4615
 Kocobędz, Czechy 2075
 Kocoł Józef 5827
 Kocoł Rafał 1738
 Kocot Stanisław 10341
 Kocot-Maciuszek Anna, red. 1644
 Kocot-Wierska Agnieszka 5613
 Kocój Henryk 7824; przedm. 7557; rec. 841, 1504, 7699, 7846; wyd. 7555, 7557
 Kocuń Dariusz 5129
 Kocur Adam 5839
 Kocur Mirosław 4450
 Kocurek Danuta 2418, 7179; oprac. 6513; przedm. 6513; współpr. 4824
Kocynđer 4070
 Koczerska Maria, red. 285
 Kocerzewska Olga 9329
 Koczorowska Anna, przedm. 4485; red. 4485
 Koczorowski Zbigniew 3736
 Koczur Anna 6489
 Koczur Wiesław 4740
 Koczur-Lejk Klaudia 2437, 3969
 Koczwańska-Kalita Dorota, red. 1893
 Koczwarą Paulina 854, 2203; red. 2203
 Kodeń, pow. biański 1900, 3345
 Koecher-Hensel Agnieszka 4495
 Koehler Krzysztof 3834, 8572; przedm. 8015; red. 8015
 Koenig Franciszek 4831
 Kofin Mateusz 5128
 Kofránková Václava 803
 Kofta Mirosław 10946; przedm. 10946; red. 10946
 Kognowicki Kazimierz 8032
 Kogut Joanna 5613
 Kogut Mieczysław Michał 5390, 5391, 5392
 Köhler Piotr 595, 9744
 Kohutek Ludwik 3286
 Koj Jacek 2362
 Kojalowicz Wjuck Wojciech 2067
 Kojas Zdzisław J., red. 74
 Kojder Marcin 2292
 Kojkoł Jerzy 3440; red. 119
 Kok-Majewska Ella 944
 Kokanin, pow. kaliski 9049
 Koko Eugeniusz 850
 Kokocińska Katarzyna, red. 3659
 Kokociński Lech 2130, 2219
 Kokora Karolina 4685
 Kokoszko Maciej 2635, 2766, 2767
 Kokot Józef 5176
 Kokot vel Kokocińska Maria 6342
 Kokot vel Kokociński Bogdan 6342
 Kokotkiewicz Piotr 3346
 Kokowski Andrzej, rec. 78
 Kokowski Franc 9104
 Kokowski Michał 312, 593, 2507
 Koksanowicz Grzegorz 11246
 Kola Adam F. 1879
 Kolago Lech 6704
 Kolankiewicz Leszek 4486
 Kolankowska Małgorzata 2532
 Kolankowski Ludwik 7913
 Kolano Dorota 4490
 Kolanowska Karolina, rec. 4875
 Kolany Olga 1410
 Kolańczuk Aleksander 5764
 Kolańczyk Aneta 6353
 Kolarzowa Romana 2582
 Kolasa Marcin 1298
 Kolasa Robert 10077
 Kolasińska-Pastereczyk Iwona 4486
 Kolbaia David 1684, 5149
 Kolbe Maksymilian Maria zob. Maksymilian Maria Kolbe, św.
 Kolbenheyer Karol 6343
 Kolberg Oskar 2426, 2456, 8392, 8682
 Kolbierz Artur 4142
 Kolbudy, pow. gdański 7037; gmina 7037; region 7037
 Kolbuszewska Jolanta 850, 3453; oprac. 9100; rec. 771
 Kolbuszowa, woj. podkarpackie 234, 4015, 5545, 8604; dekanat 9111; gmina 8604; powiat 8604, 8951
 Koleczyńska Kamila 10369
 Kolebuk Ewelina 7243
 Kolecka Róża, il. 5742
 Kolegium Zarządzania i Finansów Szkoły Głównej Handlowej 11247
 Koleje polowe na ziemiach polskich w okresie I wojny światowej 4832
 Kolekcja archeologiczna Muzeum Towarzystwa Naukowego 1368
 Kolekcja sybiracka Archiwum Naukowego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego we Wrocławiu 5
 Kolekcjonerzy i artyści z dworów i pałaców 1437

- Kolendo Jerzy 2548
 Kolendo-Korczak Katarzyna 4143; oprac. 4162; repl. 4143
 Koleśnik Iwan 10109
 Kolinek Józef 1539
 Koliński Rafał 2379
 Kollinger Karol 2187, 2437; rec. 693; red. 2894
 Köllner Hans 10184
 Kolmasiak Mariusz 5092, 9193
 Kolonia, Niemcy 7466, 7664
 Kolonia Wola Zaradzyńska zob. Ksawerów
 Kolonowskie, pow. strzelecki; gmina 7863
 Koluszek Stanisław 4716
 Kolski Jan Jakub 3971
 Kolumb Krzysztof 2704
 Kolumna zob. Łask
 Kolumna, Miasto Las Kolumna, osiedle Kolumna Las, dzielnica Łasku 7067
 Kolus Marian, red. 9938
 Koluzaeva Irina 7825
 Kolwas-Soczyńska Mirosława 5546
 Kołacki Jerzy 7209
 Kołacz-Chmiel Małgorzata 5028, 7446
 Kołaczek Małgorzata 3336
 Kołaczowska Joanna 11162
 Kołaczyce, pow. jasielski 9087
 Kołak Wiesław 3695
 Kołakowski Konrad 5571
 Kołakowski Leszek 49, 5565
 Kołakowski Piotr 5225, 9302; wyd. 9013
 Kołatka Krzysztof 3787
 Kołbacz, pow. gryfiński 5331, 5339
 Kołbuc Dawid 10078
 Kołbuk Witold 5393
 Kołcz Bogusław 6428, 6430
 Kołek Grzegorz, wyd. 10388
 Kołek Paweł 3117
 Kołek Piotr 2090
 Koło, woj. wielkopolskie 3272, 3328, 3619, 6560, 7563, 9273, 9331; powiat 3272
Kolo Historii 146
 Kołobrzeg, woj. zachodniopomorskie 3294, 4932, 5249, 5716, 7130, 7418, 7734, 9952, 11144, 11152, 11300
 Kołozek Bartosz Jan 2537, 2768; oprac. 56; red. 2537
 Kołozek Łukasz 3454
 Kołodyńska Aleksandra Helena 5765, 5765
 Kołodyńska Mieczysława 5765
 Kołodyński Dawid 1786
 Kołodziej Andrzej 994
 Kołodziej Barbara 1140; oprac. 3536
 Kołodziej Bernard 10567
 Kołodziej Małgorzata 4316
 Kołodziej Marian 6734
 Kołodziej Rafał 9344
 Kołodziej Robert 413, 3288, 5029, 7826, 7827, 7828, 7884; rec. 7729
 Kołodziejczak Ryszard 7000
 Kołodziejczyk Aneta 8604
 Kołodziejczyk Arkadiusz 5083
 Kołodziejczyk Dariusz 2583, 8053
 Kołodziejczyk Dorota 2686
 Kołodziejczyk Konrad 1095; oprac. 375
 Kołodziejczyk Krzysztof 3621
 Kołodziejczyk Piotr 2343; przedm. 2343; red. 2343
 Kołodziejczyk Ryszard 6738
 Kołodziejek Emma 4215
 Kołodziejska Barbara 6344
 Kołodziejska Julia 531
 Kołodziejski Janusz 10552; red. 10551, 10552
 Kołodziejski Stanisław 4173
 Kołogórska Ewa 6345
 Kołomańska Ewa 10131; oprac. 10131; przedm. 10131
 Kołomłocka Ewelina 11248
 Kołomyja, Ukraina 5214, 8744
 Kołowski Przemysław 2502, 7324
 Kołpanowicz Marta, red. 1307
 Kołsut Rafał 2550, 2573
 Kołucki Tadeusz 7006
 Kołymcew Anna 4895
 Kołyszko Marek 4676
 Koman Katarzyna 4811
 Koman Wiesław 1982
 Komaniecka-Lyp Monika 541, 10710, 11075; wyd. 10317
 Komańcza, pow. sanocki; region 9104
 Komar Paulina 2769
 Komar Waław 6346
 Komar Żanna 4378, 4408
 Komarnicki Michał 6674
 Komarnicki Waław 6347
 Komarów, pow. zamojski 5249
 Komenda Waldemar 6186
 Komensky Jan Amos 747
 Kominek Bolesław 10878
 Kominek Piotr 7829
 Kominiak Wojciech 1658
 Kommodus (Lucius Aurelius Commodus), cesarz rzymski 4449
 Komołowska Zofia 6348
 Komołowski Longin 6348
 Komończuk Wojciech, przedm. 9912; wyd. 9912
 Komornicka Anna Maria 6349, 11163
 Komornicka Maria 3891, 5814
 Komornicki Jan 6349
 Komorowo, pow. ostrowski, woj. mazowieckie 9715
 Komorowscy, ród 4113
 Komorowska Małgorzata 4495, 4572
 Komorowski Antoni Franciszek 462, 744, 2584, 4833, 5251, 5286; rec. 8079
 Komorowski Bronisław 2553
 Komorowski Jarosław 4463, 4490; red. 199
 Komorowski Jerzy 8573
 Komorowski Łukasz 4740
 Komorowski Tadeusz 5856
 Komorowski Waldemar 1787
 Komosa Julita 745, 1903
Komunikaty Mazursko-Warmińskie 147
Komunizm. System, Ludzie, Dokumentacja 148
 Komunizm. Tam i... z powrotem 10711
 Kon Leon 5856
 Konarska Janina 8200
 Konarska Teresa z Bzowskich, przedm. 8200
 Konarska-Pabiniak Barbara 4834, 5766, 6165
 Konarska-Zimnicka Sylwia 2610, 7387; red. 2610, 4992
 Konarski Kazimierz 8201
 Konarski Maksymilian Jaxa- 8200
 Konarski Marcin 8574
 Konarski Mariusz 5251
 Konarski Stanisław 7166, 7952, 8617
 Konarski Szymon 1998
 Konarski Wawrzyniec 2585
 Konary, pow. kutnowski 4949
 Konarzyny, pow. chojnicki 10253
 Koncewska Katarzyna 2437, 3781, 5997
 Konczewski Paweł 2360
 Kondeusze, ród 8047
 Kondracka Karolina 3402
 Kondracki Tadeusz 3382, 5286, 6915, 10140, 10265; rec. 6814
 Kondrat Aleksander 9345
 Kondratowicz Andrzej, wyd. 9020
 Kondrusiewicz Tadeusz 5987
 Konecki Witold 9045
 Koneczny Feliks 673, 3303
 Kongo 3028, 3149, 10903
 Koniarz Grzegorz 4438
 Koniecpol, pow. częstochowski 8711; Chrząstów 3288
 Koniecpolscy, ród 7658
 Konieczka Bartosz 10712, 11127
 Konieczka Edmund 1438
 Konieczka-Słiwińska Danuta 944, 3580; red. 3597
 Konieczna Donata, red. 3658
 Konieczna Seweryna 3353, 6293
 Konieczny Aleksander 2226, 3355, 4253
 Konieczny Dariusz, współpr. 5223
 Konieczny Kazimierz 3655
 Konieczny Marian 6350
 König Barbara 563, 1314
 Königsberg Wojciech 10079
 Königstein, Niemcy 6028
 Konik Jacek 1903
 Konin, woj. wielkopolskie 235, 1144, 1301, 3695, 3999, 6595,

- 6789, 7601, 9275, 10745; powiat 7686, 8138, 8532; starostwo 7565, 7589
- Konina, pow. limanowski; region 4391
- Konior Jan 2586, 2681
- Koniski Jerzy 803
- Koniusz Elżbieta 3782
- Koniusz Janusz 6591
- Koniuszy Przemysław 3835
- Konkel Henryk Andrzej 7388, 9346
- Konkol Aleksander 9826
- Konkol Gabriela Karin 3616
- Konkol Konrad 3294
- Konkolewski Edmund 6351
- Konończuk Wojciech 1959
- Konopa Bartłomiej 964, 990; rec. 944
- Konopacka Halina 5949
- Konopacki Artur, przedm. 5949; red. 5949
- Konopacki Ignacy 10185
- Konopacki Waclaw 10185
- Konopczanka Antonina 8682
- Konopczanka Justyna 8682
- Konopczyński Gerwazy 856
- Konopczyński Władysław 739, 739, 6352
- Konopka Czesława 5834
- Konopka Jan A. 999, 1426, 3282
- Konopka Leon Karol Marcin 1958, 4201
- Konopka Marek 4173
- Konopka Maria, rec. 4025
- Konopka Stanisław 1724
- Konopka Tomasz 3457, 8304
- Konopka Witold 6521
- Konopnica, pow. lubelski 5363
- Konopnica, pow. wieluński 5588
- Konopnicka Barbara z Kraśnickich 7210, 8131
- Konopnicka Iwona 1903
- Konopnicka Małgorzata 3592, 3625, 7165; red. 31
- Konopnicka Maria 6353, 8342
- Konopnicki Adam, przedm. 1903; red. 1903
- Konopska Beata 2266, 2267, 5161
- Konrad I Mazowiecki 7496
- Konrad II Salicki, cesarz 7466
- Konrad von Querfurt 2537
- Konrad z Montferratu, król jerozolimski 2868
- Konradów, pow. częstochowski 1954
- Konserwacja zapobiegawcza środowiska 1960
- Konspiracja harcerska w Krakowie 10080
- Konstancin, pow. łęczycki 2272
- Konstancin-Jeziorna, pow. piaseczyński; Jeziorna 5663
- Konstancja Habsburżanka, królowa Polski i Szwecji 4235
- Konstancja, Niemcy 7306; sobór 7301
- Konstankiewicz Agnieszka 944, 6822
- Konstankiewicz Marek 945, 965
- Konstanty Nikolajewicz Waledyński zob. Waledyński Dionizy
- Konstantyn I Wielki, cesarz rzymski 2537, 2736, 2737, 4126
- Konstantynopol zob. Stambuł
- Konstantynów, pow. bialski; powiat 8861
- Konstantynów Dariusz 4105, 9347
- Konstantynów Łódzki, pow. pabianicki; obóz 10038
- Konstańczak Stefan 9348
- Konstytucje państw nowożytnych 2587
- Kontakty artystyczne między blokami politycznymi 497
- Kontny Bartosz 2331, 2548, 7253, 7258; przedm. 2331
- Kontny Irena 1788, 4194; red. 295
- Kontowski Konstanty 4835, 6980, 10579; red. 124
- Kontrasty 10855
- Kontrwywiad II RP (1914), 1918–1945, (1948) 5225, 5226
- Kontynenty 3428
- Konungahela zob. Kungälv
- Konwent i szpital bonifratrów w Cieszynie 8202
- Konwent Klarysek skalskich a dziedzictwo kulturowe i religijne bł. Salomei 5394
- Konwicy, rodzina 5767
- Konwicka Danuta 5767
- Konwicka Maria 5767
- Konwicki Tadeusz 4486, 5767, 10955
- Końska zob. Trzynieć
- Koński Wiesław, red. 188
- Końskie, woj. świętokrzyskie 3823; gmina 9468
- Kopa Dawid 2238; rec. 3845
- Kopacz Grzegorz, współpr. 5779
- Kopania Kamil 1584
- Kopania-Przebindowska Lidia 10713
- Kopań, Ukraina 8260
- Kopańska Magdalena 7073, 7209
- Kopcewicz Jan 10342
- Kopcińska Beata Dagmara 3289
- Kopciński Jacek 5565
- Kopciowski Adam 3332, 10081; rec. 4073, 8728, 10129; red. 5929
- Kopciowski Dariusz 4214, 4312, 4313, 5588, 11249; red. 294
- Kopczyńska Izabella 5128
- Kopczyńska Magdalena, współpr. 4166
- Kopczyńska-Jaworska Bronisława 2460
- Kopczyńska-Kłos Hanna 2068
- Kopczyński Jakub 7830
- Kopczyński Kazimierz 2342
- Kopczyński Krzysztof 10955
- Kopczyński Michał 4802, 7831, 9223; red. 9223
- Kopec Marta 7267
- Kopec Ewa 7013; przedm. 7013; red. 7013
- Kopec Karol 7110
- Kopec Marcin, rec. 11213
- Kopec Zbigniew 10711
- Kopenhaga 10363
- Koper Ewa 1814, 10082, 10083
- Koper Mariusz 2293, 6384; rec. 2263; red. 7063
- Koper Maryla, red. 7523
- Kopera Łukasz S. 3274, 3275
- Koperkiewicz Arkadiusz 2368
- Kopernik Mikołaj 713, 1369, 2537, 3450, 4028, 6354, 6706, 7667, 7770, 7913
- Koperski Andrzej 6099, 8575
- Kopestyńska Paulina 1427
- Kopiczko Andrzej 1013, 2069, 3303, 5395, 5542, 8576, 8577, 9544, 10714, 10878, 10896; red. 5542
- Kopiczko Tomasz 11250
- Kopiec Jan 2947, 3281, 5150, 5333, 5518, 5542, 6017, 6032, 7178, 10878; przedm. 2090
- Kopiejek Anna 9993
- Kopiński Krzysztof 4998; red. 2005
- Kopka Bogusław 10715
- Kopociński Krzysztof 3285, 5075, 6320, 6787
- Kopociński Zbigniew 3285, 5075, 6320, 6787
- Kopówka Edward 10200
- Koppe Ursula 3560
- Koprowska Karolina 1923, 3830, 10084; red. 1923
- Koprowski Kazimierz 2588
- Koprowski Marek A. 8578, 10085, 10086, 10716
- Koprowski Piotr 9349
- Kopstein Jeffrey S. 3334, 9350
- Koptowie 2838
- Kopycińska-Lehun Maria, rec. 7064
- Kopyczyńce, Ukraina 7595
- Korbal Jędrzej 5281
- Korban Tomasz 5128, 10717
- Korbel Daniel 9351
- Korboński Stefan 6355, 10343
- Korbut Wiktar 8579
- Korzak Paweł 4836
- Korzak Czesław 6358
- Korzak Janusz 3694, 6356, 9975, 10272
- Korzak Jarosław 3383
- Korzak Józef 6357
- Korzak Lidia 4737
- Korzak Maria 6358
- Korzak-Siedlecka Jaśmina, rec. 8136
- Korzowska Grażyna, red. 11354
- Korczyńska-Derkacz Małgorzata, rec. 64, 10528
- Korczyński Adam 1789
- Korczyński Michał 6359
- Korczyński Piotr 5227

- Korczyński Tomasz Michał 3118
 Korda Krzysztof 6891, 7130, 8580
 Kordaczuk Sławomir 8581, 9352, 10087
 Kordala Tomasz 2356; red. 183
 Kordek Piotr 1979
 Kordel Jacek 2948; wyd. 7562
 Kordel Jan Krzysztof 6360
 Kordel Piotr 3728
 Kordjak Joanna 1584; red. 1584, 1608
 Kordoński Roman 3092
 Korduba Piotr 1227, 10718
 Kordys Magdalena 6372
 Korea 2551, 2589, 3239, 3240; Południowa 2589, 2611; Północna 2517, 3036, 3064, 3240, 10746, 11030
 Koreańskie święty kobiet 2589
 Korecka-Górecka Teresa 6361
 Koredczuk Bożena 502; rec. 8910
 Koredczuk Józef 5055, 5139, 9353, 10719
 Korejwo Mariusz Tomasz 6433, 10720, 10721; przedm. 10404; wyd. 10404
 Korenda-Gojdz Karolina 3322; red. 3322
 Korespondencja prof. dr hab. Jerzego Ostoi-Sędzimir 11164
 Korespondencja Stanisława Rewery Potockiego 7575
 Korespondencja Walerego Goetela z Radimem Kettnerem 9046
 Korespondencja wojskowa hetmana Janusza Radziwiłła 7576
Korespondent Płocki 8178, 8982
 Koreś Daniel 5266, 6619, 6784, 9354; przedm. 8274; wyd. 8274, 9118
 Korfanty Wojciech 7032, 8203
 Korian Tola 4495
 Korkuć Maciej 10184
 Korn-Zulawska Halina 4171
 Kornacki Artur 335, 336
 Kornacki Jerzy 10873
 Kornacki Krzysztof 4486, 5486, 10955
 Kornaszewski Andrzej, red. 3658
 Kornaś Maria 5396
 Kornaś Tadeusz 4487, 10722
 Kornat Marek 726, 848, 5066, 5091, 5139, 5149, 6405, 8297, 9221, 9223, 9355, 9356, 9357, 10088, 10711; przedm. 4428, 7887; rec. 9494; red. 5078; wyd. 7887
 Kornatowska Beata, tl. 6507
 Kornaus Edward 5827
 Kornblum Izaak 9047
 Kornecki Jan 3707
 Korneluk Paulina 4174, 4314
 Korniak Bożena, oprac. 1148
 Korneice, pow. raciborski 7267
 Korniluk Izabela 5768, 10723
 Kornilowicz Władysław 5999
 Kornilowiczowa Jadwiga 6362
 Korolczuk Bartłomiej 5595
 Korolew Sergei 3988
 Korolko Katarzyna 3119
 Korotkova Dar'`a Ūr'evna 9358
 Korowicz Marek Stanisław 9048
 Korpała Małgorzata 4174, 4216
 Korpanty Józef, tl. 2949
 Korpanty Katarzyna 2949; tl. 2949
 Korpolewski Zbigniew 4464
 Korporowicz Łukasz Jan 2577, 2950
 Korpysz Ewa 1231
 Korpys Ireneusz 5967, 5968
 Korpys Józefina 5967, 5968
 Korsak Antoni A. 7045
 Korski Ryszard 10080
 Korsze, pow. kętrzyński 5300
 Korten Christopher 2951
 Kortko Dariusz 4603
 Kortowo zob. Olsztyn
 Korulczyk Szczepan 6339
 Korusiewicz Leon 5546
 Korwin-Mikke Małgorzata 5769
 Korwin-Milewski Hipolit 8204
 Korwin-Piotrowska Dorota 1242
 Korybut-Marciniak Maria 2952, 5961, 6158, 8582, 8732, 8742; przedm. 8742; red. 8742
 Koryciński Daniel 7013; przedm. 7013; red. 7013
 Koryciński Wojciech 3882
 Korycki Józef 10689, 11025
 Korytko Andrzej 3288, 7832, 7833
 Korytko Krystian 9359
 Korytnica, pow. węgrowski 7038; starostwo 7038
 Korzec, Ukraina 4859
 Korzeniec Rafał 3746
 Korzeniowska-Lasota Anna 5030
 Korzeniowska-Wiszniewska Mirella, red. 2553
 Korzeniowski Bogumił Roman 4315
 Korzeniowski Bohdan 10815
 Korzeniowska Wiesława 3711; red. 5723
 Korzeniowski Apollo 9001
 Korzeniowski Józef Konrad zob. Conrad Joseph
 Korzeniowski Mariusz 2953, 8415, 8583
 Korzeniowski Paweł 938, 2954
 Korzenna, pow. nowosądecki; gmina 1662
 Korzon Krystyna 6363
 Koryzbski Tadeusz Wacław 6364
 Kos Zbigniew, fot. 5732
 Kosacki Józef 10185
 Kosakivs'kij Viktor Afanasijovič 2383
 Kosanowski Piotr 11251
 Koschany Rafał 4466
 Koschmieder Erwin 3286
 Koschnick Hans 5072
 Kosecki Adam 7039
 Koseski Adam 5065, 5118; przedm. 5118, 5961; red. 5118, 5198, 5961
 Koshelnyk Andrii 5211
 Kosiariski Jacek 5148
 Kosiba Alojzy 5900
 Kosicka-Pajewska Aleksandra, oprac. 3942
 Kosidło Adam 3061
 Kosiek Tomasz 10724
 Kosieradzka Angelika 3900, 4878
 Kosieradzki Paweł 3402
 Kosiewicz Wojciech 10725
 Kosim Alicja 8373; wyd. 8373
 Kosińska Barbara 3418
 Kosińska Bożena 321
 Kosińska Karolina 4460
 Kosińska Urszula 7834, 7952; rec. 5071, 7633; wyd. 7558
 Kosiński Aleksander 3299
 Kosiński Damian 6057
 Kosiński Dariusz 1584, 4487, 4495; przedm. 4487; red. 4487
 Kosiński Idzi 6365
 Kosiński Krzysztof 6243
 Kosiński Milewski Hipolit 8204
 Kosiński Paweł 6685; oprac. 9796
 Kosiński Rafał 2537; przedm. 2520; tl. 2520; wyd. 2520
 Kosiński Władysław 2449
 Kosior Andrzej 6489
 Kosior Katarzyna 7835
 Kosiorek Piotr 10089
 Koska Donata 5397
 Kosko Stanisław 6366
 Kosma Jacek 906
 Kosman Janina 3120, 4007, 4043; oprac. 1175
 Kosman Marceli 746, 747, 3302; rec. 3290
 Kosman Michał M. 3282, 3283
 Kosmas z Pragi 2896, 7356
 Kosmecka Agnieszka 4530
 Kosmeda Tetyana, rec. 2299
 Kosmowska Barbara 6832
 Kosmowska Irena 5082, 5103
 Kosmowski Józef 5851
 Kosmowski Walenty 5851
 Kosmowski Marek 4837
 Kosmyńska Stanisław 469
 Kosowo 3239, 10235
 Kosowska Ewa 4481; oprac. 4481; przedm. 4481; wyd. 4481
 Kosowska-Gąstoł Beata 2553
 Kosowski Antoni Przemysław 3293
 Kossak Wojciech 1464
 Kossak Zofia 5815, 8205
 Kossakowie, rodzina 1534, 2548, 5735
 Kossakowska Łucja 4495
 Kossakowska-Jarosz Krystyna 5398
 Kossakowski Krzysztof 2868
 Kossakowski Przemysław 2581
 Kossarski Juliusz 8763
 Kossarzewski Krzysztof, red. 1122
 Kossewska Elżbieta 10726, 10727
 Kossowska Irena 1581, 4166
 Kossowska-Cezak Urszula 2239

- Kossowski Łukasz 1581
 Kostecka Dorota 3346, 3755, 6858
 Kostecki Janusz 8584
 Kostewiczowie, rodzina 7794
 Kostiuchnowka zob. Kostiuchnowka
 Kostiuł Fedir 5997
 Kostka Alexandre 4792
 Kostka Hubert 10812
 Kostka Stanisław zob. Stanisław Kostka, św.
 Kostkiewicz Janina 9360
 Kostkiewicz-Górska Grażyna 3319; oprac. 9, 14
 Kostkiewiczowa Teresa 3883, 3958, 7836, 7837
 Kostkowski Edward, oprac. 3679; wyd. 3679
 Kostołowski Andrzej 1616, 4154
 Kostro Robert 1223; przedm. 9223; red. 9223
 Kostrubiec Jarosław 9361, 9362
 Kostrzewa Agnieszka 4554
 Kostrzewa Jarosław 5031
 Kostrzewa Krzysztof, red. 4560
 Kostrzewska Ewelina Maria 8585
 Kostrzewska Hanna, oprac. 1635
 Kostrzewski Józef 801, 8176, 9837
 Kostrzewski Paweł 5546, 5556; wyd. 9888
 Kostrzyńska-Miłosz Anna 4105, 9363
 Kostuch Bożena 8586
 Kostuch Lucyna 2610, 2770, 2771; red. 2610
 Kostuj Radosław 6367
 Kostusz Bożena 4216
 Kostyn Miron zob. Costin Miron
 Kostyrko Mikołaj 2332
 Kostyrko Weronika 6535
 Kosycarz Maciej, oprac. 4772; red. 4772
 Kosyl Izabela 7838
 Kosyń, pow. olsztyński 2365
 Kosz Mieczysław 6368
 Koszada Karol 379; red. 157, 1689
 Koszak Anna, oprac. 6800
 Koszak Krzysztof, oprac. 6800
 Koszalin, woj. zachodniopomorskie 1022, 1023, 2143, 3695, 6930, 7130, 7734, 7766, 8828, 11262, 11300
 Koszalińskie województwo 3294, 10567, 11072
 Koszalińsko-kołobrzescka diecezja 1022, 1023, 2098, 2099, 6319
 Koszałka Marcin 4486
 Koszarska-Szulc Justyna 1223, 3892, 5585
 Koszezyńscy, rodzina 10114
 Koszel-Pleskaczuk Bożena 983
 Koszellni Robert, oprac. 7291
 Kosztecyn Jolanta, oprac. 3478
 Kosztyla Zygmunt 7060
 Koszuda Wiktoria 8587
 Koszut Urszula 5862
 Koszutka zob. Katowice
 Koszyca Zygmunt 6369
 Koszyce, Słowacja 8094
 Koszycka Joanna 7176
 Kościan, woj. wielkopolskie 856
 Kościańska Agnieszka 3626
 Kościański Rafał 856
 Kościański Tomasz 5770, 8588, 9364, 9365
 Kościański Zdzisław 6, 1540, 1880, 6166, 6730, 6825, 6920
 Kościelak Lech 10728
 Kościelak Sławomir 4230, 6994, 7839; rec. 7885
 Kościelec, pow. inowrocławski 1667
 Kościelecki Lech, oprac. 3749
 Kościelna Joanna A. 2070, 2955
 Kościelniak Cezary 3627
 Kościelniak Karol 71, 489, 3288; red. 3597
 Kościelniak Sławomir 5486
 Kościelny Józef 2090, 7178
 Kościelny-Herba Julia 2090, 7178
 Kościerskie Zeszyty Muzealne 149, 11275
 Kościerzyna, woj. pomorskie 149, 5335, 6567, 6676
 Kościwicz Katarzyna 3944, 10729
 Kościński Mieczysław 5583
 Kościński Piotr 9366
 Kościółek Anna 2956
 Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa brzeskoliteńskiego 4162
 Kościół i dwór biskupi w Litewnikach 7577
 Kościół i społeczeństwo w Prusach krzyżackich 7287
 Kościół parafialny w Kokaninie 9049
 Kościół w Polsce 150
 Kościółek Jakub 3121
 Kościów Zbigniew 2717
 Kościuch Hanna, red. 1121
 Kostiuchnowka, Ukraina 511, 5249
 Kościuk Jacek 2869
 Kościuk-Jarosz Agnieszka 2499, 5588; oprac. 2499; przedm. 2499; red. 2499
 Kościuszko Krzysztof 3884
 Kościuszko Maciej, rec. 10698
 Kościuszko Tadeusz 378, 999, 1427, 1504, 1618, 1627, 1841, 4135, 6370, 7784, 7802, 8130, 8306
 Kośka Małgorzata 5331, 5588
 Koško Aleksander 2357
 Kośla Romuald H. 6010
 Kośmider Stefan 6371
 Kościński Stanisław 6372
 Kośny Grzegorz 9367
 Kot Anna 5399
 Kot Małgorzata 2124
 Kot Stanisław 748, 5092, 6405
 Kot-Legieć Karolina 7258; red. 7258
 Kotański Michał 4438
 Kotarba Bogusław 4895, 11188
 Kotarbiński Józef 4495
 Kotarbiński Tadeusz 3497
 Kotarska Jadwiga 3936
 Kotarski Edmund 3918, 3936
 Kotarski Hubert 11188
 Kotarski Stefan 387
 Kotasik-Wójcik Beata 1365
 Kotecki Andrzej 7, 33, 2128, 5400, 5961, 8589, 9702; rec. 1225, 1575, 8421, 9980
 Koteja Agnieszka 6010
 Kotek Jacek 2188
 Koteluk Daniel 10730
 Koter Stanisław 5187
 Kotewicz Piotr 5401
 Kotik (Jechezkel) Jechezkiel 8206
 Kotkiewicz Adam Dariusz 10731
 Kotkowicz Eryk 443, 483; wyd. 7621
 Kotkowscy, rodzina 1026
 Kotkowski Krzysztof, tl. 1350
 Kotlarczyk Janusz 6373
 Kotlarska Irmina 3772
 Kotlarska Izabela 4530
 Kotlarz Grzegorz, red. 3239
 Kotlarz Roman 10745
 Kotliny, pow. puławski 5865
 Kotliński Andrzej 9949
 Kotliński Tomasz J. 5001; red. 5001
 Kotłtas, Rosja 5286
 Kotłowska Anna 2537, 6695; rec. 2836
 Kotłowski Grzegorz 2035
 Kotłowski Jan, współpr. 1682
 Kotlubaj Edward 749
 Kotły i menażki 5228
 Kotońska Bożena 6489
 Kotošihin Grigorij Karpovič 8053
 Kotowicz, kompozytor 4530
 Kotowicz Anna 1838, 5402, 5595
 Kotowicz Piotr N. 4316, 4672, 7446, 9368
 Kotowska Ewa 3695
 Kotowski Albert S. 8297, 8590; red. 5206
 Kotowski Edward 10344
 Kotowski Jakub 2342
 Kotowski Robert 3368, 4710; przedm. 3944, 10386; red. 1296, 3944; wyd. 10386
 Kotrys Natalia 9369, 9370
 Kott Jan 11045
 Kotulewicz-Wisińska Karolina 11252
 Kotuła Jacek 3467, 6214, 10732
 Kotuła Krystyna, przedm. 4186; red. 4186
 Kotuła Sebastian Dawid 11253
 Kotuń, pow. siedlecki 1302, 1486, 4894
 Kotwicki Tomasz 4902
 Kotwicz Mikołaj 3299

- Kotwicz Władysław 4008, 5855
 Kotyńia Agnieszka 7210
 Kotyńska-Stetkiewicz Joanna, oprac. 4348
 Koulhaasz Jan Ferdynand 6374
 Kováko Irina Ivanovna 3122
 Kovalec' Taras Romanovič, wyd. 7612
 Kovaliv Vitold-Yosif zob. Kowalów Witold Józef
 Kowal, pow. wrocławski 7039; powiat 7039; region 7039
 Kowal Aleksander 6375
 Kowal Bogumiła, rec. 9874
 Kowal Jolanta 3936, 5602, 8591
 Kowal Maciej 4317
 Kowal Paweł 3123, 5105, 5149
 Kowal Tomasz 4934
 Kowalczak-Pawlik Anna 1923; tł. 9363
 Kowalczewski Stanisław 6376
 Kowalczuk Genowefa 9827
 Kowalczuk Urszula 3907, 8592, 8821; red. 3891
 Kowalczyk Agnieszka 3885
 Kowalczyk Andrzej 1343, 2332, 11254
 Kowalczyk Anna, red. 11260
 Kowalczyk Elżbieta 5186; red. 5186
 Kowalczyk Ernest 7840
 Kowalczyk Ewa, wyd. 10436
 Kowalczyk Honoriusz 10745
 Kowalczyk Izabela 4200
 Kowalczyk Jan 690, 2363, 2373, 2385, 6377, 6378, 7278
 Kowalczyk Jerzy 10825
 Kowalczyk Karolina 7110; red. 2468
 Kowalczyk Kazimierz 5286
 Kowalczyk Krzysztof, oprac. 1679, 3536; red. 286
 Kowalczyk Maciej 4838
 Kowalczyk Małgorzata Ewa 4449; red. 4449
 Kowalczyk Marcin 3950, 7110
 Kowalczyk Marek 2379
 Kowalczyk Marta 1831
 Kowalczyk Paulina 3428, 5611, 7092
 Kowalczyk Petra 5521
 Kowalczyk Rafał 5249
 Kowalczyk Robert 7110
 Kowalczyk Ryszard 10825
 Kowalczyk Zofia 7046
 Kowalczyk Wiktoria 7110
 Kowalczyk Władysław 5329
 Kowalczyk Zbigniew 5472
 Kowalczyk-Zbudała Halina 3886
 Kowalczyk-Heyman Elżbieta 2294, 7227; współpr. 2250
 Kowalczyk-Kontowska Jadwiga 6980
 Kowalczyk-Mizerakowska Iwona 7254
 Kowalczyk-Sadowska Anna, red. 2573
 Kowalczykowa Alina 6512; wyd. 9034
 Kowalewo Pomorskie, pow. golubsko-dobrzyński 7690
 Kowalewska Danuta 3936, 3969
 Kowalewska Dorota 7171
 Kowalewska Halina 11255
 Kowalewska Zofia 4811
 Kowalewska-Marszałek Hanna 6018, 6019, 6377, 7255; oprac. 42
 Kowalewski Alfons 6379
 Kowalewski Benedykt 6966
 Kowalewski Ignacy 5900
 Kowalewski Jacek, rec. 6158
 Kowalewski Jan 6380, 10001
 Kowalewski Janusz 10711
 Kowalewski Józef Szczepan 5855
 Kowalewski Krzysztof 886
 Kowalewski Maciej 958, 4079
 Kowalewski Tadeusz, red. 5319
 Kowalik Angelika 5585
 Kowalik Ewelina, oprac. 1521
 Kowalik Feliks 6381
 Kowalik Jan 10965
 Kowalik Jolanta 2534, 5403, 8732, 8742
 Kowalik Krystyna 2437, 3791
 Kowalik Krzysztof 5486
 Kowalik Mariusz 4465, 4604, 5771, 6159, 6361, 6423, 6440, 6765, 6892
 Kowalik Piotr 10090
 Kowalik Sławomir 8593
 Kowalik Stefan, przedm. 387
 Kowalik Teresa 2590
 Kowalik-Bylicka Joanna 944, 8185
 Kowalin, pow. kraśnicki 7040
 Kowalkowska Agnieszka 8594
 Kowalkowski Jacek 2071, 7841; przedm. 7546; rec. 5347; wyd. 7546, 7625, 7629
 Kowalów Witold Józef 1881, 5449
 Kowalówka Agnieszka 2341
 Kowalska Agnieszka 2957, 8595
 Kowalska Aleksandra 3272
 Kowalska Anna Bogumiła 2341, 2365, 2752; przedm. 2341; red. 2341
 Kowalska Barbara 750
 Kowalska Danuta 5670
 Kowalska Dorota 6788
 Kowalska Ewa 1223, 10091
 Kowalska Faustyna zob. Faustyna Kowalska, św.
 Kowalska Hanna 5617
 Kowalska Helena 1278, 4144, 4230
 Kowalska Jadwiga 999
 Kowalska Karolina 10551
 Kowalska Maria Faustyna (Helena) zob. Faustyna Kowalska, św.
 Kowalska Zuzanna 7215; red. 7215
 Kowalska-Cichy Magdalena 5032, 6119
 Kowalska-Lasek Agnieszka 6362
 Kowalska-Leder Justyna 10092
 Kowalska-Nadolna Urszula 3174
 Kowalska-Pasz Izabela 3174
 Kowalska-Pietrzak Anna 726, 3299; red. 3299
 Kowalska-Zajac Ewa 4555
 Kowalski Adam 3467
 Kowalski Andrzej 5129
 Kowalski Andrzej P. 2333, 2502
 Kowalski Bartłomiej 4970
 Kowalski Dawid 2267
 Kowalski Franciszek Ksawery 4344
 Kowalski Grzegorz M. 1190, 9371, 10733
 Kowalski Hubert 5229; red. 9031
 Kowalski Ireneusz 3467
 Kowalski Izydor 8563
 Kowalski Jacek 2870, 4113, 5628
 Kowalski Jan Edmund 1231
 Kowalski Jerzy S. 626
 Kowalski Kamil 8945
 Kowalski Karol 9372
 Kowalski Kazimierz 6382
 Kowalski Krzysztof 9828
 Kowalski Krzysztof Maciej, przedm. 5241; red. 5241
 Kowalski Lech 10734
 Kowalski Łukasz 2374
 Kowalski Maciej 11144; rec. 6607; red. 11144
 Kowalski Marcin 5128, 7842
 Kowalski Michał 2401
 Kowalski Rafał 7843
 Kowalski Robert 10134
 Kowalski Ryszard 2097, 2716, 2718
 Kowalski Stefan 6383
 Kowalski Tomasz 4215, 4318, 4319, 8596
 Kowalski Waldemar 8016
 Kowalski Wawrzyniec 4449, 5139, 9373, 9374
 Kowalski Wiesław 3628
 Kowalski Władysław 6384
 Kowaluk Piotr 10185
 Kowary, pow. karkonoski 4712
 Kowerko Krzysztof 5772
 Kownacka Ewelina 4605
 Kownacka-Rogulska Dorota 9375
 Kowno, Litwa 7542, 7799, 7895; powiat 7542
 Kowoll Mariusz 10093
 Kowszewicz Anna 2573, 2618, 5160
 Koza Irena 8597
 Kozacy 850, 3288, 5250, 7612, 7789, 7931; zaporocy 7687, 8107
 Kozaczewska-Golasz Hanna 4113
 Kozak Andrzej 4438
 Kozak Aneta 4839
 Kozak Anna 1488, 4234
 Kozak Bartosz 8598
 Kozak Petr 4957
 Kozak Szczepan 2508, 8599; red. 133; wyd. 9874
 Kozak Zygmunt 6102, 6714
 Kozaki, Ukraina 10147
 Kozakiewicz Konstanty 9050
 Kozakowscy, rodzina 8224
 Kozakowska-Zaucha Urszula 8600

- Kozaryn Dorota, oprac. 7547
 Kozdrach Mariusz 7844
 Kozdroń Edyta 1737
 Kozdrowski Stanisław 9376
 Kozel David 4517
 Kozera, rodzina 5832
 Kozera Andrzej 9735
 Kozera Karolina, red. 641
 Kozera Marek 6056
 Kozera Marek Jan, tł. 8142
 Kozera Robert 5832
 Kozerawski Dariusz 5067
 Kozeroed Oleg Vitalijovič 9377
 Kozerska Ewa 5055; rec. 5078
 Koziera Natalia 1314, 4145, 4222
 Kozicka Beata 5055
 Kozicka Helena z Gostkowskich 8230
 Kozicki Stanisław 5961, 9051, 9052, 9052
 Koziegiłowy, pow. myszkowski 2359
 Koziej Grzegorz, red. 5655
 Koziejowie, rodzina 5655
 Kozielec Tomasz 997a, 1994
 Kozielewski Ignacy 6385
 Kozielewski Marian Stefan 5839
 Kozielewski, Rosja 4132, 5149, 6347, 10092
 Kozieł Andrzej 4146, 4147, 4840
 Kozieł Dorota, red. 3599
 Kozieł Jacek 864
 Koziełek Alojzy 5407
 Kozieł-Poklewska Krystyna 6386
 Koziełło Tomasz 11188
 Kozień Michał, red. 3745
 Kozień Monika 1310
 Kozierska Wiesława 9053
 Kozietulski Jan Leon Hipolit 1956
 Kozik Czesław 9829
 Kozik Lúboŭ Antonaŭna 751
 Kozik Tomasz 34
 Kozimala Irena, red. 6099
 Kozina Irma 1478, 4105, 4194, 7032
 Kozina Katarzyna 11256
 Kozinice, Ukraina 8260
 Kozinińska Agnieszka, rec. 6185
 Kozinińska Maria, red. 1166
 Kozinińska-Witt Hanna 8305, 8601, 8602
 Kozinski Marcin 1448, 1449
 Kozioł Bogusław 5288, 5404
 Kozioł Grażyna 7224
 Kozioł Kamila 2589
 Kozioł Maria 383, 6080, 6203, 6219, 6310, 6897; red. 164
 Koziołek Krzysztof 3938
 Koziorowicz Natalia 1960
 Kozlákov Václav Nikolaevič 8053
 Kozłó Marek, tł. 7190
 Kozłowiec Iwona 4596
 Kozłowiecki Adam 7013
 Kozłowska Aneta 9378
 Kozłowska Ewa 4148, 9830
 Kozłowska Hortulana Anna 8207, 8207
 Kozłowska Justyna 6990
 Kozłowska Ludmiła, tł. 9933
 Kozłowska Maria 4008
 Kozłowska Maria Antonina 6387
 Kozłowska Maria Franciszka zob. Maria Franciszka Kozłowska, św.
 Kozłowska Monika, przedm. 3729; red. 3729
 Kozłowska Urszula 3211, 11144; współpr. 8190
 Kozłowska Zofia Teresa 2272
 Kozłowska-Ryś Anna 9379
 Kozłowska-Szyc Monika 3279
 Kozłowski Damian 596
 Kozłowski Edwin Franciszek 7151
 Kozłowski Jan 9453, 10877
 Kozłowski Janusz Bogdan 5405
 Kozłowski Józef, pseud. Las, Vis, J. Kawecki 5990
 Kozłowski Kazimierz 962, 966, 7171, 10735
 Kozłowski Krzysztof, tł. 9933
 Kozłowski Łukasz 401
 Kozłowski Marek 7036, 10745
 Kozłowski Marian 7845
 Kozłowski Michał 726, 752, 1592, 5129, 6121, 6248, 6402, 6638, 6841, 10736; oprac. 53; rec. 6814
 Kozłowski Patryk, przedm. 1270
 Kozłowski Piotr 5226
 Kozłowski Przemysław 2253
 Kozłowski Roman 5203
 Kozłowski Stefan Karol 2379, 6378, 7256
 Kozłowski Tomasz 4739, 9380, 10737, 11257; red. 10877; wyd. 10334
 Kozłowski Tomasz Kuba 1582
 Kozłowski Władysław Ryszard 3629
 Kozłowski Wojciech 10738
 Kozłowski Zbigniew, oprac. 9830
 Kozłowska, pow. lubartowski 8458, 8958
 Kozon Czesław 5987
 Kozub Zbigniew 4485
 Kozub-Ciembroniewicz Wiesław 699, 767; red. 5074
 Kozubek Tomasz 4320
 Kozubel Marek Bogdan 753, 2958; rec. 9452
 Kozubowski Aleksander 8603
 Kozy, pow. bielski, woj. śląskie 1951, 5488
 Kozyra Natalia, red. 1314
 Kozyra Waldemar 5033, 9381, 9382
 Kozyrka Antonia 444
 Kozyrski Robert 3281; red. 3281
 Koźbiał Krzysztof, rec. 10864
 Koźlarek Kacper 4791
 Koźle zob. Kędzierzyn-Koźle
 Koźluk Magdalena 1149
 Koźmian Natalia 11132
 Koźmian Stanisław 8208, 8425, 8705
 Koźmicki Daniel 3914
 Koźmin Wielkopolski, pow. krotoszyński 5147, 11294; powiat 7045
 Koźmińska-Frejłak Ewa 3898
 Koźmiński Honorat zob. Honorat Koźmiński, bł.
 Koźmiński Jarosław, oprac. 1638
 Koźmiński Krzysztof 5139, 9383
 Koźuch Magdalena 4535
 Koźuchowski Adam, rec. 2657, 6352, 7765
 Kóčka Wojciech 10438
 Kóčka-Krenz Hanna 7450
 Kórník, pow. poznański 197, 590, 591, 997a, 1145, 1146, 2047, 4036, 4240, 4297, 4308, 4878, 6187, 6418, 7821; Bnin 4878
 Kózka Maria 6251
 Kraczkowa, pow. łancucki 7221, 7703
 Kraczkowska Janina 10094
 Krafl Pavel Otmár 7389, 7390
 Krahel Ewelina 4215
 Krahel Tadeusz 3657, 5410, 6006
 Krahelska Krystyna 6388
 Krahelska Wanda 5850
 Kraj 8486, 8487
 Kraj Basków 2557, 2601
 Kraj Warty 9808, 10201, 10269, 10905
 Kraj-obraz niepodległości 8604
 Krajczok Jan, przedm. 8177; red. 8177
 Krajewska Hanna 1425, 1427; oprac. 1598; przedm. 7201
 Krajewska Maria 8605
 Krajewska Marta 1234
 Krajewska Teodora 5634
 Krajewski Artur 1685; il. 1685
 Krajewski Błażej 10289
 Krajewski Jakub 5584
 Krajewski Kazimierz 5990, 10178, 10872; przedm. 9876, 10872; red. 10872, 11126; wyd. 10872
 Krajewski Konrad 5987
 Krajewski Marek 2402, 2423, 5565
 Krajewski Mirosław 6983
 Krajewski Przemysław 2331, 10127
 Krajewski Przemysław Marek 4371
 Krajewski Sławomir, fot. 1767
 Krajewski Stanisław 2393
 Krajewski Wiktor, współpr. 9785
 Krajewski Wojciech 8606
 Krajkowo, pow. płoński 5760
 Krajkowski Leszek 2072
 Krajna, region na prawym brzegu Noteci 78, 2425
 Krajna Andrzej, red. 3520
 Krajná Olg'a 803
 Krajniak Radosław 7391
 Krajniak Weronika 1074, 1790
 Krajniak Wiktor 11258
 Krajobraz przyrodniczy i kulturowy w neolicie i wczesnej epoce brązu 599

- Krajowa lista niematerialnego dziedzictwa kulturowego 2462
Krakauer Zeitung 8699, 11318
 Krakow Annett 8607
 Krakowiak Jerzy 9807
 Krakowiak Julia 5849
 Krakowiak Małgorzata 8347, 8608
 Krakowian Tomasz 10552
 Krakowska archidiecezja 10755
 Krakowska diecezja 4545, 5539, 7379
 Krakowska Joanna 4495
Krakowski Rocznik Archiwalny 151
Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa 152
Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa 153
 Krakowskie województwo 2249, 3846, 4737, 7805, 7991, 9154, 10447, 10796
 Krakowsko-Częstochowska Jura 4409, 8923
 Kraków 64, 96, 151, 152, 153, 236, 264, 266, 313, 314, 337, 338, 339, 375, 376, 377, 378, 404, 408, 410, 412, 420, 425, 426, 440, 478, 505, 506, 523, 525, 541, 543, 550, 634, 689, 739, 766, 788, 791, 920, 955, 994, 997a, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1147, 1148, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1223, 1231, 1234, 1242, 1303, 1305, 1306, 1307, 1310, 1311, 1312, 1313, 1314, 1315, 1316, 1317, 1318, 1319, 1320, 1321, 1322, 1416, 1487, 1488, 1489, 1490, 1492, 1493, 1497, 1498, 1499, 1500, 1501, 1502, 1503, 1504, 1505, 1506, 1507, 1510, 1511, 1512, 1636, 1674, 1732, 1762, 1785, 1787, 1789, 1803, 1815, 1836, 1873, 1926, 1961, 1969, 1970, 2000, 2033, 2130, 2137, 2203, 2227, 2324, 2348, 2458, 2469, 2480, 2500, 2565, 2581, 2610, 2630, 2738, 2924, 3067, 3281, 3294, 3299, 3334, 3357, 3457, 3464, 3477, 3484, 3489, 3504, 3512, 3523, 3576, 3596, 3609, 3610, 3616, 3630, 3666, 3695, 3744, 3748, 3757, 3762, 3787, 3791, 3796, 3843, 3846, 3875, 3893, 3956, 3979, 3994, 4009, 4010, 4032, 4055, 4056, 4057, 4061, 4090, 4100, 4107, 4134, 4135, 4145, 4150, 4161, 4164, 4173, 4184, 4214, 4216, 4229, 4233, 4237, 4238, 4299, 4378, 4397, 4402, 4408, 4438, 4486, 4495, 4509, 4517, 4541, 4646, 4753, 4771, 4817, 4819, 4844, 4906, 4941, 4957, 4970, 5031, 5038, 5046, 5052, 5064, 5128, 5161, 5232, 5247, 5313, 5331, 5472, 5480, 5592, 5601, 5602, 5623, 5732, 5785, 5794, 5801, 5802, 5830, 5848, 5854, 5860, 5928, 5949, 5964, 5987, 6010, 6025, 6032, 6171, 6182, 6218, 6221, 6260, 6279, 6301, 6489, 6542, 6640, 6672, 6678, 6762, 6837, 6906, 6924, 6925, 7041, 7042, 7292, 7334, 7387, 7402, 7406, 7419, 7433, 7487, 7530, 7543, 7569, 7578, 7596, 7724, 7725, 7754, 7768, 7943, 7947, 7961, 7992, 8136, 8176, 8214, 8216, 8231, 8236, 8298, 8305, 8306, 8309, 8348, 8363, 8466, 8516, 8546, 8549, 8601, 8602, 8660, 8689, 8690, 8692, 8694, 8696, 8726, 8746, 8758, 8808, 8874, 8981, 9056, 9136, 9154, 9165, 9206, 9211, 9249, 9316, 9516, 9566, 9572, 9605, 9729, 9730, 9736, 9763, 9858, 9958, 9975, 10011, 10024, 10037, 10050, 10056, 10080, 10132, 10186, 10188, 10280, 10315, 10338, 10346, 10357, 10426, 10496, 10498, 10539, 10675, 10722, 10733, 10744, 10763, 10815, 10825, 10852, 10855, 10923, 10937, 10948, 10952, 10977, 10999, 11107, 11110, 11121, 11317, 11318, 11355; Bielany 4021; Bieżanów 4692, 8990; Bronowice 5732; getto 9978; Grzegórzki 8930; Kazimierz 4124, 4322, 7477, 7709, 8691; Kobierzyn 5387; księstwo 7320, 7330; Mistrzejowice 10745; Mogiła 4028, 5331, 7342; Nowa Huta 1502, 1506, 1652, 1653, 1838, 4613, 5712, 5742, 10619, 10765, 10889, 10971; obóz Płaszów 1309, 2360, 10092; Oleandry 9529; Pasternik 5732; Piasek 1491, 4029; Pleszów 1653; Płaszów 1223, 1308, 1309, 1836; Podgórze 3822, 8756, 8930, 11317; Prądnik Biały 5573; Prądnik Czerwony 6010; Prokocim 8930; Rakowice 9875; region 2085, 2445, 5226, 5602, 6398, 8930, 10035; Stradom 7285; Tyniec 579, 1190, 1508, 4536, 5313, 7466; Wawel 4209, 4272, 7466, 8930, 9660; Wolne Miasto 4997, 8379, 8380, 8609, 8693, 8695; Zwierzyniec 5519
 Kraków. Dzieje i sztuka 7041
 Kraków – Lwów 4009, 4061
 Kram Dariusz 856
 Kramar Ūrij Viktorovič 9384
 Kramek Krzysztof 2189
 Kramer-Galińska Iwona 3124
 Kramiszewska Aneta 4321
 Krannhals Hanns von 10273
 Krapkowice, woj. opolskie; region 2090
 Krappowie, rodzina 4113
 Kras Paweł 3300, 4957, 6334; oprac. 7451
 Krasicki Ignacy 3920, 4811, 8061, 8616, 8646
 Krasicki Michał, tł. 1602, 1783
 Krasieczyn, pow. przemyski 5658
 Krasinscy, ród 5350, 5424, 7204, 7749, 8742
 Krasieńska Aneta 3881
 Krasieńska Barbara 2534
 Krasieńska Izabela 754, 4053, 6598, 9385
 Krasieński Adam Stanisław 3288, 8742
 Krasieński Edward 4495
 Krasieński Franciszek 7749
 Krasieński Jan Dobrogost 4189, 7748
 Krasieński Józef 393
 Krasieński Wincenty 5349, 8478, 8479, 8742
 Krasieński Zygmunt 2437, 3970, 4098, 8300
 Kraska Piotr, oprac. 3536
 Kraska-Lewalski Andrzej 10739; rec. 8657
 Krasław, Łotwa 1426, 2039
 Krasne, Białoruś 9881
 Krasne, pow. przasnyski 4215, 5350
 Krasne, pow. rzeszowski 7537
 Krasnobród, pow. zamojski 5583
 Krasnodębska Joanna, wyd. 9022, 10458
 Krasnodębska Kinga 7046
 Krasnodębski Dariusz 7434
 Krasnodębski Jarosław 479, 1838, 10740
 Krasnopolska-Wesner Zofia 3012
 Krasnosielc, pow. makowski 5424
 Krasnowolska Ewa 6389
 Krasnowolski Bogusław 1961, 4113, 4173, 4322, 7084, 8609
 Krasnystaw, woj. lubelskie 4881, 10915; powiat 5755
 Krasocin, pow. włoszczowski 6929; gmina 5047
 Krasoń Konstancja 2724
 Krasowska Helena 3384
 Krasowska Renata 6348
 Krasowski Krzysztof 3659
 Krasucki Eryk 7171; rec. 8962
 Krasuska Karolina, red. 10276
 Krasuski Kamil, red. 4371
 Kraszczuk Robert 2190, 2240
 Kraszewski Józef Ignacy 2548, 3936, 3974, 7846, 8338, 8742, 8821, 10729
 Kraszko Nina 11127
 Krasnicka-Zajdler Urszula 5979

- Kraśnik, woj. lubelskie 1985, 4211, 8336; region 6660
- Kraučević Alāksandr Kanstancinavič 755
- Krasnecker Piotr 1207
- Krauze Henryk 5834
- Kravčenko Svetlana 9386
- Kravets Maryna, rec. 2583
- Krawcewicz Arkadiusz 11259
- Krawcowicz Barbara 10095
- Krawcowie, rodzina 9831
- Krawczewska Agnieszka 2332
- Krawczewski Edward 4548
- Krawczuk Aleksander 2711
- Krawczuk Anna 1121
- Krawczuk Wojciech 944, 1079; wyd. 7583
- Krawczyk Alicja 3887
- Krawczyk Anna 4187, 4214
- Krawczyk Antoni 5588
- Krawczyk Arkadiusz 8610
- Krawczyk Bogdan 1962
- Krawczyk Jacek 6390, 6391
- Krawczyk Jerzy 6001
- Krawczyk Katarzyna, przedm. 1814; red. 1814
- Krawczyk Magdalena 7802
- Krawczyk Mariusz, red. 1531
- Krawczyk Michał 5406, 5521; przedm. 5521; red. 5521
- Krawczyk Ryszard 1963
- Krawczyńska Dorota, red. 3830
- Krawczyński Tadeusz 5512
- Krawiarz Kazimierz 627, 1541, 6493, 6655, 6903
- Krawiec Adam 740, 7392; oprac. 11320
- Krawiec Angelika 2591
- Krawiec Bogusława 5461
- Krawiec Jan 6998
- Krawiec Stefania 9831, 10345
- Krawiec Tadeusz 9831
- Krawiec-Złotkowska Krystyna 526, 569, 3936; przedm. 3936; red. 3936
- Krąg, pow. koszański 10579
- Krąpiec Marek 2377, 7334, 7520
- Krąpiec Mieczysław Albert 3622
- Krażny Jerzy, tl. 5637
- Krečėtnikov Mihail Nikitič 7647
- Kreczko Jan, red. 5827
- Kreczmar Jerzy 4467
- Kredzińska Milena 3291, 9387
- Krefft Karol 6392
- Kreft Magdalena 6565
- Kreiner Grzegorz 6835
- Krełowski Krzysztof 5187
- Kremer Józef 8864
- Krempa Andrzej 4841, 10040
- Krenz-Niedbała Marta 2365
- Krenzheim Leonhard 5489
- Kresiek Zbigniew 10346
- Kresowanie za oceanem 3385
- Kresowianin w rzymskiej purpurze 6689
- Kresy. Należna prawda i pamięć, nie zemsta 3285
- Kresy południowo-wschodnie 5585
- Kreta, wyspa grecka 2734
- Kretowski Maciej, red. 229
- Kreuder-Sonnen Katharina 3866
- Kreutz, rodzina 1667
- Kreutz Lúcio 3397
- Kreuzburg zob. Kluczbork
- Krezowie, rodzina 2052
- Kręglewska Katarzyna, red. 11338
- Kręzel Piotr 2959
- Krich Anna A. 8643
- Krieg Heinz 7402
- Krieger Amalia 1636
- Krieger Ignacy 1674
- Kriegseisen Jacek 8031
- Kriegseisen Wojciech 756; rec. 7558, 7633, 8034; red. 191
- Krih Anna Alekseevna, wyd. 8282
- Krobia, pow. gostyński; region 1705
- Kroc Tomasz 4333
- Krochmal Anna 446, 461, 485, 503, 967, 968, 969, 970, 1054, 1055, 1055, 1056, 1629, 6575, 9388; rec. 8188
- Krochmal Jacek 1080, 1081, 1082, 1583, 7847; red. 175
- Krocak Katarzyna 1202; przedm. 1994; red. 1994
- Krocak Rafał 2245
- Kroczyński Hieronim 7045
- Krofey Szymon 8040
- Krogulec Martyna 5612
- Krogulec Stanisław, oprac. 9820
- Krogulski Mariusz Lesław, wyd. 3261, 3262
- Kroh Antoni 7104
- Krojanty, pow. chojnicki 5691
- Krok Tomasz 8611
- Krok Waław, oprac. 4985, 4986
- Kroki, Litwa 5375, 7804
- Krokocka Beata 2463
- Krokosz Paweł 2437, 2960, 4606; red. 5128
- Kroll Bogdan 979
- Kroll Piotr 8053; przedm. 7575; wyd. 7575
- Kromer Marcin 7578, 7578, 8024, 8025
- Kromołowski Henryk, red. 5068
- Kromp Dorota, rec. 7187
- Kronenberg Anna 4342
- Kronika 1951–2019. 3630
- Kronika 35 lat działalności ZTL „Neptun” AWFis Gdańsk 3631
- Kronika Bydgoska 154
- Kronika Diecezji Przemyskiej 3281
- Kronika gminy Rędziny 8209
- Kronika halicko-wołyńska 7288
- Kronika Instytutu Historii Sztuki UJ za rok 2015. 338
- Kronika internatu Technikum Przemysłu Szkłarskiego (1964–1968) 10347
- Kronika Jubileuszu 100-lecia KUL 11260
- Kronika klasztoru norbertanek w Imbramowicach 1741–1758. 7579
- Kronika klasztoru norbertanek w Imbramowicach 1758–1769. 7580
- Kronika ks. Alojzego Koziełka 5407
- Kronika książąt polskich 7289
- Kronika Łędzin 7056
- Kronika Muzeum Historycznego w Elku 1274
- Kronika Muzeum Papiernictwa 1269
- Kronika Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka 1407
- Kronika Nadbużańska 9626
- Kronika Oliwska 10348
- Kronika Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich 1125
- Kronika Szczecina 2018. 7171
- Kronika Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej 380
- Kronika Warszawy 155
- Kronika wydań 1381
- Kronika Zamkowa 156
- Kronika zmarłych 5773
- Kropidłowski Feliks 10959
- Kropidłowski Leon 10959
- Krosno, woj. podkarpackie 1323, 4970, 5338, 6572, 7043, 8016, 9091, 9398, 10044; region 5824, 6783, 7043, 9522; Turaszówka 3587
- Krosno Odrzańskie, woj. lubuskie 2210
- Kroszewo, pow. augustowski 9019
- Krościenko Wyżne, pow. krośnieński, woj. podkarpackie; Puštyni 11359
- Krośniewice, pow. kutnowski 7044
- Krotofil Maciej, red. 5904
- Krotoszyn, woj. wielkopolskie 2222, 5811, 7045; księstwo 7045; powiat 2222, 7045; region 7045
- Krotoszyn i okolice 7045
- Krowiarki, pow. raciborski 4412
- Kroże, Litwa 3697
- Król Andrzej 7848
- Król Anna 1488, 1489, 1553, 7041; red. 1488, 1489
- Król Dariusz 7257
- Król Eugeniusz Cezary 9975, 10235
- Król Jan 5184
- Król Jan (1910–1996) 5987
- Król Jerzy Włodzimierz 7044
- Król Joanna 10741, 11132
- Król Lech 3517
- Król Lila 1299
- Król Małgorzata 8612
- Król Marian 10349
- Król Marta 4212
- Król Paweł 4842, 10697
- Król Stefan 5327, 5774
- Król-Goździk Katarzyna 1321
- Królak Mieczysław 9717

- Królak Renata, red. 9067
 Królak Walenty 10350
 Królasik Tomasz 8613
 Królczyk Krzysztof 2537, 2772, 2773
 Królestwo Polskie (Kongresowe) 754, 1772, 2121, 2577, 3280, 3295, 3333, 3449, 4998, 5240, 5327, 8180, 8246, 8252, 8269, 8287, 8297, 8306, 8312, 8346, 8347, 8378, 8427, 8440, 8459, 8464, 8465, 8488, 8502, 8550, 8613, 8615, 8628, 8641, 8649, 8718, 8724, 8735, 8738, 8777, 8778, 8791, 8798, 8823, 8884, 8889, 8945, 8952, 8963, 8969, 8982, 8996, 9258
 Królewiec zob. Kaliningrad
 Królikowska Anna 7849
 Królikowska Jadwiga 5026
 Królikowska Magdalena 3632
 Królikowska-Ciągło Sylwia 7334
 Królikowska-Dziubecka Marzena 4149
 Królikowska-Jedlińska Natalia 7850; rec. 2642
 Królikowski Janusz 4150, 5328, 5329, 5330, 5775, 8614, 10742; oprac. 7560; przedm. 5313, 5329; red. 5313, 5329
 Królikowski Lech 4843
 Królikowski Łucjan Zbigniew 9832, 10096
 Królikowski Piotr 5408
 Królowa Polska, pow. nowosądecki 2506
 Królowie polscy a wolność w Toruniu 1561
 Krótki Zuzanna 3783
 Krukci Łukasz 5333, 6692; red. 5333; wyd. 10416
 Kruczek Daria 4333
 Kruczek Maria 351, 6637
 Kruczek Zygmunt 8016, 11156
 Kruczkiewicz Bronisław 2036
 Kruczkowscy, rodzina 9833
 Kruczkowski Andrzej 7097, 9833
 Kruczynski Andrzej 4450
 Krug Dorota 4264
 Krüger Anna 9389
 Krüger Joachim 7393
 Krüger-Syrokomska Halina 6393
 Krügnier Starszy Johann Gottfried 4177
 Kruhowicze Wielkie, Białoruś; gmina 9687, 9688
 Kruk Anna Monika 3707
 Kruk Bartosz 4716; red. 4716
 Kruk Erwin 6394
 Kruk Janusz 7263
 Kruk Marzena, red. 994
 Kruk Mirosław Piotr 1307, 2537; rec. 1497; red. 1307
 Kruk-Szczerba Janina, pseud. Lidka, Janka, Laryssa 5990
 Krukowska Aleksandra 6141
 Krukowska Olga 7334
 Krukowski Włodzimierz 2227
 Krukowski Zbigniew 6395
 Krupa zob. Kruśnica
 Krupa Aleksandra, wyd. 8233
 Krupa Barbara 3386
 Krupa Bartłomiej 653; rec. 1930, 10084
 Krupa Michał 6956
 Krupa Paweł 6877
 Krupa Roman, przedm. 6988
 Krupa-Kurzynowska Joanna 7267
 Krupa-Ławrynowicz Aleksandra 5611, 7092; przedm. 5611; red. 5611
 Krupin Vitalij Èvgeninovič 4740
 Krupiński Jan 40
 Krupiński Piotr 3888, 6141; red. 3917
 Krupiński Waław 4438
 Krupki, Białoruś 7609
 Krupnik Janusz 5776
 Krupowies Walentyna 3889, 9390
 Krupski Mateusz 7267
 Krusche, rodzina 8333
 Krusiński Tadeusz J. 4240
 Kruśnica, prawy dopływ Uny 741
 Kruszelnicki Michał 2961
 Kruszewski Eugeniusz Stanisław 277, 333, 725, 5987, 10097; rec. 5798; wyd. 10363
 Kruszewski Tomasz 2073
 Kruszewski Zbigniew 389, 6153, 6396
 Kruszniewska Jolanta 757
 Kruszona Michał 1553
 Kruszonowie, rodzina 7170
 Kruszwica, pow. inowrocławski 5351, 7521; region 9268
 Kruszwin, pow. myśliborski 9346
 Kruszyn, pow. włocławski 7248
 Kruszyniany, pow. sokólski 3307
 Kruszyńska Sabina 2667
 Kruszyński Bartosz 9391
 Kruszyński Józef 3621
 Kruszyński Marcin 5066, 5588, 8615, 11154; rec. 9176; red. 148, 5199, 11154
 Kruszyński Tadeusz, tł. 7615; wyd. 7615
 Kruszyński Zbigniew, tł. 1499
 Krutak Jarosław, rec. 9080
 Krutynia, rzeka na Pojezierzu Mazurskim 4612
 Krutyń, pow. mrągowski 6865
 Kruze Piotr 2962
 Krych Teofil 11148
 Krychowski Adam 5139
 Kryciński Stanisław 2464, 7134
 Kryger Zdzisław 3239, 3240
 Krygier Dorota 5576
 Krygier Waldemar 10971
 Kryl Karel 2705
 Kryłów, pow. hrubieszowski 7612
 Krym 1960, 3977, 5949, 7611, 8053; chanat 2583, 2924, 7850
 Krynica Morska, pow. nowodworski, woj. pomorskie 1697; Piaski 4833
 Krynica-Zdrój, pow. nowosądecki 6545, 10312, 10682; region 10312
 Krynice, pow. tomaszowski, woj. lubelskie; gmina 9239
 Krynicka Adela 6489
 Krynicka Małgorzata, tł. 3560
 Krynicky Ryszard 6489; oprac. 10423
 Krynicka-Piotrak Anna 3455
 Kryńscy, rodzina 1057
 Kryńska Elwira Jolanta 3601, 9392, 9610
 Kryński Stanisław 1057, 3890, 4896
 Krypczyk-de Barra Aleksandra 1234, 1699; red. 1699
 Kryptonim „Klan” 10351
 Krysiak Dominik 10743
 Krysińska Agata, oprac. 348
 Kryowski Olaf 3907; przedm. 3911; wspóln. 3911
 Krystyn Gądek, bł. 5900
 Krystyna Krahelska bohaterka Warszawy rodem z Polesia 6388
 Kryszak Anna 7851
 Kryszewski Grzegorz 3125
 Kryszkiewicz Bernard 3735
 Krysztopa-Czupryńska Barbara 8616, 8617
 Kryściak Zdzisław, oprac. 9025
 Kryskiewicz Hadrian Ludwik 2774
 Krytyka (literacka, teatralna, filmowa...) 3891
 Krytyka artystyczna kobiet 4151
 Krytyka Polityczna 10711
 Krytyka towarzysząca, krytyka pokoleńowa 3892
 Krywa Marià 9393
 Krywalewicz Andrzej 7852
 Krywoszeja Igor, red. 795, 3274, 3275
 Krzak Weirzej 2553, 5226
 Krzak-Weiss Katarzyna 2581, 4010
 Krzan Bartłomiej 10273
 Krzanowski Adam 6783
 Krzanowski Andrzej 4534
 Krzek-Lubowiecki Marcin 10877
 Krzemieniec, Ukraina 2219, 2548, 3290, 3697, 8361, 8765, 8854
 Krzemienna Magdalena 2331
 Krzemińska Beata 5068
 Krzemińska-Szołtysek Sylwia 5327
 Krzemiński Ireneusz 2393
 Krzemiński Marcin 3126
 Krzemiński Tomasz 4341, 5154, 6702, 8297, 8944, 9394
 Krzemiński Zbigniew 3695
 Krzencessa-Ropiak Monika 994
 Krzepiński Mieczysław 9863
 Krzepkowski Marcin 2332

- Krzeptowska-Jasinek Maria 6988; red. 6988
- Krzesimowska Agnieszka 6058
- Krzesimowski Tomasz 6397
- Krzesiwo Dawid 10311
- Krzesz-Męcina Józef Feliks 4530
- Krzeszowice, pow. krakowski 4607, 8236
- Krzeszów, pow. kamiennogórski 1029, 3993, 5331, 5340
- Krzeszów, pow. suski 10352
- Krżeśniak Leszek Marek 1422, 5987
- Krzewicki Julian, pseud. Kruk, Filip 6398
- Krzewski Jan 6399
- Krzęcín, pow. choszczeński 7046; gmina 7046
- Krzosek-Hołody Magdalena 3201
- Krztoń Waldemar 5240
- Krzucki Stefan 8054
- Krzykała Marek 601
- Krzykała, pow. olkuski 6438
- Krzykosy, pow. płocki 4283
- Krzywicka Anita 11247; red. 11247
- Krzywkowski Marek 3659, 5026, 8512
- Krzysiak Łukasz 1328
- Krzysiak Wojciech, oprac. 4711
- Krzystanek Wojciech 4630
- Krzyszowski Andrzej 2332, 4686
- Krzysztof Mętrak 4466
- Krzysztofek Katarzyna 505, 633, 4844, 5034
- Krzysztofik Małgorzata, red. 3970
- Krzysztofiński Mariusz 5066, 5187, 6812, 6813, 10870; red. 10870; wyd. 10870
- Krzysztofka Łukasz 10943
- Krzysztoforski Andrzej 6400
- Krzysztońek Jakub 5128
- Krzyścín-Zagólska Katarzyna 3893
- Krzyśka Sławomir 1542
- Krzywda Jan 7802
- Krzywda Paulina 1025
- Krzywda Piotr 2592; red. 7110
- Krzywdzińska Agata 8618
- Krzywdziński Jan 6348
- Krzywicka Karolina 4234
- Krzywicka Katarzyna 465, 3302
- Krzywiec Grzegorz 3333, 8619; rec. 8728, 9593
- Krzywonos-Strycharska Henryka 5177
- Krzywoszyński Przemysław 4572
- Krzywy obraz wojny 1686
- Krzywy Roman 7685, 7884
- Krzywy Róg, Ukraina 9880
- Krzyż Wielkopolski, pow. czarnkowskiego-trzcianecki 4968
- Krzyżacy, Krzyżacki Zakon, Krzyżackie Państwo 583, 740, 1270, 1527, 1871, 2050, 2198, 2573, 2813, 3303, 4032, 4166, 4230, 4416, 4417, 4418, 4419, 4422, 5211, 6987, 7294, 7130, 7310, 7312, 7315, 7335, 7343, 7354, 7399, 7452, 7457, 7472, 7476, 7495, 7515, 7661, 7853, 7910, 7913
- Krzyżak Konrad 6049
- Krzyżan Justyna 1100
- Krzyżaniak Michał 929
- Krzyżaniak Wojciech 3467
- Krzyżanowska Karolina 10157, 10157
- Krzyżanowska Magdalena 3911; red. 3891
- Krzyżanowska Olga 6401
- Krzyżanowska-Mierzewska Magda 6401
- Krzyżanowska-Witkowska Małgorzata 1687
- Krzyżanowski Andrzej 7142
- Krzyżanowski Jerzy Roman 6402
- Krzyżanowski Lech 1908, 4998, 5092, 5546, 8297, 9587; red. 4802
- Krzyżanowski Łukasz 3334, 10744
- Krzyżanowski Marian 1155
- Krzyżanowski Piotr Jacek 1934, 3319, 10463; przedm. 3319; red. 3319, 3344
- Krzyżanowski Stanisław 739, 739
- Krzyżanowski Zygmunt 4069
- Krzyżański Piotr 758, 759
- Krzyżek Ewa 4845, 4846, 7098, 7099, 8620
- Krzyżewscy, rodzina 5749
- Krzyżewski Antoni 5749
- Krzyżewski Jan 5749
- Krzyżewski Joachim 5749
- Krzyżewski Józef 5749
- Krzyżewski Tadeusz 5749
- Krzyżewski Waldemar 1351, 8621; oprac. 5749; przedm. 5749
- Krzyżewski Wojciech 5749
- Krzyżowski Tomasz 9395, 9396
- Krzyżyk Danuta 7032
- Krzyżyńska Olga 4152, 6007, 6222
- Ks. hm. Marian Luzar „Czarny Kruk” 1895–1939. 6445
- Ks. Józefa Szafranka druki dotyczące budowy 8210
- Ks. kan. Zdzisław Dolata 6156
- Ks. Stanisław Warzeszak (1958–2017) 6844
- Ksawerów, pow. pabianicki; gmina 7047; Kolonia Wola Zardzińska 7047; Teklin 7047; Widzew 7047; Żdźary 7047
- Kseniak Mieczysław 4323
- Ksenofont 2523
- Ksiądz prałat Stanisław Burczyk 1921–2007. 6099
- Ksiądz Stanisław Kaczmarczyk (1906–1942) 6300
- Ksiądz Władysław Bożek (1908–1982) i jego Kronika 10352
- Książ zob. Wałbrzych
- Książ Wielki, pow. miechowski 8183
- Książek Joanna 3428
- Książek Katarzyna 342
- Książek Magdalena 1196
- Książek-Czerwińska Róża, red. 1512
- Książek-Szczepanikowa Aniela 10098
- Książenice, pow. ostrzeszowski 1919
- Książę Józef Poniatowski. Kampania 1809 r. 1610
- Książki o Wielkopolsce wydane w 2018 r. 29
- Ksieniewicz Rudolf 6403
- Księga 20-lecia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu 11261
- Księga absolwentów Szkoły Podstawowej w Czarkowie 5777
- Księga cechu szewskiego z Włoszczowy 8211
- Księga jubileuszowa 30-lecia Wydziału Elektroniki i Informatyki 11262
- Księga jubileuszowa wydana z okazji 50-lecia Zespołu Szkół 3633
- Księga odpustów wrocławskich 7290
- Księga pamiątkowa Państwowego Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczego 3634
- Księga pamiątkowa uczestników konklacji 8212
- Księga pamiątkowa z okazji 65-lecia Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW 3635
- Księga pamięci gminy żydowskiej w Łomży 3318
- Księga Rusi Krośnieńskiej 7043
- Księga tradycji mieszkańców Gminy Nowe Miasto Lubawskie 2465
- Księga wpisów podkanclerzego i następnie kanclerza Tomasza Zamoyckiego 7581
- Księga wpisów podkanclerzego Jerzego Ossolińskiego 7582
- Księga wpisów podkanclerzego Piotra Gembickiego 7583, 7584
- Księgi kryminalne miasta Krakowa z lat 1630–1633, 1679–1690. 7585
- Księgi przyjęć do prawa miejskiego w Gdańsku 7586
- Księstwa śląskie. III Śląskie Forum Historyczne 7178
- Księstwo Warszawskie 1610, 2577, 3297, 4997, 5026, 7360, 8403, 8403, 8467, 8512, 8574, 8613, 8767, 8823, 8969
- Księża dla władzy groźni 10745
- Książek Rafał, współopr. 4558
- Kto odpowiada za klęskę wrześniową 5106
- Kto to był Erwin Axer? 4467
- Ku niepodległości 3636
- Ku niepodległości. Polskie i irlandzkie drogi do suwerenności 5107
- Ku niepodległości. Przegląd źródeł 8213

- Ku nowym formom życia społecznego 4847
- Ku wolności... 5108
- Kuba 1595, 3138, 10569
- Kuba Grzegorz 10185
- Kubacka Małgorzata 2423
- Kubacki Grzegorz 9397
- Kubacki Łukasz 5281
- Kubaj Krzysztofa Barbara 10099
- Kubajak Anna 4607
- Kubajak Przemysław 4607
- Kubala Ludwik 850
- Kubalski Dariusz 8622
- Kubary Jan Stanisław 5855
- Kubas Magdalena Maria 2581
- Kubasik-Rompa Iwona 5285
- Kubera Jacek 2423
- Kubera Michał 7394
- Kuberski Hubert 3127, 3128, 5149; rec. 10004
- Kuberski Leszek, red. 210
- Kubiacyk Aleksander, przedm. 3636; red. 3636
- Kubiacyk Filip 2702; polem. 2702
- Kubiak Agnieszka 4230
- Kubiak Hieronim Eugeniusz 5059; red. 278, 5059
- Kubiak Ho-Chi Beata 2551; wyd. 2551
- Kubiak Jacek, red. 1935
- Kubiak Katharina 5211
- Kubiak Krzysztof 2963, 3129, 3130, 3131, 3239, 3240, 5067, 5286
- Kubiak Maciej 5778
- Kubiak Rafał 1223, 1688, 1838
- Kubiak Roman 5779, 7047
- Kubiak Szymon Piotr 4174; red. 4174
- Kubiak Władysław 3755, 5780; przedm. 9948; red. 9948
- Kubiak Zygmunt 5577
- Kubiak-Wójcicka Katarzyna 11263
- Kubica Grażyna 971, 5488
- Kubiccy, rodzina 5781
- Kubicka Anna 7395
- Kubicka Beata 902, 903
- Kubicka-Czekaj Barbara 3834
- Kubicki Marek 5781
- Kubicki Mateusz 449, 587, 1832, 3132, 4848, 6045, 10100
- Kubicki Paweł (1871–1944) 5521
- Kubicki Paweł (ur. 1978) 2411
- Kubicki Radosław 5164; red. 5164
- Kubicki Rafał 3353, 4849, 6994, 7853
- Kubieniec Jakub 7068
- Kubik Adam 2539
- Kubik Kazimierz 3601
- Kubik Witold 4642
- Kubina Teodor 5546
- Kubińska Olga, red. 6923
- Kubiński Marek, red. 5240
- Kubiński Władysław 6987
- Kubiński Wojciech, red. 6923
- Kubis Barbara 1908
- Kubisz Bogusław, red. 5226
- Kubiszyn Marta 1519, 1791, 1882
- Kubit Bożena 1904
- Kubit Janusz 9398
- Kübler Andrzej 11264
- Kübler Daniel 2466
- Kublicki Rafał 3281
- Kublikowski Robert 3462
- Kublin Grzegorz 2074, 7854; wyd. 7286
- Kubrak Oskar 10746
- Kubrak Zygmunt 1158
- Kubù František 7506
- Kubus Jarosław 4665
- Kubus Radosław 6992
- Kuc-Czerep Marta, rec. 5902
- Kucab Mateusz 3764, 3835
- Kucha Jadwiga 7223
- Kucharczyk Dariusz 1668
- Kucharczyk Dorota 5486
- Kucharczyk Edward 5782
- Kucharczyk Grzegorz 5160, 8778, 9399; red. 5160, 8778
- Kucharczyk Michał 4460
- Kucharczyk Olga 7855
- Kucharczyk Roman 5782
- Kucharczyk Stanisław 5782
- Kucharczyk Stefan 5782
- Kucharczyk Tomasz 7068
- Kucharowie, rodzina 5805
- Kucharska Alina 8778
- Kucharska Małgorzata 5585
- Kucharski Adam 5309, 7717, 7856, 8070; przedm. 5107, 7614; red. 5107; tł. 5107; wyd. 7614
- Kucharski Mirosław Jacek 5987
- Kucharski Tomasz 2587, 7857, 7858; rec. 7736
- Kucharski Wojciech 7859, 7860, 8623, 10747, 10748, 10943; red. 299, 1410
- Kuchary, pow. pleszewski 7048
- Kucharz Adam 4184
- Kucharzewska Joanna 4324, 8305
- Kucharzewski Feliks 3686
- Kuchciak Maciej 5248
- Kuchcińska-Kurcz Agnieszka 10749; red. 1359
- Kuchciński Marek 6813
- Kuchniarz Bartłomiej 1607
- Kuchta Jakub 5329
- Kuchtówna Lidia 4450, 4495
- Kuciak Teresa 8624, 8625
- Kuciel-Lewandowska Jadwiga, współpr. 4822
- Kuck Jerzy 5232; red. 5232
- Kucypera Paweł 7334
- Kuczabski Włodzimierz 5621
- Kuczara-Alagierska Katarzyna 2378
- Kuczera Grzegorz, red. 11234
- Kuczera-Chachulska Bernadetta 3958
- Kuczkiewicz-Fraś Agnieszka 2581
- Kuczowski Andrzej 2502
- Kuczowski Bartłomiej 8821; współpr. 4656
- Kuczowski Mirosław Marek 4850
- Kuczków, pow. pleszewski 5562
- Kuczma Filip 2360; oprac. 1469
- Kuczyńska Hanna 10273
- Kuczyńska-Koschany Katarzyna 3784, 3894, 11063; rec. 3913, 10250
- Kuczyńska-Zonik Aleksandra 3133, 5175
- Kuczyński Antoni, oprac. 8248
- Kuczyński Ernest 10942
- Kuczyński Krzysztof Antoni 425, 3134, 3823, 3828, 6161
- Kuczyński Mieczysław 1633
- Kuć Bogdan 6236; oprac. 1707
- Kućko Wojciech 5447; rec. 388; red. 5447
- Kućmierowski Józef 7222; oprac. 7222
- Kudasiewicz Marek 10080
- Kudelska Marta, przedm. 3441; red. 3441
- Kudelski Jan 5694
- Kudelski Jarosław Robert 10101, 10102
- Kudelski Zdzisław 3895
- Kudlak Grzegorz 10750
- Kudlicki Jerzy 10353
- Kudliński Tadeusz 3890, 4473, 8824, 9206, 9602
- Kudła Jacek 6922
- Kudła Lucyna 1873
- Kudła-Herner Sylwia 1964
- Kudra Barbara 3791
- Kudrna Jan 9400
- Kudrycki Zbigniew, red. 243
- Kudzin Patrycja 5211
- Kufel Jakub 10550, 10896; przedm. 10896; red. 10550, 10896
- Kufel Robert Romuald 944, 4325; rec. 100
- Kufel-Diakowska Bernadeta 7273
- Kuffel Bogdan, red. 89, 3566
- Kugler Paweł 9948
- Kuharski Allen J. 5565
- Kuhn Elmar Ludwig 7861
- Kuhn Ewa 5783
- Kühn Kazimierz 5961
- Kuhnd Carl 8793
- Kuik-Kalinowska Adela, przedm. 10448; wyd. 10375, 10448
- Kujajt Monika 7045
- Kujat Zuzanna, tł. 5297
- Kujawa Janusz 4970
- Kujawińska Courtney Krystyna 2577; red. 2577
- Kujawiński Jakub 740
- Kujawska diecezja 7800
- Kujawska Maria 6404
- Kujawska-Lis Ewa 3958
- Kujawski Jan 11265
- Kujawski Józef 5589
- Kujawski Ryszard 6298
- Kujawsko-kaliska diecezja 8293

- Kujawsko-pomorskie województwo 943, 4640, 4762, 7332, 7517
- Kujawy 1285, 1564, 1612, 2085, 2178, 2534, 3268, 3272, 3787, 4517, 4719, 5494, 7039, 7308, 7336, 7521, 9661, 9948; Zachodnie 1740
- Kukołowicz Jan 7193
- Kukiel Marian 5230, 6405
- Kukła Wiesław, wyd. 10435
- Kuklik Mirosław 1470, 4801, 5409, 5490, 5621; oprac. 8268; przedm. 8268
- Kuklińska Soraya 5211
- Kukliński Jerzy 6993
- Kukliński Wawrzyniec 40
- Kuklo Cezary 2509, 3281, 3657, 4737; rec. 8012, 8082, 8746
- Kukołowicz Katarzyna 5670
- Kukołowicz Teresa Maria 3698, 5670, 5670
- Kukowska Katarzyna, red. 5068
- Kukuczka Cecylia, wyd. 4609
- Kukuczka Jacek 3477
- Kukuczka Jerzy 4608, 4608, 4609, 4620
- Kukulak Bronisława 6988
- Kukulak Józef 4851
- Kukulski Zygmunt 3698
- Kukula Jan, red. 3513
- Kula Marcin 6285, 10354, 11154; rec. 3009, 5575; wyd. 8217
- Kula Maria 8604
- Kula Witold 2225; wyd. 8217
- Kulasik Rozalia 4468
- Kulaszka Alicja 5184
- Kulbaka Jacek, przedm. 3695
- Kulczak Mikołaj 10751
- Kulczycki Adam 5449; przedm. 5449; red. 5449
- Kulczycki Jerzy 3427
- Kulczycki Józef 5761
- Kulczycki Piotr 4449
- Kuldanek Anna 3637, 7089
- Kuldanek Tadeusz 7089
- Kulec Marek, przedm. 5849
- Kulecka Alicja 944, 3297; rec. 8628; red. 5957
- Kuleša Nadiâ Mihajlivna 8626
- Kulesz Aleksandra 4687
- Kulesza Barbara 3631
- Kulesza Jerzy A. 4610
- Kulesza Marcin 871, 875, 10984
- Kulesza Monika 2554, 5472
- Kulesza Ryszard 886
- Kulesza Seweryn Roman 5856
- Kulesza Witold 10103
- Kulesze Kościelne, pow. wysokomazowiecki 2237
- Kuleszowie, rodzina 5699, 9648
- Kulig Jacek 1965, 4536
- Kulig Janusz 6406
- Kulig Zygmunt, oprac. 3630
- Kuligowska-Korzeniewska Anna 4487, 4490, 4495; red. 4490
- Kuligowski Janusz 1331, 9401, 9402, 10752
- Kuligowski Piotr 659, 8627
- Kulik Anna 7073, 7074; współpr. 9909
- Kulik Ewa 5883; red. 5883
- Kulik Grzegorz 2775
- Kulik Mariusz 3297, 8306, 8628
- Kuliński Radosław 3456, 10753; oprac. 3495, 3496; przedm. 3495, 3496, 10427; wyd. 10427
- Kulińska Lucyna 3285, 5075
- Kuliński Bohdan A. 7862
- Kuliński Wojciech 10185
- Kulisiewicz Wojciech 1192
- Kuliszewicz Tadeusz 6407
- Kulka Bronisława 6802
- Kulka Grzegorz 9403, 9404; rec. 10237
- Kulka Jerzy 4517
- Kulka Otton Dov 1923
- Kulmatycki Lesław, red. 4596
- Kulmowa Joanna 7171, 10355
- Kulpa Anna, oprac. 1327
- Kulpa Michał 2011
- Kulpa Piotr 5601
- Kulpińska Joanna 3387, 3388
- Kulpińska Katarzyna 2581, 4153, 4187
- Kulpiński Jacek 11266
- Kult Matki Bożej Ostrobramskiej 5410
- Kultura (Paryż) 3427, 3895, 5081, 10499, 10726
- Kultura i Historia 8130
- Kultura i rewolta. Inteligencja w starciu z władzą 10754
- Kultura ludowa Pięni i Gorców. Ocalić od zapomnienia 2467
- Kultura przeworska – procesy przemian 7258
- Kultura w Lipnicy Wielkiej na przestrzeni dziejów 2468
- Kultúrny život 10754
- Kulwicka-Kamińska Joanna, red. 8259
- Kulwicki Eugeniusz 10356
- Kułac Sławomir 8629
- Kulak Aneta, oprac. 4348
- Kułek Piotr 1228, 4187
- Kulakowska-Lis Joanna, red. 1765
- Kulań Bartosz Grzegorz 3746, 6093, 9405
- Kumka Emil 5338; red. 5338
- Kummer Paweł 10755
- Kumoch Jakub 5793; red. 5793
- Kumor Bolesław 624
- Kumor Katarzyna 907, 5630; red. 5630
- Kumor-Gomułka Bożena 1203
- Kumor-Mielnik Joanna 3281, 5472, 10756; oprac. 2514
- Kumów Majoracki, pow. chełmski 1156
- Kumów Plebański, pow. chełmski 5422
- Kumpf Johann Heinrich 10104
- Kun-Buczko Magdalena 2593
- Kuna Izabela 10757
- Kuna Jakub 2268
- Kunc Józef 6988
- Kunce Piotr 3638
- Kuncewicz Grażyna, przedm. 7634; wyd. 7634
- Kuncewicz Tadeusz, pseud. Podkowa 10589
- Kundera Milan 10955
- Kundračikova Barbora 1493
- Kungälv, Szwecja 3294
- Kunicki Leon 8393
- Kunicki Waclaw 8015
- Kunicki Wojciech 3135
- Kunicki Zdzisław 5542
- Kunikowski Jerzy 10185
- Kunikowski Stanisław, przedm. 7039, 9948; red. 3755, 5977
- Kunisz Zygmunt 6408
- Kunkel Robert 4240
- Kunowice, pow. śubicki 2213
- Kunowo, pow. gostyński 6884
- Kunowski Stefan 3698
- Künstler-Langner Danuta 3936
- Künstlichowie, rodzina 9972
- Kunysz Krystyna 7863
- Kupari, Chorwacja 4333
- Kupiecki Robert 5140, 5181, 11267, 11268; red. 5140, 5181; tl. 1659
- Kupisz Dariusz 1058, 6977, 7864, 9406; przedm. 3300; red. 3300; wyd. 3300
- Kupniewski Zygmunt 1721; il. 1721
- Kuprianis Artur, rec. 6558
- Kuprianowicz Tomasz 2708, 5211
- Kupś Tomasz 3440
- Kuran Michał 3846, 3897, 3969, 3979; red. 3897
- Kurasiewicz Tomasz 5187
- Kurasz Irena 5176
- Kuraś Marzena 4467, 4495
- Kurbatov Oleg Aleksandrowiç 8053
- Kurbski Andriej 2917
- Kurc Bartosz, red. 10533
- Kurecz Jerzy 3639
- Kurecz Zbigniew 11269
- Kureczab Joanna 9407, 10758
- Kureczak Teofil 5961
- Kurczewska Urszula, red. 2393
- Kurdybacha Łukasz 315
- Kurdyk Barbara 1015
- Kurdyna Ůliâ 4852
- Kurdystan, Kurdowie 5237
- Kurek Artur, red. 4650
- Kurek Bronisław 6409
- Kurek Dominik 1903
- Kurek Halina 2437
- Kurek Jacek 1223, 5411, 10759; rec. 9315; red. 304
- Kurek Jan 4173, 4333
- Kurek Krzysztof 8630
- Kuriata Florian 9059; oprac. 9059
- Kuriata Zbigniew 6863

- Kurier Poznański* 3294, 9364, 9365
Kurier Warszawski 4730, 9026
Kurier Wileński 3779, 9311
 Kurjanowicz Weronika 5784
 Kurkiewicz Marek 3949, 3950
 Kurkiewicz Roman 6410
 Kurkowska Edyta 9555
 Kurkowska Katarzyna, przedm. 6994; red. 6994
 Kurmann-Schwarz Brigitte, rec. 4134
 Kurnatowscy, rodzina 5730
 Kurnatowski Andrzej 9834
 Kurnatowski Henryk 9834
 Kurnatowski Waclaw 3272
 Kurnatowski Witold 9834
 Kuroczka Katarzyna 10760
 Kuromiya Hiroaki 9037
 Kuroń Jacek 6411
 Kuropatnicki Andrzej K. 2557; red. 2557
 Kuropka Jacek 7209
 Kurowska Hanna 7865
 Kurowski Apolinary 1439
 Kurowski Lech 9408
 Kurów, pow. wieluniński 3299
 Kurpie, Kurpiowszczyzna 4215, 5113, 10172, 10453
 Kurpiers Dorota 8631
 Kurpierz Tomasz 10761, 11088
 Kurpiewski Artur 2372
 Kurpiewski Piotr 11144
 Kurpiński Zbigniew 7039
 Kurpiowska Puszcza 700
 Kuryska Anna Małgorzata, red. 93
 Kurski Jarosław 6541
 Kurtycz Anna 5412
 Kurtycz Marian 5412
 Kurtyka Janusz 1507, 11165
 Kuruliszwili Sergo 5149
 Kuryłek Dominik 1584
 Kuryłowicz Jerzy 3791
 Kuryłowicz Marek 5046
 Kurz Andrzej 4378
 Kurz Iwona 1499, 4486, 8415
 Kurzaj Franciszek 3389
 Kurzak Ewelina 7132
 Kurzawska Aldona 2364
 Kurzej Michał 4214, 4326, 5394
 Kurzeja-Świątek Maria 3390, 8632, 10762
 Kurzyńska Małgorzata 9409
 Kurzyńska Marta 581
 Kurzyński Patryk 7866, 7867
 Kus Józef 1034
 Kus Paulina 1873
 Kusek Robert, przedm. 3280; red. 3280
 Kusiak Franciszek 2594
 Kusiak Władysław 4969
 Kusio Maria 10157
 Kusociński Janusz 6412
 Kusto Agata 11154
 Kustosz cygańskiej pamięci 3319
 Kustra Alicja 1183
 Kusy Michał 5151
 Kusyk Marcin 3640
 Kusz-Drozdowska Joanna, oprac. 5290
 Kuszak Kinga, przedm. 3660; red. 3660
 Kuszanów królestwo 2539
 Kuszcak Piotr 13, 17, 22, 24
 Kuszczyński Paweł 6139, 6232
 Kuszowie, rodzina 5730
 Kuszowski Błażej, red. 1676
 Kuśka Maksymilian, tl. 8202; wyd. 8202
 Kuśmerek Jacek, przedm. 7067; red. 7067
 Kuśmerek Zbigniew 7025
 Kuśmierz Krupa Dominika 6956
 Kuśmerek Anna 2623
 Kuśnierczyk Andrzej 8633, 10551
 Kuśnierz Izabela 3497
 Kuśnierz Jerzy 7363
 Kuśnierz Robert, wyd. 9013
 Kuświk Bartosz, przedm. 9766
 Kuta Cecylia 440, 10763, 11075; przedm. 11165; wyd. 11165
 Kutaszczuk Halina, przedm. 6530
 Kuterak Józef 10745
 Kutkowski Arkadiusz 6628
 Kutno, woj. łódzkie 157, 1030, 1324, 1325, 1689, 1962, 3315, 3330, 3575, 4718, 4834, 4905, 5932, 5976, 8166, 8456, 9807, 9889, 10018, 10778, 11210, 11298, 11315; powiat 2439, 3575, 7073, 9170; region 379, 380, 5523, 5932, 5963, 6425, 8896
 Kutno – miejsca i ludzie 1689
Kutnowskie Żeszyty Regionalne 157
 Kutny, rodzina 5785
 Kutny Michał 5785
 Kutrzeba Justyna 1223
 Kutrzeba Stanisław 850
 Kutrzeba Tadeusz 9835
 Kutrzeba-Pojnarowa Anna 2450
 Kutschera Franz 10221
 Kutta Janusz 1009
 Kutny, Ukraina 2025
 Kutylak-Hapanowicz Agnieszka, red. 1504
 Kutz Kazimierz 870, 4452, 4461, 4469
 Kutzan Zbigniew 6413
 Kuwejt 2379
 Kuza Jakub 1690, 1792
 Kuzborska Alina 7396
 Kuzicki Jerzy 8634
 Kuziel Grzegorz 2012
 Kuzio-Podrucki Arkadiusz 2090
 Kuzka Lena, rec. 6640
 Kuzmová Stanislava 7397
 Kuzyniak Jerzy 5184
 Kuźma Inga B. 5611
 Kuźma-Markowska Sywia, współpr. 1599
 Kuźmicki Marcin 1190
 Kuźmierz Łukasz 11075
 Kuźmina Dariusz, przedm. 3368; red. 3368
 Kuźmiński Andrzej 6509
 Kuźmiński Waclaw 9807
 Kuźniar Andrzej 10870
 Kuźniar Bogusław 10764
 Kuźniar Melisa 5601
 Kuźnica, pow. pucki 9124
 Kuźnica Bogucka, nieistniejąca osada w woj. śląskim 7032
 Kuźnicka Danuta 4495
 Kuźnicka Sylwia, red. 1728
 Kuźnicki Leszek 318
 Kuźnicki Tomasz 5413, 6160, 6305
 Kuźniewska Zofia H. 5414
 Kwadrans Łukasz 3336
 Kwadratowe obłoki 4154
 Kwapiński Aleksander 1814
 Kwapiński Marian 2333, 7259
 Kwapisz Jan (1926–1951) 5990
 Kwapisz Jan (ur. 1981), przedm. 11163; wyd. 11163
 Kwapiszewska Miła 5035
 Kwapiszewski Marek 3896
Kwartalnik Bellona 158
Kwartalnik Historii Kultury Materialnej 159
Kwartalnik Historyczny 160
 Kwasiborski Andrzej 4186
 Kwaśniak Franciszek 3391
 Kwaśniak Jadwiga, oprac. 5553
 Kwaśniak Mariusz 991, 1601
 Kwaśniewicz Katarzyna 944, 972
 Kwaśniewicz Maciej 5415
 Kwaśniewicz Włodzimierz 9410
 Kwaśniewska Anna 5621
 Kwaśniewska-Urban Paulina 10765
 Kwaśniewska-Wróbel Joanna, red. 5990
 Kwaśniewski Andrzej 1019, 7868
 Kwaśniewski Lucjan 7002
 Kwaśniewski Maciej, współpr. 10408
 Kwaśny Kazimierz 11153
 Kwaśny Marcin 6492; red. 6492
 Kwaśny Marek 4155
 Kwestia polska 8734
 Kwiatek Agnieszka, red. 5068
 Kwiatek Filip 1083
 Kwiatkowiec, pow. legnicki 9760
 Kwiatkowska Agnieszka 3962, 8635, 9217
 Kwiatkowska Alicja 6414
 Kwiatkowska Aneta 1793
 Kwiatkowska Anna 1585
 Kwiatkowska Edyta, red. 3671
 Kwiatkowska Emilia 1382
 Kwiatkowska Halina 10357
 Kwiatkowska Irena 6415
 Kwiatkowska Olga 1559
 Kwiatkowska Teresa, wyd. 1674
 Kwiatkowska Wiesława 944, 973, 983, 990
 Kwiatkowska-Frejlich Lidia 7869
 Kwiatkowski Adam, red. 5285
 Kwiatkowski Eugeniusz 396

- Kwiatkowski Jarosław 5447
 Kwiatkowski Karol 5948
 Kwiatkowski Kazimierz 5855
 Kwiatkowski Krzysztof 1527, 7398, 7399; wyd. 3268
 Kwiatkowski Leszek, przedm. 7596; tł. 7596; wyd. 7596
 Kwiatkowski Marek 3466, 6416
 Kwiatkowski Michał 1612
 Kwiatkowski Paweł 6492
 Kwiatkowski Piotr 9223
 Kwiatkowski Roman 3319
 Kwiatkowski Tadeusz (1915–1943) 3751
 Kwiatkowski Tadeusz (1920–2007) 10358
 Kwiatkowski Władysław 3319
 Kwidzyn, woj. pomorskie 1234, 4888, 9138; powiat 7049; region 3281
 Kwidzyńska Nizina 5119
 Kwidzyński Franciszek 6417
 Kwiecień Anna 6001
 Kwiecień Dariusz 10350
 Kwiecień Łukasz 1481
 Kwiecień Marcin 4853; wyd. 9821
 Kwiecień Roman 3136
 Kwiecień Sabina 8636; red. 4009
 Kwiecień Sebastian 9555
 Kwiecień Szymon 760
 Kwiecińska Magdalena 2469
 Kwiecińska Maja 4327, 8305
 Kwiecińska-Drabot Krystyna 6233
 Kwieciński Marek 5279
 Kwiec Julian 3334
 Kwiecniówka, nieistniejąca osada w pow. legionowskim 7050
 Kwiłcz, pow. międzychodzki 5866; region 5866
 Kwilecki Andrzej 6418
 Kwinta Tadeusz 4438
 Kwolek Józef 3267
 Kyc Jan 6419
 Kyc Ryszard 6419
 Kycia Lilianna, red. 11260

 La Force Charlotte-Rose de Caumont de 5612
 La Manche Kanał 3098
 La Roche-sur-Yon, Francja 471
 La Tayssonnière Guillaume de 2581
 Laba Oksana 944
 Laberschek Jacek 5394, 7400; rec. 7433
 Labor omnia vincit improbus 3897
 Labuda Aleksander Wit, wyd. 8283
 Labuda Gerard 689, 746, 782, 820, 831, 1405, 2018, 3437, 3878, 5566, 10430
 Labuda Grzegorz 8637
 Labuda-Lis Małgorzata 761, 870, 1960; oprac. 9904
 Lach Ewa 11029
 Lach Jiří 4957
 Lach Kornelia 4328
 Lach Wiktor 4215
 Lachendro Jacek 72, 9975
 Lachert Bohdan 1623
 Lachert Zygmunt 1833
 Lachman Magdalena, red. 3842
 Lachner Józef 6420
 Lachowicz Hubert 2365
 Lachowicz Krzysztof 1618
 Lachowicz Paweł 2871
 Lachowicz Teofil 999
 Lachowicz Weronika, oprac. 7632
 Lachowska Dorota 938
 Lachowski Marcin 4214
 Lachowski Tomasz 6172, 9411
 Lachur Czesław 3791
 Lada Wojciech 1691
 Laddach Agnieszka 3428, 5309, 6584
 Ladek Marcin 6148; wyd. 9863
 Ladewig Paul 481, 4043
 Ladorucka Lilianna 5186
 Laengner Andreas 2032
 Lafajetowo, pow. gostyński 7000
 Lagidzi zob. Ptolemeusze
 Lagneau Louis-Vivant 8928
 Lagzi Gábor, oprac. 10321
 Láhoški Uladzimir 9054
 Lakner Agnieszka 6514
 Lakomy Miron 5067
 Laks Szymon 4544
 Lalande Louis de 7802
 Lalik Tadeusz 5807
 Lalki. Teatr, film, polityka 1584
 Lam Andrzej 7006
 Lam Stanisław 3774
 Lambert-Rucki Jean (Jan) 3024
 Lameński Lechosław 4214; red. 4214
 Lamecki Jan 6421
 Lamik Danuta 3641
 Lamorski Rafał 4371
 Lamparska Joanna 10105
 Lamsdorf zob. Łambinowice
 Lancaster, Wielka Brytania 8182
 Lanckorona, pow. wadowicki 1957, 9858
 Lanckoroński Karol 1789
 Landau Anna, rec. 9690
 Landau Izaak 3353
 Landié Edward August 8484
 Landmann Tomasz 10106
 Landsberg an der Warthe zob. Gorzów Wielkopolski
 Landy Aleksander 3695
 Lane Arthur Bliss 10359
 Lang Barbara 4957
 Lang Hans-Joachim 10107
 Lang Joanna, wyd. 1646
 Lang Vei, Wietnam 3239
 Lange Antoni 5137
 Lange Michał 2295
 Lange Rafał 3402
 Lange Tadeusz W. 10108
 Langer Beata, rec. 8553
 Langer Hanna 4043
 Langer Stanisław, red. 5394
 Langhans Carl Ferdinand 4406
 Langie Adam 8214
 Langier August 4450
 Langner Franz 10733
 Langner Stanisław 5394
 Langowski Adam, red. 3539
 Langowski Krzysztof 3392, 5066, 5092
 Langton Stephen 2830
 Lanoux Andrea 5565
 Lappo Ivan Ivanovič 675
 Larrey Dominique-Jean 3018, 3019, 8927, 8928
 Las Cases Emmanuel de 3007
 Lasak Robert 3662
 Lasek Piotr 2277, 4105, 7401, 7521, 7870
 Laska Jan, tł. 5506
 Laski, pow. warszawski zachodni 5998, 5999
 Laskier Rutka 1877
 Lās'ko (XI w.) 7425
 Laskosz Joanna 6218, 9412; oprac. 9046
 Laskowscy, rodzina 5876
 Laskowska Katarzyna 3137
 Laskowska Magdalena 1511; red. 1511
 Laskowska-Smoczyńska Wioletta 1489; red. 1489
 Laskowski Andrzej 4173, 7112; oprac. 4173; przedm. 4173
 Laskowski Jerzy 2296; przedm. 3303
 Laskowski Krzysztof 10877
 Lasman Noach 9055
 Lasocińska Estera 7952
 Lasocki Andrzej 4611
 Lasocki Zygmunt 8215
 Lasoń Aleksander 4534
 Lasota Czesław 7521
 Lasota Ewelina 1499
 Lasota Jacek 2595, 3138, 5203
 Lasota Marcin M. 1141
 Lasota Marek, przedm. 10050
 Lasota Piotr 7221
 Lasota-Kuś Anna 7260
 Lasowiacy 8604
 Lastovs'kij Valerij Vasil'ovič 803
 Laszki Murowane, Ukraina 4212
 Laszko zob. Lās'ko (XI w.)
 Laszuk Anna 433, 530, 974, 975, 983, 990; rec. 945, 998, 1008, 1103
 Lata czterdzieste. Początki polskiej narracji o Zagładzie 3898
 Łatawiec Krystyna 6578
 Łatawiec Krzysztof 8638, 8639, 8640; rec. 8387; wyd. 8282
 Late Palaeolithic and Mesolithic Treatment and Use 7261
 Latek Mariola 6422
 Latek Mieczysław 6422
 Latest results of American Studies 2596
 Latko-Serafińska Anna 1416, 2037
 Latkowska Magdalena 3139

- Latocha Krzysztof Grzegorz 3299; współpr. 5141
 Latocha Sebastian 5611, 7092
 Latopis nowogrodzki pierwszy 2524
Latopisy Akademii Supraskiej 161
 Latos Andrzej 6425
 Latońska Agnieszka 10766
 Latońska Beata 1
 Lato wicz, pow. miński; region 1821
 Latusek Ryszard 1139
Latvijas Arhīvi 3120
 L a t y c z ó w, Ukraina 5471
 Laudańska Klara, tł. 1494
 Laudyn-Chrzanowska Stefania 5095
 Lauermann Robin, rec. 8334
 Laurens Matthias Daniel 7721
 Lāūšuk Uladzimir 7871
 Laveaux Ludwik de 2449
 Lawina 1968. 50 lat później 10767
 Lawina 1968. Zmarłym ku pamięci, żywym ku przestrodze 10768
 Lazarân Sergej 8641
 Lazarowicz Adam 10872
 Lazarowicz Edward 5329
 Lazaryści zob. Misjonarze
 Lazurko Lidiâ Mikolaïwna 850
 Łą d, pow. słupecki 7455, 9039
 Łądek, pow. słupecki 2332
 Łądowicz Franciszek Jan, pseud. Kalina 6423
 Le Corbusier (właśc. Charles-Édouard Jeanneret-Gris) 5850
 Le Goff Jacques 691
 Lebedeva Natal'â Sergeevna 5186
 Lebedeva Olga 10769
 Lebel Mieczysław 10031; współpr. 10031
 Lebet-Minakowska Anna 1311, 3357, 4688
 Lebedzińska Ksenia 4487, 4490
 Lebioda Tadeusz 2964
 Lec Zbigniew 5786
 Lech, postać legendarna 741
Lech. Gazeta Gnieźnieńska 8500
 Lech Justyna 5055
 Lech Piotr, rec. 9805
 Lech Zygmunt 4486
 Lech-Jabłońska Bożena 6001
 Lechocka Beata 1976
 Lechoń Jan 3829, 3897
 Lechowicz Lech 1794
 Lechowicz Zbigniew 762
 Lechwar-Wierzbička Edyta 5586
 Leciejewski Jan 2028
 Leczkowscy, rodzina 5787
 Leczkowski Henryk 5787
 Leder Andrzej 3830
 Lederer Jiří 2706
 Lednicka-Szczytt Maryla 4136
 Lednicki Waclaw 8216
 Lednickie Jezioro 621, 2370
 Ledniowski Krzysztof 8642
 Ledóchowska Józefina 5329
 Ledóchowski Antoni 5329
 Ledóchowski Mieczysław Halka 5987
 Ledóchowski Włodzimierz 3564
 Ledwoń Bożena, oprac. 3713
 Ledzińska Anna 3979, 5328
 Legan Michał 4470
 Legendarne Sutuhali? 1459
 Legendorf Paweł 7391, 7452
 Legendziewicz Andrzej 4329, 4330, 7521
 Léger Fernand 4241
 Léger Nadia 4241
 Legieć Jacek 3297, 8643; red. 93, 8282; wyd. 8282
 Legionowo, woj. mazowieckie 238, 381, 382, 5709, 7272, 9991, 10166, 10424; Bukowiec 9085, 10228; powiat 1326
 Legiony. Materiały edukacyjne 1383
 Legitimation von Fürstendynastien in Polen und dem Reich 7402
 Legnica, woj. dolnośląskie 1513, 1649, 1903, 3695, 4716, 5282, 5489, 7051, 8356, 10134, 11149; powiat 4716
 Legowicz Helena 4043
 Legutko Grażyna 5589, 6715
 Legutko Justyna 6758
 Legutko Wojciech 7081
Lehahayer 162
 Lehmann Marcin, oprac. 5866; przedm. 5866
 Lehnert Marek 10360
 Lehnstaedt Stephan, red. 9767
 Lehník Roman Olegovič 5109
 Lehr Urszula 3428
 Leibnitz, Austria 8215
 Leibniz Gottfried Wilhelm 7574
 Leide Henry 10942
 Leinwand Aleksandra Julia 9413
 Leiserowitz Ruth 8644
 Lejda, Niderlandy 7646
 Lekarty, pow. nowomiejski 7052
Lekarz Wojskowy 4048, 9538
 Lekczyńscy, rodzina 5765
 Lekka Elżbieta 1644
 Lekka-Kowalik Agnieszka 3461; przedm. 3461; red. 3461
 Lekki Piotr 1644
 Leksykon idei wędrownych na słowiańskich Bałkanach 2597
 Leksykon Krajny 78
 Leksykon wybitnych Radzanowian 5788
 Leksycki Józef 8750
 Lelewel Joachim 857, 1321, 8607, 8727, 8821
 Lelewel Prot 6424
 Lelis, pow. ostrołęcki; gmina 4601
 Leliwa-Roycewicz Henryk 5856
 Lelów, pow. częstochowski 2472, 2504, 7400
 Lem Stanisław 3852, 4486, 5565, 10711
 Lemańczyk Magdalena 407, 3320, 5621, 11270
 Lemańscy, rodzina 5710
 Lemański Jarosław 10109, 10471
 Lemek Katarzyna 10567
 Lemierze, pow. ostrowiecki 4785
 Lemieszek Marian 10110
 Lemieszek Piotr 10110
 Lemke Martin 2331, 2548
 Lemkin Rafał 5008, 9975
 Lempart Matthias 9228
 Lenarczyk Leszek 1966; przedm. 10134; red. 136, 10134; wyd. 11175
 Lenard Błażej 5228
 Lenard Eliza 11271
 Lenart Agnieszka 3899
 Lenart Jolanta 10770
 Lenart Mirosław 7872
 Lenart Walter, il. 5554
 Lenartowicz Jan 9221
 Lenartowicz Marian 7011, 7011
 Lenartowicz Piotr 3478
 Lenartowicz Tadeusz 7011, 7011
 Lenartowicz Teofil 8610
 Lenczewska Alicja 5687
 Lenczewski Olgierd 7873
 Lencznarowicz Jan 5066, 5091
 L e n d a k, Słowacja 5511
 Lenderová Milena 4957
 Lendo Józef 5416
 Lenga Jan Paweł 5987
 Lengauer Włodzimierz 2379
 Leniart Ewa 5187, 9414
 Lenicowie, rodzina 5767
 Lenin Vladimir Il'ič (właśc. Vladimir Il'ič Ul'ianov) 2668, 3158, 5174, 8415, 9228
 Lenin Włodzimierz zob. Lenin Vladimir Il'ič
 Leningrad zob. Petersburg
 Lenino, Białoruś 5237, 8868
 Lenkiewicz Antoni 9415
 Lenkiewicz Katarzyna 7158
 Lenska Dominika 2470
 Leń Kazimierz 6244, 8645
 Leo Juliusz 5801
 Leociak Jacek 1923, 7199, 10111; oprac. 9757; przedm. 9757
 Leon I Makelles, cesarz bizantyński 2801
 Leon Wachholz: życie i dzieło 3457
 Leonardiana w kolekcjach polskich 1585
 Leonardo da Vinci 1585, 4090
 Leonarska Dorota 2403
 Leonard Bolesław 6432
 Leonkiewicz Łukasz 3346
 Leonowicz Wojciech 4438
 Leontovič-Bašuk Nataliâ Romanivna 10361
 Leończyk Sergiusz 3402, 4331; przedm. 3402; red. 3402
 Leopolda Marcin 4545
 Lepak Stanisław, współpr. 9866
 Lepanto zob. Nafpaktos
 Lep'ávko Sergij Anatoljovič 7874

- Lepionka Hubert 4689
 Leppert Roman 5617
 Lerroy Dominique-Jean 2707
 Lerski Tomasz M. 4537
 Leśak Teodor Volodimirovič 9393
 Lesiak Henryk 6425
 Lesiak Jan 5129
 Lesiak-Przybył Bożena 997a; oprac. 1487; wyd. 8175
 Lesiakowski Krzysztof 5092, 10771, 10772, 10773, 10774, 10825
 Lesiczka Agnieszka 2611; red. 2611
 Lesińska Magdalena 727
 Lesisz Paweł 3296
 Lesiuk Teresa 5789
 Leski Kazimierz, pseud. Bradl 10872
 Lesko, woj. podkarpackie 9598
 Leskowiec, Czechy 2077
 Lessgewang Dietrich von 7653
 Lessing Gotthold Ephraim 3194
 Leszczelowski Jarosław 4471, 10775
 Leszczyńska Dorota, przedm. 10427; wyd. 10427
 Leszczyńska Anna 6426
 Leszczyńska Bożena 5472, 6014
 Leszczyńska Cecylia 848, 2510, 4739, 4896, 8945, 9555, 11154
 Leszczyńska Dominika 6889
 Leszczyńska Katarzyna, tl. 9017
 Leszczyńska Krystyna 3302, 5987, 11209; oprac. 3302; red. 3302
 Leszczyńska Patrycja 2542, 10112
 Leszczyńska Stanisława 6427
 Leszczyńska-Pieniak Eliza 1795
 Leszczyńska-Skowron Klara 8646
 Leszczyński Adam 10946; przedm. 10946; red. 10946
 Leszczyński Edward (1880–1921) 3892
 Leszczyński Edward (ur. 1944) 10113
 Leszczyński Feliks 5149
 Leszczyński Krzysztof 5231
 Leszczyński Mateusz 5281, 9715
 Leszczyński Ryszard 4854, 9416, 10776
 Leszczyński Seweryn 5417, 7875
 Leszczyński Zdzisław 1417, 6958
 Leszek Biały 7330
 Leszka Mirosław J. 2537, 2836, 2872, 2873, 2894; rec. 2009, 2907
 Leszkowicz Tomasz 5228
 Leszkowicz-Baczyński Jerzy 4979
 Leszkowski Ryszard 3321; oprac. 9826
 Leszno, pow. warszawski zachodni 7053
 Leszno, woj. wielkopolskie 18, 239, 1031, 1157, 3592, 3936, 4030, 7199, 7613, 8219, 8318, 8569, 8872, 9650, 9667, 10672, 10698; powiat 7054; region 8318
 Leś-Rudnicka Maria 1139, 5546, 5840
 Leśkiewicz Rafał 976, 991, 5187, 5226, 10131
 Leśmian Bolesław 3900, 3959, 5565, 8665
 Leśmian w Europie i na świecie 3900
 Leśna Podlaska, pow. bialski 5529
 Leśniak Adam, rec. 3691
 Leśniak Augustyn 6428
 Leśniak Ewa 3785
 Leśniak Franciszek 6429
 Leśniak Jerzy 6430
 Leśniak-Moczuk Arkadiusz D. 4900
 Leśniak-Moczuk Krystyna 4900
 Leśniak-Skocka Monika 1234
 Leśniakiewicz-Drzymała Renata 7446
 Leśniakowska Marta 4174, 4200, 4332, 5850
 Leśniczuk Anna 5418
 Leśniewscy, rodzina 5790
 Leśniewska Jolanta 1030
 Leśniewska Józefa Ewa 1833, 8647
 Leśniewska-Orlicka Inga 11144
 Leśniewska-Zagrodzka Anna Maria, oprac. 6272; przedm. 4193; wyd. 4193
 Leśniewski Dariusz 1223
 Leśniewski Lech Bartłomiej 5790
 Leśniewski Sławomir 8648
 Leśniewski Stanisław 3468
 Leśno, pow. chojnicki 7055; region 7055
 Leśno. Monografia wsi i okolicy 7055
 Leśnodorski Bogusław 7876
 Leśny Jacek, red. 3289
 Letki-Spychała Olga, red. 3881
 Letkiewicz Ewa 4214; red. 4214
 Letko Paweł 1903, 2965, 3140
 Leuto Alicja 5419
 Levchenko Larisa Leonidivna 983
 Levin Hanoch 4450
 Lévinas Emmanuel 2582, 9975
 Levinstein Eduard 2618
 Lew Alicja 3417
 Lew Irena 6344
 Lewacze, Ukraina 9896
 Lewalski Ambroży Wawrzyniec 6431
 Lewalski Krzysztof 8649
 Lewandowicz Janusz 2874
 Lewandowicz Maria 2966
 Lewandowicz-Nosal Grażyna 10777
 Lewandowska Bożena 2471, 2472
 Lewandowska Dominika 2776
 Lewandowska Dorota 451, 1084
 Lewandowska Ilona 4517, 5587
 Lewandowska Izabela 660, 870, 3303, 4612, 4855, 4856, 4969; przedm. 3303; red. 3303; wyd. 8742
 Lewandowska Jadwiga 2372, 2502, 7324; przedm. 2372; red. 2372
 Lewandowska Janina 6578
 Lewandowska Joanna 994
 Lewandowska Liliana, red. 3850, 9860; tl. 9860
 Lewandowska Lucyna, il. 2035
 Lewandowska Magdalena 4857, 5103
 Lewandowska Milena 3642
 Lewandowska Urszula 6475
 Lewandowska-Malec Izabela 763, 3643, 7877; rec. 7832
 Lewandowski Adam Stefan 5188, 10778; oprac. 1723
 Lewandowski Arkadiusz 11209, 11272
 Lewandowski Dariusz 3517
 Lewandowski Grzegorz 5257
 Lewandowski Jan 3297, 5588
 Lewandowski Marek 10551
 Lewandowski Mirosław 5183, 10779, 10780; oprac. 5183; red. 5183, 8273
 Lewandowski Paweł 11010
 Lewandowski Remigiusz 11273
 Lewandowski Robert 4858, 6381, 8650, 9417
 Lewandowski Wacław 3950; przedm. 3835; red. 3835
 Lewartowscy, rodzina 5765
 Lewartowska-Zychowicz Małgorzata, rec. 3701
 Lewaszkiewicz Tadeusz 2967, 4062
 Lewczyński Jerzy, pseud. Marian 9836
 Lewicka Ewa 48
 Lewicka Magdalena 3022; red. 2670, 3022
 Lewicka Paulina B. 2610
 Lewicka-Pezowicz Zofia 10825
 Lewicki Arkadiusz 4460
 Lewicki Jakub 4174, 4214, 8305
 Lewicki Michał 9056
 Lewicki Przemysław 2587
 Lewicki Tadeusz 3477
 Lewicki Wiesław 5240
 Lewiczyn, pow. grójcecki 5472
 Lewińska Aneta 3644, 3787
 Lewińska-Tepich Pelagia 6432
 Lewiński Jom-Tow, red. 3318
 Lewis Flora 10362
 Lewko Mariusz 4859, 5791
 Lewkowicz Piotr 4043
 Lewoc Iwona 764
 Lewocza, Słowacja 1116
 Lewoniuł Wincenty zob. Wincenty Lewoniuł, bl.
 Leyding Gustaw 6433
 Leyk Anna, oprac. 7592; red. 7592; tl. 7592
 Leżajsk, woj. podkarpackie; region 8604
 Leżańska Wiesława 9418
 Leżbork, woj. pomorskie 3547
 Lędziny, pow. bieruńsko-lędziński, woj. śląskie 7056; Hołdunów 5327, 5336
 Lhotse, szczyt w Himalajach Wysockich 4608, 4620
 Li Weiya 7273

- Liban 3171, 10145
 Libelt Karol 8220, 8978
 Liber Jan 7506
 Liber vetustissimus gorlicensis 7291
 Liber vitae et mortis sive Cathalogus ordinis S. Pauli Primi Eremitae 7587
 Libera Jerzy 4678, 4709, 7269
 Libera Piotr 5447
 Libera Zbigniew 4063, 8651
 Liberia 9564
 Libia 2730
 Libiąż, pow. chrzanowski 3676
 Libicki Marcin 6509
 Libionka Dariusz, red. 301; wyd. 9886
 Libiszowska-Żółtkowska Maria 2419
Libri Gedanenses 163
 Libri ordinarii. Przewodnik po rękopisach 1126
 Librowska Matylda z Sakowiczów 8281
 Libusza, pow. gorlicki 4173
 Lica Zenon 7055
 Licheń Stary, pow. koniński 1514
 Lichnowscy, ród 2090
 Lichočka Halina 320, 3458, 3459
 Lichończak-Nurek Grażyna, rec. 5732, 8193
 Lichota Aneta 9419
 Lichota Marcin 2539
 Licht Edward 6434
 Licht Juliusz August 8760
 Lichtwa Andrzej 10781
 Licja 2732
 Lidzbark Warmiński, woj. warmińsko-mazurskie 4243, 4423, 5211, 8297, 10633, 10653; region 6328
 Lidzbarski Ryszard 9420
 Lieber Francis 5026, 7166
 Liebert Jerzy 9217
 Liebich Flora 4209, 4209
 Liebrecht Grzegorz 5420, 6661
 Liedke Marzena 7878; red. 3279
 Ligarski Sebastian, przedm. 11075; red. 11075
 Ligenza Mariusz, rec. 691
 Ligenza vel Ozimek Teofil 4573
 Ligeza Krzysztof 2598
 Ligeza Wojciech 3929
 Ligezowie, ród 4173
 Ligocka Roksana 4156
 Ligonio wie, rodzina 4070
 Ligota, pow. bielski, woj. śląskie 7057
 Lijka Justyna 1234, 1529, 4166; red. 1529
 Likia zob. Licja
 Lillge Janina 7466
 Lil' o Igor Mikolajowicz 7879
 Limanowa, woj. małopolskie 6398; powiat 8192; region 1327, 8261
 Limanowski Mieczysław 4487
 Limon Janusz 6302
 Linavia (Linaw, Linauia), ród 2074
 Linde Samuel Bogumił 8406
 Lindenhayn-Fiedorowicz Agnieszka, tł. 2652
 Lindgren Astrid 4157
 Lindley William 6003
 Lindley William Heerlein 6003
 Lindleyowie, rodzina 6003
 Lindmajer Józef 6980
 Lindstedt Iwona 4572
 Linec Sergej 3393
 Linek Bernard 5571, 8652, 9267, 9421; rec. 5647; red. 9228
 Linert Andrzej 3286
 Linetty Jakub 2191, 2358, 6634, 8653, 8654
 Linetty Joanna 8654
 Link-Lenczowski Andrzej Krzysztof 3288
 Linke Bronisław Wojciech 1590
 Linkiewicz Olga 9422
 Linkner Tadeusz 3440, 5421, 6818, 8655
 Lipa, pow. stalowowolski 7058
 Lipelt Robert 8604, 8656; red. 250
 Lipiany, pow. pyrzycki 9791
 Lipie, pow. częstochowski 4781
 Lipie, pow. kłobucki; gmina 7210, 9913
 Lipiny „A” zob. Wołomin
 Lipińska Daria 4894
 Lipińska Magdalena 5108, 11274
 Lipińska Maria 10782
 Lipiński Aleksander 9555
 Lipiński Cezary 11318; red. 5487
 Lipiński Kazimierz 5792
 Lipiński Stanisław 4860, 4861, 5422
 Lipiński Wacław 6435, 8657
 Lipka, pow. zgierski 5781
 Lipka Barbara 9650
 Lipka Krzysztof 4571
 Lipko Kazimierz 5184
 Lipko-Konieczna Justyna 1584
 Lipkowski Otton 3497
 Lipnica Wielka, pow. nowotarski 2457, 2468
 Lipnicki Jan 4843
 Lipno, pow. jędrzejowski 9021
 Lipno, woj. kujawsko-pomorskie 3346, 3755, 5741, 6858, 7059, 11201; powiat 7059, 10289; region 7059
 Lipońska-Sajdak Jadwiga 7032
 Lips Josse zob. Lipsjus Justus
 Lipsjus Justus 7952
 Lipsk, Niemcy 4177
 Lipsk, pow. augustowski 5541, 7060; gmina 7060; parafia 7060
 Lipski Jan Aleksander 8104
 Lipski Jan Józef 10855
 Lipski Tadeusz 1692, 6064, 11275; rec. 5479, 10448
 Lipszyc Jan Bazyl, red. 7052
 Liro Justyna 5161, 10023
 Lis Artur 58, 5328, 5423, 7403; oprac. 7284
 Lis Cezary Jan 4862
 Lis Ewa 6001
 Lis Jan 6436
 Lis Magdalena 4333
 Lis Małgorzata 672
 Lis Marian, red. 10440
 Lis Marianna 2551
 Lis Michał 765, 10783; przedm. 9048
 Lis Radosław 2599
 Lis Ryszard 4064
 Lis Tomasz 585; rec. 11289
 Lis Tomasz Jacek 3283
 Lis Wojciech 3394
 Lis-Kula Leopold 6437
 Lisejcev Dmitrij Vladimirovič 8053
 Lisek Adam 7880, 9423
 Liseling-Nilsson Sylvia 4157
 Lisewska Dorota 10114
 Lisiak Henryk 3467, 3728, 9424
 Lisiecka Katarzyna 4472
 Lisiecka Lucyna 10784
 Lisiecki Jerzy 5184
 Lisiecki Marcin 3141
 Lisieux, Francja 2724
 Lisińska Magdalena 3142
 Lisius Gabriela 9648
 Liškauskas Vytautas zob. Liszowski Witold
 Liske Ksawery 160, 8561
 Liski, pow. bartoszycki 4984
 Lisowska Ewa 7520
 Lisowska Kinga 3645, 3646
 Lisowski Andrzej 5161
 Lisowski Krzysztof, red. 10358, 11174
 Lisowski Mikołaj 7283
 Lisowski Zygmunt 3659
 Lisów, pow. kielecki 7080
 Lissowski Leon Karol 3755
 Lista Ładosia 5793
 Lista więźniów zbiegłych z więzienia 5794
 Listowski Witold, red. 3285, 5075
 Listwan-Franczak Karolina 4767, 8446, 8658, 11286
 Listy „Cioci Zosi” 9837
 Listy do ks. Bronisława Markiewicza i ważniejsze dokumenty 8218
 Listy emigrantów z Brazylii i Stanów Zjednoczonych 8217
 Listy Harbińskie 9469
 Listy i referaty ks. Bronisława Markiewicza 8218
 Listy znad zatoki świętego Franciszka 10363
 Liswarta, lewy dopływ Warty; dorzecze 7282
 Liszczyńska Olga 3460
 Liszewska-Soloch Zuzanna 4490
 Liszka Józef Jan 6438, 6439
 Liszka Katarzyna 1883; red. 275
 Liszka Piotr 2777

- Liszka-Drażkiewicz Agnieszka 3143
 Liszowski Witold 7206
 Literatura polska w świecie 3901
Litery 10400
 Litewniki Stare, pow. łosicki 7577
 Litka Paulina 766, 908; rec. 4493
 Litka Piotr, współpr. 6707
 Litvin Mikola Romanovič 1884; rec. 3109
 Litwa (Wielkie Księstwo Litewskie) 477, 773, 803, 818, 822, 850, 969, 1217, 1520, 1630, 1631, 1888, 1895, 1910, 1939, 2088, 2248, 2317, 2488, 2548, 2583, 3063, 3077, 3108, 3133, 3140, 3150, 3241, 3276, 3279, 3287, 3288, 3291, 3300, 3301, 3303, 3342, 3348, 3620, 3770, 3801, 3802, 3806, 3850, 3870, 3901, 3979, 4023, 4264, 4572, 4737, 4816, 5054, 5059, 5111, 5148, 5150, 5175, 5187, 5230, 5233, 5278, 5342, 5375, 5419, 5489, 5636, 5637, 5912, 5949, 6097, 7301, 7309, 7344, 7351, 7399, 7446, 7448, 7474, 7542, 7570, 7590, 7593, 7599, 7600, 7605, 7616, 7662, 7663, 7723, 7732, 7755, 7768, 7776, 7788, 7821, 7825, 7831, 7878, 7882, 7888, 7889, 7897, 7904, 7913, 7919, 7922, 7934, 7940, 7952, 7984, 8034, 8035, 8053, 8059, 8070, 8151, 8162, 8222, 8299, 8538, 8688, 8779, 8825, 8915, 9308, 9533, 9880, 10134, 10222, 10463, 10896, 11175, 11235, 11259; Środkowa 3286
Litwa 8688
 Litwin Henryk 7881, 7882; przedm. 5250
 Litwin Jerzy 1289, 4863, 4864
 Litwinienko Grzegorz 3736
 Litwiński Robert 5066, 6912
 Lityńska-Zajac Maria 2377, 7262
 Lityński Adam 2600, 5016, 5110, 5160, 6623, 6744; rec. 10977
 Liublinas – Lietuvos ir Lenkijos uinijos miestai 1630
 Liutprand z Cremony 2537
 Livnat Aviv 4158
 Liw, pow. węgrowski 240, 527, 1786, 2250, 4662, 4929, 8359, 8878; ziemia 3266, 5501, 7438, 7759, 7997, 8817, 8878
 Liwanowski Dariusz 938
 Liwerska Aneta 2738
 Liwiusz zob. Titus Livius
 Lizak Wiesław 2531
 Lizbona 6685
 Lizińczyk Halina, red. 6345
 Lizogubov Roman 2029
 Lizut Janusz 3239
 Lizut Małgorzata 3239
 Llanos-Antczak Anna 2601
 Loba Anna 5807
 Locke John 2666
 Lodomeria 3281
 Loeaechius Andrzej 3897
 Loew Peter Oliver 5176, 6991; współpr. 9026
 Loewy Alojzy 6440
 Loga Adam 8219
 Lohmatov Aleksej Maksimovič 10785
 Loiodice Adriana 3901
 Löisentin Joachim 7823
 Lojtek Kamila 2571, 7258
 Lolo Radosław 882, 5118, 5447, 7883, 8732; red. 8845
 Lompa Józef 2486, 8220, 8794
 Londyn 401, 402, 999, 1123, 1211, 1392, 1429, 1592, 1633, 1638, 2191, 2578, 2977, 3282, 3366, 3373, 3412, 3413, 3829, 4214, 5091, 5599, 5630, 6542, 6587, 9221, 9758, 10036, 10182, 10185, 10187, 10558, 10717, 11013, 11204, 11205
 Londzin Józef 8509
 Longin Komolowski. Człowiek Solidarności 6348
 Löper Łukasz 3294
 Lord led me 6181
 Lorek Tadeusz 10398
 Lorenc Magdalena 1217
 Lorens Beata, red. 7717
 Lorens Marzena 1738
 Lorentowicz Jan 8865
 Lorentz Ewa 8016
 Lorentz Friedrich 4069, 7055
 Lorentz Stanisław 6441, 9034
 Lorenz Norbert 4865
 Loret Adam 4969
 Lorient, Francja 1162
 Lortkiphanidze Tamar 5148
 Los niños polacos de Siberia en la Hacienda Santa Rosa 1598
 Losik Janusz, red. 3534
 Loska Elżbieta 5046
 Loska Krzysztof 4460, 4486
 Loster Tadeusz 10115
 Loster Tadeusz Marcin 10115
 Losy wojenne polskiego duchowieństwa 9838
 Lotarski Piotr 5067
 Lötzen zob. Giżycko
 Louchin Jolanta 977, 10116
 Louis Victor (właśc. Louis-Nicolas Louis) 1399
 Louisenfeld zob. Józefów
 Louthan Howard, rec. 8010
 Louvain-la-Neuve, Belgia 433
 Louvencourt Guillaume de 5795
 Löven Elias von 8132
 Loznica, Serbia 3283
 Luarsabivili Vladimir 9037
 Luba Iwona 4802
 Luba Vitalis, tl. 4737
 Lubaczów, woj. podkarpackie 1158; powiat 721, 5630, 10951
 Lubanowo, jezioro w woj. zachodniopomorskim 2331
 Lubański Stefan 9117
 Lubartów, woj. lubelskie 164, 383, 384, 4210, 4582, 4598, 5574, 6080, 8647, 8914, 9838, 10160, 11284; region 19, 164
Lubartów i Ziemia Lubartowska 164
 Lubaszewska Michalina 8659
 Lubaszewski Zbigniew 1885, 3578, 10117; oprac. 6970; przedm. 6613, 6970; wyd. 6970
 Lubaś Władysław 3791
 Lubawa, pow. iławski 7061; region 7052, 7061, 9544
 Lubawa. Dzieje miasta i regionu 7061
 Lubbock, Stany Zjednoczone Ameryki 414
 Lubczyńska Aleksandra, przedm. 4053; red. 4053
 Lubczyńska-Jeziorna Elżbieta 6934
 Lubczyński Maciej 4892
 Lubczyński Mariusz 2085, 5328
 Lubecka Joanna, red. 5078
 Lubeka, Niemcy 3298
 Lubelska archidiecezja 3281, 4072, 5472
 Lubelska diecezja 985, 2514, 3281, 5472, 9278, 9474, 10756
 Lubelska Szkoła Filozoficzna 3461
 Lubelska szkoła filozoficzna w porównaniach 3462
 Lubelski Marek J., red. 5059
 Lubelski Marian 5827
 Lubelski Tadeusz 4460, 4486; red. 4460, 5827
 Lubelskie województwo 294, 938, 1746, 1950, 1982, 1987, 2278, 2534, 4312, 4340, 4737, 5033, 7784, 10198, 10329, 10819, 10956
 Lubera Agnieszka 1312, 8660
 Lubetkin Cywia 10276
 Lubiąż, pow. wołowski 1651, 2111, 4146
 Lubicz Górny, pow. toruński 3314
 Lubieniecka Małgorzata 5472
 Lubieniecki Paweł 5602
 Lubieniecki Stanisław 7792, 7793
 Lubieniecki Zbigniew 9839
 Lubięń Kujawski, pow. włocławski 9948
 Lubiewo, pow. strzelecko-drezdencki 5312
 Lubik Maciej, rec. 2907
 Lubimow Mikołaj 9652
 Lubin, woj. dolnośląskie 367, 4716
 Lubina Michał 3144, 3145
 Lubinus Eilhard 2918, 7722
 Lubiń, pow. kościański 856, 5381
 Lubińska Natalia 3146

- Lublin 101, 340, 350, 353, 354, 454, 465, 520, 536, 542, 559, 629, 694, 908, 944, 985, 994, 1032, 1033, 1034, 1035, 1159, 1328, 1515, 1516, 1517, 1518, 1519, 1520, 1521, 1698, 1791, 1802, 1882, 1949, 1984, 1990, 2256, 2260, 2267, 2271, 2573, 3281, 3297, 3302, 3319, 3332, 3461, 3462, 3536, 3562, 3565, 3573, 3621, 3622, 3668, 3687, 3698, 3772, 3956, 3970, 3990, 4002, 4184, 4187, 4195, 4212, 4214, 4221, 4256, 4313, 4317, 4321, 4380, 4478, 4487, 4554, 4633, 4736, 4894, 5032, 5252, 5588, 5695, 5706, 5929, 5961, 6010, 6687, 6923, 7326, 7363, 7523, 7751, 7785, 7977, 8099, 8185, 8235, 8305, 8513, 8638, 8702, 8704, 8839, 9093, 9101, 9188, 9283, 9490, 9657, 9809, 10081, 10118, 10129, 10155, 10474, 10486, 10545, 10546, 10679, 10711, 10787, 10855, 10916, 10919, 10920, 11008, 11154, 11157, 11173, 11249, 11260; Czechów 7062; dystrykt 10184; gubernia 5588, 8748; Lubelszczyzna 992, 1836, 2270, 2302, 2501, 2513, 3281, 3289, 3298, 3772, 4968, 4997, 5611, 5898, 7058, 7252, 7281, 7363, 8761, 9212, 9513, 9731, 9752, 9841, 10086, 10118, 10178, 10278, 11154; obóz Majdanek 9768, 9778, 9830, 9975, 9993; parafia 6687; Podzamcze 1979; Sławinek 4323; unia 675, 755, 773, 850, 859, 1080, 1522, 1630, 1903, 3300, 3918, 5175, 6963, 7599, 7600, 7659, 7810, 7825, 7831, 8149
- Lublin w kulturze, kultura w Lublinie 5588
- Lublin we wrześniu 1939 r. 10118
- Lubliniec, woj. śląskie 4725, 4877; powiat 6122
- Lubno, pow. wałecki 2190; Omulno 4706
- Lubocki Adam 6992
- Lubomierz, pow. lwówecki 10345
- Lubomirscy, ród 1234, 4173, 5746
- Lubomirska Anna z Branickich 8732
- Lubomirska Izabela Elżbieta 4553
- Lubomirska Maria z Branickich 7201
- Lubomirska Urszula z Branickich 7675
- Lubomirska Zofia z Opalińskich 4688
- Lubomirski Jerzy Ignacy 4349
- Lubomirski Jerzy Sebastian 7860
- Luboń, pow. poznański 231, 11313; Żabikowo 10833
- Luboński Paweł, red. 202
- Lubostroń, pow. żniński 4166, 4298
- Lubowicka Alicja Marika, red. 1369
- Lubowidzka Jadwiga z Ostrowskich 8476
- Lubowiecka Marzena 4938
- Lubraniec, pow. wrocławski 3755
- Lubrański Jan 7968
- Lubsza, pow. lubliniecki 5392
- Lubuska ziemia 1844, 1898, 2350, 3319, 3322, 3877, 4742, 4743, 4827, 4979, 10527, 10694, 10883, 10931, 11017, 11067
- Lubuskie Nadodrze 4076
- Lubuskie województwo 4325, 5050, 7166, 7329
- Lubycza Królewska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 4916, 8788, 9591, 9592; region 7063, 10361
- Lucice zob. Wieleci
- Luczys Piotr 2423
- Ludmiła Czeska, św. 2884
- Ludolf z Żagania 7432
- Ludorowska Halina 2676
- Ludorowski Grzegorz, red. 2676
- Ludorowski Lech, red. 2676
- Ludorowski Leszek A., red. 2676
- Ludovico Sforza, książę Mediolanu 3015
- Ludowingowie 7506
- Ludowy Klub Sportowy „Viktoria” w Szadku 1693
- Ludwicki Konrad 3834
- Ludwiczak Beata, red. 3513
- Ludwik II, książę brzeski 7497
- Ludwik XIV, król francuski 1380
- Ludwik XV, król francuski 1983
- Ludwik von Erlichshausen, wielki mistrz krzyżacki 7457
- Ludwik Węgierski 7431
- Ludwika Maria Gonzaga, królowa 728, 7884, 7911, 8076
- Ludwika Maria Gonzaga (1611–1667). Między Paryżem a Warszawą 7884
- Ludwikowice Kłodzkie, pow. kłodzki 3105
- Ludwikowski Rafał 9425
- Ludwikowski Wiktor 5839
- Ludwiński Jerzy 10626
- Ludzia Stanisław, pseud. Harnaś 6442
- Ludzie i czasy 7053
- Ludzie lotnictwa i miejsca pamięci 5232
- Ludzie Sierpnia '80. 10364
- Ludzie TNP 5796
- Ludziejewski Zdzisław 5068
- Lühe Irmela von der, przedm. 3921; red. 3921
- Luizjana 3013
- Lukanc Maja 3282
- Lukasz Katarzyna 9426
- Lukian z Samosat 8027
- Luković Dagmara 11276
- Luks Krzysztof 9427
- Luksa Katarzyna 3286
- Luksemburg Róża 5139, 8462
- Luksemburgowie 707, 3298, 4957
- Lul Marcin 8821; przedm. 8821; red. 8821
- Lulewicz Dominik 1500
- Lulewicz Henryk 6443; oprac. 3301
- Lulińska-Chylińska Bogumiła 10119
- Luliński Anzelm 10119
- Luminarze nauki Uniwersytetu Poznańskiego 5797
- Lund, Szwecja 9802
- Lunéville, Francja 7712
- Lungin Pavel Semëonovič 4449
- Lurski Franciszek 6444
- Lusa Dariusz 4718
- Lusek Joanna 870, 3647, 3648, 5585; oprac. 1727, 9819; red. 2400
- Lusowo, pow. poznański 5492, 11337
- Lustracja cel i myt małopolskich z 1565 r. 7588
- Lustracje starostwa konińskiego z 1765 r. 7589
- Luśtoń Karina 3566
- Luter Marcin zob. Luther Martin
- Luteranizm w kulturze Pierwszej Rzeczypospolitej 7885
- Luther Martin 2599, 5327, 5455, 7839, 7945, 7967
- Lutomiersk, pow. pabianicki 3574
- Lutomierski Marcin 3428; red. 3428, 5608
- Lutosławscy, rodzina 5131, 5983
- Lutosławski Wincenty 5598
- Lutosławski Witold 4542, 4555
- Lutostańska Alicja 11159
- Lutyce zob. Wieleci
- Luzar Marian 6445
- Luzino, pow. wejcherowski 9975
- Lwowanie w świecie 5798
- Lwowska archidiecezja 5322, 5472, 7446, 7619, 7671
- Lwowska eparchia 3281, 7645
- Lwowskie województwo 5075, 8457, 9353, 9522
- Lwów, Ukraina 241, 684, 753, 1039, 1117, 1118, 1142, 1808, 1838, 1839, 1855, 1904, 1917, 2022, 2219, 2471, 2537, 2573, 2630, 3049, 3285, 3302, 3452, 3495, 3496, 3583, 3585, 3601, 3615, 3666, 3701, 3710, 3803, 3832, 3979, 3980, 4000, 4009, 4025, 4043, 4051, 4061, 4107, 4109, 4203, 4212, 4222, 4270, 4467, 4517, 4545, 4551, 4577, 4753, 4878, 4956, 5093, 5151, 5168, 5186, 5214, 5249, 5256, 5322, 5358, 5410, 5585, 5615, 5633, 5682, 5785, 5798, 5802, 6038, 6182, 6652, 6673, 6685, 6751, 6763, 6849, 6864, 7064, 7065, 7573, 7605, 7623, 7635, 7714, 7715, 7830, 7937, 7957,

- 7962, 8231, 8263, 8265, 8305, 8354, 8363, 8386, 8428, 8447, 8508, 8524, 8534, 8561, 8663, 8672, 8732, 8801, 8838, 8874, 8903, 8904, 8933, 9056, 9068, 9078, 9082, 9102, 9105, 9246, 9270, 9348, 9353, 9396, 9436, 9452, 9481, 9506, 9516, 9589, 9621, 9634, 9738, 9741, 9800, 9951, 10143, 10148, 10386, 10449, 10696, 10753, 10874, 11157, 11331; Podzamcze 5513; region 3154, 9102, 9247;
- Lwówek, pow. gostyński 3346
- Lwówek Śląski, woj. dolnośląskie; Płakowice 10746
- Lyszczyna Jacek 3902
- Lyszczyna Marek, wyd. 916
- Łaba; dolna 7383
- Łabarewski Radosław 4186
- Łabęcki Wiesław 6753
- Łabędzka Barbara 9428
- Łabędź Krzysztof 10896
- Łabiński Kazimierz 6446
- Łabiszyn, pow. żniński 4955
- Łabno Kamila 10786; rec. 3895
- Łaborewicz Edyta 6594
- Łaborewicz Ivo 3560, 4712, 7025; przedm. 7025; red. 7025
- Łabuda Piotr 5330
- Łabunie, pow. zamojski; gmina 10139
- Łabuszewski Tomasz 3395, 5990, 10872; red. 11126; wyd. 10872
- Łabuz Paweł 4710
- Łabuz Rita 4263
- Łach Halina 1886, 1887, 5203
- Łach Janusz 2473
- Łach Wiesław Bolesław 3303, 5203, 10120
- Łachacz Magdalena 10711
- Łachowski Maciej 10787
- Łada Marcin 1834
- Ładoń Tomasz 2636, 2778
- Ładoś Aleksander 5793, 6447
- Ładoś Sebastian 6447
- Ładysz Bernard 4508
- Ładyżyński Andrzej 3463, 8661
- Łągiewniki, pow. dzierzoniowski; gmina 7066
- Łągiewski Maciej, przedm. 1616
- Łagoda Czesław 9748
- Łagodzińska-Pietras Anna 757
- Łagoda Krzysztof 10788, 10789, 10790
- Łagów, pow. kielecki 10697
- Łagów, pow. świebodziński 8145
- Łaguń Genowefa 6448
- Łajczak Adam 6489
- Łajtar Adam 2548
- Łakomska Bogna 2551
- Łambinowice, pow. nyski 165; obóz Lamsdorf 6028, 6469, 8273, 9106
- Łambinowicki Rocznik Muzealny 165
- Łaniecki Sławomir 5211; red. 5211
- Łaniewski Aleksander 2968, 8662
- Łanoszka Ewa, tł. 6181
- Łanuszka Magdalena 1190, 2779, 4214
- Łańcut, woj. podkarpackie 1160, 1523, 6022, 7221; region 1160, 6022, 9873
- Łapa Małgorzata 4896
- Łapanów, pow. bocheński; region 8261
- Łapicz Czesław, rec. 3833
- Łapińska Jolanta 1217
- Łapiński Dariusz 5309
- Łapiński Krzysztof 11277
- Łapiński Piotr 5990
- Łapisz Czesław, red. 8259
- Łapo Jerzy Marek 2502, 9429; red. 6055
- Łapot Mirosław 3601, 8663
- Łapott Jacek 2531
- Łaptos Józef 2553; rec. 3209; wyd. 9755
- Łarionow Dominika 4495
- Łasicki Jan 7590
- Łasisz Magdalena 1354
- Łask, woj. łódzkie; Kolumna 7067; powiat 7073
- Łaskarzewska Hanna 5799
- Łaski Jan (1454–1531) 2002
- Łaski Marek 7886
- Łassa Antoni 10745
- Łastawski Kazimierz 5148
- Łastowiecki Janusz 4065
- Łastowski Wacław 8579
- Łaskiewicz Hubert 8053
- Łaskiewicz Tomasz 5154, 8944
- Łaszycy Edward 6966
- Łatak Kazimierz 2013; oprac. 3263; tł. 3263
- Łatgalia 683, 2039, 4737, 7797, 8809
- Łatka Rafał 516, 547, 5066, 6902, 10567, 10745, 10791, 10792, 10793, 10794, 10795, 10796, 10797, 10896, 10943, 11075; przedm. 11075; red. 10745, 10871, 10943, 11075; wyd. 10377, 10428
- Łatyzonek Oleg 3279
- Ławecka Dorota 2379
- Ławki zob. Skierniewice
- Ławniczak Artur 5139
- Ławniczak Remigiusz 10798
- Ławreszuk Marek 11278
- Ławrynowicz Olgierd 7092
- Ławrynowicz Witold J. 2969
- Ławski Jarosław 3907, 3949; rec. 3896; red. 3356, 3357, 3949
- Łazarewicz Cezary 10121
- Łazarowiczowie, rodzina 5961
- Łazarski Dariusz, oprac. 4772; red. 4772
- Łazarz Beata, red. 4151; współpr. 8184
- Łazicka Małgorzata 1187
- Łaznów, pow. tomaszowski, woj. łódzkie 8976
- Łazuga Waldemar 7041
- Łażany, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 4436
- Łącki Leonard 6449
- Łącko, pow. nowosądecki 94, 5683, 7539, 10762, 11219; region 1768, 2082, 7539, 10762
- Łączka, pow. wyszkowski; region 8895
- Łączki Kucharskie, pow. ropczycko-sędziszowski 9108
- Łączkowska Felicja 6450
- Łączkowski Wojciech 5185
- Łączyńska-Bartoszek Ewa, wyd. 7586
- Łączyński Andrzej 5184
- Łączyński Krzysztof 5129
- Łąka, pow. pszczyński 9027
- Łbik Lech 7404; red. 1838
- Łbik Maria 9840
- Łebkowska Anna 6960
- Łebsko, jezioro w woj. pomorskim 10394
- Łekno, pow. wągrowiecki 5331, 7340
- Łemkowie – swoi czy obcy? 3322
- Łemkowszczyzna, Łemkowie 1645, 2315, 2428, 2452, 2464, 3310, 3322, 3324, 3325, 3350, 3788, 4120, 7043, 7092, 9104, 9368, 10312, 11077, 11283
- Łempicka Tamara 5814, 6451
- Łempicki Michał 6452
- Łepkowski Józef 1778, 2449, 8654
- Łeszczyński Grzegorz, red. 10446
- Łęcki Tomasz 1229, 8512
- Łęczek Ireneusz 7159
- Łęczna, woj. lubelskie 172, 944, 1694, 4280, 9057, 9155, 10135, 10177, 10916; Podzamcze 7394; region 385
- Łęczna i Łęcznianie 1694
- Łęczna w świetle meldunków policyjnych 9057
- Łęczuk Paweł 11162
- Łęczycy, woj. łódzkie 1036, 3299, 4940, 5509, 7068, 7493; księstwo 3299; powiat 7073, 9406; region 4745, 7068
- Łęczycy. Szkice o przeszłości 7068
- Łęg Tarnowski, pow. tarnowski; Zamoście 5315
- Łęgocka-Bartczak Dorota 5257
- Łęgwik Renata 9193
- Łepicki Lech 7060
- Łętocha Rafał 4866
- Łętowski Stanisław 7768
- Łobodowski Józef 9386, 10711
- Łobodzińska Patrycja 4113
- Łobos Ignacy 5329

- Łobos-Kubiś Magdalena 4895
 Łoboz Małgorzata 8664
 Łobżenica, pow. pilski; gmina 5758
 Łochowscy, rodzina 5730
 Łochowska Barbara 5630
 Łochów, pow. węgrowski 5730
 Łodziński Sławomir 2393, 3323
 Łojek Jerzy 7887
 Łojko Jerzy 7142, 8138
 Łojko Majka 4900
 Łomianki, pow. warszawski zachodni 11161
 Łomniczka, prawy dopływ Łomnicy 4712
 Łomża, woj. podlaskie 1231, 3318, 5131, 6904, 7069, 9033, 11303, 11335; gmina 5132; powiat 6962; region 5066, 5131, 9916
 Łomżyńska diecezja 11225
 Łonak Wojciech A. 362, 2192, 2219
 Łopatecki Karol 2269, 3279, 5233, 7888, 7889, 7890, 7891; polem. 5233
 Łopatka Władysław 4613
 Łopatkiewicz Piotr 625, 8016; oprac. 1762; przedm. 8016; red. 8016
 Łopatkiewicz Tadeusz 625, 8016; oprac. 1762
 Łopatowska-Romsvik Dagmara 2602
 Łopatyńska Hanna M. 1559; przedm. 1564; red. 1564
 Łopienka, pow. leski 4173
 Łopienno, pow. gnieźnieński 5909
 Łopuski Lech 1234, 3147
 Łopuszański Piotr 8665, 8666
 Łopuszno, pow. kielecki; gmina 7070
 Łosice, woj. mazowieckie 3572, 9055, 10157; getto 9055; region 4266, 5321
 Łosiewicz Małgorzata, przedm. 4069; red. 4069
 Łosiński Augustyn 5420, 6661
 Łosiński Władysław 2353, 2780
 Łosowska Anna 944, 985, 6413; oprac. 7293; wyd. 7293
 Łosowski Janusz 454, 500, 944, 4737, 7892, 7893, 7894; rec. 8295; wyd. 7622, 8201, 9057
 Łoś Jan Stanisław 10880
 Łoś Maria Immaculata 1437
 Łoś Zofia, współpr. 10299
 Łoś-Nowak Teresa, przedm. 5152; red. 5152
 Łotwa 683, 1607, 1903, 2039, 3120, 3133, 3297, 3901, 5237, 8809, 9237, 9751, 9880
 Łotysz Sławomir 10185
 Łowicz, woj. łódzkie 1524, 3281, 3299, 4028, 4215, 4338, 4377, 4540, 5425, 6725, 7071, 7072, 7907, 8963; powiat 7073; region 2463, 9025
 Łowiectwo w wielu obszarach kultury 1570
 Łowisz Małgorzata 6988
 Łowkiel Danuta 4516
 Łowkiel Magdalena 4516, 4563
 Łozina, pow. wrocławski 7210
 Łożyńska Maja 1695
 Łożyński Jan 1695, 1696, 6610
 Łożyński Józef 10711
 Łożyński Zygmunt 6453
 Łożyński Krzysztof 7895
 Łódzka diecezja 5469
 Łódzkie województwo 242, 4364, 5921, 7073
 Łódź 53, 90, 242, 439, 466, 469, 565, 573, 588, 589, 600, 603, 604, 608, 622, 726, 797, 808, 933, 997a, 1037, 1038, 1039, 1525, 1526, 1781, 1838, 2180, 2460, 2657, 3280, 3299, 3332, 3488, 3516, 3531, 3601, 3632, 3685, 3707, 3887, 3956, 3986, 4105, 4117, 4131, 4176, 4187, 4296, 4300, 4333, 4487, 5092, 5187, 5257, 5592, 5611, 5966, 6155, 6835, 7073, 7074, 8305, 8306, 8352, 8371, 8390, 8408, 8510, 8530, 8742, 8836, 8862, 8869, 8945, 8965, 9476, 9554, 9568, 9610, 9635, 9775, 9827, 9834, 10170, 10657, 10680, 10772, 10773, 10845, 10890, 10939, 11078, 11293; Chojny 7075; getto 2206, 2207, 9795, 9804, 9894, 10113, 10268; Radogoszcz 9888, 10052, 10090, 10170, 10171; region 3936, 5092, 5966, 8836, 10554; Ruda Pabianicka 7076; Widzew 2172, 4371
 Łódź U Like 4333
 Łuba Joanna 1085
 Łubcze, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 5086
 Łubczyk Grzegorz 6731
 Łubianka, pow. toruński 5864
 Łubieniewska Ewa 4473, 4474
 Łubiński Henryk Jan 8647
 Łubnice, pow. wieruszowski 4214
 Łubocki Jakub Maciej 611, 612, 909
 Łucejko Jeannette 7273
 'Łucja Charewiczowa' Seminar in History of Women and Gender 349
 Łuck, Ukraina 5471, 7772, 9871
 Łucka diecezja 3281, 7015
 Łucyan Magda 10122
 Łuczak Agnieszka 1437, 10872
 Łuczak Aleksander, red. 238
 Łuczak Andrzej 3319
 Łuczak Anna 7267
 Łuczak Barbara, oprac. 380
 Łuczak Jarosław 5107, 5956
 Łuczak Maciej 3612, 4614
 Łuczak Marek 7172
 Łuczak Ryszard 4538
 Łuczak Sławomir, wyd. 7562
 Łuczak Teresa 8667
 Łuczkiiewicz Piotr 437
 Łuczkowski Jan 7109
 Łuczkowski Marcin 7109
 Łuczyk Wojciech 8457
 Łuczyńska-Bystrowska Justyna 4032
 Łuczyński Romuald Mariusz 4334, 10799, 10800
 Łuczyński Tarsycjusz 6454
 Łuczywo Helena 6411
 Łuć Ireneusz Adam 2781
 Ługowska Jolanta 1411
 Ługowska Urszula 2532; red. 2532
 Ługowski Piotr 7896
 Ługów, pow. strzelecko-drezeński 3322
 Łukańko Bernard 5001
 Łukarska Beata 3834
 Łukarzewska-Haberkowa Justyna, red. 5472
 Łukasiewicz Dariusz 2603, 8668, 8669
 Łukasiewicz Ignacy 1323, 4945, 6455
 Łukasiewicz Małgorzata, tl. 10218
 Łukasiewicz Maria 5662, 6029
 Łukasiewicz Sławomir 6405; przedm. 5091; red. 947, 5091
 Łukasik Marzena, red. 3518
 Łukasik-Duszyńska Monika 7205
 Łukasiewicz Agata 4475
 Łukasiewicz Antoni B. 3787
 Łukasiewicz Bohdan 6456
 Łukasiewicz Jadwiga W. 4677
 Łukasiewicz Jerzy 10559
 Łukasiewicz Olgierd 4438, 4454
 Łukaszevska Anna 571
 Łukaszevska-Haberkowa Justyna 5472, 7897, 8015, 8670
 Łukaszewski Jakub 4011
 Łukaszewski Jerzy 8667
 Łukaszewski Marcin Tadeusz 4527, 4571; red. 6515
 Łukaszewski Wojciech 10801, 10802
 Łukaszk Małgorzata, współpr. 4048
 Łukawski Krzysztof 3707; oprac. 5118
 Łukomiak Karol, red. 5595
 Łukomski Grzegorz 6793; oprac. 5127
 Łukowczyk Czesław 5184
 Łukowska Maria 2577
 Łukowski Ryszard 4438
 Łukowski Wojciech, rec. 7141
 Łuków, woj. lubelskie 3332, 9988; region 83, 7077, 7358
 Łukta, pow. ostródzki; komornictwo 4748, 7704; parafia 7704
 Łunkiewicz Edward 8671
 Łupienko Agnieszka, red. 8306
 Łupienko Aleksander 3280, 8305, 8306, 8672; przedm. 8305; rec. 8801; red. 8305
 Łupiński Józef, red. 5319
 Łuszczykiewicz Władysław 5331, 5807
 Łuszczyna Marek 10803

- Łuszczynska Małgorzata 2875
 Łuszczynski Artur 2875
 Łużecki Stanisław Karol 7886
 Łużna, pow. gorlicki 8449
 Łużyce, Łużycanie 453, 496, 2528, 2530, 2717, 2967, 3182, 3193, 6480, 7417, 10895; Górne 707, 5060
 Łużyńska Ewa 5331
 Łużyński Wiesław 6379
 Łyczak Bartłomiej 1971, 7898
 Łyjak Wiktor Zygmunt 4539, 4540, 8673
 Lyko Antoni 7702
 Lyko Augustyn 5317, 6013
 Lyko Krzysztof 8674; wyd. 8290
 Łysa Góra (Święty Krzyż, Łysica, Łysiec), szczyt w Górach Świętokrzyskich 5385, 8598, 9428
 Łysak Katarzyna 9430
 Łysakowska Agata 2014
 Łysakowska Hanna 5857; oprac. 5856, 5857; przedm. 5856, 5857
 Łysakowska-Trzoss Agata 978
 Łysejko Apoloniusz 1697
 Łysek Jan 3836
 Łysiak Marian 7899
 Łysiak Waldemar 5108
 Łysica zob. Łysa Góra
 Łysiec zob. Łysa Góra
 Łysiec, Ukraina 7595
 Łysik Joanna 4867
 Łysik Magdalena 7802
 Łysik Marian 4867
 Łysik Sława 4867
 Łysik Stefan 545, 5518
 Łysik Sylwia 4867
 Łysko Marcin 324, 9431
 Łyson Rafał 8778
 Łyszczarz Michał 5949
 Łyszczowska Aldona 1339, 4335, 5424; red. 95
 Łytwin Mykoła zob. Litvin Mikola Romanovič
 Łyżwa Edyta 4920
 Maãkowskij Vladimir Vladimirovič 9636
 MacBride Anda, tł. 9922
 Macchi Alberto 4127, 5447
 MacCracken James 10948
 Macedo António de Sousa de 2636
 Macedonia 2798, 2807, 3340
 Macedonia Północna 2807
 Macew, pow. pleszewski 7048
 Machaj Hanna 1994
 Machaj Łukasz 5139
 Machajewski Henryk 2332, 2548, 7405; red. 2332
 Machajski Jan Waław 3283, 5193
 Machaliński Zbigniew 4999; rec. 1277
 Machalski Henryk 8409
 Machalski Jan 6457
 Machalski Paweł 10896
 Machay Ferdynand 5801
 Machcewicz Anna 10804; wyd. 10370
 Machcewicz Paweł 1279, 5091
 Machejek Władysław 6458
 Machel Henryk 3601
 Machi Karol 7025
 Machiavelli Niccolò 2540, 2666, 5074, 7900
 Machlarz Helena 9841
 Machnac Jerzy 2720
 Machniak Arkadiusz 9432, 10805; wyd. 10387
 Machniak Jan 6325
 Machnicka Violetta, red. 272
 Machnik Jan 7265; red. 7265
 Machnowska Julia 10806
 Machnów Stary, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 7363
 Macholak Jan 962
 Machowska Magdalena 3319, 3336
 Machowski Ignacy 10861
 Machowski Tomasz 7021
 Machul-Telus Beata 3336; przedm. 3336; red. 3336
 Machulak Mieczysław 7157
 Machura Zdzisław, wyd. 10452
 Maciak Dariusz 10807
 Maciak Maria, red. 3538
 Maciakowska Zofia 2630, 6994
 Maciaszczyk Bronisław 6200
 Maciaszek Karolina 7406, 10123
 Maciąg Anna 870, 5036
 Maciąg Monika, red. 2571
 Maciąg Paweł 2618
 Maciągowski Marek 6971
 Maciątek Stanisław 10039
 Maciej Miechowita zob. Maciej z Miechowa
 Maciej z Gołańczy 5211
 Maciej z Miechowa 741, 5925, 7085
 Maciejczyk Robert 5987
 Maciejewska Anna 7900
 Maciejewska Emilia, tł. 4821
 Maciejewska Iwona 3969
 Maciejewska Małgorzata 7171
 Maciejewska Olga 1836
 Maciejewski Bartłomiej 3764
 Maciejewski Jakub 2331, 8715
 Maciejewski Jerzy Konrad 5151
 Maciejewski Maciej 767
 Maciejewski Marek 2668, 5139; red. 5139
 Maciejewski Mirosław 6259
 Maciejewski Tadeusz 2560, 2604, 5026; red. 2560, 5026
 Maciejewski Wojciech 5068
 Maciejko Karol 1040; wyd. 10404
 Maciejowice, pow. garwoliński 5282
 Maciejowski Jan 10816
 Maciejowski Maciej 2713, 6685
 Macierewicz Antoni 5101, 5129
 Macieszka Aleksander 6459, 8742
 Macieszyna Maria 9259
 Maciszyn Joanna 1838
 Macińska Urszula 6460
 Macioł Daniel 7901
 Maciuk Igor 3299
 Mačiulis Dangiras 1888, 5111
 Maciuszko Janusz Tadeusz 5455
 Macjon Józef, tł. 7559
 Mackiewicz Beata 6902, 10943; red. 10445
 Mackiewicz Edward 5800
 Mackiewicz Józef 3848, 11075
 Mackiewicz Maksym 7267
 Mackiewicz Michał 1384, 1586, 1979, 2970
 Mackiewicz Stanisław Cat- 5087
 Mackiewicz Zygmunt 6966
 Mackinder Halford John 3271
 Mackrott Henryk 8963
 Macyra Roman 4896, 8945, 9555, 10942
 Macyszyn Jacek 1231, 5279, 5987
 Maczek Stanisław 5214, 8629, 10124
 Maćkowiak Anna 7053
 Maćkowiak Barbara 4868
 Maćkowiak Bartosz 3467
 Maćkowiak Marek Janusz 7166
 Maćkowiak Tadeusz 4300
 Maćkowiak Zenon 3467
 Maćkowski Tomasz 850, 2130, 5241
 Madaj Lucyna ze Stępniowskich 9842
 Madajczyk Piotr 5149, 9975, 10273; rec. 10606; red. 5078
 Madden Ray J. 9857
 Madecki Roman 3031
 Madej Anna 2782
 Madej Czesław Dominik 8383
 Madej Grzegorz 1453, 4194, 4957, 5488, 6162, 9963; przedm. 9963; red. 9963
 Madej Leszek 2971, 2972
 Madej Małgorzata 10808
 Madej Michał 2680, 2876, 5630
 Madej Paweł 2346
 Madej-Borychowska Joanna 2877
 Madej-Janiszek Regina 5093, 9433
 Madeja Karolina 7407
 Madeja-Grzyb Magdalena 1134
 Madeja-Kulecka Urszula, współpr. 10421
 Madejczyk Dariusz, oprac. 5492
 Madejska Katarzyna, oprac. 1628
 Madejski Eligiusz 4615
 Madejski Marcin 2220
 Madejski Paweł 2783
 Madela Kazimierz 7408
 Madela Raoul Sergiusz 6461
 Madoń Mitzner Katarzyna 5151
 Madryt 4235, 7840, 8829
 Madyda Aleksander, wyd. 10328
 Madyda-Legutko Renata 2548
 Madys Agnieszka 2531
 Maeterlinck Maurice 2554
 Maetzig Kurt 3029
Magazyn Numizmatyczny 166, 11336

- Magda-Nawrocka Marlena 1288, 7166
 Magdalenki od Pokuty 5362
 Magdoń Jacek 6437
 Magdzińska Anna 3332
 Magia instrumentów 1364
 Magier Angelika 4554
 Magier Dariusz 979, 980, 985, 8675; przedm. 985; rec. 220; red. 985
 Magier Eryk 981
 Magiera Elżbieta 9434, 9435, 9610, 11132
 Magiera Maria 7147
 Magiera Mateusz 10809
 Magiera Paweł 3296
 Magierowa Barbara, il. 7104
 Magierska Ewa, red. 7122
 Magierski Tomasz, współpr. 9906
 Magnuszewski Dominik 8821
 Magoń Jacek 7221
 Magowska Anita 438, 6880, 6921, 7902, 8676, 10015; rec. 2618; red. 87, 3510
 Magryś Roman 9217
 Magurski Park Narodowy 6489
 Magura Justyna 9436
 Mahnač Aláksej 3464
 Mahomet 2840
 Mai Izabela 4230
 Maibomius Joannes Heinrich 3002
 Maida Adam Joseph 5987
 Maik Jerzy 2341, 2365; przedm. 2333
 Maiński Dominik 2129
 Maisons-Laffitte, Francja 944
 Maître Joseph de 2667
 Maj Bronisław 4378
 Maj Elżbieta A. 8677
 Maj Ewa 2542, 3302, 9437
 Maj Joanna 3823
 Maj Józef Roman 6250
 Maj Konrad 7080
 Maj Maciej 1698
 Maj Stanisław 6359
 Majaczevice, pow. sieradzki 3299
 Majcher Grażyna, tl. 5638
 Majcher Krystyna 6462
 Majcher-Ociesa Edyta 558, 9150, 9438; przedm. 10184; red. 1893, 10184
 Majcherek Ewa Elżbieta 3592, 7166; red. 31
 Majcherek Henryk 10852
 Majchrzak Bogdan 6463
 Majchrzak Grzegorz 5066, 10810, 10811, 10812, 10896; wyd. 10334
 Majchrzak Iwona 2418
 Majchrzak Józef 4554
 Majchrzak Marianna 4545
 Majchrzak-Węgrzynek Alicja 1671
 Majchrzyk Konrad 4336
 Majczyk Joanna 5850
 Majda Tadeusz 4234; red. 4234
 Majdan Górny, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 6375, 6481
 Majdan Królewski, pow. kolbuszowski; parafia 7013
 Majdan Sopocki Pierwszy, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 7078
 Majdan Zbydniowski, pow. stalowowolski 8604
 Majdan-Sielec, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 9841
 Majdanek zob. Lublin
 Majdański Kazimierz 10567
 Majdański Stanisław 3461, 3462
 Majdecka Lidia, red. 1761
 Majdrowicz Maria, wyd. 6850
 Majer Artur, przedm. 4504; red. 4504
 Majer Edmund 6464
 Majer Piotr 4997, 10813; red. 4997
 Majer Tomasz 11162
 Majeranka, Litwa 5187
 Majerowa Emilia 8174
 Majerski Paweł 9217
 Majerski Stanisław 7221
 Majerski Tadeusz 4551
 Majewicz Alfred Franciszek 1488; wyd. 8199
 Majewska Anna 7092
 Majewska Ewa 4753
 Majewska Gabriela 7903
 Majewska Helena 9058
 Majewska Joanna 3903
 Majewska Ludwika 3273
 Majewska Natasza 8678
 Majewska Zofia 3353
 Majewski Andrzej 10080
 Majewski Andrzej Adam 7904, 8053
 Majewski Erazm 8605
 Majewski Franciszek, pseud. Słony 6465, 10578
 Majewski Jan 2587
 Majewski Jerzy Stanisław 4352, 4476, 8679
 Majewski Józef 2683
 Majewski Marcin (ur. 1974) 5187; przedm. 9037
 Majewski Marcin (ur. 1975), red. 268
 Majewski Marcin Łukasz 7905, 7906, 7907, 9439
 Majewski Marek 6980
 Majewski Mariusz Wojciech 9440; polem. 9440
 Majewski Michał 3334
 Majewski Piotr 4214, 4337; red. 179, 1231, 4214
 Majewski Piotr Maciej 3148, 5091
 Majka Aneta 4651
 Majka Jerzy 9735, 10124
 Majka Piotr 5279
 Majka Roman 982, 991, 3149
 Majka Witold 4651
 Majkowska Aleksandra 2474
 Majkowska Franciszka 10429
 Majkowska Rita 997a, 1026
 Majkowski Dariusz 7130
 Majkowski Grzegorz, rec. 1400
 Majkowski Krzysztof 10814
 Majkowszczy Darg zob. Majkowski Dariusz
 Majkut Stanisław 4338, 5425
 Majoch Sławomir 1971, 4214
 Majorek Bartosz 1967
 Majorek Magdalena 7092
 Majorov Aleksandr Vāčeslavovič, współpr. 7288
 Majowie 2573, 2819, 2860
 Majsnerowski Kalikst 5753
 Majsnerowski Stanisław 5753
 Majzel Zygmunt 9843
 Majzner Robert 5226, 9441, 9442, 9735
 Makacewicz Igor 598
 Makal Piotr 11190; red. 11190
 Makala Rafał 8305
 Makar Jan 10125
 Makar Ūrij Ivanovič 10125
 Makarczyk Anna, wyd. 7543
 Makarczyk Irena 341, 768, 7908
 Makarewicz Jan 8821
 Makarska Anna 5490
 Makarska Renata 11063; przedm. 3866; red. 3866
 Makaruk Anna Róża 4900
 Makaruk Danuta, oprac. 7140
 Makaruk Maria 3907, 10815, 10816; red. 3948
 Makiewicz Tadeusz 6466, 7258
 Makiłta Dariusz 5037, 7909, 7910, 8015, 9544
 Makles Karol 4012
 Makomaska Ewa 6232
 Makosz Dariusz 4172, 4345
 Makowicz-Kmieciak Aleksandra 2038, 4339
 Makowicz-Poliszot Danuta 7262, 7265
 Makowieccy, rodzina 8260
 Makowiecka Marzenna 7264, 7520
 Makowiecki Daniel 2341, 2365, 2372, 7092, 7264, 7324, 7334
 Makowska Anna 4573
 Makowska Iwona, współpr. 9109, 9927
 Makowska Joanna 3641
 Makowska Maria 6530
 Makowska Urszula 4450, 4495
 Makowski Adam (ok. 1575–1657) 4957
 Makowski Adam (ur. 1963) 10817, 10818; red. 277
 Makowski Andrzej 3288, 4999, 5286
 Makowski Jerzy Janusz 10254
 Makowski Marek 10552
 Makowski Mariusz 50, 198, 1464, 4194, 6467, 10352; red. 10352
 Maków Podhalański, pow. suski 5293, 9488; region 5908
 Makówka Magdalena 5103
 Makówka-Kwapisiewicz Anna 9978

- Makro Anna 5595
 Maksimiuk Diana 5979
 Maksimowicz Krystyna 5602
 Maksymczak-Żyła Małgorzata 7155
Maksymilian (czasopismo) 5545
 Maksymilian I, cesarz Meksyku 5900
 Maksymilian II Emanuel Wittelsbach, elektor bawarski 2138
 Maksymilian Gierymski (1846–1874). Katalog dzieł zebranych 1699
 Maksymilian Maria Kolbe, św. 6468, 6469, 6470
 Maksymian I Trak, cesarz rzymski 2805
 Maksymiuk Jan 11127
 Maksymiuk Katarzyna 2539; red. 2539, 5903
 Maksymiuk-Pacek Beata 4554
 Maksymowicz Anitta 1627, 2696, 3369, 3396; tł. 10320; wyd. 10320
 Maksymowicz Maciej 1470
 Maksymowicz Sławomir Jan 1041, 5203
 Makuch Marcin 7051, 10134
 Malajka Dariusz 5385
 Malak Edward 5118, 5961, 10185
 Malalas Joannes 2857
 Malanowska Irena 3695
 Malanowski Andrzej 4888, 4889
 Malarz Stanisław 6961
 Malasińska-Nagórny Agata 4710
 Malatyński Jerzy 1700
 Malbork, woj. pomorskie 1234, 1527, 1528, 1529, 1797, 1960, 2219, 2259, 4166, 4289, 5215, 7982, 7983, 8152, 8355, 8375, 8793
 Malchow, Niemcy; obóz 9785
 Malczewska Joanna 6956
 Malczewska Wanda 5687
 Malczewska-Pawelec Dorota 3173, 3298, 6774
 Malczewski Eugeniusz, red. 5201
 Malczewski Jacek 643, 1999, 2666
 Malczewski Jacek (1854–1929) 4174, 4490, 6615, 8523
 Malczyce, pow. średzki, woj. dolnośląskie 4797; gmina 4797
 Malczyńska-Biały Mira 4895
 Maldon, Wielka Brytania 2883
 Malec Dorota 5038, 9443; rec. 5051
 Malec Jerzy 620; rec. 8459
 Malec Maciej 3607, 3688
 Malec Marek 2605
 Malec Maria 2297
 Malec-Tereczuk Magdalena 6482
 Malecka Teresa 4541, 4555
 Malègue Joseph 3838
 Malej Izabella 6651
 Malej Waław 10185
 Malerzowice Wielkie, pow. nyski 7079
 Malessa Maria 6074
 Maleszak Sylwia 10819
 Maleszka Mateusz 2973
 Maleszowa, pow. kielecki 7080; region 7080
 Malewski Franciszek 8821
 Malezja 2157
 Mależyna Dariusz 4869
 Mali 2531, 3240
 Malicka Ewa 997a
 Malicka Małgorzata, red. 6844
 Malicki Adam 7080; wyd. 8284
 Malicki Krzysztof 1836
 Malicki Zbigniew 7409
 Malikoski Adriano 3397
 Malikowski Jacek 4870, 5546
 Malina Adam 5327, 5336
 Malinowska Anna 10126
 Malinowska Irena 4710
 Malinowska Monika 2581; przedm. 2581; red. 2581; tł. 7592
 Malinowski Bernard Edward 7410
 Malinowski Bronisław (1884–1942) 3474
 Malinowski Bronisław (regionalista) 6957
 Malinowski Janusz, red. 9883
 Malinowski Jerzy 4159; tł. 1804
 Malinowski Józef 5893
 Malinowski Karol 5900
 Malinowski Ludwik 3707
 Malinowski Mikołaj 7831
 Malinowski Stefan 10185
 Malinowski Szymon Jan 4871
 Malinowski Tadeusz 6471
 Maliński Edmund, red. 226; współpr. 4629
 Maliński Piotr 2331, 7006, 10127
 Maliński Przemysław 2331
 Maliszewska Alina 4160, 4160
 Maliszewska Izabella 10128
 Maliszewski Karol 1411, 3892
 Maliszewski Kazimierz 5447, 7717; przedm. 7614; wyd. 7614
 Maliszewski Tomasz, red. 3731
 Malko Wanda 6472
 Malkowski Jacek 1437, 6778
 Mallet Damien 7911
 Malokowie, rodzina 5837
 Malotki Peter von 7190
 Malov Aleksandr Vital'evič 8053; red. 7656, 8053
 Malraux André 3972
 Malta 5838
 Malta Marzena 7450
 Malura Jan 5327
 Maluśkiewicz Piotr 11279
 Malużinas Martinas 3150
 Mała architektura sakralna ziemi miechowskiej 1701
 Mała Panew, prawy dopływ Odry; dolina 5518
 Małachowicz Maciej 7521
 Małachowscy, ród 1110, 1115
 Małachowski Jan 1510, 8087
 Małachowski Stanisław 3846
 Małaczewski Eugeniusz 3972
 Małajny Ryszard Mariusz 2667, 3151
 Małaszkievicz Ryszard 6473
 Małczuk Józef Ludwik 5990
 Małczyński Jacek 1923
 Małe Antyle, archipelag na Oceanie Atlantyckim 2558
 Małeccy, rodzina 5869
 Małecka Anna, współpr. 11181
 Małecka Wanda 5869
 Małecki Aleksander 5869
 Małecki Antoni 8821
 Małecki Damian 6561
 Małecki Jan Dominik 5869
 Małecki Jan Marian 7042
 Małecki Jarosław, współpr. 11181
 Małecki Marek 5426
 Małecki Marian 5046; rec. 5060
 Małecki Piotr 10820; red. 5629
 Małecki Stanisław 5987
 Małek Eliza 7912
 Małek Mieczysław 9598
 Małek Roman 1774
 Małek Zbigniew 2359
 Małgorzata, księżniczka mazowiecka 7497
 Małgorzata Łucja Szewczyk, bł. 6474
 Małkiewicz Adam 4378
 Małkiewicz Andrzej 3174, 5112
 Małkiewiczówna Helena 4134
 Małkiewicz-Daszowska Zofia 2423
 Małkowska Agata 1579
 Małkowska Olga 3608, 5801
 Małkowska-Nowak Ariadna, współpr. 7597
 Małkowski Andrzej 3608, 8221
 Małkowski Tomasz 866, 887, 888
 Małkowski Wiesław 2372, 6980
 Małkusz Marta 510, 7646; przedm. 7646; red. 7646
 Małek Bartosz 2511
 Małek Janusz 331, 2606, 5113, 5486, 6987, 7913, 7914, 9544; przedm. 7913; rec. 7967
 Małek Karol 5113
 Małochwiej Mały, pow. krasnostawski 6419
 Małodobry Agata 1242, 1498
 Małolepszy Eligiusz, rec. 4586
 Małolepszy Eugeniusz 9444
 Małolepszy Jan 5187
 Małomice, pow. żagański 10455
 Małopolscy bohaterowie Niepodległości 5801
 Małopolska 64, 596, 1836, 1965, 1980, 3281, 3295, 3299, 4408, 4753, 5028, 5063, 5232, 5331, 5490, 5556, 5576, 5762, 5801, 6398, 7424, 7588, 7732, 7340, 7773, 7798, 7929, 8016, 9559, 10050, 10209, 10999; Wschodnia 3285, 5075, 9082, 9105, 9661
Małopolska 167
 Małopolskie województwo 6489, 7519, 9978

- Małowist Marian 819
 Małusecki Bogusław 4194
 Mały Petro 9104
 Małyga Grzegorz 7219
 Małynicz Zofia 4495
 Małysa Andrzej 7033, 8680, 9445
 Małyszka Arkadiusz 5956; oprac. 5956; red. 5956
 Małyszko Adolf 5230
 Małyszko Andrzej 9446
 Małyszko Stanisław 7048
 Małżeństwa „mystyczne” zaczątkiem „Królestwa Bożego na ziemi” 5427
 Mameczak-Gadkowska Irena 944, 945, 9447; red. 983
 Mamezur Patryk 3152, 10821
 Mamos Maksymilian 5039
 Mamzer Hanna 2333
 Mamzer Henryk 2333, 2333
 Manasses Konstantyn 2872
 Mandat księcia Albrechta z 24 listopada 1541 r. 7591
 Mandelbaum David A. 10129
 Mandra Martina 5103
 Mandra-Rzepczyńska Martina 2878
 Mandrela Anna 6607
 Mandrinina Ljudmila Andreevna 769
 Mandziuk Józef 2607, 5428, 7915
 Mandżuria 3294, 3361, 3362, 3371, 9967
 Manelski Wojciech 6475
 Mania Andrzej 2553, 3153
 Maniecka Ewelina 5429
 Maniecki Jacek 1478
 Maniewska Katarzyna 10855, 10877
 Maniewska Monika 5793
 Manikowska Halina 1619, 5807; oprac. 7290; rec. 7414; wyd. 7290
 Manikowska Karolina 6990
 Maniowy, pow. nowotarski 4173
 Maniurka Piotr Paweł 1231, 4253
 Mann Tomasz 3867
 Manneberg Josef 5883
 Mannerheim Carl Gustaw Emil 5114
 Mannerheim oraz polsko-fińskie relacje wojskowe i polityczne 5114
 Mannigelowie, rodzina 5768
 Mansfeld Monika 7411
 Mantello George 3060
 Manuel I Komnen, cesarz bizantyński 3299
 Manyś Bernadetta 1873, 7757, 7916, 7917, 7918, 7919; wyd. 7630
 Manzolli Pietro Angelo 2932
 Mańdok Ludwik 5430
 Mańka Dariusz 5139
 Mańkiewicz-Cudny Ewa 10185
 Mańkowscy, rodzina 5802
 Mańkowska Aleksandra 3417
 Mańkowska Anna 474
 Mańkowska Klementyna 5815
 Mańkowski Aleksander 3874
 Mańkowski Alfons 7841
 Mańkowski Andrzej Emeryk 5802
 Mańkowski Antoni 5802
 Mańkowski Jerzy 3904
 Mańkowski Mieczysław 5802
 Mao Zedong 2534, 3146, 3302
 Márjai Sándor 1856
 Maras Melisa 10955
 Marasek Lech 5226, 6685
 Marasek Mariusz 5129
 Maraszek Mirosław, red. 7086
 Maraškiewicz Janusz 4340
 Marat Emil, współpr. 9759
 Marburg, Niemcy 1276, 1370
 Marcelina Darowska, bl. 8507
 Marchacz Michał 4253
 Marchewczyk Wojciech, oprac. 64; przedm. 64
 Marchewka Justyna 8304
 Marchewka Marcin 4571
 Marchlewicz Krzysztof 2974, 3428, 5107, 8742; przedm. 5107; rec. 5089; red. 5107
 Marchlewski Wojciech 3346
 Marchlewskazczyzna, Polski Rejon Narodowy w Ukraińskiej SRR 5186
 Marchwicki Jan 5537
 Marchwiński Janusz 6269
 Marcin z Raciąża 4032
 Marcinek Kazimierz 5857
 Marcinek Marzena 6001
 Marciniak Andrzej 10050; red. 10050
 Marciniak Arkadiusz 2360
 Marciniak Paweł 9948
 Marciniak Wojciech 10130
 Marciniak-Kajzer Anna 5611
 Marciniak-Korybut Maria 5803
 Marciniszyn Joanna 7166
 Marciniuk Andrzej 9448, 9449
 Marcinkiewicz Alicja 5211, 8297
 Marcinkiewicz Marta 9450, 10567
 Marcinkiewicz Stefan Michał 2404
 Marcinkiewicz-Kaczmarczyk Anna 2534, 5092, 6917
 Marcinkowscy, rodzina 9059
 Marcinkowska Helena 9059
 Marcinkowska Małgorzata 5472
 Marcinkowska Teresa, red. 1776
 Marcinkowski Henryk 9059
 Marcinkowski Karol 7920
 Marcinkowski Leszek 6990
 Marcinkowski Mirosław 2341
 Marcinkowski Zdzisław 1702
 Marcinowska Beata 8681
 Marcinowska Maria, red. 1333
 Marcinowski Filip 3470
 Marcinów Mira 3465, 3470
 Marcinów Zdzisław 3835
 Marcisz-Czapla Beata 2112
 Marciszewska Elżbieta 11247; współpr. 11247
 Marcjan, cesarz bizantyński 2801
 Marco Antistius Labeo 4028
 Marcoń Witold 5804
 Marcysiak Małgorzata 9451; rec. 9668
 Marcysiak Tomasz 4872, 5564
 Marczak Katarzyna, oprac. 4514
 Marczak Michał 672, 4651
 Marczak Robert, współpr. 4857
 Marczak Stanisław 11097
 Marczak Tadeusz 5137
 Marczewska Marzena 2610
 Marczewski Jarosław Roman 7921
 Marczewski Krzysztof 11247
 Marczewski Marek 5318
 Marczuk Mieczysław 6476
 Marczyk Wiesław 11156
 Mardkowicz Aleksander 1443, 2494
 Mardyla Przemysław 10822
 Marecki Józef 5449, 6032, 6106, 10050, 10943; oprac. 5353; przedm. 5353; red. 1116
 Marecki Piotr 4486, 4507
 Marek Agryppa, konsul rzymski 2548
 Marek Aneta 3936
 Marek Anna 4873, 11280
 Marek Bogusław 5188
 Marek Edelman. Człowiek 1526
 Marek Kwiatkowski (1930–2016) 6416
 Marek Łucja 5546, 10745, 10952
 Marek Marlena 4753
 Marek Marta 1587, 4161, 5805
 Marek Zuzanna 3815
 Marekowska Bronisława 4184
 Maresch Eugenia 3417; wyd. 9758
 Maresz Barbara 1142, 8526
 Maresz Teresa 435, 3282
 Margańska Teresa, red. 6490; współpr. 5526
 Margolin Julij 3899
 Margolis Hanna, red. 3545
 Marguliesówna Gizela 5850
 Maria, królowa rumuńska 9708
 Maria I Tudor, królowa Anglii 5103
 Maria Angela Truszkowska, bl. 5442
 Maria Anna Bawarska, arcyksiężna austriacka 7801
 Maria Ewa od Opatrzności, bl. 6477
 Maria Franciszka Kozłowska, św. 5103, 5687
 Maria Irena Lakapena, caryca Bułgarii 2836
 Maria Józefa Franciszka od Miłości Bożej zob. Tyszkiewiczowa Irena z Jezierskich
 Maria Karłowska, bl. 5864
 Maria Kazimiera d'Arquien, królowa 2102, 2137, 7592, 8002, 8036
 Maria Siemowitówna, księżniczka mazowiecka 7498
 Maria Teresa, cesarzowa 7768
 Marian Górecki, bl. 5279
 Marian Kukiel (1885–1973) i jego dzieło 6405
 Marian Szkot 2829
 Mariani Andrea 7922, 7923; rec. 7918

- Mariański Janusz 2405, 2417, 2418
 Maritain Jacques 3099, 5999
 Marjańska Ludmiła 3288, 3834
 Markiewicz Anna 7924
 Markiewicz Bronisław zob. Bronisław Markiewicz, bl.
 Markiewicz Ewelina 1036
 Markiewicz Grzegorz 7925
 Markiewicz Henryk 653
 Markiewicz Joanna Ewa 7258; tl. 7251
 Markiewicz Katarzyna 8682
 Markiewicz Leon 3286, 3286
 Markiewicz Lucyna 1959
 Markiewicz Małgorzata 2333
 Markiewicz Marcin 10823, 10855
 Markiewicz Maria 11233
 Markiewicz Paweł 5898
 Markiewicz Tomasz 11318
 Markiewiczowa Hanna 3707; red. 3707
 Markiewka Eryk, tl. 4893
 Markiewka Tomasz, red. 5488
 Markopol, Ukraina 7595
 Markowa, pow. łancucki 1906, 7221, 7703
 Markowice, pow. mogileński 6446, 8011
 Markowicz Marcin 889, 890, 891, 7926
 Markowie 7598
 Markowska Anna 2692, 4128, 4200
 Markowska Barbara 1280
 Markowska Iwona, red. 1370
 Markowski Andrzej 3791
 Markowski Artur 3332, 8683; przedm. 8245; red. 3332, 3333; wyd. 8245
 Markowski Bolesław 9250
 Markowski Damian Karol 3154, 9452
 Markowski Marcin 2193, 2194, 2195, 3155, 4105; rec. 2171
 Markowski Michał Paweł 5565
 Markuszewska Aneta 3012
 Marmoross Kazimierz 9844
 Marmura Czesław 5257; red. 5257
 Maron Marcin 4466, 4477, 4486, 6272
 Maroń Jerzy 770, 5115, 5173, 6405, 10134
 Marosz Magdalena 4874
 Maroszek Józef 5431
 Maroszek Piotr 5432
 Marozaū Sārgej 3279
 Marozava Svätłana 3279
 Marsz Andrzej A. 2241
 Marsz pamięci 1889
 Marszałec Janusz 1953, 1979
 Marszalska Jolanta Małgorzata 4013, 8684, 9453
 Marszał Karol, red. 3658
 Marszał Maciej 5139, 9454; red. 5139
 Marszał Tadeusz 8685; red. 117
 Marszałek Agnieszka 4467, 4487, 4495
 Marszałek Dariusz, oprac. 8349; red. 5202; wyd. 8241
 Marszałek Edward 4969
 Marszałek Jagoda 5309
 Marszałek Katarzyna 4795
 Marszałek Magdalena 5565
 Marszałek Marcin 8222
 Marszałek Mariusz, red. 5289
 Marszałek Piotr Krzysztof 5234, 11281
 Marszałek Rafał 4450
 Marszałek Tomasz, wyd. 10388
 Marszałek Zofia, współpr. 8222
 Marszałek-Rochowicz Anna 8222; wyd. 8222
 Marszałek-Trzebińska Żaneta 3649
 Marszałkiewicz Jakub 5232, 5286
 Marszałkowski Mateusz Franciszek 4032
 Marszowice, pow. krakowski 5900
 Mart Józef 10365
 Martin-Sobecka Ewa 1559
 Martinka Agnieszka 5806, 5806
 Martinka Zdzisław 5806
 Martuszevska Jolanta 3650
 Martyka Kacper 1234, 7510
 Martyna Grzegorz 2879
 Martynowicz Dariusz 8440
 Martynowska Mieczysława 6478
 Martyrologia wsi polskich w latach II wojny światowej 10131
 Marucha Agnieszka 4517
 Marud Wiesław 2608
 Marusik Michał 10366
 Maruszak Marcin 10824
 Maruszewski Mieczysław 4304
 Marx Jan 9217
 Marx Karl 2667, 8223
 Marylska Wanda 8224
 Marylska-Stanhope Elżbieta, tl. 8224
 Marylski Antoni Józef zob. Marylski-Luszczewski Antoni Józef
 Marylski-Luszczewski Antoni Józef 5998, 6492
 Maryna Mniszchówna, caryca 8032
 Maryniarczyk Andrzej 3461
 Marynki (Marynka), Ukraina 3290
 Marynowicz-Hetka Ewa 3577
 Marynowski Marcin 7927
 Marzec i po Marcu 10825
 Marzec Łukasz 5046, 6743
 Marzec Wiktor 1890
 Marzec Zofia 2532
 Marzęcki Włodzimierz, red. 4994
 Maryński Marian 9845
 Masalski Robert 10567
 Masaryk Tomáš Garrigue 8944
 Masij Galina 8686
 Maski wolności w dramacie i teatrze XX i XXI w. 4478
 Masłoń Andrzej 700
 Masłoń Stanisław 7132
 Masłoń Wojciech 7132
 Masłowska Anna 1796, 8687
 Masłowska Magdalena 1086
 Masłowska Teresa 856, 6509; oprac. 6509; red. 6509
 Masłowski Michał 3907, 4450
Masovia 168
 Mass extermination of Jews in German occupied Poland 9846
 Massachusetts 2542
 Massalska Józefa z Radziwiłłów zob. Grabowska Józefa z Radziwiłłów
 Massalski Adam 944, 4710
 Mastalerz Kazimierz 5691
 Mastalerz-Krystjanczuk Małgorzata 10826; oprac. 10394
 Mastalska-Chwiejczak Teresa 9847
 Maścianica-Stankevič Ol'ga 8688
 Maszczyk Jerzy 7132
 Maszenda Waldemar 6509
 Maszkienice, woj. brzeski, woj. małopolskie 7081
 Maślak Anna 5564
 Maślak-Maciejewska Alicja 8689, 8690, 8691
 Maślanka Krzysztof 8692
 Maślicka Danuta 1246
 Mataniak Mateusz 8430, 8693, 8694, 8695, 8696
 Matarnia zob. Gdańsk
 Matczak Karol 6969
 Mateccy, rodzina 9227
 Matecki Czesław 9227
 Matecki Edmund 9227
 Matecki Władysław 9227
 Mateja Anna 6316
 Mateja Erwin 5318
 Mateja-Jaworska Bogumiła 2423
 Matejko Jan 3936, 4229, 5828, 8800
 Matejuk Piotr 10185
 Matela Przemysław 6176
 Matelska Anna 9455
 Matelski Dariusz 3428; rec. 748
 Matelski Włodzimierz 9455
 Matematyka na znaczkach pocztowych 1501
 Matera Rafał 8945
 Materialne pozostałości konfliktów i zbrodni XX w. 2360
 Materiały do bibliografii Galicji 12
 Materiały do bibliografii historii regionu [gorzowskiego] 14
 Materiały do bibliografii Sandomierszczyzny 25
 Materiały do bibliografii Zrzeszenia WiN 8
 Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej 4162
 Materiały do historii szkoły w Radzanowie 3651
 Materiały źródłowe do dziejów Wielkiego Księstwa Litewskiego 7593

- Materniak-Pawłowska Małgorzata 3617, 4998, 5026, 9555; red. 120, 3659
- Maternicki Jerzy 771, 850
- Materski Wojciech 3156, 3157, 3158, 5092, 5149, 5186; rec. 10275
- Mateusiak Andrzej 4573
- Mathea Helena 5816
- Matheia Michał, red. 10931
- Matias Władysław 5990
- Matjasik Kamila 5108
- Matkowska Ewa 10942; red. 10942
- Matkowska Justyna 3905
- Matla Marzena 7412; przedm. 7340; red. 7340
- Matlak Marek 9963
- Matlovič René 5161
- Matoga Helena, red. 6251
- Matsumoto Teruo 9648
- Matuła Adrian 9456
- Matus Irena 2475, 8697
- Matusiewicz Michał 11247; red. 11247
- Matusiak Agnieszka, red. 3174
- Matusiak Karol, red. 124
- Matusiak-Kempa Iza 2502
- Matusiewicz Aleksander 6636
- Matusiewicz Andrzej, red. 223
- Matusik Marcin 6383
- Matusik Przemysław 3597, 5107, 8512; red. 3597
- Matusz Barnaba 4572
- Matusz Józef zob. Dawicki Roman
- Matuszak Jacek Zygmunt 5228
- Matuszak Tomasz 944, 983, 1044, 1045, 5286
- Matuszak Zygmunt 6186, 6479
- Matuszek Elżbieta 5336, 9457
- Matuszek Krzysztof 5116
- Matuszek Piotr 5336
- Matuszewska Emilia, współpr. 9927
- Matuszewska Franciszka 7060
- Matuszewska-Sitowicz Małgorzata 1192
- Matuszewski Ignacy 5117
- Matuszewski Jacek 5040; rec. 5233; repl. 5233
- Matuszewski Roman 5235, 5241
- Matuszyk Andrzej 11156
- Matuszyński Jan 8968
- Matvejčyk Dzimtrij Časlavovič 772
- Matwiejczuk Bogdan Sergiusz 3324
- Matwiejczuk Piotr, red. 4570
- Matwiejczyk Witold 3297, 8698
- Matyasik Joanna 1132, 1838, 4014, 4028; wyd. 9061
- Matyaszewska Elżbieta 5588
- Matyaszewski Paweł 2554; rec. 1427
- Matyga Wojciech 10352
- Matyja Katarzyna 10132
- Matyjasik Krzysztof 8699
- Matyniak Alojzy Stanisław 6480
- Matysia Karol, współpr. 11279
- Matysiak Jarosław 628, 1051
- Matysiak Karolina 1446
- Matysiak Magdalena 6620
- Matyskiewicz Wiesław 8700
- Matywiecki Piotr 3956
- Maududī Abdula Ala 3104
- Maur, biskup krakowski 7340
- Maurer Joanna 2476
- Mauthausen, Austria; obóz Mauthausen-Gusen 6487, 6752, 6884
- Mayo, Irlandia 8564
- Mazan Grzegorz 4015
- Mazanek Paweł 5433
- Mazanowska Izabela 1835
- Mazarrón, zatoka w Hiszpanii 2741
- Mázga Mikola 9458
- Maziarczuk Monika 7413
- Maziarska Jadwiga 4128
- Maziarz Antoni 6144
- Maziarz Jakob 9459, 9460; rec. 9379
- Maziejuk Jan 1703; fot. 1703
- Mazierska Ewa 5565
- Mazierski Stanisław 3462
- Maziewski Piotr 5434
- Mazowiecki Tadeusz 5999, 11198, 11215, 11216, 11217
- Mazowieckie województwo 4900, 5052, 7781, 7880, 11271
- Mazowska północnego drogi do niepodległości 5118
- Mazowsze 7, 706, 740, 935, 1829, 1960, 2016, 2294, 2548, 3272, 3279, 3346, 4086, 4215, 4366, 4832, 5113, 5118, 5203, 5494, 5510, 6152, 6999, 7272, 7325, 7362, 7402, 7410, 7496, 7497, 7498, 7509, 8745, 8845, 8876, 8900, 8928, 9462, 9569, 10258, 10353, 10453, 10578, 10802, 10877; księstwo 3255, 7997; Północne 5118, 9148; Wschodnie 5903
- Mazur Adam 2609; red. 1473, 1496
- Mazur Aneta 8701
- Mazur Daria 5601; red. 5601, 10955
- Mazur Elżbieta 3892, 4279, 4875, 9217; red. 159
- Mazur Grzegorz 10178
- Mazur Hubert 944, 3291
- Mazur Jerzy 5987
- Mazur Kinga, oprac. 1628
- Mazur Krystyna, tł. 1592
- Mazur Krzysztof 3346
- Mazur Lesław 1704
- Mazur Maciej 1668
- Mazur Maria 11282
- Mazur Mariusz 8702
- Mazur Mikołaj, pseud. Pasek 5848
- Mazur Natalia 3289
- Mazur Piotr Stanisław, oprac. 3445; red. 3445
- Mazur Przemysław 3325; rec. 10716
- Mazur Rafał 4876, 6956; red. 6956; wyd. 2831, 7661
- Mazur Tadeusz 4877
- Mazur Teresa 2477
- Mazurczak Dorota 3467
- Mazureczak Urszula Małgorzata 3281, 5588
- Mazurek Jan 6481
- Mazurek Jerzy 2532, 5987, 9461; oprac. 9817; przedm. 9817; rec. 6146
- Mazurek Magdalena, red. 2693
- Mazurek Marian 6977
- Mazurek Mirosław 7265
- Mazurek Sławomir 3830
- Mazurek Teresa 7363
- Mazurek Wincenty, red. 3534
- Mazurek Wojciech 3239, 3240, 5236, 5286, 7363
- Mazurek-Bilińska Alina 6482
- Mazurkiewicz Adam 10827; rec. 3852
- Mazurkiewicz Anna 3159, 3417, 5091
- Mazurkiewicz Bolesław Kazimierz 6483
- Mazurkiewicz Dariusz 10828
- Mazurkiewicz Filip, oprac. 8115; przedm. 8115; tł. 8115
- Mazurkiewicz Krzysztof 2098, 2099
- Mazurkiewicz Sebastian 5435
- Mazurkowska Bożena 3846, 3906
- Mazurska diecezja 4252, 10666
- Mazurski Kanał 7082
- Mazurski Krzysztof Radosław 5773
- Mazurskie Pojezierze 2354
- Mazury, Mazurzy 147, 168, 258, 346, 421, 855, 1234, 1871, 1960, 2229, 2365, 2420, 2488, 2489, 2502, 2645, 3303, 3428, 4052, 4148, 4969, 4984, 5066, 5113, 5197, 5291, 5405, 5473, 5542, 5592, 5612, 5626, 5637, 5650, 5652, 5747, 5751, 5831, 6055, 6394, 6433, 6724, 6898, 7082, 7244, 8486, 8742, 9036, 9180, 9205, 9419, 9544, 9819, 10172, 10372, 10389, 10485, 10631, 10632, 10666, 10667, 10872, 10931, 10950, 10972, 11009, 11060, 11061, 11082, 11083, 11117
- Mazury, pow. kolbuszowski 5155, 7083
- Maćik Hubert 1979, 4214, 5363
- Maćior-Majka Beata 5226
- Maćzewska Katarzyna 4163
- Maćzewski Ryszard 4342; współpr. 9927; wyd. 1646
- Maćzka Andrzej 5252
- Maćzka Grzegorz 7363
- Maćzka Józef 8604
- Maćzka Michał 677
- Maćzkowski Andrzej, oprac. 8243
- Maćzyńska Magdalena 2548
- Maćzyński Andrzej 4066
- Maćzyński Piotr 4678, 4709

- Mączyński Ryszard 3466, 4164, 4166, 4212, 4222, 7928; red. 4222
 Mądry Alina 4113, 4530
 Mądry Wojciech 2437
 Mąkolice, pow. zgierski 3331
Meander 11163
 Mecamor, lewy dopływ Araksu 2379
 Mecamor, Armenia 2548
 Mechliński Jan 3566
 Medal i medalierstwo na przestrzeni wieków 2130
 Medicina antiqua, mediaevalis et moderna 2610
 Medieval urban literacy 7414
 Mediewiści 5807
 Mediolan, Włochy 2886, 4090, 4100, 4230; księstwo 3015
 Medwecka-Kornaś Anna 6489
Medycyna Nowozytna 169
 Medyński Marcin 7163
 Meger Iwona, red. 6048
 Megiddo, Izrael 2729
 Mehl Beata, tl. 6297
 Mehlich Małgorzata 5537
 Mehring Bogdan, oprac. 9848
 Mehring Edmund 9848
 Meilus Elmantas 773
 Meir ben Jehiel Kadosz 7596
 Meisler Frank 3353
 Meissner Andrzej 5808, 9610
 Meissnerowie, rodzina 5808
 Mejer Julia 4333
 Mejerscy, rodzina 8353
 Mejor Mieczysław 5588
 Mejszagoła, Litwa 9036
 Mekka, Arabia Saudyjska 5464
 Meklemburgia 1198, 6096, 7402
 Meksyk 1598, 2532, 4460, 8543
 Melańczuk Stefan 9060
 Melcer Wanda 5850
 Melchior Grodziecki, św. 8094
 Melczyński Karol 813
 Melkowski Stefan 3950
 Meller Arkadiusz 9462, 9463, 9464, 9465
 Meller Katarzyna 4010; rec. 3807; red. 7885
 Mel'nikaŭ Igar Vāčaslavavič 5266
 Melnyk Marek 3275
 Mel'nyk Rostyslav, wyd. 7595
 Melonowska Justyna 2581
Meluzyna 170
 Melzak zob. Pieniężno
 Mełgiew, pow. świdnicki, woj. lubelskie; gmina 4942
 Memling Hans 2565
 Memorjał w sprawie Urzędników Niemców 9061
 Mena Pedro de 4212
 Mencil Marian Tadeusz 3302
 Mencil Michał 6664; oprac. 8257; tl. 8257
 Mencner Łukasz 2975
 Mencwel Andrzej 4739
 Mendel Maria 1903
 Mendelsohn Joseph 8225
 Mendlik Bernard 6966
 Mendyk Emil 5309
 Mendyk Joanna 2880; red. 3523
 Mendykanci 4849
 Mendys Waław 10367
 Mendys Władysław 6484
 Mengele Josef 10263
 Mengersen Olivier von 1858
 Mentzl, rodzina 8080
 Menz Mariusz 3580
 Mercier Louis-Sébastien 2437
 Mercik Joanna 1908, 10829
 Merczowszczyzna, Białoruś 1422
 Meres Bonawentura Mateusz 3298
Meritum 171
Merkuriusz Łęczyński 172
 Merritt Richard D. 8703
 Merta Jan 5279
 Merta-Staszczak Adriana 1968, 10830
 Merten Sarah 1242
 Mertka Jan 6485
 Mertyna Sławomir 1735
 Mešerskiy Vladimir Petrovič 3275
 Messal Sebastian 7415
 Messinger Penny 3369
 Meteki Teodor Teofil 3746
 Metody, św. 2553, 3298
 Metodyka i standardy opracowania archiwalnego 983
 Metrodora z Bizancjum 2610, 2847
 Metsamor zob. Mecamor
 Meulen Adam Frans van der 1380
 Meus Konrad 7033, 11213; oprac. 7017; red. 799, 3604, 7033
 Mewa na patyku 10368
 Meyer Dietrich 5327, 5489
 Meyer Krzysztof 10831
 Meyersonowa Malwina 5588
 Meyza Henryk 2379
 Mezerowie, rodzina 4859
 Mezza, starożytna prowincja rzymska 2331; Dolna 2342, 2548, 2671
 Mezopotamia 2379, 2550, 2891
 Męciński Józef Gabriel 6486
 Męciński Modest 5585
 Męclewska Marta 2219, 2548; współpr. 1397
 Mędelska Jolanta 3160, 3786
 Mędlewski Michał 9849
 Mędrak Henryk 9597
 Mędrala-Młyńska Ewelina 6421
 Mędrzecka Marianna 9850
 Mędrzecki Włodzimierz 848, 2272, 6935, 6936, 8945, 9466; przedm. 848; red. 848
 Mędzelowski Tadeusz 6429
 Mękański Ryszard, red. 5888
 Mękicksi Rudolf 2130
 Mętrak Krzysztof 4466
 Mężyk Andrzej 7416
 Mężyk Teodor 6487
 Miachala Paweł, przedm. 9865
 Miadzioł, Białoruś; region 1939
 Miałkowski Andrzej 1705
 Miaskowski Wojciech 7594
 Miasteczko galicyjskie 6956
 Miastko, pow. bytowski 1703
 Miasto – przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie 3787
 Miasto sprzeciwu – miasto protestu 1359
 Miasto w procesie przemian 4878
 Miatkowski Jerzy 9467
 Miazek Jan, przedm. 1126
 Miazga Beata 7273; tl. 7251
 Miazga Tadeusz 2784
 Miazga Wojciech 5834
 Miąskowie, rodzina 4664
 Miąso Janusz 6932
 Miąso Józef 315, 9062, 9062
 Miązek Bonifacy 3823
 Micewski Bolesław 6592
 Mich Zbigniew 4495
 Michalak Antoni 4187, 4214
 Michalak Arkadiusz 7166, 7417, 7520; przedm. 2374; red. 2374
 Michalak Beata 4527
 Michalak Grzegorz, współpr. 4976
 Michalak Hubert 4479
 Michalak Jerzy Marian 3353
 Michalak Katarzyna 5592
 Michalak Marcin 2976
 Michalak Paweł 3161, 9865; red. 9865
 Michalak Renata 3660; przedm. 3660; red. 3660
 Michalak Wiktoria 9948
 Michalczuk Joanna 5613
 Michalczuk-Ouerghi Katarzyna 3289
 Michalczyk Anna 9468
 Michalczyk Barbara 4490, 5103
 Michalczyk Marian 6488
 Michalczyk Zbigniew 1358, 4143; red. 4190; repl. 4143
 Michalec Beata 1721, 6441, 8732
 Michalewicz Katarzyna 9469
 Michalewski Błażej 5987
 Michalici 3149, 8218
 Michalícová Nela 4957
 Michalik Andrzej 6489
 Michalik Barbara 6489
 Michalik Danuta 5809
 Michalik Franciszek 5883
 Michalik Gabriel 6834
 Michalik Henryk 5119, 9470, 9471
 Michalik Jan 4450, 4495
 Michalik Piotr, red. 11354
 Michalik Stefan 6489
 Michalik Zofia 3652
 Michalin zob. Józefów
 Michalska Anna 4165
 Michalska Iwonna 8704
 Michalska Jolanta 10369
 Michalska Maria 4230

- Michalska Maria Małgorzata 1188
 Michalska Marta 2977
 Michalska Monika 2881, 5331
 Michalska Sylwia 4739
 Michalska-Bracha Lidia 3368, 8705; przedm. 6971; red. 6971
 Michalski Cezary, współpr. 5169
 Michalski Dariusz 6189
 Michalski Grzegorz 8706
 Michalski Konstanty 3434
 Michalski Łukasz 3577
 Michalski Maciej 3597, 3653, 5565; rec. 2859, 10941
 Michalski Mariusz 4710
 Michalski Michał 9472; rec. 10607
 Michalski Paweł 10133
 Michalski Przemysław 9473
 Michalski Tomasz 11247
 Michalski Waldemar 3828
 Michalski Wojciech 5588
 Michaluk Dorota 8415; przedm. 4737; red. 4737
 Michaluk Kamil 9474
 Michał I Romanow, car rosyjski 8053
 Michał Czartoryski, bl. 5279
 Michał Korybut Wiśniowiecki 7778
 Michał Rożek (1946–2015) 6686
 Michał Sopoćko, bl. 5279, 6490, 6491, 9058
 Michał Słiwa. Doktor honoris causa UMCS 629
 Michał Woźniak, bl. 6492, 6492
 Michał z Raciąza 2116
 Michałek Adam 5518
 Michałek Bernard 6493
 Michałowice, pow. krakowski; gmina 7084; region 7979
 Michałowice, pow. gostyński 7000
 Michałowska ziemia 9544
 Michałowski Andrzej 437, 2353, 6466, 7258; red. 267, 7258
 Michałowski Kazimierz 3288, 3293
 Michałowski Kornel, oprac. 4562
 Michałowski Piotr (1800–1855) 8756
 Michałowski Piotr (ur. 1948) 2379
 Michałowski Roman 2899, 7450, 7466; red. 160
 Michałowski Stanisław Zygmunt 5979
 Michałowski Zygmunt 6494
 Michałowka zob. Józefów
 Michejda Kornel 3286
 Michliński Rafał 5286; rec. 6497
 Michna Ewa 1891
 Michna Radosław 3654, 8707
 Michna Wioletta 11283
 Michniak Krzysztof 6988
 Michniewicz Agnieszka, wyd. 10313
 Michniewicz Michał 5052
 Michnik Adam 5120, 5121, 10832, 11170
 Michnikowski Wiesław 4447
 Michnowski Marcin 1328; tł. 1630
 Michniów, pow. skarżyski 9820, 10131
 Michno Cezary 4223
 Michta Jerzy, przedm. 3991; red. 3991, 6103, 7548
 Michta Norbert 9851
 Miciński Tadeusz 3949, 4450
 Micke-Broniarek Ewa, red. 1225
 Mickiewicz Adam 1631, 3440, 3828, 3907, 3918, 3931, 3948, 3976, 4185, 4572, 8405, 8678, 8821, 8859, 8893, 9002, 10815
 Mickiewicz wieszcz i przewodnik 3907
 Mickūnaitė Giedrė, rec. 5593
 Mickunas Jan Kazimierz 5856
 Micygała Natalia, rec. 9422
 Micygała Wojciech, rec. 4653
 Mićić Srđan 3282
 Middle Ages. Narratives of art 4166
 Midland, Kanada 3281
 Midowicz Kazimierz 7021
 Miechoviana. Szkice historyczne 7085
 Miechowice zob. Bytom
 Miechowita Maciej zob. Maciej z Miechowa
 Miechów, woj. małopolskie 1700, 5511, 5925, 7085, 10050; region 1701, 7085
 Miecław (Masław) 5249
 Mieczkowska Anna 7199; red. 1702, 7199; współpr. 1702
 Mieczkowska Marianna 6464
 Mieczkowski Zbigniew 2242, 4879, 4880
 Miecznikowska Elżbieta 6786
 Mieczynski Grzegorz 8708; red. 5870
 Miedema Christie 3173
 Miedziński Paweł 4067
 Miegoń Władysław zob. Władysław Miegoń, bl.
 Miejsca dla kultury i rozrywek 4341
 Miejsca (nie)pamięci 1836
 Miejsca pamięci powiatu wieruszowskiego 1837
 Miejsca pamięci w przestrzeni miasta XIX i XX w. 1838
 Miejsca trudne – transdyscyplinarny model badań 4342
Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską 173
 Miejsce i ludzie 3655
 Mielcarek Andrzej 3162, 4716
 Mielcarek Janusz 5864
 Mielcarek Tomasz 10833
 Mielczarek Adam 2406
 Mielczarek Mariusz 2539, 2548
 Mielczarek Ryszard 6495
 Mielczarek Tomasz 10552, 10855
 Mielczarski Zbigniew 10834, 10835
 Mielec, woj. podkarpackie 244, 1329, 3332, 3743, 4386, 4592, 4649, 4841, 4933, 5329, 5897, 6572, 6890, 6945, 7384, 7769, 9056, 9560, 9787, 10040, 10262, 10742, 11015; powiat 8604; region 5729
 Mielewczyk Jacek 6817
 Mielewczyk Wojciech 1360
 Mielewska Małgorzata 5154, 9475
 Mielęcín zob. Włocławek
 Mielhowski Robert 3835, 3892, 4466, 9476; przedm. 3892; red. 3892
 Mielniński Wojciech 3998
 Mielniński swój dom, w którym byliśmy szczęśliwi 3163
 Mielnik Artur, tł. 10361
 Mielnik Cecylia, oprac. 5553
 Mielnik Magdalena 3936, 4167, 4168, 4230, 8709
 Mielnik Marcin 4997
 Mielnik Sławomir 2270, 3281, 5472; oprac. 2514
 Mielnikiewicz Krzysztof 4969, 6338
 Mielżyński Ignacy 9661
 Mielżyński Jan 3656
 Mielżyński Seweryn 1437
 Miernik Grzegorz 7163, 10836, 11154
 Miernik Małgorzata 6503
 Mieronice, pow. jędrzejowski 4928
 Mierosławski Paweł 8710
 Mieroszewscy, rodzina 4194, 7093
 Mieroszewski Stanisław 7093
 Mierzanowice, pow. opatowski 7279
 Mierzanowski Jan 6496
 Mierzejewska Marta 2379
 Mierzejewski Jan 5833
 Mierzejewski Sławomir 5833, 5834
 Mierzwa Edward Alfred 5436
 Mierzwa Jan, wyd. 9940
 Mierzwa Janusz 708, 848, 5052, 5810, 7021, 8415, 9184, 9477; przedm. 9084; red. 5052; wyd. 9084
 Mierzwa Jarosław, fot. 7104
 Mierzwa Paweł 9478
 Mierzwa Władysław 10947
 Mierzwa-Szymkowiak Dominika, red. 9031
 Mierzwiński Andrzej 2333, 2361
 Mierzwiński Mariusz 1797
 Mies van der Rohe Ludwig 4333
Miesięcznik Heraldyczny 62, 2095
 Mieszczak Zygmunt 9852
Mieszczanin 8808
 Mieszczyńska Joanna 1873
 Mieszkańcy południowej Bocheńszczyzny w walce o niepodległość 5122
 Mieszko I 811, 2899, 5472, 5660, 7369, 7422, 7450, 7468, 7473, 7488, 7504
 Mieszko II Lambert 7407
 Mieszko III Stary 7340, 7352, 7463
 Mieszko Bolesławowicz 7307
 Mieszkowice, pow. gryfiński 7006

- Mieszowska Anna 6496, 6562, 10837
 Mieszkowski Łukasz, rec. 8799
 Mieszkowski Stanisław 6497
 Mieszkowski Wiktor, red. 108
 Mieścisko, pow. wągrowiecki 11181
 Mietkowski Andrzej 6509
 Między dworem a wsią 7110
 Między historią, bioetyką i medycyną 3467
 Między Sanokiem a Brukselą 6578
 Między sąsiadami 10134
 Między Śląskiem a Wileńszczyzną 3286
 Między Wschodem a Zachodem 2611
 Między Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Stefana Batorego 3657
 Międzybórz, pow. oleśnicki 3758
 Międzychód, woj. wielkopolskie 5924
 Międzyrzec Podlaski, pow. bialski 386, 7086, 11332
 Międzyrzec, woj. lubuskie 3322, 4694, 7501, 10872; region 3322, 4967
 Miękinia, pow. średzki, woj. dolnośląskie; gmina 7087
 Miękiż Nowy, pow. jarosławski 5474
 Mięśowicz Kazimierz 9853
 Mięśowska Lidia, red. 4478
 Miętiewicz Grażyna 6001
 Miętiewicz Rafał 2598
 Migacz Marcelina 5289
 Migacz Wojciech 1706
 Migal Marta 11284
 Migal Witold 7283
 Migalska Kinga 8711; przedm. 1242; red. 1242
 Migasiewicz Iwona 11285
 Migasiewicz Paweł 4169; red. 5902
 Migdalski Paweł 369, 774, 7418
 Migdał Jolanta 2437
 Migoś Edmund 6498
 Migrała Leszek 8712
 Migrations. Late gothic art in Silesia 1619
 Migurski Wincenty 3467
 Mihailović Dragolub 3283
 Mihajlov's'kij Vitalij Mikołajowicz 4737
 Mijakowski Krzysztof, red. 2147
 Mijal Kazimierz 10604
 Mik Hanna, przedm. 2360; red. 2360
 Mika Dorota 5472
 Mika Grzegorz 4352, 7199
 Mika Norbert 2895; red. 5208
 Mikaberidze Alexander 8713
 Mikailienė Žilvė, tł. 1630
 Mikczyński Roman 1998
 Mikietyński Piotr, wyd. 2525
 Mikinka Aleksandra Ewelina, oprac. 8191; wyd. 8191
 Miklas-Frankowski Jan 3357
 Miklasiniński Franciszek 9111
 Miklaszewski Krzysztof 4438, 4480
 Miklaszewicz Irena 5456, 10134
 Mikocka Barbara 1588
 Mikocka-Rachubowa Katarzyna 4170
 Mikołaj I Niegosz, król czarnogórski 2553
 Mikołaj II, car rosyjski 2708, 3297
 Mikołaj V, książę opawsko-raciborski 3298
 Mikołaj Włoski, benedyktyn 5385
 Mikołaj z Wielkiego Koźmina 5385
 Mikołajczak Aleksander Wojciech 2342
 Mikołajczak Małgorzata, red. 3933
 Mikołajczak Tomasz 6867
 Mikołajczak Witold 775
 Mikołajczyk Marcin 607, 8714; rec. 6964; wyd. 9049
 Mikołajczyk Marek 3580
 Mikołajczyk Marian 5026, 7929
 Mikołajczyk Michał, red. 6475
 Mikołajczyk Olga 11247
 Mikołajczyk Paulina 590
 Mikołajczyk Piotr 5811, 7045
 Mikołajczyk-Trzcińska Walentyna 4069; tł. 6208
 Mikołajowice, pow. tarnowski 7088; parafia 7088
 Mikołajtis Józef 3834
 Mikołejko Anna 5596, 5598, 5600
 Mikołów, woj. śląskie 5336, 5537
 Mikonis-Railienė Anna 4460
 Mikos Jarosław, tł. 6370
 Mikos Katarzyna 5329
 Mikos Zenon, oprac. 1192
 Mikosz Ryszard 9555
 Mikoś Tadeusz 1969
 Mikrut Jan 3164
 Mikrut Marek, oprac. 1545
 Mikrut Sławomir 1732
 Miksza Agnieszka 2577
 Mikulczyce zob. Zabrze
 Mikulińce, Ukraina 7595
 Mikulska Anna 555
 Mikulski Krzysztof 4737, 8070; red. 145
 Mikulski Stanisław, pseud. Żmija 5990
 Mikulski Zbigniew 1458
 Mikula Maciej 410, 434, 453, 456, 2015, 2024, 5046, 7419, 7420; oprac. 7291; rec. 7292, 7929; wyd. 7585, 10432
 Mikułowski Pomorski Jerzy 6835
 Mikusiński Wiktor J. 4970
 Mikuta Marian 4481
 Milano Stefania, tł. 10265
 Milanówek, pow. grodzicki, woj. mazowieckie 3637; gmina 7089
 Milczarczyk Ewa 3908
 Milczyńska Helena 9854
 Milczyńska Jadwiga 6499
 Milczyński Andrzej 9854
 Milczyński Józef 6499
 Milczyński Stanisław 9855
 Milecka Daria 4154; red. 4154
 Milecka Katarzyna 6811
 Milecka Krystyna 7520
 Milecka Małgorzata 5331
 Milejów, pow. łączyński 5357
 Miler Jacek 6500
 Mileszczyk Małgorzata 2331, 8715; przedm. 2331; red. 2331
 Mileszczyk Robert 7930
 Milewska Iwona 2978
 Milewska Ludwika 6001
 Milewska Marta 1908, 5118, 7201, 8732, 8742
 Milewska Marzena 1589
 Milewska Monika 2534
 Milewski Dariusz 3846, 7931, 7932, 7933
 Milewski Ireneusz 2196, 2537, 2785, 2786, 2787
 Milewski Jan Jerzy 7060
 Milewski Wojciech 3165
 Milicz, woj. dolnośląskie; powiat 5173
 Milicze Nataša 3282
 Milik Karol 10878, 10878
 Milik Katarzyna 3275, 5437, 8716
 Milikić Ratomir 3282, 3283
 Milisauskas Sarunas 7263
 Militararia pomorskie 5237
 Milkeł, Niemcy 5785
 Mill John Stuart 2667
 Millak Konrad 2612, 5761
 Millati Piotr 3928
 Miller Leszek 11166
 Miller Piotr 11247
 Miller Ryszard 2179, 6501
 Miller-Klejsa Anna 4460
 Milowice zob. Sosnowiec
 Miluška-Stasiak Jadwiga 6614
 Milwaukee, Stany Zjednoczone Ameryki 3401
 Miławicki Marek 1101, 3281, 3297, 3979, 5449; przedm. 3979; red. 3979
 Miłe złego początku 1539
 Miłek Wojciech 2372
 Miłkowska Dorota 10838
 Miłkowski Stanisław 5494
 Miłkowski Tomasz 4490
 Miłobędzki Paweł 10080
 Miłomłyn, pow. ostródzki; gmina 10510
 Miłostan Stanisław 11148
 Miłosz Czesław 3901, 3286, 3909, 3910, 5144, 5565
 Miłosz Jan 5438
 Miłośnicy Melpomeny 4481
 Minakowski Marek Jerzy 7934
 Minciewicz Michał 7111
 Minczykowska-Targowska Katarzyna 323
 Minczyński Marcin 5481; red. 5481

- Mindszenty József 3281
 Mineyko Zygmunt 8901
 Ming, dynastia 2545
 Miniszewski Andrzej 8897
 Minkowice Oławskie, pow. oławski 5785
 Minkowska Małgorzata 1204
 Minksztym Joanna 5564
 Minta-Tworzowska Danuta 653, 2333
 Mińsk 5149, 5456, 8742, 8912; gubernia 9312
 Mińsk Mazowiecki, woj. mazowieckie 1330, 1530, 1707, 1734, 3308, 6505, 6908, 9231, 9401, 9960, 10752; powiat 2134, 4960, 9402, 9777; region 20, 21, 174, 1331, 1332
 Mińsk Mazowiecki na starej fotografii z czasów wojny 1707
 Mińska-Golińska Irena 4187
Mińskie Zeszyty Muzealne 174
 Miodoński Mirosław 8382; red. 137
 Miodowski Adam 8297, 8717, 10839
 Miodyński Lech, red. 2721, 3973; współpr. 2597
 Mir, Białoruś 8868
 Miraj Krzysztof 2243, 7110, 11286
 Miranowicz Adam, red. 6026
 Mirecki Zdzisław 1798
 Mirek Agata 3281, 3622, 5456, 10878; przedm. 3622; red. 3622
 Mirgos Katarzyna 2557
 Mirosocin, pow. przeworski 7265
 Mironowicz Antoni 2613, 3281, 5439, 5440, 7935, 7936; red. 8134
 Mironowicz Eugeniusz 3166, 3167, 5123; rec. 9954; red. 106
 Mironowicz Marcin 6711, 7937, 7938, 7939, 7940
 Mironczuk Robert 7015
 Mironiński Mirosław 9702
 Mirosław Urszula 7215; red. 7215
 Mirosławiec, pow. walecki 10775
 Mirosz Aneta 3730; red. 3730
 Miroszewski Kazimierz 6981, 9735, 10840; red. 308, 6981
 Mirów zob. Częstochowa
 Mirska Bianka Teresa 6152
 Mirska Hanna 6152
 Miry Agnieszka 1259
Miscellanea Historico-Archivistica 175
Miscellanea Historico-Iuridica 176
 Misiak Małgorzata 3788
 Misiaszek Kazimierz 3707
 Misicka Aleksandra 3736
 Misiejuk Andrzej 7941
 Misiejuk Dariusz 10841; red. 1410
 Misiewicz Eugeniusz 944, 6173, 10135; red. 172
 Misiło Eugeniusz 5151
 Misiółek Przemysław 7021
 Misiuk Andrzej 4997, 5067, 9735
 Misiura Andrzej Dawid 4881
 Misiura Grzegorz 5472
 Misiurska Agnieszka 1908; przedm. 9822; red. 7056; wyd. 9822
 Misje jezuitów na Wołyniu 9063
 Misionarki Świętej Rodziny 5389, 5419
 Misjonarze 1231, 5346, 5518, 5722, 8400, 10923
 Misterka Halina 999
 Mistewicz Marek 8718
 Mistrzejowice zob. Kraków
 Miszczak Katarzyna 7942
 Miszczuk Marian 63, 10080; oprac. 957; rec. 10011; wyd. 10435
 Miszczyński Ryszard 3468
 Miszewo, pow. kartuski 6950
 Miszewski Dariusz 10136, 10137, 10178; red. 10178
 Miszewski Wojciech 8787
 Misztal Iwona 2227
 Misztal Mariusz 1873
 Misztal Wojciech 5442; red. 5442
 Miśkiewicz Aleksander, red. 3344
 Miśkowiec Maciej, rec. 3875, 4009, 4061, 4120, 4431, 4551, 5762, 6850, 8522, 9951
 Miśta-Jakubowska Ewelina A. 7436
 Mit narodowy w sferze sacrum i profanum 5629
 Miter-Dąbrowska Elwira 5537
 Mitera Maciej 10138
 Mitev Nevân 2203
 Mitka Agnieszka, współpr. 9793
 Mitleiner Alfons 10170
 Mitręga Adrian 5164
 Mitręga Marian 4802
 Mitrovits Miklós 10842
 Mitsel Michail 3333
 Mitter Piotr 9479; oprac. 9479
 Miturin Dmitrij V. 5286
 Mitzner Piotr 5151, 10711
 Mizerny Jakub, współpr. 9808
 Mizerska-Wrotkowska Małgorzata 2614
 Mizerski Marcin 932
 Miziński Artur G., red. 5288
 Mleczek Tomasz 5238
 Mleczek Piotr 5232
 Mleczo Wojciech 5441
 Mława, woj. mazowieckie 361, 8307; powiat 8307; region 10029
 Młociny zob. Warszawa
 Młodawska Magdalena 5331, 5807
 Młodkowska-Przepiórowska Iwona 2362, 7421
 Młodnicka Krystyna 3695
 Młodowska Jadwiga 3578
 Młodożeniec Stanisław 3970
 Młody wiek XIX? 3911
 Młodzińska Natalia 5103
 Młokosiewicz Ludwik Aleksander 8401
 Młyn co zboża nie miele 4882
 Młynarczuk Aldona 776
 Młynarczyk Ewa 2290, 2298
 Młynarczyk Jacek 3041
 Młynarczyk Jacek Andrzej 10004
 Młynarczyk Jerzy 6502
 Młynarczyk Jolanta, współpr. 2340
 Młynarczyk Robert 5279
 Młynarczyk-Tomczyk Anita 10843, 10844
 Młynarscy, rodzina 5812
 Młynarska-Ahrens Barbara 5812
 Młynarski Marian 10080
 Młynkiewicz Wojciech 5849
 Mnich Grzegorz 10845
 Mnichowice, pow. kepiński 7209
 Mniszchowa Maria Amelia z Brühlów 5103
 Mniszchówna Elżbieta zob. Radziwiłłowa Elżbieta z Mniszchów 4205
 Mniszchówna Maryna zob. Maryna Mniszchówna
 Mniszech Michał Jerzy Wandalin 4205
 Mniszech Józef Wandalin 4250
 Mniszek, pow. świecki 1835
 Mniszkówna Helena 3891
 Mniszów, pow. proszowicki 3509
 Mobilia. Inwentarze mienia ruchomego 7292
 Moçalova Viktoriâ 9636
 Mochalska Anna 5613
 Mociewicz Maja 4230
 Moczak Mieczysław 10933
 Moczarska Zofia 10370
 Moczarski Kazimierz 10370
 Moczokodan Rafał 3428, 5565, 10846
 Moczuk Eugeniusz 5068
 Moczulski Adam 6503
 Moczulski Leszek 2615
 Moczyłowski Paweł 5059
 Moćkun Piotr 5066
 Moćkun Sławomir 1892
 Modena, Włochy 2738
 Modiano Patrick 1856
 Modlińska-Piekarz Angelika, tł. 7608; wyd. 7608
 Modlitwa, zdrowie, komunikacja 5442
 Modlnica, pow. krakowski 8682
 Modrolas, pow. biłogardzki 9865
 Modrzewska Helena 4459, 8226, 8227, 8525, 8659
 Modrzewska-Pianetti Iwona 2741; red. 2741
 Modrzewski Andrzej Frycz 8015
 Modrzyński Paweł Mateusz 554, 2534, 2618, 4032, 4811
Modus 177
 Modzelewska Elżbieta 1585
 Modzelewska-Kossowska Ewa, współpr. 5124
 Modzelewska-Stalmach Anna 1838, 10847
 Modzelewski Karol 3168, 5124, 6504, 10371
 Modzelewski Szymon 2548
 Modzelewski Tadeusz, red. 3535
 Modzelewski Wojciech Tomasz 5176

- Moeglich Marcin 1418
 Moes-Oskragiełło Konstanty 5596
 Mogensen Jønborg Lønborg Früs 10363
 Mogielnica, pow. rzeszowski 3760
 Mogielnicka-Urban Małgorzata 4702
 Mogielnicki Zbigniew 6987
 Mogilnicki Aleksander 5139
 Mogilno, woj. kujawsko-pomorskie 5043; region 5043
 Mogiła zob. Kraków
 Mohylew, Białoruś 5456; gubernia 9312; region 3775
 Mohylew Podolski, Ukraina 7602
 Mohylewska archidiecezja 5456, 5525
 Mohylewska diecezja 8673
 Mohyla Piotr 7941
 Moisan-Jabłońska Krystyna 2502
 Moja szkoła we wspomnieniach 3658
 Moje przeżycia wojenne 9856
 Mojtyny, jezioro w woj. mławskim 764
 Mojzesowicz Maria 6492
 Mojżysz Zenon 5327
 Mojżyszek Stefan 8228
 Mokotów zob. Warszawa
 Mokra, pow. kłobucki 5249
 Mokranys, Białoruś 5286
 Mokrij Roksolana 4222
 Mokronos Dolny, pow. wrocławski 7250
 Mokronowska Izabela z Poniatowskich zob. Branicka Izabela z Poniatowskich
 Mokrzycki Mieczysław Józef 5987
 Mokrzyż Małgorzata, red. 3668
 Mokwa Paulina 5571
 Molak Martyna 7334
 Molek-Kozakowska Katarzyna, red. 4751
 Molencki Rafał 3791
 Molenda Jarosław 5813, 5814, 5815, 5816
 Molenda Lilianna, współpr. 2064
 Molenda Mariola 1334
 Molendowski Leszek 9480
 Molga Jan 6505
 Molière (Molier, właśc. Jean Baptiste Poquelin) 4495
 Molik Anna, tł. 1622
 Molik Witold 3467, 8719; red. 6143
 Molina Gómez José Antonio, red. 2741
 Molisak Alina 3830, 3912, 3913, 11063; red. 11063
 Molnár Ferenc 8229
 Molotov Văčeslav Mihajlovič (właśc. Văčeslav Mihajlovič Skrăbin) 3245, 9975
 Molski Wojciech 1814
 Moltke Helmuth James von 5085
 Moldawa Tadeusz 3169
 Mołdawia 3092, 3288, 3298, 7427, 7693, 7780, 7926, 7927
 Momidłowski Stefan 5817
 Momot Lucjan 10139
 Momot Marta 2379
 Momro Paweł 11287
 Monachium, Niemcy 1592, 1713, 2581, 3147, 9456, 9550
 Monety i medale biskupów wrocławskich 1531
 Mongolia 2837, 3361, 10412
 Moniakowie, rodzina 7110
 Monier Joseph 8718
 Moniuszko Adam 2016, 7733; rec. 7460
 Moniuszko Czesław 1437
 Moniuszko Łukasz 5035
 Moniuszko Stanisław 1743, 1758, 2394, 3286, 4495, 4521, 4563, 4572, 6190, 6506, 6507
 Monografia młyna papierniczego w Dusznikach-Zdroju 4883
 Monolatii Ivan 8720
 Monte Cassino, Włochy 1495, 1849, 5249, 5279, 5282, 6794, 9798, 9844, 9897, 9974, 10110, 10140, 10264
 Monte Cassino. 2. Korpus w bitwie o Monte Cassino 10140
 Montelatic Joanna 6308
 Monteskiusz zob. Montesquieu Charles-Louis de Secondat
 Montesquieu Charles Louis de Secondat 2554, 2666, 2991
 Monteverdi Claudio 2709
 Montreal, Kanada 3183, 4209
 Moń Ryszard, oprac. 3492; red. 3492
 Mońki, woj. podlaskie 7090
 Moorhouse Roger 10141
 Moraczewska Zofia Anna z Gostkowskich 8230, 8231
 Moraczewski Jędrzej (1802–1855) 8482
 Moraczewski Jędrzej (1870–1944) 8231
 Morajko Małgorzata 10142
 Morawica, pow. krakowski 5461
 Morawicki Jan, współpr. 2524
 Morawiec Adam 7943
 Morawiec Elżbieta, tł. 5096
 Morawiec Jakub 2882, 2899, 3298, 7446; red. 2827
 Morawiec Marcin 4253
 Morawiec Norbert 803, 850, 3274, 3275, 3288; red. 795, 803, 3274, 3275
 Morawska Alina 10080
 Morawska Anna, wyd. 10436
 Morawska Floriana 6508
 Morawska Joanna 8721
 Morawska Mirosława z Sobceckich 5909
 Morawska Stella 10476
 Morawska Zofia 5998
 Morawska-Nowak Barbara 10080
 Morawski Dariusz, red. 3514
 Morawski Franciszek 8917
 Morawski Kazimierz 2701
 Morawski Maciej 6509
 Morawski Stanisław 8821
 Morawski Szczęsny 777
 Morawski Wojciech 4896, 8945, 9223
 Morawski Zdzisław 6510
 Morawy 4113, 8048, 9257
 Morcinek Gustaw (właśc. Augustyn) 3286, 3286, 6511
 Mord w lesie katyńskim 9857
 Mordas-Żylińska Regina 5816
 Mordasiewicz Jan 6348
 Mordyński Krzysztof 4342
 More Thomas zob. Tomasz More, św.
 Morelowski Józef 3897
 Morelowski Marian 6512
 Morgan Alun zob. Zaremba Szymon, pseud. Jerzy
 Morgenstern Soma 4495
 Mori Carla 3834
 Morka Mieczysław 2219
 Morkisz Franciszka 6513
 Mormul Joanna 3477
 Moroz Grzegorz 3864
 Moroz Volodimir 6005
 Moroz-Grzelak Lilla 2553, 5443
 Morozova Alla 1109
 Morozova Ol'ga 3274, 3275
 Morris William 2577
 Morstin Agnieszka 4486
 Morsztyn Jan Andrzej 3764
 Morsztyn Stanisław 7685, 7685, 7702
 Morsztynówna Teresa Izabela 7702
 Morukoni Maria Wiktorja z Radziwiłłów 7916
 Moryc Cyprian Janusz 6010; przedm. 6010; red. 6010
 Morys-Twarowski Michael 2075, 2076, 3298, 5249, 6095, 8094; rec. 5914, 5960, 6693, 8342a; red. 198
 Moryto Beata, red. 6515
 Moryto Stanisław 4571, 6514, 6515
 Moryto Tadeusz 4565
 Morzycka-Markowska Maria 3170
 Morzyniec Jolanta 7110
 Morzyńska-Wrzosek Beata 5613, 10955; przedm. 1856; red. 1856, 5601
 Morzyński Daniel, red. 6966
 Mosakowski Marek 2581
 Mosiejczyk Jakub 2372
 Moskal Stanisław 9858
 Moskal Tomasz 6292, 8722, 8723; rec. 5509
 Moskalewicz Marcin 3467
 Moskaluk Arsen 10109
 Moskała Katarzyna 4171; przedm. 3407, 10458; wyd. 3407, 10458
 Moskwa 432, 479, 1109, 2530, 2919, 3020, 3288, 3297, 3428,

- 3774, 4144, 5066, 5090, 5149, 5186, 6587, 7984, 8053, 8216, 8287, 9001, 9230, 9269, 9763, 9810, 10671, 10734; *Kremł* 2437, 5973; państwo 2047, 2940, 5278, 7814, 8108
- Moskwa Jacek 3956
- Moskwa Michał 6516
- Mossakowski Rafał, przedm. 5200
- Mossakowski Stanisław, rec. 4272; red. 110
- Mostert Marco, red. 7414
- Mostowik Karolina 2244
- Mosty, Białoruś 3290, 10185
- Mosty koło Jabłonkowa, Czechy 4962
- Mosty Wielkie, Ukraina 9150
- Mosty Paweł 2616
- Mosunova Tat'ana, wyd. 8282
- Moszczeńska Wanda 771
- Moszczyńska-Kowalska Alicja, red. 6477
- Moszczyński Leszek 10039
- Moszkowicz Michał 11063
- Moszumanski Zbigniew 5239, 6102, 6714, 9481
- Moszyńska Anna 5041
- Moszyński Fryderyk 7802
- Moszyński Maciej 8724
- Moszyński Piotr 8553
- Moszyński Robert 3736
- Mościcka Izabela 1590, 5818
- Mościcka Maria 9387
- Mościcka Michalina 9387
- Mościcki Ignacy 1696, 9708
- Mościcki Jerzy 930, 7422, 7423
- Mościcki Michał 4212
- Mościcki Tomasz 4490
- Mościcka, Ukraina 8103
- Motas Maciej 9052; red. 9052
- Motława, prawy dopływ Martwej Wisły 7377
- Motowicka Anna, tł. 4116
- Motyka Andrzej 11288
- Motyka Grzegorz 5091, 5149, 5151, 5187, 10178
- Motyka Jacek 2227
- Motyka Władysław 8382
- Motyl Bogdan W. 4343
- Motyl Marian 3319
- Motylewski Franciszek 5984
- Movrin David, red. 10541
- „Mowa prosta” mieszkańców gminy Dąbrowa Białostocka 3789
- Moza 8081
- Mozambik 2963
- Mozart Wolfgang Amadeus 4551
- Mozela, lewy dopływ Renu; dolina 2591
- Mozga Jozafat 6454, 7944
- Mozgała-Swacha Marta 7267
- Mozgol Ryszard 870, 9482
- Moździerz Zbigniew 1419, 6108; przedm. 6108; red. 6108
- Moździoch Sławomir 7328, 7329
- Możdżeń Julia 2502, 7945
- Możdżyńska-Nawotka Małgorzata, tł. 1619
- Możejko Beata 3298
- Można powiedzieć, że jest pod psem 10372
- Mój drugi dom? 1502
- Mól Aleksandra 3764
- Mól Magdalena, oprac. 20
- Mózgowo, pow. iławski 2224
- Mrażkowo, woj. warmińsko-mazurskie 11193; powiat 10372; region 10720
- Mroczek Anna 3286
- Mroczek Mieczysław 5961
- Mroczek z Łopuchowa 7379
- Mroczek-Czetwertyńska Agnieszka, red. 190
- Mrocza Wojciech 5545, 7946
- Mroczo Teresa 5807
- Mroczkowski Krzysztof 938, 10143
- Mrowcewicz Krzysztof 3958
- Mrowiec Katarzyna 4194
- Mrowino, pow. poznański 7264
- Mrowino, stanowisko 3 7264
- Mrowiński Andrzej 3326
- Mrowiński Paweł 10896
- Mrozek Justyna 4068
- Mrozewicz Leszek 2788; oprac. 2036; przedm. 2036; rec. 2773; red. 3448
- Mroziewicz Karolina 7947
- Mrozińska Agnieszka 3273
- Mroziński Marcin 5537
- Mroziuk Tadeusz 8725
- Mrozowicz Wojciech 27, 7402; rec. 3886; red. 2005
- Mrozowska Zofia 4467, 4495
- Mrozowski Krzysztof, oprac. 7627; red. 884
- Mrozowski Przemysław 4240; red. 7521
- Mrozowski Robert 7948; red. 6475
- Mrozy, pow. miński 9777
- Mrozek Sławomir 2618, 4467, 5565
- Mrozek Tomasz, oprac. 1521
- Mrówka Przemysław, rec. 10371
- Mród Daniel 4056
- Mród Franciszek 5161, 5309; red. 5309
- Mród Katarzyna 5589
- Mród Lech 3319
- Mród Mariusz 9483
- Mród Michał 3201
- Mród Milena Maria 5108
- Mród Mirosław 9484
- Mród Sławomir A. 1313, 8726
- Mród Tomasz 2789
- Mród Urszula 1611; oprac. 1407
- Mród Zuzanna, oprac. 10224
- Mród-Krysta Dominika 6373
- Mród-Mazur Katarzyna, tł. 8469
- Mród-Raynoch Łucja 4056
- Mruczek Roland 4113
- Mrugalska-Banaszak Magdalena 5125, 5564
- Mrugala Katarzyna 1511
- Mrugala Magdalena, rec. 10279
- Mstów, pow. częstochowski 4108
- Mszana Dolna, pow. limanowski 2437
- Mściśław Fiodor Harald zob. Mściśław I Harald, książę kijowski
- Mściśław I Harald, książę kijowski 2743
- Mściśławowicze zob. Rurykowicze
- Mściśławski Łukasz 3469
- Mściśławskie województwo 3301
- Mucha Danuta 2682
- Mucha Dariusz 6517
- Mucha Jerzy 10551
- Mucha Marzanna 4016
- Mucha Natalia 8304
- Mucha Roman 4016
- Mucha-Kujawa Joanna 5042
- Muchawka, lewy dopływ Liwca 8715
- Muchowski Jakub 653, 661, 3280, 11154; polem. 661
- Muciek Elżbieta 3302
- Mudel Iwona 10848
- Mueller Agnieszka 5571
- Mueller Wojciech 6886
- Mühle Eduard 7466, 7506, 8727; tł. 7296; wyd. 7296
- Mühlstein Anatol 6518
- Mukutowska Dora 1437
- Mulczyński Jarosław 1437, 9485
- Mulina Svetlana Anatol'evna 3297, 8369; red. 8282; wyd. 8282
- Müller Greifenhagenius Andreas 7679
- Müller Halina 4438
- Müller Joanna, oprac. 1664
- Müller Maria 390
- Müllerowie, rodzina 5883
- Mulsson Rafał 10177
- Multan Grzegorz 7156
- Multarzyński Juliusz 6190
- Muła Arkadiusz, red. 2693
- Munch Edvard 5612
- Mundy Peter 7654
- Munina, pow. jarosławski 7091; region 7091
- Munk Andrzej 4486
- Münnich Monika 9486
- Muntzer Thomas 2957
- Murafa, Ukraina 6111
- Muras Wioleta 4542
- Muraszko Michał 4017, 4018
- Murav'ev Andrej Nikolaevič 2956
- Murav'ev Mihail Nikolaevič 3297
- Murawska Agnieszka 1230
- Murawska Halina 1189
- Murawska Maja 514, 10849
- Murawski Czesław 11289
- Murawski Erich 10144
- Murcja 2741
- Murczkiewicz Janusz, tł. 1414
- Murczyńska Jagoda 4460
- Murillo Bartolomé Esteban 4212

- Murkociński Mikołaj 10145
 Murmańsk, Rosja 9694; obwód 9880
 Murnau am Staffelsee, Niemcy; obóz 6028, 9849
 Murzyn Marcin 10235
 Murzyn Michał, red. 6108
Museion Poloniae Maioris 178
 Musiaka Łukasz 3303
 Musialik Anna 1142
 Musialik Janusz 4884
 Musialik Wanda 7179; rec. 9198
 Musialik-Chmiel Anna 4070; przedm. 4070; red. 4070
 Musialik-Furdyna Magdalena 4438
 Musiał Adam, tł. 3304
 Musiał Bogdan 10146
 Musiał Danuta 2790
 Musiał Filip 5801, 11290; przedm. 5801; red. 5801; wyd. 10316, 10332
 Musiał Jan 3281, 6813; red. 6813
 Musiał Łukasz 778, 11318
 Musiał Marcin 4449
 Musiał Marian, fot. 1747
 Musiał Oliver, współpr. 10146
 Musiał Stanisław 5444
 Musiałowicz Ryszard 3790, 6324, 6816, 10850; wyd. 10347
 Musiel Franciszek 6519
 Musielak Krzysztof, red. 5839
 Musielak Leon 5630
 Musielak Michał 3467, 3728; przedm. 3728; red. 3728
 Musierowicz Małgorzata 11029
 Musik Grzegorz 2791
 Musioł Józef, oprac. 5953
 Musioł Karol 7209
 Musioł Michał, tł. 8275
 Musioł Sebastian 4070
 Muslim east in Slavic literatures and cultures 3287
 Mussolini Benito 3073, 9051
 Mustafa I, sultan 8161
 Mustang, dystrykt Nepalu 2568
 Muszalski Andrzej 6520
 Muszka Adam 5592
 Muszyna, pow. nowosądecki 7092, 7521, 10687; region 7092
 Muszyna – Plaveč – odkrywamy zapomnianą historię i kulturę 7092
 Muszyńska Agata, red. 5960
 Muszyńska Katarzyna 3891
 Muszyńska Lidia 6431
 Muszyński Henryk Józef 5333, 5445, 5446
 Muszyński Tadeusz 9064
 Muszyński Wojciech Jerzy 9487; red. 10286
 Muzalewski Ludwik 6521
 Muzea kościelne wobec nowych wyznań 1231
Muzealnictwo 179
Muzealnictwo Wojskowe 180
 Muzeum Bambrów Poznańskich 1350
 Muzeum Książąt Czartoryskich 1314
 Muzeum Pamięci Sybiru 1245
 Muzeum Pogranicza w Działdowie 1270
 Muzeum Przyrody Dwór Lutosławskich w Drozdowie 1267
 Muzioł Ryszard 4543
 Muzyczka Ludwik 6522, 10779, 10780
 Muzyczuk Daniel, red. 4117
 Muzyka kameralna – wartości 4544
 Muzyka sakralna w drodze ku Niepodległej 4545
 Muzyka Zofia 4596
 My, dzieci komunistów 10373
 My, regionaliści 4616
 My z nich 3791
 My z niego wszyscy 5447
 Mycielska Cecylia Maria 8752
 Mycielski Jan Kazimierz 1437
 Mycielski Zygmunt 10499
 Mycio Andrzej 1180
 Mydlarska Anna Maria 10896
 Mydlarz Jerzy 9488
 Mydlowski Michał 3296
 Mykietów Bogusław 5778, 7949, 10147; oprac. 5785
 Mynarczyk Paweł Piotr 3566
 Mysłakowska Agnieszka 867, 6951
 Mysłakowice, pow. jeleniogórski 8350
 Mysłakowscy, ród 2085
 Mysłakowski Piotr 2085
 Mysłowice, woj. śląskie 7032, 7093; Brzęczkowice 5290
 Mystkowska Krystyna 9859
 Mystkowski Andrzej 9859
 Mystkowski Eryk 5226
 Myszka Agnieszka 3787
 Myszkiec Andrzej 4868
 Myszkiec Igor 10851, 11291, 11292
 Myszkwoscy, ród 1788, 2018
 Myszkwowska Jadwiga 1945
 Myszkwowski Stanisław 1945
 Myszków, woj. śląskie 308, 6488, 9103, 10257; region 308, 8730, 10840
 Myszor Jerzy 1127, 5537, 9587, 10952; przedm. 9797; red. 5537; wyd. 9797
 Myszor Oskar 4885
Mysł Wolna 10952
 Myśląc o przyszłości nie zapominamy o przeszłości 3659
 Myślecki Bartosz 7267
 Myślenice, woj. małopolskie; powiat 7519
 Myśliborzyce, pow. plocki 4283
 Myślik Konrad 10852
 Myślińska Anna 1253
 Myśliński Adam 3736
 Myśliński Krzysztof 4344, 6971, 9489
 Myśliński Michał, rec. 5667, 5668
 Myśliwiec Karol 3293
 Myśliwiec Małgorzata 4802, 5130
 Myśliwski Grzegorz 1619
 Myśliwski Wiesław 4739
 Mytkowska Joanna, red. 1592; współpr. 1592
 Mytnik Ewa 3914
 Mytnik Irena 2299
 Mzyk-Makosz Milena 4172, 4345
 Na drogach i bezdrożach historii psychologii 3470
 Na krańcach świata 11293
 Na marginesie „Materiałów...” źródłowych 10374
 Na piątkę koronacji Cudownego Obrazu 8232
 Na posterunku 1544
 Na rozdrożu... 1460, 1461
 Na styku kultur i narodów 7595
 Nabiałek Karol 2113, 3298, 4019, 7424
 Nabokina Anastasią Pavlovna 2617
 Nabywaniec Stanisław 3281, 5188, 7717, 10745; red. 5188, 7717
 Nachtmanówna Maria Krystyna 6523
 Nałęcznik z Auschwitz 1708
 Nad brzegami Świdra 4346
 Nadas Péter 1856
 Nadbiebrzański gród 7060
 Nadbuże 2318, 8393, 9626
 Nader Luiza, red. 4200
 Nadodrże 7006; Dolne 7006; Środkowe 7993, 10514
Nadodrże 4076
 Nadolny Adam 4347
 Nadolny Anastazy 3566
 Nadolny Rafał 1979
 Nadolny Waldemar 5281
 Nadolska Anna 1223, 6826
 Nadolski Andrzej, oprac. 1192
 Nadolski Łukasz Mamert 1223, 3171, 3239, 3240, 5237; red. 3239, 3240, 5203, 5237
 Nadrenia 7466, 8698
Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny 181
 Na faktoś, Grecja 4240
 Nagay Bolesław 6524
 Nagel Alojzy 2474, 10375
 Nagielski Mirosław 5249, 5250, 5278, 7884, 7950, 7951, 8053; wyd. 7576
 Nagimij Vitalij 7425; red. 2895
 Naglik Ryszard 2377, 7033
 Nagórska Anna Aldona 9204
 Nagroda „Studiów Źródłoznawczych” 630
 Nagucka Ruta 3791
 Naguszewski Dariusz 5225
 Nagy Ladislav, tł. 1493
 Nagy László Kálmán 3901, 8016
 Nahajowski Marek 2979
 Nahirne (Uherce Zapłatyńskie), Ukraina 9066
 Naimski Piotr 5129

- Nairne David 3281
 Nairobi 429
 Najbar-Miller Justyna, red. 2589
 Najder Zdzisław 5151
 Najdus Walentyna 10373
 Najjaśniejsza Rzeczpospolita 3288
 Najstarsze pamiętniki Żydów krakowskich 7596
 Najstarsze rachunki przemyskie 7293
 Najwyższa Pani swoich praw 7952
 Nakielski Witold 7426
 Nakoneczny Tomasz 1904
 Nakonieczna Ewa 1354
 Nakonieczna Patrycja 5568
 Nakonieczny Mirosław, oprac. 3519
 Nakonieczny Ryszard 1478
 Nalazek Daniel 7199
 Nalborczyk Agata S., red. 4234, 7442
 Nalepa Irena 6835
 Nalewaj Aleksandra, red. 5108
 Nalewajek Agnieszka 7023
 Nalewajk Żaneta 3956; red. 3900
 Nalewajko-Kulikow Joanna 6075, 8728; red. 88
 Nalewajska Lilianna 4184
 Naleźniak Paweł 10148
 Naliwajek Katarzyna 9223
 Nałęcz Daria 951
 Nałęcz-Brudzewski Karol Roman 6525
 Nałęcz, ród 7313
 Nałęczowski Płaskowyż 4709
 Nałęczów, pow. puławski 4921
 Nałkowska Zofia 3881, 3924, 5565, 8814
 Nałogi. Medyczne i kulturowe aspekty 2618
 Namiel Natalia 6980
 Namirski Cezary 2738
 Namsólek Przemysław 1904
 Namysło Aleksandra 5877, 6981; oprac. 10311; przedm. 10311; red. 5877
 Namysłów, woj. opolskie 7521
 Nancy, Francja 4212
 Napielski Mateusz 5228
 Napiera Wojciech 1553
 Napieralski Mateusz 4257
 Napierała Anita 2534, 8729, 8742
 Napierała Mateusz 2738
 Napierała Piotr 2980
 Napierski Stefan 3892
 Napiontkowa Maria 4467
 Napiórkowski Andrzej 5331
 Napisane życiem 9065
 Napoleon I Bonaparte 845, 2710, 2911, 2925, 3007, 3017, 3293, 3297, 3298, 3859, 5228, 5252, 7219, 8309, 8315, 8349, 8403, 8407, 8466, 8512, 8648, 8713, 8792, 8899, 8928, 8991
 Naprom, pow. ostródzki 7508
 Narajów, Ukraina 7595
 Narbutas Sigitas, tl. 2067
 Narbutt Teodor 818
 Narecki Krzysztof 2610
 Narew, prawy dopływ Wisły 5832; dolina 2475
 Narew, pow. hajnowski 5456, 8021
 Narebski Lech 5207; red. 5207
 Narebski Wojciech 1495
 Narojczyk Krzysztof 944
 Narojek Zenon, przedm. 6492
 Narol, pow. lubaczowski 7745, 10043; region 6337, 10643
 Naróg Aleksandra 3929
 Nartonowicz-Kot Maria 6526
 Naruszewicz Adam 7597
 Naruszewicz Tomasz 5448, 7953
 Naruszewicz-Duchlińska Alina 2502
 Narutowicz Ewa 9387
 Narutowicz Gabriel 3291, 5825
 Narvydas Rytas 5187
 Narwik, Norwegia 5249, 9095
 Nasi przodkowie i my 5819
 Nasi sąsiedzi Żydzi 1893
 Nasiełsk, pow. nowodworski, woj. mazowieckie 4661
 Nasiłowska Anna 3915, 3956; red. 3956
 Nasiłowski Tomasz 1709, 10149
 Naskręt Jerzy 5961
 Nastalska-Wisnicka Joanna 5410, 9490
 Nastrożny Paweł 910, 1285, 6742
 Nastulczyk Tomasz 1128
 Nasz BTL 1710
 Nasza Praca 10560
 Nasza Przyszłość 182
 Nasze dzieje. Międzyrzec 7086
 Nasze Korzenie 183
 Nasze losy 3260
 Nasze Petrykozy, dawniej i dziś 7117
 Nasze Pomorze 184
 Naszkowska Krystyna, współpr. 10373
 Natalia Tułasiewicz, bł. 5995, 6527
 Natanson Władysław 2507
 Nauczyciel w refleksjach 3660
 Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój 3503
 Nauki humanistyczne i społeczne 3289
 Naumburg (Saale), Niemcy; Pforta 2881
 Naumiuk Teresa, red. 5670
 Naumowicz Teresa Jadwiga 5419
 Nautologia 185
 Nawe Aleksandra, red. 5331
 Naworski Zbigniew 5041
 Nawrocka Lina 4186
 Nawrocka-Wysocka Arleta 4554
 Nawrocki Bolesław 4186
 Nawrocki Jacek 6615, 6653
 Nawrocki Jacek J., rec. 10188
 Nawrocki Karol 10550; przedm. 2360
 Nawrocki Krzysztof 7109
 Nawrocki Maciej 2550; red. 2550
 Nawrocki Mateusz 6525, 6673
 Nawrocki Rafał 4212, 5332
 Nawrocki Władysław 6528
 Nawrocki Wojciech 931
 Nawrocki Zbigniew 5187
 Nawroczyński Bogdan 3577
 Nawrońska Grażyna 6990
 Nawrot Dariusz 3298, 4999, 5251, 5546, 6497, 8730; oprac. 1244, 1550; red. 4999, 8899
 Nawrot Janusz 2792
 Nawrot Jolanta 3881, 3971
 Nawrot Małgorzata, oprac. 3519
 Nawrot Piotr 3467
 Nawrot-Borowska Monika 1799, 3605, 3606
 Nawrotek-Matek Sylwia 5862
 Nazar Krzysztof 11338
 Nazarów Piotr, rec. 4071; red. 1515
 Nazustrić 3901
 Ndiaye Bara 3661
 Ndiaye Iwona Anna 2581
 Neapol, Włochy 1119, 2130, 4032, 4230, 7840
 Nebojša Stambolija 3283
 Necel Franciszek 4801
 Nederbetuwe, Niderlandy 8056
 Negotino Gradište, Macedonia 2368, 2807
 Negowski Michał 6211
 Nehrebecki Jan 4449
 Neja Jarosław 10853, 11106; oprac. 10311; przedm. 10311
 Nejman Elżbieta 6976
 Nekrolog gorzowski 5820
 Nekrolog Prowincji św. Jadwigi Zakonu Braci Mniejszych 5821
 Nekropolia przygodzicka 5822
 Nekropolie ludności kultury ceramiki sznurowej 7265
 Němec Richard 10150
 Nencki Marceli 6529
 Neogotyckie kościoły województwa podlaskiego 4348
 Nepal 2568
 Ner, prawy dopływ Warty 7047
 Neron, cesarz rzymski 2711
 Nerwa, cesarz rzymski 2825
 Nessel-Lukasik Beata 1357
 Nestorow Dagny 4349
 Nestorow Rafał 4214, 4350, 7954
 Nestorowicz Zbigniew, red. 1520
 Neubauer Łukasz 2883, 7446
 Neubauer Tomasz 5286
 Neubrandenburg, Niemcy 9863
 Neuding Ludwik 10786
 Neuman Józef 5882
 Neumann Jacek 2197
 Neumann Piotr Franciszek 7955
 Neumann Walter 9860
 Neumanowa Anna 3428
 Neumanowie, rodzina 5882
 Neuenquén, Argentyna 9816
 Neureiter Ferdinand 10375, 10448
 Neustadt-Glewe, Niemcy; obóz 9768

- New Haven, Stany Zjednoczone Ameryki 3868
New York Times 3040
 Newerla Paweł 3662
 Newestiuk Jakiw 6530
 Ney-Krwawicz Marek 5226, 6685, 10151
 Nęcek Robert 5442, 10943; red. 5442
 Nęcka Agnieszka 9217
 Niagara-on-the-Lake, Kanada 1627, 3369, 8703
 Niakrasava Nasta 3172
 Nic dodać nic ująć 1514
 Nic nad oryginał 4173
 Nicieja Stanisław Sławomir 3290, 9491
 Nicińska Olga 3281
 Niński Konrad 3829, 10854
 Nicolaus Copernicus House 1369
 Nicolle David 7470
 Nicpoń Henryk 4886, 5093
 Nida, lewy dopływ Wisły 1960
 Nidecka Ewa, red. 4560
 Niderlandy 944, 1194, 2565, 2912, 2998, 3117, 5149, 6578, 7776, 7888
 Nidzica, lewy dopływ Wisły 1960
 Nidzica, woj. warmińsko-mazurskie 4419
 „Nie ma większej miłości...” 5823
 Nie tylko „Po Prostu” 10855
 Nie wierząc nam, że chcąc to móc 8731
 Nie zabijaj 5449
 Nieba i ziemi nie widać 1591
 Niebelski Eugeniusz 51, 3297, 4633; red. 4633
 Niebieszczański Jakub 7264
 Nieborak Tomasz 3659; red. 3659
 Nieborów, pow. łowicki 700; gmina 8304
 Niebrzydowska Jadwiga 7090
 Niech ożyją wspomnienia 7115
 Niechaj Anatol, tł. 9940
 Niechaj Małgorzata 4216
 Nieciecki Jan 7956
 Nieczuja-Ostrowski Bolesław Michał 10050
 Nieczyporowski Roman 4235; red. 4235, 4240
 Nieć Grzegorz 5052; red. 4061
 Nieć Mateusz 5139
 Niedbał Hanna, red. 6345
 Niedbała Anna 4710
 Niedojadło Andrzej 3609, 9492
 Niedojadło Mikołaj 5576
 Niedziałkowska Zofia 5833, 7113
 Niedziałkowski Henryk Wacław 5834
Niedziela 4070, 9103
 Niedziela Jan 4467, 10152
 Niedziela Magdalena 6485
 Niedziela Maurycey Lucjan 5450
 Niedziela Rafał 5266, 7952
 Niedzielko Julia, tł. 9856, 10273
 Niedzielski Erazm 5900
 Niedzielski Tadeusz 4753
 Niedźwiada, pow. ropczycko-sędziszowski 7094
 Niedźwiadek Rafał 7363
 Niedźwiadna, pow. grajewski 5434
 Niedźwiecki Józef 4482
 Niedźwiecki Ryszard 5067
 Niedźwiedzka Magdalena 983
 Niedźwiedź, pow. limanowski; region 4391
 Niedźwiedź, pow. wąbrzeski 7202
 Niegoszowice, pow. krakowski 2249
 Niegowa, pow. myszkowski; gmina 6949
 Niegowić, pow. wielicki 5128
 Nielepice, pow. krakowski 7095
 Niełacna Jadwiga 5126
 Niełacny Krystian 5126
 Niemcewicz Julian Ursyn 8233, 7541, 7691
 Niemcy 416, 428, 439, 493, 586, 653, 719, 740, 743, 774, 778, 810, 813, 829, 831, 1097, 1107, 1187, 1613, 1811, 1814, 1838, 1858, 1862, 1864, 1865, 1886, 1887, 1902, 1903, 1913, 1915, 1932, 1934, 1935, 1960, 2219, 2351, 2453, 2502, 2521, 2525, 2528, 2535, 2537, 2550, 2580, 2581, 2591, 2618, 2633, 2639, 2667, 2668, 2714, 2717, 2779, 2900, 2905, 2915, 2949, 2964, 2973, 3041, 3043, 3050, 3069, 3070, 3072, 3075, 3078, 3079, 3082, 3083, 3085, 3087, 3090, 3097, 3098, 3103, 3105, 3118, 3134, 3147, 3150, 3160, 3162, 3191, 3199, 3201, 3216, 3234, 3238, 3245, 3247, 3250, 3271, 3280, 3281, 3285, 3287, 3291, 3294, 3297, 3303, 3319, 3334, 3427, 3430, 3547, 3560, 3746, 3787, 3850, 3866, 3950, 4007, 4078, 4166, 4296, 4408, 4454, 4460, 4467, 4495, 4511, 4515, 4517, 4555, 4712, 4716, 4878, 4901, 4951, 5067, 5070, 5071, 5072, 5078, 5092, 5093, 5127, 5128, 5129, 5148, 5149, 5151, 5154, 5160, 5162, 5168, 5173, 5176, 5225, 5226, 5230, 5237, 5251, 5266, 5446, 5546, 5556, 5592, 5645, 5744, 5900, 5937, 6063, 6096, 6161, 6211, 6685, 6831, 6969, 6987, 6991, 7025, 7106, 7129, 7163, 7231, 7301, 7409, 7415, 7467, 7469, 7480, 7513, 7587, 7615, 7913, 7979, 8172, 8219, 8225, 8237, 8260, 8271, 8297, 8304, 8376, 8384, 8415, 8442, 8457, 8685, 8719, 8734, 8743, 8750, 8778, 8821, 8863, 8889, 8916, 8962, 9029, 9048, 9056, 9061, 9064, 9087, 9093, 9094, 9113, 9121, 9161, 9171, 9173, 9221, 9228, 9230, 9245, 9287, 9290, 9314, 9315, 9333, 9356, 9399, 9408, 9456, 9475, 9511, 9548, 9558, 9571, 9587, 9641, 9659, 9661, 9697, 9735, 9749, 9761, 9767, 9772, 9786, 9788, 9794, 9840, 9853, 9860, 9872, 9882, 9883, 9884, 9901, 9904, 9905, 9906, 9928, 9946, 9949, 9951, 9963, 9970, 9975, 9978, 9992, 9995, 9999, 10007, 10017, 10018, 10019, 10025, 10043, 10061, 10066, 10067, 10075, 10101, 10103, 10104, 10123, 10126, 10131, 10144, 10146, 10155, 10184, 10185, 10187, 10191, 10201, 10211, 10212, 10228, 10235, 10247, 10248, 10273, 10286, 10289, 10294, 10295, 10437, 10463, 10478, 10480, 10589, 10606, 10649, 10733, 10747, 10790, 10905, 10912, 10919, 10920, 10931, 10942, 11143, 11144, 11216, 11309, 11318; Republika Demokratyczna 2534, 2676, 3139, 3173, 3193, 3232, 3242, 3282, 10600, 10601, 10896, 10942, 10961, 11216; Republika Federalna 2534, 3068, 3088, 3283, 5196, 5617, 6541, 9926, 10668, 10942, 10186, 11216; Republika Weimarska 3062, 9370
 Niemca, pow. dzierzoniowski; Wojstawice 4284
 Niemczak Kamil 5451
 Niemczańsko-Strzelińskie Wzgórze 7238
 Niemczyk Franciszek 8234
 Niemczyk Katarzyna 3298, 7427
 Niemczyk Marcin 2668, 2793, 5139
 Niemczynow-Burchart Grażyna 10376; oprac. 10413
 Niemen 3428, 4689, 5249, 6120
 Niemen Czesław 1685, 3428
 (Nie)męskość w tekstach kultury 3916
 Niemiec Andrzej 6531
 Niemiec Dariusz 5331, 5394
 Niemiec Lucyna 7957
 Niemiec Marta 3497
 Niemiec Stanisław, oprac. 6300; przedm. 6300
 Niemiecka Nadwożańska Autonomiczna Socjalistyczna Republika Radziecka 3160
 Niemiecki „Zły sąsiad” z perspektywy historycznej 5127
 Niemierowski Ignacy 8786
 Niemira Artur 3517
 Niemira Konrad 4127

- Niemodlin, pow. opolski, woj. opolskie 3298
- Nienacki Zbigniew 11075
- Nienaltowski Marek 7958
- Niepodległa de novo 325
- Niepodległa Polska 1711, 1712
- Niepodległa Polska wysniona w Mo-nachium 1713
- Niepodległość. Idee, fakty, perspek-tywy 5128
- Niepodległość i nowoczesność 4174
- Niepodległość i Pamięć* 186
- Niepodległość ma jeden kształt 5129
- Niepodległość, suwerenność, pod-miotowość 5130
- Niepodległość w pogładach, działał-ności i pamięci 5131
- Niepodległość z kobiecą twarzą 8732
- Niepokalanki 5402, 6477
- Niepokoje. Twórczość Tadeusza Ró-zewicza wobec Zagłady 3917
- Niepołomice, pow. wielicki 5900
- Niepołomska Puszcza 5900
- Nieporęt, pow. legionowski 8519; gmina 4832, 7096
- Nieprzemilczana historia 5132
- Niepsuj Łukasz 2619
- Nierychlewski Wojciech zob. Woj-ciech Nierychlewski, bl.
- Nierzwicki Krzysztof 7959
- Niesiecki Kasper 3969
- (Nie)smak w tekstach kultury XIX–XXI w. 5589
- Niestrawski Mariusz 5232
- Nieścioruk Kamil 2271
- Nieśwież, Białoruś 7739, 7972
- Nietyska Maria 6532, 6533
- Nietzsche Friedrich 2668, 2961
- Nieuważny Andrzej 5241
- Niewęgłowska Aneta 5154; oprac. 8286
- Niewęgłowski Jan 9493
- Niewiadomska Magdalena, red. 5319
- Niewiadomski Andrzej 10711
- Niewiadomski Donat, przedm. 11158; wyd. 11158
- Niewiadomski Eligiusz 5825
- Niewiadomski Igor 10856
- Niewiadomy Paweł, red. 892, 893; współpr. 886
- Niewiarowska Joanna 3891
- Niewiński Andrzej 2722, 5252; red. 5252, 5254
- Niewiński Kamil 5017, 10857
- Niewiński Łukasz 2542; red. 2542
- Niewodniczański Tomasz 1378
- Niewulis Irena 7206
- Niezabitowska-Wiśniewska Barbara 7281
- Niezabitowski Michał 1231, 1232; przedm. 1502, 7041
- (Nie)zależne państwo, społeczeństwo 3291
- Niezbędnik Ignacego Daszyńskiego 8235
- Niezbrzycki Jerzy 5092
- Niezłomny. Pamięci księdza arcybi-skupa Ignacego Tokarczuka 6813
- Niezmyślona historia Gimnazjum 11294
- Nieznane materiały źródłowe doty-czące rodziny Wojtychów 8236
- Nieznane źródła do dziejów zakonu kanoników regularnych od poku-ty 7598
- Nieznanaowska Joanna 7960
- Nieznański Zygmunt 4887
- Nigdy więcej 1592
- Nigeria 3022
- Nijkowski Lech M. 2620, 9975
- Nikiel Dariusz 1894
- Nikiel Sebastian 4642
- Nikifor Krynicki (właśc. Epifaniusz Drowniak) 5828, 10754
- Nikiszowiec zob. Katowice
- Nikitenko Danuta 5133
- Nikitenko Włodzimierz 5133
- Niklewska Jolanta 5134, 5135, 8732
- Niklewska Waleria 6534
- Nikodem Jarosław 740, 4957, 5136, 5333, 5807; przedm. 740; red. 740
- Nikolić Kosta 3283
- Nikoluk Małgorzata 10858
- Nikołajew Jerzy 3578
- Nikołajewka, Ukraina 10325
- Nikołajuk Jan 10153
- Nikžentaitis Alvydas 1895, 6991
- Nimen-Skalska Zofia 10373
- Nimilović Oleksandra 5585
- Nir Roman 3398, 10154
- Niereńska Pola 6535
- Nisiobęcka Aneta 1896
- Nisko, woj. podkarpackie 1718, 4465, 4604, 4845, 4846, 5771, 5926, 6159, 6273, 6440, 6765, 6892, 7098, 7099, 7100, 9071, 11001, 11339; Barce 7097, 9833; powiat 8620; region 1822
- Nissen Lidewij, rec. 7835
- Nitecki Jakub 913
- Nitka Edward 6536
- Nitkiewicz Kamila, tl. 9844
- Nitkiewicz Krzysztof 5452
- Nitsche Karol Ferdynand 8947
- Nitszke Agnieszka, red. 3196
- Nitz Willi 7136
- Niwiński Piotr 5187, 5990, 10872
- Nizińska Hanna 4546
- Niziołek Andrzej, przedm. 9055
- Niziołek Grzegorz 1923
- Niziołek Paweł 10859; rec. 10241
- Niżniów, Ukraina 9097
- Niżyńska Joanna 5565; red. 5565
- Nobel Alfred 3424
- Nobis Kazimierz 6537
- Nobis operique favete 779
- Nocny Waldemar 7131
- Nocuń Przemysław 2343, 7521
- Nodzyński Tomasz 8733, 8734
- Noether Emma 482
- Noga Zdzisław 2630, 7041, 7961; oprac. 7017; rec. 7400; red. 167, 2630
- Nogaj Adam 5225, 9735
- Nogaj-Chachaj Jolanta 2363
- Nogaś Jan 4642
- Noiński Emil 3297
- Nolbrzak Renata 11053
- Noller Matthias 5327
- Nometkaitė Virginija 7206
- Noparlić Przemysław 7143
- Norbertanie 3969, 7340
- Norbertanki 5414, 5519, 7579, 7580, 7753, 7966
- Norblin Stefan 4187, 5855
- Norda, region Kaszub 6072
- Norkina Ekaterina Sergeevna 3333
- Norkowska Aleksandra 5602
- „Normalizacja” relacji państwo–Ko-sciół 10377
- Normalny ksiądz 6475
- Normandzkie Wyspy 3250
- Normanowie 2876, 3298
- Normatywy Wojskowej Służby We-wnętrznej 10378
- Norwegia 932, 2602, 2606, 2647, 2698, 2833, 2878, 2893, 3008, 3055, 3298, 7446, 9614, 10108
- Norwid Cyprian Kamil 3907, 3936, 4106, 4208, 4530, 10955
- Norymberga, Niemcy 2779, 2937, 3214, 7899, 7943, 10273
- Noryskiewicz Agnieszka M. 2372, 2484
- Noryskiewicz Bożena 7324
- Nosal Czesław S. 3470
- Nosal Przemysław 2423
- Nosarzewo Borowe, pow. mław-ski 6603
- Nosiadek Patrycja 3399
- Noska Zbigniew 5849
- Noskowski Adam Kazimierz 7564
- Noskowski Zygmunt 4517
- Nosov Boris Vladimirovič, red. 3178
- Nossowska Małgorzata 8297
- Noszczak Bartłomiej 5066, 10860, 10943
- Noszczyk Jacek 10551
- Notae Numismaticae. Zapiski Numi-zmatyczne* 187
- Notatki Plockie* 188, 4059
- Notatnik Rawski* 189
- Noteć, prawy dopływ Warty 2332
- Notes Jazzowy* 10938
- Notes kolekcjonera 1440, 1441, 1442
- Novae, dawne miasto w Bułgarii 2548
- Novák Vítězslav 4517
- Nowa Dęba, pow. tarnobrzeski 4896, 10594
- Nowa Gądka, pow. pabianicki 7047
- Nowa Góra, pow. plocki 4283
- Nowa Huta zob. Kraków

- Nowa Huta, Ukraina 10337
 Nowa Kartagina zob. Kartagina
- Nowa Kronika Walbrzyska* 190, 4028
 Nowa Marchia 2275, 7006, 7166, 7323, 7852, 8004
Nowa Reforma 8551
 Nowa Sól, woj. lubuskie 1714, 2478, 5547, 7101; powiat 7329
 Nowa Sól na dawnej kartce pocztowej 1714
 Nowa Sucha, pow. sochaczewski; gmina 8304
 Nowa Wieś, pow. będziński 4870
 Nowa Wieś, pow. kolbuszowski 9074
 Nowa Wieś, pow. sokółski 9060
 Nowa Wieś, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 6044
 Nowa Wieś Królewska zob. Opole
 Nowa Zelandia 4460, 8328, 10277, 11080
 Nowaccy, rodzina 5537
 Nowacka Beata 5565
 Nowacka Maria 2981
 Nowacki Bogdan Stanisław 5326
 Nowacki Dariusz 8031; red. 8031
 Nowacki Józef 809
 Nowacki Marcin 6560
 Nowacki Paweł Jan 10185
 Nowacki Roman 1117, 2621
 Nowaczyk Jan 3517
 Nowaczyk Waclaw 10379
 Nowaczyński Adolf 3822
 Nowak Adam 5188
 Nowak Alicja 8735
 Nowak Alicja Agnieszka 8736
 Nowak Alicja Zofia 7962, 7963, 7964
 Nowak Anatol 6538
 Nowak Andrzej 780, 796, 3271, 3292, 3972, 4229, 5066, 8242, 8879, 9223, 9494; oprac. 10380; red. 282
 Nowak Anna 1055, 4527, 6966
 Nowak Bogdan 7226
 Nowak Bronisław 7130
 Nowak Cezary 7214
 Nowak Czesław 5824
 Nowak Daniel 7965
 Nowak Danuta 3291
 Nowak Edyta 10155
 Nowak Gabriela, oprac. 1538
 Nowak Gerard 2478, 6539
 Nowak Izabela 6930
 Nowak Jacek 8737
 Nowak Jan, red. 5823
 Nowak Janusz 7067
 Nowak Janusz Sylwester 6405
 Nowak Jerzy 6835
 Nowak Jerzy Marek 5453
 Nowak Joanna 3287, 4046
 Nowak Józef 3517, 7119
 Nowak Kamil 2374
 Nowak Katarzyna 662, 3428
 Nowak Krzysztof 3286, 3295, 3298, 5327
 Nowak Leszek 2622
 Nowak Łukasz, tł. 8279; wyd. 8279
 Nowak Maciej 11338
 Nowak Maciej Jacek 5825
 Nowak Małgorzata 5472; red. 3772
 Nowak Marcin 7092
 Nowak Marek 3907, 4969, 7256
 Nowak Maria 3417
 Nowak Mariusz 8269, 8738; oprac. 8269; red. 6861; wyd. 9021
 Nowak Marta 1856, 7428
 Nowak Michał Kazimierz 10861
 Nowak Rafał Kazimierz 5186
 Nowak Renata 10870
 Nowak Robert 10862
 Nowak Romuald 4113
 Nowak Sebastian 2484, 4175, 4690
 Nowak Stanisław (1874–1940) 6540
 Nowak Stanisław (1923–1995) 5990
 Nowak Szymon 10187; tł. 1543
 Nowak Tadeusz 622, 1217, 3299, 7429
 Nowak Tomasz 4547, 5590, 10863
 Nowak Tomasz Andrzej 23, 352, 8739, 8740, 9495; red. 114, 309
 Nowak Waldemar 9861
 Nowak Weronika 7966
 Nowak Witold 1897
 Nowak Władysław, pseud. Groźny 5848
 Nowak Wojciech 5232
 Nowak Zbigniew 6001
 Nowak Zbigniew Jerzy 3286
 Nowak Zofia 6099
 Nowak-Arczewski Andrzej 6888
 Nowak-Dąbrowska Gabriela 3327
 Nowak-Dziemianowicz Mirosława, przedm. 1903; red. 1903
 Nowak-Jeziorański Jan 5066, 5144, 6541, 9862, 9926, 10380, 10837, 10846
 Nowak-Kluczyński Konrad 474, 781, 9496; rec. 4732
 Nowak-Maško Klaudia 5571
 Nowak-Wolna Krystyna 6511
 Nowakiewicz Tomasz 2502, 7442
 Nowakowska Agnieszka 1903
 Nowakowska Anna 11156
 Nowakowska Dagmara, red. 3971
 Nowakowska Joanna 3733
 Nowakowska Magdalena 2331; przedm. 2331; red. 2331; tł. 2521
 Nowakowska Maria 2378, 4176, 4333
 Nowakowska Natalia 7967
 Nowakowska Urszula 1233
 Nowakowska-Kutra Aleksandra 5617
 Nowakowska-Sito Katarzyna 4187, 9223
 Nowakowska-Wierzchoś Anna 349, 613
 Nowakowska-Wolak Agata 4173
 Nowakowski Andrzej (ur. 1948) 4902; red. 4902
 Nowakowski Andrzej (ur. 1951) 3607, 3688, 7196, 9497, 10864
 Nowakowski Dawid 2666, 2982
 Nowakowski Erazm 8816
 Nowakowski Jacek 3962, 3971, 5449, 10865
 Nowakowski Jerzy 1580
 Nowakowski Jerzy Jan 11247
 Nowakowski Jerzy Stefan 3950
 Nowakowski Mieczysław 10866; rec. 5022
 Nowakowski Paweł 10867
 Nowakowski Paweł F. 4957
 Nowakowski Piotr, tł. 10263
 Nowakowski Piotr (ur. 1970) 1408
 Nowakowski Piotr Tomasz 6295
 Nowakowski Przemysław 5480
 Nowakowski Rafał 7219; red. 7219
 Nowakowski Ryszard 5916
 Nowakowski Sebastian 542, 6990
 Nowakowski Stanisław 4888
 Nowakowski Szymon 4889
 Nowakowski Tadeusz (1917–1996) 3950
 Nowakowski Tadeusz (ur. 1956), red. 3871
 Nowakowski Waclaw 6010
 Nowakowski Wojciech 2379, 2548; red. 7272
 Nowakowski Zygmunt 3893, 6542
 Nowalińska Małgorzata 1970
 Nowaliński Leszek 1340
 Nowalnicki Tomasz 2450
 Nowaszczuk Jarosław 2534
 Nowca Tadeusz 8330
 Nowe, pow. świecki 3281, 5026
 Nowe Bródno zob. Warszawa
 Nowe Iganie, pow. siedlecki 5249, 8606, 8715
 Nowe Kramsko, pow. zielonogórski 2374
 Nowe miasta na mapie Polski 7103
 Nowe Miasto zob. Toruń
 Nowe Miasto, pow. płoński; gmina 7102
 Nowe Miasto Lubawskie, woj. warmińsko-mazurskie 9419; gmina 2465; powiat 2429
 Nowe perspektywy badawcze w transnarodowej historii komunizmu 3173
 Nowelli Kamil 1715
 Nowicka Aurelia 3659
 Nowicka Beata, współpr. 4492
 Nowicka Daria, rec. 6710
 Nowicka Elżbieta 4572; red. 4530
 Nowicka Ewa 2393, 3319, 3336
 Nowicka Hanna 6543
 Nowicka Jadwiga 5834; oprac. 5834; przedm. 5832, 5833, 5834, 5835; red. 5832, 5833, 5834, 5835
 Nowicka Katarzyna 10955
 Nowicka Maria 3695
 Nowicka Marta 4882
 Nowicki Edmund 10878, 10878

- Nowicki Jan 4215, 5331, 8741
 Nowicki Janusz 7212
 Nowicki Maksymilian 8961
 Nowicki Michał 7968
 Nowicki Mirosław, oprac. 5822
 Nowicki Paweł 4351
 Nowicki Przemysław 3328; wyd. 3272
 Nowicki Robert 4890
 Nowicki Tomasz 2017, 6554, 6822
 Nowik Andrzej Marek 7430; wyd. 3266
 Nowik Grzegorz 5092, 5149, 10185
 Nowina Konopka Krzysztof 6509
 Nowina-Bzowski Stefan 6544
 Nowinowski Sławomir M. 6405, 10868; red. 2657; wyd. 10322
 „Nowiny Lubelskie” z marca 1569. 7599
Nowiny Rzeszowskie 10855
 Nowiński Janusz 6694, 10381
 Nowocień Jerzy 3663
 Nowodworski Michał 6767
 Nowogórski Bronisław 5864
 Nowogórski Paweł, red. 5864
 Nowogórski Przemysław 4177
 Nowogród, pow. golubsko-dobrzyński 7261
 Nowogród Wielki, Rosja 2524, 3685
 Nowogródek, Białoruś 4185, 7952, 9876; powiat 9610
 Nowogrodzkie województwo 9726
 Nowolipki zob. Warszawa
 Nowomęczennicy z Bataku 2983
 Nowopol, nieistniejąca osada w pow. legionowskim 7050
 Noworadomsk zob. Radomsko
 Nowosad Wiesław 991, 4737; wyd. 7625
 Nowosielska-Sobel Joanna 5173, 9498
 Nowotarski Leon 6545
 Nowotka Dawid 556
 Nowotka Marek 10869
 Nowowiejski Feliks 2069, 4490, 4516, 4517, 4526, 4545, 4563
 Nowożycki Bartosz 400, 944, 984, 1087; wyd. 10343
 Nowrotek Maria 5329, 5826, 7088
 Nowrotek Zdzisław 7057
 Nowy Bytom zob. Ruda Śląska
Nowy Czas 4053, 11204, 11205
 Nowy Dwór, pow. sokólski 5499
 Nowy Dwór Mazowiecki, woj. mazowieckie 5379
 Nowy Jork, Stany Zjednoczone Ameryki 1592, 3034, 3386, 3431, 3835, 4467, 5035, 5613, 9926
 Nowy Korczyn, pow. buski 7103
 Nowy Lubiel, pow. wyszkowski 5384; region 5384
 Nowy początek 1234
 Nowy Port zob. Gdańsk
- Nowy Sącz, woj. małopolskie 351, 1333, 1334, 4895, 6430, 6531, 6764, 7105, 8712, 9675, 9812, 9978, 11186, 11325; Dąbrówka 7106; powiat 7449; region 1762, 3332, 3875, 6604, 7532, 9248; Sąddecka 624, 625, 1706, 2496, 6428, 6776, 7104, 8795
 Nowy Targ, woj. małopolskie 4926, 10896
 Nowy Tomyśl, woj. wielkopolskie 1770, 4626, 10406; region 1770
 Nowy Żmigród, pow. jasielski 8449
 Noyers Pierre des 7756
 Nozdrin Oleg Ākovlevič 8053
 Nozdrzec, pow. brzozowski; region 4306
NS Frauen-Warte 2534
 Nubia 2651, 2751, 3288
 Numery obozowe jeńców 9863
 Nurzyńska Iwona 4740
 Nussbaum Klemens 10382
 Nycz Edward 1903, 3400
 Nycz Kazimierz 5059
 Nycz Ryszard 1923, 5565
 Nycz Stanisława, oprac. 6513
 Nyckowiak Jędrzej, red. 3289
 Nyka Józef 2300
 Nysa, woj. opolskie 1531, 1782, 2051, 2090, 4226, 4919, 7178, 7471, 7531, 7708, 10642; księstwo 7178; region 10531
 Nysa Łużycka, lewy dopływ Odry 3122, 10961
 Nzinga, królowa Ndongo i Matambu 2531
- O 11 listopada pewnego roku 11295
 O bezpieczeństwie i ideach politycznych 5137
 O mężczyźnie (nie)zwyczajnie 8742
 O niemieckich planach ofensywy na Bliskim i Środkowym Wschodzie 2525
 O Niepodległość 1593
 O poetach i poezji 3918
 O solidarności wielką i małą literą pisanej 10870
 O szpitalnictwie radomskim 4891
 O tym nie wolno mówić 9864
 Obała Ewa 6586
 Obama Barack 3302, 11237
 Obara Stefania 5138
 Obara-Pawłowska Anna 7431
 Obchody 100-lecia SHL 4892
 Obchody Millenium na uchodźstwie 10871
 Obcy w mieście, obcy w klasztorze 7432
 Oberländer Marek 1592
 Oberthür Charles 8402
 Obertyn, Ukraina 7595
 Obetkon Rafał, rec. 7545
- Obirek Stanisław 2393, 4739, 5454; rec. 3009, 5444
 Oblaci 3410, 5385
 Obłęgorek, pow. kielecki 6362
 Oblicza archiwów i współczesne wyzwania archiwistyki 985
 Oblicza niepokorności 5630
 Oblin, pow. garwoliński 7258
 Obniska Ewa 2709
 Obodryci (Obodrzyce) 2897
 Obodziński Samuel 3846
 Oboleńska Diana 5596, 5600; red. 5600
 Oborny Aneta, oprac. 1364; przedm. 1364; red. 1363
 Oborscy, rodzina 4386
 Oborska Marcjanna 6546
 Obóz dla jeńców alianckich Stalag Luft IV w Tychowie 9865
 Obra, pow. wolsztyński 438, 9788
 Obracht-Prondzyński Cezary 333, 631, 663, 782, 783, 784, 785, 2479, 4069, 5621, 6008, 7129, 9544; przedm. 5621; rec. 5445; red. 5153, 5621
 Obraz jaśniejący i umiłowany 1716
 Obrazy Zenona Waśniewskiego w kolekcji Muzeum w Chełmie 1250
 Obączka Piotr 3823
 Obremski Krzysztof 8015; rec. 3845
 O'Bretenny Zofia 5816
 Obrębowska Anna 9576
 Obrębowska Zofia 9576
 Obrębowski Andrzej 9576
 Obrębska Agnieszka 3986
 Obrębska Anna 3395
 Obrębska Monika 3470
 Obrębski Andrzej 6001, 6547
 Obrębski Maciej 985
 Obrocka Romana 10156
 Obrona narodowa 5240
Obserwator Morski 4079
 Obsulewicz-Niewińska Beata 3919
 Obszar Zachodni Zrzeszenia WiN 10872
 Ocalić od zapomnienia 3664
 Ocalić wspomnienia, ocalić ślady 5827
 Ocalałem – ocalałem 10157
 Ocalone wspomnienia 9866
 Oceania 5855
 Ochał Andrzej 1717
 Ochał Artur 5225, 5226, 6028, 6685, 6701
 Ochał-Czarnowicz Agnieszka 700, 2343
 Ochendowska-Grzelak Barbara 4174, 7969
 Ochenduszko Tadeusz 8743, 8744
 Ochenkowski Adam 11182
 Ochman Marcin 8745
 Ochman Wiesław 5570, 10651
 Ochman-Tarka Patrycja 1217; red. 1217
 Ochmanek Małgorzata 5472

- Ochmann Donata, red. 3796
 Ochmański Jerzy W. 3659
 Ochocka Magdalena 5573
 Ochorowicz Julian 5596, 6548, 8409
 Ochota zob. Warszawa
 Ochota – dzielnica z klasą 4352
 Ochotnica, pow. nowotarski 5826
 Ochotnicza Straż Pożarna Miasta Rybnik 4893
 Ochotnicze Straże Pożarne w powiecie siedleckim 4894
 Ochotny Piotr 3517
 Ochowiak Jolanta 3636; red. 3636
 Ochwat Renata 7155
 Ociepa-Weiss Agnieszka 4194, 5336; oprac. 5336
 Ocieski Jan 7913
 Ockham Wilhelm 2666
 O'Connell Emer 5107
 Oczachowska Marta 2618
 Oczko Patryk 1569
 Oczko Stanisław 4215
 Oczko Wojciech 5925
 Oczyńska Michalina 9066
 Oczyński Jan 9066
 Oczyński Przemysław, współpr. 9066
 Od Czarnych Huzarów do Niebieskich Beretów 5241
 Od Galla Anonima do współczesności – Polska piórem pisana 1625
 Od „Indeksu” do „Hutnika” 64
 Od „Jedności” do niepodległości 9067
 Od konfliktu do komunii 5455
 Od kwestii robotniczej do nowoczesnej kwestii społecznej 4895
 Od Liceum Pedagogicznego do II Liceum Ogólnokształcącego 3665
 Od Maximis unique pressi do Totus Tuus Poloniae populus 5456
 Od niepodległości do niepodległości 5139
 Od projektu do legendy 4896
 Od wojny do wojny, czyli Obraz Warszawy w czasach przełomu 1594
 Od „Zapisu” do... zapisu historii 3174
 Oddział Sudetów Wschodnich w Prudniku Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego 4617
 Odesa, Ukraina 3357, 10325
 Odkłamywanie mitów? 1595
 Odnorożko Oleg Anatolijowicz 2100
 Odnous Barbara 5151
 Odnous-Pawlińska Julia, red. 4746
 Odoj Grzegorz 5571
 Odojewski Włodzimierz 3881, 3971
 Odpływ rzeki Prądnik w Ojcowie 2245
 Odra 2331, 3122, 3227, 4864, 5286, 10127, 10966; dolina 7006, 7520; dolna 2331; dorzecze 4879, 7258; Wschodnia 7006
 Odra 10973
 O'Driscoll Joshua 7466
 Odrodzenie i Reformacja w Polsce 191
 Odrowąż Jacek zob. Jacek Odrowąż, św.
 Odrowążowie, ród 2090
 Odrzywolska-Kidawa Anna 3288, 3299
 Odrzywolski Sławomir 4384
 Odrzywoł, pow. przysuski 3332
 Odynec Antoni Edward 3907
 Odziemkowski Janusz 5093, 5151, 6405, 9499, 9544; przedm. 5250; red. 5250
 Officina Historiae 192
 Ofiara w religiach świata 2623
 Ofiary rozruchów i rabunków we Lwowie 9068
 Oficjalna Elżbieta 5457, 5458
 Oficjalów, pow. opatowski 4668
 Ogieniewska-Małecka Magdalena 861
 Ogiewa-Sejnota Monika 2046, 7970
 Ogiński Janusz 1718, 7100
 Ogiński Michał Kleofas 5624
 Ogonowska Agnieszka, rec. 6430
 Ogonowski Zbigniew 3471, 6549, 6550
 Ogórek Bartosz 8746, 9223
 Ogrocka Angelika 5828; red. 143
 Ogrodnicy pamięci 4353
 Ogrodnik Robert, tl. 4821
 Ogrodnik Wojciech, red. 2393
 Ogrodowicz Stefan 6551
 Ogrodzka-Mazur Ewa, przedm. 2419; red. 2415, 2416, 2417, 2418, 2419
 Ogurek Artur 5055
 Ogy-Sorai 2926
 Ojcowski Park Narodowy 6489
 Ojców, pow. krakowski 2245, 6489
 Ojdana Joanna 1223
 Okarma Joanna 1209
 Oken Lorenz 8821
 Okiem stratega i dyplomaty 5140
 Okieńczy Czesław 5059
 Okmińscy, rodzina 5949
 Okniński Piotr 6971, 7433; rec. 2026, 3757
 Okniński Witold 4998, 6083
 Około uniey Xięstwa Litewskiego z Koroną 7600
 Okonek, pow. złotowski 6436
 Okoniewska Katarzyna 4354, 10158, 10159
 Okoń Danuta 344
 Okoń Jan 3846, 5571
 Okoń Marek 5309; red. 4633
 Okoń Waldemar 8747
 Okoń Zbigniew Waldemar 3828
 Okoński Karol 7032
 Okoński Krzysztof 5617
 Okoński Mateusz 2794
 Okólski Marek 727
 Okraj, przełęcz we wschodniej części Karkonoszy 4712
 Okrajni Zofia 6552
 Okrajnik, pow. żywiecki 7107
 Okrasa Marzena 8748
 Okrasa Tomasz 3175
 Okres międzywojenny 3624
 Okręglika Izabela 2449; rec. 2500
 Okrzeja, pow. łukowski 4535; region 7077
 Oktabiński Krzysztof 4897
 Oktawian August, cesarz rzymski 2184, 4028
 Okulewicz Piotr 5092, 5107, 9500
 Okulicz Kazimierz 5092
 Okulicz-Kozaryn Radosław 4572
 Okulski Edward, pseud. Waław 6553
 Okulski Jakub 6553
 Okulus Jacek, wyd. 7541
 Okupiński Marek 4898
 Okupnik Małgorzata, red. 5627
 Olaf, św. 3298
 Olaf I Trygvasson, król Norwegii 2883
 Olaszek Jan 3174, 4739, 10629, 10873; rec. 3184, 10737; red. 10877
 Olbia Pontyjska, dawna kolonia grecka, obecnie Ukraina 2548
 Olbromska Władysława 3751
 Olbromski Mariusz 9501
 Olbrychowski Jarosław, red. 5966
 Olbrys Marta Ewa, red. 1685
 Olbryś Mirosław 2379
 Olbryś Witold 4899
 Olchowicz, pow. bieszczadzki 8118
 Olchowska-Schmidt Irena 8749
 Olczak Elżbieta 1223
 Olczak Hanna 7434
 Olczak Jerzy 4685
 Olczak Joanna 3695
 Olczak Mariusz 10187, 10286; oprac. 9816; przedm. 9816; red. 947
 Olczak Stanisław Kazimierz 6554
 Olczak-Kardas Monika 67
 Olczak-Ronikier Joanna 4216
 Olczyk Agnieszka 4355
 Olczyk Jacek 11296
 Olczyk Monika 932
 Oleandry zob. Kraków
 Olech Adam 3834
 Olech Edward 5279
 Olechnowicz Emilia 4450
 Olechowska Elżbieta 10541; red. 10541
 Olechowska Paulina 4079; oprac. 7171; przedm. 4079; red. 4079
 Olechowski Andrzej 5059
 Olechowski Józef 10383
 Olechowski Piotr 1839, 10874, 10875; rec. 5168
 Olecko, woj. warmińsko-mazurskie 10972
 Olejarz Barbara 1247

- Olejko Andrzej 5232, 5251, 5286; red. 5232
- Olejniczak Adam 3659
- Olejniczak Andrzej 3176
- Olejniczak Józef 3928; red. 3928, 3929
- Olejniczak Julia 8750
- Olejniczak Mariola 1344
- Olejniczak Michał 4691
- Olejniczak Patrycja 5612
- Olejniczak Paweł 7001
- Olejniczak Sławomir 1719
- Olejniczak Stefan, współpr. 2027
- Olejniczak Wojciech 4710
- Olejnik Karol 5631, 9502
- Olejnik Marek 459, 2301, 2302
- Olejnik Stanisław Tadeusz 3299, 3665; red. 3665
- Oleksicki Antoni 1979
- Oleksiewicz Anita 3730
- Olekski Adam 3472
- Olelkowicz Aleksander 7639
- Olelkowicz Jan Szymon 7639
- Olelkowiczówna Zofia zob. Chodkiewiczowa Zofia
- Olender Elżbieta 986, 7053
- Olender Mieczysław 4571
- Olender Paweł Stanisław 8751
- Olenderek Joanna 4105
- Oleńska Anna, przedm. 4162; red. 4162
- Olesen Jens E. 7435
- Olesiak Izabela 2077, 2078
- Olesiak Justyna 5267
- Olesko, Ukraina 7595
- Olesno, woj. opolskie 362, 4725, 5554; powiat 7209, 7210; region 7209
- Oleszczuk Ewa 4356
- Oleszczyk Krzysztof 5591
- Oleszek Gabriel Piotr 10384
- Oleszkiewicz Małgorzata 2480
- Oleszkowicz Ryszard 5187; oprac. 5187
- Oleszyce, pow. lubaczowski 4769
- Oleśnica, woj. dolnośląskie 7958
- Oleśnicki Zbigniew (1389–1455) 7344
- Olewińska-Wacko Anna 6979
- Ołędzki Marek 7258; red. 7258
- Ołga, wielka księżna kijowska i św. 2573, 2894
- Ołga Leopoldyna Stawecka – siostra Maria Eligia 1454
- Olgierd, wielki książę litewski 7351
- Oliński Piotr 4032, 4292; rec. 7290, 7451; red. 302
- Oliwa Mieczysław 5043
- Oliwa zob. Gdańsk
- Oliwińska-Wacko Anna 9503, 10876; rec. 10189
- Olko Justyna 2532
- Olkusz, woj. małopolskie 141, 4985, 4986, 5052, 5546, 6552, 10612; powiat 7519; region 5546, 5930, 10296
- Ollech Andrzej 2512
- Olma Marceli 3846; red. 3845, 3846
- Olstowski Przemysław 848, 6563, 9504, 10385; rec. 6522, 9156
- Olszacki Tomasz 7521
- Olszamowski Janusz 6555, 6556
- Olszaniec Szymon 2537, 2795, 2796
- Olszanka, pow. brzeski, woj. opolskie 3525
- Olszański Jan 5987
- Olszański Tadeusz Andrzej 9104
- Olszański Witalis 5839
- Olszar Henryk 5455, 5459, 5518, 5883, 6621, 10952
- Olszewicz Waclaw 10386
- Olszewiczowie, rodzina 10386
- Olszewo Węgorzewskie, pow. węgorzewski 4252
- Olszewska Barbara Maria 4357
- Olszewska Bogumiła 868, 892, 893
- Olszewska Bożena 1559, 4186
- Olszewska Magdalena 4240
- Olszewska Magdalena M. 7971
- Olszewska Maria Jolanta 3936, 5472, 8732
- Olszewska Monika 2372
- Olszewska Natalia 9505
- Olszewska-Borys Ewa 6848
- Olszewska-Świetlik Justyna 4114
- Olszewski Andrzej Kazimierz 9867
- Olszewski Dariusz 11127
- Olszewski Edward 52, 3302
- Olszewski Henryk 3659
- Olszewski Jan 5129, 9069
- Olszewski Jurek 5257; red. 5257
- Olszewski Krystyn 5855
- Olszewski Krzysztof 3272
- Olszewski Paweł 8297
- Olszewski Ryszard 7199
- Olszewski Tadeusz 5834; red. 5122
- Olszewski Zdzisław 6557
- Olszowa, pow. kępiński 7108
- Olszowscy, rodzina 2091, 7108
- Olszowska Karolina Wanda 2679, 3177, 3666
- Olszowski Andrzej 2091, 5899, 7742, 8029, 8063, 8117, 8126
- Olsztyn 171, 193, 325, 341, 357, 418, 421, 495, 509, 552, 602, 713, 1040, 1041, 1042, 1043, 1234, 1532, 1986, 1991, 1992, 3521, 3522, 3527, 3542, 3684, 3956, 3986, 4028, 4252, 4357, 4554, 4660, 4726, 4750, 4917, 5176, 5226, 8399, 8423, 8782, 9205, 9774, 10306, 10389, 10404, 10444, 10662, 10725, 10878, 10896, 10949, 10950, 11347; Kortowo 5715; region 7667, 8782, 10930
- Olsztyn, pow. częstochowski 4287, 7521
- Olsztynek, woj. warmińsko-mazurskie 1335
- Olsztyńska archidiecezja 2069
- Olsztyński Rocznik Konserwatorski 193
- Olsztyńskie województwo 10610, 10721, 10743, 10969, 11118, 11119
- Olszyna-Wilczyński Józef Konstanty 6558
- Ołza, prawy dopływ Odry 10542
- Olzacka Katarzyna 5749
- Oława, lewy dopływ Odry; dorzecze 7299
- Oława, woj. dolnośląskie 1704, 3288, 7592
- Oman 2379
- Omelianuk Anatol Jan 6559
- Omerović Enes S. 3282
- Omilanowska Małgorzata, przedm. 5850
- Omówienie źródła – sygnatura archiwalna IPN 10387
- Omsk, Rosja 5472; dekanat 5456
- Omulno zob. Lubno
- Omyła Karol 8237
- Oni walczyli o naszą wolność 5141
- Oniszczyk Aleksandra 3332
- Oniszczyk Jakub 11297
- Oniszczyk-Awiżeń Krystyna 1639; wyd. 1683
- Oniśk Marta 10160
- Ontario 5679, 6944
- Onyszko Grzegorz 4358
- Opaczewska Lidia 5778, 10147; oprac. 5785
- Opalińska Monika 4032
- Opaliński Edward 3288, 5829
- Opaliński Łukasz (1612–1662) 7900
- Opalko Serafin 6560
- Opatów, woj. świętokrzyskie; region 387, 7345
- Opatówek, pow. kaliski 1336; gmina 1336
- Opatny Mieczysław 6561
- Opawa, Czechy 2083
- Openkowski Rafał 985
- Operacja „Zorza” 10388
- Opęchowska Magdalena Barbara 7972
- Opięka duszpasterska wśród Polaków we Francji 9070
- Opielowska-Nowak Zuzanna 8752
- Opinia 10877
- Opinogóra Górna, pow. ciechanowski 1337, 1338, 1339, 1340, 1341, 1342, 1533, 1534, 1981, 2548, 4098, 4304, 4335, 4567, 8300, 8478, 8479, 8480
- Opióła Agnieszka 4229; współpr. 4229
- Opióła-Cegielka Monika 1856, 5617, 6966; red. 1856
- Opis miasta Olsztyna z 3 grudnia 1947 r. 10389
- Opisy szpitalnego kościoła Świętego Ducha w Koninie 7601
- Opitz Martin 8116

- Opler Lewis A. 3467
 Oplł Ferdinand, red. 2630
 Opoczno, woj. łódzkie 7109, 9113, 10184; powiat 3299, 7073, 7109
 Opoka Agnieszka 2457
 Opole 342, 496, 1231, 1903, 3777, 4919, 5055, 5392, 5616, 7209, 7210, 8195, 9228, 10307, 10390, 10825, 10855, 10942, 11002, 11003, 11036; Groszowice 8631; księstwo 7178, 8048; Nowa Wieś Królewska 10952; region 1903, 2090, 4602, 4919, 5055, 7901, 10479, 10481, 10543, 10911; rejencja 5472; Szczepanowice 4390; Wójtowa Wieś 4390; Zakrzów 2090
 Opole 10307
 Opole Lubelskie, woj. lubelskie 1756
 Opolska diecezja 4253, 5055
 Opolski Piotr 4582
 Opolskie „przeciwdziałania ofensywie reakcyjnego kleru” 10390
 Opolskie województwo 3341, 4716, 9072, 10745, 10841, 10904, 10952
 Opora Robert 3601
 Oporów, pow. kutnowski 1324; parafia 8071
 Opowieść o niewinności 5632
 Opozycja i opór społeczny w Polsce 10877
 Opozycja polityczna w świetle danych Biura Studiów SB 10391
 Oppersdorffowie, ród 2090
 Opus temporis 1971
 Opuscula Musealia 194
 Opyrchał Kazimierz 4642
 Opyrchał Krzysztof, oprac. 9823
 Opyrchał Leszek 2131, 5242
 Opyrchał Urszula 2131
 Oracki Tadeusz 5830, 5831, 7973, 8753
 Oranienburg, Niemcy; obóz Sachsenhausen 9801
 Orańska Józefa 4222
 Oratowska Barbara 1328
 Orawa 2592, 4405, 5801, 7110, 8491, 10134
 Orawiec Tadeusz, red. 7191
 Orawka, pow. nowotarski 8810
 Orawska Jasienica, Słowacja 2592
 Orbiliusz (właśc. Lucius Orbilius Pupillus) 3497
 Ordonówna Hanka 6562
 Orduutowski Jakub 7023
 Orehov Aleksandr Mihajlovič 3178
 Orenbach Izrael Aljuhe 9868
 Orenburg, Rosja; region 3297
 Orenduff Claire 4166; współpr. 4166
 Organisty Adam 4113
 Organizacje pozarządowe w stuleciu Polski niepodległej 4900
 Organizowanie polskich struktur Kościoła katolickiego 10878
 Organski Abramo Fimo Kenneth 5137
 Orgelbrand Samuel 8484
 Oria, Włochy 4230
 Oriechowo-Zujewo, Rosja 435
 Orientalne skarby Biblioteki Jagiellońskiej 1503
 Origin and production of silver in Early Medieval Poland 7436
 Örken C. V. de 2271
 Orkiszewski Tomasz, red. 2676
 Orła, pow. bielski, woj. podlaskie 7111; region 7111
 Orlewicz Adam 1217
 Orlewicz-Musiał Małgorzata 8754
 Orlewski Rafał 7067
 Orlicka-Jasnoch Julia 2374; przedm. 2374; red. 2374
 Orlicki Łukasz 2360
 Orlicz-Dreszer Gustaw Konstanty 5691, 6563, 9193
 Orlik Vasil' Mihajlovič 2198
 Orlińska Anna, oprac. 1672
 Orlińska Julia Urszula 6047
 Orlińska-Mianowska Ewa 4184
 Orliński Wawrzyniec 1326; red. 7096, 7272
 Orliński Wojciech 2685
 Orłoś Kazimierz 10392
 Orłoś Teresa Zofia 3791
 Orłowa, Czechy 3818
 Orłowicz Mieczysław 5161
 Orłowscy, rodzina 4972
 Orłowska Alicja 3736
 Orłowska Beata A. 1898, 3319, 3322, 11132; przedm. 3319; red. 3319, 3322, 3344, 3746
 Orłowska Justyna 2372
 Orłowski Andrzej Jan 7973
 Orłowski Bolesław 9223, 10185
 Orłowski Hubert 328, 4901, 11318; oprac. 5637; przedm. 5637; red. 11318
 Orłowski Jan 6051
 Orłowski Marcin 4403
 Orłowski Walerian 6564
 Orłowski Władysław 10955
 Orman Elżbieta 3297; przedm. 9773; wyd. 9773
 Ormianie 162, 313, 517, 674, 1101, 1318, 1583, 2025, 2068, 3305, 3342, 5513, 7446, 7602, 7635, 7644, 7740, 7741, 7791, 7830, 7906, 7907, 8068, 8838, 9395, 9396, 10483
 Ormianie Mohylowa Podolskiego 7602
 Orneta, pow. lidzbarski 8576
 Orpizewski Ignacy 8612
 Orsini Paolo Giordano 2712
 Orsza, Białoruś 759, 5249
 Orszulak Jarosław 944
 Orszulak-Dudkowska Katarzyna 5611; przedm. 5611; red. 5611
 Orszulik Bolesław 4483
 Orszulik Józef 4526
 Orszulik Wiesława 4483
 Ortel Książęcy, pow. białski 7363
 Ortopedyczno-Rehabilitacyjny Szpital Kliniczny 4902
 Orunia zob. Gdańsk
 Orwell George 3972
 Oryl Marek, wyd. 8197
 Orzechowski Adam 11338
 Orzechowski Emil 4459, 4495; wyd. 8226
 Orzechowski Jan, pseud. Strzała 9869
 Orzechowski Krzysztof 4438
 Orzechowski Stanisław Ksawery 3281
 Orzechowski Szymon 7258
 Orzegów zob. Ruda Śląska
 Orzelska-Strączek Agnieszka 3123
 Orzelski Świętosław 7603
 Orzeł i Pogoń na monetach 1520
 Orzeł Joanna 2624, 7974, 8070; rec. 791, 7614; red. 8070
 Orzeł Leon 9194
 Orzeł Małgorzata 1631
 Orzeł Stanisław 5928
 Orzeł Tobiasz 2481
 Orzełek Ariel 2573, 10161, 10879, 10880, 10881, 10882
 Orzepowice zob. Rybnik
 Orzeszko Jerzy 9962
 Orzeszkowa Eliza 5997, 6565
 Osa, prawy dopływ Wisły 9966
 Osadczuk Bohdan 10324
 Osadczyk Włodzimierz 786, 3285, 5075, 5449, 5987; przedm. 5449; red. 5449
 Osadnictwo z okresu wczesnego średniowiecza w Sianowie 7437
 Osadowski Zbigniew 4387
 Osaka, Japonia 2534
 Osetia; Południowa 5595
 Osękowski Czesław 10883; red. 1854
 Osiak Andrzej A., red. 1713.; tł. 1713
 Osiął Wojciech 2625
 Osiatyński Wiktor 10946
 Osie, pow. świecki 7136
 Osiecka-Samsonowicz Hanna 7975; red. 5902
 Osiecki Jakub 1318, 2644
 Osiecki Mateusz 4177
 Osiecki Stanisław 9870
 Osieczna, pow. leszczyński 9245, 9661, 10608
 Osiek Jasielski, pow. jasielski 7112
 Osiewała Renata 933
 Osijek, Chorwacja 8305
 Osińska Anna Maria 1899
 Osiński Dawid Maria 3920, 4342

- Osiński Jakub 3829, 3835; przedm. 3835; red. 3835
- Osiński Józef Herman 4198
- Osiński Krzysztof 10745, 10884; rec. 5206
- Osiński Tomasz 10885; oprac. 9101; przedm. 9101; red. 9101, 11154
- Osiński Zbigniew 787, 2551
- Osipowicz Grzegorz 2372, 7261
- Ośla wa, lewy dopływ Sanu 3788
- Osmalek Marek Zbigniew 7039
- Osmaczek Edmund Jan 2416
- Osnabrück, Niemcy 681
- Ososko Urszula, tl. 1639
- Oswiec, pow. moniecki 5281; region 10013
- Oswiec-Twierdza, pow. moniecki 700
- Oswowski Błażej 3792
- Osóbka Przemysław 8755
- Osówiec Kmiecy, pow. przasnyski 9072
- Ostroene, starożytne królestwo 2891
- Ossa, pow. opoczyński 5787
- Ossadnik Hubert 1645
- Ossendowski Antoni Ferdynand 10711
- Ossolin, pow. sandomierski 4115
- Ossoliński Jerzy 3996, 7582
- Ossoliński Wiktor Maksymilian 9006
- Ossowiecki Stefan 5598, 8238
- Ossowska Maria 3291
- Ossowska-Kulińska Katarzyna 3897, 7976
- Ossowski Artur, współpr. 9827
- Ossowski Gotfryd 6566
- Ossowski Jerzy Stefan, red. 3828
- Ossowski Karol, wyd. 2516
- Ossowski Mirosław, red. 77
- Ossowski Stanisław 2407, 2408, 10393
- Ossowski Waldemar 2331; przedm. 3353
- Ossowski Zdzisław 3566
- Ostafin Józef 5801
- Ostafiński Witold, wyd. 3256
- Ostaneek Adam Adrian 5093, 5286, 5633, 9506; rec. 3154, 9018; wyd. 9082, 9102, 9105
- Ostapiuk Michał 6666, 10162; wyd. 9944, 10302
- Ostašuk Ivan Bogdanovič 5460
- Ostasz Grzegorz 4896, 5187, 9735; red. 4896, 10870; wyd. 10870
- Ostaszewski Dymitr 5187
- Ostaszewski Henryk Kazimierz 5979
- Ostaszewski Janusz 11247
- Ostaszewski Józef 5113
- Ostaszewski Piotr 3179
- Ostaszewski Ryszard 5833
- Ostaszów, Rosja; obóz 5149, 10005, 10092
- Ostatni Mohikanie Pomorza 10394
- Osterloff Barbara 4467, 4487, 4490
- Osterwa Juliusz 4487, 5565, 8989
- Osterwina Wanda 4487
- Ostlind Niclas 1499
- Ostojas Lniski Klemes 6567
- Ostojas-Sędzimir Jerzy 11164
- Ostojas-Zagórski Janusz 2333
- Ostojska-Mazur Beata 7075
- Ostranica Jakub zob. Iskra (Ostrzanin, Ostranica) Jakub
- Ostręga Stanisław 6568
- Ostroch Edward, oprac. 4893
- Ostrogoci 2903
- Ostrogscy, ród 1110, 1115
- Ostrołęka, woj. mazowieckie 1535, 3695, 4823, 5118, 5282, 5832, 5833, 5834, 5835, 6233, 7113, 8606, 8877, 11182
- Ostrołęka pełna wspomnień 5832, 5833, 5834, 5835
- Ostromęccy, rodzina 5836
- Ostromięcka Elżbieta 1205, 6363
- Ostromięcka-Lewakowa Anna 5836
- Ostropa zob. Gliwice
- Ostrouch-Kamińska Joanna, red. 3522
- Ostrowiec Świętokrzyski, woj. świętokrzyskie 9461
- Ostrowska Agnieszka 4895
- Ostrowska Barbara, tl. 7722
- Ostrowska Elżbieta 5565
- Ostrowska Halina 3289
- Ostrowska Joanna 1836, 10163
- Ostrowska Małgorzata 4333; przedm. 7176; red. 7176
- Ostrowski Jan K. 4178, 8756; red. 4162
- Ostrowski Janusz 664
- Ostrowski Jerzy (1897–1942) 4896
- Ostrowski Jerzy (ur. 1938) 5161
- Ostrowski Maciej 5309, 5496
- Ostrowski Tomasz Jarosław 4903
- Ostrowski Walerian 8476
- Ostrowy, pow. kutnowski 11248
- Ostróda, woj. warmińsko-mazurskie 195, 2097, 4416, 6212; powiat 4903, 7508
- Ostródzki Przegląd Historyczny 195
- Ostróg, Ukraina 1960, 6699, 7937
- Ostrów Lednicki, wyspa na jez. Lednica, woj. wielkopolskie 1343, 1344, 1346, 1347, 1536, 2369, 7275; region 22, 276, 1345, 1348, 4700, 4707, 6846
- Ostrów Mazowiecka, woj. mazowieckie 1121, 9932; region 9932
- Ostrów Tumski zob. Poznań
- Ostrów Wielkopolski, woj. wielkopolskie 3658, 4838, 6762, 9521, 9639
- Ostrówek, pow. lubartowski 3640
- Ostrówka Beata 4359
- Ostrówka Małgorzata 2039; rec. 2282
- Ostrzeszów, woj. wielkopolskie 5681
- Ostryhom, Węgry 4509
- Osuch Małgorzata 3667
- Osuch Wojciech 3667
- Osuchowska Marta Zuzanna 2626
- Osypiuk Dorota 1900
- Oszajca Paulina 5331
- Oszczakiewicz Romana 10121
- Oszczanowski Piotr, przedm. 1619
- Oszczapiński Gabriel, pseud. Dzieciół 5990
- Oszczów, pow. hrubieszowski 5086
- Oszmiana, Białoruś; region 5756, 5945
- Ościłowski Jarosław 5243
- Ośliżo Anna, przedm. 6300
- Ościński Marian 3962
- Ośno Lubuskie, pow. ślubicki; region 3745
- Oświata Pozaszkolna 9606
- Oświeceniowe zapisywanie pamięci 1901
- Oświęcim, woj. małopolskie 1873, 3298, 3691, 3756, 4373, 5248, 6707, 6734, 8234; księstwo 2113, 3298, 7805; obóz Auschwitz-Birkenau 72, 1708, 1869, 1873, 1877, 3319, 3853, 5696, 6427, 6607, 6723, 6924, 9761, 9762, 9768, 9771, 9778, 9783, 9784, 9785, 9801, 9834, 9850, 9877, 9918, 9922, 9929, 9947, 9956, 9970, 9975, 10047, 10107, 10158, 10165, 10182, 10203, 10231, 10235, 10300, 10733, 10942; powiat 7519
- Otfinowska Barbara 1620
- Otmianowska Marianna 1235
- Otmuchów, pow. nyski 4113, 7114
- Otremba Tomasz 6569
- Otremba Zofia 6569
- Otrębski Piotr 4360
- Otrębski Tomasz Bartłomiej 4904, 7085
- Otta Mateusz 934, 10886
- Ottawa 6925
- Otto Leopold Marcin 6570
- Otton I Wielki, cesarz 2548
- Otton II, cesarz 7468
- Otton III, cesarz 7466, 7468
- Otwinowska Barbara 6571
- Otwinowska Dorota 1242, 6405
- Otwock, woj. mazowieckie 5917, 9693, 10746
- Ouyang Yuqian 2551
- Owczar Justyna, oprac. 11320
- Owczarska Maria 5670, 5670
- Owczarska-Osińska Anna 5670
- Owczarska-Ozóg Anna 8604
- Owczarski Tadeusz 5670; przedm. 5670
- Owecki Michał K. 3473, 8757
- Owen Robert 2564

- Owińska, pow. poznański 7340
 Owłasiuk Justyna, oprac. 9756; red. 9756
 Owoc Mirosław 3659
 Owoc Tomasz 1836
 Owoc-Kochańska Katarzyna 1673
 Owruć, Ukraina; starostwo 8035
 Owsiak Barbara, współpr. 4857
 Owsianowska Helena 7133
 Owsianowska Sabina 11156
 Owsiański Jarosław 9467
 Owsiański Marcin, współpr. 10027
 Owsiański Piotr A. 10164
 Ozaist, rodzina 6489
 Ozaist Andrzej 6489
 Ozaist Jan 6489
 Ozajasz Tomasz 3349
 Ozga Alicja 2627, 11247
 Ozorków, pow. zgierski 7115; getto 3272
 Ozygała Piotr 5108
 Ożlański Artur, wyd. 7594
 Ożóg Krzysztof 739, 788, 6895
 Ożóg Łukasz 8604
 Ożóg Michał 408, 422
 Ożóg Monika 2894; red. 2894
 Ożóg Zenon 5613
- Paary, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 2293
 Pabian Grzegorz 4842
 Pabianice, woj. łódzkie 4896, 5779, 8333; powiat 7073, 8530; region 5779
 Pabich Łukasz 1260, 1262
 Pabiniak Daria 3180
 Pabis-Cisowska Katarzyna 8758
 Pabiś Małgorzata 9993
 Pabjanek Piotr 5309
 Pac Grzegorz 1190, 2884, 7466; rec. 7504
 Pac Krzysztof Zygmunt 7696
 Pac Mikołaj Stefan 7696
 Pac Stefan 7696
 Pacanowska Regina 4895, 4896
 Pacanowski Wojciech Franciszek 6572
 Pacewicz Alicja 862
 Pachciarek Paweł 2303
 Pacho Wojciech 11247
 Pachocki Dariusz 3962; przedm. 3959; wyd. 3959
 Pacholska Barbara 7156
 Pachowicz Anna 5266, 9507
 Pachowicz Małgorzata 3793
 Pachulski Janusz 4618
 Pacia Wojciech 7012
 Paciorek Czesław 6573, 6573
 Paciorek Józef 5329
 Paciorek Magdalena 10887, 10888
 Paclawski Jan 3828
 Pacowie, ród 7904
 Pacuski Kazimierz 2272, 7438
 Pacuszka Wioletta 1286
 Pacyków, Ukraina 1553
- Pacyna Andrzej W. 6656
 Paczkowska Joanna 4997
 Paczkowski Andrzej 794, 5149
 Paczkowski Mieczysław Celestyn 2618
 Paczkowski Przemysław 3794
 Paczoska-Hauke Alicja 10872
 Paczusi Adam 1437
 Paczyna Artur 5837
 Padalinski Uladzimir Alákseevič 7977
 Paderewska Helena 8239
 Paderewski Ignacy Jan 503, 999, 1457, 1695, 3369, 4546, 5135, 6574, 6575, 6677, 6966, 8661, 9424, 9582, 9643, 9702, 10181
 Paderewski Stanisław 5987
 Paderewski superstar 1457
 Padewski Józef 11022
 Padovano Giovanni Maria 2130
 Paduchowski Wojciech 1502, 10889
 Paduszek Konrad 5066; red. 5225
 Pafos, Cypr 2379
 Pagaczewski Stanisław 2450
 Pagarély Alákssandr 9508; rec. 5111, 9466
 Pagórski Waclaw, rec. 5487
 Pahiatua, Nowa Zelandia 5855
 Paja Florian 9595
 Pajączkowska Agnieszka 10165
 Pająk Patrycjusz 3249
 Pająk Sylwia 3181
 Pająkowska-Bouallegui Anna 2610, 2797
 Pajda Jacek 7085
 Pajdak Antoni Mikołaj 5900
 Pajdzińska Anna 3791
 Pajestka-Jurasz Zofia, przedm. 6974; red. 6974
 Pajęczno, woj. łódzkie; powiat 7073
 Pajka Aneta 4043
 Pajor Elżbieta 4905, 11298
 Pajor Jan 2984
 Pajor Piotr 4361
 Pajderska Helena 6576
 Pakarati Lázaro 3005
 Pakistan 2670, 3104, 3240, 5855
 Pakość, pow. inowrocławski 11256
 Pakowski Zdzisław 7108
 Pakuła Kwak Elżbieta 1217
 Pakuła Mirosław 6630, 9509, 10166
 Pakuła Rafał 10890
 Pakuła Zbigniew 6050
 Pakuza Joanna 10167
 Pál Ádám István 3334
 Palacz Dariusz 475, 4710, 9150, 10184; przedm. 4710; red. 4710
 Paleolog Stanisława Filipina 5839
 Palestyn Roman 6577
 Palestyna 1613, 2611, 2956, 3048, 3093, 3197, 3972, 9690, 10270
 Paliga Renata 5257
 Palingenius zob. Manzolli Pietro Angelo
- Palka Franciszek 6536
 Palka Stanisław, rec. 1236, 3731, 6140, 10356
 Palkij Henryk 7978
 Palladio Andrea 3012
 Palladiusz (właśc. Palladius Rutilius Taurus Aemilianus) 2785
 Palladiusz z Helenopolis 2537
 Pallotti Wincenty zob. Wincenty Pallotti, św.
 Pallotyni 5289, 5301, 6048, 10745
 Pallotynki 4359
 Palmiry, pow. nowodworski, woj. mazowieckie 1834
 Palmowski Radosław 9510
 Palmowski Władysław 5461
 Paloff Benjamin 5565
 Paluch Agata, przedm. 7596; tł. 7596; wyd. 7596
 Paluch Jacek 2152
 Paluch Jan 4577
 Paluch Janusz Marian 5987
 Paluch Marcin, red. 5199
 Paluch Mieczysław 10183
 Paluchowski Andrzej 6001
 Paluchowski Piotr 5079, 6994, 7979; red. 5079; współpr. 5079
 Palunčanka Vol'ga Mikaleŭna 7980
 Pałuszak-Bronka Anna 3787, 3791
 Pałusiński Mieczysław 4906
 Pałasz Sławomir 7045
 Pałasz-Rutkowska Ewa 5142, 9648
 Pałecki Krzysztof 3474
 Pałka Halina 10552
 Pałka Iga 4228
 Pałka Jan 9071
 Pałka Jarosław 5186, 9818, 10891, 10892
 Pałka Karolina 8759
 Pałusz Jerzy 1902, 2985
 Pałubicka Anna 2333
 Pałubicki Janusz 4179
 Pałucka-Czeraniak Iwona 3787
Paluzanin 9720
 Pałuki, region w północnej Wielkopolsce 9720
 Pałys Piotr 3182, 6480, 9267, 10893, 10894, 10895; przedm. 9267; rec. 10634; red. 9267; wyd. 2528, 10438
 Pamięci Romana Aftanazego, Kustoszka – Ossolińczyka 6009
 Pamięć, dyskurs, tożsamość 5592
 Pamięć – historia – tożsamość 1903
Pamięć i Sprawiedliwość 196
 Pamięć Kresów – Kresy w pamięci 1904
 Pamięć o Zagładzie w polskojęzycznej i niemieckojęzycznej literaturze 3921
 Pamięć Polski. Dokumenty Niepodległej 1521
 Pamiętamy 1919–1920–1921. Wystawa plakatów 1477
Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej 197

- Pamiętnik Cieszyński* 198
Pamiętnik Historyczno-Polityczno-Ekonomiczny 3288
Pamiętnik Literacki 3366
Pamiętnik Teatralny 199
 Pamiętniki i wspomnienia osadników rejonu gminy Grębocice 10395
 Pampowski Ambroży 4202
 Panagiotopoulou Hanna 7334
 Panas Natalia 5634
 Panas Paweł 6252
 Panasiuk Agnieszka 4563
 Panasiuk Andrzej Marek 6603
 Panasiuk Dominik 10168
 Panasiuk Joanna 7981
 Panaś Tadeusz 4573
 Pandura Mariusz 3456, 10753; przedm. 10427; wyd. 10427
 Panecki Marcin 9761, 9762; wyd. 9761, 9762
 Panecki Tadeusz 10169
 Pánek Jaroslav 4957
 Panek Kacper 6992
 Panek Sylwia 3922
 Paner Anna 4957; przedm. 2521; red. 104; wyd. 2521
 Panewniki zob. Katowice
 Panfil Katarzyna, tl. 8204
 Panfil Rafał 789, 7982, 7983
 Panfil-Smolińska Violetta 3655
 Panfilov Fedor Mihajlovič 7984
 Pani Redaktor. W kręgu mediów, kultury i polityki 4069
 Panic Idzi 3298, 6467, 7439, 8094; przedm. 8094; red. 8094
 Paniszewa Anna 11299
 Panitz Elizabeth, tl. 7863
 Panki, pow. kłobucki 5493
 Pankiewicz Józef 8829
 Pankowiak Joanna, red. 1728
 Panowscy, rodzina 6578
 Pankowska Barbara 4548
 Pankowski Marian 3174, 3923, 6578, 10530
 Pankowski Zygmunt 6578
 Panowek Dorota 935
 Panowicz-Lipska Janina 3659
 Panselinas Manuel 2885
 Pantak Jerzy 936
 Panto Dmitrij Ivanovič 5456, 5472; oprac. 9028; przedm. 9028; oprac. 1686
 Panuś Barbara 5900
 Panuś Kazimierz, wyd. 3256, 3257, 3258, 3259
 Panz Karolina 9978
 Pańczak Martyna 3924
 Pańko Grażyna 3291
 Paoletti Ciro 9511
 Paolone Tadeusz 6579
 Papaj Barbara, red. 5490
 Papakin Artem Georgijovič 5244; tl. 5244
 Papiernik Piotr 7268
 Papiernik-Typa Maria 5462
 Papieskie pielgrzymki w PRL 10896
 Papiewska Maria 9283
 Papiewski Andrzej 1625; oprac. 1625
 Papież Jan, przedm. 3701; red. 3701
 Paplacyk Danuta, red. 2468
 Paprocka-Borowicz Małgorzata, współpr. 4822
 Paprocka-Gajek Joanna, red. 1585
 Paprocki Bartosz 736, 2437, 3969
 Paproć Duża, pow. zambrowski 9307
 Paprotny Łukasz 4896
 Papuczys Jakub 3183
 Papsza zob. Wajs Bronisława
 Papuzińska Joanna, przedm. 6832
 Paracelsus, lekarz i przyrodnik 4449
 Paradowscy, rodzina 5861
 Paradowska Aleksandra 3280, 4408; red. 4408
 Paradowska Maria 5564
 Paradyż zob. Gościkowo
 Paradyż, pow. opoczyński 5331
 Parafialny kościół farny Świętych Joachima i Anny we Włodzimierzu Wołyńskim 8240
 Parafianowicz Halina 2698, 5143; red. 107
 Parafianowicz Ryszard 5245; przedm. 10178; red. 10178
 Parafie i kościoły polskie w Chicago 1720
 Parafiniuk Jan 3475
 Parafiński Tadeusz 9735
 Paragraf 90. Henrykowi Rutkowskemu 2272
 Parahus Jarosław, red. 1714; współpr. 7101
 Parais Sylwia 8760
 Parandyk Renata 3828
 Parczewska Melania 6580
 Parczewski Adam 2563
 Parczewski Michał, przedm. 7446; red. 7446
 Parfianowicz Wojciech 11300
 Parfianowicz-Vertun Weronika 3184, 4020
 Parkany zob. Štúrovo
 Parkitny Krystian 2130
 Parlamentarzyści 8734
 Parnicki Teodor 10396
 Parol Jakub 10170, 10171
 Paroń Aleksander 2894, 7446
 Parowicz Izabela 2027
 Parsęta; dorzecze 7321, 7453
 Partacz Czesław 3285, 5075, 5449
 Parteka Witold 6483
 Partia 2539
 Partowie 2567
 Partyga Ewa 4495; red. 4495
 Partyka Jacek 2199, 3979, 4021, 5331
 Partyka Joanna 7985
 Partyka Józef 6489; przedm. 6489; red. 6489
 Partyka Wiesław 8761
 Partytura wspomnień na 17 głosów 3668
 Paruch Waldemar, przedm. 5130; red. 5130
 Parus Waldemar 6299, 10897, 10898
 Paruzel Alicja 1123
 Paruzel Przemysław 1513
 Parys Paweł 5698, 9512
 Paryż 402, 997a, 999, 1104, 1209, 1908, 2219, 2437, 2657, 2931, 3089, 3168, 3297, 4486, 4495, 4517, 4878, 6405, 6509, 6587, 7884, 7924, 8266, 8400, 8401, 8403, 8434, 9052, 9221, 9306, 9327, 9542, 9636, 9643, 9700, 9793, 10330, 10499, 10561, 11032, 11050, 11180; Batignolles 8802, 8803; region 3190
 Parzewski Jerzy 10142
 Parzonko Kazimierz, pseud. Wichura, Zygmunt 5990
 Parzych Czesław 5832; oprac. 5833, 5834
 Parzyński Jerzy, pseud. Ryś 6581, 10080
 Parzyński Wojciech 3329
 Parzyszek Waldemar 1604
 Pasek Edward 6582
 Pasek Jan Chryzostom 3936
 Pasek Piotr 1231, 5329
 Pasek Tadeusz 4596
 Pasewicz-Rybacka Anna 2482
 Pasiak-Wąsik Dorota 1385
 Pasich Dominika 5546
 Pasiel Stanisław 1272
 Pasieczna, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 3700
 Pasieczna Helena 6583
 Pasięka Paweł 8762
 Pasięrb Janusz Stanisław 3428, 5613, 6584
 Pasięrbek Tomasz 4907
 Pasięrski Emil 5144; wyd. 3909
 Pasięta Aleksandra 1800
 Pasikowski Władysław 4486
 Pasisz Piotr 790, 850; rec. 715
 Pasiut Bogusław 3669
 Pasiut Waldemar 3669
 Paškevic Beata 3592
 Paśławska Janina 6585
 Paśławska Kamila 5309
 Paśławski Stefan Wiktor 5979
 Paślęk, pow. elbląski 7116; region 7116
 Pasolini Pier Paolo 3143
 Passendorfer Jerzy 5149
 Pasternak Agnieszka, przedm. 6981
 Pastęska Jolanta 9217
 Pastęski Bartosz 4896; red. 4896
 Pastęski Janusz 9217; przedm. 9217; red. 9217
 Pasterz. Wspomnienia o księdzu Stanisławie Rogu 6687
 Pastorek Anna 5228

- Pastorius Joachim 7646
 Pastusiak Longin 3302
 Pastuszewski Stefan 3239, 5160, 5203, 6898, 8763, 9513, 10899, 10900, 10901, 10902, 11075
 Pastuszka Sławomir 4362; oprac. 8267; wyd. 9782
 Pastuszka Stefan Józef, przedm. 10442
 Pastuszko Grzegorz 5130
 Paszczyńska Irena 4908, 4947
 Paszczyński Jan 4908, 4947
 Paszkiewicz Borys 2200, 2201, 2548, 7334
 Paszkiewicz Henryk 53, 726, 5807
 Paszkiewicz Katarzyna, rec. 4639
 Paszkiewiczowa Michalina z Konopków 8682
 Paszkowska Barbara 7013
 Paszkowski Józef 8241
 Paszkowski Wiesław 3332, 9514
 Paszkowski Zenon Leopold 5471, 9871
 Pasznicki Bronisław, red. 10440
 Paszta Andrzej 363, 1465, 2132, 2133, 2202, 4180, 4549, 6033, 6192, 6795, 6866, 8764
 Paszta Piotr 1465, 2132, 2133, 2202, 4549, 6033, 6795, 8764
 Pasztaleniec Łukasz 5990
 Pasztor Maria 3186, 3187, 5266, 10903
 Paszucha Kazimierz 11044
 Paszyn, pow. nowosądecki 6536
 Paszyn Maciej 7986
 Paszyn Małgorzata 6586
 Paszyński Wojciech 791
 Paś Monika 1315, 4184
 Patalong Izabela 7224
 Patała Agnieszka 1619, 4113; przedm. 1619; red. 1619
 Patek Artur 2553, 5838; uzup. 5838
 Patek Stanisław 6587
 Patelski Mariusz 10904
 Pater Józef 10878
 Pater Kamil 6564
 Pater Renata 1236
 Pater Walter 6528
 Paterek Mieczysław 6588
 Paterowie, rodzina 8070
 Patkaniowski Michał 6589
 Patkanyanowie, rodzina 5173
 Patkowski Aleksander 6590
 Patocka-Sigłowy Urszula 5596, 5597, 5598
 Patok Wioletta 7212
 Patorski Ryszard, współpr. 2040
 Patricelli Marco 10140
 Patro-Kucab Magdalena 8765, 8766
 Patronat artystyczny Jagiellonów 5593
 Patroni honorowi Policji 5839
 Patruś Leszek 9515
 Patryn Bogdan 9872
 Patryn Józef 8493
 Patryn Marcin 8493
 Patryn Zygmunt 9872
 Patrynowie, rodzina 8494
 Patrzałek Magdalena 559
 Patrzykąt Krystyna, red. 9909
 Patuła-Krasteva Joanna, tł. 2597
 Pauch Seweryn 5472
 Pauk Marcin R. 7402, 7450
 Pauksza Eugeniusz 6591
 Paukszo Witold 5184
 Paul Alphons 717
 Paul-Materna Grażyna 5840
 Pauli Stanisław 10080
 Paulinek Jacek 4342
 Paulini 1231, 2049, 3298, 5296, 5527, 5528, 5529, 5530, 5531, 6454, 7587, 7861, 8065, 8066, 8083, 8084, 8153, 8614, 8892
 Paulowie, rodzina 5840
 Pauluk Dorota 586
 Pauter Krzysztof, przedm. 3636
 Pautsch Fryderyk 9445
 Pavlov Andrej Pavlovič 8053
 Pavlovič Momčilo 3283; przedm. 3282; red. 3282, 3283
 Pawelczyk Adela 2090
 Pawelec Hieronim 5841
 Pawelec Lidia 3670
 Pawelec Marek 3573, 3621
 Pawelec Mariusz 1443, 7646
 Pawelec Tomasz 3173, 3298, 6774
 Paweł VI, papież 3269
 Pawelczyk Dominika 1838
 Pawlak Anna 5055, 5842
 Pawlak Ewa 2332
 Pawlak Felician 3279
 Pawlak Gabriela 7802
 Pawlak Grażyna 9636; red. 9636
 Pawlak Ireneusz 4550
 Pawlak Janusz 3330
 Pawlak Kazimierz 5843; red. 3568
 Pawlak Małgorzata 9516
 Pawlak Marcin 894; rec. 2859
 Pawlak Mieczysław 5843
 Pawlak Paweł 2332, 6332
 Pawlak Waldemar 5164
 Pawlak Wojciech 6988
 Pawlak Zdzisław 3517, 5844
 Pawlak-Weiss Katarzyna 2360
 Pawlakowie, rodzina 5843
 Pawlata Lech 7440
 Pawleńska Karolina, wyd. 10436
 Pawletko Beata, przedm. 10439
 Pawlic-Miśkiewicz Barbara 5463, 5464
 Pawlica Władysław 3501
 Pawlicka Elżbieta 4676
 Pawlicki Adam 4630
 Pawlicki Artur 10905
 Pawlicki Bonawentura Maciej 4753; przedm. 4753; red. 4753
 Pawlicki Robert, oprac. 3749
 Pawlicki Ryszard Wojciech 10172
 Pawlicki Stefan 6592
 Pawlik Jacek Jan 5518
 Pawlik Krzysztof, rec. 4226
 Pawlik Radosław 1066, 5465, 7987
 Pawlik Weronika 7802
 Pawlikowscy, rodzina 997a
 Pawlikowice, pow. wielicki 5900
 Pawlikowska Beata 3417
 Pawlikowski Andrzej 5145
 Pawlikowski Grzegorz 6376
 Pawlikowski Jakub 4736
 Pawlikowski Jan Gwalbert 5171
 Pawlikowski Jarosław 1559
 Pawlikowski Józef 8242
 Pawlikowski Maciej 7142
 Pawlikowski Michał Gwalbert, współpr. 9051
 Pawlikowski Michał Kryspin 1904, 8742
 Pawlikowski Rostaw 10906
 Pawlikowski Tadeusz 4450
 Pawlina Agata 3188
 Pawlina Sebastian 10173
 Pawluczuk Urszula Anna 5466, 10174
 Pawłowicz Aleksander 9756
 Pawłowicz Weronika 5537; rec. 5398
 Pawłowiczki, pow. kędzierzyńsko-kozielski 5457
 Pawłowska Agnieszka 1801, 11188
 Pawłowska Aneta 2531
 Pawłowska Anna, tł. 9868
 Pawłowska Emilia 4942
 Pawłowska Hanna, przedm. 7068; red. 7068
 Pawłowska Joanna, red. 9801
 Pawłowska Karolina A., współpr. 1364
 Pawłowska Krystyna 5494
 Pawłowska Maja 2581
 Pawłowska Małgorzata 1635
 Pawłowska Zofia M., red. 1607
 Pawłowska-Kubik Agnieszka 871, 875, 3846, 7988
 Pawłowski Andrzej 4598, 4710
 Pawłowski Bogusław 3302
 Pawłowski Bronisław 8767
 Pawłowski Kamil 5289, 7989, 8768
 Pawłowski Krzysztof 4909
 Pawłowski Łukasz 3972
 Pawłowski Paweł 5232
 Pawłowski Piotr 3695, 5494, 6537, 6910, 11301; red. 3695
 Pawłowski Radosław 1426
 Pawłowski Sławomir 3659
 Pawłowski Tymoteusz 1607
 Pazdur Jan 6593
 Pazik Przemysław 792
 Pazio, rodzina 5845
 Pazio Nemejusz Mateusz 5845
 Pazio Rafał, red. 260
 Pazio-Wlazłowska Dorota, red. 1934
 Pazoła Barbara Wanda 6594
 Październik 1914 r. 8243
 Paździor Irena 5467
 Paździora Jan 6175
 Pączek Tomasz 10184, 10907, 10908

- Pączewo, pow. starogardzki 2295
 Pączkowski Samuel 7896
 Pease Neal 3401
 Peć Pavel, tl. 1493
 Pečiakowski Tomasz 2409
 Pecuch Mirosław 3322
 Pecunia omnes vincit 2203
 Peczeniżyn, Ukraina 7595
 Peczera, Ukraina 3294
 Pedanius Dioscorides 2635
 Peđić Vasil' 850
 Peiper Tadeusz 8829
 Peiser Arkadiusz 1607; oprac. 4847; wyd. 4847
 Pejżaż edukacyjnej podróży 3671
 Pejżaże. Warszawskie Nowe Bródno 1938. 1721
 Pekin 2551, 3035, 3037
 Pellar Jan 7153
 Pelc Edward 1160
 Pelc Karol I. 10696
 Pelc-Piastowski Jerzy 9873, 10175
 Pelcowa Halina 3772
 Pelczar Maria 1135
 Pelczar Roman 8769, 8770, 8771, 8772
 Pelczarska Joanna 10176
 Pelczyk Antoni 1237
 Pelczyk Ewa 6846
 Peled-Shapiro Noa 10157
 Pelisiak Andrzej 7265, 7266
 Pelplin, pow. tczewski 1231, 4022, 4032, 4082, 5309, 5331, 9196, 9588, 10878
 Pelplińska diecezja 11344
 Pelpliński Graduał L13 4022
 Pelpliński Wiktor 4069
 Pelzhausen Walter 10171
 Pelczyński Grzegorz 1904, 5472, 10909, 11302; rec. 11233
 Pelczyński Janusz 6956
 Pelczyński Stanisław 8755
 Pelechowie, rodzina 5789
 Pełkinie, pow. jarosławski 1234
 Pełnikowska Anna 793
 Pełnomocnictwo Piotra Walewskiego 8244
 Pełtew, lewy dopływ Bugu 8672
 Penc Robert 4910
 Penc Roman 9874
 Pencakowski Paweł 4181
 Pencarski Kacper 4911, 4912, 6980
 Pencz Georg 7943
 Pendereccy, rodzina 2080
 Pendarzewski Mariusz 4363
 Pendżakent, Tadżykistan 2552
 Penkała-Jastrzębska Anna 1873, 6699, 7990, 7991
 Pentek Zdzisław 5807
 Peplińska Monika 3282; red. 3787
 Peplowska Katarzyna 498, 4998
 Per il quinto centenario dell'arrivo in Polonia di Bona Sforza D'Aragona 7992
 Perathoner-Weneda Janina 6595
 Percy Pierre F. 8928
 Perczak Judyta Ewa 4053
 Pereguda Ėvgen Viktorovič 3174, 5112
 Perejaśław, Ukraina 3274
 Perejaśława, księżna mazowiecka 5103
 Perel'man Ākov Isidorovič 8245
 Perelka Stanisław, pseud. Zdobycz, Dębiński 5990
 Peresvětov Ivan Seměnovič 2917
 Peret-Ziemlańska Zofia 4571, 5846, 5847
 Peretiatkowicz Antoni 3659
 Perkowska Urszula 6596
 Perkowski Piotr 10910
 Perlak Andrzej, rec. 10911
 Perlak Bartłomiej 10911
 Perlikowski Łukasz, red. 3023
 Perłakowska Ewa 944
 Perłakowski Adam 739
 Perłowska Katarzyna 990
 Pernal Marek 5150
 Persak Krzysztof 3334
 Persja zob. Iran
 Persjusz 843
 Person Katarzyna 3334, 10912
 Personz Jan 5502
 Pertek Grzegorz, przedm. 3962; red. 3962
 Pertkiewicz Jerzy 6597
 Peru 1563, 2596, 5329
 Perużyńska Kinga, red. 3881
 Peryt-Gierasimeczuk Iwona 7993
 Perzanowski Henryk 9072
 Perzanowski Tadeusz 10080
 Perzyna Krzysztof 5410, 5472
 Perzyna Paweł 944, 991, 5187; przedm. 991; red. 991
 Perzyńska Violetta 1121
 Perzyński Adam 4215
 Perzyński Jacek 3331, 5949, 6775, 7073, 7074
 Perzyński Waclaw 10177
 Peschken Goerd, rec. 7809
 Peshkov Ivan 653
 Pessel Włodzimierz Karol 5594
 Pestka-Lehmann Monika, oprac. 5866; przedm. 5866
 Petelski Czesław 10955
 Petén Itzá, jezioro w Gwatemalii 2331
 Peter Janusz, wyd. 9921
 Peterkowie (Petrkowie), rodzina 2077
 Peterman Radosław 5129
 Petersburg, Rosja 1110, 1111, 1112, 1113, 1114, 1115, 7887, 8032, 8732, 8742, 9004, 9940
 Petersohn Jürgen 7441
 Pethe Aleksandra 3286, 4070; przedm. 4070; red. 4070
 Petř Andrea, red. 10276
 Petka Zenon, oprac. 9866
 Petlūra Simon Vasil'ovič 5250, 9167, 9279
 Petrarka Francesco 4230
 Petrażycki Leon 5139
 Petriśak Bogdana Igorivna, wyd. 7573, 7595
 Petronis Vytautas 8773
 Petrov Ivan N., wyd. 2524
 Petrov Nikita Vasil'evič 5186
 Petrova Aleksandra Vasil'evna 6598
 Petru IV Rareș, wojewoda moldawski 3298
 Petrućuk Vasil' zob. Petruczuk Bazyli
 Petruczuk Bazyli, oprac. 11127
 Petruk Dominik, tl. 5561, 7722
 Petrycy Sebastian 5925, 8015
 Petryczynowie, rodzina 5765
 Petrykozy, pow. pabianicki 7117
 Pewniak Adam 7067
 Pezda Janusz 3297, 6405
 Pezdan-Słisz Iwona, red. 4652
 Pęchratka Polska, pow. zambrowski 9307
 Pęcice, pow. pruszkowski 6492; parafia 6492
 Pędich Jan 6599
 Pędziński Waldemar Franciszek 11303
 Pęgier Małgorzata 2013, 7994
 Pękacka-Falkowska Katarzyna 430, 2570, 7995, 7996
 Pękalska Dominika 3891
 Pękalska Marta 3983
 Pęksa Władysław 5046
 Pępowo, pow. kartuski 6950
 Pęscy, rodzina 5833
 Pęski Janusz 5833, 5833
 Pętkowska-Grabowska Edyta 7802
 Pętlicka Wanda 6001
 Pforta zob. Naumburg (Saale)
 Phillips Ursula 5565
 Piaget Jean 3497
 Piasecka Beata, tl. 1630
 Piasecka Bożena 6103
 Piasecka-Johnson Barbara 6600
 Piasecka-Strzelec Renata 4053, 5164
 Piasecka-Zeylandowa Eugenia 6601
 Piasecki Andrzej Konrad 395, 4739
 Piasecki Bolesław 5129
 Piasecki Eugeniusz 4614
 Piasecki Grzegorz Marek 4811
 Piaseczni, rodzina 5858
 Piaseczno, pow. tczewski 4690, 6179
 Piaseczno, woj. mazowieckie 3255, 4832, 9982
 Piaseczny Leszek 6602
 Piasek zob. Kraków
 Piasek Wojciech 665, 990
 Piaski zob. Krynica Morska
 Piaski, pow. gostyński 10152
 Piast 5252, 8951
 Piasta Aleksy 8774, 8775
 Piastowie 442, 687, 1347, 2537, 2899, 3288, 3294, 4676, 4957, 5103, 7289, 7340, 7347, 7356, 7374, 7402, 7403, 7412, 7442,

- 7450, 7453, 7466, 7486, 7494, 7499, 7505, 7513, 7521; czersey 2108; łączycy 7493; śląscy 7178
- Piazza Giulio 5542
- Piątek, pow. łączycy 4720
- Piątek Eufrozyna 4724
- Piątek Grzegorz 5850, 9517
- Piątek Katarzyna, współpr. 5866
- Piątek Marcin 2437, 3846; red. 3846
- Piątkowscy, rodzina 8637
- Piątkowska Bogusława 7117; przedm. 7117
- Piątkowska-Małecka Joanna 2379
- Piątkowski Grzegorz, tł. 1622
- Piątkowski Sebastian 3417, 7163, 10184, 10186; wyd. 9893
- Piber-Zbieranowska Marta 7402, 7997; oprac. 2250
- Picasso Pablo 1592, 10536
- Piccin Matteo 3297
- Piccinino Antonio 4103
- Pichłacz Natalia, red. 1458
- Pichorowice, pow. średzki, woj. dolnośląskie 5390
- Picur Julia 7998
- Piczura Jan 6988
- Pidtypczak-Majerowicz Maria 1206, 3979
- Piech Magdalena 1121
- Piech Zenon 739, 997a; oprac. 1487
- Piecha-van Schagen Beata 5537, 5571, 8776; red. 5571
- Piechociński Janusz 5164
- Piechocki Kalikst 1998
- Piechota Marek 3286
- Piechowice, pow. jeleniogórski 7118, 7119
- Piechowice po 1945 r. 7119
- Piechowska Milena, red. 9648
- Piechowski Kazimierz 10235
- Piechowski Wojciech 6603
- Piecyk Arkadiusz 3294
- Pieczara Jakub 7999; rec. 3776, 5488, 5908; red. 5576
- Pieczewski Andrzej 5146, 8777, 8945
- Pieczka Anna 955
- Pieczka Ewelina 7143
- Pieczonka-Giec Diana 6798, 10913, 10914
- Pieczyński Maciej 3969
- Pieczyński Michał 7952
- Piedimonte San Germano, Włochy 10140
- Piegzik Aleksandra 9518
- Piegzik Michał A. 2628, 2986, 3189
- Piekarski Bolesław 4356
- Piekarski Ireneusz 6759
- Piekarski Michał 2798, 3476, 4545, 4551, 9519
- Piekarski Romuald 2666
- Piekarski Stanisław 9520; oprac. 79; wyd. 79
- Piekarski Tomasz 1049, 5118; red. 203
- Piekarus Daniel 5990, 10915, 10916
- Piekary Śląskie, woj. śląskie 851, 10952
- Piekarz Artur 10917
- Piekietnik, pow. nowotarski 4405; region 4405
- Piekło Aurelia, il. 5861; oprac. 5861
- Piekło Jan, przedm. 5250
- Piekosiński Franciszek 2101
- Piekut Marek 4490
- Piekutowa Małgorzata 4467
- Piela Lucjan 3736
- Piela Piotr, red. 10139
- Pielas Jacek 2610, 5385, 6971, 8000
- Pielat Bogusław, red. 3440
- Pielech Marta 4552
- Pielecki Marcin 987
- Pielgrzym 4082, 9588
- Pielka Mateusz 5211; wyd. 9107
- Pieloch Zbigniew 5257
- Pieniądz Aneta, oprac. 2004
- Pieniążek Agnieszka 4900
- Pieniążek Janina pseud. Jagoda 9875
- Pieniek Aleksander 4223
- Pieniężno, pow. braniewski 2502, 4415, 7510
- Pieniny 2467, 6489
- Pieńkos Andrzej 4127, 4182; przedm. 4127, 4215; red. 4086, 4127, 4215
- Pieńkowska Agnieszka 2379; red. 2379
- Pieńkowska Anna 8015
- Pieńkowska Hanna 2450, 7110
- Pieńkowska-Kmieciak Wioleta 4174
- Pieńkowski Gniewomir, wyd. 2527
- Pieńkowski Maciej Adam 8001, 8015
- Pieńkowski Władysław 4121
- Pieńsk, pow. zgorzelecki 1656
- Piepiora Zbigniew Norbert 4712
- Piepiórka Michał 4484
- Pieracki Bronisław 6604, 9246
- Pierneef Jacobus Hendrik 2531
- Pieronkiewicz-Pieczko Krystyna 5490
- Pierończyk Ginter 7031
- Pieróg Elżbieta 1192
- Pieróg Ireneusz 3566
- Piersiak Tadeusz 4183
- Pierściński Paweł 4216
- Pierściński Wojciech 3289, 5595
- Pierucka Sylwia, red. 497
- Pierwsi rolnicy i hodowcy na Śląsku 7267
- Pierwsza niemiecka okupacja. Królestwo Polskie 8778
- Pierwsza w „Burzy” 10178
- Pierwsze kontakty polsko-arabskie 7442
- Pierwsze/najstarsze w zbiorach Biblioteki Narodowej 1190
- Pierwszy wiek „Siódemki” 3672
- Pierzak Agnieszka 11304
- Pierzak Jacek 6973
- Pierzchalski Stefan 1657, 5537
- Piestrak Grzegorz 3695
- Pieszak Barbara 5468
- Pieszczachowicz Jan 10397
- Pieter Józef 9073
- Pietkiewicz Agata 2483
- Pietkiewicz Iwona 2483, 2584, 2629
- Pietkiewicz Krzysztof 2047; rec. 7288
- Pietrasiewicz Tomasz, red. 1802
- Pietrasik Agata 10918
- Pietraszek Aleksandra 10919, 10920
- Pietraszek Ewa 3673
- Pietraszewski Marcin 4603
- Pietraszkiewicz Onufry 3297
- Pietrowice Wielkie, pow. raciborski 7178, 7267
- Pietrowicz Aleksandra 10179
- Pietrowska Lidia 9716; red. 9716
- Pietrowski Michał 5147
- Pietruch-Reises Diana 1123
- Pietrucka Katarzyna 1722; oprac. 1561
- Pietruszka Jacek 1231
- Pietruszka Marta 2738
- Pietruszka Wojciech 4449
- Pietrych Piotr 3962
- Pietrzak Andrew, tł. 4347
- Pietrzak Edyta, il. 1648
- Pietrzak Janusz 2332, 7092
- Pietrzak Jarosław 2102, 3846, 8002; rec. 7664
- Pietrzak Jerzy 5333, 9521
- Pietrzak Maciej 10955
- Pietrzak Michał 1908
- Pietrzak Sławomir 7283
- Pietrzak Witold Konstanty 2581
- Pietrzakiewicz Adam 9522
- Pietrzakiewicz Dorota 3368
- Pietrzakiewicz Iwona 3979, 4023, 8779; przedm. 3979; red. 3979, 4009
- Pietrzakiewicz Tadeusz 1217
- Pietrzyk Alexandre, przedm. 6048
- Pietrzyk Bartłomiej, tł. 2543, 10141
- Pietrzyk Julian 4184
- Pietrzyk Marian 6605
- Pietrzyk Paweł 944, 988; red. 98
- Pietrzyk Wiktor 7109
- Pietrzyk Zdzisław 999, 6182
- Pietrzyk-Dąbrowska Elżbieta 5801
- Pietrzyk-Reeves Dorota 2666, 2667
- Pietrzykowice, pow. żywiecki 5819, 8172
- Pietrzykowska Dominika, tł. 1511
- Pietrzykowski Jan 5469
- Pietrzykowski Krzysztof 9555
- Pietrzykowski Marcin 5928; przedm. 5928
- Pietrzykowski Szymon 3190
- Pietrzykowski Zbigniew 4610
- Pietsch Łukasz 11162
- Pięciak Krzysztof 5801, 5848, 10180, 10187; oprac. 5794
- Pięcińska Anna 2534
- Piękne przedmioty. Ozdoba ciała i dekoracja wnętrz 4184

- Piękoś Elżbieta, oprac. 9866
 Pięta Wiesław 4619
 Pięta Dariusz 4620
 Pięta Elżbieta 4620
 Piętek Robert 2531, 3028
 Piętko Piotr 4642
 Piętko Radosław 2799
 Piętko-Hadała Dorota Zofia 989
 Piętkowski Piotr 2246, 7443; rec. 2828
 Pifko-Wadowska Anna, wyd. 8168
 Pigoń Anna 5589, 8780
 Pigoń Stanisław 3830, 3944
 Pigoński Łukasz 2800, 2801
 Pigulak Marcin, wyd. 6355
 Pihan-Kijasowa Alicja 343
 Pijaj Stanisław 5635
 Pijaństwo i alkoholizm w piśmiennictwie Królestwa Polskiego 8246
 Pijarzy 3546, 4027, 4028, 4164, 8971
 Pikor Wojciech 8247
 Pikó w, Ukraina 3290
 Pikul Olga 5612
 Pikus, bóstwo 2857
 Pilanie. Pokolenia powojenne 5849
 Pilarczyk Zbigniew 8781, 9523; rec. 5208; red. 5797
 Pilarski Marian Franciszek 5990, 6606
 Pilarski Paweł 911, 5281
 Pilarski Sebastian 5092, 11305; przedm. 5092; red. 5092
 Pilarz Stanisław 5987
 Pilawski Paweł 2885
 Pilc Andrzej 6835
 Pilch Adolf 9876
 Pilch Jadwiga 7110
 Pilch Jerzy 4486, 5488
 Pilch Józef 2415
 Pilch Tadeusz 3601
 Pilch Urszula M., red. 3949
 Pilch Zbigniew 7087
 Pilch-Nowakowska Xymena 10181
 Pilchowa Agnieszka 5596, 5598
 Pilecka Elżbieta, przedm. 4185; red. 4185; współpr. 1971
 Pilecki Grzegorz 6969
 Pilecki Witold 6607, 9877, 10210
 Pilica, pow. zawierciański 4194
 Pilikowski Michał 4229
 Piłipiuk Andrzej 5576
 Pilipović Vlodimir, oprac. 4531; wyd. 4531
 Pillich Jan 1600
 Piłskie województwo 10470
 Pilszyk Joanna 7021
 Pilzno, pow. dębicki 5925, 8449, 10383
 Pilżys Stanisław 4913
 Piła, woj. wielkopolskie 917, 1023, 3695, 4593, 5849, 10077; obóz 8938; powiat 11203; region 3281; starostwo 2332
 Piłakno, jezioro w pow. mragowskim 2331
 Piłat Karol 6608
 Piłatowicz Józef, red. 5903
 Piławce, Ukraina 8017
 Piłsudska Aleksandra ze Szczerbińskich 6609, 8849
 Piłsudski. To nie miało prawa się stać 869
 Piłsudski Bronisław 1488, 5855, 8199, 8248
 Piłsudski Jan 5187
 Piłsudski Józef 376, 400, 511, 869, 1400, 1723, 1833, 3269, 3286, 3297, 3392, 3835, 3879, 3885, 5092, 5093, 5100, 5107, 5128, 5131, 5134, 5163, 5166, 5230, 5250, 6134, 6405, 6610, 6611, 6612, 6613, 8235, 8266, 8297, 8578, 8742, 8879, 9167, 9193, 9214, 9242, 9251, 9252, 9253, 9275, 9279, 9321, 9500, 9503, 9529, 9568, 9598, 9634, 9708
 Piłsudski na winiecie 1723
 Pinczewska-Gliksman Łucja 6614
 Pindor Anastazja, tl. 1388, 5114, 10265
 Pindur David 5327
 Piniowski Bartłomiej, fot. 4246
 Piniński Jerzy 364, 365, 566, 632; red. 115, 2219
 Pinkas Ignacy 6615
 Pinkas Jarosław 1724
 Pinker Magdalena 4234
 Pinkowska Wiesława 5849
 Pinchoet Augusto 2532
 Pińczowskie rozmaitości. Legendy i tradycje, herby i przysłowia 7120
 Pińczów, woj. świętokrzyskie 7120, 10050; region 9023
 Pińsk, Białoruś 2219, 4162, 5286, 7939, 9791; region 5343
 Pińska diecezja 5736, 9285
 Pioneers of African Studies in Kraków 3477
 Pionierki 5850
 Pionki, pow. radomski 1764, 4896
 Piontek Dorota 4485
 Piontek Janusz 2372
 Piontek Paweł 5279
 Piósenka 200
 Piotr, św. 2815
 Piotr I, car bułgarski 2537, 2873
 Piotr I Wielki, car rosyjski 2992, 8032
 Piotr Lenartowicz 3478
 Piotr Sycyliczyk 2908
 Piotr Wysz zob. Piotr z Radolina, zw. Wyszem
 Piotr z Dusburga 2502
 Piotr z Poitiers 4032
 Piotr z Radolina, zw. Wyszem 3298, 7344, 7379
 Piotrkiewicz Romualda 1042, 8782
 Piotrkowice, pow. kielecki 7080; Tarnoskała 7080
 Piotrkowska straż pożarna 1878–2018. 4914
 Piotrkowski Walerian 6960
 Piotrkowskie województwo 11305
Piotrkowskie Zeszyty Historyczne 201
 Piotrków Trybunalski, woj. łódzkie 201, 544, 760, 937, 1044, 1045, 3273, 4428, 4914, 5054, 6796, 7073, 7303, 7795, 7905, 7906, 8064, 8262, 8531, 8739, 8740, 8774, 8775, 8881, 8950, 9289, 9668, 9834; powiat 3299, 7073, 8533, 9439; region 8846, 10068
 Piotrowskij Adrian Ivanovič 2649
 Piotrowiak Dariusz 5589
 Piotrowicz Dariusz 6987
 Piotrowicz Olga Lejla 5949
 Piotrowska Anna G. 10921
 Piotrowska Barbara 1231, 5759
 Piotrowska Joanna 4113
 Piotrowska Krystyna 10311
 Piotrowska Magdalena 7258, 8783; red. 7258
 Piotrowska Maria 1413
 Piotrowska Marlena 3191
 Piotrowska Patrycja 7363
 Piotrowska Władysława 10157
 Piotrowski Alfons 3286
 Piotrowski Antoni 4490
 Piotrowski Bogdan 5987
 Piotrowski Igor 4046, 4342
 Piotrowski Jacek 1905, 1908, 3291, 10922, 10923; rec. 7173
 Piotrowski Jerzy, współpr. 6573
 Piotrowski Maksymilian Antoni 1234, 4104
 Piotrowski Marcin 7363
 Piotrowski Paweł 5129, 9524
 Piotrowski Piotr 4084
 Piotrowski Przemysław 3192
 Piotrowski Rafał 5691, 9193; przedm. 5691; red. 5691, 9193
 Piotrowski Walerian 2079, 4915, 5044, 5851, 5852, 6004, 6464, 6909, 7444, 8784, 8785, 8786, 8787, 9525, 9526, 9527; red. 219
 Piotrowski Zdzisław 6616
 Piotrówka zob. Radom
 Piótrzkowski Wiesław 4999
 Piórecka Agnieszka 2537
 Piórek Marian 7230
 Piórkowska Joanna 9528
 Pióro Stefan Józef, pseud. Czapecka 878
 Pióro Tadeusz 4209
 Pióro-Jabrucka Ewelina 3479
 Piper Franciszek 10182
 Piramidowicz Dorota, przedm. 4162; red. 4162, 4190
 Pireneje 5252
 Pirenne Henri 5807
 Pirol Tommas 4242
 Pirucka-Paul Ewa 3339, 6951; przedm. 6951; red. 6951

- Pisanie ikon. Katalog wystawy 1596
 Pisarkiewicz Mirosław 4364
 Pisarski Grzegorz 3674
 Pisarski Michał 7921
 Pisarzowa, pow. limanowski 8192
 Piskała Kamil 9529, 9530
 Piskorowska Joanna 7155
 Piskorowy Staw zob. Pysznica
 Piskorski Justyn 3659
 Piskorski Mirosław 1814
 Piskorski Sebastian 5394
 Piskorz Artur, red. 2557
 Piskorz Sławomir, red. 10440
 Piskożub-Brzeg Adam 9404
 Piskulak Andrzej 3828
 Piskurwicz Jan 3480
 Pisowicz Andrzej 2080; rec. 7635
 Pistryń, Ukraina 7595
 Pisula Franciszek 6617
 Pisulińska Joanna 850; red. 850
 Pisuliński Jan 10924
 Pisz, woj. warmińsko-mazurskie 7311, 7653, 7813; powiat 10340
 Piszcz Urszula 7267
 Piszczatowska Marta 606, 1429
 Piszczkiewicz Katarzyna 1217
 Pitek Jolanta 5496
 Pitoń Sebastian 5200
 Pitrus Andrzej 4460
 Pityński Andrzej 3285, 6618
 Pius VI, papież 8032
 Pius VII, papież 2947, 8952
 Pius IX, papież 3297
 Pius X, papież i św. 8860
 Pius XI, papież 3269, 5178
 Piwek Aleksander 4407, 5241
 Piwko Robert 394, 6461
 Piwnicki Grzegorz 3302
 Piwnik Jan, pseud. Ponury 4710, 5839
 Piwocka Magdalena 8031; red. 8031
 Piwowar Janusz 10186
 Piwowarczyk Dariusz 3791
 Piwowarczyk Mirosław 9531, 9532, 9533, 9534, 9535, 9536, 9537, 10925
 Piwowarczyk Mirosława 1725; fot. 1725
 Piwowarczyk Norbert, fot. 1720
 Piwowarczyk Przemysław 1478, 7032
 Piwowska Anna 2589
 Piwowska Barbara 4128; red. 4128
 Piwowska Magdalena 5588
 Piwowski Juliusz 4997
 Piwowski Rafał 3675, 3707
 Piwowski Stanisław 10050; red. 10050
 Piwowski Marek 10955
 Piza, Włochy 1213
 Pizan Christine de 1856
 Pizun Zdzisław 4916, 7010, 8788
 Pjech Edmund 3193; oprac. 9121
 Pjongjang 2517
 Plakans Andrejs, rec. 8082
 Plakat muzealny ze zbiorów Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej 1352
 Plan przedsięwzięć operacyjnych do sprawy operacyjnego rozpracowania 10398
 Plant identification and significance in funeral traditions 2484
 Plaskacz Mirosława 5481
 Plaskura Jan 9875
 Plater Władysław 1426, 3901
 Platerowie, ród 1426
 Platon 2540, 2666, 3096, 3794
 Platowska-Sapetowa Inga 4173
 Platter Bruno, przedm. 3303
 Platz Georg 4240
 Plawgo Barbara 3695
 Płasek Rafał 4732
 Plebanek Ewa 3457
 Plebański Józef Kazimierz 3487
 Plehwe Gustaw 4324
 Pleitner Johann 7692
 Plesiewicz-Świerczyńska Izabela 2577
 Pleskaczyńska Konstancja 1217
 Pleskaczyńska Maria 2417
 Pleskot Patryk 429, 471, 666, 794, 3427, 5091, 10896, 10926, 10927, 10928; przedm. 3427; red. 3427
 Plesnar Łukasz A. 4486, 11144
 Pleszów zob. Kraków
 Plewczyński Marek 5278
 Plewińska Grażyna, red. 5827
 Plewnicka Paulina 1332
 Pleydenwurff Hans 2779
 Pliniusz Młodszy (właśc. Caius Plinius Caecilius) 2534
 Pliniusz Starszy (właśc. Caius Plinius Secundus) 2548, 2636
 Plis Emil 9074
 Plis Henryk 4365, 4621, 5470, 7145, 7445
 Plisowski Konstanty 6619
 Pliszka Piotr 1832
 Plucińska Maria 2618
 Plucińska-Zembrzyńska Janina 6620
 Pluciński Przemysław 11154
 Plumińska-Mieloch Anita 885, 895, 896
 Pluskota Teresa 2304
 Pluskowsy, pow. toruński 4014, 7121
 Pluskowski Aleksander 2354
 Pluszewski Łukasz 4710
 Pluta Feliks 639
 Pluta Karol 2542
 Pluta Sebastian, red. 9067
 Pluta Wilhelm 6621
 Pluta-Czachowski Kazimierz 5183
 Pluta-Saladra Edyta 1873
 Plutarch z Cheronei 2770, 5103
 Płachecki Jarosław 3733
 Płaczek Janusz 5232, 5246
 Płaczekiewicz Artur 5565
 Płaj 202
 Płakowice zob. Lwówek Śląski
 Płaszczynska-Herman Katarzyna 3979
 Płaszów zob. Kraków
 Płatek Łukasz 3676
 Płatkowie, rodzina 5769
 Pławiec, Słowacja; region 7092
 Płaza Dominik Kacper 395, 2364, 6020, 7268
 Płaza Stanisław 410, 3643, 6622, 6623, 6624, 6625
 Płazowska Małgorzata, red. 1492
 Płażyński Maciej 6626
 Płock, woj. mazowieckie 183, 188, 203, 257, 388, 389, 1030, 1036, 1046, 1047, 1048, 1049, 1050, 1161, 1231, 1349, 1537, 1538, 2116, 2288, 2356, 2387, 3283, 3327, 3346, 3351, 3695, 4177, 4396, 4664, 4834, 5118, 5274, 5414, 5447, 5520, 5582, 5591, 5796, 5978, 6142, 6853, 7122, 7123, 7492, 7522, 7753, 8178, 8326, 8476, 8489, 9053, 9259, 9260, 9261, 9262, 9271, 9524, 9528, 9630, 9631, 9632, 9828, 9861, 10186, 10638, 11307; gubernia 4998; region 4790
 Płock wspomnieniami malowany – rozmowy wnuków z dziadkami 7122
 Płocka diecezja 4215, 7747
 Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny 203
 Płomiński Arkadiusz 4574
 Płomyczek 4068
 Płomyk 3707, 5585
 Płonka Kościelna, pow. białostocki 8416
 Płonka Mirosław 10929
 Płonka-Bahus Katarzyna 1314; red. 266, 1314
 Płonka-Syroka Bożena 2987, 3467, 8821, 9538; rec. 8729
 Płonna, pow. sanocki 9104
 Płończak Krystyna 5184
 Płońska Emilia 4997, 9539
 Płoski Adam 4917
 Płoski Marcin, rec. 11269
 Płoski Mirosław 4553
 Płoski Paweł 4467; red. 4467
 Płoski Tadeusz 5279
 Płoszaj Magdalena 5883
 Płoszajski Piotr 11247
 Płotek Marcin 10930
 Płowce, pow. radziejowski 5249, 5282
 Płóciennik Tomasz 2548
 Płuchator Maryna, oprac. 9089
 Płucienniczak Piotr P. 11306
 Płuciennik Monika 994
 Płuczka Bartłomiej 7913
 Płusa Magdalena 2305
 Płygawko Danuta 3467
 Pniewo, pow. łomżyński 7124

- Pniwski Józef 5760
Po Prostu 10855
 Pobedonoscev Konstantin Petrovič 8287
 Pobjedziska, pow. poznański 9808
 Pobogowie, ród 2057
 Pobjóg-Lenartowicz Anna 3298, 4957, 7432; red. 7432; przedm. 7432
 Pobjóg-Rossowski Tadeusz 1808
 Pobratyn Agnieszka 3834, 5490
 Pobuże 685, 4860
 Pochwalska Lilianna, red. 1027
 Pociask-Karteczka Joanna 2255
 Początek Michał, wyd. 9788
 Początek przyszłości 1597
 Początki epoki brązu na Warmii i Mazurach w świetle analiz 2365
 Poczdam, Niemcy 11006
 Poczci dziekanów Wydziału Polonistyki 5853
 Poczobut-Odlanicki Marcin 467
 Poczta Ignacy 7045
 Pod lupą bezpieki 10931
 Pod Twoją obronę 5471
 Podbereski Romuald 2410, 8964
 Podbielska Alicja 1906
 Podbielska Anna 922
 Podborze, pow. mielecki 6300
 Podczaski Andrzej 2204
 Poddębice, woj. łódzkie; powiat 7073
 Podel Waldemar 11307
 Podemski Piotr 9540
 Podgóreczny Marian, współpr. 9876
 Podgórska Barbara, oprac. 80, 5407
 Podgórski Adam, oprac. 80, 5407
 Podgórski Adrian 7267
 Podgórski Marek 5330
 Podgórski Tomasz 6151
 Podgórz zob. Toruń
 Podgórzak Magdalena 1281
 Podgórzanka Renata 7171
 Podgórze zob. Kraków
 Podgórze, pow. Ostrowiec Świętokrzyski 3558
 Podhaje, Ukraina; powiat 9105
 Podhajecka Mirosława 5854
 Podhale 1836, 2152, 3319, 3791, 4721, 4926, 6196, 8214, 8780, 10142, 10247, 10248, 10602, 10618
 Podhorce, Ukraina 5602
 Podhorecka Aleksandra 3373
 Podhorski Bolesław 5151
 Podhorski Jan, przedm. 5248
 Podkamień, Ukraina 5262, 5449, 7125
 Podkarpacie 2414, 2493, 4970, 5762, 5824, 8016, 8457, 9837, 10745
 Podkarpackie województwo 3335, 4970, 8457, 9978
 Podkościelny Sebastian 6627
 Podkowa Leśna, pow. grodziski, woj. mazowiecki 1539; Stawisko 9042
 Podkowiński Władysław 4215
 Podkowska Monika 10932
 Podlasiak Marek 3194
 Podlasie 572, 706, 1121, 1959, 1973, 2248, 2269, 2279, 2309, 2448, 3279, 3334, 4173, 4689, 4737, 5302, 5309, 5321, 5383, 5439, 6815, 7126, 8019, 8861, 9006, 9172, 9204, 9513, 10013, 10453, 10689, 11127, 11142; Południowe 4340, 5903
 Podlasin-Kubus Aleksandra 3695
 Podlaska diecezja 5308
 Podlaski Henryk 6628
 Podlaskie województwo 113, 4348, 5393, 7978, 11328
 Podlaszewski Łukasz 8789
 Podlecka Anna 8032
 Podlejski Zygmunt 2677
 Podlesie, pow. staszowski 7253, 7276
 Podleśny Artur 3195
 Podlewska-Bem Małgorzata 1463
 Podlewski Adam 7199
 Podlewski Jacek 3573
 Podlódów, pow. rycki 5911
 Podłęże, pow. wielicki 7127
 Podniesińska Katarzyna 1150, 1321
 Podolak Michał Mieszko 11075
 Podolak Sławomir 3560; współpr. 3560
 Podole 3971, 4463, 5471, 6111, 7926, 8260, 9020, 9793; gubernia 8890
 Podoliniec, Słowacja 3697
 Podolska Joanna, red. 1525, 1526
 Podolska-Meducka Aldona 9555
 Podolski Aleksander 9949
 Podolskie województwo 2304, 8018
 Podoska Emilia 5900
 Podoski Jerzy 9541
 Podrański Jerzy 6629
 Podrez Ewa 3493; oprac. 3493; red. 3493
 Podruczny Grzegorz 7068, 8003, 8004
 Podśędek Michał 667
 Podsiadło Jerzy, przedm. 5690
 Podsiadło Magdalena, red. 4486
 Podsiadło Michał 7271
 Podsiadły Adam 9542
 Podsumowanie VIII kadencji Parlamentu Europejskiego 3196
 Podusowski Stanisław 10080
 Podwilk, pow. nowotarski 7110
 Podzamcze zob. Łwów
 Podzamcze, pow. świdnicki, woj. lubelskie 4942
 Podzwyński Wasyl 9104
 Pogan Zygmunt 10080
 Pogezania 7287
 Pogodin Mihail Petrovič 8727
 Pogodziński Paweł Marek 4366
 Pogonowska Anna 11063
 Pogonowska Ewa 9636; red. 10711
 Pogonowski Stefan 6630
 Pogońska-Pol Magdalena 589, 3197, 5252; red. 90
 Pogorzelska Ewa 4676
 Pogorzelska Iwona 944; rec. 1077
 Pogorzelska Marzanna 1903
 Pogorzelski Waław 2366, 2367, 4367
 Pogórze, pow. cieszyński 2063
 Pogranicza archiwistyki 990
 Pogranicza w polskich badaniach mediewistycznych 7446
 Pogromy Żydów na ziemiach polskich w XIX i XX w. 3332, 3333, 3334
 Pohoski Henryk 9879
 Pojawa Bożena 3677
 Pojawska Karolina 6631
 Pojedyniec Jan 1176
 Pojęcie tradycji na przestrzeni dziejów 5595
 Poklewski Józef 4185, 4185, 6632
 Pokoj Jakub 409, 447, 5045, 9543
 Pokora Piotr 740
 Pokorná-Paruszkiewicz Maria 4215
 Pokorska-Ozóg Ewa 4194, 4368
 Pokorski Marian, red. 5956
 Pokorzyńska Elżbieta 1120
 Pokropiński Bogdan 4731, 4832
 Pokropski Tomasz 11263
 Pokrówka, pow. chełmski 7128
 Pokryşkin Petr Petrovič 8414
 Pokrzyńska Magdalena 4979
 Pokrzywicki Jacek, red. 3918
 Pokrzywnicka Maria 1559
 Poksińska Maria 4166
 Pokucie, Ukraina 9793
 Pol + Mashreq Conference 3293
 Pol Wincenty 2449, 3768, 8452, 8457, 8498, 8664
 Polacy na Syberii od XIX do XXI w. 3402
 Polacy w Prusach Wschodnich i Zachodnich 9544
 Polaczek Janusz 1840, 1841, 3281; rec. 6945; red. 217, 8575
 Polaczek-Bigaj Marta 4024
 Polak Andrzej 3174, 5240
 Polak Bogusław 3403, 3404, 3405, 5187, 5226, 6509, 6805, 9735, 10140, 10183
 Polak Jakub 4403
 Polak Jerzy 5327, 7447, 8005, 9545; rec. 1453, 7211, 8899
 Polak Marcin 3198
 Polak Michał 3404, 3405, 3406, 5187, 5226, 6685, 6805, 9546, 9547, 9735, 10140; przedm. 9865; red. 9865
 Polak Paweł 3481
 Polak Ryszard 3678, 9548
 Polak Teofil 6633

- Polak Wojciech 3199, 3242, 5066, 5864, 7913, 10550, 10870, 10896; przedm. 10896; red. 5864, 10550, 10896
- Polakowska Agnieszka, współpr. 5565
- Polakowski Stanisław 7132
- Poland, Kiribati 8755
- Polanica-Zdrój, pow. kłodzki 9052
- Polanie 2899
- Polanowska Patrycja 3900
- Polanów, pow. koszaliński 2334
- Polany, pow. jasielski 7021
- Polanski Zbigniew 11247
- Polaska Joanna 1972
- Polaszewska Anna 5595
- Polehov Sergej Vladimirovič 7448
- Polejowski Karol 1234, 1527
- Polek Krzysztof 2437
- Poles and their contributions to Asia-Pacific countries 5855
- Polesie 1565, 2219, 3285, 3334, 3775, 3830, 5052, 5092, 5187, 5286, 6388, 6965, 9920, 10178; Lubelskie 10917; Zachodnie 697
- Poleski Jacek 7449; red. 7519
- Polskie województwo 5286, 9241
- Poleszak Sławomir 5990
- Polevoj Ksenofont Alekseevič 8405
- Polewka Jan 4438
- Police, woj. zachodniopomorskie 3340
- Policht Piotr 1242
- Policja granatowa w Generalnym Gubernatorstwie 10184
- Policja Państwowa 1919–1939. 9549
- Polinezja 3005
- Polińska Milada 9550
- Polish Biographical Studies* 204
- Polish esoteric traditions 1890–1939. 5596
- Polish-Macedonian excavations at Negotino 2368
- Poliszczuk Jarosław 3174; rec. 8470
- Polit Beata 4678
- Polit Jakub 3200
- Polit Paweł, red. 3842
- Politański Łukasz 5247
- Politechnika Śląska w Gliwicach 3679
- Political functions of urban spaces and town types through the ages 2630
- Politika* 3161, 3282
- Polityka* 5167
- Polityka wschodnia Polski 5148
- Polkowice, woj. dolnośląskie; powiat 7328
- Polkowski Ignacy 6634
- Polniak Łukasz 10933, 10934
- Polonia coepit habere episcopum 7450
- Polonia Maior Orientalis* 205
- Polonia Restituta 1919–1921. 1726
- Polonica XVI wieku w zbiorach Biblioteki Raczyńskich 1164
- Polonika iz sobranij Sankt-Peterburgskogo instituta istorii 1110, 1111
- Polonika ze zbiorów Petersburskiego Instytutu Historii 1112, 1113, 1114, 1115
- Polowy Urszula, red. 3695
- Polscy jeźdźcy olimpijscy okresu międzywojennego 5856, 5857
- Polscy żołnierze w niewoli sowieckiej 9880
- Polska* 1597
- Polska. Sąsiedztwo bliższe i dalsze 5149
- Polska 1944/45–1989* 206
- Polska Bibliografia Bibliologiczna 2011. 35
- „Polska Bydgoszcz...” w dokumentac archiwalnym 1918–1920. 9075
- Polska i sąsiedzi na przestrzeni wieków 3294
- Polska krytyka sztuki w Wielkiej Brytanii 3407
- Polska kultura religijna 5472
- Polska Ludowa w edukacji historycznej 870
- Polska muzyka tradycyjna 4554
- Polska Myśl Pedagogiczna* 585
- Polska myśl techniczna w II wojnie światowej 10185
- Polska pod okupacją 1939–1945. 10186
- Polska – Stolica Apostolska 5150
- Polska – Ukraina. Ciężar przeszłości 5151
- Polska w instytucjach międzynarodowych 5152
- Polska Walcząca 10187
- Polskę widzieli... Album fotografii z okresu powstań 1277
- Polski Narodowy Katolicki Kościół w Stanach Zjednoczonych Ameryki 3408
- Polski słownik biograficzny 5648
- Polski Teatr Tańca 4485
- Polskie art brut 2018 r. 4186
- Polskie art déco 4187
- Polskie dokumenty dyplomatyczne 1919 czerwiec–grudzień 9076
- Polskie „dzieci Syberii” w hacjendzie Santa Rosa, Meksyk 1598
- Polskie organizacje paramilitarne i bataliony Obrony Narodowej 5248
- Polskie tradycje ezoteryczne 1890–1939. 5597, 5598, 5599, 5600
- Polskie triumfy 5249
- Polskie wątki w początkach rozwoju nowoczesnych 3482
- Polsko-słowackie braterstwo broni 1327
- Polsko-ukraińska współpraca wojskowa na przestrzeni dziejów 5250
- Polsko-ukraińskie spotkania z Klio 795
- Polskość w narracjach medialnych z perspektywy Górnego Śląska 4070
- Połabie 2828
- Połaniecka Niecka, część Kotliny Sandomierskiej 7276
- Poługa, Litwa 8589
- Połeć Dorota, współpr. 4048
- Połock, Białoruś 5249
- Połocka diecezja 8032
- Połockie województwo 4737, 7729
- Połom Marcin 11308
- Połom-Jakubowicz Wiesława 1234
- Połomski Franciszek 6635
- Połomski Łukasz 7105, 9978
- Połomski Marek, red. 5518
- Połtawa, Ukraina 939, 7716
- Połuha Iwona 5473
- Połujan Katarzyna 1386
- Połujański Aleksander 6636, 8437, 8529
- Pomar Stefan 5592
- Pomarańska Renata 5449
- Pomezania 2502, 7287
- Pomezanska diecezja 5830
- Pomian Iwona 2360
- Pomian Julia 7768, 8032; red. 8032
- Pomian Krzysztof 796, 798, 1592
- Pomian-Srednicki Stanisław 8250
- Pomiankowska-Gabara Anna 1856
- Pomianowscy, rodzina 5858
- Pomianowska Magdalena 6709
- Pomianowska-Pilipiuk Irmina 5858
- Pomianowski Piotr Zbigniew 8790, 8791, 8792; rec. 5030; wyd. 8252, 8253
- Pomicińska Róża, rec. 5735
- Pomiczyno, pow. kartuski 9975
- Pomierny-Wąsińska Anna 2886
- Pomierska Justyna 3795
- Pomnik historii 1728
- Pomorania Antiqua* 207
- Pomorscy ojcowie niepodległości 5859
- Pomorska diecezja 7443
- Pomorski Jan 353, 653, 796, 797, 798, 11154
- Pomorski Wacław 5184
- Pomorskie drogi do niepodległej 5153
- Pomorskie województwo 1711, 2280, 3303, 4105, 4777, 7151, 9152, 11200, 11270
- Pomorze 207, 302, 407, 526, 569, 740, 1108, 1266, 1285, 1289, 1659, 1832, 1835, 2048, 2050, 2071, 2073, 2081, 2130, 2246, 2440, 2502, 2531, 2645, 3268, 3294, 3298, 3320, 3547, 3644, 4007, 4028, 4069, 4082, 4341, 4517,

- 4701, 4716, 4719, 5153, 5154, Popiel Barbara 4079
 5203, 5211, 5237, 5249, 5252, Popiel Marek 6645; wyd. 8221
 5486, 5502, 5566, 5859, 5867, Popiela Agnieszka, red. 6906
 5922, 6071, 6096, 6115, 6138, Popiela Bartłomiej 6637
 6179, 6217, 6780, 6991, 6992, Popielarczyk-Pałęga Anna 2570
 7129, 7130, 7246, 7259, 7297, Popielarz Aleksander 3296
 7322, 7331, 7376, 7378, 7392, Popielawski Stefan 5979
 7393, 7402, 7407, 7435, 7464, Popieliński Paweł 3319, 5176, 11309
 7472, 7509, 7511, 7722, 7852, Popieluszkowicz Jerzy zob. Jerzy Popie-
 7913, 8004, 8753, 9151, 9235, łuszkowicz, bl.
 9603, 9661, 9803, 9945, 10067, Popinigis Danuta 4230
 10144, 10286, 10394, 10550, Popiński Krzysztof 3680, 4895,
 10562, 10849, 10855, 10872, 4896, 7219
 11144; Gdańskie 2087, 3936, Popiołek Bożena 1873, 2437; red.
 5154, 5221, 6045, 6557, 6991, 1873
 6992, 7304, 7479, 7484; księstwo Popiołek Piotr 2989
 2955, 5255, 5486, 7734, 7987; Popko Małgorzata 3672
 Nadwiślańskie 652, 4082, Popkowiec, pow. kraśnicki 3835
 5486, 6557, 8297, 9544, 10878; Popławski Błażej 1192, 1387; oprac.
 Środkowe 3547, 3936, 7130, 1192; red. 5863
 10958; Wschodnie 5272, 7334, Popławski Feliks 3551, 3754
 7377, 7478, 8033; Zachodnie Popławski Jarosław M. 7085
 216, 581, 834, 1174, 1801, 1934, Popławski Mirosław 9881
 2275, 2548, 3294, 4079, 4114, Popowice, pow. wieluński 11296
 4670, 4770, 5522, 5544, 5579, Popowicz Andrzej 4642
 6348, 7006, 7323, 7405, 7478, Popowicz Igor 1729
 7735, 7771, 7913, 9182, 10537, Popowicz Kamil 2990
 10538, 10567, 10603, 10872, Popowska Bożena 3659
 10896, 10931, 10943, 10953, Popowski Jan, tl. 1592
 11054 Popowski Łukasz 4832; red. 4832
 Pomorze Gdańskie i ziemia chełmiń- Popowski Wacław Jan, tl. 9857
 ska 5154 Popówek, pow. pleszewski 7048
 Pompeje, Włochy 2746, 2822 Popp Dietmar, współpr. 1666
 Ponadczasowy kapłan. Ksiądz Jan Poppe Andrzej 5807, 6638
 Kapołka 6307 Poppek Anna 10935
 Ponary zob. Wilno Popprad, prawy dopływ Dunajca
 Ponętowski Jan 4001 3788
 Poniat Radosław 4737; rec. 8669 Poprawa Adam 10936
 Poniatowscy, rodzina 5795 Poprawa Jan 10937, 10938; red. 200
 Poniatowska Irena 4527 Poprzeczka Maria 4188
 Poniatowski André 5795 Porada Aleksandra 2991
 Poniatowski Józef 1610, 1841, 1903, Porada Katarzyna 9551; przedm.
 8032, 8313 8276; wyd. 8276
 Poniatowski Juliusz 9926 Porada Stanisław 5474
 Poniatowski Michał Jerzy 4127, Porada Zbigniew 5860
 4206, 5313, 8026 Poradowski Edward 5861
 Poniemie 1733, 9023 Poradowski Ryszard 7067
 Ponic, pow. gostyński 4980 Poraj, pow. myśkowski 7132;
 Ponięwierski Janusz, red. 5444 gmina 7132
 Ponięwolik Leszek, red. 7432 Porayski-Pomsta Józef 3791
 Ponikowski Franciszek 3281 Porazinski Jarosław 8006
 Ponińska Katarzyna 5331 Poręba, pow. pszczyński 4194
 Poniński Mieczysław 9442 Poręba Józef 6639
 Ponoj, Rosja 9880 Poręba Średnia, pow. wyszkow-
 Pont 2823 ski 4215
 Pontyjska diecezja 2640 Poręba Wielka, pow. limanowski;
 Pontanus Johannes 7738 region 4391
 Pontus Konrad 7170 Porębska Danuta, red. 3629, 3751
 Popadiak Grzegorz, współpr. 9793 Porębska-Kubik Elżbieta 2485
 Popek Benedykt 5155, 7083 Porębski Bernard, przedm. 9899;
 Popek Krzysztof 2988 wyd. 9899
 Popek Leon 3281, 5449, 10178 Porębski Kazimierz 4999
 Popek Mateusz 2331, 2369, 2370, Porębski Stanisław 6640
 4700 Porfiriusz z Gazy, św. 2786
 Popelka Petr 8944 Porowski Krzysztof 6641

- Porowski Władysław 6641
 Porozyński Henryk 3547, 3566, 3747
 Portius de Lanxeth Robert Wojciech
 8016
 Portnoy Eddy 4071
 Portrety kobiet zasłużonych dla
 Pszczyny 5862
 Portugalia 2636, 2645, 2681,
 2862, 2963, 3129, 3240, 4460,
 5093, 10001
 Porwoł Paweł 9552
 Porzecki Józef 1842, 5156, 10134
 Porzecze, pow. myśliborski 10127
 Porzecz Paweł 5592
 Posern-Zieliński Aleksander 5564;
 red. 2333
 Poskuta-Włodek Diana 4487, 4495
 Posłowie i senatorowie II Rzeczy-
 spolitej 5863
 Posłuszny Łukasz 2411
 Posner Gerald 10263
 Posobiec Jan, red. 5240
 Posperze, Litwa 5912
 Pospieszalski Antoni 3427
 Pospieszalski Karol Marian 8251
 Pospieszna Barbara 1234, 8793
 Pospieszny Łukasz 2365, 2374, 7520
 Pospieszny Tomasz 2678
 Postacie Polski Niepodległej 5864
 Postawka Henryk 7003
 Postek Roman 1843, 4189
 Postępski Zdzisław 1645
 Postolin, pow. milicki; Karmin
 7251
 Postolski Dariusz 10939
 Posturzyńska-Bosko Małgorzata
 1856
 Poszalska Monika 1020
 Poszwiński Adam 10179
 Pośpiech Jerzy 2486, 8794
 Pośpieszny Tomasz 7201
 Poświatowska Halina 5613
 Potacki Wincenty 4216
 Potaczała Genowefa 3409
 Potapenko Maksim Vasil'ovič,
 przedm. 7602; wyd. 7602
 Potel Jean-Yves 3925
 Poterła Paulina 3897
 Potępa Stanisław 6642, 6643, 6644,
 6645, 6646, 6647
 Potkaj Tomasz 10940
 Potkański Waldemar 3333, 4997
 Potkowski Edward 5807, 6648
 Potoccy, ród 2062, 2219, 3288, 3294,
 8035, 8128, 8236
 Potocka Janina Zofia 3294
 Potocka Joanna 9192
 Potocka Maria 3846
 Potocka Maria Małgorzata 3294
 Potocka Zofia Barbara 3294
 Potocki Aleksander 3288
 Potocki Andrzej 3335
 Potocki Christophe 3926
 Potocki Jakub 8108
 Potocki Jan (ok. 1552–1611) 8108

- Potocki Jan (1761–1815) 3846, 6649
 Potocki Jan Zygmunt 9192
 Potocki Jan-Roman 1599; wyd. 9035
 Potocki Mieczysław 8857
 Potocki Mikołaj (kustosz) 1146
 Potocki Mikołaj (ok. 1593–1651) 3846
 Potocki Przemysław, wyd. 8235
 Potocki Stanisław Kostka 1585, 8128
 Potocki Stefan 8108
 Potocki Wojciech 5865
 Potok Złoty, Ukraina 7595
 Potomska Renata, red. 124
 Potoniec Bogdan 4918, 8795
 Potoniec Józef 6650
 Potracki Michał 1903
 Potrzuski Kamil 9553
 Potulicka Aniela 3573
 Potupčik Margarita 8796
 Poturała Wioletta 9554
 Potykanowicz-Suda Lidia, red. 8213; wyd. 8213
 Potyrała Anna, przedm. 5152; red. 5152
 Powała-Niedźwiecki Maciej 5898
 Powiat bielski 4190
 Powiat opoczyński. Historia i współczesność 7109
 Powiat trzebnicki 4191
 Powiat zagański (do 1815 roku) 2040
 Powiat żarski (do 1815 roku) 2041
 Powiedziane po krakowsku 3796
 Powietrze pełne „ptaków” 1730
 Powinności mieszkańców miasta Tykocin według inwentarza z 1772 r. 7604
 Powiśle zob. Warszawa
 Powiśle 9544
 Powodowski Hieronim 2610
 Powracające fale. Muzyka polska lat 1918–2018. 4555
 Powroty. Szwajcarska kolekcja Zbi-gniewa Mikulskiego 1458
 Powrót do przyszłości – kształtujemy wspólną pamięć 912
 Powstanie listopadowe 1731
 Powstanie Sejneńskie 1919. 1548
 Powstanie warszawskie 1632
 Powstanie warszawskie w obiektywie Jana Pilłicha 1600
 Powstańcy wielkopolscy ziemi kwil-eckiej 5866
 Poza kadrem 1802
 Poza miastem! 1543
 Pożarskij Dmitrij Mihajłovič 8053
 Poznać przeszłość 1. 871
 Poznań 30, 61, 319, 343, 460, 502, 580, 778, 812, 856, 934, 944, 983, 985, 1051, 1052, 1053, 1162, 1163, 1164, 1231, 1350, 1540, 1541, 1542, 1543, 1635, 1716, 1719, 1761, 1856, 1866, 1935, 1979, 2106, 2114, 2130, 2208, 2342, 2534, 2738, 3269, 3280, 3299, 3447, 3467, 3510, 3530, 3541, 3543, 3552, 3580, 3591, 3597, 3601, 3612, 3653, 3659, 3708, 3728, 3729, 3740, 3742, 3761, 3787, 3956, 3971, 3979, 4032, 4038, 4113, 4354, 4408, 4478, 4485, 4517, 4538, 4648, 4792, 4878, 4902, 4961, 4969, 5125, 5220, 5226, 5249, 5258, 5564, 5588, 5659, 5797, 5893, 5987, 6050, 6655, 6695, 6886, 6903, 7314, 7334, 7450, 7534, 7546, 7568, 7968, 8031, 8043, 8077, 8176, 8251, 8305, 8363, 8512, 8630, 8750, 8933, 9055, 9122, 9146, 9166, 9276, 9288, 9391, 9445, 9485, 9504, 9579, 9581, 9719, 10015, 10108, 10327, 10406, 10455, 10493, 10718, 10745, 10855, 10979, 11075, 11176, 11239, 11274, 11318, 11351; Ostrów Tumski 7486; parafia 6886; powiat 2252, 2332, 7168, 9808; prowincja 3866, 8321; re-gion 8733, 8945, 10872; Wiel-kie Księstwo 8847; Żegrze 7133
 Poznań Krzysztof 5758
 Poznańska Angelika 3289
 Poznańska archidiecezja 1716, 5365, 5757, 5995
 Poznańska diecezja 539, 3281, 5532, 7372, 7450, 7955
 Poznański Adam, oprac. 7451
 Poznański Jerzy 2227
 Poznański Karol 315, 3707
 Poznańskie województwo 7701, 7826, 8060, 10349, 10655, 10896
 Pozorski Kamil 2631
 Pozowski Andrzej, współpr. 4822
 Poźniak Grzegorz 4919
 Poźniak Telesfor 6651
 Pożegnanie z Galicją 3295
 Pożerski Edward Aleksander 3368
 Półtorak Małgorzata 1973
 Półturzycki Józef 3681
 Półwysep Helski. Historia orężem pisaną 5251
 Półwysep Helski. Wiosna 1945. 9882
 Pra tradycyi Válikaga Knástva Litoúskaga i Rěčy Paspalitaj 5636
 Prabucki Bartosz 1238
 Prabuty, pow. kwidziński 1717
 Praca Szkolna 3707
 Prace Historyczne 208
 Prace Historyczno-Archivalne 209
 Prace Komitetu Cywilnego Reformy nad przygotowaniem narodowej kodyfikacji prawa cywilnego i pro-cedury cywilnej 8252
 Prace konserwatorskie i remontowe przy zabytkowych obiektach 1974
 Prace konserwatorskie na terenach zabytkowych założen ogrodowych i cmentarzy 1975
 Prace konserwatorskie prowadzone przy zabytkach ruchomych 1976
 Prace Polonistyczne 9554
 Prachniak Danuta 3695
 Pracki Roman 2632
 Praczyk Małgorzata 2247, 10941
 Praga zob. Warszawa
 Praga 427, 500, 997a, 2643, 2668, 2852, 3040, 6791, 8070, 8164, 9054, 9412, 10754, 10955
 Prątek Przemysław 2081
 Prałat Emilian 1088, 4369
 Prarat Maciej 4370, 5564
 Prasa krakowskich „Szarych Szere-gów” 10188
 Prasa parafialna archidiecezji lubel-skiej 4072
 Prasa w warsztacie badawczym hi-storyka 799
 Prasa Żydów polskich 4073
 Prasał Andrzej 4113
 Praškevič Eva 3800
 Praszka, pow. oleski 614, 4781, 7209, 7210
 Praškiewicz Szczepan T. 5449, 6010, 6024
 Pratulín, pow. biały 5302
 Pravda 8618
 Prawa Hammurabiego 2526
 Prawdy i herezje. Encyklopedia wie-rzeń 79
 Prawdzic-Szczawińska Małgorzata Stanisława 6128, 6523
 Prawdzic-Thullie Kazimierz 5391
 Prawne aspekty podróży i turystyki 5046
 Prawo handlowe i gospodarcze II Rzeczypospolitej 9555
 Prawo małżeńskie w pracach Komit-etu Cywilnego Reformy 8253
 Prażmowska Anita J. 6224
 Prażmowski Mikołaj 7755, 7851
 Prąd 8585
 Prądnik, lewy dopływ Wisły 2245
 Prądnik Biały zob. Kraków
 Prądnik Czerwony zob. Kraków
 Prądyńska Ewa 2531; red. 2531
 Prądzynski Ignacy 8908
 Preibisz-Dera Maria 396
 Preiss Klaus 9883
 Preizner Joanna 5601
 Prejs Piotr 2331
 Prejs Roland 944, 3281, 3297, 5475, 8797; rec. 10446
 Prełuki, pow. sanocki 9104
 Premonstratenski zob. Norbertanie
 Prendowska Jadwiga 5630
 Pregel Franciszek Augustyn 5598
 Preny, Litwa 3332
 Presiowski Idzi 800
 Presumed Early Bronze Age grave from the Radom Plain 7269
 Preus Robert 3655
 Preuss Charlotte 9884
 Preuss Ryszard 5279

- Pręgowski Zdzisław 1426, 6652
 Prętczyński Zenon 9077
 Prętki Krzysztof 3467, 3728, 3746;
 red. 3467, 3746
 Prętnicki Karol, oprac. 1676
 Prichystal Antonin 7270
 Prinke Andrzej 801, 2342; wyd. 9837
 Prinke Rafał Tadeusz 7142, 8007
 Printz Wolfgang Caspar 2979
 Prinz Ursula 7466; współpr. 7466
 Prišep Elena 4563
 Pro libertate! 3296
Pro Lusatia 210
 Problemy archiwalnych systemów
 informatycznych 991
 Probużna, Ukraina 7595
 Proces beginek świdnickich w 1332 r.
 7451
 Prochowice, pow. legnicki 7317
 Prochwicz Jerzy 5067
 Prociak Mateusz, współpr. 9682
 Proculus Lucius Aradius Valerius
 2537
 Próćpak (właśc. Jerzy Fiedor) 8491
 Prodeus Adriana 1584
 Profesor Stefan Michalik (1935–
 2018) we wspomnieniach 6489
 Profesor Wojciech Maria Bartel
 w służbie Kościołowi 6032
 Proharaŭ Andrij Arkadz'evič 751
 Projektowanie wszędzie 3682
 Projekty ulotek antykomunistycznych
 9885
 Prokocim zob. Kraków
 Prokop Krzysztof 5130, 9556
 Prokop Krzysztof Rafał 2018, 5333,
 5476, 5477, 5867; rec. 2053, 2081,
 5830
 Prokop-Janiec Eugenia 9557;
 przedm. 3815; red. 3815
 Prokopczuk-Runowska Izabela 1388,
 2118
 Prokopek Marian 2487
 Prokopiak-Lewandowska Anna 7039
 Prokopiusz z Cezarei 2537
 Prokopowicz Jan 10189
 Prola Dario 10190
 Promenada na południe 1478
 Promnitz Erdmann II von 8005
 Pronaszko Andrzej 4495, 9078
 Pronaszko Zbigniew 4495
 Proniewski Andrzej 3657; red. 3657
 Pronobis Maria 2372
 Proń Stanisław 6653, 6654
 Propaganda, ideology, animation
 3201
 Propaganda w PRL i NRD 10942
 Propola Krystina 2992
 Prorok Katarzyna 2534
 Proсна, lewy dopływ Warty; Gór-
 na 9267
 Prost Krzysztof 7128
 Prostko-Prostyński Jan 740, 2537,
 2887, 2899
 Prostowie, rodzina 7128
 Proszew A, pow. węgrowski 6546
 Proszowice, woj. małopolskie
 4019; region 10050; powiat 7260
 Proszowska Adrianna 1556
 Proszyk Jacek 9963
 Prot Jan 3427
 Protokolarz miasta Woźniki 9079
 Protokoły konferencji polskich ojców
 soborowych 10399
 Protokoły posiedzeń plenarnych Rady
 Narodowej Księstwa Cieszyńskiego
 9080
 Protokoły posiedzeń Towarzystwa
 Gimnastycznego „Sokół” w Tu-
 chowie 3261, 3262
 Protokoły Rady Miejskiej Przedborza
 z lat 1917–1920. 8254
 Prottas Nathaniel 1242
 Proust Marcel 3873
 Prowadzenie i znakowanie szlaków
 turystycznych w Karpatach 9081
 Prowotarowiczowie, rodzina 5754
 Próba oceny miesięcznika społeczno-
 -kulturalnego „LITERY” 10400
 Próchniak Kinga 4192, 5612
 Próchniak Paweł 1035, 3929
 Próchnicy, ród 2085
 Próchnicki Franciszek 8455
 Próchnicki Włodzimierz 3927;
 współpr. 9022
 Prószkowscy, ród 2090
 Prószyńscy, rodzina 5975
 Pruchniewski Henryk 6655
 Prudel Norbert 3286
 Prudnik, woj. opolskie 3981, 4617;
 region 2090
 Prus, legendarny cesarz i przodek
 Rurykowiczów 2940
 Prus Bolesław 3764, 3911, 3947
 Prus Monika 2542
 Prusak Marcin 3294, 7130
 Prusak Maria 4895
 Prusiccka Ewa 7363
 Prusinowice, pow. zduńskowol-
 ski 11011
 Prusinowska Justyna 2488
 Prusowie 2086, 2863, 7287, 7302,
 7310, 7361, 7385, 7396, 7408,
 7423, 7491, 7535
 Prusowie, ród 3299, 4745
 Pruss Witold 8798
 Prussak Maria 3958, 4495
 Prusy 418, 421, 509, 835, 1527,
 1528, 1686, 1801, 1838, 1871,
 2050, 2110, 2201, 2265, 2328,
 2502, 2531, 2534, 2573, 2603,
 2618, 2718, 2936, 2948, 2980,
 3194, 3271, 3272, 3303, 4032,
 4230, 4231, 4716, 4893, 4998,
 5188, 5297, 5327, 5618, 5675,
 6953, 6987, 7129, 7300, 7309,
 7310, 7312, 7354, 7362, 7398,
 7399, 7491, 7509, 7524, 7535,
 7590, 7824, 8057, 8058, 8180,
 8203, 8388, 8590, 8668, 8669,
 8734, 8750, 8872, 8916, 8969,
 8973, 8975; Królewskie 850,
 2066, 2071, 4179, 4849, 5026,
 5154, 7335, 7625, 7720, 7853,
 7913, 8033, 8086; Krzyżac-
 kie 4748, 4849, 5830, 7287,
 7343; Książęce 3846, 4748,
 5154, 5830, 7335, 7640, 7652,
 7661, 7803, 7909, 7910, 7914,
 8033, 8122, 8124; Wschodnie
 735, 1960, 2489, 3085, 3162,
 3194, 3281, 4408, 4563, 4901,
 4997, 5113, 5395, 5637, 6212,
 6318, 7913, 8003, 8644, 8782,
 8999, 9544, 9950, 9969, 11082;
 zabor 2130, 3333, 8305, 8411,
 8630, 8707, 8944, 8945, 9735;
 Zachodnie 2687, 3281, 3297,
 4044, 5154, 7913, 8033, 8286,
 8367, 9544, 10186
 Prusy Wschodnie. Wspólnota wy-
 obrażona 5637
 Prusak Tomasz Adam 1437
 Pruszcz Gdański, pow. gdański
 10508
 Pruszczyńska Dominika, rec. 945
 Pruszkiewicz Mieczysław, pseud.
 Kędziorek 5990
 Pruszków, woj. mazowieckie
 9693; region 7254
 Pruszyński Ksawery 3972, 10161
 Pryczkowski Eugeniusz 54, 5478,
 5479, 5502, 6392, 6950; red. 5502
 Pryczkowski Mateusz 5502
 Pryliński Adam Zygmunt 6656
 Pryliński Tomasz 6656
 Pryll Tomasz, tł. 8225
 Prymak-Sawic Agnieszka 5588
 Prymaka-Oniszk Aneta 8799
 Prymas Wyszyński a Niepodległa
 10943
 Prymlewicz Karolina 4074
 Prync-Skotniczny Krystyna, oprac.
 3596; red. 3596
 Prypeć, prawy dopływ Dniepru
 5286
 Pryszmont Zygmunt 6657
 Przasnysz, woj. mazowieckie
 1351, 4714, 5397, 5749, 10801;
 powiat 1544, 8570
 Przastek Daniel 10825, 10896
 „Przebaczamy i prosimy o przeba-
 czenie” 11167
 „Przebaczenie pod lupą” Służba Bez-
 pieczeństwa wobec listu Episkopatu
 Polski 10401
 Przebendowski Ignacy 7760
 Przebędowo, pow. poznański
 2645
 Przebinda Grzegorz, przedm. 8016;
 red. 8016
 Przebraże (Hajowe), Ukraina
 5249, 10002
 Przeciszewski Marcin 5178
 Przecław, pow. mielecki 8121

- Przeczytać rzeźbę 4193
 Przed i po. Witold Gombrowicz 3928, 3929
 Przedbórz, pow. radomszczański 8254, 9050
 Przedhitlerowskie korzenie nazizmu 2633
 Przedpelski Borys 3346
Przedpole 10855
Przedświt 3302
 Przedwojenny Bełchatów 6951
 Przegaliński Andrzej 7023
 Przegaliński Edmund 6835
 Przegiętka Marcin 9558, 10184, 10186, 10191; przedm. 10186; rec. 9767; red. 10186
Przegląd 5124
Przegląd Archiwalno-Historyczny 211
Przegląd Artystyczno-Literacki 11333
Przegląd Historyczno-Oświatowy 212
Przegląd Historyczno-Wojkowy 213, 9178
Przegląd Krajowy 8626
Przegląd Księgarski 67
Przegląd Nauk Historycznych 214
Przegląd Oświatowy 4043
Przegląd Środkowo-Wschodni 215
Przegląd Techniczny 8706
Przegląd Weterynaryjny 4051
Przegląd Zachodniopomorski 216
 Przegon Wojciech 4753
 Przegrana wojna. Kto odpowiada za klęskę wrześniową? 5157
 Przekaz informacji o wojnie i na wojnie 5252
 Przekop Wisły 7131
Przekrój 1471, 3289, 4056, 10940, 11154
 Przelor Agnieszka 6737
Przemiany 10855
 Przemiany rynku pracy w regionie świętokrzyskim 4920
 Przemków, pow. polkowicki; parafia prawosławna 1729
 Przemyska archidiecezja 5372
 Przemyska diecezja 4173, 5316, 5817, 6538, 7671, 7842, 8154, 8155, 10294, 10295, 10745, 10870
 Przemyska eparchia 1054, 1056, 3281, 7847
 Przemyskie Pogórze 3285, 7134, 10724
Przemyskie Zapiski Historyczne 217
 Przemysko-warszawska archidiecezja greckokatolicka 1231
 Przemysł II 7313
 Przemysł tytoniowy 11016
 Przemysł, woj. podkarpackie 217, 249, 461, 1054, 1055, 1056, 1190, 1352, 1545, 1681, 1840, 1920, 3281, 3574, 3639, 3725, 4107, 4343, 4895, 4970, 5187, 5224, 5483, 5676, 6338, 6813, 7221, 7293, 7462, 7671, 7965, 8125, 8222, 8260, 8365, 8575, 9113, 9153; getto 9906; region 2441, 4343, 6812, 7744
 Przemyslidzi 442, 7356, 7480, 7505, 7506; opawscy 2083
 Przeniosło Marek 3295, 6410
 Przeperski Michał 802, 10855; przedm. 10855; rec. 4024, 10708, 11028, 11257; red. 10855
 Przepiórka Andrzej Grzegorz 8053
 Przeprowadzenie mostowa na wyspę Lednicką 2369
 Przeracki Jerzy 5669, 7452; rec. 5830
 Przeradzka-Jędrzejewska Jadwiga 1616
 Przerwa Tomasz 4622, 4716, 5253, 7025; rec. 4632, 4883, 8840; red. 288, 4716
 Przesmycka Elżbieta 5588
 Przesmycka Natalia 4921, 5588
 Przesmycki Zenon, pseud. Miriam 3891, 8280
 Przespolewska-Stankunowicz Monika 4490
 Przystępczość kryminalna w Europie Środkowej i Wschodniej w XVI–XVIII w. 2993
 Przestrzeń i czas 4371
 Przestrzeń liturgiczna 5480
 Przestrzeń w kulturze współczesnej 5601
Przystępczość Demograficzna Polski 218
 Prześladowcy Żydów przed Wojskowym Sądem Specjalnym 9886
 Przewłocki Ryszard 6835
 Przewłoka Agnieszka 10944; wyd. 10388
 Przewodnik historyczny po Rudzie Śląskiej 7143
 Przewodnik po zasobie Archiwum Instytutu Literackiego Kultura 1103
 Przeworsk, woj. podkarpackie 1201, 2548, 4731, 5550, 6489, 9874
 Przewoscy, ród 6071
 Przew Maryję do Jezusa. Księga jubileuszowa Sodalitji Mariańskiej 5481
 Przeddziecki Henryk 8408
 Przeddziecki Michał 7276
 Przy boku króla Stanisława Leszczyńskiego 7605
 Przybecki Jerzy 1844, 6551
 Przybora Jeremi 11315
 Przyborowska Lidia 3730
 Przyborowski Walery 8255
 Przybóś Julian 3962, 5565, 9217
 Przybylak Michał 5252
 Przybylska Joanna 913
 Przybylska Krystyna 6489
 Przybylska Renata, red. 3796
 Przybylski Antoni 6658
 Przybylski Grzegorz 10568
 Przybylski i inni 5602
 Przybylski Jacek Idzi 5602
 Przybylski Roman, red. 3579
 Przybylski Tadeusz 3517
 Przybył Agnieszka, red. 599
 Przybył Eugeniusz 9887
 Przybył Maciej, red. 2094
 Przybył-Sadowska Elżbieta 6830
 Przybyła Marcin 7271
 Przybyła Marcin S. 624, 625
 Przybyła Marzena J. 2548
 Przybyła-Dumin Agnieszka 5571; red. 246, 5490; wyd. 2497
 Przybyłek Łukasz 897
 Przybyło Jerzy 1732
 Przybyło Łukasz 3202, 3239, 3240
 Przybyło Marta, red. 1597
 Przybyłowicz Olga Miriam 2019
 Przybyłowska Paulina, rec. 8186
 Przybyłowska-Hanusz Irena 5482
 Przybysz Irena 6185
 Przybysz Iwona 3891
 Przybysz Marzena, oprac. 1125
 Przybysz Władysław 9807
 Przybysz-Gralewska Milena 3427; współpr. 2657, 10322
 Przybyszewski Alicja 3971; red. 3971
 Przybyszewska Magdalena 5987
 Przybyszewska Stanisława 2618, 5565
 Przybyszewski Andrzej 6713, 9559, 9560; oprac. 6300
 Przybyszewski Ignacy 6659
 Przybyszewski Józef 5979
 Przybyszewski Stanisław 2618, 3907, 3941
 Przybyszewski Stanisław M. 5868, 6659, 10050
 Przybyszewski Wojciech 8800
 Przyczynki do biografii Tytusa Chałubińskiego 6108
 Przyczynki do historii mariawityzmu 8256
 Przydrożne figury i kapliczki w sercu Ponidzia 1733
 Przydział Marta, red. 4652
 Przygoda kina 4486
 Przygoda Marta, red. 4832
 Przygodzice, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 5822, 6485; region 5871
 Przygodzki Dominik 1980
 Przygodzki Jacek 3617, 9561, 9562
 Przygodzki Jacek Ryszard 10185
 Przygodzki Wincenty 9888
 Przygoń Stanisław 3203
Przyjaciół Dzieci 8983, 8984
Przyjaciół Ludu (Leszno) 8569
Przyjaciół Sług 8721

- Przyjaciel Trzeźwości* 9385
Przyjaciółka 4083
Przyjaźń 10855
 Przyklen Joanna 5592
 Przylep zob. Zielona Góra
 Przyłęk, pow. zwoleński 10115
 Przymanowska Maria zob. Hulewiczowa Maria z Kaliskich
 Przymies Stanisław 3185
 Przymus Urszula 5279
 Przymuszała Beata 3930, 11063; red. 3962
 Przymuszała Lidia 2498; rec. 3777
 Przyppkowski Samuel 55
 Przypominać zapomniane, odkrywać nieznane 3297
 Przysięga wojskowa. Idea i praktyka 5254
 Przysiężnik Franciszek, pseud. Ojciec Jan 6423
 Przysłup, pow. gorlicki 4173
 Przyszowa, pow. limanowski 3785
 Przytarska Edyta 2360
 Przytok, pow. zielonogórski 7520
 Przytomska-La Civita Anna, tł. 2704
 Przytułski Filip, rec. 10371
 Przytyk, pow. radomski 3338
 Przywara Adam 1446, 10945
 Przywara Agnieszka 1167
 Przywara Piotr 6660
 Przywilej króla Polski Władysława IV Wazy z roku 1645. 7606
 Przywileje, prawa i dokumenty podkrakowskiej wsi Kamień 3263
 Przywileje królewskie dla szlachty osiadłej we wsi Wiski 7607
 Przywuski Adam 5471
 Psarski Józef 5961
 Psia Trawka, polana w Tatrach 8967
 Psie Pole zob. Wrocław
 Psków, Rosja 8053
 Psychologia Okrągłego Stołu 10946
 Pszczew, pow. międzyrzecki; gmina 2038
 Pszczółowska Lucylla 3791
 Pszczółka Ireneusz 4922
 Pszczółkowski Adam Antoni, oprac. 5749
 Pszczółkowski Michał 4105, 4216, 4403, 9563; red. 4341, 4403
 Pszczyna, woj. śląskie 5327, 5336, 5862, 8267, 9027, 9782, 11234, 11327; powiat 7179; region 5336, 11327
 Pszczyńska diecezja ewangelicka 5336
 Pszeniczka-Raatz Sława 2227
 Pszenny Włodzimierz 5285
 Pszkit Monika 1734
 Ptak Arkadiusz 4739
 Ptak Jan 2103, 5252, 7453
 Ptak Jarosław Piotr 7167, 10947
 Ptak Marian J. 3683, 6635
 Ptańska Małgorzata 3395
 Ptaszkowice, pow. sieradzki 3299
 Ptaszycka Anna 5850
 Ptaszyńska Magdalena 7171
 Ptaszyński Maciej 8008, 8009, 8010; rec. 5367
 Ptaszyński Radosław 6524, 7171; oprac. 10401
 Ptolemais, Libia 2537, 2548, 2730
 Ptolemeusz II, król Egiptu 2218
 Ptolemeusz III Euergetes, król Egiptu 2548
 Ptolemeusze 2755
 Publiczna egzekucja w Kutnie w dniu 9 czerwca 1941 r. 9889
 Publikacje za rok 2003. 28
 Publius Licinius Crassus Dives 2713
 Puchacz Mariusz 2542, 2994, 9648; oprac. 5699; przedm. 5699
 Puchalska Iwona 3931, 4530
 Puchalska Joanna Katarzyna 2550
 Puchalska-Dąbrowska Bernadetta M. 3846, 3969; red. 3969
 Puchalski Arkadiusz, oprac. 8171
 Puchalski Jacek, red. 300
 Puchalski Piotr 3204, 9564, 9565
 Puchała-Rojek Karolina, red. 1597
 Puchałka Tadeusz 9716
 Puchowski Kazimierz 8070; red. 8070
 Puchta Wojciech 8801
 Pucia Mariusz 4554
 Puciłowski Józef 3281
 Puck, woj. pomorskie 1470, 5251, 6299, 9544; powiat 8410
 Pucka Grzegorz 7209
 Pucuta Katarzyna 4215
 Pudełska Aleksandra 1231
 Pudło Aleksandra 7334
 Pudłocki Tomasz 1105, 3369, 5483, 6025, 7021, 9566, 10948; przedm. 3369; rec. 8239, 9035, 9266; red. 249, 3369; wyd. 3369
 Pudłowski Leszek 944
 Pudo Zbigniew 1735
 Pugaciewicz Iwona H. 8802, 8803
 Pukalski Józef Alojzy 5329
 Pula James S. 3369
 Puliłk Paweł, przedm. 9018; wyd. 9018
 Pulińska Urszula 3684; red. 3522
 Puls Ewa 1908
 Pułaski Kazimierz 3730
 Puławski Adam 10192
 Puławski Andrzej 5255
 Puławski Zygmunt 5232
 Puławy, woj. lubelskie 390, 1314, 2418, 2419, 3302, 4214, 5230, 5933, 8543
 Pułk Ułanów Karpackich 1940–1942. 9890
 Pułk Ułanów Karpackich 1942–1944. 9891
 Pułka Leszek, oprac. 10544; przedm. 10544
 Pułtusk, woj. mazowieckie 4789, 5118, 10436
 Purc-Stępniak Beata 4235
 Purchla Jacek 2630, 4378, 6896, 7041; przedm. 3280, 7041; red. 236, 3280, 4378, 7041
 Purgał Sylwia 7454
 Purowski Tomasz 2365, 4675, 4692
 Purlak Tadeusz 5869
 Purzycka Iwona, red. 1453
 Purzyńska Małgorzata, oprac. 1748
 Puschmann Paul, rec. 8082
 Pusłowski, rodzina 8604
 Pusłowski Franciszek Ksawery 1512
 Pustuła Edyta 883
 Pustuła Mateusz, rec. 10727
 Pustynny zob. Krościenko Wyżne
 Puszczkowo, pow. poznański 437
 Puszka Alicja, red. 4633
 Pusłcki Łukasz 6534, 8804
 Puton Paweł 1845
 Putzlacher-Buchtowa Renata 2705
 Puziak Marcin 5484, 8011
 Puzio Alfred 6001
 Puzowski Jerzy 4923
 Puzyna-Chojka Joanna, red. 11338
 Puzynina Jadwiga 3791
 Pych Jarosław 2153
 Pychowski Michał Witold 3299
 Pycia Jacek 6661
 Pycior Stanisław 5279
 Pyczel Joanna 10896
 Pyć Aleksander 3685
 Pydyn Andrzej 2331, 2369, 2370, 4700
 Pylak Konrad 3686
 Pylypenko-Czeczpor Alicja 7211
 Pylat Joanna Krystyna 402, 3417, 4924
 Pyrgała Jerzy 6662
 Pyrrus, król Epiru 2821
 Pyrzyce, woj. zachodniopomorskie 7136, 10965; region 7415
 Pyrzyk Aleksander 4372
 Pysiańska Agnieszka 3659
 Pysiak Jerzy 2888; rec. 5348
 Pyssa Ryszard 4836
 Pyszkowski Zygmunt 3695
 Pyszna Joanna 5485; rec. 5365
 Pysznic, pow. stalowowolski; dekanat 4564; Piskorowy Staw 9071
 Pytasz-Kołodziejczyk Anna 2248, 8012
 Pytel Jan 9567
 Pytel Marcin 7455
 Pytlak Grażyna 3319
 Pytlak Małgorzata 7456
 Pytlak Wincenty 1231
 Pytlińska Olga 889, 890, 891
 Pytłowska-Bajak Joanna 1371
 Pyza Elżbieta 6835
 Pzdry, pow. wrzesiński 2332, 7521
 Pyzel Joanna 2802

- Pyzik Zdzisław 4481
 Pyż Zbigniew, tl. 1474
 Pyżewicz Katarzyna 7283; przedm. 7283; red. 7283
 Pyżewska Anna 5979; rec. 5123
- Qennešrīn, Syria 2894
 Qing, dynastia 2545
 Quay Stephen 4486
 Quay Timothy 4486
 Queisser Mikołaj 7298
 Quercioli Mincer Laura 11063
 Quirini-Popławska Danuta 6648
 Qumran, Palestyna 2775
- Raba Wyżna, pow. nowotarski 7137; region 7137
 Rabczańska Kotlina 2481
 Rabczyńska Maria 4438
 Rabczyńska-Kapcińska Marta 4900
 Rabięga Kamil 1960; red. 1960
 Rabięga Mateusz 4333
 Rabięga Robert 5921; red. 5921
 Rabię Piotr 7402
 Rabin Josef Lejb Gelernter ze Skępego 9892
 Rabinovitch Gérard 5638
 Rabinowicz Szymon 1311
 Rabiński Jarosław 3687
 Rabizo-Birek Magdalena 3892, 3971, 9217, 11310
 Rabka-Zdrój, pow. nowotarski 1584, 4456
 Rabowscy, rodzina 5975
 Rabsztyn, pow. olkuski 1980
 Rabsztyn Ignacy 6663
 Rabsztyn Zdzisław 1736
 Rachalewski Stanisław 9568
 Rachuba Andrzej 3300, 7884, 7952; rec. 7696; red. 285, 3301
 Rachwał Anna 3846
 Rachwał Piotr 992, 2513; oprac. 322
 Racibórz, woj. śląskie 1903, 2083, 3662, 4078, 4957, 7286, 8057; księstwo 7178, 8048; powiat 4328
 Racięski Bolesław 4460
 Racinowski Dariusz 3272, 6118
 Racis Julianna 7206
 Raclavská Jana 8944
 Raclawice, pow. miechowski 1904, 5249, 5282
 Racoń-Leja Kinga 4373
 Raczek Jerzy Bogdan, red. 4766
 Raczkowska Agata 4075
 Raczkowska Katarzyna 9636
 Raczkowski Juliusz 1527, 4292; red. 4022
 Raczkowski Michał, red. 3540
 Raczzyńska Magdalena z Działyńskich 7718
 Raczzyńska-Kruk Marta 1907, 2803, 5573
 Raczzyńska-Mąkowska Ewa 1960
 Raczzyński Atanazy 6664, 8257, 8258
 Raczzyński Edward 2550
 Raczzyński Edward Bernard 5066, 10380
 Raczzyński Ignacy 3281
 Raczzyński Rafał 411, 419
 Rad' Iwan 9104
 Radaszewski Sławomir 2331, 10127
 Radecki Waclaw 3470
 Radegunda z Turynii, królowa Neustrii i św. 5674
 Rading Adolf 1613, 1613
 Radka Krzysztof 2369, 4700
 Radłowska Helena 3577, 9010
 Radłowska Justyna, red. 3823
 Radłowska-Obrusnik Martyna 4069
 Radłów, pow. tarnowski 10251
 Radoch Marek 6987, 7457; przedm. 6987; red. 6987
 Radogoszcz zob. Łódź
 Radoliński Piotr Wysz zob. Piotr z Radolina, zw. Wyszem
 Radom, woj. mazowieckie 298, 935, 1058, 1353, 1354, 1547, 1845, 2548, 3508, 3730, 4490, 4891, 4936, 4997, 5279, 5406, 5521, 5882, 7269, 7634, 7844, 8200, 10008, 10016, 10157, 11189; dys-trykt 4053, 5164; gubernia 8738; Piotrówka 2382; region 4812, 10872
 Radomska Ilona 6371
 Radomska Małgorzata 937; red. 4084
 Radomski Andrzej 668; rec. 661
 Radomski Grzegorz 9569
 Radomski Jan 6665
 Radomski Jerzy Adam 6761
 Radomski Maciej T., oprac. 7627
 Radomski Mateusz 550, 5052, 6552
 Radomsko, woj. łódzkie 114, 309, 352, 366, 2133, 3299, 4636, 6544, 8850, 9495; powiat 23, 309, 3299, 5870, 7073, 9495; region 4862, 8708, 8850
 Radomszczański słownik biograficzny 5870
 Radomyński Adam 3205; red. 5199
 Radomyśl nad Sanem, pow. stalowowlski 6300
 Radoń Sławomir 951
 Radoszyce, pow. konecki; dekanat 5472
 Raduż, pow. lubaczowski 1960
 Radulski Łukasz, red. 1932
 Radunia, lewy dopływ Motławy 7130
 Radwan Marian, wyd. 3297
 Radwan Stanisław 4438
 Radwan-Röhrenscheff Anna, red. 11179
 Radwańska Jadwiga 10094
 Radwański Andrzej 4145
 Radwański Janusz 8604
 Radwański Zbigniew 3659
 Radymno, pow. jarosławski; re- gion 5239
 Radzanowski Zeszyt Historyczny 219
 Radzanów, pow. białobrzezki; pa- rafia 7948
 Radzanów, pow. mławski 1165, 2079, 3265, 3316, 3651, 3718, 4915, 5044, 5515, 5852, 6909, 7138, 7139, 7444, 8314, 8556, 8784, 8786, 8787, 9525, 9936; gmina 5580; region 219, 3265, 5920, 7138, 8376, 9526
 Radzicki Bogdan, red. 6055
 Radziechowice Drugie, pow. radomszczański 4867
 Radziej Ludwik 2090
 Radziejewska Anna 3012
 Radziejewski Paweł 944
 Radziejowska Hanna 10273
 Radziejowicz-Winnicki Andrzej 3701
 Radzik Józef 5187
 Radzik Ryszard 5639; rec. 1922, 3115
 Radzikowska Monika 7458
 Radzikowski Grzegorz, red. 6048
 Radziłowski John 3206
 Radziłów, pow. grajewski 3334
 Radzim, pow. obornicki 2332, 7475; region 24
 Radziwiński Andrzej 2866; red. 2866
 Radzio Bożena 1389
 Radzionków, pow. tarnogórski 870, 1960, 5837; region 5837
 Radziszewo-Sobiechowo, pow. wysokomazowiecki 1057
 Radziszewska Krystyna, red. 9804; tl. 9804
 Radziszewska Maria 3358, 3684, 10949, 10950; oprac. 1148; red. 3522
 Radziszewska Olga 8604
 Radziszewski Bogdan 5279; współpr. 5223
 Radziszewski Edmund 5871
 Radziszewski Idzi 3621
 Radziszewski Stefan 6680
 Radziwiłko Katarzyna 2343; przedm. 2343
 Radziwiłł Bogusław 3288
 Radziwiłł Hieronim Wincenty 7916
 Radziwiłł Janusz 749, 7931
 Radziwiłł Jerzy 7608, 7869
 Radziwiłł Karol Stanisław 7605
 Radziwiłł Michał Hieronim 2219
 Radziwiłł Michał Kazimierz 7662, 7972
 Radziwiłł Michał Kazimierz, zw. Rybeńko 7916, 7990
 Radziwiłł Mikołaj, zw. Czarnym 5252
 Radziwiłł Mikołaj, zw. Rudym 5252, 7638
 Radziwiłł Mikołaj Krzysztof, zw. Sierotka 3897
 Radziwiłłowa Anna z Mycielskich 7757, 7916, 7919

- Radziwiłłowa Elżbieta z Mniszchów 4205
 Radziwiłłowa Katarzyna z Sobieskich 7972
 Radziwiłłowa Maria z Lubomirskich 7675
 Radziwiłłowicz Dariusz 3303, 5203; rec. 8423
 Radziwiłłowicz, ród 5872, 7658, 7723, 7904, 8032
 Radziwiłłówna Anna zob. Anna z Radziwiłłów, księżna mazowiecka
 Radziwiłłówna Barbara Jadwiga 7916
 Radziwiłłówna Konstancja Taida 7916
 Radziwionka Rafał 8013
 Radziwon Marek 4467
 Radziwonowicz Tadeusz 8805
 Radzük Aláksandr 5997
 Radzük Ales' zob. Radzük Aláksandr
 Radzymin, pow. wołomiński 1672, 3273, 9509
 Radzyń Podlaski, woj. lubelskie 220, 944, 985, 1784, 6413, 8185, 8675, 10098; powiat 6503
 Radzyńska Nina 2995
Radzyński Rocznik Humanistyczny 220
 Rafał Kalinowski (właśc. Józef Kalinowski), św. 6010
 Rafałówka, pow. białostocki 9019
 Raffalt Johann Gualbert 8749
 Ragauskienė Raimonda 5872
 Railienė Birutė 6966
 Raina Peter, oprac. 10456
 Raina Kinga 8742
 Rajca (Rajce), Białoruś 4359
 Rajca Władysław 11148
 Rajchman Aleksander 3891
 Rajchman Ludwik Witold 5855
 Rajczakowski Krzysztof 1977
 Rajewicz Sebastian 2804
 Rajfura Hanna, red. 2738
 Rajkiv's'kij Igor Aroslavovič 9570
 Rajkowska Iwona, oprac. 1296
 Rajman Jerzy 3298, 4925, 6973
 Rajman Wanda 5571
 Rajna Karolina 1978
 Rajs Romuald, pseud. Bury 6666, 11127
 Rajski Adam 4693
 Rajski Andrzej 4926
 Rajski Paweł 6492; red. 6492
 Rajwa Aleksandra 5661
 Rak Kryspin 5279
 Rak Krzysztof 9571
 Rak Maciej 3797
 Rak Wawrzyniec Marek 3828
 Rakoczy Arkadiusz Stanisław 5873, 5874
 Rakowice zob. Kraków
 Raków zob. Częstochowa
 Rakszawa, pow. łancucki 9953, 11177
 Rakusa-Suszczewski Mikołaj 2393
 Rał-Niemeczek Rokšana 8014
 Ramble Charles, współpr. 2568
 Rams Paweł 3829
 Ramułt Stefan 8753
 Ranchinus Franciscus 3002
 Raniszewski Jacek 5035
 Rannâ gistoryá Krupak 7609
 Ranotowicz Stefan 7994, 2013
 Rany pamięci 1979
 Rapacka Donata, współpr. 9030
 Rapacki Adam 3283
 Rapacki Józef 4215
 Rapaport Artur, przedm. 2523; tl. 2523; wyd. 2523
 Rapiński Artur 7267
 Rapiński Piotr 5256, 10193
 Raport z działalności Archiwum Narodowego w Krakowie 1028
 Rappak Wojciech, rec. 10192
 Rapperswil, Szwajcaria 1425, 1426, 1427, 3297, 3901
 Rapperswiliana. Darczyńcy Muzeum Polskiego w Rapperswilu 1426
 Rapperswilskie silva rerum 1427
 Rarogiewicz Antoni 4111
 Rasch Richard 10134
 Rasim Johannes 5176
 Rastazański Michał 4811
 Rastawicka Anna, red. 10445
 Raszevska Magdalena 4467, 4495
 Raszyn, pow. pruszkowski 5230
 Raszyński Mateusz 2805
 Raś Dariusz 9572
 Raś Maciej 5148
 Rataj Andrzej 3428
 Rataj Piotr 2227
 Ratajczak Aleksandra 3932
 Ratajczak Łukasz 10753; przedm. 10427; wyd. 10427
 Ratajczak Maria 6667
 Ratajczak Tomasz, oprac. 28
 Ratajczak Waldemar 8512
 Ratajczak Wiesław 3944, 3971
 Ratajczakowa Dobrochna 4485, 4495
 Ratajczyk Zdzisława 4671, 6668, 7334, 7334
 Ratajewska Barbara 1031, 5640
 Ratajski Cyryl 9288
 Ratajski Wojciech 6669
 Ratajzer Simcha zob. Rotem Simcha
 Rathman Tadeusz 5875, 5876
 Rathmanowie, rodzina 5875, 5876
 Rathsmann Caspar 4147
 Ratke-Majewska Anna 5158
 Ratkowska Alina 6220
 Ratowo, pow. mławski 2232, 5389, 6909; gmina 8785, 9527
 Ratter Bożena, przedm. 5075
 Ratti Achilles zob. Pius XI, papież
 Ratuszna Hanna 3892, 3949
 Ratyński Mateusz 5961, 6146, 9573; przedm. 9870; rec. 6370; red. 91; wyd. 9870
 Ratyzbona, Niemcy 4957
 Rau Zbigniew 2666; red. 7306
 Rauba-Bukowska Anna 2383, 7264, 7265
 Rauber Kamila 4490
 Rauch Jan 3286
 Rauch Małgorzata 8806
 Rauchfleisz Tadeusz 373; oprac. 4261; uzup. 4261
 Raum Jan Roch 1086
 Raunke Wojciech 4623
 Ravensbrück zob. Fürstenberg/Havel
 Rawa Mazowiecka, woj. łódzkie 189, 7806, 7883; powiat 7073
 Rawicka Anna 3280
 Rawicz, woj. wielkopolskie 9638, 10493; region 9638
 Rawita-Gawroński Franciszek zob. Gawroński Franciszek
 Rawita-Rawka, prawy dopływ Bzury; region 8304
 Rawska-Górecka Katarzyna, tl. 6723
 Rawski Olaf, współpr. 4857
 Rawski Tomasz 4449
 Razigraev Oleg Volodimirovič 9574, 9575; wyd. 9117
 Razowski Zbigniew 9978
 Raźniewski Leszek 3695
 Rączka Joanna, współpr. 9109, 9927
 Rączka Marian, pseud. Kościuszko, Błysk 5990
 Rączka-Jeziorska Teresa 3279, 8821
 Rączkowski Włodzimierz 2332, 2333, 6980; red. 6980
 Rączna, pow. krakowski 3618
 Rąkowski Grzegorz 4374
 Rapała Jakub 8448
 Rdzak Marcin Franciszek 5472
 Reagan Ronald 5097
 Realia prac komisji poborowych na terenie Małopolski Wschodniej 9082
 Rebirth of Israel 2527
 Rebizant Judyta 5630, 10951
 Rec Michał 5329
 Recepcja twórczości Jana Długosza w historiografii 803
 Rechowicz Marian 3622, 5318
 Reckling Alexander Wilhelm Adolf 8624
 Reclaw Janusz 2548
 Reczek Rafał 983, 10745
 Reczko Mirosław 10194
 Recko Zbigniew 5279
 Redemptoryści 5433, 10745, 11197
 Reden Friederike von 8350
 Reder Jan 7363
 Reder Rudolf 6670
 Redlak Małgorzata 4234
 Reducie na stulecie 4487
 Redzik Adam 5001
 Reez Steven D. 1836
 Reed Vivian H. 1599
 Refleksja historyczna o służbie zdrowia 5257

- Refleksje nad „Przysięgą i przykazaniem Hipokratesowym” 9576
 Reformaci 3281, 4177, 5483, 7773
 Reformacja i ewangelicyzm nad Bałtykiem 5486
 Reformacja protestancka 1517 roku 5487
 Reformacja z perspektywy Bielska i Białej 5488
 Reformierten in Schlesien 5489
 Reger Tadeusz 1037
 Regiewicz Adam 3834
 Regionalizm literacki w Polsce 3933
 Reglińska-Jemiół Anna 5589
 Regnowska Renata, oprac. 3509
 Rego Józef 6671
 Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej 11168
 Regulamin Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 11169
 Regulus Wojciech 7550
 Reibach Agata, oprac. 8206; tl. 8206
 Reichan Jerzy 3791, 3798
 Reichardt Jasia 10299; przedm. 9919; wyd. 9919
 Reiche Andrzej 2379
 Reichel Kamil Robert 10157
 Reichenau, Niemcy 3298
 Reichenbach Karin 3280
Reichenbacher Tageblatt 717
 Reiman Anna 2502
 Reimers Stephan 5486
 Rein Leonid 10004
 Reinberger Jan 8839
 Reinefarth Heinz 10273
 Reinfuss Roman 1645
 Reinhard-Chlanda Małgorzata 6027; przedm. 8169; tl. 8169; wyd. 8169
 Reinhold Józef 6672
 Reis Wiktor Feliks 6673
 Reisentheil Amalia 10402
 Reiser Daniel 10195
 Reiss Witold 6674
 Reitinger Lukáš 7506
 Reitsema Laurie J. 7334
 Rej Mikołaj 4026, 7140, 7610, 8147
 Rejestr jeńców polskich na Krymie z 1649 r. 7611
 Rejman Aneta 3688
 Rejman Dorota 1168
 Rejman Sabina 575, 8457, 8807, 8808, 8945; oprac. 8260; red. 8457; wyd. 8260
 Rejment Ewa Aleksandra 6996
 Rejmer Krzysztof 4927
 Rejowiec, pow. chełmski 7140; gmina 7140
 Rejowiec. Miasto Mikołaja Reja 7140
 Rejterada Kinga 4215
 Rek Stanisław 2889
 Rekińców zob. Szawle
 Rekonstrukcje historyczne jako produkt turystyczny 938
 Rekowska Monika 2379, 2548
 Rekcé Magdalena, red. 2656
 Relacja z obozu w Kryłowie 7612
 Relacje kościelno-państwowe 10403
 Relacje Kościoła – państwo na Górnym Śląsku 10952
 Relacje kultury przeworskiej i lateńskiej na Mazowszu 7272
 Relacje o pomocy udzielanej Żydom przez Polaków 9893
Relax 10532
 Religijność i codzienność w środowisku ewangelickim 5490
 Relisko-Rybak Justyna 4744
 Rembacka Katarzyna 10953, 10954
 Rembalski Andrzej 6593, 10196
 Rembalski Piotr, współpr. 1672
 Rembalski Tomasz 334, 2306, 7055; rec. 7030
 Rembas Michał 7171
 Rembielin, pow. plocki 4282
 Rembieliński Rajmund 8554
 Rembierz Marek 3486
 Rembieszyce, pow. jędrzejowski 4216, 8294
 Rembisz Leokadia 6667
 Rembiszewska Dorota Krystyna 8809
 Rembowska Aleksandra 4490
 Rembowski Jan 4450
 Rembowski Marian 5979
 Rembrandt van Rijn 1514, 4150
 Remisz Łukasz 5159
 Remiszewski Ryszard Marian 6196, 8810; rec. 7110, 8382
 Remiszewski Stanisław, wyd. 8179
 Remuszko Stanisław 11170
 Ren 2773
 Reniak Marian (właśc. Marian Strużyński) 11075
 Rennwanz Joanna 4676, 7264, 7283, 7520
 Renowacja czy rekonstrukcja 1980
 Renusch Klaudia 2618
 Renz Regina 5472
 Reńca Sebastian, wyd. 916, 10441
 Repetowska Nina 4438
 Replewicz Maciej 4488
 Represje za pomoc Żydom na okupowanych ziemiach 5877
 Republika Południowej Afryki 2531
Res Gestae 221
Res Historica 222
 Resnais Alain 4486
 Resnéequierowie, rodzina 4846
 Reszczyk Andrzej 9428
 Reszczyński Łukasz 9577
 Reszel, pow. kętrzyński 7141; parafia 1819; region 1819
 Reszel. 680 lat historii miasta 7141
 Reszka Katarzyna Anna 1430
 Reszka Stanisław 8024, 8025
 Retecki Piotr 9578
 Rétif de la Bretonne Nicholas Edmé 2437
 Retoryka, polityka, religia w Pierwszej Rzeczypospolitej 8015
 Retyk Jerzy Joachim 7770
 Retz Jean François Paul de Gondi de 2553
 Reuven Adi 10157
 Rewa, pow. pucki 5700
 Rewera Antoni zob. Antoni Rewera, bl.
 Rewerenda Magdalena 4489
 Rewers Stanisław 10568
 Rewkiewicz-Sadowska Barbara 5816
 Rewolucje, motywy, idee, ideologie 5160
 Rey Mieczysław 8316
 Rey Przemysław 8512
 Reykowski Janusz 10946
 Reyman-Walczak Bożena 2377
 Reynolds George William MacArthur 2977
 Rezler Marek 1052, 5258, 9579, 9580, 9581, 9582, 11311
 Rezler-Wasielewska Violetta, red. 165
 Rezman Waldemar 1932, 5250; red. 131
 Rezman-Mrówczyńska Natalia 3936
 Řezník Miloš 5486
 Rezydencje, pałace i dwory epoki nowożytnej 4194
 Rębiechowo, pow. kartuski 6950
 Rębkowski Marian 2353, 7459
 Rędziny, pow. częstochowski; region 8209
 Rędziński Kazimierz 3701, 8811, 8812, 8813
 Rędzioch Włodzimierz 6287
 Rękas Sylwester, wyd. 8192
 Rękopis z Czombrowa 8259
 Rhizon zob. Risan
 Rhode Paul Peter 5987
 Rhys Jean 2577
 Ribbentrop Joachim von 3245, 9975
 Ribechini Erika 7273
 Riccoldo da Montecroce 2840
 Richau Martin 5491
 Richet Charles 8238
 Richter Anna 5151; red. 8200; wyd. 8200
 Ricieri Giovanni Antonio 7660
 Ricoeur Paul 653, 672
 Rieger Janusz 3799
 Rietz Henryk 6706
 Righi Tommaso 4170
 Rijeka, Chorwacja 9540
 Riley-Smith Jonathan 5807
 Ring Andrzej, fot. 1767
 Ringel Joanna 1926
 Ringelblum Emanuel 1602
 Rio Beni, rzeka w Boliwii; region 2596
 Rio Grande do Sul 3397
 Risan, Czarnogóra 2548
 Ristanović Rade 3283
 Ristow Sebastian 7466

- Ritter Maria 4187
 Ritter Rüdiger 6507
 Ritz German 5565
 Rivoli Józef 4969
 Rizzi-Zannoni Giovanni Antonio 2262
 Robel Jan Zygmunt 6675
 Robert Wojciech Portius – krościeński mieszczanin 8016
 Rochala Paweł 2806, 6112
 Rochowiak Jerzy 1566
 Rochowicz Maria, red. 5832, 5833
Rock 'N' Roll 11221
 Rocznice wielu znaczeń 1908
Rocznik Augustowsko-Suwalski 223
Rocznik Babiogórski 224, 11282
Rocznik Białkopodlaski 225
Rocznik Bolesławiecki 226
Rocznik Chełmski 227
Rocznik Chojeński 228
Rocznik Gostyński 229
Rocznik Grudziądzki 230
Rocznik Historyczny Lubonia 231
Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego 232
Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego 233
Rocznik Kolbuszowski 234
Rocznik Koniński 235
Rocznik Krakowski 236
Rocznik Kresowy 237
Rocznik Legionowski 238
Rocznik Leszczyński 239
Rocznik Liwski 240
Rocznik Lwowski 241
Rocznik Łódzki 242
Rocznik Mazurski 243
Rocznik Mielecki 244, 11323
Rocznik Muzeum Częstochowskiego 245
Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie 246
Rocznik Muzeum Papiernictwa 247
Rocznik Muzeum Regionalnego w Debicy 248
Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego 62, 2095
Rocznik Przemyski 249
Rocznik Sanocki 250
Rocznik Sąddecki 251, 4066
Rocznik Skrzatuski 252
Rocznik Sopocki 6007
Rocznik Świdnicki 253
Rocznik Świętokrzyski 254
Rocznik Tarnowski 255
Rocznik Tomaszowski 256
Rocznik Towarzystwa Naukowego Plockiego 257
Rocznik Warmińsko-Mazurski 258
Rocznik Wieluński 259
Rocznik Wołomiński 260
Rocznik Ziemi Sarnackiej 261
Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych 262
Roczniki Historyczne 263
Roczniki Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego 264
Roczniki Socjologii Morskiej PAN 4079
Roczniki Sztuki Śląskiej 265
 Roczyny, pow. wadowicki 9794
 Ročko Agata 1873
 Rodak Justyna 2377; red. 2377
 Rodak Mateusz 4895, 6937, 9583
 Rodak Paweł 5565, 8814
 Rodak Sylwia 7328, 7329
 Rodak Władysław 7107
 Rodan Andrzej 3851
 Rodezja 3176
 Rodezja Południowa zob. Zim-babwe
 Rodos, wyspa na Morzu Egejskim 5046
 Rodowicz Maria, red. 6267
 Rodowicz Wanda, red. 6267
 Rodowicz-Czechowska Jadwiga 2551
 Rodowo, pow. kwidzyński 4091
 Rodrigo Diaz de Vivar, zw. Cydem Walecznym 2880
 Rodzeń Jacek 8692
 Rodziewicz Dariusz 9584
 Rodziewicz Tomasz 944
 Rodziewiczówna Maria 3881
 Rodzik Marek 9585
 Rodzińska-Choraży Teresa 7466
 Rodzińska-Nowak Judyta 2548
 Rogacki Henryk Izidor 4467, 4490
 Rogala Cezary 5281
 Rogala Stanisław 3828
 Rogala Tomasz 6676
 Rogalin, pow. poznański 4235
 Rogaliński Andrzej, red. 138
 Rogalska Teresa, red. 7115
 Rogalski Bartłomiej 7006, 7046, 7415
 Rogge Jörg 7402
 Rogowicz Marek 8017
 Rogowska Beata 4800
 Rogowska Blanka 3022
 Rogowska Klaudia 3289
 Rogowska-Cybulska Ewa 3787, 3795, 5589
 Rogowski Cyprian, rec. 2405
 Rogowski Krzysztof 5285
 Rogowski Paweł 7460
 Rogowski Piotr 10184, 10197
 Rogozińska Katarzyna 8815, 8816
 Rogoziński Tomasz 5492
 Rogoźnica, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie; obóz Gross-Rosen 2360, 10105, 10223
 Rogoźno, pow. obornicki 7313, 11342
 Rogoża Robert 5137
 Rogóscy, rodzina 4928
 Rogóyski Andrzej 4928
 Rogóż Joanna 7021
 Rogula Jan 10745
 Rogulski Rafał 9586; przedm. 9018; wyd. 9018
 Roguska Monika 2134
 Roguski Gustaw 6677
 Roguski Mirosław 4929, 6546, 6677, 7038, 8817; rec. 5730; red. 240
 Roguski Rafał 1904, 8818; rec. 9506; wyd. 9012
 Roguski Tomasz 10187
 Roguski Władysław 3266
 Rogut Dariusz 511
 Rohatyn, Ukraina; powiat 9105
 Rohde Martin 8819
 Rohoziński Jerzy 2996
 Rojek Barbara 513
 Rojek Henryk, red. 4893
 Rojewska Anna 6150, 6389, 6478, 6571
 Rojewski Oskar J. 2890
 Rojowski Leszek 5330
 Rojżusz Piotr 3918
 Rok 1922 na Górnym Śląsku 9587
 Rok 1945 (nie-)powroty 1909
 Rok 1968. Kultura, sztuka, polityka 10955
 Rok ostatni 10404
 Rok za drutem kolczastym 9894
 Rokicie, pow. plocki 4282
 Rokiciński Krzysztof 5286
 Rokicka Alicja 19
 Rokicki Konrad 5186, 11154; red. 5186
 Rokita Anna 4438
 Rokita Jan Gustaw 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 4375
 Rokosa Marek C. 5493
 Rokosz Mieczysław 378; przedm. 6611
 Rokoszy Józef 5252
 Rokoszowa Jolanta 3791
Rola 3840, 8418
 Rola geografii w utrwalaniu niepodległej Polski 5161
 Rola Leszna w zaopatrzeniu piechoty koronnej 7613
 Rola Zygmunt, oprac. 5965
 Rola-Arciszewski Stanisław zob. Arciszewski Stanisław Rola-
 Rola-Stężycki Andrzej Zygmunt 7004
 Rolińska Joanna 4352
 Roliński Adam, oprac. 64; przedm. 64
 Rolke Tadeusz 1748
 Rolle Karol 6678
 Rolnik Dariusz 3288, 8018; wyd. 8219
 Rolska Irena 3281, 7023; red. 4212
 Roman Józef, pseud. Stosław 10872
 Roman Sitko, bl. 5329
 Roman Wanda Krystyna 983, 1191; wyd. 8278
 Roman-Rawska Katarzyna, rec. 8921
 Romanek Henryk 6679

- Romanek Jacek 5281, 10198, 10956
 Romanenko Ūliā 8820
 Romaniak Andrzej 6444
 Romaniuk Jerzy 10957
 Romaniuk Marek 3355, 6276; oprac. 9075; red. 9075
 Romaniuk Paweł 4900
 Romaniuk Przemysław P., wyd. 7633
 Romaniuk Zbigniew 8019
 Romankiewicz-Częścik Małgorzata 3294
 Roman'ko Oleg Valentinovič 10004
 Romanow Andrzej 4028, 4082, 9544, 9588; rec. 8500
 Romanow Zenon 10958, 10959
 Romanow-Kujawa Marta 1271, 1272
 Romanowicz Tomasz 1524
 Romanowicze 7288, 7338
 Romanowo zob. Lenino
 Romanowowie 2674, 2938
 Romanowska Anna 455
 Romanowska Janina 8260
 Romanowska Maria 11247
 Romanowski Andrzej 5059; red. 5648
 Romanowski Jonatan 2997
 Romanowski Józef Marian 8260
 Romanowski Piotr 985
 Romantyzm uniwersytecki 8821
 Romańczuk Henryk 3695
 Romański Arkadiusz 5248
 Romański-Cebula Sławomir, red. 5128
 Romaszewska Zofia 10870
 Romaszkan Stanisława 9083
 Romer Andrzej T. 5142
 Romer Eugeniusz 999, 5161, 9327
 Romer Karol 9895
 Romer-Sartorio Wanda 9895
 Romerowie, rodzina 5762
 Rominkiewicz Jarosław 2891
 Romny, Ukraina 9446
 Romowie 1858, 1934, 3319, 3336, 3351, 3811, 3905, 3908, 4499, 9367, 10463, 10525, 10921
 Romuald, św. 7432
 Rondomańska Zenona 2489
 Ronduda Łukasz 1592
 Roniek Grzegorz 3302
 Ronikier Michał, tł. 2710
 Ronkowski Mieczysław 6483
 Rönnow Casten 7712
 Root George Frederick 3006
 Rop Dariusz 2205
 Ropczyce, woj. podkarpackie 1166, 6932, 9062; Chechły 10055; Witkowice 9062
 Rosa Agnieszka 944, 990, 991, 993; red. 990
 Rosa Anna 4740
 Rosa Bernard (właśc. Johannes Christoph Rose) 7646
 Rosa Igor 2610
 Rosalska Małgorzata, red. 3731
 Rosé Alicja, tł. 1190
 Rose Paul 1414
 Rose Romani 1858
 Rose William John 1105
 Rosen Ewa Małgorzata 5961
 Rosenbaum Sebastian 4376, 5162, 5327, 5571, 6779, 8822, 10186, 10463, 11106; przedm. 9587; red. 9587; tł. 4382; współpr. 4087
 Rosenberg, rodzina 7768
 Rosenfeld Else 3072
 Rosenkranz zu Rotenstein Noah 2534
 Rosenow Karl Wilhelm 6980
 Rosenthal Avi 6951
 Rosenzweig Franz 2582
 Rosiak Dariusz 6037
 Rosiak Grzegorz 7067
 Rosiek Barbara 2449, 2450
 Rosik Stanisław 457, 7219, 7461
 Rosikoń Antoni 7132
 Rosikoń Janusz 6287
 Rosiński Piotr, przedm. 4216; red. 4216
 Rosja 282, 432, 479, 653, 660, 675, 737, 751, 769, 786, 826, 1109, 1122, 1377, 1384, 1856, 1903, 1904, 2092, 2228, 2415, 2533, 2535, 2581, 2607, 2613, 2617, 2629, 2649, 2656, 2665, 2673, 2674, 2688, 2917, 2919, 2920, 2938, 2952, 2960, 2965, 2968, 2970, 2971, 2972, 2992, 2996, 2998, 3001, 3011, 3016, 3026, 3044, 3050, 3051, 3078, 3115, 3133, 3140, 3157, 3158, 3174, 3195, 3237, 3239, 3248, 3273, 3274, 3275, 3288, 3289, 3294, 3297, 3299, 3303, 3333, 3337, 3384, 3402, 3451, 3467, 3830, 3900, 3944, 3972, 4144, 4154, 4174, 4460, 4563, 4951, 5066, 5092, 5127, 5137, 5148, 5149, 5160, 5186, 5187, 5195, 5211, 5252, 5279, 5456, 5506, 5588, 5617, 5949, 5961, 5973, 6003, 6164, 6208, 6557, 6659, 6715, 6963, 7556, 7562, 7698, 7716, 7821, 7824, 7887, 7912, 7952, 7981, 8032, 8053, 8107, 8135, 8140, 8156, 8167, 8180, 8189, 8204, 8222, 8224, 8228, 8237, 8269, 8278, 8282, 8287, 8291, 8297, 8298, 8304, 8306, 8332, 8368, 8376, 8387, 8405, 8406, 8415, 8420, 8489, 8596, 8604, 8611, 8615, 8618, 8639, 8713, 8717, 8728, 8868, 8879, 8913, 8918, 9090, 9125, 9149, 9636, 9746, 9763, 10327, 10561, 10820, 10855, 11259, 11357; Sowietka 504, 2665, 3052, 5186, 5252, 8200, 8222, 8228, 8263, 8273, 8415, 8732, 8944, 9032, 9159, 9171, 9221, 9230, 9323, 9325, 9342, 9413, 9433, 9458, 9487, 9544, 9735, 9743, 9748; Wielkie Księstwo Moskiewskie 2638; zabór 2204, 3333, 6815, 8187, 8255, 8305, 8347, 8420, 8536, 8544, 8584, 8628, 8630, 8641, 8905, 8943, 8945, 8960
 Roskal Zenon 3462
 Roskosz Mateusz 5281
 Roskwitalski Józef 9484
 Rosłonec Mariola 898, 899, 900
 Rosner Andrzej 1737, 4739
 Rosner Anna 8823
 Rosocha, pow. koszaliński 4912
 Rosołowski Marcin 5878
 Rosowska Ewa, red. 945, 946, 1005
 Rosowska Justyna 2203
 Rosół Lucjan 7230
 Rosół Marta, współpr. 2419
 Rospond Stanisław 10995
 Ross-Pazdyk Edyta 1334; rec. 1762
 Rossa zob. Wilno
 Rosset Alicja de 1231
 Rosset François 6649
 Rosset Tomasz F. de 8020; rec. 8277
 Rossignol Sébastien 2048
 Rossoliński-Liebe Grzegorz 2684, 10199
 Rost Antoni 3659
 Rostankowska Iwona 3655
 Rostkowski Grzegorz 804, 2537
 Rostkowski Jarosław 8304
 Rostkowski Zbigniew 5456, 8021
 Rostropowicz Joanna 3918
 Rostworowski Piotr (właśc. Wojciech Jan Rostworowski) 6680
 Rostworowski Tomasz 5279
 Rostworowski Wojciech Jan zob. Rostworowski Piotr
 Roszak Joanna 6683
 Roszak Piotr, red. 5309
 Roszak Stanisław 8070; przedm. 7913
 Roszak Zbigniew 5188
 Roszkiewicz Agata 5108
 Roszowska Ewa 805
 Roszkowski Janusz B., oprac. 6852
 Roszkowski Jerzy Marian 7110
 Roszkowski Wojciech 2634, 5149, 5163, 5185, 9223, 9589, 10870
 Roszman Józef 1444
 Roszyk Melania 6681
 Rościszewscy, rodzina 10157
 Rościszewska Marcelina 6682
 Rościszewski Lech Michał 10157
 Rotarski Wojciech 6155
 Rotblat Józef 617, 6683
 Rotem Simcha 6684
 Rotfeld Adam Daniel 5149
 Rotgeber Karol 10111
 Roth baron von Limanowa-Lapanów Josef 8261
 Roth Joseph 9754
 Rother Wilhelmina 11330
 Rother say, Wielka Brytania 10293
 Rottenberg Anda 11171

- Rottenberg Maria Krystyna, przedm. 5998, 5999; wyd. 5998, 5999
- Rotter Hubert 10197
- Rotterdam, Niderlandy 4373
- Rouba Michał 5818
- Rousseau Jean Jacques 2667, 7952
- Rowecka-Trzebiicka Krystyna 6685
- Rowecki Stefan, pseud. Grot 6685
- Rowińska-Januszewska Barbara 2703
- Rowińska-Szczepaniak Maria 3969, 8022
- Rowy, pow. sieradzki 7820
- Rozalia z Palermo, św. 5312
- Rozbicz, rodzina 5879, 5880
- Rozbicka Jadwiga 7008
- Rozbicka Magdalena 6424
- Rozbicki Jan 5879, 6424
- Rozbicki Piotr 5879
- Rozbicki Wiesław 5880, 7008
- Rozdrażew, pow. krotoszyński 7142; gmina 7142
- Rozdrażewscy, rodzina 7142
- Rozdrażewscy i Rozdrażew 7142
- Rozdźstwieński Paweł Mikołaj 5214, 9715
- Rozen Barbara 5542
- Rozental Fajwisz 3272
- Rozkaz nr 00485. 1601
- Rozmarnowska Karolina 3493
- Rozmus Jacek 2437
- Rozmus Mateusz 8824
- Rozmyślanie przemyskie 7462
- Rozogi, pow. szczyceński; gmina 10869
- Rozpłochowski Andrzej 10405
- Rozpondek Krzysztof, red. 5358
- Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie 266
- Rozproszone archiwa NSZZ „Solidarność” 994
- Rozproszony kontakt 1602
- Roztocka Mariola 5881
- Roztocze 5791, 6375
- Roztoka, dolina w Tatrach 8967
- Rozumek Gerard 5281
- Rozwadowicz Ludwik 4495
- Rozwadowski Jan Emanuel 5052
- Rozwadowski Michał 3484
- Rozwadów zob. Stałowa Wola
- Rozwałka Andrzej 11188
- Rozważny i romantyczny 1504
- Rozwój kultu Matki Bożej inspirowany przez figurę NMP Skępskiej 5494
- Rozynkowski Waldemar 3281, 5309, 5318, 5495, 5864, 9590; red. 5309, 5318, 5864, 5904; wyd. 3268
- Rożek Daniel 7055
- Rożek Michał 6686
- Rożek Tadeusz 1669
- Różniaty, pow. mielecki 4727
- Rożnowski Zygmunt (właśc. Azyk Szlamek) 9764
- Róg Józef, przedm. 7109
- Róg Paweł 10960
- Róg Rafał, oprac. 6686
- Róg Stanisław 6687
- Róg Tomasz 9591, 9592
- Römmel Karol 5857
- Równa, Ukraina 9095, 10292
- Różan, pow. makowski; region 7759
- Różanka, pow. włodawski 6914
- Różanka Stanisław 3994
- Różański Jarosław 3410; red. 2623
- Różański Marcin, tł. 2372
- Różański Marcin A., red. 8218
- Różański Mieczysław 995
- Różański Piotr 4438
- Różański Przemysław 3333
- Różański Wacław 6688, 10196
- Różewicz Tadeusz 1620, 3917, 3962, 4450, 5565, 5567
- Różewska Karolina, red. 1480
- Różycka-Bryzek Anna 4195
- Różycki Bartłomiej 2656
- Różycki Edward, wyd. 10449
- Różycki Feliks 5788
- Różycki Ludomir 5585
- Różycki Łukasz 2892
- Różycki Sebastian 1309, 10200
- Różyński Szymon 1098
- Rubach Daniel 8633
- Rubaj Tomasz, red. 5240
- Rubczak Jan 4139
- Rubens Peter Paul 1514
- Rubik Tadeusz 8023
- Rubin Władysław 5987, 6689
- Rubinkowo zob. Toruń
- Rubinkowski Jakub Kazimierz 7614
- Rubinstein Helena 5814
- Ruch ludowy w Polsce 5164
- Ruch Pedagogiczny 9135
- Ruch Światło-Życie w służbie Kościołowi 5496
- Ruchlewski Przemysław 1406, 10550, 10896; przedm. 10896; red. 10550, 10896
- Ruchniewicz Krzysztof 5165, 5173
- Ruchniewicz Małgorzata 1411, 5173; oprac. 5, 5173; przedm. 5; red. 5173, 8415
- Ruciane-Nida, pow. piski 4799
- Rucińska Dominika, współpr. 10404
- Ruciński Piotr 5052; przedm. 9084; wyd. 9084
- Ruciński Sebastian 2645, 4028
- Ruciński Zbigniew 10185
- Rucki Witold, przedm. 6963; red. 6963
- Ruczaj Zbigniew 3689, 6246
- Ruczka Ludwik 8506
- Ruczynska Marta 1838
- Rud Vitaliy 2383
- Ruda zob. Ruda Śląska
- Ruda, pow. wieluński 762
- Ruda-Huta, pow. chełmski 927
- Ruda Pabianicka zob. Łódź
- Ruda Śląska, woj. śląskie 2197, 5331, 7143; Bielszowice 7143;
- Bykownia 7143; Chebzie 7143; Czarny Las 7143; Godula 7143; Halemba 7143; Kłodnica 7143; Kochłowice 7143; Nowy Bytom 7143; Orzegów 7143; Ruda 7143; Stara Kuźnica 7143; Wirek 5407, 7143
- Rudawski Bogumił 10201; wyd. 8251
- Rudé Právo 4449
- Rudiak Robert 3934, 4076, 4196, 11312
- Rudka, pow. bielski, woj. podlaskie 3553
- Rudka, pow. przeworski 4173
- Rudna Gwizdanów zob. Gwizdanów
- Rudna Marta 7520
- Rudnicka Ewa 3772
- Rudnicka Halina, współpr. 4048
- Rudnicka-Malusi Janina 6690
- Rudnicki Adolf 9299
- Rudnicki Czesław 10180
- Rudnicki Jan 9896
- Rudnicki Klemens Stanisław 10238
- Rudnicki Szymon 3332, 9593
- Rudnicki Włodzimierz 1120
- Rudnik nad Sanem, pow. niżański 11115
- Rudniki, pow. oleski 7210
- Rudolphi Peter 7970
- Rudomicz Bazyl 4811
- Rudomino, Litwa 5306
- Rudowicz Marcin 3239, 3240
- Rudowicz Teresa 5900
- Rudy, pow. raciborski 4345, 5331
- Rudza zob. Żywiec
- Rudza. Między mitem a rzeczywistością 7234
- Rudzienice, pow. iławski 233, 930, 936, 4365, 5470, 7144, 7145, 7445; parafia 7145; region 7145, 7423
- Rudziewiczowie, rodzina 5949
- Rudzińska Barbara, tł. 1503
- Rudziński Aleksander 8024, 8025
- Rudziński Jan Stanisław 1231, 5497
- Rudziska Pasymskie, pow. szczyceński 11083
- Rudzka Anna 3755
- Rudzka Maria Anna 2130, 4187
- Rudzki Edward 7095
- Rudź Włodzimierz 985
- Ruggieri Fulvio 3288
- Ruhland Katarzyna 3291, 10961
- Rukkas Andrij Olegowicz 5250, 10202
- Rulikowska-Olier Joanna 4942
- Rulka Kazimierz, wyd. 10415
- Rulska Natalia 8026
- Rumia, pow. wejherowski 3535, 6211
- Rumian, pow. działowski 6379; parafia 6379
- Rumiancew Daniel 4223

- Rumin Marian 4216
 Rumkowski Chaim 9894, 9894
 Rumunia 3211, 3298, 3384, 5286, 8222, 9708, 10217, 11252
 Runge Krzysztof 7949
 Runiewicz Adam 5318
 Rupińska Anna 3655; red. 3655
 Rupocińska Aleksandra 3012
 Rura Przemysław 2423, 9594
 Rurka, pow. gryfiński 2502
 Rurykowiec 2088, 2537, 2895, 2940; Mściślawowicze 2743
 Rus Paulina 10962
 Rusak Andrzej 1231
 Ruschkewitz Erich 3353
 Rusek Halina 10203
 Rusek-Kowalska Renata, oprac. 1503
 Rösen Jörn 653
 Rusin Aleksander 11015
 Rusinek Aldona 5835
 Rusinek Krzysztof 6174
 Rusinowa Izabella 5987; wyd. 8233
 Rusinów, pow. przysuski 4216
 Rusińska Anna, red. 3761
 Rusińska-Giertych Halina 4025
 Ruskie województwo 2044, 2304, 3281
 Ruskin John 2577
 Rusnak Denis 5498, 8825
 Rusnak Radosław 8027; rec. 8113
 Russkie stranicy v istorii Pol'si 3337
 Ruszała Kamil 7021, 9595; rec. 8288; red. 7021; wyd. 7595
 Ruszczyk Ferdynand 9390
 Ruszczyńska Marta 3935
 Ruszczyńska Wioletta 7067
 Ruszel Krzysztof, rec. 5222
 Ruszelczyce, pow. przemyski 8260
 Ruszkowo, pow. działdowski 7146
 Ruszkowska Jolanta 3736
 Ruszkowska Sonia 861
 Ruszkowska-Macur Małgorzata, red. 1467
 Ruszkowski Marek 3828
 Ruszkowski Piotr Paweł 11313; red. 231
 Rusznica Stanisław 1774
 Ruś 682, 2088, 2743, 2834, 3275, 3299, 4195, 7043, 7446, 7458, 7638, 7737, 7810, 7825, 7882, 8075, 8548, 8843; Czerwona 7732; Halicko-Wołyńska 2895; Kijowska 2835, 2895, 7425, 7466, 7527; Nowogrodzka 2524; Zakarpacka 9302
 Ruta Adam, red. 4116
 Ruta Rafał 5849
 Ruta-Rutkowska Krystyna 6578
 Rutar Wołodymyr 9596
 Rutecki Marek 9948
 Rutheford Ernest 3480
 Rutkiewicz Wanda 5612
 Rutkiewicz-Hanczewska Małgorzata 2307
 Rutkowska Kristina 3800
 Rutkowiak Joanna 368
 Rutkowsy, rodzina 5765
 Rutkowska Amudena, oprac. 2462
 Rutkowska Anna 4554
 Rutkowska Iga 2551
 Rutkowska Irena 7090
 Rutkowska Joanna, red. 126
 Rutkowska Katarzyna 4660
 Rutkowska Krystyna 1910
 Rutkowska Maria, oprac. 9905
 Rutkowska Wiesława 944, 1021, 6035; rec. 1077; red. 290
 Rutkowski Henryk 2272
 Rutkowski Karol 806
 Rutkowski Łukasz 2379
 Rutkowski Marek 2998
 Rutkowski Piotr 2611
 Rutkowski Rafał 2893, 7463; rec. 779, 2827
 Rutkowski Stanisław Bożywoj 5864
 Rutkowski Tadeusz Paweł 726, 807, 808, 6405, 8826, 10825, 11075; przedm. 10825; red. 841, 10825; współpr. 10825
 Rutkowski Wojciech 2571, 7258
 Rutyka Łukasz 6981
 Ruzikowski Tadeusz, rec. 11072; wyd. 10877
 Ryba Filip 2550
 Ryba Grażyna 4174, 10963
 Ryba Mieczysław 5449, 11314
 Rybacki Rafał 809
 Rybak Andrzej 10204
 Rybak Arkadiusz, przedm. 6981; red. 6981
 Rybak Łukasz, oprac. 1811
 Rybak Mikołaj 5281
 Rybak Robert 3239
 Rybakowski Janusz 3470
 Rybałt Ewa Anna 2999, 4174
 Rybarezyk Piotr 3950
 Rybczyńska Irena 10373
 Rybczyński Piotr 235, 6789; wyd. 7601
 Rybicka Hanna 5882
 Rybicka Małgorzata 2371
 Rybicki Andrzej 1803, 8604
 Rybicki Czesław 5131
 Rybicki Roman W., wyd. 10343
 Rybińska Agata 3338, 5588, 8827; rec. 2578, 5627
 Rybiński Jan 7930
 Rybitw Beata 6001
 Rybitwy, pow. opolski, woj. lubelskie; region 5436
 Rybka Adam 6956
 Rybka Ewelina 815
 Rybka Lechosław 934
 Rybkowska Franciszka 5760
 Rybkowski Albin 5760
 Rybniczanie 5883
 Rybnik, woj. śląskie 2227, 3298, 4893, 5537, 5883, 6487; Chwałęcice 3298; Orzepowice 7147; powiat 9267, 9684; region 6123
 Rybno, pow. działdowski 2331
 Rybus Jacek 4377
 Rycheza, królowa 7339, 7466
 Rychliki, pow. elbląski 7148; region 7148
 Rychter Małgorzata 1934
 Rychter Tadeusz 5596
 Ryčkov Andrej, rec. 7448
 Ryczek Mateusz 5849
 Ryczeń, pow. górowski 5781
 Rydarowska Stefania 6691
 Rydel Lucjan 1150, 3891, 3982, 8362, 8546, 8592, 8595, 8864, 8980
 Rydet Zofia 4223
 Rydger Monika 1493
 Rydlewski Grzegorz 11209
 Rydlewski Michał 669; red. 4046
 Rydlowie, rodzina 5729
 Rydno, rezerwat archeologiczny wzdłuż rzeki Kamiennej 7237
 Rydygier Ludwik 5864
 Rydz Agnieszka 3835
 Rydz Jerzy 5067
 Rydz Romuald 5107
 Rydz-Sybilak Katarzyna 5026
 Rydzewski Marcin 1267, 5131; oprac. 1267
 Rydziński Ryszard, współpr. 4796
 Ryga 3297, 9312
 Rygiel Ryszard 6021
 Rygielska Małgorzata 2490
 Ryguła-Jankowska Ewa M. 7033
 Rygus Piotr 5571
 Ryier Yanina, rec. 2895
 Rykała Andrzej 3334, 3936
 Rykova Valentina Viktorovna 769
 Rykowski Mikołaj 4517
 Rylski Tadeusz Ignacy 4710
 Rył Jadwiga 6692
 Ryłko Stanisław 5987
 Rymańów, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 4184
 Rymar Dariusz Aleksander 3319, 6498, 10964; polem. 11147; red. 181
 Rymar Edward 5259, 7464, 7465, 10205, 10965
 Rymarowicz Leszek 6872, 9597, 9598; przedm. 6530; uzupełn. 6872
 Rymarz Ferdynand, red. 1552
 Rymusza-Zalewska Danuta 6001
 Ryn, pow. giżycki 4418
 Rynarowska Ewa 2551; wyd. 2551
 Rynok Główny 25. 4378
 Rynio Alina 10943
 Rypel Agnieszka 3282, 3283, 3787
 Rypin, woj. kujawsko-pomorskie; powiat 9948, 10289
 Rypniewska Krystyna 6980, 8828
 Rypson Piotr 8829
 Rys historyczny działalności Klubu Sportowego w Woźnikach 4624
 Ryska archidiecezja 7472
 Ryss Robert 10966

- Rystoffowie, rodzina 5766
 Ryszczewska Ewa 5151
 Ryszewska Katarzyna 8742
 Ryszewski Bohdan 619, 619, 996
 Ryszka Czesław 8830
 Ryszka-Komarnicka Anna 4530
 Ryszkiewicz Mirosław 10711
 Ryś Anna 8028, 8029
 Ryś Jan 8030, 9211, 9610
 Ryś Mieczysław 997a
 Ryś Natalia, red. 5576
 Rytko Piotr 5884
 Ryzlak Krzysztof 11315
 Ryzlak Lesław 10451
 Ryżewski Grzegorz 5499; oprac. 4348; red. 4348
 Rzadkowska Magdalena 10825
 Rząca Tadeusz 8604
 Rządzić i olśniewać 8031
 Rząp Damian 10185
 Rząsa Antoni 4223
 Rzechorzek Jerzy George 9897
 Rzeczenica, pow. człuchowski 3556
 Rzeczkowska Daria, tł. 6050
 Rzeczkowska Ewa 10745, 10967, 10968
 Rzecznowski Leon 8262
 Rzeczpospolita domów 3936
 Rzeczpospolita i Rosja w epoce nowożytnej 8032
 Rzeczpospolita niedoskonała 9084
 Rzeczyca Sucha, pow. sandomierski 2364
 Rzeczycka Monika 5596, 5597, 5598, 5599, 5600; red. 5597, 5598, 5599
 Rzegocki Arkady 2667; przedm. 9846
 Rzeki Wielkie, pow. częstochowski 4383
 Rzepa Teresa 3470, 3483; red. 3470
 Rzepiejewska Monika 4371
 Rzepiński Czesław 5570
 Rzepiszew, pow. zduńskowski 9175
 Rzepka Marcin 3000, 3207
 Rzepka Sonia 4556
 Rzepkowski Arkadiusz 4896
 Rzepiewska Anna, przedm. 3911; red. 3911
 Rzesoś Andrzej 6527
 Rzeszotarska-Nowakiewicz Aleksandra 2502
 Rzeszowianie – portret własny 1738
 Rzeszowska diecezja 1071, 1073, 5408, 11199, 11218, 11288, 11324, 11345
 Rzeszowska Katarzyna 7537
 Rzeszowska Małgorzata 7537
 Rzeszowska Ofka 7537
 Rzeszowskie Pogorze 7257
 Rzeszowskie województwo 4173, 10502, 10519, 10592, 10595, 10855, 10870, 10960
 Rzeszów 356, 458, 1059, 1167, 1738, 1774, 2435, 2454, 3360, 4173, 4560, 4886, 4896, 4970, 5187, 5883, 6091, 7149, 8604, 8674, 9646, 9735, 9847, 9872, 10008, 10143, 10387, 10501, 10855, 10870, 10960, 11188; Baranówka 4859; Drabinianka 8457; powiat 4970, 9646; region 4173, 4970, 6956, 8457, 9096, 9432, 10588, 10770
 Rzewnicki Jan 5834
 Rzewnicki Stanisław Paweł 5834
 Rzewuscy, ród 4861
 Rzewuski Franciszek 8070, 8129
 Rzewuski Henryk 8528
 Rzewuski Kazimierz 7856, 8070
 Rzewuski Paweł 5166, 9599
 Rzewuski Seweryn 5602, 7978
 Rzewuski Seweryn Józef 8070
 Rzewuski Stanisław 7660, 7978
 Rzewuski Stanisław Mateusz 7978
 Rzewuski Waław 8070
 Rzeźnicka Zofia 2635, 2767, 5611
 Rzeźniczak Angelika 3457
 Rzeźwicka Jolanta, red. 3671
 Rzeżycza, Łotwa 2039
 Rzońca Apolinary 4490
 Rzońca Bartosz 1505, 10080
 Rzym 1214, 1427, 1614, 2036, 2164, 2177, 2548, 2701, 2774, 2859, 2951, 3012, 3073, 4230, 4242, 4389, 4699, 5046, 5211, 5447, 5480, 5987, 6706, 6835, 7006, 7021, 7046, 7869, 7952, 8024, 8025, 8027, 8106, 8168, 8634, 8670, 9310, 9442, 10270, 10360; cesarstwo 2130, 2156, 2331, 2342, 4811, 5046; republika 2156; starożytny 2176, 2537, 2571, 2636, 2639, 2640, 2645, 2670, 2711, 2713, 2726, 2727, 2728, 2733, 2736, 2737, 2738, 2741, 2748, 2757, 2758, 2761, 2762, 2763, 2764, 2766, 2767, 2768, 2769, 2770, 2772, 2773, 2776, 2778, 2781, 2783, 2784, 2785, 2790, 2795, 2796, 2799, 2805, 2806, 2807, 2808, 2810, 2822, 2823, 2825, 2894, 2899, 2918, 3497, 10541
 Rzym a Półwysep Iberyjski 2636
 Rzymianie i barbarzyńcy 2894
 Rzymkowska Grażyna 1324
 Saamowie 5949
 Saar Werner 3560
 Saar-Kozłowska Alicja, przedm. 4185; red. 4185
 Šabac, Serbia 3076
 Sabaciński Marcin 1814
 Sabaleūška Vol'ga Alāksandraūna 8831
 Sabat Bożena 4216
 Sabat Katarzyna 6195
 Sabat Małgorzata, oprac. 9838
 Sabat Teresa 4379
 Sabat Zdzisław 4379
 Sabath Karol Ferdynand 6693
 Sabatow Teresa 5885
 Sabatow Zdzisław 5885
 Sabbat Kazimierz Aleksander 3421
 Sabinus Jerzy 3918
 Sacewicz Karol 5066, 5091, 9600, 9601, 10186, 10286, 10969, 10970; oprac. 6213; przedm. 9016; red. 5066, 9944; wyd. 9016
 Sacha Magdalena Izabella 1239, 5621, 10206
 Sacharczuk Joanna 1911
 Sacharewicz Edyta 2581
 Sachnowska Kamila 1836
 Sachs Rainer 4882, 5886
 Sack Friedrich von 8177
 Sadaj Biedeław Wojciech 9461
 Sądki, pow. nakielski 9945
 Sadkiewicz Jan 5167; oprac. 2535; przedm. 9094; red. 9094
 Sądkiwoice, Ukraina 9058
 Sadkowski Andrzej 917
 Sadlej Joanna 3736
 Sadlik Magdalena 9602, 10971
 Sadłocha-Niżeński Kacper 7870
 Sadłoń Wojciech 4739
 Sądłowo, pow. rypiński 2372
 Sądłowo – birytualne cmentarzysko kultury wielbarskiej 2372
 Sądowski Michał Patryk 519, 3001
 Sądowski Przemysław 2227
 Sado Grzegorz 5047
 Sadoch Anna 1192
 Sadowscy, rodzina 5887
 Sadowska Helena 6694
 Sadowska Jadwiga 6001; red. 9932
 Sadowska Joanna 3279; rec. 10574
 Sadowska Teresa 11316
 Sadowska Wiktoria 10406
 Sadowska-Czaputowicz Magdalena 5500
 Sadowska-Fidała Agata 8832
 Sadowska-Mazur Katarzyna, oprac. 2462; red. 2462
 Sadowski Jerzy 5281
 Sadowski Michał 3517
 Sadowski Mirosław, red. 5139
 Sadowski Piotr 2449, 2637, 3208, 5055, 7033, 10072, 10207
 Sadowski Romuald 7080
 Sadowski Sławomir, red. 5206
 Sadowski Tadeusz 10406
 Sadowski Zdzisław 5887; wyd. 10406
 Sadurski Ireneusz 3297, 8833, 8834, 8835
 Sady Agata 7267
 Sady Małgorzata, tł. 3545
 Sadza Magdalena 1089
 Sadzik Piotr 3928
 Sadzikowska Lucyna 3286, 10208; rec. 4650; wyd. 9784

- Safader Bogdan 4868
 Safarewicz Jan 3791
 Šafářiková Anna 3174
 Saga rodu Żabińskich 5888
 Sagalo Monika 2638, 5612
 Saganiak Agnieszka 2308
 Saganiak Magdalena 3907
 Sahryń, pow. hrubieszowski 5151
 Saignes Anna 3972
 Saint Genois d'Anneaucourt, rodzina 4194
 Saint-Pol Charles de (właśc. Charles Jeanroy) 7757
 Saint-Simon Maximilien-Henri de 2990
 Saj Marek, red. 3635
 Saja Piotr 9603
 Sajdak Jan 2537, 6695
 Sajdek Wiesława 3440, 3690
 Sajewicz Michał 718, 2309; rec. 2285, 2322
 Sajewska Dorota 1592
 Sajkowski Ryszard, red. 195, 233
 Sajna Radosław 5617
 Sajnog Marian 4712
 Sak Monika 983, 1053
 Sakalauskienė Vilija 3801, 3802
 Sakiewicz Tomasz 5129
 Sakowicz Dorota 1284, 2807
 Sakowicz Eugeniusz 6010; rec. 340
 Sakowicz Kalikst (Kasjan) 7941
 Sakowicz Krystyna 2227
 Sakowicz Matylda zob. Librowska Matylda z Sakowiczów
 Sakowicz Olgierd 8281
 Sakowicz Wiktor 6696
 Sakowicz Wincenty 8281
 Sakowiczowie, rodzina 8281
 Sakramentar aus Tynec 7466
 Sakson Andrzej 5641, 6790, 10972
 Saksonia 2899, 2948, 7555, 7557, 7566, 7605, 7846, 8140
 Sakunosuke Oda 2534
 Sala Bartłomiej Grzegorz 5260, 6321
 Sala Józef 5835
 Salamanka, Hiszpania 2666
 Salamon Grzegorz 11010
 Salamon Izabela, oprac. 4893
 Salamon Maciej 56, 2537, 2574, 2899
 Salamon-Miłoboszevska Monika 1981
 Salamon-Radecka Agnieszka 1437, 5889
 Salamonik Michał 4230
 Šalamov Varlam Tihonovič 10711
 Salas Barahona Alberto 1563
 Salaspils, Łotwa 5249, 5282, 8053
 Salata Oksana 3274
 Salata-Zasacka Lidia 9604
 Salden Marie-Luise 7130
 Salezjanie 3574, 3639, 3691, 3707, 3725, 3756, 5456, 6168, 8234, 9493
 Salezjańskie szkoły rzemieślnicze w Oświęcimiu 3691
 Salij Jacek 2666
 Salina Anna 5501; oprac. 2250
 Salm Jan 4408
 Salm-Salm Felix zu 2542
 Salmas, Iran 2539
 Salmonowicz Stanisław 332, 810, 6522, 6624, 6941, 8033, 8033, 9605; rec. 835, 10779, 10780
 Salomea, bl. 5394
 Salomea z Bergu, żona Bolesława III Krzywoustego 7368
 Salomonowie, rodzina 7093
 Saloni Tadeusz Władysław 1817
 Saloniki, Grecja 3024
 Salvisberg Otton Rudolf 4327
 Salwa Andrzej, przedm. 7006
 Salwa Piotr, rec. 2518
 Salwador 3060
 Salwiński Bogusz 6350
 Salwiński Jacek 1223; red. 1502
 Sałacińska Barbara 2373, 4709, 6377
 Sałaciński Sławomir 2373, 4709, 6377
 Sałajczykowa Janina 6697
 Sałata Janusz 6792
 Sałek Dariusz 4769
 Samarkanda, Uzbekistan 8594
 Sambijska diecezja 5830
 Sambor, Ukraina 1118, 5585, 8103, 9066
 Samborska-Kukuć Dorota 4930, 6303, 8836, 8837; polem. 8837
 Samborski Mieczysław 3285, 10209
 Samborski Tadeusz 1774
 Samerek Piotr 5150; współpr. 5150
 Samogitia zob. Żmudz
 Samojeden Marian 6273
 Samorządni z Bukowca 9085
 Samostrzelnik Stanisław 4032
 Samól Piotr 4407, 5486
 Samól Wojciech 2360; oprac. 1469
 Samp Mariusz 811, 812, 813, 814, 3294, 7467, 7468, 7469; rec. 2246, 7330
 Samsel Karol 3907, 4530
 Samselski Marek 5603
 Samulski Bohdan 1760
 San, prawy dopływ Wisły 3281, 7920, 10124
 San Francisco, Stany Zjednoczone Ameryki 5091
 Sanak Marcin 1028
 Sanakiewicz Paweł 4438
 Sanakiewicz Zbigniew 10080
 Sancygniów, pow. pińczowski 8464; region 10050
 Sandauer Artur 3892, 5585, 6698
 Sander Elżbieta 5394
 Sanderson Francis 8158
 Sandomierska diecezja 1072, 4564, 5452, 5916, 8722, 8723, 11289
 Sandomierska Kotlina 7240, 7258
 Sandomierska Puszcza 4969
 Sandomierska Wyżyna 7241, 7255
 Sandomierskie województwo 4737, 8000
 Sandomierz, woj. świętokrzyskie 40, 310, 391, 392, 393, 394, 395, 454, 585, 944, 1168, 1169, 1806, 2103, 2236, 3288, 3771, 3979, 4035, 4174, 4192, 4216, 4703, 4843, 5317, 5455, 5680, 5955, 6058, 6292, 6397, 6461, 6590, 6836, 7277, 7406, 7477, 7683, 7702, 7891, 7988, 8142, 9131, 9132; księstwo 7320, 7330; powiat 9132, 9345; region 25, 4745, 7345, 7346
 Šandra Roman Stanislavovič, rec. 3615, 5003
 Sandzewicz Lech, fot. 1767
 Sanetra Krystyna 997a
 Sanev Goran 2368
 Sanguszko Paweł Karol 8037
 Sanguszkowa Konstancja Kolumba z Denhoffów 5385
 Sanguszkowa Marianna z Lubomirskich 6699
 Sanguszkowie, ród 6699
 Sanguszkowo zob. Krupki
 Saniewska Diana 8821
 Sankiewicz Paweł 1345, 1346; oprac. 1243
 Sankowska Joanna, tl. 4258
 Sanktuarium sianowskie a tożsamość kaszubska 5502
 Sanktuarium w Kalwarii Paławskiej 5503
 Sanocka-Tureczek Katarzyna, red. 3260
 Sanoja Karol 1908, 3291, 9516; red. 26
 Sanok, woj. podkarpackie 250, 1059, 1355, 1948, 3298, 4209, 4316, 4599, 6578, 7446, 8604, 8858, 9113, 9368, 9714, 10530; powiat 5052, 5173, 9104; region 5824
 Santiago de Compostela, Hiszpania 5309
 Santok, pow. gorzowski 4681, 6900, 7533
 Santoliquido Serafina, tl. 9768
 Sapia-Drewniak Eleonora 9606, 9610
 Sapia Aleksander 1427
 Sapia Kazimierz Jan 8035
 Sapia Lew 7723
 Sapia Mikołaj 2610
 Sapia Paweł 9086
 Sapia Virgilia 9086
 Sapielowie 5890
 Sapielowie, ród 5791, 5890, 9086
 Sapia-Nowicka Wiesława, oprac. 5822
 Sapientia aedificavit sibi domum 1527, 1528

- Sapieżyna Matylda z Windisch-Graetzów 5791
- Sapina, rzeka w woj. warmińsko-mazurskim 2291
- Šapoka Mindaugas 8034; rec. 7633, 8110
- Šapoval Ūrij 5187
- Sarajewo 1629
- Saratowicz-Dudyńska Anna 8031
- Sarbak Gabor 2049
- Sarbiewski Maciej Kazimierz 8150, 11240
- Sarcevičienė Jolita 4737
- Sarduri II, król Urartu 5252
- Sardynia, wyspa włoska 2738
- Sarek Katarzyna, oprac. 1503
- Sargon II, władca Asyrii 2548
- Sargsyan Tatevik E. 8838
- Sarjusz-Wolski Marek 5249
- Sarmatyzm, Sarmaci 791, 3841, 4511, 7710, 8037, 8106, 8669
- Sarna Paweł 10973
- Sarnaki, pow. łosicki 4752, 5467, 8515, 10087; gmina 2318, 3739, 5325, 8426, 9746; region 261, 10087
- Sarnecka Monika 1604
- Sarnecki Tomasz 1604
- Sarnecki Witold 7470
- Sarnowicz Aleksander 6700
- Sarnowski Marian, red. 9607
- Sarnowski Stanisław 9607
- Sarnowski Tadeusz 2548
- Sarosiek Jacek 2206, 2207
- Sartori Amleto 4495
- Sartori Donato 4495
- Sarx Tobiasz 5489
- Saryusz-Bielski Tadeusz 8263
- Saryusz-Bielski Zygmunt 8263
- Sarzyńska-Janczak Renata 4380, 8839
- Sas-Nowosielski Witold 4645
- Sas-Zubrzycki Jan zob. Zubrzycki Jan Sas-
- Sasanidzi 2379, 2539, 2567, 2810
- Sasanka Paweł 10855; przedm. 10855; rec. 10708, 11028; red. 10855
- Sasi 2876, 7464
- Sasinowski Adam 5573
- Sasińska-Klas Teresa 5176
- Saska Kępa zob. Warszawa
- Sasów, Ukraina 7595
- Sass Marek 5211
- Satola Dorota Małgorzata 11317
- Saulewicz Andrzej, wyd. 9931
- Savčuk Oleg Pavlovič 1904, 5092
- Savonarola Girolamo 4235
- Sawa Artur 1571
- Sawa Józef 10889
- Sawa Mariusz 5151
- Sawada Kazuhiko 1488
- Sawaniewska-Mochowa Zofia 3787, 3801, 3802
- Sawczyński Adam Tymoteusz 5237
- Sawicka Ilona 1463, 4197
- Sawicka Irena 3791
- Sawicka Joanna 4694; red. 2333
- Sawicka-Jurek Jolanta 3936
- Sawicki Antoni 1261
- Sawicki Doroteusz 5504
- Sawicki Jakub 2534, 4695
- Sawicki Jerzy 4198, 9898
- Sawicki Mariusz 8035; red. 5890
- Sawicki Ryszard 452; rec. 5319
- Sawicki Tomasz 6438, 6439; red. 1661
- Sawicz Agnieszka 1904, 5168
- Sawin, pow. chełmski; gmina 6965
- Sawina Adam 7137
- Sawina Dominik 3937, 4957
- Sawka Kamila 4696
- Sądag Edward 6701
- Sąsiedka, pow. zamojski 7363
- Sąsiedztwo zobowiązuje 11318
- Sątopy, pow. bartoszycki 2502
- Scarth John 2989
- Scąber Andrzej 6251
- Schaaf Ulrich 4381
- Schabiński Jarosław 10974
- Schabs William 10273
- Schäffer Wojciech 5537
- Schaffgotschowie, ród 2090, 4102
- Schaller Kazimierz 1669
- Scharlok Julius 6702
- Scharmach Leon 5987
- Scharwenka Franz Xaver 4517
- Schatz Jacek 10311
- Schatzker Valerie 4808; red. 4808
- Scheffler Tomasz 767
- Scheller-Czarny Edwin Mikołaj, pseud. Fordon 6703
- Schetyna Grzegorz 5169
- Scheurowie, rodzina 5833
- Scheutz Martin, red. 2630
- Schieffer Rudolf 7466
- Schielowie, rodzina 5975
- Schiller Gerhard 4382, 9228
- Schiller Konrad 4199
- Schiller Leon 5565
- Schiller-Rydzewska Joanna 4517; red. 4517
- Schiller-Walicka Joanna 320; rec. 6285, 8934
- Schinzl Andrzej 391
- Schirmer Marcin K. 5131, 5891
- Schlemmer Oskar 1613
- Schlender Grażyna 6609; oprac. 5141; przedm. 9317; red. 3264
- Schlesischer Kreisbote 8840
- Schleyen Kazimierz 3803
- Schliemann Heinrich 6231
- Schlinker Steffen 7402
- Schlüter Andrzej (Andreas) 7809
- Schmeier André, tł. 11082
- Schmelzinger (Smeltzing) Johann Marten 2136
- Schmerbauch Maik 9608
- Schmidt Andrzej 1612
- Schmidt Brunon 4557
- Schmidt Dagmara 1420
- Schmidt Filip 2423
- Schmidt Michał, oprac. 7293; wyd. 7293
- Schmidt Walter 8840
- Schmidt-Pospuła Maria Dorota 3457
- Schmitt Carl 699, 2519, 2611, 2714, 3066
- Schmölz-Häberlein Michaela 7166
- Schmook Reinhard 7006
- Schneider Antoni 2449
- Schneider Joachim 7402
- Schnurmann Claudia 7166
- Schoen Henryk Jacek 4438
- Schoenwald Dawid 9609
- Scholl Sophie 2581
- Schönowie, rodzina 5490
- Schopenhauer Arthur 6992
- Schopenhauer Heinrich Floris 7615
- Schopenhauer Johanna 7615
- Schramm Gottfried 2715
- Schramm Hilary 3452
- Schramm Maria 1108
- Schramm Tomasz 3580, 8841; przedm. 3580; rec. 2695; red. 3580
- Schramm Wolfgang 6704
- Schreiber Łukasz 2808
- Schreyner Paweł R., fot. 1770
- Schrötter Friedrich Leopold von 7055
- Schuldbücher und Rechnungen der Grossschäffer und Lieger 7294
- Schultes Józef August 2449
- Schultz Bernard 6705
- Schultz Johann Carl 4240
- Schultze Goswin Othmar 2273
- Schulz Bruno 5565, 9217
- Schulz Michael K. 3332, 3333, 3353
- Schulze Heinrich 8842
- Schulze-Gerlach Christian 3592
- Schuman Robert 5192
- Schuster Jan 437, 7258
- Schwabe, rodzina 4869
- Schwarz Aleksander 1309
- Schwarz Małgorzata 6348
- Schwarzwald Johannes 4144
- Schwarzwaldt Heinrich 4230
- Schwyz, Szwajcaria 1427
- Scicińska Jolanta, tł. 1759
- Scudéry Madeline de 2581
- Sculteti Bernard 6706
- Scypion Afrykański Starszy (właśc. Publius Cornelius Scipio Africanus Maior) 2745
- Sezaniecki Paweł 5505
- Sebyła Władysław 9217
- Sech Dorota Patrycja 3891
- Sedlak Włodzimierz 3462
- Sedlár Oleksandr Volodimirovič 8843
- Segal Kalman 10530
- Segydyń, Węgry 3281
- Seger Georg 7899
- Sehn Jan 6707

- Seidel Barbara 7189
 Seidl Ulrich 5617
 Sejm Nauczycielski i inicjatywy edukacyjne 9610
 Sejneńska diecezja 452, 5319
 Sejny, woj. podlaskie 452, 1548, 3620, 4713, 5191, 5360, 5378, 9734, 9745
 Sekrety województwa łódzkiego 7073
 Sekta Jan, red. 6055
 Sekulska Katarzyna, red. 5877
 Sekunda Nicholas 2368
 Selerowicz Andrzej 3339, 6951
 Selinić Slobodan 3282, 3283
 Sellin Jarosław, przedm. 9223
 Sellmer Izabela, tł. 6507
 Semānčuk Genadz' Mikalaevič 3464; wyd. 7609
 Semaniszyn Wilhelm, red. 3513
 Sembrat Kazimierz 6330
 Semczuk Antoni 6708
 Semczyszyn Magdalena 3319, 5990, 7171, 8844, 10463
 Semenov Evgenij V. 3402
 Semerak Andrzej 5108
 Seminarium Dłużewskie 2015. 4200
 Semka Piotr 5170
 Semków Józef 6099
 Semków Piotr 1912, 5232, 5286
 Sempołowicz Michał, rec. 10910
 Sempołowska Stefania 8608
 Senator Darek 6709
 Sandlerowa Irena 1903, 5815, 6710
 Sendyka Paweł 11319
 Sendyka Roma 1923, rec. 3898, 5632
 Senegal 3661
 Senft Stanisław 5055
 Senisson Stanisław 1506
 Seniuk Bronisław Miron 4173
 Senkevič Vasilij Ivanovič 5629
 Sentkowska Natalia 1998
 Senujū Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kelių aprašymai 7616
 Sepkowski Andrzej 2656; red. 2656
 Septymiusz Sewer, cesarz rzymski 2782, 2811
 Serafin (właśc. Vladimir Leonovič Amielčenkov), biskup istrzański 5506
 Serafin Brygida 10080
 Serafin (Ostroumov), św. 5506
 Serafin Żyrowicki (właśc. Roman Szachmuć), św. 6711
 Serafinowicz Leokadia 1584
 Serafińska-Domańska Maria, red. 4229
 Serafitki 6474
 Serbia 2555, 2561, 2959, 3116, 3225, 3249, 3252, 3282, 3283, 3900, 5286, 5595, 11276
 Serbołużycki ruch narodowy 2528
 Serbołużycanie 2528, 2530, 9121, 10438
 Sercanki 6154
 Serczyk Jerzy 1074, 1790
 Serczyńska Berenika 5309
 Serdeczna Katarzyna, współpr. 4857
 Sereďnovična Rus' 2895
 Sereďnińska Katarzyna, oprac. 1192
 Šeremeteva Viktoriā 944
 Seret, Rumunia 4878
 Sergiusz, przywódca sekty Paulician 2908
 Serock, pow. legionowski 8514, 8845, 10061
 Serocki Kazimierz 4555
 Serockie drogi do niepodległości 8845
 Serog Ignacy 7234
 Seroka Henryk 7033
 Seroka Katarzyna 3368, 9611
 Seroka Maryna 4900; red. 4900
 Serwaniec Maciej, red. 2587
 Sertoriusz (właśc. Quintus Sertorius) 2778
 Serwański Maciej 8036
 Setkiewicz Piotr 72
 Setkowicz Jan 2450
 Setlak Wiesław 1856
 Setna rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości 11320
 Ševčenko Kirill 9612
 Ševčenko Mariā 4931
 Seve Wincenty de 3299
 Severin Johann Friedrich August 2716
 Severski Vincent V. 5129
 Sewastopol, Ukraina 6787
 Seweryn Agata 5602
 Seweryn Anna 944, 997a
 Seweryn Dariusz 3907
 Seweryn Dorota 5507
 Seweryniak Henryk 5892
 Seweryniak Justyna 9948
 Sęczyk Waldemar 10975
 Sędrecka Anna 8846
 Sędzicki Mieczysław 3707
 Sędziński Krescenty 6712
 Sędzimirz Ewa 6282, 8037
 Sędziwój Michał 7628, 8007
 Sęk Karol, red. 5831
 Sękowska Anna 1970
 Sękowska-Pięchowa Michalina 9087, 10210
 Sękowski Janusz 6713
 Sękowski Mikołaj 7840
 Sękowski Paweł 670, 10976
 Sękowski Roman 7471
 Sękuła Krzysztof 5508
 Sęp Magdalena 4896
 Sętowski Juliusz 5691, 6540, 9193; red. 92
 Shakespeare William 4450, 8373, 8373
 Shallcross Bożena 5565
 Shang, dynastia 2756
 Shawver Katrina 6924
 Shelest Daniela, współpr. 7011
 Shell Natalie 6951
 Shepard Johnathan 2537
 Sheybal Jolanta, red. 10272
 Shuntehef, Chiny 5306
 Shurany Tuvia 5059
 Shweky Mira, przedm. 10157
 Sianko Jarosław 944
 Sianko Przemysław 3279
 Sianowo, pow. kartuski 5502
 Sianów, pow. koszaliński 5479, 7437
 Siatecki Alfred 3938; współpr. 9934
 Siatka Hanna 6369, 6463, 6605, 6658
 Siatka Krzysztof 6301
 Siatkowska-Callebat Kinga 3939
 Sibilski Andrzej, red. 3745
 Sibora Tomasz 1739, 1740
 Sichulski Kazimierz 8600
 Sicińska Halina 7053
 Siciński Henryk 6601
 Siciński Mieczysław 4201
 Siciński Rafał 3736; red. 3736
 Siciński Ryszard 2611
 Sickles of the Funnel Beaker culture 7273
 Sidło Aniela Anna 6539
 Sidney Algonon 2666
 Sidor Marek 4888
 Sidor Monika 1934, 3174
 Sidor Piotr 9267
 Sidorkiewicz Roman 6967
 Sidorowicz-Mulak Dorota 487, 1207; red. 1198
 Sidoruk Robert 6773
 Siebieszuk Damian 914
 Sieciński Wiesław 8847, 9613
 Siedlarek Marcin Jacek 4184
 Siedlce zob. Gdańsk
 Siedlce, woj. mazowieckie 192, 551, 1356, 3332, 4894, 4998, 6083, 8339, 8818, 9173, 9352, 9900, 10333; obóz 9055; powiat 4894, 8581; region 8818
 Siedlce, pow. częstochowski 2384
 Siedlecka diecezja 5308, 5321
 Siedlecka Sylwia 3249; red. 3249
 Siedlecki Franciszek 4495
 Siedlecki Michał 3357
 Siedlęcín, pow. karkonoski 7521
 Siedliska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 5791, 8788
 Siedliska, Ukraina 9086
 Siedmiogród 5331
 Siedziako Michał 5066, 7171, 10187, 10567, 10745; oprac. 1679; rec. 10737; red. 10567
 Siegień Ludmiła, tł. 11190
 Siegmund-Schultze Reinhard 3411
 Siejowska-Askutja Ewa 1437
 Siejna Krystyna 7032
 Siek Bartłomiej 815, 3002, 6994
 Siek Jan 5926
 Siekiera Anna 7334
 Siekierczyzna, pow. limanowski 8192

- Siekierka Michał 11321
 Siekierka Szczepan 11321
 Siekierska Anna 6992; rec. 11040; red. 6992
 Siekierski Anazy 8168
 Siekierski Konrad 2644
 Siekierski Maciej, przedm. 8239; wyd. 8239
 Siekowie, rodzina 5926
 Sieląg Patrycja, rec. 6146
 Sielec, pow. chełmski 4861
 Sielepin Adelajda 5480; red. 5480
 Siewewicz Julian 6714
 Sielezin Jan Ryszard 3302
 Sielski Jerzy 3302
 Siemak Zbigniew 4997
 Siemaszko Ewa 5449
 Siemaszko Karol 3412, 5160, 10977; red. 5160
 Siemaszko Piotr 5613
 Siemens Daniel 10211
 Siemianczuk Albina 803
 Siemianowice Śląskie, woj. śląskie 1675, 4878, 10386
 Siemianowska Danuta 3692
 Siemianowski Jordan 9614
 Siemianowski Krzysztof 1270
 Siemieniec-Gołaś Ewa, oprac. 1503
 Siemiński Maciej 2104
 Siemiński Daniel 4184, 10978
 Siemiński Jan 10745
 Siemiński Piotr 816, 6862
 Siemiński Tomasz 1249; red. 184
 Siemionow Aleksy 2450
 Siemionow Justyna, red. 3601
 Siemiradzki Henryk 1670, 8348, 8747
 Siemowit III, książę mazowiecki 7497
 Siemowit IV, książę mazowiecki 7497, 7498
 Siemaszkowa Wanda 5613
 Sienell Stefan 4932
 Sieniawska Elżbieta z Lubomirskich 3846, 7614, 7954
 Sieniawska Maria Zofia zob. Czartoryska Zofia z Sieniawskich
 Sieniawski Adam Mikołaj 3288
 Sieniawski Mikołaj Hieronim 3298
 Sienkiel Katarzyna, rec. 10288
 Sienkiewicz Henryk 1838, 3428, 3831, 3846, 3881, 4490, 6362, 8167, 8453, 9002, 10729
 Sienkiewicz i teatr 4490
 Sienkiewicz Izabela 10463
 Sienkiewicz Jan, wyd. 9839
 Sienkiewicz Jan Wiktor 3413, 3427, 5066, 5266
 Sienkiewicz Maria 3846
 Sienkiewicz Witold, red. 3313
 Sienkiewicz-Syldatk Aleksandra 2809, 5211
 Siennica, pow. miński 6274
 Sieńko Dorota, przedm. 7574; tł. 7574; wyd. 7574
 Sieńkowski Marcin 68, 69, 11250
 Sieński Jacek 3693
 Sieradz, woj. łódzkie 3274, 3979; powiat 7073; region 4745, 5426
 Sieradzan Przemysław 5596, 5598
 Sieradzan Wiesław 1960, 3281; rec. 9781; red. 230
 Sieradzka Agnieszka, oprac. 1708
 Sieradzka Anna 4184, 4187
 Sieradzka Elżbieta 7236
 Sieradzka Magdalena, oprac. 348
 Sieradzka-Baziur Bożena 3694
 Sieradzki Paweł 3621, 6133; rec. 9035
 Sieradzkie województwo 3299
 Sieradzon Małgorzata 11210
 Sierakowice, pow. kartuski 4850
 Sierakowska Katarzyna 349, 817, 848, 8848, 8945
 Sierakowski Sebastian 8466, 8467
 Sierakowski Waclaw Hieronim 7671
 Sierba Michał 4737, 8038; przedm. 7604; wyd. 7604
 Sierchula Rafał 3369, 3427, 5066, 10286, 10872
 Siergiej Katarzyna, tł. 1710
 Siergijew Posad, Rosja 9881
 Sierla-Próchnicka Pamela, współpr. 886
 Sierocińska Magdalena 10979
 Sierocińska-Dec Gabriela 1223
 Sierociński Józef 999
 Sierociuk Jerzy, red. 83
 Sieroń-Galusek Dorota 672
 Sieroszewice, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie; gmina 5841
 Sieroszevska Maria 6715
 Sieroszewski Waclaw 1488, 5589, 5855, 6715, 9636
 Sierow Iwan 5110
 Sierpc, woj. mazowieckie 4318, 4319, 6371, 8596, 9243, 9728, 11111
 Sierpień Paula 2342
 Sierpowski Stanisław 3209, 3210, 3467, 5893; rec. 297, 5640, 7054; red. 239
 Sierzpuchowski Bartłomiej 1234
 Sierzputowski Alfred 5832, 5833
 Sierzęga Paweł 818, 850; red. 850
 Siess-Krzyszkowski Stanisław 4026, 8039
 Siestrzeńcewicz Stanisław Bohusz 5456
 Siewier Malwina 5067, 5226, 10235; red. 5067, 9735
 Siewierski Tomasz 726, 819, 6405; oprac. 5230; przedm. 5230, 6405, 10140; rec. 9100; red. 841, 5114, 6405, 10140; wyd. 5230
 Siewierz, pow. będziński 5546
 Siewiorek Anna, oprac. 6445
 Siewiorek Robert, współpr. 4469
 Sigalin Józef 6716
 Sigmund Marian 4187
 Sijka Katarzyna, oprac. 35
 Sikora Adam Ryszard 6010, 8040
 Sikora Anna 4896
 Sikora Dagmara 10157
 Sikora Dariusz 10212
 Sikora Filip, przedm. 3747; red. 3747
 Sikora Kazimierz 7110
 Sikora Małgorzata 1252
 Sikora Mirosław 10186, 10980, 10981, 10982; przedm. 10443; wyd. 10443
 Sikora Radosław 5261
 Sikora Stanisław 2130
 Sikora Włodzimierz 4383
 Sikora Zbigniew 1836
 Sikora-Malinowska Paula 4871
 Sikorska Joanna 2565, 4202
 Sikorska-Kowalska Marta 8742, 8849
 Sikorska-Kulesza Jolanta, wyd. 8187
 Sikorski Andrzej 2085, 4676, 7264; przedm. 2085; red. 2085
 Sikorski Antoni 6717
 Sikorski Dariusz Andrzej 653, 820, 5807, 7450
 Sikorski Dariusz Konrad 3357, 9615
 Sikorski Edmund 5303
 Sikorski Emil Roman 9961
 Sikorski Jerzy 6879
 Sikorski Juliusz 10527
 Sikorski Marcin 9616
 Sikorski Piotr, red. 5654
 Sikorski Robert 8850
 Sikorski Tomasz 3211, 5171, 6717, 10567, 10983, 10984, 11144; oprac. 9051; red. 11144; wyd. 8190
 Sikorski Władysław 6405, 9381, 10176, 10293
 Sikórz, pow. płocki 7150
 Silber Marcos 1883, 3333, 8851; red. 275
 Silesia – Polonia – Europa 3298
 Silicki Leon 6718
 Siliestra, Bułgaria 2835
 Silna Kornelia 6207
 Siła jednności w różnorodności 3695
 Siła-Nowicki Władysław 10967
 Sima Michel 10536
 Simić Bojan 3282, 3283
 Simiński Rafał 7472
 Simon Marie 3072
 Simon Paul 3353
 Sinczuk Iwan 2219
 Singenberger Johann 4517
 Sinięcki Ludwik, pseud. Szary 5990
 Sinkevič Ėvgen Grigorovič 803, 3288
 Sinkevič Nataliä Oleksandrivna 803, 3274
 Sinti 8858
 Sińczak Tomasz 2670, 2810
 Sioma Marek 848; red. 256
 Siostry Jezusa Miłosiernego 5543

- Siostry Miłosierdzia 5521
 Siostry od Aniołów 9058
 Siporska Agnieszka 3736
 Siredžuk Petr Stepanovič 2451, red. 2451
 Sirmium zob. Sremska Mitrovica
 Sirrija Abdurrahman 3287
 Sistan, kraina w południowej Azji we wschodniej części Wyżyny Irańskiej 5629
 Sitarek Adam 10213; red. 1525; wyd. 9795
 Sitarz Bartosz 1067, 3340
 Sitarz Czesław 5894
 Sitarz Krystyna 4878
 Sitarz Olga 5026
 Sitek Adam, oprac. 9894
 Sitek Anna 4739
 Sitek Bronisław, rec. 5046
 Sitek Jerzy 6557
 Sitek Lidia 8041
 Sitkiewicz Aleksandra, red. 8578
 Sitkiewicz Damian 985; wyd. 11159
 Sitkiewicz Paweł 4460, 9617
 Sitko Roman zob. Roman Sitko, bl. Sitkówka, pow. kielecki; region 4842
 Sitnik Aleksander Krzysztof 3272, 3281, 3696, 5494, 5509; red. 5299, 5494
 Sitnik Jan 9088
 Sito Jakub 8042; oprac. 6416; rec. 7657; red. 5902
 Sito Witold, oprac. 11320
 Siuciak Aleksandra 1234; red. 1234
 Siuda Dariusz 3239, 3240
 Siuda Kamila 990
 Siuda Piotr 10985
 Siuda Rafał 2342
 Siudowski Kazimierz 9661
 Siudyka Mirosław, red. 3524
 Siurek Jacek 6503
 Siuta Jerzy 3470
 Siwak Waław 7717
 Siwczynski Jacek, red. 1217
 Siwek Andrzej 2450, 4173
 Siwek Grzegorz, tl. 3041
 Siwek Joanna, red. 10647
 Siwek Tadeusz 5161
 Siwek Waldemar 3302
 Siwek Władysław 10986
 Siwiak Wojciech 2208, 3355
 Siwec Paweł 3477
 Siwec Ryszard 6719, 10955
 Siwec-Cielebon Michał 6881
 Siwińska Barbara 10407
 Siwińska Marta 3764
 Siwiński Tomasz 4625, 4626
 Sjöman Vilgot 3029
 Skalbierz, pow. kazimierski 1735
 Skalik Michał 4627
 Skalimowski Andrzej 4342, 6716, 10987
 Skaliński Romuald, red. 4085
 Skalski Andrzej Władysław 311, 6720
 Skalski Ernest 10373
 Skalski Piotr 441
 Skalski Stanisław 5211, 6721
 Skała, pow. krakowski 5394, 5763
 Skała Agata 8852
 Skała Katarzyna 3212, 5630
 Skała Podolska, Ukraina 7595
 Skała, Ukraina 7595
 Skalkowski Adam Mieczysław 6861
 Skandynawia 709, 833, 2502, 2752, 2780, 2827, 2882, 2899, 3228, 4450, 4460, 4680, 5594, 7006, 7370, 7483, 7913
 Skankelmark, Niemcy 407
 Skarb z Nowego Kramka 2374
 Skarbek Krystyna 5815
 Skarga Piotr 5472, 7697, 7719, 7913, 8015
 Skarszewy, pow. starogardzki 7151
 Skarżyńska Ewa 5895
 Skarżyński Jerzy 4628
 Skarżysko-Kamienna, woj. świętokrzyskie 4818, 5410; region 5453
 Skawica, lewy dopływ Skawy; dorzecze 4767
 Skawica, pow. suski 8446, 8658; parafia 10301
 Skawina, pow. krakowski 10822
 Skawińska Wacława 6722
 Skawiński Paweł 6489
 Skawran Katarzyna, tl. 6224
 Skaziński Błażej 4384
 Skapski Antoni 2082
 Skapski Rafał 2082
 Skeggjason Markús 2082
 Skelnik Julian 5079
 Skep'an Anastasiâ Anatol'euna 4737
 Skerska Elżbieta 6216, 6543, 6703, 6712, 6875; wyd. 9898
 Skępe, pow. lipnowski 9892; Wy-myślin 3755
 Skępsk, pow. golubski-dobrzyński 5494
 Skiba Aleksandra 1174
 Skiba Dominika 8853
 Skiba Jakub 9618
 Skiba Mariusz 4970, 9619
 Skiba Stefan 6489
 Skibicka-Maksymowicz Lidia 6723
 Skibińska Alina 9978
 Skibińska Ewa 3467
 Skibiński Edward 653, 1190, 7473; przedm. 653; rec. 7372; red. 653, 779
 Skibiński Franciszek (ur. 1899) 5266
 Skibiński Franciszek 6994, 8043, 8044
 Skibiński Paweł 5178, 9223, 10745, 10943
 Skibiński Stanisław 6970, 6970
 Skibniewski Ludwik 8573
 Skibowski Klaus 6724
 Skibska Anna Maria 3971
 Skibski Krzysztof 3962
 Skielczyński Zbigniew 6725
 Skienziel Anna, red. 5960
 Skienziul-Dobrowolska Sylwia 7474
 Skierczyński Marian 9899
 Skierniewice, woj. łódzkie 3600, 5279, 7073; Ławki 2548; powiat 7073; region 4784
 Skirmunt Roman 6726
 Skiwski Jan 8984
 Składkowski Felician Sławoj 1724
 Skłodowska-Curie Maria 3480, 5961, 6727, 7201
 Skłodowska-Szałay Helena 6727
 Skłodowski Jan 3697, 8854
 Skobelkin Oleg Vladimirovič 8053
 Skoczek Anna 1846, 5472
 Skoczek Piotr, przedm. 1670; red. 1670, 1731
 Skoczek Renata 9587
 Skoczek Stefania Bogumiła 9764
 Skoczek Tadeusz 5093, 5987, 9620, 9621, 9643, 9702, 9764; oprac. 1726; przedm. 1593, 5093, 5102, 5961; rec. 1670; red. 186, 237, 1219, 1400, 1403, 1454, 1572, 1575, 1576, 1590, 1593, 1604, 1726, 1743, 3285, 5052, 5093, 5102, 5798, 5961, 5987, 8295, 9643, 9702, 9739
 Skoczeń Marcin 10988
 Skoczów, pow. cieszyński 143, 2188, 7152, 7153, 9160, 10913, 10914
 Skoczylas Andrzej 3659
 Skoczylas Janusz 2342
 Skoczylas Kazimierz 3517
 Skoczylas Władysław 9347
 Skoczylski Michał 740, 5331, 5510, 7475
 Skoki, pow. wągrowiecki 11285
 Skokowski Konrad Stanisław 7060
 Skolarski Eryk Maria 2375; red. 91
 Skolimowska Anna 7992
 Skolimowska Róża 9329
 Skolimowski Jerzy 5565
 Skolozdra Olena 2573
 Skomial Jakub 2666
 Skomro Marian 6001
 Skorogoszcz, pow. brzeski, woj. opolskie 5739
 Skorupa Andrzej 5511
 Skorupka Ignacy 5279
 Skorupka Jan 3791
 Skorupka Witalis 9900
 Skorupska Elżbieta, wyd. 8270
 Skorupska Violetta 11322
 Skorupska-Raczyńska Elżbieta 3787; red. 126
 Skorut Paweł, przedm. 9789; wyd. 9789

- Skorzybót Izabela 10214
 Skotarczak Dorota 3940, 4491, 4449, 11154
 Skotnicka-Palka Małgorzata 568, 870, 1908, 3291, 10989, 10990; red. 3291
 Skotnicki Aleksander B. 10408; przedm. 6221
 Skotnicki Mariusz 10265; red. 180, 2118, 2119, 2120, 10264
 Skotniczna Ewa 8855
 Skowron Celina 4642
 Skowron Filip 1316, 1511
 Skowron Ryszard 8045; wyd. 7628
 Skowron Zbigniew, tł. 8434
 Skowronek Katarzyna 2310
 Skowronek Piotr 4070
 Skowronek Stefan 187, 6728
 Skowronek-Mielczarek Anna 11247
 Skowrońska Monika, red. 1458
 Skowrońska Renata 399; red. 116
 Skowroński Adam 6729
 Skowroński Andrzej, fot. 1369
 Skowroński Janusz, red. 3855
 Skowroński Jarosław, tł. 10211
 Skowroński Marcin 7150
 Skowroński Marek 5512
 Skowroński Paweł 4316, 9948
 Skowroński Piotr, oprac. 4127; red. 7620
 Skóra Kalina 7274
 Skóra Wojciech 5187, 5226, 9622, 9623, 9624, 9625; red. 3294
 Skórczewski Dariusz 5565
 Skórczewscy, rodzina 5287, 7546
 Skórczewska Marianna 4298
 Skórczewski Fryderyk 4298
 Skórzyńska Izabela 1240, 3580, 11244
 Skórzyński Jan 10991, 10992
 Skra, prawy dopływ Narwi; między-rzeczce 2372
 Skrabacz Wiesław 4385
 Skrabania David, tł. 1474, 2400, 9228, 9819, 10540
 Skrejko Magdalena 997a
 Skrendo Andrzej 3830, 5565
 Skrobała Katarzyna 4403
 Skrobosz Judyta 3695
 Skrocka-Kowalewska Aleksandra 1994
 Skrodzka Agnieszka 4212
 Skrodzki Kazimierz 7007, 7476
 Skromak Elżbieta 8604
 Skrudlik-Pilch Alicja 7033
 Skrycki Radosław 2273, 2274, 2275; red. 216
 Skrzatusz, pow. piliński 252, 4539, 6319, 6694, 7552, 8998; parafia 6868, 7818, 10381
 Skrzeczowski Henryk 5241
 Skrzeczyńska Anna, przedm. 2332
 Skrzelowska Justyna 4275
 Skrzetuski Józef Kajetan 7802
 Skrzydlewska Beata 1231, 1241
 Skrzydlewski Józef 6730
 Skrzyniecki Rafał, rec. 7265
 Skrzyniarz Ryszard 3698, 5896
 Skrzyński Grzegorz 7334
 Skrzyński Tomasz 3484, 8930
 Skrzypczak Jerzy 4386, 4933, 5897, 6077, 6198, 6201, 6945, 11323; red. 244
 Skrzypczyk Danuta 7210
 Skrzypczyk-Gałkowska Iwona 3834
 Skrzypek Agnieszka 11324
 Skrzypek Andrzej, rec. 3178
 Skrzypek Jacek 1913
 Skrzypek Marian, przedm. 7631; tł. 7631; wyd. 7631
 Skrzypek Miłosz 1908; red. 4802; wyd. 9080
 Skrzypiec Krzysztof 7130
 Skrzypietz Aleksandra 3003, 3004, 3288, 3298, 7884, 8046, 8047, 8094; red. 5960
 Skrzyszów, pow. tarnowski 10417
 Skrzysz Aleksander, rec. 75
 Skrzywanek-Jaworska Dagmara 2639
 Skubalanka Teresa 3791
 Skubij Jan 10947
 Skubiszewska Aldona, red. 3611
 Skudrzyk Aldona 3791
 Skulimowska Katarzyna 2534
 Skulska Anna, red. 7073
 Skupień Tomasz 5188, 5279; red. 5188
 Skupieński Krzysztof 997
 Skupin Renata 4527
 Skupniewicz Patryk 2539
 Skura Agnieszka 5613
 Skuratowicz Waław 5783
 Skuratowiczowie, rodzina 5783
 Skurski Marek 6992
 Skuszanka Krystyna 10765
 Skut Józef 1763
 Skuza Zbigniew, red. 298
 Škvrňák Jan 470
 Skwara Marek, wyd. 3258
 Skwara Marta 5565
 Skwarczewska Jolanta 9626
 Skwarczyńska Małgorzata 1321
 Skwierczyński Franciszek 10877
 Skwierczyński Krzysztof, oprac. 2004
 Skwierczyna, woj. lubuskie; powiat 2283
 Skwira Adam 10409
 Šlapeta Vladimír 1613
Slavia Antiqua 267
Slavia Occidentalis 4062
 Slavickova Pavla 8048
 Slawinska Wanda, przedm. 3369; wyd. 3369
 Sleep of reason produces monsters 3005
 Slendziński Józef 5818
 Slendziński Wincenty 5818
 Sliž Nataliâ Uladzimiraŭna 803, 3274, 7567, 8049
 Slovik Svätłana 5997
 Słúsar Oleg F. 2311
 Słabig Arkadiusz 3322, 10463, 10931
 Słabik Elżbieta 5963
 Słabińska Elżbieta 4800, 4920
 Słabosz-Palacz Katarzyna, przedm. 2449, 2450; red. 2449, 2450
 Słaboszowska Kalina 5103; red. 5103
 Słaby Agnieszka, przedm. 1873, 7540; red. 1873; wyd. 7540
 Słaby Łukasz 8512
 Słaby Teresa 11247
 Słapek Dariusz 5898
 Sław, pow. wschowski; gmina 4325
 Sławecki Michał 4571
 Sławecki Tadeusz, przedm. 6977
 Sławek zob. Wołomin
 Sławik Henryk 6731
 Sławinek zob. Lublin
 Sławińska Beata, współpr. 9900
 Sławińska Joanna 1317, 1318
 Sławiński Hipolit Władysław 6732
 Sławiński Piotr 4934, 6598, 6938
 Sławiński Ryszard 3695
 Sławiński Tomasz 2085, 5899; przedm. 2085; red. 2085
 Sławkowa Ewa 3787
 Sławków, pow. bieżański 4263
 Sławni znani i nieznani 5900
 Sławnikowice, ród 7505
 Sławno, woj. zachodniopomorskie 7154, 9884; powiat 8319; region 6980
 Sławsk, pow. koniński 4982
 Sławsk Wielki, pow. inowrocławski 5351
 Sławska Aniela 6733, 9089
 Sławski Franciszek 3791
 Słobodzian Tadeusz 10060
 Słobodziński Andrzej 4223
 Słoczyński Henryk Marek 739
 Słodki Maciej, red. 257
 Słodkowska Inka 1090
 Słodkowski Grzegorz 10993
 Słodkowski Piotr 1592, 4203; red. 4200
 Słodownik Lech 7148
 Słodowy Antoni 9661
 Słojewska-Kołodziejowa Halina 6734
 Słojkowska Katarzyna 5961, 7201
 Słomczyński Maciej 11075
 Słomiński Maciej 2341
 Słomiński Sebastian Mariusz 4490
 Słomka Bronisław 6735
 Słomka Krystian 8050
 Słomkowski Antoni 3622
 Słomska Joanna 2365
 Słomska-Nowak Justyna 1559; red. 1559
 Słomski Michał 8051
 Słomski Ryszard 319
 Słoniewska Anna 7109
 Słoniewski Michał 4935

- Słonim, Białoruś; region 3288
 Stonimski Antoni 9090
 Stoninka Jan, przedm. 6513
 Stoniowscy, rodzina 5740
 Stonka Małgorzata, red. 2424
 Stonka Robert 4642; współpr. 4642
 Stonowice, pow. kazimierski 7262
 Stoń Marek 2272, 7477
 Stońsk, pow. sulęciński 7155; region 7155
 Slopecka Aleksandra, red. 3599
 Słowacja 1327, 3081, 3219, 3249, 3281, 3594, 4460, 4496, 5009, 5161, 5612, 7092, 7179, 8172, 8944, 10134, 10754
 Słowacki Juliusz 2437, 2534, 3911, 5472, 8264, 8300, 8821, 9002
 Słowenia 2553, 3251, 3252, 8946
 Słowi Karol 3550
 Słowiak Jarema 414, 512, 3213, 3239
 Słowiańszczyzna, Słowianie 267, 740, 774, 831, 921, 1960, 1934, 2028, 2094, 2282, 2332, 2502, 2534, 2537, 2548, 2553, 2597, 2721, 2744, 2828, 2843, 2844, 2967, 3212, 3223, 3287, 3294, 3791, 3907, 3973, 4680, 5137, 5421, 5443, 5634, 7321, 7415, 7428, 7432, 7442, 7446, 7516, 8151, 8216, 8597, 8727, 10634, 10895; Wschodnia 3787; Zachodnia 139, 4671
 Słowik Józef 3699, 6650
 Słowik Olga 2534
 Słowiński Konrad 4936
 Słowiński Przemysław 2590, 3467, 5901, 5987
 Słowiński Sławomir 2341
 Słownik architektów i budowniczych środowiska warszawskiego 5902
 Słownik biograficzny Południowego Podlasia 5903
 Słownik biograficzny powiatu toruńskiego 5904
 Słownik biograficzny techników polskich 5905
 Słownik gwar śląskich 80
 Słownik gwary lwowskiej Kazimierza Roberta Schleyena 3803
 Słownik historii doktryn politycznych 81
 Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego 2249
 Słownik historyczno-geograficzny ziemi liwskiej w średniowieczu 2250
 Słownik języka mieszkańców okolic Czerniejewa 82
 Słownik języka mieszkańców ziemi łukowskiej 83
 Słownik powstań śląskich 84
 Słownik stereotypów i symboli ludowych 85
 Słowo Ludu 5601
 Słowo Polskie (Lwów) 9436
 Słowo Powszechne 10855
 Słuck, Białoruś 7739, 7817
 Słucz, prawy dopływ Horynia; region 9896
 Sługocka Ewa, red. 3758
 Sługocki Ryszard 9091
 Słupca, woj. wielkopolskie; region 1813
 Słupca, pow. sandomierski 7242
 Słupecki Leszek 2502, 3298
 Słupecki Tadeusz 10825
 Słupia, rzeka 3936
 Słupianek Agnieszka 6964
 Słupsk, woj. pomorskie 526, 569, 3289, 3518, 3547, 3936, 5184, 5341, 7130, 8085, 10636, 11037; księstwo 7498; powiat 3294, 4911; region 5184
 Słupski Jacek, tl. 3513
 Słupski Paweł, oprac. 7102
 Służba Zdrowia 10782
 Służebniczki 3430, 5545
 Służebniczki dębickie 11324
 Służew zob. Warszawa
 Słysz-Szczuczka Katarzyna 1017
 Smaga Daniel 5595
 Smagała Piotr, pseud. Sroka 5990
 Smajewski Michał zob. Sima Michel
 Smakulska Joanna 2503
 Smakulski Wojciech 2209
 Smalānčuk Alāksandr Fēdaravič 1934, 6726; przedm. 5997; red. 5636, 5997
 Smalānčuk Ales' zob. Smalānčuk Alāksandr Fēdaravič
 Smarzewski Wojciech 5612
 Smentek Szymon 3294
 Smerekivka, Ukraina 4696
 Smetana Józef 9258
 Smiatacz Agnieszka 2589
 Śmigelskytė-Stukienė Ramunė 8856
 Smirmov Andrij 10215
 Smirmov Ūrij 5513, 8857
 Smith Adam 2667
 Smith Ian Haydn 1804
 Smoczyński Marcin 915, 990, 5048
 Smoczyński Rafał 2412
 Smogorzewska Anna 2376, 2379
 Smolak Marzena 1414, 4204
 Smolak Wincenty 6736
 Smolana Krzysztof 4077; oprac. 1337
 Smolar Aleksander 10373
 Smolar Grzegorz 10373
 Smolarska Zofia 4467
 Smolek Joachim 5407
 Smoleń Andrzej 5514, 5515
 Smoleń Władysław 5329
 Smoleń-Sidyk Marta 872
 Smoleńscy, rodzina 9901
 Smoleńsk, Rosja 3288, 7656, 11319
 Smoleński Jędrzej 881
 Smoleński Stanisław 9901
 Smoler Jan Arnošt 2717
 Smolice, pow. krotoszyński 7045
 Smolińska Marta 4128
 Smolińska Teresa, red. 2446
 Smoliński Aleksander 821, 3288, 5154, 5186, 5262, 5263, 8944, 9627, 9628
 Smoliński Józef 5264, 10216, 10217
 Smoliński Marek 3298, 7478, 7479
 Smoliński Mariusz 4127; red. 4127
 Smolis Elżbieta, red. 3758
 Smolis Michał 4467; red. 4467
 Smolka Stanisław 739, 739, 822
 Smolnica, pow. myśliborski 7456
 Smolnik, pow. bieszczadzki 4371
 Smolniki, pow. iławski 2212
 Smolorz Dawid 1474; tl. 5675
 Smolorz Roman 3214
 Smoluchowski Marian 3481, 8265
 Smoła Marek 6531, 8052
 Smoła Stefan 6810
 Smoła-Franke Brygida 4878
 Smołuca Janusz 715, 4957, 5472, 7992; red. 4957
 Smołuca-Sładkowska Agnieszka 2130; red. 2130
 Smorzewski Łukasz 2640
 Smosarscy, rodzina 5936
 Smoter Marcin 8858
 Smoter-Grzeszkiewicz Regina 5906, 5907
 Smólczyńska Marta 11325
 Smółka Grzegorz, tl. 8713
 Smółka-Antkowiak Emilia 7258
 Smuda Marek 883, 902, 903
 Smukała zob. Bydgoszcz
 Smulski Jerzy 10711, 11326
 Smułkowa Elżbieta, red. 3767; uzup. 3767
 Smuta v Rossii i Potop v Reči Pospolitoj 8053
 Smyk Anita 2567, 2811
 Smykała Piotr 4937
 Smykowski Mikołaj 1923
 Smyrgała Dominik 5129, 5265
 Smyrna zob. Izmir
 Smywińska-Pohl Anna 2581
 Snapkowski Uladzimir Eūdakimavič 5175
 Snoch Joachim 7802
 Snopek Jerzy 3958; przedm. 3958; red. 3958
 Snopko Jan 7060, 8297; rec. 8778; red. 8297
 Snorri Sturluson 3298
 Snyder Timothy 796
 Sobalak Tomasz M. 4969
 Sobańska Alicja 4043
 Sobańska Emilia 7646
 Sobańska Karolina Rozalia Tekla 6737
 Sobański Feliks 1523
 Sobaszkievicz Dorota 1553
 Sobaszkievicz Paweł 1553
 Sobczak Antoni Krzysztof 5226, 9735

- Sobczak Dariusz 4557
 Sobczak Jerzy 8512
 Sobczak Kornelia 10994
 Sobczak Marzena 4938
 Sobczak Michał 3160
 Sobczak Ryszard 9979
 Sobczak Witold 2636
 Sobczak-Gieraga Beata, red. 7115
 Sobczak-Jaskulska Renata 8031
 Sobczak-Waliś Monika 6576
 Sobczyk Jadwiga 5908
 Sobczyk Dominik 1914
 Sobczyk Joanna 1511
 Sobczyk Maciej 3005
 Sobczyk Marek 2641
 Sobczyk Martyna, red. 1490
 Sobczyk Paweł 5130
 Sobczyńska-Szczepańska Mirosława 8054; rec. 8327
 Sobczyński Marek 3936, 5161
 Sobeccy, rodzina 5909
 Sobecka Grażyna, tł. 4116
 Sobecki Antoni 6738
 Sobecki Włodzimierz 5909
 Sobeczko Helmut Jan 5318
 Sobek Adrian, wyd. 8210, 8220
 Sobelman Michał 10311
 Sobibór, pow. włodawski; obóz 1814, 1865
 Sobiczewski Hubert 5910
 Sobiech Janusz 5516
 Sobiech Marcin, il. 7681
 Sobiecka Anna 7130
 Sobiepany, pow. łaski 4898
 Sobieraj Iwona 1904
 Sobieraj Jarosław 2365
 Sobieraj Maciej 3297, 4214, 5588; przedm. 9040
 Sobieraj Michał 9629
 Sobieraj Radosław, red. 2365
 Sobieraj Sławomir 9217
 Sobieraj Tomasz 3941; oprac. 3942
 Sobieraj Zdzisław 7143
 Sobierajska Antonina 4573, 4573
 Sobierajski Aleksander 4573
 Sobierajski Mariusz Leszek 4573
 Sobiesiak Joanna 2896, 7480
 Sobieska Anna, przedm. 9636; red. 9636
 Sobieska Teresa Kunegunda zob. Teresa Kunegunda Sobieska, księżna bawarska
 Sobieski Aleksander Benedykt 7592, 8046
 Sobieski Jakub 3846, 5309, 7617, 7618, 8053
 Sobieski Jakub Ludwik 3288, 7592
 Sobiesławice, ród 2087
 Sobieszczany, pow. lubelski 5911
 Sobieszczkańscy, rodzina 5911
 Sobieszczkańska Elżbieta 944, 5911, 6739
 Sobieszczkański Józef 5911
 Sobieszczkański Maciej Stanisław 6739
 Sobieszczkański Rupert Kwiryn 944
 Sobieszczkański Wojciech 5911
 Sobieszek Kazimierz 6977
 Sobieszek Tadeusz 10118
 Sobisz Marek 7204
 Sobisz Zbigniew 4387, 6980, 7046
 Sobkowiak-Tabaka Iwona 7275, 7283
 Sobkowski Jarosław 9193
 Sobkowski Jerzy 3736
 Sobłowska, pow. żywiecki 8237
 Soboczyński Łukasz 3700
 Sobol Eugeniusz 3900
 Sobolewska Katarzyna 3787, 3944
 Sobolewska Maria 9902
 Sobolewska Monika 3772
 Sobolewski Andrzej, oprac. 10685
 Sobolewski Jan 9092
 Sobolewski Tadeusz 4486, 4504, 5565, 10410
 Sobolewski Władysław 5839
 Sobolska Maria 10411
 Sobolski Bolesław 10412
 Soboń Marcin 3332; red. 5137
 Soboń Tadeusz 6516
 Soborska-Zielińska Anna 9544
 Sobota Aleksandra 3764
 Sobota-Liwoch Katarzyna 1551
 Sobotka Piotr 3791
 Sobotková Marie 3901
 Sobski Marek 3215
 Sobstyl Katarzyna 3772
 Socha Miłosz 9903
 Sochacka Anna 3298, 7481
 Sochacka Stanisława 10995
 Sochacka Urszula, współpr. 9827
 Sochacki Jarosław 2897; rec. 7402
 Sochaczew, woj. mazowieckie 5275, 5607; powiat 4832; region 4832
 Sochaj Andrzej 3319
 Sochoń Marcin 9307; współpr. 8895, 10236
 Socza, rzeka we Włoszech i Słowenii 8946
 Soćko Adam 4214
 Sodel Ryszard 5266
 Sofia 967
 Sofsky Wolfgang 10218
 Soja Roman 2245, 6489
 Soja-Tońska Joanna, przedm. 2425
 Sojak-Borodo Aleksandra 4403
 Sojda Grzegorz 10996
 Sokal, Ukraina 5861, 6945
 Sokal Joanna Katarzyna 421
 Sokalska Małgorzata 4530, 8859
 Sokalski Ireneusz 4079; przedm. 4079; red. 4079
 Sokirko Oleksij 5250
 Sokole, pow. białostocki 7156
 Sokolnicki Michał (ur. 1880) 8266
 Sokolnicki Michał (ur. 1970) 3346, 9630, 9631, 9632; rec. 4059
 Sokolova Lúdmila 3414
 Sokolowscy, rodzina 2066, 10408
 Sokołowska Alina 10408
 Sokołowska Anna 10408
 Sokołowska Dorota 6585
 Sokołowska Jolanta 8860
 Sokołowska Katarzyna Ewa 4544
 Sokołowska Małgorzata, tł. 5675
 Sokołowski Czesław 3621
 Sokołowski Dariusz 5049, 5050
 Sokołowski Dominik, przedm. 10351; wyd. 10351
 Sokołowski Maciej 2378
 Sokołowski Tadeusz 4939
 Sokołowski Tomasz 3659
 Sokołowski Wojciech 9865
 Sokołów Małopolski, pow. rzeszowski 553, 1170, 3254, 6956, 9710; dekanat 9709; region 3254, 8604
 Sokołów Podlaski, woj. mazowieckie 6599, 10583
 Sokołówka, Ukraina 7595
 Sokółka Urszula 3787
 Sokół Aneta, współpr. 5534
 Sokół Lech 4450, 4495
 Sokół Marika 462, 9633
 Sokół Stefan Franciszek 6740
 Sokół Wojciech 877, 3302, 11209
 Sokrates 8422
 Sokrates Scholastyk 2735
 Sokrates z Konstantynopola zob. Sokrates Scholastyk
 Sokulska Krystyna 2570
 Sokulski Mateusz 10997
 Sola Beata 3665
 Sola-Salamacha Nadia 1847
 Solak-Zewicka Mieczysława, tł. 9106
 Solarska Barbara 11327
 Solarski Bolesław 4940
 Solarz Franciszek 1151
 Solarz Jędrzej 1039
 Solarz Lucyna 1142
 Solarz Mariusz 1873
 Solarz Olga 2491, 5172
 Solarzowa Zofia, pseud. Chrzestna 5082
 Solca, lewy dopływ Mereczanki 7157
 Soldat Robert 8861
 Soldenhoff Aleksander 6741
 Soldenhoff Tomasz 6741
 Solc Kujawski, pow. bydgoski 1223, 1688, 1838
 Solecki Andrzej, współpr. 9799, 9800, 10325
 Solecki Rafał 1960; przedm. 1960; red. 1960
 Solcownicy, Litwa; gmina 7157
 Solidarność Instytutu Geologicznego 10413
 Solignac Pierre Joseph de 803
 Solikowski Jan Dymitr 7619, 8032
 Solilak Stanisław 11172
 Solina, pow. leski 7158
 Solinus Gajusz Juliusz 2537

- Soliński Krzysztof, oprac. 1214
 Solodov Denis 4997
 Solska Ewa 671
 Solska Irena 4487
 Solska Joanna 10998
 Solski Ludwik (właśc. Ludwik Napoleon Karol Sosnowski) 5900, 10414
 Solski Tadeusz 4140
 Solski Waclaw 10711
 Solski Zbigniew Władysław 3892, 4450
 Solżenicyn Aleksandr Isaewič 1934, 3174
 Soła, prawy dopływ Wisły 10284
 Sołdra-Gwiżdż Teresa 2417, 7179
 Sołek, pow. opoczyński 2386
 Sołga Przemysław, rec. 799, 10037, 11087
 Sołjan Izabela 5161, 10023
 Sołobodowski Józef Kazimierz 6742
 Sołobodowski Marian 1593
 Sołodko Anna 7237
 Sołtan-Lipska Aleksandra 823, 6532
 Sołtys Angela 4127, 4205, 4206
 Sołtys Bożena, oprac. 345
 Sołtysiak Arkadiusz 2379
 Sołtysiak Grzegorz 5151
 Sołtysiak Arkadiusz 9634
 Sołtysik Maria Jolanta, red. 4246
 Sołyga Stanisław 6639
 Sommaruga Claudio 10204
 Somo Sierra, Hiszpania 5249, 5282
 Sompolno, pow. koniński 6365
 Soms Henrihs 4737
 Sonak Dariusz, red. 11241
 Sondel Janusz 5046, 5046, 6743
 Sondel-Cedarmas Joanna 5046
 Sondel-Maciejewska Karolina 5046
 Sopiński Gerard 7046
 Sopoćko Michał zob. Michał Sopoćko, bł.
 Sopot, woj. pomorskie 396, 1226, 1549, 2233, 4225, 4455, 5486, 6007, 6222, 6239, 6734, 9389, 9772, 9990, 10319, 10368, 10384, 10550, 10713, 10896, 11059
 Soprych Jacek 5330; red. 5330
 Sorabowie 4062
 Sorel Albert 824
 Sorescu-Iudean Oana, rec. 8082
 Sorka Kamil 2812, 2813
 Soroka Jakub 2251
 Soroka Paweł 5164
 Sorys Stanisław 1858
 Sosień Barbara 3972
 Sosińska Florentyna 5749
 Sosna Urszula 9904
 Sosnkowski Aleksander 5266
 Sosnowiec, woj. śląskie 1550, 1551, 3695, 4411, 5334, 5490, 5546, 6321, 7159; parafia 10341; Zagórze 10341
 Sosnowiecka diecezja 5546
 Sosnowska Anna (1905–1997) 10414
 Sosnowska Anna, rec. 1879
 Sosnowska Joanna 3601, 3707, 8862, 9610, 9635
 Sosnowska Joanna M., oprac. 8184; przedm. 8184; red. 4151
 Sosnowska Monika 2577
 Sosnowska Natalia 5588
 Sosnowski Flor 8697
 Sosnowski Grzegorz 8697
 Sosnowski Jerzy (ur. 1896) 9441
 Sosnowski Jerzy 5812
 Sosnowski Kajetan 4088
 Sosnowski Ludwik Napoleon Karol zob. Ludwik Solski
 Sosnowski Miłosz 2020; przedm. 1190; red. 1190
 Sosnowski Roman 1152
 Sossa Rostislav Ivanovič 2276
 Soszyński Jacek 477, 4032
 Sośnierz Sławomir 4438
 Sotwin Robert 10999
 Sowa Jan Jerzy 5565, 8055; oprac. 7592; red. 7592
 Sowa Paweł 5226
 Sowała Adriana 4333
 Sowienki, pow. poznański 4686
 Sowierszenko Joanna 3525
 Sowina Urszula 4941
 Sowińska Halina 3660
 Sowińska Iwona 4460; red. 4460
 Sowińska Renata, rec. 6102
 Sowiński Emil 10955
 Sowiński Paweł 10942
 Sowiński Zdzisław 1741; fot. 1741
 Sójka-Zielińska Katarzyna 6744, 6745
 Spalla Erminio 3835
 Spała, pow. tomaszowski, woj. łódzkie 7186
 Spalek Robert 5186, 11000, 11154
 Sparta 2804, 10541
 Spartakus 2748
 Spasowicz Włodzimierz, oprac. 7603; współpr. 7561
 Spaściak Feliks 7221
 Specht Roman 3440
 Specjalna księga gończa dla Polski 9905
 Specjalski Ryszard 7059; przedm. 7059
 Speer Christian, oprac. 7291
 Spencer Herbert 2667
 Sperka Jerzy 2083, 3298; red. 289, 3298
 Sperscy, rodzina 5912
 Sperski Marek 5912
 Spichalski Szymon 4490
 Spiczyn, pow. łączyński 4711
 Spiegel Renia 9906
 Spielvogel Izabela 4388
 Spieralska-Kasprzyk Beata 2814
 Spies Peter Dirk 8056
 Spinek Anna 2378
 Spinn Anna, red. 5705
 Spisz 2427, 3797, 5009, 5801, 8090, 10134
 Spitsbergen, wyspa norweska 3438
 Split, Chorwacja 4333
 Spodar Dagmara 4942
 Spodaryk Mikołaj 493
 Spojrzenia nie tylko na wschód 5173
 Spojrzenie z ukosa 9636
 Społeczeństwo, kultura, wychowanie 3701
 Społeczna, religijna i kulturalna aktywność mieszkańców Jastkowa 7023
 Społeczne Archiwum Warszawy 1742
 Społeczny ruch naukowy w Polsce 3485
 Spooner Lysander 2667
 Sporek Paweł 3835
 Sporyń Tomasz 3006
 Spółdzielczość mieszkaniowa w Częstochowie 4943
 Spóz Andrzej, przedm. 1147
 Spraski Edward 4629
 Spratek Daniel 5327
 Sprawozdania Towarzystwa Naukowego w Toruniu 345
 Sprawozdanie z działalności Wyższego Seminarium Duchownego 10415
 Sprawozdanie merytoryczne z działalności Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu 1254
 Sprawozdanie z działalności Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie 1153
 Sprawozdanie z działalności IHN PAN w 2018 r. 320
 Sprawozdanie z działalności w zakresie ochrony zabytków archeologicznych na terenie woj. lubelskiego 1982
 Sprawozdanie z obchodów Jubileuszu 200-lecia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich 1208
 Sprawozdanie z posiedzeń Zespołu Demografii Historycznej Komitetu Nauk Demograficznych PAN 322
 Sprawozdanie z uroczystości wręczenia Panu Prof. dr. hab. Wacławowi Uruszcakowi ORDO SANCTI 633
 Sprawozdanie z wręczenia Nagrody im. W. Felczaka i H. Wereszyckiego 634
 Sprengel Bolesław 4997, 5225, 5913, 9735
 Spręcowo, pow. olsztyński 11241
 Springwald Robert 5232
 Sprutta Justyna 2686, 2815
 Spustek Henryk 11227
 Spuś Helena 10157
 Spuścizny – co po nas zostaje 1028
 Sput Piotr 8057, 8058; rec. 77, 8863
 Sput Renata 4078

- Spychała Aleksander 7768
 Spychała Dariusz 4028; red. 4028
 Spychała Krzysztof 3341
 Spychała Zdzisław 3665
 Spycimierz, pow. poddębicki 2495
 Spyra Bronisława 5862, 6746
 Spyra Janusz 803, 5327, 5914, 6178, 8343, 8863
 Šrajnerowa-Bocheńska Maja, tl. 1708
 Srebrakowski Aleksander 5173; red. 5173
 Srebrenica, Bośnia i Hercegowina 3116
 Srebrna Góra, pow. ząbkowicki 5253
 Sremska Mitrovica, Serbia 2903, 2904
 Srholec-Skórzeńska Joanna 7446
 Sribnák Igor Volodimirovič 2021, 5250
 Srodecki Paul 2642
 Srogosz Tadeusz 3288, 3467; rec. 693, 3503, 5872
 Sroka Danuta M., red. 1659
 Sroka Jan 2697, 6980, 7154; red. 6980
 Sroka Kazimierz 11001
 Sroka Łukasz Tomasz 6221
 Sroka Marcin 11002, 11003
 Sroka Stanisław Andrzej 3281, 3298, 5915; wyd. 7554
 Sromek Teresa, tl. 1424
 Sroślak Kamila 428
 Srp Karel 1493; red. 1493
 Stabińska Jadwiga 10219
 Stabro Stanisław, przedm. 10397
 Stacewicz-Podlipska Joanna 4495; red. 4495
 Stach Stephan, rec. 1279
 Stachański Damian, rec. 10005
 Stacherski Remigiusz 5749
 Stachewicz Krzysztof 5517
 Stachiewicz Julian 710
 Stachira Zenon 4088
 Stachnik Józef 3631
 Stachnik Paweł 5249
 Stachoń Bolesław Feliks 6747
 Stachoń Jan 6748
 Stachowiak Andrzej 1915, 7130
 Stachowiak Izabela 3746
 Stachowiak Paweł 7166
 Stachowicz Michał 4135
 Stachowski Ryszard 3470
 Stachówna Grażyna 4460, 4486
 Stachura Edward 3962
 Stachura Michał 2537; red. 2537
 Stachura Sebastian 4563
 Stachura-Bogusławska Anna 4517
 Stachura-Lupa Renata 8864, 8865, 8866
 Stachyra Halina 7062
 Stackelberg Otto Magnus von 7556
 Stadion Śląski – kocioł czarownic 4630
 Stadnicka Bernadetta 4333
 Stadnicki Andrzej 3281
 Stadnicki Władysław 4216
 Stadniczeńko Stanisław Leszek, red. 5055
 Stadnik Ivanna, wyd. 7595
 Stahn August 5292; oprac. 5292
 Stajer Ireneusz 5642
 Staklo Vadim A. 5186
 Stala Józef 5329
 Stalin Iosif Vissarionovič 3047, 3245, 5186, 10288, 10610
 Stalinogrodzkie województwo 10853
 Staliūnas Darius 3332, 5111
 Stalończyk Lucyna 11328
 Stalończyk Monika 8297
 Stalowa Wola, woj. podkarpackie 4534, 4715, 7160, 7161, 9071, 10020, 10745, 11001; Charzewice 5746; region 1822; Rozwadów 7161
 Stalość i zmienność w biografii 672
 Stambolija Nebojša 3282; przedm. 3282; red. 3282
 Stambuł, Turcja 484, 1428, 2537, 2548, 2550, 2765, 2797, 2894, 2924, 3367, 5149, 7862, 7913, 8170
 Stamirowscy, rodzina 5765
 Stamm Agnieszka 2423
 Stan Wojciech 5406
 Stanaszek Bogdan 5332, 5916; red. 5332
 Stanaszek Łukasz Maurycy 1960, 2084, 7283
 Stanek Aleksandra 2565
 Stanek Barbara 5546
 Stanek Józef zob. Józef Stanek, bl.
 Stanek Maciej 7482
 Stanek Piotr 6469
 Stanaszek Michał 7214
 Staniątki, pow. wielicki 1873
 Stanielewicz Marek, red. 1621
 Staniewska Anna 3280
 Stanik Natalia 9907
 Stanik Stanisław 6385, 11004
 Stanilewicz Karolina 4187
 Stanisławskij Konstantin Sergeevič 4467
 Stanisław August Poniatowski 1779, 1807, 2219, 3275, 3288, 4127, 4279, 5660, 7556, 7597, 7620, 7657, 7698, 7971, 8070
 Stanisław Kamiński 3486
 Stanisław Kostka, św. 5447
 Stanisław Leszczyński 3288, 7605, 7712, 7715, 7716
 Stanisław Moniuszko. Album 1743
 Stanisław Moryto in memoriam 6515
 Stanisław Senisson. Pionierzy Nowej Huty 1506
 Stanisław Tarnowski 3942
 Stanisław ze Szczepanowa, św. 2007
 Stanisławice, pow. bocheński 2377
 Stanisławice, stan. 9 i 10, pow. bocheński 2377
 Stanisławowskie województwo 6740, 9018, 9296, 9718
 Stanisławów zob. Ivano-Frankiv's'k
 Stanisławów, pow. miński 1943
 Stanisławski Błażej 7483
 Stanisławski Krzysztof 1590
 Stanisławski Zbigniew 2143
 Stanis Agata 2492
 Stanis Marek 3943
 Staniszewo, pow. kartuski 5502
 Staniszeńska Maria Kazimiera 4207
 Staniszeński Arkadiusz 6994
 Staniszeński Edmund 6749
 Staniszeński Hubert, red. 3636
 Staniszeński Mieczysław, przedm. 5956
 Staniszkis Jadwiga 5149, 10870
 Stankauskaitė Jurgita 7206; przedm. 7206; red. 7206
 Stankevič Adam 406, 8059
 Stankevič Barbara 5175
 Stankiewicz Aleksander 4389, 8031
 Stankiewicz Antoni 3834
 Stankiewicz Beata 1490
 Stankiewicz Danuta 4545
 Stankiewicz Gabriela 4490
 Stankiewicz Grażyna 4214
 Stankiewicz Jarosław 3216
 Stankiewicz Krzysztof 11173
 Stankiewicz Małgorzata, współpr. 8895, 10236
 Stankiewicz Marcin 2738
 Stankiewicz Zygmunt 6750
 Stankowiak Edward 1744
 Stankowska Agata 5604
 Stankowska Natalia 3497
 Stanny Katarzyna 5917
 Stanny Monika 36, 4739, 4740; red. 4739, 4740
 Stano Bernadeta 4173, 11005
 Stanovič Inja 8867
 Stanowisko Biała 26 gm. Trzcianka woj. wielkopolskie 2378
 Stanowska Elżbieta, red. 7042
 Stanuch Stanisław 3946
 Stanuch Zbigniew 529, 578, 10567, 10745, 10943; przedm. 9802; red. 10567; wyd. 9802
 Stanulewicz Maksymilian 3659
 Stany Zjednoczone Ameryki 400, 653, 999, 1424, 1468, 2006, 2355, 2534, 2542, 2546, 2550, 2553, 2572, 2573, 2608, 2634, 2654, 2667, 2920, 2921, 2928, 2931, 2934, 2942, 2976, 2984, 3006, 3021, 3025, 3038, 3040, 3044, 3066, 3093, 3098, 3111, 3112, 3113, 3121, 3122, 3141, 3152, 3153, 3159, 3180, 3201, 3202, 3203, 3204, 3206, 3239, 3240, 3296, 3333, 3369, 3378, 3396, 3398, 3408, 3417, 3427,

- 4071, 4460, 4490, 4527, 4735, 4811, 5066, 5073, 5091, 5092, 5137, 5140, 5173, 5181, 5265, 5666, 5767, 6024, 6048, 6082, 6451, 6541, 6924, 7129, 8217, 8297, 8334, 8453, 8525, 8565, 8604, 8632, 8655, 8966, 9035, 9086, 9388, 9399, 9416, 9550, 9648, 9790, 9832, 9845, 9857, 9926, 10343, 10359, 10362, 10589, 10596, 10693, 10912, 10942, 10970, 10981, 11237
- Stańczuk Tomasz 6914
 Stańczyk Ewa 1177, 5565
 Stańczyk Henryk 10220, 11006
 Stańczyk Marcin 4555
 Stańczyk Marta 4460
 Stańczyk Mieczysław 10551
 Stańczyk Piotr 9637
 Stańczyk Sebastian 7709
 Stańczyk Władysław 7045
 Stańczyk Zbigniew 10, 11
 Stańkowski Bogdan 3702
 Stara Błotnica, pow. białobrzeski 1647
 Stara Dongola, Sudan 4333
 Stara Kopalnia w Wałbrzychu 1374
 Stara Kuźnica zob. Ruda Śląska
 Stara Wieś, pow. brzozowski 8645
 Starachowice, woj. świętokrzyskie 10993
 Starakiewicz Maja 1242
 Starczewska-Wojnar Aleksandra 3777, 5472, 7209, 7210
 Starczewski Dariusz 4438
 Starczewski Mieczysław 6981
 Stare Babice, pow. warszawski zachodni; gmina 1171
 Stare Brusno, nieistniejąca wieś w pow. lubaczowskim 4259
 Stare druki XVIII wieku w zbiorach 1175
 Stare Hołowczyce, pow. łosicki; gmina 10566
 Stare Miasto zob. Elbląg
 Stare Przedmieście zob. Gdańsk
 Stare Tarnowice zob. Tarnowskie Góry
 Stare Wasiliszki, Białoruś 3290
 Starejki Ewelina 4438
 Starek Anna 1121
 Starek Elżbieta 2035
 Staręga Magdalena 3353
 Staręgowski Bartosz 5252, 8060; rec. 2056, 5032
 Stargard, woj. zachodniopomorskie 268, 441, 1066, 3738, 4666, 4698, 4704, 4705, 7525; księstwo 7498
 Stargardia 268
 Starnawska Maria 7432
 Starobielsk, Ukraina 5149, 10186; obóz 10092
- Starogard Gdański, woj. pomorskie; region 10100
 Staroń Mateusz 5174
 Starosta Danuta, red. 3695
 Starowiejska Ewa 4467
 Starowiejski Marek 1190
 Starownik Agata 4208
 Starski Michał 7484
 Stary Sambor, Ukraina 6279
 Stary Sącz, pow. nowosądecki 4326, 4361, 4570, 4815, 5394, 6039, 7162, 8192, 8474, 10440; gmina 7162; region 7162
 Stary Targ, pow. sztumski 3539
 Stary Żywiec zob. Żywiec
 Stary-Zdrój zob. Wałbrzych
 Starygród, pow. krotoszyński 7045
 Starzeński Michał 7621
 Starzomski Adrian 1718
 Starzyk-Sulejewska Joanna, przedm. 5152; red. 5152
 Starzyński Marcin 59; przedm. 7285; rec. 2852, 7342; red. 5331; współpr. 7588; wyd. 7285, 7292
 Starzyński Robert, red. 1625
 Starzyński Tadeusz 5839
 Stasch Georg 6982
 Stasiak Arkadiusz M. 3288
 Stasiak Robert, rec. 8250
 Stasiak Tamara 381
 Stasiewicz Krystyna 8061
 Stasiewski Zbigniew Andrzej 6124
 Stasińska Agata 4113
 Stasiński Józef Konstanty 627
 Stasioreczek Jacek 3291
 Stasiowska Ancilla 6474
 Stasiuk Andrzej 5565
 Staszak Jakub 9638
 Staszczak Bożena 4944
 Staszczak-Ciałowicz Małgorzata 2534
 Staszczak Muniék (właśc. Zygmunt Marek Staszczak) 4558
 Staszek Marcelina 1983
 Staszewska Justyna 1455
 Staszewski Janusz 8868
 Staszewski Stanisław 2342, 2449, 7952
 Staszów, woj. świętokrzyskie 4263, 4669; Staszówek 8622
 Staszówek zob. Staszów
 Staśkiewicz Łukasz 3289
 Staśkiewicz Michał E. 7188
 Staśkiewicz Wiesław 1192; red. 1192
 Statut Gminy Synagoidalnej w Pszczynie 8267
 Statut i regulamin Bractwa św. Anny w Warszawie 10416
 Stawarska-Rippel Anna 3217, 5016, 5051
 Stawarz Antoni 5801
 Stawecka Krystyna 8062; polem. 4143
 Stawecka Olga Leopoldyna 1454
- Stawek zob. Trześcińska
 Stawiak-Ososińska Małgorzata 3703, 3707
 Stawiarska Joanna 3704
 Stawicki Tomasz 9639
 Stawiguda, pow. olsztyński 9036
 Stawiska Małgorzata 8420
 Stawiski Maciej 5918
 Stawisko zob. Podkowa Leśna
 Stawiszynska Aneta 7076, 8869; rec. 8862
 Stawki, pow. węgorszewski 9036
 Stawniak Henryk 3635; przedm. 3635; red. 3635
 Stawoska-Jundziłł Bożena 3497
 Stawowy-Kawka Irena, red. 281, 2553
 Stawropol, Rosja 6051, 8192, 9763
 Stawski Mirosław 4449
 Stażewski Marek 5643
 Stebner Tadeusz 5154
 Stec Krzysztof 4596
 Stec Piotr 1231
 Stecik Urij 3275
 Stecko Justyna 10870; red. 10870
 Steczek Czerniawska Elżbieta 8870
 Steczek Lucyna 4432
 Steczek Łukasz 4559
 Steczko Iwona 412; red. 2437
 Steczkowska Janina, red. 1172
 Steczkowska Maria 2449
 Steele Philip Earl 3357
 Steenke Georg Jacob 2718
 Stefan I Święty, król węgierski 7364
 Stefan Banach. Niezwykłe życie i genialna matematyka 6026
 Stefan Batory 688, 2205, 2940, 5228, 5278, 7561, 7723
 Stefan Bolesław 3705
 Stefan Kątski (1898–1978). Historia nieznanego artysty 4209
 Stefan Korboński w obrazach słów 6355
 Stefan Łysik SVD (1908–1978) 5518
 Stefan Tomasz II, gospodarz mołdawski 3288
 Stefan Wincenty Frelichowski, bł. 5279, 5495
 Stefan Żeromski – twórca, działacz, obywatel 3944
 Stefanek Paweł 3296
 Stefani Remigiusz, red. 5654
 Stefaniak Łukasz 5309
 Stefaniak Piotr 2643, 5519, 5520, 7485
 Stefaniak Ryszard 5691, 9193; przedm. 5691; red. 5691, 9193
 Stefanek Janusz 4631
 Stefańska Bogna 1592
 Stefańska Dorota 5919
 Stefański Damian 7271
 Stefański Krzysztof 4105, 8305, 8306
 Stefański Łukasz 8871

- Stefański Marek 6403
 Steffen Wiktor 9924
 Stefko Kamil 6751
 Stegner Tadeusz 848, 1470, 4632, 5327, 5486, 6570
 Stehr Eliza 8872
 Stein Bruno 4517
 Stein Edyta zob. Teresa Benedykta od Krzyża, św.
 Steinbart Gotthelf Samuel 7166, 7682
 Steinbart Johann Christian 7166
 Steinbart Regina 7166
 Steinbart Siegmund 3592, 7166
 Steinbartowie, rodzina 7166
 Steinborn Bożena 11007
 Steinbornowie, rodzina 5154
 Steindorff Ludwig 7466
 Steiner Marta 2551
 Steiner Rudolf 5596
 Stekel Sabine, tl. 5165
 Steliga Teresa, red. 7184
 Stelmach Bolesław 4342
 Stelmach Michał 469
 Stelmach Miłosz 4460
 Stelmasiak Izabela 3547
 Stelmasiak Katarzyna 2542
 Stempin Agnieszka 1223, 7486
 Stempin Arkadiusz 5154
 Stempłowski Ryszard 3218
 Stempowski Jerzy 5085, 10328
 Stempowski Tomasz, rec. 1689; red. 1637, 1811
 Stenbock Gustaw Otto 7640
 Stenbock Magnus 7903
 Steno Michele 4230
 Stepančuk Ůrij 3274
 Štěpánek Kamil 825, 873, 1805
 Stephens John Lloyd 8789
 Stephenson Ian, tl. 9856
 Stepska-Kot Elżbieta 10417
 Sterling Władysław 3470
 Stern Alicja 9217
 Stern Jonasz 10565
 Sterna-Wachowiak Sergiusz 3956
 Sterniczuk Andrzej 5278
 Stetkiewicz Franciszek 5691
 Stetkiewicz Jan 5691
 Stetkiewicz Stanisław 5691
 Stetkiewicz Stefan 5691
 Stettner Milena 4878
 Steuer Antoni 5571
 Stębarsk, pow. ostródzki 3303
 Stępczyńska-Motył Wiktoria 4333
 Stępień Antoni B. 3462
 Stępień Bogdan 1160, 6022
 Stępień Danuta, red. 1596
 Stępień Józef, oprac. 5106; wyd. 5106
 Stępień Katarzyna 3461
 Stępień Leon 10969
 Stępień Maciej B. 5449
 Stępień Magdalena, red. 82
 Stępień Marek 5288
 Stępień Mirosława, tl. 3477
 Stępień Piotr, red. 3543
 Stępień Robert 2700
 Stępień Stanisław 3281; red. 9933
 Stępień Urszula 1231, 1806, 4216
 Stępień-Dąbrowska Aleksandra, rec. 6716
 Stępień-Kuczyńska Alicja 3302
 Stępiński Maciej 3659
 Stępkowska Karina 3497
 Stępkowski Krzysztof 5279; współpr. 5223; wyd. 9798
 Stępnik Ewa 10418
 Stępnik Krzysztof 6946
 Stępnik Leon 6752
 Stępnik Władysław 635, 944, 945, 946, 951, 962, 975, 9640; red. 98
 Stępnik-Minczewska Wanda 1307
 Stępniewska Hanna 5928; red. 5928
 Stępniewski Tomasz 5175; red. 5175
 Stępnik Andrzej 850; red. 4639
 Stępnik Tomasz 7520
 Stężycza, pow. rycki; region 7077
 Stieber Zdzisław 2315
 Stifelman Henryk 1960
 Stiller Jerzy, red. 5287
 Stinia Maria 739, 1908, 3706, 8873, 8874
 Sto dokumentów na stulecie 3264
 Sto lat na Wiejskiej 1192
 Sto lat polskiej oświaty 3707
 Sto lat śmiałych decyzji PKO 1745
 Sto lat ZSO 3708
 Stobiecki Rafał 826, 827, 828, 829, 850, 6405; oprac. 9100; rec. 9818; red. 2657; wyd. 10322
 Stobierna, pow. rzeszowski 6091
 Stobrawa Leon 4795
 Stoch Elżbieta 3936, 11008
 Stocka Anna 2542
 Stoczewska Barbara 2553, 2667
 Stodulski Stanisław 9093
 Stogowska Anna Maria 1049, 6459
 Stoiński Stefan Marian 4517
 Stojak Grażyna 2493, 6956
 Stojalowski Stanisław 5084
 Stojanović Branislava 3900
 Stojanowski Wojciech 3695, 3695
 Stojer Bruno 7178
 Stokłosa Magdalena 4945
 Stokłosa Marek, red. 3635
 Stolarczyk Ireneusz 5330
 Stolarczyk Mieczysław 5176
 Stolarczyk Stanisław 6753
 Stolarczyk Tomasz 1513, 3299, 4027, 4028, 7068, 7210, 8063, 8064, 8065, 8066
 Stolarska Maria 830
 Stolarski Kamil 2816
 Stolarz Barbara 1976, 1984, 1985, 4210, 4211; red. 294
 Stolarz Małgorzata 6646
 Stolicki Jarosław 739, 8067
 Stolkowski Feliks 7121
 Stoltmann Franciszek 6754
 Stoltmann Leon 6754, 7055
 Stołeczna, pow. gryfiński 7006
 Stołpce, Białoruś 6573
 Stołpce, pow. chełmski 7357, 7363
 Stomma Ludwik 11127
 Stomma Stanisław 5999
 Stonawa, Czechy 9351
 Stopa Roman 3477, 3791
 Stopczyński Waldemar 10221
 Stopińska-Pająk Agnieszka 3709
 Stopka Krzysztof 2644, 3342, 7041, 7446, 7487, 8068; red. 162, 194
 Stopka-Faktor Józefa 6988
 Stopyra Jan 10419, 10735
 Stories told around the fountain 2379
 Storożyński Alex 6370
 Störtkuhl Beate 1613, 9641; red. 1613
 Stos-Gale Zofia 2365
 Stosunki Polski z Litwą, Białorusią i Ukrainą 5175
 Stosunki polsko-niemieckie w ćwierćwiecze od podpisania Traktatu 5176
 Stosyk Stefan 5048
 Stoszek Andrzej 6755, 6756, 6756
 Stoszek Marek 6382
 Stotko Paweł 4390
 Stówesand Rafał 1673
 Stożek Anna Maria 4391
 Strabla, pow. bielski, woj. podlaskie 5377
 Stradom zob. Kraków
 Stradomski Jan 1193
 Stralano Paul 4142
 Strapagiel Dominik 8304
 Strapek František 3219
 Strasburg, Francja 4792
 Straszewska Maria 4105
 Straszewski Maurycy 3441, 3441
 Straszynska Anna 1916
 Straty wojenne Muzeum Okręgowego w Toruniu 1370
 Straty wojenne z lat 1939–1947 osób związanych z ziemią radzanowską 5920
 Stratyńska Magdalena 863
 Strauchold Grzegorz 5173, 10931, 10942, 11009; rec. 226, 3671, 7191, 11353
 Strauss Karl Friedrich 3083
 Strauss Krystian 9642; red. 1838
 Stravinskienė Vitalija 1904, 3279, 10222
 Straż 5292
 Štreit Jiřich 1543
 Strembski Piotr 997a
 Streng Henryk zob. Włodarski Marek
 Strenkowski Jarosław 1932
 Strepa Jakub zob. Jakub Strepa (Strzemie), bl.
 Strękowski Jan 3956
 Stroba Jerzy 6757
 Strobin Jarosław 2365, 4676
 Ströja, Szwecja 4235

- Strojna-Krzystanek Anna 3710
 Strojnowska Dorota, red. 1836
 Stroński Henryk 8742
 Stroszki, pow. wrzesiński 4684
 Stroynowski Andrzej 57, 3274, 3288, 7166
 Strożek Przemysław 3220
 Strózewo, pow. lipnowski 10205
 Stróżyk Leszek 1848
 Stróżyk Mateusz 7264
 Stróżyk Paweł 2114; przedm. 653; red. 653
 Stróżyński Marian 9908
 Struck Martin 8268
 Struck Ryszard 7022
 Struckmann Ubbo-Emmius 11318
 Strug Andrzej (właśc. Tadeusz Gałęcki) 5596, 8780
 Strugackij Arkadij Natanovič 3174
 Strugackij Boris Natanovič 3174
 Struk Tomasz 2210
 Struktura i działalność Sądu Diecezjalnego w Tarnowie 11010
 Struktura wyznaniowa diecezji lubelskiej 2514
 Struktury i kadra kierownicza urzędów bezpieczeństwa publicznego 5921
 Strumień, pow. cieszyński 4532, 5098
 Strumiłło Tadeusz 6758
 Strumiłowski Jan Paweł 5328, 5331
 Strunga Albina, tl. 1630
 Strussowie, rodzina 5765
 Struszyński Wacław 10185
 Straś Józef 5925
 Straś Stanisław 10080
 Strutyński Maciej 1904
 Strutyński Władysław 6341
 Struve Kai 3334; rec. 9422
 Strużycki Marian 11247
 Strużyńska Katarzyna 8069
 Strużyński Jerzy 5214
 Strużyński Marian zob. Reniak Marian
 Strycharcki Krzysztof 5177
 Strycharz-Bogacz Kinga 4554
 Stryj, Ukraina 9831
 Stryjek Tomasz 1917, 5149
 Stryjeńska Zofia 4187, 5814, 9165
 Strykowski Julian 3357, 6759, 10711
 Strykowski Krzysztof 3729; red. 211, 944, 983
 Stryjówka, Ukraina 5778
 Stryków, pow. zgierski; gmina 10254; region 10254
 Strzałka Marek 415, 424
 Strzałka Marta 4333
 Strzałkowski Jacek 2219, 5922
 Strzałkowski Krzysztof 6980
 Strzegom, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 5563, 7375, 10227
 Strzeja Szymon 2227
 Strzelce Krajeńskie, woj. lubuskie 3322
 Strzelce Opolskie, woj. opolskie 3777, 5187
 Strzelczyk Agata 8875
 Strzelczyk Jerzy 740, 831, 2548, 2719, 5807, 7450, 7488; red. 5807
 Strzelczyk Magdalena 4333
 Strzelec 5067
 Strzelecka Anna, tl. 3269
 Strzelecka Małgorzata 870; wyd. 3268
 Strzelecki Bolesław zob. Bolesław Strzelecki, bl.
 Strzelecki Michał 8876
 Strzelecki Paweł Edmund 5855, 8564
 Strzelecki Ryszard 1856, 5601, 5613; red. 5613
 Strzelino, pow. słupski 7432
 Strzelno, pow. mogileński 5043, 9774
 Strzemiński Stefan 6760
 Strzemieszyce Wielkie zob. Dąbrowa Górnicza
 Strzemiński Władysław 4034
 Strzeżek Tomasz 8877, 8878
 Strzepka Agnieszka 1746
 Strzyż Piotr 2898
 Strzyża zob. Gdańsk
 Strzyżew, pow. łukowski 7363
 Strzyżewice, pow. lubelski; region 1552
 Strzyżewska Małgorzata 6456
 Strzyżewski Czesław 2378
 Strzyżewski Mirosław, współr. 4656
 Strzyżowice, pow. będziński 1736
Strzyżowski Rocznik Muzealny 269
 Strzyżów, woj. podkarpackie 269, 3352, 3387, 4425, 5666, 8493, 8494, 8604, 9872, 10876; powiat 3388, 8604; region 5354, 5733
 Stuchlik-Surowiak Beata 8015
 Studenci i turystyka 4633
 Studencki Stanisław Mateusz 3470
 Studenna-Skrukwa Marta 2534
 Studenski Marek 8094
Studia Archiwalne 270
Studia Claromontana 271
Studia Electronica 4560
Studia Elckie 68, 69, 11250
 Studia genealogiczne 2085
Studia Historyczno-Wojakowe 272
Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej 273
Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce 274
Studia Judaica 275
Studia Lednickie 276, 11254
Studia Maritima 277
Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny 278
Studia Muzealno-Historyczne 279
Studia nad Faszyzmem i Zbrodniami Hitlerowskimi 767
 Studia nad odmiennością na przestrzeni dziejów 2645
 Studia nad sztuką renesansu i baroku 4212
Studia Niemcoznawcze 70, 6126
Studia Polonijne 280
Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne 281
 Studia z dziejów edukacji w Rzeczypospolitej 8070
 Studia z dziejów książki, bibliotek i prasy 4028
 Studia z dziejów Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie 5266
Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej 71
Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej 282
 Studia z teorii i historii wychowania 3711
Studia Zamkowe 283
Studia Zielonogórskie 284
Studia Źródłoznawcze 285, 630
 Studies on the christianisation of Europe 2899
 Studnia bez dna 9909
 Studniarek Michał, rec. 9818
 Studnicka-Mariańczyk Karolina 3274, 3275, 8389, 9192; wyd. 4962
 Studnicki Grzegorz 7180
 Studnicki Władysław 9094
 Studzianka, pow. biański 5949
 Studzianki, pow. białostocki 5249
 Studziński Tadeusz Witalis 6761
 Stuhr Maciej 4492
 Stulczewski Jarosław 1173, 6976, 7210, 11011; oprac. 1693; wyd. 9115
 Stulecie administracji rządowej w województwie lubelskim 1746
 Stulecie przywrócenia relacji dyplomatycznych Polska – Stolica Apostolska 5178
 Stulecie samorządu 5052
 Stulecie Traktatu Wersalskiego 9643
 Stulecie zapisane miłosierdziem 5521
 Stulgis Magdalena, rec. 7801
 Stupnicka Irena 6762
 Štúrovo, Słowacja 5249
 Sturyński Maciej 9644
 Stus Vasył' Semenovič 3174
 Susińska Ewa 3945
 Stutterheim Hans Heinrich von 7557
 Stutthof zob. Sztutowo
 Stwos Wit (właśc. Veit Stoss) 11107
 Stychareczuk Agnieszka, tl. 7543
 Styczeń Tadeusz 3492
 Stygajny, pow. braniewski 2548
 Styka Jan 1671
 Styka Konrad, red. 4371
 Styliński Jan 6763
 Styliński Marian 5329
 Stypa Hanna 2534
 Styrz Roman 9910
 Styrzecz Andrzej 6988

- Styria 8215
 Styrna Natasza 6065
 Styrna-Bartkiewicz Krystyna 11012
 Styszyńscy, rodzina 5923
 Styszyńska Anna 2241
 Styszyński Jan Cyprian 5923
 Styszyński Stefan 5923
 Subel Joanna 4517
 Sucha Beskidzka, woj. małopolskie 4432, 8342
 Suchan Marek 366
 Suchanek Henryk 6764
 Suchanówko, pow. stargardzki 2046
 Sucharkiewicz Katarzyna 6283, 6306
 Sucharski Henryk 5329
 Sucharski Tadeusz 3835, 10711
 Suchcitz Andrzej 2119, 5187, 11013
 Suchecka Paulina 1411
 Suchedniów, pow. skarżyski 1747, 7163; gmina 7163
 Suchedniów. Monografia historyczna miasta i gminy 7163
 Suchedniów. Zmienne – stałe 1747
 Suchocka Hanna 11215
 Suchocki Leon, pseud. Lwiątko 5990
 Suchocki Tadeusz 4596
 Suchocki Wojciech, oprac. 8258
 Suchodolski Patryk 1121
 Suchodolski Stanisław 621, 632, 2211, 2219, 7489
 Suchojad Henryk, przedm. 4216; red. 4216
 Suchojad Paweł 6765
 Suchon Gabrielle 2581
 Suchoń Filip 5267
 Suchostaw, Ukraina 7595
 Suchy Janusz 2646
 Suchy Las, pow. poznański 2332; gmina 7164
 Sudakiewicz Lidia B. 5522
 Sudan 3028; Południowy 3028
 Suderland Daniel 320
 Sudeckie Przedgórze 4334
 Sudety 1639, 1864, 4712, 10624; Wschodnie 4334, 4617
 Sudół Tomasz 10186
 Sudół Robert, tł. 9156
 Sudrowski Stanisław 8039
 Sudziński Ryszard 832, 3755
 Sueski Kanał 3239
 Sugalska Magdalena 2548
 Sugiera Małgorzata 1923
 Sujcecka Anna 3936
 Sujkowski Antoni 9197
 Sukiennicki Wiktor 5644
 Sukiennik Edgar 37, 8071
 Sula Dorota 3286, 10223
 Sulatycki Kazimierz 9095
 Sulechów, pow. zielonogórski 31, 3563, 3592, 3625, 7165, 7166; region 7166
 Sulechów na przestrzeni wieków 7166
 Sulej Ryszard 5924
 Suleja Włodzimierz 5066, 5187, 8879, 9223; rec. 3788; red. 8421
 Sulejewicz-Nowicka Monika, rec. 7217
 Sulejów, pow. piotrkowski 7340, 7454
 Sulejówek, pow. miński 1357, 2127
 Sulewska Renata 8072
 Sulęczyno, pow. kartuski 5347, 7546, 7841
 Sulich Paweł 9715
 Suligowski Jan Antoni 1998
 Sulikowski Wiktor 10420
 Sulima-Suryń Andrzej 3962
 Sulimierski Witold Zbigniew 6001
 Sulimirski Tadeusz 3364
 Sulimowicz Anna 9645
 Sulimowicz-Keruth Anna 1960, 2494
 Sulisławice, pow. sandomierski 4450, 4934
 Sulla Lucius Cornelius 2636
 Sulmierzyce, pow. krotoszyński 7045
 Suława Adam Radosław 10855
 Sułecki Szymon 4029, 7033
 Sułek Antoni 2393, 11014
 Sułek Ewa 3221
 Sułek Małgorzata 4572
 Sułek Róża, oprac. 2407
 Sułkowice, pow. myślenicki; gmina 7167
 Sułkowsy, ród 4194, 4957, 5488
 Sułkowska Małgorzata 1282
 Sułkowska Wanda, red. 8357
 Sułkowski Aleksander Józef 8098
 Sułkowski Aleksander Ludwik 9963
 Sułkowski Jan Nepomucen 3298
 Sułkowski Józef 3293
 Sułkowski Witold 11053
 Sumara Tomasz 5103, 9646, 9647
 Sumelka Ewa, red. 1761
 Sumiński Wiktor, pseud. Kropidło 6766
 Sumowska Alicja, oprac. 1561
 Sumowski Marcin 7490
 Supady Jerzy 321, 5925; rec. 2124
 Supeł Magdalena, red. 3900
 Supera-Markowska Maria 4900
 Superczyński Mateusz 1011, 1181, 4946
 Supernak Karolina 3298
 Superson Jarosław 5480; red. 5480
 Suplicka Agnieszka 3601, 3707
 Supranowicz Radosław 11329
 Supraśl, pow. białostocki 1210, 1358, 1451, 2029, 3985, 4089, 4116, 4143, 5376, 6448, 8062
 Supruniuk Anna 1562, 7402
 Supruniuk Mirosław Adam 1178, 1562; przedm. 3407; red. 103; wyd. 3407, 10458
 Supruniuk Monika, red. 4095
 Śurat Vasil' 8548
 Surdacki Marian 3281, 8073
 Surdej Mirosław 5990, 6572, 11015
 Surdyk-Fertsch Wiesława 868, 892, 893
 Surma Jan 5926
 Surma Zenon 5279
 Surma-Jończyk Elżbieta 6035
 Surmacz Beata, red. 5175
 Surmacz Małgorzata 5588, 5961
 Surmanowa Barbara z Wojewodzców 5927
 Surowiec Michał 4716
 Surowiecki Karol 6767
 Surzycka Jadwiga 6108, 6108; oprac. 6108
 Surzycki Jan Alfons 6108
 Surzycki Tomasz 6108
 Susiec, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 2455, 4251, 7763
 Suski Andrzej, oprac. 1126
 Suski Robert 2537; rec. 2556
 Süß Harald 2030
 Susza Jakub Jan 7838
 Suszcz Julita, tł. 11190
 Suszczyński Karol 1584
 Suszec, pow. pszczyński 4824, 5430
 Suślik Adam Stanisław 7127
 Sutton Antony C. 5200
 Suwalskie województwo 10974
 Suwałki, woj. podlaskie 223, 1172, 3677, 10745; gubernia 8413; Suwalszczyzna 5448, 7373, 8196, 8805
 Śwankmajer Jan 3201
 Swakoń Rafał 3487
 Swałtek-Niewińska Dagmara 9978
 Swarzewo, pow. pucki 5478
 Swarzędz, pow. poznański 5956; region 5956, 7168
 Swebowie 2894
 Swetoniusz (właśc. Caius Suetonius Tranquillus) 2645
 Śwędrowski Jerzy 5523; rec. 5333
 Śwędrowski Michał, red. 8767
 Świeżawski Aleksander 5807
 Świeżawski Stefan 5999
 Swinarski Konrad 4438, 5900
 Switat Mustafa 7442; red. 7442
 Swoboda Tomasz 1494
 Śwół Jan 4634
 Syberia 5, 769, 1245, 1598, 1904, 2381, 3260, 3297, 3402, 3419, 3467, 4160, 4331, 5132, 5173, 5699, 5975, 5989, 6170, 8180, 8189, 8255, 8282, 8328, 8369, 8506, 8535, 8537, 8540, 8796, 8925, 8997, 9040, 9066, 9648, 9760, 9770, 9790, 9791, 9831, 9839, 9854, 9881, 9902, 9907, 9917, 9920, 9923, 9931, 9942, 10074, 10094, 10112, 10224, 10303, 11233, 11302; Zachodnia 5472, 8282,
 Syberyjska diecezja 3297

- Syberyjskie dzieci Cesarzowej Japonii 9648
- Sychowicz Krzysztof 5066, 5456, 5979, 10463, 10745; przedm. 5979; red. 5979
- Sychowski Stanisław 6768, 7192
- Sychta Stefania 6001
- Sycylia 2537, 2548, 3291
- Syczewski Marcin 2342
- Sydonia Katarzyna, księżna cieszyńska 5488
- Sydor Paweł 2667, 2668
- Sygowski Paweł 2042, 4173, 4214, 5588
- Sykała Andrzej 4908, 4947
- Sykulski Jacek 4545
- Sykuła Łukasz 5480
- Sylburska Aleksandra 466
- Sylwester II, papież 2719
- Sylwestrowicz Janina 6769
- Sylwestrowicz Józef 6770
- Sylwestrzak Andrzej 2666, 5139, 9649
- Sylwestrzak Małgorzata 3357, 5949
- Sylwetki członków TNS 395
- Sylwetki profesorów Wydziału Leśnego Uniwersytetu Rolniczego 5928
- Sylwetki Żydów lubelskich 5929
- Symeon I Wielki, car bułgarski 2537
- Symonowicz, kupiec 7790
- Symplicjusz od św. Teresy od Dzieciątka Jezus zob. Bałys Ireneusz (Symplicjusz od św. Teresy od Dzieciątka Jezus) 6024
- Sympozjum z okazji 100-lecia niepodległości Leszna 9650
- Syndoman Robert 10225
- Synoradzka Anna 3901
- Synoradzki Michał 8395, 8396
- Synowiec Andrzej 11016
- Synowiec Damian 5338
- Synowiec Helena 7032
- Synowiec Michał 3222
- Sypczuk Piotr 4105
- Sypek Antoni 6647, 8880
- Sypek Wojciech 6134, 6449; rec. 8472, 8919
- Sypieniowie, rodzina 5931
- Sypień Jacek 1980, 5546, 5930, 6031; red. 141, 1980
- Sypień Mieczysław 5931
- Sypniewo, pow. złotowski 2511; parafia 2511
- Sypniewski Tomasz 5226, 9651, 9652
- Syrena 11050
- Syria 2379, 2729, 3171, 3240, 4310
- Syrnicka Krystyna 4264
- Syrnyk Jarosław 5173, 10463, 10931, 10942; przedm. 10463; red. 10463, 10942
- Syrokomla Władysław, przedm. 7619; tł. 7617, 7619; wyd. 7617
- Syrwid Danuta 8881
- Syrwid Robert, wyd. 10389, 10444
- Syska Anna 4105, 4392
- Syska Ewa 8074
- Syska Michał 5179
- Syska Rafał 4460; red. 1509, 4460
- System Wielopolskiego w opinii polskich konserwatystów 8269
- Sysyn Frank 3271; przedm. 8909; rec. 4808
- Syta Krzysztof 983, 8075, 9203
- Syta Włodzimierz 5268
- Sytuacja materialna kościoła farnego w Gostyniu 8270
- Sywula Michał 10184
- Syzonenko Iryna 6943
- Szaban Jarosław 4969
- Szablewski Maciej, oprac. 35
- Szablewski Marek 3417
- Szablicka-Żak Jolanta 5524, 9653, 9654, 9655
- Szablowska-Zaremba Monika 6260, 9656
- Szach Stepan 9104
- Szachmuć Roman zob. Serafin Żyrowicki, św.
- Szacki Jerzy 2391, 6771
- Szadejko Andrzej 4545
- Szadek, pow. zduńskowolski 117, 1173, 1693, 4305, 4351, 5919, 8685, 9115
- Szadkowska Anna 4253
- Szadkowska Ewelina 3950
- Szadkowska-Lakomy Teresa 3417; współpr. 3417
- Szadkowska-Mańkowska Olga 8742, 8882
- Szadkowski Kamil 3007, 6405
- Szadkowski Paweł 2689
- Szadkowski Zygmunt Lechosław 3417
- Szady Bogumił 5525
- Szady Joanna 9657
- Szafer Małgorzata 4186
- Szafarczyk Wioletta 2610
- Szafer Żelisław Aleksander 5910
- Szaferowie, rodzina 5910
- Szafkowski Zbigniew 11330
- Szafiarska Danuta 6772
- Szafran Barbara, oprac. 1334
- Szafrank Józef 8210
- Szafranec Beata, red. 11354
- Szafranec Tadeusz 4635
- Szafranec Tomasz 11017
- Szafrńska Amelia, przedm. 8205
- Szafrńska Monika 8076
- Szafrńska-Dolewska Aleksandra 1325, 4948, 4949, 5932; red. 157
- Szafrński Bogdan 6773
- Szafrński Leszek 1121
- Szafrński Paweł 4449
- Szafrński Wojciech 8512
- Szagan Dorota 6086
- Szajda Marek 473, 1918, 3560, 7025; oprac. 10402; przedm. 7025; red. 7025; wyd. 3560, 10382
- Szajnocha Karol 3298, 6774
- Szajowski Jan 908, 5933
- Szakin Felician Jan 5456
- Szal Adam 7221; przedm. 7221; red. 5817, 7221
- Szalas Bogusław 5252
- Szalejów Górny, pow. kłodzki 1411
- Szaleniec Iwona, red. 1257
- Szalkowski Andrzej 10289; przedm. 10289; red. 10289
- Szałajko Marta 2900
- Szałyga-Kuźma Anna 6099
- Szambora Tadeusz 6987
- Szamburski Rafał 4561
- Szamoćcin, pow. chodzieski 7169
- Szamotoły, woj. wielkopolskie 1553, 1710, 8482
- Szanajca Józef 1607
- Szancer Jan Marcin 1676
- Szandlerowski Antoni 6775
- Szanecka Hanna 10386
- Szanghaj, Chiny 3200, 10129
- Szaniawski Jerzy 4495, 11004
- Szaniec, pow. buski 4216
- Szankowski Lew 9104
- Szanter Zofia 4173
- Szapiro Kalonimus Kalman 10195
- Szaraniec Lech 4393
- Szarejko Sylwia 5934; tł. 5123, 5989
- Szarek Jan 5488
- Szarek Walentyna 6001
- Szargot Barbara 3834
- Szargot Maciej 2437
- Szarlip-Mysłiwiec Anna 8304
- Szarota Tomasz, rec. 9773, 9970; red. 206
- Szarów, pow. wielicki 5900
- Szarszewski Adam 3353, 4407, 5935, 7721
- Szaruga Leszek 10711
- Szary Adam 6489
- Szary Artur 7185
- Szarytki 3707, 4789, 5373, 5526, 6448
- Szarytki z Domu św. Marcina 5526
- Szataginowa Alicja 5994
- Szatkowski Bartosz 4950
- Szatkowski Robert 10226
- Szatlach Maria Ewa 3282, 3283
- Szatrawski Krzysztof Dariusz 4516, 4563; przedm. 4516; red. 4516, 4563
- Szawan Katarzyna 7432
- Szawerna-Dyrszka Anna 3286
- Szawle, Litwa; Rekińów 4816
- Szaynok Bożena 3334, 10463
- Szczawin Kościelny, pow. gostyński; gmina 7175
- Szczawiński Maciej Michał 6336
- Szczawnica, pow. nowotarski 3846, 4644; region 4644
- Szczębrzeszyn, pow. zamojski 5907, 9825; gmina 5906
- Szczec Bernard, wyd. 8210, 8220

- Szczech Tomasz 2666
 Szczecin 76, 286, 344, 681, 711, 994, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1174, 1175, 1359, 1679, 2130, 2219, 2319, 2341, 2531, 3228, 4007, 4067, 4079, 4174, 4406, 4576, 4641, 4796, 4804, 4973, 6210, 6348, 6475, 6685, 6929, 7171, 7461, 7678, 7734, 7960, 9122, 9314, 9814, 9852, 10406, 10419, 10426, 10491, 10567, 10735, 10745, 10816, 10818, 10896, 10954, 11113, 11132, 11144; księstwo 1066, 7472, 7970; region 6204; Żelechowa 7172
 Szczecina Grzegorz Kamil 11018; rec. 2446, 5397, 6286, 6787, 8795
 Szczecinek, woj. zachodniopomorskie 1554, 4247, 6436
 Szczecińskie czasopisma w przestrzeni społecznej 4079
Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne 286
 Szczecińsko-kamięńska archidiecezja 4079, 5543, 10567
 Szczegół Hieronim 6843
 Szczegół Lech 2413
 Szczekociny, pow. zawierciański 4194
 Szczepan Aleksandra 1923, 3280
 Szczepan Stanisław 9096
 Szczepan-Wojnarska Anna M. 3958
 Szczepanek Anita 6604, 7265; red. 7265
 Szczepanek Magdalena 3712
 Szczepaniak Andrzej 944, 1091, 6265, 8883, 8884
 Szczepaniak Damian 544, 2655, 5053; rec. 6522
 Szczepaniak Daniel 5811, 7045
 Szczepaniak Maciej, wyd. 3269
 Szczepaniak Małgorzata 4675
 Szczepaniak Mariusz 7039
 Szczepaniak Piotr 5269
 Szczepaniak Władysław 6206, 6229, 6291, 6681, 6847
 Szczepaniak-Kroll Agnieszka 5564; przedm. 5564; red. 5564
 Szczepanik Edyta, tł. 1326
 Szczepanik Krzysztof 9176
 Szczepanik Paweł 2380, 4697
 Szczepanik Renata 11019
 Szczepanik Waclaw 8885; oprac. 8261; przedm. 8261
 Szczepankiewicz-Battek Joanna 3936
 Szczepankowski Łukasz 1960
 Szczepanowice zob. Opole
 Szczepanowska Karolina 4665, 6994
 Szczepanów, pow. średzki, woj. dolnośląskie 7173
 Szczepańcówna Bronisława 6776
 Szczepańczyk Andrzej 10552; współpr. 5526
 Szczepańczyk Joanna 6746
 Szczepańczyk Wiktoria Renata 5546
 Szczepańska Aleksandra 10157
 Szczepańska Anna 1091, 4486; red. 2573
 Szczepańska Barbara 584, 2419, 5936
 Szczepańska Helena 10157
 Szczepańska-Dudziak Anna, red. 2531
 Szczepański Edmund S. 10227
 Szczepański Jacek Emil 6102, 6255, 6714, 10228
 Szczepański Jakub 2667, 4394, 5486
 Szczepański Jan 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 10157
 Szczepański Jan Józef 11174
 Szczepański Janusz 5118, 5961, 6958, 8732, 9658; przedm. 5118; red. 5118
 Szczepański Jerzy 4800, 4920, 8886; przedm. 6971; red. 6971
 Szczepański Kazimierz 5187
 Szczepański Łukasz 2212, 4682
 Szczepański Marek S. 2418
 Szczepański Seweryn 2277, 2502, 6212, 6987, 7491; uzup. 713, 7287
 Szczepański Tadeusz 4460, 4486
 Szczepański Tomasz 5702, 7092
 Szczepkowska Ewa 1856
 Szczepłek Stefan 6412
 Szczerba Adrianna 3488
 Szczerbakiewicz Rafał, red. 10711
 Szczerbic Paweł 3787
 Szczerbik Zbigniew 614, 7209, 7210; red. 5972, 7209, 7210
 Szczerbińska Aleksandra zob. Piłsudska Aleksandra
 Szczerbiński Wiesław 4969
 Szczerek Ziemowit 3866
 Szczerkowski Robert 10229
 Szczerki Andrzej 4200, 4213, 9223
 Szczesio Sławomir Lucjan 2553
 Szczęsna Bożena 21; oprac. 21
 Szczęsna Klara Ludwika zob. Klara Ludwika Szczęsna, bl.
 Szczęsna Krystyna 7090
 Szczęsna Małgorzata 1262
 Szczęsny-Kostanecki Dominik 3293; red. 3293
 Szczęśniak Edward Franciszek 10080
 Szczodre, pow. wrocławski 4248
 Szczodrowski Romuald 3426
 Szczucin, pow. dąbrowski 7174
 Szczucki Lech 3471
 Szczuczyn, pow. grajewski 3334, 4687
 Szczukowska Otylia 6777
 Szczupacka Wiktoria 4267; przedm. 4267; red. 4267; współpr. 8184
 Szczupaczyński Zbigniew 9097
 Szczupak Mariusz 2312
 Szczurek Marek 10230
 Szczurek Piotr 4894
 Szczurek Tadeusz 2213; przedm. 10185; red. 10185
 Szczurek-Cergowski Jan 10872
 Szczurkowski Czesław 9098
 Szczurowice, Ukraina 7595
 Szczurowscy, ród 2086
 Szczurowski Jacek 7269
 Szczurowski Michał, tł. 1195
 Szczurowski Piotr 2086
 Szczurowski Rafał 5472; oprac. 10301
 Szczutkowska Joanna 3283, 10955; red. 5617, 10955
 Szczygielski Wojciech 3288
 Szczygieł Aleksander 2534
 Szczygieł Ryszard 384, 6977
 Szczygiorska-Mutor Magdalena 10231
 Szczypiorski Andrzej 11063
 Szczypiorski Krzysztof 6114, 6505, 6700, 6908
 Szczyпка Danuta 7211
 Szczyppkowski Łukasz 1919
 Szczypta-Szczęch Roksana 11020
 Szczyrbak Tadeusz 9659
 Szczyrzyć, pow. limanowski 5328, 5331
 Szczytnik, pow. miński 8173
 Szczytno, woj. warmińsko-mazurskie 4422, 9036; powiat 4899, 6749, 10869; region 9179
 Szczyty-Dzięciołowo, pow. bielski, woj. podlaskie 1959, 7434
 Szebla Krzysztof 1231
 Szechińska Dorota, red. 1615
 Szefer Adam 8077
 Szęga Bartłomiej 4895
 Szęko Karol, oprac. 1469; tł. 1469
 Szela Agnieszka, red. 1166
 Szela Andrzej 2548
 Szela Dariusz 2379; red. 2379
 Szela Ewa 4449
 Szela Marcin 1242
 Szelałowska Grażyna 833, 1559, 2647
 Szelałowska Krystyna 2647, 3008
 Szelałowska Maria 6108
 Szelałowski Adam 4951, 8078
 Szelejejd Jacek, red. 1595
 Szeleszczuk Tomasz, przedm. 6099
 Szeliga Marcin 7241, 7276, 7277
 Szeligowska Joanna, współpr. 5866
 Szembek Krzysztof Antoni 8104
 Szembek Stanisław 6778
 Szemiota Stanisław Samuel 7673
 Szempliński Łukasz, rec. 7479
 Szenajch Władysław 9576
 Szendzielarz Zygmunt, pseud. Łupasza 11127
 Szepielewicz, Białoruś 7656
 Szeptycki Andrzej 4174
 Szeremeta Mateusz 4698
 Szerkus Oscar 10232
 Szerle Weronika 1471; red. 1471
 Szeroka zob. Jastrzębie-Zdrój
 Szerszeń Andrzej 2331

- Szerzyny, pow. tarnowski; gmina 1663
- Szewczenko Irena 3949
- Szewczuk Dariusz, rec. 8761; red. 4639
- Szewczul Bożena 5289; red. 5289
- Szewczyk Adam 318
- Szewczyk Agnieszka, red. 1608
- Szewczyk Andrzej 9660
- Szewczyk Grażyna Barbara 5327
- Szewczyk Ilona 2738, 5595
- Szewczyk Krzysztof 1478
- Szewczyk Leszek, oprac. 1570
- Szewczyk Lucja Maria 3791
- Szewczyk Łukasz 2313
- Szewczyk Maciej 4952
- Szewczyk Małgorzata Lucja zob. Małgorzata Lucja Szewczyk, bl.
- Szewczyk Marcin 3336
- Szewczyk Maria 7080; przedm. 7080
- Szewczyk Radosław 11021; wyd. 9118
- Szewczyk Wilhelm 6779
- Szewczyk-Prokurat Danuta 8031; red. 8031
- Szewczyk-Rodzik Katarzyna 1521
- Szewczyński Piotr 7213
- Szewna, pow. ostrowiecki 6397
- Szews Jerzy 6780
- Sziling Jan 5937
- Szkaradnik Katarzyna 2415, 2417, 7179
- Szkie Archiwalno-Historyczne* 287
- Szkie i fragmenty z powstania wielkopolskiego 9661
- Szklarczyk Paweł 2901
- Szklarek Sławomir 1849, 6781
- Szklarek Tadeusz 6781
- Szklarska Jolanta 3695
- Szklarz Joanna 2539, 5629
- Szklarz-Habrowski Amadeusz, przedm. 8293; wyd. 8293
- Szklennik Aleksander 8271
- Szkoło, prawy dopływ Sanu 10124
- Szkoło uranowe z kolekcji Jego Ekscelencji Ambasadora Peru 1563
- Szklowski Wiktor 9636
- Szkocja 3428, 7551, 8016, 8053, 11129
- Szkołnictwo wojskowe I Rzeczypospolitej 8079
- Szkoła Dawid 3946
- Szkoła rozum i charakteru 8272
- Szkoła w Boronowie 3713
- Szkoła wyższa pięciopiętrowa 10421
- Szkonter Grażyna 1483, 4710
- Szkotowo, pow. nidzicki 4814
- Szkołki róż Katriela i Arona Eizyków 4953
- Szkudelski Jacek 6782
- Szkudlarek Marian, przedm. 5956
- Szkudlarska Katarzyna zob. Szkudlarska-Nowaczyk Katarzyna
- Szkudlarska-Nowaczyk Katarzyna 8887, 9662
- Szkudliński Jan 1932, 5266
- Szkurlat Anna 1807; rec. 7198
- Szkurlat Izabela 5285
- Szkutnik Piotr 2495; rec. 5056
- Szlachta Bogdan 2666, 5066, 5180
- Szlachta-Ignatowicz Justyna 4563
- Szlagowska Aleksandra 501
- Szlagowska Danuta 4230
- Szljajfer Henryk 3009
- Szłak Andersa 10233
- Szłakami Polski Niepodległej 874
- Szłamek Azyk zob. Rożnowski Zygmunt (właśc. Azyk Szłamek)
- Szłanta Piotr 8297, 8888, 8889; oprac. 8186
- Szlangel Władysław 1889
- Szleszyński Bartłomiej 3829, 3947
- Szłęk Karolina 4212
- Szłęczak Karolina 5573; przedm. 5573; red. 5573
- Szlichta Andrzej 11331
- Szlichtyngowa, pow. wschowski; gmina 4325
- Szłubowski Bronisław 8675
- Szłapińska Danuta 1120, 4043
- Szłapka Mateusz 10745, 11022
- Szmaciarczyk Witold 9764
- Szmajser Piotr 1192
- Szmelter Alicja 4395
- Szmelter Iwona 1585
- Szmida-Półbratka Magdalena 8080
- Szmida Mariusz 5502
- Szmigielska-Jeziarska Elżbieta 5279
- Szmit Krystian 9663
- Szmit-Naud Elżbieta 3010
- Szmuć Stanisław 7221
- Szmulewicz Henryk 5329
- Szmurło Kazimierz 5938
- Szmurłowie, rodzina 5938
- Szmyd Józef 6783
- Szmyd Piotr 5270, 7021
- Szmydki Ryszard 4235, 4240, 8081
- Szmyt Andrzej 8890
- Szmyt Ewa 6980
- Szmyt Marzena 2357, 7264; przedm. 7264; red. 7264
- Szmytkowska Beata 994
- Sznajder Andrzej 7073
- Sznajder Magdalena 4333
- Sznajderman Monika 5939
- Sznajdermanowie, rodzina 5939
- Sznober Barbara 5336
- Sznuk-Koskowska Zofia 4187
- Sznurkowski Przemysław, rec. 3356
- Szoc Anna, tl. 1194
- Szoka Marta 4555; red. 4555
- Szolec Zachariasz Jan 7642
- Szolginia Witold 1904
- Szołdrska Halszka 10234
- Szołdrska Potulicka Teofila z Dziatynskich 4878
- Szołdrski Władysław 7221
- Szołtyś Witalis, fot. 1551
- Szołtysek Mikołaj 8082
- Szołtyś Maciej 4954
- Szombara Justyna 1136
- Szombierki zob. Bytom
- Szopa Adrian, przedm. 2520; tl. 2520; wyd. 2520
- Szopa Grzegorz 1920
- Szopa Piotr 4970, 5990, 11023
- Szopa Ryszard 5305
- Szopka* 9437
- Szorc Alojzy 768
- Szortyka Zbigniew 5940
- Szortykowie, rodzina 5940
- Szosland Kazimierz 5857
- Szostak Beata 3911
- Szostak Józef 6784, 8273, 8274
- Szostak Maciej 5059
- Szostak Mieczysław, red. 3753
- Szostak Wiktor Bogdan 2534
- Szostek Konrad 1960, 4832, 6066; red. 7096
- Szostek Krzysztof 7269
- Szostek Teresa 3918
- Szot Adam 3657, 5456, 8891; przedm. 8281; red. 1997, 5419; wyd. 8281
- Szot Tadeusz, oprac. 7066
- Szot Zbigniew 3631
- Szotkowska-Beylin Katarzyna, przedm. 1592; red. 1592
- Szot Mirosława 4080
- Szapczyński Przemysław Piotr, rec. 7344, 7822, 8092
- Szapak Ewelina 1502, 11024; współpr. 1215
- Szapak Jacek 5527, 5528, 5529, 5530, 5531, 8083, 8084, 8892
- Szapakowicz Czesław 4495
- Szapakowicz Wiesław 9911
- Szapkowska Jadwiga, współpr. 1598
- Szapkowska-Loranc Ernestyna 4878
- Szpejenkowski Dariusz 10289
- Szpet Jan 5532
- Szpegawsk, pow. starogardzki 1832
- Szpila Bogdan, oprac. 9823
- Szponder Robert 5533
- Szpondowski Paweł 4699
- Szpoper Dariusz 3011
- Szpotański Adam 6959
- Szpotański Jacek 6785
- Szpotański Janusz 3174
- Szpotański Kazimierz Tadeusz 6785
- Szpringer Karol 5691
- Szpunar Andrzej 1671, 2365, 6105
- Szpunar Kamil 4216
- Szpyłka Pantelejmon 9104
- Szpyt Magdalena 2414
- Szrajberówna Wanda 6786
- Szram Mariusz 5542
- Szramel Ewa, red. 3695
- Szreders Waclaw Michał 6787
- Szreniawa, lewy dopływ Wisły 7271
- Szreniawa, pow. poznański 1360, 5232

- Szrodt Katarzyna 4209
 Sztaba Roman Prot 5839
 Sztaba Wojciech, przedm. 10414
 Sztabin, pow. augustowski; gmina 7176; region 7176
 Sztafeta Enigmy 9099
 Sztal Grzegorz 5961
 Sztama Paweł 516, 6266; rec. 6912, 10771
 Sztark Adam 6788
 Sztark Witold 6789
 Szteinke Anzelm Janusz 3281, 6696
 Sztikker Eryk 10422
 Sztobryn Sławomir 3440; przedm. 3440; red. 3440
 Sztokholm 2151
 Sztolcman Jan 9199
 Sztóp-Rutkowska Katarzyna 1121
 Sztuczynski Piotr, oprac. 1609; red. 1609, 1610
 Sztuka Lublina od średniowiecza do współczesności 4214
 Sztuka na Mazowszu 4215
 Sztuka przetrwania. Deportacje sowieckie 9912
 Sztuka przetrwania. Życie codzienne 10235
 Sztuka w 20-leciu międzywojennym 1467
 Sztuka w Świętokrzyskiem 4216
 Sztuka włoskiego baroku 3012
 Sztukowski Mateusz 2542
 Sztul-Smyk Dagmara 508
 Sztum, woj. pomorskie 8388; region 1769, 5243
 Sztumska Wieś, pow. sztumski 7177
 Szturc Jan 5327, 5534
 Sztutowo, pow. nowodworski, woj. pomorskie 1362; obóz Stutthof 1361, 1555, 1814, 9030, 9826, 9975, 10158, 10159, 10235, 10267
 Szyk Romuald 5055
 Szyłka Andrzej 3440
 Szymta Tamara 2648
 Szuba Janusz 1859
 Szuba Konrad, rec. 2005
 Szuba Marzena 7032
 Szuba Mateusz 6992; rec. 7304
 Szuba-Boroń Anna 3457
 Szuber Janusz 6578
 Szubert Jan 3834
 Szubin, pow. nakielski 1838; region 9986
 Szubka Tadeusz 3486
 Szubska-Bieroń Elżbieta 10104
 Szuca Wiesław 6073
 Szuchta Robert 9975
 Szuchyta Jakub 3294
 Szufnarowa, pow. strzyżowski 9866
 Szugiero Marzena 3333
 Szujski Józef 739, 739
 Szukała Maciej 1068, 2531, 7171
 Szukała Stanisław 5184
 Szulakiewicz Władysława 3707, 3714, 3715, 9664, 9665
 Szulakowska Jolanta 4555
 Szulborska-Łukasiewicz Joanna 4438
 Szulc Alicja 3979, 4032
 Szulc Dawid G. 583
 Szulc Dominik 5054
 Szulc Franciszek 9650
 Szulc Fryderyk 10252
 Szulc Paweł 4079
 Szulczewski Adam 5251
 Szulczewski Grzegorz 3489
 Szulik Adam 11332
 Szulik Weronika 3891
 Szulim Łukasz M. 8893
 Szulińska Agnieszka 3829
 Szulist-Plucinić Paulina 1223
 Szulska Inesa, tł. 4264
 Szulka Zygmunt 962, 8085; rec. 5716
 Szum Ernest 10689, 11025
 Szuman Antoni Henryk 9196
 Szuman Stefan 3470
 Szuman-Gorczyca Małgorzata 1301
 Szumiec Tadeusz 6420
 Szumigała Paweł Piotr 2252
 Szumił Halina Irena 5471; przedm. 5471; red. 5471, 9871
 Szumiło Mirosław 1746, 5186, 11026, 11027; red. 196
 Szumiński Andrzej 1969
 Szumlański Józef 8313, 8313
 Szumlicka-Rychlik Grażyna 4396, 7492; oprac. 1161
 Szumny Marcin 1838, 8086
 Szumsk, Litwa 3598
 Szumski Jakub 11028
 Szumski Jan 3223; tł. 8245
 Szuniewicz Waław 5855
 Szupina Alojzy 4642
 Szurlej Tatiana 4460
 Szuro Stanisław 8894
 Szurowska Edyta 7334
 Szuster Gabriel 5573, 6140
 Szuta Jarosław 3936
 Szutowicz Andrzej 7046, 10253
 Szwaciński Tomasz 8087; red. 1122, 7822
 Szwagrzyk Krzysztof 5187
 Szwajcaria 994, 1426, 1427, 1458, 2966, 3901, 5266, 5793, 8322, 9773, 10000
 Szwankowska Hanna 823
 Szwankowski Jerzy 3566, 3747
 Szwarz Alina 1911, 3716
 Szwarz Andrzej 2581, 5118, 5150, 6533
 Szwarz Andrzej J. 3659
 Szwarz Halina 5815
 Szwarzynski Jerzy, współpr. 4980
 Szwał-Gyłybowa Grażyna, red. 2597
 Szwecja 1499, 2275, 2584, 3131, 3228, 3425, 5067, 5091, 5278, 6969, 7370, 7640, 7649, 7712, 7716, 7734, 7776, 7843, 7891, 7903, 7913, 7920, 8053, 8127, 8139, 8415, 10625
 Szweda Adam 894, 1527
 Szweda Piotr 4212
 Szwederowo zob. Bydgoszcz
 Szwedo Bogusław 5941, 6926
 Szwedowski Leopold 5835
 Szwejbudzki Feliks 8784
 Szwejczerowa-Gruszczyńska Aniela 6529
 Szwoch Ryszard 4082
 Szykowski Samuel Kazimierz 7605
 Szyba Anna 861
 Szyber Piotr 3717, 3717
 Szybkowski Bogusław 5605
 Szybkowski Sobiesław 3298, 3299; rec. 175, 7301
 Szybowski Eliza 5565, 11029
 Szybc Sylwia 423, 11030; wyd. 2517
 Szychowski Dawid 6951
 Szycha Katarzyna 11031
 Szydłak Jan 7045
 Szydło Waldemar 7209
 Szydłowice, woj. mazowieckie 1363, 1364, 1615, 5482, 5869
 Szydłowska Agata 11032; red. 3752
 Szydłowska Beata 898, 899, 900
 Szydłowska Mariola, oprac. 9078; przedm. 9078
 Szydłów, pow. staszowski 7103
 Szydywar-Grabowska Karolina 3046
 Szydysz Marcin 11033
 Szyfer Anna 6790
 Szygalski Tomasz 1980; red. 1980
 Szykowski Marian 6791
 Szykułski Józef 2596
 Szykuła Bogdan, red. 10139
 Szykuła-Żygawska Agnieszka 4217
 Szyler Anna 3969
 Szylderowicz Lucyna, red. 7863
 Szyller Sławomir 4032, 7466; współpr. 1122
 Szyłyko Kazimierz 5456
 Szyma Marcin 4107, 4113, 5394
 Szymala Jacek 939, 1921, 3291, 4449, 4493, 8032; red. 4449
 Szymaniak Marcin 5249
 Szymaniak Marek 10872
 Szymaniec Piotr 2667, 5139, 9408
 Szymanis Eligiusz 3948
 Szymankiewicz Andrzej 6792
 Szymanowicz Maciej 11034
 Szymanowicz Maria 6116, 6117
 Szymanowscy, rodzina 5684
 Szymanowski Adam 11035
 Szymanowski Dariusz 8895, 9307, 10236
 Szymanowski Karol 4517, 4545, 4555, 4562, 5684
 Szymanowski Maciej 3059; przedm. 3242; red. 3242
 Szymanowski Zygmunt, pseud. Bez, Jezierza, Korwin, Cis 5990
 Szymańska Aleksandra 3013, 5139

- Szymańska Ewa 8929, 9650; oprac. 9650; przedm. 9650; red. 9650
 Szymańska Halina Maria 5815, 6793
 Szymańska Kamila 548a, 3592, 4030, 7646, 8088, 8089; przedm. 7046; red. 7046
 Szymańska Magda, oprac. 9109, 9927
 Szymańska Małgorzata 6984
 Szymańska Marcela, rec. 2498
 Szymańska Marta 10080
 Szymańska Monika, red. 4832
 Szymańska Olga, oprac. 1375
 Szymańska-Stuflko Katarzyna, red. 4571
 Szymański Andrzej 5055, 10952, 11036
 Szymański Antoni 3621, 4866, 5127, 5266
 Szymański Cezary 10551
 Szymański Jacek 3517; red. 3517
 Szymański Jakub 9948
 Szymański Józef 3415, 6962, 11037; wyd. 9070
 Szymański Karol 11038
 Szymański Konrad K. 1129
 Szymański Marcin J. 4896
 Szymański Marian 4636
 Szymański Michał 2332
 Szymański Tomasz 5148
 Szymański Roman 6794, 10140
 Szymański Sebastian, tł. 2684
 Szymański Stanisław, współpr. 10421
 Szymański Tomasz 1267, 4878, 5131; oprac. 1267
 Szymański Włodzimierz 10647
 Szymański Wojciech 4408, 6662, 6994, 8305
 Szymański Zbigniew 5834
 Szymbark, pow. kartuski 4421, 5984
 Szymborska Karolina 5606
 Szymborska Wisława 5613, 10355, 10423
 Szymborski Wiktor 3979, 5535
 Szymczak Aleksandra 8896
 Szymczak Damian 8778, 9666, 9667
 Szymczak Jan 2272, 3299, 5271, 7493, 8897
 Szymczak Małgorzata 7166
 Szymczak Zbysław 6965
 Szymczakowa Alicja 3299, 8897
 Szymczyk Dorota 6357
 Szymczyk Jan 5266
 Szymczyk Katarzyna 9668
 Szymczyk Maciej 4882, 9669; red. 247
 Szymczyna Arkadiusz 11039
 Szymczek Józef 2416, 5327, 5597
 Szymichowska Maria 9939
 Szymik Jerzy 4070
 Szymków Krzysztof 9670
 Szymon Maciejowicz ze Stawu 2050
 Szymon z Lipnicy, św. 7285
 Szymoniak Marcin 5331
 Szymoniczek Joanna 5211
 Szymonik Kazimierz 4571
 Szymonowicz Szymon 8014
 Szymoński Przemysław, tł. 7155
 Szymoszyn Anna 5564; przedm. 5564; red. 5564
 Szymura Krystyna 6748
 Szymura Mateusz 3013
 Szyndler Monika 6183
 Szynekiewicz Jakub 3287
 Szynkowski Stanisław 7768
 Szypcio Antoni 7090
 Szyprowski Bartłomiej 6606, 6685, 10237, 10286; polem. 10237
 Szyulska Izabela Monika, oprac. 4714
 Szyulski Marek 3416
 Szyszczycy, pow. kielecki 9910
 Szyszka Krzysztof 944
 Szyszka Tomasz 2623
 Szyszkowska-Furtak Zofia 6427
 Szyszlak Elżbieta 3319
 Szyszlak Tomasz 3319
 Ścibor-Rylski Aleksander 11146
 Ścibor-Rylski Witold 5961
 Ścibut Bogdan 5129
 Ściegienny Włodzimierz 6795
 Ściesiński Kamil 8898
 Ścieżor Tomasz 8930; red. 8930
 Ścigaj Bolesław 6796
 Ścigalski Przemysław, oprac. 5290
 Ścigalski Stanisław 6797
 Ściągła Judyta 2214, 2215
 Ścisła Dominik 3818, 8603, 9137
 Ścisło Krzysztof 2216, 2817
 Ścisłowska-Skrobisz Renata 6311
 Śladami bohaterów – Bronisław Boho 6070
 Śladewski Kamil 10238
 Śladkowski Wiesław 2695, 3297; red. 164
 Śląsk 3, 26, 27, 38, 80, 265, 496, 548a, 610, 740, 765, 870, 994, 1029, 1127, 1140, 1142, 1557, 1619, 1908, 2048, 2090, 2112, 2219, 2417, 2444, 2471, 2498, 2548, 2895, 3286, 3298, 3389, 3433, 3563, 3592, 3648, 3764, 3765, 3777, 3937, 3981, 4041, 4102, 4113, 4172, 4174, 4278, 4291, 4408, 4481, 4496, 4525, 4619, 4630, 4716, 4744, 4757, 4893, 4957, 4968, 5060, 5139, 5249, 5297, 5327, 5331, 5391, 5488, 5489, 5518, 5556, 5592, 5601, 5642, 5647, 5661, 5686, 5701, 5722, 5786, 5804, 5886, 5900, 5922, 5953, 7025, 7031, 7032, 7166, 7178, 7179, 7267, 7316, 7350, 7402, 7417, 7432, 7521, 7646, 7682, 7728, 7768, 7771, 7854, 7901, 7989, 8004, 8058, 8137, 8139, 8203, 8305, 8768, 8899, 9228, 9498, 9715, 9737, 9766, 9904, 10339, 10853, 10995; Austriacki 5327, 5914, 8343; Cieszyński 971, 2078, 2418, 2419, 3282, 3295, 4483, 5327, 5488, 5490, 5774, 7153, 7179, 7180, 7439, 8263, 8342a, 8863, 9009, 9137, 9267, 9327, 10048, 10069, 10072, 10542, 11229; DoIny 1411, 1968, 2179, 2342, 2419, 2693, 3334, 4146, 4381, 4382, 4554, 4716, 4756, 4797, 4878, 4975, 5173, 5187, 5792, 10507, 10599, 10624, 10781, 10808, 10830, 10839, 10878, 10911, 10931, 10942, 11033, 11055, 11056, 11074, 11079, 11191, 11258; Górny 84, 122, 761, 870, 916, 1244, 1460, 1461, 1476, 1477, 1479, 1499, 1657, 1666, 1727, 1891, 1904, 2303, 2394, 2400, 2431, 2447, 2453, 3194, 3271, 3286, 3298, 3341, 3399, 3497, 3820, 4070, 4118, 4194, 4254, 4276, 4355, 4376, 4462, 4486, 4517, 4716, 4802, 4831, 4878, 4997, 4998, 5162, 5237, 5327, 5336, 5392, 5457, 5490, 5537, 5571, 5581, 5592, 5698, 6948, 6982, 7032, 7179, 8177, 8275, 8481, 8652, 8776, 8945, 9048, 9086, 9126, 9198, 9228, 9267, 9290, 9301, 9315, 9423, 9457, 9482, 9512, 9552, 9587, 9641, 9671, 9684, 9716, 9819, 10093, 10186, 10478, 10480, 10570, 10571, 10573, 10783, 10855, 10893, 10952, 11064, 11309; Opolski 4244, 5055, 5364, 5458, 7815, 10479, 10481, 10878; Pruski 5327
 Śląsk jako aktualny problem badawczy 7179
 Śląsk w dobie kampanii napoleońskich 8899
 Śląski Kwartalnik Historyczny *So-bółka* 288
 Śląskie województwo 295, 1970, 2226, 3286, 4105, 4194, 5226, 9267, 9587, 9737, 10690, 10952, 11088
 Ślebzak Krzysztof 3659
 Śledzianowski Jan 5942, 8900
 Śledziejowice, pow. wielicki 5900
 Śledziński Kacper 5249, 10239
 Śledź Roman 4197
 Śleszyński Wojciech 1223, 1922, 3343, 10240, 10241; rec. 9683; red. 109
 Śleziak Marta 9671, 10942
 Śleziński Krzysztof 3490
 Ślęczka Ryszard 3601, 9211, 9610; red. 9610
 Ślęzak Janusz 1507
 Ślęzak-Gotkowska Jolanta 3360

- Słęzański Mariusz 7132
 Słęza (Sobótko), wzniesienie na Przedgórzu Sudeckim 7341
 Ślipko Tadeusz 3493
 Ślipko-Jastrzębska Katarzyna, współpr. 1616
 Śliwa Adam 9715
 Śliwa Agnieszka 387
 Śliwa Anna 1444, 2130
 Śliwa Antoni 10080
 Śliwa Joachim 5943, 6231, 8901
 Śliwa Maciej 8090, 8091
 Śliwa Magdalena, red. 2571
 Śliwa Michał 629, 5139
 Śliwak Katarzyna 10242, 10243, 11040
 Śliwakowski Maciej 8304
 Śliwczyński Franciszek 8785
 Śliwski Bogusław 2417, 6167, 11041, 11042
 Śliwice, pow. tucholski 6768; gmina 7181; parafia 6768; region 7181
 Śliwińska Izabella, tl. 8879
 Śliwińska Krystyna 6782
 Śliwińska Milena 11333
 Śliwiński Adam 11247
 Śliwiński Bernard 9661
 Śliwiński Błażej 2087, 3298, 7494, 7495
 Śliwiński Eugeniusz 9650
 Śliwiński Piotr 5565
 Śliwiński Wojciech 2496
 Śliwka Karol 6798
 Śliwonik Lech 4494
 Śliwowska Wiktoria 3297; oprac. 8925; przedm. 8925
 Śliz Anna 2418
 Śliżewski Grzegorz 9865, 10244, 10996
 Śliżewski Paweł 834
 Ślózka Michał 7963
 Ślusarczyk Janusz 3491
 Ślusarczyk Wojciech 4955, 5849; przedm. 2570; red. 2570, 2618, 4811
 Ślusarek Krzysztof 4737, 5328, 8902; red. 5328; wyd. 7595
 Ślusarska Magdalena 5602
 Ślusarski Konrad Wiesław, red. 1811
 Ślusarski Leszek 4554
 Śmiałek Anna, tl. 1488
 Śmiałek Irena 5944, 5945, 10245
 Śmiałowski Piotr 4486
 Śmiechowicz Anna 5630, 8742
 Śmiechowicz Olga 2649, 6927
 Śmiechowska Teresa, red. 9116
 Śmiechowski Kamil 8305, 8306, 8742
 Śmiechowski Krzysztof 4956, 8903, 8904
 Śmielak-Sosnowska Jolanta 5607
 Śmierć, zgłoszcza, niewola 9913
 Śmierczalski Hipolit 1473
 Śmierczalski-Wachocz Dariusz 11043
 Śmietana Marta 1814, 2360
 Śmietanka-Kruszelnicki Ryszard 10872
 Śmigasiewicz Waldemar 4438
 Śmigiel, pow. kościański 8088; region 9297
 Śmigiel Wiesław, red. 89, 3566
 Śmigielska Alicja 1873, 1904
 Śmigielska Anna, red. 1713
 Śmigielska Małgorzata, red. 11261
 Śmigielski Bogdan 11044
 Śmigielski Krzysztof, rec. 2985
 Śmigły-Rydz Edward zob. Rydz-Śmigły Edward
 Śmiśniewicz Tadeusz 6799
 Śmiśniewicz Witold 6799
 Śniadecki Jan 3504
 Śniadecki Jędrzej 543, 1320, 3458, 3459, 3494, 3499, 3746, 6966, 8495
 Śniatyn, Ukraina 3290, 7595
 Śniechowski Józef 8905
 Śnieciński Grzegorz, oprac. 7045
 Śniegocka Janina 3718
 Śniegocki Robert 901
 Śniegulska-Gomuła Magdalena, oprac. 1296
 Śniekoczy, pow. sandomierski 9098
 Śniezek Józef 6800
 Śnieżka, szczyt w Karkonoszach 4712
 Śnieżko Dariusz, oprac. 7547
 Śnieżko Grzegorz 1397, 8304
 Śnieżyńska-Stolot Ewa, rec. 7387
 Śpica Paweł 8906, 8907; red. 3601
 Śpiewak 4517
 Śpiewak Rafał 4070, 10952; przedm. 4070; red. 4070
 Śpiewak Ruta 1737
 Śrama Marcin 525; rec. 5628, 7367
 Śramowie, rodzina 2072
 Średnicka Adriana 8908
 Średniowiecze Polskie i Powszechne 289
 Średniowieczna wiersza z rejonu mostu zachodniego na Ostrowie Lednickim 4700
 Średniowieczne skarby Kielc 1484
 Śrem, woj. wielkopolskie 5188, 10407; gmina 5188
 Śreniowska Krystyna 9100
 Śreniowski Józef 3174
 Środa Śląska, woj. dolnośląskie 2186; powiat 4797
 Środa Wielkopolska, woj. wielkopolskie 863, 922, 4202, 4655, 7826
 Środkowy Wschód 2525
 Środowisko prawnicze Opola i Śląska Opolskiego 5055
 Środulska-Wielgus Jadwiga 4397
 Śródziemne Morze 2636; region 2741, 3293
 Śrutwa Jan 2818, 5542, 6331
 Świadek. Jak się staje, czym jest? 1923
 Świat 1796
 Świat i Przyjaciel Zwierząt 9725
 Świat islamu w perspektywie badań 2670, 3022
 Świat kobiet w Czechach i w Polsce 4957
 Świat naszych przodków 2497
 Świat polskich Wazów 1603
 Świat Szkolny 9193
 Świat Zwierzęcy 9725
 Światła na wszystkie strony 4495
 Światłowska-Prędota Irena 636, 3867
 Światoldycz-Kisiel Wilhelm 6801
 Światopełk I Przekłety, wielki książę kijowski 682, 7425
 Światosław I, książę Rusi Kijowskiej 2835
 Światowe harcerstwo 3417
 Świąder Adam, oprac. 3749
 Świąder Janusz 5946
 Świąder-Puchowska Barbara, red. 11338
 Świąteczak Krzysztof 5595
 Świątecki Piotr, red. 5192
 Świątek Adam 8909; red. 208
 Świątek Józef 6802
 Świątek Katarzyna, il. 7247
 Świątek Kazimierz 5987
 Świątek Mariusz 1290
 Świątek Paulina 1979; red. 1979
 Świątek Stanisław 5329
 Świątek Władysław Tadeusz 1427
 Świątek-Nowicka Lidia 7109
 Świątkiewicz Wojciech 2416
 Świątkowa Wielka, pow. jasielski; region 2428
 Świątkowska Elżbieta 379; red. 1689
 Świątkowska Eugenia 5338
 Świątkowska Wanda 4487, 11045; red. 4487
 Świątkowski Tomasz 596, 940
 Świða-Szaciłowska Helena 9101
 Świder, prawy dopływ Wisły 4346
 Świder Konrad 5148, 5149
 Świder Małgorzata 10896
 Świder-Pióro Aneta 2437
 Świdarska-Koneczna Halina 3791
 Świdarska-Włodarczyk Urszula 8092, 8093; polem. 8092
 Świdarski Andrzej 1656
 Świdarski Tomasz Adam 6110
 Świdnica, woj. dolnośląskie 253, 2200, 3882, 4113, 4142, 4410, 4734, 4957, 5704, 7375, 7409, 7451, 8305, 11202; księstwo 2238, 7355
 Świdnicka diecezja 11178
 Świdnicka Iwona Hanna 4517, 4527
 Świdnik, woj. lubelskie; powiat 4765
 Świdrak Ewelina 3719
 Świdwin, woj. zachodniopomorskie 700, 7182
 Świdziński Konstanty 7638

- Świdziński Wojciech 9672
 Świebodzice, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 1431, 7183; rejon 5216
 Świebodzin, woj. lubuskie 5772, 10099; powiat 11358
 Świecie, pow. brodnicki 7324
 Świecie, woj. kujawsko-pomorskie 6045, 7515; powiat 9475, 10067
 Świecino, pow. pucki 3299, 5249
 Świecki Jan 9673
 Świecko, pow. słubicki 5154
 Świentek Augustyn 5391, 5392
 Świerczek Marek 5226, 9674, 9735; red. 5225
 Świerczewska Monika 1263
 Świerczyńska Justyna 11334
 Świerczyńska-Boissé Maria 6001
 Świerczyński Bernard Konrad 9914
 Świerk Paulina 4637
 Świerkocki Maciej, tł. 4117
 Świerkosz Krystyna 1137
 Świerkot Olga 562; red. 7768
 Świerkowski Stanisław 5092
 Świerzewska Olga 1808
 Świerzowa Polska, pow. krośniński, woj. podkarpackie 7184
 Świerzowa Polska. Jubileusz 600-lecia 7184
 Świerzowska Agata 5596, 5597, 5598, 5600; red. 5596, 5597
 Świerz Janusz 5588
 Świerzynski Adam 3014
 Świerzynski Saturnin 1778
 Świeszczakowska Hanna, red. 5903
 Świetlicka Ewa Katarzyna 4184
 Świetlik Marek 4186
 Świewkowski Aleksander 6109
 Świewkowski Leonard Marcin 8018
 Świącany, pow. jasielski 8522
 Świącańska Paulina, red. 1641
 Świąch Jan 1223, 7110; red. 5705
 Świąch Jerzy 3835
 Świąćca, pow. sandomierski 7236
 Świąćcka Małgorzata 3282; red. 3787
 Świąćcka Paulina 5046
 Świąćcicki Heliodor 3269
 Świąćkowska Teresa 8910
 Świąę Wojciech 50, 6582
 Świąęzkowska Jolanta 11335
 Świąęta Góra zob. Głogówko
 Świąęta Lipka, pow. kętrzyński 37, 5388, 8541, 8577
 Świąętego Stanisława Zatoka, Kiribati 8755
 Świąętej Heleny Wyspa 3007
 Świąętochowska Emilia, rec. 10555
 Świąętochowski Aleksander 8377
 Świąętokrzyskie 290, 1190, 4216, 4800, 4920, 9938
 Świąętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne 290
 Świąętokrzyskie województwo 1712, 4800, 9864
 Świąętopek I Przekłęty zob. Świąętopek I Przekłęty
 Świąętopek II Wielki, książę Pomorza Gdańskiego 7478
 Świąętosław, syn komesa Piotra Włostowica 4240
 Świąętosława, królowa szwedzka i duńska 5813
 Świąętosławski Witold 5272
 Świąęty Krzyż zob. Łysa Góra
 Świąęty Melchior Grodziecki SJ kapłan i męczennik 8094
 Świąęgoni Jadwiga 11046
 Świąęgoni Aleksander, red. 9650
 Świąęgoni Krystyna, red. 9650
 Świąęgoni Małgorzata 10424
 Świąęłcza, pow. rzeszowski 7185; gmina 10014
 Świąęwa, cieśnina Morza Bałtyckiego 7459
 Świąęwko Bartłomiej 3390
 Świąęwna Poręba, pow. wadowicki 9497
 Świąęwinoujście, woj. zachodniopomorskie 1697, 4833, 11054
 Świąęwir, Litwa 5456
 Świąęwirski Ignacy 6803
 Świąęwirszczyńska Anna 5565, 10425
 Świąęwistak Zdzisław 3720, 4294, 4958, 6860
 Świąęwisulski Dariusz 2144
 Świąęwit Joanna, red. 3610
 Świąęwit Paweł 1511
 Świąęwitalska Anna 10013
 Świąęwitała Krzysztof 11336
 Świąęwitała Maciej 1217
 Świąęwitała-Trybek Dorota 2498, 5571; red. 5571
 Świąęwitek Agnieszka 4398
 Świąęwitka Marek 6804
 Świąęwitkowski Józef 5596, 5598
 Świąęwiton Kazimierz 10468
 Świąęwiton Marta, przedm. 2332
 Świąęwituszak Paula K. 1986
 Tabaczkiewicz Aleksandra 10511
 Tabaczyński Piotr, fot. 4262
 Tabaczyński Stanisław, red. 7536
 Tabaka Anna 5947, 6407, 8911; red. 497
 Tabaka Arkadiusz 1347
 Tabakierki. We Wrocławiu w Domku Miedziorytnika 1621
 Tabasz Władysław 4959
 Tabaszewski Robert 9675
 Tabiszewski Wojciech 2377
 Tabkowski Sławomir Jerzy, rec. 10440
 Taboł Sebastian 3497
 Tabor Dariusz 5331, 5480; red. 5331
 Taborska Halina 3224
 Taborska Katarzyna 11047
 Taborski Maciej 2253
 Taciak Halina 11337
 Taciak Piotr 5226
 Tacy (właśc. Publius Cornelius Tacitus Caecina) 2824, 2548
 Taczak Stanisław 6805
 Taczanowski Edmund 8468
 Taczanowski Władysław 8402
 Taczal Jan 4028
 Taczyńska Katarzyna 3249
 Tadeusiewicz Hanna 4031, 6386
 Tadeusiewicz Ryszard 4753, 6835
 Tadeusz Miciński i ludzie epoki 3949
 Tadeusz Nowakowski. Bydgoszczanin 3950
 Tadeusz Rolke. Fotografie warszawskie 1748
 Tadeusz Styczeń 3492
 Tadeusz Ślipko 3493
 Tadzyszak Grzegorz 1749
 Tadzyski Stanisław 2552
 Taffet Gershon 9915
 Tafiła-Hesa, Jordania 2343
 Taflowski Piotr 2650, 3015, 8095, 8096
 Tahbazian Saleh Ewa 7045
 Taheri-Oshterinani Mandana 2539
 Tainowie, prekolumbijscy mieszkańcy 5103
 Tajduś Antoni 1969
 Tajemnice codzienności 1564
 Tajlandia 2845
 Tajne nauczanie na Ziemi Łomżyńskiej 9916
 Tajwan 2542, 2611, 4460
 Tak się wszystko zaczęło 3418
 Takiego go pamiętam 6490
 Talarczyk Monika 4504
 Talarek Ewa 4960
 Talarek Kazimierz 5329
 Talarek Waldemar 4960
 Talbierska Jolanta 1194
 Talewicz-Kwiatkowska Joanna 3336
 Takiego go pamiętam, przedm. 8667
 Talik Jerzy 3419
 Talmud Hersz Majlech 10081
 Tałasiewicz Marek 637, 10426
 Tałuć Katarzyna 3286, 5537, 7032
 Tam na zalasiu, tam na Podlasiu 2499
 Tamerlan zob. Timur Chromy
 Tandecki Janusz 998; red. 2005, 5207
 Tannenberg zob. Stębark
 Tansman Aleksander 4527
 Tansman-Martinozzi Marianne 4527
 Tansman-Zanuttini Mireille 4527
 Taq-e-Bostan, Iran 2539
 Tara, Rosja 2381
 Taracha Adam 5129
 Taracha Cezary, przedm. 7023; red. 7023
 Taradaj Paulina 2130; red. 2130
 Tarajko Monika, red. 4353
 Taranko Teresa 11247
 Taras Halina 7278, 7363
 Taras Katarzyna 5565
 Taras Piotr 3239, 3240
 Tarasewicz Barbara 7060

- Tarasiuk Alla 8912
 Tarasiuk Dariusz 7009, 8913
 Tarasiuk Klaudia 5536
 Tarasiuk Mateusz 5228
 Tarasiuk Renata 5629
 Tarbagatai, Rosja 7981
 Tarcza zegarowa z pierwszej połowy XVII w. 1986
 Tarczyn, pow. piaseczyński; powiat 2085
 Tarczyński Jan 10185; przedm. 10185; red. 10185
 Tardini Domenico 10878
 Tarejwo Maksymilian (właśc. Józef) 8559
 Targalski Jerzy 3225, 5129
 Targańska Magdalena 5948
 Targi Wschodnie we Lwowie 9102
 Targońska Edyta 5588, 8914; red. 1424
 Targoński Piotr, wyd. 9879
 Targosz Andrzej 5279, 6436
 Targosz Daria, rec. 3945
 Targosz Karolina 2500
 Targosz Stanisław 5279
 Targowica, Ukraina; konfederacja 7647, 7699
 Targowski Michał, wyd. 3268
 Tarka Krzysztof 5066, 5092, 5266, 10855, 11048, 11049, 11050
 Tarkowska Ewelina 5056
 Tarkowski Mikołaj 3016, 8915
 Tarkowski Paweł 11051
 Tarkowski Radosław 997a
 Tarkowski Tadeusz 3655
 Tarło Andrzej 3281
 Tarło Stanisław 5648
 Tarło-Maziński Zygmunt Włodzimierz 5596, 5598, 8611
 Tarłowski Zbigniew 6961
 Tarłów, pow. opatowski 4389, 9711; parafia 9711
 Tarnawa Zofia, współpr. 5493
 Tarnawatka, pow. tomaszowski, woj. lubelskie; Pucharki 2293
 Tarnawczyk Tomasz 11052
 Tarnawski Julian 6538
 Tarnawski Roman 9863
 Tarnawski Wit 9217
 Tarnobrzeg, woj. podkarpackie 291, 1365, 1367, 1810, 1825, 2154, 4651, 4809, 4896, 4970, 5964, 10745; Dzików 128, 1366; powiat 4651; region 4651
Tarnobrzekie Zeszyty Historyczne 291
 Tarnogóra, pow. krasnostawski 10475
 Tarnogród, pow. biłgorajski 3288
 Tarnopol, Ukraina 4000, 5733, 7595, 9790; powiat 4495, 9105; region 5075
 Tarnopolskie województwo 9280
 Tarnoruda, Ukraina 7595
 Tarnoskała zob. Piotrkowice
 Tarnowscy, ród 3299, 7080
 Tarnowska Anna 5160, 8916
 Tarnowska diecezja 1231, 1687, 5329, 5330, 11010
 Tarnowska Laura z Potockich 3297, 7080
 Tarnowski Jan Juliusz 6806
 Tarnowski Jan Józef 5648
 Tarnowski Piotr 1814; przedm. 1814
 Tarnowski Stanisław 739, 3942, 8363, 8455, 8572, 8584, 8864, 8866, 8957
 Tarnowskie Góry, woj. śląskie 1556, 4725, 5398, 8292; powiat 9281, 9425; region 5518; Stare Tarnowice 4194
 Tarnowicz Julijan 9104
 Tarnów, woj. małopolskie 255, 397, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1176, 1177, 2000, 4013, 4275, 4759, 4760, 5329, 5442, 5722, 5964, 6644, 6763, 8052, 8471, 8472, 8562, 8880, 8885, 8919, 9478, 9935, 11010, 11183; powiat 7519, 9478; region 5279, 6691; Terlikówka 5533
 Tarragona, Hiszpania 2636
 Tartakowska Bogusława 1555
 Tartu (Dorpat), Estonia 7697, 8360, 8821
 Tarwacka Anna 5046
 Tasso Torquato 8546
 Taszycka Matylda 4128
 Tatar Ewa 1446
 Tatara Marian, red. 4715
 Tatara Renata, przedm. 3665
 Tatara Tadeusz 9917
 Tatarczykowie, rodzina 5883
 Tatarenko Agata 3226, 4399, 5175
 Tatariewicz Anna 2570
 Tatariewicz Emanuela 3951
 Tatariewicz Władysław 1242, 10427
 Tatarowski Konrad Witold 3174, 3420, 3950, 6202, 11053
 Tatarska Janina 4555
 Tatarskie biografie. Indywidualne losy 5949
 Tatarzy 1960, 2670, 2894, 3287, 3288, 3309, 3331, 3344, 3348, 3833, 5463, 5464, 5949, 8053, 9092
 Tatarzy i Karaimi w 100-lecie odzyskania niepodległości 3344
 Tataurov Sergej Filipovič 2381
 Tateo Francesco 7992
 Taterka Filip, red. 2738
 Tatikios, bizantyński dowódca 2670
 Tatry 1420, 1488, 1510, 2300, 3501, 3871, 4573, 4600, 4642, 4645, 4650, 4657, 5046, 6270, 6343, 8214, 8780, 8961, 8967, 10248; Wysokie 2255
 Taube Jerzy 5648
 Taube Karol 5286
 Taubenschlag Rafał 10703
 Taurogiński Waldemar, red. 7140
 Taylor Jacek 1850
 Taylor-Terlecka Nina 3829, 4495, 5585
 Tazbir Julia 9676; współpr. 1077
 Tážel'nikov Vasilij I. 8287
 Tczew, woj. pomorskie 1558, 1665, 1820, 9420, 9607
 Teatr Wybrzeże 11338
 Teatralna kontynuacja 11339
 Tebinka Jacek 3282, 3283, 3427, 9677
 Techman Ryszard 3227, 3228, 9678, 11054
 Techmańska Barbara 870, 1908, 4449, 5173, 11055, 11056; red. 3291
 Techmański Andrzej 7221
 Teheran 10242
 Teichert Janina 11035
 Teichert Zbigniew 11035
 Teichman Aneta 672
 Tejszerska Anna 9679
 Teklin zob. Ksawerów
 Teksas 3025, 3389, 3399
 Tel Awiw-Jafa, Izrael 405, 2553, 3017, 6221, 9759, 9778
 Telecka Małgorzata 2314
 Telus Jan 3733
 Telus Joanna 3733
 Tel'vak Vitalij 850
 Tematyka religijna górnośląskich druków ulotnych 5537
 Temeriusz Andrzej 3736
 Temi 4064
 Tempczyk Lech 1217
 Tempelfeld Nicolai 7482
 Temperán Villaverde Elisardo 5309
 Tempariusze 2536
 Templin Michael 3067
 Tempo Presente 10932
 Tendra Karol 9918
 Tenderowicz Jowita 1836
 Tengeru, Tanzania (Tanganika) 1873
 Tenúta Andrej 3229
 Teodor Lektor 2520, 2537
 Teodora, cesarzowa bizantyńska (ok. 946-?) 2537
 Teodorowicz Józef 4270, 9395, 9396
 Teodoryk Wielki, król ostrogoski 2894
 Teodosii Dragan 3282
 Teodozjusz I Wielki, cesarz rzymski 2762
 Teodozjusz II, cesarz bizantyński 2800
 Teofan Grek 2537
 Teofil Polak (1944–2017) 6633
 Teofilopol (Teofilpol), Ukraina 2198, 8327
 Teoria jestestw organicznych Jędrzeja Śniadeckiego 3494

- Terakowska Dorota 3828, 5066
 Terczyński Paweł 4961
 Teresa Benedykta od Krzyża, św. 2720, 3463, 5567
 Teresa Kunegunda Sobieska, księżna bawarska 2138
 Teresa z Avila, św. 5613
 Terešenko Andrej E. 2217
 Tereščuk Mirosław Józef 4638
 Terezin, Czechy; obóz Theresienstadt 3853
 Terlecka Weronika 5645
 Terlecki Ryszard 3242
 Terlecki Tymon 4467, 4495
 Terlikowski Franciszek 8670
 Terlikówka zob. Tarnów
 Terskij-Šelomoncew Svätoslav V. 684
 Terszak Rafał 3274; red. 795
 Tesarz Bartosz, oprac. 4486
 Teska Milena 580
 Teska Sebastian 7283
 Testamenty chłopów polskich 7622
 Testamenty mieszkańców lwowskich 7623
 Testamenty mieszkańców miast Wołynia 7624
 Testamenty szlachty Prus Królewskich 7625
 Testamenty w księgach miejskich wileńskich 7626
 Testamenty z ksiąg sądowych małych miast polskich 7627
 Tetera Paweł (właśc. Paweł Moszkowski) 7851
 Teterycz-Puzio Agnieszka 7496, 7497, 7498, 7499; red. 3294
 Tetmajer August 5826
 Tetmajer Stanisław 5826
 Tetmajer Włodzimierz 6807, 6808
 Tetzlaff Wanda 7264
 Teuchmann Romuald 3441
 Teutoburski Las 2806
 Text in the museum 1242
 Textus et pictura 4032
 Tęcza Krzysztof 4712; oprac. 7119; przedm. 4573, 7119; red. 4573, 4597, 4712, 5297, 7119, 8225, 10767, 10768
 Tęgowski Jan 2085; rec. 7313
 Tęsiorowski Jarosław, wyd. 11165
 Thatcher Margaret 3192, 3427
 Theilig Stephan 3287
 Theiss Wiesław 9648
 Themerson Franciszka 3862, 9919
 Themerson Stefan 3862, 9919, 10299
Themis Polska 8790
 Then-Obłuska Joanna 2651
 Theodoricus Monachus 2893
 Ther Philipp 2725
 Thieme André 7402, 7506
 Thompson Ewa 5565
 Thor Tureby Malin, rec. 10625
 Thorak Josef 3147
 Through the eyes of a strategist 5181
 Thüne Wolfgang 5176
 Thurn und Taxis, ród 7045
 Thurso, Wielka Brytania 4679
 Tiefenbrun Lieba 10092
 Tiele Hubert von 8275
 Tiele-Winckler Waleska von 8275
 Tiele-Wincklerowie, ród 2090, 8275
 Tietz Bartosz 1415
 Tietz Johann Daniel 835
 Tighnabruaich, Wielka Brytania 10293
 Tihomirov Andrej 3275
 Tihonov Sergej Semenovič 2381
 Tilman van Gameraen zob. Tylman z Gameraen
Times 2557
 Timkiv Svitlana 4222
 Timofiejew Artur 5602, 8917; red. 1901, 7462
 Timošenko Oksana 8918
 Timur Chromy 2837
 Tintoretto Jacopo (właśc. Jacopo Robusti vel Jacopo Comin) 2999
 Tischler János 5182, 10134
 Tischner Józef 3577, 6809, 10832
 Tischner – podróż 6809
 Titkow Andrzej 10373
 Titkow Szymon 2115
 Titkow Walenty 10373
 Tito Josip Broz 3212, 3251, 3282, 5630
 Tittenbrun Antoni 8833
 Tittenbrun Stanisław 8833
 Tittenbrunowie, rodzina 8833
 Titus Livius 8356
 Tkachenko Natalia, oprac. 912
 Tkaczew Władysław 9949; przedm. 9949; red. 9949
 Tkaczuk Marek 4999, 9680
 Tkaczyk Helena 9920
 Tkocz Stanisław 6810
 Tłomacki Andrzej 3345
 Tłuczek Ryszard 5538
 Tłumacz, Ukraina 7595
 To szczęście, co my go szukamy 8276
 Tobiasz Stanisław, przedm. 1492
 Tobolsk, Rosja 8643
 Tobolski Kazimierz 6811
 Toborek Piotr 10552
 Toborek Tomasz 5990
 Tobruk, Libia 5249, 9961
 Tocha Robert, oprac. 888; red. 888; współpr. 866
 Tochman Krzysztof Adam 3427, 4101, 5187, 5266; przedm. 5266, 9911; red. 5266; wyd. 9911, 10870
 Tocqueville Alexis de 2667
 Toczek Marek 5093
 Toczek Rafał, współpr. 1077
 Toczewski Andrzej, red. 284
 Todorski Zbigniew 1302, 1486, 4894
 Toeplitz Krzysztof Teodor 10669
 Tofilska Joanna 5571, 7032
 Tokarczuk Agnieszka, tł. 2899
 Tokarczuk Antoni 5864
 Tokarczuk Ignacy 5066, 5864, 6812, 6813, 10428, 10745, 10870
 Tokarczuk Olga 3834, 5565, 11276
 Tokarek Marek, przedm. 6951
 Tokarska Anna 3286
 Tokarska-Bakir Joanna 1923, 3334, 10246, 11057
 Tokarski Jan 3791
 Tokars'kij Vasil' 9955
 Tokarz Franciszek 3441
 Tokarz Grzegorz 5137; red. 5137
 Tokarz Tomasz 1924, 11058
 Tokarz Waclaw 5230, 6405, 6814
 Tokarz Wojciech 8097
 Tokarzewicz Józef 6815
 Tokarzewski-Karaszewicz Michał 9403
 Tokc' Sárgej Mihajlovič 4737, 5997
 Tokio 6587, 9189
 Tolkačevski Kšištof 4264
 Tolkmicko, pow. elbląski 5252
 Tołoczko Wojciech 7520
 Tołysz Aldona 1223
 Tomal Krystian Maciej, red. 3916
 Tomala Janusz 7142
 Tomalska Joanna 4173
 Tomanek Anita 3, 38, 7032
 Tomanowski Tadeusz Florentyn 5839
 Tomas Agnieszka 2548
 Tomasiewicz Janusz 6489
 Tomasiewicz Jarosław 5596, 5598, 6137, 9681
 Tomasik Paweł 5266; oprac. 1811
 Tomasik Wojciech 4342
 Tomassucci Giovanna 43, 3952
 Tomasz More, św. 2564
 Tomasz Sarnecki. W przededniu wolności 1604
 Tomasz z Akwinu, św. 2666
 Tomaszek Michał 7506; rec. 7466
 Tomaszewicz Agnieszka 5850
 Tomaszewicz-Dobrska Anna 8732
 Tomaszewscy, rodzina 5950
 Tomaszewska Ewa 4496, 4497; współpr. 9808
 Tomaszewska Wiesława 5961
 Tomaszewski Adam 5950
 Tomaszewski Henryk (1919–2001) 10544
 Tomaszewski Henryk Albin (1906–1993) 6816
 Tomaszewski Jacek 4033
 Tomaszewski Janusz 4999, 5273
 Tomaszewski Maciej 4490, 5281, 9682
 Tomaszewski Marek 3953, 8919
 Tomaszewski Marian 4174
 Tomaszewski Mikołaj 8098
 Tomaszewski Norbert Dariusz 370, 1057, 4737, 8099; red. 118, 6330
 Tomaszewski Patryk 9683
 Tomaszewski Paweł 10185; rec. 9440

- Tomaszewski Roman 3547, 3721, 3722, 3723; przedm. 3547; red. 3547
- Tomaszewski Tadeusz 10214
- Tomaszewski Waldemar 11209, 11340
- Tomaszewski Walenty Maciej 8293
- Tomaszkiewicz Agnieszka 4400
- Tomaszowskie za okupacji 9921
- Tomaszów Lubelski, woj. lubelskie 256, 2092, 4016, 4217, 4273, 4424, 4638, 4708, 4764, 4859, 5692, 6612, 7864, 8640, 8954, 9222, 9809, 9836, 10042, 10043; powiat 2293, 9277, 10082, 10083; region 5355, 7864, 9921, 9836, 10003
- Tomaszów Mazowiecki, woj. łódzkie 5462, 7186, 9303, 9304, 9732; Brzustówka 7210; getto 9868; powiat 7073
- Tomczak Andrzej 323, 7913
- Tomczak Marcin 836
- Tomczak Robert T. 8070, 8920; polem. 7528; przedm. 7340; red. 7340
- Tomczak Salezy Bogumił 3281
- Tomczewska Magdalena, oprac. 1543
- Tomczok Marta 1923, 3830, 3866, 3954, 11063; rec. 10084; współpr. 3857
- Tomczok Paweł 3866, 8921
- Tomczyk Kazimierz, przedm. 7231; red. 7231
- Tomczyk Paulina, współpr. 3959
- Tomczyk Ryszard 2022
- Tomczyńska Zofia 2377
- Tomiak Marzena Alicja 11059
- Tomicka Aleksandra 8100
- Tomiczek Patrycja 9684; przedm. 8177; red. 6307
- Tomkiewicz Ryszard 5057, 6456, 6879, 6987, 11060, 11061; rec. 195, 1909; red. 147; wyd. 10306
- Tomkiewicz Władysław 8101
- Tomko Andrzej 9685
- Tomkowiak Eligiusz 2145
- Tomkowiak Katarzyna 4341
- Tomkowski Jan 3907, 3955, 6899, 9686; red. 6068
- Tomkowski Zbigniew 11062
- Tomsk, Rosja; gubernia 8540
- Tondel Janusz 4034; wyd. 9887
- Tondel Roman, wyd. 9887
- Tondos Barbara 4173
- Toniak Ewa 4401
- Topalli Elvan 4218
- Topczewski Edward, pseud. Jaguar, Toporek 5990
- Topij-Stempińska Beata 8922
- Topolczany, Słowacja 3334
- Topoliński Tomasz 6966
- Topolino, pow. świecki 5530, 8614
- Topolska Agnieszka 6988
- Topolska Anna 1809; tł. 830
- Topolski Jan 1584, 4460
- Topolski Jerzy 647, 796
- Toporów, Ukraina 7595
- Torbust Tomasz 2652; tł. 2652
- Torcova Olga 5949
- Tordarson Sigvatr 7446
- Torii Kimiko 8199
- Torowska Joanna 4402
- Torr Guy Russell, tł. 8909
- Torres Kumbrian Ruben Dario, red. 2532
- Toruń 332, 345, 430, 513, 537, 563, 568, 906, 944, 983, 990, 1074, 1075, 1178, 1179, 1180, 1181, 1368, 1369, 1370, 1559, 1560, 1561, 1562, 1565, 1566, 1567, 1568, 1722, 1790, 1838, 1971, 2331, 2502, 2630, 3083, 3549, 3642, 4032, 4034, 4105, 4166, 4277, 4307, 4324, 4341, 4403, 4554, 4737, 4826, 4946, 5154, 5207, 5281, 6674, 6824, 7188, 7654, 7681, 7899, 7910, 7913, 7995, 8033, 8070, 8305, 8580, 9504, 9887, 10103, 10385, 10740, 10867, 11206; Bydgoskie Przedmieście 4311; Podgórz 1682; powiat 5904, 7332; Rubinkowo 4403; Nowe Miasto 7187
- Toruńskie miejsca do zamieszkania 4403
- Toskania 2571, 2998
- Toszek, pow. gliwicki 1668; region 1668
- Toszek Bartłomiej H. 4770
- Totoń Anna 6227
- Toussaint Mark 7279
- Touste, Ukraina 7595
- Towarek Piotr 2502
- Towarnicki Jane 8674
- Towiański Andrzej 3828
- Tożsamość po pogromie 11063
- Tożsamość polska 1605
- Traba Robert 11318; red. 1909
- Tracewski Bohdan 3695, 3695
- Tracja, starożytna prowincja rzymska 2342
- Tracki Krzysztof, rec. 7824
- Tractu temporis 3299
- Tracz Bogusław 1904, 4376, 4404, 5571, 6779, 10540, 10745, 11064, 11065, 11066, 11106; przedm. 1904; red. 1904; współpr. 4087; wyd. 10422
- Tracz Marcin 8923
- Tracz Szymon 4113, 4219, 5539
- Tracz Teresa, red. 1648
- Tracz Vira 4878
- Tracz-Tryniecki Marek 2666, 2667, 8102; oprac. 7559; przedm. 7559
- Traczyk Katarzyna K., współpr. 1077
- Traczyk Stanisław 11245
- Traczyk Zygmunt 11067, 11068
- Traczykowski Tomasz 11069
- Tradycje szlacheckie we współczesnej kulturze polskiej 5608
- Trafimęk Anatol' 9687, 9688
- Trajan, cesarz rzymski 2548, 2788, 2794, 2823
- Trajdos Jacek 9689
- Trajdos Tadeusz Mikołaj 4405, 5329, 5385, 7110, 7446, 7500, 8103
- Tralewski Sławomir, przedm. 7067; red. 7067
- Trapszyc Artur 1559, 1565, 3428, 4701; red. 3428
- Trattner Irma 4166
- Traugutt Romuald 3297
- Trauguttówna Alojza 3297
- Trawicka Ewa 7334; przed. 7334; red. 1466
- Trawka Renata 7446; rec. 7573; red. 7432
- Trawkowski Stanisław 5807
- Trawniki, pow. świdnicki, woj. lubelskie; obóz 906
- Trąba Mariusz 4802, 5546, 6981; oprac. 5546; red. 5546
- Trąba Mikołaj 5333
- Trąbki, pow. wielicki 5900
- Trąbki Wielkie, pow. gdański; gmina 7034
- Trąbski Maciej 3288, 5252; red. 305
- Trebacjusz (właśc. Gaius Trebatius Testa) 2816
- Treblinka, pow. ostrowski, woj. mazowieckie; obóz 9975, 10200, 10281
- Trebnia-Staszela Stanisława 10247, 10248
- Treder Franciszek 1294, 6817, 10429
- Trela Jerzy 4438
- Trela Tadeusz 10291
- Trembecka Marzena 1904
- Trembicka Krystyna 3302
- Trembowa, Ukraina 7189, 7595
- Trempała Wojciech 5617; red. 5617
- Trenchard John 2667
- Trenkwałd Józef Piotr 5857
- Trentowski Bronisław 3440, 5421
- Trepczyk Jan 6818, 6819
- Trepka Tomasz 10249
- Treter Mieczysław 6820, 8277
- Trewir, Niemcy 3210
- Trębacz Michał 3332, 3333
- Trębacz Zofia 3332, 9690
- Trębicki Kazimierz 8278
- Triare Dominique 6649
- Trimoniené Rita Regina 1106
- Trincavelli Vittore (Trincavella Vet-tore) 2999
- Trochimezyk Maja 4527
- Trocki Michał 11247
- Trockie województwo 7953
- Trockij Lev Davidovič (właśc. Lejba Davidovič Bronstejn) 2668
- Trocza Damian 5556
- Troja, Turcja 2537, 2624, 8305
- Trojan Katarzyna 5329

- Trojan-Zawrzykraj Urszula 6821
Trojanowska Anna 8924
Trojanowska Ewelina 5612
Trojanowska Maria 6822
Trojanowska Tamara 5565; red. 5565
Trojanowski Edward 4232
Trojanowski Henryk 3724
Trojański Piotr 1873; przedm. 9975, 9978, 10300; rec. 1869; red. 9975, 9978; wyd. 10300
Troki, Litwa 2008
Tropiło Jan 5951
Trosiak Cezary 9228
Trosiener Christian Heinrich 7615
Troska o niepodległe państwo 5183
Trostiânik, Ukraina 2383
Troszanka Zofia 9103
Troszyńska Roksana 9948
Troszyński Marek, wyd. 8264
Trościński Grzegorz 3936, 8104
Trotta Margarethe von 3029
Trójca, Ukraina 3290
Trubas Michał 5274, 11070
Truchan Mariola 4387
Trudne życie na wolności 10430
Trudzik Artur Mariusz 1925, 11071
Trupinda Janusz 1234; przedm. 1527, 1529; rec. 7300; red. 283, 1234, 1527
Trusewicz Jan Zygmunt 552
Truskolaski Zdzisław 6823
Truso, nieistniejąca osada portowa nad Zatoką Gdańską 789
Trusz Karolina 2331
Truszkowska Maria Angela zob. Maria Angela Truszkowska, bl.
Truszkowski Bartosz K. 9691
Trybała-Zawiślak Katarzyna 7280
Trybuna (Londyn) 1925
Trybuna Ludu 5252
Trybuna Opolska 10307, 10942
Trybuna Radziecka 3774, 9269
Trybuś Jarosław 9692
Trychoń-Cieślak Katarzyna, tl. 4325
Tryczyk Mirosław 10250
Trydent, Włochy 3780, 7717; sobór 7747
Tryjarski Edward, wyd. 7635
Trynidad i Tobago 2559
Trynitarze 4217
Trynkowski Jan 3297, 8925
Trypućko Józef 3791
Trytek Józef 10251
Trzaskowska Grażyna 1904, 10252; red. 4868
Trzciana, pow. rzeszowski 8290
Trzcianka, pow. czarnkowsko-trzcianecki 1182, 8279; region 5645
Trzcianka w przeszłości i obecnie 8279
Trzcianica, pow. jasielski 2346
Trzcńska Danuta, red. 7115
Trzcńska Izabela 5596, 5597, 5598, 5600; red. 5597, 5598
Trzcńska Kinga Joanna 2902
Trzcński Andrzej 2042; red. 4353, 5929
Trzcński Maciej 1814
Trzczińsko-Zdrój, pow. gryfiński 7006
Trzebiatkowa, pow. bytowski 7190
Trzebiatów, pow. gryficki 7721
Trzebień, pow. bolesławiecki 7191; region 7191
Trzebień i okolice 7191
Trzebinia, pow. chrzanowski 11213; region 11213
Trzebiński Leon Józef 6824
Trzebnica, woj. dolnośląskie; powiat 4191
Trzeciak Ewelina 5609, 10579; red. 124
Trzeciak Katarzyna, rec. 5565
Trzeciakowski Lech 6825
Trzeciakowski Wiesław 6966
Trzeciaki Maciej 2382
Trzecielińska-Polus Aleksandra 5176
Trzeciński Andrzej 7862
Trzemeszno, pow. gnieźnieński 3299, 3998, 5043, 7340, 8231
Trzeskowska Karolina Natalia 6942
Trzeszczkowska Zofia 8280
Trześcianka, pow. hajnowski 8697; Stawek 8697
Trześniowska Mieczysława 10906
Trześniowski Przemysław Adrian 2331
Trzęsiel Katarzyna, rec. 9451
Trznel Jacek 10873
Trzos Agnieszka 4220
Trzos-Rastawiecki Andrzej 4486
Trzoss Adrian 942, 990
Trzy granice 7132
Trzy miesiące wolności 9104
Trzy odslony Statutu Ochotniczej Straży Pożarnej 4962
Trzy początki 1622
Trzydzieści lat czasopisma naukowego „Studia Niemcoznawcze” 6126
Trzydzieści lat (i więcej) Stowarzyszenia Pisarzy 3956
Trzyniec, Czechy 5748
Tschetschau-Mettich, ród 2090
„Tu jestem tylko przejazdem...” 6345
Tuaregowie 2531
Tuchola, woj. kujawsko-pomorskie 7192, 8297; powiat 7192, 11089; region 7192
Tucholka Albert Wilhelm von 8993
Tucholka Wojciech zob. Tucholka Albert Wilhelm von
Tucholski Zbigniew 2023, 4342, 4963, 9693, 10185
Tucholskie Bory 11089
Tucholka-Włodarska Barbara 4240
Tucholkowa Stefania 6826
Tuchowski Andrzej 4555
Tuchów, pow. tarnowski 3261, 3262, 3347, 5329, 7416, 8560
Tuczna, pow. bialski 7193
Tuczynscy de Wedel, rodzina 7689
Tuczynski de Wedel Jan 7689
Tuczynski de Wedel Kazimierz 7689
Tuczynski de Wedel Stanisław 7689
Tuhačevskij Mihail Nikolaevič 3236
Tulej Andrzej 3230
Tuleja Mieczysław 3725
Tulejski Tomasz 2667; red. 7306
Tulewicz Zbigniew 3740
Tuligłowy, pow. jarosławski 7194, 7560
Tuligłowy, Ukraina 7210
Tulin Cezary 902, 903
Tuliński Arkadiusz 5952
Tuliszka Jarosław 2360, 4999, 11072
Tuliszków, pow. turecki 9168
Tułaczy los rodziny Sakowiczów 8281
Tułasiewicz Natalia zob. Natalia Tułasiewicz, bl.
Tułodziecka Zofia 8936
Tułodziecki Stanisław 3695
Tułowice, pow. opolski, woj. opolskie; nadleśnictwo 4909
Tumajer Jan 7110
Tümenec Igor’ Olegovič 8053
Tumidajski Marian 4573
Tumińska Adelgund Kunigunda 6827
Tumlin-Węgle, pow. kielecki; region 5869
Tumolska Halina, rec. 1157
Tunak Marcin 10745, 11075
Tunia Krzysztof 1836
Tupalski Aleksander 5949
Tur Jerzy 4173
Tur Krzysztof 2688
Tur-Marciszuk Katarzyna 1987, 4173, 4221; przedm. 4173
Turaszówka zob. Krosno
Turbacz, szczyt w Gorcach 3763
Turchan Jan 5900
Turcja 688, 704, 1303, 1304, 2538, 2553, 2611, 2679, 2924, 3125, 3177, 3188, 3287, 3288, 3298, 3897, 4460, 5252, 5617, 7427, 7781, 7783, 7867, 7912, 7913, 8001, 8095, 8096, 8161; Imperium Osmańskie 2135, 2922, 3024, 7774, 8109
Turčyn Mirosłava Bogdanivna 5540
Turczyński Paweł 2653
Tureczek Marceli 3322, 7166, 7501; rec. 10830; współpr. 2040
Turek, woj. wielkopolskie; powiat 1960, 10505
Turek Dorota, tl. 3560
Turek Jakub 7502
Turek Jan 4468
Turek Przemysław 2894
Turek Waldemar 5447
Turek Wiesław 7109
Turek Wojciech 9694

- Turek-Kwiatkowska Lucyna 1060
Turka, Ukraina; powiat 2491
Turkiewicz Stanisław 10109
Turkowska Justyna A. 3866
Turkowski Romuald 3334, 5093, 5118, 7070, 11073; przedm. 10442
Turlej Stanisław 2537, 2903, 2904; red. 2537, 2574
Turna, woj. mazowieckie 2057
Turner Victor 4979
Turonek Jerzy 1102, 5541
Turoń-Kowalska Agnieszka 8926
Turos Maria Joanna 2707, 3017, 3018, 3019, 5257, 8927, 8928
Turośl, pow. kolneński 1941
Turowicz Władysław 5855
Turowski Artur 2571
Turów, Białoruś 7527
Turów, pow. radzyński 7363
Turska Marta 4964
Turska-Skowronek Kinga 1566
Turski Marian 9922; współpr. 3224
Tursko, pow. pleszewski 2461
Turyn, Włochy 999, 9895
Turystyka w edukacji historycznej i obywatelskiej 4639
Turza Śląska, pow. wodzisławski 10952
Turze, pow. tczewski 10205
Turzonowie, rodzina 7093
Turzówka, Słowacja 1750
Turzyński Bartosz 8929
Tusiński Piotr A. 9695
Tušurašvili Omar 9037; red. 9037
Tuszyno, Rosja 8053
Tuszyńska Boguchwała 2819
Tuszyńska Daria, rec. 3064
Tuszyński Kazimierz 5279
Tuszyński Wiesław Jan 5275
Tutaj Anna 11074
Tutaj zaczęła się wolność 8930
Tutak-Goll Monika, współpr. 9769
Tútčev Fëdor Ivanovič 2656
Tutejsi „obcy” 3346
Tuwim Julian 3764, 4811
Twardoch Irena 7143
Twardochleb Bogdan 7171
Twardos Robert 2239
Twardowska Kamila 8306; przedm. 2520; tl. 2520; wyd. 2520
Twardowska-Andrzejuk Marta 1934
Twardowski Jan 3823
Twardowski Kazimierz 3470, 3495, 3496, 10753
Twardowski Samuel 8161
Twardowski Wojciech 7269
Twardy Juliusz 7520
Twardziak Rita 4215
Twardziak-Bazylczuk Teresa 4438
Twardzik Barbara, red. 3634
Twarowska-Antczak Emilia 4811
Twarze Śląska 5953
Twer (Kalinin), Rosja 5966
Tworkowski Maciej 10089
Twórcy wizerunku Polonii 5954
Twórczość malarska Szymona Czechowicza 4222
Twórczość na zamówienie 11075
Tyber (Tybr) 2795
Tybet 2681
Tyborowski Daniel 1264
Tyborowski Witold, tl. 2526; wyd. 2526
Tyborski Krzysztof 10253
Tyburski Łukasz 4832
Tyc Jan Henryk 10254
Tychowo, pow. białogardzki 9865
Tychy, woj. śląskie 1569, 4194, 4559, 4654, 5336
Tyczkowska Paulina 1690
Tyczyn, pow. rzeszowski 1183; gmina 5138
Tyczyńska Ewa 5490
Tydzień 8739, 8740
Tygielski Wojciech 2379, 8105, 8106
Tygodnik Ilustrowany 8454
Tygodnik Nowy 5849
Tygodnik Polski (Harbin) 3423
Tygodnik Powszechny 870, 6946, 10855
Tygodnik Solidarność 10999
Tygodnik Warszawski 10984
Tyka Anna, red. 4478
Tykocin, pow. białostocki 4215, 7604, 8038; region 4702, 4737
Tyle dobrego 6414
Tylec Maciej, tl. 9928
Tylec Piotr 1169, 4035, 5916, 5955
Tylek Barbara 6001
Tylicki Jacek 4166
Tylisz, pow. nowosądecki 5329
Tyliszczak Krzysztof 3426
Tylka Maria 3726
Tylko-Tylczyński Andrzej 6828
Tylkowska-Drożdż Joanna 4406
Tylman z Gameraen 1195
Tylus Piotr 1154
Tylusińska-Kowalska Anna 10255
Tyluś Gustaw, rec. 7669
Tylza-Janosz Marta 1750; red. 7033
Tym Juliusz Stanisław 837, 838, 1932, 2120, 2147, 3239, 5214, 5266, 5276, 5277, 10140; przedm. 9776; red. 5214; wyd. 9776
Tymawa, pow. tczewski; region 4697
Tymbark, pow. limanowski; region 6579
Tymieniecki Kazimierz 263, 740
Tymiński Jan 9696, 9697, 10256; rec. 9607, 10562
Tymiński Maciej 11076
Tymochowicz Mariola 2434, 2501, 2534, 5611
Tymoszówka, Ukraina 5684
Tymowski Michał 3028
Tyniec zob. Kraków
Tynieć Anna 1223
Tynne, Ukraina 10236
Tyrała Marek 11341
Tyrała Robert 3231, 4517, 4545, 5987
Tyraś Kinga 10257
Tyraha Dagmara 3012
Tyrlík Piotr, przedm. 6974
Tyrmand Leopold 6829
Tyrol 5297
Tyrapa Anna 3772
Tyszka Julia 4154
Tyszka Juliusz 4478
Tyszka Paweł, red. 7884
Tyszka Wojciech, tl. 10075
Tyszkiewicz Adam 1390, 1606
Tyszkiewicz Jakub 5140, 5173, 5181, 7219, 10942
Tyszkiewicz Jan 10258, 10259; rec. 7635; red. 7442
Tyszkiewicz Michał 1436
Tyszkiewiczowa Irena z Jezierskich 6830
Tyszkowska Irena 9923
Tyszkowska-Kasprzak Elżbieta, red. 3174
Tyszkowski Kazimierz 8107
Tyszkowski Wenanty 3846
Tyszler Lubomira 7258; red. 259
Tyszek Waldemar 1450
Tytko Marek Mariusz 994
U progu demokracji 5184
U źródeł ery industrialnej Śląska 1479
U źródeł współczesnego Iranu 2529
Uaua-uno, Boliwia 2596
Uberman Marta 3727
Ubertowska Aleksandra 10276
Ubiory mieszczańskie ze zbiorów Muzeum Okręgowego 1334
Uboćcze, pow. lwówecki 7195
Ubodzy, chorzy, sieroty 4407
Ubych Urszula 1130, 6955
Uczestnicy Ānvarского vosstania 8282
Uchowicz Katarzyna 1623; red. 4190
Uchto Żalina 3467, 3746; red. 126
Uchto-Żywica Beata 3467; red. 3746
Uciechowska-Gawron Anna 2341
Uczeni z odległej i nieodległej przeszłości 3497
Uczestnicy Powstania Wielkopolskiego 5956
Uczkiewicz Dominika 10260
Uczkiewicz Katarzyna 3067; red. 3067
Udalska Eleonora 4495
Udałyh Galina Dmitrievna 3804
Udział formacji zwartych Policji Państwowej 9105
Uglorz Marek Jerzy 5336
Ugowska Bożena 6819
Uherce Mineralne, pow. leski 10339
Uherce Zapłatyńskie zob. Nahirne

- Ujazd, pow. tomaszowski, woj. łódzkie 7742
- Ujejski Kornel 8443
- Ujma Magdalena 8931
- Ujma Martyna 3834
- Ujście, pow. pilski 2332; region 2332
- Ukraina 476, 485, 676, 745, 753, 786, 795, 803, 850, 912, 944, 970, 983, 1118, 1210, 1601, 1884, 1895, 1904, 1931, 2219, 2276, 2360, 2383, 2456, 2491, 2645, 2684, 2958, 3046, 3054, 3109, 3174, 3221, 3271, 3274, 3275, 3285, 3290, 3291, 3294, 3384, 3721, 3858, 3901, 3985, 4333, 4513, 4531, 4653, 4852, 5003, 5059, 5075, 5086, 5092, 5109, 5112, 5133, 5148, 5149, 5151, 5172, 5173, 5175, 5187, 5211, 5244, 5250, 5449, 5460, 5540, 5585, 5630, 5764, 5949, 6699, 6711, 7171, 7597, 7687, 7715, 7810, 8263, 8273, 8426, 8470, 8769, 8903, 8904, 8941, 8979, 9074, 9107, 9194, 9212, 9246, 9279, 9302, 9377, 9386, 9499, 9570, 9586, 9880, 9949, 9955, 10004, 10061, 10086, 10178, 10186, 10199, 10209, 10215, 10290, 10361, 10431, 10463, 10566, 10643, 10712, 10716, 10924, 11074, 11167, 11175, 11259, 11321; Prawobrzeżna 3369; Sowiecka 5630, 9224; Zachodnia 2371, 5186, 8686
- Ułaczky Maria Magdalena 2227
- Ulanica, pow. rzeszowski 8222
- Uł'ánov Vladimír Il'ič zob. Lenin Vladimír Il'ič
- Ulanowska Agata 2379
- Ulanowska Stefania 8809
- Ulanowska Wanda 3846
- Ulatowska Urszula, red. 193
- Ulbricht Walter 3282
- Ułhów ek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 2293
- Ulicka Grażyna 3302
- Ulicki Bogusław 3498, 4965
- Uljasz Adrian 1155, 6671
- Ułm, Niemcy 2911; region 2911
- Ułmowie, rodzina 1906
- Ulryk I, książę pomorski 7762
- Ułaszko wce, Ukraina 7595
- Umińska Eugenia 4514
- Umińska-Tytoń Elżbieta 7210
- Umiński Janusz 4640
- Umiński Waclaw 1231; red. 182
- Una, prawy dopływ Sawy 741
- Underhill Karen 5565
- Udro Marcin 4890
- Ungeheuer-Gołąb Alicja 8932
- Unger, biskup 7450
- Unger Leopold 3302, 5081
- Ungler Florian 4010
- Unia lubelska. Historia i dziedzictwo 1522
- Unia lubelska 1569. 3300
- Unieck, pow. płoński 5359
- Uniejów, pow. poddębicki 4371, 8897
- Unierzyż, pow. płocki 4282
- Unique pottery kiln construction 2383
- Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego 3728
- Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu 3729
- Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny 3730
- Uniwersytet woldenbergczyków 9924
- Uniwersytety ludowe w Polsce 3731
- Unowsky Daniel 3332
- Unrug Józef Michał 6831
- Unsdorfer Szlomo Zalman 10095
- Unser Masuren-Land 9429
- Unuńak Andrzej 9129
- UPA i WiN w walce z totalitaryzmem 10431
- Ura Elżbieta 4997
- Urał 4331, 5806
- Urartu 5252
- Ūrasov Andrej Viktorovič, red. 8053
- Uratować pamięć 9925
- Urban I, papież i św. 4979
- Urban Augustyn 5289
- Urban Jacek 997a, 6988
- Urban Jerzy 10600
- Urban Joanna 4702
- Urban Piotr Dariusz 5613
- Urban Renata 4641
- Urbanek Aneta 5610
- Urbanek Arkadiusz 4966
- Urbanek Bożena 484, 3467, 9698, 9699; rec. 2707, 3703, 5721; red. 169
- Urbanek Grzegorz 4967
- Urbanek Joanna, rec. 9109
- Urbanek Mariusz 6829
- Urbanik Agnieszka 4979
- Urbanik Aleksandra 2571
- Urbanik Miron 4968, 8933, 8945; rec. 4967
- Urbanik Violetta 975, 1056, 1092; współpr. 1702
- Urbaniec Arkadiusz, oprac. 1327
- Urbaniec Magdalena, red. 1327
- Urbanik Jadwiga 1613
- Urbanik Monika 3499
- Urbanik-Kopeć Alicja 8934, 8935; rec. 4995
- Urbanistyka i architektura okresu III Rzeszy 4408
- Urbanowski Bohdan 5183
- Urbanowicz Adam Andrzej 1934
- Urbanowicz Beata 5067, 5232, 6472; rec. 1893; red. 311
- Urbanowo, pow. nowotomyski 11214
- Urbanowska Zofia 6832
- Urbanowski Maciej 3972, 10711, 11075; przedm. 3972; red. 3972
- Urbańczyk Agnieszka 2550
- Urbańczyk Michał 2654, 2667, 3659, 5139
- Urbańczyk Przemysław 2899, 7503, 7504
- Urbańczyk-Bekiesch Anna 5646
- Urbańska Daria Anna 5601
- Urbańska Magdalena, red. 11183
- Urbańska Monika 3897
- Urbańska-Bożek Maria, red. 10427
- Urbański Andrzej 938
- Urbański Jarosław 8936
- Urbański Marek 2218
- Urbański Piotr, red. 3543
- Urbański Stanisław 5441
- Urbom Ruth, tł. 1499
- Ūr'eva Irina Sergeevna, współpr. 7288
- Urgacz Maria, wyd. 8181
- Urjasz-Raczko Matylda, rec. 2702
- Urke-Nachalnik zob. Farbarowicz Icek
- Urniaż-Grabowska Ligia 6833, 6834
- Uroczyść odnowienia doktoratu Uniwersytetu Warszawskiego 638
- Ursus zob. Warszawa
- Ursynów zob. Warszawa
- Urszula Szuścik, red. 3711
- Urszulanki Unii Rzymskiej 8260
- Uruski Seweryn 2065
- Uruszczak Michał 4409, 7110
- Uruszczak Waclaw 633, 2024, 2655, 5046, 5058, 6032, 6625, 8937; rec. 7390; red. 153; wyd. 7585, 10432
- Urwanowicz Jerzy 8108; rec. 7787; wyd. 3288
- Urzecze, pow. łowicka 1960, 2084
- Urzędnicy Królestwa Polskiego (1815–1915) 5957
- Urzednicy Wielkiego Księstwa Litewskiego 3301
- Urzędów, pow. kraśnicki 3281
- Usakiewicz Joanna 2610
- Usakiewicz Krzysztof, tł. 2597
- Usbek, podróżnik perski 2991
- Uscka-Kowalkowska Joanna 2254
- Ustaoglu Züleyha 8109
- Ustroń, pow. cieszyński 5686
- Ustrzycki Janusz 904, 905
- Ustrzycki Mirosław 904, 905
- Ustyniak Adam 7209
- Usurski Maciej 8938
- Uszyński Aleksander 9106
- Uszyński Jędrzej 5793
- Uścicług, Ukraina 4222
- Uściniowicz Jerzy 11077
- Uściński Krzysztof 3732
- Utięšenovic-Martinuzzi Jerzy 8153
- Utkin Joanna Ewa 5958
- Utkowska Beata 3944
- Utracka Dorota 3174
- Utracone kolekcje numizmatyczne 2219

- Utrat-Milecki Jarosław 5026
 Utzig Joanna 4410, 5331
Uwaga 10855
 Uwarunkowania wolności 5185
 Uwijała Piotr 9700
 Uwolnić alchemika 7628
 Uzarzewo, pow. poznański 1570
 Uzbekistan 9907
 Uzupełnienie do „Nekrologu żukowskiego” 7629
- Váchal Josef 2721
 Vaculík Jaroslav 839, 9701
 Valackáitė Birutė 1231
 Valerio Sebastiano 7992
 Valéry Paul 9686
 Valivade, Indie 1873
 Val'kov Dmitrij Vadimovič 2043
 Vallauris, Francja 10536
 Valový Jiří 4957
 Van Crugten Alain 6578
 Van Heuckelom Kris 4460
 Vandendorre Katia 3957
 Vaniček Vratislav 7505; rec. 7412
 Varanytsya Anna 8939, 8940, 8941
 Varga Endre László, wyd. 8295
 Variability of precipitation and runoff 2255
 Varonič Tat'ana 3279
 Varšavskij Vladimir Sergejevič 3237
 Várzély Máté (Mateusz) 8810
 Vasari Giorgio 4235
 Vasiliauskas Ernestas 1106
Večernji list 3212
 Velička Drahomír 1750
 Vende Jan Karol 3282
 Veni Domine. Księga pamiątkowa 5542
Verbum 9636
 Vercamer Grischa 840, 7402; przedm. 7402; red. 7402
 Verden, Niemcy 10320
 Verhaeren Émile 3949
 Verney Jean Pierre 8942
 Vertinskij Aleksandr Nikolaevič 4510
 Verwandtschaft – Freundschaft – Feindschaft 7506
Vestnik Evropy 8821
 Vetulani Adam 9459, 10432
 Vetulani Franciszek 6835
 Vetulani Jerzy 6835, 6835
 Vetulani Zygmunt 6835
 Vichy, Francja 5200
 Vidugiriai. Vidugirių kaimo 7206
 Vikul Tet'ana Leonidivna, współpr. 7288
 Vilniaus Šv. Jonų bažnyčios 7630
 Vincennes, Francja 1380
 Vincenz Andrzej 2315
 Vincenz Stanisław 1497, 1861
 Vincůrková Dorota 7507
 Vinničenko Oksana Volodimirivna, oprac. 7623
 Visconti Antonio Eugenio 7811
 Višlenkova Elena Anatol'evna 8943
- Vitkovska Viktoriia 4449
 Vivaldi Antonio 3012
 Voblyj Konstantin Grigor'evič 4931
 Vodotika Tet'ana Serhiivna 8305
 Vogel Beniamin 5959
 Vogler Hans-Udo 7130
 Vojtovič Leontij Viktorovič 803, 2088
 Voldemaras Augustinas 3150
 Volk Albert, współpr. 9058
 Volkava Vol'ga 8778
 Vološuk Miroslav Mihajlovič 3299; red. 2895, 5208
 Voltaire (właśc. François-Marie Arouet) 2308, 7631
 Vorbrich Krzysztof Konstanty 3005
 Vorel Petr 4957
Vossische Zeitung 7171
 Vrtel-Wierczyński Stefan 1123
 Vyšniauskienė Audronė 4264
- W cieniu Beskidów 5960
 W dobrym Towarzystwie 4642
 W drodze do Niepodległej 8944
 W drodze do niepodległości 999
 W drodze do władzy 5186
 W drodze ku niepodległości 8945
 W drugim szeregu 5961
 W Galicji i nad Soczą 8946
 W godzinie próby 1751
 W hetmańskim trudzie 5278
 W imię przyszłości Partii 10433
 W klasztornym skrytorium 1508
 W kręgu historii, politologii i emigracji 3302
 W kręgu myśli profesora Jana Szczepańskiego 2415, 2416, 2417, 2418, 2419
 W kręgu pieśni romantycznej 4563
 W kręgu wyobrażeń zbiorowych 2656
 W kuchni. Kulturowe szkice o przetrzeźnieniu 5611
W Marszu 10855
 W poszukiwaniu innej historii 2657
 W poszukiwaniu prawdy 5059
 W pracowni 4223
 W przededniu wielkiej odbudowy 1529
 W służbie Bogu i Ojczyźnie 5279
 W służbie dla prawdy 5187
 W służbie ludziom i przyrodzie 4969
 W służbie niepodległej 6213
 W służbie państwu i społeczeństwu 4970
 W stulecie utworzenia rządu Ignacego Jana Paderewskiego 9702
 W trosce o polską szkołę 3733
 Wabiński Dominik 6978
 Wach Albert 6010
 Wachalowicz-Kiersztyn Maria Dominika 7110; przedm. 7110
 Wachholz Leon 3457
 Wachnicki Jacek, wyd. 10353
 Wacholc Maria 4571
- Wachowiak Piotr 11247; red. 11247
 Wachowicz Sławomir 6836
 Wachuła Michał 1926, 10157; przedm. 10157; red. 10157
 Wacko Agnieszka 8947
 Wacko Ryszard 6979, 10261
 Waclaw I Święty, książę czeski 2884
 Waclaw II 7431
 Waclaw III Adam, ks. cieszyński 5327
 Waclaw Borowy – po latach 3958
 Waclaw Tokarz (1873–1937) 841
 Wadas Andrzej 4957
 Wadas Tadeusz, red. 6251
Wadoviana 292
 Wadowice, woj. małopolskie 28, 292, 1371, 1372, 1373, 3604, 3607, 7196, 10297, 10864; region 6048, 9497, 9794
 Wadowice Górne, pow. mielecki; gmina 11320
 Wadowita Marcin 6837
 Wadył Sławomir 7334, 7508, 7509, 7510; przedm. 7334; red. 7334
 Wagińska-Marzec Maria, wyd. 8251
 Wagner Arkadiusz 4036, 4037; współpr. 1179
 Wagner Barbara 2651, 3291
 Wagner Edwin Norbert 5961
 Wagner Karol Herman 6838
 Wagner Katarzyna 5278
 Wagner Marek 842, 5278, 5962; red. 5278
 Wagner Paweł 10157
 Wagner Ryszard 10376; oprac. 1570, 10413; red. 1570
 Wagner Weronika 6448
 Wagner Zuzanna 4038
 Wagner-Rundell Benedict 8110
 Wagnie Arkadiusz, polem. 4037
 Wahl Joseph zob. Wall Józef
 Waingertner Przemysław 1752, 11078; rec. 5166, 6558
 Wajda 1509
 Wajda Andrzej 1489, 1509, 4450, 4486, 4490, 5565, 5900
 Wajda Anna Maria 2610
 Wajda Jakub 5900
 Wajda Sylwia 7334
 Wajda Zdzisław 10434
 Wajler Anna 9703
 Wajlonis Paweł 3566
 Wajnert Aleksandra 4039
 Wajs Anna 1093, 8111; wyd. 7584
 Wajs Bronisława, pseud.. Papusza 3336
 Wajs Dariusz 8112
 Wajs Hubert 5150; rec. 7637; red. 946; współpr. 5150
 Wajs-Baryła Ewelina 7201; przedm. 7201; red. 7201
 Wajskol Aron 7171
 Wajszczyk Katarzyna 6036
 Wajzer Bogusław 8821
 Wakar Jacek 4498
 Waksmundzka Polana, polana w Tatrach 8967

- Walach Magdalena 4438
 Walacik Bronisław 7209
 Walak Bogumiła 3746, 11132; red. 11132
 Walanus Wojciech 339, 997a
 Walasek Stefania 3582, 8948, 9610, 9704, 9705, 9706, 11079
 Walaszek Adam 6082
 Walat Wojciech 8949
 Waląg Ewelina 861
 Waląg Włodzimierz 7106
 Walbach Melchior 8041
 Walczak Andrzej, red. 5374
 Walczak Bogdan 2316, 9707
 Walczak Eliza 2220
 Walczak Henryk 9708; oprac. 8215
 Walczak Kamil 8950
 Walczak Kamilla, red. 3737
 Walczak Małgorzata, tł. 1706
 Walczak Marek 4107, 4125, 7041; oprac. 6194; red. 5593
 Walczak Sylwester 5883
 Walczak Wojciech 354; oprac. 1112, 1113, 1114, 1115; red. 1110, 1111, 3279
 Walczak Zbigniew 7130
 Walczak-Delanois Dorota 6578; przedm. 6578; red. 6578; tł. 6578
 Walczak-Duraj Danuta 2418, 2419
 Walczy Łukasz, współpr. 2263
 Walczyna Alicja 2581
 Walecka-Rynduch Agnieszka 2668
 Waleczne i inspirujące 5612
 Walecki Dionizy 10215
 Walenciak Robert, przedm. 5124; współpr. 5124, 10371
 Walendzik-Stefańska Joanna 1217; red. 4371
 Walens, cesarz rzymski 2735
 Walensiak Kamil 11342
 Walenty, św. 7221, 8456
 Walentyłowicz Jerzy 5280
 Waleron Andrzej 5164
 Waleszczuk Sonia 1000
 Walewander Edward 3302, 3734, 6583; rec. 2818, 3759, 5069, 11133
 Walewscy, ród 7820
 Walewska Cecylia z Zaleskich 8742
 Walewska Klaudia Magdalena 9948
 Walewska Maria z Łęcząńskich 8315
 Walewski Piotr 8244
 Walewski Stanisław 8742
 Walezjusze 7835
 Walecki Gaudenty Jakub 3834
 Walia 2864, 3426, 11129
 Walichnowski Feliks 2420, 11343
 Walichnowski Tadeusz 11075
 Walicki Bartosz 553, 1170, 5545, 7221, 8951, 9709, 9710; wyd. 3254
 Walicki Marek 9926
 Waligóra Grzegorz, red. 75
 Waligóra Jan 3695
 Waligórski Andrzej 3477
 Waligórski Karol 9107
 Walińska Marzena 8113
 Waliszewski Andrzej Szymon 2104
 Waliś Grzegorz, oprac. 9317
 Walizka Leśmiana 3959
 Walker Martyna 4194, 4411, 4412
 Walkiewicz Bogdan 2341
 Walkiewicz Leszek 372, 7511, 7512; red. 125
 Walkowiak Anna 4554
 Walkowiak Justyna Barbara 2317
 Walkowiak Marcin 4224
 Walkowiak Maria, red. 229
 Walkowski Grzegorz Kazimierz 7513
 Walkowski Zygmunt 4413
 Walkusz Jan 340, 3281, 3622, 4082, 8952, 9544, 10878, 11344, 11345; rec. 6014, 10167; red. 150
 Wall Józef 1779
 Wallach Scott Joan 658
 Wallenberg Adolf 3353
 Waltek Mikołaj 5915
 Waltoś Jacek 6840
 Walulik Anna 672
 Waluś Monika K. 8953
 Wałach Jan 4138
 Wałbrzych, woj. dolnośląskie 190, 1211, 1374, 1753, 3695, 4028, 10465, 10799, 11261; Książ 1431; region 2432, 5216; Stary-Zdrój 9578
 Wałbrzyska Galeria Sztuki Biuro Wystaw Artystycznych 1753
 Wałcz, woj. zachodniopomorskie 680, 5965, 7818, 10310, 10451, 10470, 10957; dekanat 8511; powiat 2240; region 273, 680, 4890
 Wałdoch Marcin 11080
 Wałdowski Julian 1971
 Wałek Janusz 6839, 6840
 Wałęsa Lech 10334
 Wałkowski Andrzej 4028, 5331, 7342; polem. 7342
 Wambierzyce, pow. kłodzki 5561
 Wan Laiming 3201
 Wanat, rodzina 9108
 Wanat Feliks 9108
 Wanatko Grzegorz 3322, 4414, 11081
 Wanatowicz Stanisław 10262
 Wandalowie 2894
 Wanda 471
 Wandycz Piotr Stefan 6841
 Wanicka Agnieszka 4487
 Waniek Henryk 1411; przedm. 4262
 Wanke Maria 1295
 Wanot Jakub 2596
 Wantuch Tomasz 3347
 Wantuła Jan 2415
 Wańkowicz Melchior 4896, 5565, 6842
 Wańkowska-Sobiesiak Joanna 4415, 4416, 4417, 4418, 4419, 4420, 4421, 4422, 4423, 11082, 11083
 Wap Anatol 7060; tł. 4116
 Waplewo Wielkie, pow. sztumski 417, 5653
 Wapnica, pow. stargardzki 2338
 Warchałowski Jerzy 4138
 Warchoł Edward 9711; oprac. 3408, 5427, 8256, 8285; wyd. 3267, 5427
 Warchoł Paweł 3735
 Warchulińska Agnieszka 7073
 Warciak Zofia 7110
 Warcisław II, książę gdański 6992
 Warda Katarzyna, oprac. 7627
 Warda Michał, red. 1595
 Wardas-Lasoń Marta 8304
 Wardziński Michał 6971; przedm. 4215; red. 4215
 Ware John 10263
 Waregowie 2833, 2907
 Warias Witold 6843
 Warka, pow. grójcecki 1571, 5249, 5734
 Warlikowski Krzysztof 11334
 Warmia 147, 258, 346, 768, 855, 1234, 1871, 1960, 2224, 2296, 2365, 2502, 2645, 3303, 3428, 4052, 4113, 4179, 4856, 4984, 5066, 5291, 5388, 5473, 5542, 5637, 5641, 5650, 5652, 5830, 5831, 6055, 7197, 7244, 7643, 7812, 8486, 8541, 9036, 9180, 9205, 9544, 9819, 10372, 10389, 10485, 10631, 10632, 10667, 10872, 10931, 10950, 11009, 11060, 11061, 11083, 11117, 11241; Północna 2375
 Warmińska archidiecezja 1013
 Warmińska diecezja 3303, 5542, 5830, 7642, 9544, 10714, 10878
 Warmińska Katarzyna 3348
 Warmińska-Mazurek Katarzyna 1960, 4424, 8954, 8955
 Warmińsko-mazurskie województwo 3303, 5049
 Warna, Bułgaria 5282
 Warońska Joanna 3834; red. 3834
 Warot Paweł Piotr, 5066; red. 325
 Warron (właśc. Marcus Terentius Varro) 2768
 Warszo Albert 5521
 Warszawa 33, 53, 70, 155, 156, 293, 346, 349, 415, 423, 431, 434, 445, 446, 451, 463, 468, 485, 499, 503, 507, 516, 517, 519, 521, 529, 530, 544, 548, 562, 570, 571, 578, 613, 638, 719, 726, 766, 850, 861, 870, 944, 968, 969, 970, 985, 1051, 1076, 1077, 1078, 1080, 1081, 1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1087, 1088, 1089, 1091, 1092, 1093, 1123, 1155, 1184, 1185, 1187, 1188, 1189, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195, 1231, 1234, 1375, 1376, 1377, 1378, 1380, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385,

- 1387, 1389, 1390, 1391, 1392, 1393, 1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1399, 1400, 1401, 1402, 1403, 1427, 1531, 1539, 1572, 1573, 1574, 1575, 1577, 1578, 1579, 1580, 1581, 1582, 1583, 1584, 1586, 1587, 1588, 1589, 1591, 1592, 1594, 1595, 1596, 1597, 1599, 1600, 1601, 1603, 1604, 1605, 1607, 1608, 1623, 1632, 1646, 1702, 1742, 1748, 1767, 1773, 1796, 1855, 1960, 1979, 2107, 2117, 2128, 2227, 2239, 2331, 2337, 2393, 2396, 2471, 2534, 2542, 2581, 3168, 3242, 3282, 3293, 3332, 3333, 3334, 3500, 3515, 3526, 3538, 3545, 3623, 3635, 3663, 3664, 3682, 3686, 3695, 3707, 3733, 3736, 3737, 3749, 3752, 3753, 3787, 3808, 3830, 3891, 3911, 3913, 3956, 3979, 4032, 4095, 4099, 4121, 4127, 4163, 4184, 4186, 4187, 4203, 4205, 4215, 4234, 4249, 4250, 4267, 4279, 4286, 4337, 4342, 4349, 4360, 4395, 4401, 4413, 4427, 4428, 4429, 4434, 4435, 4476, 4484, 4490, 4495, 4554, 4560, 4571, 4590, 4738, 4746, 4805, 4807, 4847, 4873, 4878, 4895, 4929, 4965, 4976, 4977, 4978, 4989, 4995, 4998, 5031, 5080, 5092, 5093, 5128, 5129, 5173, 5200, 5226, 5229, 5230, 5238, 5249, 5278, 5279, 5281, 5282, 5309, 5385, 5396, 5403, 5535, 5601, 5654, 5667, 5668, 5670, 5682, 5752, 5767, 5798, 5846, 5853, 5856, 5857, 5902, 5932, 5949, 5951, 5953, 5996, 6003, 6050, 6057, 6113, 6148, 6149, 6172, 6177, 6182, 6213, 6338, 6384, 6388, 6395, 6460, 6507, 6518, 6565, 6573, 6575, 6587, 6685, 6704, 6836, 6911, 7199, 7201, 7209, 7557, 7581, 7583, 7584, 7649, 7657, 7664, 7680, 7730, 7768, 7802, 7884, 7896, 7928, 7933, 8001, 8006, 8013, 8032, 8041, 8042, 8072, 8099, 8143, 8148, 8187, 8206, 8224, 8272, 8273, 8287, 8305, 8306, 8311, 8335, 8338, 8363, 8412, 8415, 8435, 8463, 8484, 8539, 8558, 8566, 8660, 8666, 8679, 8732, 8742, 8816, 8826, 8853, 8889, 8896, 8928, 8970, 8984, 8985, 9004, 9006, 9017, 9030, 9033, 9035, 9038, 9041, 9047, 9053, 9083, 9086, 9106, 9109, 9120, 9128, 9199, 9263, 9388, 9411, 9504, 9517, 9553, 9595, 9599, 9629, 9636, 9686, 9692, 9693, 9724, 9742, 9750, 9758, 9759, 9768, 9769, 9773, 9775, 9776, 9778, 9798, 9799, 9800, 9810, 9811, 9812, 9813, 9814, 9815, 9816, 9843, 9845, 9854, 9862, 9914, 9927, 9930, 9937, 9968, 9971, 9975, 9980, 9981, 9991, 9994, 10003, 10111, 10122, 10128, 10150, 10173, 10181, 10185, 10186, 10187, 10215, 10219, 10220, 10237, 10270, 10283, 10321, 10329, 10350, 10353, 10354, 10376, 10379, 10392, 10413, 10416, 10435, 10439, 10454, 10498, 10549, 10556, 10650, 10652, 10825, 10856, 10862, 10866, 10878, 10887, 10927, 10945, 10955, 10984, 10987, 11076, 11138, 11144, 11154, 11194, 11209, 11226, 11232, 11247, 11280, 11334, 11348; Bielany 3548; Boernerowo 4766; Czerniaków 5553; dystrykt 9893; Falenica 8650; getto 1602, 1889, 1923, 6177, 9047, 9769, 9773, 9778, 9814, 9892, 9914, 9975, 10192, 10276; Grochów 8606, 8623; gubernatorstwo 8438; Młociny 4257; Mokotów 5118; Muranów 1923; Nowe Bródno 1721; Nowolipki 617; Ochota 4352; powiat 5052; Saska Kępa 5603; Służew 5400; Ursus 1640, 4590, 7198; Ursynów 11161; Wawer 10258, 10259; Wilanów 1379, 1585, 1828, 4398, 4832, 5697, 7954, 10101; Witolin 5410; Włochy 5159; Wola 5433, 9042, 10273, 10854; Żoliborz 3695
- Warszawa zapamiętana 9109
Warszawa zapamiętana. W okupowanej stolicy 9927
Warszawska archidiecezja 6492
Warszawska chemia uniwersytecka 3736
Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny 293
Warszawski Uniwersytet Medyczny 3737
Warszawskie oblicza niepodległości 7201
Warszewska Roma 4643
Warta, prawy dopływ Odry 2332; dorzecze 2230; środkowa 7264
Wartalska Ewa 2146
Wartkowice, pow. poddębicki 1271
Wartości, antropologia, kultura w badaniach 5613
Warylewski Jarosław 5026
Waryniuk Łukasz 2318
Warząchowska Bogumiła, rec. 5537
Warzecha Aldona, oprac. 1487
Warzecha Jadwiga, oprac. 5290
Warzecha Krzysztof, red. 7056; tł. 7056
Warzeszak Józef, red. 6844
Warzeszak Stanisław 6844
Warzocha Daniel, rec. 3339, 7186, 8950, 9050
Warzocha Tomasz 8949
Warzyce, pow. jasielski 7021
Washington Post 10362
Wasiak Andrzej 3738
Wasiak Ewa 5309
Wasiak Patryk 3232
Wasiak-Taylor Regina 3829
Wasiewicz Barbara 3457
Wasiewicz Jan 3830
Wasik Bogusz 1527, 7514, 7515
Wasilewska Agata 3739, 6399
Wasilewska Anna, tł. 6649
Wasilewska Beata, tł. 6982
Wasilewska Diana 6820, 9636, 9712
Wasilewska Jolanta 2658, 5410, 5588
Wasilewska Katarzyna 1192, 11247
Wasilewska Magdalena 3740, 5613
Wasilewska Wanda 5815
Wasilewski Antoni (phm.) 3751
Wasilewski Antoni (1905-1975) 4101
Wasilewski Dominik, red. 2393
Wasilewski Henryk 3755
Wasilewski Jarosław 5979; przedm. 5979; red. 5456, 5979; współpr. 1548
Wasilewski Krzysztof 1898, 3319; przedm. 3319; rec. 4079; red. 3319; tł. 5250
Wasilewski Maciej 11084
Wasilewski Michał 2343
Wasilewski Witold, przedm. 9857; wyd. 9857
Wasilewski Zygmunt 8296
Wasilków, pow. białostocki 5949
Wasiluk Anna 3672
Wasiutyński Wojciech 11050
Wasserman Leopold, pseud. Poldek 6221
Wasył III Iwanowicz, wielki książę moskiewski 2638
Wasył Franciszek 2025
Wasylewski Andrzej, oprac. 4529; wyd. 4529
Wasylewski Stanisław 3963, 6737, 8794
Wasylik Katarzyna, red. 8238
Wasylikowa Krystyna 2377
Wasylkowski Janusz, red. 241
Wasylkowski Leszek Teodor 6845
Waszak Damian 5237
Waszak Przemysław 4166
Waszczuk Tomasz 5857
Waszczyńska Katarzyna, red. 2487
Waszkiel Halina 4490, 4495
Waszyngton 2920, 6587, 9926
Waśkowiak Damian, oprac. 6156
Waśkowski Krzysztof 2437
Waśniewski Zenon 1250

- Wat Aleksander 3819, 9636, 10711
 Watkowski Adrian 6241, 6242, 11085; rec. 6392
 Watrak Zofia 4225
 Watycha Stanisław Jan 10080
 Watykan 3073, 3165, 3230, 5105, 5150, 5178, 5987, 6706, 7432, 7711, 7881, 10088, 10344, 10360, 10399, 10482, 10484, 10520, 10567, 10692, 10748, 10878
 Wawak Tadeusz 3741
 Wawel zob. Kraków
 Wawer zob. Warszawa
 Wawer Karolina, rec. 9868
 Wawer Zbigniew 10264, 10265; przedm. 10140
 Wawoczny Grzegorz, rec. 5162
 Wawrykiewicz Zofia 6001
 Wawryniuk Andrzej 5075, 9713
 Wawryszewicz Anna 1283
 Wawrzyszuk Paweł 3282, 3283, 11086; rec. 3251; red. 3283
 Wawrzak Małgorzata 4223; przedm. 4185; red. 4185
 Wawrzczak Maciej 4644
 Wawrzyniak Joanna 2502, 7516
 Wawrzyszyn Andrzej 4997
 Wawrzyniak Franciszek 6846
 Wawrzyniak Jarosław 7054
 Wawrzyniak Mateusz 4683
 Wawrzyniak Piotr 2332
 Wawrzynkowski Marcin 4971
 Wawrzynowicz Andrzej 3440
 Wawrzyńczak Marcin, tł. 1584, 1783, 4063
 Wawrzyńczyk Jan 3805
 Wawrzyński Cezary 5286
 Wazowie 1603, 2182, 3281, 5278, 7729, 7807, 7952, 8031, 8045
 Ważbiński Antoni 6847
 Ważniejsze druki zwarte dotyczące regionu leszczyńskiego 18
 Ważniewski Włodzimierz 11087
 Ważny Tomasz 7110
 Wąbrzeźno, woj. kujawsko-pomorskie 7202
 Wąchock, pow. starachowicki 7340
 Wąchocka Ewa 4478
 Wądołowski Marcin 1223, 4878
 Wągrowiec, woj. wielkopolskie 1418; powiat 1755, 5189
 Wąs Gabriela 5489
 Wąs Maciej 5286
 Wąs Paweł 573, 1754, 5990
 Wąsacz Monika 11188
 Wąsacz-Krztoń Jolanta 8956; rec. 208
 Wąsewo, pow. ostrowski, woj. mazowieckie 3514
 Wąsik Andrzej, tł. 5337
 Wąsik Barbara 5589; rec. 3506
 Wąsosz, pow. konecki 7203
 Wąsowicz Antoni, pseud. Roch 5724
 Wąsowicz Henryk 3281
 Wąsowicz Jarosław 1468, 5410, 5864, 6319, 6868, 11346; rec. 7552; wyd. 9039, 10379
 Wąsowicz Katarzyna, tł. 1369
 Wąsowicz Piotr 3272
 Wąsowicz Regina 1192
 Wąsowscy, rodzina 7170
 Wąsowska-Pawlik Agata 1493
 Wąsowska-Tomawska Daromiła 7170
 Wąsowski Tadeusz 3239
 Wątor Ada, wyd. 8190
 Wątor Adam 5171; oprac. 5195, 9051; przedm. 5195; red. 204
 Wątor Janina 4438
 Wątołek Krzysztof 4710; przedm. 4710; red. 4710
 Wątołek Łukasz 4710
 Wątroba Przemysław 1195
 Wątróbska-Frindt Stanisława 6848
 Wąwolnica, pow. puławski 3277
 Wcisło Stanisław 6579
 Wczesnośredniowieczne grodziska w Polsce 7517, 7518, 7519
 Wczesnośredniowieczny gród i osada w Przytoku 7520
 Wczoraj i dziś. W 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości 5188
 Wda, lewy dopływ Wisły 6975
 Wdowik Agata 941, 7802; przedm. 7802; red. 7802
 Wdzydze, pow. kościerski 1404, 2479
 Weaver Zofia, tł. 7578
 Webb Harold 10596, 10981
 Weber Bożena 6010; red. 6181
 Weber Max 2390, 2656
 Weber-Król Urszula 4972, 5963
 Wechslerowa Stefania 8732
 Weckwerth Piotr 2372
 Weeks Theodore R., rec. 8418, 8619, 8724, 10708
 Wegner Tobiasz 5647
 Wehrmacht 1939. 9928
 Weigel Jan 4642
 Weigel Kasper 6849
 Weigl Barbara 3336
 Weigl Rudolf 6850, 9951
 Weinar Beata 4973
 Weingertner Przemysław, rec. 9156
 Weinhaus zob. Wiedeń
 Weinkauff Marcin 7332
 Weiss Alan 3960
 Weiss Anzelm, wyd. 7543
 Weiting Zhao 3901
 Wejherowa Anna Elżbieta z Schaffgotschów 4184, 4230
 Wejherowo, woj. pomorskie 1405, 1406, 1664, 9648, 9848
 Wejman Grzegorz 4079, 5543, 5544, 10567, 10878; red. 10567
 Wejner Alicja 6281
 Weker Paweł Władysław 10286
 Welamin-Rutski Stefan 1048
 Welcz Henryk 6044, 6375, 6481
 Welecja i polskie bałtyckie korporacje 1607
 Welik Grzegorz 4894
 Wełna, prawy dopływ Warty; dolna 2230
 Wełnic Mikołaj 7169
 Wełnowiec zob. Katowice
 Wencel Anna 9978; rec. 9877
 Wenda Tadeusz 6851
 Wende-Surmiak Anna, red. 6108
 Wender-Ożegowska Ewa, red. 3510
 Wenderlich Paulina, red. 5617
 Wendland Andrzej 4527
 Wendta Alexander 5149
 Wendycz Klaudia, red. 3737
 Wenecja, Włochy 2922, 2999, 3846, 3971
 Wenezuela 2532
 Wenklar Michał 5801, 5964, 5990, 6457, 10855; przedm. 5801; red. 5801
 Wenta Jarosław 4166, 5331; red. 4166
 Wentzl Konrad 8348
 Werbiści 5518
 Werbkwice, pow. lubaczowski 2173
 Werblan Andrzej 10371
 Werchrata, pow. lubaczowski 8931; region 10361
 Wereda Dorota 4040, 8114
 Weremczuk Stanisław, red. 7215
 Werens Eugeniusz 6852
 Werens Piotr 4703
 Wereski Sylwester 2256
 Wereszczyński Józef 7632
 Wereszczycki Henryk 5801
 Werner Andrzej 4486
 Werner Mateusz 9223
 Werner Wiktor 942, 990, 1836
 Wernik Aleksander 6853
 Werra Zbigniew 10140
 Wersal, Francja 1908, 5096, 5961, 6987, 9643; traktat 3032, 3244, 9431
 Werszler Rafał 4041
 Wertyński Aleksander zob. Vertinskij Aleksandr Nikolaewiç
 Weryho Maciej 4028
 Werynia, pow. kolbuszowski 5545
 Werynia. Studia i materiały z dziejów parafii i wsi 5545
 Wesaliusz (właśc. Andries van Wessel) 7764
 Wesolly (Wesoły) Jan 5391
 Wesołkin Wojciech 9714
 Wesołowska Elżbieta, red. 3543
 Wesołowska Karolina 1391
 Wesołowska Marta 2551
 Wesołowska Sylwia, oprac. 7171
 Wesołowska-Lorek Aneta 11347
 Wesołowska-Marszałek Barbara, tł. 4347
 Wesołowski Andrzej 9715
 Wesołowski Hieronim 5782

- Wesołowski Janusz 1392
 Wesołowski Tomasz 1932, 3012;
 red. 1932
 Wesoły Szczepan 5987
 Wesół Andrzej 8457
 Wesółka, pow. siedlecki 7258
 Westerplatte zob. Gdańsk
 Westerplatte w 7 odłonach 1469
 Westerscy, rodzina 5665
 Westfalia 2944, 8698; kongres 2945
 Westphal Bożena 4974
 Westphal Marcin 1470; rec. 3043
 Westrin Theodor 8115
 Westwalewicz Andrzej 6854
 Weteran Zimnej Wojny 6509
 Weterynaria dolnośląska 4975
 Wetoszka Adam 3233
 Wettynowie 7506
 Weychert Monika 3336, 4499
 Weychert-Waluszko Monika zob.
 Weychert Monika
 Weynerowski Henryk 10363
 Weyssenhoff Józef 2305
 Węc Janusz Józef, red. 3196
 Węcki Mirosław 1657, 5327, 5336,
 9587, 10186, 10266; przedm.
 9587; red. 9587; wyd. 9786
 Węckowski Wojciech 4082
 Węclawowicz Tomasz 4425
 Węclawowicz-Bilska Elżbieta 7029
 Węclawska Marta 2342; red. 2342
 Węcowski Piotr 1190; oprac. 2004;
 red. 5593; wyd. 10430
 Węda Łukasz 5949
 Wędrowiec 9005
 Wędzik Andrzej 1549; współpr.
 4982
 Węgierski Zbigniew 3655
 Węgierskie ślady w Bydgoszczy
 3349
 Węglarz Olga 843
 Węglińska Wirginia 450, 10267;
 przedm. 2360; rec. 10075; red.
 2360
 Węgliński Cezary 2587
 Węgorapa, lewy dopływ Pregoly
 7082
 Węgorowska Katarzyna 3806
 Węgorzewo, woj. warmińsko-ma-
 zurskie 2502
 Węgorzyno, pow. łobeski 7767,
 8499
 Węgra, pow. przasnyski 8736
 Węgrowski Kamil 2571
 Węgrów, woj. mazowieckie 1843,
 2335, 4189, 4215, 7204, 7748,
 7794, 8207; powiat 2312, 8817
 Węgry 679, 999, 1586, 1632,
 1856, 2115, 2694, 3081, 3219,
 3232, 3242, 3281, 3298, 3334,
 3349, 4460, 4957, 5182, 7364,
 7407, 7446, 7554, 7587, 7693,
 8016, 8153, 8229, 8295, 8505,
 8656, 9226, 9463, 10134, 10279,
 10842, 10955, 11128
 Węgrzyn Dariusz 11088
 Węgrzyn Iwona 8957
 Węgrzyn Tomasz 4642, 5200
 Węgrzyn-Klisowska Walentyna 4571
 Węgrzynek Hanna 4976, 7432
 Węgrzyniak Rafał 4467, 4500
 Węgrzynowicz Antoni 8159
 Węsierski Adam 3747, 6768, 7181,
 7192, 11089
 Węsierski Albin 2191
 Whelan Agnieszka, oprac. 7551;
 przedm. 7551; tł. 7551
 Whelan Mark, rec. 7294
 White Hayden 645, 653, 653, 661
 Wiaderna Alicja, red. 3671; współpr.
 10418
 Wiadomości 10539
 Wiadomości Farmaceutyczne 8924
 Wiadomości Häfilingowskie 9975
 Wiadomości Konserwatorskie Woje-
 wództwa Lubelskiego 294
 Wiadomości Konserwatorskie Woje-
 wództwa Śląskiego 295
 Wiadomości Krakowskie 9185, 10999
 Wiadrowo, pow. żuromiński
 2548
 Wialiki Anatol 5186
 Wiara i niepodległość 5546
 Wiarus 5067
 Wiaterek-Kawecka Anna 5309
 Wiatr Barbara 6855
 Wiatr Bronisław 6856
 Wiatr Ewa 10268; oprac. 9894; red.
 9804; wyd. 9795
 Wiatr Grzegorz 7080
 Wiatr Józef Kazimierz, pseud. Bu-
 drys, Stary Orzeł 6857, 10080
 Wiatr Marian 5965
 Wiatrak Marcin 1480
 Wiatrowicz Marek 7161
 Wiącek Elżbieta 4460
 Wiącek Kamil 5547, 5548
 Wiącek Łukasz 4214
 Wiącek Wojciech 4651
 Wiązowna, pow. otwocki 1609,
 1610, 4897
 Wiązowski Eugeniusz 7035
 Wiązów, pow. strzeliński; gmina
 7205
 Wicenty Daniel 802, 11090
 Wicha Monika 8116
 Wicher Ludwik 6858
 Wichert Wojciech 3234, 3235, 5092,
 10186, 10269; rec. 9802, 10138
 Wichmann II Młodszy, graf saski
 7422
 Wichnera Wojciech 2219
 Wichowa Maria 3846, 3936, 3961,
 6547, 8117; red. 7217
 Wichowska Agnieszka 1341; oprac.
 1337
 Wichowska Elżbieta 7802, 8756;
 red. 7802
 Wichowski Marcin 5207
 Wickiewicz Anna 11348
 Wicyń zob. Smerekivka
 Widacka Agnieszka 5059
 Widacki Jan 3457, 5059, 11127;
 przedm. 3457; red. 3457
 Widak Andrzej 4564
 Widelska Magdalena 8958
 Widel Jerzy 6312
 Widera Jerzy 9929
 Widera Michał 5556
 Widerberg Bo 3029
 Widlarz Monika, oprac. 1643
 Widma „przekłętego” 3962
 Widugiery, pow. sejneński 7206
 Widyk Ewa 5670
 Widyk Janina 5670
 Wiedzew zob. Ksawerów
 Wiedzew zob. Łódź
 Widziane z Warszawy 10435
 Widziani oczami pokoleń 5966
 Widzicka Monika 1494
 Widziszki, Litwa 7598
 Wiech Stanisław 3297, 3333, 6971,
 8287, 8959, 8960; przedm. 8287;
 red. 8282, 8287; wyd. 8282,
 8287
 Wiecheć Karolina 1836
 Wiechert Ernst 5592
 Wiechowska-Pykała Marta, oprac.
 4714
 Wiechowski Seweryn 7171
 Wiechuła Bronisław Marek 9716
 Wieciech Tomasz 2659
 Wieczorek Agnieszka 8070
 Wieczorek Andrzej 1755, 5189
 Wieczorek Krzysztof 5185
 Wieczorek Paweł 3334
 Wieczorek Renata 5598
 Wieczorek Sławomir 1758, 10955
 Wieczorek Urszula 6859
 Wieczorek-Berdys Bożena, red.
 5481, 6414
 Wieczorek-Szmal Magdalena 2384
 Wieczorkiewicz Aleksandra 3900
 Wieczorkiewicz Paweł 3236
 Wieczorkowski Andrzej Mariusz
 7646
 Wiedeń 466, 1099, 1100, 1101,
 1390, 2130, 2135, 2136, 2140,
 2142, 3298, 3648, 3823, 4127,
 4140, 5098, 5249, 5278, 5282,
 5313, 5602, 7664, 7672, 7768,
 7777, 7811, 7926, 8188, 8726,
 8987, 9804, 10268, 10955; kongres
 2947; Weinhaus 1234
 Wieja Tomasz 1988
 Wiejaka Martyna 7092
 Wiejacki Jakub, il. 7075
 Wiejacki Jan 7092
 Wieki *Stare i Nowe* 296
 Wielądkowie, rodzina 4929
 Wielbark, pow. szczycieński 2548
 Wielec Polacy. Obrońcy 5967
 Wielec Polacy. Wizjonerzy 5968
 Wiele, pow. kościerski 6351; re-
 gion 1771

- Wieleci 2731, 2897
 Wielecki Krzysztof 2403
 Wielenin, pow. poddębicki 2231
 Wielgos-Struck Renata 11188
 Wielgosz Barbara 856
 Wielgosz Zbigniew 856
 Wielgosz-Skorupka Ewa 856
 Wielgoszewski Wojciech 5969
 Wielgus Barbara 7283
 Wielgus Grażyna 7109
 Wielgus Krzysztof 4397
 Wielhorski Czesław 10591
 Wielicki Krzysztof 4603
 Wieliczka, woj. małopolskie 274, 1407, 1611, 2345, 3277, 3332, 3897, 4606, 5900, 7455, 7999, 11220; powiat 5900
 Wieliczka Zygmunt, przedm. 9661; red. 9661
 Wieliczka-Szarkowa Joanna 5970, 5971
 Wieliczko Mieczysław 6860
 Wieliszew, pow. legionowski 7207, 10061
 Wielka Brytania 705, 1613, 1873, 1878, 1904, 1929, 2549, 2577, 2578, 2659, 2695, 2700, 2925, 2929, 2935, 2962, 2974, 2975, 3005, 3027, 3079, 3089, 3091, 3095, 3098, 3111, 3122, 3170, 3181, 3192, 3250, 3271, 3282, 3283, 3302, 3333, 3365, 3376, 3382, 3403, 3404, 3405, 3406, 3407, 3417, 3427, 3428, 4166, 4460, 5066, 5087, 5091, 5214, 5226, 5266, 6003, 6213, 6541, 6942, 6947, 8182, 8297, 8356, 8616, 8867, 9095, 9505, 9546, 9547, 9585, 9677, 9815, 9816, 9897, 9911, 9965, 10036, 10049, 10108, 10154, 10182, 10185, 10270, 10458, 10664, 10717, 10912, 11108, 11131, 11133
 Wielka Księga Kawalerii Polskiej 2147
 Wielka Księga Piechoty Polskiej 9715
 Wielka Nieszawka, pow. toruński 5490
 Wielka Piaśnica, pow. pucki 6071
 Wielka Wieś, pow. tarnowski 7208; parafia 7208
 Wielka Wieś wczoraj i dziś 7208
 Wielka woda 10436
 Wielki Buczek, pow. złotowski 522
 Wielki Garc, pow. tczewski 5352
 Wielki leksykon uzbrojenia 5281
 Wielkie bitwy Polaków 5282
 Wielkie murywanie 7521
 Wielkie Pomorze. Wojna i pokój 7130
 Wielkie Równiny 2542
 Wielkopolska 29, 34, 205, 297, 548a, 836, 918, 985, 986, 1124, 1144, 1185, 1220, 1243, 1740, 1755, 1880, 1919, 2066, 2085, 2203, 2227, 2332, 2378, 2534, 3271, 3272, 3435, 3467, 3742, 3792, 4174, 4202, 4683, 4775, 4779, 4827, 4910, 4957, 4968, 4981, 5066, 5092, 5107, 5128, 5147, 5188, 5189, 5438, 5532, 5548, 5556, 5719, 5720, 5758, 5770, 5841, 5866, 5887, 6485, 6733, 6738, 7209, 7283, 7331, 7417, 7521, 7646, 7752, 7913, 7952, 8337, 8341, 8394, 8512, 8520, 8561, 8588, 8653, 8781, 8887, 8936, 8945, 9117, 9215, 9240, 9297, 9337, 9410, 9521, 9523, 9580, 9661, 9723, 9840, 10286, 11103, 11176, 11256, 11274, 11351; Południowa 4285; Południowo-Zachodnia 10062; Wschodnia 4780, 5382
Wielkopolski Powstaniec 297, 11311
 Wielkopolskie instytucje muzealne 1243
 Wielkopolskie województwo 943
 Wieloch Maria 11349
 Wielocha Andrzej 6872, 8118, 8961; red. 202
 Wielomski Adam 2660, 2667, 2714, 2905, 5200; red. 3023
 Wielopolscy, ród 4194
 Wielopolski Aleksander 1253, 3972, 6861, 8269
 Wielopolski Alfred 816, 6862, 8283
 Wielowiejski Zygmunt 4226
 Wielowieś, pow. gliwicki 4172
 Wieluń, woj. łódzkie 259, 398, 3277, 3299, 3665, 5248, 5556, 5557, 5972, 7209, 7210, 7606, 8066, 8971, 8974, 10665; powiat 7073, 8291, 8972, 9472; region 7209, 7210, 7429
 Wieluński słownik biograficzny 5972
 Wieniec Maciej 2534
 Wiencierz Patrycja 2026; współpr. 7588
 Wieniawa-Długoszowski Bolesław zob. Długoszowski Bolesław
 Wieprza, rzeka 8374
 Wierchowina, Ukraina 6530
 Wiercichowski Marcel 4438
 Wiercińska Magdalena 944
 Wierciński Adam 3963
 Wierciński Edmund 4487
 Wierczyńska Karolina 10273
 Wierna Renata 5471
 Wierni Polsce 9716
 Wiernicka Violetta 5973
 Wierszyna, Rosja 3414, 3419
 Wiertlewska-Bielarz Jadwiga 3467
 Wieruch-Jankowska Ewa 4184
 Wierusz-Kowalski Edmund 8284
 Wieruszewska Maria 4739
 Wieruszów, woj. łódzkie 7209, 9267; powiat 1837, 7073
 Wierzba Katarzyna, oprac. 6988
 Wierzba Alina, red. 9932
 Wierzbička Anna 4495
 Wierzbička Bożena 4426, 4427, 4428
 Wierzbička-Piotrowska Elżbieta, red. 3789
 Wierzbiński Andrzej 844, 850, 5148
 Wierzbiński Jacek 7283
 Wierzbiński Józef 6863
 Wierzbiński Kazimierz 6313
 Wierzbiński Leszek Andrzej 8119, 8120
 Wierzbiński Marek 3417, 3421, 3422, 3427, 3595, 3622; przedm. 3417; rec. 9043; red. 3417
 Wierzbiński Mirosław Stanisław 3707
 Wierzbiński Paweł 1314, 3423, 6405, 11091
 Wierzbiński Piotr 4977, 7199; przedm. 7539, 9789; wyd. 7539, 9789
 Wierziński Szymon 2656, 2906, 2907
 Wierzbłany, Ukraina 9760
 Wierzbowski Mateusz P. 2670
 Wierzbówka, Ukraina 5684
 Wierzchanowski Rafał 11010
 Wierzchoń Piotr 2534; wyd. 6355
 Wierzchosławski Szczepan, rec. 8719, 8837
 Wierzchowiecka-Rudnik Iwona 5522
 Wierzchowiny, pow. krasnostawski 10712
 Wierzchowski Grzegorz 3979
 Wierzejewska Maria 5974
 Wierzejewska-Raczyńska Maria zob. Gabrylełów Maria
 Wierzejewski Jan 5974
 Wierzejewski Wawrzyniec 1475, 1927, 3742, 5974
 Wierzejewski Wincenty 5974
 Wierzejska Jagoda 3830
 Wierzejski Wacław 10080
 Wierzykowski Waldemar 5775
 Wierzyński Kazimierz 3829, 3835
 Wierzyński Krzysztof 1756
 Wieszczał Jakub 5137
 Wieś Maleszowa 7080
Wieś Radomska 298
 Wiethy Adolf 6864
 Wietnam 414, 770, 2541, 3213, 3240, 5286, 6679, 10821; Południowy 3213, 10970
 Wietor Hieronim 4010
 Wietrznik Marcin 845, 1903
 Wietrzyński Rafał 7183
 Wiewiorka Annette, przedm. 9877
 Wiewióra Marcin 2842
 Więcibork, pow. sepolenski 2425, 4512
 Więcek Artur, pseud. Baron, oprac. 6809
 Więcek Bogusław 367

- Więcek Tomasz 2178
 Więcek Wojciech Robert 3239, 5283
 Więch Arkadiusz Stanisław 3424, 8121, 8604
 Więch Kazimierz 7077
 Więckowska Ewelina 5595
 Więckowski Paweł 3289
 Więckowski Wiesław 2335
 Więclawek Paweł, fot. 1551
 Wihoda Martin 7506; przedm. 7506; red. 7506
 Wijaczka Jacek 8122, 8123, 8124
 Wikarjak Teodozja, oprac. 3543; red. 3543
 Wikingowie 921, 932, 2680, 7297, 7483
 Wiktor Aureliusz (właśc. Sextus Aurelius Victor) 2537
 Wiktorja, królowa brytyjska 1873, 3021
 Wiktorowicz Krzysztof 3467
 Wiktorowicz Paweł 7437
 Wiktorów, pow. zgierski 7258
 Wiktoryn, brat dominikanin 4032
 Wilanowski Cyprian, oprac. 1811
 Wilanów zob. Warszawa
 Wilczek Marcin, tl. 1457
 Wilczek Piotr, przedm. 3369; red. 7648
 Wilczek Wioletta 3764; przedm. 3764; red. 3764
 Wilczek-Karczewska Magdalena 4957
 Wilczewska Beata 1451
 Wilczewski Dominik 3133, 5175
 Wilczewski Waldemar F., rec. 4348
 Wilczkowie, rodzina 7110
 Wilczok Katarzyna 10877, 11092, 11093; oprac. 10405; przedm. 10405
 Wilczura Wachnik Hanna 3736
 Wilczyk Wojciech 3898
 Wilczyńska Elwira 8962
 Wilczyńska Roksana, red. 2618, 4811
 Wilczyński Jarosław 2378
 Wilczyński Ludwik 4645, 4645
 Wilczyński Marek 653, 2894
 Wilczyński Witold 5161
 Wilder Gary 658
 Wildner-Nurek Iwona 1989
 Wildowicz Joanna 3357
 Wileńska archidiecezja 3657, 5419, 5456
 Wileńskie województwo 4374, 7757, 9669, 9726
 Wilewska Renata 6060
 Wilgocka Aleksandra 2341
 Wilgosiewicz-Skutecka Renata 3979
 Wilgusiewicz Antoni 1904, 3286
 Wilhelm I Zdobywca, król angielski 5630
 Wilhelm II, cesarz niemiecki 8888
 Wilhelm III, książę Jülich i Geldrii 7323
 Wilhelm Marshal zob. William Marshal
 Wilhelm z Newburg 2856
 Wiliński Paweł 3659
 Wilk Anna 3350
 Wilk Bartosz 4900
 Wilk Hubert 11094, 11095, 11096
 Wilk Jan 5549
 Wilk Marcin 6415
 Wilk Mateusz 7442
 Wilk Stanisław 5150, 5178, 5288, 5333, 10878
 Wilk Sylwester 11097
 Wilk Szymon Maksymilian 5550, 5551, 8125
 Wilk-Woś Zofia 3299, 5333, 8126
 Wilker-Skalski Jerzy 10373
 Wilki, pow. olsztyński 1960
 Wilkiel Karol 3020
 Wilkierz rady miasta Wolsztyna 7295
 Wilkiewicz Zbigniew Ryszard 10437
 Wilkin Jerzy 4740; red. 4739, 4740
 Wilkosz Janina 1321
 Wilkowice, pow. bielski, woj. śląskie 1964
 Wilkowski Eugeniusz, red. 4072, 11135
 Wilkus-Wyrwa Aleksandra 5589
 Willan Tadeusz 6865
 Willaume Małgorzata, rec. 2695
 William Marshal 2722
 Williams Martin 10270
 Willman-Grabowska Helena 2581
 Willmann Michael 4146
 Wilner Michał 4253
 Wilno 467, 803, 1402, 1403, 1562, 1630, 1631, 1873, 1904, 2219, 3286, 3296, 3332, 3334, 3357, 3467, 3582, 3657, 3707, 3936, 4053, 4170, 4185, 4517, 4913, 5111, 5373, 5410, 5456, 5466, 5498, 5818, 5854, 5949, 6069, 6490, 6507, 6680, 6966, 6991, 7171, 7626, 7630, 7786, 7917, 7918, 7938, 8039, 8271, 8300, 8349, 8415, 8435, 8517, 8591, 8676, 8757, 8773, 8805, 8821, 8891, 8989, 9244, 9291, 9292, 9293, 9311, 9319, 9356, 9390, 9540, 9664, 9683, 9698, 9699, 9707, 9744, 9765, 10058, 10162, 10298, 11318, 11330; Ponary 10054, 11349; region 1904, 2438, 3286, 5173, 5456, 5803, 9004, 9036, 9311, 9533, 9707, 9739, 9772, 10222, 10245, 10740, 11235, 11269, 11330, 11349; Rossa 4264
 Wiloch-Kozłowska Renata 3353, 6994
 Wilson Woodrow 2542, 5143, 9228
 Wimmer Jan 5278, 7777, 8127
 Winarek Roman 6866
 Wincenciak Katarzyna 4223, 4227
 Wincenciuk Piotr 8963
 Wincencjusz-Patyna Anita 4042; red. 3568
 Wincenty, dominikanin 2007
 Wincenty Kadłubek, bl. 58, 806, 843, 1190, 5328, 7296, 7463, 7506
 Wincenty Lewoniuk, bl. 5302
 Wincenty Pallotti, św. 5289
 Wincenty z Beauvais 2610
 Winch Antoni 4450; red. 4450
 Winckler Franz von 8275
 Winckler Maria z Domesów 8275
 Winclawski Włodzimierz 2421, 8964, 10271; wyd. 2395, 10393
 Wince Władysław 6867
 Windsor, Wielka Brytania 1873
 Winek Włodzimierz 4978
 Winfeld Stefan 4198
 Winger Maria, red. 3579
 Winiarczyk Gabriela 11098
 Winiarska i bachiczna tradycja Zieleniej Góry 4979
 Winiarska-Górska Izabela 1190, 3807
 Winiarska-Kabacińska Małgorzata 7237, 7264
 Winiarska-Lisiecka Edyta 4264
 Winiarski Bohdan 5131, 5139
 Winiarski Ryszard 11156
 Winiarski Sławomir 4280
 Winiarz Adam 3440, 3707, 8128
 Winiarz Michał 6868
 Winid Bogodar 9930
 Winid Bogusław 5140, 5181
 Winidowa Jadwiga 9930
 Winidowie, rodzina 9930
 Winiewicz Ewelina, współpr. 3518
 Winiewski Mikołaj 3333
 Winkler Anna 5249; red. 5249
 Winkler-Pogoda Małgorzata, współpr. 6030
 Winnica, Ukraina 4333
 Winnicka Ewa, współpr. 10121
 Winnicki Tomasz 6489
 Winnicki Władysław 4438
 Winnicki Zdzisław Julian 5997; przedm. 5997; red. 5997
 Winona, Stany Zjednoczone Ameryki 6705
 Winowska Maria 6470
 Winsnes Hanna 5589
 Winter Tomasz 6023
 Wińcza Ada 3302
 Wińska Katarzyna 4554
 Wiórkiewicz Helena 1393
 Wiraszka Marta 4429
 Wiraszka Robert, red. 4891
 Wirek zob. Ruda Śląska
 Wirski Adam 3547
 Wirtembergowie 7958
 Wirth Christian 10059
 Wirwicki Zdzisław 5401
 Wirzbięta (Wierzbięta) Maciej 8136
 Wise Andrew Kier 3369; przedm. 3369; rec. 1627, 8703; red. 249, 3369; wyd. 3369
 Wisińcza, rzeka na Litwie 7157
 Wiski, pow. biały 7607

- Wiskitki, pow. żyrdowski; gmina 8304
- Wisła Agnes zob. Wisła Agnieszka
- Wisła 2236, 2331, 2548, 3281, 3428, 4762, 4863, 4864, 4963, 5119, 5229, 5286, 5816, 7080, 7123, 7131, 7377, 7920, 8305, 8930, 9470, 9553, 9775, 9899, 11263; delta 10027; dolna 4701, 7383; międzyrzecze 2372; region 8710; zalew 4830
- Wisła, pow. cieszyński 7211, 9081
- Wisła Agnieszka 3369, 3396
- Wisłocka Michalina 5814
- Wiśłok, lewy dopływ Sanu 8457, 10124
- Wiśłok Wielki, pow. sanocki 9104
- Wisznice, pow. biały; gmina 9996
- Wiszniewska Anna 1553, 4184
- Wiszniewski Kazimierz 4216
- Wiszniewska-Majchrzyk Marta 2577
- Wiścicki Tomasz 6286
- Wiślana Mierzeja 1814
- Wiślanie 3298
- Wiślica, pow. buski 2610, 3277, 7381, 10844
- Wiślicz Tomasz 4737
- Wiśniak Kazimierz 4438
- Wiśniarski Zygmunt, pseud. Anglik 9110
- Wiśnicka Anna 1394
- Wiśniew, pow. siedlecki 1196
- Wiśniewska Aldona 6401
- Wiśniewska Alicja 1990, 4228
- Wiśniewska Aneta 1770
- Wiśniewska Dorota 488, 8129, 8965; red. 4878
- Wiśniewska Ewa 3021, 6869, 8966
- Wiśniewska Joanna 2227
- Wiśniewska Jowita 2393
- Wiśniewska Maria, rec. 4766, 9811, 10234
- Wiśniewska Marzenna 4497, 4501, 4502
- Wiśniewska Monika 846, 11099, 11100, 11101; rec. 3278; red. 10446
- Wiśniewska-Drewniak Magdalena 990, 1001
- Wiśniewska-Rutkowska Lucyna 5835, 6304
- Wiśniewski Adam 4794
- Wiśniewski Artur 5691
- Wiśniewski Artur T. 8130
- Wiśniewski Bartosz 1138
- Wiśniewski Bogdan, przedm. 4082; red. 4082
- Wiśniewski Damian 3573
- Wiśniewski Edward 6869
- Wiśniewski Filip 1757
- Wiśniewski Jacek 4590; oprac. 1640; przedm. 1640; red. 1640
- Wiśniewski Jan 3402
- Wiśniewski Jan (1876–1943) 4216
- Wiśniewski Janusz 1998, 3351
- Wiśniewski Jerzy 4969
- Wiśniewski Kazimierz 9667
- Wiśniewski Krzysztof 882, 5118
- Wiśniewski Marek 1255, 1256
- Wiśniewski Michał 4378
- Wiśniewski Piotr 7522
- Wiśniewski Radosław 1270
- Wiśniewski Rafał 11295
- Wiśniewski Tadeusz 7281
- Wiśniewski Tomasz 653
- Wiśniowa, pow. myślenicki 925
- Wiśniowa, pow. strzyżowski 1944, 8752
- Wiśniowiec, Ukraina 5449
- Wiśniowiecka Anna z Chodorkowskich zob. Dolska Anna z Chodorkowskich
- Wiśniowiecki Janusz Antoni 7633
- Wiśniowiecki Jeremi 2437, 8101
- Wiśniowski Witold 3500
- Wit Grzegorz, oprac. 5290
- Wit Labuda Aleksander, oprac. 8257; tł. 8257
- Wita Ludwik 6870
- Witaczek Henryk 10116
- Witaczek Stanisława 10116
- Witak Robert, współpr. 5921
- Witalec Robert 3427
- Witalisz Władysław, przedm. 8016; red. 8016
- Witankowo, pow. wałecki 10381
- Witaszek Paweł 8967
- Witchow Peter 2046
- Witczak Agnieszka 3918
- Witczak Antoni 4573
- Witczak Krzysztof Tomasz 2610, 7209, 7210, 8131; red. 5972
- Witczak Patryk 3237
- Witczak Romuald 7118, 7119
- Witczak Włodzimierz 8968
- Witebsk, Białoruś 3546, 5278; gubernia 9312; powiat 7977; region 3775
- Witecki Jacek 1624
- Witek Elżbieta 3743
- Witek Józef 6890
- Witek Józef (1893–?) 3655
- Witek Maria 7046
- Witek Waldemar 7046
- Witek Wojciech 9931
- Witeliusz, cesarz rzymski 2130
- Witelon 3690
- Witkiewicz Stanisław 4154, 8248
- Witkiewicz Stanisław Ignacy 3467, 3884, 4450, 5565
- Witkiewicz-Schiele Elżbieta 5975
- Witkiewiczowie, rodzina 5975
- Witkin Herman 3470
- Witko Andrzej 4212
- Witkowiec zob. Ropczyce
- Witkowska Ewa 1121, 3736
- Witkowska Lidia, wyd. 5998, 5999
- Witkowska Magdalena 5691
- Witkowska-Krych Agnieszka 9975, 10272
- Witkowska-Zaremba Elżbieta, tł. 7578
- Witkowski Igor 3105, 3238
- Witkowski Jan Korzbok 4017
- Witkowski Krzysztof, wyd. 7563
- Witkowski Lech 3577; red. 3577
- Witkowski Maciej 3319
- Witkowski Marcin 1372; oprac. 28
- Witkowski Rafał 856, 2661, 6980
- Witkowski Witold 5113
- Witkowski Włodzimierz, red. 4333
- Witkowski Wojciech 8969, 8970
- Witkowski Zbigniew 6489
- Witkowski Zdzisław 856
- Witków Nowy, Ukraina 7595
- Witnica, pow. gorzowski 4384
- Witold, wielki książę litewski 7351, 7448, 7474
- Witolin zob. Warszawa
- Witos Wincenty 3294, 6405, 9573, 10866
- Witowska Małgorzata 7032
- Witowski-Iskrzyniak Stanisław 6871
- Witów, pow. sieradzki 3969
- Witów, pow. tatrzański 6988
- Wittbrodt Edmund 4069
- Wittchen-Barekowska Agata 4467
- Witte Jan de 5252
- Wittelsbach Maksymilian Emanuel 2139
- Wittenberg Jason 9350
- Wittenberga, Niemiec 7770
- Witlin Józef 3868, 5585
- Witulski Maciej 2662
- Witуска Irena 5835
- Witwer Hartmann 4109
- Witwicki Sofron 6872, 8961
- Witwicki Władysław 3794
- Wiwulski Antoni 4085
- Wiza Stanisław 6873
- Wizerunek orła na monetach polskich 1452
- Wizimirska Barbara 9717
- Wizja historyczna w służbie narodu 4229
- Wizner, rodzina 5976
- Wizner Franciszek 5976
- Wizner Jerzy 5976
- Wizygoci 2865, 2894
- Wizytacja dziekańska dekanatu kolbuszowskiego 9111
- Wizytacja kanonicza 7634
- Wizytki 3286
- Wkra, prawy dopływ Narwi 7139, 8376, 9936
- Wlazło Zbigniew 944
- Wlazlak Władysław P., oprac. 10403; przedm. 10403; red. 10403
- Wleń, pow. lwówecki 10345
- Władyczanka Maria, oprac. 6125
- Władysław I Herman 3298, 7368, 7426
- Władysław I Łokietek 7454
- Władysław II, król czeski 7506
- Władysław II Jagiellończyk, król Czech i Węgier 4957

- Władysław II Jagiełło 4195, 4224, 5385, 7344, 7431, 7512
- Władysław III Warneńczyk 2203, 2209
- Władysław IV Waza 704, 1079, 2045, 3296, 3918, 7606, 7688, 7692, 7805, 7826, 7832, 8053, 8076
- Władysław Błądziński, bł. 5900
- Władysław Bukowiński, bł. 5823, 6874
- Władysław Garbacz, książę łęczycki 3299
- Władysław Miegoń, bł. 5279
- Władysławowo, pow. pucki; Hal-lerowo 7212
- Władysławów, pow. turecki; gmina 7213
- Władysław, książę czeski 7480
- Władziński Jan 7523
- Włoch Anna 574; przedm. 9610; red. 9610
- Włochy zob. Warszawa
- Włochy 43, 722, 999, 1152, 1212, 2153, 2521, 2537, 2587, 2619, 2631, 2712, 2849, 3012, 3071, 3073, 3084, 3186, 3187, 3215, 3235, 3425, 3746, 3847, 3901, 4032, 4127, 4230, 4240, 4358, 4460, 4530, 5046, 5187, 5266, 5269, 5447, 5589, 5630, 7608, 7961, 8105, 8106, 8222, 8237, 8512, 8634, 8742, 9009, 9051, 9310, 9511, 9540, 10140, 10190, 10255, 10270, 10660, 10868
- Włochy w Gdańsku 4230
- Włocławek, woj. kujawsko-pomorskie 1408, 1612, 1634, 2071, 3281, 3517, 3645, 3646, 4998, 5211, 5743, 5780, 5844, 5977, 8385, 9563, 9948, 9992, 10415, 11263; Mielęcín 10877; powiat 5780; region 5867, 9992
- Włocławska diecezja 1094, 2017
- Włocławski słownik biograficzny 5977
- Włodarczak Urszula 2618
- Włodarczyk Anna 11350
- Włodarczyk Dariusz 1982
- Włodarczyk Ewa 5691
- Włodarczyk Jarosław 8132
- Włodarczyk Julian, oprac. 2462
- Włodarczyk Katarzyna 1991
- Włodarczyk Marta 5103
- Włodarczyk Piotr, rec. 7264
- Włodarczyk Władysław 5279
- Włodarczyk Wojciech 4174, 4200; red. 4200
- Włodarczyk Zbigniew, red. 7209
- Włodarczyk Zdzisław 398, 3299, 7209, 7210, 8971, 8972, 8973, 8974, 8975; rec. 114; red. 5972, 7210; wyd. 8244
- Włodarek Czesław 6875
- Włodarkiewicz Wojciech 847, 1932, 5286, 9718, 9735, 10185; przedm. 9018; red. 8079; wyd. 9018
- Włodarska Bronisława 4450
- Włodarski Adam 8133
- Włodarski Łukasz 2050, 2116, 7524
- Włodarski Marek (właśc. Henryk Streng) 4203
- Włodarz Błażej 5596, 5598
- Włoda wa, woj. lubelskie 3302, 5527, 5528; region 3302
- Włodek Marzena 1495
- Włodek Patrycja, red. 3029
- Włodek Roman 5601; wyd. 9906
- Włodek Zofia 6876, 6877
- Włodzimierz I Wielki, wielki książę kijowski 2437, 7446
- Włodzimierz Wołyński, Ukraina 7338, 8240
- Włosowicz Dorota 3744
- Włostów, pow. opatowski 5423
- Włoszakowice, pow. leszczyński 9666
- Włoszczowa, woj. świętokrzyskie 7214, 8211; powiat 8284
- Włośniewski Edward 5502
- Wnęk Jan 9719
- Wnęk Marcin 4565
- Wnęk Maria 4186
- Wnęk Sławomir 3352, 8604
- Wnętrzak Grzegorz 10178
- Wnętrzycki Kazimierz 10080
- Wniosek o nadanie tytułu „Zaśluzony Człowiek Morza” 1851
- Wnuk Magdalena 3425
- Wnuk Marian 3462
- Wnuk Rafał 5149
- Wochna Wojciech M. 8976
- Wochnik Iwona, oprac. 7066
- Wodarska-Ogidel Katarzyna 2551, 4187, 4495
- Wodecka-Duda Marta 4430
- Wodiczko, rodzina 5809
- Wodniak Katarzyna 9720
- Wodzianowska Irena 3621, 8134, 9721; wyd. 3297
- Wodzień Edward 4566
- Wodzińska Izabela 2570; przedm. 8604; red. 8604
- Wodziński Cezary 3454
- Wodziński Marcin 5552
- Wodziśław, pow. jędrzejowski 4678
- Wodzyńska Alicja 1342, 4567
- Woińska Magdalena 1326
- Wojaczek Rafał 3892
- Wojakowska Halina 4568
- Wojakowska-Kurowska Anna, red. 2589
- Wojas Marta, red. 1375
- Wojciech, św. 2020, 3979, 7377, 7505, 8016
- Wojciech Jastrzębiec 7379
- Wojciech Kóčka w serbołużyckim ruchu narodowym 10438
- Wojciech Nierychlewski, bł. 5900
- Wojciech Przemysła, arcybiskup salzburski 7506
- Wojciechowicz Jarosław 9745
- Wojciechowiczowie, rodzina 5944
- Wojciechowska Adrianna 3746
- Wojciechowska Agnieszka 1050, 4998, 5978; oprac. 1538; przedm. 4998; red. 4998
- Wojciechowska Beata 2610; red. 2610, 4992
- Wojciechowska Iwona 4704, 4705, 7525
- Wojciechowska Maria 9387
- Wojciechowska-Grygo Agata 1992
- Wojciechowska-Kucięba Joanna 4187
- Wojciechowski Antoni 7016
- Wojciechowski Eugeniusz 5928
- Wojciechowski Grzegorz 893, 4980, 9722, 9723
- Wojciechowski Jacek 4981, 4982
- Wojciechowski Jarogniew zob. Jarogniew Wojciechowski, bł.
- Wojciechowski Jerzy 8135
- Wojciechowski Jerzy Stanisław 5237, 5284, 9724
- Wojciechowski Leszek 3297, 5252
- Wojciechowski Łukasz 2663
- Wojciechowski Maciej 2664
- Wojciechowski Marek 4998, 5978; przedm. 4998; red. 4998
- Wojciechowski Piotr 3956
- Wojciechowski Stanisław 9609
- Wojciechowski Zbigniew 5251, 10562, 11102
- Wojciechów, pow. lubelski 7215
- Wojciechów – wieś przy Wieży 7215
- Wojcieszak Bogumił 6166
- Wojcieszak Maciej 2820
- Wojcieszek Julian 10261
- Wojcieszek Krzysztof 6987
- Wojcieszek Elżbieta 3971, 6314, 10567, 10745, 10896, 11103
- Wojda Jacek 6087
- Wojda Patrycja 3911
- Wojdon Joanna 5091
- Wojdowski Arkadiusz 11104
- Wojdyło Witold 3701
- Wojenka Michał 5394; red. 5394; współpr. 2249
- Wojewoda Anna 8977
- Wojewoda Tadeusz 7163
- Wojewodowie białostoccy 5979
- Wojewodziec Tadeusz 5927
- Wojewodzicowie, rodzina 5927
- Wojna 1939–1945 we wspomnieniach 9932
- Wojnarowski Marek 1231, 7221
- Wojniak Justyna 574; przedm. 9610; red. 9610
- Wojnicka Joanna 2665, 4460, 4486
- Wojnicki Jacek 2553, 5065

- Wojnicz, pow. tarnowski; archidia-
konat 3997
- Wojniłowicz Jerzy 7210
- Wojno Andrzej J. 3417
- Wojnowska Bożena 6356
- Wojnowski Edmund 6878, 6879
- Wojny i konflikty zbrojne 3239, 3240
- Wojśa Witold 3828
- Wojśka obrony terytorialnej w sys-
temie obronnym państwa 5285
- Wojśkowy Klub Sportowy „Wawel”
4646
- Wojśkowy Przegląd Historyczny*
10736
- Wojśław Jacek 10855, 11105
- Wojśławice zob. Niemcza
- Wojśławice, pow. pińczowski
9023
- Wojtach Marta, red. 3737
- Wojtacki Maciej 5052
- Wojtak Maria 3791
- Wojtala Natalia 6409
- Wojtan Andrzej 7040
- Wojtanek Piotr 4706
- Wojtas Stanisław 9831
- Wojtasik Janusz 5278, 6405
- Wojtasik Katarzyna 4490
- Wojtasik Waldemar 5130
- Wojtaszak Andrzej 6940
- Wojtaszek Edward 4467
- Wojtczak Hanna 7526
- Wojtczak Jakub 442, 448, 460, 480,
539, 591; rec. 2088
- Wojtczak Katarzyna Anna 3353, 5486,
6994; przedm. 4105; red. 4105
- Wojtczak Piotr 11351
- Wojtczak Wiktoria, wyd. 2408
- Wojtczak-Szyszkowski Jerzy, tł.
7289; wyd. 7289
- Wojtecki Łukasz 1688, 1838
- Wojteczek Karolina 1445
- Wojtkiewicz-Rok Wanda 6880
- Wojtkowiak Adam 510
- Wojtkowiak Jacek 6313
- Wojtkowiak Jakub 5980, 8944
- Wojtkowska Agnieszka 1960
- Wojtkowska Anna 5981, 6088
- Wojtkowska-Maksymik Marta 8136
- Wojtkowski Andrzej 9661
- Wojtkowski Jacek Maciej 5542
- Wojtkowski Julian 5542; przedm.
9521
- Wojtkowski Ryszard 944; red. 155
- Wojtowicz Leszek, red. 11260
- Wojtowicz Małgorzata, rec. 7462
- Wojtowicz Witold, red. 170
- Wojtucki Daniel 5060, 8137; red.
2993
- Wojtych, rodzina 8236
- Wojtycza Janusz 533, 6640, 6776,
10080; przedm. 10080; red. 3512,
10080, 10188
- Wojtycza Krzysztof 6581, 6640,
6857, 10080; red. 3512
- Wojtyka Magdalena 3764
- Wojtylak Marek 1524, 7071
- Wojtyła Arkadiusz 4113
- Wojtyła Karol zob. Jan Paweł II
- Wojtyła Karol, sen. 5279, 6881
- Wojtyła Wojciech 8978
- Wojtyniak Paulina 1144, 8138
- Wojtyńska Ewelina 6788
- Wojtysiak Jacek 3462; red. 3462
- Wojtyska Henryk Damian 615
- Wojtyszyn Jan, red. 11181
- Wojucka Dorota, red. 5192
- Wokół „Katechizmu biblioteki” Paula
Ładewiga 4043
- Wokół nowej syntezy dziejów Drugiej
Rzeczypospolitej 848
- Wokół rozłamu mariawitów z Ko-
ściołem Rzymskokatolickim 8285
- Wokół Wielkiej Synagogi w Gdań-
sku 3353
- Wokół wyborów czerwcowych 1989 r.
11106
- Wola zob. Warszawa
- Wola 1944. 10273
- Wola Kiełpińska, pow. legio-
nowski; Zegrze 5412
- Wola Zgłobieńska, pow. rze-
szowski 7216
- Wolak Łukasz 3427, 5266
- Wolanin Hubert 3791
- Wolanin Jadwiga 6882
- Wolanin Teresa, oprac. 6722
- Wolanin Zbigniew 6882
- Wolańczyk Maria, red. 10336
- Wolański Andrzej 1758; red. 1758
- Wolański Filip 8070; red. 7768;
wyd. 7571
- Wolański Tadeusz 2219, 2358
- Wolański Waldemar 6077
- Wolborski Daniel 6492; red. 6492
- Wolbórz, pow. piotrkowski 7217
- Wolbrom, pow. oluski 1095, 5546
- Woldan Alois 8979, 8980
- Woldenberg zob. Dobięgniew
- Woleński Jan 5059, 9975, 10274
- Wolf Christa 10942
- Wolf Dietrich 10557
- Wolf Magdalena, oprac. 7590; tł. 7590
- Wolff Karin 2723
- Wolff-Powęska Anna 330, 1928;
przedm. 5085
- Wolin, pow. kamieński 921, 4685
- Wolin, wyspa 4680
- Wolińska Helena 5816
- Wolińska Magdalena, red. 7272
- Wolińska Marta 2422
- Wolińska Teresa 2537, 2894, 2908;
red. 2894
- Woliński Marek, oprac. 62, 2095
- Wolkenstein Oswald von 4166
- Wolniewicz Adam, współpr. 4976
- Wolniewicz Marcin, rec. 819
- Wolniewicz Paweł 6870
- Wolność człowieka i jej granice
2666, 2667, 2668
- Wolny Miron 2669, 2821
- Wolny ptak 1759
- Wolny Ryszard W., red. 4751
- Wolrab Hans Jacob 2142
- Wolscy, rodzina 5944, 5945
- Wolska Agata 11107
- Wolska Beata Małgorzata 7171
- Wolska Eugenia Alina 11352, 10353
- Wolska Ewelina 1567
- Wolska Katarzyna 4186
- Wolska Katarzyna z Wojciechow-
czów 5944
- Wolska-Berezowska Maria 4187
- Wolska-Lipiec Krystyna 1395
- Wolska-Pabian Karolina, rec. 10803
- Wolski Antoni 4783
- Wolski Ignacy 1312, 8660
- Wolski Jan 1426, 1427, 3901, 5266,
9217; przedm. 1427; red. 1427
- Wolski Jan Mikołaj 2909
- Wolski Marcin 3866
- Wolski Marian 2085, 7194; współpr.
2249
- Wolski Mikołaj 8106
- Wolski Paweł 3964; rec. 10206,
10276; współpr. 3857
- Wolski Władysław 6883
- Wolsza Kazimierz Marek 3486,
6256; oprac. 3486; red. 3486
- Wolsza Tadeusz 726, 1929, 3282,
3283, 5066, 5091, 10275, 11108;
rec. 8424; red. 127
- Wolszlegier Antoni 4082
- Wolsztyn, woj. wielkopolskie
1409, 4691, 7295, 7543; region
4691
- Wolter zob. Voltaire
- Wolter Edyta 3707, 9725
- Woltmann Bernard 6884
- Wolczański Józef 6813
- Wołczyk Łukasz 1020, 8287; wyd.
8287
- Wołczyn, Białoruś 3290
- Wołek Karol, red. 876
- Wołek Grzegorz 5066, 10877, 11109;
rec. 10326; red. 10877; wyd.
10391
- Wołek Marcin 3965, 6079, 6698,
10955
- Wołkanowski Waldemar 3286
- Wołkonowski Jarosław 3241, 9726
- Wołkow Jan 6191
- Wołkowicki Jerzy 6885, 9715
- Wołkowyje, Ukraina 1775
- Wołkoj Michał, red. 5990
- Wołodkiewicz Cezary 6247
- Wołodjowski Jerzy 5278
- Wołodźko-Butkiewicz Alicja 6708
- Wołogda, Rosja 6573
- Wołomin, woj. mazowieckie 260,
3570, 3652, 4437, 4568, 4730,
4887, 5657, 5790, 5809, 5874,
5881, 5981, 6088, 6128, 6324,
6523, 6816, 7036, 9300, 9931,
10347, 10850, 11316; gmina 5873;
Lipiny „A” 7218; parafia pra-

- wosławna 5320; powiat 4260; region 6424, 10684; Sławek 4295, 5894
- Wołos Mariusz 6076, 6405, 9221; red. 221
- Wołosz Anna 5832
- Wołosz Jan 6001
- Wołosz Krystyna 5832, 7013
- Wołoszczyzna, Wołosi 7319, 7693
- Wołoszowie, rodzina 5832
- Wołoszyn Adam 8139, 8140
- Wołoszyn Jacek 11154
- Wołoszyn Marcin 2344, 2537, 7363
- Wołowicz Grzegorz 3830; red. 3830
- Wołowscy, rodzina 5958
- Wołowska Irena, red. 3599
- Wołowski Franciszek 5958
- Wołowski Hieronim Napoleon 5958
- Wołowski Jan Tadeusz 5958
- Wołożyn, Białoruś; powiat 9610; region 1939
- Wołów, woj. dolnośląskie 7219, 8840; gmina 7219; powiat 7219; region 7219
- Wołów. Historia miasta 7219
- Wołuccy, ród 5829
- Wołucki Jan 5079
- Wołucki Karol 4164
- Wołyńiec Bartłomiej M. 5328
- Wołyńiec Iwona 3288, 3641
- Wołyń 912, 1881, 1904, 3279, 3285, 3319, 3472, 5075, 5092, 5151, 5211, 5449, 6111, 7288, 7624, 7882, 8205, 8222, 8854, 9059, 9063, 9095, 9107, 9117, 9258, 9322, 9384, 9499, 9513, 9701, 9896, 9903, 9933, 10033, 10085, 10130, 10134, 10178, 10337; gubernia 8381, 8890; region 9200
- Wołyń za „pierwszych Sowietów” 9933
- Wołyńska Marta 1838
- Wołyńskie województwo 2304, 4513, 9575
- Women and the Holocaust 10276
- Wontor-Cichy Teresa, wyd. 9947
- Wood Ian 7527
- Woods Alan James 10277
- Woods Norman 10277
- Wolf Virginia 3924
- Work in progress 1930
- World of Islam 2670, 3022
- Woroncow Jakub 11127; red. 11127
- Woronzak Jerzy 3791
- Woronicz Jan Paweł 5602
- Woroniecki Jacek 3445, 3621
- Woronowicz Bohdan Tadeusz, red. 5996
- Woroszyński Wiktor 10439
- Worthington David 8016
- Wosiak Andrzej 3334
- Wosińska Małgorzata 10273
- Woszczek Błażej 5279
- Woszczek Magdalena, red. 5576
- Woszuk Natalia 5331
- Woś Kazimierz 10278
- Wotowski Stanisław Antoni 9727
- Wowczak Jerzy 4431
- Woyciechowski Marcin 5241
- Woyciechowski Piotr 5129
- Woyniłowicz Marcin L. 8976
- Woyznarowicz Kazimierz Jan 7969
- Wozaczyński Józef 9112
- Woźna-Stankiewicz Małgorzata 8981
- Woźniacy, rodzina 9872
- Woźniak Barbara 4432
- Woźniak Beata 1342, 8982
- Woźniak Erwin 4983
- Woźniak Hieronim 8141
- Woźniak Krzysztof Paweł 2610
- Woźniak Małgorzata 6398
- Woźniak Maria Judyta, red. 2636
- Woźniak Marta 9572
- Woźniak Mateusz 1319, 2130, 11110; red. 2130
- Woźniak Michał zob. Michał Woźniak, bł.
- Woźniak Michał F. 4231, 6632; przedm. 1223; red. 1223
- Woźniak Monika 3012
- Woźniak Norbert 9728, 11111
- Woźniak Paweł 1679
- Woźniak Ryszard, red. 11232
- Woźniak Wojciech 944, 951, 1002, 1003; red. 98
- Woźniak-Wieczorek Agnieszka 1234, 1585; red. 1585
- Woźniakowski Arkadiusz 2360
- Woźniakowski Krzysztof 8983, 8984, 10279
- Woźnica Kamila 506, 4894
- Woźnica Rafał, red. 2553
- Woźnicka Elżbieta, red. 3581
- Woźniczka Zygmunt 5585, 6981, 11112; przedm. 6981; red. 6981
- Woźniewska-Działak Magdalena 3907
- Woźniki, pow. lubliniecki 4624, 9079
- Woźniki, pow. wadowicki 6024
- Woźny Aleksander 5226, 6685, 9735; red. 5225; wyd. 2530, 9024
- Woźny Aleksander (1910–1983) 6886
- Woźny Andrzej 6509
- Woźny Anna 2449
- Woźny Grażyna 6015, 6747; red. 1166
- Woźny Jacek 2257, 2333; przedm. 1838
- Woźny Maciej 3298, 7528, 7529; repl. 7528
- Woźny Marzena 997a, 2449, 10280; wyd. 8176
- Woźny Tomasz, oprac. 8261; przedm. 8261
- Woźny-Tondyra Anna 2450
- Wódz Bożena Ewa 6397, 8142
- Wójcicczy, rodzina 5993
- Wójcicka Ewa 5576, 10184, 10197
- Wójcicka Marta, rec. 1866
- Wójcicki Jacek 5602
- Wójcicki Józef 3834
- Wójcicki Kazimierz Władysław 8447
- Wójcik Adam 1810, 2154
- Wójcik Agata 4232, 4233, 8985, 8986, 8987
- Wójcik Aleksandra 4945
- Wójcik Alicja 3302
- Wójcik Andrzej (ur. 1964) 5982
- Wójcik Andrzej (ur. 1969), red. 6032
- Wójcik Andrzej J., red. 6981
- Wójcik Bartosz 416, 2319, 11113
- Wójcik Bogusław 10745, 11114, 11115
- Wójcik Eugeniusz 9113
- Wójcik Ewa 4081; red. 4009
- Wójcik Jacek 7025
- Wójcik Jarosław 2227
- Wójcik Józef 6887
- Wójcik Krzysztof 4997
- Wójcik Leszek 5986
- Wójcik Marek 1478
- Wójcik Marek L. 528, 3298
- Wójcik Michał 9975, 10281; współpr. 9759
- Wójcik Mirosław, red. 10330
- Wójcik Paweł 5150, 11116
- Wójcik Ryszard 6210
- Wójcik Ryszard (ur. 1937) 6850
- Wójcik Tomasz, pseud. Tarzan 6888
- Wójcik Tomasz, rec. 6254
- Wójcik Urszula 2320
- Wójcik Wiesław Aleksander 2450, 5773, 6367; rec. 8248; red. 4650
- Wójcik Zbigniew (1922–2014) 208
- Wójcik Zbigniew (ur. 1931) 4984, 11117, 11118, 11119
- Wójcik Zbigniew Jerzy 849, 1510, 2342, 3297, 3501, 4647, 6593, 6688, 8143
- Wójcik-Dudek Małgorzata 3966, 3967
- Wójcik-Keuprulian Bronisława 3476
- Wójcik-Lużycki Adam 1366
- Wójcik-Zega Dagmara 7530
- Wójcikowie, rodzina 5982, 5986
- Wójcikowska Anna 4555
- Wójcikowski Radomił Andrzej, przedm. 6010; red. 6010
- Wójcikowski Wojciech 7029
- Wójs Sławomir 8988
- Wójtowa Wieś zob. Opole
- Wójtowicz Agnieszka 8989, 11120, 11121
- Wójtowicz Aleksander 9162
- Wójtowicz Aleksandra 5601; red. 4342
- Wójtowicz Aleksy 1592
- Wójtowicz Artur 983, 1075
- Wójtowicz Magdalena 5589
- Wójtowicz Marian 2910
- Wójtowicz Witold, red. 779
- Wójtowicz-Cięciwa Joanna 6197

- Wólka Domaniowska, pow. radomski 7258
- Wólka Łasiecka, pow. skierniewicki 7258
- Wólkiewicz Ewa 2051, 7402, 7531; red. 7402
- Wóycicka Zofia, rec. 1872
- Wóycicki Kazimierz 1931, 5176
- Wóycicki Zygmunt 3449
- Wpatrzeni w Jej oczy 5553
- Wpływ kultury arabskiej na sztukę polską 4234
- Wracajcie chwile zaczarowane 3745
- Wrchles von, rodzina 7768
- Wrede Marek 8144
- Wrede Maria 944, 997a, 1004
- Wrembel Henryk Zbigniew 6966
- Wręczyca Wielka, pow. klubucki 3641
- Wright Joe 3029
- Wrobel Ralph, wyd. 7545
- Wrocław 5, 299, 488, 501, 599, 1094, 1096, 1097, 1197, 1198, 1199, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1480, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1633, 1758, 1830, 1904, 1978, 1994, 2112, 2130, 2179, 2186, 3012, 3067, 3513, 3520, 3568, 3674, 3683, 3717, 3732, 3956, 4005, 4113, 4126, 4165, 4186, 4204, 4242, 4269, 4284, 4320, 4327, 4400, 4444, 4517, 4695, 4868, 4878, 4895, 4957, 4975, 5137, 5176, 5489, 5518, 5524, 5578, 6059, 6763, 6867, 7178, 7290, 7375, 7432, 7502, 7646, 7943, 8301, 8366, 8827, 8995, 9077, 9118, 9121, 9369, 9370, 9608, 9854, 9910, 10102, 10252, 10314, 10411, 10544, 10597, 10626, 10673, 10696, 10719, 10739, 10838, 10878, 10896, 10911, 10942, 10989, 10990, 11035, 11160, 11191, 11236, 11264, 11321; *Psie Pole* 3294, 5282; *Zakrzów* 2548, 7258
- Wrocławska archidiecezja 5428, 5524, 10943
- Wrocławska diecezja 3281, 5428
- Wrocławski Rocznik Historii Mówionej* 299
- Wrocławskie biskupstwo 7402
- Wroczyński Ryszard 3707
- Wrona Grażyna 316, 3368, 4081, 9729, 9730; red. 4061
- Wrona Grzegorz 1118
- Wrona Janusz 877, 3622, 11122, 11123, 11154
- Wrona Mariusz 1993
- Wrona Paweł 9731
- Wrona-Meryk Izabela 3601, 11124
- Wroniecki Piotr 7267, 8304
- Wronikowski Bartosz 5480
- Wroniszewska Danuta 5983
- Wroniszewski Aleksander 5983
- Wroniszewski Jan 7142
- Wroniszewski Łukasz, rec. 8120
- Wronka Andrzej 10878, 10878
- Wronki, pow. szamotulski 8305
- Wronkowska-Dimitrowa Mirosława 3787
- Wrońska Anna, red. 1591
- Wrońska Elżbieta, tł. 9773
- Wroński Krzysztof 8145
- Wroński Krzysztof Seweryn 3834
- Wroński Marek 1557, 1760, 2148, 10282; wyd. 8292
- Wroński Stanisław 6889
- Wroński Tomasz 8990
- Wrotkowski Kamil 11125
- Wróbel Adam 3755; oprac. 5741
- Wróbel Andrzej 985
- Wróbel Andrzej Stanisław 9732
- Wróbel Anna 4569
- Wróbel Antoni 6890
- Wróbel Elżbieta 3834; red. 3834
- Wróbel Henryk 3791
- Wróbel Izabela 7060
- Wróbel Janusz 3427, 5266
- Wróbel Jarosław Paweł 7060
- Wróbel Karolina 2321
- Wróbel Łukasz 8070
- Wróbel Marta 5456; oprac. 4348
- Wróbel Robert, współpr. 1632
- Wróbel Walenty 3281
- Wróbel Wiesław 1121, 4433, 5017
- Wróbel-Bardzik Karolina 10283
- Wróblew, pow. sieradzki 2218
- Wróblewo, pow. mławski 3692, 8556
- Wróblewska Brygida 9934
- Wróblewska Danuta, współpr. 9934
- Wróblewska Elżbieta 1470
- Wróblewska Izabela 1534
- Wróblewska Lidia 6980
- Wróblewski Andrzej, il. 3349
- Wróblewski Andrzej Jan 3979
- Wróblewski Andrzej Kajetan 4198
- Wróblewski Jerzy 9935
- Wróblewski Jerzy (1941–1991) 10533
- Wróblewski Łukasz 5601
- Wróblewski Maciej, rec. 3837
- Wróblewski Paweł 1960
- Wróblewski Piotr 5614, 8737
- Wróblewski Rafał 1342, 8991, 9733
- Wróblewski Sławomir 7532; rec. 1116
- Wróblewski Wojciech, współpr. 2487
- Wróblewski Zbigniew 3462; red. 3462
- Wrycza Józef 1771, 6891
- Wryk Ryszard 4648, 11318; oprac. 11318; red. 11318
- Wrzask Domowy* 6280
- Wrzesień 1939. Historiografia – pamięć – mity 1932
- Wrzesień 1939. Wojsko Polskie 1935–1939 r. 1396
- Wrzesień 1939 roku w Radzanowie nad Wkrą 9936
- Wrzesień Anna, oprac. 10450
- Wrzesińska Anna 2342, 4676
- Wrzesińska Anna Maria 1933
- Wrzesińska Katarzyna 3287
- Wrzesińska Zofia Elżbieta 7135
- Wrzesiński Jacek 1287, 2332, 2342, 4673, 4675, 4707; przedm. 4675; red. 2094, 4675, 4676
- Wrzesiński Wojciech, red. 147
- Wrzeszcz zob. Gdańsk
- Wrzeszcz Maria 3281
- Września, woj. wielkopolskie 2332, 4561, 5435
- Wrześniak Małgorzata 4184; przedm. 4184; red. 4184
- Wrześniowska Małgorzata 1123
- Wrzos Marcin 5987; przedm. 6296; red. 6296
- Wrzosek Adam 3269, 3467
- Wrzosek Jakub 2360, 7046, 8304
- Wrzosek Wojciech 2333
- Wschowa, woj. lubuskie 510, 1415, 1673, 4325, 4556, 5212, 7646, 8074, 10134; gmina 4325; powiat 4325, 5640; region 548a, 7646
- Wspomnienia absolwentów Liceum Pedagogicznego w Starym Sączu 10440
- Wspomnienia i zapisy archiwalne 9937
- Wspomnienia kombatantów ziemi świętokrzyskiej 9938
- Wspomnienia Marii Szymichowskiej 9939
- Wspomnienia o blokadzie 9940
- Wspomnienia o księdzu Franciszku Motylewskim 5984
- Wspomnienia o Mariannie Bocian 6068
- Wspomnienia ocalone 4985, 4986
- Wspomnienia wykładowców i uczestników 11175
- Wspomnienia z czasów wojny 9114
- Wspomnienia ze Szkolnej 2a 11354
- Wspomnienie jubileuszu 500-lecia konsekracji Sanktuarium św. Anny 5554
- Wspomnienie o Stanisławie Wizie 6873
- Wspomnienie o Waławie Skawińskiej 6722
- Wspomnienie Serbołużyczan w Mośkwie 2530
- Wspólna pasja od wieku 1761
- Wspólne dzieciństwo 850
- Współtwórcy „Piełgrzyma” 4082
- Wszolek Grzegorz 11355

- Wszystkie dobrodziejstwa 4570
 Wujec Zygmunt 3665
 Wujek Jakub 3980, 8023
 Wujek Zygmunt 9865
 Wujek '81. 10441
 Wulfers Jan 7802
 Würzburg, Niemcy 399, 493; die-
 cecja 3377
 Wuwer Arkadiusz 535, 851, 10952
 Wybicki Józef 1826, 8512
Wyboje 10855
 Wybory do Rady Miejskiej w Szad-
 ku 9115
 Wybrane karty z dziejów Wolborza
 7217
 Wybrane obszary wychowania i edu-
 kacji dziecka 3746
 Wybrane sandecjana w zbiorach Ar-
 chiwum Państwowego w Lewoczy
 1116
 Wybrane zagadnienia z dziejów
 oświaty i wychowania 3747
 Wybrane zagadnienia z zakresu hi-
 storii społecznej w polskiej prasie
 8286
 Wybranówka, Ukraina 7595
 Wycech Czesław 10442
Wychowanie Przedszkolne 9233,
 9665
 Wycisk Martyna, red. 1480
 Wyciszewicz Ernest 5149
 Wyczółkowski Dariusz, red. 7536
 Wydarzenia – od traumy do euforii
 1934
 Wyderka Bogusław 639
 Wydra Jan 6892
 Wydra Wiesław 4010
 Wydrycka Anna 3949
 Wydrzyński Jakub 4460
 Wydział Inżynierii Materiałowej i Ce-
 ramiki AGH 3748
 Wydział Logistyki 3749
 Wydział Rolnictwa i Biotechnologii
 Uniwersytetu 3750
 Wydziałkowska Paula 2610
 Wydźga Jan Stefan 7642, 7643
 Wyganowski Stanisław, red. 5654
 Wygiełzów, pow. chrzanowski
 1416, 2037
 Wyglenda Jan 5883
 Wyględowski Mieczysław 4987,
 10551
 Wygnańska Zuzanna 2379
 Wygoda, pow. mławski 4939
 Wygodzki Stanisław 10711
 Wyka Ewa 543, 1320, 3502, 8692
 Wyka Kazimierz 3968
 Wyka Marta 3972
 Wykaz publikacji profesora zw. dr.
 hab. Andrzeja Stroynowskiego
 57
 Wykłęci. Żołnierze podziemia nie-
 podległościowego 11126
 Wykłęci na Podlasiu 11127
 Wykowski Bogumił 5066, 6749
- Wylegała Anna, rec. 3304
 Wyleżek Maria 1908
 Wyluda Bolesław, oprac. 5292
 Wymowa faktów – anonimowa ulot-
 ka 9941
 Wymyślin zob. Skępe
 Wyniki pracy wywiadu naukowo-
 -technicznego MSW PRL 10443
 Wypijewski Zbigniew 4186
 Wypisy historyczne 3265, 7138
 Wypisy ks. Władysława Roguskie-
 go z ksiąg ziemskich i grodzkich
 3266
 Wyporska Maria 3834
 Wypustek Andrzej 2822
 Wypych-Gawrońska Anna 3834,
 4572
 „Wyraźnie odczuwało się tendencje
 WRN” 10444
 Wyrembelski Marcin 11063
 Wyreńbek Irena 5834
 Wyreńbek Marian 5834
 Wyrobek Ryszard 10284
 Wyrobiec Piotr 1373; red. 292
 Wyrobisz Andrzej 6893
 Wyroda Agata 889, 890, 891
 Wyrozumka Bożena 59; wyd. 7588
 Wyrozumski Jerzy 59, 689, 852,
 5807, 6894, 6895, 6896
 Wyrozumski Jerzy Lesław zob. Wy-
 rozumski Jerzy
 Wyrwa Andrzej Marek 649, 943,
 1348, 1852, 3281, 4988, 5331;
 przedm. 4675; red. 178, 276
 Wyrwa Ireneusz 3012
 Wyrwińska Karolina 5046
 Wyrzykiewicz Dominika, red. 5592
 Wyrzysk, pow. pilski; powiat
 7220
 Wysakowska-Walters Elżbieta, tł.
 4117
 Wysziedlenia i wypędzenia 1935
 Wysokóć, pow. kościański 4369
 Wysłouchowa Maria 5082
 Wysłychowie, rodzina 2078
 Wysmukła wieża 4235
 Wysmulek Jakub 1936; oprac. 7569
 Wysocka Agnieszka 540, 1838, 2534,
 8992; red. 1838
 Wysocka Barbara 6418; red. 197
 Wysocki Jacek 985
 Wysocki Piotr, rec. 7071
 Wysocki Roman 848, 10285
 Wysocki Stanisław Waclaw 6897
 Wysocki Szymon 3846
 Wysocki Wiesław Jan 5093, 5190,
 5191, 5555, 9734
 Wysoczański Ignacy 6898, 9513
 Wysoka, pow. łańcucki 7221, 7703;
 parafia 7221
 Wysoka, pow. wadowicki 3607
 Wysoka Górka zob. Chełm
 Wysoka k. Łańcuta 7221
 Wysokie, pow. lubelski 3329; re-
 gion 3329
- Wysokińska Beata 11128
 Wyspa Wielkanocna, wyspa na
 południowym Oceanie Spokojnym
 3005
 Wyspiański. Katalog wystawy dzieł
 1511
 Wyspiański Sławek 11190; red.
 11190
 Wyspiański Stanisław 1150, 1511,
 1762, 1762, 4034, 4495, 6899,
 8305
 Wyspy Salomona 3239
 Wyssogota-Zakrzewski Włodzimierz
 6900
 Wystawy przygotowane przez Mu-
 zeum Historii Kielc 1300
 Wyszczelski Lech 5200
 Wyszaków, woj. mazowieckie 5312
 Wyszogrod, pow. płocki 1417
 Wyszomirska Izabela, oprac. 3526;
 red. 3526
 Wyszomirska Monika 8146
 Wyszomirski Łukasz 1687
 Wyszowadzki Władysław 3426,
 11129
 Wyszowska Izabela 3612, 6733
 Wyszynska Anna 1190, 4032
 Wyszynski Karol 6990
 Wyszynski Łukasz 4708, 7363,
 11356
 Wyszynski Marcin 4989
 Wyszynski Stefan 3269, 3274,
 5066, 5279, 5288, 5333, 5472,
 5999, 6901, 6902, 10377, 10445,
 10446, 10483, 10682, 10794,
 10896, 10943, 11100, 11116
 Wyszyszaw Maria 9942
 Wytyczne do pracy operacyjnej jed-
 nostek terenowych SB 10447
 Wytyczne starszoharcerskie 3751
 Wywiad i kontrwywiad a bezpieczeń-
 stwo 9735
 Wywiad i kontrwywiad polskiego
 podziemia narodowego 9943
 Wywiad Narodowego Zjednoczenia
 Wojskowego Obszar I „Narew”
 9944
 Wywiadowca i kontrwywiadowca
 działalność podziemia narodowe-
 go 10286
 Wywiad Przemysław 9736
 Wyżga Krystyna, oprac. 11320
 Wyznania religijne w Polsce 2515
 Wyzwanie Lewiatana 3023
 Wyżga Mateusz 853, 5985
 Wyżlic Tomasz 8993, 8994
 Wyżlińska Zofia, red. 1487
 Wyżyński Adam 4466
 Wziątek Anna, tł. 10437
 Wzorce osobowe w dawnej literaturze
 i kulturze polskiej 3969
 Wzorek Anna 3823
 Wzornictwo na Myśliwieckiej 3752

- Xawery Pusłowski. Krakowski – polski – światowy 1512
- Yard Robert 8158
- Yasui Minoru 2542
- Yinan Li 3901
- Yokoyama Jisuguo 8199
- York, Wielka Brytania 8182
- Yuanming Tao 3901
- Yung-Idish. Jung-Idisz 9116
- Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi* 300
- Z Bajki do Sokolni* 4649
- Z Bliska i z Daleka* 8608
- Z domowego archiwum* 1763
- Z dziejów polskiej emigracji politycznej* 3427
- Z dziejów Towarzystwa Tatrzańskie-go* 4650
- Z dziejów turystyki w Tarnobrzegu* 4651
- Z dziejów ucisku narodowego w zaborze* 8287
- Z dziejów Wydziału Handlu Zagranicznego* 3753
- Z Jawora do Getyngi* 2693
- Z Kaszub do Austrii* 10448
- Z korespondencji Mieczysława Gębarowicza* 10449
- Z ludźmi ku ludziom* 3754
- Z miłości do* 1462
- Z ojczyzny do obczyzny* 3428
- Z pamiętnika Wójcików i Armatów* 5986
- Z pamiętnika żyrdowskiego robotnika* 10450
- Z pastorałem przez kontynenty* 5987
- Z pedagogiki kultury słowa ważne* 3755
- Z prac zespołów senackich* 5192
- Z problematyki badań literaturoznawczych* 3970
- Z przeszłości miejscowości i parafii Jaworzno k. Wielunia* 5556
- Z tradycji kultury fizycznej w 150-lecie sportu w Polsce* 4652
- Z Wielkopolski na Wołyń* 9117
- Z wizytą na Śląsku* 9737
- Z ziemi pęcickiej* 6492
- Za i Przeciw* 10882
- Za Ojczyznę i Naród* 5988
- Za svobodu!* 9636
- Zabajkałe* 3402
- Zabełków, pow. raciborski* 7178
- Zabezpieczenie śladów* 3971
- Zabielski Józef* 6491
- Zabierowski Stefan* 3286
- Zabilska-Kunek Mirosława* 2341
- Zabłocka-Kos Agnieszka* 8995, 11130; przedm. 8305; red. 8305
- Zabłocki Franciszek* 4811
- Zabłocki Jan* 5046
- Zabłocki Stanisław Jan, oprac.* 6873
- Zabłotów, Ukraina* 3290, 7595
- Zaboltna Natalià* 1210
- Zaborniak Stanisław* 4652, 4653, 5248
- Zaborowski Leszek, wyd.* 9856
- Zaborów, pow. strzyżowski* 6131
- Zaborski Andrzej* 3477
- Zaborski Bogdan* 5161
- Zaborski Marcin, red.* 10433
- Zaborze, pow. oświęcimski* 10284
- Zabraniak Sławomir* 3299, 5556, 5557, 7717; red. 7717
- Zabrocki Henryk* 3695
- Zabrocki Ludwik* 2333
- Zabrodzie, pow. wyszkowski* 7222; region 7222
- Zabrze, woj. śląskie* 4724, 5571, 8475, 8822, 9587, 9782, 10581, 10761; gmina 9587; Mikulczyce 3638
- Zabużko Oksana* 1856
- Zabytkowe dokumenty uwierzytelnione pieczęciami* 1994
- Zachara Bronisław A.* 3240
- Zachara-Związek Urszula* 3808; rec. 7801
- Zacharias Michał Jerzy* 3283, 5193
- Zacharko-Lągowska Stanisława* 4216
- Zacharz Sylwia, przedm.* 3944; red. 3944
- Zachciał Henryk* 6903
- Zacher Juliusz W.* 1397
- Zachodniopomorskie województwo* 7518
- Zachorowski Stanisław* 739
- Zachuta Leszek* 9738
- Zachwatowicz-Wajda Krystyna* 4486
- Zackiewicz Grzegorz* 5092, 5989, 8297, 8415, 8996, 8997, 11357; red. 8297
- Zaclona Zdzisława, red.* 11186
- Zaczerwie, pow. rzeszowski* 3624
- Zacmiński Andrzej* 3282, 3283, 11131; przedm. 3282; red. 3282, 3283
- Zadania dla Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej w Wałczu* 10451
- Zadar, Chorwacja* 1346
- Zadarko Krzysztof* 8998
- Zadora Anna* 3173
- Zadrozny Tomasz Jerzy* 6599
- Zadworny Adam* 6929
- Zadwórze, pow. bieszczadzki* 9491
- Zadzik Jakub* 3288
- Zagadki pamięci* 10452
- Zagadkowy Ksawery Pruszyński* 3972
- Zagajewski Stanisław* 4186
- Zagdańska Joanna* 9520
- Zagdańska-Dudek Katarzyna* 4633; red. 4633
- Zagłada Żydów* 301
- Zagłębie Donieckie zob. Donbas*
- Zagłębie powstań śląskich* 1244
- Zagłoba-Zygler Elżbieta, red.* 4617
- Zagnańsk, pow. kielecki; region* 5869
- Zagościniac, pow. wołomiński; Zenonów* 7223
- Zagożdżon zob. Pionki*
- Zagożdżon Jacek* 5203
- Zagożdżon-Lyszczarz Joanna* 8147
- Zagożdżon-Pionki na starej fotografii* 1764
- Zagóra-Jonszta Urszula* 9198
- Zagórnik, pow. wadowicki* 5823
- Zagórska-Telega Joanna* 7282
- Zagórski Bogusław R.* 3024, 7442
- Zagórski Dariusz, red.* 5370
- Zagórski Karol* 5588
- Zagórski Sławomir* 5249, 5286
- Zagórski Stanisław* 6904
- Zagórski Włodzimierz Henryk* 5691
- Zagórz, pow. sanocki* 1765
- Zagórz i zagórzanie w starej fotografii* 1765
- Zagórzan, pow. gorlicki; parafia* 2505
- Zagórze zob. Sosnowiec*
- Zagórzycy Dworski, pow. krakowski* 7224
- Zagórzycy Stare, pow. krakowski* 7224
- Zagrajek Agnieszka* 1838
- Zagrodzka Alicja* 3707
- Zagrodzki Karol* 6905
- Zagrzeb* 8305
- Zagził Dawid, wyd.* 10372
- Zahel Dorota* 1546
- Zahorska Michelle* 4495
- Zahradniczek Kazimiera, red.* 6251
- Zahradnik Zdeňek* 944
- Zaistniał sens i dźwięk* 4571
- Zaitceva Natalia* 1868
- Zajac Barbara* 854, 2203, 2823; red. 2203
- Zajac Izabela* 1995
- Zajac Jerzy* 9739
- Zajac Jonasz, red.* 7208
- Zajac Maria* 3764, 6906
- Zajac Paweł* 5333, 5385, 8148; red. 5385
- Zajac Renata M.* 317, 4081
- Zajac Stanisław, red.* 4346
- Zajac Zdzisław* 4892
- Zajączek Edward Jan* 5782
- Zajączek Józef* 3293
- Zajączkowska-Drożdż Agnieszka, przedm.* 10157
- Zajączkowski Józef* 8836
- Zajączkowski Mariusz* 5149; rec. 10431
- Zajączkowski Ryszard* 5585; red. 5585
- Zajączkowski Stanisław* 4438
- Zajączkowski Witold* 5286, 6907
- Zajcev Oleksandr Ūrijovič* 5186, 5449
- Zajceva Ol'ga Viktorivna* 2383

- Zajchowska-Boltromiuk Anna, przedm. 7285; wyd. 7285
 Zajchowski Zbigniew 1766
 Zajdel Jakub 10955
 Zajdler Teresa 5481
 Zajewska Teresa, oprac. 60
 Zajewski Władysław 60
 Zajko Stanisław 5558
 Zajko-Czochańska Justyna 572, 4083
 Zakaŕkuzie 2379
 Zakhutska Oksana 3809
 Zakliczyn, pow. tarnowski 7225; region 7225
 Zakład Salezjański im. Księdza Bosko w Oświęcimiu 3756
 Zakon krzyżacki 3303
 Zakopane, woj. małopolskie 1419, 1420, 1488, 1836, 3281, 3608, 3871, 3944, 4173, 4223, 4450, 5975, 6010, 6108, 6611, 8214, 8600, 8780, 8986, 9359, 10709; Jaszczurówka 8967
 Zakościelna Anna 2385, 4678, 7277; rec. 2802; red. 476
 Zakroczym, pow. nowodworski, woj. mazowieckie; region 10186
 Zakrzewski Janusz 6908
 Zakrzewski Andrzej B. 7952, 8053, 8149
 Zakrzewski Antoni, współpr. 1215
 Zakrzewski Bartosz 2824
 Zakrzewski Maciej 5183, 5801; tł. 348, 9856, 10273
 Zakrzewski Piotr 2379, 2671
 Zakrzewski Tadeusz 10453
 Zakrzewski Wincenty 850
 Zakrzewski Witold 4229
 Zakrzów zob. Opole
 Zakrzów zob. Wrocław
 Zakrzów, pow. wadowicki 3688
 Zakrzów, pow. wielicki 8448
 Zaqyan Artavazd 2379
 Zalas Katarzyna 3601, 9610
 Zaleska Ilona 3333; oprac. 8286
 Zaleska Krystyna, tł. 7558
 Zaleski August 8288, 10176, 11050
 Zaleski Kryspin 6405
 Zaleski Marek 5565
 Zaleski Pierre 999; przedm. 999
 Zaleski Władysław Michał 5855
 Zalesko Elżbieta 8945
 Zalesko Marian 8945
 Zaleszany, pow. hajnowski 11127
 Zaleszany, pow. stalowowolski; gmina 11098
 Zaleskiwicz Bartłomiej 1568
 Zaleśny Jacek 5130
 Zalewo, pow. iławski; region 7476
 Zalewska Anna I. 700, 2360, 8304; przedm. 8304; red. 8304
 Zalewska Barbara, red. 258
 Zalewska Ewa 1358; repl. 4143
 Zalewska Karolina 4229
 Zalewska Marta 7171
 Zalewska Natalia 10200
 Zalewska-Królak Aleksandra 2423
 Zalewska-Meler Agnieszka 672
 Zalewska-Opasińska Bogumiła 6766
 Zalewski Dariusz 6951; przedm. 6951; red. 6951
 Zalewski Fryderyk 4739
 Zalewski Ludwik 4972
 Zalewski Ludwik (1868–1940) 5615
 Zalewski Michał 6909
 Zalewski Piotr 4710; przedm. 4710; red. 4710
 Zalewski Władysław 5615
 Zalewski Wojciech 5026, 5061; red. 5026
 Żalnora Aistis 4811
 Żalutskaya Vera 1242
 Załączny Jolanta 382, 1908, 3297, 3402, 5052, 5093, 5118, 5615, 5961, 7201, 8150, 8732, 8742, 9702, 9740; przedm. 5102, 5961, 8732; rec. 1219, 1403, 3548, 8443; red. 5093, 5102, 5961, 8732, 9702
 Załęska Wanda 4184
 Załęska-Kaczko Jagoda 4408, 6994
 Załęski Kazimierz, pseud. Bończa 10068
 Załęże zob. Katowice
 Założenia i realizacja ustroju szkolnego w Polsce 11132
 Załucze, Ukraina 3290
 Załuska Kamila 6910
 Załuski Andrzej Stanisław 1122
 Załuski Józef Andrzej 1122
 Załuski Leszek 4990
 Załuski Tomasz 4811; red. 4117
 Zamachowska Monika 2699
 Zamaŕgurze 5009
 Zamaro Danuta 4991
 Zambrów, woj. podlaskie 1932, 5694, 10013
 Zambrycka Marta 1856
 Zamecka-Zalas Olga 11133
 Zamecki Stefan 3503
 Zamek Królewski w Chęcinach na tle Europy Środkowej 4992
 Zamek. Zobacz to 1767
 Zamelska-Monczak Kinga 4681, 7533; red. 2333
 Zamelski Piotr 5055; red. 5055
 Zamenhof Ludwik 6911
 Zamiatąła Dominik 6813, 6902, 10567, 10745, 10878, 10943, 11134
 Zamieszkańcy 7043
 Zamkow Lidia 4474
 Zamoiski Andrei 3332
 Zamojski Jan 3467
 Zamorski Kordian Józef 6912, 6913
 Zamorski Krzysztof, red. 140
 Zamoście zob. Łęg Tarnowski
 Zamość, woj. lubelskie 4554, 4753, 6945, 7717, 7838, 7879, 8002, 8068, 9145; Zamojszczyzna 4753, 6606, 7226, 9043, 9513, 9878; ordynacja 7759
 Zamoyscy, ród 983, 5730
 Zamoyska Róża 6914
 Zamoyski Adam 2710
 Zamoyski Andrzej Hieronim 7876
 Zamoyski August 4450
 Zamoyski Grzegorz, red. 209; wyd. 7595
 Zamoyski Jan (1542–1605) 7561, 7855
 Zamoyski Konstanty 8958
 Zamoyski Stefan Adam 6915
 Zamoyski Tomasz 7581
 Zan Tomasz 5589
 Zander Johann 7960
 Zander Klaus 7130
 Zanie, pow. bielski, woj. podlaskie 11127
 Zaniwska Teresa 6665, 6750
 Zanim upadł mur berliński 3242
 Żantowśy Michael 3067
 Zanutzeni w historii 11135
 Zanussi, rodzina 5731
 Zanussi Krzysztof 4470, 4486, 4503, 5731
 Zaołzie 1423, 4028, 4043, 4069, 5237, 5327, 5490, 10069
 Zaorski Janusz 4466
 Zapadlińska Barbara 5900; przedm. 5900; red. 5900
 Zapalec Anna 9677
 Zapalowski Andrzej 3285, 5075
 Zapalowski Tadeusz 10454
 Zapart Agnieszka 3417
 Zapart Robert 3429, 11136
 Zapiór Marek 5232
 Zapis Antoniego Dydyńskiego 8289
 Zapiski Ciecchanowskie 8314
 Zapiski Historyczne 302, 814
 Zapiski Kazimierzowskie 303
 Zapiski o walce z epidemią cholery na terenie Galicji 8290
 Zapisy sądu duchownego Ormian 7635
 Zapolska Gabriela 2581, 3881, 3891, 5814
 Zapolska Karolina 5062
 Zapolska Katarzyna 1398
 Zapomniana kolekcja 1321
 Zapomniane bandery 5286
 Zapomniani Wyklęci 5990
 Zaporowski Zbigniew 5092, 9741; przedm. 9068
 Zaporozie 8101
 Zaprutko-Janicka Aleksandra 5249
 Zaraz po wojnie 1608
 Zarek Józef 3973
 Zaremba Agnieszka 7171
 Zaremba Jacek 6864
 Zaremba Marcin 3334, 5160, 11137; rec. 9989
 Zaremba Piotr 10735
 Zaremba Szymon 1349
 Zaremba Szymon Jan, pseud. Jerzy 10664
 Zarembowie, ród 7313
 Zaremski Zbigniew 3517

- Zaremska Hanna 3313, 7534
 Zareba Anna 4236
 Zareba Halina 6001
 Zareba Irena 5991
 Zareba Jadwiga 10455
 Zareba Stanisław 5991
 Zareba-Xięska Wanda 5991
 Zarebczan Władysław 5987
 Zarebska Julianna 6916
 Zarebski Bartosz 4237
 Zarebski Maciej Andrzej 3828, 6916
 Zarićký Aleš 8944; red. 8944
 Zaron Zofia, red. 3791
 Zarosa Wojciech 907; rec. 5254; red. 5630
 Zaruba Jerzy 4187
 Zarubin Przemysław, wyd. 7641
 Zarudzie, Ukraina 7595
 Zarwanica, Ukraina 5785
 Zarychta Michał 9742
 Zarychta Paweł 5592
 Zarycki Tomasz 2412
 Zarządzenia władz rosyjskich przeciw dążeniom patriotycznym 8291
 Zarzeczce, pow. nowosądecki 1763
 Zarzeczce, pow. zamojski 4990
 Zarzeka Magdalena 7023
 Zarzycka Beata 6010
 Zarzycka Małgorzata, tł. 1336
 Zarzycki Zdzisław 5063, 5064; rec. 8792, 9353
 Zarzyński Paweł 355
 Zasada Zdzisław Jan 3755, 7039; przedm. 7039; red. 303, 7039
 Zasada zespolowości w praktyce Archiwów Państwowych 1005
 Zasadowa Hanna 6001
 Zasadzka Patrycja 7068
 Zasepa Agata, tł. 8268
 Zasieczny Andrzej 10287, 10288
 Zaskalski Józef, współpr. 4592
 Zaškil'nik Leonid 850; red. 850
 Zaslawski-Ostrogski Aleksander Janusz 7969
 Zaspą zob. Gdańsk
 Zastempowski Jerzy 3655
 Zastrzeżyńska Joanna 3022
 Zaślubiny – i co dalej? 1470
 Zator, pow. oświęcimski 3298, 4263; księstwo 2113, 3298, 7805; region 8441
 Zatorska Izabella 2554
 Zatorska Matylda 2581
 Zatorska-Kocoł Ewelina 1738
 Zatravkin Sergej Narkizovič 8943
 Zatrzymane w kadrze 1768, 1769
 Zaucha Tomasz 1322, 4173, 4222
 Zaunstöck Holger 7166
 Zawadzka Alina 5456
 Zawacka Elżbieta 6917, 11111
 Zawacka Magdalena 6328
 Zawada Alina 5630
 Zawada Mariusz 9193
 Zawada Michał 494, 1006
 Zawada Piotr 4896
 Zawada zob. Drogomyśl
 Zawadka Katarzyna 10855
 Zawadzcy, rodzina 5653
 Zawadzka Adrianna 3288, 5630
 Zawadzka Aleksandra 3025
 Zawadzka Anna 3898
 Zawadzka Barbara 3288
 Zawadzka Danuta 8821
 Zawadzka Edyta 3707
 Zawadzka Maria 3974
 Zawadzki Bolesław 8999
 Zawadzki Jarosław 4737
 Zawadzki Jerzy 10745
 Zawadzki Marek Świętopełk 4434
 Zawadzki Mateusz 2278
 Zawadzki Michał 1397, 2221
 Zawadzki Piotr 4654
 Zawadzki Robert K. 2636
 Zawadzki Stanisław 8151
 Zawadzki Stanisław (1743–1806) 4212, 4298, 7928
 Zawadzki Tadeusz 9715
 Zawadzki Tadeusz (1907–1997) zob. Żencykowski Tadeusz
 Zawadzki Wojciech 855, 4044, 7535, 8152, 9544; przedm. 9544; red. 9544; wyd. 9050
 Zawadzkie, pow. strzelecki 4937
 Zawalicz-Mowiński Bolesław, pseud. Zawalicz, Gończ, Dyrektor, Stef, Witold 5266
 Zawałek Eugeniusz 1231, 4173
 Zawalkiewicz Kazimierz 6918
 Zawichost, pow. sandomierski 5249, 7536
 Zawichost we wczesnym średniowieczu 7536
 Zawiercie, woj. śląskie 1654, 4482, 9015; powiat 9326
 Zawilska Jolanta B. 6835
 Zawilski Marek 3504
 Zawilski Piotr 432
 Zawila Małgorzata 1937
 Zawirski Zygmunt 3490
 Zawistowska Ewa 5992
 Zawistowska Monika 5613
 Zawistowski Andrzej 1471, 1502, 10855, 11138
 Zawistowski Roman 11045
 Zawisza Anita 10754
 Zawisza Jarosław, oprac. 5777
 Zawisza Michał 7163, 10249, 11139
 Zawiszanka Zofia 5801
 Zawitkowska Kamila 7537
 Zawitkowska Wioletta 7537
 Zawkrze, kraina historyczna na terenach północnego Mazowsza 7227
 Zawodna-Stephan Marta 3243; przedm. 2423; red. 2423
 Zawoja, pow. suski 2243, 2450; Gołynia 923
 Zawojka Teresa 9000
 Zawolski Marcin, oprac. 9756; red. 9756
 Zawora Skabiczewski Paweł 2825
 Zaworska Beata 6827
 Zaworska Grażyna, wyd. 3633
 Ząbek, rodzina 5894
 Ząbek Maciej 2531; red. 3028
 Ząbkowice Śląskie, woj. dolnośląskie 5289, 8768
 Zbaraski Krzysztof 8161
 Zbaraż, Ukraina 7595, 7859, 8235; region 5778
 Zbądzki Jakub 3975
 Zbąszynek, pow. świebodziński 4968
 Zbąszyń, pow. nowotomyski 1938, 5287, 7726
 Zbąszyń. Zapoznana twierdza 5287
 Zbiegieni Adam 6919
 Zbierska-Mościcka Judyta 2554
 Zbierzchowska Anna 11247
 Zbigniew Jerzy Antkowiak. Doktorat honoris causa 641
 Zbigniew Wielgosz (1929–2017). Historik mediewista 856
 Zbigniew z Brzezia 5900
 Zbigniew Żurawski 2378
 Zbiory specjalne Towarzystwa Naukowego Płockiego 1161
 Zbiór fotografii Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu 1811
 Zbirański Aleksander 2571, 5576
 Zbirohowska-Kością Gabriela 3012
 Zblewo, pow. starogardzki 6138
 Zblewski Zdzisław 10872; red. 208
 Zboromirska Klara z Skolimowskich 9329
 Zborowska Agata 11140
 Zborowska Maria 5055
 Zborowski Andrzej 3914
 Zborów, Ukraina 7859
 Zborski Bartłomiej, tł. 3091
 Zboszczyk Dorota 4997
 Zbrodnia pomorska w Sadkach 9945
 Zbrodnie niemieckie na Ziemi Dobrzyńskiej 10289
 Zbroja Barbara 4238
 Zbróg Piotr 3810
 Zbrza, pow. kielecki 7228
 Zbrzeźniak Maria 1043
 Zbudniewek Janusz 3298, 5559, 6223, 8153; red. 271
 Zbysława Kijowska, żona Bolesława III Krzywoustego 7368
 Zbytkower Szmuel 4782
 Zbytków, pow. cieszyński 7229
 Zdanek Maciej 3757, 5328, 5331
 Zdanowicz Mieczysława 3244
 Zdanowicz Wiesław 11358
 Zdanowska Marta 1399
 Zdawać się może, że są tu od zawsze 1770
 Zdeb Katarzyna 1960; przedm. 1960; red. 1960
 Zdebski Janusz 5046, 11156
 Zdrada czy konieczność 10456

- Zdrada Jerzy 3295, 9001
 Zdrenka Joachim, oprac. 2040; rec. 78
 Zdrojewski Lech J. 1771
 Zdunek Adam 7045
 Zdunek Józef 7045; przedm. 7045; red. 7045
 Zduniak-Wiktorowicz Małgorzata 3866
 Zdunkiewicz Anna 7139
 Zduny, pow. krotoszyński 4793
 Zduńczuk Ilona 3655
 Zduńska Wola, woj. łódzkie 4518, 5307, 6468, 7210; powiat 7073
 Zdybel Jacek 1838
 Zdziennicki Krystian, red. 1769
 Zdzisław Olszewski (1935–2017) 6557
 Zdzitowiecka Bogumiła, tł. 1248
 Zdzitowiecki Vincent, tł. 1248
 „Ze się diabeł przewierzguie w wilka” 7636
 Ze wspomnień o Stefanie Grabińskim 6234
 Zebra 10855
 Zebra. Trzydzieści lat kręcenia 4504
 Zečević Miloš, tł. 3282
 Zechenter Anna 3245, 5194, 9743
 Zega Włodzimierz 7530
 Zegar Józef Stanisław 4740
 Zegarski Wojciech 6966
 Zegrze zob. Wola Kiełpińska
 Zegrze, pow. legionowski 3603, 5279
 Zegrzynek, pow. legionowski 11004
 Zegzda Leszek, przedm. 9978
 Zeiger Sieglinde 9946
 Zeisl Sebastian 4214
 Zeit 11329
 Zelechowski Jamie 11144
 Zelia Martin, św. 2724
 Zelins'ka Oksana 3275
 Zelwerowicz Aleksander 4487
 Zeman-Wiśniewska Katarzyna 1960
 Zemanek Alicja 9744
 Zemanek Ewa 8637
 Zemanek Maria 6489
 Zembala Marian, red. 2693
 Zembrzuska-Kasprzak Marta 4490
 Zembrzycka Marta 3811
 Zemęła Krzysztof 7163
 Zemełka Adam 2570
 Zemła Jakub, red. 2587
 Zemła Monika 1873, 9975
 Zemło Mariusz 9745
 Zemszał Piotr 3246
 Zenderowski Radosław 11141; red. 3163
 Zenkter Kazimierz, pseud. Warsaw 6920
 Zenonów zob. Zagościnniec
 Zernack Klaus 2725, 7913
 Zesłaniec 11302
 Zesłańcy postyczniowi na Syberii Zachodniej 8282
 Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Orła Białego w Międzyborzu 3758
 Zessin-Jurek Lidia 3247
 Zeszyt historyczny Głównego Urzędu Miar 2227
 Zeszyty Chorzowskie 304
 Zeszyty Historyczne 305
 Zeszyty Historyczne WiN-u 306
 Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk 307
 Zeszyty Literackie 3174
 Zeszyty Myszkowskie 308
 Zeszyty Radomszczańskie 309
 Zeszyty Sandomierskie 310
 Zeszyty Tarnogórskie 8292
 Zeyland Janusz 6921
 Zezula Barbara 6001
 Zętar Joanna 4214
 Zgajewska-Rytlewska Ewelina, red. 4997
 Zgierz, woj. łódzkie 1625; powiat 7073
 Zgliczyn Pobodzy, pow. żuromiński 2352
 Zgliczyn Witowy, pow. mławski 5514
 Zgliński Marcin 4143; red. 4190; repl. 4143
 Zgliszewska Jadwiga 11142
 Zgodzińska Beata 3936
 Zgorzalewicz Tadeusz 6922
 Zgorzelec, woj. dolnośląskie 453, 456, 644, 7348, 7349, 7419; powiat 5886
 Zgorzelski Andrzej 6923
 Zgorzelski Rafał 6185
 Zgromadzenie Córki Bożej Miłości 1100
 Zgromadzenie Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny 3430
 Zgrzebniok Alfons 9267
 Zguda Henryk 6924
 Zhou, dynastia 2756
 Zianiuk Raisa 5456
 Ziarkowski Grzegorz, współpr. 5779
 Ziąbka Leszek 7258
 Ziątek Zygmunt 5565
 Ziątkowski Leszek 7219; red. 4878
 Zięja Jan 5999
 Ziejka Franciszek 9002
 Zielecka-Mikołajczyk Wioletta 8154, 8155
 Zielecki Alojzy 11188
 Zieleń Grażyna 5993
 Zieleńce, Ukraina 5249
 Zieleziński Piotr 7045
 Zielin, pow. gryficki 7006
 Zielińscy, rodzina 5730
 Zielińska Agata 5589
 Zielińska Agnieszka 3976, 9003
 Zielińska Ewa 5588, 8156; wyd. 7556
 Zielińska Iwona 6297
 Zielińska Jolanta 6990
 Zielińska Julita 3248
 Zielińska Katarzyna 1938, 2534
 Zielińska Maria Flora 6925
 Zielińska Maryla 4467
 Zielińska Teresa 5616
 Zielińska Zofia 7952; rec. 8018; sprost. 8018; współpr. 7562
 Zielińska-Krybus Anna, red. 1761
 Zieliński Andrzej 2636
 Zieliński Damian 8778
 Zieliński Feliks 9661
 Zieliński Jan 3829
 Zieliński Jan (1909–1940) 6926
 Zieliński Jarosław 673, 1772, 1773, 4352, 4435
 Zieliński Jerzy 1853, 6322
 Zieliński Konrad 3332, 3354, 4976, 8415; rec. 8683; red. 3332, 3333
 Zieliński Łukasz 5892
 Zieliński Marek Grzegorz 1012, 3282, 3402
 Zieliński Sławomir 857
 Zieliński Stanisław 5195
 Zieliński Tadeusz 2608
 Zieliński Tadeusz (1859–1944) 3497, 6927
 Zieliński Tadeusz Adam 4132
 Zieliński Tomasz 4216
 Zieliński Zygmunt 3302, 3759, 5333, 5560, 11143
 Zielnowo, pow. grudziądzkie 10337
 Zielona Góra 284, 944, 1098, 1421, 1626, 1627, 1838, 1854, 2350, 3467, 3561, 3592, 3625, 3787, 3938, 4080, 4076, 4196, 4199, 4258, 4309, 4414, 4623, 4743, 4979, 5568, 5768, 6539, 6568, 6922, 8842, 10320, 10513, 10515, 10516, 10517, 10695, 10723, 10730, 10732, 10738, 10828, 10851, 11081, 11152, 11291, 11292, 11312; region 2253; Przylep 11067
 Zielonka, pow. kolbuszowski 7230
 Zielonka Jerzy 856, 6509; red. 6509
 Zielonka Pasłęcka, pow. elbląski 3078
 Zielonka Rafał 8157
 Zielonka Sebastian, przedm. 6348; red. 6348
 Zielonka Zbigniew 3239, 3240; red. 6405
 Zielonki, pow. krakowski 6928; parafia 7543
 Zielony Paweł 1601
 Zielony Sztandar 9810
 Ziemacka Małgorzata, tł. 1683
 Ziemia Antoni 2565
 Ziemia Ewa 3760
 Ziemia Jan 6489
 Ziemia Wojciech, przedm. 3303

- Ziembińska-Gumiela Aleksandra 6994
 Ziembiński Zygmunt 5139
 Ziemer Klaus 5176
 Ziemia 9725
 Ziemia Częstochowska 311
 Ziemia Elbląska wczoraj i dziś 6990
 Ziemia halicka dawnego województwa ruskiego 2044
 Ziemia Lubycka 7063
 Ziemia sztabińska. Kraina nad Biebrzą 7176
 Ziemia Święta 2565, 2956, 3297, 7976
 Ziemie Zachodnie i Północne 30, 584, 1915, 10537, 10538, 10603, 10814, 10817, 10818, 10878, 10883, 10931, 10941, 10942, 10943, 10954, 10966, 11007, 11039, 11047, 11130, 11143, 11144
 Ziemie Zachodnie i Północne w polskiej kinematografii 11144
 Ziemnińska Patrycja 3892
 Ziemkiewicz Rafał 5200
 Ziemkowski Piotr 1123
 Ziemiński Henryk 9004
 Zieniewicz Andrzej 3830, 11063
 Zieniuk Paweł 1982
 Zienkiewicz Joanna 10235
 Zienkiewicz-Zielińska Alicja 6986
 Zientara Włodzimierz, red. 3850
 Zientkowski Przemysław 3747
 Zieziula Grzegorz 4572
 Zięba Adam 6928
 Zięba Andrzej Aleksander 313, 517, 2089, 4239, 7907; red. 162
 Zięba Dariusz, przedm. 5739
 Zięba Maciej Stanisław, red. 3441
 Zięta Jacek 1445
 Zięta Bronisław 6929
 Zięta Katarzyna 1007
 Ziętara Paweł 5091
 Zięty Paweł 4655
 Zimabawe 3061
 Zimmerman Krystian 10994
 Zimin Igor 3026
 Zimiński Maciej 11084
 Zimmer Emanuel 5561
 Zimmermann, rodzina 1478
 Zimna Marlena 6930
 Zimniewicz Kazimierz 856
 Zimno, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 7727
 Zimnoch Jadwiga 5832
 Zimnoch Józef 5832
 Zimnoch Katarzyna 3979
 Zimnoch Sławomira 5832
 Zimnodół, pow. olkuski 7231
 Zimnodół. 720 lat historii 7231
 Zimnol Jan 2258
 Zimnowodzka Anna 2636
 Zimny Mateusz 5309, 10750
 Zimoń Damian 6288
 Zimowski Zygmunt 5987
 Ziniewicz Monika A. 4900
 Zinkevič Andrej 10290
 Zinkiewicz Grzegorz 2577
 Zinkiewicz Iwona 5994
 Zinkiewicz Jacek 1234
 Zinkiewiczowie, rodzina 5994
 Zinkow Leszek 9005; rec. 5943; red. 5472
 Ziober Aleksandra 8158
 Ziobro Barbara, wyd. 9897
 Ziobro Wojciech, wyd. 8289
 Ziobroń Bartosz, rec. 9561
 Ziobroń Ryszard 5092
 Ziolo Katarzyna, oprac. 4608; wyd. 4608
 Ziolo Rudolf 10678
 Ziółowicz Agnieszka 3907
 Zióntek Artur 9006; oprac. 8207
 Ziółek Ewa M. 3281, 3297, 5333; oprac. 51
 Ziółkowska Anita 5580
 Ziółkowska Anna 1814; oprac. 9905
 Ziółkowska Anna M. 3470
 Ziółkowska Emilia 4166, 8306
 Ziółkowska Ewa, wyd. 9940
 Ziółkowska Gabriela 2386
 Ziółkowska Olga 4045
 Ziółkowska-Boehm Aleksandra 6842
 Ziółkowska-Krzywdą Joanna 7802
 Ziółkowski Benedykt 10291
 Ziółkowski Jan Leon 5279
 Ziółkowski Jerzy 2222
 Ziółkowski Konrad, tł. 7470
 Ziółkowski Maciej 4555
 Ziółkowski Mariusz 2386
 Ziółkowski Piotr 4545, 5849
 Ziółkowski Przemysław 3747; red. 3747
 Zitek Adam 11145
 Ziułkowska-Karnicka Katarzyna, rec. 382
 Živković Milutin 3283
 Živ'uk Andrii 10292
 Zjawn Jacek 5995
 Zjawiska magiczno-demoniczne na terenie dawnych 2502
 Zjawiska migracji i uchodźstwa w kulturze i sztuce 5617
 Zjazd Stahlhelmu we Wrocławiu 9118
 Zjednoczenie ruchu ludowego 10457
 Złatogors'kij Ołeksij Ėvgenovič 2360
 Zlatoper Grga 3282
 Złot Wiesława 1814
 Złocieniec, pow. drawski 4471
 Złoczów, Ukraina; region 5785, 5789
 Złota Księża Tarnowskich Gór 8292
 Złote bramy sztuki 4240
 Złote годы 5996
 Złotkowska-Mikita Małgorzata 4267
 Złotkowski Dariusz 9007
 Złotkowski Piotr 2322, 2323
 Złotnicka Ewa 4710
 Złotoryja, woj. dolnośląskie 2032
 Złotów, woj. wielkopolskie 9093
 Złoty jubileusz biologów 3761
 Złoty Potok zob. Potok Złoty
 Zmartwychwstanki 5365, 5485
 Zmartwychwstańcy 5441, 5443, 8168
 Zmiana ram 3249
 Zmierczak Maria 2668, 5139
 Zmitrowicz Małgorzata 4028
 Zmuda Ewa 2324, 3846
 Zmudziński Bogusław 3201; red. 3201
 Znacząca pomoc zbioru dokumentów księdza Józefa Kwołka 3267
 Znajdek Jan 5987, 6913
 Znajomski Artur, rec. 39
 Znaki pamięci. Uczniowie i przyjaciele 6923
 Znaki pamięci (1989–2019) 1854
 Znakomici Grodnianie 5997
 Znalezione siekier krzemienych z Klementowic 4709
 Znamierowska-Rakk Elżbieta 2553
 Znamierowski Alfred 5091
 Znamierowski Czesław 5139
 Znamirowska Martyna 1098
 Znane i nieznanne fotografie rzeszowskiego dziennikarza 1774
 Znane rody śląskie 2090
 Znaniecki Florian 9349
 Znaniecki Przemysław, tł. 2887
 Znani i nieznanani ludzie Lasek 5998, 5999
 Znani nieznanani 6000
 Zniesienie, Ukraina 10060
 Znojek Przemysław 10955
 Zochniak Marta 2387
 Zoe Porfirogenetka, cesarzowa bizantyńska 2833
 Zofia (ok. 1405–1461), królowa 3298
 Zofia Jagiellonka, księżna brunszwicka 7637
 Zofia Jagiellonka, Herzogin von Braunschweig-Wolfenbüttel 7637
 Zofipole, pow. krakowski 7239
 Zok Michael, rec. 3626
 Zoll Andrzej 5059
 Zombori István 3281
 Zoppoter Zeitung 9389
 Zostawili swój ślad 6001
 Zrazuk Zinaida O. 2219
 Zmo Vondru Hana 1242
 Zrozumieć przeszłość 1. 875
 Zschorsch Gerald 10942
 Zub-Zdanowicz Leonard 10968
 Zubczewski Julian 9610
 Zubek, rodzina 5842
 Zubek Aniela 3494
 Zuber Karolina, red. 9648
 Zubkowicz Rafał 1775, 9746; przedm. 7577; wyd. 7577
 Zubric'kij Mihajlo Ivanovič 3271
 Zubrzyca Górna, pow. nowotarski 7110

- Zubrzycka Klementyna 8604
 Zubrzycki Jan Sas 4271, 4314, 4431, 5329
 Zubrzycki Jerzy 5855
 Zugaj Leszek 7046
 Zugaj Marcin 6473
 Zujiené Gitana 4737
 Zujkiewicz Anna, tł. 7592
 Žukov Georgij Konstantinovič 10853
 Županič Jan 8944
 Zurlini Valerio 3029
 Zuziak Janusz 6405, 10140, 10293
 Zwarra Brunon 6931
 Zwęglińska-Gałecka Dominika 4739
 Związek Jan 5556; przedm. 8291; wyd. 8291
 Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich 5, 439, 761, 870, 1450, 1686, 1886, 1887, 2534, 3039, 3052, 3063, 3070, 3078, 3087, 3110, 3137, 3150, 3154, 3156, 3157, 3160, 3174, 3178, 3180, 3195, 3201, 3204, 3223, 3225, 3236, 3240, 3245, 3246, 3247, 3260, 3279, 3294, 3372, 4460, 4878, 5066, 5078, 5091, 5092, 5127, 5148, 5149, 5151, 5173, 5186, 5194, 5225, 5226, 5252, 5266, 5273, 5286, 5419, 5456, 5934, 5980, 6111, 6963, 8281, 9013, 9017, 9038, 9230, 9269, 9347, 9356, 9366, 9636, 9674, 9735, 9760, 9770, 9791, 9799, 9800, 9806, 9831, 9839, 9872, 9880, 9881, 9896, 9907, 9912, 9917, 9925, 9949, 9954, 10005, 10033, 10043, 10050, 10062, 10069, 10078, 10099, 10117, 10130, 10153, 10161, 10167, 10198, 10235, 10241, 10288, 10303, 10325, 10566, 10571, 10653, 10676, 10734, 10769, 10853, 10855, 10874, 10896, 10943, 11023, 11070, 11104, 11152, 11235
 Związek Tomasz 4779
 Zwiercan Małgorzata, wyd. 10364
 Zwierkowski Jerzy 5961
 Zwierowicz Stefan Aleksander 8722, 8891
 Zwierz Jan 6932
 Zwierz Krzysztof 2117
 Zwierzchowski Piotr 1223, 4466, 4486, 4505, 11146; przedm. 4466; red. 4466, 10955
 Zwierzchowski Stanisław 9542
 Zwierzkowski Zbigniew 9747
 Zwierzycki Józef 5855
 Zwierzykowski Michał 5029, 7952; rec. 7605
 Zwierzykowski Piotr F. 3659
 Zwierzyniec zob. Kraków
 Zwierzyniec, pow. buski 7232
 Zwierzyniec, pow. zamojski 1776, 5783, 9101
 Zwierzyniecka kronika mieszkań-
 ców 1776
 Zwierzyniecki Robert Kazimierz 7232
 Zwiniarz, pow. nowomiejski 7324
 Zwoła Poduchowna, pow. gar-
 woliński 4215
 Zwoleń, woj. mazowieckie 1628
 Zwolińska Barbara 1856; przedm. 5589; red. 3916, 5589
 Zwolska Zofia 2672
 Zwolski Edmund Zenon 6660
 Zwolski Marcin 10241
 Zwrot 11229
 Zybura Marek 11318
 Zych Budka Phyllis 3431
 Zych Henryk 3505, 6484, 6654
 Zych Iwona 2379; red. 2379
 Zych Justyna 3972
 Zych Sławomir 1104, 5545, 7221, 10294, 10295; red. 234, 280, 5545, 7221
 Zych Tadeusz 1367, 1932, 4651, 4809, 4969, 6806; oprac. 9787, 9917; przedm. 9917; red. 128, 291, 4651
 Zych Witold 3285, 6618
 Zychowicz Izabela 4127
 Zychowicz Karolina 4241
 Zychowicz Piotr, przedm. 3091, 10085
 Zychowiczowa Maria 6001
 Zydek Sylwia 8159
 Zydorek Ewa, przedm. 994
 Zydorowicz Kinga 7053
 Zygarcowicz Agnieszka 858
 Zygarcowicz Kazimierz 11359
 Zygier Elżbieta 1699
 Zyglewski Zbigniew 3279, 3355
 Zygma Szymon 4478
 Zygmun I Luksemburski, cesarz
 rzymsko-niemiecki 2203
 Zygmunt I Stary 4957, 7967
 Zygmunt II August 2130, 3288, 3846, 4018, 4999, 5252, 7344, 7619, 7638, 8031, 8592
 Zygmunt III Waza 2169, 2185, 3288, 4240, 7561, 7628, 7723, 7801, 7822, 7947, 8038, 8045, 8107, 8144, 8162, 8164
 Zygmunt Bartłomiej 5793
 Zygmunt Gloger i jego twórczość 3506
 Zygnier Leszek 7123, 10745
 Zygo Wojciech 5545
 Zygowski Jan 8039
 Zylbersztajn-Tzur Stella 10157
 Zyndram-Kościałkowski Marian 5979, 9254
 Zysek-Nockowska Ewa, red. 1199
 Zysiak Agata 1890
 Zysnarski Jerzy 2325, 6002, 6900, 9748, 11147, 11148; oprac. 5820
 Zywer Grzegorz 5545
 Zywer Marek 4436
 Źródła do badań nad dziejami szpi-
 talnictwa i opieki społecznej 8293
 Źródła do dziejów Człopy 9119
 Źródła do dziejów parafii Rembie-
 szce 8294
 Źródła do dziejów regionu kujawsko-
 pomorskiego 3268
 Źródła do dziejów Wydziału Teolo-
 gicznego w Poznaniu 3269
 Źródła do dziejów życia ostatnich
 książąt śluckich 7639
 Źródła i dokumenty do dziejów legio-
 nistów węgierskich 8295
 Źródła szwedzkie do kampanii feld-
 marszałka Ottona Gustava Sten-
 bocka 7640
 Żaba Antonina 4253
 Żaba Eugeniusz 7538, 8160, 9008, 10296
 Żabia Górka zob. Hajnówka
 Żabiałowicz Wojciech 4656
 Żabicy, rodzina 5842
 Żabicki Stefan Józef 6933
 Żabie zob. Wierchovina
 Żabierek Krzysztof 3402, 5237, 6365
 Żabikowo zob. Luboń
 Żabińscy, rodzina 5888
 Żabińska-Bosiacka Helena 5888
 Żabińska-Jellinek Anna 5888
 Żabiński Antoni 5888
 Żabiński Józef 5888
 Żabiński Leon 5888
 Żabiński Stanisław 5888
 Żabiński Władysław 5888
 Żabno, pow. tarnowski 4268, 8419
 Żaboklicka-Wąsowicz Anna 44
 Żabotyński Włodzimierz 3357
 Żabski Tadeusz 6934
 Żagan Alexandra 8161
 Żagan Władysław M. 9009
 Żagań, woj. lubuskie 7796, 11040;
 obóz 10108; powiat 2040
 Żagiel Stefan, wyd. 9085
 Żak Izabela 4242
 Żak Marek 1649, 11149
 Żak Stanisław 6631, 7072
 Żakowska Magdalena 2656
 Żakowski Jacek 10832
 Żaliński Henryk W. 5987
 Żarinow Barbara 4478
 Żarki, pow. myszkowski 10257
 Żarnowski Janusz 817, 4993, 4994, 6935, 6936, 6937; rec. 10628
 Żarski Jacek 6966; oprac. 3750
 Żarski Stefan 6938
 Żary, woj. lubuskie 10518; gmina 4339; powiat 2041
 Żaryn Jan 5192, 5200, 6813, 9223, 9544, 10286; red. 10871
 Żbikowska Karolina 5864
 Źdżarowski Jan 4011
 Źdżary zob. Ksawerów
 Żebrowska Anna 1939, 3659
 Żebrowska-Mazur Barbara 8604

- Żebrowski Andrzej 9735
 Żebrowski Jan 3601, 3701
 Żebrowski Leszek 5192, 10286; przedm. 6263; rec. 9943
 Żebrowski Marek, oprac. 10324
 Żebrowski Mariusz 9749
 Żebrowski Mateusz 2450
 Żebrowski Tadeusz 5961
 Żebrowski Tadeusz (1925–2014) 6939
 Żebrowski Władysław Zenon 5855
 Żeglarska Elżbieta 5864
 Żeglińska Anna 991
 Żegocińska, pow. bocheński; gmina 2321
 Żegota-Januszajtis Marian 5691
 Żegrze zob. Poznań
 Żegunia Renata Maria 11150; rec. 10467
 Żejmo Bożena 3977
 Żelaśkiewicz Józef 10050; przedm. 10050
 Żelazek Marian 5855
 Żelazko Joanna 5921; red. 5921
 Żelazno, pow. kłodzki 10472
 Żelazny Beata 8287; wyd. 8287
 Żelazny Waldemar 7058
 Żelazowski Jerzy 2548
 Żelechowa zob. Szczecin
 Żeleński Tadeusz, pseud. Boy 5630
 Żelewscy, rodzina 5744
 Żelewski Filip 1400
 Żeleźnikowa Wielka, pow. nowosądecki 4385
 Żelichowski Ryszard 3250, 5149, 6003, 9750; red. 5149
 Żeligowski Lucjan 6940, 9509
 Żemis Stanisław 9988
 Żenczykowski Tadeusz 6941, 6942
 Żeńsko, pow. drawski 5249
 Żerechowa, pow. piotrkowski 10066
 Żerek-Kleszcz Hanka 3299
 Żerelik Rościsław 5173, 7173
 Żerko Józef 3601, 10647
 Żerko Stanisław 5196; rec. 4515, 9302
 Żernicki-Szeliga Emilian 1078
 Żeromska Estera 2581
 Żeromski Franciszek 5689
 Żeromski Stefan 1899, 3174, 3787, 3814, 3816, 3944, 8296, 9349, 9223, 10729
 Żeronic, pow. piotrkowski 5371
 Żłobeczka Karolina 1502
 Żmiąca, pow. limanowski 3707
 Żmigrodzka Bożena 3812
 Żmigrodzki Zbigniew 3834, 6001
 Żmigród, pow. trzebnicki 5295
 Żmijewska Jagoda 2581
 Żmuda Adam 5562
 Żmuda Michał 10297
 Żmuda Ryszard 39
 Żmudzińska-Nowak Magdalena 1996
 Żmudziński Jerzy 1231, 8016
 Żmudziński Mateusz 944, 952, 2534, 2645
 Żmudzka diecezja 8503
 Żmudzki Paweł 1190
 Żmudź 2053, 2096, 4816, 7590, 7804
 Żnin, woj. kujawsko-pomorskie 8590, 9720, 9747
 Żochowska Jolanta, red. 1121
 Żogała Leszek, przedm. 9716
 Żojdź Karol 8162
 Żok Agnieszka 3467
 Żołądź-Strzelczyk Dorota 8163
 Żołnierczyk Arkadiusz 7199
 Żołnierz niezłomny i wyklęty 6852
 Żołnierze wyklęci. Polskie podziemie narodowe 876
 Żołubak Władysław 5900; il. 5900
 Żołudek, Białoruś 3290
 Żor Andrzej 4995
 Żorska Anna 3005
 Żory, woj. śląskie 4749
 Żółkiew, Ukraina 5400, 8457, 9915
 Żółkiewska Agnieszka, przedm. 1759; red. 1759; tl. 1759
 Żółkiewski Stanisław 4161, 7730
 Żółkowska-Kądzielowa Teresa 9120
 Żółtowska Elżbieta, oprac. 380
 Żółtowski Andrzej 6327
 Żółtowski Michał 5998
 Żuber Agnieszka 4187
 Żubrowa Joanna 4449
 Żubryd Marek 5563
 Żuchowska Alicja 2534
 Żuchowska Marta, rec. 2566
 Żuchowski Adam 4657
 Żuchowski Adrian 9751
 Żuchowski Paweł 1682
 Żuchowski Piotr, przedm. 2365
 Żuczowska-Halpertowa Leontyna 4495
 Żuczowski Maciej 3427, 10187
 Żuk Krzysztof, przedm. 10118
 Żuk Mahmud Taha 5298
 Żuk Stanisław 8281
 Żukiewicz Arkadiusz 9010
 Żukowo, pow. kartuski 7629
 Żukowska Anna Marta 9752
 Żukowska Helena 2673
 Żukowska Kamila 3978
 Żukowska Leokadia, red. 3598
 Żukowska Magdalena 6434, 6524
 Żukowska-Ciecierska Ewa 3950
 Żukowski Arkadiusz 2531, 3302, 3477, 5176; red. 11209
 Żukowski Jacek 8164; red. 1603
 Żukowski Leszek, przedm. 6685
 Żukowski Przemysław Marcin 3762, 6059, 6405, 6596, 9753; przedm. 8288; wyd. 8288
 Żukowski Robert 4661
 Żukowski Stanisław 6943
 Żukowski Tomasz 1940, 4506; red. 3898, 5632
 Żukowski Wojciech, red. 3730
 Żuławik Mariusz 1601
 Żuławka, pow. piłski 7283
 Żuławka 13, gm. Wyrzysk – pozostałości wielofazowego osadnictwa 7283
 Żuławski Andrzej 4507
 Żuławski Jerzy 4495
 Żuławski Marek 4214, 10458
 Żuławy 5486; Wiślane 6104, 6990, 7131, 7233, 10027
 Żupański Andrzej, współpr. 5151
 Żurakowska Anna 6944
 Żuralski Jan 11151
 Żuraszek-Rys Iwona 3787
 Żurawce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 6384
 Żurawica, pow. przemyski 5366; Górna 6099; parafia 6099; region 6099
 Żurawicka Grażyna 1976
 Żurawiecki Bartosz 11152
 Żurawska Beata 4437
 Żurawska Ewa, wyd. 3286
 Żurawska-Chaszczewska Jowita 3746
 Żurawski Jacek A. 5093, 10298; rec. 1731
 Żurawski Jerzy 4173
 Żurawski Przemysław vel Grajewski 9221
 Żurawski Władysław 6945
 Żurek Andrzej 4996; oprac. 6517
 Żurek Antoni 2826, 5330; red. 5330
 Żurek Benedykt 3027
 Żurek Dorota 6973, 7033, 8165; red. 7033
 Żurek Jacek 10952, 11153
 Żurek Magdalena 1960
 Żurek Marcin, tl. 1598
 Żurek Piotr 3251, 3252, 3283
 Żurek Rudolf 11176
 Żurek Sławomir Jacek 3813, 3921; przedm. 3921 red. 3921, 4073, 5929
 Żurek Waldemar Witold 5410, 7221; oprac. 3691, 3756; przedm. 5410; red. 5410; wyd. 3756, 8234, 8240
 Żurkiewicz Danuta 7264
 Żuromin, woj. mazowieckie; gmina 10702
 Żurowska Joanna 2554
 Żurowski Maciej 2554
 Żwański Władysław, pseud. Butrym, Iskra, Błękit 5990
 Żychiewicz Tadeusz 6946
 Żychlin, pow. kutnowski 1933, 4972
 Żychlińska Justyna 2534; przedm. 2534, 2645; red. 2534, 2645
 Żychliński Daniel 2645
 Żychoń Jan Henryk 6947, 9441
 Życie 8534
 Życie codzienne (w) Archiwum 2423
 Życie codzienne na terenach współczesnych Katowic 7032

- Życie codzienne w PRL 11154
Życie Częstochowy 10552
 Życie kościelne ewangelickich Ser-
 bołużyczan 9121
 Życie religijne więźniów chrześci-
 jańskich w KL Auschwitz 9947
Życie Szkoły 11132
 Życie – twórczość – konteksty 4572
 Życiński Józef 5999
 Żydonik Radosław, przedm. 10351;
 wyd. 10351
 Żydowski Płock 1538
 Żydowski samorząd ziemski w Ko-
 ronie 7641
 Żydzi 275, 301, 451, 461, 596,
 702, 735, 757, 920, 1189, 1355,
 1375, 1401, 1490, 1515, 1519,
 1525, 1537, 1538, 1592, 1602,
 1738, 1759, 1784, 1791, 1814,
 1861, 1875, 1877, 1882, 1883,
 1889, 1893, 1906, 1918, 1923,
 1930, 1940, 1960, 2042, 2180,
 2206, 2209, 2302, 2335, 2393,
 2396, 2472, 2504, 2534, 2547,
 2564, 2569, 2578, 2581, 2582,
 2623, 2645, 2648, 2656, 2777,
 2792, 2824, 2929, 3009, 3014,
 3060, 3072, 3076, 3198, 3224,
 3230, 3247, 3272, 3289, 3306,
 3312, 3313, 3314, 3315, 3316,
 3317, 3318, 3321, 3326, 3329,
 3330, 3332, 3333, 3334, 3335,
 3338, 3339, 3346, 3347, 3352,
 3353, 3354, 3355, 3356, 3357,
 3566, 3648, 3689, 3694, 3764,
 3784, 3813, 3815, 3824, 3825,
 3826, 3830, 3840, 3852, 3857,
 3894, 3898, 3899, 3912, 3913,
 3917, 3921, 3928, 3936, 3954,
 3956, 3964, 3966, 3967, 3999,
 4071, 4073, 4099, 4158, 4172,
 4203, 4255, 4309, 4313, 4353,
 4362, 4467, 4506, 4528, 4572,
 4651, 4808, 4976, 5066, 5137,
 5166, 5454, 5552, 5588, 5592,
 5618, 5619, 5629, 5630, 5632,
 5637, 5638, 5673, 5763, 5771,
 5793, 5877, 5906, 5907, 5929,
 5939, 6050, 6205, 6221, 6265,
 6447, 6670, 6684, 6710, 6759,
 6924, 6951, 6971, 7025, 7039,
 7068, 7090, 7130, 7171, 7199,
 7355, 7432, 7534, 7596, 7641,
 7646, 7680, 7745, 7768, 8206,
 8225, 8245, 8267, 8306, 8324,
 8418, 8419, 8493, 8601, 8602,
 8604, 8619, 8636, 8644, 8662,
 8663, 8678, 8683, 8689, 8690,
 8691, 8720, 8724, 8728, 8758,
 8800, 8827, 8831, 8851, 8863,
 8940, 8995, 9014, 9017, 9023,
 9033, 9038, 9041, 9047, 9055,
 9066, 9071, 9087, 9113, 9116,
 9177, 9299, 9324, 9350, 9377,
 9514, 9557, 9592, 9593, 9615,
 9656, 9690, 9710, 9727, 9757,
 9759, 9768, 9769, 9773, 9778,
 9782, 9784, 9793, 9795, 9804,
 9824, 9845, 9847, 9864, 9876,
 9886, 9892, 9893, 9894, 9906,
 9914, 9915, 9918, 9948, 9953,
 9956, 9963, 9972, 9975, 9978,
 9988, 9989, 9994, 9997, 10006,
 10037, 10056, 10059, 10081,
 10084, 10091, 10095, 10111,
 10113, 10117, 10129, 10137,
 10146, 10155, 10157, 10164,
 10192, 10194, 10195, 10199,
 10200, 10213, 10246, 10250,
 10262, 10268, 10274, 10276,
 10289, 10297, 10309, 10311,
 10382, 10402, 10408, 10463,
 10565, 10584, 10625, 10629,
 10644, 10724, 10727, 10744,
 10806, 10855, 10912, 10922,
 11027, 11033, 11056, 11063,
 11101
 Żydzi w Fordonie 3355
 Żydzi Wschodniej Polski 3356, 3357
 Żygadlo Andrzej 4173
 Żygadlo Leszek 7250, 7437
 Żygowska Joanna, rec. 3967
 Żygulski Zdzisław jun., tł. 7551
 Żyła Maksymilian 6948
 Żyła Mateusz 3949
 Żytko Bogdan, tł. 9028
 Żyłkowska Beata 11233
 Żymierski Mariusz, rec. 6122
 Żyrardów, woj. mazowieckie
 3695, 4184, 4878, 10450, 10978
 Żyrek-Horodyska Edyta 1873, 9011,
 9754
 Żyrzyn, pow. puławski 5249
 Żytkiejmy, pow. gołdapski 4252
 Żytniów, pow. oleski 7209
 Żyto Kamila 4460; red. 3029
 Żytomierz, Ukraina; region 3809
 Żytniec Rafał 5197, 6724; oprac.
 5637; przedm. 5637; tł. 5637
 Żywczok Alicja 3497; red. 3497
 Żywczyński Mieczysław 3297
 Żywek Łukasz 1401, 1402, 1403,
 1855
 Żywicki Janusz 7171
 Żywicki Jerzy 4214; red. 4214
 Żywiec, woj. śląskie 2424, 3289,
 3298, 3419, 4113, 4194, 4372,
 6545, 8172, 8228, 9660; powiat
 5269; region 8382, 8491, 10352,
 10613; Rudza 7234
 Żywiołek Artur 3834
 Żywotko Stefan 9122
 Żurek Andrzej, oprac. 6101